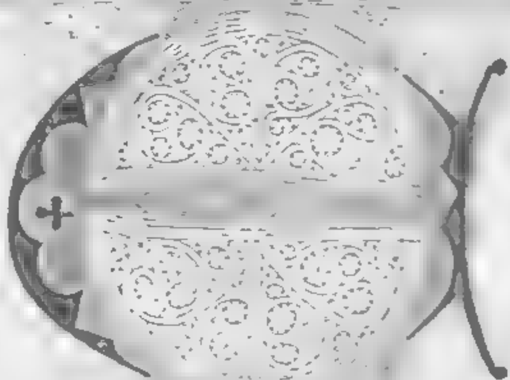

¶ Incipiunt sermones dominicales sup euãgelia z epistolas per totuz annum: editi a fratre hugõe d prato ordĩs pdicatorũ. plogus.

Ece dabit voci sue vocem virtutis. ps. lxvij. Quãuis a multis multipliciter sint cõflati sermones ac z hominum gratiã meruerũt tã q̃ fideles agricole ĩ vinea domini fideliter laborantes tandem diurnum denariũ fideliter perceptum. nihilominus ego nouissimus vigilaui. z visum est mihi bonum in vinea domini pariter desudare. vt gratiã z meritum consequar cũ eisdẽ: dante deo felicitatis eterne denariũ similiter recepturus. De illius ergo virtute ɔfisus qui sermonis z sciẽtie habz clauẽ qui claudit z nemo apit. apit z nemo claudit qui apit os mutoꝝ z linguas infantiũ facit disertas. qui predicatori voci sue vocẽ virtutis donat. sermones dominicales de euãgelijs et epĺis p totum annũ ad dei honorẽ. primoq̃ salutẽ et pdicantiuz cõmodum cõpilaui. put mihi diuina gratia ẽ largita de prato scriptu re: ego oriundus de prato de florido ordinis pdicatoꝝ minimus. flores colligẽs z inserens locis aptis. vt dicti sermones amplius redolerent. Sed totum euãgelium z epĺam diuidens z exponẽs p mẽbra singula moralia immiscui z dicta sanctorum que pertinẽt ad salutẽ anime. put materia fuit passa. Nullus ergo pp̄ter pluritatem sermones dictos abhorreat vel deuitet. quia si ipse multũ habet predicare inde accipiet vnum mẽbrũ vel duo vł solius litere expositiõem enarret: put melius indicauerit dignũ fieri. Qui h' aũt plures predicare incũbit diuersis vicibus poterunt mẽbra singula pdicare varijs cibis z pluribꝫ reficientes animas diuersoꝝ inde vitaz eternã et fructum allaturi zc.

¶ Dominica prima aduẽtus dñi de euãgelio. Sermo primus.

Dicite filie syon. Ecce rex tuus venit tibi mãsuetus. math. xxi. Istud tp̄us vocat' aduentus domini. quia fm quatuor dominicas quas ɔtinet: quatuor saluatoris nr̃i aduentus sancta mater eccl'ia recolit. s. aduẽtũ xp̄i in mũdum siue in carnem. z hoc in prima dominica. pp̄ter qd dicit. A ¶ Ecce rex tuus venit tibi mãsuetus. Aduẽtum xp̄i ad iudicãdum. et hoc fit ĩ secũda dominica pp̄ter qd dicit. Tũc videbitis filiũ hominis veniẽtem. Aduẽtum filij dei quẽ facit ad homines in morte. et hoc fit ĩ tercia dominica. in qua agitur de aduẽtu filij dei ad limbũ p quem aduẽtus eius in morte hominis designat'. pp̄ter qd dicit. Tu es qui vẽturus es an alium expectamus. Aduẽtuz xp̄i ad mẽtes nostras. z hoc fit in quarta dominica. pp̄ter quod dicit. Dominus pp̄e ẽ. Tunc eñ maxime filius dei expectatur venturus in mẽtes omniũ fideliũ p gratiam spiritussancti sicut corporaliter tũc venit. z natus in mũdo fuit quia qui p humana salute pfecte ip̄m credunt fuisse natum. et tante solennitati digne se pparant z disponũt. nõ ẽ dubium quin filius dei p gratiam in mẽtib' eorum habitet z quiescat. Joh. xiiij. Ad eũ veniemus z mansionez apud eũ faciemus. B ¶ In presenti aũt dominica aduentum xp̄i in mũduz siue in carnẽ. quãdo. s. carnẽ sumere z nasci dignatus est ex virgine gloriosa: sancta mater ecclesia recolit humiliter z deuote. Qui quidẽ aduẽtus desiderabat' ab omnib' creaturis. Nã desiderabatur ab omnibus creaturis supioribus. s. ab angelis vt restaurarentur. quia p incarnatiõem filij dei sedes demonũ cadentium sunt implete. Desiderabat' etiaz ab inferioribus. s. sanctis in lymbo vt inde extraherentur qui ibi detinebant' captiui. qui p aduẽtum filij dei liberati sunt. zach. ix. Tu aũt in sanguine testamẽti eduxisti vinctos d lacu in q̃ non erat aqua. Desiderabatur ab anterioribꝫ. scz

patribꝫ veteris testamēti. qui ꝓpter vehemēs
desideriū affligebantur. ⁊ iō ab ipis patribus
veteris testamēti. vt ꝑficerent nō amplius in
vmbra legaliū ambulātes. neqꝫ in spe venturi
anima affligeret. quia spes que differt afflī-
git aīam. Prouer. xiij. Utinā disrūperes ce-
los ⁊ descēderes. Ysaie. lxiiij. Desiderabat a
posterioribus et modernis vt in eiꝰ fide ⁊ me-
rito saluarent. nō descēdentes amplius in in-
fernū. qꝛ post eius aduētū ad celos ascēdūt
omnes qui credūt in ipm. in vita glīe ꝑman-
suri. Jo. iij. Sic deus dilexit mūdum vt filiū
suū vnigenitū daret. vt oēs qui credūt in eū
nō pereāt: ꝫ habeāt vitā eternā. Hic quidē
aduētus tāqꝫ res magnifica valde: ⁊ etiaꝫ res
admiratōe plena ꝑ multa tpa fuit an̄ ꝑnūcia
tus ꝑ multoꝝ oracula ꝓphetaꝝ. Inter quos
ꝓpheta quidā noīe zacharias de numero ꝓ-
phetaꝝ. xij. ꝑdictū aduētū a spūsancto doctꝰ
mirabiliter ꝑnūciauit ⁊ bene ⁊ de pñti tāqꝫ d
re certa locutus ē. ꝯ. c. d. Exulta satis filia sy-
on: iubila filia hierl̃m. Ecce rex tuus venit ti-
bi iustus ⁊ saluator ipē pauꝑ ⁊ ascēdens suꝑ
asinā ⁊ suꝑ pullū filiū asine. Matheus aūt re
citat hāc prophetiā licꝫ ꝟba aliquātulū dif-
ferāt. Et qꝛ euāgeliū hodiernū solū ꝓpter ꝓ-
phetiā hāc hodie recitat. que xp̄i aduētū ve-
raciter exprimit ⁊ deuote. iō solū hāc ꝓphetiā
ꝓut a matheo sumit ꝓsequar i sermone. hoc
eñ euāgeliū in dñica palmaꝝ cantat in qua
ea que in euāgelio ꝯtinent ad literā ꝯtigerūt
⁊ iō ibi hoc euāgeliū sumat iuxta lr̃am ⁊ ꝓse-
quat. ¶ In hac ḡ ꝓphetia ꝓut a math. sumit
tria principaliter ꝯtinent. Primo eñ annūci
atio bōa ꝑdicatoribꝫ impat. ibi. dicite. Secū
do cui bona annūciatio annūciet subiūgit. ibi
filie syon. Tercio ipē aduētus saluatoris mi-
rabilis nūciat. ibi. Ecce rex tuꝰ venit tibi man
suetus. ¶ Primo ḡ bona ānūciatio ꝑdicato
ribus impatur. cū dr̃. Dicite. s. vos ꝑdicato-
res. qui estis os dei ꝑ quos deus ipē loquitur
ad salutē. Hiere. xv. Si seꝑaueris ꝑciosum a
vili quasi os meū eris. Math. x. Nō eī vos
estis loquētes ꝫ spūssanctus. Et iō ꝯsuetudo
ē ecclīe vt hodie omnes p̄lati ꝑdicēt. Et oēs
fideles debēt hodie ad ꝑdicatōem ire. vt au-
diāt bonā annūciatōem: quā deus homini ꝓ
misit ⁊ veraciter adimpleuit et dicere hoc bo
nū nūcium de incarnatōe filij dei. nec ꝑdicato
res debēt silere. nec fideles alij ꝓpter negligen
tiā nō audire. j. Cor. ix. Ue mihi si nō euan-
gelizauero. i. si nō bonā annūciationē dixero
Euāgeliū eñ idem ē qđ bona annūciatio ab
eu qđ ē bonū: ⁊ angelus qđ ē nūcius. iiij. Re-
gū. vij. Hec dies boni nūcij ē. si tacuerimus
⁊ noluerimus nūciare sceleris arguemur. Dic
historiam breuiter vere: sicut tūc erat obsessa
samaria. ⁊ ī fortissima angustia ꝯstituta. Nā
caput asini octoginta argēteis vēdebat ⁊ ca-
bi stercoris colūbe. i. vesica ꝓpter grana ibi la
tētia quiqꝫ argēteis vēdebat: ⁊ mulieres fili-
os suos comederūt. vt. iiij. Regū. vj. ptꝫ. Sic
ante aduētū dei totꝰ mūdus multis ⁊ magnis
angustijs ꝑmebat: ⁊ cibi aīaꝝ. s. donā spūssan
cti ⁊ virtutes et verbū veritatis. nimis erāt ca
ri. ⁊ hoīes filios occidētes ydolis īmolabant:
qđ erat iniquius qꝫ ipos comedere. Erāt eti
aꝫ hoīes infirmi ꝟtute ñ valētes malo resiste
re. nec in bono ꝓficere sub seruitute viciorum
detenti. Erāt etiā ignorātes ⁊ turpiter erran
tes: creaturas creatorē credētes: et eis hono-
res diuinos stultissime impēdentes. ⁊ ideo sꝫ
potestate dyaboli tenebant. ꝓpter que oīa ī
morte ad infernū descēdebāt ibi eternalit̄ cru
ciādi. Et sic abissus humane miserie de aduē-
tu filij dei indigebat abissum diuine misericor
die petēs vt ab his oībus liberaret ad vitaꝫ
glīe trāsferēda. Aduētus ḡ filij dei dies boni
nūcij fuit: quē nullo mō celare debemꝰ ꝫ ipsuꝫ
reuerēter ⁊ deuote ꝓplis nūciare. Et h̄ est qđ
deus h̄ mādat di. Dicite. i. annūciate ⁊ ꝑdica
te diē leticie ⁊ glīe ⁊ misericordie plenū: qꝛ sal
uator nr̄ iā venit. ysaie. lxj. Spūs dñi suꝑ me
eo qꝫ vnxerit me. euāgelizare pauperibꝫ: misit
me vt mederer ꝯtritos corde ⁊ ꝑdicarē capti
uis indulgētiā: ⁊ clausis aptōem. ⁊ ꝑdicarem
annū dño placabilē ⁊ diē vltōnis. deo nr̄o vt
ꝯsolarer oēs lugētes ⁊ ponerē ꝯsolatōꝫ lugē-
tibꝫ syon: ⁊ darē eis coronā ꝓ cinē: oleū gau-
dij ꝓ luctu. palliū laudis ꝓ spū meroris. No-
bis quippe leticia geminat. Antiqꝫ dicebat
saluator nr̄ adueniet: sꝫ nobis dr̃. Saluator
nr̄ iā venit. Spes aūt q differt aīaꝫ affligit
Prouer. xiij. Et ideo ātiqui p̄res summe de-
siderabāt qđ nos iā habemꝰ. Bern. Ardorē
desiderij patrū suspirāntiū xp̄i in carne p̄ñtiaꝫ
frequētissime cogitās ꝯfundor ⁊ ꝯpungor in
meipo ⁊ nūc vix ꝯtineo lacrimas ita pudet te
poris torporisqꝫ miserabiliū tꝑorum horum
cui nanqꝫ nostrorum ingerit gaudium h̄ mu-
nus gratie exhibite quātum accenderat vete
ribus sanctis desideriū sola promissio. Et

sic patet primū. ¶ Secūdo cui hec bona an-
nūciatio debeat intimari subiūgitur. quia filie
syon. Syon erat arx ⁊ turris dauid in monte
sita. ⁊ figurat ecclīam triūphātem. que est arx
dei. Filia syon erat ipa ciuitas hierusalem in
valle sita. que ꝓtegebat̃ ab arce syon sicut fi-
lia a matre. ⁊ signat ecclīam militātem que ꝓ-
tegit̃ ⁊ defenditur a triumphante sicut filia a
matre. Sic ḡ illis qui sunt in hiersl̄m .i. in eccle
sia dei hec bona annūciatio ꝑdicari debet: nō
saracenis q̄ꝛ ipi deridēt et nolūt audire. Nec
iudeis vel hereticis. q̄ꝛ ipi nō credūt ꝯ filij dei
incarnatōnem deprauāt. Math. vij. Nolite
sanctū dare canib;: ⁊ margaritas nō mittatis
ante porcos. Christianis ḡ q̄ sunt in valle la-
crimaꝝ ꝯstituti. ⁊ qui se sub manu dei humi-
liant ⁊ curant eius voluntatē audire. hāc bo-
nam ānunciatōem ꝑdicare debem᷒. Qui aũt
supbiunt xp̄ianoꝝ ⁊ voluntatē dei nō curāt
audire: sed potius ī plateis eligunt morari et
fabulas audire q̄ʒ ad ecclīam dei ꝑgere. ꝓ sa-
lute verbū dei penitus nauseātes. iudeis ⁊ sa-
racenis peiores in actib; virtuosis. ꝑdicare ñ
cogimur nec debemus. Qui eī benedictōem
noluerit elongabitur ab eo vt dicit dauid. ps
cviij. Math. xj. Cōfiteor tibi pater celi et ter-
re. quia abscōdisti hec a sa. ⁊ pru. ⁊ re. e. par. i.
humilibus. Tales aũt qui verbum dei ꝯtem
nūt forte iudicium sustinebūt. Luce. x. c. Di-
co vobis q̄ꝫ sodomitis remissius erit in die il-
la. q̄ʒ ciuitati illi. Et sic patet secūdū. ¶ Ter-
cio aduētus filij dei mirabilis nūciatur. q̄ꝛ ec-
ce rex tuus. Ecce in scripturis frequēter ma-
gne āmiratōis ē nota. sicut dicitur Isaie. vij.
Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet filium. Similiter
ē hic. Iste rex qui venit mirabilis ē sup oēs
qui fuerūt ac etiam sunt futuri. et iō cum ma-
gna diligentia nosipos ꝑpare debemus. vt
ipi in natiuitate venienti. ꝫm ecclīe repñsenta-
tōem reuerēter ⁊ digne occurramus vt decet
cū oliuis ⁊ palmis: vt turbe fecerunt. put in ꝫ
euāgelio ꝯtinetur. ¶ Debemus ergo ei occur
rere cū oliuis et vera pace pectoris ad deū. et
corpis ad ꝓximum ⁊ cum opibus misericor-
die. Hec em̄ duo oliua significat. s. pacem in
folijs ⁊ misericordiā ꝓpter oleum qd̄ generat
p qd̄ misericordia designatur. Unde ī signū
pacis: colūba detulit ad noe in ore suo ramū
oliue virētib; folijs vt patꝫ Geñ. viij. Itē de-
bemus occurrere cū palmis .i. cū victoria vici
oruꝫ ⁊ demonū. Nā palma victoriā designat
vt martires in signū victorie ad palmā depin
guntur: ⁊ antiqui palmā tribuebāt marti qui
ē deus belli. Occurramus ḡ obuiaꝫ saluatori
nostro: ipm recepturi tā humiliter q̄ʒ deuote.
Amos. iiij. Prepa te in occursum dei tui isrl̄.
facilis em̄ ē via. Ber. Nō oportet te hō ma-
ria trāsfretare. nō penetrare nubes. nō trāsal-
pinare necesse ē: nō grādis ostēditur tibi via.
vsq; ad temetipm. occurre deo tuo vsq; ad
cordis cōpunctōem ⁊ oris cōfessionē. ¶
Assignātur aũt in predicta ꝓphetia quatuor
rōes. quare eū suscipe debem᷒ cū magna dili
gētia ⁊ reuerētia corpis atq; mētis. Primo
ꝓpter dignitatem. q̄ꝛ rex. Secūdo ꝓpter ꝓpri
etatem. q̄ꝛ tuus. Tercio ꝓpter vtilitatē. q̄ꝛ ve
nit. Quarto ꝓpter māsuetudinē. q̄ꝛ mansue-
tus. ¶ Primo ḡ debemus eū suscipere reue-
rēter ꝓpter dignitateꝫ. q̄ꝛ rex. Et attēde qua-
lis rex. certe nō quales alij. imo multū differt
ab omnib; alijs. ¶ Que aũt differētia
in quinq; maxime apparet. Primo in vniuer
salitate. quia iste ē rex vniuersalis. s. celi ⁊ ter-
re ⁊ inferni ⁊ omnia ei obediunt ⁊ reuerentur
Phi. ij. Dedit ei nomē qd̄ ē sup oē nomē.
vt in nomine ihū omne genu flectatur celesti-
uꝫ. terrestriū ⁊ infernoꝝ. Sed alij sunt reges
ꝑticulares. q̄ꝛ soluꝫ terre. nec tot᷒ terre ꝫ alic᷒
ꝑtis. ¶ Secūdo ī ꝑpetuitate. q̄ꝛ rex ē ꝑpetu-
us. Dani. vij. Potestas eius potestas eterna
que nō auferet̃. Apoc. xix. Habet in vestimē
to suo ⁊ in femore suo scriptū. rex regū ⁊ domi
nus dominātiū. In natiuitate apparuit q̄ sit
rex regū ⁊ dñs omnium. q̄ꝛ natus ē intacto si-
gillo virginalis pudoris. Uñ nat᷒ ē rex. Ma
thei. ij. Ubi ē qui natus ē rex iudeoꝝ. Alij aũt
fiūt reges sed nō nascūtur reges. vñ non sunt
reges a natura sed a fortuna. nō sunt ꝑpetui
reges ꝫ ad modicū tp̄s vsq; ad mortē. ¶ Ter
cio in potētialitate ⁊ potestate. q̄ꝛ e᷒ potentia
extēdit̃ simpliciter ad omnia. s. spūalia ⁊ cor-
poralia ⁊ celestia ⁊ terrestria. ⁊ ad aīam et ad
corp᷒. ⁊ ad oīa bona taꝫ nature q̄ʒ fortune. et
glīe ⁊ grē. ⁊ ad ea que sunt ⁊ ad ea que nō sūt
Math. xxviij. Data ē michi oīs potestas ī ce
lo ⁊ in terra. Sꝫ potētia alioꝝ dñoꝝ extēdit̃
solū ad corpa. ⁊ iō post occisionē corpum nō
ꝑñt facere ampli᷒. ⁊ idcirco modicū sunt timē
di. Sꝫ iste rex p᷒ occisionē corpis pt̄ aīaꝫ mit
tere in gehēnā in ꝑpetuo cruciādā. ⁊ iō solus
ipe timēdus. Luce. xij. Nolite timere eos qui
occidūt corpus. ⁊ p᷒ hoc nō habent amplius

q̄d faciant. timete eũ q̄ postq̄ȝ occi. hab. p̄tã. mit. in gehẽ. ¶ Quarto in pfectõe q2 in omnibus simplr ẽ pfectus ⁊ in sciẽtia et in virtute ⁊ breuiter in omni re. Sed alij dñi in nullo pfecti sũt. Et ita ẽ pfectus iste rex q̄ in nullo deficere vel errare põt. ¶ Quĩto in pmiorũ largitate. q2 innũerabilia ⁊ inaudita stipẽdia suis militibꝫ elargit. q2 cuilibȝ militi totum regnũ suũ donat. Luc. xxij. Ego dispono vob sicut disposuit mihi pater meus regnũ. Qd regnũ ẽ ipe deus omne bonũ cõtinẽs. Omẽs aũt alij reges dant pmia misera ⁊ caduca. At etiã alexãder qui oẽs alios in largitate excessit: qui diuisit regnũ suũ duodeci pueris suis dũ adhuc viueret: vt patȝ. j. Macha. j. et per cõsequẽs ptãtẽ ⁊ regna sil' donauit: ⁊ q2 hec simil' oia cũ vita pdũt: ideo modicũ dedit. Xp̄c aũt ppetua largit ex quibꝫ omnibꝫ regis magnificẽtia demõstrat. ¶ Secundo debemus eũ reuerenter suscipe: ppter ppietatẽ: quia tuus. Est eni nr̄: nõ est eni rex saracenorum vel tartarorũ: q2 in ipm nõ credunt: neqȝ iudeorũ: q2 ipm negauerũt dicẽtes. Regẽ nõ habemus nisi cesarẽ. ioh. xix. Non eni terreat nos potentia: caro eni ⁊ frater et pater noster est. Ita accidit de xp̄o ⁊ nobis. sicut de ioseph erga fratres suos qui amplexatus ẽ eos di. Nolite timere p salute eni vr̄a misit me deus ante vos Geñ. xlv. Ber. Puto q̄ xp̄c nõ potent me despicere: os ex ossibus meis ⁊ caro d carne mea. Sȝ quidã maledicti xp̄iani dicũt sic iudei. Nõ habemus regẽ nisi cesarẽ. quia eligũt sibi regẽ. s. dyabolũ qui cedit eos in fortitudine in aĩa et corpe. Cesar eni dr̄ a cedẽdo Job. xiij. Ipe est rex sup omnes filios supbie Christũ aũt qui omniũ pinguedine virtutuȝ ⁊ spũssancti gratijs vngit nos: nolũt sup se regnare. Christus eni idẽ ẽ q̄ vnctus. Luce. xix. Nolumus hũc regnare sup nos. ¶ Nota ḡ q̄ iste rex caro et frater nr̄ ẽ nobis missus a deo q̄ȝtum ad tria ¶ Primo ad exẽplar. et in exemplũ nr̄e actõis vt ipm sequamur ĩ operibꝫ virtuosis. Exo. xxv. c. Omnia fac sm exẽplar q̄d tibi in mõte mõstratũ ẽ. i. in xp̄o. Joh xiij. Exemplũ eni dedi vobis vt queãdmoduȝ ego feci ita et vos faciatis. In cuius figura in altũ eleuatus ẽ. vt ab omnibꝫ possit videri tãq̄ȝ signũ directũ. Isa. v. Leuabit signũ in natões. ¶ Secũdo ĩ preciũ iuste redẽptõis. Eramus eni debito insolubili obligati. h̄ p suũ sanguineȝ nos redemit. Apoc. v. Redemisti nos deus in sanguine. Caros ḡ nos habet q2 care nos emit. ¶ Tercio ĩ pmiũ beate remũeratõis. q2 ipe ẽ tota merces. Johan. xvij. Hec ẽ vita etna vt cognoscãt te solũ deũ verũ. ⁊ quẽ misisti ihm xp̄m. ¶ Ubi nota de Joseph. q̄ dedit beniamĩ fri suo vterino duplicẽ ptẽ. Xp̄c aũt ẽ frater nr̄ ex vtroqȝ pente q̄d nõ ɔuenit angelis. Heb. ij. Nusq̄ȝ eni angelos apprehẽdit sed semẽ abrahe apprehẽdit. Et iõ duplicẽ ptẽ nobis ɔfert. angelis aũt solũ vnã. q2 in aĩa et ĩ corpe nos glificauit. Jo. x. Ego veni vt vitã habeãt ⁊ abũdãti9 habeãt. s. q̄ȝ angeli. q2 in aĩa ⁊ ĩ corpe beati erim9. Isaie. vj. In terra sua duplicia possidide hũt. Tercio debemus eũ reuerenter suscipe ppter vtilitatẽ. q̄a venit nobis ad nr̄am vtilitatẽ: tãtus eni ⁊ talis rex dignat9 ẽ venire ĩ carne et tot labores sustinere ⁊ tantã mortẽ: solũ ppter nr̄m cõmodũ ¶ Ubi nota q̄ rex iste venit nobis. xij. modis ¶ Primo venit vt vita ad nos viuificãdum. q2 oẽs in peccatis mortui eramus. Jo. x. Ego veni vt vitã habeãt. Itẽ ego sum panis viu9 q̄ d celo descẽdi. si q̄s mã. ex h. pa. viuet Joh. vj. Secũdo venit vt lux ad nos illuiandũ. q2 oẽs in tenebris hitabam9. Isa. ix. Habitãtibꝫ ĩ regiõe vmbre mortis lux orta ẽ eis. puul9 eni nat9 ẽ nob ⁊ fili9 datus est nobis. ¶ Tercio venit vt medic9 ad sanãdũ. q2 magnus vbiqȝ iacebat egrotus. vñ medicinas salutares. s. sacramẽta eccl'ie instituit omnẽ morbũ expellẽtia. ¶ Quarto venit tanq̄ȝ gigas ad nos de ptãte dyaboli eripiẽdũ. q2 oẽs ab eo detinebamur. Coll. j. c. Qui eripuit nos d potestate tenebrarꝝ. i. demonũ. ⁊ trãstulit ĩ regnũ dilectõis filij sui. Luce. xj. Cum fortis armatus cust. atri. su. ĩ pace st omia q̄ possidet. ¶ Quĩto veit tãq̄ȝ iust9 ad opa dyaboli destruẽda: ⁊ nos p grãm iustificãdũ. q2 oẽs peccatores eram9 diuia miscdia indigẽtes. vt dr̄ Ro. xxxj. c. Johã. iij. In h apparuit fili9 dei vt dissoluat opa dyaboli. Ro. vj. Uet9 hõ nr̄. i. ɔcupia mali sil' crucifix9 ẽ cũ xp̄o. vt destruat corp9 pctĩ. i. ɔgeries pctorꝝ. vñ ĩ pmissa zach. pphia dr̄. Ecce rex tu9 venit tibi scẽs ⁊ saluator. Sexto veit tãq̄ȝ ignis ad corda nr̄a igne spũss. inflamãdũ. q2 oẽs ppt inabũdãtẽ maliciã infrigidati eram9. Mat. xxiiij. Quoniam abũdabit malicia refrigescet caritas mltorꝝ. h frig9 xp̄c veit expellẽ. Lu. xij. Ignẽ veni mittẽ ĩ terrã. Et iõ ĩ spẽ ignis spmsctȝ sup aplos misit. Septĩo veit tanq̄ȝ redemptor ad pre-

ciũ.p nobis soluẽdum ⁊ nos libertati restituẽdũ. quia omnes vt obsides.p debito primoꝝ parentum in carcere inferni detinebamur. ps. lxviij. Que nõ rapui.s. in cruce tũc exoluebaꝫ Quia qui peccatũ nõ fecit: penã peccatoruꝫ sustinuit ⁊ exoluit: ⁊ p ꝯsequẽs nos liberauit Johã.xviij. Si filius vos liberauit veri liberi eritis. Gal.iiij. Itaqꝫ iã nõ sumus filij ancille sed libere.sup. matris ecclie qua libertate xp̃c nos liberauit. ❡ Octauo venit tãq̃ mediator ad nos patri recõciliãdum ⁊ pacificãdum. qꝛ omnes inimici dei eram⁹. Ro.v. Cõmẽdat deus caritatẽ suã in nobis. quoniã cuꝫ inimici eẽmus recõciliati sumus deo p mortẽ filij sui. Johã.x. Medius aũt vestrũ stetit. scꝫ corã deo ad nos recõciliãdum. Ipe tãq̃ mediator recepit vulnera que deus humano generi inferebat. Isaie.liij. Uulneratus ẽ ꝓpter iniquitates nr̃as. attritus est ꝓpter scelera nostra. Uñ in eius natiuitate angeli cecinerunt pacẽ sanctã dicẽtes. et in terra pax ho. Lu.ij. ❡ Nono venit tãq̃ thezaurus ad nos veris diuitijs ꝑditãdum ⁊ replẽdum: qꝛ omnes mẽdici eramus. Col.ij. Ipe ẽ in quo sunt om̃es thezauri sapiẽtie ⁊ sciẽtie dei absconditi. Ro. viij. Quõ nõ etiaꝫ cũ illo.s. xp̃o omnia nobis donauit. Profecto qui nõ habet deum: nihil om̃ino habet: ⁊ qui habet deũ ꝑdiues ẽ. aug. Habens auꝝ in archa diues nõ ẽ. habẽs deuꝫ ĩ sua ꝯsciẽtia diues ẽ. Jo.iiij. Qui biberit ex hac aqua sitiet iterũ. qui aũt biberit ex hac aqua quam ego dabo ei: nõ sitiet ineternum. ❡ Decimo venit tãq̃ clauus ad nos: in vna fide et cultura vnius dei. et vna lege et vna ecclesia insimul vniẽdum. quia diuisi eramus in oĩbus supradictis: ⁊ alius sic et alius sic ibat. Jo.x. Alias oues habeo que nõ sunt ex hoc ouili: ⁊ illas oportet me adducere ⁊ vocẽ meã. ⁊ fiet vnũ ouile ⁊ vnus pastor. ❡ Undecimo venit tãq̃ deus ad humanã naturã exaltãdũ: qꝛ valde depressi eramus. Qui em̃ dñi omniũ cõstituti fueramus: sub elemẽtis mũdi eramus seruiẽtes. vt dic̃ ap̃ls ad Gal.iiij. Et vide quãtũ exaltauit eã. qꝛ deus factus ẽ hõ. ⁊ hõ veraciter ẽ deus: ⁊ iõ extũc angelus recusauit ab hoie adorari. vt patꝫ Apoc.xxij. quãdo angelus dixit Johãni volenti se adorare. Uide inquit ne feceris. ꝯseruus em̃ tuus suꝫ ⁊ ꝯfratrũ tuoꝝ. ❡ Duodecimo venit tãq̃ dominus ad nos in ciuitatẽ nr̃am celestẽ redacẽdum: a qua oẽs exulabamus. Job.xij. Ego si exaltatus fuero a terra omnia trahaꝫ ad meipm̃. i. hominẽ qui cũ oĩbꝰ cõmunicat. Ephe. iiij. Ascẽdens xp̃c in altũ captiuã duxit captiuitatẽ. dedit dona hoĩbꝰ. ❡ Quarto debem⁹ eũ suscipe reuerẽter ꝓpter mãsuetudinẽ. quia cũ sit rex celi ⁊ terre venit tñ humilis ⁊ mãsuetus similis nobis cũ lege mãsuetudĩs ⁊ amoris. ❡ Et hoc quideꝫ satis ꝯgrue ꝓpter quatuoꝛ. ❡ Primo ꝓpter salutem quã venerat dãdam. nõ em̃ tũc venit ad mũdum iudicãdum sed saluãdum. Jo.iij. Nõ em̃ misit deus filiũ suum in mũdũ vt mũdum iudicaret ſ; vt mũdus saluaret̃ p ipm̃. Quãdo em̃ ad iudicãdum veniet tũc cũ maiestate magna veniet ⁊ virtute. Salus aũt in humilitate ꝯsistit Jo.xxij.c. Qui humiliatus fuerit erit in gl̃ia. Ut ğ oñderet salutẽ aĩe in humilitate ꝯsistere adeo humiliter venit. Math.iij. Sic decet nos implere omnẽ iusticiã. i. omnẽ humilitatẽ ❡ Secũdo ꝓpter exemplũ quo nos venerat informandũ ⁊ docẽdũ. Ipe ei venit nos docere ꝯtemnere mũdum ⁊ mũdana: ğ vt nos veracter doceret ⁊ informaret debuit ipe ꝓspera mũdi despicere ⁊ hũiliter ambulare. Phi. ij. Humiliauit semetipm̃ formã serui accipiens: Et iõ postq̃ lauerat pedes discipuloꝝ: dixit. Exemplũ em̃ dedi vobis vt quẽadmodũ ego feci: ita ⁊ vos faciatis. Jo.xiij. ❡ Tercio ꝓpter diuinã virtutẽ mõstrãdã. qꝛ si cum potẽtia (vt reges mũdi) venisset: ꝯuersio fidelium attribueret̃ potẽtie armoꝝ ⁊ nõ virtuti diuine. sicut patet de cultura deoꝝ quã romani pꝛĩcipes violẽter p potentiã armoꝝ in totuꝫ mũdũ induxerũt. Propter hoc etiã elegit cõtemptibiles ꝑsonas ad sui comitatũ vt totuꝫ dei virtuti ascribat̃. j. Coꝛ.j. Uidete vocatõnẽ vestrã fratres quia nõ multos sapiẽtes ſm carnẽ sed que stulta sunt mũdi elegit de⁹. In quo apparet ꝙ xp̃c vere fuit deus qui sic abiecte venit. ⁊ tñ totũ mũdũ ꝯuertit a ritu nociuo ⁊ vsitato ad fidem arduã intelligẽdã ⁊ fortem opandã. Ex quo soluit̃ q̃stio de machometo qui multos ad suã fidẽ ꝯuertit. qꝛ ritus ille facilis ẽ ad intelligẽdum ⁊ opandũ. ⁊ ideo multos attraxit. ❡ Quarto ꝓpter ꝯgruũ attractatiuũ oñdendũ. Si em̃ cũ potẽtia venisset fuisset a nobis timoꝛe habit⁹ poti⁹q̃ amat⁹. timoꝛ aũt nõ ẽ cõueniẽs attractiuũ ad deo seruiẽdum: sed amoꝛ. Nã qui ex timoꝛe facit: nõ meret̃. ſ; qui ex amoꝛe. imo ꝑfecta caritas foras mittit timorẽ. Joh.iiij. Et iõ mãsuet⁹

⁊ humilis venit vt a nobis potius ameť q̄z timeatur. ⁊ nos ad se p amorē attrahat. Hiere. xxxj. In caritate ꝑpetua dilexi te. iō attraxi te miserans. Joh. vj. Nemo pōt ad me venire nisi pa. qui mi. m. tra. cū p amorē: sic̄ attrahitur ouis dū ramus viridis ei ondiť. vt dic̄ Augustinus ⁊c̄.

Sequitur tractatus

Circa aduētum filij dei siue incarnatōnē sex vidēda sunt. Primo an filius dei fuisset incarnatus si hō nō peccasset. Et dicēdū ꝙ sic ꝓbabiliter. Nā si hō nō peccasset fuisset incarnatus ad cōplemētū beatitudinis hūane vt hō eēt bt̄s in aīa et in corpe. Nā beatitudo hoīs in cognitōe hūanitatis et diuinitat' xp̄i ɔsistit. iux̄ illd̄ Joh. xvij. Hec ē vita eterna vt cognoscant te solū verū deū ⁊ quē misisti ihm xp̄m. Nō aūt fuisset incarnat⁹ ad patiēdū ꝓ hoīe sicut postea principalit' fuit. Secūdo vidēdū ē quō de⁹ dr̄ venisse in mundū cū ip̄e sit vbilibet. cuius rō ē q2 ip̄e ē bonū infinitū oīa bona in se ɔtinēs ⁊ ip̄e in oīb9 cōsistēs: ⁊ iō oportet ꝙ vbiq3 sit. Aug. Deus ē vbiq3. ē eni intra oīa nō inclusus. ex omnia nō exclusus. supra oīa nō eleuatus. Et dōm ꝙ filius dei dr̄ venisse in mundū inq̄ztum nouo mō cepit eē in mūdo quo añ nō fuerat. s. p carnis assumptōem. Et ꝓpterea vocať aduētus filij dei ī carnē. Tercio vidēdū ē cū ƀm aug. indiuisa sunt opa trinitatis. c⁹ rō ē q2 cū opatio ꝓcedit ab eēntia vt dicit phs. ⁊ vna sit essentia ī trinitate diuīa. oportet ꝙ ī ea sit vna opatio. Quare ḡ filius dr̄ incarnat⁹ ⁊ nō pat' nec sp̄ūssanct⁹. Et dōm vt di. aug. ꝙ tota trinitas opata ē incarnatōem ⁊ oīa hūana opa xp̄i dr̄ fecisse. Sed q2 in trinitate ē relatio realis ɔstituēs siue distinguēs realiter ꝑsonas diuinas. iō ꝑsone diuīe sunt distīcte adinuicem et vna nō ē alia. q2 pr̄ nō ē fili⁹ nec sp̄ūssanct⁹ ⁊ aliquid ɔpetit vni qđ nō ɔpetit alteri. Sic̄ generatio ɔpetit pr̄i ⁊ nō filio nec sp̄ūisancto ⁊ ꝓcessio ɔpetit sp̄ūisancto ⁊ nō pr̄i vł filio ⁊ gigni eternaliter ⁊ incarnari tꝑaliter filio ⁊ ñ patri vł sp̄ūisancto. Et ad ƀ vidēdum pono duo exēpla. Unū ꝓ laicis in p̄dicatōe. ⁊ aliđ ꝓ clericis in ƀmone. Exemplū ꝓ laicis ē scriptura alicui⁹ carte. Scripturā eī alicui⁹ carte opantia sunt: cor. imaginatio ⁊ manus. q2 cū oīs mot⁹ sit a corde man⁹ nō pōt scribere nisi moneať a corde. Sīliter si imaginatio. ñ imaginareť differētias corꝑum lr̄arum nūq̄3 manus scribēt. De manu manifestū ē. Et tñ q̄zuis hec tria opantia sūt scripturā: tñ sola manus dr̄ scribere ƀ nō cor vel imaginatio. Sic ē ī ꝓposito ꝙ q̄zuis tota trinitas sit incarnationē opata ⁊ alia opa humana xp̄i. tñ sol⁹ fili⁹ dei fuit incarnat⁹. mortu⁹ ⁊ sepult⁹. surrexit et ascēdit in celū. Exemplū q̄ztum ad clericos ē in silogismo: dicať sic. Oīs hō h3 aīa3. petrus ē hō. ḡ petr⁹ h3 aīam. Maīfestū ē ꝙ hāc ɔclusionē. s. petr⁹ habet aīa3 fecit volūtas memoria ⁊ intellect⁹ siue rō. q2 si volūtas noluisset silogisare. p̄dicta ɔclusio nō eēt habita. et si memoria nō retinuisset p̄missas nō assensisset ɔclusioni. ⁊ si rō nō silogizasset nō haberetur ɔclusio. ⁊ tñ q̄zuis hec tria opent' ɔclusionē. tñ sola rō dr̄ silogizare. Sīlr ē in trinitate circa incarnatōem filij dei. q2 incarnatio solo filio dei ɔpetit. Quarto vidēdu3 est quō filius dei fact⁹ ē homo. Et dicēdum ꝙ p assumptōem anime ⁊ corpis factus ē hō ex q̄bus hō ɔstat. S3 cauēdu3 ē hic q2 ex vnione aīe ⁊ corpis ɔstituiť ꝑsona hūana. q̄ dr̄ hō ƀ in xp̄o nō fuit sic: sed solū fuit ibi ꝑsona diuīa ⁊ nō hūana. q2 vnio duaꝝ naturaꝝ facta ē in vna diuina ꝑsona ⁊ nō duaꝝ ꝑsonaꝝ in vna natura. Sic ḡ ꝑsona verbi dei ex eo ꝙ assumpsit aīa3 ⁊ carnē ex quib9 ɔstat hō facta ē hō natura hūana q̄ sp ē verus de⁹ ī natura diuina: ⁊ iō qđ erat p̄māsit. ⁊ qđ nō erat assūpsit. Uñ fili⁹ dei ƀm naturā hūanā opatus ē omnia hūana ⁊ natiuitatē ⁊ mortē. ⁊ ƀm diuina3 opatus ē oīa opa q̄ solus poterat facē. Non aūt p ɔtrariū accidit in morte. q2 nō dr̄ filius dei mortu⁹ fuisse ex eo ꝙ dimiserit aīa3 ⁊ carnē q̄s nūq̄3 dimisit. sic̄ dr̄ fact⁹ hō eo ꝙ corp⁹ ⁊ aīam assumpsit. S3 dr̄ mortu⁹ fuisse ex eo ꝙ sepata ē aīa a carne sic̄ alij hoīes ex eo ꝙ sepatur aīa a carne mori dicunť. Quīto vidēdū ē q̄re solus filius dī dr̄ incarnatus ⁊ nō pr̄ nec sp̄ūssanctus. Et dōm ꝙ incarnatio ɔpetit filio ⁊ nō pr̄i nec sp̄ūisancto. Per incarnatōem eni fili⁹ dei factus ē fili⁹ virginis ƀ de rōe filij ē ꝙ genereť ⁊ nascatur ⁊ habeat pr̄em ⁊ mr̄em. qđ nō ɔpetit pr̄i nec sp̄ūisancto: ƀ solū filio. Et iō fili⁹ dei eternalit' genit⁹ a pr̄e. cepit in tꝑe hr̄e mr̄em: ⁊ ex ea nasci. ⁊ q̄a oīa q̄ ad rōem filiatōis ꝑtinēt: ei ɔpetūt ⁊ nō pr̄i vel sp̄ūisancto. iō solus ip̄e debuit incarnari. Itē filius dei ē dei virt⁹ ⁊ dei sapīa. oīa ordināns. ⁊ oīa pficiēs. vt dr̄. j. Cor. j. Si ḡ ergo pr̄ venisset in mūdū ad docēdum homies

7 patiẽdum ꝑ eis 7 filius remãsisset in celo ad
gaudẽdũ: fuisset valde vituꝑosum filio. 7 iõ
decẽs fuit vt filius veniret in mũdũ ad ꝑficiẽ-
dũ oĩa 7 ad ordinãdũ tãq̃ꝫ dei virtus 7 dei sa
piẽtia. vt sicut deꝰ pr̃ ꝑ ipm̃ fecerat hoĩem ita
ꝑ ipm̃ reficeret. Sp̃ũisancto aũt nullo mõ in
carnari ꝯpetebat. q: ipe habet a carnalibꝫ ad
celestia eleuare. Ezechie. viij. Et eleuauit me
sp̃ũs inter celũ 7 terrã. Vñ si ipe fuisset immi
xtus carni 7 carnalibꝫ: fecisset ꝯtra naturã spi
ritus 7 iõ nõ decebat ipm̃ incarnari. ¶
Sexto videndũ ẽ quare fuit necessariũ filium
dei incarnari. q: sicut solo verbo fecit mũduꝫ
7 hoĩem ita solo verbo potuit eũ reficere. Et
dĩ̄m ꝫm aug. Deus nõ respicit q̃d possit fa
cere ꝫ quid deceat ipm̃ facẽ et sit ꝯueniẽs rõi
7 nature rei. Et ꝫm ꝫ ꝯueniẽs fuit filiũ dei in-
carnari multiplici rõne. Primo rõe mani-
festatõis miscdie diuine. Nã añ aduẽtum fi-
lij dei deus manifestauerat valde iusticiã suã
7 nõ misericordiã. nã vsq̃ꝫ tũc in toto mundo
iusticia regnabat. qd̃ patꝫ q̃ꝫtum ad omnẽ lo
cũ. ad omnẽ ꝑp̃lm 7 ad omnẽ ꝑsonã. Q̃tũ ad
omnẽ locũ patꝫ q̃ iusticia regnabat. q: in ce-
lo vñ eiecti sunt angeli. In aere vbi ꝓiecti sũt
demones. In ꝑadiso vñ eiectus ẽ hõ. In mũ
do vbi factũ ẽ diluuiũ. In limbo vbi detine-
bant̃ p̃res ꝓ peccato primi ꝑentis. In purga
torio vbi purgabãtur iusti. In inferno vbi tor
mẽtabant̃ dãnati. Et sic miscdia alicui nõ re
gnabat nisi in celo respectu remanẽtiũ ange-
lorum ps̃. xxxv. Domine in celo miscdia tua.
Idẽ patꝫ q̃ꝫtum ad oẽm ꝑp̃lm. nã in ꝑp̃lo gẽ-
tili magnas iusticias exercuit deus. 7 m̃ltis pe
stilentijs ipm̃ tradidit vt patꝫ in pharaone 7
exercitu eius. q̃ oẽs submersi sunt in mari. vt
pꝫ Exo. xxiiij. Itẽ patet in exercitu sennache
rib. de quo angelꝰ dñi. Mille octoginta q̃nq̃ꝫ
simul interfecit. vt pꝫ Isaie. xxxvij. Et q̃ ma-
ior pestilẽtia q̃ꝫ eẽ sub potestate demonum et
ydolis imolare qd̃ ꝑp̃ls gentilis añ aduẽtum
filij dei faciebat. In ꝑp̃lo etiã dĩ.s. iudaico ma-
gnas iusticias inter multa beneficia exercuit
deus. nã sexcẽta milia que egressa sunt de egi-
pto ꝓstrata sunt ĩ deserto 7 a serpẽtibꝫ 7 igne
ꝯsumpta. 7 solũ duo terrã ꝓmissiõis intraue-
rũt. Proinde tradite sunt p̃les pene vsq̃ꝫ ad
ꝯsũmatõem in manus inimicoꝝ. Ideo patet
q̃ꝫtum ad oẽm ꝑsonã. nã nõ valebat fides. q:
abrahã fidelis 7 oẽs patriarche ad inferos
descẽderũt. Nõ lex vel ꝓphetia. q: moyses et
oẽs ꝓphete illuc ibãt. Nõ dignitas sacerdo-
talis vel regalis. q: aaron 7 dauid 7 oẽs sacer
dotes illuc descẽderunt. Nõ sapia vel fortitu
do. q: salomõ 7 sampson 7 omnes sapiẽtes et
fortes ad inferos sunt detracti. Nõ sanctitas
vel iusticia. q: Iob Thobias 7 etiã Iohan.
bap. 7 oẽs iusti illuc ibãt. Iob. iij. Vbi ꝯstitu
ta ẽ domus omni viuẽti. At vbi venit pleni-
tudo t̃pis. s. incarnatõis filij dei. misit deus fi-
liũ suum in similitudinẽ carnis peccati. cũ sac-
co gr̃e et miscdie pleno. quibꝫ totã terrã ĩple
uit. ps̃. xxxj. Misericordia dñi plena ẽ terra.
Que maxie in incarnatõe filij dei demõstra-
ta ẽ q̃ apparet in celo qd̃ ab hoĩbꝫ possidetur
in terra q̃ illuminata et sanctificata ẽ pñtia sal
uatoris. In inferno qui fuit euacuatus in om
ni ꝑp̃lo 7 in oĩ ꝑsona. q: quicũq̃ꝫ volũt possũt
saluari 7 celũ intrare. j. Thi. j. Qui vult oĩ̄s
hoĩes saluos fieri. Miscdia ergo regnat suꝑ
oĩa opa dei. ps̃. cxliiij. Miseratõnes eius suꝑ
omnia opa eius. ¶ Secũdo rõe iuste sa
tisfactõis. nã peccatũ humane nature qd̃ ĩ oẽs
trãsit fuit quadrupliciter infinitũ. Primo q:
ꝯtra infinitũ bonũ cõmissum. Secũdo q: infi
nitis bonis nos priuauit. s. iusticia originali 7
statu innocẽtie. 7 gr̃a et gl̃ia dei. Tercio quia
infinitos infecit 7 inficit ꝓpter qd̃ oẽs nasci-
mur filij ire. Ephe. ij. Eramus natura filij ire
Quarto q: infinitis malis nos addixit. Iob.
xiiij. Homo natus de muliere ⁊c. replet̃ m̃ltis
miserijs. Cũ ḡ deus sit iustissimꝰ 7 nihil impu
nitũ relinquat. 7 nõ possit ad ordinẽ reduci iu
sticie nisi ꝑ satisfactõꝫ ꝯdignã. oportuit q̃ ali
qs satisfacẽt cuiꝰ meritũ eẽt infinitũ. 7 q̃ eẽt su
pra totã naturã sic peccatũ totã naturã cor-
rupat. Nullus aũt purꝰ hõ p̃t eẽ meriti infini
ti nec supra totã naturã imo oẽs sunt meriti
finiti 7 infra naturã. 7 iõ oportuit q̃ talis essꝫ
deꝰ. Deꝰ aũt nõ peccauit ꝫ hõ. Et iõ vt iusta
fiet satisfactio oportuit q̃ eẽt deꝰ 7 hõ sil̃. deꝰ
qui posset 7 hõ qui debẽt. Et iõ oportuit fili-
um dei incarnari. vt in natura humana iuste ꝓ
hoĩe satisfacẽt in q̃ apparuit maxia caritas dĩ
q: cũ in tota natura nullus inueniret̃ q̃ possꝫ
satisfacere voluit filiũ suũ assumẽ carnẽ. vt ꝓ
hoĩe satisfaceret. Ro. ꝓpter nimiã caritatem
q̃ dilexit nos deꝰ filiũ suũ misit ĩ mũdũ ¶ Ter
cio rõe sũme coĩcatõis. Bonũ ei vt dĩc Dio.
ẽ suipius coĩcatiuũ. 7 q̃nto meliꝰ ẽ. tãto magis
se coĩcat. vt pꝫ in luce que oĩa corpalia ĩ boni
tate excedit 7 ideo magis se coĩcat. Cum ergo

deus sit summũ bonũ. summe se nobis debu-
it cõmunicare. Sũme aũt cõmunicatõis mo-
dus fuit ꝑ incarnatõis misteriũ. ¶ Quarto
rõe desiderij naturalis. Naturale enĩ deside-
riũ hominis ẽ eẽ beatum. nec aliquid natura
patit̃ eẽ frustra. quia demõstraret imꝑfectõẽ
autoris nature qđ ẽ impossibile. Hõ aũt na-
turaliter desiderat eẽ beatus. Beatitudo aũt
hoĩs ɔsistit in deitatis ɔgnitõe ⁊ humanita-
tis xp̃i. Joh. xvij. Hec est vita eterna ⁊c. Er-
go ad ɔplemẽtum ⁊ ꝑfectõem beatitudinis ĩ
qua sola naturale desideriũ homis ꝑficitur ⁊
quiescit. deus debuit incarnari etiã si hõ non
peccasset vt dictũ ẽ supra. ⁊ iõ sancti naturali
ter aduẽtum xp̃i desiderabãt dicẽtes. Utinã
disrumperes celos et descẽderes Jsaie. lxvj.
¶ Quinto rõe ɔpassionis. vt. s. posset his q̃
tẽptant̃ ⁊ affligunt̃ ɔpati. vt di. apl̃s ad he-
bre. ij. Nobis aũt cõpati in natura diuina nõ
poterat: ⁊ iõ naturã humanã decuit ip̃m assu
mere in qua his qui temptant̃ cõpateretur ⁊
misericors fieret. Nõ aũt pena ⁊ afflictio be-
ne cognoscit̃ nisi ꝑ experiẽtiaꝫ: ⁊ iõ assumpsit
carnẽ vt penas nostras expiret: et ꝑ ɔsequẽs
nobis compateretur et misericors fieret. ⁊ ab
ip̃is penis tãdem nos liberaret. Debuit eniꝫ
ꝑ omnia fratrib⁊ assimilari vt misericors fie-
ret. ad Hebre. ij. c. ¶ Sexto rõe repletõis. si
cut enĩ nec frustra aliquid ita nec vacuũ põt
ɔsistere in natura. Manifestũ ẽ aũt ꝙ demo-
nes đ celo cadẽdo mãsiones eoꝝ vacue remã
serunt. que ꝑ solum meritũ filij dei fuerũt ho
minib⁊ preꝑate. Johã. xiiij. Jn domo pa. mei
man. mul. sunt. s. vacue. si quo minus dixissem
vobis quia vado ꝑare vobis locũ. Oportuit
g̊ filiũ dei incarnari. vt in carne assumpta me-
reret̃ nobis illaꝝ mansionũ adeptõeꝫ. ⁊ sic re
plerent̃. Et iõ dicũt theologi ꝙ tãtum dura
bit mũdus adminus donec ille mansiones ab
hominib⁊ repleant̃. ꝙuis grego. aliter dicat.
scꝫ ꝙ tãtũ durabit mũdꝰ donec ibi sint hoĩes
in equali numero angeloꝝ. Septimo rõe cõ-
pletõis. vt. s. oĩs modus ꝓductõis hoĩs ɔple
ret̃. Nã primꝰ hõ ꝓductus fuit sine p̃re ⁊ ma
tre. s. adã. secũdus. s. eua ꝓducta fuit ex p̃re ⁊
sine m̃re. oẽs alij ex p̃re et m̃re. Restabat aũt
quartus modus vt q̊s ꝓduceret̃ ex m̃re sine
p̃re. quo ꝓdijt xp̃c in esse. ⁊ in hac quarta ge-
neratõe filij dei in terrã suam. s. in hierl̃m cele
stem per xp̃i meritum redirent. Sicut in figu-
ra deus dixit abrahe Gen̄. iij. Generatõe au

tem quarta reuertetur populus meus huc.

¶ Sermo secũdus de ep̃la.

Liẽtes quia ho
ra ẽ iã nos de somno surgere Ro.
xiij. Cõsuetudo ẽ qñ aliq̃s magnꝰ
dñs venit ad aliquã terrã alienã. ꝙ hoĩes illi-
us terre dirigũt nũcios ad exquirẽdum quã-
do dñs iste fuerit ꝓpe terrã. ⁊ tũc milites ⁊ pe-
dites ornati ꝑgant ei obuiã ⁊ ip̃m honorifice
recepturi. Quia g̊ s̄m rep̃ntatõem eccl̃ie. rex
nr̃ xp̃c filius dei rex celi et terre in ꝓximo ẽ: vt
descẽdat ad nos nobis maxia donaria largitu
rus. iõ apl̃s in p̃nti ep̃la tãꝙ nũcius ⁊ specu-
lator eccl̃ie affirmat di. Sciẽtes q: hora ẽ iaꝫ
vt surgamꝰ ⁊ nos p̄paremus ⁊ occurramus ĩ
occursum obuiã saluatori nr̃o. Amos. iiij. ca.
Preꝑare in occursum dei tui isrl̃. Quia et si
s̄m carnẽ nõ sit mõ vẽturus ad nos: tñ veni-
et in mẽtẽ si erimꝰ p̄parati. Joh. xiiij. Ad eum
veniemꝰ ⁊ mã. apud eũ faciemꝰ. ¶ Circa hãc
preꝑatõẽ apl̃s in p̃nti ep̃la quatuor fac. Pri
mo g̊ nos hortat̃ vt surgamꝰ et preꝑemꝰ nos
ad occurrẽdũ regi nr̃o in principio ep̃le. Se-
cũdo duas cãs assignat quare ẽ surgẽdũ ⁊ re-
gi nr̃o obuiãdũ ibi. Nũc enĩ ꝓpior ẽ nr̃a salus
ꝙ cũ credidimꝰ. Nox p̄cessit. dies aũt appro-
pinquabit. Tercio inducit volentes occurre-
re vt indigna nõ induãt ad digne occurrẽdũ
tãto regi ibi. Abijciamꝰ g̊ oꝑa tenebraꝝ ⁊ in-
duamur arma lucis. Quarto oñdit que sint
indigna ornamẽta in quib⁊ ei occurrere non
debemus. ⁊ q̃ digna ĩ quib⁊ ei humiliter ẽ ob
uiãdũ ibi. Nõ in comesatõib⁊ et ebrietatibus
⁊c. s; induimini dñm ih̃m xp̃m. ¶ Primo er-
go apl̃s hortat̃ nos vt surgamꝰ ⁊ preꝑemus
nos ad occurrẽdũ obuiã regi nr̃o. di. Scien-
tes q: tp̃s ⁊ hora ẽ vt de sõno torporis et ne-
gligẽtie surgamꝰ vt occurramꝰ obuiã saluato
ri nr̃o. Prou. xiiij. Usq̧ q̊ piger dormis. Jtẽ
sic ostium vertit̃ in cardine suo. sic piger in le-
ctulo suo. Jn eodẽ. xvj. Marie aũt surgẽdũ
ẽ a somno culpe ⁊ pcti. Ephe. v. Surge qui
dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuĩabit te xp̃c
P Designat̃ aũt pcc̃m ꝑ somnũ ꝓpt̃ qn-
ꝙ. Primo q: sicut somnus reddit hoĩem in-
sensibilẽ sic peccatũ. ꝓuer. xxiij. Traxerũt me
⁊ ego nõ sensi. verberauerunt ⁊ ego nõ dolui.
Trahit̃ hõ a demõe cuiꝰ seruus factus ẽ al̃s
nõ auderet eũ trahere. et ne dũ trahit̃. s; et h̃
nõ sentit. Hoc figuratũ fuit in. iiij. Regũ. vj.

d militibꝫ regis sirie q̄s beliseus duxit ī samariā percutiēs cecitate. quos rex isrl' volēs occidere s; beliseus nō pmisit. Ita demon postq̄z traxerit hoīem ad pctm statim vellet occidere ⁊ ducē in infernū: s; deus non pmittit ex magna miscdia. Tren. iij. Miscdie dñi mlte. q: nō sumꝰ ↄsumpti. ⁊ nō solū trahit' s; etiā vberat' ⁊ vulnerat' letaliter ⁊ totꝰ expoliat'. Luce. x. c. Qui etiā despoliauerūt eū ⁊ plagis impositis abierūt semiuiuo relicto. Et tñ nō dolet. imo letat' q̄d peius ē. Prouer. ij. c. Letantur cū malefecerint ⁊ exultāt in rebꝫ pessimis. ¶ Secūdo. q: sic somnꝰ ē quedā imago mortis ⁊ aīa ī peccato manēs mortua ē. q: sepata ē a vita vera. s. deo q̄ ē beata vita aīaꝝ. Joh. xj. c. Ego sum resurrectio ⁊ vita. Vera mors quā nō timēt ē sepatio aīe a deo q̄ ē bt̄a vita aīaꝝ. Et iō dr̄ in ps. Mors peccatoꝝ pessima. ¶ Tercio q: sic somnus reddit hoīem similē bestijs. p tpe illo. q: di. ph's ī dimidio tēporis. s. in q̄ dormimꝰ ñ differimꝰ a bestijs. ita peccatū. ps. xlviij. hō cū in honore eēt nō intellexit. ↄpatus ē iumētis insipiētibꝫ ⁊ silis factus ē illis. Boe. Hoīs ista ↄditio est vt si se nosse desierit infra bestias redigat'. Sic ḡ ligatur bestia ⁊ ducit' ad macellū ita ligat' peccator ⁊ ducit' ad infernū. Prouer. v. Funibꝫ peccatoꝝ suoꝝ quisq̄z ↄstringit'. Mat. xxij. Ligatis manibꝫ ⁊ pedibꝫ mittite eū in tenebras exteriores. ¶ Quarto q: sic somnꝰ facit ea apparere que nō sunt. ⁊ vidr̄ dormiēti q̄ sit eps ⁊ q̄ habeat vestes p̄ciosas ⁊ silia fantasmata generat. sic peccatū facit apparere ea q̄ nō sūt Isa. xix. Sic somniat esuriēs ⁊ ↄmedit cū aūt fuerit expgefactꝰ vacua ē aīa illꝰ. sic erit multitudo omniū gētiū. Facit eī peccatū apparere vmbras ac si appareret vera bona. qn̄ autē peccator fuerit excitatꝰ p penā. tūc cognosc; q̄ bona mūdi sunt vmbra. Vñ impij q̄ sunt ī inferno dicūt illud Sap. v. c. Trāsierūt oīa illa tāq̄z vmbra. Facit eī peccatū malū apparere bonū ⁊ ecōuerso. ⁊ hoc sic. q: corrumpit' palatū rōis anie. Aug. Palato nō sano pena ē panis q̄ ē suauis. et oculis egris odibil' ē lux q̄ purꝰ ē amabil'. Isa. v. Ve q̄ dicitis malum bonū ⁊ bonū malū. ponētes tenebras lucē. et lucē tenebras. ponētes amarū in dulce. ⁊ dulce ī amarū. ¶ Quīto sic sōnꝰ fac' vidr̄ dormiēti illa eē vera picl'a q̄ ñ s̄t ⁊ vera picl'a fac eū ñ timē vt si latro eēt ↄ eū volēs eū strāgulare. sic peccatū facit peccatorē supra modū timē picula mūdi ⁊ dispēdia rerꝫ tpaliū q̄ picula nō sunt et vera pericula. s; pdere virtutes ⁊ separi a deo ⁊ mori in aīa nō timet. Paupptatē eī mūdi ⁊ abiectōēs nimis timet. ⁊ paupptatē ⁊ ↄfusionē eternā nō timet. ps. xxiij. Illic trepidauerūt timore vbi nō erat timor. Talis eī somnꝰ q̄ peccatores dormiūt ē somnꝰ ↄfusionis et mortis. Hiere. iij. c. Dormiemus in ↄfusione nr̄a. Sic dormiuit sampson in gremio dalide ⁊ surrexit ↄfusus ⁊ vinctus ab inimicis. Judicū. xvj. Et iō talis somnꝰ ē penitꝰ deserēdus. j Thes. v. Nō dormiamꝰ sicut ⁊ ceteri: s; vigilemus et sobrij simus. Surgamꝰ ḡ carissimi ⁊ obuiā eamꝰ saluatori nr̄o. Prouerbiū ē. qui mane nō surgit dietā postponit. Et sic p; pmū. ¶ Q" Secūdo apl's duas causas assignat quare surgēdū ē ⁊ regi nr̄o obuiādum. Prima sumit' a ppinquitate glie. scda a ppinquitate gr̄e. ibi. Nox pcessit: dies aūt appropinquabit. ¶ Dic ḡ sic. Dixi q: hora ē a somno surgēdi peccati ⁊ pigritie vt obuiemus regi nr̄o. q: nūc nr̄a salus. s. deꝰ qui ē salꝰ et'na et glia btoꝝ ppior nobis ē q̄z eēt sup. pmo cū credidimꝰ. qn̄. s. fidē recepimꝰ. Quāto eī plꝰ viuimꝰ tāto pximiores morti sumꝰ ī q̄ xpc nobis bene opantibꝫ aduenit mercedē et'nā redditurꝰ. Apoc. xxij. Ecce venio cito et merces mea mecū ē rddē vnicuiq̄z iux̄ opa sua. Jac. Cōfirmate corda vr̄a qm̄ aduētꝰ dñi appropinquabit. Et ē opportuna rō. si nō eēmꝰ valde corrupti q: oīs motꝰ vl' natural' vl' volūtariꝰ mouet' feruētiꝰ qn̄ appropinq̄t fini. Vnde ph's dic' q̄ nat'al' motꝰ ī fine augmētat': s; violetꝰ remittit'. Et gre. dic' sup illō iob. iij. Gaudētq̄z vehemēt' qui effodiētes thesauꝝ. Qui thesauꝝ fodit tāto ācriꝰ effodiēdo laborat qn̄to se thezauro appropinq̄re extiat. Vl' salꝰ et'na ppior dr̄ ñ a pximatōe loci s; debiti. quāto eī pꝰ susceptā fidē pl'a bona opamur. tāto magis sal' et'na appropinquat nob ⁊ nos ipi. Mat. iij. c. Pniāz agite. appropiq̄t eī regnū celoꝝ. Jac. iiij. appropinq̄te deo ⁊ appropinq̄bit vobis. Scdam rōēz ponit di. Nox pcessit. Sic eñ nox ⁊ dies sūt ↄtinua et vnū ñ pt̄ appropinq̄re nisi alterū discedat sic culpa et gr̄a. In īfusiōe eī gr̄e culpa expellit'. ⁊ h̄ ē q̄d dr̄. Nox pcessit. Surgēdū ē eī q: nox pcessit. dies aūt appropinq̄bit. Nox inquā culpe ⁊ infidelitat' ⁊ igrāte q̄bꝫ dormiebamꝰ pcessit et p dei gr̄az recessit. Dies aūt illūiatio gr̄e appropinq̄t sole iusticie mundum irradiante.

Malach.iiij. Timentibus deum orietur sol iusticie. Sic ergo patet quod surgere debemus et ire obuiam. quia et gloria eius et gratia appropinquauit. gratia facit nos surgere et ambulare et gloria trahit. Quid ergo moramur quod non imus obuiam regi nostro. Mich. ij. Surgite abite. quia non habetis hic requiem. R(. Ubi nota. quod quattuor nos inducunt ad surgendum et eundum obuiam christo. Primum est gallicantus diuine predicationis. dum enim dies appropinquat galli cantare frequentant. et tunc viatores surgunt et in viam suam vadunt. Carissimi ecce nunc dies in quo omnes prelati et predicatores predicant. quia in hodierno euangelio eis mandatur dum dicitur. dicite vos. scilicet predicatores filie syon. idest ecclesie fidelium vt surgant et preparent se ad obuiandum regi suo qui venit et mansuetus et benignus. Dicitur quod leo timet vocem galli. Ferocior ergo est leone qui vocem predicatoris non timet quod est preco dei minans penam et promittens gloriam. ¶ Secundum est tactus diuine correctionis. Uiator enim qui non surgit ad vocem galli: debet excitari per tactum. Sic deus hominibus qui ad verbum predicationis surgere a peccatis et ad se redire nolunt aduersa euenire permittit vt ad deum ire cogantur. Grego. Mala que nos hic premunt ad deum ire compellunt. Actu. xij. Percussoque latere Petri excitauit eum. dicens. Surge velociter. et ceciderunt catene de manu eius. Petrus in vinculis herodis peccator in vinculis dyaboli. qui dum ex latere per aduersa percutitur. quasi equus calcaribus excitatus: surgit et ad deum vadit: et tunc vincula peccatorum soluuntur. Sic fuit tactus saulus et surrexit Paulus et ad deum rediit. Actuum. ix. Et bene dicit ex latere. quia aduersa non principaliter et directe deus irrogat peccatori: sed propter peccata. et ideo multum debemus timere peccare. et si non propter penas eternas saltem temporales quas deus propter peccata irrogat. et quas propter merita auertit. Exemplum de achab de quo dicitur. iij. Regum. xxj. Nonne vidisti achab humiliatum coram me. propter quod non inducam malum in diebus eius. Hiere. xviij. quod si gens illa egerit penitentiam a peccato suo agam et ego penitentiam. ¶ Tercium est dies diuine illustrationis quia satis est piger viator qui et si non surgit ad cantum gallorum neque dum excitatur non surgit saltem orto iam sole. Cum ergo dies gratie appropinquauerit vt dictum est. omnino surgere et ire christo obuiam debemus. Ysaie. v. Ego sto ad ostium et pulso si quis aperuerit mihi introibo ad illum. ij. Cor. vj. Ecce nunc tempus acceptabile. ecce nunc dies salutis. Minus

est acceptabile illud tempus quando deus querit ad nos intrare qui est omne bonum. ¶ Quartum est strepitus ambulantium per viam recte operationis. Consueuerunt enim viatores ad strepitum ambulantium surgere et ambulare. Reducamus ergo ad memoriam exempla seruorum dei quos deus de mortuis viuos fecit. tanquam carbones succendit. sicut augustino fecit et tunc velocius surgemus et secure ad deum accedemus. Hoc fuit figuratum in turbis. de quibus dicitur in euangelio hodierno quod prescindebant ramos de arboribus et presternebant in via. prescindere ramos de arboribus est accipere exempla sanctorum. prescindamus ergo ramos obediencie ab abraham. ramum penitentie a dauid. ramum fidei a petro. ramum dilectionis a iohanne. ramum humilitatis a beata virgine. et sic de aliis. Et nota hic quod turbe prescindebant ramos arborum fructiferarum. scilicet oliuarum et palmarum. Quidam prescidunt ramos arborum infructiferarum et siluestrium dum exemplum accipiunt in peccato dauid et non a penitentia. qui dicunt sicut dauid peccauit et penituit. sic et ego possum peccare et penitere. Magdalena peccauit. petrus peccauit. paulus peccauit. similiter ergo et ego possum peccare etc. Et sic patet secundum. ¶ Tercio inducit apostolus volentes christo occurrere vt indigna ornamenta abiiciant. et digna assumant dicens. Abiiciamus ergo opera tenebrarum etc. Si ergo tenebre recesserunt ergo opera illarum debent recedere. ¶ S Opera ergo mala dicuntur opera tenebrarum propter quattuor. Primo quia ex tenebris ignorantie et erroris oriuntur. Prouerbiorum. Errant omnes qui peccant scilicet in assumptione minoris. Quia peccator dicit fornicari est malum: sed fornicari cum ista non videtur sibi malum: sed delectabile bonum. Prouer. ij Omnis emptor dicit. malum est malum est. cum recesserit gloriatur. Sap. v. c. Errauimus a veritate et sol iusticie non luxit nobis. ¶ Secundo quia tenebras querunt et in tenebris fiunt. Job. iiij. Omnis qui male agit odit lucem. Job. xxiiij. ca. Si subito videant auroram arbitrantur vmbram mortis. ¶ Tercio quia in animam tenebras spirituales inducunt. ps. lxxxj. Nescierunt neque intellexerunt in tenebris ambulant. j. Job. j. c. Qui odit fratrem suum in tenebris est. ¶ Quarto quia ad eternas tenebras ducunt. Mat. xxij. Ligatis manibus et pedibus. mittite eum in tenebras exteriores. Sed quia vt dicit beatus. Aug. non sufficit abstinere a malo nisi homo faciat quod bonum est ideo postquam abiecerimus opera tenebrarum debemus induere arma lucis. scilicet virtutes que

aiaz ornet et defendat i pugna spuali. Ephe. vj. Induite arma dei vt possi. stare aduersus insi. dyaboli. ij. Cor. x. Arma militie nre non sunt carnalia: sed spualia. Induamus ergo virtutes vt honeste ambulemus sicut i die. i. in apto ad edificatoem proximorum. Math. v. Sic luceat lux vra cora hoibus. vt videat opa vra bona. Ephe. v. Ut filij lucis ambulate. ¶ T Nota quod virtutes et opa virtutu quatuor bona efficiut in hoie, put hic innuit ¶ Primum e quia tanqz vestes operiut multitudine peccatorum. j. Petri. iiij. Caritas operit multitudine peccatorum. Et hoc sic innuit cum dr. Induamur. Uestes enim induunt ¶ Secudu e quia defendunt hoiem ta in vita qz in morte. ta in pnti qz in futuro ab omnibus aiam impugnatibus Eccli. xxix. Sup scutu potetis et sup lanceam aduersus inimicu tuu pugnabit. Tho. iiij. Elemosina ab omni peccato et a morte liberat et no patit aiam ire in tenebras. Hoc innuitur cu dr. Arma. Arma enim defendut ¶ Terciuz e quia ornat et decorat hoiez. ps. xliiij. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Uestitus deauratus sunt opa in caritate facta. Uestitus vo luto circudatus sunt opa extra caritate facta. Varietate vo circudatus e ornatus ille qn abudat diversis generibus bonorum operum. Prouer. iiij. stragulata veste fecerut sibi. i. variarum et multarum virtutu. Et hoc sic innuit cu dr. Lucis. Lux ei ornat. Est ei sm phm ypostasis colorum. Unde qn mlieres volut pulcre appare: tunc ornant se seu colorat. Quartu e quia fidele exhibet nobis societate. Ipe enim no deserut nos qn alia oia nos deserunt. s. in morte. Diuitie delitie et honores. et oia nos deserut. Apoc. xiiij. opa enim illorum sequunt illos. Peccatores faciut sicut coluba nidificas in fenestra vbi pl'es pullos amisit. thezaurizat enim in mundo isto vbi oes antecessores sui tatum thezaurum amisert. Osee. vij. Effraim facta e quasi coluba seducta no hns cor. i. sensum. Mudus iste e saccus ptusus de quo dr aggei. j. Qui merces cogregauit misit eas in saccuz pertusum. Foramen mudi e mors p qua oia recedut. et io nullo mo thezaurizadum e in mudo. Math. vj. Nolite vobis thezaurizare thezauros in mudo siue in terra vbi erugo et tinea demolit et vbi fures effodiut et furant. Thezaurizandu est ergo opibus bonis que in celo cseruant et nunqz nos deserut. Math. eo. c. Thezaurisate vobis thezauros in celo. vbi nec erugo nec tinea demollit: et fures no effodiut nec furant. Et hoc innuit cu dr sic. Ut i die honeste ambulemus. In die. s. dni qn veniet ad iudiciu pticulare i morte vniuscuiusqz. et ad iudiciu vniuersale in fine mudi. Tuc ei honeste ambulat ho qn bona societate habet. Si ergo habuim opa virtutu que sola nos comitant. tuc i die dni honeste ambulemus. Et sic patet terciu. ¶ Quarto ondit que sunt indigna ornamenta que abijcere debemus ad eundum obuia regi nro. ¶ Indigna vo ornamta sunt opa mala que nascuntur ex duplici radice. s. ex carnis cupiscentia. Et hoc sic primo tangitur cu dicit. Non in comesatonibus. Et ex spuali malicia. et hoc sic tangit secundo cu dr Non in ptentoe. Ad hac duplicem radicem omnia mala reducuntur. Dicit ergo sic. abijciamus opa tenebrarum et induamus arma lucis. vt honeste ambulemus et pcedamus digne obuiam regi nostro venienti: no ambulantes in comesatonibus. Comesatioes sunt mutue inuitatones et puiuia facta per symbola. que phibet salomon Prouer. xxiij. Noli ee in couiuijs potatorum nec in comesationibus eorum qui carnes ad vescendum conferut. quia vacantes potibus et dantes simbola consumentur. Et ebrietatibus. Luce. xxj. Uidete ne grauentur corda vestra crapula et ebrietate. ¶ Ebrietas est nimia potatio. a qua propter tria cauere debemus. Primo quia ad luxuriam prouocat. Prouerbi. xx. Luxuriosa res est vinum et tumultuosa ebrietas. Hieroni. Uenter mero estuans facile spumat in libidinem. id est in luxuriam. Secudo quia spiritum suffocat. Osee. iiij. Fornicatio et vinuz et ebrietas auferunt cor. Ideo enim ebrius e quasi bestia: et non discernit. Propter quod Noe iacuit denudatus in tabernaculo Genesis. ix. Et Loth. cum filiabus dormiuit. vt patet in eodem. Tercio quia substantiam minuit et annihilat. Eccli. xix. Operarius ebrius non locupletabitur. Sic annihilauit substantiam suam. ille filius prodigus viuendo luxuriose. vt dicitur Luce. xv. Neqz ambulemus in cubilibus. hoc est scdm morem pigritantium in lectis suis. vigilantibus enim prouenit regnum celorum et non dormientibus quibus dicitur Amos. vj. Ue vobis qui dormitis in lectis eburneis et lasciuitis i lectis vris. Cogitare enim deberent tales quod Christus

dicit Math.viij. Uulpes voueas habent et volucres celi nidos. filius aũt hoĩs ꝛc. Neq₃ ambulemus in impudicicijs. hoc ē ĩ immũdicijs carnis ad q̃s inducunt cubilia. Ephe. iiij. Nõ ambuletis sicut gentes que tradiderũt se impudicicijs. Ecci. xxiij. Aufer a me vētris ↄcupiscētiam ꝛ ↄcubitus ↄcupiscentie ñ apprehendat me. Similiter nõ ambulemus ĩ peccatis spũalibus. s. cõtentõe. que ex supbia nascitur. Prouer. ij. Honor ē homini qui separat se a cõtentõne. Isido. In nulla causa cõtēdas. quia ↄtētio lites pascit. fauces odiorũ accendit. et cõcordiam rumpit. Et emulatione q̃ nascit̃ ex inuidia. Uel ↄtentio refert̃ ad verbum. emulatio aũt ad factũ. Iac. iij. Ubi zelus et cõtentio. ibi incõstantia et omne opus prauum. ¶ Postq̃ӡ posuit que debem⁹ abijcere. ponit ornamenta que debemus induere dicēs. Sed induimini dominum ihesuӡ xp̄m id ē formam et cõuersatõeӡ domini nostri ihu xp̄i. vt quõ xp̄c ambulauit ĩ sanctitate ꝛ iusticia coram deo et omni populo. ita et nos pro modulo nr̃o ambulemus. Ad quod tenemur Gal. iij. qui baptizati estis in xp̄o ihu xp̄m induistis. i. induere ꝑmisistis. Coll. iij. Induite vos sicut dei electi viscera misericordie. Sic erat indutus ap̄lus qui dicebat Gal. ij. Uiuo ego iam nõ ego: viuit ꝟo in me xp̄c. Sic ergo induti digne ꝛ honeste ibimus obuiã regi nostro. Et tantum de epistola.

¶ Dñica secunda de euãgelio. Sermo. iij.

Runt signa ĩ sole et luna ꝛ stellis Lu. xxj. Sancta mater ecclesia sicut pia et sapiens mater omnes fideles xp̄ianos amore ꝛ timore tãq̃ӡ carissimos filios nititur ad viam veritatis reducere et ad virtutum oꝑa ꝓmouere. nũc in ꝓsperis blãdiens. nũc terrens aduersis vt ꝑ dulcedinem p̄miorꝫ inducat ad oꝑa virtuosa et ꝑ terrorē tormētorum auertat ab iniquitate malorūӡ. Est em̃ in hominibus sicut in arboribus. nã homo bone ꝛ male arbori assimilatur. Est nanq₃ quedam arbor sicut oliua que leniter debet tractari ꝛ fructus ei⁹ manibus colligi ꝛ nõ ꝑtica excuti al's sequenti anno minus fructificaret. Est aũt alia arbor vt nux cuius fructus nõ debet leniter manibus colligi. sed ꝑtica excuti. vt sequenti anno melius fructificet. Sic sunt quidã tã bone nature vt nõ indigeãt verbere sed solis verbis veraciter corrigũtur. ꝛ quidã sunt tã ꝑuerse nature quibus verba nil ↄferũt. ʒ indigent forti verbere. Exemplum patet in petro ꝛ paulo ꝛ alijs discipulis. Nam Petrus et Iohannes ad solũ xp̄i verbũ omnia reliquerũt. ꝛ ad deũ veraciter sunt cõuersi. ꝛ alij discipuli. Paul⁹ ꝟo nõ verbo sed forti verbere ē ↄuersus. ꝓstratus et excecatus. Sic ergo sancta mat̃ ecclesia in p̄cedenti dominica ad cõsolationem bonorꝫ aduētum filij dei in mundũ ad memoriã reduxit. vt nos ad magnum amorē allicēt. qui quideӡ aduentus totus fuit mellifluus et humilis et deuotus ac nimia caritate circũfluus. In hac ꝟo dominica ad terrorem malorũ aduētum filij dei ad iudiciũ generale in fine mundi fiendũ recolit ꝛ affirmat. vt eos magno timore ꝑcutiat. vt ꝑ hoc a malis caueant ꝑpetrãdis. et ad bona excitēt semetipsos. vt si cõtingat qꝛ possibile ē: nr̃o tp̄e dictum iudicium euenire: simus edocti de his que tũc euenire dicũtur. Qui quidē aduētus totus erit horribilis et amaritudine plenus. quia talis tunc erit tribulatio qualis nũq̃ӡ fuit nec postmodũ est futura vt dicitur Math. xxiiij. De hoc ergo aduētu p̄ns euangelium tractat. et hunc in toto officio eccl'ia suis fidelibus recitat ꝑhorrēdum. ¶ In quo quidē euangelio quinq₃ p̄cipaliter ↄtinētur. Primũ ē signorum generale iudiciũ p̄cedētiũ euētus. ꝛ hoc in principio euãgelij. ¶ Secũdum ē filij hominis. s. xp̄i ad iudiciuӡ venientis aspect⁹. ibi. Et tũc videbũt filiũ hoĩs venientem ꝛc. Terciũ ē ad iustos diuine ↄsolatõnis affatus. ibi. His aũt fieri incipiētib⁹ respicite ꝛc. Quartum ē cuiusdã similitudinis ad antedicta cernēda annexus. ibi. Uidete ficulneã ꝛ oēs arbores ꝛc. Quintum ē omniũ p̄dictorꝫ certissime adimpletionis tempus ibi. Amen dico vobis quoniã nõ p̄teribit generatio hec donec omnia fiãt ꝛc. ¶ Primo ḡ ponitur signorũ generale iudiciũ p̄cedentium euētus quia erũt signa ĩ sole et luna ꝛc. ¶ Et ponunt̃ euentura signa in fine mũdi circa quadruplicē creaturã. Et primo circa creaturã celestem cũ dicit. Erũt signa in sole ꝛ luna. Que autē sint ista signa hic nõ determinat̃. sed ĩ Mat. xxiiij. c. vbi dicit̃. Sol obscurabit̃ ꝛ luna non dabit lumē suum. Hoc ē signum in sole ꝙ obscurabit̃. Qui quidē q̃druplicit̃ obscurabit̃.

Primo ad literã tũc erit generalis eclipsis scȝ virtute diuina ĩ tota terra. Illa enĩ eclipsis differt ab alijs. tum qȝ erit vniuersalis. omnes alie aũt sunt particulares. tum qȝ diu durabit sed alie tãdiu durant donec sol trãsierit lunaȝ interpositã inter solem et terrã. tũ quia nõ fiet per lune interpositionẽ sicut oẽs alie. sed ꝑ diuinam virtutẽ. sicut et in christi passione factũ est. Secũdo dicet̃ obscurari ꝓpter maioris luminis superuentionẽ. Nam vt dicit hiero. sol obscurabit̃ non diminutiõe sue lucis abscedẽte. sed maiori luce superueniente. scȝ christo qui est vera lux. Criso. Sicut in hoc seculo luna et sidera obscurant̃ ortu sole sic christi gl'iosa apparitiõe sol obtenebrescit. et luna nõ dabit ꝓpriũ iubar. Et hoc erit post finẽ mũdi. ¶ Tertio obscurabit̃ methaphorice vt dicat̃ sol obscurari. qȝ seuerã vindictã iudicis respicere nõ audebit. sicut in passione christi radios sue lucis retraxit. qȝ christũ pendentẽ in cruce respicere nõ audebat. Aug. Merorẽ diei iudicij et tormẽta ꝑeuntiũ neqȝ sol neqȝ luna. astra neqȝ terra aspicere poterunt. ⁊ retrahẽt splendorẽ suũ. ¶ Quarto põt intelligi sol obscurari mystice. Sol enĩ mystice christus ẽ qui tũc valde obscurus erit. qȝ miraculis et ꝑdicatione non erit clarus. Apoc. vj. Sol fact᷒ est niger quasi saccus cilicinus. Antichrist᷒ aũt erit valde clarus. qȝ vbiqȝ ꝑdicabit. et mirabilia face videbit̃. qȝ vt dicit Ysidor᷒. tũc oĩa mirabilia auferent̃ a fidelib᷒. et antichrist᷒ et discipuli ei᷒ ea facere videbit̃ demonũ operatiõe. ij. Thessa. ij. Cuius aduentus erit ſm operationẽ sathane in omni virtute et signis et ꝓdigijs mẽdacibus. Apoc. xiij. c. Faciet sig mag ⁊ etiã faceret ignẽ de celo descẽdere in terrã in cõspectu hoĩm: et seducit habitãtes in terra ꝓpter signa q̃ data sunt illi facere. Obscurabit̃ enĩ christ᷒ q̃tũ ad diuinitatẽ. qȝ nullus audebit ipm ꝑdicare fuisse deum sed hominẽ puꝝ. Itẽ q̃tum ad veritatem. qȝ nullus audebit ipsuȝ ꝑdicare doctorem veritatis sed falsitatis. Itẽ q̃tum ad spiritussancti plenitudinẽ. qȝ nullus audebit ipm cõfiteri plenũ fuisse spiritusancto. sed spũ maligno. Et sic valde obscur᷒ erit christ᷒ in mũdo. ¶ Luna ñ dabit lumẽ. Ad lr̃aȝ sic erit. ¶ Cõsueuit enĩ lucere luna occulto sole. vel obscurato. sed tũc nõ erit sic. Et in horribil. h᷒ tenebris mũdus inuoluet̃. ¶ Vel mystice ꝑ lunã sancta eccl'ia designat̃. qȝ tunc lumen doctrine nõ dabit. nec sanctitas ecclesie miraculis fulgebit

Subtrahet̃ etiã ab ea lumen obediẽtie. quia oĩa regna romano imperio rebellabunt: ⁊ oẽs ecclesie rebellabunt ecclesie romane ꝓpe finem mundi vt dic glo. super illud. ij. Thessa. ij. Nisi venerit discessio pmũ et reuelat᷒ fuerit homo peccati filius perditionis. Luna etiã vtet̃ in sanguinẽ. vt dr̃ Iohelis. ij. qđ solũ mystice accipiendũ est. qȝ tunc ecclesia magnaȝ patiet̃ persecutionẽ ab antichristo et eius nuncijs: et cruore maximo perfundet̃. Apoc. xiij. Et faciet vt quicunqȝ non adorauerit imaginẽ bestie id est antichristi occidat̃. In eodẽ. xvij. Et vidi mulierem ebriaȝ de sanguine sanctoꝝ et de sanguine martiꝝ hiesu. Quosdã aũt antichristus trahit ad se timore tormentorũ. Dañ. xj. Ruent in gladio et in flama et in captiuitatẽ et rapinam. ¶ Z. Et ꝓpter hoc tradet fratrem frater. et pater filiũ. eligentes potius ĩ bonis ducere dies suos q̃ sub tãta tribulatione reꝝ et personaꝝ damna pati. Quosdã trahit largitate muneꝝ. qȝ inueniet thesauros abscõditos quos demões reuelabũt. Dañ. viij. In copia rerũ occidet plurimos. Itẽ mľtiplicabit gloriam et dabit eis potestatẽ in multis ⁊ terram diuidet gratuite. In eodẽ. vj. Quosdaȝ trahit deceptione miraculoꝝ sicut simplices ⁊ populares. Math. xxiiij. Surgẽt ꝑseudo christi. id est falsi christi qui dicent se esse christos: et pseudo ꝓphete. id est falsi ꝓphete: et dabũt signa magna et ꝓdigia magna. ita vt in errorẽ inducant̃ si fieri põt etiam electi. ⁊ sic xp̄i ecclesia vndiqȝ ꝯfundet̃. et lumen non dabit. et vndiqȝ sanguine perfundet̃. Stelle autẽ de celo cadent: non quidẽ ſm substantiã qȝ perpetue sunt. Sed tripliciter dicũt̃ cadere. scȝ ꝓprie similitudinarie. et mystice. A ¶ Proprie autem dicunt̃ cadere tripliciter. s. igneas comas emittendo. oĩa enĩ sydera magnas comas a se emittent vt circa vicinũ aduentũ alicuius magni domini solent euenire comete. Et lumẽ suum retrahendo. qȝ per aliquos dies ante iudicium retrahent lumen suuȝ. vt non videantur Iohelis. ij. Stelle retraxerunt splendorẽ suũ. ¶ Stelle aũt similitudinarie dicunt̃ vapores igniti in aere. qui cadẽdo coruscant ĩ aere. De quib᷒ seculares dicunt q̧ stelle cadunt. qȝ tũc frequenter per aerem discurrent ad terrorem. Sap. v. Ibunt directe emissiones fulgoꝝ. Mystice aũt sancti doctores dicunt̃ stelle. iuxͣ illud Dañ. xij. Qui ad iusticiam erudiũt multos quasi stelle in perpetuas eternitates. Qu

tunc obscurabuntur ⁊ cadēt quia nō docebūt. Et multi propter timorem tormentorū et ce- lo ecclesie cadent. quia vt dicit᷑ Apoc. xij. Dra co ille magnus traxit cauda sua terciam partē stellarum ⁊ misit eos in terram. ¶ Secundo ponuntur signa circa creaturam terrestrem tā terre q̄ȝ maris. cū dicitur. Et in terris pressura gentium. Tunc enī maior pressura erit q̄ȝ vn- q̄ȝ fuit vel postmodū sit euentura. Quadru- plicem enim tribulationē passura est ecclesia. scȝ tyrannorum hereticorū ⁊ ypocritarū quas iam passa est quarta erit antichristi ceteris ma- ior. quā in fine mūdi patietur. vt patet Dan. vij. Uidebam inquit in visu noctis. ⁊ ecce be- stie quatuor magne ascēdebāt de mari. Pria q̄si leena. Ista est crudelitas tyrannorū. Secū da similis vrso. Ista est versutia hereticorum Tercia similis pardo. Ista est varietas ypo- critarū ⁊ dolus. Quarta terribilis et fortis ni- mis. Ista signant antichristū. Erit ergo tunc in toto mundo magna pressura. ⁊ in anima ⁊ ī corpore. Nam cū persecutione antixp̄i erunt magne pestilentie ⁊ fames ⁊ guerre ⁊ seditōes et terremotus. In mari erit etiam signum ma- gne ⁊ inaudite confusionis ⁊ turbationis: que nūq̄ȝ ante fuit. vt infra patebit. ¶ Tercio po- nuntur signa circa rōnalem creaturam. videlȝ homines. Arescent ⁊ erunt sicci ⁊ pallidi quasi mortui propter timorem eorū que videbunt et expectabunt. quia sp̄us tristis exiccat ossa. Prouer. xvij. Et que erūt illa. B: Ubi nota q̄ hieronimus di. se inuenisse in annali- bus hebreorū in quibus scriptū reperit q̄ in fine mūdi. xv. signa erūt in. xv. diebus ante di- em iudicij. sed an continui sint illi dies an inter pollati nō expressit. Nam prima die erigūt se maria omnia sup omnes mōtes. xl. cubitis stā- tia in loco suo quasi mur⁹. Secūda tātū descē dent q̄ vix videri possunt. Tercia maria redi- būt in locum pristinū. Quarta omnes pisces et belue maris ⁊ omnia que mouētur in aquis congregabuntur super aquas ⁊ dabunt vsq̄ȝ ad celum rugitū. Quinta aues ⁊ omnia vola tilia celi cōgregabunt᷑ in campis inuicē plorā- tes ⁊ vlulantes ⁊ nō gustantes cibum: neq̄ȝ bi bentes. Sexta flumina ignea surgent ab occa su solis vsq̄ȝ ad ortum currentia. Septīa om- nia sidera errantia ⁊ fixa spargent ex se comas igneas sicut comete. Octaua erit magnus ter remotus. ita vt omnia animalia prosternant᷑. Nona omnes lapides tam magni q̄ȝ parui di

uident᷑ in quatuor p̄tes vnāquāq̄ȝ aliam colli dentem. Decima omnes plante ⁊ herbe ⁊ ar- bores sanguineū fluent rorem. Undecīa om nia aīalia exibūt de cauernis ⁊ siluis et venīēt ad cāpos rugientia ⁊ nihil gustātia. Duode- cima oēs mōtes ⁊ colles ⁊ edificia p̄sternent᷑ ⁊ in puluerē redigent᷑. Tredecima exibunt ho- mines qui viui remanserūt de cauernis ⁊ ibūt velut amētes ⁊ nō loquentes. Decimaquarta oīa corpa mortuorū stabunt supra sepulchra p̄ata ad resurgēdū. Quintadecima cōburet᷑ mūdus ⁊ omnia habētia vitā morient᷑. ⁊ stati postea fiet iudiciū. Nam statum quatuor āge- li ibunt ad quatuor p̄tes terre dicētes. Surgi te mortui veite ad iudiciū Math. xxiiij. Mit- tet angelos suos cū tuba ⁊ voce magna. ⁊ con gregabit electos a sūmis celorū vsq̄ȝ ad termi nos eorū. Hec aūt mirabilia preuenīūt p̄pter duo. Primo vt magnū malum futurum p̄nū cient. Gre. Ultima tribulatio multis tribula- tōnibus preuenitur. vt per crebra mala que p̄ ueniunt indicēt᷑ mala p̄petua que subsequēt᷑. multa eniȝ debent mala precurrere: vt maluȝ sine fine valeant nunciare. Secundo vt sint in citamenta doloris ⁊ hominibus cōpati videā tur. Omnes enim creature cōpatientur homi ni ī iudicio. Nam sol obscurabitur. luna con- uertetur in sanguinē ⁊ sic de alijs. Cuius ratio nem assignat Crib. dicēs. Patrefamilias mo riēte domus tota turbat᷑. familia plāgit. et ni- gris vestimētis se induit. Sic hūano generi. p̄pter q̄d omnia facta sūt. circa finē constituto totus destruit᷑ mūdus. celi misteria lugent: et candore deposito tenebris induuntur. Duri- or est ergo lapidibus qui hodie non plorat. et ad ꝯpassionem nō mouetur. Jere. vj. Luctū vnigenīti fac tibi plāctū amarū. ¶ Q̄rto ponūt᷑ sig̃ circa creaturā itellectualē. s. circa āg̃los cū dr̄ Nā v̄tutes celorū mouebūt᷑ C Que ꝯmo tō ex trib᷒ cābit᷑. Primo ex tīore cuiusdā reuerēti Job. xxvj. Colū. ce. ꝯtre. ⁊ pa. beda. Quid fa ciūt tabl'e q̄n tremūt colūne q̄d v̄ga deserti pa tit᷑ cū cedr⁹ p̄adisi pcutit᷑ Scd̄o ex p̄p̄atōe pu gne Crib. Si rex pcessur⁹ ꝯ aliquē ad bellū ex peditōȝ mādat ī p̄p̄lo dig̃tates oēs mouebūt᷑ ⁊ exercit⁹ excitāt᷑ ⁊ tō citas fremet q̄nto magis r̄gi celesti exurgēte iudicare viuos ⁊ mortuos āg̃lice v̄tutes ꝯmouebūt᷑. t̄ribl'es missi t̄ribilē dn̄ȝ p̄cedētes. an̄ ip̄ȝ fulgura vita p̄ luie p̄ce- dant pro tubis tonitrua horrenda. Tercio ex horrore diuine vindicte Crisostomus Q̄ns

nis angeli conscij sibi non sint. videntes tamē
infinitas multitudines damnari non intrepi-
di illic stabunt. Tunc videbunt filiū hoīs
&c. In hac secūda pte ponit filij hoīs .s. xpi
ad iudiciū venientis aspectus. & hoc ē. Et tūc
videbūt filiū hoīs venientē .s. ad iudiciū in
nube materiali. Act. j. Et nubes suscepit eum
ab oculis eoꝝ. Et sequit. Quemadmodū vi-
distis eum ascendentem ī celū sic veniet. ysaie.
.xix. Ascendet deus sup nubem leuem. Item
in nube .i. cum multitudine sanctoꝝ et angelo-
rum. ysa. iij. Dominus ad iudiciū veniet cū se-
natoribꝫ populi sui. Cum ptāte magna. q̄ ad
hūanitatē sm quā pater dedit ei oīe iudiciū
facere. & maiestate quo ad diuinitatē. Prim⁹
aduentus fuit in humilitate magna & infirmita-
te. secūdus xo erit ī ptāte magna & maiestate
&c. ¶ Circa h̄ iudiciū nō q ad oē iudiciū q̄tu-
or requirūt scꝫ. Iudex. reus. accusator & testis.
Iudex aūt erit xp̄c. Iudex aūt dꝫ iudiciū facē
vbi scel⁹ ē cōmissū. Et iō descēdet ad t̄rā. Itē
debet facere in loco cōmuni. Et ideo iudiciū
fiet in valle iosaphat. Itē debet sedere. Et iō
descendet in sede maiestatis in nubibꝫ cādidis
sedens. Ip̄e em̄ fuit iudicatus stans. et ip̄e iu-
dicabit sedens. Item debet esse potens vt pos
sit sententiam executioni mandare. Eccli. vij.
Noli velle fieri iudex nisi valeas virtute irru-
pere iniquitates. Et ideo descendet cum pote
state et oīes sancti et angeli eius cum eo. nō si
cut alia vice. quando venit humilis ad saluan
dum et nō ad iudicandum. Iohā. iij. Nō mi-
sit deus filium suū in mundū vt iudicaret mū
dum sed vt saluaret mūdus p ip̄m. Item de-
bet videre et videri. Ideo veniet in forma hūa
na Apoc. j. Videbit em̄ oīs oculus & q eum
pupugerūt. Item debet esse iustus. Et iō ostē
det vulnera lanceā & clauos et crucem. in q̇bꝫ
maxima eius iusticia demonstrat. Nam vt ita
fieret satisfactio voluit in cruce mori. Que
omnia et vsqꝫ modo celauit clamans misericor
diam et non iusticiam. Propter quod dicit
apo. Hebre. xij. q sanguis christi melius loq̇
tur q̄ꝫ abel. q2 ille clamat vīdictā Math. xxiiij
Tunc apparebit signum filij hominis in celo
scilicet crux et claui. Unde cantamus. Hoc si
gnum crucis erit in celo cum dominus ad iu-
dicandum veniet. Reus in hoc iudicio erit
peccator. Et quia reus debet conueniri. ideo
quatuor angeli tanq̄ꝫ dei nuncij ibunt ad qua
tuor partes mundi dicentes. Surgite mortui
venite ad iudicium. j. Coꝝ. xv. Canet enim an
gelus. et mortui resur. qui in chri. sunt primi.
Math. xxiiij. Mittet angelos suos cum tuba
& congregabunt electos. Et quia anima & cor
pus simul peccauerunt: ideo omnes aīe cor
pora sua resument. et ministerio angeloꝝ an-
te iudicem ducentur. Et quia de similibus idē
est iudicium. ideo vsurarij cum vsurarijs. for-
nicarij cum fornicarijs. et sic de alijs insimul li-
gabuntur Math. xiij. Ligate eos fasciculos
ad comburendum. Quia pro terrenis iudica
buntur. ideo in terra prosternentur. Iusti xo
in aere iuxta christum locabuntur. j. Thess. iiij
Deinde nos qui viuimus qui relinq̄mur. qui
residui sumus simul rapiemur cum illis obuiā
christo in aera. et sic semper cum domino eri-
mus. ¶ Accusatores ī hoc iudicio erūt demo-
nes. quia referent omnia cogitata. omnia xba
omnia opera. oīa cōmissa. Et ad vltimū sic
allegabūt vt refert aug. Dicturus est aduer-
sarius inquit cōtra nos. Equissime iudex iudi
ca hunc meū esse ob culpā qui tu⁹ noluit esse p
gratiam. tuus p naturā. meus p miseriā. tuus
ob passionē. meus p suasionē. tibi inobediens.
mihi obediens. a te accepit immortalitatis sto
lam. a me accepit hanc pannosam qua indu-
tus est tunicam. tuam vestem dimisit. cum
mea huc venit. equissime iudex iudica hunc eē
meum. Unde si bene aduertimus dyabolus
quinqꝫ allegat. Primum est culpa lese maie-
statis per quam a gratia peccator cecidit. Se
cundū ē miseria praue voluntatis per quam
naturam deuastauit. Tercium est obseruātia
praue & dyabolice iniquitatis. per quam chri-
sti passionem euacuauit. Quartum est serui-
tus dyabolice potestatis per quā obseruanti-
am mandatoꝝ dei contempsit. Quintū est de-
honestatō caritatis p quā amisit vestē xtutū
nuptialis iocūditatis. Testis erit angelus
q̇ custodiuit pctorē. & pctā scripta ī fronte. vt
in ore duoꝝ stet oē testimoniū. Daniel. vij. Iu-
diciū sedit & libri apti sunt .i. ꝯsciētia & pctā sin
gulorꝫ. ¶ His auditis iudex xp̄c vertet se ad
sctos q̇bꝫ ꝓmisit secum iudicare. Math. xix.
Uos q secuti estis me ī r̄generatōe cū sederit
fili⁹ hominis ī sede maiestatis sue sedebitis et
vos &c. Et dicet. Quid vobis de pctoribus
videt fiendū fore. Et p̄io xtet se ad xginē
matrē q̄ dicet. Satis stetit apta ianua miseri-
cordie. amō tp̄us iusticie ē et nō misericordie.
Eccl. iij. Oia hn̄t tp̄us suū. Scdo xtet se ad

apl'os qui dicent. Nos extraximus eos de po
testate dyaboli et de cultura deoꝝ ꝛ dedimus
eis sacramenta ecclesie. ꝑ que mundati sunt a
peccatis et filij dei effecti et ipi ꝑ viam bonam
ambulare noluerũt. sed a deo recesserũt. Er
go qui noluerunt benedictionẽ elongabitur ab
eo. Ipi noluerũt tuam benedictõnẽ. et ido sũt
imperpetuũ maledicti. Apo. xix. Vindica do-
mine sanguinez nostrum qui effusus est. Job
xxj. Qui dixerũt deo recede a nobis scientiaz
viarum tuaruz nolumus. Tercio vertet se ad
martires qui dicent. Vindica domine sangui
nem nostrum qui vsqꝫ modo misericordiã in-
uocauit sed nunc iusticiaz petit Apoc. xix. Vi
dica domie sanguinẽ ꝛc. Quarto ad cõfesso-
res qui dicent. Qui nõ vult doctrinã accipe-
re debet acriter verberari. sed isti doctrinã ve-
ritatis noluerunt recipere. et ideo eternaliter
verberent̃. Quinto ad virgines que dicent.
Foris canes et venefici et qui in carnalibꝫ vo-
luptatibꝫ sunt inuoluti vt porci quia int̃ nos
nisi mundi habitare debent Apoc. xxj. Nihil
coinquinatũ et faciens abomiatõem intrabit
ad illam. Et breuit̃ null⁹ misericordiã sed iu-
sticiam allegabit. Postea fit vna vox omniũ
sanctoꝝ dicentiũ. Moriant̃. moriant̃. Sicut
xp̃o fuit dictuz. Crucifigat̃. crucifigat̃. Tunc
iudex irata facie versus peccatores formabit
sententiã. d. Me occidistis gladio et fuos me
os pauperes fame et siti. qđ totum mihi repu
to factum. Unde dicet. Esuriui et non dedi-
stis mihi manducare ꝛc. vt patet Math. xxv.
Et ideo discedite a me maligni in ignem eter-
num qui paratus est dyabolo et angelis eius.
In qua sententia quinqꝫ dicet. Primo priua
tionem omnis boni. ibi discedite a me. qꝛ sum
oẽ bonũ. in q̊ ꝯsistit ꝑncipalit̃ pena dãnatoꝝ
Scd̃o abordiatiõz corꝑis et aĩe. et nrã oĩz vi
rũ inferiorũ ꝛ superiorũ. quod erit magna pe
na. ibi. maledicti. quia corpus maledicet aĩe, qꝛ
sibi cõsensit. et aĩma corꝑi. quia malũ ꝑsuasit.
Tercio penam intolerabilẽ corꝑis et aĩme. ibi
in ignẽ. Quarto pene eternitatem nunqꝫ fini
ende. ibi. et'nũ. Quĩto societatẽ dãnatoꝝ lam
tabilẽ ibi. ꝑparatus est dyabolo ꝛ angelis suis
Cogitemus ergo carissimi quo ibit peccator
sic sententiatus et maledictus. Non sursuz qꝛ
ibi erit facies iudicis irati. ꝓpt̃ quã dicunt mõ-
tibus cadite suꝑ nos. ꝛ collibꝫ operite nos a fa
cie ire agni. vt patz Apoc. vj. Non ante. quia
ibi peccata in fronte scripta ꝓtrahentia ad in

fernum. Non retro quia ibi mundus expellẽs
Non ad dexteram vel sinistram. quia ibi de-
mones demergentes. Non restat igitur nisi vt
terra os suum aperiat et descendant in infer-
num viuẽtes. et sic fiet. ¶ Et nota ꝙ iudex sic
ordinabit. vt in infimo inferni stent ydolatre ꝛ
heretici. super eos superbi et obstinati. tercio
loco homicide et raptores. quarto luxuriosi ꝛ
delicati quoꝝ deus venter est: qui cooperien-
tur vermibus et tineis in recompensatõem de
liciarum. ysa. xiiij. Subtus te sternetur tinea ꝛ
operimentum tuum erunt vermes. Tercõ po
nitur ad iustos diuine consolationis affatus.
quod est magne consolationis et remunerati-
onis. quia pro modica penitentia habebunt
perpetuam gloriam. pro terrenis celestia. pro
transitorijs eterna. Et hoc ibi est. His autez
fieri incipientibus. scilicet que dicta sunt de si
gnis et reprobis. respicite per fidẽ et leuate ꝑ
spem capita vestra. id est desideria mentis ve
stre. spes enĩ habet eleuare sicut desperatio de
primere. quoniam appropinquat redemptio
vestra. id est cum iudiciuz horribile reprobis
inferendum fiet. tunc vos electi et dilecti non
timeatis. quia vos non tanget. immo sicut ipsi
damnabuntur. ita econtra vos saluabimini. et
redemptio vestra tunc apparebit. qꝛ per grati
am redemptionis xp̃i in aĩma ꝛ corpore eritis
gloriosi: et ideo vos non timeatis. quia contẽ-
sistis omnia propter me. qui mala presentia ñ
timuistis. sed patienter tolerastis quoꝝ mens
sp̃ i celo hitauit. ꝛ q̃ i me nõ ẽ i md̃o nec i vob
estis ꝯfisi. His ei q̃tuor mõis dñt iusti leuare
capita sua. i. spẽ suã. Prĩo oĩa md̃ana ꝯtẽnen
do. Mat. xix. Ecce nos reliq̃m⁹ oĩa ꝛ secuti su⁹
te. Scd̃o mala pñtia ñ formidãdo. Ro. v. Sz
ꝛ gl̃iam̃ i tribulatõibꝫ sciẽtes ꝙ t̃bulatõ patiaz
oꝑat̃. patiã ꝓbatõz: ꝓbatio xo spez. Tercio
i cel' hitãdo. Phil'. iij. Nr̃a ꝯu̇satõ in celis est
Quarto i deo ꝛ ñ i md̃o neci se ꝯfidẽdo. Ps
lx. In te dñe sꝑaui ñ ꝯfũdar i etnũ. sic leuauit
caput suũ dd̃ ꝛ ꝯfis⁹ ẽ i deo ꝛ vicit goliã. vt pz
ꝑ Reg. xvij. Sic apl'i ꝛ martires in deo sꝑerã-
tes oĩa vicerũt. Phil'. iiij. Oĩa possum in
eo qui me ꝯfortat. Et iõ vos q̇ hec obfuastis
nolite timẽ s3 gaudeatis. qꝛ mũdus inimic⁹ de-
struit̃ et dyabolus cũ ministris suis q̇ vos m'lto
tp̃e molestauerũt i carcerẽ reducẽt̃ ibi imꝑpe
tuũ cruciandi. et qꝛ laboriosa vita vr̃a finit̃ i re
quiẽ trãsitura et qꝛ vr̃a redẽptio et gl̃ia appro
pinquat. Et iõ dicit eis. Venite bñdicti p̃ris

mei possidete paratū vobis regnum ab origie mundi. Esuriui eñi ꝛ dedistis mihi mȃducare ꝛc. Math. xxv. Carissimi his quatuor modis leuemus capita nostra modo et nos et appropinquabit redemptio nostra: nobis eñi loquitur xp̄s sicut ꝛ illis Apoc. ij. Qui habꝫ aures au. audiat quid spiritus dicat ecclesijs. Et sic patet tercium. Quarto quandā similitudinē ad antedicta cernenda annectit dicēs. Videte ficulneā ꝛ omnes arbores. que cum ꝓducūt ex se fructū scitis q̄m ꝓpe est estas Greg⁹. Bene aūt regnū dei estati cōperatur qꝛ nunc meroris nubila transeūt: ꝛ vite dies eterne solis claritate fulgescunt. Sicut ergo fructus arboꝝ signa estatis: sic signa que predixit sunt signa finalis iudicij. Et ideo vt dicit Greg⁹. in omel. q̄m multa eorū que dixit iam facta cernamus. nam guerre ꝛ fames ꝛ pestilentie sunt in vniuerso mūdo. pauca restant que nō ē dubiū quin in ꝓximo fienda sunt. Propter qꝺ solicitari in operibꝰ bonis: ꝛ fide vera fūditus radicari debemus: vt si hec terribilia que restāt. nostris tēporibꝰ contigerit euenire non euellamur ꝓpter ariditatem a fidei firmitate. Dom⁹ eñi supra petrā edificata nec a vento flāte nec a pluuia descēdente: nec a fluuio iuxta currente potest a sua stabilitate moueri. sed manet penitus inconcussa. vt dr̄ Math. vij. Arbor aūt que bene radicata nō est: que modicum habꝫ solis. de facili a vento ꝓsternit. turbine ꝯquassatur. ꝛ modico euellit torrente. Vnꝺ hoīes illi illo in tp̄e arescere perhibēt. qui bonis opibus nō fulciunt ac etiā viua fide. Et quid refert carissimi qꝺ illud generale iudiciū nos in carne mortali degere inuenerit. an ꝑiclitare iudiciū quo quilibet iudicatur ī morte. Quid eñi refert qꝛ mūdus mihi finiat. qꝺ in generali iudicio fiet. vel ego finiar mūdo qꝺ in ꝑticulari iudicio agitur omni die Certe nihil. Et ideo ac si in ꝓximo generale iudiciū fiendū esset ꝑparati esse debemus: cum ꝑticulare: qꝺ quantū ad vnūquēqꝫ equipollere cernit: in ꝓximo sit venturū. ꝛ citius qꝫ credamus Math. xxiiij Et vos estote parati quia qua hora nō putatis filius hominis veniet. Et sic patet quartū.

¶ Quinto ponit omniū ꝓdictorū certissime adimpletionis tp̄s. ꝛ hoc ibi. Amen dico vob nō preteribit scꝫ de mortalitate ad immortalitatē generatio hec. i. genus humanū vel generatio iudeorū, donec omnia supradicta fiant. Celū nō sidereū. sed aereū. De quo dr̄ Mat. xiij. Volucres celi comedebant illud. Et terra transibunt. id est mouebuntur deposita priori figura permanente autem substātia. vt di. Beda. Verba autem mea non transibunt. id est intellectus verborum meorum non manebit incompletus. Grego. Manentes sententias exprimit sermo dei qui transit et sic patet certitudo iudicij generalis: quia in generatione ista fiet. Sed sicut certum est iudicium ī generatione ista fieri: sic est incertum tempus et hora quādo fieri debeat. quia nullus vnqꝫ sciuit: nec scit nec scitur⁹ est Math. xiij. De die aūt illo et hora nemo scit neqꝫ angeli ī celo neqꝫ filius nisi pater Filius. scꝫ xp̄c pro tāto dicitur nescire quia ad modum nescientis se habuit cum nulli vnqꝫ reuelauerit. neqꝫ reuelaturus sit. Item pro tanto dicitur nescire quia inq̄ntum homo hoc nescit. inq̄ntum ꝟo deus et iudicium et horam et diem iudicij et omnia alia veraciter scit. ꝛ ideo di. Aug. Quotq̄t de hac materia sunt locuti. qꝛ iā multi fuerūt scilꝫ de certitudine et tempe finalis iudicij et de antichristi ortu locuti mēdaces sūt inuēti. ꝛ q̄cūqꝫ de h̄ loquūt a seipsis loquūt. Si eñi xp̄c hoc reuelare noluit ap̄lis qui fuerūt sup omnes secretarij dei. iux illꝺ iohānis. xv. omia quecūmqꝫ audiui a patre meo no. fe. vo. multominus illi alij reuelabit qui tamē de hoc quesierunt Act. j. Domine si in tempore hoc restitues regnum israhel. Et ait illis. Non est vestꝝ nosse tempora vel momenta: que pater posuit ī potestate sua. Similiter si spiritussanctus q̄ prophetis omnia reuelauit et aduentum xp̄i et tēpus aduentus. hoc eis noluit reuelare multominus alijs reuelabit. Et sic patet quintum et vltimum principale de euangelio ꝛc ¶ Tractatus. Vt aūt de aduentu ad iudiciū aliquam noticiam habeamus ꝺm quod ex scripturis colligi p̄t. distinguēda sunt nobis tria scꝫ precedētia: cōcomitātia: et subsequētia ad iudiciū ¶ Precedētia distiguūt ꝺm triplicē statum. Primo ꝺm statū ꝑdicatōis q̄ fiet ꝑ enoch et helyā Malach. iiij. Ecce mittā vobis helyam ꝓphetā: anteqꝫ veniet dies domini magnus ꝛ horribilis. Secūdo ꝺm ꝑsecutionis statum que fiet ꝑ antixp̄m et pseudo prophetas. Tercio ꝺm statū purgatōis q̄ fiet per ignē. Ps. xcvj. Ignis an̄ ip̄m ꝑcedet. ij. Pe. iij. elemēta ꝟo calore soluent. Quilibꝫ autē istoꝝ statuū distiguit multipl'r ¶ Circa statū enoch et helye nota qꝛ an̄ ip̄m ꝑcedēt qua-

tuor. Primo discidiũ vulgariter teylung regnorum a romano imperio. ij. Thes. ij. Nisi venerit discessio primũ. scz oim regnorum a romão imperio. Unde glo. sup illud daniel. vij. et habebat cornua decem. dicit appropinquãte die iudicij romanum regnũ scindet in decẽ regna. Secũdo inobediẽtia ecclesiarum romane ecclesie: vt dic gl. sup premisso verbo apli. Nisi venerit discessio. Tercio ypocrisis religiosorum et hereticorum. i. Thi. iiij. In ypocrisi loquentiũ mendaciũ. Mat. xxiiij. Surgent pseudo xpi et pseudo prophete et multos seducent. Quarto vniuersalis excitatio preliorum. Math. xxiiij. Surget gens cõtra gentem et regnum aduersus regnũ. Post hoc sequitur predicatio helie et enoch que redditur cõmendabilis a tribus. Primo a temporis diuturnitate. Apo. xj. Dabo duobus testibus meis et prophetabunt mille ducentis. lx. diebus. i. tribus annis et dimidio. quia tanto tempore xpc predicauit. Secũdo a virtute verborum ibidem. Si quis voluerit nocere eis: ignis exeat de ore ipsorum et deuorabit inimicos eorum. et si quis voluerit eos ledere. sic oportet occidi eum. Hi habent potestatem claudendi celum ne pluat tempore prophetie eorum: et potestatẽ habent super aquas cõmutandi in sanguinem et percutere terrã omni plaga. quotienscũque voluerint. Tercio a patiendi constantia. Ibidem. Et cum finierint testimonium suum bestia que ascẽdet de abysso. glo. interli. i. antixpc qui ascendet ad regendũ per tenebrosos demones. faciet aduersus eos bellũ et occidet illos et vincet: et corpora eorum iacebũt in plateis ciuitatis magne que vocatur spũaliter zodoma. glo. interli. s. hierusalẽ que dicitur magna virtutibus. nunc vero in zodoma ẽ mutata. quia nemo predicabit in ea. et egiptus. glo. interli. i. tenebrosa sine cognitõe dei vbi et dñs illorum. scz enoch et helye crucifixus ẽ. Et videbũt de populis et tribubus et linguis et gẽtibus corpora eorum per tres dies et dimidiũ: et corpora eorum nõ sinent poni in monumẽtis. glo. interli. vt memoria habeatur. et inhabitãtes terrã gaudebũt super illos. glo. interli. quia iustorum afflictio ẽ cõsolatio malorum: et iocũdabũtur et munera mittent inuicẽ. quoniam hi duo prophete cruciauerũt eos. glo. interli. contradicendo iniquitati ipsorum qui habitabãt super terrã et post tres dies et dimidiũ: spũs vite intrabit in eos. Et steterũt super pedes suos: et timor magnus cecidit super omnes illos qui videbant illos: et audierunt vocem magnã dicentẽ illis. Ascendite huc scz ad cõsortium angelorum seu sanctorum. et ascenderunt in celum in nube que illos refrigeret: et inimicos terreat: et viderunt eos inimici eius. E Circa statũ et persecutionẽ anthichristi notanda sunt nobis quinque. scz ortus anthichristi: et progressus: cultus: cõflictus et obitus. F Circa ortum eius nota quatuor. Primo vnde nascetur quia de tribu dan. Gen. xlix. Fiat dan coluber in via. Et in Apoc. Dan nõ scribitur in cathalogo sanctorum in detestatõem antichristi. Secũdo quõ nascetur. quia de fornicatione et nõ de virgine sicut quidam finxerunt. ij. thessa. ij. Et reueletur homo peccati. i. de peccato cõceptus. Tercio quõ confouebitur in vtero quia operatõne dyaboli. Nam sicut Aug. di. spiritus malignus descendet in vterũ matris: et ex virtute dyaboli cõfouebitur et implebitur antixpc. Nõ tamẽ erit in antichristo dyabolus sicut in demoniacis. quia tunc sibi nõ imputaretur peccatum. sed quia sic possidebit eum. quod pro sua voluntate inclinabit eum cum assensu liberi arbitrij. Unde super illud. ij. Thessa. ij. Cuius aduentus erit secundum operationem sathane. di. glo. Non tamen sine cõsensu. vt frenetici qui culpam nõ habent: quia si sic vexaretur a dyabolo non imputaretur quicquid ageret. quod aũt incipiat esse malus ex vtero matris probatur per illud Ps. xlviij. Transgressorem de ventre nominaui te. Hoc dicitur anthichristo. Sicut Hiere. j. dicitur beato iohanni baptiste. Priusque te formarẽ in vtero noui te etc. Quarto vbi nascetur. quia in babilonia Apoc. xvij. Babilon magna mater fornicationum. G Circa progressum nota quatuor. Primo vbi nutrietur. quia in illis ciuitatibus corosaim et bethsaida. Unde super illo verbo Mat. xj. ve tibi corosaim. ve tibi bethsaida di. Aug. Ideo imprecatur et improperat deus istis ciuitatibus. quia in eis cõuersaturus est filius perditionis. Secundo a quibus nutrietur. quia a malchitis et magis babilonis et docebunt eũ omnem artem magicã sicut di. Aug. Nutrietur etiã a spiritibus malignis: quia propter incãtatões suas quotidie ei famulabũtur: et assistẽt ei comites in diuersis. Apoc. xvj. Vidi de ore bestie et de ore pseudo prophete. propter incãtatões quas de ore emittet tres spũs immundos. Tercio qui populi ei adherebunt. quia populus iudeorum. Iohan. v. Alius veniet in nomĩe ipsius et illũ accipient. Quarto in qua etate incipiet hec omnia: quia in adolescentia. Ecc. iiij. Vidi cunctos viuentes qui ambulabant sub sole cum adolescente secũdo scz antichristo. Nã primus

adolescens fuit christus. In illa ergo etate incipiet pdicare qua et xpc. ¶ H ¶ Circa cultuz eius similiter nota quatuor cultus p quos attrahit diuersos ad se. Primo ergo vt attrahat ad se iudeos dicet se esse messiã in lege pmissũ verũ deũ 7 verũ hoiez. et reedificare téplũ salomois dicens se velle restaurare cultũ moysi. ij. Thess. ij. Qui gloriatur et extollitur sup omne qd dicitur deus: aut qd colitur. ita vt in templo dei sedeat ostendẽs se tanqȝ ipse sit deus. Dicet enim iudeis se velle destruere oẽm ydolatriã. Daniel. xj. Eleuabitur aduersus oẽm deum. Verũtamẽ cor eius erit ad destruendũ oẽm cultũ iudeorũ. Eodez viij. dicitur. Et cor eius aduersus testamẽtũ sanctum. Item in eodẽ. viij. c. Usqȝ ad principẽ fortitudis magnificatus est: et ab eo tulit iuge sacrificiũ. Secũdo vt attrahat gẽtiles 7 ydolatras faciet simulacrũ et statuam: et p incãtatões mittet in ipm malignũ spm ad dandũ responsa: et vocabit ipm deum maozim. Apoc. xiij. Datum est ei vt daret spm imagini bestie vt loquatur ipa imago bestie. et faciet vt quicũqȝ nõ adorauerit imaginem bestie occidatur. Daniel. xj. Deum patrũ suorũ nõ reputabit: deum aũt maozim statuet in loco suo 7 venerabitur. Maozim interptatur presidiũ qz ponetur edictũ. vt quicũqȝ fugerit ad statuaz illam sit securus: et nõ occidatur ob reuerentiã statue Hanc enim imagiem faciet ab omibus adorari: vt dicitur Apoc. xiij. Tercio vt attrahat ad se xpianos. dicet se xpm venisse ad iudiciũ sicut pmisit in euãgelio. Et ostẽdet se mortuũ 7 tercia die resurget Apoc. xiij. Et vidi vnũ de capitibus suis quasi occisum in morte. glo. interli. simulabit se antichristus mortuũ: et p triduum latens post apparebit dicens se suscitatũ 7 plagam mortis eius curatã. Glosa. Arte magica ascendet in aera ferentibus eũ demoibus et sic curabitur plaga mortis eius et qui prius mortuus credebatur post viuus reputabitur. et hoc est qd ibidem sequitur. Et admirata est vniuersa terra post bestiã. Et adorauerũt draconez scz dyabolum: qui dedit ptatem bestie scz surgẽdi et adorauerũt bestiam i. antichristũ. Quarto vt attrahat ad se oẽm hominez puum et magnũ ponet caracterẽ in fronte 7 manu dextra vt distinguãtur sui ab alienis et nemo possit emere vel vendere nisi habuerit signum. Apoc. xiij. Faciet omnes pusillos et magnos diuites et pauperes et seruos et liberos habere caracterem in manibus 7 in frontibus ne quis possit emere vel vendere nisi habeat caracterem bestie aut nomen eius. ¶ I ¶ Circa conflictuz eius nota qz cõtra triplicez ptm dimicabit scilicet contra clericos: nobiles et mercatores. Clericos et laicos expugnabit et ad se trahet p rationes naturales. Erit enim valde instructus i scripturis phorum. Daniel. viij. Surget rex impudẽs facie 7 intelligens ppositiones. Job. xlj. De ore eius lampades procedunt id est rationes naturales philosophorũ. Milites et nobiles expugnabit et ad se trahet p distributõez terrarũ et dignitatuz. Daniel. xj. Multiplicabit gloriam et dabit potestatem in multis. et diuidet terram gratuito. Mercatores expugnabit et ad se trahet per auruz 7 argentũ. Daniel. xj. Dominabitur thesaurorũ auri et argenti: 7 in omibus pciosis egipti. In eodem. viij. In copia rerum occidet plurimos. Demones enim reuelabunt ei omnes thesauros absconditos et maxime loculos salomonis quos ipse suffodi fecit. Antiquitus enim homies morientes absconderũt thesaurũ suũ sperãtes se redire post longum annum quem ponebant philosophi ad eundem locum et carnaliter viuere sic prius et propterea in sepulcris antiquorũ frequenter est inuentus thesaurus. Hec sepulcra inueniet dyabolus antichristo. Job. xxj. Ipse ad sepulcra ducetur: et in congerie mortuorũ vigilabit. In eodem. xlj. Sternet sibi aurum quasi lutum. Populus etiam minor similiter distinguitur in tria genera hominum. scilicet in simplices: infirmos: et perfecte penitentes. Simplices ad se trahet per falsos prophetas id est predicatores. Infirmos per tyrannos. 7 perfectos per falsa mirabilia. Hec tria notat dominus in euangelio Math. xxiiij. cum dicit. Surgent pseudo prophete. id ẽ pseudo xpi ad decipiendum simplices. et tradẽt eos ĩ magnam tribulatõem 7 occident: ad infirmos cogendos. et dabunt signa magna vt si fieri potest in errorem inducantur electi. ad perfectos commouendos. Propter has omnes tribulationes. et perfectiones sathanas dicitur soluendus circa diem iudicij. et dabitur ei libera potestas temptandi homies 7 nocendi. Apo. xx. Cum consummati sunt mille anni. id est cuz appropinquauerit finis mundi. millenarius enim est numerus perfectus. soluetur sathanas. id est dabitur ei libera potestas temptandi. Et postea religabitur in iudicio Apoc. xx. Et dyabolus qui seducebat eos missus est in stagnũ

ignis et sulphuris vbi est bestia et pseudo pro phete cruciabunt in secula seculorum. ¶ Circa obitum antichristi notanda sunt quatuor: scz tempus: persona interficiens: locus et modus. Primo nota tempus. quia postquam predicauerit tribus annis et dimidio. sex diebus post mortem helye et enoch interficietur. Apoc. xi. Ciuitatem sanctam calcabunt mensibus. xlii. Dan. xii. Usque quo finis horum mirabilium. quanto tempore durabit persecutio antichristi. Et respondit angelus et iurauit per viuentem in secula seculorum. Quia tempus tempora et dimidium tempus. i. vsque ad tres annos et medium. Secundo nota personam interficientem. quia ipse xpus interficiet. vel michael ministerio interficiet. christus xpo autoritate. ii Thessa. ii. Quem dominus interficiet spiritu oris sui. In historijs scolasticis dicitur quod quedam audietur vox in aere dicens. Morere. Et statim fulminabitur antixpc. Tercio nota locum. quia in illo loco morietur vnde xpc ascendit scz in monte olyueti. Congregabit enim multitudinem exercitus sui. et cum fuerit in supremo glorie sue pre multitudine exercitus sui interficietur in valitudine sua. Dan. xi. Ueniet in valitudine vt conterat et figat tabernaculum suum inter maria super montem inclitum. Maria appellat mare mortuum et circumadiacentia maria. montem inclitum appellat montem oliueti. Et sequitur. Ueniet vsque ad summitatem eius scz montis oliueti. et nemo auxilietur ei scz quando interficietur a xpo. Quarto nota modum quia interficietur subito et absque manu hominis et cunctis videntibus. Job. xxxiiij. Subito morietur et auferent violentum. i. antixpm: sine manu. In eodem iiij. c. Uidentibus cunctis precipitabitur. ¶ Circa tercium. scz statum purgationis qui fiet per ignem nota preambula que sequentur statum antixpi, et precedent ignem purgationis. ¶ Primo ergo precedet spacium penitendi post mortem antixpi ergo dabit spacium xlv. dierum ad penitentiam illis qui in persecutione antixpi negauerint fidem. Dan. xij. In tempore illo cum posita fuerit abominatio in desolationem. i. antixpc qui abominabilem se exigebat ad adorandum. dies mille. ccxc. i. tres annos cum dimidio: quia tanto tempore durabit. Et postea sequitur. Beatus qui expectat et peruenit ad dies. M. ccc. xxxv. In hoc enim numero inuenitur spacium. xlv. dierum datum ad penitendum. Nam si diebus mille. ccxc. addantur dies. xlv sunt. M. ccc. xxxv. Est ergo sensus. Beatus qui post hos dies persecutionis vixerit qui sunt dies mille. ccxc. et peruenit ad dies. xlv. superadditos ad penitentiam qui simul omnes fiunt. M. ccc. xxxv. sicut dicit magister in hysto. in vltima visione danielis. Et in isto tempore omnes iudei conuertentur. Ps. lvi. Conuertentur ad vesperam et fa. pa. vt ca. scilicet mundi. Uidentes enim se deceptos ab antichristo conuertentur ad xpm. Et istud tempus vocatur status securitatis. Dicent enim tunc ministri antixpi. Licet enim princeps noster est mortuus. tamen pacem et securitatem habemus et ducent vxores et conuiuia celebrabunt. Et cum dixerint pax et securitas tunc repentinus superueniet eis interitus vt di. apostolus. j. Thessa. v. Quia vt dicitur Mat. xxiiij. sicut in diebus noe erant homines edentes et bibentes et nuptui se tradentes. sic erit in aduentu antichristi. Post hunc statum erit signorum status quem ponit Hiero. que supradicta sunt si tamen sunt vera nam de eis apud theologos doctores dubitatio est. Quidam enim dicunt quod possibilia sunt: et possibile videtur ea sic euenire. Quibusdam autem videtur omnino absurdum et dicunt quod statim post prehabitum tempus mundus comburetur. Quicquid autem sit predicatoris arbitrio relinquatur. ¶ Post predicta ergo preambula sequetur status purgationis que fiet per ignem nam virtute dei ignis maximus generabitur in terra: et ex concursu omnium causarum superiorum et inferiorum que ex sua natura habent virtutem igniendi. que omnia diuina virtus faciet simul concurrere. Sicut factum est diluuium ex concursu omnium causarum. que habent pluuiam generare. vt di. Aug. qui ignis faciem huius mundi purgabit. et tantum ascendet quantum aqua diluuij: qui purgabit bonos quos inueniet si aliquid in eis purgandum fuerit. Boni xpo et perfecti qui nihil purgabile habebunt resolutionem in corporibus patientur sine aliqua lesione et pena. vt dicit Aug. malos autem cremabit. Innouabit etiam elementa. j. Pe. iij. Elementa calore soluentur. glo. Consumpti per ignem meliorem speciem resument. Et quia postquam iste ignis combusserit mundum descendet ad infernum cum reprobis diuisa ab eo luce. Ps. xxiij. Uox domini intercidentis flamam ignis. Ubi basilius di. Dominus ita recidet flamam ignis vt electis luceat et reprobos exurat. et in tali exustione omnia maria et omnes aque preter occeanum comburentur. et terra equabitur et remanebit lucida vt cristallus. et sic patet primum. ¶ Sequitur secundum scilicet concomitantia ipsum iudicium que erunt multa. scz resurrectio corporum virtute diuina et congregatio

corundem ad vallem iosaphat virtute angeli ca. Et tunc xpc veniet ad iudiciū ad dictā vallem et cum iniustis et peccatorib disceptabit. Omnia hec quecunqz in iudicio cōcurrent in p̄cedenti sermone satis diffuse dicta sunt: 7 ido hec ibi require: et hic amplius nō dicat. et sic pz secundū. ¶ Sequitur terciū scz sequentia pº iudicium. scz status innouatōnis mūdi q̄ erit post iudicium ascendentib electis cū xpo ad celum. et descendentibus impijs ad infernum quia sicut homo innouabit in corpore 7 i oībus sensibus corporis cuius innouationū hic non insisto: quia ad resurrectōem corporis ptinet ita mundus innouabitur post iudicium et superiora et inferiora. In supiorib innouabitur firmamentum: qr quadam luce resurrectionis clarebit et quiescet mobile vlterius nō mouendū. Unde glo. super illud ysa. celi sic fumus liquescent. di. Celi noui 7 terra noua q̄ quadam resurrectionis virtute glorificata clarebunt. Item innouabitur. quia lucebit septupliciter sicut lux septem dierū. i. lux ante peccatum: qr p peccatū omnia sunt deteriorata in odiū hominis. ysa. iij. Erit lux solis sicut septem dierum. Ubi dicit glo. q in septuplū plus lucebit q̄ fecit ante peccatū. Stabit etiā immobilis in oriente vbi creatus est nunq̄ ad occasum tendens nec eclipsim patiēs. Abacuc. iij. Sol 7 luna steterunt in habitaculo suo. Propter hoc totū tps futurū dr vna dies quia ei nox non succedit. Zach. xiiij. Erit dies q̄ nota est domino et nō dies neqz nox. Et qr vt dicit phus. Tēpus ē numerus motus p prius et posterius 7 cū motus nec in firmamēto: nec in sole et astris erit: seqt q vlterius tpus nō erit. Apo. x. Tēpus iā nō erit. Itē innouabit luna qr habebit lumen a se 7 nō a sole: sicut mō hz. Ps. lxxxviij. Luna pfecta ineternū. Itē habebit tātam lucē quātā habuit sol ante peccatū. ysa. iij. Erat lux lune sic lux solis. Itē nō diminuet nec deficiet nec patietur vltra eclipsim. ysai. lx. Nō occidet vltra sol tuus 7 luna tua nō minuet. In iferiorib vero innouabūt q̄tuor elementa. et pmo ignis qr clarior erit. Secundo aer qr erit sine turbine pluuia 7 tonitruo. Itez ex aere 7 luce infusa erit vnū corpus: sic cristallus hz lucē incorpatā mō lux accedit aeri 7 recedit Unū in illa alteratōne que fiet p ignē illa communicabūt. aer. ignis. celū. 7 aqua. 7 oīa ista dicent celū vnū. vnde in Apoc. xxj. vidi celū nouum et terrā nouam. sumit celum p trib elementis sicut dicit glo. Item carebit qualitatibus corruptibilibus. sicut caliditate. frigiditate. humiditate et siccitate. remanebūt tn qualitatum radices in aere. Tercio aqua qr in aere nō erit fluxibilis. et qr ista est proprietas principalis aque. ppt hoc dicit Apoc. xxj. Et mare iam nō est. Item carebit potentia extinguēdi. Sap. xix. Aqua extinguēdi naturā oblita est. Item carebit corruptōne et potentia corrumpendi qr omis corruptio ab humiditate est q̄ in aqua nō erit. vn glo. sup illo verbo. ij. Pe. iij. elemēta calore soluent. dicit. Elemēta q̄tuor qb hic mūdus cōstat. ille magnus ignis cōburet: neqz oīa cōsumet vt nō sint s duo ex toto cōsumet. duo in meliorē restituet faciem. Qd quidā exponūt de igne et aqua q̄ ex toto dicunt cōsumi q̄ ad vsum illaꝝ q̄litatū scz caliditatis 7 huīditatis. Aqua ei nō hēbit potestatē extinguēdi vel fluēdi. neqz ignis cōburēdi. Quarto innouabit t'ra. qr nō erit obscura s lucida sic cristallus. Itē nō hēbit vsum germinandi. nec in ea erūt vegetabilia. Itē erit tota plana. ysa. xlviij. humiliabit oīs mōs 7 collis. hanc innouatōz expectāt oēs creature. Propter qd di. apls Ro. viij. q oīs creatura ingemiscit et pturit vsqz huc. qr ipa creatura liberabit a suitute corruptōis in libertatē filioꝝ dei. Ibidem 7c.

¶ De epistola sermo quartus.

Quecunqz scripta sunt ad nr̄am doctrinā scripta sunt Ro. xv. In hac dn̄ica eccli recitat aduentū xpi ad iudiciū generale in fin mūdi. de q̄ iudicio mlta scpta sūt valde: 7 pcedentia signa et cōcomitantia et subsequētia vt in pdictis ostēsum ē: que oīa sūt scripta. et ecclesia recitat ad nos erudiendū. vt de ipo iudicio et de his que ad illud cōcurrūt eruditi ad ipm pparemur vt decet. Iacula ei q̄ puident minus feriūt vt dicit Greg. De hac eñi materia epla psens loqui videt. ostēdens q oīa que deus pr p pphetas suos scribere mādauit: et q̄ eius filius hō factus in t'ra ē opatus: oīa sūt ad nr̄am doctrinā. 7 aīaꝝ salutē ppetuo cōsequēdā. In q̄ quidē epla apls q̄tuor facit Pmo eñi totā diuinā paginā ad nrāz dicit eē scriptam eruditōem ibi. quecūqz scripta. Secundo vt omnes idem sentiamus exēplo xpi et sm xpm. et hoc ad dei honorē. ad ipm deum suam fundit oratōnē. ibi. deus aūt patiētie 7 so-

lacij det idipm vobis sape &c. Tercio vt in obsequijs caritatis et infirmitatum tolerãtia inuicem supportem⁹: sicut et xp̄c nos suscepit et supportauit: piam ponit exhortatõem. ibi. ꝓpter qđ suscipite inuicem sicut et xp̄c suscepit vos. Quarto vt om̄i gaudio sp̄ūali et pace repleamur iterato subiungit deprecatõem. ibi. De⁹ autem spei repleat vos om̄i gaudio ⁊ pace &c. ¶ Primo ergo dic̄ totam scripturã ad nr̄az esse scriptam eruditõem. et hoc ē. quecūqꝫ scripta sunt: siue in ve. te. siue in no. te. siue de deo siue de celo vel de mūdo vel inferno. vel de angelis vel de aiab⁹: vel de aduentu xp̄i in mūdo vel de aduentu eiusdē ad iudicium. om̄ia ad eruditõem nr̄am scribi fecit ꝑ seruos suos vt in ip̄is de credendis. sperãdis et agendis erudiamur: et vt ꝑ patientiam in aduersis. et per cõsolatõem in ꝓsperis scripturarū. i. quas scripture docent et mandant: habere veraz spem de bonis et̄nis mereamū. vt nec ꝓpter adu̇sa nec ꝓpter ꝓspera ab istoꝝ spe decidam⁹. Hoc eī scripture mandãt. vt non frangamur aduersis nec ꝓsperis dissoluamur. sed firmã spem tãqꝫ anchorã in aduersis et prosperis retinētes ad brauium sup̄ne vocatõis curramus. Circa h̄ verbum ad nr̄am instructõem notandū q̄ multa scripta sunt tam in veteri qꝫ in nouo testamēto. a quibus tam magnã doctrinã accipere possū⁹ ⁊ dēm⁹. Hoc est eñ magis latū verbū ad p̄dicandū et exponendū qꝫ sit. in tota scriptura. Ubi nota q̄ ē q̄druplex liber scꝫ liber creature. liber scripture. liber gratie. ⁊ liber glorie. In quolibet istoꝝ m̄lta scripta sunt ad nostram doctrinã. Prim⁹ liber est liber creaturarum. de quo dicit̄ Geñ. j. In p̄ricipio creauit deus celum et terrã scꝫ cõtinēs et cõtentū. Ex quo instruimur ad fidē de deo habendã. q: in rerū creatõe relucet dei om̄ipotētia q̄ p̄ri appropriat̄. In rerū v̄o ordinatõe dei sapientia que filio attribuit̄. In rerū aūt cõseruatõe dei bonitas. q̄ sp̄ūisancto attribuit̄. Ex quo pꝫ q̄ vn⁹ est deus in trib⁹ ꝑsonis cõsistens: qui creauit ordinauit et regit om̄ia. Ro. j. Inuisibilia dei ꝑ ea que facta sunt intellecta conspiciunt̄: sempit̄na q̄ꝫ v̄tus ei⁹ et diuinitas Sap. xiij. A magnitudīe eñ spēi ⁊ creature ꝯgnoscibiliter poterit hoꝝ creator videri. Iste vocat̄ liber creaturaꝝ in q̄ mirabilia possumus speculari. Prou. vj. Uade ad formicã o piger et considera vitã eius. ⁊ disce sap̄iam. Et dicas hic de obediētia celi et de fructuositate terre: de elementis et de natura multoꝝ aı̄aliū ¶ Sc̄dus liber ē liber scripture q̄ cõtinet totū vet⁹ testamentū in quo multa sunt scripta. Nam p̄mo scriptū inuenim⁹ ī Genesi p̄mo. q̄ deus hoı̄eꝫ magna excellētia dotauit. Faciam⁹ inq̄t hoı̄eꝫ ad imagīem nr̄am. vt p̄sit piscib⁹ maris et volatil. b⁹ celi ⁊ bestijs terre vniuerseqꝫ creature. De cui⁹ excellentia miratur ꝓpheta in p̄s. v. Quid ē hō q̄ memor es eius. O͞ia subiecisti sub pedib⁹ eius &c. Ex quo instruimur q̄ maximã dilectõem ad deū habere debem⁹ q: tales nos fecit et omnia ꝓpter nos. Instruimur etiã q̄ aı̄am et naturã nr̄am sic excellentē ī magna reuerētia et puritate cõseruare debemus et nō in luto vicioꝝ labefactare Eccle. ix. Fili in mãsuetudine serua aı̄am tuam et da illi honorem ꝫm meritū et sanctitatē. i. dignitatem. Secūdo inuenimus etiã scriptum in Geñ. q̄ deus ꝓpter peccatum et mandati transgressionem expulit hominem de paradiso ⁊ quasi tota illa excellenntia spoliauit ac infinitis bonis priuauit. ac infinitis miserijs cum tota sua posteritate adiudicauit ¶ Ex quo īstruimur q̄ supra om̄ia ⁊ valde peccatū detestari debem⁹ qđ nobis tot bona abstulit. et tot malis addixit. Eccle. xxj. Qui in vno offendit multa bona perdet. Tercio inuenim⁹ in scripturis iteꝝ in Genesi. vj. c. q̄ ꝓpter peccatū carnis. et cetera. omnis eñ caro corruperat viam suam: de⁹ totū genus hūanum preter octo in diluuio deleuit et dixit. Penitet me fecisse homineꝫ. Ex quo instruimur q̄ carnalis concupiscentia est illa vorago in qua genus hūanum suffocatur et est ignis ip̄m cõsumens. Ad quod significãdum: ignis sup̄ zodomitas descendit turpiori carnis pc̄to fedatos. Job. xxj. Ignis ē vsqꝫ ad ꝯsūmatõem deuorãs ⁊ oı̄a eradicãs. s. germina v̄tutū. Et iđ q̄ntū possumus corp⁹ nr̄m macerare debē⁹ ne talit̄ suffocemur ⁊ talit̄ cõburamur. Aug. Carnē vr̄am domate ieiunijs ⁊ abstinētia esce vel pot⁹ q̄ntū valitudo ꝑmittit. Uñ de istis dr̄ Heb. xj. Circūierūt in melot. ī pe. ca. egē. an. affli. Quarto inuenim⁹ scriptū iteꝝ ī Geñ. xj. q̄ ī edificatõne turris babi. diuisit labiū vnū ī. lxx. līguas. quã filij hoı̄m ex magna sup̄bia edificabãt coq̄ntes lateres pro saxis et bitumē ꝓ cemēto. c⁹ cacumen vsqꝫ ad celū volebãt erigē. vt ex altitudīe nō timerent ampl⁹ a diluuio aq̄. et ex lateribꝫ q̄ nō leduntur ab igne nō timerēt futurū iudiciū ꝑ ignē fiēdū et sic cogitabãt dei potētiã subterfugē. Ex q̄

instruimur q omnis diuisio z discordia est ex supbia. ab ipa em omis perditio initium sumpsit. vt dicit Thob. iiij. Quicunqz em peccat supbit z contra deu erigit dum ei mandata contemnit et contra ipa facit et eius gram z dona proijcit tanqz lutu. Propter qd homo separat a sanctis ab ecclesia iustor et a merito passionis xpi et oim elector. a virtutib et donis spiritussancti et pace et pximi vnitate. qr inter supbos semp iurgia sunt. vt dicit Prouerb. xiij. Et breuiter ab omi bono sepatur. ysa. lix. Iniquitates vre diuiserut inter vos et deu vestru. Ex quo pz q sup omia debem supbia detestari et humilitate sectari p quam ho multipliciter exaltat. j. Pe. v. Humiliami sub po. man dei vt vos exaltet in tempe zc. Luc. xiiij. Omis q se exaltat humiliabit zc. ¶ Quinto inueni scriptum Exo. xiij. quomo deus eduxit populum suu p manu valida de egipto z seruitute pharaonis: ipo cum exercitu suo suffocato in mari: et quo mirabilib beneficijs est ipm p desertum psecutus. Nam coluna nubis p diem. et columna ignis p nocte nuqz eis defuit: et manna angelor panis cib optim p qtuor annos de celo exhibitus fuit eis. Ex quo instruimur q deus ppl'm suu de manu hostiu eripit z ipm innumerabilib beneficijs p desertu mudi psequitur. Nam ignem spussancti mittit qui eos accedit et purificat et illuminat: z nubem refrigerij eis tribuit in aduersis. Dan. iij. Fecit medium fornacis qsi ventu roris flate. j. Cor. x. Fidelis de q no patiet vos teptari sup id qd poteritis s faciet cu teptatoe puetu vt possitis sustine Et ideo si bn agim mltu i deo pfidere dem Ps. xxxvj. Spera i dnm z fac bo ¶ Sexto inuenim i Leui. vij. qs de sacerdotes z leuitas de ppl'o seqstrauit ad cultu deo exhibedu et instituit sacrificia ad pctor ablutione: illd sacrificiu veru aq immaculate significatia. p qd peccatu no est ostensum s ablatu a q fluxerut oia sacra eccle q hnt in ei sanguie efficacia oia pcta delere. Ex q instruim q ad cultu diuinu sz sut aliq ordinadi. z q sacra eccle p ista sacrificia figurata deuote et pure dem suscipere vt a pctis mudem z salute aie coseqmur Mat. xvj. Qui crediderit et baptizat fuerit salu erit. Ipa ei sut medicie leuissime z efficacissime. z sine reru dispedio oem laguore aime sanat. sine qb sal hois haberi n pt. Septio inueim i libro Nume. xxxiij. ca. omes masioes quas fecerut israhel in deserto numeratas et inscriptas fuisse. Ex quo instruimur q oia tepora nostra et omia opera nostra z omes masiones quas facimus in mundi deserto scribuntur in libro et in iudicio coram deo de omibus districta roem deo reddemus. et pter ipa et de ipis iudicabimur siue ad vitaz siue ad mortem. Dani. vij. Iudiciu sedit et libri apti sunt Bern. Ome tempus tibi impen. zc. a te. q. sit expe. Math. x. Sed et capilli capitis vestri numerati sunt. quia minima vestra deus numerat. propter quod valde ambulare debemus caute cu obseruemur in omni vita nra. Eph. v. Videte quomodo caute ambuletis. Octauo inuenim Deut. j. c. quo moyses fmus dei et omis illa cogregato que egressa e de egipto vltra sexcetamilia hoim pugnator p quibusdam peccatis omes pter duos scz iosue et caleph filiu iephone mortui sunt in deserto nec terra pmissiois potuerut intrare. Ex q instruimur q deus ppl'm suu in hoc mundo punit ne puniat in futuro. Aug. Ideo diuina bonitas irascit maxime in hoc seculo ne irascat in futuro. et misericorditer adhibet tpalem seueritatem ne eterna iuste inferat vltione. nec terram lacte et melle manante in hoc mudo populo suo cofert vt tande dulcedie etne satietatis reficiat. Et ideo dei flagella cu gaudio sustinere debem. qr i ipis purgamur instruimur z emendamur z vt filij dei z no vt adulteri tractamur Heb. xij. Quod si extra disciplina estis. ergo adulteri z no filij dei estis. Que em di. de cor. fla. qut oem fi. que re. ij. Mach. vj. Etem n sinere pctores ex sentetia age. sed stati vltoem adhibe magni beneficij e indiciu ¶ Nono inuenim in Iosue quo dns p iosue illas septe impias et pessimas natoes deleuit z ciuitates eoru succedit. z ppl's dei tota occupauit. Ex q instrum q ipi et filij eor ppt eos exterminant de tra z bona eor alijs tdut. Ps. Filij ei fiat orphani. z vxor ei vidua. z epi. e. oc. al. nutantes trasferet filij ei medicet z eijciat de hitatoib suis. Scrutetur feneratoz omnem substantia eius et diri. alieni la. eius. Sic madauit achab deleri cum tota progenie sua. vt patet. iiij. Regum. xxj. Exodi. ij. Ego sum deus zelotes vindicans iniquitatem patru in filios in terciaz z quarta generato. Ex q pz q dei flagella inferantur bonis ad correptionem et emendationem et malis ad exterminatione et futurorum tormentor inceptoem. Vnde i vita ista incipit eis infern z de tormetis transeunt ad

tormenta Job.xxiiij. Ab aquis niuium trans-
eunt ad calorē nimium. Sic trāsiuit pharao
cū egiptijs de plagis ad plagas. vt p3 ī Exo.
Decimo inuenimus Iudi.q.c. ꝙ de mandato
dei iudices cōstituti sunt qui populum iudica
bāt vel cōsolabant᷑. Ex quo instruimur ꝙ om
nis potestas minister dei est vindex in nostra
ei qui male agit vt dicit apl'us Ro.xiij. Puer.
viij. Per me reges regnant et legum cōdito-
res iusta decernunt. Ex quo patet ꝙ dominis
tpalibus obedire tenemur. et statuta eorū iu
sta que diuine iusticie nō cōtradicunt et rite ⁊
ꝓ cōmuni vtilitate omniū statuunt᷑ etiā ꝗtū
ad cōsciam seruare tenemur et cōtrarium faci
entes penam que taxat᷑ tenētur soluere. Mul
ti aūt cōtrariū dicūt. male dicētes ꝙ hmōi sta
tuta et lex si trāsgrediant᷑ ea homines nō obli-
gant consciam sed bursam. Contra qd̄ dicit᷑
Ro.xiij. Qui potestati resistit dei ordinationi
resistit. Coll'.iij. Serui obedite ꝑ omnia domi
nis vestris. sc3 carnalib9 nō ad oculū seruien-
tes: quasi hominib9 placētes. sed in simplicita-
te cordis sicut timētes deum. Undecimo inue-
nimus in libro Regū.j. ꝙ dominus in furore
filijs israhel dedit legem et regiam dignitatē.
Unde dicit᷑ Osee.xiij. Dabo tibi inquit regē
in furore meo. Ex quo instruimur ꝙ dignitas
hūana seu mundana non est appetēda. nec de-
us libenter eam hominibus confert. quia ī ea
multe vanitates ⁊ iniusticie continentur. Un
de saul rge ꝑio a deo ꝯstituto dicit᷑ ꝙ quādo
est factus rex non erat vir melior in omni isra-
hel qui postea ī regia dignitate factus est val
de malus. Hoc est signum ꝙ tempali dignita
te fulgentes ⁊ tempali iocunditate letantes n̄
sint m'lti amici dei. Et ad significandū ꝙ tem-
poralis dignitas vana sit ⁊ per consequens n̄
appetenda semp quando in libro regum dicit᷑
talis fuit et tantū regnauit. additur. et mortu9
est. Mors em̄ optime ostēdit quoniam huma
na dignitas vana est. Nam rex et imꝑator sic
et ceteri sub terra reconduntur: nec potentia:
nec diuitie: nec delitie eos comitant᷑. sed facit
eos omīa predicta relinquere. et melius esset
eis ea nunꝗ3 hūisse. Job.xxvij. Diues cū dor-
mierit nihil secū auferet. Eccl'ia.xlj. O mors
ꝗ̄ amara est memoria tua homini pacem ha-
benti in substantijs suis. Et sic patet de duo-
bus libris. sc3 creature et scripture. Terci9
liber qui est liber gratie est totū nouum testa
mentū. q2 nouum testamentum est principali-
ter ip̄a gratia spūssancti que datur fidelibus
a xp̄o. Ipse ergo xp̄c est liber gratie qui ē scri-
ptus intus et foris. vt dicitur Ezech.ij. ꝗtū
ad diuinitatem et humanitatem. q2 vtrobiq3
doctrina magna inueni᷑. qui est forma ⁊ exem
plum totius xp̄iane religionis quem ī tota vi-
ta nostra imitari et speculari debemus. Joh.
xiij. Exemplum em̄ dedi vobis vt queadmo-
dum ego feci ita et vos faciatis. De quo libro
grandis restat nobis ſmo. sed quia imbecilles
sumus ad audiendum sic dimittatur ad p̄e
sens. Quartus liber est liber glorie in quo
beati legunt et ipsum legendo omnia sciunt.
quem semel legere est omīa scire. vt dicit aug.
Et sic patet ꝙ in quatuor libris scilicet creatu
rarum. scripturarum gratie et glorie m'lta scri
pta sunt ad eruditōem nostram. et sic p3 pri-
mum. ¶ Secundo apl'us vt exemplo xp̄i idē
omēs sentiamus ⁊ vnanimes deum honore-
mus suam fundit orationem. di. Deus patien
tie et solacij. i. consolationis sup. dator. det vo-
bis idipsum sapere in alterutrū. i. sapienter fa-
cere vt vnus alterum supportare sciat ⁊ ei pla
cere. et vt omēs credatis et idē dicatis. j. Cor.
.j. Idipm dicatis omnes. et non sint in vobis
scisinata. et hoc sic ſm hiesum christum. ⁊ ſm
exemplum hiesu xp̄i qui omnes homines ad
vnitatē reduxit. et hoc idem peto ꝓ vobis vt
vos vnanimes in corde et vno ore in locutōne
glorificetis deum qui vos creauit. et patrē do-
mini nostri ihū xp̄i qui vos cū filio hiesu xp̄o
naturali in filios adoptauit. et sic p3 secundū.
Tercio apl'us vt inuicē supportemus ī ob-
sequijs caritatis ⁊ infirmitatū tolerantia. sicut
et xp̄us suscepit nos piam ponit exhortatio-
nem: dicens. Propter qd̄ sc3 vt deum hono-
retis suscipite inuicē si estis in aliq̄ infirmi. et si
in aliq̄ indigetis vnus seruiat alteri. et hoc sic
et xp̄c suscepit vos ducēs et eleuās in honorē
dei. glo. i. vt vos faceret immortales. imo qua-
si deos et dei filios. Ps̄.lxxxj. Ego dixi dij e-
stis et filij excelsi omēs. Suscepit em̄ nos xp̄c
sicut nutricius ad informandum. Item no-
stras miserias tolerando: et nobis sua benefi-
cia exhibendo. Sic et nos inuicem suscipere
debemus. ¶ Consequenter ponit modū quo
modo xp̄c suscepit nos. quia iudeos suscepit
ſm veritatem. et gentiles ſm misericordiam. ⁊
ostendit ꝙ hic debemus ꝯnos suscipere inui-
cem: et ratione veritatis iusticie et ratione mi-
sericordie. Et hoc est quod dicit. Dico enim

xp̄m fuisse ministrū.scȝ predicatorē ꝛ ap̄lm circumcisionis.et .ppter circūsionē.scȝ iudeorum q: illis sp̄aliter missus est ꝛ in .ppria ꝑsona eis predicauit. Math.xv. Nō sum missus nisi ad oues que perierūt dom⁹ israhel. Et hoc .pp̄t veritatē dei scȝ ostēdēdā. Et expoīt se dicens Ad cōfirmandas id ē implendas .pmissiones patrū.i.patribꝫ veteris testamēti factas. Gen. xxij. In semine tuo benedicent̄ oēs gentes. Et sic gentes xp̄c suscepit ex sola sua misericordia.et hoc sic. Gentes aūt dico debere honorare deū sup misericordia.i.de misericordia sibi facta.q: non ex opibꝫ iusticie que fecimus nos.sed ƀm suā misericordiā nos saluos fecit. ad thitū.iij. Et hoc scȝ ꝙ gentes debēt honorare deū sup misericordia sibi facta .pbat per quatuor autoritates. Et prima respicit misericordiā sibi impēsam sup infusione fidei quā deus gentibꝫ infudit ibi .pptera ꝯfitebor tibi i gentibꝫ dn̄e. Secūda ūo sup infusione caritatis .primi ibi. Letami gētes cū plebe eius. Tercia aūt sup infusiōe caritatis dei.ibi. Laudate dn̄m oēs gētes. Quarta sup infusione vere spei.ibi. Erit radix yesse. He aūt st̄ tres ūtutes.scȝ fides.spes.et caritas.p quas oēs gētes saluate st̄. Dicit ꝰ gētes laudaē debere deū de misericordia sibi impēsa sup infusiōe fidei quā deus i miscd̄ia eis infudit. Et hoc est qđ dicit. O dn̄e.loq̄t̄ xp̄c ad p̄rem:cōfitebor tibi in gentibꝫ.i.faciā gētes ꝓfessione fidei tuā diuinitatē cōfiteri:et noī tuo.i.filio tuo incarnato p quem cognosceris sicē res p nomē:faciā gentes cātare.i.apte cōfiteri ei⁹ hūanitatē affirmādo. In his aūt duobꝫ ꝑfecta ꝯsistit fides Itē gētes dn̄t deū honorare .ppter infusionē caritatis et vnitatis .primi:q: cōiunxit eas cū plebe sua vinculo dilectōis fidei et vnitate ecclesie ita ꝙ ē vnum ouile et vnus pastor. Et ergo dicit. Letami gētes cū plebe ei⁹:cui ex dei misericordia vnite estis. Item gētes debēt deum honorare .p infusione caritatis dei. In q̄ laudent deū ex tota dilectōe vt filij dei.ꝛ hoc ē Laudate dn̄m oēs gētes. scȝ .p dilectōe quā vos facit hr̄e ad illū.laudate eū vocibꝫ et magnificate muneribꝫ. Itē gētes debent honorare deū pro infusione firme spei q: fecit et facit eas sperare in xp̄m:q̄ .pcessit de radice yesse.et a mortuis resurrexit. Et ħ ibi. Erit radix yesse et ex bacille .pcedet qui exurget scȝ a mortuis regere.id est ad regendū gentes in fide ꝛ bois operibꝫ et gētes in eū sperabūt habere vitam eternā. Gen.xlix. Et ip̄e erit expectatio gētiū Et nota ꝙ yesse dicit̄ radix:ꝛ dauid arbor.beata maria ramus:et xp̄c flos et fructus.ysa.xj. Egredie virga de radice yesse et flos de radice eius ascendet. Et sic patet terciū. ¶ Quarto et vltimo iterato subiungit dep̄catōem.ibi. Deus aūt spei.scȝ infusor.i.in quo sperare debem⁹:repleat vos oīm gaudio sp̄ūali q̄ sitis bene ordinati ad deū.et pace q̄ sitis bene ordiati ad .primū.et hoc ē in credēdo.scȝ i his q̄ sunt fidei sitis cōcordes et virtute sp̄ūsancti.i.in caritate que dicit̄ sp̄ūsancti virtus. Et sic patet quartum.

Dominica tercia aduēt⁹ de euāgelio.

¶ Sermo quintus.

CUm audissȝ iohānes in vinculis opa xp̄i: mittens duos de discipulis suis ait illi. Tu es qui venturus es an aliū expectamus Mat. xj. In hac tercia dominica. aduentus recolit̄ xp̄i ad limbū. De hoc eīn vr̄ Johes petere.s. an xp̄c per se in mundum venerat etiam per se ad inferni claustra descendat. vt dicit Grego. Per quem aduentum intelligitur aduentus filij dei in morte hominis. In morte nanq̄ filius dei et ad mortuos et ad limbum descendit Qui quidē aduentus filij dei in morte est cū preparatione et timore expectandus. Et ido ecclesia ad hunc nos omnes fideles inuitat.dicens. Surgite vigilemus quia nescitis quando veniet dominus. Luc.xij. Et vos estote parati.quia qua hora non putatis dominus veniet. Potest etiam per aduentum christi ad limbum aduentus xp̄i in mentem significari. Quia sicut sancti patres quasi in quodā carcere pro culpa primoꝝ parentū in limbo manebant.sic et nos pro eadem culpa in valle h⁹ mundi detinemur:et in ea tanq̄ confinia demoramur.ꝛ filium dei tanq̄ in mētes nostras sp̄ūaliter venire desideramus.q̄ nos consolet̄ dicētes ysa.lxiij. Utinā disrūpes celos ꝛ descēderes. Sic ergo i hac dn̄ica aduentus xp̄i ad limbū recolit̄ de quo iohānes in euangelio hic q̄rere videt̄. In quo quidē q̄tuor sūmane cōtinet̄. Primū ē iohis vinculatio dolorosa ibi Cum au.io.in vin.opa xp̄i. Scđm est iohannis interrogatio fructuosa.ibi. Tu es q̄ venturus es an aliū expectam⁹. Terciū est misio xp̄i virtuosa.ibi. Respondens aūt iħesus ait illis.

Eun.renū.iohāni que vidistis et audistis. Ce
ci vident ꝛc. Quartum est de iohanne a xp̄o
facta recōmēdatio copiosa ibi. Illis aūt abeū
tibus cepit ihesus dicere ad turbas de iohan
ne. Quid existis in desertū vi. ꝛc. ¶ Pri
mo ergo ponitur iohannis vinculatio doloro
sa. Herodes eñ antipas siue ascalonita filius
regis herodis qui innocētes occidi fecit: iohā
nem vinculauit et ī carcerē posuit. Herodes
aūt agrippa filius aristoboli filij regis herodis
et fratris illius herodis ascalonite occidit ia
cobum fratrē iohānis gladio et petrū in carce
rem religauit. Qualis ergo pater talis fili⁹ et
nepos etiā fuit. In carcere ergo p̄dicti herodis
iohānes existēs et audiēs mirabilia opa q̄ xp̄c
faciebat. misit duos disci. suos quoꝝ nomina
tacent. vt ex pte sua xp̄m interrogarēt dicen
tes. Tu es qui ventu. es ꝛc. Circa hanc primā
ptem scꝫ iohānis vinculatōꝫ tria notāt ad no
strā edificatōem scꝫ vinculatōnis iohānis ad
miratio. qꝛ iohannes vsqꝫ hodie in vincul' de
tinetur. et q̄s p iohānem in vinculis significe
tur. Primo ergo notat' magna admiratō q̄ ex
iohānis vinculatione cōsurgit. que quidē am
miratio ex q̄tuoꝛ causat'. s. ex pte iohānis: ꝛ ex
pte herodis: ex pte herodiadis: et ex pte cau
se vinculatōnis. ¶ Ex pte quidē iohānis qꝛ
vt di. Criso. iohānes stola virtutū. magisteriū
vite. scītatis noꝛma: foꝛma iusticie: v̄ginitatis
speculū: pudicicie titulus. castitatis exēplū pe
nitētie via. peccatoꝝ venia: fidei disciplina: io
hānes maioꝛ homie: par angelꝭ: legis sanctō
aplōꝝ vox. silentiū pphetaꝝ. lucerna mundi
pcursoꝛ iudicis xp̄i: castrametatoꝛ. i. loci p̄pa
ratoꝛ: dñi testis. ꝛ totius medi⁹ trinitatis. Hic
talis et tantus tradit' herodi incarcerād⁹ ꝛ sal
tatrici donat'. Ex pte v̄o herodis ꝯsurgit am
miratio. qꝛ vt idē Criso. d. herodes pphana
uit templū: sacerdotiū sustulit: cōfudit oꝛdīeꝫ
temerauit regnū: coꝛrupit imperiuꝫ: quicquid
erat religionis et legis: quid vite: quid moꝛuꝫ:
quid fidei: quid discipline pdidit. et confudit.
Herodes sicarius in ciues: in nobiles latro: in
socios populatoꝛ: in domesticos p̄do: plebis
interemptoꝛ: occisoꝛ filioꝝ: in extraneos homi
cida: in pꝛopꝛios parricida: inebꝛians terram
cruore. sanguinem piuꝫ in poculo crudelita
tis absoꝛbuit: et hic tam nequā ꝛ scelerosus te
nuit et alligauit iohānem. ¶ Ex pte aūt hero
diadis ammiratio surgit. qꝛ herodias meretrix
vxoꝛ philippi. et cōcubina herodis fratris ei⁹.
demonum incantatrix. impostatrix criminum
coꝛruptrix castitatis: spectaculum demonum
corruptio moꝛum. homicida sancti dei: et filia
dyaboli: ꝛ mater iniquitatis et ad preces tam
nequissime iohannes est incarceratus et moꝛ
ti condēnatus. ¶ Ex parte v̄o cause vincula
tionis ammiratio consurgit. quia propter iu
sticiam quam iohannes defendebat. propter
veritatem quam pꝛedicabat. ꝛ pꝛopter sancti
tatem quā continebat est carceri mancipatus
et vinculis alligat⁹. Carissimi quis audiuit vn
q̄ꝫ talia. et quis de talibus plenam posset red
dere rationem. Rōs. xj. O altitudo diuitiarū
sapientie et scientie dei q̄ꝫ in con. iu. ei. eius. et
inue. vie eius. Unde quidam philosophi. q̄si
erunt. vt dicit Boecius. Si deus est vnde tot
mala. et si deus non est vnde tot bona. sed ve
mundo ab scandalis. qꝛ vinculatio hec vsꝫ ho
die manet. Si quis eñ hodie vult similis esse
iohanni et defendere iusticiam: et loqui verita
tem et sanctitatem seruare: certe multas patie
tur tribulatōnes ꝛ rerum ꝛ persone multa in
cōmoda sustinet. ij. ad Thi. iij. Omnes q̄ vo
lunt viuere in chꝛisto hiesu persecutionem pa
tientur. Sed ploꝛandum est fratres qꝛ hodie
pauci iohānes inueniuntur qui defendant iu
sticiam. predicent veritatē et contineant san
ctitatem. Psal'. Non est intelligens aut requi
rens deum: omnes declinauerunt simul inutiles
facti sunt. non est qui faciat bonum nō est vsqꝫ
ad vnum. Et nota q̄ sicut propter predicta
tria scꝫ iusticiam et veritatem et sanctitatē io
hānes se incarcerari pmisit: ita ppter alia tria
sponte ad carcereꝫ deserti perrexit. Et pꝛimo
vt manus quibus dominum tangere debebat
ab oībꝫ operibꝫ coinquinatis mundi hui⁹ mun
das seruaret. Secūdo vt visum quo spiritū
sanctū in columbe specie visurus erat immacu
latum custodiret. Tercio vt auditū quo prēm
dicentē: hic est filius meus dilectus auditur⁹
erat. et linguā qua dicturus erat: ecce agn⁹ dei
sanctā et puram seruaret. Quia ergo tot⁹ mū
dus in maligno positus est. vt dicit'. j. iohā. v.
Et inter latrones thesaurus seruari non po
test. ideo ad desertū confugit. Apo. xviij. Exi
te de ea populus meus: ꝛ pticipes nō si is de
liciarum eius. Secundo notandū est q̄ io
hānes vsqꝫ hodie ī vinclis tenet'. Si quis eñ
vult similis esse iohāni ꝛ defensare iusticiā: ꝛ lo
qui veritatē. ꝛ cōtinere scītateꝫ. certe multas
patiet' psecutōes. ij. Thi. iij. Oēs q pie viue-

re volūt in xp̄o persecutionē patientur. Jo-
hannes enī interpretat᷑ gratia siue in quo est
gratia. Gratia aūt ꝛ virtutes vsqꝫ hodie in vi
culis tenentur ꝛ vicia regnant. Tenetur enim
in vinculis vera fides: ꝛ īfidelitas ꝛ fides mor
tua regnant. ita vt videatur tēpus iudicij ad
uenisse in quo fides ꝑpauca erit. Luce.xviij.
Cum venerit filius hominis putas ne inueniat
fidem in terra? Similiter spes de deo spūalit᷑
supplantata ē: ꝛ tota spes ad mundana fluxit
ysa.xxviij. posuim⁹ mēdaciū spē nrāꝫ. ꝛ mēda
cō ꝓtecti sum⁹. Spes mūdanoꝝ veraciter est
mendaciū: quia mentitur ꝛ nō dat qđ ꝓmittit
Similiter charitas dei ꝛ ꝓximi extirpata est.
et odiū ꝛ guerra vbiqꝫ regnant. Math.xxiiij.
Surget gens contra gentem: ꝛ regnū aduer-
sus regnuꝫ: ꝛ qm̄ abundabit iniqui.re.ca.mul.
Similiter liberalitas nō comparet sed auari-
cia regnat vbiqꝫ. Hiere.vj. A maiore vsqꝫ ad
minorem omnes auaricie studēt. Similiter ca
stitas nō seruatur sed luxuria omnia penetrat
et corrumpit. Ps. Corrupti et abominabiles
facti sunt. Similiter humilitas nō habet᷑ sed
honor ꝛ vana gloria ꝑ omnes querit᷑. Jo.xij.
Dilexerunt gloriaꝫ hominū magis q̄ꝫ dei. Et
breuiter vicia vbiqꝫ regnant. ꝛ sua abundan-
tia replent terram. Gratia aūt ꝛ virtutes bre-
uiter vinculantur. Osee.iiij. Non est veritas ꝛ
nō est mi̇ſcordia ꝛ nō est scientia dei in terra.
Maledictum et mendaciū ꝛ furtum ꝛ homici
dium et adulteriū inundauerūt ꝛ sanguis san
guinem tetigit. ¶ Tercio notandum ꝙ
per iohannē in vinculis et in carcere detentuꝫ
significatur homo penitens in ergastulo car-
nis degens. Corp⁹ enī qđ ante peccatum erat
palatium glorie. post peccatū factum est car-
cer miserie. Job.vij. Nūquid mare aut cetus
sum ego. quia circūdedisti me carcere. In quo
carcere homo penitēs quadruplici vinculo al
ligat᷑. s. vinculo originalis cōcupiscentie: vin-
culo pn̄tis miserie: vinculo actōis praue: ꝛ vin
culo charitatis fraterne. Primo ligat᷑ vinclo
originalis cōcupiscentie que ē ꝓnitas ad ma-
lū ꝛ difficultas ad bonū. Propter qđ di. apl's.
Ro.vij. Non enī qđ volo bonū hoc ago: sed
qđ odi malū illud facio. Ecc.vij. Inueni ama-
riorem morte mulierē .i. cōcupiscentiā mali: vi
cula enī illius sūt manus illius. Pronitas ad
malū ꝛ difficultas ad bonū sunt manus ꝛ vin
cula illius mulieris. Hec cōcupiscētia signata
est ꝑ mulierē: de qua di᷑ luc.xiij. ꝙ erat inclina

ta nec poterat sursum respicē. q: vt dicit᷑. Ge-
ne.viij. Sensus hoīs et cogitatio eius ab ado
lescētia sua ꝓni sunt ad malū. Secūdo liga
tur vinculo pn̄tis miserie. s. penalitatū carnis:
que sunt: fames. sitis. frigus. ꝛ calor. labor ꝛ do
lor ꝛ mors. Osee.xj. In funiculis adā trahā
eos. Penalitates autē pn̄tes dicunt᷑ funiculi
adam. q: ex adaꝫ ꝯtrahunt᷑. Hec vincula pe
nitēs humilit᷑ sustinet. j. Corinth.iiij. Usqꝫ in
hāc horā esurim⁹ ꝛ sitimus ꝛ nudi sum⁹: ꝛ co-
laphis cedimur ꝛ instabiles sum⁹. Scit enī ꝙ
he penalitates sunt q̄si quedā medicine ama
re purgatiue a malis ꝛ ꝓseruatiue. Greg. Qđ
lima ferro: qđ flagella grano: qđ fornax auro
hec tribulatō viro iusto. Peccator aūt ab hoc
vinculo seipꝫ festinat soluere. q̄si manū dei pos
sit effugere dum esuriē ꝛ sitiꝫ expellit ꝑ crapu
lam ꝛ ebrietatē: frigus vestiū multitudine: la-
borē aūt ociositate. dolorem vero voluptate.
mortem aūt medicinarū sumptione. Sed vt
dicit Hiere.xxix. Catenas ligneas ꝯfregisti. ꝛ
facies pro eis ferreas. quia in esuriē ꝛ sitim sē-
piternam ibit. ꝛ calorem et frigus intolerabile
patietur. Job.iiij. Ab aquis niuium transibūt
ad calorem nimiū. Tercio ligatur vinculo ac-
tionis praue. quia vt dicit᷑. j. Jo.iij. In mul-
tis quidē offendim⁹ oēs. Ps. Funes pecca
torū circumplexi sunt me a quibus peccator
penitens dum audit opa xp̄i qui cecos illumi
nat: mortuos in peccatis resuscitat: et peccata
relaxat: instanter procurat absolui ꝛ mittit du
os nuncios ad deū. s. orōnē ꝛ elemosynaꝫ. qui
coram deo vadunt vt illuminet᷑ in mente ꝛ vir
tus ei conferat᷑ ad hec vincula confringenda.
Et ideo di. Tu es qui venturus ꝛc. s. in men-
tē meā ꝑ gratiā tuā vt me illumines de creden
dis: ꝛ mihi robur cōferas in agēdis. Sic fecit
cornelius cēturio đ quo di᷑ Act.x. Elemosyne
et orōes tue ascēderūt in memoriā in ꝯspectu
dei. Et iō ad eū petr⁹ missus ē qui eū illūiauit
et a vīculis peccatoꝝ absoluit. Quarto ligat᷑
vīclo caritatis frīe q̄ ē vīculū ꝑfectissimū vni-
ens aīaꝫ cū deo ꝛ oēs ꝟtutes ī aīa ꝛ oēs fide-
les ī vna ecc̄ia ꝛ opa bō oīꝫ fideliū ī merito gl̄i
ose hr̄e manexꝫ gīs. Propt᷑ qđ di. apl's Coll.
iij. Sup oīa aūt hec caritatē habete qđ ē vin-
culū ꝑfectōis. et ad Ephe.iij. In caritate radi
cati ꝛ fūdati vt possitis ꝯprehendē. c. oī. s. q̄ sit.
lā. lō. ꝛc. Et sic patet primum. ¶ Secun
do ponitur iohannis interrogatio fructuosa:
magnos enim fructus secutus est dū per eam

discipulos suos ad cognitionē christi reduxit.
Et hoc est. Tu es qui venturus es an aliū ex-
pectamus? Ubi nota q hebrei ob hoc ꝯ̄bus
damnant iohannem: ꝑ eo q dicunt ipsum in
morte de christo dubitasse. nec verā fidem ha
buisse de ipso. Mira cecitas. qm̄ si Johannes
hac interrogatōe dubitasset vel aliquo modo
peccasset dn̄s post ip̄m tantū n̄ cōmendasset.
Nota tn̄ q ꝺ hac interrogatiōe diversimode
sancti sentire videnť. Grego. enī et hiero. sen-
tire videnť et dicere q quesiuit si christ⁹ de se-
ipso descensurus erat ad inferos sicut ꝑ seip̄m
in mundū venerat quaten⁹ eius descensum de
beret inferis nūciare sicut eū iam mūdo nūcia
uerat venisse vt ait Greg. Querit vt sciat et si
is qui ꝑ seipsum venerat per se etiā ad inferni
claustra descēdat. Idē di. hiero. Ait enī. Un̄
nō ait. Tu es qui venisti. sed tu es qui vētur⁹
es. Et ē sensus. Māda mihi q: ad inferna de-
scēsurus sum. vtrū te debeā inferis nūciare: an
alium ad hec sacra missurus es? Ambro. vero
dicit q nō fide sed pietate dubitauit. sicut vx
or dicit viro eunti vltra mare. Dimittis me so
lam et filios tuos? Hoc nō dicit ex ignorātia
sed ex pietate. Criso. ꝯo dicit. q nullo mō du
bitauit. Ait enī. Sed nō vtiqz habz hoc rōez
scz q iohānes aliquo mō dubitauerit: iohan-
nes enī neqz hoc ignorauit. ¶ Hilari⁹ ꝯo di-
cit. q nō sue sed discipuloꝝ ignorātie cōsuluit
vt enī scirent nō aliū a se ꝑ̄dicatū ad opa eius
intuēda discipl̄os suos misit. Et ē verior hec
snīa vt ex xp̄i rn̄siōe apparet. Quia nō di. ego
descendā vel aliq̄d ad descensuz ꝑtinens: ꝫ so
lum factis et ꝯbis discipulos iohānis certifi-
cauit: qui indiscrete ꝓ magistro suo crebrius
emulabanť ꝑ̄ponentes eū ipi. Et iohānes ap
propinquās morti noluit eos in hoc errore ꝺi
mittere: sed misit eos ad christū in quo inueni
rent exempla vite. lumē doctrine ⁊ miracl̄a glo
rie: per que oīa cognoscere poterāt q ip̄e erat
filius dei. Et sic patz secundū. ¶ Eun-
tes renunciare iohāni. In hac tercia parte po
niť christi respōsio ꝯtuosa. q: per miracula re
spondet eis. Nam corā eis m̄lta fecit. vt diciť
Luc. vij. Et sic ptz q respōsio optima fuit. q:
incepit a factis. ibi. Ceci vi. clau. ambu. et ter-
minata est ad verba ibi. Et beatus est qui nō
fuerit scādalizatus in me. Act. j. Cepit hiesus
facere et docere. Primo ẜ ꝓbat q ipse erat fi
lius dei. q: opera talia similiter et in tāta quā-
titate ⁊ in tali potestate non orando sed preci-
piendo fecit. que null⁹ vnq̄ȝ fecit nec facere po
tuit. Joh. xv. Si opera nō fecissem in eis que
alius nemo fecit peccatū non haberēt. In eo-
dem. x. Opera que ego facio hec sūt que testi.
perhi. de me. Secundo idem ꝓbat per ratio-
nem. que talis est. Beatitudo ꝯsistit in cogni-
tione deitatis et hūanitatis christi. Joh. xvij.
Hec est vita eterna vt cog. te so. deum veꝝ et
quē misisti hiesum christū. Scandalizari autē
in christo nihil aliud est q̄ȝ opa humana q̄ ꝑ-
tulit non credere ipsum esse deū. Nō scandali
zari aūt in christo nihil aliud est q̄ȝ sub huma-
nitate christi credē diuinitatē esse. humane in-
firmitatis operibꝫ non obstantibꝫ que pertu-
lit. Unde scandalum ponitur hic pro obice.
Obex aūt ꝓprie diciť lapillus qui abscōdiť in
puluere. Hamus etiā diciť abscōdi in verme
et est obex vel scandalū in pisce. Vult ẜ chri-
stus hic dicere. Si ille qui q̄ȝuis videat me hu
mane fragilitatis opera exercere. nihilominus
tamen credit q sub hūanitate sit absconsa dei
tas. beatus q̇ tunc non scandalizabiť vel scan
dalum patieť in me. Sic qui ꝓpter opa hūa-
ne fragilitatis que ꝑfero nō credit eē me deuz
nec sub humanitate diuinitatē latere: scanda-
lum patieť in me. ꝓpter qoud capieť et ꝯdem-
nabiť sicut piscis ab hamo. Et hoc dicens te-
tigit valde subtiliter istos discipulos iohānis
qui tali scandalo laborabāt. dum ꝓpter absti-
nentiā vite magistꝝ suū ei ꝑ̄ferebant. nō consi
derantes alia opa que faciebat. hoc aūt scan-
dalū maxime apparet in morte christi. vt dicit
Grego. Grande enī scandalū mens fideliū ꝑ-
tulit. qn̄ eū qui se filiū dei dicebat videbāt ca-
pi ⁊ occidi. tanq̄ȝ a deo totaliter derelictū. Un̄
dicebant. Si rex israhel est descen. nūc ꝺ cru. ⁊
cre. ei. vt ptz Math. xxvij. Prīa Coꝝ. j. Nos
aūt ꝑ̄dicamus christū crucifixuz iudeis q̇dem
scandalum. Et sic patet responsionē christi in
nullo pertinere ad iohannē. nisi q remittit ad
eum discipulos tanq̄ȝ magister remittit scola-
res ad repetitionem magis ꝑticulariter instru
endos. quia christus alte ꝓbauerat q ip̄e erat
filius dei. Quasi diceret christ⁹. Eatis ad io-
hannē et renunciate ei mirabilia que corā vo-
bis feci. et que facere me audistis. Nam cecos
illuminaui. claudos feci ambulare. et leprosos
mundaui. surdos feci audire. et mortuos susci
taui. et pauperes euangelizaui. id est de euan-
gelio instruxi. vel instructores alioꝝ ꝺ euange
lio feci. Et tunc iohannes exponet vobis pro-

phetiam Isaie. que de messia futuro dicta fu it. que cū factis meis concordat. quia cum deus ipse venerit et saluabit nos. tunc. s. in aduentu messie qui deus erit apientur ocli cecorum et aures surdorum patebunt. tunc saliet sicut ceruus claudicās. et apta erit lingua mutorum. Isa. xxxv. Item in eodē. lxi. Euāgelizare paupibus misit me. Et iō paupes euangelizantur. Diuites eīm ita sunt intenti diuitijs congregandis et conseruandis et intantum tpalibus inhiant q de euangelio instrui nihil curant. Et si aliqn audiunt verbum dī a solicitudinibus mundi suffocatur in ore eorum et nō referūt fructum. vt dr̄ Math. xiij. Propter qd xp̄c dixit. difficile qui pecunias ha. intrabunt in regnum celorum. In eodem. xix. ¶ Moraliter antē nota q filius dei in aduentu suo in animā peccatoris omnia supradicta mirabiliter opatur Et ideo iustificare impium ē miraculorū maximum. Omnia eīm miracula in iustificatione impij concurrunt. Propter quod dicit sanct9 Aug. q magis est de impio facere piuz q̄z creare celum et terram. Homo eī p peccatum septem damna patitur que hic insinuant̄. Primo excecatur in mente. Sapiē. ij. Excecauit enim e. ma. eorum. Uere peccator est cec9. Naz ducitur a dyabolo ad furcas inferni et nō videt. Peccator est sicut noctua que in lumine solis videre nō potest. sed ī tenebris meli9 homine videt. sic peccator lucem veritatis et bonitatis diuine nō videt. Tenebras aūt et astucias et lucra mūdi optime videt. Luce. xvj. Filij huius mundi vel seculi prudentiores filijs lucis in generatōe sua sunt. Hanc cecitatem dominus sanat cum fidei lumen peccatori infundit. in quo omnia videt et cognoscit necessaria ad salutem. Actuū. xv. Fide purificās corda eorū. Et sine quo misteria fidei nō cognoscit. vn̄ dr̄ Isaie. Nisi credideritis nō intelligetis. Et hoc ē qd dr̄. Ceci vident idē peccatores ceci in mente tenebris peccatorum illuminantur. Secūdo peccator p impotentiā claudicat. Claudicare ab impotētia pcedit. Peccator eīm deuictus a vicijs nō pōt pcedere recta via. quia vt dicit Boetius posse peccare ab impotentia pcedit. quia et hoc potest homo malum agere: quia in efficacia et stabilitate bonū stare nō potuit. Exēplo claudi vl̄ cadentis. Ex hoc eīm quis claudicat vl̄ cadit. q: recte ire vl̄ stare nō pōt. Sic peccator ob hoc cadit in malū. quia in bono stare nō pōt propter qd dicit Aug. Peccatum nihil ē. et posse peccare nō ē posse. sed deficere. Item sicut claudus in omni passu versus terraz flectitur Sic peccator omni tpe querit tpalem mercedē et terrena comoda. Propterea eī vadit ad ecclīam. facit elemosynā vt conseruetur et augeatur in bonis pn̄tibus. Propterea xp̄c dicit. Amē dico vo. rece. me. s. Math. v. Et dr̄ iob xij. ca. Abundant tabernacl'a predonū. Hāc impotētiā xp̄c depellit dū ipse que ē vera fortitudo aīe peccatoris illabit̄ in quo oīa pōt homo. Philipen. iiij. Omnia possum in eo qui me confortat. Et p quē omnia facit. et hoc ē qd hic dr̄. Claudi ambulāt. s. erecti versus celum celestia querētes. Tercio peccator leprā aīe incurrit que lepra corpis in centupluz peior ē que a solo deo sanari pōt. ppter quā redditur abominabilis deo et sanctis et ejcit̄ extra castra. i. extra ecclīam sanctorum a dyabolo deuorādus. In cuius figura mādatum ē in lege q leprosus debz mitti extra castra et caput discooptum portare. q: peccator nō pōt dyabolo resistere si deus pmittit dyabolum ppias virtutes in peccatorē exercere. Qui eī habet caput discoopertū nō habz inimico resistere. Unde chayn homicidio ppetrato ait Genes. iiij. Ecce ejcis me a facie tua. ois qui inuenerit me occidet me. Q: aūt peccator non statim a dyabolo deuoratur ex magna dei misericordia pcedit. Treū. iij. Misericordie domini q nō sumus consumpti. Hanc leprā n p gratiā suam dominus repellit quā anime infūdit. sicut contrariū expellit contrariū. ē eīm contraria gratie dei. p quam grām constantinus ab vtraq lepra curatus est. Et naaman syrus. iiij. regū. v. Et hoc ē qd dicitur. Leprosi mundantur ¶ Quarto peccator efficitur surdus ab audiendo infecta verba vite. ps. cxiij. Aures habēt et nō audiēt. Peccator effici surdus propter strepitum mūdanorum. quia tota die ī dominijs mundi et inter rotas fortune morat̄ Sicut molēdinarius surdus efficitur in molēdina propter strepitū mole. Propterea dicitur Hiere. xxij. peccatori. Terra. terra. terra. audi verbū domini. Ter dr̄ terra. quia peccator terrena cogitat. terrena loquitur. terrena opatur. Peccator sicut dicit ps. facit sicut aspis qui vt non audiat vocē incantantis et sic capiat̄. obturat aures suas vnā īmittēdo ī caudā. et aliā figendo ad terrā. Sic peccator ne audiat vbū dei et ne capiatur ab eo. obtu-

rat vnā aurē cauda.i.longā vitā sibi pmittendo ⁊ de morte nō cogitando. Luce.xij. Sancte aīa mea.ha.mł.bo.rep̄.ꝛc. Aliam obturat terra.i.circa terrena se totaliter occupādo ⁊ in eis bonū suū ꝯstituendo.ps.cxliij. Beatū dixerūt pplm cui hec sunt. Hāc surditatē dn̄s expellit dū p grām suam tāgit aures cordis ⁊ facit hoīem omnia mūdana ꝯtēnere ⁊ verbo vite intentū eē. Sic tetigit apl̄os qui statī ad vnicū verbū xp̄i relictis omnibꝫ secuti sunt eū vt patet Math.iiij. Et hoc est qḋ dr̄. Surdi audiūt.s.sup.verbū dei cū effectu. Quinto peccator in aīa morte culpe morit᷑.quia cum vita aīe qua p grām viuit deo ī dilectōe dei ꝯsistit. iuxta illud hugonis de san.victore.scio anima mea.quia amor ē vita tua.⁊ p peccatū mortale odium dei incurrat᷑.liquet ꝙ p peccatū aīa moritur cū dei dilectōem amittit. Hec ē pessima mors de qua sup omnia dolendum ē.⁊ ad quā vitādam omnia mala sunt tolerāda.⁊ ad quā expellēdam omnia sunt expendenda p̄s. xxxiij. Mors peccatorum pessima. Aug. Uera mors ē quā hoīes nō timēt.s.sepatio anime a deo. Moritur hō in corpe ⁊ omnes amici ꝯueniūt ⁊ plorant.⁊ curāt honorifice sepelire eū.morit᷑ in aīa ⁊ nullus curat.⁊ nullꝰ dolet.⁊ nullus plorat. Hāc mortē dn̄s expellit dū amorē suum qui ē vita aīe ip̄i anime infundit.p quā sapiūt ⁊ spiritualia ⁊ t̄rena dissipiunt.⁊ p quem deus in eo manet ⁊ ip̄e in deo qui ē beata vita aīarū.vt dicit Aug.j. Joh. iiij. Deus caritas ē ⁊ qui manet in caritate in deo manet ꝛc. Et hoc ē qḋ dr̄ mortui resurgunt. ¶ Sexto peccator efficit᷑ paup. qꝛ cū omnia bona sint filioꝝ dei.iuxta illud.j. Cor. iij.oīa vr̄a sūt.siue mōs.siue mors siue vita.siue p̄ntia siue futura.⁊ peccator ꝺ filio dei trāsit ad dyaboli seruitutē.manifestū ē ꝙ omnia bona pdit. Mah.xxv. Ei aūt qui nō habet.s. grām filioꝝ.⁊ qḋ habet auferet᷑ ab eo. Et si peccator bona fortune videt᷑ habere.certe nō iuste ⁊ rite possidet:ſꝫ sicut pdo in malū suum quia vt dicit Aug. Peccator nō ē dignus pane quo vescitur. Nulla creatura ē ita pauper sicut peccator.qui tn̄ diuitē se dicit. qḋ mors optime pbat.quia in morte diuitias ⁊ delitias et honores totaliter pdit. Apoc.iij. Dicis quia diues sum ⁊ locupletatus sum ⁊ nullius egeo.⁊ nescis quia miser es ⁊ miserabilis pauper ⁊ cecus et nudus. Justus aūt in morte veras diuitias.delitias ⁊ honores inuenit. Propter qḋ dicit scriptura Eccł.xlj. O mors bonū ē iudiciū tuum. Hāc paupertatem tollit dominus dū virtutes anime infundit que vere diuitie sunt que auferri nō possunt:⁊ durant ppetuo. Et hoc ē quod dicit᷑ ibi. Pauperes euāgelizantur.i.virtutibus sublimant᷑. ¶ Septimo peccator ꝺ omnibus factis dei scādalizat᷑ ⁊ murmurat. Nam murmurat de iusticia:dum videt pestilentias venire ⁊ homines eternalit᷑ damnari. Psal.lxxiij. Nūquid ineternū irasceris nobis. Item murmurat de misericordia qua deus pcit peccatoribꝫ. Luce.xv. Murmurabant scribe et pharizei dicētes.quia hic peccatores recipit ⁊ māducat cū illis. Item murmurat de puidentia qua peccatoribus semp ꝓspera eueniunt et iustis aduersa. Hiere.xij. Quare via peccatoꝝ ꝓsperatur:bene est omnibus qui inique agunt. Itē murmurat de bono tp̄e ⁊ de malo. Et breuit᷑ de omnibus murmurat et scādalizat᷑. Unde christus exēplum posuit de se et ꝺ Johanne baptista dicēs. Nō venit iohānes māducare panē neqꝫ bibere vinum.⁊ dicitis demonium habet. Uenit filius hoīs manducare et bibere ⁊ dicitis.hic ē vorator ⁊ potator vini.vt dicitur Math.xj. Hic cadit exemplum illius senis qui cum venit cū filio et asino in ciuitatē. et primo ascēdit ipse asinū.secūdo fecit ascēdere filium.tercio ascendit ipse et filius simul. quarto nullus eoꝝ ascendit.et ꝺ omnibus fuit murmuratum. Jstud est pessimum peccatū scꝫ murmurare et scandalizari de factis dei.j. Cor.x. Neqꝫ murmuraueritis sicut quidam murmurauerunt et perierūt de exterminatore. Hoc murmur et scādaluꝫ dominus sedat p lumen spiritussancti qui docet nos credere omnia iuste pcedere et recte disponi.j. Joh.ij Unctio eiꝰ.s.spiritussancti docebit vos de omnibus. Et sic patet terciū. ¶ Quarto ponit᷑ Johannis cōmendatio copiosa cum dicitur. Jllis aūt abeuntibꝫ cepit ih̄s dicē ad turbas de Johanne. Quid existis in desertum vidē. ꝛc. Siquidē totus ppl̄s exibat in desertū ad videndum et audiendum Johānem. Sꝫ noluit ihesus cōmendare Johānem coram discipulis suis.quia tunc magis ꝯfirmasset eos. in errore quo eū sibi preferebant:sed illis abeuntibus ꝯmēdauit eum coram turba. Que quidem cōmendatio necessaria fuit et digna. Siquidē ex interrogatōe Johānis quadruplex error turbe surrexit de Johanne. Qui-

dam enim cogitabāt q esset mobilis in sua fide cū paulo ante xp̄m asseruit deū. d. Ecce agnus dei q tol. &c. Jo. xj. Modo interrogat. Tu es qui venturus es an alium expectamus? Et iō xp̄c hoc removēs asserit Johannem non esse mobilē vt arūdinē s3 firmū ī fide sua. Quidā assimilabant eū histrionib9 qui ī facie laudāt hoīes vt accipiāt de rebus dnoz. 7 p ɔseqns nō existimabāt eū eē sancte vite. Hoc xp̄c removēs di. eum nō eē mollib9 vestitum vt histriones qui in aula regum morant̄ 7 eis adulantur dicti adulatores ab aula. Vñ Johā. talia nō querebat. s. mollibus vestiri. 7 in aula regū et dnorum morari 7 delicijs affluere: imo induebatur tunica de pilis camelorū facta. et zona pellicea ad lumbos eius: 7 in deserto habitabat. 7 in spelunca iacebat. 7 cibus eius fuit locusta 7 mel silvestre. vt p3 Math. iij. Et asperā 7 sanctam vitam ducebat. Et nota h q vestis iohannis 7 omniū iustoz ē vestis iusticie que figurata est p incōsutilem tunicam xp̄i quā deus suis manibus texit. vt ph̄ia dixit Boetio. que facit hominē dignū nuptijs eterni regis quā ille pauper nō habēs de nuptijs ē expulsus vt p3 Math. xxij. Ista vestis ē valde rigida: 7 nō ē mollis. q2 arta ē via que ducit ad vitā Math. vij. Vestis aūt peccatoris ē mollis. q2 bonis mūdi ē delectabilis. Ista vestis mollis ē pellicea vtpote de corijs pauperū facta. q2 cibus divitū vita paupum est. Exemplū de vsurarijs 7 p̄donibus qui excoriant paupes. Ista ē vestis illa quā rex amon p̄cidi fecit nūcijs qui venerūt eū visitaē. Rex amon. i. dyabolus peccatoribus qui vadunt ad eū visitare ad infernum. p̄scidit vestes. s. in morte quia tūc omnia bona auferunt̄ ab eis. 7 tunc sunt viri ɔfusi fortiter valde. q2 tūc apparet ignominia eoz. nā quia sup̄ omnia q̄sierunt honores. suppeditant̄ a canibus. quia sup omnia quesierunt divitias: expoliant̄ ab omnibus. Cū ista veste pellicea eiecti sunt primi parentes de paradiso postq3 vestem innocētie perdiderunt. Istam vestē mollē nō habuit Johā. baptista. s3 peccatores qui morant̄ ī domibus dnorum mūdi vestiti sunt ea. Quidā credebant eum nō esse p̄phetam pro eo q futura nesciebat. qđ ad p̄phetam ptinet. S3 de eis interrogabat. Hoc xp̄c removens dixit iohannē nō esse p̄phetam solum: sed plus q̄3 p̄phetam. ¶ Ubi nota q vere iohānes fuit plus q̄3 p̄pheta q̄tuz ad sex. Primo quia in vtero in mundo. 7 in limbo p̄phetauit qđ nullus alius fecit. Secundo q2 indice xp̄3 ostēdit quē omnes alij futuz eē dicebāt. Tercio quia fuit p̄pheta ɔsolatōis sed alij afflictionis. p eo q dixerīt expecta reexpecta. Spes aūt que differtur affligit aīam. vt dicit̄ Prover. xij. Quarto quia nō solu3 vera p̄dicabat 7 p̄dicebat. sed semp agebat sancta. qđ multi alij nō fecerunt. Quinto quia alij p̄phete de ip̄o Johanne p̄phetauerunt vt Malachias Ecce mitto angelū meū &c. eiusdē. iij. Sexto quia oēm p̄phetizatōem terminavit. Math. xj. Usq3 ad Johānem lex 7 p̄phete. Quidā credebāt iohannē nō eē nūcium dei. p eo q secretum de messia futuro nō revelavit ei. quod ad nūcium ptinet. s. secreta dñi portare. Hoc xp̄c removet di. eū eē angelum. i. de quo scriptū erat Malach. iij. qui debebat adventum messie filij dei immediate p̄cedere 7 viam ei p̄pare. s. p̄dicādo. baptizādo: 7 homines ad penitētiam inducēdo 7 xp̄o testimoniū p̄hibendo. In qua magna Johannis fama declarat̄ Et sic p3 q in cōmēdatōe Johānis q̄tuor v̄tutes cardinales apparēt in eo perfecte fuisse. Nā in eo q dissimilis arundini describit̄: fortitudo insinuatur. in eo q nō fuit mollibus indutus. nec in aula regū cōmoratus eius temperantia manifestat̄ in eo vero q p̄pheta asseritur: e9 prudētia cōmēdat̄. sed in eo q angel9 appellat̄: e9 iusticia d̄clarat̄. In angelo ei. id ē nūcio humilitas 7 fidelitas designat̄. que ad iusticiā reducūt̄. ¶ Moraliter aūt ad edificatōem nr̄am nota q Johānes nō fuit arūdo q2 ɔditōes arūdinis ɔveniūt peccatori et nō Johāni. Assimilat̄ aūt peccator arundini q̄tum ad q̄tuor. Primo q2 arūdo radicat̄ in arena 7 terra fluida 7 nō ī petra. sic peccator nō radicat̄ in petra xp̄o. sed in mūdo fluente. .j. Joh. ij. mūdus trāsit 7 cōcupiscētia ei9. Et ideo peccator cū mundo transit. quia vt dicit Greg. qui labēti innitit̄ necesse ē vt cū labente labat̄. Johēs aūt in petra xp̄o fuit radicatus. Sic iustus primo 7 principaliter d3 fundari in xp̄o qui ē regnū dei 7 iusticia eius. Et nota hic q arbor bene radicata 7 fūdata difficulter eradicat̄. sic q radicatus ē in xp̄o vel ī mūdo ab vtroq3 difficile movet̄. Et iō attendendū ē vbi hō primo mittat radices vtrū in xp̄o vel in mūdo. Secundo quia arundo exteri9 h3 pulcritudinē in folijs. 7 internus in stipite vacuitatē. sic mūdus 7 mūdani exteri9 ap

parēt paleī ⁊ interius sunt vacui ⁊ deformes
Uacui sunt quia nō habēt ꝟtutes. que sunt
vere ⁊ ꝓprie diuitie hominis nec habent deū
qui ē omne bonū. ⁊ iō nihil habēt. ꝟ sunt om-
nino vacui ⁊ ideo semꝑ desiderāt repleri tāꝗꝫ
nihil habētes. Sunt etiā deformes quia tria
sunt turpiora de mūdo. s. infernus. dyabolus
et anima peccatoris. sicut tria sunt pulcriora q̄
repiuntur in creaturis. s. ꝑadisus. angelus ⁊ a
nima iusti. Johānes aūt nō fuit vacuus inte-
rius: sed plenus spiritusancto. Luce. j. Spiri
tusancto replebitur adhuc ex vtero mr̄is sue.
Item exterius fuit extenuatus ⁊ rigidꝰ. Un-
de inter omnes sanctos depingitur exteriꝰ de-
formis. Intus aūt fuit pulcerrimus. Sic iustꝰ
debet eē interius plenus virtutibꝫ et exterius
vacuus eē in rebus mūdi. interius pulcer ⁊ ex
terius abiectus ⁊ attenuatus. Hic patet exē-
plum de galla puella simachi ꝯsulis ⁊ patricij
filia que cū a parentibꝫ molestaretˀ vt reciperet
virū alioquin vt dicebāt medici haberet bar-
bam. Nō curauit habere barbā ⁊ exterius eē
deformis. dū interius eēt formosa. ī dyalogo
ē. Potest etiā ꝑ arūdinē ypocrita designari.
qui exterius lucet ꝑ apparētem ꝯuersatōnem
interius aūt ē vacuus. qꝛ veritatē virtutis nō
habet qui ad modū arūdinis ad ventū detra-
ctōis vel adulatōis in diuersa mouetˀ. Hec ē
illa arūdo que xp̄m sitiētem aceto potauit. vt
patet Math. xxvij. Sitit xp̄c salutē nr̄am et
bonitatē ꝟ ypocrita spēm bonitatis ei ꝓpinat
sicut acetū similitudinē habet vini ⁊ tamē vi-
nū nō ē. Tercio qꝛ arūdo ē valde debilis ⁊ de
facili euellitˀ ⁊ frangitˀ ⁊ ad omnē ventū moue
tur. sic peccator ē valde dbilis ad onera peni
tentie. nec potest ea sustinere. frangitˀ etiaꝫ in
omni aduersitate sibi ꝯtingēte ⁊ blasphemat
⁊ ad omnē ventū temptatōis flectitˀ ⁊ inclina-
tur. Arūdo vere ē mūdus quia nullā stabilita
tē habet. Eccˀ. xxvij. Stultus sicut luna mu-
tatˀ. i. mūdus. qui semꝑ stultizat ⁊ coronatˀ ro
sis vt puer sp vult in choreis iocari. ⁊ iō in eo
nullo mō ē ꝯfidendū. Sed Johānes fuit val
de fortis qꝛ a flumīe ꝑsecutōis. vinculatōnis
⁊ decollatōis euelli nō potuit a fide ⁊ opm iu-
sticia. Nec a vento adulatōis fuit motus cuꝫ
iudei miserūt legatos ⁊ nūcios. quia volebāt
eū ꝑ messia siue ꝑ xp̄o recipe. sed dixit nō suꝫ
vt patet Joh. j. Sic vir iustus debet eē fortis
ad onera penitētie. ⁊ in omni aduersitate for-
tune firmus. qd̄ tūc erit qn̄ amorem dei habe
bit qui facit grauia leuia. Quarto quia arun
do hꝫ lanuginē ꝑ fructu. sic pcc̄or ñ refert fru
ctū ex opibus suis. Sap. v. Spes impij q̄i la-
nugo que a vēto tollitˀ. Ro. j. Quem fructuꝫ
habuistis tūc in illis in quibꝫ nūc erubescitis.
Johā. aūt fructū retulit. quia ꝑ triplici causa
debetˀ ei fructus centesimus. s. quia virgo. q̄a
predicator. ⁊ quia martir. Sic vir iustꝰ debet
facere bona opa quoꝝ gloriosus est fructus.
vt patet in li. Sap. iij. ca.

¶ De epistola sermo sextus.

SIc nos existiet
hō vt ministros xp̄i. j. cor. iiij. In
tota ep̄la hodierna vnum intēdit
apl's. s. falsum iudicium quo ad ministros xp̄i
subditis ꝓhibere. in quo cū euāgelio ꝯcordat
In q̄ oñditur ꝙ xp̄c falsam opinionē de iohe
baptista dei mīstro ꝓpter interrogatiōeꝫ quā
fecit ex ortā ꝑ multiplicē de iohe ꝯmēdatōeꝫ
deleuit oñdēs ipm verū ministrū dei. ¶ Tria
ḡ apl's circa tale iudiciū ī hac ep̄la fac̄. Primo
ꝙ viri eccl'iastici qui ab eccl'ia ī suis officijs cō
stituuntˀ ad diuina tractāda debent vt mini-
stri christi a reliquis reputari. ibi. Sic nos ex
istimet hō vt mi. ⁊ dispen. minist. dei. Secun-
do oñdit ꝙ tales ministri nō debēt a suis sub-
ditis iudicari. ibi. Hic iam queritˀ inter dispē
satores. Tercio oñdit quatuor rōnes que de-
bēt tale iudiciū cohibere. ibi. Mihi aūt ꝑ mi-
nimo est vt a vobis iudicer aut ab hūano die
ꝛc. ¶ Primo ḡ vt dicit apl's ꝙ viri eccl'iasti
ci qui ab eccl'ia ī suis officijs instituuntˀ ad di-
uina tractāda debēt. vt xp̄i ministri a reliquo
ꝓplo estimari. et hoc ibi. Sic nos exist. hō ꝛc
scꝫ viros eccl'iasticos existimet hō quilibet vt
ministros xp̄i querētes. s. xp̄i honorē. ⁊ ei ser-
uiētes. ij. Cor. iiij. Nō eīm nosmetipos p̄dica
mus: ꝟ iħm xp̄m dn̄m nr̄m. nos aūt seruos ve-
stros ꝑ iħm. ⁊ dispensatores ministerioꝝ dei.
Nota ꝙ dispēsator ē qui ꝓuidet et disponit
qd̄ cuiqꝫ ꝑsone ꝯgruit. ⁊ ꝟm hoc cuiqꝫ distri
buit. Uel qui disponit ministerioꝝ officia vˀ
quecūqꝫ alia bona dn̄i sui. Talis dispēsator
erat paulus ⁊ tales debēt eē p̄lati oēs et mini
stri eccl'iaꝝ. Col. j. Cuiꝰ factꝰ sum ego paulus
mīster ꝟm dispōem dei q̄ facta ē mihi ī vobis
.j. Pe. iiij. Unusquisqꝫ sicut accepit grām ī al-

seruitiū illā amministrātes sicut boni dispen-
satores multiformis gratie dei. Quidā autē
ministri eccl'ie potius sunt dissipatores q̄ʒ di-
spēsatores qui dissipāt patrimoniū xpi. Lu-
ce.xvj. Homo quidaʒ erat diues q̄ habebat
villicū ⁊ diffamatus est apud illū quasi dissi-
passet bona illius. ¶ Circa hāc primaʒ ptem
ep̄le ad edificatōem nr̄am tria sunt videnda.
quia cuʒ quilibet xp̄ianus sit emptitius seru⁹
xp̄i eius sanguine redemptus et de potestate
dyaboli ereptus. debet ei fideliter ministrare
⁊ deuotum obsequium exhibere. ⁊ omnia bo-
na que habet ad honorē ⁊ voluntatē dn̄i ex-
pendere. cuʒ honor ipius sit dispēsator ⁊ nō
dn̄s. Et idō primo vidēdū ē que requirunt' ad
hoc q̄ ministeriū ⁊ seruitiū nr̄m sit deo acce-
ptū. quod valde solicite attendere debemus.
quia i tali seruitio ɔcurrunt res ⁊ psone. ⁊ ma
ximū lucrū ⁊ maximū damnuʒ. Si enī debito
mō fiat remunerādū ē vita eterna. Si enī ali-
quis multo tp̄e et multo labore et solicitudi-
ne addiscit aliquā artē ex qua tm̄ modicuʒ lu-
crū ɔsequit'. cū quāta solicitudine deberet ad
discere ministeriuʒ hoc. circa qd̄ pōt accidere
maximū lucrū ⁊ maximū damnū. Et ideo no-
ta q̄ septē requirunt' ad hoc vt nr̄m seruitiuʒ
sit deo gratū. ¶ Primū est intelligētia
veritatis. que p fidē habetur. vt. s. credam⁹ de
deo omnia que fides catholica credit. Hiere.
xj. Credere ei oʒ accedētē ad dn̄m q2 ē. ⁊ inq̄-
rentibus se remunerator sit. Sicut ei regi terre-
no nō ē acceptus minister cecus: s; intelligēs.
iuxta illud Prouer. xiiij. Acceptus ē regi mi-
nister intelligēs. sic regi celesti nō ē accept⁹ mi
nister infidelis sed fidelis. Hebre. xj. Sine fi-
de impossibile ē placere deo. Quō ei quis po-
terit placere deo nisi sciat que placita sunt deo
qd̄ p fidem scit'. Et iudei ⁊ saraceni ⁊ oēs ex-
tere natōes que seruiūt deo. eor̄ seruitia non
sunt deo accepta. quia nō habent fidē: et idō
nesciūt quid faciūt ⁊ quidē credētes se obseq̄
deo peccāt. Joh. xvj. Uenit hora vt omnis
qui interficit vos arbitret' se obsequiū p̄stare
deo. ⁊ hec faciēt vobis q2 nō nouerūt prēʒ ne
q̄ me. Aug. Omnis actio infideliū mala. Se-
cūdū ē ɔformitas morū vel moralitatis que p
imitatōem habet' vt ɔformet se minister mo-
ribus dn̄i. Cōformari ei debemus actibus xp̄i
⁊ eū sequi. Jo. xij. Si quis mihi ministrat me
sequatur. Similitudo enī morū dilectōeʒ ge
nerat. Eccl'. xiij. Omne animal diligit sibi si-
mile. ⁊ omnis hō p̄ximum suum. Tūc enī deo
acceptū ē ministeriū nr̄m qn̄ ei in actibus con
formamur. vt sicut ipe quidem ē sanctus im-
pollutus segregat⁹ a peccatoribus. ita et nos
simus. Leui. xj. et. xix. Sancti estote qm̄ ego
sanctus sum. Qualis ē ergo dn̄s talis nititur
eē minister. Propter qd̄ dr̄ Prouer. xix. Pri-
ceps qui libēter audit verba mēdacij. omnes
ministros habet impios. quia. s. nitunt' ei i ma
lo ɔformari. Hic cadit exemplum cuiusdā in
firmi. qui videbatur sibi eē gallus quoniā nul
lus medicorum poterat curare: nisi quidā me
dicus qui simulauit se similiter esse gallū. Et
tunc infirmus accessit ad eū ⁊ omnia que me-
dicus faciebat similiter ⁊ ipe faciebat. ⁊ medi
cus assumpsit medicinā: similiter ⁊ ille. p quaʒ
liberatus fuit. Nūq̄ʒ mł'ier placet viro nisi cō
formet se actibus suis vł moribus. Et idō vidue
nō libēter assumunt': q2 sunt alior̄ moribus cō-
formate. Terciū ē mūdicia puritatis que per
caritatē habetur. p̄s. c. Ambulans in via im-
macl'ata hic mihi ministrabat. Peccatū red-
dit aīam nō solum immundam: s; leprosam.
Unde peccatum p lepram in scriptura desi-
gnatur. Sicut g̃ nullus dn̄s vult ministrum
leprosum sibi ministrare īmo abominat' ipm̄.
sic xp̄c nullū vult sibi ministrare peccato mor
tali infectum. imo ex ipo ministerio ɔdemnat
ipm̄. vt patet in ministris eccl'ie. qui si in pec-
cato mortali in sacramentis eccl'ie deo mini-
strent mortaliter peccāt. Hic cadit exempluʒ
illius dn̄e tudertine. de qua Grego. di. in dya
logo q̄ cū de nocte polluta eēt a viro d̄ mane
ɔcessit ad dedicatōem oratorij sancti Seba-
stiani. ⁊ tetigit reliquias eius et statim inuasa
ē a demone. Hanc immūdiciam peccatorum
caritas depellit. quia ipa est ignis diuinus. q̄
animā purificat ⁊ ɔsumit rubiginē peccator̄
Prouer. x. Uniuersa delicta operit caritas. Lu-
ce. vij. Remittunt' ei peccata multa: quoniaʒ
dilexit multū. Quartū ē actus humilitatis q̄
p subiectōem habet': xp̄riū enī ministri ē hu-
militas ⁊ subiectio. habet enī dn̄m discalcia-
re ⁊ equū preparare ⁊ ei genu flectere. ⁊ in omni
obsequio ei assistere. Et idō ɔtra naturā ⁊ rati-
onem ministri ē superbia. Et hoc multoma-
gis in ministris xp̄i debet obseruari nō solum
hac rōe s; etiā quia dn̄s eor̄ humilimus fuit
Math. xj. Discite a me quia mitis sum ⁊ hu-
milis corde. Ualde g̃ monstruosum ē ⁊ dete-
stabile. q̄ aliquis de ministris sit superbus et

ambitiosus. cū dñs eoꝝ sit humilis. Et iō ipse
discipulis suis ait. Math. ij. Quicunqꝫ inter
vos vult ma. fieri sit mi. ve. Secus ē in mini-
stris dyaboli. cū ipe sit supbissimus. ꝛ ideo sic
ipe ē supbus ꝛ ipi sunt supbi. Job. xlj. Ipe ē
rex sup omnes filios supbie. Sed ī ministris
xpi nullo mō ē tolerādum. ps. c. Nō habita-
bit in medio domus mee qui facit supbiā. hec
humilitas subiectōꝫ habet. qñ. s. minister xpi
vult subesse ꝛ nō pesse ꝛ omnes alios reputat
se supiores. j. Pe. v. Nō quasi dominātes in
clero. Et iterū. Supiores inuicem arbitrātes
Phi. ij. Quintū ē patiētie lōganimitas que
p aduersoꝝ tolerātiam habetur. Debꝫ ei mi
nister sustinere correctōes dñi in dictis ꝛ ī fa-
ctis. ꝛ obsequia laboriosa tolerare. vt merce-
de retributōis nō careat. ij. Cor. vj. In omni
bus exhibeamus nos sicut dei ministros ī mł.
pa. Job. xiij. Etiā si occiderit me in ipō spera
bo. Minister xpi debꝫ facere sic canis qui si ex
pellit p vnum ostiū: statim redit p aliud. Nō
coronat xpc aliquē ministrū suum: nisi sit pba
tus in patiētia aduersariorū. sicut rex terren⁹
nō dat ciuitatē militi: nisi multa aduersa pro
eo sustinuerit. vł patus sit sustinē. Jac. j. Be
atus vir qui suffert temptatōem. quoniā cuꝫ
pbat⁹ fuerit accipiet coro. &c. ij. Thio. ij. Ne-
mo coronabit nisi qui le. cer. Sextū ē negoci
atio fidelitatis que p sincerā dilectōem habe
tur. Math. xxiiij. Quis putas ē fidelis seruus
ꝛ prudēs q̄ ē ꝯstituit dñs sup fa. su: Quoni
am enī minister habet sincerā dilectōꝫ ad do-
minum tūc ei negocia fideliter agit: ał's querit
vtilitatē ppriam ꝛ nō dñi ꝛ tūc valde a dño di
ligitur ꝛ carius habr̄. Eccł. xxxiij. Est tibi ser-
uus fidelis sit tibi q̄si aīa tua. Et nota q mer-
ces nō retribuit̄ ſm multitudinē negotiorum
ꝫ ſm fidelitateꝫ. Math. xxv. Quia sup pau-
ca fuisti fidelis supra mul. te ꝯsti. Septimum
ē strēnuitas velocitatis que p solertē diligēti
am habetur. Quādo minister xpi solicitus ē.
et velox in ministerio suo acceptus ē illi. sicut
minister solicitus ꝛ velox acceptus ē regi ꝛ do
mino terreno. Prouer. xxij. Vidisti virū ve-
locē in ope suo: corā regibus stabit. Ecōtra-
rio ē de pigro. quia ministrū negligētē ꝛ pigꝝ
dñs libēter expellit ꝛ cū magnis iurgijs susti-
net eū. Eccł. xxij. De stercore boū lapidatus
ē piger. i. vilissima obiurgatōe. Sic de mulie-
re pigra que p totā septimanam non purgat
domū nisi in die sabbati ꝛ domus eius videt̄
quoddam stabulum. sic sunt multi clerici cir-
ca officium diuinū valde negligētes nec attē-
te. nec tpe suo dicētes. Aliqui sunt qui officiū
diuinū nō dicūt nisi die dominica. ꝛ ecclīaꝫ di
tenēt sicut aliam domum. contra hiere. xlviij.
Maledictus vir qui facit opus suum negligē
ter. Johan. ij. Auferte ista hinc et nolite face-
re domum patris mei domum nego. Secula-
res pro domini animas suas purgant semel in
anno. et magis sunt soliciti de seruitio equoꝝ
suorum q̄ꝫ de seruitio dei. Secundo vidēduꝫ
est in quo christus vult sibi ministrari. Et di-
cēdum q in tribus sibi a nobis et ministrari ꝛ
seruiri potest. Primo ī solerti custodia nostri
Abacuc. ij. Super custodiā meā stabo. Qui
libet homo quedam ciuitas di est. iuxta illud
ps. lxxxvj. Gloriosa dicta sunt d te ciuitas di
In qua deus sponsam ꝛ filiam suam. id ē ani-
mā ad ipsius imaginem creataꝫ collocauit ab
hostibus custodiendam. qui huic ciuitati di-
uersa ꝯtinua mouēt prelia. Job. vij. Militia
est vita hominis super terram. In hoc ḡ xpo
ministrare debemus vt sponsam suam. id est
animaꝫ nostrā ꝛ ciuitatem suam ita custodia-
mus ne ab hoste capiatur. ꝛ in captiuitatē in-
ferni ducatur. ij. Thimo. ij. Labora sicut bo-
nus minister christi hiesu. Sic militauerat a-
postolus. qui dicebat. ij. Thimo. iiij. Bonuꝫ
certamen certaui. cursū consumma. fi. ser. Se
cundo in fideli ꝛ vtili vsu virtutum et dono-
rum nobis collatoruꝫ. sicut di. Job primo ca
pi. Quilibet homo egredietur nudus ex vte-
ro matris sue. Et philosophus dicit. q ani-
ma nascitur sicut tabula rasa. Et a nobis pe-
nitus nihil habemus. sed omnia bona nobis
a deo donantur. j. Cor. iiij. Quid habes qd
non accepisti: Sic ergo xpo ministrare debe-
mus vt virtutibus ꝛ gratijs nobis ꝯcessis lau
dabiliter vtamur ad dei honorem ꝛ proximi
vtilitatem. Et ideo nō debemus abscondere
bona dei vel inutiliter tenere. quia iste seruus
qui abscondit pecuniam domini sui condem-
natus est. vt patꝫ Lu. xix. Domine ecce mna
tua quam habui repositaꝫ in sudario. Sic be
ne vsus fuerat ille bonus seruus qui dic. Do
mine quinqꝫ talenta tradidisti mihi. ecce alia
quinqꝫ superlucratus sum Mathei. xxv. ij.
Petri. j. Ministrate in fide vestra virtutem
ꝛ opera fructuosa. Ve ergo ilł qui bonis ad

dei ipsius vituperiū 7 primi nocumentū vtūt
Tercio i subuētōe seruoꝝ xpi opa pietat᷑ eis
exhibēdo 7 q̄stū ad corp⁹ 7 q̄stū ad aīaz. Sex
eñi sunt opa pietatis ad corpus. 7 sex q̄stū ad
aīam. In hoc ḡ xpo ministramus si opa pie-
tatis pximis exhibemus. quia hec opa repu-
tat ipe sibi fieri. Math. xxv. Esuriui 7 dedisti
mihi manducaē ꝛc. Amen dico vobis. q̄diu
fecistis vni ex minimis ꝛc. R ¶ Tercio vi-
dendū ē quare dño ministrare debem⁹. Dicē
dum ꝙ ppter tria. Primo ppter debitū red-
dendum ex innumeris beneficijs deo seruire
obligamur: 7 maxime ex tribus. Primo quia
ad imaginē suā nos creauit pulcerrimas crea
turas 7 sui capaces. S ¶ Cogitemus quā
tū tenēmur medico. qui reddidisset nobis vi-
sum vel manus vel pedes ꝛc. Quātū ꝯo te
nemur deo qui nobis corp⁹ 7 aīaz dedit. Job.
ij. Manus tue dñe fecerūt me 7 plasmauerūt
me. Secūdo quia oīa nobis subiecit 7 ad no-
strū ministeriū 7 seruitutē ordinauit et etiā an
gelos suos. p̄s. xc. Angelis suis mandauit de
te ꝛc. De quo miratur ppheta dicit. Quid
est homo ꝙ memor es eius. Omnia subieci-
sti sub pedibus eius oues ꝛc. psal. viij. Ter-
cio quia ipe in luto et latere mortalitatis p tri
ginta annos nobis seruiuit 7 pedes nobis la-
uit. et vt nos redimerēt morti se tradidit. 7 ideo
totaliter 7 in omnib⁹ 7 p omne tp̄s: 7 omni ge-
nere famulatus ei obligamur. 7 si omī die mil
lesies moreremur. nō tñ eēt sufficiēs recōpen
satio. p̄s. cxv. Quid retribuaz dño p omnib⁹
que retribuit mihi ꝛc. q. d. nihil dignū. Secū
do tenemur deo ministrare ppter p̄miū ꝯse
quēdum vt si terreat labor alliciat merces q̄
infinita est. T ¶ Triplex aūt p̄miū ꝯseq
mur si deo seruimus. Primū ē quia si deo ser
uimus tot⁹ mūdus seruit nobis. Quia vt di-
cit Aug. qui subest iugo xpi omnia subsunt ei
Bern. Fideli homini tot⁹ mūdus diuitiaꝝ
est. totus plane quia tā pspera q̄ aduersa co-
opātur ei in bonū. Ro. viij. Diligētib⁹ deum
oīa cooperantur in bonū. Secūdū ē qꝛ deus su
os seruitores nobilitat valde. trāsferēs eos d̄
genere seruorum in carissimos filios. p̄s. lxxxi.
Ego dixi dij estis 7 filij excel. Huius habem⁹
exemplum in cruce xpi que seruiuit deo p bre
ue tp̄s in duro seruitio: 7 tamē ita exaltata est.
Aug. Crux de penis latronū trāsijt ad frōtes
impatorum. Quid ḡ dñs faciet fidelib⁹ suis si
tātū honorē ꝯtulit penis suis. Hoc etiā patz
in aplis 7 alijs sanctis. Nā beatos se reputāt
impatores si possunt osculari ossa eoꝝ. Terci-
um ē quia deus seruitorib⁹ suis dat totum re-
gnū suum. qd̄ ē omne bonum. Nō sic alexan-
der diuisit regnū suum duodecim pueris su-
is. j. Mach. j. Sꝫ xp̄c cuilibet dat totū. Luc. xxij
Vos estis qui pmansistis mecū in temptatō
nibus meis. 7 ego disponā vobis sicut dispo-
suit p̄r me⁹ regnū. ¶ Tercio debem⁹ deo ministra-
re ppter tormētū vitādum. quia cum ex mul-
tis beneficijs tenemur seruire deo vt dictū est
nisi hoc fecerim⁹ p ingratitudine igni eterno
7 tenebris merito ꝯdemnabimur. Math. xxv
Inutilē pijcite in tenebras exteriores. Hoc
aūt tormentum in tribus consistit. Primo et
principaliter in sepatōe a deo. secūdo in ꝯiun
ctōe ad tormēta. Math. xxv. Discedite a me
ma: ecce primū. in ignē eternū: ecce secundum
Tercio in deordinatōe viriuz anime 7 corpis
7 remorsu ꝯsciētie. Isa. lxvj. Vermis eoꝝ nō
morietur. i. remorsus ꝯsciente. Et sic patz pri
mū. Secūdo dicit apl's ꝙ minister xpi in suis
ministerijs nō debet a suis subditis iudicari. 7
hoc sic ē. Hic. i. inter vos subditos. iam queri
tur. i. in tp̄e p̄nti. cum magis expectandū esset
vsqꝫ in futurum donec deus iudicet vt fidelis
quis. scꝫ inter dispensatores inueniatur. q. d.
Vos iudicat᷑ ministros 7 dispensatores xpi
ꝙ nō sunt fideles. V ¶ Cōsequēter tercio
apl's ponit quatuor rōes p quas ōndit ꝙ ta-
les sic iudicantes sunt redarguendi 7 cohibē-
di. Quarū prima ē ꝙ ministri eccl'ie vel p̄lati
parū curant talia iudicia. Et iō nihil prosunt
Eccl. xxxij. Vbi auditus nō est nō effundas
sermonē. Et h̄ sic ē. Mihi aūt p minimo ē. i.
parum curo vt a vobis iudicer 7 similiter pa-
rum curo si iudicer ab humano die. i. ab intel
lectu humano. s. carnali. qui soluz carnalia vi
det nō sicut intellectus 7 dies sanctoꝝ qui spi
ritualia videt. Vel ab humano die. i. ab hoīe
quādo ē in suo die. i. i hac p̄nti vita in qua vi-
det tm̄ exteriora. 7 iō nō potest bene iudicare.
j. Regū. xvj. Homo videt ea que patent. de-
us aūt intuetur cor. Sed ꝯtra h̄ ē illud Eccl.
xlj. Curā habe de bono nomine. ij. Coꝝ. viij.
Prouidem⁹ bona non solū corā deo. sed etiā
coram hominibus. Ad hoc dicēdum ꝙ lau-
dis fama nobis nō est querenda propter ho-
norem proprium. 7 sic nō curat aplus. sed p-
pter honorē dei 7 pximi edificatōem. 7 sic lo-
quunt̄ scripture predicte. Secūda rō ē. Nul

lus melius pōt alium iudicare q̄ ip̄e seip̄m s₃ nullus seip̄m iudicare sufficit. ḡ multominus alium. ₇ hoc ē. Sed neq₃ meip̄m iudico. id est iudicare valeo certo ₇ diff.nito iudicio. qui tū̄ melius cognosco meip̄m q̄ vos. Petrus putabat seip̄m bene ꝯgnoscere qñ dixit Math. xxvj. si oportuerit me tecū̄ mori nō te negabo ₇ tū̄ decept⁹ fuit. Sed ꝯtra hoc videt̄ eē qd̄ dr̄ infra. si nosmetip̄os iudicaremus nō vtiq₃ iudicaremur. Et dicēdum q̄ hic loquit̄ de iudicio examinatōis. hic aūt de iudicio diffinitōis vel ꝯdemnatōis. Et q̄ nō possit seipsum diffinitiue iudicare oñdit cum di. Nihil mihi ꝯscius sum. i. nullius grauis delicti ꝯsciām habeo: sed nō in hoc iustificatus sum ī oculis di qui forte aliquod peccatū₃ occulte habet. ps xviij. Delicta q̄s intelligit. Prouer. x̄x. Quis potest dicere mūdum ē cor meū₃ purus sum a peccato. Eccl'. ix. Sunt iusti atq₃ sapiētes ₇ opa illoꝝ in manu dei et tū̄ nescit hō vtrum amore an odio dignus sit. Sed ꝯtra dic̄ Johā. j. ep̄la. iij. c. Carissimi si cor nostrū̄ nō rep̄hendérit nos fiduciam habemus ad deum. ḡ qui fiduciam habet ad deum iustus ē. Et dicēdum q̄ hoc nō dicit q̄ si nō habet hō ꝯscientiam peccati grauis q̄ sit ꝓpter hoc iustus. sed q̄ illis qui sic perfecte viuūt vt non agant ꝯtra ꝯscientiam deus reuelabit si ē peccatum in eis vel in generali ꝯtritōe dimittet. Vñ de saracenis dicit̄. qui viam veritatis non audiunt q̄ si viuant bene ẜm legem nature q̄ de⁹ eis viam veritatis siue p̄ angelos siue p̄ homines reuelabit. Quia vt dicit Dyoni. Mltos iam angeli erudierunt. Tercia rō talis ē. Nullus debet alium iudicare nisi habeat sup̄ eum autoritatem. sed sup̄ ministros eccl'ie nullus habet potestatem vel autoritatem nisi deus. vel aliquis loco dei. ḡ a secularib⁹ iudicari nō debēt. Et hoc ibi. Qui aūt iudicat me dominus est. q. d. nō debetis me iudicare vtrū̄ sim fidelis dispēsator an non. quia nō habetis autoritate₃ sup̄ me: sed dominus iudicat me. q̄ habet autoritatem. qui ē maior iudex et testis ₇ cognitor ꝯsciētie. Hiere. xxix. Ego sum iudex ₇ testis di. dominus. Joh. ij. Ip̄e eīm sciebat quid eēt in homine. Vide ḡ diligenter q̄ hic tangitur triplex iudicium. Primum ē hominis de homine ₇ de occultis eius et hoc est omnino incertum. Secundū̄ ē hominis de seip̄o. ₇ hoc nō ē omnino incertum. nec est omnino certum. Tercium ē dei de homine. ₇ hoc ē omnino certum. Quarta rō quasi ꝯcludēdo inducitur ₇ ē talis. Judicium ₇ omnia cetera requirit suum tp̄s determinatum: sed tpus iudicij nō est adhuc. ḡ nō licet modo iudicare Et hoc est. Nolite ante iudicij tempus iudicare. iudicio diffinitōnis suspicioso. Eccl'. viij Omni negocio tp̄s ē ₇ opportunitas quoadusq̄ veniat tp̄s dñi. s. ad iudicandū̄. Tūc eī erit tp̄s iudicij. Isa. iij. Dominus ad iudicādum veniet cum senioribus populi sui. qui illuminabit abscondita tenebrarum. i. manifesta faciet opera tenebrosa. s. peccata in tenebris facta q̄tu₃ ad malos. Johā. iij. Omnis qui male agit odit lucem. Et manifestabit ꝯsilia cordium. i. opa bonoꝝ ex discretōe ₇ deliberatōne facta. Dañ. vij. Judiciū̄ sedit ₇ libri aperti sunt. i. corda singuloꝝ. Et tunc laus erit vnicuiq₃ s₃ bonorum pro bonis operibus ₇ intentōnibus rectis. Prouer. iij. Date ei de fructu manuum suarum ₇ lau. e. in portis opera eius. Et sic patet secūdum. tercium et quartum.

Dominica quarta de euangelio. Ser. vij.

Miserunt iudei a hiero. s. oīmis sacerdotes ₇ leuitas ad Johānem vt interrogarēt eū̄. tu quis es: Johā. j. In euāgelio p̄cedētis dominice oñditur quō xp̄c multipliciter Johānē baptistā ꝯmēdauit. In p̄ns aūt dñice euāgelio oñdit̄ quō Johānes magnificauit xp̄₃ ₇ se summe humiliauit. ₇ dicit se eē vocē ₇ p̄conē xp̄i. vt nos excitet ad p̄parandū̄ vt occurramus saluatori nr̄o obuiā in p̄rimo in mūdū̄ vēturo ẜm eccl'ie rep̄ntatōnem. in quo ip̄ius aduētus in mētes nr̄as ẜm veritatē significatur. Agit̄ ḡ in hac dñica de aduentu xp̄i in mētē. quē p̄ grām suā facit. Et iō vt ip̄m digne in hospitio aīarum recipiamus. iohānes baptista clamat tāq̄ xp̄i preco. d. Dirigite via₃ dñi. Via dñi ē ad cor. Et iō corda preparare oportet. Euāgeliū̄ aūt ꝯtinet quatuor. Primo iudeoꝝ ad iohānem baptistā solennē legatōem. ibi. Miserūt iudei a hierosolimis sacerdotes ₇ leuitas. Secundo legatoꝝ multiplicē interrogatōem. ibi. Tu quis es. Tercio Johānis ad singula r̄nsionem. ibi. Et ꝯfess⁹ ē ₇ nō negauit. Quarto loci vbi hec pacta sūt descriptōe₃. Hec in bethania facta sunt trās iordanē. ¶ Primo ḡ ponitur ad Johanne₃ baptista₃ solennis legatio iudeoꝝ. Magistri

enī legis iudeoꝝ videbāt ex Daniele ꝓphetia
tp̄s aduentus messie in ianuis venisse. et ideo
erant valde pplexi si de ipsis aliquis magnus
surgeret. Unde iosephus di. ꝙ quia tp̄s aduē-
tus messie ꝯpletum erat. multi surrexerunt et
dixerūt se eē xp̄m. ⁊ maxime quidā noīe theo
das ⁊ iudas galile⁹. vt di. origenes. ⁊ magnā
in pp̄lo cōmotōem fecerunt. vt etiā recitat ga
maliel. in ac. apo. v. c. Uidētes ergo iudei xp̄m ⁊
iohānem apud omnes maxime opinionis eē
ꝯuenerūt poti⁹ in iohānem. volētes eū recipe
ꝓ messia. q̄ꝫ xp̄m. X ¶ Triplex aūt fuit rō
vt dicit Criso. quare iudei magis de Johan
ne q̄ꝫ de xp̄o credebant. Primo quia erat de
magno genere. vtpote filius zacharie magni
sacerdotis. ⁊ quia miraculose natus ē de viro
⁊ pente sterili ⁊ sene. Christus aūt vt crede-
bant erat filius fabri ⁊ cuiusdā paupcule mu
lieris ⁊ nō miraculose natus. quia de iuuencu
la q̄uis de sene patre. Secūdo quia iohānes
in victu ⁊ vestitu magis asperā vitam q̄ꝫ xp̄c
agere videbat. Nā tunicā de pilis camelorū
habebat ⁊ zonā pelliceā ad lumbos eius ⁊ ci-
bus eius locuste ⁊ mel siluestre. vt patꝫ Ma
thei. iij. c. Christus aūt cōmunib⁹ vestibus in-
duebat. ⁊ cōmuni cibo vtebat. ⁊ in conuiuijs
comedebat. Tercio quia iohānes ꝯsortia ho
minū deuitabat. in deserto morabatur in an
tris latitans. ⁊ speluncis donec spūs ei dixit vt
exiret ad xp̄o testimoniū phibenduꝫ. Et tūc
venit i oēm iordanē. pdicās baptismū pnie. vt
ptꝫ Lu. iij. Xp̄c aūt cū publicanis ⁊ pctoribus
māducabat ⁊ stabat. Mar. ij. Propterea ergo iu
dei ad Johānē legatoꝫ miserūt. vt an eēt xp̄c
interrogarent. Que quidē legatio ex tribus
solennis apparet. s. ex pte mittētium. quia iu-
dei qui tunc erant acceptabilis populus dei.
Et ex pte missorum. quia sacerdotes et leuite
pharizeorum qui erant in sciētia ⁊ vita excel-
lentiores in pp̄lo. Et ex pte loci. quia hierusa
lēꝫ que ē totius regni caput et domina. Et sic
patꝫ primū. Secundo ponitur interrogatio
legatorum. Ad hoc ergo venerunt vt inter-
rogarent eum dicentes. Tu quis es. Interro
gauerunt autē eum de duobus. s. de persona.
ibi. Tu quis es? Et de officio. ibi. Quid ergo
baptizas? De persona aūt primo interrogant
in particulari. s. an sit xp̄c. an helias. vel ꝓphe
ta. s. helizeus? Secundo in generali quis sit.
vt possint mittētibus respōdere. ibi. Quis es
tu. vt responsum demus. ⁊ sic patet secūdum.

¶ Tercio ponitur Johānis ad singula que-
sitorum respōsio. Nā primo respondet ad q̄
stionem de ꝑsona. Secundo ad questionē de
officio. ibi. Ego baptizo in aqua. Item primo
respōdet ad questionem factam in pticulari.
Secūdo ad questionem factaꝫ vniuersaliter.
ibi. Ego vox clamātis in deserto. Et sic patet
ꝙ ad singula quesita respondit. Et hoc ē. Et
ꝯfessus ē ⁊ nō negauit. Cōfessus ē se non esse
qd nō erat. s. xp̄m. helyam vel ꝓphetam heli-
seum. ⁊ nō negauit se eē qd erat. s. vocem cla-
mātis in deserto. Et hoc ē quod sequitur. Et
ꝯfessus ē. quia non sum ego xp̄c. Ubi apparꝫ
ꝙ non fuit arundo que a vento mouetur. q̄a
a vento vane glorie qui magnos cedros euul
sit et euellere non desistit penitus non est mo-
tus. Nonne primi parētes perfectissimi ab il-
lo euulsi sunt dij esse desiderantes bonum et
malum scientes. Nam apl'i extremi viri ab il-
lo cōcussi sunt cum facta est ꝯtentio inter eos
quis eorum videretur maior esse Luce. xxij.
Sed non Johānes baptista ab illo aliqualit'
est cōmotus. Nam licet legati offerebāt ei ma-
gnam dignitatem dum pro xp̄o recipere euꝫ
volebant. magnam sanctitatis ⁊ status opini
onem dum pro helya eum recipere dispone-
bant. ⁊ magnam scientiam ⁊ diuinorum reue
latōnem dum ipm ꝓphetaꝫ singulariter repu
tabant. Propter primum cecidit lucifer vo-
lens vt deus esse. ꝓpter secundum cōmoti sūt
apostoli volentes magnum statuꝫ habere. ꝓ
pter tercium primi parētes euulsi sunt diui-
na vt deus scire cupientes. O Johannis ba-
ptiste humilitas admirabilis. Quis hominū
si eligeretur in ꝓphetaꝫ eligi recusaret? Quis
nollet sanctus ⁊ sapiens reputari. Gregorius
Magnum ē honorē nō appetere: maius autē
oblatum respuere. maximū aūt de habito nō
superbire. Aug. Magna virtus est homines
dignitates nō appetere: sed oblatas respuere
maxima virtus est. Et iō dicit Criso. ꝙ Joh.
in nullo ope tātum vnq̄ꝫ meruit sicut in hac
humilitate tam profunda. Sicut ergo beata
virgo in sua humilitate merito fuit super om-
nes exaltata. Luce. j. Respexit humilitatē an
cille sue. Sic Johānes in sua hūilitate a xp̄o
pre omnibus cōmēdatur. Ait ergo. Nō sum
ego xp̄c. i. non sum vnctus vt gigas humane
nature ad preliandum cuꝫ dracone antiquo.
xp̄c enī idem ē qd vnctus. Item non sum vn
ctus vt rex ad humanam naturaꝫ de potenti

manu dyaboli eripiēdum et liberādum. Item non sum vnctus vt sacerdos magnus pro tota humana natura expiatōis sacrificium ad deo īmolandum. Hec enī tria hominū genera inungi debebant. et hec mia xp̄c quē iudei expectabant et querebant facere habebat. s. belluz humane nature cū dyabolo preliari. ipam de manu dyaboli eripere. et pro toto ipso hostiam placatōis deo offerre. Et ideo quia ad h̄ tria inungēdus erat. debebat p̄ omnibus participibus suis eē vnctus. Sed ego inquit Johes n̄ sum ille. Et iō adiūgūt. Helyas es tu. Qui ait. Nec etiam sum Helyas qui debz exire d̄ paradiso et precedere iudicem in aduentu secundo. Iste eī primus aduentꝰ ē. qui in mirabili dulcedine et copiosa misericordia. Sz ille erit in formidabili iudicio et seuero. ¶ Unde in hoc primo aduentu xp̄c nos iudicare non venit sed a peccatis omnibꝫ saluare. Joh. iij. Nō misit deus filium suū vt iudicet mūdum: s̄ vt saluetur mūdus p ipm. Quātum ad opatōem et virtutem Johānes posset dici helias. vt ipsa veritas dicit in Mat. xj. c. Si vultis recipe ipe ē helias. Quod et angelꝰ testatus ē di. Luce. j. Ipse precedet ante illū in spiritu et virtute helye. Nō est g̃ iohes helyas ī psona: sed in spiritu. Et iō subiūgunt. Propheta es tu? Qui ait. Nec etiā suz ille ppheta magnus de quo moyses Deut. xviij. dicit. pphetā de gente tua et d̄ fratribus tuis suscitabit tibi dn̄s deus tuus. ipm tāq̄ me audietis. Dictū eī pphetam videbantur iudei petere. Uel nō sum ppheta. s. heliseus. qui p excellentiam dictus ē ppheta. quia habuit spiritum in duplo q̄ helyas. s. spiritū pphetizādi et faciēdi miracula. Sed iohes nullū signū fecit. vt pz Joh. j. Uel ad lr̄am nō fuit ppheta Johes vt dicit glo. quia ad pphetam ptinet futura predicere. s̄ iohānes nō p̄dicebat futura s̄ ondebat p̄ntia. Postq̄ g̃ iohānes ꝯfessus ē se nō eē quod nō erat. r̄ndit ad questionē factam vniuersaliter quis eēt et cōfitet̄ se eē qd̄ erat. Quia postq̄ missi quesierūt q̄s eēt vt r̄nsum darent his qui eos miserunt dixit. Ego vox clamātis in deserto. dirigite viā dn̄i. Humilis et vera ꝯfessio quia vere iohes fuit vox verbi incarnati in ipo clamantis ī deserto iudee. i. facientis ipm clamare. Triplex ē eī habitudo vocis ad verbū quā Johānes veraciter habuit ad xp̄m. Prima qz vox naturaliter p̄cedit verbū. Prius enī vox audit̄

q̄ verbū mēte vl̄ ꝯceptus ꝯcipiat̄. Sic et iohes precessit xp̄m nascēdo. p̄dicādo. moriendo et ad inferos descēdendo. Luce. j. Preibis enī ante faciē dn̄i pare vias eiꝰ. Secūdo qz vox baiulat verbū ad aures auditoꝝ quasi quoddam vehiculum et quasi interp̄tatoꝛ manifestat ipm. Sic et Johannes manifestauit xp̄m iudeis et testimoniuz de ipo reddidit omnibus ipoꝝ nō solūmodo absentem testificādo. s̄ et p̄ntem demonstrando. Joh. j. Sed vt manifestetur in isrl̄. ppterea ego veni in aqua baptizans. Tercia est quia vox trāsit in nihiluz verbo in mēte audientiū remanente. Sic et iohānes postq̄ suscitauit iudeoꝝ auditum ad xp̄m recipiēduz desijt p̄dicare et baptizare remanente baptismo et p̄dicatōne xp̄i. Joh. iij. Me oportet minui: illum aūt crescere. Et iō merito ꝯpatur lucerne. que desinit lucere apparente sole. Johā. v. Ille erat lucerna ardēs et lucēs. Uere g̃ iohānes fuit vox verbi dei. q̄ tota fuit clara totaliter vocās ad penitētiam. Nihil enī fuit in Johāne qd̄ non vocaret ad penitētiam. Nā et ortus et vita tota. s. vestimētum. habitaculū. cibus. potus. actus. etas. atq̄ mors. omnia ad penitētiā vocabāt. Talis debet eē p̄dicatoꝛ veritatis vt totus vocet ṽbo et exemplo et in tota vita sua. j. Thimo. iiij. Esto exemplum fideliū in verbo in ꝯuersatōne. in caritate. in fide. in castitate. ¶ Postq̄ aūt Johānes respōdit ad questionē factā de psona: r̄ndit ad questionē factā d̄ officio et ministerio suo. Nā nūcijs interrogātibꝫ cur baptizaret: r̄ndit valde hūiliter di. Ego baptizo in aqua. i. lauo soluz exterius tāq̄ minister eius qui debet vos mundare interius qd̄ ē ministeriū valde humile. et iō nihil magni facio. Interrogāt autē de baptismo et cur baptizat quia scriptū erat in Isa. Ipe absterget gētes mistas. Hoc debebat eē in aduētu messie. Sequitur. Medius aūt vestꝝ stetit qui lauat ab omnibꝫ peccatis interius mūdans. Johan. j. Sup quem videris spiritū descēdentē et manentē sup eū sicut colūba hic ē qui baptizat ī spiritu scto. i. interius mūdat. quē vos peccatoꝝ tenebris et ex inuidia excecati nō ꝯgnoscitis quia solum a mundis corde videt̄. Mat. v. Beati mundo corde quoniā ipi deum videbunt. i. cognoscēt. Ubi nota q̄ xp̄c dr̄ mediꝰ noster dupliciter. Primo quia pacificat nos deo et angelis et adinuicē. Coll. j. Pacificans p sanguinem crucis eius. siue que ī celis

sunt. siue que in terris sunt. Et iõ ipe est pax
nostra qui fecit vtraq3 vnũ. Ephe.ij. Hoc ei
ad mediatorẽ pertinet. et ideo iure mediator
hominu3 nominatur.j. Thimo.ij. Mediator
dei 7 hominũ homo xpc ihs. Secũdo qr de⁹
erat ita iratus ꝯtra hominem ꝙ hominem in
terficiebat 7 ad infernum ꝓijciebat. Sed xpc
sicut pius mediator ꝓiecit se super hominem
sicut mater sup filium se ꝓijcit 7 fuit medi⁹ in-
ter deu3 7 hominẽ 7 recepit vulnera in corpe
suo. Isa.liij. Vulneratus ẽ ꝓpter iniquitates
nostras. Propterea deus pater placatus est
homini. Iste medius noster venit post Iohã
nem nascendo. predicãdo et baptizando qui
tamẽ ante iohem factus est.i. omni gratia 7 v̾
tute 7 omni perfectione anime ꝑfectus. vnde
glo. dicit. Ante me factus ẽ.i. in dignitate pre
latus. Nõ eñ aliter potest intelligi xpc an io-
hannem factus nisi ẜm humanam natura3 in
qua fuit perfectus ante iohãnem ẜm diuina3
naturam nõ ẽ factus sed eternus. Vbi nota.
ꝙ tunc homo dicitur ꝑfectus quãdo est con-
iunctus deo per gratiam. 7 habet sciẽtiam et
virtutem 7 vsum liberi arbitrij. Defectus aũt
istoꝝ facit hominem quasi non differre a be-
stijs. sed omnia ista xpc ante Iohem habuit
imo hec omnia Iohãnes a xpo habuit. Na3
qñ beata virgo habuit xpm in vtero 7 saluta
uit elizabeth. tũc beatus Iohãnes fuit mun-
datus a peccato. 7 gratia 7 virtute repletus 7
scientia illuminatus 7 vsum liberi arbitrij re-
cepit. vt dicit Crisõ. ꝓpter qd exultauit in gau
dio in vtero existens. vt patet Luce.j. Chri-
stus aũt fuit ab instanti ꝯceptõis ꝑfectus et
per ꝯsequens fuit factus.i. perfectus ante io-
hãné. Et hoc est qd dicitur ꝑ Isa.lxvj. An
teq3 parturiret peperit.i. ꝑfectum virum in vtero
habuit. Et iterum hiere.xxxj. Femina circũ-
dabit virum.i. ꝑfectum hominem. Et ꝓpter
hanc ꝑfectõem Iohãnes se indignum dice-
bat discalciare et corrigiã calciamenti eius sol
uere. Hoc aũt verbum tripliciter põt exponi
Primo literaliter. secũdo spũaliter. Nam ꝑ
calciamẽtu3 intelligitur xpi humanitas quia
diuinitas vt dicit Greg. mortalitatis nostre
morticinio calciata venit ad nos sup lutũ hu-
mana3 miseria3. Corrigia vero istius calciamẽ
ti fuit amor. quia ꝓpter nimiam caritate3 qua
dilexit nos deus misit filiũ suum in similitudi
nem carnis peccati. vt dicit apl̃s Roma.viij.
Vnctio ẜ tanti amoris ꝓpter qd 7 in quo di

uinitas cõiuncta ẽ humanitati. 7 deus factus ẽ
hõ. Iohãnes nõ poterat nec dignus erat ex-
oluere 7 manifestare. quia tãtus amor fuit ꝙ
excessit omnem intellectum humanũ nec ver-
bis explicari posset. Quasi dicẽt Iohes. Mi
sterium incarnatõis eius nescio nec exprime-
re valeo vt dicit Greg. Tercio figuraliter. vt
hoc dictũ Iohannis alludat illi figure vete-
ris testamenti. de ꝓpĩquo discalciãdo. qui no-
lebat relictam fratris sui ꝓpinqui in sui reci-
pere vxorem. Vt pat3 Deut.xxv. Dic histo
riam. quasi diceret Iohes. Vos queritis ali-
quem magnũ qui humanã naturam sibi assu
mat in sponsam que soli xpo debetur. 7 si xpc
nõ vult eam sibi assumere. ego eius ꝓpinquus
nõ sum dignus discalciare eũ 7 assumere mi-
hi humanam naturam in sponsam. quia eam
de manu dyaboli eripere non possem. vt dic̃
Grego. Et sic patet tercium. ¶ Quarto po-
nitur locus vbi hec sunt perpetrata. quia ĩ be
thania trans iordanẽ nõ in bethania que est
ꝓpe hierusalem.

Moralizatio circa tercium membrum.

¶ Ego vox clamãtis in deserto. Moraliter
aũt ad edificatõem nr̃am circa hanc respõsio
nem Iohannis quatuor videamus. Primo
cuius vox clamãtis Iohes fuit. secũdo quare
clamãtis. tercio vbi clamãtis. quarto quid cla
mãtis. Primo ẜ vidẽdum cuius vox claman
tis Iohãnes fuit. Et dĩm ꝙ duorum clamã
tium Iohes vox fuit. Primo fuit vox filij di
in deserto mundi clamantis qui ad hoc fact⁹
est homo vt in nos et ad nos clamare posset.
Septem aũt modis manens nobiscum
clamauit ad nos. Et primo clamauit vt mun
do et mundanis renunciemus. quia totus mũ
dus in maligno positus est. 7 quia mund⁹ trã
sit et concupiscentia eius. vt dicitur.j. Iohã.
ij. Luce.xiiij. Nisi quis renun. om. que possi.
non potest meus esse discipulus. Secũdo cla
mauit vt vitam carnalem abnegemus 7 cor-
pora nostra in cruce penitentie ꝯfigamus. qa
caro ꝯcupiscit aduersus spiritum 7 eum nititur
suffocare vt dicit aplus Gal.v. 7 Math
xvj. Si quis vult post me venire abneget se.
id ẽ renũciet vite carnali. 7 desideria ei⁹ necet.
7 tollat crucem suam 7 sequatur me. quia qui
amat aĩam suam.i. vitam aĩalem ꝑdet ea3. vt
ipe in Math. ait. Tercio clamauit vt ĩ celo et
nõ in mũdo qui ẽ fact⁹ ꝑtusus thezaurizem⁹.
qr ĩ celo oĩa ꝯseruãt. 7 ĩ mũdo oĩa ꝯsumũtur

⁊ diripiunt. Math. vj. Thezaurizate vobis
thezauros in celo vbi nec erugo nec tinea de-
molitur. et vbi fur non effo. neqꝫ fu. Quarto
clamauit vt primū tāqꝫ nos inuicē diligam⁹
⁊ misericordie opibus intendamus. quia qui
diligit proximum legem impleuit. ⁊ dilectio pri
mi malū nō operatur. vt dr̄ Ro. xiij. Hoc ē p̄
ceptū meū vt diligatis inuicē. Luce. vj. Esto.
misericor. ⁊c. Quinto clamauit vt ꝑ nostris
necessarijs ⁊ in nr̄is pressuris ad deū ⁊ nō ad
vana recurramus. quia omnis qui petit acci-
pit. ⁊ qui querit inue. Luce. xj. Math. xj. Ve-
nite ad me omnes qui la. ⁊ on. est. et ego refici.
vos. Jo. vij. In nouissimo autē die magno
festi stat at iħs ⁊ clamabat. Si quis si. ven. ad
me. ⁊ bi. Sexto clamauit vt in ꝑlio spiritu⁹ for-
titer dimicemus qr mundus. caro ⁊ demonia
mouent ꝯtra nos ꝑlia. Luce. xxij. Simon ec-
ce sathanas expetiuit vos. s. ad temptādū et
dimicādum. Et iō eccl'ia cantat. Estote for-
tes in bello et pugnate cū antiquo serpēte. q̄a
si pugnauerim⁹ coronabimur. al's tāqꝫ capti-
ui in carcerē dyaboli detrudemur imppetuū
cruciādi. ij Thimo. ij. Nemo coronabitur ni-
si qui legi. certa. Septimo clamauit vt nos ad
trāsmigrādū omni tp̄e pati simus. quia mors
fortissime appropinquat. Et nil certius morte
⁊ nil incerti⁹ hora mortis. vt dic̄ Bern̄. Mat.
xxiiij. Et vos estote pati qr qua hora nō pu.
fi. hois ve. Secūdo fuit Johes vox totius
humane naturē p ip̄m ⁊ in ip̄o clamātis ⁊ mi
sericordiā postulātis. ¶ Clamauit autē
humana natura p Johem ꝓpter septē mala
que tunc fortissime patiebatur ꝑpe interitum
ꝯstituta. Et ad hec mala representādū eccle
sia ante natalē xp̄i septē. o. cātat p̄dicta septē
mala representantia. Primū malum qđ hu-
mana natura patiebatur erat malū ignoran-
tie. quia erat totaliter ignorās. Nō eñ habe
bat sapiētiam que ē de diuinis quia ⁊ si verita
tem dei cognosceret. tñ trinitatē ꝑsonaꝝ peni
tus ignorabat. Actuū. xix. Sed neqꝫ si sp̄us s.
ē audiuimus. Itē nō habebat sciam que ē de
creaturis. quia venerabat eas. vt deos. Sa-
piē. xiij. Aut gy. stellaꝝ aut nimiā aquaꝝ. aut
solē. aut lunā rectores orbis terraꝝ deos pu-
tauerūt. Itē nō habebāt prudētiā que ē recta
rō agibiliū. quia coꝝ actōes ad finem vltimū
nō ordinabant. Venit aūt filius dei et opti-
me nos docuit ista tria. s. sapientiā. sciaꝫ ⁊ pru
dentiā. Johā. xviij. Ego ad hoc natus sum ⁊
veni in mūdum vt testimoniū ꝑhibeā verita-
ti. Vñ plus scit de veritate mō vna vetula q̄
cōtinuat predicatōes q̄ꝫ antiquitus ph̄s vn⁹
Et ꝓpterea cantat eccl'ia primū o. di. O sapiē
tia que ex ore altissimi prodisti ⁊c. veni ad do-
cendum nos viam prudentie. ¶ Secūdum
malum qđ patiebatur erat culpa. quia ꝑ pec-
cato primoꝝ parentum omnes ad inferos de
scēdebant ⁊ ibi tāqꝫ debitores detinebant' ca
ptiui. Nec valebat sapiētia nec ꝓphetia. quia
ibi salomon et omnes ꝓphete erant. nec digni
tas aliqua quia ibi reges ⁊ sacerdotes. nec pe
nitētia. innocētia vel iusticia qr ibi abel. iob et
omnes iusti. Sed venit filius ⁊ soluit p̄ciū et
ꝑ debito sanguinē suū fudit. j. Pet. j. Non
corruptibilibus auro vl' argento liberati estis
sed p̄cioso sanguine agni incōtaminati. Pro
pterea cantat eccl'ia secūdū o. di. O adonay
⁊ dux domus isrl' ⁊c. veni ad redimēdum nos
in brachio extento ¶ Terciū malū qđ patie-
batur erat. quia erat subiecta pessime seruitu-
ti dyaboli in luto ⁊ latere seruiēs magisqꝫ po
pulus isrl' sb egiptiaca seruitute. Hiere. xvj.
Seruietis dijs alienis qui nō dabunt vobis
requiem. Sed venit filius dei ⁊ ab hac seruitu
te nos eripuit. ⁊ de mundo principē mūdi eie-
cit et eum in inferno religauit. Joh. xij. Nunc
princeps mūdi eijcietur foras. Et hoc valde
iuste. Quia sicut dyabolus genus humanū
sibi ꝯstituerat seruum ꝓpter victoriā quā de
primis parentib; habuit. Sic xp̄e vincendo
dyabolum ligauit eū ⁊ abstulit p̄dā ei⁹ vt pa-
tet in illa similitudine. Luce. xj. Cum fortis ar.
scꝫ dyabolus custodit atri. suum. s. mūdum in
pa. sunt ea que pos. Si aūt for. il. supue. vi. il.
⁊c. Propterea cantat eccl'ia terciū o. di. O ra
dix yesse que stas in signū ꝑloꝝ ⁊c. veni ad li
berādum nos. Quartū malū qđ patiebatur
erat. quia funib; peccatoꝝ omnes ligati erāt
Sap. xvij. Vna eī cathena tenebraꝝ. i. pec-
catoꝝ omnes ligati erāt. Erāt eñ hoīes diū-
simode irretiti. Propē qđ diuersos fines po
nebāt. Aliqui in honorib;. aliqui in diuitijs. a
liqui i delectatōe carnaliū. Quia vt dic̄ ph̄s.
Qualis vnusquisqꝫ est talis finis videtur ei.
Phil. iij. Quoꝝ deus venter ē. Sed venit
filius dei ⁊ funes peccatoꝝ dissoluit dando
scꝫ grām ⁊ meritum sue passionis nobis ap-
plicando p quā funes peccatoꝝ soluunt'. Et
extunc petro ⁊ eius successorib; dedit claues
quibus peccatores absolueret a peccatis. qđ

ante nō fecerat. Et ꝓpterea cātat ecclia quartū o di. O clauis dauid veni educ vinctū .s. funibus peccatoꝝ de domo carceris .i. de maloꝝ ↄcupiscētia ꝛ colligātia. ¶ Quītū malū qd patiebat͛ erat quia vmbra legaliū obumbrata erat. quia omnia in figura ↄtingebant illis vt dicit apls .j. Cor. x. Heb. x. Umbrā eīm habēs lex futuroꝝ bonoꝝ nō ipam imaginē rex. Semꝑ eīm aīalium sanguinē offerens nūq̄ ꝑuenit ad verū sanguinem nisi in aduentu xpi. Ueniēs eīm veritas ipa cessauit oīs vmbra. ꝛ vno sacrificio īmolato ↄsūmauit in sempiternū sanctificatos. omniū aīalium sacrificio eneruato. vt dicit apls vt supra. In cuius figura ī morte xpi velum templi scissum ē. ꝛ sācta sanctoꝝ sunt apta. ꝛ iō ꝑdicator noui testamenti nō tenet velatā faciē sicut moyses tenebat qn̄ ꝑplo ꝑdicabat. vt patz Exo. xxxiiij. Heb. ix. Tabernaculū factū ē pͥmū. Et sequitur. Qd dr̄ sancta. Et sequit͛ hoc significante spūsancto. nōdū ꝓpalatam eē sanctoꝝ viā adhuc priore tabernaclo habēte statū. Propterea cātat ecclia quintū o. d. O oriens splēdor lucis eterne. veni illumina sedētes in tenebris .s. legaliū ꝛ vmbra mortis. ¶ Sextū malum qd patiebatur erat. quia exulabatur a patria et ciuitate sua. Duplex eīm patria debebatur hoī .s. paradisus terrestris rōne corpis. ꝛ paradisus celestis rōe aīe. Ab vtraqꝫ ꝗ illa patria ꝓpter peccatū pͥmi parētis exulabatur. Sed venit filius dei ꝛ ad celestē patriam nos reduxit. Michee. ij. Ascēdit eīm pandens iter ante eos. Eph. iiij. Ascēdens in altū captiuā duxit captiuitatē. Nō aūt ad paradisum terrestrem nos reduxit. quia illū docuit nos ↄtēnere. Quidā hic ↄstituunt paradisū. Sap. ij. Uenite fruamur bonis que sunt ꝛ vtamur creatura tāq̄ in iuuētute celeriter. quoniā h̄ ē ps nr̄a. Propterea cantat ecclia sextū o. di. O rex gentiū veni ꝛ salua hoīem quē de limo formasti. Saluare eī hoīem ē ducere eum ad padisū celestē. ¶ Septimū malū qd patiebatur erat. q: longa spe attediata manebat. Dicebatur eīm homini a ꝓphetis. Expecta reexpecta. Spes eīm que differt͛ affligit animam Prouer. xiij. Propter qd dicebat Moyses Exo. iiij. Mitte dn̄e quē missur͛ es. Isa. lxiiij. Utinā dirūperes celos ꝛ descenderes. Sed venit filius dei desiderat͛ ꝛ exhibuit in re qd erat in spe. Johā. j. Ecce agnus. Propterea symeon ait Luce. ij. Nūc di. s. t. d. s̄m v. tu. pace. q: vi. ocu. mei sa. tu. Propterea cantat ecclia septimū o. d. O emanuel et expectatio gentiū ꝛc. veni ad saluādū nos .s. realiter. Secūdo videamus quare iohes vox clamātis dicatur. Ad qd dōm q̄ vox clamātis dr̄ ꝑdicator in quo et ꝑ quē spiritussctūs peccatoribus clamat. ¶ Quibus ꝓpter quatuor clamare debet ꝓpter que solēt hoīes clamare. Clamamus ad surdos. ad dormiētes. ad ī tumultib͛ demorātes ꝛ ad longe distātes. oīa eīm hec͛ sunt peccatores. Primo eīm sunt surdi. quia tonitruū illius horribilis vocis nō audiunt .s. surgite mortui ad iudiciū. Ipi eī sunt aspis surda. quia vnā aurē obturāt ad terrā figēdo .i. terrena meditādo ꝛ aliā caudā īmittendo .i. longā vitā sibi ꝓmittendo. Secundo sunt dormiētes. quia ita secure stant in peccatis sicut hō dormit in lecto. imo ita ꝓfundant se in somno peccati q̄ nisi tangant͛ ꝑ penas n̄ excitant͛. Exemplum huius patet in sampsone qui ita ꝓfunde dormiebat in gremio dalile q̄ totūdit eū. et nihil sensit. donec captus ꝛ ligatus ꝛ excoculatus fuit. vt patz Iudi. xvi. Dalila est ↄcupiscentia carnis. in qua si quis dormit tondetur omnibus virtutibus et traditur demonibus exoculandus. Tercio stant in tumultibus mūdi et inter rotas fortune. ꝓpter quod ita efficiunt͛ surdi q̄ tubas dei .id ē ꝑdicatores nō audiūt. Psal. cxiij. Aures habent et non audient. Quarto sunt valde delonge stantes a do. Psal. cxviij. Longe a peccatoribus salus. Et propterea clamādum est peccatoribus vt a peccatis resurgāt. Isa. lviij. Clama ne cesses quasi tuba exal. vo. tu. ¶ Ubi nota. q̄ peccatorib͛ sex tubis clamare debemus. Primo promittendo gloriam dei. vt amore boni ipsos attrahamus. Isaie. lxiiij. Oculus non vi. deus absqꝫ te que ꝑpa. expete. Secundo minando penam eternam vt timore pene ipos ꝯtrahamus a malis. Job. xxiiij. Ab aquis niuium transiet ad calorem nimiū. Tercio testificando velocem transitum mundi vt ab ipius amore eos auellamus. j. Joh. ij. Mūdus trāsit ꝛ ↄcupiscētia eius. Quarto accelerat ōem mortis asserēdo vt sp ipos paratos manere faciamus. Math. iij. Iā securis ad radicē arborꝫ posita ē. Eccl. xiiij. mēor esto qm̄ mors n̄ tar. Quīto affirmādo q̄ oīa ī mor. dsert͛ ho. p̄t hōa opa .s. hōres diuitie ꝛ

delicie 7 amici 7 ꝯsanguinei vt ipos bonis mo-
ribus seu opibus intendere faciamus. Apoc.
xiiij. Opa eñ illoꝶ sequunt illos. Sexto illa
horribili voce clamãdo. surgite mortui veni-
te ad iudiciũ. vt ipos timore ꝑcutiam⁹. Hie-
ro. siue comedã siue bibã. siue aliud quid faci
am semꝑ ista vox hoꝶ. videt auribus meis in
sona. sur. mor. ve. ad iu. ¶ Tercio viden
dũ ẽ vbi vox clamãtis. q2 in deserto. i. ĩ mũdo
qui dr desertũ dupliciṫ. Primo q2 bonis de
relictus ẽ 7 malis plenus. Eccł. xvj. Ab vno
sensato inhabitabiṫ patria. et a tribus impijs
deseret. Secũdo quia venenosis animalibꝫ
ẽ plenus. j. Joh. ij. Omne qđ ẽ in mũdo aut ẽ
ꝯcupiscẽtia carnis. aut ꝯcu. oculo. aut supbia
vite. Ista sunt genera aialiũ venenatoꝶ que
inuenerũt filij isrł in deserto. Deuṫ. viij. Du-
ctor tuus fuit in solitudine magna atq3 horri
bili: in qua erat serpẽs flatu adurens 7 signifi
cat supbiam que vẽto vane glie vrit. Et scor
pio: 7 significat luxuriã que sicut scorpio blã-
de mordet 7 postea infigit cũ cauda venenũ
ita in principio delectat et postea tormentat.
Prouer. xxiij. Ingredietur blande 7 in nouis-
simo mordebit vt coluber. 7 dipsas. i. situla q̃
facit hominẽ mori siti. 7 significat auariciã. q2
auarus semꝑ sitit 7 nũq3 pecunia implebitur.
Eccł. v. ¶ Quarto vidẽdum ẽ quid clamantis. q2 dirigite viã dñi. Via dñi ꝑ quam dñs
ambulauit. 7 que ad dñm ducit ẽ via virtutũ.
que dr recta dupliciter. Primo q2 ad locũ in
tẽtũ ducit. s. ad btitudinẽ. quã ois hõ natura
liṫ appetit. Naṫ aṫ via ad btitudinẽ ẽ iter
virtutũ vt dicit Boe. Secũdo dr recta quia
mediũ nõ discrepat ab extremis. Extrema aũt
hominis sunt ortus 7 mors: 7 vtrũq3 cum ge-
mitu 7 paupertate. Job. j. Nudus egressus sũ
de vtero ma. mee. nu. re. il. Ergo tota vita ho
minis. ad hoc vt sit recta debet eẽ cũ gemitu
Pro tãto g̃ via virtutũ dr recta. q2 facit con
cordare mediũ cũ extremis. Nam qui in via
virtutis sunt ꝑ totũ plorãt. Aug. in valle mi-
serie sumus in qua eo magis ẽ flendũ quo mi
nus flemus. ps. xlj. Fuerũt mihi lacrime mee
panes die ac nocte. Plorare eñ debemus q̃-
tidie 7 ꝓ dilatõe patrie 7 ꝓ incolatu pñtis mi
serie. Itẽ tpalia ꝯtemnũt. Philip. iij. Omnia
arbi. s. vt ster. vt xpm lucrifaciã. Tũc g̃ viã do
mini dirigim⁹ 7 facimus rectã qñ ꝑ ipã post
dñm recto tramite ambulamus. vt sicut ipse
tpalia ꝯtempsit. carnẽ afflixit. aduersa multa
sustinuit. iuste 7 sancte vixit. 7 vsq3 in finẽ ꝑse
uerauit. ita et nos faciamus. Isa. xxx. Hec via
domini ambulate in ea. neq3 ad dextraꝫ neq3
sinistram declinantes ꝛc.

¶ Sermo de epistola quarte dominice aduẽ
tus domini 7 octauus in ordine.

Gaudete ĩ domi-
no semꝑ: iterũ dico gaudete. Phi
lip. iiij. Vere si dissimulare nolue-
rimus magnũ gaudiũ instat toti ꝑplo xpiano
de natiuitate filij dei in humana natura in ꝑ-
ximo recolenda. In qua 7 ꝑ quã humana na-
tura ẽ exaltata 7 oĩbus bonis repleta. Na-
tus est eñ filius dei cũ sacco pleno gratiarũ et
omniũ virtutũ. quas nobis gratis donauit. j.
Cor. j. Gratias ago deo meo ꝑ ihesum xpm
q2 in omnibꝫ diuites facti estis in illo 7 in om-
ni verbo 7 in omni sciã ita vt vobis nihil desit
Propterea in hac epła apłs ad gaudiũ nos
hortaṫ. In qua quidẽ epła summarie tria fa-
cit. Primo eñ apłs ad spũale gaudiũ nos in
uitat. ibi. Gaude. in do. sp. Secũdo impedimẽ
tũ orõis tollit. 7 ad orõem 7 grarum actõnem
inducit 7 ꝯfortat. ibi. Nihil soliciti sitis s3 ĩ oĩ
or. 7 obse. cũ gra. ac. pe. ve. inno. apud deum.
Tercio imꝑcatur 7 orat vt deus in omnibus
et vbiq3 nos custodiat. ibi. Et pax dei que ex-
sup. oẽm sen. cus. cor. vra. ¶ Primo g̃ ad spũ-
ale gaudiũ apłs nos hortaṫ 7 facit tria. Pri-
mo ondit in quo gaudẽdũ. ibi. Gau. ĩ do. Se
cũdo qualiter gaudẽdũ. ibi. Mode. ve. Ter-
cio quare gaudẽdũ. ibi. dñs ꝓpe ẽ. Dicit ergo
Gaudete in dño 7 nõ in mũdo. sp. i. omni tpe
tã in ꝓsperis q̃3 in aduersis. Jac. j. Oĩe gau-
diũ existimate fratres mei cũ in tẽp. va. incide.
Gaudete g̃ ꝓ bono grẽ in quo estis. Iterum
gaudete ꝓ bono glie qđ expectatis. Maṫ. v.
Gaudete 7 exultate qm merces vra mła est
in celis. Isa. lx. Gaudẽs. s. ď merito gaudebo
in dño. s. de pmio. Nõ igiṫ gaudete in mũdo
s3 in dño. i. sup miscdia dei qui se incarnauit ĩ
virginis vtero. Iterum dico. gaudete. q2 fili⁹
dei carnẽ assumpsit ꝑ ꝯceptõnem in virginis
vtero. q̃nũo iterũ gaudete q2 cito nasceṫ et
nobis apparebit ꝑ suã gliosam natiuitatẽ. qa
angeli de ipa gaudebant cantãtes glia in al-
tissimis deo. 7 pastoribus dicebant. Euange-
lizo vobis gaudiũ magnũ. Gaudete vt mo-

destia vestra .i. modestuz gaudiũ vestrũ z mo destia opa vestra nota sint omnibꝫ hoibꝫ nõ ad vanã gl'iam: sed ad edificatõẽ. vt p vos discant bene agere z bene gaudere et moderate opari .i. opa sua cum modo agere. ij. Corin. viij. Prouidemus bona nõ tm̃ corã deo: sed etiam corã hominibꝫ. Mat. v. Sic luceat lux vr̃a corã ho. vt vi. op. ve. bona. Et que ẽ cã quare gaudere debemus. certe quia dñs ppe ẽ qui ẽ fons gaudij. Est eĩ ppe omnibꝫ p potẽtiã essentiaz z p̃ntiam. imo omnibus. Act. xvij. In ipso eñ viuimus mouemur et sumus. Sz iustis ẽ ppe p gratie infusionẽ et specialem protectõnem. De quo est maxime gaudendum.

¶ Sequitur moralitas epistole.

¶ Gaudete in dño semp ꝛc. Moraliter ad edificatõem nr̃am. circa hãc p̃mã ptem tria videamus. Primo quare xpi fidelibꝫ sit gaudendum. Secũdo quare in dño et nõ in mundo sit gaudẽdum. Tercio quibus et quomodo dñs ppe ẽ. ¶ Circa p̃muz nota ꝙ ppter quinqꝫ gaudere debemus. Primo qa ad imaginẽ dei creati sum⁹. z ipse hoc tpe hõ fieri ad similitudinẽ nr̃am voluit. Philipẽ. ij. Semetipsum exinaniuit. for. ser. acci. in simili. ho. factus. Magnũ gaudiũ valde q2 deus est hõ. et hoĩes sunt dij et filij dei. ps. lxxxj. Ego dixi dij estis et filij excelsi oẽs. Ab hoc gaudio peccatores penitus excludunť q2 imaginem dei quã in seipsis habent supplãtauerũt luto peccatoꝝ. ita ꝙ nihil apparet in eis. et sũt penitus in bestias trãsformati. ps. xlviij. Homo cũ in ho. es. nõ intel. cõpa. ꝛc. Filius etiã dei nõ ẽ factus hõ peccatoꝝ: ꝫ hõ iustus. ita ꝙ necꝫ de sui creatõe nec de filij incarnatõe peccatores gaudere p̃nt. imo meli⁹ eẽt eis si nati nõ fuissent nec filius dei incarnatus. Math. xxvj. Bonum ei erat si natus nõ fuisset homo ille. ¶ Secũdo gaudere debemus. quia filius di ad hoc natus ẽ. vt illumi et nos di sapientia vt nobis remittat peccata. vt nos iustificet. et vt nos de potestate dyaboli redimat. j. Coꝛ. j. Qui factus ẽ nobis a deo sapiẽtia et sanctificatio z iusticia z redemptio. Ista sunt p̃maxima beneficia que filius dei nascẽs nobis cõtulit z iõ in eis multũ ẽ gaudendũ. Ab hꝫ gaudio peccatores seipos excludũt. quia sapiam mũdi et nõ dei volũt habere. peccata volũt retinere et in eis viuere. diuitias potius ꝙ virtutes volunt possidere. z de potestate dyaboli nolunt exire. Et iõ in hac natiuitate de nullo p̃nt gaudere. renũunt eñ verũ gaudium. z admittunt falsum z stultũ. qđ ẽ de ludo taxillorum z epulis et choreis z sic de alijs. Sapiẽ. ij. Coronemus nos rosis z fruamur bonis. z nõ sit pratũ qđ nõ ptrãseat luxuria nr̃a. ¶ Tercio gaudere debemus quia xp̃c ad hoc natus ẽ vt super nos regnet. Et iõ statim nat⁹ a magis ẽ adoratus. qui fuerunt p̃mitie gentium. Realiter eñ nos sumus iudei .i. xp̃m ↄfitẽtes sup quos xp̃s regnat. Mat. ij. Ubi ẽ qui natus ẽ rex iudeorum. Uere hec ẽ materia magni gaudij. quia regẽ habemus potentissimũ ad ptegẽdum. largissimum ad donãdum. misericordissimũ ad pcendum. liberalissimuz ad remunerãdum. quia minimũ seruitiũ valde remunerat. Math. xix. Cẽtupluz accipietis z vitam eternaz pos. Ab hoc gaudio peccatores sunt penitus alieni. q2 xp̃m sup se regnare nolunt. nec eius legibus astringi et hoc quia iustam dominuz nolunt. Sed sic volo sic iubeo ẽ lex eoꝝ. Luce. xix. Nolumus hunc regnare sup nos. Et iõ cum potẽtia amicorum se iuuãt. pecunias p p̃bas z nepbas pcurãt. pcere nesciunt. nec miseris subuenire volunt. imo p verbo dãt alapã. p alapa vulnus. p vulnere interficiũt. nec centuplã satagũt retributionẽ obtinere. Job. xxj. Qui dixerũt deo recede a no. sci. vi. t. nolumus. ¶ Quarto gaudere debemus. quia ad hoc xp̃c natus ẽ. vt nos spirituali natiuitate in filios di regeneraret. Joh. j. Dedit eis potestatẽ filios di fieri. De quo multum ẽ gaudẽdum. quia in hac natiuitate omnia nobis pcit. et veste polimita virtutum quia nos dignos facit nuptiaruz regis eterni strennue mõ vescat z in filios dei adoptat. Si aũt sum⁹ filij z heredes vt dr̃ Ro. viij. Hoc gaudio peccatores nõ possunt gaudere. quia p peccatum in quo stant omnia pdunt. z filiatõem dei et vestem virtutũ et hereditatem regni z penit⁹ nudi remanẽt inter ribaldos dyaboli. Apoc. iij. Dicis diues suz et nulli⁹ egeo et nescis quia tu miser es et miserabilis et cecus pauper z nudus. ¶ Quinto gaudere debemus quia ad hoc natus est xp̃c vt nos deo et adinuicem pacificet. Unde rex pacificus significatur vel vocatur. Et ideo statim in eius natiuitate angeli cecinerunt pacem dicẽtes. Gloria in excelsis deo. Et i terra pax ho. bo. vo. Intrans eñ in mundum fecit cantare pacẽ vadẽs p mũdũ fecit p̃dicari pacẽ. et ex-

iens de mundo reliquit in testamento pacem.
Johan.xiiij. Pacem meam do vobis. pacē
relinquo vobis. Ab hac peccatores excludū-
tur. quia nec pacem dei nec pacem ꝓximi. nec
pacē sui habēt. Isa.lxviij. Nō est pax impijs
dicit dominus. ¶ Secundo, vidēdum quare
in deo ⁊ non in mundo gaudendum sit. F
¶ Ubi nota ꝙ propter sex in deo ⁊ non in mun
do gaudēdum est. ¶ Primo quia gaudium
mūdi ē fatuum ex fatuitate ꝓcedens. Assimi-
latur ei risui frenetici. quia ridet īminēte mor-
te. qñ omnes sui plorant ⁊ ipē ridet. Sic mun
dani gaudent immīnēte imo existente morte.
qñ. s. serui dei plorāt. qꝛ cognoscunt nocumē-
tum mortis anīe. Et hoc innuit xp̄c qñ fleuit
sup hierl'm luce. xix. Si cognouisses et tu sup-
ple fleres Luce.xix. Cōpatitur dei filius ⁊ plo
rat ꝓ nobis: homo patitur et ridebit. Et sic
patet ꝙ gaudium mundi ex fatuitate ꝓcedit
Item ē fatuum ab effectu quia hominem in-
fatuat. Est eñ sicut vinū qđ inebriat homi
nem nisi temꝑetur aqua. sic gaudium mūdi ni
si memoria aduersorum temꝑetur. Propter
qđ dr̄ eccl'.xj. In die bonorum ne immemor
sis malorum. Et iterū eccl'.vij. Cor sapientis
vbi tristicia ē. cor stultoꝝ vbi leticia. Hui⁹ ex-
emplum patet in salomone. qui non ꝓhibuit
cor suum quin omni voluptate frueret'. vt pꝫ
Eccl's.ij. ⁊ iō infatuatus fuit. Gaudiū aūt dei
ex vera cā ꝓcedit. ⁊ facit hominē temꝑatum
et ideo in deo ⁊ nō in mundo gaudēdum est.
¶ Secūdo quia gaudium mundi est breue.
et cito mutat'. Job.ij. Gaudiū ypocrite. id ē
mundi qui ē ypocrita ad instar puncti. Gau-
diū mundi nullā stabilitatem habet. nisi sicut
serenitas martij. Eccl'.xxvij. Stultus. i. mun-
dus qui semꝑ stultizat vt luna mutat'. Gau-
dium autē in dño ē ꝑpetuum. quia homo de
gaudio grē trāsit ad gaudiū glīe. Math.xxv
Serue bone ⁊ fidelis ⁊c. intra in gaudiū dñi
tui. Job.xvj. gaudiū vr̄m nemo tollet a vo-
bis ¶ Tercio quia gaudiū mūdi nō est plenū
neqꝫ purum. letificat eñ hominē in delectati-
onibꝫ solum corꝑalibus. in quibus nō suꝑat
bestias. Neqꝫ etiā ē purum vt dr̄ Prouerb.
xiiij. Risus dolore miscebitur. Boe. Qm̄l'tis
amaritudinibus dulcedo felicitatis humane
ē respersa. Et inde ē ꝙ gaudium de mūdanis
nō satiat hoīem sicut nec ipā mūdana. qꝛ non
est de cēntra anime. nec intrat in animā. Gau
diū aūt de dño plenum ē. quia implet aīam

Job.xvj. Petite vt gaudiū vr̄m plenum sit.
Ita etiam replet aīam vt redūdet in corpus.
Prouer.xvij. Animus gaudēs etatem flori-
dā facit. Est etiam purum. quia si tribulatō-
nes et aduersitates cōtingant gaudet. Ro.v.
Sed ⁊ gloriamur in tribulatōnibꝫ. Isa.xxxv
Gaudium ⁊ leticiā obtinebūt fugiet dolor et
gemitus. ¶ Quarto quia ꝑ gaudiū mūdi ex
cluditur gaudiū dei. Iac.iiij. Quicūqꝫ volue
rit eē amicus huius mūdi: inimicus dei ꝯstitu
etur. Ber. Delicata ē diuina cōsolatio. qꝛ nō
datur admittētibus alienā. ⁊ a dño maledici-
tur. Luce.vj. Ue vobis diuitibus qui habe-
tis hic ꝯsola. ve. qꝛ. s. in futuro nō gaudebitis.
et iō omnis homo sapiēs debet ipm spernere
ps.lxxvj. Renuit ꝯsolari anima mea. s. in his
mūdanis. Gaudiū aūt in dño transit ad gau
diū celi ⁊ omne gaudium ꝯtinet ¶ Quinto
quia gaudiū mūdi de rebus pessimis ē. Pro-
uer.ij. Letantur cū malefecerint ⁊ exultant in
re.pes. Aug. Quid ē seculi gaudiū nisi impu
nita nequicia. s. luxuriari. in spectaculis nuga-
ri. ebriositate ingurgitari. turpitudinem face-
re. ⁊ nihil mali pati. Gaudiū aūt in dño est de
rebus optimis. s. de virtutū possessione. de bo
norum oꝑum factōe. ⁊ de maloꝝ aspernatōe
¶ Sexto qꝛ gaudium mundi vertitur in tri-
sticiam atqꝫ luctum. Prouerb.xiiij. Extrema
gaudij luctus occupat. Rō ē. qꝛ vel homo di
mittit gaudiū mundi qđ fit ꝑ mortē. vl' gau
diū mūdi dimittit hominem. qđ fit ꝑ aduer-
sam fortunam. ⁊ vtrūqꝫ est valde dolorosum.
De primo Eccl'.xlj. O mors q̄ꝫ amara ē me-
moria tua homini pacē habenti in substātijs
suis ⁊ adhuc valente capere cibum. De secū-
do Boe. Infelicissimū genus infortunij ē fu-
isse felicē. Gaudiū aūt in dño trāsit ad leticiā
ꝑpetuā. Tercio vidēdū quibus dñs ꝓpe est.
G ¶ Ubi notādū ꝙ dñs dr̄ eē ꝓpe sex gene
ribus hominū. Primo ē ꝓpe peccātibus vt ď
peccato erubescāt ⁊ abstineant ⁊ bene agant.
Hic cadit exemplū illius heremite qui osten-
debat se velle peccare in platea cum vna me-
retrice. que noluit sed duxit eū in cellā locū se-
cretū. Qui ait. Hic videt me deus cū tota cu
ria celi. Quod audiens illa ꝯuersa ē. ¶ Se-
cundo ē ꝓpe penitētibꝫ ad intrādum ad eos
et eos recipiēdum ꝑ iustificatōem si volunt ei
ostiū apire. Apoc.iij. Ego sto ad ost. et pul. si
quis ap. mi. intro. ad e. Hiere.iij. Tu fornica-
ta es cū multis amatoribus. tamen reuertere

ad me et ego suscipiã te. Tercio ꝓpe est tribulatis ad adiuuandum et eripiendũ. Ps. lxxx. Cum ipo sum in tribulatõne eripiam eũ ⁊ glorifi. Caro enim et frater noster est. Geñ. xxxvij. Berñ. Puto ꝙ me spernere non poterit caro de carne mea et os ex ossibus meis. Sic fuit ꝓpe petro dum cepisset mergi in mari ⁊ statim xp̄c affuit ãbulans sup mare. Sic fuit prope beato anthonio: dum quadã die a dyabolo fortissime molestaret. Qui aut vt i eras domine iehsu. Qui dixit. Ego eraʒ ibi. sed expectabam agonẽ tuuʒ. Quarto est ꝓpe iustis ad exaudiendum. Ps. cxliij. Prope est dñs omnibꝫ inuocantibꝫ eũ in veritate. Sic fuit ꝓpe chananee et centurioni cui dixit. Uade sicut credidisti sic fiat tibi. Quĩto est ꝓpe iustis de bono opere cõuenientibꝫ. ad opa eoꝝ pficiendum. Math. xviij. Ubi duo vel tres congre. sunt in no. me. ibi i me. eo. sum. ysa. xxvi. Omnia opa nr̃a opatus es in nobis dñe. Sexto ẽ ꝓpe iustis et peccatoribꝫ ad mercedẽ cõdignã tribuendã. Apoc. xxij. Ecce ego venio cito ⁊ merces mea mecũ est reddere vnicuiqꝫ ƀm opera sua. Sic fuit ꝓpe illi diuiti qui dicebat. Gaude aĩa mea habes multa bona in an. plu. de nocte misit eum ad infernũ iuxta stipẽdia meritoꝝ. vt pꝫ Luc. xij. Et nota ꝙ nunc plus est dñs ꝓpe iustis ad remunerandum qꝫ fuit i vetes. ⁊ via ad celũ est mõ ꝓpinquior qꝛ tunc via ad celum ibat p infernum. mõ aũt vadit recto tramite. Mat. iij. Penitẽtiã agite appropinqͥt eñi re. ce. Cũ ergo dñs sit ita ꝓpe oibꝫ istis modis multũ in dño gaudere debem⁹ ⁊ nihil solliciti esse. qꝛ ipe in aduẽtu suo oĩa ꝓuidebit nobis et debit. Et sic patet pmũ. ❡ Secundo apl̃us ad orõem et grãꝝactõꝫ nos inducit et ꝯfortat. Et circa hoc duo facit. Primo remouet impedimentũ orõnis. Secũdo inducit ad orõem ostẽdens insimul orõnis modũ. ibi. sed in omĩ orõne ⁊c. Dicit ergo. Dominus prope est et vt possitis ad ipm corda dingere nihil soliciti sitis. j. Pe. v. Oẽm solicitudiem vestram ꝓijcientes in eum. qm̃ ipi cura est de vobis. Hec solicitudo que ƀ ꝓhibet̃ est inordinata et immoderata occupatio circa temporalia habens laborẽ in acquirendo. timorem in possidendo. et dolorem in amittendo. Sequitur. Sed in omĩ orõne et obsecratõne et grãꝝ actõne s. ʒ de habitis iam beneficijs petitões vestre inno. apud deum. Oratio dicit̃ simplex petitio. obsecratio dicit̃ petitio cum adiuratione. vt rogo te p deuʒ. et sic pꝫ secũdũ. Tercio aplus imprecatur ⁊ orat. vt pax dei vndiqꝫ ⁊ in omnibꝫ nos custodiat. di. Et pax dei. s. a deo data ⁊ creata. ⁊ dicit̃ dei ad differentiã pacis dyaboli. de qua luc. xj. Cum for. ar. cus. atri. s. in pa. s. om. que pos. Et ad differẽtiã pacis mũdi Johãnis. xiiij. Pacem meã do vobis nõ quõ mundus dat ego do vobis. ⁊ ad differẽtiã pacis carnis. de qua Mathei. xiiij. Non veni mittere pacẽ in ter. ƀ gla. Que pax. i. exuperat omnẽ sensum. i. omnẽ cognitionẽ. Si ei minimam creaturã perfecte cognoscere nõ valemus quõ illã nobilissimã ⁊ suauissimã pacem a deo nobis infusam cognoscemus. Hec inqꝫ pax custodiat corda vestra. Ne per timorem malum vel amorem corrumpant̃. Cor enĩ maxime indiget custodia. prouerbi. iiij. Omni custodia serua cor tuum. ex ipsa enim vita procedit. Et intelligentias vr̃as ne per errorem seducant̃. locus enĩ veritatis est ipsa pax. ⁊ ideo in pace nullus error potest remanere. ps. lxxv. In pace factus est locus eius. Et vt custodiat certe in iehsu christo domino nostro loco securo ⁊ firmo ĩ quo oĩa bõa obseruant̃. Quia vt di. Grego. Sicut omnia ex nihilo facta sunt ita in nihilũ tenderent omĩa nisi manus omnipotentis ea teneret. Et sic patet tercium.

❡ In natiuitate domini sermo de euãgelio. ix.

Euangelizo vobis gaudium magnuʒ quod erit oĩ ꝓplo qꝛ natus est vobis hodie saluator. Luc. ij. Sicut dicit Bernhar. tria sunt hodie mirabiliter cõiuncta. s. deus ⁊ homo. mater ⁊ virgo: fides ⁊ cor humanum. Mirabile ẽ ergo omnino ⁊ omnem intellectum transcẽdit humanuʒ. ꝙ de⁹ incomprehensibilis ⁊ immutabilis fact⁹ ⁊ natus ẽ homo vt hodie fuit. Uerum non est impossibile si sane intelligat̃. Nã factus est homo sine sui aliqua mutatione. Aliquãdo etiã ita aliquid fit qđ ƀm substantiam transmutatur. ⁊ vt sic caro fit terra. ⁊ terra fit lapis. Sic non est factus deus homo. Aliquãdo fit aliquid quod non mutat̃ ƀm substantiam sed recipit aliquid quod non habebat. Sicut quãdo lana tingitur. ⁊ homo fit frater. Et isto modo filius dei factus est homo. non ꝙ in substantia fuerit mutatus. sed suscepit ĩ se qđ non habebat. s. naturam humanam: animam ⁊ corpus ad Philip'. ij. Habitu inuentus vt homo. Et ideo quod erat permansit. quia nul

la mutatio in natura diuina facta est. et quod nō erat assumpsit: nō cōmixtionem vel diuisionem passus. quia in psona filij dei nō sunt commixte due nature. scz diuina et humana. sed sunt cōiuncte. ita quod quelibet mansit integra. nec psona filij dei diuisa est ab alijs personis assumendo hūanam naturā. Quia vt dicit Aug. Indiuisa sunt opera trinitatis. In psona ergo filij dei assumente naturam hūanam erat patris psona et spūssancti. Jo. xiiij. Non credis quia ego in patre et pater in me est. Itē ibidē. Pater in me manēs ipe facit opera. Persona enī nō diuidit ab essentia. Et ideo in persona filij dei humanā naturā assumēte fuit tota essētia diuina. et p cōsequens omnes psone sūt tres. iste aūt modus fuit possibilis deo. et p dei gratiam factus est nobis intelligibilis. j. Corin. ij. Nobis aūt reuelauit deus p spiritū suū. Spiritus enī scrutat etiā pfunda dei. ¶ Secūdū mirabile est quod mater sit virgo et virgo sit mater. sicut factum est. quod possibile est deo. quia virtus diuina multo melius ex sanguinibus virginis potuit vnum corpus formare quam virtus seminis humani. Potuit etiam hoc corpus ita formatum extra mittere sine corruptione virginalis pudoris. et plus potest deus facere quam nos possumus desiderare. sed vna virgo potest hoc desiderare quod pareat sine sui corruptione. ergo deus potuit facere. Sic ergo hoc intelligimus. vt deo possibile et non nature.

¶ Tercium mirabile est quod cor humanum predictis credit perfecte. non tamen inclinat ad hoc credendum: sine dono fidei. j. Corinthi. xij. Fides est donum dei. Et ideo oportet nos habere fidem ad ea pfecte credendum. que de natiuitate filij dei dicuntur. Hiere. xv. Nūquid federabitur ferrum ferro ab aquilone. i. fides et cor humanum que sunt sicut duo ferra valde dura et non possunt coniungi ī frigore infidelitatis. nisi ignis fidei assit. In autoritate autem premissa de euangelio hac nocte cantato sumpta quatuor de ipsa dicuntur. Primū est ipsius natiuitatis autoritas. cum dicitur. Euangeliso vobis. angelus loquitur missus ex parte dei ad hoc annunciandum. Secundum est natiuitatis iocūditas. ibi gaudium magnū Tercium est natiuitatis communitas. ibi. quod erit omni populo. Quartum est natiuitatis veritas. ibi. quia natus est hodie saluator. Primo ponitur natiuitatis autoritas. quia angelus loquitur ex parte dei dicens. Euangeliso vobis. id est bonam annunciationem vobis loquor. Euangelium enim idem est quod bona annunciatio. ab eu quod est bonum. et angelus quod nuncius. Ad hanc autem autoritatem roborandum ecclesia hodie quatuor viros eximios introducit. scz ysa. eximium ppbetarum qui a spiritusancto inspiratus: non solū christi natiuitatem. sed etiam omnia alia eius humana predixit. vt de vnoquoque certitudo magis firmaretur in nobis. nam predixit conceptōem dicens. Ecce virgo cōcipiet et pariet. Predixit natiuitatem dicens. Paruulus natus est nobis. et filius datus est nobis. Predixit predicatōem dicens. Uidebūt oculi tui pceptorem tuum. et aures tue audient verbum post tergum monentis. Predixit passionē dicens. Tanquam ouis ad occi. du. Predixit resurrectōem dicens. erit germen eius in magnificētia et gloria et fructus terre scilz xpc sublimis. Predixit ascensionem: dicens. Quis est iste qui venit de edom. tinctis vestibus de bosra. Iste formosus in stola sua gradiēs in multitudine virtutis sue. Et predixit xpi aduentū ad iudicium dicens. Dominus ad iudicium veniet cum senatoribus populi sui. Secūdo introducit paulum apostolum qui raptus in paradisum xpm incarnatum vidit. et ideo quod prius non credebat postea firmissime credidit. Tercio introducit euāgelistam lucam. dominū autoritate angeli natū recitantē. di. Euangeliso vobis gaudium magnum ¶ Quarto introducit iohānem euangelistam qui eternā generatōem xpi nobis describit di. Uerbum caro factum est et habitabit in nobis. Et vtrāque generatōem iohānes veraciter cognouit. Nā super pectus dñi recūbens in ipo sacro dñici pectoris fonte vtranque generatōem pfecte potauit et cognouit. Et ideo in prima canonica cap. j. ipse sic ait. Quod vidimus et audiuimus et manus nostre cōtrectauerūt de verbo vite hoc annunciamus vobis. Aliam vero generatōem qua xpc in vtero matris natus est recitat nobis Mathens. j. ca. dicens. Quod enim in ea natum est de spiritu sancto est. Habuit enim xpc tres generatōnes. et tripliciter fuit natus. Ad quod repsentādū hodie tres misse cantant. Prima natiuitas xpi est eterna eius generatio qua semp et ab eterno generat et genitus est a patre omnino ineffabilis et nobis incōprehēsibilis. ysa. liij. Generationem eius quis enar. Et hanc significat missa matutinalis que in me-

dia nocte cantatur. Secūda christi natiuitas fuit qua cōceptus est in virginis vtero. qua iō natus fuisse dicitur quia statim conceptus omni perfectione anime fuit pfectus et vsum liberi arbitrij habuit. Hec fuit q̄ntum ad aliquid obscura. in eo scʒ q corpus fuit statim formatum et aīa infusa in omni pfectione perfecta. Et q̄tum ad aliquid fuit clara: in eo scilʒ q sicut aliorum puerorum corpa illud corpꝰ de purissimis sanguinibꝫ beate virginis formatū est licet p spūssancti virtutem: et sicut corpa aliorum crescebat. Et hāc significat missa auroꝛe que aliquid habet obscuritatis. et aliq̄d claritatis. Tercia xp̄i natiuitas fuit qua hodie ex intemerato virginis gloriose vtero natus est. que tota fuit clara. Et hanc significat missa cātanda in tercia clara die. Vel tres misse tres status hoīʒ repsentāt. scʒ missa matutīalis statum hoīs ante legem qui totus fuit tenebrosus. Missa auroꝛe statum hoīs sub lege qui habuit aliquid claritatis ꝓpter moralia precepta. et aliquid obscuritatis ꝓpter precepta cerimonialia. q2 vt dr̄. j. Corin. x. Oīa in figura cōtingebant illis. Missa xo tercia statū hoīs post xp̄i aduentū qui totus fuit clarus. Non ē ergo fabulosum vel fictum xp̄i natiuitas. sed omi fide digna et veritate obnixa et autoꝛitate preclara. ij. Pe. j. Non em̄ indoctas fabl'as secuti notā fecimꝰ vobis dn̄i iesu xp̄i virtutē Ad hanc ergo autoꝛitatē insinuādā circa angelū xp̄i natiuitatē nunciantē duo narrant'. s. q2 magna cū luce apparuit. q̄d nunq̄ in ve. te. legit' cōtigisse de angelis qui tn̄ sedule p̄ribus apparuere dicit Beda. Et quia statim facta est cum angelo multitudo celestis militie dicētium. Glia in excelsis deo. Hec em̄ duo m̄lt̄ū faciūt ad autoꝛitatē dicti angeli autēticandā. scʒ q fuit in multitudine et in lumie. Hanc ergo natiuitatē xp̄i qui hodie scʒ media nocte die dn̄ica natus ē in mūdo lucas narrat dicēs Exijt edictū a cesaro augusto vt describeretur vniuersus orbis. Et dicas hic totā historiam natiuitatis. Ideo ergo xp̄c nascit' dum mūdꝰ describitur. q2 ip̄e ad hoc veniebat vt homies t'renos ad celestē miliā trāscribēt et quosdaʒ eligeret aliqs reprobatis. Et nota q put in quibusdā cronicis inuenit' ¶ Quādo at' hec descriptio fuit facta rome fuerūt inuenta mille milia et octingenta milia hoīm pugnatoꝝ. Et sic p3 p̄mū. Secūdo ponitur natiuitatis iocunditas. cum subditur gaudium magnum.

¶ Ubi nota q propter decem magna bona que in xp̄i natiuitate consecuti sumus sūme gaudere debemꝰ. Primo quia natura humana est summe exaltata. que erat in infimis collocata. Nam homo est deus et deus est hō Et que vnq̄ potuit maioꝛ exaltatio eē. Hāc exaltatōem nō cognoscit angelus. Nusq̄ em̄ vt dicit apl'us ad Hebre. ij. angelos app. Et ideo angelus qui prius sustinebat se ab hominibꝫ adoꝛari. tanq̄ maioꝛ. postea nō sustinuit sed dixit se volenti adoꝛare. Vide ne feceris conseruus em̄ tuus sum ego et fratrū tuoꝛum Apoc. vlt'. Hanc dignitatem peccatoꝛ nō cognoscit: qui pro re vili in luto peccati manet: et inter ribaldos dyaboli in platea mundi morat' ¶ Secundo quia humana natura est deo pacificata. que erat deo maxime inimica. quia cum deus sit homo non potest hominem amplius odire. odiret enim seipm̄. Ephe. ij. Ipse enim est pax nostra. Et ideo natus statim fecit cantari pacem. Luce. ij. Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Potest hic dici de q̄druplici pace quā xp̄c in hoīe fecit. ¶ Tercio q2 est summe dotata et oībꝫ bonis repleta. cum esset in summa miseria cōstituta. Naʒ bona nature gratie et gloꝛie extunc in natura hūana in maxima copia sunt inuenta. Nā bona nature reparauit. bona gratie donauit et bona gloꝛie repromisit. Deus em̄ dando nobis filium suum oīa bona nobis cum ip̄o dedit. Ro. viij. Quō nō etiam oīa bona nobis cū illo donauit ¶ Quarto q2 est pfecte illuminata cum esset vndiq3 excecata in creatoꝛe et creaturis errans. Ps. Exoꝛtū est em̄ in tenebris lumen rectis scʒ xp̄c deus noster. qui est lux vera que illu. o. ho. ve. in hunc mūdū Johan. j. ysa. ix. Habitantibꝫ in regione vmbre moꝛtis lux oꝛta est eis. Paruulus em̄ natus est nobis et filius datus est nobis. In cuiꝰ signum angelus xp̄i natiuitatem annūcians pastoꝛibꝫ cum magna luce apparuit. et tota illa nox a media nocte citra q̄n xp̄c ē natus ita fuit lumiosa q q̄si dies videbat' et statim nouum sidus exoꝛtū fuit die noctuq3 fulgens donec magos ad xp̄m perduxit vt verū lumen natū esse nūciaret. et demōstraret ysa. lx. Surge et illumiare hierl'm. q2 venit lux tua et glia dn̄i sup te oꝛta est. Et ambulabunt gentes ī lumine tuo. et re. ¶ Quinto quia est sanitati restituta: q̄ erat omni infirmitate ꝓstrata. ysa. i. A planta pedis vsq3 ad verticem non ē in eo sanitas. Xp̄c

eñ nascendo cōtra oēm cōmunem languorē; efficaces detulit medicinas. quibꝰ oēs sanauit. Ps. cvi. Misit verbū suū et sanauit eos Aug. Magnus itaqꝫ venit medicꝰ qꝛ magnꝰ vbiqꝫ iacebat egrotus. Nā instituit sacramēta ecclesie cōtra oē vulnus peccati valentia. ¶ Sexto qꝛ est libertati donata: que erat sub seruitute durissima dyaboli constituta. Exquo eñ filius dei factus est hō: liberauit hoīem a dyaboli seruitute infundendo scꝫ gratiā ꝛ virtutes ꝑ quas homo a iugo dyaboli liberatur. Joh. i. Lex ꝑ moysen data est. gratia ꝛ veritas ꝑ ihesum xpm facta ē. Colocen. i. Qui eripuit nos de potestate tenebrarū id ē demonum et transtulit in regnum. scꝫ dilectōis sue. ¶ Septimo qꝛ est a debito delictorꝫ. ꝑ quo in carcere inferni obnoxia tenebatᷣ absoluta qđ impossibile erat solui. Quāuis eñ ꝑdictū debitū plenarie: et sup abundāter in cruce solutum fuit. ī natiuitate tamē sufficiēter solutū fuit. qꝛ cū ī sua natiuitate meritū infinitū acquisiuerit liquet ꝙ ꝑ illud meritum totū debitum hūane nature poterat solui. Sicut eñ tunc in natura erat peccatum infinitum. ita reptum est in natura meritum infinitum scꝫ in ihesu christo. sed illi qui meruit placuit differre vt abundantiꝰ solueret. ysa. lij. Gratis venūdati estis. gratis redimemini. Octauo qꝛ est spūssancti robore confortata. Nunqꝫ eñ inuentus est aliquis ī tota hūana natura qui conciperetᷣ et nasceretᷣ sine peccato nisi xpc. et sic natura hūana in oībꝰ homībꝰ a peccato vincebatᷣ. in xpi aūt natiuitate natura vicit peccatum. Ex quo patꝫ maximū robur ei collatum ex oī parte ad peccatum vincendū. Et ideo modo multi vincunt peccatū qui ante xpi aduentū nō poterāt. quin potius oēs vincebanṫ. Ps. xiij. Non ē qui faciat bonū nō est vsqꝫ ad vnum. ¶ Nono qꝛ in natiuitate christi cepit natura humana vite eterne appropinquare et ad ciuitatem suam redire. qꝛ prius semꝑ versus mortem tendebat et in exilio exulabat. modo eñ q̄nto plus tendimus versus mortem corporis tāto plus tendimus versus vitam anime et versus ciuitatem nostram. Propter qđ dicit apostolꝰ ad Philipē. i. Cupio dissolui et esse cum xpo. Prius autem pro magno munere vita longa promittebatur homini. Exo. xx. Honora patrem tuum et matrem tuam vt sis longeuus sup terrā ¶ Decimo qꝛ in natiuitate xpi natura humana oī ꝑfectionis genere fuit dotata vel perfecta. Nam fuit perfecta in natura quia ꝑ̄ncipium est coniūctum fini. scilicet deus hoī. Unūquodqꝫ enim tunc ꝑfectum est quando coniungitur suo principio. ꝛ nō quiescit donec ad idē redit. sicut aqua ad mare Sic homo nō potest quiescere nisi cōiūgatur deo. Aug. Fecisti nos domine ad te et inquietum est cor nostrū donec requiescat in te. Itē perfecta fuit ī gratia. quia ipsa pleītudo gratie tota humane nature se infudit. nec vnqꝫ humana natura potuit maiorem gratiā obtinere ꝙ̄ vt filius dei eā assumeret et in ea nasceretur. Item ꝑfecta fuit in gloria. quia filius dei verus homo statim natus est in gloria. et semꝑ in vita beata fuit. Simul eñ fuit viator et cōprehensor. Multū ergo ī christi natiuitate gaudere debemus ī qua decem magna bona que homo summe desiderat consecuti sumus. Nam summe homo desiderat exaltari si sit depressus. pacificari: si sit in periculosa discordia. ditari: si sit miseria circūseptus. illuminari: si sit tenebris obumbratus. sanari: si sit graui infirmitate prostratus. liberfieri: si sit durissima seruitute subiugatus. a debito absolui. pro quo sit in duro carcere religatus. fortificari: si sit in viribus destitutus. ad ciuitatem suam redire: si sit in exilio condemnatus. et in omnibus perfici: si sit mirabiliter imperfectus. Hec autem omnia per christi natiuitatem consecuti sumus. vt dictum est. ꝛ ideo gaudeamus. Philipensis vltimo. Gaudete ī domino semper iterum dico gaudete. Gaudere ergo hodie debemus in christo ad memoriam predicta beneficia reducendo. sed non debemus hodie vane gaudere in mundo. in choreis et ludis: et spectaculis demoniorum. et comesationibus quibus hodie gaudet mundus qui verum gaudium in vanum gadium commutat. cuius finis est luctus. Prouerbiorum. xiiij. Extrema gaudij luctus occu. Et sic patet secundum. Tercio ponitur natiuitatis cōmunitas. cum subditur. quod erit omni populo. ¶ Natiuitas enim christi omnibus est communis vt ab omnibus ametur et veneretur.

¶ Primo enim fuit communis deo et hominibus. nam filius dei sumens carnem humanam in genere hominum. natus est verus deus et verus homo. Galat. iiij. At vbi venit plenitudo temporis misit deus filiū suū factū ex muliere. factū sb lege vt eos [?]. Dicebat eñ vt filius dei cui attribuitur sapientia ut ho-

mines nasceretur. vt humanam naturam que tota deordinata erat p sapientiam suam reordinaret. et supbum humani generis inimicum sua prudentia debellaret et viam sapientie hominibus demõstraret qui vbiqꝫ errabundi vivebant. et qꝛ sic cõis est. ideo deus et homo hꝫ natale venerantur. ¶ Secũdo fuit cõis angelis et hominibus nam psona filij dei que nata est hiesus. est cum angelica natura maximam affinitatem habens. Joh. iiij. Spũs est deus. Eadem tñ psona carnem induens. et verꝰ hõ natus est. In qua carne p oĩa homĩbꝫ silis fuit. Phil. ij. In similitudĩe hõ. fac. est. habitu inuen. vt homo. Et iõ angeli et homĩes debent hoc natale deuotius venerari. Et ppterea angeli descendentes dixerunt. Gloria ĩ excelsis deo. Et pastores oĩes ad bethleẽ iuerũt et ipsum venerati sunt. vt pꝫ Lu. ij. Natus ẽ etiam vt ruinas angelorũ homĩbꝫ repleret. et ideo cõis vtrisqꝫ. ¶ Tercio fuit cõis patribꝫ ve. te. et hominibꝫ noui. Ab illis eñi fm carnẽ descendit scꝫ abrahã ysaac et iacob. et alijs patribus. vt matheus narrat ĩ euãgelio hac nocte cantato. Ab illis eñi descendens ad hoĩes no. te. venit et eis suam maiestatem ostendit p qd beati dicunt. Luc. x. Beati oculi q̇ vidẽt que vos videtis. Et ideo priores et posteriores dñt ipꝫ veneran. Mat. xxi. Et q̇ pcedebãt ꝛ q̇ seq̄bant clamabãt dicẽtes. Benedictꝰ qui venit in noĩe dñi. ¶ Quarto fuit cõis iudeis et gentilibꝫ: nam de gẽte iudea originẽ traxit ꝛ iudeus fuit. Hebre. vij. Manifestum est qꝫ de tribu iuda ortus sit dominus noster. Gẽtiles autẽ in filios adoptauit fratres deinceps eos christianos vocans. Vñ et nos qui gentiles eramus modo sumus et dicimur christiani. s. fratres et filij christi. Si aũt filij et heredes vt dicit apls Ro. viij. Et ideo oĩa bona q̄ xpc est opatus sup christianos requieuerũt sic super filios suos et ipsi soli sunt heredes omniũ bonoꝝ xpi. Joh. xvij. Volo pater vt vbi ego sum illic et ipsi sint me. s. eorũdem bonoꝝ possessores. Luc. xxij. Ego dispono vobis sic disposuit mihi pater meus reg. ¶ Quinto fuit cõis viuis ꝛ mortuis. Nam hõ viuẽs natus ẽ ꝛ aĩam viuentẽ semp assumpsit. Sed ĩ carne mortali est natꝰ in qua fuit mortuꝰ. ꝛ ad mortuos descẽdit. et in ipa a mortuis resurrexit vt viuos et mortuos viuificaret et ad immortalitatẽ trãsferret. Ro. iiij. Traditus ẽ ppter delicta nostra. et resurrexit ppter iustificatiõem nostram. Sicut eñi in adam oĩes moriunt. ita et in xp̄o oĩes viuificabunt vt dicit apl̄us. j. Corin. xv. ¶ Sexto fuit cõis viris et feminis nam ex femina sumpsit carnem sed in forma viri apparuit. et hoc valde cõgrue. nã p virum et feminam pditio hũana aduenit. et iõ vt iusta fieret satisfactio p illũ salus debuit pcurari q̇ hrẽt pricipiũ cum vtroqꝫ. vt sic vterqꝫ fuit in culpa. ita vterqꝫ pcuraret salutem. Et sic femina principiũ maledictõis extiterat. ita esset principiũ benedictõis et gratie. Et propterea incarnatio filij dei a maria initiũ sumpsit. Lu. j. Spũssanctus supue. ĩ te ꝛc. ¶ Septio fuit cõis iustis et peccatoribꝫ. Nam de iusta et sãcta matre nasci voluit. sed p peccatoribꝫ voluit incarnari vt ipos oraculo viue vocis ad penitentiam reuocaret. Mat. ix. Non veni vo. iust. sed peccatores ad penitentiã. Et in huiꝰ figura in tota xpi genealogia nõ fit mentio de aliqua sancta muliere nisi solũ de peccatricibꝫ scꝫ raab. thamar. ruth. ꝛ bersabee. ¶ Octauo fuit cõmunis diuitibꝫ et pauperibꝫ. quia diues sup oĩes et in oĩbꝫ bonis. de cuiꝰ plenitudine accipiunt vniuersi. Hodie fuit natꝰ: hꝫ in maxima pauptate. Psal. xlviij. Simul ĩ vnũ diues et pauper. Pauperẽ eñi vitaꝫ elegit vt daret contemnere bona mundi. Et intantum fuit pauper qꝫ sub diuo natus est. nec ei fuit locus in diuersorio: nedum in domo. sed pannis vilibꝫ est inuolutus et ĩ psepio reclinãs. Mat. viij. Vulpes foueas ha. ꝛ vo. ꝛc. Pauptateꝫ ergo elegit ꝛ pauptatẽ pdicauit. et ipi regnuꝫ celi pmisit. Mat. v. Beati paupe. spi. q. ip. est reg. ce. ¶ Nono fuit cõis sapiẽtibꝫ et simplicibus. Nam sapia dei oĩa regens et oĩa gubernans nata est vt puer puus vagitus emittens quasi penitus nihil sciens nec etiam loqui valens. qui aperuit os mutoꝝ et linguas infantium fecit disertas. Et ideo magi sapiẽtes venerunt ipm adorare et similiter pastores simplices. Sapientes aũt mũdi inflati vento mũdane sciẽtie nolunt se huic puero humiliare. ꝛ ideo eius misteria nõ cognoscũt. Mat. xj. Cõfitebor tibi dñe pater rex celi ꝛ terre. qꝛ abscõ. hec a sa. et pru. ꝛ reue. ea paruulis. ¶ Decimo fuit cõmunis breuiter concludendo oĩi statui et conditioni. Nam virginibus et maritatis et viduis communis fuit. quia de mre virgine desponsata tamen nasci voluit. que post mortem viri viduata fuit. Itẽ fuit cõmunis senibus et pueris. quia eternus et antiquus dierum hodie natus est et cepit es... puer vnius

dici vt omnes cuiuscunqꝫ etatis surgāt in ei⁹
laudem. Psal. Iuuenes et virgines senes cuꝫ
iunioribus laudent nomen domini. Iteꝫ com
munis fuit clericis et laicis. quia de stirpe sa-
cerdotali et laicali natus est. Item communis
fuit nobilibus et artificibus. magnis et paruis
vt non sint qui se a calore eius abscōdant. Nā
de stirpe regia processit. vsqꝫ ad patrem artifi
cem et vxorem fabri. Omnes ergo christuꝫ ve
nerentur natum. quia omnes in ipso partē ha-
bent scilicet homines et angeli. patres veteris
testamenti et noui. iudei ꝛ gentiles. viui ꝛ mor
tui. viri et femine. iusti et peccatores. diuites ꝛ
pauperes sapientes et simplices. virgines et
maritate et vidue. senes et pueri. clerici et lai-
ci. nobiles et populares. Et sic patet tercium.
¶ Quarto ponitur natiuitatis veritas. quia
natus est nobis hodie saluator. Uere natus
est hodie saluator mundi. nec aliquis de hoc
dubitare debet. cum hoc per multa argumen-
ta fuerit demonstratum. et omnes creature ei⁹
ortum testificate sunt. k¶ Nam primo ipꝫ
testificati sunt angeli. qui statim ipso nato ap-
paruerunt hominibus: dicentes. Natus ē no
bis hodie saluator. ¶ Secundo testificati sūt
ipsum sol et luna et stelle. Nam hac die in ori-
ente tres soles apparuerunt. qui statim in vnū
coniuncti sunt. ad designandū ꝙ tria. scilicꝫ di
uinitas. anima et caro. in christo coniuncta sūt
nouum scilicet anima de nouo creata. et anti-
quum scilicet caro ab adaꝫ descendens. ꝛ eter
num scilicet deitas coniuncta sunt simul. ꝛ sūt
facta sol. vnus homo ihesus christus. Item
hac die rome circa solem apparuit vnus cir-
culus aureus. in quo circulo erat quedam vir-
go pulcerrima: in cuius gremio erat quidem
puer. et dictum est imperatori ꝙ ille puer erat
maior eo. Siquidem romani volentes octa-
uianum cesarem vt deum adorare. quia toti
mundo in pace presidebat. imperator recusa-
uit dicens. Uolo pri us scire si aliquis vnqꝫ
maior me nasciturus sit. Et aduocauit sibil-
lam. Que dum in die natalis christi in came-
ra imperatoris vaticinijs intenderet vidit pre
dictum circulum. et virginem in gremio pue-
rum gestantem. que omnia sibilla ostendit im-
peratori: dicēs. Hic puer maior te ē. Et statiꝫ
audita est vox in camera imperatoris in capito-
lio. Hic est ara celi. Unde vsqꝫ hodie pre-
dicta camera que facta est modo ecclesia vo-
catur sancta maria ara celi. Imperator auteꝫ
statim deposuit dyadema et illum puerum
adorauit. et recusauit deinceps ab hominibus
adorari. In hac nocte nato domino in orien-
te apparuit vna stella in qua erat quidam pu-
er habens crucem in fronte qui voce huma-
na allocutus est magos: dicens. vt in iudeam
pergerent ad regem iudeorum natum adorā-
dum. ¶ Tercio testificata sunt eum omnia
elementa. Nam in hac nocte obscuritas ae-
ris in lucem quasi diei conuersa est. et rome
fons olei erupit qui fluxit vsqꝫ ad tyberium
in signum ꝙ fons pietatis et misericordie na-
tus erat omnibus gratiam et misericordiam
largiturus. Templum etiam pacis corruit.
Siquidem romani habentes per duodecim
annos continue pacem. templum pacis con-
struxerunt. in quo posuerunt imaginem romu
li. et consuluerunt appollinem quātum dura-
re deberet. Et acceperunt responsum ꝙ do-
nec virgo pareret et virgo permaneret. Qui
virginem impossibile reputantes parere po-
suerunt titulum: templum pacis eternum. In
hac autem nocte dictum templum corruit.
Item hodie vinee engadi floruerunt et balsa-
mum produxerunt. in signum ꝙ ille erat na-
tus qui omnia debebat conseruare per virtu-
tem liquoris sanguinis sui. ¶ Quarto testifi-
cata sunt eum animalia. Nam cum virgo re-
clinaret eum in presepio animalia que ibi erāt
scilicet bos et asinus genu flexerūt sibi. Et mul
ti miseri christiani hodie christo genua nō fle
ctunt. ysaie. i. Cognouit bos possessorem suuꝫ
et asinus presepe domini sui. israhel autem me
non cognouit. et populus meus non intellexit
¶ Quinto testificati sunt eum omnes pro-
phete. Act. x. Huic omnes prophete testimo
niū phibent. ysa. ecce virgo cōcipiet et pariet
filium. Baruch. Post hoc in terris visus est:
et cum homib⁹ cōuersatus ē. Zach. Ecce rex
tu⁹ venit tibi mansuetus ¶ Sexto testificate
sunt eum multe figure veteris testamēti. et ma
xime virga aaron que vna nocte germinabat
et frondiut ꝛ fructum fecit. sic xp̄c subito tot⁹
pfectus fuit in aīa et in corpore et verus de⁹
et homo ꝛ sic perfectus natus ē. ¶ Septimo
testificatur xp̄i natiuitatem diuina bonitas q̄r
cum ſm dyonisiū. bonuꝫ sit suipius diffusiuū
et quāto melius est tāto magis diffundi debet
vt patet in sole. summū bonū qd̄ deus est. ma-
xime se diffundere debuit. Sūm⁹ aūt diffusio-
nis mod⁹ boītatis diuīe fuit p incarnatōem et

possumus ipm recipere. Cum ergo hūana natura poterat deum recipere tanq̃ verū hoīez et suppositum in hūana natura. ergo deus debuit incarnari et nasci sic' ver⁹ hō in nā hūana Et fm h filiꝰ dei fuissꝫ factꝰ hō ꝫ natꝰ etiā si hō nō peccasset. sed ꝑ alia causa. ¶ Octauo hoc testificatꝰ summa dei iusticia. Propterea enī xpc natus est vt ꝑ homīe pateretꝰ. et ꝑconsequens esset iusta satisfactio. vt sicut supbiēdo homo voluit fieri deus. ita deus se humiliādo voluit fieri homo. Et sicut homo peccādo penam meruerat infinitam. et suū peccatū fuit infinitū multipliciter. ita deꝰ merendo i humana natura factus homo meritū acquisiuit infinitū. et suū meritū fuit infinitū mltiplicitꝰ. ¶ Ad hanc aūt satisfactionem iustam ꝓsequendam oportuit ꝙ deus fieret homo. vt esset deꝰ ꝛ homo qui satisfaceret. deus qui posset. et hō qui deberet. ¶ Nono hoc testificatur summa dei caritas. fecerat enī deus hoīem et multis gratijs dotauerat eum tandem ipm ad vitā beatam ꝑducturus. et homo oīm̄ibꝫ gratijs se exuerat: et infinitis miserijs fuerat implicatꝰ et tādem ad illam vitam beatam nō ibat. sed ad inferos descendebat. Deus aūt ex maxīa caritate misit filium suum in mundū factū hoīem de virgine glīosa vt homī compateretꝰ eius miserias patiendo. et sic ipm ab oībꝫ liberaret et ad vitam trāsferret eternam. Ephe. ij. ꝓptꝰ nimiam caritatē qua dilexit deus. cū eēs mor. cōuiuificauit nos xpo cuius gratia sumus saluati et conresuscitati et cōsedere fecit in celestibꝫ. ¶ Decimo hoc testatur dei perfectio: ꝓptꝰ quam dei ꝑfecta sunt opera. Gen. j. Uidit deus cuncta que fecerat ꝛ erāt valde bona. Propter peccatū aūt oīa effecta sunt imꝑfecta. Nam celū fuit ex pte euacuatū et paradisꝰ totaliter remāsit vacuus. et sol et luna et stelle et oīa elemēta ꝑfectōne sunt diminuta. et homo ꝑfectus factus est totaliter imꝑfectus. vt ergo oīa ad ꝑfectionē reducerētur. oportebat ꝙ filius dei fieret homo in quo oīa cōiungerentꝰ suo principio et sic ꝑficerentꝰ. Naꝫ hō qui habet cū oībꝫ cōuenientiā cōiunctus est deo et deus homīni. ita vt principiū et finis omnium insimul sunt cōiuncta in vno homīe xpo qꝛ inq̄tum deus est oīm principiū et inq̄tuꝫ homo finis. Apoc. j. Ego sum alpha et o principiū et finis. Jo. xij. Ego si exaltatus fuero a terra oīa trahā ad me. i. hoīem qui habet cū oībꝫ cōuenientiam vt dicit Greg. Per xpm ergo oīa ad ꝑfectōeꝫ sunt reducta. Et quartus modus ꝓducendi hoīem est in vniuerso repertus. Nam primus fuit facere hoīem sine patre et matre vt adam. secūdus fuit facē hominē ex patre sine matre vt eua. Tercius fuit facere hoīem ex patre et matre. vt omnes alij Quarto restabat hoīem facere ex matre sine patre et fuit xpc. In hac ergo generatōne totus mundus ꝑfectōem accepit. Et sic pꝫ quartum.

¶ De epistola. Sermo decimus.

Multifarie multisq̃ modis olim loquens deus patribus in ꝓphetis nouissime aūt diebus istis locutus est nobis in filio. Hebre. j. Quia homībꝫ nō fortiter radicatis nec dei cōsilium sup salute ꝓpria considerātibꝫ subtiliter sed extrinseca tantū cernentibꝫ videtꝰ qūdam absurdum et obstupendum ꝙ filius dei hodie natus sit de virgine gloriosa. ideo apl'us in epistola que hodie in tercia missa cantatꝰ mirabiles conditiones de hoc puero scribit. et excellēter et multipliciter ipm nobis describit. Per quod ostendit nobis istum puerum vere fuisse filium dei. et sup angelos et oēm creaturam ꝑ que oīa vult nos apl'us inducere ad verā fidem reuerētiā et amoreꝫ ad istū puerū. ¶ I. Narrat enī apostolus i hac epistola. xx. cōditiones de hoc puero. ꝑ quas ab oībus alijs segatur et ꝑ quas nobis reuerendus et diligēdus mirabiliter declaratꝰ. Prima est qꝛ in ipo est determīata spes homīs que ꝑ longam expectatōem diu afflixerat illius desideriuꝫ: qm̄ spes que differtꝰ affligit animā. vt dicitꝰ Prouerb. xiij. Ante aūt illud tempus dicebatꝰ homini a ꝓphetis qui dei consilium sciebant. Expecta reexpecta. ysa. xxviij. Erat enim verbuꝫ domini. Expecta reexpecta. sicut enim aqua frigida anime sitienti. Et sicut nuncius bonus de terra longinqua. sic fuit natiuitas istius pueri toti generi humano diu expectando afflicto. Propter quod dicebat. Utinam disrūperes celos et descenderes. ysa. lxiiij. Ipse eniꝫ dominus spem determinauit: et desiderium impleuit. Et hoc est. multifarie. id est multotiēs multisq̃ modis olim loquens deus patribus in prophetis. Multotiens enim et multis modis deus locutus est patribus in prophetis et per prophetas. scilicet per somnia et imaginariam visionem. vt Hiere. et Amos. et multis

alijs.et per apertam vocem in subiecta creatura formatam vt moysi.et in spiritu vt dauid. Nouissime autem diebus istis.scilicet tempore natiuitatis ipse qui sic multipliciter loquebatur aduenit et locutus est nobis realiter.nō dicendo. Expecta reexpecta. sed illud. Ego qui loquebar.ecce assum.ysaie.lij. Secūda est: quia in ipso et per ipsum pacificati sum⁹ deo. cuius signum est locutio. inimici enim non loquuntur adinuicem: nisi aliquando per interpositam personam.sic deus pater postq̄ adā suum mandatum transgressus fuit nunq̄ generi humano locutus fuit nisi per subiectam creaturam. Nouissime autem diebus istis.scilicet tempore natiuitatis locutus est nobis nō per subiectam creaturam. sed in persona filij sui.qui vsq̄ tunc per ora prophetarum locutus fuerat. Et hoc est quod dicitur. locutus ē nobis in filio in signum scilicet pacis perfecte. Ipse enim est pax nostra.vt dicitur ad Ephe. ij.et Mathei.xvij. Hic est filius meus dilectus ipsum audite. ¶ Et potes hic dicere de quadruplici pace quam christus fecit. Habebat enim homo quadruplicem guerrā scilicet cum deo cuius pacem christus fecit in carnis assumptione. Item homines ad inuicē habebant guerram.hanc pacem christus fecit in vnius baptismi et fidei et ecclesie institutione. Joh.x. Alias oues habeo.que non sunt ex hoc ouili.et illas oportet me adducere.et vocem meam audient.et fiat vnum ouile et vnus pastor. Terciam guerram habebat homo cū angelo:hanc pacem christus fecit in sua ascensione quando scilicet homines cum angelis in gloria collocauit. Quartam guerram habebat homo cum seipso scilicet anima cum carne hanc pacem fecit christus in spiritussancti missione per quem motus carnales sunt sedati et spiritus carni dominabit'. ¶ Tercia conditio sequitur ex hoc dicto scilicet locutus est nobis in filio.quia deus pater omnia misteria in filio suo nobis manifestauit. Johannis.xv. Omnia quecunq̄ audiui a patre meo nota feci vobis. Nam ante christi natiuitatem omnia in figura contingebant illis.vt dicit apostolus.j. Corinthiorum.x. In cui⁹ figura moyses velata facie populo predicabat. Sȝ quando deus pater locutus est nobis in filio cui totum cor suum manifestabat omnia nobis reserauit. et nulla figura permansit. Hebreo.iiij. Omnia nuda sunt et aperta oculis eius ad quem nobis sermo. In filio ergo loquendo omnia nobis manifestauit. In cuius figura in morte christi velum templi scissum est. et visa sunt sanctasanctorum. Johannis.vj. Erunt omnes docibiles dei.quia deus per se docuit nos. Mathei.v. Aperiens os suum docebat eos. Quarta est alij filij non constituuntur heredes.nisi in morte parentum et sunt vsq̄ ad prefinitum tempus sub tutoribus et actoribus et per consequens a seruis nihil differre videtur.vt dicit apostolus ad Gallath.iiij. Sed iste puer statim natus est constitutus heres dei. Et hoc est quod ait quoniam constituisti here. Quinta est.quia alij filij non constituuntur heredes in omnibus bonis parentum eorum.sed in quibusdam solum scilicet in bonis terrenis.que sunt bona fortune.vt diuitie.sed in bonis nature et glorie pater non constituit filium heredem. Sed iste puer constitutus est heres dei in omnibus bonis scilicet nature: fortune gratie et glorie . et hoc est quod dicit vniuersorum. Et ideo in fine omnium orationum dicimus:per dominum nostrum hiesum christum filium tuum.quasi ipe sit claui-ger et heres omniuȝ bonoꝝ. Sexta est. q: alij pueri quando nascuntur sunt omnino ignorātes et imperfecti.q: dicit phus. Aīma nascitur sicut tabula rasa in qua nihil est scriptum.perficitur aūt scientia et virtute In.ij.de anima. Et ideo pueri tradūtur magistris disciplinādi. Sed iste nō indiguit magistro. īmo statim natus sciuit omnia.q: iste est dei sapientia increata per quam deus omnia condidit. Et h̄ est quod inquit.per quem fecit et secula.i.per cuius sapientiam fecit seculum inuisibile et visibile. Iste puer est ista sapientia a qua omnis alia sapientia deriuat'.et p quam dicit' sapiēs om̄is homo. Prouer.viij. Per me reges regnant et legum conditores iusta decernunt. Septima est quia alij pueri quando nascuntur sunt pleni immūdicijs:nec pulcritudo apparet in eis pfecta. Sed iste puer statim nat⁹ et anteq̄ natus fuit splendor et gloria dei.id ē gloriose substantie dei fuit ita q̄ tota pulcritudo dei in eo relucebat. Sap.vij. Candor est em̄ lucis eterne.et speculū sine macla dei maiestatis.j. Pe.j. Ipe est in quem desiderant gentes sine angeli prospicere. Ita est pulcer q̄ in eius visione consistit nostra beatitudo. Lu.x. Beati oculi qui vident que vos videtis. Etiā scdm humanitatem fuit pulcerrimus. Ps.xliiij

Speciosus forma pre filijs hoim. Et ita fuit pulcer q eius splendor faciei splēduit vsqz in orientem vt patuit in stella magoꝝ. et vsqz romam in sole patuit vt dictū est in pcedēti sermone. Et hoc ē qḋ dic. qui cū sit splēdor glorie. ¶ Octaua est. qꝛ alij pueri nō assimilant patribꝫ p om̄ia. sed in quibusdā lineamētis et accidētibꝫ. nō aūt in substātia. Sꝫ iste puer est substātie dei figura totā ipam cōtinēs et repsentās. ita q qui videt filiū vidz et patrē et ecōuerso. Job. xiiij. Phi. q vi. m. vi. et pa. m. Nō credis qꝛ ego in patre et pater i me est. Una ē ergo substātia et essentia patris et filij licz sint due psone. et ideo qui videt vnū videt et aliū. ppter qḋ apparet q iste puer vere est deꝰ. Et hoc est ꝛ figura substātie eiꝰ. ¶ Nona ē. quia alij pueri qn̄ nascuntur sunt imbecilles et ab alijs portant. Sed iste puer statim natus portauit et portat omnia verbo. virtutis sue id ē imperio potentie sue. Est ergo iste puer dei sapientia. dei gloria. dei substantia et dei virtus p quam om̄ia sunt pducta in esse et om̄ia cōseruant vt sint. Sicut em̄ oia pduxit. ita oia cōseruat. Grego. Sicut om̄ia ex nihilo facta sunt. ita in nihilū tenderent nisi manus conditoris ea teneret. Iste em̄ puer iacens in cunabulis om̄ia portabat et cōtinebat. Unde cantamus. Jacet in psepio et in nubibꝫ tonat. Et hoc est qḋ dicit. portans om̄ia verbo virtutis sue. ¶ Decia ē. qꝛ alij pueri nascuntur peccatores. Job. Omnes nascimur filij ire. Et iō indigent p baptismum mundari. sed iste nō fuit natus peccator sed statim natus fecit purgationem peccatoꝝ. quia statim meruit meritū infinitum p quod tota natura humana poterat purgari. sed i cruce meruit supabundāter meritum infinitum. p quod totam naturam purgauit. Apoc. j. Qui lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Iste ergo puer totꝰ mūdus lauit nos a peccatis nr̄is a qbꝫ nos nullꝰ vnq̄ poterat liberare seu purgare. Et h̄ ē qḋ ait. Purgatōz peccatoꝝ faciēs. ¶ Undecia ē. qꝛ pueri alij vel infātes nō cōsueuerūt hr̄i in reuerētia imo sedēt i tra cū infātibꝫ. S iste puer stati natus sedet ad dextrā dei pr̄is oipotētis i excelsis. Uñ existēs in gremio mr̄is sedebat ad dexterā maiestatis dei i excels. eo q sit erat beatꝰ et indigēs. cōphensor ꝛ viator. Et h̄ est qḋ dicit. Sedet ad dextrā maiestatis i excelsis. i. in equalitate dei inqntū deꝰ et in potioribꝫ bois pr̄is inqntū hō. Ipe em̄ fuit deꝰ et hō.

Et ideo inqntum deus p om̄ia fuit equal' deo patri. Inqntū xp̄o hō fuit sup oēm creaturaz visibilem et inuisibilem cōstitutus. Ephesi. j. Ipsum dedit caput sup oēm ecclesiā. ¶ Duodecima est. quia omnes alij pueri sunt infra angelos. sed iste puer fuit supra angelos sicut filius et dominus est supra seruos. Et hoc ē qḋ dicit. Tāto melior effectus angelis quāto differentius pre illis nomen hereditauit. Quia iste puer habuit nomen filij et domini. et angeli nomen serui. Unde dicuntur angeli. i. nūcij. Sed iste puer vt verus dei filius et dominus hereditauit. i. veraciter apprehēdit. nomē qḋ est sup om̄e nomē. vt i noie iesu om̄e ge. flec. ce. ꝛc. vt dic aplus ad Phili. ij. ꝛ Act. iiij. Neqz em̄ est aliud nomen sub celo datum hominibus i quo oporteat nos saluos fieri. Unde etiam inqntum fuit homo fuit super angelos in gratia et in gloria constitutus. Licet inqntum fuit homo mortalis et passibilis fuerit aliquantulum ab angelis minoratus. Psal'. viij. Minuisti e. pau. ab an. Sed et hodie sup angelos eum coronasti. ¶ Tredecima est quia. alij pueri generantur ab hominibus et sunt filij hoim. Sed iste puer est filius dei in celis sine matre. et in terra sine patre. Unde nec angeli nec homies sunt filij dei sicut iste. Et hoc est qḋ dicitur. Cui dixit aliqn̄ angeloꝝ. f. m. e. t. q. d. nulli. ꝛ si aliquādo angeli dicunt' filij dei iuxta illud. Job. xxxviij. vbi eras cum me simul laudarent astra matutina et iubilarent om̄es filij dei. Dicunt' filij di adoptiui. sicut et homines. j. Johan. iij. Uidete qualem caritatez dedit nobis deus pater vt filij dei nominemur et simus. sed iste est vnicus filius dei naturalis de eius substantia genitus. ergo iste puer homines et angelos excellit. ¶ Quartadecima est. quia alij pueri nascuntur et generantur i tempore. sed iste est genitus a deo patre in eternitate. Et hoc est quod ait. ego hodie genui te. id ē in eternitate. Unde ita est eternus sic deꝰ pater. et qꝛ eternitas ē tota sil'. seqt' q si pr̄ genuit eū in etnitate q sp genuit eū. ꝛ iō filiꝰ sp ē genitꝰ a pr̄e ꝛ sp generat'. Beata aūt virgo f̄m huanitatē assumptaz genuit eū hodie f̄m ecclesie representatōem. Prouer. viij. Ante colles ego pturiebar. ¶ Quintadecima ē. qꝛ etsi hominibꝫ vel angelis posset aliqua reuerētia exhiberi. tamē adoratio vt deus nō debꝫ alij creatura. ysa. xliij. Gliaz meā alti n̄ dabo. Sꝫ deꝰ mandat angelis. et multomagis hoibꝫ q istū

puerum debeant vt verum deum adorare. et hoc est. adorent eum omes angeli dei. Magi similiter eum adorauerūt. Mat. ij. Procidentes adorauerūt eum. Iste ergo puer est verus deus. cui⁹ ministri et nuncij sunt celestes spūs Ipē ergo facit celestes spūs angelos suos. id est nuncios suos. ad annūciandū misteria sua homib⁹. et ad ipos regendū et gubernandum et ministros suos scʒ eosdē spūs facit flamam ignis ad malos puniendū et coercendum. Et ideo amari et timeri et revereri debet vt verus deus ꝛ dominus. et hoc ē qui facit angelos suos spūs et ministros suos flamā ignis. Sedecima ē. qꝛ regnum et potentia omī homī deficit qꝛ vel homo dimittit regnū p mortē. vel regnum dimittit hoīem p aduersam fortunaʒ Sed thronus et regnū huius pueri est perpetuum: qđ nunqꝫ deficiet. Dani. vij. Potestas eius po. eter. que nō auferet et regnum ei⁹ qđ nō corrumpet. Et hoc est qđ ait. Thron⁹ tu⁹ in se. seculi. Regnabit ergo im ppetuū sup bonos p amorem et glīam. sup malos p timorē et penam. Et ideo multū debem⁹ solicite ei suire. et multū timere eum offendere. cū q̄ glia et pena ppetua est. ¶ Decimaseptima est. qꝛ regnū oīm alioꝝ errat multociēs in regimine. qꝛ frequēter in regno mūdi et curia male allegatur et male pceditur. et male sententiatur. Sed iste nunqꝫ ī regimie suo errat. nec regnū eius. i. iudiciū regni vnqꝫ ad dexterā: vel ad sinistrā declinat. sed est virga equitatis. Et hoc est qđ dicit. virga equitatis. virga regni tui. et tamē videt qꝫ mirabilit errēt in hoc regno dū impij sublimant. et iusti deprimunt. Ecc. viij. Sunt iusti quib⁹ mala pueniunt quasi opera egerint impioꝝ et sunt impij qui ita securi sūt q̄si iustoꝝ facta habeant. Et sic nō videt eq̄tas in regno dei. immo omīa vident a casu cōtingere. Ecc. ix. Vidi sub sole nec fortium esse bellum. nec velocium cursum. nec sapientium panem. nec doctoꝝ diuitias. nec artificū grām sed tempus casumqꝫ in omib⁹. Sed veraciter nō sic est. immo omīa recte ponderant et disponunt q̄uis hoc nos videre non valeamus Boetius. Et tu q̄uis causam tāte dispositionis ignoras. tamē qm̄ bonus rector mūdū temꝑat recte fieri ne dubites. ¶ Decimaoctaua ē qꝛ iste puer inq̄tū homo fuit rectissimus et bene dispositus. nam semꝑ dilexit iusticiā. et oīne bonū. nam iusticia virtus est generalis ad omē bonū. Mat. v. Attendite ne iusticiā vrāʒ faciatis co. ho. vt videamī ab eis. i. opa bona. Et sic semꝑ dilexit iusticiā ita semꝑ odiuit iniquitatem et omē malum. ꝛ ideo fuit rectissim⁹ in affectu. Et ideo deus vnxit eum oleo leticie . i. virtute spūssancti: et gratia q̄ letam faciunt animā ꝑ pticipibus suis. i. sup omēs sanctos q̄ fuerunt secū pticipes in pdicta virtute et gratia spūssancti. Et totū hoc debʒ intelligi inq̄ntum homo. qꝛ inq̄ntū homo fuit vnctus. ysa. lxj. Spūs dni sup me. Sic fuit plenus virtute et gratia spūssancti qꝫ de plenitudine eius nos omēs accepim⁹. et quicunqꝫ hunc spm̄sanctū vel aliquā gratiā habēt ab eo habēt. Iohā. j. De plenitudine eius nos omēs accepim⁹ gratiam p gratia. Omēs aūt alij sancti habuerūt gratiā p partes. Huic ipē fluuius gratiaꝝ et donoꝝ spūssancti se totum infudit vt ei non sit datus spūs ad mensuram. ¶ Decimanona ē qꝛ omīa alia pereūt preter seruiciū qđ isti puero impenditur. vt diuitie. delitie ꝛ honores ac etiā celi aerei peribunt sicut et terra et terrena. pibit enī hec figura terre cum omibus trenis et figura aeris. sicut in diluuio pierūt. Ceterū celi et terra ꝫm substantiam ineternū stabunt. sed seruitium quod isti puero fit nunqꝫ perit. sed cum defuncto recedit. Apoc. xiiij. Opera enī illoꝝ se. il. Ambro. Non sunt bona homīs que secū auferre nō potest. sola misericordia comes est defunctoꝝ. Et hoc est. Ipsi pibunt scʒ celi aerei et que in eis continentur. tu autē permanes. scilicet ad remunerandum opera tibi facta. Gene. xv. Ego merces tua magna nimis. ¶ Vicesima est. quia omnia alia mutātur et transeunt per prius et posterius. et preteritū recessit et futurū nō aduenit. Sʒ iste puer est etern⁹ ꝛ nō mutāt āni sui nec accedunt: nec recedunt. sed ineternū omīa sibi assunt simul. nec ē ei aliq̄d pteritū vel futurū. ꝫ oīa sūt psentia. Et iō certissimā sciaʒ de rebus hʒ. nec falli pt. nec in vllo mutari. Est ergo semꝑ idē et omīa sunt ei pn̄tia. qꝛ ipē ē etern⁹ ꝫm substātiam diuinā que hūanā naturā assumpsit. In eternitate aūt sunt oīa simul. et nō est pri⁹ aut posterius. et iō nullo mō mutat. Malach. iij. Ego dns et nō mutor. Boeci⁹. O q̄ ppetua mūdū rōne gubernas. Immobil stabilisqꝫ manens das cūcta moueri. Et hoc est qđ dicit velut ami. mu. e. et mu. tu aūt idem ipē es et an. t. nō deficiēt. In magna ergo reuerētia istū puerum habere debem⁹. cū tot excellentias de eo narrat aplus ꝛc.

¶ Dominica infra octauam natiuitatis de euangelio Sermo vndecimus.

Erat Joseph et maria mater hiesu mirantes super his que dicebantur de illo Luc. ij. Multa mirabilia sunt dicta et facta circa xpi natiuitatem in celo et in terra vt supra dictuz est propter que regio tota concutit̃ et omnes in admiratõem ducunt̃. Et quid miruz si alij in admiratõez ducunt̃ cum ioseph et maria mater eius qui de ipo pfectam fidem habebãt et sciebant ipm filiũ dei esse de spũsancto conceptum: et natũ ex ea. de his que dicebantur de illo de quib loquit̃ p̃sens euangeliũ. mirabãt̃ in quo principalit̃ quinq̃ cõtinent̃. Primũ est ioseph et marie sup his que dicebant̃ de xpo cõgrua admiratio. in pñcipio euãgelij. Secũdum est symeonis de hiesu ⁊ maria ardua prophetatio. ibi. Et benedixit illis symeon ⁊ dixit ad mariã matrẽ ei⁹. Ecce positus est hic ĩ ruinam ⁊c. Terciũ est anne de xpo cõfessio et verissima affirmatio. ibi. et erat anna pphetissa filia phanuel de tribu asser. Quartũ est marie ⁊ ioseph ad ppria remeatio cũ hiesu. ibi. Et vt pfecerũt oĩa s̃m legem dñi reuersi sunt ĩ galileã in ciuitatem suã nazareth. Quintũ ẽ xpi pfectus. et virtuosa cõfortatio. ibi. Puer aũt crescebat et confor. plenus sapiẽtia et gr̃a dei erat ĩ illo. ¶ Primo ergo ponit̃ ioseph ⁊ marie sup his q̃ dicebant̃ de xpo cõgrua admiratio. Cõgrue eñi mirabant̃ quando tot et talia cõtigerunt. Contigit eñi miratio ex his q̃ sup vsitatum cursum nature fiunt: et supra naturam existũt. quoꝝ causas ignoramus que vocantur mirabilia. multa aũt talia in xpi conceptõne et natiuitate cõtigerũt. ppt̃ q̃ ioseph et beata v̄go nõ immerito mirabãt̃. sic dic Origenes. cõgregem⁹ ĩ vnũ q̃ dicta et facta sunt ĩ xpi cõceptõe et natiuitate et videbim⁹ innumera mirabilia. ppt̃ qd totus mũd⁹ obstupescere debet ac etiam admirari. ¶ Primũ mirabile ẽ q: deus omnipotẽs misit extremũ baronem suũ. sc; angelũ gabrielẽ ad quãdã pauperculam virginẽ significãs sc; q volebat vnicuz filium suũ p oĩa sibi equalem ei coĩcare. vt sicut esset filius vnicus dei in celis ita esset vnic⁹ filius virginis in terris. et volebat q de ea carnem assumeret. fieret q; veraciter filius ei⁹ carnalis. Luc. j. Missus est angelus gabriel a deo ⁊c. Quis vnq̃ similem amorẽ audiuit. Secundũ mirabile fuit quia deus misit virgini. d. q spũssanctus descenderet in eam: et illud corpus formaret. et animã in eo crearet ita q ipa esset expers a consortio viri. nec vir in dicto puero aliquid facere haberet. et ideo esset fili⁹ dei. et filius virginis et non alicuius viri. et q portaret eum sine pena et pareret sine corruptione. et ideo virgo permaneret post partuz sicut fuerat ante partum. Luc. j. Spiritussanctus superueniet in te. et vir. altissi. obumbrabit ti. Quis audiuit vnq̃ tam admirabile et obstupendum. ¶ Tercium fuit. quia deus misit virgini dicendo q per predictum puerũ volebat genus humanum exaltare et liberare ita q homines per xpm a dyaboli potestate liberarentur et ĩ dei filios adoptarentur vt cũ ipso in eius regno perpetuo regnarent. Et iõ vocaret eum hiesum. id est saluatorem. qr homines saluaturus et redempturus erat. Mat. j. Uocabis nomen eius hiesum. Ipse eñi saluum faciet populũ suum a peccatis eoꝝ. Istd est omnino mirabile: et supra totius facultatẽ nature. Ista tria mirabilia audiuit beata virgo ab angelo gabriele. que si explicarent̃ plus q̃ centum mirabilia continerent. ¶ Quartum mirabile audiuit a beata Elizabeth quia eodem die conceptionis christi beata virgo iuit in domum Zacharie et salutauit Elizabeth: ad cuius vocem elizabeth clamauit et vocauit eam matrem domini sui. et dixit filiuz suum ex hoc exultasse ĩ vtero suo. Luc. j. Unde hoc mihi q veniat mater domini mei ad me. Ecce vt facta est vox salutationis tue ĩ auribus meis exultauit in gaudio infans in vtero meo. Istud fuit oĩno mirabile. ¶ Quintũ mirabile audiuit beata virgo ⁊ ioseph a pastoribus qui dixerunt eis q angelus domini cuz magna luce apparuit eis. quod nunq̃ auditũ est in toto veteri testamento. q angeli qui tam sepe apparuerunt patribus cum luce apparerent: et dixit eis q natus erat saluator mundi et q venirent in bethleem. et inuenirent infantem pannis inuolutum in presepio positum et subito cũ angelo hoc dicente. facta est multitudo magna angeloꝝ clamãtiũ. Gloria in excelsis deo. Et in terra pax homib ⁊c. Sextum mirabile fuit auditũ a magis qui de extremis terre venerant in tredecim diebus hierusalem: dicentes. Ubi est qui natus est rex iudeorum. Uidimus enĩ stel. eius in ori. ⁊ ve. ado.

rare eum. Et ven. beth. z stel. sta. sup̄ vbi erat puer. et ap. tbe. suis. ob. ei. mu. z pcidē. ado. eū vt patet Math. ij. De quib' v̄bis z factis maria et ioseph nō immerito potuerunt ām irari.

Septimum mirabile audierūt a simeone. q̄ nō vnum mirabile sed multa mirabilia dixit vt pater in hoc euāgelio scz q̄ ihesus posit' erat in ruinā et resurrectōem multoꝝ et in signum cui cōtradiceret. et q̄ cor et aiām virginis gla. io. transierat. ¶ Octauū mirabile audierūt ab ista āna filia phanuel. Sz qd mirabile dixerat. lucas causa breuitatis nō refert. nisi q̄ publice loq̄batur de xp̄o ip̄m cōfitēdo z ptestādo oīb' qui expectabāt redēp. israhel. Nonum mirabile audierūt ab angelo qui dixit eis vt fugerēt cum puero in egiptū p eo q̄ herodes quesitur' erat puerū ad perdendū eū. vt patet Math. ij. Istud fuit valde mirabile q̄ filius dei statim natus cogebatur fugere z querebat' ad occidendū q̄ venerat vitā dare. Bene ergo ioseph et m aria mirabant' de his q̄ dicebant' de illo q̄uis multa alia dicebant' q̄ nō sunt scripta. ¶ Secūdo ponit' de ihesu et maria simeonis ardua pphetatio. q̄ ait ad mariā matrē eius. Ecce positus est hic in ruinā z resurrectōez multoꝝ in israhel. vbi p̄imo pphetizat de xp̄o. secūdo de m̄re eius. Tria pphetizat de xp̄o et vnū de matre. De xp̄o em̄ tria p̄dicit scz q̄ debeat esse in ruinā multoꝝ ī israel et in resurrectōem sup. multoꝝ et in signū contradictōis. Sic ergo xp̄c fuit in ruinā et in resurrectōem multoꝝ. Circa qd sciendū q̄ xp̄c q̄ntū in se fuit venit dare vitam z resurrectōz oīb'. Joh. x. Ego veni vt vitam habeant. et .j. Thi. ij. Qui vult oēs h. sal. fie. Sed multi noluerūt hanc vitā lumīs gratie recipere. Jo. iij. Hoc ē aūt iudiciū q̄ lux venit in mundum et dilexerūt magis hoīes tenebras q̄ lucem. Job. xxiiij. Ipsi fuerūt rebelles lumī. qui dixerunt deo rece. a no. s. vi. t. no. In eodem. xxj.

Sciendū est etiam q̄ sic duplex ē mors. scz aīme et corpis. ita duplex ē vita et resurrectio scz corporis et aīme. Resurrectōem aūt et vitam corporis xp̄c venit oībus dare et omnib' dabit q̄ mortē nostrā moriēdo destruxit et vitam resurgendo reparauit. Sicut em̄ prim' homo destruxit naturā: ita xp̄c reparauit. Resurrectionem autem et vitam anime que consistit in gratia et gloria dei: venit dare solum eis qui sermonem eius seruauerūt. Johā. viij. Si quis ser. me. ser. nō gu. mor. in eternū. Exemplum. sicut potestas venit ptegere et saluare omnes de ciuitate nō cōsiderando merita aliquoꝝ. sed dum examīat ptegit et saluat solū illos qui bene se habent et statuta ciuitatis seruant. alios aūt cōdemnat et occidit. Ita venit xp̄c in mundū omnes saluare. Sed dum merita examinat. quosdam facit resurgere a peccatis. et quosdam relinquit in fecib' suis. Et h̄ ē qd hic dicit' q̄ ihesus positus fuit in resurrectōem multoꝝ sed nō oīm. Ita tn̄ causalit' positus fuit in resurrectōnem multoꝝ q̄ ip̄e fuit causa resurrectōis et vite oīm q̄ a peccatis resurrexerūt et vita gratie vixerūt. Joh. xj. Ego sum resurrectio et vita qui cre. ī me. etiā si mor. fu. vi. Occasionaliter aūt et non p causam fuit etiā in ruinā multoꝝ qui de factis et dictis xp̄i scandalizati fuerūt. vnde debuerūt edificari. z ad eum conuerti. Exemplū de sole. Sol em̄ simpliciter est causa illumīationis. sed est occasio obcecationis habentib' debilem visum vt noctuis. vel corruptis oculis. vel lippis. quia si sol non luceret viderent. Per hunc ergo modum christus venit in ruinam multoꝝ. Est ergo christus in ruinam maloꝝ p occasionem et in resurrectionem bonoꝝ per causam. ¶ Ubi nota q̄ nouem modis christus venit in ruinā et resurrectionem multorum. Primo venit in ruinam demonum. et resurrectōem hoīm causaliter. vt scz demones expellerent' de mundo: et homines assumerent' in celū. De p̄mo Jo. xij. Nunc princeps huius mundi eijcietur foras. De secundo ibidē. Et ego si exal. fu. a ter. om. tra. ad meipsum. i. hoīez qui habet cōuenientiā cum oīb'. Per quod fuit in resurrectōem et in repatōez ruine angeloꝝ q̄ de ipsis hominib' repata est. Secūdo venit causaliter in ruinam vicioꝝ et resurrectōem virtutū quia in aduentu christi vicia regnabant et virtutes supplante erant. Hoc fuit figuratū ī eo q̄ quando christus intrauit in egiptum oīa simulacra egipti corruerunt. ysa. xix. Ecce dominus ingredietur egiptum id est mundū: interp[illegible]tatur em̄ egiptus confusio et tenebre q̄ competunt mundo super nubem leuem. id est in carne mortali mouebuntur simulacra egipti. id est mundi peccata que sunt simulacra mundi et a mundo adorantur. Tercio venit in ruinam mortis nature et culpe et in resurrectionē nature z gratie causalit'. De p̄imo Osee xiij. Ero mors tua o mors. De secūdo Jo. xj. Ego sum resurrectio z vita zc. ¶ Quarto ve

nit in ruinam veteris testamēti q̄ntum ad cerimonialia. et in resurrectōnem novi. Math. xj. Usq̄ ad iohānem lex et ꝓphete. ij. Corin. v. ¶ Vetera transierūt; ecce nova oīa facta sūt. ¶ In cuius signum in morte xpi velū. te. scis. est. ¶ Quinto venit causaliter in ruinam veteris hominis. i. carnalis cōcupiscentie et in resurrectionem novi scz spūalis vite. Ro. vj. Vetus hō noster simul crucifixus est vt destruatur corpus peccati. ij. Corin. iiij. Licet his qui foris ē noster homo corrumpatur. tamen is qui intus est renouatur de die in diem. ¶ Sexto venit occasionaliter in ruinam iudeorum. sed causaliter in resurrectōem gentiliū. Joh. x. In iudiciū ī hūc mundū ego veni vt qui nō vident videant. et qui vident ceci fiant. ¶ Septimo venit occasionaliter in ruinā ꝑborum et sapientiū mūdi habentium intellectū superbum. qui dicūt virginē nō posse parere et virginē ꝑmanere. et deū nō posse nasci. et in resurrectōem simpliciū qui captiuant intellectum suum in obsequiū fidei xpi ij. Corin. x. In captiuitatē redigentes oēm intellectū hūanum in obsequiū xpi. i. cogētes eū credere ꝓ mento fidei que sunt nature impossibilia. Luce. x. Cōfitebor tibi pater celi ⁊ terre. q: abscon. hec a sapiē. ⁊ pru. ⁊ re. ea puulis. ¶ Octauo venit occasionaliter in ruinam hereticorum habentiū intellectū obcecatū dicentiū xpm corpus de celo attulisse et virginē angelū fuisse: qui sunt lapidandi et cōburēdi. Qd̄ figuratum est in verbo dn̄i quādo dixit moysi. Et si bestia tetigerit montē lapidabitur Exod. xix. Recte ipi sunt bestie nihil scientes vtpote cerdones et fabri et audent montem deitatis et hūanitatis xpi tangere. Et venit in resurrectōem fidelium qui xpm verum deū et hoīem confitentur: q: ipos cōfitebitur coram patre filios suos: et si filios et heredes Ro. vj. Math. x. Oīs qui me cōfitebitur coram homibꝰ. cōfitebor et ego. eum coram pa. m. ¶ Nono venit occasionaliter in ruinam malorum xpianorum qui de tāto beneficio ingrati existunt. q: xpc omnibus alijs reprobatis nos elegit in populum et filios suos. Ephe. j. Qui elegit nos ante mundi cōstitutōem. Et nos tantū beneficium non recognoscimus nec grates exhibemus. Et venit ī resurrectionem humilium xpianorum qui tantū beneficium cognoscunt dicentes. Quid retri. do. ꝓ o. q̄ re. m. c. sa. ac. ⁊c. ps. cxv. id est mortem parati sumus ꝓ ipo recipere. Tales deus suscitat et exaltat. Lu. j. Depo. po. de. se. ⁊ exalta. hu. Tales si cadant aliquādo ꝑ peccatum facit eos resurgere. Prouer. xxiiij. Septies in die cadit iustus ⁊ resurget. Sic ceciderūt apostoli et fecit eos resurgere. Sic igitur. primo. secundo. tercio. quarto. quīto modo venit xpc causaliter et per se in ruinam et resurrectionē. Sexto autem modo septimo et octauo et nono venit in ruinam occasionaliter. ¶ Item nota q̄ ihesus positus est in signum multiplex cui fuit contradictum et contradicitur omni die. P¶ Nouem enim modis ponitur et accipitur signum et istis modis omnibus ihesus positus fuit in signum. Primo enim positus est in signum contradictionis et percussionis vt signum ponitur ad sagittam. Venit eñ filius dei predicare paupertatem. contemptū mundanorum. et delitias carnis spernere. Et in signum horum omnia hec christus obseruabat et impleuit. Luce. ij. Hoc vobis signū inuenietis infantem pannis inuolutum. et positum in presepio. Ecce magna paupertas et contemptus mundanorum et delitiarū. Huic signo totus mundus contradicit. quia omnes volunt diuites esse et honores habere: et delitias carnis vti. Sapientie. ij. Fruamur bonis ī iuuentute quoniam hec est pars nostra. Itē christus tota die percutitur in factis suis tanq̄ signum a sagittis. Nihil enim facit de quo homines non murmurent. et eum verbis non percutient. Siue enim patienter sufferat malos vt corrigantur. siue acrius puniat eos pro merito factorum suorum. siue iustos permittat affligi vt puriores fiāt. siue remuneret malos in vita ista. tanq̄ nihil boni in futuro seculo habituros. semper homines murmurant. et percutiunt eum verbis. sicut filij israhel in deserto. Hieremie. xviij. Venite percutiamus eum lingua. Contra quos dicit apostolus prima Corinthiorum. x. Neq̄ murmuraueritis sicut quidam eorum murmurauerunt et perierunt ab exterminatore. ¶ Secundo fuit positus in signum directionis sicut ponitur corda et regula cementarij. quia ipse fuit exemplum et regula omnium operum nostrorum. Joh. xiij. Exemplum enim dedi vobis vt quemadmodum ego feci. et vos faciatis. Exodi. xxv. Omnia fac ſm exemplar quod tibi in monte monstratum est. id est in xpo qui est iusticie mons. ysa. vij. Propterea dn̄s ipse hoc dabit vobis signū. s. directōnis. Huic signo cōtradicitur a mūdo qui nullomō ī acti-

onibus suis regule xpi vult se conformare sed dicit. Sic volo sic iubeo sit pro rone volutas. Luc. xix. Nolumus hunc regnare super nos. ¶ Tercio fuit positus in signu sanatiois. sicut vrina clara et pulsus sedatus est signu sanitatis. et hoc qn fuit suspensus in ligno. quia tunc fuit signum q humana natura erat purgata et ira di sedata. Hoc figuratu fuit vbi dns dixit ad moysen. Fac serpente eneu et pone eum in signu. qui pcussus inspexerit eu viuet Nume. xxi. Quicunq ergo p fide xpm clare respicit in cruce suspesu signu est sanitatis anime Job iij. Sicut moyses exal. ser. in deser. ita exalta. opor. fi. hois. vt om. qui cre. in ipo non p. Sic aspexit eum latro de cruce et sal. fuit. Huic signo mudus cotradicit. qr in suis infirmitatibus ipm respicere cotemnit. et eius medicinas vt sanet sumere recusat. Quarto fuit positus in signum imitatois. sicut ponit vexillu in exercitu. Sicut em dicit Job. vij. Militia est vit. ho. sup ter. Et ideo in hac militia deb3 esse vexillifer et vexillum. xpc aut est vexillifer et crux qua sibi baiulauit est vexillum. Debem9 ergo si volumus in hac militia de hostibus triuphare imitari xpm portantem signu crucis vt accipiamus cruce penitetie et post ipm eam9. Mat. xvj. Si quis vult post me ve. ab. tol. cruce sua. sc3 penitetie et sequat me. Huic signo mud9 cotradicit. qr sub cruce et post cruce penitetie no vult ire. sed vadit post crucem numi et post cocupiscetias suas. et ideo de hostibus victoria no reportat. sed cosumitur ab eis. Prouer. xxiij. Uacantes potibus et dantes symbola cosument ab eis. Contra quos Eccli. xviij. Post cocupiscetias tuas non eas. faciut em te i gaudium inimicis tuis. ¶ Quinto fuit positus in signum euasionis. sicut quado capitur aliqua terra ponitur scutum vel vexillu dni in illa domo quam dns no vult expoliare. sed vult ea3 defendere. Christus em p sanguie3 suum e in signum euasionis omibus qui pdicto sanguine tincti sunt. Hoc figuratu fuit in sanguie agni de quo dns mandauit filijs israhel tingi super liminaria domorum vt no tangerent ab angelo pcutiente. Exo. xij. Erit vobis sanguis iste in signum. Quia angelus pcutiens no tetigit vbicunq vidit ostia h sanguine tincta. Quicunq vult euadere de excidio mundi qui tota die a demonibus capit et occiditur. oportet q tingatur sanguine christi. Unde in Ezechie. ix. viro volenti pcutere ciuitatem dictum e q omnes illos super quos viderit signum thau .i. signum crucis no deberet tangere. Quicunq at e insignit9 sanguie xpi habet signu thau sup caput in fronte sua. Hoc fuit figuratu in captione hiericho. de qua sola raab meretrix euaserat cum omi domo sua. qr cingulum coccineum appendit ad fenestram domus sue. vt patet Josue. ij. Cingulus rubeus sanguinem xpi significat. Huic signo mudus cotradicit. quia nec signum thau vult recipere. nec sanguine xpi tingi. immo vult nisi vanitatis signa portare et alia figurata. Sexto positus fuit in signum ostensionis. vt ponitur circulus i taberna ad ostendendu q ibi sit vinum. Sic ergo xpc positus est in signum ad ostendendu3 q vbicunq ipe est p gratiam suam. ibi est vinum leticie qd letificat deum et homies. et omne bonu. et vbicunq ipe non est nihil boni habitat. Ps. iiij. Signatum est sup nos lu. vul. t. d. Et nota hic de ficulnea cui maledixit xpc qr habebat solum folia que statim aruit. Sic sunt multi qui habent xpm solum extrinsecus p signa xpianitatis exteriora. sed non intus in corde p veritatem rei. Tales habent solu3 folia. et ideo maledicent a deo et arescent. debet em intus xpm habere. Cant. viij. pone me vt signaculum sup cor tuu. Huic signo mundus cotradicit. et dicit. q omia mala eueniut huis dei. et amatores mundi qui deu no habent omnia bona habent. j. Mach. j. Eamus et disponamus testamentum cum gentibus que circa nos sunt quia exquo recessimus ab eis inuenerunt nos multa mala. Job. xij. Abundant tabernacula predonum et audacter prouocant deum. ¶ Septimo fuit positus in signu3 clementie et pietatis peccatoribus. sicut arcus celestis fuit positus in nubibus celi in signum clementie dei quia pepercerat terre. sicut p3 Genesis. ix. Sic hiesus in modum arcus extensis brachijs crucifixus est ad recipiendum et osculandum peccatores. ysa. v. Leuabit dominus signum in nationes. Huic signo mudus otradicit. qr no se pijcit in brachijs xpi nec misericordia petit. h in malicia pseuerat. Octauo fuit positus in signum discretionis. sicut termini ponunt in campis ad discernendum campos. Sic et xpc in die iudicij. quando statuet oues a dextris et hedos a sinistris et ipe stabit i medio discernens inter eos. Huic signo mundus non poterit cotradicere quia tunc destructus erit mundus. et mundani in signis suis in-

ueniēt se deceptos. Ps. lxxiij. Signa nostra non vidimus iam non est. pphe. et n. no. cog. am. Sap. v. Ergo errauimus a via veritatis.
¶ Nono positus fuit in signum victorie ꝛ immortalitatis. sicut olim fiebat rome arcus triū phalis magnis principibus redeuntibus cū victoria. in signum victorie: et immortalitatis. quia dicebant eos inter deos immortalitatis translatos. Sic christus post resurrectionem deuicta morte ꝛ mundo et demonibus et omnibus inimicis positus est in celis gloriosus et habens omnium potestatem. in signum victorie et immortalitatis humane. Apoc. xij. Signum magnum apparuit in celo mulier amicta sole. id est. humanitas christi amicta sole diuinitatis et immortalitatis dei. ꝛ luna. id est mundus sub pedibus eius. ysa. lv. Erit dominus in signum eternum quod non auferetur. huic signo non contradicit mundus quia mūdus non est in celo vbi hoc signum erit. ysai. xxvi. Tollatur impi⁹ ne videat gloriā dei. ¶ Secundo pphetat de virgine dicens. Et tuā ip. ani. ptran. gla. i. gladius ipsius. scꝫ dolor habit⁹ de passione ipsius ptransibit tuā aīam. vt dicit Beda. Uel fm Crif. gladius. i. dolor dn̄ice passiōis ptrāsibit ipsius aīam quā reputas tuam. Uel resoluēdo possessiuū in primitiuū sic gladius dn̄ice passionis ptrāsibit tuam ipsius aīam. i. tu ipius. q: vt dicit Aug. aīma magis ē vbi amat q̄ꝫ vbi aīmat. ꝛ iō aīa virginis magis erat in filio suo xp̄o quem sup oīa diligebat q̄ꝫ in corpore suo. et ideo vulnera xp̄i ipa sensit. sic et xp̄c. q̄ꝫtum ad aīmi tristiciā. Ber. xp̄e in cruce carnē. maria spm̄ immolabat. ꝛ nisi q̄ spes marie semp affuit gloriose resurrectōnis filij. ipa fuisset mortua in passiōe filij p̄ dolore s̄ spes resurrectōis retinuit ei vitā. Addit aūt vt reuelētur ex mltis cordib⁹ cogitatōes. Istō vt nō ponit causatiue. s̄ cōsecutiue. Ex hoc ei secutū ē q̄ reuelate sunt vbiq̄ꝫ cogitatōes inde orū q̄ vsq̄ꝫ tunc latebāt. Sic reuelata fuit iniq̄ cogitatio herodis cū mādauit interfici pueros vt int ipos occideret xp̄c q̄ prius simulauerat se eum adorare. Sic pōtifices et phei simulabāt se zelatores legis. ꝛ ɔtra legē xp̄m occiderūt. Per qd̄ cogitatōes inuidie et auaricie eorū ostēse sunt. Q. ¶ Nota hic q̄ quatuordecim vicibus bt̄a virgo gladio fuit pforata i filij passiōe. Primo qn̄ vidit eum capi ꝛ ligari inter pdictorem. et omnes discipuli fugerūt ipse solo derelicto. Secundo quando coram iudicib⁹ false accusabatur et reus esse mortis iudicabatur. Tercio quando per totaꝫ noctē fuit illusus et alapis cesus et consput⁹. Quarto quando de mane eum vidit vinctum duci ad pylatum et stabant constanter accusantes eum q̄ deberet mori. ꝛ ipe nihil respondebat. Quinto quando vidit ipm̄ duci ad herodeꝫ qui iohannem interfecerat et christi sanguinē sitiebat. qui illusit illi tanq̄ꝫ insano et indutum veste alba remisit ad pylatum. Sexto quādo coram pylato a toto populo est accusatus vt eum crucifigeret. et pylatus sedens pro tribunali ipsum cruci condemnauit. Septimo quādo in atrio pylati fuit ligatus nudus ad columnam et fortissime flagellatus. Octauo quādo posita est corona spinea super caput eius et arundo pro sceptro in manu et indutus fuit purpura in derisionem regie dignitatis et velati sunt ei oculi et fuit alapis cesus et consputus et viliter illusus. Nono quando vidit eum exire cum cruce in collo inter duos latrones vadens ad mortem festinanter. Decimo quando vidit eum exui nudum. et super crucem clauis affigi et a toto populo maledici et conuicia inferri: dicente. Uach qui destruis templum dei. ꝛ in triduo reedificas illud. Undecimo quando vidit eum petere bibere et nō potuit habere sed dandum fuit ei vinum felle mixtum quod non potuit bibere. Duodecimo quando vidit eum pre maximo dolore lacrimantem et dicentem. Deus meus deus meus. vt quid dereliquisti me. et pre magna pena inclinauit caput: et emisit spiritum. Decimotercio quando corpus eius est depositum de cruce. et sepulture traditum. tunc tetigit eū et osculata est omnia vulnera eius et rediit in hierusalem semiuiua et tota consumpta. Plures ergo q̄ꝫ sint hore diei beata virgo transuerberata est gladio in morte filij. et ideo verum prophetauit symeon: dicens. Et tuā ipi⁹ aīmam pforauit gladi⁹. Et sic patet secundū.
Tercio ponitur anne de christo confessio et verissima affirmatio quia erat anna prophetissa filia phanuel. R. Ubi nota q̄ euangelista septem laudabiles conditiones de ista anna refert. propter quod eius testimoniū merito debet acceptari. Cui⁹ vita ē speculū oīb⁹ mulierib⁹. q: ꝛ bona v̄go et bt̄a nupta ꝛ bt̄a vidua fuit. ¶ Et i istis oīb⁹ h̄ ɔditō. h̄ seq̄ntib⁹

debent eam mulieres pro posse imitari. Prima conditio est quia vsq ad matrimoniu virginitatem cōseruauit. Iste est ille thesaurus preciosus abscōditus in agro carnis. et illa preciosa margarita pro qua emenda oīa largiri dn̄t. vt dicit' Mat. xiij. Quia nō est digna ponderatio cōtinētis aīme. Eccle. xv. Ipsi redditur cētesimus fructus et aureola et canticū speciale. Et ideo q̄ntū potest debet istū thesaurū mulier custodire. vel saltem vsq ad matrimonium Secunda est qr post mortē viri licz solū septē annis cum ipo fuerat alteri postea nō nupsit. Cum ergo vir et vxor sunt vna caro debet se vxor mortuo viro mortuā reputare et reliquū tp̄us in penitētia consumere. Unde in q̄busdam auibus hoc dicitur obseruari vt mortuo cōpare nulli alteri amplius societur. vt in turturibus. Tercia est qr toto tempe viduitatis sue bene se habuit et laudabiliter vixit. qd indicat virtutem in vidua magnā. virtus em̄ circa difficile est. Difficile est em̄ valde a cōsuetis abstinere. Cum igitur in matrimonio multa vana et delectabilia obseruent'. virtuosum est viduis ab oībus illis abstinere. et eis fruct⁹ sexagesimus pmittitur p labore. Quarta est quia circa templum frequēs erat: nō q aliquā do ab eo recederet. Sic vidue circa ecclesiam et in locis sanctis debent frequēter et libenter esse et nō discurrere p domos ociose et verbose. qr sicut anna meruit xp̄m videre qr in ecclesia cōuersabat'. sic ipe in ecclesia vident xp̄m et verba xp̄i audiunt. et dicunt verba xp̄i et christus est in medio earum. Quinta est qr ieiunā do corpus suum macerabat. sic debent vidue facere. Periculosus est em̄ status viduitatis si vidua delicate viuit. j. Thi. v. Uidua que in delicijs viuens est mortua est. Hiero. q̄diu eua abstinuit in paradiso virgo fuit. q̄cito p̄ceptum abstinentie violauit corruptōem sensit. Idem ad quandā virginem. O filia si apostolus castiganit corpus suum et in ser. redegit quomō adhuc tu iuuēcula ī feruore iuuentutis posita dapibus et vino plena. de castitate eris secura. Sexta est qr obsecratōībus insistit qd est acceptabile sacrificiū deo. obsecratō est petitio cum adiuratione. Multa em̄ sunt pro quib⁹ vidue debent orare et obsecrare. scz vt cōseruent' in bono et proficiāt in seruitio dei. et vt deus pacificet mundū. et cōuertat peccatores et similia. Septima est qr pp̄ter bona opera sua donum pphetie meruit habere. Uade et tu fac similiter. vt pp̄ter bona opa tua de⁹ reuelet tibi que tibi expediūt. Hec ergo āna sic laudabilis ipa hora superueniēs qua scz simeon accepit puerū ihesum cōfitebat' dn̄o et loquebat' de illo oībus qui expectabāt redēptionem israhel. i. oībus qui herodis alienigene tyrānide grauati liberationē populi et ciuitatis hierusalem expectabant pmittens p aduētum xp̄i et in ipo christo redemptōem a tyrannide supradicto q̄uis euāgelista expresse hoc nō dicat qr testimoniū mulieris in ecclesia nō admittitur. nec ī ecclesia loqui permittitur. vt dicit apl'us. j. thi. ij. Docere aūt mulierē nō pmitto. Sed ptra nō fuerūt liberati p xp̄z ab illo tyrānide. Responsio nō est intelligendū ad lr̄am. sed referendū est ad spūalem liberatōem quā plenarie p xp̄m cōsecuti sunt. Et sic patz terciū. Quarto ponit' marie et ioseph ad pp̄ria remeatio. ¶ Quinto ponit' christi pfectus et virtuosa cōfortatio. qr puer crescebat et cōfortabatur s̄m corpus plenus sapientia. quia ab instanti sue cōceptōnis plenus fuit. et gratia dei erat ī illo. Et sicut crescebat s̄m corpus: ita in vsu gratie et virtutū: que erant in illo. ¶ Quidam crescunt solum in corpe. ysa. lxv. Puer centum annoꝝ morietur. Et sic patz quintum.

¶ De epistola. ¶ Sermo. xij.

Quanto tempore heres paruulus est nihil differt a seruo. Gal. iiij. Quia bonū nō diligit' nisi cognitū. docet apl'us in ep̄la presenti maximū bonū. immo maxīa bona que p natiuitatē pueri cōsecuti sumus vt ī eius amore ardentius accēdamur. Nam ante eius aduētū eramus serui pcccati serui peccati seruitute detenti et sub iugo legis. gentes sub seruitute peccati. et iudei sub iugo legis. p xp̄i aūt aduentū ab vtroq sumus liberati et p gratiā spiritus ab vtroq in filios dei adoptati. Hec oīa apostol⁹ in p̄senti ep̄la ostēdit. In q̄ quidē epistola tria facit. Primo pponit hūane cōsuetudis similitudiem. p quā seruitutē et libertatē spūalem nitit' demōstrare in principio epistole. Secūdo predictam similitudiem ad ppositum adaptat. per quam ostendit in seruitute nos fuisse sed per christum libertatem habere. ibi. Ita et nos cū es. par. sub ele. mundi eramus ser. Tercio ostendit fructum quem p predictam libertatez habemus. siue ostendit euidens testimo-

nium p quod patet nos pdictam libertatē vt dei filios possidere abi. Quoniam aūt estis fi. dei misit deus spiritū fi. s. i cor. vj a. Primo ğ ꝓponit humane ꝯsuetudinis similitudinē. p quā seruitutē in qua fuimus ante aduentum xpi ⁊ libertatem spiritus quā adepti sumus p ipm nitit demōstrare dicens. Quāto tpe heres puulus est. etate ⁊ scientia nihil differt a seruo. quia cogitur vt seruus ⁊ verberatur et nullam habet suarum rerū potestatem cū sit dominus omnuū. i. q̄uis sit dominus omniū suarū rerum. Luce. xv. Fili omnia mea tua sūt. Sed ē sub tutoribus qui eum ab hostib⁹ tue antur ⁊ actoribus qui p eo causas agāt ⁊ bona eius pcurēt. ⁊ ipm in morib⁹ informent. et hoc nō semp ß vsq ad pfinitum temp⁹ a pre id ē a iure a patrib⁹ instituto. in quo tpe ordinatum ē a iure vt ei suaꝝ rerū potestas detur. Sunt eīm iura que sunt a patribus instituta determināta tps qn̄ tradēda ē hereditas successori. ⁊ qn̄ filiusfamilias relinquendus est sibipi vt se gerat ad sensum suum. In quo instruimur q pueri sub ferula discipline sunt tenēdi. ⁊ iō n̄ sūt dimittēdi sensui suo. Prouer. iiij. Qui pcit v. odi. f. su. In eodē. xxij. stulticia colligata est in corde pueri: et virga discipline fugabit eam. In eodem. xxiij. Noli subtrahere ab eo disciplinā. si ei pcusseris eū virga nō morietur. tu pcutis virga eum ⁊ animā illius ab inferno liberabis. In eodē. xxix. Puer qui dimittitur voluntati sue ꝯfundit mrēz suam. Eccl. vij. Melior ē ira risu. quia p tristiciam vultus corrigitur animus delinquentis. id ē melior ē aspera correctio patris q̄ blanda remissio. vt patz i heli sacerdote qui remisse corripuit filios suos di. Quare facitis res huiōi. q. Regū. ij. Et ideo occisi sunt in bello ambo vno die. ⁊ ipe cecidit de sella ⁊ fract⁹ ceruicib⁹ expirauit. Unde fertur de quodaz qui ibat ad suspendium. ⁊ pater plorās sequebatur eum. qui sub specie osculandi patrem amputauit dentibus sibi nasuz di. Ego vado ad suspendium quia nō correxisti me. Boetius i disci. sco. hec. Et ideo sicut deus bonus ⁊ sapiens pater quotidie corrigit nos flagellis et disciplina pacis eius semp nos erudit ad salutem. quia nō viriliter sed pueriliter viuim⁹. qd patet q̄tum ad quatuor. Primo q: tpalia. que quasi nulla sunt magis q̄ eterna diligimus sicut puulus magis diligit pomuz q̄ regnum: ⁊ a nociuis sicut puuli nō abstinem⁹

Prouer. j. Usqquo puuli diligitis infantiaz ⁊ stulti ea que sunt sibi noxia cupient. Secundo quia sicut puuli tota die nugis ⁊ ludis ⁊ spectaculis intenti sum⁹ magis q̄ saluti anime. Zachari. viij. Platee hierlm implebimini infātibus ⁊ puellis ludētibus. Baruth. iij. Qui in auibus celi ludunt. Tercio quia nihil certum de statu nr̄o iudicam⁹. sed tota die vagi corde sicut pueri qui vbiq cespitāt circūferimur omni vento. Contra qđ Prouerbi. iiij. palpebre tue pcedant gressus tuos. Unde illa sancta aīalia erant plena oculis ante et retro. vt patet Ezech. j. Quarto q: ꝯtrarijs affectibus tota die afficimur sicut puulus qui mō ridet ⁊ mō plorat. Prouer. xiij. Uult ⁊ n̄ vult piger. Et sic patet pmū. ¶ Secundo hanc similitudinem ad ꝓpositum adaptat p quam ostēdit nos ante xpi aduentum sub seruitute fuisse sz p ipm liberos eē. Dicit ğ. Ita et nos iudei cum essemus puuli cognitōe dei ⁊ viribus resistendi peccatis. eramus seruientes p terrorem minarum ⁊ p repromissionem bonoꝝ sub elementis. i. sub lege que p elementa intelligitur. quia ipa ē prima institutō ad fidem ⁊ iusticiā sicut ab elementis primum vsū discendi assumunt puuli. Elemētis dico mūdi. vnde lex dicitur elemētum mundi quia nō celestia et eterna pmittebat: sed terrena ⁊ trāsitoria. vt ē mūdus. Isa. j. Si volueritis ⁊ au. me. bo. t. ꝯme. Uel sub elemētis mundi. i. sub festis iudeoꝝ que accipiebant̄ ßm elementorū mundi cursum. qualia erant neomenie. i. lunares dies ⁊ sabbatū. Aug. Si itaq iudei sb elementis erant. quid differūt a paganis: Responsio. Pagani non sub elementis seruiūt: sed elemētis seruiunt. Colunt eīm astra ⁊ solem et lunā. aquā ⁊ terram ⁊ huiōi. Iudei v° sub elementis deo seruiebant. In elemētis ergo neomenias. i. lunares dies significat ⁊ sabbatum qđ iudei obseruabāt. nō q in elementis sperarēt vt pagani ß in his deū venerabātur. dum puuli erant. ⁊ ad tpus plenitudinis nōdum puenerant. Sicut eīm puulus sub pedagogo ē ⁊ actore ⁊ tutore anteq̄ sit adult⁹. ita iudeis adhuc puulis lex fuit pedagogus. q: timore ꝯpressit ⁊ pcept⁹ dei obedire coegit fuit etiā lex actor ⁊ tutor iudeis quos de⁹ heredes instituit dū puuli erant cognitōe dei. et virib⁹ resistēdi peccatis. Quo tpe erāt etiam quasi serui legalib⁹ i. territi penis a malis. ⁊ p mission. b⁹ tpaliū ad bona incitati. nec sui do-

minabātur sed vicia. nec suoꝝ.i. hereditatis
eterne.cū eēnt boꝝ dñi a deo ꝯstituti. Pris ꝗ
fuit lex tutoꝛis loco dū ꝯtra malignoꝝ spiri-
tuum impugnatōes ⁊ gentiliū ꝑsuasiones q̄
ad ydolatriā trahebāt illos defēdit admonē-
do. depcādo. et aliqñ puniēdo. ⁊ sic eterna bo
na illis ꝯseruauit. quoniā ex illis xp̄c mltos ex
inferno liberauit. Fuit etiā eis actoꝛ. quoniā
causam eius apud deum bene egit. dū ꝑ sacri
ficia ⁊ placatōes. ⁊ expiatōes deū eis placuit.
⁊ hoc vsq ad tp̄s p̄finitū.i. vsq ad aduētum
xp̄i. in quo ꝯstituit deus vt ꝑfecti ⁊ liberi fie-
rēt ⁊ hereditatē obtinerēt. Alioquin exhere-
ditarentur. de quo ipse subdit. At vbi venit
plenitudo tp̄is ⁊c. Hec oīa aug. Post ħ er-
go oñdit ꝙ ante xp̄i aduētū eramus sub ser
uitute. ꝯsequēter oñdit ꝙ ꝑ xp̄i aduētum su-
mus a seruitute liberati ⁊ in filios dei adopta
ti. Et hoc ē qd̄ di. At vbi venit. non facili ne-
cessitate: sed sola dei voluntate. plenitudo tē-
poris.i. postq̄ tp̄s p̄cedēs ꝯpletum ē. Ple-
nitudo em̄ tp̄is ē ꝯpletū tp̄s qd̄ p̄finitū fuit a
deo p̄re vt mitteret filiū. Uel plenitudo tp̄is
dr̄ tp̄s grē. Et hoc ꝓpter octo. ¶ Pri
mo ꝓpter carismatū datōem. quia in eo dan-
tur plena dona spūssancti. Johe. ij. Effundā
de spū meo sup oēm car. Act. ij. Repleti sunt
oēs spiritusancto. ¶ Secūdo ꝓpter pac̄ ple
nitudinē. quia in eo fuit plena pax in toto mū
do. Psal. xj. Orietur in dieb᷒ eius iusticia et
abūdantia pacis dominabitur. Ysa. ij. Con-
flabūt gla. su. in vo. et lan. su. in fal. ¶ Tercio
ꝓpter tp̄alium copiā. quia ī eo fuit plena abū
dātia. sicut spiritualiū ita ⁊ tp̄alium reꝝ. Jo-
hel. ij. Filie syon exultate ⁊ letamī in dño do
vr̄o. quia dedit vobis decoꝛē iusticie ⁊ descen
dere faciet ad vos imbrē tp̄antie ⁊ serotinum
sicut ī principio. ⁊ implebunt aree frumento
⁊ vino toꝛcularia redūdabūt ⁊ oleo ¶ Quar
to ꝓpter figuraꝝ adimpletōem. quia in eo om
nes figure ve. te. implete sūt ⁊ oīa que de xp̄o
fuerūt ꝓphetata impleta sunt. Mat. v. Non
veni legē soluere ſ adimplere. ¶ Quinto ꝓ-
pter tp̄is adimpletōem. quia in eo tp̄s imple-
tum ⁊ ꝯpletum ē. j. Coꝛ. x. Nos sumus in q.
fi. se. deue. ¶ Sexto ꝓpter misericoꝛdie reple
tōem. Tp̄e em̄ leg̃ iusticia vbiq regnabat sed
nūc misericoꝛdia dñi plena ē ter. ¶ Septimo
ꝓpter creaturaꝝ ꝯpletōem. Quid em̄ aliud
creatura petebat. nisi suo creatoꝛi ī aliqua cre
atura vniri. Ephe. j. Proposuit in eo dispē-
satōe plenitudinis tp̄oꝛum instaurare omnia
in xp̄o que in celis ⁊ que in terra sunt in ipso.

Octauo ꝓpter p̄mij redditōem. quia in
eo ꝑadisus ⁊ vita ē data. Luce. xxiij. Hodie
me. e. in ꝑadi. Math. xx. Uoca oꝑarios ⁊ red.
il. mer. Jo. iiij. Alij laboꝛauerūt ⁊ vos in la. e.
introistis. In hoc ꝗ tp̄e sic pleno: misit de᷒ fili
um suum naturalem.i. in carne apparere fecit
similē nobis. Ysa. xix. Cla. ad do. a facie tri. et
mit. e. sal. ⁊ ꝓpu. qui. li. e. Factum ex muliere ex
carnis assumptōe. Ro. j. Qui factus ē ei ex se
mine dauid ſm car. Et melius dicit factū q̄
natum. Fuerūt em̄ quidam heretici qui dixe-
runt eum nihil assumpsisse de coꝛpe virgineo
sed intrans in ip̄am cum quodā aereo coꝛpe
qd̄ sibi foꝛmauerat statim exiuit plus hono-
ris dātes aeri: q̄ virgini. nihil plus dātes vte
ro ip̄ius q̄ p̄sepio. Cōtra quos Gen. xxxvij.
Caro eī ⁊ frater noster ē. Psal. Homo nat᷒
ē in ea. Factum sub lege. Ad literā ꝓpter ob-
seruantiā circūcisiōis ſm legē datam abrahe
vt patet Gene. xvij. ⁊ ꝓpter obseruantiā puri
ficatōis ſm legem datā moysi. vt patz Leui.
xij. Adimpleuit aūt legē nō necessitate. qꝛ do-
minus legis. sed ꝑfecta humilitate. Mat. iij.
Sic decet nos implere omnē iusticiā.i. omnē
humilitatē. Sic ergo xp̄c factus ē ex muliere
⁊ sub lege ꝓpter duo. Primo ꝓpter redem-
ptōem a malo. secūdo ꝓpter collatōem boni
Duplicē em̄ effectū ex xp̄i incarnatōe ꝯsecu-
ti sumus. Primus est redemptio a malo et a
seruitute legis. ⁊ hoc ē. vt eos q̄ sub lege erāt.
id ē sub legis seruitute redimeret ab illa serui-
tute. Et hoc refert ad illud quod dicitum ē.
factum sub lege. Gal. iij. Christus nos rede-
mit a maledicto ⁊c. Secūdus effectus ē colla
tio gratie filialis. ⁊ hoc ē vt adoptōem filioꝝ
reciperemus. participes bonoꝝ gratie ei᷒ hic
in p̄nti. ⁊ gloꝛie in futuro. Ephe. j. Predesti-
nauit nos in adoptōem filioꝝ per ihm̄ xp̄m ī
ip̄m. Et respicit ad hoc qd̄ dicitur. factū ex
muliere. Factus est ergo sub lege vt. e. qui sub
lege e. re. nō solum a maledicto legis: sed a dy
abolo ⁊ a moꝛte eterna. Factus est ex muliere
vt adoptōem filioꝛum dei reciperemus. Cogi-
temus karissimi magna beneficia dei. Nā fa-
ctus est homo vt nos deos faceret. j. Joh. iij.
Uidete qualem caritatē dedit nobis deus pr̄
vt filij dei nominemur ⁊ simus. Factus ē ser-
uus vt nos liberaret. vt h̄ ps. Fact᷒ ē paup vt
nos ditaēt. j. Coꝛ. j. In oib᷒ diuites facti estis ī

illo in omni verbo ⁊ in omni sciẽtia ita ꝙ nihil vobis desit. Factus ē humilis vt nos secū exaltaret. Philip. ij. Humiliauit semetipm̃. ꝓpter qđ deus illū exaltauit ⁊ nos in ipo. Johan. xvij. Volo pater vt vbi ego sum illic sit et minister meus. s. eadem exaltatõe. Mortuus ē vt nos viuificaret. Johã. xij. Ego si exaltatus fuero a ter. id ē sup lignū leuatus ⁊ crucifix⁹ omnia traham ad meipm̃. i. hominem qui cõueniẽtiam habꝫ cū omnibus ⁊ ꝓpter quem facta sunt omnia traham ad vitā: quia ego sum vita. Descẽdit ad inferos vt nos inde extraheret. Zacha. ix. Tu aūt in testamẽto sanguinis tui eduxisti vinctos đ lacu in quo nō erat aqua. Resurrexit a mortuis vt nos resuscitaret. j. Cor. xv. Quoniã quidem p hominem mors. ⁊ p hominē resurrectio mortuoꝝ. Si autē xp̃c resurrexit ⁊ nos resurgemus. Ro. iiij. Mortuus ē ꝓpter peccata nr̃a ⁊ resurrexit ꝓpter iustificatõem nr̃am. Ascẽdit ad celos vt nos illuc duceret. Ephe. iiij. Ascẽdēs in altuꝫ captiuam duxit captiuitateꝫ. Johã. xiiij. Et si abiero ⁊ preparabo vobis locum. iterū venio ⁊ accipiam vos ad meipm̃ vt vbi sum ego: et vos sitis. O anima misera cogita hec magna beneficia dei ⁊ tota ꝯsurge in amorem ihū⁹ pueri. quia omnia hec fecit tibi ⁊ in ipius laudes erumpe. ⁊ dic cum ꝓpheta. Quid retri. do. p o. que re. mi. Et sic patet secūdum. ¶ Tercio ostẽdit euidens testimoniū ⁊ signum p quod patet nos pdictam libertatē vt dei filios possidere. Et hoc sic ē. Quoniã aūt estis filij. id ē hoc ē signum ⁊ testimonium ꝙ nō soluꝫ nos iudei: sed etiam vos gentiles estis p xp̃m facti filij adoptiui ipius dei. quia deus pater misit spūtū filij sui qui ē etiaꝫ spūs patris. quia a patre filioq₃ ꝓcedit. in corda nr̃a. s. tam iudeoꝝ q̃ꝫ gentilium. quia spiritus ꝓbat nos eē dei filios. vt ergo ꝓbaremur adoptati esse in filios a deo spiritum suum dedit nobis qui facit nos clamare. Et hoc sic ē. clamãtem. i. clamare faciētē abba pater. qđ nūq̃ꝫ presumeremus nisi spiritus doceret nos: ⁊ faceret dicere. Ro. viij. Ipe spiritus postulat ꝓ nobis. id ē postulare nos facit gemitibus inenarrabilibus. Abba hebraicum ē. id. ꝓm significãs qđ ⁊ pater. Pater xo grecū ē denĩatõe. q: deriuatur a pat. r quod grece dr̃ pater: s latinum ē institutõe. Sic ḡ iudeos grecos ⁊ latinos q̃ sunt adoptati p xp̃m in filios dei spūsanctus clamare facit deum xp̃m patrē suum eē ⁊ ipm̃ ꝯfitentur. Et nota ꝙ dicit spiritussanct⁹ nos facit clamare abba pater p quod dat intelligi ꝙ spiritussanct⁹ duobꝫ modis facit nos clamare. s. occulte qđ significatur in nomine occulto qđ ē abba. ⁊ a pte qđ significatur in nomine noto q đ ē pater. Pater em̃ aperte clamat dei ꝯgnitõem in intellectu. et dei virtuteꝫ in effectu. Cõsequẽter ꝯcludit dicens. Itaq₃ qui sic habet spiritū qui facit eum clamare. iã nō ē seruus: expulsa culpa om̃ino. Jo. xv. Iã nō dicaꝫ vos seruos: sed amicos. Sed filius infusa adoptõis grã. j. Joh. iij. Videte qualem caritatem dedit nobis deus vt filij dei nominemur ⁊ simus. Quod si filius per grãm ⁊ heres tãdeꝫ pticipãdo gliam p deum. i. p dei misericordiaꝫ. Ro. viij. ꝙ si filij ⁊ heredes. heredes quidem dei: coheredes aūt xp̃i. Cum ḡ sumus filij xp̃i debemus p viam xp̃i ambulare que fuit via discipline ⁊ virtutis. qui auteꝫ p viaꝫ xp̃i nō ambulant nō sunt filij. Hebre. xij. ꝙ si extra disciplinã estis cuius pticipes facti sunt omnes. ḡ adulteri ⁊ nō filij estis. Ibidem. Quem em̃ diligit deus castigat. flagellat autē omnē filium quē recipit. Si vis plura dicere de via xp̃i que fuit via paupertatis et penalitatis. humilitatis ⁊ caritatis. require in tabula ⁊c.

¶ In circūcisione dñi de euangelio. Ser. xiij

Postq̃ꝫ consummati sunt dies octo vt puer circūcideretur vocatū ē nomen ei⁹ ihs. Luce. ij. Ab ore veritatis regnū celoꝝ sinapi ꝯparatur. q: puum ē quãtitate ꝫ ē magnū virtute. nemo em̃ pōt in regnū celoꝝ intrare nisi sit puus sui reputatõne: et maximus virtute Math. xviij. Nisi ꝯuersi fueritis ⁊ effitiamini sicut puuli nō intrabitis in regnū ce. In e⁹ exemplū filius dei factus ē puus ĩ corpe ⁊ obsequijs qui est infinitus virtute. Et ideo euãgeliū pñs ē puum quãtitate ⁊ maximum ĩ virtute. quia illū ꝯtinet ⁊ describit. qui factus est octo dierum cū sit eternus ⁊ omnino immensus. In quo quidem euangelio tria mirabilia ꝯtinent. Primū ē quia eternus sub tpe clauditur. ibi. Postq̃ꝫ ꝯsū. sunt di. octo. Secūdū ē quia filius dei impassibilis patitur ⁊ circūcidit. ibi. vt circū. pu. Tercium ē quia deus innotabilis nominat. ibi. vo. est n. e. ihs. ¶ Primum ergo mirabile est. quia filius dei sub tpe

clauditur ⁊ infans octo dierꝫ efficitur. Filius quippe dei inq̄tū hō cepit habere dies et annos ⁊ patriā ⁊ gentes. ⁊ in tp̄e creuit ⁊ mortuus est. Et vide quia ex hoc ꝙ sub tp̄e claudit̄ ⁊ ꝑ ꝯsequēs sub lege quia tale tp̄s erat a lege determinatū. Gen̄. xvij. Infans octo dierum circūcidetur. In quo maxima eius misericordia circa homines demonstrat̄. Ex hoc eī voluit ꝯtineri sub lege vt hos qui sub lege erant redimeret. Expertus em̄ circūcisionis penaꝫ et alias cerimonias legis quas vt videmus seruauit. quia nō venit legē soluere sed adimplere Mat̄. v. cōpassus ē iudeis ⁊ eos ab illo onere liberauit. Math. xvj. Usqꝫ ad iohēꝫ lex et ꝓphete. Similiter expertus penalitates humane nature. s. famem. sitim. calorem ⁊ frigus. cōpatitur nobis sicut pius pater ⁊ tādē ab omnibus liberabit. Hebre. iiij. Nō em̄ habemus pōtificē qui nō possit ꝯpati infirmitatib; nostris. temptatū aūt ꝑ omnia. Malū em̄ nō cognoscitur nisi cognitū ⁊ exptum. Et iō filius dei voluit expiri nr̄a mala. s. paupꝑtatē. expulsionē ꝯtumeliam verboꝝ. falsam accusatiōeꝫ ⁊ nequā sniam. amicoꝝ derelictōem et tādem iniustā ⁊ violentā mortē ad quā omnia mala humane nature ordinant̄ vt ī omnib; malis nobis ꝯpateretur ⁊ ꝓ nobis patrem rogaret. Clamemus ḡ ad xp̄m secure si quodcūqꝫ malū patimur. quia ip̄e oīa expertus ē ⁊ iō nobis cōpatitur ⁊ ꝓ nobis apud deū aduocat. j. Joh̄ā. ij. Aduocatū hēm⁹ apd̄. d. p. ih̄m xp̄m iustū. ⁊ ip̄e ē ꝓpiciatio ꝓ peccatis nr̄is. Clausus ē ḡ sub tp̄e ⁊ lege ꝓ nr̄a salute. ⁊ iō non debet nobis durū videri si claudimur sub iugo xp̄i ⁊ penitētie ⁊ religionis. pro honore dei ⁊ bono nr̄o. Math. xj. Col. iii. m. su. v. Et sic patet pͥmum ¶ Secūdum mirabile ē. quia filius dei impassibilis patit̄ ⁊ circūcidit̄. Filius quippe dei inq̄tum deus ē ip̄a beatitudo. nec pati pt̄ ſ₃ inq̄tum hō passus ē penam circūcisionis ⁊ alias penas. In quib; omnib; simul patiebatur ⁊ beatus erat. Sic ḡ xp̄c circūcisus ē octauo die cultro lapideo in membro generatōis ſm qd̄ lex mādabat Leui. xij. Nō tn̄ cultrus lapideus erat de necessitate sacramēti. Et nota etiā ꝙ xp̄c inq̄tum hō nō tenebat̄ circūcidi. quia circuncisio fiebat ꝓ peccato originali tollēdo. ſ₃ pcc̄m originale nō fuit ī xp̄o. Bern̄. ad quid tibi circūcisio bone ih̄u necesse. q̄ nec peccatū ꝯtraxisti nec ꝯmisisti. qd̄ ip̄e nō feceris etas manifestat. qd̄ ꝟo nō ꝯtrâxeris ħ veritas ꝓbat. ⁊ patris deitas: ⁊ matrꝭ integritas Pater tibi ē ab eterno. ſ₃ deus ē in quē peccatū nō cadit. Mater tibi ē ex tp̄e ſ₃ ꝟgo ē: nec parere potuit incorruptio corruptelā ¶ ❧

Et ꝙ peccatum originale in xp̄o nō fuerit. ex duobus patet. Primo quia xp̄c nō fuit generatus ex ꝯcupiscētia carnali. nec ꝑ moduꝫ generatōis. quia nec in semine viri nec in sanguine mēstruoso impuro in quo libido ē. Un̄ etiam si deus mō formaret vnuꝫ hominem nō ꝑ viam generatōis: ſ₃ sicut pͥmū hominē vel pͥmā mulierē. talis nō haberet peccatū originale. ḡ multomagis xp̄c nō habuit. quia ꝑ viam generatōis formatus nō fuit. Secūdo idē pꝫ quia duo ꝯtraria nō possunt simul eē in eodē subiecto: ſ₃ iusticia originalis que ē contraria peccato originali fuit in xp̄o ḡ nō fuit ī eo peccatum originale. Assumpsit em̄ xp̄c carnem. ī ꝑfectissimo statu carnis. s. in statu carnis ante peccatū ꝓut fuit in pͥmis parētib; ante peccatū qui iusticiā originalē habuerūt. que ꝯsistebat ī hoc ꝙ anima erat subdita deo: nec aliqd̄ malū ꝯcupiscebat. ⁊ omnes vires inferiores subiecte erant ratōni. nec ad malū instigabant. ⁊ totuꝫ corp⁹ erat subiectū anime. Hec est iusticia originalis que perfectissime fuit in xp̄o. ad quam iusticiaꝫ sequebatur ꝙ omnia exteriora ad nutum subiecta fuissent homini sicut et xp̄o fuerunt qui talem iusticiā habuit Postqꝫ autem anima pͥmi hominis rebellisauit deo. etiam inferiores vires rebellisauerunt rationi ⁊ corpus anime. ⁊ in hoc cōsistit peccatum originale. quia cum tali inobedientia ⁊ ꝯcupiscētia ⁊ inordinatōne homo nascitur in qua peccatum ⁊ culpa ꝯtrahitur. Naꝫ dum anima infunditur ⁊ creatur in corpore ī fecto ⁊ maculato concupiā: maculatur et ip̄a Et ideo statim infusa est maculata. et consistit in culpa ip̄a. et peccatum originale. quod cum ipsa originatur. Ad quod sequit̄ ꝙ omnia exteriora rebellisant homini. Et si quereret̄ quomodo anima pueri statim creata ⁊ infusa rebellat deo: Dicendum qꝛ vt dicit apostolus ad Roma. v. In adam omnes peccauerunt. Unde anima ade rebellāte deo omnes rebellauerunt in ip̄o. pro eo. s. ꝙ ab adam accipimus corpus ⁊ naturā corruptam ī quo aīa creat̄ ⁊ maculat̄. ⁊ iō statim incitabilis est ad malum. ⁊ iō peccatū originale ē peccatum ꝯtractum ⁊ nō ꝯmissum. quia ī ip̄a infusione aīe ip̄m aīa ꝯtrahit. Et si q̄reret̄ vlterius q̄re

parētes mundati a peccato originali generāt filios cum peccato originali. Dicēdum ꝙ parētes mundant᷑ a peccato originali solū q̄tū ad culpā anime. ⁊ nō q̄ntum ad reatum pene. Vñ ipē fomes peccati ⁊ ꝯcupiscētia mali remanēt in carne. licet p baptismū ⁊ bona opa i tali ꝑsona minuat᷑. Ro. vij. Uideo aliā legē in mēbris meis repugnātem legi mentis mee. Et quia pentes dant filio corpus maculatū et aīa cum infunditur tali corpi maculat᷑. Et ideo parentes mūdati generāt filios cū peccato originali. etiā quantūcūq3 sancti. ꝓpter qd̄ nascimur oēs filij ire. vt dicit᷑ in Job. Et q2 originale p generatōēz introducitur. inde est ꝙ circūcisio i mēbro generatiōis fiebat. vt ibi fieret medela vñ fiebat ⁊ morbus. quoniā p que peccat quis p hec et torquetur Sap. xj. Octauo aūt die fiebat ꝓpter figurā. Omnia eñ in figura ꝯtingebāt illis. vt dr̄. j. ad Cor. x. Quia figurabat᷑ oblatio corruptionis per xp̄m fienda. que ꝑfecte cōplebitur in octaua etate. que ē etas resurgētium. Et si obijceret᷑ q2 videt᷑ omnino ꝙ xp̄c habuit originale peccatū. quia penas inflictas p peccato originali habuit. s. famem. sitim. calorē ⁊ frigus. ⁊ mortē. Dicēdū ē ꝙ xp̄c nullū defectū vel penalitatē ex natura ꝯtraxit. sed voluntarie assumpsit penalitates nr̄as vt posset nobis cōpati. vt dictū ē. Defectus aūt culpabiles nec assūpsit nec ꝯtraxit. Quatuor eñ mala siue vulnera ꝯsecutus ē hō ex peccato. que sunt infirmitas. ignorātia. ꝯcupiscētia ⁊ malicia. Christus aūt solam infirmitatem assumpsit que sequitur totā humanā naturam. s. calorē. famē. sitim. frigus. laborē. mortē. ⁊ hmōi. Et iō non habuit febres ⁊ dolores ventris. ⁊ alias infirmitates. que totā humanā naturā nō ꝯsequūtur. Nullo ḡ mō originale peccatū habuit q̄uis assumpsit penas p originali peccato inflictas. ¶ Sciēdum ē aūt ꝙ deus a principio mūdi vsq3 nūc ꝯtra peccatum originale tria remedia instituit ⁊ ordinauit. Nā homo fecit morbum ⁊ deus fecit remedium ¶ Primū remediū fuit sacrificiū pro adultis. Et inde ē ꝙ antiqui patres deo sacrificium offerebant. Si aūt paruli moriebant᷑ añ vsum liberi arbitrij. sufficiebat eis fides parentū. vt sicut a pentib9 introductū fuit peccatum ita p eosdem deleretur. Si aūt pentes paruloꝝ q̄ moriebant᷑ nō erāt fideles. paruli nō saluabantur. Secūdum fuit circūcisio tpē abrahe. quia deus mādauit abrahe ꝙ ipē ⁊ posteri eius deberēt circūcidi. Hoc ḡ remedium fuit datū solum in ꝓplo. p masculis. omnes aūt alij ꝓpli vsq3 ad xp̄m habuerūt remediū primū ac etiam femine iudeoꝝ. ¶ Tercium remediū fuit baptismus. Nam quia circūcisio nō erat remediū cōmune nec suaue. imo valde penosū. ⁊ ideo adueniēte medico suauitat᷑. s. ihū xp̄o vbi nō ē masculus ⁊ femina gentilis ⁊ iudeus circūcisio ⁊ ꝑputium. barbarus ⁊ scita. seruus ⁊ liber. vt dicit apl̄us ad Coll᷑. iij. instituit suaue ⁊ cōmune remediū. s. baptismum qui nō solum purgat peccatū: ꝫ apit celum qd̄ circūcisio nō faciebat: et hoc facit baptismus in virtute passionis xp̄i. que in ipō opat᷑ que ⁊ peccata deleuit ⁊ celū apuit. Baptismus ḡ ē remediū necessariū ad peccatum tollēdū et ad regnū dei introducēdum. Job. iij. Nisi quis re. fu. et aq̄ ⁊ s. s. nō pōt introire in regnū dei. Notādum ꝙ omnib9 istis remedijs xp̄c vsus fuit nō ꝓpter necessitatē. Nā circūcisus fuit ⁊ baptizatus. ⁊ in die purificatōnis p eo sacrificiū oblatū fuit. s. par turturū ⁊ du. pul. co. vt p3 Luce. ij. ¶ Quis nō indigeret voluit tñ hodie circūcidi ꝓpter nouē ¶ Primo ꝓpter bonitatē legis mosayce ostēdēdā. vt sc3 oñderet legem moysi eē bonā ⁊ a deo eē datam. ꝯtra hereticos qui vetus testamētū nō recipiūt. ⁊ dicūt ipm a dyabolo fuisse datum. Dum eñ xp̄c legem obseruat. ⁊ ꝫm legē circūciditur. ꝑfecto bonam esse ostendit legem. ¶ Secūdo ꝓpter veritatē humane carnis demōstrādam. vt ostēderet se verā carnē habere ⁊ nō fantasticā vel aereā. ꝯtra hereticos q̄ dicūt ipm corpus aereū habuisse. sicut apparuerūt interdum angeli in corporibus assumpt᷑ quia caro fantastica vel aerea nō pōt sanguinē emittere. Unde si corpus angeli apparentis scinderet᷑ ñ emanaret inde sanguis. ¶ Tercio ꝓpter fatoꝝum obseruātiam destruēdā. vt destrueret omnes malicias ⁊ fata que tunc fiebant ⁊ adhuc fiunt. Cauent eñ homines. q2 hodie ē caput anni dare aliquid de domibus suis. nec volunt ꝙ inde aliquid asportet᷑ nisi p̄mū aliquid inferat᷑. Cōtra quos xp̄c hodie dedit p̄ciosius qd̄ habebat. s. carnē ⁊ sanguinē suum. ⁊ nihil recepit. Multe eī obseruātie sunt in quib9 hoīes ponūt spem suam q̄s oēs xp̄c destruxit in circūcisione. In quo dedit intelligi ꝙ solum in filio dei incarnato debem9 habere spem. ⁊ solum ad ipm i omnib9 factis

nostris oculos mentis dirigere. et ideo nobis hodie ondit carnē suam. quia in eo spes salutis nr̄e cōsistere debet. Quasi di. xp̄c. Ecce ondo vobis in quo spem ponere debetis. et quid in omnibus factis vestris respicere debeatis. scz virtutez sanguinis mei. Quarto ꝓpter spem nr̄e redemptōnis firmā reddendam. vt firma spes nr̄e redemptōis haberetur. Dicebat eī xp̄c totam humanā naturaz redimere. que fuit maxima emptio. ꝑ maxima autē emptione dat̄ arra. vt firma sit emptio. et iō xp̄c dedit hodie arrā nr̄e redemptōis que sanguine xp̄i fienda erat: vt firma et rata ꝑmaneret. Postea eñ in cruce hāc solutōem cōpleuit. q̄ totū sanguinē suum fudit. j. Pe. j. Nō eī corruptibilibus auro vel ar. re. es. s; pre. san. ag. in con. ¶ Quinto ꝓpter exemplū humilitat̄ dādū. Et hoc ē qđ dicit Ber. Nullū habēs vestigiū vulneris. ligaturā vulneris nō refugit. nō sic impij nō sic agit ꝑuersitas elatōis humane. Erubescimus eī ligaturā vulnerū. qui int̄dum de vulneribꝫ gloriamur. Valde ꝓni ad vulnera postea ad remedia verecundi. Ille eī quē peccati reū nemo pōt arguere primū remediū sine vlla necessitate suscepit. Et iō circūcidi voluit vt omnē humilitatem impleret. Math. iij. Sic nos decet implere omnē iusticiā. i. omnē humilitatē. ¶ Sexto ꝓpter misteriū incarnatōnis celādum. vt sacramētum incarnatōis dyabolo celaret̄. Cū eñ circūcisio fieret circa peccatuꝫ originale credit dyabolꝰ et hūc peccatorē eē qui circūcidebat̄ qui et circūcisionis remedio indigebat. Propter hoc etiā voluit ꝙ mater sua ꝑpetua virgo despōsata eēt. ¶ Septimo ꝓpter onus circūcisiōis tollēdum vt exptus penā circūcisionis cōpateretur his qui circūcidebant̄ et sic ab illo onere eos liberaret vt dictū est. ¶ Octauo ꝓpter spūalem circūcisionē faciēdā vt onderet nos spūaliter exemplo sui circūcidi. Duplex ē eñ circūcisio s̄m Berñ. que debet fieri in nobis. scz exterior in carne. interior in mente. Circūcisio exterior cōsistit in duobꝫ. Primo in habitu ne sit supfluus. vanus et dissolutus. Secūdo in omnibus sensibus vt sint ordinati et nō dissoluti. Debemus ḡ eē circūcisi aspectu vt nō habeamus oclos sublimes et vagos ad vidēdū vana et ꝯcupiscēdum mulieres. Itez ī auditu vt nō audiamus vana et nociua. Itez in gustu et olfactu vt ab immoderato potu et cibo nos et ab his que ad ꝯcupiscētiam ꝓuocāt abstineamus. Item in tactu vt nō tangamus et operemur que tangere et opari nobis nō sunt licita. Similiter interior circūcisio in duobus ꝯsistit. s. in corde vt nō cogitemꝰ mala et vana. et in volūtate vt nō desideremus mala. Qui ḡ ad petrā xp̄m sic se circūcidit interius et exterius. vere cū xp̄o ē hodie circūcisus spiritualiter et hūc diē solēniter celebrat. Col. ij. Circūcisi estis in xp̄o circūcisione nō manufacta in expoliatōe corpis carnis s; in circū. d. n. ihu xp̄i. Sz qui se dissoluūt interius in corde et exterius in ope et dissolute opant̄. hi hodie cū xp̄o nō circūcidunt̄. nec hunc diē celebrāt s; ꝯtamināt spirituisancto r̄sistētes. Actu. vij. Dura ceruice et incircūcisi cordibꝫ et auribus vos spirituisancto semp restitistis. ¶ Nono voluit circūcidi et sanguinē suum fundi ꝓpter virtutē sui sanguinis demōstrādam. ad ostendendū ꝙ omnē virtuosam opatōem quā quicūqꝫ sanguis habet efficere. sanguis xp̄i specialiter efficit in nobis. ¶ Inuenimus eñ de sanguine quatuor virtutes. Primo eī sanguis habet rumpe vt sanguis hircoꝝ adamātem. quē nihil aliud frangere pōt. et hoc facit ꝑ calorē qui ē in illo sanguine virtualiter sicut calor ē virtualiter ī sole. Sic xp̄i sanguis frāgit cor hominis qđ ē durius et hoc ꝑ calorem spiritussancti. Quis eñ ē tamdurus vt dū recogitat sanguinē xp̄i ꝑ se totiēs effusum: vt ī eius amore nō frangatur et igne spiritussancti vrat̄. ¶ Secūdo sanguis habet mundare vt dixerunt pontifices capitolij ꝯstātino leproso ꝙ si lauaret̄ in sanguine pueroꝝ calido et fumanti mundaretur. Hoc pontifices habuerūt ꝑ responsa demonū qui de sanguine xp̄i dicere intenderūt. sed pontifices materialiter intellexer̄t. Sic sanguis xp̄i lauat a lepra peccati qđ solus sanguis xp̄i p̄t abstergē. Apoc. j. Qui lauit nos a peccatis nr̄is in sanguine suo. ꝑ quē sanguinē ꝯstantinus a lepra aīe et corpis ē mundatus. In baptismo eī sanguis xp̄i opatur. Tercio sanguis habꝫ viuificare et ꝯseruare vitā. Vñ quidā antiqui ph̄i dixerūt ꝙ aīa erat in sanguine siue sanguis pro eo ꝙ vita in sanguine ꝯseruatur. Leuit. xvij. Anima eñ omnis carnis in sanguine ē. i. vita. Sic sanguis xp̄i dedit nobis vitā gr̄e. Treñ. iiij. In vmbra tua viuemus in gentibus. Alia trāslatio habet. in sanguine tuo viuemus ī gētibus. Ephe. ij. Cū eēmus mortui in delictis et peccatis nr̄is ꝯuiuificauit nos xp̄c in illo scz

in sanguine xpi. Uñ adhuc omnes gentes super quas nō stillat sanguis xpi manēt mortui in delictis suis. Et hoc est qd̄ p̄ pphetam xp̄c dicit. Similis factus sum pellicano solitudinis. De quo fertur q̄ fac̄ suos pullos sub arbore. ⁊ dum p esca se absentat venit serpens ⁊ interficit eos. Pellicanus aūt rediens percutit rastro lat⁹ suum. de quo sanguis emanat. queꝫ distillat sup pullos. et sic eos reducit ad vitam. ⁊ intantuꝫ debilitatur q̄ fere moritur. Sic xp̄c vidēs filios suos morti traditos ab antiquo serpente sanguinē suum sup eos fudit. ⁊ sic reuocauit eos ad vitā. ad cuius effusionē debilitatus ē vsq3 ad mortē. ¶ Quarto sanguis habꝫ pulcrificare ⁊ colorare. quia sanguis de concha de quo tingit̄ purpura est pulcrior sup omnes colores rubeos. Est eniꝫ purpura quidaꝫ pannus tinctus in sanguine conche. ⁊ ē ita rubeus q̄ videtur flamā ignis pijcere quā sub pena capitis antiquitus nullus poterat induere nisi impiali p̄ditus vel regia dignitate. Uñ nec coccus. i. grana de quibus tingitur scharletum ⁊ verzenū quod ē lignum rubeum de quo tingunt̄ panni rubei. sunt aliquid respectu sanguinis conche. Exēplum de mulieribus que accipiūt babacelluꝫ. id ē granū ad colorādum ad pulcrificāduꝫ faciē. Sic sanguis xpi pulcrificat aīam sup omnia. Uñ beata agnes ait. San. e. or. g. m. Et iō aīa sup quam stillat sanguis xpi ē pulcrior res de mūdo ⁊ anima sup quam nō stillat est turpissima. ⁊ sic patet secūdum. Terciū mirabile ē q̄ filius dī innominabilis nominat̄. Nomina eñ ponūtur ad exprimēduꝫ pprietates rerū: ſ; nullū nomē nec omnia noīa simul possunt exprimere bonitatē et totā pprietatē dei que enarrari nō potest. eñ hodie nominatur. Uocatum ē inquit nomē eius ihs. i. saluator. Et hoc valde ꝯgrue in capite anni impositū ē ei nomen ihs. Romani nāq3 domini mundi adorabant solem ⁊ lunā ⁊ alios planetas. ponētes in eis salutem humanā ꝯsistere. ⁊ statuam solis vocabant appollinē. statuā ꝓ lune dyanā. statuā martis martē. ⁊ sic de alijs. Et ab ip̄is denominabāt omnes dies septimane a sole. s. diem solis. Sꝫ crescēte religione xp̄iana hoc nomen mutatū ē. ⁊ vocatur dominica. quia in ea dñs natus ē ⁊ circūcisus et in ea resurrexit. Secūdam aūt diē nominabāt a luna. s. diem lune. ⁊ sic de alijs. Septimum a saturno. s. diē saturni. Sed iudei vocant sabbatum. i. requiē. quia deus illo die ab opibus creatōis requieuit. in quo ip̄os imitamur. Annū aūt cōputabāt ſm motū solis. mēses autē ſm motū lune. Et sic patet q̄ ſm veritatē omnis dies ē caput anni ⁊ similiter caput mensis. q̄a quolibet die ē sol in aliquo puncto in quo nō erit vsq3 ad mēsem in sequenti lunari. Romani aūt ordinauerunt q̄ iannarius eēt primus mensis anni. vocātes eum ianuarium a ianulo qui fuit rex tuscie tāq̄ȝ aliquid numinis fuerit in eo. Et sic patet q̄ ſm ꝯputationem romanorum hodie ē primus dies anni. ſm aūt iudeos ⁊ multas alias cognatōes nō est sic q2 iudei accipiunt primum diē anni primā lunā aprilis. Ut ḡ xp̄c ostēderet. q̄ ip̄e est sal⁹ omnium et ip̄e solus deberet adorari. ⁊ ab ip̄o solo omnis salus debēt peti. voluit in capite anni vocari ihs. i. saluator. quia ip̄e solus saluat. vocatum est inquit nomen eius ihs. O nomē totiens vocatum. totiens expectatum. et tandiu desideratum. sed hodie primo exhibitum et saluatori impositum. Dudum enim longe erat a peccatoribus salus longe erat Ihesus xp̄c erat dominus vltionum deus exercituum vnde dauid agnoscens nomen potentie postulabat nomen clementie: di. Dic domīe anime mee. salus tua ego sum. Quasi dicat. Satis dixisti ego sum dominus. sat̄ scimus te eē dominum. et ideo absconde queso nomen potestatis: ⁊ exhibe nomen benignitatis. Fac vt cognoscamus te ihm. quod hodie impletum est. apparuit enim benignitas et hūanitas saluatoris no. dei. quoniam vo. e. n. e. ihs. O nomen omni honore et reuerentia dignum. Nō est fratres karissimi casualiter inuentum ⁊ impositum hoc nomen. sed a deo nominatum. Isaie. lxij. Uocabitur tibi nomē no. quod os do. nominauit. Ab angelo nūciatum Luce. j. Uocabis nomen eius ihesus. Ab apostolis predicatum Actuū. iiij. Non est aliud nomen sub celo datum hominibus ī quo oportet n. saluos fi. Ab omnibus creaturis adoratum ⁊ inuocatum Phil. ij. In nomine ihu om. ge. fle. ce. ter. et infer. Uocatum ē ḡ nomen eius ihs. Utinam sciremus exprimere ⁊ incorpare nobis dilectōem huius dulcissimi nominis qd̄ totiens legimus in scripturis. quod melos in ore iubilus in corde. vt di. Bern. Ideo di. quidā. Ihu dulcis memoria. dans vera cordis gaudia. sed super mel ⁊ omnia eius p̄sentia. Nl tamē suauius auditur. nil iocundius

nil cogitatur dulcius ꝙ ihs dei filius ihs spes penitētibus ꝙ pius est petentibus. ꝙ bonus te querentibus. sed quid inuenientibus ihū rex admirabilis ꝛ triūphator nobilis. dulcedo ineffabilis. totus desiderabilis. nec lingua pōt dicere. nec litera exprimē. expto pōt credere q̄d ihm diligere. Amor ihū dulcissim⁹ ꝛ vere suauissimus. plus milies gratissimus ꝙ dicē suffīcimus. ihū decus angelicum in aure dulce cāticum. in ore mel mirificum. in corde nectar celicum. ihū tua dilectio grata. mētis refectio replens sine fastidio. dās famē desiderio. Qui te gustant esuriūt. qui bibūt adhuc sitiunt desiderare nesciūt. nisi ihm quem diligūt. Et si volumus huius benedicti nominis dulcedinē ꝛ veritatem scire. nota ꝙ hoc nomē ihs est primo penitētib⁹ in refugiū. ¶ Quis eī peccator nō timeat nomē potētie. quis audeat sustinere deū vltionū. omnipotēs nomē ei⁹ Sed ecce ihs dulce refugiū. spes vera penitētib⁹. Math. j. Uocabis nomē eius ihm. Ipse eī saluum faciet ppl'm suum a peccatis eorū. Secūdo ē egrotātibus in remediū. Mathei. xvj. In nomie meo demonia eijciēt ꝛc. supra egro. ma. impo. ꝛ bene ha. Et ideo nō ē nomē ihū ab infirma aīa negligēdum. quia ī ipō hꝫ salutis antidotum. Bern. Habes eī o anima mea recōditum electuariū cū vasculo vocabuli q̄d ē ihus. q̄d nulli vnq̄ pesti inefficax inuenit̄. Tercio ē pugnātib⁹ in p̄sidiū. Subijcit eī oēm feritatem inimicoꝝ. Luce. x. Reuersi sunt discipuli di. Dn̄e in noie tuo etiam demonia subijciunt̄ nobis. Prouer. xviij. Turris fortissima nomē domini ad ipam ꝯfugiet iustus et saluabitur. Exemplū de beata agata. que dixit ꝙ feras nō timeret. quia audito nomine ihū mansuescūt. Quarto ē patientibus in solatium. Uñ ipe ꝯsolatur patientes. di. Lu. vj. Beati eritis cum vos oderint homines ꝛ exprobra. ꝛ eie. n. v. t. m. ꝑpter fili. ho. gau. ꝛ ex. Ecce n. m. v. mul. ē in ce. Ideo ibant apl'i gaudētes a. con. cōsi. quoniā dig. ha. sūt ꝓ no. hie. ꝯtu. pa. Actuū. v. Uñ dicebat apostolus in eodē. xxj. Ego nō solum alligari sed etiam mori in hierl'm patus sum ꝑpter nomē dn̄i ihū. Et ꝑpterea martires dn̄i ꝓ hoc noie patiebantur videbat̄ eis in magnis delitijs et solatijs eē. Quinto ē ꝓficientib⁹ in augmētū p̄s. lxxxiij. Ibunt de virtute in vir. s. in v̄tute nois ihū. quia sine ipō nihil possumus facere Prouer. iiij. Iustoꝝ semita quasi lux crescit ꝛ ꝓficit vsq̄ ad ꝑfectuꝫ diem. Et hoc in noīe ihū. quia omnia ꝑ ipm̄ facta sunt. Jo. j. Sexto ē deficientib⁹ in subsidium. hoc significatum ē Act. iij. vbi ait petrus claudo. In nomine ihū surge ꝛ ambula. Et statim surrexit. Si ḡ sedes ꝑ pigritiā sanet te ihs excutiēdo torporē. Si ꝑpter impotētiam sanet te ihs infūdendo vigorem. Septimo dat indulgētiam ꝛ remissionē peccatoꝝ ī ecclīa dei. vt habetur ꝑ hos versus. Cū ihs in missa quotiēs audis ꝙ maria. Et flectis genua dat Johānes tibi papa. Ob veniam scelerū viginti nempe dierum. Octauo ē credentibus ꝛ ꝯfitētibus ī honoris fastigium. Joh. j. Dedit eis potestateꝫ fi. dei fi. his qui credūt in no. e⁹. Quod ē maximus honor ꝛ ꝑfectus. quia si filij ꝛ heredes vt di. apl's ad ro. viij. Hoc ꝯgnouit angelus q̄ñ non ꝑmisit se adorari a Johe. Apoc. vlti. Nono ē ꝯtemplātibus in suspiriū. Isa. xxvj Domine nomen et memoriale tuuꝫ in desiderio anime. Nullū eī nomē ita excitat aīe desiderium spūale ꝛ suspirare facit sicut ihs. Exempluꝫ de beato ignatio qualiter habebat h̄ nomen impressum in corde suo. vt post mortem inueniretur in eo scriptum aureis literis. Decimo ē postulantibus ī exauditōis suffragium. Joh xv. Quicquid pe. pa. in no. m. dabit vobis. Nota quō hoc nomen Ihs ē titulus nr̄e petitōis in curia dei patris. et iō ecclīa semꝑ in fine omniū orōnum adiungit. ꝑ dn̄m nr̄m ihm xp̄m. Jus aūt istius tituli nō ꝯpetit omnib⁹: ꝛ iō nō oēs orōnes exaudiunt̄. Undecimo ē ꝑseuerātib⁹ in premium. Apoc. xxij. Et nomē in frontib⁹ eoꝝ. q. d. Hec est gloria eorum habere nomen dei ihū scriptum in frōtibus suis ꝛc.

¶ De epistola. ¶ Sermo. xiiij.

Apparuit benignitas ꝛ humanitas sal. no. dei ꝛc ad Titū. iij. In euangelio hodierno agitur de xp̄i circūcisione. in epl'a v̄o d̄ baptismo quē xp̄e instituit vt circūcisioni succederet. ꝑ quem saluamur ꝛ renascimur in filios dei. ꝛ ad vitā spūs. renouamur ꝛ renascimur. ī qua quidē epl'a apl's tria facit. Primo ostendit magnitudinē diuīe misericordie sup nos apparuisse ī eo ꝙ nos saluauit ī principio epistole. Secūdo determinat modū ꝑ quem nobis salus aduenit. ibi. ꝑ lauacrū regeneratōis

7 re. ſ. ſ. Tercio ponit finē ad quē ſaluatōnem talem ordinauit. ibi. vt iuſtificati gr̄a ipſius be. ſi mus. ſm ſpem vi. eter. ¶ Primo ḡ oñdit magnitudinē diuine miſericordie ſup nos apparuiſſe di. Appa. ben. 7 hūa. ſal. n. dei. i. larga miſericordia 7 clementia qua ſe voluit vnire nr̄e miſere nature. 7 pp̄ter nos miſer fieri. Ul benignus deus 7 humanatus ſaluator nr̄ deus apparuit. ſ. mundo p carnem. 7 nobis p fidem Et hoc nō ex opib9 iuſticie. que fecimus nos ſcʒ puus. Nullus nāqʒ hoc credat. ij. Thi. j. Qui vocauit nos vocatōe ſua facta non ſm opa nr̄a. Quia nulla bona fecerā9. imo poti9 cū inimici eēmus recōciliati ſumus dō Ro. v. Quippe quia etiā que videbant̄ bona nulla erant. Iſa. lxiiij. Et facti ſumus vt immundi omnes nos. quaſi pannus mēſtruate vniuerſe nr̄e iuſticie: ſʒ ſm ſuam miſericordiā ſaluos nos fecit. ſ. in paſſione ſua. Tre. iij. Miſericordie dn̄i quia nō ſumus ꝯſumpti nō nr̄e iuſticie. ¶ Conſequēter oñdit modū iſtius noſtre ſaluatōis. qui ē p baptiſmum habētem vim a xp̄i paſſione. Saluauit eī nos p lauacrū regeneratōis 7 renouatōis ſpūſſancti. i. qḋ fit per ſpiritūſanctū. ſ. p baptiſmū. qui lauacrū ē regeneratōnis. quia in eo regeneramur in filios dei. Jo. iij. Opoꝛtʒ vos naſci denuo. Et renouatōis. quia in eo depoſito veteri homine cū actibus ſuis renouamur in nouū hominē qui ſm deū creatus ē in iuſticia 7 ſanctificatione. vt dicit apl's ad Ephe. iiij. Que regeneratio 7 renouatio fit p ſpiritūſanctū. qui in baptiſmo opat̄. vn̄ talis regeneratio ſpūſſancti debet dici Renouatōis inquā ſpūſſancti quem ſpiritū effudit in nobis. nō tm̄ in nos ſʒ in nobis ad quietā ꝑmanētiam. 7 hoc abūde. quia ad r̄miſſionē omnīū peccatoꝝ 7 ad copiā omnīū virtutū. Joel. ij. Effundaʒ de ſpiritu meo ſup omnē carnē ꝛc. Et nota ꝙ idem ē regeneratio 7 renouatio in re. differunt tn̄ rōe. q2 regeneratio appellat̄ inq̄ītum dat eē ſp̄ale. renouatio vo inq̄ītum aufert vetus eē ſiue p2iſtinā vetuſtateʒ. Un̄ regeneratio dicit gr̄am ad bonū: renouatio vo gr̄am ꝯtra malū. hoc ē lauacruʒ de quo Zacha. xiij. Erit fons patens domui dauid in ablutōem peccatorum 7 mēſtruate. Et Ezech. xxxvj. Effundā ſup vos aquaʒ mūdā 7 mū. ab o. inqui. v̄ris. In q̄ quidē lauacro ſpirituſſanctus in copia datur ad ſancte 7 ſpiritualiter viuēdum. Et hoc eſt Quē. ſ. ſpiritū ſanctū effudit deſup nos abunde ad ſancte 7 ſpiritualiter viuendū 7 ad nos regenerādum et renouādum p ihm̄ xp̄m ſaluatorē nr̄m. i. p paſſionē ihū xp̄i in qua ꝓprie ſaluatoꝛis nomē accepit ſiue obtinuit. ¶ Cōſequēter tercio oſtēdit finē iſtius ſaluationis. Ad hoc em̄ nos ſaluauit p lauacrū baptiſmi. vt tādem ſimus heredes vite eterne. al's talis ſalus nihil valeret. 7 hoc ē. Ut iuſtificati gr̄a Sola em̄ gratia iuſtificat. Ro. iij. Juſtificati ḡ. ꝛc. Jp̄ius. ſ. p fi. Ro. v. Juſtificati ḡ ex fide pacem habeamus ad deum. Heredes ſimus ſm ſpem vite eterne. Ro. viij. Spe eniʒ ſalui facti ſumus. Tādem at̄ ſimus heredes ſm rē in xp̄o ihū dn̄o nr̄o in quo vita eterna ꝯſiſtit. Joh. xvij. Hec ē vi. e. vt cog. te ſo. ve. de. et q. mi. ihm xp̄m. Sed cōtra plures nō ſaluant̄ p baptiſmum et in p̄nti p gr̄am. 7 in futuro per gloꝛiā. ḡ xp̄c nō ſaluauit nos p baptiſmū. Dicēdum ē ꝙ xp̄c ſe habet vt medicus et vt ſol ī ſaluatōe hominis. Sicut em̄ medicus nō ſanat hominē ſine medicina: ſic nec xp̄c ſanat ſine baptiſmo. Jo. iij. Niſi quis re. fu. Sicut ḡ medicus pat medicinā 7 mādat dietam. ſic et xp̄c parauit ſacramēta eccleſie 7 mādauit abſtinētiam a malis. Et ſicut medicus diceretur homines ſanare qui haberet ita efficaces medicinas ꝙ quicūqʒ eas ſumeret ſanaretur. ſic 7 xp̄c dr̄ homines ſaluare. quia ſacramēta eccleſie ꝑparauit. que ſunt tante virtutis. vt q̄cūqʒ ea digne ſumit: ſaluatur. p hoc in p̄nti p gr̄am. 7 in futuro p gl'iam. q̄uis nō oēs ſaluētur. quia non omnes ea ſumunt. Similiter. ſe habet vt ſol. Manifeſtū ē em̄ ꝙ ſol totū mundū illuminat q̄ītum ē de ſe: ſed ſi quis claudit feneſtram nō illuminatur a ſole: ſʒ in tenebris manet. Sic 7 xp̄c ſtat ad oſtium vniuſcuiuſqʒ 7 vult intrare et illuminare omnē hominē: ſed nō illumīat niſi q̄ ei apeꝛuerit. Apoc. iij. Ego ſto ad oſti. et pul. ſi q. ap. m. intr. ad il. ꝛc. Peccatores aūt qui nolunt ei apire: ſed rebellant. nō illuminantur. Job. xxiiij. Jp̄i fuerūt rebelles lumini. qui di. deo. rece. a no. Jo. iij. Hoc ē iudiciū. q2 lux venit in mundum. 7 dilexit homi. mag. te. q̄ lucē. Et ſic patet ſecūdum 7 terciū. Quia in euan. agitur de circūciſione. et in ep'la de baptiſmo videamus. ī quātis baptiſmus excedit circūciſionē. A ¶ Notādum ḡ ꝙ baptiſmus excedit circūciſionē in tribus. ¶ Primo in cōmunitate quia baptiſm9 omnibus ē cōmunis: 7 marib9 7 mulieribus 7 iudeis ac gentilib9 7 oīb9 mādatur vt baptiſen-

tur. Math. xxviij. Docete oēs gentes baptizantes eos. Et ideo fit in aqua que omnibꝫ ē cōmunis ꝛ in necessitate ab omnibꝫ pōt ꝓferri. Circūcisio aūt non omnibus fuit cōmunis nec omnibus ē mādatum vt circūcidātur. sꝫ solum iudeis maribus. ¶ Secundo in suauitate. quia baptismus ē remedium suaue. ꝛ circūcisio austerū ꝛ durū. quia i loco neruoso fiebat. q̃uis cultrus lapideus nō fuerit de necessitate. ¶ Tercio in virtuositate. Naꝫ baptismꝰ ē maxime efficacie ꝛ virtutis. Excedit aūt baptismus circūcisionem in virtute q̃tum ad septem. ¶ Primo quia ꝑ baptismū omnes saluantur quicūqꝫ saluantur. Unde ē sacramētum necessitatis. Joh. iij. Nisi quis re. fu. ex aq̄ ꝛ s. s. ꝛc. Per circūcisionē aūt nō omnes saluabant̄ nec erat oībus necessaria. vt dictum ē. ¶ Secūdo quia ꝑ baptismū mundamur ꝛ a culpa ꝛ a pena. ꝛ a peccato originali ꝛ actuali quia vt dicit Aug. in puulis delet originale ꝛ in adultis originale et actuale. Opatur eīm in virtute passionis xp̄i. qui i passione sua nobis abluit in sanguine suo maculas peccatoꝝ nostroꝝ: ꝛ penas ꝑ eis sustinuit. Jsaie. liij. Uere languo. no. ip̄e tu. ꝛ do. no. ip. poꝛ. Ro. vj. Quicūqꝫ baptizati sumus in xp̄o ih̄u in morte ip̄ius baptizati sumus. i. in virtute mortis xp̄i. Circūcisio aūt mundabat hominē solū a culpa originali. nō aūt a pena. quia carētiam diuine visionis que erat pena originalis peccati nō auferebat. Circūcisi eīm illi descēdebāt ad limbū sicut alij. Nec etiam inuenitur dictum ab aliquo sancto. ꝙ circūcisio auferret peccatum actuale: sed solum originale qꝺ verum ē principaliter. Sed ex ꝯsequēti etiā auferebat actuale si inueniebat. et hoc solum q̃tum ad culpam: sꝫ nō q̃tum ad penam. ¶ Tercio quia in baptismo cōfertur gratia ꝛ datur spūssanctus abunde ad vincēdum ex omni pte peccatum. vt hic dr̄. ꝑ queꝫ eneruant̄ vires peccati vt ꝯcupiscētia nō ita dominetur nobis. et ꝑ quē habilitantur oīs potētie anime ad bene opandum ꝛ delectabiliter. Jn cuiꝰ figura sup xp̄m descēdebat spiritussanctus i specie colūbe. que ē animal fertile ꝛ omni mēse generat. Opatur eīm baptismus in virtute xp̄i crucifixi. cū quo peccatum ē crucifixum ꝛ vires eius sunt eneruate. ꝛ ꝯcupiscētia refrenata. Ro. vj. Uetus nr̄ hō. id ē ꝯcupiscētia carnalis simul crucifixus ē. vt destruat̄ corpus peccati ꝛ ꝯgeries peccatoꝝ.

Jn cuius figura mādauit dominus moysi vt suspēderet serpētem in ligno. vt patꝫ Numeri. xxj. Fac tibi serpētem eneū ꝛc. Serpēs venenās homines ē ip̄m peccatum qꝺ suspensum ē in ligno crucis. vt dicit Aug. Suspensus aūt nō habet vires nisi soluat̄. ꝛ iō peccatū nō pt̄ homini nocere nisi hō recedat a cruce. Peccatū eīm solū in cruce ligatum ꝛ suspēsum est. alubi aūt magnas vires habet. ꝑpter qꝺ dicit ap̄lus ad Gal. ij. Christo confixus sum cruci. Circūcisio aūt ꝛ si ꝯferebat gratiaꝫ ꝑ quam hō fiebat dignus do. nō tū ꝯferebat grām abundātem que eneruaret ꝯcupiscentiā peccati vt habilitaret potētias aīe ad faciliter ꝛ delectabiliter opandū bonū. ¶ Quarto quia ꝑ baptismū regeneramur in filios dei ꝛ renouamur a veteri homine in nouam creaturam. j. Joh. iij. Uidete qualē dilectōem dedit nobis deus. vt filij dei nominemur ꝛ simꝰ. Et ideo statim baptizati dicūtur xp̄iani. i. filij dī. Uñ in baptismo imprimit̄ caracter qui ē quoddā signum distinctiuum ponens hominē in specialē potestatē. Per circūcisioneꝫ aūt nō regenerabant̄ circūcisi in filios dei. magis q̃ alij iusti qui circūcisi nō erant. nec i ip̄a imprimebatur caracter ꝑ quē circūcisus i aliqua excellētia sup alios poneret̄. ¶ Quinto ꝑ baptismū totaliter hō eripitur a potestate dyaboli vt nec hic nec alubi baptizato dominetur. quia xp̄c in cruce. in cuius virtute agit baptismus dyabolum debellauit ꝛ i inferno religauit. vt dicit Aug. Unde cātamꝰ caput draconis saluatoꝛ ꝯtriuit in iordanis flumīe: ab eius potestate nos omnes eripuit. Col. j. Qui eripuit nos de potestate tenebrarum. i. demonū. Hoc fuit figuratū Exo. xv. qñ i mari rubro pharao cū toto exercitu suo submersus ē. ꝛ filij isr̄l liberati sunt. Mare rubrū ē baptismꝰ xp̄i sanguine rubricatꝰ. Psal. lxxxviij. Tu ꝯfregisti capita draconū in aquis. Circūcisio aūt nō totaliter eripiebat a potestate dyaboli. quia omnes saltem post mortē incarcerati in inferno detinebantur. ¶ Sexto qꝛ per baptismum ꝯfertur baptizato mirabilis vestis omniū virtutum ꝛ donoꝝ spiritussancti. que virtute passionis xp̄i in baptismo ꝯfert̄. Christus aūt in cruce exutus vestimētis: cōfecit mirabilem vestē virtutū. qꝛ i ea oēs xtutes fuere. noluit eīm nudus remanere quia vt dicit aug. nullū exemplū alicꝰ virtutis defuit i cruce qnimo oēs virtutes in cruce fuerunt.

Hec ē vestis stragulata ⁊ polimita .i. varia q̄ facit hoīem dignū nuptijs eternis quā quicū q̄ nō habet de nuptijs expellit᷑. Mathei .xxij. Amice quō huc intrasti nō habēs vestē nup. Hāc aūt vestē circūcisio cū tanta virtute nō ꝯferebat. quia q̄uis ꝯferret grām cū qua vir tutes infundunt᷑. tñ illa gratia ꝓtunc nō faciebat hominē dignū nuptijs eternis nec ꝑ illā tunc ad nuptias ibat. Hāc aūt vestē quidam xp̄ianoꝝ furātur cū dissimulāt se eē qđ nō sūt habētes vocē Jacob sed manus Esau. Sic fecit Pylatus qui dr̄ furatus fuisse tunicam incōsutilē xp̄i. Septimo. quia baptismus apit celū. Jn cuius figura baptizato xp̄o apti sunt celi Mat. iij. Circūcisio aūt celum nō aperiebat.

In epiphania dñi de euāgelio. Ser. xv.

Cum esset hiesus in bethleem iude in diebꝫ herodis. ecce magi ab oriente venerūt hierosolimaꝫ Mat. ij. Sicut dr̄ Eccl. ij. Sapiētia abscondita ⁊ thezaurus inuisus. q̄ vtilitas in vtrisqꝫ? Siquidē deus pr̄ mot⁹ misericordia sup insipientia ⁊ pauptate nr̄a. miserat nobis sapiētiam omnia docētem ⁊ thezaurū oīa replētē .s. filiū suum qui ē sapiētia ⁊ thezaurus suus. Coll. ij. Jpē ē in quo sunt oēs thezauri sapiētie ⁊ scie di absconditi. Sꝫ miserat eum in sacco nr̄e mortalitatis in q̄ abscōdebatur. ⁊ iō vt nobis eēt vtilis ⁊ pficuus hodie manifestauit ꝑ stellā. Et hoc valde cōgrue. Quia signū debet respondere signato. Thezaurus aūt iste manifestād⁹. erat lux vera que il. o. ho. ⁊ iō ꝑ stellam signū lucis ⁊ vasculum debuit reuelari. De cuius manifestatōe ⁊ veneratōe habetur in p̄sēti euāgelio. Quod .s. quidē euāgelium quatuor summarie ꝯtinet. Primo ꝯtinet magoꝝ aduentum ad xp̄m inquirēdam. Jn principio euāgelij. Secūdo herodis ꝯsiliū a .s. xp̄m occidēdaꝫ. ibi. Audiēs aūt hero. rex tur. ē valde. Tercio magoꝝ pfectum ad xp̄m venerādū. ibi. Qui cū audissēt regē abierūt. Et ecce stella ⁊c. Quarto dei respōsum magis factū ad suam patriā remeādum. ibi. Et respōso accepto in sompnis ne re. ad he. ꝑ ali. vi. re. sunt in regi. suā. ¶ Primo ḡ ponitur magorum aduētus ad xp̄m inquirēdum ibi. Cū natus eēt ih̄s in bethleem iude ad drīam alterius bethleem in galilea in tribu zabulon. vt patet Josue. xix. Jn diebus herodis. Sed quare nō dixit in diebus octauiani cesaris. Et dicēdū q̄ hoc nō dr̄ vt determinet tp̄s natiuitatis xp̄i ꝑ tp̄us herodis. ſ vt videatur impleta ꝓphetia Jacob que habetur Geñ. xlix. Nō auferet᷑ sceptrū d̄ iuda ⁊ dux de fe. e. donec veīat qui mittēdus ē. Sed iā ablatū erat sceptruꝫ de iuda quia iste herodes erat alienigena qui primus rex iudeoꝝ fuit. Et sic euangelista pbat xp̄m venisse ex triplici ꝓphetia. Ex ꝓphetia iacob qui ꝓphetauerat vt dictū ē de tpe. Ex ꝓphetia Michee. q̄ ꝓphetauit de loco. vt infra dicet᷑. Ex ꝓphetia Balaam qui ꝓphetauit de ortu stelle. Nume. xxiiij. Orietur stella ex iacob Manifestū ē ḡ xp̄m natū eē cū oēs iste tres ꝓphetie vno tpe sunt implete. Jsa. aūt de aduētu istoꝝ magoꝝ ꝓphetauit. vt patꝫ ī ep̄la hodierna. Et iō euāgelista hoc purissime supponēs ait. Cū natus eēt ⁊c. ecce magi. nō magi .i. malefici vt quidā dicūt: ſ magi .i. sapientes ⁊ phi. Fuerūt eī sapiētes ⁊ phi in terra ꝑsarū. Nā magus lingua ꝑsaꝝ idē ē qđ ph̄us lingua greca. ⁊ sapiēs lingua latina. Ab oriente venerūt hierosolimā .i. de pte oriētꝭ venerūt hierosolimā nō vocati. ⁊ iō hac nocte nō dicitur inuitatoriū. Venerūt aūt poti⁹ hierosolimā. q2 erat caput regni ⁊ ibi erāt scribe docētes legē. Venerūt ḡ hierosolimā vt interrogarēt scribas legis de loco vbi xp̄c nasci deberet. Et hoc ē. Vbi ē q̄ nat⁹ ē rex iudeorum? Nō inquirūt vtrū sit nat⁹ rex iudeoꝝ: ſ affirmāt q̄ natus ē rex. Nullus vnq̄ꝫ fuit nat⁹ rex p̄ter illū. Apoc. xix. Hñs in vestimēto ⁊ in femore suo scriptū. Rex regū ⁊ dñs dñantium q. d. Nō querim⁹ herodē regē iudeoꝝ. ſ quē dā puer recēter natū q̄ nat⁹ ē rex d̄ q̄ certi sumus. Vidim⁹ eī stellā e⁹ in oriēte nup exortā ei⁹ significātem ortū. ⁊ iō venim⁹ adorare euꝫ. Stella ē lumē fidei de celo descēdēs. q2 fides ē donum dei. vt dicit ap̄ls Ephe. ij. Oportet eīm q̄ hō primo ꝑ stellā fidei illuminet᷑ ⁊ ꝯsequēter adoret deū. Est ḡ primo necessaria illuminatio mētis ꝑ fidē. secūdo exhibitō opis per diuinū cultū. Videamus ergo ⁊ nos stellam ih̄u .i. veram fidem de eius incarnatōe habeamus. ⁊ veniamus puro corde adorare eū sicut ⁊ magi fecerūt. Et nota q̄ pastores venerunt voce excitati angelor. ⁊ magi lumine stelle. ⁊ vterqꝫ ad xp̄m venerādū venerūt. Et nos miseri ⁊ negligentes vtrunqꝫ habemus

z non imus. Nam vocem angelorum .i. predi
catorum quotidie audimus. et stellaz fidei vi
demus z tñ xp̄m puro corde et mente deuota
z mundis manibus nō adoramus. z iō omni
bus gentibus reprehensibiliores sumus. qz z
fidem et doctrinam et exempla bone vite ha
bemus. Mat. xj. Ve tibi bethsayda. quia si i
tyro z sydone facte fuissent ṽtutes. que facte
sunt in vobis olim in cinere z cilitio peniten
tiā egissent. Sed quare p stellaz visam ꝯgno
uerunt xp̄m filium dei natum fuisse. Aug. Sz
dicturus es a quibus audierunt ꝙ talis stella
xp̄m natuz significaret. ꝑfecto ab angelis ali
qua monitōe reuelatōis. Potuerūt igitur il
lis angeli dicere. Stellam quā videtis xp̄i est
Ite z adorate illum qui natus est. z simul iudi
cate qualis et quantus natus sit. Dicit' eñ ꝙ
hi tres magi fuerūt de ꝓgenie balaam. qui de
ortu stelle p̄dixerat. Qui in anno semel sicut
p̄decessores sui fecerāt. ibant sup montem vi
ctorialem. z tribus diebus ibi morantes se la
uabant. z orabāt deum vt eis illam stellā quā
balaam predixerat ostēderet. Quadam autez
vice. s. in nocte natiuitatis domini dum sic ibi
dem more solito morarētur. stella quedam su
pra montem ꝓpe eos apparuit. que habebat
formam pulcerrimi pueri super cuius caput
crux pēdebat. que magos allocuta est dicēs.
Ite velocius in terram iuda z ibi regem quez
queritis natū inuenietis. Qui statim cum ma
gna comitiua venire ceperunt. Sed quomo
do in tāparuo spacio tpis. s. i tredecim dieb
tātum venire potuerunt. s. ab oriente in hie
rusalē. que in medio mundi dicitur eē sita. Et
dōm est ꝙ si isti magi vt dictum est et verum
videtur et hieronimus testatur hoc: fuerunt
successores balaam potuerūt decenter venire
de patria sua vsqz ad hierl'm sup dromedari
os z camelos aīalia velocissima ambulando.
quia eorum patria est iuxta madian que non
est in capite orientis. z ē sita a hierl'm a parte
orientis. ad ip̄am orientalē plagam. Et ꝓpte
rea dicunt. Vidimus stellam in oriēte. i. in pa
tria nostra. que ē ad orientalē plagam. Et sic
hoc videtur dicere Isa. in ꝓphetia hodierna
di. Inundatio camelorum operiet te: z drome
darij madian z epha. Que sunt due regiōes
in arabia site. vt dicit Hiero. Remigius di
cit. Si isti fuerunt successores balaam. regio
istoꝝ nō longe distat a terra ꝓmissionis. Id
circo in tam breui spacio tpis venire hierl'm
potuerunt. Sed tūc querēdum ē quare euan
gelista di. eos venisse ab oriente. qđ non est.
Quia ab illa regione venerūt que in orienta
li pte iudeis sita est. Si aūt venerunt de capi
te orientis qđ distat a hierl'm ꝑiter vnius an
ni. tunc dōm est ꝙ ille deus qui stellaz orri fe
cit z creauit. ꝑduxit eos sua virtute i tampar
uo tpe ab oriente in hierl'm in. xiij. diebus. vt
dicit Remigius. ꝯ̄uis Criso. dicat ꝙ p bien
nium ante iter arripuerunt. ita ꝙ p annum et
xiij. dies venerunt in hierl'm: sed hoc nō tene
tur. ¶ Queritur de hac stella an fuerit
vna de alijs. Et dōm ꝙ non. quia ab alijs dif
ferebat ꝙ̄tuz ad quinqz. Primo in ortu siue
creatōne. quia alie stelle a principio create sūt
sed hanc tūc puer natus creauit z magis vt p̄
iret deputauit. Secundo in situ. quia fm ful
gentium nō erat in celo cum alijs sed in aere
ꝓpinquo nobis. Tercio in actu. quia lucebat
die ac nocte: licz aliquādo occultaret'. Quar
to in motu. quia nō circulariter sicut alie. sed i
rectum ibat. et antecedebat eos. nec continue
mouebat': sed cuz ip̄i ibant z ip̄a mouebatur
z ꝓcedebat. z cuz stabant: z ip̄a stabat. Qui
to in duratōe. quia alie stelle ꝑpetue sunt. sed
hec pacto officio in precedentē materiam re
dacta est. ¶ Item nota ꝙ hec stella dicit' ei9
scz xp̄i. quia ab eo de nouo creata. ad sue nati
uitatis indiciū. z ad locum natiuitatis osten
dendum. Non aūt dicitur eius quasi ip̄e stel
larum dominus sit natus sub stelle dn̄io sicut
aliqui mētiunt' astrologi. cum nec etiam nos
sic nascamur. ita ꝙ ex stellis vel ꝯstellatōe effi
ciatur aliquis bonus vel malus. Aug. Hic iā
erubescat stulticia sacrilega que sub stellaruz
decreto putat eē natum xp̄m. Nullos eñ ho
mines nasci sic credit qui recte credit in xp̄m.
Verū nec hec stella fecit xp̄m mirabiliter ve
nire: sed ipsam fecit xp̄s mirabiliter apparere.
Ip̄e enim natus ex matre nouum sydus celo
ostēdit. Qui natus ex patre celum terramqz
creauit. Eo nascente lux noua est in stella re
uelata. quo moriente lux antiqua est i sole ve
lata. Eo nascente superi nouo honore clarue
runt. quo moriēte inferi nouo tremore trem
erunt. quo resurgēte discipuli nouo amore ex
arserunt. quo ascendente celi nouo obsequio
patuerunt. Tamen verum ē quicquid fuerit
de xp̄o ꝙ stelle habent effectus sup corpa hu
mana et alia corpora ꝙ̄tū ad qualitates acti
uas et passiuas alterādas. z nō super liberū

arbitrium nisi indirecte. vt dicit Aug. Greg.
Cris. et alij doctores. Unde nō efficiunt ho-
minem bonum vel malum. sed inclinant et di
sponunt homies ad bonum vel malū. vel ad
diuersa vicia. et ad diuersas virtutes et artes
et exercitia. Nihilominꝰ tamē homies possūt
ꝑ liberū arbitrium talibꝰ inclinationibꝰ et di-
spositōibꝰ resistere. Propter qḋ dic. Ptho-
lomeus ꝙ sapiens homo dn̄atur astris. stul-
tus aūt ab astris mutatᷣ. Ecc. xxvij. Hō sapi
ens manebit in sapientia sua vt sol. stultꝰ aūt
vt luna mutatur. quia vt dicunt Ysi. et Cris.
et multi alij sancti doctores. Si ex stellis ē ꝙ
sumus boni vel mali. ergo nec bonum nostrū
est laudabile. nec malum vituperabile. et ꝑ cō
sequens nec premia nec supplicia meremur.
Frustra enī ponerentur leges et pcepta. Itē
si adulter ⁊ homicida ꝑ stellas fiunt magna ē
stellarum iniquitas. maior est aūt illius q̄ ad
hoc eas creauit. vt dicit ysid. Ex quo sequitᷣ.
sicut dicit Boetius. ꝙ omia crimia ī autorez
stellarū scȝ deum referantᷣ. qḋ nephas est co-
gitare. Et sic patet primū. ¶ Secūdo ponitᷣ
herodis cōsiliū ad xp̄m occidendū. Et hoc ē
Audiēs aūt herodes rex. scȝ ꝙ rex iudeoꝝ es-
set natus. turbatꝰ ē. qꝛ prīo timebat interitū
regni sui. Turbatꝰ est etiā ꝓpᷣ iram romanoꝝ
quā incurreret si cōsentiret nouo regi. Decre
uerāt enī romani. ne q̄s rex vel deꝰ sine eoruȝ
licētia diceretᷣ. Turbatꝰ ē etiā ꝓpᷣ astātē mul
titudiem magos comitātē. q̄si erubescēs aliū
q̄ȝ se regē q̄ri ī regno suo. Turbata ē et omis
hierosolia cū illo. Sȝ q̄re cuȝ potiꝰ. deberent
gaudere de rege suo nato. cuȝ herodes alieni
gena ⁊ tyrānꝰ eēt. Et dōm ꝙ ī ꝟitate ñ sunt
turbati. ꝟ turbatōeȝ simulauerūt vt herodis
fauorē haberēt. qꝛ si turbatōȝ nō ostēdissent
eiꝰ īdignatōȝ incurrissēt. qꝛ mltū iudeoꝝ effū
debat sanguieȝ. ⁊ eis iugū īportabile impone
bat. Ul si ī rei ꝟitate aliq̄lr̄ turbati sūt. iō sr̄
turbati. qꝛ nouitatē ⁊ mutatōȝ timebant. in q̄
posset eē piculū ꝑsonarū et rerū. Et ꝯgregās
oēs pricipes sacerdotū. q̄ ī téplo dei sacrificia
offerebāt. et scribas ꝑplī. q ꝑplm̄ scȝ de lege et
ꝓphetis docebāt. sciscitabatᷣ ab eis. i. q̄rebat
qꝛ bono zelo. vbi xp̄e nasceretᷣ. i. nasci ſm pro
phetas debebat. qꝛ oēs ꝓphete de xp̄o. id ē de
messia futuro q̄ eos saluare debebat ꝓpheta-
uerunt. At illi habito prius cōsilio inter se ꝑ
scripturas scrutātes. dixerūt ꝙ in bethleē iu-
de. que prīo vocata est effrata debebat nasci.
Et sic erat ꝑ Micheā ꝓphetam scriptū cap.
v. Et tu bethleeȝ effrata puulus es in milibꝰ
iuda. ex te enī egre. dominator in isᷓ. Tunc he-
rodes clam a scribis et sacerdotibꝰ sibi ab eis
cauens ne maliciam eius ꝑpenderent et impe
dirent vocatis magis diligēter didicit ab eis
tempus stelle quando apparuisset eis primo.
Et mittens illos in bethleē. i. hortans eos vt
irent. ait illis. Ite et interrogate diligenter de
puero. Et cum inueneritis ⁊ adoraueritis. re
nunciate mihi locum et puerum et omia q̄ in-
ueneritis. i. Renūciate dico ad me redeundo.
vt ꝑsonaliter et oretenus mihi omia enarre-
tis vt et ego similitᷣ veniam et adorem eum.
Indecēs ei videtᷣ ꝙ vos veniatis ab extremis
terre ad eum adorandum. ⁊ ego qui suȝ iuxta
nō faciā reuerentiā ei. Et ideo bono aīmo ⁊
ex rōnabili causa videbatᷣ querere. Sed fru-
stra iacitᷣ rhete āte oculos pēnatoꝝ. et oē hu-
manum studiū cōtra dei cōsiliū est inane. satis
quesiuit saul dauid et pluries habuit eum in-
ter manus ⁊ voluit cōfodere eū et tamē nūq̄ȝ
potuit eum occidere. Et filij iacob posse suȝ
totum fecerunt vt interficerent ioseph et ha-
buerunt eum ꝑ manibus ⁊ tamē nō potuerūt
eum delere. quia deus ordinauerat ipȝ super
eos regnare. Sic herodes omē studiū adhi-
buit vt xp̄m interficeret. et ñ potuit. Et sic pȝ
secūdū. ¶ Tercio ponitᷣ magoꝝ ꝓfectus ad
christum venerandū. Et hoc est. Qui cū au
dissent regem abierunt itinere quo ceperant
egredientes de hierusaleȝ. Quibus egressis
statim stella quā viderant reapparuit et mo-
re solito antecedebat eos vsq̄ȝ dum veniens
staret supra domum vbi erat puer. Ex q̄ pa-
tet ꝙ dum ingressi fuerant hierusalem stella
se occultauit ne hierosolimite et herodes eaȝ
viderent. qui indigni fuerunt christi stellā vi-
dere. Uel quia indecens erat eis signum ostē
dere. cum habebant prophetiam. que debe-
bat eis sufficere. Ex quo etiam patet ꝙ dum
homo confidit in deum. ⁊ ei se totum commit
tit. deus illuminat et dirigit eum. quando au-
tem derelicto deo confugit ad auxilium ho-
minum. deus subtrahit ei auxilium. et per cō-
sequens confunditur et maledicitur. Hiere.
xvij. Maledictus homo qui confidit in hoīe
et ponit car. b. a. s. Benedictus vir qui confi-
dit in domino ⁊ erit dominus fiducia eiꝰ. Isti
magi habebant stellam ducem sui. et venerūt
ad consulendum herodem. Sic multi xp̄iani

habent stellam verbi dei. que illuminat gress⁹
oim volentium recte ambulare. et ipi vadunt
ad dyabolos p diuinos et sortilegos cōsulen
dum. qui si aliquādo dicit eis veritatem. vel ī
aliquo iuuet. hoc facit ad pdenduz eos. vt di
cit aug. Sic herodes magis veritatē dixit vo
lens occidere ihesum. Ut em̄ dyabolus salu
tem nostram occidat frequenter loquitur ve-
ritatem. et ideo nō debemus attendere q̇d di
cat sed qua intentōne dicat. Sicut dixit ca-
nis latroni volenti sibi dare panem vt non la-
traret. q: volebat domum expoliare. Unis vt
dicit glo. dei. cōsilio actū est vt stella in ingres
su iude magis se occultaret. vt sic cogerentur
querere a scribis vbi puer ſm ꝓphetias nasci
deberet. quatenus magi et nos in illis audien
tes testimoniū ꝓphetarū et videntes stellam
magis firmarent̄ in fide. et testimoniū de xp̄o
nato efficax apparēt. Uidētes ergo magi stel
lā gauisi sūt gaudio magno valde. Quia ma
gis gaudet homo de bono perdito reīuēto
q̄ꝫ a principio cum illud habuit. Sic pater fi-
lij prodigi magis fuit gauisus dum ipm per-
ditum reinuenit q̄ꝫ a principio dum ipm ha-
buit. et ideo fecit conuiuium vt patet Lu. xv.
Sic isti magis gauisi sunt dum stellam perdi
tam reinuenerunt. q̄ꝫ fuerant a princ pio duz
eis apparuit. D Triplex ergo gaudium
magi habuerunt. Primo ꝓpter stelle recupe
rationem quo gauisi sunt gaudio. quia vidē-
tes stellam gauisi sunt. Secundo propter stel
le antecessionem: quo gauisi sunt gaudio ma-
gno quia antecedebat eos. Tercio propt̄ lo-
ci ostensionē. quo gauisi sunt gaudio magno
valde. quia stetit supra vbi erat puer. i. super
illud diuersoriuz in quo natus est. q̄si diceret
Hic est puer quem diu queritis. Et ideo in-
trantes domum de camelis descendentes in-
uenerunt puerum quem querebant cum ma-
ria matre eius et non cum ioseph. Nutu em̄
dei actum est vt ioseph aliquo casu abesset ne
pater pueri putaret̄. Et ꝓcidētes cū magna
humilitate adorauerūt eū vt soluz deū q̄ solū-
modo adorari debz. Et apertis thesauris su
is obtulerūt ei munera. Aurū sic̄ regi magno.
Thꝰ sic̄ deo vero. ⁊ sacerdoti magno. Mirr-
ham sic̄ mortali homi. In auro em̄ ostendit̄
regis dignitas. In thure xp̄o eiꝰ deitas et sa-
cerdotalis excellentia. In mirrha xp̄o huma-
na mortalitas. quia mirrha corpora mortuo-
rum inungebantur: que habet a putredie cō-
seruare sicut fuit factum corpori xp̄i pꝰ mor-
tem. Joh. xix. Uenit et nicodemus ferens mi
xturam mirrhe quasi libras centuz. Et sic ꝓ-
testati sunt eum regem esse celi ⁊ terre ſm car
nem de progenie dauid regem natum et deū
verum ab eterno a patre genitum. et summū
sacerdotem ad offerendum hostiam a deo to
tum genus humanum reconciliandum ⁊ mor
talem hominem moriturum pro peccato toti
us humani generis delēdo. Et nota q̄ q̇-
libet istorum trium magorum obtulit ista tria
in quibus deum venerati sunt. In q̄ tres ma-
gne virtutes magorum apparent. Primo eo
rum humilitas et reuerentia demōstratur. q:
procidentes. Secundo eorum fides et latria.
quia adorauerunt in quo ostenderant ipsum
verum deum esse cui solum cultus latrie debe
tur. ysa. xlij. Gloriam meam alteri non dabo.
Et considera bene magnam fidem magoruz
quia inuenerunt ipm in stabulo et non in pa-
latio regali. pannis vilibus inuolutum et non
aureis tectum. solum cū vna paupercula mu
liere. et non cum caterua militum et domicel-
lorum. vagientem in cunabulis et non loquē-
tem et tamen deum verum crediderunt ⁊ ipz
adorauerunt. Tercio eorum caritas et miseri
cordia. quia obtulerunt ei munera. quod est
effectus caritatis. j. Corin. xiij. Caritas pati-
ens ē benigna est. i. egenis larga. Unis ei iste
puer esset filius diues in omnibus. ⁊ p̄diues
tamen vt pauper venit in mundum et paupe
rem vitam elegit nihil penitus habens: et iō
tanq̄ꝫ pauperi ei munera obtulerunt. Sic er-
go hac sacratissima die est xp̄c a magis cogni
tus ⁊ adoratus. E Et nota q̄ hac bene
dicta die que fidei nostre iniciuz fuit deus de-
cem miracula digna reuerētia ostendit. Pri-
mo em̄ magus adorauit et veram fidem de re
demptore suo habuit. In quo significat̄ q̄ in
hac die primo gentilis populus vera fide illu
minari cepit. qui per longū tempus ante ob-
tenebratꝰ diuisas adorauit creaturas. ysa. ix.
Populꝰ gētiū q̄ ābulabat ī tenebris vidit lu
cē magnā. Hodie ḡ p̄rio xp̄c ē cognitꝰ ⁊ ado
ratꝰ a pplo gētili vt verꝰ deus. Et ꝓpterea istō
festū dr̄ ephia ab epy quod ē sup̄ et phanos
apparitō q: hodie xp̄c p stellā q̄ hodie appa-
ruit magis desup̄ demōstratꝰ ē. Scd̄o iohēs
xp̄z baptisauit. Nā eodē die īuolutis. xxix. an
nis ⁊ xiij. diebꝰ venit ad flumē iordāis ⁊ baptiza
tꝰ ē a Jo. Erat ei vt di. Lu. iij. c. q̄i ānoꝝ. xxx.

quia p .xiij. dies intrauerat .xxx. annū. Et pro pterea illud festū dicit theophania a theos qd est deus et phanos qd est apparitio. q: tota trinitas dei in baptismo apparuit. sc3 pater in voce. filius in carne. spūsanctus in colūbe specie. In quo quidē baptismo xpc tactu sue mundissime carnis. vim cōtulit regeneratiuā aquis. et ordinauit hūano generi ad tollendū peccatū suaue remediū et cōe omībꝫ virtuosum et terminauit penosum ꝛ pticulare remedium deficiens in virtute. Tercio idem iohānes tanq̄ paranimphus ecclesiā xpo desponsauit. vt deinceps generarent filij spūales et spirituali generationi intenderet tanq̄ rei necessarie. Joh. iij. Oportet nasci vos denuo propter hoc cantam⁹ hodie, celesti sponso iuncta est ecclesia. Sicut eīn vir et vxor cōueniūt ad filios procreandū. sic xpc in vtero et fide ecclesie regenerat homines in filios dei p baptismum. Et ideo baptisatus dicit xpi filius ꝛ ecclesie. et ob hoc vocatur xpianus .i. filius xpi. Joh. j. De. e. po. f. d. f. ꝛc. q n ex sang. ꝛc. s ex deo na. s. Magna ergo excellētia ē hodie hominibꝫ collata: vt fiant filij dei et ecclesia fideliū optimo sponso ꝛ nobili ē coiuncta. Quarto deus pater loquit hūano generi. q ab initio mūdi ꝓpter guerram nobiscum factā non fuerat nobis nisi p subiectā creaturā locut⁹ q̄si inimicus nobis. sed hodie nobis reddidit loquelā. d. hic est filius meus dilectus ip3 audite. Quasi di. Hic qui sibi ecclesiā fidelium desponsauit ꝛ in tanto amore est coiunct⁹ idē est filius meus dilectus. Et ido ꝓpter ei⁹ amorem pacem facio cum hominibꝫ et oēm offensā remitto. Et si vultis q hec pax illibata pduret ipm audite et eius mādata implete. Quinto in columbe specie spūsanct⁹ descendit ad significandū q deinceps vita nr̄a totaliter spiritualis debet esse. Usq eīn tunc homies carnaliter viuerāt dicētes. Fruamur bonis a iuuentute qm hec est ps nr̄a. Sap. ij. in eoꝝ persona. j. Corin. xv. ait sic apls. Comedam⁹ et bibamus. cras eī moriemur. Merces eī hoīs terrena erat. Juxta illud ysai. i. Si vo. ꝛ au. d. m. bo. ter. comedetis. Sed deinceps spūaliter viuere oportet. et oīa carnalia et mūdana relinq̄re. Propter qd xpc dicit in Mat. Ignē ve. mi. in ter. i. spūsanctum qui i specie ignis apparuit. Ueni eīn separare vxorem a viro. id est carnalem vitam ab homine. Et iterum in eodem .xvj. Si quis vult ve. post m. abne. se et tol. cru. su. et sequatur me. Deinceps etiam merces est spiritualis et celestis et nō terrena. Luce .xxij. Ego dispono vobis. sicut di. m. pa. me. reg. Sic ergo incepta est hodie vita spiritualis et terminata est carnalis ꝛ terrena. ¶ Sexto celi aperiūt qui ab initio mūdi fuerant homini clausi ꝓpter peccatum. Et hoc ad tria significandum. Primo ad significandū q tota trinitas ad terrā descenderat. sc3 pater in voce. filius in carne. spūsanctus in specie columbe. ad quid ergo clauderetur. Secūdo ad significandum q oēm hoiē3 spiritualiter viuentem deinceps recipere est paratum qd vsq3 tunc non fecerat. q: quātumcunq homo spūaliter et sancte vixisset: nō ascendit celum. sed ad inferos descendebat. Tercō ad significandū pacem inter deū et hoiem factam. Quasi d. celum. Ex quo facta est pax inter deum et hoiem ad quid clauderer amplius. Nam porte ciuitatum tempe guerre claudunt et tempe pacis reserant. ¶ Septimo oīs ꝓphetia finit. q: magi vident oculo et iohānes ostendit digito di. Ecce agnus dei Joh. j. Propter qd dn̄s ait. Usq3 ad iohannem lex et ꝓphete. Mat. xj. Gaudiū ergo magnū est hodie humano generi exhibitum quia spes nostra hodie est adimpleta nā spes que differt affligit animā. Prouer. xiij. Unde dn̄s ait Luc. x. Beati oculi qui vi. q vos vi. amen dico vobis. q mul. re. ꝛ ꝓphe. vo. vi. q vos vi. et non vi. Unde symeō postq̄ hoc magnū bonum diu expectauit vt vidit ait. Nunc di. ser. t. d. sm v. t. i pa. ꝛc. Lu. ij. Ergo sicut aqua frigida sitienti anime. sic desideratum bonum dum possidetur. qd hodie impletum est. ¶ Octauo xpc desertū intrauit. et cepit facere penitentiā nostram. ꝛ ieiunare incepit. Quia nanq3 spūsanctus descenderat vt dictum est. et homies debebant deinceps spūaliter viuere. ostēdit qūo spūaliter viuatur. sc3 carnem macerando. mundum relinquendo. et desertum ꝯtemplatōnis ꝛ penitencie ingrediendo. Caro eīn et mundus spiritui cōtrariant. Quādo aūt quis recedit ab vno cōtrario. tāto magis ad aliud appropinquat. Et qui vult ad spūalē vitā accedere. debet a carnali et mūdana vita discedere. Intrauit etiā desertū tanq̄ pugil hūane nature. ad hostē ei⁹. s. dyabolū debellādū. nā in fine ieiunij ip3 ꝓstrauit ꝛ debellauit. vt p3 Mat. iiij. Nono aquā cōuertit i vinū. Et primū mira-

culum coram discipulis suis fecit q: eodē an-
no post baptismum cum essꝫ ānoꝝ.xxx.ꝛ.xiij.
dierum inuitatus ad nuptias aquaꝫ cōuertit
in vinum. Et propter hoc festum hoc vocat
bethphania.a beth quod est dom⁹ et phanos
apparitio.q: in illo miraculo quod factum est
in domo apparuit ꝙ erat verus deus. In quo
miraculo ostēdit matrimoniū esse bonum cō-
tra manicheos qui ipm damnant. q: ipm sui
pñtia et miraculi factione decorauit. De
cimo de quinqꝫ panib⁹ ordeaceis et duob⁹ pi
scibus quinqꝫ milia hominū satiauit vt dicit
Beda. Nam eodem die reuoluto anno cum
esset xp̄c.xxx.et vnius anni et.xiij.dierū ascen-
dit in montem.et misertus turbe. quinqꝫ pa-
nes ordeaceos et duos pisces. quos quidam
puer in sacculo habebat.fregit et multiplica-
uit et iussit apponi turbe.vt comederent et sa
turati sunt.qui fuerūt quiqꝫ milia hoim.ꝛ su-
stulerunt de fragmentis.xij.sportas.vt patet
Joh.vj. In quo monstrat esse verus deus.q:
facere miracula ꝑ imperium soli deo cōuenit
Et ꝓpterea vocatur hoc festum phagipha-
nia a phagin grece quod est comedere latine
et phanos quod est apparitio.q: in tali mira-
culo mōstrat⁹ ē esse verus filius dei. ¶ Et sic
patet ꝙ quadrupliciter christus ē hodie mō
stratus esse filius dei.scꝫ ꝑ stelle apparitionem
per vocem patris in iordanis flumine.ꝑ aque
in vinum conuersionem et panē in deserto ml
tiplicatōem. Propter quod hoc festum qua
druplicit̄ noiatur.scꝫ epҥia.theophania.be-
thphania. et phagiphania.hec est ergo dies
quā fecit dn̄s quā decē magnis miracl'is deco
rauit. Quarto poni͛t dei respōsum magis
factū ad suā patriā remeādū. Et hoc ē vt re-
sponso accepto scꝫ a deo: in somnis dn̄ de no
cte dormirent ne redirent ad herodem. Cogi
tauerūt eīm an deberēt ad herodeꝫ redi͛e. Et
idō dicunt͛ responsum accepisse sup eo qd ta
citi cogitabant. Sic̄ et moyses dictus est ad
deum clamare cū tamen sileret. Exo.xiiij.qd
clamas ad me moyses: Per aliam viam. scꝫ
ꝑ tharsim cōductu nauigio. reuersi sunt in re
gionē suā scꝫ indiam vt dicit Crис. Et qñ bea
tus tho. venit illuc. adiuncti sunt ei et simul
cum eo p̄dicauerūt. Herodes aūt impetu fu-
roris sui vidēs se illusū a magis.ibat tharsim
et oēs naues q̄ magos cōduxerāt cōbussit.
Ps̄.xlvij. In spū.ve.cō.na.thar. ¶ Ca
nissimi fratres sequamur magos istos. patres
nr̄os.primicias fidei nr̄e. Primo in inqsitōe
salutis et magna solicitudie querendi xp̄m et
veniendi ad ipm. Nam nobis sic̄ et ipsis stel-
la.i.lumen fidei est exorta.ysa.lv. Querite do-
minum dum inue.pē.inuo.eum dum ꝓpe est.
Heb.x. Accedamus cū x̄ro corde in plenitu-
dine fidei aspersi corda a cōsciencia mala. Et
nihil nos retrahat a querēdo xp̄ꝫ. Nō labor
vel dispendiū.q: magi laboriosa et dispendi-
osa itinera aggressi sunt vt xp̄ꝫ inuenirēt. Nō
opulētia et diuicie.q: magi ditissimi fuerunt.
vtpote orientales dn̄i. Gre. Quis nesciat ori
entales p̄diuites esse: Non nobilitas et excel-
lentia.q: magi reges ꝛ magni dn̄i fuerūt. Nō
sapiētia et scientia.q: magi phi fuerūt. Hec
eīm tria genera hoim vident͛ non curare xp̄m
q̄rere.scꝫ diuites.potentes dn̄i et mundi sa-
pientes.nec intelligunt misteria dei. Mat.xj.
Confitebor tibi dn̄e pater celi et terre q: ab-
scon.hec a sapiē.ꝛ pru.ꝛ re.e.p. Secūdo in ꝑ-
secutōe boni operis q: q̄uis ī ingressu iudee
aspectū stelle ꝑdiderūt vt di.glo.tn̄ ꝓp͛ hoc
nō destiterūt a bono ope incboato. ꝭ ingressi
sunt hierl'm querentes a scribis vbi esset xp̄c.
Multi ꝓpter qdcunqꝫ impedimentū a quo-
cunqꝫ ope incboato desistūt. Cōtra quos dr̄
Lu.ix. Nemo mit.ma.sua ad ara.et re.re.ap.ē.r.
d. Tercio in cōfessiōe veritatis q: corā hero-
de dixerūt aliū regē iudeoꝝ esse natū queꝫ ipi
volebāt adorare.et nō archilaū filiū ei⁹.sic̄ si-
renes faciūt sbmergi nauē sic adulatores ho-
miem quē laudāt ꝛ veritatē ei ñ dicūt.ysa.iij.
popule me⁹ q̇ beatū te dicūt:ipi decipiunt te
et viā gressuū tuoꝝ dissipāt. Prou.xix. Qui
blādis fictisqꝫ sermonib⁹ loqui͛ amico suo re
the expādit gressib⁹ ei⁹. Quarto ī leticia cor-
dis q: cum magno gaudio ibāt. ad xp̄m ado
randū. Ps̄. Jubilate deo om. ter.ser.d.in le.
q. Cor.ix. Non ex tristicia aut necessitate.hi-
larē eīm datorē diligit dn̄s ysa.lj. Uenient in
syon laudātes.et leticia sempiterna super ca-
puta eoꝝ. Quīto ī fide mētis.quā valde mira
bilē ondent q: vt dictū ē ipꝫ ñ ī palacō r̄gali ñ
ī lecto aureo ñ ī comitiua militū inuenerūt. ꝭ ī sta
bulo ī vil.hūanis cū vna paupcl'a mlicre.ꝛ tn̄
verū deū et regē celi ꝛ t̄re ipꝫ crediderūt ꝛ ꝯfes
si sunt. Sexto in reuerētia corporis q: proci-
dentes adorauerūt euꝫ. Multi stant erecti co
ram deo nec se inclinant. Septimo ī caritate
muneris.quia obtulerunt ei aurū. Octauo in
deuota orōne mentis quia obtulerūt ei thus

per quod oratio significat᷑. Ps. xiiij. dirigat᷑ oratio mea sicut incen. in. ꝛc. Nono in mortificatōne carnis quia obtulerūt ei mirrham ꝑ quam carnis mortificatio designatur. Corpꝰ eñ christi in mirrha legitur inuolutū. vt patz iohānis. xix. Col. iij. Mortificate membra vestra que scȝ sup ter. Ro. xij. Obsecro vos per miseri. dei. vt exhi. cor. ve. hos. vi. sanc. d. pla. Decimo in cognitōne reditus quia ex quo responsum acceperūt. de reditu ergo de ipo tacite cogitabent. Undecimo in declinatōe herodis vt ad herodem .i. dyabolū nō declinēꝰ vel redeamꝰ. ex quo eñ semel euasimꝰ manꝰ eius amplius ad eum non redeamus. qꝛ ipse vult in nobis occidere xp̄m vt possit nobis libere dñari sicut herodes volebat. Si autem ad eum redierimꝰ erūt nouissima nostra peiora prioribꝫ qꝛ ipe cum septē spiritibꝫ nequioribꝫ in nos introibit. vt nos fortius possideat et nunq̄ ꝑdat. vt dr̄ Luc. xj. Duodecimo in diuisione vie veteris vt viam veterē dimittamus ꝛ ꝑ aliam i patriā redeamꝰ. Carissimi patria nostra ē ꝑadisus a qua et de qua expulsi sumus. ꝓpter gulā. supbiam. et inobedientiā ꝛ transgressionē. vt dicit Grego. Redeamus ergo ad eam ꝑ aliam viā scȝ ꝑ cōtinentiā mētis et corporis. ꝑ humilitatem. ꝑ obedientiaȝ et ꝑ obseruatōȝ mādatoꝝ dei. Quia ꝯtraria cōtrarijs curant᷑. Col. iij. Induite vos sicͭ electi et dilecti dei. viscera misericordie benignitatem humili. modestiā patien. ysa. xxx. Hec ē via ambulate i ea. neq̄ ad dexterā neq̄ ad sinistram de. ꝛc.

¶ Dominica īfra octauā epiphanie dñi de euāgelio.

¶ Sermo. xvj.

Um factus esset hiesus ānoꝝ. xij. ascēdētibꝫ parentibꝫ illiꝰ hierosolimā ſm cōsuetudinem diei festi: cōsummatisq̄ diebꝫ cū redirent remansit puer hiesus in hierusalē Lu. ij. Hoc ē primū euāgeliū qd̄ de opibꝫ xp̄i legit᷑ Nihil eñ hēmꝰ de opibꝫ xp̄i que vsq̄ ad tricesimū annū opatus ē exclusiue. Omes enim euāgeliste opa xp̄i que i. xxx. anno ꝛ deinceps facere incepit scribere ꝓcurauerūt. vt fides ꝛ autoritas magis eiꝰ opibꝫ ꝓberet᷑. Credendū est ꝙ magnificus puer semꝑ magnifice gessit De illis etiam pauca redegerūt in scriptis vt melius memorie mandarent᷑. quia vt dr̄ Jo. xxj. Multa quidē et alia signa fecit hiesus que si scribant᷑ per singula. nec ipm̄ mundū arbitror posse capere eos qui scribendi sūt libros Et tamē sunt scripta que nobis sufficiunt ad salutē. ꝛ ꝑ que tota vita nostra potest optime informari. Continet aūt p̄sens euangeliū multa salubria exempla tam ex ꝑte xp̄i q̄ȝ ex ꝑte virginis matris eius. In quo quidē euangelio sex summarie cōtinent᷑. ¶ Primū est parentum hiesu ad festuȝ pasche ascensio ꝛ ipiꝰ hiesu in hierusalē remāsio virtuosa. in principio euangelij. Scd̄m est ipius hiesu a parentibꝫ diligens requisitio et ipius reinuentio fructuosa. ibi. Existimātes aūt illum in comitatu esse. venerūt iter diei. et requirebāt eum inter cognatos et notos. Terciū est sup prudentia hiesu omniū ammiratio. et matris ipius ꝓlocutio dolorosa. ibi. Stupebant aūt omēs qui eum audiebant sup prudentia et respōsis eiꝰ Et dixit mater eiꝰ ad illū. Fili quid fecisti nobis sic: Quartū est hiesu ad parentes eius responsio incomprehensibilis et totaliter ponderosa. ibi. Et ait ad illos. Quid ē ꝙ me querebatis: Nesciebatis ꝙ i his que patris mei sunt oportet me esse. Quintū est ipius hiesu ad parentes subiectio et verboꝝ suoꝝ a matre ꝯseruatio copiosa. ibi. Et descē. cū il. ꝛ e. sub. il. Et mater eius conseruabat omnia verba hec. Sextum ē ipius hiesu i sapientia et gratia profectus. et in etate corporis augmētatio gaudiosa. ibi. Et hiesus ꝓfi. etate et sapiētia apud deum et homines. ¶ Primo ergo ponitur parentum hiesu ad festum ascensio et ipius hiesu remansio in hierusalem virtuosa. Circa qd̄ sic notandū ꝙ sicͭ habetur Nume. xxviij. et. xxix. sex festa solēnia precepit hiesus fieri filijs israhel preter sabbatum qd̄ omni septimana solennizabant. de quo habet᷑ Exo. xxx. ¶ Primū festum fuit neomenie. i. noue lune qd̄ fiebat in kalēdis mensiū. in quo nō debebāt opari. sed facere magnum sacrificium deo. scȝ de duobus vitulis et vno ariete et. vij. agniculis et vno hirco. qui ꝓ pcc̄o ꝛ expiatōne populi offerebant᷑. Scd̄m fuit festū pasche qd̄ incipiebāt. xiiij. die lune primi mēsis scȝ aprilis. hēbāt eñ mēses lunares eodeȝ mō sicut nos. In q̄ totꝰ ꝑplus ꝑ familias ꝛ domos suas. xiiij. die ad vesperā immolabat hedū. et silr̄ quelibȝ familia comedebat illo sero agnū assū igni. ꝛ de sanguie tingebāt suplimi naria domoꝝ. Et hoc festū durabat. vij. diebus. vl. viij. cōputādo primas vespas in q̄bꝫ

incipiebat festum in quibꝫ omibꝫ debebāt co
medere azima. Primus et vltim⁹ erāt solen-
nes. Et in quolibet istoꝝ. vij. dieꝝ faciūt simi
le sacrificiū sicut in kalēdis. Et hoc ē festū de
quo in p̄senti euāgelio fit mentio. ad qd̄ hie-
sus cum parētibꝫ ascendit. Tertiū festum fuit
nouarum frugū. In quo offerebāt panes no
uarū frugū. In quo sicut in kalendis simile sa
crificiū facere tenebant̄. Et hoc fiebat. l. die a
pascha te i pentb. qñ data fuit lex. Quartuz
festum fuit tubaꝝ. qñ israhel fuit liberat⁹. Tu
bis eñ et cornibꝫ vtebant̄. Qd̄ fiebat prima
die. vij. mensis. scȝ septēbris. In quo offere-
bant simile sacrificiū sicut in kal̄. Sȝ erat du-
plicatum scȝ ꝑ kal̄. et pro festo qd̄ erat in kal̄.
Quintū fuit festū ꝓpiciatōnis quod fiebat. x.
die septembris. in quo offerebāt simile sacrifi
cium sicut in kal̄. In quo debebant in penitē-
tia se affligere ꝑ peccatis vt deus ꝓpicius fie
ret eis. et delicta parceret. et peccata. Sextū
fuit scenophegie. i. fixio tabernaculoꝝ. qd̄ fie-
bat. xv. die septēbris et durabat octo diebꝫ.
Prima dies et octaua erant solēnes. Exibāt
eñ extra domos suas. et habitabant sub vm-
braculis octo diebꝫ in memoriam. ꝙ. xl. annis
sub vmbraculis in deserto habitabāt, quoli-
bet istoꝝ dierū magnū sacrificiū offerebant.
Nam prima die offerebāt in sacrificiū. xiij. vi
tulos. et. xiiij. agniculos. et duos arietes. hircū
pro peccato. et sic faciebant omi die vsqꝫ ad
septimū inclusiue. excepto ꝙ a primo die vsȝ
ad septimū minuebant vnuȝ vitulū. Die ꝟo
octauo sicͭ in kal̄. simile faciebāt sacrificiū. istd̄
festū et festum nouaꝝ frugū. scȝ pentb. et pa-
sche erant valde solēnia apud iudeos. et erat
preceptū. vt patet Exo. xij. ꝙ in his tribꝫ solē
nitatibꝫ omes masculini sexus debebant se in
hierusalē ad tēplū p̄sentaꝛe corā deo. De du-
obꝫ aūt primis poterat hō ꝓpter infirmitateȝ
et vie longitudiem excusari. De tercio ꝟo scȝ
de festo pasche nullus poterat nisi ꝓpter infir
mitateȝ legitime excusari. Ad hoc ergo festū
pasche ascendit hiesus cū parētibꝫ suis i hie-
rusaleȝ. ⁊ steterūt ibi. vij. diebꝫ. quibꝫ expletis
redierūt in nazareth. et puer hiesus remansit
in hierusalem. et hoc nescierūt parentes eius.
Cum aūt venissent nazareth et non inuenis-
sent eum: crediderunt eum esse in comitatu. i.
cum alijs qui eos fuerunt comitati in via ⁊ cū
eis iuerant. et sic prima die quieuerūt. secūda
aūt die ceperūt eum querere inter cognatos

et notos. i. inter consanguineos et notos cum
quibus credebant eum esse. et ꝑ totam diem
illum non inuenerunt. Die tercia regressi sūt
in hierusalem et inuenerūt eum in medio do-
ctorū audientem illos et interrogantē. et oēs
mirabant̄ super prudentia eius que appare-
bat in interrogatōnibꝫ et responsionibꝫ suis.
Sed quō potuit esse ꝙ puer tante diligentie
ꝑ totam diem nō requireret̄ a parentibꝫ. Et
dicit glo. ꝙ mos erat iudeis euntibꝫ ad festa
ꝙ mulieres ibant seorsum et viri seorsum. et
pueri poterant cum vtrisqꝫ ad libitum ambu
lare. Et ideo beata virgo credebat eum cum
ioseph ambulare. et ecōuerso. isto modo nō
credebant eum in hierusalē remansisse. Et di
xit mater eius ad illuȝ. Fili quid fecisti nobis
sic ⁊c̄. Et ait filius. Et quid est ꝙ me quereba
tis? Nesciebatis ꝙ i his que patris mei sunt
oportet me esse. q. d. Ammō iam tempus ap
propinquat vt incipiā ostēdere ad quid veni
quia ad p̄dicandum et docendū et querēduȝ
loca et aīas que patris mei sunt. Unde q̄si
tunc intrauit possessionē templi. Sed nonne
sciebat virgo ad quid fili⁹ venerat? Dicēdū
ꝙ beata virgo sciebat in generali ad quid fili
us venerat. nesciebat tamē q̄ntum ad omnia
pticularia i quibꝫ instruebat̄ quotidie ⁊ vidē-
do et audiendo. Et sic intelligendū est qd̄ seq̄
tur. Et ipi nō intellexerūt verbū qd̄ ipe locu-
tus est eis. Uel nesciebatis ꝙ in his que p̄ris
mei sunt oportet me eē. i. nesciebatis ꝙ p̄r spi
ritualis p̄ponendus ē carnalibꝫ. et ideo debui
de cultu dei et aīarum salute curare: nō obstā
te ꝙ me dolentes quereretis. et hoc ipsi nō in
tellexerūt. Et descendit cum illis et erat sub-
ditus illis. i. reuerentiam et obedientiā exhi-
bendo. Et maria tanqꝫ archa sapiētie conser
uabat omia verba hec. que postea retulit bea
to luce scribenda posteris: ne laterent. Et hie
sus proficiebat etate. quo ad se: ꝑ incremēta
membroꝝ et temporꝝ. Greg. Iuxta naturaȝ
hominis de infantia in iuuentutē ꝓcedebat.
Et similiter proficiebat sapientia et grā apd̄
deum s̄m eius gloriam et apud homines ad
quoꝝ salutē accedebat sapientia, et gratia ei⁹
Non eñ in se proficiebat sapientia et gratia
qui s̄m aīam ab instanti sue conceptionis re-
cepit plenitudinem sapientie et gratie nō ad
mensuram. s̄m ꝟo p̄sonam nullam perfectio
nem recepit sed erat ipsa perfectio sapientie
et gratie. quia persona erat filij dei. Christus

enim ꝯm personam habuit sapientiam diui-
nam. que est causa et fons omnis sapientie et
boni. et ꝯm animam quam assumpsit habuit
scientiam humanam que est duplex. scȝ intel
lectiua et practica. Intellectuā habuit infu-
sam a deo. qui anime create christi statim om
nem scientiam et sapientiam infudit et gratiā
spūssancti. non ad mensuram. In hac ergo sa
pientia et gratia christus nunq̄ profecit sed
profecit in vsu ipsarum. scȝ in scientia practica. et
experimentali: quādo ipsas ad operationes
applicabat. Hebre. v. Didicit ex his que pas
sus est obedientiam. Ostensio ergo sapientie
et gratie eius proficiebat apud homines qui
inde edificabantur et saluabant᷑ apud deum
qui inde glorificabatur. Sapientia ergo refer
tur ad predicationem eius. et gratia ad con-
uersationem ex quibus surgebat profect⁹ ver
bi et exempli. Sic ergo in vsu sapientie et gra
tie proficiebat apud deum et homines vt di-
ctum est. Et sic patet litera ⁊c.

¶ Moralitas.

¶ Moraliter aūt ad edificatōem nr̄am nota q̄
totum hoc euangelium eē plenum exemplis
Quia nāq̄ vt dictū est h̄ est primū euāgeliū
quod de operibꝰ christi narrat. decuit vt totū
exemplis radiaret. Inuenimus aūt in eo tam
ex parte xp̄i q̄ȝ ex parte virginis gloriose vigi
ti magne edificationis et informatōnis exem-
pla. ¶ Nam ex parte xp̄i sunt. xij. et ex
parte virginis sunt octo. Primū quod a xp̄o
habemus est vt a puericia bonis opibꝰ assue
scamus. q̄r puer ascendit in templum in festo
ad orandum et disputandū. Quia ꝯm phm
ex actibꝰ bonis generatur habitus virtutū: q̄
faciūt delectabiliter et faciliter opari sicut na
tura. Delectatio aūt pficit opationem. quem
admodum pulcritudo iuuentutem. vt ibidem
phus dicit. Et inde vt opus dei sit facile et p-
fectum. oportet q̄ a iuuentute incipiat᷑. Pro
pter quod dicit᷑ Treñ. iij. Bonum est viro cū
portauerit iugum ab ado. sua ⁊c. Mat. xj. Tol. iu. m. s. v.
in c. m. s. ē ⁊c. Illis aūt qui non in iuuentute h̄
in senectute volunt iugum xp̄i et onus peni-
tentie subire. nimis est difficile atq̄ graue. Mat.
vij. Arta est via q̄ ducit ad vi. et pau. s. p eā
Exemplum de virgulto plicando. et de arbo
re grossa. Eccl. xxx. Curua ceruicem a iuuen-
tute. quia vt Prouerb. xx. dicit᷑. Qui a pue
ricia delicate nutrit seruū suum. s. corp⁹ postea
sen. e. cō ¶ Secundū est vt postq̄ cepim⁹
in via dei ambulare i ea pseueremꝰ quia alijs
recedentibꝰ ihesus in templo remāsit. Quia
vt dicit Bern. Sola inter virtutes pseueran
tia coronatur. ¶ Quidā non possunt audire
vnam missam. sed statim eleuato corpe dñico
fugiunt. Contra quos dicit᷑ Mat. x. Nō qui
inceperit sed qui pse. sal. e. In cui⁹ figura mā
datum ē in lege. vt cauda animalis semp deo
immolaret᷑ vt patet Leuit. iij. Et vxor loth
q̄r nō pcessit iugit᷑ āte h̄ cōuersa ē retro in sta
tuā salis ē trāsformata vt pȝ Gene. xix. Pro
pter quod xp̄c venientibꝰ ad se discipulis ait
ill᷑ Lu. xvij. Mēores estote vxoris loth. Quia
nemo mit. ma. suā ad ara. et re. re. ap. ē reg. dei
vt dr̄ in eodē. ix. Terciū est vt cōsanguineos ⁊
notos amicos fugiamus et mundanos q̄r ihe
sus inter cognatos non est inuentus. Sic int᷑
consanguineos ⁊ mūdi huius amicos ihesus
id est salus non inuenitur. Raro eñ vel nūq̄
suadent parentes filijs ⁊ cōsanguineis nisi ea
que mundi sunt in quibus aīa perdit᷑. Mat.
x. Inimici hoīs domestici eius. Propterea
dixit dñs abrahe Gene. xij. Egredere de ter-
ra tua et de cognatōne tua ⁊ de domo patris
tui. Immo qd̄ peius ē pleriq̄ parentū faciūt
sicut corui qui pullis suis escam nō ministrāt
nisi post tres dies dum vidēt eos nigras plu
mas emittē sic ipi. Sic m̄lti filios suos ꝓdiūt
nec vidē volūt nisi seq̄nt᷑ i astucijs mūdi ⁊ nego
cijs lucratiuis vt q̄l pr̄ tal᷑ sit ⁊ fili⁹. Proptēa
dñs ait Lu. xiiij. Si q̄s ad me venit ⁊ nō odit
prēm et mrē suā ⁊c. nō pt̄ me⁹ eē discipulus
Vñ cuidā xp̄c dixit. Seq̄re me. Qui rñdit.
Dñe pmitte me pri⁹ sepelire prēm meū. Xp̄c
rñdit. Mor. sepeliāt mor. su. Lu. ix. ⁊ Hiero.
di. q̄ sūmū gen⁹ pietat᷑ ē. s. i h̄ pentibꝰ eē cru-
delē. s. i nō eis obediēdo i eo qd̄ a dei seruitio
eos retrahere conat᷑. q̄r vt dic Aug. Diligen
dus est generator. h̄ preponēdus est creator.
¶ Qrtū ē vt si deū pditū p pc̄m reinuenire
cupim⁹. pacē habeam⁹. q̄r nō nisi i hierl'm: q̄
v sio pacis int᷑ptat᷑ se inuenire pmisit. Heb. xij.
Pacē et scīmoniā seq̄mi cū oībꝰ sctīs. sine
qua nemo videbit deū. Ps. In pace factus
est locus ei⁹. Unde aplūs suis hereditario iu
re in testamento pacem reliquit. Jo. Pacē me-
am do vo. Joh. xiiij. Unde ingrediēs mūdū
et vadens p mūdū: egrediēs mūdū: pacē p̄di
cauit tāq̄ necc̄am ad salutē. Lu. ix. In quācū-
q̄ domū intraueritis dicite primū. Pax huic
domui. ¶ Quintū est vt deū in loco debito.

scz in templo dñi p ordinem queramus. qr ibi non alibi xpc inuentus est. Nõ inuenit deus in plateis. qr ibi vanitates: 7 detractões. Nõ in carijs. qr ibi piuria et false accusatões 7 sententie. Non in appotecis. qr ibi multa mendacia et deceptiões. Nõ in tabernis. qr ibi totaliter dyabolus et non xpc. Sed in ecclia. Est autẽ duplex ecclesia scz magna et pua. Magna vt ecclesia materialis. pua: vt camera vel cella hominis. In vtraqz inuenit deus. ¶ Sextum est vt tempe cõgruo scz p triduũ deum querã?. qr xpc ñ nisi p triduũ potuit inueniri. Primus dies sit cõtritõnis. Secũdus cõfessionis. Tercius satisfactionis. Quidã habẽt primũ et nõ secundũ vel terciũ. quidã habẽt primũ secundũ et nõ terciũ. et ideo deum non inueniunt. Exo. viij. Viam triũ dierũ pgem? in solitudinẽ et sacrificabim? dño deo nostro Tales enĩ deũ inueniant. ¶ Septimũ est vt debitum modũ inquirẽdo deum teneam? qr a parentibus debitum modum tenentibz pmisit se inueniri qui fuit in eo q solicite dolorose 7 pseueranter eũ quesierũt. Vade et tu fac similiter. Et sic pz q inquirendo deũ tria debent obseruari. scz debitus locus. cõgruũ tẽpus et decens modus. Et p cõtrariũ tripliciter errat inquirẽdo deũ. scz in loco. tempe et mõ. sicut in quacũqz alia re. vt dicit Berñ. Quidam enĩ errant in loco. qr querũt eum vbi nõ est. et hoc tripliciter. Primo sicut carnales qr deus venter ẽ. q querũt deũ in delitijs carnis i quibz nõ est. qr spũs ẽ deus. Cant. iij. In lectulo meo p noctẽ quesiui quẽ diligit aĩa mea. quesiui eũ et nõ inueni. Quia vt dicit aplus j. cor. xv. Caro et sanguis regnũ dei nõ possidebũt. Secũdo sic auari qui adorãt crucẽ nũmi. qui querũt eũ in diuicijs. Osee. v. In gregibz et armẽtis suis vadẽt ad querẽdũ dominum. Sz ibi nõ inuenit qr deus est pfectũ bonum. Sed diuitie multã amaritudiez habẽt annexã. et in acqrẽdo et cõseruãdo. et in pdẽdo. Magis aũt in cõtrario repitur. scz in paupertate qr paup factus est deus. Mat. v. Beati paupes spũ qm ipoz est reg. ce. Tercio sic vani gl'osi supbi. q gliaz hoim diligũt magis q dei. qui querũt eũ in dignitate honoris mũdani. sed ibi nõ inuenitur. qr deus nõ est in falso honore sed in vero. Honor aũt mundan? falsus ẽ. qr nõ ẽ reuerẽtia exhibita in testimonium xtutis. s est honor pãnoz et diuitiaz q exhibet malis sic 7 bonis. Et ideo xpc nõ est inuentus a magis in domo herodis. palatõ regali. sed in stabulo. In vero aũt honore q cõsistit in virtutibz deus optime inuenitur. De his tribz dicit Job. xxviij. Non inuenit i terra suauiter viuentiũ. quo ad primos. abyssus dic. nõ est in me. quo ad secundos. et mare loquitur. non est mecum. quo ad tercios. Ubi ergo inuenitur deus. Certe in anima humili in templo dei commorante. Augu. Excelsus es domine et humiles corde sunt domus tue. Et in eloquio diuino. Math. xviij. Ubi duo vl' tres cõgre. i. n. m. ibi s. e. i m. eorum. Et iõ xpc in templo diuia colloquẽs inuentus fuit. Hoz figura habetur iij. Reg. xix. de helya: quando voluit videre deum et dictuz est ei vt iret in desertũ. et staret in foramine petre. 7 ecce spiritus grandis. id est ventus subuertens montes. et conterens petras. et ibi non dominus et ecce cõmotio magna. i. terremotus. 7 ñ ibi dominus. et ecce ignis magnus. et non ibi dominus. et ecce sibilus aure tenuis. et ibi domin?. Per foramẽ petre ecclesia dei designatur. p spm̃ grandẽ supbia honoris. p cõmotionẽ magnã tumultus diuitiaz. per ignẽ magnum luxuria. que ignis ẽ vsqz ad cõsummationem deuorans. vt dicit Job. xxxj. per sibilum aure tenuis xbũ dei et aĩa sibilans verbũ dei. ¶ Quidam errant in tempe tripliciter. Primo quia nõ querũt eum in triduo cõtritõnis: cõfessionis: et satisfactõnis. vt factum ẽ Secũdo qr querũt eum nimis tarde. scz i anxietate mortis cõstituti. Sic refert Beda de quodam monacho in anglia. q in extremis cõstitutus vidit infernũ apertũ. et dictũ est sibi ab astantibz q deberet se recommẽdare deo. Qui aut. Tarde surrexi. Et put diceret de? in adiu. m. inten. anteqz gloria pa. diceret expirauit. Simili dicit Grego. in dyalogo de quodã romano. q i extremis cõstitutus vidit demões. 7 exclamãs petijt inducias vsz mane et sic clamãs mortu? ẽ. Tercio qr nõ qrũt eum in tpe misericordie deputato. qd ẽ vita pñs. s iusticie. sic ille diues epulo. de q dr Mat. xvj. q ñ leuauit oclos nisi qñ erat i tormẽtis. Et g deus querẽd? ẽ p triduũ añ mortẽ. 7 i vita pñti sic ei solũ inuenin pt. ysa. lv. Querite do. dũ inue. pt. ĩuo. e. dũ p. ẽ. q. Corin. vj. Ecce nũc tpus acce. ecce nũc dies salutis. ¶ Quidam errãt in mõ. 7 hoc est tripliciter. Primo qr qrunt eum solũ verbis. d. Dñe adiuua me. Math. vij. Nõ oĩs q d. m. d. d. intra. re. ce. s q fe. 7c.

Secūdo quia querunt eum solum extrinsecꝰ. Nam signant se cruce. vadunt ad ecclesiam. ieiunant. dant elemosinas. dicunt pater noster. sed aīma ⁊ cor est in ꝑtate dyaboli ꝓpter peccatū mortale. qd̓ tenent. ysa. xxix. Populus hic la. m. ho. cor aūt e. lon. ē a me. sin. cā em̄ colunt. Ecōtra vult deus scꝫ cor et animam. Prouer. xxiij. Prebe mihi fili cor tuū. Geū. xiiij. Da mihi aīmas cetera tol. ti. Tercio qꝛ n̄ querūt eum sup̄ om̄ia sed infra multa. plꝰ diligūt multa q̄ꝫ deū et ideo nō inueniūt. Mat. x. Qui amat pa. et ma. aut f. aut ag. aut qd̓cū q̄ꝫ aliud plus q̄ꝫ me. non est me dig. Est ergo querendus deus verbis ⁊ factis. intrinsecꝰ. et extrinsecus. et sup̄ om̄ia alia ⁊ tunc inuenitur Octauū exemplum qd̓ a xp̄o habemꝰ ē vt medium in omnibꝫ factis nostris teneamꝰ. Poeta. Medium tenuere beati. virtus em̄ cōsistit in medio. et vicium in extremis. vt di. Phūs. qꝛ ꝓdigalitas que dat danda ⁊ nō danda cōsistit in extremis. similiter auaricia que retinet danda et nō danda. Sꝫ largitas que dat dāda et retinet retinenda tenet mediū. Et ideo illa sunt vicia. ⁊ hec est virtus. Et ideo discretio dicit̓ mater oīm virtutū. qꝛ in om̄ibꝫ medium tenet. Et ideo xp̄c ad hoc ostendendum stetit in medio aīaliū in natiuitate. in medio latronum in cruce. in medio discipuloꝝ suoꝝ in resurrectōne. p̄ viam ergo medij ambulare debemus. ysa. xxx. Hec est via ambulate ī ea. neqꝫ ad dexterā neqꝫ ad sinistrā. Hec ēst via regia p̄ quam filij regis eterni gradiuntur.

Nonum exemplum ē vt in societate bonorū maneamꝰ. qꝛ int̓ doctores inuētus est. Quēadmodū scabies inficit socios. ita ⁊ praui mores inficiūt et boni informāt. Ps. Cū sancto san. e. cū ꝑuer. ꝑuer. Et vide grande bonuꝫ ⁊ grande malum. Quia viuendo cum bonis acquiritur fama. et si malū faciat vix credit̓. fama aūt maximum bonum est. Prouerb. xxij. Melius est nomen bonū q̄ꝫ di. mul. Viuendo aūt cum malis ꝑdit̓ fama. Et frequēter de q̊ nō hꝫ culpā inculpat̓. Et ergo q negligit famā stultissimꝰ est. Decimū exemplū ē vt modum bonū in nr̄a rōe et collocutōe teneamus qꝛ hiesus audiebat et interrogabat. Mlt̄i ꝑuolunt loq̊ nec loquētē finire ꝑmittūt sermonē. q̊ stulti reputant̓. Prou̓. xviij. Qui prius respōdet q̄ꝫ audiat stul. se es. demon. ⁊ cōfusi. dig. Et eccl̓. xxxij. Audi tacēs sil̓ ⁊ q̄rēs. Tal̓ em̄ modꝰ est aptus discipline et cōtrariꝰ ē generatiuꝰ cōtentōnis et iurgij. Ubi habemus exemplū prius discendi q̄ꝫ docēdi. qꝛ xp̄c audiuit et interrogauit priusq̄ꝫ docuit. qd̓ ē contra hereticos qui prius docent q̄ꝫ didicerint. vtpote q̊ sunt cerdones et artifices. ¶ Undecimū exemplū ē vt parentibꝫ nostris subijciamur et eos in summa reuerētia habeamus. quia hiesus qui tantus erat subditus erat vni pauꝑcule mulieri et vni fabro. et hoc est. Descendit cum eis et erat subditus illis. Bern. Quis quibus deus hominibꝫ vnum de decē ꝑceptis est honorare parentes. Exo. xx. ho. pa. ⁊ ma. ⁊c. In eodem. xxj. Qui male. pa. s. vel mr̄i. mor. moriat̓ ⁊c. Eccl̓. iij. Honora patrem tuum. et si defecerit sensu veniam da. qꝛ non pertinet ad filios corrigere parentes q̄ꝫuis sint nimis sensati et transuersi nisi reuerēter et dulcibus verbis nec debent eos verbis exasperare: vel deridere. Prouerb. xxx. Oculum qui subsannat patrē. ⁊ despicit partū matris sue. suffodiant eum corui de torrentibus et comedant eum filij aquile. Dicit phūs q̄ sunt quedam amicicie quibꝫ nō possumus rependere eq̄les vices. sic ꝑentibꝫ. mḡris ⁊ dijs Si eī nos ⁊ nr̄a deo ⁊ ꝑentibꝫ largiremur. nō possemꝰ eis cōdignam mercedem rependere quicquid em̄ boni habemus ab eis habemus Duodecimū exemplū est vt sicut etate ⁊ tp̄e ita sapientia dei et gratia opibus semper crescamus et proficiamus. qꝛ hiesus proficiebat etate quo ad se p̄ incrementa mēbroꝝ ⁊ tp̄is ⁊ ꝓficiebat sap̄ia ⁊ gr̄a apd̓ deū ⁊ hoīes vt dictū ē. Ergo nos facere debēꝰ. vt ī sap̄ia ⁊ gr̄a ꝓficiamꝰ ⁊ crescamꝰ. Quia vt di. Greg. In via dei nō ꝓficere. deficere ē. Quia vt idē di. Amor dei nunq̄ꝫ ociosꝰ ē magna eī opat̓ si ē. Si aūt op̄ari desinit. iā amor nō ē. et iō assimilatur igni q̊ semp̄ ē ī motu. Multi crescūt soluꝫ etate et tp̄e: et nō sap̄ia ⁊ gr̄a. ysa. lv. Puer cētū annoꝝ morietur. Cōtra q̊s ap̄ls. j. Coꝝ. xiiij. Nolite pueri effici sensibus. malicia aūt paruuli estote. sensibꝫ aūt ꝑfecti. Et multi crescūt solū scīa speculatiua sed nō practica et expimētali: qd̓ tāgit valde clericos ⁊ religiosos q̊ oīa specl̓āt̓ ⁊ pauca opāt̓. ⁊ ad r̄gnū dī nihil ꝓficiūt. qꝛ vt di. ap̄ls. j. Cor̄. iiij. Regnū dī n̄ ꝯsistit ī s. ver. ſ ī ostē. sp̄ūs ⁊ vir. Aug. Surgūt idocti: ⁊ r̄gnū dei rapiūt ⁊ nos cū doctrīs nr̄is ī infernū dimergimur. et mlt̄i crescūt sap̄ia mūdi ⁊ nō dei. que ē aīalis t̄rena ⁊ dyabolica. vt di. Jac. iij. Hier̓. iiij. Sapiētes sūt vt faciūt mala

bene aūt facere nescierūt. Et sic patent exem
pla ex parte xp̄i. k Ex parte aūt virginis
habem⁹ octo salutaria exempla. Primū est
vt in festis deuote ecclesias visitemus et īdul
gentias reportemus. qꝛ dicit̄ de ciuitate sua
iuit in pascbate ad aliam ciuitatem ad tēplū
dn̄i visitandū. Propter hoc em̄ instituta sūt
festa vt in eis ad ecclesias eamus et ibi missaꝫ
et p̄dicatōem audiam⁹ ꝛ deuote deū oremus
et reliquias sanctoꝝ visitem⁹ et indulgentias
reportemus. Et vt ista liberius faciā⁹ p̄ceptū
est a dn̄o: vt in festis opera seruilia nō agam⁹
qđ secūdarū est in festis. Multi aūt accipiūt
solum caudam et credunt se accepisse caput
solū em̄ ab operib⁹ vacant. Exo. xx. memēto.
vt dicit sa. sancti. Sanctificare sabbatū ē ab
operibus seruilib⁹ cessare et sanctis operibus
intendere. Et ideo qui male agūt ī festis neu
trū custodiūt quib⁹ nihil magis seruile q̄ꝫ pec
catum. p qđ hō efficit̄ seruus. Joh. viij. Qui
facit peccatū seruus ē peccati. Secūdū est vt
filios sancta opa doceamus qꝛ vadēs ad fe-
stū filiū suū secū duxit. parētes ei duo debēt
filijs. s. nutrimentū et documentū. Et q̄le do-
cumentū: certe dei: Sed heu hodie qꝛ soluꝫ
documentū mūdi dant eis. et de doctrina dei
nihil curāt. et sic mittūt eos ad mortē inferni
Math. xiij. Tradet aūt frater fratrē ī mortē
et pater filiū. Et ideo filij in inferno surgēt in
parētes eos dentib⁹ discerpētes. Et ideo xp̄c
ait Luc. xxviij. Filie hierusalē nolite flere su.
me. ꝫ sup. v. ꝛ s. fi. ves. fle. qꝛ venient dies ī q̄b⁹
dicent. Beate steriles q̄ nō genuerūt. Terciū
vt simus soliciti de pditōne filioꝝ nr̄oꝝ vt sa-
lutē eoꝝ pcurē⁹. qꝛ bt̄a v̄go filiū pditū solici-
te req̄siuit. Multi ꝛ multe vidēt filios suos a
lupo infernali asportari et nō clamāt neqꝫ ali
quid curāt. Bern. Cadit asinus et ē q̄ suble-
uet. perit hō et nō est q̄ curet. Uenit lup⁹ et
om̄es clamāt: venit dyabol⁹ et nullus obstat
Sic erat solicita mater beati aug. q̄ sic solent
flere mr̄es filios mortuos. sic illa pditōeꝫ filij
sui q̄tidie flebat. vt d. Aug. et nō q̄euit donec
ip̄m ad salutē reduxit. Quartū ē vt piū ꝛ di-
scretum modum in arguendo filios teneam⁹
vt nō eos cuꝫ delinquūt blasphemē neqꝫ ma
ledicta imprecemur. vnde ait. Fili quid fecisti
nobis sic: Hic cadit exemplum de illis septē
filijs et filiab⁹ quib⁹ mater ꝓpter iniuriam ab
eis receptam maledixit. qui statim tremore ca
pitis et oīm membroꝝ cōquassatōne vexati ꝛ
suorum ciuium oculos non ferentes p mūdū
dispersi sunt. De quib⁹ dicit beatus Aug.
q̄ duo ipsoꝝ frater et soror venerunt ad af-
fricam ꝛ ad memoriam beati stephani sūt cu
rati. Debemus ergo ip̄os arguere verbis. et
si indigent verberare. Eccl. iij. Tunde latera
eius dum infans est. Quintū vt quādo hie-
sum pdimus p peccatū ip̄m cum dolore req̄-
ramus. vt dictū est supra. qꝛ dolentes q̄reba-
te. Sic q̄siuit eum magdalena et inuenit ꝛ si-
bi apparuit. Joh. xx. Maria stabat ad mo. fo.
plo. Quidā volūt ip̄m ridēdo inuenire dum
nullam cōtritōem de peccatis habent sed ri-
dendo cōfitent̄. ¶ Sextum est q̄ vxores vi-
ros suos honorent qꝛ beata virgo de stirpe
regia quendā fabꝛū scꝫ ioseph virum suū ho
norauit d. Pater tu. ꝛ e. do. q̄. ꝛc. Eum enim
p̄misit et patrem filij dei vocauit sicut et ip̄a
vera mater erat. eundem honorem sibi attri-
buens in paternitate p̄dicta. qui ip̄ius nutri-
cius solum erat. Quantumcūqꝫ vxor nobilis
sit et alta. debet in dictis et factis virum ho-
norare et ei subesse. Sic sara honorauit abra
ham dominū eū vocans. Quia vt dicit ap̄ls
j. Cor. xj. Uir caput est mulieris et ꝓpter ip̄ꝫ
facta est mulier. Maxime aūt debet ip̄m ho-
norare vt custodiat corpus suum ne cum alte
ro fornicet̄. quia id est sūmū dedecus viri. Et
ꝓpterea in lege talis mulier mandata est lapi
dari. vt pꝫ Deut. xxij. ¶ Septimū ē vt legē
dei iugiter meditemur. qꝛ maria conseruabat
om̄ia verba. conferēs in corde suo. Ps̄. cviij.
Meditabar in mādatis t. Et ps̄. j. In lege e.
me. di. ac. Deut. vj. Meditaberis ea sedens ī
domo tua et ambulās in itinere tuo dormiens
atqꝫ cōsurgens. Lex et verbū dei est cibus ani
me. Mat. iiij. Non in solo pa. vi. homo. ꝫ de
om̄i ver. qđ proce. de ore dei. Om̄ib⁹ aūt qui
non retinent cibum nihil confert. Sic est de
verbo dei. In cuius figura mandatū fuit in le
ge moysi q̄ nullum aīal nō rumināns offert̄ ī sa
crificiū. Octauū ē vt p̄sumptōꝫ sciēdi alta mi
steria dei abijciam⁹ qꝛ cū nō intellexerit verbū
qđ locutus est ad eos non fuit importuna vt
ip̄m sciret credēs aliq̄d magni ī dicto latere.
Ro. xij. Nō plus sape q̄ꝫ oportet sapere. sed
sa. ad so. Hoc ē contra m̄ltos q̄ alta misteria
dei ꝛ subtiles q̄ōes eoꝝ intellectū penitus ex-
cedētes scire volūt vt de p̄destinatōne et trini
tate. ꝛ vnitate dei. et corpe xp̄i. ꝛ silib⁹. q̄ sunt
arguendi et verberandi. Exo. Et si bestia te-

tigerit montem lapidabit. Bestia est homo secularis qui vult tangere montem scripture Solus moyses ascēdit montē ad loquendū deo. quia solus homo cui revelat deus secreta sua debet alta et profunda scrutari. ¶ In fine nota quoddam misterium. quia in festis quando hiesus debet queri et inveniri perditur. et in toto alio tempore nō perditur sicut in festis. quia festa sunt instituta. ut homines vacēt divinis. ut dictum ē et ipsi vacant potatōnibus et cōmessationibus. et ludis. et vanitatibus et minus esset malum operari quam sic facere. Et propter hoc festa nostra in odiū deo sūt. ysa. j. Solennitates vestras odivit aīma mea. Amos. v. Odi et proieci festivitates vestras. et ideo saraceni qui nō solennizāt festa derident xpianorum festa. Tre. j. Viderūt eum hostes et deriserūt sa. e. Et quod peius est quia in pascha et magnis solennitatibus quando homo deberet magis sanctificari tunc magis se dissolvit et vane letatur. Et breviter festa videntur ordinata solum ad solatium corporale &c.

¶ De epistola ¶ Sermo. xvij.

Obsecro vos fratres per misericordiā dei ut exhibeatis corpora vestra hostiam sanctā deo placentē Ro. xij. Sicut dicit apostolus ad Ro. xiij. que a deo sunt ordinata sunt. Omnes autem fideles sunt a deo per creationem et generationem. Ideo beatus paulus tanquam dei apostolus ad gentes cōvertendas et ordinandas. in epistola hodierna omnes fideles nititur ordinare. ut re et nomine christiani. i. christi fideles simus filij. Et quia homo habet ordinē ad deum. a quo est. ad mundum in quo est. et ad proximū cum quo vivit. et est. ideo in hac epistola quantum ad hec nos satagit ordinare. Que quidem epistola in quatuor scinditur. Primo enim ordinat nos ad deum secundum unam partem nostri. scilicet secundum corpus ut ipsum hostiam viventē deo offeramus. In principio epistole. Secūdo nos ordinat ad mundū. ut nos ei nō cōformare debeamus. ibi. Et nolite cōfor. huic seculo. sed reformamini in novitate sensus vestri. Tercio nos ordinat iterū ad deum secundum aliam partem nostri. scilicet secundum intellectum ne plus quam oporteat et deceat sapiamus. ibi. Dico enim per gratiam dei que data est mihi omnibus qui sunt inter vos. non plus sapere quam oportet sapere &c. Quarto nos ordinat ad proximum. ut unus alteri subveniat. ibi. Sicut enim in uno corpore multa mē. ha. &c. Primo ergo apostolus ordinat nos ad deum secundum unam partem nostri. scilicet secundum corpus ut ipsum hostiam viventem deo offeramus. Et hoc est. Obsecro vos fratres. i. per sacra adiuro. Est enim obsecratio petitio cū adiuratione ut per nativitatem xpi et per mortem. et similia. In quo apostoli benignitas. et humilitas demonstratur. quia non imperat sicut prelatus et dominus sed obsecrat sicut frater et servus. cum tamen magnus esset prelatus et pre alijs apostolis. Sciebat enim quod animus hominis melius per blanda deducitur quam per violentiam trahatur. Sene. Generosus est animus hominis et naturaliter cōtra potestatē recalcitrans. facilius ducitur quam trahatur. Unde superbos prelatos qui aliter faciunt. dominus increpat eos per Ezechi. xxxiiij. c. d. Cum austeritate imperabatis eis et cum potentia. et disperse sunt oves mee. Sic fecit roboam filius salomonis. et ideo populus nō acquievit ei. sed recessit ab eo ut patet. iij. Re. xij. Obsecro inquā fratres. Et per quid obsecro? certe per misericordiā dei. sup. vobis factā Et sic est adiuratio non solum per unum bonū sed per omnia bona que xpc nobis fecit. que omnia xpc motus misericordia nobis largitus ē. unde ex misericordia nos fide illuminavit. nos a peccatis absolvit. nobis dona et virtutes infudit. in filios dei regeneravit. de potestate dyaboli nos eripuit. nobis celum aperuit. et per mortē suā salvos nos fecit. ad Titū. iij. Non ex op. ius. que f. nos sed secundum suā mi. sal. n. f. In quo ostenditur magnus fervor apostoli. quando per omnia bona nostra nos adiurat. Quādo enim fervēter desideramus aliquid ab aliquo obtinere. per illud quod magis amat eum adiuramus. Sic apostolus per dei misericordiam. quā magis amare debemus. nos adiurat. que magis apparuit in eo quod sanguinem suū pro nobis fudit. Et ideo apostolus ut frāgat corda nostra adamāte duriora adducit sāguinem xpi. Quia si adamas sanguine hirci frangitur. multo magis corda nostra deberēt sāguine xpi frāgi. In cuius effusiōe consistit misericordia dei. Et quid obsecro? Certe ut exhi. cor. ve. nō corpora aialium sicut iudei antiqui. Ps. xlix. Nō accipiā de do. t. vi. Vra di. ū aliena. Sūt enim aliqui qui de alieno corio lōgā corrigiā faciūt. Ro. vj. Sicut enim exhibuistis mēbra vestra ser. immū. et iniq. ad iniquitatem nūc exhi. ser. iusti. in sanctificationem. Exhibete dico corpora vestra hos. deo per carnaliū desideriorum et operū mortificationem. Gal. v. Qui autem sūt

xpi car.s.cru.cum vi.et con. Coll.iij. Mortifi cate membra vestra.q̃ sunt sup terrã.q. Cor. ij.q. Semp p mortificatoẽ iesu in corpore vro circũferẽtes. Et hoc iustũ ẽ.qr ipe corp⁹ suũ in ara crucis hostiã deo .p nobis immolauit.

¶ Nota q ab hostia immolãda tot⁹ sanguis effundebat iuxta altare. Sic iuxta crucẽ xpi que est altare dei.de q̃ edere nõ hñt ptãtez q̃ tabernaculo seruiũt. Hebre.xiij. debem⁹ consumere in penitentia vitam carnis et sanguis Luc.ix. Qui vult venire post me abne.se.id est vitam carnalem et aĩalem et tol.cru.s.Et Gal.ij.xpo cõfixus suz cruci.multi cõsumũt vitam suam inutili labore.sed nõ iuxta crucẽ xpi. ¶ Hec aũt hostia quinqz dz habẽ. Primo dz hostia esse imolata deo per carnis mortificatõem. Secũdo debet esse viuẽs p caritatis feruorẽ. Tercio debet esse sancta p xpi sanctificatõem. Quarto debz esse deo placẽs p hilarem oblatõem. Quinto debet esse ratõnalis.p discretõnis circũspectõem. Primum patet. ¶ Secũdo debet esse viuens hostia:p caritatis feruorem. Et hoc ẽ exhibere deo hostiã viuentẽ.scz p caritatẽ que facit opa viua cũ sit forma xtutũ. Et iõ qui nõ diligit manz in morte et facit opera mortua. Vel viuentẽ p fidẽ que p dilectõez opat.qr fides sine opibus mortua ẽ.vt dr Jaco.ij. Abac.ij. Justus in fide sua viuet. Jn veteri lege offerebat hostia mortua. Et hoc ẽ recte.qr de morte tpali transibãt ad mortem eternã.scz ad carẽtiam visiois diuĩe cui obligati erãt.s mõ cessauit illa obligatio.et aperta est ianua ad vitã. ergo viuens hostia a filijs vite debet offerri. Nota q quidã offerũt hostiã mortuã et nõ viuã.scz qui corpus suũ in ecclesia dei vendicãt sepeliri.et nõ cessant a peccatis. Corp⁹ mortuũ sepelit in ecclesia et aĩa viua in inferno. Luc. xvj. Mortuus ẽ di.⁊ sepul.ĩ inferno. Jtẽ que carnem suã affligũt siue p ieiuniũ siue p oroz siue quocũqz alio mõ ĩ peccato mortali existẽtes. Jt ẽ viri religiosi q̃ corpe sunt in claustro et corde et mente in seculo. Tales iniq̃ diuidunt.qr dant corpus deo et animam seculo. Mors aũt est sepatio aĩe a corpore. et iđo cum sit aĩa in seculo p amorem et ingẽ meditatõ ex.corpus remanet mortuũ in claustro quod offerunt deo. Quia vt dicit Aug. Magis est aĩa vbi amat q̃ vbi aĩmat. Et talibꝫ cum sint ĩ cõtinua morte. est eis claustrũ maxima pena et quasi carcer. Tercio debet hec hostia esse sancta et hoc tripliciter ẽm qđ sanctum tripliciter dicit. Nam sanctum vno mõ idem est q sine terra. Debz eñ hostia nr̃a eẽ sine spe retributõnis terrene sed solũ pro spe retributõis eterne. Math.vj. Nolite thesaurizare vobis the.in ter.the.aũt vo.the.ĩ celis. O deus quot sunt qui tibi seruiũt solũ .p temporali mercede.et qui querũt bonas prebendas.⁊ in om̃ibꝫ spũalibꝫ querũt solũ tempalẽ mercedẽ. Malach.j. Quis est in vobis q̃ claudat hostia ⁊ incendat altare meũ gratuito: Secundo sanctum idem est qđ firmatũ. Debet ergo hostia nostra esse firma et stabilis et perseuerans quia nõ qui ceperit sed q̃ pseuerauerit.hic saluus erit. Math.x. Jn cuius figura cauda animalis semper debebat in sacrificio offerri.vt patet Leui.iij. Tercio sanctuz idez est quod sanguine tinctum. Debz eñ hostia nostra esse tincta virtute sanguinis christi qr nisi sanguis christi stillet super eam nihil valet.eo q non potest nos a peccatis mũdare nisi ĩ virtute sanguinis ei⁹. Hebre.ix. Sanguis christi emundauit cõscientiã nostram ab operibus mortuis. Jn cuius figura in veteri testamento omnia pene mundabantur in sanguĩe et sine sanguinis effusione non fiebat remissio vt dicit apostolus ad Hebre. Quarto debz hostia nostra esse placens deo per hilaritatez vt libenter et nõ cum tristicia et murmure hostiam immolemus.quia hilarem datorem diligit deus.vt dicit apostolus.ij.Cor.ix. Ma. vj. Cum ieiu.no.fi.sicut yp.t. Vel debet esse placens deo per rectam intentõez.vt soli deo placere velimus:et nõ hoĩbꝫ sicut ypocrite Quinto debet esse discreta. Et hoc est rõnabile obsequiũ vestrum sup.sit p discretõez.p quã om̃ia pfecta et fructuosa reddũt. Bern. in ep̃la ad carthusiensis. Denuo sunt et alia corpis exercicia.sic sũt vigilie et ieiunia et alia hmõi.que spũalia non impediunt. sed adiuuant si cum rõne et discretione fiant.que si ex indiscretionis vicio sic agunt.vt vel deficiente spiritu vel languẽte corpe spũalia impediãtur.qui sic agit corpori suo tollit boni operis effectum.spiritui affectum.proximo exemplũ et deo honorem.sacrilegus est.et horum omnium in deum reus. Leui.ij. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies. Tamen cauenduz est ne nimis de sale ponatur. Quidam eñ nimis discreti sunt intantum vt nihil pene vel doloris velint sustiñere. Et iõ subiũgit Bern.

ibidē. Iustū ē caput quādoqʒ dolere in serui-
tio dei qḋ olim sepe laborauit ī vanitate secu-
li esurire ventrē vsqʒ ad rugituʒ qui sepe sup
pletus ē vsqʒ ad vomitum: sed modus in om
nibus tenēdus ē. Rōnabile ḡ sit obsequiū ve
strū. Et sic patet primū. ¶ Secūdo nos ordi
nat apl's ad mūdum quatenus ei conformari
nō debeamus: di. Et nolite conformari huic
seculo. Et hoc dupliciter. Primo ꝑ amorem
quia amantē similat amato vt in illud trāsfor-
metur. Osee. ix. Facti sunt abomīabiles sicut
ea que dilexerunt. Sicut eñ calor disponit ce-
ram. vt fiat similis sigillo impresso. sic amor di
sponit aīam vt amato sibi cōiuncto assimilet᷑
Et ē tāta hec assimilatio ꝛ ꝯformatio vt ama
tor mūdi mūdus dicat᷑. Ioh. j. Mūdus eum
nō cognouit. ꝓpter hoc dic᷑ Io. j. Can. ij. Fra
tres nolite diligere mun. neqʒ ea que in mun-
do sunt. In mūdo sunt tria. vt ibidē dr̄. s. con-
cupīa carnis. ꝯcupīa oculoꝝ. ꝛ supbia vite. h̄
sunt mūdi que mundani diligunt. s. diuitie. de
litie et honores. que dilectores suos perdunt
ꝛ derelinquūt. saltē in morte. Secūdo ꝑ opa-
tōem vt non cōformemur actibꝫ mundi quia
mali sunt. Peccatores sunt simee mūdi quia
omnibus actibꝫ mundi nitunt᷑ sumope ꝯfor-
mari. ꝛ iō nō possunt eē hostia dei. In cuius fi
gura in lege mādatum ē q̄ omne aīal ambu-
lans sup manus vt simea: sit immundum. nec
de ipō possit fieri sacrificiū. vt patet Leui. xj.
Itē sunt sicut cameleō. qui ad omnē colorem
sibi appositū mutat᷑. ita peccatores ad omnē
impressionē mali quā habēt siue ꝑ auditum si
ue ꝑ visum. statim afficiūtur ad illud ꝛ illḋ co
gitāt ꝛ desiderant. Ezech. xxiij. Cūqʒ vidisset
viros depictos in pariete insonuit sup eos cō
cupiscētia oculoꝝ suoꝝ. Et nota q̄ huic secu
lo nullo modo debemus ꝯformari cuʒ sit aīal
mōstruosum. Est eñ illa bestia. quā vidit Io.
in apoc. que habebat capita. vij. ꝛ cornua de-
cē. et sup cornua eiꝰ decē dyademata. ꝛ super
caput eiꝰ nōia blasphemie: ꝛ similis erat par-
do. et pedes eius sicut pedes vrsi. ꝛ os eius si-
cut os leonis. Et habet᷑ apoc. xiij. Peccator
qui mūdus dr̄ ē bestia. qui rōe nō vtit᷑ sic̄ be-
stia. dū nō ꝯsiderat finē suum. Septē capita
sunt septem vicia. que peccatori siue mundo
dominantur. Uicia eñ regnāt in mūdo ꝛ nō
virtutes. Tot eñ dños habet peccator quot
vicia in eo regnāt. Io. viij. Qui facit pec. ser.
ē peccati. Decē cornua sunt decē trāsgressio-
nes decalogi quibus peccator deū impugnat
Decē dyademata sup cornua signant gl'iam
quā habēt peccatores de suis peccatis. Pro
uer. ij. letant᷑ cū malefe. ꝛ ex. i. re. pes. Nomina
ꝟo blasphemie sunt verba quibꝫ peccatores
se excusant. ꝛ deum accusant dicētes oīa eē ꝑ-
destinata. ꝛ ex necessitate venire. Per pardū
ꝟo qui ē varij coloris intelligunt᷑ duplicitat᷑
varietates. quia mūdani aliud dicūt et aliud
faciūt. Pedes ꝟo similes habet vrso qui si-
miles sunt manibus hūanis quia mūdani ha
bent opa similia opibus hominū ꝫ nō sunt ꝫ
potiꝰ bestiaꝝ opa sunt. Mūdani. sicut vrsus
mel ꝯcupiscit ꝛ sequitur sine freno: ita ꝯcupi-
scūt ꝛ sequunt᷑ dulcedinē tpalē vsqʒ ad mor
tem. Os ꝟo eoꝝ ē sicut os leonis fetidū quia
fetet corā deo ꝛ sanctis eius. Psal. xiij. sepul-
crū pa. e. gut. eoꝝ. Nolite ḡ inquit apl's huic
seculo ꝯformari: sed reformamini. s. ꝑ gratiaʒ
xp̄i qui ꝑ peccatum deformati fuistis. in noui
tate sensus vr̄i vel mētis vestre. ꝺm aliā l'ram
nō in nouitate carnis ꝫ mētis. Anima eñ que
ad imaginē dei facta ē. imaginē dei in se defor
mat. dū peccat. Ephe. iiij. Renouamini spiri-
tu mētis vr̄e ꝛ indu. no. ho. s. xp̄m. Nota q̄ h̄
reformatio sicut reformatio materialis fit q̄n
qʒ modis. M ¶ Primo ꝑ malleatōem tri
bulatōnum ꝛ ꝑsecutionū. Psal. cxxviij. Sup
dor. m. fa. pe. Sicut reformant᷑ fabrilia. ꝛ ideo
necessarius ē ignis spiritussancti in corde ho-
minis reformādi. Malleare eñ super ferrū fri-
gidū vanū ē. Hiere. v. Nūquid federabitur
ferrū ferro ab aquilone. i. in frigore aquilonis
Sic fuit reformatꝰ Paulus qn̄ dixit Actuū.
xiiij. Per mul. tri. o. n. i. r. ce. Secūdo ꝑ sbtra-
ctōem. sicut reformant᷑ sculptilia dū celte ele-
uant᷑ a lapide. hoc ē ꝑ paupꝑtatē volūtariam.
que omnia supflua abijcit ꝛ dispergit paupe
ribus. Psal. cxi. Dispsit de. pau. iu. e. ma. i se.
se. Sic fuit reformatus Zacheus qui ait lu-
ce. xix. Dñe ecce. d. bo. me. d. pau. ꝛ si quē de-
frau. red. qua. Tercio ꝑ additōem eiꝰ qḋ de-
est. Sicut reformant᷑ domꝰ ꝛ multa alia. Sic
docebat dñs reformari illū cui dixit Mar. x.
Unum tibi deest. Uade que habes vende ꝛ
da paupibꝫ. Hec ḡ reformatio et renouatio
fit ꝑ ꝯsilia. ¶ Implēs eñ p̄cepta reformatur
consilia supaddēdo. Sic reformati sunt apl'i
Math. xix. Ecce eñ relinquimus omnia ꝛ se-
cuti ꝛc. ¶ Quarto ꝑ fusionē qn̄ aliq̇d primo
liquescit ꝛ postea fundit᷑ in aliq̇d in q̄ recipit

formā sicut campane. Sic oportet ꝙ primo
anima liquefiat feruore deuotōis. Cantico.v
Anima mea liq̄facta ē. Et postea ad formaꝫ
recipiēdam ꝓijciat quasi in modulum in ali-
quē bonū virū cuius formā accipiat ⁊ exēplū
Sic volebat reformari apl's illos quibus di.
Philip.iij. Imitatores mei estote ⁊ obserua
te eos qui ita ambulant sicut habetis for.no.
Sic volebat reformari Aug. q̇ estuabat estu
incredibili quādo iuit ad simplicianū vt ꝓfer-
ret sibi quis eēt aptus modus viuendi sic affe
cto. vt ipe erat ad ambulādum in via dei in q̄
aut sic aut sic ibat. Propterea petrus di. ꝑla
tis.j. Pe.v. Nō quasi dominātes in clero sed
forma facti Grego. ex animo. ¶ Quinto per
appositōem decētium coloꝝ vt reformantur
do.mus: dū pingunt'. Duo aūt sūt colores q-
bus reformari debemus.s. albedo mundicie. ⁊
rubedo caritatis. Cañ.v. Dilectus meus can
didus ⁊ rubicundus. ¶ Sequit' vt ꝓbetis. q̄
sit voluntas dei. Ad hoc em̄ debet fieri ista re
formatio vt ꝓbemus interiori sensu que sit. id
ē ꝗꝫ bona sit voluntas dei. Est em̄ bona quo
ad declinatōem a malo. beneplacens quo ad
opatōem boni quod ē in precepto ⁊ ꝑfecta q̄
ad impletōem boni qꝺ ē in ꝯsilio. vel bona in
se. eo em̄ ipō quo deus vult aliquid bonū ē il
lud. beneplacēs in benedispositis ꝑ virtutes.
⁊ ꝑfecta in beatis: ⁊ sic patet secūdū. ¶ Ter-
cio apl's ordinat nos iterum ad deū. ſm aliaꝫ
ꝑtem nr̄i.s. ſm intellectū ne plus ꝗꝫ deceat sa
piamus.d. Dico aūt.i. affirmo ⁊ ꝑcipio ⁊ sup̄
obsecraui ⁊ monui. ⁊ cur hoc: Respōsio plus
ē in fide errare ⁊ ꝑiculosius ꝗꝫ in hostia offe-
rēda vel in deordinatōe ad mūdū vel in qua-
cūqꝫ alia re. Et iō dico.i. ꝑcipio ꝑ grām apo-
stolatus mei. que data ē mihi. nō meis merit'
reddita. ꝑ quā sum gentiū doctor et apl's ꝯsti
tutus in fide ⁊ veritate.j. Cor.xv. Gra dei sū
id quod sum. Precipio inquā. omnibus q̇ sūt
inter vos.i. oībus fidelibus qui vobiscū sunt.
nō plus sape ꝗꝫ oꝫ sape. Prouer.xxv. Sicut
qui mel comedit multū nō ē ei bonū. qꝛ inflat.
sic qui ꝑscrutator ē maiestat' opprimet' a glia
N ¶ Et nota ꝙ aliquis plus sapit ꝗꝫ oportꝫ
tripliciter. Primo qn̄ terminos trāsgreditur
a patribus institutos in his que fidei sunt. pu
ta cū noua vult inuenire vel nouo mō ea que
fidei sunt exponit. Cōtra qꝺ Prouer.xxij. ne
trāsgrediaris terminos antiquos quos posu
erunt patres tui. Secundo qn̄ excedere nitit'
vires ingenij sui ⁊ questiones ad q̄s nō p̄t at-
tingere nitit' disputare ⁊ reuoluere. cōtra qꝺ
Eccl'.iij. Altiora te ne quesie. ⁊ for. te ne scru-
tu. Tercio qn̄ in discēdis ordinē ꝑuertit pu-
volēs discere difficilia ꝗꝫ facilia. Bern̄. Me-
dicus bonus ordinat de cibis. si ordinem in ci
bis sumēdis nō serues ipōs cibos naturaliter
bonos tibi reddes nō bonos. Quod dr̄ de ci
bis intellige de sciētijs. Hebre.v. Facti estis
quib' lacte opus ē nō solido cibo. Perfecto-
rū aūt ē solidus cibus. qui pro ꝯsuetudine ex
citatos habent sensus ad discretōem boni et
mali. ꝑcipio ḡ non plus sape ꝗꝫ oportet sape
sed sape ad sobrietatem.i. ad moduꝫ tꝑantie.
vt neqꝫ excedas in nimiū neqꝫ coarteris in de
bitum. Multa em̄ scire debemus.j. Cor.xiiij.
Ignorans ignorabit'. Osee.iiij. Quia sciēñā
tu repulisti. et ego repellam te. Ebrius ⁊ non
sobrius reputaret'. qui vellet volare eodē mō
nō reputabitur sobrius qui nititur celestia ꝑ-
scrutari. Prouer.xxiij. Prudentie tue pone
modū. Similiter qui nollet surgere ad come-
dēdum. n̄ sapiens ſꝫ stultus ⁊ pigerrim' dice-
retur. sic qui nō vult aliqualiter discere q̄ sūt
fidei.j. Thimo.iiij. Attēde lectōi. exhortatiōi
⁊ doctrine. hec meditare in his esto. Ergo q̇-
libet debet velle tātū sape sicut vnicuiqꝫ diui
sit deus.i. diuisim dedit mensuram fidei.i. fidē
illustratā illustratōe maiori vel minori. Scd'ꝫ
em̄ ꝙ quilibet ē illustratus in fide tātuꝫ debꝫ
velle sape. Sap̄.xj. omnia ꝯstituisti ī numero
pondere ⁊ mensura. ⁊ potissime gratiaꝝ suaꝝ
dona. Et sic patꝫ terciū. Quarto nos ordiat
apl's ad ꝓximū vt vnus alteri seruiamus. Et
ad hoc inducit quādā similitudinē in corpore
humano.d. Sicut ei in vno corpe multa mē
bra habemus. oīa aūt mēbra nō eūdē actū ha
bent. sed diuersis actib' sibiinuicē subministrāt.
Oculus ei videt ꝑ pedibus et manib' ⁊ om-
nibus alijs mēbris. Et lingua loquit' ꝓ omni
bus mēbris. ⁊ sic de alijs. Ita mistia. oēs fide-
les vnū corpus sum' in xpo.i. ꝑ xp̄m. Gra em̄
ꝑ xp̄m nobis collata nos vnit in vno corpore
mistico quod est ecclesia. Gal'.iij. omnes vos
enim vnum estis ī hiesu christo. Singuli au-
teꝫ sup. sumus vel esse debemus membra. ita
ꝙ alter sit mēbrū alterius illi subministrando
⁊ adiuuādo. Ephe.iiij. Supportātes inuiceꝫ
in caritate. Et nota ꝙ h' silitudo colligatiōis
⁊ subministratōis mēbroꝝ corpis naturalis ad
mēbra ecclesie qua sibiinuicem debent serui-

re supportare et diligere sic mēbra corpis naturalis. attēditur. q̄ntum ad octo. Si de h̄ vis pdicare. require infra dn̄icam xvij. post trinitatem in moralitate sermonis de epistola. Et sic patet quartum.

¶ Dominica prima post octauam epiphanie de euangelio. Sermo xviij.

Nuptie facte sūt in chana gallilee. Jo. ij. Quia tp̄s institutū ab ecclesia pro celebrandis nuptijs extat p̄ns. iō hodie in eccl̄ia euangeliū de nuptijs recitatur. vt qualiter se habeant in matrimonijs ꝯtrahēdis nuptiaꝝ celebratores salubriter instruant̄. Nō eniȝ omni tp̄e possumus nuptijs intendere celebrandis f̄m eccl̄ie instituta imo ab eadē multa tp̄a feriant̄. Nā ab aduētu dn̄i vsq₃ ad octauā epiphanie inclusiue celebrare nuptias nō debemus. similiter a septuagesima vsq₃ ad octauas pasche etiā inclusiue. ꝛ sil̄r a tribus dieb₃ ante ascēsionem dn̄i vsq₃ ad octauas penth. Jn hoc ḡ euāgelio de nuptijs sex summarie ꝯtinent̄. Primo eñ describit̄ ꝯuiuium nuptiale. Jn principio euāgelij. Secūdo declarātur ꝯuiuarum psone. ibi. ꝛ erat mr̄ ih̄u ibi. Uocatus ē aūt ih̄s ꝛ discipl̄i eꝰ ad nuptias. Tercio poit̄ colloquiū matnale ad filiū. ibi. ꝛ defi. vi. ait ad ih̄m. Ui. nō habēt. Quarto subiūgit̄ matris ꝛ filij ad ministros ꝯuiuij impium salutare. ibi. Et dic̄ mater ih̄u ministris. Quinto ab architriclino qui gustauit aquā vinum factā. bonitati vini asserit̄ specialiter. ibi. Ut aūt gustasset architriclinus aquā vinū factam ꝛc̄ Sexto inter signa ih̄u. hoc phibetur initiale subinfertur insimul ex miraculo facto bonum subsecutū fidei speciale. ibi. Hoc fecit initiuȝ signoꝝ in chana gallilee ꝛc̄. Et crediderūt in eū discipuli eius. ¶ Primo ḡ describitur cōuiuiū nuptiale. quia nuptie facte sunt in chana gallilee. i. in quodaȝ vico siue villa ꝓuincie galilee. Ubi nota q̄ quidā dicūt q̄ sponsus istaꝝ nuptiaꝝ fuit Johānēs. Sed hoc nō ē ꝓbabile f̄m opi. illoꝝ qui dicūt q̄ iste nuptie facte fuerunt post vocatōēȝ apl̄oꝝ inter quos fuit Johānēs. vt pat₃ Math. iiij. quia nō ē credibile q̄ post vocatōēm redierit ad ducēdum vxorem qui vsq₃ tūc ꝑmanserat virgo. Scd̄m aūt opinionē illoꝝ qui dicūt q̄ he nuptie fuerunt facte ante vocatōēm apl̄oꝝ vel discipuloꝝ que cōmunioꝛ ē: credibile ē q̄ iste nuptie fuerūt Johā. Et iō tāq₃ ꝯsanguineū vocauit ih̄m ꝛ discipulos eius supple futuros Et iō mater ih̄u fuerat ibi tāq₃ mater Jo. q̄a vt dicūt erat filius virginis nutritus. Et hoc ē. Erat mater ih̄u ibi. Uocatus est aūt ih̄s ꝛ discipuli eius. s. futuri ad nuptias. f̄m secūdā opi. sed nō futuri imo p̄ntes f̄m primā opini. Quicquid aūt sit credēdū ē q̄ spōsus vl̄ spōsa fuerit ꝯsanguineus. vel ꝯsanguinea virginis. ꝓpter qd̄ vocatus est ih̄s ꝛ discipuli eius. Christus aūt voluit interesse nuptijs dupli ci de causa. Primo vt gl̄iam suā corā multis manifestaret. Secūdo vt nuptias approbar₃ ꝯtra manicheos qui nuptias damnāt. Jp̄as igit̄ ꝓbauit p̄ntia sua ꝛ miraculo potētie sue Et sic patet primū ꝛ secūdū. ¶ Sequit̄ tercium. Et deficiente vino ꝛc̄. Jn quo ponit̄ colloquiū maternale virginis. que plena visceribus pietatis cōpassa ē verecūdie sponsi in defectu vini. Et ait ad ih̄m. Uinū nō habēt ministri. s. ad ꝓpinādum: ꝛ ꝯtinue ad bibendum Quod fuit signū paupertatis spōsi. qui nō potuit vinū sufficiēs prepare. Uel forte vinum suffitiēs preparauit. p tot cōuiuis h̄ ih̄s veit cū discipulis. qui erant paupes. Hic nota q̄ loco illius ꝑticule. h̄ ih̄s venit cū discipulis. qui erāt paupes: alij libri habēt. Sed pauperes alij venerūt. Paupes aūt q̄n inuitant̄ ad bonū prādium in duplo comedūt ꝛ bibunt tāq₃ esurientes ꝛ p̄teritā famē restaurare volētes. Hic cadit exemplū marchionis ferrarie. qui dixit q̄ in capit̄lo generali ferrarie celebrato: biberūt fratres vinū. p duob₃ milib₃ militum. hoc etiā fuit signū q̄ beata virgo de parentela ꝯiugij erat. quia alit̄ nō de defectu vini curasset. q̄r eius defectū suum reputauit. Di. ḡ ih̄s nō offensus vel arguēs vl̄ corrigēs matrē. cuius cōpassio grata fuit ei vt p effectuȝ patuit. Quid mihi ꝛ tibi ē mulier: Mulier hic ē nomē sexꝰ ꝛ nō mollicıei. ex hoc loco arguūt heretici q̄ xp̄c nihil habuit facere cū virgine: s₃ trāsiuit p eam sicut aqua p cānale. Dicūt eñ q̄ attulit corpus de celo. sed mentiuntur quia idē Joh. qui h̄ dicit asserit q̄ ibi erat mr̄ ih̄u. Dupliciter aūt h̄ verbū exponit̄. Uno mō f̄m Crh. sic. Quid mihi et tibi mulier. s. de defectu vini. q. d. Cognitio istius defectus nō ptinet ad me vel ad te. h̄ ad illos quoꝝ sunt nuptie. q̄ debebāt sibi de necessarijs ꝓuidisse. dimitte ḡ p̄mo vt ip̄i ꝯgnoscāt defectū ꝛ gratia

tunc miraculū qđ petis acceptioꝛ erit illis. Et ponit exemplū Criso. de medico. qui si vltro offerret egroto nō multū curaret de ipo: sed cū multis precibꝰ egroti se offert ei: tūc multā reuerētiam exhibet illi. Et hoc ē qđ sequitur Nōdū venit hoꝛa mea. i. hoꝛa qua magis gratum sit ⁊ acceptū miraculū illis quibꝰ postulas fieri nōdū adest. quia nōdū pꝫ defectus vini. Nō aūt cōditoꝛ tpoꝝ ⁊ hoꝛaꝝ subiectꝰ fuit alicui hoꝛe. vt quidā astrologi dicūt. imo oī tpe est hoꝛa sua opandi qđ vult. vt dicit Criso. Sed tñ ex pte reꝝ que requirūt determiatū tps ⁊ locū. ac etiā q̄ntum ad homines vna hoꝛa cōpetētioꝛ est alia. sicut hic vtilioꝛ hoꝛa faciēdi miraculū erat post recognitōꝫ defectꝰ vini q̄ ante. Scđm xo Aug. sic exponitur. Quid mihi ⁊ tibi mulier. s. ꝯūe. i. quid habeo a te ꝑ qđ possum hoc miraculum facere. q. di. Tu petis fieri miraculū. quia spōsus vel sponsa attinet tibi ꝭm carnē. sed ꝭm carnē quā a te sumpsi: nō possum facere miracula: sed miserias ⁊ moꝛtē pati. qđ in cruce apparebit. tunc ei te mr̄em meā recognoscam ꝭm carnē. et in carne quā de te sumpsi moꝛiar ⁊ crucifigar. et iō te tunc discipulo cōmēdabo. Et hoc ē dū sequit̄. Nō dum venit hoꝛa mea. i. nō ē tp̄us recognoscēdi quid ex te habeo: sed erit ī passione euāgelio p̄dicato. Nō hoꝛa necessitatis sed voluntatis spōtanee ī qua pati ⁊ moꝛi disposui. Jo. x. Nemo tollit aīam meā sed ego ponā eā. sic patꝫ terciū. ¶ Et dicit mater ihu mīstris. Ecce quartū. In quo mater et filiꝰ salubriter impant mīstris. Et primo impat mater di. Quodcūqꝫ dixerit vobis: facite. Ex q̊ patet ꝙ beata virgo omnino credebat ꝙ filiꝰ suꝰ eēt miraculū facturꝰ. Et iō secure dixit ministr̄. Qđcūqꝫ dix. vo. ⁊c. Erāt aūt ibi. s. ī domo ꝯuiuij. lapidee ydrie. i. vasa lapidea aquaria. ab ydros qđ ē aqua. sex posite ꝭm purificatōem iudeoꝝ. Et iō posite ibi erāt. vt possent purificari immūdi ꝭm moduꝫ iudeoꝝ. vt si aliquis de ꝯuiuis aliquā immūdiciā incurrisset ꝭm legem. vt si tangeret moꝛticinum vel aliquod ꝓhibitū lauaret̄ in eis: et fieret mundus. Capiētes. i. cape valētes singule metretas binas vel t̄nas. Metreta dr̄ a metron qđ ē mēsura ꝭm ꝯsuetudinē terre. Aliqui eī hn̄t maioꝛē. aliqui minoꝛē. Scđꝫ Isido. metreta ē decē sextarioꝝ. Sextarius aūt ꝯtinet duas libras. Et sic pꝫ. ꝙ erāt magna vasa que ihs fecit impleri. Un̄ ait ministris. Implete ydrias aqua. Et impleuerūt eas vsqꝫ ad summū. Et dixit eis ihs. iā facta mutatōne. Haurite d̊ ydrijs ⁊ ferte architriclino. Scđm Aug. architriclinus ē princeps triū oꝛdinū mēsarum a se altitudine distātiū. Uel ipa domus sic disposita dr̄ architriclinꝰ. Et dr̄ ab archos qđ ē princeps et clinā domus. Hic ꝭm Aug. nō dr̄ architriclinus princeps vel dn̄s conuiuij. vel domus in qua erat ꝯuiuiū ꝭ p̄positus ministrantium qui. s. fuerat cōstitutus. vt oꝛdinaret cōuiuium ⁊ etiam seruitoꝛes. Unde ponit questionē Criso. Quare ihs p̄cepit ferri vinum architriclino potius q̄ sponso vel alicui conuiue. Et r̄ndet ꝙ ille cui cōmittit̄ cura: et oꝛdinatio cōuiuij nō comedit vsqꝫ post alios Et ideo salubrioꝛ ⁊ discretioꝛ ē ad iudicādū de vino q̄ cōuiue. qui iaꝫ sunt repleti de cibo ⁊ potu. ⁊ ideo iussit dominus ferri illi vinuꝫ ex aqua factū. vt veritatē cognitam alijs indicaret. Et tulerunt ministri. Ut autem gustauit aquam vinum factam. ⁊ nesciebat vnde eēt illud vinum vocauit sponsum architriclinꝰ mirans vini bonitatē. qđ ꝭm generalem oꝛdineꝫ primo debuit ꝓpinari. et dixit ei credēs ꝙ ita fieri p̄cepisset. Omnis homo primo. id ē in pn̄cipio conuiuij ponit bonum vinum. scilicet in mensa. ⁊ cum inebriati fuerint. id est repleti cibo ⁊ potu. tunc ponit illud quod deterius est id ē minus bonum. Quia ꝓpter opilationem medie cellule ex vapoꝛe vini. bonum vinum non potest cognosci et discerni. Tu autē seruasti bonum vinuꝫ vsqꝫadhuc. id est vsqꝫ ad finem cōuiuij cōtra generalem cōsuetudinem Et ex hoc patet ꝙ optimum fuit vinū. Unde Criso. Hoc generale in omnibus miraculis xp̄i ꝙ semper ad nobilius terminantur q̄ natura possit facere. Unde si restituit visum vel auditum. vel aliud membrum. melius facit q̄ natura prius fecerat vl̄ facē possꝫ. Patet etiā ꝙ hoc vinuꝫ fuit rubeum sicut cantat ecclesia. Aque rubescunt ydrie quia sicut fecit illud vinuꝫ melius ita fecit pulcrius. Pulcrius autem ē vinum rubeum q̄ albū. Pulcrius etiam claruit miraculum quia si albū fecisset credidissent ꝙ fuisset aqua aliquātuluꝫ rubricata ꝓpter p̄cedens vinum qđ dixissent fuisse ī vasis. Et sic pꝫ q̄rtū ⁊ q̄ntū. Sexto inter sig. ihū ꝭ ꝓhibet̄ initiale. cū dr̄. Hoc initiuꝫ signoꝝ fec̄ ihs ī chana galilee. Nō eī legit̄ añ aliqđ signū fecisse. Ex q̊ pꝫ ꝙ ī adolescentia sua nullū fec̄ signū. vl̄ ꝭ dr̄ p̄mū signū pu-

blice et manifeste a ihu factum. Sed dr primum nō simpliciter. sed primū qd fecit in patria illa et manifestauit gloriam suam .i. deitatis sue potentiam. Et crediderūt in eū discipuli eius futuri scdm quosdā: sed pn̄tes scdm alios. qui tūc credebant sed tūc viso miraculo magis crediderunt. Et sic patet litera.

¶ De triplici matrimonio.

¶ Sicut patet in hoc euangelio agit de nuptijs ex mrimonio celebratis. D ¶ Et ideo sciendum q triplex ē matrimonium. s. carnale inter virum et vxorē. spūale inter aiam et deum sacramētale inter filiū dei et humanā naturam siue inter xpm et ecclīam. De quo dicit aplus Ephe. v. Sacramētū hoc magnū ē: ego aūt dico in xpo et in ecclīa. ¶ Primū ergo ē mrimoniū carnale inter virū et vxorē cuius nuptie in p̄senti describuntur. P ¶ Circa qd ad p̄ns cōsiderāda. viij. occurrunt. s. necessitas. excellentia. varietas. effectus. motiuū. conuersatiuū. separatiuum. q ad quid. et sepatiuū simplr. ¶ Primo ergo cōsiderādū ē de eius necessitate. Est em sacramētum necessitatis. Sicut eī baptismus ē sacramētū necessariū ad salutē. iuxta illud Jo. iij. nisi quis rena. f. zc. sic matrimoniū ē necessarium vniuerso licet non sit necessarium alicui homini. quia sine ipo mundus deficeret. Et ideo in ve. te. erat in precepto. Gen. j. Cresci. et mul. et re. t. Ex quo manifeste pz q ē bonū quia impossibile ē eē malū illud sine q mundus eē non pōt et qd deus p̄cepit fieri. ¶ Q Secūdo videdū ē de eius excellētia et bonitate Excedit em alia sacramēta qstū ad sex. Primo qstum ad ppetuitatē. quia añ omnia sacramēta a p̄cipio institutū ē. et vsqz ad finē mūdi durabit. Secūdo qstum ad locū et ad statū vbi et in quo fuit institutū quia in paradiso et in statu innocētie. Alia aūt sacramēta in valle huius miserie sunt instituta et in statu corruptōnis et peccati. et vt quedā medicine anime languētis vt patet in parabola de sauciato et samaritano. Quere in sermone. xiij. post trinitat. Tercio qstū ad significatōem. qz significat matrimoniū vel cōiūctōem xpi cū ecclīa. Ephe. v Sacramētū hoc magnū ē ego dico in ecclīa et in xpo. Quarto qstum ad nobilissimā virtutem quā deus excellēter posuit ibi. s. amorem et caritatē. Gen. ij. Qobrē relin. ho. pa. et ma. et adher. vxo. s. Propterea formauit deus mulierē de osse viri. vt fortiter sicut se diligeret eā Ephe. v. Vn debēt diligē vxores s. vt corpora sua. Quinto qstū ad desiderium naturale qd nō pōt eē malū qz oñderet maliciā instituētis naturā qd ē impossibile. Omnis hō naturaliter desiderat matrimonij copulam vt ppetuetur in filijs. quia in se ppetuus eē non pōt. Sexto qstū ad honorē quem xpc matrimonio exhibuit. Nam mrem virginem voluit despōsari. cū nō esset necesse. vt de matre desponsata nasceret. Et ad nuptias inuitatus cū discipulis suis iuit et ipas maiestatis sue p̄sentia honorauit: et primū miraculū ibi fecit. ppter qd omnes cōuiuas letificauit. R ¶ Tercō vidēdum ē de eius varietate. que attēdit qstum ad quinqz. Primo qstum ad discretōem psonarum. qz a principio mūdi vsqz ad moysen solū mater et filia sunt accepte. ne mr cū filio vel pr cum filia in matrimonio iungerent. qd patet p hoc qd dr Gen. ij. Qobrem relin. hō pa. et ma. Ergo nec filia prem. nec mr filiū accipe poterat. Sed p legē moysi. xvj. psone sunt excepte. s. mater et nouerca. socrus et nurus filia et priuigna. soror carnalis amita et matertera. neptis. s. filia fratris carnalis et sororis. auia scilz mater pris vel matris. filia filie et filia filij. vxor patrui et auunculi vxor fratris carnalis. nisi in casu. s. qn frater sine liberis moreretur. Et hec lex in ppl'o dei vsqzmodo durat. Sz gregō. papa ad supradicta addidit vt amicicie inter fideles longius ptraherētur et latius extēderentur. Et fecit statutum vt vsqz ad qrtum gradum inclusiue nō possent matrimonium cōtrahere. Primus gradus ē frater carnalis et soror. Secūdus filij ipoz. Tercius filij filiorum. Quartus filij nepotum. Et quia vnus papa pōt tātum quātum alius: iō super illo statuto Greg. pōt alius papa dispensare vt frequēter videm?. Jn personis aūt a moyse exceptis dispēsare nō pōt. Secūdo qstum ad pluralitatē et vnitatē vxorū. Nā a principio mundi vna fuit cōcessa vni. Erunt inquit duo in carne vna Gen. ij. Quia vir et vxor qstum ad actū matrimonij ad equalia iudicant quia vir nō habat potestatem sui corpis: sed vxor et ecōuerso. vt dicit apl's. j. Cor. vij. Sz lamech cepit habere plures vxores. vt patet Gen. iiij. Et quia totus mūdus cōfluxerat ad pluralitatem vxorū. ppter qd genus humanum magis multiplicabatur. iō deus pmisit ppl'o suo plures vxores habere. vt magis multiplicarentur et crescerent et hoc vsqz ad xpm fuit cōcessum. qui eligens populum spiritualē

et dimittens carnalem reduxit ꝯiugiū ad pristinū statum. vt eēt solum vnus vnius vxoris vir vt magis spiritui vacaretur. q̄a vt di. Jo. vj. spūs ē qui viuificat. caro aūt nō ꝓdest qc̄q̄. Tercio q̄ntum ad libellū repudij quē licebat dari in ve. testa. vt patz deutro. xxiiij. Nō aūt in nouo. Math. xj. Quod deus coniunxit homo nō sepat. Similiter aque amarissime. de quib habetur Nume. v. quas debebat bibere vxor suspecta viro de adulterio mō nec fieri debent. nec bibi. ⁊ vxorē suspectam: non pōt vir aliquo experimento ꝓbare. ¶ Quarto q̄ntum ad meritū. quia in ve. te. nō erat maioris meriti virginitas et ꝯtinētia vidualis q̄z matrimoniū. Aug. Celibatus iohis baptiste nō p̄fertur nuptijs abrahe. tm̄ ei patriarche ⁊ ꝓphete matrimonio merebant̄. quātuz mō in virginitate ⁊ viduitate viuentes. ß in nouo te. vtraqꝫ ē maioris meriti q̄z matrimonium. Nā statui matrimoniali redditur fructus tricessimus. viduali sexagesimus: ß virginali centesimus. Math. xiij. Dabāt fructū. aliud centesimum. aliud sexagesimū. aliud tricesimum. Beda. Nāc aūt bona ē castitas ꝯiugalis. melior ꝯtinētia vidualis. optima ꝑfectio virginalis. ¶ Quinto q̄ntum ad p̄ceptum ⁊ indulgētiam. quia in vete. te. erat sub p̄cepto. Gene. j. Crescite ⁊ mul. ⁊ re. Modo aūt sub indulgentia cadit eius celebratio ⁊ abstinentia sub ꝯsilio. j. Cor. vij. Bonū ē homini mulierē nō tāgere. Et infra. Propter fornicatōem autem vn. vx. s. ha. Hoc aūt dico ꝫm indulgētiam ⁊ nō ꝫm imperiū. Et infra. De virginib p̄cep. nō ha. cō. aūt do. Et infra. Ego aūt ꝯco si similiter nubat. Et infra. Beatior aūt erit si sic ꝑmanserit ꝫm meū ꝯsiliuz. Vn̄ mō ꝓ magno bono ꝯsulitur homini in virginitate ꝑmanere. quia mulier innupta et virgo co. que dei sūt ⁊ quō placeat deo vt sit sancta men. ⁊ corpo. Que aūt nupta ē cogitat que mūdi sunt quō pla. viro. vt ibidē dicit apl's. ¶ Quarto vidēdum ē de eo qd̄ efficit ꝯiugium. Et dicēdum ē ꝙ ꝯsensus expressus voluntarie ⁊ n̄ ficte vl' coacte ꝑ verba d̄ p̄nti vel ꝑ nutū si sit mutus efficit matrimoniū: carnis aūt copula ip̄m cōsumat. Alia aūt que precedūt vt ꝓmissio d̄ accipiēdo sunt sponsalia: nec efficiunt matrimonū. Similiter que comitāt̄ vt missio anuli q̄ ē signū matrimonij ⁊ instrumentum: ⁊ omnia alia que obseruant̄ in matrimonio sunt quedā solēnitates matrimonij. ⁊ nō efficiūt matrimoniū. Consensus aūt ille ē in oblatōem ꝑpetuam ⁊ in copulā carnalem. ¶ Quintū ē qd̄ debeat mouere ad ꝯtrahēdum. ⁊ qualis vxor debeat queri. ¶ Ad primū dicē ē ꝙ tria debent mouere ad ꝯtrahēdum. s. ples vt habeāt̄ filij qui sancte nutriant̄ ⁊ efficiantur filij dei ⁊ ꝑ cōsequens heredes vite eterne. Quia si filij ⁊ heredes. Ro. viij. Secūdū ē vt fornicatio vitetur. j. Cor. vij. Propter for. aūt vn. vx. s. ha. ⁊ vnaqueqꝫ virū suum. Quia me. est nu. q̄z vri. vt ibidē dr̄. Terciū ē mutua obsecutio. quia nemo sibi satis ē. Gen̄. ij. Nō ē bonū ho. eē so. fa. ei. ad. sibi sile. Ecc. xxxvj. Vbi nō ē mulier ingemiscit eger. Est ei hō animal naturaliter sociabile. Ad secūdū dicēdum. ꝙ eoꝝ qui vxores accipiunt. quidaz sunt lascini ⁊ vani ⁊ hi in vxorib nō querunt nisi pulcritudinez. Quidā sunt auari et cupidi. ⁊ hi nō querūt nisi diuitias. Quidaz sunt sapientes et discreti ⁊ hi querunt principaliter vxores bonas. Primi stulte faciūt. quia vtplurimuz pulcritudo in muliere piculosa ē. Unde quidā ph's querit si vir debeat ducere vxorē turpem aut pulcram. Et respōdet ꝙ pulcra cito adamatur. turpis facile ꝯtemnitur. Difficile ē aūt custodire quā omnes amant sed molestum ē possidere quā nemo dignatur habere Minor autem miseria deformis habetur q̄z pulcra seruetur. Et iō nec nimis turpis nec nimis formosa vxor querēda est. ⁊ plus turpis q̄z nimis formosa. Secūdi. s. cupidi imprudēter agunt. Unde Criso. Tu iuuenis quando vxorem ducere vis. noli querere diuitem. sed morigeratam. quia boni mores frequenter acquirunt diuitias. Diuitie autē bonos mores nūq̄z fecerūt. Querit theofrastus ph's. qd̄ sit melius ducere vxorē paupem vel diuitez. Et rn̄det ꝙ paupem alere difficile ē. diuitē ferre tormentum ē. Diues em̄ magnam arrogantiam habet in domo. Et ideo vt dicit salomō Prouer. xxj. Melius ē sedere in angulo domatis q̄z cū muliere litigiosa. ⁊ in domo ꝯmuni. Tercij aūt. s. sapientes optime faciunt. qui querunt in vxoribus sapientiam ⁊ bonitatez quia sapiens mulier edificat domū suam. insipiens ꝯo extructā manibus destruet. vt dicitur Prouer. xiiij. Et eccl. xxvj. Sicut sol oriens in mūdo in altissimis dei. sic m'lieris bone spēs in ornamētum dom' sue. vn̄ ī quibusdā terris ē ꝯsuetudo ꝙ cere' accēsus ponit̄ ī manib sposē dū intrat domū viri. Et itez ī eodē

xxvj. Qui possidet mulierem bonā inchoat possessionē. Vñ in quibusdā terris sportarius plenus frumento in manibꝰ sponse dū intrat domū tradit̄. qd̄ ipa spargit p domū in signū abūdantie. Et iō Eccl. xxvj. dr̄. Mulieris bone beatus vir. nō dixit mulieris diuitis vl̄ pulcre. Habere ḡ bonā vxorē ē donū dei. Prouer. xix. Domus ꝛ diuitie dant̄ a parentibus a dn̄o aūt ꝓprie vxor prudens. Beatus ḡ vir qui inuenit vxorē bonā ꝛ infelicissimus qui accipit malā. Et nota ꝙ bonitas puelle cognoscit̄ in moribꝰ. ꝛ si habet ꝓbos ꝛ honestos parētes ꝛ maxime mr̄em. Aug. Debet eī puella eē timorata ꝛ verecūda. sine quibꝰ parata est ad omne malū ¶ Sexto vidēdū ē quō vir et vxor debēt ꝯuersari. vt eoꝝ matrimonium sit deo acceptū ꝛ fructū tricesimū mereant̄. Ad qd̄ dōm. ꝙ sex modis adinuicē debēt ꝯuersari. put ex hoc euangelio colligit̄. Primo debent amabiliter ꝯuersari. vt vnus ꝯiugū diligat alterū sicut seipm̄. Ephe. v. Singli aūt vnusquisqꝫ sicut seipm̄ vxorē suā diligat. ꝛ h̄ innuit̄. quia nuptie he dicūtur facte in chana galilee. que interp̄tatur zelus. Zelus aūt ē intēsus amor viri ad mulierē. vñ zelotipus vocat̄ qui nimis diligit vxorē. Debꝫ at̄ zelꝰ esse tpatus. Quidā nimis excedūt in zelo vxorū. ꝛ ecōuerso. Quidā nimis sunt remissi nihil zelātes vxores neqꝫ vxores viros: sed vtrūqꝫ ē malū. Debet etiā zelus siue amor eē ꝯcordialis ꝛ singularis. vt ex corde se diligāt. ꝛ nullū alium tātū. ꝛ hoc signat̄ p anulū. qui mittitur in digito spōse. qui debet eē vnus et singularis. ꝛ debꝫ mitti in digito quarto in quo ē quedā vena que r̄ndet cordi. Quidā aūt multū deficiūt ꝛ a ꝯcordiali et singulari amore vxoꝝ ꝛ ecōuerso vxores. Secundo debēt cōuersari cū timore dei. quia qui sine timore dei matrimonio vtūtur ꝛ ꝯmiscētur vt insensata iumenta. dyabolus habꝫ potestatē sup eos. ꝛ eoꝝ matrimoniū nō ē ad salutē. ſꝫ ad pniciem. vt angelus thobie iuniori dixit. vt patet in septem viris. quos oēs dyabolus interfecit. vt patet Thob. iij. Et iō multū timere debēt spōse facere molias ꝛ facturas ꝛ alia que m̄rimoīo aduersant̄. ꝛ maxime deo displicent. quia p hoc dyabolus accipit potestatē sup eos. Et hoc innuit̄. ꝙ erat ibi mater ihū. s. salutis. Mater salutis ē timor dei. ¶ Tercio debēt cōuersari salubriter. vt vnus iuuet alterū: ꝛ cōfortet ad salutē. Quod apl̄s ōndit. j. Coꝝ. vij. di. Sanctificatus ē eīn vir infidelis p mulierē fidelem et sanctificata ē mulier infidelis p virum fidelem. Sicut eī vnus iuuat aliū in corꝑalibꝰ. ita debet iuuare in spūalibꝰ. Ue ḡ illis q̄ sunt cā ꝑditōis viroꝝ ꝛ ipos iuuant perdere. Et hoc innuit̄ per hoc ꝙ ibi fuit ihs. i. salꝰ. ¶ Quarto debēt ꝯuersari ꝯcorditer vt vnus ꝯcordet cū altero in bono. Eccl. xxv. In tribus beneplacitū ē spūi meo que sunt ꝓbata corā deo ꝛ hominibꝰ. Cōcordia fratrū. amor ꝓximorum ꝛ vir et vxor bene sibi ꝯsentiētes. Et nota ꝙ dicit bene ꝯsentiētes. quia in nullo malo vnꝰ alteri debꝫ ꝯsentire. Hoc notat̄ p hoc quod ibi fuerūt discipuli ihū. quibus erat vnū cor ꝛ aīa vna in dn̄o. vt dr̄ Act. iiij. Si ḡ litigiose viuāt magna pena ē. Prouer. xix. Tecta iugiter ꝑstillātia litigiosa mulier. ¶ Quinto debēt ꝯuersari patiēter vt vnus eoꝝ supportet defectū alterius ꝛ patiēter toleret. Ephe. iiij. Supportātes inuicē in caritate. Gal. vj. Alt̄ alterius onera portate. ꝛ sic adim. le. xp̄i. Vñ de socrate legitur ꝙ due vxores eius semel irate et valde ꝯcitate verberauerūt eū. ꝛ egrediēs domum sedit extra iuxta murū domus ꝛ vxores ꝓiecerūt aquā putridā sup eum qui ait. Sciebā ꝙ post tonitrua debebat seq̄ pluuia ꝛ abscessit. Multi eī valde defectuosi sūt et tn̄ modicū defectū vxoꝝ tolerare nō p̄nt. Et nota ꝙ mulier ē formata de costa pectoris viri. ꝛ nō de pede. quia nō debet suppeditari vt famula: sed teneri vt socia. Et matrimōiugibus ē virtus patiētie necessaria. quia matrimoniū multa incomoda et aduersa circunstāt. j. Coꝝ. vij. Tribulatōem tn̄ carnis habebunt hmōi. s. ꝯiuges. In cuius signū in qbusdā terris scutū portatur ante spōsam qn̄ vadit ad virū ꝛ vir colaphis cedit̄ qn̄ subarrat sponsam. Et hoc innuit̄ ꝙ in cōuiuio defecit vinū. ꝛ ꝯiuges patiēter tulerūt nec murmurasse legūt̄. Multi stati murmurāt ꝓpter quēcūqꝫ defectū. ꝛ maledicūt illi qui matrimoniū ꝓcurauit. Cōtra quos Sap. j. Custodite vos a murmuratōe que nihil ꝓdest ¶ Sexto debēt ꝯuersari honeste ꝛ caste vt eoꝝ ꝯcupiscētia tota infra claustra matrimonij restringat̄. ꝛ seipis sint cōtenti nec alius nec alius cōcupiscāt. Debent etiā honeste seipis vti. ꝛ solū naturali mō. j. Coꝝ. vij. Uir vxori debitū reddat ꝛ similiter vxor viro: et nolite fraudare inuicē. nisi ex consensu forte vt vacetis oratōni. Non eīn in omni tp̄e debent cōmisceri. sed in

ſolennitatibus debēt orōni vacare. Hoc innuitur ꝑ hoc ꝙ aqua in vinū ꝯuerſa ē. Tunc in matrimonio aqua que ē fluxibilis in vinū ꝙ ē reſtrictiuum ꝯuertit᷑. qn̄ ꝯcupiā carnis q̄ valde fluxibilis ē reſtringit᷑ ⁊ intra clauſtra matrimonij coartat᷑. vt ſoli adinuicem: ⁊ nulli alij velint penitus ꝯmiſceri. ¶ Septimo videndū ē de ſepatōe ꝯiugū q̄ntū ad thoꝝ ⁊ cohabitatōnem. Et dōm ꝙ talis ſepatio duobus modis fieri ꝯtingit. Primo ex vtriuſq; ꝯſenſu. vt qn̄ vnus vel ambo cōſentiunt pniāz agere ⁊ aliquā intrēt religionē. vt dicit apl's. j. Coꝛ. vij. niſi inquit ex ꝯſenſu vt vacetis orōi. Secūdo ex culpa vnius eoꝝ. vt quādo alter eoꝝ fornicatus ē. ⁊ pōt ꝓbari: tūc em̄ reliquus ꝯiugū pōt ab eo ſepari. Si aūt ambo fornicati ſūt. nō poſſunt abinuicem ſepari quia quilibȝ ē in culpa. nec vnus ꝯtra aliū habet ius querele. Hoc idē accidit in fornicatione ſpūali. que cōmittit᷑ recedendo a fide. vt ſi alter ꝯiugū hereticus efficiat᷑. qꝛ tūc poteſtatē ſup vxorē ꝑdit: ⁊ ecōuerſo. ¶ Octauo videndū ē d' totali ꝯiugū ſepatōe. ita ꝙ vterq; non poſſit alteri copulari. Et dōm ꝙ tale diuortium pōt in. xij. caſibus celebrari. qui in his verſibus ꝯtinent᷑. Error ꝯditio. votū cognatio crimen. Cultus diſparitas. vis ordo ligamen honeſtas. Si ſis affinis. ſi forte coire nequibis. Hec dirimūt facta ⁊ impediūt faciēda. Primus ḡ caſus ē error ꝑſone. vt ſi ꝯſenſi accipe filiam Petri iuniorē ⁊ ipe dedit maiorē. ſicut fecit laban iacob. vnde Jacob de mane cognita veritate poterat dimittere liam. ꝓpter ſcandalum aūt bonū ē facere ſicut iacob. Secundus caſus ē error ꝯditōis. quādo. ſ. vxor credit᷑ eē libera ⁊ ē ſerua. ⁊ ecōuerſo de viro: ſed error qualitat' vel fortune nō impedit. vt qn̄ credit᷑ eē virgo vel ſapiēs. vel ſana vel diues. ⁊ hoc nō ē: ⁊ ſimile ē de viro. Tercius caſus ē votū ſolēne ꝙ ꝑ ſuſceptōem ſacri ordinis. vl' ꝑ ingreſſionem religionis ſolēnizat᷑. ſed votū ſimplex licet impediat. ꝯtrahēdum tn̄ nō dirimit ꝯtractū. nō tn̄ pōt debitū petere licet poſſet reddē. q̄ hmōi ſimplex votū fecit. Quartus caſus ē cognatio ſpūalis que ꝯtrahit᷑ in baptiſmo ⁊ ꝯfirmatōe. vt qn̄ tenes filiā alicuius ad baptiſmū vel ꝯfirmatōem. tūc illam tu nō potes accipere. nec aliquis filioꝝ tuoꝝ. Et ſi ſit maſculus quē tenuiſti nō pōt accipe aliquā filiaꝝ tuaꝝ. Et ſilr̄ ē de cognatione legali. ſ. d' filijs adoptiuis. Quintus caſus ē crimen. puta qn̄ vir anq̄ȝ eēt ſua vxor: ſed vxor alterius. ꝓmiſit ꝙ ſi moreretur vir eius acciperet eam in vxorē: vt fornicaretur cum ea. ⁊ poſtea fornicatus ē cum ea. ⁊ maxime ſi vnus vl' ambo poſtea machinati ſunt in mortem viri prioris: vel vxoris mechi. Sextus eſt diſparitas cultus. qꝛ inter xp̄ianum ⁊ quācūq; aliam nō baptizatā nō pōt eē ꝯiugium cum baptiſmus ſit ianua ſacramentorum. Et ſimiliter ſi aliquis infidelis conuertatur ad fidem: et vxor nollet ꝯuerti: pōt accipe aliaȝ vxorē. Et ſimiliter ē de vxore. quia nō ē ꝯuentio luc' ad tenebras. neq; xp̄i ad belial. vt di. ij. Coꝛ. vj. Septimus caſus eſt vis vt quādo aliquis timore coactus accipit aliquā vxorē. ſi em̄ poſtea qn̄ ē in tuto nō ꝯſentit pōt dimittere eaȝ quia matrimonia debent eē libera. Octauus caſus ē ſacer ordo apud latinos tm̄ ſȝ nō apd' grecos. Nonus caſus ē ligamen alicuius religionis cui ꝑ obediētiam ē ligatus. Decimus ē iuſticia publice honeſtatis que ꝯtrahitur in ſponſalibus. quia puella deſponſata vni per verba de futuro nūq̄ȝ pōt nubere alicui de parentela illius vſq; ad quartā generatōem incluſiue ſi ꝯtingat illū mori. vel aliter impediri vt nō accipiat eam. ⁊ ecōuerſo d' viro. Undecimus caſus ē affinitas ſiue parētela vſq; ad quartam generatōem incluſiue. Duodecim' caſus ē impotentia coitus. vn̄ qn̄ vir ꝓpt᷑ maleficiū. vel ꝓpter frigiditatē vel ꝓpter quodcūq; aliud impedimētum: nō pōt cum vxore coire. tunc ei pn̄t ſepari ſi volunt. Poſſum' aūt addere vnū alium caſum qui ē mors que matrimoniū ſepat. Si ei reſurgeret nō teneretur alter reaccipere illam. Et ſic patet de matrimonio carnali. ¶ Secūdum ē matrimoniū ſpūale inter deum ⁊ fidelem aīam. ꝙ celebratur in baptiſmi collatōe. tūc em̄ aīa abrenūciat dyabolo ⁊ pompis eius. ⁊ fidei anulo ſubarratur. quia deo et in deū ſe credere ꝯfitetur et veſte polimita ⁊ talari. ſ. virtutū ⁊ donoꝝ ſpūſſancti. que veſtis nuptialis a xp̄o dr̄. Math. xxij. induitur ⁊ ornat᷑. Vn̄ beata agnes ait. Anulo ſuo ſubarrauit me. ⁊ īmēſis mo. oꝛ. m. Oſee ij. Sponſabo te mihi in fide. Et tūc deus inſepabiliter ꝑ grām eidem ꝯiungit᷑. donec ſpōſo fidem ſponſa ſeruat. Vn̄ inuitus ab ea ſepatur. hoc matrimoniū ꝑ pniām recōiūgitur ⁊ reficitur ſi fuerit ꝑ fornicatōem cū dyabolo que in omni peccato mortali cōmittitur ꝑ diuortiū ſepatum. Oſee. ij. ſponſabo te mihi in

iusticia et iudicio.i.impenitētia .in qua homo facit opa iusticie 7 seipm indicat: vt a dño nō iudicetur. Hiere.iij. Tu fornicata es cū amatoribus multis tñ reuertere 7 ego suscipiā te. Idem.xxxj. In caritate ppe.di.7 iō att.t.mi. Nūq̄ ei aia rediret ad deū.nisi traheret̄ ab eo. Jo.vj. Nemo pōt venire ad me nisi pa.m. trax.eū. Hoc matrimonium in religionis assumptōe pficit̄ in qua anima spūali⁹ deo piūgitur 7 magis obligat̄ eidem. Sicut eī in matrimonio carnali mulier relin.patriā 7 paren. 7 totam spem suam ponit in viro.sic in ingressu religionis homo relinquit patriā 7 pentes 7 totū mūdum 7 ad deū pfugit.7 sub eius spe 7 ptectōe in posterū viuit. Hiere.xvij. Benedictus vir qui pfidit in dño: 7 erit dñs fiducia eius. Item sicut sponsa dū vadit ad viruz induit nouas vestes.sic intrans religionem induit nouum vestimētorum genus. qd ad humilitatis 7 penitētie indiciū sancti patres sanxerunt. Item sicut sponsa stat deinceps sub pcepto viri.7 quicquid habet possidet cōmune cū viro 7 ab omni alio homine ptinentiam pmittit.7 sic intrās religionē pmittit obediētiam plato loco dei.7 nihil pōt deinceps pprium possidere. Debet etiā manere in castitate ppetua. In his trib obedientia.abrenūciatōne pprij.7 castitate ppetua hoc matrimoniuz substātialiter psistit. Et sic patet q̄ hoc matrimoniū celebrat̄ in baptismo.repatur in penitētia.7 pficitur in religione. Et nota. q̄ in matrimonio spūali debēt tria bona sicut in carnali matrimonio inueniri que sunt fides ples 7 sacramētum. Fides vt aia fidez seruet deo quā in baptismo pmisit et nūq̄ p peccatū mortale cū dyabolo fornicet̄ qd non facit aia peccatoris. Isa.lvij. Iuxta me discoopuisti te.7 suscepisti adulterū. Itē debet ibi eē ples bonoꝝ opum que sunt filij aīe. Isa.xxvij. A facie tua domine pcepimus 7 quasi ptuniuimus 7 peperimus spiritum.i.bona spūalia. Item debet ibi eē sacramētū vt nūq̄ a deo sepetur. Osee.ij. Spōsabo te mihi in sempiternū. Joh.xv. Manete in me.quia si quis in me nō mā.mittet̄ foras. Et nota q̄ hoc matrimoniū spūale celebrat̄ in chana galilee.i. in zelo trāsmigratōis.cum de vicijs ad virtutes 7 de mundo ad celum transitur.tūc eīn anima deo piungitur tāq̄ sponsa. Item ibi matrimonio ē ibi salus anime et vite. In nullo

aūt alio ptubernio inuenitur salus nisi in matrimonio 7 piunctōe anime ad deum et oīa salutifera ad hanc salutem ordinātur. propť hoc eīn factus est mundus. factus est homo. 7 facta sunt omnia. Johā.j. Omnia ppter ipz facta sunt.7 s.s.id ē ppter salutem que ī ipso psistit.quia ipe est initium et principium omnium. Ihs enim saluator et salus interpretat̄ Item ibi est mater ihesu.id est mater salutis. scz timor dei castus et sanctus per quem homo declinat a malo 7 facit bonum. De primo Prouer.xv. In timore domini declinat omnis a malo. De.ij. Eccľs.xv. Qui tim. de.fa. b. Et iō qui sine timore est: iustificari non poterit. vt dicitur in eodem.j.ca. Recte ergo timor dicitur mater salutis.quia peccatum excludit.et bonum operatur in quo salus consistit. Item sunt ibi.xij.discipuli.id est.xij.virtutes que fuerunt in discipulis ihu. Nam pmo est ibi fides apostolica que perfecte in apostolis fuit. Mathei.xvj. Tu es christus filius di viui.dixit Petrus.similiter omnes dixerunt Hoc enim matrimonium in fide celebrat̄ vt dictum est. Secundo est ibi spes apostolica. Jo.vj. Domine ad quem ibimus.q.d. Spes nostra in te ē. Sic anima deo cōiuncta totam spem suam ponit in deum.7 ipm sequit̄ puro corde. Psal. In te domine spera.nō pfun.ineternū. Tercio ē ibi caritas apľica. Jo.xj. Eamus et nos vt mori.cum ipo. Sic anima deo desponsata super omnia diligit deum.et omnia diligit ppter ipm sicut sponsa diligit virū et omnes cōsanguineos viri. Quarto est ibi obediētia pmpta que fuit inter apostolos qz statim ad vnius vocis xpi iussionez secuti sūt eum. vt patet Math.iiij. Sic anima deo copulata obedit omnibus preceptis dei.sic bona vxor viro. Luce.vij. Dico huic vade 7 vadit.et seruo meo fac hoc et facit. Quinto est ibi eleuatio mentis a terrenis: et cōuersatio celestis que fuit in apostolis. Phi. Nostra cōuersatio in celis est.sic anima deo desponsata habitat ī celestibus vbi ē sponsus su⁹. Quia vt dicit Augustinus. Anima est potius vbi amat q̄z vbi animat. Quia ergo sponsus suus quem super omnia diligit est in celo. ideo ipa p spiritūscťm eleuatur ad celū. Ezech.iij. Eleuauit me spūs inter celū et terraz. Sexto ibi ē plena iusticia p quā apľi oīb que sua sť reddiderunt. deo honorem. sibipsis sancti-

tatē. ꝛ ꝑimo obsequiū et bonā voluntatem. Sic aīa deo ꝯiuncta reddit deo que dei sunt. ꝛ cesari que sūt cesaris. Ro. xiij. Reddite omnibus debita. cui tributū tributū. cui vectigal vectigal. cui honorem honorē. Si enī inueniretur a sponso debitis obligata nō traduceret eam. Septimo ē ibi abundantia spiritus. que fuit in apl'is. Actuū. ij. Repleti sunt oms spūsancto. Sic anima deo cōiuncta. ex q̊ scit spōsum suum spiritū eē. iuxta illud Jo. iiij. spiritus ē deus. nititur quātū pōt spiritualiter viuere: ꝛ in spiritū trāsformari ꝛ spūalibus abūdare. Debꝫ etiā matrimoniū spūale sicꝫ ꝛ carnale in abūdantia celebrari. Gal'. v. Spū am. et desi. car. n. ꝑfi. Octano ē ibi fortitudo siue patiētia firma que fuit in apostol'. Luce. x. Ecce ego mit. vos sicut oues in me. lu. In eodē. xxj. In patiētia vr̄a possidebitis aīas vr̄. Sic aīa deo ꝯiuncta ꝓpter nulla aduersa que spons⁹ ꝑmittit ei euenīē separ' ab eo. Ro. viij. Quid nos se. a cari. xp̄i. q. d. nihil. īmo reputat se beatā si. p amore sponsi patiat' aliquid aduersi. Actuū. v. Ibāt ap. gau. a cōspe. con. qm̄ dig. ha. sunt p no. ie. cōtu. pa. Nono ē ibi edificatio ꝑximoꝝ que fuit in apl'is. Math. v. Vos estis lux mūdi. Sic aīa deo cōiuncta ꝓp' amorem sponsi edificat verbo ꝛ exemplo. vt ꝓpter ip̄a ab omnibus ametur. Ro. xij. Prouidentes bona nō tm̄ corā deo: ꝫ etiam coram ho. j. Thi. iiij. Exemplū esto fideliū in verbo. in cōuersatōe. in caritate. in fide. in castitate. Decimo ē ibi victoria plena de inimicis. que fuit in apl'is. Lu. x. Reuersi sunt aūt. lxxij. discipuli: di. Dn̄e etiā demonia subijciunt' nobis in nomine tuo. Sic anima sponsa dei omnes ꝑsuasiones dyaboli supat. resistēdo quibus ei persuadet. vt p peccatum mortale secū fornicet'. Jaco. iiij. Resistite dya. ꝛ fu. a vo. Vincit enī mūdū ipm odiēdo ꝛ fugiēdo. quia spōsum suum xp̄m occidit vincit etiā carnē ip̄am macerando. ꝛ domādo. quia a deo sponso suo ipsa retrahere nititur. j. Coꝛ. ix. Castigo corp⁹ meum ꝛ in ser. r. Undecimo ē ibi cōcordia ꝛ vnitas animoꝝ que fuit in apl'is Act. iiij. Erat illis cor vnū ꝛ anima vna ī domino. Sic anima sponsa dei vnum ē cum deo et habet cuꝫ ip̄o idem velle ꝛ idem nolle. Et ideo omnia mandata eius implet. Psal. Ad omnia mandata tua dir. j. Coꝛ. vj. Qui adheret deo vn⁹ spiritus ē. Duodecimo ē ibi cōmunio rerū sicut in apl'is fuit. quibus erant omnia communia et distribuebatur vnicuiqꝫ. put opus erat. vt dr̄ Actuuꝫ. ij. Sic aīa spōsa xp̄i omnia habet cōmunia cū deo. Et iō petentibꝫ se ex pte dei bona sua largitur: que ip̄e in persona illorum se recipe ꝑfitet'. Mat'. xxv. Quod vni ex minimis me. fe. m. fe. ¶ In hoc matrimonio debet anima sponsa xp̄i habere ydrias aque. id ē lacrimas oculoꝝ ꝛ cordis. vt in eis sepe lauetur ne sponso turpis appareat. iiij. Regum. v Uade ꝛ la. se. m. ioꝛ. p̄s. Lauabo p sin. no. le. meum ꝛc. Sic lauit se magdalēa ꝛ petrus. et iō sponso innumerabiliter placuerunt. Aque istius matrimonij. i. aduersa et tribulationes. et tristicia que in hoc matrimonio cōtigerint cōuertētur in vinum optimum gaudij et consolatōnis. Jo. xvj. Tristicia vr̄a verte. in gau. Psal. v. Trāsiuimus p ignem ꝛ aquaꝫ ꝛ eduxisti nos in refrigerium. Et sic patet de matrimonio spūali. ¶ Terciū ē matrimoniuꝫ sacramētale inter filium dei et humanā naturā. qđ fuit initiatum in patriarchis ꝛ ꝓphetis quando deus iurauit abrahā ꝛ dauid ꝙ de semine ip̄orum carneꝫ sumeret. p̄s. cxxxj. Jurauit do. da. ꝛ nō fru. eum de fru. ven. t. p. su. s. t. Tunc fuere istius matrimonij sponsalia celebrata. Fuit aūt ratificatum in gabrielis archangeli missione. tunc enī ratum et acceptuꝫ est factū tam ex parte dei ad cōsūmandum matrimonium angelum mittentis q̄ꝫ ex parte virginis q̄ vices humane nature gerebat consentientis. Consūmatum xͦo fuit dum filius dei humanam naturam. i. animam et carnē in vtero virginali tāqꝫ in thalamo in vnitate persone sibi vniuit et copulauit. vt eēnt duo in carne vna id est diuina et humana natura in vna ꝑsona filij dei. Sicut in matrimonio carnali sūt duo in vna carne scilicet generanda. Uterus ergo virginalis fuit istius cōnubij thalamus. vt dicit Grego. p̄s. Ip̄e tāqꝫ spon. ꝓce. de thal. suo. Fuit aūt hec sponsa in domum viri intro ducta in christi ascensione. Tunc eniꝫ humana natura ad dextram dei patris ē parit' collocata tāqꝫ dilecti sui sponsa. Et nota ꝙ incarnatio dei dicitur matrimoniuꝫ propter septē. Que require infra secūda dominica post trinitatē in primo membro sermonis de euangelio ꝛc.

¶ De epistola. Sermo .xix.

Habentes dona/tões ẜm grãm que data est vobis differẽtes ꝛc. Ro.xij. Intellectus huius epl'e depẽdet ex supioribꝫ.s.ex epl'a dominice precedẽtis que immediate supra hãc ponitur. In qua oñdit apl's ꝙ oẽs xpiani sic adinuicẽ mẽbra corpis naturalis sibinuicem subministrãt in opatõibꝫ suis.ita fideles debent gratijs sibi datis mutuo subuenire. Et ad hoc ĩ pñti epl'a apl's fideles inducit. Que quidẽ epl'a scindit' in tres ptes. Primo docet quõ superiores.s.qui habẽt aliquã excellẽtiã respectu alioꝝ:ꝛ grãm specialẽ. debẽt illã gratiã alijs ministrare.ibi. Habẽtes do. Secũdo oñdit quõ equales se adinuicẽ debent habere ibi. Dilectio sine simulatiõe. Tercio ostendit quõ etiã ad inimicos debemus beniuolentiã demõstrare.ibi. Benedicite psc.ꝛc. ¶ Primo ğ docet quõ supiores.s.qui habẽt excellẽtiam aliquã respectu alioꝝ ꝛ grãm specialem debẽt illã alijs ministrare. qꝛ sicut vnũ mẽbrũ ministrat alijs bonum suum: sic fideles debẽt adinuicẽ facere. Et hoc ẽ. Habentes do.ꝛc. differentes.i.dona differẽtia. dico habentes ẜm grãm que data ẽ vobis. Math.x. Gratis accepistis gratis date. Omnia eñ bona a gratia dei sunt. Sitis sup.mẽbra dei adinuicem. id ẽ in diuersis donis a deo vobis gratis collatis:sitis sicut mẽbra corpis:que mẽbra bona sua sibi adinuicẽ ꝯiũgunt ꝛ sibi mutuo seruiunt. A¶ Et enumerat hic septem dona. Primũ ẽ ꝓphetia in dicẽdo occulta vel futura. Et hoc ẽ siue ꝓphetiam sup.habeatis.ꝛ h̃ ẜm rõem fidei.i.ẜm qđ exigit fides illoꝝ quibus ꝓphetatur et qui ꝓphetant ꝛ habent donum ꝓphetie.i.siue habeatis ꝓphetiã ꝓpter fidẽ vr̃am siue ꝓpter fidem illoꝝ quibus ꝓphetatis.sitis mẽbrũ alter alterius in ꝓphetando que decent. Et nota ꝙ a dono ꝓphetie incipit quia in primitiua eccl'ia credẽtes accepto spiritusancto ꝓphetabãt. Et accipit' ꝓphetare ꝑ futura ṕdicere vel occulta reuelare. Secũdũ ẽ ministeriũ in sacramẽta eccl'ie mĩstrãdo.ꝛ h̃ ẽ.siue ministeriũ habeatis sitis mẽbrũ ĩ ministrãdo.s.sacramẽta inferioribꝫ.j.Coꝛ.iiij. Sic nos existimet hõ.vt mĩstros xpi ꝛ dispẽsatores ministerioꝝ dei.B¶ Terciũ ẽ doctrina in ignorãtes docendo. Et h̃ ẽ siue qui docet.i.docere ẽ aptus sit mẽbrum ĩ doctrina illã alijs ãministrãdo. Prouer.xj. Qui abscõdit frumenta maledicetur a populis.benedictio autẽ super caput vendẽtium. Daniel.xij. Qui ad iusticiam eru.mul.qi stel.in p.e. Quartũ ẽ exhortatio ad ꝯsilia implẽda. Et hoc ẽ qui exhortat' id ẽ qui habet grãm exhortãdi.i. inducẽdi. ꝑ efficax verbũ ꝛ sanctã vitã suã alios ad maiora.s.consilia. Tytũ.ij. Hec loquere ꝛ exhor. Quintũ ẽ abũdantia rerum ad necessitatẽ pauperum subleuãdum. ꝛ hoc ẽ. qui tribuit.id ẽ.qui habet vnde tribuat elemosinã corpalẽ paupibus sit mẽbrum in simplicitate dando illam.i.solum pro vita eterna nihil aliud querens ĩ elemosina prouer.x. Simplicitas iustorum dirigat eos. Math.xv. Nesciat sinistra quid faciat dextera tua. C¶ Sextũ est eminentia status ad alios gubernandũ. Et hoc est. qui pẽst.scilicet alijs per gratiã prelationis et regiminis.presit ꝛ sit membrũ in solicitudine. et primo sui.ij. Thimo.ij. Solicite cura teipũ probabilẽ exhibere dõ operariũ incõfusibilẽ Et postea alioꝝ.ps. Ecce nõ dormitabit neqꝫ dor.q̃.c.isr. D¶ Et nota ꝙ triplex est solicitudo. Prima est mũdane curiositatis.que prohibetur Math.vj. Nolite soliciti esse di. quid man.aut quid bi. Scđa est hũane infirmitatis.que indulget'.j.Corin.vij. Qui cum vxore ẽ:solicitus est que sunt mũdi qũo placeat vxori. Tercia ẽ diuine circũspectõis.scꝫ solicitudo coꝝ q̃ ad deũ spectãt ꝑ se et ꝑ alijs. De qua hic dr̃.ꝛ.j.Coꝛ.vij.qui sine vx.ẽ sol. est q̃ sunt dei ꝛ qũo placeat. Et ṕlatis ꝯtẽplatiuis ṕcipit'.ij.Thi.ij. Solicite cura teipm ꝛc vt s̃.E¶ Septimũ ẽ miseratõ ad miseris ꝯpatiẽdũ. Et hoc ẽ.qui miseret'.i.qui hꝫ donum miserẽdi ꝛ ꝯpatiendi miseris:ꝛ vi oppressis miserear' ꝛ sit mẽbrũ in hilaritate. Ecc.xxxv. In oñi dato fac hilarẽ vultũ tuũ. In eodẽ.j. Inclina aurẽ tuam paupi sine tristicia. Quia hi. da.di.deus.ij.Coꝛ.ix. Et nota ꝙ ꝑ se ẽ dare elemosinã paupi ꝛ ꝑ se ẽ misereri.qꝛ elemosina respicit actũ exteriorẽ.ꝛ misereri actum interiorem cordis. Est enĩ misereri miseris dare coꝛ. Unde vnum potest esse sine altero. Potest enim quis misereri sine dare elemosinam. Est ergo misereri elemosina interior cordis.que magis placet deo. Prouerbioꝝ. xxiij. Prebe fili mi coꝛ tuum m. Et sic patet primum¶ Secũdo ostendit apostolus quomodo equales se adinuicem debent habere. Et ponit hic octo in quibus se equales adinuicẽ debent habere ẜm deũ viuere cupientes.

Primū ē dilectio vera et discreta q̄ stū ad se. scȝ vt in se verā dilectōem habeant. Dilectio aūt vera ē qn̄ ē sine simulatōne. Discreta vero ē qn̄ in primo oditur culpa et diligit natura. Et hoc ē dilectio sine simulatōne sup. vera ⁊ nō ficta. quia vt dr̄ in Job. xxxvj. Simulatores ⁊ callidi prouocant iram dei. j. Jo. iij. Nō diligamus verbo neqȝ lingua: sed ope ⁊ veritate. Odiētes malum. ⁊ adherētes bono. i. dilectio vestra nō solū sit vera ꝫ etiā discreta. qđ tunc ē qn̄ eritis odiētes malū i primo ⁊ adherētes bono eius ꝓ amorem. ps. Qui diligitis dn̄m. odite malū. Aug. Sic diligēdi sunt hoīes vt eoꝝ nō diligant errores. ¶ Secūdum est affectus dilectōis q̄stum ad alios. vt. s. sic q̄s habet dilectōem dei ⁊ primi in seipso. ita velit primū habere. Et sicut ipse diligit primum: ita velit reamari a primo. ⁊ hoc ē caritate fraternitatis inuicem diligētes sup. sitis. vt quilibet nō tm̄ alterum diligat. sed ab illo rediligi appetat. Joh. xv. Hoc ē p̄ceptū me. vt di. inui. sic di. v. Quia sicut diligere primum ptinet ad salutem tuā. ita vt diligaris ab ipo ptinet ad salutē ipius. quā sicut tuam debes diligere. Math. xxij. Diliges primū tu. sicut teipm̄

¶ Terciū ē opinio bona de primo ad primū que ondītur in exhibitōe honoris. Et hoc ē honore inuicē p̄ueniētes sup. sitis. vt quilibȝ ondat se sentire de altero q̄ sit venerabilis et bonus. Est em̄ honor ſm ph̄m. reuerētia exhibita in testimonium virtutis. Philip. ij. In humilitate supiores sibinuicem arbitrātes. j. Pe. ij. Omnes honorate. et hoc exigit amor si ē in corde. qui em̄ veraciter diligit sine dubio honoratur. Ambro. Nō ē amor fratern⁹ nisi mutuus se p̄ueniat obsequijs. Etiā viliores de ecclesijs honorare debemus. j. Cor. xij que putamus ignobiliora mēbra eē corporis his abundantōrē honorē circūdam⁹. Quartum ē solicitudo primo obsequendi in feruore spūs. Sicut em̄ plati ⁊ qui p̄sunt debēt circa subditos solicitari vt dictū ē. ita subditi ad inuicē debēt eē soliciti in mutuis obsequijs exhibēdis. ⁊ hoc ē solicitudine. s. exhibendi qđ ē vtile nō sitis pigri. quia tale ē opus dei. q2 vt dr̄ Hiere. xlviij. Maledictus qui fa. op⁹ dei neg. Sed multi sunt de quibȝ dicit Prouer. xxvj. Sicut ostiū vertit in cardine suo: sic piger in lectulo suo. Hec aūt solicitudo debȝ eē in feruore spūs sicut solicitudo marthe. Et h̄ ē spū feruētes sup. sitis. i. debetis eē soliciti in feruore spūs qui est caritas ⁊ ignis diuinus. j. Thessa. v. Spiritū nolite extinguē. ¶ Quintum ē bona intentio in opibus bonis. vt scȝ in omnibus bonis queramus gl'iam dei. vt pro ipis spem retributōis eterne habeamus. Et hoc ē dn̄o seruiētes. i. ppter dn̄m sitis seruientes in quibȝ seruitis. vt in omnibȝ nihil nisi ei⁹ gl'iam queratis Math. v. Sic lu. lux ve. corā ho. vt vi. op. v. bona ⁊ glo. pa. v. q̄ ī c. Vl' ſm aliā lr̄am. Tpi seruiētes. s. sitis. i. ſm tpis exigētiā ⁊ opportunitatē primo seruiat'. Eccl'. viij. Omni negotio tps ē ⁊ opportūitas. Et ad h̄ faciēdum vos moueat spes retributōis eterne. vt ī opibus sitis gaudētes spe. i. bona gaudenter faciatis ppter spem retributōis eterne vt si terreat labor alliciat merces. Genes. xv. Ego ero merces t. ma. ni. Spe illius boni ad quod tēditis: quicquid in via ꝯtingit gaudere debetis. ¶ Sextū ē patiētia in aduersis. vt si a primo molestemur vel quecūqȝ mala nos p̄mant patiētiam habeamus. Et hoc ē in tribulatōe patiētes. Est em̄ patientia sacc⁹ meritoꝝ. ⁊ quāto plus extēditur: tāto plus capit Math. xxj. In pa. ve. pos. aīas ve. Quidam scindunt istū saccum ⁊ iō omnia merita effundunt. Aggei. j. Qui ꝯgregauit merces misit eos in saccū ptusum. Patiētia em̄ in aduersis purgat aiaȝ et facit eā pfectā. Jaco. j. Patiētia opus pfectū habeat. vt sitis pfecti. Et iō beatus vir qui suffert temptatōem. qm̄ cū pro. fu. ac. co. vi. vt ibidē dr̄. ¶ Septimuȝ est orōnum instantia. vt. s. p malis culpe amouēdis ⁊ p bonis ⁊ necessarijs obtinēdis oratōni instemus. Et hoc ē orōi instātes sitis. j. Thes. v. Sine intermissione o. j. Pe. iiij. Estote prudentes et vigilate in orōibȝ. Pro nobis nāqȝ ⁊ alijs orare debemus. Multa em̄ nos ad orādum impellūt. s. abundātia maloꝝ ⁊ piculoꝝ que circūstāt. quia totus mundus in maligno positus ē. j. Joh. v. Hiere. Omnis hō a primo suo se custodiat ⁊ in omni fratre suo non habeat fiduciā. q2 omnis frater supplantatus supplātabit ⁊ omnis amic⁹ fraudulenter incedet. Et debilitas viriū ad resistendum malis. Ro. vij. Uideo aliā legeȝ in mēbris meis repugnātem legi mētis mee ⁊ captiuāteȝ me in lege peccati que ē in mēbris meis. Et carētia bonoꝝ viroꝝ qui deficiunt. Jsa. lvij. Uiri misericordie tollūt'. quia nō ē qui expiat. Mat. ix. Messis quidē multa oparij pauci. Rogate ḡ dn̄m messis vt mittat opari os ī messē suā

¶ Octauū ē misericordie exhibitio ī sanctos
⁊ ꝑegrinos.nō solū eñ ꝑlati et maiores debēt
benefacere suis inferioribꝫ:ſ etiam inferiores
adinuicē debēt sibi mutuo subuenire.et iō qꝺ
supra dixit de maioribꝫ ad minores.nūc dicit
de paribꝫ inter se.vt vnus subueniat alteri.et
maxime sctīs hominibus benefacere debem⁹
Eccl.xij.Si benefeceris scito cui benefecer̄
benefac iusto ⁊ magnā inuenies retributōem.
et ne susceꝑis peccatorē.⁊ hoc ē necessitatibꝫ
sctoꝝ coicantes sup. vr̄a bona tꝑalia. Heb.
xiij.Beneficētie et cōmunicatōis nolite obli-
uisci.talibus eñ hostijs promeretur deus.ij.
coꝝ.viij.vr̄a abūdantia.s.in rebus tꝑalibꝫ.il-
loꝝ inopiā suppleat.vt ⁊ illoꝝ abūdātia scꝫ in
spūalibꝫ vr̄e inopie sit supplemētum.et hoc si
sint in loco residentes.Si aūt sunt trāseūtes
recipiatis eos hospitio.Et hoc nō solū semel
ſ ꝯtinue sitis sectātes hospitalitates ī illis.s.
qui trāseūt exēplo abrae ⁊ loth.qui inde ma-
gna p̄mia sunt ꝯsecuti.Et abraā in angel' ho
spitio receptis cognouit vnitatē ⁊ trinitatem
dei.dū tres vidit ⁊ vnū adorauit.accepit pro-
missionē de filio habēdo de quo filius dei de-
bebat nasci in quo omnes gētes benedici de-
bebant.Et loth ab eisdē angelis liberatus ē
ab incendio zodomoꝝ.Hystoria habet' Ge
ne.xviij.⁊.xix.c.Matheus ⁊ martha ⁊ maria
magdalena hospite xp̄i sanctificate sūt.⁊ ma
ximas grās a deo receperūt.Pluries ē inuē-
tum ꝙ hospitales credētes recipe ꝑegrinos:
receperūt xp̄m.Sicut patꝫ de beato Grego.
qui plures recepit xp̄m ⁊ angelū dei. Immo
melius dicamus ꝙ semꝑ recipiūt xp̄m. Ma-
thei.xxv.Esuriui ⁊ de.mi.mā.⁊c.Multa val-
de deberēt nos inducere ad oꝑa misc̄die ⁊ ma
xime ad hospitalitatē sectādam.Et sic pꝫ se-
cūdum. D ¶ Tercio ond.t aplus quomō
ad inimicos debemus beniuolētiam demon-
strare:⁊ hoc q̄ꝫtum ad quinqꝫ.Primo vt cor
de inimico benedicamus.ꝓ ipo orādo.Mat.
v.Orate ꝓ ꝑsequētibꝫ ⁊ calūniātibꝫ vos. Et
⁊ hoc ē benedicite.i.bonū optate ꝑsequētibꝫ
vos.⁊ ꝓ ip̄is orate vt de⁹ īducat ipos ad peni
tētiam ¶ Secūdo ore ⁊ nō solū corde inimi-
co benedicamus eñ salutādo ⁊ benedicendo.
hoc ē benedicite.s.ore.⁊ oīs benedictō et cor
de ꝓcedat.⁊ nolite maledicere ꝯtra quosdam
qui simul benedicūt ⁊ maledicūt. Unde be-
nedictō nō sit maledictōi admixta.exēplo xp̄i
de quo dr̄.j.Pe.ij.Qui cū ma.n.m.cū pa.nō

cō.Tercio vt ꝯgratulemur inimico in bonis:
⁊ cōpatiamur in malis.Et hoc ē gaudere.scꝫ
cū inimicis gaudētibꝫ sup.debetis.vt ꝑ hᷓ con
gratulatōis signa animi beniuolētia designet'
⁊ demonstretur.Philip.ij.Gaudeo ⁊ ꝯgra-
tulor omnibꝫ vobis.Idip̄m aūt ⁊ vos gaude
te ⁊ ꝯgratulamini mihi.Et similiter flere de-
betis.s.cum inimicis flentibꝫ.vt cōpassionem
in aduersis eis ingruentibꝫ ostēdat̄.Eccl.vij
Nō desis plorātibꝫ in ꝯsolatōem.⁊ cū lugen-
tibꝫ ambula.ij.Coꝝ.x.Quis infirmat' et ego
nō infirmor.quis scan.⁊ nō vror: Et ita debe
tis gaudere ⁊ tristari cū inimicis vt bonum et
malū eorum vr̄m reputetis.qꝺ ē summe ꝑfe-
ctōis.Unde determinat modū gaudij ⁊ me-
roris.Et hoc ē.Idip̄m inuicem sentientes si-
tis sup.vt qꝺ vnus sentit.i.expitur siue malū
siue bonum sentiat alter ꝑ animi cōpassionē
⁊ per signi ostēsionem.Aug.Bona volūtas
aduersa alterius quasi ꝓpria debet respicere.
Quarto vt in intellectu cum eo ꝯcordemus.
vt etiam si sciamus alta et magna nō preferā
mus nos ei ip̄m vilipēdendo ⁊ supprimendo.
⁊ nr̄am sciētiam exaltādo sed consentiamus
humili scientie quam inimicus noster habꝫ et
ostēdamus nos cum eo in omnibus ꝯcorda-
re.Et hoc ē.Nō sitis alta sapientes q̄ꝫtū ad
intellectū.i.non ostēdatis vos alta et magna
sapere:alijs despectis.Ro.xj.Noli alta sape-
re ſ time.Luce.xvj.Quod altum ē homini-
bus abominabile est apud deū.Sed sit̄ hu
milibus ꝯsentientes.id est humili scientie par
uuloꝝ quibus deus reuelat veritatē.Mat.xj
Abscon.ea a.s.⁊ p.⁊ r.e.p. ¶ Quinto vt ini-
mico malum pro malo non reddamus sed bo
num.et hoc est quod post hanc epistolam di
cit subdens.Nulli ma.pro ma.red. ſ cū om-
nibus pa.ha.Ro.xij.Si esurierit in.t.ci.il.⁊c.
Et sic patet tercium.⁊ per ꝯsequens patet li-
tera.Nam apostolus in hac epistola ad vigī
ti optima nos hortatur. Nam ponit septem
q̄ꝫtum ad maiores respectu minorum.et octo
respectu equalium.que debent habere adin-
uicem.et quinqꝫ q̄ꝫtū ad inimicos.¶ Ad edi-
ficatōem nostram vnum solum in hac episto
la videamus. Quia cū tota scriptura clamet
ꝙ hoīes bn̄ agāt.⁊ de⁹ innumerabilia p̄mia bn̄
agētibꝫ ꝓmittat.⁊ male agētibꝫ penas īnu
merabiles ꝯminet'.bn̄ et oꝑari sit oꝑ⁹ rōis q̄ ī
hoīe dn̄at'.q̄re n̄ oēs hoīes bn̄ oꝑāt'.⁊ ꝯtra rōne
tra viciose agūt.p̄s.n̄ ē q̄ fa.bo.⁊c. Ad qꝺ

dicẽdum. q̄ h̄ ɔtingit ꝓpter sex. ❡ Pri
mo ꝓpter facilitatẽ. Bonũ eñ opus ꝓcedit a
virtute. virtus aũt vt dicit ph̄s ẽ circa diffici
le sicut patet. Nã in fide nr̄a multa difficilia ⁊
omnẽ intellectũ nr̄m excedẽtia cõtinent̄ q̄ ad
salutẽ ɔsequẽdã credere oꝫ. Propter qḋ dr̄
Isa. liij. Dñe quis cre. au. nr̄. Simile apparet ĩ
spe. q̄ eĩ hõ sperat futurã gl'iam quã nec ocu
lus põt videre. nec auris audire. nec cor ɔgno
scere. nec intellectus intelligere. vt di. ap̄lus. j.
Cor. ij. ẽ valde difficile. Simile apparet in ca
ritate. Nã q̄ homo diligat ĩmicos ⁊ diligat
deũ plus q̄ȝ se. ⁊ futura bona plus q̄ȝ p̄ñtia. est
valde difficile. Homines aũt magis inclinan
tur ad facile: q̄ȝ ad difficile ⁊ iđo plures male
agunt q̄ȝ bene. Secũdo h̄ ɔtingit ꝓp̄t mul
tiplicitatẽ. quia vt di. Dyo. malũ ɔtingit mul
tifariã. i. multis modis. bonũ aũt vnifariam. i.
ex vna ⁊ ꝑfecta cã. Exemplũ de hoĩe sano ⁊ ĩ
firmo. Ad hoc aũt q̄ sit sanus oportet q̄ ĩ to
to corpe ⁊ in oĩb; mẽbris sanitate potiatur.
Similiter apparet in pulcritudine. Idẽ ḡ di
cẽdũ ẽ de opatõne bona ⁊ mala. in qua si vna
circũstãtia desit sufficit q̄ sit mala: sed ad hoc
q̄ sit bona oẽs circũstãtie bone requirunt̄. vt
q̄ sit facta debito mõ. tpe ⁊ loco suo. bono ani
mo. ad bonũ finẽ: ⁊ multa alia. Hõ aũt citius
amittit aliquid q̄ȝ oĩa seruet. ⁊ iõ plures male
agũt q̄ȝ bene. ❡ Tercio ꝓpter ɔnaturalitatẽ
vnũquodq; eĩ magis inclinat̄ ad id qḋ ẽ sibi
naturale q̄ȝ ad illud qḋ ẽ sibi ab alio. ❡ Sic
lapis magis inclinat̄ ad ferri deorsum qḋ ha
bet a natura q̄ȝ ad ascẽdere sursum qḋ hȝ a
ꝓiciente et ecõuerso ẽ de igne. Sed cum hõ
sit ex nihilo. ⁊ naturaliter defectiue opat̄ qḋ ẽ
opari malũ. quia facere malũ nõ ẽ nisi deficere
a bono. vt dic̄ Boẽ. Et iõ dic̄ Aug. q̄ ma
lũ nihil ẽ. et nihil fiũt hoĩes cũ peccãt. Opari
aũt bonuȝ habet hõ a deo. Job. xv. Sine me
nihil po. fa. Et iõ hõ citius inclinat̄ ad maluȝ
qḋ habet a natura q̄ȝ ad bonuȝ qḋ habet ab
alio. s. a deo. Et hãc rõem assignat Gregori⁹.
❡ Quarto ꝓp̄t boni ꝓpinquitatẽ. Omnis eñ
hõ naturaliter desiderat bonuȝ. quia vt dicit
ph̄s. bonũ ẽ qḋ oĩa appetũt. Hec aũt ẽ diffe
rẽtia inter opatõem boni ⁊ opatõem mali. q̄a
in opatõe mali ẽ delectatio et postea sequitur
amaritudo. quia vt dicit ph̄s. mali penitudi
ne replent̄. sed in opatõe boni ẽ ecõuerso. q̄a
bonũ fit cũ difficultate. quia arta ẽ via q̄ du
cit ad vitã Math. vij. Et iõ ẽ ibi pena: sȝ po
stea sequit̄ delectatio. quia bonoꝝ laboꝝ
gloriosus ẽ fructus Sap. iij. Homo aũt ma
gis inclinatur ad p̄ñs bonũ q̄ȝ ad futuꝝ. q: fu
turũ ẽ incertum. ⁊ põt nõ haberi et ꝑdi. ꝓpter
qḋ ꝓuerbiũ dicit. Melius est hodie ouum q̄ȝ
cras gallina. ❡ Quinto ꝓpter malã societatẽ
Nã in omni ope bono caro ɔtradicit anime.
Gal'. v. Caro ɔcu. aduersus sp̄m. Et ita for
titer declinat aĩam ad delectabilia mũdi. q̄
aĩa nõ põt agere bonũ qḋ vult. Ro. vij. Nõ
eñ qḋ volo bonũ hoc ago. sed quod odi ma
lum illud facio. Video eñ aliam legeȝ in mẽ
meis repugnãtem legi mentis mee. ❡ Et iõ
anima tedio victa malum opatur. Hec autẽ
ɔtrarietas in homine nõ fuisset nisi peccasset.
Iusto eñ dei iudicio factum ẽ. vt dicit greg.
q̄ statim q̄ñ anima rebellauit deo ⁊ caro rebel
lauit anime. ❡ Sexto ꝓpter modicam fideli
tatem. Si eñ homo crederet aliam vitam et
immẽsitatem penarum ⁊ ꝑpetuitatem ⁊ simi
liter immensitatem glorie. et crederet firmiter
ꝓpter bona opa in perpetua gloria collocari.
et ꝓpter mala eternis ignibus deputari. raro
male ageret. Sed homo habet fidem mortu
aȝ ⁊ remissam ⁊ di. Forte sic erit. sicut dixit adã
eue dicẽti sibi q̄ eẽt deus. nõ eĩ credidit quia
vt dicit ap̄ls. j. Thi. ij. Adã nõ ẽ seductus: sȝ
dixit. Si hoc mihi eueniet: videbo. ita homi
nes non credunt sed dicunt: si erit videbim⁹.
Propterea apostoli dixerunt xp̄o Luc. xvij
Domine adauge nobis fidem.

❡ Dominica secunda post octauaȝ epiphanie de euangelio Sermo .xx.

Um descẽdissȝ
ih̄s de monte secute sunt eum tur
be multe Math. viij. In hoc euã
gelio duplex miraculuȝ a saluatore nr̄o factũ
salubriter recitatur. Primũ fuit mũdatio cu
iusdã leprosi. In principio euãgelij. Secũdũ
fuit curatio paralitici. ibi. Cum aũt introisset ca
phar. Circa primum miraculum. s. mundatõ
nem leprosi tria ponuntur. Primo miraculũ
antecedentia ibi. Cum descendisset ih̄s ecc. le.
ꝛc. Secundo miraculum concomitantia. ibi.
extendens ih̄s manum: ait. Uo. mun. Tercio
miraculuȝ subsequentia. ibi. Et ait illis ih̄esus.
Uide ne dixe. sed va. os. te. sana. ꝛc. Litera pla
na est.

¶ Sensus misticus

¶ Mistice aūt exponēdo nota q̄ p istū lepro
suz intelligit̄ genus humanū peccato infectū
Quādo ḡ ihs descēdit de monte sue maiesta
tis ⁊ factus ē hō. tunc secute sunt eū turbe mł
te; Aliqui vt instruerētur ⁊ sequerent̄ audien
do verba vite vt discipuli aliqui vt sanarent̄
vt infirmi. Aliqui vt viderent signa. vt curio-
si. Aliqui vt obseruarent. vt pharisei. Anteq̄z
em̄ descēderet de mōte deitatł sue fieretq̄z hō
pauci eū sequebant̄. quia pauci eū cognosce-
bant. Nā solum iudei. ps. Notus in iudea de
us. Quādo ḡ factus ē hō. tūc venit ad eū le-
prosus. i. genus humanū peccato infectum et
humiliauit se mala sua recognoscēdo: ⁊ ado-
rauit eū: ⁊ salutē petiuit. Tria ḡ fecit. Naz ve
nit p caritatē ⁊ desideriū passib9 mētis. sic em̄
ad deū accedit̄. Adorauit p fidē ⁊ humilitatē
Salutē petijt p spem et benignitatē. d. Do-
mine si vis po. m. mū. q. d. Posse tuū credo ⁊
ↄfiteor. quia credo te eē verū deuz quia om̄ia
potes. Et iō vt deū te adoraui. Hec ꝓpt̄ bo-
nitatē tuā salutē meā spero ⁊ iō mūda me. q̄a
si vis potes me mūdare. Et extēdens ihs ma
nū sue virtutis tetigit eū di. Volo mūdare. i.
sis mūdus. Impatiui modi ē. q. d. Quid mi-
rū si volo te mūdare imo ꝓpter hoc solū de ce
lo descēdi ⁊ factus sum hō: vt tāgerē ⁊ cura-
rē. Et nota q̄ statim qn̄ ihs tetigit hominem
leprosum. qd̄ fuit in cruce qn̄ factus ē sicut le
prosus totus sanguinolētus ⁊ vlcerosus tot9
iuxta illud. Isa. liij. reputauimus eum. q. le. et
pcussum a deo ⁊ humiliatū. tūc sanatus ē hō
In cuius figura ihs voluit tangere leprosuz
ad innuēdum q̄ qn̄ ip̄e quasi leprosus fieret
tūc hō mūdaretur. Et hoc ē qd̄ sequitur. Et
ↄfestim mundata est lepra ei9. F ¶ Et no-
ta q̄ in omnib9 mēbris xp̄i erat virtus sanati-
ua. Luce. vj. Virtus de illo exibat ⁊ sanabat
omnes. Nā manu tāgēdo hunc leprosum sa-
nauit eū ore dicēdo matheo. sequere me sana
uit eū in anima. oculo respiciēdo petrū ↄuer-
tit eū. pedes cū tangerent̄ a magdalena a pec
catis dimissa ē. dū facies eius staret supra so-
crum petri obumbrādo eā: febris dimisit eaz
dum emorroissa fimbriam vestimenti eius tā
geret: sanata ē. dū digitum suum misit in au-
res: ⁊ os muti loquelā habuit ⁊ auditū dum
sputo oculos ceci nati liniuit rehabuit visum
dum vocē gutturis eius audiuit lazarus reui
xit. Si ḡ a lepra peccati cupimus sanari veni-
amus ad deū p desideriū ⁊ caritatē. Iaco. iiij.
appropinquate deo ⁊ appro. vo. Adorem9 eū
p fidē ⁊ humilitatē q2 credere oportet accedē
tem ad deū. vt patet ad hebre. xj. Petamus
salutē p spem et benignitatē. ꝓpter eius ei be
nignitatē salutē speramus. Tytuz. iij. Nō ex
opib9 iusticie que fe. n. s3 sm̄. s. m. sa. n. f. Et sic
patēt anᷓcedētia ⁊ ↄcomitātia miraculū p̄mū.

¶ Moralitas

¶ Moraliter aūt nota q̄ p leprosum istū in-
telligit̄ peccator. ⁊ p leprā peccatū multiplici
rōe. G ¶ Primo rōe figure eoꝝ. q̄ de9 mā
dauit p moysen circa leprosum obꝯuari. Nā
vt patz Leui. xiij. Leproso existenti in lepra
quinq̄z p̄cipiebant̄ facere. s. vt recedēt a socie
tate hoim̄. vt portaret vestimenta dissuta. vt
habēt caput discoopt̄ū. vt haberet os tectuz
et vt clamaret se immūdū. Oīa h̄ ↄueniūt pec
catori. Nā peccator p peccatū h̄ quīq̄z mala
incurrit. H ¶ Primo ei sepat̄ a deo et a
societate angeloꝝ ⁊ scꝫoꝝ ⁊ a societate fideliū
de eccl̄ia. de quib9 nō ē merito s3 solū nūero et
ei9 hitatio ē cū demoib9 ⁊ cū feris pessimis. q̄
deuorāt aīaz in deserto. i. in mūdo ab omni vir
tute deserto. Job. xxx. Frater fui draconū et so-
cius strutōnū. Sic nabuchodo. ꝓpter pecc̄m
ꝓiectus fuit ab hoib9. ⁊ factus bestia cum be
stijs habitauit. vt patz. Dan̄. iiij. Psal. Hō
cū in ho. eēt n. int. cōp. ē iu. m. et similis fa. ē ill̄
Et tādē recludet̄ in leprosorio inferni. Nam
de celo. de padiso ⁊ de mūdo expulsi sunt pec
catores. ⁊ eis leprosoriū ī inferno ē assignatū.
Apoc. xxij. Foris canes ⁊ venefici. ¶ Secun
do h3 vestes dissutas. i. v̄tutes q̄ sunt vestes
aīe q2 virtutes ita sunt ↄsute in hoīe iusto vt
qui h3 vnā habet om̄es. nec vna sine reliquis
haberi pōt. Per pecc̄m aūt dissuit̄ q2 pecca-
tor pōt habere fidem informē sine alijs virtu
tib9 ⁊ pōt habere prudētiā sine alia. s. fortitu-
dinē ⁊ iusticiā sine tꝑantia ꝑut sunt virtutes
morales ⁊ nō infuse a deo. Tales virtutes q2
sunt dissute modicū calefaciūt aīaz. Et idō a
dō rejciūt̄. Apoc. iij. Utinā eēs calid9 aut fri
gid9 s3 q2 tepid9 es icipiā te euomē ex ore meo
Qui tꝫles vestes hn̄t sc̄ viri ↄfusi turpit̄ val-
de. q2 n̄ cooꝑiūt turpitudinē pc̄toꝝ suoꝝ. sic
vniūsa delicta opit caritas. vt dr̄. ꝓuer. x. hoc
fuit figuratū ī eo q̄ aīmō rex. i. dyabol9 fec̄ p̄-
scidi vestes vsq̄z ad nates nūcijs dauid q̄ ie-
rant ad ↄsolādū euz. Quib9 rex dauid man-
dauit q̄ nō redirēt in hierl̄m ad eum: s3 starēt

in hiericho. vt patz. iiij. Reg. x. Sic dyabolus facit illis qui ꝯsolant᷑ cū in eo ꝙ male agūt q̄bus dissuit ⁊ ꝑscidit virtutes: ⁊ sunt viri ꝯfusi turpiter valde. Quibus deus mādat. i. ꝓhibet ne veniāt in hierl'm celeste ad videndū eū sed stent in hiericho. i. in defectu ⁊ carētia visionis diuine que ē pena penaꝝ. Hiericho em̄ luna interꝑtatur. in qua defectus notat᷑. Tercio habet caput discooptum. i. nō habet armaturā dei que ꝯsistit in virtutibus infusis. et donis spiritussancti. Et iō in ꝑrelio spūs stare nō pōt. nec resistere quin vulneret᷑ ⁊ ꝑforetur Jaculis ei temptatōnum ⁊ impulsionib' dyaboli resistere nō pōt quin ab ipis vulneret᷑ et ledet᷑. Et iō chayn peccator effectus ait. oīs qui inuenerit me occidet me. Geñ. iiij. Et ideo quotidie mortaliter peccat ⁊ de peccato trahitur ad peccatū. Greg. peccatū qđ ꝑ penitentiā nō deletur mox suo pondere ad aliud trahit. ꝓpterea di. apl'us Ephe. vj. Induite armaturā dei vt pos. sta. a. insi. dya. quia stultū ē in ꝑlio inermem eē. ¶ Quarto habet os tectū. qr alimētum aīe. i. verbū dei nō sumit. ⁊ si sumit: nō retinet ⁊ fit ei abominabile qđ est signū mortis. Psal. Omnē escā abominata est aīa eoꝝ ⁊ appro. vs. ad po. mor. Nō sumit etiā alimētū vite. qr oīa opa sua sunt mortua nec possunt vitā ꝯferre. ⁊ iō fame morit᷑. Luce. xv Ego aūt hic fame pereo. Debebat etiam os ꝯtectū portare. quia fetebat os eius. Sic peccator corā deo ⁊ sanctis eius fetet. Isa. xxxiiij. De cadaueribus eoꝝ ascēdet feror. Et iō tāq̄ asinus et canis fetens ad foueas inferni ꝓijcitur in morte. Hiere. xxij. Sepultura asini sepelietur putrefactus. ⁊ ꝓiect' extra portas hierl'm. Luce. xvj. Mor. ē di. ⁊ se. in in. Quinto debet clamare ⁊ dicere se immūdū. ⁊ hoc ē signū. ꝙ se iuuare non pōt: sed adiuuari petit Nā ille qui clamat in angustia positus auxilium petere videt᷑. Peccator em̄ ꝑ se pōt cadere in peccatū ꝗ nō inde exire. quia ē spūs vadēs ⁊ nō rediēs. vt dr̄ in ꝑs. Unde nisi misericordia dei vel prece alicuius sancti viri. vl' ꝑcibus eccl'ie que quotidie ꝓ peccatoribus rogat. iuuaretur peccator nūq̄ ad deū rediret. Et iō ꝑ deuotā orōēs fortit' dꝫ clamar᷑. Job. v. Uoca si ē. i. qr ē. qui te audiat. ⁊ ad aliquem sanctoꝝ ꝯuertere. Psal. Leua. ocu. m. in mō. id ē in sanctos. vn̄ veniet au. m. mi. Sic clamauerūt illi decē viri leprosi. qui steterūt alonge ⁊ le. vo. d. Ihu ꝑ. mi. nr̄i. ⁊ iō mundati sunt. vt pꝫ Lu. xvij. Sic clamauit chananea. d. Miserere mei fili dauid et filia eius fuit liberata. vt dr̄ Math. x. ¶ Secūdo ꝑ leprā intelligit᷑ peccatū rōe originis ⁊ vniuersalis infectōnis Originat᷑ em̄ lepra ⁊ causat᷑ ex corruptōne q̄tuor humoꝝ. omnes em̄ humores sunt in leproso corrupti. ⁊ iō omnia mēbra corrumpuntur. ¶ Sic peccatū causat᷑ ex corruptōe ⁊ mala dispositōe quatuor affectōnū que sūt in aīa. que sunt gaudiū. spes. timor ⁊ dolor. ꝓpter qđ aīa efficit᷑ leprosa. et omnes potentie aīe corrūpunt᷑. Gaudet em̄ peccator de peccatis de quib' nō ē gaudēdum: sed flendum. Prouer. ij. Letantur cū ma. ⁊ ex. in re. pe. Et de quibus ē gaudēdū. s. de bonis opib' n̄ gaudet īmo attediat᷑ in ipis. Job. x. Tedꝫ ani. vi. m. Itē timet que nō sūt timēda. s. bona mūdi. ne sibi deficiāt: ⁊ hoīes mūdi ne se ledant. ꝑs. Illic trepi. ti. ⁊c̄. Luce. xij. Ne terreamini ab his qui cor. occi. ⁊ p' h̄ n. ha. am. q̄d fa. Et nō timēt deū. nec sanctos qui sūt suꝑ oīa timēdi. Lu. xij. Timete eū q̄ p' oc. mit. hꝫ in gehē. Itē sperat ī q̄b' nō ē sperādū. s. ī mūdū. q̄ ab initō fefellit oēs ī se sperātes. Isa. xxxvj. Ecce ꝯfidis suꝑ baculū arūdineū ꝯfractū suꝑ egiptū. id ē suꝑ mōm. q̄ ē ꝯfusio ⁊ tenebra. Sic ei int᷑ꝑtat᷑ egipt'. Cui cū innix' fuerit hō cōminutus intrabit manū e'. ⁊ ꝑforabit eā. Et nō sperat in bonitate dei. ⁊ in merito passionis xp̄i. ⁊ in orōe sanctoꝝ. ī q̄ sperādū ē. ꝑs. Sperate in eo oīs ꝯgregatio ꝑpl'i. Itē dolet de q̄b' nō est ē dolēdum. s. de ꝑditōe pecunie ⁊ honoris. et de morte ꝓpinq̄ꝝ. ⁊ de hmōi trāsitorijs. Pl' dolet dū ꝑdit nūmū q̄ cū ꝑdit deū. Plus dolet ꝑdere mūdū q̄ celū. Plus possessiones q̄ virtutes. Plus amicos q̄ sanctos. Pl' corpus q̄ aīam. Et de q̄b' ē dolēdū nō dolet. s. đ morte aīe ⁊ de verberib' peccatoꝝ. Prouer. xxiij. Uerberauer̄t me ⁊ n̄ dolui. Mirabil' error regnat in mūdo qr vt dic̄ aug. Quia morit᷑ hō ī corpe ⁊ oēs amici ꝯueniūt et plorant. morit᷑ in anima ⁊ nullus dolet ⁊ nullus plorat Sic ꝗ pꝫ ꝙ q̄tuor affectōnes aīe sunt corruꝑte ī peccatore. ꝓpter qđ dicit Boe. Gaudia pelle. pelle et timorē. spemq̄ fugato. nec dolor assit. Nubila mēs ē uīctaq̄ frenis. hec vbi regnāt. Ex hoꝝ aūt q̄tuor corruptōnib' oēs potētie aīe inficiunt᷑ tā intiores q̄ exteriores ¶ Nā volūtas fallacia bona vult. Intellect' falsa cognoscit. memoria malorum recordatur cor praua cogitat. oculi vana vident. au-

res inhonesta audiũt. lingua pversa loquit᷑.
man⁹ illicita tãgũt. ⁊ breuit᷑. oẽs potentie aĩe
sunt infecte. ¶ Tercõ p leprã significat᷑ pec-
catũ rõne opatõis ⁊ ppetuitatis. Hз eĩ lep̃ se
ptẽ pessimas actões in corpe efficẽ septem
peccata mortalia figurãtes q̃s require infra
co. xiiij. post tri. in moralitate ꝯmõis. Q̃rto
p leprã itelligit᷑ pctõr rõe curatõnis. q̃r sol⁹
deus pt̃ curare leprosũ. ⁊ siliter peccatores.
Hoc etiã ibidẽ require. ¶ Et nota q̃
q̃nq̃ modis legimus leprã curatã fuisse ĩ scri
ptura q̃ signãt q̃nq̃ modos curatõnis pctõ
rũ. ¶ Primo aq̃ ablutõe vt lep̃ naaman: q̃ cu
rat⁹ ẽ in iordane. vt patз .iiij. Reg. v. Et sigt
baptismũ ĩ quo oĩa peccata mũdant᷑. Apoc.
j. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos in sanguĩe suo
id ẽ in vtute sãguĩs sui q̃ in baptismo opat᷑.
Sigt etiã lacrimaꝝ effusiõem ĩ q̃bꝫ lota fuit
magdalena ⁊ petrus. Lu. xxiij. Egressus pe-
trus fleuit amare. ps. Exit⁹ aquarũ dedux.
oculi mei q̃r nõ cu. le. t. ¶ Scdo pͣsone ostẽ-
sione. vt ptз de ill᷑. x. leprosis. q̃bꝫ xp̃us dixit.
Ite ostẽ. vo. sa. Et fac. ẽ duз .i. mũ. sũt. Luce
xvij. Et signat ꝯfessionẽ ĩ q̃ hõ ostẽ. ꝯsciẽtiã
sacerdoti loco dei q̃ ẽ tãte vtutis q̃ statз vt
hõ ppoĩt firmit᷑ ꝯfiteri mũdat⁹ ẽ a culpa: ⁊ a
pena inferni liberat⁹. ps. Dixi ꝯfi. aduer. me
iniu. m. dño ⁊ tu re impi. p. m. Ex magna er-
go misericordia dei pcessit. q̃ tã facilia ⁊ effi-
cacia remedia ꝯ̃ peccata instituit ⁊ hõ miser
ñ sumit ea. ¶ Tercõ pͣsẽtie sepatõe vt lepra
marie sororis moysi. p q̃ cũ moyses rogaret
vt sanaret᷑. mãdit dñs. sepet᷑ primo ⁊ maneat
ex̃ castra sex diebꝫ. vt patet Nu. xxj. Et sigt
excõmunicatõez. ⁊ aliaꝝ penaꝝ ecclĩasticaꝝ
irrogatõem: que sunt vt quedã medicĩe ama
re purgãtes malos humores. Quidã habẽt
hũores ita inuiscatos .i. peccata ita infixa aĩe
p obstĩatõez q̃ nõ nisi p fortẽ medicinã .i. di-
sciplinã extirpãt᷑. Job. vj. Pctã mea sic̃ sa-
gitte ĩ me sũt. j. Cor. v. Decreui hmõi tradẽ
sathane in interitũ carnis .i. vexatõez sathãe
vt spũs salu⁹ fiat. In p̃mitiua eñ ecclĩa q̃ ex-
cõmũicabant᷑ stati a demone vexabantur.
¶ Q̃rto man⁹ inclusione vt man⁹ moysi q̃
extracta de sinu moysi leprosa apparuit ⁊ re-
posita in sinu siĩis facta ẽ carni reliq̃. vt patз
Exo. iiij. Et signat religiõis ingressuз. Aliq̃
eñ in seclo sunt valdẽ leprosi ⁊ peccatores. q̃
dũ intrãt religiões curant᷑. Sic curat⁹ ẽ mat
the⁹. dũ illã sctã ⁊ venerabilẽ aploꝝ religio
nez ⁊ ꝯsortiũ ẽ ingressus. Est eñ religio qua
si q̃dã martyriũ in q̃ oĩa pctã purgantur.
¶ Quĩto tact⁹ ipssiõe. vt h̃ leprosus. ⁊ sigt
penaꝝ ⁊ tribulatõnũ inflictõз q̃ sũt vt q̃dã
purgatoriũ peccatoꝝ rubignẽ ꝯsumẽs ⁊ a-
nimã rutilãtẽ reddẽs. Est aũt duplex purga-
toriũ. Unũ ĩ vita ista ĩ q̃ hõ leuit᷑ tãgit᷑. quia
oĩs pena ĩ p̃nti leuis ⁊ momẽtanea ẽ. vt dicit
apo. ij. Cor. iiij. ĩ q̃ hõ pbat᷑ q̃si auꝝ p ignẽ
an sit vex auꝝ. Gen. xxj. Accede ad me vt tã
gaз te fili mi ⁊ pbẽ vtrũ tu sis fili⁹ me⁹. Aliõ
purgatoriũ ẽ ĩ alia vita. ĩ q̃ hõ fortit᷑ tãgit᷑. et
vt ferrũ mixtũ terre. s. vena ferri. ponit᷑ ĩ igne
magno ad purgãdũ. Propt᷑ qd̃ q̃ sũt ibi mi-
sericordiã a nobis postulaẽ nõ cessant. Job
xix. Miseremĩ m. mi. m. sal. vos. a. m. q̃r man⁹
d. te. me. Tercõ ponũt᷑ miraculũ p̃mũ subse-
quẽtia q̃r scõ miraclo dixit hiẽs⁹ mdato. vi
de nemĩ dixeris. ⁊ attẽde. q̃ q̃uis h̃ vbũ sit ĩ
forma p̃cepti. nõ tñ p̃ceptũ fuit. q̃ño eĩ ⁊ q̃re
ei p̃cepissз vt nemĩ dicẽt cũ sanauerat eũ co-
rã mlt̃is turbis. h̃ vt daret no. exẽplũ. vt ĩ bo
nis opibꝫ glĩaз hoĩm nõ q̃ram⁹. iõ sic mãda-
uit. glo. Celari iussit ⁊ celari nõ potuit. h̃ dat
exẽplũ. vt sui sequaces ĩ magnis que faciunt
latẽi velĩt. h̃ vt psit aliis pdamur inuiti. In
sinuat᷑ etiã in h̃. vt q̃ glĩaз mũdi fugit. maxĩe
eã apprehẽdit. vt ptз in sctĩs qui spreuerunt
gloriam mũdi ⁊ modo ita exaltant᷑ in h̃ mdõ
a mdõ ⁊ etiã a mũdaĩs. vñ sapiẽs q̃dã. Hoc
solũ hз h⁹mõi glĩa gloriosũ q̃ se appetẽtes
fugit. ⁊ se fugiẽtes appetit. Seq̃t᷑. Uade oñ
de te sacerdoti. Glo. Mittit ad sacerdotẽ p
pter humilitatẽ. vt sacerdoti deferat honorẽ
Eccl᷑. vij. Honorifica sacerdotes. Spẽalit᷑
aũt exhortat᷑ ad ꝯfessiõez q̃ p⁹ ꝯtritõez ĩ qua
hõ mũdat᷑ a culpa necessaria est ad salutem.
Prou. xxviij. Qui abscõdit scelera sua non
diriget᷑. q̃ aũt ꝯfessus fuerit ⁊ reliq̃rit ea mise
ricordiã ꝯsequet᷑. Sequit᷑. Et offer munus
tuũ qd̃ p̃cepit moyses leprosos offerre ĩ te-
stimoniũ sue curatiõis. vt recipiaris ab oĩbꝫ
tanq̃ mundus. Circa qd̃ sciendũ. q̃ vt ha
betur Leuit. xiiij. in mdatõe leprosi .i. si con-
tigit q̃ leprosus mundaret᷑ a lepra. multa de
bebant obseruari. Nã sacerdos debebat exi
re ad eum extra castra. ⁊ mundatus debebat
habere duos passeres viuos. ⁊ aquas viuas
id est de fonte scaturiente in quodam vase fi
ctili. ⁊ quendaз baculum de ligno cedrino. ⁊
vermiculum id est quendam filum rubeũ. ⁊

aliquantulum de ysopo.et sacerdos debebat
accipere vnum de illis passeribus et inscinde-
re ei guttur.ita ꝙ sanguis eiꝰ distillaret super
aquas illas viuas in vase fictili.⁊ debebat ac-
cipere aliū passerem viuum.et ligare ipm simꝉ
cum ysopo ⁊ baculo cedrino cū filo illo rubeo
ita ꝙ fieret aliquod aspersioluȝ.qđ debebat
intingere in illis aquis viuis.et aspergere le-
prosum mundandum septies et postea debe-
bat sacerdos soluere illū passerē viuum ⁊ mit
tere eum auolare in agrum et tunc mundan-
dus debebat intus redire ī castra ad cōsortiū
hominū.sed non in domum suaȝ.et ibi debe-
bat stare septem diebus. In capite ꝟo septē
dieꝝ debebat lauare vestimenta sua.et radere
omnes pilos corpis sui.octauo ꝟo die debe-
bat offerre ad hostiū tabernaculi duos agnos
et vnam ouem de quibus fiebat sacrificiū deo
debebat etiā apportare vas olei.de quo sacer
dos debebat effundere: in palmā manus sini
stre et digitū dexteruȝ intingere in oleo dctō
sue palme et ꝓijcere versus altare septies.et
de reliquo oleo palme manus debebat vnge-
re aurem dexterā mundati et pollices manus
dextre et pedis dextri.et his pactis die octa-
uo rediebat in domum suam. Totum hͦ erat ī
figura mundatiōis peccatoris q̄ fit in baptis-
mo. Quia vt dicit apl's.j.Cor.x. Omīa in fi
gura contingebant illis. In baptismo em̄ vir-
tus mortis et sanguinis xp̄i opaꝉ. Que virtꝰ
non applicatur hoībus nisi mediante baptis-
mo. Unde duo passeres significabant duas
naturas que fuerūt in christo.s.diuinā et hu-
manam.quaꝝ vna scȝ humana fuit mortua ⁊
sanguinē eius fudit.i.virtutē suam sup aquas
baptismi.qꝛ in eius virtute baptismus habet
purgare peccata.et hoc significat passer occi-
sus. Alia ꝟo natura.scȝ diuina non fuit mor-
tua:nec aliquid passa.quod significabat pas-
ser auolare dimissus. Tamen baptismus ī vir
tute deitatis xp̄i habet efficatiam infinitaȝ ad
oīa peccāta delenda.et ideo passer viuus di-
mittebatur in aquas. Lignū cedrinū est lignū
imputribile et signat christi animā immorta-
lem. Uermiculuȝ ꝟo.i.filum tinctum vermi-
culo.i.colore rubeo signat carnem xp̄i in suo
sanguine rubricatā.ysopus ꝟo qui est herba
odorifera:et medicinalis multa habēs folia.si
gnat multiplicē ꝟtutē passiōis xp̄i.ista q̄tuor
fuerunt simul ꝯiuncta.scȝ passer viuus.i.dei-
tas.cedrus.i.anima christi.ysopus.i.virtus et
operatio xp̄i.et vermiculum.i.caro christi.⁊ si
ligata mittebanꝉ in aquas et sacerdos asper-
gebat leprosum septies.quia virtus passionis
christi que procedit a diuinitate et a carne et
ab anima non purgat peccata nisi mediante
aqua baptismi. Unde eius virtus non tāgit
peccatorem nisi per baptismum aque sangui
nis vel flaminis. Septies autem aspergebat
ad ostendendum ꝙ omnia genera peccatorū
que sunt septem in baptismo mūdantur. Et
inde mundatus primo restituitur habitatiōi
hominū.id est iustificatus congregationi fide
lium ⁊ angeloꝝ sed non statim redit in domū
suam.sed primo debet facere sacrificium deo
Domus peccatoris mundati et iustificati est
celum. Hebreo.xiij. Non habemus hic ma-
nentem ciuitatem.sed futuram inquiramus.
Ad quam iustificatus non statim vadit.sed
primo debet facere sacrificium deo ꝓ mūdati
one sua et tantū beneficiū recognoscere.et de
bet offerre in sacrificium duos agnos et vnā
ouem:id est geminum amorem scȝ dei et pro
ximi qui sunt duo agni nouelli. Jo.xiij. Man
datum nouum do vobis vt diligatis inuicem
Ouis vero significat innocentiam noue vite
quā mundatus debet inchoare. Et sic debet
deo totum amorem suum offerre et in nouita
tē spiritus innocentiam vite conseruare.vt n̄
rursus mortis operibus inquinetur. Debet
etiam secuȝ portare oleuȝ.i.habere opera pie
tatis.quod septies debet ꝓijci versus taber-
culuȝ.quia omnia opera bona:que procedūt
a septem virtutibus:que virtutes procedunt
ab oleo.i.a grā spūsscti,debēt tēdere ꝟsus ce
lum quod est tabernaculum dei non manufa
ctum id est.debēt fieri ad honorem dei et edi-
ficationem ecclesie. De quo oleo debet vngi
auris dextera mūdati.vt libenter audiat ver-
ba sancta.et pollices manꝰ dextre et pedis de
xtri.per manuȝ dexteram intelliguntur opera
bona per pedem dextrū bona desideria. Om
nia em̄ opera hominis et desideria debent eē
vncta oleo leticie spūssancti in anima deuota.
Eccā.ix. Oleū de capite tuo non deficiet. Sic
fecerunt ille quinqȝ virgines prudentes.sed
quinqȝ fatue non sum.ole.in lam.i.in opibus
suis.vt dicitur Math.xv. Et ideo lampades
eaꝝ extincte fuerunt.i.opa earum perierūt. Sȝ
manꝰ sinistra.i.mala opatiō n̄ dȝ inungi oleo
pietatꝭ.vt hōa intētōe fiat. Uerbigrā. Jlle q̄
feneratur vt det elemosinam et filias maritet
ne fornicenꝉ.vngit manum sinistraȝ oleo. Et

simile est de oib⁹ mal' q̄ bona intētione fiunt. Et postq̄ homo sic fuerit mūdatus a pecca to tunc septia die .i. septia etate q̄ ē etas morientiū lauabit' ꝛ radet' ab oīb3 pilis .i. ab oībus miserijs. ꝛ sic aīa mūda ꝛ lota die octauo .i. etate octaua que est etas resurgentium sil' cu3 corpe redibit in domū suā .i. i celū. Et sic patet primū ꝛ ꝑ ꝯsequēs primū miraculū sc3 mūdatio leprosi. Consequēt' ponit' secūdū miraculū .s. curatō paralitici. Circa qd̄ quinq3 facit euāgelista. Pmo introducit cēturionis oroe3 vl' petitōe3 ibi. Cū aūt intrasset capharnau3 accessit ad eū cēturio. Scd̄o curatōis ꝓmissiōe3 ibi Ego veniā ꝛ cu. eu3. Tercio cēturionis fidelē respōsiōem ibi. Et respōdens cēturio ait. Domine nō sū dign⁹ vt intres sub tectū meū. sed tātū dic v̄bo ꝛc. Qrto saluatoris admiratōe3 ibi. Audiēs aūt hiesus admiratus est. ꝛ sequētib3 se dixit. Amen dico vobis. nō inueni tantā fidē i israel. Quīto ꝓmissionis impletōem ibi. Et dixit hiesus centurioni. Uade ꝛ sicut credidisti fiat tibi. Dicit ḡ. Cū introisset hiesus capharnau3 accessit ad eum centurio .id est princeps sup centū milites qui erat alienigena natōne .s. ydume⁹. vt di. glo. S3 ɔtra Lu. vij. dicit' ipm misisse ad eū seniores iudeoꝝ rogans eū vt veniret. ꝛ postea hiesu veniēte misit amicos di. Neipm nō sū dign⁹ arbitrat⁹ vt venirē ad te. Ergo ipe nō accessit. Et dicēdu3 ꝓm aug. q nō ē ɔ̄rietas. qꝛ illud ꝑ nosipos dicimur facere qd̄ ꝑ amicos fieri ꝓcuram⁹. vel corpe forte venit. sed iudeis tanq̄ familiarib3 xp̄i negociū ɔmisit. vt ipi hoc impetrarēt Et ideo lucas di. seniores misisse. Ul' vt dic interlinians. accessit mēte ꝛ desiderio: q̄ modus accedēdi ad deū ē melioꝛ. qꝛ spūs ē de⁹: ꝛ ideo vult q accedat' ad eū spūaliter. Accessit ergo rogans eū ꝑ amicos .s. iudeos qui dixerūt. vt p3 Lu. vij. Dign⁹ ē vt h' illi pstes. diligit ei gentē nostrā ꝛ synagogam ipe edificauit nobis. Et dixit. Dn̄e puer me⁹ .i. seru⁹ me⁹ iacet in domo paliticus. Cōtra illos qui stati seruos dū infirmant' emittūt foras. Cōsequēter ponit' promissio curatōnis: vbi ait. Ego veniā virtualit' lic3 nō corpalit'. ꝛ curabo eū. qꝛ virtus eius que est vbiq3 init illuc. qꝛ ibi nouū effectū curatōis fecit. Jre eīm incepit: h' corpaliter non puenit. vt di. Lu. vij. Consequēter ponit' fidelis responsio cēturionis. qui ait. Dn̄e nō sū dignus vt in. sub te. me. Nā et ego hō sū hn̄s sub me mi. ꝛc. q. d. Sicut ego sū sub ptāte: ꝛ nihilominus habeo sub me milites q ad nutum mihi obediūt. ita tu ꝓm hūanitatē es sub deo. ꝛ ꝓ3 deitatē oīa subsūt tibi ꝛ ad nutū obediūt. ꝛ iō dic tantu3 verbo ꝛ san. pu. m. Jn quo magna ei⁹ fides apparuit. Et ideo quarto sequitur admiratō saluatoris qui audiens tantam fidem in homine gentili admiratus est .id est ad modum admirantis se habuit. faciendo aliquem gestum admirationis. Non enim admiratio in eum cadit; qui omnia ab eterno nouit. Et sequentibus se cum admiratione locutus ē di. Amen dico vobis non inueni tantam fidem in israhel. Sed nonne inuenit maiore3 in beata virgine ꝛ in Johanne baptista: qui ait. Ecce agnus dei ecce qui tol. pec. mun. Joh. i. ꝛ in petro ꝛ in alijs discipulis qui dixerunt Tu es christ⁹ filius dei viui. Math. xvj. Et dicendum q facta compatōne verum di. qꝛ centurio non audierat prophetias: nec vocē patris dei. Hic est filius m. di. sicut Johannes ꝛ apostoli. Nec angelus fuit ei locutus: sicut beate virgini. Nec viderat eum adhuc mirabilia facientem. Et ideo facta ɔpatione maiorem fidem habuit. Jn quo innuit' q gētiles qui eius mirabilia non viderunt maiorem fidem habituri erant in xp̄m q̄ iudei. q̄ h3 tanq̄ filijs panē filioꝝ dedit in eis virtutes ꝛ miracula operādo. Et quia ipsi filij cōtumaces ꝛ rebelles fuerunt lumini. ac patre3 suum occiderunt. exhereditati sunt celi hereditate amissa. ꝛ gentiles qui in ipm crediderūt introierunt in regnum in filios adoptati. Et hoc est qd̄ sequitur. Quia multi ab oriēte et occidente .id est de diuersis partibus mundi venient ꝛ recumbent cum abrahā: ysaac ꝛ iacob in regno celorum .id est sicut patriarche propter fidem quam habuerunt in spe beate glorie quieuerunt. sic gentes i me credituri ad eternam gloriam transferentur ꝛ iudei filij regni ejcientur extra regnu3 in tenebras exteriores inferni propter eoru3 incredulitatem ꝛ duriciam cordis sui. Ultīo ponit' promissiōis impletio dum ait hiesus centurioni Uade ꝛ sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer eius in illa hora. Sicut ex dictis p3 oratio ꝛ petitio centurionis ex q̄tuor ɔmendabilis apparet sc3 a sapiētia. hūilitate. fidelitate. ꝛ pietate. Hec aūt q̄tuor apud deum omnem orationem faciunt exaudiri.

Primum est sapientia nam sapienter petiuit vtpote rem bonã. Nam stultũ est petere qd possit iure negari. vt dicit Catho. Et tpe congruo. scʒ quando xpūs intrauit capharnaũ i. ecclesiam iustoꝝ. nam capharnaũ interpretat' villa pulcerrima. et villa pinguedinis. ꝛ cõsolationis que tria optime ꝯueniũt ecclesie iustoꝝ. Antea eñi petere salutẽ nihil ꝓderat qñ post mortem oẽs ibant ad infernuʒ. Petamꝰ ergo et nos sapienter. qꝛ adhuc dielus ẽ in capharnaum. Math. xxviij. Ecce ego vobiscũ sũ vsqʒ ad cõsũ. se. Mat filioꝝ zebedei qꝫuis illa esset ꝯiuncta xpo. tamen qꝛ nõ sapient' petiuit a xpo. exaudita non est. Petamus rẽ bonam. Nã salomon qꝛ rem bonã petiuit scilicʒ sapientiã. fuit plenarie exauditus. vt patʒ. iij. Regũ. iij. ¶ Secūm est humilitas cũ ait. Nõ sum dignus vt intres sub tectum meuʒ. Ecci. xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrat. Tunc aũt homo humiliat se in oratõe qñdo peccatorem se recognoscit. Sic recognouit se publicanus nõ phariseus. et iõ ille fuit exauditus et alter ꝯdemnatus. ¶ Tercium est fides Unde ait b' dic ver. et. sa. pu. m. Ja. i. Postulet aũt in fide nihil hesitans. Quia oĩa possibilia sunt credenti. Math. xxi. Si habueritis fidem. ¶ Quartum est pietas qua cõpassus ẽ seruo suo: et non expulit eum vt multi faciunt. Si ergo volumꝰ exaudiri. cõpatiamꝰ alijs et cõpatietur deus nobis. Sic cõpaciebatur iob d. Cõpatiebat' quondã aĩa mea pauperi Job. iij. Et oculus fui ceco et pes claudo. In eodẽ. xxix. Et pꝰ ea deꝰ cõpassꝰ ẽ ei et reddidit ei omnia duplicata vt ptʒ Job vltimo ca. xl.

Moralitas. ¶ Moraliter pistũ ꝑaliticum designatur pctor cuꝰ ꝯditio ꝓut h' innuitur apparet miserabilis qꝫtũ ad quatuor. Fm ꝙ quatuor mala facit peccator. que sunt seruitus ꝑsone. trausformatio nature. infirmitas creature. et vexatio aĩe. Primũ est seruitus ꝑsone. Unde puer meus. i. seruus meus. Naʒ peccator efficit' seruꝰ peccati. Joh. viij. Qui facit pctm seruus est peccati. et non solum vnius pcti. s; oĩm que in eo regnãt q̃ ligãt hoĩem tanqꝫ seruuʒ. Prouer. v. Funib peccatoꝝ suoꝝ quisqʒ cõstringitur. Unde boetius in li. de cõso. ꝓbat ꝙ peccator nunqꝫ est impunitus. sed statĩ habet penam ꝓ pctõ. scʒ seruitutẽ peccati. q̃ est maxia pena. sicut libertas ꝑdulce bonũ. Secūm ẽ transformatio nature: qꝛ iacet. Homo est factus rectus: cetera aĩalia curua: vt ipa statura indicʒ hoĩ ꝙ debeat cõtemplari. vt di. Poeta. Os hoĩ sublime dedit celũqʒ videre. Peccator aũt puertit naturam in terrã nõ in celũ respiciendo. Ysa. Incuruatus sum vsqʒ in finẽ. Hiere. xx. Uerterunt ad me dorsum et non faciẽ. Quia pctor terrena cogitat. terrena loquit'. terrena operatur. Hiere. xxij. Terra terra terra audi verbũ dñi. Et qꝛ hõ habet vim amatiuã ꝑ quam in illud qd diligit trãsformatur. iuxta illud Hugo. de sancto vict. Scio anima mea ꝙ in illud qd diligis transformaris. Inde ẽ ꝙ amando terrã efficitur terra q̃ est imago dei et in deum debuit trãsformari. Augꝰ. Talis est vnusqsqʒ q̃le id qd diligit. terrã diligis terra es. deũ diligis deus es. Ps. Ego dixi dij estis. ¶ Tercium est infirmitas creature. qꝛ paliticus. Paralisis est dissolutio membroꝝ seu neruoꝝ nõ valentium recipere influentiã virtutẽ a corde ꝓpter opilatõem. vel ꝓpter malos hũores in ipsis existentes. Quam infirmitatẽ recte patitur peccator. Nã influentiã cordis ecclesie id est xpi qui est cor ꝛ caput ecclesie non valet recipere. Sacramẽta eñi que fluxerũt de corpore christi pendẽtis in cruce: vt dicit Augꝰ. nõ recipit. Et hoc ꝓpter malas affectões quas habet in anima a quibus non curatur. qꝛ non vult recipe medicinã. Et breuiter ad oĩa opera bona pctor est valde infirmus nec ei sapiũt nec ea facere potest. ¶ Quartum est vexatio anime qꝛ male torquetur. Peccatuʒ delectat corpus sed vexat animã. Augꝰ. Jussisti domine et sic est vt pena sit sibi omnis inordinatus animus. Quando eñi peccator cogitat bona que ꝑdidit. mala que fecit. et piculum qd ei imminet si moriẽtur. nisi sit omnino stultus valdẽ tormentatur. Job. vij. Peccata mea sicut sagitta sunt in me fixa. Sicut homo tormẽtat' habens ferrũ in vulnere: sic peccator habens peccatũ in anima. Et sic ptʒ de euangelio.

¶ De epistola sermo. ¶ xxj.

Nolite prudentes eẽ apud vosmetipsos. Ro. xij. Sicut di. Boe. pmo extirpãda sunt vicia. deĩd inserẽde xtutes. Hier. iiij. Nouate vob n oualẽ ꝛ nolite serẽ int' spĩas. Semẽ ei qd int' spĩas cecidit suffocatũ fuit. vt dic. dñs Mat. xiij. Jõ apl's i hac epl'a nos hortat' ad extirpatõẽ mali. pꝰ ea ad ꝑfectõẽ hõi. In q̃ q̃dẽ epl'a q̃tuor facit. Primo nobis ꝓhibet ne

prudentiam inutilem ⁊ psumptuosā possideamus.in pricipio eple. Scdo nos monet ad illud qd est magne pfectōnis vt nulli maluz p malo reddētes pacē cum inimicis habeamus.ibi. Nulli ma.pro m.r. Tercō nos monet vt etiaz inimicis bona prebeam⁹.ibi. Si esu.i.t.ci.il. Qrto subinfert generale documētuz.qūo in malis oibꝫ nos geram⁹.ibi. Noli vinci a malo.s vin.in bo.ma. ¶ Prio ergo pbibet ne prudētiā inutilē ⁊ psumptuosam possideam⁹.fm qd hoc verbū dupliciṫ pōt exponi. Nā si exponiṫ. Nolite prudētes eē apud vosmetipōs.i.prudētiā vrām nolite inter vos ptinere.sed alijs pmūicate ipōs dirigendo ⁊ ordinādo.sic pbibet nobis prudētiam inutilē. Eccli.xx. Sapia abscon. ⁊ the. inuisus q̄ vtilitas i vtrisqꝫ. Unde ille ser.piger q̄ abscō.ta.d.s.pdenat⁹ ē.vt dr̄ Mat.xxv. Si aūt exponiṫ. Nolite prudē.eē ꝛc.i.nō vos prudētes reputetis.sic psūptuosā prudentiā nobis vetat.vt i ocul' nrīs prudentes nō sim⁹. Ysai.l. Ue q̄ prudētes estꝭ i ocul' vestris.i.corā vobismetipis prudētes. Sic g̊ pmo nos admonet.vt prudētiā hēam⁹ ⁊ ipaz alios doceamus. Cū eñ prudētia sit virtus optima p quā tota vita hoīs dirigiṫ ⁊ sine q̄ hō aīalibꝫ stultior efficiṫ cū mlta aīalia prudentia dicanṫ.bonū aūt vt Dyo.di.suipius ē pmūicatiuū.pfecto prudentiā hre ⁊ pmūicare debem⁹. ¶ Circa qd sciendū q̄ prudētia tria psiderat.s.futura.pñtia.⁊ pterita. Sene. Si sapiēs fuerit aīm⁹ tu⁹ tribus tpibꝫ dispēseṫ.futura pcaue.psentia dispone.pterita memorare. Sap.viij. Attingit g̊ a fi.vsꝫ ad fi.for.⁊ dis.oīa su.s.prudētia. Un illa sancta aīalia d' qbꝫ dr̄ Ezech.ij.⁊ Apoc.iiij.p q̄ viri euangelici signanṫ erant plena oculis:ante ⁊ retro.q: viri prudētes oīa pspiciunt:futura psentia ⁊ pterita. Prio ergo prudētiā hre debem⁹ ad futuroꝝ cautelā et inspectionē.q: vt di. Boe.nō eñ qd ante oculos situ ē sufficit intueri.s rerū exit⁹ prudentia metiṫ. Exemplū de ioseph qui septē annis fertilitatis congregauit vt tēpe famis haberet. Peccator aūt sicut bestia nō psiderat nisi psentia. Cōtra qd dr̄ Eccl.vij. Memorare no.tu.⁊ ineṫ.nō pec. Hāc prudētiā docꝫ nos formica. Prou.vj. Uade ad for.o piger ⁊ pside.vi.ei⁹.que pgre.in mes.s.ci. ¶ Secundo debem⁹ hre prudētiā ad presētū dispositōez.vt.s.sic vtamur diuitijs ne i

paupptatē deueniam⁹.sic negociemur vt nō cōdemnemur.sic dñemur:ne seruire cogamur. sic honorē recipiam⁹ vt non vituperemur. Oīa ista cauet prudentia virtus moralis etiā i hominibꝫ mūdi. Et multomagis prudētia spiritus virtus diuina in filijs dei. Nā non vult h vitari et delectari ne imppetuū pauptatē habeat et dolorē. Iuxta illud luce. Ue vobis diuitibus:qui ha.h.pso.v. In eodem.xvj. Recor.fi.q:re.bo.in vi. Sꝫ vult h depaupari ⁊ cruciari vt hō imppetuū sit hēus.vt dicit Augustin⁹. Luce.vj. Beati paupes spiritu qm̄ ipoꝝ ē regnū celoꝝ. Aug⁹. Dñe hic vre.h seca. Item sic negociaṫ vt nō cōdeneṫ.sed optime remunereṫ. Math.xxv. Euge serue bone et fidelis q: in pau.fu.fi.sup mul.te cōstituam Itē dñator creaturis et vicijs et nūqꝫ seruit: Job.viij. Semē abrahe sum⁹.et nemī seruiuimus vnqꝫ. Itē in dignitate: sic honore fungitur q̄ nō cōfunditur.quia in ipsis nō eleuatur.sed humiliatur. Exemplū de paulo qui postqꝫ fuit raptus ad celuz et a xpo gloriose ad apostolatū vocatus.dixit. Ego sum minimus aploꝝ.qui nō sum dignus vocari apls. j.Chor.xv. Sic et magnus patriarcha abraham qui postqꝫ deus ei locutus fuerat dixit: Loquar ad dominū meū.cū sim cinis et pulius Genes.xviij. Sic mater dei postqꝫ angelus ei locutus fuerat asserens eam sup oīa exaltatā vt pote filiū dei pituram dixit. Ecce ancilla domini ꝛc. Luc.j. Et quia iuxta sniaz domini.luc.xiiij. Oīs qui se hu.exa.ideo i deo spiritus prudētis summe exaltaṫ. Ysai.lij. Ecce seru⁹ me⁹ eleuabiṫ exaltabiṫ.et sublīs erit valde. Prudētia ꝟo mūdi et carnis oīa h facit in ptrariū. Et ideo mors ē vt dicit apostō. Ro.viij. Quia solū h vult vitari et delectari. honorari.et dñari.et qd seqṫ nō curat.⁊ mala psentia fugit.et nō curat incidere in futura.silis equo vmbratico qui ppṫ vmbrā in magnū pcipitiū cadit ⁊ saltat.silis etiā cani portāti carnes sup pontē qui ppter vmbrā carnū resultantem in aqua dimittit carnes vt dicit Eso. Omnia eñ bona et mala presentia sunt vmbra futuroꝝ bonoꝝ et maloꝝ. Et de hac prudentia et sapiētia mūdi loquiṫ Iaco.in canonica sua.c.iij.di. Non est ista sapiētia desursū descendens.sed terrena animalis dyabolica. Terrena est prudentia auarorum.qui vt talpa inuoluunt se terrenis et optime sciunt terrena lucrari. Et tales vocat mundus valde

prudentes. De spiritualibus enim nihil vident sicut talpa extra terram non vidz lumen. Animalis est prudentia carnalium. qui sciunt gaudere et frui bonis mundi. et vt animalia nihil aliud desiderant quorum deus venter est. Dyabolica vero est prudentia superborum qui cautius dominantur et prudenter sciunt opprimere inimicos et amicos acquirere. ita quod oppressi ab eis vix possunt respondere. Tales significantur per milites pilati qui dicebant xpo. Prophetiza quis est qui te percussit Lu. xxij. Et tales mundus super oia reputat prudentes. Tales sunt prudentes apud semetipsos. de quibus hic loquitur apostolus. qui sunt prudentes apud mundum. sed ipsi sunt mundus. j. Jo. ij. Omne quod est in mundo. i. in hominibus mundi. aut est concu. carnis. aut concupi. ocu. aut su. vi. N ¶ Tercio debemus habere prudentiam ad memoriam preteritorum vt scz memoremur quot mala propter peccata hominibus euenerunt. vt ab ipsis caueamus. et quomodo deus iustos exaltauit. vt ad iusticiam animemur Vnde sapiens quidam. Felix qui ex alieno periculo nouit sibi cauere. Recordemur ei quod dyabolus et oes angeli mali tam nobiles creature propter vnam superbiam de celo sunt ad inferos proiecti in perpetuum cruciandi ibidem. Primi parentes ad imaginem dei facti propter gulam et vanam gloriam de paradiso ad hanc vallem miserie sunt expulsi et morte et miserijs infinitis cum tota posteritate sua addicti. Propter peccatum carnis totus mundus preter octo aias aquis diluuij est submersus. Et pharao cum toto exercitu suo et sennacherib cum centum et octoginta mil ibus propter iniurias et oppressiones quas seruis dei inferebant penitus sunt extincti. Et plus quam sex centa filiorum israhel propter incredulitatem et diffidentiam prostrata sunt in deserto. et diuersis mortibus interempta: et solum duo terram promissionis intrauerunt. Nonne propter peccata et iniusticias et diuersos dolos regna et ciuitates destructe sunt. Vbi est troya: vbi est niniue: vbi est carthago et babilon: Apoc. xiiij. Cecidit babilon illa magna: et facta est habitatio demoniorum. Eccl. x. Regnum de gente in gentem transfertur propter iniusticias et diuersos dolos. Quid ergo fratres putamus nos effugere iudicium dei si peccauerimus et tantam neglexerimus salutem. Ro. ij. Ignoras quoniam benignitas dei ad penitentiam te adducit. Secundum autem duriciam tuam et impenitens cor thesaurizas tibi iram in die ire et reuelationis iusti iudicij. Ibidem. Ira et indignatio. angustia et tribulatio in oem aiam hois operantis malum. Sed benignitas dei est peccatoribus nociua. Eccl's. viij. Quia non profertur cito contra malos sententia. filij hoium absque vllo timore perpetrant mala. Similiter memorari debemus quomodo deus iustos exaltauit vt eos imitemur. O ¶ Nonne ioseph factus est dominus egipti qui custodiuit mandatum. Nonne moyses constitutus est deus pharaonis et dux super populum domini. qui negauit se esse filium filie pharaonis magis eligens affligi pro populo domini quam terrene iocunditatis peccatum habere Hebre. xj. Nonne dauid pascens oues factus est rex super populum domini. propter suam mansuetudinem: Quid dicam de aplis piscatoribus. quorum ossa reges et imperatores cum magna reuerentia osculantur. Carissimi numquid manus dei est abbreuiata et non magis extenta imo est extenta: Sic ergo operemur vt illi et sic exaltabimur. sequantur opera et sequentur nos premia. Et non simus vt cattus. qui vult pisces comedere et non vult tangere fluuium. Dicit ergo quod deus adiutor noster non adiuuat nisi volentem et nitentem se adiuuare. Eph. v. Surge qui dormis. exurge a mortuis et illuminabit te xpus. P

¶ Et nota quod prudentia quam habere et docere debemus quibusdam aialibus comparatur. Et primo per xpm comparatur serpenti. Math. x. Estote prudentes sicut serpentes. Cuius prudentia in quatuor apparet. Nam serpens caput abscondit pro eo cetera membra exponendo. In arto foramine se ponit vt veterem abijciat pellem. Ne incantatorem audiat vnam aurem ad terram figit et aliam obturat cauda. Propter inimicicias quas habet cum homine in cauernis et in desertis habitat. Sic et nos caput nostrum. i. xpm sume custodire debemus. ne per peccatum abscindamur ab eo. quam potius morti nos tradere debemus. quia per talem mortem in perpetuum viuemus. Luce xvij. Qui perdiderit aiam suam id est vitam propter me inueniet eam. Item in arto foramine ponere nos debemus vt veteris hois et conuersationis pellem deponamus. Eph. iiij. Deponite vos secundum pristinam conuersationem veterem hoiem. Math. vij. Contendite intrare per angustam portam: quia arta est via que ducit ad vitam. Item ne persuasionem dyaboli audiamus vnam aurem cauda. i. memoria mortis obstruere debemus. et aliam terra. i. consideratione proprie fragilitatis. considerantes ex quo et quantus pre homo pire. Qui ei castrum suum luteum sentit guerram mouere non audet. Item

cognoscentes inimicicias quas cum mūdo habemus. et quō nos psequi nō obmittit, iuxta illud Jo. xv. Si me psecuti sunt et vos psequntur. debem⁹ exire de mundo. Ysa. lij. Exite de mundo ppl's meus. Scd'o prudentiam quam habere debem⁹ cōpar' p salomonē q̄tuor aialibus. Unde ait. Prouer. xxx. Quatuor sūt minima terre. et ip̄a sunt sapientiora sapientibus. Formice ppl's infirmus. q̄ pparat in messe cibū sibi. Lepusculus plebs inualida q̄ collocat in petra cubile suum. Regē locusta nō habet. et egredit' vniuersa p turmas suas. Stellio manib⁹ nititur et morat' in edibus regum. Jsta quatuor nos similit' facere debemus. vt in conspectu dei prudentes nos simus. Nam tpe messis. qd' est tota vita pn̄s. debemus vt formica fructus bonoꝝ operū congregare. vt inde in futura vita pascamur. Eccl. ix. Qdcūqꝫ potest manus tua facere instanter opare. q2 nec opus nec rō. nec sapiētia. nec sciētia est apud inferos q̄ tu pperas. Apoc. xiiij. Opa eī. s. se. il. Jtem cōsiderātes nostram fragilitatem et modicā nostram virtutem. vt lepus ī petra xp̄o spem nostrā locare debemus. vt in ei⁹ virtute aduersa supemus et bona opemur. et pmia cōsequamur. Philip. iiij. Oia possum in eo q̄ me cōfortat. Ysa. Qui sperant in dn̄o mutant fortitudinem assument pennas vt aq̄le current. et nō laborabūt. Hiere. xvij. Benedictus vir qui confidit in dn̄o. et erit dn̄s fiducia e⁹. Jtem p desideriū eternoꝝ saltare versus celum vt locuste debemus. sed statim debemus ad terrā reflecti p paucoꝝ meritoꝝ et fragilitatis nostre cōsiderationē. Qui em̄ saltat eleuatur in altū. et statim reflectitur versus terram. Sic et nos facere debemus. Exēpluꝫ de pauone qui respiciēs sibi pedes statim humiliat' deponēs alas. Jtem cōsiderātes q2 mlta naturalia. s. ingeniū docilitas et multa alia bona mundi nobis desunt quib⁹ tanqꝫ alis si ea haberemus volare possemus. q2 oia h̄ sūt hoi data. vt versus celum volet et facilius tēdat. debem⁹ manibus niti et in domo regis et'ni morari. Aug⁹. Surgūt indocti et celū vi're gnū dei rapiūt. et nos cū doctrinis nostris ī infernū dimergimur. Et pptérea d. ap'ls. j. Co. vij. Unusquisqꝫ in ea vo. q̄. vo. est pma. Totus em̄ mund⁹ cōfundit' in eo q2 vnus di. O si essem religiosus sic facerem. Alius. O si nō haberē vxorē aut filios sic facerem. et sic d' alijs.

et nullus est contētus statu suo. Oēs em̄ in q̄cunqꝫ sint statu possunt benefacere. et in domo regis eterni morari. q2 stellio manib⁹ nitit' et morat' in domibus regum. Simus ḡ cōtenti statu vocatiōis nostre et in eo nitamur aīas nostras saluare q2 in quocūqꝫ statu hō cōtentat' bene est sibi. et in quocunqꝫ nō contentat' homo male est sibi. Multa aūt alia sunt q̄ ad prudentiam nos inuitant et prudētiā nos docent. Et sic patet. primum. ¶ Secundo nos monet ad id qd' est magne pfectionis. vt scꝫ nulli malū p malo reddentes. pacē cū inimicis habeamus. Quod nos docet dupliciter facere. s. vindictam non requirendo. et quod ē pfectius iniuriā non repellendo. ibi. Non vosmetip̄os defendentes. Dicit ḡ. Non sitis alicui reddentes malū cōnicij vel alicuius pene p malo vob ab eodē illato. Prouer. Nō dicas reddam malum p malo. expecta dn̄m et liberabit tē. Sed magis sitis puidentes bona facere et non mala reddere. nō tātū corā deo: q̄ intus videt. sed etiā coram hoib⁹. Coraꝫ deo debemus bona puidere triplicit'. scꝫ in cogitatōe vt sit mūda. Mich. ij. Ue vobis q̄ cogitatis inutile. Jn affectōe vt sit sancta. Leui. xj. Sancti eritis. qm̄ ego sanctus sum. Et ī intentōe vt sit recta. Math. vj. Si ocu. t. sim. fu. to. cor. tu. lu. erit. Similit' corā hoib⁹ ē tripl'r scꝫ ī habitu ne sit notabilis. Aug⁹. Nō sit notabilis habitus vester. Jn locutione ne sit irrationalis. Sermo em̄ est nuncius rōis. Et iō sine rōne pferri non debet. Unde in solū habentibus rōnem inuenit' sermo. Et ideo d' oī verbo ociose merito hoīes sunt rōnem reddituri. vt dī Math. xij. Et in opatione ne sit reprehensibilis. Eph. v. Uidete quō caute ambuletis. Et ita puideat' facē bona. q2 si fiēi pt̄ aliq̄ decēti mō sitis pacē hn̄tes cū oīb⁹ hoīb⁹. et h̄ quātū in vob ē. Aliquando eī nll'o mō fieri pt̄. Ps. Cū his q̄ ode. pa. er. paci. et lo. il. &c. Heb. xij. Pacē seqmi cū oīb⁹ et scīmoniā. sine q̄ nēo videbit deū. Dein̄ cū d. Nō vosmetip̄os defē. mōet ad id qd' pfect⁹ ē. s. vt iniuria n̄. ppl'se'. h̄ magis sustiea'. Et h̄ ē nō sit' vosmet. defē. Math. v. Siqs pcus. te ī v. ma. p̄. ei et al. Sed date locū ire. s. vos psequētis et affligētis. qd' fac̄ q̄ aduersariū pmittit facē qd' vl't Eccl. viij. Ne lites ꝯ facīē ꝯtūcliosi. h̄ cadit sb ꝯsilio. Uel date locū ire dei vt ip̄e adu'sarios et inde iniuriantes puniat. Si em̄ vos pūit' eos

iniuria vobis illata non relinquitis locum deo vt eos puniat in die ire .i. in die iudicij. Et nota q vt dicit aug⁹. n̄ pcipit hic aps vt sancti nolunt vindicare. cū scriptū sit Apoc. vj. Usq quo dn̄e iuste et verax nō vindicas sanguinē nostr q effusus est. sed pcipit vt nō se vindicent. s relinquāt vindictā ire dei. Quid g int est inter sanctū et peccatorē cū vterq vindictam velit: vbi est illud. Diligite ini. ve. benefacite his qui vos ode. Math. v. Et dicendū q sanct⁹ hō magis cupit corrigi inimicum q puniri. et cū deus punit nō delectat de pena inimici. q2 nō odit eū s de iusticia dei. et q2 deum diligit. hoc ei placet qd deo. Et sancti de celo petūt vindictā de inimicis nō vt delectentur i pena inimicor s de iusticia dei. Ps. Letabit iust⁹ cū viderit vindictā. Pctor at ecōuerso: q2 solū vlt puniri 7 vexari inimicū et de correctōe n̄ cūat 7 dlectat de pena inimici 7 n̄ in iusticia dei. Sic ergo date locū ire dei quia ipse puniet. Scriptū ē eñ mihi vindictā 7 ego retribuā d. dn̄s. in puer. sm lrām septuagita interptū. vt d. glo. Nostra aūt trāslatio habz Ne dicas reddā malū p malo. expecta dn̄m et liberabit tē. Et sic ptz scdm ¶ Tercio monet ad illud qd ē marie pfectiōis. et sub consilio cadit. vt scz bona inimicis pbeamus. Et h est. Si esurie. ini. t. ci. d. si si. po. da il. Ysa. lviij. Frange esuri. pa. tu. Math. x. Qui de. vni ex mi. m. po. aqua. f. &c. Et rōnez reddit h⁹. quia inimicus p hoc ad caritatē inflamabit. et de inimico efficietur amicus. Prouer. xvj. Cum placuerint dn̄o vie hois inimicos ei⁹ cōuertz ad pacē. et hoc ē. Hoc faciēs carbones ig. cōgre. su. ca. eius .i. feruētē caritatē. que ignis est cōgre. sup caput .i. sup mētez eius q est caput aie. Id est occasiones 7 quasi materias diuersas dabis ei. vt ad caritatē: q est ignis inflametur. Luc. xij. Ignē veni mittere in ter. i. caritatē: et q d volo. nisi vt accendat. Hi sunt carbones vastatores igniti q cōsumūt oēm rubiginē peccator. Et sic ptz terciū. ¶ Quarto sub infert generale documētū. quō in oī malo nos habeamus d. Noli vin. a malo: s vin. in bo. ma. ¶ Hoc pt intelligi octo modis sm qd malū octo habet facere. s corrumpere debilitare. meritū auferre. excecare. tormētare impfectū ostendere. cōtristare. et deorsuz trahē. ¶ Pmo sm sensum litere vt scz primus nō supet nos malo suo. nec corrumpat faciendo nos malos sicut ipse ē. sed nos vincam⁹ bono nostro malū primū faciendo ipm bonū et ad bonitatem trahendo. j. Pet. ij. Cōuersatiōem vestram inter gētes habentes bonam vt in eo qd detractant de vobis tanq de malefactorib ex bonis opib vos psiderātes glorificēt deū. Sic vicit cecilia sponsuz suū valerianū et mater sancti augustini ipz augustinū ¶ Secūdo vincim⁹ i bono malū. quādo ipm malū cōuertit nobis in bonū. Qd fit quādo sumus in caritate fūdati. Ro. viij. Dili. de. oīa coop. in bo. glo. Etiā maluz p occasionem. vt quādo post malū. et pp malū qd quis fecit cadēdo a caritate. postea forti⁹ resurgit. et ferventi⁹ bonū opat. vt dicit apo. ad Roma. v. Ubi abū. de su. et g. ¶ Tercio qn̄do in ipso malo quod volebat p impatiētiam nobis auferre meritū. p patientiaz meritum augemus et in malo qd volebat nobis auferre animaz fortiter animaz possidem⁹. Math. xxj. In patiētia vestra possi. ani. vr̄as. Quātumcūq ei calefaciat. et ferueat ignis si olla ē plena aqua non frangit. Quātūcunq eñ seuiret contra vincentū mundus. tamen vincenti⁹ p patiētiam vicit mundū. et plus potuit sustinere q mundus inferre. ¶ Quarto quādo p maluz quod volebat p suo furore mētez excecare et ratōez obfuscare. iuxta illud ps. Supcecidit ignis scz tribulatiōis et angustie et nō viderūt solem. nos illuminamur. qd fit quando credimus nobis mala euenire vt a dn̄o corripiam. ne cū hoc mūdo damnemur. vt di. aposto. ad Cor. Hiere. Per oīe flagellū et dolorē eru dieris hierlem. Sic fuit illuminatus dauid. q dixit angelo percutienti ppl̄m. Percute me ego sum qui peccaui. j. Reg. xxij. ¶ Quinto qn̄ p ipm malū quod volebat nos tormentare. 7 penā irrogare. penas exoluimus pctorū. vt qn̄ per famē et sitim. calorē et frigus et alia mala pene q in presenti patiemur. a penis absoluimur peccator. Hebre. xj. Circuierūt in melotis in pel. capri. egen. an. Sic exoluit apostolus in mal. q sibi euenerūt penas peccatorū suorum. ¶ Sexto quando in malis non solū purgamur a penis peccatorum. sed etiā pficimur sicut aurum in fornace. Sap. iij. Tanq aurum in fornace pbauit electos dn̄s. Mala eñ dn̄ū volūt facere scz hoīez infamare. et imperfectū ondē. Et h ē qd sathā d. Job. x. Mitte manū tu. et tāge cūcta q possidz. Et idē. tange os e⁹ et carnē. et tūc videb q i faciē bn̄dicat ti. i. tē appebit q n̄ sit pfect⁹. 7 q n̄ sit hō⁹ rca

liter. sed apparent. Sed iob vicit in bono ma-
lum. qꝛ in ipis malis ꝓfectus apparuit. ¶ Se-
ptimo. qn̄do non solū mala patienter tolera-
mus. ꝫ etiā gloriamur et letamur in ipis malis
que nos ꝑmunt. Ro. v. Sed et gloriamur in
tribulatiōibꝰ. Act. v. Ibant apl'i gau. a cōspe.
ꝯci. q. dig. ha. sunt ꝓ no. ie. ꝯtu. pa. Mala eñ
habent cōtristare: et ideo dū in eis letamur ñ
vincimur a malo. ꝫ vincimus in bono malum.
¶ Octauo qn̄do ꝑ ipa mala q̄ patimur ad re
gna celoꝝ ꝑuenimꝰ. Math. v. Beati q̄ ꝑ se.
pa. ꝓpt' iu. ꝛc. beati eritis cū ma. vo. bo. Om-
nis eñ res tendit ad locum suum. locus aūt et
fons oīm maloꝝ ē infernus. vbi vmbra mortis
et nullus ordo sed sempiternus horror inha-
bitat Iob. x. Et ideo oē malū inquātū maluꝫ
trahit deorsum. dum ergo in malis et ꝑ mala
tendimꝰ sursum in celo. recte vincimus in bo
no malū: et nō vincimur a malo. Cū ḡ oīs me
dicina fiat ꝑ cōtrariū. quia cōtraria cōtrarijs
curātur. tūc nō vincimur a malo sed vincimus
in bono malū. qn̄ ꝯtrarium opamur qd̄ habꝫ
facere malū. et ad ꝯtrariuꝫ imus ad qd̄ habet
ducere malū. Et sic patet quartum.

¶ Dn̄ica t'cia d' euāgelio. sermo. xxij.

ASCENDENTE hie
su in nauiculam secuti sunt eū disci
puli eiꝰ. Math. viij. Hiesus vt ve
rus hō hūana opa fecit. ideo ad trāseundum
de vna pte stagni ad aliam. nauicula indiguit.
nauiculā ascendit. et in nauicula obdormiuit.
sed vt verus deus creaturis impauit. et obe-
dierūt ei et nulliꝰ opus habuit et ideo inquā-
tum christus erat deus non indigebat naui. ꝫ
nauis indigebat xp̄o ne in fluctibus submer-
geretur qd̄ ꝑ effectum postea patuit. Nec et
inquātuꝫ deus dormiuit nec dormitauit. Ps.
Ecce nō dormi. neqꝫ dormi. ꝛc. De hac ergo
materia p̄ns euangelium extat. In quo quidē
euāgelio quiqꝫ ponit sūmarie euāgelista. Pri
mum est hiesu et discipuloꝝ eius in nauiculā
ascensio. ad trāsfretandū in principio euāgelij
Scd̄m est maris et fluctuū cōcitatio ad naui-
gantes et nauiculā submergendū ibi. Et ecce
motus ma. fac. est i ma. ita vt naui. opi. flucti-
bus. Terciū est hiesu a discipulis excitatio et
eorūdem ad ipsum depcatio ad piculum eua
dendū. ibi. Et acces. et sus. e. di. Domine salua
nos pi. Quartū est hiesu digna increpatio. ꝛ
ad mare et ventos eiusdē impeiū ad tranq'-
landum ibi. Et dixit eis quid timidi estis mo.
fi. et sur. impa. vent. et mari. Quintū est hoīm
existentiū in naui admiratio. et potestatis hie
su cōfessio ad oīa coercenduꝫ. ibi. Porro ho.
tam naute q̄ȝ apl'i. vt di. glo. mirati sunt dicen
tes. Qualis est h. qꝛ ꝛ venti ꝛ mare obe. ei. Q̄
uis origenes di. q̄ ñ apl'i mirati sunt sed hoī-
nes q̄ꝝ erat nauicula qui cū ipis erāt. ¶ Pri-
mo ergo ponit' hiesu ꝛ discipuloꝝ eiꝰ in naui-
culam ascensio ad trāsfretādū. Et h' ē ascen-
dente hiesu in naui. vt scꝫ d' vna pte stagni. vl'
laci ad aliā trāsiret. secuti sunt eū discipuli eiꝰ
cū eo ad eūdem locum ire volentes. Q̄uis eñ
potuisset sup mare ambulasse sicut alia vice fe
cit. vt ptꝫ Math. vj. Quarta aūt vigilia no-
ctis venit ad eos ambulans sup mare tñ volu
it nauigio ad illā terrā venire. qꝛ nunc hūana
nūc diuina opa ostēdebat. vt se verū deū ꝛ ve
rum hoīem cōpꝓbaret. vt daret nobis exem
plū q̄ i his q̄ possumꝰ opari ꝑ nos ñ debemꝰ
tēptare deū diuine ꝓuidētie nos cōmittētes
et nihil penitus opantes. Nam xp̄us nō vo-
lauit ꝫ cū alijs nauigauit. Sic et nos debemꝰ
in mari huiꝰ seculi nauigare ꝛ remos accipe et
bona opari. Mlti volūt solū volare ad celum
ꝛ nihil volūt opari in terra. Cōtra q̄s apl's. ij.
Thessa. iij. Qui nō vult opari non māducet.
Lr̄a plana ē. qꝛ h' euāgelium hystoriale ē ꝛ ñ
doctriale. ¶ Moralitas. ¶ Moraliter
aūt ad instructōeꝫ nostrā duo hic videamꝰ. s.
q̄d ꝑ nauiculā et q̄d ꝑ mare significet'. ¶ P̄
¶ Circa primū sciēdū q̄ ꝑ hāc nauiculā tria
significant'. scꝫ ecclesia. religio. et crux xp̄i. No
tandū ḡ q̄ christus hāc triplicem nauē ascen-
dit. Et similiter discipuli eiꝰ. Et omnis ꝑfecte
viuens ꝛ ad portū eterne salutis desiderās ve
nire. eandem triplicem nauem ascendere debꝫ
scꝫ nauem ecclesie. nauē religionis. ꝛ nauē pe-
nitētie. i. crucē pn̄ie. Nā et ecclesia militās ꝛ re
ligiōis statꝰ. ꝛ crux pn̄ie ꝑ naueꝫ pn̄t intelligi.
¶ Prīa nauis ē eccl'ia militās q̄ rōe figure na
uis. ꝑ nauē ꝯgrue designat'. Nā sic nauis i ca
pite ꝛ cauda ē arta: ꝛ i medio lata. sic sc̄a eccl'ia i
ꝓncipio fuit arta. Exēplū de sc̄o marcello pa
pa q̄ multis ānis fuit deputatꝰ ad custodiam
aīaliū. Et b'ts vrbanus papa mlto tpe i sepul
cris martiꝝ latitauit. Hebre. xj. In solitudi-
nibꝰ errātes in mōtibꝰ ꝛ spe. ꝛ i ca. ter. Simlit'
in fine tpe antixp̄i erit valde arta. Qꝛ vt dicit'
Mathei. xxiiij. Erit ꝑsecutō magna ꝛ tal'. q. ñ
fu. ab o. mū. In medio aūt. s. modo ē vald' āpla

et q̄tum ad numerū. q2 multi sunt fideles. et
q̄tū ad gaudiū. q2 patrimoniū crucifixi ē val
de in diuitijs 7 honoribꝫ exaltatū 7 abundāt
valde tabernacula clericoꝝ 7 audacter ꝓuo
cant deū. cū ipe omnia dederit ī manibꝫ eoꝝ
Job. xij. Et q2 vt di. Math. vij. arta ē via q̄
ducit ad vitā 7 ampla q̄ du. ad ꝑdi. ideo ī p̄
mitiua eccl̄ia prelati multi saluabant̄ 7 sācti-
ficabant̄. 7 mō multi hoīes damnant̄: 7 pau
ci sanctificant̄. Hāc nauē xp̄s intrauit tā q̄
dominus 7 nauclerus q̄ndo descēdit ī vterū
virginalem. tunc em̄ p̄mo fuit de ecclesia mi-
litante. Nos autē in hanc nauē intram⁹: q̄n-
do sup aquas baptismi natamus. Manat ei
hec nauis ī magno pelago grāꝝ 7 donorum
spūssctī. Et ideo nō possum⁹ ad eā ascēdere
nisi sup aquas natādo. Xp̄s autem hāc na-
uē intrando descendit. q2 minorat⁹ paulomi
nus ab angelis in eā intrauit. vt di. p̄s. Nos
autē hanc nauez intrādo m̄ltuz ascendimus
q2 in filios dī adoptamur. Jo. j. Dedit e. po.
f. d. f. Et q2 vt dictū ē xp̄s ē h⁹ nauis dn̄s et
naucler⁹. ido qn̄ in baptismo intram⁹ e⁹ fide
litatē iurā⁹. 7 dyabolū 7 oēz aliū dn̄z abne-
gamus. qd̄ facim⁹ cū dicim⁹ ī baptismo. Cre
dis in deū. 7 di. baptisand⁹ credo. Abrenun-
cias dyabolo 7 pōpis eius. Et rn̄det. abre-
nūcio. nā vsq3 tunc filij ire ad dn̄iuz dyaboli
spectabamus. hec nauis fuit figurata per ar-
chaz noe ad quā oīs q intrauit fu. sal. 7 q̄ nō
intrauit perijt 7 suffocat⁹ ē. Sic q̄ hāc itrat
saluat̄. 7 q̄ nō itrat dānat̄. Math. xvj. Qui
credi. 7 bapti. fue. s. e. q v̄o n̄ cre. ꝯdē. In hoc
tm̄ differt hec ab illa. Quia vt di. criſ. ī illā lu
pus intrauit. 7 lup⁹ exiuit hō intrauit 7 hō ex
iuit. nihil em̄ in illa mutatū ē. S3 in hāc hō ī-
trat lup⁹ 7 fit ouis dei. intrat hō 7 fit fili⁹ dei.
7 ideo extunc dī xp̄ian⁹ fili⁹ xp̄i. Et nota fi-
gurā. Nā noe misit foras archam coruū. sic
xp̄c misit dyabolū extra eccl̄iam. Jo. xij. Nc
p̄nceps h⁹m dī eijciet̄ foras. It̄ noe misit co-
lūbā q̄ redijt ad archā ferēs ramū oliue vire
tibꝫ folijs. vt patz Gen. viij. Sic deus pr̄ emi-
sit filiū p mortē q̄ redijt p resurrectōez por-
tans ramū oliue. i. pacem dei. 7 ideo ait. Par
vobis Jo. xx. Uirentibꝫ folijs. i. cū gratijs et
donis spūssctī. Et ideo ait. Accipite spm̄ san
ctūm. Hec est illa nauis de q̄ salemō Pro-
uerb. iq. ait Facta ē q̄si nauis institoris delon.
ꝑ pa. s. Nā xp̄s venit in eccl̄iam q̄si institor et
q̄si negociator q̄r. bo. mar. s. aīas hoīm p̄cio-
sissimas margaritas. Math. xiij. Sile ē reg.
ce. ho. n. quer. bo. mar. Que nauis de longe
panem nr̄m. i. xp̄m portauit. i. de celo. Jo. vj.
ego suz panis viuus q̄ de ce. descē. Mirabil̄
autē institor xp̄s in hac naui fuit. q2 dedit dei
tatē. 7 accepit humanitatē. De j. Jo. iij. Ui-
dete q̄lē caritatē dedit nob de⁹ vt filij dei no-
minemur 7 simus. De scdo Job. j. Uerbuz
ca. fa. 7c. Dedit diuicias 7 accepit paup̄tatē
De p̄mo Lu. xxij. Ego dispono vob sic di-
sposuit mi. p. me. reg. vt ed. 7 bi. sup mē. me. ī
reg. me. 7c. De scdo. ij. Coꝝ. viij. Qui cū eēt
diues ege. p. n. eff. ē. Et breuit̄ dedit oīa bōa
sua 7 accepit oīa mala nr̄a. De primo Rō.
viij. Quō n̄ et cū il. oīa no. do. De scdo He
bre. iiij. Tēptatū aūt p oīa. Propt̄ qd̄ cāta-
mus. O admirabile ꝯmertiu creator ge. hu.
cor. su. d̄ vir. na. dig. ē 7c. De hac autē naue
di. Criſ. Nauigat eccl̄ia istructa fidei gub-
naculo. felici cursu p h⁹ secli mare: habēs de
u3 gubnatorē. angelos remiges choros por
tans oīm sanctoꝝ. erecta in medio ipā salu-
tari arbore crucis. in qua euāgelici fidei vela
suspendēs: flante spūscto ad portā ꝑadisi 7
securitatem quietis et̄ne deducit. R

Ubi si bene aduertimus. viij. de hac na-
ue di. Primo q2 hoc seculū mare tēpestuo-
suz valde hz nauigare 7 ideo valde timēduz
ē. 7 cū cautela eundum. Ephe. v. Uidete q̄-
mō cau. am. Bern̄. Nusq̄ ē securitas o frēs
neq3 in celo: neq3 in ꝑadiso. m̄ltominꝰ ī mun
do. In celo angel⁹ cecidit sub p̄sentia deitat̄
Adā de ꝑadiso de loco voluptatis. Judas ī
mūdo de scola v̄itatis. Discipuli etiā fuerūt
in ꝑiculo in p̄n̄tia xp̄i. vt h̄ ptz. Scdo on̄dit
q̄ hz deū gubernatorē cui mare 7 vēti obedi
unt. 7 iō multū ꝯfidēduz ē. Un̄ a sctis dr̄ q̄
h̄ nauis pt̄ ꝯcuti. s; n̄ submergi. q2 xp̄s sp est
ibi eā gubernādo. Mat. xxviij. Ecce ego vo.
sū. oī. die. vs ad ꝯsu. se. Qui et si aliq̄n vide
at̄ dormire. tn̄ ꝑuigilat 7 nobiscū ē. Ysai. xliij.
Cū ptrāsier̄ p aq̄s tecū ero. 7 flumia n̄ ope-
nēt te. Tercō on̄dit q̄ anglōs hz remiges: q̄
eā int̄ fluct⁹ h⁹ seculi custodiūt. 7 deducunt.
p̄s. Angel̄ suis mā. de te 7c. Et iō m̄ltū gau-
dendū. Philip. iiij. Gaudete ī dn̄o sp iterū
di. gau. Q̄rto on̄dit q̄ hz choros angeloꝝ
portare q̄ sunt oī v̄tute pleni. 7 iō libent̄ itrā
dū. q2 cū scto scs eris. vt di. p̄s. Quito dic
q̄ arbor istius nauis est salutifera crux xp̄i q̄
stat sp erecta tāq̄ arbor extēsa tāq̄ artemo.

ad protegendū et ideo sub ipsa manendum. quia de ipsa mirabilis virtus emanat. ita q̄ quicunq̧ sub ipsa manet. a nullo potest ledi. Qd figuratū fuit Ezechielis .ix. Ubi viro volenti cutere hoies ciuitatis mādatum est q̄ nullum percuteret super quē videret thau. id est signum crucis. Sexto di. q̄ nauis istius vela sunt carte euangelioꝝ que sunt plene verbis christi scriptis. sicut plenum est velū acre ꝛ vento. Verbum em̄ nil aliud est nisi aer formatꝰ in gutture loquētis. Ista em̄ vela plena sunt flatu. i. verbis christi que nos docent qua via. quando. quō. et quo sit eundum. Et ideo sūt attentius audienda. Lu. xj. Beati qui audiunt verbum dei et custodiūt illud. Septimo di. q̄ spūssanctus eam ducit. Joh. iij. Spiritus vbi vult spirat. Et ideo vbi est impetus spiritussancti illuc statum est eūdū. Un̄ Eze. .j. de illis aīalibus sanctis p̄ que viri euāgelici designantur di. Ubicūq̧ erat impetus spūs illuc gradiebanť et rote. Secure ergo ad impetum et motōnem spūssctī nauigemus quia ipse ad portū felicitatis eterne nos ducet. vt octauo et cōclusiue in predicta autoritate dī Ps. Spūs tu. bo. de. m. i. ter. re. In quo portu et in omni pace et opulentia quiescemus. Ysa. xxxij. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis. et in tabernaculis fiducie: et i requie opulenta. ¶ Secunda nauis est religio que cōgrue diciť nauis. quia tria que sunt sb̄stantialia religionis. scꝫ obedientia. continenstantia et paūptas excellenter repeniunť in naue. Ibi em̄ est obedientia prompta. cōtinētia magna. ibi em̄ quiq̧ scelerati ɔtinēt. et paūptas summa. quia est ibi nihil nisi quod deforis apstatur. Hanc nauem christus intrauit duꝫ stetit in mundo. Nam substātialia religionis pfectissime obseruauit. quia vsq̧ ad mortē fuit obediens. Philipp. ij. Exinaniuit sem. fa. ob. obediens. Uirginitatem et cōtinentiaꝫ vsq̧ ad mortē. Uirginitatem et cōtinentiaꝫ in summo gradu seruauit. ita q̄ nec primos motus habuit vel aliquā cogitationem carnaleꝫ. Et nota q̄ christus habuit ita castos mores q̄ nunq̧ fuit de aduersarijs de hoc notatꝰ vľ accusatus vľ infamatus vel in suspitōne habitus. cum de multis alijs fuerit infamatꝰ. Et tamen cū mulieribus ɔuersatus est. et a peccatrice tangi se permisit. et cuꝫ maria et martha frequenter est hospitatus. et magdalenam a multis de effusiōe vnguenti molestatam defēdit et cōmendauit. Paūptatem etiam voluntariam in summo gradu seruauit tanq̄ penitus nihil habens. Math. viij. Uulpes foueas hn̄t. ꝛc. Propterea fuit religiosus. q: fuit nazareus. que in ve. te. q̄dā religio erat. Et iō cum barba longa et capillis depingitur. Un̄ ipse fuit caput et institutor omnis pfectionis et religionis. Illud em̄ sanctum collegiū apostolorum instituit: cui nec prius nec postea aliquod aliud potuit in sanctitate ꝛ oī pfectioni equiparari. q: in ipō oīa consilia fuerūt plenarie obseruata. Et nota q̄ndo apostoli intrauerit illam nauē ad christū sequendū. reliquerūt aliam nauē scꝫ cupiditatis. Math. iiij. At illi relictis cōtinuo retibꝫ et naui secuti sunt eum. sicut em̄ cū naui religionis nauigať ad celū sic cum naui cupiditatis nauigať ad infernum. ¶ Diciť aūt cupiditas nauis ꝑpter tria Primo q: sicut nauis stat sup aquas et n̄ impletur sic cupiditas stat sup diuitias et nō impletur. sed semꝑ sitit. Ecc̄i. v. Auarus nō implebiť pecunia. Scdo q: sicͭ nauis fit cū mag̃ labore. custodiť cū magno timore. et pdiť cuꝫ magno dolore. sic auarus cū magno labore. et multis incōmodis diuitias acquirit. et ꝓ ipsis acquirendis vt aranea se euiscerat. et consumit. Sapiē. v. Ambulauimus vias difficiles Ps. Anni nostri sicut aranea meditabunť. Item cum magna solicitudine et timore ipas diuitias custodit. Job. xv. Sonitus terroris sēper est in auribus eius. et cum pax sit il. insidias suspicatur. Boetius. Tu qui nunc gladium quemcūq̧ pertimescis: si huius vite callem vacuus viator intrasses coram latrone cātares. O preclara mortalium opum beatitudo. quam cum adeptus fueris securus esse ex istis. Itē cū magno dolore eas amittit. q̄a vt dicit boetius. Infelicissimū genus infortunij est prius fuisse felicem et postea infelicem. Et ideo diuitie dicuntur spine ab ipsa veritate. Luc. viij. q: cogitationū suaꝝ aculeis menteꝫ lacerant. et in acquirendo et perdendo vt di. Gregꝰ. Tercō cupiditas diciť nauis. q: sicut naui de tāto lucro. et de oībꝫ mercibꝫ nihil manet nisi feces ꝛ sentīa. ita auaro de oībꝫ boīs suis ꝛ rebꝫ nihil remanet nisi tormēta in inferno et putredo vermiū i fouea. Auaro em̄ oīa auferunť i morte. Naꝫ diuitias aufert ɔsanguinei. corpꝰ ɔmedūt vermes. animam asportat dyabolus. Nihil ḡ remanet ei nisi cruciatus infernalˀ. Et idō mirū est flēdū morte pctorꝫ cū oīa pdat. Hie. vj. Luctū vni. faciˀ plā. ꝛc.

Tercia nauis est crux xp̄i que dī nauis quia
xp̄m portauit. T.𝔖. Et quia sicut in naui
bene onerata marie q̄ de oriēte venit sᷓ opti
ma queqꝫ.ita in cruce oīa bona inueniuntur
Quia vt dicᷓ Aug.nullū exēplū boītatis ꝛ ꝑ
fectōis abest a cruce.imo tota vita nr̄a ī cru-
ce pt̄ informari. Omnes em̄ ꝟtutes apparēt
in cruce. Propᷓ qd̄ dicebat apo.ad Galla.
vj. Mibi absit gloriari nisi in cruce do. n. ic.
Naz primo ibi apparet maxia caritas ex pte
dei pr̄is qui vnicū filiuz suū morti tradidit ꝓ
pter seruū redimēdū. Secūdo apparet mag̃
fides ex pte ꝟginis gloriose que moriētē filiū
um sꝑ deuz credidit. Tercio apparet magna
spes ex pte latronis.qui in quendaz ꝓforatū
denudatū crucifixū tanqꝫ in verū deuz regez
celi sperauit. Propter qd̄ non immerito au
diuit hodie me.eris ī pa. Lu.xxiij. Q̄rto ap
paret maxima prudentia ex pte spūssc̄ti q̄ sic
sapienter decepit luciferū abscōdens deitatē
sub hūanitate tanqꝫ hamū quē piscator ab-
scōdit sub ꝫme sic suscepit ꝛ ꝑcussit eū. Job
xxvj. Prudētia ei⁹ ꝑcussit supbū. In eodem
xl. Nūq̄d capiᷓ leuiathan hamo. Quīto ap
paret magna iusticia ex pte xp̄i. qui vt iusta
fieret satisfactō fact⁹ ē hō:ꝛ mortu⁹ in cruce.
vt sicut hō in ligno peccauērat ita hō in ligno
satisfacēt. Et sicut peccatū hoīs fuērat infini
tū ad omēs ꝑdendū.ita meritū hoīs esset in-
finituz ad omēs saluandū. Et sic iusticiā ma
gnā exercuit in cruce super corpus suū.ꝓ iu-
sta satisfactōe pctī hoīs. Sexto ap̄pet mag̃
tꝑantia ex pte deitatis xp̄i.ſm quā xp̄c etiaz
in cruce fuit beatus.ꝛ tn̄ ita fruebaᷓ bt̄itudi-
ne qꝫ ſm hūanitatē maxie patiebaᷓ.ꝛ ita pa-
tiebaᷓ qꝫ sꝑ erat bt̄us. Eccl.xj. In die bono
rū ne immemor sis maloꝝ ꝛ ecōuerso. Septi
mo apparet maxia fortitudo ex pte hūanita
tis xp̄i.qr aduersa oīa patiēter sustinuit nec ī
omībꝫ ē ꝯmota. Ysai.liij. Tāqꝫ ouis ad occi-
sionem ducetᷓ. Hāc nauē xp̄s ascēdit ī mor-
te:vt trāsiret d̄ h̄ mūdo ad patrē. In hac na
ue scꝫ cruce xp̄s pēdēs mirabilia docuit. De
quibꝫ si vis ꝑdicare:reqre in dominica.v.p⁹
tri.in secūdo mēbro euāgelij.ꝑ hāc nauem.s.
crucem penitentia designatur. Lu.xiij. Qui
non baiulat crucem suam.id est penitentiam
ꝛ sequitur me:non potest meus esse discipu-
lus. Quia sicī ī cruce homo mortificatur ꝛ li-
gatur:sic in penitentia mortificantur mēbra
ꝛ concupiscentia mala ligatur Galla.ij. xp̄o

confixus sum cruci. Crux ergo ē nauis peni-
tentie. V. Designaᷓ ḡ penitētia ꝑ na-
uē ꝓpter quinqꝫ rōnes q̄s reqre infra ī do.xix.
p⁹ tri.in ꝑmo mēbro euāgelij.h̄ nauis patiᷓ
magnā tempestatē ex ventis.sicut hic innuiᷓ.
Nā q̄tuor vēti ꝯtra eā fortiter flant. De q̇-
bꝫ Daniel.vij. Ecce q̄tuor venti pugnabāt in
mari.contra q̄s deus ordiauit ꝛ fecit ꝟtutes
quatuor.tanqꝫ quatuor anchoras vt nauem
penitentie ꝯtra omnē ventū stabilirēt. Que
sunt iusticia.prudentia.tꝑantia.ꝛ fortitudo.
Primus est vent⁹ oriēs.qui signat natalē et
ꝓgeniez hoīs.que maxie penitētie ꝯtrariaᷓ.
Propter qd̄ dictū ē abrahe Gen.xij. Egre
dere de ter.t.ꝛ de ꝯgna.t.ꝛ de do.p.t. Vn̄ et
xp̄s ait. Siq̇s venit ad me ꝛ nō ode.pa.su.et
ma.su.nō pt̄ me⁹ eē discipu. Lu.xiiij. Quia
inimici hoīs domestici e⁹.vt ip̄e xp̄s di. Mat.
x. Cōtra hūc est anchora iusticie. quia iustū
est subditum esse deo magis qꝫ parentibꝫ. De⁹
autem mandat penitentiam agere. Mat.iij.
Penitentiam agite appro.em̄ reg.ce. Secū-
dus est ventus occidens.qui signat mortem
ꝛ defectum carnis q̄ quotidie tendit ad occa
sum. Quā quidā longe eē credētes differūt
penitentiam agere. Sophō.ij. Vox cātātis
in fenestra ꝛ coruus in superliminari. Qui vē-
tus multos submersit.ꝛ hoc est pessimū.qr h̄
ventus.s.ꝯsideratio mortis suꝑ oīa deberet
impellere nauem penitētie. Sicut fuit ipuls⁹
quidā mgr̄:q̇ ascendēs cathedrā dixit. Lin-
q̄ coax ranis cra coruis.vanaqꝫ vanis. Ad lo
gicā ꝑgo que mortis nō timet ergo. Contra
hunc est anchora prudentie que habꝫ ꝯside
rare finem. Eccl.vij. Memorare no.tu.ꝛ in-
eter.nō pecca. Tercius est vēt⁹ meridionalᷓ.
qui signat prospera mundi in quibꝫ peniten
tia dissoluitur. Hiē.xxxj. Vsqꝫquo delicijs
dissolueris filia vaga. Quia vt dī Job.xx-
viij. Non inuenitur in terra suauiᷓ viuentiū
scꝫ penitentia. Contra hunc est anchora tē-
perantie:cuius est bona mūdi temꝑate reci-
pere:siue honores:siue delicias:siue diuicias
j. Cor.vij. Qui gaudent tanqꝫ non gau. et
qui emunt tanqꝫ non possidentes. ꝛ qui vtū-
tur hoc mundo tanqꝫ n̄ vtentes sint.ps. Di-
uicie si affl.no.cor.appo. Quart⁹ ē vēt⁹ aq̇lo
nis qui signat aduersa. Hiē.j. Ab aq̇lone pā
detur omne maluz. Qr sicut a calore causaᷓ
oriᷓ omne bonuz.ita a frigore iniquitatis oē
malū. In aduersis aūt penitēs ꝑ impatiētiā

frangitur ꝛ blaſphemat. murmurat. ꝛ maledicit. In cuius pſona dr̄ Job.iij. Maledict⁹ vir qui annunciauit patri meo. d. Natus eſt tu.pu.maſculus. Contra hunc ē anchoꝛa foꝛtitudinis. q̄ om̄ia mala patient̄ tolerat. d. illō Job.j. Dn̄s dedit do. abſt.ſicut dn̄o placuit ita fa.ē ſit no.d.be. Q̄tū ad p̄dicta duo dr̄ in p̄s. Cadent a latere tu.mil.i.ab aduerſis q̄ nō directe ꝫ ex latere veniunt. ꝛ decem milia a dextris tuis.i.a pſpis que p dextram deſignant̄ q2 peius facit penitere pſperitas q̄ꝫ aduerſitas.filij iſrael fuerunt diſſoluti in maria quātitate quando in deſerto habuerunt manna. panem angeloꝝ. ꝛ diſcipuli xp̄i fuerunt tempoꝛe paſſionis fracti ī aduerſitate. Dauid in tp̄e aduerſitatis ſanctum ſe conſeruauit. ꝛ tēpoꝛe pſperitatis turpiter deliquit. Cum igit̄ iſta nauis ita foꝛtiter impellatur a ventis. nihil reſtat niſi vt deuote clamemus d. Domīe ſalua nos pimus.ſicut ap̄li fecerunt. ꝛ teneamus ſupꝛadictas anchoꝛas firmas. Et tunc xp̄c impabit ventis ꝛ fiet trāquillitas magna. j. Coꝛ.x. Fidelis deus q̄ non pa. vos tēp. ſu. id q̄d po.ꝫ ſa.cū temp.et.puen. vt po.ſu. Et ſic patꝫ pmū. ¶ Circa ſecūdum nota. q̄ per mare p̄ns ſeculū deſignatur multiplici ratione. Pmo rōne motōis ꝛ inſtabilitatis. Nam mare nunq̄ꝫ quieſcit. ſꝫ ſp fluctuat ꝛ eleuat̄ ꝛ depꝛimit̄. Sic mundus nunq̄ꝫ q̄eſcit quoſdam eleuando. ꝛ quoſdam depꝛimēdo. p̄s. Uidi impiū ſuperaltatum ꝛ eleuatuꝫ ſicut cedros libani ꝛ ptranſiui ꝛ ecce non erat Job.xxx. Eleuaſti me ꝛ quaſi ſupꝛa ventum ponens alliſiſti me valide. Boe. Hunc continuū ludum ludimus ſumma īfimis ꝛ infima ſummis mutare gaudemus. Secundo rōne eiectionis. Nam mare moꝛtuos a ſe ad littus eijcit. Sic mund⁹ eijcit illos qui ſunt moꝛtui mundo.nec opera mundi faciunt.j. Coꝛ.iiij. Tanq̄ꝫ purgamēta huius ſeculi facti ſumus oīm pipſima vſq̄ꝫ adhuc. Job.xv. Quia xp̄o te mundo non eſt: ppterea odit vos mundus Uiri.n.ſp̄uales non ſolum eijciunt̄ de mundo.ſed etiā pſecutionem patiunt̄. Jo.xv. Si me pſecuti ſunt ꝛ vos pſeq̄nt̄ ¶ Tercio rōne deuoratōnis. In mari.n.grādioꝛes piſces deuoꝛant minoꝛes. Sic in mundo potētes paruulos deuoꝛant ꝛ affligunt. Math.xviij. Tenuit ſuffocabat eum. Abac.j. Quare non reſpicis ſup iniq̄ agēres ꝛ taces deuoꝛante ipſo iuſtioꝛem ſe ꝛ facis homies quaſi piſces maris. Uiuunt tn̄ ſancti viriliꝫ a tyrannis deuorent̄ ſicut ionas in ventre ceti.ij. Coꝛinth.vj. Quaſi moꝛientes ꝛ ecce viuimus. ¶ Quarto ratione termiatōis.mare.n. terminum habet arenaꝫ que ſterilis eſt ꝛ grauis. Hiere.v. Qui poſui arenam terminuꝫ mari. Sic finis huius mundi ē fructuoſitas cū onere peccatorū. Ro.j. Quem fructum habuiſtis in illis in quibus nunc erubeſcitis. Eccl's.iij. Quid hꝫ homo de vniuerſo laboꝛe quo laboꝛat ſub ſole. Nihil.n.inuenit homo in moꝛte niſi opera ſua.ſiue bona ſiue mala. Apoc̄.xiiij. Op̄a eniꝫ il.ſequūtur il. Et q2 totus mūdus in maligno poſitus eſt: nec op̄a bona facit.ſicut ſpina nō facit ficus vel vuas.iō in fine nihil inuenit.niſi onūs ꝛ penam peccatoꝝ omni ſpe boni fraudatus. Job.vij. Conſumpti ſunt abſq̄ꝫ vlla ſpe. Huius exemplum xp̄s recitat de diuite epulone.qui vnam guttam aque non potuit habere. toꝛmenta xp̄o multa habebat. vt ptꝫ luc̄.xvj. ¶ Quīto rōne multitudinis piculorū. Sunt.n.in mari mirabilia ꝛ multiplicia picula. ꝛ de ventis ꝛ de piratis. ꝛ de ſcopulis.et ſic de alijs. Eccl'e.xliij. Qui nauigant in mari enarrant picula eius. Sic mundus iſte totus ē plenus piculis.ij. Coꝛi.ij. Periculis fluminum.periculis latronū.piculis ex genere.periculis ex fal.fra.pi.ex gen. pi.in ci.pi.in ſoli.pi.i ma.pi.in ter. Berñ. Periculū pbat tranſeūtium raritas ꝛ peuntium multitudo. Pauci valde tranſeunt p hunc mundum illeſi ꝛ multi piclitantur. Aug. Ama ſeculum ꝛ abſoꝛbebit te. amatoꝛes ſuos voꝛare nouit non poꝛtare. Ubi ſunt gigantes ꝛ potentes a ſeculo viri famoſi.nonne omnes cum multis piculis perierunt. ¶ Sexto rōne monſtruoſitatis. Nam in ip̄o mari mirabilia ſunt monſtra.aliquando inuentus ē ibi piſcis p om̄ia ſicut miles armatus in equo. ſic mundus iſte totus ē plenus hominibus monſtruoſis. Quidaꝫ.n. habent faciem in pedibꝫ ꝛ pedes in capite vt omnes auari. Quidam habēt duas linguas in oꝛe vt oēs adulatoꝛes ꝛ detractoꝛes. Prouer.xviij. Uerba bilinguis quaſi ſimplicia. ꝛ ip̄a puenunt vſq̄ꝫ ad interioꝛa ventris. Quidam hn̄t gladios in labijs.vt omēs maledici. p̄s. Gladius ſub labijs eoꝝ. Quidā hn̄t multa capita q2 quot vicia regnāt in hoīe tot capita ꝛ domios hꝫ. q2 auaro dn̄at̄ auaricia.et luxurioſo luxuria. ꝛ ſic de alijs. Aug. Malus tot dn̄oꝝ ſuus ē: quot vicioꝝ. ¶ Septi-

mo ratõne immansionabilitatis. Nõ em̃ mare est locus ad manendũ sed ad cito transeundũ. Nullus eñ intrat mare vt ibi maneat. ſ; vt cito transeat. Ita mũdꝰ iste nõ ē locus ad manendũ. Hebr. c. xiij. Non habemꝰ hic manentem ciuitatē. ſ; futurã inq̃ramꝰ. Oẽs em̃ i hoc mundo sumꝰ vt hospites ⁊ pegrini. q̃ festinare debemꝰ et ad ciuitatē nostram redire. Augꝰ. Nihil aliud ē tp̃us p̃sent vite nisi cursus ad mortē. in q̃ nemo vel paululũ stare vel tardiꝰ ire pmittit. ſ; oẽs pari mõ vrgem̃. ¶ Octauo rõne incertitudinis. Nõ em̃ in p̃tate hoĩs existentis in mari ē ire q̃ vult. ſ; ducit a vẽtis frequent̃ q̃ nõ vult. nec ad portũ intentũ puenit sicut vult. Sic nõ ē in hoĩe ſ; in sp̃ũsancto ducente vt ad portũ salutis pueniat. Ro. ix. Nõ est volentis neq; currẽtis ſ; miserentis dei. Et ꝓpterea multũ orare debemꝰ vt deꝰ vitã nr̃am dirigat in salutē. Thob. iiij. Oi tp̃e bñdic deum. et pete ab eo vt vias tuas dirigat. ¶ Nono rõne saporis. Est em̃ mare valde amarū et tamē piscibꝫ maris in eo nutritis valde sapit. Sic mũdꝰ in rei veritate valde amarus est: ⁊ tñ hoĩbꝫ mũdanis valde sapit. nec eius amaritudinē sentiũt. imo magnã dulcedinē reputant: et magnas delicias affluĩ hoĩs mũdi. Job. xxx. Esse sub sentibꝫ delicias ꝯputabãt. ps. Beatum dixerũt cui hec sunt. Et hoc ex magna corruptiõe palati ꝓcedit. Habẽt eñ hoĩes mũdi palatũ corruptũ vt febricitãtes. Et iõ amarum videt̃ eis dulce: et dulce amarū. Augꝰ. Palato ñ sano pena ē panis q̃ sano ē suauis. Ysa. v. Ve q̃ dicitis malũ bonũ et bonũ malũ. ponẽtes amarũ in dulce. et dulce ĩ amarū. ¶ Decio rõne voracitatis vel insaciabilitat. Nam mare oĩa flumina deuorat et nũq̃ redũdat vel saciat̃ aquis. Eccles. v. Oĩa flumina intrãt mare. ⁊ mare ñ rdũdat. Sic mũdꝰ oĩa bona t̃re ꝯsumit. et nũq̃ dicit suf ficit. Om̃e e qꝫ ē in mũdo aut ē ꝯcupi. car. aut ꝯcu. ocu. aut supbia vite. j. Job. ij. Sed ꝯcupiscẽtia carnis nõ saciat̃ delicijs. nec ꝯcupiscẽtia oculorum diuitijs. nec supbia vite honoribꝫ q̃ mundꝰ nũq̃ saciat̃. Prouer. xxx. Tria sunt insaturabilia. Infernus. i. supbia vite. os vulue. i. ꝯcupiscẽtia carnis. et terra q̃ nũq̃ saciat̃ aqua. i. ꝯcupiscẽtia oculorum diuitijs. Et sic patet de toto euangelio.

¶ De epistola sermo. xxiij.

Nemini quicq̃ debeatis nisi vt inuicem diligatis Ro. xiij. In hac ep̃la docet ap̄lus quomõ oẽs et singuli debent se habere adinuicem ſm̃ interiorē affectum qui est caritas siue amor. Non em̃ sufficit qꝫ hoĩes pacifice se hẽant adinuicẽ et signa dilectõis ostendãt nisi assit et bona volũtas ⁊ dilectõ cordis. qr dñs nr̃ xp̃c intuet̃ corda hoĩm et nõ solũ opa. j. Reg. xvj. Homĩes vidẽt q̃ foris patent. deus autẽ intuet̃ cor. Duo aũt facit in hac ep̃la aposto. Primo ponit debitũ generale in quo oẽs adĩuicẽ obligamur. In principio ep̃le. Secdo ponit solutiuũ sp̃eale p quod oĩa debita exoluere ꝓprobamur ibi. Qui em̃ diligit ꝓximũ legem impleuit. ¶ Primo ḡ ponit debitũ generale. in q̃ oẽs adinuicẽ obligamur. Et hoc est Nemini quicq̃ debeatis. i. oĩbꝫ reddite debita et vnicuiq; qd̃ suũ est solute. siue honorē siue tributũ. Ita tñ qꝫ nõ sitis debitores alicuꝰ nisi in caritate ⁊ dilectõne in qua estis. oẽs debitores adinuicẽ qr vnusq̃sq; tenet̃ et debꝫ alterum sicut seipm̃ diligẽ. ḡ in debito caritat oẽs adinuicẽ obligamur. semp em̃ reddẽda ē caritas et semp debet̃. In cuius figura ignis semp debebat ĩ altari ardere. vt pꝫ leui. vj. ꝓuerb. xxx. Ignis scꝫ caritas nũq̃ dic̃ suffic̃. Amb. Nllũ tp̃us ē in q̃ nõ sit caritas impẽdenda. nec cum reddit̃ amittit̃. ſ; potiꝰ reddẽdo multiplicatur et quãto plus reddit̃ tãto magis auget̃. Que reddi nõ potest nisi habeat̃ nec haberi nisi reddat̃. Ideo dic̃ augꝰ. Et sic pꝫ primũ. ¶ Secundo ponit solutiuũ sp̃eale p qd̃ oĩa debita et mãdata soluere ꝓprobamur. Et hoc ē. Qui em̃ dili. ꝓx. le. im. Et circa hoc tria facit. Primo ꝓponit intentũ scꝫ qꝫ qui diligit ꝓximũ totam legē impleuit. Secdo ꝓbat ibi. Nã non adulterabis. Tercio ꝯcludit ibi. Plenitudo ḡ leg est dilectio. Prĩo ꝓponit intentũ sic. d. Debetis inuicẽ diligere. qr q̃ diligit ꝓximũ legẽ adimpleuit. Cuius ratio est. Nam q̃ diligit ꝓximũ diligit deũ. Non em̃ diligendus ē ꝓximꝰ nisi in deo et ꝓpter deum et ad deũ. Siquis eñ aliter diligeret proximum. non diligeret proximum sed aliquid proximi puta vicinum eius vel diuitias eius. Ex dilectione ergo dei causat̃ dilectio proximi. Sed propter vnumquodq; tale ⁊ illud magis vt dicit phus. Ergo qui diligit proximum multomagis diligit deũ. Sꝫ

ppt̄ vnūquodq; tale et illud magis vt. d. phs. Er go qui diligit ꝓximū multomagis diligit deū. Sed in his duobꝰ mandatis vniuersa lex pē det et ꝓphete. Ergo qui diligit ꝓximū omnia implet et omnia debita soluit. Hic cadit exē plum cuiusdam sacerdotis de francia qui ha bebat optimum vinum de quo omne mane et sero bibebat et dicebat q solnebat sibi omnia debita quia anxias cogitatōes debitorꝫ facie bat eum obliuisci. Secundo ꝓbat intentum suū di. Nam nō adulterabis. Ubi nota q quedā sunt pcepta affirmatiua. quedā negatiua tam ad deū q ad ꝓximuz ptinentia. vt patet Exo.xx. Manifestum ē aūt q qui diligit deū et ꝓximum implet pcepta affirmatiua. q sunt de honore et reuerentia dei. et de bono ꝓximi quia vt di. Greg. ꝓbatio dilectionis exhibi tio ē opis. j. Jo.iij. Qui habuerit substātiam huius mūdi et vi. fra. s. ne. ha. et cla. vi. s. ab eo. q. c. d. ē i illo. Jo.xiiij. Si diligi. me mā. m. ser. Similiter qui diligit deum et ꝓximum cauet ab omni iniuria et nocumento eorꝫ sicut a pro prijs malis. q ꝓximuz vt seipsum diligere de bet. Sed omnia pcepta negatiua ad hoc ten dunt. vt homo nec cogitatōe nec locutōe nec ope ꝓximum vel deum offendat. et hoc est qd dicit. Non adulterabis nō oc. n. fu. n. fal. testi. di. &c. Et ꝓpterea dilectio ꝓximi malum non operatur. Item p dilectōnē ꝓximi implentur pcepta iuris naturalis que sunt. Qd tibi nō vis fieri alijs fecisse caueto. Qd tibi vis fieri. alijs fecisse memento. Math.vij. Quecunq; vultis vt faciant vobis homines ea. et v. f. illis Nam qui diligit ꝓximum debitum sibi serui tium īpendit. et a nocumento cauet. et iō tercio ꝯcludit. d. Pleni. ergo le. est. di. Quia est ple nitudo legis nature. et legis mosaice. vt dictū ē. et legis euangelice. Jo.xv. Hoc est pce. me. vt di. inui. ¶ Et nota q dilectio dei dr̄ legis plenitudo triplr̄. ¶ Primo quia mouet omnes virtutes ad implendū opa legis. Gal. v. Fides p dilectōnem operatur. Et siliter alie ꝟtutes. Mouet etiā membra. Nam phs di. q bonum amatum mouet voluntatem. et vo luntas ipa mouet mēbra. Secundo q ꝯsum mat et pficit bona opa ab alijs ꝟtutibꝰ icboa ta. Facit enī in bono pseuerare. j. Thi.j. Fi nis pcepti est caritas. glo. ꝯsummans et confir mans. Tercio q opa aliarꝫ virtutum plena et fructuosa reddit. quia sine ipa oīno sunt va cua et vana. j. Cor.xiij. Si distri. oēs fa. m. in. ci. pau. et si. tra. cor. m. ita. vt ar. caritatem autē non ha. nihil mihi ꝓdest. Et sic patet secundū principale. Et iō circa dilectōz ꝓximi tria ho die videamus scꝫ quare ꝓximus sit diligēdꝰ. et quomodo sit diligendus. et que faciunt ad trahendū alios ad amorem suū. ¶ Circa primum nota q ꝓpter sex debemus ꝓxi mum diligere. ¶ Primo q deus hoc māda uit in veteri et nouo te. Leui.xix. Diliges ami cum tuum vt ꝓximū tuū fm aliā translatōnē sicut teipm. Idē di. Mat.xx. et Lu.x. Ex quo patet q sine dilectiōe ꝓximi non pōt eē salus cū sit maximum mandatorꝫ. et obseruatio mā datorꝫ sit necessaria ad salutem. Mat.xix. Si vis ad vit. ingre. ser. man. j. Jo.iij. Qui nō di. ma. in mor. ¶ Secundo. quia fraternitas nos ꝯpellit. Omnes. n. fm corpus vnum patrem habemus adam et vnam matrē scꝫ euam. Et fm animam ab vno deo creati sumus. Mal. ij. Nunquid non pater vnus ē oīm nostrum. Nunquid non deus vnus. creauit nos. Qua re ergo vnusquisq; despicit fratrem suū. Uo luit deus vnicum hominem facere ex quo oēs ꝓdirent vt omnes se diligerent tanq fratres Non sic legitur factum in angelis et animali bus brutis. Mutua ergo dilectio est debituz naturale. a quo nullus absoluitur quantūcū q; vnus homo ab altero soluatur. Sed inter xp̄ianos est alia fraternitas preter hanc. scilꝫ spūalis. de qua di. Aug. Omnes quidem fra tres fm qd homīes sumus: quātomagis fm qd xp̄iani. Ad illud q es homo vnus pr̄ fuit adam. et vna mater eua. Ad illud ꝟo q xp̄ia nus es vnus pater est deus et vna mater eccīa Hec fraternitas tanto melior est naturali fra ternitate. quanto meliorem patrē habet deuz et meliorem matrem eccīam. Ex quo patet q xp̄iani plus debent inuicez diligere q extere natōnes. ¶ Tercio q exempla nos inducūt et maxime tria. et primo nos inducit exempluz dei qui intantum dilexit hominem q vnicum filiū suū ꝯstituit fieri hominem. et pro eo redi mendo ad crucis patibulū destinauit. Ephe. ij. Propter nimiam caritatem suam qua di lexit nos deus cum essemus mor. peccatis cō uiuificauit nos xp̄o cuius gratia saluati estis. Secundo nos inducit exemplum angelorꝫ qui intantum nos amant vt hominem donec viuit non derelinquant sed custodiūt dirigūt et illumināt. Heb.j. Omēs sunt administrato rij spūs ꝓpter eos q hereditatē capiūt salutis

Tercō nos inducit exemplū animaliū. qr vnū quodqz diligit suum simile vt dicit Eccī. xiij.
Quarto debem⁹ p̱ximū diligere qr dei ꝛ hominū placētia hoc ꝑsuadet. Sup̱ oīa em̄ placet deo amor et cōcordia p̱ximoꝝ. Eccī. xxv. Diligere p̱ximū sicut se. maius ē oībꝫ olocaustomatibꝫ et sacrificijs. Hic cadit exemplum duaꝝ illaꝝ cognataꝝ q̄ steterūt simul viginti annis et valde se dilexerunt ꝛ mutuo sibi obsequebantꝰ. ꝛ nūq̄ꝫ verbū aspeꝝ inuicē habuerūt Et cuidā heremite magne vite reuelatuꝫ ē ꝙ cū illis duabus cognatis māsionē in celo habiturus esset. ❡ Quinto debem⁹ p̱ximū diligere qr magnū emolumētū et fructuꝫ attrahit et multoꝝ est euasio. Quia si q̄s diligit p̱ximuꝫ deus diligit eū. et dat ei gratiā suā: et exaudit eum in petitōibꝫ suis. et dat ei fortitudinē ad vincendū dyabolū et carnē. et mūdū. et sup̱adum aduersa: et tandē dat ei vitā eternam ī q̄ manet in deo ꝑfecte et de⁹ in eo. j. Jo. iiij. Qui ma. in ca. ī deo ma. et deus in eo. Qui aūt non diligit manet in morte. p̱ quaꝫ sepatur a deo qui ē beata vita animaꝝ. vt dicꝰ Aug⁹. Sepatur etiā ab oībꝫ alijs virtutibus qr dilectio est forma oīm virtutū. sine forma aūt pōt nihil cōsistere. qr forma dat eē rei. Sepatꝰ etiā a merito passionis xp̄i. et oīm sanctoꝝ. et a bonis oībus q̄ in ecclesia fiūt. Et tandē sepabitꝰ a gloria et applicabitꝰ tormētis. Math. xxv. Discedite a me ma. in ig. eter. Esuriui et nō de. mihi manduca. ❡ Sexto debem⁹ p̱ximū diligere qr in dilectōne p̱ximi adimplemus oīa mādata dei. vt dictū ē sup̱. et affirmatiua et negatiua. Et sic p̄tꝫ primū B ❡ Secūdo videamus quō p̱ximū diligere debeam⁹. Et dicendū ꝙ dupłr debem⁹ diligere p̱ximū scꝫ sic deus dilexit nos et sicut diligim⁹ nosipōs. Primo debem⁹ diligere p̱ximū sicut deus dilexit nos. Jo. xv. Hoc est p̄ceptū meū vt diligatis inui. si. di. vos. Dilexit aūt ꝛ diligit nos tripłr scꝫ vehemēter. veraciter. et ꝑseueranter. Sic et nos debem⁹ inuicē diligē ❡ Primo dilexit nos vehemēter. Cuius vehemētia amoris in quatuor apparet. Et in eisdem vehemētia nostri amoris ad p̱ximum similiter apparere debet. ❡ Primo vehemētia amoris dei ad nos apparet in eo. ꝙ non misit seruum suum vel angelū ad nos visitandū in infirmitate mortali. et in carcere dyaboli detentos. sed filium suuꝫ vnigenitū. Joh. iij. Sic deus dilexit munduꝫ vt filium suum vnigenitum daret. Bernhar.

Domine quid est homo ꝙ memor es e⁹. Nā mittis ei filiū tuum. mittis spiritum sanctum. ꝛ ne quid in curia celesti vacet in eius ministerium mittis angelos tuos. Sic ꝛ nos debemus in salutē p̱ximorum nosipsos exponere ad exhortandum et erudiendum et obsequendum ij. Corinthioꝝ. xij. Ego libenter impendam et superimpendar ip̄e pro animabus vestris. Jtem cum essem liber ex omnibus omniū me seruum feci. vt omnes facereꝫ saluos. j. Corinthioꝝ. ix. Quidam abhominantur proximos infirmos et nec videre volunt. sed christus tetigit leprosum. dicēs. Volo mūdare. Math. viij. Jn cuius figura dicꝰ Luce. x. Samaritanus iter faciēs appropinquauit sauciato: q̄ incidit in latrones et alligauit vulnera eius. quē sacerdos et leuita ꝑtransierant et despexerāt.

Secunda vehemētia amoris dei apparet. qr mittens filium suum nobis nō aliquid vile vel modice valoris nobis misit sed misit nob melius quod potest esse scꝫ bonam vitam. Johan. x. Ego veni vt vitam habeant et abūdātius habeant. Vita eñ; est finis omnium. Nā mundani p̱ vita pingui et honorabili corporis omnia faciunt iuxta illud. Eccī. vj. Omnis labor hominis in ore eius. Spūales aūt omnia faciūt pro vita anime bona ad laudeꝫ dei. j. Coꝝ. x. Omnia ad laudeꝫ dei facite. Sic et nos meliora nostra debemus p̱ximis dare. scꝫ bonam voluntatem compassionem cordis. et amorem. suffragia orationū. et bona temporalia meliora et non solum panem muciduꝫ ꝛ vinuꝫ acidū. Prouer. xxiij. p̄b. mi. fi. cor tu. Sic faciebat apostolus. d. ij. Coꝝ. x. Quis infirmatur et ego ñ infirmor. quis scanda. et ego ñ vror: Sicut enim patet Genesis. iiij. Sacrificium abel deus respexit quia meliora obtulit. et ad sacrificium cayn et ad munera eius nō respexit quia peiora obtulit. ❡ Tercio apparet vehemētia amoris dei. quia nos preuenit amando. Gratis eñ nos amauit ꝛ non ex opibus nostris. j. Joh. iiij. Jn hoc appar. cari. dei ī no. nō quasi n. di. deum. sed quoniam ip̄i pri. di. n. Hieremie. xxxj. Jn caritate. ꝑpe. dili. te. ideo attr. te mihi. Sic et nos non solum diligētes nos diligere debemus: q̄d ethnici et peccatores faciūt ꝫ etiā inimicos vt dī Math. v. Et debemus proximos preuenire amando. Tunc enim carbones caritatis super eorum capita congerimus. et ad amorem maxima incentiua prebemus. ❡ Quarto apparet vehe

hementia amoris dei qr d filio suo vnigenito fecit hostiam pro pctō nostro delendo.ppt quā rep:opiciatus ē et placat⁹ nobis deus. Heb. x. Una em̄ oblatiōe.s.sui corporis ɔsummauit sanctificatos in sempiternum. Caros ergo deus nos habet.qr care nos emit scz precioso sanguine vnigeniti sui.j. Petri.j. Nō auro vł argēto redēpti estis sed pcioso sanguine agni incōtaminati. Sic et nos debemus de corporibus nr̄is hostiā deo facere.ipa in ,ximoꝝ obsequia cōsumendo.et morti si necesse est.exponendo. Ro.xij. Obsecro vos p misericordiaʒ dei.vt exhi.cor.ve.h o.vi.sanc.deo placenteʒ. Ephe.v. Ambulate in dilectōne sicut ꝛ christus dilexit vos.et tradi.semet.p vo.oblat.et host.deo. Si em̄ olim de⁹ placabatur hostia mortua.multomagis nunc hostia viua. Unde de noe legit᷑ Genes.viij.q̄ deus odoratus est odorē sacrificij eius. Et ait. Nequaq̄ vlt maledicā terre.ppter hoies. Et nota q̄ deus habuit p bono q̄ abrahā voluit filiū ysaac sacrificare deo. Et ait. Quia fecisti rē hanc nec pepcisti vnigenito tuo.ppter me benedicēs benedicā tibi et multiplicabo te. Et multomagl habet p bono si homo seipm̄ sacrificat ppter deū in obsequiū ,ximoꝝ. ¶ Scd̄o nos amat xp̄us veraciter. Diligere aūt veracit᷑ est quando diligimus psonā ppter bonū suū.ꝛ nō ppt ɔmodū nostꝝ qui vocat᷑ amor honestus siue amicicie. Sic nos christus dilexit qr bonoruʒ nostroꝝ nō indiget. Sic et nos debemus ,ximum diligere ppter seipm̄ et non propt᷑ sua. q̄lis ē amor ɔcupiscētie siue vtilis. quando.s. aliquem amamus quia ē nobis vtilis.vel quia ab eo bona spamus.qui non est verus amor. Talis est amor hominū mūdi. Uera aūt amicia nō est pensanda tempalibꝫ cōmodis ꝫ gratuito amore portanda vt dicit Seneca. Iteʒ veraciter tunc amamus.quando amam⁹ personā in bonū virtutis eius ꝛ vicia detestamur nec psonis cōdescendimus vt vicijs implicentur. Quia vt hic dicit᷑. Dilectio ,ximi malū non opatur. Aug⁹. Sic diligendi sunt hoies vt eoꝝ non diligant᷑ errores. Tulli⁹. Nulla ē excusatio si amicicie causa peccaueris. Bern. Sanctiat lex amicicie vt ne rogemus res turpes.nec faciamus rogati. Sic et xp̄us dilexit nos. Nam matri filioꝝ zebedei male roganti non cōdescendit q̄uis esset eius amica.vt ptꝫ Math.xx. ¶ Tercio amauit nos xp̄us pseuer anter. Joh.xiij. Cū dilexisset su.qui er.in mū. in fi.di.eos. Sic et nos debemus diligere ,ximū. Prouer.xvij. Omi tpe diligit qui amic⁹ est. Quidā diligūt solū tpe prosperitatis. Eccli.vj. Est amicus socius mense et nō pmanet in die necessitatis. Boe. Quē felicem fecit amicum.infortuniū faciet inimicum. Secūdo debemus diligere ,ximū sicut nosipos. Quod sex modis exponit᷑. Primo diligere debem⁹ ,ximū sicut nosipos.vt diligamus in ,ximo quod debemus diligere ī nobis. In nobis aūt debemus diligere naturam nostram. que est imago et similitudo dei ,ṕprio sanguīe filij dei redempta.et ideo valde caram eā debem⁹ habere. Debem⁹ et̄ ī nobis diligē gratiā ꝛ virtutes et bona opa et non vicia et peccata. Et hec eadem debemus diligere in ,ximo. ¶ Secūdo debemus diligere ,ximū sicut et nos.i.ex quo nos scꝫ caritatis affectu et effectu et non ex cōcupiscētia carnis. Eodem modo ,ximū ex caritate diligere debemus.et non ex aliqua mala cōcupiscentia.vel rōe ptis quia est soci⁹ in aliquo malo. ¶ Tercio debem⁹ ,ximū diligere sicut nos.i.in quo nos.scꝫ in deo et non in mundo.in puritate et non in prauitate.

¶ Quarto debemus diligere ,ximū sic nos .i.ppter quod nos.scꝫ ppter deum. et nō ppt᷑ aliquod ɔmodū tpale. Finis em̄ dilectōis nostre et fructus debet esse ip̄e deus.vt ip̄e sit tota merces nostre dilectiōis. Genes.xv. Ego ex.mer.t.ma.nimis. ¶ Quinto debem⁹ diligere ,ximū sicut nos.i.ad qd̄ nos.scꝫ ad gratiā in p̄senti et gloriā in futuro. Nec nos nec ,ximum ad aliquem alium finē diligere debem⁹ puta ad regnandū vel gaudendū.vł aliquod hmōi. Eccl.xij. Time deū et mādata eius obserua. Hoc ē em̄ oīs homo.i. hic est finis oīm hominū. Quia vt dicit Aug⁹. Deus fecit hominē.vt deū cognosceret.cognoscendo amaret:amando possideret.et possidendo frueret᷑ ¶ Sexto debemus ,ximū diligere sicut nos .i.quō nos scꝫ sup res tpales et corpus nostꝝ ,ṕpriuʒ. ꝫ infra deuʒ. Plus em̄ debem⁹ diligere salutē ,ximi.q̄ bona tpalia.et etiā plus q̄ corpus ,ṕprium. Et debemus pati esse si necesse esset.et corpus et bona nostra pro salute anime ponere:scꝫ ,ximi. Qui ergo sic diligit ,ximum ,ṕfecto legem impleuit.et malū non operatur. Et nota q̄ nomine proximi intelligitur omnis homo vt dicit Augustinus.

¶ Tercio videamus que faciunt ad attrahēdum alios ad amorem suum. Et dicenduʒ q̄

sunt sex. Primũ est modestia sermonũ. Ecci. xx. Sapiẽs in verbis amabilez se facit. gratie aũt fatuoꝝ effundent. Multũ em̃ loquẽtes sũt multum displicibiles. quia multũ effundunt. Prouer. x. In multiloquio peccatũ nõ deerit Propterea orauit dauid di. Pone domine custodiã ori meo. Scd̃m ẽ similitudo in cõiunctu. vt hõ sciat se cõformare bonis moribꝫ aliorum. et non sit singularis in domo. Ecci. xiij. Omne animal diligit sibi simile. Terciũ ẽ virtus in opibꝫ. Virtuosi em̃ multum diligunt etiam a malis. ⁊ hoc qꝛ sunt boĩ. quia virtus ẽ que bonũ facit habentẽ ⁊ opus eius bonũ rđdit. vt di. phus. Bonuz aũt est quod omnia appetũt vt di. idẽ phus. Tullius. Nihil ẽ virtute amabilius. nihil quod magis alliciat ad diligendũ. Unde eos quos nunq̃ vidim⁹ diligimus virtute. Hiero. Et quos ad cõtẽplatõnem sui roma nõ traxit vnius boĩs. scꝫ titi liuij. fama ꝑduxit. Unde super omnia hõ qui vult diligi debet conari esse bonus. ¶ Quartum est fidelitas in cõmissis. Ecci. xxxiij. Si ẽ tibi seruus fidelis sit tibi quasi aĩa tua. Omne em̃ rarꝫ carum. Et qꝛ fidelitas rara est. iõ cara Hiere. ix. Omnis homo a proximo suo se custodiat. et in omni fratre suo nõ habeat fiduciam qꝛ omnis vir supplãtans supplãtabit. et omĩs frater fraudulenter incedet. ¶ Quintũ ẽ mutua obsequia ⁊ beneficia. Sapiens. Hoc tp̃e obsequia amicos ⁊ veritas odiũ parit. Unde iacob quãdo voluit sibi recõciliare fratrẽ suũ esau et amicum sibi facere. misit ei munera di. Placabo eũ muneribus que p̃cedũt Genes. xxij. Multe amicicie recõiunguntur et multe paces fiũt ꝓpter munera. Prouer. xviij. Donum boĩs dilatat viam eius. ⁊ ante principes spacium ei facit. ¶ Sextũ est preuenire amãdo. Aug⁹. Nulla est maior ad amorem inuitatio q̃ preuenire amando. ⁊ nimis est dur⁹ animus. qui et si cum diligatur dilectionem nolit impendere. saltem nolit rependere. Et ideo ĩ obsequijs ⁊ beneficijs preuenire debem⁹ si cupimus adaman. Et sic pꝫ totũ de ep̃la.

¶ Dñica q̃rta de euãgelio. sermo. xxiiij.

Simile ẽ regnũ celorum homĩ qui seminat bonuz semen in agro suo Math. xiij. Sicut dicit Greg⁹. Regnũ celorum idcirco rebꝫ terrenis simile dicit. vt ex his que animus nouit surgat ad incognita q̃ non nouit. quaten⁹ exemplo visibiliũ ad inuisibilia se rapiat. Et iõ christus veniens spiritualem vitaꝫ ⁊ gloriam nos docere frequenter in ꝑabolis loquebatur Animus em̃ boĩs assuetus terrenis eleuat se difficulter ad inuisibilia. Et ꝓpterea mlti phi errauerũt sensum transcendere non valentes. Nam celestia corpa p̃rio mouentia ⁊ omnia disponẽtia e ẽ dixerũt. et ip̃a tãq̃ deos adorãda hoĩes docuerũt. Christus aũt aliam causã assignat. vt sup hoc euãgeliũ pꝫ quare in parabolis loquebat vt scꝫ humiles et fideles q̇ in his que sunt fidei intellectum suũ captiuẽt. credentes simplr quod ecclesia docet. misteria dei ꝑ fidei lumen cognoscant: et eis a spiritu sancto reuelentur. Superbi aũt et infideles q̇ nolunt se subijcere fidei discipline excecentur sui erroris recipientes mercedẽ. Unde sup h̃ euangelium discipulis querentibꝫ q̃re in ꝑabolis loqueret: respondit dñs. Uobis datũ est nosce misterium dei. ceteris aũt in ꝑabolis. vt videntes non videant. et audientes non intelligant. Et ideo xp̃us quãdoq̃ in ꝑabolis loquebat. In hoc aũt euangelio quedam ꝑabola cõtinetur doctrinã ꝯtinẽs valde magnã. In qua quidem ꝑabola quinq̃ ꝑ ordinẽ declarantur. Primum ẽ diuine bonitatis affluentia. quia bonũ semen seminauit in principio euangelij. Secundũ est humane salutis negligentia et dyabolice fraudis operatio. qꝛ dormierũt hoĩes et dyabolus zizania seminauit. ibi. Cum aũt dor. ho. ve. inimi. Terciũ ẽ rectorice vel rectorie potentie ignorantia. quia vnde zizania agri habent ignorat ibi. Cũ antem cre. her. ⁊c. Accedẽtes aũt ser. patrisfa. dix. ei. Dñe nonne bonum semen seminasti in agro tuo. vnde ergo habet zizania. Quartum est diuine longanimitatis pacientia. qꝛ vtraq̃ vsq̃ ad messem crescẽ mãdauit dimitti ibi. Serui aũt dixerũt. Uis imus ⁊ colligim⁹ ea. Quĩtum ẽ magne equitatis iusticia. quia zizania ⁊ triticum ƀm vtriusq̃ decentiam recondi iussit ibi. Colligite p̃mũ zizania ⁊ alligate ea fasciculos ad comburendũ ⁊c. ¶ Primo ergo ponitur diuine bonitatis affluentia. qꝛ seminauit bonum semen. Et hoc est. Simile ẽ reg. celo. ⁊c. id est simile est negotium ecclesie que regnum celorum dicitur. vt dñica. xx. post trinitatis dicetur. Uel negotiũ dei qui regnum celorum dicitur ad ecclesiam simile est huic negotio seminatoris quod fuit vel potuit eẽ. Nõ em̃ comparatio hic est persone ad ꝑsonam. s

negotij ad negotium ¶ Et quia totum hoc presens euāgelium est in parabolis ideo ē totum mystice exponendū. Et q̄a contraria iuxta se posita magis elucescunt vt dicit phūs ideo de bonitate seminatoris et malicia supseminatoris insimul ꝓsequamur q̄uis non eodem mēbro ponātur. D ¶ Nota ergo circa primum q̄ iste seminator scʒ deus pater in sex agris bonuʒ semen seminauit. In quibus omnibus preter sextum dyabolus lolium vel zizania supseminauit. Ecci.xxxiij. Unum cōtra vnum.bonum contra malum. Et nota q̄ zizania in singulari est femini generis.et declinatur hec zizania huius zizaie. In plurali vero ē neutri generis. Nō hec zizania horuʒ zizaniorum. vnde est nomē etroclitum ¶ Primus ager est celum empireū in q̄ deus naturam angelicam seminauit que est optimū sem̄ et omnium ꝑfectione cōpleta.et nulla alia creatura sic ad dei bonitatē ꝛ ꝑfectionem appropinquauit. Unde apl'us dicit de xp̄o Heb. ij. Uidimus eū paulominus ab angelis minoratum. In h' agro dyabolus supseminauit zizaniā scʒ supbiam magnā quia deo equipari voluit in eo q̄ bonitatē suam voluit a seipso habere. Ysa.xiiij. Qui dicebas in corde tuo. In celum cōscendā sup astra celi exaltabo solium meū.sedebo in monte testamenti in lateribꝰ aquilonis ꝛ similis ero altissimo ¶ Secūdus ager est padisus deliciarū.in quo deus seminauit bonum semē scʒ humanā naturā:sex maximis excellentijs dotatam. Nam erat immortalis vt posset non mori. Unde nec infirmitas aliqua eā occupasset.nec ignis vel aqua vel aeris intempies.vel aliquid aliud eam lesisset.nec dyabolꝰ in eā intrare potuissʒ. Erat dn̄ans oī creature inferiori. Oia em̄ inferiora sibi ad nutū obedissent.et terra et arbores ad votum fructificassent. Erat in se valde ordiata.et nūq̄ʒ caro dn̄ata esset. Erat plena sciētia et scientiam sine labore imposteruʒ habuisset Erat deo grata et accepta p̱ virtutū ꝛ donorum possessionē.et erat ad regnū sine labore ꝛ dolore viuendo ventura. In h' agro dyabolus supseiauit zizania. scʒ inobedientiā. vanā gloriam ꝛ gulaʒ. Gene.iij. Nequaq̄ʒ morie. s.e.s.dij.s.z. ¶ Tercꝰ ager est mūdus.in q̄ deus seminauit multa bona semina.s. multitudinem ꝛ diuersitatem creaturarum.in quo homo valde instruitur suū creatorem ad cognoscendū ꝛ p̱ ꝯsequens ad amandū. Naʒ in creaturarum ꝓductōe cognoscitur dei omnipotentia. In creaturaꝝ ordinatōe dei sapientia. In creaturaruʒ gubernatōne dei ꝓuidentia. Et in ip̄aꝝ ꝑpetuatiōe dei permanētia.q2 effectus non est melior et durabilior sua causa. In hoc agro dyabolus supseminauit zizania scʒ magnam discordiam et magnam miseriaʒ et magnam deceptōem. Hec em̄ tria in omnibus animalibus reperiuntur et maxime in hominibꝰ in quibus est maxima discordia ꝛ hriga. Quilibet em̄ vult eē dominus et suam voluntatem facere. Et ideo inuicem se expellūt et occidūt. Nō em̄ pugnant ꝓ iusticia et veritate sed ꝓ ambitu honoꝝ et ꝓ appetitu diuitiarum. Jaco.iiij. Unde bella et lites in vob. nōne ex cōcupiscentijs vestris que militant in membris vestris litigatis et belligeratis. Itē in hominibus est magna deceptio. Quilibet em̄ nititur alium decipe ꝛ supplantare. Prouer. Omnis emptor dicit malum est malum ē et cum recesserit gloriatur. Hiere.ix. Omnis homo a ꝓximo suo se custodiat.et in omī fratre suo nō habeat fiduciam. Miche.vij. Ab ea q̄ dormit in sinu.custodi claustra oris tui.quia filius ꝯtumeliam facit patri.et filia cōsurgit aduersus matrem suam. Propterea dicit apl's. ad Eph.v. Uidete quō cau.amb. Itē ē i hominibus magna miseria. Cum miseria enim nascimur.cū miseria viuimꝰ.et cū miseria morimur.et in valle miserie habitamus.ꝛ ido puer nascens incipit a ploratu sue calamitatē ꝓpheta. Non duʒ loquitur et statim ꝓphetat. vt di. Augustinus. Ephe.v. Redimētes tp̄s quoniam dies mali sunt. Ex quo adaʒ lapsus est. et de padiso expulsus oēs dies mali sunt et pleī miseria.vt dic idē Aug. Job.xiiij. Hō natus de mu.bre.vi.t.reple.mul.mi ¶ Quartus ager est aīa hoīs in q̄ deus bonum semen seminauit scʒ suam similitudinem in essentia ꝛ potētijs.ꝛ suā boītatē ī ḡrijs ꝛ ꝟtutibꝰ ꝛ sp̄ūs sancti donis. Ysa.xj. Requiescet sup eum spiritus domini.sp̄ūs sapientie et intellectus.spiritus scientie et pietatis sp̄ūs ꝯsilij et fortitudinis.et replebit eum spiritus timoris domini In h' agro dyabolꝰ supseiauit pessimā zizaniam scʒ ꝯcupiam maloꝝ. Nam aīa instigata a carne mala cōcupiscit ꝛ alliciat ꝯsideat. Gen̄. viij. Sēsus eī hoīs et cogitatio hūani cordis ꝓni sunt i malū ab adolescētia sua. Itē rebellionē virtū inferioꝝ ad rōnem. Ro.vij. Uideo aliā legē in mēbris me.repu.le.mē.m. Et

inhabitationem vicioꝝ vt imago dei in ipa sit totaliter transformata. et sit imago cesaris ꝛ n̄ dei. et que debuit dom⁹ dei esse. efficiat̄ habitaculū demonū. Lu. xj. Tunc vadit et assum. sept. ali. spūs neq. se. et ingres. ha. ibi. ¶ Quitus ager est ecclesia militans: in quo deus seminit bonū semen. scȝ verbi p̄dicationem vt homo de credendis et agendis instruat̄. peccatorū remissionem. vt homo de manu dyaboli liberet̄. corpis sui mādücationem vt homo in amore dei conseruetur. medicina, ꝛc. i. sacramentoꝝ ecclesie exhibitōem vt homo ab omi infirmitate sanet̄. Et nota ꝙ iste est ager acheldemach emptus sanguine iesu xp̄i in sepulturam pegrinorum. i. sanctoꝝ qui se pegrios reputant in hoc mundo. Hebre. xj. Confitētes quia hospites et pegrini sunt sup terram. Sepulcrum aūt maloꝝ est infernus. Lu. xvj. Mortuus est diues ꝛ sepultus in inferno. Et ideo patrimonium xp̄i crucifixi vocat̄ ecclesia In isto agro semiauit dyabolus pessimā zizaniam. s. hereticam prauitatē cū multis erroꝛibus. Symoniacam malignitatem cum multꝭ muneribus. Scismaticam diuisionem. cū multis seditiōib⁹. Et malam tp̄aliū administrationem cum multis tribulationibus. ij. Macha. vj. Nam templum luxuria et comesationib⁹ erat plenū et scortantiū cū meretricibus. Altare etiā plenū erat illicitis que legib⁹ p̄hibebātur. ¶ Sextus ager est beata virgo in quo deus seminauit verbū suum diuinū et eternū cū plenitudine gratiaꝝ ꝛ virtutuȝ. Terra illa q̄ndam inculta facta est vt ortus voluptatis.

¶ Hic est ager plenus. cuius fragrantiā de⁹ pater sentiens benedixit ei. ¶ Hec ē terra bona et optima que attulit fructum centesimum sexagesimū et tricesimū. quia et virgo: et nupta: et vidua fuit. In hoc agro dyabolus nūꝗ potuit aliquod malum seminare. Can ti. iiij. Tota pulcra es amica mea et ma. nō. ē i te. Et sic patet ꝙ deus vicit dyabolū in seminis p̄pagatōne quia bonū est potētius malo: nec dyabol⁹ tātū abundat in malo quātū de⁹ in bono. Et sic pȝ primū. ¶ Secūdo ponit humane salutis negligentiam. et dyabolice fraudis operatōem. Sed opa dyaboli in p̄cedenti membro sunt dicta in zizaniaꝝ supsemiatōne. et iō solū de hūane salutꝭ negligētia videamus. que in hoīm dormitione notat̄. Ubi nota ꝙ mirabiliter est homo negligens circa salutem suam et nimis circa ipam dormit. ¶ Sed p̄pter quatuoꝛ dormire nō debet. Primo quia est in fortissimo p̄lio cōstitutus. i quo habet cū diuersis pugnare. quia inimici ei⁹ nō dormiūt scȝ demōes. sed sp insidias machinātur. Job. xxx. Qui me comedunt non dormiunt. j. Petri. v. Sob. est. et vi. q: aduer. vester dya. tan. le. ru. cir. que. quē deuo. cui resist. for. in fi. Et hoc est quod hic dicit̄. Cum aūt dormirent hoīes. i. quando tp̄us aptum esset ad tendendum laqueos. quod tūc est quādo homines incaute se habent. nec de salute sua curant. tunc eñ dormiūt. Obseruat eñ tp̄us et locum et complexionem et modū. et oportunitatem vt melius possit hoīes cape. et tūc tēdit laqueos et insidias pat vbiqȝ: ac etiam in medio tritici. i. inter ipa bona. qui sub spē boni frequenter mala facit opari vt vsurari⁹ sub specie pietatis fenerat̄ interdū vt mantet filias et nutriat filias. ne malā arripiant viam. ij. Coꝛ. xj. Ipse eñ sathanas transfigurat se in angelum lucis. Gene. xxx. Scit eñ dn̄s. quia quacunqȝ die ꝯmederitis ex eo aperient̄ oculi vestri. q. d. Comedite secure quia ex hoc sequetur bonum et non malum. Et hoc est qd dicitur. Et abijt. glo. i. abscondit se vt occl'tissimus. Et ideo nullo modo est dormiendum cum inimici nostri nō dormiāt. Ps. Ecce nō dor. ne. dor. q̄ cu. isr. Cui⁹ rōȝ assignat. Bern. Quia n̄ dormit neqȝ dormiet q̄ ipugnat isr̄l. Gene. xxxj. Fugiebat somnus ab oculis meis dixit iacob. Itē in h̄ p̄lio ē p̄ditio. q: caro q̄ deberet animam adiuuare p̄dit eam. et nitit̄ eā tradē i man⁹ inimicoꝝ. Gallathas. v. Caro ꝯcupiscit aduersus spirtū. Stultus aūt esset q̄ in castro fortiter oppugnato vbi sciret p̄ditores eē obdormiret. Et stultioꝛ q̄ in gremio p̄ditoris obdormiret. Exēplū samsonis q̄ obdormiuit in gremio dalide q̄ tradidit eū i manus philistinoꝝ inimicoꝝ suoꝝ q̄ ligauerūt et exoculauerūt eū. et fecerūt eū molere vt iumētū. vt pȝ Judi. xvj. Dalida ē caro q̄n̄do aūt hō dormit i sinu carnis. i. satisfacit eius voluptati. ꝛ i e⁹ amorē letat̄. ꝛ negligit ei⁹ desideria refrenare tūc tondet̄ omnib⁹ virtutib⁹ ꝛ oib⁹ bonis ꝛ tradet̄ in man⁹ demonuȝ. q̄ fasciūt ei oclos ne videat q̄ ducit̄: ꝛ mala q̄ passur⁹ est sic fasciat̄ suspendēd⁹ ꝛ faciūt eū molere. i. de pc̄to in pc̄m circuire. Ps. In circūitu impij ābulāt. Qui h̄ sic dormiūt. ꝯfudēt̄. Hiere. iij Dormiē⁹ i ꝯfusiōe nr̄a. Proptēa d. apl̄. j. ad Thess. v. n̄ dormiā⁹ sic ꝛ ceti. h̄ vigile. ꝛ sobrij

simus. Ephe.v. Surge qui dormis.et exurge a mortuis.et illuminabit te christus. Secūdo non debemus dormire.quia tempus vigilie ē valde breue.et tempus quietis erit ppetuum. Job.xiiij. Breues dies hoīs sunt.j. Cor.vij. Hoc aūt dico fratres tempus breue est. Reliquū est vt qui habent vxores tanq̄ nō habentes sint.et qui flē.tan.nō.flē.sint.et q̄ gau.tan.nō gau.et qui em.tan.nō pos.et qui vt.h mū.tan.non vtant᷑. Et quid est tota vita pn̄s vnius hoīs respectu eternitatis future. certe nihil Psal. Qm̄ mille anni an̄ oc̄los tuos tāq̄ dies hesterna que p̄teriit. Et idō christus reprehēdit petrū d. Symon dormis nō potuisti vna hora vigilare mecum Mathei.xiiij. ¶ Tercio non debem⁹ dormire.quia nō est locus aptus:neq̄ tp̄us dispositū dormitiōi. Locus nō est aptus quia tot⁹ mūdus ē plenus fecibꝫ pc̄oꝝ.j. Joh.v. Totus mund⁹ in malig̃ positus est. Plenus p̄ssuris tribulationū. Jo. xvj. In mūdo pressurā habebitis.in me autē pacē. Tempus nō est dispositū:qꝛ nox p̄cessit et aurora grē iā venit.vt deinceps hoīs opibus intendamus abiectis opibꝫ tenebrarum. Ro.xiij. Nox p̄cessit dies aūt appropinquabit. Abi.ḡ op.a tene.et indua.ar.lu.sic vt ī die honeste ambulemus. Ysa.lx. Surge et illumina re hierusalem quia venit lux tua. ¶ Quarto non debemus dormire.qꝛ semp in morte sumus. Math.iiij. Jam securis ad ra.ar.po.est. Multa pīcula semp nos circūdant in quibus semp sum⁹ in morte. Propter quod cātam⁹. Media vita in morte sumus. Et quis posset dormire dū deberet sibi caput amputari.ꝛ dato q̄ nullū pīculū immineret.tamē sero mortē fortissime appropinquat.et ianua celi ē aperta et ianitor clamat.vt cito eamus al's ianua clauderur nobis. Math.xv. Media nocte clamor factus ē.ec.spō.ve.ex.ob.ei et q̄ pa.e.intr.cū e.ad nup.et clausa ē ia. Nouissime do ve.et re.v.d. Dn̄e dn̄e aperi nobis. At ille ait. Amen dico vobis nescio vos. Uigi.itaq̄.ꝛc. Et sic ptꝫ scdm. ¶ Tercio ponit᷑ rectorice potestatis ignorantia. F ¶ Ignorāt em̄ rectores et p̄lati vnde zizanie heresum nascant᷑ in populo.et hoc ꝓpter tria. Primo quia dormiūt et non cōsiderāt populū sibi cōmissum.ideo intrat et exit lup⁹ et non ꝑpendunt. Contra q̄s Prouer.xxvij. Diligenter attende vultū pecoris tui.tuasq̄ greges ꝯsidera. Ezech.iij. Fili hoīs speculatorē dedi te filiis israhel ex ore meo et ānunciabis eis ex me. Qd̄ si dicēte me ad impiū morte morieris et tu nō āñūciaberis ei sanguinē eius de manu tua req̄. Non eī cōsiderāt oues:nisi quando debent tōderi.ꝛ tūc cōsiderāt diligēt᷑ dicētes cū filiis heli sacerdotis.j. Regū.ij. Da mihi carnē vt coquā sacerdoti nūc dabis.alioquin tollā vi. ¶ Secūdo quia nesciūt cōsiderare et nō solū nesciūt zizania heresum distinguere.sed nec fidem quam ꝑtestāt᷑:et de cui⁹ patrimoīo viuūt agnosciūt nisi sicut simplices seculares. Nec articulos fidei distinguere sciūt. Ysa.lvj. Speculatores eius ceci oēs. In eodē.xxiiij. Erit sicut pp̄ls sic sacerdos. Et ideo sunt merito repellēdi. Osee iiij. Quia tu scientiā repulisti repellam et ego te ne sacerdotio fungaris mihi. Periculosum est valde ignorātia et negligētia p̄latoꝝ. Qui vt dī Mat.xv. Si cec⁹ ceco ducatū p̄stat ambo.in fo.ca. Sūt.n. dn̄ici gregis custodes a lupis circūdati. Sūt nauis ecclesie naucleri. int᷑ fluctus mūdi eūtes. Et sunt dom⁹ dei ostiarii a tyrannis et hereticis obsessi. Jstis aūt tribꝫ generibꝫ hoīm est valde pīculosum dormire. Und' dauid custos populi dei.di. Si d.som.oc.m.et pal.m.dor.et req̄.te.m. Prou.vj. Festina discurrere et suscita amicū tuū ne dormitent palpebre tue. Tercio qꝛ nō sunt viri spirituales.spūalis em̄ diiudicat oīa vt dicit᷑ apostolo.j. Cor.ij. Si spūaliter viuerēt scirēt zizania cōsiderare. Et hoc ē qd̄ hic dicit᷑. Cū creuisset herba et fructū fecis.tunc appa.et zi.glo. Cū homo spiritualis esse ceperit tunc diiudicat omnia. Nisi em̄ ex cōpatōne virtutū vicia non cognoscunt᷑.sicut cecitas nō cognoscit᷑ nisi p visum. Quando ergo homo crescit in scientia et virtute.tunc videt vicia aliorum. Sicut em̄ palatum infectum non potest iudicare de saporibus:sic homo viciosus de viciis. Cū ḡ her.cre.et fruct.fecis.tūc apparebūt zizania.i.cum viri catholici ecclesiarum rectores creuissent in vita et doctrina vt aug⁹. Hiero. ꝛ ceteri.tunc apparuit et fuit cognitū pestiferū dogma hereticorum.ante autem non cognoscebatur.sicut zizania.nō cognoscit᷑ nisi ab expertis dum est parua in herba. Sed christus vnde h cōtigit ostendit.d. Inimic⁹ hō ꝛc.i. dyabolus q̄ ideo dī inimic⁹ hō qꝛ p hoīes fidei xp̄iane inimicos h zizania heresum seminauit. vñ sic hō malus dr̄ dyabolus.ita dyabol⁹ dī hō mal⁹. Non em̄ dyabolus nisi p hoīes malos semīare zizania p̄t. G ¶ Ubi nota q̄ ex tri

bus nascitur zizania vicioꝝ in anima homis. scꝫ ex malicia inimici: qui importune nos temptat. ꝛ qui sagaciter spargit eam in t'ra. Et ex pinguedine terre quando scilꝫ caro delicíose nutritur. In terra.n. pingui ꝛ humida nimis crescunt male herbe. ꝛ sūt vermes ꝛ rane. Et ex negligentia custodis qui deberet claudere aditū inimico. ne posset intrare. deberet corpꝰ macerare ꝛ desiccare. ne vicia pullularent ibi. ꝛ deberet sarculo confessionis malas herbas extirpare. Prouer. xxiiij. Per agrum pigri hominis transiui. ꝛ ecce totuꝫ repleuerant vrtice. i. pruritus carnalis cōcupiscentie. ꝛ operuerāt superficiem eius spine. i. solicitudines diuitiarū que spine dicunt'. ꝛ maceria lapidū destructa erat. i. omēs virtutes dissipate. Hec est t'ra d' qua dr̄ Gen. iij. Spinas ꝛ tribulos germinabit tibi. Et heb. vj. Terra pferēt spinas ꝛ tribulos reproba est. ꝛ maledictiōi proxima cuiꝰ consumptio in combustiōnem. ¶ Tria ergo debemus facere ne zizania vicioꝝ in aīa nostra regnet. scꝫ claudere aditū suggestionibus inimici. ꝛ macerare carnem. ꝛ eradicare zizania dum incipiunt pullulare. Unde poeta Principijs obsta. sero medicina patur. Et nō q' optime p zizania vicia designant'. Est.n. zizania ventosum bladum acutū ꝛ venenosum faciens hominem nimis dormire. Inquātum est acuta signat auariciam. Auarus.n. vald' ē acutus ꝛ subtilis ad decipiendum ꝛ torquendum. ps. Sicut nouacula acuta fecisti doluꝫ. Sicut enim nouacula acuta radit pilos. ita q' homo vix sentit sic vsurarius dulcit' aufert totū. Inquantū ꝯo ē ventosa signat supbiam que eleuat hoīem ad ventū. supbus enim nescit nauigare nisi velis inflatis. Et fomentum superbie est adulatio. p quam supbus eleuat' ꝛ ruit ꝛ dissipatur. Job. xxx. Eleuasti me ꝛ q̄si in ventum ponens elisisti me vald'. Isaie. iij. Popule meus qui beatum te dicūt. ipi te decipiunt. ꝛ viā gressuū tuoꝝ dissipant. Inquātū aūt ē venenosa ꝛ reddit hoīem sopitum. signat luxuriā. Concupiscentia.n. carnis recte venenum est intrans p venas ad cor auferēs vitā aīe. Prouer. xxiij. Et sicut regulus venena diffundet. Ubi mulier dr̄ dulce venenū faciens hominem vt sirena dormire. Ad hec tria scꝫ supbiam. auariciā. luxuriā. omia peccata reducunt'. vt dr̄. j. Jo. ij. Omne qd' est in mundo. aut est con. car. aut con. ocu. aut sup. vi. Et sic patet terciū ¶ Quarto ponit' diuine equanimitatis patientia. quia vtraqꝫ ad messem crescere dimitti mandauit. Dum enī serui dicerent. vis imus ꝛ colligimus ea. rñdit non. Sinite vtraqꝫ crescere vsqꝫ ad messem. Inordinatus fuit zelus seruoꝝ. q2 si statī qñ homo peccatū habet euelleret'. pauci remanerēt. Jac. iij. In multis quidem offendimus omnes. vnde eodem zelo iacobum ꝛ iohannē dicentes. Domine vis vt dicamus vt descendat ignis de celo. ꝛ ꝯsumat illos. sicut fecit helyas. xp̄c redarguit. d. Nescitis cuius spūs sitis. Filius enim hominis nō venit pdere aīas sed saluare. Luc. iiij. Ex hoc videt' q' heretici non sunt ab ecc̄ia pcidendi. ꝛ multominꝰ materiali gladio feriendi. Contra dic̄ glo. Hiero. sup illd'. j. Cor. v. Auferte malum a vobis Et reddit cām. nescitis q2 modicum fermentum totam massam corrūpit. Responsio. Sūt quidam heretici notorij qui alios volunt corrūpere ꝛ ad malum trahere. ꝛ isti tanq̄ȝ membra putrida ne alia membra corrūpant sunt ab ecc̄ia precidendi. In quoꝝ pcisiōe nō eradicatur triticum ꝫ potius in eorum dimissione triticū confundit' ꝛ eradicatur vl' suffocat' ꝛ sic intelligenda est autoritas apl̄i inducta. Alij ꝯo sunt heretici occulti qui alios nō inducunt ad malum. Et iō debent ab ecc̄ia vt hic dicitur tolerari. ¶ Et hoc pꝑter tria Primo q2 forte conuertentur. Un aug. hic in glo. di. Hic datur locus penitētie ꝛ monemur non cito amputare. quia qui hodie errat cras forte conuertet'. ꝛ defendet veritateꝫ. Si ergo modo eradicarent' triticū qd' futuꝝ erat eradicaret'. Exemplum d' Aug. ꝛ pau. Secūdo quia tales non bene discernunt' a fidelibꝫ. Aug. in glo. Sicut inter loliū ꝛ triticū q̄diu herba est parum distat. ita monet dominꝰ ne de ambiguo iudicemus. quia dominus in die iudicij non suspiciose. sed manifeste iudicabit vel damnabit. Tercio quia p eos boni freq̄nter excitantur ꝛ pbantur. Aug. in glo. Necesse ē vt mali pmixti bonis sint. p quos exerceātur. vl' quoꝝ compatione nitantur ad melius quibus sublatis altitudo caritatis marcescit. qd' est triticum eradicare. Uñ. j. Cor. xj. dr̄. Optet hereses esse vt qui probati sunt manifesti fiant. Et sicut ecc̄ia patitur occultos hereticos pꝑter tria. sic deus omnipotens pc̄tores patitur pꝑter tria. ¶ Statim enim homo quando peccat meretur supplicium et'nale. quia contra bonum eternum peccauit.

sicut homicida statim capit᷑. et tradit᷑ potesta
ti morte plectendus. Sed deus eius sententi
am differt et cõdemnatione ꝓpter tria. Prio
vt dei misericordia ⁊ benignitas in his qui pe
nitent manifestent᷑. j. thi. j. Ideo misericordiã
ꝯsecut⁹ sum vt in me prio ostenderẽ deus oẽ
patiẽtiã ad informatõẽ eorũ. q̇ credituri sunt
illi in vitã eter. Ex magna em̃ benignitate de⁹
peccatorẽ sustiet vt aliq̃ndo peniteat et ad de
um reuertat᷑ humilit᷑. Ro. ij. Ignoras quoni
aꝫ benignitas dei ad penitẽtia te adducit: ſm
autem duritiam tuam et impenitens cor the
saurizas tibi iram in die ire et reuelationis iu
sti iudicij di. Cui alludit ysaias. tricesimo. pro
pterea expectat vos deus. vt misereatur ve-
stri. ⁊ ideo exaltabitur parcens vobis: quia de
us iudicij beati omnes qui expectant eum. po
pulus in syon habitabit in hierusaleꝫ plorãs.
nequaq̃ꝫ plorabis: miserans miserebitur tui.
Et non solum expectat. sed tota die vt rede-
at peccatorem hortat᷑: porrigens ei manũ vt
surgat. Ysa. j. Conuertã manũ meaꝫ ad te scꝫ
ad te adiuuandũ si surgere vis. et excoquam
ad purum scoriã tuam. et auferam omne stan
num et restituam iudices tuos vt fuerunt pri
us et cõsiliarios tuos sicut antiquitus. post h̃
vocaberis ciuitas iusti. vrbs fidelis. Hier. iij.
Tu fornicata es cũ amatoribꝫ multis tñ reuer
tere ad me et ego recipiã te. Leua oculos tu-
os in directum et vide vbi non prostrata sis.
et cetera. Et non solum hortatur sed mina-
tur penas ⁊ ꝓmittit premia. De primo. Luce
xiij. Aderãt quidam ipso in tempore nũcian-
tes illis de galileis quorum sanguinẽ pilatus
miscuit cum sacrificijs eorum. Et respondẽs
dixit illis. putans ꝙ hi galilei pre omnib⁹ ga-
lileis peccatores fuerunt quia talia passi sunt.
Non dico vobis: ſ nisi pniãꝫ egerit᷑ omes si
mul pibitis. Ps. Nisi ꝯuersi fueritis gladiũ
suum vibrauit arcum suum tetendit et para-
uit illum. Et in eo parauit vasa mortis sagit-
tas suas ardentibus effecit. De secundo vbi
ꝓmittit p̃mia h̃r Mathei tercio. Penitenti-
aꝫ agite appropinquabit ei regnũ celoruꝫ. Et
q꞉ multi sunt male nature ita ꝙ verba eis nihil
ꝓsunt. ideo deus impẽdit verbera et flagella.
Quare enꝫ deus tot flagellis et guerris. ⁊ pe
stilentijs nos affligit nisi vt ꝯuertamur ad de
um. Gre. Mala q̃ nos hic p̃munt ad deũ ire
cõpellũt. Idem. Oculos q̃s culpa claudit pe-
na aperit. Osee. vj. in tribulatiõe sua mane cõ
surgũt ad me. Venite et reuertamur ad do-
minum: quia ipse cepit et sanabit nos. percu-
tiet et curabit nos. Viuificauit nos post du-
os dies: in die tercia suscitabit nos et viuem⁹
in conspectu eius: sciemus sequemurq̃ꝫ vt co
gnoscã⁹ dñm. Et nota quãtũ expectat mltos
semꝑ ad ostium cordis pulsans. et non ape-
ruit ei. Apocalipsis tercio. ¶ Ecce ego sto ad
ostium et pulso. Siquis audierit vocem me-
am et aperuerit mihi ianuam introibo ad il
lũ. s. cũ virtutibꝫ et spiritussancti donis. et cena
bo cum illo et ipse mecum. qui vicerit dabo ei
sedere mecũ in throno meo. sicut et ego vici ⁊
sedi cum patre meo in throno eius.

¶ Secundo vt dei iusticia in his que pereũt
comprobetur. et ex hoc dei prouidẽtia ꝑpen-
dat᷑. multi em̃ ex hoc ꝙ nõ vident malos pu-
niri nõ credũt mũdum dei prouidẽtia guber-
nari. Boetius. Quidã quesierũt. si de⁹ est vn
de mala. et si nõ est vnde bona. ¶ Nã si de⁹ ñ
p̃t elicere de malis pctorꝫ penitẽtiaꝫ et miseri
cordiã. Elicit iusticiã eos acriter puniẽdo. q̃ i
ter opera dei et anime virtutes marie relucet.
Nã ita bene stat latro in furcis sicut miles in eq̃.
et ita decenter peccator recludit᷑ in inferno sicut
gẽma recluditur in anulo ad sui honorem. et
hoc est quod dicit apostolus ad Romanos
nono. Dicit enim scriptura pharaoni. Quia
in hoc ipsum excitaui te. vt ostendam in te vir
tutem meam. ⁊ annuncietur nomẽ meũ in vni
uersa terra. Ergo cuius vult miseretur. et quẽ
vult indurat. Exodi septimo. Ego idurabo
cor pharaonis. et multiplicabo signa et ostẽ-
ta mea in terra egipti. et non audiet vos. In-
mittamq̃ꝫ manum super egiptum et educam
exercitum meum et populũ meum filios isra-
hel de terra egipti per iudicia maxima. Et sci
ent egiptij. quia ego sum dominus qui exten-
derim manum meam. scilicet vt postea dure
paniam cum. ergo in quibusdam peccatoribꝫ
deus ostendit misericordiam suam eorũ mise
rendo. et in quibusdam iusticiam eos acriter
puniendo. Romanos. ix. Qꝫ si deus volens
ostendere iram et notam facere potentiaꝫ su-
am sustinuit in multa patientia vasa ire apta
in interitum vt ostenderet diuitias glorie sue
in vasa misericordie sue que preparauit i glo
riam. quos et vocauit. ¶ Quare:
Certe quia placet sibi. Ibidẽ. An nõ hꝫ pote

ſtatem figulus luti ex eadẽ maſſa facere aliud
quidez vas in honorem: aliud in contumeliã.
Tercio vt malicia peccatorũ iuſti ꝑ patien-
tiam purgent̃ ꝓficiant̃ ⁊ coronent̃ vt dictuz
eſt de hereticis. Niſi.n.fuiſſet ꝑſecutio tyrã-
noꝝ.nõ eẽnt martyres ꝑ patientiam corona-
ti. Et iõ deus ꝑmiſit tyrannos tyrannidẽ ex-
ercere. vt martyres purgarent̃.⁊ ꝓficerentur
⁊ coronarent̃. Et iõ in malis dei omnipoten-
tia oñditur qui de malis eoꝝ elicit tot bona.
Et iõ non bene dixerunt illi. Si deus ẽ vnde
mala.imo mala oñdunt deum oĩno eẽ dũ de
malis eliciuntur bona.qđ ſolus deus ꝑõt fa-
cere. Et ſic patet quartum. ¶ Quinto oñdit̃
magna equitatis iuſticia.q2 zizania ⁊ triticuz:
ſꝫm vtriuſqꝫ decentiam recondi mandat. Nã
in tp̃e meſſis.i.in finali iudicio in fine mundi.
vel ꝑticulari iudicio.ſ.in morte vniuſcuiuſqꝫ.
dicet meſſoribꝫ.i.angelis.qui ad hoc deputa-
ti ſunt ⁊ ꝑ quos deus ſua iudicia exercet. ⁊ in
bonos ⁊ in malos. Colligite primũ zizania.i.
peccatores hereticos ⁊ ſciſmaticos q̃ meſſem
dei conati ſunt corrũpere ⁊ cõburere ⁊ vaſta-
re.qui ſunt vulpes Samſonis.qui hñt faces
accenſas in caudis ad cõburẽdũ meſſem xp̃ia
noꝝ:q2 ſicut zizania ex corruptione aeris ⁊ ex
terre malicia oriunt̃.ſic ip̃i ex corruptõe car-
nis ſunt nati: ⁊ in corruptõne ⁊ malicia men-
tis nutriti. Et đ ip̃is ait. Ligate ea faſciculos
ad cõburendum. vt qui fuerunt ſimul ligati ĩ
culpa.ſint ſimul ligati ĩ pena. ſcꝫ auari cũ aua
ris.luxurioſi cum luxurioſis. ⁊ ſic de alijs. Et
poſtea fiat de omnibꝫ vnus faſcis magnus: ⁊
ad infernũ ꝓijciat̃ ad ꝑpetuũ ignẽ. Ubi nota
ꝙ duo videt̃ hic ponere circa reproboꝝ pe-
nã.ſ.ſeꝑatiõz a bonis ⁊ ordinatiõez in penis.
Primo ſeꝑatõnẽ a bonis cũ di. Colligite zi-
zania.i.tollite eos de medio bonoꝝ. ne cũ eis
ſocietatem habeant neqꝫ faciem dei videant.
Iſa.xxvj.ſcd̃m.lxx. Tollatur impius ne vi-
deat gloriã dei. que ẽ principalis ⁊ eſſentialis
pena damnatorũ ſicut viſio ẽ tota merces.vt
di.Aug. Secũdo ordinatõz in ſupplicijs oñ-
dit cũ dic̃. Et alligate ea faſciculos ad cõbu-
rendum. Grego. Si nullus ordo in ſupplicijs
ſeruandus eſt.cur cõburenda zizania in faſci
culos ligant̃. Sed nimirum faſciculos ad cõ
burendum ligare eſt hos qui eterno igni tra-
dendi ſunt pares parib̃ ſociare.vt quos ſimi
lis culpa inquinat par etiam pena ꝯſtringat.
⁊ ſic videt̃ ꝙ ſit ordo in inferno. Contra qđ
di. Iob.x. Ubi nullus ordo ⁊c. Ad qđ dicẽ-
dum.ꝙ in inferno triplex eſt ordo. Primus ẽ
diuine iuſticie. Aug. Peccatores ĩ ſupplicijs
ordinant̃: vt nunqꝫ ſit dedecus culpe ſine de-
core iuſticie. Secundus ordo eſt ſuppliciorũ.
q̇a oẽs ñ equaliter puniunt̃. Deut̃.xxv. Pro
mẽſura peccati erit ⁊ plagarũ modus. Apoc̃.
xviij. Quantũ ſe glorificauit ⁊ in delicijs fuit:
tantũ date illi tormentũ ⁊ luctum. Tercius ẽ
ordo peccantiũ.q2 illi qui fuerunt ſimiles ĩ cul
pa.ſociabuntur in pena. vt dictum ẽ. M
¶ Et ſimiliter q̃ꝫtũ ad tria di2 non ibi eſſe or-
do. Primo q2 ibi elemẽta ⁊ cetere creature ñ
ſeruant ordinem ⁊ ſuam diſtinctõez. ſꝫ cõmi-
xta ſunt omnia ⁊ ſunt confuſa. p̃s. Ignis.grã
do.nix.glacies.ſp̃.p̃c. Et iõ infernus vocatur
chaos. Lu.xvj. Secundo q2 damnati non ſꝫ-
uant ibi locum. Iob.xxiiij. Ab aquis niuium
tranſeunt ad calorẽ nimiũ. Res aũt tunc inor
dinata di2 qñ frequenter mutat locũ. Tercio
quia elementa ibi mutant ꝓprietates ſuas. nã
ꝓprietas aque ẽ extinguere ignem. ſed ibi nõ
extinguet. Item ꝓprietas ignis eſt lucere ſed
ibi non lucebit. ꝓprietas aeris eſt recip̃e lumẽ.
ſed ibi non recipiet. Sequit̃. Triticũ aũt con-
gre. in hor.me.i. electos qui non ſunt ex cor-
ruptõe carnis.ſicut zizania ex corruptõe aeris.
ſꝫ ex deo nati ſunt.⁊ non ſunt nati preter intẽ-
tõem ſeminantis ſicut zizania. ſꝫ ante ſecula a
deo p̃deſtinati. qui vt triticũ excocti ſunt ad
ſolẽ ⁊ deſiccati ad ventũ. vt corpa ſua mortifi
carent.⁊ fierent acceptabilis hoſtia corã deo.
ſicut de tritico fit hoſtia ſalutaris. Ad quod
hortatur ap̃ls. Ro.xij. Obſecro vos ꝑ miſeri
cordiã dei vt exhi.cor.ve.hoſ.vi.ſanc.de.pla.
N ¶ Et nota ꝙ optime ꝑ triticum electi ſi-
gnant̃. Triticũ.n.tripliciť ꝯſiderare poſſumꝰ
ſꝫm triplicẽ electoꝝ ſtatũ. Primo poſſumus
triticũ ꝯſiderare ꝓut ẽ in agro in quo fert fru-
ctũ.aliud centeſimum.aliud ſexageſimũ.aliud
triceſimum.⁊ ſignat ſtatum bonorum homi-
num in mundo exiſtentium ſeu viuentium q̃-
rum aliqui ſeruant virginitatem.aliqui viuũt
in continentia aliqui in matrimonio. Secun-
do poſſumus ip̃m conſiderare ꝓut eſt ĩ area
in qua trituratur ſecernitur a paleis ⁊ ventila
tur a puluere. Et ſignat ſtatum religioſorum
qui in clauſtro religionis frangunt volunta-
tem ſuam.per obedientiam ſecernuntur a pa
lea ignita carnalis concupiſcentie ꝑ ꝑpetuaz
ꝯtinẽtiã.⁊ ventilant̃ a puluere terrene cupidi-

tatis p voluntariam paupertatem. Math. iij. Cuius ventilabrum in manu sua et purgabit aream suam. Tercio possumus ipm considerare, put est in horreo. vbi conseruat quod nutriendum et delectandum. Et signat statum beatorum qui in mensa dei nutriunt et delectantur. Lu. Ego dis. vo. sicut dis. mi. pa. me. reg. vt edatis et bi. sup me. me. in. T. Ps. Inebriabunt ab vbertate domus sue. Et sic patz de euangelio.

¶ De epistola. ¶ Sermo. xxv.

Induite vos sicut electi dei sancti et dilecti Colloceñ. iij. Sicut solent pueri quando deprehendunt fructus alienos capere vestibus denudari. et sic remanent valde confusi sic primi parentes nostri qn pomum vetitū rapuerunt sunt veste innocentie denudati. Que sicut vestis cooperiebat turpitudinem eorum et ideo erant nudi. et nō verecundabant. Sic vestis tenebat eos calidos. et ideo erant nudi et nullum frigus patiebant. Sic vestis valde ornabat eos quia sicut lilium inter spinas candore luminis vestiebat eos. et ideo nudi pulcerrimi apparebāt. Sicut vestis ferrea ab omni lesiuo cōseruabat eos. et ideo nudi ab aliq nō ledebantur. Et sicut vestis reuerendos exhibebat eos. Optime em vestitos in reuerentia habemus. Et ideo sic nudi ab angelis et omnibus creaturis i magna reuerētia habebātur. Hac aūt veste denudati remanserunt valde confusi. quia hec omnia perdiderūt. et nos cum illis. Statim enim erubuerunt et frigus et calorem senserunt et turpes nudi apparuerunt. Et omnia facta sunt eorum lesiua. Et angeli eos. derserunt dicē. Ecce adam quasi vnus ex nobis factus est. Et sic denudati et confusi eiecti sunt de paradiso. Hec oīa patent Gene. iij. Lu. x. Qui etiam dispoliauerūt eum et plagis impositis abierunt seminiuo relicto. Et sic patet q optimū sit hanc vestē habere et q dānosum ea carere. Hec autez vestis p duo recupari pt scz p baptismū et penitentiā. In baptismo em hanc vestē hō recuperat et induit. qr in ipo virtus xpi operatur. Gal. iij. Quicūqz in xpo hiesu bap. es. xpz induistis. i. vestē xpi. Et sicut vestis innocentie supradicta quinqz effecit in primis parentibus corporaliter. Ita i nobis efficit quiqz spūaliter Nam primo ipa opit multitudinē peccatorū. Prouer. x. Oīa delicta opit caritas. j. Pe. iiij. Caritas opit mul. p. Secūdo calore ignis spūssancti facit nos calidos de quo dr Lu. xij Ignē veni mittere in terrā. et qd volo nisi vt accendatur. Can. viij. Aque multe nō poterūt extinguē caritatem. Ro. viij. Quis nos separabit a caritate. q. d. nul. Tercio ornat aīam valde qr ipa ē vestis nuptial q facit hoīez dignū nuptijs regis eterni. Et quicūqz eam nō habet pānosus et ribaldus reputat de nuptijs repellendus. Mat. xxiij. Quō huc intra. nō ha. ve. nup. Quarto ab omī lesiuo hoīez defendit. j. Pe. iij. Et quid ē qd vobis noceat si boni emulatores fueritis. Immo qd plus est oīa lesiua facit coopari in bonum. Ro. viij. Dili. de. om. coop. in bo. Quinto facit hominem valde reuerendū et dignum honore. qr facit eum eterni reg. filiū. j. Jo. iij. Uidete qlē caritā. de. no. d. vt filij dei noīemur et sim⁹ Ad hanc preciosaz vestem induendā apl̄us nos ī hac epistola hortat. In qua q̄tuor fac. Primo nos hortat et modum induendi et causā assignat. vt hanc preciosam vestem induam⁹ In principio epistole. Secundo nos hortat vt hanc vestem baltheo regio constringam⁹ ibi. Sup omia aūt hec caritatē habentes qd est vinculum pfectōnis. Tercio nos hortat vt cum hac veste in pace xpi et vnitate ecclesie gaudeam⁹ ibi. Et pax xpi exul. in cor. vris Quarto nos hortat vt tam de pciosa veste grati existentes verbuz laudis et doctrine ad xpi honorem abundāter in labijs habeamus ibi. Grati estote et verbū xpi habitet ī vobis.

¶ Primo g nos hortat et modū induendi et cām assignat vt pciosā vestē vtutū induā⁹ d. Induite vos. scz p baptismū si baptizati nō estis. vel p pniam si baptizati estis. qr hec vestis in baptismo donat. et pdita p pniam recupat. Induite g vos. qr corā rege celesti nudi apparere nō debetis. Adā em valde erubuit corā dño nud⁹ apparē et abscōdit se vt patet Gene. iij. Apoc. xvj. Beat⁹ q custodit vestimēta sua ne nudus ambulet. D ¶ Assigt em triplicē cām q̄re pciosam vestē virtutū induere debem⁹. vbi etiā innuit induēdi mod⁹ qr electi dei sancti et dilecti. Electi aūt eterna electōe. Ephe. j. Elegit nos ante mūdi cōstitutōem. Sancti xpo sacramētoz pceptōne q virtute xpi hoīem sanctificāt et iustificāt. j Cor. vj. Sz abluti estis & scīficati estis. & iustificati estis ī no. d. n. ie. xpi. Sed dilecti san-

guinis xpi redemptōne tanq̄ dilectis filijs ex bibita. Apoc j. Qui dilexit nos et lauit nos a peccatis nr̄is in sanguine suo. Quos ergo elegit sanctificauit et redemit. Ergo hāc vestē preciosam virtutū induere debemus q: electi et sanctificati et dilecti et sicut electi sancti et dilecti. Ita q: et causa et modus induendi in his verbis innuit. ¶ Primo ergo debemus induere. q: electi: scz ad statum gratie in presenti et glorie in futuro. Ad celestem ergo habitationem et cōuiuium eternum sumus electi et vocati. et ideo debemus dignas vestes induere. Illi eñ qui ad aliquem statum et dignitatem eliguntur induunt vestes honorabiles. ij. Corinth. v. Habitationem celestem superindui cupientes si tamen vestiti et non nudi inueniamur. De ioseph legitur q̄ soluz quia debuit coram rege comparere protinus totonderūt et veste mutata obtulerūt eū regi. Gene. xlj. In aula regis assueri nullus debebat stare vestitus sacco. vt patet Hester. iiij. Sic ī aula dei. et ideo ille nō habens vestē nuptialem expulsus est de nuptijs. vt ptz Mat. xxij. ¶ Secūdo debemus induere q: sancti. i. mundi p sacramentoꝝ susceptionē vt fiamus habitaculū dignum dei. ij. Corinth. vj. Uos estis templum dei viui. Camera ei magni domini pulcris pannis ornatur. mltomagis nos debemus vestes virtutū pulcras induere. cuz simus templū dei. et spūssanctus habitet ī nobis. vt dicit aplus. j. Cor. iij. j. Mach. iiij. Ornauerūt faciez tēpli coronis aureis ⁊ sculptis. Ps. Sanctificauit. i. mūdauit ⁊ ornauit tabnaculum suū altis. ¶ Tercio debemus induere. q: dilecti amici dei et cari. Care eī nos emit et redemit. scz suo sanguie precioso vt caros nos haberet. Cari aūt amici regis p̄ciosis vestibꝫ induūtur vt patet de ionatha. j. Mach. xj. Ubi dicitur q̄ antiochus dedit ei potestatem esse in purpura: et habere fibulam aureā ante pectus tāq̄ amico regis. Sic deus vult q̄ amici sui sint in purpura. que est vestis regalis. i. habeant caritatem in aīma. que p purpurā sanguie conche rubricataz significat. et habeat fibulā aureaz ante pectus. i. carnis cōtinentiam. Fibula eñ constringit pectus: ne possit videri vel tangi. per quod carnis continentia designatur. Cant. v. Dilectus meus candidus per carnis continentiam. rubicundus per caritatis ignem. inter vbera mea cōmorabitur tanq̄ carus et dilectus amicꝰ. Sicut iohannes euāgelista recubuit supra pectus xpi. De quo ipse multum gloriatur. vi. Hic est discipulus ille qui su. pec. domini in ce. x. Et sic amici dei debent esse in corpore et in anima vestitu. Prouer. xxxj. Omnes domestici eius vestiti duplicibus. Consequēter cum dicit. Uiscera misericordie benignitatē ⁊c. determinat genus vestimentoꝝ. Ista eniz vestis est vestis virtutum et luminis et glorie. quam induere debemus. ysa. lij. Induē vestimentis glorie tue hierusalem ciuitas sācta. Ro. xiij. Induimini dominum hiesum xpz. i. virtutes dñi nostri hiesu xpi. ¶ Ponit aūt aplus hic septē virtutes ex quibus debz vestis ista esse contexta tanq̄ ex multis coloribus Prou. xxxj. Stragulataz vestē fecit sibi. i. varijs. et pur. i. ciꝰ. Prīa est miscdia cordis ⁊ hoc est. Uiscera miscdie. i. ī intimo cordis miaz hēte. i. cordis cōpassionem. vt miseris et afflictis cōpatiamī. Misericorda eñ. i. miseris dans cor ethimologizatur. Math. ix. Euntes discite quid est. misericordiam volo et nō sacrificium. ¶ Secunda est beneficentia operis vt sicut homo cōpatitur proximo in corde. ita benefaciat in opere. Prima est elemosina interior. secunda exterior. Et hoc est. benignitatem sup. induite vt vestra misericordia p benigna opera manifestet. Hec aūt beneficentia operis et elemosina exterior in duo diuiditur. q: quedam est elemosina corpalis et diuiditur in sex opera misericordie. que ī hoc versu continentur. Uestio cibo poto tego redimo visito condo. Alia est elemosina spūalis ad aīam pertinens. et continet sex alia opera miscdie q̄ ī h̄ v̄su cōtinent. Cōsule castiga solare remitte fer ora. ¶ Notād aūt q̄ ad miscdiaz ī effectu ⁊ affectu ,prīo exhibēdā. i. ad ↄpassionē cordis ⁊ bn̄ficētiā opis tria nos inducūt. ¶ Primū ē colligātia mēbroꝝ. q: vt dic apls ad Eph. iiij. Oēs vnū corpꝰ sumꝰ in xpo. caput aūt xpc. Cū aūt patit vnū mēbꝝ cōpatiūt oīa mēbra. Silr cū patit vnꝰ fidelꝭ rliq̄ dn̄t ei ↄpati. ij. Cor. xj. Quis īfir. ⁊ e. n. īfi. q̄s scā. et e. n. v: ¶ Scd̄z ē assilatō capitis. q: ī h̄ ope xpo capiti nr̄o assilam. q: cōpatiēs miserijs nr̄is voluit fieri hō ⁊ eas expiri. vt ab ipis nos liberaet. Heb. iiij. Nō hēmꝰ pōtificē q̄ n̄ poss. ↄpa. īfir. nr̄is. tēp. aut p oī. Mat. iiij. Misereor sup tbā q: iā triduo sus. m. nec. h. q̄d m. Mistꝰ ē ei adultē ⁊ libauit eaz. Jo. viij. Mlr vbi sūt q̄ te accu. ne. te ↄdē. ⁊c. Cōpassꝰ ē cha-

nanee et exaudiuit eaȝ. Mat. xv. O mlier ma
gna est fides tua ⁊c. Cōpassus est petro et re
perit retro. Lu. xxij. Et cōuersus d. resp. pe.
Cōpassus est matri ⁊ cōmendauit eam ioħā
ni. Joħā. ix. Ecce mater tua. Cōpassus ē ma-
gdalene et apparuit ei. Joh. xx. Maria stabat
ad monumētū foris plorans. Cōpassus ē di-
scipulis et venit ad eos. Joh. xx. Venit ihe-
sus et stetit in medio discipuloꝝ suoꝝ. Terci-
um est meritū retributionis. Multū em̄ ī hoc
opere meremur qd patet q: quicq̇d in h̄ pro-
ximo facimus xp̄c reputat sibi factū. Math.
xxv. Qd vni ex mi. me. fe. mi. fe. Et ideo mul-
tum meremur. Cuius ratio est. Quia in mise-
ricordia dat homo primo quicq̇d habet scȝ
cor interius et om̄ia sua bona exterius. Mat.
v. Beati mi. q. ipi mi. ꝯseq. ❡ Tercia virtꝰ ex
qua vestis ista debet esse cōtexta. est hūilitas.
vt in gratijs et bonis nobis datis et in bonis
operibꝫ que faciamus nō supbiamus. ꝫ in hu
militate mētis et corpis semp maneamꝰ: Lu.
xvij. Cum f. om̄ia q̄ p̄cep. sunt vobis dici. serui
inuti. sumus. Et hoc est humilitatē. R

❡ Et nō q̄ ad hūilitatē fuandā tria nos īdu
cunt. Primum ē cōditio nr̄a. Si em̄ cōsi-
deramꝰ introitū et exitū nostrū et quot mise-
rijs subiacemus. habemus materiam magne
humilitatis ⁊ nō supbiendi. Eccl. x. Quid su
perbis ci. et ter. Mich. vj. Humiliatio t. ī me-
dio t. Voluit deus ponere ventrē ante ocu-
los vt homo posset respicere vnde debēt hu-
miliari. Bern. Quid superbis saccus sterco-
rum et cibus vermiū. memēto vnde veneris
et erubesce vbi sis et ingemisce quo vadis et
cōtremisce. ❡ Secūdū est exemplū creatoris
⁊ totius creature. Nam creator seipm̄ humi
liauit for. ser. ac. et humileȝ matrē et humiles
discipulos elegit. humile iumentū equitauit.
humile obsequium exhibuit dum pedes di-
scipuloꝝ lauit. Mat. xj. Discite a me q: mi. s.
⁊ h. ⁊c. Silr̄ tota creatura hūilitatē obseruat
dū misteria sua humilit̄ implet: et suo creato-
ri obedit. Baruch. iij. Stelle quoqȝ vocate
sunt et dixerūt assumus ⁊ luxerūt cū iocundi-
tate ei qui fecit illos. ❡ Terciū est magna pu-
nitio quam p superbia legimus fore factā. vt
patet in demonibꝫ et primis parētibꝫ. et in sen-
nacherib et pharaone. et in multis alijs. Et
magnum meritum humilitati reddendū. vt si
nō terret supplicium. alliciat premiuȝ. Job. xxij.
Qui humiliatus fuerit: erit in gloria. Humi-
litas em̄ est mensura exultatōnis ⁊ retributio
nis. quia quātū quis se humiliat tantū remu-
nerabit᷑ et exaltabitur. Luc. xiiij. Qui se h. ex.

❡ Quarta virtus ex q̄ debȝ hec vestis eē cō
texta est modestia operū et sermonū. vt in om
nibus modū debitū teneamꝰ. Phil. iiij. Mo-
destia vr̄a no. sit om. h. Et hoc est modestia.
S ❡ Debemus aūt modestiā maxime circa
tria obseruare. Primo circa verba vt mode-
ste loquamur. Ecc. xxviij. Verbis tuis facito
staterā. et frenos ori tuo rectos. ❡ In lingua
em̄ maxima immodestia et distempantia ap-
paret. et ideo maxime indiget freno. Jaco. iij.
Om̄is natura bestiaꝝ et volucrū et serpentū
et ceteroꝝ domatur et domita sunt a natura
humana. linguā aūt nullus hoīm domare pt̄.
Inquietū em̄ malum est plena veneno morti
fero. Propterea petiuit dauid d. pone domi
ne custodiaȝ ori meo. ❡ Secundo debemus
obseruare modestiam circa tempalia et in ac-
quirendo et in vtendo. Multi em̄ se cōsumūt
vt tempalia acquirant mare et aridam pera-
grantes. et nullū finem ponunt ad acq̇sitōem
eoꝝ. Contra quos. Math. vj. Nolite soli. es. ī
cra. di. quid mā. aut quid bi. Querite primuȝ
regnū dei et iusticiā eiꝰ. et hec om. adi. vo. Et
multi effrenate bona acq̇sita ꝯsumūt. Prou.
xxiij. Vacātes potibꝫ et dantes symbola con
sument. Eccl. ij. Nec phibui cor meum quin
om̄i voluptate frueret᷑. Tercio debemꝰ mo-
destiam hr̄e circa scibilia. vt ea que decēt et ex
pediūt nobis scire velimus. Ro. xij. Non plꝰ
sapere q̄ȝ oportet sape. sed sape ad sobrieta-
tem. ❡ Circa scibilia aut maxia imodestia in-
uenit᷑ et mirabiliter nociua. Quidā em̄ totuȝ
tp̄us suū expendūt in quibusdā sciētijs nulliꝰ
vtilitatis semp discētes ⁊ nūq̄ȝ ad sciam veri
tatis puenientes vt d. apl̄s. ij. Cor. iij. Quidā
insistūt toto posse quibusdā sciētijs lucratiuis
⁊ deceptiuis. Quidā attendūt spiritibꝫ erro-
rū et doctrinis demonioꝝ. vt di. apl̄s. j. thi. iiij.
Quidā conant᷑ scire q̄ facultatē suā excedūt
vt trinitatē diuinaꝝ psonarū et p̄destinatōȝ
hoīm. Cōtra q̄s Ecc. iij. Altiora te ne quesie
ris. et Prouer. xxv. Qui scrutator ē maiesta-
tis opprimet᷑ a gl̄ia. Quīta virtus ex qua de-
bet vestis esse cōtexta ē patiētia in aduersis vt
patienter toleremꝰ aduersa. ij. Cor. vj. In oi
bus exhi. nos. sic dei minis. ī multa patiā. Et h̄
est patientia. Debemus aūt in aduersis pati-
entiā hr̄e ꝓpter tria. T ❡ Primo q: pa-

tientia ditat hoiez. Nam patiens de omni ma
lo lucrat' de quo alij pdunt. scz de cōtumelia
de fame et de siti frigore et calore. Mat.xviij.
Patientiā habe i me. et omnia reddā tibi. scz
duplicata. Ipa eni est saccus meritoꝝ. q̄ q̄n-
toplus extendit' tātoplus implet'. Patientia
sicut vitulus verberib; impinguat'. et sicut sal-
mandra in igne tribulatōnis viuit ꝛ sicut au-
rum in igne depuratur. impatiēs ꝓo sic plum
bum in igne cōsumitur. Mirabile est de pati-
entia. qꝛ inimici sui soluunt ei omnia debita et
ditant eam habentem. ¶ Secundo qꝛ pati
entia hoiem martirē esse facit. Grego. Sine
ferro et flāmis martires esse possumus: si pati
entiā veraciter in aīa cōseruamus. Nonne
marcellus papa celebrat' vt martir propt' pa
tientiā quā habuit in custodia aialiū. cū tamē
nō fuerit gladio interempt'. Jaco.j. Patien
tia opus pfectū habet. Opus pfectū est mar-
tiriū. vnde vir patiens dr̄ multomagis mira-
cula facere. sicut martir. Greg. Ego virtutem
patientie signis et miraculis maiorem eē pu-
to. Cuius ratio est. qꝛ martiriū gladij pauo du
rat tempe sed martiriuz patientie qn̄z durat
xx.xxx. vel.xl. annis. ¶ Tercō qꝛ patia in plio
spūali pregit hoiem ab omni ictu et oino ne-
cessaria est: siquis vult illesus de plio mōi exi-
re. Hebre.x. Patientia nobis nec.est. ¶ Se
xta virtus ex qua debet hec vestis esse ptexta
est supportatio penalitatū infirmitatū et defe
ctuum pximi. Ro.xv. Debem' aūt nos infir
miores infirmitates alioꝝ supportare. Gall'.
vj. Al.al.on.por. ꝛ sic adimple.le.xpi. Vnus-
quisq; habet multos defect'. Sicut ergo qs
vult i suis defectib; supportari. ita deb; alios
supportare. Mat.vij. Quecūq; vultis vt fa.
vo.ho. ꝛ vo.fa.il. Xp̄c eni qui nullū habuit de
fectū portauit patienter graues mores hoīm
p.xxxiij. annos. et quotidie deus graues mo-
res nr̄os supportat. ¶ Septima virt' ex qua
debet hec vestis esse cōtexta ē remissio offen-
sarū. vt scz remittam' pximo offensas culpa
biles nobis illatas. relinquētes deo vindictaz
tanq̄ iudici viuoꝝ et mortuoꝝ. Ro.xij. Mi
hi vin. et ego retri.d. dominus. Sicut xp̄c pē
dens in cruce omēs remisit offensas d. Luce.
xxiij. Pater di.il.ꝛc. Sic et nos debē' dimit-
tere. Et hoc est quod di. Donantes.i. parcen
tes vobilipis. si quis aduersus aliquem hab;
querelam. sicut et christus donauit vobis. scz
in baptismo et penitentia omnes offensas ve-
stras. ita et vos debetis alijs parcere. Et hoc
est necessarium ad salutem. Aliter deus nō re
mitteret nobis peccata nec exaudiret nos in
aliquo. Mat.xviij. Serue nequā nōne opor-
tuit te misereri cōserui tui sicut et ego tui mi-
tus sum. Eccl'.xviij. Relinque pximo tuo no
centi tibi et tunc tibi precāti peccata soluent'
Mirabile est. Homo homi seruat iram et a
deo querit medelam. Cum tamen xp̄c dicat.
Mat.vj. Si nō dimiseris hoib; peccata eoꝝ
nec pater ve.di.vo.pctā.ve. Et nota q; sup-
portare defectus alioꝝ et dimittere offensas
sunt due elemosine spūales deo valde acce-
pte et homib; necessarie ad salutē. Et sic p;
primū. ¶ Secūdo nos hortat' aplus vt hāc
p̄ciosam vestem baltheo regio scilicet carita-
te pcingamus. Omēs eni virtutes defluerēt
ad terrena nisi caritate stringerent' in anima.
Caritas aūt vnit virtutes in aīa. et vnit ho
mīem deo et ecclesie. et p cōsequens est vincu
lum pfectionis. et hoc est qd' di. Sup omnia
aūt hec habete caritatem tanq̄ baltheū oēs
illas supradictas virtutes cōstringentē et or-
dinantem que vel quod est vinculum perfe-
ctionis et non seruitutis. Eccl'.vj. Vincula il
lius alligatura salutaris. Est etiam vinculum
suauitatis. Mat.vj. Jugum eni meum suaue
est. et on.m.le. Est etiam vinculum magne sa-
lutis et virtutis omīa trahens. Omē eni volū
tarie agens trahitur ab amore rei. bonuz eni
amatū mouit opantes vt d.p hs. Hec traxit
filium dei de celo ad terrā et facit homīem tra
here ad celestia. Osee.xj. In funiculis adam
traham eos in vinculis caritatis. Hiere.xxxj.
In caritate ppetua dilexi te. iō attraxi te mi.
Et sic p; secundum. ¶ Tercio nos hortatur
aplus vt cū veste hac i pace xp̄i ꝛ vnitate ec-
clesie exultē'. Solēt eni mlieres bn̄ indute et
honorate ꝛ i nobili societate existētes ꝛ pace
multū exultare. Sic ꝛ nos hac veste pciosa i-
duti i pace xp̄i et vnitate eccl'ie viuētes mul-
tū gaudē debē'. Phil'.iiij. Gaudete in do. sp.
et h̄ ē qd' d. Et pax xp̄i a xp̄o.s. data vl' q̄ fu
it i xp̄o. Jo.xiiij. Pacē relinq̄ vo.pa.m.do.vo.
Exultet i cordib; vr̄is.i. i cordib; vr̄is existēs
exultare vos fac. Phi.iiij. Et pax xp̄i q̄ exu-
perat oēz sensū custodiat corda vr̄a. ꝛ itellegē
tias vr̄as. In q̄.s. pace vocati estis in vno cor
pore.i. ad viuēdū i vno corpe qd' ē eccl'ia. qꝛ i
pace vocauit nos de'.j. Coꝛ.x. Vnū corpus
multi sum'. Et iō xp̄c ingrediēs in mūdū pa-

cem annunciari fecit. Lu.ij. In terra pax hoībus. Vadens p mundum pacem pdicari fecit. Lu.x. In quācunqz domū intraueritis primum dicite pax huic domui. Egrediēs d mūdo pacem in testamētū legauit. Io.xiiij. Pacem relinquo vobis. Surgens a mortuis pacem nobis apportauit d. Pax vobis. Jo.xx. Et sic patet terciū. ¶ Quarto nos hortatur aplus vt de tam pciosa veste nobis in xpi pace z ecclesie vnitate collata grati existam⁹ Et hoc est. Grati estote scʒ de tātis gratijs. quia ingratitudo est ventus vrens. siccans fontem pietatis: et rorem misericordie et fontē gratie vt dicit Bern. sap. vj. Ingrati spes q̄si glacies ybernalis cōtabescet. Consequēter cū di. Verbum xpi ostendit in quo debet esse gratitudo talis. Et dicit q debet esse in duobus Primo in distributione talenti accepti a dō q̄ʒtum ad primum. et hoc est. Verbum xpi habitet in vobis. i. hic ē modus ingratitudīs vt verbum xpi habitet in vobis. i. intellectus et obseruatio verbi xpi. et h abūdant vt solū in vobis habitet verbū xpi. sed in oīa sapia sitis docentes et cōmonentes vosmetipos ita vt vnus doceat alterz. Sitis ergo docētes insciōs verbū xpi et cōmonētes pigros vt fuēt verbum dei. Et in quibus debeāt seipos docere. ostēdit d. In psalmis qui d morib⁹ agūt et in ymnis qui de laude dei agunt. et canticis spūalib⁹. que sunt de bono eterno. Ephe.v. Loquētes vobismetipis in ymnis et canticis spūalib⁹. Secūdo debet esse ista gratitudo q̄ʒtum ad pmū pfectū interioris actus. Et hoc est. Sitis cantātes dño ad honorem dñi z h in cordib⁹ vestris ī gratia que data est vobis i. in cōsideratōne beneficioz dei que vobis p gratiam dei sunt collata. Et sic patet quartum

¶ Dominica septuagesime de euāgelio.

¶ Sermo.xxvj.

Simile ē regnuz celoz homī patrifamilias. q̄ exijt primo mane cōducere operarios in vineam suaʒ. Mat.xx. In hac sacra dñica septuagesime triplex similitudo pponit nob scʒ laborantium in vinea. currentium ī stadio et pugnantium in agone. Cuius ratio ē. quia hac nocte recolit ecclesia qūo expulsus fuit adam de paradiso. et in hanc vallē miserie piectus. In qua cōstitutū est ei laborare currere z pugnare. ¶ Primo mandatū est ei laborare vt laborem manuum suarum manducet Geñ.iij. Maledicta terra in opere tuo. In labore comedes ex ea. Et rursū. In sudore vult⁹ tui ve.pa.t. Job.v. Homo nascit ad laborem. Laborandū est ergo qz merces ē magnā et fructus gloriosus. Sap.iij. Bonoz laborum gloriosus est fructus. Secūdo mandatum ē ei currere. vt p velocem cursum brauiū ciuitatis sue qd pdidit. recupet. j. Corinth.ix. Sic currite vt pp. Currendū est ergo qz brauium currenti et nō stanti cōfertur ¶ Tercō mandatū est ei pugnare. vt p victoriam inimicorū ciuitatē suā reintret Job.vij. Militia est vi.ho.su.ter. Pugnādū est ergo quia solum vincentes coronantur. ij. Thi.ij. Nemo coz. nisi qui le.cer. De primo agitur in hoc euangelio. De duob⁹ secundis in epistola. Agit eñ in hoc euangelio de laborantibus ī vinea ecclesie et penitentie. In quo quidem euāgelio quinqz continentur. Primo ibi sb quadā similitudine diue boītatis magnitudo demōstrat ex opārioz cōductōne. in principio euāgelij. Secūdo hūane pigricie ociū redarguit in ociosoz redargutōne. ibi. Quid hic sta.to.d.o. Tercio diue retributōis magnificētia declarat ī denarioz collatōe. ibi. Cū aūt sero factū essʒ dixit dñs vinee. Vo.op.z red.il.mer. Quarto fraterne felicitatis inuidētia subinfert ī opārioz murmuratōe. ibi. Et accipientes murmurabant aduer.prēfamilias. Mi.no.vo.fe.īt. Quīto psūptōis audacia reprimit z desperatōis deiectio subleuat ī pabole adaptatōe. ibi. Sic erūt pmi nouissimi. z.n.p. Multi sunt vocati pau. v. elec. ¶ Pmo ergo sub quadā silitudie diue boītatis magnitudo demōstratur in opārioz cōductōne. Et h est qd di. Sile est reg.ce. i. sile est negociū ecclesie militātī huic negocō qd fuit ī cē potuit. Lra plana est. Et qz hec est quedam similitudo. ideo est eius mistica expositio requirēda. Iste ergo paterfamilias est deus prīcipius celum et terra vna domus ē vt hic dicit Cri. qui habet tres familias. scʒ angelos et scōs in celo. qui letantur. hoīes in mūdo qui preliant. vñ et ecclia militās vocat. et demones et damnatos ī inferno q̄ tormētant. Iste de⁹ pater plātauit vineā z opārios pduxit vt fideliter laborātes ī ea ad celestē familiā trāsferāt felicitatis eīni denariū recepturi. Ubi nota q p hāc vineā duo significan pnt q̄ pgrue

cum hac similitudie currunt. Primo p hāc
vineam ecclesia militās significat. ysa. v. Ui-
nea dñi exercituum domus israhel est. Greg.
Iste paterfamilias est cōditor noster q habꝫ
vineā vniuersalem ecclesiā que ē ab abel vsqꝫ
ad vltimū electū. qui in fine mūdi nasciturꝰ ē.
que quot sanctos ꝓtulit q̄si tot palmites mi-
sit. Hic pater exit ad colendaꝫ vineam mane
hora sexta nona et vndecima. et operarios con
ducit. q: a mūdi huius initio vsqꝫ ad finē ad
erudiendū fideliū plebem p̄dicatores mittere
nō desistit. Huius vinee xp̄c est vitis. ⁊ om̄es
fideles palmites. Jo. xv. Ego sum vitis ⁊ vos
palmites. ¶ Propter quatuor aūt ec-
clesia militans p vineam designatur. Primo
rōne apparēne. et hoc q̄tum ad locū et q̄ntū
ad tēpus. Q̄tum ad locum. nam vinea iuxta
terram turpissima apparet. sed in frondibꝫ. et ī
alto pulcerrima est. Sic sancta ecclesia hic in
terra turpissima apparet. q: ceci et claudi ⁊ ru
gose vetule cū multis miserijs sūt ī ea. Luc. x.
Pauperes et debi. ce. ⁊ clau. intro. huc. Supe-
rius aūt in celo est pulcerrima. q: om̄es sūt re
ges et regine et sancti. j. Pe. ij. Regale sacer-
dotium gens scā ppl's acquisitōis. Silr q̄z-
tum ad tēpus. Nam tp̄e hyemali vinea tota
apparet turpis et dissoluta. et nulla ꝓuidētia
gubernata. In vere aūt et estate apparet to-
ta pulcra et ordinata. Silr eccl'ia in tp̄e p̄sē
tis hiemis. i. aduersitatis tota videt turpis et
dissoluta: et nulla ꝓuidētia gubernata. quia ī
ea exaltant mali. et boni deprimunt. Hiere.
xij. Quare via impioꝝ ꝓsperat. bene ē oībꝫ
qui inique agūt. In futuro aūt tp̄e eius pul-
critudo ⁊ ordo apparebit. j. Joh. iij. Karissimi
filij dei sumus. sed nōdum apparuit q̇d erimꝰ
cum aūt apparuerit siles ei erimꝰ. Phi. iij. Re
formabit corpus humilitatis nr̄e. ꝯfiguratū
cor. cla. sue. ¶ Secundo p vineā eccl'ia desig̃
tur rōne existēne. q: tota virtus vitis et boni-
tas in vuis apparet et nō in frond. hꝫ. Sic to-
ta virtus ecclesie est in opibꝫ caritatis. et nō in
folijs verboꝝ et vestimētis ouiū et religionū.
Math. vij. Nō om̄is hō q̇ di. mi. do. do. in. re.
ce. s; q̇ f. vo. pa. m. Jac. ij. Ostēdas mihi fideꝫ
tuā et opibꝫ tuis. Uñ illa ficulnea q̄ nō habe
bat nisi folia. maledicta ē a xp̄o. vt pꝫ Math.
xxj. Quidā in eccl'ia dei habent solum verba
et non facta. Quidam nec verba nec facta. s;
solam vestes sanctitatis. qui sunt amputandi
et in ignem mittēdi. Jo. xv. Om̄em palmiteꝫ
in me nō ferentē fructum tol. e. Ille ergo ē ve
rus palmes istius vinee. quando in ea vue re-
spondent frondibus et frondes vuis. i. facta
verbis et habitui. et verba et habitus factis.
Osee. x. Uitis frondosa israhel et fructꝰ ade
quatus est ei. ¶ Tercio p vineam eccl'ia desi
gnat. rōne p̄cidentie. q: sicut vitis precisa ad
nullum opus est apta nisi ad ignem. sic palmi
tes ecclesie. i. fideles si p peccatum a xp̄o preci
dent nihil valent vltra nisi ad ignem inferni
ꝓijciant. Ezech. xv. Fili hominis quid ḋ ligno
vitis ex om̄ibꝫ lignis nemoꝝ nunq̇d tolletur
de ea lignū vt fiat opꝰ. Quasi dicat nō. Uñ
subdit. Etiam cū esset integrū nō erat aptum
ad opus. Unde sicut palmites dum herent
viti oībus lignis sunt meliores. et p̄cise a vite
viliores. sic fideles ecclesie dum xp̄o adherēt
p fidei stabilitatem om̄ibꝫ alijs nationibꝫ sūt
meliores et digniores. et p̄cisi p peccata mor-
talia peiores. Eccl. ix. Melior est canis viuus
leone mortuo. Mat. v. Si sal euanuerit ad ni
hilum valet vltra. nisi vt mittatur foras et cō
culcetur ab hominibꝫ. ¶ Quarto per vineam
ecclesia designatur ratione putationis et coli-
gantie. quia sicut vinea deuastatur nisi pute-
tur et liget et vertitur in labruscas ⁊ ascendūt
sup eam vepres. sic ecclesia dei nisi purget a
vicijs et tyrānis et ab hereticis. q̇ exterminant
eam deuastat et cōsumit et ascendūt sup eaꝫ
vepres. i. hereses et pcā. ysa. v. Nūc ostēdaꝫ
vobis q̇d faciā vinee mee. Et subdit. Nō pu
tabit et nō fodiet et ascendēt sup eaꝫ vepres
et spine. et iō oportet eā purgari. Lu. iij. Cuius
ventilabrū in manu sua et purgabit aream su
am. De hac vinea dñs multū cōqueritur. quia
cū ita diligēter plātauerit eam. nā vt d. Ber.
hec vinea est plātata in manu dei redēpta sā-
guine xp̄i. irrigata verbo veritatis dei ꝓpaga
ta grā ⁊ virtutibꝫ. et fecūdata spūssancti donis.
tamē om̄es vuas magnas asportat dyabolꝰ
⁊ ip̄e nō nisi racemos colligē potest. Miche.
vij. Factus sum sicut q̇ colligit racemos in autū
no vindemie. Ista vinea est figurata p vi-
neam quā noe plātauit. et bibēs vinū eius in-
ebriatus ē et nudatus in tabernaculo suo. vt
patꝫ. Gene. ix. Filius enim dei amore istius vi
nee inebriatus est. et sicut ebrius in cruce nu-
datus. Ad istam vineā misit dñs erudítores
et custodes hora prima. sive mane qd̄ fuit ab
adā vsꝫ noe. q̇ fuerūt abel et enoch ⁊ m'lti alij
Silr hora tercia. q̇ fuit a noe vsꝫ ad abraā q

fuerũt noe et tres filij eius et iob et multi alij. Similiter hora.vj.que fuit ab abraam vsq; ad moysen.qui fuerũt abraã z.xij.patriarche Similiter hora.ix.q̃ fuit a moyse vsq; ad xp̄m q̃ fuerũt moyses et om̄es pphete. Sili'r hora xj.que est a xp̄o vsq; ad finẽ mũdi.qui fuerũt apostoli et discipuli xp̄i et om̄es p̄dicatores ĩ nouo testamẽto q̃ mercedẽ plenã receperunt et primo denariũ dei effigiatũ in carne hũana sc3 xp̄m qui ẽ imago dei.ipi cognouerũt et receperunt. Joh.xvij. Et ipi cognouerũt z crediderũt vere q2 tu me misisti. Et ideo xp̄c dixit eis. Beati oculi qui vi.q̃ vo.vi. Lu.x. Latroni etiã de cruce qui ĩ hac vltima etate veñit primo dictũ ẽ q̃ om̄ib; alijs priorib;. Hodie mec.er.in padi. Lu.xxiij. Et nota q multum reprehendunt qui hac vltima etate: in qua nos sumus ecclesiã dei p verã fidem et opera bona non ingrediunt. Et hoc pter tria. ¶ Primo q2 magna vt' emanat a passiõe xp̄i ad intrandũ et psistendũ et laborãdũ ĩ vinea Lu.vj. Uirtus de illo exibat. Et ideo aplus di. Om̄ia possum ĩ eo q me cõ. Joh.xvj. Confidite q2 ego vici mundũ. ¶ Secundo q2 intrantes hanc vineã modicũ laborãt et statim remunerãtur. Antiqui patres p multũ tp̄s.s. p octingentos aut sexcẽtos annos laborauerũt.et tarde remũerati sunt.sc3 in morte xp̄i q̃ mortuus ẽ.xj.hora.i.vltima etate mũdi. Sed nũc modicũ laborare oportet et statim quiescimus recipiẽtes denarium felicitatis eterne Eccl'.ij. Modicũ laboraui et inueni mihi multam requiẽ. ¶ Tercio q2 via ẽ illumiata z abbreuiata. Nam oli pp' magnaz guerrã via q̃ ducit ad celum ibat p infernũ et tenebras et faciebat magnũ circuitũ.nũ vadit z ducit ad celũ recto tramite. Mat.iij. Penitẽtiam agi. appropi.em̄ re.c. ¶ Nota etiã q hãc vineã dñi quatuor deuastãt et impugnãt. Primo versutia hereticoz q̃ falsa expositõe scripture z pestifero dogte eccliaz totã corrũpe nitũtur. Cant.ij. Capite nob vulpes puulas q̃ vineã nr̃am demoliunt. Tales em̄ debẽt oc cidi.sunt em̄ mẽbra putrida totũ corp' ecclesie corrũpentia. Secũda pssura tyrãnorum. Ps. Extermiauit eã aper de silua. Isti apri freqũẽter eccliam ad solitudĩez reduxerunt. vt d. Aug. Et nisi fuisset mañ dei retẽta oĩno pisset. ¶ Tercio supbia platoz q̃ q̃tidie per malũ exemplũ.vineã istã.sc3 ecclesiã deuastãt Hiere.xij. Pastores multi demoliti sunt vineam meam. Ista supbia ex magnis diuitijs que in ecclesia dei sunt causatur. Ualde em3 dilatatũ est patrimoniũ crucifixi et vtinaz ad salutem et non ad pniciẽ. Quarto abundãtia peccatoz. ¶ Unde iezabel peccatrix vineam naboth dissipauit.vt patet.iij. Reg.xxj Tot em̄ mala in ecclesia dei.tam in clericis q̃ in laycis abundant q non videtur iam vinea esse domini sed dyaboli. Et remota fide magis videtur vinea domini plebs saracenoz3 q̃ xp̄ianorum et intantũ abundant in ea mala q videtur dñs ipam non custodire.sed ea3 totaliter reliquisse. Osee.iiij. Homicidiũ furtum adulteriũ mendaciũ inũdauerũt. et sanguis sanguinẽ tetigit. Secũdo p hanc vineam penitentia designat'. Et ideo hoc sacro tempe q̃d vocat' septuagesima ecclesia h' euãliũ legit in quo cantica laudis omittit.scilic3 te deum laudamus.all'a.gl'ia in excelsis.et lamẽta penitẽtie incipit assumere d. Circũ.me ge. mor.zc. Et tres magnos peccatores hodie legit sc3 dauid in pĩcipio misse. qui peccauit peccato luxurie. Paulũ in ep'la qui peccauit peccato supbie. Et math.ĩ euãgelio qui peccauit pc̄to auaricie.ad que tria peccata om̄ia pc̄ta reducũt'.vt null' quãtũcũq; pc̄toz vel in quocũq; genẽ pc̄toz diffidat ad penitẽtiã accedere. ¶ Designat' etiã penitẽtia p vineã pp' quatuor.sc3 rõne mãsionis. rõne resecationis et ligatõis.rõne plantatõis et rõne letificatõis. Primo p vineã designat' penitentia rõne mansionis.q2 sicut vinea nõ facit fructũ nisi palmites mãserint in vite.ita penitentia non facit fructũ nisi p fidem et caritatem penitẽtes manserint in xp̄o. Joh.xv. Sicut palmes nõ potest facere fructũ nisi manserit ĩ vite.sic et vos nisi in me mãseritis. Et ideo multi saracenoz et iudeoz et hereticoz plures vivunt et penitentiã agũt.et q2 nõ sunt xp̄o iũcti per fidẽ nõ fructificãt. Et multi xp̄ianoz3 faciũt similiter penitentiã suam.et quia nõ sũt xp̄o p caritatem cõiuncti denariũ non merentur. Secũdo rõne resecationis et ligatõis quia nisi vinea putetur et liget' et fodiat': dissipatur.et vertit' in labruscas. Sic oportet q penitens vicia resecet p puram cõfessionez.et abijciat superflua p elemosinaz largitionem et ligetur ad paxillum crucis per ipius virtutis inhabitationem. Gal.ij. Christo confix' sum cruci. Quia de cruce exit mirabilis virt' ad penitentiam agendam.omnia amara dul-

corans. Quod figuratum fuit in ligno quod dominus in aquas marath mitti iussit. vt ptz Exo. xv. Itez oportet q fodiat. qd penitens facit dum euellit ab anima virulentiā malarū cogitationū. vt dum remouet a se terrena desideria et stat sequestratus ab omi consortio malo. qr cū sancto san. eris. vt d. Ps. Tercio rōne plantatōnis qr vinea plantata ī latere montis in paucitate terre melius vinum facit q̄ plantata in planicie ī terra pingui. Sic penitētia debet fieri in mōte cōtemplatōnis: et spūs pauptate et nō in mūdo lutoso ⁊ abūdantia tempalū. In cui⁹ exemplū xp̄c acturus penitētiā desertū intrauit. ¶ Quarto rōne letificatōnis. qr sicut de vinea exprimit' succus scz vinū qd letificat deū et homies. sic de penitentia. Lu. xv. Gaudiū est in ce. su. v. pe. pe. ag. A: Ad hanc vineā. scz penitentiā deus quosdā mittit mane. i. hora prima hoīs vel etate que vocat' puericia que durat vsq ad. xv. annū. qr sicut sol mane nō est clarus. s; vaporibus circūdat' et pui valoris. sic etas puerilis. In hac hora vel etate misit iohēm baptistam. Nicolaū et beatū dn̄icum et multos alios. qr ī cunabulis ceperūt agere penitentiā qbus deus pmisit vitam eternā. Prouer. viij. Qui mane vigilauerint ad me inuenient me. Item quosdam mittit hora tercia. que vocat' adolescentia. q̄ durat a. xv. anno vsq ad. xxx. annum. quia sicut sol hac hora semp ascendit sic homo. In hac etate vel hora misit iohannem euangelistam. sanctū petruz. sanctū paulum. sanctū franciscū. et alios multos. Itē q̄sdam mittit hora. vj. que vocat' iuuent⁹. q̄ durat a. xxx. anno vsq ad. xlv. quia sicut sol hac hora videt' figi et stare. sic homo in hac hora. i. etate figitur et solidat'. In hac horā vl' etate misit beatū petrū. et beatū arsenium romanum: qui fuit magnus miles et multos alios. ¶ Item quosdā mittit hora nona. que vocatur senect⁹. que durat a. xlv. anno vsq ad sexagesimū quia sicut sol hac hora semp descēdit. sic homo hac etate incipit deficere. et vires ipius ⁊ sensus debilitant'. In hac hora misit illū latronē de quo fert'. q dū semel vidissz capillos suos canos dixit. Hec etas nō ē latrocinia exercendi. sed penitentiā agendi. Et cōuersus magnā penitentiaz egit. Sic homo prudens semp debet statum suum cōsiderare Eccl. xxj. Oculi stultorū in finibus terre. sapiētis aūt oculi in capite suo. Multi semp querūt noua de mundo et vana est ⁊ non considerāt caniciem et rugas suas. Item quosdam mittit hora. xj. scz vespere que vocatur senium q̄ durat a sexagesimo āno vsz ad mortē. Quia sicut sol tunc oīno incipit deficere. et nulli⁹ caloris esse. sic ista etas. Et hec etas vltima hora vocatur siue in sene siue in iuuene. In hac hora vel etate veniunt oēs illi qui vere penitent et cōuertunt' in morte. Et nota q frequēter accidit q qui hac nouissima hora veniunt. prius remunerant' et denariū felicitatis ppetue recipiunt. q̄ illi qui in prima hora vel etate penitentiam agere ceperunt. Prius em̄ remuneratus est latro de cruce q̄ petrus vel iohānes: quia frequēter accidit q illi qui tardius veniunt feruentius opantur et pl⁹ ī modico tempe merētur q̄ alij in multo. qr deus non pensat q̄ntum. sed ex q̄nto affectu. Unde illa vidua q̄ misit duo era minuta in gazophilatiū pl⁹ misit vt xp̄c dixit oībus Sene. Faciamus illud quod in itinere fieri solet vt qui tardius exierunt velocitate recompēsant moram. Et nota q sunt reprehēsibiles qui saltē in hac hora penitentiam non assumunt quia penam et seruitutem merentur eternam. In cuius figura mandatum fuit in lege Deutro. xv. q seruo qui. vij. anno. i. vij. etate nolebat egredi seruitutē debebat subula pforari auris. et sic ineternū pmanebat seru⁹. Itē valde rephendēdi sunt q̄ vsq ad horā vespertinā differūt vineā penitētie intrare. qr in illa etate non possunt penitentiam agere et volunt q illa etas portet onera toti⁹ vite. ¶ Hic cadit exemplum illius militis qui ibat in sardiā ad seruiendū iudici arboree cum quinq equis quorum quatuor vendidit pisis et preciū viuendo voluptuose cōsumpsit. postea sup qntū posuit totā sarcinā. et desup ip̄e ascendit q̄ pondus ferre nō sustinēs crepuit ī plano portus. Tales solū feces volūt dare deo. et totuz vinū bibūt. Hic cadit exemplū de illo filio q̄ habebat vegetē vini. et patri pluries de vino petenti noluit dare nisi vltimo de fece. In q̄libet ergo etate deus p suā misericordiā q̄tidie multa milia ad vineā penitētie mittit. vt null⁹ in aliqua desperet etate. Et ideo oēs in quacunq etate debem⁹ vineam penitētie intrare Et sic patet primū. ¶ Secūdo hūane pigricie ocium redarguit' cum dicitur. Quid hic statis tota die ociosi. i. toto tēpore vite vr̄e p̄sentis. que respectu alterius vite vna dies est

immo minus q̄ vnum momentū. qđ tp̄us ita
modicū et parū cōcessum ē nobis ad laboran
dum. vt laborare non recusem⁹. Ubi nota q̄
per totū officiū et in epistola ⁊ in euāgelio mo
nemur ocium fugere. et labori bonoꝝ operuꝫ
intendere. Ad qđ faciēdū inducimur ex octo
B. Primū est natura. qꝛ ad hoc nascimur
vt laboremus. Job. v. Homo nascit᷑ ad la-
borem. Etiam in statu innocētie homo labo-
rasset. Gene. ij. Tulit eñ deus hoīem et posu
it eum in paradisum voluptatis vt operaret᷑
et custodiret illum. Cuius ī statu illo ille labor
nō erat homī penosus. sed delectabilis. P⁹
peccatū aūt datus est homī in penā. Geñ. iij.
In sudore vul. t. ve. pa. t. ❡ Secūdū est crea-
tura. Om̄is eñ creatura laborat et non ociat᷑
q̄diu voluit᷑ vita presens. Nam de angelis
dicit aplūs Hebre. j. Om̄es sunt admistra-
torij sp̄ūs in ministeriū missi. De celo v̄o lu-
na sole et stellis pꝫ ad oculū. qꝛ quotidie mo-
uent᷑ et peragunt officium sibi iniunctū. Om
nia etiā mouent᷑ elementa. ac etiā terra licet n̄
locali. sed alteratōnis motu. Om̄ia etiam ani
malia cū labore victū sibi vendicāt. Prouꝰ. vj
Uade ad formicam o piger et cōsidera vias
eius. Unde de apib⁹ dr̄. q̄ nō patiunt᷑ ocio-
sam in cōgregatōne viuere. Terciū ē locus
Non sumus eñ in loco illo: tanq̄ꝫ in loco qui
etis. sed laboris. Est eñ mūdus iste quidam
campus laboris. vbi agricole laborāt. et tyro
nes pbant᷑. Michee. ij. Surgite abite qꝛ non
habetis hic requiem. Jo. xvj. In mūdo p̄ssu-
ram habebitis. ❡ Quartū ē tēpus qꝛ totum
tp̄s p̄sens cōcessum ē ad laborādū. et bñ ope
randū et merendū. Gal. vj. Dum tp̄s habē⁹
operemur bonū ad oēs. Eccl. ix. Qđcunqꝫ
pt̄ manus tua facere instant᷑ operare. Sene.
Om̄ia aliena sunt tantū tp̄us nr̄m est. Tur-
pis aūt est iactura q̄ per tēporis negligētiam
fit. qꝛ irrecuperabilis ē. Quītū est rōis or-
do. Hic est eñ rōis ordo ī tota creatura. vt q̄
vult quiescere p̄rio laboret. qꝛ om̄is creatura
mō laborat et postea quiescit hoīe quiescēte.
Et ideo om̄is creatura parturit et ingemiscit
vsqꝫ adhuc. quietē hoīs expectās. vt dr̄ Ro.
viij. Et de deo etiā dr̄. q̄ sex dieb⁹ operat⁹ est
die septima requieuit. Gene. ij. Unde lucifer
qui prius voluit sedere q̄ mīstrare d. sedebo
in mōte testamēti in latere aqlonis. ysa. xiiij.
p̄iectus est de celo et labori penoso et infru-
ctuoso est imperpetuū deputatus. Similiter
hoīes qui illū imitāt᷑ et puertūt ordinē dei. vt
prius velint sedere q̄ ministrare vel laborarē
pcipiuntur ad laborem inutilem et penosum.
Ps. Laborabit in eternū et viuet adhuc in
finem. ❡ Sextum est exemplū xp̄i qui fact⁹
est homo. et ī laborib⁹ malus a iuuētute sua
fuit vt daret nobis exemplū laborādi. Psal.
Pauper sum ego: et in laborib⁹ a iuuentute
mea. Qui etiā ad laborandū nos inuitat di.
Ite et vos in vineā meam ⁊ qđ iustum fuerit
dabo vobis. Et ideo nemo pt̄ dicere. nemo
nos cōduxit. Jo. xv. Si nō venissem et eis lo
cutus fuissem peccatū nō haberēt. Nunc aūt
excusatōem nō habēt. ❡ Septimū ē modic⁹
labor: et magnū premiū. qꝛ quilibet denariuꝫ
accipit. Bern. Labor meus vix ē vni⁹ hore
et si amplius est non sentio p̄ amore. j. Cor. ij.
Qđ oculus nō vi. n. au. au. n. ī. cor. ho. asc. que
p. d. di. se. Octauum est multoꝝ maloꝝ fuga
qꝛ qui ociū sectat᷑ ī mlt̄a mala incidit. Prouꝰ.
xxj. Desideria occidūt pigrum. Noluerūt ei
quicq̄ꝫ manus eius opari tota die cōcupiscit
et desiderat. Eccl. xxxiij. Multam maliciā do
cuit ociositas. Ezech. xvj. Hec fuit iniqtas
zodome sororis tue saturitas panis et vini ⁊
ocium. Sed quomodo peccatores dicuntur
ociari cum ipsi dicant in inferno. Lassati su-
mus in via iniquitatis Sap. vj. Et dicendū
q̄ ipsi multum laborant et euiscerāt se et con
sumūt vt aranea et circūeunt mare: et aridaꝫ
Hiere. ix. Ut inique agerent laborauerunt.
Sed p tāto labor eoꝝ dicit᷑ ocium. quia fru-
stra est. Quia sicut hō per ocium nihil cōseq̄
tur. ita ipsi ex labore eoꝝ nihil boni cōsequūt᷑
Sap. v. qđ nobis pfuit supbia et diuitiarū
iactātia qđ cōtulit nobis. Et sic pꝫ secūdum.
❡ Tercio diue retributōis magnificētia de-
clarat᷑ in denarij collatōe q̄ fuit excedēs mer
ces sup merita singuloꝝ: tam q̄ venerūt d̄ ma
ne sic̄ qui venerūt de sero. Ro. viij. Non sunt
cōdi. pas. huius tp̄is ad futurā glo. q̄ r. in no.
Et hoc ē qđ ait. Cū aūt sero factū eēt ⁊c. Ubi
nota q̄ duplex ē sero. s. generale oim. qđ est fi
nis mūdi. et pticulare vniuscuiusqꝫ qđ ē mors
In vtroqꝫ aūt sero dn̄s seruis suis mercedeꝫ
reddet: qꝛ ī pticulari retribuet mercedē q̄tuꝫ
ad aīam. in vniuersali q̄tum ad corp⁹. qꝛ ī il-
lo sero vniuersali erim⁹ beati in corpe ⁊ aīma
Dominus vinee ē deus pater qui vineā san-
cte ecc̄ie plātauit. ysa. Uinea electa mea ego
te plantaui. Michee. xx. Hō erat paterfami-

lias qui plātauit vineam. Procurator dei pa
tris et istius vinee est christus ſm qd̓ homo
cui pater om̄ia dedit in manus Mat.xj. Om
nia mihi tradita sunt a patre meo. Ip̄e ergo
habet et punire. et remunerare viuos ⁊ mor-
tuos. Act.x. qui cōstitutus ē a deo iudex viuo
rum et mortuoꝝ. Est ergo xp̄c nr̄ iudex vt di
ctum ē q: nos iudicabit. Item est nr̄ ꝓcura-
tor q: om̄ia nobis ꝓcurauit. Ro.viij. Q̄uo
nō cū il.o.bo.no.do. Item est noster aduoca-
tus. q: cām nr̄am suscepit. et semꝑ ꝓ nob̄ de-
um interpellat. j. Job. j. Aduocatū habemus
apud pa. hiesum xp̄z iu͠s. ⁊ ip̄e est. ꝓꝓ. ꝓ pe.n.
Itez nostre mercedis est retributor vt hic pꝫ
Joh.x. Ego vitam eternā do eis. Dat ergo
om̄ibꝫ seruis suis denariū. i. seip̄m qui ē dena-
rius dei patris et beata vita animarū vt dicit
Aug. genesꝭ.xv. Ego merces tua magna ni-
mis. ¶ Significat̄ ergo felicitas eterna
ꝑ denarium quintuplici rōne. Primo ratōne
imaginis. Nam in denario q olim dicebatur
denarius erat imago regis. Felicitas aūt hūa
na est deitas et hūanitas. Xp̄c em̄ qui est ima
go dei p̄ris ⁊ deus hūanatꝰ est beatitudo nr̄a
Nam cognoscere xp̄m inq̄ntū deus est et in-
q̄ntum homo. est vita eterna. Jo.xvij. Hec ē
vita eterna vt cog. te so. ve. de. et quē mi. ihm
xp̄m. Est ergo xp̄c denarius p̄ris in quo ip̄m
habendo et vidēdo cōsistit beatitudo nostra
qui q̄uis om̄ibꝫ detur tamē vnus alio clarius
videbit. et ꝑfectius possidebit ſm differentiā
meritorū. Sicut om̄es stelle illuminantur a so-
le sed vna magis illumiatur. alia. j. Corin.xv.
Stella differt a stella in claritate sic ⁊ resurre
ctio mortuoꝝ. Corpus aūt magis erit clarum
ex maiori gl̄ia aīme. Unde differentia clarita
tis corporū ex differentia glorie animaꝝ cau
sabitur. ita q̄ in ip̄a claritate maiori corporū
cognoscetur maior gl̄ia animarū. Et sic vna
erit gloria omnuū. et de eisdem scꝫ de euasione
mali et de adeptione boni. Et q̄tum ad oīa
hec erunt pares. Et hoc ē qd̓ h̄ dicit̄. Pares
illos nobis fe. Sed illam gloriā nō om̄es eq̄li
ter ꝑticipabūt vt dictū est. ¶ Secūdo ratōe
valoris. Denarius em̄ dr̄ a decē. q: oli decem
ꝑuulos valebat. Uita aūt eterna ꝓ obseruati
one decē p̄ceptoꝝ dat̄. Mat.xix. Si vis ad vi
tā ingredi serua mādata. Ip̄a ergo obserua-
tio decē p̄ceptoꝝ gratia informata valet de-
narium regni celestis. Quia vt dic. Aug. Re
gnū celoꝝ tantū valet quātum habes. Ho-
mo aūt gratia dei adiutꝰ seruat p̄cepta. ergo
regnum dei meretur. Tercio rōne literarū
Sunt enim litere in denario exprimētes no-
men regis ꝑ quas scientia designat̄. sic ⁊ ī de-
nario vite beate erit scientia oīm rerum. quia
in ip̄o deo cognoscemus deum et om̄ia alia. j.
Corin.xiij. Nunc cognosco ex ꝑte tunc autē
cognoscam sicut et cognitus sum. Uidemus
em̄ nunc ꝑ speculum in enigmate. tūc aūt facie
ad faciem. Greg. Quid est quod nesciant q̇
videntem om̄ia vident. ¶ Quarto ratōe suf
ficientie quia in denario est omnis sufficiētia
corporalis vite: que emi potest. Eccl̄s.x. Pe
cunie obediunt omnia. Sic in denario regni
erit similiter sufficientia et superabundantia
omnis boni. Exo.xxxiij. Ostendā tibi om̄e bo
num. ¶ Quinto rōne figure rotunde in quo
non est finem vel principium inuenire. Sic il-
la vita beata que est deus non habet principi
um nec finem. ¶ Et quicunqꝫ vitam beatam
semel habuerit perpetuus efficietur in ipsa.
Joh.vj. Omne quod venit ad me non ei. fo.
Et sic patet tercium. ¶ Quarto fraterne fe-
licitatis inuidentia subinfertur. quia primi vi-
dentes q̄ vltimi acceperūt singulos denarios
et ipsi non amplius acceperunt murmurauē-
runt. non aduersus procuratorem. sed aduer
sus patrēfamilias: dicētes. Hi nouissimi vna
h. fe. et pares illis. no. fe. qui ꝑt. p. di. et estus.
Sed cum boni nunq̄ꝫ murmurent de omnibꝫ
que deus facit sed dicunt cum iob. dominus
de. do. abstu. sicut d. pla. i. fa. ē sit no. d. b. q̄uo
cum om̄es isti opa͛rij boni fuerunt q: oēs de-
nariū acceperunt. dicunt̄ murmurasse. ¶ D
Ad quod dicendum q̄ murmuratio ex mul-
tis potest accidere. Primo em̄ et ꝓprie causa
tur murmuratio ex motu impatientie. ex eo. s.
q̄ nō patient̄ sustinēt aliqui ea que deꝰ facit
sibi vel alijs siue bona siue mala. Sic filij isra-
hel in deserto nō patienter tulerūt ea: q̄ deꝰ fe
cit eis. et idō murmurauerūt. j. Coꝝ.x. Neqꝫ
murmurauenitis sic̄ quidā eoꝝ. Et talis mur
muratō nō est int̄ sanctos vt dictū est. Greg.
Regnū celoꝝ nullꝰ murmurās accipit. et nul
lus q̄ accipit murmurare pt̄. ¶ Secundo pt̄
causari ex longa expectatōe et cordis suspira
tōe. et ista fuit ī antiq̄s patribꝫ. Greg. Accipi
entes murmurabāt. q: antiq̇ p̄res ī infernū de
scēdētes a gl̄ia dilati sunt. q̄si ergo post mur-
muratōꝫ denariū accipiūt qui post longa tp̄a
inferni ad gaudia regis ꝑuenerūt. ¶ Tercio

potest causari ex admiratione diuine clementie. Talis murmuratio quã est int sanctos viros. qui videtes q deus tam copiose remunerat et citius aliquã remunerat tard venientes. q3 sibi longo tempe seruiêtes. quodãmodo murmurant. dei sup hoc liberalitatê et misericordiam admirãtes. Sic petrus murmurare potuisset q latro citius eo ad regnũ puenisset. Et de tali murmuratione intelligi potest qd hic dicit. Quarto potest causari ex ãmiratione diuine patiêtie. Et hanc etiã habent sancti viri qui videtes malos in hac vita florere quodãmodo murmurant. dei sup hoc patientiam admirãtes. Hiere. xij. Quare via impiorum psperat. bene est omibus qui puaricant: et inique agunt. Abac. j. Quare respicis contemptores tacens cõculcãte impio iustiorê se. Uel dicendũ. q murmurauerũt. i. murmurare potuerũt. qr nõ omis similitudo currit quatuor pedibus. Crisostomus. Non aũt oportet ea que i pabolis sunt ?m totum qd dicit inuestigare. sed intentõz xpi quã cõposita ê intelligê et nihil vltra scrutari. Nõ ergo inducit hoc vt ondat aliqs inuidia morsos. sed vt ostêdat hos in tãto positos esse honore. qd inuidiam aliis potuit generare. Et sic patet quartũ. Quinto psumptõis audacia reprimit et desperationis subleuat deiectio in pabole adaptatõne qr sic erũt primi nouissimi. iudei. qui prio ad hanc vineã sunt vocati erũt nouissimi in laboratõe et p cõsequês in remũeratõe. qr vltimo cõuertent. et nouissimi scz gêtiles q nouissima hora in hanc vineã intrauerũt erũt primi i regno. Non tamê omes qui ad hanc vineã vocant. neqz omes i ea laborãt recipiãt denariũ regni qr multi sunt vocati ad fidê et pniam. pauci vero electi ad regnũ. Multi sunt electores epoz et alioz dnoz. et pauci sunt episcopi et potestates respectu alioz. Sic debet intelligi hoc exemplũ de filiis israhel qui p moysen sũt vocati ad intrãdũ trã pmissiois et fuerũt vltra sexcêta milia et nõ intrauerũt nisi duo scz caleph et iosue. ex q magnus tio? dz inc?ti nob. et debêt niti de illis paucis electis eê. Et aũt qd di. Erũt primi nouissimi. et nouissimi primi tripl? pt intelligi. Et. Prio vt nouissimi i oculis suis sint primi et maximi in oculis dei. Et hoc verũ est. qr humilitas est que exaltat. j. Reg. xv. Nonne cum paruulus esses in oculis tuis. caput in tribubus israhel factus es Lu. xiiij. Omnis qui se exaltat humiliabitur. et qui se humiliat exaltabit. Et ecõuerso qui sunt primi et maximi in oculis suis sint minimi et nouissimi in oculis dei. Quia qui se exaltat humiliabitur vt ibidem d. Lucas. Secundo vt nouissimi in iudicio hoim sint primi in iudicio dei. Quia homines vidêt que foris patent. deus autem intuetur cor. j. Reg. xvj. Et ideo frequenter aliter iudicat deus qz homines q itima aspicit. Et iõ ecõuerso primi i iudicio hoiz sint nouissimi i iudicio dei. Tercio vt dictum est. scz qui primo venerũt vltio remunerent. et qui vltimo venerũt prio. Cuius ratio potest esse duplex. Prima que dicta ê scz q illi qui tardius veniũt feruentius operãtur. Secũda est sola gratia et voluntas dei. q tangit in litera cũz dicit. An oculus tuus nequã ê qr ego bonus sum. nõ licet mi. qd volo facere. Quia vt di. apl?us Ro. vj. Gratia dei vita eterna. Cuz ergo gratia nõ supponat meritum. alis gratia nõ esset gratia. vt d. apls ibidem. et vita eterna detur gratis. ergo nouissimi possunt esse primi. et primi nouissimi. quia vt dicit apl?us ibidem. Non est volentis. neqz currentis sed dei miserentis. Et sic patet quintum.

De epistola Sermo. xxvij.

Nescitis q hi q in stadio currũt omes quidez currunt. sed vnus accipit brauium. j. Cor. x. Cõsuetudo ê aliquaz terraz q tpe isto currere faciũt brauiũ et in aliquibus terris agoniste frequêtant agones armati scutis galeis et baculis ligneis et agonisant i plateis et viis. Eccl?ia aũt isto sacro tpe septuagesime incipit p lamêta pnie ad brauium et ne felicitatis velocius currere et i agone spũs fortius dimicaẽ. Et iõ hoc tpe facit legi quãdã epl?az pauli in q btus paulus sub silitudie currêtũ brauium et agonisantũ i plateis nos hortat vt ad brauiũ supne vocatõis cũ firma spe pcipiêdi curramus. et i agone spũs 9grue dimicemus nõ q licitũ sit pdicta etiã 9spicere nedũ facere. Et sic xpe prudentiã villici iniqtatis allegauit. sic apls prudêtê actũ illoz allegat: vt i eo q prudent faciũt facta sua eos seqm prudent facta spũs faciendo. Mat. x. Esto pru. sic ser. Jn q quidê epl?a apl?s qtuor facit. Prio em sub similitudine currentiũ in stadio nos hortat vt sic curramus: q brauiũ regni celestis 9phêdê valeamus i principio epl?e. Secũdo sb silitudi-

ne agonistarum nos hortatur vt legitime certemus quatenus coronam glorie percipiamus. ibi. Omnis qui in agone contendit ab omnibus se abstinet. Tercio in predictis duobus se adducit in exemplum vt ipsum inspicere valeamus. ibi. Ego sic curro non quasi etc. Quarto multa beneficia antiquis patribus prestita reducit ad memoriam nostra beneficia figurantia propter quod fiducialiter currere et secure possumus dimicare in .x. ca. ibi. Nolo autem vos ignorare fratres quod patres nostri omnes sub nube fuerunt. Primo ergo sub similitudine currentium in stadio hortatur nos vt sic curramus quod brauium regni celestis accipere valeamus. Et hoc est. Nescitis quod hi qui in stadio currunt .i. octaua parte miliarij. Stadium enim est octaua pars miliarij. Miliarium autem constat ex passibus mille. Passus autem continet quinque pedes. Et sic stadium continet passus centum .xxv. Et dicitur statum fuisse institutum ab hercule vt tantum curreretur sub spe adipiscendi premium aliquod in fine cursus. et daretur ei qui citius peruniret. Ipse autem hercules vno anhelitu tantum spacium pertransibat. Et dicitur stadium a stando quia tunc hercules stabat. In tali ergo stadio omnes qui conueniunt vt accipiant premium in fine cursus reddendum omnes currunt ad finem stadij sed vnus qui melius omnibus currit et vsque ad finem pertingit accipit brauium .i. premium cursus quodcunque sit illud. non est vbique equale spacium quod statuitur ad currendum. Posita similitudine adaptat d. Sic ergo vos currite vt comprehendatis premium. scilicet cursus vestri. quod est denarius regni celestis. qui vt in hodierno euangelio habetur datur omnibus qui in vinea penitentie perseuerant. Unde non est sicut brauium quod solum vni tribuitur sed omnibus qui vsque ad finem currunt plenissime elargitur. In hoc ergo est similitudo: vt si volumus brauium eternum recipere vsque ad finem cursus curramus. quia solum sic currenti attribuitur. Circa hoc primum membrum tria ad edificationem nostram videamus scilicet qui sunt equi ad hoc brauium currentes quod sunt necessaria ad bene currendum et que nos mouere debent ad bene currendum. ¶ Primo videamus qui sunt equi ad hoc brauium currentes omnes enim currunt quia omnes in fide sua credunt saluari sed vnus tamen populus. scilicet christianus accipit brauium ¶ Et dicendum quod sunt sex equi ad hoc brauium currentes sex populos significantes: et omnes frustra currunt preter vnum qui accipit brauium. ¶ Primus equus est pallidus. de quo dicitur Apoc. vj. Uidi et ecce equus pallidus et qui sedebat super eum nomen illi mors et infernus sequebatur eum. Et iste signat genus iudeorum quorum merces erat temporalis abundantia quam pallor designat. ysa. x. Si audientis me bona terre co. Quia omnes moriuntur ad inferos descendentes. et ideo ad brauium nequeunt peruenire. sed mors vel infernus sequitur eos. De quorum numero sunt omnes christiani qui pro terrenis deo seruiunt. Ps. Confitebitur tibi cum bene. ei. Jo. vj. Queritis me. quia manducastis ex panibus meis de quibus dicitur Mat. v. Amen dico vobis re. mer. s. ¶ Secundus est equus emissarius de quo dicitur in Ecclesia. Equus emissarius sic et amicus subsannator sub omni supra sedente hinnijt. Iste significat genus saracenorum quorum vita tota est in luxuria delicijs corporalibus et huiusmodi currunt quia dicunt in alia vita homines plures vxores habere et iuxta flumen lactis et mellis consistere. et ideo brauium non accipiunt felicitatis eterne. de quorum numero sunt omnes christiani quorum deus venter est. qui in corporalibus delicijs finem suum constituunt Eccs. vj. Omnis labor hominis in ore eius. Tercius est equus rufus Apoc. vj. Et exiuit alius equus rufus et qui sedebat super eum datum est ei vt sumeret pacem de terra et vt inuicem se interficiant: et datus est illi gladius magnus. Iste significat genus tartarorum propter magnam effusionem sanguinis quam fecerunt. quibus magnus gladius est largitus ad seipsos et alios interficiendum et pacifice super totam orientalem plagam regnant. Isti inaniter currunt. quia de modo currendi nullam legem habent. sed quilibet currit sicut sibi placet de quorum numero sunt omnes christiani qui sub lege euangelij nolunt constringi. sed volunt viuere pro libito voluntatis. ¶ Quartus equus est niger. Apoc. vj. Ecce equus niger et qui sedebat super eum habebat stateram in manu sua. Iste significat genus hereticorum qui stateram dolosam habent in manibus dum verba euangelij et sacre scripture non ponderant recto modo. sed false exponentes que non intelligunt. et ideo sicut falsarij literarum et ponderum debent comburi. de quorum numero sunt omnes christiani qui falsa loquuntur et operantur. ¶ Quintus equus est varius qui est fallax ad salutem. Zach. vj. In quadriga quarta equi varij et fortes. Iste signat genus ypocritarum et falsorum christianorum qui sunt varij. quia sunt aliud interius et aliud exterius. et sub pelle ouina habent morsum caninum. Mat.

vij. Attendite a fal. ꝓp. qui ve. ad vo. in v. o. int. aũt sunt lu. ra. Isti videntᷣ currere sed nõ currũt et ideo braviũ non accipiunt. Isti sunt valde fortes ad nocendũ et decipiendũ. quia homĩes non cauent sibi ab eis. Sextus equꝰ est albus. Apoc. vj. Et ecce equꝰ albus. ⁊ se. sup eum habebat arcũ. et data corona. et exiuit vincens vt vinceret. et iste signat genꝰ veroꝝ xpianoꝝ qui omĩa vincũt et ꝑueniũt vsqꝫ ad bravium. et ideo coronanᷣ qui habent alba et candida vestiměta .i. opa. Eccl. ix. Omni tempe vestiměta tua sunt candida. Ro. xiij. Abijciamus ergo opa. te. et ind. ar. l. i. opa lucida. Isti soli accipiunt braviũ. Secũdo videamus que sunt necessaria ad bene currendum ita ꝙ bravium habeamus. sicut eñ legere ⁊ ñ intel. ẽ neg. Ita currẽ et nõ bñ currẽ ẽ op pdẽ [illegible] Et sciẽdũ ꝙ ad bñ currẽdũ qnqꝫ exigũᷣ ꝗ eᷣ exigunᷣ in cursu corpali et sũt necessaria. ¶ Primũ est fortitudo ꝑsone et cõgrua dispositio qꝛ nec cecus. nec claudus nec debilis vel infirmus bene currere pᷣ. Ita hõ debꝫ eẽ dispositus et sanꝰ in mẽte: ꝑ virtutes et graꝫ dei que disponũt et faciũt hoiem aptũ ad bñ currendũ. Extere natões nõ possunt currere qꝛ sunt cece et claude. nec mali xpiani. qꝛ sunt debiles et infirmi dei fortitudine et spũsancti donis carentes. Et ideo cũ via dei sit arta et difficilis nõ possunt ꝑ eam currere. Aug. Angusta est via que ducit ad vi. eᷣ. et ad ipaꝫ nisi dilatato corde nõ currᷣ. qꝛ iter virtutũ quo gradiunᷣ paupes xpi est amplũ spei fideliũ et si artũ sit infideliũ vanitati. Secũdum ẽ impedimẽtoꝝ remotio. Sunt eñ multa impedimẽta spũalr currere volentẽ. Et pcipue sũt duo. Primũ ẽ vinculatõ pctoꝝ. Catenatus eñ vt ẽ pctor nõ pᷣ currere. Prou. v. Iniqtates sue capiunt impiũ. et funibꝫ pctoꝝ suorũ cõstringiᷣ. Et iõ ꝑ verã cõtritõꝫ ⁊ ꝯfessiõꝫ optet ꝙ prio ab his vinculis absoluaᷣ qꝛ alᷣs nõ posset ꝑgere neduꝫ currere. Io. xj. Soluite eum et sinite abire. Hoc dixit xpc de lazaro ꝑ quẽ peccator desigᷣ. ¶ Scdm impedimtum ẽ onus tpaliũ. Nõ eñ onerarꝰ pᷣ velociter ambulaẽ nedũ currere. Berñ. Tu onustꝰ auro ⁊ argẽto putas te xpꝫ seq qui exultauit vt gigas ad currendũ viã. Et qꝛ illud onꝰ est onus aĩe ꝗ currere doꝫ igiᷣ hec alleviatõ doꝫ fieri intus in aĩa. vt aĩa nõ afficiaᷣ nec ꝯcupiscat tempalia que ꝗuis aliquis non habeat. sicat tempalia que ꝗuis aliquis non habeat. afficiaᷣ tamen et concupiscat ea habere ita ẽ oneratus ac si haberet. et qui non cõcupiscit nec afficitur est levis et aptus ad currendum ꝗuis tempolalia possideat. Et attẽde ꝙ cursor pcingit se et habet vestes curtas nõ defluentes in terram vt melius currat. sic spũaliter currere volentem opoꝛtet cingi per continentiam carnalis voluptatis. Lu. xij. Sint lũbi ve. pcin. Debet etiaꝫ vestes curtas hñe vt de tpalibus solũ accipiat necessaria. j. Thi. vj Habẽtes ali. ⁊ qbꝫ te. h. cõtẽ. simus. Quidã habent vestes muliebres pcenũ defluentes sicut viri effemĩati qui totaliter carnis voluptatibꝫ immergũᷣ et ideo currere nõ possunt vñ in huius figura mandatũ est in lege. Deutro. xxij. ꝙ vir veste femica indui ñ debẽt. Tercium qd̓ exigiᷣ ad bene currendũ vt braviuꝫ habeaᷣ. est velox cursus arreptio. vt cito hõ arripiat cursum. Nam in cursoribꝫ braviũ magna ꝑrogatiua est anticipare cursum. Ita spiritualiter cito incipere cursum maximũ bonũ est ad braviũ ꝑcipiendũ. Treñ. iij. Bonũ erit vi. cum pta. iu. dñi ab ado. sua. Multi sunt ꝗ dicunt. statim volo currere et semp vadũt se vertendo ⁊ nunꝗ currũt. Prou. xxvj. Sicut ostiũ vertiᷣ in cardine suo sic piger in lectulo suo. Eccl. xxxiij. Precordia fatui ꝗsi rota carri. Rota carri semp vertiᷣ circa axem neqꝫ ab axe vnꝗ sepatur. et silr ostiũ in cardine. Sic multi dicũt se velle recedere a mũdanis ⁊ nũꝗ recedũt. Quartũ est deviatõnis cautio vt currẽs a deviatõne caueat. qꝛ si modicũ deviat multũ errat. Nu. xx. Non ibimus ꝑ agros neqꝫ ꝑ vineas. neqꝫ bibeꝰ aquas de cisternis tuis. ꝫ via publica gradiemur neqꝫ ad dexteram neqꝫ ad sinistrã declinãtes. Quidã vadunt ad spectacula et ludos ⁊ ꝑ tabernas declinãdo ad dexterã mundi. Quidã ꝓ o seculi tristicia absorbenᷣ que mortẽ opatur. vt dic aplus. ij. Coꝛ. vij. Exẽplũ hꝰ habemꝰ i filijs israhel ꝗ circuierũt ꝑ. xl. ãnos i deserto. ⁊ viaꝫ quã in duobꝫ mẽsibꝫ facere debebãt distulerũt facẽ ꝑ. xl. ãnos. Ps. In circuitu ipij ãbulãt. Et iõ ꝗ ñ vult deviare vadat pꝰ xpꝫ ꝗ via ẽ. Io. xiiij. Ego sũ via v̓i. ⁊ vita. Berñ. Btũs ẽ dñe ihu ꝗ te hoiꝫ inᷣ hoies ꝯuersãtẽ obseruãs diligẽter ꝑ viribꝫ se ꝓbet imitatoꝛeꝫ tui. ¶ Quitũ ẽ cursꝰ cõtinuatio. Est eñ sola pseuerãtia heres glĩe et ñi. Mat. x. Qui pse. vsqꝫ i fi. hic sal. erit. In cuiꝰ figura mãdatũ ẽ i lege ꝙ semp cauda aĩalis debet i sacrificiõ offerri. Multi incipiũt feruẽter currẽ. sed nõ ꝯtinuãt

neq3 opus penitentie consummant. ꝛ ideo ni hil faciunt. Prouer. xviij. Qui mollis ē ꝛ dissolutus in opere suo frater est sua opera dissipantis. Mollis est qui cedit duris. et ideo qñ occurrit ei aliqđ difficile in opere incepto desistit: qđ tale est ac si illđ opus dissiparet. Cōtra qđ di. apl's. ij. Thi. iiij. Bonū cer. cer. cur. cū. fi. ꝫ ¶ Tercio videam⁹ q̄ nos mouere debeant ad bene et strenue currēdū. ¶ ¶ Et dicendū ꝙ sex debent nos mouere et incitare ad bene currendū. que etiam corpaliter currētes solent incitare. Primū est premiū et brauij preciositas. Plures em̄ veniūt ad currendum et melius satagunt currere. vbi brauiū preciosius cernitur. In hoc autē cursu ponitur brauium cōtinens om̄e bonum in se. Exod. xxxiij. Ostendā tibi om̄e bonū. ysa. lxiiij. Oculus non videt deus absq3 te q̄ preparasti expectantib9 te. Est etiā hoc brauium bonum ppetuum et nunq3 finiendū. ysa. lj. leticia sempiterna sup capita eoꝝ ¶ Secundū est nobilitas et multitudo psonarū expectantiū nos currentes. Nam qui debent currere corā rege et regina et omnib9 baronib9 et dominab9 regni totis viribus bene currere nitunt'. Nos aūt coram deo et beata maria et angelis ꝛ sāctis om̄ib9 currim⁹. Bern. expectant nos angeli: vt eoꝝ ruina restauret'. sancti vt eoꝝ gloria cōpleatur. Deus pater q̄si filios et heredes vt sup om̄ia bona sua cōstituat. filius q̄si fr̄es et cohēdes vt fructū natiuitatis preciū sanguinis patri suo offerat. Et ip̄e spūssanctus qui est ip̄a caritas et benignitas in qua pater nos p̄destinauit ad regnū. Et maxime nos religiosi debemus niti bene currere. q2 nō soluz celum sed mund⁹ nos currere aspicit. ꝛ aliqui vt addiscant. et aliqui vt derideāt et infamēt. j. Coꝝ. iiij. Spectaculū facti sum⁹ mō et angelis et hoib9 ¶ Terciū est tp̄is breuitas. Breui em̄ tempe currere hēm⁹. Zach. Que ē vita n. m. va. ad modicū pa. Antiq magno tpe currebant et tandē ad inferos descendebant Nos aūt vltima hora veniētes modicū in vinea patientie et penitētie nolum⁹ laborare et in stadio currere. Quartum ē miseria loci ī q̊ sumus et maloꝝ habitantiū in eo copiositas q2 totus mundus est plenus malis. j. Joh. v. Totus mundus ī ma. ē positus. Greg. Mala que nos hic premūt ad deū ire ꝯpellūt. Optime fecit deus qui locum incolatus et pegrinatōnis nostre tot malis et om̄i instabilitate replenit. vt nos bonitate sua nō detinēt. Bern. O munde immunde si sic trāsiens allicis. q̇d faceres si maneres: certe omnes caperes. De loco aūt malo festinat homo exire. Sic festinauit loth exire de sodomis. Gene. xix. Quintū est inimicoꝝ nos insequētiū crudelitas quia demones in hoc cursu fortissime insequūtur perdere cupientes. j. Pe. v. Aduersarius no. dy. tan. leo. ru. cir. q̄. quē &c. Consueuerūt aūt om̄es homīes insequētib9 inimicis fortissime currere fugiendo. Actuū. xij. Percussoq3 latere petri excitauit eū d. Surge velo. ¶ Sextum est pditōnis et cōfusionis multiplicitas q2 si nō bene currerimus expoliabimur armis et in carcerem dyaboli detrudemur. et erim⁹ imppetuum cōfusi. ꝛ auferent' a nobis corp⁹ et anima et om̄ia bona nostra. Luce. viij. Si aūt qui non hab3 et qđ videtur ha. au. ab eo. &c. Carissimi curramus fortiter sup equū album. vt nō cōfundamur: et tanq3 victi in carcere recludamur sed tanq3 victores brauium habeam⁹. Et sic patet primū. ¶ Secūdo sꝫ similitudine agonistaꝝ nos hortat' apl'us vt legitime decertem⁹ quatenus coronā glorie pcipere mereamur. Et talis est ratio. Omnis pugnās in agone p modico premio ab oīb9 abstinet et fortiter dimicat ergo multo forti⁹ in agone spūs debemus nos p magno p̄mio ab om̄ib9 abstinere et fortiter dimicare. Et hꝫ est. Oīs ci vel aliq̇s qui ī ago. cō. Hoc ē. Omnis qui ī agone certaminis pugnat cū alio ab om̄ib9 impediētib9 pugnaz ne victus efficiat' abstinet se. sed nos sumus in agone et pugna q3diu sumus in hac vita Job. vij. Militia est vi. ho. sup ter. Ergo p totam vitam ab his q̄ nos in pugna spūs impediūt abstinere debē⁹ ꝶ ¶ Vbi nota ꝙ inter alia maxime sūt tria que deuastāt homīs militiā et faciūt homīes succūbere inimicis etiā in p̄lio mūdi. ¶ Primū est desideria carnalia ꝛ delicie carnis. Vnde de militibus hānibalis dicitur in tito liuio. Quos nec ferrum nec alpes nec niues potuerūt vincere delicie campanie eneruauerunt. Vnde ibidem legitur ꝙ senatus roman⁹ misit quendā capitaneū ad quandā militiā. qui inueniens eam delicijs et meretricibus dissolutam statim exbanniuit de exercitu om̄es feminas et mandauit ꝙ nullus posset habere nisi vnum equum nec aliquē famulum ꝛ statim fuit militia repata et deuicerunt hostes. Simile est in prelio spiritus. Et ideo beatus

petrus capitaneus istius prelij clamat. Obse cro vos tanq̄ȝ adue. et pegri. absti. vos a car. de. que mi. aduer. aīam. j. Pe. ij. In cui⁹ figura mandatum est in lege q̄ procedentibus filijs israhel ad bellum preco deberet clamare. d. Si quis duxit vxorem de nouo reuertatur in domum suam. vt patet Deutro. xx. ¶ Secundum est multitudo spoliorum. quia magnum periculum est donec homo est in bello spolijs intendere. Exemplu᷒ de conflictu cōradini nepotis friderici imperatoris qui debellatus est a rege karolo quia milites ei⁹ erāt dispersi ad spolia. Propterea iudas machabeus ait. j. Mach. iiij. Non cōcupiscatis spolia. quia bellum contra nos est. Sed vt notu᷒ est nos sumus in cōtinuo bello. et ideo nullo tpe debem⁹ spolijs intendē vl' spolijs onerari sed semp sub armis virtutū stare. j. Thess. v. Sobrij sim⁹ induti lo. fi. et car. ⁊ ga. spem salutis. ¶ Terciū est inobediencia militū q2 de facili debellat' exercitus si milites nō obediūt duci. Et ideo p̄latis ecclesiaꝝ tanq̄ȝ ducibus istius exercitus obedire oportet. Hebre. xiij. Obe. p̄po. ve. ꝑ om. ⁊ subia. il. Et sic patet q̄ a tribus maxime abstinere debem⁹ sc᷒ a desiderijs et delicijs carnis. et a spolijs tpalium ⁊ ab inobediencia prelatoꝝ. Et si pugnātes in agone mūdi abstinēt ab his trib᷒ vt corruptibilem coronam accipiant. i. gloriam et mercedē trāsitoriā que corrumpit' ⁊ deficit m'ltomagi. nos abstinere debē⁹ q̄ incorruptam coronam accepturi sum⁹. i. eternā que nūq̄ȝ corrumpit' nec vnq̄ȝ deficit. nec marcescit. j. Pe. v. Vt cū venerit p̄nceps pastoꝝ ꝑcipiatis īmarcescibilem et ne glīe coronā. Et p᷒ secūdū. ¶ Terciō in duob᷒ p̄dictis se adducit ad exēplū vt ip᷒ sequi debeamus d. Ego igit' qui ad finē cursus in pugna venire volo sic curro ad brauiū regni q̄tum ad primum. nō quasi ad incertū id est non tanq̄ȝ incertus de premio. Quia q̄ de premio est incertus pigre et lente et male currit. Qui autem veram spem habet de premio optime currit. sicut paul⁹. similiter sic pugno q̄tum ad secundum sup. contra dyabolum carnem et mundum. nō quasi aerem verberans. id est inaniter pugnans. Qui eī pro hoste aerem percutit. propter inanem ictum magis seipsum grauat. Vel quasi aerem verberans pugnat. qui tantum verba habet quibus ad literam aer verberatur. et operib᷒ bonis caret quibus predicti inimici vincuntur.

Prouerbiorum. xix. Qui tm̄ verba sectatur nihil habebit. Talis quod verbo edificat facto destruit. Ecclesia. xxxiiij. Unus edificans et alter destruens. quid prodest illis nisi labor. Non sic ergo pugno sed castigo corp⁹ meum. id est disciplinis vigilijs et ieiunijs castum facio et in seruitutem redigo. sc᷒ aīme. i. facio ipm̄ rōni obedire. vt que ratio dictat facienda faciat. et que nō dictat facienda caueat. Et ꝓprie d. Castigo corpus meū q2 corp⁹ est qd̄ impedit aīam in cursu: et in certamine prodit. retrahit eī corpus aīma᷒ ne bene currat et prodit et impugnat vt succūbat. Et iō q̄ vult bn̄ currē et bn̄ dimicaē. oꝑtet q̄ corp⁹ castiget et membra mortificet. Col. iij. Mortificate membra vr̄a. Et nō d. occido corpus meū: sed castigo. Ro. xij. Rōnabile obsequiū vestrū. Et maxie hoc est necessariū predicatori ne reprobus efficiatur. qd̄ tunc est qn̄ illud qd̄ predicat verbis factis non implet. Ro. ij. qui p̄dicas nō furandū furaris. Debet eī predicator oīa que docet implere. Ro. xv. Nihil audeo loqui eoꝝ que ꝑ me nō effecit xp̄c. Et hoc est. Ne forte cū a. p̄di. ip. repro. eff. et sic patet terciū. Quarto ap̄lus multa beneficia antiquis prestita reducit ad memoriā. nr̄a beneficia figurātia. ꝓpter que fiducialiter currere ⁊ secure possumus dimicare. Et hoc est. Nolo aūt vos ig. fra. q̄m pa. nr̄i non carnales corintheis eīn loquebat'. ꝫ fidei instructores oēs tam boni q̄ȝ mali sub nube fuerūt. Ecce primū beneficiū multū in se continēs. quia a nube multa bona habuerūt. Protegebat eīn eos a ꝑsequētib᷒ inimicis. Exo. xiiij. Columna nubis stetit inter castra egiptioꝝ et castra israhel. erāt tenebrosa. ita vt ad se inuicem toto noctis tempe accedere nō valerent. Itē illumiabat. Exo. xiij. Per diē erat colūna nubis et ꝑ noctem colūna ignis. Nā filijs israhel erat lumiosa et et egiptijs tenebrosa. Itē ducatū p̄hebat. Exo. xiij. Dn̄s p̄cedebat eos in colūna nubis. Itē refrigeriū exhibebat in ardore diei. et ꝓtectō᷒ a vento ⁊ pluuia et tēpestate. ysa. iiij. Erit in vmbraculū diei ab estu ⁊ in absconsionē a tempestate et pluuia. Secūdū beneficiū tangit cū d. Et oēs mare trāsierūt. sc᷒ sicco pede ab egiptijs liberati ⁊ ipsis egiptijs submersis. Exo. xiiij. Filij isrl' ꝑrexerūt ꝑ medium sicci maris et aque erāt eis ꝓ muro a dextris et sinistris. Terciū beneficiū tāgit cū di. et oēs in moyse. i. i ducatu moysi bapti-

gati sunt sunt.i.ab ignorantia dei purgati.per uisa signa in nube et in mari.i.in signis visis i nube pcedente et in mari cedente et locum faciente sunt purgati et illuiati. Exo.xiiij. Submersis egiptijs timuit populus dnm et crediderunt dno et moysi seruo eius scz timore purgati. Quartu beneficiu tangit d. Et oes eandem escam spualem manducauerut scz mana qd de celo cadebat pter qd di.spualem siue angelicaz. Sap.xvj. Angeloru esca nutriuisti populum tuu. Quintu beneficium tangit d. Et omnes eunde potu spualem biberunt. qz virtute dei qui spus est sibi ppinatu de petra oreb et de petra cades vt patet Nu.xx. Percussit em moyses ad imperiu dni virga bis silicem.et egresse sunt aque largissime ita vt biberet populus z iumeta. Et ne crederetur q aquas dedisset ad momentum subdit. Biberunt aut de spuali ose.e.pe.i.volutati eoru satisfaciente. Quocunqz em pcederet aquaru fluenta eos sequebant.d.glo. Sed cotra. Si sequebat eos aqua ex pcussione prima i oreb cur murmurauerut postmodum in cades et necessariu fuit eis aquam dare. Respo sio dicit q glo.referenda est ad illa pcussione q facta est in cades.et no ad prima. Petra autez erat xpc.i.p petra illam figurabat xpc a quo et p quez omia supdicta beneficia nos habemus maiora et meliora.sicut res e melior z dignior figura sic vinum circulo. Omia em supdicta beneficia fuert figura nror beneficioru que maiora sunt.qd pz. Quia illi habuerunt p duce moysen et nos xpz qui educit nos de egipto tenebraru.huius mudi i celeste hierusalem. Illi habuerut nubem.et nos spusancti gratiaz que ptegit nos ab omib inimicis multomagis qz columna nubis filios israhel qua gratia apli roborati ante et presides impauidi stabant. qui prius clausis ianuis morabant. Item illumiat de credendis et agendis.j. Joh.ij. Unctio docebit vos de omib. et Joh.xvj. Cum aut venerit ille spus veritatis do.vos om.ve. Columna illa illuminabat corpus.sed gratia spusancti mente. Ite prebet nobis ducatum et nobiscuz graditur per totum desertuz mudi. Mat.xxviij. Ecce ego vobiscum sum omni.die.vsqz ad cosumatoz seculi.scz p gratiam spusancti. Quod coluna illa non fecit. Item refrigeriuz mentis prestat in omnib aduersis. Unde paraclitus dicitur i.consolator. Et ido cantamus. Consolator op.dul.ho.ani.dul.re. Propterea apostoli recepto spusancto ib.g.a cons. consi. qm di.b.sunt p no.ie.co.pa.act.v.qui prius erat tristes et desolati. Columna illa prebebat refrigerium contra solis incendium.et aeris intemperiem.gratia vo spusancti cotra incendia viciorum et contra cuncta nobis aduersantia nos defendit. Illi baptizati.i. purgati fuerunt in mari rubro.et nos in baptismo xpi sanguine rubricato.in quo submergitur pharao.id est dyabolus cum toto exercitu viciorum:et renascimur in filios dei. Illi habuerut manna cibum celestem.et nos corpus xpi verum.quod sine compatione excedit mana. qz habet dare vitam eternam.quod manna no fecit. Jo.vj. Ego sum pa.vi.qui de ce.descen. si q.m.ex hoc pa.vi.ineternu. Pa.ve.ma.ma. in deser.et mor.sunt. Illi habuerunt aquam de petra et nos doctrinam a xpo intelligentia nostram replentem in satietatem. et ei vitam eternaz dantem. Johan.vj. Verba q ego locutus sum vobis spiritus et vita sunt. Et sic patet q potiora beneficia sumus nos per misericordiam dei consecuti qz illi. propter que et in quorum virtute optime ad brauium currere et in agone spiritus possumus decertare Et sic patet quartum et cosequenter totu de epistola.

¶ Dominica in sexagesima de euagelio.
¶ Sermo lxxviij.

C Um turba plurima couenirent z de ciuitatib pro perarent ad hiesum.dixit p similitudinem. Exijt q semiat semiare seme suum Lu.viij. Plures dns turbis in pabolis loqbatur vt quod dicebat memorie mandaret. qz qd p similitudinem accipit melius seruat et phus etiam dixit q no est intelligere sine fatasmate.i.nisi illud qd dicitur in vniuersali n applicando ad aliquid i aliquo exemplo imaginabili conspiciatur. ¶ Et ideo intellectus semper reflectitur supra fantasmata in quib conspicit quod intelligit. Est aut vt dicit Dri. parabola sermo quasi factus non autez iuxta quod dicitur .possibilis aut fieri rerum significatiuus p transsumptionez eorum que in parabola traduntur. Sic ergo in hoc euangelio christus parabolice loquitur. vt quod p simplex dictum retineri non potest per similitudinem melius teneatur saltem a discipulis qui

similitudinis expositionem intelligere meruerūt. et supbis et nō curātibus intellectus dicti claudatur. Math. xj. Cōfitebor tibi pater. q2 abscon. h. a sa. et pru. et reu. ea p. In quo quidē euāgelio quatuor summarie pūcī. Primo eñ xpi predicatio facta ad turbas in pabolis recitatur in principio euangelij vsq3 ibi. Qui ha. au. au. Secundo discipulo2 interrogatio de pabole expositōe subiūngit. ibi. Inter. ast e. dis. e. que eēt hec pabola. Tercio quare quibusdā in pabolis et quibusdā apte sit loquendum a xpo innuitur. ibi. Uobis datū ē nosse mysterium regni dei zc. Quarto ipsius pabole a xpo expositio p ordinē apitur. ibi. Est aūt hec pabola. Semen ē verbū dei. Primo ḡ xpi pdicatio facta ad turbas in pabolis recitatur. Et hoc ē. Cu3 tur. plu. cōue. Multi eñ de ciuitatib9 et de castris multis ad ipm cū festinantia veniebāt audiētes doctrinā et miracula eius. et vidētes tps messie in lege pmissi iam venisse. ita q magna cōmotio in tota patria fiebat. et iō multi veniebāt. quidam vt instruerentur. multi vt sanarentur. quia virtus de illo exibat et sanabat omnes Luc. vj. Multi vt miracula eius viderent. Luce. v. Uidimus miracula hodie. Multi vt frequēter credentes ipm eē messiam qui in mūdum ad populum iudeorum liberādum venire debebat. Jo. vj. Hic ē vere pphета qui venturus ē in mūdum. Dum ḡ talis 9cursus populo2 fieret. xpc iuit ad mare et ascēdit vnā nauiculam pter tumultū ppli. et d nauicula pposuit hāc similitudinē et multas alias. vt pat3 Mathei. xiij. Est aūt similitudo hec d seminatore seminante. et de semine iacto. et de vario semīs euētu. quia aliud cecidit secus viā. aliud in petrosa. aliud inter spinas. aliud in terram bonam. vt infra pat3. Et q hec similitudo et in his sit mystica significatio requirenda patet p illud qd in fine similitudinis dicitur. Qui hab3 aures audiēdi audiat. Ubi dicit Beda. Quotiens hāc amonitio vel in euāgelio vel in apoc. Joh. interponitur mysticu3 eē qd d r querendumq3 a nobis intētus ostēditur. Et ideo in hac pma parte tria videre debemus. s. quis sit iste seminator. et quod ē eius semen. et quomodo hoc semen diuersimode cadit. ¶ Circa pmum nota q iste seminator filius dei ē cui ppium ē seminare. Et hoc ē qd hic dicit. Exijt seminare. i. ad seminādum. qui seminat. id ē qui habet officiū seminādi. qui tunc exijt dum visibilis nobis in carne apparuit. Jo. xv. Ego exiui a patre meo et veni in mundum. q ab initio mundi seminauit et seminare nō cessat. Eccl. xj. Mane semina semen tuum et vespere ne cesset manus tua. Jo. v. Pater me9 vsq3modo opatur et ego opor. Qui seminauit sex agros. s. celum. paradisu3 terrestrē. mūdum. sanctam ecclīam. aīam hominis. et beatam virginem. Si de hoc vis predicare queras supra dominica quarta post octauā epi. i pmo mēbro sermonis de euangelio. Sic ergo filius dei ē ppie seminator. omnes alij predicatores et seminatores quorūcūq3 bono2u3 sunt cophini. Uñ aug. ait. Quis ego nisi cophinus seminātis. in me ipe ponere dignatur qd velit spargere. M Iste seminator pmo exiuit ad creandū agrum vt haberet vbi seminaret. et hoc fecit qñ mūdū creauit. Mathei. xiij. Ager aūt ē mūdus. quē fecit magnū pulcrum et fecūdum vel abundantem. Sed magnitudinem eius vsurpauit sibi supbia et diuisit. Ex superbia eñ ceperunt hoīes vsurpare sibi dominia et terras. sicut pat3 de nemroth. qui incepit esse venustus venator coram dño. Geñ. x. Ipe cepit esse potens in terra. et erat robu. ve. co. do. Pulcritudinem pro eius vsurpauit luxuria. Geñ. vj. Uidentes filij di filias hominum q eēnt pulcre. acceperunt sibi vxores ex omnibus quas elegerant. Abundātiam aūt eius vsurpat sibi auaricia que cōmunia facit ppria et omnia retinet et abscondit pter qd generatur caristia in terra. et idō omnibus ē odiosa. Prouer. xj. Qui abscondit frumenta maledicetur in pplis. benedictio aūt super caput vendentium. Et quia bona istius agri sic sunt occupata. iō non germinat nisi spinas et tribulos. Geñ. iij. Spinas et tribulos germinabit tibi. et iō secundo iste seminator exijt ad hunc agrum purgandum per diluuij mundatōem. Geñ. vj. Finis vniuse carnis venit coram me repleta ē terra iniquitate. Tūc eñ magnitudo. pulcritudo et fecūditas vel abundantia creaturarū delete sunt. Tercio iste seminator exiuit ad hunc agrum seminādum dū factus ē hō. et cū hominibus conuersatus est. Baruth. iiij. Post hoc in terris visus est. et cū hominib9 cōuersatus ē. Mat. iiij. Circūibat ihs totā galileam docens in synagogis. In q agro seminauit exemplū 9uersatōis. verbū pdicatōnis. et mentū sue passionis. Quia suo sancto exemplo mundū infor-

mauit. Job.xiij. Exemplū ei dedi vo. vt quē.
e.fe.vo.ita et vo.fa. Suo ꝯo verbo mūdum
erudiuit. Jo.xviij. Ego palā locut⁹ sum mun-
do. Ego sp̄ docui in synagoga ⁊ in tēplo quo
omnes iudei ꝯueniūt. Et sue passionis meri-
to mūdū redemit.j. Pe.j. Nō auro vel ar.re.
el.s; p̄cio.san.ag.incō. Et nota q̄ di.semē su-
um. Tūc eñ p̄dicator seminat semē suū; qñ
verbū dei p sciam habet in corde.et p iusticiā
habet i ope. Sic p̄dicabat apl's qui dicebat
Ro.xv. Nihil audeo loqui eoꝝ que p me nō
effecit xp̄c. Quādo ꝯo p̄dicator ñ facit que
p̄dicat.nec qd̄ predicat habet in corde sed ī
quaterno seminat semen alienū;. Jhs ḡ semē
suum seminauit.quia verbū dei habebat i se.
imo ip̄e erat fons verbi dei.⁊ cepit prius face
re q̄ȝ docere. Multi aūt statum q̄ habent vnū
quaternū sermonū volunt docere et p̄dicare.
similes pilato qui postq̄ȝ quesiuit a xp̄o quid
eēt veritas a xp̄o statim exiuit foras ad popu
lū nō expectata r̄sponsione. Tales si error sit
in quaterno errorē predicabūt. Quarto exi-
bit ad hunc agrum metēdum ⁊ fructus ꝯgre-
gādum.s.in finali iudicio. Quis eñ quotidie ī
p̄ticulari iudicio vniuscuiusq; mortis.de⁹ me-
tat hunc agrum.tñ in fine mūdi messionē faci
et generalem. Jn qua tria faciet. ¶ Pri
mo eñ metet omnes hoīes. Apoc.xiiij. Mit-
te falcem tuam et mete quia venit hora. Se-
cūdo ventilabit p quam ventilatōem sepabū
tur boni a malis p ventilabrū discretōis. Lu
ce.iij. Cuius ventilabrum in manu eius ⁊ pur
gabit aream suā. Tercio ꝯgregabit in dupli-
ci horreo.s.celi in quo ꝯgregabuntur electi.⁊
inferni in quo ꝯgregabūtur reprobi. Luce.iij
Congregabit triticum in horreū suum. pale-
as ꝯo ꝯburet igni inextinguibili. Primus er
go exitus p̄tinet ad opus creatōis. Secūdus
ad opus purgatōis. Tercius ad opus redē-
ptionis. Quart⁹ ad opus retributōis. ¶ Se-
cundo ꝯo videamus de semine qd̄ seminatū
ē. Hoc aūt semē ꝯgrue pōt intelligi corp⁹ xp̄i
⁊ verbum dei. De corpore eni; suo dicit xp̄c
Joh.xij. Nisi granū fru.ca.in ter.mor.fu.ip̄m
solū manet. Si aūt mortuum fuerit multum
ctum affert. Gal'.iij. Semini tuo quod ē xp̄c
Et ꝯueniēter valde dr̄ semē. Sicut eñ semē
p̄mo seminat'.secūdo in terra mortificat'.ter
cio incipit pullulare.quarto ascendit sursum.
quinto p̄ducit spicam.sexto maturescit.septi-
mo metet'.octauo in horreo recōdit'.sic istud

semen.s.corpus xp̄i.primo fuit seminatū ī ter-
ra bona.s.in ventre virginis in incarnatione,
Secūdo fuit mortuū in passione. Tercio pul
lulauit ⁊ fronduit i resurrectōe. Quarto ascē
dit sursum in ascēsione. Quinto p̄duxit spi-
cam in sp̄ūssancti missione ⁊ gentiū vocatōne
Sexto maturescit ⁊ cōplebit' ista spica in vni
uersali eccl'ie ꝯgregatōe qñ ꝯuertent' reliquie
iudeoꝝ. Septimo metetur in mūdi ꝯsumma
tōe. Octauo recōdetur in horreo vite eterne
in p̄fecta retributōe. Prima quatuor compe
tūt corpi xp̄i vero.reliqua ꝯo corpi xp̄i mysti
co. Jtē p hoc semen ꝯgruentius omnibus in-
telligitur verbum dei. Vñ de hoc semine di-
cere ad l'ram xp̄c intendit vt in fine euāgelij in
expositōe similitudinis apparet. ¶ Ha
bet eñ verbū dei omnē virtutē omniū semi-
nū. Et hoc patet q̄ȝtum ad decē. Est eñ ver
bū dei calefactiuū.illuminatiuū.letificatiuū.ca
stificatiuū.sanatiuū.nutritiuū vl' viuificatiuū
generatiuū.renouatiuū.ē virtute maximu; et
quātitate p̄uum.ē cum puritate seminādum.
Hec aūt omnia in seminib⁹ inueniunt'. Nam
primo quoddā semen ē.habēs virtutem cale
factiuā sicut granū sinapis.⁊ piperis. sic verbū
dei habet inflamare aīam. Ps. Ignitū elo.t.
ve. Treñ.j. De excelso mi.ig.in os.m. id ē ver
bum ignitum ⁊ erudiuit me. Lu.xij. Jgnē ve.
mit.in ter.id ē verba ignita. Secūdo ē quod-
dam semen illuminatiuū vt semen rute ⁊ feni
culi.sic verbū dei hab; aīam illuminare. Ps.
Lucerna pedibus meis ꝯ.t. Tercio ē quod-
dam semen habēs virtutem letificatiuam.vt
cardamomū ⁊ semen croci.sic verbum dei ha-
bet aīam letificare.sicut iohānes baptista ad
verbum marie salutātis elizabeth exultauit.
Luce.j. Ex quo facta ē vox salutatōis.t.ī au.
me.exulta.in gaudio infans in vte.m. Sicut
similiter exultauit maria ad verbū elizabeth:
dicētis. Beata que credidisti:⁊ ait. Magnif.
a.m.d. Et ex.⁊c. Quarto ē quoddā semē ha
bēs vitutem refrigeratiuam ⁊ castificatiuam.
vt semen lactuce si deuorat' ab homine.sic eti
am verbum dei habet animam castificare et
sanctificare. Actuū.x. Loquente petro con-
punc.sunt cor.⁊ ceci.sp̄ūssanctus super eos q̄
au.ver. Qui sc; spiritussanctus habet aīam
sanctificare ⁊ castificare. Quinto multa semi
na habēt virtutē sanatiuā ⁊ iō ponunt' ī me-
dicinis ⁊ ꝯfectōnib⁹.vt semē cucumeris ⁊ pe-
ponis.sic ꝟbū dī h; aīa; sanare. Ps. Misit

verbum suum 7 sanauit eos. Sap. xvj. Neqꝫ herba neqꝫ malagma sanauit eos: sed sermo tuus domie qui sanat vniuersa. Sexto quasi omnia semina terre habēt virtutez nutritiuā viuificatiuā et ꝯseruatiuam. sic verbuz dei hꝫ animā viuificare ꝯseruare 7 nutrire. Mathei iiij. Nō in so. pa. vi. ho. ꝫ in oī ꝟbo qḋ ꝑce. de ore dei. Isa. j. Nisi dominus exercituum reliquisset nobis semen quasi zodoma fuissemus et quasi gomorre similes eēmus. Sic ꝯseruatus ē moyses in colloquio diuino. xl. diebus. vt patet Exo. xxxiiij. Septimo omnia semīa terre habent virtutem generatiuam qꝛ vnūquodqꝫ generat aliud. sic filius hominis regenerat hominem in filium dei. vt patet in baptismo. In quo dum accedit verbuz ad elemētum fit sacramentum. vt dicit Aug. In q̄ hō regeneratur in filium dei. Jaco. j. Volūtarie genuit nos ꝟbo ꝟitatis. j. Cor. iiij. Per euāgelium ego vos genui. Octauo in seminibꝫ totus mūdus renouatur. sic per verbum dei totus mundus renouatus est ad nouum cultuz ad nouam doctrinam. et ad nouā vitā. Joh. xiij. Mādatum nouum do vo. Apoc. xxj. Ecce noua facio omnia. Nono semina sunt modica quantitate et maxima virtute sic verbū dei breue est. quia verbuz abbreuiatum fecit dn̄s sup terram. Ro. ix. sed sup omnia maximuz ē virtute qꝛ ꝑ ipm̄ omnia facta sunt. Decimo sicut semina mūda et pura debent seminari. sic verbū dei cum magna puritate debet predicari. ij. Cor. ij. Nō sumus sicut plurimi adulterantes verbuz dei: sed ex sinceritate corā deo in xp̄o loquimur. Philip. j. Quidā ex ꝯtentōe xp̄m ānunciant non sincere. Recte ḡ semen ē verbuz dei. et ꝯgruenter verbū dei semen vocatur ꝓpter decē predicta in quibꝫ cū semine materiali ꝯuenit. Et quia verbum dei tot habet virtutes. 7 ita magne efficatie eē ꝓhibetur. iō dicit Aug. ꝙ cum tāta diligētia ē audiēdum cum quanta ē corpus xp̄i uidēdū. Tercio videamus. quō hoc semen diuersimode cadit. Quia aliud cecidit secus viaz. Ubi nota. quia vt dicit Theo. non dicitur hic ꝙ seminator seminauerit secus viam vel supra petrā. vel inter spinas: sed dr̄ ꝙ semen sic diuersimode cecidit. quia verba dei in corda audientium seminant. ꝫ quidaz sic ipm̄ recipiūt sicut granū recipit̄ iuxta viā. qꝛ illud ꝯculcāt. Et quidā sic recipiūt: sicut granū recipit̄ sup lapides. qꝛ in eis nō mittūt radices. Quidā sic recipiūt ipm̄ sicut semē recipitur inter spinas qꝛ suffocat̄ in eis 7 nō refert fructū. Quidam sic ipm̄ recipiūt. sic semen recipit̄ in terrā bonā et bene paratā. qꝛ in talibꝫ multū fructificat verbum dei. Uel si dicat̄ ꝙ directe sicut ī terrā bonā sic secus viā 7 supra petrā et inter spinas seminauit. Dicēdum ē sicut dicit Criso. ꝙ secꝰ ē de seminatore materiali et de seminatore verbi dei. quia ille nūqꝫ seminat secus viam vel supra petram vel inter spinas. quia nō pōt facere ꝙ via non sit via. et petra nō sit petra. et spine nō sint spine. Sed verbū dei ē tante virtutis ꝙ freqūēter facit viā bonā terrā. lapidē ꝯuertit in terrā 7 spinas euellit de terra. Isa. lv. Sicut ymber descendit d̄ celo 7 inebriat terrā et infundit eam 7 germinare eā facit 7 dat semen serenti 7 panē comedenti sic erit verbū qḋ egredietur de ore meo nō reuertetur ad me vacuū. Et iō verbū dei 7 in via et iuxta viam 7 supra petras 7 inter spinas. 7 vbiqꝫ ē seminādum. Math. xvj. Predicate euāgelium omni creature. ¶ Notandum ḡ vt hic apparet ꝙ semen verbi dei quadruplicem euētum habet 7 quadriphariā diuiditur. 7 de quatuor partibꝫ tres perduntur ¶ ¶ Et ꝑut hic innuit̄ quatuor sunt impedimēta ne verbum dei fructificet in aīa hominis seminatum. s. societas mūdanoꝝ. quia cōculcatum ē ab hominibus. peruersitas inimicoꝝ. quia volucres celi comederunt illud. ariditas auditoꝝ. quia natum aruit. quia nō habebat humorem. 7 solicitudo terrenoꝝ. quia simul exorte spine suffocauerūt illud. ¶ Primū impedimētum ē societas mūdanoꝝ. Stare eēm tota die in plateis vbi audiuntur diuersa noua. Stare in foro seu apothecis vbi audiūtur diuersa mēdacia. Stare in curijs vbi audiuntur diuersa periuria et deceptōes suffocat verbum qḋ homo de mane in predicatōne audiuit. Et hoc est qḋ hic dicit̄. ꝙ illud qḋ cecidit secus viam ꝯculcatum est ab hominibus ꝛc. Remedium ꝯtra hoc est fugere homines. Tre. iij. Sedebit solitarius 7 tacebit. Unde arsenius cogitans quomodo posset saluari audiuit vocem dicētem sibi. Arseni fuge homines si vis salu9 fieri. Sen. Quotiēs inter homines fui minor hō redij. Quia sicut bonus hō de bono thezauro suo ꝓfert bonum. vt ipa veritas dicit Mat. xij. sic malus de malo profert maluz. Sed vt dr̄. j. Jo. v. Totus mūdus in maligno positus ē. Et iō

cõuersans cũ mũdanis in mundo nõ nisi malum ibi audire põt. Propterea angelus dixit Loth Gene.xix. In monte te saluum fac. Et vxor eius quia vertit se ad ciuitatem: conuersa ẽ in statuã salis. vt eẽt posteris in exemplũ cõmonendi omnes qui volunt saluari quatenus ciuitates relinquãt. nec vnq̃ʒ ad eas redire presumant. Isa.lij. Exite de medio ei⁹. Et Apoc.xviij. Exite de illa popule meus ꝛ participes ne sitis delitiarum eius. ¶ Secũdum ẽ impedimẽtum puersitas inimicorum. q: volucres celi comedebant illud. qđ primo impedimento cõiunctum ẽ. quia ex quo homo nõ curat verbũ dĩ recõdere in corde sed dimittit illud discooptum in auribꝰ suis. qđ tunc ẽ qñ nõ facit clausuram auribus suis ꝛ a vanis nouis supueniẽtibus ꝯculcatur. ꝛ tunc volucres celi.i. demones qui in hoc caliginoso aere cõmorant̃. ꝛ pꝛiꝰm tãq̃ʒ aues discurrunt. ꝓpter qđ volucres celi dicunt̃. rapiunt verbum dei de auribꝰ peccatoꝝ ne credẽtes saluent̃. ¶ Ubi nota ꝙ demones marie insidiant̃ verbo dei ꝓpter duo. Primo quia sciunt ipm eẽ virtutis maxime vt dictũ ẽ supra Hebre.iiij. Uiuus ẽ sermo dei ꝛ efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti. ꝛ ptingẽs vsq̃ʒ ad diuisionem aĩe ꝛ spũs ꝯpagum quoq̃ʒ medullarũ Secũdo quia ex eo sunt maxima damna ꝯsecuti. Nã ad verbum aploꝝ totum mũduʒ cui dñabantur pdiderunt ꝛ in ydolis nõ sunt amplius adorati: ſʒ p verbum dei eoꝝ fuit destructa cultura. Remedium ꝯtra hoc impedimẽtum ẽ facere clausuraʒ omnibus sensibus et abscõdere semen verbi in corde p firmã et iugem memoriam. Nam terra que ẽ secus viam debet sepeliri et abscondi. Ps. In corde m.ab.elo.t.vt.n.pec.t. Luce.ij. Maria aũt cõseruabat om.ver.hec ꝯfe.in cor.su. In cuius figura mãdatum ẽ in lege Leui.xj. ꝙ animal nõ ruminãs eẽt immundum. nec de ipo poterat sacrificium fieri. Est etiam remedium contra hoc signum crucis. Aues eñ aliquo signo vel formidine arcentur in campis ne ꝯmedãt semen. Formido aũt demonibus ẽ signũ crucis. Propterea signamus nos dum verbum in predicatõe audimus. Cañ.ix. Pone me vt signaculum super cor tuum. Hic cadit exemplũ de illo iudeo de quo di. Grego. ꝙ duʒ venıret romam iacuit de nocte in templo appollinis. ꝛ fecit crucem de lapidibus. et iacuit int̃ eos. ꝛ demones de nocte nõ fuerunt ausi tangere eum: sed statim visa cruce disparuerũt. ¶ Tercium impedimentum ẽ ariditas auditoꝝ. quia natum aruit. Granum nãq̃ʒ sup lapides seminatum adueniẽte estuaret q: non habet humorem. Ps. Fiat sicut fe.te. qđ p. q̃ʒ euellatur exaruit. Sic m̃lti deuote audiũt verbum dei et dum in pace et ꝓspere viuunt deo cõfitentur. Ps. Cõfitebitur tibi cum be. fe.e.ꝛc. Sed aliqua tribulatõe infirmitatis vl̃ pauptatis. vel alterius aduersitatis adueniẽte statim arent et per impatientiaʒ franguntur Sicut eñ granum non cognoscitur tempore humiditatis sed ariditatis.i.tpe estus. sic tᵹes tempore tribulatõis cognoscuntur. Sicut eñ auruʒ nõ bene cognoscit̃ nisi in camino ignis sic homo non in ꝓsperitate sed in aduersitate cognoscitur. Eccl.ij. In igne probatur aurũ et argentum: homines ꝟo in camino humiliationis. Et hoc est quod sathan di. domino Job.j. Nũquid Job frustra timet deum. nõne tu vallasti eum ac domum eius. Et subdit in eodem ca. Alioquin mitte manum tuam et tange cuncta que possidet et tunc videbis ꝙ in faciem benedicat tibi. Et similiter dixit.ij.c. ꝙ tangeret carnem eius. Remedium contra hoc est adherere crucifixo. quia de ipo tria flumina exeunt totam terram virtualiter irrigãtia scilicet flumen lacrimarum aque et sanguinis. que adhesio fit per fidem speʒ et caritatẽ Non enim hoc vicium contingit nisi ex defectu fidei. spei et caritatis. Quicũq̃ʒ enim aridus humectari cupit per has virtutes adhereat crucifixo. vt scilicet credat dei filium pro hominum salute in ligno suspensum. speret p ipsum crucifixuʒ saluari. diligat super omnia tãq̃ʒ deum ipsum filium virginis crucifixum. Propterea dicebat apostolus Gallath.ij. Christo confixus sum cruci scilicet per veraʒ fidem. spem et caritatem. ¶ Quartum impedimentum est solicitudo terrenorum. quia simul exorte spine suffocauerunt illud. Non enim potest dei verbum in hominibus solicitis terrenorum fructificare. quia verbum dei nisi attente et profunde audiatur: non germinat in anima peccatoris. Sed tales non possunt attente et profunde recipere verbum dei Cuius ratio est. quia vt dicit Augustinꝰ. Anima magis est vbi amat q̃ʒ vbi animat. Et quia tales nimis amant diuitias: ideo etiam

magis sunt extra circa diuitias cōgregandas z custodiēdas q̄ȝ in eccl'ia vbi audiunt verbū dei. quia vt dr̄ Math. vi. Ubi est thezaurus tuus. ibi ē et coꝛ tuum. Hic cadit exemplū de quodā domino et eius seruo. Qui dn̄e dū esset in ecclesia diebus dn̄icis: non videbatur a clerico homines incensante. z iō nō prebebat ei incensuȝ z eius seruus nō stabat ibi. et tamē ab eodem clerico videbatur ibidem. z ideo incensabat: vbi ipm̄ ꝯspiciebat. Et postea dn̄s ꝯfitebatur q̄ nūq̄ȝ in eccl'ia mēte stabat. et sꝫ eius seruus diebus dn̄icis ibi mentaliter stabat. q̄uis cū pecoribus foris eēt quod deꝰ requirit. In cuius figura mandatum est in lege. Leui. iij. q̄ totus adeps interioꝛ sempꝰ offert deo in sacrificium. quia deus pater totam intentōem hominis in predicatōne et in omnibus bonis que facit requirit. Prouerbi. xxiij. Prebe fi. mi coꝛ tu. mi. Si em̄ omnis ars et q̄ homo facit requirit totū hominē. multo magꝭ deus. Remediū ꝯtra hoc ē ꝯsiderare multiplices diuitiaꝝ defectus. nam nō satiant sed sitiȝ immittunt. Item frequēter sunt causa pditionis corpoꝛis z anime. Eccl's. v. Uidi aliud malum sub sole. diuitie ꝯgregate in malum domini sui. Item in magna necessitate. scȝ in morte hominē derelinquunt. Debemus etiā dei bonitatem ꝯsiderare que omnibus ꝓuidet etiā inanimatis. z irratōnabilibꝫ creaturis. Mat. vj. Nolite ḡ soliciti esse zc. Cur ḡ ita solicitamur vbi ita pua vtilitas z fructus tā exilis repitur. Eccl's. v. Qui amat diuitias fructū nō capiet ex ipis. Multa em̄ incōmoda z nocumenta maxima inde ꝓueniunt. vt infra patebit. Et sic patet de tribus ptibus seminis que pduntur. Quarta aūt pars seminis cecidit in terram bonam. i. in coꝛda bonoꝝ fideliū. que sunt pata et laboꝛata p bonoꝝ opum exercitatōem sunt purgata a malis herbis peccatorum p frequētem ꝯfessionem sunt humectata p spūssancti inhabitatōeȝ qui lacrimis humida facit coꝛda. et sunt impinguata: per virtutum infusionem. qui verbum dei deuote et reuerenter audiunt. z iō in ipis affert fructum centuplum. i. multū fructū z pfectum. Centenarius em̄ numerus pfectōem designat. quia vltra ipm̄ nō itur. Et quia ꝯstat ex decies decē. Denarius eī numerus similiter pfectōneȝ designat. z sic decem ptes centū oēs sunt pfecte. Math. aūt. xiij. dr̄. Et attulit fructū aliud centesimum. aliud sexagesimū. aliud tricesimum. vt sicut semen pditum triphariā ē diuisum. ita semen fructificās tripliciter diuidit Boni em̄ fideles in triplici statu ꝯsiderantur Nā quidam sunt incipiētes. quidā ꝓficiētes. z quidā pfecti. Uel quidā sunt in matrimōio quidam in viduali ꝯtinentia. z quidā in virginitate pfecta. Primi referunt fructum tricesimū. secūdi sexagesimū. z tercij centesimum. s. qui implent nō solū p̄cepta sed etiam supaddūt ꝯsilia. Ista bona t'ra pfectissime fuit btā v̄go z attulit fructū cētesimū sexagesimū z tricesimū. Quia z v̄go z vidua z nupta fuit. et oīa ꝯsilia impleuit. Et sic pꝫ primū. ¶ Scđo discipuloꝛum interrogatio de pabole explanatōe subiūgitur. quia discipuli sicut et ceteri de turba non intellexerunt pabolam hanc. et iō cū ih̄s dimisisset turbas. z redisset domum. et eēt singularis cum discipulis. vt dr̄ Mar. iiij. interrogauerunt eum vt edisseret eis similitudinē istam z intellectū eis ostēderet. Ubi habemus exemplū que nō intelligimus interrogare debere. ¶ Consequenter tercio ih̄us ondit causam quare quibusdam ī parabolis loqueretur. z quibusdam dei mysteria reuelaret di. Uobis datum ē nosse mysteriuȝ regni dei. Quasi di. Ideo coram turbis parabolā ꝓpositam nō exposui. quia meritum coꝝ non exigit. quia et si aure audiunt coꝛde tamen nō credunt qđ audiunt. Uos aūt tales nō estis Et ideo vobis expono. quia vobis ē datum nosse mysteriū regni di. i. secreta sacre scripture. que regnum dei dr̄. quia regnum dei docet z in ea regni iusticia ꝯtinetur et gloꝛia. Ceteris aūt que foris sunt. vt dr̄ Math. iiij. id ē q̄ neqꝫ intrant per fidem. neqꝫ curant cognoscere v̄itatē ī pabol' sup. occultādū ē mysteriuȝ regni dei. Lu. Auferet' a voƀ re. di. i. sacra scriptura. z dabit' gēti faciēti fructꝰ eꝰ. Et quare ƀ vt videntes. i. videre z intelligere se putantes nō videant ꝭm veritatē z audiētes verba nō intelligāt intellectuȝ eoꝝ. Istud aūt vt causatiuum ē. sed nō causat' ex improbitate doctoris. siue domini sed ex malicia et indignitate eoꝛum. Sapiē. ij. Excecauit eos malicia eoꝝ. Ex parte ergo eoꝝ ponitur causatiue. ex parte v̄o dn̄i pmissiue. Isa. vj. Exceca coꝛ populi huius. i. excecari pmitte. In hoc etiam misericoꝛditer agit cuȝ eis. quia si cognoscerēt nō tamē ꝓpter hoc bene agerent. Ro. j. Qui cū ꝯgnouissent deum nō sicut deum gloꝛificauerunt aut gratias egerūt. Si ḡ cognoscerent z

male agerent magis peccarēt. Luce. xij. Seruus qui cog. vo. do sui 7 n. fa. pla. v. m. Vel vt videntes foris humanitatem nō videant. id ē nō cognoscant intus diuinitatē. 7 vidētes foris mirabilia ñ videāt int⁹ virtutē diuinā operantē. Itē audiētes foris verbū nō intelligāt interius spūalem sensum. Et sic patet secundū 7 tercium ¶ Quarto parabola ipsa a xpo per ordinē aperitur. Et hoc ē. Est aūt hec parabola. id ē talis e intellectus istius parabole. Quia semē ē verbum dei. per qd̄ homines regenerantur in filios dei. 7 in quo electi crescunt et multiplicātur. Jo. j. Dedit. e. p. fi. d. fi. zc. Actuū. vj. Numerus autē fideliū crescebat. s. per verbum predicatōnis. Quod aūt secus viam hi sunt. id ē per semen qd̄ cecidit secus viaz intelliguntur hi qui audiunt. deinde venit dyabolus zc. nā qui supra petraz. i. hi sunt qui intelligunt per petrā supra quā cecidit semen. Quod autem in spinas cecidit. hi sunt. i. per semen qd̄ cecidit inter spinas intelliguntur hi zc. Et sic patet q hec expositio ē breuis 7 apta. et ideo propter honorem dñi nihil addamus vel minuamus. Prouer. xxx. Ne addas quicq̄ verbis illius. Et glo. hic di. Nota hanc primā eē parabolā. que cum interpretatōne sua posita sit Et cauēdum ē vbicūq3 dominus interrogat⁹ a discipulis suis sermones suos disserit ne vel aliud vel plus velimus intelligere q̄ ab eo expositum ē. Aliud aūt vel plus di. i. cōtrarium vel superfluum. Superfluum aūt nō dr̄. quicquid ad fidelium vtilitatem cedit. Ideo autē hanc parabolam per seipm̄ dignatus ē exponere. vt se figurate loqui innotesceret 7 rerū significatōes etiā in his que exponere voluit querēdas eē doceret. Et quia ipe hoc nō exposuit scz quare diuitie per spinas significent cum ille delectent. et iste pungant. iō hoc solum in hac parte queramus. R ¶ Notādum ē q diuitie dicuntur spine. quia q̄tum ad quinq3 spinis comparantur. Primo dicuntur spine rōe punctōnis. Nam spine sub folijs habent aculeos de quibus pungūt. Sic diuitie sub folijs mūdane glorie mentē tripliciter pungunt. s. per laborem in acquirendo. per timorem in conseruando. et per dolorem in perdēdo. Grego. Diuitie spine sunt quia cogitatōnum suarum punctōnibus mētem lacerant. 7 cū vsq3 ad peccatū pertrahunt quasi inflicto vulnere cruentant. Et quia diuitie sub folijs mundane glorie pungunt. iō a dño fallaces diuitie vocantur. Nā homines fallunt quia promittunt abundantiā. 7 immittūt penuriaz 7 sitim. Luce. j. Diuites dimisit inanes. Promittunt quidem quietez 7 dant inquietudinē. Eccs. v. Saturitas diuitis nō sinit eum dormire. Hic cadit exēplū de illo paupere qui tota die cantabat et postq̄ inuenit marsupium plenū denarijs nō cantauit plus ¶ Secūdo rōe vestium lacerationis. quia sicut intrans spinas nō pōt vestes suas illesas seruare. sic diuitie hominis secum conuersantis lacerant vestem interiorem. s. vestez virtutum. Sene. Diuitie ipm cor lacerant. q si aliter extrahi nequirēt ipm cor auellendum eēt. Abac. ij. Ve qui multiplicāt nō sua 7 subditur. Nūquid nō repente consurgant qui mordeant te 7 suscitabūtur q lacerabūt te. Tercio rōne latitatōnis. Nā sub ipis latitant serpentes et sepem tāgētes mordent. Eccs. x. Qui dissipat sepem mordebit eum coluber. sic serpentes infernales sub diuitijs se abscondunt. 7 ibi laqueos tēdunt 7 hominibus insidiātur. .j. Thim. vj. Qui volunt diuites fieri incidūt in temptōem 7 in laqueū dyaboli ¶ Quarto rōne ligatōnis. Spine eñ ita complectuntur et constringuntur adinuicem vt vix possint ab inuicem separi. Sic diuitie ita ligant et constringunt affectuz hominis. vt vix possit eas excutere. iō xpc dixit Luce. xviij. Q difficile q pecunias habent intrabūt in regnū dei. Et ideo qui vult perfectus eē. ve. om. q ha. 7 det pau. vt dr̄ Math. xix ¶ Quinto rōne nutritōnis. Nā sicut spine sunt materia ignis 7 pabulum sic diuitie sunt materia et pabulum cupiditatis que ignis est infernalis. Isa. xxxiij. Spine congregate igne cōburent. Jaco. v. Diuitie vestre putrefacte sunt. 7 erugo eoz erit vobis in testimoniū 7 mādūcabit carnes vestras. sicut ignis. Et nota q diuitijs duo adiungit. s. sollicitudinem et voluptatem. quia hec duo mala diuitias comitantur. 7 sic patet totum.

¶ De epistola. Sermo .xxix.

Libenter suffertis insipientes cum sitis ipi sapientes. ij. Cor. xj. Ista epla valde magna ē. 7 quātitate verboz 7 pondere sententiarum. nec paucis verbis valet aliquaten⁹ explicari. Nā seminator iste beatus multa in ea seminat fidelib⁹ salubriter colligēda. In qua quidem epla summarie quinq3 facit. Primo

eni ostendit q mundani ministros eccl'ie discolos atq malos q sapientes et bonos libentius amplectunt' In principio ep'le. Secudo ostedit q boni ministri et veri serui xpi multos labores et aduersa in pnti seculo patiunt' ibi. In laboribus plurimis. Tercio ostedit de quo et in quo in hac vita pfecti homines gloriantur. ibi. Si gloriari oportet q infir. m. sut gloriabor. Quarto ostedit q deus qnq seruis suis pmittit euenire aduersa. vt in humili tate 7 gratijs pseruent' ibi. Et ne ma. reue. ex tol. m. da. e. m. sti. car. &c. Quito ondit q de' interdum seruos suos no exaudit ad votum. vt ad salutis bonum exaudiant' ibi. Propt' qd ter dnm rogaui. Primo g ostedit Corinthios 7 in psona eo mundanos libentius et patientius ministros disculos sustinere q sapientes 7 bonos. Et hoc e qd di. O corinthi 7 o mundani libenter suffertis insipientes mi nistros 7 pseudo ap'los in opib' suis incogru is atq malis. cum sitis ipi sapientes. i. esse debeatis. exemplificat di. Sustinetis ei quadaz male patietia si quis ex libertate que e in xpo in seruitutem ve. le. vos redigit. i. reducit. Cotra quos Gall. iiij. State 7 iteru nolite iugo seruitutis ptineri. Item sustinetis si quis deuoret. i. vra tacq deuoras subito psumit. Ma thei. xxiij. Qui deuorant domos viduaz sub obtentu plixe ordis. Itez sustinetis si quis accipit blande 7 paulatim pcurado vt ei porrigatis manum dando. Ab ista acceptoe etiaz dicunt' accipitres. Talis acceptio omnino sine rapina no est. Grego. Aues que rapiut accipitres dicunt'. Unde paulus. Si quis acci pit. Si ei in accipiendo malum no eet et qdammodo rapina scriptura no diceret. Ignis deuorabit taberna cula eo qui munera libeter accipiunt. Job. xv. Hoc e valde ptra qstuarios hospitalariorum et templario qui p omne modum et per phas 7 nephas pecuniaz extorquere nitunt'. 7 tn mundus sustinet eos et libentius dat eis q sanctis viris veris ministris xpi. Unde hoc p omnia verificatur modo apud xpianos. ¶ Item sustinetis si qs extollitur de bonis. que no habet se iactando et vobis superbe loquendo 7 dnando. Contra quos Eccl. xxxij. Rectore te posuerut no li extolli. sed esto in illis quasi vnus ex illis. Ite sustinetis si quis in facie vos cedit. In faciem cedere appellat in pntia obprobrium inferre

glo. no appello in faciem cedere nisi ignobilitatem vobis obijcere. Obijciebant eni pseudo apostoli corinthijs q ignobiles erant 7 no de genere abrahe. Et hoc est quod subditur Secundum ignobilitatem dico. id est dico il los vos cedere in faciem dum ignobilitatem vobis improperat quasi nos veri apostoli infirmi fuerimus in hac parte. i. no possem' de genere carnis gloriari sicut ipi. Sed falsum e quia veri ministri xpi sunt nobiliores omnib' alijs q filij sut regis eterni. Joh. j. Dedit eis po. fi. dei fi. Sunt etiam filij abrahe. quia ex fi de abrahe sunt et opa abrahe faciunt. et cum fideli abraham benedicentur. vt dicit ap'lus ad Galla. iij. Erat etiam sm carnem de tribu beniamin ap'ls. Et ideo d tribu abrahe. Un etiam sm carne non poterant illi pseudo apo stoli supra paulum gloriari. Et hoc est quod subdit. In quo. i. i qua et de qua nobilitate qs illorum audet gloriari. hoc tame i insipientia dico qtum ad materiam gloriandi. neq eniz mihi neq eis eet gloriandum in hoc: sed non qtum ad finem ex parte nostri. quia bono fine hoc dico vt ostendam illos non esse nobis pferedos. pter generi nobilitate. Greg. Iusti et pfecti gloria laudis fugientes 7 animarum lucra querentes. aliquando virtutes suas predicant. no vt ipi apud homines ostesione sua proficiant sed aliorum prouideant vite cum exemplo suo eos ad vitam spiritus trahunt. Et q ipi de nullo supra me possunt gloriari. patet quia hebrei sunt lingua et nati one et ego similiter. Israhelite sunt. i. d popu lo israhel 7 ego similiter. Semen abrahe sut. id est de abraham nati. 7 ego similiter. Ministri christi sunt de facto 7 no de iure. q vsurpant sibi officium sicut questuarij officium pdicatonis. Osee. viij. Ipi regnauerunt 7 non ex me. Et ego similiter sum legittim' minister xpi. et non vsurpo mihi officium pdicatonis quia a xpo sum vocatus. et ideo sum ego ma gis minister xpi q ipi. q uis no debere me de hoc collaudare. 7 hoc e quod subdit. Ut minus sapies dico plus ego. i. magis sum ego mi nister xpi q ipi. Et sic patet primum. Secudo ostedit q boni ministri et veri serui xpi mtos labores et anxietates. 7 multa aduersa pa tiunt' in vita ista. Et hoc e. In laboribus plu rimis. sup. fui ego. 7 mei similes. similiter fui in carcerib' abudati' q pseudo apostoli. et ego

similiter fui in plagis etiā supra modū ꝛ ī mortibꝰ frequēter .i. in piculis ducētibus ad mortem similiter fui. Quia vt dicit̃ .ij. Thimo. iij. Omnes qui pie vo. vi. in xp̄o ie. pse. pa. Mali aūt ꝓficiēt in peius errātes ꝛ in errorē mittētes. Actuū. xiiij. Per multas tri. o. nos intra. in re. dei. Cōsequēter qđ dixerat de plagis in generali ꝛ mortibus exemplificat in pticulari. d. A iudeis quinquies quadragenas ꝑcussiōes vna ꝑcussione minus accepi. i. xxxix. tāquā malefactor. Sicut in lege mādabatur. deut. xxv. Pro mēsura peccati ent ꝛ pla. mod⁹. Ita dūtaxat ꝙ quadragenariuз numerꝰ nō excedat Et di. glo. ꝙ vnum ictum dimittebant. de. xl. plagis ne immisericordes viderent̃. Exuebāt eñ apl'm ꝛ ligabant ꝛ sic. xxxix. plagas cū duris flagellis inferebant. sicut malefactoribus fiebat. Sicut etiam factum fuit xp̄o ad colūnam ligato. Item ter virgis cesus sum. s. a gētibus. Actuuз. xvj. Magr̄atus scissis tunicis eorꝝ iusserunt eos ꝟgis cedi. Item semel lapidatus sum. Actuū. xiiij. Lapidātes paulū extraxerunt eum ex̄ ciuitatē existimātes euз eē mortuum. Cōsequēter exemplificat quō fuit in mortibꝰ frequēter di. Ter naufragium feci id ē sustinui rupta naui in mari et non tm̄ ter naufragium ptuli. imo nocte ꝛ die in ꝓfundo maris fui. s. rupta naui et dei gr̄a ꝓtegēte euasi. Uñ di. bay. Nō ē amplius mirāduз petrꝰ super vndas maris infusis vestigijs ambulasse q̄з paulū nocte ac die in ꝓfundo maris fuisse ꝛ dn̄o ꝓtegente ad terram liberum peruenisse. Et rursum. Qui seruauit Jonam in vētre ceti etiam militem suum egregium in mari ꝯseruauit. Item in itineribus fui sepe. īmo q̄i totum mūduз circuiuit apo. predicando euāgelium xp̄i. Ro. xv. A hierl'm ꝑ circuitū vsq̄з illiricū repleuerīз euāgeliū xp̄i. Cōsequenter amplius exemplificat idem. s. quomodo fuit ī mortibꝰ frequēter. In periculis fluminuз. scз fui. ꝛ in piculis latronū volentium me occidere piculis ex genere. id ē ex gēte mea. act. xxiij. Collegerūt quidā se ex iudeis et deuouerunt se dicētes. neq̄з māducaturos neq̄з bibituros donec occiderent paulum. Erāt autē plus q̄з quadraginta. qui hanc ꝯiuratōem fecerant. Periculis ex gentibus ꝓpter destructionem ydolorꝝ. ꝛ assertionem vnius dei. Act. xix. Cōcitauerūt demetrius argētarius ꝛ qui cum eo erant artifices seditōem dicētes. Magna dyana ephesiorꝝ. Periculis in ciuitate ex cōmotōne illarꝝ ꝯtra me. Act. Diuisa ē multitudo ciuitatis et quidā erant cum iudeis quidā cū apl'is. In solitudie a bestijs ꝛ serpētibꝰ. Act. xxviij. Uipera inuasit manū ei⁹. Periculis ī mari a piratis ꝛ fluctibus. Periculis in falsis fratribus. s. hereticis qui simulant se xp̄ianos et sunt ꝑsecutores eorꝝ. Gal. ij. Propter subintroductos falsos fratres. qui subintroierūt explorare libertatē nr̄am quam habemus in xp̄o ihū. ¶ Moraliter ad edificationem nostram. nota ꝙ octo ponit genera piculorum corporalium octo pericula anime significantia ¶ Primum est piculum fluminum. i. carnalium voluptatuз que homines in aquis cōcupiscentie demergunt. quod figuratum ē in eo ꝙ pharao. i. dyabolus omnes puulos hebreorum in flumen ꝓijci mādauit. vt pз Exodi. j. Et iō deus oēs voluptuosos prime etatis in aquis diluuij submergi mādauit. Contra hoc periculum ē tꝑantia que habet submersionem voluptatuз cauere ¶ Secūdum ē periculum latronum. id ē temptationum occultarū dyaboli. qui a dextris et a sinistris nobis insidiatur ꝛ in angelum lucis se transfigurat vt dicit apl's. ij. Cor. xj. Cōtra hoc piculum ē prudentia. que habet cauere picula in ꝯlio spiritus. Math. x. Esto. pru. sicut serpē. Tercium piculum est ex genere. id est amore parentum ꝛ ꝓpinquorum qui non curant animam pire. imo ip̄am frequētius faciunt pire. Michee. vij. Inimici hominis do. eius. Propter quod dixit dominus abrahe. Egredere de terra tua. ꝛ de cogna. t. ꝛ de domo p̄ris tui. Gene. xij. Cōtra hoc periculum ē obedientia qua hō obedit deo omnibus alijs cōtemptis. ꝛ ip̄m sequit̃ Math. Ecce reliquimus om̄ia ꝛ secuti sumus te. ¶ Quartum ē periculū ex gentibus. i. odium inimicorum. quo nō parcit iniurias īmo vellet inimicuз suum occidere. j. Jo. iij. Qui odit fratrem suum homic. ē. Cōtra hoc piculum ē caritas di ꝛ ꝓximi. qua hō ꝓpter deū diligit etiam inimicū. Mat. v. Diligite inimicos vr̄os. ¶ Quintū ē piculum ī ciuitate. i. cupiditates. que in mercatiōibꝰ ciuū exercent̃. Unusquisq̄з eñ nitit̃ aliū decipere Hiere. ix. Unusquisq̄з a ꝓximo suo se custodiat. ꝛ ī omni fratre suo non habeat fiduciaз. q2 oīs vir supplātās supplantabit ꝛ oīs amic⁹ fraudulenter incedet ꝛ vir fratrē suum deridebit. Cōtra hoc piculuз ē iusticia. q̄ hō reddit vnicuiq̄з qđ suum ē. Ro. Reddite omnibus

debita.cui tributum:tributum. cui honorem:
honorem.cui vectigal:vectigal.¶ Sextũ pe
riculum ē in solitudine.i.in accidia claustraliũ
qui seruitium dei accidiose ⁊ cum tristicia faci
unt respicientes retro postq̄ȝ ad aratrum mise-
runt manũ.similes filijs isrl̃.qui postq̄ȝ de egy
pto exierant redire cupiebant.⁊ frequēter vel
lent ꝓpter ipām accidiam mori. Quod figu-
ratum ē in eo q̄ helyas iuit in desertum.et ex
tristicia obdormiuit subter vnam iuniperum.
⁊ petiuit anime sue vt moreretur. vt patet.iij.
Reg.xix.c.Contra hoc ꝑiculum ē alia virtus
scȝ gaudium et leticia spiritualis. Philip.iiij.
Gaudete in domino sp̄ iterum dico gaudete.
¶ Septimum periculum ē in mari.i.in pira-
tis ⁊ fluctibus maris per quos designātur op
pressiones ⁊ rixe magnorum qui totam cōcor
diam ꝯturbant ⁊ paupes depredant̄. Cōtra
quos dicit Johā.baptista. Neminē per calũ
niam ꝯcutias ⁊ cōten.esto.sti.ve. Luc.iij. Cō
tra hoc ꝑiculum ē pax et ꝯcordia. Ro.xij. Si
fieri pōt q̄ ex vo.ē cuȝ o.ho.pa.h. ¶ Octauũ
ꝑiculum ē in falsis fratrib9.i.ypocrisi heretico
rum qui simulant se fratres.⁊ sub vestimentis
ouium cupiunt agnos xp̄i deuorare vt lupi.
Math.vij. Attendite a falsis ꝓphetis qui ve.
ad vos in vest.oui.intrin.aũt sunt lu.ra. Con-
tra hoc ꝑiculum ē veritas fidei et doctrine vt
hō in vera fide et doctrina ꝯsistat et omni spi
ritui non credat.j.Joh iiij. Nolite omni spiri
tui credere:sed ꝓbate si ex dō spiritus sit. De
inde cũ dicit in labore et erũna.oñdit q̄ serui
dei nō solum habent labores et penas assum-
ptas et inflictas.sed etiaȝ ex natura ꝯtractas.
di. In labore sup.fui ex natura ꝯtracta.⁊ erũ-
na qui est quidam morbus ⁊ quasi sensuuȝ cō
tabescētia quā hō ex natura corrupta habet.
Sap.ix. Corpus quod corrumpit̄ aggrauat
aīam et deprimit terrena inhabitatio sensum
multa cogitantem. Itē in vigilijs multis sup.
fui.quia aliquādo ꝓtrahebat sermonem vs-
q̄ȝ ad mediam noctem.vt patet Act.xx. Vel
laborabat manibus ꝓ victu quotidiano.vt ḡ
tis euangelium predicaret ⁊ nulluȝ grauaret.
ij. Thessa.iij. Neq̄ȝ panem gratis mādu cauī-
mus ab aliquo:sed in labore et frigore ⁊ fati-
gatōe nocte et die opantes ne quem vr̃m gra
uaremus. Item fui in fame et siti ⁊ in ieiunijs
multis ⁊ in frigore ⁊ nuditate. Sed ꝯtra dici
tur in p̄s. Nō vidi iust.dere.nec se.eius que.pa.

Et Math.vj. Primũ querite regnum dei.⁊
iust.e.h.omnia adi.vo. Soluit Grego.in mo-
ralibus exponens hunc locuȝ di. Sanctus q̄
mente super mentem rapitur pauper inopia
non angustiatur oppressus nihil patitur. Et
licet verum est q̄ vere iustus aliquando pati
atur defectum temporalium.ipē tamen defe-
ctus est illi loco delitiarum. Deinde cum dic̄.
Preter illa que extrinsecus sunt oñdit q̄ ser-
ui dei ministri xp̄i.non solum habent penas
et labores exteriores tam assumptos q̄ȝ affli-
ctos:sed etiam habent anxietates interiores ī
solicitudine et ꝯpassione fidelium di. Preter
illa que extrinsecus sunt.i.preter illa que susti
neo exterius ī corpore vrget me magis quod
intrinsecus ē in mente.s. solicitudo omniuȝ ec
clesiarum.i.quaȝ habeo de omnibus ecclesijs
ꝓ eis orando.ipās docendo.ipās ordinando
⁊ omnibus cōpatiendo. De primo ad ephe.
iij. Huius rei gratia flecto genua mea ad pa.
do.no.ie.xp̄ȝ.vt det vobis ꝭm diuitias glorie
sue habitare xp̄m per fidem in cordibus vr̃is
ī caritate radicati ⁊ fūdati. De scd̄o Act.xxj
Nō subterfugi quominus annũciarē vobis
omne ꝯsilium dei. De tercio.j.Cor.xiiij. Om
nia honeste et ꝭm ordineȝ fiant in vobis. De
quarto exemplificat hic di. Quis infirmatur
in fide vel in virtute aliqua.⁊ ego nō infirmor
id ē de illo sicut de meipō nō doleo. Quis scā
dalizatur in aliquo.et ego nō vror igne zeli et
caritatis. ¶ In fine istius secundi mem
bri nota q̄ ꝓpter decem deus iustos affligit ⁊
affligi ꝑmittit. Primo vt purgentur a pulue
re vel rubigine peccatoruȝ. Luce.xxij. Simō
ecce sathan expetiuit vos vt cribraret sic̄ tri-
ticum. Greg. Quod flagellum grano.qd̄ li-
ma ferro.quod fornax auro hoc facit tribula-
tio viro iusto. Secūdo vt non adhereant ter-
renis et desiderio mundanorum.quia si adhe
rent terrenis amittunt pulcritudinē ⁊ saporē.
q2 dũ terrenis ꝯglutinant̄ terrena sapiũt. Ps
Cōglutinat9 ē in terra vēter. Si ḡ cor homis
aduolet ⁊ cogitet de terrenis.non tñ debȝ ad-
herere ꝭ cito ad se redire.hoc aũt maxime ha-
bet facē tribulatio.q2 qñ hō tribulatur nec in
mūdanis inuenit requiē anhelat ad deum. in
quo credit se requiem inuenire. Aug. Fecisti
nos dñe ad te.et inquietũ cor nr̃m nisi requie
scat in te.vñ Gen.viij. dr̃ de colūba p̄ quam
vir iustus intelligit̄ q̄ cuȝ nō inuenisset pes ei9

vbi quiescēt reuersa ē ad arcbaꝫ. Tercio vt ñ corrumpant̄ in delectatōnibꝫ ꝛ quiete bonorum. Aqua eñ putrescit nisi moueatur. Hiere. xlir. Requieuit moab in fecibus suis nō est trāsfusus de vase in vas. Sic eñ corruptus ē dauid tempore quietis et pacis. qui tempore aduersitatis ꝯseruatus ē illesus. Quarto ne extollant̄ in magnitudine grārum et dono rū. Et boc īnuit bic apl's d. Et ne magni. re. ce. ¶ Quinto vt magis illuminent̄ in cognitione veroꝝ. Isa. xxviij. Et tm̄modo sola vexatō dabit intellectū auditui. Hiere. Per omne flagellum et dolorem erudieris bierl'm Uñ melius cognouerunt apl'i xp̄m in aduersis. dum ab eo separati fuerant. q̄ȝ in ꝓsperis dū eum p̄ntem babuerunt. Sexto vt augeatur in eis gratia ꝛ gl'ia premioꝝ. Et boc innuitur bic cum dr̄. Uirtus in infirmitate perficitur. Nā di. Hiero. Sicut ignis dum flatum p̄mitur crescit sic dum iusti p̄munt̄ aduersis crescunt in meritis. Psal. Dū superbit impius in affligēdo incenditur pauper in caritate crescendo. Quod figuratū ē ī eo q̄d scriptura refert q̄ salomon coronatus est in regem ī gyon. iij. Regū. j. q̄d interp̄tatur luctatio. ꝛ significat tribulatōem in qua opus ē lucta vel patiētia. Sic afflictus est Thobias et Job. ¶ Septimo vt velotius gradiant̄ ad regnum celoꝝ. Sicut eñ equus calcaribꝫ pūctus velociter currit ad brauiū. sic iusti vite p̄ntis malis puncti ad deum ire cogunt̄. Gre. Mala q̄ bic nos premunt ad de. i. c. Hiere. xxvj. Stimulator ab aquilōe veiet ei. Octauo vt peccatores ad cogitādū quid de eis fiet excitent̄ si iustis irrogant̄ tot genera aduersoꝝ. Prouer. xj. Si iustus in terra recipit quātomagis impius ꝛ peccator. Luce. xxiij. Si in viridi boc faciūt. in arido quid fiet. i. in siccis ab bumore gratie. j. pe. iiij. Si iustus vir saluabit̄ impius ꝛ peccator vbi parebit. ¶ Nono vt flagella ñ sp̄ venire putent̄ ex merito peccatoꝝ sicut dixerunt amici Job. Recordare inquiunt quis vnq̄ȝ innocēs perijt. Job. iiij. Et iō ip̄e ostendit q̄ nō ꝓpter demerita sua ip̄e flagella patiebatur. Uñ ait. Nō peccaui et ī ama. mo. oc. m. in eodem. xvij. Glo. Culpam nō feci et flagella recepi. Si eñ semp ꝓpter demerita flagella irrogarēt̄. tūc omnia flagellatū bomīes ꝯdemnarēt. et abominarent̄. sicut abominantur suspensuȝ. q̄d eēt materia multoꝝ maloꝝ Decimo vt minores videntes maiores meritis et dignitate tribulari. nō anxient̄ in afflictōe aduersoꝝ. Quādo eñ bomines qui merito audiunt p̄ scripturam xp̄m ꝛ apl'os: ꝛ magnos sanctos tot aduersa passos fuisse. debēt omnino ꝯsolari. Ro. xv. Quecūq̄ȝ scrip. sunt ad no. doc. scrip. sunt. vt p̄ pa. ꝛ cōso. scrip. sp̄ē ba. Et sic patet secūdū. ¶ Tercio ōndit de q̄ et in quo bomo in vita ista si gloriari velit. debeat gl'iari. Uult bic dicere apostolus q̄ ī q̄cūq̄ȝ statu et ꝯditōe bomo sit in vita ista non debet gloriari. nec expedit: et boc ꝓpter quinq̄ȝ. ¶ Primo. quia nō est in tuto. sed in ꝯtinuo p̄lio. et multa aduersa eum circūstant. Uñ postq̄ȝ apl's ad celum raptus fuerat. ꝓtestatus ē spiritussanctus quoniam vincula ꝛ tribulatōnes eū Hierosolimis manebant. vt patet. Act̄. xx. Semp etiam babebat angelū satbane qui eum torquebat. Nō ergo ei gloriari expediebat. ꝛ m'tominus nobis qui paucioribus gratijs subleuamur ꝛ plurimis malis replemur. Secūdo nō est gloriādum quia multi gloriando miserabiliter euanescunt. et deuotio cordis effunditur. Eccl'. xliij. Aperti sunt tbezauri ꝛ euolauerunt nebule q̄si aues. Tercio q̄ȝ inimici nostri. s. demones. ꝓpter gloriatōeȝ omnia bona nostra depredantur. In cuius figura dr̄ Isa. xxxix. q̄ ezecbias postq̄ȝ tbezauros omnes ōnderat nūtijs paladan renis babilonis dixit Isaias. Ecce dies veniēt et auferentur omnia que in domo tua sunt. et que tbesaurizauerunt patres tui vsq̄ȝ ad diē banc in babilonem di. dominus. Greg. Dep̄dari desiderat qui tbe. pub. in vi. p. Quarto quia gloriatio et iactātia m'tos turbat. Prouer. xxviij. Qui se iactat ꝛ dilatat iurgia ꝯcitat. Quinto quia gl'ia bominis nibil est Jo. Si ego gloriam meam quero gloria mea nibil est. Hiere. ix. Nō glorietur fortis in fortitudine sua. nec sapiens in sapiētia sua nec diues in diuitijs suis. Sed si gloriari vult aliq̄s in vita ista de duobus gloriari debet. X

¶ Primo de infirmis ꝛ aduersis que patitur p̄ deo ꝛ dei iusticia. Secūdo de gratijs et donis que recipit a deo. Et boc facit ibi. Si gloriari oportet. scio bominē in xp̄o. Primo ḡ ostēdit q̄ ꝓ infirmis et aduersis que pro deo patimur gloriari debemus d. Si gloriari oportet que infirmitat̄ m. sunt gloriabor. Et boc ꝓpter tria. Primo ꝓpter multa bona que aduersa ꝛ infirma efficiunt in bomine que supra immediate dicta sunt. Secūdo quia infirma

⁊ aduersa patientes eligit deus hic ad grãm: ⁊ in futuro ad gl'iam. De pmo .j. Cor. j. Infirma mundi elegit deus. s. ad grãm suaʒ. De secũdo Luce. xiiij. Exi in vicos ⁊ plateas ciuitatis ⁊ pau. ⁊ de. ⁊ ce. ⁊ clau. in. huc. Nõ enim ẽ deus noster vt dij gentium et principes mũdi. qui solum potentes et diuites ad sui eligũt communiam. Tercio quia tales sic infirmi ⁊ disciplinati ostẽduntur eẽ filij dei. Hebre. xij. ꝙ si extra disciplinam estis. ergo adulteri ⁊ non filij dei estis. Pro hmõi ĝ ẽ gloriãdum. ¶ Et de hoc ponit exemplum de quodam aduerso qd sustinuit ꝓ xpo di. Deus et pr̃ dñi nostri ihũ xpi qui ẽ benedictus in secula. scit ꝙ nõ mentior. i. ipm qui omnia nouit inuoco testem ꝙ verum ẽ qd dico. Damasci ꝑpositus gentis arethe regis voluit me cõprehendere ⁊c. litera plana est. Secundo cũ dicit. Si gloriari oꝫ. vbi incipit. xij. ca. oñdit ꝙ de gratijs ⁊ donis q̃ hõ recipit a dõ ẽ gl'iandũ. Et circa h duo fac. Pmõ oñdit ꝙ ꝓ hmõi sit gloriandũ Secũdo ostẽdit ꝯgruum modum gloriãdi. et causam quare in talib⁹ ẽ gloriandũ. ibi. Nã si voluero gloriari non ero insipiens. ¶ Primo ergo ostẽdit ꝙ de gratijs et donis ẽ gloriandum que homo a deo recipit. Et hoc est. Si gloriari oportet. quia oportet ꝑpter pseudo aplorum reprehẽsionem. vt ipi mendacit' nõ glorientur. pro huiusmodi que dixi ⁊ que dicam est gloriandum. sed veraciter non expedit gloriari. vt patet ꝑ ea que dicta sunt supra. Ponit ergo materiam sue gloriatõis q̃tum ad donum quod recepit a deo in duplici raptu mentis. Primus fuit in tercium celum secundus ĩ paradisum. ibi. Et scio hmõi homineʒ. Dicit ergo. Ueniam ad visionẽ ignotorum et reuelatõnes occultorum domini. id est a domino mihi factas ⁊ ostensas. scio hominem in xpo sicut mẽbrum in corpore suo ⁊ sicut locatum in loco. Act. xvij. In ipo eniʒ viuimus mouemur et sum⁹. Ante annos. xiiij id est in anno. xiiij. ante hoc tempus. Et nota ꝙ loquitur hic de se tãq̃ de alio. quia hoc ad ꝯmẽdatõem sui ꝑtinebat. In his aũt que ad accusatõnem sui pertinent loquitur de se tãq̃ d se di. j. Thi. j. Qui prius fui blasphem⁹ et persecutor ⁊ cõtumeliosus. Prouer. xviij. Iustus prior ẽ accusator sui. sequitur. Siue in corpore siue extra corpus nescio deus scit. id est nescio si i illo raptu anima fuit extra corpus. an ĩ corpore. de⁹ aũt scit. qui hoc facẽ potuit. Et addit de termino ad quem fuit rapt⁹ di. Raptum hmõi vsq; ad tercium celũ. Primum est celum aereũ. Math. xiij. Uolucres celi comederunt illud. Secũdum est sidereum scilicet firmamentũ Geñ. j. Uocauitq; deus firmamentũ celũ. Terciũ est empireũ qd' statim conditum sanctis angelis est repletũ De quo Geñ. j. In prin. cre. de. ce. et ter. Sed cõtra aut hominẽ appellat cũ d. scio hominẽ. hominẽ integrũ ex anima ⁊ corpore. et sic sciebat hominẽ raptũ in corpe aut pro sola anima dicit hominẽ ꝑ sinodochen. ⁊ sic sciebat raptũ sine corpe. Respondeo esse raptũ sine corpore dupliciter intelligendũ est. Uel corpe non simul rapto. ⁊ hoc bene sciebat quia cum corpore nõ fuit raptus. Uel corpore ab ipa anima simpliciter sepato ⁊ hoc nesciebat. Nesciebat eñ vtrũ anima in illo raptu fuit a corpe sepata. Sed ꝯtra si anima pauli fuit rapta supra firmamentum vt dictum est. Et certum erat ei ꝙ anima sua nõ poterat simul eẽ extra corpus ⁊ in corpore. quõ ergo potuit ignorare an eẽt a corpore sepata vel nõ. Responsio duplex ẽ raptus. vnus localis alius ꝑ mentis cõtuitum. Primo modo nõ fuit raptus paulus nõ eñ fuit anima sua localiter in celuʒ trãslata. Sed secundo mõ fuit raptus. Et vtruʒ in illo ꝯtuitu mẽtis anima fuerit sepata a corpore ignorabat. Et si aliquis opponat ꝙ glo. di. ꝙ vltra omnia sidera fuerit raptus ⁊ sic videtur raptus fuisse localiter. Dicendum ꝙ vltra omnia sidera potuit rapi ſm intelligẽtiaʒ quia deus ostẽdit ei vitam eternam. Itẽ si ad dei visionem raptus est. ergo vidit deuʒ facie ad faciem. id est per eẽntiam. sed Exo. xxxiij. dicitur. Non videbit me homo et viuet. Et .j. Joh. xiiij. Deum nemo vidit vnq̃. Paulus autẽ bene sciebat scripturas ergo sciebat ꝙ quãdo vidit deum viuus non fuit. et ꝑ cõsequens fuit anima a corpore sepata. Ad qd' dicẽdum ꝙ vidit deum facie ad faciem eo modo quo anime sepate sanctorum vident. Ad hoc autem quod obijcitur dicẽdum. Nõ videbit me homo et viuet. i. non videbit me homo sensibus corporis vtendo et imaginatõe. Et eodem mõ dicẽdum est ad illud. s. Deum nemo vidit vnq̃. s. sensibus corpis vtendo. Hoc aũt bene sciuit paulus quia bene sciuit ꝙ quãdo anima vidit deum non ẽ vsa sensib⁹ corporeis vel aliqua imaginatõe alic⁹ rei. sʒ ꝑ violentiaʒ spũs fuit tota ad celestia eleuata ⁊

deum ꝑ eēntiam vidit.nō tñ in manendo sed in transeundo.et ideo in quodam raptu deū vidit. Sed cōtra.quō si deum vidit in quo sunt omnia nō vidit etiam modum raptus sui: et nesciunt an anima sua eēt a corpe separata vel nō. Respondeo.deus est speculū in quo omnia videntur. Est tñ speculum voluntarium. et ideo operit se sicut vult. Nam et plura ibi videt vnus q̄ȝ alius sicut deo placet. Noluit ergo deus sibi ostēdere modum raptus sui. ⁊ tamen ei multo maiora ostēdit. Deinde di. Et scio hmōi hominem. Ubi ponit secūdum raptum. Primus raptus creditur fuisse in domo ananie.qñ tribus diebus nō mādućauit neq̄ȝ bibit qui fuerat ante annos.xiiij. quādo hoc dixit. Secūdus aūt quādo factus ē in extasi in templo.in hierl'm. vt patet Actuū.xxij. De quo non di.qñ fuit: sed ait. Et scio hmōi hominem.i.eundem qui supra raptus est ⁊ eē in xp̄o existētē.tunc sicut prius siue in corpe siue extra corpus nescio.deus scit. Expone sicut prius.quoniam raptus est in paradisum. id est in dulcedinem superne ꝯtemplationis. Glo.in eam trāquillitatem qua fruunt' isti qui sunt in celesti hierl'm. Quod supra dixit tercium celum.hic d. padisum.nō em̄ fuit raptus in padisum delitiarum: sed in padisum angelorum. Et audiuit nō aure corporis: sed aure mentis.i.mente percepit archana verba.i.intimatōe quadam percepit de sacratissima di essentia et gloria beatorum. ⁊ intantum secreta verba audiuit.quod nō licet homini loqui.i. id est verbis explicare. Aug. Dixit quidē ꝙ posset hominibus dici ⁊ tenuit apud se qđ ñ posset dici. Ergo et audiatur ad quod possumus pertingere. Illa ergo archana et secreta que de gloria dei et beatorū in mente ꝑcepit nec ab homine mortali dici possunt . nec homini mortali lingua intimari nec aure audiri. vel corde cogitari. Isa.lxiiij. Oculus nō vidit de.abs.t. que p̄pa.ex te. Concludit ḡ d. Pro hmōi ḡ visione et reuelatōe a deo recepta gloriabor.quoniā ꝯgruum ē ꝓ hmōi gloriari.cū sint bona spiritualia et ad di honorem tendētia. Et sic qui gloriatur in his honorem dei q̄rit.et in domino gloriatur.ij. Cor.x. Qui gloriatur in domino glorietur. Per me aūt nihil sup.gloriabor.i.ꝓ his que ꝑtinent ad me. vt eē de genere abrahe et hmōi ad carnem ptinētibus.nisi in infirmitatibus meis.s.corporalibus afflictōnibus quia virtus ī infirmitate ꝑficitur. Deinde cum di.nā et si voluero gloriari.ostēdit ꝯgruum modum et causam gloriādi di. Si voluero gloriari.ꝓpter reprimēdam audaciam pseudo apl'orum.nō ero insipiens. quia bono zelo faciam ad edificatōem audiētium.⁊ ad depressionem malorum.⁊ iō veritatem dicam.i.pro veritate hoc dicam.quod dicere veritatem interpretatur haymo. Si q̄s inquit ꝓ vtilitate et edificatōe alioꝝ factū diuinitus sibi ꝯcessum cum humilitate narrat ñ est insipiens.quia loquitur veritatem. Iohā. xiij. Uos vocatis me magr̄ ⁊ dñe et bene dicitis sum etenim. Glo. Qui necessitate vrgente vera de se loquitur.tātomagis humilitati cōiungitur.quātomagis veritati sociatur. Hic ē ergo ꝯgruus modus gloriādi.qñ homo necessitate vrgente ad edificatiōem ꝓximorum et ad depressionem p̄sumptuosorum gloriat' Et sic gloriabat' apl's.parco aūt.q.d. Certis sic possem gloriari.⁊ sic possem me laudare. tamē pco.i.ꝑcere volo.laudabilius et gl'ie me laudādo et gloriando. Et hoc ne aliquis existimet me eē aliquid supra illud qđ videt me eē ꝓprijs oculis.aut audit ab alijs aliquid ex me id ē de me.cum nō nisi infirmitas videatur in me.vel ab alijs qui vidēt me audiatur. Si aūt de me magna referrem et plura.putarent forte simplices et infirmi me nō eē infirmū ⁊ mortalem.sed hominem immortalē vel angelum. vel hmōi. Ideo ergo parce de se loquitur.ne quis existimet eum eē supra illud qđ videt vl' audit. vt.s.pro magnis illis ñ esse homo mortalis et fragilis videatur. Et sic patet tercium

¶ Quarto ostēdit ꝙ deus seruis suis quantucūq̄ȝ perfectis ꝑmittit et infert aduersa vt ī gratijs semꝑ in humilitate ꝯseruentur ⁊ hoc ē. Et ne ma.re.extol.me in suꝑbiaȝ. datus est mihi.i.ad meam vtilitatē.quia temptatio cui nō ꝯsentitur prodest ad coronam.stimulꝰ carnis mee.i.temptatio carnalis cōcupiscētie.q̄a illa temptatio carnem pungebat.qui stimulꝰ est angelus malus sathane.qui est minister illius temptatōnis a dyabolo missus ⁊ a deo ꝑmissus qui me colaphizet.i.affligat. Et sic deus ⁊ dyabolus ꝯueniunt ad hominem tēptādum.sed deus vt ꝓbet et coronet.dyabolus xo vt vincat et vinctum ad infernum deducat. Et sic patet quartū ¶ Quinto ostēdit ꝙ deus interdū seruos suos nō exaudit ad votum. vt exaudiat ad salutem. Unde Aug. di. ꝙ exauditus dyabolus petens Iob temptā-

dum. Et nõ exanditur paulus apl'us petens stimulum remouendũ. Exaudiuit eum quez disposuerat damnare. et nõ exaudiuit eũ quẽ voluerat saluare. Nam et eger multa petit a medico que medicus non dat. Non exaudit ad voluntatem. vt exaudiat ad sanitatẽ. Jtẽ et dominus nõ exaudiuit paulum ad voluntatem. vt exaudiret ad salutem. Et hoc est qđ dicit. Propter quod .i. est pro amotione stimuli carnis ter dominum rogaui. vt discederet a me. nesciens eum mihi vtilem. et dixit mihi vel interius inspirando. vel exterius vocẽ in aere formando. Sufficit tibi gratia mea. q. d. remedium habẽs sufficiens scz grãm meaz p quam potes oẽm temptatõem vincere ⁊ in bono cõsistere. Naz virtus ĩ infirmitate pficitur qꝛ in infirmitate certat et p grãm vincit. Sine infirmitate aũt nõ certaret. et p consequens nõ coronaret'. ij. Thi. ij. Nemo co. nisi qui legi. cer. Cõcludit ergo d. Libẽter g̃ gloriabor in infir. m. vt virtus et grã xp̃i habitet in me. Et sic patet totum de epistola.

¶ Dominica in quiquagesima de euangelio Sermo .xxx.

Assumpsit hiesus duodecĩ discipulos. ⁊ ait illis. Ecce ascẽdimus hierosolimaz ⁊c. Lu. xviij. Quia istis dieb9 cõsueuerunt fideles multum dissolui et ludis et comesationibus vacare. et gaudium mundi est aduersorꝫ memoria tẽpandũ. iuxta illđ Eccl'. Jn die bonorũ ne immemor sis maloꝝ. ideo ecclesia xp̃i passionẽ patris nostri pdicat. que fuit multa amaritudine celebrata. Et qꝛ p xp̃i passionẽ hũanũ genus ẽ sanatũ et illumiatũ ideo post pdicatõem passiõis statim xp̃c quẽdaz cecuz sanauit. p quẽ genus humanũ figurat'. Et sic in euãgelio hodierno duo pñcipalit' cõtinentur. Primo eñ xp̃i passio ab ip̃o xp̃o discipulis pnunciat'. Jn pñcipio euã. ¶ Secũdo quidam cecus publice coraz turbis illumiat' ibi. Factũ ẽ aũt dũ appropin. hierico ce. q̃daz Jn primo aũt mẽbro duo implicãt'. Primo xp̃i passio sicut fuerat pphetata fore cõplẽda a xp̃o discipulis pñũciatur. Jn pñcipio euã. Secundo verboꝝ intellect9 penitus a discipulis ostenditur fuisse ignoratus. ibi. At illi nihil horũ intellexerũt. Primo ergo xp̃i passio sicut fuerat prophetata fore complenda a xp̃o apostolis pñũciatur. Et hoc est. Assũpsit hiesus duodecim discipulos. Jn q̃ instruimur q secreta nostra et maxime que ad salutem aĩe pertinent paucis reuelarẽ debemus quia multi et multa salutem aĩe nitunt' impedire. Eccl'. vj. Multi pacifici sint tibi cõsiliarius autem sit tibi vnus de mille. Et nota q apl'is xp̃i. i. viris sanctis facta nostra secreta reuelare debemus. qꝛ si sunt mala sua debunt nobis ea relinquere et viam et modum relinquendi ostendent. si aũt sunt bona sua psuasione et intercessione ea aggredi et pficere nos iuuabunt. Unde d' aug. dicit'. q deus misit ĩ mentem eius vt iret ad simplicianũ seruũ dei et ei gestus suos proferret. et ille sibi quis essz aptus modus viuendi indicaret. Sic beatus benedictus iuit ad quendam monachũ nomine romanum et ei ppositũ suum indicauit. qđ et secretum tenuit et inq̃ntum licuit ministrauit. vt dicit Greg. in dyal'. Sed attẽde vt dicit' Eccl'. xxxvij. Noli inquit cõsiliari cum socero tuo et a zelantib9 te absconde consiliũ Socer eñ solum respicit bonũ filie vxoris petentis consiliũ. et zelantes hominem respiciũt solum bonum eius corporale. Et ideo cuz talibus secretum salutis anime nostre nõ debemus habere. quia impedient ⁊ non iuuabunt Propterea xp̃c ait. Jnimici hominis domestici eius Mat. x. Hec est illa turba de qua dicitur hic inferius que cecum salutẽ petentẽ increpauit vt taceret. cecus fortis et cõstãs nõ curauit turbam sed magis clamauit. et iđ hiesus iussit eum venire ad se et ip̃m sanauit. qꝛ si homo facit qđ in se est. deus iuuat eũ. et ad salutem pducit. Unde amicos et qui nos solum carnaliter affectant. debemus viriliter increpare. et eorum blandicias non curare. Sic etiam christus in hoc loco petrum blandientem sibi increpauit: quia simon petrus qui christum carnaliter tunc diligebat dum audiuit ipsum dicentem. Oportet filium hominis ire hierosolimam et reprobari a senioribus et tradi et crucifigi. statim ait. Absit a te domine non erit tibi hoc. propicius sis tibi. Cui christus respõdit. Uade post me sathanas non sapis ea que dei sunt. Mat. xvj. Dicit ergo. Ecce ascẽdimus hierosolimã. Ecce in scriptura nota est ammiratõnis ⁊. q̃ maior admiratio'carissimi q̃ vt dominus pro seruis. amicus pro inimicis. innocens pro peccatoribus. deus pro hominibus. voluntarie ad patibulum crucis ascendat. Ro. v. Commẽdat

deus caritatē suam in nobis. quoniam cū inimici essemus recōsiliati sumus per mortē filij eius. vix em̄ .p iusto quis morit̄. ꝫ pro impijs et peccatoribꝫ quis audeat mori. Quinqꝫ aūt circa suā passionē p̄dixit. scꝫ ꝙ traderet̄ illuderet̄. flagellaret̄. cōspueret̄ et occideret̄. Ecce magna admiratio. Nam ille tradit̄ qui est virtus oīpotētis patris omnia regens ⁊ omnia gubernans. Hebre. j. Portās oīa verbo virtutis sue. Ille illudit̄ qui est pfecta dei sapiētia. oīa ordinans et disponens in nūero pondere et mēsura Sap̄. xj. Ille flagellat̄ qui est oīmoda et pura innocentia. q̄ peccatū non fecit. nec dolus inuentus est in ore eius. j. Pe. ij. Ille cōspuitur qui est pfecta dei glia. et candor lucis eterne. et speculum sine macula. Sap̄. vj. In quem etiam desiderant angeli .pspicere. vt dr̄. j. Pe. j. Ille occidit̄ q̄ ē bt̄a vita animaꝝ. vt d. Aug. Y ¶ Moralr̄ aūt ad edificatōem nostrā nota ꝙ ista quinqꝫ q̄ tunc xp̄c passus est in corpe suo. quotidie patit̄ in membris suis. quia ipse ē caput nostrū ꝫ nos vero membra eꝰ. Et etiam a ministris et fidelibus suis Primo patitur in membris suis. Nam serui dei quotidie tradunt̄ decipiūt̄ et expellūtur. Luc. xxj. Trademi aūt a parentibus et fratribꝫ et cognatis. Item a mundo deridentur. Sap̄. v. dicunt damnati. Hi aūt quos habuimus aliquādo in derisum .et in similitudīem improperij. Exemplum de helyeo ascendēte in bethel. quē deridebant pueri ciuitatis: di. Ascende calue. ascende calue. Sed vide quid sequit̄. Quia vrsi duo egressi de saltu lacerauerūt ex eis. xlij. pueros vt pꝫ iiij. Reg. ij. Item a tyrannis et predonibꝫ flagellantur. ysa. x. Ve assur virga furoris mei ⁊ baculus ipe est. vbi d. Aug. Quid supbit impius si de ip̄o flagellum fecit pater meus. pater filium flagello corripit et post flagellū in ignem mittit. Item conspuunt̄. dum in cōtēptu et vilipēsiōe habēt̄. j. Corin. iiij. Usqꝫ in hāc horā esurimꝰ et sitimꝰ ⁊ nudi sumꝰ et colaphis cedimur. Et sequit̄. Tanqꝫ purgamenta huius mūdi facti sumus omniū peripsima vsqꝫ adhuc. Item occiduntur. Ps̄. Propt̄ te mortificamur tota die ē. l. sicut o. oc. Secūdum eadem quīqꝫ xp̄c quotidie patit̄ a ministris et fidelibꝫ suis ¶ Primo em̄ patit̄ traditōꝫ Fuit em̄ traditus a iuda. salutādo amplexando. osculando. comedendo. Sic multi in ista quadragesima xp̄m et matrē eius salutabūt dum pater noster et aue. ma. dicent. xp̄m amplexabuntur. et osculabūtur extēsis brachijs xp̄m comedēt dum corpus xp̄i sument: et pꝰ pascha xp̄m sic salutatū sic amplexatū ⁊ osculatū et sic i mensa aīme receptū turpiter perdunt ipm̄ de aīma p mortale peccatum expellendo. et dyabolum eius aduersarium intromittēdo ¶ Secūdo a suis ministris et seruis patitur illusionem. Nam duri corde et obstinati xp̄o ludū vident̄. dum tota die clamat p scripturas et p̄dicatores. conuertimini ad me et ipsi despiciunt. Prouerbi. j. Uocaui et renuistis. extendi manum meam et non fuit qui aspiceret. Et quid sequitur. Ego quoqꝫ ī interitu vestro ridebo et subsannabo cum vobis quod timebatis aduenerit. Tota die minatur penas eternas. et ipsum non timent. Tota die repromittit premia inaudita. ⁊ ipsi non curant. A ¶ Et nota hic ꝙ quat̄ christus illusus fuit. Primo in domo cayphe sacerdotis cum velamine capitis. Luce. xxj. Illudebant ei cedentes et velauerunt eum ⁊ pcutiebant faciem eius. Secundo in domo herodis cum veste alba. Luce. xxiij. Tercio in atrio pylati cum veste purpurea. Johan. xix. Quarto in cruce. Mathei. xxvij. Principes sacerdotum cum scribis et senioribus illudentes dicebant. Si rex israhel est descēdat nūc de cruce. B ¶ His quatuor modis bodis mali sacerdotes videntur christo illudere. Primo cum caypha cum velamine capitis dum amictum habent in capite qui significat spem celestium et ipsi pro temporalibus et non pro celestibus in ecclesia seruiunt. Secundo veste alba sibi illudunt. qui camisiaꝫ albam induentes per quā mundicia cordis ⁊ corporis significatur. ipi mundiciam non seruāt. Tercio in purpura cum militibꝫ sibi illudunt qui casulam vel vestem purpuream sine rubeam induunt per quam feruor et latitudo caritatis signatur. et ipsi non habent purpuream vestem caritatis sed sanguinolentam odij et rancorijs. Quarto in cruce eum derident cū iudeis qui eius verba peruertebant et fidem deridebant cum verba dei contemnunt et indigne predicant. ¶ Tercio xp̄c a suis fidelibus patitur flagellationē. cū ipꝫ q̄tidie xbis lacerāt. ⁊ ipꝫ. tāqꝫ. signū ad sagittā pcutiunt Hiere. xviij. Percutiamus eū lingua. Lu. ij.

Positus est hic in ruinaʒ et in signum cui cō tradicetur. Quarto xp̄c patitur consputi onem. Conspuitio ista signat malā vilipensio nem et vilificationem quā quidā habent ad deum et ad sacramenta ecclesie que ita tra ctant quasi quasdam immundicias. et tamen deus ex benignitate sua sustinet eos. ysa. l. Fa ciem meam nō auerti ab increpantibꝫ et ꝯsp. in me. Quinto xp̄c patitur occisioneʒ. quia dum fideles pro quibus semel mortuus ē vt eos a peccatis mundaret quotidie ad pecca ta redeunt et quotidie peccatis se maculant quātum in se est iterum xp̄m occidūt. dū pec catum ꝑpetrant qd̄ ꝑ solam xp̄i mortem po test deleri. et pro quo fuit necessariū filium dei mori. Hebre. vj. Rursum cruci. filium dei ī se metipis et ostētatui habentes. Secūdo ōn ditur ꝙ intellectus verboꝝ xp̄i a discipulꝭ fu it penitus ignoratus. Et hoc est. At illi nihil horū intellexerūt. Et sic patet primū. Secun do principaliter quidam cecus a xp̄o coram turbis illuminat᷑. Et hoc est. Factum est duʒ appro. hierico ꝛc. In quo quidā miraculo tria apparent: scʒ magna miseria et parte ceci sedentis et mendicantis. et magna misericor dia ex pte xp̄i vocantis et sanantis. et magna gratiarūactio ex parte turbe deuʒ laudantis. Circa hoc miraculū sciendū ē ꝙ ꝑ istū ce cum allegorice gen⁹ hūanum cōgrue potest intelligi. qd̄ ante xp̄i aduentū quatuor mala patiebat᷑. que in isto ceco apparent. a q̄bꝫ om̄i bus xp̄c ip̄m plenarie liberauit. Prio er go erat cecum. nec creatorem suum cognosce bat. sed creaturas pro deo colebat. Sap. xiij. Aut solem aut lunā aut girū stellaꝝ rectores orbis deos esse putabāt. Propterea petebat zacharias d. Illumīare his q. in tene. et i vm. mor. sedent. Et hoc ē qd̄ hic dr̄. Cecus q̄daʒ Christus aūt ip̄m illumīauit d. Respice. Jo. j. Erat lux vera que illu. om. ho. ve. in hūc mū. Secūdo erat totaliter terrenis inten dum. Secūdo erat totaliter terrenis inten tum et eius merces terrena erat. ysa. j. Si vo lueritis et audieritis me bona terre comede tis. Unde pro om̄ibꝫ bonis opibꝫ suis ad ce lum nō ascendebat. Et hoc est quod hic dicit᷑ Sedebat. i. in terrenis bonis quiescebat tāq̄ in vltimo fine. Sed xp̄c iussit ip̄m duci ad se vt ip̄m secum ad deum duceret celestia pce ptum. Job. x. Per me si quis introierit sal uabit᷑ et ingredie᷑ et pascua inueniet. Ter cio erat extra viam iusticie et veritatis. q: ex quo recta fide carebat. nō poterat in via iusti cie ambulare. Quia vt dicit Augu. Omnis actio infidelium mala. Hebre. xj. Sine fide impossibile est placere deo. ꝛ ido dicit ī Ps. Om̄es decli. nō est qui fa. bo. non est vsq ad vnum. Et hoc est qd̄ hic dicit᷑. ꝙ sedebat nō in via sed secus viam. ergo erat extra viā. Sʒ xp̄c per lumen fidei. et per donum gratie fecit ip̄m posse in via iusticie ꝛ veritatis ambulare Et hoc est qd̄ hic dicitur ꝙ illumīatus fact⁹ sequebatur xp̄m magnificans deum. Dum ei em̄ ei ostendit viam et dedit virtutem eūdi ꝑ viam ip̄m dicit᷑ ambulare fecisse. Quarto erat veris diuitijs pauperrimum et egenum quia veras diuitias. scʒ virtutes et dona spiri tussancti paucas habebat. Apoc. iij. Nescis quia tu es miser et miserabilis et pauper et ce cus ꝛ nudus. Et hoc est quod hic dicit᷑. quia sedebat mendicans. xp̄c aūt genus humanū omnibus bonis replebat. Quia pater dādo nobis filium omnia bona nobis cum ip̄o do nauit. Ro. viij. Quomō nō etiaʒ cum illo om nia nobis do. Joh. j. De plenitudine ei⁹ nos om̄es accepimus gratiā pro gratia. Reliquit nobis etiam thesaurum sue passionis homini bus dispensandum. Et hec omnia fecit duʒ appropinquaret hiericho. i. ad penā mortali tatis nostre. hiericho autem interpretatur lu na. que pro defectu ponitur. Que omnia om nis plebs vt vidit dedit laudem deo. Et hoc est quod dicit apl̄us. j. Cor. j. Qui factus ē nobis sapiētia a deo et iusticia et sanctificatio et redemptio. Sapientia q̄tum ad primum. iusticia q̄tum ad secundum. sanctificatio q̄ tum ad tercium. redemptio q̄tuʒ ad quartū Et sic patet miseria generis humani et mise ricordia xp̄i. et gratiarūactio plebis ꝛc. Mo raliter aūt ad edificatōem nostrā nota ꝙ per hunc cecum peccator intelligitur. qui totalit᷑ in mente est cecus. Circa quod tria videam⁹ scʒ ex quibꝫ cecitas inducitur. in quibus ceci tas spūalis est periculosior q̄ corporalis. ꝛ ex q̄bꝫ cecitas repletur. Prio ergo videam⁹ ex quibus cecitas inducitur. D Ubi no ta ꝙ octo sunt causantia et inducentia cecita tem corporalem et similiter spiritualē. Pri mum est magni luminis inspectio. vt patet si aliquis inspiciat rotam sol. que dissoluit ocu los et excecat. Quia vt dicit ph̄us. Excellen tie sensibilium corrumpunt sensum. Et ideo illi qui transeunt montes vbi sunt continue

niues. deferūt in manu ramū oliue ne vidēdo solum niues excecent. Hoc em̄ signat peccatum presumptōis. Presumptuosus em̄ vult figere oculū in rotam diuinitatis dei. d3 vnitatem essentie ꝛ trinitatem ꝑsonarum ac eius ꝑscientiam inuestigare nititur et presumit. et ideo opprimitur et excecatur. Prouerb. xxv. Qui scrutator est maiestatis op. a glia. Propterea d. aplus ad Ro. xij. Non plus sapere ꝙ oportet sapere sed sa. ad so. Secundū est lōga in tenebris habitatio. qꝛ vt di. phus Opus nature est opus intelligētie. et ideo natura nō mittit virtutem suam ad membrum. quod non operatur. et ideo virtus visiua in oculo non vidente deficit. et ad membru3 qd quod multum operatur multam virtutē mittit. Unde philosophꝰ dicit. ꝙ scriptores habent oculos meliores. et fabri habēt brachia fortiora et curiores crura alijs duriora ꝛ fortiora. Et ad idem vadit ꝙ homo aliquando propter seniū amittit visum. Gene. xxvij. Senuit ysaac et caligauerūt oculi eius et videre non poterat. Quia organum visus sc3 oculus est debilitatū et non pt̄ recipere lumen et ideo natura nō transmittit virtutem. Hoc significat peccatum consuetudinis. Quando em̄ homo inueteratus est in tenebris peccatorum omnino est excecatus. quia suprema intelligentia aufert ei gratiam per quam posset videre ex quo ipsa non vtitur. Luc. xix. Aufer te ab eo mnam et date illi qui decem mnas acquisiuit. quia omni habenti dabitur et abundabit. Ab eo aūt qui non habet qd hab3 auferet ab eo. ¶ Tercium est multi fumi preceptō. qui nimis oculis cōtrariat. Hoc signat peccatū ire. Sicut em̄ fumus generat ex collectione lignoꝝ circa ignem. sic ira ex collectione sāguīs circa cor. vt di phs q̄ excecat hoīe3 Sic et cecus nō potest videre. sic ira impedit animū ne possit discernē veꝝ. Itē sicut cecus ꝑcutit quenꝗ sic iratꝰ ꝑcutit amicū ꝛ inimicū parētes ꝛ filios ꝛ aliqñ seip3 occidit. Exēplū de achitophel. ij. Reg. xvij. ¶ Qrtū ē venti pulueri imixti i oculos īsufflatio. h̄ sigt pec3 vane glie supbie sociatū. Sic em̄ cecꝰ du3 se credit ascēdere cadit. sic vane gliosus et supbus. Exemplū de lucifero et primis parētibꝫ ysa. xiij. Qui dicebas in corde tuo. In celu3 ascendam ꝛc̄. Et seqꝛ. Uerūtamen ad infernū detraheris in ꝓfundū laci. ¶ Quintū est nimia ad lumē vigilatio. ex hoc em̄ oculi conturbātur. Hoc signat nimiā solicitudie3 quā homo habet pro temporalibus acquirendis et obseruandis. Eccl'ia. v. Saturitas diuitis non sinit eum dormire. Pro quibus excecat et vendit animam suā dyabolo quod ē maxima cecitas. Eccl'. x. Nihil est scelestiꝰ ꝙ amare pecuniam. Hic em̄ aīam suam venale3 habet. Deutro. xvj. Excecant oculos sapientū munera. Contra quod xp̄c ait Mat. vj. Noli so. es. in cra. d. quid man. aut qd bi. ꝛc̄. Querite primum regnum dei et iusͤ. eius: et hec omnia ad. vo. ¶ Sextum est malorum humorū ad oculos descensio. ac etiam nimius calor. Unde in ethiopia propter calorem multi ꝑdunt visum. Similiter ad pelum feruentem excecantur homines. Hoc signat peccatum luxurie que ex abundanti calore et sanguine consurgit. ex quibus magnus calor in carne generatur. Luxuria em̄ vere est ignis. Job. xxij. Ignis est vsq3 ad cōsumptōem deuorās Que totaliter excecat hoīem. Sicut em̄ cecꝰ nō discernit inter pulcrum et turpe. sic luxuriosus frequēter habet pulcram vxorem et nobilem. et dimittit eam propter turpem et vilissimā ꝛ frequent' vadit ad mortē habēs oclos fasciatos sicut ille qui vadit ad suspendium. Plures enim iam interfecti sunt. sic excecatus fuit samson de dalila que pluries voluit eum prodere et ille tamen semper dormiebat in gremio eius. Tandem autem decepit eum et prodidit propter quod ab inimicis exoculatus fuit. vt patet Judith. xvij. ¶ Septimum est organi deuastatio. vt quando perforatur vel eruitur. Quedam eni3 potentie anime sunt omnino alligate organis. ita ꝙ corrupto vel impedito organo. anima non potest actus illarum potentiarum operari. de quibus est visus. Hoc signat peccatum odij vel inuidie in quo anima moritur. ꝛ a deo separatur qui est beata vita animarum. j. Johā. iij. Qui non diligit manet in morte. Et iterum. Qui odit fratrem suum homicida est. Et scitis quoniam. omnis homicida non hab3 partem in regno christi et dei sicut enim oculus est organum videndi. sic amor dei ꝛ proximi est organum viuēdi. qui tollit ꝛ deuastat per odiū et inuidiam. ¶ Octauū ē lucis coopertio vt quando quidam pānicul' sup lucem generat. ita ꝙ lux est coopta. et intus abscondita nec videri potest. hoc signat peccatū accidie et pigricie qñ hō talentū a deo sibi traditum

absconditet nihil opatur in e o.ꝑropter qꝺ dño cōdemnatur.vt patet Luc.xix. Domie ecce mna tua quam habui repositam in suda rio ꝛc. Et sequitur. De ore tuo te iudico sue nequā quare nō dedisti pecuniam meam ad mensam ꝛc. Prouer.xj. Qui abscondit fru menta maledicetur in populis. Secundo vi deamus in quibꝫ cecitas mentis cecitati cor poris magis periculosa videatur. ¶ E Et sunt octo in quibꝫ magis apparet cecitas mē tis ꝗ̄ corporis esse ꝑiculosa. Primū qꝛ in no biliori subiecto scꝫ in aīa et nobiliori bono priuat scꝫ lumīe gratie.qꝺ sine compatōe me lius est lumīe corporis. ¶ Ex his em̄ duobꝫ periculosior infirmitas iudicat᷑.scꝫ qꝛ est ī no biliori mem.vt qꝛ est in corde vel in cerebro. ꝗ̄ que est in oculo.et que est in oculo. ꝗ̄ que est in pede.et qꝛ meliori bono priuat scꝫ vita ꝗ̄ que priuat visum. et que priuat visum ꝗ̄ que priuat auditū vel gressum. ¶ Secūdū ē qꝛ cecus corpaliter conat᷑ oīno ducem habe re.nec sine duce audet ambulare vel baculo. Cecus ꝟo spūaliter de duce nō curat.ꝛ oīa facere sine duce attemptat. Gene. Ceci ducē querūt et nos sine duce erramus. Immo du cem expellit. Job.xxj. Qui dixerūt deo rece de a nobis sci.vi.t.no. ¶ Tercius est qꝛ cecus corpaliter eligit ꝓ duce videntē et fidelē per sonam. Peccator aūt cecus eligit cecum pro duce.dum scꝫ accipit exemplū a malo alteriꝰ qui cecus est sicut ipse. Tre.iiij. Errauerūt ce ci in plateis.tenuerunt lacinias suas. Et qꝺ peius est peccator eligit pro duce illum q̄ plu ries eum precipitauit.scꝫ ꝓpriū sensum et pro priam volūtatē. Cōtra qꝺ Eccl.xviij. Post cōcupiscētias tuas nō eas.et a voluntate tua auertere. Si em̄ prestes aīme tue cōcupiscen tias eius.faciat te in gaudium inimicis tuis. Libentius etiā sequitur dyabolum ducentē ipm ad mortem ꝗ̄ xp̄m ducentē ipm ad vitā ¶ Quartū est.quia cecus corpaliter cecita tem suā agnoscit et cōfitet᷑ se esse cecū. Pec cator ꝟo cecus nō agnoscit maximā cecitatē suam.īmo multi peccatores reputāt se valde vidētes et sapiētes.et iō magis peccāt. Joh. ix. Si ceci essetis n̄ haberetis peccatū. nunc ꝟo qui dicitis videmus peccatū vestrum ma net. Ro.j. Dicētes se esse sapiētes stulti facti sunt.vbi dicit Aug. Si dicētes se esse sapien tes stulti facti sunt.puta ergo te stultū et sapi ens eris. ¶ Quintū est.qꝛ cecus corporaliter omni studio et conatu quo potest querit illu minari. Peccator ꝟo cecus nō curat.nec qꝛit illuminari.immo fugit audire verbū dei.ꝑ qꝺ posset illuminari. Ps. Lucer.pe.m.v.t. Se xtum ē.qꝛ cecus corpaliter quēcunqꝫ cibū vn de viuat scit ponere in os. Peccator ꝟo ne scit cibum ponere in os aīe.sed ponit in au ribus in oculis ꝛ in manibꝫ dum in corporis sensibus delectat᷑.et totum conatum suū ad hoc tendit vt sensus corporis pascat.et aīam fame ꝑire ꝑmittat. Job.xxiiij. Pauit em̄ steri lem et que nō ꝑturit scꝫ carnē et vidue nō be ne fecit.scꝫ aīme que ꝑ peccatum sepata est a deo sponso suo. Septimū est.qꝛ cecus cor poraliter qꝺ videre non potest palpat.vnde vulgariter dicit᷑. Qui nō videt palpare debꝫ Sic ysaac qui nō videre potēat palpabat ia cob Gene.xxvij. Peccator ꝟo cecus penas futuras quas oculo fidei non videt nec credit nec oculo cordis videre potest.nec oculo co gitationis cogitat. non vult hic eas aliquali ter experiri.immo omnem penam penitentie subterfugit. Deberet em̄ expiri penam famis sitis et frigoris et caloris ad probādum si po terit eā impꝑetuū sustinere. ysa.xxxiij. Quis ex vobis habitare poterit cum ardoribꝫ sem piternis. Hic cadit exemplū illius heremite. qui temptatus de quadā muliere.cuiꝰ formā assumpserat dyabolus et sibi apparuit.voluit experiri si ignē posset sustinere quē ꝓ peccato passurꝰ erat.ꝛ accēdit cādelā et cōbussit digi tos suos.ꝛ statim tēptatō recessit. ¶ Octauū est qꝛ cecꝰ corpaliter felices reputat vidētes ꝛ se iudicat infelicē. Tho.v. Quale mihi gau dium est q̄ in tenebris sedeo et nullū lumē vi deo.peccator ꝟo cecus iustos videntes con temnit et irridet. Prouer.xxix. Abominentur impij eos qui ī recta via sunt. Et se r̄putat be atum.dum tꝑali felicitate fruat᷑. Ps. Bea tum dixerūt populuꝫ cui hec sunt. De ter cio.scꝫ ex q̄bꝫ spūalis cecitas repet᷑.parū di camꝰ.qꝛ multa de alqs dicta sunt. F ¶ No ta ergo ꝙ triplex est remediū cecitatis spūal᷑ put ex scriptura habet᷑. Primū est amaritu do cōtritōnis.qꝺ figuratū est in thobia cuius oculos angelus felle liniri mādauit et visum recepit. Secundum est ablutio cōfessiōis qꝺ figuratū est in ceco nato cui xp̄c mandauit ꝙ iret ad natatoria syloe et lauaēt se. Qui abijt et lauit ꝛ vidit.vt patet Johan.ix. Syloe in terpretatur missus. Aqua ergo syloe ē cōfes-

sio que est vnum de lotorijs xp̄i missi a patre.
Terciū est collinū bone oꝑationis qd̓ ꝑtinet
ad satisfactōez. Apoc. iij. Collirio inunge ocu
los tuos vt videas. Collirium fit ex frumēto.
Frumentum est xp̄c. Sic opera bona fiūt ex
xp̄o et in xp̄o et ꝑ xp̄m. ysa. xxvj. Om̄ia ope-
ra nr̄a oꝑatus es in nobis domine. Et sic pꝫ
totum.

¶ De epistola. Sermo. xxxj.

SI linguis homi
num loquar et angeloꝝ caritatem
aūt nō habea. fa. s. ve. es so. ꝛ cim.
tin. j. Cor. xiij. Sicut epistola dn̄ice precedē-
tis sic et ista est valde longa. Nam totū. xiij. c.
prie ep̄le ad corinth. cōtinet. nec ꝑpauca con
grue expediri potest nisi supḟicietenus ipsam
transeundo. Omnino ergo ip̄am breuiter per
currere intendo. quia dies hodierna lōgis ser
monibꝫ nō est apta. Intendit aūt ap̄lus in to
ta presenti epistola caritatem nobis pre oībꝫ
alijs virtutibꝫ cōmendare et eius excellentiaꝫ
demōstrare. Et ideo in hac epistola quatuor
facit. Primo em̄ ostendit. ꝙ om̄es alie virtu
tes et dona sine caritate ad salutē penitꝰ nihil
valent. In principio ep̄le. Secūdo ostēdit ꝙ
caritas oīm virtutum oꝑa possidet. et exercet
et om̄ia mala cauet. ibi. Caritas patiens ē. be-
nigna est ꝛc. ¶ Tercio ostēdit ꝙ in futura vi
ta om̄es virtutes et dona euacuata cessabunt
sed caritas nunꝙ̄ excidet. ibi. Caritas nunꝙ̄
excidet. si. prophe. euacua. ꝛc. Quarto ex-
cellentiam et maioritatē caritatis q̄si conclu
dendo subinfert. ibi. Nūc aūt ma. fi. sp. ca.
¶ Primo ergo ostēdit ꝙ alie virtutes et dō-
na sine caritate nihil ꝓficiunt ad salutez. Est
aūt caritas ordinatus amor dei et proximi. vt
scꝫ deus super omnia diligatᷣ. Deinde debēꝰ
diligere ꝓximū in deo et ꝓpter deuz tāꝙ̄ nos-
ip̄os. Talis ergo amor caritas noiatur. Et h̄
valde cōgrue ꝓpter q̄tuor. H. Prio er-
go talis amor dicitᷣ caritas rōe ethimologie
nois. qꝛ caritas. i. cara res. Transcēdit em̄ ca-
ritas om̄ia virtuosa et valerosa. et suꝑ om̄ia
cara magis valet. Sap̄. vij. Nec ꝯꝑ. il. la. p̄ci.
q. o. a. in. cō. il. are. ē exi. et ar. nl̄. est in cō. illius.
Etiā caritas res cara est. qꝛ om̄e rarū carum.
Perfecta aūt caritas raro inuenitᷣ. Secūdo
talis amor dr̄ caritas. qꝛ rem cui inest facit ca
ram et preciosam. Homo em̄ ꝑ caritatē carꝰ
est et ꝑciosus deo et sanctis et sine ip̄a ē vilis
et abomiabilis. Et non soluꝫ hoiem cui inest
facit carū et ꝑciosum. sed om̄ia oꝑa eius red-
dit cara vtpote valentia vitā eternā que an-
te nihil valebant. Unde paleas facit aurum
Tercio dicitᷣ talis amor caritas. qꝛ carissime
cōiungit rei. scꝫ deo. j. Joh. iiij. Deus ca. ē ꝛ q̇
ma. in ca. in deo ma. et deus in eo. Per amo-
rem em̄ hō in deū trāsformatᷣ. Ps. Ego di-
xi dij estis. s. ꝑ amorē. ¶ Quarto talis amor
dicitᷣ caritas. qꝛ ad rem caram ducit. scꝫ ad vi
tam eternā. quia gloria correspōdet caritati.
Tantū em̄ q̇sꝗ̄ habebit de gloria. quātū ha-
buit de caritate. vnde Aug. di. Opera bona
non ex quātitate sui. sed ex caritate sui plus
vel minus ꝓsunt. Impar quidē facultas est
multū vel parum danti. sed non impar cari-
tas. Et iō tātū ē dare calicez aque quātū fuit
zacheo dare dimidiū patrimonij. ¶ Huius
ergo caritatis excellentiā ap̄lus hic demon-
strat. qd̓ facit dum primo ostēdit ꝙ om̄es vir
tutes ꝛ dona ꝛ aīa hō oꝑa sn̄ caritate nihil ꝓ
ficiunt ad salutē. Et hoc ꝓbat ꝑ inductōem
In ducendo in actu locutōnis que ē mediuꝫ
inter actū interiorē et exteriorē. Locutio eniꝫ
constituitᷣ ex interiori intentione: et exteriori
ꝓlatione qꝛ loqui est cum intentione profer-
re. Iteꝫ inducēdo in actu mentis interiori q̇
est prophetia et cognitio et scientia et fides ꝛ
hmōi. Et in actu oꝑis exterioris vt est elemo
sinā facere et seip̄m martirio exponere. Et ꝑ
hoc vult intelligi om̄ia alia bona: q̄ sn̄ carita-
te haberi possunt. Primo ergo inducit in
actu medio inter interiorem ꝛ exteriorem qd̓
est loqui: dicēs. Si linguis hominuꝫ loquar
. i. si habuero donum linguaruꝫ vt linguis om
nium sciam loqui. vt apostoli. ꝛ angeloꝝ. qui
lingua sua loquuntur et cōceptus suos ꝛ vo
luntatem dei sibi indicant aliquibus nutibus
et signis. Vel linguam hoīm appellat quecū
ꝗ̄ humano intellectu cōcipi possunt. et hūa-
na ratione inuestigari. Linguā xo angelorū
qua dicūtᷣ quecūꝗ̄ q̄ nec sensu nec expimēto
nec hūana rōe ꝯcipi possunt. ſ̄ solo intellectu
a dei gratia informato. Si ergo sic mirabilitᷣ
loquar. caritatem aūt nō habeaꝫ qua scꝫ pos
sum care et excellēter loqui. factus sum velut
es sonans. qd̓ alios excitat vt campana. aut
cimbalū tinniens qd̓ alios dulciter delectat.
q̄z vtrūꝗ̄ se cōsumit. ꝛ alijs ꝓdest. Et vr̄ ꝙ
duo tāgit. s. sonū eris q ē grossior et corespō-
det lingue hoīm. et sonum cimbali q̄ est sbu-

lioꝝ. et correspondet lingue angeloꝝ. Et iterꝝ
Sicut es et cimbolū nō sonant motu ꝓprio. ſ3
impulsu alieno. ad alioꝝ vtilitatem et delecta
tōem. et nō ad ꝓpriam. sic qui predicat absq3
caritate mouente spū: profert ea que alijs sūt
vtilia. ꝛ eos demulcent sed sibi non valent ad
vitam eternam. Job. xl. Ossa eius scȝ behe-
moth velut fistula eris. Dulciter eīn aliquā-
do sonant. qui sunt ossa dyaboli. sed ipsi sine
medulla deuotiois. Deinde inducit ī actu
interiori d. Et si habuero ꝓphetiam. i. futuro
rum reuelationē ad alijs nunciandum sicꝰ ha
buit balaā et saul. j. Reg. x. et cayphas Joh.
xj. et nouerim misteria oīa veteris et no. te.
ita vt in sapia que est supra humanum intel
lectum ꝑfectus existam. vt iudas qui fuit de
numero apostoloꝝ quib⁹ domin⁹ dixit Mat.
iiij. Vobis datum est nosse misteriū regni dei
Ipse etiam dyabolus misteria dei sciuit. Eze.
xxviij. Oē secretum nō est absconditū a te.
Et oēm sciaȝ habuero sup. q̄. ē de eis ad que
pt̄ attingē hūanus intellect⁹. Et si habuero
oēm fide. i. ꝑfectā fidē de oīb⁹ que sunt ne-
cessaria ad salutem. vt de creatore et creatu-
ris de angelis et aīabus. de inferno et para-
diso. ita vt montes transferam. i. montes trāſ
ferri a deo ꝑ fidem impetrem. Nam virtute
fidei aliquando miracula fiunt etiam a malo
hoīe. Sic alexander qui habuit tantā fideȝ
licet informem: vt ad ꝓces suas montes ca-
spij sint coniuncti. et intus iudei inclusi. vt dic
iosephus Math. xvij. Si habueritis fidē sicꝰ
granum sinapis dicetis monti huic trāsi hinc
et transibit. Sed quare attribuit᷑ miraculoꝝ
operatio magis fidei q̄ȝ alij virtuti. Et dicen
dū est ꝙ hoc est ideo. q2 fatet᷑ oīpotentiam
dei. Oīpotētie aūt attribuit᷑ virtuosa et mi
raculosa operatio. Item fides eleuat hominē
supꝑ posse nature. et ē de his que naturā supe-
rāt. et sic ꝯpetit ei vt det posse ꝯ nāȝ vt ꝑ pos
se ꝯ nāȝ cōfirmet᷑ fides supꝑ naturā. Sȝ si q̄ra
tur quō fides que est sine caritate hoc pt̄ me-
reri. Dicendū est ꝙ non datur hoc fidei sine
caritate de merito cōdignī sed congrui: si hoc
exigat vtilitas populi. Et si querit᷑ quō hoc
potuit fides alexandri cū esset infidelis. dicen
dum ē ꝙ tunc sufficiebat credere vnū deū re-
muneratorem bonoꝝ. et punitorē maloꝝ. qd̓
alexander credebat. Hebr. xj. Credere eniȝ
oportet accedentē ad deū. q2 ē. ꝛ inquirentibus
se remūerator sit. glosa. Sine hac fide nullus
vnq̄ȝ saluari potuit. sed modo talis fides nō
sufficit. Si aūt opponat᷑ sine fide mediatoris
nullus vnq̄ȝ saluari potuit. et sic plus necessa
rium fuit credere q̄ȝ illud qd̓ dictum ē. Dicē-
dum ꝙ verum est ꝙ sine fide mediatoris ex-
plicita: vel implicita nunq̄ȝ fuit salus et in illa
montes transferri possunt. Si hoc inq̄ȝ sine
caritate habuero nihil sum ad vitam eternaȝ
acquirendā. Mat. vij. Dn̄e nō in nomīe tuo
ꝓphetauimus ꝛ demonia eiecim⁹ et virtutes
multas fecimus. Et d. illis. Amen dico vobis
nescio vos. Qui ergo caret caritate que deo ꝛ
summo esse cōiungit scȝ deo totaliter nihil ē,
Unde in ꝑsona peccatoris d. dauid. Ad ni-
hilum redactus sum et nesciui. Deinde indu-
cit in actu exteriori d. Et si distribuero oēs
facultates. in ci. pau. ꝛ si tra. cor. m. ita vt ar. si-
cut fe. b. laurentius. vt dicit gl. Quo nihil po
test esse ꝑfectius opus misericordie. nec mai⁹
signum dilectōis iuxta illud Jo. xv. Maio-
rem hac dilectōem nemo habet. id est maio-
ris dilectōnis signū. vt a. suā. i. vitam suaȝ po.
quis ꝓ a. suis. Caritatē aūt nō habeam nihil
mihi prodest. scȝ ad vitam eternā obtinendā
Prodest aūt q̄ntum ad multa alia. Bona eī
extra caritatē facta ad multa ꝓsunt. vt alibi
patet. Et sic patet primū. Secūdo ostēdit ꝙ
caritas oīm virtutū opa possidet et exercet. et
oē malū cauet. q2 ipa est forma oīm virtutū
ꝑ quā oēs virtutes opant᷑. et cōtraria oīm
virtutū ꝓhibent᷑ ꝑ caritatem. Et exemplifi-
cat hic. in. xv. virtuosis opib⁹ d. Cari. pa. ē scȝ
in aduersis tolerandis. Unde eīn ꝓxim⁹ ve-
raciter diligit᷑. inde illata aduersa ab illo forti
ter tolerant᷑. Sicut eīn aurū dilatat᷑ ꝑcussuȝ.
sic caritas in aduersis ꝑficitur cū libenter pa-
tit᷑. Jac. j. patiētia opus ꝑfectum habet. Pō
dum supbit ipi⁹ ꝑsequēdo. incendit᷑ pauꝑ
ipm plus et plus diligendo. Itē benigna est.
scȝ in reuelādo miserias ꝓximoꝝ glo. i. larga
egenis. Iteȝ nō emulat᷑ i. nō inuidet bono in
alio cōsiderato. Gal. v. Nō efficiamī inanis
glīe cupidi inuicē ꝓuocātes. inuicē inuidētes
Itē nō agit ꝑperam. i. ꝑuerse bonū ī altero ꝑ-
sequēdo. qd ē magna ꝑuersitas. Prouer. iij.
Noli ꝓhibere cū. q. p. t. bene facere si potes et
ipe benefac. Itē nō inflat᷑ de bono habito su
ꝑbiēdo. nec cōtra deū nec ꝓximū. Multi eīn
et bonis que habēt inflant᷑ ꝛ dedignāt᷑ mīo-
rib⁹ loq. Sap. iiij. Dirūpet de illos iflatos si-
ne voce. Itē nō ē ambitiosa hō mūdi habēdi

In multis eni nō ē caritas.q2 multi dignitates ho-
nores et primatū ambiunt vehemēter. Con-
tra quos Eccl'.vij. Noli querere ab homine
ducatū.neqꝫ a rege cathedrā honoris. Mul
ta enī pericula sunt ibi et multos piclitari vi-
dimus. Item nō querit que sua sunt.scꝫ repe
tendo ꝑ cōtentōem si fuerint ablata. Luc.vj.
Qui aufert que tua sunt ne repetas.scꝫ iudi-
cio cōtentioso. Hoc est cōsiliū. Uel nō que
rit que sua sunt.i.ꝓpria bona et commoda.ꝫ
cōmunia bona ꝓprijs anteponit vt dic. Aug.
j.Cor.x. Non querēs qđ mihi vtile est.ꝫ qđ
multis. Phil'.ij. Non que sua sunt singuli cō
siderantes.sed que alioꝝ. Item nō irritat' scꝫ
vindictā appetendo.q2 nō habet interi⁹ iram
que est appetitus vindicte. Jac.j. Ira viri iu-
sticiam dei nō operatur. Sed caritas dei iusti
ciam operatur.et ideo nō irascitur neqꝫ irrita
tur.et si habeat aliquādo aliquā aīmi cōmo-
tionem. Et si obijciatur ꝙ ipse deus irritatur.
Ezech.xxviij. Irritauerūt me et noluerūt me
audire ergo multomagis caritas creata. Di-
cendum est ꝙ irritatio que est cōmmotio ani
mi ad vindictam hec non cadit in deum nec ī
caritatem.ꝛ de hac loquitur hic. Irritatō ꝟo
que est inflictio pene vlciscentis peccatū sine
animi cōmotione.hec est in deo et in habenti
bus caritatem.de qua nō loquitur hic. Item
non cogitat malū.scꝫ cum cōsensu deliberato
Ysa.j. Auferte malum cogitationū vr̄aꝝ ab
ocul' meis. Itē ň gaudet suꝑ iniq̄tate.s.qñ vi-
det inimicū ruere.vel aliquod iniquū facere.
Prouer.xxiiij. Cū ceciderit inimic⁹ tu⁹ ne cō
gaudeas.et in ruina alteri⁹ ne exultet cor tuū
Hoc ē enī dyabolicū valde. Caritas aūt dya
bolica nō est. Eccl'.xix. Qui gaudet suꝑ iniq̄
tate deuorabit'. Itē cōgaudet veritati.scꝫ ꝑ-
dicare vł opera mōstrare. Jo.j. Maiorē hoꝝ
nō habeo grām.q̄ꝫ vt filios meos audiā in ve
ritate ambulātes. Item oīa suffert.i.cū veri
tatem cognouerit opera virtutū que sunt ar-
dua et difficilia viriliter portat sicut iob. Jac.v.
Sufferentiā iob audistis. Itē oīa credit scꝫ
que veritas di.sicut abrahā. Gene.xv. Credi
dit abraham deo et reputatū est ei ad iustici-
am. Et nota ꝙ nō di.omnib⁹ credit.q2.j. Jo.
iiij.dicitur. Nolite oīi spiritui credere. Eccl'.
xix. Qui cito credit leuis ē corde. Sen. Utrū
q̄ꝫ vicium est et in oīb⁹ credere et nulli. Itē
omnia sperat que deus promittit.quia omni
potentem nō dubitat. Job.xiij. Et si occide-
rit me in ipso sperabo. Item omnia sustinet
per longanimitatē expectādo.sciens ꝙ sum-
ma bonitas nō auertit' a bona volūtate. Ecc.
ij. Coniungere deo.scilꝫ per caritatem.ꝛ susti
ne.scꝫ longanimiter expectando.vt crescat in
nouissimo vita tua. H ¶ Item nota diffe
rentiam ex dictis.inter pati.sufferre et sustine
re. Pati enī proprie est respectu mali pene il
late. Sufferre ꝟo est respectu difficultatis ī
agendo bonum. Sustinere ꝟo est respectu
boni dilati. Est ergo caritas. Primo patiēs
cōtra impatientes. Secundo benigna cōtra
inimicos. Tercio nō emulat' contra inuidos
Quarto nō agit perperam.cōtra peruersos.
Quito nō inflatur.cōtra suꝑbos. Sexto nō
est ambitiosa.cōtra cupidos. Septimo non
querit que sua sunt ꝯtra auaros. Octauo nō
irritatur.cōtra iracundos. Nono nō cogitat
malum.cōtra versutos. Decimo nō gaudet
suꝑ iniquitate.cōtra dyabolicos. Undecīo
congaudet veritati cōtra mendaces. Duode
cimo oīa suffert.cōtra imbecilles. Tredeci-
mo oīa credit.cōtra infideles. Quartodeci
mo oīa sperat.cōtra desperātes. Quinto-
decimo oīa sustinet.cōtra festinos ꝛ pperos
Et sic patet secundū ¶ Tercio ostēdit ꝙ in
futura vita oēs virtutes et dona euacuata
cessabunt.caritas aūt nunq̄ꝫ excidet:ꝫ ꝑficiet'
et ꝑfecta ītetnū manebit. Ex quo magna ca
ritatis excellētia demonstratur. Et facit tria.
Primo enim dicit ꝙ caritas non excidit sed
alia dona excidunt.secūdo probat ꝙ alia do-
na excidant.per rationem:ibi. Ex parte enim
cognoscimus. Tercio probat idem per duo
exempla.ibi. Cum essem paruulus. ¶ Dicit
ergo caritas nunq̄ꝫ excidit.sed manet in pa-
tria.q̄uis q̄ꝫtum ad aliqua.scilicet q̄ꝫtum ad
actus exteriores et laboriosos excidat.q̄ntuꝫ
enī ad interiores semꝑ manet. Non excidet
ergo in futuro.sed magis augebitur.nec etiāꝫ
excidit in presenti.et si aliquando refrigescat
Math.xxiiij. Refrigescet caritas multorum.
Attende tamē ꝙ verum est.ꝙ ꝫm substantiā
suam eadem caritas que est hic manebit.etiā
in futuro.q̄ntum in se est:ab habente tamen
potest abijci si voluerit. Et si datur ei nō pos
se velle permanebit. Hiere.xxxj. In caritate
perpetua dilexi te. ideo attraxi te miserans.
Prouerbiorū.xvij. Omni tempore diligit
qui amicus est.id est qui ī caritate diligit ha-
bet quo potest si vult.omni tempore diligere

quia habet caritatem. Caritas ergo nunq̄ ex cidet. Om̄ia ꝯ̄o alia dona cessabunt siue sint prophetie. que sunt cognitiones de futuris que omnino euacuabūtur. quia totum ibi erit presens et permanens. siue sint lingue. id est dona loquendi varijs linguis que ibi cessa bunt. quia vnica lingua. scilicet lingua dei om nes loquentur. ysaie. liij. Ponam vniuersos filios tuos doctos a domino. siue sit scientia que est per speculum creature et per cogniti onem causarum creaturarū. que destruetur. quia per verissimam et intimam omnium cau sam omnia cognoscētur. Apocalip. xxij. Nō egebunt lumine lucerne. quoniam deus domi nus illuminabit eos. Quomodo autem ꝛ q̄ꝫ tum ad quid scientia destruetur magna que stio est. ¶ Deinde cum dicit. ex parte em̄ co gnoscimus probat per rationem ꝙ p̄dicta do na scientie et prophetie debeant cessare. Et est ratio talis. Omne quod est imperfectū ad ueniente gloria cessabit. sed predicta imperfe ctionem habent. ergo cessabunt et hoc est q̄d dicit. Ex parte em̄ cognoscimus ꝛ ex p̄te pro phetamus. i. ideo euacuabuntur predicta ꝗꝛ ex parte. i. imp̄fecte cognoscimus. et ex p̄te. i. imp̄fecte prophetamus. Et q̄ꝫtum ad scien tiam apertum est. quia intellectu infirmo co gnoscimus. qui se habꝫ ad manifestissima na ture vt oculus noctue ad lucem solis vt dicit ph̄us. Unde sicut oculus infirmus videt cir culum circa candelam accensam qui nō est ibi sed humor inordinatꝰ qui est in oculo fac̄ sic apparere. Sic intellectus multa credit se vi dere ī creatura. que ibi non sunt. Treno. iiij. Contenebrati sunt oculi oculi nostri. Iteꝫ co gnoscimus medio tenebroso. scꝫ per creaturā Job. xxxvij. Nos quippe inuoluimur tenebris De prophetia etiam similiter patet. Ipi em̄ prophete imperfecte cognoscebant per eni gmata scilicet ꝛ figuras. Unde helyseus qui fuit eximius prophetarum ignorauit etiam mortem filij sunamitis. vt patet. iiij. Regū. iiij. Sic ergo patet ꝙ imperfectionem ista conti nent. sed cū venerit quod perfectuꝫ ē q̄d erit in gloria. quia ibi erunt omnia consummata euacuabitur. quod ex parte. est. id est. exilitas cognitionis et imperfectio que est hic in scie tia et prophetia tolletur. quia perficietur. si cut tollitur lumen candele adueniente lumi ne solis. Et multomagis euacuabit̄ donū lin gue. ¶ Deinde cum dicit. Cum essem paruu lus. idem probat p̄ exemplum. Et attende ꝙ in paruulo est duplex imperfectio. scilicet lo quele et scientie duplicis scꝫ diuinorum ꝛ hu manorum. Et ideo dicit. Cum essem paruu lus loquebar vt paruulus. sapiebam vt par uulus. scilicet de diuinis. et de his que nouerī qui habent donum prophetie cogitabam vt paruulus de istis terrenis. quando autem fa ctus sum vir. id est etatis perfecte. euacuaui. id est deposui et dimisi que erant paruuli: et sic dimisi loqui puerile. et hoc respicit donuꝫ linguarum sapere puerile et hoc respicit do num prophetie dimisi etiam cogitare pueri le. et hoc respicit donum scientie. quia vt dici tur. Ysaie. lxv. Puer centum annorum morie tur. Et sic q̄ꝫtum ad tria que dixit posuit ex emplum. Similiter erit ī patria. quia hec tria ad perfectionem transibunt. et sic euacuabū tur. Deinde cum dicit. Uidemus autē nunc per speculum ꝛc. probat idem per aliud exē plum scilicet per similitudinem sumptam a modo videndi et cognoscendi: qui est imper fectionis. Dicit ergo. Uidemꝰ nunc per spe culum. quasi diceret. bene dico ꝙ scientia et prophetia imperfectionem habent. et ꝓ̄do de bent in patria euacuari. quod patet ex modo cognoscendi. quia nunc in via videmus deuꝫ et diuina per speculum rationalis creature q̄ est imago dei. et videmus etiam in enigmate. id est in vestigio et in creatura irrationali in qua deus et diuina videntur magis obscure. Est enim enigma obscura allegoria. vel ob scura similitudo. Obscurus enim sermo ꝛ mi randus est enigma vt est illud patrē ꝓgenies occidit matris in aluo. q̄ꝫ genuit mater gene rauit filia patrem. Ysidorus ꝯ̄o dicit ꝙ eni gma est questio obscura que difficile intelli gitur. nisi aperiatur. vt est illud Iudicum. xiiij. De comedente exiuit cibus. Unde de moy se. qui videbat deum in subiecta rationali cre atura et non irrationali. dicitur Numeri. xij. Ore ad os loquor ei et palam ꝛ nō p̄ enigma ta et figuras. Sicut dictum fuit Ezechieli. Fili hominis ꝓpone enigma et narra parabo lam. Et nota ꝙ triplex est speculū per quod in ista vita cognoscimus. Primū est nobilis simum et clarissimum scilꝫ filius dei incarna tus. Sap. vij. Candorem lucis eterne et spe culum sine macula dei maiestatis. Hoc spe culum a iudeis fuit cōsputū vt in eo danꝰ vi deremus. et fuit affixum cruci. vt in eo cordis

nostri maculas intueremur ⁊ abstergēm⁹. Se cundū speculū est sacra scriptura. Jac. j. Si quis pspexerit in lege pfecte libertatis. sicut ī speculo. Et ibidem. Si quis auditor est verbi et nō factor hic compabitur viro cōsiderāti vultum natiuitatis sue in speculo. Tercius est speculuz rōnalis creature. Et sic accipitur hic. Unde dyo. d. ꝙ angelus ē speculū clarissimuz. Sequit̄. Tunc aūt scꝫ in gloria videbi⁹ facie. scꝫ nostra ordinata ad faciē ipius dei. i. p̄sentialiter et manifē. j. Johā. iij. Cum autez apparuerit similes ei erimus. qm̄ videbim⁹ eū sicuti est. ysa. iij. Oculo ad oculū videbūt. Et in hac cognitōne om̄ia pfecte cognoscem⁹. et p cōsequens om̄is impfectio cognitōis tollet̄ Nunc ꝯgnosco ex pte. Hic quasi adaptat ⁊ explanat qđ dixerat de cognitōne obscura et manifesta d. Nunc. i. in p̄senti vita cognosco ex pte. i. obscure et impfecte. totum em̄ velatum est. Unde ysa. vj. dicit̄ ꝙ seraphin duabus alis velabant faciē dei et duabus pedes eius et duab9 volabāt. Et hoc est cognoscere p speculuz in enigmate. Tunc aūt scꝫ ī gloria cognoscam. sicut ⁊ cognitus sum scꝫ a deo plene ⁊ pfecte. q2 eodez medio cognoscā deū q̄uo ipē me cognoscit scꝫ p essentiā dei. Et h̄ est videre facie ad faciem. Intellige tamen ꝙ p hoc nō intendit cōcludere equalitatē in cognoscendo. Deus em̄ in infinitū limpidi⁹ me cognoscit q̄ȝ ego possuz ipm̄ cognoscere etiā in patria. sed notat per hoc mediū cognoscēdi identitatem. q2 idem erit medium scꝫ essentia diuina. Et sic pꝫ tercium ¶ Quarto excellēnam et maioritatē caritatis quasi cōcludēdo subinfert d. Nunc aūt id ē in vita p̄senti manent tria hec. scꝫ fides spes et caritas. Fides qua deum credimus. spes qua bonū eternum quod est ipē deus speramus. et caritas: q̄ ipꝫ super om̄ia diligimus et amam⁹. Et hec tria sunt maiora om̄ibus virtutib9 et donis. Ūn vocant̄ virtutes diuine. quia cōiungunt animam deo. Sꝫ caritas est maior his duabus scꝫ fide et spe. ergo est maior om̄ib9 alijs. Si aūt plura vis dicere de excellētia caritatis require infra dn̄ica. xiij. post trini. in secūdo mēbro de euangelio. Et sic patꝫ quartū ¶ J ¶ In fine nota ꝙ septem puerilia euacuare debemus. Primo debemus euacuare loqui puerile. i. sine premeditatione. Pueri em̄ loquunt̄ quicquid in os venerit. Canus ꝓ vir circūspecte et cum premeditatōne loquitur. Unde de viro pfecto in Ps. dicit̄. Lingua eius loquitur iudicium. i. examinatam sententiam. ¶ Secundo debemus euacuare sapere puerile. i. vt nō simus sapientes circa parua. vt pueri circa nuces et monetā plūbeaꝫ et hm̄ōi vilia ⁊ circa magna insipientes. sicut illi qui circa tempalia que sunt parua bona sunt valde prudentes et circa virtutes et dona valde insipientes. j. Cor. xiiij. Nolite pueri effici sensibus. sed malicia paruuli estote. Talis ei est sapientia terrena aīalis dyabolica vt dicit̄. Jaco. iij. ¶ Tercio euacuare debemus cogitare puerile. quod est solum de p̄sentib9 vt nō solum de presenti vita. sed de futura cogitē⁹ et necessaria preparem⁹ vt imppetuū ibi honorifice viuamus. De quo habemus exemplum đ formica. Prouer. vj. Uade ad formicam o piger et cōsidera vi. e. et di. sa. q̄ cum non habeat du. nec p̄cep. nec pri. paret ī est. ci. sibi ¶ Quarto euacuare debem⁹ mūdicias pueriles q̄ sedent in luto et deturpant vestimēta sua. Sic peccatores vestem nuptialē virtutū q̄ dignū facit hoīem nuptijs eterni regis. quā eis de⁹ cōtulit in baptismo p lutuꝫ peccatoꝝ trahūt et dignitatem regiam qua filij eterni regis sūt nō venerantes stant in ꝓstibulis et tabernis et ad torquēdas vsuras. Tytū. j. Infidelibus nihil est mundū. sed coinquinate sunt vie eoꝝ et mens et cōsciētia ¶ Quīto euacuaē debemus puerilez mutabilitatem. qui tota die mouent̄ et mutant̄. Sic multi vna die vadunt p viam que ducit ad celum et altera p viam inferni. Una die edificant. et altera die destruunt. sicut pueri qui faciūt domūculas. Eccles. xxxiiij. Unus edificans et alter destruēs. q̄d prodest illis labor. In eodem. xxvij. Hō sanctus in sapientia sua manet sicut sol. naꝫ stultus vt luna mutatur ¶ Sexto euacuare debemus timorē puerilez. Solent em̄ pueri multum timere hoīes laruatos. Leuia em̄ magis timent q̄ȝ grauia pericula. Sic peccatoēs habent timorem mundanum. et nō diuinum quia magis timent perdere denarium q̄ȝ celū Magis timent homines q̄ȝ deum. magis statutum ciuitatis q̄ȝ euangelium. magis penas temporales q̄ȝ eternas. Sene. Autoritatem habemus. sed sonum et vitam puerorum. nec puerorum tm̄ sed etiam infantium. Hi leuia et hi fortia formidant nos ꝓ vtraq3 ¶ Septimo euacuare debemus amorem et cōcupiscentiam puerilem. Solent em̄ pueri concu-

piscere queq3 pulcra. nec attendunt vtrū sint nociua. Sic peccatores omnia que vident domos et agros: et pulcras mulieres cupiunt et non considerant q hec mundana bona multis sunt occasio damnatōnis eterne. Et sic p3 totū de epistola.

¶ Dominica prima quadragesime de euangelio Sermo. xxxij.

Ductus est hiesus in desertum a spū. Math. iiij. Ieiunium xpi est exemplum et forma nostri ieiunij. qr omnis xpi actio nostra est instructō Job. iij. Exemplū em̄ d. vo. vt queād. e. f. r. v. f. Et ideo prima die solēni nr̄i ieiunij. sc3 dn̄ica prima q̄dragesime in ecclesia recitat' vt fideles in eo cōspiciant q̄ntum et q̄uo debeant ieiunare. Circa qd ieiunium quatuor principaliter in hoc euāgelio describunt'. Primum est ip̄i' xpi ieiuniū cum suis p̄ambulis qd pegit. in principio euangelij. Secūdū ē pugna quā p' ieiuniū habuit. ibi. Et accedēs tēp. d. ei. s. fi. d. es. ꝛc. Tercia ē victoria quā ī pugna obtinuit. ibi. Tūc reliquit eū dyabol'. Quartum est corona quā ex victoria meruit. ibi. Et ecce angeli ac. mi. ei. ¶ Primo ergo ponitur xpi ieiunium cum suis p̄ambulis. et ideo circa primum duo ponunt'. Primo em̄ ip̄a preambula xpi ieiunij narrant'. Secūdo ip̄i' xpi ieiunium subinfert'. ibi. et cum ieiu. ꝛc. Preambula aūt sunt quatuor. sc3 dies in qua ieiunare incepit. locus vbi ieiunauit. mouēs qd cum ad ieiunādū mouit. et finis quem in ieiunando habuit. ¶ Primo ergo ponit' tp̄us ꝛ dies q̄ xp̄c ieiunare incepit. qr statim post baptismū eodem die quo baptizatus ē et sp̄ūsāctus sup eum in colūbe specie descēdit. intrauit desertum ad ieiunādū et orādū. qd pat3 ex euāgelij originali. vbi di'. Tunc duc. ē ie. in deser. i. statim eo baptisato. sc3 in die epiphanie. et ideo in illa die. xl. inciat' vbi dat salutare exemplū vt qui vult in ieiunio christū imitari. deb3 primo baptizari baptismo spiritus et lacrimarum per veram contritōem et confessionem. vt recipiat spiritumsanctum. in c' robore possit vicia et demonia expugnare. Philip. iiij. Omnia poss. ī eo. qui me confortat. al'a nullo modo posset. Et inde est q peccatores ieiunantes ita peccant in. xl. sicut primo. quia spiritumsanctum non recipiūt. cui' virtute possint dyabolo et peccatis resistere. Et ergo quilibet debet in principio quadragesime confiteri. et lauari ꝛ spiritum sanctum recipere. quia tale ieiunium non solum virtutem resistendi peccatis habet. sed etiam q̄tū ad meritū valet in centuplo plus q̄3 si de mortali conscientia habeatur. Meretur em̄ vita3 eternam. Propterea dicitur ysa. j. Lauamini mun. es. auf. ma. co. ve. ab oc. m. Multi lauant man' suas solū post comestionē vt illi q̄ in fine quadragesime post ieiunium confitentur. in temporale eternum premium commutantes. Sed sicut nobiles lauemus ante ꝛ p' manus. ¶ Secundo ponitur locus vbi christus ieiunauit. quia in deserto. Desertum em̄ dicit' a desertione omnis boni corporalis qr nec delicata cibaria. nec iocunda societas. nec suaues melodie. nec delicie alique sunt ibi. per quod signatur q ieiunium nostrum deb3 esse a delicijs separatum. Et ideo ecclesia ordinauit q cibaria delectātia vt carnes oua et caseus. in hoc ieiunio penitus nō gustentur. Sūt aūt multi qui ita deliciose et intantum comedunt q nullam austeritatem vel penam sustinent in ieiunando. qui licet q̄tum ad culpam vitando mandatum ecclesie seruent. tamen q̄tum ad meritum et satisfactōem sunt quasi reputandi non ieiunare. ysido. Spernitur ieiunium qd delicijs compensatur. Cuius ratio est. qr ieiunium indicitur vt caro dometur et puniat'. et sp̄ui subijciat'. et vt carnis vicijs ꝛ concupiscentijs facilius resistatur. Qd totū euacuat' p illos q̄ sic ieiunāt. Et iō ñ seruant preceptū de ieiunio q̄tū ad intētōem legislatoris. qd dn̄s reputat q̄si nō factū. Zac. vij. Cu3 ieiunaretis nunq̄d ieiuniū ieiunastis mihi. q. di. non. Tale est ieiunium saracenoꝝ qui omnia comestibilia sua bona seruant ꝛ comedunt in sua execrabili quadragesima. Carissimi differre debet ieiunium xpianoꝝ a ieiunio saracenoꝝ. Item sicut desertum a desertione nominatur. ita homo ī hoc sacro ieiunio debet deserere vicia ꝛ peccata. ysa. lviij. Hoc est ieiunium qd elegi. dissolue colligatōes impietatis: solue fasciculos deprimētes. Quia vt dicit Hiero. Qui ieiunant et praua agūt demones imitant'. Debet em̄ hō deserē mundum in hoc sacro ieiunio q̄ntum pōt. Quia vt dicit'. j. Job. v. Tot' mū. in mali. p. ē. ysa. lij Exite de medio eius popule me' et ne participes sitis inquinationis. Carissimi dese-

ramus in hoc sacro ieiunio mundū ⁊ peccata et faciamus cū deo pacem. et si nō pacē. treugam tamē aliquā cōponamus: vt eū n̄ in hoc sacro tempe impugnem⁹. qꝛ durū nobis esse deberet semꝑ cōtra stimulū calcitrare ¶ Timendum est valde ne deus nobis irascat᷑. qꝛ ei nō est qui possit resistē. Job. ix. Deus cuius ire resistere nemo pt̄. et sub quo curuant᷑ qui portant orbem. Quis em̄ deus sit valde dulcis. tamē si irascit᷑ est valde fortis. Acetū em̄ qḋ fit ex dulci vino magis est potens q̄ꝫ qḋ fit ex labrusco: Hebre. x. Horrendū est incidē ī manus dei viuētis. ¶ Tercio ponit᷑ mouens qḋ xp̄m ad ieiunandū mouit. qꝛ ductus a spiritusancto. vt dicit Greg. Spiritussanct⁹ ergo eum mouit. Unde ali⁹ euāgelista di. Expulit eum spūs in desertum Mar. j. Ubi nota ꝙ ypocrita qui ducit᷑ ad ieiunandū. ⁊ auarus qui ducit᷑ ab auaricia. et qui nō habet q̇d comedat. libēter em̄ comederet si haberet. et qui non habet appetitū comedendi et de hoc dolet. et qui ieiunat ꝓpter infirmitatem vt sanetur. et qui ieiunat vt postea melius comedat. vt gulosus. oēs isti nō ducunt᷑ ad ieiunandū a spūsancto. et iō oēs tales nō remunerant᷑ a spūsancto. ſ; ab eo ꝓpter qḋ ieiunauerunt remunerati sunt. Mat. vj. Amen dico vo. re. mer. s. Carissimi nō sim⁹ de numero talium sed moueat nos spūsanctus ¶ Quarto ponit᷑ finis ꝓpter quem xp̄c desertū ad ieiunandum intrauit. qꝛ vt temptaret᷑ a dyabolo. xp̄c em̄ venit vt gigas humane nature. et ideo spōte iuit ad campum seu locū certamīs vt cū dyabolo certamē singulare iniret. vt q̇ oēs vicerat vinceretur a solo. et ꝑ xp̄ꝫ victorem oēs ab ei⁹ potestate liberarētur ad regnum finaliter trāsituri. Collo. j. Qui eripuit nos de potestate tenebrarū. i. demonū ⁊ trāstulit in regnū filij dilectionis sue. Unde cantamus. Caput draconis saluator cōtriuit ab eius potestate nos oēs eripuit. Et hoc est qḋ xp̄c ostēdit. Luc. xj. d. Cum fortis ar. cu. s. at. suū i pa. s. oi. q̄ pos. si aūt for. eo superuen. vi. c. vni. ar. eius auf. in qui. ꝯfi. ⁊ spo. ei. dis. F

¶ Et attēde ꝙ i hoc xp̄m imitari velle nō debemus. vt scilꝫ a dyabolo velimus temptari quinpotius petimus q̄tidie d. Et ne nos induc. in tempt. Mat. vj. Quis em̄ temptari et nō superari dignū sit corona tamē temptari velle presumptuosum est. nisi quis vt christus esset de victoria cert⁹. qui erat firmatus ī bono nec poterat vinci. Sicut status episcopalis ē ꝑfectus tamen velle episcopari est ꝑsumptuosum nisi cum adiectione. velle bene se habere. sicut di. ap̄lus. j. Thimo. iij. Qui episcopatū desiderat bonum opus desiderat. Oportꝫ aūt episcopū modestū esse ꝛc. Sed illud vt tenetur cōsecutiue quo ad nos. qꝛ quādo desertum penitentie intramus hoc consequimur. quia tunc a dyabolo maxime tēptamur. Ecclesiast. ij. Fili accedens ad seruitutē dei sta ī iusticia et timore: et prepara animam tuā ad temptationem. quia vt dicit Gregorius. Illos pulsare negligit quos quieto iure possidere se sentit. Hic cadit exemplum illius qui vidit in ciuitate solum duos demones. ⁊ supra monasterium multa milia. Et sic patent preambula ieiunij christi. G ¶ Secundo ponitur ipsius christi ieiuniū quod peregit. qꝛ cum ieiunasset quadraginta diebus. Ubi nota ꝙ ieiunium est satisfactoriū. conseruatiuū et meritorium. Propter primū ieiunant penitentes. propter secundum et tercium iusti ⁊ innocentes. qui non habent satisfacere. ſ; indigent conseruari et mereri. Nullo aūt istorum modorum christ⁹ indiguit ieiunare. Nō primo modo. quia peccatum nō fecit. nec do. inuentus est ī ore ipsius. vt dicit. j. Pe. ij. Similiter nec secundo modo. cum conseruari nō indigeret. cum esset confirmatus in bono. immo ipse alios confirmabat. Nec tercio modo quia mereri nō indigebat cum ab instanti sue cōceptionis fuit infiniti meriti et premij eo ꝙ eius aīa verbo erat vnita. et ꝑ cōsequēs sp erat in gloria et beata. licet q̄ntum ad p̄miū accidentale meruit resurrectōis gloriā. et inter omniū fieri fm humanā naturā. Nā propter ea que passus ē meruit gl'iam resurrectionis et superexaltari fm hūanā naturā. Phi. ij. Humiliauit semetip̄m. Et sequitur. Propter qḋ et deus exaltauit illum. et de. il. no. qḋ est su. om. no. Ieiunauit ergo solū ꝓpter nos vt nos ad ieiuniū inuitaret. Si em̄ ip̄e q̇ nō indigebat ieiūare ieiunauit. quātomagis nos qui multū indigem⁹ debem⁹ ieiunare. Ieiunauit etiā vt ieiunio autoritatē daret. Si em̄ ieiuniū solū esset ab ecclīa institutū vilipēderetur et a discolis diceret᷑. Quare xp̄c nō ieiunauit. si nos voluit ieiunare. Et sic patet quare ieiunauit ¶ Sꝫ quare tāto tempe ieiunauit ad ꝑsens sufficiat triplex rō. Prima ē figuralis. Secunda est ex pte nostri. Tercia est ex

parte dei. Ratio figuralis est. quia vt di. beatus Grego. Virtus decalogi per quatuor libros sancti euangelij custoditur. Denari⁹ aūt numerus quater ductus surgit in .xl. Tūc ergo decalogi mādata perficim⁹. cum quatuor libros sancti euangelij custodimus. Virtus aūt et perfectio penitentie in custodia mādatorum et sancti euangelij consistit. Iuxta illd Mat. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mādata. Propterea xp̄c .xl. diebus ieiunauit vt daret intelligi q̄ penitētia q̄ in ieiunio representat̄ p quadragenariū numerum pficit̄ et figuratur. ppterea etiā moyses et helyas .xl. diebus ieiunauerunt. Ratio ex parte nostra est. quia vt dicit Grego. nos q̄z in hoc mortali corpore ex quatuor elemētis subsistim⁹. per cuius corporis voluptates p̄ceptis dominicis cōtraimus. que p decalogū sunt accepta quia ergo per carnis desideria. que ex quatuor elementis causantur. decalogi precepta cōtempsimus. quare dignū ēvt carnē quaterdecies affligamus. Apoc. xviij. Quātū glo. se et in de. fu. tā. da. il. tor. et luctū. Ratio ex pte dei est q̄ deus voluit et semp vult q̄ omīa bona nr̄a ab eo recognoscam⁹ tanq̄ȝ feudarij feudum recognoscūt a rege. Mat. xviij. Simile est regnū ce. ho. re. q̄ vo. ser. su. 7 tra. il. ho. sua. j. Cor. iiij. Quid habes qd nō accepisti. Et in hui⁹ recognitōem deus decimas et primicias mādauit sibi offerri. Int̄ alia aūt bona q̄ a deo hēmus ē tp̄us. et iō vt decimā et primicias tpis deo offeram⁹ .xl. dieb⁹ ieiunare debemus. Nā .xxxvj. dies sunt decima toti⁹ anni et aliquātulū plus vt potius hō q̄ȝ de⁹ decipiat̄. Tres aūt dies ieiunij q̄tuor tempoꝝ semp in quadragesima veniūt. q̄ p primicijs cōputant̄. Duodecim em̄ dies ieiunioꝝ quatuor tempoꝝ ſm .xij. menses p primicijs cōputant̄. Nā primicia ē de .xxx. ptib⁹ vna. Et iō p quolibȝ mēse vna die ieiunare debem⁹. vt primicias deo reddam⁹. Tres ergo dies q̄tuor tēpoꝝ. q̄ semp in q̄dragesima eueniūt adiuncti .xxxvj. faciunt .xl. Et iō .xl. diebus ieiunauit. vt ostēderet q̄ tantūdē nos ieiunare debem⁹ vt deo decias et primicias tpis offeram⁹. Et ppterea q̄tuo ꝑcedētes dies sūt additi ad .xl. vt numer⁹ q̄dragenari⁹ sit cōplet⁹ quē ieiunare debē⁹. Et nota q̄ ī his oib⁹ .xl. dieb⁹ nō ē passus famē. ſ ī fine dieꝝ esurijt. Et hoc ē qd d. Et cū ie. .xl. di. et .xl. nocti. esu. Qd est cōtra multos. q̄ in ieiunio nullā famē sustinere volunt. sed in media die statum ꝯme dunt dum famescūt. Et etiam addit noctes ne diceretur comedere in nocte. Qꝛ aūt tot dib⁹ ieiunare potuit diuinitatis fuit. et q̄ postea esurijt humanitatis fuit. et sic patȝ primū. ¶ Secundo ponit pugnam quam chrust⁹ post ieiunium habuit. quia acce. temp. Ubi nota q̄ ſm Grego. tota ista temptatio nō interius ſ exterius fuit. Nos ꝯo ex corruptiōe primoꝝ parētū nati 7 inten⁹ 7 exteri⁹ temptamur. sed christus accepit carnem sine concupiscentia aliqua de statu primoꝝ parentū ante peccatum. Unde sicut primi parentes ab eodem temptatore. scȝ lucifero solum exteri⁹ temptati fuerūt. sic et xp̄c. Idē ergo tēptator fuit. et de eisdē vicijs temptauit et eodeȝ mō. nisi q̄ tunc intrauit serpētē 7 p ip̄m loquebatur. mō aūt formauit vnū corp⁹ homis de aere in quo loquebat̄ et videbat̄ hō et venit ad xp̄z ī desertū qd erat int̄ hiericho 7 hierusalē et habuit barbā pliraȝ more iudeoꝝ vultum dimissum ī terrā 7 habitū religiosū. p̄tēdebat em̄ exterius magnā sanctitatē et in mō loquē di magnā prudentiā. et q̄li videbat̄ q̄ venisset ad eum visitandi causa. Et qꝛ astutus et callidus temptator homī perfecto deputat̄ ad pugnam. Xp̄c aūt et adam fuerūt pfectiores homīes qui vnq̄ȝ fuerunt. Lucifer aūt q̄ p excellentiā temptator dicit̄ ab effectu suo oīb⁹ alijs demoib⁹ est callidior 7 sagatior. et ideo cōtra primū hominē pugnauit et vicit. Et simili' contra xp̄m pugnaturus accessit quem non vicit. sed ab eodem totaliter est deuictus. Et attende q̄ demones cadentes d̄ celo ad homines expugnandum in hoc aere caliginoso pariter remanserunt: 7 hoc est quod hic dicitur. Et accedens tēptator. Temptauit aūt xp̄m de trib⁹ de quibus p'os parētes tēptauit et oēs tēptat. Nā p̄mos parētes primo de gula temptauit dū pomū pulcrū visu et delectabile ad vescendum ostendit. Secundo de superbia temptauit dum eis dixit. eritis sicut dij. Tercio de auaricia temptauit. dum subiunxit scientes bonum et maluȝ. De auaricia ergo et cupiditate sciendi temptauit Nam vt dicit Grego. non solum est cupiditas in appetitu habendi tpalia ſ etiam ī appetitu scīe. qꝛ de auaricia reꝝ eos temptare nō poterat. cum ip̄i fuerit p deū bonoꝝ oīm mūdi meri dn̄i constituti. vt patȝ Gen. j. De his tribus sīlr dominuȝ tēptauit. s. gula superbia siue vana gloria et auaricia reꝝ. ¶ Primo ergo cristū tēptauit de gula dicens. Si fi. d. es

dic vt la.is.pa.f.Greg. In pugna xp̄i p̄rio cō-
tra gulam agit̄ q: nisi pri⁹ hec refrenetur fru
stra cōtra alia vicia laborat̄. Est em̄ gula clau
sura portarū siue porta castri.et ideo nisi ip̄a
bene firmet̄ et custodiat̄ om̄es inimici intra-
bunt q: ip̄a inimicis aditum panditur preliē-
tur. Et attende q̄ dyabolus principaliter ex
periri volebat an xp̄c filius dei esset et ido ait.
si.fi.dei ⁊c. Habebat em̄ rōnes pro et cōtra.
Dum em̄ opera solius dei euz facere videbat
credebat eum esse deum.sed dum hūana faci-
ebat credebat eū eē hoīez. Quia si sciuiss3 eū
fuisse filium dei et p̄ eius mortem principatū
mundi sibi p̄ eum auferri.nunq̄ꝫ temptass3 eū
nec p̄curasset eum crucifigi.vt dicit Augu.j.
Cor.ij. Si em̄ cogno.nunq̄ꝫ dominuz glorie
crucifixissent.i.crucifigi p̄curassent. Sed xp̄c
ita sapienter respōdit q̄ semp̄ in dubitatōne
eum reliquit di. Non i so.pa.v.h.⁊c.q.d. Si
ꝯpateris mihi potius deberes compati aīme
q̄ꝫ corpori tanq̄ꝫ meliori.et p̄suadē mihi cibū
aīme.qui est verbum dei.quod habet aīmaz
illuminare. Ps̄. Lucerna pe.m.v.t. habbet
aīaz sanare. Ps̄. Misit v.s.et sa.e. Sap̄.xvj
Neq3 herba neq3 malag̃.i.emplastr̄ sanauit
eos.sed sermo tuus dn̄e qui sanat vniuersa.
Habet aīam debilitataz sustētare. Ps̄. Pa
nis.i.verbum dei.cor hoīs cōfirmat. Hab3
aīam pollutam mundare. Joh̄.xiij. Jam vos
mundi estis p̄pter sermonem quē locut⁹ sum
vobis. Habet aīam impugnatā defendere ⁊
liberare. Ephe.v. Galeam salutis assumite.⁊
gladium sp̄us qḋ est verbum dei. Hebr̄.iiij.
Viuus est sermo dei et efficax.et penetrabili-
or om̄i gladio ancipiti. Habet aīam letifica-
re. Luc.j. Exquo fc̄.ē v.sa.t.in au.m.exul.⁊c.
Et habet aīam beatificare. Luc.xj. Beati q̄
au.ver.d.et cu.il. Ergo si ver.dei cōferat tot
bona.hoc debuisti mihi p̄suadere.et nō cibū
qui p̄it. Joh̄.vj. Opami non cibū q̄ p̄it.ſʒ qui
p̄manet i vitā eternā. Vel.q.d. Ali⁹ ē mod⁹ vi
uēdi q̄ꝫ p̄ cibū materialē. Nā moyses in collo
quio diuino.xl.diebus et.xl.noctib⁹ similiter
ieiunauit.vt patet Exo.xxxiiij.et ideo sine pa
ne possum viuere contemplādo deum. Se
cundo temptauit eum de vana gloria cū euz
in sanctam ciuitatem assumpsit.sc3 hierusalē
supra pinnaculum templi statuens. S3 nun-
quid videbatur dyabolus euz deportās. Re
sponsio. Credebat em̄ demon videri.sed xp̄c
sic agebat q̄ a nemine videbat̄. Et sicut dicit
Grego. Non est mirum si xp̄c a dyabolo se
portari permisit cum a membris suis ip̄e per-
misit se crucifigi. Nonne membrum dyabo-
li fuit pylatus ⁊ iudei crucifigētes immo tota
liter dyabolici: et dyabolo peiores fuerunt.
Statuit ergo ip̄m supra pinnaculum templi
vbi leuite stabant ad legem populum docen
dum. Quoddam repagulum fuerat ad mo-
dum pulpiti predicatorum in facie templi in
alto consistens. Et ait illi. Si filius dei es mit-
te te deorsum.⁊ hoc secure potes facē. Quia
scriptum est in Psal̄.quoniam deus mā.an.
suis de te.vt cus.te ne for.offen.ad la.pe.tu.
Duo intendebat dyabolus. Quia si misisset
se et non lesisset se.temptasset eū de vana glo
ria. Si autem fuisset lesus temptasset eum de
murmure et impatientia.sicut iannulum mona
chum quez dyabolus trahens in sporta per
ecclesiam di.eum ad paradisum velle duce-
re dum esset prope tectum proiecit ad terrā.
Et per hoc experiri volebat an esset filius dei
Sed xp̄c non fecit quod dyabolus intende-
bat ⁊ ita caute respondit q̄ semper eū in du-
bitatione reliquit. et sicut dyabolus allega-
bat scripturas.ita christus respondebat per
scripturas:dicens. Scriptum est Deutro.vj
Non temptabis dominum deum tuū. Tem-
ptare deum est quando homo per virtutem
a deo sibi datam potest se tueri et conseruare
salutem et vitam suam.et ipse non vult ea vti
sed committit se fortune et prouidentie dei.
dicens. Adiuuet me deus si vult. Quod apo
stolus prohibet dicens.j.Corin.x. Neq3 tem
ptaueritis deum sicut quidam eorum et a ser
pentibus perierunt. Contra quod apostolus
dat nobis exemplum in multis vt quando ap
pellauit ad cesarem in iudea.vt p3 Act̄.xxv.
Et quando damasci se fecit de muro deponi
in sporta vt euaderet manus inimicorum,
vt patet.ij.Corin.xj. Et quando in grecia di-
xit se ciuem romanum. Actuū.xxiij.vt nō fla-
gellaretur. Et quando asseruit se phariseum.
propter quod pharisei irati sunt cum sadu-
ceis.et paulus euasit.vt patet Actuum.xxiij.
Stulte ergo loquuntur qui dicunt q̄ omnia
sunt predestinata et de necessitate eueniunt.
Multa em̄ p̄t homo precauere.et multa po-
test facere et dimittere. Eccl̄.xv. Deus ab ini
tio constituit hominem et reliquit eum in ma-
nu consilij sui. In eodem.xv. Ante hominem
vita et mors.apposuit tibi ignem et aquā. ad

quodcunq3 volueris porrige manū tuā. Ter
cio temptauit eum ex auaricia cū duxit eum
in montem excelsum et ostēdit ei om̄ia regna
mundi et gloriā eorū di. Hec om̄ia dabo tibi
si cad. ad. m. In quo mentiebat' sicut mēdax
est et pater eius. q2 nec regna nec gloria eorū
eius erant. nec poterat elargiri. Et attēde q
adorari dyabolus petit tanq3 supbus. et glo
riam dei sibi vsurpare desiderans. q2 supbia
eo2 semp ascendit. vt dicitur in Psal. Om
nes ergo qui ab hominibus gloriā desiderant
et honorem. imitantur dyabolum. Sa pie. ij.
Imitantur aūt illum qui sunt ex parte illius.
Ex nota q malefici et diuini et sortilegi 7 mlti
tales offendunt deum. q2 honorem deo de
bitum dyabolo impendūt. dum aliquas obs
uantias faciunt et p eum et ab eo aliquid vo
lunt habere 7 scire. Et iō oēs tales mandauit
deus in ve. te. occidi. Exo. xxij. Maleficos et
diuinos non patiaris viuere. Quia q honor
soli deo debitus dyabolo conferat'. nullo mō
tolerare debemus. Et ideo christ' in oib' tē
ptationib' alijs dyabolum patienter sustinu
it. verbum pro verbo reddendo. Hoc aute
quod in dei iniuriam vertebatur noluit susti
nere. sed dixit. Uade sathanas Dominū de
um tuum adora. et il. so. ser. i. talis cultus 7 re
uerentia soli creatori et nulli creature deb3 ab
hominibus exhiberi. Quia vt d. Cris. In pro
prijs iniurijs patientem esse laudabile est. In
iurias aūt dei dissimulare nimis est impium.
hic possēt multa dici de hominib' qui aliō q
deum adorant et colūt. Quia aliqui diuitias
aliqui honores. aliqui filios et homies terre
nos. aliqui corpus p̄priū quo2 deus venter ē
vt d. apo. Phili. iij. Quia vt di. Aug. Illud
ab homie colitur qd' pre ceteris diligit'. Sed
hec om̄ia dimittant' ad p̄sens in posterū res
uanda. Et sic patet secundū. Tercō ponitur
victoria quā xpc ex pugna habuit. quia tunc
reliquit eum dyabolus tanq3 victus et cōfu
sus. Sed tanq3 inuerēdus et infrunit' i mor
te xpi rediit et stetit supra brachiū crucis: si
posset in eo aliqd' malū cōspicere. vt di. Aug.
Et attende q sup hoc sunt multe opiōes. s.
an dyabol' q̄ pfecte ab homie d aliquo vicio
vincit' possit eū amplius de eodē vicio vel de
alio tēptare. vel stati accedat ali' dyabol' ad
tēptādū. et an dyabolus ab homie vict' stati
descēdat ad infernū. vel alteri deputet' ad pu
gnā. Om̄ia hec lectoris prudētie reseruent'. Et
sic patet tercium. Et quia post victoriā nō re
stat nisi corona. Et ideo quarto ponit' coro
na. quā xpc ex victoria meruit. q2 accesserunt
angeli qui sc3 in certamie longe steterūt. ne p
angelo2 adiutoriū vicisse credat'. Nos autē
in nostris temptatōnib' ab angelis iuuamur.
et p eos vincimus. sed xpc nō fuit in hac tem
ptatōne ab angelis adiutus. Propterea er
go dicit' q accesserūt angeli tanq3 serui ad do
minū et ministrabant ei. Sed in quo ministraue
runt non est certum. nec aliquis sancto2 hoc
d. Ministrabāt ergo ei de quocūq3 ei placuit
Sed ex quo euāgelista d. q famem sicut ver'
homo patiebat' 7 d. angelos accessisse 7 ei mi
strasse. videt' innuere q in cibo ei ministrauerīt.
vel apportādo cibū vel seruiēdo in cibo. Sic
ergo et nos vincamus. vt angeli cibū vite eter
ne ministrēt nobis. Et sic p3 totū de euangelio
Tractatus tot' de materia quadragesimali.

¶ Sermo. xxxiiij.

CIrca nostrum ie
iuniū quedā vtilia et q̄si necessaria
videam'. Primo q̄re sit ieiunan
dū. Secūdo qūo sit ieiunādū. Tercio q̄re tā
to tpe sit ieiunādū. et nō pl' nec mi'. Quarto
q̄re isto tpe. sc3 in vere sit ieiunādū. Quinto
q̄re nō semp eodē tpe sit ieiunādū. i. q̄re q̄dra
gesima vadit alta et bassa. Sexto an oēs te
neant' ad ieiuniū in q̄cūq3 statu. Septimo in
qua etate teneat' hō ieiunare. Octauo q̄ ho
ra sit comedēdū. Nono q̄ cibaria debent co
medi et que nō. Decio de frāgētib' ieiuniu3.
et vtrū comestio electuario2. vel potatio vel
anticipatō hore frangat ieiuniū. Undecimo
q̄ sit illa q̄ minuūt ieiunij meitū. Duodecio q̄
sūt illi q̄ infructuose ieiunāt. Tredecio vtr' iu
sti et innocētes teneant' ieiunare et q̄re. Quar
todecio vtrū exn̄tes in mortali peccato teneā
tur ieiunare. et ad quid valeat eis. ¶ Primo
querit' q̄re sit ieiunandū. Ad hoc dicendū. q
p̄pter sex rōnes: siue p̄pter sex bona q̄ ex ieiu
nio consequimur ieiunare debē'. ¶ Pri
mo p̄pter ordinem reparādū. Nā deus a pri
cipio ordinauit hoiem vt in eo aīma dn̄aret'
carni. et caro obediret et subesset aīme. Sz pro
pter bene comedere et bibere caro rebellat
anime 7 in homie dn̄atur. p ieiuniū aūt ei sub
ijcitur et castigat'. j. Cor. ix. Castigo corpus
me. 7 in ser. redigo. scilic3 aīe. Aug. Ieiunium

mentem purgat. sensum eleuat. et carnē spiritui subycit. Hoc fuit figuratū in sara domina et agar ancilla. Genesis. xvj. Sara vxor abraam anima sponsa dei. Agar ancilla caro serua que debet sub disciplina teneri et nō in delicijs. Quia agar statim cꝫ se concepisse vidit rebellauit dn̄e sue et gratia sibi facta fuit abusa. Eccl. xxxiij. Seruo maliuolo tortura: et cōpedes. mitte eum in opatōnem ne vacet Secūdo ꝓpter dignitatem recupandā. Hō enī ꝑ rōem ſm quā factus est ad imaginē dei omibꝫ creaturis fuit ꝓpositus: ꝑ quā similis ē angelis et capax gratie et glorie dei. Gene. j. Faciamus hoīem ad imag. et si. no. vt presit piscibꝫ maris. et vo. ce. vniuersisqꝫ b. ter. Sed ꝑ peccatum homo rōem ꝑdit. quia peccatū cōtra rōem ē. ⁊ efficit̄ silis bestijs. vt d. Boe. Ps. Homo cum in ho. eēt nō intel. cōpa. est iu. insi. et similis factus est illis. Gula aūt fuit pricipiū oīus peccati. ex qua luxuria generatur. qꝛ gula et luxuria sunt due sorores siue ſꝫ mater et filia. sicut ligna et ignis. Sicut ergo subtractis lignis diminuit̄ ignis. sic tempata ꝑ ieiunium gula et luxuria ⁊ oē peccatū carnis penitus refrenat̄ et ꝑ cōseques homo vtitur rōne. et dignitatem recupat quā amisit. Greg. In pugna xp̄i prius cōtra gulā agat̄. qꝛ nisi prius hec refrenet̄ frustra cōtra alia vicia laboratur. Tercio ꝓpter veritatem ītelligendam. qd̄ est homīs ꝓpria opatio. In homie accidit sicut in mūdo. Quia ex humiditate resoluuntur vapores ascēdentes in aerem et claritatem solis obnubilātes. Sic est in stomacho: qꝛ ex multo cibo resoluūtur fumositates ad cerebrū ascēdentes et obturātes meatus spirituū vitaliū. ꝓpter quod homo incipit dormire. a qbꝫ fūositatibꝫ ītellect⁹ ebetat̄. ysi. Qui nimis cibis vtūt̄. qn̄to mag̃ vētrē pascūt tāto magis sēsū obtūdūt mētis. ß subtracto cibo ꝑ ieiuniū ꝯpetēter minuūt̄ vapores. et subtiliantur spūs aīales. et ideo ieiunus melius intelligit veritatē. Exemplū hui⁹ habem⁹ in daniele qui ꝑ ieiunium triū ebdomadarū eleuat⁹ fuit ad intelligēdū visiōes dei. Quarto hostem nostrū scꝫ dyabolū fugat. vt in xp̄i ieiunio demōstrat̄. qui post ieiuniū dya. temptantē deuicit et fugauit. Mat. xvij. Hoc genus demonior̄ nō deycit̄ nisi in ieiunio ⁊ oratione. Quito qꝛ grām dei impetrat. vnde antiqui patres. quādo aliquā grām a deo postulare volebāt ieiunium indicebant. Unde moyses vadens ad loquendū deo vt legē ab eo reciperet. et gratiā populo impetraret. diebus. xl. ieiunauit. vt pꝫ Exo. xxxiiij. Sexto qꝛ ad gloriam paradisi ꝑducit. qd̄ figuratū est in ieiunio helye. qui post ieiuniū q̄dragenarium ad montem dei oreb ꝑuenit vt patet. iij. Reg. xix. Secūdo querit̄ qūo sit ieiunandū. Ad qd̄ dicendū cꝫ verū ieiuniū sex habere debet. Primū est vt homo pri⁹ baptizetur ꝑ veram cōtritōem ⁊ verā cōfessionē vt dictū est supra in principio sermonis. ysai. lviij. Hoc est ieiuniū qd̄ elegi. Dissolue colligationes impietatis. Secundū est cꝫ homo firmum ꝓpositū habeat abstinendi a peccatis. Si enī deus mādat a carne mortua abstinere. multomagis a carne viua. aliter talis vt dyabolus ieiunaret. Terciū est vt sit ieiunium ꝑcum et in quātitate ⁊ in qualitate vt nec multum splendide. nec nimis comedas. Quartum est vt sit ieiuniū letū. Mat. vj. Unge caput tuū oleo. scꝫ leticie. Multi enī ex ieiunio efficiūtur ita tristes et melācolici cꝫ totā familiā turbāt. Quintū est vt sit ieiuniū verum et nō simulatum. sicut ieiunium ypocritarū. qui extermināt facies suas vt appareant homibꝫ ieiunātes. Mat. vj. Et sicut saraceni. qui de die ieiunāt et de nocte comedunt. Sextū ē. vt sit ieiunium largū. et bonis operibꝫ misericordie sociatū. vt qd̄ tibi ſb trahis pauperi elargiaris et alia opa misericordie cum ieiunio fiant. Terciū q̄ritur q̄re tāto tpe. scꝫ. xl. diebꝫ ⁊ nō plus nec minus ieiunādū sit. Ad qd̄ dicendū qd̄ ꝓpt̄ sex rōes. Prio. s. vt lator noue legis. scꝫ xp̄c cū latore veteris. s. moyse ꝯcordaēt q tātūdē ieiunauit. et iō tātū voluit nos ieiunaē. Secūdo vt oñdat̄ cꝫ q̄tuor euāgelia ꝑ decē ꝑcepta et decem ꝑcepta ꝑ q̄tuor euangelia replicata ducūt ad plenā remissionē. q̄ ꝑ numerū quadragenariū designat̄. Tercio vt tot⁹ ānus decimet̄. vt dictū est supra. Quarto quia hoc tēpus fuit ī natura ꝑfiguratū. vt patet in purgatione mundi. quā deus fecit in diluuio xl. diebꝫ. et ideo ad purgatōem mīoris mundi scꝫ homīs tātundē ieiunare debē⁹. Quito qꝛ hoc tēpus fuit ī scriptura ad pniam ꝑfiguratū. vt pꝫ in ieiunio niniuitaꝝ. q̄. xl. diebꝫ ieiunauerunt. Sexto qꝛ hoc tpus est scriptura significatū ſm oēs ptes sui. scꝫ ānos. mēses. septimanas. dies et horas. Nam. xl. annos pluit manna in deserto. xl. mensibus predica-

nit xp̄s in mundo.xl.ebdomadas stetit ī vte-
ro matris.xl.dieb9 stetit ī deserto.xl.horis ste
tit in sepulcro. ¶ Quarto quaē isto tē
pore 7 nō stati p9 ephiam.vt xp̄s ieiunam9.
Ad qđ dicēdū q̄ ppt sex rōes. Prio q2 h tē
pore.s.i marcio ī q̄ sp̄ quadragesima euenit.
fact9 ē mūd9 7 hō pdit9. Et iō decēs fuit.vt
hō eodē tpe p ieiunnū 7 pniaz reparet ad vi-
tam. Scđo q2 tp̄s ieiunij dz cū pascbate re-
surrectōis ptinuari.q2 ieiunio corpis dz suc-
cedē sacietas 7 psolatō mētis q̄ p sumptōez
corpis xp̄i in pascbate exhibet qđ sctificati
sumē debem9. Et iō nō ieiunam9 p9 ephiaz
vt xp̄s.vt scitas ieiunij cū r̄surrectōis gau-
dio ptinuet.7 vt sic sctificati spūalr cū xp̄o r̄-
surgam9 7 ipi incorpemur p ipi9 corpis sum
ptionē. Aug. Cib9 sū grādiū creve 7 mādu-
cabis me.nec tu me mutabis ī te sicut cibum
carnis.s tu mutaberis ī me. Resurrectō aūt
nō pt̄ venire nisi pma dnica p9 passiōez dn̄i
que fuit facta.xv.luna pmi mēsis.7 iō eodem
tpe recolit̄.licz nō sp̄ eodē die.q2 hoc nō pt̄
eē. Tercio q2 hoc tpe mūds a vetustate hie-
mali renouat̄ 7 iō decēs fuit vt etiaz hō p pe
nitētiā renouaret̄ ad vitā grē. Ephe.iiij. Re
nouami spū mē.vrē. Qrto q2 hoc tpe maxi-
ma necessaria ē medicia.q2 hoīes 7 bestie p-
pter abūdātiā sāguīs magis ad luxuriā mo-
uent̄. Vn̄ oīa ī hūorē mō psurgūt. Quinto
q2 hoc tp̄s magis accedit ad eq̄litatez diei 7
noctis.frigoris 7 caloris vt ex ipo tpe āmo-
neamur ab ineq̄litate vicioꝝ recedē ad ꝟtu-
tes q̄ in medio psistūt sic vicia ī extremis. et
ido ineq̄lia sunt.q2 gulosus hz maius os q̄z
vētrē. Sexto vt oñdat̄ q̄ ad glīaz resurrecti
onis nō puenit̄ nisi p pniaz 7 carnis afflictio
nez.q2 nō ē seru9 maior dn̄o suo. Jo.xiij. xp̄c
antē sic pueit. Vn̄ mr̄ filioꝝ zebedei fuit de-
risa q̄ petijt filios añ regnare q̄z pati.vt patz
Matth.xx. ¶ Quīto q̄rit̄ quare n̄ se-
per eodē tpe ieiunam9.i.quare quadragesi-
ma alta 7 bassa pcedit. Ad qđ dicendū.q̄ q̄-
dragesima nullo mō eodē tpe occurrere pt̄.
C9 rō ē.q2 pascha nr̄m q̄ xp̄us imolat9 fuit
oportet q̄ rn̄deat pascbati ve.te.p qđ figu-
ratū fuit.qđ incipiebat.xiiij.luna ad vespam
pmi mēsis. Prim9 aūt mēsis ē ī quo pmum
lunare termiat̄.s.aprilis.q2 ī ipo sp̄ pmū lūa-
re termiatur. Nō ergo q̄ ann9 solaris ptinet
xij.lunaria.7.xij.dies nō ppletas. Vn̄ si ho-
die eēt luna pma sequēti anno eodē die esset

luna fere.xij. Hz em̄ lunare.xxix.dies 7 dimi
diū.q̄s multiplicādo p.xij.erūt.cccliiij.dies.
annus autē ptinet.ccclxv.dies 7 sex horas.
Pascha aūt resurrectōis sp̄ oportz esse in
dnico die sic xp̄s resurrexit. Lūa [illegible] in pa-
sceue sp̄ dz eē quasi plena.vt.s.hēat admin9
x.dies 7 ad plus.xx.q2 xp̄s plena luna pass9
est. Ex his ergo ptz q̄re quadragesima non
pt̄ occurrere vno mō sicut festa sanctoꝝ in q̄
b9 obseruant̄ menses solares 7 nō lunares. si
cut hic.q2 oīa supradicta nō pn̄t sp̄ eodē tpe
occurrē. ¶ Sexto querit̄ an oēs ī q̄
cunq3 statu teneant̄ ieiunare.vt laborantes
viatores.infirmi.paupes.pueri lactātes. Ad
h dicenduz q̄ hoc quadragesimale ieiuniuz
de iure positiuo est. In iure autē positiuo h
ē obseruādū q̄ sp̄ recurrēdū ē ad intētōez le
gislatoris. Intentō autez legislatoris in hoc
ieiunio fuit inducere hoīes ad ꝟtutē abstinē
tie moderate.vt vires ieiunantiū nō excedat
Et ppterea sacerdos potest dispensare cum
omnib9 in hoc ieiunio ex cā rōnabili vbi rcē
indicat q̄ legislator dispensare deberet. De
laboratorib9 ergo distinguēdū ē vtrū sint di
uites vel paupes. Quia diuites tenēt̄. Nō
em̄ oportet eos tota die laborare. Paupes
ꝟo si possunt sufficienter sibi 7 familie sue ne
cessaria acquirē modicū laborando. puta q2
modica hora multū lucrant̄.vl̄ q2 leuē artez
exercent que nō debilitat eos tūc tenent̄. Ali
ter ꝟo nō tenent̄ ad totū h p posse ad ptem
Viatores aūt qui ex tali arte victū querunt.
qui ambulare nō possunt ieiunādo silr nō te
nēt̄ ad totū. Alij ꝟo viatores spōtanei si ta-
le iter differre nō possunt.putā.q2 ē festū tpe
ieiunij.vl̄ q2 ieiuniū inueīt eos ī via.vl̄ q2 ha
bent necessario ire p factis suis.7 eundo cō-
mode ieiunare nō possunt. silr non tenēt̄ ad
totum.sed sicut possunt ad partem. Infirmi
autem si eos offendit ieiuniū vel cibi ieiunij
non tenentur.non tamen.debet esse quantū-
cunq3 modica offensio.pro qua ieiuniū fran-
gant 7 cibos prohibitos assumant. Paupe-
res autem mendicantes si in hora comestio-
nis non tantum acquisiuerint vt eis sufficiat
vel quia ex precedenti inedia nimis debilitan
tur nonam expectare non tenentur.aliter au-
tem tenentur. Pueri autem infra.xx.annum
non tenentur sed bonum est q̄ ante.sic pos-
sunt incipiant ieiunare.7 ī septimana aliquo
vel aliquibus dieb9 ieiunent. Mulieres ꝟo

lactantes non tenentur ad totuʒ si et hoc pu
ens deficeret nutrimentum. vel nimis mole-
starentur et hoc. sed debent vt possunt ieiu-
nare in parte. Omnia tamen ista debent fieri
de licentia sacerdotis. Q ¶ Et queritur
vlterius. vtrum frangens ieiunium preter p̄-
ter predictos mōs peccet mortaliter. Et di-
cendum ꝙ sic. si hoc facit ex cōtemptu vel si-
ne rationabili causa. q: mandatuʒ ecclesie si-
cut mandatum dei obligat. iuxta illud Lu. x.
Qui vos au. m. a. ꝛ q̄. ꝛc. R ¶ Septimo
querit̄ in qua etate hō tenet̄ incipere ieiuna
re. Ad qḋ dicendum ꝙ a. xxj. anno hō dʒ to-
tam quadragesimam ieiunare. ante auteʒ nō
tenetur. quia vsqꝫ ad illud tēpus natura mł-
to indiget nutrimento propter nutricionem
ꝛ augmentationem quā habet in corpore fa
cere. Nā vsqꝫ tunc hō nutritur ꝛ crescit. Sʒ
bonum est vt puer ante hoc tempus ieiunaē
īcipiat. S. Octauo q̄ritur qua hora hō
debeat comedere quando ieiunat. Et dicen-
dum ꝙ ieiunās hora. ix. debet comedere ꝛ n̄
ante. Cuius rō est. quia ieiuniuʒ debet eē pe
nosum. a medio autē die vltra ieiuniū īcipit
eē penosuʒ. ante auteʒ parum vel nihil. quia
calor naturalis de nocte redit ad interiora si-
cut sol. ꝛ ꝑ totā noctem in digerendo cibū la
borat. De mane autem vt sol ad exteriora re
dit trasmittendo cibum digestum ad mēbra
ꝛ hoc facit vsqꝫ ad mediū diem. media autē
die calor naturalis nō hʒ in qḋ agat ꝛ iō re-
flectit̄ sup̄ stomachū. ꝛ ꝯsumit humiditateʒ
eius. ꝛ extūc homo incipit debilitari. ꝛ ieiuni-
uʒ incipit esse penosuʒ. an̄ auteʒ paruʒ vel ni
hil ē penosum. Unde Inno. d. ꝙ neq̄q̄ pu-
tandi sunt ieiunare q̄ ante nonam comedūt.
qḋ intelligo ꝑ magnam horam. vt ī tercia vł
in media die. Sufficit eniʒ ꝙ nona inueniat
hominem comedentem in mensa. al's oporte
ret eum habere astrolabiū ad horā nonā co-
gnoscendam. quod non est necessarium. Sʒ
contra de religiosis qui media die comedūt.
Et dicendum est ꝙ verum est in quibusdaʒ
ieiunijs voluntarijs nō ab ecclesia institutis.
sed in ieiunijs ab eccl'ia institutis ip̄i obsuāt
horā none ꝛ seruare tenent̄ sicut ꝛ alij. Exē-
plum ionathe qui comedit ante horam. ꝛ ꝑ-
pter hoc venit plaga dei in ppl'm. vt patet. j.
Reg. xiiij. T ¶ Nono queritur que ciba-
ria in ieiunijs possint comedi. Ad h̄ dicendū
ꝙ carnes oua ꝛ caseus vbiqꝫ sꝫ totalit̄ ꝓhi-
bita in quadragesima. Ex xo q̄dragesimā ī
ieiunijs eccl'ie sil'r carnes vbiqꝫ sūt ꝓhibite.
Oua xo ꝛ caseus pn̄t ꝯmedi f̄m eccl'ie ꝯsue
tudinem diuti⁹ approbatā. V ¶ Decio
querit̄ an potatio an̄ ꝯmestiōeʒ. vł ꝯmestio
electuarioꝝ. vł tragec. vł āticipatō none frā-
gat ieiuniū. Et dicendū ꝙ vini potatō an̄ co
mestionē vel ꝯmestio electuarioꝝ vł tragee
p⁹ ꝯmestionem nō frangunt ieiuniuʒ. vt dic̄
Inno. papa. nisi ista in fraudē sumant̄ vt. s.
fames tollatur. quia si sic fieret omnino esset
contra intentionem legislatoris. que dʒ r̄spi
ci tanq̄ ꝑncipale ī oī lege. Si q̄s eīn de mā
comedēt electuaria ꝛ bn̄ bibēt certe nullā po
stea vsqꝫ ad nonā famem patētur. ꝛ sic illude
ret ieiunio ꝛ eccl'ie. Anticipatō aūt none ꝑ ma
gnā horā. ita ꝙ comedat̄ in media die vł cir
ca: oīno frāgit ieiuniū. vt dic̄ Inno. nisi legi-
tima assit causa. X ¶ Undecimo querit̄.
que sunt que minuūt ieiunij meritū. Ad qḋ
dicendū. ꝙ sꝫ sex. Primū ē multoꝝ ciboꝝ sū
ptio ꝛ delectatio in eisdeʒ. Scdm̄ ē mag̃ mo-
ra in comedendo ꝛ multum ꝯmedere. Terci
uʒ est ꝯmestio electuariorum. Exempluʒ de
famulo domī richardi cardinalis qui videns
familiaʒ omni sero quadragesime electuaria
comedere. comedebat ipse castaneas ex quo
de electuarijs habere non poterat. Quartū
est potatio vini ante comestionem. Quītū ē
impatiā ꝛ perturbatio familie. Exemplū de
illo qui dum ieiunaret totam familiam ꝯtur-
babat. Cui apparuit bt̄a xgo di. ꝙ poti⁹ fa
ceret elemosynas ꝛ nō ieiunaret. Sextuʒ est
occupatio in re illicita vt tollatur tediuʒ ieiu-
nij. vt illi qui ludunt ad taxillos. Peius autē
his omnib⁹ ē non confiteri in principio q̄dra
gesime. Y Duodecimo queritur qui sꝫ
illi qui infructuose ieiunant. Ad quod dicen
dū ꝙ sex genera hominum infructuose ieiu
nant scilicet ypocrite. qui ieiunant vt boni
reputentur. Et illi qui non habent vt come-
dant. libent̄ eīn comederent si haberent. Et
illi qui nō habent appetitū comedendi ꝛ d h̄
dolent. Et illi qui ieiunant propter infirmita
tem cauendam vel reuma. Et illi q̄ ieiunant
ꝑpter auariciā vt burse parcāt. Et illi q̄ ieiu
nant vt sapidi⁹ ꝛ melius comedāt. vt gulos⁹
ꝛ deliciosus. Z ¶ Tredecio querit̄ vtruʒ
iusti teneant̄ ieiunare ꝛ quare. Ad qḋ dicen
dum. ꝙ q̄ntūcūqꝫ iusti ꝛ innocentes ieiuna-
re tenentur. Et hoc propter tria. Primo vt

obediãt mandato ecclesie qḋ ita obligat sicut mandatū dei. Lu.x. Qui vos au.m.au. Secundo vt eis meritū augeat. Nō eniz solum peccatores affligunt̄ in ista vita. ẜ vt plurimum iusti ad augmentū glīe. vt ptz de Job. Tercio vt a malis p̄seruent̄. Est em̄ ieiuniū purgatiuuz ⁊ preseruatiuum sicut medicina.

¶ Quartodecimo. q̄rit̄ an existētes ī peccato mortali teneant̄ ieiunare. ⁊ ad q̄d valeat eis. Et dicendū q̄ stat⁹ pctōris ē sicut stat⁹ īfirmi. Vn̄ sicut infirmus magis indiget cōfortari q̄ȝ sanus. q̄uis cib⁹ nō ꝯuertat̄ in corp⁹ suū sicut ꝯuertit̄ in corpus sani. sic pctōr magis indiget ieiunare ⁊ benefacere q̄ȝ iust⁹. q̄ȝuis ei nō tantū ꝓsit. Valz aūt ieiuniū ⁊ alia bona opa q̄ facit pctōr in mortali exn̄s. q̄ȝtum ad multa alia. q̄ȝuis ad p̄miū essentiale. vite eterne non valeat. Ad que bona valeat. require alibi. quia hoc nō est de p̄nti materia. Et tantū de dubijs istis.

¶ De ep̄la Sermo ¶ .xxxiiij.

Ortamur vos ne innacuū grām dei recipiatis. ij. Cor. vj. Sicut dī Eccl̄s. iij. Oīa tp̄s h̄nt. Et oī tp̄e debem⁹ sp̄ūalib⁹ intendē. iux illud p̄s. B̄ndicā dn̄o ī oī tp̄e. tn̄ hoc tēpus ē sp̄ealib⁹ ab eccl̄ia ad lamēta p̄nīe ⁊ spirituālē militiā institutū. Et iō oēs xp̄iani xp̄i milites debēt mō in spirituali bello ꝯtra carnem. mūdū ⁊ dyaboluz fortius dimicare. qr fortius instat bellū. iuxta illḋ Eccl̄s. ij. Fili accedens ad seruitutē dei. sta in iusticia ⁊ timoē ⁊ p̄pa aīam tuā ad tēptatōem. Et iō ap̄l̄s xp̄ianoꝝ capitaneus ⁊ mḡr in hac ep̄la oms fideles hortat̄. vt grām dei qua possint in h̄ periculo de hostib⁹ triūphare recognoscant ⁊ ipsam nō neglīgāt. ẜ vtant̄. qr p ipam possunt hostes deuicē ⁊ ī oīb⁹ virtuose agē. ⁊ tādē ad regna celestia ꝑuenire. Propterea dicebat ap̄ls. j. Cor. xv. Gr̄a dei sum id qḋ suz ⁊ gr̄a e. i. me va. nō fuit. In hac ḡ ep̄la ap̄ls tria facit. P̄rīo em̄ hortat̄ vt gr̄a dei vtētes bona opa incboemus. In p̄ncipio ep̄le. Secundo nos hortat̄ vt ī bonis opib⁹ incboat̄ de bono in melius ꝓcedamus. ibi. Sz in oīb⁹ exhib. nosmetip. si. di mi. Tercō nos hortat̄. vt bona opa incboata ī p̄seuerātia cōsumemus. ibi. p arma iusti. a de. ⁊c. ¶ P̄rīo ergo nos hortatur vt gr̄a dei vtētes bona opa incboemus. Et qr bonū opus nō p̄t fieri nisi malum caueat̄. ideo circa primū duo facit. P̄rīo hortat̄ ad bonū. Scd̄o dehortat̄ ad malū. s. vt a malo caueā⁹ ibi. Nemi dantes vllam offensionē. Iterum circa p̄mū duo facit. P̄rīo poīt exhortationem ad bonum incboandum. Et assignat rōem. Scd̄o on̄dit tp̄s adeē ad bonū faciēdū. ibi. ecce nūc tē. accep. Di. ḡ. Hortamur. v. ne. inna. ḡ. d. re. Et assignat rōem qr deus ꝓmittit iuuare. q̄ ait. Ysa. xlix. Tp̄e accepto. s. tp̄e gr̄a. ex. t. amouē do oīa impedimēta salutis ⁊ ī die salutis. scȝ qn̄ salus ꝯfert̄ qḋ ē modo tempe gr̄e adiuui te ꝯferendo omia necessaria ad salutē. ꝓpter duo ergo debemus incipe bene operari. scȝ quia omnia impedimenta remouet. ⁊ qr gratiam ⁊ opportunitatem bene operandi ꝯfert q̄ duo hō natural̄r desiderat vt perueniat ad salutem. ⁊ ideo dixit. Exau. te. Hec ē maria gr̄a quā n̄ debem⁹ inuacuū recipe. Vbi nota q̄ tunc dī aliq̄s gr̄az sibi factā recipe ī vanuz siue innacuū. quando non vtit̄ ea ad finē illam ad quem gr̄a illa fuit ei exhibita. vt si gratis accōmodo tibi aureos vt lucreris. ⁊ tu tenes eos in sermo. sicut ille seru⁹ nequaȝ q̄ ait Lu. xix. Dn̄e ecce mna tua quā habui repositā in sudario. Cui dn̄s ait. Quare nō dedisti pecuniā meā ad mensam ⁊ ego veniens cū vsuris vtiq̄ȝ exegissem illā. vn̄ ⁊ ph̄us d. q̄ vacuū ē qḋ nō includit finē ad queȝ est. Et s̄m hūc moduz multas gr̄as a deo in vanuz siue innacuū recipim⁹ qr p ip̄as fineȝ intentū nō ꝯsequim̄. ¶ Et int̄ alias octo sunt gr̄e quas pctōres a deo in vanū recipiūt. P̄rīa ē gr̄a filioꝝ adoptōis p quā sum⁹ a s̄uitute dyaboli liberati. ⁊ in filios dei adoptati. qḋ totū fit ī baptismo. j. Jo. iij. Videte q̄lem dilectionē dedit nobis de⁹ vt filij dei nominem̄ ⁊ si. Qui ergo p⁹ baptismalem gr̄az iteꝝ subdit se dyaboli seruituti innacuū gratiā adoptōis filioꝝ in baptismo recepit. ij. Pet̄. ij. Cais reuersus ad vo. suū ⁊ sus lota ī volutabro luti. Scd̄a gr̄a ē celi aptiōis ⁊ debiti solutōis. Nā xp̄s p sue passiōis meritū gratis nobis celum apuit. a quo iuste exulabamus. ⁊ precium soluit pro quo tanq̄ȝ pro debito primorum parentum in carcere inferni detinebamur. neq̄ȝ celum ascendere poteramus. Apoc. iij. Qui habet clauē dauid. q̄ clau. ⁊ ne. ap. aperit ⁊ nemo claudit. j. Pet̄. ij. Qui pctā n̄ra ptulit in corpe suo sr lignū. s. penā ⁊ pcn̄ ꝓ pctis n̄ris. Tūc hō hāc gr̄iaȝ

inuanum recipit. quando nec celum vult intrare ⁊ maiori se obligat quotidie pena peccatorum. dum peccata peccatis addit. propter que eterno cruciatui ē deputand⁹. Lu. xj. Fiunt no. hoī. il. peiores prioribꝰ. Tercia ē gratia vie ꝯgnitionis. Nam xp̄s ad hoc venit in mūdum vt viam eundi ad celū nos doceret. quam nullus docere poterat. quia nullus ascendit in celum: nisi qui de celo descendit filius hoīs qui semper est in celo. vt dicit᷑ Joh. iij. Vñ ait. Ego sum via Joh. xiiij. Et iterum. Ego sum ostium. p me si quis introi. sal. Jn eodē. x. Hanc viam nesciūt extere nationes. ⁊ ideo saluari non possunt. q2 sine fidē impossibile ē placere deo Hebr. xj. Cognoscere ergo deum per fidem ⁊ eius voluntatē ⁊ eius iudicia magna gratia est. Ps. Nō fe. ta. o. na. ⁊ iu. s. n. ma. e. Hanc gratiam hō inuanū recipit quando p viam cognitam non incedit. Xp̄s clamat. Uenite post me ego sū via. Uenite p viam innocentie. per viam penitentie. p viam obedientie. p viam sanctitatis. p viam humilitatis. per viam paupertatis. ⁊ pauci vadunt post eum. sed abeunt ali⁹ in villam suam. alius ad negotiatōnem suaȝ. Et dicunt dño illud Job. xxj. Recede a nobis: sci. vi. t. nolumus. Jtem melius fuisset viam veritatis non cognoscere. q̄ȝ post cognitionem retrorsum conuerti. j. Pet. ij. Quarta est gratia medicinarum preparationis. quia xp̄s efficacissimas medicinas infirmo homini preparauit. He medicine sunt sacramenta ecclesie que xp̄s in suo sanguine confecit. ⁊ homini a demonibꝰ sauciato adhibuit. vt patet in illa pabola. Lu. x. Hō quidam descen. ab hierl'm i iericho. ⁊ inci. i latro. ⁊c. Et quia vt di. Aug. he medicine. s. sacramēta ecclie d' latē xp̄i fluxerunt pendentis in cruce. ideo infinitam habent virtutem ita vt omnes in q̄cunq̄ȝ infirmitate sanent᷑. Ps. Qui sa. o. infir. tuas. He medicine non sūt in exteris natōnibꝰ. ⁊ iō eoꝝ plage sūt desꝑabiles. q2 nisi de⁹ p miraculū faciat null⁹ eoꝝ sanat᷑. Sed nos non hēmus nisi apire os ⁊ dicere. peccaui et recipe sacramenta ecc'ie. ⁊ tunc spūssctus intrat ⁊ totalit᷑ sanat aīam. Apoca. iij. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso. Hanc gratiam inuacuū recipit quicunq̄ȝ has medicinas spnit. nec eas vult sumere. q2 nec penitentiaȝ nec eukaristiaȝ sumit ⁊ stultizat volens sine medicina saluteȝ. qđ ñ pōt eē. Lu. c. ix. Si q̄s vult post me ve. s. ad salutē. abne. se. p amaram medicinaȝ ⁊ t. cru. su. i. pniam. ⁊ seq. m. Quinta ē gratia administratōnis. De⁹ eñ magnam gratiam fecit homini in eo q̄ ordinauit q̄ omnes creature ei seruirent vt ad salutē facili⁹ pueniret. Nā vt dr̄ Hebr. j. Oēs angeli sunt administratoꝝ spūs in ministerium missi. ꝓpter eos qui hereditatē capiunt salutis. Celū etiam ⁊ sol ⁊ luna. ⁊ omnia sydera famulant᷑ homini. ⁊ silr̄ quatuor elementa. ⁊ oīa terrenascentia. ⁊ breuiter oīa hoī seruiunt ad salutē. ⁊ bona nature ⁊ bona fortune. Deut᷑. iiij. que creauit dñs deus in ministerium cunctis gētibꝰ que sub celo sunt. De hac gratia dauid admirat᷑ di. Dñe quid est homo q̄ memor es eius. Et sequitur. Omnia sub. sub pe. ei⁹. ⁊c. Hanc gratiam inuacuum recipit qui nō ad salutem sed ad perniciem vtit᷑ creaturis ⁊ bonis nature ⁊ fortune. vt qui in creaturis delectatur plus q̄ȝ i creatore vt deliciosus vl' q̄ creature plus seruit q̄ȝ creatori. vt auarus vel qui honorem deo debitum nō creatori exhibet ꝫ creaturis impendit vt sortilegi ⁊ diuini. vel qui diuinos honores sibi volunt impendi. vt superbi. Joh. xij. Dilexerunt gloriam hominum magis q̄ȝ gl'am dei. Sexta est est gratia expectationis. Homo eñ peccās mortaliter statim est dignus mortis et̄ne. q2 ꝯ eternū bonū peccauit. ⁊ eterno bono se priuauit. ꝫ deus ex magna grā ⁊ misericordia ñ statim ꝯdēnat euȝ. ꝫ expectat eū vt pēiteat ⁊ e⁹ misereat᷑. Ysa. xxx. Proptēa expectat de⁹ vt misereat᷑ nostri. Et q̄ ista sit grā magna. considera illos qui statim post peccatū ad infernum descenderunt vt chore dathā ⁊ abiron qui viuentes ad inferos descenderūt. vt patet Numeri. xxvj. Jta quilibȝ peccator esset dignus descendere. Et attēde q̄ntū expectat multos. Sed audi Ysaiaȝ. Expecta reexpecta. expecta. reexpcta. vt vadāt ⁊ cadāt retrorsuȝ. ⁊ ꝯterant᷑ ⁊ illaqueent᷑ ⁊ capiant᷑. q2 longa expectatio est eis occasio plura mala faciendi. Deus tamen facit quod in se est. Eccl'. viij. Quia nō ꝓfert᷑ cito ꝯ malos sententia. filij hoīm absq̄ȝ vllo timore perpetrāt mala. Hanc ergo grām inuacuum recipit q̄ factus coruus. semper diceret. cra. cra. ⁊ nunq̄ȝ redit ad arcam. Jn cuius figura dominus mandauit in leui. vt nunq̄ȝ coruus in sacrificio offerretur deo. Septima gratia est nuptialis vestitiōis. Deus antē gēs induit

omnem christianū veste oīm ꝟtutū ꝛ donorum spūsscti. ꝛ facit eam dignā nuptijs rgis eterni. quā quicūqꝫ nō habuerit. de nuptijs eternis expellet᷑. qꝛ nō ē dignum vestitū sacco aulā regis intrare. Ista ē maria grā. Nullus vnqꝫ histrio ab aliquo dn̄o talē vestem vel tale donū recepit. Et ꝙ ista sit magna gr̄a ptꝫ. Quia xp̄s istā vestē n̄ donat nisi xp̄ianis. Hanc ergo grāꝫ in vacuū recipit quicunqꝫ hanc vestē ꝑ peccatū mortale ꝓijcit ꝛ nudus remanet. tanqꝫ ribaldus inter lusoēs Cōtra qd̄ dr̄ Apoc. xvj. Beatus qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. Octaua ē grā gl̄iose resurrectōis. Propterea enī xp̄s mortuus ē ꝛ gloriosus resurrexit vt mortem nostrā destrueret moriendo. ꝛ vitā repararet resurgendo. Hec fuit maria grā. Quia ex iusticia ē ꝙ morimur ꝛ ex grā ꝙ resuscitamur ꝛ immortales sumꝰ. Sꝫ ꝙ gl̄iosi resurgamus. hoc ē maria grā quam expectamus. Philip. iij. Saluatorē expectamꝰ dn̄m nr̄m ihesū xp̄m q̄ reformauit corpus humilitatis nr̄e ꝯfiguratū corpi claritatis sue. Hāc grāꝫ in vacuū recipit quicunqꝫ in quadragesima nō mortificat corpus ꝑ pn̄iaꝫ. vt in pascha te gloriosus cū xp̄o resurgat. qꝛ vt d. apo. j. Corinth. xv. Sicꝫ granuꝫ nō surgit gloriosuꝫ cū folijs nisi prius moriat᷑ in terra. sic hō nō surgit in gloria nisi in mūdo prius mūdo moriatur. Colloss. iij. Mortui eī estis ꝛ vita vestra abscondita est cū xp̄o in deo. Rō. vj. c. Si ei mortui sumꝰ cū xp̄o credimꝰ: ꝙ simul etiā viuemus cū eo. Deinde cū dicit. Ecce nūc tempus acceptabile. Ostēdit tp̄s adesse ad bonū faciendū. qꝛ nunc est tp̄s acceptabile in q̄ deus acceptat opa nostra. Est dies salutis ī q̄ salus et̄na ꝯfert᷑ bn̄ opantibꝰ. B. Ubi nota ꝙ ꝓpt̄ eē q̄drupler ꝯpatō istꝰ nūc. Prima ē pn̄tis ad futuꝝ. qꝛ pn̄s seculū ē aptum ꝛ acceptabile ad bn̄ opandum ꝛ nō futuruꝫ Eccl. ix. Qd̄cunqꝫ potest manus tua facere instanter operare. qꝛ nec opus nec rō. nec sapientia. nec scientia erunt apud inferos. q̄ tu ꝑperas. Sed vt dr̄ Prouer. xx. ꝓpter frigus piger arare noluit. mendicabit ergo in estate ꝛ non dabit᷑ ei. qꝛ si pctōr vellet dare totum mundū ꝓ vna gatta aq̄ in alia vita nō haberet. Exemplū de diuite epulone. d quo Lu. xvj. Et si totꝰ mūdus rogaret ꝓ vno dānato nō exaudiret᷑. qꝛ in inferno nulla est redēptō vt dr̄ Job. vij. Nūc ergo ē dies salutis. Secundo potest esse ꝯpatio presentis tp̄is ad tp̄s ve. te. ī quo viuebāt hoīes longissimo tempe. ꝛ multa patiebant᷑ aduersa ꝛ tandēꝫ ad inferos descendebāt. qꝛ nec sanctitas nec iusticia. nec misericordia. nec aliq̄d aliud valebat. Job. xvj. Ibi ꝯstituta ē domus oī viuenti. Sꝫ mō post modicū laborē ꝛ quasi ꝓ nihilo dat᷑ vita eterna ꝛ mltis dat᷑ gratis sine labore. Eccl. lj. Modicū laboraui ꝛ inueni mihi multā requiē. Statī mō qn̄ morit᷑ iustꝰ vadit ad padisū. Lu. xxiij. Hodie mecū eri. in pa. Hoc verbū nō potuert audire omnes sancti ꝛ ꝓphete ve. te. nec etiam io. bap. ꝛ tn̄ vnus latro no. tes. audire meruit. Nūc ergo ē tp̄s acceptabile ꝛ dies salut̄. Tercō pt̄ eē ꝯpatō q̄dragesime ad reliquū tp̄s totius anni. qꝛ hoc tempꝰ ꝓcipue ē dies salutis ab ecclesia institutus ad delendū peccata. ad expugnāduꝫ vicia ꝛ ad acquirendū gl̄iaꝫ. In nundinis vel foro inueniunt᷑ oīa necessaria ꝛ tunc debent emi qꝛ melius foruꝫ habet᷑. Carissimi mō sunt nundine bonoꝝ aīe. naꝫ ecc̄ie sunt aperte. indulgentie dat᷑. misse ꝛ oīones multiplicant᷑. ꝛ frequent᷑ predicatōni insistitur. ꝯfessores sedent peccata relaxare parati Oīa ergo sunt pata venite ad nuptias. Uere hoc est tp̄s acceptabile ꝛ dies salut̄ ī quo oīa renouant᷑. ꝛ ad fructificādū se parant ꝓpt̄ miseruꝫ peccatorē. Nam aīalia ꝛ vinee ꝛ arbores incipiunt parere. d quo dn̄s ꝯquerit᷑. ꝑ Hieremiā. viij. c. d. Miluus in celo ꝯgnouit tp̄s suū. turtur ꝛ irundo ꝛ ciconia custodierunt tp̄s aduentꝰ sui. ꝓpl's aūt meꝰ nō cognouit iudiciū dn̄i. Qrto pt̄ eē ꝯpatō pn̄tis tēporis ad futuꝝ. siue hodierne diei ad crastinum. Hodie ergo est dies salutis. qꝛ vt dic̄ Bern̄. qui tibi ꝓmisit veniā de ꝯmissis. dieꝫ crastinuꝫ nō spopōdit. Et stultuꝫ ē in crastinuꝫ differre. qꝛ vt d. Bern̄. Nil certiꝰ morte ꝛ nil incertius hora mor. Mlti intrant de sero lectulū ꝛ de mane inueniunt᷑ mortui. Job xxj. Ducūt in bo. d. su. ꝛ i. pc. Exemplū de illo diuite. Luc. xij. q̄ dicebat. Aīma mea hēs multa bo. rep. in an. pl'i. requies. ꝯme. bi. epul Et sequitur. Stulte hac noc. repe. ani. t. a te. que autem para. cuius erunt. Propterea dr̄ Ecc̄. v. Nō tardes ꝯuerti ad dn̄m ꝛ ne differas de die in diem. subito enim veniet ira illius. ꝛ in tēpe vindicte disperdet te. Sꝫ multi faciūt sicut Salomon di. Prouer. xxvj. Sicut hostiuꝫ vertitur in cardine suo. sic piger

in lectulo suo. Hostiũ cuz rugitu vertitur i
cardine sed nunq̃ inde exit sic peccator i cō-
cupiscentia sua clamans. o plus o plus. sed ñ
dimittit eã. Deinde cũ dicit nemini dantes
supp. sitis vllam offensionem dehortatur ad
maluz. vt. s. a fratrum offendiculo caueamus
j. Corinth. x. Sine offensiõe estote iudeis et
gentib9 7 ecclesie dei. Et assignat huius rati
onem: dicens. Ut non vituperetur mi. nos. s.
per vos dum offenditis: 7 nos non imitami
ni. Ministeriumz di. officiũ. Rõs. ij. Nomẽ
dei per vos blasphemat' inter gentes. Pro-
pterea monet Petrus. j. ep'la. ij. c. Conuersa
tionẽ vestraz int' gentes habentes bonã vt i
eo q' detrectant de vobis tanq̃ de malefcto
rib9 ex bonis operibus vos ɔsiderãtes glori
ficent deum. Et sic patet primuz. ¶ Secun-
do nos hortatur vt in bonis opibus incohoa
tis de bono ad melius ꝓcedam9. Et circa h
duo facit. Primo hortat' ad ꝑfectũ ꝟtutũ
in generali ad nullaz virtutem descendo. Se
cundo in speciali ad speciales descendendo.
ibi. In multa patientia. Dicit ergo. Non re
cipiamus innacuũ gratiam dei. sed in omni-
b9 bonis 7 virtutib9 exhibeam9 nos. s. ego 7
vos sicut dei mĩstros. j. Cor. iiij. Sic nos exi
stimet homo vt ministros xp̄i. Deinde cũ d.
In multa patiã descendit ad ꝑfectuz spẽalẽ
in ꝟtute. Et tangit ꝑfectũ in. xvj. opib9 vir-
tutũ. siue in. xvj. ꝟtutib9. ¶ Et p̄mo in
patientia d. Exhibeamus nosmetip̄os in oĩ-
bus sicut dei ministros in ꝟtutib9. s. in multa
patiã hĩta. s. i tribulationib9. q' vt di. Psal.
Multe tribu. iu. s. Secũdo exhibeamus nos-
metip̄os sicut dei ministros in necessitatib9
vt. s. in necessitatibus sanctoꝝ 7 pauperuz ꝑ
posse nostro subueniamus. Rõs. xij. Neces-
sitatibus sanctoꝝ ɔmunicantes. s. nostra bo-
na tp̄alia. Tercio in angustijs que sunt in sb
tractione eoꝝ que homo desiderat. vnde sur
git in eo cura. ira. 7 timor. Hebre. xj. Egẽtes
angustia'i. afflicti. Sic enim angustiatos cō-
solari debemus 7 eis ɔpati. 7 ꝑ posse assiste-
re. qđ elemosyna magna est. Math. xv. In-
firmus fui 7 vis. m. in car. er. 7 ve. ad m. ij. Co-
rinth. x. Quis infir. 7 e. nõ infir. ꝛc. Uel nos-
ip̄os debemus exhibẽ patientes in angustijs
si nobis ingruerint. Quarto in plagis nobis
ab alijs illatis. in quibus sensus affligitur qđ
fit dũ libenter eas toleramus. j. Corinth. xj.
In plagis supra modũ a iudeis qnquies q̃-
dragenas vna minus accepi. ter ꝟgis ce. su.
semel lapidatus sum. Quinto in carceribus
in quibus libertas aufertur 7 motus. in qb9
debemus ꝑficere ꝑ patientiam. Sexto in se
ditionib9. glo. id est commotõnib9 populi cō
tra nos maledicentis 7 blasphemantis. vt si
populus contra nos commouetur 7 nos in-
famat 7 blasphemat tanq̃ seductores ꝑfici
amus per patientiam 7 non deficiamus per
impatientiaz. Septimo in laboribus manu
um voluntarie assumptis. Actu. xx. Ea que
mihi opus erant 7 his qui mecum sunt mini
strauerunt manus iste. ij. Thess. iij. In labo
re 7 fatigatõe nocte 7 die laborantes. Et in-
fra. Si quis non vult operari non manducz.
Psal. la. ma. tu. m. be. e. 7 be. e. Octauo in vi
gilijs in quibus debemus orare 7 premedita
re quid sit agendum 7 qualiter Math. xxvj.
Uigilate 7 ora. ne intr. in temp. Nono in ie-
iunijs voluntarijs 7 coactis. vt di. glo. vt car
nem nostram domemus abstinentia esce et
potus: inquãtũ valitudo ꝑmittit. vt d. Apo
stolus. Castigo co. m. 7 in ser. re. Item vsq3 i
hanc horã esurimus 7 sitimus 7 nudi sum9.
j. Corinth. iiij. Decimo in castitate mentis 7
corporis. Castitas eñ corpis modicuz qđ ẽ
si ex affectu mentis non ꝓcedit. In cuius fi-
gura mandatum est. Leuit. xij. q' in purifica
tione duo turtures offerentur. In quib9 du-
plex castitas designatur. Lu. xij. Sit lũbi ve.
p̄cin. Hec est illa sanctimonia de q̃ di. ap'lus
ad Hebre. xij. Pacem sequimĩ cũ oĩb9 7 sã
ctimoniã sine q̃ nemo videbit deũ. Quia ni-
hil coĩquinatũ introibit in illã. Apo. xxj. Un
decimo in sciẽtia vt sciamus qualiter int' mũ
di ꝓspera 7 aduersa sit ambulandũ. Ephe.
v. Uidete q̃ñ caute ambuletis nõ quasi in-
sipientes. Non eñ satis est ministris christi
habere castitatem ꝓpter seipsos. nisi habeãt
scripturarum scientiam ad alios informan-
dum. Osee. iiij. Quia tu scientiam repulisti
re. 7 ego te ne sacer. funga. mihi. Hiere. iij. c.
Dabo vobis pastores iuxta cor meum 7 pa-
scent vos scientia 7 doctrina. Duodecimo i
longanimitate operis vt nõ deficiamus. sed
diu 7 constanter expectemus non querẽtes
hic remunerationem. Jaco. v. Exemplũ ac
cipite fratres exitus mali longanimitatis la-
boris 7 patientie prophetarum qui locuti sũt
in nomine domini. Tredecimo i suauitate s-
monis ut. s. blãdi 7 affabiles simus. Eccl. iij.

ꝯgregationi pauperum affabilem te facito. In eodẽ.vi. Verbũ dulce multiplicat amicos ⁊ mitigat inimicos. Sed quia est quedã carnalis suauitas ⁊ in ypocritis simulata. io addit spiritusancto sup. habita vt sm deum suaues ⁊ affabiles simus. non sicut illi qui ꝑ dulces sermones corda innocentium ⁊ simplicium seducunt. Quartodecimo in caritate non ficta. Caritas non ficta sed vera appellatur: quando timore aduersitatis ab amico non retrahimur. sed eum vt possumus adiuuamus. Prouerb. xvii. Omni tempore diligit qui amicus est. Item caritas non ficta est quando sic est in corde ⁊ in opere sicut ostenditur in verbo. i. Joh. iii. Fratres nõ diligamus verbo neqꝫ lingua. sed opere ⁊ veritate Ficta ergo caritas est que corde nõ perseuerat ⁊ opere non impletur sed solum per verba ostenditur. ⁊ non diligit personaꝫ sed bona eius. Quintodecimo in verbo veritatis ipsuꝫ audacter et deuote predicando ⁊ ipm semper loquendo quantũcunqꝫ surgit tribulatio. Collo. iii. Verbum christi habitet in vobis. Verbum veritatis est christus. Jo. xiiii. Ego sum via veritas ⁊ vita. Non ergo falsitas nostro verbo commisceri debꝫ. Prouerb. viii. Veritateꝫ meditabitur guttur meuꝫ. Sextodecimo in virtute dei. quod facimus quando in ipso confidimus ⁊ speramꝰ. ⁊ non in aliquo alio. Hiere. xvii. Maledictꝰ vir qui confidit in homine. ⁊ ponit carnẽ brachium suum. Benedictus vir qui confidit in do. ii. Corinth. i. Vt non simus confidentes in nobis sed in deo. Et sic patet secundum.

¶ Tercio nos apostolus hortatur vt bona opera inchoata in perseuerantia consumemus. Consummatio autem boni in duobus consistit scilicet in expugnatione viciorum. ⁊ hoc facit in hac parte. ⁊ dilatõne virtutum. ⁊ hoc facit post hanc epistolam. In hac ergo parte ad expugnationem ⁊ victoriam viciorum nos hortatur d. Exhibeamus nos sicut dei ministros. in expugnatione vicioruꝫ pugnantes ⁊ defendentes nos per arma iusticie que sunt virtutes. i. Thimo. v. Induti loricam fidei ⁊ caritatis. ⁊ galea spe salutis. Per que arma debemus nos defendere per omnem modum scilicet a dextris ⁊ a sinistris Psal. Cadent a latere tuo mi. ⁊ de. m. a dextris. Item debemus nos defendere. vt transeamus illesi ꝑ gloriam humani fauoris vt ibi non extollamur. ⁊ ꝑ ignobilitatem. i. ꝑ ꝯtemptum nostrum tanqꝫ simus viles ⁊ ignobiles ⁊ inde non deiciamur ⁊ contristemur. Per hec duo transiuit ipse apsus. vt patet Act. xiiii. quando putauerunt eum esse mercuriuꝫ ⁊ barnabam iouem. ⁊ afferentes coronas voluerunt eis vt diis sacrificare. ⁊ statim pꝰ tãqꝫ vilissimos eos reputantes eiecerunt extra ciuitatem lapidantes. Item debemus transire illesi per infamiam qua dicimur mali. ⁊ ꝑ bonam famam qua dicimur boni ⁊ iusti. vt. s. non curemus si a quibusdam vituperemur. ⁊ a quibusdam laudemur. i. Cor. iiii. Mihi auteꝫ pro minimo est vt a vobis iudicer: aut ab humano die. Sed contra hoc videtur esse quod dicitur Eccl. xxi. Curã habe de bono nomine. Et dicendum est ꝙ curandum ẽ de bona fama propter honorem deiꝫ sic loquitur autoritas. ⁊ non est curandum propt̃ se. ⁊ sic loquitur apostolus hic. Item vincamus per arma iusticie ⁊ non curemus si reputemur vt seductores dummodo veraces simus. Nam ipse christus vt seductor est habitus. Joh. vii. Alii dicebant. quia bonus ẽ. alii non sed seducit turbas. Item non curemus si simus habiti sicut qui ignoti. s. a deo. i. nõ approbati. nec ab eo electi. qr ꝯgniti sumꝰ hoc est approbati. i. approbator opa facientes. i. Thio. ii. Nouit dñs qui sunt eiꝰ. Iteꝫ non curemus si habiti simus tanqꝫ morientes. glo. de vicio in vicium ruentes vt peccatores. qr ecce viuimꝰ. i. ĩ apto ꝑ opa bõa oñdimꝰ ꝙ viuiꝰ dõ. Pt̃ et̃ itelligi de morte corpali. qr ꝓpt̃ miserias q̃s q̃tidie patiebãt̃ rputabãt̃ q̃si mortui ⁊ tamen veraciter viuebãt. Item vincamus per arma iusticie. vt si etiaꝫ affligamur in corpore simus vt castigati id ẽ ad nostram correctionem recipiamus afflictionem scientes illud ad Hebre. xii. Queꝫ enim diligit dominus castigat. flagellat autem om. f. quem recipit. Et non simus mortificati. id est nõ propter hoc nos reputemꝰ morti traditos. Psal. Castigans castigauit me dominus ⁊ morti non tradidit me. Et si habiti simus quasi tristes in anima simus tamen semper gaudentes. Jaco. i. Omne gaudium id est perfectum ⁊ integrum existimate fratres cum in temptationes varias incideritis. Item si habiti simus sicut egentes omni spirituali bono vel temporalibus diuitiis. non curemus. quia sumꝰ multos locuple-

tantes spiritualib? 7 veris diuitijs. 7 abūda-
mus non solū q̄tū ad nos sed etiam q̄tū ad
alios. Prouer. xiij. Est diues cū nihil habe-
at. 7 est paup cū in multis diuitijs sit ꝯstitu-
tus. j. Cor. j. In oīb? diuites facti estis in illo.
Itē si habiti sumus a multis tanq̄ nihil boni
habentes nec diuini nec terreni. nō curemus
quia veraciter nos sum? oīa possidētes scȝ p
ꝯtemptum 7 abiectionem in quo oīa possidē-
tur. Deut. xj. Ois lo. quē cal. p. ve. ve. e. j. Co
rinth. iij. Omnia vr̄a sunt. siue paulus. siue ap
pollo. siue cephas. siue mundus. siue vita. si-
ue mors. Et sic patet de ep̄la.

¶ Dn̄ica scd̄a d̄ euāgelio. Sermo ¶ xxxv.

Gressus hiesus

secessit in ptes tyri 7 sydonis 7c.
Math. xv. Sic d̄r. j. Joh. iij. In h̄
apparuit filius dei vt dissoluat opa dyaboli.
Ante siquidem xp̄i aduētū dyabolus possi-
debat hoīes mūdanos in aīa 7 ī corpe. 7 ido
tē tpis mlti demoīaci fuisse legūt. ppt̄ea dy-
abolus a dn̄o pnceps h? mundi appellat? ē.
Jo. xij. Nunc prīceps h? mūdi ejiciet foras.
Quotidie em̄ hiesus demoīa expellebat vtȝ
euāgelia intuēti. Et iō modo demoniaci nisi ī
fictiōe nō apparent. Et in h̄ p̄mis trib? dn̄icl
dieb? quadragesime euidēter apparet. In q̄
bus oīb? de demonū expulsiōe narratur. De
hac em̄ materia p̄sens euangeliū recitat. In
quo quidem sex p ordinē ꝯtinent̄. Primū
ē filij dei misericordia copiosa. In principio
euāgelij. Scd̄m ē chananee v̄tuosa orō. ibi.
Ecce mulier chananea a finibus illis egressa
cla. d. ei. Mi. m. do. fi. da. Terciū ē xp̄i resistē
tia siue duricies misteriosa. i. misterio plena.
ibi. Qui nō r̄ndit ei v̄bū. Quartū ē collegij
apl'oꝝ intercessio affectuosa. ibi. Et acceden
tes dis. eius. ro. e. d. Di. eā. Quintū est ad di
scipulos 7 ad chananeā xp̄i r̄nsio seriosa. ibi.
Ipe autē respō. ait. Nō sū missus nisi ad o.
que pi. do. isrl̄. Et iterū. ibi. Nō ē bo. su. pa. fi.
7 mit. ca. Sextū ē chananee a xp̄o ꝯmenda-
tio 7 exauditō g̃osa. ibi. O mulier mag est fi-
des tua. ¶ Primo ergo ponit̄ filij dei miseri
cordia copiosa. qz videns miserias nostras q̄
b? plusq̄ in luto 7 latere oī famulatu sub du
rissimo pharaonis impio p̄mebamur. exiuit
a p̄re 7 veit in mūdū. 7 egressus de padiso lo-
co deliciarum 7 beatoꝝ veit ad āgustias no-
stras vt ipsas in carne nostra assumpta nobi
scum expiret. 7 ab ip̄is nos finaliter liberaret
Galla. iiij. At vbi venit. ple. t. mi. de fi. s. fa. ex.
mu. su. le. 7c. Math. viij. Misereor sup tur.
qz ec. iā t. su. m. Hoc triduū ē tp̄s nature. tē
pus scripture. s. legis. 7 tp̄s g̃re. In q̄ triduo
deus misert? est turbe vniuerse terre. Exo.
iij. Vidi afflictionē ppl'i mei qui ē in egipto
7 descendi vt liberem eū. Et hoc est qd̄ hic
d̄r. Egressus hie. se. in p. ty. 7 sy. Tyr? inter-
pretatur tristicia 7 angustia. sydon interpre-
tatur venatio angustie. Veit ergo filius dei
ad venandum 7 capiendum angustias nr̄as
vt erueret nos ab eis. Et hoc dat̄ intelligi p
h̄ q mulier chananea. i. natura hūana. p pec
cati rabiem nō solū canina. h̄ rabida effecta ē
qz sicut canis rabidus oēs inficit. sic ipsa om-
nes inficiebat. ppt̄ qd̄ oēs nascimur filij ire
vt ait Job. Du xp̄us ingressus ē ptes tyri et
sydōis. ip̄a a chananea tyro 7 sydone exiuit.
Quia dū xp̄s miserias nr̄as intrauit. natura
humana remedia salutis inuenit. Quia xp̄s
appropians hoī sauciato qui incidit in latro-
nes alligauit vulnera eius infundens oleum
7 vinū. Lu. x. i. sacia eccīe q̄ lāguētis aīe 7 iā
existentis in morte sīt efficacissime medicine.
ps. Misit verbū suū 7 sanauit eos. 7 eripuit
eos de interitionib? eoꝝ. Vel aliter. Egress?
ē hiesus. i. salus d̄ terra 7 ppl'o iudeoꝝ. Et fu
it hoc ex maxima iusticia. Ipi em̄ fuerūt re-
belles lumini. qui dixerūt deo. Recede a no.
sci. vi. t. no. Job. xxj. Lu. xix. Nolum? h. reg.
su. no. Itē nō ha. re. nisi ce. Job. xix. Et ideo
hiesus. i. salus secessit ad ciuitates 7 ad ppl'os
gentiliū. Nā tyrus 7 sydon ciuitates genti-
liū erāt. Actu. xiij. Vobis oportebat p̄mū
loqui verbum dei. h̄ quoniam repellitis illud
ecce ꝯuertimur ad gentes. Et fuit marie mi-
sericordie dei vt ad illos gratiam salutis effū
deret. qui ipsum quotidie ipugnabant 7 ip̄m
negabant 7 honorem suū ydolis quotidie ex
hibebant. Titū. iij. Nō ex opib? iusticie q̄ fe.
n. h̄ ſm su. m. sa. n. f. In immensum ergo tene
mur deo pro maxima misericordia nobis fcā
que in xp̄i incarnatione 7 morte nobis appa-
ruit. Sed xp̄iani magis 7 sup omnes obligā
tur. quia hiesus. i. salus a iudeis egressa sup
xp̄ianos plenarie requieuit. Rō. xv. Gētes
autem super misericordia sibi facta hōrare
debent deum. Et sic patet primum. ¶ Se-
cundo ponit̄ chananee oratō virtuosa quia
ecce mulier chananea 7c. Attende q ecce in

scriptura sacra nota est admirationis. Valde quippe mirabile in ista muliere apparuit. Quia vt dicit Crisosto. Mira res mulier caput peccati.arma dyaboli.expulsio paradisi corruptio legis antique venit ad dominũ hiesuz. Mulier naturaliter timida nõ timet adire et ei loqui cuius conspectum cherubin et seraphin in celestib9 tremunt. O admiranda res sursum tremor. deorsum fiducia. Propterea inquit venit.propterea carnem assũpsit vt et ego audeam ei loqui. Mulier naturaliter modici sensus ita sapienter allegauit.

D ¶ Ubi nota ꝙ prout ex hoc euangelio colligi potest.chananea in sua oratione ostẽditur virtuosa fuisse ꝙ̃tum ad decem.

¶ Primo ostenditur plena fuisse sapientia quod apparet in duobus. Primo in eo ꝙ a societate peccatorum recessit. quia a finibus illis egressa est in q̃bus scilicet peccatores habitabant a quibus recedere magna sapiẽtia est. Job.xxviij. Timere deum ipsũ est sapientia.⁊ recedere a malo intelligentia.sicut enim scabies sic ⁊ praui mores peccatores inficiũt. Psal. Cum electo electus eris.cum peruerso puer. Et Ysai.lij. Exite de medio eius popule meus.⁊ ne participes sitis coinquinationis. Perditur etiam fama in contubernio peccatorum que res valde cara est. Prouẽ. xij. Melius est nomen bonum ꝙ̃ diuitie multe. Mala ergo societas trahit hominem ad malum ⁊ bona ad bonum.j. Corinth.vij. Sãctificatus est vir infidelis per mulierem fidelem ⁊ sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem. Et attende ꝙ di.a finibus illis egressa. Non enim homo debet solum exire a peccatoribus ⁊ peccatis sed a finibus id est a circũstantijs peccatorum .quia non solum homo debet vitare fornicationem ⁊ mulierẽ fornicariam.sed omnes fines ⁊ omnes circũstantias ⁊ inductiua ad fornicationem.vt delicate comedere ⁊ bene bibere. ⁊ ociari ⁊ bene indui.⁊ ad spectacula ⁊ choreas ire.⁊ mulieres videre ⁊ cum eis colloq̃ ⁊ manere. Et similiter est in omnibus peccatis alqs faciendum. ¶ Secundo eius sapientia apparet in eo ꝙ sapienter allegauit.quia ex parte sui allegauit miseriam.vnde ait. Miserere mei. qꝫ suz miseria magna plena.⁊ ideo miseria mea innocat misericordiam tuam. Psal. Abyss9 abyssum innocat.id est abyssus miserie mee: innocat abyssum misericordie tue. Ex parte filie allegauit vexationem pessimam.qꝫ male a demonio vexabat᷑. Ex pte xp̄i allegat potẽtiã.qꝫ dñe.⁊ clementiã.qꝫ fili dauid.q.d. Tibi subest cũ volueris.qꝫ dñs vniuersoꝝ tu es ꝫ potẽtia ẽ frustra q̃ ꝑ opus ñ maĩfestat᷑. sic potẽtia visiua in oculo.nisi videat.⁊ potentia gressiua i pedib9 nisi ambulet. Ecc.xx. Sapientia abscõdita ⁊ the.inui.q̃ vti.i vtrisqꝫ. Ergo maĩfestet᷑ potẽtia tua in expellẽdo demonia a filia mea. Sicut expulisti eũ de celo. ita expellas eum de mundo.nõ ꝑmittas eũ vexare filiam meam.creaturaz tuaz. Et hoc ꝑfecto facere debes.quia ex origine carnis quã assumpsisti tibi misericordia est innata. quia ꝫm carnem assumptam filius es dauid. q fuit clementissimus ⁊ misericordissimus.j. Corinth.ij. Dauid in sua misericordia consecutus est sedem regni in secula. Operare ergo ꝫm naturam tuam cuius proprium est misereri. Igitur misericordia tua expellat miseriam meam.vt liberetur filia mea.quia ipsa patiente ego patior.

E ¶ Ubi nota matres plus diligunt filios ꝙ̃ patres triplici ratõne Primo qꝫ magis sunt certe ꝙ sunt filij sui. Secundo quia magis laborãt in eoꝝ generatione ⁊ nutritione. Tercio qꝫ statim natos secum tenent ⁊ nutriunt. Sicut ⁊ ꝯsanguineos cum quibus ꝯseruati sumus.magis diligimus. qꝫ amicicie sociali cõiungit᷑ amicicia natural᷑. Et ħ totũ redit ad ħ ꝙ mr̄ pl9 po t ibi de suo ꝙ̃ pr̄. Sꝫ pl9 de eo qđ ꝑtiet ad sbstantiã filij poit᷑ a pr̄e.qꝫ pr̄ dat formã ⁊ mat᷑ materiã. Et iõ filius naturalr̄ pl9 diligit pr̄ez ⁊ ꝯsanguineos ex pte pr̄is ꝙ̃ mr̄ez ⁊ ꝯsãguineos eius. ¶ Secũdo ondit᷑ fuisse fide illũiata. Ubi nota ꝙ fides chananee fuit vera.viua. ⁊ approbata. Uera fuit.qꝫ xp̄i diuinitatẽ et humanitatez plenarie ẽ ꝯfessa i q̃b9 tõ fides ꝯsistit. Dũ ei dixit dñe.ꝯfessa ẽ deitatẽ.dum ꝯo subdit fili dauid.ꝯfessa est humanitatez Uiua fuit.quia ipsam per bona manifestauit.quia vt dicitur Jaco.ij. Fides sine operibus mor.ẽ. Approbata fuit.qꝫ in obprobrijs ⁊ aduersis semper firma stetit. Et ideo pro filia miraculum impetrauit.quia fidei miracula attribuuntur. Math.xvij. Si habueritis fidem sicut granum sinapis ⁊ dicet᷑ huic mõti transi hinc ⁊ transibit. ⁊ nihil impossibile erit vobis. Quidam habent fidez sicut flos qui statim ad tactum euanescit. Tercio ostẽditur spe subnixa . quia non confugit ad fal-

sa ꝑsidia. sed in xp̄o vero medico posuit spez
suā. Nā vt dicit Orige. Nō iuit ad magos
nō adduxit diuinos. nō iuit ad mulieres ipo
statrices. nō quesiuit inanes ligaturas. s; oēs
reliquit dyaboli cultus ⁊ venit ad dn̄m ihesū
oīm saluatorē. sicut filia dei benedicta. Hie.
xvij. Maledict⁹ vir qui ꝯfidit in hoīe. ⁊ po.
car. b s. Bn̄dictus vir q̄ cōfidit in dn̄o ⁊ erit
dn̄s fiducia ei⁹. Quia saul ꝯsuluit phitonis-
sam interfect⁹ ē in bello ⁊ audiuit mortē suā.
⁊ filioꝝ suoꝝ. j. Reg. vlti. Hic cadit exēpluz
qd̄ beatus Grego. in dyalogo recitat d illa
dn̄a q̄ iuit ad dedicatōnem eccl̄ie scī sebasti
ani ⁊ tetigit reliq̄as eius. cū nocte fuiss; pol-
luta a viro suo q̄ dū reliquias tāgēt inuasa est
a dyabolo. quā ꝑntes eius duxerūt ad flumē
vt s̄m ꝯsiliū diuinoꝝ in aqua aliquotiens la-
uaret̄. Et dū hoc agerēt intrauit ī eā demo-
nū legio. ¶ Q̄rto fuit pietate ⁊ ꝯpassiōe dif
fusa. q2 filie demoniace mirabilr̄ ꝯpassa est ⁊
eius miseriā propriaz reputauit. Ubi nō q̄
oīs pctōr in mortali exn̄s pctō h; demoniuz
in mēte ⁊ in ventre. S; in h̄ ē dr̄a. Quia ali
qn̄ vexat hoīem solū in aīa. Aliqn̄ ī aīma ⁊ in
corpe. sicut a deo ei ꝑmittit̄. Libent̄ eīm strā
gularet eū si deus vellet. Sic ista erat ī aīa et
in corpe vexata. S; attēde qd̄ d. Aug. Pie
tas inquit mūdi ē solum circa corp⁹ ⁊ de aīa
nihil curat. Morit̄ eīm hō s̄m corpus ⁊ ami-
ci ꝯueniūt plorāt ⁊ nō recedūt a corpe donec
illud tradant honorifice sepulture. Morit̄ in
aīa ⁊ nullus plorat. null⁹ dolet. Bern̄. Cadit
asin⁹. ⁊ h; subleuātē se cadit hō ī peccatuz et
n̄ ē qui subleuet. Venit lup⁹ ⁊ asportat ouē. et
oēs clamāt ⁊ oēs succurrunt. portat lu-
pus infernalis animā hoīs ad infernū ⁊ nul-
lus reclamat. Sed ista sua solicitudine ⁊ orō
ne salutē aīe ⁊ corp⁹ sue filie ꝓcurauit. Sic
fuit solicita mr̄ scī aug. ⁊ ipm̄ reuocauit ad
vitā. Sic deberēt eē soliciti ꝑentes ad filios
⁊ ipsos reuocare ad vitā. Prouerb. vj. Festi
na. discurre. suscita amicū tuuz. S; heu ho-
die q2 ꝑentes trāsmittunt filios ad mortem.
Propter qd̄ xp̄us ait. Inimici hoīs dome-
stici eius. Math. xj. ¶ Quīto fuit hūilitate
abiecta. c⁹ hūilitas in q̄tuor apparet. q2 n̄ ca-
nē q aliq̄d valz s; catellū se dixit ⁊ indignam
pāe se ꝓfessa ē. q2 n̄ panē s; micas cadētes pe
tiuit. ⁊ filios dei suos dn̄os noīauit. Et q2 se
sic hūiliauit. iō exaudita fuit. Jaco. iiij. De⁹
supbis resistit. hu. aūt dat gratiā. ps. Respe
xit in orōnē hu. ⁊ n. spre. p̄. eoꝝ. Jō fuit pu-
blicanus exauditus ⁊ phariseus dānat⁹. q2
ille hūilr̄. ⁊ ille supbe orauit. Similr̄ fili⁹ ꝓ
digus postq̄z se hūiliauit ⁊ dixit se nō eē di-
gnū filiū. sed mercenariū nominari. statī a pa
tre ad filioꝝ grām ē receptus. ⁊ iussit honori
ficū ꝯuiuiū ꝑpari. vt p3 Lu. xv. Gen̄. xviij.
Loquar ad dn̄m meū cū sim cinis ⁊ puluis.
id ē cū me cinerē ⁊ puluerē recognosco. tūc ī
orōne ad deū loquar. aliter ei orare nihil v;.
ē. ¶ Sexto fuit patiētia roborata F
Quatuor enim magnas cōtumelias a xp̄o
patienter sustinuit q̄s xp̄s ei intulit vt e⁹ pa-
tientiā declararet. Pria fuit in hoc q̄ xp̄us
nihil ei r̄ndit ac si excōīcata esset. Secun-
da q2 dixit eā nō esse ex oīb; dei. ⁊ per cōse-
quens ex oīb; dyaboli. Luc. xj. Qui nō est
mecū aduersus me ē. ⁊ qui nō colligit mecuz
dispergit. Tercia quia canem eā appellauit.
Quarta q2 dixit eā nō esse dignā pāe vesci.
Certe pauci inueniunt̄ quib; si quis tāq̄z ex
coīcatis loqui r̄cusaret. insuper oues dyabo
li eos appellaret. ac etiā canes vocaret. necnō
indignos pane vesci assereret qn̄ magna im-
patientia mouerent̄. S; ista ꝑata sp ⁊ n̄ tur
bata: patienter hec oīa tolerauit. Et q2 pati
entia opus ꝑfectū h;. vt dī Jaco. v. iō ꝑfecte
obtinuit qd̄ petiuit. Math. xviij. Patiētiā
habe in me ⁊ oīa reddaz tibi. ¶ Septīo fuit
ꝑseuerantia coronata. q2 ꝑseuerauit pulsās
donec obtinuit qd̄ petiuit. Lu. xj. si perseue-
rauerit pulsans dabit ei quotq̄t h; necessari-
os. Quia d. Bern̄. Q2 inter ꝟtutes sola ꝑse
uerantia singularis filia est regis summi. ⁊ iō
ipsa sola coronari meret̄. Math. x. Qui ꝑse
uerauerit vsq̄z in fi. h̄ sal. e. Jn c⁹ figura man
datū ē in lege. Leuit. iij. q̄ sp cauda anima-
lis d; in sacrificiū offerri. vn̄ Apoc. j. Cor. ix
Multi quidē cur. s; v. ac. b. ille. s. q̄ fortius ⁊ ꝑ
seuerant̄ currit. Alij aūt aristā cepaꝝ capiūt.
¶ Octauo fuit reuerētia venustata. q2 ado-
rabāt eū. ⁊ iō grāz meruit obtinē. Eccl̄. xxxij.
Pro reuerētia accedet tibi grā bona. Mul-
ti stant erecti in eccl̄ia ⁊ dedignant̄ se inclina-
re ad terrā ⁊ maiorē reuerētiā exhibent homi
nib; q̄z deo. ⁊ iō nihil obtinent. Non sic fece-
runt magi. s; ꝓcidentes adorauerunt. Mat.
ij. Et nota hic de tribus quinquagenarijs. q̄
rum duo ab igne ꝯsumpti sunt qui irreuerē-
ter locuti sunt helye. tercius xo euasit. q2 re-
uerenter ⁊ humiliter est locutus. Histo. hr̄

iiij. Reg. j. Unde non solum deo sed etiã seruis dei est magna reuerentia exhibenda. vt Greg. di. vt patet de alexandro qui totũ mũdum vilipendebat. r ges r principes suppeditabat. r tamen veniens hierl'm summuz sacerdotem veneratus est. vt dicit magister in historijs. ¶ Nono fuit discretõne precipua quia decentia r bona petiuit scz vt sibi misereatur r filie vtriqz gratiam salutis impendẽdo. Multi indecenter r male petũt. r iõ ñ accipiunt. Jaco. iiij. Petitis r non accipitis eo q̃ male petatis. Multi petunt solũ mũdana bona. que si petantur ad sustentationem vite peti debent Math. vj. Panem nostrum quotidianum da no. ho. Prouerb. xxx. Mẽdicitatem r di. ne de. m. sed tm̃ vic. m. ter. ne. Unde hec chananea petiuit solum micas. Et ideo Aug. di. Si tempalia a deo querit cum modo querite. s. si prosint det. si obsint ñ det. Et illi ꝯmittite. quia r quid prosit r quid obsit non nouit egrotus sed medicus. Multi quod pei⁹ ẽ petunt mala scilicet vindictas inimicorum r mortem qui non exaudiuntur. quia nescit iustitia dei patrocinari criminib⁹. vt dicit Crisosto. Exemplũ de salomone q̃ a deo fuit exauditus. quia nõ petiuit temporalia. neqz vindictam siue stragem inimicoꝝ. sed ad regendum populũ dei sapientiam postulauit. vt patet. iij. Reg. iij. sic r ista. q2 decẽtia petijt exaudita fuit ¶ Decimo fuit transmutata feliciter. quia de cane facta ẽ ouis xp̄i r ideo panem filiorum habuit que prius nõ merebatur micas. Et hoc innuit Math. dũ d. chananeã eã fuisse: quod interpretat' commutata. Et marc⁹ d. eaz syrophenissam genere. quod interpretat' alte ꝯuersa. Ueraciter enim fuit commutata r alte conuersa dũ de canib⁹ ad filioꝝ grãm est trãslata. Ps. lxxvj. Hec mutatio dextre excelsi. Ecõtra no autem peccatores infeliciter transmutantur quia de gratia filioꝝ ad seruitutẽ dyaboli redigũtur et de hominibus in bestias trãsmutantur. Psal. Hõ cũ i ho. es. nõ intel. ꝯpa. ẽ iu. i. et si. fa. ẽ illis. Et sic patz secũdũ. ¶ Tercio ponitur xp̄i resistẽtia siue d[illegible] icies mistenio plena. q2 nõ respondit ei verbum Berñ. Quid ẽ hoc dñe iesu xp̄e q̃ nõ respondes ei. certe hoc mysterio vl' figũa nõ caret. Tu eñ venisti de celo in terraz r in ptes tyri r sydonis secessisti. i. angustias r miserias hũane nature assumpsisti. sic eñ tyr⁹ r sydon interpretat'. vt oĩm misereris. Tu liberasti adulteram fortiter accusatã Joh. viij. Et magdalenam excusasti: r ab ea septem demonia expulisti Lu. viij. Tu sanasti languidum non petentem. qui xxxviij. annos in infirmitate habebat r preuenisti eum di. Uis san⁹ fieri. Jo. v. Tu conuertisti paulum te persequentem Actu. ix. Tu illuminasti longinum cor tuum lancea perforantẽ. vt d2 in historijs. Tu mãdasti dis. tuis. di. Euntes discite quid est misericordiã volo r non sacrificium Math. ix. Tu constituisti matrem tuam reginam misericordie. vt de misericordia sua recipiant vniuersi. vt di. Berñ. Et quid plura. Tua misericordia plenum est celum r terra. Cur ergo non loqueris chananee nec eam exaudis taz sapienter pie fideliter r deuote pro misericordia supplicantem. Dicendum est ergo q̃ h propter quatuor fecit. h ¶ Primo propter commendationem doni. Quia sicut dicit aug. si aliquando non statim dat deus qđ petitur. dona commendat non negat. q2 dona que cito dantur vilescũt. dilata ꝯo r diu desiderata dulcius obtinentur. Unde in iure canonico ꝓhibetur ne sponse statim potestati mancipentur viroꝝ ne maritus vilẽ habeat datã quã non suspirauit dilatã. ¶ Secundo propter accensionem animi. Fecit eñ deus sicut faber: qui supra carbones ardentes aquam ꝓijcit vt magis r fortius ignitant Sic dñs nõ statim exaudire eã curauit vt in dilatõe eam fortius exardesceret r inflamaret. Quia vt di. Greg. desideria dilata crescunt. si autez dilatione deficiũt desideria vera nõ fuerunt. ¶ Tercio ꝓpter manifestationem boni. vt. s. eius ꝟtus r bonitas manifestaretur. que hodie in vniuerso mundo narratur. Math. xxvj. Amen dico vobis vbicũqz predicatũ fuerit euãgelium h in vniuerso mundo dicet'. r q̃ hec fecit in memoriã eius. Si eñ dñs statim exaudisset eã. tot ei⁹ ꝟtutes hodie nõ clarescerent mundo. Propter qđ dictuz est abrahe vt filiũ imolaret vt ei⁹ timor r obedientia nota fierent. Genes. xxij. Nũc ꝯgnoui q̃ timeas dominuz. i. cognoscere feci. Unde Criso. Propterea sic xp̄s exasperauit eaz r distulit exaudire. quia sciebat eam sic respondere r sic perseuerare r patientem fore. ¶ Quarto propter exhibitionem exempli. vt scilicet nos exemplo huius facti in precibz instantia persistam⁹. r ꝑseuerãtes

aures diuine misericordie ꝓpulsem⁹ ⁊ cred a
mus firmit ꝙ si de⁹ nō statim exaudit ꝓpter
meli⁹ facit qđ ipse bñ ꝯgnoscit. q̄uis penit⁹
ignorem⁹. Et sic ptȝ terciuȝ. Q̄rto ponit
collegiū aploꝝ depcatō affectuosa q: accesse
runt discipuli ei⁹ di. Dñe dimitte eā .s. eā ex
audiēdo. q: clamat p⁹ nos .i. clamorib⁹ nos ī-
festat. Qđ valde ef flagitare debem⁹ vt scti
⁊ apli ꝓ nob ad dñm intercedāt. q: eis xp̄s
iurauit di. Amen amen di. vo. si qđ pe. pa. in
no. me. da. vobis Jo. xvj. Circa qđ sciēdum
ꝙ q̄uis de⁹ oīa pdestinauit ab etno. nec pci
b⁹ ab eo qđ disposuit aliq̄ten⁹ remoueri pos
sit. iuxta illđ Malach. iij. ego dñs ⁊ nō mu
tor. tñ disposuit ⁊ ordinauit vt scti ꝓ se ⁊ ꝓ
alijs pcib⁹ obtineāt qđ de⁹ añ secula dispo
suit eis dare. vt d. Greg. Et hoc apte ī dya
alogo ꝓbat. Et ponit exēplū de ysaac. de q̄
deus dixit abrahe. vt di. aplus ad Rō. ix. et
habet Geñ. xxj. ca. In ysaac vocabit tibi se
men. Et tñ scriptū ē Geñ. xxv. Depcat⁹ est
ysaac dñm ꝓ rebecca vxore sua. eo ꝙ sterilis
eēt. Qui exaudiuit eū ⁊ dedit ꝯceptū rebec
ce. Si ergo de⁹ disposuerat mltiplicaē semē
abrahe p ysaac cur accepit vxorē sterilē. Et
si de⁹ disposuerat ꝙ eēt steril cur depcatus
ē ꝓ ea vt ꝯcipet. Certe q: ita ordinatū ē. vt il
lud qđ de⁹ ante secula electis suis disposuit
dare pcib⁹ sctoꝝ obtineat. Propterea dr
Job. v. Uoca si ē q̄ te audiat. ⁊ ad aliquē sā
ctoꝝ conuertē. Rogare ergo debem⁹ aplos
⁊ alios sctos in omni necessitate nr̄a. q: ipi st
aduocati nr̄i ⁊ medij int nos ⁊ deū p q̄s de⁹
ordiauit oīa nobis largiri. Lu. xxij. Ego di
spono vo. si. di. m. pa. m. re. i. sic deus pr dedit
mihi regnū ⁊ oīa ī man⁹ ita ⁊ ego ꝯcedo vo
bis. Deide cū d. Nō suȝ missus nisi ad o. ⁊c.
ponit ad discipulos ⁊ ad chananeā xp̄i rñ
sio seriosa. ⁊ pmo xp̄s ad discipulos dicen
tes. dimitte eā. rñdit di. Nō sum missus .s. a
deo patre nisi ad o. q̄ pi. do. israhel. Ubi no
ta ꝙ de⁹ ꝓmisit ⁊ iurauit abrahe ꝙ de semīe
eius filius dei carnē assumptur⁹ erat. Luc. j.
Iusiurandum qđ iu. ad abra. pa. no. d. s. no.
Unde filijs israhel fuit ꝓmissus. ⁊ de ꝓge
nie eoꝝ natus. ⁊ pncipalr ad eos saluandos
venit. q̄ pierāt ⁊ quotidie piebāt. q: et ante
cessores eoꝝ ⁊ ipi ad infernū quotidie descē
debant. Sed secūdario venit ad oēs gentes
saluādas. Geñ. xxij. In semine tuo benedi.
oēs gētes. Et hoc ē qđ di. Nō suȝ missus
a deo principaliter nisi ad oues que perierūt
⁊ pereūt omni die de domo ⁊ ꝓgenie israhel
Sed ex ꝯsequenti ⁊ secundario ad oēs gen
tes saluandas sum missus. j. Thimo. ij. Qui
vult oēs ho. sal. fi. Nota ꝙ p oues nō debēt
intelligi angeli mali vt heretici dicūt. q: non
st oues s; lupi rapaces q̄s xp̄s venit dispergē
⁊ nō colligere. Matth. j. Quid nobis ⁊ tibi
ihesu nazarene venisti āte tp̄s pdē nos. Se
cundo xp̄s respōdit chananee. Nā ipa ꝑse
uerās in petitōe venit ⁊ adorauit eū di. Do
mine adiuua me. Cui xp̄s rñdit di. Nō ē bo.
su. pa. fi. ⁊ mit. ca. i. vtutes ⁊ grē ⁊ bona spūa
lia sunt iustoꝝ ⁊ debēt dari iustis cuȝ ipi sint
filij dei. ⁊ p ꝯsequēs heredes oim bonoꝝ. nō
debent dari pctorib⁹ cū ipi nō sint filij dei s;
canes filios mordētes ⁊ lacerātes. q: si filios
defenderent decēs esset ꝙ ipi de pane come
derent. Et attēde ꝙ cuȝ ipa alonge clamarȝ
xp̄s nō respōdit ei verbū. Sȝ dū appropin
quauit ⁊ adorauit: rñdit ei xp̄s. Quia dum
pctor alonge clamat petēs misericordiā ⁊ nō
appropīquat p verā ꝯfessiōeȝ ⁊ satisfactōem
de⁹ ei vbū salutis nō rñdet. s; dū p verā ꝯtri
tionē. ꝯfessionē ⁊ satisfactōeȝ appropinquat.
tunc deus verbū salutis ⁊ pacis rñdet ei. di
cit q̄. Nō ē bo. su. pa. fil. ⁊ mit. ca. Ubi mani
feste apparet ꝙ canes hic peccatores signāt.
qui vere sunt canes. ⁊ peiores q̄ȝ canes. quia
canis solū hȝ miseriā ad malum pene. pecca
tor autē hȝ miseriam culpe ⁊ pene. Canis ē
solū obnoxi⁹ morte tpali seu corpali. s; pecca
tor morte corpali ⁊ etna pīter obligat. Ma
gna ē ergo vilitas ⁊ miseria pctoris q de dei
filio fit caīs ⁊ in morte tāq̄ȝ canis ad foueas
inferni sepeliēdus ꝓijcit ī tormentis. Lu. xvj
Mortuus ē diues ⁊ sepultus est in inferno.
Compat autem peccator cani ꝓpter quatu
or. Pmo ꝓpter impudentiam. quia
canis corā quocūq̄ȝ facit turpitudinē suam.
Sic peccator coram deo ⁊ tota curia celi nō
erubescit peccare. Hiere. iij. Frons meretri
cis facta est tibi noluisti erubescere. Sed cer
te erubescē deberet vt probe ageret. Boe.
Magna vobis si dissilare nō vultis est indi
cta necessitas ꝓbitatis cū ante oculos agitis
iudicis cuncta cernentis. Secundo pro
pter insaturabilitatem. Insaturabilis est eīm
animus peccatoris ⁊ omnium bonoꝝ patit
famem sicut canis. Unde filius prodigus q̄
gerit peccatoris figuram. d. Lu. xv. Quanti

mercennarij in do.pa.m.a.pa. ego aũt.hic fa. peo. Qui siliqs porco.vẽ.s.iple.cu. Eo.n.ipo φ peccatores deum nõ habent qui est bonũ ꝑfectum satians hominis appetitum nihil habent ⁊ ꝑ consequens non satiant. Sicut ergo auris non implet auditu nec oculus visu. sic nec auarus pecunia.nec supbus honoribus. Ps. Famen patiet vt canis. Isa.lvj. Canes ipudentissimi nescierũt saturitatẽ. ¶ Tercio ꝓpter immundiciam.qr canis qđ euomit resumit. Prouerb.xxvj. Sicut canis qui reuers. ad vo.suũ.sic iprudens q̃ reuer.ad stulticiam suam. Et sicut canis trahit os suum ꝑ imũdicias ⁊ ꝑ terram.sic peccator tota die immundicias peccatoꝝ vertit in ore suo. ⁊ maxie os detectoris feces alioꝝ lingua rumiat tota die. similis scabro qui stercus colligit ⁊ reuoluit. Ps. Lingua eoꝝ transiuit in t'ra. ¶ Quarto ꝓpter noxietatem.qr canis dentib' mordẽdo nocet ⁊ lacerat quoscũqȝ põt ⁊ aliquando fundit venenũ.vt canis rabidus. Sic peccator in lingua ⁊ manu ⁊ reꝝ ablatõne.primum lacerat ⁊ ꝯsumit. Ps. Lingua e.gla.a. Et iterum Sicut nouacula acuta fe.do. Prouer.j. Insidiemur sanguini abscondamus tendiculas ꝯtra insontem frustra. deglutiamus eum sicut infernus viuentẽ. Isti ergo canes nõ sũt digni comedere panem filioꝝ dei qui ẽ virtus passiõis xp̃i gratia dei dona ⁊ v'tutes ⁊ quecũqȝ bona sp̃ũs. Math.vij. Nolite sanctuȝ da. ca.neqȝ marga.ꝓgere inter porcos. Sȝ deus ne fame peant dum viuunt de mensa exuberãti filioꝝ ꝓijcit bucellas ⁊ micas. quia bona temporalia minus sunt q̃ȝ mice respectu bonoꝝ sp̃ũalium. Hec etiam mice multis spinis ⁊ ossib' sunt respse.qr vt di. Boet. q̃ȝ multis amaritudinib' felicitas humana respsa ẽ. Et sic patet φ om̃ia bona sunt filioruȝ dei.qr ipsi sunt heredes dei. Peccatores aũt bona furãtur ⁊ male vtunt ⁊ ip̃a tãq̃ȝ fures ⁊ ꝓditores possident ⁊ iõ in malum suũ tenent. Eccl. v. Uidi aliud malum sub sole.diuitie cõgregate in malum domini sui. ¶ Possunt etiã per canes intelligi sc̃ti p̃dicatores ꝓpter quatuor. bonas ꝓprietates canis. qr est valde fidelis dño. dentib' lacerat lupos.lingua sanat vulnera.⁊ latratu fugat latrones. Sic ⁊ sc̃ti p̃dicatores fideles sunt deo ip̃m nõ deserentes ⁊ ip̃ius fidem defendentes.pati.ꝑ eo mori.lacerant dentib' rep'hensionum vicia ⁊ peccata.sanant lingua.i. consilio ⁊ monitõnibus suis vulnera peccatoꝝ.⁊ demões ⁊ hereticos latratu sue predicatiõis fugant. Ps. Lingua canũ tuoꝝ ex inimicis ab ipo. ¶ Isti etiam canes colligunt micas đ mensa filioꝝ dei qui sũt in vita eterna.qr oĩa quecũqȝ bona iusti i hac vita habẽt sunt min' q̃ȝ mice respectu bonorũ vite eterne.⁊ cum istis rogat chananea colligere micas cadentes.quib' xp̃c ait Joh.vj. Colligite que supauerãt fra.⁊c. Et sic patet quartũ ⁊ quĩtũ. Sexto poñ' chananee a xp̃o ꝯmendatõ ⁊ exauditio gratiosa.qr ait chananee. O mulier magna est fides tua. magna.i. alta:qr vsqȝ ad celum dum me verum deum adorasti. Fides peccatoꝝ claudit' infra tectũ dom' dũ solũ mũdana querũt. Sap.ij. Hec est ps nr̃a.nec est agnitus reuersus ab inferis ⁊ p' hoc erimus tanq̃ȝ si nõ fuerim'.magna.i. ampla.qr ꝑ totũ mũdũ narrabitur fides tua. Math.xxvj. Ubicunqȝ fuerit p̃dicatũ euan. h.⁊c.vt sup. Magna.i. ꝓfunda ⁊ radicata.qr nec cõtumelijs nec verecũdia.đ corde tuo.potuit extirpari. Fides peccatoꝝ valde faciliter extirpatur.qr radicẽ nõ h̃nt. quia ad tempus credũt ⁊ in tempore tribulationis recedunt Luc.viij. Magna.i.longa.qr vsqȝ ad finẽ ꝑfecte es creditura. Et qr fidei debẽt miracl'a eo φ fides eleuat hoĩem sup ẽẽ nature . qr fides credit φ natura non põt. iõ dat' ei opari supra posse nature ⁊ iõ fiet tibi miraculũ plenũ sicut petisti ⁊ plusq̃ȝ petisti qr nõ solũ filia tua sanet'. sed ⁊ tu ⁊ ip̃a in aĩa ⁊ in corpe sitis salue.⁊ qr verbũ xp̃i erat virtutis effectiuum. iõ sanata ẽ filia eius ex illa hora. Et sic patet. φ pentes p̃nt filijs sanitatẽ corpis ⁊ salutem aĩe impetrare. ⁊ sil'r alij hoĩes adinuicẽ p̃nt apud deũ vnus alteri graciã impetrare. Et sic patet sextum. Si vis moralit' loqui ꝑ filiã demõiacã chananee aĩa peccatrix intelligit'.q̃ a demonio ⁊ a vicijs ⁊ a mundo pessime vexatur.nec curat salutem petere.sed qr multa dicta sunt dimittat' ad p̃ñs.

¶ De ep̃la sermo ¶ xxxvj.

Rogamus vos ⁊ obsecramus in domino ihesu. vt quemad. ac. a nobis.q.vo.op.a.⁊ ꝑ.d.⁊c.j. Tessa.iiij. Ap̃ls qui fuit in p̃adiso et euangelium non ab homie. sed ꝑ reuelatõem ihesu xp̃i.didic' ad Gall.j. ꝑ quẽ etiã xp̃c loquebat' vt ip̃e testat' di.an experimentum queritis ei' q̃ loq̃t' i me xp̃c.ij. Coꝝ.xiij in hac epi

stola vult nobis voluntatem dei intimare. tanq̄ dei nuncius ad hoc missus. ⁊ iõ est diligenter a nobis audiendus. q̄r vt ipse d. ij. Cor. v. Legatõne pro xp̄o fungimur obsecramus vos pro xp̄o reconciliamini deo. In hac ergo ep̄la tria apo. facit. Primo. n. vt in via dei ambulemus exhortatõez ponit generalem. Scd̄o vt dei voluntatē faciamus exhortatõez poīt spēalē. ibi. Hec ē volūtas dei scīficatõ vr̄a. Tercō q̄re sic scī eē debem⁹. cām assignat rõnabilem ibi. Non. n. vocauit nos deus ī imūdiciam. sed in sanctificatõez. Circa primū duo facit. Primo ponit exhortatõez. Secūdo exhortatõnis cām ⁊ ratiõz. ibi. Scitis. n. q̄ p̄ce. de. vo. Primo. n. vt in via dei ambulem⁹ non descendendo ad aliqđ speciale generaliter hortat̄ nos d. Rogamus vos ⁊ obsecramus. i. cum adiuratõne rogamus in dn̄o ih̄u xp̄o. i. p dn̄m nr̄m ihesum xp̄m. vt sic ambuletis in via dei pficiendo queadmodū accepistis a nobis. s. in exemplo qđ vobis dedim⁹ q̄n̄o oporteat vos ambulare ⁊ pla. deo. q̄r non s̄m carnem. ij. Cor. x. In carne. n. ambulantes. non s̄m carnez militamus. imo q̄ xp̄i sunt car. s. cru. cū. ⁊ pcu. Gal. v. Ambulatio respicit ad mandatoꝝ impletõez. placentia v̄o ad ꝯsilioꝝ ꝯsumationem. Sed quo fine volo vt sic ambuletis. certe vt abundetis. s. magis in gratia dei ⁊ ī donis sp̄ūssancti. Bona. n. opatio ⁊ continuatio boni meret̄ abundantiam maioris grē ⁊ pfectius sp̄ūssancti dona possidere. Consequenter cū d. Scitis. n. ⁊c. ponit ratõem quare est acquiescendū. Que talis ē. q̄r scitis. que p̄cepta dederim vobis nō autoritate mea. s̄ p do. no. ihesum xp̄m. q̄ om̄ia tēdunt ad hoc. vt sp̄ūalr ambuletis ⁊ deo placeatis. Et iõ inexcusabiles estis si non facitis. ⁊ iõ dī Luce. xij. Seruus sciens vo. do. su. et non f. ⁊c. Et sic p̄tz primū ¶ Secūdo vt dei voluntatem faciamus ⁊ sancti simus specialiter nos hortatur. Circa quod quatuor facit. Primo eniz nos hortat̄ vt sancti simus. Secūdo dissuadet ea que sanctitatem impediūt q̄ntum ad seip̄m. ibi. vt abstineatis vos. Tercio q̄ntum ad proximum. ibi. ⁊ ne quis supergrediatur neq̄ circumueniat in negocio fratrem suum. Quarto huius dissuasionis ratõnem assignat ibi. Quoniam vindex est dominus de his omnibus. d. ergo. Scitis que p̄ce. ded. vo. quia hec est vo. dei. glo. i. preceptum quod deus vult impleri. s. sanctificatio vestra vt. s. sancti sitis. Leuit. xj. Sancti estote quoniam ego sanctus sum di. d. de. ve. Job. xvij. Ego p eis sanctifico meipsuz vt ⁊ ipi sint sancti. Consequenter dissuadet quedam vicia q̄ maxime impediunt sanctitatem q̄ntum ad seipsum d. Voluntas dei sanctificatio vestra que cum immundicia carnis non pōt haberi. ⁊ ideo voluntas est. vt abstineatis vos a fornicatione que coinquinat hominem ne sit sanctus. Et ideo dicitur. j. Cor. vj. Fugite fornicationem. Non enim melius impugnatur q̄ fugiendo. Ut sciat vnusquisq̄ vestrum possidere suum vas. i. suum corpus. in quo tanq̄ in suo vase anima continetur in sanctificatõe id est in virtutum plenitudine. que faciūt hominem sanctum. j. Cor. iij. Templum dei sanctum est quod estis vos. Et honore q̄ntū ad subiectõnem viciorum vt nullum vicium vobis dominetur sed virtutes. Hoc est enī magnus honor vt vicia suppeditent̄ ⁊ virtutes dominent̄ ⁊ regnent. Quia vt di. p̄hus. honor est reuerentia exhibita in testimonium v̄tutis. Uel vas hic vxor ppria vocat̄. j. Pet. iij. Tanq̄ vasculo muliebri honorē impticentes. Hoc vas in sanctificatõne possidet̄ cum cauet̄ ab omni illicito actu. ⁊ honore cum q̄s vtit̄ eo debito modo ⁊ debito fine. non turpiter abutendo ad delectatiõem. Thob. vj. In his que ita coniugia accipiunt. vt deum a sua mente excludant ⁊ libidini sue ita vacent sicut equus ⁊ mulus. in his dominatur demonium Et ideo sciat vnuquisq̄ vestrū possidere vas suum. i. corpus suum ⁊ vxorem suam. non in passione desiderij sup. carnalis adimplenda. sicut gentes que deum ignorant p gratiam ⁊ veram fidem. que lege dei non sunt subiecte. lz naturali instictu ⁊ rõne deum cognoscant ⁊ ppter hoc solum carnalia querūt ⁊ carnis delectatõez. Ro. j. Tradidit illos dn̄s ī passiões ignomie. Hoc viciū hodie m̄ltū regnat ī mūdo etiā inter fideles. ⁊ mirabilit̄ dyabolus coinq̄nat matrimoniū. qđ ē magnū pc̄m. ⁊ magna miseria. Consequenter dissuadet a malo q̄ntū ad primum di. Et ne q̄s supgrediat̄ fratrē suū. s. p potētiā opp̄mēdo. neq̄ circūueniat ī aliq̄ negocio: p dolū ⁊ astutiā decipiēdo. Ut nō supgrediat̄ p supbiā. nec circūueniat p auaritiam. De quibꝫ dicit̄ Hebreo. v. Inuenti sunt ī populo impij insidiātes quasi aucupes laqueos ponentes ⁊ pedicas ad capiendos viros. Consequenter ponit rationem dissuasi-

onis d. Quoniã vindex est dominus .i. ppterea non debetis ista facere. quoniaʒ deus qui scit ꝛ pôt ꝛ vult vindex est .i. vindictam faciet de his omnibus ꝛ in p̃nti ꝛ in futuro. sicut p̃diximus vobis ꝛ testificati sumus dum vobis p̃dicaremus glo. sub testimonio scripturarũ ꝓbauimus. Eccl. xij. Cũcta que fiunt addu. de. in iu. ꝓ omni errato siue bonum sit siue malum. ij. Cor. v. Omnes nos mani. opꝫ ãte tri. xpi. vt ref. vn. ꝓpria cor. put. ꝛc. Et sic pꝫ secundum. Tercio quare sic sancti eẽ debemus cãm assignat d. Quia non vocauit nos deus sup. ad fidẽ ꝛ gratiam suam in imundiciam. s̃ ẽ. vt imundicie peccatoꝝ seruiam⁹. s̃ in santificatõem. vt. s. sancti simus in nobis ꝛ sancta exempla ꝓximis exhibeamus. Math. v. Sic lu. lux ve. co. ho. vt vi. op. v. bo. ꝛ glori. pa. ve. q̃ in ce. ẽ. Quia opꝫ sanctos habẽ testimonium ab his q̃ foris sunt vt dicit apl's. j. Thi. iij. j. Pe. ij. Conuersatiõʒ ve. int̃ ꝛc. vt in eo ꝙ detrectant de vobis tanq̃ de malefactoribꝫ ex bonis opibꝫ vos ↄsiderantes glorificent deum in die visitatõnis. Et sic patꝫ tercium. Sicut patet ex p̃dictis in tota illa ep̃la apo. ad duo nos inducere intendit. s. vt simus sancti. ꝛ a luxuria caueamus. q̃ maxime impedit sanctitatẽ. Primo ergo nos hortatur ad sanctitatẽ. qꝛ voluntas dei ẽ de hoc vt sim⁹ sancti. Simus ergo sancti s̃m triplicem interp̃tatõeʒ vel significatõʒ h⁹ nõis qd̃ est sanctũ Nam sanctũ idẽ ẽ ꝙ sanguine tinctũ. Et ido oẽs qui ꝓ xp̃o in suo sanguine moriunt̃ ꝛ tingunt̃ sancti dicunt̃. Tunc. n. sancti erim⁹ cum ꝟtus sanguinis sup nos stillabit qd̃ fit dũ in innocẽtia ꝛ gr̃a baptismali. q̃ in virtute sanguinis xp̃i ↄferunt̃ nos firmit̃ ꝑmanem⁹. nec ab eis ꝑ mortale peccatũ aliq̃n sepamur. Unde omẽs illi q̃ sine peccato mortali p⁹ baptismũ vixerunt congrue sancti vocari pñt. Itẽ sanctum idẽ ẽ qd̃ a t̃ra eleuatũ: ꝛ sine terra. Uñ sancti dicunt̃ illi q̃ terrena ꝛ carnalia deserentes in celestibꝫ ꝑ meditatõeʒ ꝛ desideriũ conuersant̃. Philip. iij. Nostra conuersatio i celis est. Heb. xiij. Non habemus hic manẽtẽ ciuitatẽ s̃ fu. in. Mundus. n. iste ẽ locus corruptõnis. Sed supra globũ lunarẽ nõ ẽ corruptio. vt di. ꝑhus. Illic ergo ne inqñemur eleuati conuersari debem⁹. Ezech. viij. Eleuauit me sp̃us inter celum ꝛ terram. Tunc ergo erimus sancti qñ cum martha omẽs facultates nr̃as in sanctoꝝ necessitatibꝫ ↄsumimus. ꝛ cum maria ad pedes crucifixi verbum dei scripturas legendo ꝛ meditando audim⁹ attente ꝛ deuote orando ei loquimur ĩ intimis cordis nostri. Isa. xxvj. Anima mea desiderauit te in nocte. s̃ ꝛ sp̃u meo in precordijs meis. de mane vigilabo ad te. Dum. n. legimus scripturã sacram deus nobiscum loquit̃. sed dum oram⁹ loquimur nos deo. vt di. Aug. Itẽ sanctũ idem est qd̃ purum ꝛ mundũ. Unde etiã sancti dicunt̃. q̃ q̃uis aliq̃n fuerunt ĩmundi tñ ꝑ veram ꝛ asperam penitẽtiã ab omni inq̃namento se plenarie mundauerunt. Nam ꝛ dauid ꝛ magdalena ꝛ plures isto mõ sancti dicunt̃. Leuitic̃. Sanctificamini .i. mundamini ꝛ estote sancti. Isa. v. Iustus homo in iusticia sanctificabit̃. id est mundabit̃. Quicunq̃ ergo non ꝑmanserit in innocentia baptismali ꝛ vult dei facere voluntatẽ vt sit sanctus emũdet se ꝛ lauet ꝑ veram penitentiã ꝛ deuotam qꝛ anima in contritõne ꝛ confessione ꝛ satisfactõne mundat̃. q̃ sunt penitẽtie ꝑtes. ij. Cori. vij. Mundemus nos ab omni inquinamento carnis ꝛ sp̃us. Et quia in tali mundatõne debet purgari facies anime quam homo videre nõ pôt. ideo duo sunt necessaria. s. speculum ĩ quo se aspiciat. mũdandus ꝛ res purgantes.

Speculum autem est scriptura sancta ꝛ verbum dei in quo si q̃s bene attẽdit videt omnes defectus suos. Prouer. vj. Mandatum lucerna est. ꝛ lex lux. Unde sicut ille q prius non videbat nisi trabes in domo ꝛ ingrediente radio solis videt minimos pilos. sic ille in cuius menteʒ ingredit̃ radius sp̃us sancti ꝛ verbum dei videt oẽs defectus suos. qui pri⁹ vix peccata grauia cognoscebat. vnde Greg. assimulat sp̃m sanctũ ꝛ verbũ dei radio solis. In cuius figura mandatum ẽ in lege Exod. xxviij. ꝙ sacerdotes intraturi templũ ad sacrificandum deberent lauari in labio eneo. in quo specula affixa eẽ debebant. vt in eis maculas suas extergerent ꝛ lauarẽt. Hoc speculum accepit Aug. dum se purgare incepit. vñ ip̃e d. ꝙ accipienti sibi ap̃lm paulum ꝛ legenti apparuit vna facies eloquioꝝ castoꝝ in q̃bus defectus ꝛ maculas suas aspexit. Et ido exultare didicit cum tremore. hoc speculum deuote petebat dauid di. Reuela ocul. me. ꝛ consi. mi. d. le. Res autem purgantes sũt q̃tuor s̃m q̃tuor que materialit̃ purgãt Prima ẽ aqua lacrimarũ. qua fuit lota ꝛ purgata maria magdalena. ꝛ petrus. Luce. vij.

Lacrimis cepit ri.pe.ie.s.magdale. In eodez.
xx.egressus pe.fl.ama. Et attēde q omis for-
tis macula debet lauari spēaliter. Omne autē
pctm̄ mortale fortissima macula ē quam sol⁹
deus potest abstergere z delē. Isa.xliij. Ego
sum qui deleo iniquitates tuas ꝓpter me. Et
ideo omē mortale peccatum spēaliter z singil
latim lauari debet. Ps. Lauabo p sin.no.le.
m.id ē p singula pcta ꝯscientiaz meā. Et no-
ta q lixiuium melius lauat q̄ȝ aqua qd in vir-
tute cineris lauat. Et iō si volumus bene laua
ri mittamus cinerem vilitatis hūane nature ī
aquam lacrimarum nostraꝝ. In cuius figūa
ecclia in principio sacri ieiunij cinerem supra
capita nr̄a ponēs ait. Memento qr cinis es z
in cine.re. Hec aūt vilitas maxime apparet in
morte. In qua homo qui alijs dominari vole
bat ponit sub terra z pedib' conculcat. q af-
fluebat diuitijs modico cilicio inuoluit z ni-
hil aliud secum portabit. qui quotidie come-
debat carnes z splendide viuebat tradit ver-
mibus comedendus z quē omīa venerabant
ab omnib' ꝯculcatur. Exempluz de ludo sca-
coꝝ.in quo omnes custodiunt regem.sed cō-
pleto ludo rex ponit in fundo sacci. Sic acci
dit peccatori. Propt qd di. scriptura Eccl.
vij. Memorare no.tua.z ineternū zc. Hoc fi
guratum est Nūe.xix. vbi mandatuz ē a dn̄o
q cineres vacce rufe extra castra cōbuste de-
berent mitti in aquā lustratōnis q̄ debebant
aspgi filij israhel vt a carnis imundicijs mun-
darentur. Uacca rufa ē caro hūana. cuius ci
neres.i.memoria cinerum in quos resoluit. de
bent in aquam lacrimarum p quam munda-
mur mitti. Hebre.ix. Si.n.cinis vituli aspsus
coinquinatos sanctificat ad emūdatiōez car-
nis quantomagis sanguis xp̄i emundabit cō-
scientiam nr̄am ab opibus mortuis.i. peccati.
Secunda res purgans est aspa vt ē lima.que
eleuando rubiginem de ferro ipm̄ purgat et
purificat.p quod significat elemosyna ꝯ largi
tio.p quam dum homo eleuat se a substātia
sua z paupi porrigit a rubigine pctōꝝ mūda-
tur.vnde de zacheo. qui dixit. dn̄e ecce dimi.
bo.m.do.pau. Xp̄c dixit. Hodie huic domui
salus facta est Luc.xix. Ergo si volum⁹ a pec
catis purgari.accipiamus limam.i. elynarum
largitiōez.in qua dum substantia nr̄a reddit
a peccatis mūdamur. Thob.iiij. Elemosyna
ab omni peccato z morte liberat. Luc.xi. da-
te elynam z ecce omnia mūda sunt vobis. Si
mundatus ē cornelius centurio cui Actuum.x.
dictum est. Elemosyne tue ascenderunt ī me-
moriam in conspectu dei. Et iō ad eum miss⁹
est petrus vt ab omnib' peccatis eū munda-
ret. Sic cōsuluit daniel nabuchodonosor di.
Peccata tua elemosynis redime Daniel.iiij.
Tercia res purgans est res calida. vt ignis q̄ ī
fornace metalla purgat.z signat spiritum san-
ctū qui in fornace tribulatōnū purgat corda
electoꝝ.iō apl'oꝝ pectora purgaturus in spē
ignis apparuit. Si ergo ab igne volum⁹ pur-
gari disponamus nos vt apl'i p ieiuniū orōez
z pconcordiam animoꝝ.q̄ tria apl'i habuerūt
dum spm̄sanctū expectabāt. vt dī Actuuz.j.
Sic purgatus est Isaias qui se pollutū asse-
rebat.q̄ ait. Uolauit ad me vnus de seraphī.
z calculo queȝ forpice tulerat de altari tetigit
os meum z sic mundauit eum. Item calculus
igneus signat spm̄sctm̄. Hunc ignē xp̄c venit
mittere in terram.vt omnes purgaret. Luce.
xij. Ignem veni mit.in ter. Et attende q talis
dispositio ē oīno necessaria.qr vbi aurū z ar-
gentum purgant. Plūbum z palee cōsum-
munt.z hoc ꝓpter indispositōnem eoꝝ. Silr̄
ter in fornace tribulatōnum vbi electi purgā-
tur impij ꝯsummunt ꝓpter indispositiōz suā.
Quarta res purgans est res amara vt medi-
cina q̄ malos hūores īterius purgat. z signat
amaritudinem penitentie q̄ aīam purgat.naz
sicut medicina habet diuisiuū.laxatiuuz.z re-
stauratiuū.sic penitētia habet tres ptes. s.cō-
tritōez que diuidit pcta z deducit vsȝ ad os.
ꝯfessionem que ꝓijcit extra.z satisfactōnem p
quam homo restaurat z restituit ad virtutes
z dona que fiunt in ecclia z ad bona q̄ pdidit
q̄.s.fecerat ante pctm̄.z ad sacramēta ecclesie
z ad vitam eternam. Et nota q sicut medicia
aliquando inuoluit zucaro. vt facilius possit
sumi.sic penitentia inuoluenda ē in ligno cru-
cis.cuius passione considerata omnia dulce-
scunt. Hoc fuit figuratum in aquis marath
in quas cum moyses iussu domini lignum mi-
sisset dulcorate sunt. Exo.xv. In penitentia
ergo nostra ne deficiamus vel nimium mole-
stemur xp̄m crucifixum contemplemur.qui p
nobis tot z tanta sustinuit patient. Hebreo.
xij. Recogitate eum q̄ tal.sus.aduer.se. a pec.
ꝯtra.vt non fatigemini animis vestris deficiē
tes. Et sic ptz moralitas. Secundo aplus
nos hortatur specialiter. vt a luxuria caueā-
mus z corpa nostra in sanctificatōne z hono-

re custodiamus 7 non in passione carnalium voluptatum. sicut gentes que spiritu dei non aguntur. A quo quidem peccato cauere debemus 7 cōtra ipm exbibere remedia opportuna. N: Primo ab ipo propter tria cauere debemus. Primum est dei cōtumelia 7 displicentia. Nam omnes sumus filij dei 7 filie 7 ad eius imaginem creati. Sed nōne vnus rex ad magnū vituperiū sibi reputaret. q aliquis cum filiab9 suis fornicaret. Certe sic. Quanto ergo fornicatio filio 7 filiarū dei cedit i verecundiam dei. Prouer. vj. Scel9 7 furor viri nō pcet in die vindicte. nec acquiescet cuiusq̄ pcib9. nec accipiet p redemptōne dona plurima. Et exponit hoc glo. de celesti sponso cui omēs aīe nostre in fide baptismi sunt tanq̄ sponse copulate. Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide. Item sicut apls d. j. Cor. iij. Nescitis q templū dei sanctū ē qd estis vos. Si quis aūt templū dei violauerit disperdet illum deus In codē. vj. Nescitis q membra vestra sunt templū spiritussancti. Secundū ē pximi iniuria. Maxima. n. iniuria in hoc peccato pximo infertur. 7 quam pximus magis moleste portat. Nam qd carius h3 ab eo aufert. s. mater filia soror vl' vxor. Omnē. n. fidē q hoc vicio laborat pximo frangit. Unde dauid fidelissimū militē suū. sc3 vriā pditorie occidi fecit pter vxorē eius. vt pt3. ij. Reg. xj. 7 amon thamar sororē suā corrupit. vt pt3 i codē. xiij. ca. ¶ Tercium est ppria iactura. Mirabilē. n. iacturā patit' hō ex h' vicio. Nā ex hoc vicio pdit hō spiritualia bōa corpalia 7 seipm. Qd totū in filio pdigo pt3. qui dissipauit substantiā suam. 7 pdidit stolam primā sc3 virtutes 7 dona anime 7 seruus demonis ē effect9. vt pt3 Luc. viij. Propter hoc luxuria cōpatur igni qui omnia cōsumit. Job. xxxj. Ignis ē vsq ad ɔsummatōe3 deuorans. Osee. iiij. Fornicatio. vinum 7 ebrietas auferūt cor. Ipsum etiā corpus frequēter pdit adulter. Patitur etiā homo magnā ex hoc vicio iacturā. quia hoc vicium ē valde efficax ad capiendū. 7 valde potens ad retinēdum. Aug. Efficacissimū glutinum ad capiendum animas est mulier. Prouer. vij. Multos. n. vulneratos deiecit 7 fortissimi quiq3 interfecti sunt ab ea. Propterea balaam hoc pctm̄ p ceteris elegit ad capiendū filios israhel. vt pt3 Nūeri. xxv. Huius exemplum habemus in dauid. samsone. 7 salomone. Quis. n. sanctior dauid. quis fortior sampsone. quis sapientior salomone. 7 tn̄ oēs isti ab hoc vicio victi sunt. ppterea di Prou. xxij. Fouea pfunda os aliene. cui iratus ē dominus: incidet in eam. Et iō qui hoc vicio laborat. vix de sua salute cogitare pōt. deū non cogitat. nec ad ipm redire curat. ad celū oculos non leuat. verba correctionis non audit. Osee. v. Non dabunt cogitatōes suas vt reuertant' ad deum suum. q spūs fornicatōnis in medio eo ē. 7 dn̄m non cognouerūt. Secūdo ɔtra ipm adhibere remedia optuna debemus. 7 omnia incitamenta eius fugere. sic ē multum comedere 7 potare. in quo ē luxuria sicut ignis in lignis. Ephe. v. Nolite inebriari vino in quo ē luxuria. Et sicut ociari. 7 varijs vestimentis indui. 7 mulieribus colloqui. vl' respicere. vl' qd peius est tangere. vl' d eis loqui. vl' cogitare. vl' vanas cantilenas cātare. vl' in ipis choreis saltare. Omnia eī hec sunt incitamenta luxurie que oīno debemus vitare. Est. n. mulier sicut basiliscus 7 ignis. 7 iō nec videri nec tangi debet. In fine nota q tria sunt que solent homines i vicio isto decipe. sc3 sanctitas mulieris. ɔfidentia de ppria castitate 7 cōsanguinitas. Contra pmū dicit Hiero. si pudicam queris feminā. quā videris bene ɔuersantē mente dilige. s non frequētes pn̄tia corpali. Hic cadit exemplum illius sancte heremite de torsita que tpe indulgētie iuit romā. Et dum rediret a terrigenis plumbini ē detenta ppter eius nimiā sanctitatem. q ei heremitoriū ɔstruxerant. Quam vnus pisanus frequentius visitabat 7 tandem ipam de heremitorio trahens eam sibi in vxorē accepit. Contra scdm Hiero. d. Hostiolū tuū aut raro aut nunq3 mulierū pedes terant. vide ne sub eodem tecto manseris nec in pterita castitate ɔfidas nec dauid sanctior. nec salomone sapientior. nec sampsone fortior esse potes. memento sp q padisi colonū mulier d possessione sua eiecerit. Exemplum. Qnātūcunq3 sit durū ferrū illud tn̄ ignis emollit 7 calefacit. Mulier aūt ignis est. Aliud exemplū. ex duob9 lapidib9 si adinuicem collidāt' ignis exit. Item q3uis candela iuxta muru3 posita ipm non cōburat. tn̄ ipm denigrat. Sic q cū muliere versat' q3uis non comburatur tamē denigrat'. Contra terciu3 dicit Hieroni. Si generis gratia iudicas mulierem. nullo modo dimitti memēto q thamar a fratre suo corrupta sit. Precipue debet hō cauere ne solo'as

cum sola. puerbium est. Agio fadisagio. Propterea quotidie in dominicali orõne petimus Et ne nos inducas in tẽptatõez. Et sic patet de epistola.

¶ Dñica tercia de cuã. Sermo. xxxvij.

Erat ihesus eiciens demoniũ. et illud erat mutum Lu. xj. dĩ. Apoc. xviij. Sicut reddidit vobis reddite illi. Et Hiere. l. Reddite ei sm opus suum iuxta omnia que fecit facite illi. Dyabolus quippe cernens se de celo in terram expulsum et videns hominem ad illũ locum ascendere vnde ipse piectus fuerat. inuidit homini ineffabile bonum pcepturo. et ido fortissime eũ temptauit et de padiso piecit locõ voluptatis et glorie. necnõ et aditũ regni celestis ei pcludens. in hãc vallẽ miserie ipm traxit et qui debebat ĩmortalis in celũ ascẽdẽ mortalis factus descendit postmodum ad infernum. Sap. ij. Inuidia dyaboli mors introiuit in orbem terraꝝ. Filius aũt dei qui venit omnia instaurare siue que ĩ celis siue que in terris sunt. vt dicit apls Ephe. j. venit etiã reddere vnicuiq; sm stipendia meritoꝝ suorum dyabolum de mũdo expulit et hominẽ ad regna celestia reuocauit. vt sicut dyabolus hominẽ de padiso loco sibi pprio deputato fraudulenter expulerat. ita ihesus nõ fraudulent̃ sed sapienter et potent̃ dyabolum de hoc mundo loco sibi deputato expelleret ad infernum Prouer. xxvj. Responde stulto iuxta stulticiam suã. Et qr dyabolus in hominibꝫ habitabat ĩ mũdo. iõ pus eum ab hominibꝫ sequestrauit. et postmodũ ad infernũ piec̃. De hac ergo sequestratõne in pñti euãgelio agit̃. In q̃ quidẽ euã. q̃nq; p ordinẽ describunt̃. Primũ est opatõ deitatis in demonis expulsione In principio euãgelij. Secundũ ẽ depauatio bonitatis in scribarũ et phariseoꝝ falsa impositõe. ibi. Quidã aũt ipo. di. In bee. pn. ꝛc. Tercium ẽ reprobatõ falsitatis in xpi responsione. ibi. Ipse aũt vt vi. co. e. dixit. Omne regnũ in se diuis. desol. Quartum est euentus penalitatis iudeis venturus p eoꝝ mala opatõne. ibi. Cũ imundus spũs exi. ab ho. ambu. p lo. inaquo. Quintum ẽ attollentia veritatis in cuiusdam mulieris acclamatõne. ibi. Et factum ẽ dũ hec diceret extol. v. q̃. ꝛc. ¶ Primo ergo ponit̃ opatio deitatis in demõis expulsiõe qr erat ihesus ei. de. Circa qd nota q

omnis res habet ppriam opatõnẽ. Et in pluũ in sole et igne. Nam sol hꝫ illuminare et ignis calefacere. Et qr ppriũ est eis. iõ ab hac opatõne non cessant. Propria aũt opatõ filij dei venientis in mũdũ fuit demones expellere et opa eoꝝ destruere. j. Johan. iij. In hoc apparuit filius dei vt dissoluat opa dyaboli. Et iõ ab hac opatõne non cessabat. Et hoc ẽ qd h dĩ. Erat ihesus ei. de. q. di. Cõtinue ipm eijciebat. Erat. n. ẽ verbum pteriti ĩpfecti tpis. et signat ptinuatõz pterin ad pñs. Eiecit. n. eũ de celo ad terram et de deserto vt patet in do. p. quadragesime. et de filia chananee vt in pcedẽti do. dictũ est. et tandẽ de mũdo ad infernum. Joh. xij. Nunc princeps huius mundi eijciet̃ foras. Eijcit ipm et quodie de cordibꝫ fidelium. Et hec ẽ rõ quare mõ non sicut añ aduentũ xpi demoniaci nisi ficticij apparent q̃ sunt non verbo sed forti verbere expellendi Subdit aũt d. Et illõ erat mutũ. s. ab effectu qr mutũ hominẽ cui inerat faciebat. Erat etiã cecum vt di. Math. Erat etiã surdũ vt dicit Theophilus. Omis aũt surdus a natũa oportet q sit mutus et ecõuerso. Surdus autẽ ab euentu bene põt loqui. Quatuor ergo miracula sũt in vno homine ppetrata sunt. Nã cecus videt. surdus audit. mutus loquit̃. et possessus a demonio liberat̃. Quod quotidie in conuersione fidelium diuina grã opat̃. vt di. Greg. Nam dyabolus p peccatũ mortale q̃tuor mala facit homini. ¶ Primo. n. excecat eũ vt non videat pericula in quibꝫ est. et nullo modo redemptorẽ suũ cognoscat. Est enĩ dyabolus sicut coru⁹. qui pmo eruit oculũ homini suspenso. Sic dyabolus ei. quẽ p pctm̃ mortale suspendit. pmo oculũ fidei nititur eruere. et secundo oculũ psideratõis pprij status. Si. n. peccator consideraret et videret mala quibꝫ addictus est. et bonis q̃bꝫ ẽ priuatus. statum ad deũ et cum festinatõne rediret. Propterea dĩ Hiere. ij. Scito et vide q̃m malũ et amarũ ẽ te dereliq̃sse dñm deũ tuũ. Secundo facit eũ surdũ ad verbum vite audiendum. Isa. vj. q̃tũ ad vtrũq;. Excecca cor pp̃li huius et aures eius aggraua. vt videntes non videant. et audientes non intelligãt. Et quia auditus non põt eẽ vacuus. iõ dum pctõr verba vite nõ audit. circa rumores et tumultum mundi inaniter occupat̃. in quibus dum delectatur non facile audit bona. sed ad ipa surdescit. Ps. Aures habent et non audiẽt. Et

iꝰ peccatoribꝰ fortiter clamare non ꝓdest nisi
verbere ⁊ vexatõne tangant. Isa.xxx. Tantū
modo sola vexatio dabit intellectum auditui
Satis clamauit moyses ad pharaonem ex ꝑ-
te dei.vt dimitteret ꝓplm ⁊ noluit.nec dimitte
re voluit.nisi in ꝑcussura pmogenitoꝝ. Ter
cio facit eum mutū.vt peccatum suum nõ cõ.
fiteatur nec ab eo absoluat᷑. Ps. Os habēt
⁊ non loquent᷑. Ubi nota ꝙ tota vis lupi est
in gutture. Sic tota vis dyaboli circa guttur
peccatoris versat᷑. Nam ꝑmittit eum elemo-
synas dare.ad eccīas ire.ieiunare ⁊ orare.sed
ne confiteat᷑ totis viribus instat.q͛ sic ꝑderet
eū totū de iniq̄tate ad iusticiā trāsiturū. Isai.
xliij. Dic tu iniquitates tuas vt iustificeris.
Quarto possidet eum vt seruum ⁊ ducit de
peccato in pctm̄ ad sue beneplacitū volūta-
tis.ij. Thimo.iij. A quo captiui tenent᷑ ad ip-
sius volū. Exemplū. Sic facit dyabo.sicut p̄
do.nā rapiens hoīem mittit ei strangulū vel
banalium ne possit clamare. ponit eū in car-
cerem ne possit euadere ⁊ fugere. vincit manꝰ
eius ⁊ pedes.ne possit mouere. possidet eū vt
dominus ⁊ ducit ⁊ reducit.vt sibi placet.⁊ tā-
dem aufert ei omnia bona sua. Sic fa.dyab.
peccatori.qđ maxime apparet in morte.nam
eius animā asportat.corpus dat vermibꝰ.⁊ di-
uitias consanguineis. Job.v. Cuius messem
fam.ↄ.⁊c. Et sic patet primum. Secundo
ponitur deprauatio bonitatis in scribarum ⁊
phariseoꝝ falsa impositione.quia in beelzeb.
principe demoniorum dixerunt illud demo-
monium eiecisse. Turbe aūt sunt mirate ⁊ h̄
rationabiliter. Admiratõ.n. vt phūs dicit ex
ignorātia contingit. Nam eclipsim solis vul-
gus causam nesciens admirat᷑.de qua astrolo
gus causā sciens.nõ admirat᷑. Et quis inq̄z
reddere posset cām quare filius dei tantā ad
hominē habuerit caritatem vt descenderet ď
celo in terram vt hominem possessum a demo
nio liberaret. Certe nullus. Ro.xi. O altitu-
do diuitiarum sapientie ⁊ scientie dei q̄z incõ.
sunt iudi.e.⁊ inue.⁊c. Quidā aūt vani signū
de celo querebant vt faceret ignem de celo de
scendere vel tonitrua mugire. Pharisei aūt
⁊ scribe qui fuerunt malitia pleni ⁊ sciētia mū-
di in vesaniam ꝓruperunt dicentes. In beel-
bub p̄n.de.e.de. ¶ Ubi nota ꝙ a belo prē nini
regis niniue ortum: ydola habuerunt. Qui ni
nus fecit statuam auream patris similitudinē
habentem.⁊ vt in reuerentia maxima habe-
ret᷑. statuit vt quicunq̄ ad eam confugerent
tuti manerent a nemine offendendi. Sicut ꝑ
constantinum.ecclesie est indultum.⁊ a catho
licis principibus approbatum. vt quicūq̄ rei
in eccīa nõ tangant᷑. Ideo ceperunt homīes
illi imagini diuinos honores impendere. ⁊ vt
deo sacrificare videntes nino ex hoc in immē
sum placere. Ad cuius exemplum cetere ciui-
tates ceperunt ydola fabricare ſm ydeoma-
ta lingue sue nominantes. alij beel.alij.baal.
alij beelphegor.alij baalim. Iudei vero vnius
dei cultores.ydolum sydoniorum qui eis erāt
vicini vocabant beelzebub.i.virum muscarū
causa irrisionis. Beel enim vir.zebub musca
interpretatur.qui musce congregabantur su-
per ydolum ꝓpter cruorem animalium q̄ ibi
imolabant᷑. Qđ ydolum dicebant fuisse p̄n-
cipē demonioꝝ. Cui ydolo dicebant subsiste-
re luciferꝝ pricipem demonioꝝ cui familiarē
xp̄m asserebāt. Ex cuius familiaritate ⁊ confe
deratõne minores demones xp̄o obedire di-
cebant.⁊ ad vocem eiusdem ab obsessis corpi
bus egrederentur. O quot sunt hodie tales q̄
bona facta ⁊ bona opera dicunt mala inten-
tõe fieri.⁊ seruos dei ypocritas asserūt ⁊ aua-
ros ac neq̄ter ambulantes. Cõtra q̄s xp̄c ait.
Luc.vj. Nolite iu.⁊ n̄ iudi.no.ↄdē.⁊ nõ ↄ de.
Sz qđ peius ē mlͤti opa dei.⁊ q̄ dei auxilio sc̄
agēda.nitūt᷑ auxilio demonū ꝑ facturas ⁊ icā
tatões ⁊ sortilegia effectui emādare. ⁊ dū bo-
num volunt ↄsequi malo medio frustrati bo-
no.decidunt in iudicium eternale. Et sic patz
secundum. ¶ Tercio ponit᷑ reprobatio falsi-
tatis hꝰ.s. ꝙ xp̄c ejiciat demonia in virtute al-
terius demonis. Intendit ergo xp̄c hoc ꝓba-
re ꝙ ip̄e non ejicit demonia in virtute alterꝰ
demonis cuiuscunq̄. P ¶ Et hoc ꝑ q̄ui-
q̄ ratõnes ꝓbat. Euangelista aūt vnā ex se
innuit q̄ue talis est. Quorum est vna virtus
⁊ vna operatio ꝓpria ꝑ se ex vna essentia ꝓce-
dunt. Sed cognoscere cogitatões cordis et
⁊ futura in suis causis nõ determinata predi-
cere ē ꝓpria opatõ dei. Isa.xlj. Annunciate q̄
futura sunt in futurū.⁊ sciemꝰ ꝙ dij estis vos.
Sed xp̄c vidit cogitatões eoꝝ.q͛ xp̄m ejice-
re in beelzebub demonia nõ ore sed corde di-
cebant. Predixit etiam mala eis futura.vt in
fi.euan.patet. Ergo ipse eandem virtutem.⁊
eēntiā ⁊ opatõez habebat cū deo. Jo.v. Pr
meus vsq̄ mõ opatur ⁊ ego operor.⁊ ꝑ ↄse-
quens erat deꝰ. Deꝰ aūt non operat᷑ in virtu

te demonis. qđ omnes ɔfitent᷑. ergo nec xp̄s. Et hanc rōez̄ euāgelista innuit dū d. Ip̄e aūt vidit cogitatōes eoꝝ. Seq̄ntes aūt q̄nq₃ rō- nes xp̄c ex se ponit. Quarū p̄ma sumpta ē a naturali desiderio ⁊ opatōe q̄ talis ē. Na- turalia in demonib₉ integra p̄manserūt. ꝫ gra- tuita p̄diderūt. omnis aūt creatura naturalr̄ desiderat sui stat₉ ɔseruatōem ⁊ non destru- ctōem. ⁊ ad hoc nitit᷑ inquātū pōt. q2 etiā de- mones in tantis cōstituti penis naturalr̄ nol- lent non esse. q̄uis desiderio rōnis p̄ quā se in tanta miseria constitutos considerāt vellent non eē. Luc. xxiij. Dicēt mōtib₉ cadite su. ꝛc. Sed vt dicit Boet. omnis res conseruat᷑ in vnitate ⁊ tādiu cōsistit q̄diu ē vna. deficit aūt cū diuidit᷑. exemplū in ciuitatib₉ in domib₉. in arborib₉ ⁊ in animalib₉. que oīa in vnitate cō- seruant᷑. deficiūt aūt cū diuidūt᷑. Quia si ciui- tates ⁊ domus diuidāt᷑ ⁊ pugnēt adinuicem ɔsument᷑. Si rami arboris p̄scindant᷑ a stipi- te ⁊ stips a radice nō est amplius arbor. Et si anima diuidit᷑ a corp̄e non ē amplius animal Et silr̄ ē in oīb₉. Si ergo in demonib₉ est pu- gna. ⁊ adinuicem de hominib₉ se expellūt. seq̄- tur q̄ sint diuisi ⁊ agant ad destructōez regni sui ⁊ interitū. qđ est falsum. q2 totus conatus ip̄oꝝ ē vt regnent supra hoīes ⁊ eos ad se tra- bant. Ps̄. Sup̄bia eoꝝ qui te oderūt ascen- dit sp̄. Quia sp̄ volūt plurib₉ p̄esse. Hoc etiā credebāt ⁊ ɔfitebāt᷑ iudei tāq₃ scripturaz dei scientes. Ergo erat cōtra eos dictuz eoꝝ. Et hoc ē qđ dicit. Omne regnuz in se diuisum p̄ ɔtrariā hoīm voluntatē ⁊ pugnā desolabit᷑ ⁊ destruet᷑. Quia vna ciuitas ɔtra aliā ⁊ t᷑re ad inuicē vsq₃ ad interitū dimicabūt. ita q̄ regnū qđ prius erat non erit. Et si dom₉ ⁊ p̄genies diuidant᷑ ⁊ adīuicē pugnēt ɔsument᷑. Si ego inq̄t xp̄c eijcio demonia in belzebub. ergo de- mones sunt diuisi abinuicē. ⁊ mutuo se expel- lūt. ⁊ per conseq̄ns non p̄nt durare. qđ ē fal- sum. q2 scriptura de dyabolo d. Job. xlj. Ip̄e ē sup̄ oēs filios superbie. Secūda ratio est sumpta a minori q̄ talis est. Quicq̄d potest v̄tus inferior: potest virtus sup̄ior ⁊ multo- pl₉. vt si miles vl̄ comes pōt vnū castrū expu- gnare. multomagis rex. sed discipuli mei qui sunt vestri filij ⁊ nati ex vobis eijciunt non in virtute demonis demonia. sed ī virtute a deo sibi largita. Luc. x. Reuersi sunt aūt. lxxij. cuz gaudio dicentes. Domine etiam in noīe tuo demonia subijciuntur nobis. ergo multoma- gis ego inquit xp̄c possum virtute a deo mihi data demonia eijcere cum sim eorum domin₉ ⁊ magister. Job. xiij. Uos vocatis me magi- ster ⁊ domine. ⁊ be. di. sum etenī. Et ideo ipsi iudicabunt vos de hac blasphemia quā mihi infertis dicentes in beelzebub me eijcere de- monia. quia propter hoc q̄ ipsi vere credunt q̄ ego in virtute dei eijcio demonia qđ vos de- prauatis merent᷑ vos iudicare. ⁊ vos iudicari meremini ab eisdē. Math. xix. Sedebi. ⁊ vo. su. se. xij. iu. xij. tri. israhel. Uel filij vr̄i. i. exorci- ste vestri qui per quosdam exorcismos quos docuit salomon demones expellebant. vt dic̄ Josephus. ergo relinquit᷑ q̄ ego eijcio demo- nia in digito dei. i. in virtute sp̄ūssancti qui di- gitus dei dicit᷑ triplici rōne. Primo rōne emanatōnis. q2 sicut digitus procedit a corpore mediante manu. sic spiritussanctus p̄- cedit a patre per filium. Filius enim manus ē patris per quem fecit ⁊ secula. Secundo ratō- ne distinctōnis. quia sicut in digito est diuer- sitas articulorum. sic a spiritusancto est diuer- sitas donorum. j. Cor. xij. Diuisiones gra- tiarum sunt idem autē spiritus. Et alij quidā dat᷑ per spiritū sermo sapientie. alij datur ser- mo scientie s̄m eundem spiritum. alteri fides in eodem spiritu. Tercio ratione operationis quia sicut digito homo operatur. ita de₉ spi- ritusancto. j. Cor. xij. Hec omnia operatur vnus atq₃ idem spiritus diuidens singulis p̄- ut vult. Et si in hoc inquit xp̄c credidentis q̄ ego tanq₃ manus dei eijcio demonia in digi- to dei. i. in virtute spiritussancti. que est eadez mee virtuti. sicut eadem ē virtus manus ⁊ di- giti. p̄fecto p̄uenit in vos regnum dei. vos iu- stificans. id est filius dei qui est regnum dei. Luc. xvij. Regnum dei intra vos est. Quod quotidie petimus per gratiā ad nos venire d. Adue. reg. tu. Math. vj. Et hoc est quod d. Si ego in beelzebub eijcio demonia fi. vr̄i in quo e. ꝛc. Tercia ratō sumpta ē ex pugna contrariorum que talis est. Statim q̄ contra- ria appropinquant agunt ⁊ patiuntur adinui- cem. ⁊ potentius destruit minus potens. que autem conueniunt non preliantur adinuicez dum appropinquant. Exemplum in natura vt de calce posita in oleo vbi non destruitur. ⁊ posita in aqua statim ignis inclusus ferue- scit et calefacit aquam. Quia oleum est ca- lidum ⁊ siccum sicut ⁊ calx. Sed aqua est fri- gida ⁊ humida ⁊ p̄ consequens ɔ̄ria calci. et

statim dum coniungunt͛ agunt adinuicē. Exemplum in animalibus vt in leone ⁊ pardo q̄ sunt inimici mortales. eo ꝙ pardus concubit cum leena. Et idō statim ꝙ vident se preliant͛ adinuicem. Sed leo vincit pardum viribꝫ pardus aūt vincit leonem astutia. q: intrat quōdā foramen oblongum ante amplum ⁊ retro strictum. de quo pardus exijt. ꝟ leo non pōt exire ⁊ tunc pardus venit ad posteriora leonis ⁊ occidit eum. Exemplum in hominibꝫ q: si vnus hō inuaditur ab inimico suo mortali ⁊ vincatur ab eo. capit͛ ab eo ⁊ vincit͛ ⁊ spolia eius sibi aufert. qui tñ anteq̄ȝ inimicus eius appropinquaret ad eum. viuebat in pace. ⁊ oīa bona sua similiter in pace possidebat. Et hoc ē qđ dicit. Cū for. ar. cu. at. su. in pa. s. o. q̄ pos. Fortis iste contrarius ⁊ inimicus humani generis dyabolus est. qui est armatus multa malicia ⁊ astutia ⁊ potentia. est etiam armatus vicijs ⁊ peccatis hominum siue hominibꝫ pctōribus. Nam ꝓ lorica habet luxuriaȝ. vel luxuriosos ꝓ scuto ypocritas. ꝓ arcu detractores. ꝓ galea supbos. ꝓ gladio auaros. ꝓ lancea meretrices. ꝓ insignibꝫ vani gloriosos. ꝓ equo falerato habet diuisiones ⁊ ptes. Et sic armat⁹ ante aduentum filij dei custodiebat atriū suū id ē mundū istū. ⁊ in pace possidebat ⁊ mūdū ⁊ eos qui erant ī mundo. Venit aūt xp̄c vt gigas humane nature melius armatus. s. omibꝫ virtutibꝫ ⁊ gratijs ⁊ donis spiritussancti. ⁊ cuȝ maiori potentia q: cum tota potentia dei que infinita est. ⁊ inuasit eum in atrio suo. Et tanta fuit eius potentia ꝙ manu inermi ⁊ affixa cruci debellauit istum fortē cū omnibꝫ suis. vt dicit Aug. Et sic debellatum vinxit ī cathenis ⁊ in inferno reclusit. Apoc. xx. Et vidi angelū descendētem de celo habentem clauē abyssi ⁊ cathenā magnam ī manu sua. ⁊ apprehendit draconem serpentē antiquū qui ē dyabolus ⁊ sathanas. ⁊ ligauit eos ꝑ annos mille. ⁊ misit in abyssum ⁊ vniuersa arma eius. i. peccata in quibꝫ ꝯfidebat abstulit. Joh. j. Ecce q̄ tollit peccata mundi. Unde cantamus. Ipē n. ē verus agnus q̄ abstulit peccata mūdi. q̄ mortem nr̄am. i. peccatū. moriēdo destruxit. Ro. vj. Vetus homo noster. i. ꝯcupiscētia carnis simul crucifixus est. vt destruatur corpus peccati. i. cōgeries peccatoꝝ. Et spolia eius. i. homines quos dyabolus detinebat distribuit. i. ad diuersa officia ordinauit. Alios faciendo ꝓphetas. alios apl̄os. alios euāgelistas. alios ante pastores ⁊ doctores. ⁊ sic de ceteris gradibus ecclie. Eph. iiij. Et ipse dedit quosdam quidem apl̄os. quosdam ꝓphetas. alios ꝟo euangelistas. alios aūt pastores ⁊ doctores in opus ministerij ad ꝯsummatiōȝ sanctoꝝ. Si ergo inquit ego xp̄c appropians dyabolo statim pugno cum eo. ⁊ destruo euȝ ⁊ expello eū ⁊ quotidie accipio ei spolia. sequitur ꝙ sim ei inimicus ⁊ contrarius ⁊ nō ei cōfederatus vt vos dicitis. ¶ Quarta rō sumpta est ex natura ꝯrioꝝ. q̄ talis est. Nunq̄ȝ vnum cōtrarium agens ꝑm formam ⁊ naturā suam. agit ⁊ opatur in virtute alterius cōtrarij. q: sol non illuminat in virtute tenebre ⁊ ignis nō calefacit in virtute aque. q: cum ꝯtrariū destruat ꝯtrariū si vnum ageret in virtute alterius sequeret͛ ꝙ aliquid destrueret͛ ꝑ ꝓpriā virtutem qđ ē impossibile sed ꝑ eam conseruat͛. Et si aqua calefacta ab igne calefaciat in ꝟtute ignis. ꝟ tñ nō facit in natura sua. sed ꝑ accidēs. Sȝ dyabolus inquit xp̄c. est mihi cōtrarius. q: cōtraria sunt que maxime a se distant. sed nos maxime distamus. q: ergo in gr̄ia ⁊ ille in pena ⁊ miseria. ego in luce ille in tenebris. ego in vita ille in morte. ⁊ sic de omnibꝫ. ergo non operor in ꝟtute sua. Et hoc est qđ dicit. Qui nō est mecū contra me est. ⁊ ecōuerso. qui ꝯtra me ē ⁊ mihi cōtrarius nō ē mecū. Sed dyabolus ē mihi cōtrarius. vt ꝓbatū est. ergo non est mecū in aliq̄ opatōe. Nō ergo in belzebub eycio demonia. ¶ Quinta rō sumpta ē ab effectibꝫ ꝯrijs. q̄ talis ē. Si effectus vel opa sunt ꝯria: optȝ ꝙ cause sint cōtrarie. q: duo ꝯria opa n̄ possunt naturaliter ꝓcedere ab eodē ꝑm idē. sicut calefieri ⁊ infrigidari nō pn̄t ꝓcedere ab igne. ⁊ illuminare ⁊ tenebrare a sole. Sȝ opa christi et dyaboli sunt omnino cōtraria. quia iste dispergit homines per diuersos errores. christus autem colligit ad fidei ⁊ ecclesie vnitatem Johannis. x. Alias oues habeo que n̄ sunt ex hoc ouili. ⁊ illas oportet me adduc. ⁊ fi. vn. o. ⁊c. Iste captiuat homines per diuersa vicia. sed xp̄c liberat per multiplices virtutes Iste ducit homines ad mortem eternam sed christus ad vitam eternam. Johan. x. Ego vitam eternam do eis. Et sic in omnibus dyabolus contraria christi operibus operatur. Ergo eijcere demonia quod est opus christi non potest esse dyaboli. sed opus eius est in homines demonia immittere ⁊ eos acriter tormentare. ⁊ hoc est quod dicit. Qui nō ꝯgre-

gat mecum dispgit.i.q ꝯtraria opat̃ mihi.nō pōt mecū in ope ꝯuenire. ß dyabolus ē hmōi ergo in aliquo ope nō mecūꝯuenit vel ꝯsentit ⁊ sic ptz terciū. ¶ Quarto pdicit̃ effect⁹ penalitatis iudeis futurus.p eoꝝ mala opatōne qꝛ cum immūdus spūs exiret ab homie. Ubi nota.ꝙ spūs nequam dr̄ imund⁹ ab effectu sicut ⁊ cecus ⁊ mutus.qꝛ īmunda facit cogitar̃. imunda velle.⁊ īmunda opari. Ille aūt spūs expellit̃ ab homīe in baptismo ⁊ in penitētia p gratiā dei. Qui expulsus ab hoīe iusto ambulat p corda peccatoꝝ indeuota.⁊ inaquosa ab humore gr̄e ⁊ lacrimarum ⁊ vnctōnis spiritussancti. In quib⁹ non inuenit requiē. quia ipē ē lupus rapax qui nō satiat̃ nisi omnes occident.⁊ iō nō curans de his quos possidet in hos de qb⁹ expulsus fuit redire conat̃. In q̃s dum ingreditur si inuenerit eos vacātes a bonis opib⁹ ⁊ ornatos p ypocrisim. qui videnť boni ⁊ nō sunt.sicut erant iudei q̃ tanq̄ ppl̄us dei videbanť mandata dei custodire. ß nō sic erat.imo ꝑpter traditōes suas mandatū dei fecerāt irritū ⁊ inane.vt dr̄ Mar.vij. Si sic in quā inuenit eos tūc vadit ⁊ assu. se.al.sp.neq̃. se.vt melius hoīem custodiat. Et sic exptos ⁊ maliuolos ordinat in officijs sicut miles custodes castri. Et vnū ad cor ponit vt nihil faciat nisi mala eū cogitare. Secundū ad mēoriam ponit vt solum eum faciat iniuriarū recordari. Tercium ponit ad visum vt faciat eū mala ⁊ impudica videre. Quartū ponit ad aures vt vana audiat atq̧ mala. Quītū poīt ad linguā vt ꝑuersa loquat̃ ⁊ falsa. Sextum ponit ad tactum vt faciat ipm luxuriari. ⁊ venereis delectari. Septimū ponit ad man⁹ vt nequā ⁊ ꝑuersa faciat eū opari. Ipē xo omnia loca ista circuit tanq̄ capitaneus ⁊ mgr̄ ⁊ domin⁹ Et p ꝯsequens fiunt nouissima hominis illi⁹ peiora pꝛoib⁹.qꝛ magis vexat̃ ⁊ ad malū inducit̃. Quia vt dicit Grego. Animus q̃ diuidit̃ ad multa fit minor ad singula. Et iō pm⁹ dyabolus dum solus erat non sic vexabat. Uel septem dr̄ ꝑpter septem capitalia vicia.de q̄bus temptant.⁊ ad que illum cui insunt ducere conant̃.vt vnus tēptet solum de superbia. alius de luxuria. ⁊ sic de singulis. Unde ⁊ de magdalena dr̄ Lu.vij.ꝙ xp̄c expulit ab ea septem demonia.i.septem capitalia vicia. Ad literam sic euenit iudeis.⁊ quotidie euenit peccatoribus patiētib⁹ recidiuū. Et sic ptz quartum. ¶ Quinto ponit̃ extollentia siue ꝯmendatio xp̄itatis a quadā muliere facta. Quia dum xp̄c hec loq̄ret̃.surrexit q̄uedā mulier de turba q̄ a q̄busdā pedissequa sancte marthe fuisse credit̃.q̃ ait xp̄o. Beatus venter qui te portauit. Propter merā ⁊ omnimodā xp̄itatē quā xp̄c loquebať.hec mulier beatū dixit non solum xp̄m sed etiam ventrē ⁊ vbera ⁊ totum corpus qd̄ eum portauit. qd̄ vere ꝑpter octo fuit beatum. ℟ ¶ Primo fuit beatū corpus virginis ꝑpter totius fomitis peccati ligatōē.⁊ extinctōē. Nam fomes peccati ⁊ omnis concupiscentia mali in corpe virginis in prima sanctificatōne.quia scilicet sanctificata fuit ī vtero p dei gratiam ligatus fuit ne ad malum aliquod inclinaret.in secunda xo sanctificatione scilicet in filij dei conceptōne per superabundantē gratiam spiritussancti fuit totaliter extinctus.⁊ ideo nec peccare.nec inclinari potuit ad peccandum. Hoc figuratū fuit in arca noe. vbi omnia fuerūt placata animalia ⁊ ferocia cū mitib⁹ manserunt. Isai.xj. Habitabit lupus cū agno ⁊ puer paruulus minabit eos.i.xp̄c existens in vtero virginis omnes motus carnales in ea extinxit.⁊ ad concordiam spiritus duxit. ¶ Secundo fuit beatum ꝑpter totalem incorruptōnem.quia non fuit corruptum in filij conceptōne.ne grauatum in eius portatione nec virginale sigillum fuit fractum in eius ꝑturitione. nec fuit putrefactum in anime egressione. Ps. Nec dabis sanctum tuum videre corruptōnem ¶ Tercio fuit beatum propter perfectā ipius ad spiritussancti subiectōnem. qꝛ semp corpus virginis spūssancti organum fuit ad omne opus bonum dispositum ⁊ paratum. Luce.j. Ecce an.d.s.in omnibus obedire parata. ¶ Quarto fuit beatum ꝑpter radialem emissionē. Exibant.n.quidem radij virtuales de facie ⁊ oculis virginis gloriosi. qui libidinem ⁊ petulantiam aspicientium extinguebant. Hoc fuit figuratū in virga assueri que erat signum clemētie ad quēcūq̧ extendebatur.vt ptz. Hester.v. ¶ Quinto fuit beatum ꝑpter totius trinitatis ⁊ deitatis in eo habitationem.quia ver⁹ filius dei ⁊ tota trinitas ⁊ deitas in eo corpaliter habitauit. Hiere.xxxj. Nouum faciet dominus sup terrā. femina circundabit virum. id est beata maria xp̄m.qui ideo fuit vir ī vtero existens.qꝛ pfectus de⁹ ⁊ pfect⁹ hō. Apoc.xij. Signum maximū apparuit in celo mulier amicta sole.i. deitate. ¶ Sexto fuit beatum

ꝓpter finalem remuneratõez. q2 statī pꝰ mortē fuit glorificatū. Jsa. xxxv. Gloria libani data, ē ei decor carmeli ⁊ saran. Nostra aūt corpora incinerant᷑ nec statī habēt suā remuneratõez. Apoc. vj. Date sunt illis singule stole albe ⁊ dictū ē eis vt reqescerēt tp̄s adhuc modicum donec impleatur numerus fratꝝ suoꝝ. Quia in die iudicij completo numero electorū corp̄a sua glīa potient᷑. Job. x. Ingrediet᷑ ⁊ egredietur ⁊ pascua inueniet. ¶ Septimo ē beatum ꝓpter totalē delectatõez. q2 oēs sensus corpis virginis sunt actualiter infelice delectatõne vt oculi. aures. gustus. olfatus. ⁊ tactus. Jsa. xl. Tūc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabit᷑ ⁊ dilatabit᷑ cor tuū. Jlluz. n. habuit ⁊ hꝫ sp̄ in presentia de quo dr̄ Luc. x. Beati oculi q̄ vi. q̄ vos videtis. Octauo ē beatū ꝓpt᷑ delectabilē visiõez. q2 corpus ꝟginis est ita pulcrū ⁊ gloriosum ꝙ ip̄m oēs sancti ⁊ angeli videre desiderant. ⁊ ip̄m videndo maxime delectantur. Ps̄. Fluminis ip̄e. le. ci. di. id ē. pulcra ⁊ delectabilia q̄ egrediunt᷑ de corpe ꝟginis. q̄ tot sūt vt cū ip̄etu fluāt delectāt ⁊ letificāt ciues ciuitatis dei. Hic cadit exemplū de illo qui vidit beatam virginem p quādam rimulā cum vno oc͛lo quē eruit sibi. ⁊ desiderabat sibi erui aliū ⁊ iterū videre eam. ¶ Sed audiamus charissimi cum magno gaudio q̄d xp̄c r̄ndit. Aut. n. Quinimo beati q̄ audiūt ꝟbū dei ⁊ cu. il. Et pt̄ quinimo eē vna dictō. ⁊ tūc tātū valꝫ ac si diceret. verū ē qđ dicis. Et hoc etiā verū est. ꝙ beati sunt q̄ au. ver. d. ⁊ cu. illud Et tūc debet legi sine interrogatõe. Uel pōt eē due dictões. ⁊ tūc tātū valet qn sicut etiā. iuxta illud. Gen̄. xxiiij. Quin. i. etiā camelis tuis potum tribuā. ⁊ imo ponit᷑ p h. Unđ sensus est Beatus venter q̄ te portauit. Et dn̄s r̄ndit. Qui. i. etiā beatus ē. h etiam beati sūt qui audiūt verbū dei ⁊ custodiūt illud. S ¶ Et nota ꝙ qui audiunt verbū dei ⁊ custodiūt illđ sunt beati ꝓpter eadē octo ꝓpter q̄ corpus et venter beate virginis supradictū ē beatū. Et primo ꝓpter fomitis ligatõez ⁊ extīctõez. Nā ita mortificāt corp̄a sua p salubrem disciplinā ꝙ nō audent carnalia petere. Exemplum beati benedicti abbatis. q̄ inter vrticas ⁊ vepres se nudū piecit. ⁊ p cutis vulnera eduxit a corpe vulnus mentis. ita ꝙ nūꝗ̄ aliquid tale (vt Greg. dicit) sentiret. ij. Coꝛ. iiij. Semper mortificatõez ihesu xp̄i in corpe nostro circūferentes vt ⁊ vita ihesu in corporibus nostris manifestet᷑. Peccatores autē fomitem pc̄i nutriunt nō extinguunt. ¶ Secundo ꝓpter totalem incorruptõez. q2 nec corpis nec mentis corruptõꝫ patiunt᷑. Uñ beata lucia dixit Corruptões mentis ⁊ corpis nunꝗ̄ suscepi. Ps̄. Beati imaculati in via q̄ ambulāt in lege dn̄i. j. Coꝛ. v. Expurgate vetus fer. vt sitis no. consper. sicut es. azi. Pc̄tores aūt ⁊ in aīa ⁊ in corpe corrūpūtur. ⁊ in anima cū dyabolo fornicant᷑. ¶ Tercio ꝓpter p̄fectam ad sp̄m sc̄tm̄ subiectõez. sunt. n. dispositi, ⁊ parati ad ꝓsequendum omnia que ei sp̄ūssanctus suggerit ⁊ reuelat. Ezech. j. Ubi erat ip̄etꝰ sp̄ūs illuc gradiebant᷑. Ps̄. Ad oīa mādata tua dirigebar. Jsa. lx. Qui sunt isti q̄ vt nubes volant. i. ita velociter obediunt sp̄ūisancto sicut nubes ventis. Peccatores aūt omī impulsui sp̄ūssancti resistunt ¶ Quarto ꝓpter radialem emissionem. Egrediūt᷑. n. a facie ⁊ ab ocul᷑ ⁊ ab omnibꝫ sensibꝫ istoꝝ quidā radij ꝟtuales primos illuminantes ⁊ edificantes p bona verba ⁊ sancta exempla q̄ in eis conspiciūt᷑ Math. v. Uos estis lux mundi. Jbidē. vos estis sal t̄re. j. Coꝛ. x. Siue comeditis siue bi. si. aliđ q̄d fa. o. in glo. dei facite. A peccatoribꝫ aūt egrediunt᷑ radij basilici mortales, primos occidentes. Nam loquendo videndo ⁊ tangendo occidunt animas. ⁊ loquendo occidūt maxime illi qui adulantur hominibus in prauitatibus suis. Unde Prouerbi. xxix. Qui blandis fictisq3 sermonibus loquitur amico suo rhete expandit pedibꝫ eiꝰ. ⁊ Jsa. iiij. Popule meus qui te beatum dicunt te decipiūt. ⁊ viam gressuum tuorum dissipant. Hodie diminute sunt veritates a filijs hominum: vt inquit Psal. Pro modico lucro hodie subticetur veritas ⁊ asseritur falsitas. Jsai. lix. Corruit veritas in plateis. Potius etiam ⁊ vana ⁊ fabulas mundi volunt audire homines. ij. Thio. iiij. A veritate quidem auditum auertent. ad fabulas autem conuertētur. ¶ Quinto propter totius trinitatis inhabitationem. Jo. xiiij. Qui diligit me h. mā. h. ⁊ pa. m. di. e. ⁊ ad e. ve. ⁊ mā. a. e. fa. Actu. x. Loquente pe. ce. s. s. su. o. q̄ au. verbum. Peccatores autem sunt habitaculum multorum demoniorum. Multi enim legionem, demonum in ventre habent. ¶ Sexto propter finalem retributõnem. quia verbum dei cum effectu auditū dat vitam eternam. Joh. viij. Si quis ser. m. ser. mor. non gu. meter. sed trā. de mor. ad vitam.

Iob.viij. Peccatores aũt omni morte morium̃t. 7 in corpe 7 in anima. ¶ Septimo ꝓpter totalem delectatõem qꝛ in anima 7 in corpore erunt beati 7 similiter omnes sensus actualiter sp erunt in actu suaꝝ delectatõnum. Isa.lx. In t'ra sua duplicia possidebũt. Peccatores aũt totaliter tormentabunt' 7 p omia 7 in omnibꝫ erunt in penis ¶ Octauo ꝓpter delectabilem visionem. Unde sancti nõ solũ delectabunt' in videndo deum. ẜ etiam in videndo seinuicem. Unde quilibet sanctus totam celestem curiam letificabit. 7 iõ quot scti tot gaudia. Lu.xv. Gaudium ẽ ãgelis dei sui. p vno pec.pe.ag. 7 multomagis sup iusto gloriam possidente. Isai.xxxv. Gaudium 7 leticiam obtinebunt. Peccatores aũt erunt deformes nimis qꝛ turpiores res de mundo sũt peccatoꝝ dyabolus 7 infernus. Et sic patet sextum. ¶ In fine nota ꝙ p septem spũs malignos septem peccata mortalia designantur. Unde in scriptura septem demoniacos legimus designãtes septẽ genera peccatoꝝ. Ro rõ est. qꝛ eandem opatõez hꝫ dyabolus circa aĩam 7 aliqñ circa corpus. sicut mortale peccatũ. Et iõ cõgrue p septẽ demoniacos qui in scriptura reperiũt'. septẽ peccata mortalia designant'. ¶ Primus demoniacus est de quo in pñti euangelio agit'. q (vt dictuz ẽ) erat pnceps in omnibus ydolis. ad quem cõfluebat multitudo muscaꝝ ꝓpter sanguinẽ sacrificij. Istud demonium faciebat loqui ydola 7 adorari vt deos. Per hoc pctm̃ supbie designat' que sil'r opat' i aĩa. Ipa.n. est principissa 7 initium oĩm peccatoꝝ. Tho.iiij. Nunq̃ȝ supbiã in tuo aĩo dominari pmittas. ab ipa.n. initiũ sumpsit omis pditõ. Itẽ facit homĩes se velle adorari vt deos. Exemplũ huius habemus. Dañ.vj. de nabuchodonosor. q̃ precepit vt nullus peteret ab alio deo nisi a se. Et attẽde ꝙ musce cum alis faciebant isto ydolo ventum Sic supbus laude maloꝝ 7 adulatoꝝ nutrit' q̃ faciunt supbo ventũ ꝺ alis suis. i. de gratijs eis datis. Totũ hoc in pmis ꝑtibꝫ patet. De istis muscis recte põt intelligi illud Exo. viij. Uenit musca grauissima in vniuersa terra egypti. 7 corrupta ẽ terra ab huiuscemodi muscis. Istud demoniũ eijcit' humilitate. qꝛ contraria contrarijs curant' ¶ Secund' demoniacus est saul. quẽ demon male agitabat. 7 nõ pmittebat eũ dd respicere rectis oculis. nec euz audire poterat cõmẽdari. Et pluries eum sine causa occidere est conatus. vt patet. j. Reg.xviij. Idẽ facit inuidia in homĩe. Nã vexat eum 7 ꝯsumit eum. nec põt inuidus inspicere rectis oculis cui inuidet. sed vellet euz mori 7 aliqñ eum occidit. Exemplũ de caym 7 abel 7 de fratribꝫ ioseph. De qbus in Geñ. Istud demoniũ eijcit' amore ꝓximi. Tercius est de quo dr̃ i pñti euangelio ꝙ erat mutus. 7 Math.xij. ꝙ erat cecus 7 mutus. Idez facit ira in homĩe que excecat mentem ei'. qꝛ ira im. aĩm ne pos. cer. veꝝ. Unde ꝓuerbium. Est homo iratus nõ ẽ ꝯsultus. Perdit.n. hõ p iram lumen ratõnis 7 discretõnis 7 mouet' ad impetum furie vt bestia. Item pdit loquelã recte loquendi. Talia.n. loquit' acsi insensatus eẽt. Et iõ verba irati nõ sunt attẽdenda. Ad lrãm multi dum sunt irati non possunt loqui. Greg. Ire sue stimulus accensuz cor palpitat. corpus tremit. lingua se prepedit. facies ignescit. exaspantur oculi. 7 noti neq̃ȝ recognoscunt'. ore clamorẽ format sed sensus q̃d loquit' ignorat. Istud demonium eijcit' mansuetudine ¶ Quart' ẽ filie chananee. Mat. xv. Quam demon tormentabat valde. ita ꝙ non delectabat' in aliquo. idem facit accidia i homĩe. nam homo accidiosus est totus melãcolicus. 7 in seipso tormentum habet 7 vellet multotiẽs nõ fuisse natus. 7 tediosa est sibi vita. Iob.x. Tedet animã meã vite m. di. aduẽ. m. el. m. Nec in aliquo spũali põt saporem inuenire. Uñ si venit ad missaz nõ põt vsq̃ȝ ad finem stare. si audit pdicatõez statim vellet eã finiri. virtutes 7 miracula sanctoꝝ non potest audire. ẜ omnia fastidit 7 nauseat. Numeri. xx. Anima nostra nauseat sup cibo isto leuissimo. Istud demoniũ eijcit' leticia spũali.

Quĩtus est demoniacus ille de quo dicit' Math.ix. ꝙ frequẽter mittebat eum demoniũ in ignem 7 aquã. Idẽ facit auaricia in homĩe. qꝛ hõ auar' circuit mare 7 aridã. 7 sustĩet famẽ 7 sitim 7 calorez 7 frigus 7 mille incõmoda. p pecunia ꝯgreganda. 7 accendit' ignis in mẽte ipius ex solicitudĩe 7 discursu. Eccl's.v. Saturitas diuitis ñ sinit eũ dormire. Istd̃ demoniũ expellit' largitate elẏnaꝝ. Sext' ẽ ille ꝺ q̃ dr̃ Luc.viij. ꝙ occurrit hiesu vir q̃ habebat demoniũ qui frãgebat catenas 7 iacebat in sepulcris. 7 egressus ab eo intrauit porcos cui nomen erat legio. Hoc est peccatum gule cui nomen est legio. quia infinita gula requ[i]rit. Totus mũdus vix sufficit guloso. Itẽ frã-

git cathenas. quia nulla lex vel monitio gulo so facta de cibis vel ppter infirmitatem vel q̊cūqz mō aliquid valet. Item requiescit in sepulcris mortuoꝝ. quia tota intentio ꝛ desiderium gulosi in ore pprio requiescit in q̄d mittit bolus de carnibus animalium mortuoꝝ factos de quibus cito vermes incipiunt scaturire. Ps. Sepulcrū patens ē guttur coꝝ. Et tandē intrat porcos. quia gulosus ꝯsumpt⁹ inopia. vilissima officia incipit exercere. vt patet d̄ filio pdigo. qui postq̄z omnia ꝯsumpsit incepit pascere porcos. Luce. xv. Hoc demonium eijcitur ꝑ pantia ❡ Septimus ē ille qui occidit septem viros sare. vt dicit Thob. iij. Hoc ē peccatum luxurie que occidit septem virtutes anime. Est em̄ luxuria ignis omniū virtutū germina eradicās. Job. xxxj. Ignis ē vsqꝫ ad ꝯsum. deuorās. Hoc demoniū eijcitur castitate. vel matrimonio in dei timore legitime obseruato. Exemplū de sara filia raguelis de qua idem demon qui septem viros ei⁹ occidit ē expulsus. postq̄z virū timentem deum accepit. cui in timore dei fuit in matrimonio copulata. Et sic patet totum.

❡ De epistola. Sermo ❡ xxxviij.

Estote imitatores dei sicut filij carissimi. Ephes. v. Sicut d̄r Eccl. iij. c. Omnia tēpus habēt. Et si omni tpe xp̄m magr̄m ꝛ patrem nr̄m imitari debeamus. tn̄ isto sacro tempore maxime debemus eum in bonis opibus imitari. ac etiam nos ab omni inquinamento carnis ꝛ spiritus custodire. Et ad h̄ duo apostolus in p̄nti epistola nos inducit. In qua q̄tꝯ dem ep̄la quinqꝫ facit. Primo em̄ ad dei imitatōem p viam dilectiōis vt filios carissimos nos hortatur in principio ep̄le. Secundo a peccatis que corpus maculant ꝛ famam denigrant nos specialiter dehortatur. ibi. Fornicatio aūt ꝛ omnis immūdicia aut auaricia nō nominetur in vobis. Tercio vt a talibus peccatis abstineamus. penam magnam minatur ibi. Hoc autem scitote intelligentes quoniam omnis fornica. Quarto errorem quoꝝdā impunitatem peccātum asserentium vt liberius peccare possint remouere conantur. ibi. Nemo vos se. inanib⁹ ver. Quinto quare tales in suo errore sequi nō debeamus. sed vt lucis filij ambulare. causam ostēdit. et rōez venatur. ibi. Eratis ei aliquādo tenebre: nūc aūt lux in domino. ❡ Primo ḡ ad dei imitatōnem p viam dilectōnis vt filios carissimos nos hortatur di. Estote imitatores dei sicut filij carissimi vos ip̄i cōformando. Cari ppter imaginis impressionem ꝛ ꝯseruatōem. cariores ppter redemptōem et redemptōnis recognitōem. carissimi ppter moꝝ ꝯformatōem. j. Pe. ij. Christus pas. p vo. vo. relin. ex. vt se. ves. eius. Peccatores autē fiunt filij vilissimi. Nā viles sunt ppter imaginis deturpatōnem Eccl. xlvij. Inclinasti femora tua mulieribus et dedisti maculam in gloriam tuam. Viliores sunt ppter beneficioꝝ dei ingratitudinem Nam p nihilo habent p̄ciosam mortem filij dei et grām baptismi ꝛ dona ꝛ virtutes spiritussancti ꝛ ecclesiastica sacramenta ꝛ patriam celestem. Ps. Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem. Vilissimi sunt ppter operū cōtrarietatē. Nō em̄ solū deū nō imitant̄ vt spūalij: s; vt inimici ꝯtraria opantur. Job. xv. Cucurrit aduersus deum erecto collo. Luce. xj Qui nō ē mecū: ꝯtra me ē. Cōsequēter cū dicit. Et ambulate in dilectōe. ōndit in quo talis imitatio debet eē. quia in dilectōne. ostendit etiam modum ꝛ formā talis imitatōis. q̇a sicut xp̄c dilexit nos. Sic nos em̄ inuicē debemus diligere. sicut ꝛ xp̄c dilexit nos. qui intantū dilexit nos q̄ tradidit semetip̄m p nobis oblatōem ꝛ hostiā deo in odorem suauitatis. Oblatōem q̄ntum ad flagella crucē antecedētia. hostiā q̄tum ad ip̄am mortē. Heb. x. Xp̄c semel oblatus ē ad multoꝝ exhaurienda peccata. Itē vna oblatōe ꝯsūmauit in sempiternū sanctificatos. In odorē suauitatis. i. placātē deū patrē mūdo ꝛ ip̄i deo p̄ri placētē. Gene. xxvij. Ecce odor filij mei sic̄ odor agri pleni cui benedixit dn̄s. Et nota q̄ redolent ꝯtrita sicut spēs. Sic ꝛ xp̄c Isa. liij. Attritus ē ppter scelera nr̄a. Item redolēt cōbusta vt th⁹ Sic et christ⁹ qui fuit agnus assatus in stipite crucis. Itē redolēt effusa sicut vinum. Sic ꝛ christus effusus fuit qn̄ d̄ ipso sanguis ꝛ aq̄ emanauit. Ps. Sicut aq̄ effusus sum ❡ Circa h̄ p̄mū mēbrū ad edificatōem nostram videamus quō ꝛ in q̄b⁹ debeam⁹ deū imitari. Ubi nota q̄ aliq̄ volūt deū stulte imitari vt filij zebedei. qui volebant cum deo regnare in celo s; nō crucifigi in cruce. q̄d nō p̄t eē. Mathei. xvj. Si quis vult post me venire. s. ad re-

gnuz. abne. semet. 7 tol. cru. su. 7 sequat me. s.
ad crucē. Aliqui volunt deum imitari puerse.
Quia vt dicit Aug. Omnis peccator peccā
do vult deū imitari. vt supbus appetendo ex-
cellētiam boni que maxime ī deo ē. Eccī. xxiiij
Ego in altissimis babito. in quo lucifer volu-
it deū imitari. Jsa. xiiij. Ponā sedē meam ad
aquilonē 7 si. e. al. Ut luxuriosus et gulos9 ap
petēdo delectatōem que summe a deo ē. Ps.
Delectatōes in dextera tua vsqȝ in fi. Ut ac-
cidiosus appetēdo quietem que ppetua est ī
deo in quo omnes sancti requiescūt. Jsa. xxxij
Sedebit populus meus in pulcritudine pa-
cis in tabernaculis fiducie. in requie opulēta.
Ut auarus appetēdo diuitias que opulētissi
me sunt in deo. Prouer. viij. Mecū sunt di-
uitie et glia. opes supbe. i. magne et alte. Ut
iracūdus appetēdo vindictā inimicoꝝ quam
maxime exercet deus. Math. x. Timete euz q
postqȝ oc. cor. habet ptā. a. mit. in ge. Omnes
isti puerso mō deum imitari nitunt. Quia q
vult exaltari vt supbus oportet eū primo hu
miliari. Lu. xiiij. Omnis qui se hu. exal. Et q
vult delectari vt gulosus et luxuriosus opor-
tet primo ieiunare 7 penuriā pati. Primo eñ
in vigilia ieiunat qȝ comedat in festo. ij. Cor.
xj. Jn fame 7 siti 7 in ie. mul. in lab. 7 erū. in vi.
mul. ī frigore 7 nuditate. Et qui vult quiesce-
re vt accidiosus oportet primo laborare. Ec
cli. lj. Modicum laboraui 7 inueni mihi mul-
taz requiem. Et qui vult ditari vt auarus oz
primo paupem fieri. Math. v. Beati paup.
spū q. ip. ē re. ce. Et qui vult vindicari vt ira-
cūdus oportet primo pcere 7 relinquere vin-
dictā deo. Ro. xij. Mihi vindictā 7 ego re. d.
d. ¶ Quidā imitant deū bene et sapiēter. et
isti sunt filij carissimi qui imitātur deum qȝtuz
ad septē. ✠ Primo in lumine sapientie.
quia qui ignorat ignorabit. j. Corint. xiiij. Et
quia neminē diligit deus. nisi eū qui cū sapien
tia inhabitat Sap. vij. ppterea dī Math. x.
Estote pru. sicut serpē. Et iō studēt in sciētia
dei. vadunt ad predicatōem vt illuminentur.
Sic secutus ē eum aug. 7 alij doctores. Qui-
dā xo homīes mali sunt similes noctuis qui
sp in tenebris cupiunt habitare. Job. iij. Om
nis qui male agit: odit lucem ¶ Secūdo ī pu
ritate vite 7 osciētie. quia sicut filius dei pure
7 sancte vixit sic ipi viuere nitunt. Job. xxvij.
Nec reprehēdit me cor meū in omni vita mea.
j. Cor. iiij. Nihil mihi osciꝰs suz. q2 vt dicit

Sap. j. spūssanctus nō habitat in cor. sub. pe.
Sic secutus ē eum sanctus benedictus 7 bea-
tus dominicus 7 alij qui sine peccato mortali
vixerūt. ¶ Tercio in feruore caritatis 7 beni-
uolentie. quia sicut filius dei pro salute nostra
posuit aīam suam. ita ipi pro honore dei 7 p-
ximoꝝ salute animas suas sunt parati pone-
re. ij. Cor. xij. Ego aūt libēter impendaz 7 su
perimpēdar ipē p aīabꝫ vr̄is. j. Jo. iij. Quo-
niam iste animā suaz pro nobis posuit 7 nos
debemus p fratribus animas ponere. Sicut
secuti sunt eū apl'i de quibus dī act. v. Jbant
apl'i gaudē. a ospe. oci. quoniā di. ha. sunt p
nomine ihu cō. pa. ¶ Quarto ī largitate mu
nerū 7 beneficētia. quia sicut xp̄c omnibꝫ be-
nefecit. iuxta illud Act. x. qui ptrāsit benefaci
endo et sanādo omnes oppressos a dyabolo.
sic et ipi omnibꝫ benefacere nitunt ac etiā ini-
micis. Mathei. v. Diligite inimicos ve. bene-
fa. his qui oderunt v. ora. p pse. 7 calū. v. Sic
secutus est euz dauid qui fecit miphiboseth
nepotē inimici sui capitalis de mēsa sua come
dere. vt patet. ij. Reg. ix. Sic secutus ē eū bea-
tus stephanus qui p se lapidātibꝫ deuz flexis
genibus exorauit. vt ptz Act. vij. Hebre. xiij.
Beneficiētie aūt 7 cōmunionis nolite obliui-
sci. talibꝫ eñ hostijs pmeretur deus. Sic bea-
tus laurētius thezauros eccl'ie dedit paupi-
bus. Sic paulinus nolanus epūs dedit seipm
vidue p eius filio redimēdo. vt dicit grego. in
dyalo. ¶ Quinto in amore pacis 7 ocordie.
quia sicut filius dei pacificauit cū suo sangui-
ne siue que in celis siue que ī terris sunt. vt di
cit apl's Coll'. j. Et in pa. fa. ē locus eius. Ps.
Et ingrediēs mūdū p angelos pacē annūcia-
ri fecit. Lu. ij. Et vadēs p mūdum aplis suis
pacē imprecari mādauit di. Jn quācūqȝ do-
mū intraueritis pri. d. p. huic domui Lu. x. Et
egrediēs mūdū nobis pacē legauit di. Pacē
relinq vo. pacē meā do vo. Jo. xiiij. Sic ipi ni
tūt inter hoīes pacez hr̄e. Ro. xij. Si fieri pt
qd ex vob ē cū oibꝫ hoibꝫ pacē hn̄tes. Heb.
xij. Pacē sequimī cū oibꝫ 7 scīmoniaz sine q
nemo videbit deū. Sic sequūt eū oēs boni re
ligiosi q 7 inter se pacē dei ponūt. 7 int discor
des pacē reformare nitūt vt veri filij di. Ma-
thei. v. Bti pacifici qm fi. dei vo. ¶ Sexto in
patiā aduisitatis 7 otumelie. q2 sic filiꝰ di aduīsa
sustinuit patiēter et expulsionē 7 falsā accusa
tōz 7 flagellatōz 7 mortē. iux illd Jsa. liij. tā qȝ
o. ad oc. du. sic 7 ipi oia aduīsa patienter et cuz

gaudio pferūt. Heb.x. Rapinā bonoꝝ vſ. cū gau.ſu. Sic ſecuti ſunt eū martires de quibus cantamus. Ceduntꝰ gladijs more bidentū nō murmur reſonat.nō querimonia. ſ; corde tacito mēs bene ꝯſcia ꝯſeruat patientiam.

¶ Septimo in ꝯſūmatōe opis ꝛ pſeuerantie. quia ſicut filius dei in bonis opibus vſq; ad mortē pſeuerauit.iuxta illud Joh.xvij.opus ꝯſummaui qđ dediſti mihi vt fac ā. ſic ipi vſq; ad morteꝫ in bonis opib9 pſeuerāt.j.Thi. vj. Bonū certa.certa.cur.ꝯſum.fi.ſer. In cuius figura mādatum eſt in lege Leui.iij. ꝙ ſp cauda animalis deberet cū corpe imolari. Et ſic patet primum ¶ Secūdo a peccatis que corpus maculant ꝛ formā denigrant nos ſpecialiter dehortatꝰ di. Fornicatio aūt que ē ſoluti cū ſoluta ꝛ omnis immūdicia.i.omis pollutio ſiue naturalis ſiue ꝯtra naturam ſiue cū alio ſiue cum alia.ſiue ſecū ſiue cum ſoluta ſiue cum nō ſoluta.ſiue quocūq; mō illicito.de qua Ro.j. Tradidit illos de9 in deſiderio cordis ſui in immūdiciā. Aut auaricia que extenuat corpus et vexat animā ꝛ denigrat famā. Quia vt dicit Boe. Auaricia odioſos.largitas aūt ſemp caros facit. Prouer.xv. Qui ſectatꝰ auariciā ꝯturbat domū ſuā. Omnia hec nō ſolum nō ſint in vobis:ſed nec nominentꝰ ī vobis.ſ.ab alijs p.pbabilem pſumptiōem.ſic decet ſanctos.qui nō ſolum debent abſtinere a malo:ſ; ab omni ſpecie mali.ſicut dicit apoſtolus.j.Theſ.v. Ab vtroq; eīn ſurgit infamia. Iſa.xiiij. Perdam nomē babilonis ꝛ reliquias ꝛ pgeniem ꝛ germē. Eccl.xlj. Curam habe de bono nomine. Quia vt dicitꝰ Prouer.xxij.melius ē nomē bonū q̄ diuitie multe Aut turpitudo nō nominetur in vobis hoc ē nō ſolū peccata carnis nō ſint in vobis.nec nominentꝰ in vobis:ſed etiā acceſſoria ad peccatū carnis nō nominentꝰ ī vobis. vt turpitudo que ꝯſiſtit in oſculis et tactib9 inhoneſtis. Legitur in vitiſpatrum de quodā ſancto viro q̄ manus ſuas inuoluit ne tangēt ipius ſue matris manus ꝛ indignanti matri reſpōdit. Caro mulieris ignis ē. Prouer.vj. Nūquid pōt hō abſcōdere ignē in ſinu ſuo vt veſtimenta illius nō ardeāt. Sic qui ingreditur ad vxorē pximi ſui.non erit mūdus cum tetigerit eam. Aut ſtultiloquiū qđ ꝯſiſtit in verbis carnalibus ꝛ diſſolutis ad ipm opus carnis pūocantibus ꝛ inducentibus. De quo Eccl.ix. Colloquiū illius quaſi ignis exardeſcet. Aut ſcurrilitas que ad rem nō ptinet. que ꝯſiſtit in leuitate ꝛ mollitie verboꝝ.aut qn̄ quis leuia ꝟba loquitꝰ ꝛ demulcētia que ad nullā rem bonam ptinent ſ; ſoluꝫ ea loquitꝰ.vt placeat mulieri.ꝛ ſi nō videantur directe ordinata ad luxurie actum:ſ; ex quadā vrbanitate pcedere videātꝰ. Que vt dicit glo.a ſtultis curialitas appellatꝰ.a nobis aūt vocatꝰ affabilitas. Ber. Hodie ſcurrilitas.affabilitas ꝛ maturitas appellatꝰ que crudelitas iudicatur. Idem. Memento os tuum diuinis oraculis cōſecratum. Quicquid ḡ ex eo ocioſum vel immūdum exierit ſacrilegum puta. Et iō a talibus verbis penitus abſtinēdum eſt. Quia vt dicit apl's. .j.Cor.xv. Corrūpūt bonos mores colloq̄a praua.j.Pe.iiij. Si quis loquitꝰ quaſi ſermones dei. Et hoc ē quod ſequitur. Sed magis grātiarumactio ſup.nominetur in vobis vt vno ore glorificetis deū. Iſa.lj. Gaudiū ꝛ leticia inuenietur ī ea grātiarumactio ꝛ vox laudis. Et nota ꝙ ſupradicta acceſſoria ad peccatū carnis.ſ.turpitudo.ſtultiloquiū ꝛ ſcurrilitas non ſp ſunt peccata mortalia.ꝛ iō pena que ſubinfertur nō reſpicit omnia ſupradicta:ſed ſoluꝫ peccatum luxurie et auaricie.vt patꝫ lr̄am intuenti. Et ſic patꝫ ſecūdū. ¶ Tercio vt a talibus abſtineamus penā magnam minatꝰ di. Hoc aūt ſcitote intelligentes.ſ. ſcripturas ꝙ omnis fornicator exercēs luxuriā cum ſoluta. aut immūdus exercēs indifferēter vel in ſe vt molles.vel cum quacūq; alia pſona.aut auarus.qđ.ſ.auarum eē ē ydoloꝝ ſeruitus.i.ſeruire ydolo.ſeruit eīn auarus pecunie.nō habet hereditatē in regno xp̄i ꝛ dei.id ē nō habebit glīam que ꝯſiſtit in humanitate ꝛ deitate xp̄i Joh.xvij. Hec ē vita eterna vt cog.te ſo.ve.de.quē mi.i.c. Et hoc ē vt dicit Criſo. principalis ꝛ ſubſtātialis pena damnatoꝝ.ſ.ab eterna gloria ſepari ē carētia viſionis diuine. Secūdaria ꝟo pena damnatoꝝ ē applicatio ad tormēta.j.Cor.vj. Nolite errare neq; adulteri neq; molles neq; maſculoꝝ cōcubitores regnū dei poſſidebunt. Et ſic patet ꝙ hic nō infert peccata acceſſoria ad fornicatōem que ſupra tetigit. Et ſic patꝫ terciū. ¶ Quarto errorem quorūdam in punitōem peccatoꝝ aſſerentiū vt liberius peccare poſſint remouē conatur di. Nemo vos ſeducat inanibus ꝟbis pmittens impunitatē peccātib9. ſicut iſti qui mutuo ſe inuitant ad peccādū. Sap.ij. Venite fruamur bonis que ſunt tā q̄ in iuuētute

celeriter. Et addunt. Nemo ē agnitus qui sit reuersus ab inferis. Coll. ij. Uidete ne quis vos seducat p phiam ꝛ inanē fallaciā. fm tra ditōem hominum. Propter hoc eī venit ira dei .i. punitio et vindicta. quam deus inferens se habet ad modū irati in filios diffidētie. id ē in illos qui diffidunt de dei iusta retributione nec ipam credūt. nec ipam curāt. Hoc eī maxime displicet deo. ꝓpter hoc eñ factū ē diluuium ꝛ sodoma subuersa. Ecc. xvj. Ne dicas a deo abscondar. ꝛ ex summo quis opens mei memorabit. in populo magno nō agnoscar q̄ est eñ anima mea in tāmmēsa creatura. Isa. xxviij. Percussimus fedus cū morte. ꝛ cum inferno fecimus pactum. Flagellū inundās cū trāsierit nō veniet sup nos. Talis ḡ ē pena seducentiū ꝛ impunitatē asserētium. Et iō nolite effici ꝑticipes eoꝝ neq̄ in culpa neq̄ in pena. Et sic patet quartū. ¶ Quinto quare tales in suo errore sequi nō debeamus: ħ vt filij lucis ambulare rōem et causaꝫ assignat dicēs Eratis enīꝫ aliquādo tenebre. Quasi di. Si tales sequebamini in suo errore in statu ignorantie. añ ꝯuersionē ad fidem quādo eratis tenebre magis erat tolerādū. Erāt eñ dense tenebre p originalē culpā expāsam sup humanā naturā. Job. xxxvij. Omnes quippe inuoluimur tenebris. Sed densiores tenebre erāt p ignorātiam legis dei sup intellectū expāsaꝫ .j. Reg. ij. Impij in tenebris ꝯticescēt. Sꝫ densissime tenebre erāt p actualē culpā sup affectū ꝛ voluntatē ꝓtensam. quales fuerūt ī egypto. Sap. xvij. A vinculis tenebraꝝ et longe noctis cōpediti inclusi sub tectis iacuerūt. Et iō si tūc errabāt nō erat miꝝ. Sed mō nō ē ferēdum. quia estis lux in dn̄o illumināte ꝛ per lumē gr̄e effugāte tenebras originalis ꝛ actualis culpe. ꝛ p lumen sapiētie dei effugāte tenebras ignorātie vt videatis quid sit agēduꝫ Math. v. Uos estis lux mūdi. Et phi. ij. Inter quos lucetis sicut luminaria in mūdo. ꝛ iō ambulate vt filij lucis. s. xp̄c qui est lux vera q̄ illuminat o. ho. Joh. viij. Ego sum lux mūdi. ꝛ sic ambulare debetis ꝓpter magnū fructum ꝑcipiēdum q: fructus lucis ē in omni bonitate q̄stū ad interiorē intētōꝫ. ꝛ iusticia q̄stū ad exti⁹ op⁹. ꝛ v̄itate q̄stū ad s̄monē. q. d. Fruct⁹ lucis ē op⁹ ꝑfectū ꝛ ī intentōe ꝛ in ope et in sermone. Et ideo fructus lucis ē bonus ꝛ verus ꝛ iustus. ꝛ iō in luce vt filij lucis ambulare debemus. y. Notandū ergo q̄ tunc vt filij lucis ambulabimus qn̄ fm lucis ꝓprietates opabimur que sunt quatuordecim. ¶ Primo eñ lux ē omniū virtutū corpum celestiuꝫ ad terrā delatiua. ē eñ quoddā vehiculū virtutū corpum celestiū. Sic ꝛ filij lucis recipiūt maxima dona a deo ꝛ ista effundūt ad edificatōem ꝛ proximoꝝ salutē. Act. xxj. Nō eī subterfugi quo minus annūciarem vobis omne ꝯsilium dei. Peccatores aūt filij tenebraꝝ dona dei abscōdunt ꝛ iō ab hominibus maledicuntur. Prouer. xj. Qui abscōdit frumēta maledicet in populis. ¶ Secūdo lux ē tenebrarū expulsiua. Sic filij lucis tenebras peccatoruꝫ ꝛ ignorātie ab hominib⁹ expellūt. ipsos p doctrinam ꝛ bona exempla illuminādo et ipos a peccatis retrahēdo ꝛ absoluēdo. Mathei. v. Uos estis l. mūdi. Joh. xx. Accipite spiritum sanctū quoꝝ remi. pec. re. ei. Peccatores aūt filij tenebraꝝ nitunt tenebras immittere ꝛ dictis ꝛ actis ꝓximos excecare. ¶ Tercio lux est caloris generatiua. sol eñ rōe lucis quā emittit calefacit. Uñ phs dicit q̄ noctes plenilunij sꝫ alijs calidiores. Sic filij lucis ignē amoris recipientes eūdem ignē accēdunt in cordibus ꝓximoꝝ. Quia vt dicit Greg. Amor dī nūq̄ ē ociosus. opatur eī magna si ē. ij. Coꝝ. v. Caritas xp̄i vrget nos. s. in vobis amorē generare. Peccatores aūt filij tenebraꝝ nitunt hūc ignē in se ꝛ in alijs extinguere ꝛ solū se diligunt ꝛ vtinā bene. ¶ Quarto lux ē incorruptibilis. trāsit eñ p feda ꝛ non corrumpit nec fedatur. Sic filij lucis in fece mundi ꝛ cū mundanis lutosis ꝯuersantes in ceno eoruꝫ nō fedantur. quia a malis eorum sumunt exemplū sed a bono si quod agunt. dimittunt eī sentes et accipiunt rosas. Johan. j. Lux in tenebris lucet et tenebre eum non comprehenderunt. Ro. xij. Noli vinci a malo. sed vince in bono malum. Peccatores autem filij tenebrarum in operibus malis aliorum totaliter corrumpuntur accipientes exempluꝫ de malis ꝛ non de bonis. vt de fornicatōne magdalene. sꝫ nō de penitētia. ꝛ de negatōne petri ꝛ nō de lacrimatōe. ¶ Quinto lux ē solis secutiua. sic filij lucis christum solem iusticie in omnibus ꝛ in ꝑceptis ꝛ in ꝯsilijs sequi nitunt. Lu. v. Relictis omnib⁹ secuti sunt eum. Peccatores aūt filij tenebrarum nō solū nō sequunt deū ħ vadūt ꝯtra deum. Job. xv. Cucurrit aduersus deū erecto collo. In eodem. xxiiij. c. Ipi rebelles fuerunt lumini. Qui dixerūt dn̄o. recede

a nobis sciētiam viaꝝ tuaꝝ nolumus. Job. xx ca. ¶ Sexto lux ē discordiū cōciliatiua. vt pꝫ in elemētis que vt dicit phs mediante luce in corporibꝫ mixtis cōiūgunt᷑. sic filij lucis inter se ɔcordāt in vna fide ⁊ in bono ꝓposito seruiendi deo. Act. iiij. Erat illis cor vnū ⁊ aīa vna ī dño. Item inter discordes pacē reformare nitunt᷑ istū imitātes vt filij pacis qui pacē inter deum ⁊ hoīes fecit. ⁊ hoīes ydola colētes ad vnitatē fidei ⁊ cultus redaxit. j. Coꝛ. j. Obsecro vos ꝑ misericordiam dei vt idipm dicatis oēs et nō sint in vobis scismata. Peccatores aūt filij tenebraꝝ nō habent pacē. Isa. xlviij. Nō ē pax impijs vt dicit dñs: ſ; guerras ⁊ diuisiones faciūt istū imitātes cuius mēbra sunt scꝫ dyabolū. qui primos rebelles in celo ⁊ primos ɔfirmatos exules a ꝑadiso terrestri fieri ꝓcurauit. Sap. ij. Imitant᷑ aūt illū qui sūt ex ꝑte illius. Sed attēde ꝙ aliqñ faciēdum ē vt paulus fecit. qui dū pharizei et saducei essent ɔgregati ɔtra eum vt eū ꝑcuterēt ⁊ morti traderēt. nō posuit inter eos pacē ſ; scisma dicēs se pharizeum ⁊ pharizeoꝝ filiū. Propterea pharizei ⁊ saducei adinuicē sunt rixati ⁊ paulus manus eoꝝ euasit. sic ꝑmittit deꝰ istos magnos rixari adinuicē ne ꝑuulos opprimāt. Et nos etiā sic facere debemus. ¶ Septimo lux ē hominū letificatiua. Vñ qui lucē nō videt: gaudere ꝑfecte nō pōt. Thob. v. Quale gaudiū mihi erit qui in tenebris sedeo ⁊ lumen celi nō video: sic filij lucis tā de ꝑfecta sua ɔuersatōe ꝙ̄ de ɔuersione peccatoꝝ quā ꝓcurant celo et terre sunt gaudia inserentes. Luce. xv. Gaudiū ē an. dei sup vno pec. pe. agēte. Peccatores aūt filij tenebraꝝ de ꝑditōe sua angelos dei et ecclīam militātem ⁊ triūphātem cōtristāt. Isa. xxxiij. Angeli pacis amare flebūt. Cōtristāt etiā ꝓximos insontes damnis ⁊ iniurijs ɔsequētes. Prouer. j. Abscōdamus tēdiculas ɔtra insontē frustra. deglutiamus eū quasi infernus viuētē. sit lex nostra lex iusticie ¶ Octauo lux ē coloꝝ ypostasis ⁊ ipoꝝ repsentatiua. Coloꝛ eñ ē ipa lux incoꝛpata. Est eñ lux mediū quo coloꝛ videt᷑. et ideo vbi lux nō ē coloꝛ videri nō pōt. sic filij lucis omnes colores ⁊ pulcritudines ecclīe sustinēt tāꝙ̄ bases ⁊ ipos manifestāt. quia in diuersis oꝛdinibus ⁊ statibꝫ ecclīe seruiētes ꝟtutes ⁊ dona. s. s. oñdūt dum agunt opa virtuosa. Act. j. Accipietis virtutem sp̄ussā in vos ⁊ eritis mihi testes sup. in omnibꝫ virtutibꝫ ⁊ in omni iudea et sama. et vsqꝫ ad vlti. t. Peccatores aūt filij tenebrarū omnia ɔfundūt ⁊ virtutes et dona supplātantes in seipis vicia maīfestāt. Ro. j. Et sicut nō ꝓbauerunt deū habere in noticia tradidit istos deus in reprobum sensum vt faciant ea que nō ɔueniunt: repletos omni iniquitate. ¶ Nono lux ē in celo sita. s. in sole ⁊ ī terra opa lucis facit. sic filij lucis in celo ɔuersantur. ⁊ in terra opantur. Phil. iij. Nostra conuersatio in celis ē. Heb. xiij. Non ha. hic ma. ciui. ſ; fu. inqui. Quia vt dr̄ Math. vj. Vbi ē thezaurus tuus ibi ē ⁊ coꝛ tuum. Thezaurus aūt filioꝝ lucis xp̄c ē qui ē ī celo ad dexteram dei sedens. Peccatores aūt filij tenebrarū ɔuersant᷑ solū in terra in terrenis bonū suū ɔstituētes. Sap. ij. Venite fruamur bonis a iuuētute celeriter. quoniā hec ē ps nr̄a. ⁊ nō ē ag. qui sit reuersus ab inferis. ⁊ post ħ erimus tāꝙ̄ nō fuerimus. ¶ Decimo lux ē fluidoꝛuꝫ restrictiua ⁊ ɔgelatoꝝ resolutiua. vt patet in luto et glacie. Sic filij lucis carnalia desideria defluētia ꝑ lamēta penitētie desiccāt ⁊ restringunt. Sic beatus benedictus ꝓijciens se ī vrticas ⁊ vepres edaxit ꝑ vulnus coꝛpis vulnꝰ mētis. quia voluptatē traxit in doloꝛē. vt dic greg. Heb. xj. Circuīerūt in me. ī pel. ca. egē. an. aff. in soli. er. ī mō. ⁊ in spe. ⁊ in ca. ter. Manus etiā que erāt ꝑ auariciā cōstricte resoluūt bona sua paupibꝫ largiendo. Ps. Dispersit de. pau. Peccatores aūt filij tenebrarū defluunt totaliter ꝑ carnalia desideria ⁊ terrena. et ꝑ auariciā ɔstringuntur. Psal. Cōglutinatus ē in terra vēter noster. ¶ Undecimo lux ē ꝑditoꝝ reinuētiua. quia que homo de nocte ꝑdit. apparēte luce reinuenit ⁊ apportat. Sic filij lucis animas ꝑditas in tenebris peccatoꝝ ꝑ lumen grē reinuenire ⁊ piscari conantur do cuius sunt deuotius offerētes. Math. iiij. Faci. v. fi. pi. ho. Peccatores aūt filij tenebrarūꝫ nitunt᷑ aīas suas ⁊ alioꝝ ꝑ erroꝛē ⁊ mala opa ꝑdere. ij. Thimo. iij. Mali aūt ꝓficiēt ī peius errātes ⁊ in erroꝛē mittētes. ¶ Duodecimo lux ē omniū fructū ꝓductiua. Vbi sunt cōtinue tenebre nihil nascit᷑. Sic filij lucis. xij. fructus quos ponit aplus ad Gal. v. omnes ꝓducūt. Sunt eñ lignum vite afferens fructꝰ xij. per singulos mēses. Vt dr̄ apoc. xxij. Ad literā etiā omnia bona mūdi ꝓducunt. qꝛ cum ipi sint filij dei ⁊ omnia bona sint filiorum ⁊ ꝓpter filios deus omnia bona producat. sequitur ꝙ ipi sunt cā omniū bonoꝝ. Peccatores

aũt filij tenebrarũ nihil pducunt boni nisi spinas et tribulos. et iõ sicut spine igne cõburent. Mat. xiij. Ligate eos fasciculos ad cõburendum. Tredecimo lux ẽ quorũdã athomorũ inuisibilium vt sint visibiles factiua. vt patet in spera solis domũ ingrediente in qua predicti athomi ɔspiciunt. sic filij lucis omnia vident et minimos suos defectus ɔsiderãt. et ideo semp defectuosos se reputant. Jac. iij. Jn multis quidem offendimus oẽs. Et si dix. q. pec. nõ ha. ip. n. seducimus et ve. in no. nõ ẽ. j. Jo. j. Vñ ista sancta aĩalia. de quib dr ezech. j. et Apoc. iiij. p que sancti viri designãt erãt oculis vndiq plena. Peccatores aũt filij tenebrarũ nõ vidẽt in domo sua. i. in anima nisi trabes magnas. i. peccata mortalia. Vident etiam si quid male visibile ẽ. similes hely sacerdoti qui nõ poterat videre lucernã dĩ anteq extinguere. ita ipi nihil clarũ possunt videre: sz quod ẽ male fumigans. Similes etiã noctuis que ĩ lumine excecantur et in tenebris vidẽt. Sap. ij. Excecauit eos malicia eorũ. ❡ Quartodecimo lux ẽ quarũdam auium lucem odientiũ expulsiua. sic filij lucis hereticos lucem odientes et in tenebris habitãtes expellũt. Peccatores aũt filij tenebrarũ eos defendunt. et acceptant cũ eisdem in foueam decidentes. Mat. xv. Si cecus ce. du. ambo in foueam cadunt. Et sic patet totum.

Dominica quarta de euãgelio. Ser. xxxix.

Abiit hiesus trãs mare galilee qd ẽ tyberiadis Jo. vj. Sicut dr eccli. xj. in die bonorũ ne immẽmor sis malorũ. et in die malorũ ne immemor sis bonorũ. Vñ prudentia vna virtus cardinalis ẽ p quã hõ prudenter, pspens rebus vti qd maxime fit p memoriã aduersorũ que possunt homini de facili euenire. Fortitudo autẽ ẽ alia virtus cardinalis posita ex aduerso p quam hõ in aduersis quibuslibet nõ frangit. quod maxime fit p memoriam boni qd homo sperat pter patientiã aduersorum. Propterea apls Ro. v. dicit. Sed et gliamur in tribulationib scientes q tribulatio patientiã operatur patiẽtia aũt, pbationẽ. probatio vero spem. spes aũt nõ ɔfundit. Et iõ sancta mater ecclesia timens fideles pter ɔtinuum ieiuniũ et onus penitentie iã grauatos deficere. in hac dominica iocunda omnia representat. Nam officium nocturnum est de liberatione filiorũ israhel. per quam nostra liberatio a vicijs et a dyabolo designatur. Missa etiam tota apparet iocunda vt in introitu misse et in epla et in euãgelio patet. Dominus etiã papa ecclesie pater et rector tenet hodie in manibus rosam auream et induit se pontificalibus ornamentis. Jn presenti aũt euãgelio vnum maximum cõuiuium quod christus fecit. et maxima populi leticia recitatur. Jn quo quidem euangelio quinq summarie cõtinentur. Primum ẽ trãsitio maris facta a hiesu cum sequela populi numerosa. Jn principio euãgelij. Secundũ ẽ eleuatio oculorũ christi. et interrogatio pro ciborũ penuria seriosa. ibi. Cum suble. er. ocu. hiesus. Tercium ẽ philippi et andree responsio defectuosa. ibi. Respõdit ei philipp. Ducẽtorum de. pa. non su. e. &c. Et ait an. Est puer vnus hic &c. Quartum est populi refectio miraculosa. ibi. Facite homines discumbere. Quintum est laudatio et confessio gratiosa. ibi. Jlli ergo homines cum vi. q fe. si. di.

❡ Primo ergo ponitur trãsitio maris facta a hiesu cum sequela populi numerosa. Et hõ est. Abijt hiesus trans mare galilee. Circa qd nota q euangelista more hebraico loquitur appellãs mare quoddã stagnum qd egrediebatur a iordane et quod fiebat ex iordanis extensione. quod dicitur mare galilee. a circũstãti regione. Sed mare tyberiadis dicitur a tyberiade ciuitate proxima sic nominata. eo q ĩ honore tyberij cesaris. olim fuerat fabricata. Jdem etiam stagnum genezareth appellat a natura lacus. eo q crispantibus vndis generat ex se auram. Hoc transiuit hiesus cũ discipulis suis in barcha et ascendit montẽ ex opposito situm. Erat autem proximũ pascha iudeorum scz dies azimorum. in quo Johan. bap. decollatus est. Et sequebatur eum multitudo magna. Quidam vt sanarentur. vt infirmi. quia virtus de illo exibat et saluabat omnes Luce. vj. Quidam vt instruerentur et in dei amore accenderentur. vt apostoli et discipuli qui erant quedam turba per se. Luce. vj Descendens hiesus de mõte stetit in loco cãpestri. et turba discipulorum eius cũ eo. Habebat enim verba luminosa et igne spiritussãcti accensa. Aliqui vt viderent miracula eius vt vani. qui vadunt ad predicatõnem ad videndũ. et non ad discendũ. Mat. xj Domi-

ne volumus a te signū videre. Quibꝫ ait. Generatio mala et adultera signuꝫ querit. Quidā vt obseruarēt eū vt scribe ⁊ pharizei. Lu. xiij. At illi obseruabāt illū. Quibꝫ multi sunt similes qui de pdicatōe nihil reportant nisi id qd aliqn incaute. vel min⁹ ponderose dī. ⁊ illud diuulgāt in plateis ⁊ vicis. Quidā vt cuꝫ eo mādacarent. vt gulosi nihil nisi vitam pinguē corpis appetētes. Jo. vj. Queritis me qr mādacastis ex panibꝫ meis ⁊ saturati estis. O quot sunt hodie siles istis qui solū ppter cōmodū tpale xpm querūt. et si xpi patrimoniū eēt tenue sicut est pingue penitus cū eo nō manerēt. Malach. j. Quis ē in vobis qui claudat ostia et accēdat altare meū gratuito. De quibꝫ xpc dicit math. v. Amen dico vobis re. m. suā. Mistice aūt p mare pn̄s seculū designatur multis fluctibꝫ ꝯquassatū. qd ihs in carne assumpta trāsiuit. oēs eius fructus ⁊ amaritudines degustando vt nobis cōpateret p omnia. Heb. iiij. Nō habemus pon. qui nō pos. ꝯpa. infir. no. tēptatū aūt p omnia. Et postq̄ȝ mare trāsiuit ascēdit ī mōtē maiestetis sue in excelsis p gliam resurrectōis. Mar. xvj. Dominus quidē ihs assumptus ē in celuꝫ ⁊ se. ad dex. dei. Et tūc multitudo magna venit ad eū qa videbat magna signa que faciebat. Quia postq̄ȝ xpc celum ascēdit misit spiritūsanctuꝫ aplis cum sacco graꝝ ⁊ donoꝝ ⁊ omniū virtutum. quibꝫ apli totū mūdū pagrātes repleuerūt faciēdo pdigia ⁊ opa maxima et virtutes. ppter qd totū mūdū ad xpm traxerunt. Joh. xiiij. Qui credit ī me opa que ego facio ⁊ ipe fa. Tūc etiā xpc cū maxima multitudine montē glie sue ascēdit. qr cum omnibꝫ aiabus que ab initio mundi ī spe ⁊ fide beati seminis reqeuerāt. Vn̄ cātamus in psa. Redit turmis cū duabꝫ angelis ⁊ aiabꝫ. Si g̈ volumus cū xpo mōteꝫ glie su e ascēdere. cū eo mare piter trāscamus. quia qui mare nō trāseunt: mōtē glorie nō ꝯscēdunt. Nō stultizemus cū filijs zebedei qui voluerūt cū xpo vnus a dextris ali⁹ a sinistris in regno eius sedere: ⁊ nō cum eo in cruce manere. Et iō xpc eis dixit. Nescitꝫ qd petatis. Math. xx. Et sic patet pmū ¶ Secundo ponitur eleuatio oculoꝝ xpi et interrogatio p ciboꝝ penuria seriosa ibi. Cum suble. oc. ꝛc. Ubi nota q filꝫ dei leuauit oculos sue potētie ⁊ sapie qn̄ mūdū creauit ⁊ ordinauit. Gene. j. Uidit deus cūc que fe. et er. val. bo. Leuauit oclos sue iusticie et vindicte qn̄ hominē de paradiso expulit. Sed adā voluit se abscōdere. Gen̄. iij. Abscōdit se adaꝫ ⁊ eua vxor eius a facie dn̄i. Et ait dn̄s. Adam vbi es. Leuauit oclos sue misericordie et grē qn̄ vidēs afflictōeꝫ nr̄am indutus ē carne humana: ⁊ descēdit vt nos liberaēt. Exo. iij. Uidi afflictōem ppl'i mei qui ē in egypto ⁊ descēdi vt liberē eū. Et sicut descēdit p incarnatōnē ⁊ mortem: sic ascēdit p resurrectōis gliam Et tūc humanā naturā summe exaltauit et ī bono repleuit. Eph. iiij. Qui descēdit ipe est qui ascendit sup omnes celos vt adimpleret omnia. Unde cātamus ī prosa. Alta xpc dū ꝯscēdit seruis suis mnas appēdit graꝝ omniuꝫ. Et hoc est qd hic mistice innuit. Quia xpc postq̄ȝ mare trāsierat. ⁊ mōteꝫ ascēderat quesiuit a philippo. Vn̄ emem⁹ panes vt mādūcent hi. i. cuius mentū poterit sufficere ad totā humanā naturā spūalibꝫ bonis replēdā. Certe nullū nisi meum. quia oportet eē meritū infinitum. Et iō hoc dicebat tēptans eum Ipe eni sciebat q solus ipe poterat hoc facere. Sed literaliter exponendo quare magis a philippo q̄ȝ ab omnibꝫ alijs de victualibꝫ ⁊ panibꝫ inquisiuit. magis eni a iuda qui loculos habebat petere debebat. Ad qd dōm q̄ȝ philippus erat de ꝯtrata illa. i. de ciuitate illa vl' regione vel vico. ⁊ iō magis ad eum ptinere videbatur vbi p pascēdo populo possent victualia repiri. ¶ Christus aūt hoc dicebat tēptans eum. Ubi nota q duplex ē temptatio. Una ad malū inclināš. ⁊ hec ē a dyabolo. carne et mundo. Jaco. j. Unusquisq̄ȝ tēptat a ꝯcupiscētia sua. Et hac deus nūq̄ȝ temptat Quia vt dr̄ Jaco. j. Deus intēptator maloꝝ ē: ipe eni neminē temptat. Alia ē temptatō pbans. Et hec ē triplex. qr aut fit vt tēptat⁹ innotescat temptāti vel pbanti aut vt innotescat alijs. aut vt innotescat sibipi. Primo mō nō temptat deus sed homo. Ecc. xiij. ex multis loquelis temptabit te. Secūdo mō tēptat deus virum perfectum ad exemplum. Gene. xxij. Temptauit deus abraham. Et sequitur Nūc cognoui q timeas dn̄m. i. ꝯgnoscere feci. Tercio mō temptat deus virum pfectum ad humilitatis meritum. quia homo humiliatur cum sibi sua infirmitas innotescat. ⁊ h tercio modo xpc temptauit philippū sicut infirmum in fide. Unde philippus sicut impfect⁹ in fide respōdit. ⁊ iō sua impfectio sibi innotuit q de xpo nō pfectā fidem habebat dū po-

ftea vidit ip̄m tā grāde miraculuꝫ op̄aonē. de
buit eī̄ respōdere. Domine tu omnia potes
tu omnia scis. ꝛ iō potes panes de nouo crea-
re. ꝛ de longinquis p̄tibus facere huc venire.
ꝛ sic patet secūdum. Tercio ponitur phi-
lippi et andree responsio defectuosa. et primo
philippus ad xp̄i interrogatōem respōdit di.
Ducētorum denarioꝝ panes nō sufficiūt eis
ꝛc. Tot denarios habebant ap̄li. vt dicit vi-
ctor. Secūdo beatus andreas ad questioneꝫ
etiam imp̄fecte ꝛ cū defectu respōdit di. Est
pu. vnus hic ha. quin. pa. or. ꝛ du. pis. Sed h̄
quid sunt inter tantos. Ex quo beati andree
imp̄fectio patet. quia nō debuit dicere. Sed
hec quid sunt inter tantos. imo debuit dicere
Domine satis sunt. quia tu potes ea multipli
care: et turbā satiare. Sp̄ualiter aūt et ad edi
ficatōem nr̄am nota ꝙ puer iste fuit xp̄c. q̄ fu
it puer. i. purus totus ꝛ innocens. j. Pe. ij. qui
pec. nō fe. nec inuē. ē do. in o. e. Nō aūt fuit pu-
er sensu vt multi sp̄ sunt pueri. Isa. lxv. Pu-
er centū annoꝝ morie͛. Qui habuit quinqꝫ
panes ordeaceos. i. quinqꝫ vulnera que sunt
valde aspera: sed fuerūt medicinalia. quia ad
sanitatē gentiū. sicut ordeū ē asperū ꝛ medici-
nale. Que vulnera debēt comedi. i. ab anima
p̄ iugem memoriā ruminari. Treñ. iij. Recor-
dare paup̄tatis et transgressionis mee. absin-
thij et fellis. memoria memor ero. ꝛ tabescet ī
me aīa mea. In cuius signū mādatum ē in le-
ge vt omne aīal nō ruminās eēt immūdū. nec
posset deo in sacrificiū īmolari. Leui. xiiij. De
bēt aūt comedi cū duobus piscibus. i. cū vera
fide ꝛ spe. vt scꝫ credamus ꝙ illa vulnera fuit
passus xp̄c verus deus et verus hō. ꝛ ꝙ ea nō
ꝓ se: ſ ꝓ salute humana passus fuit vt penaꝫ
reatus nr̄i quo tāq̄ rei in carcere inferni deti-
nebamur exolueret. ꝛ ꝙ ex illis vulnerib3 duꝫ
ea patienter tulit infinitum meritum acquisi-
uit. ꝓpter qd̄ celū aperuit. Vñ penaꝫ exoluit.
meritū acquisiuit. celū aperuit. Et hoc firmit͛
credere debemus. Debemus etiaꝫ sperare ꝙ
virtute istius meriti bene op̄abimur ꝛ in celū
vltimo ascēdemus. Est eī spes certa expecta
tio futuroꝝ bonoꝝ ex grā ꝛ merito ꝓueniens
Si ḡ sic ruminabimus istos panes. i. xp̄i vul-
nera atqꝫ penā tūc pasce͛ aīa ꝛ omnia amara
ꝓ dulci sumet. quia dicit Gregori. Si passio
xp̄i ad memoriā reuocetur nihil ē adeo durū
quin equo animo tolleretur. Et sic non defici
et in via p̄ntis incolatus. sed ī virtute talis ci-
bi vsqꝫ ad celū salubriter ambulabit. Hoc fu
it figuratum in helya qui in virtute panis suc
cinericij quē comedit ambulauit. xl. diebus et
xl. noctibus. donec p̄uenit ad mōtem dī oreb.
iij. Regū. xix. Panis succinericius ē filius dei
inuolutus in carne mortalitatis nr̄e ꝛ in ligno
crucis assatus. Joh. vj. Ego sum panis viu⁹
qui de ce. descē. Propterea dr̄ Cant. v. Co-
medite carissimi ꝛ inebriamī. Propterea xp̄c
sacramētum sui corp̄is instituit vt illud cū ta-
li fide et spe iugit͛ ꝯmedam⁹. Luce. xxij. Hoc
ē corpus meū. Hoc facite in meā cō. j. Corin.
xj. Quotiēscūqꝫ mādu. pa. hu. ꝛ ca. bi. mortē
do. an. do. ve. Possunt etiam p̄ quinqꝫ panes
ordeaceos quinqꝫ que sunt necessaria penitē
ti designari. que exterius sunt valde aspera ſ
anime languētis sunt validissima medicina q̄
sunt ꝯtritio cordis. ꝯfessio oris. elemosina ope
ris. orō mentis. ieiunium corporis. Que de-
bent fieri in vera fide dei et ecc̄lie et vera spe
p̄ ea veniam ꝯsequēdi. Multi eī saracenoruꝫ
ꝛ iudeoꝝ et hereticorum p̄niam agūt. et ī ip̄a
op̄antur virtutes. ꝛ quia nō faciunt eam ī ve-
ra fide nihil faciunt. nec sunt fructū p̄nie p̄ce-
pturi. Mat. vij. Multi dicēt mihi in illa die.
Domine nōne in nomine tuo p̄phetauimus.
ꝛ virtutes mltas fecimus. Et dicet illis. Amē
dico vobis nescio vos. In eodem. xxv. Et sic
patet terciū. ¶ Quarto ponitur refectio po-
puli miracl̄osa. Quia postq̄ ihs fecerat apo
stolos suam imp̄fectōeꝫ ꝯgnoscere ait eis. Fa
cite homines discūbere. s. sup̄ fenū qd̄ erat in
loco. Accepit er. ie. pa. ꝛ cū gra. deo egis. fregit
ꝛ dedit ap̄lis vt turbe apponerēt. Simili͛ fe-
cit de piscib3. Isti panes et pisces virtute dei
vbiqꝫ multiplicati sunt. et primo in manibus
xp̄i. Virtus eī erat in manib3 vt dicit Augu.
Secūdo in manib3 ap̄loꝝ distribuentiū. Ter
cio in ore comedentium vt dicit victor. Et cū
omnes eēnt repleti p̄cepit ap̄lis eleuare frag-
mēta ne perirēt pedib3 ꝯculcata. Et quilibet
ap̄lus accepit cophinum suū. i. cistā de vimi-
nib3 factā ad portādū fenū ꝛ hmōi. ꝛ eleuaue
rūt. xij. cophinos vel sportas plenas fragmē-
tis. Hāc aūt miraculosam refectōem duplici
ter ꝯsiderare possumus. s. moraliter ꝛ allego-
rice ſm misticū intellectū. Moraliter autē ad
edificatōeꝫ nr̄am exponēdo nota ꝙ in xp̄i cō-
uiuio septē virtuosa apparent. que in ꝯuiuijs
mūdi deficiūt. ¶ Propter que hoc est
laude dignū ꝛ illa sunt merito contemnenda.

¶ Primū ē motiuum sanctū. quia ex magna pietate misertus turbe fecit. Vñ ait. Misereor super turbā. Ex pietate em̄ debemus bona nr̄a largiri. Ps. Jocūdus hō qui misere. ꝛ cōmo. Tāto elemosyna maioris meriti censet̄. quāto ex maiori pietate et affectione ꝓcedit. Quia vt dicit Grego. Deus nō pensat quātū sed ex quanto affectu. Et iō illa vidua que duo era minuta in gazophilatium misit plus omnibꝫ dicta ē a xpo misisse. vt patet Lu. xxj. Cōuiuia aūt mūdi ex iactātia et vana gl'ia fiunt. vt. s. homines ostēdāt diuitias ꝛ magnificētias suas et honorent̄. sicut assuerus grāde ꝯuiuium fecit vt ostenderet diuitias gl'ie sue. vt patet Hester. j. ¶ Secūdū ē laus diuina quia p̄missa ē grāꝫ actio ꝛ benedictio. Nā vt dr̄ Mat. xj. Dominus in celū intuēs benedixit. ꝛ hic dr̄ ꝙ grās egit. Debemus ei in comestione orōēm p̄mittere ꝛ ipam benedicere et in fine deo grās referre. sic religiosi faciunt. Psal. Edent paupes et saturabunt̄. ꝛ lau. domi. quia sicut dicit ap'lus. j. Thimo. iiij. Sanctificatur ei. s. cibus p verbū dei et grām. Exē pluꝫ de illa sanctimoniali que semel sine signo crucis lactucā comedit et a dyabolo ē inuasa vt recitat Gre. j. Cor. x. Siue come. siue bi. siue aliud quid fa. o. ad lau. dei fa. Quia cum iustus de omni ope mereat̄ etiam de comestione. omnia in nomine dn̄i debet incipere ꝛ ad dei gloriam terminare. Jn ꝯuiuijs aūt mundi p̄mittuntur cantilene et tube et musica instrumenta. ¶ Terciū ē indigentia iusta. Quia h̄ ꝯuiuiū paupibus et indigētibus qui nō poterant aliūde habere ꝛ psonis que xp̄m sequebantur legitur factū fore. Luce. xiiij. Cū facis prādium vel cenā. voca paupes et debiles et ce. ꝛ clau. ꝛ beatus eris. Cōuiuia aūt mundi fiunt magnatibꝫ et diuitibꝫ et nō vocantur ibi serui dei qui xp̄m sequuntur: sed hystriones qui obloquunt̄. ¶ Quartum ē ꝑsimonia mag. quia in hoc ꝯuiuio nō fuit aliud nisi panis ordeaceus et pisces. ꝛ non varia fercula siue vinū. Debemus ei valde ꝑate comedē. Quia vt dicit hiero. Vēter et genitalia sunt vicina. et iō vēter mero estuās facile spumat in libidinē. Propterea dicit ap'ls ad Ro. xiij. Non in comesatōibꝫ ꝛ ebrietatibus. Et ad ephe. iiij. Nolite inebriari vino in quo ē luxuria. Jn cōuiuijs aūt mūdi omnia sunt ꝓuocātia ad luxuriam. s. varia fercula. optimū vinuꝫ. pulcre mēse. cātilene ꝛ musica instrumenta. Et ideo cuꝫ iepta leticia ꝛ ludo ꝓhibito surgūt. Exo. xxxij. Sedit populus mādūcare et bibē et surrexerunt ludere. ¶ Quintum ē significatio congrua. Nam hoc cōuiuium fuit factum super mōtem sub diuo et sederunt homines super fenum. Jn quo datur intelligi ꝙ serui dei stāt in mōte ꝯtemplatōis in celestibꝫ habitantes. Philip. iij. Nostra ꝯuersatio in celis est. Sedent etiā sup fenū. p qd̄ caro figurat̄. Jsa. x. Omnis caro fenū. Tunc ei hō sup fenū sedet. cū sp̄us carni dn̄atur et carnalia desideria refrenant̄. Comedūt ei sub diuo qꝛ spes eoruꝫ nō claudit̄ in h̄ mūdo. h̄ ad celū terminat̄ eternale ꝯuiuiū expectādo. Cōuiuia aūt mūdi fiunt in paludibꝫ terrenoꝝ. nec ꝯuiue mūdi sedēt sup fenū. h̄ fenū sup capita eorum manet dū caro sp̄ui dn̄atur. ꝛ in carnalibꝫ desiderijs eoꝝ submergunt̄. Fiunt etiā sub tectis in domibꝫ. qꝛ spes eoꝝ claudit̄ infra tectuꝫ post h̄ nihil aliud expectādo. Et iō serui dei trāseūt de ꝯuiuio ad ꝯuiuiū sed mūdi ꝯuiue de cōuiuio trāseunt ad esuriē sempiternam. Jsa. lxv. Serui mei comedēt et vos esurietis. Jn cuꝰ figura xp̄c ascēdēs in celū cuꝫ ap'lis comedit. vt patet Act. j. Sic de ꝯuiuio ad esuriē transijt diues epulo. qui vnā guttā aque nūq̄ postea potuit habere. vt patet Luce. xvj. Job. xxj. Ducūt in bonis dies suos. ꝛ in pūc. ad infer. desē. ¶ Sextū ē ꝓuidentia bona. quia mādatū ē in hoc ꝯuiuio reliquias ne pirent, p indigētibꝫ reseruari. Serui em̄ dei reliquias de industria in comestionibus suis faciūt vt eas paupibus elargiant̄. Luce. xj. Quod supest date elemosinā. Reliquie aūt ꝯuiuioꝝ mūdi ꝯseruantur. nec paupibus dantur: et interdū putrescunt. Exo. viij. Ascēderunt in reliquias ciborum tuorum rane. Vel male dispensant̄ dum canibus et histrionibus largiunt̄. ¶ Septimum ē sufficiētia plena. quia comederunt ꝛ saturati sunt. Serui em̄ dei satiantur dum quecūq̄ habent ꝯtentant̄. Math. xix. Centuplum accipietis. i. spūtū ꝑfectōis p quem erūtis ꝯtenti in bonis terrenis. vt dicit Greg. Cōuiue aūt mūdi non satiant̄. Prouer. xiij. Justus comedit ꝛ replet aīam suam. vēter aūt impioꝝ ē insaturabilis. Job. iiij. Omnis qui bi. ex hac aqua sitiet itez. Qui aūt bi. ex aqua quā ego da. nō sitiet. ¶ Et quia i ꝯuiuijs mūdi tot indecētia et viciosa ꝯcurrunt. iō freqnter in ipis ꝯmedentes a deo ꝯdemnant̄. Sic ꝯdemnatus ē balthasar in ꝯuiuio quod fecit

⁊ vidit in pariete articulos manus sniam cōtra se scribētis. ppter qđ cepit tremere. ⁊ compages renū eius dissoluebant ⁊ conuiuiū versum ē ī luctū vt patet Daniel. v. Prouer. xiiij. Extrema gaudij luc. oc. Secūdo hāc refectiōem possumus exponere allegorice ſm misticū sensum. Unde nota q̄ duo conuiuia legunt̄ a ihū facta. s. p̄ns. ⁊ qđ habet̄ Mar. viij. Que significant spiritualē anime refectōnem que pascitur verbo dei. Deut. viij. Nō in so. pa. vi. hō: ſ; in omni ver. qđ. pce. ab ore dei. Quia vt dicit Grego. miracula quedā xp̄i sic accipienda sunt vt in veritate facta credant̄: ⁊ aliud significāt. Hoc speciale sacra scriptura habet dū narrat gestum, pdit mysteriū. Cibus aūt anime ē verbū dei. i. sacra scriptura. s. nouū et vetest. qđ p̄dicator populo dat comedere. Mathei. xiij. Omnis scribado. ī re. ce. si. ē patrifa. qui pfert de the. su. no. ⁊ ve. Per duo hec cōuiuia que xp̄c fecit vetus et nouū testamētū sine vetus ⁊ noua lex congrue designātur. Lex aūt vetus in quinq̄ libris moysi ptinetur qui per quinq̄ panes ordeaceos designant̄. et in pphetis ⁊ psalmis qui p duos pisces designātur. Nam panis ordeaceus dat̄ seruis. sic illa lex fuit lex timoris que seruis dat̄ et nō continebat grām filior. Et ad hoc figurādum qñ lex vetus data fuit audierunt filij israbel vocem et sonitū bucine et lāpades monteq̄ fumigātem. ⁊ iō pterriti atq̄ pauore pcussi steterunt pcul dicentes moysi. Loquere tu nob et audiemus. Nō loquatur nobis dn̄s ne forte moriamur. vt patet Exo. xx. Item ordeum ē pungitiuum ptinēs multam corticez: q2 lex vetus erat pungitiua d. Oculum p oculo. dētem p dente. liuorē p liuore Exo. xxj. Et ptinebat corticē figurar mltar. i. mysteriorū in nouo test. explicādor. j. Cor. x. Omnia in figura ptingebant illis. Hos quinq̄ panes et duos pisces portauit vnus puer clausos ī pera. Iste puer fuit pp̄ls iudaicus. qui fuit puer sensu. sed senex tp̄e. Isa. lxv. Puer centū annorū morie̊t. Qui semp legit ⁊ nūq̄ ad pfectiōem venit. Hebre. vij. Nihil em̄ ad pfectū adduxit lex. ij. Cor. iij. Usq̄ hodie dū legit̄ moyses velamē ē positum sup cor eor. Sed xp̄c hos panes fregit. ⁊ dedit discipulis manducare dū intellectū ve. te. disseruit. Lu. xxiiij Tūc aperuit illis sēsum vt intelligerēt scripturas. Fuit ḡ pp̄ls iste pastus quinq̄ panib ordeaceis. i. quinq̄ libris moysi. et duob piscibus. i. psalmis ⁊ pphetis. qui asperitatē legis tempabant. vel potestate regia. vel sacerdotali. Et iō hoc conuiuiū fuit factū ante illud qđ recitat marcus de quo duodecim cophini sūt sumpti. quia duodecī erāt trib isrl̄ que spiritualiter pasci debebāt. quia vt dicit aplus. j. Cor. x. Omnes eandem escā spiritalē mādu cauerunt. Plures tn̄ reliquie supauerūt de isto conuiuio q̄z de illo qđ recitat Marcus. q2 de hoc duodecim de illo septē cophini eleuati sunt. Nā lex vetus que p hoc conuiuium designatur ob difficultatē ſuari ñ potuit Act. xv. Quid tēptatis imponere iugū super ceruicē discipulor. qđ neq̄ patres nr̄i. neq̄ nos portare potuimus. De vtroq̄ tn̄ conuiuio mlta remāserūt. quia neq̄ nouū neq̄ vetus test. seruatur. ⁊ de vtroq̄ plura fuerūt eleuata q̄z apposita. quia de vtroq̄ plura dimittūtur q̄z obseruent̄. Cōuiuium aūt qđ marcus recitat qđ post hoc factū fuit. significat nouū testamētum vel nouā legē in quo fuerūt septez panes triticei qui dant̄ filijs. quia lex noua ē lex amoris que dat̄ filijs ⁊ ptinet grāz filior. Et iō fuerūt ibi septē panes quia septem virtutibus ⁊ septem donis spiritussancti pascunt̄ filij dei. que in noua lege dant̄. quia lex noua ē principaliter ipsa septiformis grā sp̄ussancti Hos septem panes similiter xp̄c benedixit ⁊ fregit et multiplicauit et dedit apostolis. vt apponerent turbe. quia ipam legē nouam. scz legem amoris xp̄c instituit ⁊ docuit. Joh. xiij. Mādatum nouum do vo. vt dili. inui. Mat̄. v. Diligite inimicos ve. In vete. aūt lege dicebatur. Diliges amicū tuum. et odio habebis inimicū tuum. vt dicūt iudei. Et mādauit aplis vt ipam legem nouā omnib p̄dicarent Mar. xvj. Predicate euāgelium omni creature. ⁊ vt ipam grām sp̄ussancti omnibus darent. Math. x. Gratis acce. gratis date. De hoc aūt conuiuio sustulerunt apli septem sportas quia septem erāt eccl'ie pascēde p aplos in noua lege. vel nouo testamēto de reliquijs prandij xp̄i quib iohānes in apoc. scribit di. Johānes septem ecclesijs que sunt in asia. p quas vniuersitas eccliar designat̄. In septē aūt sportis aplorum ptentus ē. ac ptinetur cibus anime dādus in nouo te. omnibus fidelibus xp̄ianis. q2 p septē sacramēta eccl'ie q̄ cōtinent̄ in sportis aplor. i. in potestate quā a xp̄o receperūt dat̄ septiformis grā sp̄ussancti in qua salus anime cōtinetur. Et sic patet q̄

ꝑ duo xp̄i ɔuiuia vetus ⁊ nouum testamentū
designātur quibus homines spūaliter pascū-
tur. et vnum fuit datum seruis et aliud filijs.
Unū generauit seruitutem et timorē. alterū
libertatem ⁊ amorē. Et hoc ē qđ apl̄us dicit
in epl̄a hodierna. Hec eñ inquit sunt duo te-
stamenta. vnū quidem in monte syna in serui-
tutem generās que est agar. Et quia vt dicit
apl̄s ad Gal. iij. hi qui fidem et opa habent
abrahe. hi sunt filij abrahe. iō nō solum debe
mus pasci de reliquijs ɔuiuij qđ significat no
uum testa. ſ etiā de reliquijs huius ɔuiuij qđ
vetus testa. significat. et abrahe filijs fuit da-
tū cuius fide et imitatōe filij sumus facti. Co-
medamus ḡ đ reliquijs copbinoꝝ quas apl̄i
de mēsa xp̄i sumpserunt. Nā iō xp̄c apl̄is re-
liquias colligi mādauit. vt eas omnibꝫ posterꝭ
impartirēt. Nā he reliquie spūalia bona qui
bus anima pascit designāt q̄ tātomagis mul-
tiplicant quāto pluribus dantur. ⁊ diuidunt
sicut iste panis tantomagis ē multiplicatus.
quāto pluribus ē diuisus. Si ergo de hoc cō
uiuio volumus spiritualiter satiari ad aposto
los recurramus qui de ip̄is plenos copbinos
abstulerunt nobis postmodum tribuendos.
A ¶ Primū copbinum beatus petrus sum-
psit qui fide pfecta et integra fuit plenus sup
quem tota dei eccl̄ia fundata ɔsistit. Math.
xv. Tu es xp̄c filius dei viui. Et sequitur. Tu
es pe. et su. hanc pe. edi. eccl̄iam me. Recurra
mus ḡ ad beatū petrū ꝑ fide viua ⁊ vera. Fi-
des em̄ nostra mortua ē. eo ꝙ ꝑ opa ip̄am nō
manifestamus. Jac. ij. Ostēdas mihi fidē tuā
ex opibus. Idem. Fides sine opibus mortua
ē. Quia vt dicit bern̄. Quid ē ꝙ ꝑ medios en
ses nō trāsimus vt tātā miseriā declinemus. et
ad tātā gl̄iam ꝑueniamus. nisi q2 mortua ē fi-
des nr̄a. ¶ Secūdum copbinū sumpsit bea-
tus andreas. qui fuit plenus spe vera et firma
q2 oībꝫ spretis secutus ē xp̄m in ip̄m totā spē
suam ponēs. Lu. v. At illi reli. o. se. sunt eum.
Recurramus ḡ ad bt̄m andream ꝑ spe vera
habēda. q2 spe falsa multū abūdamus. Con-
fidimus em̄ in diuitijs. amicis ⁊ in alijs bonis
mundi in quibꝫ ɔfidēdū nō ē. Isa. xxxvj. Ec-
ce ɔfidis super baculum arūdineū ɔfractum
istū sup egyptū .i. mūdū cui cū innixus fuerit
hō cōminutus intrabit manū eius ⁊ pforabit
eā. In deo aūt et sctis ⁊ ī merito passionis xp̄i
in quibꝫ ē ɔfidēdū nō ɔfidimus nec speram⁹
⁊ iđo nos deceptos ⁊ maledictos inuenimus.
Hiere. xvij. Maledictus homo qui confidit
in homine et ponit carnem brachium suum.
Benedictus vir qui cōfidit in domino et erit
dn̄s fiducia eius. ¶ Terciū copbinū sumpsit
beatus Jacobus maior qui fuit plenus per
fecta victoria. Uicit ḡ mūdum. dyabolum et
carnē ⁊ omnia vicia supplātauit. Jacobus eñ
supplātator interpretatur. Luce. x. Domine ī
nomine tuo etiā demonia subijciuntur nobis
Et iō primus inter apl̄os celum intrauit. ad
designādum ꝙ solum victores ꝑ victoriā ce-
lum intrant. Recurramus ḡ ad beatū Jaco-
bū ꝑ victoria. quia omnia nos vincunt ⁊ mū-
dus et caro et demonia. Minima temptatio
carnis minimus appetitus honoris et vindi-
cte et rerū tpaliū nos ꝓsternit. Job. iiij. Nūc
aūt venit sup te tribulatio et defecisti. Et ī ꝓ-
speris et in sinistris cadimus. ⁊ magis in ꝓspe-
ris q̄ȝ in sinistris. Ps. Cadent a la. tu. m. ⁊ de
m. a d. t. ¶ Quartū copbinum sumpsit bea-
tus Johānes qui fuit plen⁹ dei et ꝓximi dile
ctōe. q2 inter alios magis fuit feruēs dilectōe
⁊ magis a xp̄o dilectus. Uñ discipulus dile-
ctus xp̄i vocatur. Omnia eñ eius verba ī amo
rē terminant. vt patet in eius epl̄is. Filioli in-
quit diligamus inuicē. q2 qui manet in carita-
te in deo manet ⁊ de⁹ in eo. j. Joh. iiij. c. Recur
ramus ḡ ad beatū iohānē ꝑ caritate q2 in di-
lectōe dei ⁊ ꝓximi multū deficim⁹. ⁊ dilectōne
priuata et ꝓpria abūdamus. Phi. ij. Omnes
em̄ que sua sunt querunt nō que ihu xp̄i. Di-
lectōe etiā carnali et mūdana multū abūda-
m⁹. ſ in dilectōe spūs ⁊ diuina multū defici-
mus. Cuius cām xp̄c assignat d. Math. xxiiij
Quoniā abūdabit iniquitas refrigescet cari-
tas multoꝝ. ¶ Quintū copbinū sumpsit be-
atus thomas qui fuit plenus certitudine fiđi
Nā dubius in fide xp̄i meruit ꝑ ɔtactum vul
nerum certificari. vt deinceps omne dubium
de cordibꝫ fideliū auferret vt dicit Greg. Re
curramus ḡ ad beatū thomā vt cordibꝫ nr̄is
infigat vulnera xp̄i p̄ciosa vt in eius fide vera
citer solidemur. ꝑ cuius meritū nō defluam⁹
ad yma sed ad celestia subleuemur. q2 qui ve-
raciter credit terrena ɔtemnit vt celestia ɔse-
quatur. Heb. xj. Fide Moyses grandis effe
ctus negauit se esse filium filie pharaonis. ma
gis eligens affligi pro populo dei q̄ȝ terrene
iocunditatis habere peccatum. ¶ Sextum
copbinum sumpsit iacobus minor. qui fuit
plenus eximia sanctitate. Unde propter ex-

cellentiā sanctitatis eius appellatus ē iustus ꝛ ꝓpter similitudinē cum xp̄o dictus ē frater do mini. quia sicut in ꝑsona sic etiā in opibus fuit similis xp̄o. Recurramus ergo ad beatum iacobum vt sancti et similes xp̄o simus. quia nō sancti sed valde magni peccatores sumus nō xp̄o similes in operibꝫ ꝗ valde dissimiles. Jac.iij. In multis quidem offendimus omēs. ¶ Septimum copbinū sumpsit beatus phi lippus qui fuit plenus sapientia dei. Vn̄ ait Joh.xiiij. Domine ostēde no.pa.ꝛ su.no. Ex quo magna eius sapiā demonstrat᷑. quia suffi ciētiam ꝛ beatitudinē in quo erat quesiuit. s. in dei ꝯgnitōe ꝛ visione in quo omnes ph̄i ꝛ mū di sapiētes errauerūt beatitudinē in diuersis ponētes. Recurramus ḡ ad beatū philippū. vt dei sapiētia illustrati in solo deo finem nr̄m ꝛ beatitudinē ꝯstituamus. ꝛ nō in aliquo bo no mūdi vt auarus in diuitijs. supbus in ho noribus. delitiosus in voluptatibꝫ. quia illud ꝓ deo colitur ab homine qđ ꝑ alijs diligit. vt dicit glo. super illud Philip.iij. Quorū de⁹ vēter ē. ¶ Octauū copbinū sumpsit beatus bartholomeus qui fuit plenus suspensione a terrenis ꝛ eleuatōe ad celestia. Interp̄tat᷑ enī bartholomeus filius suspēdētis se. quia ꝑ spi ritūsanctū a terrenis se suspendit ꝛ ad celestia eleuauit. Ezech.viij. Eleuauit me spūs inter celum et terram. Et quia in celo vbi nulla est corruptio lete versabatur. de eo dr̄ ꝙ vestimē ta eius nūꝙ fuerūt veterata. Recurramus er go ad beatū bartholomeū vt a terrenis nos eleuet. quibus totaliter sumus immersi. ꝛ trā sferat ad celestia. vt ibi ꝯuͤsemur ꝛ sim⁹. Phi. iij. Nostra ꝯuer. in celis. ¶ Nonū copbinū sumpsit beatus mathe⁹. qui vera pn̄ia plen⁹ fuit. qui ꝑ veram pn̄iam fuit ꝑfecte mutatus ꝛ de peccatore factus iustus. de theolonario euāgelista. ꝛ de publicano apl̄s. Recurram⁹ ḡ ad beatū Matheū vt in vera pn̄ia ꝑmanē di nobis grām a xp̄o acquirat. vt sicut ip̄e p⁹ ꝯuersionē ad negocia mūdi nō redijt. nec ad theoloneū r̄sedit. ita nos post pascha ad pec catū nō redeam⁹: sed de ꝟtute i ꝟtutē felicit᷑ ꝓgrediamur. iuxta illud Psal. Ibūt de ꝟtu te in ꝟtu. Quia vt dr̄ Luce.ix. Nemo mit tens ma.ad ara. ꝛ res.re.ap.ē regno dei. Phi. iij. Que retro sunt obliuiscens ad anteriora me extēdēs ad destinatū ꝑsequor brauiū sup ne vocatōis. ¶ Decimū copbinū sumpsit be atus symon. qui fuit plenus vera obedientia. quia deo veraciter obediuit. Symon enī inꝑ p̄tat᷑ obediēs. Nā statim vocatus iuit post xp̄m ꝛ mūdum ꝛ pentes et omnia dereliquit. vt xp̄o libere obediret. Job.xxiij. Vestigia eius secutus ē pes meus. Recurramus ergo ad beatū symonē vt nobis grām deo obediē di acquirat. qua valde indigem⁹. quia nec do nec p̄latis ecclesie nec euangelio nec ep̄lis nec alicui legi subiecti volumus obedire: ꝗ vnus quisꝗ qđ sibi placet vult agere. ꝛ in p̄teritū tp̄s in qua nulla lex erat totalit᷑ remeare. Iu dith.xviij. ꝛ.xxj. In diebꝫ illis nō erat rex in isrl̄. ¶ Vndecimū copbinū sumpsit beat⁹ Iu das qui thadeus dictus ē. qui fuit plen⁹ glo riosa ꝯfessione. Judas eī ꝯfitens et gl̄iosus i terp̄tat᷑. Ip̄e enī ꝓfessus ꝛ ꝯfessus ē verā fi dem. verā doctrinā et verā religionē. Itē fuit gloriosus in stirpe quia de stirpe xp̄i nat⁹. Re curramus ḡ ad beatū iudā vt virtutē veracit᷑ ꝯfitendi peccata nr̄a nobis acquirat. quia vt dr̄ Prouer.xxviij. Qui abscōdit scelera sua nō dirigetur. qui aūt ꝯfessus fuerit ꝛ reliquerit ea: misericordiā ꝯsequet᷑. Isa.xliij. Dic tu iniquitates tuas vt iustificeris. ¶ Duodeci mū copbinū sumpsit beatus mathias qui in de ꝓditori successit. qui fuit plenus diuina ele ctōe. Nā primo fuit electus vt eēt de.lxxij. di scipulis. Secūdo vt eēt d.xij. Tercio fuit ele ctus ad vitam eternā. Recurramus ḡ ad bea tū mathiā vt grām nobis acquirat vt sim⁹ de numero electorū. quia multi sunt vo. pau. ꝛc. ¶ Recurramus ḡ ad istos copbinos carissi mi vt bonis spūalibꝫ repleamur. Sed multi sunt ita miseri ꝛ iniqui ꝙ oībꝫ copbinis omis sis solū ad copbinū iude ꝓditoris recurrunt. qui fuit plen⁹ furtis. cupiditate. inuidia. mur muratōe. ꝓditōe. desp̄atōe. homicidio ꝛ ꝑdi tōe. quē nō de mēsa xp̄i eleuauit: ꝗ a seip̄o im pleuit. Et sic pꝫ quartū. ¶ Quinto ponitur laudatio ꝛ ꝯfessio ꝓp̄li gratiosa q: ille homīes cū vidissent ꝙ fecerat signū dicebāt. Quia h̄ ē vere ꝓph̄a. de q̄ alij ꝓphete ꝓphauerūt. De utro.xviij. Prophetā de gēte tua ꝛ de fratribus tuis sicͤ me suscitabit tibi de⁹. Qui vēturus ē in mūdū. s. ad mūdū illuminādū ad opa dya boli dissoluēdū. et nos de potestate dyaboli liberādum. ꝛ ad robur aīe infūdēdū. Si de h̄ vis p̄dicare queras infra in vltima dn̄ica in q̄ idē euāgeliū legit᷑ in secūdo mēbro euangelij. vbi inuenies decē ꝓpter q̄ xp̄c venit in mūdū. ¶ Et sic patet totum de euāgelio.

De epistola. Sermo .xl.

SCriptū est quoniā abraham duos filios habuit Galla.iiij. Quia peccatores gaudent in vita ista. nec curant ieiunare. nec penitentiā agere. et tū deus benigno vultu et leta facie ipos respicere videtur. cū multa psspera cōfert eis. iuxta illud Job. xij. abūdant tabernacula predonū et audacter puocāt deū. Justi aūt ecōtra ieiunant et affligūtur. et mādata dei custodiunt. et tū deus eis multa aduersa euenire pmittit. et nō videntur filij sed spurij et serui penitus nō gentes. Jō apl's in hac ep̄la sb similitudine duorū fratrū vete. test. s. ysmahel et ysaac ondit. qz iusti sunt predestinati et electi a deo et p grām spūssancti in filios adoptati. et iō sunt libere et heredes eterne hereditatis et ciuitatis superne. Peccatores aūt sunt reprobati et vt spurij et serui extra hereditatē piecti. Jn qua quidē ep̄la quatuor fac. Primo eni ipam hystoriā ipozum duorū fratrum narrat atqz recitat in principio ep̄le. Secundo ipam hystoriā exponit ibi. Que sunt p allegoriā dicta. Hec eni sunt duo testamenta. Tercio ostēdit qz omnes iusti et fideles sunt filij pmissionis p spiritū sanctū in filios dei adoptati. Et cōditōes que inter ysmahel et ysaac fuerūt in electis et reprobis vsqz mō pmanere et durare demonstrat. ibi. Nos aūt fratres fm ysaac pmissionis filij sumus. Sz quomodo tunc is qui fm car. natus ē. Quarto adoptōz filiorz et libertatē quā habēt iusti p xp̄m fore factā affirmat. ibi. Jtaqz fratres nō sumus ancille filij: sed libere. qua libertate xp̄c nos liberauit. ¶ Primo ḡ apl's hystoriaz de ysmahel et ysaac narrat dicēs. Scriptū ē scz Gen. xxj. quoniā abrahā duos filios habuit. scz ysmahel et ysaac. et vnū habuit de ancilla agar. s. ysmahel. et vnū de libera sara. s. ysaac. Sed qui de ancilla fuit fm carnē natus ē. id ē nō p miraculū: sed p legem nature. vt pz Gene. xvj. Qui aūt d libera fuit natus ē p repromissionez. i. p miraculū sicut deus pmisit abrahe. vt patet Gene. xvij. et nō solum fm legez nature. quia senex sicut abraham erat de vetula sterili sicut erat sara fm nature cursuz generare nō pōt. Ysmahel ergo genitus ē fm naturam. ysaac vō p repromissionē que significat gratiā. Per ysmahel ḡ significant̄ peccatores qui fm carnē nascūtur et fm carnem viuunt. p ysaac vō significant̄ iusti. qui p grām dei spiritualiter renascunt̄ in baptismo in filios dei et spiritualit̄ viuunt. Ro. viij. Qui spiritu dei agūtur hi filij dei sunt. Et totum hoc deos pmisit fm beneplacitū gratie sue. Ps. Ego dixi dij estis et filij excelsi omnes. Propterea xp̄c filius dei naturalis nō ɔfundit̄ vocare eos fratres di. Nar. n. t. fr. m. Heb. ij. Attēdēdum aūt qz abrahā multos alios habuit filios. quia de cethura mltos habuit: sed hos duos memorat apl'us. quia in his duobꝫ magnum quid figuratum ē. s. natiuitas et ɔuersatio peccatorum. et natiuitas et ɔuersatio iustorum qui per dei gratiā renascunt̄. Multa facta fecit abrahā que scripta nō sunt quia nihil significabāt. Hoc aūt scriptū ē. quia magnum quid figurabat. Et hoc est quod stati subditur. Que sunt p al. di. Et sic patz pmū. ¶ Secūdo idē apl's ipam hystoriā adaptat ad ppositū et exponit. Et primo generatōnez ysmahel pplo iudaico adaptat. scdo generatōem ysaac pplo xp̄iano. ibi. Jlla que sursum ē hierl'm libera ē. Dicit ḡ. Que sunt p allegoriam dicta. i. p aliū sensum. Allegoria dr̄ cum aliud sonat in verbis. et aliud signat. Alleos eni idē ē qd alienū. et gogos ductio. quasi ducens ad aliud sensum ab eo quē litera ptendit. Hystoria vō dicit quid factū. Moralitas vō siue tropologia dicit qd sit faciēdum. Anagogia quid appetēdū. Allegoria vō dicit quid sit credēdū et intelligēdū p ea que dicuntur qz p ea que dicunt̄ aliud credere et intelligere debemus sicut ē h. Abrahā ei ē deus pater qui ē pater multaz gentiū. Sic ei interptatur hoc nomē abrahā. Abba eni pr̄ et raam multarū interptatur et subauditur gentium. Jnde dr̄ abrahā pater multaz gētium p quē intelligit̄ deus pater. Libera aūt et ancilla signat duo test. Et hoc ē qd subdit̄. Hec eniz scilz ancilla et libera sunt. id est signāt duo te. Libera signat te. no. dās oibꝫ p xp̄m nouam grām p quā hoies in filios dei regenerantur. Nouū ei testa. ē principaliter ipa grā spūssancti. Sed ancilla significat ve. test. Dicit̄ autē testamētū qz testes habuit p quos ē ɔfirmatū. s. angelos. moysen et pphetas. Nouū autē testa. habuit testes filiū dei et aplos qui audierunt et viderūt omnia. Et ppterea etiā vocatur testa. vet' et no. Jn vtroqz aūt testa. genuit deus filios qui seruirent sibi. Sed in veteri

test.generati sunt iudei tanq̄ serui. quia timo-
re pene ⁊ ꝓmissione tꝑalium seruiebāt. Nam
ꝓpter hec duo serui seruiūt. Lex aūt minaba
tur penā. Exo. xxi. Oculū pro oculo. Et tꝑa-
lia ꝓmittebat. Isa. i. Si audieritis me bo. ter.
come. Et attēde ꝙ omnes tā noui q̄ȝ vete. te-
sta. qui sic deo seruierūt ⁊ seruiūt. s. timore pe
ne. ⁊ ꝓpter bona tꝑalia. solū sunt serui ex agar
ancilla nati. ⁊ de carnis corruptōe q̄ caro pe-
nas abhorret ⁊ dulcia querit ⁊ ꝑ ysmahel de
signant᷑. Gr̄a x̄o no. te. liberos parit. q ex dei
dilectōe seruiunt nō ex amore carnis. Et idō
omnes tā noui q̄ȝ ve. te. qui deo ex amore ser-
uierūt ⁊ seruiūt. ⁊ nō ꝓpter tꝑalia cōmoda sūt
filij ex sara libera nati. i. de eccl'ia noui te. quia
oēs tales ad nouū ꝑtinēt test. ⁊ ꝑ ysaac signi
ficant᷑. Jo. i. Dedit eis po. fi. di fi. q̄ nō ex san.
neq̄ȝ ex vo. ca. zc. ſ ex deo na. s. Vn̄ ⁊ p̄res ve
te. te. qui sic deo seruierūt. dicunt᷑ p̄res filiorū
no. te. vt abrahā. ysaac et iacob. Oēs enī t'les
ꝑ grām di nati sunt. ⁊ a deo ab eterno electi. i.
Cor. x. Patres nr̄i oēs sub nube fuerūt. Et
hoc ē qd̄ ipe dicit. qui aūt de libera natus est
ꝑ repromissionē. i. ꝑ virtutem et grām repro-
mittētis sub figura veritatē. Quis enī impos-
sibilia ſm naturam crederet ⁊ que suauia sūt
in p̄nti ꝯtemneret nisi virtus dei hoc oparet᷑
in eo. Taliter ḡ generātur xp̄iani quoꝝ p̄ces-
sit typus in ysaac Ysmahel aūt designat iude
orum natiuitatem et omniū eoꝝ qui serui sūt
peccati. Sic ancilla et libera signāt duo testa
mē. vnū quidē. s. vetus te. datū ē in mōte sina
qd̄ interp̄tatur mādatum. generans hoīes in
seruitutem. i. ꝯstituens hoīes seruos. qꝛ iudei
ex timore seruiebāt. qd̄ seruoꝝ ē. vel serui pec
cati erant. qꝛ vt dī Ro. vij. Occasione aūt ac-
cepta peccatū ꝑ mādatū oꝑatum ē in me om
nē ꝯcupiām. Lex enī vetus ondebat peccatū.
⁊ nō ꝯferebat grām ad vitādū peccatum. Et
idō incitabat hoīes occasionaliter ad peccatū.
eo ꝙ nitimur ⁊ inclinamur in vetitum. ⁊ ꝑ ꝯse
quēs lex ꝯstituebat hoīes peccatores ⁊ facie-
bat a peccatis ex timore caueri. qui aūt nō ex
timore seruiebāt neq̄ȝ serui peccati erāt nō sē
ꝑ illud testa. serui ꝯstituti. Qd̄ testa. ē agar.
id ē significat᷑ ꝑ agar seruā. Et hoc ꝯgrue. qꝛ
sina mons ē in arabia. in quo datū fuit ve. te.
Nō enī datū fuit in terra ꝓmissionis vbi iudī
quasi filij fuerūt. ſ in arabia vbi serui fuerunt
⁊ alieni. qꝛ ve. te. nō filios: ſ seruos pariebat.
Et idō ve. te. optime cōpetit ꝑplo cui datum ē
⁊ ꝯiūctum ad ꝑplm qui in arabia terra seruiuit.
⁊ ꝯiūctum ad ꝑplm qui nūc seruit in hierl'm cuȝ
omnibꝫ filijs suis iudeis. Redacti enī ī seruitu-
tem erāt: ⁊ hoc ē qd̄ subdit. Qui cōiūctus est
ei que nūc ē hierl'm. i. ve. te. datū in mōte ara-
bie ꝯiunctuȝ ⁊ simile ē ꝑ omnia ei hierl'm que
nūc ē. i. iudaico ꝑpl'o qui nūc ē in hierl'm qui. s.
terrena diligit ⁊ ꝓ terrenis seruit cū filijs suis.
qui ꝑpl's ē synagoga que sub peccato generat
filios. totus quidem ꝑpl's mater. quilibet autē
de populo filius est. Vetus aūt te. dr̄ eē ꝯiun
ctum ⁊ simile illi populo quia sicut ve. test. pe-
nas minabat᷑ et tꝑalia ꝓmittebat. ita ille po-
pulus timore pene ⁊ amore tꝑaliuȝ seruiebat

Deinde cuȝ dicit. Illa aūt que sursum est
hierl'm. adaptat generatōem ysaac ꝑpl'o xp̄ia
no generato ab ecclēsia. Eccl'ia enī mater ē xp̄i-
anoꝝ ⁊ quilibet xp̄ianus filius eccl'ie. Dicit ḡ
sic. Synagoga que nūc ē in hierl'm timore pe
ne vl' sub peccato seruit. Sed illa hierl'm que
sursum ē. i. ecclesia de gētibus ꝯgregata. que
cū deo gaudet in spe ⁊ in celestibꝫ ꝑ desideriū
habitat. Iuxta illud philip. iij. Nostra ꝯuer.
in celis ē. Vel sursum ē ſm potiōrem sui ꝑteȝ.
scȝ ſm illos qui triūphāt et gaudēt libera est.
quia ex amore seruit qui liberū facit. ij. Cor.
iij. Ubi spiritus dn̄i ibi libertas. Que est ma-
ter nr̄a fouens nos amore dulci. ⁊ ī ꝯsilia nos
ducēs nō onerās nos iugo p̄ceptorum legis.
Et hoc ꝓbat ꝑ Isaiā. liiij. c. vbi scriptū ē. Le-
tare sterilis que non paris. s. mō. erumpe ꝑ si-
gna leticie ⁊ clama p̄ gaudij vehemētia. que n̄
ꝑturis. s. mō. Hoc ē dicere. O tu eccl'ia genti-
um et de gētibꝫ ꝯgregāda que mō sterilis es.
⁊ nō paris filios. letare et erūpe ī signa leticie.
⁊ decanta laudes. quoniā multi filij deserte q̄
mō sine viro es. magis q̄ȝ eiꝰ. s. synagoge que
mō habet virū. s. ip̄m deum. i. Reg. ij. Donec
sterilis peꝑit plurimos. ⁊ que m'tos habebat
filios infirmata ē. In ve. enī te. qn̄ Isaias hec
dixit. eccl'ia nō habebat virū: sed diuersos de
os colebat. et sterilis erat nec filios generabat
legitimos: sȝ spurios. quia deserto deo ꝓprio
spōso anime. cum diuersis demonibus forni-
cabatur. ⁊ spurios generabat. ſ post q̄ȝ xp̄o ꝑ
fidem tāq̄ȝ spōso ē ꝯiuncta plures filios q̄ȝ si-
nagoga generauit. quia plures sunt xp̄iani iu
deis. Sinagoga aūt fuit que habuit virū. de-
serta x̄o et vaga et sine vlla lege viuens gen-
tium multitudo. Et sic patet secūdū ¶ Ter-
cio ostēdit ꝙ omnes iusti et fideles sunt filij ꝑ

missionis p spiritūsctm in filios dei adoptati. et cōditōes que inter ysmahel et ysaac fuerūt adhuc inter electos et reprobos eē demōstrat Dicit g. duobus filijs respōdet duplex pplus et duabus matribus duo te. p que deus filios generat. Sed nos fratres qui geniti sumus a deo i eadē fide sumus filij pmissionis ꝑm ysaac.id ē ad similitudinē ysaac geniti.s.mirabiliter et p solā dei grām et misericordiā in dei filios adoptati. Textum.iij. Nō ex opi.in.que fe.n.ꝗ ꝑm su.mi.sal.n.fe.p la.rege.et rno.sp.s. Ro.ix. Nō eñi oēs qui sunt ex isrl israhelite sunt: ꝗ q̄ sūt filij pmissionis estimant in semine. V

Cōsequēter ostēdit cōditōes que erāt inter ysmahel et ysaac adhuc eē inter electos et reprobos di. Sed quō tūc is qui ꝑm carnē natus fuerat.s.ysmahel psequebat eū.s.ysaac qui ꝑm spiritū natus erat.i.p spūsscti opatōem.ita et nūc qui sunt ꝑm carnē nati et ꝑm carnē viuūt psequunt eos qui sunt ꝑm spiritū nati.et ꝑm spiritū viuunt. Aug. Qui ꝑm carnē nati dilectores mundi.qui ꝑm spiritū nati sunt amatores regni celoꝝ et dilectores xpi desiderantes vitā eternā.gratis colētes deū. Judei etiā sūt ꝑm carnē nati.q̄a psequunt nos qui sumus ꝑm spiritū nati.quia legē ꝑm spiritū.et nō ꝑm carnē custodimus. Et nota ꝙ p hoc ꝙ patimur pbamur filij pmissionis et filij dei.vt dic glo. Heb.xij. Quō si extra disciplinā estis:ꝗ adulteri et nō filij estis. Quē eñi diligit dns castigat fla.aūt om.fi.quem re. Hiero. Nō puto nos inuenire posse vbi ysmahel psecutus fuerit ysaac:sed hoc solū ꝙ cum ysmahel ludēt cum ysaac indignata sit sara. Aug. vidit pueros ludētes simul et dixit. Ejice ancillā et filium eius. Quid est hoc.quid eñi mali fecerat ysmahel puero ysaac:ludebat cum illo. Sed illa lusio illusio erat.illa lusio deceptōem significabat. Illū ludum Sara intellexit quē apostolus vocat psecutōnem.quia vt dicit magr in hystorijs.trahebat eum ad ydola adorandū. Ergo mali psequunt bonos dū eos inclinant et ad malū trahunt vl male agere cogūt vel psequūtur iniurijs.vt p impatientiā frangant:ꝗ de tali psecutōe nō ē curandum quia scriptura refert saram spūscto inspiratā.vel deū dixisse abrahe. Gene.xxj. Ejice ancillam s. agar que ve.te.significat.et filiū eius.s.ysmahel p quē et omnes mali et ꝑm carnem nati.qui ad ve.te.ptinent intelligūtur. Non eñi erit heres filius ancille cū filio libere.id ē mali cum bonis.iudei ad ve.te. pertinentes.cum christianis ad no.te.pertinentibus.quia sicut nunc sunt dissimiles in cōuersatione ita erunt et in futuro in retributōne. Aug. Sed hoc qđ dicit ejce quādo erit. Hoc erit cum area ceperit ventilari. Itaq; qui ptinent ad agar et ysmahel.i.lex et iudei eiecti sunt de ecclesia et a gratia patris.nec nō et heretici et filij eorum omnes.etiā qui in ecclesia a domino terrenam querunt felicitatē adhuc ad ysmahel ptinent et sicut isti ptinēt ad ysmahel et ad ve.te. ita et antiqui vete.te.ministri gratiam querentes filij pmissionis sunt ad no.testa. pertinētes. vt dicit Aug. Et sic patet terciū. X ¶ Quarto adoptionem filiorum et libertatem quā habent iusti per christum factam fore affirmat: di. Itaq; fratres mei in fide christi nos q̄ adoptati sumus per spiritumsanctū in filios di et ex amore deo seruimus.non sumus ancille filij.quia non sumus serui peccati vel legis. vt peccatores et iudei:sed sumus filij libere scilicet celestis hierusalem.quia sumus filij ecclesie militantis que est filia ecclesie triūphantis. vt euacuatis illis ceremonialibus ex amore seruiamus qui est lex libertatis qua filij seruiunt Et non proprijs meritis vel alia libertate sumus filij libere. nisi in ea libertate qua christus id est per quam christus nos liberauit. Libertas autem qua liberati sumus a christo.est remissio omnium peccatorum.quia qui facit peccatum seruus est peccati. Jo.viij. Et fidei per dilectōem operātis iustificatio. Joh.viij. Si filius vos liberauerit veri liberi eritis. Y

Moraliter ad edificationem nostram duo in hac epla videamus. De duobus eñi tota hec epistola loquitur.s. de libertate et gaudio iustorum. Unde ait. Letare sterilis que nō paris. Et iterum. Jam non sumus ancille filij:sꝫ libere. Et de seruitute et miseria peccatorum Unde ait. Ejice ancillam et filiū eius. B

¶ Notādum ergo ꝙ omnis iustus de duobus summe debet gaudere. Primo de bonis que habet in pñti. Secundo de bonis que habiturus ē in futuro. Bona de quibus iustus pt gaudere in pñti sunt.x.et quia ꝯtraria iuxta se posita magis elucescunt.iō dicendo gaudiū iustorū:tangemus miseriam peccatorū. C

Primum ergo gaudium iustorum est cum summo bono coniunctio. Justus eñi intime

piunctus ē deo. Nā habet caritatem p quam deus in eo et in deo ipse manet. j. Jo. iiij. Qui manet in caritate in deo manet et deus in eo. Peccator aūt nō manet in deo. nec deus ī eo sed in dyabolo et dyabolus in eo. Sapieñ. j. Nec hī. m. cor. sub peccatis. Carissimi si quis eēt summe piunctus cum papa vel cum rege aliquo magno vel impatore quātū gauderet vel gaudiū haberet. ¶ Secūdum est summe honoris adeptio. Jp̄e em̄ est summi regis filius in fratrem xp̄i p spiritūsanctuz adoptat⁹ .j. Joh. iij. Videte qualem ca. de. no. de. vt fil. de. no. 7 si. Et iō sicut filius dei cuz magna diligentia ab angelis custodit᷑. et in magna reuerentia in celi curia ab omnibus sanctis habetur. Jn hac etiam vita solus iustus dignus ē honore. Est em̄ honor ₰m ph̄m reuerentia ī testimoniuz virtutis. Solus aūt iustus hab₃ virtutes ergo ip̄e solus ē honorādus. Peccator aūt ē filius imo seruus dyaboli 7 ī magno vitupio pstitutus. 7 nūq̄ȝ verum sed falsū habet honorem 7 non a magnis personis sed a vilibus honoratur. Tercium ē veri boni possessio. Nam bona gratie 7 virtutum que iustus possidet sunt optima et vera bona quod patet. quia bonū faciunt possessorem et ab eo auferri nō possunt. quia a solo deo ei donant᷑ Jac. j. Omne datum op. 7 o. do. pfe. desur. est desc̄e. a pa. lu. Bona aūt fortune in quibus peccatores freq̄ter abundant sunt fallacia bona que nec bonum faciunt habentem 7 ab eo auferentur. 7 per multas iniusticias acquirūtur. vera aūt bona nō habet. ¶ Quartum ē perfecte libertatis habitio. quia iustus liberam matrē habet eccl̄iam. et liberum patrem xp̄m. vt in hac ep̄l'a patet. Jn magna etiam libertate viuit. quia seruire do regnare ē. vt dicit Grego. Aug. etiā dicit q̄ iusto qui subest iugo xp̄i omnia subsunt et omnia ei seruiunt. 7 ip̄e omnibus dominatur. Et ph̄s. d. q̄ liber ē qui est causa sui: 7 sibi opatur. Quod cōpetit iusto. Peccator autē in vltima seruitute ē vt dicit Boe. Nam auarus seruus ē pecunie. et superbus honoris. et gulosus ventris. Phi. iij. Quorū deus venter ē. ¶ Quintuz est magni lucri pgregatio. Justus em̄ 7 d malis et de bonis 7 de omni re lucratur. Ro. viij. Diligētibus deum om. co. in bo. glo. etiaȝ mala p occasionem. Nam psecutōes 7 flagella 7 tribulatōes cedunt iusto ad lucruȝ. De rabie em̄ tyrannorum multum lucrati sunt martires. Lucratur etiam iustus de omni bono q̄d in ecclesia agitur. Psal. Particeps ego sum om. ti. te. 7 cus. mā. t. Lucratur etiam iustus p omni actu bono vitam eternam. Et etiam ptіceps meriti passionis xp̄i et omnium sanctorum. Peccator aūt ē in vltima paupertate. q̄a de omni re pdit. 7 omnia ei cedunt in malum. 7 bona nature 7 bona fortune. 7 de nullo bono quod fit in mundo lucratur. ac etiam propria bona pdit. Mat. xxv. Omni habēti dabitur 7 abun. ei aūt qui nō habet et q̄d videt᷑ habere auferetur ab eo. Et passio xp̄i 7 merita omniū sanctorum cedunt ei in maliū. Sextū est omnis pacis fruitio. Justus em̄ habet pacem cum deo et cum seip̄o et cū p̄ximo. Johā. xiiij. Pacem meā do vobis ₢c. Ro. Cum omnibus hominibus pacem habentes. Peccator aūt nullam pacem habet. Jsa. lvij. Nō ē pax impijs dicit dominus. Pacem ei quaȝ peccatores vidētur habere ē pax feda 7 ignominia plena ac si homo haberet pacem cū pediculis 7 pulicibus qui euȝ comedunt. sic peccatores habent pacem cum vitijs et carne que comedunt animam ip̄oꝝ ¶ Septimum ē omnis mortis euasio. quia iustus p̄prie loquēdo nulla morte moritur quia nec morte culpe nec morte eterne pene. Jn morte eniȝ nature transit de morte ad vitam. quia tunc beate viuere incipit. 7 ideo mors iustorum vocat᷑ dormitio et requies. Ps̄. Jn pace in idip̄m dor. 7 requi. Peccator aūt omni morte moritur. 7 iō mors peccatorum pessima Ps̄. ¶ Octauum ē gloriose resurrectōis firma spes 7 expectatio. Justus em̄ firmiter sperat in anima et corpore resuscitari 7 ad gloriā ineffabilē puenire q̄d ei magnum debet gaudium ministrare. Phil. iij. Salua. expe. qui refor. cor. hu. nostre pfi. cor. cla. sue. Frater em̄ 7 caro noster iā intrauit possessionem p nobis et ad parandū 7 apiendum nobis ciuitatem nostram precessit. Joh. xiiij. Ego vado pare vo. lo. Sic precessit ioseph. fratres suos in egyptū. Gen. xlv Nolite timere. pro salute em̄ vestra misit me dn̄s ante vos. Peccatores aūt nō resurgent gloriosi: sed pōderosi et infirmi nec gloriā dei sunt aliquando visuri. Jsa. xxx. Tollatur impius ne videat gloriam dei ¶ Nonum ē vie illuminatio et abbreuiatio 7 virtutis ad eundē collatio. Maxime em̄ gaudet iustus pn̄tis tēporis. quia ad illam etatem puenit. 7 ad illud tempus ī quo via ad ciuitatē nostrā redeūdi

est secura et luminosa. In ve. em̄ testa. erat to
ta dubia et obscura. quia oia in figura cõtin-
gebãt illis ⁊ in nebulis qdammodo. j. Cor. x.
Nos aũt in magno lumine ambulam⁹. Pro
pterea xp̄s ad ambulandũ nos confortat. d.
Jo. xij. Ambulate dũ lucez habetis. Christ⁹
em̄ qui lux est semꝑ cum iustis gradit᷑. Mat.
xxviij. Ecce ego vo. sum o. d. vs. ad cõ. se. Itez
via est abbreuiata. quia olim ad ꝑadisum eũ-
tes circuĩbant ꝑ infernũ et viuebant homĩes
octingentis aut quingentis annis. sed modo
via recto tramite tendit ad celum ⁊ hoĩes nõ
plus vel raro ad centum annos viuunt. et ma
ior ps non attingit ad. xl. annos. Hoc fuit fi-
guratum in circuitu filioꝝ israhel. dũ venirẽt
in terram ꝓmissionis. quia viam. xl. dieꝝ ꝑfe-
cerũt in. xl. annis. Item nũc ex passione chri-
sti maxima virt⁹ emanat volentib⁹ in celestez
hierusalem ambulare. q̃ olim non emanabat.
In cuius virtute ad celũ possumus facilit᷑ ꝑ-
uenire. Hoc fuit figuratũ in pane succinericõ
quẽ angelus dedit helie. In cuius virtute vs-
q; ad montem dei ambulauit. iij. Regum. xix
Peccator aũt semꝑ ambulat ꝑ viaz tenebro
sam iuxta illud Ps. In tenebrosis ⁊ in vm
bra mortꝭ. Item sp a via salutꝭ elõgat᷑ iuxta
illud Psalmiste. Longe a pec. sa. Item vir-
tutem passionis christi non recipit. qꝛ est mẽ-
brum precisum a corpe xp̄i. et ideo sicut pal-
mes precisus mittit᷑ foras et arescit. Joha. xv.
¶ Decimũ est peccatoꝝ conuersio. Multuz
em̄ debent omnes iusti maxime ex illo tp̄e gau
dere. qꝛ peccatores conantur ad deuz redire.
et penitentiam agunt et ab illicitis magis mo
re solito abstinẽt et de fidelibus nõ vident sic
alio tp̄e tantam stragẽ fieri. Alio em̄ tp̄e dya
bolus omni die maximã stragem facit. Und̄
quidam mortuus apparuit cuidam et dixit ꝙ
illis de inferno videbat᷑ ꝙ oĩ die mundus de-
ficeret tot em̄ descendebant illuc. Modo aũt
dyabolus de fidelib⁹ nõ solum tantã stragem
non facit ꝫ ꝑda ei auferet᷑ quã alio tp̄e acqui
siuit. Eccl'a. iij. Tempus spargendi et tp̄s col
ligendi. Modo ecclesia colligit filios suos q̃s
dyabolus alio tp̄e captiuando dispserat. Ca
rissimi hec sunt summe desiderabilia et penit⁹
gaudiosa. et ideo omnes iusti maximã habẽt
modo materiam cõgaudendi. quib⁹ apl's ait.
Gaudete in dño semꝑ iterũ di. gau. Philip.
vltimo. Pctor aũt de nullo potest gaudere. ⁊
si gaudet habet gaudiũ frenetici qui videt im-
minente morte. Job. xx. Gaudiũ ypocrite ad
instar puncti. ¶ Secundo debent et possunt
gaudere de innumerabilib⁹ bonis q̃ in illa vi-
ta beata sunt vltimo pcepturi. Nam ꝑtermis
so illo substantiali et ineffabili gaudio beato-
rum quod nec in cor hoĩs potest ascendẽ nec
lingua narrari. nã vt autor libri de causis dic.
a narratõne prime cause oẽs lingue deficiunt
¶ Decem maxima gaudia habebunt iusti in
vita beata que ex redũdantia illius sũmi gau-
dij in iustos effluent sine fine que totam dei ci-
uitatem leticia adimplebũt. Ps. Flumĩs im-
pe. le. ci. dei. Tantũ em̄ gaudiuz ex dei visione
erumpet in animã. ꝙ ex illo impetu decem ma
xima gaudia in beatos vndiq; redundabunt.
¶ Primũ est ꝑfecta sanitas sine omĩ infirmi
tate. Ps. Qui sa. o. infir. t. Modo em̄ multꝭ
infirmitatibus impugnamur et tandẽ morte.
sed ibi neq; luct. neq; cla. neq; vllus do. neq;
mors amplius erit. vt dicit᷑ Apoc. xxj. et Ysa.
xxv. Precipitabit dñs mortem in sempiter-
num ¶ Secundũ est iuuẽtus sine senio. Ps
Renouabit᷑ vt aq. iu. t. Oẽs em̄ in etate. xxx.
an. resurgem⁹ in qua xp̄s resurrexit. et primus
homo fuit creatus. Eph. iiij. Donec occurra
mus omnes in virũ ꝑfectum in mensurã eta-
tis plenitudinis christi. ¶ Terciũ est satietas
sine fastidio. Hic oculus non saciat᷑ visu. nec
auris auditu impletur nec appetitus desiderij
quiescit. Sed ibi omnia erunt impleta et sati-
ata. Ps. Satiabor cuz apparuerit gloria tua
Gregorius. Cũ puenerimus ad te fontez vi-
uum impl'sa erit nobis sitꝭ simul et satietas. ꝫ
lõge erit a siti necessitas et a satietate fastidiũ
qꝛ sitiẽtes satiabimur et satiati satiemus. Nõ
tamen satietas et abundantia quam saraceni.
ponunt ibi erit. scz de fluminib⁹ lactis et mel-
lis et de pluralitate vxoꝝ. quia deficiente fine
deficiunt ea q̃ sunt ad finem. Sed act⁹ vxorũ
ad filiorum generatõem ordinat᷑. que ibi non
erit. ergo nec talis actus. et ideo nec nubẽt nec
nubentur. ꝫ erunt sicut angeli dei. Math. xxij
Oẽs tñ sensus et interiores et exteriores sem
per erunt in actu suarũ delectationũ. Nã gu-
stus olfatus visus auditus tactus sꝑ erunt
actu in delectatõib⁹ suis. Semp em̄ erat q̃dã
summa dulcedo in faucib⁹ beatorum. et sic de
alijs sensibus ¶ Quartũ est libertas et agili-
tas sine pondere. Aug. Ubi volet sp̃us ibi ꝓ
tinus erit et corpus. Modo maximã futurẽ
et grauedinem patit᷑ a corpe aĩa. Et non q̃d

bonū vult agit. sed malū opat' qd odit vt dicit
apl's ad Ro. vij. Corpus eni qd corrumpit'
aggrauat aiam et deprimit terrena inhabita-
tio sensum multa cogitantē Sap. ix. ¶ Quin
tum ē pulcritudo sine oi deformitate. Math.
xiij. Fulgebūt iusti sicut sol. immo centies cla-
rius q̄z sol. Phi. iij. Sal. expe. q̄ refor. cor. hu
mi. n. ɔfigur. cor. clar. s. Non tamen oēs erunt
equalit' in corpe pulcri sicut nō oēs erūt eql'r
bti in aia. j. Co. xv. Stella differt a stella ī cla.
sic et resur. mor. Similit' nec oēs equalez dele
ctatōez in corpe possidebūt. ¶ Sextū est im-
passibilitas sine lesione. Sicut eni interius nō
poterūt infirmari. sic nec exterius ledi. qr nec
ignis. nec aqua nec aliquid aliud poterit cor-
pora beatoꝝ ledere quoquō. Et quid miruz
hoc cū hō si nō peccasset etiā h donū habuissz
nulluz eni lesiuū sensisset. et tn̄ mundus pmā-
sisset. ¶ Septimū ē pax sine oi timore et ptur
batōe. Nam ibi erit ppetua pax beatoruz ad
deū. et beatoꝝ adinuicē. et aie ad corp⁹. Job
xxv. Qui facit ɔcordiā in sublimibꝫ suis. Ysa.
xxxij. Sedebit ppl's meus in pulcritudine pa-
cis. in tabernaculis fiducie. in requie opulenta
¶ Octauū est gloria absq̄z ignomia. Omnis
eni creatura beatis exhibebit reuerentiā 7 ho
norē. Col. iij. Cū aūt xp̄c apparuerit vita vr̄a.
tūc et vos apparabitꝭ cū ip̄o in gloria. i. ille ho
nor et reuerentia vobis exhibebitur qui et ipi
xp̄o. Jo. xvij. Uolo vt vbi ego suz. et ipi sint
mecum. Item Lu. xxij. Ego dispono vo. sic.
dispo. mi. p. m. re. ¶ Nonū ē gaudiū sine tri-
sticia. Ysa. xxxv. Gaudiū et le. obti. fugiet do-
lor et gemitus. De oi eni re beati gaudebunt.
ac etiā de filijs 7 pentibꝫ damnatis. nec quicq̄z
eos poterit cōtristari. Joh. xvj. Gaudiuz ve.
ne. to. a vobis. ¶ Decimū ē scientia sine igno
rantia. Oia eni scient maxime q̄ homo modo
scire desiderat. Greg⁹. Quid ē qd nesciat. q̄
videntē omnia videt. Et sic ptz totū de epl'a.

¶ Dn̄ica in passiōe dn̄i de euangelio.

¶ Sermo. xlj.

Quis ex vobis
arguet me de pc̄to Joh. viij. Ista
dn̄ica vocat' dn̄ica de lazaro. 7 do
minica de passiōe dn̄i. Dn̄ica de lazaro voca-
tur ppter illud famosum miraculū qd xp̄c fe-
cit lazaꝝ suscitando. qd sexta feria ante hanc
dn̄icam fuit lectuz et illi tpe celebratū. s. p. xv.
dies ante xp̄i passionem. Dn̄ica xo de passio
ne dicit'. quia ppter illud famosum miracl'm
deliberauerūt iudei xp̄m et lazaꝝ interficē vt
ptz. Joh. xij. Et iō euangeliū in quo dicit' q
iudei xp̄m lapidare voluerūt hodiē in ecclesia
recitat'. et ppter hoc eccl'a dn̄ice passioni ap-
propinquās q̄ndā nouū merorez assumit. dū
gloria pr̄i in fine responsorioꝝ nō dicit. nec etiā
in missa in quo omēs fideles instruit vt dein-
ceps vsq̄z ad pascha amplius solito in lamen
tis pnie se cōstringant artiorē vitā aliquātu-
lum assumētes. Et ideo cantat. Isti sunt dies
quos obseruare debetis. Presens aūt euāge
lium nō est hystoriale. sed p oia doctriale. In
quo quedā disputatio 7 collocutio. quā chri-
stus cū iudeis habuit cōtinet'. In quo christ⁹
duo ostēdit. q̄ hoies maxie scire desiderāt. scz
an sint in grā dei et in bono statu et quilibz de
siderat nūq̄z mori. Hec autem duo christus
in hoc euangelio docet. In quo quidem euā-
gelio duo principaliter cōtinentur. Primuz
est xp̄i innocentia et bonitas admiranda. que
p totum euāgelium apparet. Secundū est iu-
deoꝝ malicia et puersitas detestanda. que sil'r
in euāgelio patet. Nā iuxta vnū bonū quod
hic narrat' de xp̄o. cōtinetur aliud maluz qd in
seritur de iudeis. Et quia ptes sunt mixte ido
nō possunt cōgruenter et ordinate signari. h
dicendo xp̄i virtutes vbi cōtinētur tangem⁹
ptes. Et siliter de iudeoꝝ vicijs faciemus. Et
qr iudei deliberauerunt xp̄m occidere. iō chri
stus in hoc euangelio suam innocentiā demō-
strat. Et pbat q ppter nullā rem dignus est
morte. nec est de numero illoꝝ. qui in lege 7 p
legem mandabant' occidi. h null⁹ debebat oc-
cidi nisi p legem et sm legem cōdemnatus. h
nullo modo debebat occidi. ¶ Primo nanq̄z
in lege mandabantur occidi malefactores cō-
tra legem dei agentes. Hebre. x. Irritā q̄s fa
ciēs legē moysi sine vlla miseratiōe duobꝫ vel
tribꝫ testibꝫ morit'. Unū 7 ille q̄ ɔ̄ mādatū dn̄i
inuētus ē die sabbati ligna colligere iussus ē
a dn̄o lapidari. vt pz Nūeri. xv. Sz xp̄c nūq̄z
peccauit. nec ɔ̄ mādatū di vl' legꝭ fec̄ q̄npoti⁹
legē in oibꝫ adimpleuit. Mat. v. Nō veni legē
sol. h adim. Et h ē qd ait. Quis ex vo. ar. me.
de p. q. d. Si peccaui nō recuso mortē. Et iō
q̄cūq̄z vr̄m vl't me d̄ pc̄to arguē 7 accusare ac
cedat. ego ei pat⁹ suz meā innocētiā d̄fensare.
Si aūt inocēs sū n̄ debꝭ me vt ipiuz ɔdēnare.
Gre. Pēsate māsuetudinē dei q̄ venēat rla-
xaē pc̄ta. n̄ d̄ digr̄ ex rōe ondē se pc̄tōrē nō cē

qui ex virtute deitatis poterat peccatores iustificare. xpc fec sicut potestates et dñi q infine dñi debent sindicari et modulari et ideo xpc dū deberet de mundo recedere quē rexerat et docuerat, voluit stare ad sindicandū et modulandū. vt nullus p9 eius recessuz obloqret de ipo, pbans et affirmās q in nullo vnq3 deliquerat nec peccauerat. E ¶ Nota aūt q christus non solū nō peccauit. s3 nec peccare potuit multiplici rōne. ¶ Primo rōne oīmode puritatis. Ipe eī est lux purissima. Sa. vij. Candor est ei lucis eterne et speculum sine macula dei maiestatis. Joh. viij. Ego sum lux mun. Ipa em lux est tota pura. nec maculam pōt recipe. nam in trāseundo p feda peitus non fedat. Peccatū xpo est quedā macula aīe. Eccl. xlvij. Dedisti macu. in gloria tua et pphanasti semē tuū. ergo xpc peccare non potuit. ¶ Scdo rōe pfecte boitatis. Christ9 eñ semp in se habuit omne et pfectum bonū. quia ab instanti cōceptōis sue fuit beatus. cū aīa eius fuerit dei verbo cōiūcta. Unde si quā penam passus est voluntarie ptulit. Oīs autē peccās pp̄ter aliquod bonū tpale qd non habet et cupit habere pcm cōmittit. vt vsurarius pp̄ter pecuniā. luxuriosus pp̄ter delectatōnem. et sic de alijs. Cū g christus oē bonū qd volebat haberet. nec aliquid ei9 voluntati resistere poterat. ergo peccare nō poterat. quia peccando aliquod bonū niteret habere qd ñ habebat. ¶ Tercio rōne indeficientis virtutis. Christus em virtus indeficiēs est. portās oīa verbo virtutis sue. vt dicit apl'us ad Hebre. j. Peccare aūt nihil aliud ē q3 deficē. Qz vt Boe. dicit. Omē peccatuz ab impotentia pcedit. Ideo em peccāt hoīes. qz in efficiētia bonoz stare nō possunt. sicut terrens equū d equo cadit. qz sup equū ñ potuit se tenere. et Aug9. dicit q peccatū nihil est et hoīes nihil fiunt cū peccant. Peccatū em cōsistit in eo q hō deficit ab eo qd facere debet. et p ɔsequēs peccatū nihil aliud est q3 priuatio decentis et debiti act9. Cū g xps sit indeficientis virtut' g peccare non potuit. ¶ Quarto rōne carētie fomitis peccati. qz siccata radice et amputata rami pullulare nō possunt. sed radix et fundamentū oīs peccati ē concupiscentia mali. et peccatum originale. Unde si quis hanc cōcupiscentiā nō hēret nō posset peccare nisi p ignorantiam a dyabolo deciperet. sicut decepit pmos pentes et xpm decipe conatus ē. S3 tal' ignorantia et deceptio non potuit esse in christo. cū sit sapiētia dei patris p quē fecit et secula. Cū ergo xpc fomite peccati inclinante ad malum caruerit. peccare nō potuit. Cui9 ratō est. qz peccare est adherere bono cōmutabili spreto bono incōmutabili. vt dicit Aug9. eligere bonū tpale et spernere bonū eternū. eligere bonū paruū et carnale et spnere magnū bonum et spiritnale et pfectuz. Hoc aūt hō nō posset facere nisi pp̄ter impulsum ɔcupiscētie que ad tale bonū eligendū et ɔsequendū instigat. vel pp̄ter dyabolicam deceptōez. qz sicut naturaliter homo vult bonū nec pōt malum velle. ita naturalit' vult pfectū bonū et citi9 magis bonū q3 minus bonū. ¶ Quinto rōe plenarie potestatis. Xpc em fuit et est merus et liber dñs oīm. Math. xxviij. Data ē mihi om. po. in ce. et in ter. Et idō sub lege nulla fuit cōstitut9. Jo. xiij. Sciēs hiesus qz oīa dēdit ei pr in manus. Lu. vj. Dñs est filius hoīs etiā sabbati. i. pōt ipm soluere sicut ip3 instituit ad celebrandū. Quicqd g fec vel dixit vl' ordīauit totum potuit absq3 pcto facere. de plenitudine potestatis. Sed pcm nihil aliud ē nisi dictū vel factū vel cōcupitū ɔtra legez dei. vt dicit Aug9. Dñs aūt legis potest dispensare in lege et ipam mutare. et faciēs cōtra legē ñ peccat. qz dñs est. F ¶ Sic deus non peccat faciens supra naturā vel cōtra naturā et similiter cōtra legem agens. Et hoc patet. qz qñdo dñs pcepit alicui vt faceret contra legē ille non peccauit. vt patet de samsone q interfecit seipm. qd est cōtra cōmunē legem. Itē pt3 de mendatio abrahe et sare. qñdo sara mētita est abraham fratrem suum esse. vt pt3 Gene. xij. Idem patet de fornicatōe Osee. qui d mādato dei fornicatus ē dicēte sibi dño. Uade et accipe tibi vxorē fornicariam et fac filios fornicatōis. Osee. j. Unde quādo pmisit plures vxores hēre et libellū repudij dare sine peccato fuit. Et sil'r qñ mādauit illos septez pp̄los occidi de quibus in iosue pt3. talis occisio sine peccato fuit. Cū ergo xpc fuerit merus et lib dñs omniū. qd fecit vel dixit absq3 peccato facere potuit. ¶ Sexto rōne perfecte confirmatiōis. sicut em sancti qui sunt in celo. peccare nō possunt. eo q sunt in grā cōfirmati. ita et xpc dū viueret peccare nō potuit eo q erat in gratia cōfirmatus. ¶ Secūdo in lege mādabantur occidi falsarij. siue in doctrina vt heretici. Deu. xiij. Si surrexerit in medio tui pp̄heta. aut qui somnū vidisse se dicat et pdixerit signū atq3 portentū et euenerit qd locutus ē.

et dixerit tibi. eamus et sequamur deos alie-
nos &c. ꝓpheta aũt ille aut fictor somniorũ in-
terficietur. Siue in testificando et sententian-
do. vt daniel mandabat lapidare istos falsos
testes et iudices duos senes q̇ susãnã false cõ-
demnauerũt. vt ptz Dani. xiij. Sz hodie mł-
ti tales occiderent̃ q̇ falsa docent et testifican-
tur ꝓ ꝓ̃o. et false sententiãt ⁊ causa pauperꝝ et
pupilloꝝ et viduarum non ingredit̃ ad eos.
Hic cadit exemplũ Esopi de cane et oue. q̃n
do canis cõuenit ouẽ coram leone et testes ca-
nis fuere miluꝰ. lupus. et vultur. ꝓpter quod
ouis coacta est vendere lanã suam et reddere
carnẽ cani quã reddere nõ tenebat̃. ¶ H
Sed xp̃c non fuit falsariꝰ. ħ dixit de oĩbꝫ veri
tatem. s. de celo. mũdo. inferno. de pc̃o ⁊ d̃ vir
tutis ope. Joħ. xviij. Ego ad ħ natus sum et
veni in mundũ. vt te. ꝑhi. veritati. Nã primo
de celo dixit q̃d est ibi ꝑpetuũ gaudiũ et ꝑfe-
ctum bonũ vt illuc ire nitamur. Jo. xvj. Iterꝝ
aũt videbo vos scz in celo. et gaudebit cor ve-
strum et gaudiũ ve. n. tol. a vo. De mundo di
xit ꝙ erat totus plenus malignitate et instabi
lis vt ip̃m fugiamꝰ. Joħ. xv. Non põt mun-
dus odisse vos me aũt odit. q2 testimoniũ per-
hibeo de illo q̃m opa eius mala sunt. Matħ.
xviij. Ve mundo ab scãdalis. De inferno di
xit quia magnis penis ẽ plenus vt ip̃m timea-
mus. Matħ. xiij. Ibi erit fletus ⁊ stridor den-
tium. De pc̃o dixit ꝙ magnis dãnis et picu-
lis est annexũ vt ip̃m relinquamus. Nam fac̃
hominẽ seruũ dyaboli. exuit vestem nuptialẽ
.i. caritatẽ et aliaꝝ virtutũz. aufert ei oĩa bona
sua ⁊ meritũ xp̃i et totiꝰ ecc̃ie. priuat heredita-
tem celi. ad infernũ trãsmittit in suppliciũ eter
nũ. Matħ. xxv. Ibunt hi in suppliciũ eternuz
De ope xp̃o virtuoso dicit ꝙ fructu incredi-
bili et ineffabili a deo remuneramur. vt illud
super oĩa amplectamur. Mathe. xix. Vos q̇
secuti estis me. s. in opibꝫ virtuosis in regene-
ratõe cũ se. fi. ho. in se. ma. sue se. et vos sup se.
xij. iu. xij. tribus israhel. Itẽ docuit oẽm veri-
tatem. s. vite doctrine et iusticie. q̃d etiã ip̃i iu-
dei cõfessi sunt. Mat. xxij. Magister scimꝰ q2
verax es. et viam dei in veritate doces. s. in ve
ritate doctrine. et nõ est tibi cura de aliquo q̃n
loquaris q̃d iustũ ẽ. Et ħ ẽ q̃d ħ dicit̃. Si ve
ritatem dico vobis nõ potestis me vt falsariũ
cõdemnare immo debetis me vt magistrũ te-
nere. q̃re ergo nõ creditis mihi. De vobis et-
iam in presentia veritatẽ dico. vt q2 nõ estꝭ ex
deo ꝑ imitatõem ⁊ grãz. ħ ex p̃re dyabolo estꝭ
ꝑ imitatõem opeꝝ. ⁊ iõ nõ auditis verba mea
q̇ ego vobis loquor. Qui eñ est ex deo verba
dei audit. Vbi dicit. Gregꝰ. Pẽset vnusq̇s-
qz si verba dei aure cordis percipit ⁊ intelliget
vnde sit. ¶ Tercio mãdabant̃ occidi phito-
nes et arioli et malefici et hmõi. qui a dyabo-
lo querunt et a mortuis veritatem. Exo. xxij.
Maleficos nõ patiaris viuere. Et Deu. xviij
Non inueniat̃ in te q̇ ariolos sciscitet̃. aut ob
seruet somnia atqz auguria ne sit maleficꝰ ne
incantator. ne phitones cõsulat. nec diuinos. ⁊
q̃rat a mortuis veritatẽ. Istud est magnũ pec-
catũ et magna ꝑicula latent ibi. Quia vt dic̃
Augꝰ. Et si aliquãdo demones dicũt verum
ad decipiendũ dicũt. vt ꝑsuadere possint. iij.
Regũ. xxij. Egrediar et ero spũs mendax in
ore oĩm ꝓphetaꝝ vt spũs nequã. Sed non in
ore Michee ꝓphete q̇ ꝓpheta dñi erat sed in
ore ꝓphetaꝝ q̇ a demonibꝫ respõsa habebãt.
Et aliquãdo eis veritatẽ dixerãt q̇ postea fal
sitate subiecta fecerunt regem et ꝓ ꝓ̃m gladio
interire. Sic saul consuluit phitonissaz ⁊ ideo
ipse cum filijs suis in prelio cum gladio interẽ
ptus est vt ptz. j. Reg. xxviij. ⁊ xxxj. Et tamẽ
phitonissa verum locuta est. et saul propter ħ
non cauit malum quia eum dei iudicium per-
sequebat. Sed ego ait christus demonium nõ
habeo. nec aliquam confederationem cum eo
immo ipsuz ab hominibus expello. ⁊ destruo
et condemno mala opera eius. j. Johã. iij. In
hoc apparuit filius dei vt dissoluat opera dy
aboli. Et Johan. viij. Ille homicida erat ab
initio. Et iteruz. Mendax est et pater eꝰ. Act.
x. Qui pertransijt benefaciendo ⁊ sa. o. op̃p̃s.
a dyabolo. et quia hoc iudei precipue ei im-
ponebant. ideo in illo euangelio Lu. xj. Erat
Jhesus eijciens demonium ꝑ multas rationes
ostendit ꝙ cum dyabolo contubernium non
habebat. ¶ Quarto debebant occidi blas
phemi in deuz. vt patet Leuitici. xxiiij. quan
do moyses inuento blasphemo qui blasphe-
mauerat deum israhel. consuluit deum. et do-
minus respondit dicens. Educ blasphemuz
extra castra et lapidet eum omnis populus.
Inter christianos est pena centum solidorũ.
et magis reputant blasphemare regem q̃z de
um. et miseriam christianorum. quia in lege sa
racenoꝝ q̇ nõ credũt in christuz taxata est pe-
na mortis. q̇cũqz etiã nõ solũ deum sed etiam
christũ blasphemat. et ideo inter eos nunq̃z

quasi christus vel deus blasphemat. Christi-
ani aũt miseri absq3 freno in deũ et sanctos lin
guas suas relaxant quod est maius peccatũ
q̃3 hoiem interficere. Iste ẽ actus damnatoꝝ
Apoc. xvi. Mãducauerũt linguas suas p̄ dolo
re et blasphemauerũt deũ. Et ideo nota h̄ de
illo puero quinquẽnij. d̄ quo dicit Gre. in dy
alogo q̄ erat assuetus blasphemare deũ qn
dum moreret̃ vidit demones et exclamãs di
xit. Pater obsta. q2 mauri hoies .i. nigri volũt
me tollere. Et sic clamãs blasphemauit deũ
et emisit spiritũ. Sed ego ait xp̄c nõ vitupeo
deũ patrẽ meũ. eũ blasphemando vel ɔtume
liam aliquã inferendo. sed honorifico eũ. quia
oĩa ei attribuo opa virtuosa. Joh. xiiij. Pat̃
in me manẽs ip̄e facit opa. Itẽ eius nomen et
gloriam hoib9 manifesto ⁊ eius claritatẽ p̄di
co. Joh. xvij. Manifestaui nomẽ tuũ hoib9.
Ibidẽ. Ego te glorificaui sup terrã. ¶ Qui-
to debebãt occidi homicide. q2 lex ciuilis ⁊ mo
sayca h̄ mãdat. Exo. xxj. Qui pcusserit hoi-
nẽ volens occidere morte moriat̃. Vñ dauid
in morte cõstitutus mãdauit salomoni vt oc
ciderẽ ioab principẽ militie. q2 duos viros oc
ciderat. sc3 amasam et abner. vt p3. iij. Regũ
ij. Et saul rex reprobatus ẽ a deo. q̄ agag regi
amalechitaꝝ vitã pepercit q̄ multos occide-
rat tam nequit̃ q̃3 iniuste. Quẽ samuel appre-
hẽdẽs caput amputauit: d. Sicut fecit mulie
res absq3 liberis gladius tu9. sic absq3 liberis
erit inter mulieres mater tua. vt p3. j. Regũ
xv. Sed ego ait xp̄s nõ veni occidere. sed vi-
uificare. q2 doceo vnũ. q̄d q̄cũq3 obseruauerit
nunq̃3 moriet̃. Quia si q̄s sermonẽ meũ ser-
uabit mor. nõ gusta. ineter. ¶ Ubi no-
ta q̄ triplex ẽ mors. s. nature. culpe. et pene et-
terne. Prima mors nõ ẽ ppie mors. sed q̄dã se-
patio aĩe a corpe in q̄ sepatione aĩa incipit p-
fecte viuere et bt̃e. Secũda mors sc3 culpe q̄
de9 eẽ q̄ est vita aĩaꝝ. sapat̃ ab aĩa et tercia. s.
pene q̄ aĩa sepat̃ a gloria ⁊ deputat̃ torment
sunt vere ⁊ totaliter mortes. Qui g̊ seruat ser
monẽ dei nõ moriet̃ morte culpe vl̄ pene. mor
te ƀo nature q̄ ẽ quedã depositio sarcine mo
rietur. sed resurget gloriosus. et ideo nõ mori
etur ineternũ. qui seruat sermonẽ dei. Vñ ve
re põt dici q̄ nulla morte moriat̃ q̄ seruat s̄mo
nem dei. ¶ Sexto debebãt occidi filij q̄ mo-
nita parentũ nõ audiebt. s; comesat oĩb9 ⁊ ludis
vacabãt. Deu. xxj. Si genuerit hõ filiũ cõtu
macẽ ⁊ ɔterũ. q̄ nõ audiat patris ac matris
imperiũ et coercitus obedire ɔtempserit ap
p̄hendẽt eũ et adducent ad seniores ciuitat̃
illius ⁊ ad portã iudicij. dicentq3 ad eos. Fili
us noster iste ɔteruus ẽ ⁊ ɔtumax monita nr̃a
audire cõtemnit comesatõib9 vacat et luxurie
atq3 cõuiuijs. lapidib9 eũ obruet ppl̄s ciuitat̃
et moriet̃. Quia melius ẽ q̄ vnus occidat̃ q̃3
q̄ tota domus destruat̃ ⁊ oẽs ɔsanguinei ɔfu
dant̃. Bon9 fili9 domũ reficit ⁊ ꝓgeniẽ suã ho
norat. malus aũt fili9 domũ destruit et parentes
cõfundit ⁊ ꝓgeniẽ. Et ideo filij deberẽt nutri
ri sub magna ferula discipline et flagellari pro
culpis. Eccl. xxx. Qui diligit filiũ suũ assidu-
at illi flagella. Ibidẽ. Curua ceruicẽ eius a iu
uentute. et tunde latera eius dũ infãs ẽ. Pro
uer. xiij. Qui pcit virge odit fi. su. Ibidẽ. xxij.
Stulticia colligata est in corde pueri ⁊ virga
discipline fugabit eũ. Multi parentes sunt cau
sa pditõnis filioꝝ suoꝝ. q2 eos corrigere negli
gunt. q̄d sine magna culpa nõ ẽ. q2 sunt causa
mortis corpis et aĩe. Prou. xxiij. Noli sbtra-
here a puero disciplinã. si eñ pcusseris eũ vir
ga: nõ moriet̃. Tu virga pcuties eũ ⁊ aĩam e9
de inferno liberabis. Exemplũ de filijs heli sa
cerdotis. q̄rum peccatum erat grande nimis
coram dño. et ip̄e nõ correxit eos nisi leuit̃ di-
cens. Non est bona fama quã audio de vob.
Et ideo vno die ambo occisi sunt. Quo au-
dito pater cecidit retrorsum de sella et fractis
ceruicib9 expirauit: et vxor vni9 filioꝝ h̄ audi
ens in ptu existens picitata est in ptu. vt dici
tur. j. Regũ. iiij. Et sic tota domus pijt. Sed
ego inquit christus nõ sũ fili9 cõtumax s; obe
diens vsq3 ad mortem. Philippẽ. ij. Factus
obediens vsq3 ad mortem. Quia ego scio eũ
et sermonem eius seruo. i. scio voluntatem pa
tris mei ⁊ ea3 opere impleo ⁊ consumo. Joh.
xvij. Opus cõsummaui quod dedisti mihi vt
faciam. ¶ Septimo debebant occidi omnes
inimici populi dei. sicut dominus mandauit fi
lijs israhel vt delerent illos septem populos.
s. amorreum. pherezeũ. chananeum. ⁊c. Exẽ-
plum iosue quando appropinquante solis oc-
casu precepit soli et lune vt starent donec in-
terficerent inimicos populi dei. et steterũt spa
tio vnius diei. vt patet Josue. x. Nos autem
saracenos occidere debemus mare transfre-
tantes qui terrã sanctam detinent occupatã
dum passagiũ indicat̃. et p hoc faciendo oim
pctoꝝ indulgentia elargit̃. Sed ego inquit
xp̄c non sum inimic9 sed de vestra gente nat9

iudeus et iudeis. et cōuersatus int᷑ vos. Deutro. xviij. Prophetā de gēte tua ꝛ de fratribꝫ tuis sicut me suscitabit tibi dñs deus tu⁹. Et ꝓphete et reges vestri desiderauerūt me videre. Luc. x. Multi reges et ꝓphete desiderauerūt videre que vos videtis. Et marie abraham pr̄ vester exultauit vt videret diē meum .i. cū desiderio magno desiderauit ꝛ vidit ꝛ gauisus est. Vidit em̄ diē vnitatis et trinitatꝭ .q̄ est xp̄i dies inq̄ntū deus. et diē hūanitatis q̄ ē xp̄i dies inq̄ntu hō. Dies vnitatis et trinitatꝭ est dies glorie. q꞉ oīa ibi in luce clarescūt. Dies aūt hūanitatis ē dies grē quā p̄ntia xp̄i fecit in mundo. Eius em̄ latio in mūdo sup̄ faciē ecc̄ie facit diē gratie et ei⁹ latio in celo sup̄ beatos facit diē glorie. Job. xvij. Hec ē vita et᷑. vt cog. ꝛc. Utrūq꞉ aūt diē abrahā vidit ī spiritu p̄ fidem et p̄ spem ꝛ gauisus ē. dū qđ credebat ꝛ sp̄abat p̄ dei grām intellext. Nā diēꝫ trinitatis et vnitatis dei vidit q̄ndo tres angelos in specie hoīm vidit et vnū adorauit. in q̄bus cognouit vnitatem essentie et trinitateꝫ personarum. Diē xo hūanitatis vidit quando dictū est ei. In semine tuo benedicent᷑ oēs gentes. Gene. xxij. Qđ credidit abrahā et reputatū est ei ad iusticiā. vt dicit ap̄ls ad Ro. iiij. Credidit em̄ q̄ filius dei de semie suo carnem assumeret. in q̄ oēs gentes benedicende erant. In nullo em̄ puro hoīe oēs gētes poterant benedici. ſ; optebat filiū dei esse vt eēt supra totā naturā c⁹ meritū eēt infinitū p̄ quod oēs piter saluerent᷑. Et qđ abrahā h̄ credidit ptꝫ p̄ hoc qđ dixit eleazar. Pone inquit manum tuā subter femur meum vt adiurē te. ꝛc. Gene. xxiiij. Oīs em̄ iuratio p̄ mai⁹ fit vt dicit ap̄ls ad Hebre. vj. Ergo credidit aliquē de se nasciturꝫ maiorē se. q̄ purus homo esse non poterat. cū maior patre eē deberet. q꞉ nō ē discipulus sup̄ magistrū nec seruus maior dño suo Math. x. et Johan. xiij ¶ Octauo debebat occidi pc̄m qđ facit hoīes nihil eē. Aug. Paccatū nihil ē et nihil fiūt hoīes cū peccāt Propter qđ occidendū voluit fili⁹ deum carne mori. Ro. viij. De pc̄o damnauit pc̄m ī carne. j. Petri. ij. Qui pc̄a nr̄a ptulit in corpore suo sr̄ lignū. Uere pcꝫ dꝫ occidi qđ fac hoīes sup̄ oīa nihil eē. et est ꝯ oīa ꝛ oīa ꝯ ip̄m Qđ figuratū fuit p̄ ysmahel filiuꝫ agar. de q̄ angelus dixit. erit em̄ ferus hō man⁹ eius contra oēs et man⁹ oīm cōtra eū Gen. xvj. Ysmahel natus de cōcubina abrahe ē peccatum natum de cōcupiscētia mali. qđ ferꝫ et crudele ē. ꝛ est cōtra oēs. q꞉ oēs inficit et cōtaminat ꝛ facit declinare a bono. Ps̄. Omēs decli. sil inu. facti sunt. Sed ego inq̄t xp̄c sp̄ sum. et nū q̄̄ p̄ peccatū defeci. j. Petri. ij. Qui pec. non fecit nec inuēt. ē dol⁹ in ore ei⁹. Uū anteq̄̄ abrahā fieret ego sum. Uerꝫ dicit. q꞉ p̄sona filij dei cū iudeis loquebat᷑ et carnem assumpsit q̄ p̄sona eterna erat. et iō ante abrahā. Jo. j. In princi. erat verbū. Et sic patꝫ xp̄i innocētia. q꞉ nulla causa mortis in ip̄o fuit. nec alicui⁹ reprehēsionis vel pene vel mali. ¶ Moralit᷑ aūt ad edificatōeꝫ nostrā octo cōmendabilia in hoc euāgelio inuenimus in xp̄o in quibus eū sequi inq̄ntū possumus ꝛ imitari debemus ¶ Primū ē vite innocētia. Unde ait. Quis ex vob arguet me de pec. Ex q̄ ergo p̄ baptissmuꝫ in sanguine xp̄i abluti sumus ab oī macula pc̄i. et innocentes effecti. debem⁹ ip̄am innocētiaꝫ oī custodia obseruare. q꞉ dū talem innocētiaꝫ custodimus. de⁹ in nobis manet et oēs virtutes. et in magna diligentia custodimur ꝛ multis gratijs ꝛ donis replemur. et nihil mali pōt nobis nocere. immo oīa ꝓficiunt ad salutem. Ro. viij. Dilig. de. om. co. ī bo. Et infinita sūt bona que ex tali innocētia cōsequimur. Sap. vij. Uenerūt mihi oīa bona piter cuꝫ illa. Et ecōuerso infinitis malis replemur ex talis īnocētie amissione. Efficiamur em̄ serui dyaboli ꝛ oībꝫ bonis priuamur eternisq꞉ supplicijs dp̄utamur. Et ideo amarꝫ est valde talē innocētiā relinquere. Hiere. ij. Scito et vide q̄̄ malum et amarꝫ est reliquisse te dominū deū tuū. Unde ille filius ꝓdigus qui hanc innocentiā amiserat. dixit Lu. xv. Ego aūt hic fame peo. Et maxime qui habent alios regere et docere debent hanc innocentiam conseruare. Quia vt dicit Gregorius. Superiactas sordes tergere non valet manus que lutum tenet. Ideꝫ. Cuius vita despicitur restat vt eius predicatio contemnatur. Propterea dicit apostolus ij. Thimo. ij. Solicite cura teipsum exhibere deo operarium inconfusibilem recte tractantem verbum veritatis. Quod fit dum facto impletur quod verbo docetur. ¶ Secundum est veritatis audientia. Unde ait. Si veritatem dico vobis ꝛc. Debemus ergo pro veritate stare. veritatem audire. et veritatem loqui. et non debemus defendere mala neq꞉ hominibus in prauitatibus adulari. Prouerbiorum octauo. Ueritatem meditabitur gut

tar meum. et labia mea detestabuntur impiū. quia vt dicitur. Prouerbiorum .xxix. Homo q̄ blandis fictisq̄ sermonibus loquit' amico suo rhete expandit gressibus eius. Ysai. iij. Popule meus qui beatum te dicūt ipsi te decipiūt et viam gressuum tuorum dissipant. Sed hodie diminute sunt veritates a filijs hominum. vt dicit dauid in ps. Pro modico lucro hodie subticet' et psternitur veritas et asseritur falsitas. Ysa. lix. Corruit v̄itas i plateis. Danielis. viij. Prosternet' veritas in terra. Potius vana et fabulas mūdi volūt audire hoīes q̄ verbi dei veritatē. ij. Thi. iiij. A veritate quidem au. auer. ad fa. aūt puer. ¶ Terciū est mansuetudinis abundantia. Multū enim mansuetudine abundabit. dum ad conuicia p conuicia non respondit. sed mansuete intulit. d. Ego demonium non habeo. Mitis em̄ et mansuetus est. quem rancor vel ira non afficit sed omnia equanimiter portat. vt dic' glo. super illud Mathei. v. Beati mites. Homo mansuetus cum concitatus fuerit nec negat verū. nec p cōuitio cōuitia reddit. Domin' autē de duobus sibi obiectis id quod aliquo modo tollerari potuit non negauit scz se samaritanum esse. Interpretatur em̄ custos. Quod autem manifeste falsum erat negans. nullū cōuicium reddidit cū vere potuisset eos dicē demonium habere. j. Petri. ij. Qui cum male. ñ male. cum pa. non cōmi. Beda. Hic dominus in semetipso p̄buit exemplum patientie. vt eo tempore quo a pximis ex falsitate cōtumelias accipimus. eorum etiam vera mala taceamus Ro. xij. Non vosmetipsos defendentes carissimi sed da. lo. ire. Econtrario aūt audito conuicio os stultorum ebullit stulticiam. et gratiam quam habebat effundit. Prouer. xx. Gratie fatuorum effundentur. Sic ergo et in psperis et in aduersis mites esse debemus et mansueti. Math. v. Beati mites quoniam ipsi possidebunt terram. Unde Math. x. Ecce ego mitto vos sic o. i me. lupo. estote ergo prudētes zc. ¶ Quartum est patris honorificentia Unde ait. Honorifico patrem meum. Debemus ergo patrem nostrum christum cuius beneficio viuimus. et parentes nostros spirituales scilicet apostolos et sanctos. quorum gratia i fide stamus et parentes nostros carnales quorum opere nati sumus summe honorare. Exodi. xx. Honora patrē tuū et matrē tuam. Et qui maledixerit patri vel matri morte moriatur ¶ Quintum est humilitatis amplexus et vane glorie aspernātia. Unde ait. Ego gloriam meam non quero. Debemus eī sub potenti manu dei humiliari. quia deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam Jaco. iiij. Et omnia bona que facimus nō nobis attribuere nec inde gloriari. sed in autorem deum referre. Ysaie. xxvj. Omnia opera nostra operatus es i nobis domine. j. Cor. x. Siue ḡ manducatis siue bibitis vel aliud quid facitis. omnia in gloriā dei facite. Uana enim gloria est ventus corruptus faciens opera nostra fetere coram deo. pcedit em̄ de vesica superbie que tota est plena fetore. In cuius figura mādatum est in lege. Leui. j. Ut vesica auis immolande in loco cinerum reponeretur. Unde Leuiti. j. Uesiculam vero gutturis et plumas pijciet ppe altare ad orientalem plagam in loco in quo cineres effundi solent quia per nihil ita reprimitur superbia sicut per memoriam mortis. cogitando q in cinerem redigemur. Ecclesiastici. x. Quid superbis terra et cinis ¶ Sextum est caritatis exuberātia. Nam propter cōuicia illata a beneficio non desistit. sed docet eos vnam rem optimam. quam obseruando nunq̄ eternaliter moriuntur. dic. Si quis sermonem meum seruauerit mortem nō gustabit ineternum. Debemus ergo propter proximos semper caritatis visceribus abundare et eos diligere. Ro. viij. Quis nos sepabit a caritate xpi. Canti. viij. Aque multe nō potuerunt extinguere caritatem. qr fortis est vt mors dilectio. ¶ Septimum est vere sbsistentie permanētia. Unde ait. Anteq̄ abraham fieret ego sum. id est semper in deo subsisto. nec per aliquod peccatum ab eo deficio. Sic et nos debemus dei gratia per veram fidem spē. et verā caritatē in deo manere nec per aliqd pctm ab eo separi et deficere. Heb. xiij. Optimū ē grā stabilire cor. qr ex h magnū fructū ferem'. Jo. xv. Qui manet in me et ego in eo. h fert fruct. mul. Sicut palmes nō potest fructum ferre nisi manserit in vite. sic nec vos nisi in m. ma. Iter. In me pacē habebit' in mūdo aūt pssura ¶ Octauū cōgrue abscōsionis prudētia. qr du vellēt eū lapidare abscondit se et exiuit de templo. Sed vbi abscōdit se in āngulo vel in domo. Nō. Sz maiestas celica fec' eū inuisibilem et sic exiuit d' teplo. vt dicit Aug'. Debem' em̄ cedere furori inuidorum et recedere ab eis. et ñ cōtendere et resistere. Prou. ij. Honor est homi qui sepat se a cōtētōibus Debemus em̄ fugere mortem cum ppendim'

mortem nostram pficuā non esse. ſ; magis vitam. Sic apl's fecit se in sporta deponi p murum damasci vt effugeret manus psequentiū vt patet Actu.ix. Et in grecia incarceratꝰ dixit se ciuē romanū vt posset euadere. et ĩ iudea ad cesarem appellauit. vt pꝫ Act.xxiij.et.xxv Et ideo multū prudentia indigemus. q̄ omia decentia et ↄgrua nos docet p loco et tpe obseruare. Mat.x. Estote pru. si. ser. Et sic pꝫ primū. Scd'o ponit' iudeoꝝ malicia ꝛ pūsitas ↄtestāda q̄ q̄tū. ad sex ondit' q̄ntū ex h euangelio potest colligi ¶ Primo ex mentis corruptiōe. Valde nanqꝫ corruptꝰ ē mente qui veritati audite et cognite nō acquiescit. sicut erāt isti quibus ait. Si veritatē dico vobis q̄re ñ creditis mihi. Multi sunt hodie siles iudeis q̄ veritate cognita nō solum. ñ acqescunt. ſ; veritatis lumē impugnāt. Joh. xiiij. Ipsi fuerunt rebelles lumini. Secus aūt si ex ignorantia repugnarēt. q2 minus peccarent. et misericordiā possent cōsequi. j. Thi. iij. Ideo misericordiam cōsecutus sum q2 ig rans feci. Secundo ex aīi trāsformatione Nam hō ſm naturā factus ē ad imaginē dei ſ; p grām factus ē filius dei. Per pctm autē efficit' homo seruus peccati. et filius dyaboli. Joh. viij. Qui facit pctm seruus est pcti. Et quia filius audit voluntatem patris. et eiꝰ desideria vult pficere. ideo isti et oēs pctores pdita dei filiatōne ꝛ in dyabolū transformati ñ audiebant deū ſ; dyabolum cꝰ filij facti erant p culpam. Joh. viij. Vos ex patre dyabolo estis. et desideria pr̄is vestri vultis facē. Gre. Penset vnusquisqꝫ apud se si aure cordis vba dei pcipit. et intelliget vnde sit. Nam sunt nōnulli q̄ verba dei nec aure cordis dignant' audire. et hoc est qd' dicit. Propterea vos ñ auditis q2 ex deo non estis scꝫ p grām ¶ Tercio ex falsi impositōe. q2 dicebāt ipm demonium habere. Ubi nota de infamia quō q̄s tenetur ad restitutōem multomagis q̄ȝ ad restituendā pecuniā. q2 vnū de optimis bonis est bonū nomen. Prouer. xxij. Meliꝰ ē nomē bonum q̄ȝ diuitie multe. Et ideo debet hō multū satagare nomē bonū habere. Qui em̄ negligit famā suam stultissimus est. vt sapiēs dicit. Et nequissimꝰ est detractor q̄ famā alicui aufert et cōedit carnes crudas et viuas. Prouer. xxiij. Noli eē in cōuiuijs eoꝝ q̄ carnes ad vescendū cōferunt. ¶ Quarto ex vituperij illatōe. q2 inhonorastis me. Multa em̄ ei vituperia intulerūt. Dicebant em̄ ei q̄ erat filiꝰ fabri. et q̄ erat vorator ꝛ potator vini ꝛ amicus peccatoꝝ. et q̄ nō erat a deo ꝛ q̄ legem soluebat et turbam et ipsum seducebat. et q̄ in virtute dyaboli miracula faciebat. Oīa ista vituperia peccatores xpo inferunt vsqꝫ hodie. dicentes ipm nō eē filiū dei. vt heretici et saraceni. Dicunt etiā q2 peccatori ho magis benefac q̄ȝ iustis. Job. xij. Abundāt tabernacula predonum. Dicūt etiam q̄ seducit turbas cū dicit homīes damnādos cū oēs in fine saluent'. Dicūt etiā q̄ dyabolus oīa visibilia creauit. ex quo sequit' q̄ christꝰ in virtute dyaboli q̄cquid circa hec visibilia fecit opatus sit.

¶ Quinto ex mali pseuerantia ꝛ cōtinuatōe. q2 repetūt et cōtinuant maluȝ dicentes. Nūc cognouimus q2 dmoniū habes. Gregꝰ. Humanū ē peccare. ſ; dya. ē in pec. pse. Multi hodie siles sunt iudeis q̄ cōtinue male agūt ꝛ nūq̄ȝ a malis desistūt. et multi a malis desistūt ſ; non pseuerāt ad pristina mala redeuntes.

Sexto ex homicidij ppetratiōe. q2 tulerūt lapides vt iacerent in eum. In quē eum: Certe in suū creatorē. in suū gubernatorē. in suū eruditorem. in suum pacificatorem. in suum redēptorem. in suū iustificatorem. in suum remūeratorē. Sic lapidat et crucifigit eū omnis peccator. Ad Hebre. vj. Rursum crucifigētes sibimetipsis filiū dei. Ex quo pꝫ q̄ omnis peccator valde iuste meretur supplicia eterna. qui suum creatorem. suum gubernatorem. suum pacificatorem. suum redemptorem. suū iustificatorem. et suum remuneratorē lapidat et occidit. Hic possent multa dici. ſ; obmittuntur ad presens. Et sic patet totū de euangelio.

¶ De epistola. sermo. xlij.

Hristꝰ assistēs pontifex fu. bono. pamplius ꝛ pfectius ꝛc. ad Hebre. ix. Sicut dic phs sermones accipiendi sunt ſm materiam. Et quia hec dominica de passione vocat'. ido totū officiū de dominica passione fit. Ideo etiam euangelium et epistola recitantur in q̄bus ptinentia ad passionem dominicam enarrantur. In hac ergo epl'a continetur quō p pprium sanguinem christus in templum celeste intrauit. In qua quidem epistola principaliter tria continentur. Primo em̄ excellentia et preeminētia sacerdotij christi ad oēs alios demonstratur in principio epistole. Secūdo

 virtus sanguinis et mortis eius ab oĩ pctõ nos mundat p similitudinẽ quandã ,pbatur ibi Si em̃ sanguis hyrcoꝝ et tha. et ci. vi. asper. inquinatos sanctificet ꝛc. Tercio christ⁹ grẽ no. testa. et glorie future sit mediator ꝛ collator. ex antedictis subinfert ꝛ declarat ibi Et iõ noui testa. mediator est. ¶ Primo ergo apl's excellentiã et pemmentiaꝫ sacerdotij christi ad oẽs alios demonstrat. Quaꝫ pẽmnentiã ostẽdit q̃tum ad q̃tuor scꝫ q̃tuꝫ ad psonã offerentẽ. q: christus. q̃tum ad locum in quo sacrificiũ obtulit. q: tabernaculũ pamplius et pfectius introiuit. q̃tum ad ipm sacrificiũ q: p ppriũ sanguinem. et q̃tũ ad fineꝫ sacrificij. q: eter: redem. inuenta. Persona offerens est ipe filius dei pontifex factus in eternum inq̃ntũ homo. locus vbi sacrificiũ obtulit ẽ ipm celum locus btõꝝ. sacrificiũ oblatum est corp⁹ et sanguis ipius filij dei. finis sacrificij ẽ redẽptõ hoĩꝫ et vita btõꝝ. in q̃bꝫ maria et infinita excellẽtia sacerdotij xpi demõstratur. Et h̃ est qd dicit. Xp̃c assistens. s. deo patri ad interpellandum p nobis. pontifex. i. dator. et minister futuroꝝ bonoꝝ non tpaliũ tm̃ vt pontifex legalis qui etiam illa tm̃ promittebat. et non dabat. s̃ christus dat prebendas eternas s̃m merita singuloꝝ. Est g̃ pontifex et minister futuroꝝ bonoꝝ. i. bonoꝝ grẽ ꝛ glorie. que in ve. te. futura erant. ꝛ xp̃o reseruabãtur dispensanda. Jo. j. Lex p moysen data ẽ. grã et veritas p ihesum xp̃m facta est. Dicũtͬ etiam mõ futura. q: bona grẽ ad bona glorie futura ordinantͬ sicut ad finem. gloria em̃ est grã cõsummata. et ideo bona grẽ s̃m suã consummatõem et pfectõem futura sunt. q̃ꝝ dator et mĩster ẽ xpc. Xp̃c g̃ taliũ bonoꝝ põtifex ĩtroiuit tabnaclꝫ. i. celũ. pãpli⁹ vna ps ẽ. i. mai⁹ capacitate. pfecti⁹. i. meli⁹ ꝛ nobil⁹ q̃ꝫ tabnaculum terrestre. vel tẽplũ salomonis. sup. tabernaculũ dico nõ manufactũ. i. nõ h⁹ creatiõis. i. fabricatõis q̃le ẽ templũ materiale. qd hic est fabricatũ. q: hoc finxit deus et non hõ. Uel p amplius possunt eẽ due ptes. vt sit sensus. Introiuit in sancta p tabernaculum amplius et pfecti⁹. s. ppriũ corpus. Sic exponit Chri. Suũ em̃ corpus fuit dei tabernaculum. Qd corp9 nõ fuit h⁹ creationis. quia nõ fuit formatũ sicut alia corpa s̃ virtute spũssancti. Neq꜠ etiã xp̃c pontifex noster introiuit in sancta. sicut alij pontifices scꝫ multotiẽs p sanguineꝫ hyrcorum aut vitulorum. sed p ppriũm sanguinem. s. effusaꝫ p mundatõne popli. Et h̃ solũ semel fecit. q: vna vice eternam redẽptionem inuenit. Et hoc est eterna redẽptõe inuẽta. s. nobis a deo. q̃ nullo modo potuit p omĩa sacrificia legalia neq꜠ p oẽs patres ve. te. inueniri. Sic ergo cõgrue xp̃c existens pontifex futuroꝝ bonoꝝ introiuit tabernaculũ pampli⁹ et pfectius et non manufactum neq꜠ p sanguinem hyrcoꝝ aut vituloꝝ. sed p ppriũ sanguinẽ. sup. introiuit sel' in sancta scõꝝ. ad locũ scꝫ beatoꝝ et ad nobiliorẽ ptem celi. q: ad dexterã dei sedet. Ps. Ascendit sup celũ celi ad orientem. Sicut em̃ nobilior pars templi estimabatur sancta. sic xp̃c nobiliorẽ partem celi tenet. quia sedet ad dextrã dei. in potioribus bonis patris. Et hec oĩa inq̃ntũ hõ fuit. Nam per sancta sanctoꝝ figurabatͬ templum beatoruꝫ ꝛ glĩa dei. Et sic pꝫ excellẽtia sacerdotij xp̃i q̃tum ad q̃tuor demonstratͬ. ¶ Primo q̃tum ad psonã offerentem. q̃ fuit filius dei rex noster et sacerdos. Rex noster fuit inq̃ntuꝫ inimicũ hũani generis debellauit. et nos oẽs d̃ potestate eius eripuit. Col'. j. Qui eripuit nos de potestate tenebraꝝ et trãstulit in regnũ filij dilectõis sue. Sacerdos et pontifex nr̃ fuit quãdo seipm in ara crucis obtulit hostiaꝫ viuentẽ sanctã deo placentem p quã de⁹ placatus ẽ hũano generi et pacificatus. Et attende pontifex nr̃ habuit p mitra spineã coronã p pastorali baculo arundinẽ. p pallio indut⁹ est veste alba ab herode. p amictu habuit fasciã añ oculos ligatã super collũ sicͭ amict⁹ stat sup collũ. p casula vl' planeta vestẽ coccineã. i. rubeã circũdederͭt ei. p sandalijs hũit clauos ĩ pedibꝫ. p cyrothecis hũit clauos ĩ maibꝫ. Talibꝫ ornamẽtis fuit põtifex nr̃ ornat⁹ vt doceret oĩa ornamẽta mũdi ptẽnere. et vt oñderet nullũ põtificẽ dẽre fieri vt ornamẽta ꝛ bona mũdi possideat. s̃ vt ad vitã vna cũ grege sibi cõmissa pficiat sempiternã. Et q: xp̃c fuit sacerdos et hostia offerenda. iõ postq꜠ steterat vt põtifex indutus. exuit se nudũ tãq꜠ hostiã sacrificandã. nã aĩal sacrificãdũ decorian debat et sic nud⁹ arã crucis xp̃c ascẽd. t ĩmolãd⁹ ibidẽ.

¶ Et nota apl's q̃tuor attribuit põtifici nr̃o xp̃o. q̃ excellentͬ xp̃c hũit et oĩs pontifex debꝫ habere. Debet em̃ pontifex eẽ plen⁹ spũscto vt sancte viuat et in veritate doceat. Tũc em̃ vera ẽ doctrina q̃ndo p sanctã vitaꝫ

confirmat̃. quia vt dicit Greg⁹. Cui⁹ vita de
spicit̃ re. vt e. pdi. pte. Ro. xv. Non eñ audeo
loqui aliquid eoꝝ que non ꝑ me efficit christ⁹
Sic et christus scꝭssanctoꝝ fuit et vnctus ꝛ
plenus grã et virtute spũsscti sup oẽs hoïes.
Ps. Vnxit te deus de. tu. o. le. pcõ. t. Joh. j.
Plenũ gratia et veritate. et h̃ ẽ qd dicit xp̄us
i. vnctus omni grã et virtute. Scdo debꝫ do
ꝓ ppl'o assistere. et ꝓ ipo indefessis p̃ab⁹ exo-
rare. Eph. iij. c. Flecto genua mea ad patrem
dñi nñ iħesu xpi vt det vobis ſꝫ diuitias glo
rie sue habitare xp̄m ꝑ fidẽ in cordibus vrĩs.
in caritate radicati et fundati vt possitis cõp-
hendere cum oĩb⁹ sctis. que sit latitudo. longi
tudo et sublimitas et ꝓfundũ. Itẽ Ro. j. Me
moriam vestri facio semꝑ in oratiõib⁹ meis sic
et christus semꝑ assistit deo orans et interpel-
lans ꝓ nobis. j. Jo. ij. Aduocatum habemus
apud patrem iħesuꝫ xp̄m iustũ et ipe ẽ ꝓpicia
tio ꝓ peccatis nostris. Bern. Securũ accessũ
habes o hõ ad deum. vbi habes ante patrem
filiũ. ante filiũ matrem. Filius ostendit pr̃i ci-
catrices et vulnera. mater ostendit filio pect⁹
et vbera. nec vlla poterit oĩno eẽ repulsa. vbi
tot cõcurrũt caritatis insignia. ¶ Tercio de-
bet de se facere pontẽ et viã ꝑ quã trãseat po
pulus. vt vita sua sit forma et speculũ sine ma
cula in qd oẽs debent respicere. j. Thi. iiij. Ex
emplũ esto fideliũ in verbo ꝛ cõuersatiõe in ca
ritate. in fide. in castitate. Sic et xp̄c fecit viaꝫ
immo ipe est via ꝑ quã trãsitur ad celuꝫ. Jo.
xiiij. Ego sum via. Ipe est etiam speculũ sine
macula in quo respicere debem⁹ si recte volue
rimus ambulare. Jo. viij. Ego sum lux mũdi
q̃ se. me. nõ am. in t. Et qꝛ hec via est nimis ar
ta et aspa. ideo de se fecit pontẽ vt torrẽs hu
mane aduersitatis sub eo transiret. et nos trã-
sirem⁹ sup euꝫ securi. Propterea pontifex id
est faciẽs pontẽ est appellatus a deo vt dĩ ad
Heb. v. Et ideo inclinato capite tanq̃ pon-
tem faciens emisit spiritum. Jo. xix. Vt ꝑ vo
raginem inferni nõ eamus ampli⁹. ſꝫ recto tra
mite pgamus ad celuꝫ. Et hoc est qd dic põ
tifex. ¶ Quarto debet ppl'o spũalia dona lar
giri scꝫ doctrinã et ecclesie sacramenta. Sic et
xp̄c nob spũalia bona largit̃. qꝛ h̃ dona ꝛ v̄tu
tes et gratiã et in futuro gloriã. Ps. Gratiã
et gloriam dabit dñs. Jo. Ego vitã eternam
do eis. et h̃ est qd dicit. futuroꝝ bonoꝝ
¶ Secundo demonstrat̃ excellentia sacerdo
tij xpi q̃ntũ ad locum et tabernaculũ qd in-
trauit. qꝛ intrauit tabernaculũ quod fuit de
us et non homo. amplius et ꝑfectius oĩ taber
naculo qd vnq̃ fieri possit. s. in ipm celũ. He
bre. iiij. Habentes ẽ pontificem magnũ. qui
penetrauit celos iħesum filiũ dei. et ibi obtu-
lit hostiã suã. s. corpus suum gloriosuꝫ. qd in
in ara crucis in incendio amoris fuit cõbustuꝫ
et postea vt auꝝ purificatũ gloriosum et im-
mortale resurrexit. ¶ Tercio excellentia sacer
dotij xpi demonstrat̃ q̃ntũ ad id qd obtulit.
s. semetipm et q̃ntũ ad id ꝑ qd in scta sancto-
rum introiuit. Alij namq̃ pontifices intrabãt
in sancta ꝑ sanguinẽ aĩaliũ. ſꝫ christus ꝑ ꝓpriũ
sanguinem. i. ꝑ virtutem sui sanguinis. Nam
virtus sanguinis xpi celũ aperuit. et ideo pro-
pria virtute celũ intrauit. Et sicut dicit beat⁹
Petrus. j. ca. iiij. c. Christo igitur passo ĩ car-
ne et vos eadẽ cogitatiõe armamini. qꝛ eodem
modo scꝫ ꝑ ꝓpriũ sanguinẽ. hoc est ꝑ aduer
sacet etiam ꝑ mortem si necessarium ẽ oportet
nos in celũ intrare. Actuũ. xiiij. Per m̃ltas tri
bu. o. nos intra. in reg. ce. Hoc figuratũ est ꝑ
hoc quod scriptura r̃fert q dñs colocauit ad
ostium padisi flameũ gladiũ atq̃ versatilẽ ad
custodiendã viã ligni vite. Gene. iij. Per aci
em ergo ensis oportet nos redire in padisum
et coronari ibidem. j. Thi. iij. Nemo co. ni. q̃
le. cer. Effeminat⁹ est miles qui eunte dño ad
p̃lium vult lasciuire in lecto. Exemplum vrie
ethei qui nullo mõ voluit domũ suam intrare
nec in lecto iacere stante ioab principe militũ
dauid in exercitu. ij. Regũ. xj. Multi v̄o per
sanguinẽ aĩaliũ volũt celũ intrare et nõ ꝑ san-
guinẽ ꝓpriũ sic sacerdotes ve. te. dum bene bi
bendo et comedẽdo putant se celũ posse intra
re. Multi etiã sunt sicut ille quinq̃ virgĩes fa
tue q̃ dixerũt da. no. de o. ve. qꝛ lã. no. extin. q̃. s.
nihil volũt in vita facere. ſꝫ ĩ morte dñ eoꝝ lã-
pades extinguũt̃ petũt orones et oleũ pietatis
et ita volũt solũ saluari meritꝭ alienis. Sꝫ ꝓ-
uerbiũ ẽ. Tarde faciat̃ q̃ ore balat̃ maib⁹ alie
nis. Et attende q xp̄c solũ passus ẽ scl' ꝛ semel
introiuit in scta. vt h̃ dĩ. ad oñdẽdũ q solũ sel'
dꝫ fieri vera pnĩa q̃ ꝑ xpi passionẽ desigñt. qa
ꝑ totã vitã hoĩs ↄtinua dꝫ eẽ. Tota em̃ vita
pñs est tp̄us pnĩe deputatũ. quia totũ tp̄s p̃-
sens ẽ vigilia q̃dã future festiuitat̃. Semel eẽ
debem⁹ eccĩaꝫ militantẽ intrare. s. in baptismo
et nũq̃ exire. et sil'r eccĩam triũphantẽ q̃ ꝑ san
cta scelerꝫ designat̃. Qd ẽ ↄ m̃ltos q̃ frequen
intrãt ꝛ exeũt eccĩaꝫ ꝛ vineã pnĩe faciẽtes tur
pit̃ reciduũt in q̃ filiũ dei crucifigẽ cõprobã
tur. Heb. vj. Rurs⁹ crucifigẽtes sibimetipis

filiū dei. ¶ Quarto demonstrat excellētia sacerdotij xpi q̄tum ad finē q2 solus xp̄c agnus dei immolatus p suū sacrificiū humanā redēptōez potuit inuenire. Multis eī sacrificijs et a multis fuit quesita in ve. te. et a nullo vnq̄z potuit inueniri. Fere mille annis plorauit adam et multis sacrificijs eternā redemptōez quesiuit. vt qui fuerat causa pditōis fieret causa redemptōis. et eā penitus nō inuenit. Hebre. xij. Non em̄ inuenit locū pnie. i. fructuz. quāq̄z cū lacrimis inquisisset eā. Apoc. v. Ego flebam multum. q2 nemo dignus inuentus est in celo neq3 in terra. neq3 subtus terram qui apiret librū 7 solueret septē signacula eius nisi agnus qui occisus est. Abrahaz voluit immolari vnicum filiū suum. Sampson seipm̄ occidit. et non ꝑpter h̄ hanc redēptiōem cōsequi potuerunt nec sibi nec alijs inuenire. q2 nec sapientia nec potentia nec iusticia nec virtus aliq̄ creata hāc redemptōem potuit inuenire. Cuius rō ē. quia peccatū qd̄ damnatōem induxit q̄drupl'r fuit infinitū. s. q2 ꝯtra infinitū bonū erat q2 infinito bono nos priuauerat. q2 infinitos īficiebat et q2 infinitis malis nos addixerat. Et ideo h̄ peccatū oportebat redimi merito infinito qd̄ solus filius dei mereri in carne assumpta potuit Et q2 ita difficulter 7 ita care redempti sumus. debemus valde carā hanc redemptōez habere. et eā cariorē oībꝫ retinere. Nec turbari debemus si care 7 difficulter xp̄m emamus cū ipse ita care 7 difficulter nos emerit. s. suo sanguīe p̄cioso. j. Petri. j. Nō corruptibilibꝫ au. vl' ar redemp. es. h̄ p̄cioso san. ag. incō. Digne ergo et iuste damnat qui tā carā redēptōez vili p̄cio vēdunt dyabolicā seruitutē iterū subeūtes Et sic ptz primū ꝛc. ¶ Secundo apl's ꝓbat q̄ virtus sanguinis et mortis xp̄i ab oī peccato nos liberat. et ad hoc adducit argumētum a minore. qd̄ tale ē. Si carnales immundicias potuit mūdare sanguis aīalū multo fortius sanguis xp̄i poterit sp̄uales immundicias q̄ sunt in cōscientia emundare. si aūt aliquis dicat q̄ non est cōpatio immūdiciaꝝ corpalū ad spirituales. Aduertendū q̄ in h̄ stat vis argumēti. q2 plus pōt veritas in veritatem q̄z signū in signū vl' figura in figurā. h̄ sanguis aīalū erat signū vel figura sanguīs xp̄i. et carnalis immūdicia erat figura sp̄ūalis immūdicie. si ergo signum tantū potuit in signū. multo fortius tātū potent veritas ī veritatē. Et hoc est qd̄ dicit. Si em̄ sanguis hyrcoꝝ vel thauroꝝ in q̄

rēprehendit oīa animalia q̄ sacrificabant: et cinis vitule asplus q̄ admiscebat cū aqua 7 vocabat aqua lustratōis q̄ aspgebant immundi. vt ptz Numeri. xix. inquinatos. i. cōtaminatos a cōtactu mortuoꝝ vel alicuius qd̄ fm legem talem immundiciā inducebat. sanctificat. i. mundat a pena legis et liberat 7 h̄ est qd̄ sb̄dit ad emūdatōez carnis. i. vt caro mūdata sit ꝑpter p̄ceptū legis. q2 oīs aīa hoīs q̄ immūdū tetigerat immunda erat septem dieb9 vt patz Numeri. xix. Purificabat aūt die tercio 7 septimo. et munda erat et poterat ad templum accedere. Et sic talis immūdicia nō erat macula aīe. h̄ erat q̄i quedā irregularitas. Si iniquā h̄ poterat sanguis aīalū. q̄to magis sanguis christi effusus. q̄ p sp̄m sc̄m semetip3 obtulit deo. emūdabit non carnem h̄ cōsciētias nostras ab opibus mortuis. i. a peccatis ꝑpter que 7 in quibus aīa morit morte culpe. quia separat a deo qui est vita aīaꝝ vt dicit Aug. Que peccata q̄ tangit cōsentiendo coinquinat sicut qui tangebat mortuū. nec intrat iste celum sicut nec ille templu3. a quibus sanguis christi nos emūdat. Apoc. j. Qui lauit nos a peccatis nostris in sanguīe suo. Et ad h̄ nos mundat. sc3 ad seruiēdū vlterius deo viuenti Chris. Mortua opa habentem nō est colere deū viuentem. S3 sanguis christi ab his mūdat et aīat ad seruiendū. Ubi attende q̄ sanguis christi habet virtutē mundificatiuā vt dictum est. Item habet virtutē animatiuā siue acuitiuā. j. Mach. vj. c. Ostenderūt elephātis sanguinem vue et mori ad acuendo eos in pliū. Sanguis vue est sanguis xp̄i. Sanguis mori ē sanguis alioꝝ sanctoꝝ. q2 vterq3 acuit Item habet virtutem pacificatiuā. Col. j. ca. Pacificans p sanguinem crucis eius siue q̄ in celis siue q̄ in terris sunt. Propterea apl's dicit ad Hebre. xij. q̄ sanguis xp̄i melius loq̄tur q̄z sanguis abel. q2 clamat indulgentiā et pacem. Lu. xxij. Pater dimitte illis q2 nesci. q̄d fa. S3 ille clamat vindictā. qd̄ ptz ī Gen. q2 terra apiens os suū abscondit cū in signu3 vindicte. Sicut vxor dū interficit vir inuoluit velū in sanguine eius vt ostendat postea filijs Item h3 virtutē redemptiuā. Apoc. v. Redemisti nos deo in sanguine tuo. Itē h3 virtutē apitiuā q2 statim ipo effuso celum aptum est. Apocalip. iij. Qui habet clauem dauid apérit et nemo claudit. Clauis dauid est caro et sanguis quam christus traxit de dauid in cu-

ius virtute aperuit celum. Ite habz virtutem fractiuaz vt sanguis hirci qui frangit adamatem: qr frangit cor peccatoris omni lapide durius. Quis eni tamdurus qui duz recogitat sanguine xpi totiens 7 taliter p se fusu. vt n in eius amore frangat. Item habet virtute vivificatiua. na vita aialis in sanguine coseruat sic sanguis xpi dedit nob vita gre. Treno. In sanguine tuo viuem9. fm aliam translatoem. Unde in Ps. Ipse assimilat se pellicano de quo di q effundit sanguine sup pullos mortuos et resuscitat eos. Similis inquit fact9 su pellicano solitudinis. Item habet virtutem pulcrificatiuam. magis q sanguis conche. de quo tingitur purpura. qui e color rubeus pulcrior sup oes colores. 7 magis q color grani. de quo tingit scarletum. et mulieres facies suas ornant. sanguis eni christi sup oia animaz facit pulcram. Unde beata agnes ait. Sanguis eius or. ge. m. Et ideo aia sup qua stillat sanguis xpi est pulcrior res de mundo et aia sup qua no stillat est turpissima vt aia peccatrix. Et sic ptz scdm. Tercio concludendo ostendit apls q christus gre noui testameti 7 glorie future collator 7 mediator e dices. Et ideo christus p morte suam noui testa. dator et mediator factus est. vt morte sua ppria intercedente q est queda intercessio ad deuz ordinata non solu ad puaricatoez gentiliu expluendas. s etiam puaricatoes iudeor. q erant sub veteri et priori testameto. accipiat repromissionem eterne hereditatis. i. accipiant hereditate multoties p pphetas seruis dei repromissam. qui p gratiam dei vocati sunt. i. pelecti 7 pdestinati ad vitam eternam. Querit h quid sit nouu testa. siue lex no. et vtru lex noua sit scripta vel indita. 7 vtru iustificet. Et dicendu q vnuqdq dicitur ee illud qd e in eo potissimu. id aut qd est potissimu in nouo testa. siue noua lege 7 in quo tota eius virt9 consistit est gra spussancti que dat fideliby p fide christi. Et ideo principlr lex noua est ipa gra spiritussancti q dat fideliby. Ro. viij. Lex spiritus vite liberauit me a lege peccati et mortis Et Aug9 dic in libro de spu et littera. Sicut lex factor fuit in tabulis lapideis. ita lex fidei scripta est in cordibus fideliuz. Habet tn lex noua queda sicut disponentia ad spussancti gratiam 7 ad vsuz hui9 gre pertinetia. q sunt qsi secundaria in lege noua de quiby oportuit instrui fideles christi verbis et scriptis ta circa credenda q circa agenda. Et ideo dicedu q principaliter lex noua siue nouuz testa. est lex indita a spiritusacto. et secudario e lex scripta. Huius g legis tam indite q scripte. i. gratie spiritussancti 7 eor q ad hanc gram homies instruunt et disponut. dator et mediator 7 minister xpc fuit 7 est 7 p gram hanc hoies hereditatem eternam accipiunt. Ro. viij. Gratia dei vita eterna. Titu. iij. Non ex opiby iusticie q fe. n. s fm su. mi. sal. n. te. et p hoc ptz solutio ad aliud scz an lex noua iustificet. quia vt dictum est ad legem noua duo ptinent. Unuz quidez principaliter scz ipa gratia spusscti interius data. et qtu ad hoc lex noua iustificat. Secudario ptinent ad legem noua documeta fidei 7 pcepta ordinantia affectu humanu. et humanos actus. et qtu ad hoc lex noua n iustificat. ij. Cor. iij. Litera occidit spus autez viuificat. Qd Aug9. exponens dicit q p literam intelligit quelibet scriptura extra hoies existens. etia moraliu pceptor qlia in euangelio cotinentur. Un etia lra euagelij occideret nisi esset interius gratia fidei sanans. Qd ptz quia illi qui gratia dei non habent p euageliu non viuificant. sed digni morte ppetua ostenduntur. Et sic patz totum.

De dominica in palmis de euangelio.

Sermo. xliij.

Cum appropinquasset iesus hierosolimis et venisset bethfage ad montez oliueti. tuc misit duos discipulos suos dices ill. Ite in castellu &c. Math. xxj. Hodie in ecclesia duplex pcessio recolitur et celebrat. Una q fuit a monte oliueti in hierusalem cu magno honore et reueretia de q in euagelio agit et qua ecclesia hodie facto suis fideliby repsentat scz honore pcessionis. Scda que fuit a hierusale vsq ad locum caluarie. cuz magna tristicia 7 dolore et contumelia de qua in passione que hodie legitur agitur. Duo ergo hodie valde contraria ecclesia suis fidelibus repsentat. scz honorem processionis et contumeliam passionis. Super qua coniunctione miramur cuz ambo hec non fuerint christo simul exhibita. Bern. Aliqd sibi vult mirabilis ista coniunctio. aut aliquid cogitauerut pres nostri passionem pcessioni addentes. Na pcessio plan-

sum habz. passio xpo placitum. ¶ Nota ergo q in hac cõiunctõne sex documenta ab ecclesia nobis dant. Primo eni instruimur q gloria huius mũdi non est stabilis et fiducia in ea nõ est ponenda. Bern. Optime prosperitati passio iuncta est. vt discamus in nulla vnq leticia huius seculi fiduciã habere sciẽtes q extrema gau. luc. oc. Prouer. xiiij. Ab eodem eni populo et in eodem loco. et qsi in eodẽ tẽpore. quatuor scz diebꝫ trãsactis. primo cũ cãtico susceptus est. et postea cum magno vituperio crucifixus. O q dissimile crucifige crucifige eum. et benedictus q venit in noĩe do. O q dissile rex israhel. et nõ habemus regẽ nisi cesarem. O q dissimile regnũ et crux. flores et spine. et quid plura. cui prius vestimẽta psternunt aliena. ecce suis exuitur. et sors mittitur sup ea. Math. xxvij. Diuiserũt vestimẽta eius sor. mit. Et sic in modico tempe cithara cõuersa est ĩ luctũ. et gaudiũ ĩ merorẽ. Job. xx Gaudiũ ypocrite ad instar puncti. i. mundi. Idem. xxi. Ducũt in bonis dies su. et in pũc. ad infer. descẽ. Exemplũ de illo diuite q dicebat Luc. xij. Anima mea mul. ha. bo. rep. ꝛc. Dixit aũt il. de. Stul. hac no. repe. ꝛc. ¶ Secũdo instruimur q qñ habemus psperitatem et gliam ipas aduersoꝝ memoria tempemus Eccl. xj. In die bonoꝝ ne imme. sis maloꝝ. Inde psperitas stultoꝝ pdat eos. vt dicitur Prouer. j. q2 est qui vinũ forte. et stulte q illud tempare nesciũt. inebriant et pduntur ab eo. Sed sapiẽs gaudiũ mũdi tpat ad aduersa et tristicia q possunt accidere oculũ mẽtis habẽdo. Eccl. vij. Cor sapientiũ vbi tristicia ẽ. cor aũt stultoꝝ vbi leticia. Hoc tempamẽtũ docuit nos hodie dominus. qñ ĩ tanto gaudio habuit oculũ ad mala illi hierusalem vẽtura. et flens dixit Lu. xix. Si cognouisses et tu sup. fleres. Hoc etiã tempamentũ docuit ĩ hoc q tantũ honorẽ in tãta humilitate suscepit. s. sup asinã in seruitiũ pauperũ deputatã sedendo. Ideo salomonẽ deseruit sapiẽtia. eo q psperitatẽ nulla amaritudĩe voluit tempare. Sz oĩ voluptati se dedit. Eccl. ij. Nec phibui cor meũ quin oĩ voluptate frueret. ¶ Tercio instruimur vt tribulatõem esse viã ad gloriã cognoscamus. Bern. Nobis carissimi in pcessione celestẽ repsentamus gloriã. sed in passione demõstramus viã. Act. xiiij. Per mul. tri. o. no. intra. ĩ re. ce. ¶ Quarto istruimur q gaudiũ mundi multa amaritudine est respersũ. Prouerbioꝝ. xiiij. Risus dolore miscebit. Boe. li. ij. psa. iiij. Anxia res est hũanoꝝ cõdicio bonoꝝ. et que vel nunq tota pueniat. vel nunq ppetua subsistat. Huic cẽsus exuberat. sed ẽ pudori degener sanguis. Hũc nobilitas notum facit. sed angustia rei familiaris inclusus mallet esse ignotus. Ille vtroq circũfluus vitam celibem defler. Ille felix nuptijs orbus liberis. alieno censum nutrit heredi. Alius ꝑletatus filij filie ve delictis mestus illacrimat. Idcirco nemo facile cum fortune sue cõdicione cõcordat. Inest eni singulis qd inexptus ignorat. et exptus exhorreat. Et sequitur q multis amaritudinibꝫ humane felicitatis dulcedo respersa ẽ. ¶ Quĩto instruimur q gaudium mũdi ad dolorosum finem ducit q2 vel homo dimittit gaudiũ p mortẽ. vel gaudiuz dimittit homiem p aduersam fortunã. vtrũq aũt est dolore plenũ. De primo Eccl. xlj. O mors q amara est memoria tua homi pacem habẽti in substãtijs suis et adhuc valẽti capere cibũ. De secũdo Boetius. li. ij. psa. iiij. Naz in omi aduersitate fortune infelicissimũ genus infortunij est fuisse felicẽ. ¶ Sexto instruimur q gaudiũ mũdi blandã et iocundaz familiaritatẽ habet cũ his qs eludere nitit. et cum quibꝫ pniciose ludit. vt sunt vana mũdi gaudia possidẽtes. tã eos de merore in gaudium. et de gaudio in merorẽ alternãdo trãsducit. et videt ludere dum deludit et blãdire leniter dum pniciose psternit. Boe. cũ his qs eludere nitit blandissimã familiaritatẽ habz. Idem li. ij. psa. ij. Hec nr̃a vis est. Hũc cõtinuum ludimus ludũ. rotã volubili orbe versamus. dum infima summis et summa infimis mutare gaudemus ascẽde si placet. qd si nec ex arbitrio retineri pe calamitates fugiẽs fac scz fortuna. Quid est aliud illa fugax q future qdam calamitatis indicium. Propter q omĩa et in eoꝝ figura achor iussus ẽ lapidari. q2 tulit aliqd de thesauris hiericho Josue. vij. hiericho interptat luna et signat mũduz qui vt luna mutat. Fatuus ẽ ergo et vt fatuus debet lapidari q gaudia mũdi que sũt thesauri eius pquirit. Hic cadit exemplũ de quodã qui ĩ testamẽto reliqt q cẽtũ marce argẽti darent magis fatuo hoi de mũdo. Cuius filius volẽs talẽ fatuũ inuenire venit romã et vidit ibi ex fortuna ppli senatorẽ sine causa occidi et aliũ elegi. Qui dũ sederet ĩ throno venit iste et dedit ei dictas cẽtũ marcas asserẽs ipm fatuissimũ ẽ

ꝙ talem dignitatem accepit. Et quis vnq̃ fu
it cui si fortuna prius arrideat. postea nõ pro-
sternat. Certe vt dicit Boeti⁹. Plena ē pre-
sens etas exemplis et antiquorum vetustas.
Quot reges et domini felicitatē calamitatē
commutauerūt. Idem. Quid tragediaꝝ cla-
mor aliud deflet nisi indiscreto ictu fortūe feli
cia regna vertentē. Et iā tpibꝫ nr̄is in tuscia
et lombardia et in tota italia ꝛ alemania exem
pla in promptu patēt. Relinquamus ergo
vana gaudij mūdi et camus post crucē cū oli
ua et palma. Oliua signat pacē. In cui⁹ figu-
ra columba attulit ramū oliue noe in archam
i signū ꝙ de⁹ reddiderat pacē t're. Signat eti
am misericordiā rōne olei qḋ ꝓducit. si ergo
in hac quadragesima ꝓximo ex corde reddi-
mus pacē. ꝛ egenis impēdimus misericordiā
oliuā veraciter in manu portam⁹. Palma xp̄o
significat victoriā. tum q: ab antiqs attribu-
ta est marti qui ē deus belli. tū q: folia palme
sunt vnita simul. Om̄is em̄ victoria in vnita-
te cōsistit. sicut om̄is ꝑditio et destructio in di
uisione et guerra. Luce. xj. Om̄e regnū in se-
ip̄m diuisum desolabit'. Signat em̄ peniten-
tiam. q: sicut palma ē aspera et spinosa in cor
tice et in sublimi habet dulcissimū fructū. sic
penitētia in mūdo isto est aspera et spinosa. ſ;
in celo continet fructū vite eterne. Si ergo in
hac quadragesima habuerim⁹ victoriā ꝯtra
dyabolum. mundū. vicia et peccata. et condi-
gnā pn̄iam fecerim⁹ de peccatis. digne pal
mam tanq̃ victores in manu portamus. al's
erimus vas vacuū sed signatū. et circul⁹ ante
domū in qua penitus nō est vinū. Sic demo-
nes dixerūt de quodā iudeo infra crucē lapi-
deū iacente. vt Greg. in dyalogo narrat. Ca-
uendū valde est ne simus ficus illa vacua ha
bens solum folia. cui xp̄s maledixit et radicit⁹
est siccata qḋ sequēti die post hoc festū legit'
factū fore. vt patꝫ Math. xxj. Dic historiam
Cuius maledictio fuit figura eoꝝ que hodie
in ecclesia cōtingūt in fidelibꝫ ramū oliue indi
gne portantibꝫ atꝫ ficte. Cum appropinquas-
set hiesus ꝛc. Dicta historia que in principio
debet dici. in hoc euāgelio principaliter qua-
tuor describunt'. Primū ē xp̄i caritas ꝛ mise-
ricordia. que in gestoꝝ significatōe demōstra-
tur in pricipio euāge. Scd̄m ē ꝓphetale testi
moniū qḋ i cōfirmatōe dictoꝝ allegatur ibi.
Hoc aūt totū factū. Terciū ē aplo̅ꝝ obediē-
tia q̄ i adimpletōe iussoꝝ declarat' ibi. Eūtes
aūt discipuli fe. si. p̄. eis. Quartū ē ꝓploꝝ ad
xp̄m honor et reuerētia que in ꝓcessione ꝛ in
multis alijs manifestat' ibi. Plurima aūt tur-
ba. ves. sua in via. ¶ Primo ergo ponit' xp̄i
caritas et misericordia. que in gestoꝝ signifi-
catione demonstratur. Hierusalē em̄ interp̄-
tatur visio pacis. Bethfage aūt erat vic⁹ sa-
cerdotū distans ꝑ miliare a hierusalē. ad quē
ibant sacerdotes. ad quiescendū cōpleto offi
cio ſm ordinē vicis suis vt dicit Hiero. Int'
pretatur aūt bethfage domus maxillaꝝ. et si-
gnificat cōfessionē oris in fidei assertōe. Mōs
oliueti. ꝓpter oleum qḋ generat significat alti
tudinē misericordie. Xp̄c ergo ex immēsa cari
tate qua nos dilexit appropinquare fecit tem
pus pacis dei ad homines. ac etiam ip̄e hie-
rosolimis appropinquauit loco passionis vt
seip̄m pro hominibus offerret hostiam paci-
ficam. ne vltra in dei cōtumacia morarentur.
Uenit etiam bethfage dum fidem veram fe
cit ora omnium confiteri. et sic os hominis fa-
ctū est domus cōfessionis fidei ꝛ veritatis ad
salutē aīme cōsequendā. quod prius falsita-
tem vndiq; eructabat. Ro. x. Corde cre. ad
iusticiam. ore aūt ꝯfessio fit ad salutē. Ad mō
tem etiam oliueti accessit. i. ad montem miseri
cordie ꝛ gratiarū qn̄ om̄ia peccata pepcit. pe
nam ꝓ peccatis nostris in corꝑe suo exoluit
gratis nos redemit. innumeris gratijs et do-
nis naturam humanam repleuit. et tandem
eam i celesti gl'ia collocauit. Gal. iiij. c. At vbi
ve. ple. t. mi. de. fi. s. fac. ex mu. f. sub le. vt e. q ſb
e. r. vt ad. fi. r. Tūc etiā misit discipulos suos
ad homies illumiandū ꝛ absoluendū a pecca
tis eoꝝ. Io. xx. Accipite sp̄m sanctū quoꝝ re.
pec. re. eis. Et hoc est qḋ subdit. Tunc misit
duos discipulos suos scꝫ petrū et philippum
vt Hylarius innuere videt'. Duos aūt misit
quia apostoli duo necessaria ad salutem ho-
minum docere debebāt scꝫ fidē que in petro
intelligit' suꝑ quē dei ecclesia est fundata. iu
xta illud Math. xvj. Tu es pe. et su. h. pe. ed.
ec. me. Et oꝑa q̄ ꝑ philippū intelligūt' q os lā
padis interp̄tat'. In ore aūt lampadis ardet
ignis suꝑ oleū ꝛ significat opus feruēs carita
te bona intentōe factū. Nā oleū in lāpadibꝫ
est intentio bona in oꝑibꝫ vt d. Aug. quā qui
q; virgines prudētes sed nō quinq; fatue ha-
buerūt. vt pꝫ Math. xxv. Uel duos misit xp̄s
duo testa. q homies docere debebāt et ꝓpter
duas claues. scꝫ scientiam et potentiā. q̄s xp̄s

apostolis dedit ad populū ligandū et soluen
dum. Et nota ꝙ hodierna die vt dic Beda
venit hierusalem et intrauit templū. scʒ decīa
luna quinqʒ dieƀ ante passionē vt daret itel
ligi ꝙ ipē erat agnus q̇ hodie scʒ decima luna
debebat ſm legem inferri in domū. et quarta-
decīa luna ad vesperā immolari. vt pʒ Exo.
xij. Sequitur. Ite in castel. qd̓ contra vos est
Hierusalē q̄ fuerat ciuitas regalis dicit̄ ca-
stellū ꝓpter maliciam inhabitātiū in ea. Eccľ
xvj. Ab vno sensato inhabitabit̄ patria et a
tribus impijs deseret̄. Istud castelluʒ signat
mundū qꝛ tunc hierusalē q̄ castellū dicit̄ ser-
uiebat cum filijs suis vt dicit apost. Galľ. iiij.
Sic mūdus cum filijs suis mūdanis seruit vi
cijs et peccatis. qui mūdus est cōtra apľos et
apostolicos viros et seruis xp̄i in omībꝫ ad-
uersatur. sicut et xp̄o fecit. Ioh. xv. Si mun-
dus v. o. scitote qꝛ me p̄. vo. o. ha. si me. ꝑse. s.
et vo. perse. Ad hoc castellū oppugnandum
missi sunt duo apľi et oēs serui xp̄i. Et hoc ē.
Ite in ca. qd̓ cō. v. ē. Et nota ꝙ illud castellū
est valde munitū cōtra deū et seruos eiꝰ. Nā
ꝓ fossato siue fundo habet cupiditatē. q̄ om
nia deuorat. sicut bel ydolum babilonie. i qd̓
fossatum q̄nto plura ꝓijciuntur. tāto plꝰ cre-
scit ⁊ nō potest repleri. Prouer. xxx. Tria sūt
insatiabilia infernus. os vulue. et terra. i. cupi-
ditas terrenoꝝ. q̄ nō satiatur aqua. Pro aq̄
habet carnis voluptatē in q̄ rane. i. mala desi-
deria nutriūtur. Utinā prelati q̇ hoc castruʒ
debent principaliter expugnare in hoc fossa-
to nō submergant̄ et ramis egiptioꝝ coꝝ ha
bitacula non sint plena. Murus ꝟo est duri
cia et impenitudo cordis. q̄ tota die ꝑcutitur
a p̄dicatoribꝫ et ꝑ multa aduersa cōcutit̄. ⁊ ni
hil ꝓdest. Ezech. iij. Ut adamantē et siliceʒ
dedi faciē tuā. Turris alta est suꝑbia vsqʒ ad
celū ascendēs sicut turris babel. Insignia et
vexilla ē vana glīa. Propugnacula sūt alia
vicia. Istud castellū fuit ꝑ hiericho figuratū
de q̄ dn̄s iosue mādauit ꝙ destrui deberet et
nūqʒ reedificari. Et modū etiā docuit destru
endi scʒ septies circumeūdo. vt pʒ Iosue. vj.
Septē circūitus sunt septē cōsideratōes mū
di. quibꝫ ꝑfecte inspectis totꝰ mūdus destrui
tur atʒ cadit. Prima qꝛ mūdus ꝑiculosis p̄-
lijs et labore plenus existit. Iob. vij. Milicia
est vita ho. suꝑ ter. Secūda est qꝛ nullā stabi
litatē hʒ. Eccľ. xxvij. Stulꝰ vt luna mutatur
i. mundus quippe̾ antiquitatē dierū deberet

sapiēs esse et semper stultisat vt puer rosis et
floribꝫ coronatus. Tercia est qꝛ totus mūdꝰ
positus est in maligno. j. Ioh. v. Quarta est
qꝛ est contrarius deo nec potest quisqʒ deo et
mundo seruire. Iaco. iiij. Quicunqʒ voluerit
amicus esse hu. se. mi. dei cōst. Math. vj. Ne-
mo potest deo seruire et man. Quinta est. qꝛ
est ypocrita ⁊ decipit ī se sperātes ⁊ fallit. ysa.
xxxvj. Ecce cōfidis suꝑ baculū arundineum
suꝑ egiptum. i. mundum. cui cum innixus fue
rit hō cōminutus intrabit manū eꝰ ⁊ ꝑforabit
eam. Egiptus interꝑtat̄ tenebra et cōfusio q̄
cōpetūt mūdo qui est exteriꝰ sicut arūdo frō-
dosus. et interius totꝰ vacuꝰ et deformis. Se
xta est. qꝛ cito trāsit. Iob. xx. Gaudiū ypocri-
te. i. mūdi ad instar pūcti. q. Io. ij. c. Mundus
trāsit et cōcu. eiꝰ. Septima ē qꝛ ad penā eter-
nam ꝑducit. Math. xviij. Ue mūdo ab scan-
dalis. Uel aliter et melius. Dn̄s mādauit de
strui hiericho ꝑ hunc modū. scʒ vt septē die-
bus circuirēt terrā sed die septima mandauit
circuire septies. et sic omēs circuitꝰ sunt. xiiij. q̄
signāt. xiiij. articulos fidei septē diuīitatis. ⁊ sex
hūanitatis. Quicūqʒ em̄ ꝑfecte desiderabit
articulos fidei. i. habuerit fidē ꝑfectā. totꝰ mū
dus ante eū cadet sicut muri hiericho ante fi-
lios israhel. et ip̄m pedibꝫ cōculcabit. Hebr̄.
xj. Fide muri hiericho corruerūt. Mat. xvij.
Si habueritis fidem vt granū sinapis. dice-
tis monti huic tran. hinc et transi. et nihil im-
possibile erit vobis. Hoc fuit figuratū in sta
tua quā vidit nabuchodonosor. que mūdum
significat q̄ dyabolica statua est q̄ a mūdaīs
adorat̄ vt deus et nihil cōtinet ꝟitatis. Quā
vnus lapillus ꝑuus cōfregit vt pʒ Dan. ij. id
est fides de humili xp̄o. qui est petra fidei vt
dicit apľus. j. Coꝝ. x. Sequit̄. Et inuenietis
asinā alligatā et pullū cum ea sol. et addu. mi.
Asina ista et pullus stabant in porta ad com
munē vsum pauperū deputata. Et ideo dn̄s
pauꝑtatis amator iumētum pauperū voluit
equitare. Asinꝰ aūt ⁊ asina ista et pullꝰ signāt
duos populos scʒ ꝑp̄lm iudeorū qui sub iu-
go legis manebat. qui ꝑ asinā designat̄. vnde
in greco asinus vocatur subiugalis. et popu-
lum gentilem qui ꝑ pullum accipitur. qui nō
erat sub iugo alicuius legis sed ad libitū am-
bulabat. Uterqʒ autem istorum populorum
magnis catenis peccatorum ligatus manebat
et solui indigebat. Prouerbioꝝ. v. Iniquita
tes sue capiūt impium et funibꝫ peccatoꝝ su-

orum quisq̄ cōstringitur. ¶ Et nota hic q̄ peccator strictius q̄ aīalia ligat̄. ꝛ pluribus vinculis est ligatus. Nam ligat̄ memoria ne recolat beneficia dei. ligatur volūtas. ne desideret vera bona. ligatur cor. ne penas inferni et mortem cogitet et mala que patit̄ in statu peccati manēs. Et simile est de om̄ibꝫ potentijs aīe interius et exterius. q̄ om̄es fortiter alligant̄. Et qui sic fuerit ligatus in culpa digne erit ligatus in pena. Math. xxij. Ligatis ma. et pe. mit. eū in te. ex. Ad hos ergo populos misit domin⁹ apostolos ad soluendum a peccatis eoꝝ. q꞉ desiderabat sup eos sedere. hic p̄ gratiā et in futuro p̄ gl'iam. Et hoc est. Si quis aliquid v. dix. di. q꞉ dn̄s his op⁹ habet. vel operā eius desiderat. vt dicit Lu. xix. c. Habebat siquidē ip̄is opus vt suā misericordiam circa eos manifestaret vt grām eis īfundēt. et ip̄os virtutibꝫ illustraret. vt de ip̄is celum impleret et ip̄os glorificaret. vn̄ Mat. dic q̄ sup vtrūq̄ sedit qḋ sine misterio factū nō est. vt in tam paruo spacio sup vtrūq̄ volue rit requiescere. q꞉ gratia dei et virtus sp̄ūssancti ad vtrunq̄ populum est copiose diffusa. Et sic patet p̄mū. scꝫ dei caritas ꝛ misericordia in eo q̄ mundū cōtra se inimicuꝫ et sibi rebellantē recōciliauit. a peccatis absoluit. ꝛ ad gratiā suā reduxit. Secūdo ponit̄ testimonū p̄phetale qḋ ad cōfirmatōem dictoꝝ allegatur. Et hoc est. Hoc aūt factū est. vt adimplerer̄ ꝛc. Et attende q̄ ly vt hic tenet̄ cōsecutiue et nō causaliter. Vn̄ sensus ē. Hoc aūt factum ē. vt adimpleret̄. i. postq̄ hoc factū est adimpletū est dictū p̄phete. qui hoc p̄dixerat. Non em̄ hoc factū ē. q꞉ p̄pheta hoc p̄dixisset. q꞉ hoc deus facere disposuerat sic p̄pheta predixit. et sic dum hoc factuꝫ fuerat verbum prophete est adimpletum. Iteꝫ propheta fuit Zacharias qui. ix. c. ait. Exulta satis filia syon. iubila filia hierusaleꝫ ecce rex tuus ve. tibi iustus et saluator ip̄e paup̄ et ascēdens sup asinā et sup pullū filiū asine. Idem dicit Math. q̄uis verba aliquātulū variet. d. Ecce rex. t. ve. t. mā. se. su. asi. ꝛ super pul. fi. subiu. Syon erat arx hierusalē. et hierusalem vocat̄ filia syon. q꞉ custodiebat̄ ab arce. sic filia custodit̄ a m̄re. Subiugalis vt dictū est in greco idē est qḋ asin⁹ vl' asina. In q̄bꝫ verbis p̄pheta de hoc rege nr̄o dn̄o hiesu xp̄o filio dei q̄tuor mirabilia dat intelligere. p̄p̄t quod dicit. ecce qḋ admiratōis est signum. ¶ Primum q̄ filius dei incomp̄hensibilis quē celuꝫ et terra capere nō possunt totus in ventre virginis est reclusus et factus est hō. et de gente iudea natus. Et hoc est. rex tuus. i. de te et de gente tua natus. Deutro. xviij. Prophetaꝫ sicut me suscitabit tibi dominus de gēte tua ꝛ de fratribꝫ tuis. ip̄ꝫ audies. qui ab om̄ibꝫ alijs regibꝫ magnā differentiā habuit. Fuit ei rex a natura et nō a fortuna sic alij reges. Apoc. xix. Habens ī vestimēto suo. i. in humanitate et in femore suo scriptum. Rex regū et dominus dn̄antium. Itē fuit rex vniuersalis omnium et in om̄ibꝫ et vbiq̄ et nō p̄ticularis sicut alij. Mat. xxviij. Data est mi. om. po. in celo ꝛ in ter. Act. x. Cōstitut⁹ est a deo iu. vi. ꝛ mor. Item fuit rex sempiternus ꝛ nō t̄palis sic alij. Dan̄. vij. Potestas ei⁹ potestas eterna q̄ nō auferetur et regnum eius quod non corrumpetur. Item fuit rex perfectus in omnibus et non in multis deficiens sicut alij. Mathei. xij. Ecce plus q̄ salomon hic. Item fuit rex largissimus perfecta completa stipendia largiens et non imperfecta et diminuta. Unde alexander qui omnes alios in largitate excessit. qui diuisit regnum suum quatuor pueris suis dum adhuc viueret. et duodecim regna simul donauit. nihil dedit respectu christi. q꞉ christus dat regnum cuilibet sicut ipse habꝫ quod regnum est omne bonum. Luce. xxij. Ego disposui vobis sicut disposuit mihi pater meus re. vt ed. et bi. super men. meaꝫ in re. meo. ¶ Secundum mirabile est quia talis et tantus rex dignatus est subire labores innumeros et multa aduersa pati. et tandem mortem. solum p̄pter vtilitatem nostrā. Et hoc ē. venit tibi. i. vtilitatem tuā. P Ubi nota q̄ iste rex venit nobis octo modis scilicet vt lux vt medicus vt gigas vt iustus vt ignis vt redemptor vt vita et vt dominus. Primo venit vt lux ad illuminandum q꞉ om̄es sicut oues errauimus. ysa. ix. c. Habitantibꝫ in re. vm. mor. lux orta est eis. Paruulus enim datus est nobis. Secundo venit vt medicus ad sanandum quia omnes ad mortem infirmi iacebamus. Psalm. Misit ver. s. et sa. eos. Augustinus. Magnus vtiq̄ venit medicus quia magnus vbiq̄ iacebat egrotus. Tercio venit vt gigas ad liberandum. quia omnes sub dyaboli potestate detinebamur. vt patet in illa parabola. Luc. xj. Cum for. ar. cu. atri. s. ꝛc. Psal. Exultauit vt gigas ad curren. viam.

Tunc enim prelium cum dyabolo pro humana natura suscepit cum ductus est ihesus in desertum a spiritu vt temptaretur a dyabolo Math. iiij. Quarto venit vt iustus ad iustificandum et peccata remittendum quia omnes peccaueramus iuxta illud Ro. iij. Omnes enim pec. et eg. g. dei. Mathei. ix. Confide fili remit. t. pec. t. Quinto venit vt ignis ad inflamandum quia in dei amore et proximi omnes frigidi manebamus. Malach. iij. Et ipse erit quasi ignis. Luc. xij. Ignem veni mitt. in ter. Sexto venit vt redemptor ad precium pro nobis soluendum. quia omnes pro delicto primorum parentum in carcere inferni detinebamur. j. Pe. j. Non auro nec argento rede. estis. sed pcio. sang. ag. incota. j. Cor. j. Qui factus est nobis sapientia iusticia et sanctificatio et redemptio. Septimo venit vt vita ad viuificandum quia omnes vita glorie carebamus. Jo. x. Ego veni vt vitam habeant et abundantius habeant. Octauo venit dominus ad celum ciuitatem nostram nos reducendo a qua omnes exulabamus. Joh. xiiij. Iterum veniam et assumam vos ad meipsum vt vbi ego sum et vos sitis. Mich. ij. Ascendens ante eos pandens iter. ¶ Tercium mirabile est. quia cum ipse haberet omnem potestatem et in ictu oculi omnes aduersarios suos posset facere absorberi tamen omnes aduersarios et aduersa sustinuit patienter et tanquam agnus mansuetus qui portatur ad victimam non aperuit os suum. Hiere. xj. Et hoc e. mansuetus. Greg. Mansuetudinem dei pensemus et obstupescemus. Nam pro suis crucifixoribus orauit dicens. Pater dimitte il. quia nesci. quid fa. Quotidie etiam sua beneficia confert illis qui eum blasphemant et sua membra persequuntur et illis qui deuastant ecclesiam suam. et patrimonium crucifixi quos omnes etiam patienter expectat. et si redire volunt benigne et misericorditer recipit. ysa. xxx. Propterea expectat dominus vt misereatur vestri. Unde hiere. iij. c. Tu fornicata es cum amatoribus multis tamen reuertere et ego suscipiam te. ¶ Quartum mirabile est quia cum ipse sit ineffabilis maiestatis et glorie infinite. cuius aspectum omnes angeli tremunt. cui omnis creatura obtemperat rex regum. et dominus dominantium intantum se humiliauit quod super asinam dignatus est equitare. Non ascendit equum auro faleratum vel serico. pacis inimicum. amicum discordie. quia procul odoratur bellum et hinnit ad sonitum bucine. vt dicitur Job. xxxix. Sed ascendit asinum pacis amicum iumentum pauperum. animal mansuetum. Phil. ij. Humiliauit semetipsum fac. f. ac. Et sic patet secundum. ¶ Tercio exponitur apostolorum obediencia. que in iussorum adimpletione declaratur. quia euntes fecerunt sicut precepit illis ihesus et adduxerunt pullum et asinam. Et vt comodius christus super eos sederet. posuerunt super eos vestimenta sua. Ubi nota quod apostoli predicando et baptizando et miracula faciendo ad xpm vtrumque populum adduxerunt. Uestimenta autem que apostoli super populos posuerunt fuerunt doctrina euangelica et sacramenta ecclesie. per que peccata expellebant et virtutes introducebant. ysa. xlix. His omnibus velut ornamento vestieris. Et per consequens aptabant homines vt dominus per gratiam suam super eos quiesceret et sederet. Hec est illa vestis nuptialis que facit habentem nuptijs eternis dignum. quam ille non habens de nuptijs est proiectus. de quo Mat. xxij. Que figurata fuit per xpi tunicam inconsutilem. que xpo crescente crescebat que antequam scinderetur xpc elegit mori et potius se perforari permisit quam ipsam scindi vt nobis daret exemplum quatenus hec vestis nobiscum crescat et nunquam scindatur in nobis. sed potius mori velimus quam ipsam scindi. Quidam crescunt solum in persona sed in virtutibus puerisant Ysa. lxv. Puer centum annorum morietur. et peccator centum annorum maledictus erit. Hec est illa vestis quam helyas vadens in paradisum reliquit helisco. i. xpc ascendens in celum reliquit choro apostolico. ad cuius tactum diuise sunt aque iordanis et helisens illesus transiuit quia apostoli in huius vestis operatione et mirabili efficacia per omnia flumina tribulationum illesi preterierunt. Ps. Transiuimus per ignem et aquam et eduxisti nos in refrigerium. ysa. xliij. Cum transieris per aquam tecum ero et flumina non operient te. Hanc ergo vestem apostoli vt xpi ministri super nos posuerunt. per quam dominus super nos sedet et habitat ineternum. Math. xxviij. Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consumationem seculi. Et sic patet tercium. ¶ Quarto ponitur honor et reuerentia populorum ad christum que attenditur quantum ad quatuor. Q. Primo quia letanter ei omnes obuiam processerunt. Secundo quia vestimenta sua ei in via strauerunt. Tercio quia oliuas et palmas cedentes ante eum proiecerunt. Quarto quia vnanimiter et precedentes et sequentes ei osanna acclamantes dixerunt. Benedictus qui venit in nomine domini. Quia et populus qui fuit ante christum et qui post ipsum venit et christum pariter sunt saluati. et ideo et precedentes et sequentes ei osanna. id est sal-

nifica dixerunt. Et attende ꝙ scd̃m hieroni-
mũ. Osanna est vna dictio tota hebrea. et nõ
est composita ex greco et hebreo. et tantũ va
let q̃ntũ obsecro salua me. Et dicit Remigi⁹
ꝙ est cõposita in hebreo ex corrupto et inte-
gro. Osi em̃ in hebreo tantuꝫ valet. qd̾ salua
vel saluifica. anna xͦ est ĩteriectio obsecrãtis
vnde anna. i. obsecro. sicͨ heu est interiectio do
lentis. Est ergo sensus. Osanna filio dauid. i.
obsecro ⁊ supplico filio dauid salua me. i. vt
saluet me. Dicũt aũt bis osanna qꝛ om̃is sal⁹
est a xp̃o. et hoc in p̃senti qd̾ per primũ asan-
na designatur. et in futuro in celo qd̾ ꝑ secun
dum osanna designat᷑. Et ideo addit᷑ ĩ excel.
Uel vt ostẽdatur ꝙ salus aĩme et corꝑis ẽ a
xp̃o petẽda. qꝛ vt dicit᷑ Iohã. xiij. Om̃ia de-
dit ei pater in man⁹. Math. xj. Omnia mihi
tradita sunt a patre meo. Interp̃tat᷑ em̃ osan
na salus ⁊ redẽptio. Salus aũt ⁊ redẽptõ est
a xp̃o filio dauid. et iõ filio dauid ẽ casus ab-
latiui. Potest etiã esse casus datiui vt sit sen-
sus. Osanna. i. salus et redemptio sit filio da-
uid. i. attribuẽda est filio dauid. Benedict⁹ q̃
venit in nomĩe dñi. i. qui est incarnat⁹ in salu-
tem gentib⁹ dandã. q̃ habet᷑ in nomĩe domi.
Prouer. xviij. Turris fortissima nomẽ domi-
ni ad ip̃am cõfugiet iustus et exaltabitur. In
his ergo q̃tuor istã sanctã turbã hodie imite-
mur. R ¶ Primo xp̃o volẽte in hierlaleꝫ
sp̃ũalem intrare scꝫ in aĩmas nr̃as quaꝝ vna-
queqꝫ est ciuitas et templum dei om̃es et cuꝫ
om̃ib⁹ obuiaꝫ occurramus. Quidã occurrũt
ei solo corꝑe et nõ mente. Occurram⁹ eĩ ei cuꝫ
aĩma et cũ om̃ib⁹ potẽtijs ei⁹. scꝫ cũ volunta-
te et vera bona velimus et desiderem⁹. bonis
fallacib⁹ abdicatis. cum memoria et beneficia
dei recordemur. que magna sunt iniurijs om-
nib⁹ obliuione traditis. cũ intellectu vt volun
tatẽ dei cognoscere studeam⁹. sciẽtia mũdi q̃
inflat et est terrena animalis et dyabolica. vt
dicit᷑ Iac. iij. penit⁹ eneruata. cũ corde vt pas-
sionem xp̃i cogitemus et mortem nostram et
penas inferni. et gl̃iam paradisi. alijs inutilib⁹
resecatis. Quia scriptũ est Mich. ij. Ue qui
cogitatis inutile. Sap̃. j. Sp̃ũssanctus disci-
pline effugiet fictũ et aufert se a cogitatõnib⁹
que sunt sine intellectu. et breuiter cũ om̃ibus
et visu. et auditu. et tactu debem⁹ ei occurre-
re. vt fiat in eius aduentu vniuersalis cõmotõ
in nobis. Math. xxj. Cuꝫ intrasset hiesus hie
rosolimã cõmota est vniuersa ciuitas. Uide-
mus em̃ ꝙ q̃n aliquis terrenus rex venit ad
ciuitatem vniuersa ciuitas commouet᷑ ¶ Se
cundo vt vestimenta nostra. id est bona tem
poralia que per vestimenta signant᷑. eius pe-
dibus. id est pauperibus largiamus. Sic em̃
vestis nec caput operit nec pedes. sic nec bo-
na temporalia. Iob. j. Nudus egressus sum
de vtero matris mee et nudus re. il. Quidam
frequenter prosternunt se ad pedes christi ſ
non sua bona. Cõtra quos dicitur Deutro.
xvj. Non apparebit ante dominum vacuus
sed offert vnusquisqꝫ ſm quod habuerit iu-
xta benedictionem dñi dei sui quã dederit ei.
¶ Tercio vt precidamus ramos de arborib⁹
id est accipiamus exempla vite a sanctis pa-
tribus q̃ magne arbores in dei ecclesia extite-
runt. Precidamus ergo ramum obedientie
ab abraham vt deo sim⁹ obedire parati. Ra-
mum mansuetudinis et pietatis a dauid. qui
inimicum suum saul cuꝫ posset occidere recu-
sauit. Ramum puritatis et humilitatis a bea
ta virgine que cum in summo exaltata fuisset
ait. Luc. j. Ecce ancilla domini. Ramum iusti
cie a iohanne baptista qui iustus et sanct⁹ fu-
it. Ramum fidei a petro qui fidei petra exti-
tit. super quam ecclesia est fundata. Ramum
caritatis a iohanne euangelista qui discipul⁹
amoris queꝫ diligebat hiesus vbiqꝫ nomina-
tur. Ramum penitentie et cõuersionis a pau
lo. qui ex persecutore vas electionis est effe-
ctus et ex lupo seuissimo agnus mansuet⁹ Et
similiter a magdalena que tot de se fecit olo-
causta virtutum quot habuerat vicia et pec-
cata. Et sic faciam⁹ ab omnibus sanctis. Et
attende ꝙ isti precidebant ramos arborũ fru
ctiferarum scilicet oliuaruꝫ et palmarũ. Qui
dam precidunt solum ramos spinarum acci-
pientes exempla a malis ⁊ non a bonis scilicꝫ
a dissolutione magdalene et non a penitentia
eius. Portemus enim hodie veraciter oliuaꝫ
et palmam manibus ne ficulnee sterili similes
maledictionem incurramus vt dictum est.
¶ Quarto vt omnem salutem in presenti et
in futuro et aĩme et corporis a christo filio da
uid petamus et in ipso solo speremus omni-
bus alijs falsis presidijs abdicatis. que nõ ꝓ-
ficiunt sed deficiunt ad salutem. Hiere. xvij.
Maledictus vir qui confidit in homĩeꝫ ⁊ po.
car. bra. suum. Benedictus vir qui confidit in
domino et erit domin⁹ fiducia eius. Et sic pa-
tet totum de euangelio.

De epistola Sermo. .xliiij.

Hoc enim senti te in vobis quod et in christo hiesu. Phil. ij. Cuius ordo noster solum hanc epistolam hodie legat. que humilitati dominice passionis que i passione recitatur respondet. tamen romana ecclesia mater omnium et magistra nō solum hanc epistolam legit que cum passione christi cōcordat. sed legit etiam quādam lectionē ve. te. quō filij israhel post transitum maris rubri venerunt in helym vbi erant duodecim fontes aquarum. et. lxx. palme que hodierne iocunde processioni conuenit et ipam quodammodo representat. quaz relinquentes ad presens. solum humilitati que cōtinentur in epistola intendamus. quia vt dicitur Eccl. vij. Melius est ire ad domū luctus quam ad domum cōuiuij. In illa em̄ finis cunctorum admo. ho. et vi. co. quid fu. sit. In qua quidem epistola quatuor ptinentur. Primo em̄ apl'us exemplo xp̄i ad humilitatis vestigia suam ponit exhortatōem. In principio ep'le. Secūdo ipam xp̄i humilitatē enarrat quātum ad hūanitatis susceptōem ibi. Qui cū in forma dei esset nō rap. ar. est es. se eq. deo. Tercio ipsam narrat et recitat quātum ad mortis crucis tolerationem ibi. Humiliauit semetipm factus obediens. vsq3 ad mortē. Quarto vt fortius ad humilitatem animemur subiungit humilitatis xp̄i premium et exaltatōem. ibi. Propter qd̄ deus exaltauit illū. Prio em̄ apl'us exēplo xp̄i ad humilitatis vestigia suā ponit exhortatōem d. Hoc em̄ sentite in vo. i. experimento cognoscite. qd̄ et in xp̄o hiesu sup. fuit. vt p experientiā humilitatis xp̄c cognoscatur esse in vobis. j. Mach. x. dicitur. q alexander misit ionathe purpurā et coronā dicens. Que nostra sunt sentias nobiscum et cōserues amiciciā ad nos. Alexander interpretatur alleuiās tenebras vel auferēs angustias tenebrarū et signat xp̄z qui tenebras nostras multū illuminauit et p consequēs alleuiauit. Jonathas interptatur donum columbe. et signat eum qui dono et gratia spūssancti que per columbaz designatur est iustificatus. j. Cor. xv. Gratia dei sum id qd̄ sum. Huic mittit dominus purpurā passionū et tribulationū et coronam pmioz vt simul cū xp̄o sentiat. nec sētiet secundū. sc3 coronā premioz. nisi sensent primū sc3 purpurā passionū et tribulatōnum ij. Corin. j. Sicut passionū socij estis sic eritis et cōsolatōnis. Ideo filij zebedei in petitione sua repulsi sunt. quia volebant cū xp̄o regnare. sed non cum eo crucifigi. Math. xx. Nescitis quid petatis. Et sic patet primū. ¶ Secūdo ipsam xp̄i humilitatem narrat quātum ad humanitatis susceptionem. di. Sic se humiliauit xp̄c. qui cū in for. dei es. i. in plena essentia patris et equalitate. et hoc sm̄ deitatem. Jo. x. Ego et pater vnum sumus. Non rapinam. i. p rapinam ar. est se es. eq. deo patri sm̄ humanitatē diuinū honorē ambiendo. quia esset rapina dum raperet quod suum nō erat. Sic dyabolus voluit deitatē rapere. ysa. xiiij. Similis ero altissimo. Et similiter primis parentib9 suggescit vt deitatem raperent. Genesis. iij. Eritis sicut dij sciē. bo. et ma. Immo se per sm̄ illam naturam dicebat se minorē patre. Joh. xiiij. Pater maior est me. Alio mō legitur vt totum hoc ad deitatem referatur ad demonstrandum q vera deitas in christo fuit et consequēter per hoc ostenditur q summe se humiliauit. Et ideo excellentiam christi demonstrat vt magis humilitas eius clarescat. quia magna humilitas in magna excellētia demonstratur. et hoc videtur esse mens apostoli. Dicit ergo. Qui cum in forma dei esset. id ē in eadem essentia scientia potentia et virtute. arbitratus est esse se equalem deo patri. vero iudicio rationis nō rapinam. i. non faciens in hoc rapinam. quia nō vsurpauit quod suum non erat vt dyabolus fecit et primi parentes. Sic christus nō vsurpauit equalitatē dei. q2 vere et p omnia deo patri sm̄ naturaz equalis erat. et ideo nō erat illi rapine cuz natura esset equalis vt dicit Aug. Et ideo noluit rapere quod nō erat ascēdendo sed voluit assumere quod nō erat descendendo et se humiliando. Et hoc est. sed semetipm exina. Et quō. nō substātiam euacuans. nō formaz dei mutans. sed formā serui accipiens. Unde forma serui accessit et nō forma dei. decessit. Semetipm exinaniuit. i. creature seipsum vniuit et creaturam sibi. que de se inanis est. quia de nihilo facta est. Et p hunc modum di. de9 exinanitus sicut et egen9 factus. j. Cor. viij. xp̄c nos egen9 fact9 ē cū eēt diues oīm. Seqt. In silitudiem hoīm fact9. sc3 passibil et mortalis. Non em̄ assūpsit hoiem immortalē sed mortalē. Per hoc ergo q hō fact9 ē. et in silitudiez hominū seipm exinaniuit. Ipse est ergo factor et

factus. Sequitur. Et habitu inuētus vt homo id est. cōuersatione inuētus est vt alij homines. q2 comedit. bibit. iacuit. ambulauit. et cetera talia fecit. Baruch. iij. Post hec in terris visus est. 7 cum hominibus cōuersat⁹ est. Et sic humana natura fuit ei sicut indumētū iuxta illud ysa. lxiij. Quare ergo rubrū est indumentū tuū. et ves. t. sic cal. i tor. Quia indumentū adueniēs homini in nullo mutat hominem nec etiam indumentū ꝓm substantiaȝ mutat͛ sed aliū habitum habet extra hominē q̄ȝ cōiunctū et indutū homini. Sic humana natura adueniens deo et deus ip̄am induens in nullo est mutatus. neqȝ ipsa natura ꝓm substantiā est mutata a filio dei assumpta. q2 in similitudinem hominū factus est. al's non fuisset similis alijs hominib⁹. nec ī eadē specie cū eis. Sed ipsa natura humana assumpta a filio dei et in ipso filio dei alium habitū assumpsit q̄ȝ ante habuit. q2 in ipso immunis a peccato fuit. et tota pura et deo tota magna excellentia gratiaꝝ et ꝓm aīam beata. Aīma em̄ xp̄i cōiuncta verbo dei semꝑ beata erat. Et hoc est qđ dicit. Et habitu inuentus vt hō. Et attende hic ꝙ hūana natura n̄ ē cōiuncta filio dei accidētaliter sicut vestimentū homi. vt quidā dixerunt 7 male. sed substātialiter sicut humana natura inest substantialiter alijs hominibus. Uñ homo predicatus de deo vt de⁹ est hō. p̄dicat quid et nō solū quō se hñs. Uñ q̄ȝuis deitas venerat ad nos vestita 7 calciata hūanitate tñ substātialiter et nō accidētaliter ip̄am assumpsit. Et sic patet secundū.

¶ Tercio ip̄am xp̄i humilitatē narrat q̄ȝtuȝ ad mortis crucis tolerantiā. d. Non solū xp̄c se hūiliauit vt fieret homo. sed etiā huiliauit semetip̄m factus obediēs vsqȝ ad mortē p̄ri. Joh. vj. Descendi de celo nō vt fa. vo. me. ꝟ vo. e. q̄ mi. me p̄ris. et vsȝ ad quā mortē. certe vsȝ ad mortē crucis q̄ vilissi a 7 aboīabil' erat Hiere. xj. Mittam⁹ lignū in panē e⁹. i. i carnē. Sap. ij. Morte turpissima con. e. Et nota ꝙ hic nō solum attestatur xp̄i magne humilitati. sed xp̄i magne caritati. Ro. v. Cōmendat suam caritatem deus in nobis. quoniam cum inimici essemus recō. sc3 deo p mortez fi. e. Et sic patet tercium. ¶ Quarto vt forti⁹ ad humilitatem animemur. subiungit humilitatis christi premium et exaltationem dicēs. Propter quod. id est quia tantum se humiliauit 7 nascendo et moriendo et deus pater exaltauit illū i resurrectione dando illi immortalitatem et impassibilitatem. claritatem et agilitatez. Ps̄. De tor. in vi. bi. p. ex. caput. Humilitas ergo claritatis est meritū. claritas humilitatis est premiū. Aug. Quid ergo 7 q̄ntum humilitas mereat͛ hic ostendit. vt magis hāc appeteremus calcata iactātia. et hoc totum factum est in forma serui. In forma em̄ dei semper fuit et semꝑ erit claritas. Exaltauit ergo illū ꝓm hūanā naturā q̄ gloriosior facta ē in resurrectione. In qua etiam diuīa natura potest dici exaltata ꝓm ostēsionem q2 tunc cepit sciri qđ erat. sicut in assumptione infirmitatis dicit͛ exinanita q2 nō apparuit qđ erat. Et nō solum exaltauit illū in se sed etiā q̄ȝtū ad alias creaturas. Et hoc est. Et dedit illi nomen qđ est suꝑ oīne nomē. i. noticiā existentē suꝑ omne nomē. q2 vocatus est deus. et hoc maxime q̄ȝtum ad noticiam fidei. q2 tunc notuȝ ē ip̄ȝ esse verū deum et verū esse filium dei. qđ nulli angelo vnq̄ȝ cōcessum est vt in eum credātur sicut in deum. Ephe. j. Cōstituēs eum ad dexterā suam in celestibus. suꝑ omnē principatū et p̄tatem et virtutē et dn̄atōem. et omne nomē qđ noīat͛ nō solum in hoc seculo ꝟ etiā in futuro. Act. iiij. Neqȝ ei nomē aliud ē sub celo datum hominibus in q̊ oporteat nos saluos fieri. Apoc. v. Dign⁹ ē agnus q̊ occisus est acci. v͛tu. et diuinitatē et sapientiā et fortitudinem. Et hoc totum intelligendū est q̄ȝtū ad cognitōem hominū. hoc etem̄ noīnē et ante resurrectōem habuit. sed post resurrectōeȝ in euidenti positum est quod prius erat abscondituū vt scirent hoīes et demones. Tūc aūt dicit͛ res fieri qñ īnotescit. Qđ ergo a cōceptōe acceperat dicitur ei donatum post resurrectōem. ꝓpter manifestatōem. Tale ergo nomē dedit ei vt in nomīe hiesu qđ est nomen pietatis et misericordie et salutis. omne genu flectat͛ reuerentiā exhibēdo. celestium. i. angelorum. terrestriū. i. hominum. et infernoꝝ. id ē demonum. De primo Apoc. vij. Et oēs angeli stabant in circūitu throni 7 senioꝝ 7 quatuor animaliū et ceciderūt in cōspectu throni ī facies suas. De secūdo Dan. vij. Omnes ꝑpli trib⁹ et lingue seruiēt ei. De tercō Mar. iij. Et spūs immūdi cū illū videbāt ꝓcidebāt ei et clamabāt di. Tu es fili⁹ dei. Et oīs ligua tā bonoꝝ q̄ȝ maloꝝ cōfitebit͛ voluītarie vel inuite. q2 dn̄s hiesus xp̄c ī gl̄ia est dei p̄ris. i. sedet ad dexterā 7 manet ī potōrib⁹ boīs p̄ris.

Apoc.iij. Ego vici et sedi cum patre meo. et
hoc ẜm qd hõ. Nam ẜm qd deus sedet ĩ glo
ria dei patris. id est eiusdẽ oĩno glorie est cum
deo patre. Et nota q primũ premiũ .i. exalta-
tio in claritate et immortalitate datũ est ei in
resurrectione. Secundũ xo et terciũ. scz noti
cia et reuerẽtia in ascensione. et sic patet quar
tum. ¶ Sicut euidẽter apparet apostolus in
tota hac epistola ad humilitatem nos indu-
ducere conatur. et quia vt dicit phus sermo
nes accipiendi sunt ẜm materiã. ideo de huili
tate pdicemus. Circa quã tria videamꝰ. scili-
cet vnde causet. q̃z sit magna virtus. et q̇d ha
beat opari. ¶ Primo ergo videamus vñ hu
militas in homie causet. Causat aũt in hoie
ex homĩs cõsideratõne ad pfectõz dei relati.
Si quis eñ considerat se et sua. et considerat
maiestatem et pfectõem diuinã statim humi
liabit. Mich. vj. Humiliatio tua ĩ medio tui
.i. infra te. Est eñ humilitas ẜm Aug. quidã
intuitus pprie cõditõnis relatus in deũ. ¶
Debet aut hõ q̇ vult se humiliare q̃tuor cõsi
derare. scz ortũ suũ. cõdicionẽ nature sue. va-
rium euentũ fortune sue. et exitũ suũ. ¶ Pri-
mo debet cõsiderare ortum suum. q: ex luto fe-
tido ẽ formatꝰ. Geñ. ij. Formauit deus hoiez
de limo terre. Job. xvij. Putredi. dix. p. m. et
ma. m. et soror. m. v. Sic cõsiderabat abrahã
di. Gene. xviij. Loquar ad do. m. cũ sum pul.
et cinis. exemplũ pauonis qui dum pedes re-
spicit humiliat. Voluit dñs ponere ventrez
ante oculos vt semp posset videre materiam
sue humilitatis. Berñ. Quid supbis saccus
stercoꝝ et cibus vermiũ. Idem. Memẽto vn
de veneris ⁊ erubesce. vbi es ⁊ ingemisce. quo
vadis et cõtremisce. Peccatores aũt ex ortu
suo supbiũt dicẽtes se ex nobili psapia ortos
Osee. ix. c. Gl'ia eoꝝ a ptu et ab vtero et a cõ-
ceptu. ¶ Secũdo debet cõsiderare sue natu-
re cõditõem q̃ apparet q̃ztum ad multa mise-
ra et depressa. Nam hõ ẜm corpꝰ infinitis in
firmitatibꝰ et penalitatibꝰ est subiectus. ysa. j.
A plãta pedis vsq ad v̇. ca. nõ est in eo sani
Mẽdicat eñ totã vitã suã ab alijs creaturis.
ac ornatũ. Nat'a ei meliꝰ puidit alijs aĩalibꝰ
q̃z homi. ẜm aĩam xo malte subiacet ignoran
tie q: ẜm phm aĩa qñ infũdit corpi ẽ sicut ta-
bula rasa in q̃ nihil ẽ scriptũ. Acq̇rit aũt sciaz
p exercitiũ et disciplinã. et tamẽ quãtũcunq
q̇s studeat ad pfectũ scie puenire non pt nec
ad pfectã cognitõz nõ solũ creaturarũ ẜ nec

minus creature. quis cognoscit aĩam vel ange
lum quis cognoscit virtutẽ stellarũ et herba-
rum et lapidũ et aĩmaliũ. Legit de quodam
philosopho q ad cognoscendũ naturã apis
xxx. annis in deserto stetit. Eccl'. vij. Dixi sapi
ens efficiar. ⁊ ipã longius recessit a me. Et q̇d
plura. Seipm et naturã suã homo ignorat et
medicus qui alios curat seipm nescit sanare.
Berñ. Multi multa sciũt et seipos nesciunt.
Apoc. iij. Nescis quia tu es miser et miserabi
lis et cecus et pauper et nudus. Nec etiã po-
test hõ scire finẽ suũ et qñ et q̃o et vbi debe-
at mori. Eccl'. ix. Nescit homo finẽ suũ. Quã
ta est etiã homĩs ignorãtia circa pprĩa salutẽ
Oĩes eñ secte credunt in sua fide saluari. et
vna secta cõdemnat aliã. Nec etiã q̃ntũcũq
iustus et sanctus certus est an sit in statu gra-
tie et in amore dei. Eccl'. ix. Sunt iusti atz sa-
pientes et opera eorum in manu dei et tamen
nescit homo vtrum amore an odio dignꝰ sit.
Apl'us qui tantus erat dicit. j. Cor. iiij. Ni-
hil mihi conscius sum sed non in hoc iustifica
tus sum. Item q̃ztum ad vtrunq scz tam cor
pus q̃z animã hõ multe mutabilitati et varie-
tati subiectꝰ ẽ. Nam mõ est sanꝰ et stati infir-
mus. mõ iuuenis et statim senex mõ letꝰ ⁊ sta-
tim tristis. mõ viuus et statim mortuus. Job
xiiij. Nunq in eodẽ statu pmanet. ij. Reguz
xiiij. Oĩes morimur et q̃i aque dilabimur in
terrã. ¶ Tercio dz hõ cõsiderare variũ euen
tum fortune que q̃z sit periculosa et anxietate
plena. Boe. in li. ij. de cõso. psa. ij. ostendit d.
Hunc cõtinuũ ludimꝰ ludũ. rotã volubili or
be versamus infima summis ⁊ summa ĩfimis
mutare gaudemus. Unde dña q̃ ducit rotã
fortune pingit ceca. q: de nullo curat nec pre
ces alicuiꝰ audit vel fletus vt dicit Boetius.
De hoc satis dictũ est ĩ pricipio pcedẽtis ser
monis de euãgelio. ¶ Quarto dz hõ cõside
rare exitũ suũ et mortẽ. Nullꝰ ẽ eñ q̇ nõ huili
etur si cõsideret q̃o exiet de mũdo. ⁊ q̃o cor
pus suũ putrescet et a vermibꝰ lacerabitur et
q̃o pdet oĩa. et ab oĩbꝰ delinquet ⁊ recõ
detur sub terra vt res fetida ⁊ deformis. Hie
remie. xxij. Sepultura asini sepeliet putrefa-
ctus et piectus extra portas hierusalez. Om
ne animal habet aliquã vtilitatẽ in morte pre
ter hominem. Hec ergo si homo cõsideraret
maxime humiliaret. Et sic pz primũ. ¶ Se-
cũdo videamus q̃o huilitas ẽ magna vtꝰ cu
ius magnitudo atz perfectio ex quattuor de-

claratur. scʒ ex sui cōmunitate. et sui electōne
et sui cōmendatōne. et ex sui opatōe. Pri
mo eius pfectio apparet ex sui cōmunitate qꝛ
omīs res tanto melioꝛ est q̄nto se magis ꝯmu
nicat. qꝛ ſm dyonisiū bonū est sui ipius ꝯmu-
nicatiuū. Unde inter corpalia lux est nobili-
oꝛ et ideo magis se diffundit qꝛ supioꝛa et in-
ferioꝛa illumiat. Et deus est optimū ꝛ pfectū
bonum et sup omīa se cōmuicat ꝛ suā bonita
tem diffundit. qꝛ omīa p ipm facta sunt. Jo.
j. Aug. Deus est vbiqꝫ. Ps. Nec est qui se
abscon. a ca. e. Huilitas vo et caritas magis
se diffundunt q̄ȝ aliqua virtus. et ideo pfecti
oꝛes alqs sunt. qꝛ in creatoꝛe et creaturis ī an-
gelis et homib in celo et in terra inueniunt.
Ps. Humilia respicit in celo et in terra. Et
qꝛ omīs creatura p̄ter dyabolū et peccatoꝛē
humiliantē suo mō conseruat in eo scʒ ꝙ suo
creatori ad nutū obedit. Baruch. iij. Stelle
vocate sunt et dixerūt assum⁹ et luxerūt cū io
cunditate ei qui fecit illas. Ps. Ignis grādo
nix glacies spūs pcellaꝝ q̄ faciūt v. ei⁹. Silr
omīs creatura caritatē ostēdit in eo scʒ ꝙ bo-
num suū cōmunicat homini. Solus auar⁹ ab
scondit bona domī sui. et ideo merito auferē-
tur ab eo. Luc. xix. Ecce mna tua quā habui
repositā in sudario. Et sequit. Auferte ab eo
mnā. Alie aūt virtutes p̄ter has duas nō īue
niunt ī celo neqꝫ ī hēis. s. fides. spes. prudētia
iusticia. tpātia. fortitudo. ſm act⁹ q̄s hic hñt.
¶ Secūdo apparet eius bonitas ex ei⁹ electi
one. Nam omēs pfecti viri eā pre oīb elege-
runt. Nam patres veteris testa. ꝛ noui humi
litatē totis virib sunt amplexati. vt abrahaʒ
moyses dauid et ceteri. De abrahā Genesis
xviij. Loquar ad dn̄m meum cū sim pul. ꝛ ci
nis. De moyse Hebr. xj. c. Fide moyses grā
dis effectus negauit se filiū filie pharaōis ma
gis eligens affligi p pplo dei q̄ȝ tpalis pecca-
ti habere iocūditatem. maioꝛes diuitias esti-
mans thesauro egiptioꝝ impeniū xpi. Poti-
us em̄ elegit cōtemni ꝛ oues custodire q̄ȝ esse
magnus baro in curia pharaonis. De dauid
ij. Reg. xxiij. Dauid sedēs in cathedra. sapiē-
tissimus p̄nceps inter tres. ipe ē q̄i tenerrim⁹
ligni vermiculus. Silr omēs sancti noui tes.
humilitati fortissime inheserūt. scʒ beata ma-
ria. Luc. j. Ecce ancilla domi Joh. baptista.
Joh. j. Non sum dignus vt sol. cor. cal. eius.
Et omēs apostoli Luc. xxij. Reges gentium
dominantur eoꝝ. Et sequit. Non sic erit int
vos. sed qui maioꝛ est in vobis. fiat sicut mioꝛ
Deniqꝫ ipe filius dei maxime se humiliauit.
vt patet in p̄senti epistola. Math. xj. Discite
a me quia mi. sum et hu. cor. Unde di. Aug.
Non dicit. Discite a me mundum fabricare.
mortuos suscitare. demonia eijcere. sed qꝛ mi.
sum et humilis corde. In omī em̄ ope xpi ap
paret magna ei⁹ humilitas. Naʒ humilē ma
trem elegit. et reputari voluit fili⁹ humilis pa
tris scʒ cuiusdā senis carpētarij. humilē lectū
scʒ p̄sepe. huilē domū scʒ diuersoriū habuit
humile in mētū. scʒ asinū equitauit. huiles di-
scipulos elegit scʒ piscatoꝛes. humile ministe-
rium exercuit dum pedes lauit. humilē et de-
spectissimā moꝛtē elegit et humilē sepulturā
vtpote alienā. Et deniqꝫ post moꝛtē descēdit
ad inferos in quo magna eius humilitas cō-
mendat. ¶ Tercio apparet eius bonitas ex
eius cōmendatōne. qꝛ scriptura sacra q̄ men-
tiri non potest et omnes sancti doctoꝛes eam
mirabiliter ac multipliciter cōmendant. Au.
Humilitas tota pene disciplina christiana ē.
Unde berñ. Nulla splēdidioꝛ gemma ī toto
oꝛnatu summi pōtificis q̄ȝ huilitas. Quar
to apparet eius bonitas ex sui virtuosa opati
one. Res em̄ q̄nto melioꝛ est. tanto nobilioꝛē
hʒ operationem. Sed humilitas hʒ mirabi-
lia operari vt consequenter patebit. Et sic pʒ
secundū. X¶ Tercio videamus de virtuo
sa humilitatis operatione et bona. Habet ei
duodecim efficere mirabilia opera virtuosa.
Primum est qꝛ ipa tumoꝛem habet sana
re humanum. que causa pditōnis fuit. Aug.
Medicina tumoris hominis est humilitas.
Grego. Argumentum redemptionis nostre
inuenta est humilitas. Omīs ei cura p cōtra-
rium debet fieri. qꝛ cōtraria cotrarijs curant.
Et ido quia causa perditionis salutis fuit su
perbia causa repationis salutis debuit eē hu-
militas ¶ Secundum est quia ipsa facit deū
oculo misericoꝛdie respicere peccatoꝛem. ysa.
lxvj. Ad quem respiciaʒ nisi ad pauperculuʒ
et contritum spiritu et trementem sermones
meos. Obiectum enim visus est coloꝛ et ideo
nihil nisi lucidum et coloꝛatum videri potest
Coloꝛ autem virtutū est humilitas et ideo si-
ne humilitate nullus a deo respicitur oclo mi
sericoꝛdie. Beatam virginem maxime respe-
xit deus quia hoc coloꝛe humilitatis maxime
coloꝛata fuit. Luc. j. Quia respexit humilita
tem ancille sue. Tercium quia ipsa oꝛdem

facit deo acceptam et eam ab eo exaudiri. In
dith.ix. Humil.ū et mansuetoꝝ sp tibi pla-
cuit depcatio. Gre. Est creatori nostro ad re
cipiendum fletus humiliū misericordie sinus
Exemplum de publicano et phariseo. Nam
publicanus p humilitatē fuit iustificatus. et
phariseus ex supbia cōdemnatus. Luc.xviij.
Descēdit hic iustificatus in domū suā ab illo
Humilitas eī facit oroem in cōspectu dei in-
troire. Eccl.xxxv. Oratō humiliātis se nubes
penetrat. Petitio aūt que nō porrigit coram
papa nunq̄ ab eo exaudit. Sic est de oratōe
coram deo. Quartū est q̄ liberat hominē
a piculis. Ps. Humiliatus sum et lib.me.iij.
Reg.xxj. Nōne vidisti achab humiliatū co-
ram me pter qd nō inducam malū in diebꝰ
suis. Ubi dicit Greg. Si humilitas tātū pla
cuit in reprobo. qntū placebit in electo. Aug.
Humilitas custodit in omi tribulatōne vt nō
crepet mēs in fornace que nō tumet vento su
perbie. Ideo castanea facit strepitū in igne.
q̄ sub cortice cōtinet ventū. Exemplū dauid
qui ait.j. Reg.xxiiij. Quē psequeris rex isra-
hel. quē psequeris. canē mortuū psequeris et
pulicem viuum. Et q̄ sic se humiliauit. ideo
deus de manu saul et omniū inimicoꝝ suoꝝ et
de omi angustia euz liberauit. ij. Reg.iiij. Ui
uit dñs qui eruit aīam meaz de omi angustia
Humilitas eī facit hoīem in imo iacere. Ia
centi aūt in imo pauca picula possunt cōtin-
gere. et puum casum potest facere. ¶ Quin-
tum est q̄ exaltat hominem valde. j. Reg.xv.
Nōne cum puulus esses in oculis tuis caput
in tribubus israhel effectus es. Immo humi-
litas est mensura exaltatōnis vt qntū quis se
humiliat tantū exaltet. Exemplū in christo.
beata maria. iohāne baptista et paulo. Nam
xpc super omēs ē exaltatꝰ. q̄ sup omēs se hu
miliauit et post xpm beata virgo maria. De
qua Aug. dicit q̄ pter sui humilitatē ē ma-
ter dñi electa. Luce.j. q̄ respe.hu.an.sue. Io
hānes xo bap. q̄ post hos plꝰ oibꝰ se humilia
uit. dū dixit. n̄ sū dignꝰ vt sol.cor.cal.eiꝰ. s.xpi
ideo p omibꝰ xpc eū cōmendauit. Math.xj.
Inter na.mu.nō sur.ma.io.bap. et Cris. dicit
q̄ ī nullo vnq̄ ope tantū meruit Io.bap. sicut
in hac humilitate quē cū iudei vellent p xpo
recipe dixit. Nō sum dignꝰ ꝛc. Paulꝰ xo q̄
dixit se minimū aploꝝ. et dixit se nō dignum
vocari eum aplm. Ideo per excellentiam ec-
clesia vocat eū aplz. Iob.v. q̄ ponit humiles in
sublime. ¶ Sexto facit hoīem dei gratia su-
sceptiuū. Iac.iiij. Deꝰ supbis re.hu.aūt dat
gratiam. Est enim humilitas sm Bernardū
aqueductus per quez venit gratia dei ad ho
minem. Et ideo ait fluenta gratie tanto tem-
pore defuerunt. q̄ nondum interuenerat aq-
ductus. Et vocat aqueductum humilitatem
marie. Superbus autem est plenus vento va
ne glorie. et recipere dei gratiam non potest.
Sed humilis est totus in sui reputatione va-
cuꝰ. ¶ Septīo facit dei sapiaz ī corde humilis
habitare. Prou. vbi hu.ibi.sa. Ptho. Inter
sapientes ille sapientior est. q̄ humilior existit
Bernhardꝰ. Humilitas clauis est scientie.
Humilitas enim facit amicum dei. amicis au
tem secreta reuelantur. Et ideo deus humili-
bus sua secreta reuelat. que faciunt ipsos sa-
pientes. Mathei.xj. Confiteor tibi pater ce-
li et terre. quia abscondisti hec a sapientibus
et prudentibus. et reuelasti ea paruulis. id est
humilibus. Et per hunc modum fuerunt sa-
pientes omnes prophete et sancti. Beatꝰ er
go Gregoriꝰ dicit q̄ sacra scriptura ē quod-
dam pelagus in quo elephas natat. et agnus
peditat. Superbus enim super pelagus scri-
pture natat et nihil intelligit. Humilitas au
tem tangit profundum intellectus scripture.
Unde boetius dicit. q̄ sapientia vel philo-
sophia apparuit sibi in specie cuiusdam dñe
que modo sese ad mensuram hominum cohi
bebat. mō summi cacumīs vertice celum tan-
gere videbat. q̄ dum caput altiꝰ extulisset ipz
etiā celuz penetrabat. Per humilitatē eī sa
pientia ad mensurā hoīm se restringit. et per
supbiaz caput extollit. ¶ Octauū est q̄ recu
perat caritatem et nutrit eam. Grego. Sola
virtus humilitatis est repatio caritatis lese.
Criso. Nutrix dilectionis est humilitas. ma-
ter odij est supbia. Humilitas eī facit homi
nem subire sacramēta ecclesie per que caritas
amissa et lesa repatur. Sic repauit eā paulus
qui ait Act.ix. Domie quid me vis facere. et
surgens baptizatus est. Nonū ē q̄ cōser-
uat aīme bona. Gre. Perit omne qd agitur
si nō solicite ī humilitate custodit. Idē. Qui
sine humilitate ceteras virtutes cōgregat q̄si
puluerem in ventum portat. Aug. Cogitas
magnā fabricā cōstruere celsitudinis. de fun-
damento cogita humilitatis. Humilitas eī
est domus dei in qua deus manet. In domo
aūt dei sicut in deo omia cōseruāt. Aug. Ex-

cessus es dñe et humiles corde sunt dom⁹ tue Ideo in demonib⁹ et primis parentib⁹ bona gratie non sunt pseruata. q: i hũilitate nõ mã serunt. Decimũ est quia facit homines pacifice cõuersari. quia sicut inter superbos semper iurgia sunt. vt dr̃ Prouer. xiij. sic p locuz a cõtrarijs inter humiles est ipsa sancta pax et per cõsequens nihil ita facit hominem deo et hominib⁹ placere sicut humilitas. Hiero. Nihil est q ita nos deo et hominibus gratos faciat q̃z si merito magni humilitate sim⁹ infimi. Bern̄. In alto non altum sapere sed humilib⁹ cõsentire. nihil deo carius et rari⁹ apud homiẽs. ¶ Undecimum est quia facit hominem vincere dyabolum et eius figmenta. vnde in vitaspatrum legitur q dyabolus dixit sancto machario. Sola huilitas tua me vincit. Humilitas em̃ dyabolo ɔtrariat' directe. nihil aũt destruit' nisi p suũ cõtrariũ. vt ignis per aquam et tenebre p lucem. Duodecimum est q: ducit hoiem ad gloriaz celi. Iob. xxij. c. Qui humiliat⁹ fuerit erit in gl'ia. Mat. xviij. Nisi cõuersi fueritis et ef. si. pu. nõ intrabitis in regnũ celoꝝ. Humilitas em̃ facit deũ habitare in aĩa qui est vita beata animarũ sanctaꝝ. vt dicit Aug. Ad quaz nos pducat dominus noster hiesus xp̃c marie filius cum patre et sp̃ũsancto vnus deus in trinitate perfecta p infinita secula seculoꝝ Amen.

¶ Dominica resurrectõnis domini nr̃i hiesu xp̃i de euangelio. ¶ Sermo. xlv.

Maria magdalena et maria iacobi et salome emerunt aromata vt veniẽtes vngerent hiesũ Mar. xvj. In euãgelio hodierno quatuor cõtinent'. Primũ ẽ mulierũ obseqũ et deuotio oposa. In pricipio euãgelij. Secundũ est angeloꝝ misteriũ et apparitio gl'iosa. ibi. Et introeũtes in monumentũ viderũt in dextris iuuenẽ sedentẽ coopertũ stola cãdida. Tercium est angelicum colloquium et resurrectiõis xp̃i affirmatio seriosa. ibi. Qui dixit illis. Nolite expauescere. hiesũ q̃ritis nazarenũ cruci. surrexit non est hic. Quartum est pmulgãde resurrectõnis mandatũ et iussio fructuosa. ibi. Sed ite dicite discipulis ei⁹ et petro q: dñs surrexit. q: precedet vos in galileã. ¶ Primo ergo ponit' istarũ mulierum obsequiũ et deuotio ooosa. q: valde mane surrexerunt. et cum vnguentis aromaticis ad sepulcrũ venerunt vt vngerent corp⁹ hiesu. Circa hoc primum membruz quatuor cõsiderãda occurrunt. Primo de differẽtia euãgelistarũ. Secũdo de cõgruitate eorum que in resurrectione legunt'. Tercio de cõmendatione istarum mulierũ. Quarto de moralitate et significatione earum. Circa primũ scz differentiã euangelistarum nota q matheus vnum angelũ dicit apparuisse mulierib⁹ istis. Ait em̃. Angel⁹ do. desc. de ce. Idẽ d. Marc. vt hic patet q: viderũt iuuenem sedentem a dextris. Iohãnes xo et lucas scribunt fuisse duos angelos in albis sedẽtes. Ait em̃ iohannes. Uidit duos angelos in albis sedentes. vnum ad caput et vnũ ad pedes. Lucas xo ait. Ecce duo viri steterũt secus illas in veste fulgẽti. Ad qd̃ dicendũ q in rei veritate duo fuerũt vel plures. vt Io. et Lu. scribũt. sed q: vnus solus loquebat'. iõ Matheus ⁊ Marcus vnũ angelũ fuisse scribũt. Itẽ iohãnes videtur dicere q dñe iste nõ intrauerũt monumentũ. Ait em̃. Dum ergo fleret inclinauit se et pspexit in monumentũ. Marcus aũt ⁊ omnes alij dicũt q intrauerũt. Ait ei marc⁹. Et introeũtes in monumẽtum. Ad qd̃ dicendũ q accipiendo proprie monumentũ scz p illo lapide magno in quo corpus xp̃i sepultũ fuit nõ intrauerũt vt Ioh. dicit. Sed accipiendo large sepulcrũ p quodã circũitu murato circa sepulcrũ sic intrauerũt vt dicit Marc⁹ et alij euãgeliste. Itẽ Luc. di. q angeli stabant Ait em̃. Ecce duo viri steterũt secus illas. Iohannes xo dicit q angeli sedebãt. Ait ei Iohãnes. Uidit duos angelos in albis sedẽtes Ad qd̃ dicendũ q angeli sedebant vt iohã. scribit. sed ad aduẽtũ dñaꝝ surrexerũt. quod lucas scribit. Item marcus dicit. Maria magdalene et maria iacobi. scz mater ⁊ salome. s. filia et mater filioꝝ zebedei due sorores virginis marie. Lucas aũt dicit. Erat autẽ maria magdalene ⁊ iohãna. ⁊ maria iacobi. q̃ iohanna fuit vxor cuze pcuratoris herodis. Ad qd̃ dicendũ q multe alie dñe venerũt cũ istis tribus marijs ad monumẽtũ ad corpus xp̃i vnguendũ vt lucas scribit. int' q̃s fuit iohãna p̃dicta. Sz q tres marie fuerũt pricipales. iõ solũ ipe notant' a marco. Quia xo p̃dicta iohãna venerabil' dña erat. iõ etiã ipa a luca nomiat' vt dictũ ẽ. Itẽ marc⁹ di. q iste due domine venerũt de mane. vt in hoc euangelio pz.

Matheus autem dicit sic. Vespere autē sabbati venit maria magdalene ⁊ alia maria videre sepulcrum. Ad qđ dicendū ꝙ iste dn̄e feria sexta sepulto dn̄o notauerunt sepulcrum vt Mar. vlt. Lu. ca. Et redeuntes hierl'm parauerunt aromata ⁊ vnguenta preciosa que habebant ꝯseruare corpus a fetore ⁊ facere ipꝫ redolere. Sabbato autem ſm mandatum legis quieuerunt ⁊ beatā virginem visitauerūt. Prima aūt sabbati q̄ mō est dn̄ica. valde tēpestatiue. qđ Iohes dicit qđ fuit an̄ lucem. Item dicit Lucas. Marcus aūt dicit. ꝙ qn̄ iam puenerunt ad sepulcruꝫ erat ortus sol. i. illa ps orientis vbi sol oritur incipiebat albescere. qđ est signuꝫ ꝙ sol sit ortus. qđ vocat diluculum qđ est mediuꝫ inter dieꝫ ⁊ noctē. in quo xp̄s resurrexit. Ps. Exurgam diluculo. Quod ergo iohānes ⁊ lucas dicūt. an̄ lucem ⁊ cū tenebre essent. marcus determīat ⁊ dicit. Valde mane qn̄ sol incipiebat albefacere illam ptem orientis quod diluculū nominatur ⁊ videtur adhuc nox. Sic ergo iste dn̄e ante dieꝫ surrexerunt. ⁊ cum iaꝫ puenissent ad sepulcrum erat diluculū. ꝙ autē matheus dicit sic est intelligenduꝫ ſm Aug⁹. q̄ dicit ꝙ matheus nomine vespe noctē significat a pte totū denominans. Est eīn ibi synodoches. Est enim sensus. Vespere autē sabbati. i. nocte sabbati. que lucescit in p̄ma sabbati. i. terminatur ad p̄maꝫ dieꝫ sabbati que mō est dn̄ica. veīt maria magdalene. ❡ Iudei enim omnē diē vocant sabbatū. s. prima sabbati. secūda sabbati. ⁊ sic de alijs. Romāi ꝟo vocabant dies a planetis. s. diem solis a sole. dieꝫ lune a luna. diem martis a marte. ⁊ sic de alijs. quos etiā vsqꝫ mō nos sequimur excepto ꝙ diem solis vocamus dominicā. Ecclesia autē vocat dies ferias. vt feria secūda. feria tercia. feria q̄rta. ⁊ sic de alijs. p̄ter sabbatū ⁊ dominicā diē. Et sic patꝫ dr̄a euagelistarꝫ. Y Circa secundū. s. ꝯgruitatē eorū que in resurrectione legunt' nota quatuor Primū ꝙ ꝯgruū fuit ⁊ decens ipsum mane surgere ⁊ diluculo. qꝛ eius resurrectō nocteꝫ mortis insimul terminauit. ⁊ dieꝫ gr̄e ⁊ gl'ie ichoauit. ⁊ iō a resurrectōe xp̄i ⁊ citra nox precedit dieꝫ. ſꝫ primo dies nocteꝫ p̄cedebat. qꝛ oīa inceperūt a die gr̄e. ⁊ termiata sūt ad nocteꝫ culpe. mūdus etiā a die incepit ⁊ desijt ī nocteꝫ. Gen̄. j. c. Factū ē vespe ⁊ mane dies vnus. In resurrectōe autē xp̄i omia de tenebris a lucē transierunt ad gl'iaꝫ peruentura. ❡ Secundo ꝯgruū fuit tercia die resurgere ad ostēdēdū ꝙ sicut in ternario numero omīa deus pfecit. ita in xp̄i resurrectōe oīa deus pfecit. vt fuerūt pfecta ⁊ de impfectōe ad pfectionē deducta. Nā in trinitate de⁹ ē pfect⁹. Numerus etiaꝫ angelorꝫ ternario gerarchiarꝫ ⁊ ordinū ē pfect⁹ ⁊ ꝯstitut⁹. Totū etiaꝫ vniuersū tres ptes cōtinet ex quibꝫ pficit' et ꝯplet'. s. celū mundū ⁊ infernū. Celū etiā ī tria diuidit'. s. celū empireū cristallinū. ⁊ sidereuꝫ. Infernus silr̄ diuidit' ī tres domus. s. infernū purgatoriū ⁊ limbū puerorꝫ. Itē oīs creatura in tria diuidit'. qꝛ aut ē pure sp̄ualis vt angelus. aut pure corpalis vt elemēta. aut ex vtroqꝫ cōposita. vt hō. Itē aīa hꝫ tres potētias. ad sui pfectōem. s. intellectū. voluntatē ⁊ memoriaꝫ. ⁊ p tres ꝟtutes iungit' deo. s. p fideꝫ spem ⁊ caritatem. Silr̄ oē corpus ꝯsistit ī tribus. s. longo lato ⁊ pfundo. Itē oē t'ps ī tria diuidit'. s. in p̄ns p̄teritū ⁊ futurꝫ. Item p̄nia p quā aīa repat' ad vitā in tribꝫ ꝯsistit. s. ī cōtritōe cordis ꝯfessiōe oris. ⁊ satisfactōe opis. Cū igit' oīm pfectō in ternario nūero ꝯsistit. ⁊ oīa fuerīt p peccatū deordinata. decens fuit ꝙ xp̄i resurrectō in ternario pficeret' cuꝫ p ipsam oīa sint reordinata ⁊ ad pfectōeꝫ r̄ducta. Nā p ipsam de⁹ ē gl'ificatus. angl'ica natura repata ⁊ restaurata. humana ꝟo natura ē exaltata ⁊ reintegrata. ⁊ hinc oīs creatura renouabit' ⁊ liberabit' a seruitute corruptōis p xp̄i resurrectōeꝫ. Propter qđ di. ap'ls ad Rō. viij. ꝙ oīs creatura ingemiscit ⁊ pturit vsqꝫ adhuc expectās redemptōem filiorum dei. Et iō xp̄i resurrectō debuit in ternario p̄ petrari p quē oīs pfectō designat'. Vn̄ etiaꝫ phūs di. ꝙ p hūc nūerꝫ. s. ternarū adhibuimus nos magnificare deū omnipotentē supeminentē ꝓprietatibꝫ rerꝫ creaturarꝫ. Tercio ꝯgruū fuit vt in resurrectōe xp̄i tria sil' ꝯcurrerent. s. xp̄s resurgens ⁊ hūanā naturā liberans. angelus resurrectōeꝫ affirmās. ⁊ mulier nunciuꝫ bonū portās. Nā in pditōe hūane nature tria p ꝯtrariū fuerunt. s. dyabolus suggerens. mulier nuncians viro. ⁊ vir comedens ⁊ naturaꝫ humanā corrūpēs. Quia ḡ xp̄s in sua resurrectōe hūanā naturā r̄pauit. ꝯgruū fuit ꝙ ibi fuit xp̄s hō resurgens ⁊ naturā hūanā liberās. ⁊ angelus bona resurrectionē affirmans. ⁊ feia sc̄a nunciū ferens. qꝛ oīs caratō fit p ꝯtrariuꝫ. qꝛ auctoritate medi-

corum. contraria contrarijs curant. Quarto congruum fuit vt hodie christus quinquies appareret. quas quinque vices sacerdos in missa quinquies se vertens ad populum representat. Primo enim apparuit marie magdalene ad sepulcrum remanenti et flenti. Joh. xx. Secundo ipsi et alijs dominabus redeuntibus a sepulcro vt patet Math. xxviij. Circa quod intelligendum nota quod prout ex euangelistis colligitur et vt aug. dicit de consensu euangelistarum. maria magdalena et alie marie bis viderunt angelos. et eis locute sunt. Primo cum venerunt tempestiue ad monumentum et viderunt duos angelos et statim cucurrerunt discipulis nunciare. vt dicit Matheus et Marcus. Secundo quando cum discipulis redierunt ad monumentum. et tunc recedentibus discipulis angeli iterum eis locuti sunt. vt dicit Luc. et Johan. Similiter ihesus apparuit bis mulieribus. primo marie magdalene quando secunda vice venit ad monumentum cum alijs marijs et apostolis. et redeuntibus apostolis et alijs marijs ipsa remansit ad monumentum foris plorans et vidit ihesum in specie ortulani. vt dicitur Johan. xx. Secundo magdalene et alijs marijs recedentibus secundo a sepulcro quando accesserunt et tenuerunt pedes eius. vt dicit Math. Maria enim magdalena postquam vidit ihesum in specie ortulani cucurrit post alias marias et inuenit eas in via. et dum essent omnes simul ihesus apparuit eis. vt dictum est. Tercio petro sed nescitur vbi. Luc. xxiiij. Et hoc signat sacerdos dum vertit se ad populum et non dicit dominus vobiscum. sed silenter et plane dicit. orate pro me. Quarto duobus discipulis euntibus in emaus. Luce xxiiij. Quinto omnibus discipulis in absentia thome. Jo. xx. Et signat quod quinquies debemus hodie et in omni die dominica apparere. scilicet in prima in qua missa celebratur. in tercia. in nona. in vesperis et in completorio ad regratiandum deo pro quinque maximis beneficijs que a deo recepimus. ¶ Primo ergo debemus deo regratiari pro bono nature. quia nos ad imaginem suam creauit. et hoc signat prima. Secundo pro bono fortune. quia tam diligenter nos gubernat et regit vt omnia pedibus nostris subiecerit. et hoc signat tercia. Tercio pro bono gratie. quia ita carissime nos redemit. et hoc signat nona. quia in nona christus mortuus fuit. Quarto pro bono glorie. quia in fine vite nobis dare eternam gloriam patris est. et hoc signant vespere. Quinto pro bono resurrectionis gloriose. quia in fine seculi nos resuscitabit non amplius morituros. et hoc signat completorium vltra quod amplius nihil extat. ¶ Circa tercium. scilicet circa commendationem istarum dominarum nota quod iste domine a sex salubriter commendantur. Primo a vera amicicia. quia in vita sequebantur xpm ministrantes ei de facultatibus suis et in morte fuerunt iuxta crucem et post mortem iuerunt ad sepulcrum eius corpus vngere cupientes. Prouer. xvij. Omni tempore diligit qui amicus est. Amicicia mundi est solum in vita et solum circa prospera consistit. Eccli. vj. Est amicus socius mense et non permanet in tempore necessitatis. Secundo commendantur ab eximia religione. quia cum tantum diligerent xpm tam in vita quam in morte tamen propter custodiam sabbati non mouerunt se a hierusalem in sabbato sancto. vt legem domini custodirent. Uade et tu fac similiter vt propter nullius timorem vel amorem pretereas legem dei. Sed heu hodie quia propter vnum denarium lex domini preteritur et plus timetur et amatur homo quam deus. ¶ Tercio commendantur a sollicitudine magna. quia valde mane surrexerunt ad corpus domini reuisendum et inungendum Sic et nos tempestiue ad corpus christi videndum surgere debemus. Ps. Surgite postquam sederitis qui manducatis panem doloris Ephe. v. Surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te christus. Mich. vj. Indicabo tibi o homo quid sit bonum et quid dominus requirat a te. vtique facere iudicium et diligere misericordiam et solicitum ambulare cum deo tuo. ¶ Quarto commendantur ab honestate mutua. quia non vna sola sed multe simul iuerunt. Eccles. iiij. Ve soli quia cum ceciderit non habet subleuantem se. Quia susanna mansit in pomerio sola fuit confusa et condemnata ad mortem. Nunquam mulier alicuius valoris sola intercedere vel stare deberet. Quinto commendantur ab intentione recta. quia iuerunt vngere ihesum. Ihesum enim inungimus. quando in bonis operibus que exercemus bonam intentionem habemus vt scilicet ea faciamus ad dei honorem et proximi edificationem. mat. vj. Tu autem cum ieiunas vnge caput tuum. id est xpm. propterea ille quinque virgines non intrauerunt ad nuptias quia non habuerunt oleum in lampadibus. id est bonam intentionem in operibus. vt dicit aug. Et ideo lampades earum sunt extincte

q₂ ignis sp̄ussc̄ti nō potest ardē in opib₉ ma la intentōe factis. Bona ergo intentōe debe mus ad eccl̄iaʒ ire. s. vt vngam₉ corp₉ iesu. ⁊ nō vt videam₉ vł videamur sic̄ multi ⁊ mł te faciūt. Sexto ꝯmendant̄ a locutōe bo nesta. q₂ nō vana nec detractoria loq̄bant̄: ꝫ dicebant. Quis reuolueʒ nob lapidē ab ostio monumēti vt. s. possim₉ vngē corpus iesu. Quicūq₃ eñ loquit̄ de deo. ds ē cū eo. Ma thei. xviij. Ubi duo vł tres ꝯgregati fuerint ī noīe meo ibi sū ego in medio eoꝝ. Quia bo die duo discipuli loquebāt̄ de iesu apparu it illis iesus Lu. xxiiij. Et q₂ iste dn̄e loque bant̄ de amotōe lapidis vt vngerēt corpus iesu apparuit illis angel₉ ⁊ ꝯpleuit desideri um eaꝝ lapideʒ amouendo. Prouer. x. De siderium suū iust̄ dabit. Loq̄mur ⁊ nos d̄ ie su vt amoueat lapidē .i. duriciē a corde nr̄o. vt possim₉ vngē corp₉ iesu .i. opa pietatis i xp̄i mēbra exercē. Math. xxv. Q̄d vni ex mi nimis meis fecistis mi. fe. A ¶ Circa quar tū. s. circa significatōeʒ istaꝝ dn̄aruʒ. nota q̄ tres marie tres amaritudies signāt q̄s hō q̄ rens xp̄m dʒ hr̄e. Maria eñ interp̄tat̄ ama rū mare. Pr̄ia amaritudo dʒ eē de pc̄tis cō missis. Sc̄da de bonis ꝑditis. Tercia de pe nis incursis. quia priuat₉ ē et̄na hereditate. ⁊ eternis supplicijs deputatus. Uł dʒ habē tres amaritudines. s. de peccatis cogitatis. lo cutis ⁊ opatis. B Tres pixides signāt trinitatē trine substantie q̄ fuit i xp̄o. s. aīa corp₉ ⁊ deitas. in quib₉ fides nr̄a cōsistit quā querens deū hr̄e dʒ i pixide cordis sui. ⁊ dʒ eā portare tanq̄ pixidē in maib₉. q₂ debʒ eā ꝑ opa manifestare. Jaco. ij. Ostēde mihi fidē tuā sine operib₉ ⁊ ego ostēdā tibi fidē meaʒ ex opib₉. C ¶ Tria vnguenta in pixidibus significant tres amores q̄s querens deuʒ dʒ hr̄e secū. Primus est amor dei q̄ ꝑ amorem marie magdalene significat̄. que marie ⁊ su per oīa deū dilexit. Secūdus est amor ꝓp̄e salutis. q̄ ꝑ vnguētū marie iacobi d̄signat̄. q̄ tunc ē qn̄ aīa regit corp₉ ⁊ mūdū supplantat ⁊ vicia ⁊ pc̄ta. Jacob₉ eñ supplantator dici tur. Tercius est amor proximi q̄ ꝑ vnguen tū marie salome designat̄. q̄ tunc ē qn̄ hō hʒ cor amaꝝ i miserijs pc̄tor ⁊ ꝓximoꝝ. Salū eñ ideʒ ē q̄d amarū vł amaritudo. ij. Corin. x. Quis infirmat̄ ⁊ ego nō infirmor. q̄s scan dalizatur ⁊ ego nō vror. Uel tria vnguenta sunt fides spes ⁊ caritas q̄bus dn̄s oleo leti cie ⁊ omni gratia vnctus coniungit̄ anime. ⁊ ip̄am eodem oleo leticie ⁊ oīs gratie ⁊ v̄tut̄ vngit. Qui ergo vult videre xp̄m resuscita tū ⁊ gloriosuʒ hec oīa ferat secuʒ sed nō que rat eum in sepulcro. quia ibi nō fuit inuētus. Lu. xxiiij. Quid queritis viuentem cū mor tuis. Sepulcrum dealbatū ē mūd₉ iste. q̄ af foris speciosus apparet. ꝫ intus est plenus os sibus pūgitiuis ⁊ omī spurcicia. Recedam₉ ergo de sepulcro mundi ⁊ xp̄s occurret nob sicut istis mulierib₉ fugiētib₉ de sepulcro oc currit ⁊ dixit. Auete Math. xxviij. Que tūc accesserūt ⁊ tenuerūt pedes eius. Et sic pꝫ primū. ¶ Secūdo ponit̄ angeloꝝ ministeri uʒ ⁊ apparitio gloriosa. q₂ introeūtes i monu mentū .i. in ambitū muratū circa sepulcrū vi derunt iuuenem sedentem sup sepulcruʒ ad dextrā ꝑtē coop̄tū stola cādida. D In quib₉ verbis quatuor notantur. ¶ Pr̄io ei etas resurgentiū designat̄. q₂ angeli in etate iuuenili apparuerūt in qua xp̄s resurrexit. i q̄ etiā oēs resurgem₉. Ephe. iiij. Donec occur ramus oēs in viꝝ p̄fectū in mēsurā etat̄ ple nitudīs xp̄i. ¶ Secūdo designat̄ p̄nis glo ria resurgentiū. q₂ sedentē in dextris viderūt ꝑ dextram autē beata futura vita. ꝑ sinistrā autē p̄ns seculū designat̄. ¶ Tercio desigt̄ claritas corpuʒ glorioso ꝝ. q₂ in veste fulgen ti ⁊ stola candida coopertū iuueneʒ viderūt. que vestis fulgens ⁊ stola candida nihil ali ud fuit nisi quidā fulgor gl̄ie ⁊ claritas lumi nis. Ex abūdātia eñ gl̄e aīe redūdabit q̄dā splendor in corp₉ sole clarior ⁊ delectabil̄ ad vidēdū. Math. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol. E ¶ Quarto designat̄ dn̄a resurgentiū. q₂ vt di. Math. erat autem aspectus eius sicut fulgor. ⁊ vestimentū eius sicut nix. xp̄s ei glo riosus ⁊ splendēs apparebit iustis ⁊ bonis in iudicio. malis aūt terribil̄ ⁊ formidolosus. ꝓ pter q̄d dicent mōtib₉. opite nos a facie ire agni sedēns i throno. Apoc. iiij. Et sic patet secundū. Tercio ponit̄ angelicū colloqui um ⁊ resurrectionis affirmatō seriosa. In col loquio aūt magna clementia demōstrat̄. Et hoc est q̄d dixit. Nolite expauescere sed iu dei timeant. Uos autem que fertis vngēta preciosa. s. virtutes ⁊ opa bona que xp̄o i vi ta ⁊ in morte obsecute fuistis. que veraciter ipsum queritis ⁊ deuote nolite timere. q₂ ti mor non est in caritate. sed p̄fecta caritas fo ras mittit timorē. j. Job. iiij. vos autē p̄fectaʒ

caritatem ad christum habetis. ⁊ ideo nolite
timere. Sed timeant iudei qui christum occi
derunt. timeant pagani qui in ipsum non cre
dunt. timeant mali christiani qui ipsū quo
tidie factis negant ⁊ ipsum iterum crucifigūt
Vos autem que queritis Iesum nazare-
num id est saluatorem floridum omni flore
virtutum. Iesus enim saluator nazarenus
floridus interpretatur. crucifixum pro salu-
te hominum nolite timere. In affirmatione
2o resurrectōnis firma veritas elucescit. q̄r
surrexit non est hic. Ubi duo consideranda
occurrunt. scilicet resurrectionis probatio ⁊
resurrectionis modus. E ¶ Circa primū
scilicet resurrectionis probationem duplici-
ter procedamus. Primo infringamus ratio
nem iudeorum ⁊ dictum qui dicunt ꝙ disci
puli custodibus dormientibus furati sūt cor-
pus christi. ⁊ dixerunt ipsum resurrexisse ⁊ h
error vsqꝫ in presens marcescit in cordibus
iudeorum. qui error habuit ortum. vt patet
Math. vl. ex eo ꝙ custodes sepulcri domini
domino mane surgente exterriti sunt valde:
⁊ facti sunt velut mortui pre timore terremo
tus ⁊ aspectus angelorum qui ibi apparuerūt.
⁊ fugientes ad ciuitatem ⁊ redeuntes hieru-
salem inuenerunt principes sacerdotum et
phariseos quibus ea que contigerunt dixe-
runt. christum surrexisse affirmantes. Sacer
dotes autem ⁊ pharisei consilio habito ma-
gnam pecuniam predictis custodibus sunt
largiti. rogantes eos ꝙ dicerent ꝙ dormien-
tibus eis venerunt discipuli ⁊ corpus christi
furati sunt. Custodes autem corrupti pecu-
nia sic dixerunt in populo diuulgātes predi-
ctum errorem. Hoc autem apparet falsū du
pliciter. Primo quia aut custodes dormie-
bant aut non. Si dormierūt quomodo hoc
scire potuerunt. Si non dormiebāt quomo-
do cum custodes erant armati permiserunt
apostolos qui erant persone viles ⁊ treme-
bundi rapere corpus hiesu. Certe non est ve
risimile nec credibile. Secundo quia si disci-
puli fuissent furati corpus christi non traxis-
sent moram ad spoliandum ipsum. sed sub-
ito asportassent. Quis latro inueniens sac-
cum plenum pannis poneret se ad dissoluen
dum saccum. Sed lintheamina quibus chri
sti corpus fuit inuolutum in sepulcro postea
inuenta fuerunt. Et ideo hec fictio est valde
irrationabilis. Sed vt dictum est iudei cor-
ruperunt custodes pecunia ⁊ eis sic loqui p-
suaserunt. Sed stulti iudei magis apparens
⁊ credibile mendaciū fingere debuerunt. F
¶ Secundo iudeorum fictione exclusa xpi
resurrectionem probemus. ⁊ hoc quinqꝫ mo
dis. s. p scripturas per testimonium. per ratō
nes. per figuras. ⁊ per exēpla naturalia. Oi
bus istis modis christi resurrectio conuenie
ter pbat. ¶ Primo ḡ p scptura noui ⁊ ve. te.
quam impossibile ēe ē falsā. vtpote a spiritu-
sancto dictatam. Psal. Ego dor. ⁊ soporat9
sū ⁊ exurrexi. Idem. Exurgā diluculo. No
uum autem testamentum totum est plenum
xpi resurrectione. quia ⁊ euangelia ⁊ eple h
affirmant. G ¶ Secundo pbatur p testi
monium quod fuit triplex. s. celeste. terrestre.
⁊ infernale. Celeste fuit testimoniū angelorū
dicentium. Surrexit non est hic. Qui appa-
ruerunt in veste glorie ad ostendendū ꝙ glo
riose resurrexerat. Terrestre fuit triplex. s. te-
stimonium sanctarum dominarum ⁊ aliarum
multarum. Lu. xxiiij. Mulieres quedā ex no
stris terruerūt nos ⁊c. qui dicūt eū viuē. Mi
litū pilati qui semiuiui ceciderunt ī terrā ⁊ fu
gientes dixerūt q̄r surrexit. Math. vl. Ecce q̄
dam de custodib9 venerūt in ciuitatem ⁊ nū
ciauerunt principib9 sacerdotū oīa que fcā
fuerant. Et religiosorum apostolorum quo-
rum testimonium certissimum fuit. quia fuit
de visu ⁊ de tactu ⁊ de gustu. Lu. xxiiij. Pal
pate ⁊ vite quia spiritus carnem ⁊ ossa ñ ha
bet. Actu. x. Dedit eum manifestum fieri nō
omni populo. sed testib9 preordinatis a deo
nobis qui manducauimus ⁊ bibimus cū illo
postqꝫ resurrexit a mortuis. Infernale testi-
monium fuit multorum qui cum christo re-
surrexerunt. Math. xxvij. Multa corpora
sanctorum qui dormierant sur. ⁊ apparue-
runt multis. Tercio resurrectio christi po
test per rationes probari. ¶ H Et pos-
sunt ad hoc adduci duodecim rationes.
¶ Prima est ex parte iusticie dei que est ꝙ
qui non peccat non puniatur sed christus in
corpore suo nunqꝫ peccauit imo multū val
de meruit nec in ipso fuit concupiscentia ma
li ad malum inclinans sed originalis iusticia
et innocentia pura. ergo id corpus non de-
buit per putrefactionem puniri sed per resur-
rectionis gloriam premiari. Psal. Non dab
sanctum tuum videre corruptionē. Et si ad
horā gustauit mortē. h fecit xpi scel9 hūanū

vt nos redimeret ab eo. Ysai.liij. Propt' scelus ppli mei pcussi eũ. ¶ Scd'a ẽ ex pte sapientie dei cu' ẽ ordinare oĩa 7 nihil inordinatũ relinquere in mũdo. sed oĩs ps ordĩat' in suo toto 7 extra ipm inordinata manet. Partes autẽ hoĩs sunt aĩa 7 corpus. g' aĩa xpi debuit corpori reuniri facta redẽptiõe hũana ,ppter quã fuerat a corpe sepata. Tercia ẽ ex largitate 7 magnificentia dei ad quã spectat oĩbus a se creatis tribuẽ oẽz pfectõez 7 oẽ bonuz qd' fm naturaz suã eis ɔpetit 7 recipere possunt. Jaco.j. Qui dat omnibꝫ affluenter Sed corpus xpi poterat recipe gl'iam resurrectionis cũ fuerat habitaculũ dei qd' magis fuit. ac etiaz ei fm naturã resurrectõis gl'a debebat'. qr corp' fuit gl'iosi dei. Unde ab istãti cõceptõis sibi gl'a debebat'. 7 qd' ad tps ea caruit deus dispensatiue fecit. g' debuit p resurrectõis gl'iã sublimari ¶ Quarta ẽ a maioritatis decentia qr qui hꝫ maius 7 pricipale dꝫ hr̃e min' 7 accessoriũ. vt qui hꝫ equum debet habere frenuz 7 vir qui hꝫ vxorez debet habere bona eius sed corp' illud sp habebat deũ q̃ omnibꝫ maior est. qr deitas nunq̃ fuit nec a corpe nec ab aĩa sepata. g' illud corpus debebat hr̃e gl'iaz que di ẽ fm quod ipm cape poterat. h autẽ ẽ gl'ia resurrectõis Quita ẽ ab aĩe inflamatiuo vt inflamem̃ 7 accendamur ad bñ agẽdũ. Nã assueti corporalibꝫ magis diligim' corpalia bona. Gloria aũt corpis bonũ corpale ẽ quã dum ĩ xpi corpe speculamur que etiaz nobis ,pmittit'. illud Philip.iij. Saluatorẽ expectam' dominuz nostrũ ihesũ christũ q̃ reformabit corpus humilitatis nostre ɔfiguratũ corpi claritatis sue. magis accẽdimur ad bene opandũ Si eñ gl'iam corpis in nullo ɔspicerem'. careret spes nr̃a de tali pmio desperantes tepidi 7 remissi effecti. Quia vt dicit Greg. Consideratio pmiq minuit vim flagelli. ¶ Sexta vt naturale desideriũ ɔpleat'. qd' frustrari nõ potest. eo q' ostenderet impfectõem eternitatis dei. h naturale desideriuz inest aĩme corpi reuniri 7 insimul cuz eo gl'ificari h ,put Prouer.x. dr̃ desideriũ suũ dabit' iustis. g' corp' debuit reuniri aĩe 7 cũ ea gl'a potiri 7 eius xtute oĩa alia corpa suis aĩabꝫ reunient'. qr vt ,pbat Apost.j. Cor.xv. xpi resurrectõ ẽ causa nr̃e resurrectõis. 7 si xpc resurrexit 7 nos r̃surgem'. cãtat eñ eccĩa. mortẽ nostrã moriẽdo destruxit 7 vitã resurgẽdo r̃parauit. Septima est a xtute supnaturali q̃ fuit in xp̃o qui maiorem xtutem habuit ad viuificãdũ q̃z adã ad mortificandum. vt dicit aplus ad Rõs.v. sed adã transmisit mortẽ in se 7 ĩ omnes posteros. g' multo mag' xp̃s suscitauit se 7 omnes alios per xtutẽ sue potentie. j. Corinth.xv. Sicut in adam omnes moriuntur. ita 7 in xp̃o oẽs viuificabunt' ¶ Octaua ẽ a xp̃i humilitate. Lex eñ di hoc sanxit. vt qui se magis hũiliat maxĩe exaltet'. Est eñ hũilitas regula exaltatõnis vt supra in precedenti dominica est notatum in sermone de epistola 7 econuerso de superbia. Lu.xiiij. Omnis qui se humiliat exaltabit' 7 oĩs qui se exaltat humiliabit'. Sed xp̃c maxime 7 in supremo gradu se humiliauit. ergo summe debuit exaltari. quod p resurrectionem factum est. qr nisi resurrexisset nõ fuisset summe exaltatus. nam magis est in aĩa 7 in corpore exaltari et glorificari q̃z in anima solũ. Philip.ij. Humiliauit semetipsum. Et sequit'. Propt' qd' 7 deus exaltauit illum. Et ideo post resurrectionez xp̃s ait Math.xxviij. Data est mihi omnis potestas in celo 7 in terra. Nona ẽ a xp̃i obedientia. Inuenimus ergo de multis sanctis q' eis omnes creature 7 mors 7 vita obediuert ad nutũ. 7 h qr ipi obediẽtes fuerunt. Exempla patẽt in nouo 7 ve.te. Sed xp̃s sup oẽs sanctos deo obediuit vsq3 ad mortem nec eius mandatum vnq̃z preteriuit Philip.ij. Factus est obediens vsq3 ad mortem. Ergo mors 7 vita vt moreret' 7 resurgeret quando vellet debuerunt ei magis q̃z alicui sancto alio obedire. Joh.x. Ptatem habeo ponendi animã meã 7 iterum sumẽdi eã ¶ Deciã ẽ ,ppter reuerentiaz fidei xpiane 7 irrisionẽ infideliũ euadendaz que maxie sequeret' si xp̃s nõ resurrexisset. Naz mag' absordũ fidei xp̃iane 7 inconueniẽs apud exteras natões videt' qd' nos dicim' q' deus fuit mortuus 7 sepultus cũ deus mori non possꝫ eo q' ẽ vita ppetua 7 beata. Si ergo fili' dei a mortuis nõ resurrexisset. tc̃ deus 7 dñs xp̃i anor' esset quidã deus mortu' 7 sepult' qd' esset quoddam ridiculosum dicere. Nam si ad horã instauit mortem inq̃tum homo vt nos iuste liberaret. resurrexit in virtute di deuicta morte in q̃ verus deus ostendit'. Mat.xxij. Nõ est de' mortuor' h viuentiũ. i. de' noster non est deus mortuus sed deus viuens. Undecima est ad fidez nostrã ɔfirmãdã.

Nam hec est fides catholica vt credamus ꝛ confiteamur. quia dn̄s noster ihesus xp̄s est deus ꝛ hō. Jo. xiiij. Creditis in deū ꝛ in me credite. Sed si christus fuit a morte vict⁹ sicut ꝛ ceteri nō habuisset omnipotentiam dei quam magis in eo ꝙ mortē absorbuit demōstrauit. que oēs vicit ꝛ ꝑ ꝯsequēs n̄ fuiss; de⁹ Similiter nō fuiss; hō. qꝛ filius dei in triduo mortis nō fuit hō cū aīa fuit a corpe sepata. ex quib; ꝯiunctis hō ꝯsistit. ꝛ iō vt dic̄ ap̄ls .j. Cor. xv. Si xp̄s n̄ resurrexit a mortuis inanis ē fides nostra. Duodecima ē cōplementum felicitatis eterne que ꝯsistit in ꝯgnitione deitatis ꝛ hūanitatis xp̄i. Johan. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscant te solum verum deū et quem misisti hiesum christum Humanitas in vnione aīe ad corpus consistit que per mortē destructa fuit. quia ī morte xp̄s non fuit homo. Ut ergo ꝯpleta sit felicitas nostra oportuit xp̄m resurgere salute humana ꝯsumata per mortem. Joh. x. Ingredietur sc; ad deitatem ꝛ egrediet̄ sc; ad humanitatem ꝛ pascua inueniet sc; felicitatē ꝛ glorie. ¶ Quarto xp̄i resurrectio ꝓbatur per figuras. Nā figurata fuit in samsone quē cū philistijm crederēt detinere. ip̄a media nocte surrexit ꝛ tulit portas gaze ereas ꝛ egressus est ciuitatem. vt p; Judic. xvj. Sic xp̄s iuit ad inferos ꝛ dū inferi crederēt ipsum detinere ipse surrexit fractis portis inferi. Ps. Non derelinquas animā meā in inferno. Itē figurata fuit in iona quem cete absorbēs. tercia die euomuit. vt pat; Jone. ij. Sic xp̄s in vētre t're posit⁹ t'cia die r̄surrexit. Mat. xij. Sicut fuit ionas in ventre ceti trib; dieb; et tribus noctib;. sic erit filius hominis in corde terre tribus diebus ꝛ trib; noctib;. Quīto resurrectō xp̄i probat̄ nō eē impossibilis ꝑ exempla naturalia. Nam de leone dr̄ ꝙ fac̄ filios mortuos q̄s tercia die cū rugitu resuscitat. Multo ergo magis deus pater filiū suū voce virtutis sue suscitauit. ꝛ ideo xp̄s ī sua resurrectōe leoni assimilat̄ sicut in sua passione agno. Apo. v. Uicit leo de tribu iuda. Similiter de fenice dr̄. ꝙ adunat ligna aromatica. ꝛ vibrans alas in eis ignē accēdit ꝛ seip̄m ꝯburit. ꝛ ex cineribus fenicis generat̄ vmis quidē q̄ in eandem auem transformat̄ ꝛ crescit. Sic xp̄s in ligno crucis ex igne sp̄ussc̄ti seipsum combussit ꝛ tercia die idem resurrexit. Similiter de cocodrillo dicitur ꝙ est animal magnū ꝛ perniciosum ꝛ ydro insidiatur. Jdrus autem inuoluit se in lutum vt labilis fiat. ꝛ proijcit se in os cocodrilli dormientis. Quem cum cocodrillus credit se deuorasse. ip̄e corrosis visceribus eius tercia die egreditur. Cocodrillus est dyabolus cuius os est mors. ꝛ venter infernus. ydrus autem id ē filius dei inuoluit se in luto mortalitatis nr̄e vt posset mori ꝛ mortuus est. Quem cum dyabolus crederet deuorasse ipse corrosis ei⁹ visceribus dum animas sanctorum inde extraxit tercia die resurrexit. Secundo videamus resurrectionis modum ꝛ significationē. ¶ Ubi nota ꝙ christus quinq; modis resurrexit. scilicet cito. immortalis. caute. sociatus ꝛ vere. Resurrectio autem christi corporalis significat resurrectionem nostram spiritualem. que vocatur resurrectio prima. que est resurrectio anime qua a peccato resurgit Nam ꝛ anima moritur morte sua. Apoca. ij. Beatus qui habet partem in resurrectione prima. Si ergo volumus cum christo gloriose resurgere. ꝛ in gloriosa resurrectione secunda cum christo esse. resurgamus resurrectione prima. ꝛ supradictis quinq; modis quib; christus a mortuis resurrexit. ¶ Primo resurgamus cito. christus enim statim probata morte resurrexit. quia humanum est peccare. sed dyabolicum in peccatis perseuerare. vt dicit Greg. Jn nullo alio peccato dyabolū ita imitamur sicut in perseuerantia mali. quia ille ab initio peccauit ꝛ semper perseuerat in malo. Psal. Superbia eorum qui te ode. ascen. semper. Contra quod dicitur Eccle. v. Ne tardes conuerti ad dominum. et ne differas de die in diem. Et nota ꝙ coruus emissus de arca nunq; rediit. ꝛ semper dicit cra. cra. Sic faciunt multi. Secūdo resurgamus immortales vt nunq; morte culpe per peccatum in anima moriamur. quia christus resurgens a mortuis iam non moritur. mors illi vltra non dominabitur. Roma. vj. Quia vt dicitur Hebre. x. Uoluntarie peccantibus nobis post acceptam noticiam veritatis iam non relinquitur nobis hostia pro peccatis. terribilis autem quedam expectatio iudicij ꝛ ignis emulatio. que consumptura est aduersarios. Quia qui voluntarie peccat. quantum in se est. quia filium crucifigit. vt dicit apostolus ad Hebre. vj. ꝛ iō cū xp̄i crucifixorib; iudicabit̄. Stultū ē valde

ĩmo insanum in carcere dyaboli voluntarie velle redire. ac peccatoꝝ catenis denuo mãcipari. qꝛ sic fiunt nouissima hominis peioꝛa prioribꝫ. Joh. v. Ecce iã sanus factꝰ es. vadẽ ⁊ amplius noli peccare ne deteriꝰ aliquid cõtingat tibi. ❡ Tercio resurgamꝰ caute. Xp̃s em̃ de mane tẽpestiue nõ fracto sigillo pilati caute resurrexit. Sic ⁊ nos resurgere debẽꝰ. qꝛ multa sũt que impediunt nos resurgẽ. scꝫ mũdus caro. demonia. consanguinei ⁊ amici Ephe. v. Uidete quõ caute ãbuletis. Mat. Nesciat sinistra tua quid faciat dextẽa tua. Et nota ꝙ xp̃s resurgens dimisit vestes ĩ sepulcro ita ⁊ nos pellez veterẽ pc̃ti resurgendo ad vitã grẽ deponẽ debemꝰ. Col. iij. Expoliantes vos veterez homiẽz cũ actibꝫ suis ⁊ induẽtes nouũ hoiẽz qui renouat̃ in agnitionem dei. ❡ Quarto resurgamus cuz societate. qꝛ multa corꝑa sanctoꝝ cũ ip̃o resurrexerũt. vt sicut malo exemplo vel suggestione fecimus alios cadere ita nitamur eos ⁊ alios facere ad vitaz resurgere. Et sic fuimꝰ cã ꝑditõis multoꝝ sic simꝰ cã salutis. qꝛ ꝑ hoc operiemus peccata nostra. Ja. v. Qui conuerti fecerit peccatorem ab errore vie sue saluabit animã eius a morte ⁊ opit multitudinem peccatoꝝ suoꝝ. Quia vt dicit Augꝰ. nõ est maius sacrificiũ deo q̃z zelus aĩaꝝ. Sic erat solicitus apl̃s q̇ multos peccare fecerat ⁊ multos reuocauit ad vitã. ij. Coꝝ. xij. Ego autẽ libentissime impendã ⁊ supimpendar ip̃e ꝓ aĩabꝫ vestris. ❡ Quĩto resurgamꝰ vere. qꝛ xp̃s vere surrexit. Lu. xxiiij. Surrexit dominus vere. Lꝰ tria fuerunt signa. s. palpatõ visio ⁊ ꝯmestio. ❡ Nã discipuli xp̃m palpauerũt. ip̃m apertis oculis viderũt ⁊ ip̃e cum eis ⁊ ip̃i cum eo comederunt. Lu. xxiiij. Palpate ⁊ videte. Silr̃ hec tria sũt sig̃ ꝙ homo spũalr̃ resurgit. ❡ Primũ ẽ palpatõ. Si q̇s em̃ ꝑmittit se palpari e tribulatõibꝫ ⁊ ñ murmurat sicut Job qui in oĩbꝫ nõ peccauit nec stultũ quid ꝯtra deũ locutꝰ ẽ. signũ ẽ ꝙ vere resurrexit. Nõ em̃ in ꝓsperis sed in aduersis ꝯgnoscit̃ si hõ ẽ vere viuꝰ. sicut sathan dixit dño de Job. ij. c. eiusdẽ. Mitte inq̇t manum tuã ⁊ tange os eiꝰ ⁊ carnẽ. ⁊ tunc videb̃ ꝙ in faciem benedicat tibi. ❡ Secundũ est visus Si q̇s em̃ oculo fidei recte videt xp̃m ⁊ ip̃m verum filiũ dei credit ꝓ salute hoim passum ⁊ aspicit etiã in eũ in cruce oculo pietatis et caritatis vt ei ꝯpatiat̃ ⁊ moueat̃ cũ illo. signũ est ꝙ xp̃e resurrexit. Ps. Respice in faciem xp̃i tui. Hiere. v. Domĩe oculi tui respiciũt fidẽ. Quia iustꝰ ex fide viuit Rõ. i. ❡ Tercium est comestio. Si q̇s eũ cibũ aĩe. s. verbuz dei. ⁊ xp̃i corpus digne ⁊ deuote masticat et comedit signum ẽ ꝙ vere resurrexit ⁊ viuit. Sic em̃ det et ꝯmedi. j. Coꝝ. xj. Probat aũt seipsuz hõ ⁊ sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. Et sic patꝫ tercium. ❡ Quarto ponit̃ ꝓmulgande resurrectõis mandatuz ⁊ iussio fructuosa. quia ite ⁊ dicite discipulis eius ⁊ petro sup. ꝙ resurrexit dñs. qꝛ precedet vos in galileaz ibi eũ videbitis. Petro precipue mandat dici ne ꝓpter peccatũ qđ ꝯmisit desperet. ⁊ qꝛ caput erat apostoloꝝ. Unde q̃uis petrꝰ ꝓpter peccatũ infidelitatis ⁊ negationis ꝓpter qđ soluz papa potest deponi iã amiserat principatuz tamẽ ꝓpter pniaz veram qꝛ fleuit amare deus transtulit pc̃tm eiꝰ q. d. xp̃s. Dicite petro. Sicut pro peccatoribꝫ mortuus sum ita ꝓ peccatoribꝫ resurrexi. qꝛ scꝫ defleant peccata sua vt iusti fiant. Rõ. iiij. Traditꝰ ẽ ꝓpter delicta nostra ⁊ resurrexit ꝓpter iustificatõez nr̃az. Et nota ꝙ xp̃us asserit se in galilea videndũ ⁊ non alibi q̃uis alibi se oñderet. qꝛ galilea interp̃tat̃ trãsmigratio. Omnibꝫ enĩz qui se satagunt trãsmigrare de vicijs ad ꝟtutes ⁊ de mũdo ad celũ ⁊ de negligentia ad obseruatõez mandatoꝝ xp̃s ꝓmittit se oñdere ⁊ manifestare. Jo. xiiij. Qui hꝫ mandata mea ⁊ seruat ea ille ẽ q̇ diligit me ⁊ ego diligaz eũ ⁊ maĩfestabo ei meip̃m. Hec ergo dies carissimi boni nũcij est. si tñ tacuerimꝰ ⁊ noluerimꝰ nunciare sceleris arguemur. iiij. Reg. vij. Annunciemꝰ g̊ mũdo xp̃i resurrectõez ⁊ q̃nta miracula xp̃s per mortem ⁊ resurrectõez ẽ mirabilr̃ operatus Sunt autez sex que hodie mundo nunciare debemus. Primuz est triumphꝰ xp̃i nobilis mors em̃ ⁊ vita mirãdo ꝯflixere duello. Sꝫ xp̃s vita nr̃a vicit mortẽ dyabolũ ⁊ mũdum. De primo Osee. xiij. Ero mors tua o m. j. Coꝝ. xv. Ubi est mors victoria tua. Absorpta est mors in victoria. De secundo Augꝰ. Manu inermi ⁊ affixa cruci d̊bellauit aereas ꝑtates. De tercõ. Joh. xvj. Cõfidite ego vici mũdũ. Uade ⁊ tu fac silr̃. Uincamus ergo. dyabolũ. mundũ ⁊ pc̃ti mortem hodie. ❡ Secundũ ẽ spoliatõ inferni mirabilis. qꝛ xp̃s rex noster ꝯfregit portas inferni ⁊ p̃res nostros inde victoriose extraxit. Zacha. ix.

Tu autem in sanguine testamenti tui eduxi-
sti vinctos tuos d lacu in quo non erat aqua
Tanta em̄ fuit victoria regis nostri q̄ inua-
sit inimicum vsq̄ ad domū suaz. z spolia que
sibi placuerūt abstulit ipso in vinculis religa
to. Extrahamus z nos carissimi aīas parentuz
nostroꝝ de purgatorio bn̄ficijs nr̄is z oratō
nibus. ij. Machab. xij. Sancta eī z salubris
est cogitatō p defunctis exorare vt a pecca-
tis soluantur. Terciū est spes humani ge-
neris infallibilis. qꝛ xp̄s rex noster z caro z fr̄
noster gloriosus in aīa z corpe hodie resurre
xit. cuius resurrectō est causa z forma nostre
resurrectōis. z ideo firmiter sperare debem⁹.
q̄ sicut ipse resurrexit z nos resurgemus. An
nunciemus ergo hominibus vt deinceps in
spe beate resurrectōis viuāt. q̄ spes facit oīa
aduersa patiēt z libēt tolerare ¶ Quartuz ē
miseratō z affectus venerabilis. qꝛ licet chri
sto post r̄surrectionem defuerit miseria. non
tamen ei defuit misericordia. quia q̄uis sum
me fuerit sublimatus nō tamen oblitus ē su-
orum z nostri. Nam apl̄is z multis alijs ap-
paruit z omnes amicos ē consolat⁹ z eos do
no spūsancti repleuit. Joh. xx. Accipite sp̄m
sanctum quorum re. zc. Prouerbiū ē. Ho-
nores mutant mores. Sed rex noster sum-
me honoratus in nullo mutatus est quin sēp
circa nos paternuz gerat affectū z nostri mi-
sereat tribuens semper carismatum dona et
nobiscum maneat. Math. xxviij. Ecce ego
vobiscum sum om. die. vs. ad cs. se. ¶ Quin
tum est cfidentia salutaris. Multum eī de-
bent peccatores cfidere. quia xp̄s resurgēs
p̄mo apparuit peccatrici z negatori q̄ alijs
ad innuendū q̄ sicut pro peccatoribus mor-
tuus fuerat. ita p pc̄torib' resurrexit. Mat.
ix. Non veni vocare iustos s pec. j. Thimo.
j. Fidelis sermo z omni ac. di. quia hies⁹ xp̄s
venit in hunc mundū pec. sal. fa. Nonne ap-
paruit paulo dū iret ad psequendum mem-
bra sua z cum conuertit z gratiam sibi infu-
dit. z apl̄um ipsuz cstituit. Sic quotidie pec
catores paratos male agere z inuisibiliter cō
uertit z gratiā magnam facit ¶ Sextuz est
recuperatō celestialis. quia celestē hierusalez
recuperatus est homo que est ciuitas nostra
Heb. xiij. Nō habem⁹ hic manentē ci. s fu-
tu q̄. Accipiamus ergo baculū et capsellam
vt pegrini z eamus vsus hierusalez qꝛ recu-
perata est z via est secura qꝛ inimicus huma
ni generis qui viam conturbabat z capiebat
ambulantes p eam. captus z cathenatus est
Est etiam via abbreuiata. Nam olim circū-
ibat p infernū sed modo recto tramite tendit
versus celum. Ysai. xxx. Hec est via ambula
te in ea neq̄ ad dex. neq̄ ad sini. Et sic patet
quartum. Sed quia vt dicit Apl̄s. j. Co-
rinth. xv. z. j. Thes. iiij. xp̄i resurrectō ē cau-
sa nostre resurrectōis. Et sicut xp̄s resurre-
xit. ita z nos resurgemus. Si em̄ inquit credi
mus q̄ hiesus mortu⁹ est z r̄surrexit. ita z de
us eos qui dor. p hiesuz ad. cū e. Thes. vbi s̄
Ideo de resurrectione nostra. xij. videamus
M ¶ Primo vtrum corpoꝝ resurrectō sit
futura. Ad qd̄ dicendum q̄ oīno oportz po
nere q̄ corpoꝝ resurrectio sit futura. et hoc
pter quinq̄ rationes. ¶ Primo ratōne iu
sticie dei. Justum est em̄ apud deum z hoīes
q̄ ille puniat vel premietur qui peccauit vel
meruit. Sed oīa opa nostra sūt aīe z corpo-
ris simul. qꝛ vt dicit ph̄us. actus suppositoꝝ
sunt zc. Coniunctum em̄ ex aīa z corpore
opat z non aīa vel corpus. Sed vt manife-
ste videm⁹ in vita illa nec boni premiant nec
mali puniunt. Quia vt dr̄ Job. xij. abūdāt
tabernacula predonum z audacter pvo. di.
Multa etiam aduersa patiunt iusti imo per
multas tri. o. nos intra. re. c. Actu. xiiij. In se-
patione autem aīe a corpe aīa vadit ad glāz
vel in penā. corpe hic in terra r̄manente. Ut
ergo iusta sit retributō oportz dicē q̄ aīa ite
rū ciungat corpori vt simul cū ip̄o p̄mietur
vel puniat iuxta stipendia meritoꝝ qd̄ p re-
surrectōem fiet. Hic cadit exēplū de illo qui
pcusserat patrez suū z iuit ad sanctū Jaco-
buz z nullomō poterat ecclesiaz eius intrare
donec sibi pedez amputauit. Scd̄o rōne
desiderij naturalis. Naturaliter em̄ hō desi-
derat perfectum habere bonū z eē pptuus
in aīa z corpe. Naturale at̄ desideriū nō pt̄
eē frustra eo q̄ demōstraret impfectiōez dei
creantis naturā qd̄ ē impossibile. Et ponas
exemplū de fenestra domus q̄ nunq̄ aperire
tur que ignorantiam magistri demōstraret.
Ergo nisi homo ponat impedimentū opor-
tet q̄ pfectum bonū qd̄ sm̄ naturā pcipe pt̄
aliqn̄ csequat. In quo vt dic̄ Boe. magna
maloꝝ impotentia demonstrat cum nūq̄ sit
csecutura id qd̄ sp̄ desiderat. Boni aūt z iu
sti pfectū bonū in resurrectōe consequentur.
Prouer. x. Desideriū suū iustis dabit. Om

nis etiam creatura. vt dicitur Ro. viij. ingemiscit et parturit vsq adhuc expectans reuelationē filiorum dei. quia etiam ipsa creatura tē a suitute corruptōis libabit. Ergo et p desiderium hois et p desiderium ois creatue pbat q resurrectō corporum sit futura. ¶ Tercō rōe fidei et scripture. Nam fidei impossibile est subeē falsum. quia est de pma vitate et d operibus pme veritatis. Sed vnus de articulis fidei ē resurrectō mortuorum ergo resurrectōem oportet esse. Similiter scripturam impossibile est non impleri. Math. v. Jota vnum aut vnus apex nō pteribit a lege donec oia fiant. Sed scriptura d. Osee. xiij. Ero mors tua o mors scz p resurrectionem. Et Job. xix. Jn nouissimo die de ter. sur. suz et rur. cir. pel. Ad. j. Corinth. xv. Oēs quidem resur. ¶ Quarto rōne virtutis et meriti xpi. quia vt dictum est supra vbi pbata fuit resurrectō xpi. maioris virtutis et efficacie fuit xps p suā obedientiā ad viuificādū q adam p superbiaz ad occidēdū. sed in adam omnes moriuntur. ergo p xpum et in xpo omnes viuificabunt et resurgent.

¶ Quinto rōne sapientie dei cuius est ordinare et nihil inordinatū relinquere. Sed ois pars est inordinata extra suuz ordinē. Partes autem hominis et humane nature sūt aīa et corpus ergo anima et corpus abinuicē separata extra suum ordinem sunt et nisi piungant extra ordinem suuz manent. Cum ergo sapientia dei nihil inordinatum relinquat. oportet q resurrectio corporum sit futura. Jtem turpis et inordinata est ps que nō pueit suo toto. Sed vt dicitur ad Ephe. j. Deus dedit xpm caput super oēz eccaz. Jpse ergo ē caput et corpus et nos omnes sumus mēbra eius. Ne ergo caput et corpus sit mōstruosū oportet q sicut xps resurrexit et nos similiter resurgamus. vt simus membra puenētia capiti et corpori nostro in eadem similitudine pmansura. ¶ Secundo videamus an omnes tam boni q mali ac etiam pueri ī vteris maternis defuncti resurgere debeant. Ad quod dicendum q omnes resurgent. et huius ratio tacta est supra. quia sicut ipsi in corpore et anima meruerunt et demeruerunt. ita in corpe et anima premiabūtur et punient. Pueri autem in vtero mortui resurgent quia xpus repabit totam naturam. sicut adam totā destruxit. Si enim status solis et lune et aliorum corporum perficietur. multomagis illi pueri omnem perfectionem naturalem habebunt Omes enim perfectiones tam anime q corporis habebunt que eis fm naturam competere possunt. gliam aūt di non habebūt. De quo nullū dolorem habebūt quia cognoscent se nō fuisse aptos p gram dei ad illā glam. Oēz aūt pfectōz naturalē et bonū pfectū habebūt. excepto q nō comedent nec generatōni vacabunt. Unde non est hō in mundo nec vnq fuit qui ita fuerit perfectus in ista vita fm naturam nec tantam delectationem habuerit sicut illi pueri habebunt. Et idem est dicēduz de omnibus pueris qui ante annos discretōis absq baptismo decedunt. Hic cadit exemplum de illo milite qui iuit vltra mare cū vxore sua pregna. qui ad predicationem magdalene fuerant puersi. Qui dum essent in mari vxor pepit et mortua ē. Uir aūt portauit eā ad quandaz insulam inhabitatā. et posuit eā in quādā criptā et puerz cū ea et recōmendauit marie magdalene. et dū rdiret pus magnuz tempus inuenit pueruz ambulantē. Si ergo magdalena prestitit illi vitam. multomagis xps dabit omnibus vitā. ¶ Tercio videamus an resurrectō sit naturalis. et an xpi resurrectō sit causa nre resurrectōnis. Ad qd dicendum q resurrectō corpuz nullomodo potest esse naturalis sed est omino miraculosa. quia nihil ē in natura quod h efficere possit nec in natura angelica. nec in natura corporum celestiū nec aliorum corporum. nec in natura animarum. Non in natura angelica. quia materia corporea obedit angelo ad motum sed non ad nutum. vt scilicet possit accipere pulueres vel elementa in que corpus hūanū est resolutū et inde formare corpus ad libituz Posset autem mouere qdcūq corpus et vnū montē ad libitū. Aliqui tamen angeli resurrectionem coopabunt. quia scz colligēt pulueres vel ossa mortuorum. Corpa etiam celestia non possunt sine scdis agentibus pfecta aīalia generare. vt di. phs. Hō generat hominem et sol. Jmperfecta eni aīalia et semina possunt bene pducē. vt mures et ranas et fructus. Unde ex pulueribus corporum incineratorum nō possunt corpora hominuz pducere. Similiter nec anima hominis. vel qcunq alia creatura posset ex illis pulueribus corpus hominis formare. Et ideo illa mulier q dixit se concepisse de sole falsum dixit. Silr poete falsum dixerunt qui posuerunt plane-

tas habere filios. Aduertendū ē tamē hic q̄ mulier potest ɔcipere bene ⁊ parere filiū sine viro aut viri ɔsortio. q̄ꝛ p̄ incubos demões. sed non sine semine viri. Sic ergo resurrectō nō erit naturalis sed miraculosa. cui⁹ cā erit resurrectō xp̄i. Nā corpus xp̄i rōne deitatis cui sꝫ fuit ɔiunctū accepit infinitā ↄ̄tutem ad oīa alia corpa viuificandū que sunt eiusdem nature. ⁊ hoc potentius faciet xp̄c ad vitam q̄ȝ adaȝ ad mortem fecit. j. Corinth. xv. Sicut in adā omnes mor. ita ⁊ in xp̄o oēs vi. Et ideo si xp̄s resurrexit ⁊ nos resurgem⁹ vt dictū ē. ¶ Quarto videam⁹. vtrū sit decens q̄ resurrectō corpoꝝ vsq̄ in finē mundi differatur. Quare eñ non statim aīa cuȝ corpe p̄miatur. vel punit' sicut cū meruit vel peccauit. Ad quod dicendū q̄ mag' fuit cōueniēs q̄ resurrectō corpoꝝ vsq̄ ad finē mūdi differet'. q̄ȝ si statim fieret. Et hoc ꝓpter tria. ¶ Primo ꝓpter meritū fidei qđ de fide resurrectōis habet' qđ pderet'. est eñ vnus de articulis fidei resurrectō mortuoꝝ. in quo multū meremur perfecte credendo: ¶ Secundo q̄ꝛ multa suffragia nō fierēt ꝓ mortuis ⁊ multe elemosyne ñ darēt' d' q̄bus paupes xp̄i viuunt. Quia aut statim aīa resumeret corpus ⁊ tunc astantes ꝑpenderent si esset gloriosa vel nō. Et sic nulla suffragia ꝓ illo facerent. nec ꝓ eo elemosynam darent q̄ꝛ in inferno nll'a est redemptio. ⁊ in celo nulla est indigentia. Aut resumeret corpus post q̄ȝ aīa fuerit purgata qđ esset incōueniēs q̄ꝛ non seruaretur vniformitas in mortuis cum multi nō padunt ad purgatoriū sed ad celuȝ vel in infernuȝ. ¶ Tercio q̄ꝛ magis ē cōueniēs q̄ tota natura simul mouet' ad incorruptōem q̄ȝ mō vnus ⁊ mō alius. q̄ꝛ ꝑ hꝰ ōndit' infinita eē potentia dei qui tantaȝ multitudineȝ vno ictu ad incorruptionem reformabit. Similiter ex hoc multi errores ꝓuenirent. ⁊ diceretur q̄ sicut natiuitas hoīs est natural'. ita ⁊ resurrectio. ⁊ q̄ corpa celestia hoc facerent. nec tantū bonū ɔgnosceret'. q̄ꝛ bonū qđ non suspirat' dilatū nō ɔgnoscitur datū. Nec grā resurrectōis ɔgnosceret' fcā fore ꝑ xp̄m. ¶ Quinto videamus. an aīa idem corp⁹ resumat in numero. Ad qđ dicendum q̄ aīa idē corpus resumet nuēo ⁊ idem numero hō resurget. licet immutatus qđ sic est intelligendū. Nullū corpus potest resolui in nihil sicut non potest ex nihilo generari. vt dicit phs. Sed resoluit' in quatuor elementa ex quibus est ɔpositū ⁊ generatuȝ. Unde deus illa quatuor elementa in q̄ fuerit resolutū corpus hoīs accipiet ⁊ reformabit idem corpus ⁊ dimensiones ⁊ coloreȝ ⁊ omnia alia accidentia de nouo creabit. Et ꝑ hunc modū erit idem hō numero. q̄ꝛ de eadem anima ⁊ de ip̄is elemētis quatuor ī que corpus fuerat resolutū reformabit'. q̄ȝuis noua accidentia ibi generent'. Sicut idem homo est egrotus ⁊ sanus q̄ȝuis oēs hūores p̄cedentes ⁊ tota caro vetus sit ɔsūpta. Hic cadit exemplū de illo q̄ lacte suis fuēat nutritus. q̄ꝛ sicut sus in lutū se ꝓiciebat quē magister guido de aretio sanauit q̄ꝛ totā carneȝ illaȝ ⁊ omnes humores per maximam abstinentiam ɔsumpsit ⁊ tamen idem homo fuit ⁊ antea ⁊ postea. ¶ Sexto videam⁹ an homo resurgat cū omnibus membris ⁊ cuȝ quatuor humoribus ⁊ capillis ⁊ vnguibus. Ad qđ dicendū q̄ hō resurget cū oībꝫ mēbris q̄ viuus habuit vel habere debuit si natura ñ errasset. ⁊ nulla mōstra in resurgentibꝫ erunt nec etiaȝ in dānatis. Uñ damnati cū suis deformitatibꝫ nō resurgent. ꝫ integris corpibꝫ ⁊ pfectis. q̄ȝuis obscuris ⁊ ǵuibꝫ. Resurgent etiā cum omnibꝫ intestinis p̄ter putredineȝ. ⁊ cum oībꝫ humoribꝫ p̄ter sudorem ⁊ etiam cuȝ capillis. q̄ꝛ hec oīa ꝑtinent ad hominem. Sed omnes tam boni q̄ȝ mali nudi erūt sicut homo factus ē nud⁹. ¶ Septimo videam⁹ an omēs in eadem etate ⁊ eiusdē stature r̄surgent. Ad hoc dicendū q̄ oēs in etate iuuenili in qua xp̄s resurrexit. vt dictū ē sup̄. in qua etate hō fuisset trāslat⁹ ad celū si nō peccassȝ. Ephe. iiij. Donec occurramus oēs ī viꝝ ꝑfectū ī mēe. eta. ple. xp̄i. Eiusdem aūt statu͛e nō oēs resurgēt. In ista aūt statura resurgent ad quā natura si impedita nō fuisset vl' errasset. quocūq̄ tp̄e ꝓduxisset. De⁹ eñ vt dictū est dȝ repare naturā. Et ideo qđq̄d defuit supplebit. ¶ Octauo videam⁹ an resurgētes amplius comedant vel dormiāt vl' generationi intendāt. Ad qđ dicēdū q̄ nec boni nec mali ampli⁹ comedēt. Nā comestio diminueret gloriam in beatis ⁊ penā in dānatl'. Comestio eñ ⁊ delectatōeȝ habet ⁊ penam. Ad quid eñ comederent beati cū nunq̄ famescūt. Apo. vij. Nō esuriēt neq̄ sitiēt āplius. Damnati autē ⁊ si famelcāt non habebunt qđ comedant. Et si obijciat' q̄ xp̄s p⁹ resur-

rectionē comedit. dicendū est q nō comedit ꝓpter necessitatem vel delectationem. sed vt ostenderet se illū esse qui prius cū eis comederat ⁊ biberat. ⁊ vt ōnderet se verū ⁊ viuū hominem eē ⁊ nō fantasticum. Unū dispensatiue hoc fecit. similiter etiā nō dormient. quia somnus diminueret gloriā in beatis ⁊ penā in damnatis. Dormiens enī est quasi bestia Unde phūs dicit q in dimidio tpis. i. i tēpe quo dormim⁹ nō differimus a bestijs. Itē sōnus fit ex resolutōne vapoꝝ a stomacho ad cerebꝝ ascendentiū. qui vapores ex cibo generant. Sed cum ipsi non comedant vt dictum est. talis resolutō vaporum nō poterit esse ibi. ⁊ per ɔsequēs nec dormitio. Ex quo vlterius patet q non intendāt ampli⁹ actui generatōnis. Nam generatō fit ex superfluitate alimenti qđ ibi non erit. Itē deficiente fine deficiūt ea que sunt ad finē. finis autem generationis est ꝓcreatio filioꝝ que ibi non erit. cum numerus electoꝝ sit ɔpletus. ⁊ due ciuitates. s. babilon infernalis ⁊ hierusalē celestis tunc finem habebunt. vt dicit Augus. Ex quo patet q beatitudo quā iudei ⁊ saraceni in alia vita ponunt. s. de pluralitate vxorū. ⁊ q stabunt iuxta duo flumina. vnum lactis ⁊ alterū mellis ē falsa ⁊ impossibilis ⁊ irrationalis. Math. xxij. In r̄surrectōne neq nubent neq nubent̄. ꝟ sunt sicut angeli dei. Et si obijceret̄ q hoc nō videt̄ eē ɔueniens . s. q beati nō comedent neq generatōni intendent. cū hec magnas delectatōnes habeant. Et ꝟm Boe. Btitudo sit ꝑfectū bonū oīa bona in se ɔtinens. Gustus enī ꝑ ꝟ frustraret̄ mercede laboris abstinentie sue. ⁊ similiter tactus. Ad ꝟ dicēdū q gustus ⁊ omnes sensus sp erūt in felici ⁊ delectabili actu suoꝝ obiectoꝝ. ꝟ tū ꝟm pl⁹ ⁊ min⁹. sicˀ ⁊ glia aīe erit maior ⁊ minor. Erit enī ɔiunct⁹ ⁊ labijs ⁊ linguis ⁊ faucibꝫ btoꝝ quidam sapor dulcissimus qui nūq̄ r̄cedet ab eis. Unū sine comestione sp habebūt dulcedinē comestionis. Silr audit⁹ sp erit in delectabili armonia soni cant⁹ ⁊ laudis. Tho. xiij. Per vicos hierusalē all'a cantabit̄. Et Apoc. xiiij. Uocē quā audiui qi citharedoꝝ citharisantiū ī citharis suis. Silr sp erit ī delectabili visiōe. vidēdo. s. corp⁹ xpi ⁊ corꝑa alioꝝ scōꝝ que speciosissima erūt. ac etiā seipsū vidēdo quilibet maxime delectabit̄. Similiter olefactus sꝑ erit in delectabili ⁊ suauissimo odore. quia corꝑa sanctoꝝ mirabilr ⁊ sup omnia redolebūt. de quibꝫ etiam putrefactis mō emanat odor. Apoc. v. Quatuor aīalia ⁊ vigītiquatuor seniores ceciderūt coram agno habētes singuli citharas ⁊ fialas aureas plenas odoramentoꝝ. Similiter tact⁹ erit in quadā delectabili resolutōe ex redūdātia glīe aīe in corpus q̄ maior delectatō erit q sit delectatō venerea. Ecōtra de impijs q̄ ꝯnis non patiantur defectus natūe. puta febrē ⁊ famē ⁊ sitī ⁊ alias ifirmitates. tn̄ ex iusticia di fiet vt omnes sensus eoꝝ sint actu penis afflicti. ꝟm tamen plus ⁊ minus. sicut de beatis dictum est

X Nono videamus in quo principaliter ɔsistat beatitudo. ⁊ cuius sit scilicet animi vel corꝑis. ⁊ que sint dotes corꝑis. Ad quod dicendū q beatitudo ɔsistit principaliter ī cognoscendo ⁊ amando deum ⁊ possidendo. ⁊ ideo beatitudo erit in anima que deū ꝑ essentiam cognoscet ⁊ non ꝑ aliquam similitudinem. ⁊ ipsum perfecte amabit tanq̄ summū bonū. ⁊ ꝑfecte possidebit in se tanq̄ ꝓpriū et intrinsecū bonū. Corpus autem talem beatitudinem non habebit. sed habebit dotes suas. Quia nanq corp⁹ ī oī bono oꝑe coopatū ē aīe. habebit quatuor dotes que sunt agilitas vt sobito ferat̄ quocūq aīa velit. impassibilitas vt a nulla re possit ledi vel pati. subtilitas ita vt mōtes penetret. ⁊ claritas delectabilis ⁊ ꝑspicua non ledens oculos vt claritas solis. ita q in ipsa claritate corꝑis claritas anime cognoscetur vel gloria. quia anima magis beata clarius corpus habebit. ita vt quilibet possit cognoscere gloriam aliorum et omnia predicta habebit corpus ex redundantia glorie anime in corpus. Econtra de corporibus impiorum erit. quia erunt grauia passibilia grossa ⁊ obscura. Y

Decimo videamus quid de illis qui cum christo surrexerunt sit factum an iterum sint mortui. Ad quod dicendum q de hoc sunt due opiniones. Quidam enim dicunt. q illi qui cum christo surrexerunt iterū sint mortui sicut Lazarus. Sed hoc non est verisimile nec credibile. Quidam ꝟo dicunt q non fuerunt plus mortui. immo cum christo in anima et corpore in celum ascenderunt. Et hoc dicit glosa super illud Mathei vicesimoseptimo. Multa corpora sanctorum qui dormierunt surrexerunt. Hoc etiā dicit sanctus Thomas in quarto sentē. Hoc

etiam a modernis tenet᷑. Hoc etiā dicunt sci
Unde dicit Remigius. Querit antē aliqs
quid de illis factū sit. q̄ dño resurgēte resur-
rexerūt. Credendū ē q̄ iō resurrexerūt vt te-
stes eēnt dñice resurrectōis. Quidā3 aūt di-
xerunt q̄ iterum mortui sunt ⁊ ī cinerē ꝯuer-
si sicut Lazar⁹ ⁊ ceteri quos dñs suscitauit
Sed istoꝝ dictis nullo modo est fides accō-
modanda. quoniā3 illis maius esset tormen-
tum si iterum morituri essent q̄3 si non resur-
gerent. Incunctāter ergo debemus credere
q̄ qui resurgente dño a mortuis resurrexer͠t
ascendente eo ad celū ⁊ ipi ascenderūt. Ide3
dicit Rabanus. Hoc etiā rōnabile ⁊ ꝯueni
ens videt᷑. Incōueniēs em̄ videt᷑ q̄ xp̄s gra
tia3 quā eis fecit statim abstulisset. q2 ad pe-
nam ⁊ non ad gloriam eos resuscitasset. Si-
cut incōueniens esset q̄ rex qñ fit miles dona
ria que facit militibꝫ quos secū accigit eis po
stea auferret ⁊ militia priuaret. Ad quid g̊ re
suscitasset eos. Et iō videt᷑ q̄ nunq̄3 postea
fuerint mortui. Propterea etiam āntiqui pa
tres desiderabant in terra sācta sepeliri. quia
sperabant q̄ xp̄o resurgente resurgerent si
deo placeret. Et ideo fide ioseph moriens d̄
ꝑfectōe filioꝝ israhel memoratus ē ⁊ de ossi
bꝫ suis mandauit. ad Heb. xj. ¶ Un-
decimo videamus quando general᷑ resurre-
ctio fiet. Ad qd̄ dicendum q̄ ꝯpleto numēo
electorum ⁊ ꝯsumpto mundo p̄ ignem stati
fiet resurrectō mortuoꝝ. Postea oīs motus
⁊ oīs opatio cessabit. quia cessante p̄io mo-
tu oīs generatio ⁊ corruptō ⁊ transmutatio
cessabit. ⁊ tempus nō erit amplius. ⁊ p̄ cōse-
quens mūdus iste totaliter vacuus erit ⁊ re-
manebit ¶ Duodecimo videamus an dā-
nati vel sancti aliquando redibūt ad hūc mū
du3 videndū. Ad qd̄ dicendū q̄ nō q2 dam
nati nunq̄3 poterunt de inferno exire. San-
cti ꝟo si vellent possent venire sed nunq̄3 ve
nient. quia ipsi habebunt voluntatem bonā
⁊ sapientē ⁊ omni ratione conformatā. Stul
tū autē esset dimittere celū locū pulcerrimu3
⁊ beatū in p̄ntia humanitatis xp̄i ⁊ alioꝝ sā-
ctoꝝ. ⁊ venire ad hunc mundū nulla3 delecta
tionem habentem. Et hec de resurrectōe di
cta sufficiant.

¶ De ep̄la Sermo ¶. xlvj.

Xpurgate vet⁹
fermentu3 vt sitis noua ꝯspersio
sicut estis azimi. j. Coꝝ. v. Apost.
in hac epistola ad conuiuiū sp̄uale nos inui-
tat. Lu. xv. Epulari ⁊ gaudere oportebat. q2
hic frater tuus mortuus fuerat ⁊ reuixit. In
qua ep̄la tria facit. P̄rio em̄ mūdiciā ment꞉
vt agnū paschale3 possimus comedē. nobis
habere mandat. In principio epistole. Se-
cundo agnu3 paschalem esse paratū ad co-
medendum demonstrat. ibi. Eteni3 pascha
nostru3 immolatus est xp̄s. i. assatus ⁊ p̄pa-
ratus ad comedendu3. Tercio ad talē agnū
comedendum nos inuitat ⁊ modū comedē-
di insinuat. ibi. Itaq3 epulemur nō in fermē
to veteri. neq3 ī fermento malicie ⁊c. ¶ Pri
mo ergo ap̄ls mūdiciā mētis. vt digne agnū
paschalē possimus comedē. nobis hr̄e man-
dat. Et quia primo deponitur immundicia
anteq̄3 mūdicia induat᷑. ideo primo mandat
immundiciam abijcere dicens. Expurgate. i.
mundando ꝓijcite. s. p̄ vera3 ꝯfessionem. ve
tus fermentum. id est peccatum. quod a ve-
tusta cōcupiscentia carnis. que vsq3 ad ada3
ꝓcessit traducitur suggeritur ⁊ perpetratur.
qd̄ sicut fermentum pastam corrumpit ani-
mam ⁊ facit eam crepare. ac etiam omnes sē-
sus. ij. Coꝝ. xj. Timeo autem ne sicut serpēs
euam seduxit astutia sua. ita corrumpāt᷑ sen-
sus vestri ⁊ excidant a simplicitate que est in
xp̄o. Item sicut fermentū totā massa3 corrū-
pit. ita peccatū totā naturā. Secundo cū di
cit vt sitis noua conspersio. mandat nobꝫ mū-
diciā assumē d. vt sitis noua cōspersio id est
sic ꝑfecte debetis fermentum expurgare. vt
sitis noua conspersio. id est noue conspersio
ni similes vt sitis per veram penitentiam re-
nouati spiritu mentis vestre a vetustate pec-
cati. Conspersio est farina aqua ꝯglutinata
sine fermēto. Eph iiij. Renouami sp̄ū men-
tis vestre ⁊ indu. no. ho. q̄ ꝓm deū cre. ē in iu.
⁊ san. ꝟi. Sitis ergo noua cōsp̄sio sicut estis
facti in baptismo sup̄. azimi. i. mūdi ⁊ puri ab
omni fermento mali. Zima em̄ in greco ide3 ē
q̄ fermentum in latino. Sic ergo facti sum⁹
in baptismo azimi. i. sine fermento mali. ab a
qd̄ est sine ⁊ zima fermentū ita debem⁹ ab oī
pc̄to per veram p̄niam emendari ⁊ in hiesu
xp̄o nouo hoīe innouari vt digne ad tantu3
sacramentum accedere valeamus. In cuius
figura filijs israhal ꝯmesturis agnum q̄ xp̄m
figurabat mandatum est ne fermentum ali-
quod in domibus ipsarum inueniretur p̄ se-
ptem dies pasche. in quo agnum comedere
debebant. Exod. xiij. Septem diebus fer-

mentatum non inueniet in domibus vestris Qui comederit fermentatum peribit aīma eius de cetu filioꝝ israhel. Sic ergo sine peccato corpus xp̄i comedere debemus. si volumus ꝙ corpus xp̄i suos in nobis operetur effectus. B Ubi nota. ꝙ corpus christi digne sumptum sex effectus optimos operatꝰ i nobis qui omnes per fermentū peccati mortalis impediuntur ¶ Primus effectus comedentis est in christum transformatio. qꝛ iste cibus non conuertitur in comedentem sicut alij cibi sed comedens transformatur et conuertitur in christum comestum ꝛ sumptū Aug. Cibus sum grandium id est perfectorum cresce ꝛ manducabis me nec tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue. sed tu mutaberis in me. Peccatum autem hunc effectum impedit. quia omnia potest deus facere preter peccatum. ꝛ ideo peccatorem corpus christi comedentem non potest in se mutare nisi prius abiciat peccatum. quia nō est sic de hoc sacramento sicut de sacramēto penitentie. penitentia em̄ dum sumitur a peccatore facit ipsum iustum. Corpus autē christi ꝗuis conferat gratiam. tamen dum sumitur a peccatore non facit ipsum iustum. ꝫ magis impium. confert enim gratiam iusto. sed non peccatori ¶ Secundus effectus est vite collectio. habet em̄ corpus xp̄i vitam conferre digne sumēti. Jo. vj. Ego sū pa. vi. qui de ce. de. si quis manducauerit ex hoc pāe viuet ineternum. Si em̄ lignum vite plantatū in medio paradisi habebat vitam in hominibus perpetuare. multomagis corpꝰ xp̄i dat vitam eternam. Peccatū autē infert mortē Ro. vj. Stipendia peccati mors ē. Duo autem ꝯtraria non pn̄t alicui inesse. ꝛ ideo exn̄te pc̄to mortali ī aīa qd̓ infert ei mortem nō pt̄ corpꝰ xp̄i eidē vitā ꝯferre nec ibi ꝑ grām habitare. Sapie. j. Nec hītabit ī corpe subdito peccatis ¶ Tercius effectꝰ ē mentis illuminatio. hꝫ em̄ corpꝰ xp̄i mentē illumiāre. qꝛ ipse est lux. Si em̄ ocl'i ionathe fauū mellis comedentis apti sunt. vt dr̄. j. Reg. xiiij. multomagis corpus xp̄i digne sūptū hꝫ oculos mentis illuminare. i cuius figura dn̄s xp̄s frāgēt panē. apti st̄ ocl'i discipl'oꝝ. Peccatum aūt excecat hoīem. Sapie. ij. Excecauit eos malicia eo. Et iō exn̄te pc̄to mortali ī aīa qd̓ ipsā cecā tenet. corpꝰ xp̄i nō pt̄ eā illuiare nec cū ipā ꝑticipiū hr̄e. ij. Cor. vj. Que ꝑticipatio iusticie cū iniquitate. aut que societas luci ad tenebras. aut que ꝯuentō xp̄i ad belial ¶ Quartus effectus est celestis ductō. Hꝫ em̄ corpus xp̄i digne sumentem ad celū ducere. Quod figuratuꝫ fuit in pane subcinericio quē helyas ab angelo sibi allatum comedit. in cuius virtute ambulauit. xl. diebus et xl. noctibus donec perueniat ad montem dei oreb. vt patet. iij. Reg. xix. Peccatū autem ad infernū ducit. Psal. xiiij. Uerūtamē ad īfernum detraheris in ꝓfūdū laci. Nihil autem vt dicit phūs potest per se ꝯtrarijs motibus moueri. Et idō existente peccato mortali in anima quod ducit eam quotidie ad infernum. ꝛ a deo elongat. corpus xp̄i non pōt eam ducere ad celum ¶ Quintus effectus est angeloꝝ assimilatio. quia cum corpus xp̄i sit panis angelorum. iuxta illud. Panem angeloꝝ manducauit homo. habet homines ipsum digne sumentes. angelis assimilare. et filios dei efficere. Psal. Ego dixi dij estis ꝛ filij excelsi omnes. Peccatū autem cum sit cibus demonum. iuxta illud Lu. xv. de filio ꝓdigo ꝑ quē pc̄oꝛ designatur. ꝙ missus fueāt in villā vt pasceret porcos. i. demōes ꝙ pc̄is hoīm pascunꝰ. hꝫ homīes demonibꝫ assimilare. ꝛ ipsos filios demonuꝫ efficere. Jo. viij. Uos ex patre dyabolo e. Et ideo ipos homines ꝑ peccatum siles demonibus ꝛ eoꝝ filios existentes. non potest corpus xp̄i angelis assimiāre ꝛ filios dei efficere. qꝛ similitudo alicuius non potest in aliquo introduci nisi similitudo ꝯtraria abiciat ¶ Sextus effectꝰ est omnis saporis suauitas ꝛ refectio. Habꝫ em̄ corpus xp̄i digne sumenti omīs saporis suauitatem conferre. quia qui dat se oīa sua dare videtꝰ. Ro. viij. Quō etiā nō cū illo oīa nobis donauit. Qui ergo digne recipit corpus xp̄i oīa que in xp̄o sunt sibi sapiūt. si qs autem corpus xp̄i diligenter masticauerit et deuote inueniet in ipso oīs virtutis suauitatem ꝛ refectionem. Naꝫ ibi est perfecta ꝛ cōpleta fides. qꝛ ibi tota xp̄i diuinitas ꝛ hūanitas ꝯiunctur. de quibus duobꝫ est tota fides Ibi est firma spes. qꝛ in ipso ꝛ ꝑ ipsuꝫ salutē spare debemꝰ. Ibi est intensa caritas ꝛ amor eternus. ex nimio em̄ amore voluit sub tali sacramento hic in perpetuū remanere nobiscū Math. xxviij. Ecce ego vobiscum sum omnibꝫ diebus vs. ad ꝯsūe. Et ideo inter omnia sacramenta hoc maxime vocatur sacramētū.

amoris.qꝛ in eo reducit᷑ ad memoriam paſ-
ſio iheſu xp̄i que marie amoris ſignum fuit.
Lu.xxiij. Hoc fa.in m.ↄ.j.Coꝝ.xj. Quoti-
enſcūqꝫ man.pa.h.⁊ ca.bi.mor.do.an.do.ve.
Ibi ē iuſticia mag̃ qꝛ ibi eſt filius dei factus
hō̃ ⁊ ꝓ nobis mortu⁹ vt iuſta fiēt ſatiſfactō
pc̄ti hūane nature.qđ ꝑ xp̄i mortē iuſte fuit
deletū.j.Coꝝ.x. Qui fact⁹ ē nob̄ ſapīa ⁊ iu-
ſticia. Ibi ē ſumma prudētia.qꝛ ibi ſub hūa-
nitate latet diuinitas ꝑ quā fuit dyabol⁹ pru
denter capt⁹ qui omnes fraudulenter ⁊ neq̇
ter capiebat. Job.xxvj. Prudētia e⁹ ꝑcuſſit
ſuꝑbum. Ibi eſt immenſa patientia ⁊ fortitu
do.qꝛ a peſſimis pc̄torib⁹ ꝑmittit ſe capi qui
ꝓijciūt ipm̄ in latrinā pc̄toꝝ. Ibi ē maxia tē-
perantia ⁊ abſtinentia.qꝛ a ieiunijs ſolūmo-
do deb; ſumi.⁊ nō in q̄ntitate ⁊ ſapiditate ꝑ
modū alioꝝ ciboꝝ.ſed ī magna ꝑ̄parantia et ꝑ
citate. De quo apl̄s illos corinthios arguit
d.j.Coꝝ.xj. Cōuenientib⁹ vobis ī vnū iā nō
ē do.ce.mā.vnuſq̇ſqꝫ em̄ ſuā ce.p̄ſ.ad mā. Il
li em̄ hūc cibū in magna q̄ntitate ſumebāt ſi
cut aliū panē. Et breuit᷑ oīs ꝟtus ⁊ oē exem
plum ſalutis ad totā vitā noſtram paſcendā
⁊ informādaꝫ ē in xp̄o.vt dicit Aug.q̇ ſub ſa
cramento altaris ↄtinet᷑ ⁊ ſumit᷑. Hoc fuit
figuratū ī manna qđ ī ore ↄmedentiū ad qđ
q̇ſqꝫ volebat ↄuertebatur.vt dr̄ Sap̄.xvj.
Angeloꝝ eſ.nu.po.t.d.⁊ pa de ce.p̄ſti.il.om.
dele.in ſe habentē.⁊ o.ſa.ſua. Sic ergo patꝫ
q̄uo corpus xp̄i oīs ſaporis ſuauitatē habꝫ.
Peccatū autē inſipiditatē. Et ſi aliquibus
videat᷑ ſapidū hoc accidit ꝓpter palati aīme
corruptōem. Sicut febricitanti ꝓpter corru-
ptionē ⁊ infectionē palati.dulcia videntur
amara.⁊ interduꝫ amara dulcia. Aug. Pa-
lato non ſano pena eſt panis.q̇ ſano ē ſuauis.
Et ideo niſi peccatū qđ amaritudineꝫ infert
anime ⁊ oīa vere ſapida reddit inſipida ex-
pellat᷑.corpus xp̄i nō p̄t ſuauitatē ſpūs ⁊ ſa-
poreꝫ ſpūaliū in aīa generare.imo aīa ipꝫ cū
pc̄to mortali ſumens oīa ſpūalia nauſeat et
faſtidit. Exo.xxj. Aīa nr̄a nauſeat ſuꝑ cibo
iſto leuiſſimo. Expurganduꝫ eſt ergo pc̄tm̄
vt poſſim⁹ digne recipe corpus xp̄i. Quia q̇
cū pc̄to mortali ipm̄ ſumit nō ſolū ꝓuat᷑ effe
ctib⁹ ſupradictis ſed etiā acquirit ſibi iudici-
uꝫ eternale.j.Corinth.xj. Qui autē indigne
mā.⁊ bi.iu.ſi.mā.⁊ bi.i.ita puīet᷑ ac ſi chriſtuꝫ
ad mortē iudicaſſet vt di.glo. Nulli em̄ du-
biuꝫ eſſe dꝫ q̇n tal̄is ſumēs corp⁹ xp̄i indigne
plus peccet q̄ꝫ ſi homineꝫ occideret.vel quā-
cunqꝫ iniuriaꝫ ꝓximo irrogaret. Et ſic patꝫ
primuꝫ.¶ Scđo apl̄s agnū paſchalem eſſe
ꝑatum ad comedenduꝫ demonſtrat.d. Ete-
nim paſcha nr̄m immolatus eſt xp̄s.q.d. Iō
azimi ⁊ puri eē debem⁹.qꝛ xp̄s qui ē paſcha
nr̄m .i.agnus paſchalis. Mat.xxvij. vbi vis
ꝑemus tibi paſcha qđ.ſ.edere debemus im-
molatus eſt in ligno crucis aſſatus ⁊ p̄ꝑara-
tus ad comedendum. Chriſtus ergo eſt pa-
ſcha noſtrum.i.phaſe vel tranſitus qꝛ ꝑ ipꝫ
de vicijs ad ꝟtutes.de dyabolo ad xp̄m.de
morte ad vitam.de mundo ad celū.⁊ de pe-
na ad gloriaꝫ tranſire debemus. Itē paſcha
dicitur paſſio ⁊ immolatio.a patin grece qđ
ē pati latine. Ipſe enim xp̄s paſſus ꝓ nobis
eſt ⁊ immolatus tanq̄ꝫ agnus cui⁹ ſanguine
liniti filij iſrahel liberati ſunt de ſ̄uitute pha
raonis.de egipto ad terrā ꝓmiſſionis felicit᷑
tranſeuntes.i.de mundo ad celū. Et ſic q̄ꝫtū
ad vtranqꝫ ſignificacōeꝫ recte xp̄s dr̄ paſca
noſtrū. Aug. Paſca nō ſicut quidam exiſti-
mant grecum nomen eſt ſed hebreum. Op-
portuniſſime tamē occurrit in hoc noīe q̄dā
ↄgruentia vtrarūqꝫ linguarum.qꝛ em̄ patin
grece pati dr̄ latine. Ideo paſcha paſſio pu-
tata eſt vel hoc nomē a paſſiōe ſic appellatū
ē. In ſua ꝟo lingua.i.in hebrea paſcha trāſ
itus dr̄.⁊ hoc ideo.qꝛ tunc primū paſcha ce-
lebrauit ꝓpl̄s dei quando fugiētes ex egipto
rubrū mare tranſierunt. Nūc ꝟo figura illa
ꝓphetica ī veritate ↄpleta ē.cū ſicut ouis ad
immolandū ducit᷑ xp̄s.c⁹ ſanguīe linitis po-
ſtib⁹ noſtris.i.cuius ſigno ſignatis frōtib⁹ no
ſtris.a ꝑditōe h⁹ ſeculi tāq̄ꝫ a captiuitate vel
ſ̄uitute egiptiaca liberamur.⁊ ſaluberrimuꝫ
agimus tranſitū cū a dyabolo tranſimus ad
xp̄m.⁊ ab illo inſtabili ſeculo ad eius funda-
tiſſimū regnū. Ideo quippe ad deū ꝑmanen
teꝫ trāſimus ne cū hoc mūdo trāſeūte parit᷑
tranſeam⁹. Et ſic patet ſcđm. Tercō apl̄s
ad agnū paſchalē edendū nos inuitat ⁊ mo-
dū edēdi inſinuat cū di. Itaqꝫ epulem̄.q.d.
Cū xp̄s imolat⁹ ſit.i.ad eſū aſſat⁹ ⁊ p̄ꝑatus.
itaqꝫ.i.ḡ epulemur.ſ.dictū agnū paſchalē ī
craticl̄a crucis aſſatū. Cōſequēt᷑ cū dic nō in
fermento veteri.modū taleꝫ agnū edendi in-
ſinuat. Et p̄mo remouet indignū modū. Se
cūdo ſubiungit dignū.ibi. Sꝫ in azimis ſin-
ceritatis ⁊ veritatis. Dicit ergo. Epulemur
p̄dictum agnū.ſed nō ī fermēto veteri.i.cor-

ruptione veteris hominis ꝛ peccati. Et statim diuidit per partes vetus fermentum: dicens. Neq; in fermento malicie q̃tū ad peccatum in proximum. ꝛ nequicie q̃tuz ad peccatum in seipsum. Uel fermentum vet⁹ appellatur originalis culpa. fermentum ꝟo malicie ꝛ nequicie actualis que est vel in proximum vel in seipsum. Et nota hic. ꝙ est fermētum bonū. s. caritas que mentem immutat et feruere facit. d̾ quo Lu. xiij. Simile est r̄gnū dei fermento quod acceptum mulier abscondit. i. immiscuit. in farine sata tria. donec fermētaretur totum. Et hoc est fermentum nouū ꝛ non vetus. Joh. xiij. Mandatum nouum do vobis vt diligatis inuicem. Et est fermētum malum. s. peccatum ꝛ hoc est fermentuz vetus. Exo. xij. Qui comederit fermentatū peribit anima eius de cetu israhel. Peccatū enim feruere facit mentem ꝛ immutat ipsam ꝛ defluere facit. vt fermentatum pastā. Ysai. lvij. Cor impij quasi mare feruēs qd̾ quiescere non potest. Consequēter cum dicit. Sed in azimis sinceritatis. ōn̄dit modū dicentem ad esum huius agni. d. sed in azimis sup. comedamus. in azimis dico non materialibus sed spūalibꝫ. s. sinceritatis. q̃tum ad affectus puritatē. vt mūda ꝛ pura sint desideria ꝛ affectiones. ꝛ veritatis q̃tum ad intellect⁹ illuminationez. vt in intellectu vera fides cōsistat. vel sinceritatis ꝛ ꝯscientie interioris. vt nullius pc̄ti grauis conscīa nos remordeat ꝛ veritatis opatiōis bone exterioris vt sint bona ꝛ sc̄ta opa nr̄a. Uel vt d. glo. sinceritatis vite q̄ ad seipsū. ꝛ veritas cordis oris ꝛ opis q̄ ad ꝓximū. vt sicut sinceritas excludit imūdiciā vite. sic veritas duplicitatez fraudulentie. Phi. j. Sitis sinceres q̃tuz ad vos. ꝛ sine offensa q̃tum ad ꝓximū. Et sic patet terciū. ¶ Sicut patet ex p̄dictis. ap̄ls nob duo mandat. Primo vt epulemur. i. corpus xp̄i sumamus. Hoc etiam mandat ecclesia vt q̄libet xp̄ianus ad minus simul in anno digne corpus xp̄i sumat. Cuius mandatum ita obligat sicut mandatuz dei. Lu. x. Qui vos audit me audit. ꝛ q̄ vos spernit me spernit. Est eñ cibus aīe dans ei vitam. Joh. vj. Qui manducat meaz carnem ꝛ bibit meū sanguinem habet vitam eternaz. Qui eñ ꝑ totum annū parat cibum corpori. ꝛ semel in anno n̄ satagit cibum anime dare. pena graui ē dignus. In cuius figura mandatum est Numeri. ix. ꝙ oīs aīma que nō comederit agnū ꝛ tempore suo. qui significabat xp̄m. exterminabitur aīa illa de ꝑp̄lis suis. nisi quis fuerit impedimento legitimo prepeditus. ꝛ tūc debebat comedere sc̄d̾o mēse. Ita s. l̾r hō q̄ est hodie impedit⁹ legitime debet corp⁹ christi cras sumere vel in octaua. Et nota ꝙ nullus alienigena debebat d̾ agno comedere. vt patet Exo. xv. q̄r corp⁹ xp̄i nullus debet sumere nisi sit xp̄ianus. Qui autez libenter vellet sumere ꝫ nō potest. audiat Aug. Cred̾ et manducasti. Et sic intelligitur illud Joh. vj. Nisi manducaueritis carnez filij hoīs fide vl̾ corpal̾r. non habebitis vitam in vobis. Sic ergo ꝛ qui nō sumit peccat grauiter. ꝛ qui indigne sumit peccat grauius. Et ideo in secūdo apl̾s vt in neutrū paccatū decidam⁹ mādat vt digne sumamus. s. in azimis sinceritatis ꝛ veritatis. i. in operibus sinceris ꝛ veris. ¶ Circa quod nota ꝙ Exo. xij. mādabat̾ ꝙ comedens agnū paschalem q̄ xp̄m figurabat. septez obseruare debebat. q̄z significata sumens corp⁹ xp̄i obſuare dꝫ. Primum ē q̄r debebat renes accingere. Ait ei moyses. Sic autē comedetis illū. Renes vr̄os accīgetis. Et significat castitatē carnis quā sumēs corp⁹ xp̄i dꝫ habere. Lu. xij. Sint lūbi vr̄i p̄cincti. ¶ Secūdū ē ꝙ debebat calciamenta in pedibus tenere. Unde ait. Calciamenta habebitis in pedibꝫ. Et significat sanctitatē mentis. q̄r sumēs corp⁹ xp̄i debet habere calciamenta in pedibꝫ. i. mūdā seruare aīam suā a luto peccatoꝝ ꝑ mūda desideria. Calciamēta eñ ꝯseruāt pedes a luto. Nūeri. Sc̄tificabimini cras et comedetis carnes. ¶ Terciuz ē q̄r debebat baculum in manibꝫ portare. Unde ait. Tenētes baculos in manibꝫ. Et signat firmū propositū cauendi a peccato et ꝑficiendi i bono. q̄ sumēs corp⁹ xp̄i dꝫ hr̄e. Sup baculū eñ hō sustentat̾ ꝛ firmat̾. Signat etiam ꝙ comedens debet habere mēoriam crucis xp̄i ꝛ ante oculos cordis eam tenere. Quidam miseri eodem die quo corp⁹ xp̄i comedunt. redeūt ad peccata ꝛ crucis obliuiscunt̾. ꝛ non deferunt xp̄o. imo xp̄m suffocant cū pc̄o. In quo facto hō magis simulatur inde ꝓditori q̄ i aliq̄ pc̄o. Judas enim osculato xp̄o statim eū inimicis ꝓdidit ꝛ ōn̄dit. qui suspensus crepuit medius ꝛ diffusa sunt omnia viscera eius. vt patet Actu. j. quia dyabolus asportās animā eius detulit

ozi quo fuerat xps osculatus. 7 iō n̄ p os ꝫ p ventrē exiuit. Sic tles hodie xp̄m osculant̄ 7 comedunt. 7 statim postea ipsuꝫ ꝑdunt ei⁹ inimicū p peccatū mortale intromittentes.

¶ Quartū ē q2 debebat ꝯmedē caput 7 pedes agni cum omnibus intestinis. Unde ait Pedes 7 caput cū intestinis vorabit. Et signat ꝙ comedēs corp⁹ xp̄i dꝫ hr̄e verā 7 cōpletā fideꝫ. Dꝫ ei credē ꝙ ī hostia illa xp̄e sit de⁹ q̄ p caput significat̄. 7 ꝙ vere sit ibi caro xp̄i q̄ p pedes q̄ stāt ī t̄ra significat̄. 7 ꝙ vere sit ibi aīa xp̄i q̄ p ītestīa dsigt̄. Et oīa illa credat se sumē dū comedit corp⁹ xp̄i. Nā ibi ē caro ex vi ꝯuersiōis. q2 vba paīs ī corp⁹ xp̄i ꝯuertit̄ ꝯ transsubstantiat̄. ꝫ aīa 7 diuinitas sunt ibi ex cōcomitātia. q2 caro 7 corp⁹ xp̄i n̄ ē sine aīa 7 ditate. sp eni caro xp̄i diuitati fuit ꝯiūcta. ¶ Quintū ē q2 debebat ꝯmedē festinant̄. Un̄ ait. Et ꝯmedetis festinant̄. Et signat ꝙ sumēs corp⁹ xp̄i nō dꝫ discutē q̄uo in hostia illa sit verū corp⁹ xp̄i gl'osū cuꝫ aīa 7 deitate. q2 oīs rō ibi deficit. Sꝫ dꝫ facē sic̄ di. ap̄l's. ij. Coꝝ. x. In captiuitatē redigētes omnē humanū intellectū ī obseq̄ū xp̄i. Uolūtas ei ī h̄ facto dꝫ intellectū captiuare vt faciat eū credē 7 ꝯfiteri qđ intelligē 7 ꝯgnoscē nō pt̄ 7 qđ sibi p rōeꝫ hūanā impossibile videt̄. Sextū ꝙ agnū illū debebat cuꝫ pane azimo nō fermētato ꝯmedē. Et sigt̄ puritatē 7 veritatē opeꝝ. q2 sumēs corp⁹ xp̄i pura 7 vera opa dꝫ hr̄e. vt dictū ē sup. ¶ Septimū ē q2 agnū illū debebat ꝯmedē cū succo lactucaꝝ agrestiū q̄ ponebat̄ ī cathino ad modū salse. Math. xxvj. Qui inti. m. ma. ī pa. h me tra. Et signat ꝙ sumēs corp⁹ xp̄i dꝫ hr̄e ꝯpūctōeꝫ 7 dolorē pctoꝝ suoꝝ 7 dꝫ agrestē passiōeꝫ xp̄i cū flet⁹ amaritudie cogitare.

¶ In octaua pasce de euangelio. Sermo xlvij.

Cum esset sero die illa vna sabbatoꝝ. Jo. xx. In euāgelio hodierno due appantōes xp̄i p⁹ resurrectōeꝫ recitant̄: qꝝ pma facta fuit ipā die resurrectōis. Et hoc ē qđ di. Cū esset sero die illa. i. die resurrectōis. Secunda fuit facta octaua die resurrectōis scilicet hodie. Nam vt dictum est supra ipē filius dei in ipā resurrectōnis die quinquies apparuit. silr vt ex euāgelijs colligit̄ quinquies apparuit post diem resurrectionis. Pmo octaua die in presentia thome. vt hic patet. secundo discipulis piscantibus ad mare thyberiadis. vt patet Joh. xxj. tercio omnibus discipulis in galilea in monte thabor vbi cōstituerat illis Jhesus. vt patet Math. xxviij quarto in cenaculo in hierusalem in die ascēsionis. vt patet Math. vl. quinto in monte oliueti eodem die. vt patet Actu. j. Apostolus tamen. j. Corinth. xv. duas alias enarrat di. Post hoc visus ē Jacobo. deinde visus est pl⁹ qꝫ quingentis fratribꝫ simul. Et ꝓm hoc euangelium presens principaliter scīditur. ibi. Thomas vnus ex duodecim. Et ibi. Et post dies octo iterum erant discipuli eius intus. Circa primam apparitionem apostolus quinqꝫ ponit. Primum est aduentus salutis 7 saluatoris. ibi. Cum esset sero die illa. Secundum est status virtutis. ibi. Et stetit in medio discipulorum. Tercium est affatus pacis. ibi. Et dixit eis. Pax vobis. Qrtum est missio salutaris. ibi. Sicut misit me pater et ego mitto vos. Quintum est datio muneris. ibi. Insufflauit 7 dixit eis. Accipite spiritumsanctum. ¶ Circa quod nota ꝙ christus venit ad apostolos propter quīqꝫ in eis efficiendum. scilicet ad eos illuminādum. ad eos confortandum. ad eos calefaciendum. ad eos letificandum. 7 ad eos replendum. ¶ Primo venit ad eos illuminanduꝫ quia ceci in fide effecti erant. Unde verba mulierum que dicebant ipsum resurrexisse. visa sunt ante eos quasi deliramentum. vt dicitur Luc. xxiiij. sed tunc illuminauit eos dū aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas quoniam sic oportuit christuꝫ pati 7 tercia die resurgere. Luce. xxiiij. O stulti 7 tardi cor. ad credendum in omnibus que locuti sunt prophete. ¶ Secundo venit ad eos cōfortandum. quia consternati erant 7 spes eorum perierat. Luce. xxiiij. Nos autem sperabamus ꝙ ipse esset redempturus israhel. q. si di. Amplius non speramus. Apostoli nāqꝫ omnia reliquerant totam spem suam in christo ponentes. sed hanc spem in passione perdiderant. ideo christus eos confortauit di. Ego sum. nolite timere. Luc. xxiiij. quasi di. ego sum magister 7 pater vester in quo sperabatis. qui mortuus fui sed resurrexi cū magno triumpho cum magna gloria in potestate magna. Math. xxviij. Data est mihi omnis potestas in celo 7 in celo 7 in terra. Et iō nolite timere. ¶ Tercio venit ad eos calefaciendum. quia in passione in ei⁹ amore nimis

tepidi effecti erant et tremebundi. Unde qui prius parati erant cum eo et in mortem et in carcerem ire. et voluerunt gladio percutere. ut dicitur Math. xxvi. omnes relicto eo fugerent. et clausis ianuis reclusi stabant. Sed xpc eos inflammavit. quia ostendit eis manus et latus et pedes in quo maximus amor xpi demonstratur. Bern. Super omnia te mihi amabilem reddit bone ihesu calix passionis quem sumpsisti. latus ostendit ad ostendendum quod amor erat precordialis. Manus ostendit ad ostendendum. quod amor ille manifestus fuit per opera. Pedes autem ad demonstrandum quod onera eorum portauerat quasi diceret. Videte qualiter ex corde vos dilexi. qualia opera feci. et quales penas pro vobis sustinui. Et ideo accendamini ad amorem meum. Luc. xxiiii. Nonne cor no. ar. e. in no. E ¶ Notandum autem hic quod cicatrices xpi non ex impotentia sanandi remanserunt. sed propter quinque. Primo ut sint signa sue victorie. Secundo ut fidem sue resurrectionis astruant. quia sicut gemme sunt in anulo sic ille cicatrices sunt in corpore xpi et erunt in corporibus martyrum. ut di. Aug. Tercio ut ostendant quod idem corpus quod fuit perforatum resurrexit. Quarto ut in iudicio sint ad terrorem malorum pro quibus et a quibus eas tulit Apoc. i. Videbit eum omnis oculus et qui eum pupugerunt. Quinto ut ostendat eas deo patri. et per hoc moueat eum ad nobis miserandum. Bern. Securum accessum habes o homo ad deum. ubi habes ante patrem filium. et ante filium matrem. filius ostendit patri latus et vulnera. mater xpo ostendit filio ubera etc. ¶ Quarto xpc venit ad apostolos ad eos letificandum. Fuerunt enim in passione nimio terrore affecti. Iuxta illud. Tristes erant apostoli de nece domini sui. Job. xvi. Tristicia impleuit cor vestrum. Sed xpc eos letificauit sue presentie ostensione quamuis non apparuerit eis in gloria corporis gloriosi. ut di. Aug. quia oculi apostolorum illam claritatem ferre non potuissent. Sua blanda salutatione. quia pax vobis. Et sua leta comestione Lu. xxiiii. Obtulerunt ei partem pis. as. et fauum mellis. Job. xvi. Iterum autem videbo vos et gau. cor. v. Et hoc est quod hic di. Gauisi sunt ergo discipuli viso domino. ¶ Quinto ad eos replendum. Fuerant enim in eius morte omnes euacuati omnibus virtutibus et donis spiritussancti ac gratia dei et propriis bonis que fecerant. quia cum omnes mortaliter peccauerunt. omnia supradicta perdiderunt. Eccles. ix. qui peccauerit in uno multa bona perdet. Sed xpc eos repleuit omni virtute et gratia ac etiam penitentia mentis reddidit. Et hoc est quod di. quod insufflauit in eos super. ut eos repleret. Actu. ii. Repleti sunt o.

¶ Si quis quereret quare xpc hec quinque apostolis contulit bona. Dicendum quod propter quinque laudabiles conditiones que in eis erant. ut patet in presenti euan. s. perseuerantia. quies mentis clausura sensuum. unitas mentis. et timor dei.

¶ Primo notatur in eis perseuerancia in eo quod dicitur sero. Sero enim est ultima pars diei. Act. i. Hi omnes erant perseuerantes in oratione. Bern. Inter virtutes sola perseuerantia coronatur. Math. xxiiii. Qui per se. usque in finem hic sal. erit. Nota quod mandatum fuit in lege quod caput et cauda in sacrificio semper deberent offerri. Aliqui offerunt caput et non caudam ut qui incipiunt in iuuentute facere penitentiam et in processu temporis dissoluuntur. Aliqui offerunt caudam sed non caput ut qui in iuuentute dissoluuntur et in senio agunt penitentiam. Offeramus et nos caput et caudam ut perfectum sit sacrificium nostrum ut in adolescentia incipientes in senio terminemus et bene erit nobis. Tren. iii. Bonum erit viro cum por. iu. ab ado. sua. ¶ Secundo notatur requies mentis. quia una sabbatorum. sabbatum enim requies interpretatur. B ¶ Sed nota quod triplex est quies. Prima est quies mentis a tumultu seculi cum labore tamen corporis. quam habent viri sancti in vita illa. Leuit. xxiii. Sabbatum requietionis domini est affligetisque animos vest. Math. xi. Venite ad me o. q. la. et on. es. etc. Et sequitur. Et inue. re. ani. v. Secunda est quies corporis a labore cum tumultu mentis quam habent aliquando peccatores. Hiere. xlviii. Requieuit moab in fecibus suis. Isai. lvii. Cor impii quasi mare feruens quod quiescere non potest Sic requiescebat ille diues qui dicebat. Lu. xii. Anima m. ha. mul. bo. rep. in an. plu. re. co. bi. epu. etc. Tercia est quies mentis et corporis quam hic habuerunt et habebunt sancti in gloria Isa. lxvi. Erit sabbatum ex sabbato. In eodem xxxii. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis in tabernaculis fiducie et in requie opulenta. Tercio notatur in eis clausura sensuum in hoc quod di. Et fores essent clause. Marie autem duos sensus debemus claudere si volumus quod xpc veniat. s. visum et auditum. quia frequentissime per istas fenestras mors ingreditur. Hiere. ix. Mors ingreditur per fenestras nostras. Sic mortuus est dauid stans ad fenestram et videns mulierem

se lauantem ex aduersu. iij. Reg. xj. Et iō dr. Ps. xx. Ingredere in petram et abscondere i fossa. Quarto notat in eis mētis et corpis vnitas in hoc qd dicit. vbi erant congregati. Act. iiij. Multi. cre. erat cor. v. et a. vna. Vnd spūssanctus sup eos congregatos venit. Psal. Ecce q̄ bonū et q̄ io. hab. frēs in vnum. Triplex ē. n. vtilitas stare in congregatione. Prima qr congregati non possunt a dyabolo vinci. sed ipsum vincunt. quia omnis victoria in vnitate consistit et pdino in diuisione. Exemplum de acie militum. Eccs. iiij. Funicul' triplex difficile rumpit. Cant. vj. Terribilis vt castrorum aci. or. Secunda est qr si vnus cadit ab altero iuuat. Eccs. iiij. Ve soli qr cum ceciderit non habet subleuantem. et paulo superius. Melius ē duos esse simul q̄ vnum habent enim emolumentum societatis sue. si vn' ceciderit ab altero fulcietur. Tercia est quia vnus puocatur ab altero ad bonum. Eccs. iiij. Si dormierint duo fouebunt mutuo vn' quomodo calefiet ¶ Quinto notatur in eis timor. cum dicitur ppt metū iudeorum. Bern. In veritate didici nihil eque efficax ad gratiam pmerendam recipiendam et retinendam et recuperandam. q̄ si omni tempore inuenia ris corā deo non altū sapere sed timere. Prouer. xxviij. Beatus homo qui semper est pauidus. Eccli. ij. Fili accedens ad seruitutē dei sta in iusticia et timore. quia qui sine timore ē: iustificari non poterit. Timor iste ē timor filialis quem habent iusti qui timent valde pdere deum et animas suas. Sed timorem seruilem et humanam habent peccatores q̄ plus timent pdere numum q̄ deum. terram q̄ celum. plus corpus q̄ animam. plus transitoria q̄ vtutes et dona. De quibz oibz ñ ē timēdu Psal. Illic trepi. ti. vbi nō fu. t. Carissimi habeamus et nos ista quinq. et nos recipiemus a xpo alia quinq supradicta. et sic patet pmū. ¶ Secundo ponit status virtutis quia stetit in medio discipulorum. Omnis enim virtus in medio consistit. vt dicit phus. Vnde poeta. Medium tenuere beati. Vbi nota q xps stetit in medio discipulorum et stat in medio omnium hominum. ppter septem proprietates medij que sunt. Illuminare. colligare. viuificare. distinguere. sustentare. conseruare et letificare ¶ Primo medium illuminare habet vt patet de sole. quia medius inter planetas celum et terrā illuminat. Sic et xpc priores et posteriores illuminauit. Joh. j. Erat lux vera que illuminat omnē hominē venientē in hunc mundū. Hoc patuit in transfiguratione vbi fuerunt patres. no. et ve. testa. ¶ Secūdo medium habet colligare. vt calx et clauus. Sic et xpc colligauit et vniuit in vnum diuersa. s. diuinā et humanā naturā in vnitate psone. diuisos apīos in vnitatem fidei. Joh. xj. pphetauit. s. caiphas qr ihesus erat moriturus p gente. et nō tm̄ p gente. sed vt filios dei qui erant dispersi congregaret in vnum. homines et angelos in eisdem sedibz glorie. Math. xxij. In resurrectōne neq nubent neq nubentur. sed sunt sicut angeli dei in celo ¶ Tercio mediū habet viuificare. Vnde in terra que ē mediū totius celi omnia viuificantur et vitam recipiunt. Et cor in medio animalis vitam animali dat et corpori. Sic christus est vita viuentium vt dicit Aug. Act. xvij. In ipo enim viuimus mouemur et sumus. Sicut omnia p ipsum facta sunt. vt dicit Johan. j. ita omnia p ipm subsistunt et viuūt. Jo. x. Ego su resurrectō et vita. resurrectio corporum. et vita aīarum.

Quarto medium habet distinguere et separe vt paries. Sic xpc in iudicio sepabit bonos a malis. modo aūt sunt mixti. Math. xv. Sepabit eos abinuicem sicut pastor segregat oues ab edis. et ibunt hi in supplicium eternū iusti aūt in vitam eternam. vt ibidem dicitur. ¶ Quinto medium habet sustentare. vt colūna in medio domus. Sic et xpc omīa sustentat et regit. Hebre. j. Portans omnia verbo virtutis sue. Grego. Sicut omīa ex nihilo facta sunt. ita ī nihilū tenderent nisi man' omnipotentis ea teneret. Sed nota hic de colūna sampsonis cui innixus sampson mortuus est vt omnes occideret inimicos. sic xpc in columna crucis mortuus est vt omnes demoēs debellaret. Aug. Manu inermi et affixa cruci debellauit aereas potestates. Sexto medium habet conseruare et extrema deuastare vt patet in tempore vt in vere qd est medium inter hyemē et estatem omnia terrenascentia cōseruant. Patet. n. in humoribz qui dū medium tenēt in corpe cōseruat corpus ī sanitate. ptz etiā in ciuitatibz que dum mediū p iusticiam tenēt cōseruant et crescūt. Exemplū d regno romanorum qd dū mediū p iusticiam tenuit cōseruatum ē. Sic et xpc omnia cōseruat ī bono. Johannis. xv. Manete in me et ego in vobis. Sicut palmes non potest a semetipso

facere fructum nisi manserit in vite. sic nec vos
nisi in me manseritis. Siquis in me non man-
serit colligent eum et in ignem mit. Et hoc ostē
dit xpc quando stans in medio discipulorum
insufflauit in eos et dedit spm sanctū p quē fe-
nati sunt in omni bono. Septimo medium
habet letificare. vt patz in armonijs sonorum
et in obiectis sensuum. que dum mediū tenent
letificant et delectant. Sic xpc stans in medio
diuine et humane nature letificat omnes bea-
tos in glia. Job. xvij. Hec ē vi. eter. vt cog. te.
so. ve. de. et q. mi. ihesum xpm. Quia fm diui-
nam naturā letificat angelos et animas. et fm
humanam letificat corpa. Job. x. Ingredief
et egredief et pascua inueniet. Ingredief ad
deitatem. et egredief ad humanitatem. Et sic
ptz secundum. ¶ Si vis plura dicere de me-
dio nota. q xpc quater stetit in medio. ad de-
signandum q quatuor virtutes cardinales ī
medio psistunt. Nam stetit in medio anima-
lium in natiuitate. p qd significaf prudentia.
stetit in medio doctoꝝ p quod signaf iusticia.
stetit in medio latronum p quod signaf tpan-
tia. et stetit in medio discipuloꝝ p qd designa-
tur fortitudo. ¶ Tercio ponit affatus sine
imprecatō pacis. qz pax vobis. Circa qd no-
ta tria. R ¶ Primo q triplex est pax bōa
Prima ē pax pectoris. que consistit in subie-
ctōne anime ad deum et corpis ad animā et in-
feriorum virium ad rōnem. Quādo hec tria
obseruantur in homine habet plenam pacem
pectoris. Isai. Erit opus iusticie pax. Hanc
pfecte habuit xpc et beata virgo. Johā. xiiij.
Pacem meam do vo. Secunda est pax tpis
q consistit in pacifica conuersatōne cum pximo
Ro. xij. Si fieri pōt qd ex vobis est cum om-
nibus hominibꝰ pacem habentes. In hac pa
ce natus est xpc. Psal. In pace factus est lo-
cus eius. De hac pace loquif apls ad Heb.
xij. Pacem sequimini cum omnibꝰ et sancti-
moniam sine qua nemo videbit deū. Hāc du
plicem pacem xpc annunciari fecit ingrediēs
mundum. pdicauit vadens p mundum. suis
discipulis reliquit exiens de mundo. et suis di
scipulis apportauit rediens de inferno ad mū
dum. Tercia est pax eternitatis et cōsistit in vi
sione dei. Isai. xxxij. Sedebit pp̄ls meus ī pul
critudīe pacis. Primas duas paces xpc dat
nobis in pnti. terciam dabit nobis ī futuro in
octaua etate que ē resurgentium. Et iō in re-
surrectōne eius ī die pasce bis dixit. Pax vo-
bis. in octaua xo die vt hodie semel dixit pax
vobis. ad designandum q in resurrectōne a
peccatis debemus habere duplicem pacem
pdictam. et in octaua resurgentium habemꝰ
terciam. Philip. iiij. Et pax dei que exuperat
omnem sensum custodiat corda vrā et intelli-
gentias vrās. ¶ Scdo nota. q xpc fecit qua
druplicem pacem. Primo fecit pacem inter
deum et hominem. Et hanc fecit in carnis assū
ptōne. Ephe. ij. Ipse n. est pax nostra q fecit
vtraq3 vnum. i. diuinam et humanam naturā
vniuit et pacificauit in se. Secundo fecit pacē
inter homīes adinuicem in passione scz inter
pilatum et herodem. et hanc fecit in sua pdica
tōne et ordinatōne. quādo omēs vniuit in vno
ouili vnius eccle. vnius fidei. et vnius baptismi
Joh. x. Et fiet vnum ouile et vnꝰ pastor. Ter-
cio fecit pacem inter angelos et homines. Et
hanc fecit in sua ascensione quādo angelos et
homines vniuit in eisdem sedibꝰ glie. Unde
cantamus. Redit turmis cum duabus ange-
lis et animabꝰ. Quarto fecit pacem inter ani-
mam et carnem. Et hāc fecit in spūssancti mis
sione qui ita solidauit corda discipulorum. vt
debitus ordo deinceps seruaref inter animam
et corpus. vt scz rō dominaref in eis. Hāc pa-
cē pfecte faciet ī corpoꝝ glorificatōe. L
Tercio nota q triplex est pax mala. Prima
ē inordinata que ē quando obedit supius in-
feriori vt dominus seruo, anima corpi et rō
sensualitati. Prouer. xxx. per tria mouetur t-
ra. p seruum cum regnare cepit. p stultum cū
saciatus fuerit cibo. et p odiosam mulierem cū
in mrimoniū assūpta fuerit. Iste seruꝰ et stultꝰ
est corpus. et mulier odiosa est caro. Secūda
est simulata. sicut fuit pax iude. Marci. xiiij.
Quēcunq3 os. fu. ip. ē t. e. Similis fuit pax io-
ab ad abner d. Salue mi fraf. Et infixit gla-
dium in viscera eius. ij. Regū. xx. Ezech. xiij.
Deceperunt pplm dicentes. Pax pax. et nō
est pax. Talis est pax mundi qz quem oscula-
ri videf occidit. Joh. xiiij. Pacem meam do
vobis. non quam mundus dat. Tercia pax ē
inquinata que inter peccatores ē. Ps. Zela-
ui sup iniquos pacem peccatoꝝ videns. Lu.
xij. Non veni pacem mittere sed gladium. et
sic patet tercium. Quarto ponit missio sa
lutans quia sicut me misit pater et ego mitto
vos. id est ea caritate vos diligo qua dilexit
me pater. vt di. Greg. Que caritas in predi-
cta missione attēdif qtū ad septem. ¶ Pri-

mo quia sicut pater mittens me in mūdū me-
cum est. ⁊ nō relinquid me solum. sic ego vos
nō deseram. Math. xxviij. Ecce ego vo. sum
o. dieb⁹ vsq₃ ad ꝯsu. se. Secundo q₂ sicut
pater mihi testimonium ꝑhibuit d. hic ē filiꝰ
meus dilectus ipm̄ audite. Math. xvij. Sic
ego coram regib⁹ ⁊ omni populo loquar pro
vobis reddēs testimoniū veritati vestre ⁊ do-
ctrine. Math. x. Nolite co. qñō aut quid lo.
¶ Tercio q₂ sicut paṫ dedit mihi facere oꝑa
sc₃ homīes sanare. demōes fugare mortuos
suscitare. celum aperire ⁊ ꝯsimilia. que osten-
dunt me eē verum filiū dei. iuxta illud. Jo. x.
oꝑa que ego facio in nomīe patris mei hec sᷓt
que testimonium ꝑhibent de me. ita ego da-
bo vobis similia opera facere ꝑ que omēs co-
gnoscent ꝙ estis nūcij dei. Joh. xiiij. Qui cre
dit in me oꝑa que ego facio ip̄e faciet ⁊ maio-
ra horum faciet. Exemplū de petro ⁊ iohāne
Nā ad vmbram petri sanabāṫ infirmi. ad ta-
ctum tunice iohannis suscitati fuerunt mor-
tui. vt ī ecclīastica narraṫ historia. q̄d d̓ xp̄o ñ
legiṫ. Quarto q₂ sic̄ pater constituit mihi
totū mūdū disponere ⁊ ordinare. iuxta illud
Joh. xiij. Sciens q₂ oīa pater dedit ei in ma-
nus. ita ego plenarie vos mitto vicarios meos
quicq̊d ꝑ vos fiet ratū hñs. Luc. x. Qui vos
audit me audit. ⁊ q̊ vos sper. me sp. ij. Cor. v.
Legatōne ꝓ xp̄o fungimur. Et ideo aposto-
li ꝑ totam ecclīam ordinauerunt ⁊ sacramēta
instituerīt. ¶ Quinto q₂ sicut pater plenariā
ꝑtātē dedit mihi iuxta illud Math. xj. omnia
mihi tradita sunt a patre meo. ita ego plena₃
potestatē vobis trado suꝑ omīa. s. suꝑ celum
terram ⁊ infernū. suꝑ angelos demones ⁊ ho-
mīes. suꝑ vitā ⁊ mortē. suꝑ totā naturā ⁊ om
nē creaturā. Luc. ix. Dedit eis ꝑtātem super
omīa demōia ⁊ vt languores curarēt. ¶ Se-
xto q₂ sicut pater voluit me mori ꝓ peccatori-
bus vt salui fierēt. iuxta illud Joh. iij. sic deus
dilexit mūdū vt filiū suū₃ vnigenitū daret. ita
ego volo vos mori ⁊ cōsūmari in seruitio pec
catorum vt ip̄i salui fiant. ⁊ maius meritū vo-
bis crescat. Luc. x. Ecce ego mitto vos sicut
agnos inter lupos. ¶ Septimo q₂ sicut paṫ
voluit me summe humiliari vt summe exalta-
rer. iux̄ illud Phili. ij. exinaniuit semetip̄m. ꝓ
pter q̊d ⁊ deus exaltauit illū ꝛc. ita et ego vo-
lo vos hūiliari valde vt summe exaltemini et
sitis mecum in eadē gl̄a ⁊ honore. j. Petri. v.
Hūiliamini sub poté. ma. dei vt vo. exal. in tē.

visi. Luc. xxij. Et ego dis. vobis sicut dis. mi.
p. me. re. Unde pedes ⁊ ossa piscatoris oscu-
lanṫ mō ꝑ ora imꝑatorum. Ergo recte dicit.
Sicut misit me pr̄. s. ex eadē beniuolentia ca-
ritatis. ⁊ ad eadem oꝑa facienda. ⁊ ad idem p̄
miū recipiēdū. ego mitto vos. Et sic p₃ quar
tum. Quinto poniṫ datio muneris. q₂ in-
sufflauit ꝛc. Non ꝙ iste flatus eēt spūssanctꝰ
sicut columba que descendit suꝑ xp̄m bapti-
zatum nō fuit spūssanctus. sed in illo signo. sci
l₃ flatu datus est eis spūssanctus. Et hoc ꝓ-
pter tria. Primo q₂ sicut iste flatus ꝓcessit a
xp̄o sic spūssanctus ꝓcedit. ab eo. ⁊ non solu₃
a patre. Secundo ad ostendendū ꝙ sicut fla
tus ē necessariꝰ vite corꝑali ita spiritussanctꝰ
vite spirituali. Tercio ad ostendendū ꝙ sicut
flatus ē aer eleuatus a terra ita spūssanctꝰ fac̄
suꝑ terrena eleuari. Ezech. viij. Eleuauit me
spūs inter celum ⁊ terram. Munus ergo in q̊
omnia dona donantur cōtulit eis dicens. Ac-
cipite spiritumsanctum quorū remiseritis pec
cata remittuntur eis. Ro. viij. Quomodo nō
etiam cum illo omnia nobis do. Sic ergo do-
nauit eis munus absoluendi ⁊ dimittendi pec
cata. Sed contra solus deus remittit pecca-
ta. Jsa. xliij. Ego sum qui deleo omnes iniq̊-
tates tuas propṫ me. Osee. xiij. Perditō tua
israhel. tantummodo in me auxilium tuum.
Solutio q̄₃tum ad culpam solus deus dimit
tit peccatū quod ī ipsa ꝯtritōne ⁊ ꝓposito cō-
fitendi dimittitur. Psalm. Dixi cofitebor et
tu remisisti impietatē peccati. ꝛc. Sacerdos
autem dimittit aliquid de pena virtute claui-
um. Et hoc est quod dicit Quorum remise-
ritis peccata remittuntur eis. Remittere eni₃
est partem pene relaxare. Dimittere ꝟo est ex
toto absoluere. vt dicit Hugo de sancto vi-
ctore. Uel potest dici ꝙ sacerdos absoluit in
strumentaliter. est enim instrumentum anima
rum dei ⁊ minister eius. Hoc dominus figu-
rauit in lasaro quem suscitauit sed apostolis
soluere mandauit. Exemplum de potestate
quando absoluit aliquem in consilio et eius
nuncij de cathenis ⁊ carcere soluūt eundem.
Jtem videtur ꝙ nisi sacerdos habeat spiritū
sanctum non potest absoluere quia dicit pri-
mo Accipite spiritumsanctum. ⁊ postea sub-
dit. Quorum remiseritis peccata remittunṫ
eis. Ambro. Talis actꝰ talis vita absoluit. esto
tu taḷ vt alios valeas absoluere. Ad quod di-
cendum ꝙ absoluere potest sacerdos dupl̄r

scilicet ex officio ꝛ vite merito. ꝛ sic absoluit solum bonus habens spm̄sanctū. vel ex officio solum ꝛ sic absoluit etiam malus. Ad qđ significandum xp̄c dedit ptātem aplis absoluendi a peccatis anteq̄ daret eis spm̄sanctū. Mat. xvj. Amen dico vobis qđcunq̄ liga. su. terrā e. ꝛ liga. in ce. ꝛ q. sol. su. ter. so. e. ꝛ in ce. Et hic postq̄ dedit eis spm̄sanctum. dedit eis ptātē ligādi ꝛ absoluēdi. Crisˀ. Si mali valde sint sacerdotes. deus que eius sunt opabitˀ. qđ dico sacerdotes. nec angelus nec archangelus in his opari pōt que data sunt deo. sed pater et filius ꝛ spūssanctus omnia dispensant. sacerdos autem accōmodat linguam suam tribuit manum suam. Uel dicendum q̄ sacerdos et bonus ꝛ malus in virtute spūssancti remittit pctm̄ q: in virtute caracteris ordinis. qui datur a spūsancto qui operatur in sacramentis Glo. Quoꝝ remisˀ. i. quos dignos remissiōe iudicaueritis duabus clauibꝫ scꝫ potestatis ꝛ discretōnis. remittunt eis. i. tunc deus approbabit remissionem peccatoꝝ. ꝛ quoꝝ non remiseritis deus non approbabit. Crisˀ. Sic rex principem mittens dat ei ptātez mittere i carcerem ꝛ dimittere. Ex quo patꝫ q̄ sacerdos est minister ꝛ instrumentum dei animatū. Et sic patet quintum.

¶ Sermo eiusdez dominice octaue. ¶ Capitulum ¶ .xlviij.

Thomas vnˀ ex duodecim qui dicitˀ didimus non erat cum eis quando iesus venit Ioh. xx. Euangelium hodiernum continet i se duo euangelia. ꝛ de ista secunda pte faciamus alium sermonem. In quo sermone cōtinetˀ prima apparitio xp̄i post diem resurrectōnis que fuit facta die octaua. Et ista ps euangelij est quasi tota de beato thoma. In qua pte quatuor describuntˀ. Primuꝫ ē peccatum qđ thomas incurrit. q: non erat cum eis quādo iesus venit. Secundum ē remedium qđ recepit ibi. Post dies octo. Tercium ē fides qua credidit ibi. Dominus meus ꝛ deus meˀ. Quartum ē premium qđ ex fide xp̄c repromisit ibi. Quia vidisti me tho. cre. be. q̄ nō vi. ꝛ cre. Primum pcedit ex miseria hominis. secūdū ex misericordia dei. tercium ex libertate arbitrij. quartum ex grā dei. ¶ Primo ergo ponitˀ pctm̄ thome qđ ꝯsurgit ex duobꝫ. s. ex absentia sociali. ꝛ ptinatia mentali. Primo ex absentia sociali. q: non erat cum eis. Sed cōtra. Lu. xxiiij. dī q̄ isti discipuli qui iuerunt i emaus reuersi sunt in hierusalem. ꝛ inuenerūt cōgregatos vndecim. ꝛ dum narrarent q̄ gesta erant in via iesus apparuit. Ad hoc dicēdum q̄ dum discipuli narrarent q̄ gesta erāt in via thomas aliquo casu abscessit ꝛ tūc iesus apparuit. vt di. Aug. Non erat ergo thomas cum vnis timoratis ꝛ pseuerantibꝫ. Et sic recessit a societate bonoꝝ. Quod quidem apparet eē malum ex tribꝫ ¶ Primo quia recedere a societate ē contra naturam hominis Homo. n. vt dicit phus naturaliter ē animal sociale. Geñ. ij. Non ē bonuꝫ hominē eē so. fa. ei ad. si. sibi. Quia ceteris animalibꝫ melius ꝓuidit natura vt sola possint viuere q̄ homi quia parauit eis victum ꝛ amictum. homo aūt multis indiget q̄ vix vnus homo facere possꝫ ¶ Secundo quia homo in facto isto dyabolum imitatur qui fecit diuisionem in celo. sed recessit a societate bonoꝝ. Isai. xiiij. In celum conscendam sedebo in monte testamēti in lateribus aquilonis ꝛ similis ero altissimo. Exēpla de isto mōacho. de quo dicit Greg. i dyalogo. q̄ statim recedebat ḋ choꝛo quez vidit beatus benedictus extrahi p capam a quodā puero nigro. Sap. ij. Imitantur autem illum qui sunt ex pte istius ¶ Tercio quia talis recessus est valde damnosus. Quod patꝫ dupliciter. Primo quia homo multa bona pcipit in societate. Nam recipit spm̄sanctum ꝛ dona eius. Et hoc patuit in penthecoste quādo spiritussanctus venit in discipulos dum essent in vnum congregati. ꝛ dedit eis carisma tum dona. Item recipit filium dei ꝛ dona eius Math. xviij. Ubi duo vel tres congregati sūt in noīe meo ibi ego sum in medio eoꝝ. Ps. Ecce q̄ bonum ꝛ q̄ iocundum habitare fratres in vnum. ¶ Secundo quia homo multa mala vitat in societate ꝛ propter societatē. quia dyabolus non pōt frequenter hominez tenere in catenis peccatorum. ꝛ suffocare eū propter societatem. Exemplum de illo puero monachoꝝ qui in infirmitate datus erat draconi ad deuorandum. quem propter presentiam fratrum comedere non poterat. qui postea pfecte conuersus est. vt patet in dyalogo habemus etiam de hoc exempluꝫ Geñ. xviij. quando angeli dixerunt abrahe q̄ propter quinquaginta iustos ac etiam propter decez pcerēt q̄ncq̄ ciuitatibꝫ. ꝛ nō solū i vita illa q̄z

euadit multa mala ꝓpter bonam societatē ꝗ etiam in alia. Exemplum de illo fratre qui fuerat deputatus penis purgatorij triginta ānis ⁊ socius eius dixit missam ⁊ orans pro eo liberauit eum. ¶ Secundo peccatū thome fuit ex ꝑtinatia mentali quia nullo mō voluit credere. Sed attendendum est hic. ꝙ dī Eccli. xviij. Qui cito credit leuis est corde. Et dī. j. Jo. iiij. Nolite omni spiritui credere. sed ꝓbate si spiritus ex deo sunt. Sic credidit eua cito Ergo tunc ē peccatū non credere quando nō credit quis quibus debet quādo debet ⁊ quō debet. Ex illis tribꝫ modis peccauit thomas. ¶ Primo non credidit quibꝫ debuit. quia cū ꝗm legem in ore duoꝝ vł trium testiū stet omne verbum. ipē noluit credere. x. approbatis viris qui testificabant̄ de visu quod est verissimum testimonium. ¶ Secundo quia nō credidit quando debuit. qꝛ ⁊ si nō statim crediderit debuit tamen post vnum diem. vł sic cogitare in seipō ⁊ credere. Sed ipē stetit octo diebus in sua ꝑtinatia ⁊ forte sicut ipē dixit nunq̄ȝ credidisset nisi xp̄c sibi apparuisset. ¶ Tercio qꝛ non credidit sicut debuit. qꝛ cum apostolus dicat. est aūt fides sperandarum substantia rerum argumentum nō apparentium Hebre. xj ipē voluit palpare q̄ ad fidē nō ꝑtinent. Et sic patet primum. ¶ Secundo ponitur remedium. qđ thomas inuenit. qꝛ xp̄us ex magna sua beniuolentia post dies octo iterum venit ad eos. ⁊ statim dixit thome. Uidē manus meas ⁊ af. man. tu. ⁊ mitt. in la. me. ⁊c. Christus fecit thome ac si ipē deberet solus saluari vł si totus mundus staret ad fidē thome. Sed vt dicit Greg. Hoc non ex casu sed ex diuina dispensatōne factum ē. Egit nanq̄ȝ miro modo diuina clementia vt discipulꝰ dubitans dū magistri sua vulnera palparet carnis. in nobis vulnera infidelitatis sanaret. plꝰ enim mihi contulit ad fidem infidelitas thome. q̄ȝ fides credentium discipuloꝝ. Dū enī ille palpando ad fidem reducit̄. mens nostra omni dubitatōne postposita in fide solidat̄. Uide inquit manus meas redemptrices tui vt eas reuerearis. conseruatrices tui vt eas āplecteris. collatrices omnis boni vt eas diligas. ⁊ punitrices maloꝝ vt eas timeas. Et sic patet secundum. ¶ Tercio ponit̄ fides ꝑfecta qua thomas credidit ibi. Dominus meꝰ ⁊ deus meus. Jn quo verbo confessus est humanitatem cum dicit dominus meus. ⁊ deitatem quia ⁊ deus meus. Ergo aliđ vidit ⁊ aliđ credidit. Et sic vbi abundauit delictum sup̄abundauit ⁊ gratia. Ro. v. Quia vni verbo credidit. ⁊ statim credidit. ⁊ sicut debuit credidit. in quibꝫ tribus offenderat. ⁊ sic patꝫ tercium. ¶ Quarto ponit̄ premiū quod ex fide ꝓmittit̄. cum dī. Quia vidisti me. īmo videtur ꝙ debuit dicere quia tetigisti me thoma credidisti. Augu. Non ait tetigisti sed vidisti. quoniam generalis quodāmodo sensus ē visus ⁊ ad omnes sensus aptatur vt gusta ⁊ vide q̄ȝ dulce est. audi ⁊ vide q̄ȝ sonoꝝ est. et sic de alijs. Quis dici possit non ausum fuisse discipulum tangere vulnera magistri. Beati ꝗ qui non viderunt ⁊ crediderunt. Crediderūt in quam fide formata que ex bonis operibus demonstratur. quia vt dicitur Jacobi. ij. fides sine operibus mortua est. quod autem mortuum est non potest vitam conferre. Qui ergo credit in deum fide viua beatus erit. Abacuk. ij. Justus in fide sua viuet. Fides etiaȝ ꝺ se habet vitam dare ei qui non potest operari. Rom. iiij. Ei ꝟo qui non operatur. credenti autem in eum qui iustificat impium. reputabitur fides eius ad iusticiam. quia abrahaȝ ꝑ fidem sine operibus legis iustificatus est. Exemplum de latrone in cruce cui propter fidem dictum est. Hodie mecum eris in paradiso. Et sic patet quartum. ¶ Jn fine nota ꝙ christus dat nouem exempla in sua resurrectōne que quilibet debet habere si vult vt spiritualiter resuscitetur. ¶ Primum est ꝙ post resurrectionem mundo se non immiscuit. licet aliquibus bonis apparuit. Luce. xvij. Mementote vxoris loth. Que quia vertit se retrorsum conuersa est in statuam salis. vt patet Geneſ. xix. Seneca. Nihil est a deo damnosum bonis moribus q̄ȝ in alienis spectaculis residere. ¶ Secundum est quod dixit magdalene. Noli me tangere nondum ascendi ad patrem meum. Non enim est homini securum tangere mulierem q̄ȝdiu est in vita illa. nec etiam consanguineam. quia corpus femine ignis est. ignis ꝟo nescit consanguinitatem. ⁊ ignis est vsq̄ȝ ad consummationem deuorans. Job. xxxj. Exemplum de illo sacerdote de quo dicit Gregoriꝰ in dyalogo. Qui laborans in extremis dum a presbitera sua tangeret̄ ait. Recede recede adhuc igniculus viuit. ¶ Terciū ē ꝙ pacē in ore portauit. Sic qui spūalit̄ cupit resurgere dꝫ habe-

re pacem pectoris ꝛ pacem tp̄is. vt tādē ꝑue-
niat ad pacem eternitatis. Joh.xiiij. Pacem
relinquo vobis pacē meā do vobis. ❡ Quar
tum est ꝙ loca vulnerū oñdit. s. latus. manus.
ꝛ pedes. Sic qui spiritualiter cupit resurgere
debet oñdere peccata sua sacerdoti ꝑ cōfes-
sionem. scꝫ latus. i. cor. manus. i. opa. pedes. i.
affectōes. q: vt dr̄ Prouer. xxviij. qui abscon-
dit scelera sua non diriget. Isa. xliij. Narra si
quid habes vt iustificeris. ❡ Quintum ē ꝙ
insufflauit ꝛ dedit spiritū sanctum. Sic ꝛ nos
debemus satagere alijs spm̄ sanctum dare et
eos ad spm̄ sanctū inflamare. Sed sunt qui-
dam q̄ spirāt ꝛ insufflant ignem iracundie. di
scordie ꝛ maliuolentie. Act. ix. Saulus autē
adhuc spirans minarū ꝛ cedis ī discip̄los do-
mini. Sic spirabat vxor iob dicens. Benedic
deum ꝛ morere. Job. ij. ❡ Sextum ē ꝙ se tā-
gi ꝛ palpari ꝑmisit. Sic qui vere resurrexit ꝑ-
mittat se palpari a tribulatōne. quoniā ꝑ mul
tas tribulatōes opꝫ nos intrare regnum dei
Act. xiiij. Sic ꝑmisit se palpari iob qui ꝑcus-
sus ē vlcere pessimo in corpe. ꝛ in filijs. ꝛ ī om
nib9 que habebat passus ē dispendium. Sūt
quidam sicut vitrū habentes illud apostema
noli me tangere. ❡ Septimum ē q: comedit
piscem assum ꝛ fauū mellis. Piscis assus xp̄c
ē crucifixus. fauum mellis est verbū dei. Qui
ergo a peccato resurrexit debet xp̄m comede-
re in sacramento altaris. q: ip̄e ē cib9 oīs sa-
poris suauitatē hn̄s. Joh. vj. Caro mea vere
ē cibus. Ego sum panis viuus qui de celo de-
scendi. Item debet comedere verbū dei quod
habet anīe dulcedinē inferre sicut mel. Psal.
q̄ꝫ dulcia faucibus meis elo. t. Et habet aīam
illuminare sicut cera lumē fouet. Psal. Lu-
cerna pe. m. v̄. t. Aug. Palatuꝫ febricitantis
habet cui mel celi insipidū ē. Octauū quia
xp̄s resuscitatus rediꝫt ad frēs suos ꝛ ad viam
veritatis eos reducere curauit. Vadē ꝛ tu fac
similiter vt sicut fuisti alijs ad ruinam ita eos
ad salutem studeas reducere. Aug. Nullum
maius sacrificium deo q̄ꝫ zelus animaꝝ. Ja.
v. Scire debet ꝙ qui conuerti fecerit pecca-
torem ab errore vie sue saluabit aīam eius a
morte ꝛ opit multitudinē peccatoꝝ. ❡ No-
num ē ꝙ resuscitatus nō statim iuit ad celum.
sed stetit. xl. dieb9 in terra. Sic qui spūalit̄ re-
surgit non credat statim ire ad celum sed pri-
mo opꝫ eum facere penitentiam. q̄ ꝑ. xl. dies
designat̄. Math. iij. Penitentiam agite ap-
propinquabit enim regnum celoꝝ. Et sic pa
tet totum.

❡ De epistola Sermo ❡ xlix.

Omne quod na-
tum ē ex deo vincit mundū. j. Jo.
v. De virtute fidei tam in euange
lio hodierno q̄ꝫ in ep̄la tractat̄. Fides. n. ī p̄n-
ti vita mirabilia opat̄. ꝛ tandem ad vitam ꝑ-
ducit eternā. De eo aūt ꝙ fides beatū facit in
euangelio hodierno tractat̄. Beati inquit q̄
non viderunt ꝛ crediderunt. De mirabilibus
aūt q̄ fides in hoc seculo aut vita facit vl̄ opa
tur in p̄n̄ti ep̄la determiāt̄. de q̄b9 etiā erit ser
mo. In hac ergo epistula beatus iohannes
duo principaliter facit. Primo ostendit vir-
tutem ꝛ efficaciā fidei. vt ad ip̄am accendam̄
in principio ep̄le. Secundo oñdit veritatem
fidei. vt ip̄m firmiter fateamur ibi. Et spūs ē
qui testificat̄ quoniā xp̄c ē veritas. ❡ Prio
ergo ostendit virtutē ꝛ efficaciam fidei vt ad
ip̄am accendamur. q: vincit mundum ꝛ h ōa
eius. Circa qđ tria facit. Primo oñdit q̄s est
qui vincit mundum. q: qđ natum est ex deo.
Secundo ostendit̄ ꝑ quid vincit̄ mūdus. q:
ꝑ fidem ibi. Hec ē victoria que vincit mūdū
fides nostra. Tercio oñditur ꝑ quā fidem vi-
cit̄ mundus ibi. Quis ē qui vincit mundum
nisi qui credit ꝙ iesus ē filius dei. ❡ Circa p̄
mū nota ꝙ duplex ē natiuitas scꝫ corꝑalis et
spūalis. Spiritualis fit in baptismo in vtero
eccīe. q: baptisatus habet eccīam matrem et
xp̄m patrē. ꝛ ideo extunc vocat̄ xp̄ian9. Jo.
iij. Nisi q̄s nat9 fuerit denuo nō pōt itrare re-
gnum dei. Et in eodem. j. Dedit eis ptātem
filios dei fieri. Et q: virtus xp̄i applicabit̄ no-
bis in baptismo. q̄ ē efficax ad vincēdum mū-
dum. iō baptizatus filius dei factus in eadem
virtute vincit mundū. Joh. xvj. Cōfidite q̄a
ego vici mundum. Quia cum talis liget̄ cum
xp̄o vinculo caritatis. si xp̄c vicit ꝛ ip̄e vincit.
Et hoc est qđ dicit. Omne quod natum ē ex
deo vincit mundum. i. omnis qui regeneratus
est in baptismo. dūmodo in xp̄o maneat cui
iunctus est in baptismo. a quo separatur per
peccatum mortale. vincit munduꝫ. i. vicia mū
di. que sunt tria. s. cōcupiscentia carnis concu
piscētia oculoꝝ. ꝛ sup̄bia vite. Et nota ꝙ du-
pliciter vincimus mundū. Primo abrenūciā
do bonis mundi. Et sic vincunt solū ꝑfecti q̄
omnibus spretis nudi nudum xp̄m sequun-

tur in voluntaria paupertate. Lu. xiiij. Nisi qs
renū. om. que po. nō pos. m. eē di. Secundo
subijciendo nobis bona mundi. ita vt simus
domini ⁊ non serui bonorum mundi. vt auar⁹
est seruus pecunie ⁊ dispensemus bona mun-
di ad honorem dei. Math. xxv. Euge serue
bo. ⁊ fi. quia su. pau. fui. fi. supra multa te con.
Et sic vincunt omnes iusti serui dei in quocū-
ꝙ statu. Secundo ostendit ꝑ quid vincit
mundus. quia ꝑ fidem. Hebre. xj. Sancti ꝑ
fidem vicerunt regna scʒ regnum mundi ⁊ re-
gnum carnis. Circa qđ nota ꝙ fides non so-
lum vincit mundum sed omnem temptatōeʒ.
Quod sic patet. Quia omnis temptatō vel
est a mundo vl' a carne vel a dyabolo. Dya-
bolus temptat de superbia vt homo non obe
diat deo nec obseruet mandata eius. Hoc re
mouetur ꝑ fidem qua cognoscimus ꝙ de⁹ est
omnium dominus. ⁊ ideo ei ē ab omnib⁹ obe-
diendum. j. Pe. iiij. Vigilate qꝛ aduersarius
vester dyab. cir. q̄. quē. de. c. resi. fortes in fide
Mundus autem temptat vl' alliciendo pro-
speris vl' terrendo aduersis. Hunc vincimus
ꝑ fidem que facit nos credere alia meliora bo
na. ⁊ peiora mala. Et ideo prospera mundi de
spicimus ⁊ non formidamus aduersa. Caro
vero temptat inducendo ad delectatōnes mo-
mentaneas. sed fides nobis ondit ꝙ ꝑ has ꝑ-
dimus eternas ⁊ supplicijs deputamur eter-
nis. Apoca. xviij. Quantum glorificauit se et
in delicijs fuit tantum da il. tor. ⁊ luc. Hic ca-
dit exemplum istius heremite qui combussit
sibi digitos anteq̄ʒ vellet consentire cum vna
agere. volens experiri si posset pati penas in-
ferni. Cadit etiam exemplum đ militib⁹ alexā
dri quibus dum essent parati ad belluʒ alexā
der ait. Comedamus quia hoc sero omnes ce
nabimus in inferno. Propter quod verbum
fortiter dimicauerunt ⁊ vicerunt. Propt' qđ
dicit apl's ad Eph. vj. In omnibus sumētes
scutum fidei in quo pos. omnia te. ne. ignea ex
tinguere. Nota ꝙ doctus miles vl' pugnator
strenuus omnes ictus recipit in scuto. Sic in
scuto fidei omnes temptatōes vincam⁹. Scu
tum enim fidei debet esse triangularum ita ꝙ
vnus angulus sit versus gaudia paradisi. secū
dus versus penas inferni. tercius versus xp̄m
⁊ labores eius ⁊ tunc omnes ictus vilipendi-
mus. Tren. iij. Dabis ei scutum cordis labo-
rem tuum. Hoc fuit figuratum in captione
iericho que post tredecim circūitus corruit. q̄

sunt. xiij. articuli fidei quib⁹ ꝑfecte creditis to
tus mundus corruit. ¶ Tercio ostenditur ꝑ
quam fidem vincitur mundus qꝛ iudei ⁊ sara-
ceni habent fidem suam ⁊ xp̄iani similit'. In-
tendit ergo ostendere beatus Johānes ꝙ so
lum ꝑ fidem hiesu xp̄i vincit' mundus quam
xp̄iani confitentur ⁊ credunt. Quia nāq̄ʒ xp̄c
omnia bona mundi cōtempsit vt alijs contē-
nenda monstraret. vt di. Aug. ⁊ xp̄iani firmit'
credunt xp̄m omnia bene fecisse ⁊ ip̄m tanq̄ʒ
viam rectam ꝑ posse sequi nitunt'. ideo cōtē-
nunt ea que xp̄c contempsit ⁊ vincunt ea que
xp̄c vicit ⁊ abstinent ab eisdem. Et ideo hec
victoria ꝑ fidem viuam habetur que est quā-
do illud quod credimus ꝑ opera demonstra-
mus. Jaco. ij. Ostendas mihi fidem tuam ex
operibus. Res enim mortua nō pōt vincere.
Joh. xiiij. Qui credit in me scʒ fide viua ⁊ ꝯa
opera que ego facio ⁊ ip̄e faciet. Vera autem
fides hiesu xp̄i hec est. quoniam ip̄e est verus
filius dei ꝑ naturam. Et hoc est. Quis ē autē
qui vincit mundum nisi qui credit ꝙ hiesus ē
filius dei consubstantialis ⁊ coeternus ⁊ coe-
qualis ꝑ omnia. quia filius dei venit in mun-
dum. i. incarnatus in mundo apparuit. Veit
ꝗ ꝑ aquā. id est baptizatus ē vt tactu sue mū-
dissime carnis vim mundatiuam ⁊ regenera-
tiuam conferret aquis vt nos a peccatis mun
darent ⁊ in dei filios regenerarent. Venit etiā
ꝑ sanguinem quia in suo sanguine mortu⁹ est.
vt nos redimeret a peccatis. j. Pe. j. Non cor
ruptibilib⁹ auro vel argento redē. es. sed p̄. sa.
ag. incō. Venit ergo filius dei ꝑ aquam ⁊ san
guinem nos saluare. vt aqua nos mundaret ⁊
sanguine redimeret. ⁊ non venit saluare nos ī
aqua solum. quia nisi virtus sanguinis christi
operaretur in baptismo aqua nihil faceret. Sʒ
aqua in virtute sanguinis xp̄i mundat ab om
nibus peccatis ⁊ per consequens saluat. Eze
chiel'. xxxvj. Effundam super vos aquā mun
dam ⁊ mundabimini ab omnib⁹ q̄ ini. vr̄is. Hec
ergo fides qua credimus ꝙ xp̄c est filius dei.
qui venit ꝑ aquam ⁊ sanguinem nos saluare.
est que vincit mundum. i. vicia mundi. s. con-
cupiscentiam carnis. cōcupiscentiam oculoꝝ.
⁊ suꝑbiā vite. Ad que tria omīa peccata mū-
di reducuntur. Et sic patet. primum. ¶ Se-
cundo ostendit ꝙ talis fides est vera ut ipsaʒ
firmiter teneamus. Et circa hoc tria fac'. Pri
mo ostendit hoc ꝑ testimonium celeste ibi. Et
sp̄us est qui testificatur. Secundo ꝑ testimo-

nium terrestre ibi. Et tres sunt qui testimoniū dant in terra. Tercio cōcludit hoc p locum a minori q talem fidem firmam 7 ratam habere debemus ibi. Si ergo testimonium hominū accipimus. Dicit ergo q spūs est q̄ testificatur.i.deus qui spiritus est. Joh.iiij. spiritus est deus.testificatur inq̄ quoniam xpc ē veritas.i.fuit verus deus 7 veros homo non fantasticus vt manichei dicunt. Tota.n.trinitas hoc testificata est.quoniā tres sunt qui testimonium dant in celo.s.q xp̄c est filius dei. Pater. Luc.iij. Vox de celo audita ē.tu es filius meus dilectus. Verbum.i.filius. Joh.ā.viij. Ego sum qui testimonium phibeo de me Et spūssanctus. Joh.iiij. Cum autem venerit paclitus scz spiritusſanctus ille testimoniū phibebit de me. Et hi tres vnum sunt.i. in vnū concordant q xp̄c est verus deus 7 ver⁹ homo. Sicut ergo hi tres vnum sunt in essentia. ita vnum sunt in testimonio ferendo. ¶ Secundo hoc pbat p testimoniū terrestre scz q xp̄c est verus homo. Homo enim ex aīa cōstat 7 corpe sic cōplexionato.s.q habeat quatuor hūores.puta flegma.sanguinem.colerā. 7 melancoliam. Isti autez quatuor humores sunt mixti. Qui ergo habet animam rōnalem 7 corpus humanū de quo fluit sanguis 7 aq̄. que pcedit a flegmate vere est homo. Et hoc est qđ dicit. Et tres sunt qui testimoniū dant in terra.s.q xp̄c est verus hō. Spiritus.i.aīa rōnalis. Math.xxvij. Jhesus aūt clamās voce magna 7 inclinato capite emisit spm̄.i.aīam Joh.xij. Nunc anima mea turbata ē. Aqua 7 sanguis.que fluxerunt de latere eius. Joh.ā.xix. Unus militum lan.lat.e.a.7 cō.exi.san.et aqua. Tercio concludit p locum a minori di. Si ergo testimonium hominum accipimus. quia in ore duoꝝ vel trium stat omne verbū. 7 tota trinitas testificata est q xp̄c est fili⁹ dei. 7 vera anima 7 verum corpus ostenderunt q erat verus homo 7 testimonium dei maius ē q̄ testimonium hominū. quia mentiri nō pt̄. ergo q xp̄c est verus deus 7 verus homo firmiter credere debemus 7 veraciter confiteri. Hebr.vj. Quā sicut anchoram habeamus firmam 7 ratam. Et hec ē fides catholica quā firmiter pfiteri debemus. Et sic patet secūdū.

¶ Ultimo aūt ad edificatōnem nostram videamus mirabilia 7 virtuosa que fides in nobis p dilectionem operatur. Sunt autez hec numero decem. ¶ Primo.n.anima per fidez deo desponsatur. Osee.ij. Sponsabo te mihi in fide. In qua desponsatōne anima valdē sublimatur. Nam postmodum ab angelis tanq̄ sponsa regis eterni spūaliter custoditur. Ps. Angelis suis mādauit de te.vt ꝛc. In qua desponsatione anima deo nullas dotes largitur. sed ab eo mirabiliter dotatur. Nā recipit possessionem omnium virtutum 7 donoꝝ spūs sancti.fit etiam pticeps meriti passionis xpi 7 omnium sanctoꝝ 7 omniū bonoꝝ que fiunt ī ecclā.fit etiam ciuis ciuitatis supne 7 recipit pmissionem q erit heres glorie dei. Ecce mirabiles dotes omnia bōa cōtinentes. Sap.vij. Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa. Nunq̄ tales dotes fuerunt date alicui regie mundi. Et ideo non imerito beata agnes gloriabatur de tali desponsatōne.d. Ipsi sum desponsata cui angeli seruiunt. Et nota mirabile q beata virgo p fidem facta est sponsa dei ɓm animam 7 mater dei ɓm corpus. Et dicit beatus Aug. q beatior fuit beata maria pcipiendo fidem xpi q̄ concipiendo carnem xpi. Materna propinquitas nihil marie pfuisset nisi felicius xpm corde.q̄ carne gestasset. Luce.j. Beata que credidisti. Nō dicit beata q̄ pcepisti. Secūdo p fidē hō a ptāte dyabolica liberat᷑.omnes.n.nascimur filij ire p pctm̄ originale.p quod sum⁹ serui dyaboli 7 sub e⁹ ptāte.sed p fidē quā ī baptismo r̄cipim⁹ ab e⁹ ptāte liberamur 7 efficimur filij dei. Hic cadit miraculū de illo iudeo de quo narrat Gre. in dyalogo.q veniens romā iacuit de nocte ī tēplo appollinis q̄ faciēs crucē de lapidibꝫ iacuit in medio hn̄s confidentiā in crucifixo. Et de nocte cū demones iuadere nō psumpsert. sed visa cruce statim fugerūt:dicentes. Heu vas vacuū sed signatū. Hoc fuit figuratū in occisione agni p cuius fidē.i. p fidē illi⁹ quem ille agn⁹ figurabat filij israhel liberati sunt a ꝟuitute 7 ptāte pharaonis. Hebreoꝝ.xj. Fide moyses celebrauit pascha 7 sanguinis effusionē.i.habuit fidez in mortē agni imaculati filij dei quē ille agn⁹ q̄ dicebat᷑ pascha figurabat. p quam fidem erepti fuerūt de potestate pharaonis. Math.xvj. Porte inferi nō preualebunt aduersus eam.id est omnis potestas inferorum non preualebit aduersus fidem.

¶ Tercio per fidem homo saluatur 7 absoluitur a peccatis. Luce.vij. Fides tua saluam te fecit. Hoc dictum est magdalene. Exemplum de latrone crucis cui xpc pepercit 7 pa-

disum, pmisit, pter fidem quam fuit ptestatus de christo. Ro.iiij. Ei vero qui nō pōt opari. credenti aūt in eum qui iustificat impium fides reputat ad iusticiā fm ppositum gratie dei. Sic fuit saluata raab meretrix de excidio iericho 7 apposita ppl'o dei. vt patz Josue.vj. vbi dicit. Sitq3 ciui. ista anath. 7 omnia que in ea sunt sola raab meretrix viuat cum vniuersis que cum ea in domo sunt. abscondit enim nūcios quos direxim⁹. Quarto p fidez hō liberat a triplici morte. s. nature. culpe 7 pene eterne. vñ Jo.xj. di. Qui cre. in me et si mortuus fuerit viuet. 7 omnis qui viuit 7 cre. in me non moriet' ineternum. Mortem etiā nature transmutat in resurrectōnem gloriosi corporis. j. Thes. iiij. Si enim credimus qđ ihesus mortuus est 7 resurrexit. ita 7 deus eos q̄ dormierunt p ihesum adducet cum eo. Aug. Tantam de⁹ fidei gratiā p̄stitit. vt mors quā constat vite esse ɔtrariā instrumentum fieret p quod transiret ad vitam. Et iō vere potest dici q etiam morte nature ñ moriat. ¶ Quinto fides est primum sacrificium q̄ deo cor nostrum 7 intellectum immolamus. p ipam enī captiuamus intellectum nostrum in obsequium xpi. quod est valde mirabile. Qui vt dicit Bern. tria singularia mirabilia fecit deus in assumptōne humane nature. cōiuncta eniz sunt simul deus 7 homo. mater 7 virgo fides 7 cor humanum. Et iō primū qđ respicit de⁹ in sacrificio est fides. Hiere.v. Domine oculi tui respiciunt fidem. Est etiam fundamentuz omnium virtutum 7 sacramentoꝝ ecc̄e. quia nisi homo habeat fidem nullam virtutē habere pōt. Sacramenta etiā in fide ecc̄e cōferūt. Math.xxvj. Sup hanc petrā edificabo ecclesiam meā. i. supra fidē quā petrus ɔfessus ē. Et iō infidelis nullū sacramentū pōt pcipe nisi primo in fide ecc̄e baptismū recipiat. Tūc 7 q̄uis recipiat sacramentum. nō recipit rem sacramenti nisi credat. Sexto fides omēs ɔsutias detegit dyaboli. Nam dyabolus p pctm̄ ducens hominem ad furcas inferni velat ei oculos ne quo ducat' videat. Item sicut coru⁹ primo oculū fidei nitit' ei eruere. Item sicut malus mercator querēs hominē decipe ducit in apothecā obscurā. Sic dyabolus facit peccatori. Sed fides animam illumiat. et eleuat velamē ab oculis. 7 totū cor purificat. Act.xv. Fide purificans corda eoꝝ. ¶ Septimo fides recupauit deo principatū mūdi 7 dyabolo abstulit. quē totus mundus ī ydolis adorauit. Joh.xj. Nunc princeps huius mundi ejiciet foras. Nam p fidem cognouit mundus vnum veꝝ deū eē qui carnē p salute nr̄a assumpsit. 7 ipm solum adorauit. Math. ij. Et pcidentes adorauerunt eum. Ante xpo plures deos adorabat mundus. Erat. n. populus gentium in ydolis excecatus q̄ p fidez xpi est illuminatus. Jsai.ix. Populus gent. q̄ am. in ten. vi. luc. mag. puulus. n. na. ē no. ɀc. ¶ Octauo fides facit nos trāsire p mare mūdi illesos 7 omnia picula eius euadere cū triūpho. Martires. n. p fidem tyrannos 7 omnia eoꝝ tormenta vicerūt. 7 omnia dyaboli tela. Ephe.vj. Jn omnib' sumē. scu. fi. in q̄ pos. o. te. ne. neq̄ s. ig. exting. Prudenti⁹ poeta. Prima petit campum dubia sub sorte duelli pugnatura fides. ¶ Et nota q valde cōgrue fides assimilat' scuto. Nam sicut in scuto tres s't anguli in vno ligno. ita in deo s't tres psone. 7 in xpo sunt tres substantie. s. aīa caro 7 diuinitas. de quib' ē tota fides. Item in scuto ē lignuz vestitū corio aīalis mortui. ita deus fuit vestitus corio mortalitatis nostre. de quo ē fides. Item scutum appendit' ad collum 7 stat sup cor. sic fides debet stare super cor. 7 p guttur pferri. Ro.x. Corde cre. ad iu. o. aūt ɔfes. fit ad sa. Item sicut doctus strenuitor vl' bellator omnes ictus recipit in scuto. sic sapiens fidelis omnes temptatōes 7 tela dyaboli recipit in scuto fidei. vt dictum est supra. Habeamus ergo verā fidem de padiso 7 inferno 7 q deus remunerat bona 7 punit mala. 7 in tali fide omnes ictus recipiamus. 7 oīa picula euademus. Hoc fuit figuratum quādo moyses venit ad mare rubrum 7 percussit mare. xij. pcussuris. fm qđ. xij. erant trib' israhel. 7 quelibet tribus p viam suam illesa trāsiuit. que. xij. pcussure significant. xij. articulos fidei in quib' tota fides contine't. p cuius virtutem homo trāsit mare mundi illesus. Hebreo.xj. Fide moyses trāsiuit p mare rubrum. Fides ē nubes filioꝝ israhel. que de nocte cōtra tenebras lumen prestabat. 7 de die faciebat vmbrā 7 ɔtra incēdiū solis refrigeriū prestabat. q̄ nubes erat egyptijs tenebrosa. Sic pari mō facit fides q̄ illumīat intellectū 7 contra incendia vicioꝝ refrigeriū prestat. q̄ fides nfidelib' tota ē tenebrosa. ¶ Nono fides facit nos cōtemnere mūdū 7 bōa eius que sunt tria. s. honores. delicie. 7 diuitie. Heb.xj. Fi-

de moyses grandis effectus negauit se eē filiū filie pharaonis. Ecce honores. magis eligēs affligi cum populo dei q̄3 terrene iocunditatis habere peccatu3. Ecce delicie. maiores diuitias estimans thesauro egyptiorū impꝛium xpi. Ecce diuitie. Omīs.n. homo sanctus ista tria cōtemnit ꝓpter fidem quam habet de futura vita. quia vt dicit apl's. j. Coꝛ. xv. Si in hac vita tm̄ ī xpo sperātes sum⁹ miserabiliores sumus oib⁹ hominib⁹. Hoc fuit figuratū in captiōne ierico. vt dictum est supra

Decimo fides ē ianua ꝛ scala. p quā ad celum ascendimus eccie triumphantis. ꝛ iō sine fide impossibile ē placere deo ꝛ ad celum venire. Hebꝛe. x. Iustus autē meus ex fide viuit ꝙ si subtraxerit se non placebit anime mee. Hoc fuit figuratum in scala quam vidit iacob. que tangebat celū. ꝛ dn̄s erat innixus scale. ꝛ pes scale erat supra petram quam iacob supposuerat capiti suo. ꝛ angeli ascendebant ꝛ descendebant p scalam. vt pt3 Geñ. xxviij. scala ista est fides. que habet. xij. gradus. qui sunt. xij. articuli fidei. Tota aūt fides ē de humanitate ꝛ diuinitate xpi. ꝛ iō pes scale stabat supra petram .i. supra hominem xpm petram fidei. ꝛ capiti scale innitebat' deus ꝛ angeli .i. predicatores ascendebant ad deitatem. ꝛ descendebāt ad humanitatē. predicando opera deitatis ꝛ humanitatis xpi. Unde iacob euigilans ait. Non est hic aliud nisi domus dei ꝛ porta celi. Et ꝙ fides sit ianua celi pt3. quia p fide3 mediatoris omnes patres nostri intrauerunt celum. ꝛ qui in hac fide non sunt mortui nunq̄3 intrabunt. Qd̄ fuit figuratum in filijs israhel. quia solum illi duo qui crediderunt .s. caleph ꝛ iosue intrauerunt terram ꝑmissionis. Omnes autē alij remanserunt mortui in deserto. Conclude ꝛ dic cum aplo. Hebꝛe. xj. Deficiet me temp⁹ enarrantē virtutes ꝛ miracula fidei que a seculo facta sunt. Tanta ē enī ꝟtus fidei. ꝙ mali ꝛ boni virtute fidei mirabilia operant'. Oīa.n. miracula fidei attribuūtur Et ꝙ etiam mali virtute fidei opent'. pt3 per illud Math. vij. Domine nōne in nomie tuo ꝓphetauimus. ꝛ in nomine tuo demōia ejecimus. ꝛ in nomine tuo ꝟtutes multas fecim⁹. ꝛ dicet illis. nunq̄3 noui vos. Et sic patet totum.

Dominica prima post octauas pasce de euangelio. ¶ Sermo .L.

Ego sum pastoꝛ bonus. Joh. x. Bonus pastoꝛ q̄ posuit animam suam ꝓ oib⁹ suis ꝓponit se nobis in exemplū. vt sequamur vestigia eius. q̄a non debet candela sub modio occultari sed omnibus elucere. Unde cum ipe duobus cecis quos illuminauit dixerit. Uidete ne quis sciat. Math. ix. Et tribus discipulis in transfiguratōne mandauerit. d. Nemini dixeris visionem. Math. xvij. Manifestum est ꝙ ad iactantiam non dixit. sed vt boni pastoris se nobis in exemplum daret ꝛ formam. vt ipsum tanq̄3 ducem in omnibus sequeremur. Johannis. viij. Ego gloꝛiā meam non quero. Unde apostolus. propter eandem cām. d. ij. Coꝛ. vij. Capite nos. Neminem lesimus. neminē corrupimus. neminē circūuenimus. Et iteꝝ. j. Coꝛ. x. Sine offensione estote iudeis ꝛ gentib⁹ ꝛ eccie dei sicut ꝛ ego p oīa omnib⁹ placeo. Nos aūt qui in multis quotidie offendimus ꝛ si dix. q̄m̄ā pec. non ha. nos ip. seducimus. ꝛ ꝟi. in no. nō est. j. Joh. j. commendare nosipos penitus nō debem⁹. Prouer. xxvij. Laudet te alie. ꝛ nō os tu. quia si p̄terita cogitemus multa cōmisimus mala ꝛ omisimus bona. si p̄ñtia multi sunt defect⁹ nr̄i. si futura incerti sumus quid nobis accidat et que sumus acturi. Petrus multa promisit d. dome tecū paratus sum ꝛ in car. ꝛ in moꝛ. ire. Lu. xxij. Et postea trip'r xpm negauit. Propterea dicit apl'us. j. Coꝛ. x. Qui se existi. sta. vi. ne ca. Sic ergo xp̄c in hoc euā. ad imitatōnem nos prouocans bonum pastorem se nominat. In quo q̄dem euan. q̄nq3 facit. Pr̄io quidem introducit pastoꝛem bonum ꝛ opus eius describit. vt post ipm eam⁹. In pr̄cipio euangelij. Secundo oñdit mercennarium pastoꝛem ꝛ opus eius describit vt ipm reprobemus ꝛ fugiamus ibi. Mer. aūt ꝛ qui nō ē pas. Tercio opus lupi scuientis vt ipm caueam⁹ describit ibi. Lupus rapit ꝛ dis. Quarto oñdit opera ouium xpi vt ipa faciamus ibi. Co. me mee. Quinto ostendit opoꝛtunitatē ꝛ cōgruentiam ouium cōgregandaꝝ in vno ouili xpi vt dei grām cognoscamus ibi. Alias oues habeo. que nō sunt ex hoc ouili. Primo ergo bonus pastoꝛ introducit' ꝛ eius opus describitur vt ipsum sequamur. ¶ Circa qd̄ nota ꝙ ad bonum pastoꝛem septē req̄rūt' que oīa ꝑfectissime fuerūt ī xpo .s. ꝟt⁹ ꝑfecta

modus congruus. cognitio vera. caritas pci-
pua ostensio vite. pastus salutis. ⁊ solers cu-
stodia. Primum ergo qd in bono pastore re-
quirit est virtus pfecta. vt. s. sit virtuosus ⁊
rtute pfectus. qr cum virtus sit q̄ bonū ha-
bentem facit ⁊ opus eius bonum reddit vt di
cit phus ⁊ aug. dicit q virtus ē qua recte vi-
uitur ⁊ nemo male vtit. pfecto. sic pastor si ē
rtuosus bonus erit ⁊ bene officium suum ex
equet imo p nihil aliud pōt eē bonus ⁊ digne
officium suum exequi nisi p virtutem. Sunt
aūt quidam prelati qui solum docent alios r
tutes. ipi habere non curant. similes candelis
que alios illumināt ⁊ seipās ↄsumūt. Math.
xxiij. Dicunt. n. ⁊ non faciūt. Ecōtra de Joh.
bap. dr Joh. v. Ille erat lucerna ardens p ca-
ritatem quo ad se ⁊ lucens p bona exempla q̄
ad alios. Et de xpo dr Actu. j. Cepit ihesus
facere ⁊ docere. qr vt dicit Aug. bene loqui et
male viuere nihil aliud est q̄ȝ seipm sua voce
damnare. Gen. xxvij. Uox q̄dem vox iacob
sed manus. manus esau sunt. Unde non so-
lum pastores ecciarum debent virtutib; pol-
lere. sed etiam iudices ⁊ dn̄i terrarum secula-
res. Exemplum de ↄsilio ietro. q̄ ↄsuluit moy
si vt eligeret de omni pplo viros timētes deū.
⁊ qui diligerent veritatem ⁊ odirent auariciā
quos constitueret iudices sup pplm. Sap. j.
Diligite iusticiam qui iudicatis terrā. Et no-
ta hic exemplum socratis qui inuitatus a re-
ge spuit in faciem eius. eo q omīa erant deau
rata pter faciem. Sic mlti plati ⁊ domini om
nia volunt pulcra ⁊ bona habere ad glaȝ mū
di. pter animam quam non curant habē bo-
nam dum non curant rtutem habere. q̄ facit
animam bonam. vt di. Aug. Joh. xij. Dilexe-
runt gloriam hominū magis q̄ȝ dei. ¶ Secū-
dum qd in pastore requiritur ē modus cōgru
us. vt. s. debito modo ecciam intret. s. p xpm q̄
est ostium eccie ⁊ non vt fur aliunde ascēdat.
Joh. x. Ego sum hostium si quis p me intra-
uerit saluabit. Iste intrat p xpm qui p rectaȝ
intentōeȝ. p veram fidem sufficientem scien-
tiam. ⁊ electōem ecclesiasticā intrat. qr xpc est
via ⁊ ostium omnium iustoꝝ. Joh. xiiij. Ego
sum via veritas ⁊ vita. Debet platus ⁊ pastor
rectam intentōnem habere. vt. s. in platōe in-
tendat animā suam in obsequio dei saluare. ⁊
hoc debet eum mouere ad caritatem. Secun
dario debet querere bona tpalia vt sustentē-
tur. Quia vt dicit apls. j. Cor. ix. Nemo mi
litat suis stipendijs vnq̄ȝ. Et iterum ibidem.
Si nos vobis spūalia seminamus non ē ma-
gnum si carnalia vr̄a metamus. Luce. x. Di-
gnus ē mercennarius mercede sua. Debet et̄
veram fidem habere de christo. Debet etiaȝ
scire que ad ministerium suum spectēt. Osee.
iiij. Quia tu repulisti scientiam ⁊ ego te rep.
ne sacerdotio fungaris mihi. Debet quarto
eligi ⁊ confirmari. Hebre. v. Nec quisq̄ȝ su-
mat sibi honorē sed qui vocatur a deo tanq̄ȝ
aaron. Sed heu hodie. qr quasi omnes non
intrant p ostium. sed ascendunt aliunde scilȝ
p alios gradus qui sunt quatuor. s. amicicia se
cularis. parentela carnalis. pecunia ⁊ poten-
tia. Per illos gradus phibet dominus ascen
dere clericos. Exo. xx. Non ascendas p gra-
dus ad altare meum. Nam quasi omnes me-
diante tpali mercede obtinent eccias ⁊ pben
das. Sed istis accidet. sicut giesi qui vendidit
grām dei naamā siro. ⁊ emit de pecunia acce-
pta vineta ⁊ oliueta sed lepra naaman adhe-
sit ei ⁊ semini eius vsq̄ȝ in sempiternū. iiij. Re.
v. Quia peccata illoꝝ quoꝝ fuerunt bona ec
clesiaꝝ que sunt lepra aīe. adherent eis ī sem-
piternum. Actu. viij. Pecunia tua tecum sit ī
pditōeȝ quoniā existimasti regnum dei pecu-
nia possideri. Quia vendentes ⁊ ementes bo
na eccíastica symoniaci nominant. debent. n.
gratis dei ⁊ eccie beneficia dispensari. Math.
x. Gratis accepistis gratis date. Quicūq̄ȝ ḡ
nō intrat p xpm sed prece vl pcio amicicia vl
parentela non ē verus pastor sed fur. Sȝ at-
tēde q si amicicie vl parentele vl pcib; cōiun
git xpc. verus etiam ē pastor. i. quādo homo
est dignus ⁊ bone vite q̄uis non ob hoc fiat
s pce vl amicicia verus est pastor. Non dico
pcio qr quantūcunq̄ȝ sit dignus si precio fiat
non est pastor. sed fur. Et iō tales p nihilo ha
bent xpm. Figura. Petrus intromissus p an
cillam in atrium anne pontificis statim nega-
uit xpm. vt ptȝ Joh. xviij. sic qui intromittūt
in ecciam dei p carnaleȝ ⁊ carnalia negāt xpm
⁊ eius mandata cōtemnunt. Titū. j. Confitē-
tur se nosse deum. factis autem negāt. ¶ Ter
ciū qd in pastore requirit ē cognitio vera vt
oues suas cognoscat. Prouer. xxvij. Diligen
ter cognosce vultum pecoris tui tuosq̄ȝ gre-
ges considera. In eodem. xij. Nouit iustꝰ ani-
mas iumentorum suorum. viscera autem im-
piorum crudelia. Quidam enim subditorum
indigent misericordia ⁊ miseratōne. quidam

ga 7 correctōne. quidam consilio 7 directione quidam auxilio 7 defensione. 7 sunt quidam tolerandi. 7 quidam de eccia expellendi. Sed illa pastor non posset facere nisi cognosceret oues suas. Joh. x. Cognosco oues meas 7 cognoscunt me mee. Ibidem. Et proprias oues vocat nominatim. Est etiam prelatus animarum medicus. 7 iō oportz eum infirmitates cognoscere. Hec tñ cognitio fit p confessionem potissime. 7 iō eccia ordinauit vt semel in āno quilibet suo cōfiteat' plato ei peccata sua oīa indicando. Quia vt di. Boe. Si opam medicantis expectas optet q vulnus detegas. Deus autem cognoscit oues suas pdestinatōne eterna. Joh. xiij. Ego scio quos elegerīz Et iō cognoscit eas. i. approbat. Exod. xxxiij. Et te noui ex nomine. i. approbaui. Econtra de reprobis. Math. xxv. di. Amen dico vobis nescio vos. i. non approbo. ¶ Quartum qd in pastore requirit' ē caritas precipua. vt specialit' caritatē habeat. Et iō petrus pastor a domino ordinandus de dilectione a domino fuit examinatus 7 spēaliter requisitus. Johā. xxj. Symon iohā. diligis me plus his. Q. d. Cōmunis dilectō non sufficit tibi. debet ergo in prelato esse caritas feruens 7 ordinata vt deum sup omnia diligat 7 primū pPter deuz 7 in deo 7 plus debet diligere salutem pximi q̄z vitam suam corpalem. 7 q̄z bona tempalia ac etiam consanguineos. Bern. sup illo vbo. Petre amas me scz pl' q̄z te. plus q̄z tua 7 plus q̄z tuos 7 nisi ita pfecte diligas me hāc curam assumere non psūmas. Sic pastor xpc oues suas dilexit vt p eis animam suam daret. Jo. x. Animā meā po. p oui. meis. i. vitam meam. Sic omnis pastor debet eē paratus si necesse eēt p subditorum salute mori. al's pderet animam suam. Jo. xij. qui amat ani. suam p. eam. Et rō quare pastor debet pcipue caritatem habere. q2 vt dī. j. Cor. xiij. caritas nō querit que sua sunt. sed facit omnia cōmunia. plātus aūt debet intendere vtilitati cōmuni subditorū. j. Cor. x. Non quero quod mihi vtile est. sed qd multis vt salui fiant. Item debz habere omnia cōmunia paupibo xpi quia bona ecciaz non sunt de patrimonio crucifixi patris pauperū iure hēditatis sunt bōa pauperum. Act. ij. Erant istis omnia cōmunia et distribuebat' vnicuiq3 put cuiq3 opus erat.

Quintum qd requirit' in pastore ē ostensio vie vt antecedendo oues viam eis demōstret. Jsa. xxx. Hec est via ambulate in ea. Et hoc congrue facit salutaria exempla populo pbendo. Debet. n. platus totius vite spūalis exempla in se prebere cum subditos informare debeat. Exo. xxv. Omnia fac fm exem. qd ti. in mo. mons. est. i. in xpo. Prelatus aūt psonam xpi gerit. q. Cor. v. Legatione p xpo fūgimur. Lu. x. Qui vos au. me au. 7 q vos sp. me sper. Vnd. j. Reg. ix. de saule dī q ab humero 7 sursum eminebat sup vniuersum populum. Jn quo dat' intelligi excessus virtutū pastorum sup alios. Greg. Tantū debet transcendere actio presulis vitam populi quantū solet differre vita pastoris a vita. Greg. Debet enim prelatus esse quoddam speculum sine macula ante populum. ¶ Sextum qd in pastore requiritur est pastus salutis vt oues ad bona pascua ducantur. j. Pe. v. Pascite qui ī vobis est gregez domini. Debet eniz pastor eccie tripliciter pascere oues xpi. scilz vbo veritatis 7 pane caritatis. 7 corpe xpi. Et si opus est subsidio temporalis necessitatis. Joh. xxj. Pasce oues meas. Ter dixit pasce ad designandum predictum triplicem pastuz Pasce ergo vbo. Hiere. iij. Dabo vobis pastores fm cor meum qui pascent vos scientia 7 doctrina. Talis est cibus anime. Math. iiij. Non in solo pane viuit homo. sed in omni vbo quod procedit de ore dei. Pasce corporali cibo. Aug. Talis debet eē pastor qui preponat verbum doctrine ignorantibus 7 mensaz suam cōmunicet indigentibus. Libenter eni audit homo linguam eius loquentem cuius dexteram sibi sentit porrigentem. Pasce tercio spirituali alimento scz corpore xpi. Debz enim pastor populum corpore xpi pascere et sacramenta ecclesie ei ministrare que vere sūt cibus anime. Jo. vj. Caro me. v. est cib. Debet etiam populum pascere quotidie pro eis orando 7 hostiam immolando. Coll. j. Non cessamus pro vobis orantes 7 deprecantes. Ro. j. Memoriam vestri semper facio in orōnibus meis. Johe. ij. Jnter vestibulum 7 altare plorabunt sacerdotes ministri domini 7 dicent. Parce domine parce populo tuo. Sic orauit xpc pro omnibus suis dicens. Pat' sanctifica eos in veritate. Johan. xvij. 7 iterum. Non rogo vt tollas eum de mundo sed vt s. ues eam a malo. Septimum quod requiritur in Pastore est solers cura vt bene custodiat gregem a lupis 7 ab aliis seuis be-

stijs nocere volentibus. Lupi sunt heretici. se ne bestie sunt vicia et peccata. que homies efficiunt bestiales. et ideo ecclia habet canes ad hec fuganda scz predicatores. qui dentibus dilacerant vicia. et linguis sanant aias sauciatas. Psal. Lingua canum tuorum ex. etc. vt beatus dominicus ordinis predicatorum institutor in figura catuli est demonstratus matri. Unde pastor ecclie vocatur speculator qui de turri habet conspicere inimicos venientes et fortiter clamare. Ezechi. iij. Fili hominis speculatorem dedi te domui israhel. quod si dicente me ad impium morte morieris. et tu non annunciaueris ei vt auertat se a via sua impia. ipse in iniquitate sua morietur. sang. vero e. de manu tua re. Propter quod dicit apls. j. Cor. ix. Ve mihi si non euangelizauero necessitas. n. mihi incumbit. Ysai. lxij. Sup muros tuos hierusalem constitui custodes et tota die et nocte non tacebunt. Vere tota die ac nocte debemus clamare dicentes karissimi cauete quia inimici appropinquant fortissimi. s. demones et peccata durissimum bellum dabunt. Debet etiam pastor habere rhetia pro sepe ouium. i. precepta et leges. Debet etiam habere baculum et virgam per quam excutiet et sequestret oues morbidas a grege ne ipm inficiant scz hereticos et publicos pctores. Habet etiam ecclia duplicem gladium scz spualem qui est excommunicatio per quam pctores sequestrat. Math. xviij. Sit t. sicut ethnicus et publicanus. Et materialem per quem hereticos exterminari iubet. quem gladium prelati seculari committit ne manus deo cosecrate sanguine polluantur. Luc. xxij. Ecce gladij duo hic. Et rndit hiesus satis est. Et non dixit. non e necesse. Et sic patz primum. R Secudo describitur mercennarius pastor vt ipm fugiamus. Ubi nota quod ad mercennarium tria ptinere videntur Primum est quando non intrat per hostium sed pce vel precio potentia vel parentela. Math. xxij. Amice quo huc intrasti non habens veste nuptialem. i. debitam conuenientiam. Secundum e quando pro mercede tpali et non pro deo custodit oues tunc. n. non curat nisi mungere et tonde oues. Ezech. xxxiiij. Lac comedebatis et lanis opiebamini. Et tantum mungunt quod eliciunt sanguinem. Luc. xx. Attendite a scribis qui deuorant domos viduarum simulantes longa orones. Augustinus. Sunt in ecclia quida ppositi de quibus apls paulus dicit sua querentes non que hiesu xpi. qd est sua querentes. non xpm gratis diligentes non deum propter deum querentes. tpalia comoda sectantes. honores ab hominibus appetetes. hec quando amantur a pposito et propter hoc seruit deo. quisqs talis e mercennarius e. Nota quod quado xpc comisit oues petro non dixit. tonde oues meas scz pasce. Tercium est quando non curat de ouibus. Et ideo non antecedit eas ostendendo via. nec pascit eas verbo vel exeplo nec defendit eas a lupis nec curat clamare. Joh. x. Mercennarius aut vi. lu. ve. et fu. et non est ei cu. de. oui. quia mer. est. S Notandum hic quod cuicunqz prelato tria debemus scz rone dignitatis reuere tiam. rone psone sufferentiam. et ex pte doctrine obedientiam Primo debemus ei reuerentiaz rone dignitatis. Prelatus. n. loco dei est. Exo. vij. Costitui te deum pharaonis. Hoc dictum est moysi, qui erat pastor ouium. De hoc habemus exemplu in cayphas de quo Jo. xj. quod cum eet pontifex anni illius prophetauit. Ex quo ptz quod donum prophetie rone dignitatis fuit ei collatum et non rone meriti vel psone Si ergo spiritussanctus honorat indignitate etiam in malo conferendo donum prophetie eidem et nos debemus etia honorare. De hoc et habemus exemplum in paulo. Actu. xxiij. ca. qui cum iussu summi sacerdotis eet percussus dixit ei. pcutiet te deus paries dealbate. tu. n. sedes iudicas me secundum legem et cotra legem iubes. me pcuti. Et dum fuit sibi dictum summu sacerdotem maledicis. statim tunc petijt indulgentiam: dicens. Nesciebam fratres quia princeps e sacerdotum. De alexandro etia dr in historijs scolasticis quod veniens hierusalem et vides summu pontificem descendit de equo et adorauit eum et veneratus e. qui tame multos reges et principes suppeditauerat. Et du alexa der fuisset interrogatus quare hoc fecisset. rndit quod sup caput summi pontificis vidit imaginem dei que apparuit ei i grecia. Et ideo aut deu adoraui et hominem veneratus sum. Secundo debemus ei sufferentiam rone psone. vt donec ecclia sustinet eu debet a populo sustineri. nisi eet hereticus vel publicus peccator et tunc suo superiori denunciandus esset. De hoc quidem habemus exemplum de dauid de quo j. Reg. xxvj. dicitur quod noluit occidere saulez cu pluries potuisset sed ait. Nisi dominus percusserit eum aut dies eius venerit vt moriatur. aut in prelium descendens perierit. non mittam manum meam in christum domini. Quis. n. mit-

tet manum suam in christum domini 7 inno-
cens erit. ¶ Tercio debemus ei obedientiam
ex parte doctrine vt doctrine quam predicat
obediamus. Math. xxiij. Super cathedram
Moysi sederunt Scribe 7 pharisei. omnia
que dicunt vobis facite. Et sic patet secun-
dum. ¶ Tercio ostendit opus lupi sevien-
tis vt ipm caueamus. Iste lupus seuiens 7 ru-
giens est dyabolus. j. Pe. iiij. Aduer. ve. dya.
tã. l. ru. cir. que. quẽ deuo. &c. Ubi nota q illi⁹
lupi seuientis. s. dyaboli quinq sunt opera.

¶ T Primo enim separat aiam a deo propa
enim operatio dyaboli est separare 7 diuide-
re. Ipse enim in celo angelos diuisit a deo. in
paradiso pro hominem. Unde primos parẽ-
tes nostros de paradiso expelli fecit ad vallez
huius miserie. Imitantur autem eum q sunt
ex parte illius. Sap. ij. Propterea pro dya-
bolus a deo separat animam. quia q̃zdiu est
deo coniuncta nihil põt ei nocere sed post se-
paratõez. sicut Job. iij dicitur. Manete ĩ me
si quis in me non man. mit. fo. 7 col. e. 7 in ignẽ
mit. scz demones. Exemplum de pullis galli-
ne qui non possunt ledi a coruo donec ibunt
sb alis. Propt̃ea xp̃c ait Math. xxiij. Quo-
tiens volui congregare filios tuos queadmo.
gal. cong. pul. suos sub alis 7 noluisti. ad hie-
rusalem loquitur ¶ Secundo postq̃z sepa-
rauit cecat eum vt non delectetur nisi in tene-
bris ignorantie habitare. Job. iij. Omnis enĩ
qui mala agit odit lucem. De coruo dicitur.
q homini suspenso primũ eruit oculos. Sic
facit dyabolus. Corrumpit etiam ei totuz ap-
petitum vt dulce videatur ei amarum 7 econ-
uerso. Isa. v. Ue qui dicitis malum bonuz et
bonum malum po. lu. te. 7 te. lu. ponentes dul
ce in ama. 7 amarum in dulce. Aug. Palato
non sano pena est panis. qui sano est suauis.
Letatur enim anima separata a deo in malis
7 in bonis anxiatur. Prouer. ij. Letant̃ cum
male. 7 exul. in re. pes. ¶ Tercio postq̃z ceca-
uit vincit eam cathenis. 7 facit circumire de vi
cio in vicium. Ps. In cir. impi. amb. Jo. xxj.
Alius te cinget et duc. quo t. non vis. In cui⁹
persona dicit aplus Ro. vij. Non enĩ quod
volo bonum hoc ago. sed quod nolo malum
hoc facio. Exemplum de sampsone quez phi
listei separauerunt a suis. 7 eruerunt sibi ocu-
los 7 vinxerunt 7 fecerunt molere vt iumentũ
vt patet Judic. xvj. Et fortiorem cathenam
ponit dyabolus in gutture vt non confiteatur
homo quia tota vis lupi consistit in ore.

Quarto postq̃z cathenauit tormentat eã
7 quiescere non permittit. Isai. lvij. Cor im-
pij quasi mare feruens quod quiescere nõ po
test. Aug. Iussisti domĩe 7 sic ẽ vt pena sibi sit
omnis inordinatus animus. Unde. j. Regũ.
xvj. de saule dicitur q spiritus malus agita-
bat eum 7 tormentabat. Exemplum. Sic fa-
cit dyabolus sicut satelles capiens hominem
vt redimet se. quia separat eum ab hominib⁹
fasciat ei oculos ponit in cathenis 7 tormen-
tat eum 7 aufert ei bona sua. ¶ Quinto 7 vl-
timo ducit eam de hoc tormento ad sempiter
num. Luce. xij. stulte hac n. rep. ani. t. a te &c.
Job. xiiij. Ab aquis niuium trã. ad ca. nimiuz.
Sic transiuit pharao 7 exercitus eius de suf-
focatione ad infernum Exod. xv. Et senna-
cherib exercitus de flumine ad ignem eternũ.
vt patet Isa. xxxvij. Et sic patet tercium.

¶ Quarto ponuntur opera ouium christi.
vt ipsa faciamus. quia cognoscunt me mee.

U ¶ Ubi nota q oues habent decez cõ-
ditiones. que conueniunt fidelibus christi in
quibus eorum opera elucescunt. Prima est
malorum 7 fidei simplicitas. Ouis enim sim-
plex animal est. Sic fideles simplices sunt in
malis 7 prudentes in bonis. Mathei. x. Esto-
te prudentes sicut serpentes 7 simplices sicut
columbe. Similiter credunt ea que fides di-
ctat que impossibilia videntur. ij. Corinthio.
x. In captiuitatem redigentes omnem huma
num intellectum in obsequium christi. scilicet
ad obediendum fidei. Ambro. Tolle argumẽ
ta vbi fides queritur. Ecclesiastici. iij. Que p̃
cepit deus tibi. cogita ista semper 7 in plurib⁹
operibus eius ne fueris curiosus. Figura Ex
odi. xix. Et si bestia tetigerit montem lapidi-
bus obruetur. Mons est altitudo fidei que a
bestijs. id est. simplicibus 7 secularibus non
debet tangi manibus. i. per euidentiam ope-
rum probari. sed debent credere Moysi pro-
phete 7 ea credere que deus ei locutus ẽ. Itẽ
ibidem. xx. alia figura. Si edificaueris inquit
dominus mihi altare de lapidibus impolitis
edificabis illud. Altare lapideum est fidei fun
damentum quod non debet edificari lapidi-
bus politis. id est rationibus 7 argumẽtis ac-
quisitis. ¶ Secunda est timor 7 fuga mali.
Est enim ouis animal timidum. Sic fideles
habent timorem filialem 7 non seruilẽ p quez
timẽt valde offendere deũ. Prouẽ. xxviij. Be-

atus homo qui semper est pauidus. Eccli.j. Timenti deum bene erit in extremis. Talis ei timor facit cauere a malo et bene operari. de primo. Prouer.xv. In timore domini ois declinat a malo. de secundo Eccli.xv. Qui timet deum faciet bona. Et ideo qui sine timore est iustificari non poterit. Eccli.j. Item Eccles. vlti. Deum time et mandata eius serua. hoc est om. homo.

Tercia est pax et concordia. quia ouis pacificum animal est. Sic fideles xpi cum omnibus querunt pacem. Ro.xiiij. Si fieri pot quod ex vob est cum omnibus ho.pa.ha. Job.xiiij. Pacem re.vo.pa.m.do vo. ¶ Quarta est caritas perfecta. Nam ouis (vt dicit Augustinus) implet mandatum de duabus tunicis. quia vnam.s.lanam dat non habenti. Sic fideles xpi omnia communicant. Actu.iiij. Erant illis omnia communia. Luc.xix. Dimidium bo.me. domi.do pau. Job.xxxj. Si despexi pretereuntem pauperem eo quod non habuerit indumentum vt de vellerib ouium mearum calefactus est. ¶ Quinta est obedientia prompta. ouis.n. pastori obedit. Sic fideles xpo et prelatis eccie. Job.x. Oues mee vocem meam audiunt et sequuntur me. Math. iiij. Venite post me. At illi continuo re.re.se.se eum. Quia vt di.j. Reg.xv. Melior est obedientia quam victima ¶ Sexta est sobrietas magna. Est.n. ouis animal valde sobrium. herba contentum. Sic fideles xpi in cibo et potu sunt valde sobrij et contenti modico vestimento j. Thimo.vj. Habentes ali. et quibus te.his contenti simus.ij. Cor.xj. In fame et siti in ieiu.mul. in la. et erum.in vi.mul. in fri. et nudi. Hebre.xj. Circuierunt in melo.in pel. cap.ege.an.af. quibus dign.non erat mun. Septima est discretio que in vngule scissione designatur. ouis enim scindit vngulam et ruminat. et ideo animal mundum vocatur in sacrificium dni aptum. Sic fideles discreti sunt in agendis. Hebre. v. Perfectorum est solidus cibus eorum qui per consuetudinem exercitatos habent sensus ad discretionem boni et mali. Quia vt di. Bern. Discretio est mater omnium virtutum. tolle hanc et nulla virtus erit. In cuius figura mandatum est in lege quod omne sacrificium sale condiatur Leuit.ij. Ruminant etiam et repetunt verba xpi. Lu. ij. Maria autem conseruabat omnia verba hec conferens in corde suo. Nam verbum dei debet masticari et comedi et non deglutiri. Ezech.iij. Fili hominis comede volumen istud. et comedi et factum est quasi mel dulce in ore meo.

¶ Octaua est innocentia vera. Est.n. ouis animal totum innocens. quia nec dente. nec calce nec vnguibus. nec cornibus nocet. Sic xpifideles nec dentibus per detractionem. nec calcibus per percussionem. nec vnguibus per bonorum aliorum direptionem. nec cornibus potentie per expulsionem nocent.ij. Cor.vij. Neminem lesimus. neminem corrupimus. neminem circumuenimus. Ro.xij. Nulli ma. pro ma.red.sed econtrario. vt.j. Pe. ij. di benedicentes &c. et si xpifideles per viam innocentie non continuent ambulare. statim ad viam penitentie redeunt. et satisfaciunt plenarie prout possunt vt vbi abundauit delictum superabundet gra meritorum. Ro. vj. Sicut exhibuistis mem. ves.ser.immu. et iniq.ad iniq. ita nunc exhi.ser.ius.in sanctifi. ¶ Nona est patientia firma. Ouis.n. interficitur et decoriatur et non reclamat. Sic xpifideles habent in omnibus patientiam. Unde cantamus. Ceduntur gladijs more bidentium non murmur resonat. non querimonia. sed corde tacito mens bene conscia: conseruat patientiam. Lu.x. Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Hebre.x. Rapinam bo.ve.cum gau.suscepistis. Jac.j. Patientia opus perfectum habet ¶ Decima est generalis vtilitas. Ouis.n. omnia habet vtilia. quia bona est lana. bonum est lac. bonus fetus. bonus morsus. ac etiam bonus fimus. et omnia habet bona preter carnes. Sic xpifideles bonam habent lanam.i.substantiam temporalem quia ipsam iuste acquirunt et possident bene dispensant in vita et bene relinquunt in morte. Bonum etiam habent lac.i.doctrinam et scientiam. Bonum etiam habent fetum.i. bona opera que sunt filij iustorum. Bonum etiam habent morsum. quia dentibus suis vicia lacerant et bona comedunt. Bonum etiam habent fimum. Habent enim stercus musci quod valde redolet. quia coram deo et sanctis redolent. et fama eorum non fetet.ij. Cor.ij. Christi bonus odor sumus. alijs quidem odor mortis in mortem. alijs autem odor vite in vitam. Gen.xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui benedixit deus. Carnem pro fideles xpo ita macerant et domant quod ad comedendum penitus nihil valet. Aug. Carnem vram domate ieiunio et abstinentia esce et potus.ij. Cor.iiij. semper mortificationem iesu xpi in corporibus vstris circumferentes. Unde beata Agatha dixit quintiano consulari. Nisi diligenter feceris corpus meum a carnificibus attrectari. non potest anima mea in pa-

visum cuȝ glia martirij introire. Et sic patet quartuȝ. ¶ Quinto ponitur opportunitas et congruentia ouium cōgregādarum in vno ouili xpi. Et hoc ē. Alias oues habeo que non sūt ex hoc ouili. Que quidem opportunitas ex pte nostra ē necessitas: ex pte vero dei ē congruentia. Ex pte em̄ nr̄a talis cōgregatio ē omnino nobis necessaria ad salutē. quia eramus ceci. p diuersa peccata dispersi sub potestate dyaboli redacti. penis eternis obligati. et a gaudijs padisi exclusi. Sed p reductōem ad ouile xpi fidei lumē accipimus. a peccatis absoluimur et ad vnitatem virtutū reducimur. a potestate dyaboli liberamur. penas inferni euadim⁹: et ad padisum reducimur. Hec omnia sūt in ouili ecclia dei. Mat. xvj. Tu es xpc fili⁹ di viui. ecce lumen fidei. Tibi dabo claues re. ce. ecce reductio ad padisum. et porte inferi nō preualebūt aduersus eā. ecce liberatio a potestate dyaboli et a penis inferni. Et qdcūqȝ solueris sup terram solutum erit et in celis. ecce absolutio a peccatis. Et iō si volumus salui fieri necesse est vt ad ouile xpi p baptismalem dei grām reducamur. Mat. vl. Qui cre. et ba. fu. sal. erit. qui vero non cre. condemna. Ex pte vero dei fuit decēs et congruū pter sex. ¶ Primo ad caritatem dei eximiam demōstrādam. .j. Jo. iij. Videte qualem caritatem dedit nobis deus vt filij di nominemur et simus. Per talem em̄ reductōem filij dei sumus. ¶ Secūdo ad dei potētiam ostēdendam que maxime in tali reductione ostēsa fuit. vt dicit Aug. qa p quosdam simplices et viles totū mundū diuersa colentē ad vnā fidē reuocauit. j. Cor. j. Videte vocatōem vr̄am fratres. quia nō mlti potentes nō multi sapientes. sed que stulta sunt mundi elegit deus. In quo dei omnipotētia demōstrat. Quia vt dicit Aug. maius ē facere de impio piū. qȝ creare celum et terram ¶ Tercio ad dei iusticiā commendandam. quia iustum fuit q iudei qui noluerunt xpm recipere dispergerentur et cecarentur et gentes q ipm nō viderūt et tamē in eū crediderūt vnirent et illuminarentur. Joh. ix. In iudicium ego in hunc mūdum veni vt qui non vident videant. et qui vident ceci fiant. Quarto ad dei sapientiam cuius est ordinare insinuandā que ecclesiam xpi de gentibus congregatā ita bene ordinauit et distinxit. Ephe. iiij. Et ipse dedit quosdā quidā aplos. quosdā pphetas. quosdā aūt euāgel. stas. alios vero pastores et doctores ad consummatōem sanctorum in op⁹ ministerij in edificatōē corporis xpi. ¶ Quinto ad maiestatem dei laudādam. Nāqȝ enim fuit deus ita cognitus et laudatus et veraciter ador at⁹ sicut in ecclesia gentiū. Isa. xlij. Laus eius ab extremis terre. Ephe. iij. Quod alijs generationibus nō est agnitum filijs hominū sicut nunc reuelatum est sanctis apostolis ei⁹ et prophetis. ¶ Sexto ad dei gratiam et gloriam diffundendam. Bonum em̄ vt dicit dyonisius ē sui ipius diffusiuum. et quia deus sūme bonus est: decens fuit vt summe se communicaret. qd et fecit carnē assumendo. et gratiā suam in gentibus diffundendo. et ecclesiā suam de gentibꝫ congregando. Primo em̄ de⁹ tm̄ in iudea notus erat: sed nō sunt oēs pleni fide et grā di. Jo. j. De plenitudine ei⁹ nos omnes accepimus gratiaȝ pro gratia. Isa. vj Plena ē omnis terra gloria eius. Psal. Misericordia domini plena ē terra. Si aūt conuersionem et congregatōem gentiū consideremus. p ut est pdestinata a deo et pphetata a pphetis et sanctis. sic dicimus q necessarium fuit omnino q istas oues. s. gentiles ad dei ecclesiā cōgregaret. Mat. v. Jota vnum et vnus apex nō preteribit a lege donec omnia fiant. Celū et terra transibunt. verba aūt mea nō transibūt Luce. xxj. Et sic patet totum de euangelio.

¶ De epistola. ¶ Sermo. lij.

Christus passus

ē pro nobis vobis relinquens exemplum. j. Pe. ij. Sicut dr Job. vij. militia est vita hominis super terrā huius aūt militie bellum nō ē carnale sed spirituale. Et iō dicit apl's. ij. Cor. x. Arma militie nostre nō sunt carnalia sed spiritualia. Ephe. vj. Induite vos ar. dei vt pos. sta. aduer. insi. dya. quoniā nō ē nobis collu. ad. uer. car. et san. sed aduer. prin. et p'ta tene. ha. contra spūalia nequi. i cele. Et iō beatus petrus qui fuit nobis dat⁹ a deo vexillifer et capitaneus in isto bello tāqȝ bonus capitaneus reducit nobis ad memoriam patris nr̄i ihu xpi passionem vt ad pliuum accēdamur. et fortiter dimicemus. Habet eī passio xpi virtutem acuitiuam quod figuratum est. j. Macha. vj. vbi dicitur q ostenderunt elephātibus sanguinem vue. id est christi. et mori. id est aliorum sanctorum ad acu-

endos eos ad prelium. Ad literā sic faciūt capitanei in exercitu. quia mortem violentā predecessorum suorum reducunt militibꝫ ad memoriam vt fortiter accendant ad bellum. Et quia isto tempore maius bellū instat. qꝛ magis temptamur ꝑpter abundantiam sanguinis ꝛ amenitatem tpis. iō ecclesia tam in euangelio ꝙ̄ in epl'a passionem xpi ad memoriam nobis reducit vt fortiter dimicemus. In qua epl'a beatus petrꝰ tria principalit' facit. Primo eī reducit nobis ad memoriam xp̄m passum ad imitādum. In principio epistole. Secundo ostēdit ipius xpi patiētis pfectōez ad venerādum. ibi. Qui peccatum nō fecit nec inuentus est dolus in ore eius. Qui peccata nr̄a ip̄e ꝑtulit in cor. s. super lig. ¶ Primo ergo beatus petrus reducit nobis ad memoriā xp̄m passum ad imitādū di. Christus passus ē. glo. omne genus passionis. Et iō non determinat quid sit passus vt innuat omne genus passionis assumpsisse. Determinat eī ꝑ quibꝫ sit passus. quia ꝑ nobis tam apl'is ꝙ̄ omnibꝫ aliis. Ro. viij. Pro no. omni. tra. il. Uobis. s. gētibus que ip̄m nō vidistis relinquēs exemplum patiendi flagella et aduersa oīa ac etiam mortem. sicut et ip̄e passus ē. Psal. Omnes fluctus tuos induxisti sup me. Et hoc ē qđ sequit'. Ut sequa. ves. eius alonge. quia ꝺ ꝓpinquo sequi non possetis. Et nota ꝙ dicit vobis relinquēs exemplū et nō nobis. Apostoli eī fuerūt ab ip̄o xp̄o informati. vtpote quia in p̄ntia omnia viderunt ꝛ perceperunt et spiritussanctus postea omnia plene ipis suggessit. Joh. xiiij. Ille vos docebit oīa ꝛ suggeret vobis omnia. Et iō passio xp̄i erat imaginata ī cordibꝫ eoꝝ. Gal' vj. Ego eī stigmata dn̄i mei ihū xp̄i in corpore meo porto. ꝛ ꝓpterea in omnibꝫ xp̄m sequebant' prout poterant. et sic volebat petrus illos seq̄. Joh. xxiij Uestigia eius secutus ē pes meus. nec declinauit ex eis. ¶ Circa hoc mēbrum ad edificatōem nostram duo videamus. s. quare ꝑ nobis xp̄c passus ē. et in quibꝫ vestigiis ip̄m imitari debemus. ¶ Circa primum notandum ꝙ ꝓpter nouem xp̄c passus ē pro nobis. ¶ Primo passus ē pro nobis abluendis. q̄a magnis sordibus peccatoꝝ inuoluti eramꝰ Apoc. j. Lauit nos a peccatis nostris. Exemplum sicut carduus ꝓpter sui ꝯsumptōez purgat pannos. ita xp̄c ꝑ suam mortem ꝛ sanguinis effusionem purgauit et abstersit rubiginē peccatoꝝ nostrorum. Malach. iij. Ip̄e enim quasi herba fullonum et purgabit filios leui. Erat eī macula peccati ita indurata in aīa hoīs. ꝛ ita fortiter adherebat. ꝙ ꝑ nihil aliud nisi per sanguinem christi poterat lauari. ¶ Secundo passus est pro nobis redimēdis quia omnes sub potestate dyaboli tenebamꝰ ꝑ debito primorum parentum ad inferos descendentes. Exēplū sicut paulinus ep̄s nolanus dedit seip̄m in seruum ꝑ redimendo filio vidue a barbaris in affrica detēto. vt dic' grego. in dya. sic et xp̄c se tradidit vsqꝫ ad mortem vt nos liberaret. Isa. liij. Uulneratus ē ꝓpter iniquitates no. attri. ē ꝓpter sce. no. Et sic xp̄c nos lauit et redemit. In cuius figura de latere eiꝰ pendentis in cruce exiuit sanguis et aqua. vt dicitur Joh. xix. aqua. s. ablutiōis et sanguis redemptionis. Et ideo caros nos habet. quia care nos redemit. j. Pe. j. Nō auro vel ar. re. es. sed p̄cio. san. ag. incō. Caram ꝙ̄ et nos valde hanc redemptōnem habere debemus ¶ Tercio passus ē ꝑ nobis viuificandis quia omnes in peccatis mortui eramus. Grego. Mortē nostrā. s. culpe moriendo destruxit. Ro. vj. Uetus hō noster simul crucifixus ē vt destruat' corpus peccati. vt vltra n̄ seruiamus peccato. Exemplum sicut pellicanus effundendo sanguinem suum super pullos suos mortuos ꝛ r̄suscitat ꝛ viuificat. Ps. Similis factus sum pellicano solitudinis ꝛc. ¶ Quarto passus est pro nobis sanandis qꝛ omnes mortali infirmitate prostrati iacebamus. Psalm. Misit verbum suum et sanauit eos. s. ad patiendum. Augusti. Magnus itaqꝫ medicus venit scilicet ad medicinā amaram conficiendam et pregustandam. qꝛ magnus vbiqꝫ iacebat egrotus. Nam de latere christi pendentis in cruce. vt dicit Augusti. fluxerunt omnia sacramenta que sunt anime languentis efficacissime medicine. Exemplū sicut medicus conficit medicinas ꝛ pillulas et ip̄e aliquam sumit vt assecuret egrotum sic et christus penitentiam tanqꝫ anime medicinā confecit in cruce ꝛ ip̄am gustauit vt nos secure eam sumeremꝰ. Mathei. xvj. Si quis vult venire post me scilicet vt in anima sanetur. abneget semetipsum. id est abrenunciet vite carnali sicut ego. et tollat crucem suam. id est penitentiam. ꝛ sequatur me ¶ Quinto passus

est p nobis inflamandis. quia in dei amore nimis frigidi manebamus. Ro. v. Cōmēdat aūt suam caritatem deus in nobis. quoniam cum inimici essemus recō. sumus deo p morte filij eius. Exemplū sicut abrahā nō pcendo vnigenito filio suo: sed ipm ad imolandum ducēdo. apparuit eius magna caritas ita cū de⁹ pater traderet filium suum ad mortē. maxima e⁹ caritas circa nos ē ostensa. In quo facto ad suum amorem nos fortiter ꝛ sup omnia inflamauit. Bern. Super omnia te amabilem mibi reddit bone iesu calix quem bibisti opus redemptionis nostre. Sexto passus ē pro nobis replendis et ditandis quia omnib⁹ veris bonis vacui eramus. Jo. xij. Si ego exal. fu. a ter. om. tra. ad meip. i. hominē in quo omnia cōmunicant. ꝛ qui ē quodammodo oīa trabam ad pticipatōem omnū bonoꝝ. Exemplum. sicut vir moriens vxorē quā maxime diligit dimittit dominā domus ꝛ omnū suoꝝ ita xp̄c moriens ecclesie sponse suerelīqt thezaurū suū. s. mentū passionis sue. qđ infinit⁹ thezaurus. quē eccl'ia quotidie applicat filijs suis p ecclesie sacramenta. Insuper fecit eam dominā totius mūdi. Simile exemplū habet' de alexandro. qui moriēs diuisit regnum. xij. pueris suis qui secum fuerāt nutriti. vt patet. j. Macha. j. Sic xp̄c moriēs. xij. ap'lis et nobis in illis qui sumus filij eoꝝ. totum regnum suum diuisit. ita qꝫ cuilibet totū. Lu. xxij. ego dis. vo. sicut di. mi. pa. m. re. ¶ Septimo passus ē p nobis ad bellū animandis. qꝛ in bello spūs nimis retrahebamur. j. Pe. iiij. Christo igitur passo ꝛ vos eadē cogitatōne armamini quia vt dicit' Luce vj. Nō est discipulus super magr'm. neqꝫ seruus maior domino suo. Jobā. xiij. Et Berū. dicit qꝫ effeminatus est miles qui eunte domino suo ad bellum vult lasciuire in lecto. Exemplū sicut rex in bello ponēs se ī principio aciei ceteros animat ad bellum. sic et xp̄c primus crucem ascēdit. vt omnes ad crucē penitentie animaret in qua maximum bellum instat. ¶ Octauo passus est p nobis ad celum ciuitatem nr̄am reducēdis et intromittendis. a qua oēs exulabam⁹. Isa. xxij. Dabo clauē. i. crucē domus dauid super humerum eius. Que crux dr̄ clauis. quia celum apuit quā dum xp̄c super humerū portauit ꝛ sup eam ascendit celū reserauit nobis. Exemplum. sicut rex vincēs regem sibi inimicum qui terram et fideles sibi abstulerat vincit eum cathenis in carcere. ꝛ bona eius diripit ꝛ omnes captiuos quos tenebat liberat. ꝛ exules ad ciuitatem reducit. Sic xp̄c fecit dyabolo quē in cruce debellauit. et in infernum cathenis vinctū misit. ꝛ homines quos captiuos tenebat liberauit et ad celū reduxit. Et hͦ ē qđ ipe p quādam similitudinē di Luce. xj. Cū for. ar. cu. atri. su. ī pace sunt om. que pos. Si aūt for. eo supue. vicerit eum vniuer. ar. ei⁹ auf. in qui. ɔfid. ꝛ spo. eius distribuet. ¶ Nono passus ē p nobis resuscitādis et glorificandis. quia omnes morte et miseria tenebamur Mors eīm xp̄i ad gl'iam resurrectōis ē terminata. Et iō mortuus ē vt gloriosus resurgēt. Sed sicut dicit ap'ls. j. Thessa. iiij. Si ei cre. qꝫ ih̄s mor. ē et resur. ita et deus eos qui dor. p ih̄m ad. cū eo. Quia xp̄i resurrectio est causa nr̄e resurrectionis. Et sicut xp̄c resurrexit ita et nos resurgemus. vt innuit ap'ls. j. Coꝛ. xv. Exemplū. sicut granum frumenti nō resurgit pulcrum cū folijs nisi prius in terra moriatur sic neqꝫ nos resurgemus nisi prius moriam̄ ī terra. Jo. xij. Nisi gra. fru. ca. ī ter. mor. fu. ip. so. manet ⁊c. Secūdo videamus in quib⁹ vestigijs debemus eū sequi. ⁊c. ¶ Ubi nota. qꝫ nouē vestigijs debemus eū sequi. ¶ Primo in vestigio caritatis vt sicut ille pro nobis aīam suam posuit. ita ꝛ nos debemus ad eius honorē p salute proximoꝝ aīas nr̄as ponere. vt dr̄. j. Joh. iij. ¶ Secūdo in vestigio penalitatis. vt sicut xp̄c multas penas et aduersa sustinuit ita et nos debem⁹ aduersa tolerare. q̄a vt dr̄ ad hebre. xij. Quē diligit dn̄s castigat fla. aūt om. fi. quē reci. ij. Coꝛ. xj. In plagis supra modum in mortib⁹ frequēter. a iudeis q̄nquies quadragenas vna min⁹ accepi. ter virgis cesus sum. semel la. sum. ¶ Tercio ī vestigio largitatis. qꝛ omnia bona sua nobis communicauit. Ad vnū verbū latroni suū regnū donauit. In cuius largitatis signū mortuus ē manibus pforatis. Ro. viij. Quomodo non etiam cū il. omnia no. do. Ita et nos debem⁹ p eius amore pauperibus mēbris suis nostra bona largiri. Math. xxv. Qdiu fecistis vni de his fratrib⁹ meis minimis: m̄ fecistis. Quarto in vestigio paupertatis. qꝛ cū eēt diues. p nobis egenus factus ē. Psal. Simul in vnū di. et pau. Ita et nos pp̄ter eū paupes spū fieri debem⁹. Math. xix. Ecce nos re. om. et se. su. In eodem. v. Beati paupes spū q̄m. ip. ē re. ce. ¶ Quinto ī vestigio humilitatis. quia vt

nos exaltaret summe se humiliauit. Phili.ij. Semetipsum exi.for.ser.ac. Ita et nos humiliari debem⁹ vt cū ipso in gloria exaltemur. Job xxij. Qui humiliat⁹ fuerit in gloria erit ¶ Sexto in vestigio obedientie q: p salute nr̄a patri vsqȝ ad mortem obediuit. ꝛ voluntatē patris ꝛ nō suam petijt adimpleri. Phili.ij. Factus obediens vsqȝ ad mortem. Math.xxvj Nō sicut ego volo sed sicut tu. Ita et nos debemus mādatis eius obedire ꝛ voluntatē suam ꝛ nō nr̄am facere. Actuū.v. Obedire magis oportet deo q̄ȝ hominibus. Math.xix. Si vis ad vitā ingre.ser.man. ¶ Septimo in vestigio patientie. quia de pilato. ꝯsput⁹. collaphisatus. verberatus et ligatus ad columnā. false accusatus ꝛ morte ꝯdemnatus. ꝛ vltimo cruci affixus et lanceatus. nō apuit os suum. ita vt miraretur p̄ses dicēs. Nō respōdes q̄c q̄ȝ. vides in quātis te accusant. Vn̄ ꝑpter nimiam patiētiam spreuit euȝ herodes indutū veste alba. Luce.xxiij. Isa.liij. Sicut ouis ad occisionē ducet̄ et quasi ag.co.tō.se.obmu.et nō apiet os suum. Sic et nos patientes eē debemus ad omnia ꝛ ad omnes. j. Cor.iiij. Maledicimur ꝛ benedicimus. ꝑsecutōeȝ patimur ꝛ sustinemus. blasphemamur et obsecramus Luc̄.vj. Beati eritis cū vos ode.ho. ꝛ exprobra.et ejecerint no.ve.tā.malum ꝑp.fi.ho.

¶ Octauo ī vestigio perseuerantie quia xp̄c vsqȝ ad mortem in bono ꝑseuerauit. Jo.xvij Opus ꝯsūmaui qd̄ dedisti mihi vt faciā. Sic et nos opus virtutis ꝯsūmare debemus. ꝛ in eo vsqȝ in finē durare. quia vt dr̄ Mathei.x. Qui aūt ꝑseuerauerit vsqȝ in finē hic saluus erit. ¶ Nono in vestigio victorie ꝛ corone. q: xp̄c vicit dyabolū et mūdum cū omnibꝫ pompis suis. ꝑpter qd̄ fuit in gl̄ia coronatus. Jo. xvj. Cōfidite quia ego vici mūdū. Sic et nos debemus dyabolum et mūdum vincere vt in gl̄ia coronemur. q: vt dicit ap̄ls.ij. Thimo.ij Nemo coro.nisi qui legi.cer. Apoc.ij. Vincēti dabo edere de ligno vite. Et sic patet primum ¶ Secūdo beatus petrus ostēdit xp̄i patiētis ꝑfectōem ad venerādam. que perfectio demōstrat̄ ex tribus. Primo ex innocentia. q: peccatuȝ nō fecit. Secūdo ex patientia quia cum malediceret̄ nō maledicebat. Tertio ex voluntate. quia tradebat se. Sic ḡ xp̄i patientis ꝑfectio patet. q: innocens fuit et patienter sustinuit et voluntarie passus ē. Innocentia autem eius ostēditur hic ex duobus. s. ex puritate a peccato interiori siue occulto vel exteriori siue manifesto vel ex peccato in opere ꝛ ex peccato in locutione. Et hoc est. Qui peccatum non fecit scilicet in occulto vl' ī opere. nec inuentus est dolus. id est falsitas vel simulatio in ore eius. id est in manifesto vel ī locatōe. Et tamen christus multum fuit obseruatus a scribis et pharizeis. Mar.iij. Et obs̄uabant eum. Qui cum malediceretur. id est cum mala sibi optarentur et falsa imponerentur. iuxta illud Mathei.xxvij. Vach qui destruis tem. Et Job.xvj. Nunc cognouimus quia de.ha. Ipe tn̄ in omnibus non ē cōmot⁹ nec alicui maledixit sed ecōtra benedixit. Roma.xij. Nulli malum pro malo red. j. Cor.iiij Maledicimur et benedicimus ꝑsecutionem patimur ꝛ sustinemus. blasphemamur et obsecramus. Cum pateretur tam grauiter et dure ꝛ generaliter p totum corpus. Treno.j. O vos omnes qui tran.p viam attē.et vi.si ē do. similis sicut dolor meus. Isa.j. A plāta pe.vs. ad vert.nō ē ī eo sa. Et tn̄ sic dolorose patiēs nō cominabat̄ alicui. Isa.liij. Sicut ouis ad occisionē ducet̄. Nō ḡ cōminabatur alicui. s econtra tradebat.s. deo patri iudicantes se iniuste. et ipos deo patri recōmendabat.s. orando pro ipsis. Luce.xxiij. Pater ignosce illis ꝛc. Isa.liij. Et pro transgressoribus rogauit. Vel s̄m aliam literam. Tradebat se.s. voluntarie et non coactus. Jo.x. Ego pono animā meam et iterū sumam eam et nemo tollit eam a me. sed ego ponam eaȝ a meipso. Tradebat ergo se iudicāti iniuste.s. populo iudaico. qui iniuste eum iudicauit di. Johā.xix. Nos legē habemus et s̄m legem debet mori. Vel iudicanti se iniuste.s. pilato qui sedens ꝓ tribunali iniuste iudicauit eum vt crucifigeretur. vt patet Johā.xix. Et sic patet secundum ¶ Tercio beatus Petrus ostendit ipius xp̄i passionis multiplicem fructum ad possidenduȝ. Et exprimit̄ hic quadruplex fructus passiōis dominice. ¶ Primus est pro peccat̄ satisfactio Et hoc est. Qui peccata nostra. id est penaȝ nobis pro peccatis nostris debitam ipe ptulit in corpore suo super lignum scilicet crucis. Isa.liij. Dominus posuit in eo iniquitatē omnium nostrum. Sap.xiiij. Benedictū lignuȝ per quod fit iusticia. Secundus fructus est a malo ꝯseruatio. ꝛ in bono ꝑfectio vel ꝑfect⁹. Et hoc est. Ut peccatis mortui vt scȝ deinceps non peccemus. Roma.vj. Existimate

vos mortuos quidam eē peccato. viuētes aūt deo in xpō ihū domino nr̄o. Justicie viuam⁹. ecce pfectio in bono vt opa iusticie faciamus que sunt opa vite. Tercius fructus ē mentis sanatio. Et hoc ē. Cuius liuore a cui⁹ carne liuida effecta ppt̄ alapas et verbera sanati estis. s. in mente a morbo pestifero peccatorū. ¶ Quartus fructus ē ab errore reuocatio et ad xpm conuersio. et hoc est. Eratis em̄ scz prius sicut oues errātes. sup. p diuersa vicia. Jsaie liij. Omnes nos quasi oues errauimus. Sed conuersi estis nunc. s. in passione xpi. ad pastorē scz xpm qui verbo et exēplo et carne sua vos pauit et pascit. Jo. x. Ego sum pa. bo. Et episcopū. i. directorem et visitatorem animarū vestrarū et bonorū spūalium collatorem. Heb. ix. Christus assistens pōtifex futurorū bonorū Et sic patet tercium.

¶ Dominica secunda post octauas de euāgelio. ¶ Sermo. lij.

Modicū et iā nō videbitis me. et iterū modicū et videbitis me. Jo. xvj. Queadmodū patriarcha Jacob moriens. xij. filios suos cōgregauit et bona et mala eis futura predixit. ac etiam testamētū fecit dicens q ioseph extra fratres suos prediū quoddam haberet. et tandem singulis benedixit. Gene. xlviij. et. xlix ca. Sic et xpc pauperum spiritu patriarcha, pe mortē constitutus duodecim apl'is suis bona et mala eis ventura pdixit. ac testamentū dilectionis et pacis condidit nulla obliuione delendum. Johā. xv. Hoc mādatum do vo. vt di. inui. Jn eodē. xiij. Pa. re. vobis pa. me. do vo. Et ad vlti. eleuatis manibus benedixit eis dum in celū ascēdit. vt patet Lu. vl. Jn pn̄ti aūt euā. mala et bona vētura eis pdicit vt i malis nō deijciant̄ et in bonis nō eleuent̄. Eccli. xj. Jn die bonorū ne immemor sis malorum et ecōuerso. Jn quo quidē euāgelio quinqꝫ per ordinē ptinent̄. Primū ē futurorū pn̄ūciatio in principio euāgelij. Secundum est circa ea que dicebātur aplorū intelligētie obumbratio. ibi. Dixerunt ergo ex discipulis eius adinuicem. Quid est hoc quod di. nobis modicū ꝛc. Tercium ē dictorum a xpō decēs explanatio. ibi. Amen amē dico vobis quia plo. et fle. vos. Quartū ē dictorum eorūdem p exēplū demōstratio. ibi. Mulier cum parit tristiciam habet. Quintum ē veri et firmi gaudij repromissio. ibi. Jterū aūt vide. vos et gau. cor. ve. ¶ Primo ḡ ponit̄ futurorū pn̄ūciatio. Et h̄ ē. Modicū et iam nō vi. me. s. in triduo mortis sue tunc em̄ nō viderunt eum. Et iterū modicū et videbitis me. s. post resurrectōez vsqꝫ ad ascensionē. quod tp̄s licet fuerit. xl. dierū. tam̄ q2 in illis. xl. dieb9 modicū et raro eis apparuit idō dr̄ quod modicū eū viderūt. Sicut ḡ in triduo passionis nō viderūt eū. nec oclis corporis. quia relicto eo om̄es fugerunt. sic nec oculis mentis. quia de eo q ipē eēt saluator mundi desperauerūt. Lu. xxiiij. Nos sperabam⁹ q redempturus eēt isrl'. quasi iā nō sperarent Post resurrectōem xpo eius et eū oculis corporis viderūt. q2 gauisi sunt discipuli viso domino et oculis mētis. Joh. xx. Quia vidi. m. tho. cre. Tūc eī apuit illis sensum vt intel. scri. Lu. xxiiij. B ¶ Notādum aūt hic q dominus sex de causis pn̄tiam suā subtrahit seruis suis. ¶ Primo vt in humanitate conseruetur. Hāc causam vidr̄ apl's innuere. ij. Cor. xij. Et ne mag. reue. extol. m. da. est mi. sti. car. m. an. sat. qui me colla. Jn quo stimulo dn̄s p̄sentiā suam subtrahere videbatur. ¶ Secūdo vt incauta securitas caueat̄. que mater negligētie ē et ppinqua piculo. Greg. Dū mēs secura redditur in torporē relaxatur. Jdem. Multis sepe graue piculum incauta securitas fuit. Etiā corpaliter incauta securitas mlta mala parit. ¶ Tercio vt ardentius queratur. Cant. iij. Jn lectulo meo quesi. quē di. a. me. ques. illū et n̄ inueni sur. et cir. ci. p vic. et pla. que. quē di. ani. mea. ¶ Quarto vt inuēt⁹ fortius teneat̄. Cant. iij. Tenui eū nec dimittā. Vbi dicit bern̄. Jdeo subtraxit se vt audi⁹ reuocetur et fortius teneat̄. preteriens teneri vult abiens reuocari. ¶ Quīto vt pateat ex eius absentia quid eius pn̄tia conferat. Nō em̄ cognoscitur sanitas nisi adueniente infirmitate. nec pax nisi tp̄e guerre. Quia vt dicit ph's Contraria iuxta se posita magis elucescunt. ¶ Sexto vt ex hac tristicia ppendat̄ q̄m male sit homini cū a deo sepatur omnino qd̄ fit i morte. quia tunc hō oīa pdit et aīam et corp⁹ et bona fortune et bona nature et bona gratie et glie. et omni morte morit̄. et oīa mala incurrit. Hiere. ij. Scito et vide q̄m malū et amarū ē dereliquisse te dn̄m deū tuū. Et sic patz pmū ¶ Secūdo ponit̄ circa ea q̄ dicebant aplo-

rum intelligentie obumbratio. quia que dice-
bant' nõ intelligebãt dicẽtes. Nescim⁹ quid
loquit'. Et reuera mirabilia erant ⁊ supra om
nem intellectum. que in illo triduo erãt facta
que xp̄c innuebat fiẽda. et iõ ea intelligere nõ
valebãt que fuerũt nouẽ. ¶ Primo ꝙ
resurrectio corpoꝝ et vita animaꝝ xp̄c ꝑ quẽ
etiã et mortui resurgunt. et ꝑ quẽ oĩa viuũt
moriat'. Hoc ẽ valde mirabile. Jo. xj. Ego sũ
resurrectio ⁊ vita qui credit in me etiã si mor-
tuus fuerit viuet. ¶ Secundo ꝙ virtus inde
ficiẽs et omnia sustentãs xp̄c affigatur susten
tãdus in ligno. Hoc ẽ mirũ. Hebre. j. Por-
tans om. v̄. vir. sue. ¶ Tercio ꝙ oculi illius q̄
omnia illuminat in celo et in terra fasciẽt' et
velẽtur. Hoc ẽ mirãdum Joh. j. Erat lux ve
ra que illu. om. ho. ve. in hunc mun. ¶ Quar
to ꝙ ille qui nulli vnq̄ꝫ nocuit sꝫ omnibus be-
nefaciendo ꝑtransijt ad clamorẽ populi sen
tentietur cũ sceleratis tãq̄ꝫ iniquus ad mortẽ.
Hoc ẽ obstupẽdũ. Act. x. Qui ꝑtrãsijt bene
faciendo ⁊ sanã. omnes oppres. a dyabolo.
¶ Quinto ꝙ fons ⁊ abũdantia omniũ bono
rum in celo et in terra cuius bona omnia ꝑtici
pant. sitibũdus. nudus ⁊ famelicus moriatur
in cruce. Hoc cõprehẽdi non potest. Jaco. j.
Qui dat omnibus affluẽter. ⁊ nõ improperat.
Ps. Qui r̄plet i bo. desi. de. tu. ¶ Sexto ꝙ il
le qui est ipa beatitudo angeloꝝ ⁊ semꝑ ĩ gl'ia
patris patiat' ferocissime et inique. Hoc om-
nem intellectum excedit. Joh. x. Ego ⁊ pater
vnum sum⁹. i. vnius substãtie et vnius glorie.
¶ Septimo ꝙ iste qui ẽ vbiq̄ꝫ in celo ⁊ in ter
ra tanq̄ꝫ mortuus ĩ sepulcro claudatur. Hoc
impossibile videtur. Augusti. deus est vbiq̄ꝫ.
¶ Octauo ꝙ iste qui erat cõfixus ĩ cruce iret
ad infernũ. vt ꝯfringeret portas eius ⁊ ibi de-
monioꝝ principem religaret. Hoc videt' mi-
rabile supra modum. Psal. Attol. por. prin.
ve. et ele. por. eter. ⁊ intro. rex glorie. ¶ Nono
ꝙ mortẽ que oẽs vincit ipe mortuus vincẽt
et resurgeret gloriosus. Jneffabile hoc videt'
Osee. xiij. Ero mors tua o mors. j. Corĩ. xv.
Absorpta ẽ mors in victoria. Carissimi oĩa
hec stupenda ꝯtigerunt in illo modico q̄ apl'i
xp̄m nõ viderunt. que omnia sunt incõprehẽ
sibilia. nisi ꝑ fidem. Ro. xj. O altitudo diuitia
rũ sapiẽtie ⁊ sciẽ dei. q̄ꝫ incõprehẽsibilia sũt iu-
di. eius et inuestigabiles vie eius. Et ꝓpterea
apl'i qui nõ duꝫ erant ꝑfecti in fide dixerunt.
Nescimus quid loquit'. Et sic patet secũduꝫ

¶ Tercio ponit' dictoꝝ a xp̄o dccẽs explana
tio. Et hoc est. Amen amen dico vobis quia
plorabit[is] interius. ⁊ flebitis exteri⁹. ⁊ hoc erit
ĩ primo modico. qñ me capi. verberari. ligari
⁊ crucifigi videritis. et tũc mũd⁹. i. mũdani in
dei gaudebunt credentes me vicisse. et in eo-
dẽ modico vos ꝯtristabimini credẽtes me vi-
ctũ et mortuũ. Sed tristicia vestra vertetur ĩ
gaudiũ. et hoc erit in secundo modico qñ me
gloriosum et omnipotẽtem videritis surrexis
se. Mathei. xxviij. Data est mihi omnis pote
stas in celo et in terra. Et iõ melior est tristicia
sanctorum gaudio mundi. cum in gaudiũ cõ-
uertatur. ¶ Unde nota ꝙ tristicia quã
habent sancti in mundo melior ẽ leticia mun-
di ꝓpter decem. ¶ Primo quia deus tali tri-
sticie benedixit ⁊ tali gaudio maledixit. De ꝑ
mo Luce. vj. Beati qui nũc fletis quia ride-
bitis. De secundo ibidẽ. Ve vobis diui. qui
ha. hic ꝯso. vestrã. Jac. v. Agite nũc diuites
plorate vlulantes. Carissimi quis audeat co-
medere cibũ maledictũ a deo. i. mundi gaudi-
uꝫ querere. cui dominus maledixit. Josue. vj.
Maledictus vir qui suscitauerit ⁊ edificaue-
rit ciuitatẽ hiericho. i. mũduꝫ qui vt luna mu-
tatur. Hiericho ẽ luna interp̄tat'. Exemplũ
de serpente quẽ omnes detestant'. quia de⁹ ei
maledixit. Geñ. iij. Maledictus es inter om-
nia animantia ⁊ bestias terre. ¶ Secundo qꝫ
sapiẽtes ꝑelegũt tristiciã leticie mũdi. Eccl'e.
ij. Risum reputaui errorẽ. Jn eodeꝫ. vij. Cor
sapientiũ vbi tristicia ẽ ⁊ cor stultoꝝ vbi leti-
cia. Psal. Elegi abiectus eẽ in do. dei m. ma.
q̄ꝫ ha. in ta. pec. Hebreoꝝ. xj. Moyses nega-
uit se eẽ filium filie pharaonis magis eligens
affligi cũ populo dei. q̄ꝫ terrene iocũditat[is] ha
bere peccatũ. ¶ Tercio quia talis tristicia eru
dit hominẽ ad salutẽ. Jsa. xxviij. Sola vexa-
tio dabit intellectũ. Hiere. Per oẽ flagel-
lum ⁊ dolorẽ erudieris hierl'm. Leticia auteꝫ
mũdi infatuat. Exemplũ de salomone. Et iõ
dr̄ Eccl'e. vij. Melius ẽ ire ad domuꝫ luct⁹ q̄ꝫ
ad domũ ꝯuiuij. in illa e. fi. cun. ho. ⁊ vi.
co. quid fu. sit. cogitat eñ ꝙ de omnibus diui
tijs quas cũ tanto labore acquisiuit nihil nisi
modicum ciliciuꝫ reportabat. Jtẽ ꝙ corp⁹ qd̄
in tantis delitijs enutriuit vermib⁹ tradet' de-
norãdum. Jtẽ ꝙ ꝯsanguinei et amici quos tã
tũ in vita dilexit se penitus derelinquẽt. Jteꝫ
ꝙ honores quos tãtũ affectauit sibi omnino
deficient ⁊ in obscuris sub terra recõdetur ab

omnibus pculcād⁹. Itē q̄ solū bona opera que parū dilexit ⁊ de quibus parum curauit ipm sequent̄. Et iō talis qui sic cogitat omnē mūdi gloriam et leticiā vilipēdit. ¶ Quarto quia leticia nō puenit. nec loco nec tpi in quo sumus: sed tristicia puenit loco ⁊ tempori i q̄ sumus. De loco dicit Aug⁹. In valle miserie sumus. in qua eo magis ē flendū. quo minus flemus. Idē. Puer a ploratu incipit. statim natus plorat nec ridere potest sue calamitatī pphetā ē. De tpe dr̄ Eccl's. iij. Temp⁹ ridendi et tempus flendi. Tempus flendi ē tota vita pn̄s quia vigilia debet pcedere festum. Tota aūt vita p̄sens quedam vigilia ē future solennitatis. in qua ē ieiunādū et flendum. Mūdus aūt festum ante vigiliam solēnizat. Quidam ꝟo volunt de festo ad festum trāsire. qd̄ eē nō pōt. quia hic ⁊ ī futuro gaudere nō possunt. Hiero. Difficile ē immo impossibile vt quis pn̄tibus et futuris fruatur bonis ⁊c̄.

¶ Quinto quia leticia mundi breuiter finit̄. ⁊ ad suppliciū eternū pducit. Io. xx. Gaudiū ypocrite. i. mūdi q̄ ē tot⁹ ypocrita adistar puncti. In eodē. xxj. Ducūt ī bonis dies suos et ī puncto ad infernū descen. Similiter tristicia breuis ē et ad gaudiū eternū adducit. j. Pe. j. Modicū nūc si ptristari oportet ī varijs tēptatōnib⁹ vt pbatio fidei vr̄e multo pciosior sit auro qd̄ p ignē pbatur. Isa. liiij. Ad punctum in modico dereliqui te. ⁊ in miseratiōib⁹ magnis pgregabo te. ¶ Sexto quia tristicia iustoꝝ habet annexam dulcedinem in corde Psal. Cōsolatōes tue letificauerunt animā meam. Ecōuerso ꝟo leticia mūdi habet annexam tristiciam animi. Aug. Curre p singula. tot inuenies anime tormēta. quot vicia. nec aliquo tpe ista diuidunt̄ vt viciū sit sine tormento animi vt nunq̄ sit dedecus culpe sine dedecore vindicte. Boe. Quot amaritudinibus felicitatis humane dulcedo respersa est. Et ideo xp̄c videns ciuitatē hierl'm gaudere ⁊ letari fleuit super ista di. Quia si cognouisses ⁊ tu sup. fleres. ¶ Septimo qꝛ tristiciam possidentes fortuna non ledit. nec de ipis curat. sed cū leticiam mūdi possidētibus fortūa mortaliter ludit. Boe. Hūc ptinuū ludum⁹ ludum. rotā volubili orbe versamus summa infimis. infima sūmis mutare gaudem⁹. Idē Et hos cū quibus blandissimā familiaritatē habet eludere nitit̄ur. Idem. Plena est presens etas exemplis ⁊ antiquoꝝ vetustas. quā ti reges felicitatē calamitatē mutauerīt. Quare cum fortuna leticiā mundi possidentes ita decipiat ⁊ pfundat est penitus relinquenda. Hic cadit exemplum de leone. vrso et vulpe. quādo vulpis dixit leoni se nūq̄ pturbernūāhabere cū eo. pro eo q̄ pcussit vrsum qꝛ male diuidebat predā. put sibi videbatur. et oēs bestias quas cum eo habebat confundebat.

¶ Octauo quia talis tristicia ē via ad penitētiam. ij. Cor. vij. Que autem ꝫm deum ē tristicia penitentiam in salutem stabilem operatur. Mitigat etiam irā dei. iij. Regū. xxj. Nōne vidisti achab humiliatum corā me. pter quod non inducam malum ī diebus illis. Leticia autem mundi est via et signum pditiōis ⁊ pparatur leticie frenetici. qui ridet imminente morte. ¶ Nono quia p talem tristiciā homo vadit per viam xp̄i vt verus christianus. Bernhardus. Legimus hiesum pluries fleuisse. iocasse autē et risisse nūq̄. ij. Thimo. iij. Omnes qui pie volunt viuere in christo hiesu perse. pa. Glosa super illud Jacobi. j. capi. Omne gaudium existi. fra. m. cū intemp. va. inciden. Nō ē xp̄iane dignitatis in tpalibus exaltari. sed potius deprimi. mali nihil habēt in celo vt vos nihil habetis in mundo. ſꝫ spe istius boni ad quod tenditis quicquid in via contingit gaudē debetis. Et ideo qui hic nō contristantur et flagellantur ostenduntur nō esse filij xp̄i. Hebre. xij. q̄ si extra disciplinam estis cuius participes facti sunt. omnes ergo adulteri et nō filij estis. quem eīm diligit dominus ca. fla. autem omnem fi. quem reci.

¶ Decimo quia talis tristicia in gaudiū conuertetur. vt hic dicitur. Tristicia vestra vertetur in gaudium. Hiere. ¶ Conuertam luctum vestrum ī gaudiū. Sed leticia mundi cōuertetur in merorem. Prouer. xiiij. Extrema gaudij lu. oc. Quia necessitas ē q̄ vel homo dimittat leticiā mūdi qd̄ fit per mortem. vel q̄ leticia mūdi dimittat hoiem qd̄ fit per aduersam fortunam. ⁊ vtrūq̄ valde dolorosum est. De primo Eccli. xlj. O mors q̄ amara est memoria tua homini pacē habenti in substantijs suis. De secūdo Boeti⁹. In omni aduersitate fortune summū genus infortunij ē fuisse felicē. Exemplū de diuite epulone ⁊ lazaro. 3̄ q̄ luce. xvj. Cū ḡ leticia mūdi nihil boni ptineat ⁊ ad vltimū ad dolorosū finē ad

ducat. stultissimus ē viroꝝ qui eā querit. Et
sic patet terciū. ¶ Quarto ponitur dictoruꝫ
demōstratio. p exemplum mulieris pturiētis.
que ē ꝯueniens demonstratio. E. Nam
mulierē pregnātem quadrupliciter possum⁹
ꝯsiderare. Primo ante ptū. ⁊ sic ē in magno
timore. ne ptus pereat vel ipa piclitetur. Se-
cūdo in ptu. ⁊ sic ē in magna angustia ⁊ pena
Tercio post partū cū. s. pepit puerum. ⁊ tūc ē
in leticia. sed nō pfecta. quia nescit an puer sit
ad pfectōem venturus. Quarto in pcessu tē
poris qn̄ iam puer ē factus vir et tūc ē in per-
fecta leticia plis. In hoc quadruplici statu fu
erunt apli. ppterea mulieri parienti ppꝛie cō-
pantur. Nam primo fuerunt in magno timo
re qn̄ in pn̄tia xpi erant timentes ne ipis casu
aliquo auferretur. quia iudei semp ꝯtra ipm
machinabant᷑ malum ipm perdere cupien-
tes. Jo. vij. Quid me queritis interficē. Se-
cūdo fuerunt in tristicia vehemēti qn̄ xpc ab-
latus ē ab eis per mortē. Jo. xvj. Tristicia im
plevit cor vestrum. Tercio fuerunt in leticia
qn̄ xpc gloriosus resurrexit: sed non perfecta.
qn̄ xpc apparebat eis et disparebat. Joh. xx.
Gavisi sunt discipuli viso dn̄o. Quarto fue
runt in perfecta leticia qn̄ spūm sanctum acce
perunt. ⁊ facti sunt viri pfecti. ⁊ in gr̄a ꝯfirma
ti. vt deū p peccatum vltra nō valerēt pdere.
Moraliter ad edificatōem nr̄am nota q͏̄ mu
lier ista pturiens est anima iusti deo copulata
per fidem. Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide
Que ꝯcepit deum p fidem et p bona opa p-
turit. Et nota hic de bersabee que statim ꝯce
pto fetu ab immundicia sua sanctificata ē. ij.
Regū. xj. quia anima iusti ita devote cōcipit
deū et bonū qd̄ in ipa ꝯceptōne sanctificatur
Vn̄ beata maria in ꝯceptōne filij fuit pfecte
sanctificata. Ista ē illa mulier de q̄ dr̄ Apoc.
xij. Signum magnuꝫ apparuit in celo mulier
amicta sole et luna sub pedibus eius. et in ca.
eius cor. stel. xij. et clamabat parturiēs et cru-
ciat᷑ vt pereat. anima iusti amicta est sole. id ē
ihu xpo qui ē sol iusticie. i. virtutibus ihu xpi
scꝫ caritate. humilitate. obediencia. et ceteris
virtutibus ihu xpi. Ro. xiij. Induimini ihm
xpm. Et luna est sub pedibus eius. i. mund⁹
qui vt luna mutatur nec vllā stabilitatem ha-
bet. Anima ḡ iusti habet mundū ⁊ omnia mū
dana sub pedibus eius. quia non ꝯfidit ī eis.
sed ea penitus vilipendit. Philip. iij. Omnia
detrimētum feci et arbitror vt ster. vt xpm lu

crifaciam. Peccatores aūt habent lunam id
ē mūdum et mundana sup caput. quia eis nō
dominātur sed serviunt. Avarus eñ servus ē
pecunie. ⁊ gulosus gule. et sic de alqs. Amos.
ix. Avaricia in capite omnium est. Ponūt eti
am totam spem suam in eis. Isaie. xxxvj. Ec-
ce ꝯfidis sup baculum arūdineuꝫ. sup egiptū
id ē super mundum. Egyptus eñ interpreta
tur tenebra et ꝯfusio que cōpetit mundo. Et
in capite eius corona stellarum. xij. id ē coro-
na fidei que. xij. articulis fidei ē cōserta debet
eē in capite. i. in evidenti. quia fides debet lin-
gua enūciari et p opera manifestari. Jaco. ij.
Ostende mihi fidem tu. ex opibus. Unde in
lege est mandatum q͏̄ qn̄ pontifex sacrificare
deberet haberet in capite coronaꝫ. xij. lapidū
pciosorum. Et clamabat parturiens et cruci-
atur vt pariat. quia anima iusti habꝫ magnū
desiderium pariendi bonum. i. opandi qd̄ mē
te cōcepit. et pro hoc clamat ad deum. ⁊ nisi il
lud pariat in corde cruciatur. Gal. iiij. Filioli
mei quos iterum pturio donec formetur xps
in vobis. i. donec p opa ostēdatis q͏̄ xpc ē ī vo
bis. F. Nota hic noveꝫ diversitates pa-
rientium. Nam quedam cōcipiunt et pariūt
morte preuente. quedam moriuntur in partu
quedam ppter timorem nec ꝯcipiunt nec pa-
riunt. quedam pariunt sed pijciūt. quedā pa-
riunt monstra. quedam pariunt filios mortu
os. s. abortivos quedam pariunt solum femi-
nas. quedam solum masculos. quedam sunt
naturales steriles ita q͏̄ nec pere nec ꝯcipere
possunt. ¶ Prime. s. que cōcipiunt sed mor-
te preuente nō pariunt sunt hi qui habent p-
positum penitendi dicētes sicut corvi cra cra
Soph. ij. Vox cantantis in fenestra ⁊ corv⁹
in supliminari. Isa. xxxvij. Venerunt filij v-
sq̄ ad partum et virtus nō erat pariendi. Cō
tra quos Eccli. v. Non tardes ꝯverti ad do-
minum et ne differas de die in diem. Subito
eñ veniet ira illius et disperdet te. Nota q͏̄
corvus egressus de arca nunq̄ rediJt plus. sic
multi postq̄ p peccatuꝫ mortale ab eccl̄ia ex-
eunt nūq̄ p penitentiam redeunt. Secun
de. s. que cōcipiunt et pariunt: ſ moriuntur in
partu vt rachel. sunt hi qui faciunt opa bona
sed in ipis gloriantur. ⁊ de ipis superbiunt. et
p ꝯsequens pereunt cum eisdem. In cuius fi-
gura dr̄. j. Mach. vj. q͏̄ eleazar interfecit ele-
phantem et mortuus est sub eo. ex victorie va-
na gloria. Sic perijt phariſe⁹ quia iactabat

se et gsiabat de opibus suis. Luce. xviij. Ubi sunt qui solum in morte pterentur. vel psitentur. ¶ Tercie. s. que pter timorem nec cõcipiunt nec pariũt. hi sunt qui timent ne deficiat eis. et iõ nũq̃ ɔcipiũt ppositum abstinẽdi ab illicito lucro vel aliena reddendi. Item timent in bono perseuerare. et iõ nõ incipiũt. Psal. Illic tre. ti. v. nõ erat ti. Recte tales trepidant vbi nõ est timor. quia deus omnibꝫ pvidet etiam iumentis. Psal. Qui dat iumentis escam ipo᷑. Math. vj. Nolite solici. es. di. quid mã. aut quid bi. aut quo ope. Que. pri. regnum dei. ⁊ hec om. adij. vo. Itẽ timent in bono pseuerare. ⁊ iõ nõ incipiunt. sed nõ debet homo timere penitentiam agere. quia deus iuuat. Isa. xl. Qui sperãt ĩ domino mutabunt fortitudinem. assument pennas sicut aq̃le: current ⁊ nõ deficiẽt. ¶ Quarte. s. que pariunt sed, pijciunt. sunt qui nõ curant penitẽtiam ɔtinuare sed pijciunt eam post pascha. Tren. iiij. Sed et lamine nudauerunt mãmã lactauerunt catulos suos. filia aũt populi mei crudelis quasi strutio in deserto. Cõtra quos dicitur Mathei. x. Non qui inceperit ꝫ qui pseuerauerit hic saluus erit. ¶ Quinte. s. que pariunt monstra sunt omnes peccatores qui per diuersa vicia que faciunt sunt totalit̃ trãsformati. Nam oculos trahunt per terrã. ⁊ pedes versus celum vertunt. Nam auarus habet oculos in pedibus. dum solũ terrena cõtemplatur. Superbus aũt habet pedes versus celum cũ dõ recalcitrat̃. Luxuriosus vo et gulosus totus ambulat sup ventrẽ. Et qd plura. Uere peccatores sunt in bestias trãsformati totaliter. Psal. Homo cũ in hono. eẽt nõ intel. cõpa. ẽ iu. insi. et si. fa. ẽ il. Boeti⁹. Hec eñ ẽ ɔditio hominis vt si se nosse desierit infra bestias redigat̃. Aug. d. q̃ tpe suo fuit quidã hõ habẽs duo capita ⁊ quatuor oculos et duo brachia et duos pedes ita q̃ ĩ corpore supius erant duo corpora. inferius autẽ erat solum vnũ. ¶ Sexte. s. que pariũt filios mortuos sunt hi qui in peccato infidelitatis vel in quocũq̃ altero peccato mortali existentes faciunt opa de genere bonorum que sunt opa mortua signata p lampades illarum qnq̃ virginum fatuarum que pter carentiam olei. i. caritatis extincte fuerunt. ¶ Septime sꝫ que pariũt solum feminas sunt hi in quibus feminea vicia regnant. s. inuidia. q᷑ vt dicit Auicẽna. femina naturaliter ẽ inuida. Ira quia femĩa faciliter irascitur. Loquacitas q̃a tota die clamat et loquitur. Inconstantia. q᷑ modicã ɔstãtiã habet. Insipiẽtia q᷑ de facili credit et decipit̃. ⁊ iõ serpẽs primo ad mulierẽ iuit q̃ statum decepit. ij. Cor. xj. Timeo ne sicut serpens euã seduxit astucia ita corrumpant̃ sensus vri. ¶ Octaue. s. que pariunt solum masculos. sunt hi qui opa pfecta faciunt qui corde bono et optimo verbũ audiunt et referunt fructum centesimum. Isa. xxvj. A facie tua dñe ɔcepim⁹ ⁊ quasi pturiuimus spũꝫ salutis. Sic ɔcepit anna samuelẽ. j. Regũ. j. et elizabeth iohannẽ baptistã. Luce. j. Et nota de rachel que accepit mãdragoras vt posset ɔcipere. Sic iusti omne expimentũ faciũt vt possint ɔcipẽ bonũ ⁊ opa parere. j. Thess. v. Omnia pbate qđ bo. ẽ tenete. Nota etiam de rebecca vxore ysaac in cuius vtero gemini collidebant̃. Gen. xxv. Quia ĩ anima iusti bona et mala desideria pugnant. sꝫ bona vincũt et emittunt mala extra et terũt ⁊ supplantant ea. sic iacob emisit esau ⁊ tenebat eũ p plantã pp̃ qđ vocatũ ẽ nomẽ e⁹ iacob. i. supplãtator. ¶ None. s. steriles q̃ nec cõcipere nec parere possunt sunt omnes non baptizati qui a natura trahunt peccatum pter quod non possunt bene opari nisi illud p baptismum remoueatur. et ideo in peccatis nascunt̃ et in peccatis moriuntur. Io. ix. In peccatis natus es totus. In eodem. viij. In peccato vestro moriemini. ¶ Alia moralitas. Mulier ista est ecclesia. vl' aĩa iusti que timet valde. et anxiatur pter quatuor. vt di. Grego. Primo recolẽdo vbi fuit. secũdo vbi ẽ. tercio vbi erit. quarto vbi nõ ẽ. ¶ Primo inquã tristat̃ recolendo vbi fuit aliqñ. s. in peccato. Mich. j. Faciã planctũ velut draconũ et luctũ q̃i strutionũ. Dicit̃ q̃ draconi in insidijs latenti. camelus calce pcutit caput. ⁊ tunc draco planctũ magnũ facit. Strutio aũt facit oua sua in puluere et relinquit ea qñ autẽ venit inuenit ea fracta. et tunc fortissime plangit. Sic hõ in peccato debet plangere. quia lesit caput suum. s. xp̃m qui ẽ caput tot⁹ ecclie. Ephe. j. Et ipsũ dedit caput super omnẽ ecc̃iam. Item debet plangere q̃ oua sua. i. bona opa ⁊ dona ⁊ virtutes pdidit ac etiã totius ecclie. Tristat̃ etiã recolẽdo q̃ bona potuit facere que non fecit. Eccl's. ix. Quodcũq̃ põt facere ma. t. instan. opa. quia nec op⁹ nec ratõ. nec sa. nec sci. e. ap. inf. q̃ tu pperas. ¶ Secundo tristatur recolẽ-

to vbi est.quia inter pessimos inimicos. Ba-
ruch.iij. Quid est israel q in terra inimicorum es
Cum quibus nos quotidie pugnare oportet
Ephe.vj. Nõ ẽ nobis collu.aduer.car. 7 san.
sed aduer.prin.et potestates aduer.mundi re
ctores tenebrarum harũ ꝯtra spũalia nequicia ĩ
celestib9. Item ẽ in fornace ardenti.s.in cõcu-
piscentia carnis. Ro.vij. Uideo aliam legem
in mẽ.m.re.le.mẽ.mee.7 captiuantem me in le
ge miserie et peccati. Infelix ego hõ quis me
liberabit de corpore mortis huius. Item est ĩ
periculis multis.que enumerat apl's.ij. Corint.
xj.di. Pericu.flu.pi.latro.pi.ex ge.pi.ex gẽti.
pi.in ci.pi.in soli.picu.in mari pi.in falsis fra.
Quis ergo inter tot calamitates et aduersa pos
set nisi fatuus iocundari. Eccl's.iiij. Uidi ca-
lumnias que sub sole geruntur 7 ꝯsolatorem
neminẽ.et laudaui magis mortuos q̃ viuen-
tes. Flendũ ẽ ergo. Hiere.vj. Luctũ vnigeni
ti fac tibi planctum amarum. ¶ Tercio trista
tur recolendo vbi erit.s.in iudicio coram deo.
Quia vt dicit Grego. Desuper erit facies ira-
ti iudicis. ꝓpter qđ dicit Job.xiiij. quis mihi
hoc tri.vt in infer.pte.me et absco.me. donec
per.fu.tu. Hiere.x. Quis nõ timebit te o rex
gen. Ante erunt peccata accusantia 7 ptrahẽ
tia ad iudicium retro erat mundus expellẽs.a
dextris 7 a sinistris erunt demones in infernũ
demergentes.subt9 erit gehenna ardẽs. Pro
pter que omnia dicent mon.ca. super nos et
col.op.nos. Hic cadit exemplum illius regis
qui semper tristis manebat.qui vnam sedem
de lignis putridis fecit fieri.7 posuit eam sup
fornacem.7 in ea fratrem suum sedere mãda-
uit.qui eum de tristicia reprehẽdit.7 ensis erat
ligatus p filum super caput eius 7 quidam te-
nebat balistam extensam cum sagitta ante fa
ciem eius et fecit omnia instrumenta musica-
lia et tubas fortiter resonare:et ille semper tri
stis stabat. Sic ait rex et ego semp sto tristis.
dum in putrida sede.s.in carne fragili me cõ-
spicio.et infernum subtus ardentem attendo.
ensem diuine sententie super me venturũ ꝯsi-
dero.7 peccata mea tanq̃ sagittas acutas for-
mido. ¶ Quarto ꝯtristat recolendo vbi nõ
ẽ.s.in gloria dei et ciuitate celesti. Psal. Heu
mihi quia inco.me.plon.ẽ. Debem9 ergo flere.p
incolatu pñtis miserie 7 pro dilatione patrie
Psal. Si ani.me.ad de.fon.vi.quando ve.7
ap.ante faciem de.me.fu.mi.la.m.pa.die ac no
cte dũ dicitur mihi quotidie v.ẽ de.tu. Hoc
figuratum est in axa filia caleph.que sedẽs in
asino suspirauit et petijt a patre terram irri-
guam cui pater dedit irriguum superius. Et
irriguum inferius.vt patet Josue.xv. Irriga
um superius pro dilatõne patrie.et irriguum
inferius pro incolatu presentis miserie. Et sic
patet quartum. ¶ Quinto ponitur veri 7 fir
mi gaudij repromissio.quia iterũ videbo vos
et gaudebit cor vestrum. ¶ Quod q̃-
dem verum esse gaudium prout hic colligitur
q̃tum ad quinq3 monstratur. ¶ Primo erit
gaudium perfectum et completum. Erit enĩ
gaudium geminatum vel duplex.s. anime et
corporis. Isa.lxj. In terra sua duplicia possi-
debunt. Et hoc est quod dicit. Item Apoc.
vj. Date sunt illis singule stole albe.et dictum
est illis vt requiescerent tempus adhuc modi
cum. Et tunc vt dicit Grego.singuli accipiẽt
stolas binas. Gaudium ꝟo mundi est solum
gaudium corporis. Luce.xij. Anima mea id
est vita mea habes multa bona reposita ĩ an
nos plurimos. Requiesce ꝯme.bi.ep. ¶ Secũ
do quia erit gaudiũ de visione creatoris. Jo.
xvij. Hec est vita eter.vt cog.te so.ve.deum.
In quo omnia cognoscemus. Grego. Quid
est quod nesciant qui scientem omnia vident
Unde et cognoscemus et cognoscemur. Jo.
x. Cognosco oues meas 7 cognoscũt me mee.
et hoc ẽ quod dicit.videbo vos. Gaudiũ ꝟo
mundi est de visione et vsu creaturarum. Sed
illud erit de visione et fruitõe dei que in infini
tum excedit. Isa.lxiiij. Oculus non vidit de9
absq3 te que prepa.expe.te. ¶ Tercio qr erit
gaudium intrinsecum scilicet cordis. Isa.lxvj.
Tunc videbis et afflues et mira.et dila.cor.
tuum. Gaudium ꝟo mundi non est intrinse-
cum sed extrinsecum.quia non gaudet de vir-
tutibus et gratia di que sunt in anima. sed de
applicatõne sensuum ad obiecta sicut de ap-
plicatione gustus ad comestibile.7 tactus ad
tangibile.et sic de alijs. Letatur etiam mun-
dus de peccatis que sunt cõtra naturam 7 ex-
tra naturam hominis.iuxta illud apl'i.j. Cor.
vj. Omne peccatum quodcũq3 fecerit homo
extra corpus est. Prouer.ij. Letantur cũ ma
le.et exul.in re.pes. ¶ Quarto quia erit pro-
prium nostrum gaudium. Et hoc est qđ dic.
Gau.ve. Gaudium mundi non est nostrum.
quia non est de his que in nobis et nostra sũt
sed est gaudium rerum mundi.id est de bonis
que sunt in rebus que sunt bona rerum et nõ

nostra. Quia vt dicit Boe. Lux et pulcritudo gemmarum nõ ē deferētium ꝫ ē ipa₂ gemma₂. Unde omnia bona creatura₂ ď quibꝰ homo gaudet extranea sunt a natura hominis ⁊ si scirent loqui dicerent. Ista bona sunt nostra. Nonne pulcritudo penna₂ pauonis est pauonis et pulcritudo auri est auri. ¶ Quinto gaudium illud erit ꝑpetuū₃ nec poterit auferri. Isa. lj. Leticia sempiterna super capita eorum. Gaudium et leticiā obtinebunt. Gaudium ꝟo mundi non est ꝑpetuum immo cito transit ⁊ mille modis pōt auferri. et freqūēter aufertur. j. Jo. ij. Transit mūdus et ꝯcu. eius. Et ideo de ipo modicum ē curandum. Et ꝫ est. Gau. re. ne. tol. a vo. Et sic patet quintū.

¶ De epistola ¶ Sermo. liij.

Obsecro vos tāq₃ adue. et pegri. absti. v. a carnalibus desi. ⁊c. j. Pe. ij. Beatus Petrus tāq₃ capitaneus militie xp̄iane hortatur milites xp̄i abstinere ab his que vastant totā militia₃ christianā. Et hec sunt carnales voluptates et carnalia opa. ⁊ nō solū hec militiā spūalem deuastant: sed etiam carnalem ⁊ imū danā. Unde in titoliuio ď militia hanibalis dicit᷑. quem nec ferrū nec vires nec alpes nec viarum discrimina vincere potuerunt. eneruauerunt delitie campanie. Nota de illo duce romanorum qui fuit missus ad reparādu₃ quēdam exercitum et militiam ob delitias deuastatum qui statim omnes mulieres expulit de exercitu et caupones et mādauit ꝙ nullus haberet famulum ⁊ nemo haberet nisi vnum equum ꝑpter qď militiam repauit. In hac ꝫ ep̄la beatus Petrus ad sex nos hortatur p̄ncipaliter. que nō seruata deuastāt militiā xp̄ianā et seruata roborant et decorāt. Primu₃ ē abstinētia carnalium voluptatum et ea₂ refrenatio in principio ep̄le. Secūdū ē bona cū gentibus ꝯuersatio et dicto₂ rō ibi. Conuer. ve. inter gē. ha. bo. Terciū ē subiectio liberorū ad maiores. ⁊ huiꝰ cause redditio. ibi. Subiecti estote omni humane creature. Quartu₃ ē modi subiectōis declaratio. ibi. Quasi liberi et nō quasi velamen habentes malicie libertatem. Quintum est ad obsequij subiectionis excitatōem quo₂ūdam insertio et positio. ibi. Omnes honorate fratres di. deū timete. Sextum ē ad dn̄o₂um suo₂ subiectōem seruo₂ū exhortatio et cause huius assignatio. ibi. Serui subditi estote in om. ti. dominis vestris ⁊c. I ¶ Primo ꝫ beatus Petrus nos hortatur ad abstinentiam carnalium voluptatū. et ad hoc tria allegat. ¶ Primum ē. si ꝯsideremus quid accidit p̄mis parentibꝰ qui carnale desiderium secuti. pomū vetitum comederunt q̄ ꝑpterea de paradiso expulsi sunt. et ī hac valle miserie tāq₃ in exilio relegati. et multis pēis et tandem morti cum suis posteris ꝯdemnati ꝑpter qď nos filij eo₂ omnes aduene nūcupamur. Aduena em̄ dicitur qui terram inhabitat alienam. Psal. Aduena ego sum apud te ⁊ ꝑegrinus sicut om̄es patres mei. Et hoc est quod dicit. Obsecro vos tanq₃ aduenas. Quasi diceret. Recolite ꝙ ex peccato gule p̄morum parentū aduene estis. i. de ciuitate vestra expulsi et multis malis addicti. Sic etia₃ faciunt capitanei exercitus mundi qui reducunt militibus ad memoriam mala que p̄res eo₂ ab aduersarijs sunt ꝑpessi. Et sic pat₃ ꝙ deus expulit hominem de paradiso. et in hāc vallem miserie relegauit. nō vt hic faceret alium paradisum: sed vt dicit aug. tāq₃ in exilio ad faciēdum penitentiam. Job. xxiiij. Dedit ei deus locum penitentie et ille abusus est in superbia₃. Ro. viij. Debitores sumus nō carni vt ꝯm carnem viuamus. ¶ Secūdum qď allegat ē. si consideremus qualiter positi in ꝫ mundo sumus. Non eni₃ posuit nos deus in hoc mundo tanq₃ ciues et mansionarios mūdi sed tanq₃ peregrinos mundi et ciues celi. Ephe. ij. Jam non estis hospi. et aduene. sed estis ciues et domestici dei. Michee. ij. Surgite abite quia non habetis hic requiem. Et hoc est quod dicit peregrinos. Peregrinus est qui transit de loco ad locum. Sic et nos. Hebreo. xiij. Non habemus hic ma. ci. s₃ fu. inqui. Que est ciuitas et hereditas nostra cōtinens summas et perfectas delitias quibus priuabitur omnis qui eas hic querit in patria alieā. Luce. xvj. Recordare quia recepisti bona in vita tua. Et ideo abstinendum est hic a carnalibus desiderijs vt ad bona perueniamus eterna. Hebre. xj. Juxta fidem defuncti sunt omnes isti non acceptis repromissionibus ꝫ a lōge eas aspiciētes ⁊ salutātes ⁊ ꝯfitētes ꝙ ꝑegrini ⁊ hospites sunt sup terrā. ¶ k Et nō ꝙ q̄ntū ad q̄nq₃ ꝙꝑegrinis ꝯueniūt su

mus et eē debemus in hoc mundo peregrini. ¶ Primo quia peregrinus festinat ad ciuitatem suam redire. et omnem terram quasi alienam preterit. Sic et nos facere debem⁹. Hebre. xiij. Non ha. hic ma. ci. ¶ Secūdo quia pegrinus accipit solum pecuniam necessariā ad victuʒ et nō grauat se sup̄fluis. Sic ꝛ nos facere debemus. j. Thi. vj. Habentes alimēta et qui. te. his ɔtē. simus. ¶ Tercio quia a terrenis irridetur et molestias patitur et non vlciscitur sed suffert omnia patienter. Sic et nos facere debemus. Mat. v. Si quis pcussit te in dex. ma. pbe ei et alte. Ro. xij. Nulli malum p malo red. ¶ Quarto quia lete recipit. sed stricte cum eo in exitu cōputatur. Sic hēdum nobis cogitare debemus. Mat. v. Nō exibis inde do. red. no. qua. In eodeʒ. xij. De omni verbo ocioso qḋ locu. fu. ho. de eo red. ra. in die iu. Eccl's. xij. Cūcta que sunt adducet deus in iudi. pro omni errato siue bonū siue malum sit. Bern. Sicut nec capillus ḋ capite. Sic nec momentum de tempore pibit. ¶ Quinto quia post recessum suum stati oblivioni tradet' sic et nos a mundo prorsus obliuioni trademur et apud posteros nō cognoscemur. Et ideo de fama et honore mūdi modicum ē curādum. Sapien. v. Tāq̄ȝ memoria hospitis vnius diei pretereuntis. Psalm. Perijt memoria eorum cum sonitu. Boeti⁹ Jactas ꝫ prorsus ignorabiles. ¶ Terciū qḋ allegat est. quia carnalia desideria nos impugnant. ꝛ in prelio spiritus faciunt nos succūbere inimicis. Et hoc ē quod dicit. Que militant aduersus animā. Gal. v. Caro ɔcu. adu. spi. et spūs aduer. car. hec eñ sibiuicem aduersantur. Et nota ꝙ nō solum dicit abstinētis ab opibus carnis: sed etiam a desiderijs. Psal. Beatus qui tenebit et allidet puulos suos ad petram. Cuius rō ē quia ī pugna carnis perditio ē mentis. Ro. vij. Video aliā legem in mēbris meis repugnantē le. men. mee. Et ideo nisi principio temptationis. s. desiderio et cogitatōni resistamus necessario succūbamus. Poeta principijs obsta. Unde ī tēptatōe et in prelio carnis duo sᵗ facienda scʒ principio resistere. et aspectum et cōtuberniū fugere. j. Cor. vj. Fugite fornicatōem. Si eī steterimus omnino perdemus. quia nec fortōres sampsone. nec prudētiores salomone. nec dauid sanctiores sumus. vt dicit Hiero. Et Prouer. vj. Nūquid potest homo abscōdere ignem in sinu suo vt vestimenta illi⁹ nō ardeant ꝛc. Un helyas qui coram rege steterat imperritus a facie iezabel in desertū fugit. iij Regū. xix. Ecc̄i. xviij. Fili post ɔcupiscentias tuas non eas que faciunt te in gaudiuʒ inimicis tuis. ¶ Notaduʒ eī ꝙ a carnalibus desiderijs abstinere debemus ꝑpter sex. Primo quia sunt efficacissima tela ad vulnerādū. vt dictum est eo ꝙ in tali bello perditio est in carne. ¶ Secundo quia sunt ignis grecus siue ignis penarum qui omnia consumit. Job. xxj. Ignis est vsq̄ȝ ad ɔsūmatōem deuorans ¶ Tercio quia sunt fluuius inundans hominem submergens. Gene. xlix. Ruben effusus es sicut aqua. nō crescas quia ascendisti cubile patris tui. Huius exemplum habemus in prima etate que in diluuio est ɔsumpta ꝑpter peccatum carnis. Omnis quippe caro corrupat viam suam. vt patet Gene. vj. ¶ Quarto quia sunt sicut venenum animam mortificans. Prouerb. xxiij. Sicut regulus venena diffundet. Jaco. iij. Inquietum malum ē plenum veneno mortifero. Unde sicut basilisc⁹ inficit solo visu sic voluptas carnis. Mathei. v. Qui vide. mu. ad ɔcu. eā iam mechatus ē ī corde suo. ¶ Quinto sunt sicut laqueus ad capiendum et sicut vincula ad tenendū. Unde insidiose capiunt et postea fortissime tenēt Eccl's. vij. Inueni amariorem morte mulierē que laqueus venatorum est et sagena cor ei⁹ vincula sunt manus illius. qui placet deo effugiet eam. Unde valida ligauit sampsoneʒ septem licijs. Judi. xvj. Sic captus ē sichen. filius emor de dina filia iacob et ɔglutinata ē anima eius ad eam. Gene. xxxiiij. et amon de thamar sorore sua. ij. Regū. xiij. Et nisi p specialem gratiaʒ homo ab his vinculis fuerit irretitus. Sap. viij. Scivi quoniam aliter esse nō possum cōtinens nisi deus dederit. ¶ Sexto quia sunt sicͭ pix ad denigrādam famam ꝛ honorē hominis. Ecc̄i. xiij. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea. Sunt aūt peccata carnalia maioris infamie q̄ȝ spūalia q̄uis nō sint tanti ponderis. Ecc̄i. ix. omnis mulier fornicaria quasi stercus ī via cōculcabitur. Unde de salomone dicitur Ecc̄i. xlvij. Inclinasti femora tua mulieribus et dedisti maculam in gloria tua. Et per hoc patet solutio ad questionem que posset fieri scilicet quare potius monet abstinere a carnalibꝫ q̄ȝ a spiritualibꝫ. cum spiritualia sint maiora. quia scilʒ carna-

lia sunt maioris infamie et minus tolerari pos sunt quam alia. et isti inter gentes conuersabantur. Et ideo ab his monet abstinere que famam ledunt et conuersationem corrumpunt. et sic patet primum. Secundo hortatur vt conuersationem bonam habeamus inter gentes. d. Conuer. inter gen. ha. bo. i. virtuosam. Quia dicit philosophus virtus est que bonum facit habentem et opus eius reddit laudabile. Tunc ergo est conuersatio bona quando est virtutibus plena. quia sola virtus bonum facit hominem. quia nec sapientia nec scientia. nec potentia. nec diuitie. nec dignitates possunt hominem bonum efficere nisi sola virtus. Ubi nota quod cum bonum sit quod omnia appetunt vt dicit philosophus. tunc conuersatio nostra est bona. quando deo et hominibus placet. Eccle. xlv. Dilectus deo et hominibus moyses. Nihil autem est per quod deo et hominibus magis placere possumus nisi per dilectionem. M Nam per dilectionem deo placemus. et hoc propter quatuor que dilectio operatur. Primo quia dilectio cum ignis diuinus sit consumit rubiginem peccatorum. Prouer. x. Uniuersa delicta operit caritas. et ideo facit hominem mundum et per consequens deo placitum. Prouer. xxij. Qui diligit cordis mundiciam propter gratiam labiorum suorum habebit amicum regem. Secundo cum dilectio sit vinculum ligans in vnum diuersa. iuxta illud Collo. iij. Super omnia autem caritatem habete que est vinculum perfectionis. Ligat enim hominem cum deo et facit in ipso manere et vnum esse cum deo. j. Jo. iiij. Qui manet in ca. in deo manet et deus in eo. Et per consequens deum diligens placet deo cum sit vnus cum eo et in eo manens. Tercio quia cum per dilectionem adoptemur in filios dei. iuxta illud Gallat. iiij. Misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem. abba pater. i. clamare nos facientem. Et manifestum est quod per dilectionem efficimur carissimi filij dei. j. Joh. iij. Uidete qua. ca. de. no. de. vt filij dei no. et simus. Et per consequens deum diligens tanquam filius carissimus ei placet. Nam carus est per creationem. carior per fidem. et carissimus per dilectionem. Quarto cum plenitudo legis sit dilectio. vt dicitur Ro. xiij. qui diligit deum mandata eius et precepta eius custodit. Jo. xiiij. Si quis diligit me ser. me. seruabit. Qui autem seruat mandata eius diligitur a deo et placet deo. Joh. xv. Uos amici mei estis si fe. que ego pre. vobis. N. Similiter per dilectionem placemus proximo. etiam propter quatuor. Primo quia cum caritas non querat que sua sunt. vt dicitur. j. Corin. xiij. homo habens dilectionem gaudet et curat de bono proximi sui. j. Co. x. Non querens quod mihi vtile est sed quod multis vt salui fiant. Omnis autem qui sic est sollicitus de proximo suo. merito placet ei. Secundo quia cum dilectio habeat amantem in amatum transformare. iuxta illud hugonis de sancto victore. scio anima mea quia in eum quem diligis transformaris. homo diligens proximum in proximum transformatur congaudens omnibus bonis suis et malis compatiens. Ro. xij. Gaudere cum gaudentibus flere cum flentibus idipsum inuicem sentientes. ij. Co. xj. Quis infirmatur et ego non infirmor. quis scandalizatur. et ego non vror. Qui autem sic afficitur ad proximum merito placet ei. Tercio quia cum caritas sit amor honestus et castus siue amor amicicie. qui est quando quis amat proximum propter proximi vtilitatem et non sit amor vtilis siue concupiscentie. qui est quando quis amat aliquid propter sui commodum et vtilitatem sicut est amor mundi. manifestum est quod habens caritatem procurat et imprecatur proximo omnia bona que potest et ab omni lesione cauet. ij. Corin. xij. Ego autem libentissime impendam et superimpendar ipse pro animabus vestris. Item in eodem. vij. Capite nos. Neminem lesimus. neminem corrupimus. neminem circumuenimus. Qui ergo se sic circa proximum habet merito ei placet.

Quarto cum caritas patiens sit. benigna sit. non agat perperam. non emulatur. non inflatur non sit ambi. non gau. sup iniqui. congau. autem veri. omni. cre. omnia susti. omnia sperat. vt dicitur. j. Corin. xiij. manifestum est quod habens caritatem de necessitate hominibus placet. j. Corin. x. Sicut et ego per omnia omnibus placeo. Consequenter ostendit ad quid et quare bonam conuersationem habere debemus. quia non ad vanam gloriam. vel deceptionem vt ypocrite. sed solum vt deus glorificetur in nobis. Math. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus vt vi. opera vestra bo. et glo. pa. ve. qui est in celis. Et hoc est quod dicitur. vt in eo quod detractant de vobis. i. in detrahendo tractant vel obloquuntur. tanquam de malefactoribus. id est quia vos malefacere reputant quando idola respuitis. et vnum deum colitis. et alia opera christiane religionis sicut fideles christi salubriter exercetis. Et bonis operibus vos considerantes glorificent deum per vos et in vobis cuius imitatores facti estis. j. Corin. vj. Glorificate et portate deum in cor-

pore vestro.i. sic agite vt deus glorificetur in vobis. Et hoc qñ. Certe nō nisi in die ꝛ in tēpore visitatōis sup. sue. s. qñ eos domin⁹ per gratiam suam visitabit. hoc est quando a peccatis conuertentur ad penitentiam reuertentes. Non enim infideles ꝛ peccatores glorificant deum in operibus fideliuꝫ donec manēt in tenebris peccatorū. sed qñ ad gratiam conuertuntur. Isai. lxv. Ponā visitationē tuam pacē. Prouer. xvj. Cū placuerit dño vie hominis inimicos quoqꝫ eius cōuertet ad pacē. Vel in die visitatōis vestre qñ vos dñs per flagella visitabit et aduersa. Psal. Uisitabo in virga iniquitates eoꝝ. misericordiā aūt meā non dispergā ab eo. Quod tps est tota vita presens in quo dominus fideles suos visitat p aduersa vt per patientiam depurent. j. Pe. j. Modicū nūc si oportet contristari in varijs temptationib⁹. vt pbatio fidei vestre multo preciosior sit auro quod p ignē pbat. inueniat in laudē ꝛ gloriā. ꝛ honorē. ꝛ reuelationem ihesu xpi. Uidentes enim infideles ꝛ peccatores iustos ꝛ fideles in tot aduersis nō deficere sed gaudē. iuxta illud. Actu. v. Ibāt apl'i gaudētes a cōs. cōci. quo. dig. ha. sūt p noīe ihesu cōtu. pa. glorificabāt eum qui eos ita fecerat fortes. Unde de beato dominico legit ꝙ cū dolorose ipse cū socio suo p totam qdragesimā ī pane ꝛ aq̄ iciunassent ꝛ in terra iacuissent hostes eoꝝ q̄ erāt nō credētes ī dei laudes proruperunt dicentes. Ueri isti homines boni sunt. Uel in die visitationis qui erit in iudicio qñ vos recipietis premia ꝛ ipsi supplicia. tūc enī merito deū poterūt glorificare. q̄ reddet vnicuiqꝫ iuxta opa sua. Et sic patet secūdū. ¶ Tercio hortat liberos vt ppter deū maiorib⁹ subijciant. ꝛ huius causaꝫ assignat. Et hoc ē. Subiecti estote omni humani creature pp̄ter deū. i. oī homini cui per quēcūqꝫ modū subijci debet. Uel oī humane creature. i. omni psone generali. q̄lis est rex vel potestas. vel eps. vel hmōi. q̄ sunt psone generales in dignitate posite. Et q2 est mala subiectio vt qñ homo seruit alijs ī peccatis. iō ad hāc remouendā subiungit pp̄ter deum scꝫ habendū. vt prepositio dicat vel finē vel ordinationē ad finē. vt sit sensus ꝙ seruiam⁹ dominis. nō propt bona tpalia ꝯsequēda. sꝫ vt in tali seruitio ipsuꝫ deū mereamur tanqꝫ finē nostri fuitij. Gene. xv. Ego merces tua magna nimis. Et sic p̄positio dicit finē. Uel propter deū. i. in his seruiamus dominis in q̄bus ꝛ propter que ordinam̄ ad finē deū qui ē finis omniū. Et sic prepositio dicit ordinationē ad finē. Ordinamur aūt ad fineꝫ deum per bona ꝛ iusta opa. Et iō in operib⁹ iustis ꝛ bonis debemus dominis seruire ꝛ nō ī alijs. Consequēter specificat quibus subijci debeamus. d. Siue regi qui alios ī potestate precellit. siue ducibus. i. alijs minorib⁹ dominis qui iure potestatē habent. vt pote qui a rege domini constituūtur ꝛ mittuntur ad alios regendum ꝛ iudicandū. scꝫ ad vindictam malefactorum. i. penā propter hoc enī data est potestas a deo ꝛ a rege terreno. vt scilicet mali puniantur. Laudem bonorū que consistit in hoc ꝙ nō sicut mali puniunt. Ro. xiij. Uis non timere potestatē. bonum fac ꝛ habebis laudem ex ista. Uel laudē bonorū. i. meritum laudis. Nam in eo ꝙ in bonis ꝛ bene seruiūt laudem magnam merentur. Sic ergo dominis temporalibus propter deū subijci debemus. Ro. xiij. Omnis anima potestatib⁹ sublimiorib⁹ subdita sit. Non enim est potestas nisi a deo. Et sic patet qd nō intēdit ꝙ oī homini nos subijciam⁹. Sed ꝯtra ad Philip. .ij. dicit. Supiores sibinuicē arbitrātes non que sua sunt singuli ꝯsiderantes. ꝫ ea q̄ alioꝝ. Dicendum est ꝙ quedā est rō subiectionis alijs ex parte se subijcientis. s. eius humilitas. ꝛ ꝫm hanc rōeꝫ quilibet debet omnib⁹ subijci. ꝛ de hac loquit apl's ad phil. Quia in humilitate debem⁹ omnes nobis superiores arbitrari. id est cordibus nostris existimare alios nobis esse supiores ꝛ digniores apud deum. ꝛ hoc inuicem vt sibi alter alterū reputet digniorem. Nec hoc ita debemus existimare vt fingamus sed vere existimemus posse esse aliquod occultū ī aliquo quo nobis superior sit apud deum. etiā si bonū nostrum quo illo superiores videmur nō sit occultuꝫ. Et ideo de omni iusto cantamus. Nō est inuentus similis illi q̄ ꝯser. legē excel. Unde sext⁹ grad⁹ humilitatis ponitur credere ꝛ pnūciare se oībus viliorem scꝫ ꝫm defectus occultos quos in se cognoscit ꝛ ꝫm dona q̄ in alijs latent. qd sine fictione fieri potest vt dictum est. Pōt enim quis credere ꝙ multa dona dei in alijs lateant. que ipse non videat. ꝛ multos defectus ipse habeat quos alij non vident. Unde sancto machario orāti angelus dixit. Nō dum ad mensuram duarum cognatarum in

proxima ciuitate cõmorantiũ peruenisti. Et tãdẽ alteri heremite dixit angelus q plus diligeret cattã suã q̃ beatus Greg. oẽs diuitias suas 7 q cũ beato greg. esset in celo mãsionem habiturus. Alia est ratio subiectiõis ex parte illius cui subijci debemus. s. potestas vl' dignitas persone ẜm quã nõ omnibus debemus subijci. Et de hac loquitur hic. Cõsequẽt' reddit cãm quare subditi eẽ debem⁹. d. q hec ẽ volũtas dei. qui de malis bonũ elicit Neq3 enĩ de⁹ mala fieri sineret. vt dicit Aug. nisi inde eliceret bona sicut sapiẽs medic⁹ de veneno elicit tiriacã. Nos ergo in hoc deũ imitari debemus vt etiã malis vtamur in bonum per bonã cõuersationẽ nostrã 7 humilẽ subiectionem eos ad penitentiã cõuertendo. Hec ergo est volũtas dei. vt benefacientes i. p bonã conuersationẽ vestrã in malis bene vtẽtes obmutescere faciatis. subtrahẽdo illis occasionẽ loquẽdi et detrahẽdi. ignorantiã3 imprudentiũ hominũ. s. principũ et dñorum. qui ignorãt quomodo et qñ regere debeant Psal. Nescierũt neq3 intellexerũt ĩ tenebris ambulãt. Et sic patet terciũ. ¶ Quarto mõ subiectõis declarat. dicens. Hec bona facite quasi liberi. i. sicut estis liberi. Unde l' y quasi ẽ expressiuũ veritatis. Quasi. d. Sicut vere liberi estis. sic domino libere et volũtarie seruiatis in hoc vestrã libertatẽ ostendẽtes. Ubi di. glo. Quo maiore libertate apud homĩes vtimur eo liberi⁹ diuino famulatui subiugati sumus. Et nõ habentes. sup. sitis libertatẽ quasi velamẽ malicie. vt. s. nolitis seruire. q2 liberi estis sub mantello libertatis vos tegentes. Hoc autẽ dixit aplus ↄtra quosdã q̃ dicebant q2 filius nos liberauit. vere liberi sum⁹ 7 nemini seruire debem⁹. 7 ideo principibus 7 superioribus sua iura negabãt. Tales erãt iudei dicẽtes Joh. viij. Semẽ abrahe sum⁹ 7 nemini seruiuimus vnq̃3. De quibus Job xj. Uir vanus in superbiã erigit' 7 quasi pullum onagri se liberũ esse putat. Reuera iam quidã habent libertatem quasi velamen malicie gaudẽtes priuilegio exemptõis 7 quadã libertate ne a suis ordinarijs visitẽt'. Quidã etiã religiosi habẽt quedã priuilegia exemptionis vt nõ sequant' chorũ que sunt velamen sue negligentie 7 parue deuotionis. Contra quos. j. Cor. vij. Si potes fieri liber. s. libertate exẽptiõis magis vtere. s. seruitute. Gal'. .v. In libertatẽ vocati estis fratres. tñ ne libertatẽ detis in occasionẽ3 carnis. Sed sitis sup. sicut serui dei. i. humiliter seruientes. Ut enim dicit glo. seruitus dei humilitatẽ requirit. vt. s. principibus 7 dominis humiliter seruiatis. ij. Thi ij. Seruũ dei non oportet litigare. sed mansuetu3 esse ad oẽs docibile3 patientem. Et sic patet quartũ. ¶ Quinto hortatur ad quedã que sunt excitatiua ad obsequiũ subiectõis dicens. Omnes honorate interliniaris. i. vnumquẽq3 pro suo modo. fraternitatẽ diligite in tãtũ vt vos qui superiores estis subiectos vobis vt fratres diligat'. Hebre. xiij. Caritas fraternitatis maneat in vobis. Deũ timete. q2 qui timet deum faciet bona. Eccle. xv. 7 cauet a malo. Prouerbioru3 .xv. Per timorem domini declinat omnis a malo. Et ideo qui sine timore est iustificari ñ poterit. Regem honorificate reddendo ei q̃ sua sunt. Math. xxij. Reddite que sunt cesaris cesari. et q̃ sunt dei deo. Et sic patet quintum ¶ Sexto hortatur seruos ad subiectionem dominorum suorum. et causa3 assignat. Unde glo. dicit. Hucusq3 hortatus est liberos ad subiectionem. nunc seruis loquitur vt ipsi subiecti sint dominis. Dicit ergo. Serui subditi estote dominis vestris in omni timore scilicet vt nec deum offendatis. nec dominis seruire recusetis. Sed quomodo in omni timore. ergo in seruili. Ad quod dicendu3 q omne et totum et perfectu3 quandoq3 idem dicimus. Sic accipitur hic. Unde in omni timore. i. in perfecto timore perfectione sufficientie. et hoc est ad minus in timore initiali q̃ habet duos oculos vnum ad premium et alterum ad penam. Et nõ tantũ subditi estote dominis bonis. i. fide et moribus instructis 7 moderatis in imperando et in cõdemnando quid contra illos cõmissum est. sed etiam discolis. i. indisciplinatis et austeris. Consequẽter huius subiectionis causam assignat dicẽs Hec est enĩ gratia ĩ xp̄o ihesu dño nostro. i. per hoc acquirit' et ↄseruat' gratia dei p quã accrescũt nobis merita ĩ xp̄o ihesu. Et sic patet totum.

¶ Dominica tercia de euangelio.

¶ Sermo. ¶ liiij.

Ado ad eu3 qui me misit. Johan. xvj. Christus fidelis et verus legat⁹ p qua venerat legatione patrata sc3 salute humana rediit ad eu3

qui misit istum. Joh. ū. vbi supra. Exiui a patre ꝛ veni in mundū. iterū relinquo mundum ꝛ vado ad patrem. Et sicut ꝓm humanā naturā venit in mundū. ita ꝓm eandem reliquit mundū. Inquantū ꝟo de⁹ est semꝑ ꝛ vbiqꝫ est. Hūc aūt suū recessum sicut pi⁹ magister ꝛ pater discipulis suis p̄dicit. Et qꝛ recessus iste est ad regnandū sicut aduētus fuit ad patiendū. iō ne de recessu ꝑturbent̃. ꝓmittit eis multa donaria mittere. s. spiritūsanctū. a quo oīa dona donant̃. Ephe. iiij. Ascendēs ī altū captiuaꝫ duxit captiuitatē dona dedit hominibus. In hoc ergo euāgelio suū recessum p̄dicit. in quo principaliter quinqꝫ facit. Primo suū ascensum ad patrē p̄dicit ex quo apl̃orum tristicia est secuta. In principio euāgelij. Secūdo rōem ꝛ fructū sui ascensus assignat ꝑ quē multa bona sunt habita ibi. Sed ego veritatē dico vobis expedit vobis vt ego vadam. Tercio vnū op⁹ qđ spiritussanctus erat in suo aduētu facturus ponit. ꝑ quod mundi malicia est arguta ibi. Et cum ve. il. arg. mun. Quarto aliud opus ꝑ spiritūsanctū faciēdū ponit ꝑ quod oīs veritas est edocta ibi. Cuꝫ aūt venerit iste spiritus veritatis docebit vos omnē veritatē. Quīto t̃ciū op⁹ spūssancti ponit ꝑ qđ ē xp̄i vera deitas demōstrata ibi. Ille me clarificabit. Et sic p̄mū op⁹ spūssanct⁹ factur⁹ erat q̄tū ad totū mūdū. scđꝫ aūt q̄tū ad apl̃os ꝛ apl̃icos viros. t̃ciū q̄tū ad xp̄m. Primo ğ xp̄s suuꝫ ascensuꝫ ad patrē p̄dicit. dicens. Uado ad eū qui me misit. i. in ꝓximo est vt vadā. Quod enim est in fieri frequēter dicitur esse factū. Et quia xp̄i passio cā fuit talis ascensus ꝛ exaltatōis. iuxta illud Philip. ij. humiliauit semetipsum ꝛc. propt̃ qđ ꝛ de⁹ exaltauit illū. q̄ tūc erat in ianuis. nam quinta feria post cenaꝫ xp̄s hec verba dixit quando iudei ad eū capiendū veniebant ipsum morti traditurī. ideo dicit. Uado ad euꝫ qui me misit. Omnes enī prope mortē constituti cōsueuerunt similiter dicere. Ecce ego morior. Dicit ergo. Uado ad eum qui me misit. i. ad immortalitatem ꝛ gloriam patris ascendaꝫ ꝓm naturam assumptam in qua ad penaꝫ ꝛ mortem descēdi. ꝛ nemo ex vobis interrogat me quo vadis. i. ita patenter coram vobis ad patrem ascendam ꝙ opus non erit interrogare Actu. j. Uidentibus illis eleuatus est in celū. Carissimi manifesta est via qua christus iuit per mundum ꝛ qua iuit ad celum. Uia qua iuit per mundū fuit via magne paupertatis. Math. viij. Uulpes vo. ha. ꝛ volucres celi nidos. filius autēꝫ hominis non habet vbi caput suū reclinet. Natus est sub diuo nec erat ei locus in diuersorio. ꝛ ideo in presepio mater sua eum reclinauit. Luce. ij. Fuit via magne caritatis. quia seipsum tradidit seruiens in luto ꝛ latere miseriarum nostrarum triginta annis vt nos ab eis liberaret. Joh. iij. Sic deus dilexit mundum vt filium suum vnigenitum daret. s. in nostrum seruituꝫ ꝛ preciū. Fuit via magne hūilitatis. Math. xj. Discite a me quia mitis sum ꝛ humilis corde. Fuit via perfecte obedientie. Phil. ij. Factus est obediens vsqꝫ ad mortem. mortem autē crucis. Math. xxvj. Nō sicut ego volo sed sicut tu. Fuit via summe ꝛ perfecte patiētie. Ysai. liij. Sicut ouis ad occi. du. ꝛ non ap. os suū. Mar. xv. Non respondes quicquā vide in quantis te accusant. Et fuit via perfecte victorie. Nam vicit mundum dyaboluꝫ ꝛ omnia opera peccati. Joh. xvj. Confidite quia ego vici mundū. Aug. Manu inermi ꝛ affixa cruci debellauit aereas ptātes. Per hanc ergo viam christus iuit. ꝛ ideo gloriosus ꝛ immortalis resurrexit ꝛ cum magno triumpho celos ascendit. Ysai. lij. Ecce seruus meus exaltabitur ꝛ eleuabitur ꝛ sublimis erit valde. Si ergo volumus de terra ad celū ascendere ꝛ cum xp̄o in gloria exaltari. per supradictas vias xp̄i nos ābulare oportet. Ysai. xx. Hec est via ambulate in ea. Ista autem via ē valde difficilis ꝛ arta. Math. vij. Arta est via q̄ ducit ad vitam. ꝛ pauci ambulant per eam. Et ideo iste iuuenis cui christus dixit. Uende omnia que habes ꝛ da pauperibus. et veni ꝛ sequere me. abijt tristis. vt patet Math. xix. Sequit̃. Sed qꝛ hec locutus sum vobis tristicia impleuit cor vestrū. Quia vt di. Beda. magis tristabantur de recessu quo eos deserebat q̄ letabantur de ascēsu quo patrē petebat. Magis enī homo de amissione rerum temporaliū dolet q̄ spe futurorū bonorū letetur. ꝛ iō inter mundana discrimina perturbatur. Et qꝛ apostoli adhuc homines erant ꝛ ꝓm hominem ambulant. ideo audito discrimine mortis christi tristicia cor eorum impleuit vt hic dicit̃. Et sic pꝫ p̄mū. Scđo rōeꝫ ꝛ fructū sui ascensus assignat. d. Ego veritatem dico vobis ꝛ non curo vobis applaudere. Prouerbio. xix. Qui blandis fictisqꝫ ser-

monibus loquitur amico suo. rete expandit gressibus suis. Expedit vobis vt ego vadam .i. presentiam meam corporalem ab oculis vestris subtraham. quia si hanc per recessuz nõ subtraxero paraclitus non veniet ad vos. In qua ratione duo tanguntur. s. carentia spiritussancti si non abierit. 7 pñsentia 7 aduentus eiusdẽ si abierit. Sed cõtra. Ubicũqз ẽ filius dei. ibi est pater 7 spiritussanct⁹ 7 ecõuerso de patre 7 spiritusancto. Joh. xiiij. Philippe q videt me videt 7 patrẽ meum. nõ credis quia ego in patre 7 pater in me est. Sic ergo debuit dicere ecõuerso scз. Si abiero paraclit⁹ abibit 7 si sic stetero stabit. Ad quod dicendum qз q̃diu christus cum apostolis corporaliter est moratus eum sicut dñm 7 magistrum suũ carnaliter diligebant. nec ipsum verum deuz credebant nec cognoscebant. vt dicit Augustinus. Joh. xiiij. Tanto tpe vobiscum sum. 7 non cognouistis me. sed credebant eum esse messiam venturum in lege promissum quem iudei dicunt nõ debere esse deuz. sed maximũ dei pphetam esse specialem dei filium adoptiuum. nõ autẽ naturalem. quem credebant venisse ad liberandũ israel de manibus romanorum. Luce. xxiiij. Nos autez sperabamus. qз ipse redempturus esset israel. Et ideo vt carnales ipsum tm̃ carnaliter cognoscebãt 7 diligebant. Sic aũt cognoscere 7 amare christũ non sufficit ad salutẽ. imo oportet vt cognoscamus ipsum vt verũ deum 7 verũ hominez. Johã. xiiij. Creditis in deum 7 in me credite. In hoc eniз catholica fides consistit sine qua nemo potest saluari. Hebre. xj. Sine fide impossibile est placere deo. Hanc autem cognitionem spiritussanctus adueniens post mortem xpi apostolis perfecte attulit. qз christuз vt verum deum 7 verũ hominem cognouerunt. Et ideo spiritualiter 7 non carnaliter eũ postmodum cognouerunt. ij. Corin. v. Et si cognouimus sm carnem xpm sed nunciam non nouimus. Et sicut per spiritum sanctum ipsum vt verum deum cognouerunt. ita per eundem spiritum sanctum eum vt verũ deuz amauerunt. Ro. v. Caritas dei diffusa est in cor. nostris per spiritum sanctum qui datus ẽ nobis. Hoc est ergo quod dicit. Expedit vobis vt ego vadam. ad hoc vt scз habeatis veram fidem 7 spem de me. 7 me vt verum deuz diligatis. quas virtutes vsqз modo non habuistis. Si enim non abiero paraclitus nõ veniet ad vos. i. si presentiam meam corporalez ab oculis vestre carnis nõ subtraxero. ad noticiã dei vos per inuisibilem spiritũ nõ perduco. vt dicit Greg. Si autem abiero mittã eũ ad vos. i. faciaз vos spiritualiter viuere. 7 per spiritum sanctum faciam vos veram fidez de me habere. Augustinus. Nunqnid non hic positus spiritumsanctũ non poterat mittere Quid est ergo si nõ abiero paraclitus nõ veniet ad vos nisi non potestis capere spiritum sanctũ q̃diu sm carnẽ nosse persistitis xpm. xpo aũt ascendente corporaliter. nõ soluз spiritussanctus sed 7 pater 7 filius illis spũaliter affuit. 7 ideo sicut pueris expedit eleuari a lacte. vt sumãt solidiorẽ cibũ. sic expediebat apostolis vt ab eis xpi presentia auferret 7 ad spiritualem noticiã ducerent. Hebreorũ. v. Omnis enim qui lactis est particeps expers est sermonis iusticie. Perfectorũ autem est solidus cibus. Isai. xxviij. Quẽ docebit scientiam 7 quẽ intelligere faciet auditũ. ablactatos a lacte. auulsos ab vberibus. Et nota hic qз abraã fecit grande conuiuiũ. quando ablactauit ysaac. Gene. xxj. Et anna duxit samuelez ablactatum in domum domini cuз tribus modijs farine 7 tribus vitulis. j. Regũ. j. Quia magna gracia est ad spiritualem noticiaз peruenire. que per talem ablactationem intelligitur. Psal. Nõ fecit taliter omni nationi 7 iudicia sua nõ manifestauit eis. Ephe. iij. Qđ alijs generationibus nõ est agnitum filijs hominũ. sicut nunc reuelatum est sanctis apostolis eius 7 prophetis. Cognoscamus ergo carissimi xpm per spiritum sanctum qui habitat in nobis. quia beati qui non viderunt 7 credi. Joh. xx. ¶ Notandum ergo qз sicut apostolis expediebat vt ab eis christi presentia subtraheretur ita multis expedit vt eis bona presentia subtrahantur. quia aliter ad deum cognoscenduз non accedunt. sed in ipsis bonis credunt totaliter deum esse. in ipsis finem suum ponentes. Psal. Beatum dixerunt populũ cui hec sunt. Sic iob denudatus ab omnibus ait. Nunc oculus meus videt te. 7 ago penitentiam in fauilla et cinere. Mathei. v. Beati pauperes spiritu quoniam ipsi deum videbunt. Et sic patet secundum ¶ Tercio ponit vnuз opus siue officium quod spiritussanctus in aduentu suo facturus erat. quod ẽ arguere mundum. Et hoc est. Cum venerit ille arguet mundum. i. faciet vos 7 vestros se

quaces aptos 7 ydoneos ad mundum 7 mūdanos arguendū. Non enim aliter dicit spiritussanctus mundum arguere nisi quia facit hos in quibꝰ habitat mundū arguere loquēs p os eorū. sicut potestas mittit bannū 7 exbānit 7 rebānit p precones suos. 7 totū hoc potestas facere perhibetur. Marci. xiij. Nō enim vos estis loquētes sed spiritussanctus. Jsai. lxj. Spiritꝰ domini sup me eo q vnxerit me euangelizare pau. mi. me. Notandū ergo q quadruplici ratione dicitur spiritussanctꝰ arguere. ¶ Primo ad ostendenduz q ille maxime se arguit qui spiritūsanctum recipit abundantius. Gregorius super illo vbo Job. Nunc oculus meus videt te. idcirco reprehendo me. quāto quis maioris gratie lumen recipit tanto magis se reprehensibilē cognoscit. sicut pulvis apparet in radio solis q non apparebat i vmbra. ¶ Secūdo ad ostēdendum q arguere non est alienuz a benignitate 7 amore cuz spiritussanctꝰ qui est ipsa benignitas 7 amor dicatur arguere. Jsai. xj. Egredietur virga. i. correctio 7 disciplina de radice iesse. i. de incendio amoris. Yesse nāq interpretatur incendiuz. Apoca. iij. Ego quos amo arguo 7 castigo ¶ Tercio ad ostendendum q mansuetudo spiritussancti in arguendo penitus est seruanda. Gal. vj. Vos q spirituales estis huiusmodi instruite in spiritu lenitatis. Sen. Vicia animi sicut vicia corporis leniter tractanda sunt. quia generosus est animus hominis 7 facilꝰ ducitur q trahatur. ¶ Quarto quia spiritussanctus talem facit hominem qui dignus 7 ydoneus est alios arguere 7 docere. Tria enim argutionē 7 disciplinā impediūt. s. reprehensibilitas. ignorantia. 7 timor. Hec aūt omnia spiritussanctꝰ adueniens remouet 7 depellit quia purgat. illuminat. 7 corroborat mentem. Ideo in specie ignis qui hec tria operatur super apostolos apparuit 7 venit. Nam ignis purgat rubiginem metallorum. illuminat tenebras. 7 corroborat lateres q autem reprehensibilitas impediat arguentem ostendit Gregꝰ. dicens. Superiactas sordes tergere non valet manus que lutum tenet. Mathei. vij. Ypocrita eijce primo trabem de oculo tuo 7 tunc videbis eijcere festucam de oculo fratris tui. Roma. ij. Qui predicas non furandum furaris. In quo enim aliū iudicas teipsum condemnas. De impedimento vero ignorantie dicitur Math. xv. Si cecus ceco ducatum prebet. ambo in foueaz cadunt. Osee. iiij. Quia tu scientiā repu. re. te. ne sa. fun. mi. Officium autem sacerdotis est arguere. De impedimēto autez timoris dicitur. Eccle. vij. Noli querere fieri velle iudex nisi valeas virtute irrumpere iniquitates ne forte extimescas faciē potentis. Spiritussanctus vero veniens super apostolos purgauit eos ex omni peccato. illuminauit ab omni ignorantia. 7 corroborauit 7 fortes fecit contra mortem 7 omnia tormenta 7 per consequēs fecit ydoneos ad mūdum. id est mundanos arguendum. ¶ De tribus autem apostoli 7 eorum sequaces arguerunt 7 arguunt mundum scilicet de peccato de iusticia 7 de iudicio. De peccato qd fecerunt 7 faciunt. quia non credunt in christum. de iusticia quam non imitantur nec habent 7 de iudicio quod neglexerunt 7 negligunt. Arguet enim mundum spiritussanctus de peccato scilicet infidelitatis. quia non crediderunt in me. quod per excellentiam dicitur peccatum. sicut paulus per excellentiam dicitur apostolus. quia in ipso omnia peccata continentur. 7 in eius contrario scilicet fide omnia dimittuntur. vt dicit Augꝰ. Luce. vij. Fides tua sal. te fecit vade in pace. Item arguet mundum de iusticia scilicet christi quaz fideles habent quā ipsi mundani nō sunt imitati que iusticia fuit in hoc. q quia christus se summe humiliauit. sūme exaltatꝰ fuit. Phi. ij. Humiliauit semetipsuz. Et sequitur. Propter qd deus exaltauit illum. Ista est iusticia fidei. quā fideles habent de christo. quē non vident. Joh. xx. Beati qui non viderunt et crediderunt. In qua fide omnes iusti viuunt. Roma. j. Justus autem ex fide viuit. Et hoc ē quod dicit. De iusticia quidem quia ad patrem vado 7 iam nō videbitis me scilicet mortalem 7 infirmum. Justum quidem fuit vt qr filius dei se summe humiliauit q ad gloriam patris 7 ad immortalitatem transiret. Jstam iustitiam fideles non solum de christo credūt sed etiam de seipsis. quia si humiliauerunt se pro christo credunt cum ipso tanq membra eius pariter exaltari. Quia sicut dicit Augꝰ. Sicut factum est in capite ita fiet in mēbris. j. Thes. iiij. Si eniz credimus q ihesus mortuus est 7 resurrexit. ita 7 deus eos qui dormierunt per ihesum adducet cum eo. Johā. xvij. Volo vt vbi ego sum 7 illi sint mecū. Et

quia fideles hanc iusticiam credunt. ideo eaꝫ totis viribus amplexantur ⁊ eligunt hic affligi ⁊ humiliari vt cum christo exaltētur ad patrem pariter ascensuri. j. Corin. iiij. Maledicimur ⁊ benedicimus persecutionem patimur ⁊ sustinemus blassemamur ⁊ obsecramus. tanꝗ purgamenta huius mundi facti sum⁹. Istam iusticiam mundus nec credit nec habet. ⁊ ideo est merito arguendus. Item arguet mundum de iudicio quod ſm Aug. sic exponitur. Christus iudicauit ī morte sua dyabolum printipem mundi ⁊ in inferno reclusit. vt dicitur Apocal. xx. qui scilicet habitabat in cordibus infidelium a quo captiui ne recte crederent ⁊ bene agerent tenebantur. Sed cum ipse sit iudicatus ⁊ in inferno reclusus non habent amplius excusationem ꝙ quia ab eo captiui tenentur non possunt vere credere ⁊ bene agere. cum mares ⁊ femine parui ⁊ magni efficiantur martires pro fide ⁊ nomine christi quiꝗ ⁊ bona opera operātur. Et hoc est quod dicit. De iudicio autem. quia princeps huius mundi iam iudicatus est. De hoc ergo iudicio quod christus pro salute mundi fecit dum dyabolum iudicauit vt posset bene agere ⁊ recte credere. qḋ totus mundus non cognoscit nec de ipso curat dum non satagit bene agere est merito arguendus. Uel aliter arguet mundum de peccato scilicet quod commiserunt. quia non crediderunt in me. In quo omne peccatum contra deum commissum comprehenditur. quia omnis qui peccat in deum non credit ī eum. Credere enim in deum est fidem quam protestatur bonis operibus ostendere. et in deum sperare et ipsum amare. Jaco. ij. Ostēdas mihi fidem tuam ex operibus. Hoc autem non facit mundus. Item arguet mundum de iusticia scilicet quam non seruauerunt. ⁊ hoc quantum ad proximum. quia nec iusticiam distributiuaꝫ que consistit in remunerando dignos ſm proportionem ac recōpensando mercedem. nec iusticiam commutatiuam. que consistit in emptionibus et venditionibus. nec iusticiam punitiuam que consistit in malorum punitione seruauerunt. Et quia iusticia ⁊ iniusticia sunt contraria immediata ⁊ cuicunꝗ vnum non inest. alterum inest. ⁊ ideo sequitur ꝙ ad proximum iniusticiam seruauerunt. ⁊ in hoc omne peccatum cōmissum contra proximum continetur. Quia cū ad iusticiā ꝑtineat vnicuiꝗ reddēꝗ qḋ suū ē. ⁊ ꝓxīo debem⁹ beniuolētiā cordis ⁊ loq̄lā oris et veritatē opeꝝ. ⁊ solū his trib⁹ mōis peccat̄ ꝯtra ꝓximū. sequit̄ ꝙ q̄ncūꝗ contra ꝓximū peccat̄ ñ seruat̄ ei iusticia. Et q: finis ꝯtinet virtute ea q̄ sūt ad finē. ⁊ mors ē finis oīs iniurie. ⁊ oīs iniusticie. q̄ ꝯtra ꝓximū cōmitti pōt. iō in morte xp̄i oīs ei⁹ iniusticia cōtinet̄. Et q: xp̄s ē caput omniū iustoꝝ. ⁊ qḋ de ipso dicit̄. de ꝓximo intelligitur. ideo ponēdo exēplū de morte sua omnē ꝓximi iniusticiā dat intelligi. Et hoc ē qḋ dic̄. Arguet mūdū de iusticia quā mihi ⁊ mēbris meis nō ſuauerūt. ſ; sup. iniusticiā. q: me ⁊ meos occiderūt. Math. xxiij. Ihrl'm ihrl'm q̄ occidis ꝓphetas ⁊ lapidas eos q̄ ad te missi sunt. Per quā mortē ego recedo de mūdo ⁊ ad patrem vado. ⁊ āpli⁹ nō videbitꝭ me mortalē. Itē arguet mūdū de iudicio qḋ. s. nō timuerūt. q: cū peccēt quotidie ꝯtra deū ⁊ ꝓximū iudicium dei venturū timere debuerūt. q: si dyabolus magister ⁊ princeps eoꝝ iā iudicat⁹ ē solū ꝓ vno cogitatu. multomagꝭ ipsi ꝓ multꝭ sceleribꝫ iudicabūt̄. q: si rex punit militē m'ltomagꝭ vasallū. Loc⁹ ē a maiori. q: si illḋ qḋ vr̄ magꝭ inesse. nō īest. nec illud qḋ min⁹ videt̄ ſ; magꝭ videt̄ parcendum comitiꝗ vasallo igit̄ ⁊c. ij. Pet. ij. Si. n. de⁹ angelis peccātibꝫ nō pepercit ſ; rudētibꝫ inferni detractos ī tartarū tradidit cruciādos ī iudiciū reseruari ⁊c. Ergo multomagis nobis peccātibꝫ ñ dimittet. Sic ḡ arguet mūdū de pc̄to qḋ cōmiserūt q: non crediderūt ī me. de iusticia quā mihi ⁊ meis ñ seruauerūt. ꝓpt̄ quā mortu⁹ suꝫ ⁊ ad patreꝫ vado. ⁊ de iudicio qḋ nō timuerūt qḋ timere debebāt cū p̄iceps eoꝝ iā iudicat⁹ sit. ¶ P

Ubi nō ꝙ mūd⁹ argued⁹ ē de triplici iudicio. Primo de iudicio ad se nō ꝑtinenti qḋ sibi vsurpat. Math. vij. Nolite iudicare ⁊ ñ iudicabimini. Roma. xiiij. Tu quis es q̄ iudicas seruū alienū. Secundo de iudicio ꝓprio de q̄ non curat. j. Corin. xj. Si nosmetipsos diiudica. nō vtiꝗ iudi. Tercio de iudicio dei qḋ nō timet. ꝯtra quod Eccle. vij. Memorare nouissi. ⁊ ineternū nō peccabis. In eodem xxviij. Memor esto iudicij mei sic eniꝫ erit ⁊ tuū. Q In fine nota ꝙ mūdus est arguendus de octo maximis sceleribus que sunt. quia expellit magistrū sapientie. occidit vitā anime. exiccat fontem misericordie. negat ministrū prouidentie. non audit predicatorem

penitentie. extinguit lumē intelligētie contē-
nit bona glorie. ⁊ non timet penas gehenne.
¶ Primo est arguēdus. q2 expellit magistrū
sapientie. ¶ Job. xxi. Qui dixerūt deo. rece. a
nobis. sci. vi. tu. no. Mundus docet scientiā
suam que est terrena. animalis. dyabolica. vt
dicitur Jacobi. iij. nā docet lucra iniusta. de-
ceptōes. sophisticatōes. cōtrouersias. guer-
ras ⁊ huiusmodi. Hiere. vi. Omnis calūnia
in medio eius. Hec scīa expellit dei sapientiā
que est omni virtute plena. nā docet iusticiā
facere. nō decipere. ꝓximū. verū dicere. finem
considerare. celū amare. deum timere ⁊ ab oī
malo cauere. Job. xxviij. Timere deū ipsa est
sapientia ⁊ recedere a malo intelligētia. Itē
magister sapientie dicit. Transit mundus et
cōcupiscentia eius. i. Job. ij. Mundus autē
dicit. Hec requies mea in seculum seculi. hic
habitabo quoniā elegi eam. Item magister
sapiētie dicit. ꝙ diuitie. delicie. ⁊ honores sūt
noxie. Prouerbiorū. i. vsqꝫ quo stulti ea que
sibi sunt noxia cupient. Sed mūdus dicit ꝙ
tria supradicta sunt optima. Psal. Beatū
dixerunt populum cui hec sunt. Item magi-
ster sapientie dicit ꝙ aduersa mundi sunt vti
lia quia erudiunt ⁊ compellunt ad deum acce
dere. vt dicit Greg. mala que nos hic p̄munt
ad deum ire cōpellunt. Boetius. Plus ho-
minibus reor aduersam ꝗ̄ prosperā ꝓdesse
fortunam. Illa fallit. hec instruit. Itaqꝫ illā
videas ventosam fluentē suiqꝫ ignarā. Hāc
autem sobriam succinctam ⁊ ipsius aduersi-
tatis exercitatione prudentē. Mundus hec
verba deliramentū reputat. ⁊ hec patientem
inimicum dei. ⁊ fortunatum existimat supra
modum. Et breuiter de omnibus que sapiē-
tia dei docet. mundus cōtrariū dogmatisat
Hoc figuratum est in nube filiorum israel q̄
ipsis erat lucida ⁊ egyptijs tenebrosa. Sic ē
in proposito. quia sapientia est seruis dei cla-
ra ⁊ impijs obumbrata. ¶ Secundo est ar-
guendus. quia occidit vitā anime. q̄ est amor
dei. Augustinus. Scio aīa mea quia amor ē
vita tua. i. Jo. iiij. Qui non diligit manet in
morte. Sed amor mundanus est venenum
illius amoris ⁊ ipsum radicitus extirpat. qui
est amor parentum. amor mundanorum bo-
norum. amor carnaliū delectationū ⁊ amor
consanguineorum. Omnes istos amores do
cet mundus ⁊ tenet. ⁊ plus diligit parētes ꝗ̄
deum plus mundana bona ꝗ̄ dei dona. plus
carnales delectationes ꝗ̄ virtuales operatio
nes. plus consanguineos ꝗ̄ sanctos. plꝰ mū-
dum ꝗ̄ celum. plus gloriā hominum ꝗ̄ dei
Job. xij. Dilexerunt gloriam hominum ma
gis ꝗ̄ dei. ¶ Tercio est arguendus. quia ex-
iccat fontē misericordie. quia non remittit in-
iurias. sed pro alapa reddit vulnus. ꝓ vulne
re mortem. expellit inimicos. ⁊ destruit bona
eorum. Non parcit prostratis sed interemit
persequendo. non miseretur pauperum ⁊ pu
pillorū sed decoriat eos iniustis exactionibꝫ
⁊ vsuris. Sapien. ij. Sit fortitudo nostra lex
iusticie. circūueniamus iustum. ¶ Quarto ē
arguendus. quia negat ministrum providen
tie. Ipse enim dei filius ꝓuidentia sua omnia
dirigit et gubernat ⁊ omnibus prouidet ƀm
decentiam singulorum. Mathei. xi. Omnia
mihi tradita sunt a patre meo. Sed mūdus
omnia dicit a casu ⁊ fortuna euenire eo ꝙ bo
na eque ꝓueniunt bonis ⁊ malis. ⁊ similiter
mala ⁊ similiter lucra ⁊ victorie ⁊ cetera taliū.
In quorum persona dicitur. Job. xxij. Circa
cardines celi perambulat nec nostra consider-
rat. Et eccl's. ix. Vidi sub sole nec velocium
esse cursum. nec fortium bellum. nec sapientū
panem. nec doctorum diuitias nec artificum
gratiam. sed tempus casumqꝫ in omnibus ⁊c.
Quinto est arguendus. quia non audit p̄
dicatorem penitentie. Christus quotidie p̄-
dicat per predicatores suos dicens. Penitē-
tiam agite appropinquabit enim regnum ce
lorum. Mathei. iij. Et nisi penitentiam ege-
ritis omnes simul peribitis. Luce. xiij. Sed
mundus dicit. Letare iuuenis in adolescētia
tua. Eccl's. xi. Itē Sap. ij. Fruamur bonis
a iuuentute celeriter ⁊ non sit pratum qđ nō
pertranseat luxuria nostra quoniam hec est
pars nostra ⁊ nō est agnitus qui sit reuersus
ab inferis. Sed hoc deberet eos magis terre
re scilicet si nullꝰ vnqꝫ rediȷt de inferno. quia
signū est ꝙ omnes deuorat. ¶ Sexto est ar-
guendus quia intelligentie lumen extinguit.
Nam deus vult nos hoc intelligere. ⁊ hoc p
scripturam suam docet ꝙ omnis homo est li-
ber ⁊ potest bene ⁊ male agē. Eccl's. xv. De-
us ab initio constituit hominem ⁊ reliquit eū
in manu consilij sui. Item apposuit tibi ignē
⁊ aquā ad quodcūqꝫ volueris porrige ma-
num tuam. Et ante hominē vita ⁊ mors. bo
num ⁊ malum. ⁊ qui benefecerit saluabitur.
qui vero male egerit condemnabitur. Sed

mundus dicit. q̄ omnia sunt predestinata et de necessitate eueniūt. ꝛ q̄ deus propter opa nostra in sententia nō mutat̄. Numeri .xxiij. Non est deus vt homo vt mentiatur nec vt filius hominis vt mutet̄. Unde quicūq; sūt presciti quicquid agant de necessitate dāna buntur. Cuius cōtrariuȝ dicit̄. Hiere. xviij. Si penitentiā egerit gens illa a malo suo q̄d locutus sum aduersus eam. agam ꝛ ego peni tentiā super malo quod cogitaui vt facerem ei. Exemplum de niniuitis. quibus per ionā dominus dixerat. Adhuc. xl. dieb⁹ et ni. sub uer. Quorum penitentiaȝ dominus respexit ꝛ non sunt submersi. vt patet Jone. iij. Sed mirum est valde quia vt dictum est supra mū dus dicit q̄ oīa casualiter eueniūt. ꝛ circa hec inferiora dei prouidētia nō consistit. quomo do ergo omnia necessario eueniūt. Cuius rō est. quia vnū malum alteri malo cōtrariat̄. vt ꝓdigalitas illiberalitati. Sed bonum nūq̄ȝ cōtrariatur bono. Et ideo bonorū vna ē sen tentia. sed sententia malorum est diuersa. et vna cōtrariatur alteri. Prouer. xj. Inter sup bos semper iurgia sunt. Septimo arguē dus est. quia cōtemnit bona glorie. De⁹ nāq; promittit magnā gloriam corpori ꝛ anime se daturū si homo caueat se a peccatis. j. Cori. ij. Quod oculus non vidit. nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit que prepa. deus his qui diligunt eum. Luce. xxij. Ego dispo. vo. sicut dispo. m. pater meus regnū. vt eda. ꝛ bi. super men. me. in re. me. Sed mūdus hoc cōtemnit dicens. Cui bene est hic. etiaȝ bene erit in futuro. Scio quid habeo. sed nescio q̄d habebo. Psal. Pro nihilo habuerūt ter ram desiderabilem. Trenoꝝ. j. Omnes amici eius. s. mundi spreuerunt eam. s. gloriam celi. ¶ Octauo est arguendus. quia non timet pe nas gehenne. Deus enim minatur peccatori bus magnas ꝛītolerabiles penas. Jsai. xxxiij ca. Quis poterit habitare ex vobis cuȝ ardo ribus sempiternis. Psalmista. Ignis grādo nix glacies spiritus ꝓcellaruȝ. pars calicis eo rum. De his omnib⁹ mūdus non curat. īmo quod peius est omnia deridet. Treno. iij. Fa ctus sum in derisum omni populo. Et ideo ē arguendus merito mūdus ꝛ forti verbere cor rigendus. Quarto ponitur ſm opus siue effectus spiritussancti qui est apostolos in omnem veritatem inducere. Apostoli eniȝ ex grossitate intellectus ꝛ ex tristicia magna que eos tunc temporis deprimebat nō poterant capere altam veritatem de christo ꝛ de mul tis alijs necessarijs ad salutem. Et hoc est q̄d dicit. Adhuc multa habeo vobis dicere sed nō potestis portare modo. id est non estis ca paces ad ea intelligenda. sed spiritussanctus adueniens faciet vos capaces omnis verita tis ꝛ plenos. amouendo scilicet duriciam in tellectus fugando tristiciam corporis. ꝛ desu per sapientiam infundendo. quia omnis sapi entia ꝛ verum a spiritusancto est. Damasce nus. Omne verum a quocūq; dicatur a spiri tusancto est. Et hoc est quod dicitur. Cū ve nerit ille spiritus veritatis docebit vos omnē veritatem scilicet vite ꝛ doctrine vie ꝛ patrie necessariam ad salutem. ita q̄ sit distributio ꝓ generibus singulorum ꝛ non pro singulis generū vt dicit victor. Quia vt dicit Augu. non arbitror in quoq; hoc posse impleri in hac vita vt omnē veritatē sciat cum aposto lus dicat. nunc cognosco experte .i. imperfe cte. ꝛ videmus nunc per speciem in enigmate j. Corin. xiij. Sed spiritussanctus omnem ve ritatem docet. quia ꝛ hic docet omnia necessa ria ad salutem. iuxta illud. j. Joh. ij. Unctio eius docebit vos de omnib⁹. Et in futuro ad cognitionem dei perducit. in q̄ omnia cognos cuntur. Gregorius. Quid est quod nesciat q̄ videntē omnia videt. Docebit ergo vos om nem veritatem fidei. scilicet de vnitate ꝛ trini tate dei ꝛ de incarnatione ꝛ vita christi ꝛ mor te. ꝛ creatione ꝛ fine mundi. de angelis et ani mabus. de celo ꝛ mundo ꝛ inferno. de pecca tis et virtutibus. de sacramentis ecclesie. Et breuiter omnem veritatem ad salutē vestrā vel aliorum necessariam vos docebit. Non autem docebit vos sophismata aristotelis. vel ꝓbleumata euclidis. vel leges aureliani. vel commenta auerrois. et cetera non expe dientia ad salutem. vel aliter ea que sunt ad finem continentur virtute in fine. sapientia autem dei est finis omnis sapientie et scien tie. Sapientie sexto. Cogitare eniȝ de illa sen sus est consummatus. Et omnes scientie ser uiunt ei sicut famule domine. Prouerbioruȝ nono. Sapientia edificauit sibi domum. ex cidit columnas septem. et misit ancillas su as vt vocarent ad arcem. Septem colum ne iste ꝛ ancille sunt sciētie humane scilicet se ptem artes liberales quibus sapientia dei ad suum ministerium tanq̄ȝ ancillis vtitur vt

grammatica ad cõgrue loquendũ. dyaletica
ad verũ a falso discernendũ. retho rica ad pul
chre loquendũ. ꝛ sic de alijs. Et ideo spiritus
sanctus docendo apostolos dei sapientiã do
cuit eos omnẽ veritatẽ cuiuscũqꝫ scientie. j.
Corin. ij. Nõ indicaui me scire aliud inter vos
nisi xp̃m iesum. Et ne doctrina spiritussancti
esset suspecta tanq̃ propria ꝛ singularis hoc
remouet dicẽs q nõ loquetur a semetipso sup.
singulariter sine patre ꝛ filio. sed loquetur que
cũqꝫ audiet. s. in trinitate. cuius audire ẽ scire
ꝛ esse. vt dicit Aug. Quia in trinitate diui
na sunt ydee omniũ rerũ ꝛ ideo deus vidẽdo
ꝛ sciendo se videt ꝛ cognoscit omnia. vt dicit
Aug. Cũ ergo ĩ ore duorum vel triũ stet omne
verbũ ꝛ quecũqꝫ spiritussanctus dicit pater et
filius dicit ergo eius doctrina ẽ vera. Simili
mõ xp̃s de se dicit. Jo. xij. Ego ex meipso nõ
sum locutus. Et quia spiritussanctus est verus
deus sicut pater et filius. iõ scit futura. vt de
us. Et iõ docuit eos futura mala et bona q̃
sup eos erant ventura. ꝛ q gentes ad eorum
predicationem cõuertende erãt. ꝛ q cũ gloria
martirij ad deũ redituri erant finaliter coro
nandi. Et hoc est quod dicit. Et que vẽtura
sunt annũciabit vobis. Et sic patet quartuꝫ.
¶ Quinto ponit terciũ opus siue effectus spi
ritussancti. quod est xp̃m clarificare. Erat enĩ
tũc tpis xp̃s valde obscurus in cordibus apo
stolorũ ꝛ aliorum. quia nec ipsum nec eius opa co
gnoscebãt. ppter qd xp̃s ait petro Math. xvj.
Vade post me sathanas. quia nõ sapis ea que
dei sunt. Hec ergo clarificatio in hoc fuit q
spiritussanctus sup oẽs aplos veniens fecit
eos cognoscere ꝛ credere et predicare q xp̃s
erat verus deus et verus homo p salute hu
mana incarnatus et passus. quod ante nõ co
gnoscebãt. Itẽ spiritussanctus clarificauit xp̃ꝫ
nõ solũ respectu aplorum. sed etiã respectu toti
us mũdi. in cũtũ dedit aplis ꝛ etiam alijs san
ctis virtutẽ faciẽdi in noie xp̃i miracula ꝛ po
testatẽ sup oĩa demonia ꝛ super oẽm creatu
ram. ppter quod xp̃s in magna reuerẽtia vt
verus deus est habitus a toto mundo ꝛ ado
ratus ꝛ per cõsequẽs clarificatus. Item cla
rificauit xp̃m qui in virtute nominis eius totũ
mundũ ydolatrie deditũ ad fidẽ xp̃i cõuertit
qd solus deus facere potuit. vt dicit Aug.
Act. iiij. Neqꝫ enim nomẽ aliud est sub celo
datũ hominibus in quo oporteat nos saluos
fieri. Itẽ clarificauit xp̃m. quia homines per di
uersa vicia ꝛ diuersos errores dispersos. ad
vnã fidem. vnũ baptisma. ꝛ ad vnã xp̃i eccle
siam reduxit ꝛ adunauit. Joh. x. Alias oues
habeo que nõ sunt ex hoc ouili. ꝛ illas opor
tet me adducere. ꝛ fi. v. o. ꝛ. v. pa. R ¶ Ca
rissimi si volumus scire si spiritussanctus habitet
in nobis ꝛ operetur nobiscũ. clarificemus xp̃m
vt apli. quia hec clarificatio vsqꝫ ad finẽ dura
bit. Et primo clarificemus eũ p verã fidem.
que p opa demõstretur. quia vt dicit Jaco. ij. Fi
des sine operibus mortua est. Et iõ clarifica
ri non põt. ¶ Secũdo clarificemus eum vt ĩ
nomine eius miracula operemur. q̃ tũc facimus.
qñ in igne carnalis cõcupiscentie nõ cõburimur
quãdo ĩ aq̃s tribulationũ nõ submergimur.
quãdo demonia expellimus. nec ab eis supera
mur. ꝛ quãdo creaturis omnibus dominamur
Omnia ista magna miracula sunt ꝛ ea nõ ni
si ĩ dei virtute possumus opari. Eccle. xxxj. q̃s
est hic ꝛ lau. eũ. fe. e. mi. in vi. s. ¶ Tercio clari
ficemus eũ vt peccatores diuersis peccatorum
ydolis seruiẽtes. vt auarus pecunie. ꝛ gulosus
vẽtri. ꝛ sic de alijs. iuxta illud ad Philip. iij.
quorum deus vẽter est. p predicamẽta verborum
ꝛ exempla bonorum operum ad deũ salubriter cõ
uertamus Ja. v. Scire debet quoniã qui cõ
uerti fecerit peccatorẽ ab er. vi. s. sal. ani. eius
a morte ꝛ operit mul. peccatorum. Quod ad dei
gloriã spectat. Quia vt di. Aug. Nullũ ma
ius sacrificiũ placet deo q̃ salus animarum.
¶ Quarto clarificemus eũ. vt in vnitate cor
diũ ꝛ voluntatũ in vinculo pacis ꝛ dilectõis
inuicẽ habitemus. Eph. iiij. Solicite seruate
vnitatẽ spũs ĩ vinculo pacis sicut vocati estis
in vna spe vocatõis vestre. vnus dominus vna
fides. vnum baptisma. Act. iiij. Erat illis cor
vnũ ꝛ aĩa vna in dono spiritus. Psal. Ecce.
q̃ bonũ ꝛ q̃ iocũdũ habitare fratres ĩ vnũ.
Et sic patet totum.

¶ De epistola. ¶ Sermo. ¶ lv.

[O]mne datuꝫ op
timum ꝛ omne donuꝫ perfectum
desursum est ꝛc. Jaco. j. In hac
epistola beatus iacobus inducit nos ad co
gnitionem bonorum ꝛ donorũ que a deo re
cepimus. ꝛ per cõsequens ad dei amoreꝫ nos
allicit ꝛ iducit. quia ex quo optima queqꝫ no
bis a deo donantur. ad deum diligendũ ma
xime incitamur. quia munera ꝛ dona rece
pta incitatiua ꝛ causatiua sunt dilectionis.

Purus enim est animus qui et si nolit dilectionē impēdere saltem nolit rependere. Nulla autē est maior inuitatio ad amandū vt dicit Bernar. quam preuenire amādo. Dū ergo ostēdit q oīa bona sunt a deo et ipse hominibus abundant tribuit et nō improperat. nos valde ad amorem eius accendit. Hoc ergo ī hac epistola demonstrare intendit. In qua quidē epistola quatuor principaliter ostenduntur. Primo enim beatus iacobus ostendit q oīa bona a deo emanant. In principio epistole. Secundo ostendit q hec bona deus gratis nobis donat ibi. Voluntarie enim genuit nos verbo veritatis. Tercio ex quo tot bona nobis donat eius doctrinā audire nobis mādat ibi. Sit autē omnis homo velox ad audiendum &c. Quarto ad recipiendum cū effectu eius verba similiter nobis īperat ibi. Propter quod abijcientes omnē immūdiciam et abundantiā ma. in mansuetudine su. insi. ver. Primo ergo ostēdit q oīa bona nobis a deo emanant. d. Omne datū optimū quātum ad virtutes et spiritussancti dona. et omne donum pfectū quātum ad bona glorie desursum est. Optima enī q in vita ista haberi possunt sunt virtutes et spiritussancti dona. Sed bonū pfectum cui nihil deest quod deus gratis nobis donat est vita eterna. Ro. vj. Gratia dei vita eterna. Titū. iij. Nō ex operibus iusti. q fe. n. sed ſm suā mi. sal. nos fecit. ¶ Omne ergo datū optimū et donum perfectum a deo est. Et hoc pōt tripliciter exponi. ¶ Primo quantum ad ipsas res in seipsis psideratas. Quedam enim sunt bona que habent solum esse. vt corpora supiora et elementa et lapides ista sunt bona. Quedam habent viuere et sentire. vt aīalia et ista sunt meliora. Quedā habent esse viuere et intelligere. vt homo et angelus et ista sunt optima. quibus deus perfectū donum donauit. scz vitam beatam que deus est. Quia vt dicit philosophus. Perfectum est cui nihil deest. quod solum est vita beata. Perfecta autē in genere suo multa sunt. Sed perfectum simpliciter et bonum non est nisi deus. Math. x. Nemo bonus. i. perfectus nisi deus. Omnia ergo supradicta sunt a deo que omnia per se sunt bona. sed adinuicem ordinata sunt optima. Et ideo de singulis dicitur in genesi. j. Vidit deus q &c. Et postea de oībus simul dicitur. Vidit deus cuncta que fecerat et erant valde bona. Et sic patet q oīa sunt a deo. ¶ Secundo potest exponi quātum ad bona que hominibus a deo datur. Quedam enim sunt bona vt bona fortune scz diuitie et dignitates. quedam sunt meliora vt bona nature. scz sanitas. fortitudo. ingeniū. et similia. quedam optima vt virtutes et dona spiritussancti. Hebre. xiij. Optimū ē gratia stabilire cor. Sed glorie bonū est bonū perfectū vt dictum est supra. Omnia enim hec bona danē a deo hominibus. Psal. Omnia subie. sub pedibus eius &c. Quia cum bona fortune ordinentur ad bona nature et bona nature ad bona gratie et bona gratie ad bona glorie et ea que sunt ad finē includūtur in fine. ideo ī dato optimo et dono perfecto omnia bona intelliguntur ¶ Tercio pōt exponi quantū ad ipsum deū gratis nos ad bonū perducentem Nam q deus nos creauit fuit bonum. sed q nos redemit et in filios p spiritussancti gratiā adoptauit fuit melius. sed q nos in corpore et anima letificauit hoc est donū optimum et donum perfectum. Quia vt dicit Augu. Homo est creatus vt cognosceret deum per bonum nature. et cognoscendo amaret per bonum gratie. et amando possideret et frueretur per bonum glorie. Et qui donat aliquid donat omnia sine quibus illud haberi nō potest ideo deus dando nobis datum optimū et donum perfectum. i. seipsum. omnia nobis bona donauit. Ro. viij. Quō etiā cum illo non oīa nobis donauit. Omnia ergo bona sunt a deo patre. Recte ergo dicit. Omne datum optimum et omne donum perfectum desursum est descendēs. i. per gradus pcedens. quia in collatione bonorum gradus seruantur. vt dictum est. A patre luminum. Pater luminum est ipse deus. qui est pater luminis nature. Psal. Signatum est super nos lumen vultus tui domine. Item est pater luminis gratie. q sedētes in tenebris illuminauit. Isai. lx. Surge illuminare hierusalem quia venit lux tua &c. Idem. ix. populus qui ambulauit in tenebris vidit lucē magnam. Item est pater luminis glorie. Psal. In lumine tuo vide. lumen. Et ne credatur sicut est varietas in bonis creatis. ita sit varietas in deo patre omnium creatore. addidit apud quē non est transmutatio q per idem manens oīa operatur. Boetius. Immobilis stabilisque manens dans cuncta moueri. Malach. iij. Ego dominus et nō mutor. Nec etiam apud deum est vicissitudinis

obumbratio. vt. s. modo det bona modo mala. Mala enim obumbrant 7 in vmbra fiunt 7 ad vmbras īferni ducūt. Jo. iij. Omnis enī qui male agit odit lucē. Mathei. xxij. Ligatis manibus 7 pedibus mitti. eū in tenebras exteriores. Deus ergo nūq̄ obūbratur per malū. q2 nec malū vult nec malū operat'. nec malū īfert nisi malū pene. Amos. iij. Nō est malū in ciuitate quod dn̄s nō fecerit. Et sic patet q inter bona p̄ntis vite nulla optima sunt nisi bona gratie. s. virtutes 7 bona spiritussancti. Et q tot' mūdus hic errat reputādo bona nature 7 bona fortune optima bona. bona vero gratie pro nihilo habet. Probem' hic q bona gratie sunt optima bona. q2 vt dicit quidā sapiēs. Rationalis nature vera pfectio ē vnā quāq3 rem tanti existimare quāti habēda est Seneca. Maxime necessariu3 est precia reb' imponere. ¶ Q2 aūt virtutes 7 dona spiritussancti sunt bona optima patet ex quatuor. ¶ Primo ex parte dantis quia a solo deo dantur. Augu. Virtus est bona qualitas mētis. quā deus nobis sine nobis infundit. Exēplū de papa. qui semper sibi magna reseruat. vt facere cardinales conuocare consilium. 7 similiter quidam alij domini faciunt. Excellentia ergo virtutum ex hoc patet. q eas de' sibi soli reseruat ad eas hōib' largiēdū. nec alicui eas dare cōmisit. Ephe. ij. Saluati estis per fidem. 7 hoc non ex vobis. dei enim donu3 est non ex operibus. Omnia vero alia bona de' creaturis commisit vt soli illuminare. lune humectare. igni calefacere. terre fructus producere. 7 sic de alijs. Justificare autem impium quod fit per gratie 7 virtutum infusionem solus deus facit. Jsai. xliij. Ego sum qui deleo iniquitates tuas propter me. Secūdo idē patet ex loco vnde veniunt quia de celesti patria optimo loco. Optimus aute3 locus optima producit. De celo aute3 veniunt optima bona corporalia. vt lux. calor. motus. per que omnia producuntur. 7 conseruantur in esse et viuunt. Cum igitur vt hic dicitur virtutes et dona de celo veniant. meliori loco mundi. ex loco optimo vnde veniunt patet eorum perfectio. Exemplum de emptoribus qui interrogato de loco credunt statim bona esse que ibi nascuntur vel fiunt. Jdem patet de naui venienti de oriente 7 de vltramarinis partib' de qua presumitur q optimus sit onusta. ¶ Tercio idē apparet ex parte personarū q̄bus dona 7 virtutes donantur. quia solū sanctis 7 filijs dei regis eterni dantur. Joh. xiiij. Ego rogabo patrem 7 aliu3 paraclitum dabit vobis. in quo 7 cum quo omnes virtutes 7 dona donāt'. dabit inquit vobis qui estis a deo in filios adoptati 7 ad regnum eternu3 electi. Johan. xv. Ego vos elegi de mundo. Alia vero dona. dantur omnibus 7 malis et bonis. Mathe. v. Qui solem suum oriri facit super bonos 7 malos. Virtutes vero 7 dona solum preelectis ad vitam eternam dantur. Mathei. vij. Nolite sanctum dare canibus neq3 mit. margari. ve. ante por. Purpura super omnes pannos excedit. quia olim soli reges ipa3 induere poterāt 7 portare. ¶ Quarto idem patet ex parte scripture que mentiri non potest. Nam vetus 7 nouum testamentum 7 omnes sancti doctores persuadent et mandant vt virtutes super omnia amplectamur. 7 bona alia contemnamus. Mathei. vj. Querite primum regnum dei 7 iusticiam ei'. Col. iij. Sup omnia caritatē habete. j. Joh. ij. Nolite diligere mundum neq3 ea que ī mūdo sunt. Sex alias rationes adhuc idem require infra dominica. xviij. post festum trinitatis in sermone de epistola. 7 sic patet primū

Secundo ostendit q omnia bona de' gratis nobis dedit 7 dat. Et hoc est quod dicit. Voluntarie enim. id est. gratis genuit nos ī filios adoptionis vt scilicet sim' heredes bonoru3 eius. Quia vt dicitur ad Ro. viij. Si autem filij 7 heredes. heredes quidem dei coheredes autem xp̄i. ij. Petri. j. Per que3 maxima 7 preciosa nobis promissa donauit. Genuit ergo nos verbo veritatis in baptismi collatione. in quo accedit verbum ad elementu3 7 fit sacramentum. vt dicit Augu. cum dicit. Ego te baptizo ī nomine patris 7 filij 7 spiritussancti. Jn hoc ergo verbo veritatis scilicet quod ipsa veritas instituit nos deus generat. Nam in baptismo quedam spiritualis generatio celebratur. Et ad hoc significādu3 super christum baptizatum venit verbum dei de celo dicens. Hic est filius me' dilectus Mathei. iij. Hec autem generatio necessaria est ad habendum bona dei. Jo. iij. Oportet vos nasci denuo. Quia nisi quis renatus fuerit ex aqua 7 spiritusancto non potest intrare regnum dei. Titum. iij. Sm misericordiam suam saluos nos fecit per la. reg. 7 reno. spiritussancti. Jtem genuit nos verbo veritatis in

doctrine et vite informatõe. quia multa dixit
et fecit in quibus tota vita nostra salubriter
informatur. Math. xj. Discite a me quia mi-
tis sum et humilis corde. Johan. xiij. Exem-
plum em̃ dedi vobis vt queadmodũ ego feci
vobis ita et vos faciatis. Istis duobꝫ modis
dicitur aliquis pater spũalis alicuiꝰ scꝫ in ba
ptismi collatione. et ĩ doctrine et vite informa
tione. j. Cor. iiij. In xp̃o iesu per euangeliũ
ego vos genui. Et idem Gal. iiij. Filioli mei
quos iteruꝫ parturio donec formetur christꝰ
in vobis. Titum. j. Tito dilecto filio ſm com
munem fidem que scꝫ in baptismo infundit᷑.
gratia et pax. Istis ergo duobus modis do-
minus nos generauit vt essemus aliquod ini-
tium creature dei. id est vt essemus iniciũ gra-
tie inter homines. Nam creatura dei et preci
pue homo est ad imaginẽ dei factus. vt patꝫ
Gene. j. Propterea dñs nos genuit v̄bo ve
ritatis in baptismo et doctrina vt simus inici-
um creature eius. id est. vt simus primicie gra
tie spũssancti inter omnes homines mũdi ad
habendum datum optimũ et donũ ꝑfectum
i. bona gratie et glie dei. Apostoli em̃ et eorũ
sequaces qui ꝑ aplos sunt cõuersi. quibꝫ tũc
iacobꝫ loquebat᷑. fuerũt primicie xp̃i qꝛ p̃mo fi-
dem et doctrinã xp̃i ꝑ spm̃sanctũ receperunt.
Ro. viij. Nosipsi primicias spũs hñtes. glo.
tempe et dignitate. ij. Thes. ij. Debemꝰ gra
tias agere deo q̃ nos elegit primicias in salu-
tem in sanctificatõe spũs. Iniciare aũt ponit᷑
ꝓ dedicare et ꝯsecrare et renouare. Per hãc
ergo genituram iniciat nos deus in creaturam
nouam. i. in filios adoptiuos. ij. Cor. v. Si q̃
noua creatura ĩ xp̃o. vetera trãsierũt. ergo in
xp̃o iesu neqꝫ circũcisio aliqua valꝫ. neqꝫ p̃-
pucium. sed noua creatura. vt dicit aplus ad
Gal. vj. Et dicit iniciũ aliqd qꝛ hic initiamur
in parte p̄grãm dei. qꝛ tantũ in aĩa. sed ĩ fu-
turo iniciabimur in toto scꝫ ꝑ gloriam anime
et corpis. ysa. lxj. In terra sua duplicia possi-
debunt. Et sic patet secundum. ¶ Tercio ex
quo tot bona et talia nobis fecit. inducit nos
ad eius precepta et doctrinam solicite audiẽ
dum. di. Sit autẽ omnis homo velox ad au-
diendum scilꝫ precepta et doctrinam christi
Inter ceteros eĩ sensus auditus magis disci-
pline deseruit. vt dicit phus. Eccl. vj. Si di-
ligeris audire sapiens eris. Prouer. j. Audi-
ens sapiẽs sapiẽtior erit. Sed ad quid audiẽ
dum sit omnis homo velox. Ad audiendum
vana et mala. Certe non. Eccl. xxviij. Sepi.
aures tu. spi. et noli au. ling. nequã. Quia vt
dicitur. j. Corinth. xv. Corrumpunt em̃ bo-
nos mores colloquia praua. Sꝫ sit velox ad
audiendum verbum dei doctrinam sanam et
vtilem. Gregorius. Nullum a deo euidẽs pre
destinationis signum est vt libent᷑ audire ver
bum dei. Luce. xj. Beati qui audiũt verbum
dei et custodiunt illud. Sed non sic est de lo-
quela sicut de auditu. quia debet esse omnis
homo tardus ad loquendum. quia ĩ multilo-
quio peccatum non deerit. Prouer. x. Hanc
autẽ tarditatem ostendit natura in eo ꝙ de-
dit homini om̃es sensus geminatos. vt duas
aures. duos oculos et sic de alijs. sed solum
vnam linguã. et hanc conclusit duplici muro
scꝫ labijs et dentibꝫ. Propterea petebat pro
pheta dicẽs. Pone dñe custodiã ori meo. et
ostiũ circũ. la. me. ¶ Ubi nota ꝙ q̃tuor
in locutione obseruare debemus. Primo vt
raro ⁊ parum loquamur. Eccl. xix. Est tacẽs
et ipe est prudẽs. Et infra. xx. Qui aũt ꝑcax
est ad loquendũ odibilis erit. Seneca. Tar-
diloquũ esse iubeo et ꝓpe erit tibi deus. Se-
cũdo vt horã apti tpis obseruemꝰ. Eccl. xx.
Est tacens non habens sensũ loquele. et est
tacens sciens tempus apti tẽporis. Prouer.
xxv. Mala aurea in lectis argenteis qui loq̄t᷑
verbum in tempe suo. Eccl. xx. Ex ore fatui
reprobabit᷑ parabola. non em̃ dicit illam intẽ
pore suo. Tercio vt dũ loquimur. bona ⁊ vti-
lia loquamur. j. Pe. iiij. Si quis loquit᷑ quasi
sermones dei. ysaie. xlvj. Ego dominus deus
tuus docens te vtilia. Quarto vt vere et nõ
ficte et adulatorie loquamur. Prouerb. viij.
Ueritatem meditabitur guttur meum et la-
bia mea detestabuntur impium. In eodem.
xxix. Qui blandis fictisqꝫ sermonibus loqui-
tur amico suo rethe expandit gressibus eius.
ysa. iij. Popule meus qui beatum te dicunt.
ipsi te decipiunt. Gregorius super illo verbo
Luce. ix. Sine mortuos sepelire mortuos su-
os. Tunc mortui mortuos sepeliunt. quãdo
peccatores fauoribus peccatores premunt.
Similiter sicut homo tardus debꝫ esse ad lo
quendum. ita tardus debet esse ad iram. ne tã
de facili irascatur. immo nunqꝫ si possibile est
nisi sit ira per zelum. vt quando irascimur ma
lis et peccatis hominum et non hominibus.
Psal. Irascimini et nolite peccare. Augusti-
nus. Sic diligendi sunt homines: vt non di-

ligantur eorum errores sed odiantur. Aliud est enim odisse quod faciunt. et aliud odisse qd facti sūt. Sic irascitur pater filio. Sic iratus est phinees contra sambri et scortum madianitem. quando intrauit lupanar et arrepto pugione perfodit ambos ī locis genitalib. Numeri.xxv. Sic christus per talem zelum iratus ē. quādo facto flagello de funiculis eiecit ementes et vendentes de templo. Johan.ij. Unde ibi sequitur q discipuli recordati sunt qr scriptum est. Zelus domus tue comedit me. Et quare irasci non debemus assignat rationem dicens. Ira enim viri iusticiam dei non operatur. Ira viri dicitur qua irascimur hominib sine deo siue dyabolo siue nobismetipis. Talis ira est vnū de septē capitalib vicijs. et potest esse mortale vel veniale peccatum. Nam si ira est leuis vel pueniat iudicium rationis et cito transit peccatum veniale est. Si em̄ sit fortis ira et a ratione deliberata et permanet. et est contra proximum eius. mortale peccatum est. et ideo iusticiam dei non operatur sed iniusticiam. Sed ira per zelum meretur. Nā phinees per zelum ipius ire meruit sacerdotium sempiternum et placauit iram dei. vt p3 ibidē Et sic patet tercium. Quarto inducit nos ad dei verbum et doctrinam cum effectu recipiendum dicens. Propter quod abijcientes omnem immundiciam et abundantiam malicie. Et quia verbum dei est totum sanctum et purum. ideo oportet nos esse mundos ad audiendum ipsum et recipiendum. quia vt dicitur Sap.j. Nō ha. ī cor. sub peccatis. Hiere. iiij. Nouate vobis nouale et nolite serere int spinas. Et ideo oportet nos omnem immundiciam deponere qtum ad peccata carnalia et abūdantē maliciā qztū ad pcta spūalia qr pcta carnalia magis st immūda q spūalia. spūalia maioris ponderis extant. Uel omnē īmūdiciam dicit qtum ad peccata propria que immundā faciunt animam et deformem abundantiā aūt malicie dicit qtuz ad peccata que cōtra deū et proximū directe cōmittūt Tunc em̄ malicia abundamus quando eam vsq ad proximum extendimus. vel in deum directe peccamus. Sic ergo mundati a peccatis in mansuetudine et tranquillitate mentis debemus insitum verbum recipere. id est. christum qui est insitum verbum humane nature. sicut surculus preelectus trūco siluestri. Johā.j. Uerbum caro factum est et habitabit in nobis. Qui truncus ante amaros fructus ferebat. Nam anteq verbum dei humane nature insereretur. non pducebat fruct dignos penitentie. sed per insertōem translata est ī deum sicut transfertur trūcus ī naturā surculi. et fecit fructus dulcissimos in vitā eternam ducētes. Johā.xij. Ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad meipsum. j. Johannis.iij. Nos scimus quoniā translati sumus de morte ad vitam. Hoc ergo verbum sic insitum et vnitum nobis. debemus deuote per fidem et amorem suscipere interius ī corde et exterius in corpore. vt referamus fruct ei conuenientes sicut in eum translati sumus. Uel suscipite insitum verbum. id est. verbuz euāgelij predicatum vobis a nobis de insito verbo dei. id est. de verbo dei incarnato. quod verbum est insitum cordi nostro sicut ramus trunco qui conuertit truncum in naturam sui Sicut enim trūcus anteq inseratur ei ramus facit fructus asperos et amaros aptos solum porcis. sic homo anteq recipiat verbum dei in corde. facit opera aspera soluz demonibus apta. sed postq verbū dei insertum fuerit menti eius per amorem et fidem facit fructus dignos penitentie. et est arbor dei in medio paradisi afferens fructus duodecim. id est. duodecim opera misericordie. vt dicitur Apocal. xxij. Debet ergo verbum dei esse insitum cordi nr̄o vt ramus veteris cōuersationis abscidatur a trunco cordis. et nouus inseratur qui renouetur de die in diem. Ro.xj. Tu autem cum oleaster esses insertus es in bonam oliuā id est in bonam gratiam et misericordiā. Uerbum ergo dei pure et deuote acceptum potest cum effectu animas nostras saluare. quia ipsas quotidie saluat et ab om̄i morte liberat Johannis.viij. Si quis sermonem meum seruauerit mortem non gustabit in eternū. Act. xiij. Uobis qui ti. de. verbum salutis missum est. Dicit autem potest. ne libertas arbitrij excludatur. quia non saluat nisi volentes. Et ideo verbum dei potest nos saluare si ei consentimus. al's penitus non saluat. Hebreos. v. Factus est omnibus operantibus sibi causa salutis eterne. Et si patet quartum.

Dominica quarta de euangelio.
¶ Sermo. lvi.

Amen amen dico vobis si quid petieritis patrem in nomie meo dabit vobis. Joh. xvi. qr xpc inqntu3 homo est aduocat⁹ hoim apud patrē in curia celi est. vt dicit'. j. Johan. ij. Aduocatū habem⁹ apud patrē ihesū xpm iustū. Qui qñ hec verba dixit post cenā ī die iouis statim et in breui erat ab apl'is recessur⁹ et ad curiā patris iturus. Jdeo ī verbis pmissis docet xpc apostolos et inducit ad petēdū et formandū petitōnes suas ad patrem. Petite inquiēs. Que pabola est tempis instātis Quia fm representatō3 ecclesie aduocat⁹ et frater noster xpc. in breui est iturus ad celum vbi facta nostra examinant' et iudicant' et vnde nobis omia bona prouenīūt. Jaco. j. Omne datum optimū et omē donū pfectū desursum est. Et ideo christus in verbis pmissis in psona apostolo4 nos hortat' et docet petitiones nostras formare. qr ipē eas ē patri fidelit' porrecturus. ac etia3 affectui mādaturus. vñ ait. Amen amē dico vobis ₹c. petite et accipietis. Jn quibꝰ verbis quatuor cōtinent'. Primo diuina largitas demōstrat' ⁊ nostra negligētia redarguit'. qr inuitat nos a petendu3 ⁊ oia dare pmittit. Jn principio euāgelij. Secundo tempus claritatis ⁊ obscuritas circa christi opa insinuat'. ibi. Hec in puerbijs locutus sum vobis. venit hora cū iam nō in puer. lo. ro. Tercio magna virtus pfecte orōnis innuitur. ibi. Et nunc dico vobis qr ego patrē rogabo de vobis. Quarto apostolo4 intelligētia fuisse erecta ad xp3 declarat' ibi. Ecce nūc pal am lo. et puer. nul. di. nūc cog. qr scis omnia. ¶ Primo ergo diuina largitas demōstratur que patet qrtū ad qtuor. Primo qr iurat omia petita largiri. vt petere nō debeamus dubitare. Amē amen inquit. qui ē mod⁹ iurādi in nouo testamēto. Jn veteri testamento iurabat deus p seipm. Gene. xxij. Per memetipm iuraui dicit dominus. Hal. vj. Abrahe nanq3 promittens deus cum non haberet maiorem per quem iuraret per semetipsu3 iurauit. ¶ Secundo quia docet vnam rem in q et p quā omia bona nobis donant'. sc3 nomē ihesu xpi vt faciliter impetremus. Si qd inquit petieritis patrem ī nomine meo ₹c. Ps. Jn nomie dei nostri inuocabimus. Actu. iiij. Non est aliud nomen sub celo datum hominibus ī q oporteat nos saluos fieri. Propt' qd dicit' ysa. xxvj. Domine nomen tuū et memoriale tuū in desiderio anime. Tercō quia inuitat et instigat ad petendum vt nō verecundemur. Petite inquit. Homies diuites questuarios fugere solent. Sed christus inuitat. Mathei. xj. Venite ad me omēs qui laboratis et onerati ₹c. Johā. vij. Stabat ihesus et clamabat. si quis sitit veniat ad me et bibat. Apoc. iij. Ego sto ad ostium et pulso. si quis aperuerit mihi intrabo ad illum. sup. portās mecum omia bona. Ad ro. viij. Quō non etiam cu3 illo oia nobis donauit. ¶ Quarto qr optima bona promittit. scilicet gaudium plenum vt libenter petamus. Petite inquit ⁊ accipietis vt gaudium vestrū sit plenu3. ij. Pe. j. Per quem maxima et preciosa pmissa nobis donauit. Homines mundi dant pauperibus solum peiora vt panem et vinū et vestes fractas et omia putrefacta. Sic cayn. obtulit deo quecūq3 peiora ⁊ abel meliora. Et ido respexit deus ad abel et ad mūera e⁹. ad cayn aūt et ad munera e⁹ nō respexit. Genesis. iiij. Quia talia data deus modicū acceptat. S3 deus dat optima. qr vt dicit Bern. Anima3 ad imaginē suam creauit. angelos ad nostru3 seruitium deputauit grām et virtutes ad merendum vitam eternam nobis donauit. filium suum ad nos liberandū et redimendu3 nobis trāsmisit. celum et gl'iam suā nobis pparauit corpora nostra putrefacta gloriosa resuscitabit. Ecce optima et inenarrabilia bona. Hic cadit exemplum de alexandro qui petitus vt daret vnā domum dedit ciuitatem. Jn centuplo plus facit christus. ysa. lxiiij. Oculus non vidit nec auris audiuit absq3 te. que preparasti diligentibus te. Propter qd admirat' dauid. di. Quid est homo q memor es eius ₹c. Gloria et honore coronasti eu3 domine. ⁊ cō. e. su. opera ma. tu. omnia sub. sub pedi. eius. Et sic diuina largitas patet ex quatuor propter que omnia nostra negligentia est valde redarguenda. Augustinus. Erubescat hūana pigricia. plus vult ille dare q̄ nos accipere. plus vult miseri q̄3 nos a miseria liberari. Debem⁹ ergo orando petere. et petendo orare. Carissimi hec dies boni nunc est. in qua dicitur. Petite et accipietis. O si diceretur mortuis hoc verbum quale gaudium haberent. sed eis non dicitur. Unde ille diues iam

sunt plus q̃z mille anni q̄ petijt guttam aque
et adhuc non habuit. Et ideo non effugiem⁹
iudicium dei. si tantam neglexerimus salutem
vt dicit apostolus Hebreos. ij. Que negli-
gentia magis aggrauatur. si consideremus
q̄ sumus in multis miserijs et periculis consti
tuti. Apocalipsis. iij. Nescis q̄ tu es miser et
miserabilis ⁊ paup et cecus et nudus. Et ido
necesse habemus non solum orando petere.
sed clamare. j. Machabeorum. iiij. Et nunc
clamemus in celum ⁊ miserebitur nostri deus
noster. Y. Tria enim solent homini esse
occasio clamandi. scilicet ignis. aqua. et ho-
stes. Hec tria omni die nos incitant ad cla-
mandum. Nam ignis carnalis concupiscen-
tie semper nos comburit. Romanos. vij. Ui
deo aliam legem in membris meis repugnan.
leg. men. mee et captiuantem me in lege mise-
rie ⁊ peccati. Job. xxxj. Ignis ē vsq ad ꝯsuma-
tionem deuorans. Aque tribulationum vndi
q̄ nos circumdant. Psalmista. Saluum me
fac domine quoniam intrauerunt aque vsq
ad animam meam. Infixus sum in li. profun.
Et sequitur. Laboraui cla. ra. fac. sunt fa. me.
Gregorius. Pestilentias sine cessatione pati
mur. ij. Corinthiorum. xj. Periculis flu. peri-
cu. la. peri. ex ge. peri. ex gen. ⁊c. Propter que
omnia dicit salomon ecclesiast. iiij. Et lauda-
ui magis mortuos q̄z viuentes. Item hostis
infernalis quotidie nos insequitur. j. Petri.
v. Aduersarius vester dyabolus tanq̄z leo ru-
giens circu. que. quem deuoret ⁊c. Clama-
mus ergo fortissime. ysaie. lviij. Clama ne ces-
ses. quia non cessant qui te infestant. cum do
cessauerint sile. ¶ In fine istius membri nota
duo circa orationem scilicet quomodo sit orā
dum. et que impediunt orationem exaudiri.

Z. Circa primum nota q̄ decem condi-
tiones debet habere perfecta oratio. Pri-
mo enim oratio debet fieri cum fiducia impe-
trandi. Jacobi. j. Postulet autez in fide nihil
hesitans. Fides enim multum facit ad impe-
trandum. Marci. ix. Si potes credere. omnia
possibilia sunt credenti. Mathei. viij. Uade
et sicut credidisti fiat tibi. ¶ Secundo debet
fieri cum reuerentia. Ecclesiastici. xxxj. Pro
reuerentia accedet tibi bona gratia. Augusti-
nus. Citius exauditur vna oratio obedientis
q̄z decez milia contemnentis. Sic reuerenter
orauit chananea que veniens adorabat chri
stum. Mathei. xv. et ideo fuit exaudita. Sic
reuerenter petebat ille tercius quinquagena-
rius helye vt non despiceret animam suam et
ideo non fuit combustus sicut alij duo. iiij.
Regum. j. Nota hic q̄ quidam sunt sicut mi
lites pilati qui genuflectebant et percutiebāt
christum. sic multi genuflectunt et percutiūt
christum in peccatis suis immo crucifigunt
vt dicit apostolus ad Hebreos. vj. Rursuz
crucifigentes sibimetipsis filium dei et osten-
tui habentes. ¶ Tercio debet esse decens vt
petat decentia a deo. Augustinus. Oratio est
petitio decentium a deo. Jacobi. iiij. Petite
et non accipietis eo q̄ male petatis. Mater
filiorū zebedei nō fuit exaudita eo q̄ petiuit
indecenter. quia ex parentela voluit filijs re-
gnum dei dari. Mathei. xx. Nescitis quid pe
tatis. Ubi nota ſm Augustinum. Tria sunt
genera bonorum. scilicet infima. media. et su-
prema. Infima sunt bona nature et fortune
que sunt bonis ⁊ malis communia. Hec non
debemus simpliciter a deo petere. sed sub cō-
ditione scilicet si expediant et prosint. Augu-
stinus. Si temporalia petitis cum modo pe-
tite et cū timore. ⁊ illi committite vt si prosint
det. si autem scit obesse non det. Quid autem
prosit et obsit medicus scit et non egrotus.
Hec etiam debemus cum moderamine pete
re. Prouerbiorū. xxx. Diuites et pauperes
ne. de. mi. sed tan. vic. m. tri. ne. Math. vj. Pa
nem nostrum quotidianum da nobis hodie.
j. Thimo. vj. Habentes alimenta et qui. te.
bis contenti simus. Media sunt bona gratie
scilicet virtutes et dona spiritussancti que so-
lum bonis insunt. Hec debemus simplicit̄ et
feruenter petere. Luc. xj. Petite et dabit̄ vo
bis. querite et inuenietis. pulsate et aperietur
vobis. Suprema sunt bona glorie. Hec tan
q̄z finez omniū petere debem⁹. ⁊ tāq̄z ꝑfectū
bonum. Johā. xvj. Petite vt gaudiū vestrū
sit plenum. Bern. Reuera illud est plenū et
ꝑfectum gaudium. q̄d non de creatura sed de
creatore concipitur. q̄d cum possideris nemo
tollit a te. cui om̄is aliunde iocūditas compa-
ta meror est omnis suauitas dolor. et om̄e dul
ce amarum et omne decorum fedū. ¶ Quar
to debet esse humilis et deuota. Eccl'ia. xxxv.
Oratio humilitatis se nubes penetrat. Exēplū
de publicano qui iustificatus est q̄z humiliter
orauit. Hec humilitas magis attendit̄. quan
do orans non confidit de meritis suis. sed in
virtute christi se credit obtinere. Et hoc est

quod hic dicitur. Si qd pa. petieritis in nomeo &c. Et ideo etiam in fine omnium oratio num statuit ecclesia dicendum p dñm nostrũ ihesum xp̃m. ¶ Quinto debet esse proficua oranti. aliter nõ exaudiretur. Luc. xj. Si vos cum sitis mali nostis bona data dare filijs vestris. quãtomagis pater vester celestis dabit spm̃ bonum petẽtib9 se. Exemplũ de paulo quem christus nõ exaudiuit pro stimulo auferendo. quia non petebat proficuũ sibi. Et hoc est qd hic dicitur. Si quid pe. pa. in noie meo dabit vobis. Augustin9. Non petitur i nomie saluatoris q̃cq̃d cõtra salutẽ petitur. Qui in nomie eius petit et si nõ cõtra salutẽ petit accipit quãdo debet accipere. Quedã enim non negantur. sed vt cõgruo dentur tempore differuntur. Beda. Apostolus nõ ĩ nomine saluatoris petijt vt tẽptatione careret. quam ob custodiam humilitatis acceperat. Si enim hac caruisset saluus esse non potuisset. ¶ Sexto debet esse digna vt orans sit dignus recipere vtpote amicus dei. Quia vt dicit Grego. Cum his qui displicet ad intercellandum mittitur irati iudicis animus ad deteriora prouocatur. Exemplum de moyse cui oranti pro peccato totius populi. domin9 dixit. Et ex hoc suscipiam preces tuas. te enim noui ex nomie id ẽ. ex speciali amicicia. Hec aũt dignitas in duob9 attẽdit'. scz vt orãs dimittat peccata. et obediat deo. Quantum ad primum Ysidor9. Sicut nullũ proficit in vulnere medicamentũ si adhuc inuolutũ ferrum sit sic nihil proficit oratio ipsius cui9 adhuc peccatũ in mente vel odiũ manet ĩ pectore. Eccl'. xxxiiij. Unus orans et vnus maledicẽs cuius vocem exaudiet dominus. Quantum ad secũdũ Greg. Quid mirũ si postulantes a domino tarde exaudiunt'. qui precipientẽ dominũ tarde aut nullo mõ audiunt. Prouẽ. xxviij. Qui declinat aurẽ suam ne audiat legem. oratõ e9 erit execrabilis. Septĩo debet esse ordĩata scz vt primũ petant' celestia ⁊ spũalia. deinde terrena et corpalia. Mat. vj. Querite primũ regnũ dei et iusticiã ei9. Hic cadit exemplũ illius mulatij. qui omi mane petebat tria scz sanitatẽ in se ⁊ cõseruationem in mulis et bonũ tempus. et pro his dicebat omni die ter pater noster. sic multi faciunt qui solum temporalia petunt. Job. iiij. Da mihi domine hanc aquam vt non sitiam. neq3 veniam huc haurire. Sic christus docuit ordĩate orare vt pater noster. In quo omnium primo petit' sanctitas et regnum dei. Math. vj. Sanctificetur nomen tuum adueniat regnum tuum. ¶ Octauo debet esse breuis. Math. vj. Cum orans nolite multum loqui sicut ethnici faciunt. putant enim q in multiloquio suo exaudiantur. Sic aũt dicetis. Pater noster q̃ es in celis. In quo septẽ petuntur et dicuntur. ¶ Nono deb3 eẽ cũ attentione cordis. Quidam enim dicunt solum labijs sed minime corde. ysa. xxix. Populus hic labijs me honorat cor aũt illorum longe est a me. Johannis. iiij. Ueri adoratores adorabunt patrem in spiritu. Gregorius. Si eternam vitam ore petim9 non tamen corde desideramus. clamantes tacemus. et econuerso si corde petimus silentes clamamus. Exemplum de moyse cui domin9 dixit. quid clamas ad me moyses cum tamen moyses sileret. Exo. xiiij. Multi dicunt tota die. deus in adiutorium meum intende. ⁊ gloria patri. et nihil attendunt. Figura habetur Geñ. xv. vbi dr̃ q abrahã abiegebat aues a sacrificio. Aues sunt demones. qui orãtes faciunt mala et vana cogitare. qui deuorant sacrificium orationis. vt non referat fructum et ideo debent fugari ¶ Decimo debet esse cõtinua et cum perseuerantia. Luc. xviij. Oportet semper orare et non deficere. Augustinus Bonum desiderium oratio est. et si continuũ est desideriũ. cõtinua est et oratio. Justus nũq̃ desinit orare nisi desinat esse iustus. Semper orat. qui semper bene facit. Luc. xj. Si pseuerauerit pulsans dabit ei quotquot hab3 necessarios. In cui9 figura mãdatũ est in lege q semp cauda aĩalis deberet poni in sacrificio. Eccl's. vij. Melior est finis oĩonis q̃ principiũ. Quidã sunt sicut chimera q̃ hab3 caput leonis. mediũ capre. et caudã serpẽtis qr feruẽter incipiũt. tepide mediant. et in fine ita frigescunt q nõ audent caput leuare. Et sic patet que requirãtur ad veram oĩoem. Hec omnia notant' in hoc quod dicit. Dabit vobis scz apl'is et eoꝝ sequatib9. qui oĩa supradicta decem pfecte habuerũt. et ideo oĩa impetrarũt. Et p hec eadẽ patet. quare oratio frequẽter ñ exaudit'. quia scz deficiunt supradicte conditiones. Osee. xiij. Dabo eis regẽ in furore meo. Augustinus. Exauditur dyabolus petens iob ad temptandum et non exauditur apostolus petens stimulum amoueri Exaudiuit quẽ disposuerat damnare. ⁊ nõ

et exaudiuit quem disposuerat saluare. Et sic
patet prima. ¶ Secundo tempus obscuri-
tatis et claritatis circa opera christi insinua-
tur cum dicitur. Hec in prouerbijs locutus
sum vobis. venit hora &c. que obscuritas et
claritas potest quadrupliciter cõsiderari.

A Primo cõsiderãdo vetus testamentuꝫ
et nouum. quia in veteri testamento omnia
opera christi fuere prefigurata in quadaꝫ nu
be et caligine. vt patet in agno et hedo. Exo.
x. Et in duobus hircis quorum vnus debe-
bat occidi et alius emitti in desertum. Leuiti-
ci. xvj. Et similiter in vacca rufa que debebat
occidi extra castra et ibi comburi ꝛ cineres de-
bebant mitti in aquam lustrationis qua spar-
gebantur immundi. Numeri. xix. Et simili-
ter in serpente eneo quem dominus manda-
uit suspendi in palo. In eodem. xx. prima Co
rinthiorꝫ. x. Omnia in figura contingebant
illis. Hebreos. x. Umbram enim habens lex
non ipsam imaginem rerum. Et ad hoc signi
ficandum per totum tempus in quo filij isra-
hel fuerunt in deserto nunq̃ꝫ defuit eis co-
lumna nubis per diem. Exodi. xiij. Et simili-
ter quando templum fuit dedicatum. imple-
tum est nebula. iij. Regū. viij. Similiter om-
nia dicta de christo in veteri testamento erant
velata et quasi prouerbia. vt dicit Basilius.
aliter sunt accipienda hic prouerbia. et aliter
apud seculares. apud quos prouerbium dici
tur probatum verbum quod ab omnibus in-
telligitur. hic autem dicitur prouerbium ob-
scurum verbum. Unde hec in prouerbijs lo
cutus sum vobis. id est. in obscuritate et ĩ eni
gmate. Basilius. Prouerbiorꝫ nomen ha
bere in vulgaribus verbis consuetudo homi
num solet. id est. ea que ex traditione antiqua
tradunt'. Sed hec vulgi opinio ē ꝛ cõmunis.
Nobis autem prouerbium est sermo habēs
aliquid vtilitatis in aperto. plurimum autem
sensum contegens in occulto. Augustinus.
Quod intelligenti est verbum non intelli-
genti est prouerbium. Et ſm hunc modum
omnia dicta de christo in veteri testamento
erant quasi prouerbia. nobis autem sunt ver
ba et luce clarius maīfesta. Et hoc ad signan
dum in morte christi velum templi scissum est
in duo. a summo vsq̧ deorsum. Johannis.
xviij. Ego palam locutus sum mundo et in oc
culto locutus sum nihil. Et hoc est quod di-
cit. Uenit hora cum iam non in prouerbijs
loquar vobis. sed palam de patre meo an-
nunciabo vobis. ¶ Secundo potest consi-
derari comperando hominem in statu pecca-
ti ad hominem in statu gratie. ꝛ spiritualis re
surrectionis. Homini enim existenti in pecca
tis omnia dicta et facta christi sunt prouer-
bia. id est obscura et tenebrosa. Ephesios. iiij
Tenebris obscuratum habentes intellectuꝫ
alienati a via dei. secunda Petri primo. Cui
hec presto non sunt cecus est et manu tem-
ptans &c. Que omnia homini existenti ĩ gra
tia sunt clara et manifesta. Augustinus. Ocu
lis egris odiosa lux est que puris est amabilis
Ephesios. v. Fuistis enim aliquando tene-
bre nunc autem lux in domino. Spiritussan-
ctus enim reuelat misteria dei. prima Corin-
thiorum. ij. Spiritus autem scrutatur omnia
etiam profunda dei. Gregorius. Sancti in-
quantum vnum sunt cum domino sensum do
mini non ignorant. j. Johannis. v. Dedit no-
bis sensum vt cognoscamus deum verū. Un
de ponit exemplum Gregorius. de radio so-
lis transeunte per domum qui facit minimos
pilos videri. Simile est de spiritusancto exi-
stenti in anima. Hoc fuit figuratuꝫ in colum-
na ignis filiorum israhel. Columna ignis erat
filijs israhel lucida et egiptijs tenebrosa. Et
hoc est quod dicitur. Uenit hora post resur
rectionem et spiritussancti missionem quan-
do non in prouerbijs loquar vobis. sed palaꝫ
de patre meo annunciabo vobis. Luce. xxiiij.
Tunc aperuit illis sensum et intellectum scri
pturarum. Spiritussanctus etiam veniens
omnia docuit eos. Johannis. xiiij. Ille vos do
cebit omnia. per statum enim apostolorum
in christi passione figuratur status peccato-
ris quia in passione omnes peccauerunt. per
statum autem eorum post resurrectionem si-
gnificatur status iusti qui resurrexit a morte
peccati. Ephesios. v. Surge qui dormis ꝛ ex
urge a mortuis et illuminabit te christus.

Tercio potest considerari considerando
populū dei ad omēs alios populos. qui omēs
sunt cecati et oīs scriptura ē ei ꝓuerbiū ꝛ eni-
gma. Mat. iiij. Uobis datū est nosse myste-
rium regni dei. ceteris autem in parabolis vt
videntes nō videant ꝛ audiētes nō intelligāt
ysa. vj. Exceca cor ꝓli hu⁹ ꝛ aures eius ag-
graua et oculos eius claude. ne forte oculis
suis videat et auribus suis audiat. Johannis
ix. In iudicium ego in hunc mundum veni. vt

qui non vident videant et qui vident ceci fiant. Et qd peius in istis est. qz nec credũt nec intelligũt se nõ intelligere et errare. oẽs eñ dicunt se intelligere et habere veram fidem ꝛ nos condemnant. quod est pessima condicio qz sic stando et credendo nunq̃ possunt saluari. Joh. ix. Si ceci essetis peccatum nõ haberetis. nunc aũt qz dicitis videmus peccatũ vestrũ manet. Populo aũt dei oĩs scriptura dei est aperta et nõ ꝓuerbium. Hebre. iiij. Oĩa aũt aperta et nuda sunt oculis eꝰ. Unctio eñ docet de oĩbꝰ. vt dicit. j. Johan. ij. Actu. xx. Non subterfugi quo minꝰ annunciarem vobis oĩe consiliũ dei. Quarto potest cõsiderari compando statum ecclesie militantis ad statum ecclesie triũphantis. quia in presenti sunt omnia nobis obscura et prouerbia. nec aliquid perfecte cognoscere possumus. j. Cor. xiij. Uidemus autẽ nunc ꝑ speculum in enigmate. Eccl. vij. Dixi sapiẽs efficiar et ipsa longius recessit a me. In vita autẽ beata oĩa clare videbimꝰ. j. Cor. xiij. Nunc cognosco ex ꝑte tunc aũt cognoscam sicut cognitus sum. quia sicut deus ꝑ suam essentiam cognoscit nos sic et nos in eadem essentia cognoscemꝰ deum et omnia. Ps. In lumĩe tuo videbimus lumen. Gregorius. Quid est qd nesciant qui videntem omnia vident. Et isto quarto modo exponit beatus Augustinus. qui ait. Possem et ego hanc horã futurũ seculum intelligere in quo videbimus eum sicuti est. quod apostolꝰ dicit facie ad faciẽ. Qd ergo dicit hec in prouerbijs locutus sum vobis. apostolꝰ dicit ꝑ speculũ ĩ enigmate. Qd aũt dicit. venit hora cuꝫ iam nõ ĩ prouerbijs vobis loquar. sed palam de patre meo annũciabo vobis. apostolus dicit facie ad faciem. Et sic patet secundũ. ¶ Tercio magna virtꝰ perfecte orõnis innuit cum ait. Et non dico vobis quia ego ro. pa. de vo. ꝛc. i. tanta virtus erit vestre orationis facte in fide. qua creditis me a deo exisse ꝑ eternam generatõeꝫ. et ĩ mũdum venisse. per carnis assumptõem. ꝛ a mũdo recedere per eiusdem carnis subtractõem et facte in caritate qua me diligitis sup oĩa ꝙ nõ indigebitis apud deum aliquo intercessore sed et ipsa oratio vestra sic facta in fide ꝛ caritate omnia obtinebit. Hilarius. Caret apud deum intercessionis necessitate perfecta de filio fides. q̃ ꝙ exiuit a deo credit atꝫ amat et ꝑ seipãm et que audiri meretur ꝛ amari natum et deo filiuꝫ missumqꝫ confessa. Augustinus. Exiuit enim a patre. quia de patre ẽ. In mundum venit. quia mundo suum corpꝰ ostẽdit. mundum reliquit corporali discessiõe per rexit ad patrem hominis ascensione. nec mũdum deseruit presentie gubernatõne. quia sic in mundum venit exiens a patre vt non desereret patrem. Unde sicut ꝑm corpulentã substantiam in mundum venit per natiuitatẽ. sic ꝑm eandeꝫ de mundo exiuit per mortẽ. Quis ista ꝟba. scꝫ et credidistis quia a deo exiui. nõ sint accipienda pro illo tempore. sed pro futuro. scilicet post resurrectionem. et post spiritus sancti missionem. quia vt dicit Augustinus. Nondũ erãt apostoli tales quales eos dicit. nec sic credebant sed fiendi erant tales. Unde credidistis quia a deo exiui. id est credetis. preteritum ponit pro futuro propter certitudinem dicti. sicut prophete propter eandem certitudinem preteritum pro futuro posuerunt. ysa. ix. Paruulus enim natus est nobis ꝛc. Unde augustinus dicit ꝙ apostoli predicta verba non intelligebant. nec se non intelligere cognoscebant. Et ido dicunt. Ecce nũc palam loqueris et prouerbium nullum dicis. Sed quomodo hoc est verum. quia ipse pater amat vos quia vos me amastis. immo ecõuerso. quia pater amat vos. iõ vos me amatis cum scriptum sit. j. Johannis. iiij. In hoc apparuit caritas dei non quasi nos dilexerit deꝰ sed quoniam ipse prior dilexit nos. Ubi nota ꝙ caritatem et omnes virtutes gratis ex amore nobis deus infundit. Mathei. x. Gratis accepistis gratis date. Qui ergo virtutibꝫ a deo sibi datis bene vtuntur. et ex amore ipꝫ reamant. ex hoc deus iterum diligit eos ꝛ magis diligit. et ideo amor noster ad deum ẽ effectus et causa. quia a deo procedit et ad deum reflectitur propter quam reflexionem deus diligit nos. Prouerbiorum. viij. Ego diligentes me diligo. Augustinus. Quia ille amat nos amamus. Ille eniꝫ prior dilexit nos ergo hinc factum est vt diligamus quia dilecti sumus. Per supradicta ergo patet quãta sit virtus orationis. perfecte scilicet facte in fide et caritate quia per seipsam quod petit impetrat. ¶ Et quia tempus rogatõnum ꝛ orationum instat ideo hic aliquid de orationis virtute inseramus. B Ubi nota ꝙ oratio in fide et dilectione facta duodecim miracula facit. nam cogit deum. aperit celuꝫ impe-

rat soli et lune. ligat elementa. fugat demões expellit morbos. suscitat mortuos. vincit scripturam. mutat naturam. impetrat veniam. acquirit gratiam. et confortet gloriam. Primo cogit deum. Exodi. xxxij. Dimitte me vt irascatur furor meus contra eos. Hoc dominus dixit moysi oranti pro populo. vbi dicit Gregorius. Quid est dicere seruo dimitte me nisi pensa quantum apud me valeas. et cognosce quia obtinere poteris quicquid pro populo oras. ysaie. lxiiij. Non est qui inuocet nomen tuum quin consurgat et teneat te scilicet per orationem. ¶ Secundo aperit celum Luce. iij. Ihesu baptizato et orante apertum est celum. Idem patet in beato stephano qui genibus positis orans vidit celos apertos. Actuum. vij. Ps. lxxxvij. Intret oratio mea in conspectu tuo. Ubi dicit glosa. Magna est virtus orationis que quasi quedam nūcia ante deum vadit et mādatum peragit. quo caro peruenire nequit. ¶ Tercio imperat soli et lune. Exemplum de iosue qui orans ait. Sol cōtra gabaon ne mouearis et luna contra vallem haylon. Steteruntque sol et luna. Josue. x. ¶ Quarto ligat elementa nam ad orōem helye non pluit annos tres. et menses sex. vt dicitur Jacobi. v. iij. Regum. xvij. Uiuit dominus si erit ros aut pluuia nisi iuxta oris mei verbum. Et tres pueri in camino ignis orantes nō sunt lesi. Danielis. iij. ¶ Quīto fugat demones. Luce. x. Hoc genus demoniorum nō eycitur nisi in ieiunio et oratione. Unde ad orationem sare filie raguelis angelus raphael religauit demonium ī superiora deserti. Thob. iij. ¶ Sexto expellit morbos. Mar. xvj. Super eg. ma. impo. et bene ha. Ecclesia. xxxviij. Fili in tua infirmitate ne despicias te sed ora deum ipse curabit te. Jacobi. v. Infirmatur quis ex vobis inducat presbiteros ecclesie et orent pro eo et oratio fidei saluabit infirmum. ¶ Septimo resuscitat mortuos. Exemplum de helya qui ait. Obsecro domine reuertatur anima pueri huius in viscera eius. et sic factū est. iij. Regum. xvij. Sic resuscitauit iohānes euangelista trusianam et petrus thabitam vt narratur in historia ecclesiastica. ¶ Octauo vincit scripturam. Exemplum de ezechia cui prophetauit ysaias dicens. Dispo. do. tue. quia mor. tu. et non vi. Qui conuertit se versus parietem templi et cum fletu orauit. et ideo deus videns orationem eius et lacrimas eius mutauit sententiam licet non consilium. et pepercit sibi. et adiecit vite eius quindecim annos. ysaie. xxxviij. Et per cōsequens prophetie scriptura est victa. quā vincere difficilius est quam perire celum et terram. Luce. xxj. Celum et terra transibūt verba aūt mea non transibūt. ¶ Nono mutat naturam. Nā zacharias de muliere sterili accepit filium. Luce. j. Ne timeas zacharia quoniam exaudita est oratio tua et elizabeth vxor tua pariet tibi filium. Idem patet in abraham. Genesis. xxj. ¶ Decimo impetrat veniam. Nam dauid dicenti domino peccaui. et oranti pro venia. ait nathan propheta. Transtulit deus peccatum tuum a te. ij. Regum. xij. Et publicanus descendit iustificatus ab oratione. Luce. xviij. Et gregorius. vt dicit Aug. per oratōem fecit parci trayano in inferno existenti. quod a seculo non est auditum. fm illud. quia in inferno nulla est redēptio. ¶ Undecio acquirit gratiam et spm̄ sanctum. Nam orantibus apostolis spiritussanctus super omnes venit. Actu. ij. Et non solū quis per orationem acquirit sibi gratiam. sed etiam aliis. Sic Monica mater augustini acquisiuit gratiam dei augustino. Et stephanus acquisiuit et orans gratiam et veniam paulo Unde Augustinus dicit quod si stephanus non orasset ecclesia paulum non haberet. ¶ Duodecimo confert gloriam. Johānis. xvj. Petite et accipietis vt gaudium vestrum sit plenum. Gaudium plenum non potest inueniri in mundo isto sicut nec perfectum bonum. et ideo de gaudio glorie intelligitur. Augustinus Hoc gaudium non carnale sed spirituale est. quod quia tantū est quod ei aliquid addi nō potest proculdubio erit plenum. Hoc fuit figuratum quando beatus stephanus orans vidit gloriam dei. Et quid plura. Breuiter omne bonum corporale et spirituale homo per orationem obtinebit. et ab omni malo liberat quia petrus per orationem ecclesie fuit liberatus a carcere herodis. Actu. xij. Oratio autē fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deum pro eo. Et ideo recte possumus dicere illud Sapientie. vij. Uenerunt mihi omnia pariter cum illa. Et sic patet tercium. Quartum pro dimittatur ad presens.

¶ De epistola. ¶ Sermo. lvij.

Estote factores verbi et non auditores tantũ. Jacobi.j. Quia non audire sed facere facit hominem beatum.iuxta illud Johannis.xiij. Beati eritis si feceritis ea.7 in obſuãtia verbi dei vera religio consistit.ideo vt beati simus.beatus Jacobus in epistola hodierna tria facit. Primo ad obseruantiam legis diuine nos inuitat. In principio epistole. Secundo vanum religiosum demonstrat ibi. Si quis putat se religiosum esse. Tercio ostenditur in quo religio vera consistit ibi. Religio munda et immaculata hec est. A ¶ Circa primum nota ꝙ tripharie homines diuiduntur circa verbum et legem dei. Quidam audiunt et non faciunt.et isti sunt mali. quia sunt acriter verberandi. Luce.xij. Ser.sciens volun.do.sui et non fa.ꝛc. Quidam nec audiũt nec faciunt.et isti sunt pessimi quia contemnunt et audire et facere. Et quodlibet potest esse mortale peccatuꝫ.quia ꝗuis aliqua ignorantia excuset ẜm illud.j. Thimothei.j. Ideo misericordiam consecutus sum. quia ignorãs.fe.in incredulitate.tamen ignorantia crassa et supina nõ excusat.immo de se potest esse peccatum mortale cum separet a regno.j. Corinthiorũ.xiiij. Qui ignorat ignorabitur. Quidam audiunt et faciunt.et isti sunt beati. Luce.x. Beati qui audiunt verbum dei et custodiunt illud. Ad hoc tercium genus hominũ beatus Jacobus nos inducit dicens. Estote factores verbi et non auditores tantũ. Hoc verbum vt Augustinus dicit est ille aduersarius noster.de quo dicitur Mathei.v. Esto consentiens aduersario tuo cito. Hoc verbum debemus facere vt hic dicit Jacobus et ad hoc allegat duo. Primum est malum quod homo inde incurrit si hoc ñ facit. Secundum est bonum quod inde consequitur si hoc facit ibi. Qui autem perspexerit in lege libertatis perfecte. ¶ Malum quod homo incurrit si audit verbum dei et non facit ẽ duplex. Primo quia fallit seipsum. Secũdo qꝛ est alqs in exemplum derisionis.et ideo comparatur viro consideranti maculas suas ĩ speculo et eas non tergenti. Fallit autem seipsũ propter quatuor. ¶ Primo quia ostendit ꝙ perfectio spiritualis consistit solum in audiendo bonum quod est falsum. Romanos.ij. Non enim auditores legis iusti sunt apud deum sed factores legis iustificabũtur. Apocalipsis. Sicut fecit facite illi.et non dixit sicut docuit vel audiuit. Quia si predicare verbum dei et docere impios.aut etiam miracula facere.aut virtutes ostendẽ in nomine christi non facit hominem iustum. multomiꝰ audire.sed hec non faciunt hominem deo acceptum. Mathei.vij. Domine nonne in nomine tuo prophetauimus.et demonia eiecimus et virtutes multas fecimus.7 dicet illis: Amẽ dico vobis nescio vos. ¶ Secundo qꝛ ostendit ꝙ sicut homo perficitur in scientia per auditum sic perficitur in bonitate per auditum quod est falsum. Nam magno tempore audiendo efficiũtur aliqui magni iudices.et magni medici.sed magno tempore audiendo nõ fit homo bonus et perfectus. Hebrees.vij. Nihil ad perfectuꝫ adduxit lex. Unde abraham non audiendo legem iustificatus ẽ apud deum.vt dicit apostolus ad Romanos.iiij. Et israhel audiendo legem et voces prophetarum que per omne sabbatum leguntur ĩ lege iustitis non peruenit ad eosdem. ¶ Tercio quia ostendit ꝙ sicut per legem est cognitio peccati.ita per legẽ vitetur peccatũ.quod est falsum.quia lex solum ostendit vulnus sed nõ sanat. Roma.iij. Per legem eñi cognitio peccati. Nam concupiscentiã nesciebam eẽ peccatum nisi lex diceret.nõ cõcupiscas. Ro.vij. In cuius figuram sacerdos et leuita viso sauciato pertransierunt. Luce.x. Quia lex non sanat que per sacerdotem et leuitam intelligitur.sed solum ostendit. Item non solum lex ñ adiuuat vitare peccatũ.immo incitat ad peccatum. Roma.vij. Peccatum eñi occasione accepta per mandatum. operatum est in me omnem concupiscentiam qua nitimur in vetitum et non solum lex non iuuat sed occidit. ij. Corinthi.iij. Litera occidit spiritꝰ aũt viuificat. Ubi dicit Augustinus.ꝙ per literã intelligitur omnis scriptura extra homines existens.etiã moralium preceptoꝝ qualia ĩ euãgelio continentur.vbi etiam litera euangelij occideret nisi esset interius gratia saluans. Quarto quia ostendit ꝙ fides que per auditum causatur.auditus aũt ꝑ verbũ dei.vt dicit apostolus Roma.x.sufficiat ad salutẽ.qḋ falsum est. Quia vt dicit Jacobi.v. Fides sine opibꝫ mortua ẽ.nam demões credũt et cõtremiscũt. Et ido ꝓpter hec quatuor talis fallit seipm̃. ¶ Item est alqs in exemplum deri-

sionis. Valde ei esset deridēdus qui tota die teneret speculū in manu et nō lauaret scenum qđ haberet in facie. sic est ille. qui tota die audit verbū dei. ⁊ maculas peccatoꝝ nō abstergit. Et hoc est quod dicit. Hic compat viro cōsiderāti vultū natiuitatis sue ī speculo. Fm glosam vultus natiuitatis nostre est macula corporis ⁊ anime. in qua cōcepti sumus et nati. Sicut ergo qui cōsiderat in speculo ratōis vilitatē natiuitatis sue. et maculas peccatoꝝ quibꝫ corā deo et homibꝫ et sanctis fetet. ⁊ nō humiliatur ex hoc. nec curat abstergere. sed ī obliuionem p̄dictoꝝ vadit. sic et ille qui tota die audit verbū dei et nō facit. Et ideo ꝓpe dicit. ꝙ talis comparat viro speculāti se ⁊ nō mlieri. vir ei respicit se ī speclo ex quadā virositate. et si videt se nigrū nō curat se dealbare et si videt se pallidum non curat se rubricare. Sed mulier cum magna diligentia se aspicit et speculatur. et si se videt nigraꝫ procurat se dealbare. et si videt se pallidaꝫ procurat se facere rubeam. Et cum vnguentis et diuersis loturis facit violēter se pulcram. Et omnes maculas a se abstergit. Sic debent facere qui audiunt verbum dei. Bonum ꝯo qđ homo consequitur si audit verbum dei et facit ē quia in tali facto beatificatur. hic per gratiaꝫ et in futuro per gloriam. Et hoc est quod dic Qui aūt ꝓspexerit in lege ꝑfecte libertatis tā ꝗ̄ in speculo. Gre. Specula dei sunt p̄cepta dei in qbꝫ scē aīe se semp aspiciūt. et si q̄ ī eis sunt feditates aspiciūt. Unde mandatū est ī lege ꝙ sacerdotes sacrificaturi in lege seu ī tēplo haberent specula affixa vbi lauabant ad videndū et abstergendū maculas suas. Exo. xxxviij. Fecit labrū eneū cum basi sua de speculis mulierū Qui ergo sic perspexerit ad videndum et ad tergenduꝫ maculas beatus in facto suo erit. i. ex facto et opere suo beatificabitur. mediante sup. gratia dei. Quia vt dicit apłus. Gr̄a dei vita eterna. Ro. vj. Nota hic de tigride qūo propter imagines speculorum ꝓiectoꝝ ī via quas respicit perdit filios suos. Sic multi n̄ aspiciūt cū efficacia in speculo legis dei. sed totus aspectus eoꝝ est ad ista bona mūdi. in quibꝫ aliqua imago veri boni relucet. qꝛ oīe bonū cōtinet in vero bono vt dicit Boetius. ⁊ in istis tantū aspiciūt ꝙ filij eorum. i. aīme deportant a dyabolo in infernuꝫ ¶ Iteꝫ nota ꝙ dicit in lege ꝑfecte libertatis Reuera ꝑfecta libertas nō est nisi in amando et obseruādo legem dei. Joh. viij. Si manseritis in sermone meo. veri discipuli mei eritis et cognoscetis veritatem et veritas liberabit vos. Et hoc ꝓpter quatuor. Primo. quia vt dicit philosophus. liber est q̄ cā sui ē. Qui aūt obseruat legē dei omnia que facit sunt ad suam vtilitatem. Ro. viij. Diligentibus deuꝫ omnia cooperantur in bonum. ¶ Secundo quia qui obseruat legem dei liberatur ab omni lege. j. Thi. j. Justo nō ē lex imposita ꝫ patricidis et matricidis et ceteris talibꝫ. Augu. in regula. Non sicut serui sub lege. sed sicut liberi sub gratia constituti. Tercio qꝛ seruās legeꝫ liberatur a seruitute peccati. que est pessima seruitus a qua quicunqꝫ liberat vere est liber. Ro. viij. Lex spiritus vite liberauit me a lege peccati. Joh. viij. Si filius vos liberauerit veri liberi eritis. Et qcunqꝫ ab ea tenet totaliter est seruus qꝛ omne peccatum a quo quis tenetur turpiter dominat ei. et quot peccata tot domini. Hiere. vj. Seruietis dijs q̄ non dabunt vobis requiē. Dij peccatoꝝ sūt peccata. Phi. iij. Quoꝝ deꝰ vēter ē ¶ Quarto. qꝛ qui seruat legem liberat a seruitute hominū. nam trāsfert in cōditōem filij. qꝛ seruit ex amore. Ro. xiij. Nemini quicꝗ̄ deb. nisi vt iuicē dili. Hec ē ei dr̄a inter s̄uūet filiū. qꝛ filiꝰ ex amoē: s̄uꝰ aūt ex tiore seruit. Si aūt trāsit in cōdicōem filij fit liber vt filiꝰ. Gal. iiij. Itaꝗ̄ iam nō est seruus sed filius. ꝙ si filijs ⁊ heres ꝑ deum. Prouer. xvij. Seruus sapiēs dominabitur filijs stultis et inter fratres hereditatem diuidet. Et sic patet primum. B ¶ Secundo vanum religiosum demonstrat dicens. Si quis putat se religiosū esse ⁊c. Ubi nota ꝙ vanum vt dicit phus est qđ nō includit finem ad quem est. Religiosus autem dicitur homo religatus et restrictus in operibꝫ. Et ideo quicunqꝫ ē sub aliqua regula pt̄ dici religiosꝰ. Uñ oēs xp̄iani dicūt religiosi. qꝛ sub regula euangelij religant et mlta eis n̄ licēt q̄ alijs licēt. Et ob hoc christianitas christiana religio vocatur. Quia ꝯo clerici magis religantur. idō magis sunt religiosi. ꝗ̄ cōmunes christiani. Sed quia monachi ⁊ eorum sequaces maxime religantur. ideo per excellentiam vocantur religiosi. Loquitur aūt hic beatus Jacobus omibus quocunqꝫ modo religatis qui largo modo religiosi vocantur. Omnis autem christianus ad hoc religatur sub regula euangelij. vt habeat hic gratiam dei. et in

futuro gloriam.effugiatq3 penā eternā. Qui ergo non refrenat et ligat linguam suam inanum se religauit sub regula euangelij.q2 non consequetur vitam gratie et glorie.nec effugiet penam eternam et per consequens non cōsequetur finem propter quem se religauit. q2 hunc finē habet lingua dare et auferre. Prouerbiorum.xviij. Mors 7 vita in manibus lingue. In eodem.xij. De fructu oris sui vnusq̄sq3 replebitur bonis.ysaie.xxxij. Erit cultus iusticie silentium. Jacobi.iij. Uniuersitas iniquitatis sup.est lingua. Ubi dicit glos.ꝙ fere omnia peccata procedunt ex lingua.quia aut imperantur per linguam. aut persuadentur. aut directe committuntur per linguam. aut defenduntur. Sedecim eniz maxima et generalia peccata procedunt ex lingua. scilicz blasphemia murmuratio. defensio peccati.periurium.mendacium.detractio.adulatio.maledictio.conuicium.contentio.prauum consilium.disseminarium discordie.peccatum bilinguium.indiscreta comminatio.multiloquiuz et turpiloquium. Ergo lingua custodita.anima custoditur.et nō custodita anima perdit᷑. Jaco.iij. Si quis in verbo non offendit hic perfectus est vir. Propter quod petijt dauid di. Pone domine custodiam ori meo et ostium circumstantie labijs meis. Et sic patz ꝙ de essentia christiane religiōis est custodia oris. Prouerbiorum.xv. Sicut vrbs patēs et absq3 murorum ambitu sic vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suuz. Exemplum. Cum quacunq3 custodia custodiatur castrum.si solum vna porta vel vna fenestra dimittatur aperta inuanum custoditur. Similiter q̄ntumcunq3 ligetur veges et reparetur si modicus pertusus dimittatur apertus inuanum religatus est. Sic est in proposito quia quantumcunq3 homo religet sens᷒ suos et claudat ac etiam omnes actus 7 impetus suos refrenet.si dimittit habenas lingue inuanum omnia facit. Jacobi.ij. Si quis totam legem obseruat.offendat autem in vno factus est omnium reus. Et maxime ad religiosos pertinet custodire linguam. Quia vt dicit apostolus.j. Corinthiorū.iiij. Spectaculum facti sumus mundo et angelis et hominibus. Omnes attendunt ad verba nostra.7 ideo oportet. ꝙ valde simus circumcisi ī lingua. Hieremie.iiij. Circumcidimini domino viri iuda. Col.iiij. Sermo vester semꝑ in gratia sale sit condit᷒.vt sciatis quomodo oporteat vos vnicuiq3 respondere. Hic capis exēplum illarum heremitarum de quibus dicit Gregorius in dyalogo. ꝙ nimis molestabāt seruum suum quibus beatus benedictus mādauit nisi correxeritis linguam vestram excōmunico vos.que post mortem sepulte sunt in ecclesia.et cum ex more dyaconus clamaret qui non communicat det locum.nutrix earum videbat eas exire de sepulcris. Item aliud exemplum de illa sanctimoniali que carnis continentiam habuit sed lingue procacitatem non declinauit.et factum est vt mortua sepeliretur in ecclesia. Custos autem ecclesie vidit media nocte corpus eius exhumari 7 afferri ante altare et per medium secari. et media pars igne cremabatur et media intacta remanebat.et de mane apparuerunt marmora ante altare igne combusta. Hec exempla reperiuntur in libro dyalogorum beati gregorij. Nota ꝙ animalia valde ferocia catenantur et ideo natura ad ostendendum ferocitatem lingue inclusit eam inter duos muros et posuit ante eam murum et antemurale. Jacobi.iij. Omnis natura bestiarum volucrum et serpentum domatur et domata sunt a natura humana.linguam autem nullus hominuz domare potest inquietum malum.plenum veneno mortifero. Et ideo refrenanda est. Eccles. Uerbis tuis facito stateram 7 ori tuo frenos rectos. Exemplum.lingua stat in humido. et est labilis sicut anguilla et nisi in foramīe oris teneatur.tota fluit. Nota etiā ꝙ dicit᷑.qui nō refrenat linguā suā nō solū incurit maluz. sed seducit cor suū. Cui᷒ duplex est rō. Prīa q2 os est osthū cordis et lingua ostiari᷒. Jaco.iij. Lingua constituitur in membris nr̄is tāq3 ostiarius. Mat.xij. Ex abundātia cordis os loquit᷑.quia sicut dn̄s iubet sic ostiari᷒ respōdet. Sicut ergo ostiarius intromittens inimicum prodit dominū.sic lingua et os dum propter maliloquium intromittunt mortem ī animam.seducunt cor et hoīem dum animam occidunt a qua procedit vita. Sapientie.j. Os quod mentitur occidit animam. Secunda ratio est.quia os et lingua deseruiunt cordi ad manifestandum cōceptus eius. Unde dicit philosophus ꝙ voces sunt note earum que sunt in anima passionum. Mat.xv. Que autem procedunt de ore exeūt de corde. Sic ergo seruitor infirmum perderet eum si daret ei

nociua aliqua que petit.cũ sit ei datus ad sanitatem recuperandam.sic lingua seducit cor si nociua que cupit profert ꝛ manifestat.qꝛ non bene custodit ipm. Unde lingue dicit̃. Prouer.iiij. Omi custodia serua cor tuum.quoniam ab ipo vita ꝓcedit. Et sic patet secũduz. Si vis plus de lingua dicere quere in sermone de vicijs lingue. ¶ Tercio ostendit in quo religio vera cõsistit. Et dicit beatus iacobus ꝙ in duobꝫ cõsistit scꝫ in faciendo opera misericordie.et in cauendo a peccatis seculi ꝙ animam maculãt. Aug. Due sunt ptes iusticie.s. facere bonum et declinare a malo. Tunc ergo christiana religio alicui⁹ est mũda ꝙtum ad cor.et immaculata ꝙtum ad opera misericordie.qñ.xij.opera misericordie exercet.circa ꝓximum.et seipm a peccatis immaculatũ cõseruat. Per vnuz em opus misericordie qd hic ponit scꝫ visitare pupillos et viduas in tribulatione positos.dat intelligi oĩa alia opera misericordie qꝛ eadem est ratio de vno et de oĩbꝫ. Nam vt dicit phus. Eadem ẽ natura vnius glebe et totius terre.et probato ꝙ vna gleba terre est grauis.ꝓbatum est ꝙ tota terra est grauis. Et sic patet ꝙ in duobus christiana religio consistit. Prio in faciendo opa misericordie. Sap. Deum maxime imitabit̃ qui nihil iudicauerit esse ꝑciosius ꝙ̃ misereri. Summa ergo religiõis ẽ misericordia. Mat. ix. Euntes discite quid est misericordiã volo et nõ sacrificiũ. Sunt aũt.xij.opera misericordie que in his versibus cõtinent̃. Uestio poto cibo tego redimo visito condo. Consule castiga solare remitte fer ora. Sex prima sunt corpalia ad corpus ptinẽtia.alia sex sunt spiritualia ad animã ptinentia.et ideo sunt perfectiora et maioris meriti ¶ Ad opera misericordie facienda nouẽ nos inducunt. Primum est qꝛ ꝑ misericordiã dei grãm impetramus et in dei filiũ homo adoptatur. Eccl.iiij. Esto pupillis misericors et pater.et pro viro matri illoꝝ.et eris tu velut filius altissimi obediens ꝛ miserebit̃ tui magis ꝙ̃ mater ¶ Secundũ est qꝛ ꝑ misericordiã dyabolus vincit̃ Augustinus. De nulla re ita vincit̃ inimicus sicut de misericordia. Eccl.xxix. Super scutũ et lanceam pugnabit pro te contra inimicum tuum. Tercium est quia per misericordiaꝫ factaꝫ alijs misericordia super ꝓprijs miserijs impetrat̃. Math.v. Beati misericordes qm ipsi misericordiã cõsequẽtur. ¶ Quartum ẽ quia ꝑ misericordiam impetus peccatoꝝ refrenatur. Eccl.iij. Ignem ardentem extinguit aqua et elemosina resistit peccatis ¶ Quintum est quia misericordia a peccato liberat. Tho.iiij. Elemosina a morte et ab oĩ peccato liberat. Exemplũ de cornelio cui dictuz est Actu.x. Oratões tue et elemosine tue ascẽderunt in memoriam in conspectu dei. Et missus est petr⁹ ad eum.vt eum absolueret a peccatis. Sextũ est quia misericordia non solum a peccatis sed etiam a pena peccatorum absoluit. Danielis quarto. Peccata tua elemosinis redime.hic cadit exemplum de isto ꝙ in morte dimisit equum cognato suo vt precium eius daret pro anima sua ꝛ non fecit. Cui iste mortuus apparuit dicens. Si misisses mihi elemosinam de equo meo citius fuissem liberatus a pena. Nunc autem ad deum vado et te cito ante eum vt mihi respondeas de eq̃. Qui statim mortuus est ꝛc. ¶ Septimum est quia misericordia nõ derelinquit hominẽ in morte cum oĩa alia derelinquũt. Ambro. Non sunt bona hoĩs que secum portare ñ potest.sola misericordia comes est defunctorum. Octauum est quia in iudicio finali saluabit hoĩem. Math.xxv. Uenite benedicti patris mei ꝑcipite paratum vobis regnum a constitutõne mũdi. Esuriui enim et dedistis mihi man. ꝛc. Unde ibi fiet solũ disceptatio de opibus misericordie ¶ Nonum est qꝛ misericordia distribuit mansiones in regno celorum. Eccl.xvj. Oĩs misericordia faciet locũ vnicuiqꝫ ꝫm meritũ operũ suoꝝ. Et breuiter misericordia ad omnia valet et hic et in futuro.j. Thi.iiij. Pietas ad oĩa vtilis est ꝓmissionem habens vite que nũc est ꝛ future. Et nota ꝙ nihil est miserius aĩa peccatoris.qꝛ ipa est vidua derelicta et paupertima. Est eĩ separata a sponso suo xpo.a patre suo deo.a matre sua ecclesia.a fratribꝫ suis ãgelis ꝛ sanctis. Trenorum.j. Omnes amici eius spreuerunt eam. Est etiam expoliata omnibus boĩs Mathei.xiij. Ab eo autem qui non habet et quod habet auferet̃ ab eo. Et ideo nulla misericordia est ita magna et tam grata deo ꝙ̃ ꝙ homo misereatur anime sue. Eccl.xxx. Miserere anime tue placens deo. Prouerbio.x. Benefacit anime sue vir misericors. Et similiter nihil est miserius impio non miserante se ipsum.vt dicit Aug.ꝛ Eccl.xiiij. Qui sibi nequã est cui bonus erit. ¶ Secundo religio

xpiana consistit in custodiendo se immaculatum a peccatis seculi. que sunt tria. j. Johã. ij. Omne qd est in mundo aut est cõcupiscẽtia carnis aut concupiscẽtia oculorum aut superbia vite. Ad hec tria om̃e peccatũ reducitur. Ista peccata maculant aĩam turpiter immo efficiunt eã leprosam ita vt nisi a solo deo mũdari possit. ysa. xliij. Ego sum qui deleo iniqtates tuas propter me. Ubi nota q duo sũt modi immaculatum se custodiẽdi ab his peccatis. Unus est et magis tutus de mũdo exire. id est. de loco vbi mũdani habitant. Apoc. xviij. Exite de medio eius popule meus ne pticipes sitis delictoꝝ eius. qꝛ vt dicit. j. Jo. v. Totus mũ. ĩ ma. po. est. Hiere. vj. Hec est ciuitas visitatõis om̃is calumnia in medio eius Et ideo impossibile est cum mũdanis cõuersari. et nõ inquinari. Grego. Impossibile ẽ q lingua secularium mentem nõ inquinet quaꝫ tangit. Sene. Quotiens inter homĩes fui minus redij. Unde arsenius audiuit vocẽ dicẽtem sibi. Arseni fuge homines et saluaberis. Alius modus est non immisceri actibus mundi. Quia vt dicit Eccl. xiij. Qui tetigerit picem coinquinabit ab ea. ij. Cor. x. In carne eũ ambulantes non ꝫm carnem militamus. Et sic patet tercium et cõsequẽter totum.

¶ In ascensione domini de epistola.
¶ Sermo. lviij.

Scendens in altum captiuam duxit captiuitateꝫ dedit dona hominibꝰ. Ephe. iiij. Festiuitas hodierna ꝫm Berñ. est felix clausura et totius itinerarij filij dei consummatio gloriosa. Math. xvj. Et dñs quidem ihesus postq̃ꝫ locutus est eis assumptus est in celum et se. ad dex. dei. i. requiescit in gloria dei. q̃ p dexterã significat. qꝛ inq̃ntũ deus sedet ĩ eq̃litate patris. inq̃ntũ xpo hõ manet in potioribꝰ bonis patris. Siquidem dei filius ꝓpter nr̃aꝫ salutem quatuor itinera pegit. ¶ Primũ fuit de celo in terram veniendo. qñ carnẽ assumpsit de virgine gloriosa. Johã. xvj. Exiui a patre et veni in mundum. Secundũ fuit de mundo ad inferos descendendo. quando sedentes in tenebris visitauit. Eccl. xxiiij. Penetrabo om̃es inferiores partes terre. et inspiciam omnes dormientes. Tercium fuit de inferno ad mundialem machinã redeũdo. quãdo confractis inferis cuꝫ preda magna a mortuis resurrexit. Col. ij. expolians principatus et potestates traduxit cõfidenter. palã triumphans eos in semetipo. Quartũ fuit de mundo ad celum ascẽdendo. qñ vt hodierna die videntibus discipulis est sup om̃ia eleuatus Actuũ. j. Uidentibꝰ illis eleuatus est et nu. su sce. eum ab ocu. eoꝝ. Primũ iter fuit penosũ. quia nature humane penalitates assumpsit. ysaie. liij. Uere languores nostros ipse tu. et do. no. ipse porta. Secundum fuit victoriosum. quia portas ĩferi fregit. vbi et ligauit insatiabilem homicidam et spolia eius diripuit vt dicit Berñ. Luc. xj. Cum for. ar. cu. atri. suum inpa. sũt om. que pos. ꝛc. Augustin⁹. Manu inermi et affixa cruci debellauit aereas potestatẽs. Tercium fuit gloriosum. quia gloriosus et immortalis in anima et corpore resurrexit. Ro. vj. Christus resurrexit ex mortuis iaꝫ nõ moritur mors illi vltra ñ dñabitur. Quartum fuit gaudiosum quia cuꝫ magno gaudio angelorum remeauit ad celos. Psal. Ascendit deus in iubilatione et dñs in voce tube. De isto quarto itinere scꝫ de ascensione ad celos est sermo habendus ad p̃sens. q̃ in p̃missis verbis describitur tribꝰ modis. Et primo describitur virtuosa. ibi. Ascen. in altũ. Secũdo describitur fructuosa. ibi. Captiuaꝫ duxit captiuitatem. Tercio describitur gratiõsa. ibi Dedit do. ho. Ex quibꝰ tribus eliciũtur alia tria boñ cõsecutiua. Nam qꝛ virtuosa ideo admirabilis. qꝛ fructuosa ido imitabilis. quia xpo gratiosa ideo venerabilis. Est ergo ascensio saluatoris virtuosa fructuosa et gratiosa. Admirabilis imitabilis et venerabil. ¶ Primum inquã ascensio saluatoris est mirabilit virtuosa. vt virtus hic pro potentia actiua sumatur. et hoc patet ex quinq̃ꝫ scꝫ ex distantia quam ascendit. ex personis quas secum traxit ex impedimento qd remouit. ex loco vnde extraxit et ex duratione qua semper trahit.

Primo virtus istius ascensionis ostenditur ex distantia quam ascendit. quia ꝫm philosophum om̃is ascensus et motus est ab aliqua virtute mouente et tanto ascenditur veloci⁹ q̃nto virtus est maior. Exemplũ in vapor. hꝰ virtute solari eleuatis. et in sagitta virtute arcus ascendẽte. Christus aũt ꝓpria xtute quasi in momẽto ascẽdit de terra vsq̃ꝫ ad celũ empireum infra quod p̃ter machinã elemẽtareꝫ sunt nouẽ celi. scꝫ celũ cristallinũ. celũ sydeꝝ.

celum saturni.celum iouis.celum martis.celũ
solis.celum veneris.celum mercurij. et celum
lune. Et dicit ra.moyses q̄ quolibȝ celũ septē
planetarũ habet grossiciē quingentoꝝ anno-
rum.i.si aliquis homo iret in sursuȝ omni die
xl.miliaria ꝑtransiret grossiciē vni⁹ celi in quī
gentis annis et inter celum et celum est spaci-
um similiter quingentoꝝ annoꝝ.vt dicit.ideȝ
ita q̄ vsq̄ ad celũ empireum eundo omi die
in sursum.xl.miliaria vix ꝑueniret in octo mi-
lib⁹ annoꝝ. Et nõ videatur hoc absurduȝ.q2
hoc est verisimile et rationabile. Uerisimile
videtur q2 vt dicunt astrologi.quelibet stella
est maior tota terra et tñ videtur ꝑua vt qȯ-
dam speculũ. Item sol qui est longe inferior
q̄ȝ sidera est centũ lx. vicib⁹ maior q̄ȝ tota ter-
ra et tamē videtur ita ꝑuus qḋ attestat᷑ maxi
mam distantiam esse celi a terra. Hoc etiam
videtur rationabile.q2 ſm suã ꝓportõem lo-
catoꝝ adinuicem est ꝓportio loci ad locum. Ꝫ
bona glorie.que sunt ĩ celo empireo. quia ibi
gloria dei manifestat᷑ excedũt ĩ infinitũ bona
que sunt in mundo.ergo locus ille debet exce
dere istum in omni bonitate loci q̄si in infini-
tum. Sed vna de bonitatib⁹ loci est vt dicit
ph̄us.q̄ sit altus.q2 iuxta terram sunt multe
corruptiones et infectiones et plus in paludi
bus q̄ȝ in montib⁹. Quia ergo inuisibilia dei
ꝑ ea que facta sunt intellecta cõspiciũt᷑. Ro.
j.voluit deus ꝑ immensam altitudiem loci oñ
dere immensitatem boni qḋ est ibi. Christus
aũt in vno momēto.ꝓpria virtute super om̄es
celos ascēdit et ꝑuenit ad magnũ celum san-
cte trinitatis.et hoc inq̄ntum hõ.q2 inq̄ntum
deus fuit semꝑ in illo magno celo. Iohan.iij.
Nemo ascendit in celũ nisi qui de celo descen
dit filius hominis qui ē in celo. Ephe.iiij. Qui
descēdit ipē est et q̄ ascendit suꝑ om̄es celos.
Et sic ascēsio saluatoris ostēdit᷑ fuisse magne
potētie ꝛ virtutis ꝛ velocissimo trãsitu. ¶ Se
cũdo hoc idē apparet magis euidēter ex ꝑso-
nis q̄s secũ traxit.q2 om̄es aīe q̄ ascēderũt ĩ ce
lum vel que vsq̄ ad finē mũdi ascendēt.ĩ vir-
tute hui⁹ ascēsiōis ascendũt.q2 sicut di.apl's.
j. Cor.xv. Si xp̄c resurrexit ꝛ nos resurgem⁹
Ita si xp̄c ascēdit et nos ascēdem⁹.ꝛ m̄lto ma
gis.q2 difficili⁹ ē resurgere q̄ȝ ascēdere. q2 re-
surgere est suꝑ totam naturã. Io.xij. Si ego
exaltatus fuero a terra om̄ia trahã ad meipȝ
Exemplũ.cuspis ferrea ponit᷑ in cauda sagit-
te.ꝓpter magnã potentiã arcus. et quãto ma
ior est virtus arcus.tãto maior ponit᷑ cuspis
Sic christus ponens multas aīas in ascen-
su suo magnã virtuteȝ ostēdit propter quod
petebat spõsa. Cant.j. Trahe me post te cur.
in odo.vn.tu. ¶ Tercio idem patet si cõside-
remus impedientia tractuȝ.scȝ peccata tot⁹
mundi.nam quodlibet peccatum mortale gra
uius est tota terra.quia si tota terra esset vbi
erat lucifer.in magno tempore non descēde-
ret.quo descendit lucifer in momento propt᷑
vnum peccatum.et quare.certe propter gra-
uitatem peccati. Sed omnia peccata non po
tuerunt impedire istum ascensum quin hũa-
na natura ad celum ascenderet.non q̄ pecca
ta ascenderent.sed peccata remouit.vt homi
nes ascendere possent. Si ergo volumus vir-
tute istius ascensionis ascendere permittam⁹
q̄ xp̄c peccatum a nobis amoueat ac etiam
nos deponamus. Hebre.xij. Propter quod
deponentes omne pondus ꝛ circumstãs nos
peccatum.per patientiam curramus ad pro-
positum nobis certamen. ¶ Quarto idē pa-
tet si consideremus vnde christus extraxit aī-
mas ad secum ascendendum. quia de manu
demonum principum potentissimorum.quo-
rum potentia omnem potestatem superat.vt
dicitur Iob.xlj. Osee.xiij. Ero mors tua o
mors.morsus tuus ꝛc. ¶ Quīto idem pȝ ex
cõtinuitate q2 q̄nto maior ē virtus tãto ma-
gis durat ascensus et motus.vt pȝ in sagitta.
Sed ꝟtus isti⁹ ascēsus durabit vsq̄ ad finē
mũdi.donec nõ solum aīas.sed etiã corpo-
ra sanctoꝝ oīm ascēdere faciat.et in infinituȝ
duraret si mũd⁹ nũq̄ȝ deficeret. ¶ Carissimi
si nõdum trahimur oremus vt trahamur.vt
di. Aug. Et sic pȝ q̄ ascensio xp̄i fuit magne
potētie et ꝟtutis.et ideo admirabilis. Admi-
ramur eñ hoīes magne potentie ꝛ ꝟtutis vt
samsonē salo.et sic de ceteris. Et ideo cantat
ecclesia. Stant suspēsi vultib⁹. De ascēsione
etiam angeli admirati sunt dicentes.ysa.lxiij.
Quis est ille q̄ venit de ed.gra.in mul.ꝟ.su.
Et sic pȝ primũ. Secũdo ascēsio xp̄i descri
bitur fructuosa.quia captiuam duxit captiui
tateȝ. Ubi nota quinq̄ fructus ascensionis
christi. ¶ Primus est reductio captiuoꝝ ĩ ci-
uitatem suam. Deutro.iij. Reducet te domi-
nus de.t.de cap.tu. Zach.ix. Tu autem ĩ san-
guine testamenti tui emi.vin.t.de lacu in q̄ nõ
est aqua. Hic cadit exempluȝ paulini episco
pi nolani qui tradidit seipm seruum pro filio

vidue vadens in africam. et inde reduxit omnes captiuos ciuitatis et terre sue. Sic fecit christus. Johannis. xiiij. Si ego iterū abiero venio et assumam vos ad meipsum. vt vbi ego sum et vos sitis. ¶ Secundus est ostensio vie et apertio celi. Mich. ij. Ascendit pandens iter ante eos. Hebre. iiij. Habentes pōtificem magnum qui penetrauit celos iesū filium dei. Siquidem ante ianuam paradisi fuerat prohibitiua rompbea collocata. quaꝫ nullus vnquaꝫ potuit amouere nisi qui habet clauem dauid qui aperit et nemo claudit. claudit et nemo aperit Apoc. iij. ¶ Tercius est restauratio ruine angelorum. Nam draco ille magnus et serpens antiquus terciam partem stellarum traxit secum ad terram cauda sua vt patet Apoc. xij. Et sic fuit facta magna ruina ī quolibꝫ ordine angeloꝝ qꝛ de quolibet ceciderunt. Anime autem non faciunt ordinem de se in vita eterna quem fecissent si angeli non cecidissent. sed ad sedes angelorum qui ceciderunt assumentur. quibus completis finietur mundus vt aliqui dicunt. Sanctus gregorius aliter dicat. Dicit enim ꝙ illa ciuitas superna ex hominibus ⁊ angelis cōstat. ad quam credimus tantuꝫ genus humanum ascendere quot angelos illic contigit remansisse. Sed hoc a modernis non tenetur. ꝫ magis ꝙ tot ascendunt quot angeli descenderunt. quorum mansiones reseruantur hominibus. vt ab eis repleantur. quia non patitur vacuum vt dicit philosophus Joh. xiiij. In domo patris mei mãsiones multe sunt. Ps. Judicabit in nationibus im. rui. ꝛc. ¶ Quartus est missio spiritussancti qui nos inflamaret et faceret spiritualiter viuere. Johannis. xvj. Expedit vobis vt ego vadam. si eñi non abiero paraclitus non veniet ad vos. si auteꝫ abiero mittam eum ad vos. ¶ Quintus ē meritum fidei quia magis meremur non videndo ipsum si in ipsum credimus q̃ꝫ si ipm videremus. Gregorius. Fides non habet meritū vbi humana ratio prebet experimentū ⁊ multominus cui sensus attestatur. Johannis. xx. Beati qui non viderunt et crediderunt. Et sic patet quomodo ascensio christi multipliciter fuit fructuosa. et ideo imitabilis. Debemꝰ enim christum ascendentem imitari in quiꝗ supradictis. ¶ Primo vt captiuam animaꝫ nostram. que sub peccato venundata fuit dyabolo in primis parentibus et de paradiso expulsa. per gratiam christi ad patriam reducamus. et deo qui illam fecit reddamꝰ. Mat. xxij. Reddite ergo que sunt dei deo. Quidaꝫ nec reducunt ipsi animam suam. et alios reducere volentes impediunt. Et isti faciunt sicut athalia que vidēs filium suum mortuum. omne semen regium interfecit. iiij. Reg. xj. Iteꝫ faciunt sicut massarius malus qui non solum non soluit debituꝫ. sed omni mense addit vsuras supra capitale. Ysa. j. Super quo percutiam vos vltra addentes preuaricationem. ¶ Secundo vt per veram penitentiam celum nobis aperiamus. Mathei. xj. Regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud id est penitentes. qui in faciēdo penitentiã violentiam inferunt sibi. Et ad hoc significandum apertū est celuꝫ iohanni euãgeliste ī pathmos penitentiam agenti. ¶ Tercio vt per bonam doctrinã et bona exempla aīas proximorum cadentes a cetu iustoꝝ. ad locū gratie reducamus. j. Thi. iiij. Esto exemplū fidelium in verbo in cōuersatione. in fide. in caritate. in castitate. Quia vt dicit aug. Nulluꝫ sacrificiū est deo ita acceptū sicut zelus aīaꝝ. ij. Coꝛ. xij. ego aūt libēter impendã et suꝑimpēdar ipē pro animabꝫ vestris. ¶ Quarto vt sanctū ⁊ spiritualiter viuamus ⁊ nō carnaliter Sic enim intelligitur. Si non abiero paraclitus non veniet ad vos. id est si presentiã corpalē ab ocul' vr̄is nō abstraxero vos ad ꝯgnitōꝫ inuisibilis spūs nō ꝑduco. ⁊ ꝑ ꝯsequēs spiritualit' n̄ viuetis ꝫ carnalit' qd facere nō debemꝰ. Ro. viij. Debitoēs sumꝰ n̄ carni vt ſm carnē viuãꝰ. Si eñi ſm carnē vixeritis moriemini. si aūt spū facta carnis mortificaueritis viuetis. Gal. v. Qui aūt sunt xp̄i car. su. cru. cū vicijs ⁊ cōcu. Mat. xvj. Qui vult pꝰ me veīre abneget semetipꝫ. i. vitã carnalē. ¶ Quito vt ꝑ fidē verã vite et'ne meitū acq̄rãꝰ qꝛ sine fide īpossibile ē placē do. ⁊ ꝑ fidē oīa possibilia sūt. Heb. xj. Scti ꝑ fi. vic. re. op. sūt iu. adep. sūt re. qꝛ ⁊ regnū carnis ⁊ regnū mūdi ⁊ regnū celoꝝ ꝑ fidē vicit'. Imitemꝰ ꝫ carissimi xp̄ꝫ ascēdētē ī oībꝫ suꝑdictis. ⁊ caueãꝰ stultizare vt mr̄ filioꝝ zebedei q̄ petijt filios xp̄o ꝯledē ãnq̃ꝫ ascēderet. Mat. xx. Dixit se. hi d. f. ꝛc. Et sic pꝫ secūdū ¶ Tercō describit' ascēsio xp̄i gñosa. qꝛ dedit dona hoībꝫ. Eph. iiij. Vnicuiꝗ nr̄ꝫ data est grã ſm mēsurã donatōis xp̄i. ⁊ ipē dedit q̄sdã q̄dem apl'os. q̄sdã aūt ꝓphetas. alios aūt euangelistas. ali. ꝓ o pa. ⁊ do. in opus euãgelij. ad

consummationē sanctorum. vt scȝ essent in gratijs cōsummati. i. pfecti. Et ideo cātat ecclesia Alta xpc dum ascēdit seruis suis mnas gratiarū appendit omniū. Et hec fuit gratiarum extimia gratia. qua in die ascensionis recessurus ab eis sic gloriosus et immortalis. cui oīs potestas in celo et ī terra fuit elargita. posuit se ad mensam et mandauit cum eis. vt dicit Marcus nec ab eis recipere obsequia recusauit. sicut viuens comedit ī domo zachei ⁊ hospitatus est cū maria ⁊ martha. Psal. Ascendisti ī altum ce. cap. acce. do. in hominibus. Inq̄ntum homo accepit in q̄ntū deus dedit ¶ Ubi nota q̄ postq̄ȝ xpc in sua ascensione regnum suum possedit quinq̄ȝ maxima dona suis apostolis et eorum sequacibꝫ est largitus. scȝ donū lingue. donum sciētie. donū cōstātie. donū abdicātie ⁊ donū potentie ¶ Primū fuit donū lingue. qd in die penthe. in specie lingue dedit. vt in ore eorum oīa genera linguarū nascerētur. Act. ij. Repleti sunt oēs spūsancto ⁊ ceperūt loqui varijs linguis. Ut sicut in linguis hoīm mūdus fuit diuisus. vt pȝ in turri babel. ita p linguas vniret ī fide. Jo. x. Alias oues habeo que nō sunt ex hoc ouili. ⁊ vo. m. au. et fiet vnū ouile et vnus pastor. Itē habuerunt donū lingue. vt verba cordi tangētia proferrent. Psal. Ecce dabit voci sue vocē virtutis. Et ideo ad eorum verba hoīes cōpūgebant et cōuertebant. Act. ij. Factū est aūt vt dum petrus hoc diceret ɔpuncti sunt corde et dixerūt ad petrū et ad reliquos apostolos. Quid faciemus viri fratres. In eodē. x. Factū est aūt loquēte petro cecidit spūssanctus sup oēs qui audierūt verbum. Uerba nostra n̄ tangūt cor. et ideo pauci cōuertunt ad verba nostra. Item habuerūt donū lingue. vt nūq̄ȝ in lingua offenderent. j. Cor. iiij. Nihil mihi ɔscius sum. Jac. iij. Si qs ī vbo nō offēdit hic per. est vir. Item habuerūt donū lingue vt doctrinā altissimā ꝓferrent vt patet in epistolis pauli. Itē habuerūt donū lingue. vt nullus eorum verbis resistere posset. Math. Ego dabo vobis os et sapientiā. cui nō poterunt resistere oēs aduersarij vestri ¶ Secūdū fuit donū scientie. q: sine doctore oīa sciuerūt Joh. xiiij. Spūssctūs quē mittet ī noīe meo iste vos docebit oīa. Oīa ergo moralia ⁊ naturalia et supnaturalia et diuina. et breuiter omnia expedientia ad salutē sciuerūt. ac etiā dono ꝓphetie claruerūt p qd futura sciuerūt vt patet in apostolis et eplis eorum. Et q̄re oīa sciuerunt. Certe q: illum sciuerūt in quo sunt omnes thesauri et sapientie et scientie dei absconditi. Col. ij. j. Cor. ij. Non enim iudicaui me aliquid scire inter vos nisi xpm ihesum et hunc crucifixum. Et quia scientia inflat sine caritate. j. Corinth. viij. ideo cum dono scientie habuerunt feruentissimā caritatē. Ro. v. Caritas dei diffusa est in cordibꝫ nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. Eph. iij. In caritate radicati et fundati. Et q: ipsi habuerunt pfectam scientiam cognouerunt q̄ȝ grande malū est peccatum et q̄ȝ grāde bonum est virtus. et ideo potius voluerunt mori q̄ȝ peccatum cōmittere et virtutem perdere. Nos aūt pro nihilo habemus peccatum cōmittere et virtutes perdere. Et quare. Certe quia non habemus perfecte cognitionem eorum que faciunt hoīes dum peccant. vt dicit ad Hebre. x. j. Cor. ij. Si eñ cognouissent nunq̄ȝ dominum glorie crucifixissent. ¶ Tercium fuit donum constantie et fortitudinis. quia firmissime steterunt in prelio. nec minis nec blandicijs cesserunt. nec aduersis sūt fracti nec ꝓsperis elati. Phil. iiij. Scio abūdare scio et penuriā pati. omnia possum ī eo qui me confortat. Unde nec demones cum temptamentis. nec principes cum tormentis. nec mundus et caro cum oblectamentis. poterunt eos a christi caritate euellere. Ro. viij. Quis nos separabit a caritate christi tribu. an angu. ⁊c. Certus sum eñ quia neq̄ȝ mors neq̄ȝ vita. nec alti. neq̄ȝ ꝓfun. neq̄ȝ instātia neq̄ȝ futura. neq̄ȝ cre. a. po. n. s. a cari. dei. Sȝ ve nobis q: nihil ē q̄si qd nos separet a deo. ⁊ modica tribulatio et modica tēptatio. et modica delectatio nos deijciūt et prosternūt. ij. Reg. xiiij. Omnes morimur. scilicet in peccatis. et quasi aqua dilabimur super terrā. ¶ Quartum fuit donum abdicantie et contemptus omnium bonorum mundi. quia omnia contempsērt et honores et diuitias et delicias. Phi. iij. Omnia arbi. s. vt ster. vt christū lucri. Act. iij. Argentum et aurum non est mihi. Carissimi illud fuit maximum donum. Et quis ē iste tamperfectus vt omnia respuat tanq̄ȝ nihil. immo beatum dixerunt populū cui hec sunt. Psal. Nonne ista quesiuit abraham ysaac salomon dauid et multi alij sancti veteris testamenti. Sed hoc donum fuit reseruatum apostolis tanq̄ȝ perfectissima res. Math. xix.

Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te.

Quintum fuit donū pfecte potentie. Nā sup oīa plenam et perfectā potentiam habuerunt scz sup celum et terrā et infernum super animam et corpus sup homines et demones super totam naturā et super omnē creaturaz. Math. xvj. Tibi dabo claues regni celorum. Et porte inferi non pualebunt aduersus eā. Et in maiori copia accepert̄ apostoli gratiam faciendi miracula quā xpc. Jo. xvj. Qui credit in me opa que ego facio et ipse faciet et maiora horū faciet. Non enī legit' q christus ad vmbram sanauerit infirmos sicut et petrus. vt ptz. Actuū. v. Neqz ad tactum vestimenti suscitauerit mortuos vt ioh. euangeli. vt in ecclesiastica narrat' hystoria. Hoc fuit figuratū in helya et heliseo. Quando enī helyas raptus est in celum. heliseus petijt vt spūs helie fieret duplex in se et sic factū est. vt ptz. iiij. Regū. ij. Helyas christus heliseus qui erat cum filijs pphetarum chorus apostolorum. Et sic apparet quō christi ascēsio gratiosa fuit. et ideo venerabilis. Veneremur ḡ carissimi donū scientie ī prophetis. qr spiritusancto inspirati locuti sunt sancti dei hoīes. ij. Petri. j. donum lingue in doctoribz qr nō vos estis loquentes sed spūssctūs. Mar. xiij. Donū cōstātie et fortitudinis in martiribz. qr in xpo oīa vicerunt. Donū abdicantie et cōtemptus in cōfessoribus qr pter xpm oīa abdicauerūt z se ipsos in dei iudicio mactauerūt. Donū potentie in virginibz qr in sexu fragili victoriā de mūdo de carne et de hoste habuerūt. Ysa. xl. Qui sperant in dño mutabunt fortitudinē. Et hec oīa in apostolis ampliore deuotiōe veneremū. qr qđ sparsuz est in alijs p partes in eis fuit ḡtiosius cōgregatū. Luc. xxij. Vos estis qui pmansistis mecū in temptatōibz meis et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum. i. sicut pater mihi regnum. id est ecclesiam militantem tradidit in abundantia gratiarum et donorū. ita et ego trado vobis. Joh. j. De plenitudine eius nos omēs accepimus. Et sic patet totum.

¶ In festo ascensionis dñi de euāgelio.

¶ Sermo. lx.

T dominus quidem hiesus postq̄ locutus est eis assumptus est in celum et sedet a dextris dei Mar. vlti. Sicut dicit beatus lucas in actibz vt ptz in epistola hodierna. et etiam hic tangit'. dñs nr̄ hiesus christus postq̄ p dies. xl. pbauerat suam resurrectōem apostolis p multa argumenta immo p omnē modum quo pbari potuit et debuit hodie scz q̄dragesima die a resurrectōe discipulis recumbentibz et comedentibz in cenaculo in hierusalem apparuit et comedit cū eis. Et tunc in mēsa quatuor dixit eis. Prīo exprobrauit incredulitatem z duritiam cordis eorz qr his q̄ viderant eū resurrexisse a mortuis nō crediderūt. nec adhuc pfecte crediderūt. cū p tot argumēta se pbauerit resurrexisse. Secundo dixit q irent in mūdum vniuersum et predicarēt euāgelium omni creature. Hec duo patent in hō euangelio. Tercio dixit q post suam ascensionem ab hierosolimis ne discederēt donec induerent' virtute ex alto. i. reciperent spm̄sanctuz vt dicit lucas. Quarto dixit eos extra. i. iussit eos ire extra ciuitatē in bethaniam. ī mōtem oliueti z tūc disparuit. Et cum essent congregati in mōte oliueti iterum apparuit eis. et eleuatis manibus benedixit eis. Et sic hodierna die bis apparuit eis. Et apostoli quesierūt si in tpe hoc id est. post resurrectōem. statī deberz restitui regnū israhel temporale vel spiritualē. vt dic' glosa. erāt animi dispersi filij israhel et non habebunt regem nec regnum pprius. Unde quesierūt si debeant reuniri in vno regno et regere sicut tempore salomonis. Luce. xxiiij. Nos aūt sperabamus q ipse esset redēpturus israhel. Vel querunt de spūali qđ fiet in fine mundi. quando iudei conuertent' ad christum. et regnū israhel restituetur eis. i. vera cognitio dei in presenti et in futuro. Nā israhel interpretat' videns deum. Hiere. xxiij. In diebus istis saluabitur iuda et israhel habitabit cōfidenter. Et ad hoc christus respondet q non erat illorum illud tempus nosse quod solus pater sciebat. Mar. xiij. De die autem illo et hora nemo scit neqz angeli in celo. neqz filius nisi pr̄. Et cū sic respondisset eis ait. Accipietis virtutem spiritussancti et ibitis per totum mundum predicando et testificando mihi et mee nature. mee persone et mee doctrine mee morti mee resurrectoni et mee ascensioni. Et cum hec dixisset eleuatis manibus ascendit in celum et discipuli stabant aspicientes in celuz et duo angeli apparuerunt dicentes q hiesus non deberet amplius redire in terram nisi iudicaturus mundum et his dictis dispa-

fuerunt. tunc discipuli cum magno gaudio regressi sunt in hierusalem expectantes virtutem spiritussancti sicut mandatum fuerat eis. Circa christi ascensiōem ad nostrā instructōnē et edificatōem septem sunt querenda. Primo quare christus non statim post resurrectionem ascendit. Secundo vbi stetit. Tercio quare q̄draginta dieb9 ante ascensionē stetit ꝛ nō pl9 nec minus. Quarto quare de monte oliueti ascendit. Quinto quomodo ascēdit. Sexto quare ascendit. et quare nō semper hic nobiscum stetit. Septimo quo ascendit. Primo ergo queritur quare non statim post resurrectōnem ascendit cum statim post mortem anime que bene vixit debeatur celum. Ad hoc dicendum ꝙ propter duo christus n̄ statim surgens ascendit. ¶ Primo vt per multos dies et per multa argumenta se gloriosum resurrexisse approbaret. Erat enim hoc valde difficile credē. cū nl'9 vnq̄ȝ surrexit gloriosus Unde hoc mortalium pectora nullo modo subito capere potuissent cum etiam per internalla tēpoꝝ vix capē potuerūt. Item apostoli viderūt ligari linteaminibus corpus eius et claudi in sepulcro. Unde si statim surgēs ascēdisset. credidissent ipsum furatum fuisse a iudeis ne ab hominibus coleretur. sicut econuerso crediderunt iudei discipulos ipsum furatum fuisse. vt pro deo coloretur. Math. xxviij. Iube ergo custodiri sepulcrum ne forte veniant discipuli eius et furentur eum et dicant plebi surrexit a mortuis. Et sic tota fides pisset. Fuit ergo necessarium omnino christum resurrectionem suam per multa argumenta probare ne postea dubitarent. Unde leo papa dicit. ꝙ dubitatum est ab istis ne nos dubitarem9. probatum est illis vt nos firmiter teneremus. ¶ Secundo vt discipulos et matrem suā de tristicia mortis sue consolaretur. et in discipulis veram fidem spem firmam. et amorem generaret que omnia iam perdiderant. Luc. xxiiij. Nos aūt sperabamus ꝛc. quasi dicerent. sed amplius non speramus. Quia tunc aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas. et quoniam sic oportebat christum pati ꝛ resurgere a mortuis. Luce vicesimoquarto. Fecit ergo christus vt verus amicus. quia recordatus fuit amicorum tempore exaltationis sue. Multi autem amicorum preteritorum succedentibus prosperis obliuiscuntur vt pincerna pharaonis ioseph. Genesis quadragesimoprimo. Sed nō christus. Psalmista. Adhereat lingua mea faucibus meis si nō meminero tui. si non pro. hie. in prin. le. mee. ꝛc. ¶ Secūdo queritur vbi stetit christus quadragita diebus. Ad hoc dicendum ꝙ christus resurgens a mortuis secum duxit omnes animas q̄ ab origine mundi erant in limbo sanctorū patrum. ita ꝙ ille locus omnino vacuus permā sit et stetit cum eis in hoc mundo. sed vbi steterit in tota scriptura non reperitur. nec aliq̄s prophetarum qui omnia facta christi predixerunt de hoc aliquid insinuat. Nec augustinus nec aliquis doctor de hoc aliquid determinat. et hoc valde rationabiliter propter q̄tuor. ¶ Primo ad ostendendum ꝙ anima ꝛ corpus gloriosum non determinantur ad aliquem locum specialiter. nec a loco aliquid accipiunt sed habent potestatem super omnia loca et locata. Et quando volunt ostendunt se. et quando volunt non ostendunt se. et similiter quomodo volunt ostēdunt se scilicet gloriose. vel non. Unde christus apparens apostolis non ostendebat corpus suum gloriosum quia oculi mortales non potuissent illud ferre vel videre. vt dicit Augustinus. Unde corpus gloriosum et anima existens in igne nihil pateretur ab igne. ꝙ autem anima patiat' ab igne inferni hoc non est nisi inquantum ignis ille agit vt instrumentum diuine iusticie. sicut vnus ribaldus suspendit vnum comitem vt minister regis. ¶ Secundo ad ostendum ꝙ beatitudo non consistit in aliquo loco sed solum in visione. Und anima beata existens in inferno ꝛ vbiq̄ȝ semp est in gloria eterna. Luce vicesimotercio. Hodie mecum eris in paradiso. Et tamen ista die anima latronis ad īfernum descendit. Unde sancti dicunt ꝙ angeli qui nobiscum morantur semper sunt in gloria dī. Mathei decimooctauo. Angeli eorum in celis semper vident faciem patris mei qui in celis est. Exemplum. sicut sol lucens in mundo omnes tenebras fugat. et omne aliud lumen obfuscat. sic deus existens in anima gloriosa. in qua coniunctione consistit gaudium glorie. omnem penam a corpore excludit ex redundantia glorie anime in corpus. Et omnē aliam delectationem insipere facit. Augustinus dicit. Gustato spiritu desipit omnis caro. Et ꝙ celum empireum dicatur locus esse beatorum. hoc non est de esse glorie. sed de be

ne esse. et quia deus in eo ostendit gloriam suam. ¶ Tercio ad ostendendum quod nullus locus nec aliqua res de istis inferioribus est digna anima et corpore glorioso. immo ipsa excedunt omnia inferiora. Hic cadit exemplum de saracenis qui vadunt methbam ad videndum ossa machameti et eruunt sibi oculum qui vidit ossa eius dicentes quod non est dignum quod ille oculus aliquid aliud videat. Unde de quodam legitur quod videns beatam virginem eruit sibi oculum cum quo eam vidit et dicebat quod libenter erueret sibi alium si eam iterum videret. tantam delectationem ipse sensit ¶ Quarto ad ostendendum quod ipse erat verus deus qui est ubique et non magis in uno loco quam in alio. ¶ Tercio queritur quare quadraginta diebus stetit et non plus nec minus. Ad hoc dicendum quod fecit propter quatuor ¶ Primo ad ostendendum quod postquam homo resurrexit a morte peccati. que vocatur resurrectio prima. Apoc. xx. Beatus qui habet partem in resurrectione prima quod fit per veram confessionem. et contritionem. non statim ascendit in celum. nisi post quadraginta dies. i. post plenam satisfactionem et post completam penitentiam. que per quadragenarium numerum designatur. Satisfactio enim est essentialis pars penitentie. Hoc fuit figuratum in helia qui postquam dormierat. sub iunipero et comederat panem subcinericium ab angelo sibi apportatum. ambulauit. xl diebus et quadraginta noctibus antequam perueniret ad montem oreb. iij. Regum. xix. Helyas dormiens sub iunipero homo moriens sub penitentia que per iuniperum designatur que est exterius valde aspera. sed ex ea fit oleum sicut ex iunipero. omnem anime tumorem sanans qui recipit panem subcinericium ab angelo. i. corpus christi. et omnia sacramenta a sacerdote Malach. ij. Angelus enim domini exercituum est. Nec propter hoc statim vadit ad celum nisi prius penitentiam compleat. j. Cor. iij. Ipse autem saluus erit sic tamen quasi per ignem. Item fuit hoc figuratum in quantum filij israhel steterunt. xl. annis in deserto antequam intrarent terram promissionis. Unde a sanctis purgatorium ponitur ut si hic penitentia non completur ibi compleatur ¶ Secundo ad ostendendum quod consolationes quas deus filiis suis comparantur ad tribulationes quas deus permittit eis euenire sicut annus ad diem: et dies ad horam etiam in vita ista. Ysaie lxj. Predicate annum placabilem domino et diem ultionis deo nostro. Illud autem tempus ut dictum fuit tempus consolationis. quo apostolos fuit consolatus. Quia ergo. xl. horis fuerunt desolati in morte christi tantum enim iacuit in sepulcro mortuus. voluit eos. xl. diebus consolari sua presentia et locutione. Math. xix. Centuplum accipi. et vitam eter. poss. ¶ Tercio ad designandum quod sicut deus. xl. diebus pluit aquam tribulationis et vindicte in diluuio quando totum mundum subuertit. ita christus. xl. diebus pluit aquam gratiarum et misericordie omnibus volentibus recipere in maiori copia quam tunc effudit aquas. Joh. iij. Non dat deus spiritum ad mensuram Ps. Misericordia domini plena est terra. Et fuerunt tot ille gratie quod redundauerunt ad nos et ad omnes posteros redundabunt. quia omnes gratias quas fecit apostolis qui tunc aderant in eis fecit nobis. Jo. xvij. Non rogo pro eis tantum sed pro eis qui credituri sunt per verbum eorum. In eodem. primo. De plenitudine eius nos omnes accepimus. Unusquisque enim propriam mercedem accipiet secundum laborem suum. ut dicit apostolus. j. Co. iij. ¶ Quarto ad ostendendum quod multo plura requiruntur ad probandum resurrectionem quam mortem et corporaliter et spiritualiter. Et ideo triduum sepulture sufficit ad probandum mortem. et quadragenarium ad probandum resurrectionem. Ad vitam enim multa requiruntur. Ad mortem autem solum sufficit unum. Similiter ad vitam spiritualem multa valde requiruntur. s. omnes uirtutes. septem dona spiritussancti. sacramenta ecclesie. Ad mortem autem solum unum sufficit. Jaco. j. Siquis autem totam legem seruauerit offendat autem in uno factus est omnium reus ¶ Quarto queritur quare de monte oliueti ascendit. M Ubi nota quod christus ascensurus celum. quatuor fecit ad nostram instructionem quia comedit. egressus est ciuitatem. ascendit montem. et benedixit apostolis. Hec quatuor ascensum in celum. scilicet in morte nos facere debemus. ¶ Primo enim debemus comedere id est corpus christi digne sumere. Joh. vj. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. si quis manducat ex hoc pane viuet in eternum. et non morietur. sed transibit de morte ad vitam. Augustinus. Cibus sum grandium cresce et manducabis me. nec tu me mutabis in te. sed tu mutaberis in me. Hebreorum quinto. Perfectorum autem est solidus cibus. Qui autem indigne manducabit et bibit iudicium

si.man.et bi.j. Cor.xj. Iste cibus viaticū appellat᷑.quia nos ducit ad vitam eternā. Figura.qñ helyas debuit ire ad montem oreb. comedit panem subcinericium.iij. Re.xix. Qui corpus christi designat. Secundo debē exire ciuitatem.i.omnia carnalia et mundana funditus deserere et desideriū nostrum ab eis totaliter eleuare.et solum spūalibus inhiare. Genes.xij. Egredere de terra tua ꝛ de cognatione tua ꝛ de domo patris tui. Figura.mandatum est in lege ꝙ omne sacrificiū c⁹ sanguis inferebat᷑ in sancta ꝓ peccato cremaret᷑ extra castra. Hebre.xiij. Quoꝝ animalium infert᷑ sanguis ꝑ pontificē ꝓ peccato in sancta horum corpora cremant᷑ extra castra. Propter quod hiesus vt sanctificaret ꝑ suū sanguinē populum.extra portas passus est. Exeamus ergo ad eū extra castra omīa terrena ꝑ desiderium relinquendo. Hic cadit exemplū illius diuitis qui ita amare fleuit in morte ꝙ tot bona relinquere debebat.qui postea apparuit dicens ꝙ damnatus esset. ¶ Tercio debemus ascendere montem fidei ꝛ spei ꝑ contemplationem.qꝛ debemus credere et sperare illā beatam vitam. Tobie.ij. Filij sanctoꝝ sum⁹ ꝛ illam beatam vitam expectamus. Debem⁹ ergo versus celum dirigere oculos mentis nr̄e sicut ad locum nostre quietis. Figura mādatum est moysi qñ debebat mori ꝙ ascenderet montem et cōteplaret᷑ terrā ꝓmissionis. Qui ascendens et cōtemplās terram mortu⁹ est in monte.vt pꝫ. Deutro.xxxiij. Unde beatus martinus ꝓpe morte ait. Sinite me celum videre vt spiritus dirigat᷑ ad dominū. Et beat⁹ Augustin us ante septem dies obitus sui septem psalmos penitentiales scriptos fecit figi in pariete ante oculos et mandauit ꝙ null⁹ ingrederet᷑ ad eū vt totus esset intentus ad celestia. Quarto debemus omnib⁹ benedicere.i.omnibus ꝑcere ꝛ bonā voluntatem habere.sicut fecit xp̄c dicens. Pater dimitte ill᷑ quia nesciunt quid faciunt. Luce.xxiij. Sed quare de monte oliueti magis ꝗ̄ de alio mōte ascendit. Ad hoc dicend⁹ ꝙ hoc fecit ꝓpt᷑ significationem. Nam mons oliueti duo significat sine quibus homo non potest ascendere celum et ꝓpter que homo celū ascendit. Nā quia mons significat altitudinem fidei.sed qꝛ mons oliueti significat opera misericordie q̄ per oleum significantur. Sine illis autem nō possumus celum ascendere. Nam de fide dicit apostolus ad Hebre.xj. Sine fide impossibile est placere deo. De operibus misericordie dicitur. Mathei.v. Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam cōsequent᷑. Unde in iudicio fit solum disceptatio de operib⁹ misericordie et pro ipsis saluabuntur et damnabuntur homines.j. Thimo.iiij. Pietas ad omnia vtilis est promissionem habens vite q̄ nunc est et future. Propter defectum illi⁹ olei fuerunt ille quinqꝫ virgines fatue excluse a regno.vt pꝫ Mathei vicesimoquinto. Hoc fuit figuratum Genesis vicesimooctauo. Quādo iacob ibat in mesopotamiam sine.et puenit ad pedem montis oliueti ad locum vnde christus ascendit.qui accipiens lapidem supposuit capiti suo quem postea vnxerat fundens oleum desuper.qui dormiens vidit celū apertum et quedam scala erigebatur super lapidem vsqꝫ ad celum. Lapis christus est.id est fides d̄ christo. oleū opera misericordie q̄ debent fundi super christum.id est debent fieri in fide christi ꝛ ex amore christi alias perderentur. Et opera sic facta faciunt nos ascendere et aperiunt nobis celum. ¶ Quinto queritur quomodo ascendit. Ad hoc dicendū ꝙ quadrupliciter ascendit.scꝫ proprijs viribus cum magna victoria.cum magno triumpho. et patenter. Primo ascendit proprijs viribus.id est.merito sue actiōis. Philip.ij. Humiliauit semetipsum ꝛc.propter quod ꝛ de⁹ exaltauit illum. Sic ꝛ nos debemus ascendere merito operum nostrorum informatorum gratia dei. Quidam volunt ascendere celū solum in virtute aliorum.quia in vita nihil faciunt.sed solum in morte dimittunt elemosinas dandas pauperibus.ꝛ rogant cōmendari missis et orationibus. Sed nota illud Mat.xxv. Ne forte non sufficiat nobis ꝛ vobis prouerbium est. Tarde saturatur qui alienis manib⁹ ore balatur. Quidā ꝯo quod peius est ascēdere volunt sine merito vt lucifer. ¶ Secundo ascendit cum magna victoria. Nam ipse vicit mundum.religauit dyabolum.expoliauit infernum enarrauit peccatum.destruxit mortem.contempsit honores.dispersit diuitias.suffocauit delicias.calcauit mare. ascendit per aerem.reparauit naturam.reddidit vitam.aperuit paradisum .recuperauit celum. et breuiter omnia fortia vicit. Apocalipsis. quinto. Uicit leo de tribu iuda. Unde cantamus. Redit cum victoria capta ducens

spolia. Sic ⁊ nos debemus vincere si volum⁹ cum ipo ascendere. Apoc. ij. Vincenti dabo edere de ligno vite quod est in padiso dei mei ij. Thim. ij. Nemo coronabit nisi q legitime certauerit. Sz heu hodie carissimi oia nos vincunt diuitie et delicie et honores et dyabolus et vita et mors et peccata et natura. elemēta ⁊ creatura et breuiter omnia nos vincunt ac etiam vna breuis temptatio. Et quid prodest si gentibus dn̄amur. et nobisipis dn̄ari non possumus. vt ait Constantinus. Et ideo nō possumus in celū ascendere nec paradisum obtīere Math. xj. Regnum celoꝝ vim patitur ⁊ violenti rapiunt illud. Tercio ascendit xp̄us cum magno triumpho et gaudio. Ps̄. Ascēdit deus in iubilatōne et dns in voce tube. Et quare voluit tantū iubilum et honorez in sua ascensione. certe vt nos animaret ad fortit dimicandum et vincendum. quia eodem modo honorabimur ascendendo. Luc. xxij. Ego dispono vob sic. disposuit mihi pr̄ me. reg. Hester. vj. Sic honorabit quēcunqz rex honorare voluerit. Unde in hystorijs romanis legit. q quandocunqz aliquis romanus redibat cū plena victoria. impator et senatores ibāt ei obuiam cū magno triumpho et ponebant euz in curru aureo. et faciebant ei arcū triumphalez ad recordatōnem vt alij animarentur ad victoriam. Sic et deus pater fecit christo. cui cū omnibus angelis obuiauit. et posuit eum i cādida nube tanqꝫ in curru aureo et cuz magno triumpho deduxit in celum. et ad suaz dextrā collocauit. Et quare: certe vt nos ad victoriā animaret ¶ Quarto ascendit patēter. quia videntibus illis omnibus eleuatus est in celuz Sic et nos patenter debemus ire versus celū. et clare disponere nos et nostra. vt oēs in morte nostra glorificent deum et vere credant nos ituros ad celum. Lu. xij. Sint lumbi vestri p̄cincti et lucerne ardentes in manibus vestris. Quidam in morte ita intricant se et sua et ita se inuoluunt q nescit aliquis quo debeant peruenire ad vitam vel ad mortem. et plus constant cause et iudices qꝫ sit emolimentum heredum. Et q: ipa omnia abbaruffant. iō dyabolus abbaruffat eos. Greg⁹. Hac animaduersatōne percutitur pctor vt qui in vita oblitus est dei. in fine obliuiscatur sui. Ro. j. Qui cum iusticiam dei cognouissent nō intellexerūt quoniam qui talia agunt digni sunt morte.

D Sexto queritur quare ascendit et q̄re nō semp hic nobiscum stetit. Ad hoc dicendum q hoc fecit ppter septem. Primo vt vlterius spiritualiter viuerent hoīes et nō carnaliter q: vita spiritualis incipiebat. Actuū. j. Uos aūt baptisamini spūscto. non post multos hos dies. Et meritum vlterius debebat esse spirituale qđ vsqꝫ tunc fuerat tpale. Ysai. j. Si volueris et au. m. bona terre co. Sz si christus hic remansisset nobiscum carnaliter eum diligeremus sicut aplī in pn̄tia eum diligebāt Et hoc est qđ dicit Johan. xvj. Expedit vobis vt ego vadam si ego non abiero paclit⁹ nō veniet ad vos. id est. si presentiam humanitatis non subtraxero spiritualiter nō vincetis. nec ad cognitōem spiritualem ptingetis. qđ ē necessarium ad salutem. Gregorius sup hoc Si ego non abiero ꝛc. id est si presentiam corporalem ab oculis vestris non subtraho ad notici ā dei p inuisibilem spūm vos non pduco. ij. Co. v. Et si nouimus xp̄m ꝫm carnem sed nūc iaz non nouimus. Prouerbium est. Puer quamdiu stat cum matre nihil proficit in virtute.

¶ Scđo vt magis hoīes firmarēt in fide ppt maiorē cognitiōem. quam spiritussanct⁹ attulit et pcōsequens virtuosius agerent. Certior enī est cognitio intellectus quam spirituss cтus attulit qꝫ sensus quā christus in presentia dabat. et ideo extunc hoīes veram fidem habuerunt de trinitate et vnitate diuina et humanitate et diuinitate xp̄i. et de omnibus de quib est fides. qđ vsqꝫ ad illud tp̄us hoīes non habuerūt nisi aliqui maiores in populo dei vt pphete. Et quia fides facit nos opari omīa bona que facimus nā ideo operamur quia sic credimus. iuxta illud Ps̄. Credidi ppter qđ locut⁹ sum. ego aūt humiliatus suz nimis. ij. Coꝛ. iiij. Et nos credimus propter quod et loquimr Jdeo necessarium fuit christum abire vt opera virtutuz faceremus. Joh. xiiij. Qui credit i me opera que ego facio et ipse faciet ⁊ maiora horum faciet. quia ego ad patrez vado. id est quia me spiritualiter et non corporaliter cogscit. in quo fides consistit. omnia autez magna opera et miracula fidei attribuuntur. Math. ix. Omīa possibilia sunt credenti. Tercio vt subleuaremur in spe et tota mentis intentōne tenderemus in celuz. quia ex quo frater noster ⁊ caro que est totum bonum nostrum ⁊ in quē totum desiderium nostrum tendere debet ad celum iuit. debemus anhelare ire ad videndū ipsum et debemus firmiter sperare q mittet

p nobis. Joh an.xiiij. Et si abiero ⁊ p̄parauero vobis locum.iterū ve.⁊ ass.vo.ad meipsum vt vbi ego sum ibi et vos sitis. Exemplū de ioseph. qui statim sublimat⁹ misit p fratrib⁹ ⁊ omnia pepercit eis ⁊ dedit eis terrā iessen optimā terram egipti. Gene.xlvij. Multo autē magis hoc facit xp̄c. ¶ Quarto vt naturam humanā p pctm̄ depssam sup oīa exaltaret. Ps̄. Exaltare sup celos de⁹.et su.om.te.glo. t. Hāc exaltatōem cognouit angelus.quādo a beato iohanne euang. recusauit adorari.qd vsq; tunc ab hoīb⁹ sustinuerat.vt pz in multis locis ve.te. Apoc.xix. Et cōuersus sum vt adorarem ante pedes angeli q̄ mihi h̄ ostēdebat. Et dixit mihi. Uide ne feceris.cōseruus enim tuus sum ⁊ fratrum tuorum. Hanc dignitatem nō cognoscit pctor.q2 p vno obulo submittit se dyabolo.sicut esau p vno lenticulo vendidit honorē p̄iogeniture iacob vt dicit ad Hebre.xij. Uilissim⁹ leccator ē peccator q̄ nō sequit p̄rem suū xp̄m q̄ dyabolo oīa bona mūdi sibi pmittēti in nullo voluit cōsentire. Math.iiij. Hec oīa tibi dabo.si cadens ado.me. h̄ sequit patrē suū adam antiquū q̄ p vno obulo vendidit padisum. ¶ Quinto vt in curia celi vbi oīa facta nostra examinantur aduocatū haberem⁹ xp̄m. valde eī possumus esse securi q2 nulla iniusticia fiet nobis ibi sed oīs grā.cū talem aduocatū ibi habeam⁹. sic piū et sic iustum ⁊ fratrem nostrū.j. Joh. .ij. Aduocatū habem⁹ apud patrē ihesū xp̄m iustum. Unde Bern. Securū accessum habes ad deū o hō vbi habes matrem ante filiū et filium ante patrem.mater ostendit fi. vbera et pectus. fil.osten.patri la.et vul. nulla ḡ po. ibi es.repul. vbi tot cari.cōcur.insig. Ad Hebre.iiij. Adeamus ḡ cū fiducia thronū glorie eius vt misericordiā ꝯsequamur et gratiā inueniamus i tpe opportuno. Nota h̄ de aduocatis q̄ntam reuerentiā hō habēs arduā causam vbi timet res et psona fac aduocato suo et quot ibi expendit et quō ei obedit.et quomodo sperat liberari.si aduocatus ē gratios⁹ et potens in curia. Sic p oīa facere debemus xp̄o. ¶ Sexto vt donis et gratijs nos marie ditaret. Ephe.iiij. Ascendēs in altum captiuam duxit captiuitatē dedit dona hominib⁹. Exemplum sicut rex vincens omnes hostes. cū intrat possessionem regni.magna donaria dat militibus. Sic et xp̄c intrās regnū celi fecit. Nam statim misit sp̄m sc̄tm in quo omīa dona donant. Ro.viij. Quō non etiā cū illo omnia no.do. Bern. De plenitudine ei⁹ accipiunt vniuersi. Eger curatōē.captiuus redēptionē.pctor veniā.iustus gratiā. ¶ Septio vt maiestate sua angelos in celo beatificaret. qui presentia sua hoīes in mūdo letificauerat. j. Petri.j. In quē desiderāt angeli prospicere. Joh.xvij. Hec est vita eter. vt cog.t.so.ve. de.et quē mi.ihesū xp̄m. ¶ Octauo querit quo ascendit. Et dicendū q2 sup omēs celos. Ephe.iiij. Qui descēdit ipe est ⁊ q̄ ascē.sup o.ce. Ut ex immēsitate et altitudine loci ostēderet immensitatē bonoꝝ que sunt in loco. vt supra i p̄cedēti s̄mone dictū est. Baruch.iij. O israhel q̄ magna est domus dei. et ingens locus possessionis eius.magn⁹ et non habēs finem.excelsus et immēsus.j. Cor.ij. Qd oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascen.q̄ p̄pa.deus his qui diligūt illum Ascendit eī sup oēs celos materiales et sp̄uales q̄ sunt angeli et sancti.iuxta illd. Ps̄. Celi enarrāt gloriā dei et opa manuū eius.annū. fir. Et puenit ad celum supsubstantiale scilicet sancte trinitatis.vbi sedet in eq̄litate patris dei inq̄ntū deus.et ad dexterā inq̄ntū homo .i.in potiorib⁹ bonis patris.vt pate t in principio primi sermonis huius festiuitatis de ep̄la

Dn̄ica infra oc.ascēsionis d̄ euāgelio.

Sermo.lx.

Cum venerit paraclitus quē ego mittam vobis a patre spiritum veritatis q̄ a patre pcedit testi.phi de me. Jo.xv. Quia in seq̄nti dominica beatissimū aduentum sp̄ussc̄ti celebraturi sumus.ideo in hac dn̄ica ei⁹ pmissio recolit vt nos ad eius receptōem deuoti⁹ p̄paremus. Ponunt aūt in h̄ euāgelio q̄tuor. Primo nāq; pmissio sp̄ussc̄ti a xp̄o discipul' facta recolit.ibi. Cū ve.pa. Scd̄o effect⁹ a spiritusc̄to fiendus p̄nunciat ibi. Ille testi. phi. d̄ me.et vos testi.phi.q2 abinitio me.estis. Totum est vna p̄s.quia totum est vnus effectus quia vt dicit Augustinus spiritussanctus perhibuit test.christo interius inspirando.et apl'i exterius vocibus personando nec aliter spiritussanctus testimonium perhibuit nisi p apostolos et apostolicos viros loquendo nec aliter ipsi apostoli testimonium christo phibuerunt nisi a spiritusancto illuminati et roborati.ij. Petri.j. Spiritusancto inspirati locuti

sunt sancti dei hoies. Tercio causa quare ma
la et bona futura eis pdicit insinuat ibi. Hec
locutus sum vobis vt nō scandalizemini scʒ ī
malis vob supuēturis. et h locut9 sum vobis
vt cū venerit hora eoꝝ scʒ bonoꝝ que vob vē
tura pdixi que spiritussanctus afferet remini-
scamini qr ego dixi vobis. et p ꝯsequēs cog-
scatis me veꝝ deum et laudetis me vt verum
deū. Quarto excōicatio iniusta et mors teme
raria aplis inferenda pdicit ibi. Absqʒ sina
gogis faci. vos sed ve. ho. vt om. q inter. vos
ar. ob. se. pstā deo. Primo ergo pmissio
spiritussancti a christo discipulis facta recoli-
tur. De quo spiritusancto ī hac prima parte
quinqʒ dicuntur. Primo eius missio pdicit.
quia cū venerit. Secūdo eius nomen apitur
quia paclitus. i. consolator. Tercio quib9 da-
tur ostendit quia vobis scʒ apostolis. Quar-
to eius firmissima veritas ponit. quia spirit9
veritatis. Quinto eius pcessio insinuat. quia
a patre pcedit. Dicit ergo primo. Cuʒ ve.
pa. Ubi nota q cum spiritussanctus sit deus
sicut de9 est vbiqʒ sic spūssanct9. Sap. j. Spi
ritus dñi reple. or. ter. Sic ergo mitti dicitur.
quia aliquem nouū effectū facit in creatura. si
cut filius dicit missus in mūdum qr nouo mo-
do cepit eē in creatura. Exemplū lux dicit eē
de nouo in oculo habente pāniculum sup lu-
cem postqʒ pāniculus fuerit eleuatus. q etiaʒ
prius erat in oculo h oculus p eleuatōeʒ pan-
niculi recipit lumen lucis quod ante non reci
piebat. Sic spūssanctus dicit venire in aiam
dum ab ea abstergit maculā culpe. et infundit
lumen gratie. qui etiā prius erat in anima per
potentiā pñtiā ꝛ essentiā. sed aia pter macu
lam peccati ei9 lumen non recipiebat. Unde
Aug9. di. de se q querebat in multis creaturis
deum. et in nulla inuenit eum ita pfecte sicut
in anima sua remota tenebra erroris et macu
la peccati. Hoc fuit figuratum in thobia de
cuius oculis angelus extraxit albuginem qua
si membranam oui et lumē recepit. Et d pau
lo dicitur q postqʒ in baptismo recepit spiri-
tumsanctum ceciderunt ab oculis eius tanqʒ
squame. et visum recepit. Sic ergo spiritussā
ctus dicitur aduenire in eo q maculas nostre
mentis abstergit et lumē gratie infundit. Isa.
vj. Et volauit ad me vnus de seraphin et in
manu eius calculus quem forcipe tulerat de
altari et tetigit os meum et dixit ad me ecce te
tigi os tuum et mundabitur iniqtas tua. Iste
calculus ignitus quo seraphin purgauit la-
bia prophete spiritumsanctum significat qui
in specie ignis apparuit. quia vt ignis cōsumit
rubiginem peccatorum et illuminat. Secū
do nomen ei9 apit quia paraclitus. Ubi no
ta q spiritussanctus multis noibus nomina-
tur fm multiplices eius effectus quos in ho-
minibus operatur. De quibus ad presens suf
ficiat sex ponere. Nam dicitur spiritussanct9
spiritus rectus. spiritus bonus. spiritus prin-
cipalis. spiritus domini. et spiritus paclitus.
Nominatur etiam ab isaia septem alijs mo-
dis fm septem dona spiritussancti. que cōfert
homini adueniens ei scʒ spiritus sapientie et
intellectus. spūs scientie et pietatis. spirit9 con
silij ꝛ fortitudinis. et spirit9 timoris dñi. Que
septē noīa dimittant ad presens. In omib9
autem his fit nominatio ab effectu. Pri-
mo ergo vocatur spiritussanct9. Jo. xiiij. Pa
raclitus autem spūssct9. Et hoc propter tria
fm quod tripliciter dicitur sanctū. Nam vno
modo idem est quod firmum. Propterea vir
gines que steterunt firme in proposito virgi-
nitatis vocantur sancte. Et quia spiritussan-
ctus habet firmare in bono quos replet ideo
ab effectu sic vocatur. Huius exemplum pa
tet in apostolis qui postqʒ spiritumsanctum
receperunt nec demones cum fallacijs. nec pn
cipes cum tormentis. nec caro cum oblectamē
tis. nec mundus cum temptamentis poterant
eos a deo remouere qui prius ab eodem defa
cili sunt remoti. Roma. viij. Quis nos sepa-
rabit a charitate christi. q. di. nemo vel nihil.
Iteʒ sanctum idem est quod purum et a ter-
ra eleuatū. ꝛ ideo cōfessores vocantur sancti
quia sunt mundi ꝛ eleuati a terrenis. Et quia
spiritussanctus habʒ purificare a rubigīe pec
catoruʒ corda sicut ignis metalla. propter qd
in specie ignis super apostolos ostendit. ideo
sic vocatur. Ipse eīm est vis amoris qui pecca
ta purgat. Exemplum de maria magdalena
de qua di. Greg9. Vis amoris abstersit ab
ea rubiginem pctoꝝ. Item hʒ a terra eleuare
Ezech. iij. Eleuauit me spūs inter celū et ter-
rā. Et pterea viri spūales assimilant nubib9
Isa. lx. Qui sunt isti q vt nubes volant. Nu
bes sunt vapores eleuati a terra virtute solis.
sic viri spirituales eleuantur a terrenis virtu
te spūssctī. Item sanctum idem est qd sangui
ne tinctū. Et iō martires dicūt scti q in pprio
sanguine tincti sunt. Spūssanctus aūt qui est

ignis diuinus accendit hominem ad martirium et facit libenter mori. Phi. j. Cupio dissolui et esse cum christo. Unde de martiribꝫ legitur ꝙ certatim ibant ad martirium et alius volebat mori ante illum. Actuum. v. Ibant apostoli gaudentes a conspectu concilij. quoniam dig. ha. sunt ꝓ nomine xp̄i contumeliam pati.

Secundo dicitur spiritus. rectꝰ. Ps̄. Spiritum rectum innoua in visceribus meis. Et iō quia rectum facit hominem. Rectum em̄ ē cuius medium non discrepat ab extremis. vt dicit philosophus. Sic spiritussanctus facit hominem rectū. quia eius mediū non discrepat ab extremis. Extrema hominis ortus ⁊ mors et vtrunqꝫ est cū gemitu et ideo tota vita media debet esse cum gemitu. et pro dilatione patrie et pro incolatu presentis miserie. Psalm. Heu mihi quia incolatus meus prolongatꝰ est ha. cum habitantibꝫ cedar. Et ideo spiritussanctus in specie columbe apparuit que ꝓ cātu habet gemitum. quia quos replet sunt quasi columbe gementes ad fenestras suas. Item rectum si ponitur super rectum totum tangit. obliquum autem solum tangit in puncto. Sic spūssanctus hominem rectū totum tangit. et cogitatio et dicta et facta omnia sunt a spiritu sancto. Obliquum autem hoīem tangit soluꝫ in puncto mortis. quia solum tunc vult confiteri et satisfacere. et cū festinantia facit omnia. Hic cadit exemplum quod dicit Gregorius in dyalogo de illo ramano qui laborans in extremis petebat vsqꝫ ad mane inducias et non potuit obtinere. sed statim asportauerunt demones animam eius. ¶ Tercio vocatur spiritus bonus. Ps̄. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. Spūssanctus aūt habet conferre omnia vera bona scꝫ septeꝫ dona spiritussancti. septem virtutes et gratiam in p̄senti et gloriam in futuro. Hec sunt vera bōa que faciunt hominem bonū et non possunt auferri ab eo et imperpetuum sunt cum eo. Ps̄. Spiritu oris sui omnis virtus eorum. Et q̄a omnia bona cōfert. ideo spiritus bonus dicit̄.

Quarto vocatur spiritus principalis. Ps̄. Spiritu principali confirma me. Ipe em̄ est principium et causa omnium habentium spiritū. siue in veteri testamento siue in no. Omnia em̄ que sunt in aliquo genere ꝓcedunt ab aliquo vno primo vt dicit phūs. et ad illō referuntur. vt omnis calor ab igne. et omnis lux a sole. et omnis aqua a mari. Et istud primuꝫ est causa omnium aliorum istius generis. Cuꝫ igitur spiritussctus simpliciter sit primum. ent et perconsequens omnium causa. et ad ipsum omnia referentur tanqꝫ ad finem preter peccatorem qui peruertit ordinem nature. qr eꝰ spiritus non redit ad spiritum sanctū deū q̄ fecit istum. sed descendit ad spiritus malignos. Math. xxv. Ite maledicti in ignem eternum q̄ prepa. est dyabolo et angelis eius. ¶ Quinto vocatur spiritus dn̄i Ysa. lxj. Spiritusꝰ domini sup me. Ipe em̄ facit possessorem suum dn̄m omnium. et sicut dn̄s habet se circa oīa. Nam et corpori suo et dyabolo et mundo et his que sunt in mundo dn̄atur. Gene. h. xxvij. Dominū tuum istum constitui et omnes fratres eius seruituti illius subiugaui. Qui aut hunc spiritum non habet omnium est seruus. quia ei mundus et mondana dyabolus et desideria carnis dominant̄. Hiere. v. Seruietis dijs alienis qui non dabunt vobis requiem.

S ¶ Sexto vocatur spiritus paclitus. i. consolator. vt patet hic. quia nos multiplicit̄ consolatur. ¶ Primo temptatōes mitigādo Isa. xliij. Cuꝫ transieris ꝑ aquas tecum ero et flumina non operient te in igne non cōburer̄. A dextris et a sinistris insurgunt temptationes. et spiritussanctus mittigat aquas delectationum et ignem tribulationum. j. Cor. x. Fidelis deꝰ q̄ n̄ patiet̄ vos temp. supra id qd̄ potestis. h fa. cū tēp. ꝓuē. vt pos. sus. Scdo ī aduersis dulcedinem infundendo. vt ea tollerēmꝰ. Ecci. xxiiij. Sp̄s meꝰ sup mel dl̄c. Bern. Quid nō ēbit dulcedo ipa que morteꝫ ipam dulcissimā fac. q̄ aspitas resistere poterit vnctōi illi. ꝓpt̄ hāc dulcedinē martires tormēta nō sentiebāt. Exēplū d̄ tribꝫ pueris ī camino ignis. Dani. iij. Fecit mediū for. q̄. ven. ro. flā.

Tercio vtilitatē tribulatōnū ondēdo. Nā habēt illumiare. purgare. cogūt et̄ mūdū contemnere ⁊ ad deū ire. Gregꝰ. Mala q̄ nos hic p̄mūt ad deū ire ꝯpellunt. sunt em̄ sic̄ calcaria eq̄. ¶ Et nō ꝙ tria genera hoīm spūssa. nō ꝯsolat̄. Prīo nō ꝯsolat̄ mūdanos q̄ vanā ꝯsolatōnem āplectunt̄. Bern. Delicata ⁊ diuīa cōsolatio q̄ nō dat̄ admittētibꝫ alienā īmo talibꝫ miat̄ desolatōeꝫ. Lu. vj. Ve vob diuitibꝫ q̄ h ha. ꝯso. ve. Exēplū sic̄ spōsa que ludit cū amasio suo. et cōmiscet̄ ei. n̄ meret̄ cōsolatōeꝫ viri h v̄bera. Sic aīa spōsa dei q̄ ludit cū dyabolo ⁊ ꝯmiscet̄ mūdo. cū q̄bꝫ dextro viro fornicat̄. n̄ meret̄ a spūsctō. ꝯsolari. Hic

remie.iij. Tu fornicata es cũ amatoribus mul
tis. Consolat' ergo qui vanã consolationem
renuũt 7 ĩ fletib9 se affligũt. Math.v. Beati
qui lugẽt qm̃ ipi consolabunt. ¶ Scd̃o non
consolat' hñtes tristiciam hui9 seculi que fm
apl̃m mortem opat'. De pessimis em̃ tristant'
q2 non possunt qualitercũq3 ditari nec inimi
cos expellere 7 ad libitum dñari. et sic de simi
libus. Qui sic tristant' non merent' a spũsctõ
consolari q2 non sunt de eius pplo. Isaie.xl.
Consolamini cõsolamini pp̃le meus. Exẽplũ
sicut vir non cõsolaret' sponsam que fleret de
absentia amasij. sic spũssanctus nõ consolatur
eos qui tristant' q2 non possunt mala que de
siderãt opari. ¶ Tercio nõ cõsolat' pigros et
remissos qui negligunt excutere iugum serui
tutis demonis et vicioꝝ.ij. Cor.xj. Sustine
tis si quis vos in seruitutem redigit. Sed cõ
solat' strenuos bellatores. qui nitunt' egredi d̃
seruitute dyaboli 7 vicia vincere. Apo.ij. Vi
centi dabo mãna absconditũ. Exemplũ si q̃s
staret semper in carcere duro nunq3 posset cõ
solari. Sic peccator ĩ carcere dyaboli manẽs
consolari non potest. Tho.v. Quale gaudiũ
mihi est qui sedeo in tenebris 7 lumẽ celi non
video ¶ Tercio quib9 spũssanctus dat' ostẽ
dit'. q2 quẽ ego mittam vobis. s. apostolis et
apostolicis viris. qui erant fide illuminati. spe
eleuati. charitate diffusi. prudentia insigniti.
iusticia armati. fortitudine roborati. tpantia
pcincti. seipos humiliantes. mundũ cõtemnẽ
tes. corpora sua macerantes. plia vincentes 7
pxios verbo 7 exemplo edificãtes et cõuertẽ
tes. Pmo erãt f. de illũiati. Math.xvj. Tu es
xp̃s filius dei viui. Sitr 7 oẽs dixerũt. vt patz
Lu.ix. Secũdo erant spe eleuati. Johan.vj.
Dñe ad quẽ ibimus. Tercio erant charitate
diffusi. Ro.v. Charitas dei diffusa ẽ in cordi
bus nostrꝭ p spm̃sctm̃ q̃ dat9 ẽ nob. Quarto
erãt prudẽtia insigniti. Math.x. Estote pru
dentes sicut serpẽtes. Quinto erãt iusticia or
nati. Eph.vj. Induti loricã iusticie. Sexto
erant fortitudine roborati. Jo.xj. Eamus et
nos moriamur cũ illo. j. Cor.iiij. Maledicim̃
et benedicim9. psecutõem patimur et sustine
mus. blasphemamur 7 obsecramus. Septio
erant temperantia pcincti. Lu.xij. Sint lum
bi vr̃i pcincti. j. Thi.vj. Habentes alimen
ta et quibus tegamur his ptenti simus. Octa
uo erant seipos hũiliantes. Lu.xx. Uos autẽ
nõ sic ẽ q̃ maior ẽ vr̃m fiat sic minor. j. Cor.
iiij. Nos stulti pter xp̃m vos aũt prudentes
in christo. nos infirmi vos aũt fortes. vos no
biles nos autem ignobiles. Nono erant mũ
dum contemnentes. Math.xix. Ecce nos re
liquimus omnia et secuti sumus te. Dec.mo
erant corpa sua macerãtes. j. Cor.iiij. Usq3
in hanc horam esurimus 7 sitimus et nudi su
mus et laboramus operãtes manib9 nostris.
Hebre.xj. Circuierunt in melotis in pellibus
caprinis egentes angustiati afflicti 7c. Unde
cimo erant prelia vincentes. Hebreo.xj. Sã
cti p fidem vicerunt regna operati sunt iustici
am 7c. Obturauerunt ora leonum. extinxerũt
impetum ignis. effugerũt aciem gladij con
de infir. fortes facti sunt in bello. castra verte
runt exteroꝝ. Duodecimo erant pximos ver
bo et exẽplo edificantes 7 conuertẽtes. Mat.
v. Uos estis lux mundi. q̃tum ad verbum.
vos estis sal terre q̃tum ad exemplũ.ij. Thi.
ij. Omnia sustineo pter electos vt et ipi salu
tem cõsequantur. Carissimi si volumus spiri
tũsctm̃ recipẽ in pximo penthe. satagam9 ẽe
tles. 7 vt sim9 tales. rogem9 deuote spiritũsan
ctũ. ¶ Quarto ostenditur q2 spiritussanct9
est firmissima veritas. quia spiritus veritatꝭ es
se perhibetur. Ipse em̃ est spiritus veritatis.
qui adueniens apostolis ipsos et nos in illis
omnem veritatem docuit. Joh.xiiij. Iste vos
docebit omnẽ veritatem. 7c. Et vt non sit qui
fugiat eius doctrinam pter plixitatem. bre
uissime totam doctrinam necessariam saluti ĩ
duobus conclusit scilicet in dilectione dei 7 p
ximi. Math.xxij. In his duobus mandatis
vniuersa lex pendet 7 prophete ¶ Et notan
dum q2 q̃tum ad quinq3 apparet q2 spiritus
sanctus est spiritus veritatis ¶ Primo q2 ve
ritatẽ scripture sub vmbra legis latẽtẽ detexit
q̃ sic tecta erat mortifera. 7 apta 7 spũalr intel
lecta salutifera.ij. Cor.iij. Lr̃a em̃ occidit spi
ritus aũt viuificat. Et in h9 figurã velũ templi
scissũ ẽ. q2 tũc incepit tps spũssc. s3 p9 mortẽ
xp̃i. Jo.xvj. Si eĩ non abiero paclitus nõ veni
et ad vos. Si aũt abiero mittã eũ ad vos.
¶ Scd̃o q2 veritatẽ mũdi sub vmbra boni de
cipiẽtẽ ptẽni fec' 7 fac. Et ideo oẽs viri spũa
les ptẽnũt mũdũ. Phi.iij. Oia ar. sum. vt ster.
vt xp̃m lucrifa. Uñ tpe aploꝝ oẽs q̃ recipie
bãt spm̃sctm̃ vẽdebãt oia 7 ponebant ad pe
des apostoloꝝ. Act.iiij. Quotquot autẽ ha
bebãt agros aut domos vendebant et precia
coram ante pedes aploꝝ ponebant. Hoc si

guratum est quando helyas translatus est in curru igneo et dimisit pallium. Per palliū bona mundi signantur que non cooperiunt nec caput nec pedes. quia nudi nascimur et nudi morimur. vt dicitur Job.j. Currus aūt igne⁹ spiritumsanctū significat qui duas rotas amoris in homie generat.s.dei et et proximi.

Tercio q2 simulationē ypocritarū sub specie honesti latitantē condēnauit. Math.xxiij. Ue vobis scribe et pharisei et ypocrite. Unde beatus petrus spiritusancto motus ananiam et saphiram ad mortem condemnauit quia simulabant se oībꝫ spretis velle sequi apl'os. Actuum.v. Cur tēptauit sathanas te mentiri spiritusancto. ¶ Quarto q2 errores gentilium in ydolis cōmorantes destruxit.quia ostendit in ydolis demonia habitare et vt ipa destruerent̄ fecit apostolos miracula operari. Ysa.xix. Ecce dn̄s ascendet suꝑ nubem leuē.et igredietur egiptū.⁊ mouebuntur simulacra egipti a facie eius.i.confringentur. Quinto quia sententias ꝓhoꝝ de beatitudine falsas eē ostēdit. quia neq3 in potentia neq3 in diuitijs neq3 in delicijs.neq3 in honoribꝫ.sed in xp̄o bono beatitudinem eē ostendit. De quibus dic̄ Ps̄ Beatū dixerūt populum cui hec sunt. Sed spiritussanctus dicit. Beatus pp̄l's cui⁹ dn̄s deus eius. Hoc fuit figuratū in statua nabuchodonosor. Dani.ij. quã vnus paruus lapillus abscisus de monte sine manibus totã cōfregit .i.ꝑ spm̄sctm̄ natus ⁊ ꝑ ipm̄ locut⁹ statuã mūdi cōfregit.q̄ quatuor cōtinet.s.auꝝ argentū es et ferrū.i.diuitias delicias ⁊ honores et potentias. Hunc ergo spiritum veritatis nō capit iudeus vmbris figuraꝝ adherēs. nō capit mū⁹ spū vanitatis tumēs. non capit ypocrita sanctitatem mētiēs. non capit gentilis spiritibꝫ erroris intendens. nō capit ꝓhus doctrinis vanis credēs. Ad Hebre.xiij. Doctrinis varijs et ꝑegrinis nolite abduci. ¶ Quinto ostēdit̄ a q̄ spūssanctus ꝓcedit.quia qui a patre ꝓcedit. Ubi nō ꝙ greci ex h̄ verbo arguunt ꝙ spiritussanctus a solo patre sit ꝓcedēs. sed hoc manifeste apparet esse falsum.et ꝑ hic dicta et ꝑ rōnē. Nam h̄ dicit̄. Cū ve.pa. quē ego mitto vo. Mittit̄ ergo paraclitus ⁊ a filio ⁊ a pr̄e. Jo.xiiij. Paraclit⁹ aūt spūs. quē mittit pa. in no.m. Sicut ergo mittit̄ a patre et filio ita ab vtroq3 ꝓcedit. nequaquã em̄ mitteret̄ nisi ꝓcederet. Mitti em̄ dicit respectū ad creaturas. Procedere aūt dicit respectū ad ꝑsonas diuinas. quomodo g̊ posset mitti a filio nisi ab eo ꝓcederet. nisi diceremus ꝙ spūssctus minor eēt filio et ab eo in essentia seꝑatus. qd̓ est falsum. Filius aūt mittit̄ a patre. q2 ꝓcedit ab eo ꝑ modū generatōis. Pater aūt q2 a nullo eoꝝ ꝑ aliquē modū ꝓcedit. ideo nūq3 ab eis dicit̄ mitti. Idem etiã ꝑ rōnem ptꝫ q2 spūssanctus est amor quo deus pater diligit filiū. sed eodem amore filius diligit patrem. Sic g̊ spiritussanctus ꝓcedit a patre ꝑ modū amoris ita ꝓcedit a filio ꝑ modum amoris. Et sic ptꝫ primum. ¶ Secundo ponit̄ effectus quē facturus erat spiritussanctus qui ē testimoniū reddere xp̄o. Et hoc est. Ille testi.ꝑhibebit d̓ me scꝫ.ꝙ sum verus deus et verus hō. Perhibebit etiã testimoniū opibus meis.s. natiuitati morti.et ceteris alijs. Et vos testimoniū ꝑhibebitis. q2 nō aliter spūssctus mihi testimonium ꝑhibebit nisi q2 faciet vos aptos ad testificandum mihi in his q̄ vidistis et audistis. Ysai.xliij. Uos estis testes mei dicit domin⁹ quia ab initio mee predicatōnis mecū fuistis

X Fecit aūt spūsscts apl'os ⁊ eoꝝ sequaces aptos ad testificandū xp̄o tripliciter. Primo mundando eos a peccatis ne exceptōe repellerentur. Jōh.xx. Accipite spm̄sctm̄ quoꝝ remiseritis pecc.remit.eis. Testis em̄ infamis repellitur. Secundo instruendo eos ne ignorantia confunderentur. Mar.xiij. Non enim vos estis loquētes sed spiritussanctus. Tercō roborando eos ne prece vel precio timore vel odio a testificatōe resilirent. Et iō p⁹q3 apostoli spiritumsanctū acceperunt tot⁹ mund⁹ non potuit eos auertere quin testimoniū christo redderent. Act.iiij. Non em̄ possumus q̄ vidimus et audimus non loqui. Y Nota ꝙ christus habuit testimonium de omni loco et de omni creatura. ⁊ omnia testificata sūt christum suum autorem esse. Nam de celo habuit testimonium patris et spūsscti. Luce.iij. Descendit spiritussanctus corporali specie sicut columba in ipm̄. et vox de celo audita est. tu es filius meus dilectus. Item testimoniū angelorum. Lu.ij. Euangelizo vobis gaudiū magnum quia natus ē nobis hodie saluator De paradiso et inferno habuit testimonium moysi et helye. Math.xvij. Apparuerūt illis moyses et helyas. Item multa corpa sctoꝝ surrexerunt. in eodē.xxvij. Item demones ei testimonium reddiderunt. Lu.iiij. Exibāt demonia a multis. clamantia et dicentia. q2 tu es

christus filius dei viui. De mundo habuit testimonium .xij. apostolorum .lxxij. discipulorum et multorum aliorum. Actuum .iiij. Virtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis iesu christi. Item habuit testimonium ab omni creatura Nam stella noua eum in sua natiuitate testificata est. Math. ij. Vidimus stellam eius in oriente. Sol obscuratus est in morte et protestatus est. Mare dum se ei solidum prebuit deum ipsum confessus est. Eodem modo aer dum per ipsum ascendit. Celi quoque dum ipso orante aperti sunt eum protestati sunt verum deum esse. Infernus dum quos tenebat reddidit ipsum vite auctorem esse confessus est. Similiter terra dum ipso resurgente tremuit. Similiter panis et pisces dum ad eius imperium multiplicati sunt ipsum esse deum demonstrabant. Joh. x. Opera que ego facio hec testimonium perhibent de me. Et breuiter omnis creatura preter peccatorem qui ipsum negat testimonium christo reddit. ad Thimo. j. Confitentur se nosse deum. factis autem negant. Peccator autem pro vno denario et pro vno obulo negat ipsum et in nomine eius deierat. et sic patet secundum. ¶ Tercio ponitur causa quare christus apostolis mala et bona eis ventura predixit. que est duplex. Vna scilicet ne scandalizentur in malis. Et hoc est. Hec locutus sum vobis vt non scan. Secunda vt in bonis deum glorificent. Et hoc est. Hec locutus sum vobis vt cum venerit hora eorum .remi. quia ego dixi vobis. et sic me vt verum deum laudetis quia futura vobis predixi. Isa. xlj. Annunciate nobis futura. et dicemus quia dij estis vos. Est ergo prima causa ne scandalizentur. Vbi nota quod duplex est scandalum. scilicet actiuum. et passiuum. Mat. xviij. Ve mundo ab scandalis. ve homini per quem scandalum venit. Quia vtrumque scandalum potest esse peccatum mortale. quandoque vero vtrumque est veniale. Scandalum actiuum est dictum vel factum minus rectum prebens alteri occasionem ruine propter quod aliquis turbatur et peccat. Scandalum passiuum est quando aliquis propter dictum vel factum alicuius scandalizatur contra deum vel contra proximum. in quo consistit peccatum. et quandoque mortale et quandoque veniale. propter nullam autem rem homo debet contra deum scandalizari. Ro. ix. O homo tu quis es qui respondeas deo. Numquid dicit figmentum ei qui se finxit quid me fecisti sic. an non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem. aliud vero in contumeliam. Et ideo apostoli patientes mala et recordantes quod christus eis predixerat et per hoc cognoscentes ipsum verum esse deum. in nullo malo eis pro christi nomine illato scandalizabantur. sed libenter sustinebant. Act. v. Ibant apostoli gaudentes a conspectu concilij quoniam digni habiti sunt pro nomine iesu contumeliam pati. Sic superficialiter patet tercium. Quarto excommunicatio iniusta et mors temeraria apostolis inferenda predicitur Et primo excommunicatio iniusta exponitur. quia absque sinagogis et ecclesijs facient vos. Sinagoga est nomen hebreum et ecclesia nomen grecum. sed idem signant. i. tanquam excommunicatos et infames, ejicient vos de suis sinagogis vitantes vos in actibus suis. ¶ Vbi nota quod excommunicatio dicitur iniusta tribus modis vt habetur in decretis. scilicet ex animo. ex causa. et ex ordine iuris Ex animo quando ex odio vel vindicta vel rancore profertur. Ex causa quando non ex iusta causa infertur. non enim pro omni re debet fieri excommunicatio sed solummodo pro peccato mortali. vel pro contumacia. Ex ordine iuris. quando non proceditur secundum formam et ordinem iuris. scilicet quando non subest causa rationabilis et manifesta. et non premittitur competens ammonitio et sic de alijs. ¶ Excommunicatio igitur apostolorum a iudeis fuit iniusta. Primo ex animo. quia ex magno odio hoc fecerunt. Vnde dum ejecerent stephanum extra ciuitatem stridebant dentibus in eum tanquam irati. Act. xxiij. Deuouerunt se quidam ex iudeis neque manducaturos neque bibituros donec occiderent paulum. Secundo ex causa que fuit quia confitebantur veritatem et christo testimonium reddebant Joh. ix. Jam enim conspirauerunt iudei vt quicunque ipsum confiteretur christum extra sinagogam fieret. Tercio ex ordine iuris. quia nullum ordinem iuris eis seruabant. Debebant enim citari accusari. et examinari et testes induci. sed ipsi erant accusatores. iudex et testis. Act. xxij. Ciuem romanum indemnatum. i. nullo ordine iuris conuictum. vt dicit glo. misistis in carcerem. Et nota hoc quod quamuis excommunicatio iniusta seruanda est. quia si contemneretur esset peccatum. et si seruatur est magni meriti. tum ex humilitate tum ex obedientia. Et debet sic excommunicatus procurare vt absoluatur. Sic est de interdicto. quia quamuis aliquis non dederit de interdicto causam nihilominus debet seruare sicut et qui causam dedit nec debet audire diuina nec per rimas ecclesie inspicere. quia peccat. hoc si seruat multum meretur ex humilitate et obedientia vt dicit Aug. Excommunicatio autem iniuste lata mi-

rabiliter est timenda. Est eñ maior pena que possit inferri in eccl'ia dei. Est ergo valde timenda et cauenda ꝓpter tria. Primo ꝓpter piculuȝ qr excõmunicatus separat' a deo. et tradit' sathane extra ecc'iam. Unde in primitiua ecc'ia excõicatus statim arripiebat' a dyabolo et vexabatur. Et h' ē qḋ ap'ls dicit. j. Cor. v. De illo fornicario qui habebat vxorem patris. Ego aũt iudicaui eũ qui sic opatus est tradere huiusmodi hominē sathane in interitũ carnis vt spiritus saluus fiat. Item est piculũ. qr excõicatus m'ltos inficit. qr oēs q̄ participant ei. Unde est morbus contagiosus sicut lepra. Ideo ab hoib' sicut lepra debȝ vitari. j. Cor. v. Si q's frater noiatur fornicator aut auarus. aut ydolis seruiēs cũ hmōi nec cibũ sumere. Aug. Eam nominatõem hic vocat ap'ls que fit cũ sententia et in queꝗ ordine iudiciario ꝛ cũ integritate ꝓfertur. Exemplũ quidã demoniacus int'rogatus. qḋ peccatũ plus placebat dyabolo rñdit excõicatio. qr p illã plures inficit et quandoꝗ ducentos inficit vno die. ¶ Secũdo ꝓpter damnuȝ. qr sic excõicatus priuat' merito passionis xp̄i et oĩm sanctoꝝ. et omnib' suffragijs. et indulgentijs ecclesie. et omib' bonis ꝓprijs. et omnibus virtutib' ꝛ donis spiritussancti et omnino et totaliter remanet nudus ꝛ miser et miserabilis sicut q̇ oĩno plusit. Apoc. iij. Nescis qr tu es miser et miserabilis ꝛ paup ꝛ cecus ꝛ nudus. ¶ Tercio ꝓpter infamiã. Magna eñ infamia est et vitupiũ expelli de ecclesia sicut canis. ꝛ vitari ab hoib' sicut leprosus. Unde excõicatus ē magis infamis ꝗ iude' vel saracenus. qr cũ illis possumus loqui h' nõ cũ eo. et ꝓpter hec tria dicit Augustinus. Nihil debet xp̄ianus sic formidare sicut separi a corpe xp̄i scȝ p excõicatõem. Et nota ꝙ doctores canonũ magnũ peccatũ dicũt eē participare cũ excõicato. Sȝ peccatis nostris exigētib' de excõicatione hodie parȝ curat'. et de participatõe cũ excõicatis nihil. et nõ solum seculares. sed et clerici et religiosi de tali participatõe nihil curant. Et ideo dñs ait Math. xxiij. Ue vobis scribe et pharisei excolãtes culicē camelũ aũt deglutientes. ¶ Secundo mors temeraria subiungit'. qr venit tempus in q̊ oĩs ꝛc. Et sic videt' ꝙ iudei erant ꝑplexi. qr si interficiebant peccabãt. et si nõ interficiebãt simılit' peccabãt ex q̊ conscientiã habebant si nõ interficerent eos peccare. et mereri si interficerēt. qr etiã si hō bonũ facit. credens malũ facē peccãt

Aug'. Intentio tua opi tuo finē imponit. Et dicendũ ꝙ nõ erãt ꝑplexi. qr ipi habebãt zelũ dei. h' nõ ꝑm sciētiã. vt dic' ap'ls ad Ro. x. Et ideo debebant deponere ꝯscientias erroneas et credere in xp̄m quas rõnabiliter deponere potuerũt cũ viderēt tot miracula in noīe christi fieri. cũ etiã scriptura ei testimoniũ redderȝ et oĩa q̄ fecit p scripturas possint ꝓbari. Joh. v. Scrutamini scripturas in quibus vos putatis vitã habere. he sunt que testimoniũ ꝑhibent de me. Sed ipi erãt ceci et nolebant illũinari. immo dicebãt se videre. ideoꝗ multum peccabant. Jo. ix. Si ceci essetis nõ haberetis peccatũ. nũc aũt qr dicitis videmus pc̄tm vestrũ manet. Et hoc ē qḋ h' dicit'. Et h' oĩa vobis facient. qr non nouerunt patrem neqȝ me. .i. nõ nouerũt deũ esse patrē meũ neqȝ me eē filiũ dei. sed deum inquãtũ deũ bene cognoscebant. qr notus in iudea deus Ps. lxxv. In fine nota ꝙ talis mors q̄ ꝓ fide xp̄i infertur nullo modo est timēda. sed summe desideranda. j Petri. iij. Si quid patimĩ ꝓpter iusticiam beati. Quia p talem mortem hō trãsit de morte ad vitam. et finit et terminat oēs miserias h' vite et omia pc̄ta totalit' dimittunt'. et tandē corpus gloriosum rehabebit. Lu. xij. Nolite timere eos qui corpus oc. ꝛ post h' non am. h. quid fac. Ostendam autȝ vobis quem timeatis. .i. e. qui postꝗ oc. h. po. mit. in gehennaȝ.

¶ De epistola. sermo. lxj.

Estote pruden-tes et vigilate in orationibus vr̄is j. Petri. iiij. Quia omnes fideles in proxima dominica debent spiritũsanctum recipere. i'do beatus petrus nos in hac epistola hortatur ad preparatõem condignam tantũ hospitē recepturos p virtutum exercitiũ faciēdam. In qua epistola quinqȝ facit. Pr'io nos hortat' ad habēdã prudētiã ibi. Estote pru. Secũdo ad orationum instantiam. ibi. et vigilate in orationibus. Tercio ad caritatem mutuam ibi. Ante omnia autȝ mu. in vo. Quarto ad hospitalitatis opus et aliorum operuȝ misericordie efficatiã. ibi. Hosp. inui. sine murmur. vnusquisqȝ sicut acce. gra. Quinto nos hortat' vt semper verba dei loquamur et omnia faciamus ad eius laudem et gloriam. ibi. Si quis lo. q̄. ser. dei si quis imi. tan. ex ver.

¶ Primo ergo hortat' ad prudentiã possidendã vt p ip̄am preparem' ad tãn hospit'

susceptionē. Prouerb. xiiij. Acceptus ē regi minister intelligens. ¶ Sex autem prudenter intelligere debemus. ¶ Primo si intellexerimus vt prudētes q spiritussctus est vita viuentium. iuxta illud Ps. Emitte spiritū tuū & creabunt. Et non habitat in corde sub. pecca. q2 occi. ani. Mūdabim9 corpora nostra a peccatis vt acceptet habitare nobiscum. ij. Cor. vij. Mūdemus nos ab oi. iniq. car. & spūs. Figura. columba emissa a noe nō inueniens vbi requiesceret ad eū rediit. Gene. viij. Nō enī voluit sup corpa mortuorum requiescere. sed coruus ibi requieuit. Sic spiritussanctus missus a deo patre ad eū redit. si nō inuenit vbi requiescat. Sup homines ei mortuos in peccatis nullo mō reqescit. quia ibi coruus. i. dyabolus requiescit. Duo antē otraria non possūt eidem simul inesse. vt di. phus. Secūdo si intellexerim9 vt prudētes q spūssanctus ignis est. iux illud ad Hebre. xij. Etenī deus noster ignis osumens est desiccabimus p orationem & ieiunia corpora nostra vt ab ipso intēsius accēdamur. Ezech. xxxvij. Ossa arida audite verbū domini. Ecce ego immittam in vos spiritum & viuetis. Sic enī apl'i fecerūt spūsanctum expectantes. quia isto tempore ieiunijs & orationibus vacauerūt vt extenuati & exiccati igne spiritus sancti melius inflamarent. Actu. j. Hi omēs erant pseuerantes in oratione cum mulieribus & maria matre iesu & fratribus eius. Unde hoc tempus vocatur quadragesima aplorum. ij. Corinth. xj. In fame & siti & ieiunijs multis. Rō. xij. Obsecro vos p misericordiam dei vt exhibeatis cor. vr. hos. vi. sanc. de. pla. Nota q ab hostia incendēda totus sanguis distillabat. Primo vt melius incenderet. Sic in nobis vita carnis & sanguinis dz osumi vt a spūsā. viat. q2 caro & sāguis regnū dei ñ possidebunt. j. Cor. xv. Debemus etiam corpora nostra postq̄ p abstinentiā fuerīt desiccata inungere oleo misericordie. id ē opa pietatis facere vt a spiritusancto inflamemur. q2 res vncta melius urit. Math. vj. Tu aūt cū ie. vn. ca. t. ¶ Tercio si intellexerimus vt prudentes. q2 spiritussanctus amor ē. iuxta illud j. Joh. iiij. Deus caritas ē. satagemus eē boni p virtutū adeptōem vt ab ipo amemur. nihil enī diligit nisi bonū p virtutē autem sumus boni. q2 vt dicit phūs. virtus est q̄ bonū facit habentē & opus eius bonū reddit. ij.

Thimo. ij. Tu vo sectare iusticiam pietatem fidem & caritatem. patientiam & mansuetudinem. ¶ Quarto si intellexerimus vt prudentes. q spiritussanctus est spiritus veritatis. vt dicitur in euangelio hodierno. in veritate fidei eum veraciter expectabimus. quod tunc est cum opus externus respondet fidei interiori. Quia vt dicit phūs. Ueritas est adeqtio rei ad intellectum. Cum autem opus externus non respondet interiori fidei. non est fides vera sed mortua & falsa. sicut homo mortuus nō est homo. Jaco. ij. Fides sine operibus mortua est. Ostendas ergo mihi fidē tuam ex operibus tuis. Non ergo recipiet spiritum sanctum qui fidem fictam habet. Sap. j. Spiritussanctus discipline effugiet fictum ¶ Quinto si intellexerimus vt prudētes q spiritussanctus est verus deus. iuxta illd Jo. iiij. Spiritus est deus & p conseqns dñs omnium. in omni obedientia & reuerentia ei obsequemur tanq̄ domino nostro. Philip. iij. Nos sumus circūcisio qui spiritu seruimus deo. Actu. v. Obedire oportet magis deo q̄ hominibus. Non sic impij non sic. sed cōtrarium faciunt. Actu. vij. Uos semper spiritui sancto restitistis. Contra quos pphēta. Hodie si vocem eius audientis. no. ob. c. v. Uox eius est. vt sm spm ambulemus. Gallat. v. Spiritu ambulate & desideria carnis non pficietis. ¶ Sexto si intellexerimus vt prudētes q spūssanctus ē ipsa bonitas. iuxta illud Sap. xij. o q̄ bonus & suauis est domine spiritus tuus in nobis. petem9 deuote ab eo. cū bonum sit sui psi9 diffusiuū. vt se & dona sua nobis omunicet dicentes. Ueni sancte spūs reple tuorū corda. Et sic patet q sex modis debemus esse prudentes vt spmsanctum recipiamus. Pmo mundando nos a peccatis que occidunt animā. quia ipse est vita. Secundo desiccando corpora nostra p abstinētiam. quia ipse est ignis. Tercio adipiscendo vtutes vt boni simus. q2 ipse est amor amatus & amans. Quarto in vera fide ambulando. q2 ipe est veritas. Quinto in oi obedientia & reuerentia ei obseqēdo. q2 ipse est de9. Sexto ipsum deuote precando. quia ipse est bonitas. Sciendum autem q nō solū prudētia est nobis necessaria ad receptōem spūssancti. sed ad prudenter dimicandum in spūali pugna postq̄ spmsanctum recepimus. quia tunc fortior instat pugna. Eccl. ij. Fili acce-

dens ad seruitutem de ista iniusticia ꝛ timore ꝛ prepara animā tuā ad temptatōꝫ. Pugnat enī cōtra nos dyabolus astutia ꝛ prudentia sua. Hoc fuit figuratum in eo ꝙ dyabolus intrauit serpentē qui erat callidior cūctis animantibꝫ ad expugnandum primos parētes. vt patet Geñ. iii. ij. Cor. xi. Timeo ne sicut serpens seduxit euā astutia sua. ita corrūpant̄ sensus vestri. Silr̄ mundus ꝛ caro pugnant ꝯtra nos astutia ꝛ prudentia sua. Et qꝛ ꝯtraria ꝯtrarijs impugnant̄ vt ignis aq̄ ꝛ tenebra luce. ꝛ prudentia spūs. ꝛ prudentia carnis sunt ꝯtraria. qꝛ prudētia carnis mors est. prudentia autē spūs vita et pax. vt dicit̄ Rōs. viij. iō ꝯtra mundum carneꝫ ꝛ dyabolum. prudentia spūs ē pugnādū. qꝛ prudētia spūs omnē prudētiā inimicoꝝ vicit. si bō vl't ea vti. Hoc fuit figuratū qñ virga moysi cōuersa in serpentē deuorauit serpentes egiptiorūꝫ. Virga moysi ē disciplina xp̄iana q̄ cōuertit̄ in serpentē coram pharaone ꝛ prudētiam mundi deuorat. qñ cū dyabolo prudentia astucia pugnat. ij. Cor. xij. cū essem astutus dolo vos cepi. Sic cepit ꝛ ꝑcussit luciferum xp̄s in cruce prudentia sua. Job. Prudentia eius ꝑcussit suꝑbum. Et fecit xp̄us sicꝫ facit piscator ad hamū queꝫ cooperit verme sic diuinitateꝫ cooperuit humanitate. Job. xl. Nunquid capies leuiathan hamo ꝛ fune ligabis linguā eius. Hac ergo prudentia spiritus in bello spirituali vti debemus tripliciter. ſm qd̄ tres sunt ꝑtes prudentie. ¶ P

Primo ad ꝓuisionem ꝛ tutelam futuroꝝ quia ꝓuisio futuroꝝ est tercia ꝑs prudentie Sene. Si sapiens fuerit animus tu⁹ tribꝫ tēporibꝫ dispenset̄. futura precaue. p̄ñtia dispone. ꝛ preterita memorare. Sap. viij. Attingit a fi. vsqꝫ ad fi. for. ꝛ dis. oīa suauit̄. s. prudentia. Vñ illa aīalia de quibꝫ dr̄ Ezech. j. ꝑ que viri spūales designant̄ erant ocul' vndiqꝫ plena qꝛ viri spūales oīa ꝓspiciunt. scꝫ presentia preterita ꝛ futura. ij. Cor. ij. Spūalis autem diiudicat omnia. Exemplūꝫ d' ioseph qui septem annis fertilitatis congregauit. vt sibi ꝛ alijs tempore famis prouideret. Peccator autem sicut bestia nō considerat nisi presentia. Contra quod dicitur Eccl'ia. vij. Memorare no. tua ꝛ inet̄ nō pecc. Hāc prudentiam nos formica docet. Prouer. vj. Vade ad formicam o piger ꝛ considera vias eius. ¶ Secundo debemus vti prudentia ad dispositiōem ꝛ ordinationem presentium. vt scꝫ sic vtamur diuitijs vt in paupertatem non veniamus sic negociemur vt non condemnemur. sic dominemur vt non seruiamus. sic honorem recipiamus vt non vituperemur. Hec omnia prudentia cauet que est virtus moralis acquisita etiam in hominibꝫ mundi. Sic etiam hec cauet prudentia que est virtus cardinalis infusa in seruis dei. Nā non vult ditari ꝛ delectari in presenti ne in ꝑpetuum paupertatem habeat ꝛ dolorē. Lu. vj. Ve vobis diuitibus qui hic hab. conso. vest. In eodem xvj. Recordare quia recepisti bona in vita tua. Sed vult hic paupertatem habere vt semper sit diues. Mathei. v. Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum. Hic cadit exemplūꝫ cuiusdam qui factus fuit dominus cuiusdaꝫ ciuitatis. in qua erat consuetudo ꝙ dominus vnius anni in sequenti āno debebat mitti ad quandam insulam. ibi. in perpetuum moraturus. Qui sicut prudēs preuidit sibi. ꝛ omnia bona ciuitatis sue premisit ad illam insulam. ita ꝙ insula ista facta est ciuitas deliciarum. Item sic negociatur ꝙ non condemnatur. immo optime remuneratur. Mathei. xx. v. Simile est regnum celoruꝫ hom. pe. prof. qui. v. ser. s. ꝛc. Et sequitur. Euge ser. bo. ꝛ fi. quia super pau. fui. fi. supra multa te constit. Item sic dominatur creaturis quibus preest ꝙ nunꝗ̄ seruit vicijs vel demonibus. Joh. viij. Semen abrahe sumus ꝛ nemini seruiuimus vnꝗ̄. ꝛ hoc ideo quia tale dominium recognoscit esse a deo ꝛ ipso ad laudem dei vtitur. j. Corint. iij. Siue mundus siue vita siue mors siue presentia siue futura oīa vr̄a sunt. vos aūt xp̄i. Et iō siue mā. siue bi. vl' aliḋ q̄d fa. oīa in gloriam dei fa. in eodē. x. Itē sic honore ꝛ dignitate fungit̄ ꝙ non ꝯfundit̄. quia in ipis nō eleuat̄ ſ; humiliat̄. Exēplū de paulo qui postꝗ̄ raptus fuerat in paradisum dixit Ego sum minimus apostolorum qui nō suꝫ dignus vocari apostolus. j. Cor. xv. Similiter abraham magn⁹ patriarcha dixit. Loquar ad dominum meum cum sim. pul. ꝛ ci. Gene. xviij. Et quia iuxta sn̄iaꝫ v̄itatis oīs qui se humiliat exal. ideo talis prudēs exaltabitur suꝑ modum. Ysai. lij. Ecce ser. m. exal. ꝛ eleuabitur ꝛ sublimis erit valde. Omnia autem hec prudētia mūdi in ꝯtrariū facit. quia solum hic vult ditari et delectari et honora-

ri 7 dominari 7 quid sequat᷑ non curat 7 mala presentia fugit. 7 non curat incidere in futura. similis equo vmbratico qui ꝓpter vmbras ī magnū ꝓcipitiū se ꝓijcit. Et similis cani portanti carnes supra pontē. qui ꝓpter vmbras carniū dimittit carnes. Oīa mala 7 bona presentia sunt quasi vmbra futurorū bonorū 7 malorū. Et attende ꝙ magis est necessaria prudentia in dispositōe presētiū vt bō discernere sciat virtutes a vicijs ꝟtutū spēz ꝓtendentibꝫ. Jsidorus. quedā vicia ꝟtutū speciem ꝓferūt. Unde pnitiosius suos sectatores decipiūt. quia se sub similitudine ꝟtutum tegunt. Nam sub ꝓtextu iusticie crudelitas agitur. 7 remissa segnicies mansuetudo creditur. Sapiens. Nulle sunt occultiores īsidie q̄z q̄ latent sub siītudine officij. De q̄bus dicitur Ysai. v. Ve qui dicitis bonum malum 7 malū bonū. ponētes lucē tene. 7 tene. lu. ponentes amarū ī dulce 7 dulce in amarum. Tercio vti debemus prudentia in bello spūali ad memoriam ꝓteritorūz. vt. s. memoremur quot mala ꝓpter peccata euenerūt vt ab ipsis caueam⁹. 7 qūo de⁹ iustos exaltauit vt ad iusticiaz animemur. Sap. Felix q̄ nouit ex alieno periculo sibi cauē. 7 siſr̄ felix qui ex aliena iusticia iustus effect⁹ ē. Recordamini karissimi ꝙ dyabolus 7 oēs angeli mali ꝓpter vnū motū supbie de celo expulsi sūt in abyssū ī ꝑpetuū cruciandi ibidē. Siſr̄ ꝓmi pntes ꝓpter vnū peccatū. s. ꝓpter iobediētiā de padiso ī hanc vallez miserie sunt emissi. 7 infinitis miserijs ac etiā morti cū tota posteritate sua pariter sunt addicti. Nōne ꝓpter peccatuz carnis deus oēs hoīes ī diluuio suffocauit ꝓter octo. Nōne ꝓpter eadē pctā q̄nq; ciuitates sbuertit Nōne pharaonē cum toto exercitu suo 7 sennacherib cum exercitu suo occidit. Nonne plusq̄z sexcenta milia, virorum filiorum israhel propter infidelitatis peccatū ī deserto ꝓstrauit 7 diuersis mortibꝫ interemit 7 solū duo terraz ꝓmissiōis intrauerūt. Nōne ꝓpter peccata regna 7 ciuitates destructa sūt Ubi ē troya. vbi ē niniue. vbi carthago. vbi babilon. Apoc. Cecidit cecidit babilō alma gna 7 facta ē habitatio demoniorūz. Eccl̄. x. Regnuz transfert᷑ a gente in gentē ꝓpter iniusticias 7 iniurias 7 cōtumelias. Quid ḡ fr̄es putamus effugē iudiciū dei si peccauerimus 7 neglexerimus tantā salutem certe nō. Rō. ij. Ignoras quoniā benignitas dei ad pnīaz te adducit. Sm duriciam autem tuā 7 cor īpenitens thesaurisas tibi iram in die ire. Et sequitur. Ira 7 indignatō. 7 angustia. tribulatio in oēm aīam hoīs opantis malū. Sz stupendū ē. q2 patiētia dī ē mlt̄is occasio peccādi. Eccl̄. viij. Quia nō ꝓfert᷑ cito ꝯ ma. sen. filij ho. abs. vllo. t. pp. ma. ¶ Siſr̄ meōrare debem⁹ quomō de⁹ iustos exaltauit vt eos imitemur. nōne ioseph fact⁹ est domin⁹ egipti. quia custodiuit mandatū. Nōne moyses ꝯstitutus est dominus pharaonis 7 dux super ppl̄m dn̄i q̄ negauit se eē filiū filie pharaonis magis eligens affligi cuz pplo dn̄i q̄z terrene iocūditatis habere peccatū. Nonne dauid pascens oues factus est rex. 7 ī sua misericordia ꝯsecutus ē sedē regni ī secl̄a. Nōne salomō ꝓpter vnaz bonā petitionē sapientissimus est effectus 7 sup oēs reges t̄re magnificatus. Quid dicaz de apl̄is piscatoribꝫ quorū ossa ora imperatorum cum magna deuotione 7 reuerentia osculant᷑. Carissimi nūquid manus dn̄i est abbreuiata. certe nō. Si ergo opabimur vt illi. exaltabimur vt illi. Sequamur nos opera 7 sequēt᷑ nos ꝓmia. Nō simus vt cattus qui vult comedere pisceꝫ 7 non vult tangere aquam. iuxͣ illū versū. Cattus amat pisceꝫ ſȝ nō vult tangere flumē. Filij zebedei in sua petitōe redarguti sūt. q2 petebāt regnare ſȝ nō laborare. vt patet Mat. xx. Et sic patet primū. ¶ Secūdo ad orōnū instantiā nos hortat᷑ vt spm̄sanctum deuote recipiamus. Nam sup apl̄os orantes spūsāctus descendit. Et q2 de orōne in ꝓcedēti dominica in sermōe d̄ euāgelio mlt̄a dicta sūt nihil dicamus de ipsa hic. Et sic patet secūdū. ¶ Tercio ad caritatem mutuā nos hortat᷑. quia eīn spūssanctus amor est 7 oīne siīe suo simili sociat᷑. iō vt spiritussanctus ad nos veniat nobiscum maneat. oportz ꝙ ꝟtus amoris in nobis sit. 7 nos inuicem diligamus. Et quia omīa opera nostra bona spūssanctus ī nobis opat᷑. iuxta illud Ysai. xxvj. oīa opera nostra opatus es in nobis dn̄e. 7 spiritussanctus in nobis non nisi per caritatez manet. iō oportet ante omnia caritatez habere vt opera nostra a spiritusancto sint. Et hoc est q̄d dicit. Ante omnia id est ante omnem operationem ita ꝙ operatio omnis a caritate ꝓcedat. mutuā in vobismetipsis carita. hāc est diligatis alterutrum. Unde a doctoribꝫ caritas dicitur esse forma virtutum. Et ideo sic

omnis actio est a forma. ita omnis operatio virtuosa est a caritate. Et qr duplex ē amor scilicet honestus 7 vtilis. vel amor amicicie. 7 amor concupiscentie dicitur ꝙ amor noster sit honestus ita ꝙ vnus diligat alterum propter seipsū. 7 non propter bona sua. quia talis esset amor vtilis vel concupiscentie. qui ñ procedit a virtute. 7 hoc est quod dicit. In vobismetipsis. ita ꝙ causa dilectionis sit natura 7 persona proximi 7 nō res sue. Et hoc debem⁹ facere. quia talis dilectio operit multitudinem peccatorum. Est enim caritas vestis turpitudinem peccatorum operiens. Et ideo primi parentes statim quādo hac veste exuti fuerunt verecundati sunt 7 cognouerūt turpitudinem suam. Apoca. xvj. Beat⁹ qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet 7 videant turpitudinem eius. Secundo caritas est vestis calorem vite conseruans. j. Jo. iij. Qui non dili. man. in. mor. Unde fratres ioseph nudauerunt eum primo tunica talari dum eum occidere vellent. quia nūq̄ homo potest occidi in anima habens hanc vestem. Tercio est vestis nuptialis sine qua aīa deo non desponsatur. nec ad nuptias agni introire potest. Math. xxij. Amice quomō huc intrasti non habens vestem nupti. Hec est ista tunica inconsutilis xp̄i super quam peccatores mittunt sortem 7 nihil curant de ea. 7 tamen est ita virtuosa. vt nullus pati aliqd mali possit donec ipsam induat. immo omnia cedunt sibi in bonum. Rōs. viij. Diligentibus de. om. co. in bonum. Et sic patet tercium.

Quarto ad hospitalitatem 7 ad oīa opera misericordie nos hortatur. quia nanq̄ spiritussanctus est dulcis hospes anime. 7 cum peregrinis hospitatur 7 peregrinatur. ideo si volumus talem hospitem recipere. peregrinos 7 pauperes hospitemus. Mathei. xxv. Quod vni ex mi. me. fe. mi. fe. Hic exemplū habemus in abraham qui credens recipere peregrinos recepit angelos dei. 7 in eis cognouit trinitatem 7 vnitatem dei. Quia tres vidit 7 vnum adorauit. Gene. xviij. Accepitq̄ ab eis filium 7 heredem. Idem patet in beato Grego. qui recipit xp̄m credens se recipere pauperem. Et non solum debemus peregrinos 7 pauperes hospitare. sed etiam alia opera misericordie facere ƀ3 quod possum⁹. Et hoc est quod dicit. Unusquisq̄ sicut accepit gratiam. scilicet a spiritusancto illam refundat ad proximum ad honorem spiritussancti. Mat. x. Gratis accepistis gratis date. Et sic faciendo erimus boni dispēsatores mltiformis gratie dei. Gratia dī dicitur multiformis. quia in vno 7 eodem multos effectus facit in diuersis diuersos. j. Corinth. xij. Diuisiones gratiarum sunt. vnus autem spirit⁹. Et nota ꝙ dicit dispensatores. quia omnia bona que habemus non sunt nostra. sed nobis dispensanda traduntur. j. Corint. iiij. Sic nos existimet homo vt mini. christi 7 dispen. mi. dei. Basilius. Si fateris ea tibi diuinitus prouenisse an iniustus est deus res īequaliter distribuens. Cur enī tu abundas 7 ille mendicat. nisi vt tu bone dispensatōnis premia consequaris. ille xp̄o patiētie brauijs decoretur. Est ergo panis famelici quem tu tenes. 7 vestimentum nudi quod ī sude marcescit 7 argentum pauperum quod possides quo circa tot iniurias incurris quot subuenire nolueris. Luce. xvj. Red. ra. vil. tu. Et sic patet quartum. Quinto nos hortatur vt omnia ad laudem dei faciamus. quia vt dictum est principale operans in omni opere nostro bono debet esse spiritussanctus. ideo tanq̄ principali agenti omnia opera nostra debemus ei attribuere 7 bene cogitare 7 bene loqui 7 bene operari. ij. Corinth. iij. Non enim possumus cogitare aliquid a nobis q̄si ex nob sed sufficientia nostra ex deo est. j. Corinth. xiiij. Spiritus autem loquitur misteria. Et hoc est quod dicit. Si quis loquitur quasi ser. dei. Sermo dei est qui ad laudē ei⁹ profertur. Et si quis ministrat aliquid proximo reputet se hoc facere ex virtute 7 gratia quam ei deus administrat 7 nō ex se. j. Cor. iiij. Quid habes quod non accepisti. si autē accepisti quid gloriaris quasi non acceperis. Et sic patet quintum.

In die sancto penthe. de epistola Sermo. lxij.

Dum cōplerentur dies pēte. erāt oēs discipli pit̄ in eodē loco. Act. ij. Hodie scta mr̄ ecc̄ia vnū ď ћ pncipalib3 festi ꝛcolit ꝛuenēt 7 dnote ad vni⁹ ī trītate psōe. s. spūssā. ꝛuentiā ordiatū. In q̄ ipi⁹ visibilē missiōe3 venerabiliter recolimus. ꝯgregate ecc̄ie fore factā. Et istud videt̄ magis solenne. qr in ve. 7 no. test. celebratum magis deuotum. qr deuotius est

receptum.magis generale.q2 i natiuitate ho-
noramus patrem mittente3 7 filiũ missũ. Si-
militer in resurrectione patre3 resuscitantẽ 7
filiũ suscitatũ. Sed hac die sãctissima hono-
ramus patre3 7 filiu3 mittentes. 7 spiritũsan
ctum missu3 qui dignatus ẽ venire 7 nobiscũ
in ppetuũ pmanere. Jo.xiiij. Aliu3 paclitu3
dabo vobis qui ma.vo.in eter. Quia eni xps
sponsus eccl'ie recesserat ad patrem 7 regnũ
suũ.7 p ɔsequens ecclesia remanserat vidua
ta.ideo pater 7 fili9 misericordia moti ne diu
in viduitate maneret spm̃sanctũ miserũt vt
eam in omnibus consolaretur.7 magnis do-
taret muneribus 7 donis ineffabilib9 releua-
ret vt sic dotata 7 releuata illud Ps̃. posset
veraciter eructare.hec mu.dex.excel. Sic er-
go visibilem missione3 spũssancti hodie duo
te recolit sancta mr̃ eccl'ia. Circa quã in ep'la
hodierna quatuor enarrant'. Primo tps q̃
spũssanctus missus est ponit'.q2 dũ ɔple.di-
es pente.i.tempus quinquagita dier. Secũ
do modus quõ.s.missus est.7 signum in quo
missus est describit'.ibi. Factus est repente d
celo so. Tercio ps̃e aduentus spũssancti 7 e9
effectus subiungitur.ibi. Repleti sunt omẽs
spũsancto 7 ceperunt loqui varijs 7c. Quar
to admiratio 7 stupor ex predicto effectu cõ-
surgẽs inuit'.ibi. Facta autẽ hac voce ɔuẽit
m̃titudo 7 mẽte ɔfusa est. Pᵒmo ḡ temp9
quo spũssanctus missus est ponit' cũ dicitur.
Dũ ɔple.sunt dies pente. Circa qd' nota ꝙ
q̃druplici rõe q̃nquagesima die a resurrectõ
ne spũssanctus ẽ missus.s.rõne ɔpletõnis.re-
missiõis.pfectõnis.7 figuratõnis. Primo
rõne ɔpletõnis. Na3 vt patet Exo.xxij.lex
fuit data quinquagesima die ab agno imo-
lato.q2 ergo vt di.ap'ls plenitudo legis ẽ di-
lectõ.spũssanctus autem ẽ pncipiũ 7 fõs oĩs
dilectõnis.7 p modũ dilectõis pcedit.vt oñ
dat' ꝙ plenitudo 7 ɔplementũ legis ẽ a spũ-
sancto.ideo eodem tpe quo lex fuit data spi-
ritussanctus sup ap'los descendit. Nõ eni po-
terant lege3 implere nisi p spm̃sanctum. 7 h
ɔpter difficultatem intellectus 7 effect9.vtrã
q3 autem difficultate3 tollit spũssctus. De p
mo Jo.xvj. Docebit vos omẽm veritatem.
De secundo Math.xj. Tollite iugũ meum
su.vos ia.enĩ in me.su.est 7 onus meum leue
7 cui leue certe amanti 7 habenti spm̃sanctũ
Alijs autem est intolerabile. Hanc rõem tã-
gens glo.dicit ꝙ lex quinquagesima die da
ta fuit in mõte synai 7 spũssctus in mõte syõ.
Secũdo rõne remissionis.quadragenari-
us enĩ numerus qui pniam significat.vt s̃ di
ctum ẽ ex ptib9 suis surgit in quinquagenari
um. Nam septem sunt partes quinquage-
narij.s.xx.x.xij.v.iiij.ij.j. que septem ptes sil'
sumpte faciunt quinquaginta. Que septẽ p
tes quadragenarij signãt septe3 ptes pnie q
penitentia p quadragenariu3 numerũ desig-
tur.que sunt ɔtritõ de preteritis.ppositum a
futuris malis abstinendi.ɔfessio 7 satisfactio
que h3 quatuor ptes q̃ sunt restitutõ alieno
rum.largitõ.pprior p elemosynas oĩo 7 ieiu
nium. Quia ergo septem ptes quadragena
rij signantes septem ptes pnie.sil' sumpte sur
gunt in quinquaginta.7 p quinquagenariu3
numerũ remissio peccatorũ designat'.nã predi
cte ptes pnie que in quinquagenariũ nume-
rum surgũt.plenã remissionem faciunt.7 re-
missio peccatorum a spũsancto est.iuxta illd'
Joh. Accipite spm̃sanctũ quorũ re.pec.re.
7c. Ideo ad oñdendũ ꝙ remissio peccatorũ ẽ
a spũsancto.ppter hoc quĩquagesima die su
per ap'los venit.7 ad hoc signandũ in quinq̃
gesimo anno.s.iubileo oĩa d'bita dimittebãt'.
vt isra dicet'. Tercio rõe pfectõis. Septẽ
enĩ sunt septenarij qui pficiũt eccl'iam mili-
tante3.s.septe3 sacramenta quib9 ṽtus diui-
na 7 beneficiũ passiõis xpi hoĩ letalit' sancia-
to applicant'. Septẽ sũt ṽtutes tres theolo-
gice quib9 aĩa ordinat' ad deũ.s.fides.spes et
caritas.7 quatuor morales.quib9 hõ in acti-
bus suis disponitur 7 ordinat' q̃tum ad se 7
q̃tum ad pximum sc3 prudentia.tpãtia.for
titudo.7 iusticia. Septem st' dona spũssctĩ q̃
b9 omnes vires ta3 inferiores q̃3 supiores di-
sponũt' ad obediendũ motioni 7 instinctui spi
ritussancti.s.donu3 sapientie 7 intellect9.do-
num ɔsilij 7 fortitudinis sciẽtie 7 pietatis.et
donũ timoris dñi. Septem st' beatitudines
de quib9 dicit' Math.v.s.pauptas spũs.mi-
titas mentis.luctus pnie.esuries 7 sitis iusti-
cie.affluentia misericordie.mundicia cordis.
7 pax mentis. He beatitudies st' tanq̃ opa
tiones 7 actus procedẽtes a predictis septe3
donis spũssancti quibus virtus ipsorũ donorũ
manifestatur. Septem sunt ordines quibus
potestas ministris ecclesie confertur ad reli-
quum populum dirigendum 7 sanctifican-
dum. Septem sunt petitiones pater noster
quas deo facere debemus. Septe3 sunt etiã

articuli fidei humanitatis christi. ꝛ septē diuinitatis christi. quibus de credendis illuminamur. Quorum omnium perfectio a spiritusancto est. j. Corinth. xij. Hec omnia operatur vnus atq; idem sp. di. sin. prout vult. Septem autem septenarij faciunt. xlix. Et ideo in fine horum septenariorum scilicet quinquagesima die spiritussanctus missus est. vt ei perfectio totius ecclesie ꝛ omniū que sunt ꝛ fiūt in ecclesia attribuatur vt principali agenti. Ysai. xxvj. Omia opera nostra operatus es in nobis dñe. Math. x. Non enim vos estis qui lo. sed spiritus pa. ve. qui lo. in vo. Quarto ratione figurationis vel completionis figure. Nam in iubileo scilicet in quinquagesimo anno. quinq; debebant fieri. vt patet Leuit. xxv. que figurabant quinq; que spiritussanctus veniens super apostolos fecit plenarie ꝛ quotidie facit. Nam in iubileo rei ꝛ captiui soluebantur debita remittebantur. exules in patriam reuocabantur. hereditas amissa reddebatur. ꝛ serui libertati donabantur. ꝛ sic fiebat plena remissio. Similiter per spiritumsanctum fit plena remissio in ecclesia. Naz primo per spiritumsanctum rei eterne mortis ꝛ captiui dyaboli soluūt. Roma. viij. Lex spiritus vite liberauit me a lege peccati ꝛ mortis. Secundo debita peccatorum per spiritumsanctum dimittuntur. Prouerb. x. Uniuersa delicta operit caritas id est spiritussanctus. Tercio exules propter maliciam peccatoruz per spiritumsanctum reuocantur in vitaz eternam siue in patriam ecclesie militantis. Ps. Spiritus tuus bo. de. me in terram rectam propter nomen tuum. Terra recta est ecclesia iustorum. quia non tangit mundum obliquum nisi in puncto necessitatis. j. Thimo. vj. Habentes alimenta ꝛ quibus tegamur. his contenti simus. Rectum enim non tangit obliquum nisi in puncto. Quarto hereditas propter peccatum primorum parentū amissa scilicet vite eterne nobis per spiritumsanctum recuperatur. quia cum per spiritūsanctum efficiamur filij dei per regenerationem spiritualem ꝛ si filij ꝛ heredes. vt dicitur Roma. viij. manifestuz est ꝙ per spiritumsanctum hereditas amissa nobis restituitur. Jo. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ꝛ spiritu sancto non pōt in. reg. dei. Quinto serui peccatorum ꝛ funibus peccatoruz ligati per spiritumsanctū liberi reddunt. qr vbi spūs dñi ibi libertas. vt dr. ij. Cor. iij. Gal. iiij. Jtaq; iam non su. an. fi. s; li. ꝛ sic patz pmū. Secūdo modus ꝛ signum in quo spūssanctus missus est ponit. qr factus est repē. de ce. so. Dū enī apli essent hierusalez in superiori pte cenaculi vbi xps cū eis agnū paschalē cenauerat. ꝛ ibi orarent hora diei iam tercia. subito vehemens venit ventus. ꝛ quidā radij ignis formati ad modum lingue apparuerunt ī domo ꝛ steterunt super capita aplor. ꝛ in illis linguis ignitus spiritussanctus super eos descēdit ꝛ mansit. Et sic patet ꝙ in vehementi spiritu. id est in vento ꝛ in linguis igneis spiritussanctus super eos venit. Cuius ratio ē ad designandum ꝙ spiritussanctus veniens ī hominem tria facit. Naz primo tanq; magnus ventus omnes nubes erroris ab ea expellit ꝛ veritate fidei īplet aīaz. Jo. vj. Docebit vos om. ve. Et p ꝯsequēs expellit om̄ez falsitatē. Secundo tanq; ignis fortis oīa pcta ꝯsumit. ꝛ p ꝯsequēs aīaz purgat. Greg. super illo verbo Lu. vij. Dimissa sunt ei pcta multa quoniam dilexit multum. Ignis amoris in ea consumpsit rubiginem peccatorum. Tercio postq; anima est illumīata ī intellectu ꝛ purgata ꝛ inflamata in affectu. tanq; lingua ignita feruentissime ꝛ deuote loquitur verba di. Prouerbium est. ꝙ nec amor nec tussis potest celari. Ps. Concaluit cor meū intra me ꝛ ī meditatōne mea exardescit ignis. Et sequitur. Locutus sum in lingua mea. Et ideo apli recepto spūscto statim loqui ceperūt. Circa h membr tria videamus scz quare spūssctūs in linguis apparuit. ꝛ qre sit ī linguis igneis. ꝛ qre potius ī igne q; ī alio elemēto. Primo ergo queramus quare spūssanctus ī linguis apparuit. Et ad hoc sex rōes assignent ad pñs. s. rōne manifestatōis. rōe vnionis. rōne saluatōis rōne predicationis. ratōne gubernatōnis. ratione legatōnis. Primo spiritussanctus apparuit in linguis ratione manifestationis spiritussancti. naz deus pater summe fuerat manifestatus in rerum creatione. ita ꝙ philosophi lumine ratōnis naturalis ꝛ sine lumine fidei deum patrem cognouerūt. Philosophus in libro de celo ꝛ mūdo. Adhibuimus nosmet ipsos magnificare deū patrē supeminentem ꝓprietatibus eor que sunt. Et ꝯcludit ī. xj. methaphisice. Unus ergo princeps. Sap. xiij. A magnitudine speciei creature cognoscibiliter hor creator potent videri. Uñ ꝛ iudei

⁊ omnes gentes deū patrē cognoscebāt. Jo. xiiij. Unū patrē habem⁹ deū. Silr de⁹ filius fuit manifestatus in carnis assumptōe. q: de feia natus ē: ⁊ nobiscū ꝯuersatus est ⁊ mortuus ⁊ sepultus. Baruch. iij. Post hec i terris visus ē. ⁊ cū hoib⁹ ꝯuersatus ē. Et vt xp̄s cognosceret̄ vere eē fili⁹ dei. fecerat opa q̄ solus deus facere poterat. Joh. v. Opa q̄ ego facio hec sunt que testimoniū phibēt de me. Et ideo deus filius summe maifestatus fuit. Restabat g̃ q̄ deus spūssanctus manifestaret̄. vt trinitatē psonaꝝ ꝯgnosceremus. ⁊ fidem veram de ipsis haberemus que ē necessaria ad salutē. Maior autem manifestatō q̄ fieri possit est p linguā ⁊ opa. Et iō vt spūss. plene maifestaret̄ apparuit i liguis sup apostolos. vt ipm summe manifestarent in oi lingua cū hoc dedit eis ista opera facere que solus deus facere poterat: q̄ apl̄i in virtute spiritussancti fecerant. Joh. xiiij. Qui credit in me opa que ego facio ⁊ ipse faciet. ⁊ ma. ho. fa. quia ego ad patrē vado .i. quia ego recedo ⁊ spūssc̄tus adueniet. Apparuit etiam in lingua. vt di. Greg. vt verbū dei incarnatū manifestaret. q: verbū p linguā maifestat̄. quia cp̄us apud iudeos summe manifestatū fuerit vt dictū ē. tamē apud alias gentes maifestatum nō erat. ꝟ apl̄i maifestauerunt. j. Coꝛ. j. nos autē p̄dicamus xp̄m crucifixum. ¶ Secundo rōne vniōis. Nam genus humanum ex superbia volens turrim babel edificare. c⁹ cacumē tangeret celū. in septuaginta duas liguas diuisuz est. qḋ p̄us vnius labij erat. vt di Gene. xj. Quidq̄d autem p supbiam aut maliciam in humano genere ē deletū totuz p xp̄i humilitatez ⁊ spūssancti bonitatem ē suppletū qui vsq; ad terrā se humiliauerīt. xp̄s carnem assumendo ⁊ spūssanct⁹ i liguis apparendo. sicut genus humanuz voluit vsq; ad celū ꝯscendere. Et iō spūssc̄tus in liguis apparuit. vt oñderet q̄ p spūssc̄ti bonitatez vniti sūt ꝑpli i vna fide ⁊ in vna lingua ꝯfessiōis ⁊ veritatis vt fieret vnū ouile ⁊ vnus pastoꝛ. cuius vocem oēs ꝯgnoscerent ⁊ audirent. Joh. x. Oues mee vocē meā audiūt ⁊ cognosco meas ⁊ ꝯgnoscūt me mee. Uñ vna expositō dij. q̄ apl̄i loq̄ndo vnā liguā .s. hebꝛeā. oēs alie natōes q̄ ibi erant in ipsa lingua hebꝛea audierāt linguā suā. Sicut de manna dr̄ q̄ cōuertebat̄ ad qḋcunq; comedens volebat. vt dr̄ Sap. xvj. Sic q̄n lingua ē diuisa erat solum hebꝛea lingua. Unde in faucib⁹ apl̄oꝝ ā oēs lingue erant vnite p spūssancti bonitatē Tercō rōne saluatōnis. Nam v̄tus diuina saluans applicat̄ nobis mediantib⁹ v̄bis q̄ a ministris eccl̄ie ꝓferunt̄. q: mediantib⁹ sacramentis que i reb⁹ ⁊ v̄bis ꝯsiſtūt. vt di. Aug. Que quidem v̄tus salutis nostre a spūssc̄to ē. Et iō ne crederet̄ virtus ista esse a v̄bis vl̄ a ministris eccl̄ie sed a spūssc̄to. iō i linguis dignatus est apparere. ij. Coꝛ. iiij. Ut sublimitas sit virtutis dei ⁊ nō ex nobis. Quarto rōne p̄dicatōnis. Apl̄i eni nona ⁊ inaudita p̄dicare debebant .s. nouā fidem de xp̄o icarnato ⁊ passo. Joh. xiiij. Creditis i deū ⁊ i me credite .s. q: ego sum deus. Noua opa. Luc. xiiij. Nisi quis renūciauerit oib⁹ que possidz nō pt̄ meus esse discipulus. ⁊ nouū modū viuendi. Math. xvj. Si q̄s vult p⁹ me ve. ab. se. ⁊ tol. c̄c. Joh. xiij. Mandatū nouū do vobis. vnde Actu. xvj. dī de paulo q̄ erat āñūciatoꝛ nonoꝝ demonioꝝ. Que oia sine v̄tute spūssancti nō poterant fieri. j. Coꝛ. xij. Nemo potest dicere dn̄s ihesus. nisi in spūssc̄to id est nemo pt̄ veraciter dicere ⁊ predicaē salutē q̄ p nomen ihesu intelligit̄ nisi p v̄tutez spūssc̄ti. Et iō apparuit in linguis vt oñderetur q̄ hec oia nō fecerūt apl̄i i v̄tute sue p̄dicatōnis. ꝟ in virtute spūssancti q̄ in verbis eorum erat. j. Coꝛ. iij. Ego plantaui appollo rigauit deus autem incre. de. Itaq; neq; q̄ plātat est aliquid. neq; q̄ rigat. ꝟ qui incrementum dat deus. ¶ Quinto rōe gubernatōis. quia inter oia membꝛa lingua difficilius rḡitur ⁊ gubernatur. Ja. iij. Omnis natura bestiarum volucrū ⁊ serpentum domat̄ ⁊ domita sunt a natura humana. linguā aūt null⁹ hominum domare potest inquietū malū plenū veneno moꝛtifero. Item ibidem. Si quis in verbo non offendit hic perfectus est vir. Et nisi lingua per gratiaz spiritussancti regatur nūq; bene regit. Prouer. xvj. Hominis est dirigere gressus suos. domini autem gubernare linguam. Item lingua est magis vtilis ⁊ fructuosa bene recta q̄ aliud mēbꝛ. Prouer. xxv. Mala aurea in lectis argenteis verbum ꝓlatum in tempoꝛe suo. Et propter ista duo lingua magis indiget gratia spiritussancti. Et ideo spiritussanctus in linguis apparuit ad ostendendum q̄ hec duo ipse in liguis operatur. quia ipsam temperat ⁊ fac̄ bene loq̄. Sexto rōne legatōnis. Nā legatō

et officium apsotorum principaliter fuit ad loquendum et euangelizandum. Mathei. xvi. Euntes in vniuersum mundum predicate euangelium omni creature. i. Cor. i. Non misit me baptisare xps sed euangelizare. Et ideo spiritus sanctus in linguis super apostolos venit vt daret intelligi quod loqui linguis erat eorum officium principale. ¶ Secundo queramus quare simul in linguis igneis apparuit. Et ad hoc sufficiunt quatuor rationes. ¶ Prima est quia apostoli legem igneam spiritus sancti que est lex amoris et virtutis debebant mundo predicare. Ipse enim spiritussanctus amor et veritas est. Lu. xii. Ignem veni mittere in terram et quid volo nisi vt accendatur scilicet per ora predicatorum in cordibus auditorum. scilicet veterum cerimoniarum. Iuxta illud Hebreorum. decimo. Umbram enim habens lex non ipsam. imaginem rerum. Et legem frigidam timoris debebant finire et terminare. Math. xi. Usque ad Ioh. lex et prophete. Gal. v. Contestor autem omni circumcidenti se. quia si circumcidatur xps nil prodest ei. Ignis autem hec facere habet. quia calorem generat et vmbram et frigus fugat. Et ideo spiritussanctus in linguis igneis apparuit super apostolos vt legem amoris et veritatis proferrent et legem vmbre et timoris finirent. Iohan. xv. Hec man. vo. vt dili. inuicem. Quod apostoli optime fecerunt ipsam mundo predicantes. i. Iohan. iii. Non diligamus lingua neque verbo sed opere et veritate. Col. iii. Super omnia caritatem habete. quod est vin. perfectionis. ¶ Secunda ratio est vt apostoli verba ignita proferrent calefacientia corda hominum. Eccle. xlviii. Surrexit helyas id est chorus apostolorum et verbum istius quasi facula. Duo enim dura et duo ferra non possunt sine calore coniungi. Hiere. xv. Nunquid federabitur ferrum ferro ab aquilone. id est in frigore quod procedit ab aquilone. Fides autem catholica et cor humanum sunt duo ferra durissima. et ideo nullo modo coniungi potuissent in frigore infidelitatis peccati nisi ignis spiritussancti interuenisset. Unde Bernhardus dicit quod tria maxima mirabilia coniuncta sunt in filii dei incarnatione. scilicet deus et homo. mater et virgo. fides et cor humanum et ideo vt apostoli fidem xpi cordi humano inferrent verba ignita necessario proferre habebant. Grego. Ociosus est sermo predicantis nisi possit incendium generare. et hoc patet in omnibus aliis nationibus. quarum corda igne spiritussancti non calefiunt. quia nullo modo fidem recipiunt. Fides enim vt dicit apostolus ad Ephe. ii. est donum dei. Inter christianos etiam qui non habent ignem spiritussancti non habent fidem viuam. sed mortuam. ¶ Tercia ratio est vt apostoli ignem diuinum per ora et verba spirarent in corda hominum ipsos calefacientem et a terrenis ad celestia eleuantem. Nam ante aduentum spiritussancti merces hominum erat terrena in temporalium abundantia consistens et longa vita. Ysaie primo. Si volueritis et audieritis me bona terre come. Sed modo non est sic. immo omnes qui pie volunt viuere in christo hiesu perse. pa. vt dicitur. ii. Thimo. iii. Non est seruus maior domino suo: si me persecuti sunt et vos perse. ii. Corinthiorum. iiii. In omnibus tribulationem patimur. Ut ergo apostoli ab his terrenis homines eleuarent et ad celestia transferrent. oportuit eos et per ora et per verba ignem diuinum emittere alias nunquam potuissent facere. Ignis autem iste duo facit. quia calefacit propter quod homines expoliant se. et eleuat. vt patet in vaporibus virtute caloris solis eleuatis. Et ideo homines ignem diuinum in predicatione apostolorum recipientes calefiebant intantum quod omnia deponebant. Actuum. iiii. Quotquot autem habebant domos et agros vendebant et ponebant precia eorum ante pedes apostolorum. Et hoc est quod dicitur Luc. xii. Ignem veni mittere in terram. ¶ Quarta ratio est vt ad verba ignita apostolorum ignis de celo descenderet quia simile trahit suum simile. qui omnem celi militiam combureret et vastaret. Nam ante aduentum spiritussancti mundus celi militiam adorabat. et aliqui adorabant venerem vt luxuriosi. aliqui mercurium deum mercatorum vt auari. aliqui martem deum belli vt superbi volentes dominari. Ut ergo apostoli hanc ydolatriam celestis militie destruerent oportuit eos verba ignita proferre. vt ad verba eorum ignis de celo descenderet et consumeret et destrueret eam. quia ignis habet alta et magna humiliare. ii. Cor. x. Arma militie nostre non sunt carnalia sed terrena sed potentia deo ad destructionem munitionum. consilia destruentes et omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiam dei. Et ideo apostoli maledicebant templis ydolorum et corruebant. vt patet in multis locis. Hiere. xxiii. Non-

ne verba mea quasi ardēs ignis. et quasi malleus conterens petras. Unde postq̄ hieremie dixit domin⁹. Ecce dedi verba mea ī ore tuo. statim subdit. Et constitui te super gen. et reg. vt destruas et euellas et disperdas ī eodem. j. Qui figurabat chorum apostolorū. nunq̄ enim legitur hieremias super gentes constitutus fuisse. Tercio queramus quare spiritussanctus potius in igne q̄ in alio elemento apparuit. Et ad hoc septem ratōnes sunt frm septem dona spiritussancti. ❡ Primo ratione motionis. Ignis enim semper tendit sursum. sic spiritussanctus per donum sapientie sēper facit tēdere ad celestia. Ezech. viij. Eleuauit me spiritus inter celum et terrā. Gregorius. Amor dei nūq̄ est ociosus operatur enim magna si est. Uersatur enim sapientia circa altissimas causas. vt dicit philosoph⁹. Propterea apl's dicebat ad philip. iij. Nostra conuersatō in celis ē. Secūdo rōne illuminatiōis. Ignis em̄ habet obscura illuminare. Sic spiritussanctus per donū intellectus illuminat aīam a tenebris erroris .j. Corinth. ij. Itaq3 que dī sunt nemo ꝯgnouit nisi spūs dei. Nobis autem reuelauit de⁹ ꝑ spm̄sanctum. spūs enim id est spiritual' hō scrutatur etiam omnia profunda dei. Unde magis illuminata est veritate fidei et doctrina dei vna vetula hābens spm̄sanctum q̄ omnes ph'i qui nō habuerunt. Roma. xj. Quis autem cognouit sensum dn̄i aut quis instruxit eum. Nos autem sensū xp̄i habemus. j. Cor. ij. Quia vt dī Job. xxviij. Timere deum ipsum est sapientia. et recedere a malo est intelligentia. Quod facit spm̄sanctum hn̄s ❡ Tercio ratōne actōnis. Ignis enī est valde actiuus et ī oīa alia agit. et nihil potest agē in ipsum. vt ipsum transmutet. Cuius rō est. quia ignis est totus formalis et quasi nihil de materia habens. Oīs autem actio ē a forma et passio a materia. et ideo potest agere et non pati. Sic spūsscūs ꝑ donū ꝯsilij facit hominem totū spūalem et nihil habē d' materia et terrenorum pondere. Consiliamur enī vt dicit ph'us non de fine. sed de his que sūt ad finem. Et quia ad finem nostrū videlicet ad deum melius et velocius vnus sine pondere terrenorum. ideo spiritussanctus ꝑ donū cōsilij facit ea deponere solum necessaria retinēdo. j. Thimo. vj. Habentes alimenta et quibus tegamur his contenti simus. Exemplū d' Johanne baptista toto spirituali. Quarto ratione trāsformationis. Nam per ignem omnia trāsformantur et nouam formam accipere possunt. sic spiritussanctus per donū fortitudinis transformat homines in deum. quia facit eos potentes et fortes ad omīa vincendum. Unde petrum vna ancilla vicit anteq̄ spiritumsanctum haberet. postea inuincibilis fuit. imo omnia vicit. Unde de paulo et barnaba dicitur Actu. xiiij. Nos similes facti hominibus descenderūt ad nos. ❡ Quinto ratione nutritionis. nam ignis in humido pingui et calido nutritur. vt in oleo cera et sepo. In humido autem sicco et frigido extinguitur. vt in aceto et aqua Sic spiritussanct⁹ per donum scientie quo homo cognoscit spiritualia esse pinguia et calida. temporalia xō esse frigida et sicca. nutrit animam in ipsis spiritualibus et facit ipsam mundanis et temporalibus mori. Collo. tercio. Mortui enī estis scilicet mundo et vita vestra abscōdita est cū christo in deo. Gallat'. secundo. Quod autē nūc viuo in carne in fide viuo filij dei. ❡ Sexto ratione purgatōnis. Ignis enim habet metalla purgare. sic spiritussanctus per donum pietatis purgat omīa peccata. quia ipē est ignis diuinus. Hebreo. xij. Etenim deus noster consumēs ignis est. vnde sicut baptismus aque et sāguinis purgat peccata. ita baptismus flaminis. id est spiritussācti. Sic fuit purgata magdalena cui omnia peccata sūt dimissa. quoniam dilexit multum. Luce. vij. Malachi. iij. Et purgabit filios leui et colabit eos quasi aurum et quasi argentum. Unde in ecclesia fit remissio peccatorum per spiritumsanctum. Joh. xx. Accipite spm̄sāctū quo. re. 7c. Et hoc congrue fit per donū pietatis. pietas enim miseriā respicit. Nihil autem est miserabilius q̄ peccatum ❡ Septimo ratione incinerationis. Nam ignis omīa in cinerem redigit. sic spūssanctus per donū timoris redigit hoīem in cinerem hūilitatis dum considerat malum pene eterne. timet eī valde. et ideo se reprehendit et in hūilitate penitentiam agit. Job. xlij. Idcirco me reprehēdo et ago penitentiam in fauilla et cinere. Et sic patet secundum. Tercō ipē aduēt⁹ spiritussan. et eius effectus subiungitur. q2 repleti sunt omnes spūsancto. et ce. lo. Et q2 q̄ habet principale habet accessoriū. idō postq̄ apl'i spiritūsanctum in tanta plenitudine re-

ceperũt fuerunt etiam pleni omnib9 gratijs ꝛ
spũsſ. donis. qꝛ oẽs grẽ ꝛ dona a spũscto sunt
vt di. apl's. j. Cor. xij. Hec aũt oia opat' vn9
atq3 idem sp. di. si. put vult. Et ꝙ ipi fuerũt
pleni spũsancto. oñdit quadruplici signo rei
plene. L Primũ est in tribulatõnib9 ñ
murmurare. nã vas plenũ nõ reboat. sed vas
vacuũ dũ tangit'. sic apl'i i aduersis non mur
murauerunt. Luc. x. Ecce ego mitto vos sic
ag. i. lu. In pa. ve. possi. a. ve. Immo no solu3
non murmurauerũt in tribulatõnib9 ꝫ gau-
debant. Actu. v. Ibant apl'i gaudẽ. a ꝯspec.
cõsi. q. di. h. sunt. ꝛc. Ro. v. Sed et gloriam
in tri. ¶ Scõm ẽ firmiter ꝯsistere. nã res ple-
na stat firma. sic apl'i postq3 spm̃. s. receperũt
in fide ꝛ bonis opib9 firme steterunt. na3 nec
mundus cum tormentis nec caro cũ oblecta-
mentis. nec demones cum temptamentis po
terant ipsos amouere. Rõs. viij. Quis nos
sepabit a caritate xp̃i. q. d. nemo. Terciu3
est de plenitudine effundere. na3 fõs plenus
effundit aqua3. sic apl'i tanq3 plen9 fons ple-
nius effundunt aquam ꝛ supcrescens totu3
mundum gratijs ꝛ donis spũalib9 repleuerũt
Hester. x. Fons puus creuit in fluuiũ maxi-
mum ꝛ in aquas plimas redũdauit. Quar-
tum est nihil plus recipere nam vas plenũ ni
hil plus recipit. sic apl'i nihil terreni ꝛ a spiri-
tusancto alienũ receperũt. Unde simoni ma
go offerenti eis multam pecuniã dixerunt il-
lud Actu. viij. Pecunia tua sit tecũ in pditõ
nem. Unde nec diuitias nec honores nec de
litias amplius recipere voluerunt. Phil. iij.
Oia detrimẽtũ feci ꝛ ar. s. vt stercora vt xp̃m
lucri. Mat. xix. Ecce nos reliq. om. ꝛ se. sum9
te. Et quia iuxta sniam saluatoris. ex abũdã-
tia cordis os loquit'. ideo apl'i sic abũdant' re
pleti spũsancto ceperũt loqui m'ltis ꝛ varijs
linguis. quia multiplex erat spũs cordis ipo-
rum. s. lingua glorie que est laudare ꝛ benedi
cere deu3. Lingua grẽ que est hoib9 volenti
b9 ꝯuerti grãm ꝛ misericordiã pmittere. Li-
gua doctrine que est hoies instruere ꝛ docere
Et lingua pene. que est si quis nõ agit peni-
tentiam ad gehennam ire. Si qs aũt vult sci-
re an sit spũsancto plenus dicta quatuor ĩ se
ꝯsideret. qꝛ ex operib9 vel morib9. vl' ex lĩgua
ꝯgnoscit' vnde sit hõ. Mar. xiiij. Nam ꝛ gali
leus es. Et Math. xxvj. Nam ꝛ loquela tua
ma. te facit. Et sic pꝫ terciũ. ¶ Quarto ad-
miratio ꝛ stupor ex pdictis ꝛ consequens de

scribit'. quia facta hac voce ꝯuenit m'ltitudo
magna ꝛ mente confusa est. s. pre stupore et
admiratõne. admirabantur enim tam subitã
mutatõem. quia de nihilo ad tam magnũ sta
tum subito erant sublimati. Job. v. Qui po
nit humiles in sublime ꝛ merentes erigit so-
spitate. Et sic patet quartũ.

¶ Sermo ali9 de missiõe spũsſcti. ¶ lxiij.

E excelso misit
ignez in ossib9 meis ꝛ erudiuit me
Tre. j. Hieremias pp̃heta a spi-
ritusancto inspiratus in persona ecc'lie loqt'
in prefatis verbis reserans ꝛ annuncians q-
liter ei spũssancti missio facta sit. Circa qua3
missionem in predicta autoritate quinq3 in-
nuuntur. Primo enim spũssancti excellentia
declaratur quia de excelso. Secundo perso-
na mittentis insinuat'. quia misit sc3 deus pr̃
Tercio signũ ꝛ figura in quo spũssanctus ve-
nit apl'. quia ignem. In specie eñ ignis veñt
Quarto in quos spũssanct9 venit vel sit mis
sus subiungit'. quia in ossibus meis. Quinto
quem effectum spũssanctus veniẽs fecerit de
monstrat' qꝛ erudiuit me. Ex primo hec mis
sio oñditur optĩa ꝛ pfecta. qꝛ de excelso. Ja.
j. Omẽ datũ optimum ꝛ omne donu3 pfectũ
desursu3 est. Ex secundo oñdit' caritate dif-
fusa. quia ex nimia caritate sua q̃ dilexit nos
deus misit nobis primo filiũ ꝛ tandem p9 re-
cessum filij misit spm̃sanctum. vt nobiscũ in-
eterna maneret. Galla. iiij. Quoniam aũt estis
filij dei misit deus spm̃ filij sui in corda vestra
Ex tercio ostenditur efficacissima. Ignis eñ
inter oia efficacissimus est. ꝛ multas h3 opa-
tiones. vt dictum est in precedenti sermone.
Ex quarto ostenditur munda ꝛ sancta. nam
ossa ecclesie sunt sancti ꝛ iusti ĩ austeritate pe
nitentie exiccati ꝛ mũdi facti. Ex quinto oñ-
ditur fructuosa qꝛ eruditõ discipline spũssan
cti fructuosa ẽ valde. Hebre. xij. Omnis au
tem disciplina in presenti quidem non vide-
tur gaudij esse sed meroris. postea autem fru
ctum pacatissimum exercitatis per eam red-
det iusticie. Primo ergo dicit. ꝙ spiritus-
sancti missio de diuine maiestatis excellentia
procedit. de quo nihil dicatur ad presens.
¶ Secundo oñdit ꝙ spũssanctus a deo pa-
tre est missus. quia misit scilicet deus pater.
Circa quod sciendum. ꝙ cum sit vna essen-
tia in tribus personis. ꝛ omnis actio ꝛ opatio

ab essētia procedat. oportz necessario φ q̄n-
do pater mittit spiritumsanctum φ filius mit-
tat similiter. ⁊ spiritussanctus eodem modo
seipsum mittat. siue per seipsum veniat. quia
vt dicit Augustinus. Indiuisa sūt opera tri-
nitatis. Et hoc est quod dicitur Johan. quī-
to. Cum venerit paraclitus quem ego mittā
vobis spiritum veritatis qui a patre proce-
dit. In eodem. xiiij. Paraclitus autem spiri
tussanctus quem mittit pater in nomine meo
Item cū tribus personis vna sit essentia cō
munis. ⁊ essentia non sepetur a personis. nec
persone ab essentia oportet necessario φ vbi
cunq̄ est persona spiritussancti. vel patris vel
filij. ibi sit essentia diuina. ⁊ vbicunq̄ sit essen
tia diuina ibi sit persona patris ⁊ filij ⁊ perso
na spiritussancti. Johan. xiiij. Philippe qui
videt me videt ⁊ patrem meum. non credis
quia ego in patre ⁊ pater in me est. Et idem
est de spiritusancto. Et ideo dum spiritussā-
ctus aduenit tota trinitas venit. Johan. xiiij.
Ad eum veniemus ⁊ mansionem apud eum
faciemus. Missus est ergo spiritussanctus cū
potentia miraculorum que patri attribuitur
Luce. ix. Dedit eis potestatem super omnia
demonia ⁊ vt languores cu. Missus est cum
scientia verorum. quia filio attribuitur sapien-
tia. Joh. xiiij. Ille vos docebit omnem veri-
tatem. Missus est cum bonitate donorū. quia
spiritui sancto attribuitur bonitas. Ipse enim
est bonitas se nobis in suis donis effundens.
Roma. viij. Quomodo non etiam cum il. o.
n. o. d. Et ideo tribus vicibus christus apo-
stolis spiritumsanctū dedit. Primo an̄ pas-
sionem ad faciendum miracula quando mi-
sit eos ad predicandum ⁊ dedit eis potesta-
tem super omnia demonia ⁊ vt languores cu
rarent. quod ad potentiam patris pertinet.
Secundo post resurrectionem ad relaxan-
dum peccata quando insufflauit in eos ⁊ ait
Accipite spiritumsanctum ⁊ quorum remise
ritis peccata remittuntur eis. Johan. xx. q̄d
ad filium pertinet. quia vna clauis ad relaxā-
dum peccata est sciētia veritatis que filio at-
tribuitur. Matheu. ix. Ut autē sciatis quia
filius hominis potestatem habet in terra di-
mittendi peccata. Tercio post ascensionem
ad confirmandum corda. quando in linguis
igneis vt hodierna die sedit supra singulos
eorum spiritussanctus. Actuum. ij. Quod
ad spiritumsanctum pertinet. quia ex mag̃ pie-
tate spiritussancti processit. vt sic eos confir-
maret. Mittitur ⁊ quotidie spūssan. cum men-
tibus fidelium illabitur. Johan. iij. Spūs vbi
vult spirat. Et sic patz secūdū. Tercio ostē
dit signum in quo spūssanctus missus est. quia
in igne. Misit inquit ignem. Circa quod no-
ta. φ spūssanctus in quadruplici rerum spe-
cie missus ē. Primo in specie colūbe sup xp̄m
baptisatum. Luce. iij. Descendit spūssan. cor-
porali spē sicut columba in ipsum. Scdo in
specie nubis super xp̄m transfiguratū. Mat.
xvij. Ecce nubes candida obumbrauit eos.
Tercio in specie flatus. Johan. xx. Insuffla-
uit et ait. Accipite spiritumsanctum. Quarto ī
in spē ignis ⁊ lingue vt hodierna die. Act. ij.
Apparuerunt illis di. lin. tā. ig. Et hoc ideo fe
cit ille spūs veritatis non vt aliquam fictionē
ostenderet sed vt daret intelligi φ omnium
harum rerum proprietates spūssan. adueniēs ī
nobis opatur. ¶ Nā primo ī spē co-
lumbe venit ad ostendendū φ proprietates qn-
q̄ columbe in nobis adueniens operatur. nā
columba gemitum pro cantu habet. felle ca-
ret. in petra nidificat. est auis fecunda valde.
⁊ super riuos aquarum stans in ipsis aquis
accipitrem speculatur. Sic spūssanctus veni-
ens facit nos gemere pro incolatu presentis
miserie. pro dilatōne patrie. ⁊ p peccatis aīe
De primo ⁊ secundo. Ps. Heu mi. quia in
co. me. prolon. ē ha. cū ha. ⁊c. De tercō idē.
Lauabo per sin. noctes. id est peccata. lectū
meum id est conscientiam meam. Peccata
enī noctes sunt. quia in nocte fiunt ⁊ ad no-
ctem inferni adducunt. Johā. iij. Omnis qui
male agit odit lucem. Sic flere fecit petrum
pro peccatis suis. Luce. xxij. Egressus foras
petrus fleuit amare. Item felle amaritudinis
⁊ nequicie facit nos carere. Ysaie. lxj. Spiri-
tus domini super me eo φ vnxerit me scilicet
melle dulcedinis ⁊ bonitatis. Item in fora-
minibus petre. hoc est in vulneribus iesu xp̄i
facit nos commorari. Bernardus. Ubi fir-
ma tutaq̄ requies nisi in vulneribus iesu
christi. Gallat. vj. Cristo. confi. s. cr. In eodē
. vj. Ego enim stig. do. no. ihe. christi in cor.
m. per. Item facit nos valde fecundos bōis
operibus. j. Corinth. j. Gratias ago deo meo
semper pro vobis in gra. dei que data ē vob.
quia ī omni. di. facti estis in illo. i. in spūsācto.
Grego. Amor domini nūq̄ ē ociosus. opatur
enī magna si est. Item hominem nuis agrū

id est gratiarũ abundantez facit sibi carẽ ne in ipsis dyabolus euz suffocet. Quia vt di. Aug. Superbia etiam bonis operibꝫ insidiatur vt pereant. Sic suffocatus fuit lucifer ⁊ primi parentes. Sed non sic suffocata fuit beata virgo. que plena ẽ gr̃a ⁊ mat̃ dei fc̃a nõ dixit ecce regina mũdi. ecce mr̃ dñi. ß ecce ancilla dñi Lu. j. Secundo ĩ specie nubis descendit. ad oñdenduz q̃ sp̃ũsanct⁹ tres ꝓprietates nubis ĩ nobis opat̃. Nubes em̃ a terra eleuat̃ virtute caloris. refrigeriuz p̃stat ꝯtra incendium solis. ⁊ pluuiam generat ex resolutiõe vaporis. Sic sp̃ũsanct⁹ adueniens eleuat homines a terrenis. Ezechie viij. Eleuauit me sp̃s inter celum ⁊ terram. Unde de viris sp̃ualibꝫ dicit̃. Ysai lx. Qui sunt isti qui vt nu. vo. Phhilip. iij. Nr̃a conuersatio in celis est. Itez refrigeriũ p̃stat contra incentiua vicioꝝ. Eccl̃. xxiiij. Sp̃s me⁹ super mel dulcis. Sap̃. xij. O q̃ꝫ bon⁹ ⁊ suauis est dñe sp̃s tuus. in no. Hoc fuit figuratum in nube filioꝝ israhel. in q̃ dñs eos p̃cedebat. vt ptꝫ Exo. xiij. hebre. ix. In colũna nubis ductor eoꝝ fuisti. Item pluuiã lacrimarum in nobis generat. Rõ. viij. Ip̃e em̃ sp̃s postulat ꝓ nobis. i. postulare nos facit gemitibus ĩenarrabilibꝫ. ¶ Tercio in specie flat⁹ datus est ap̃lis ad ostendenduz q̃ sic flatus necessarius est vite corꝑali ⁊ sine ipso statim homo moritur. sic sp̃ũsanctus vite aĩe ẽ necessarius ⁊ sine ip̃o aĩa est mortua. j. Joh. iij. Qui nõ diligit manet in morte. Et ido signter ad relaxandũ peccata. sp̃ũsan. datus est ĩ specie flatus. quia sicut flatũ ꝑdens moritur ⁊ flatum recuꝑans reuiuiscit. ita hõ ꝑp̃e peccatũ sp̃m̃sã. ꝑdẽs moritur. ⁊ ꝑ gr̃az sp̃m̃sã. recuꝑans reuiuiscit. Collo. ij. Et vos cũ mortui essetis in delictis ⁊ preputõ carnis vr̃e cõuiuificauit vos cũ illo. s. cũ spiritusc̃to cõdonans vobis oĩa delicta. Quarto in specie linguarum ignis super ap̃los apparuit ad oñdenduz q̃ p̃dicator verba ignita calefaciẽtia corda. a sp̃ũs. hꝫ ⁊ ipse ꝑ os eius loquit̃. Grego. Nisi idem sp̃s qui ꝑ os p̃dicatoris loq̃tur assistat cordi auditoris ociosus est sermo doctoris. Math. xiij. Non eĩ vos estis loq̃ntes ß sp̃ũsanctus. Hiere. xxiij. Nunquid nõ verba mea sunt quasi ignis ardens ⁊ q̃si malle⁹ ꝯterẽs petras. Hoc fuit figuratũ in ysaia qñ dñ ip̃e debẽt p̃dicare ꝓp̃o vnus de seraphin volauit ad eũ. ⁊ calculo ignito quẽ forpice tulerat d̃ altari tetigit os eius. qui calculus sp̃m̃sanctum figurabat. In fine isti⁹ mẽbri nota q̃ ter legim⁹ in principio ecclesie spiritum sanctum datũ. Primo ĩ orõne. Lu. iij. Hiesu baptisato ⁊ orante descendit sp̃ũsã. Secundo in p̃dicatõe. Act. x. Loquente petro cecidit sp̃ũs. sup oẽs qui audierũt verbũ. Tercio in manuũ impositõe. Actu. viij. Tũc imponebant manus super illos ⁊ accipiebãt sp̃m̃san. Et ideo si volumus sp̃ũm sanctũ recipe orõni instemus. q: orantibꝫ ap̃lis sp̃ũs. datus est. Instemus predicatõni. quia in linguis igneis apparuit ad oñdendũ q̃ in v̄bo predicatõnis sp̃ũsan. datur. Instemus confessioni vt sacerdos imponat nobis manus ⁊ det sp̃m̃sanctũ. Joh. xx. Accipite sp̃m̃sanc. quoꝝ ꝛc. Et sic patet terciũ. ¶ Quarto demonstrat in quos sp̃ũsan. missus est. q: in ossibꝫ meis. Ista sunt ossa de quibꝫ dictum est. Ezech. xxxvij. Fili hoĩs vaticinare de ossibꝫ istis ⁊ dices eis. Ossa arida audite v̄bũ dñi. ecce ego ĩtromittã ĩ vos sp̃m ⁊ viuetis. Ista ossa in quibꝫ sp̃ũsan. habitat ⁊ venit sunt viri sancti qui sex modis dicunt̃ ossa. s. ossa sicca. ossa dura ⁊ fortia. ossa humana. ossa viua ossa redolentia. ⁊ ossa neruis colligata.

¶ Primo em̃ sunt ossa exiccata per abstinentiam esce ⁊ potus ab humore carnalis desiderij. Ps. Ossa m. sicut cremiũ aruerũt. ij. Corinth. xj. In fame ⁊ siti ⁊ ie. mul. ĩ frigore ⁊ nu. In eodem. iiij. Semper mortificatõem dñi nostri hiesu xp̃i in corporibꝫ nostris circũferẽtes. Peccatores aũt sunt ossa humentia ⁊ in aq̃s carnalis concupiscẽtie natantia. Sapien. ij. Non sit pratũ q̃d non ꝑtran. lux. no. Unde dyabolo d̃r Job. xl. In secreto calami dormit in locis humentibꝫ. Et ideo cũ spiritussan. sit ignis non p̃t in eis viuere. ¶ Secundo sunt ossa dura ⁊ fortia ad portanduz onera penitentie. ⁊ ad tolerandũ oĩa aduersa. Ps. Ut iumentum factus sum apud te. j. Coꝝ. iiij. Maledicimur ⁊ benedicim⁹. ꝑsecutionem patimur ⁊ sustinemus. blasphemamur ⁊ obsecramus. Peccatores autem sunt ossa debilia nullum pondus penitentie valẽtia sustinere ⁊ omni temptationi cedẽtia. Et ideo cum spiritussanc. sit pondus penitentie virtutũ ⁊ morum nõ sustinetur ab eis.

Tercio sunt ossa humana ꝓpter mãsuetudinem pietatis ⁊ non canina vel lupina. Mat. xj. Discite a me q: mi. su. ⁊ hu. corde. In co-

dez.v. Beati misericordes quoniã ip. pos. ter. Sic fuit mitis dauid qui miphiboseth filiũ filij inimici sui mortalis fecit de mensa sua et viris Jabes qui sepelierunt ossa eiusdẽ saul inimici sui bona repromisit.ij. Regum.xxj. Peccatores autem sunt ossa canina ꝛ lupina mordentia ꝛ lacerantia. Et ideo cum benignus sit spiritussanctus nõ potest in eis requiescere. Ysaie.lxj. Spirit⁹ domini super me ꝛ eo ꝙ vnxit me.id est humanum ꝛ mansuetum me fecit. Quarto sunt ossa viua ꝛ nõ mortua per inhabitantem spiritum vite ĩ eis Johan.vj. Spiritus est qui viuificat: caro autem non prodest quicꝗ̃. In eodem.xiiij. Ego viuo ꝛ vos viuetis. Et etiam non solũ sunt viua in se sed etiam conferunt alijs vitaꝫ. Quod figuratum fuit in ossibus helisei que statim ꝙ tetigerunt cadauer hominis mortui reuixit homo.vt patet.iiij. Regum.xiij. Mathei.x. Infirmos curate.mortuos su.lepro.mun. Peccatores autem sunt ossa mortua vitam gratie non habentia.ꝛ ideo cũ spiritussanctus sit spiritus vite non potest requiescere in eis. ¶ Quinto sunt ossa redolentia per odorem bone fame ꝛ non fetentia per fetorem infamie.ij. Corintheorum.ij. Christi bonus odor sumus deo in his qui pereunt et in his qui salui fiunt. Et alijs quidem odor vite in vitam.alijs quidem mortis in mortem Genes.xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri.ple.cui be.do. Ecclesiast.xlix. Memoria Josie in compositione odoris. Peccatores autem sunt ossa fetentia coram deo ꝛ sanctis Ysaie tricesimoquarto. De cadaueribus eorum ascendet fetor. Unde in vitispatrum legitur. Qꝫ angelus obuians cuidã ornate mulieri peccatrici obturauit sibi nares: dicens. ꝙ fetebat coram deo ꝛ sanctis. Et obuians cuidam iusto pauperi vlceroso: odorauit eũ dicens.ꝙ redolebat coraꝫ deo ꝛ sanctis. Dicit philosophus ꝙ canis nil sentit de odore nisi sit annex⁹ rei comestibili vel veneree. sed illum optime sentit. Similiter peccatores nihil sentiunt nisi de odore carnalium. Et ideo cũ spũs.ſ.ñ sit caro ꝫ spũs ñ redolꝫ eis. Et pp̃ea ñ recipit ĩ eis. ¶ Sexto sunt ossa neruis colligata ꝛ compaginata. Ezech. tricesimotercio. Et accesserunt ossa ad ossa.vnumquodꝗ ad iuncturam suam ꝛ ecce nerui ꝛ caro super ea ascenderunt. Job.decimo. Ossibus et neruis compegisti me. Et non sunt ossa paralitica ꝛ dissoluta. Omnia enim opera iustorũ sunt regulata.ꝛ omnes sensus eorum regulati sunt. primo Corintheorum decimoquarto. Omnia honeste ꝛ ẜm ordinem fiant in vobis. Roma.duodecimo. Rationabile obsequium vestrum.et nolite conformari huic seculo.sup. quia totum est dissolutum.vnde religio christiana vocatur eo ꝙ a multis abstinet ꝛ in multis se religat que alijs nationibus licent. Et inter christianos illi dicuntur religiosi qui multum religãtur. Peccatores autem sunt paralitica ossa ꝛ dissoluta. quia facta ꝛ dicta eorum a regula rationis discrepant ꝛ discordant. Roma. primo. Et quia non probauerunt habere deuꝫ in noticia tradidit illos deus in reprobum sensum. vt faciant ea que nõ conueniunt repletos omni iniquitate.ꝛ cetera. Charissimi si volum⁹ ꝙ spiritussanctus veniat in nos simus sicci ꝑ corporis macerationem.quia ipse est ignis. sim⁹ fortes per tolerantiam aduersorum.quia ipse est virtus indeficiens ꝛ pondus virtutum. simus mites ꝛ humani per pietatem.quia benignus est spiritus sapientie. simus viui per gratiam.quia ipse est vita. simus redolentes per bonam famam.quia ipse odorat odoreꝫ spiritualium ꝛ non carnalium. simus compositi ꝛ ordinati per regulam rationis.quia ipse est regula omnis rectitudinis ꝛ iusticie. et sic erimus ossa in magna reuerentia corã deo. Talia fuerunt ossa Joseph que filij israhel cum magna reuerentia de egipto in terram promissionis transtulerũt. vt patet Exodi tredecimo. Et sic patet quartum.

¶ Quinto ponitur effectus quẽ spiritussanctus veniens fecit ecclesie. quia erudiuit eã Hunc effectum spiritussanctus in tota ecclesia: et in anima cuiuslibet iusti quotidie facit. ¶ Nam per septem dona sua ipsam erudit ꝛ informat. Ipsa enim septeꝫ dona spiritussancti sunt ille septem stelle in dextera filij que illuminant totum mundũ. de quibus dicitur Apocalips.primo. Item sunt septem oculi qui sunt septem spiritus dei missi in omnem terram. de quibus dicitur Apocalips.quinto. Item sunt septẽ lucerne que semper debent ardere in tabernaculo dei. de qͥbus dicit̃ Exo.xxv.q: dona spiritussc̃ti faciũt hoïeꝫ ardẽ ꝛ oĩa vidẽ. Unde

illa sancta animalia: in quibus erat spiritus vite erant oculis vndique plena. vt dicit Ezech. j. Erudit ergo nos spiritussanctus. Primo per donum sapientie dum effectum mentis cognitione pascit et delectatione bonorum illum afficit et reficit dum scz vera bona prout sunt bona amare et gustare facit. et facit dulcedinem suauitatis eorum sentire qui prius solum terrena sapiebat. Hebre. v. Omnis qui lactis est particeps expers est sermonis iusticie. Perfectorum autem est solidus cibus eorum qui pro consuetudine exercitatos habent sensus ad discretionem boni et mali. Secundo erudit per donum intellectus in bonis cognoscendis et maxime per fidem perficit et illuminat de credendis Actu. xv. Fide purificans corda eorum. ¶ Tercio erudit per donum consilij. dum cautum facit hominem quando eligat bona et preeligat meliora et vtiliora salutis. Math. xix. Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus. et ve. se. me. Quarto erudit per donum fortitudinis dum contra insultus temptationum pugnantem roborat ostendens ei solum per patientiam esse pugnandum. Lu. xxj. In patientia vestra possidebitis animas vestras. ¶ Quinto erudit per donum scientie. per quod dat cognoscere bene agere et a malo recedere. Job. xxviij. Timere deum ipsum est sapientia et recedere a malo intelligentia. quia vt dicit apostolus. j. Corinth. xiiij. Qui ignorat ignorabitur. Sexto erudit per donum pietatis. dum per quosdam spei funiculos ad bonum appetendum et agendum attrahit. Math. xj. Venite post me. et cetera. ¶ Septimo erudit per donum timoris dum a malo culpe presentis et a malo pene future per quedam metuenda que mentibus hominum suggerit retrahit et auertit. Eccl. vij. Memorare nouissima tua. et in eternum non peccabis. ¶ Postquam autem spiritussanctus his septem donis nos erudiuit et informauit per eadem nos pugnare facit contra septem mala humane nature. et primo contra malum puerilitatis facit nos pugnare dono sapientie. Peccator enim est puer sensu et opere et omnia sua opera puerilia. Ysai. lxv. Puer centum an. mo. j. Cor. xiiij. Nolite pueri effici sensibus sed malicia paruuli estote. Exemplum sicut puer dat vnum aureum pro vno pomo. Ita peccator pro vno denario dat vnam virtutem. immo omnes. immo quod plus est deum. Sap. xiij. Infantium insensatorum more viuentes. Sed per donum sapientie efficitur maturus in sensu et in opere discretus. Greg. Per sapientiam maturi sumus. Secundo contra malum brutalitatis facit nos pugnare dono intellectus. Peccator enim sicut brutum animal solum exteriora in rebus sensibilibus cupit illis inherens tanquam fini. Interiora vero eorum nulla cognitione attingit. Exemplum sicut visus non discernit si apis est in fauo. nec piscis si hamus sub esca. sic peccator non discernit si sub delectatione mundi est pena eterna. Sed per donum intellectus homo penetrat interiora rei et cognoscit penam eternam et quod sub asperitate penitentie latet gloria infinita. Ro. viij. Non sunt condigne passiones huius tem. ad fu. glo. que re. in no. ¶ Tercio contra malum periculositatis facit nos pugnare dono consilij. Peccator enim est in multis periculis constitutus. Nam in carcere dyaboli manet et est sententiatus ad mortem. et priuatus omnibus bonis et de omnibus his non curat sed omni die exponit se periculo dum peccatum addit peccato. Osee. iiij. Furtum et mendacium et homicidium inundauerunt. et sanguis sanguinem tetigit. Exemplum sicut vnus ribaldus exponeret se periculo intrans ad regem vt interficeret eum. Sic peccator dum peccat. quia quantum in se est vult interficere filium dei. Hebre. vj. Rursum crucifi. sibimetipsis filium dei. Sed per donum consilij homo eligit tutam viam. scilicet relinquendo mundum et carnalia desideria que mergunt hominem in infernum. Thimo. ij. Apparuit gratia dei et saluatoris no. om. ho. eru. n. vt abnegantes impietatem et secularia desideria sobrie et iuste et pie viuamus in hoc seculo. Quarto contra malum continuitatis spiritualis certaminis facit nos pugnare dono fortitudinis. Mundus iste est campus agonis et prelij. Job. vij. Milicia est vita hominis super terram. Et prelium istud est ita continuum et forte. quod omnis homo succumberet nisi esset dei fortitudine roboratus. Luc. xxij. Petre ecce sathanas expe. vos vt cri. sicut tri. Ego autem ro. pro te vt non deficiat fides tua. Et ideo omnes apostoli quando relicti sunt proprijs viribus sunt deuicti. De hac fortitudine peccator non curat. sed proprijs viribus vult pugnare vt petrus et ideo sicut petrus quotidie negat xpm. Thi. j. Confitentur se nosse deum: factis autem negant Exemplum sicut homo stans tota die in forti prelio sine armis necessario moritur. sic peccator dei fortitudine non armatus. sed homo iustus omnia vincit dono fortitudinis robo-

ratus. Philip. iiij. Omnia poss. in eo qui me confor. Sic vicit dauid goliaz et samson phi listeos. ¶ Quinto contra malum erroris circa bona et mala dono scientie facit nos pugnare Dupliciter enim erramus in cognoscendo bona et mala. Primo quando paruum bonum et paruum malum dicimus magnum bonum et magnum malum et econuerso. Secundo quando illud quod est malum dicimus bonum. et illud quod est bonum dicimus malum. Ysai. v. Ve qui dicitis bonum malum et malum bonum. Omnia bona et mala mundi sunt parua bona et parua mala preter peccatum. quod est pessimum malum. Virtutes et dona sunt optima bona. Jaco. j. Omne datum optimum et omne donum perfectum desursum descendens a patre luminum. Peccator autem bona et mala mundi reputat optima bona et pessima mala. Peccatum autem reputat paruum malum et virtutes modicum bonum. Exemplum sicut stultus reputaretur qui diceret lutum melius auro. sic est peccator. Sed iustus per donum scientie discernit magna et parua bona et mala optimum bonum et pessimum malum. Math. x. Estote prudentes sicut serpentes. ¶ Sexto contra malum execrabilitatis. propter quam vita nostra est deo odiosa. facit nos pugnare dono pietatis. Peccator est deo execrabilis. quia nec sui miseretur nec proximi. Eccl. xiiij. Qui sibi nequam cui bonus erit. Job. xxiiij. Pauit enim sterilem et que non parit. et vidue non benefecit. Omnis miseratio peccatoris est solum circa carnem propriam que est sterilis. et nullum fructum vite parit. sed vermibus deuoranda seruatur. anime vero sue viduate suo sponso deo non benefacit. Exemplum sicut habens pulcram. sapientem. nobilem et diuitem vxorem et de ipsa nihil curaret. sed de vilissima ribalda et turpi multum solicitaretur esset execrabilis coram hominibus. Sic peccator qui de anima nil curat est execrabilis coram deo. Math. xvj. Quam commutationem dabit homo pro anima sua. Sed dono pietatis miseretur iustus anime sue. Eccl. xxx. Miserere anime tue placens deo. ¶ Septimo contra malum stulte securitatis. qua nihil est periculosius homini tot malis obsesso facit nos pugnare dono timoris. Peccator inter tot et tales inimicos secure dormit et nihil timet. Job xxj. Domus eorum secure sunt et pacate. Et quid sequitur. Ducunt inquit in bonis dies suos et in puncto ad infernum descendent. Et quare. quia sine timore vixerunt

Ecclesia. j. Timor domini expellit peccatum. Nam qui sine timore est iustificari non potest. Exemplum sicut homo obsessus in quodam castro. et dure expugnatus. et timens de perditione intus. stultus et malus custos reputaretur si secure dormiret et comesationibus se daret et ostia castri non firmaret. Sic peccator in ergastulo carnis obsessus in qua est proditio. et a demonibus fortiter oppugnatus stultus reputatur. et vt malus custos debet condemnari. si ostia sensuum non claudit. et comesationibus vacat. et solerti cura se non custodit. Abacuc. ij. Super custodiam meam stabo. Math. xxvj. Uigilate et orate vt non intre. in tempta. Sed iustus dono timoris sicut timens semper custodit se. Eccl. ij. Fili acce. ad ser. dei sta in iust. et ti. et prepara ani. t. ad temp. Prouerb. xv. In timore domini declinat omnis a malo. Et ideo cum in timore domini recedatur a malo. frequenter sunt cogitanda que timorem domini incutiunt. sicut sunt punitiones quas deus fecit peccatoribus et pene future. Eccl. xxj. Nisi in timore do. te. te instanter ci. subuer. do. te. Ysai. xxxviij. Ego di. in di. dierum meorum vadam ad portas inferi. Et sic patet quintum.

¶ De sancta trinitate Sermo lxiiij.

Inuisibilia ipsius a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur sempiterna quoque virtus eius et diuinitas. Ro. j. Nihil est in vniuerso mundo tam inuisibile et incomprehensibile sicut vnitas et trinitas dei Potest autem aliquid esse alicui inuisibile duobus modis. Uno modo ex parte sua. quia non est lucidum vel coloratum. vt sonus et ventus. et similia. Alio modo ex parte videntis. puta quando habet debilem et obumbratum visum. et isto modo non possumus videre rotam solis quam aquila intuetur. Isto ergo modo trinitatem et vnitatem videre non possumus ratione scilicet debilitatis intellectus nostri. quia vt dicit philosophus. Ita se habet intellectus noster ad manifestissima nature. sicut oculus noctue ad lucem solis. Hieronimus. Grandes materias parua ingenia non suffert. Nihilominus quis tanta sit difficultas in cognoscendo trinitatem et vnitatem dei: vult apostolus in

verbis ppositis q p creaturas z p rõnes naturales fidei tamē admixtas ipsa vnitas z trinitas dei aliquo modo in enigmate tamen et multum imperfecte attingatur. Et hoc non vt ipsa trinitas probet᷑. sed vt ipsa ab impugnantibus defendatur. Debemus g ee͞ parati defendere ea que catholica fides tenet. j. Pet. iij. Parati semper reddere rõnē de ea que in nobis est fide z spe. Sed in hac materia est caute pcedendum. qr vt di. August. Ubi queritur vnitas trinitatis patris z filij z spiritussancti. nec periculosius alicubi erratur. nec aliquid laboriosius inuenitur nec fructuosius aliquid queritur. Ad hoc tamen q̄rendum oportet nos humiliari fm intellectū Quia vt dicit Greg. Sacra scriptura ē magnum pelagus vbi elephas natat. z agn⁹ peditat. Debemus ergo tenē ipm intellectū sb imperio voluntatis. ij. Cor. x. In captiuitatem redigentes omnem humanuz intellectū in obsequium xpi. Quia dato q intellectus non possit videre que de trinitate dicunt᷑. debet homo p voluntatem ipsū cogere: dicēs. Uolo credere que fides catholica tenet siue intelligam siue non. cum sint a pphetis p spiritumsanctuz qui mentiri nō pt̄ pphetata. ij. Pet᷑. j. Non enī voluntate hūana allata est aliquando pphetia b spiritusancto inspirati locuti sunt sancti dei homines. A xpo qui est ipsa veritas impata. Joh. xiiij. Creditis ī deuz z in me credite. Ab aplis qui viderunt p̄dicata. j. Joh. j. Que vidimus z audiuimus z manus nostre ptrectauerunt de verbo vite hec annunciamus vobis. Ps. In omnē terrā exiuit so. eo. zc. Per opa mirabilia approbata z roborata. Jo. xj. Qui credit ī me opera que ego facio z ipe fa. z ma. ho. f. Math. xvj. Illi aūt pfecti pdi. vbiqz d. coop. z ser. cō fir. se. sig. Et ab Aug. z alijs doctoribz qui fuerunt sapientissimi. z hec oīa pbauerūt z viderūt fm quod in vita ista videri possunt et pbari attestata z in scriptis redacta. Et ido non sumus indoctas fabulas secuti. vt dicit᷑ ij. Pet᷑. j. sed vera loquimur z tenemus. Et ppterea ierxcusabilis est oīs hō q̄ his que sᷓ fidei nō assentit cū sint pbata z attestata oī mō quo aliquid pbari potest. Humiliemur ergo karissimi in fide z credamus ea que sᷓ fidei. non possumus aliter intelligere. Ysai. vij. Nisi credideritis non intelligetis. Si autem credere voluerimus. deus illuminabit nos. et quod impossibile videbatur possibile videbitur ac decens. Actu. xv. Fide purificans corda eorum. Teneamus ergo fidei nostre confessionem. scz q sit vnus deus z tres persone vt dictum est. z q pater z filius z spiritussanctus sint ille tres persone. z omēs tres sint solum vnus deus. Ps. Benedicat nos de⁹ deus noster zc. Ysai. vj. Sanctus sanctus sanctus dominus deus exercituum. z nō dñi dij Et ad ꝯsolatōem fidei nostre p rōes p̄dicabiles. hoc solum in presenti sermōe pbare intendo. Et primo q est vnus deus tm̄. secundo q sint tres persone. tercio q iste tres persone sint pater filius z spūssanc. Prio pbatur q sit solum vnus deus z tres persone sint solum vnus deus per tres rōes. ¶ Pria sumitur a causis. quia vt di. phs in causis ordinatis impossibile est in infinitum abire. immo deuenire oportet ad primam causam q̄ ē causa ordinans z disponens oīa alia. Manifestum est autem q totum vniuersum ordīatissime pcedit. Nam videmus q omni anno sol ꝯplet cursum suū z luna p eadez. xij. signa currit oī mense p que sol in anno. Oēs etiam planete certo tempore ꝯplent cursum suū. firmamentum etiā cū oībz stellis omi die voluūtur de puncto ad punctum. sp est dies z nox. estas z hiems. Hec omnia ad oculum vidē⁹ Sile ē de hoībz z bestijs z de omnibz ꝯtigētibus q̄ oīa deus ordinatissime disponit z regit. Sap. viij. Attingit a fine vsqz ad finem for. z di. o. s. Quis hūc ordinem videre n̄ valeamus. imo oīa ista ꝯtingentia vident᷑ nob a casu z fortuna ꝯtingere. Eccs. ix. Uidi sb sole nec velociū esse cursum nec fortiū bellum nec artificū grām nec sapientū panez nec doctoz diuitias. sed tempus casuqz in oībz. sed vere sic est in supradictis que videmus. ita ē ī istis ꝯtingentibz quoz ordinez nō videm⁹. Boe. Sed tu q̄uis causam tante dispositōnis ignores tñ q̄ntū bon⁹ rector mūdū tēpat recte fieri cuncta ne dubites. Cū ergo oīa sic ordinate pcedant z sint ita diuersa int᷑ se. impossibile est quin ab vno regant᷑ z disponantur als oīa miscerent᷑ z ꝯfunderent᷑ z deficerent. Exemplum de ciuitate: si nō habēt dominiū. Lu. xj. Oē regnū ī se di. desol. Et ido phs ꝯcludit. xij. metha. Unus ergo pnceps Hāc rōem tangit Boe. in secūdo de conso. Hūc ne inqt phia mūdū temerarijs agi casibz fortuitisqz putas. an nullū ei regimē inesse

rōnis. Atq3 in quā nullo existimauerim modo
vt fortuita temeritate tam certa regant᷑. vnū
operi suo conditorem presidere scio deum.
¶ Secunda rō sumitur a virtute 7 pfectōne
vnitatis. Oportet enim vt quicquid boni 7 p
fectionis est in creatura eminentius sit in crea
tore. quia nemo dat quod non habet. 7 causa
est potior effectu. Sed omnes creature desi-
derant vnitatem sicut dicit Boe. li. de conso.
sicut id in quo consistunt 7 conseruātur. quia
omnes creature tamdiu subsistunt 7 cōseruā-
tur q̄diu sunt vnum. deficiunt aūt cum diui-
duntur 7 vnitatem pdunt. Exemplum in edi
ficijs 7 in animalib9 7 arboribus 7 ciuitatibus
Tamdiu.n. est animal q̄diu corpus 7 anima
vnita manent. cum aūt separant᷑ non est plus
animal. Et simile apparet in omnib9. qr vt di.
phus. vnum 7 ens conuertunt᷑. Et boe. dicit
q omne quod est iō est quia vnum numero ē.
Maxima ergo est virtus vnitatis 7 perfectio
Oportet ergo q hec virtus 7 pfectio eminen
tius sit in creatore. Et ideo deus est maxime
vnus. 7 tres psone sc3 pater filius 7 spūssan-
ctus magis sunt vnus deus. q̄ aliq res sit vna
numero. Et ex hoc etiam sequitur q omniu3
trium psonarum sit oīno vnum esse. vnū nosse
vna potentia. vna virtus. 7 vna operatō. Au-
gu. Indiuisa sunt opera trinitatis. Deut᷑. vj.
Audi israhel dominus deus tuus vnus ē. Ad
idē. Sicut dictum est omnia conseruantur in
vnitate cum ergo omnia conseruentur in deo
oportet necessario q deus sit vnus. al's esset
oppositum in adiecto. Actu. xvij. In ipō enim
viuimus mouemur 7 sumus. ¶ Tercia rō sumit᷑
ex pfectione primi principij. Oportet eni3 ne-
cessario vt probat phus q primu3 principiū
sit summe pfectum. 7 q ei nihil desit. Si ergo
sunt plura prima principia. q tunc eēt si tres
psone essent tres dij. oportebit q vnūquod-
q3 sit summe pfectum. Aut ergo erunt omni-
no idem ita q quicquid habet vnum h3 aliud
tunc erunt superflua. Deus aūt 7 natura ni-
hil pducunt superfluum neq3 frustra. siue vt
melius dicam. tunc erunt oīno vnum. quia q̄-
cunq3 nullo modo differunt oīno sunt vnum
Aut differunt in aliquo. ita q vnum habebit
aliquid boni 7 pfectōnis quod non habebit
alterum. 7 per consequens illud quod nō ha-
bebit illud boni 7 perfectōnis non erit summe
pfectum. Et sic patet q est tm̄ vnum princi-
pium. 7 p consequens tres persone diuine nō
sunt tres dij. sed vnus deus. 7 sic pat3 primū.
¶ Secundo pbatur q deus sit trinus ī
psonis. i. q tres psone sint in vno deo p tres
rōnes. Prima sumitur a creaturis. vbi ē ima-
ginis signaculum. Secunda a creaturis vbi ē
trinitatis vestigium. Tercia a creaturis. vbi ē
iocunditatis solatium. ¶ Prima ergo sumit᷑
a creaturis vbi est imaginis signaculum. q̄ tal᷑
est. In omni creatura facta ad imaginem dei.
vt in homine 7 in angelo. est quedam trinitas
in vna essentia. qr ibi ē intellectus. in quo veri-
tas est ibi est voluntas. in qua est amor. 7 ē ibi
memoria in qua cōseruantur intellecta. Si er-
go in creaturis pfectis factis ad imagine3 dei
inuenit᷑ quedā trinitas opt3 q pfectiori mo-
do repiatur in creatore cū ex hoc ipso q sunt
vnum 7 tria. dicantur facta ad imaginem dei.
7 quicquid est in creatura. eminentiori mō sit
in creatore. Gen̄. j. Faciamus hominē ad ima
ginem 7 similitudinem nostram. est ergo ī deo
quedam trinitas psonarum. Nam ibi ē pater.
p modum conseruantis omnia. ipe eni3 omīa
creauit regit 7 conseruat. Est ibi filius p mo-
dum intellecte veritatis. quia ipe est veritas.
Joh. xiiij. Ego sum via veritas 7 vita. Est ibi
spūssanctus p modum amoris. quo. s. pr̄ amat
filium. 7 filius amat patrem. ipe enim spiritus-
sanctus amor est. j. Jo. iiij. Deus sup. spūssan
ctus caritas est. Sicut ergo ē vna aīa 7 vnus
angelus. 7 in ipa sunt tres potentie. s. memo-
ria intellectus. 7 voluntas. ita est vnus deus 7
in ipso sunt tres psone. s. pater verbum 7 spi-
ritussanctus ¶ Secunda rō sumitur a crea-
turis in quibus est trinitatis vestigium vt ī so
le. Nam vt dicit Aug. in sole est quedam tri-
nitas: 7 vnitas, representans trinitatem 7 vni
tatem dei tanq̄ vestigium pedis representat
pedem. Anima vero hominis 7 angelus h' ide3
representant tanq̄ speculum imaginem 7 ma
gis pfecte. In sole. n. est ipa substātia solis tā-
q̄ pater qr a nullo generatur. a quo generat᷑
radius splendoris. sicut filius dei a patre. 7 ab
vtroq3 pcedit calor. s. a sole 7 radio eius sicut
spūssanctus a patre 7 filio 7 hec tria sunt sim᷑
tempore. sicut illa eternitate. quia statim q sol
fuit emisit radium. 7 eodem tempore vtrº ca-
loris ab vtroq3 processit. sic deus ab etno ge-
nerauit filium. 7 ab eterno spiritussanctus ab
vtroq3 processit. Et sicut radius splēdoris a
principio fuit a sole natus 7 semper nascit᷑ ab
eo. 7 calor a principio pcessit ab ambobus et

semper procedit. sic filius dei ab eterno fuit genitus a patre et semper gignitur sine generatur. et spiritussanctus ab eterno processit ab vtroque et semper procedit. Et sicut radius splendoris manens in sole omnia et totum mundum implet lumine ita filius dei splendor glorie manens in patre est vbique. Et sicut calor procedens a sole et radio eius totum mundum calefacit. sic spiritussanctus a patre et filio. procedens corda omnium hominum calefacit. Et propterea in specie ignis apparuit. Et sicut sol per splendorem suum omnia illuminat. sic deus per filium suum. Johannis. j. Erat lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum in mundo erat et c. Et sicut sol per calorem et radium splendoris omnia operatur. ita deus per filium et spiritumsanctum omnia operatur et regit. quia indiuisa sunt opera trinitatis vt dictum est. Mirabiliter ergo vestigium trinitatis relucet in sole. Tercia ratio sumitur a creaturis. vbi est iocunditatis solatium. quia homo solus existens non potest plenam iocunditatem habere. quia est animal sociale secundum naturam. Vnde Genesis. ij. Non est bonum hominem esse solum faciamus ei adiutorium simile sibi. Animalia etiam multum affliguntur stando solitarie. vt canis in cathena. Consistit autem perfectio societatis humane in tribus. scilicet patre filio et vxore. Si enim est pater filius et vxor plenam iocunditatem habent quantum ad societatem. Cum igitur in deo sit plena et perfecta leticia oportet quod ibi eternalis societas reperiatur. scilicet pater et filius. et amor tanquam vxor. cui totum suum bonum vult deus. quia si iocunditas societatis reperitur in hominibus que quidem societas ex tribus perficitur vel completur. oportet quod talis iocunditas societatis eminentius sit in deo. quia vt dictum est quicquid boni et iocunditatis est in creatura. eminentius est in creatore. et sic patet quod trinitas est in deo. Johannis. v. Tres sunt qui testimonium dant in celo. pater. verbum. et spiritussanctus. Et sic patet secundum ¶ Tercio probatur quod tres persone in diuinis sunt. pater filius et spiritussanctus. Et primo quod ibi sit pater et filius probemus. Nam pater et filius dicuntur relatiue. et ideo probato quod ibi sit pater probatum erit quod ibi sit filius. Circa quod sciendum quod tunc res dicitur perfecta secundum philosophum. quando habet propriam operationem. Est autem duplex perfectio. prima et secunda. Prima perfectio est quando res est perfecta ad esse. secundo quando est perfecta quantum ad operari. In deo autem oportet omnem perfectionem ponere. ergo propriam operationem oportet ibi esse. Est autem duplex operatio vt dicit philosophus. Vna que transit in exteriorem materiam. que non perficit operantem. vt secare et talis non est perfecta nec propria operatio rei. Alia est que non transit in exteriorem materiam. vt intelligere et amare. Et ista est perfecta et propria operatio creature rationem habentis. scilicet intelligere veritatem et velle et amare bonum. Cum igitur deo solum optima et perfecta sint attribuenda. solum iste due operationes vel actiones erunt in deo. scilicet intelligere veritatem et velle bonum per amorem. Nam omnia alia deus facit per solum imperium voluntatis. quia dixit et facta sunt. He autem due operationes sunt naturales deo quia secundum naturam suam sibi conueniunt. nec ab eo separari possunt. quia si deus est. oportet quod intelligat et amet. Propria autem et perfecta operatio patris inquantum pater est vt possideat et generet filium sibi similem. Cum igitur in deo sit perfecta paternitatis ratio. et perfecta paternitas. a qua omnis alia paternitas nominatur. vt dicit apostolus Ephe. iij. oportet quod deus pater generet filium. Isa. vltimo. Ego qui generationem aliis tribuo nunquid sterilis ero. Talis autem generatio oportet quod sit intellectualis. scilicet per intellectum et non carnalis quia generatio carnalis transit in exteriorem materiam. que vt dictum est deo conuenire non potest. Deus ergo intelligendo se generat filium qui vocatur verbum patris. quia cum intellectus inquantum tale. sit perfectio intelligentis. et deus sit sua perfectio oportet quod solum seipsum intelligat et omnia alia in se. et ideo talis relatio que est in deo proprie est intelligens et intellectum. est paternitas et filiatio. et ideo deus inquantum intelligit seipsum est deus pater. et inquantum est intellectus a se est deus filius. Et sic patet quod eiusdem nature et eiusdem essentie est pater et filius. quia deus intelligens et intellectus eiusdem nature et essentie est. Joh. x. Ego et pater vnum sumus. Et quia nullum accidens potest deo inesse. quia aut corrumpet vt febris. aut perficeret vt sciencia. quorum vtrumque est impossibile in deo. ideo oportet quod talis relatio que est inter patrem et filium sit in deo realiter. non. n. in deo relationes sunt assistentes extrinsecus essentie diuine sicut relatio paternitatis in pe-

tro est affixa extrinsecus psone petri. sed sunt ipsa essentia diuina. et ideo relatões in deo scz paternitas et filiatio et spiratõ sunt per se subsistẽtes. et sunt ipe psone diuine. Nam pater et filius et spiritussanctus sunt tres psone subsistentes Et quia deus se ab eterno intelligit. ideo ab eterno generat filium. Ps. Ego hodie genui te. sup. in eternitate. Semp ergo generat filium quia in eternitate non est prius et posterius. Iste ergo filius dei oportet quod sit per omnia equalis patri in potentia et sapientia et in omni re. quia ad perfectõnem patris generantis ptinet vt generet filium per omnia sibi similem et equalem. Quis pater diligit filium sicut seipsum et omne bonum suum libenter daret ei. Unde pater bene complexionatus et pulcer et sapiẽs et in omnibus perfectus libenter generaret vnũ filium talem. et ad magnam perfectõnem pris pertineret si posset talem filiuz generare et ad defectum pertinet quod non potest talem filium generare. Cum igitur deus sit summe perfectus nec in eo aliquis sit defectus oportet quod generet filium per omnia sibi similem et coequalem. Et hoc est quod dicitur. Jo. x. Pater quod dedit mihi maius omnibus est. i. dedit mihi totum bonum suum quod est maius omnibus rebus. ergo deus filius est omnipotens omĩa cõtinens et omnia disponens. sicut deus pater. Sed contra dicitur Joh. xiiij. Pater maior me est. Ad quod dicendum quod veruz ẽ inquãtum fuit homo scz sm naturam humanã quã assumpsit. Et etiam ab angelis fuit minoratus sm naturam. non autem sm gratiam quia etiaz inquantum homo habuit maiorem gratiam omnibus angelis. Ps. Minuisti eum paulo minus ab angelis. s. sm naturam gloria et honore coronasti eum. s. super omnes angelos per gratie et glorie plenitudinem. Joh. j. Vidimus gloriam eius gloriam quasi vnigeniti a patre. Ista rõ quod filius sit equalis per omnia patri ẽ ad populum. quia melius satis potest demonstrari quod filius ẽ per omnia equalis patri. Et quia hunc et omnes alios sermones ad populum facio. ideo aliam rationem ad hoc ponere non curo. Secundo probemus quod in diuinis est tercia persona que vocatur spiritussanctus. Quod sic patet. Quia sicut dictum est sup. quicquid bonitatis et virtutis et perfectõnis ẽ in creatura oportet quod eminentius sit in creatore sicut in cã et in dante. Sed amor in creaturis inter omnia perfecta et virtuosa obtinet primum locum. Nam inter angelos ordo seraphin est supremus. quia denominatur ab incendio amoris dicuntur enim incendẽtes. Inter celos illud supremum est quod denominatur ab igne amoris. s. celum empireum. Inter elementa illud est superius quod assimilatur amori. sicut ignis. Inter virtutes amor obtinet principatum. imo est forma et dans esse omnibus virtutibus. et sine ipsa nulla virtus operatur. vt di. apostolus. j. Cor. xiij. Videmus etiam in inferioribus quod omne agens mouet res amatas. Aliqui diligunt diuitias. aliqui delicias. aliqui honorem et potentiam. et ideo propter ista omnes mundani operantur. Aliqui diligunt deum super omnia. et ideo tales propter amorem dei omnia predicta contemnũt et nudi nudum crucifixum sequuntur in artissima paupertate. Si ergo in creaturis inuenitur amor tam virtuosus vt per eum operantur omnia oportet necessario quod eminentius reperiatur in deo. Cuius ratõ est. quia vnũquodque tanto fortius amatur quanto melius cognoscitur. et quia deus cognoscit se vt infinitũ bonum. ideo summe infiniteque se amat et filium suum. et econuerso filius eodem amore amat se et patrem. Et iste amor vocatur spiritussanctus. qui ab vtroque procedit. nam a patre in filium et a filio in patrem. Et iste spiritussanctus siue amor oportet necessario quod sit tercia persona in trinitate. Quod sic patet. In nobis amor est accidens. quia potest adesse vel abesse. in deo autem vt dictum est nõ põt esse aliquod accidens. Unde oportet quod omne quod est in deo sit subsistens vt verus deus. quia omẽ quod est in deo est deus. Cum ergo hoc probatum sit. quod in deo sit amor. oportet quod talis amor nõ sit accidens sed per se subsistẽs. Ad hoc autem quod aliquid per se subsistat in rationabili et intellectuali creatura accipit nomẽ persone. Nam persona est rationalis nature indiuidua substantia. Indiuidua autez substãtia per se subsistit. et ideo spiritussanctus cum per se subsistat indiuidua natura est tercia in trinitate persona. Ulterius iste spũssanctus oportet quod sit eiusdem essentie et nature cũ patre et filio. Cuius ratio ẽ. quia natura amoris vnire ẽ. Nam trãsfert amantem in amatũ. vt di. Dyoni. et Aug. Si ergo amor qui ẽ in nobis hãc virtutem habet. multomagis amor diuinus ergo spũssanctus qui est amor patris ad filiũ et filij ad patrem vnit patrem cum filio in ea-

dem essentia 7 natura. 7 est cũ eisdem in eadẽ essentia 7 natura. ꝓpterea spiritussanctus vocatur vinculum amoris. Et quia in eẽntia dei nihil est quod non sit deus. iõ spiritussanctus cum sit in eadem essentia cum patre 7 filio est verus deus: sicut pater 7 filius. Et sic ptz ꝙ ẽ vnꝰ deꝰ. 7 sint tres ꝑsone. 7 ꝙ iste tres ꝑsone sunt pater 7 filius 7 spiritussanctus. 7 ꝙ iste tres ꝑsone sunt vna 7 eadem essentia 7 ꝑ consequens sunt vnius nature 7 vnius eẽntie. et omẽs tres sunt vnus deus. 7 nõ tres dij. Bene ergo di. apl's. ꝙ ꝑ ea que facta sunt diuinitas dei 7 eius virtus cognoscitur. quia ꝑ rõnes sumptas a creaturis omnia supradicta sᷤ ꝓbata. Et sic patet tercium.

De epl'a sermo de eadem materia. lxv.

Gratia domini nostri hiesu xp̄i 7 caritas dei 7 cõmunicatio sanctispiritus sit semꝑ cum omnibꝫ nobis. ij. Cor. xiij. Tam in euãgelio ꝙ̃ in epistola exprimitur trinitas diuinarum personarum cum suis appropriatis 7 attributis. Nam in euangelio exprimitur persona patris cum suo appropriato. s. potentia que patri appropriatur ibi. Nemo põt hec signa facere que tu fac. ni. fu. de. cum eo. Quia mirabilia facere potentie patris attribuitur. Persona xp̄o filij cum suo appropriato. s. sapientia que filio appropriatur ibi. Scimꝰ q̃a a deo venisti magister. Filius. n. ad docendum nos sapientiam suam venit in mundum vt verus magister. Joh. xiij. Uos vocatis me magister 7 domine 7 bene. sum etenim. Persona aũt spiritussancti cum suo appropriato. s. bonitate que spũisancto appropriatur exprimitᷣ ibi. Spiritus enim vbi vult spirat 7 vo. e. au. Ex magna enim sua bonitate spiritussanctus spirat nobis bona desideria 7 facit nos vocez suam audire. Similiter in verbis ꝓpositis de epl'a hodierna sumptis eedem tres ꝑsone cũ suis attributis exprimuntur. Nam primo exprimitur ꝑsona filij cum attributo scilicet gratia ibi. Gratia enim dñi nr̃i hiesu xp̄i. Gratia enim xp̄o attribuitᷣ. Joh. j. Gratia 7 veritas ꝑ hiesum xp̄m facta est. Secundo exprimitᷣ ꝑsona patris cum suo attributo quod est caritas ibi. Caritas dei. Caritas. n. deo patri attribuitur. j. Jo. iiij. Deus caritas ẽ. Tercio exprimitur ꝑsona spiritussancti cuz suo attributo quod est cõmunicatio suipius. ibi. Et cõmunicatio sanctispũs. Attribuitᷣ. n. cõmunicatio spũisancto. quia ꝑ spiritumsanctũ om̃e bonum cõmunicatur nobis. Unde apl's postq̃ꝫ multa bona enarrauit data nobis ꝑ spm̃ sanctum ꝯcludit. hec ãt op. vn. at. i. s. di. sin. ꝑ vult. j. Cor. xij. Uerum quia trium ꝑsonaruꝫ est vna eẽntia 7 per consequens vna virtus 7 vna operatio. ideo omnia supradicta 7 oĩa alia quelibꝫ trium ꝑsonarum operatur nihil enim vna operatur quod alia non operetur. Aug. Indiuisa sunt opera trinitatis. Joh. v. Quecunqꝫ pater facit hec 7 filius similiter facit. Et iõ ad hoc ostendendum apl's ait. Gratia dñi nostri hiesu xp̄i 7 caritas dei 7 cõmunicatio. s. s. fit 7 non dicit sint. vt ostendat ꝙ hec omnia ab vna virtute procedant. Uñ Aug. di. ꝙ incarnatõnem xp̄i tota trinitas operata est. tñ soli filio attribuitur. 7 solus filius dicitᷣ incarnatus. Jo. xiiij. Non credis ꝙ ego ĩ patre 7 pater in me est. philippe qui videt me videt 7 patrem meum. Sed omnipotentia appropriatur patri ne ꝓpter antiquitatem tẽporis credatur impotens. sicut apud nos senes sunt impotentes q̃uis filius 7 spiritussanctꝰ similiter sint omnipotentes. Et sic est de alijs Nam filio appropriatur sapientia ne propᷣ iuuentutem credatur insciꝰs. Et spiritui sancto appropriatur bonitas ne ꝓpter abundantiam spũs 7 virtutis credatur minus piꝰ 7 bonus. sicut apud nos esse consueuit. De istis g̃ sex. s. tribus appropriatis 7 tribꝫ attributꝫ erit sermo presens. Nam in p̃nti sermone de vnitate eẽntie 7 trinitate ꝑsonarum dicendum ẽ Primo ergo de appropriato patris dicamꝰ quod est potentia. Circa quod sciendum ꝙ tripliciter deus pater est omnipotens. 7 om̃ia põt. Et si multa dicatur non posse. hoc non est ex defectu potentie eius. Sed ex quatuor contingit. scꝫ ex defectu rei vel ex impossibilitate eius quod dr̃ non posse. vel ex eo ꝙ talis potentia ex impotentia procederet. vel ex eo ꝙ talis potentia defectum in deo poneret quod est impossibile. Primo deus omnipotens dicitur aliquando non posse aliqd ex defectu rei. Sic non potest facere ꝙ ego sum in pluribus locis in eodeꝫ tempore quia non est passiua potentia in me ad hoc recipiẽdum 7 ꝑ hunc modum dicitur ꝙ deus non potuit maiorẽ g̃raꝫ neqꝫ pl'es ꝯferre hr̃e ma-

rie q2 ẜm conditõez sue nature nõ fuit capax maioris gratie neq3 plurium. Exemplum de vrceo pleno aqua in quem quis non põt mittere plus quia vrceus non põt plus recipere. Similiter papa non posset facere vnam feminam epm neq3 vnum iudeum. quia in vtroq3 non est potentia passiua ad recipiendum ordines. Secundo deus omnipotens dr̃ nõ posse aliquid ex impossibilitate rei sed ex eo ꝙ illud non est possibile. sic non põt facere ꝙ aliquod preteritum non fuerit puta ꝙ ego ñ fuerim natus. vel ꝙ contradictoria sint simul vera. vł ꝙ ego sim homo ⁊ asinus simul. vł ꝙ corrupta sit virgo. ¶ Tercio deus omnipotens dicitur non posse aliquid eo ꝙ illud faciendo deficeret ⁊ talis potentia ab impotentia ꝓcederet. sic deus non potest peccare quia peccare est deficere a regula ratõnis ⁊ peccatum ē quidam defectus rõnis. Unde Augu. di. ꝙ peccatum nihil est ⁊ nihil fiunt homines cum peccant. Et Boe. di. ꝙ homines iõ peccant quia in efficientia boni stare nõ possunt Exemplum de cadente qui ideo cadit q2 non potest se tenere. Et ẜm hunc modum dicitur. ꝙ deus non posset vnum sanctum hominem ad infernum condemnare. quia condemnare innocentem est magnum peccatum. Uñ petrus de tharẽthasia d. ꝙ deus posset trahere iudã de inferno. sed non posset emittere petr3 de paradiso. ¶ Quarto deus omnipotẽs dr̃ non posse aliquid ex eo ꝙ talis potentia poneret defectum in deo. ⁊ ẜm hunc modũ deus non potest esse corpus. nec potest aliquam penam pati in sua natura nec potest esse ignorans. nec potest aliquam mutatõnem recipere. Et ideo non potest predestinatos ad vitaz eternam mittere ad infernuz nec prescitos ad infernum mittere in paradisum. quia sequeretur ꝙ deus mutaretur in proposito quod est impossibile. Nume. xxiij. Non est deus vt homo vt mentiatur. nec vt filius hominis vt mutetur. Unde simpliciter deus posset predestinatos damnare ⁊ prescitos saluare. Sed considerando ꝙ sunt predestinati vel presciti nõ posset. Si ergo volumus ꝙ omnipotẽtia dei manifestetur in nobis ista quatuor remoueamus a nobis. quia vt dictum est. dei potentia hec quatuor non valet efficere ¶ Primo amoueamus a nobis defectum capacitatis et extendamus nosipõs ad maiora. ⁊ tunc deus dabit nobis maiorez gratiã. Apoc. xxij. Qui sanctus est sanctificetur adhuc. Sed si volumus semper stare in modico bono quod facimus. deus non potest nobis dare maiorẽ gratiaz. quia nõ sum⁹ capaces. Hiere. xxij. Scribe virum sterilem istum. qui non prosperabit in diebus suis. Job. xxix. In nidulo meo moriar. Isa. iiij. Panem nostrum comedemus ⁊ vest. n. o. tantũmodo inuocetur super nos nomen tuum. Satis videtur multis ꝙ viuãt de suo. ⁊ ꝙ signent se de mane ⁊ vtinam se bene signarent. Contra tales dicit Apoc. iij. Utinam esses frigidus aut calidus. sed quia tepidus es ⁊ nec frigidus nec calid⁹. incipiã te euomere ex ore meo. Exemplum deus facit vt natura que membro operanti dat virtutem ⁊ ñ operanti retrahit. Unde fabri habent fortiora ⁊ meliora brachia. scriptores meliores oculos. cursores fortiora ⁊ meliora crura. Itẽ facit sicut rex qui dat feudum militi ⁊ si prudenter agit dat ei castrum. propterea dicit apłus Philip. j. Hoc oro vt caritas vestra magis ac magis abundet in scientia. ⁊ in omni sensu. ij. Cor. ix. Potens est deus omnem gratiam abundare facere in vobis vt abundetis in oẽ opus bonum. ¶ Secundo ammoueam⁹ a nobis impossibilitatem. vt si volumus amici dei fieri in hac vita. non simus amici seculi huius quia ista sunt contraria ⁊ impossibilia. naz de⁹ mandat ꝑ hiere. aliena non rapere. ꝓpria largiri. vana non appetere corp⁹ macerare. Mũdus autem omnium contrarium docet. naz ꝓ alapa reddet vulnus. ꝓ vulnere mortem. inimicos expellit. bona eorum aufert. pauperibus non benefacit. ẜ decorat ipos. honores summopere querit. ⁊ ventri vt deo seruit. Phili. iij. Quorum deus venter est. Et ideo impossibile est eẽ amicos dei ⁊ mundi. Jac. iiij. Adulteri nescitis quia amicicia huius mundi inimica est dei. quicunq3 ergo voluerit amicus esse huius seculi inimicus dei cõstituitur. Eccł. ij. Ue peccatori ingredienti terram duabus vijs. Impossibile est ergo esse cum deo ⁊ cum mundo. Luc. xj. Qui non est mecum contra me ē. ⁊ qui non colligit mecum dispergit. Tercio amoueamus a nobis impotentiam resistendi peccatis. quia omnipotentia dei cum tãta impotentia stare non potest. ⁊ quid prodest dominari hominibus. ⁊ regere ciuitates. ⁊ vnivili temptatõni non posse resistere. ⁊ vnum motum non posse refrenare. Prouer. xuj. Melior ē patiens viro forti ⁊ qui dñatur aĩo suo

expugnatore vrbium. Boet. Uide quanta sit maiorum impotentia. vt nūq̄ ad id quod desiderant possint venire scʒ ad pfectum bonum. Et ideo si volumus ꝙ dei potentia habitet in nobis. resistamus mūdo. carni. ⁊ dyabolo. Jaco. iiij. Resistite dyabolo ⁊ fug. a vo. ¶ Quarto amoueamus a nobis id quod ponit defectum ī deo. s. falsam fidem quia fides exterarum nationum ponit magnum defectum in deo ⁊ falsitatem. cum dicat eum eē solum. cum ipse sit trinus. cum dicat ipm̄ esse solum deum. cum ipe sit deus ⁊ homo. Habeamus ergo veram fidem que credit deum sicuti est. Hebre. x. Accedamus cum vero corde in plenitudine fidei aspsi corda a conscientia mala ⁊ abluti corpus aqua munda teneamus spei nostre confessionez indeclinabilem. Jo. xj. Qui credit in me. ⁊ si mor. fu. vi. ⁊ omnis q̄ vi. ⁊ cred. in m. n. m. in eter. Ecce magna oīpotentia de mortuis viuos facere ⁊ a morte perpetua conseruare. Et hoc iō qꝛ defectū fidei non habemus. Si ergo volumus ꝙ deꝰ p suam potentiam habitet in nobis extendamus nos ad maiora. non simus amici huiꝰ seculi. resistamus peccatis ⁊ habeamus veram fidem. ⁊ tunc in deo omnipotenti erimus valde potentes. ⁊ mirabilia faciemus. Joh. xiiij. Qui credit in me opera que ego facio ⁊ ipse fa. ⁊ ma. ho. facit. Et sic patet primum. Secundo de quodam attributo patri dicamus: quod est caritas. Et nota hic differentiā int̄ appropriata attributa ⁊ propria quia appropriatum ita appropriatur vni persone quod non alteri. vt potentia solum patri. sapientia solum filio. ⁊ bonitas solum spūisancto. Sed attributa sunt cōmunia essentie diuine ⁊ attribuūntur vni persone sicut alteri. vnde caritas ita attribuitur patri sicut filio et spūisancto. Et idem est de gratia ⁊ de cōmunicatōne. ⁊ d̄ omnibus que de essentia diuina predicant̄. q̄ quasi sunt infinita. Propria vo sunt que ita conueniūt vni psone ꝙ nullo modo alteri. vt gigni filio. ⁊ gignere patri ⁊ procedere spirituisancto. Sic ergo caritas attribuit̄ deo.

Circa quod sciendum ꝙ maxima caritas dei ad hominē q̄ntum ad quatuor demonstratur. Primo ꝙ filium suum hominē fieri constituit ⁊ naturam hūanam tanq̄ in sponsam sibi accepit. Jo. j. Uerbum caro factum est. Unde cantamus. Hodie celesti sponso iuncta ē ecclia. Ecce mirabilis amor quia imperator diues. potens. sapiens. pulcer. ⁊ eternus accepit pauperculam inualidā. fedam. insipiētem. ⁊ morti condemnatā. Hebre. ij. Nusq̄ enim an. appre. sed semen abra. ¶ Secundo in eo ꝙ eundem filium postq̄ carnem assumpsit. fecit. xxx. annis seruire. p homine erudiendo ⁊ informando in luto penalitatum humane nature. ⁊ tandem p ipo redimendo constituit eum mori. Joh. iij. Sic deus dilexit mundum vt filium suum vnigenitum daret. s. ad mortem. Hic cadit exemplū de paulino epo nolano. qui p filio vidue liberādo iuit ad africam. ⁊ factus est seruus. Quere in dyalogo Greg. ¶ Tercio in eo ꝙ homines sibi in filios adoptauit ⁊ fratres xpi. j. Jo. iij. Uidete qualem caritatem dedit nobis deꝰ. vt filij dei nominemur ⁊ simus. ¶ Quarto in eō ꝙ homines sic redemptos ⁊ ī filios adoptatos heredes regni fecit insimul cū filio suo hiesu xpo. Ro. viij. Filij dei sumus si autem filij ⁊ heredes. heredes quidem dei. coheredes aūt xpi. Si ergo volumus ꝙ caritas dei maneat ī nobis attendamus ad ista quatuor. ¶ Primo vt naturam nostram sic exaltatam ⁊ magnificatam in suo honore conseruemus. s. in honore virtutum. qꝛ honor ꝓm pħm. ē reuerentia exhibita in testimonium virtutis. Phil. iiij. Sic state in domino carissimi. Honor mundi est falsus honor. quia est honor pannoꝝ ⁊ equorum ⁊ domicellorum. Hic cadit exemplum de illo qui osculabatur pannos suos. qꝛ propter eos honorabatur. Secundo vt informatōem quam xpc fecit nobis retineamꝰ. Jo. xiiij. Qui habet mādata mea. ⁊ seruat ea hic est qui diligit me. Et ipm̄ p nobis redimēdis mortuum non amplius morti exponamꝰ. quod facimus dum peccamus. Hebreo. vj. Rursum cru. sibimet. fi. dei. ¶ Tercio vt filij adoptiui in adoptōne filiorum dei viuamus quod facimus dūm ꝓm spiritum viuimus et non ꝓm carnez. Ro. viij. Qui spiritu dei agūtur hi filij sunt dei. Ibidem. Debitores sumꝰ non carni vt ꝓm carnem viuamus. si. n. ꝓm carnem vixe. mo. si autem spū. fac. car. mor. viuetis sup. in adoptōne filioꝝ. Quarto vt temporale gaudium regnum eternum non perdamus. Math. xvj. Si quis vult post me venire. s. ad regnum abne. semet. ⁊ tol. cru. suam. i. renunciet vite carnali ⁊ gaudio mundi: seu tēporali ⁊ agat penitentiam. Si autem hic voluerimus delectari perdemus regnum etnū.

Job.xxj. Ducunt in bonis dies suos. et in puncto ad infernum descendunt. Luce.xxvj. Recordare fili quia recepisti bona in vita tua ZC. Et sic patet secundum. ¶ Tercio de appropriato filij quod est sapientia dicamus. Circa quod quatuor videamus. ¶ Primo quod filius dei per sapientiam suam scit omnia presentia preterita et futura cogitata. et que in celis et que in terris sunt et que esse possunt. Hebre.iiij. Omnia nuda et aperta sunt oculis eius. Prouer.viij. ego sapientia habito in consilio et eruditis inter sum cogitationibus. per me reges regnant: et legum conditores iusta decernunt. Secundo quod filius dei per sapientiam suam est causa omnium rerum que fiunt vel sunt. Sicut enim artifex per scientiam suam est causa forme introducende in artificiatum. ita dei filius per sapientiam suam est causa totius rei. Joh.j. Omnia per ipsum facta sunt. i. per filij sapientiam. Hebre.j. Per quem fecit et secula. ¶ Tercio quod sapientia filij dei multum a sapientia mundi differt. Jaco.iij. Non est sapientia ista desursum descendens. sed terrena animalis. dyabolica. que autem desursum est sapientia. primum quidem pudica est deinde pacifica. modesta. suasibilis. bonis consentiens. plena misericordie et fructibus bonis. iudicans sine simulatione.

¶ Quarto quod ipsa sapientia dei est ipse filius dei. et idem in essentia cum deo. Eccl.xxiiij. Ego ex ore altissimi prodij primogenita ante omnem creaturam. j. Cor.j. Nos autem predicamus xpm crucifixum. dei virtutem et dei sapientiam. Ex his quatuor debemus accipere quatuor vtilia documenta. Et primo ex hoc quod ipse scit omnia. ac etiam cogitata. debemus concipere magnum timorem et magnam erubescentiam de peccatis. quia et omnes angeli et sancti similiter vident omnia. cum ipsum deum vident. Et quis ita effrons qui non erubesceret peccare cum femina in platea. Certe omne peccatum ita est abominabile coram deo et curia celesti sicut peccatum carnale coram hominibus. Sap.xiiij. Similiter sunt abominabiles deo impius et impietas eius. Et ideo omnis peccator est sicut canis et sicut meretrix impudens. Hiere.iij. Frons meretricis facta est tibi. noluisti erubescere. Cogitemus carissimi qualis verecundia erit in die iudicij. quando ab omnibus omnia videbuntur. Dan.vij. Judicium sedit et libri aperti sunt. id est. conscientie singulorum. Et quia sicut canes peccauerunt. ideo sicut canes expellentur. Apoc.xxij. Foris canes et venefici. Et ideo sicut dicit Boe. Magna est vobis si dissimulare non vultis necessitas indita probitatis. cum ante oculos agitis iudicis cuncta cernentis. Hic cadit exemplum de illo heremita qui simulauit se velle peccare cum vna meretrice dicens. quod ita videretur in camera sicut in platea. propter quod meretrix verecundata conuersa est. ¶ Secundo ex hoc quod ipse per sapientiam est causa rerum. debemus accipere exemplum operandi que scimus. Math.vij. Non omnis qui dicit mihi do. do. intra. in re. ce. sed qui fac. volun. patris mei ipse intra. in regnum celorum. Ridiculum est alios docere et nihil operari. Talis est sicut candela lucens que se consumit et alios illuminat. Jac.j. Estote factores verbi et non auditores tantum fallentes vosmetipsos. Carissimi omnes sumus xpiani et veritatem scimus et credimus sed nunquid non damnabimur si non fecerimus ea. certe sic. Lu.xij. Seruus qui nouit voluntatem domini sui. et non fe. secundum vo. eius va. plagis multis. Exemplum de ficulnea. que habebat solum folia cui maledixit xpc et statim aruit. vt patet Math.xxj. Aug. Bene loqui et male agere nihil aliud est quam se sua voce damnare. Item surgunt indocti et celum rapiunt. nos autem cum doctrinis nostris ad infernum demergimur. Ro.ij. Qui predicas non furandum furaris secundum duriciam tuam et cor impenitens thesaurizas tibi iram in die ire ¶ Tercio ex hoc quod eius sapientia est dissimilis sapientie mundi debemus ipsam imitari. vt non sit sapientia nostra terrena animalis dyabolica. Sapientia mundi dicitur terrena. quia de terrenis cogitat. de terrenis loquitur. et terrena docet operari. Hieremie.xxij. Terra terra terra audi verbum domini. Dicitur animalis. quia sicut talpa inuoluit se in terrenis et vt aranea euiscerat se pro terrenis. Psalmista. Anni nostri sicut aranea meditabuntur. Et sicut omnia animalia vertunt faciem suam ad terram sic ipsa sola terrena respicit. Dicitur dyabolica. quia sicut dyabolus semper decipere nititur. Prouerbiorum.xx. Omnis emptor d. malum est malum est. et cum recesserit glorinabitur. Item totus conatus eius est ad ascendendum. sicut lucifer voluit ascendere. Jsai.xiiij. Ascendam super altitudinem nubium et similis ero altissimo. Sit ergo sapientia nostra pudica. modesta. pacifica. misericordia plena.

bonis consentiēs.plena bōis fructibꝫ. Quarto ex eo ꝙ sapientia dei est filius dei. debem⁹ super omnia sapientiam dei querere tāq̄ ꝑfectum bonum. Sap. vij. Uenerūt mihi oīa bona pariter cum illa. Prouer. viij. Melior ē sapientia cunctis operibꝫ preciosissimis et omne desiderabile ei non pōt comparari. Et sic patet tercium A ¶ Quarto de attributo filio.s.gratia videamus que gratia q̄tum ad nos xp̄ianos mirabilis apparet q̄tum ad q̄tuor. ¶ Primo quia in suum populum nos elegit omībꝫ alijs reprobatis. Osee.j. Uocabo non plebem meam plebem meā. Jo.ix. In iudicium ego in hunc mundum veni.vt qui nō vident videant.⁊ qui vident ceci fiant. Gratia dei olim quieuit super iudeos. sed ablata ab eis propter peccata eoꝝ.modo requiescit super xp̄ianos. Hoc figuratum fuit quando arca dei capta fuit ⁊ translata ad philisteos. et posita in templo dagon.⁊ de mane inuentum est ydolum dagon proiectum ad terram capite truncatum.vt patet.j.Reg.v. Quia in receptione gratie fidei filij dei. oīa ydola sunt confracta. ¶ Secundo quia nobis infirmantibꝫ efficacissimas medicinas.s.sacramenta ecclesie preparauit. Luc.x. alligauit vulnera ei⁹ infundens oleum ⁊ vinū. Nulla alia natio habet medicinas nisi mortales.contra infirmitatem peccati. ¶ Tercio quia thesaurus virtutis passionis xp̄i nobis per prelatos ecc̄ie dispensandus inter xp̄ianos est derelictus. ⁊ ꝑ ip̄os oportꝫ habere quicunq̄ vult. Quia vt di. August. Non ē locus veri sacrificij in toto mundo extra catholicam ecc̄iam. Et similiter eius doctrina in nobis requieuit. Mar.iiij. Uobis datum est nosse mi. reg. dei. ceteris autem in ꝑabo.vt videntes nō videant ⁊c. ¶ Quarto quia solum xp̄ianis celum aperitur omībꝫ alijs foris remanentibus. Math.xxv. Domine domine aperi nobis. Et sequitur. Amen dico vobis nescio vos. Unde petri p̄ncipi apostoloꝝ siue xp̄ianoꝝ capiti dictū est. Tibi dabo claues regni celoꝝ. Math.xvj. Ex his q̄tuor inuitamur ad alia q̄tuor. B ¶ Primo vt non sicut iudei ꝓpter peccata nostra reprobemur. Hieremie.vj. Argentum reprobum vocate eos. quia dominus proiecit illos. Sic esau primogenitus ysaac reprobat⁹ est.⁊ iacob substitutus est. Ro.ix. Jacob dilexi.esau autem odio habui. Sic reprobatus ē saul ⁊ dauid substitutus.j.Reg.xvj. Quousq̄ tu luges saulem cū ego abiecerim eū. Ista reprobatio inuisibiliter fit quotidie. Nā ad locum iudeis deputatum scꝫ in infernū quotidie vadunt xp̄iani.⁊ strages ⁊ pestilentias ī iudeos reprobatos factas quotidie patiuntur. Ps̄. Reges eos in virga fer.⁊ tā. vas fi. confringes eos.⁊c. Et ideo pōt dicere xp̄s illud. Gen.vj. Penitet me fecisse hominem id est penitet me fecisse populum xp̄ianum elegisse tot mala sunt in eo. ⁊ idcirco delebo eum a facie terre. Et ideo debem⁹ valde timere ne ⁊ nos reprobemur ⁊ a gratia effluamus. Hebreo.ij. Propterea abundantius oportꝫ nos obseruare ea que audiuimus ne forte ꝑefluamus. ¶ Secundo vt istas medicinas sumamus quas xp̄c fecit in sanguine suo.⁊ vt secure sumeremus ip̄e voluit primo sumere.nā ⁊ ieiunauit ⁊ baptizatus est:⁊ omnia opera virtutum exercuit.vt nos similiter facerem⁹. Jo. xiij. Exemplum enim dedi vobis ⁊c. Et quid prodest confici medicinam nisi sumatur. īmo est dispendium magnum. Sic.n.dicitur xp̄s omnes saluasse.quia fecit medicinas potētes saluare omnes.si sumantur. Et ideo ait. Mat. xxvj. Bibite ex hoc omnes. Tercio vt istū thesaurum carum teneamus ⁊ per indulgentias que per exercicia virtutum ⁊ opera pietatis dantur ip̄o vtamur.j.Thimo.iiij. Exerce teip̄m circa pietatē. Et q̄d ꝓdest tenere thesaurum in arca clausum. Ecc̄i.xxij. ¶ Sapiētia abscondita ⁊ thesa.inui.que vti.in vtrisq̄. Nam ille seruus qui abscondit pecuniam domini sui ⁊ nō est vsus ea cōdemnatus est. ⁊ ab eo est ablata. Lu.xix. Ex ore tuo te iudico serue neq̄ quare non dedisti pecuniam meā ad mensam. ¶ Quarto vt nitamur in celum introire per portam angustam penitētie. Mat. vij. Contendite intrare ꝑ angustam portā q꞉ arta est via que ducit ad vitam. Math.xiij. Regnum celorum vim patit᷑ ⁊ violenti rapiūt illud. Carissimi ista est magna gratia. q꞉ olim quantuncunq̄ homo bene operaretur ad inferos ⁊ non ad celos ibat. Job.xvij. In ꝓfundum inferni descendit anima mea.vbi constituta est domus omni viuenti. Et sic patꝫ quartum. C ¶ Quinto de appropriato spiritui sancto.scilicet de bonitate dicamus que q̄tū ad quatuor apparet mirabilis siue magna.

Primo in eo ꝙ contra nos voluntarie nō totiens peccantes non prouocatur.sed patiēter expectat vt reuertamur ⁊ misereatur no-

stri. Isa.xxx. Propterea nos expe. &c. vt misereatur nostri. Apoca.iij. Ego sto ad ostium et pulso si quis aperu.mi.intro.ad illum. Statum enim q peccator voluntarie offendit deum deberet mitti ad carcerem inferni sicut reus criminis lese maiestatis nisi bonitas spiritussancti sustineret eum. quilibet peccator deberet sic cogitare quare terra non absorbet me sicut dathan et abyron. quare non suffocor sicut pharao et exercitus eius est suffocatus. quare non consumor ignis incendio sicut ille quinque ciuitates in momento submerse sunt. quare a bestijs non deuoror: sicut filij israhel a serpentibus perierunt. Nunquid illi plus peccauerunt: Certe non. O quot sunt qui equalia peccata sicut quicunque ex istis habent. et tamen ex bonitate spiritussancti misericorditer tolerantur. Sed audi peruersitatem. Eccl's.viij. Quia non profertur cito contra malos sententia absque vllo timore filij hominum perpetrant mala. Secundo in eo q peccatores reuertentes .hilariter et benigne suscipit. Hiere.iij. Tu fornicata es cum amatoribus multis. tamen reuertere et ego suscipiam te. Hoc figuratum est in patre filij prodigi quem pater hilariter suscepit. Luc.xv. Videns illum. misericordia est motus. et cecidit super collum eius et osculatus est eum. et ait seruis suis. adducite vitu. &c. ¶ Tercio in eo q reuertentibus omnes offensas et peccata dimittit. Luc. xviij. Duo homines ascenderunt in templum. Et sequit. Descendit hic iustificatus in domum suam ab illo. Ps. Dixi confitebor aduersum me iniusticiam meam domino. et tu remisisti impietatem peccati mei. Sic perfecte absoluit matheum petrum. adulteram. magdalenam. et infinitos alios. Quarto in eo q reuersos sic ornat et ditat. vestiens eos veste nuptiali omnium virtutum et donorum spiritussancti. Luc.xv. Cito proferte stolam primam. et in.il. et da.anu. in ma.eius. et cal.in pe.eius. Que vestis plus valet q totus mundus quia facit hominem dignum deo et conuiuio regali vite eterne. Si ergo volumus q bonitas spiritussancti nobis prosit: adhuc quatuor aduertamus ¶ Primo vt cito ad deum conuertamur ex quo nos ita patienter expectat. Eccl.v. Ne tardes conuerti ad dominum et ne differas de die in diem Quia si diu faceremus eum expectare. sicut est mitis in expectando. sic esset seuerus postea in puniendo. Exemplum acetum factum de dulci vino magis est forte q de labrusca. Lu.xiij. Ecce venio per tres annos querens fructum in ficulnea hac et non inuenio. succide ergo illam vt quid etiam terram occupat. Sic iudeos p quadraginta annos expectauit quos postea in excidium et exterminium tradidit. Ps. Quadraginta annis proximus fui generationi huic &c. ¶ Secundo ex quo ita benigne suscipit secure ad deum reuertamur dicentes. Pater peccaui in celum et coram te et non sum dignus vocari filius tuus sed fac me sicut vnum de mercenarijs tuis Luce.xv. Hebreorum.iiij. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum glorie eius vt misericordiam consequamur et gratiam inueniamus in auxilio opportuno. ¶ Tercio ex quo omnia peccata dimittit pure et deuote ipsa confiteamur. quia aliter non consequeremur indulgentiam de peccatis. Isaie.xliij. Dic tu iniquitates tuas et iustificeris. Exemplum de dauid qui quia dixit peccaui. statim dixit Nathan propheta. transtulit deus peccatum tuum a te.ij. Regum.xij. Et angelus cedens populum statim Dauid dicente. ego sum qui peccaui. ego inique egi. conuertit gladium suum in vaginam et non occidit amplius populum. ¶ Quarto ex quo tam preciosam vestem nobis donat et ita virtuosam eam reuerenter et cum magna diligentia teneamus et custodiamus. et non sortiamur de illa exponentes eam fortune. sicut milites pilati sortiti sunt de tunica inconsutili Christi per quam hec vestis figurabatur. quod facimus dum non curamus bene operari. Sed dicimus si predestinatus sum q saluer. saluabor omnino aliter non. Aliqui volunt eam diuidere dum fidem vel castitatem vel aliam virtutem sine ceteris volunt habere. Psalmista. Diuiserunt sibi vestimenta mea. et super vestem meam miserunt sortem. Et sic patet quintum. Sexto de attributo spiritusancto: quod est communicatio dicamus. Circa quod nota q bonum est communicatiuum suipsius. Bonitas ergo spiritussancti in hoc apparet quia bona sua nobis communicat. Quatuor autem bona spiritussanctus nobis communicat abundanter et excellenter. &c ¶ Primo bona nature.s. animam et corpus in vno homine coniungendo. Gen.j. Faciamus hominem ad imaginem et simi-

litudinem nostram. Ecce magna dignitas in natura esse ad imaginem dei factum. ¶ Secundo bona fortune scilicet diuitias bestias ac omnem creaturam subijciẽdo nobis. Ps. Omīa subie. sub pe. eius o. ꝛ bo. vni. ꝛc. Ecce magna abundantia in fortuna. vt omnia sint facta ꝓpter nos ꝛ ad nostrum seruitium deputata. ¶ Tercio bona gratie. s. virtutes ꝛ dona nobis infundendo. j. Cor. xij. Hec omīa operat᷑ vnus atq3 idem spiritus diuidens singulis ꝓut vult. ¶ Quarto bona glorie. s. dei visionem ꝓmittendo. Jo. xiiij. Ego manifestabo ei meipm̄. Ro. viij. Ipse eni3 spūs testimonium reddit spūi nostro ꝙ filij dei sumus. Si autem filij ꝛ heredes. s. glorie dei que est hereditas. Ex his quatuor ad alia q̃tuor inuitam̄.

E Et p̄mo vt bona nature ad dei cultũ exerceamus ꝛ ī ipīs deo seruiamus. Ps. Fortitudinem meam ad te custodiam. i. ad tuum cultum. Et simile est de ingenio ꝛ prudentia ꝛ de omnib⁊ bonis nature. que omnia ad laudẽ dei debemus exercere. Isa. xliij. Populũ istũ creauī mihi laudem meam narrabit. quia bõa nature tenemus a deo sicut miles tenet feudũ a rege. ꝛ ideo omni die mane debemus oscula re terram in huius recognitõe3 sicut sardi pe dem iudicis arboree. j. Cor. iiij. Quid habes quod non accepisti. si autem accepisti q̇d gloriaris quasi non acceperis. Et ideo cum bona nature deus aufert a nobis. vel non dat ꝑfecte murmurare nõ debemus. Math. xx. Amice non facio tibi iniuriam. an nõ licet mihi qđ volo facere. Ro. ix. Nunquid di. figmentum ei. qui se finxit quid me fecisti sic an non habet ꝑtãtem figulus luti ex eade3 massa facere aliđ quidem vas in honorem aliud in contumeliã

¶ Secundo vt bona fortune in nostrum comodum conuertamus. vt. s. ipīs dominemur ꝛ non dominent᷑ ipa nobis. quia vt dictu3 est Deus subiecit ea pedib⁊ nostris. Ite3 ꝙ ipīs non ad luxuriam vel supbiam vtamur sed ad corporis sustentatõem. j. Thimo. vj. Habẽtes ali. ꝛ quī. t. eh. ꝯten. s. Item vt ipīs peccata nostra redimam⁹. Dañ. iiij. Peccata tua elemosinis redi. Tercio vt ꝑ bona gratie vitam eternã mereamur qꝛ per omne opus bonu3 gratia informatum vitam eternam meremur. Ro vj. Gratia dei vita eterna. Qui autem non est ī gratia ꝑ nullum opus bonum meretur vitam eternam. Lu. v. Per totam noctem labo. nihil cep. Tunc homo in nocte laborat quãdo sine gratia operat᷑. Ad hoc ergo sunt nobis data bona gratie. vt opera nostra sint digna vita eterna. Joh. xiij. Si hec scitis beati eritis si feceritis ea. ¶ Quarto vt gloriam dei ꝓ q̄ habenda habemus pignus spm̄ sanctum. vt di. apl's. ij. ad Cor. j. totis p̄cib⁊ flagitemus. vt quod nobis deus disposuit ante secula donare cum sibi placuerit largiatur. ¶ Quia vt di. Greg. ipa ꝑdestinatõ regni celestis ab omnipotenti deo sic est ordinata. vt sanctoꝝ p̄cibus obtineatur. Et iõ hiesu orante celum est apertum. Luc. xj. Petite ꝛ accipie. queri. ꝛc. Et sic patet totum.

¶ Dominica prima post tri. de euã. sermo. lxvj.

Homo quidam

erat diues ꝛc. Lu. xvj. Sicut dicit Boe. in de ꝯsol. Non quod ante oculos nostros situm est sufficit intueri sed rerum exitus prudentia metitur. Homo aute3 rõnalis a rõne ꝑ quam a bestijs differt habet considerare finem rei. Et ideo homo ratõnalis finem debet cõsiderare. Poeta. Quicqđ agis prudenter agas ꝛ respice finem. Unde homo qui considerat solum presentia ꝛ nõ futura bestijs comparatur. Ps. Homo cu3 in honore esset. s. rõnis non intellexit. sc3 ꝑm rõnem considerare finem ꝛ ideo compat⁹ est iumentis. Qui vult ergo esse homo ꝛ cauere a peccatis consideret nouissima sua. Eccli. vij. Memorare nouissima tua ꝛ ineternum non peccabis. Consideremus ergo presens euangeliu3 ꝛ videbimus mirabilia ꝛ presentia ꝛ futura. In quo continent᷑ quatuor. Primum ē status peccatoris ꝛ iusti in vita. in quo dei iusticia cõmendetur. ibi. Homo quida3 erat diues. Secundum est transitus vtriusq3 ꝑ mortem. in quo diuersa eorum cõditio demõstratur. ibi. Factum ē autem vt mo. men. Tercium est petitio diuitis post mortem. In quo malorum summa miseria declaratur. ibi. Ele. aute3 ocu. suos cum es. in tor. Quartum est responsio abrahe ad diuitem in quo seuera sententia enarratur. ibi. Recordare fili quia recepisti bona in vita t. Primo ergo ponitur status peccatoris ꝛ iusti in vita. S Sed primo status peccatoris qui describitur quadrupliciter sc3 diues ꝛ iniquus vaniglorіosus ꝛ supbus. gulosus ꝛ luxuriosus. immisericors ꝛ crudelis

¶ Primo nanq3 fuit diues ꝛ iniquus. Ubi nota ꝙ diues inquantũ diues nõ dãnat᷑. qđ

patet ex hoc euangelio. Nam abraham vald diues fuit. Gen. xiij. Erat abrahā diues vald in possessione auri et argenti. et tamen non est damnatus. sed in requie collocatus. Similit antiqui patres valde diuites fuerunt. q oēs sunt saluati. H(Damnatur autem diues tripliciter vel quia male acquisiuit. vel qr male retinuit. vel quia male expendit. Si male et iniuste acquisiuit damnat vt fur. Si male et tenaciter tenuit vt seruus diuitiarum et non dominus. damnatur vt auarus. sicut ille diues qui dicebat. Gaude anima mea ha. mul. bo. repo. in an. plur. Lu. xij. de quibus nec ipse comedit nec alijs comedenda dedit, sed homo extraneus vorauit ea. Ita accidit auaris. Et ideo sequitur. Stulte hac noc. re. ani. tu. &c. s. demones. que autem pasti cuius erunt. Si vero male et inutiliter expendit damnatur vt prodigus et dissipator bonorum domini sui. sicut iste diues epulo. Lu. xvj. Hic diffamatus ē apud illum quasi dissipasset bona ipsius. Omnia enim bona que habemus deus nobis tribuit vt dispensatoribus suis. Math. xxv. Simile est regnum celorum homini peregre. pfici. qui vo. ser. s. et tra. il. bo. sua. Basilius. An iniustus est deus et res inequaliter distribuēs cur enim tu abundas ille vero mendicat. nisi vt tu bone dispensationis premia consequaris. ille vero patientie brauijs decoretur. Sic ergo condemnatus est diues iste iniquus. ¶ Secundo fuit vanigloriosus et superbus. quia induebatur purpura que est vestis regia. et bisso qui est pannus lineus mollis et delicatus. Glosa. Purpura color est regius habitus de conchis marinis ferro concisis emissa. bissus est genus lini candidi et mollissimi. Purpura ergo induebatur exterius et bysso interius ad modum cocte. Purpura autem sanguine tingitur. purpura ergo vestiuntur. qui vestimenta sua multiplicant de sanguine maxime crucifixi vt clerici. vel de sanguine pauperum vt vsurarij et predones et raptores. sed certe vestimentum istud mixtum sanguine erit in cōbustionem et cibus ignis. vt dicitur Isaie. ix. Bissus vero propter candorem signat innocentiam quam allegant multi ad palliandum iniquitatem suam quasi ex rationabili causa talia faciant. Tales illudunt xpo in purpura vt milites pilati et veste alba vt ministri herodis. I(Sunt autem quatuor que aggrauant et inducunt peccatum in luxu vestium. Primum est sumptuositas quando tātū datur pro vno vestimento de cuius superfluitate possent multi pauperes viuere. Secundum est multiplicitas vt quādo ptice pēdent onerate vestibus. et pauperes nudi frigore moriūtur. Hiero. Aliena rapere conuincitur qui vltra necessitatem sibi retinere pprobatur. Tercium est indecentia que respicit ordinem et statum persone. non enim decet clericum habitu militari vestiri nec rusticū veste regali. Quartum est ostensio que respicit vanitatem et laudem. Unde non est gloriandum de vestibus cum potius sint vituperium. Oportet enim ouem de lana gloriari non hominem. et vermē de serico. Boet. Gemmarum fulgor oculos trahit. sed quid est in hoc splendore precipuum gemmarum est illa lux non hominū. Grego. Nemo vestimenta precipua non nisi ad gloriam querit. vt honorabilior habeatur. Ubi nota q gloriari et superbire de vestibus est valde periculosum et confusione dignum. quia vestes sunt homini concesse post peccatum in penam. Nam ante erat nudus et vestiebatur lumine vt sol. et candore vt lilium. Sed post peccatum deus fecit tunicam pelliceam in signum furti. sicut suspendendo super oculos fascia alligatur. Furatus est enim pomum vetitum et furari voluit deitatem. Et ideo sicut furem deus exuit eum candore et lumine. et fasciauit eū pellibus sicut furem euntem ad suspendium et adiudicauit eum morti. Unde gloriari de vestibus simile est ac si quis vadens ad suspendium de pulcra fascia gloriaretur oculorum. Uel si quis gloriaret de pulcra creatura. Genes. xx. Ecce dedi fratri tuo mille argenteos hoc erit tibi in velamen oculorum. et vbicunque perrexeris scito te deprehensam. Item absurdum est valde q nobilis creatura sicut homo ad imaginem dei factus glorietur de lana pecudum. de pellibus animalium. de pennis auium. et de visceribus vermium. in quo ostendit magnam paupertatem suam et vilitatem vtpote ab alijs victū et vestimentum mendicans. Exemplum mulier portans capillos alienos nllo modo vult vt sciatur et si sciatur valde verecundat. Hic cadit exemplum de illa symea que vni mulieri portāti capillos alienos hēdā vel peplū eleuauit pisis ad sctā katherinā. Tercō fuit

gulosus et luxuriosus quia epulabatur quotidie splendide. Ubi nota quod venter et genitalia sunt adiuicina et unus seruit alteri. Unde qui continue bene comedit impossibile est quasi quin luxurietur. Hiero. venter mero estuans facile spumat in luxuriam. Unde de sodomitis dicitur quod peccatum eorum fuit saturitas panis et vini et ocium. Ezech. xvj. Hec fuit iniquitas sodome sororis tue saturitas panis et ocium. Unde hec est potissima ratio quare indicatur ieiunium et cibi carnium vitantur. ut luxuria temperetur. O quot sequaces habet iste diues qui corpori suo seruiunt sicut deo. Philip. iij. Quorum deus venter est. Eccl. vj. Omnis labor hominis in ore eius. Quod est valde spernendum. Boe. Quis non spernat fragilis vilissimeque rei esse seruum. scilicet corporis quod nunquam satiatur quod satiatum proteruit in dominum et vult dominari. quot dolores. quot infirmitates suis seruitoribus inferre non cessat. quod intantum grauat hominem quod non permittit oculos in celum leuare. sed facit declinare in terram. Ps. Oculos su. sta. decli. in ter. Quod perdit hominem in bello spirituali. inducit in carcerem dyaboli. Ro. vij. Video aliam legem in membris meis rep. le. men. m. et captiuantem me in le. peccati. Bern. O initium vite hominis panis et aqua. nunc autem non sufficiunt fructus arboris. non genera leguminum. non radices herbarum. non pisces maris. non bestie terre. non aues celi. Hinc est quod queruntur pinguia. emuntur aromata. nutriuntur altilia. vnde grauatur stomachus. turbatur sensus. comprimitur intellectus. inde nec salus nec sanitas sed morbus et mors. ¶ Quarto fuit crudelis et immisericors. quod ostenditur in sancto lazaro cui noluit misereri. aggrauant autem eius crudelitatem octo. prout hic patet. Primo paucitas pauperum cum dicitur. Erat quidam nomine. non. n. multis molestabatur. Secundo mendicitas rerum. quia mendicus. pauper aliquid habet sed mendicus nihil. Tercio noticia persone. quia nomine lazarus qui ab omnibus cognoscebatur mendicus et morabatur in hierusalem vt traduntur in dei. ¶ Quarto impotentia exercitiorum. quia vlceribus plenus. et ideo non poterat aliquid facere. ¶ Quinto propinquitas locorum. quia iacebat ad ianuam eius. quia erat ita prope et semper ipsum intrando et exeundo poterat videre. ¶ Sexto vilitas ciborum. quia cu. sa. de mi. que cadunt de men. diuitis. non enim querebat delicata et magna sed micas cadentes. Septimo improuidentia famulorum. quia nemo illi dabat. non enim ordinauerat vt aliquis de famulis benefaceret pauperibus. Eccl. x. Secundum iudicem populi sic et minister eius et qualis rector est ciuitatis tales inhabitantes in ea. ¶ Octauo misericordia catulorum. quia canes veniebant et ling. vulne. eius. Ualde enim manifestatur eius crudelitas. quia videns canes misericordiam prestare pauperi de linguis suis non miserebatur ei de micis suis. Et sic patet status diuitis ante mortem qui fuit plenus vicijs et vacuus virtutibus. et nota secundum Gregorium et Crisostomum. Non est parabula ista sed res gesta secundum veritatem ad litteram. Item nota quod sicut dicit Greg. si iste non dando sua fuit talibus supplicijs deputatus. qualia sustinebunt qui furantur et detinent aliena. Secundo ponitur status iusti scilicet lazari. qui fuit in contrarium statui peccatoris. nam fuit pauper rebus sed diues meritis. Et hoc est quod di. Et erat quidam mendi. nomi. lazarus. Fuit enim pauper et mendicus rebus. ¶ Primo fuit mendicus rebus fortune. scilicet diuitijs honoribus et delicijs. Nam pauper fuit diuitijs. Et hoc est. Erat quidam mendicus. pauper fuit honoribus. Et hoc est. Quia iacebat ad ianuam. sup. vilis et despectus. Pauper fuit delicijs quia non varia fercula. sed micas cadentes de mensa diuitis desiderabat et non habebat. et hoc est. Cu. sa. de mi. Secundo fuit pauper et mendicus bonis nature quia vlceribus plenus. Tota natura sibi defecerat quia caput collum facies brachia manus cor renes tibie crura et pedes et breuiter omnia membra erant vlcerosa et infirma. et hoc est. Ulceribus plenus. Ita quod nec iacere. nec sedere stare nec poterat sine pena. Isa. j. A planta pedis vsque ad ver. ca. n. est in eo sani. Tercio fuit pauper et mendicus suffragijs creature. quia omnis creatura dereliquerat eum. preter canes. quia non parentes et consanguinei et noti eum iuuabant. nec aliquod hospitale ipsum recipiebat sed sub diuo in terra iacebat. Sed quamuis fuerat sic pauper rebus. fuit tamen valde diues meritis nam veras diuitias habuit. scilicet virtutes et dona spiritussancti que sunt vere proprie diuitie hominis que faciunt hominem perfecte diuitem. Nam ipsum satiant. ipsum nobilitant. ipsum comitantur. et non derelinquunt. et cum ipso imperpetuum durant. Diuitie temporales hec omnia videntur dare. sed mentiuntur et nihil bonorum perficit. Et ideo si proprie vellemus loqui lazarus fuit

valde diues. et diues valde paup. Habuit ei vicia mentis que redigunt hominez ad nihil. Quia vt dicit Aug. Peccatū nihil ē et nihil fiunt homines cum peccant. Et hec ērō qua re diues iste nō nominat: sz paup vocatur lazarus quia rei nō existenti nō imponit nomē. Sed peccator cum sit minus q̄z nihil. et q̄ facit peccatū seruus ē peccati. et seruus minor ē dn̄o. g̊ peccator ē minus q̄z nihil. Item punitur in quo deliquit. quia em̄ voluit nominari. et in fama apud homines haberi. iō nomē ei⁹ subtiicetur. et sic patet pmū. Secūdo ponit trāsitus vtriusqz p mortem. s. paupis et diuitis. et primo paupis. ibi. Factum est aūt vt m. mē. qui fuit de paupptate ad diuitias. de afflictōe ad delitias. de ɔtumelia ad honorem. de labore ad requiē. de morte ad vitam trāslat⁹ vnde mors fuit finis omniū maloꝝ suoꝝ et initium omnium bonorum. Psal. hec mu. de ex. Et hec omnia notantur in eo qd̄ dicitur portatus fuisse ab angelis in sinum abrahe. Naz sinus abrahe ē diues. delitiosus. honorabilis requies laborum et vita animarum. Et ideo qui petebat elemosinas petuntur ab eo tanq̄z a diuite. qui in fame et siti et multis penis viuebat ē in delitiis beatoꝝ. qui vlcerosus et abominabilis cū canibus iacebat. honorabilis manet in sinu abrahe. et qui ī multis laboribus fuit requiescit in sinu abrahe. et qui erat ī mortib⁹ frequēter. vita viuit et nō morietur. Vn̄ si volumus ꝓprie loqui iustus nō morit sed trāsit de morte ad vitam. Job. v. Nō morietur ineternum: sed transiet de morte ad vitam. Et quid mirū si portatus ē ab angelis in morte. cuius custodes erant in vita. cuius vita tota erat angelica. Psal. Angelis suis mā. Dauit de te vt custo. te in om. vijs tuis. Et notādum q sinus abrahe dr̄ requies sanctorū. quia omnes saluantur ī fide mediatoris. que fuit in pectore abrahe qui vere credidit filiū dei d̄ se nasciturū. Gal. iij. Credidit abrahā deo. Ipsi eē abrahe primo facta fuit ꝓmissio d̄ xp̄o. Gene. xxij. In semine tuo benedicētur omnes gentes. Et iō abraham dr̄ pma via credendi. et iō vsqz modo eccl'ia rogat deportare animas in sinum abrahe que saluantur. Joh. viij. Abrahā exultauit vt videret diem meum. s. mee incarnatōis. et vidit. s. p fidem et gauisus ē p spem. Ad literam. sinus abrahe tunc tpis vocabatur quidam locus sub terra iuxta limbū puerorum damnatorū solum p peccato originali. qui nūc vocat limbus sanctoꝝ patrum. vbi ante aduentum filij dei omnes anime fidelium quiescebant. et ad illum locum descendit anima xp̄i in morte. et extraxit inde omnes illas animas. ita q ille loc⁹ vacuus remansit. Secundo ponitur transit⁹ diuitis. qui fuit per omnia in cōtrarium. nam trāsiuit de diuitijs ad paupptatem. imo ad sūmam mēdicitatē. quia in indigentia omnium bonorum ɔstitutus. vnā guttam aque petijt et nō potuit habere. Isaie. lxv. Ecce serui mei comedent et vos esurietis. De delitijs ad tormenta. Job. iiij. Ab aquis niuium trāseūt ad calorem nimium. Unde hic nō dr̄ eē in tormēto sed in tormentis. Eleuans inquit oclos cū eēt in tormentis. De honore ad ɔtumeliam. Unde ad foueam inferni tāq̄z canis mortu⁹ ē ꝓiectus. Et qd̄ maius vituꝑium valet esse ī ista vita q̄z ꝓici ad foueas tāq̄z canis vł asinus. Hiere. xxij. Sepultura asini sepelietur putrefactus et ꝓiectus extra portas hierl'm. Exemplū. Sic ɔtingit de diuite peccatore sicut de asino. Nam asinus p totam vitā portat onera et ɔgregat alijs multa. in morte aūt ꝓijcitur ad foueas. fiunt de eo tres ptes. Nā coriū ē dn̄i de quo cooperiunt scuta ad prelia nutriendum. carnes comedunt canes ossa ꝟo remanent cōburenda ad solez. Sic p omnia peccator diues multos labores sustinet in vita. p diuitijs ɔgregandis. et alijs thesaurizat. Job. xxvij. Diues dū dormierit nihil secū auferet. Psal. Thesauri. et ig. c. ɔgre. e. In morte aūt ꝓijcitur ad foueas inferni. et fiunt de eo tres ptes. nā coriū. i. substātia terrena ē ɔsanguineorum. d̄ quo vt plurimū fiunt rixe. carnes ꝟo comedunt vermes. aīa ꝟo remanet ī fouea inferni ab igne cōburenda. De solatio trāsiuit ad laborē interminabilem et sine fructu. Luce. v. Per to. no. la. ni. ce. Semp laborant qui sunt in inferno et nihil capiūt. De vita ad mortem. s. triplicem. Peccator ei morit triplici morte. s. morte culpe in sepatōe anime a deo. morte nature in sepatōe aīe a corpe. et morte pene in ɔiunctōne anime ad penaz vł ad tormenta. Apoc. xix. missi sunt in stag. ig. et sul. qd̄ ē mors. Et hoc ē qd̄ di. Mortuus est autem di. et se. ē in infe. Et sic patet secundū.

¶ Tercio ponitur petitio diuitis post mortē qui petijt aliquaz cōsolatōem in penis. quia eleuans oculos dum esset in tormentis. Ubi nota q hec ē differentia inter iustū et peccato

rem. quia iustus ad deum eleuat oculos in prosperis et in aduersis. Psal. Ad te leuaui oculos meos qui habitas in celis. Peccator autē raro eleuat oculos nisi in aduersis. Isa. xxviij. Et tm̄modo sola vexatio dabit intellectū auditui. Grego. Oculos quos culpa clausit pena aperit. Sic iste seruus neq̄ eleuauit oculos in aduersis sed in prosperis noluit eleuare. Et ideo dicitur Eccl. xxxj. Fuo maliuolo tortura et compedes. Exemplum de pharaone qui semper i percussione plage rogabat moysen et cessante plaga nihil faciebat. Sic videmus ad oculuȝ tota die. quia peccator plaga infirmitatis grauatus facit testamentum promittit reddere aliena et confitetur. et postq̄ liberatur nihil agit. Osee. vj. In tribulatione sua mane cōsurgent ad me. Hic cadit exemplum de vulpe et simea. que dum in quadaȝ naui esset verberata pro eo q̄ permisit sibi auferri gallinam quā custodiebat a vulpe. Alia vice dū velleȝ simile facere vulpes simea posuit sibi digitos ad oculos vt non dormiret. sed quia iste nec in loco nec in tempore congruo oculos eleuauit ideo nihil profuit. Eccl's. iij. omnia tempus habēt. Sed nūquid anima exuta corporales habet oculos. Circa qd' sciēdum q̄ omnes potentie alligate organis corporis siue mēbris. corrupto corpore corrumpuntur. potentie autem anime que organis non alligantur vt intellectus. voluntas. memoria. intelligentia remanent in anima et cum ipsa recedunt. Eleuauit ergo oculos mentis scilicet intellectum per quem cognouit abraham et lazaruȝ Ex quo patet vt dicit Grego. q̄ in alia vita et boni bonos et malos. et mali malos et bonos cognoscunt. que naturalis cognitio non auferetur ab eis. Sed exuta corpore naturaliter omnes animas cognoscit quia iste cognouit animam abrahe quem nūq̄ viderat. nec distantia localis aliquid facit vel impedit i tali cognitione. Dicit autem beatus Gregori⁹. q̄ vsq̄ ad diem iudicij anime damnatorum vident sanctorum animas i gloria. nec de hoc aliquam gloriam habent: sed tormentū. quia non vident gloriam eorum sed cognoscunt p intellectum ipos esse in loco vbi omnes apparent eis gloriosi. Sicut si viderem quoddam palacium. in quo crederem esse magnum gaudium. et ibi scirem esse inimicos meos tormentarer ex hoc et non gauderem. Sed post diē iudicij talis cognitio auferetur per diuinaȝ iusticiam ab eis. Quia enim anime in egressione a corpore infunditur species rerum naturalium et anima quicquid recipit indelebiliter rēcipit propter quod anime naturaliter cognoscunt seinuicem. et naturalis cognitio i demonibus et in animabus damnatorum deberet cognoscere animas beatorum sicut modo cognoscunt nisi per diuinam iusticiam talis cognitio auferretur ab eis. Sed sicut modo ipa anima in corpore manens non cognoscit animas defunctorum. sic post diem iudicij anime damnatoruȝ non cognoscunt animas beatorum. nec per hoc minuetur eorum pena. quia remanebit in eis memoria de felicitate sāctorum. Sed quid est hoc quod dixit miserere pater abraham. Nunquid damnati petūt misericordiam. cum ille qui misericordiam petit videatur de malo dolere. Et ideo nota q̄ mali sunt obstinati in malo nec vnq̄ penitent nisi ratione pene. Sapieñ. v. Dicentes intra se penitentiam agentes. Sed non penitent d̄ malo quia malum. Unde ille non petijt misericordiam scd̄m quod petit misericordiam reus qui dolet de malo quod fecit sed petijt misericordiam. id est releuationem a pena. Et h̄ est quod hic di. Mitte Lazarum. vt intin. ex. di. sui. Per digitum enim intelligitur spiritussanctus. Luce. xj. Si in digito di eijcio demonia. id est in spiritu dei. Digitus autē habet tres partes scd̄m tres nodos. per q̄s intelliguntur tria que sunt a spiritusancto. penitudo peccatorum. operatio bonorum et dimissio penarum pro peccatis. Istud extremum digiti scilicet dimissionē pene petebat iste. Et nota q̄ diues iste multum peccauerat in lingua et vaniloquio. et in detractione et in epulatione. et ideo torquebatur in lingua. id est i desiderio anime accipiendo linguam methaphorice. Quia vt dicit Gregori. scriptura loquitur scd̄m modum humanum et nobis intelligibilem. Petebat ergo guttam aque. id est aliquod refrigerium in tormentis. sed iniuste petebat. tum quia volebat relaxationem pene sine penitentia. tum quia lazarum quiescentem petebat admitti ad locum tormentoruȝ. Et propter hoc non fuit exauditus. Et sic patet tercium. ¶ Quarto ponitur respon-

sio abrahe que fuit iusticia plena. Nō ei erat iustum vt lazarus diuitem ꝯsolaretur. vñ ait. Fili recordare qꝛ bo. rece. in vi. t. ꝛ la. similiter mala. q. d. bona tpalia que recepisti ĩ vita tua fuerūt p̄remiū omnis boni quod fecisti ꝛ similiter mala que sustinuit lazarus patienter fuerunt sufficiēs pena omnis mali qd̄ fecit. Et iō nō restat aliud nisi vt tu puniaris ꝑ peccatis tuis. ꝛ lazarus p̄mietur ꝑ meritis suis. qꝛ ĩ alia vita nec tu ꝑ peccatis es punitus. nec ip̄e ꝑ meritis remunaratus. Et inde ē ꝙ frequēter mali ꝓsperentur in vita ista et boni aduersa patiantur. Job. xij. Abundant tabernacula predonum ꝛ audacter ꝓuocant deū. Hiere. xij. Quare via impiorum ꝓsperatur. bene ē omnibus qui inique agunt. Hic cadit exēplum istius heremite cuius seruitor iuit ad ciuitatem et vidit mirabiles exequias vni peccatori mortuo fieri. ꝛ rediēs ad cellā inueniens heremitā comestum ab vrso. angelus dixit ei ꝙ totum meritum istius peccatoris erat ei retributum in honorabili sepultura. ꝛ peccatū heremite erat punitū in dolorosa morte. Vñ Grego. di. de isto ꝓpheta quem leo occidit in via. nec ex eo comedit. ꝙ peccatū eius in ip̄a morte punitum ē. iij. Regū. xiij. Et sic patet ꝙ pene ad duo sunt vtiles. put ex hoc euāgelio colligitur. Nā apiunt oculos et purgant a peccatis. Addidit ꝛ abraham di. Inter nos ꝛ vos chaos magnum firmatum est. Ubi nota ꝙ inter bonos et malos est magnum chaos. i. distātia et interuallum. s. locorum et meritorū ꝛ voluntatum. Locorū. quia boni in celo ꝛ mali in inferno. meritorū ꝟo quia boni habēt magna merita. mali habent demerita. Uoluntatum aūt. quia boni ꝯformant se in omnibꝫ voluntati diuine. mali ꝟo sunt in voluntate obstinati. Est aūt sciēdū ꝙ in bonis duplex voluntas ē. s. nature ꝛ rōnis. Scd̄m voluntatē nature cōpatiuntur damnatis ꝛ maxime suis amicis ꝛ s̄m voluntatē rōis quā ꝯformant in omnibꝫ voluntati diuine nō cōpatiunt̄: ꝫ congaudent de pena eorū. sicut d̄ iusticia dei. Ps̄ Letabitur iustus cū viderit vindictā. Et h̄ ē qd̄ hic dr̄ ꝙ hi qui volunt hinc venīē ad vos voluntate nature cōpatiendo vobis nō possunt voluntate rōis. quā diuine voluntati cōformāt. Similiter in damnatis ē duplex voluntas. s. voluntas nature qua dolent de peccatis in q̄ remanet vermis ꝯsciē s̄m istō Isa. lxvj. vermis e. n. morie͛t. ꝛ voluntas obstinata in malo qua nō penitent. neqꝫ dolēt de peccatis. Et hoc ē qd̄ dicitur. Neqꝫ qui volunt inde huc trāsmeare. s. voluntate nature. possunt voluntate obstinata in mala. quia illuc nō vadunt nisi vere penitentes. Postq̄ aūt diues iste nō est exauditus ꝑ se etiam ꝑ fratribꝰ suis rogauit di. Rogo te vt mit. la. ꝛc. Sꝫ nūquid sciunt mortui facta viuētum. Dicēdū ꝙ nō cognitiōe naturali: sed cognitiōe glīe sic. quia beati sciunt omnia que volunt. August. Nesciunt mortui etiā sancti quid agāt viui. s. cognitiōe naturali. Idem dicit Grego. super illo verbo Job. Siue fuerīt filij eius nobiles siue ignobiles nō intelligent. Possunt aūt scire dupliciter. s. ꝑ reuelatiōes angelorū vl̄ demonum et ꝑ animas hinc exeuntes. Iste aūt bene sciebat ꝙ fratres sui erāt adhuc in mundo. quia nō videbat eos in inferno nec in limbo. sed quid agerent bene vl̄ male ignorabat Sed nūquid damnati vellent aliquē saluari. Dicēdum ꝙ nō. Sed iste petebat fratres penitentiam agere et saluari ne sibi pena accresceret. quia in factis suis dederat malum exēplum fratribus cuius peccatum fratres sui sūt imitati. iō si damnarent̄ pena accresceret sibi. Item si tota vna parentela damnatur maior pena ē talibus de pentela ista q̄tū ad remorsum ꝯsciē q̄ si aliqui saluarent̄. Item voluntate nature ille volebat fratres saluari. qꝛ ex q̄ aliqui saluari debebāt potius volebat de fratribus q̄ de alijs. Et iō ꝓpter has tres rōnes petebat lazarum ad fratres mitti. Sed in nullo ē exauditus. quia qui nec deū ꝑ scripturam loquētem. nec primū deꝓcantem exaudit: iustum est vt ip̄e clamans nō exaudiatur. Prouer. xxviij. Qui declinat aures suas ne audiat legē. orō eius erit execrabilis. In eodē. xxj. Qui obturat aurem suā ad clamorē pauperum clamabit ip̄e ꝛ nō exaudietur. Et hoc est qd̄ dicitur. habent moysen ꝛ ꝓphetas. i. dicta moysi ꝛ ꝓphetarum que sunt efficatius testimonium q̄ testimonium mortuorum audiāt ergo ea. mortui ei possunt mentiri: sed scriptura non. Item scriptura est vox dei cui deꝰ dat virtutem ad conuertendū homines. Unde loquente Petro ce. s. s. super o. qui audi. ver. Actuum. x. Psal. Ecce da. vo. s. vo. virtutis. Sed dictum mortuorū est sine virtute aliq̄. Et hoc patet ĩ lazaro quem xp̄c suscitauit ad cuius dictum iudei non sunt cōuersi. imo cogitauerunt eum interficere. Hoc etiam patꝫ

in saule cui samuel apparuit et dixit euentum belli qui nõ correxit se nec destitit a bello. Sz quid plura. Nec mortui nec viui conuertũt peccatorẽ nisi deus tangat cor. Exo. iiij. Ego indurabo cor pharaonis .i. indurari permittam. et idcirco nõ dimittet vos nisi in manu forti. Et si deus tangat cor modica verba sunt necessaria. Et iõ summopere petẽdum ẽ q̃ deus tãgat cor. Hoc euidentius patet in xp̃o qui fuit melior predicator de mundo qui descendit de celo conuersatus ẽ in mundo. resurrexit a mortuis z de omni loco z de omni re dixit mundo veritatem. et tamen mundus eũ nõ audit nec fecit penitẽtiam. Illi solum faciunt penitẽtiã quorum deus tangit corda quia deo sũt predestinati. Act. xiij. Et crediderũt quotquot erãt preordinati ad vitam eternaz. Et sic pz quartum.

¶ De epistola ¶ Sermo. lxvij.

Deus caritas est .j. Joh. iiij. Magna ignorantia et magna negligẽtia ẽ in hominibus circa caritatem. nã caritas ẽ illa margarita preciosa pro qua homo deberet omĩa vendere vt ipsam haberet. quia ipa habita omnia habentur z proficua sunt. Ro. viij. Diligentibus deũ omnia cooperantur in bonum. Et ipa nõ habita nihil habetur z penitus omnia nihil valẽt .j. Cor. xiij. Si lin. ho. lo. zc. Per defectũ caritatis damnamur. vt patet in euãgelio hodierno. z per caritatez saluamur. Math. xv. Ue. ben. pa. m. pci. re. zc. esuriui eñ zc. Beat9 autẽ Johannes sicut sapiens et solers magister cognoscens virtutem et bonitatem caritatis ad eam in epistola hodierna mirabiliter nos hortatur. In qua quidem epistola septẽ facit Primo ostẽdit perfectam dei caritatem circa nos manere. In princi. ep̃le. Secundo cũ q̃ deus ita pfecte nos amat hortatur nos mutuam dilectõnem habere. ibi. Carissimi si de9 dilexit. z n. d. in. di. Tercio ostẽdit fructũ mutue dilectõis in diligente consistere. ibi. Deum nemo vidit vñq̃ si dili. inui. Quarto ostẽdit signa per que fructus dilectõnis manere in nobis põt veraciter apparere. ibi. In hoc cogno. quo. ĩ eo ma. z ip. ĩ nobis. q. d. spũ sancto suo de. no. Quinto demonstrat signa per que apparet perfecta caritas ĩ nobis manere. ibi. In h perfecta ẽ caritas no. Sexto quasi concludẽdo inducit nos ad dilectõem dei. z ostendit q̃ dilectõem sine proximi dilectõe nõ possum9 obtinere. ibi. Nos ẽ dili. de. quoniã ip. pri. di. n. si quis zc. Septimo ostẽdit vtrãq; dilectiõem scilicz dei et proximi sub precepto fore. ibi. Et hoc mandatuz habemus a deo. ¶ Primo ergo ostendit perfectam dei caritatem circa nos manere. Que put hic colligitur apparet maxima q̃tum ad quatuor. ¶ Primo q2 nõ seruum vel angelum vel aliam quamlibet creaturam misit deus in mundum. scilicet ad mundum illuminandum informandum et de manu dyaboli liberandum scilicet filium suũ vnigenitum. Johã. iij. Sic deus dilexit mũdum vt filium suum vnigenitum da. Bernhar. Domine quid est homo q̃ memor es ei9 nam mittis ei filium tuum. mittis ei spiritumsanctum z ne quid in curia celesti vacet in ei9 ministerium mittis angelos tuos. Hebreo. j. Omnes sunt administratorij spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis. Et hoc ẽ. In hoc appa. cari. dei. in nobis. ¶ Secundo quia non aliquid vile vel modici valoris sic veniens nobis apportauit. sed vt viuamus per ipm. ij. Petri. j. Per quez maxima et preciosa nobis promissa donauit. Melius quod est in vita ista et ad quod omnia ordinantur est bona vita. Nam mundani pro bona et pingui vita corporis omnia faciunt. Eccl. Omnis labor hominis ĩ ore ipius. Spirituales aũt viri omnia faciunt pro vita anime z ad laudem dei. j. Cor. x. Siue ẽ mãducatis siue bibitis vel aliud quid fa. omnia ĩ gloriam dei fa. ¶ Nota ergo q̃ triplicem vitam a filio dei habemus. Primo vitaz nature. Actuũ. xvij. In ipo enim viuimus. mouemur et sumus. Secundo vitam gratie. Gal. ij. Uiuo aũt iã nõ ego. vi. vo ĩ me xp̃c scz vita grẽ. j. Joh. j. De pleitudie e9 nos oẽs accepimus gratiam pro gratia. Tercio vita glorie. Johan. x. Ego veni vt vitam ha. et abundantius habeant supple q̃z angeli. quia erim9 beati in anima et corpore quod angeli nõ habent. ¶ Tercio apparet maxima caritas dei. quia gratis et prior dilexit nos. Ephe. j. Elegit nos in ipso ante mundi constitutionez vt essemus sancti et immaculati. Hiere. xxxj. In caritate perpetua di. te. ideo attraxi te mihi.

Quarto.quia de filio suo vnigenito fecit hostiam.p peccato nr̃o delendo in q̃ mortui iacebamus ꝑpter quem repropiciatus ē et placatus nobis deus. Ephe.ij. Propter nimiaȝ caritatem suam qua dilexit nos cum essemus mortui in deli.no.cõui.no.xp̃o.cuius g̃.es.sal. Hebre.x. Una em̃ oblatõe ꝯsummauit sanctificatos in sempiternum. Exemplū de abrahā cui deus habuit.p bono quia voluit filiuȝ suum sacrificare. Gene.xxij. Quia fecisti rem hanc ⁊ nõ pep.fi.t.vni.ꝑpter me benedicā tibi. Hoc figuratum fuit qñ noe egrediens de archa obtulit sacrificium deo cuius odorem suauitatis odoratus ē dominus:⁊ ait ad eum Nequaq̃ȝ vltra maledicam terre ꝑpter homines. Et sic patet primū. ¶ Secundo ex h̃ ꝙ deus nos ita ꝑfecte dilexit ⁊ diligit nos debemus inuicē diligere.cuius rõ ē.quia si deus diligit nos debemus ip̃m reamare quia dur⁹ ē animus qui ⁊ si nolit dilectiõem impendere saltim nolit repēdere. Natura aũt amoris est trāsferre ⁊ vnire amantē in amatum. vt dicit Aug.si g̃ diligimus deum efficimur vnum in voluntate cum eo ⁊ ꝑ ꝯsequens que ille diligit et nos diligimus.sed ip̃e diligit nos. ergo et nos debemus inuicem diligere. Diligam⁹ g̃ in omni homine imaginem dei ⁊ naturaȝ et nõ errorem et vicia. Aug. Sic diligendi sunt homines vt nõ diligantur eoꝝ errores. Aliđ ē eñ diligere qđ facti sunt.⁊ aliud odire quod faciunt. Sed ve mundo quia in hominib⁹ nõ diligit imaginē dei:sed imaginem suam.s.cñl figuratõem suam vel vicioꝝ. Ertum g̃ ad supradicta.iiij.quibus dei dilectio demonstrat eē maxima circa nos debemus inuicem diligere. ¶ Primo vt nosip̃os exponamus i salutem.primorum ip̃os exhortando ⁊ erudiendo ad vitam.ij. Coꝛ.xij. Ego aũt libenter impendaȝ ⁊ supimpendar ip̃e.p animab⁹ vestris.j. Coꝛ.ix. Cuȝ essem liber ex omnib⁹ omnium me seruum feci.vt omnes saluos facerē ¶ Secũdo vt meliora nr̃a.primis erogem⁹. scȝ bonam voluntatem cõpassioneȝ cordis et hmõi interiora nr̃a. Prouer.xxiij. Prebe fi. m.cor t. Et si exteriora nr̃a impēdimus .nõ vilia et porcis danda impendamus sed bona q̃ pro nobis tenemus. ¶ Tercio vt non solū diligentes nos diligamus sicut ethnici ⁊ peccatores faciunt sed etiam nos nõ diligentes preueniamus in diligendo. Math.v. diligite ini. vr̃os benefacite his qui oderunt vos. Quarto vt faciamus hostiam deo đ coꝛꝑibus nr̃is ip̃a macerando ⁊ castigando.p salute.primoruȝ et orando.p ip̃is. Ro.xij. obsecro vos per misericordiam di vt exhibeatis opa vr̃a hos. vi. Jaco.v. Orate.p inui.vt sal. Ephe.v. Ambulate in dilectõne sicut et xp̃c dilexit nos et tra.semetip̃m.p no.obla.⁊ hos.deo. Si em̃ deus olim placabatur hostia mortua multo magis mõ hostia viua. sic fecit Judith exponēs se morti.et liberauit populum suuȝ. Et sic pȝ secũdum. ¶ Tercio ostēdit fructū mutue dilectõis.et si terreat labor alliciat merces. Fructus mutue dilectõnis ē ip̃e deus.qui ē omne bonum. Gene.xv. Ego ero mer.t.magna ni. Si g̃ diligamus inuicem.deus quē nemo vnq̃ȝ vidit manet in nobis et caritas eius in nobis ꝑfecta ē.ſm qđ diligim⁹.quia si ꝑfecte diligimus ꝑfecta dei caritas ē in nobis.si nõ ꝑfecte sed sufficienter diligimus ꝑfectio sufficiētie caritatis ē in nobis. Ergo duplex ē fruct⁹ mutue dilectõis. ¶ Primus ē q: de⁹ ꝑ grām manet in nobis hic in anima:⁊ in futuro ꝑ gloriam. Job.xiiij. Ad eum veniemus ⁊ mā.a.e.f. ¶ Secũdus ē quia eius caritas manet in voluntate per quaȝ omnia difficilia videntur nobis facilia.quia diligenti nihil ē difficile.⁊ iõ opa penitentie diligenti sunt facilia ⁊ nõ diligenti impossibilia. Math.xj. Tollite iugum meum sup vos iu.n.meū sua.ē ⁊ onus m.leue.sup.amanti. Sed impossibile est non amanti. Luc.xviij. Facilius ē ca.p fo.ac⁹trāsire q̃ȝ diuitem intrare regnum celoꝝ. Diuitē inquā qui plus amat diuitias q̃ȝ deum. Sed quid est quod di. deuȝ nemo vidit vnq̃ȝ.contra. Uidi dominum facie ad faciē.ait Jacob Gene.xxxij. Ad qđ đm ꝙ natura dei inuisibilis ē.nec oculis corporis videri põt eo ꝙ lucem inhabitat inaccessibileȝ. Exo.xxxiij. Nõ videbit me homo et vi. Põt tñ deus apparere cui voluerit in aliqua specie quā ip̃se eligerit nõ ꝙ natura formauerit. vt di. Aug.et sic apparuit patrib⁹ ve.te.quia ꝑ subiectam creaturam eis apparuit. Jsa.vj. Uidi dominuȝ sedentem super solium excelsum. Moyses aũt de quo đr Nume.ꝙ de⁹nõ ꝑ somnia aut enigmata apparebat ei.sic alijs ꝑphetis.⁊ ꝙ dominus loquebatur ei facie ad facieȝ.que locutio accipienda est intus in anima non exterius i ore.vt di. Aug.aliter vidit deum q̃ȝ oēs ꝑphete quia vidit eum ꝑ eēntiam sicuti ē.nõ oculis corꝑis sed mentis.nec sensibus corꝑis

vtebatur in tali raptu. vñ in tali raptu anima eius habebat se ad corpus sicut motor ad organũ. Anima enim tunc sua pñtia tenebat corpus ne dissolueret. nõ aũt vegetabat corpus 7 hic modus ẽ patrie. Nõ enim tunc vegetabantur corpa. Et q̃ntum ad hoc fuit miraculũ ibi Unde fuit quasi extra vitam mortalẽ quodammõ. Nec etiã vidit deum sine lumine glie inherente p modũ passionis trãseuntis. Idẽ p omnia fuit i paulo. ij. Cor. xij. Scio hominẽ in xp̃o. sine in cor. si. ex cor. ne. deus scit. raptum hmõi. vs. ad ter. ce. i. vsq3 ad visionẽ trinitatis. Nõ ẽm aliter fuit ad celum delatus. 7 sic patet terciũ. Quarto ostẽdit signa per que apparet q hmõi fructus dilectõis maneat in nobis et sunt duo. Primum signũ quo nos intelligimus q hmõi fructus caritatis. s. in deo manere 7 ipe in nobis ẽ datio spũssancti. i. largitõ donoz spũssancti que deus nobis p spũmsctm donat. Gall. iiij. Quoniã at̃ estis filij dei mi. de sp. s. fi. in cor. ve. cla. ab. pat. Isa. xj. Requiescet sup eũ spiritus dñi. spiritus sapientie et intellectus. spũs scie et pietatis. spiritus ↄsilij 7 fortitudinis. et replebit eum spiritus timoris domini. Quando g̃ ppendimus q hec spiritussancti dona manent in nobis signum ẽ q deus in nobis maneat. et nos in do sed aliter et aliter. quia homo manet in deo sicut in loco pprio qđ sic patet. Res enim a loco pprio quatuor habet. s. quietatõem. vitã. fructificatõem 7 ↄseruatõem. Hec quatuor hõ habet in deo. ¶ Primo quia in deo quietatur 7 in nullo alio. Aug. Fecisti nos dñe ad te. 7 inquietum ẽ cor nr̃m donec requiescat in te. Math. xj. Uenite ad me omnes qui laboratis et onerati estis 7 ego reficiam vos. Joh. xvj. In me pacem habebitis. in mundo autẽ pressurã. Secundo quia in deo viuit. quia ipe ẽ vita. Jo. xv. Manete in me 7 ego in vobis. Siquis in me nõ manserit mitt. foras sic pal. et arescet. Unde qui manet in deo nulla morte moritur sed transit de morte ad vitam vt in p̃cedenti sermone dictũ ẽ. ¶ Tercio qr ĩ deo fructificat ad vitã eternã. quia in deo ẽ radix operũ merẽtiũ vitam eternã. Propt̃ea enim opa nostra merentur vitam eternã. qr in deo facta sunt. Jo. xv. Sicut pal. nõ põt ferre fructum in semet. nisi man. in vi. sic 7 vos nisi in me mana. Quarto qr in deo ↄseruatur sicut enim deus omnia fecit. ita omnia ↄseruat. Grego. Sicut omnia ex nihilo facta sunt. ita in nihilum tenderent nisi manus omnipotentis ea teneret. Propter h̃ petebat Psal. Conserua me dñe quoniã speraui in te. Quia nisi dñs custo. ciui. frus. vigilat qui custodit eam. Sic ergo manet in deo sicut in quietante. viuificante. fructificante et ↄseruante. Sed deus manet in homine sicut naucleru9 in naui. 7 dominus in ciuitate. 7 rex in regno. quia cũ magna diligentia hominẽ in quo manet dirigit. gubernat et ducit ad portã salutis. Tho. v. Ego ducam et reducaz. Isa. xxvj. Omnia opa nostra opatus es in nobis. ¶ Secũdum signum q deus maneat in nobis 7 nos in eo. est testificatio fidei que sequitur a spiritu sancto. qui enim habet spiritum sanctum libere ↄfitetur fidem et testificatur xp̃m. Act. j. Accipietis virtutem supue. s. s. in vos. 7 e. mi. testes in hierl̃m. 7 in omni iu. 7 sa. 7 vsq3 ad vl. ter. Jõ apl̃i postq̃ receperũt spiritũ sanctum publice ↄfitebant̃ quoniã pater misit filium suũ mũdum saluare quẽ prius ḃm humanitatem viderant. Quisquis g̃ ↄfitetur veraciter 7 complete. s. corde ore 7 ope. quoniã xp̃c ẽ filius di p naturam ipe in deo manet 7 deus in eo. alit̃ enim nõ ẽ vera ↄfessio nisi qđ ore ↄfitetur ope adimpleatur. Titũ. j. Cõfitentur se nosse deũ factis aũt negant. Ro. x. Corde credit̃ ad iu∫. ore aũt cõfes. fit ad sal. Talis g̃ fides. s. perfecta ẽ signum manifestũ q deus maneat ĩ homine 7 homo in do. quia deus caritas est. Caritas aũt facit hominẽ manere ĩ deo 7 facit eũ pfecte credere et veritatem testificari et bene opari. Quia vt dicit Grego. amor dei nũq̃ ẽ ociosus. opat̃ enim magna si ẽ. 7 sic patet quartum. ¶ Quinto demõstrat signa perfecte caritatis in nobis. i. quando in nobis est perfecta caritas. Et ponit duo signa. ¶ Primũ est fiducia siue spes apparendi in cõspectu di in die iudicij. pp̃ter spem enim retributionis debemus desiderare diem domini. Philip. j. Cupio dissolui et esse cum christo. Psal. Sitiuit anima mea ad de. fon. vi. &c. Aug. nõ pbatur perfecta caritas nisi cũ ceperit dies domini desiderari. Sed cauendum est valde ne talis fiducia sit presumptio. quia cum spes sit certa expectatio futuroz bonorum ex gr̃a et meritis pueniens. tunc cõuincitur esse p̃sumptio quãdo alterum istorum deest. Si enim homo expectat regnum dei solũ ex gr̃a sibi dari et nõ curat digna penitẽtie opa p̃sumptõ est Cõtra qđ apl̃s. ij. Thimo. ij. Nemo corona.

bitur nisi qui le.cer. Math.iij. Penitentiam
agite appro.e.re.ce. Similiter si ex operibꝫ no
stris tātum credimus iustificari ⁊ letificari pre
sumptio ē. Ro.vj. Gratia dei vita eterna. Ti
tū.iij. Non ex operibus iu. que fecimus nos sꝫ
sm suam mi.sal.nos fecit. Oportet enī ꝙ talē
fiduciā habeamus ex gratia dei. et bonis que
fecimus. Et hoc ē qđ hic dicitur. In hoc est
perfecta caritas dei nobiscum. vt fiduciā ha
beamus ī die iudicij. quoniā sicut ille ē et nos
sumus in hoc mundo.i.tunc ē perfecte carita
tis signum in nobis qñ habemus fiduciaꝫ ap
parendi coram deo.et hoc quare.quia sicut de
us ē sup.perfectus qui solem suum oriri facit
super bonos et malos.⁊ pluit super iustos et
iniustos.ita nos sumus pro modulo nostro ꝑ
fecti.et lumen doctrine et caritatis expenda-
mus super bonos ⁊ malos.⁊ pluuias lacrima
rum fundimus super amicos et inimicos orā
tes.ꝓ ꝑsequentibus et calūniātibus nos. Se
cūdum signū ꝑfecte caritatis ē expulsio timo-
ris.vt quādo quis secure et sine timore viuit.
Circa quod sciēdum ꝙ septeꝫ sunt species ti
moris.s.timor naturalis. humanus. mūdanꝰ.
ſuilis.initialis.filialis.⁊ timor sanctus siue re
uerentie.¶ Primus est timor naturalis quo
timemus naturaliter serpentem vel ensem nu
dum vel ascendere turrim.vel hmōi. Talis ti
mor neqꝫ peccatum neqꝫ meritum habet ⁊ ta
lem timorem nō emittit caritas. quia hoc ti-
more timuit xp̄c vidēs appropinquare cruceꝫ
Mar.xiiij. Cepit ie.pauere ⁊ te.¶ Secūdus
ē humanus.quo homo timet carni sue ne sibi
aliqua molestia inferat.⁊ talis pōt eē peccatū
mortale et veniale. Mortale quādo propter
timorem vulneris vel mortis vel alicuius lesu
re corporalis homo peccat mortaliter. Ioh.
xij. Qui amat animam.i.vitam suam in tantū
ꝙ ꝓ ea conseruanda peccet mortaliter: ꝑdet
eam. Veniale vero ē quādo aliquis timens le-
suram aliquaꝫ corporis peccat venialiter.an
teqꝫ velit eam sustinere. Hunc timorem ꝓut
ē peccatum mortale excludit caritas. Math.
x. Nolite timere eos qui oc.cor. et post hoc ñ
habent amplius quid faci. ¶ Tercius ē mun
danus.quo quis timet ꝑdere bona mundi.s.
diuitias.honores ⁊ talia.⁊ iste similiter potest
eē mortale ⁊ veniale peccatuꝫ. Mortale quā-
do quis propter talem timorem peccat mor-
taliter. veniale quando ꝓpter eundem peccat
venialiter. Ioh.xij. Dilexerunt enī gloriā ho-
minum magis ꝙ gloriam di. Hunc similiter
mittit foris caritas.ꝓut est peccatum mortale
¶ Quarto ē seruilis quo quis abstinet a ma
lo solum timore pene vel principaliter timore
pene.vt quādo vxor nō vult male agere solū
ꝓpter vituperium.⁊ nō propter honorē viri
vel dei.vel quando quis cauet a malo ꝓpter
cōdemnatōnem solum.hunc etiam emittit ca
ritas.¶ Quintus est initialis quo homo cō-
uertitur ad deum.⁊ incipit bene agere ⁊ a ma
lo cauere.talis timor habet duos oculos vel
respectus. Unum ⁊ principaleꝫ habet ad de
um ꝓpter quem agit bona. Alterum habꝫ ad
penam propter quem cauet a malo. Et talis
ē necessarius incipientibꝫ ⁊ redeuntibꝫ ad deū
Prouer.xv. In timore domini declinat om-
nis a malo. Eccl.j.ca. Timor domini expellit
peccatum.nam qui sine timore est non potest
iustificari.hūc similiter caritas perfecta emit-
tit:sed caritas sufficiēs nō emittit euꝫ sed stat
cum eo. Talis timor non est in perfectis viris
¶ Sextus est filialis quo quis cauet a malo
solum ꝓpter offensam dei timens separi ab eo
Talis timor habet oculum solum ad offensā
dei. Hunc timorem nō emittit caritas. immo
stat cum carita. quia talis timor ē ꝑfectorum
filiorum dei. Prouer.xxviij. Beatus hō qui
semper est pauidus. Talis timor ē donum spi
ritussancti. Iob.j. Erat vir ille iustus et rectꝰ
ac timens deum.¶ Septimus est timor san-
ctus siue reuerentie.quo homo cum quodaꝫ
timore pio deum reueretur qui etiam erit in
patria. Psal. Timor dñi san.p.in se.se. Sic ḡ
ꝑfecta caritas omnē timorē excludit ꝑter na-
turalem.filialem et sanctuꝫ. Sufficiēs vero ca-
ritas nō excludit initialem nec humanum nec
mūdanum.ꝓut sunt peccata venialia.⁊ sic pꝫ
quintū. ¶ Sexto ꝯcludendo inducit nos ad
dilectōem dei di. Nos ergo diligamus deuꝫ
quo ipē pri.d.n. Magna inuitatio ad amādū
ē preuenire amanteꝫ. Math.xxij. Diliges do.
de.tu.ex to.cor.t.ex to.a.t.⁊ ex to.mē.t. Augꝰ.
Domine celum et terra mare et omnia que in
eis sunt dicunt mihi vt amem te. Et ista dile-
ctio debet esse ita magna vt etiam ꝓximum ꝓ-
pter deum diligamus. Debemus enī ꝓximuꝫ
diligere in do.et ꝓpter deum.⁊ ideo nō potest
esse ꝙ homo diligat deum et odiat ꝓximum.
quia tātum diligit homo quantum ꝯgnoscit
ꝙ bonum sit.ꝓximus aūt ē bonū magꝭ ꝯgnitū.
Cū ḡ ī ꝓximo sit imago dei ⁊ ꝑ ꝯsequēs deus

cognoscat in proximo sicut in imagine sua. quō diligemus deum quem nō videmus si proximū odiamus in quo relucet imago dei. 7 p hoc in ipō aliqualiter deum cognoscimus. si enim id quod de eo cogoscimus non diligimus quomodo id qd nō cognoscimus diligemus. Nisi forte dicat. Diligo proximum inquantum imago dei ē: sed nō aliter. Dicēdum q talis dilectio sufficit. scȝ q homo diligat proximum inquantum ē imago dei. 7 inquantum deū imitatur. 7 ei obedit 7 in omnibus alijs odiat euȝ. Talis dilectio sufficit. 7 tale odium pōt stare cū dilectōe dei. In proximo eī debemus odire viciū: 7 diligere naturam ac etiam in parentibus. Luce. xiiij. Si quis venit ad me et nō odit patrē et matrē suā nō pōt meus eē discipulus. Et sic patet sextum. Septimo ostēdit q vtraqȝ dilectio. s. dei 7 proximi cadit sub pcepto 7 sine vtraqȝ nō pōt esse salus. vt patet Luce. x. Diliges d. d. t. ⁊c. et proximū tuū sicut teipm. i. mo finis omnis pcepti est dilectio. quia in his duob mādatis vniuersa lex pendet et pph. .j. Thimo. j. Finis precepti ē caritas de corde puro et cōs. bona. 7 fide n ficta. Ro. xiij. Qui diligit proximum legem adimpleuit. Nam nō adult. nō oc. nō fur. non fal. te. di. et si quid est aliō mandatum in hoc verbo instauratur. dilige proximum tuuȝ sicut teipm. Et sic patet totum.

¶ Dominica secunda post tri. de euange.
¶ Sermo ¶ lxviij.

Homo quidā fecit cenam magnam et vocauit mltos. Luce. xiiij. Sicut dicitur Jo. xviij. Xpc venit in mūdum vt veritati testionium phiberet. Ego inquit ad hoc natus sū et veni in mūdum vt testimonium perhibeaȝ veritati. Hec ē aūt patens et lucida veritas. quia deus est in largitate et misericordia copiosus. 7 homo ē multa miseria plenus. Ps. Misericordia dñi plena ē terra. quantum ad pmum. 7 miser factus sum et curuatus vsqȝ ad finem. quantum ad secūdum. Hec aūt duo pfecte in hoc euāgelio demōstrant. In quo quideȝ euāgelio sūmarie tria ptinentur. Primū ē magnificētie diuine bonitatis in magne cene prepatōe. In principio euāgelij. Secūdū ē miseria humane puersitatis in vocatoꝝ varia excusatōe. ibi. Et ceperūt omnes simul excusa. primus dixit. ⁊c. Terciū ē iusticia ptempte bonitatis in abiectoꝝ electōne 7 ptéptorum reprobatōe. ibi. Tūc iratus paterfa. dix. ser. s. Exi. ci. in pla. ⁊c. ¶ Primo ḡ ponit magnificentia diuine bonitatis in magne cene pparatōe. Et hoc est. Homo quidam. i. singularis fecit cenam magnam. Cui singularitas apparet quantum ad quatuor. Primo in natura quia nō solum homo simplex sed de simul et homo. Isa. vij. Vocabitur nomen ei emanuel qd interpretatur nobiscum deus. id est deus simul et homo. j. Thimo. ij. Mediator dei et hominum homo xpc ihs. Secundo in virtute sua qua. s. omnia 7 potēter regit et sapienter gubernat 7 benigne saluat. j. Corin. j. Christum dei virtutem et dei sapientiā. Hebre. j. Portans oīa verbo virtutis sue. Tercio in opatōe. Jo. xv. Si opa nō fecisseȝ in eis que nemo alius fecit peccatum nō haberent. Quarto in sermone. Jo. vij. Nūqȝ sic locut ē homo. Jo. Verba vite eterne habes. Iste inquā hō fecit cenā magnā. i. refectōem eternā suis electis prepauit et vocauit multos. i. mo oīes generaliter: sed mltos vocauit specialiter 7 misit seruum suum. i. ordinē predicatoꝝ vt dicit Greg. hora cene. Cena ē vltima etas mundi in qua sum. 7 in qua mundus finietur. j. Coꝛ. x. Nos sumus in q. fi. se. deue. j. Jo. ij. Carissimi nouissima hora ē. Que etas incepit a passiōe xpi. In hac ḡ hora misit xpc pdicatores dicere inuitatis. s. p legem 7 pphetas. vt venirent ad istam cenam. quia iam parata sunt omnia necessaria et pgruētia ad istam cenam. Ad euidentiā aūt istius prime ptis. et ad edificatōem nrām. nota q magnificentia diuine bonitatis et caritatis quantum ad tria in hac cena demonstrat. ¶ Primo in magne cene prepatōe. quia fecit cenā magnam. ¶ Ubi nota q xpc electis suis duplicē facit seu parat refectōȝ. ¶ Primam parat aīe in pñti que ē refectio grē. Secūdam parat aīe 7 corpi in futuro que ē refectio glorie. De prima refectōne determinat Math. xxij. ca. que vocat prandium que ē refectio pñtis ecclie. Uñ ab illa ille qui nō habuit vestē nuptialem, piectus ē. qr a pñti ecclia multi excluduntur. Hec aūt refectio de qua determinat Luc. vbi supra vocatur cena qr sicut p prandiū cena restat. post cenā aūt nihil amplius ē sumēdum. ita p grē refectōem restat glie delectatio 7 p nihil ampli expectam. quia ibi

omne desideriũ cõpletur. Unde ab hac nul-
lus qui intrauit legitur expulsus fuisse. q2 q̄s-
quis ad hanc cenam semel intrauerit in ppe-
tuum nõ exibit. Math. ḡ determinat de refe-
ctõne gratie que ē ecclesie militantis. Lu. xo
de refectõe glorie. que ē ecclesie triũphantis.
Et quia refectio gratie ē via et ostium ad ce-
nam glie et sine ipa ad gliam nõ puenitur. iõ
primo de ipa dicamus. secũdo de cena glorie
aliquid subiungamus. Prima ē ḡ refectio grē
que est in infusione virtutum. 7 collatõne do-
norum spũssancti. que dant vitam anime. Ec
cl. xv. Cibabit illũ pane vi. et intelle. Hec ē il-
la refectio d' qua di Apoc. iij. Ego sto ad ost.
7 p. si quis ap. m. ꝛc. In hac refectõne xp̄c co-
medit nobiscum. et qđ mirabile ē ipse ē cibus
7 potus istius refectõnis. Joh. vj. Ego sũ pa-
nis viuus qui de celo descendi. Et iteruz. Ca-
ro mea vere ē cibus et sanguis meus vere est
potus. Hec ē ḡ perfectissima refectio. Nam
omnes effectus quos refectio corporalis im-
pfecte habet. hec ꝯplete 7 pfecte habet 7 oẽz
impfectõem excludit. naz refectio corporalis
quatuor facit in homine. Primo nanq3 dele-
ctat: sed cũ fastidio. Naz in saturitate fastidit
Prouer. xxvij. Anima saturata calcabit fauũ
7 anima esuriens etiam amaꝝ p dulci sumet.
Unde isti magnates qui quotidie splendide
epulantur fastidiunt 7 desiderant appetitum.
Sed spiritualis refectio sine fastidio delectat
immo semp dum sumitur auiditatem ingerit.
Grego. Corporales delitie cuz nõ habentur
graue desiderium accendunt. cum xo habite
eduntur comedentem ptinus p saturitatem ĩ
fastidium vertunt. Ecõtra spũales delitie cũ
nõ habentur in fastidio sunt. cum xo haben
tur in desiderio sunt. Eccl. xxiiij. Qui edunt
me adhuc esurient. et qui bibũt me adhuc si.
¶ Secundo nutrit 7 augmẽtat hominem: s3
cum defectu. quia vsq3 ad tempus. Psal. Si
aũt in poté. octogin. an. 7 am. co. la. 7. d. Sed
spũalis nutrit imppetuuz 7 augmentat vsq3
ad celum. Jo. vj. Si quis mã. ex hoc pane vi-
uet ineter. In codẽ. iiij. Aquaz quam ego da
bo ei fiet in eo fons aque salientis in vi. etern.
Hoc figuratum fuit in pane quẽ comedit he
lyas in cuius virtute puenit vsq3 ad montem
dei oreb. iij. Regũ. xix. ¶ Tercio ꝯuertitur in
substãtiam hominis. sed cum sui cõsumptõe.
Sed spiritualis refectio cõuertit hominem ĩ
deum. et non cõuertitur in ipm. Aug. Cibus
sum grandium cresce et manducabis me. nec
tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue. s3
tu mutaberis in me. ¶ Quarto satiat. sed cũ
multa iteratione. quotidie em̃ cibus corpora-
lis sumitur. Joh. iiij. Om̃s qui biberit ex hac
aqua sitiet iterum. Sed spũalis refectio semel
sumpta p totam vitam replet hominem. Se
mel em̃ virtutes et dona infusa p totam vitaz
replent hominem et sufficiunt homini. Se-
mel em̃ fuit refecta beata virgo. 7 Johannes
baptista et multi alij et per totam vitam suffe
cit eis. Semel apostoli receperunt spiritum
sanctum in penthecoste. 7 vsq3 ad mortẽ suf-
fecit eis. Cui9 ratio est quia cibus spũalis sem
per manet in homine nisi abijciatur: sed cor-
poralis transit et deficit. Math. xv. Om̃e qđ
in os intrat in ventrẽ vadit 7 in secessum emit
titur. Carissimi sumamus de hac refectõe. q2
nisi prius de hac sumpserim9. ad aliã beatã ce
nã nũq3 puenturi sum9. Hec refectio fuit fi-
gurata in agno paschali qui xp̄i corp9 figura
bat. de q̊ dr̄ Exo. xx. Quicũq3 nõ comederit
exterminabit' aĩa illi9 de pplo dei. Joh. vj. Ni-
si mãducaueritis carnẽ filij hominis 7 biberi-
tis eius sanguinẽ nõ habebitis vitã in vobis.
Ꝟ ve mũdo q2 de hac refectõe tã nobili tã pfe
cta gustare non curat. q̄ delectat sine fastidio.
augmentat vsq3 ad celum. ꝯuertit hominem
in deũ. 7 pfecte satiat semel sumpta. q̄ om̃is sa
poris suauitatem ꝯtinet plus q̃3 manna. Ꝟ qđ
peius ē cũ murmuratoribꝫ filioꝝ isrl' di. Nau
seat aĩa nr̃a sup cibo isto leuissimo Num. xxj
Propter qđ irat9 dñs varijs mortib9 eos in
teremit. Et ex eadez causa mõ deus irascitur
cõtra mũdum. 7 varijs pestilentijs eum ꝯsu-
mit. ¶ Secũda ē refectio glorie. de qua Lu.
hic loquitur quã suis fidelibꝫ dñs faciet in fu
tura. Jsa. xxv. Faciet dñs in monte hoc om-
nibus pplis ꝯuiuium pinguiũ. ꝯuiuiuz vinde-
mie pinguiũ medullatoꝝ vindemie defecate.
Que gloria principaliter 7 eẽntialiter in du-
obus cõsistit. s. in cognitõe veri q̃stũ ad intel-
lectũ. 7 in apprehẽsione boni q̃stum ad volun
tatẽ 7 affectũ. ¶ Primo ꝯsistit in ꝯgnitõe ve
ri. q2 hõ sub lumine glie sibi a deo infuso vi-
debit deũ p eẽntiam. lumẽ veꝝ 7 clarũ in quo
omnia cernunt'. Psal. In lumine tuo videbi-
mus lumen. 7 p ꝯsequẽs omnia sciet 7 cogno
scet. Grego. Quid est quod nesciant qui vi-
dentem omnia vidẽt. Psal. Anima mea co-
gno. ni. Unde 7 phi posuerũt felicitatẽ ĩ ꝯgniti-

one speculabilium τ substātiarum sepatarū que ē quedā ignorantia respectu illius ꝯgnitionis. Et ꝙuis illa cognitio que hominē beatum facit principaliter ꝯsistat in cognitione deitatis. tñ secūdario ꝯsistit in cognitōne humanitatis xpi. vidēdo eñ homo vnitatem et trinitatē dei. et humanitatem xpi erit beatus Joh. xvij. Hec ē vita eterna vt cog. te solum ve⁊ de. τ quē mi. ie. xpm. In eodē. x. Ingredietur et egredietur et pascua inueniet. ingredietur ad deitatem et egredietur ad humanitatem. Et ideo ad cōplementum glorie homīs etiam si homo nō peccasset filius dei incarnatus fuisset. vt dicunt aliqui doctores. Secundo ꝯsistit in apprehēsione τ ꝯiunctōe sūmi boni. quia anima apprehēdet deum. τ ꝑfecte ꝯiūgetur ei. ita ꝙ deus erit ī eēntia anime. Deus aūt ē ꝑfectum τ summum bonum. cui anima sine medio ꝯiungetur. Anima eñ cognoscendo deum ꝑ intellectum in quo omne verum relucet. et apprehēdendo eum per affectum in quo omne bonum ꝯsistit erit beata τ tanta erit delectatio τ gloria in tali apprehēsione et ꝯiunctōe ꝙ cum magno impetu talis delectatio et gloria in corpus redundabit. Psal. De torrente voluptatis tue po. e. Itē Fluminis impetus le. ci. dei. Exemplū si qdꝫ dam cannale aque velocissime currentis deorsum vt doccia molendini. ꝑcuteret ī murū. manifestum ē ꝙ vndiqꝫ redundaret et dispergeretur. sic erit in gloria anime ad corpus. Et qr vnūquodqꝫ accipitur in alio ꝑ modum eiꝰ. vt dicē phs. iō talis redundantia glorie anime in corpus corpaliter recipietur in corpe. i. ſm cōditōnes que possunt corpori ꝯuenire ꝙtum ad omne bonum corporale. quia talis redundantia faciet corpus clarū impassibile. agile. et subtile. j. Co⁊. xv. Seminat᷑ in corruptiōe surget in incorruptiōe. τ talis redūdātia etiā ad omnes sensus ꝑiter diffundetur ita ꝙ qlibet sensus semꝑ erit in actu sue delectatōnis. scꝫ fauces in sapore dulcissimo. Isa. lxv. Serui mei comedent et vos esurietis. i. saporē comestionis habebunt in ore suo. Aures in melodia suauissima. Apoc. xiiij. Vocē quā au. tanqꝫ cith. cith. cith. in cith. s. Ocli ī visu pulcerrimo⁊. s. corpo⁊ gl'iosorum. Isa. lx. Tunc videbitis τ affl. τ mira. τ dila. cor tu. Luce. x. Beati oculi qui vi. que vos vi. Nares ī suauissimo odore qui de corporibus egredietur sanctorū. Apoc. v. Effuderunt phialas suas ple. odo. Et tactus in delectabili ꝯiunctione anime ad deū. ex qua ꝯiunctōe resultabit tanta suauitas et delectatio in toto corpe que dici nō possit. Hec ē illa cena beata. quā deꝰ hō ex immensa clementia sua hominibus preparauit. que nec dici nec cogitari pōt. Isa. lxiiij. ait. Oculus non vi. de. que prepa. expectā. te. Que facit hominē beatum. Apoc. xix. Beati qui ad ce. ag. nupti. vo. sunt. Cui interesse ē ꝑfectum τ summū gaudiū. Berñ. Illud ē verum τ summū gaudium. qđ nō creatura ſꝫ de creatore ꝯcipitur. qđ cū possideris: nemo tollet a te. cui omnis aliunde iocunditas compata meror est omnis suauitas dolor. omne dulce amarum. omne deco⁊ fedū. postremo omne aliud quodcūqꝫ delectare possit molestum

¶ Secūdo monstratur magnificentia diuine bonitatis in multorum vocatōne. quia vocauit multos. Ad hanc eñ cenam milia miliū īmo infinita milia hominū τ angelorum vocauit. īmo omnes ad hanc cenā vocat. Mat. xj. Venite ad me omnes qui laboratis τ o. es. et ego refici. vos. ¶ Vbi nota ꝙ dominus ad hanc cenam tripliciter vocat. Primo vocat omnes generaliter nullum excipiendo. .j. Thimo. ij. Qui vult omnes homines saluos fieri. Actu. x. In veritate cōperi. quia nō ē accep. ꝑsonarum deus: sed in omni gente q̄ timet deum τ facit iusticiam acceptus est illi. Vnde vt hic patet paupes ac debiles cecos et claudos iussit introire. ¶ Secundo vocat specialiter. vt omnes illos quibus bona mundi ꝯfert qui per ista tria genera hominū qui in hoc euangelio se excusauerunt intelligunt᷑ Et hoc ē qđ hic dicitur. ꝙ nemo istorum virorum qui vocati sunt gustabit cenam meā. Omnes eñ isti specialit᷑ vocati fuerūt. Vbi nota ꝙ omnia bona mundi tā nature ꝙꝫ fortune dedit deus homini vt ꝑ ipsa facilius ad cenam illam perueniret. Vñ et dignitas que per villam intelligitur. τ quinqꝫ talenta quinqꝫ sensuū que in hoc euangelio quinqꝫ iuga boum dicuntur. τ diuitie. et vxor omnia sunt adiuuamina ad veniēdum ad istam cenā ſm diuersos status et ꝯditiōes hominum. si homo eis bene vtatur. quia alicui ē vxor in adiutorium salutis. qui sine vxore damnaretur. co ꝙ ꝯtinere non posset. Propterea dicit apostolus. j. Co⁊. vij. Melius est nubere ꝙꝫ vri. Et iterū. Sanctificatus est eñ vir infidelis ꝑ mulierem fidelem. Et simile ē de diuitijs et

de omnibus alijs bonis mundi. Et propterea Boetius dicit. q deus facit sicut bonus medicus qui cõplexiones hominum cernens vnicuiq3 qd ei cõuenit tribuit. Et idcirco omnes isti qui habent bona mundi sunt ad cenã istã specialiter vocati et inuitati. vt in hoc euan. patet. nõ enĩ deus dat ista bona homini ad impediẽdum salutem sed ad melius ꝯsequẽdu3 sed malicia hominum adiutoria dicit impedimenta. vt in hoc euangelio patet. ⁊ iõ nemo virorum illorũ qui ꝑ collatõem taliũ bonorũ specialiter ad cenã istam vocati sunt ⁊ venire contemnunt gustabit istam beatã cenam. Tercio vocat specialissime ex supabundãti grã. sicut vocauit Abraham Moysen et. xij. apl'os q̃s nominatim vocauit. Math. iiij. Uenite post me faciam vos fieri piscatores hominũ. Uocat ĝ oẽs generaliter. ⁊ vult q omnes veniant. Et ad hoc vt omnes veniãt quatuor obseruat. ¶ Primo quia multotiẽs vocat ⁊ nõ solum semel. Et hoc ẽ quod hic dr̃ q ter misit seruũ suum vocare ad nuptias. Nam pmo misit patriarchas ⁊ ꝓphetas. ve. te. qui etiam ad hanc cenam vocauerunt. Secundo misit apl'os ⁊ discipulos in ecclesia primitiua. Tercio mittit ꝑdicatores modernos qui quotidie ad hanc cenam vocare nõ cessant. Et q2 mũdus omnes ꝑdictos predicatores ꝯtempsit ⁊ ꝯtemnit. iõ filius dei hora cene carne indutus humana venit ipse ꝑsonaliter ad vocãdu3 di. Ecce prãdium meu3 parai thauri m. ⁊ al. me. oc. sunt ⁊ omnia pata sunt venite ad nuptias Math. xij. Grego. Uocat deus ꝑ se. vocat ꝑ angelos. vocat ꝑ patriarchas ⁊ ꝓphetas. vocat ꝑ apl'os et pastores. vocat plerũq3 ꝑ huius mundi flagella. vocat aliquãdo ꝑ mũdi huius ꝓspera. vocat aliqñ ꝑ aduersa. Nemo ꝯtemnat. ne dum vocatus se excusat. cũ voluerit intrare nõ valeat ¶ Secũdo vult oẽs homines venire quia ad omnẽ locum ad vocãdum misit ⁊ in ciuitates et extra et ad vicos ⁊ ad sepes. Psal. In omnem terra3 exiuit sonus eorum. Mar. xvj. Euntes in mundũ vniuer. predicate euan. omni creature. Tercio vult omnes venire quia compellit intrare hospites non solum sunt vocãdi sed trahẽdi Nõ aũt vocat deus ad cenã suam sicut florẽtini qui dicunt quare nõ stetissus ad comedẽdum. nõ inuitauit ⁊ dicit quare nõ stetissu sed deus cõpellit intrare. multis nãq3 viam inferni claudit vt redeant ad paradisum. Osee. ij. Sepiam viam tuam spinis ⁊ sepiam eam macena. Ubi dicit Greg. Uie nr̃e spinis septe sunt qñ in hoc quod male cupimus dolorum punctões inuenimus. Uie nr̃e maceria sepiũtur cum desiderijs nostris dure in hoc mũdo obiectiones resistunt. Multi enĩ vinculo egritudinis ligantur a dño ne possint facere qd ñ dec3. Sen. Infirmitati mee grãs ago que cogit me nõ posse quod nõ debeo velle. Persecutores etiã multos cogunt ire ad deu3. Exo. xij. Urgebantq3 egiptij filios isrl' egredi velociter de egypto. Multos etiam tribulatõnibus ad se trahit. Cantic. j. Trahe me post te. Ubi dicit Bern. Trahimur cum temptatõnibus ⁊ tribulationibus exercemur. Osee. xj. In funiculis adam traha3 eos in vinculis caritatis. Multi enĩ timore periculi ad deserendum mundum mouentur et religione3 intrãt Aug. Felix necessitas que ad meliora cõpellit. In multis dominus misericorditer agit in quos seuire videtur. Aug. Excessi omnia legitima tua. nec euasi flagella tua. nam tu semper aderas misericorditer seuiens et amarissimis aspergens offensionibus omnes illicitas iocunditates meas. Omnes illos cõpellit dominus intrare. Et sic cõpulit paulum. qui ꝓstratus ad terram et excecatus conuersus est. Sic compulit filium ꝓdigum. qui fame compulsus ad patre3 rediijt ¶ Quarto vult omnes venire. quia valde irascitur his qui se excusauerunt multi gaudent si inuitati nõ veniunt: s3 deus valde irascitur his qui venire cõtemnũt ⁊ penas eternas eis minat'. Mathei. xxij. Rex aũt cum audisset iratus est et missis exercitib9 suis ꝑdidit homicidas istos. Tercio mõstratur in hac cena magnificentia diuine bonitatis. q2 ad hãc cenã oĩa sunt pata. H patet q̃tũ ad. viij. Primo q2 xp̃c ductor nr̃ iã ascẽdit ⁊ penetrauit celos vt faceret nobis viã. ⁊ locũ etia3 ꝑpararet. Joh. xiiij. vado pare vo. lo. ⁊ si abie. ⁊c. vt vbi ego sum et vos sitis ¶ Secundo q2 medicine sunt ꝑfecte sc3 sacramẽta eccl'ie ad oẽm infirmitatẽ delẽdam ne aliq̊s ꝑ ĩpotẽtiã excuset'. Sap. ix. Per sapientiã tuã sanati sũt. Tercio q2 dyabolus hũane nature inimic9 q̃ nos oẽs capiebat in via ẽ capt9. ⁊ in infernũ missus. ne nos aliq̊s timor retrahat. Jo. xij. Nũc ꝑn mũdi h9 eijcie. fo. Apoc. xx. Uidi ãgelũ descẽdẽtẽ de ce. ha. cla

nem abyssi et cathenam magnam ī manu sua ⁊ apprehēdit draconem serpentem antiquū. qui ē dyabolus ⁊ sathanas. ⁊ ligauit eum per annos mille ⁊ misit eum in abyssum. Quarto quia aptum est celū. qd ab initio steterat clausum vbi hec cena celebrat. Luce. iij. Ihu baptizato et orante aptum ē celum. Quinto q2 via ē abbreuiata que recto tramite ducit ad celum. Olim autem magnum circuitum faciebat vadens p infernum. ⁊ iō illi antiqui in mille annis et vltra puenire nō potuerunt. Sed mō illuc vna hora puenit. Luc. xxiij. Hodie me. eris in padiso. Sexto quia virtus peccati ē diminuta que aggrauabat ⁊ debilitabat ne p viam cene incedere valerem⁹. Ro. vj. Uetus homo noster simul crucifixus ē vt destruatur corpus peccati. i. pgeries ⁊ virtus peccatoꝝ. Septimo quia mors ē dstructa que nos ad inferos demergebat. j. Corin. xv. Ubi est mors vi. tu. absorpta ē mors ī victoria. Quia p mortem imus ad vitam. ⁊ nō descendimus ad inferos sed ad celos. Octauo. quia spūssāctus in hac etate in magna copia datur. quia ista cena nos dignos facit. Joh. vij. Nondū spiritus erat datus. quia nōdum ihs erat glorificatus. A spiritusancto mirabiles et innumerabiles grē emanant nos pducētes ad illā cenā. j. Jo. j. De plenitudine eius nos omnes accepimus grām, p gratia. Bene ḡ di. omnia sunt pata venite ad nuptias. Solum vnū restat. s. vt man⁹ lauemus ab opibus mortuis. ij. Coꝛ. vij. Emūdemus nos ab omni iniquitate carnis et spiritus vt. s. mūdi intremus ad cenam istam. Et sic patet primum.

.2. Secundo ponitur miseria humane peruersitatis in vocatorum varia excusatōne. quia ceperunt simul omnes se excusare. Naz prim⁹ dixit villam emi ⁊ necesse habeo exire et videre illam. Per villā vt dicit Aug. terrena damnatio dsignatur. Est autē iste primus reprehensibilis atq3 stultus vt ex sua responsione patz q̄3 tū ad sex. ¶ Primo quia rem v. lem et puam accepit. s. villam. ⁊ p̄ciosam et magnam spreuit. s. cenam beataz. Dimisit ḡ regnū magnū et accepit villam puam. Potius voluit ī villa pua dn̄ari ad tempus q̄3 in ppetuū regnare in celo. Totus mūdus ē parua villa respectu celi. imo punctū vnum. vt dicunt astrologi. ⁊ quelibet stella ē maioꝛ tota terra. mūdus ḡ totus et omnia bona mūdi sunt nihil respectu celi et bonoꝝ ei⁹. ¶ Secundo quia impedimentum salutis sue carissime emit. villaz quidem emit. ⁊ quāto precio ipsam emit certe animam pro ipsa dedit. nonne videmus hoc tota die. naz p dignitatib⁹ ⁊ diuitijs homīes dant anīas suas dyabolo. Nonne lucifer ob ambitum dignitatis piectus ē in infernum. et primi pentes expulsi sunt a paradiso. Nōne absalon voluit īterficē prē3 vt regnet. Nōne totus mundus perijt tota die et vnus psequitur alium ob ambitum dominij. Dominiuz ḡ ē impedimētum humane salutis dum p ipo habendo anima perditur qd ē valde stultuz Math. xvj. Quid prodest homini si lucrifaciat vniuer. mūdum anime xo sue detrimen. patia. ¶ Tercio quia dum dn̄im adipisci desiderat in seruitutem incidit valde magnaz. Et h̄ ē quod hic dicit. Necesse habeo exire. Nō eī dicit volo exire: s3 necesse habeo exire. Et vere ita ē vt boetius pbat. Jlle qui vult dominari. opoꝛtet q sit seruus multoꝛum seruoꝛum. et in manibus multoꝛum seruoꝛum fit situs quia nihil pōt ipse inferre alijs qd alij versa vice nō possint inferre sibi. Et sepe sic videmus dominos a seruis expulsos ⁊ interfectos Boe. O p̄clara potentia que nec ad sui pseruatōe3 satis efficax inuenitur. Que est igitur hec potestas que solicitudinu3 morsus expellere que formidinū aculeos vitare nequit. Ac qui voluissēt ipi dixisse securi sed nequiuerūt an tu potente3 censes qui quos terret ipe pl⁹ metuit. qui vt potens esse videatur in seruientiam manu situs est. Uere in maximo timore viuunt domini. ¶ Quarto quia du3 cure alterius. s. ville empte intendit. negligentiā magnam circa ppria incurrit. Et hoc ē quod di. Necesse habeo exire. s. a mei cura et intendere cure ville empte. Jta euenit ad literā. Naz isti qui dominantur intendunt cure alioꝛu3 ⁊ seipos negligunt. Sunt eñ valde soliciti multiplicare possessiones. meliorare castra. discere leges. prudenter alios regere. vt dominentur. et de sua salute penitus nihil curant. et iō totaliter exeunt a seipis et alijs vacant. ppterea stulti merito sunt censendi. Prouer. xvij. Oculi stultoꝛum in finibus terre. prudētis aute3 oculi in capite suo. tota die querunt facta aliena et sua non intuentur: Contra quos dicitur Luce. iiij. Medice cura teipm. ¶ Quinto quia post emptōnem villam videre voluit. quam ante debuerat diligenter considerasse. vnde ait villam emi. ⁊ ne. h. vi. il. Prouer. vi.

cōsiderauit agrū. et c. il. Si enī hō considera-
ret cōditiones dominij et dignitatis nūcq̄ emeret. ¶ Et primo si cōsideraret ipsius breuitatē. Eccle. x. Omnis potētatus breuis vita. Allexander regnauit. xij. annis et mortuus ē Et omnes imperatores et reges et pape mortui sunt et modico tpe regnauerūt. Ad cuius breuitatē ostendēdam erat ɔsuetudo in quodam regno. q̄ qn̄ rex coronabat' veniebāt artifices petere ab eo vbi vellet sibi sepulchrū edificari. Secūdo si ɔsideraret eius pericula et anxietates. Quia vt. d. Boe. Plena ē exemplorū vetustas. plena est p̄sens etas quāri reges felicitatē calamitate ɔmutauerūt. Vñ quidā rex terrorē et periculū regni ense supra verticē filo pēdēte similauit. vt ibidē boe. d. Refert maximus valerius q̄ quidā rex dum coronaret' accipiens coronā dixit. O nobilē magisq̄ felicē coronam quam si quis cognosceret q̄ multis periculis et solicitudinibus sit plena. nec humi iacentē tollere vellet. Tercio si consideraret ipsius īmanitatem. quia quanto altior est status. tāto grauior ē casus. Fortuna aūt vt. d. Boe. pernitiose ludit cū dominijs vnde ait. Hūc cōtinuū ludimus ludū rotam volubili orbe versamus. summa infimis. et infima summis mutare gaudemus. Et premittitur q̄ si nec retineri ex arbitrio potest et calamitosos fugiēs fac. Quid ē aliud fugax iste q̄ future quoddā calamitatis indicium. Abijce itaq̄ atq̄ spne pernitiose ludentem. s. fortunam. q2 infelicissimū genus infortunij est fuisse felicem. vt idem. d. Exemplū in magnū precipitiū cecidit lucifer et magnā ruinā fecit. q2 in magno statu fuit. et similiter primi parentes. Si turris cadat magna ē ruina. Si cadat domūcula nulla est ruina. Sexto ostēditur reprehensibilis. quia de re tam care empta modicam vtilitatem habuit. Et hoc est quod. d. Vidē istā. Nō. d. gaudere vel possidere istā sed videre. Et ita est vere. Quid habet dominus plus q̄ milites et domicelli de oībus castris et terris. et de omnibus suis bonis. Eccle. v. Ubi multe sunt opes multi sunt q̄ comedūt eas. et quid pdest possessori nisi q̄ cernat diuitias oculis suis. omnes sumus hic p expensis. j. Thimo. vj. Nihil intu. in hunc mundū. nec aufer. quid pos. Job. j. Nudus egressus sum de vt. ma. m. nu. re. il. Tantū habet plus dominus q̄ famuli. s. multam solicitudinem et afflictionem animi. et cū isti dormiunt iste non potest dormire. Eccl's. v. Dulcis est somnus operanti siue multū siue parū comedat. saturitas autē diuitis non sinit eū dormire. ¶ Secundus vero dixit. Iuga boum emi quinq̄ et eo probare ista. habe me excusatum. Scdm Aug'. Iuga boum quinq̄ q̄nq̄ sensus intelligunt'. q2 sicut iuga boum sunt duplicata ita et sensus. nā sunt duo oculi due aures. lingua et palatum ad gustum. et due fauces. et due manus q̄bus maxime fit tactus vel voluptas carnis interius et exterius in q̄ maxīe viget tactus. tūc nāq̄ quinq̄ iuga boū emunt'. s. aīam dyabolo p eis dādo. qn̄ p exercitatōe et i exercitatōe q̄nq̄ sensuū homo deserit iudicium rōis et ɔtra deū agit. siue exerceat sensus p ɔgregandis diuitijs. siue pro vtēdis delicijs. siue pro sciendis et experiēdis rebus. quod ad iudicium curiositatis pertinet Curiosum ē enī velle scire et experiri naturas rerum. mores hominū et fortunā mundi. Eccle. vij. Deus fecit hominē rectū et ipse infinitis se miscuit questionibus. Et hoc vanitas est et afflictio spiritus Sed homines miseri tota die in exercitatōe sensuū volunt esse. et quinq̄ iuga boū pbare. nam oculos exercitāt in pulcris aspectibus. aures in cantilenis suauibus et melodijs. gustū in bonis saporibus. odoratum in diuersis odoribus. tactū in voluptate carnis. Similiter eosdē pbant et exercitāt p acquirēdis diuitijs et sciendis rebus. Et sic dum iugo xpi qd est suaue nolūt subesse subsunt et portāt iugū mundi qd ē durū. et q̄nq̄ iuga cōtinet. Job. vj. Qui timet pruinā irruet super eū nix. Quia vt di. Aug'. Qui subest iugo xpi. omnia subsunt ei. et p consequēs q̄ nō subest iugo xpi. subest q̄nq̄ iugis mūdi et omniū est seruus. Et sic patet q̄ tripliciter p bant' et exercitāt' sensus. s. p cōgregādis diuitijs p vtēdis delicijs et p sciēdis rebus. p q̄r exercitatōe et delectatōe homo negligit ad illam beatam cenā venire. et ɔtra deū et animā suā agit. qd est valde detestabile. Prouerb. xxx. Per tria mouet' terra et quartū sustinere nō pōt. per seruū cum regnauerit quod tunc ē qn̄ spiritus tumēs erigit se ɔtra deū q̄ fecit illū. p stultū cū saturatus cibo fuerit quod tūc ē qn̄ corpus sat' pteruit in dn̄m. s. i spūm gubernātē. p odiosā mulierē qn̄ in matrimoniū assūpta fuerit qd tunc ē qn̄ hō repudiata rōe cōiungit' sensualitati et ipsius īperio regitur sicut brutū. Quartū est qd sustinere nō pōt cum

ancilla heres fuerit dñe sue.i.cū caro oīa bona hoīs possidet tā͡q̄ heres.quod tūc est cuꝫ hō oīa operat̄ ꝓ carne fouēda ⁊ delectanda ⁊ de aīa nihil curat. que dēt tā͡q̄ dña omnia hoīs bona iure hereditario possidere. Job. xxiiij. Pauit enī sterilem ⁊ que nō parit ⁊ vidue nō bene fecit. Sterilis est caro que nullū fructū facit nisi vermes ⁊ putredinē. Vidua ē aīa peccatoꝝ ꝑ peccatū celesti sponso viduata ⁊ ab eo sepata. Terciꝰ dixit vxorē duxi ⁊ iō nō possum venire. Iste falsum dixit ⁊ verum dixit. Falsum dixit q̄ntum ad bonos et ratione vtentes. Nā vxor ꝓpt̄ tria datur viro. Primo ꝓpter sobolē generandā ⁊ nutriēdam. Gene.j. Crescite ⁊ mul. ⁊ re.t. Secūdo ad fornicatōem vitandā.j.Corin.vij.ꝓpt̄ fornicationē vnusquisq̄ꝫ.s.vx.ꝛc. Tercio in adiutoriū rei familiaris. Gene.ij. Nō est bonū hominē esse solum fa.ei ꝛc. Omnia ḡ ista nō sūt impedimenta ad introitū regni sed adiuuamina.vnde Augꝰ.di.q̄ celibatus iohānis bap. nō prefertur nuptijs abrae. Veruꝫ aūt dixit q̄ntū ad hoīes bestiales qui sicut bestie ī vxore nō querunt nisi delectatōem carnis. ⁊ sicut bestie stāt cum eis. Greg. Quid ꝑ vxorē nisi voluptas carnis accipit̄ nam q̄uis bonū sit ꝯiugiū ⁊ ad ꝓpagandū sobolem diuina ꝓuidentia ꝯstitutū. nōnulli tñ nō fecūditatē prolis sed de.īdenū expetūt voluptatis. Et idcirco ꝑ rem iustā significari pōt non īmerito res iniusta. Veruꝫ ergo dixit ꝓ maiori parte q̄r vt.d.aplus.j.Corin.vij. Qui cū vx. est co.q̄ sunt mū.q̄.pla.vx. ⁊ di.ē.s.ab ope spirituali. Et similiter vx.co.que sunt mūdi.quo.pl.vi. Periculosa ḡ res ē valde mulier. Est enī fortissimū glutē ad capiēdū ⁊ retinēdū. ⁊ iō fortissimi q̄ꝫ dvicti sūt ea. Et q̄s ē scior dauid.q̄s sapiētior salomōe q̄s fortior sāpsone. Eccle. vij. Inueni amariorē morte mulierē laq̄ꝰ venatorū est. vincula sunt manus illiꝰ. Osee.v. Nō dabūt cogitatōes suas vt reuertant̄ ad dñm.spūs enī fornicationū in medio eoꝝ est. Et iō iste dixit. Vxorē duxi ⁊ nō possum venire. Sūt etiā vxores nostri tpis ⁊ nostre patrie maximū impedimētū regni viris suis.nō solū q̄ntum ad cōcupiscētiā.sed etiā q̄ntuꝫ ad supfluitatē vestiū ⁊ ornamentoꝝ. q̄r cogunt viros male lucrari.vt bene ornent̄. mirabile ē q̄r parētes expoliant ⁊ viros non ditant.tota domus videtur in maledictioneꝫ ire. Et ideo qui sine vxore potest viuere meliꝰ facit. quia facilius ad beatam cenam currit. Propterea d.apostolus.j.Corin.vij. Volo oēs ho. esse sicut meipsum.s.virgines. Et sic patet qui renuunt ad istam cenam venire ⁊ a nuptijs excludunt̄.s.dediti honorib9 ⁊ dominijs.dediti exercitationibus ⁊ lucris mundi.et dediti desiderijs carnis ad que tria genera oēs peccatores reducunt̄.j.Joh.ij. Omne qđ ē in mūdo aut ē ꝯcu.car.aut ꝯcu.ocu.aut sup.vite. Et sic patet secūdum. ¶ Tercio ponitur iusticia contempte bonitatis in abiectoruꝫ electione ⁊ cōtemptoꝝ reprobatione cū di. Tunc iratus paterfa.i.xp̄s cuius familia sunt omnes electi qui maxime cōtra cōtemptores irascit̄. Dicitur autē deꝰ irasci cū ad modū irati vindictā exercet irā sine ira pretendens. Iratus ergo dixit seruo suo. Exi cito in plateas ⁊ vici. Glo. Mittit ad plateas cum peccatores d̄ latiorib9 vijs vocat.mittit ad vicos cū istos vocat quos temporalium rerum coartat inopia.ideo sequitur. Et pauperes ac debiles ⁊ cecos ⁊ claudos intro duc. Ecce qui ⁊ quales cedunt in partē domini. Sapientes ⁊ pulcri ⁊ potentes mundi cedunt in partem dyaboli. Miche.vij. Factus sum sicut qui colligit inautumno racemos vindemie. Vuas enim grossas et magnas quasi precedens colligit dyabolus.j.Corin.j. Videte vocationeꝫ vestram fratres. quia non multi sapientes. non multi potentes.nō multi nobiles ꝫm carnem sed stulta mundi elegit deus vt cōfundat fortia ⁊ ignobilia ⁊ contemptibilia mundi elegit deus. Pauperes autē nō rebus sed spiritu ⁊ voluntate hi vocant̄ ⁊ veniūt. Math.v. Beati pauperes spiritu q̄.ip.ē re.ce. Simılit̄ debiles in natura atq̄ꝫ cōplexione atq̄ꝫ infirmi corpore ad deū currunt. Quia vt di.apl's.ij. Corin.xij. Virtus in infirmitate pficit̄ libenter igitur gloriabor in infir.m.vt inha.in m. vir.christi. Nam vigor nature et fortitudo cōplexionis et sanitas corporis plerisq̄ꝫ sunt occasio peundi. Eccle.xj. Malicia hore vnius.i.infirmitas obliuionē facit luxurie magne Ceci et simplices.s. prudētia mundi ⁊ carnis que legi dei non sunt subiecta similiter ad deum veniunt. Math.xj. Cōfitebor tibi pater dñe ce.et ter.quia abscon. hec ꝛc. Claudi similiter scilicꝫ sui reputatione qui reputant se peccatores et claudicare in via dei. nec omnino posse venire ad regnum dei nisi per gratiam dei adiuuent̄.hi vocati veniūt.j.Corin.xv.

Gratia sum id quod sum. Potest etiam ad litteram hoc intelligi de despectis in mūdo q̄ vocati veniunt. Quia vt dicit Greg. Infirmi quiq; atq; in hoc mūdo despecti plerūq; tanto scelerius vocem dei audiunt quanto in hoc mundo habent vbi delectentur. Vocat autē dominus electos suos non solū de ciuitatibus. imo etiam de villis ⁊ de ruribus non solum de iudeis. imo de gentilibus. Unde sequitur. Et ait seruus. Domine factum est vt imperasti ⁊ adhuc locus est. i. nondum cōplet⁹ est numer⁹s electorum. qui quidem complebitur quādo plenitudo gentiū intrabit. Propter hoc sequitur. Et ait domin⁹ seruo. Exi in vias ⁊ sepes. In superiori exitu intelligitur vocatio iudeorum qui sub vmbra legis quiescebant quasi in ciuitate morabantur. In h autem exitu intelligitur vocatio gentiū que dum sine iugo legis dei erant quasi agrestia ⁊ indomita animalia in vijs ⁊ sepibus exten⁹ vagabentur. vnde bene subditur. Et cōpelle itrare agrestia ⁊ indomita animalia. vt impleatur domus mea. i. perficiatur numerus predestinatorum. ❡ Nota autem hic tria genera vocatorū ſm triplicem vocationem superi⁹ positam. Quidam enim vocati nullatenus veniunt. ⁊ hi significantur in prima vocatiōe cum triplici sua expositiōe. de quibus dicitur Job. xxj. Qui dixerunt deo rece. a no. sciam viarū tuarū nolumus. Quidam vero vocati defacili conuertuntur. ⁊ hi significantur in secunda vacatiōe. Psal. In auditu auris obēdiuit mihi. Quidam autē pressura ⁊ necessitate mundi vel instantia predicationis ⁊ persuasionis cogente quasi cōpulsi veniunt. Et hi significantur in tercia vacatione. Osee. ij. Sepiā viam tuam spinis. Et ſm hanc triplicem vocationem potest procedi breuiter in h euangelio. In fine autem subditur reprobationis sententia contra contemptores. Unde sequitur. Dico autem vobis q̄ nemo virorū illorum qui vocati sunt ⁊ contempserunt venire gusta. ce. meam. Et sic patet terciū ⁊ cōsequenter totum.

❡ De epistola. ❡ Sermo. lxix.

Nolite mirari si odit vos mūdus. j. Joh. iij. Sicut di. phus. Homines ex ammiratione phari ceperunt. videntes effectus mirabiles. ⁊ causas penitus ignorātes. Sicut aūt cōtingit in effectibus nature. ita in effectibus gratie. ⁊ multomagis. quia de eclipsi solis et lune. ⁊ de fulmine ⁊ de similibus non omnes mirantur sed quidam horū causas ignorantes. Sed de operib⁹ gratie nullus potest perfecte causam ⁊ rationē reddere. eo q̄ ex libera dei voluntate ꝓcedant. Roma. xj. O altitudo diui. sapi. ⁊ scien. dei q̄ē incō. sunt iu. ei⁹ ⁊ inue. vie eius. Aug. Quare hunc trahat ⁊ illum non trahat noli velle diiudicare si nō vis errare. Uerum hec omnia possumus scire quotiens ea nobis deus reuelat ꝑ spiritum sanctū. j. Corin. ij. Nobis autem reuelauit deus per spiritum suū. Beatus aūt iohānes euangelista fuit vnus cui deus plura reuelauit. Unde ⁊ liber eius quē scripsit Apoc. vocatur. nomē assumens a reuelatione. nā apoc. idem est q̄d reuelatio. Inter multa autē que beatus iohannes nobis reuelauit in epistola hodierna. reuelauit nobis tria. Primo quare mundus nos odio habet. In principio epistole. Secūdo ī q̄ perfecta caritas manet. ibi. In hoc cogno. ca. dei. Tercio per quid nō eē in homine perfecta caritas apparet ibi. Qui habuerit substantiam huius mundi ⁊ vi. fratrem su. neces. ha. ⁊c̄. Quarto quasi concludendo ad veram dilectionem nos inuitat et monet ibi. Noli dili. ver. ne. lig. sed. op. ⁊ veritate. ❡ Primo ergo beatus iohannes ostendit q̄re mundus. i. dilectores mundi nos odit scilicet bonos. Aug. Quid est mundus. mūdus non est celum neq; terra. neq; ista opera que deus fecit. sed dilectores mundi. Itē mūdus quando in malo ponitur dilectores mundi. Mundus vero quando in laude ponitur celum ⁊ terra ⁊ que in his continent opera. D❡ Hec autē ammiratio quare mūdus odiat bonos homines ex tribus cōsurgit Primo ex natura boni ⁊ mali. q2 vt di. philosophus. Bonum est quod omnia appetūt ⁊ per consequens malum omnia fugiūt. Omnis enim homo naturaliter appetit bonum et fugit malum. Cum ergo in bonis assit causa dilectionis scilicet ip suū bonū quia boni sunt. ⁊ desit causa odij scilicet malus quia mali nō sunt. quare mundus eos odio habet. Secundo ex efficatia operum. manifestum est autē q̄ propter bonorum opera mundus sustentatur. als omni die submergeret. Hoc patet de illis quinq; ciuitatibus scilicet sodoma ⁊ gomorra ⁊ alijs tribus. quia si ibi decē boni

fuissent inuenti. deus pmisisset omnibus par-
cere. vt patet Gene. xviij. Cuz ergo diligat vi
cinos qui ipsuz ab inimicis tuentur z boni tu
eantur malos ne a demonib9 ad infernum ra
piantur quare ipsos odiūt. Tercio rōe cessio
nis hereditatis. omnia nāqz bona heredita-
rio iure sunt bonoz hominū. quia ipsi sunt fi
lij dei. si aūt filij z heredes vt di. apls ad Ro
ma. viij. Omnia autē bona tā fortune q̄z gra
tie sunt dei z a deo. Joh. j. Omnia p ipsuz fa
cta sunt. j. Corin. iiij. Quid habes quod non
accepisti. Peccator aūt qz bonis dei abutit'
iure priuatus est eis. z sicut fur tenet ea ī ma-
lum suū. Eccle. v. Est z alia infirmitas pessi-
ma quā vidi sub sole diuitie conseruate ī ma
lum dn̄i sui. Cum ergo boni cedant iure here
ditatis mundo in bonis fortune. que mūdus
maxime desiderat. iuxta illud. Math. xix. Ec
ce reli. oīa z secu. su. te. et retineant bona gra-
tie que mundus abhorret quare habet odio
bonos. Ad hoc dicendum ergo q̄ de h pos-
sunt quatuor rationes assignari. Prima
est contrarietas dominorum. boni enim trās
feruntur in deum. z vniuntur deo per amorē
z id̄o seruiunt deo ex amore sicut filij dei. Ma
li autem deum abiecerunt. Luce. xix. Nolu-
mus hunc regnare super nos. Et seruiūt di-
uersis vicijs. Quidam auaricie. quidam ho-
noribus vanis. quidam autem ventri et gule
Philip. iij. Quorum deus venter est. Om-
nia autem illa deo contrariantur. Cum ergo
boni et mali habent contrarios dominos. ser
ui autem contrariorum dominorum odiunt
seinuicem et persequuntur. ideo mūdus odit
bonos. z boni odiunt mundum. Gallat. vj.
per quem mihi mundus crucifixus est et ego
mundo. Crucifixus autem siue suspensus in
odio et abhominatiōe habetur Joh. xv. Si
me persecu. sunt et vos perse. et hoc est quod
hic dicitur. Nos scimus quoniaz transla. su.
de mor. ad vi. quoniam diligimus fratres. i.
per amorem fraternitatis quo separamur a
mundo quia mali nō diligunt se qz fratres in
deo. sed quia vniti in aliquo vicio. z cōiungi-
mur deo. Translati sumus de morte peccati
quod est causa omnis mortis. s. nature culpe
z pene. ad vitam. i. xp̄m cui per amorem serui
mus sicut domino nostro. mūdo cōtrario do-
mino seruiente. s. peccato. Joh. viij. Qui fac̄
peccatū seruus ē peccati. Aug. Redeat vn9
quisqz ad cor suū z si ibi inuenerit fraternita-
tis caritatē securus sit q̄ transit de morte ad
vitam. Secūda est diuersitas regionum.
Boni enī aspernāt' mundū z habitant ī celo
Phi. iij. Nostra cōuersatio in celis ē. Heb.
xiij. Nō habemus hic manentē ciuitatē s; fu
turam inqui. Mali aūt ecōuerso. de celo non
curant. sed in mūdo volunt perpetuari. mun-
dus aūt z celum sunt contrarie z diuerse regi
ones. z contrarij domini in eis principantur.
Nam in mūdo dyabolus principatur. Joh.
xiiij. Venit enī princeps mūdi huius z in me
nō habet quicq̄z. Jn celo aūt principat' xp̄s.
Joh. xviij. Regnū meū non est de hoc mūdo
sed sup. de celo. Homines vero diuersarum
z cōtrariarū terrarū psequūtur et odiūt sein-
uicem. Et ideo mali odiūt bonos qz nō sunt
de hoc mundo. Joh. xv. Quia vero de mun
do non estis. sed ego vos elegi de mundo. p
pterea odit vos mundus. Exemplū de cani-
bus qui si vident aliquem canem forensem ī
cōtrata sua oēs persequūtur eum. Sic faciūt
mali bonis qui vident eos in cōtrata propria
scilicet mundo. Similiter faciunt boni malis
in contrata sua scilicet celo. Apoca. xxij. Fo-
ris canes et venefici. Et hoc est quod hic di-
citur. Qui non diligit manet in morte. s. pec-
catorum qui non habent dilectionez dei. Ju
sti autem p dilectionem manent in deo. Joh.
iiij. Qui manet in caritate in de. m. qui est vi-
ta vera. Joh. xj. Ego sum resurrectio et vita
Vita autem et mors cōtrarie regiōnes sunt
¶ Tercia est cōtrarietas operū boni enī ha
bent cōtraria opera mundo. nam mūdus p
curat et satagit hic gaudere et ditari. hic ho-
norari et dn̄ari et opera penitentie renuit et
beatum dicit hominem cui hec sunt. Boni
autē hec omnia respuunt. et opera penitēcie
assumunt. Phili. iij. Omnia arbitratus sum
vt stercora vt xp̄m lucrifaciam. Heb. xj. Cir
cuierunt in me. in pelli. capri. egen. an. af. &c.
Dicūt etiam boni q̄ opera mundi sunt mala
nec est beatus immo miser qui predicta requi
rit. Sicut ergo saraceni nos persequūtur. qz
contraria agunt et credunt et damnant nos
sic mūdus psequitur et odit bonos. Joh. vij.
Nō potest mundus odisse vos. me autē odit
qz testimonium ego perhibeo de illo. qz ope.
ei. ma. sunt. Sap. ij. Circūue. iust. quoniā ɔtra
est ope. no. Et hoc ē quod hic dicit' qui odit
fratrem suū ho. est. Homicida autē contrari
um opus facit iusto. nam odit et occidit. in-

stus aūt diligit ꝛ viuificat. q: ad xp̄m vitā adducit hominē p amorem. Et iō mundus qui puerse agit persequitur ꝛ abbominat eos q̄ recte agūt. Prouer. xxix. Abbominatur impij eos qui in recta via sunt. Quarta est infectio appetitus. Mali enī habēt appetitū cordis infectū malis humoribꝰ. s. supbia. ira. inuidia. ꝛc. ꝛ iō omne cōtrariū istis videt eis amarum. s. humilitas mā suetudo ꝛ similia. Aug. Palato nō sano. pena est panis qui sano est suauis. ꝛ oculis egris odiosa est lux que puris ē amabilis. Sicut enī canis rabidus omnes mordet propter infectionē humoris in palato existentis. ita etiā mūdus propter infectionem mali bonos mordet ꝛ psequit. Hoc figuratum fuit in ysmahele de quo dixit angelus. Hic erit ferus homo manus eius contra omnes. ysmahel natus de cōcupiscentia carnis est peccator. Sicut ergo ysmahel psequebatur ysaac. sic ꝛ mali psequunt bonos. vt. d. apl's Gallat. iiij. Et h̄ ē qd̄ hic dicit. Oīs homicida nō ha. vi. e. in se ma. Vitā eternā quā boni hic habēt p gratiā. iuxta illud Joh. vj. Qui credit in me habet vitā eternam. Sed ē infectꝰ rabie peccati. sic̄ canis. ¶ Nota autē q. d. omnis homicida. Nā homicida dicitur sex modis. Primo voluntate vt dyabolus. Joh. viij. Ille homicida erat ab initio. Secūdo opere vt cain qui interfecit fratrem suū abel. vt patet Gene. iiij. Tercio consensu q: fm legē consentientes ꝛ faciētes par pena cōstringit. Roma. j. Digni sunt morte nō solum qui ea. f. sed etiā qui cōsen. facientibus. Quarto subtractōe rei debite. Eccle. xxxiiij. Panis egentiū vita pauperis est qui defraudat illum homo sanguinis est. Quinto precepto vt dauid q̄ interfici fecit vriam. ij. Regū xj. Sexto ꝓuocatione vt qui habet odio fratrem suū. nam ꝓducat eum ad reodiendum ꝛ p consequēs ad mortē. Prouerb. x. Odiū suscitat rixas. Omnes isti non habent gratie vitā in se manētē. Et sic patet primū. Secūdo manifestat pfectā caritatem. Exemplū enim xp̄i ad pfectā caritatē nos inducit. Q: sicut xp̄s ex perfecta caritate animam suā. i. vitam suam p nobis posuit. vt. s. nos viuificaret. Ephe. ij. Cum essemus mortui in delictis ꝛ peccatis nostris conuiuificauit nos xp̄o. vt reconciliaret nos deo. Roma. j. Reconciliati sumus deo per mortem filij eius. vt eriperet de potestate dyaboli. Hebre. ij. Ut per mortē destrueret eum qui habebat mortis imperiū i. dyabolū. Jta nos debemus esse parati corporaliter mori si viderimus q p mortē nr̄am ꝓximus ꝛ frater noster viuificet in anima reconcilietur deo ꝛ de potestate dyaboli eripiat. Et hoc debemus facere quādo manifeste vl' per ꝓbabilia signa hoc videmus posse consequi. vt si aliquis auerteretur a fide vel morbo tunc debemꝰ eū iuuare deposito timore mortis si propter hoc crederemus ipsum a talibꝰ liberare. Sicut fecit sanctus sebastianus qui martires iam seductos ꝛ inclinatos a parentibus cōfortauit scilicet marcellinum ꝛ marcū fratres. Nam hic est ordo caritatis vt deus super omnia diligatur. secūdo aīa ꝓpria. tercio aīa ꝓximi ꝛ magis q̄ vita corpalis ꝓpria. Cōtra per hoc videtur q mori ꝓ salute ꝓximi in casu necessitatis vt dictū est sit caritas sufficiens ꝛ necessaria ad salutem. Et h̄ multi tenent. Sed dictum est q h̄ inuitamur ad perfectam caritatem quia mori pro proximo est perfecte caritatis. que nō requiritur de necessitate salutis sed est solum in viris perfect. Et ideo dicendum est q securius dicitur q mori pro salute proximi ī casu necessitatis vt dictū est. est perfecte caritatis. nec est de necessitate salutis. hoc multi tenent hoc multi dicunt. Et dominus Hugo super hunc locū sic di. ꝛ sic videtur sentire. Non enī tenemur habere ita perfectam caritatem. sicut christꝰ habuit. nec cōsimilia que xp̄s obseruauit tenemur obseruare. sed hoc est maius ꝛ perfectius quod vnus homo possit alteri facere scilicet mori ꝓ ipso. Joh. xv. Maiorem hac dilectione nemo habet quā vt animā suā po. quis ꝓ ami. suis. au. Perfecta caritas ista est vt paratus sit quis mori pro fratribus suis. ¶ Ad hanc autem perfectam caritatē habendam sex nos debent inducere. Primū est deletio peccatorum. Luce. vij. Dimittuntur ei peccata multa quoniā dilex. mul. Prouer. x. Uniuersa delic. op. ca. Secundum est māsio diuinorum. Joh. xiiij. Si quis dili. m. ser. me. ser. ꝛ pa. me. dil. eum ꝛ ad e. ve. ꝛ mans. apud eum fa. Tercium est reuelatio secretorū Joh. iiij. Qui diligit m. ꝛ ego diligam eum ꝛ manifestabo ei meipsum. Quartū est possessio virtutum omnium ꝛ donorum. q: qui perfectus est in caritate habet omnes virtutes ꝛ dona. j. Corin. xiij. Car. pa est be. est non irritatur. non agit perperam. non est am. non co.

ma.nõ gau.super iniqui.ↄga.aũt veri.oĩa cre.
sperat.oĩa sust. Sapi.vij. Venerũt mihi oĩa
bona pariter cũ illa. Quitũ ẽ toleratio ad
uersoꝝ.nã qui pfecte diligit oĩa difficilia ⁊ ad
uersa vsqȝ ad morte patient tolerat. Canti.
viij. Aque multe.i.tribulatões nõ potuerunt
extinguere cari.qꝛ for.est vt mo.di. Sextũ
est impletio mandatoꝝ. qꝛ qui pfecte diligit
totam legem ⁊ omnia mandata implet. Ro.
xiij. Qui diligit proxi.legẽ adim. Nam non
adult.nõ occ.nõ fur.non falsum testimoniũ
dices.nõ cõcupisces.⁊ si quod est aliud mãd.
i hoc ver.insta.dili.pxi.tu.sicut teip. Math.
xxij. In his duobꝫ mandatis vniuersa lex pẽ
det ⁊ prophete. Et iõ xp̃s pfectionẽ omniũ
demonstrans ait. Hec mando vobis vt di-
ligatis inuicem Joh.xv.j. Joh.iiij. Carissimi
deũ ne.vi.vnqȝ. Sed si pfecte dilexerimꝰ per
fecte videbimus cũ quia visio caritati respõ-
det. Et in huius figura xp̃s resurgens glorio
sus primo apparuit marie magdalene qꝛ plꝰ
amabat ceteris.vt di.Greg. Et sic patet se-
cundum. Tercio ostendit per quid mani-
festatur caritas dei non esse in aliquo. quia si
quis vi.fra.s.ne.ha.⁊ cla.vis.s.ab eo signũ est
ꝙ caritas dei non est in illo. B Nã duo
debemus proximo.s.cõpassionẽ cordis ⁊ be-
neficiũ operis si assit facultas. A primo nullꝰ
excusatur.quia omnis homo debet cõpati ꝓ
ximo afflicto ⁊ in necessitate existenti. A secũ-
do scilicet a beneficio operis excusantur mul
ti.s.qñ facultas deest.⁊ ideo non dare elemo-
sinam est signum ꝙ caritas dei non sit in aliq̃
sed non cõpati ⁊ claudere viscera pietatis a
paupere bene est signũ ꝙ caritas non sit i eo
Aug. Si nõdum es ydoneus mori pro fra-
tribus ydoneus esto dare de facultatibꝫ tuis
siue peutiat viscera tua caritas. Et nota hic
ꝙ elemosina interior.s.cõpassio cordis est ma
ior qȝ elemosina exterior.s.datio muneris. qꝛ
elemosina interior respicit meritum essentia-
le.sed exterior accidentale. Unde qui habet
similem cõpassionem ⁊ equalem pauperi.⁊ ni
hil largit ei.quia nõ põt.tãtũ meretur p̃mio
essentiali quantũ ille q̃ ei aliquid impetit simili
cõpassione motꝰ.⁊ plus meretur qui solũ cõ-
patitur qȝ qui benefacit ⁊ nõ cõpatit.⁊ si plꝰ
cõpatiat qȝ iste q̃ dat.plꝰ meretur. Quia vt
di. Greg. Deꝰ nõ pẽsat quãtũ sed ex quãto
affecto. Unde plus pẽsat affectũ qȝ censum
Unde de vidua mittente duo era minuta in
gazophilatium xp̃s ait. Uere dico vobis ꝙ
vidua hec paup plꝰ qȝ oẽs misit Luc.xxj. ⁊
de beato pe.⁊ and.⁊ alijs qui solũ retia reliq̃-
runt sequentes xp̃m ihesum di. Greg. ꝙ mul
ta valde reliquerũt.qꝛ volũtatẽ ⁊ appetitũ ha
bendi reliquerũt. Quia q̃ voluntatẽ ⁊ appe-
titũ habẽdi relinquit sicut ipsi apli.multa re-
linquit. Et simile est in ꝓposito.nam qui dat
cõpassionem cordis ꝓprimo multũ dat apud
deũ etiã si modicũ vel nihil dat. Põt autẽ
qui dat aliquid pauperi cũ cordis cõpassiõe
plus mereri per accidẽs.s. qȝtum ad dimissi-
onem pene peccati qȝ ille qui nõ dat.quia nõ
põt.qȝuis eq̃lis cõpassio cordis sit in vtroqȝ
Dan.iiij. Peccata tua ele.red. Per largitio
nem enim elemosinarum pena peccatoꝝ de-
letur. Ad vtrãqȝ autem elemosinam facien-
dam quinqȝ nos inducere debent. H
Primo quia elemosina extinguit concu-
piscentiam peccandi que militant in mẽbris
nostris. Eccle.iij. Ignẽ ar.exti. aqua ⁊ elemo
sina resistit peccatis. Secũdo qꝛ reduc ho
minẽ ad viam veritatis. Exemplũ de corne
lio cẽturione. de quo Act.x. ꝙ elemosine eius
ascenderunt in ꝯspectu dei.⁊ ad eũ missus est
petrus vt viã veritatis eum doceret. Simili
etiã modo fieret de omni infideli.qui vacaret
elemosinis ⁊ orationi ⁊ obseruaret legem na-
ture.quia deus talem illuminaret ⁊ ad viã ve
ritatis reduceret.qꝛ nõ est manus dei abbre-
uiata. Et ꝑ hoc soluit questio de quibusdã
saracenis q̃ nihil audiũt de fide nostra ⁊ bene
viuunt. Tercio quia conseruat pacẽ ⁊ bo-
num statum hominis ⁊ terre ⁊ totius regni.
Aug. Qđ nõ dat xp̃o dat fisco. Et q̃re q̃a
dando elemosinas xp̃o sicut debemꝰ deꝰ con
seruat terrã in pace ⁊ bono statu ita ꝙ p̃stan
tias ⁊ gabellas nõ optet solui. Hic cadit exẽ-
plum sancti ludouici qui cũ a baronibus frã-
cie reprehẽderet ꝙ omnia in elemosinas da
ret.⁊ si ingrueret bellum vel briga non habe-
ret vnde stipendiaret milites. Respõdit qua
re ego potior maiori pace qȝ aliquis rex. cer-
te propter elemosinas. Pauperes enĩ sunt
stipendiarij ⁊ milites mei qui regnum meum
in pace conseruant. Quarto qꝛ tenet deũ
ne ꝓferat sententiã mortis cõtra peccatores
Exẽplũ de iudicibꝫ ⁊ cardinalibus ⁊ alijs do
minis qui nõ ita cito proferũt sententiã con-
tra aliquem si det eis munera ⁊ exenia etiam
si iniusticiã habeat.sic etiam deus suspendit

sententiā ꝓpter elemosinas. Isai.lxiiij. Nō ē qui innocet nomē tuū q̄n ꝯsurgat ꝛ teneat te .s. ꝑ elemosinas ꝛ orationes. ¶ Quinto quia homini ꝑat palatiū ꝛ eternale. Exemplū de palatio qđ beat⁹ tho. ostendit fratri regis qđ dixit fuisse edificatū de pecunia regis quā in elemosinas expendit. Et dicit Greg. in dya. suo ꝙ iste q̄ fuit ductus ad aliā vitā ꝛ postea rediit ꝛ dixit se vidisse palatia multa q̄ edificabant̄. int̄ que vidit vnū qđ edificabat̄ solū die sabbati post nonas ꝛ cōpertū est ꝙ calcifex iste q̄ romanus ciuis erat totū lucrū toti⁹ septimane victu q̄tidiano reseruato dabat in elemosinam egentib⁹ die sabbati post nonas apud ecclesiā sancti petri. Et sic patet terciū. ¶ Quarto inducit nos ad verā dilectionem q̄ ꝯsistit in ope ꝛ nō in sermone lingue. Multi multa ꝓmittūt ꝛ nihil faciūt. Prouer.xxv. Nubes ꝛ vent⁹ ꝛ pluuie nō sequētes. vir gloriosus ꝛ ꝓmissa nō cōplens. Oratius. Parturient montes egredieturq̄ ridiculus mus. Sed ista est vera dilectio q̄n id qđ spondet̄ effectu cōplet̄. Verū ē eni qđ sicut dicit̄ ita est. Et sic patet quartū ꝛ ꝯsequēter totū.

Dominica tercia de euangelio sermo.lxx.

Erant appropinquātes ad ihesū pu. ꝛ pha. ꝛ pecca. Luce.xv. Sic dic̄ phus. Bonū est qđ oīa appetunt. Bonū aūt nō potest appeti nisi cognoscat̄. vt ibidē di. Deus autē in hac vita cognosci in sua natura ꝑfecte non potest. Exo.xxxiij. Nō videbit me hō ꝛ viuꝫ Et q: in hac vita nō ꝑfecte cognoscitur. ideo nec ꝑfecte diligitur. Unde Augˀ. d. sup illo verbo. Math.xxij. Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde. ꝙ hic modus diligendi deum in hac vita impleri nō pōt. in alia aūt sicut ꝑfecte cognoscem⁹ ita perfecte diligem⁹. Quia ergo de⁹ sicut dictū est ī sua natura cognosci nō poterat voluit fieri homo. vt perfecte ī natura hūana cognosceret̄ Baruth.iij. Post hec in terris visus est ꝛ cum ho. ꝯuer. est. Et vt vere crederetur esse de⁹ fecit opera que solus deus poterat facere. s. dimittere peccata ꝛ iustificare peccatores Math.ix. Cōfi. fi. re. tibi pe. tua. ꝛ q: xp̄s peccata peccatorib⁹ relaxabat ideo peccatores accedebāt ad ipsum. Et hoc est quod hoc euāgeliū cōtinet. Erāt inquit appropin. ad hie. pub. ꝛ pha. In quo quidē euangelio tria summarie cōtinentur. Primum est sapientia peccatorum ad xp̄m appropinquantium. In principio euan. Secundum est impietas phariseorū ꝛ scribarū de receptione peccatorum contra xp̄m murmurantiū. ibi. Et murmurabāt scribe ꝛ pharisei. Tercium est christi responsio per quandam similitudinem duoꝝ exemplorum scribarum ꝛ phariseorū murmur sedantium. ibi. Quis ex vobis homo qui habet cē. o. ꝛc. aut que mulier ha. dra. ꝛc. ¶ Primo ergo ponitur sapientia peccatoꝝ ad christū appropinquantiū. quia erāt appropinquantes ad hie. pub. ꝛ pec. Duo enī genera hominū in hoc mūdo sapiētia vtunt̄. omnib⁹ alijs omnino ī stulticia remanētib⁹. s. iustus timens deum et peccator rediens ad deū ꝛ recedens a malo vnde Job.xxviij. postq̄ multum inuestigatum est vbi esset sapientia dei. conclusum est. timere deū ipsum est sapientia. q̄tum ad iustum. ꝛ recedere a malo intelligētia. q̄tum ad peccatorem reuertentem. Sed adhuc maior relucet sapientia in peccatore redeunte q̄ in iusto stante. quia maiori sapientie attestatur de magno periculo indemnē exire q̄ firmum stare in bono. ꝛ ideo sapientissimus est peccator rediens ad deū ꝛ nō rediens stultissim⁹ est viroꝝ. Et hoc apparet q̄tum ad mala q̄ peccator patitur in peccato stādo que sunt multa valde ꝛ pessima. Sed q̄tum ad presens solum quatuor ponamus. ¶ Primum malum est cecitas mentalis. q: peccator tāq̄ cecus non perpendit vnde expellitur et quo trahitur. Apoc.ij. Memento vnde excideris Quia de numero filiorum dei recedit ad filios dyaboli. de refertis diuitijs ad summam paupertatē. de gloria ciuilitatis paradisi ad furcas inferni. Hec omnia patent in filio prodigo. qui de filio factus est seru⁹ cum esset diues cepit egere. cum esset gloriosus in ciuitate sua factus est ipse custos porcorū cū bestijs ꝛ inter bestias habitans. Exemplum sicut suspendendo fasciātur oculi. sic facit dyabolus peccatori ad furcas inferni deducēdo Isai.xliij. Educ foras populum cecum ꝛ oculos habentem. Magna ergo sapientia est de tanta cecitate exire ꝛ ad christum veram lucē venire. qui omnes ad se venientes illuminat. Luce.ij. Lumen ad reuelationem gentium. s. ꝑ. ad ipsum venientium. Et maxima stulticia est in ipsa remanere. ¶ Secundum est infirmitas totalis. Peccator enim omni die in

infirmitate languet ⁊ totalit᷑ ē infirmus. Isai.
j. A planta pedis vsq₃ ad verticē nō est in eo
sanitas. Quia ⁊ oculos h₃ ꝓnos ad illicita
videndū ⁊ aures ad vana audiendū. ⁊ os ad
ꝓhibita comedendū. ⁊ manus ad mala exer-
cendum ⁊ pedes ad mala loca eundum. ⁊ me
moriā ad iniurias recolēdū. ⁊ intellectū ad ꝓ
ximū decipiēdū. per mirabiles industrias. gu
stum etiā aīe habet corruptum. sicut febrici-
tans. q₂ spiritualia nō sapiunt sibi sed solū fe
tida ⁊ terrena. Augꝰ. Palato non sano pena
est panis qui sano est suauis. Et sicut pecca-
tor totaliter est infirmus ita omni infirmitate
languet. nam a sanctis ydropico cōꝑatur qui
malis humoribꝰ est plenus ⁊ quanto plus bi
bit tanto plus sitit. ⁊ paralitico q̄ habet tremo-
rem membroꝝ ꝓpter neruoꝝ dissolutionem.
eo ꝙ influentiā caloris a corde nō recipiūt. et
leproso que est infirmitas incurabilis huma-
no studio eo ꝙ sanguis est corruptus in ipso
fonte sanguinis .s. in pulmone. ⁊ febricitanti
magnis febribus. ⁊ fluxum sanguinis patiēti
⁊ mortuo. ac etiam in tumulo fetēti peccator
cōꝑatur. Unde peccator dicit᷑ triplici morte
mori. Magna siquidē sapientia est. sic totali
ter infirmum ⁊ omni infirmitate languentem
ad xp̄m medicum accedere. qui omnes sanat
Psal. Misit verbū su. ⁊ sa. eos. Augꝰ. Ma-
gnus vtiq₃ venit medicus. q₂ magnus vbiq₃
iacebat egrotus. Et magna stulticia est in tā
ta infirmitate remanere. ¶ Tercium est serui
tus miserabilis. nam peccator quia dei proui-
dentia omniū dn̄s est constitutus magnā ꝫ et
vituperabilem ⁊ pessimā seruitutem incurrit
Magna est ꝙ peccator ē seruus omniū vici-
orū que in eo regnant. vt auarus pecunie. gu-
losus gule. superbꝰ honoris. iracundus ire. et
sic de alijs. Unde sicut serui ducūtur a dn̄is
sic vicia ducunt illos quos possident. Unde
Boetius ꝓbat ꝙ peccator nūq₃ est impuni
tus. sed statim adest ei pena peccati. s. seruitꝰ
ipsa quā peccatū inuehit que est maxima pe
na sicut libertas predulce bonum. Joh. viij.
Qui facit peccatū seruus est peccati. Vitu-
perabilis est q₂ ꝙ homo dignissima creatura
rum ad imaginē dei factus efficitur seruus vi
lissimoꝝ vicioꝝ que sunt abominabilia apud
deum ⁊ homines. valde vituperabile iudicat᷑
Boetiꝰ. Sed quis nō spernat fragilis vilissi
meq₃ rei esse seruū. Pessima est quia dyabo-
lus cuius peccator seruus efficitur. nō dat ei
requiem donec trahat eum ad penas inferni
ibi imperpetuū cruciandū. ⁊ ꝓpter hoc dāna
ti in inferno cōquerūtur dicētes. lassati sumꝰ
in via iniquitatis. Sap. v. Magna ergo sapi
entia est de tā magna vituperabili ⁊ pessima
seruitute exire atq₃ ad xp̄m venire a quo effi-
citur vere liber ⁊ dominus ⁊ magna insipien-
tia ē in ea remanere. Exemplū de illo q̄ esset
in durissimo carcere ⁊ inde exiret ꝑ astuciā su
am q̄ꝫ sapiens reputaretur. R ¶ Quar-
tum est omniū bonoꝝ priuatio generalis. nā
peccator cōtra dei maiestatē peccans sicut ꝓ
crimine lese maiestatis omnibꝰ bonis priuat᷑
hereditate vite eterne. priuatur merito passi-
onis xp̄i ⁊ omniū sanctoꝝ. ij. Corin. vj. Que
societas luci ad tenebras. que aūt conuentio
xp̄i ad belial. Priuatur omnibꝰ bonis q̄ fiūt
in ecclesia. ac etiam omnibus bonis proprijs.
Math. xiij. Ei aūt qui nō habet ⁊ quod ha-
bet auferetur ab eo. Priuat᷑ oībꝰ virtutibus
⁊ donis spiritussancti ⁊ penitꝰ nudꝰ remanet
sicut lusor ad alearū. Apoc. iij. Nescis q₂ tu
es miser ⁊ miserabilis ⁊ pauꝑ ⁊ nudus ⁊ cecꝰ
Priuat᷑ virtuosissimis medicinis que de late
re xp̄i fluxerunt. s. sacramentis ecclesie q̄ oēm
infirmitateꝫ sanant. Priuat᷑ nobilitate natu
re sue vt q̄ debuit omnibꝰ dominari infra be-
stias redigat᷑. Psal. Homo cū in ho. es. non
intel. cōpa. est iu. insipi. ⁊ similis factus ē illis
Priuatur etiā gloriosa resurrectione. Psal.
Ideo nō resurgūt impij in iudicio. s. gloriosi.
Exemplū sicut cōdemnato ad mortē oīa au-
ferunt᷑. sic peccatori. Nā de eo tres fiūt ꝑtes.
q₂ corpus comedūt vermes. aīam asportant
demones ⁊ bona tp̄alia diuidūt cōsanguinei
⁊ quilibet istoꝝ est valde cōtentus parte sua.
q₂ vermes solū corpus. cōsanguinei soluꝫ bo
na. ⁊ dyabolus solū aīam querit. Gene. Da
mihi aīas cetera tolle tibi. magna ergo est sa-
pientia ꝙ aliquis sic priuatꝰ oībus bonis su
bito ⁊ leuiter oīa bona recuperet. ⁊ ad gratiā
redeat magni regis ⁊ magna stulticia est in tā
ta miseria remanere. Exemplū de mercatori-
bus qui ꝑdūt merces suas. quō solicitantur
ꝙ possint eas rehabere. ¶ Sic ergo peccatores
appropinquātes ad iesū illūinabāt᷑ sanabāt᷑
ab oī seruitute liberabāt᷑. ⁊ ad oīa bona resti-
tuebāt᷑. Carissimi appropinqmꝰ nos ad xp̄m
nō passibꝰ corporis ſ᷒ mētis. Jaco. iiij. Appro
pinqte deo ⁊ appropinqbit vobis. Peccato-
res ergo ⁊ publicani. i. publica negocia ꝑnitiosa

exercentes quib9 manifestum est peccatū non deesse. appropinquauerūt ad ipsum. 7 hec q̄tuor ab ipso obtinuerunt. Adhuc est aperta ianua 7 xp̄s p p̄dicatores suos fortissime clamat. Uenite ad me oēs q̄ la. 7 o. es. 7c. Math. xj. Amb. Omnis aīa accedat ad xp̄m q2 oīa xp̄s ē nobis. Si vulnere carere desideras medicus ē. si febrib9 estuas fons est. si grauaris iniquitate iusticia est. si celū desideras via est. si auxilio indiges virtus est. si mortē times vita est. si tenebras fugis lux est. si cibū queris alimentū est. Joh. vj. Ego sum pa. vi. qui de ce. des. Et nota hic de illis q̄nq3 virginib9 q̄ nouissima hora venerūt 7 intrare nō potuerunt q2 clausa erat ianua. Et iō dū est aperta curram9. q2 sero mortis fortissime appropīquat. Et nota etiā q via est valde parua. s. vsq3 ad cor p verā cōtritionē de corde ad os p veraz cōfessionē. de ore ad manus p verā satisf. actionem. Hec est via triū dierum quā filij israel egredientes de egypto facere petebāt vt deo imolarent. Nō ergo oportet nos maria transuadere. terrarum diuersa climata ambulare. viarū discrimina experiri. Et sicut in hac prima parte sapiētia peccatoꝝ demōstrat᷑. ita 7 xp̄i clemētia insinuatur. peccatores recipientis. q2 peccatores libenter 7 letanter 7 frequēter recipiebat 7 excusabat. vt patet in maria magdalena. Luce. vij. Simō habeo tibi aliquid dicere. at ille ait Magister dic 7c. Uñ ad osculū eos recipiebat. vt patet in supradicta magdalena. 7 ad cōuescendū 7 colloquendum 7 ad hospitandū erat cū eis q2 math. et zacheus fecerūt ei cōuiuiū magnū. Nisi eniz xp̄s sic eos recepisset ad eū nō appropinq̄ssent. Bern. Oēs pter māsuetudinē que in te predicat᷑ currimus post te bone hiesu audiētes q nō spernas pauperē. peccatorē nō horreas. nō horruisti latronē cōfidētē. nō lacrimantē peccatricem. nō cananeā supplicātē nō deprehensam in adulterio. nō sedentez in thelonio. nō negantē discipulū. nō persecutoꝝ discipulorū. nō crucifixores tuos in odorem vngentoꝝ tuoꝝ curremus. Et sic patet primū. ¶ Secūdo ponitur scribarū et phariseoꝝ impietas cōtra xp̄m de peccatoꝝ receptōe murmurātiū. q2 murmurabāt pharisei 7 scribe. quoꝝ murmuratio apparet 7 est impia 7 iniusta ex tribus. s. ex parte xp̄i cōtra quem murmurabāt. 7 ex parte sui. s. scribarū 7 phariseoꝝ qui murmurabāt. 7 ex parte peccatoꝝ 7 publicanoꝝ de quib9 murmurabāt. M Primo apparet impia 7 iniusta ex pte xp̄i. 7 hec q̄tum ad quinq3 ¶ Primo ratione proprie operationis vnumquodq3 enim operatur quod sibi proprium est. naz ignis calefacit 7 sol illuminat. propria autem operatio filij dei venientis in mundū est peccatores saluare. i. Thimo. j. Fidelis sermo q2 xp̄s venit ī mūdū peccatores saluos facē. Luce. xix. Uenit fili9 hoīs querere 7 saluū facē qd̄ perierat. Sicut ergo stultum est murmurare q sol luceat 7 ignis calefaciat. ita impium 7 stultum est murmurare q ch9stus peccatores recipiat ad salutem cū sit hoc propriuz eius.

¶ Secūdo rōe pprietatis boni. Bonū eniz vt. d. Dyoni. ē suipsius diffusiuū. 7 quanto res ē melior tāto magis se diffundit. vt ptz in sole. Cū ḡ ipse fili9 dei sit fons bonitatis. bonitatē suam nō tantū ad iustos debet extēdere ipsos ptegēdo vt filios. sed etiā vsq3 ad peccatores ipsos iustificādo. 7 ad viam veritatis reducēdo. Joh. xij. Oīa trahā ad meipsum. Psal. Nec ē qui se abscon. a ca. ei9. Sicut ḡ stultū esset murmurare q sol omnib9 cōicat lucez suam 7 q mare omnib9 aquā largit᷑. ita stultū 7 impiū est murmurare q de9 peccatores recipit 7 iustificat. ¶ Tercio rōe potētie infinite dei. Sicut. d. phūs potentie manifestantur p actus 7 obiecta. Potentia aūt quāto maior est tāto ad remotiora se extēdit. Nihil aūt ē a deo ita remotū sic̄ peccator. Psal. Lon. a pe. sa. Et iō in nulla re manifestat᷑ dei potētia sicut in iustificatōe peccatoris. ppter qd̄ Aug. d. q maius est facere de impio piū q̄3 creare celū 7 terram. Ut ergo de9 suā potentiā manifestaret recipiebat peccatores vt iustificaret eos. vnde illi sapientes de quibus di. Boe. q quesierūt dicentes. Si deus ē. vñ mala. 7 si de9 nō est vnde bona. male cōcluserunt. imo debuerunt dicere. Si deus ē mala possunt euenire. quia p ipsam dei oipotentiā magis manifestat᷑ dum ex malis eligit bonuz 7 ordinat ea ad debitum finem. Sicut ergo stultuz esset murmurare q sol illuminat vsq3 ad extremum terre 7 mare cingit totam terrā ita stultum 7 impium est murmurare q deus suam omnipotentiam manifestat in recipiendo 7 iustificādo peccatores. ¶ Quarto rōe pfectōis dei. De9. n. est sūme pfect9 nec ī ipso pōt esse aliq̄s defect9 7 s. in xp̄o inquantū hō fuerunt quidam defectus penales. dicenduz

ꝙ ipse tales defectus ꝓpter nostram salutem assumpsit volūtarie sed nō ꝯtraxit eos. Cum peccatoribꝰ aūt nō est ꝓpe aliud malum habitandū. nisi qꝛ moribꝰ suis alios inficiūt ⁊ inclināt ad male agendū. Psal. Cū sancto. san. e. ⁊c. Sicut ergo sol tangēdo lutū nō coinquinatur nec medicꝰ dādo infirmo medicina infirmatur ita xp̄s docēdo ⁊ cōuersando cū peccatoribꝰ ⁊ eos iustificādo nullam maculam ab eis trahebat. quare ergo cuꝫ peccatoribꝰ non poterat cōuersari. Sicut ergo stultū est murmurare ꝙ sol transit per lutum ⁊ ꝙ medicus docet medicinas ⁊ curat infirmos. ita stultū est ⁊ impium murmurare ꝙ xp̄s cōuersetur. ⁊ recipiat peccatores. ⁊ iō stultū erat de hoc murmurare. Quinto rōe iusticie ⁊ equitatis. Manifestū ē enī ꝙ quelibet creatura ⁊ maxime hō ad deū ꝑtinet sicut res ꝓpria. Justicia aūt sancit ꝙ rē ꝓpriā pōt quis oī tpe ⁊ omni loco recipere ⁊ repetere. ⁊ si leges hūane statuūt tp̄s vltra qḋ res prescribitur possidenti. hoc faciūt ad puniendū negligentiā illorū qui debebāt repetere. tñ ſ̄m legem dei res mea nūꝗ̄ fit alicuius nisi de volūtate mea. vel nisi ob culpaꝫ. Cum ergo deus fecerit hominē tam ꝑfectuꝫ ⁊ multis priuilegijs dotauerit quare non poterat eū recipere sicut rem suā. Si dicatur non debet deꝰ recipe peccatores qꝛ fetidi sunt ⁊ imūdi peccato. Sed nōne deus pōt lauare ⁊ mūdare a pctō. imo q̄tidie mundat. Ezech. xxvj. Effundā sup̱ vos aquā mundā ⁊ m. ab o. in. ve. Sicut ergo stultuꝫ est murmurare si q̇s carbunculum vel rubinū recolligeret de luto in quod ei cecidisset. ⁊ postea lauaret eum. ita stultū ⁊ impiū est murmurare ꝙ deus hominem sup oēs lapides ⁊ omnē thesaurū caruꝫ ⁊ magis nobileꝫ recolligat de luto peccati abluens euꝫ a luto. Et sic patet ꝙ murmuratio istoꝝ erat iniusta ex parte dei cōtra quē pharisei murmurabāt. Sed hoc accidebat eis. qꝛ ipsi nō credebāt eum esse deum sed hominēꝫ solum ⁊ coinq̄nare posse ex ꝯuictu peccatoꝝ sicut ⁊ alios. Joh. ix. Scimus qꝛ h hō peccator ē. ¶ Secūdo apparet murmuratio eē impia ⁊ iniusta ex pte scribarū ⁊ phariseoꝝ murmurātiū. Et hoc ostenditur q̄ntū ad quatuor. Primo qꝛ nō videtur ex zelo iusticie sed ex inuidia moueri. Quia vt dicitur Luce. vij. Venit io. bap. neqꝫ mā. p. a. n. bi. vi. ⁊ dicitis demoniū hꝫ. venit filiꝰ ho. man. ⁊ bi. ⁊ dicitis ecce hō vo. ⁊ bi. vi. a. pub. ⁊ pec. Si ergo xp̄m de cōuictu peccatoꝝ reprehendebant. quare iohānem nō audiebāt. ⁊ sic hannē de austeritate ⁊ singularitate vite condēnabant. q̄re xp̄o qui fuit valde cōmunis ⁊ media via processit nō adheserūt. ¶ Secūdo qꝛ cuꝫ scribe essent magistri legis ⁊ pharisei essent religiosi veteris te. debebant ipsi misericordiam predicare sicut scriptura mandabat. Psal. misericordiā ⁊ iudiciū cā. ti. dn̄e. misericordia anteꝫ maxime debet fieri. vbi magna ē miseria. Nihil aūt est in mundo ita miserū sicut peccatū nec aliqua creatura ē tāplena miseria. Prouer. xiiij. Miseros facit ꝑplos. pec. Et tāta ē miseria peccatoris ꝙ pro liberādo eum a tali miseria peccati deberet q̇s mori si ꝑ hoc deberet liberari. ergo peccatoribꝰ ē maxime miserendū. Math. ix. Euntes discite q̇d est misericordiā volo ⁊ nō sacrificiū. Cum ergo ipi nō laudarēt qḋ laudare debebāt. sed potius reprehenderēt. valde reprehensibiles erant. Math. xxiij. Ve vobis scri. ⁊ pha. q clauditis regnū dei ante homines vos enī nō intratis. nec alios intrare ꝑmittitis. ¶ Tercio quia ex hoc ꝙ arguebāt xp̄m peccatores recipienteꝫ ostendebant se iustos ⁊ illos peccatores cum ecōuerso esset. nā ipsi ꝓpter supbiam ⁊ impietatem peccatores erant effecti. ⁊ peccatores ex ꝯuictu ⁊ p̄dicatōe xp̄i erant iustificati. Subito enī fit hō peccator. vt patet in lucifero q̇ ꝑ vnum motū superbie cecidit ⁊ similiter subito peccator fit iustus. vt patet in paulo qui subito ac etiā dum iret ad malefaciendū cecidit in terram ⁊ iustus factus est. Sic ergo illi erant falsi iusti qꝛ apparebant iusti ⁊ nō erant quia ob superbiā facti fuerūt pctōres. ⁊ iō nō cōpassionem sed indignatōem ostendebant. Greg. vera iusticia cōpassionē hꝫ. falsa auteꝫ dedignatōem. Quāuis isti recte soleant peccatoribꝰ indignari. sed aliud est quod agitur typo superbie. aliud zelo iusticie vel discipline. Quia iusti ⁊ si foris ꝑ disciplinā increpationes exaggerant intus tñ dulcedinē ꝑ charitatem seruāt. preponūt enī sibi in aīo ipsos plerūqꝫ quos corrigūt. quod agentes per disciplinam subditos ⁊ ꝑ humilitatem custodiūt semetipsos. At contrahi. que de falsa iusticia superbire solent ceterosqꝫ despiciunt nulla infirmantibus misericordia condescendūt. De quoꝛuꝫ numero pharisei erant Math. xxiij. Ve vo. scri. ⁊ pharisei. qui similes es. se. deal. ¶ Quarto qꝛ talē reprehēsionē ad iactātiā

potiꝰ ꝙ ad emendationem faciebāt. Prelatus enī nō debet reprehēdi corā populo. nec etiā alij sed seorsum. Math. xviij. Si pec. in t. fra. t. cor. e. ꝛc. Sentētiari pōt bene in publico. vt ceteri timorē habeāt si crimē est manifestum. j. Thimo. v. Peccātes corā oībꝰ argue. vt ce. ti. ha. Si eni q̄s corrigit in publico negat frequenter ꝛ cōtēdit cū correctore. qđ in secreto nō faceret. Isti ergo murmurātes ꝛ detrahētes xp̄o. ad laudē humanā hoc faciebant. vt zelū legis viderent hr̄e. Math. xxiij. Omnia opera sua faciūt vt videant ab hominibꝰ. Tercio apparet hec murmuratio iniusta ex p̄te publicanoꝝ ꝛ peccatorum de quibus murmurabant. ꝛ hoc ꝙtum ad quatuor. ¶ Primo q: ipsi appropinquabāt ad hie. vt au. il. s. predicantē ꝛ docē. Predicatio autē est quedam elemosina sp̄ualis. Sicut ergo constitutus in necessitate corpali pōt a quocūq3 elemosinā recipe ꝛ omnis hō cuilibet ꝙtum ad sustentationē nature. tenea tur dare si pōt ac etiā iudeo vel saraceno. ita verbum predicationis bone a quocūq3 possumus audire. ꝛ predicans euangeliū xp̄i nullum debet excludere. nec patarenum nec saracenum nec excōmunicatum. Mar. xvj. Predicate euangeliuz omni creature. Igitur nec isti accedentes nec christus recipiens erant reprehendendi. ꝛ per consequens iniusta erat murmuratio phariseorum. Secūdo quia in peccatore duo considerare debemus scilicet naturam que bona est. ꝛ vicium quo peccator malus est. In peccatore autē debemꝰ naturam diligere per quam est ad imaginem ꝛ similitudinem dei factus. Gene. j. Faciamꝰ ho. ad ima. ꝛ similitudinem nostram. Vicio autem vt dicit beatus Greg. districtum iudiciuz debemus sed non nature. Aug. Sic diligendi sunt homines vt eorum non diligantur errores. Aliud enim est diligere qđ sunt ꝛ aliud odisse que faciunt. Ergo peccatores considerata natura eorum debebant diligi ꝛ recipi a xp̄o sicut diligere tenemur etiā saracenos. Quantum autem ad vicia debebant a xp̄o corrigi ꝛ increpari. ergo poterant ipsi ad xp̄m accedere ꝛ xp̄s eos r̄cipere. ꝛ p̄ ꝯsequēs iniusta erat talis murmuratio. q: habita hac cōsideratōe nullus debet excludere aliquem a se. Eccle. xvij. Vnicuiq3 deus mandauit de proximo suo. ¶ Tercio quia in hoc peccator differt a dyabolo. quia dyabolus est obstinatus in malo nec vnq̄ꝫ emendatur. peccator autem non est obstinatus dum viuit quī possit corrigi ꝛ bonus fieri. ꝛ frequenter sic fit. Nam peccatores frequenter a malis suis cōuertuntur ꝛ fiunt iusti. Hoc autem maxime habet facere predicatio. quia multi audiētes verbum dei conuertuntur. Act. x. Loquētē petro cecidit. s. s. super eum. qui au. ver. vnde Aug. d. q: verbum dei est sicut hamus q̄ dū rapitur capit. A salute autem anime nullus potest nec debet prohiberi. immo cum omni festinātia ꝛ importunitate debet queri. Vn̄ isti qui inuitatꝰ a xp̄o vt se sequeret dixit. dimitte me p̄. ir. ꝛ sepe. patrē. me. respondit xp̄s Sequere me ꝛ dimitte mor. sepe. mor. suos vt dicit Mat. Ergo ꝛ ipsi poterāt ire ad christum ꝛ xp̄s poterat eos recipere ꝛ per consequens iniusta erat murmuratio eorū. s. phariseorum. ꝛ maxime cuz predicatio christi siue christus haberet tria que peccatores conuertunt. s. verbum inflamatum quod tangebat cor. exemplū sanctum quod edificabat vitaz ꝛ doctrinam verā. que illuminabat animam.

Quarto quia peccator est infirmus in aīa sicut febricitans in corpore. Febricitās autē sanitatē corporis pōt a quocūq3 petere ꝛ recipere ꝛ quilibet pōt quēlibet sanare. quia vt dictū est naturam cuiuscūq3 debemus iuuare ꝛ fouere. vnde ꝛ helisens mūdauit a lepra naamā syrū principē militie regis sirie vt. iiij. Regū. v. patet. Sicut ergo possum sanitatē corporis recipere a quocūq3. ita ꝛ multomagis sanitatem anime. igitur peccatores poterant ad cristum accedere pro anime sanitate. ꝛ christus poterat eos recipere ꝛ sanare. sic i aīa sicut ꝛ in corpore. Luc. vj. Omnis turba querebat eum tangere. q. vir. d. il. exi. sa. o. Et sic patet secūdum. ¶ Tercio ponitur xp̄i responsio per quoddaz simile ad murmur phariseorum sedandum. vnde ait. Quis ex vobis homo habet centum oues ꝛc. Et potest hec similitudo dupliciter exponi scꝫ. de natura angelica ꝛ humana ꝛ tunc per omnia currit similitudo. ꝛ de iustis ꝛ de peccatoribꝰ penitentiam agentibus. ꝛ tunc nō p̄ omnia currit similitudo sed cum distinctione. ¶ Primo potest exponi de natura angelica. ꝛ humana. et tunc per oīa currit similitudo. Quia vt di. Gregorius. Centenarius est numerus perfectus. Tunc ergo deus centum oues habuit quando naturam humanam et angeli-

tam multa perfectione creauit. Am. Diues pastor cuius omnes no s cētena portio sum⁹ Nonagintanouē angeli dicuntur. qr in maximo numero sunt creati. Vñ dyo.d. q excedunt omnem multitudinem numerabilem Job.xxv. Nunquid est numerus militū eius Una ouis humana natura dicitur. quia ī singularitate vnius hominis condita est a quo vno omnes alij descenderunt. Utraqꝫ autem natura dicitur ouis ratione innocentie quia in magna et perfecta innocentia vtraqꝫ creata fuit. Uel r̄spectu nature diuīe vtraqꝫ natura ouis est quia vtraqꝫ natura respectu diuine bestialis ꝛ quasi nihil ē Gregl. Una ouis tunc perijt quādo peccando homo pascua vite eterne reliquit. Tunc filius dei relinquens nonagintanouē in deserto.i. dimittēs nouem ordines angelorum in celo quod dicitur desertum.i. derelictum a multitudine angelorum que cecidit ab humana natura que ad restaurationem cadentium angelorum vt celum repleret ꝛ in eo habitare creata fuit venit in mundum per carnis assumptionem ad predictam ouem querendā ꝛ inueniens eam errantē in mundo imposuit super humeros suos. ꝛ hoc fuit in passione quādo in cruce ei⁹ peccata.i. penam peccatorū super humeros sustinuit. vnde Ambro.d. q isti humeri sunt brachia crucis.j. Petri.ij. Qui peccata nr̄a ptulit in corpore suo sup lignū. Greg. Cum autem pastor inuenisset ouē nō puniuit. non verberauit. nō vrgendo duxit ad gregem sed superponens humiliter humeris et portans clementer annumerauit gregi ꝛ sic impositā sup humeros cū ipsa in ascensione ad celū remeauit. Cui virtute passionis xp̄i celum etiā apertum est. ꝛ humana natura in virtute meriti passionis xp̄i. cum xp̄o ad celum ascendit. Et ideo dicitur ipsam super humeros ad celum portasse. Greg. Ouē humeris suis imposuit. quādo humanā naturā suscipiēs peccata nostra ipse portauit. inuenta autē oue ad domū redijt. quia pastor noster repato homine ad regnū celeste remeauit. Et postq̄ ad celum domum propriā quia ibi gloria dei manifestatur cum oue perdita redijt.s. in ascensione. tūc vocauit amicos ꝛ vicinos.i. angelos qui amici dicuntur eo q semper idem cū deo volunt. amicorum enim idem est velle ꝛ nolle vt dicit philosophus. vicini quoqꝫ dicuntur quia semp vident faciem dei ꝛ eius gloriā vicinius contemplantur. vt.d. Greg. ꝛ ait illis. Congratulamini mihi ꝛc. Angeli enī multū gaudent de repatōe sua quia ipsi ad hoc suis ministerijs contulerunt. quia eorum ruina ob hoc est repata. Principaliter aūt gaudium ē in christo sicut in actore salutis ꝛ per christū ad omnes alios deriuatur. Et ideo di. cōgratulamini mihi ꝛ non oui perdite. Et tunc simpliciter est verum quod sequitur q mai⁹ gaudium erit in celo super humana natura perdita. sed virtuose ꝛ triumphaliter recuperata quā super angelos qui non peccauerunt nec perierunt. Quod gaudiū maius esse perpēditur ex tribus.s. intensiue. ꝛ extensiue ꝛ completiue. Primo intensiue.s. ex operib maiora enī opera facta sunt in natura humana q̄ in angelica. qualia fuerūt opera christi et beate marie ꝛ sanctorū apostolorū ꝛ martirū. Maius autē gaudium est habere gloriam ex magnis meritis. q̄ ex gratia solum. Angelus autē habet gloriam ex gratia ꝛ ex vnico actu. Et ideo nullus angelus equipabit̄ xp̄o ꝛ beate marie in gaudio. Philip.ij. Propt̄ quod ꝛ deus exaltauit illum. ¶ Secundo ex tensione gaudij. Nam humana natura habet gaudium magis extensū. Nā gaudet ī anima ꝛ corpore. sed gaudium angeli ē solū de vno.s. de spiritu beato. vnde solum spūale gaudiū habet. Joh.x. Ego veni vt vitā habeant ꝛ abundantius habeant. scꝫ q̄ angeli. Isai.lx. In terra sua duplicia possidebūt.

Tercio ex cōplemento gaudij. Nam complementum gaudij eterni in natura humana inuenitur.s. in xp̄o homine. Joh.xvij. Hec ē vi.e. vt cog.t.so.v.d. ꝛ quem mi.ihe.xp̄m. Et ideo vt dicunt doc. etiam si homo nō peccasset filius dei incarnatus fuisset ad cōplementum glorie hominis. In xp̄o ergo gaudiū angelorū cōpletur ꝛ hominū. vt dicitur.j. Petri.j. desiderāt angeli prospicere. ¶ Secūdo modo hec similitudo potest exponi de iustis ꝛ peccatore penitentiā agente sicut sonat l̄ra. ꝛ tunc distinguendū est. Quia si iustus semper stat fortiter in via dei ꝛ semper deuote et frequenter agit virtutum opera sicut et peccator postq̄ conuersus. tunc non est verū qđ hic dicitur.s. q maius sit gaudiū ī celo super vno pec. q̄ sup no.iu. ꝛc. imo nō equipatur gaudio solū vnius iusti nedū nonagintanouem. nūquid gaudium de conuersione pauli fuit maius q̄ gaudium de statu beate marie

vel iohannes baptista. certe non. immo nec equale. Greg. Sed inter hec sciendum est q sunt plerique iusti in quorum vita tantum est gaudium vt ei quelibet peccatorum penitentia preponi nullatenus possit. Hinc ergo colligendum est quātū deo gaudium faciat quando humiliter plangit iustus. si facit in celo gaudium quando hoc quod male gessit p penitentiam damnat iniustus. Si vero iust⁹ remisse agit. peccator cōuersus intense et fortiter operatur. tunc verum est quod hic dicitur. Maius enim gaudium est in celo de conuersione beati pauli et marie magdalene et multorum aliorum q̄ de centum iustis. immo q̄ de mille. quia isti postq̄ conuersi sunt mirabilia opera fecerunt et intensiue recuperauerunt quod extensiue perdiderunt. Greg. Plus autem de conuersis peccatorib⁹ q̄ de iustis stantibus in celo gaudium esse fatetur dominus. quia plerunque hi qui se nunq̄ oppressos molibus peccatorum sciunt. stant quidem in via iusticie nulla illicita perpetrant. sed tamen ad celestem patriam anxie non anhelant. et plerunque pigri remanent ad exercenda bona precipua quia valde sibi securi sunt q nulla commiserunt mala grauiora. At contra nōnunq̄ hi qui se aliqua illicita egisse meminerunt ex ipso dolore suo compuncti ad amorem dei inardescunt seseque in magnis virtutibus exercent et damna precedētia lucris sequentibus recompensant. Maius ergo de peccatore conuerso q̄ de stante iusto gaudium fit in celo. quia dux in prelio plus eum diligit militem qui post fugam reuersus hostē fortiter premit q̄ illum qui nunq̄ terga prebuit et nunq̄ aliquid fortiter fecit. Deinde cum dicitur aut que mulier. ponitur alia similitudo penitus ad idem tendens. et idem continens. Nam mulier habens dracmas decem est dei sapientia que dicitur mulier propter pietatis affectum quam ad homines habet. Talia affectu tenebatur paulus qui di. Galla. quarto. Filioli mei quos iterum parturio. Decem dracme sunt nouem chori angelorum. et humana natura qui creati sunt ad imaginem dei. Nam sm Bedam dracma .e. est nūmus certum pondus tenens. et imaginem regis habens impressam et eius nominis superscriptionem. Dracma vero dracmatis ē certum pondus. Didracma continet duas dracmas. Homo et angelus habent imaginem dei in se sed homo habet superscriptionem dei. quia dicitur christianus a christo. vel dicitur homo dei vt patet in facie hominis. Hec ergo mulier id est dei sapientia. perdita vna dracma scilicet homine. accendit lucernam id est carnem assumpsit. nam lucerna est lux in testa. id est verbum in carne. et euertit domum id est conscientiam hominis illuminauit. et fecit hominem cognoscere peccata et defectus suos. et per veram contritionem proiecit homo dicta peccata de domo dei id est de anima. et sic apparuit imago regis et dracma que in luto peccati erat abscondita. quia postq̄ deus euertit et purgat conscientiam hominis tunc apparet q sit dracma regis. quia imago eius lucet ibi. Hanc euersionem continue facit deus in anima peccatoris. Et si tantum potest euertere q reinueniat dracmam. que in luto peccati erat conculcata mirabiliter gaudet. quia gaudium est in celo super vno peccatore penitentiam agente. Exemplum si homo haberet decem filios et vnus infirmaretur ad mortem tota solicitudo esset circa illum. et si liberaretur a morte maius gaudium esset de eius liberatione q̄ de sanitate aliorum nouem. Similiter si vnus decem filiorum duceretur ad suspendium. et eriperetur de manibus ducentium. tunc maius gaudium esset de tali ereptione q̄ de permanentia aliorum nouem. Rogemus ergo deum vt animam nostram euertat et accendat in ea lumen gratie sue. q dracma perdita siue absconsa reinueniatur. quia nisi deus auertat et tangat cor peccatoris nunq̄ dracma perdita inuenitur. Ego inquit dominus indura. cor pharao. Exo. iiij. Et ecce ego ipse requiram oues meas. Ezech. xxxiiij. Et sic patet tercium et per consequens totum de euangelio.

¶ De epistola. ¶ Sermo. lxxi.

HUmiliami sub po. ma. dei vt vos exal. in tem. vi. Petri. v. Sic̄ di. ap̄ls. ij. Corin. x. arma militie nostre non sunt carnalia. quia bellum non est carnale sed spirituale. ideo beatus petrus istius belli a deo capitaneus con

stitutus. in epistola hodierna docet et inducit nos ad arma spiritualia possidenda vt legitime certare possimus. et ꝑ cõsequēs in die visitatõis et iudicij cū dño coronari. ij. Thimo. ij. Nemo coro. ni. qui le. cer. Dyabolus enī aduersarius noster semꝑ circuit vt nos deuorare possit. In hac ergo ep̃la beatus pe. quatuor facit. Primo inducit nos ad humilitatis vestigiū. ibi. Hūiliamini. Secūdo amouet a nobis terrene solicitudinis dispēdiū ibi. Omnem solicitudinē ve. pij. in eū. Tercio exhortat᷑ ad vigilātie et sobrietatis amplexū. ibi so. es. et vi. Quarto ostendit ꝙ hec tria si habuerimus deus ꝑducet ad ꝑfectõis fructum ibi. De⁹ autē omnis gratie qui vo. nos ꝛc. Ipse ꝑficiet ꝯfir. solidabitq₃. Perficiet humilitatē cõfirmabit terrene solicitudinis amotionē et sobrietatē et vigilātiā solidabit. Primo ergo ad humilitatis vestigiū nos inducit quā nos in prelio spūali propter duo habere debem⁹ .s. propter necessitatē ꝯflictus et propter vtilitatem fructus. ¶ Primo debemus habere humilitatē propter necessitatē ꝯflictus. Est enī spirituale preliū forte ita ꝙ nisi sub potē. manu. dei humiliemur omnino succūbemus. Tunc autē sub potenti manu dei humiliam̄. qn̄ in virtute manus dei credimus in hoc prelio obtinere et totā victoriā manui dei. i. gratie ei⁹ attribuim⁹ et nõ nobis. j. Corin. xv. Gratia dei sum id qđ sum. et gratia eius in me vac. nõ fuit. sed abundantius illis omnib⁹ la. non autem ego sed gratia dei mecū. Unde beat⁹ petrus qn̄ predictū ē sibi a xp̄o de prelio. h⁹ manus auxiliū nõ quesiuit. sed statī dixit paratus sum te. in car. et in mor. ire. ideo vilissime succubuit et ad vocē vnius ancille xp̄m negauit. Dauid autē adolescens q̃ huius manus auxiliū quesiuit. et sub ea se humiliauit. d. ad goliā. j. Regū. xvij. Ego venio ad te in noīe dñi. et nõ in fortitudine mea. tu autē venis ad me in robore corporis tui cõfisus. goliam gigātē maximū ꝓstrauit et occidit in quib⁹ duobus nostrū preliū est figuratū. Secūdo debemus habere humilitatē propter vtilitatem fructus habet enī humilitas quaq₃ magnos fructus facere in nobis. ¶ Primus est depressorū exaltatio. hõ enī est valde depressus sed humilitas exaltat eū. Luce. xiiij. Qui se hu. exal. Job. v. Qui ponit hūiles ĩ sublimi. imo humilitas est regula et mēsura exaltationis vt quantū quis se humiliat hic tantū in futuro exaltet᷑. Et hoc ē qđ di. Ut vo. ex. al. in tem. vi. i. iudicij. ĩ quo nos deus visitabit. Et ꝙ humilitas sit mēsura exaltatõis apparet in xp̄o. beata maria. io. bap. et paulo. Nam q̃ xp̄s sup omnes se humiliauit ideo sup oēs est exaltat⁹. Philip. ij. Exinaniuit semet. for. ser. ac. propter quod deus exal. il. Beata maria post xp̄m summe se humiliauit. se vocans ancillā cum esset mater dei. et ꝑ ꝯsequēs regina celi et terre. et iõ sup oēs est exaltata. Luc. j. Quia respe. hu. ancil. sue. Et iõ summe est exaltata in celo et in terra. Quia vero ioban. bap. se valde humiliauit dicēs. se non esse dignū soluere corrigiā calciamēti xp̄i. cū tñ magn⁹ esset apud deū et homines. iõ xp̄s eum pre oībus cõmēdauit. d. Inter natos mu. non sur. ma. io. bap. Math. xj. Paulus etiā valde se hūiliauit di. se minimū apostolorū et non esse dignū vocari apostolum iõ ecclesia exaltauit eum valde ꝑ excellentiā eum apostolum vocans. ¶ Secundus fructus est orationū exauditio. Nam oratio humilis intrat in cõspectu dei et ei placet et ipsam recipit et audit. Ecclesiastes. xxxv. Oratio humiliātis se nu. pe. Judith. ix. Humiliū et mansuetorum sempꝰ tibi placuit deprecatio. Huius exemplū patet in phariseo et publicano. quia iustificationem publicanus humiliter impetrauit. Luc. xviij. Descendit hic iustificatus in domum suam. ¶ Tercius est periculorum euasio. humiles enī deus liberat ab omni ꝑiculo. Psal. humilia. s. et li. me. Augu. Humilitas custodit in omni temptatione. et non crepet mens ĩ fornace. que non tumet vento superbie. iiij. Regum. xxj. Nonne vidisti achab humi. c. me. ꝓpter quod non inducā malum in diebus suis. vbi di. Greg. Si tātum placuit humilitas deo in reprobo vt propter eam sententiā mutauerit. quid faciet in electo. Exemplum huius habemus in dauid qui dum in angustia esset constitutus vocauit se canem mortuum j. Regum. xxiij. Rex israel canem mortuum persequeris et pulicem vnum. Et ideo eruit eum de omni angustia. ¶ Quartus est gratiarum susceptio siue susceptionis gratiarum aptitudo. Humilitas enim facit hominē susceptibilem gratia dei. Jaco. iiij. Deus superbis resistit. humilibus autem dat gratiā. Cuius ratio est. quia superbus est plenus vento inanis glorie. et ideo nihil potest recipere. humilis autem totus est vacuus sui reputatiõe.

7 ideo potest multa recipere. Est aũt humili tas aqueductus per quẽ venit gratia dei ad homies. vt di. Bern. et Origenes. Si humi lis nõ fueris 7 quietus. nõ põt in te gratia spi ritussancti habitare. Quintus est bonorũ reparatio vel cõseruatio. Nam si bona pdun tur p peccatũ humilitas recuperat. nam facit hominẽ se psternere ad terrã ad pedes sacer dotis 7 humiliter cõfiteri in quo peccata di mittunt. 7 bona pdita recuperãt. Greg. So la virtus humilitatis est repatio caritatis lese 7 postq̃ recuperauerit cõseruat. Greg. Pe rit omne qd agitur si nõ solicite in humilitate custodit. Jd. Qui sine hũilitate virtutes cõ gregat. quasi qui pul. in ven. portat. Humili emur ergo carissimi vt in die iudicij exaltemũ. quia 7 causa 7 materia magna subest. nam si cõsideremus vnde nati sumus 7 in quo loco positi. q2 in valle miserie. 7 quot periculis sub iacemus 7 quot indigem⁹. 7 quo tendimus. 7 quis est finis noster. magnã humilitatis ma teriã habem⁹. Bern. Memẽto vñ veneris 7 erubesce vbi sis 7 igemisce q̃ vadis 7 ptremi ce. Et sic p3 pmũ. Scdo amonet a nobis terene solicitudinis dispẽdiũ quia omnẽ solici tudinem vestrã proijcië. in eũ. R Ubi nota q2 est triplex solicitudo. Pria ẽ puiden tie spiritualis quo ad aĩam. j. Corin. vij. Qui sine vx. est sol. e. que dñi sunt qño pla. dño. Secunda ẽ puidẽtie tpalis quo ad corp⁹. j. Corin. vij. Uolo vos sine solicitudine esse. nõ q2 sit mala. sed q2 impedit a maiori bono. s. a contẽplatione eternoꝝ. Tercia est curiosi tatis 7 supfluitatis terrene. Math. vj. Noli te solici. esse dicẽ. quid mãduca. aut qd bibe. aut quo opie. Prima precipitur Math. xx. Quid hic statis tota die ociosi ite 7 vos ĩ vi neam meam. Prouerb. vj. Uade ad formi cam o piger 7 consi. vi. eius 7 disce sapienti am. Hiero. Ceterum de spirituali cibo sem per soliciti esse debemus. Secunda permitti tur. Gene. iij. Jn sudore vultus t. ve. 7c. Ter cia phibetur vt dictum est. De duabus pri mis hic loquitur. vnde dicit glo. Omnem so licitudinem anime 7 corporis. Debem⁹ ergo solicitudinem anime 7 corporis in deũ proij cere quoniam ipse curam habet de anima et corpore. S Ubi notandum est q2 in so licitudine duo possunt considerari. s. ipsum exercitiũ opis solicite factũ 7 finis 7 cõplemẽ tu3 soliciti opis. Primũ. s. exercitiũ soliciti operis non debemus pijcere in deu3. ita. s. vt nihil operemur. quia iste seruus piger qui ab scondit pecuniã domini sui 7 nihil lucrat⁹ est in ea condẽnatus est. Luce. xix. Ex ore tuo tẽ iudico serue nequã quare non de. pecuni. me. ad mẽ. ij. Thessa. iij. Si q̃s nõ vult operari nõ manducet. Sed debemus tale exercitiũ in de um proijcere sicut principale operans. vt sc3 credamus in ipso 7 p ipsum omnia bona nos facere 7 credamus q2 ipse sit principale agẽs in omni opere nostro. Jsai. xxvj. Omnia ope ra nostra operat⁹ es in nobis domine. Se cũdum autem. s. finem 7 cõplementum solici te operationis totaliter debemus in deũ pij cere. Roma. vij. Nã velle adiacet mihi perfi cere autẽ bonu3 nõ inuenio. j. Corin. iij. Ego pla. appol. riga. deus autem incre. 7c. Debe mus ergo valde soliciti esse adimplere et ob seruare mandata dei. et serere et metere ope re suo. 7 omnem aliam solicitudinem in deum proijcere. s. vt non simus soliciti an deus acce ptet penitentia3 nostram. 7 an ei placeat nos saluare. 7 an simus predestinati vel presciti. Nec etiam debemus soliciti esse an deus per ducat bona exteriora ad fructum et fine3 bo num. sed debemus firmiter credere. q2 si fece rimus mandata dei q2 saluabit nos 7 tempo ralia ministrabit. Jsai. j. Si volue. et au. me bona terre come. Math. vj. Querite primũ regnũ dei et iusticiam eius. et hec omnia adij cientur vo. Et q2 nos debeamus omnem soli citudinem in deum proijcere et sperare q2 in spiritualibus et temporalibus nobis proui debit. q̃tum ad presens vna ratio sufficiat que talis est. Qui dat maius et pricipale cre dendum est q2 det minus et accessorium. vt qui donat equum. donet 7 sellam. et qui dat castrum det etiam potestatem dominandi in castro. Principalia autem opera 7 maxima circa humanam naturam sunt quatuor que solus deus facit et perfecte largitur. s. creatio redemptio corporꝝ resurrectio et anime 7 cor poris glorificatio. ad que quatuor omnia alia vel sequũtur vel tanq̃ ad finem ordinantur. Si ergo deus nos creauit in tanta perfectio ne. redemit cũ tanto labore suscitabit in tan ta cõpletõe. et glorificabit in tanto splendo re. quomodo non credendum est q2 nos non regat et gubernet in magna solicitudine et a more. certe non est possibile. Et ideo proij ciamus nos in brachia dei que tenet apta

7 manet capite iclinato vt nos osculet. Ma thei.xj. Uenite ad me q̄ laboratis 7 one. estl 7 ego reficiā vos. Et sic patet scd̄m. Tercio hortat ad sobrietatis 7 vigilātie amplexū q: so.es.et vi. Circa qd̄ quatuor facit. Prio nos hortat ad sobrietatē 7 vigilantiaz q: sobrij es.7 vi. Secūdo ostēdit causaz. q: aduersarius vester dyabolus. Tercio ostendit rez in qua aduersario possumus resistere q: in fide. Quarto ne credatur q̄ hoc preliū sit tm̄ ī vno populo. vel in vna ꝓuincia. di. q̄ illud preliū 7 eadem passio 7 concertatio inest toti fraternitati 7 omni populo qui est ī toto mūdo ibi. Sciētes eandē passionē ei que in mū. est ves.fraternitati fieri. Circa hanc partē sciēdum. q̄ tres sunt hostes nostri cum quib⁹ pugnare debemus.s.caro.que est hostis intraneus. 7 iō multum periculosus. Mūdus.i.delectabilia mundi que materialiter 7 occasionaliter nos incitāt ad peccādū. vel mūdus.i. mali homines mūdi qui bonos persequunt 7 incitant ad peccandū. Et dyabolus qui inuisibiliter pugnat ɔtra nos 7 intra 7 extra. Indigemus ergo sobrietate cibi 7 potus ɔtra carnis desideria. Nō enim possumus. ɔtra hūc hostem pugnare interficiendo ipsum aut fugiēdo ab eo.sed solū subtrahēdo ei cibuz 7 potū 7 fercula discipline percutiendo.j. Corin.ix. Castigo cor.me.7 ī ser.red. Eccle.xxxiij. Seruo maliu.tortura 7 cōpedes mitte eū in operationē ne vacet. Seruus maliuolus est caro q: quāto meli⁹ fit ei 7 delicatius nutritur tanto magis supbit 7 proteruit in animā dominā suam. Prouerbi.xxix. Qui a puericia delicate nutrit seruū suū postea sentiet eum sibi cōtumacem. Hoc figuratū fuit in sara 7 agar.q̄ stati postq̄ ɔcepit rebellauit dn̄e sue sare. vt patet Gene.xvj. Sara dn̄a aīa agar ancilla caro nequā. Indigemus etiā sobrietate rerū mūdi ɔtra mūdi delectabilia.q̄ sobrietas attēditur magis in volūtate q̄ in habitu vel actu rerū.vt.s. sobrie desideremus 7 velim⁹ bona mundi.s.ad necessitatem 7 nō ad vanitatem vel ad superfluitatem.j. Thimo.vj. Habentes ali.7 quib.te his ɔtē.sim⁹. Unde Greg. habentes res multas sobrius erat. Et multi nihil habentes nō sunt sobrij q: multa desiderant. Sic ḡ ɔtra mundū pugnamus sobrietate rerū. Hoc est ergo qd̄ di. Sobrij esto. 7 vi.s.ɔtra carnē 7 mundū.j. Thessa.v. Qui ebrij sunt nocte ebrij sunt. nos q̄ diei sumus sobrij sumus. Cōtra dyabolū vero indigem⁹ magna vigilātia.q: ipse nō dormit.sed tanq̄ leo rugiēs cir.vt nos deuo. Job.j. Uñ venis sathan. Circuiui terram 7 ꝑambulaui eam Hiere.vj. Crudelis est 7 nō miseretur. Et ꝓpterea xp̄s.d. Luc.xviij. Oportet semp orare 7 nūq̄ deficere. Abacuc.ij. Super custodiam meā stabo. Ephe.v. Uidete fratres quō ca.ā. Quia inimicus noster omnem cautelaz 7 astuciam habet 7 ex naturali ingenio 7 experientia lōgi tp̄is.7 ideo homo difficulter pōt ei resistere. Job.xlj. Non est potestas super terram que valeat ei cōparari qui factus ē vt nullum timeret. Una vero res est quā si perfecte habuerimus perfecte ei resistemus.scilicet fides vera 7 viua. Ephe.vj. In omnibus su.scu.fidei in quo pos.oīa te.nequis. igne extin. Dupliciter enī temptat dyabol⁹ fideles scilicet per prospera dissoluendo 7 per aduersa frangendo. Omnia ergo tela que ɔtra nos emittit per prospera extinguimus in fide inferni.dum credimus si prosperis mundi hesenimos demergi ad infernum. Eccle.xj. Scito q: pro his omnibus adducet te deus in iudicium. Hic cadit exemplū de heremita q̄ omnes digitos suos cōbussit anteq̄ vellet cum vna agere volens prius experiri si posset pati penas inferni. Omnia vero tela que contra nos proijcit per aduersa extinguimus in fide paradisi dum credimus q̄ ex patiētia aduersorum peruenimus ad gloriam eternorum 7 ideo ipsa libenter toleramus. Roma.v. Sz 7 gloriamur in tribulationib⁹. Actu.v. Ibāt apostoli gau.a con.cōsi.quo.dig. ha. sunt ꝓ no. ie. contu.pati. Sic ergo pugnandum est contra dyabolum qui quotidie nos infestat. 7 eodem modo oēs fideles infestat. 7 fratres nostros qui sunt in toto mundo.ij. Thimo. .iij. Omnes qui pie volunt viuere in christo ihe.perse.pa. Actu.xiiij. Per multas tribulationes oportet nos in. in re. dei. Et sic patet terciū ¶ Quarto ostēdit q̄ supradicta tria deus ꝑducit ad perfectōis fructum.d. Deus aūt omnis gratie q̄ vo.n.ꝛc. Multe sunt gratie dei quas deus confert nobis 7 in generali 7 in speciali. Et in generali sunt decem maxime gratie quas deus fidelibus facit. De quibus si vis ꝑdicare quere eas do.xvij.post tri. in ser.de eadē. Ibi etiā ponuntur decem beneficia que deus nobis cōfert. In speciali autez cuilibet fideli gratias multas largitur. Alicu

em̄ dat intelligentiā veritatis. alicui eloq̄ntiā sermonis. alicui sensum discretionis. alicui ḡuitatem mor. alicui abstinentiā ciborum. et sic de aliis que longum esset enarrare. et q̄ vnusquisq; fidelis in seipso experitur. j. Corin. xij. Et alij quidem dat᷑ p sp. ser. sa. alij gra. sa. in vno spū. ꝛc. Hec aūt oia operat᷑ vnus atq; idē spiritus diuidens singu. ꝓut vult. Unde ḡ dicit deus aūt ois gr̄e q̄ vo. n. in eter. suā glo. in christo hie. mo. pas. i. p modicas et paruas passiones quas sustinemus ꝓ nomīe hiesu in p̄sēti vocauit nos ad eternam gloriam. Ro. viij. Non sunt ꝯdigne pas. hꝰ tē. ad fu. glo. q̄ reuelabitur in nobis. Et nota ꝙ ad hanc gloriam deus vocat multiplicit᷑. Primo p p̄destinatōnem. Ro. viij. Quos autē p̄destinauit hos et vo. Secundo p p̄dicatōem. Puer. ix. Misit ancil. su. vt vo. ad arcem. Tercio p inspirationem. Ro. iiij. Uocat ea que non sunt tanq̄ ea que sunt. Quarto p beneficior largitionē. Lu. xiiij. Homo quidam fecit cenam magnā et vo. mul. Quinto p flagellor correctionem. sic vocauit paulum. Hebre. xij. Flagellat aūt oēm filiū quē recipit. Sexto p pene eterne cōminatōem. Lu. xiij. Nisi penitentiam egeritis oēs simul pibitis. Septimo p glorie eterne repromissionem. Apoc. ij. Uincenti dabo edere de ligno vite qd̄ est in padiso dei mei. Deus ergo qui tot gratias nobis largit᷑. ꝛ qui tot modis nos vocat pficiet scʒ p veram humilitatem in nobis. cōfirmabit scʒ remotionem solicitudinis tp̄alis. et solidabit. s. sobrietatem vt vigilare possimus aduersus dyabolum et ipsum in fide vincere. ideo ipi gloria in secula ꝛc.

¶ Dñica q̄rta de euāge. sermo. lxxij.

Estote miseri

cordes sicut et pater vester misericors est. Lu. vj. Sicut di. dauid. Tempus miserendi deus. Totū tempus ante aduentū xp̄i fuit tp̄s iusticie. Nam in eo deus magnā iusticiā exercuit. vt patet in lucifero et eius angelis. quos ꝓpter vnū motū superbie de celo ꝓiecit. Idē patet in primis parentibus quos ꝓpter vnū pomū vetitū qd̄ comederunt de padiso eiecit. Idem patet in diluuio. in quo ꝓpter peccatum carnis totum genus humanum submersit et deleuit exceptis paucis. Idem etiā apparet in multis locis ꝛc. vbi ostenditur quō deus iusticias magnas exercuit in hoīes. Et hec fuit summa et admiranda iusticia. quia omnem hominem quantumcūq; sancte viueret mittebat ad carcerem inferni. ac etiā iohan. bap. ita sanctū et pfectū. Et ꝓpterea dicebat. Ps. Domie in celo misericordia tua. Quia solum in celo videbatur esse. At vbi venit plenitudo temporis. scilicet tempus gratie et misericordie. qd̄ fuit ab aduentu christi circumquaq; regnat et preualet misericordia iusticie. Ps. Misericordia domini plena est terra. Et quia tempus miserendi est. ideo christus fons ꝛ pater misericordie qui vt omni homini misereretur factus est homo. ad misericordiam nos inuitat ibi. Estote misericordes. ꝛc. In quibus verbis quinq; cōtinentur. Primo em̄ ad miam nos inuitat In principio euangelij. Secundo ꝓhibitiua misericordie nobis vetat ibi. Nolite iu. et nō iu. nolite cōdē. et n̄ cōdē. Qui em̄ iudicat et condēnat primū nequaq̄ eiꝰ miseret᷑. Tercō q̄sdam effectus misericordie principales nob impat ibi. Dimitt. et dimittet᷑. vo. da. et da. vo. Quarto p̄miū ꝓ misericordia et eius operibus nobis reddendum insinuat ibi. Mensuram bo. et confer. et coa. et supef. da. in si. ꝛc. Quinto sub quadam similitudine quedam documenta corrigere volentibus et docē valde necessaria enarrat ibi. Nunquid potest cecus cec. du. ꝛc. vsq; in finem. Primo ergo ad misericordiam nos inuitat exemplo patrl nostri. di. Estote misericordes si. et pa. ve. mis. ē. Boni filij bonū patrem imitantur. Joh. viij. Si filij abrahe estis opa abrahe facite duo ḡ di. Primo impat misericordiam. quia estote mi. Secundo ostendit modum miserendi. q: sicut et pater ve. mi. est. Sed cum pater nost etiā sit iustus. iuxta illud. Ps. Iustus dominus et iusticias dilexit. quare non inuitat nos ad iusticiam. di. Estote iusti sicut et pater vester iustus est. Et similiter ad sapientiam ꝛ potentiam. Ad hoc dicendum ꝙ hoc fit ꝓpter septem. ¶ Primo quia misericordia magis tempori conuenit vt̄ te. Quia vt dictum est iusticia et misericordia condiuiserunt sibi tempora. vt iusticia ante christi aduentum regnaret. et misericordia post eius aduentum. Ecclesiastes. iij. Omnia tempus habent. Secundo quia misericordia magis cōuenit loco in quo sumus. nam mundus est plenus culpe et malis miserijs et permaximis indigentijs ꝛ penis homines inuoluuntur. Eccles. iiij. vidi calumnias que sub sole geruntur et lacrimas

innocentum et consolatorem neminem et lau
daui magis mortuos q̄ viuentes. Augusti⁹.
In valle miserie sumus in qua eo magis ē flē
dum quo minus flemus. ¶ Tercio q2 miseri
cordia inter oēs virtutes excellit. Vñ p oleū
significat' qd' oīb9 liquoribus supnatat. iuxta
illud. Eccl's. ix. Oleū de capite tuo nō deficiet
.i. misericordia tua aīo tuo nō desit vt miseris
cōpatiaris. misericordiā eñ dicit' quasi mise
ris cor dans. Excellit etiā misericordia inter
omnia opa dei. Ps. Miseratōes eius super
oīa opa eius. ¶ Quarto q2 magis vtilis ē et
necessaria. j. Thi. iiij. Pietas ad oīa vtilis est
pmissionem vite habens q̄ nunc est 7 future.
Quia p misericordiam homo meret' hic vi
tam gratie. et in futuro vitam glorie. Mat. v.
Beati misericordes qm̄ ipi misericordiā con
sequūt'. Bern. Sola misericordia nō audiet audi
tum malum. Unde in iudicio fit solum exa
minatio de operib3 misericordie vt pz Mat.
xxv. quasi pter ipam sint saluati 7 p obmissi
onem sint damnati. Jaco. ij. Judiciū sine mi
sericordia fiet ei qui nō facit mis. Ad qd' desi
gnandū tūc xp̄c de mōte oliueti p quez mons
misericordie designat' in celuz ascendit. Hoc
etiā figurat' et significatur in eo q scriptura re
fert q salomon duo ostia de lignis oliuaz fe
cit in ingressu oraculi. iij. Regū. vj. que signifi
cant duas ptes misericordie. vna spūalis 7 al
tera corpalis p quas homo in templū ingre
ditur. ¶ Quinto q2 magis cōuenit patri nr̄o
deo. Greg⁹. Deus cui pprium est misereri sp
7 parcere 7c. Unde sicut soli ppriū est illumia
re. et igni calefacere sic deo misereri. Et ideo si
volumus deū veraciter imitari. simus miseri
cordes q2 misereri est ei⁹ ppria opatio. Isaie
xlix. Nunquid pt mulier obliuisci infantē su
um vt non mise. fi. vter. sui. et si illa oblita fue
rit. ego tñ nō obliuiscor tui. In h̄ g̊ cognoscit'
marie filius si naturalē habet opatōem patr
¶ Ubi nō q deus habuit tres pueros 7 ma
ximos filios V ¶ Prim⁹ fuit lucifer qui
noluit imitari deū in misericordia sed in potē
tia. et ideo tanq̄ degener filius piectus ē. Se
cundus fuit adam qui noluit imitari deum in
misericordia sed in scientia. et ideo tanq̄ nō le
gitimus ē reprobatus. Tercius fuit christus
qui voluit deum imitari in misericordia et in
omnibus. Math. xi. Euntes discite q̄d ē mi
sericordiā volo 7 nō sacr. Et ideo tanq̄ natu
ralis fili⁹ ē dectus. Math. iij. Hic est fili⁹ me
us dilectus. ¶ Sexto quia misericordia est
nobis magis naturalis. Job. xxxj. Ab infan
tia mea creuit mecum miseratio. Et ad id qd'
naturale est facilius inclinamur. Videm⁹ aūt
q si patit' vnū membrum compatiuntur om
nia membra. vt d. apostolus. j. Cor. xij. Om
nes aūt christiani vnum corpus sumus ī xp̄o.
7 sumus membra adinuicem. caput autē no
strum christus est. vt d. apostolus ad Eph.
iiij. Et ideo vnus fidelis naturaliter debet cō
pati alteri sicut fratri. ij. Cor. xj. Quis infir
matur et ego nō infirmor. quis scan. 7c.
¶ Septimo q2 ad misericordiam faciendam
plura motiua habemus. X ¶ Nam omis
creatura incitat nos ad misericordiam facien
dam. Sol eñ et luna 7 omia corpora celestia
tanq̄ nobis cōpatiēntia vtpote in magna pe
nuria constitutis oīa bona sua cōicant nobis
similiter quatuor elementa 7 omnes arbores.
similiter multa aīalia incitāt nos ad misericor
diam eo q inter seinuicem miserent'. Dicitur
eñ de cyconia. q postq̄ senuerit filij eius po
nunt eam in nidum 7 nutriunt eam. Dicit' eti
am de aquila q quādo generat tres pullos p
ijcit vnum quia non potest omnes nutrire. et
tunc quedā auis que appellatur cobar aspor
tat 7 nutrit. De leone etiam dicit' q parcit p
stratis 7 hominem errantem reducit ad viaz.
7 in firmiora animalia non comedit. nisi neces
sitate famis cōpulsus. Semp etiam quando
comedit relinquit aliquid de preda. 7 ideo vl
pes sequitur eum. Pullum etiaz vnius eque
si moriatur equa. alie eque suscipiunt nutrien
duz. Et si vnus elephas cadit omnes alij cur
runt ad eum releuandum. quia per se non po
test resurgere. Dicitur etiam delphino mor
tuo alij cōueniūt et sepeliunt eum in pfundo
maris. De conchis etiaz marinis dicit' q sem
per stant clause 7 quidē alius piscis venit cuz
cibo et aperit eā 7 immittit cibum. Et breuit'
tota natura et tota creatura incitat nos ad mi
sericordiam. Et sic pz q pter septē de⁹ no
bis mandat misericordes eē magis q iustos vl
sapientes. Et hoc ē qd dicit'. Esto. mi. 7c.
¶ Deinde ostendit modū miserendi di. sicut
7 pater vester misericors ē. ¶ Ubi nota q de
bemus esse misericordes adinuicem sicut de
us pater noster misericors est circa nos. Est
autem misericors pater noster circa nos q̄
tum ad decem. Y ¶ Primo indignum
omni bono 7 a se auersum. ad viam veritatis

reducendo et reuocando. ij. Regum. xiiij. Uade reuoca puerū absolon. Absolon interfecerat filiū regis. sic peccator q̄ntum in se est interficit filiū dei triū et de⁹ reuocat eū. Sic et nos ñ solum amicorū sed etiā inimicorū misereri debemus. Math. v. Diligite inimicos ve. bene. bis qui ode. vo. ¶ Secundo redire nolentem patienter expectādo. Ro. ij. Ignoras quoniam benignitas dei te sup. expectādo ad penitentiam adducit. Et nota quō expectat m̄ltos Sic et nos primū ñ valētē nob reddē nūm debitum debem⁹ patienter expectare donec possit reddere. Math. xviij. Patientiam habe in me et oīa reddā tibi. Sed multi crudeles capiunt et incarcerant debitores suos. Mat. xviij. Tenens suffocabat eū dicens redde quod debes. ¶ Tercio peccatorem ne a dyabolo suffocet et demergatur in infernum defendendo Treno. iij. Misericordie dñi q2 nō sumus consumpti. Gene. iiij. Quicunq3 inuenerit me occidet me et ait dñs nequaq3. sed quicunq3 occiderit cayn septuplū puniet. Et posuit dñs signum in cayn ne occideret. Sic et nos debē⁹ iuuare primū q̄ntū possumus ne a dyabolo rapiat. vel ne ab alio primo rapiat et deuoretur. ij. Cor. xij. Ego aūt libentissime impēdā et supimpendar ipse p aīabus vestris. Sed valde detestabile est. vt dicit Augustinus q̄ videt lupus asportare pecudē alicui⁹ et omēs clamant. videtur dyabolus asportare animā primi et nullus reclamat. Quarto pctorē ne deficiat pascendo. Ps. Qui dat iumen. escā ipsorū. i. peccatoribꝫ qui iumētis cōpant Sic et nos etiā peccatores sustentare debemus ne fame deficiant. q2 in eis natura bona ē et poterūt adhuc effici boni. Math. xxij. Bonos et malos introduc huc. s. ad nuptias. Debem⁹ etiam pctores sustētare pane verbi dei. j. Petri. v. Pascite q̄ in vob ē gregē dñi. ¶ Quinto peccatoribꝫ oportunitatem peccandi subtrahendo. Osee. ij. Sepiā vi. tuā spi. et sepiā eam maceria. Multotiēs deus dat aduersa peccatoribus. ne in peccatis delectent et ne peccata pficiāt que facere disponūt. qd est viā peccatorū spinis sepire. Gene. xij. Flagellauit autē dñs plagis maximis pharaonē ac domū eius ne scʒ abuterēt vxore abrahe. Sic et nos oēm materiam peccādi debem⁹ auferre primo et nō esse ei ad ruinam sed salutem. Tit. ij. Temet ipm prebe exemplum bonorū operū. ¶ Sexto p⁹ multiplicē repulsam ad vocandum pctorem nō desistendo. Greg. Debem⁹ misericordiam dei erubescere et si iusticias eius nolum⁹ formidare. qui tāto amplior improbitate cōtemnit. q̄to contēptus vocare nō dedignat. Apoc. iij. Ego sto ad ostium et pulso. Ita et nos a beniuolentia primi desistere ñ debem⁹ q̄uis cōtinue ab eo angarias patiamur. Ro. xij. Nulli malū p malo red. sed ecōtrario bñdicentes. Ibidē. Benedicite psequentibus. ¶ Septimo ad cōuersionē nostrā multipliciter et mirabiliter operando. mō danda psp modo aduersa. Exemplū de fabro qui inclinat equū vt sibi remaneat. Sic facit de⁹. Ps. Conuersus sum in erum. mea dum cōfi. spina. Per oēm modum deus opat vt pctor sibi remaneat. Sic et nos oīmodo debemus satagere vt peccatores boni fiant. ij. Cor. vj. In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei mini. in multa pati. a dex. et a sini. Quia vt dicit Augustinus. Nihil est deo ita acceptum sicut zelus aīarū. ¶ Octauo penitentem et ad se reuertentem benigne suscipiendo sicut ipse posuit exemplum in filio pdigo. Lu. xv. Misericordia motus cecī. sup col. ei⁹. Sic et nos penitentibꝫ a nobis veniā de iniurijs nobis illatis. benigne debemus occurrere et recipe ad osculum pacis. Multi ferociores canibꝫ nūq3 volunt parcere q̄tūcūq3 humilitatis nisi vulnerent eos vel occidant. Dicitur de cane q̄ si homo psterneret se in terrā nunq3 tangeret eum. Hic cadit exemplū de quodam imperatore romano. qui cum cepisset regem armenie. et ille deposito dyademate genuflexisset coram eo statī r̄stituit ei coronā et regnū. ¶ Nono penitentem de statu vilissimo ad statum regium pmouendo. Ps. De stercore erigens pauperem vt collocet eum cum principibus. Uñ ille pdig⁹ fili. qui pascebat porcos honorifice ad mensam pris sedebat. Sic et nos debem⁹ primum ad bonū statū aīe et corpis reducere et nō tenere eū extra domū suā vel in aliq̄ peccato. ¶ Decimo peccatori cōuerso virtutem pseuerandi dando. Isa. xl. Qui dat lasso virtutem. Sic et nos debem⁹ primū in bono pposito cōseruare. et in bono statu manutenere p nr̄as orones. Eph. iij. H⁹ rei gr̄a flecto ge. me. ad pa. do. no. hie. xpi. vt det vo. se. di. gl. s. ha. xpm p fidem in cordibꝫ vestris. Et sic patet primū. ¶ Scdo phibitiua misc̄die nobis vetat di. Nolite iudicare scʒ proximum p malas suspitiones. sed sup. misereminí eius vt ñ

iudicabimini scꝫ a deo. Nolite condemnare
scꝫ sententiam diffinitiuaꝫ de aliquo ferendo.
et non condemnabimini scꝫ a deo. Augusti.
Et si suspitiões vitare non possumꝰ qꝛ hoies
sumꝰ. tñ diffinitiuas sententias continere de-
bemus. Ubi nota ẜm Aug. ꝙ quedam sunt
facta hominum manifesta q̄ nullo mō tergi-
uersari possunt quin mala sint. vt furta. homi
cida. blasphemie adulteria. et hmōi. de quibꝫ
licitum ē nos iudicare et condemnare ꝙ mala
sunt. Quedam sunt media q̄ possunt bono ꝛ
malo animo fieri. Et ista cū exterius nō ꝑten-
dant aliquam spēm mali. debemꝰ ea sempꝑ ad
bonam partem interpretari. etiam si malo aī-
mo fiant. quia hoies vident que foris parent
deus aūt intuet' cor. j. Regū. xvj. Quedam
sunt occulta de quibꝫ iudicare temerarium est
Augustinus. De occultis alieni cordis temē
iudicare peccatū est. j. Corꝛ. iiij. Nolite añ tē-
pus iudicare q̊adusqꝫ ve. d. q̇ in il. abscon. te.
et manifestabit consi. cor. Ue ergo illis q̇ maī
festa bona iudicant ma. vel corrupta intentō
ne facta. vt pharisei qui dum xp̄c eiecisset de-
moniū dixerunt. In beel. principe demonioꝝ
eijcit demonia Lu. xj. Ualde ergo debemus
esse temperati in iudicādo. quia talē iudicamꝰ
aliqñ q̇ est optimꝰ vel erit optiꝰ. vt pꝫ in pau-
lo. Ro. xiiij. Tu quis es qui iudicas alienum
seruum. Nota hic ꝙ multiplex est iudicium.

Primū ē iudicium prudentie. quod
ꝑcedit ex sagacitate iudicꝭ ꝑ vera signa. vt fu
it iudicium salomonis inter duas meretrices.
iij. Regum. iij. Nam omīs mater naturaliter
diligit filium. et nollet eum mori. qđ vna illaꝝ
ostendit q̄ vera mater fuit. Sic iudicauit da-
niel illos duos falsos testes. qui condemnaue
runt susannam. Danie. xiij. Hac prudentia
ꝑpter maliciam hoīm multū deberent iudi-
ces abundare. Exemplū de illo iudice qui libe
rauit pauperē. in cuius domo quidam posue
rat. xij. vaccos olei. sex erant pleni. et sex semiple
ni. et inferius erat aqua. et accusauit paupe-
rē illum ꝙ fuerat sibi furatus oleum et iudex
cognouit per amurcam que non erat tanta
et equaliter in oībꝫ vaccis ꝙ nō erat verꝫ. Ta
le iudiciū est iustum ꝛ licitū. ¶ Secundū ē iu-
dicium iusticie siue iuris qđ ꝑcedit ẜm allega
ta et ẜm confessa. et sic debent iudicare omēs
iudices sub lege constituti. vt di. Augꝰ. etiam
si sit falsum qđ probatur vel confitetur reus
Huiꝰ exemplū habemꝰ in dauid qui manda-
uit interfici illū qui dicebat se interfecisse sau-
lem et tñ non erat verꝫ. Sed ait dauid. Os tu
um contra teipm̄ locutū ē. ij. Regum. j. Tale
iudiciū ē iustū ex ꝑte iudicis. eo qđ ꝑcedit ẜm
ius. ¶ Tercium ē iudicium punitiōis et for-
midinis. quod ꝑcedit ꝛ infertur ꝑpter pecca-
ta paterna. Hoc fuit factum tꝑe dauid. quā
do facta est fames tribus annis. ꝛ cōsuluit da
uid dn̄m. qui respondit. d. qđ hoc erat ꝑpē
peccatū saulis. quia ꝯ iuramentū predecesso-
rum suoꝝ interfecit multos gabaonitarū. Et
dati sunt duo filij saulis ꝛ quinqꝫ nepotes ga
baonitis qui suspenderūt eos in ligno ꝛ cessa-
uit plaga de populo. ij. Regū. xxj. Quar-
tum est iudiciū temeritatis ꝛ suspitionis. qđ ꝑ
cedit ẜm imaginata. quādo quis ex leuibus si
gnis iudicat ꝛ credit aliquem malum. qđ con
tingit. vel qꝛ ip̄e est male dispositus. ꝛ ideo sic
iudicat alios. vel quia odit illum. vel qꝛ multa
vidit ꝛ audiuit. ꝛ ideo de facili iudicat. vnde se
nes sunt valde suspitiosi. et istud est minꝰ pec-
catum. quia senes multa viderunt ex quibus
mouent'. et tale iudiciū ē ẜm faciē. quod ꝓhi-
bet'. Jo. vij. Nolite ẜm faciē iudicare. Sic iu-
dicauit totila beatū cassium episcopum mari-
nensem esse ebriū. qui erat naturaliter rubeus
vt di. Gregꝰ. in dyalogo. Hic cadit exemplū
de gallo et catto ꝛ muribꝫ quando mures cre-
debant cattum vnū sanctū patrē. quia erat ī-
uolutus cinere ꝛ gallū estimabāt terribilē ho-
minem ꝑpter cristam rubeam. Et sic patꝫ se-
cundum. ¶ Tercio duos effectus misericor-
die nobis imperat dicens. Dimittite iniurias
et offensas ꝛ dimittet' vobis. s. a deo peccatuꝫ
vestrum. Date. scilicet temporalia bona pau
peribꝫ. et dabitur vobis scꝫ a deo vita eterna.

Ubi nota ꝙ duo sunt genera opuꝫ
misericordie. Quedam eñ sunt oꝑa miscđie
spūalia ad animā pertinentia. et sunt sex q̄ i h
versu continentur. Consule castiga solare re-
mitte fer ora. Remittere ergo vel dimittere
iniurias ꝑrimo. est vnum opus misericordie
spirituale. ꝛ ideo tangendo ipsum omnia alia
spiritualia opera dat intelligi. Et nota hic ꝙ
retinere iniurias ꝛ non parcere est magnum
periculum quia odium in corde est sicut ignis
in pectore. qui comburit pectus tenētis. Sic
odiū solū obest odienti. Item ē sicut tinea ī pā
no que corrodit pannum in quo est. Item est
sicut apis aculeum infigens que dum acule-
um infigit perdit ipsuꝫ ꝛ ꝑ consequens morit'

nec decetero mellificare potest. Sic et infigẽs
aculeos odij morit spūaliter. nec decetero opa
vite potest exercere nisi odiū deponat. Que-
dam ꝟo sunt opera misericordie corpalia ad
corpus ptinentia. et sunt sex q̃ i hoc versu cō-
tinentur. Visito. poto. cibo. tego. redimo. col-
ligo. condo. Et ista sunt minus pfecta opa q̃
spūalia. Dare ergo bona tpalia. siue panẽ si-
ue vinū siue indumentum siue hospiciū. siue
pecuniam. siue in redemptione captiuoꝝ se ex
ponere. vel dare psonam suā ad visitandū vi
duas vel afflictas psonas. et ad condendum
.i. sepeliendū mortuos. hec oīa sunt opa mise
ricordie corpalia. p quib⁹ deus dat nobis vi-
tā eternam. ¶ Et nota h̄ q̄ inter oīa opera
misericordie tam spūalia q̃ corpalia vnū est
quod magis placet deo. s. q̄ homo misereat
aīe sue. Eccl. xxx. Miserẽ aīe tue placẽs deo.
Prouer. xi. Benefacit anime sue vir miseri-
cors. Quidam sunt sicut cayn qui male diui-
dunt et recte offerunt. Gene. iiij. Si male di-
uidas et recte offeras peccasti. quod tūc ē qñ
homo res tpales dat paupib⁹. et corpus etiā
exponit in seruitiū paupum animam ꝟo dat
dyabolo. quod tūc fit. quando hō in pecca-
to mortali existens facit opa misericordie. nec
exire satagit de potestate dyaboli. Cōtra q̃s
ait apostolus. j. Cor. xiij. Si distri. inci. paup.
o. f. m. et tra. cor. m. ita vtar. ca. aūt nō h. nihil
mihi pdest. Math. vij. Dñe nonne in nomīe
tuo pphetauimus et virtutes multas fecim⁹.
et dicet illis. Amen dico vobis ne. vos. Faci-
amus ḡ sicut abel qui obtulit optima et iō be
ne diuisit dās meliora dō. Dem⁹ ḡ dō optīa
nostra. scʒ aīaʒ cor et voluntateʒ. Prouerbi.
xxiij. Fili prebe mihi cor tuum. Item nota q̄
alia lr̃a dicit. Dimittite ꝛ dimittemini. quia il
le qui tenet odium in corde fortissime tenetur
ab odio q꞉ q̃uis peccatū omē teneat hominẽ
sicut seruum iuxta illud. Qui facit peccatum
seruus est peccati. Joh. viij. Odium tñ tena-
cissime tenet hominē. ita q̄ homo oē scelus p-
petret ↄtra illū quem odit. Et ideo recte dic̃.
Dimit. s. iniurias ꝛ dimittemini. s. ab odio. qd̓
vos quasi cathenatos tenet. Prouer. v. Fu
nibus peccatoꝝ suoꝝ quisq̧ constringit̃. Ad
opera ꝟo misericordie facienda septem bona
nos inducunt que habēt efficere. ¶ Primū
est quia deū placāt. Gene. xxxij. Placabo eū
muneribus. Prouer. xxj. Munus abscondi-
tū extinguit iras ꝛ donū in sinu indignationē

maximā. Fugāt etiā tenebras ab aīma. Isaie.
lviij. Si effuderis esurienti aīaʒ tuā. et animā
afflictam repleueris orietur i tenebris lux tua
et tenebre tue erūt sicut meridies. ¶ Scdm ē
quia faciūt obtinere petita. Isaie. lviij. Fran
ge esurienti panē tuū et egenos vagosq̧ idūc
in domū tuam. cū videris nudū opi eū. et car-
nem tuaʒ ne despexeris. Et subdit̃. Tūc inuo
cabis et dñs exaudiet. clamab et dicet. ecce as-
sum. q꞉ misericors dñs deus tuus. Prou. xxj.
Qui obturet aurem suam ad clamorem pau
pum clamabit ip̄e et nō exaudiet̃. ¶ Terciū
est quia faciunt hoīem filiū dei. quia vt dictū
est in misericordia maxīe similat̃ deo. q꞉ ppri
um et naturale opus dei ē misereri. Eccli. iiij.
Esto pupillis misericors vt pater. Et p viro
mr̄i illoꝝ. ꝛ eris tu velut fili⁹ altissimi. ¶ Qr̄-
tum ē quia faciunt nos amicos nam paupes
et religiosos faciūt stipendiarios suos qui q̃ti
die interpellunt apud deum. Greg⁹. paupe-
res non sunt colendi vt egeni sed exorandi vt
patroni. Hic cadit exemplum ludouici regis
francie qd̓ dictū fuit supra. ¶ Quintum est
quia sociāt hominem maxime tempore neces
sitatis omnibus alijs recedentibus a nobis.
Ambrosius. Non sunt bona hominis q̃ secū
ferre non potest sola misericordia comes ē de
functorum. Apo. xiiij. Opera eñ illoꝝ sequū
tur illos ¶ Sextum est quia homines spiritu
aliter ditant. Misericordia eī ē prudētissima
negociatrix. q̃ ppituris eterna recipit. p tpa-
libus celestia. Augustinus. Prebe tectū et ac
cipe celum. Ipa calicē aque frigide p deo tri-
buit et accipit torrentem voluptatis eterne.
Vñ ille seruus q̃ abscondit pecuniā dñi quia
nō habuit misericordiam nihil lucrat⁹ est. Si
eñ expēdisset eā in paupes recepisset cētuplū
Cui⁹ rō ē. q꞉ tātū meret̃ hō. qñtū hʒ de cari-
tate. Charitas. n. ignis ē q̃ ardere nō pot̃ nisi
in oleo misericordie. Et ideo tantū ardet q̃n-
tū ē ibi de oleo. j. Joh. iij. Qui habuerit sub-
stantiam huius mōi ꝛ viderit fratrē suū neces
se habere ꝛ clauserit viscera sua ab eo. quo-
modo charitas dei manet in eo. Augustinus
Nescit negociari qui non habet miam. poti⁹
abscondit bona domini sui q̃ velit alteri mu-
tuare. similis vulpi q̃ potius voluit caudā p ter-
ram trahere q̃ aliquātulū simie dare. Et iō
auferent̃ ab eo. q꞉ nec h̄ eis satiat̃ et in morte
omnia perdit. Job. xxvij. Diues cum dormie-
rit nihil secū auferet. Et nō h̄ q̄ misericordia

in negotiatõe sua semini comparat᷑. iuxta illd ij. Cor.ix. Qui parce seminat pce et metet. et qui seminat in benedictionibus: de benedictõibus et metet. Unusquisq3 prout destinauit in corde suo non ex tristicia aut ex necessitate. Hylarem enim datorem diligit deus. et cetera. Et hoc propter tria. ¶ Primo quia semen absconditur ne ab auib9 comedatur. Sic opa misericordie debent abscondi ne ventus vane glorie ea asportet. Math.vj. Cũ facis elemosinam noli tuba canere ante te sicut ypocrite faciunt i sinagogis 7 i vicis vt honorificent᷑ ab hoib9. Amẽ di.vo.recep.m.s. ¶ Secundo quia dum seminat᷑ perdi videt᷑ cũ tamẽ solus ille sit modus semẽ cõseruandi. Sic elemosina cũ dat᷑ perdi videt᷑. et tamẽ solus ille est modus bona nostra conseruandi. Jsidor9 Terrena oĩa retinendo amittimus: et largiendo seruamus. Math.x. Qui pdiderit animã suam ppter me inueniet eam. glo. quasi dicatur agricole. si fructus seruas perdis si semias renouas. Solas quas dederis semper habebis opes. ¶ Tercio quia semen cũ fenore surgit. Sic opera misericordie centuplũ accipiẽt Math.xix. Centuplũ accipietis et vitam eternam possidebitis. Prouerbior9 decimonono Feneratur dño qui miseret᷑ pauperis. ¶ Septimũ est quia sola opa misericordie habent plenas literas remissionis regis eterni. Mat. vj. Si dimiseritis hominib9 peccata eoru3 dimittet et vobis pater vester celestis delicta vestra. Et econuerso. Judiciũ sine misericordia fiet ei qui non fecerit misericordiã. vt dr̃ Jac. ij. Et sic patet terciũ. ¶ Quarto pmium pro omnibus operib9 misericordie nobis reddendum insinuat cũ di. Mensuram bonã et cfer. et co. 7 supe. da. in si. vestrum. s. pauperes quibus misericordiam tribuistis. Jpi em sunt domini regni celorum. et ideo optime possunt retribuere Math.v. Beati pauperes spũ quoniam ipor9 est regnum celor9. Ubi nota q3 q̃tuor di. de precio. sc3 q3 erit mẽsura bona. conferta. coagitata. et supeffluens. qd̃ tripliciter potest exponi. ¶ Primo fm ordinem danti um. Quida3 enim dant ptem supfluor9 pauperibus. et sic non omnia. Luce.xj. Quod superest date elemosinam. i. de supfluo. Et isti sunt cõmunes hoĩes in matrimonio viuẽtes et in mũdo stantes. Et q̃tum ad hos. d. Mensuram bonã. i. iustam. qr talibus iuste remetietur. et digna merces reddetur. vel hic vel in futuro. Ezech.x. Justicia iusti sup eũ erit. Quidam dant oĩa supflua vite sue. Luce.iij. Qui ha.du.t.det vnã non habenti. Per vnã tunicam intelliguntur necessaria vite. et p secundam supflua. Et isti sunt magis pfecti seruãtes precepta. sed nõ cõsilia. Sic faciebat thobias qui omnia primitiua 7 decimas ccaptiuis fratribus impēdebat᷑. Tho.j. Et q̃tũ ad hos d. confertam. i. manibus compressam. vt nihil vacui sit in ea. quia tales replebunt᷑ vndiq3 bonis. Ps. Qui re. in bo. de. si. de. t. Quidam dãt non solum supflua sed etiam parte3 necessariorum et restringunt vita3 suã vt possint pauperibus benefacere. Luce.xix. Ecce dimidium bonorum meor9 domine do paupibus et si quid defraudaui reddam quadruplum. Exemplum de beato martino qui mediam clamide3 pauperi tribuit. Et q̃tum ad istos di. coagitatam. i. cõquassata3 vt vltra capacitatem capiat. quia tales retributionẽ mercedis habebunt supra speratum 7 supra meritum. Jsaie.lxiiij. Oculus non vi. deus ab. te que ppa. expe. te. Quidã dant omnia et nudi nudum christum sequunt᷑. Math.xix. Ecce eñ reliquimus omnia 7 secuti sum9 te. Et isti sunt viri pfecti qui ñ solu3 precepta sed et̃ cõsilia implent. Math.xix. Si vis perfectus ẽẽ vade et vende omnia que habes 7 da pauperibus. Et q̃tum ad istos di. et supef. i. non rasilem sed vndiq3 effundentem. qr tales nõ habebunt gloriam ad mensuram. s3 excedẽt gloriam alior9. Quia vt d. apl's. j. Cor.xv. Stella differt a stella in claritate. sic et resurrectio mortuoru3. Seminatur i corruptione surget in incorruptione. Sic erit gloria beatorum. Jsti erunt in summo gradu cum christo alios iudicantes. Math.xix. Uos qui reliqui. oĩa et secuti estis me in regeneratõe cũ sederit fili9 hoĩs in sede maiestatis sue sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes. xij. trib9 israhel. Gloria istor9 erit admirabilis omnino 7 supercedens omnem intellectũ. Jsaie.lx. Tunc videbi. 7 af. 7 mira. et dila. cor. tuum quando cõuersa fuerit ad te m'ltitudo maris. ¶ Scdo modo põt exponi fm numerum bonor9 q̃ retribuunt᷑. Nã deus seruis exercentibus pietatis opa omnia bona cõfert. quia ipi sunt filij. si aũt filij 7 heredes. vt di apl's. ad Romanos.viij. Sunt aũt quatuor genera bonoru3

scz bona fortune.nature.grē 7 glorie. Quantum ergo ad bona fortune que sunt diuitie et dignitates et hmōi.di.mensuram bonā .i.plenam: quia de tpalibus dat eis ad sufficientiaz vite.ita q ipsi contētantur. Math.xix. Centuplum accipietis. Centenan⁹ eīn est numerus pfectus. Significat ergo q ipsi accipiant pfectionem 7 sufficientiam in tpalibus vt dicit Greg⁹. Peccatores aūt de temporalib⁹ non habent mensuram plenā qr eis n̄ satiant̄ nec cōtentant̄. Eccls.v. Auarus nō implebit̄ pecunia. Qtum aūt ad bona nature q̄ sunt sanitas.fortitudo.docilitas.industria naturalis 7 huiusmodi dicit cōfertam. Tunc dicit̄ sextarius esse confertus ficubus.quādo ficus sunt ita cōpresse in sextario q nullū vacuū remanz inter ficus vbi possit aer remanere. Peccatores aūt non habent mēsurā cōfertaz ō bonis nature.qr cū ipis possident mltam vacuitatē vbi ventus vane glorie demorat̄. Sed iusti mensuram habent confertam.qr inter bona nature que a deo recipiūt nō habent vacuitatem.vbi remaneat ventus vane glorie qr oīa referunt ad laudem dei.j.Cor.x. Oīa in gloriam dei facite. Qtuz vo ad bona grē q̄ sunt virtutes 7 dona dicit coagitatam.i.concussaz vt plus recipiat qr vt dicit̄ Joh.iij. Nō dat deus spiritum ad mensuram.immo quotidie in viris sanctis auget deus gratias 7 dona. et omni die implet eos opib⁹ virtuosis ex quib⁹ habitus virtutuz q̄tidie pficiunt̄. Greg. Nūq̄ est amor dei ociosus.opat̄ eīn magna si est. Qtum aūt ad bona glorie. que consistunt in visione 7 fruitōne diuina dicit.supeffluen.qr illa excedit oīno conditionem hūane nature. nec homo mortalis posset deū videre. Exodi. xxxiij. Non videbit me homo 7 viuet.ne anima sepata a corpore posset illam gloriā capere nisi sub lumine glorie qd deus creat in aīa Ps. In lumine tuo videbimus lumē. Et iō omne cogitatū omnē desiderium 7 omnē imaginatōem excedit.j.Cor.ij.qd oculus nō vidit.nec auris audiuit.nec in cor hoīs ascendit que prepa.de.his qui diligunt illū ¶ Tertio potest exponi q̄tū ad pfectōnem boni.quod ex operib⁹ misericordie recipiemus. Naz illa gloria erit beata tota et pfecta merces quā ex oīb⁹ operibus nostris 7 ex gratia dei recipie⁹ Gloria autem illa in quatuor perficitur q̄tuz ad nos scilicet in boni cognitione.in boni cogniti amore.in boni cogniti et amati possessione.et in boni cogniti et amati et possessi fruitione. vnde Augustinus dicit q deus fecit hominem vt deum cognosceret.et cognoscendo amaret. amando possideret. et possidendo frueretur. Qtum ergo ad cognitionem dicit mensuram bonam.id est plenam quia plenaz cognitionem habebunt de omnibus. Gregorius. Quid est quod nesciant qui videntem omnia vident. Qtum vero ad amorem dicit confertam.id est solidam. quia solide et non vane amabunt. Qtum ad possessionem dicit coagitatam. quia possidebunt deum in quo sparsa colliguntur. 7 in quo omnia bona sunt vnita. Qtum vero ad fruitionem dicit superefluentem quia gaudium excedet gaudentes.nec ab aliquo comprehendetur sed mentes singulorum superabit. Erit enim supra meritum.supra speratum supra desideratum et supra cogitatum. Eadem ergo mensura q̄ mensi fuerimus remetietur nobis.quia si bene fecerimus bene recipiemus.et si melius fecerimus melius recipiemus.et si optime optime. Et similiter Apocalipsis.decimooctauo. Quantum glo.se et in de.fu.tantum date illi tormen.et luct. Et nota q dicit in sinum vestrum ad significationem.securitatem et quietem illius gaudij. nam bonum cognitum et amatum scilicet ipse deus erit intus in essentia anime.et ideo erit gaudium perfectum securum et quietum. Jsaie.xxxij.capit.dicit̄. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis,in taberna.fi.in re.o. Et sic patet quartum.

Quintum sub quadam similitudīe ponit quedam documenta necessaria corrigere habentibus per que a temeraria correctione prohibemur.di. Nunquid potest cecus cecum ducere. Erant enim apostoli futuri orbis terrarum doctores. Mathei.xxviij. Jte et docete omnes gentes. Et ideo oportebat ipsos esse illuminatos.quia cum orbis terrarum esset cecus.et multiplici erroris tenebra excecatus.et per apostolos et eorum sequaces deberet illuminari et ad viam veritatis reduci.necesse fuit vt essent illuminati.quia si cecus ducatur a ceco q̄d restat nisi q vterq3 vadat in p̄cipitiū.immo meli⁹ esset ceco carere duce ceco.qr tunc p̄temptaret baculo viam.sicut formica q̄ ē animal cecutiens p̄temptat quibusdā baculis siue bracijs an̄ oculos

viam. Quicunqȝ ergo debent alios docere in doctrina ⁊ corrigere in vita oportet q̄ sint docti et morigerati. q: cum discipulus non sit super magistr̄. ſ̄ sufficiat ei si ad pfectionē magistri pueniat. tunc si magister ē insciꝰ ⁊ incompositus verisil̄e est q̄ discipulus p magistrū nunqȝ ad perfectionē doctrine ⁊ veritatis p̄ueniat ſ̄ ambo remanebūt in fouea cecitatis. Et ideo pharisei et scribe quos malicia excecauerat non poterāt alios docere et ad viam veritatis adducē ꝯtra quos christus tūc loq̄baẛ. Similiter qui habet trabem in oculo. i. in aliquo peccato mortali tenet̄ nō potest educere festucam de oculo fratris sui. i. non potest exemplo vite ip̄m informare vt careat peccatis. et sit vita ipius sine festuca pu͡oꝝ peccatorū m. Greg⁹. Sapiēt as sordes tergere n̄ valet manus que lutum tenet. Debet em̄ p̄latꝰ subditū informare verbo ⁊ exemplo. Joh. xiij Exemplum em̄ dedi vobis vt quemadmodū ego facio ita ⁊ vos faciatis. Bern. Egregiū instrumentum esset oculus si seip̄m sicut alia videre posset. Et sic videẛ q̄ p̄latus in mortali existens non posset ip̄m docere nec ipsū a peccatis mundare. Sed contra. Doctrina ē quedam elemosina sp̄ualis vt dictū est supra existens aūt in mortali bene potest facere elemosinam corpalem ergo multomagis sp̄ualē cū sit potior corpali. g̊ ⁊c̄. Ad hoc dicendum q̄ peccatum mortale. aut est notorium. et tūc n̄ debet docere: nec mundare ꝑpter scandalū Si autē sit occultū potest vtrūqȝ facere licȝ semp cū detrimēto aīe sue quia quicūqȝ publice ministrat sacramēta in mortali existens g̃uiter peccat. Similiter qui ex officio publice docet. vt quidam dicunt grauiter peccat si in mortali existat. Ro. ij. In quo em̄ aliū doces teip̄m cōdemnas. Secus aūt est de elemosina corpali q: nullum oriẛ scandalum inde sic̄ de doctrina. cuȝ quis est in notorio peccato. Nec qui docet inq̄ntum docet peccat. sed inq̄ntum dat malum exemplum. et ideo ſm q̄sdam ille qui est in peccato mortali occulto licȝ sit indignus docere. tn̄ sine pc̄o potest docere. cum inde nullum scādalū oriaẛ. et doctrina sit quedam elemosina. Et sic pꝫ quintum.

¶ De epistola. sermo. lxxiij.

Non sunt condigne passiones huius tp̄is ad fu. g. q̄re. i nob Ro. viij. Ex dubietate p:emij ⁊ supplicij multi peccāt et n̄ curāt bene agere Si em̄ homo pfecte crederet gloriam padisi et penas inferni. pfecto bene ageret et a malis caueret. Joh. iij. Vt omnis qui credit in ip̄ m̄ nō peat. ſ̄ ha. vitā eternam. Et ideo apostolus in epistola hodierna firmiter probat gloriam futuram his qui patiunẛ p noīe christi dandam. In qua ep̄la quatuor facit. Primo oñdit gloriam futuraȝ esse supra meritum passionū quas hic p christo sustinemꝰ. In principio epistole. Secundo pbat gloriā resurrectionis esse futuram p naturale desiderium hūane creature ibi. Nam expectatio creature reuelationem filioꝝ dei expectat. Tercio pbat idem p naturale desiderium omnis creature. ibi. Scimus ei q̄ oīs creatura inge. et p. vsqȝ adhuc. Quarto idem pbat p desiderium qd̄ habent sancti viri ex reuelatōe spiritussancti q̄ non mentiẛ ibi. Non solū aūt illa sed ⁊ nosipi primitias spiritus habentes intra nos gemimus. Primo g̊ ostendit gloriam futuram eē supra meritum passionū quas hic p xp̄o sustinemus dicens. Non sunt condigne passi. hu. tem. ad futuram gloriā ⁊c̄. Et hoc propter quatuor. Primo quia passiōes sunt temporales momētanee. et gloria eterna tp̄is autem ad eternitatē nulla est comparatio. minus q̄ȝ gutte aque ad totum mare. vel puncti alicuiꝰ ad totum celum. Secūdo q: passiones sunt leues. gloria aūt est ponderis infiniti Et de his duob̄. ij. Cor. iiij. Id em̄ qd̄ in p̄senti et momentaneum ⁊ leue tribulatiōis nostre supra modum in sublimitate eterne glorie pondus opaẛ in nobis. Tercio quia tribulationes in paucis malis sunt. gloria xō in multis bonis. Sap. iij. In paucis vexati in multꝭ bene disponētur. Ecci. lj. Modicuȝ laboraui et inueni mi. mul. re. Math. xxv. Sup pau. f. fi. s. mu. te cōsti. Quarto quia he sunt impure Sicut em̄ gaudiū mūdi nō ē purū. iuxta illud Prouer. xiiij. Risus dolore miscebitur. Sic et mundi passio nō ē pura. q. Cor. j. Qui consola. n. in om. tribu. nostra. Ps̄. Scd̄m multitudinem dolorū meoꝝ in cor. m. ꝯso. t. leti. ani. m. Et nota q̄ q̄uis passiones nō sunt condigne ad futurā gloriā. sunt tamē valde cōgrue et quasi necessarie ad pueniendū ad illā gloriam ꝑpter multa bona q̄ habent efficere q̄ bona oportet habere volentem ad illam gloriā peruenire. Hec autem bona sunt septem.

B ¶ Primum quia tribulatio mentem

illuminat. Grego. Oculos quos culpa claudit pena aperit. Unde ille diues epulo non eleuauit oculos nisi quando fuit in tormentis. Lu. xvj. et tunc cognouit lazarum. Et de nabuchodonosor dicitur quod postquam factus fuit bestia leuauit oculos ad celum. Dan. iiij. Post finem dierum ego nabuchodonosor oculos ad celum leuaui et redditus est mihi sensus meus. Hec illuminatio figurata est in illuminatione thobie qui felle piscis posito super oculos visum recepit. Thobie. xj. In amaritudine fellis intelligitur amaritudo tribulationis. Ysaie. xxviij. Tantum vexatio dabit intellectum auditui.

¶ Secundum est quod corroborat homines sicut ignis laterem. quem tamen videtur comburere. Ro. v. Tribulatio patientiam operatur. patientia autem probationem ¶ Nota hic quod ignis laterem corroborat. et lapidem terit in calcem. sic tribulationes humiles. qui se lutum reputant. Exemplum huius habemus in iob in pharaone. Et ille eedem aque que fuerunt pro muro a dextris et a sinistris filijs israhel. suffocauerunt viros egiptios. Et ideo dicit Grego. Nam nisi idem deus qui penam irrogat, patientiam prestet ipsa correptio peccatum auget. Sic erat corroboratus apostolus in tribulationibus qui dicebat Omnia pos. in eo qui me confor. Ph. iiij. Et iterum. Omnia sustineo propter electos vt ipsi sal. cose. q. Thi. ij. ¶ Tercium est quod purgat animam a peccatis. Greg. Quod flagellum grano. quod lima ferro. quod fornax auro. hoc tribulatio viro iusto. Malac. iij. Sedebit conflans et emun. ar. et purgabit filios leui. Sed de quibusdam dici potest illud Hiere. vj. Frustra conflauit conflator malicie eorum. non sunt consumpte. argentum reprobum vocate eos. Maledictum ferrum quod ex lima contrahit rubiginem ¶ Quartum est quod desiccat. desiderium ab aquis deliciarum. et per consequens conseruat quia humidum corrumpit. Unde carnes conseruando sallantur. vt humiditas a sale consumetur. Tribulatio est mirra a putrefactione conseruans. Hac mirra totum corpus christi fuit inuolutum. Hec paulum custodiuit ne superbiret. ij. Co. xij. Ne magnitudo re. extol. me. da. est mi. stimu. car. me. ang. sath. qui me col. ¶ Quintum est quia facit hominem ad deum velocius currere. Equus piger non currit bene sine calcaribus. Tribulatio autem est quasi quidam stimulus. Greg. Mala que nos hic pre. ad deum ire. compel. Homo enim in tribulatione positus cogitat aliam vitam et ad eam ire desiderat. Phili. j. Cupio dissolui etc. ¶ Sextum est quia est quoddam signum quod sumus filij dei et ab eo dilecti. Hebre. xij. Quod si extra disciplinam estis. ergo adulteri et non filij estis. Quem enim dominus diligit corrigit et castigat flagellat autem omnem filium quem recipit. Filius enim debet incedere per viam patris. via autem christi patris nostri fuit ipsa tribulatio ab ipsis cunabulis. Et ideo si incedimus per viam tribulationis signum est quod vt filij veri sequimur patrem nostrum christum. Multa enim et continua prosperitas non est bonum signum sed est signum quod ibi non sit deus. Job. xxviij. Non inuenitur in terra suauiter viuentium. Unde christus quesitus a magis non fuit inuentus in palatio regis herodis sed in angusto vie. Hic cadit exemplum de beato ambrosio quando fuit hospitatus cum quodam milite qui dixit se multa prosperitate potiri et nulla aduersitate molestari. Quo audito beatus ambrosius recessit et noluit cum eo hospitari. et sequenti nocte domus cum omnibus profundata est Istud est illud signum de quo dicitur in Ezech. ix. Signa thau super frontes virorum gementium Thau est crux christi. i. amaritudo crucis christi. quam pro signo filij dei ferunt in corpore. Galla. vj. Ego enim sti. do. no. ihe. christi in corpore meo porto. ¶ Septimum est quia est quoddam pignus hereditatis eterne. quia cum ad illam hereditatem possidendam non perueniatur nisi per multas tribulationes. iuxta illud. Act. xiiij. Per multas tribu. op. n. intra. reg. dei. et arta sit via que ducit nos ad vitam. qui in huiusmodi via est inter tribulationes constitutus iam habet pignus. quod ad hereditatem perueniat quia perambulat viam rectam illuc ducentem. ij. Thi. ij. Si sustinebimus et conregnabimus. Ro. viij. Si tamen compatimur vt et glorificemur

¶ Et nota quod inter passiones et tribulationes vtilissima est passio corporalis infirmitatis et hoc propter quinque. ¶ Primo quia ipsa est quedam diuina correctio et pro peccatis punitio. et ideo libenter et cum patientia est tolleranda. Job. v. Beatus vir qui corripitur a domino. Aug. Domine hic vre hic seca vt in eter. par. Correctio autem diuina ex magno amore procedit. Ysa. xj. Egredietur virga. i. correctio de radice yesse. i. de incendio amoris. yesse enim incendium interpretatur. Apoca. iij. Ego quos a. ar. et ca. Exemplum de infirmo disperato cui medicus dat quicquid petit. Infirmum autem quem credit sanari dietat valde et amara medicina potat.

¶ Secundo quia ipa est quedam dei citatio
vt homo compeat coram deo. vel ad audien-
dam sententiā. si infirmitas talis sit mortalis.
vel ad se purgandum si non sit mortalis. Et
ideo in infirmitate hō dꝫ se pare. vt si sentētia
sit cōtra ipm faciat eam mutare ꝑ veram con-
tritōnem et cōfessionem. Quia vt di. Greg⁹
Et si dn̄s nō mutat consiliuꝫ. tn̄ aliqn̄ mutat
sententiā. Exemplū in ezechia cui de⁹ muta-
uit sententiā. quia contrit⁹ fleuit. Vel debꝫ se
parare vt possit se purgare coram deo. qꝛ ibi
est aduersarius noster qui incessanter nos ac-
cusat. Job. j. Cum assisterent filij dei corā deo
affuit inter eos etiā sathan scꝫ ad hoīes accu-
sandū. ¶ Tercio qꝛ ipa carnem spūi subycit.
et facit rationem dn̄ari et ꝑ consequēs virtu-
tes in nobis habitare. ij. Cor. xij. c. Libenter
gloriabor in infirmitatibus meis. vt inhabi. in
me vir. xpi. Cum em̄ infirmor tunc fortior suꝫ
et potēs. ¶ Quarto qꝛ ipa inimicū hominis
scꝫ concupiscentiā carnis eneruat et quasi ex
tinguit. Ecci. xj. Malicia. i. infirmitas vnius
hore obliuionēꝫ facit luxurie magne. ¶ Quī
to quia ipē facit hoīeꝫ ꝺ morte cogitare. Vn̄
ezechias infirmatus dixit. Ego in di. dic. me.
va. ad por. inferi. Isa. xxxviij. Et faciet etiam
facta sua disponere. Ibidē. Dispone domui
tue qꝛ morieris tu et non viues nihil aūt ē vti-
lius ꝙꝫ de morte et de alia vita cogitare. qꝛ ex
hoc cauet homo ꝺ peccatis. Isa. vij. Memo
rare nouissima tua et ineter. nō pec. Legitur
in vitaspa. ꝙ quidā abbas discipulo infirmo
petenti sanari respondit. Rem tibi necessariā
petis amoueri. qꝛ si ferrum es ꝑ infirmitatem
rubiginem amittis. Si aurū es ꝑ ignem ꝓba
tus. ad meliora ꝓueheris. ¶ Quia ergo in-
firmitates et tribulatōes sunt ita vtiles et etiā
sunt via ad celum ducentes. ideo sunt valde
congrue ad ipam gloriam futuram possiden-
dam. et ideo libenter debemus eas sustinere.
Et si volumus eas libenter et cum patientia
sustinere. debemus habere oculos mentis ap
tos. Unum scꝫ ad gloriam paradisi. quam ꝑ
passiones acquirimus. Quia vt dicit Greg⁹
consideratio premij minuit vim flagelli. et al-
terum ad penas purgatorij et inferni. quas ꝑ
passiones euadimus. Augustinus. Ideo diui
na bonitas irascitur in hoc seculo ne irascatur
in futuro: et misericorditer adhibet tempora
lem seueritatem. ne eternam iuste inferat vltō
nem. Et sic patet primum. ¶ Secundo apo
stolus probat hanc gloriam esse futuram. per
desiderium humane creature. Et est talis ra-
tio. Naturale desiderium hominis nō potest
esse frustra quia demonstraret imperfectionē
facientis qui tale desiderium posuit et fecit in
homine. Exemplum de fenestra domus que
nunꝙꝫ deberet aperiri. manifestuꝫ essꝫ ꝙ talis
fenestra esset frustra. et per consequens ma-
gister qui fecit eam non fuit perfectus. Sed
omnis homo naturaliter desiderat perfectuꝫ
bonum quod est gloria dei. que in reuelatōne
filiorum dei dabitur. Huius rationis maior
est notissima. et ideo ipsam silet. Minorē aūt
ponit et probat. Et hoc est quod dicit. Be-
nedico ꝙ futura gloria reuelabitur in nobis.
quia expectatio creature. i. hominis. qui ē om
nis creatura eo ꝙ habet cōuenientiam cū om
ni creatura vt dicit Gregorius. scꝫ eē cum ele
mentis. viuere cum arboribus. sentire cū ani-
malibus ⁊ intelligere cum angelis. vel quia est
finis omnis creature. Marci. xvj. Predicate
euangelium omni creature. i. homini. Expe-
ctatio inquam hominis. i. naturale desideriū
hominis expectat. i. expectando desiderat re-
uelationem filiorum dei id est desiderat glori-
am dei quam filij dei habebunt quando ostē-
dentur esse filij dei scꝫ in beata resurrectione. j.
Job. iij. Filij dei sum⁹ ⁊ nō dū apparuit quid
erimus. cum autem apparuerit similes ei eri-
mus. Et benedico ꝙ homo naturaliter expe
ctat illam gloriam futuram. quia ipa creatura
i. homo subiecta est multe vanitati corruptō
nis et mutabilitatis quā vanitateꝫ homo nō
vult. quia omīs homo naturaliter refugit ma
lum. Sed deus ex iusticia ꝓpter pc̄ta primo
rum ꝑentū subiecit eam. i. hominē illi vanita-
ti corruptionis ⁊ mutationis. Gene. ij. Qua-
cunqꝫ die co. morte mo. Subiecit tamē eam
illi vanitati in spe finaliter liberandi ab illa va
nitate corruptionis et mutationis. scꝫ in glo-
ria filiorum dei. Tunc em̄ homo liberabitur
a seruitute corruptionis et mutationis. j. Co.
v. Nouissime auteꝫ inimica destruetur mors
Et iterum. Oportebat aūt corruptibile hoc
induē incorruptōnē. Et sic ptꝫ scōm. ¶ Ter
cio ꝓbat idē. s. ꝙ futura gloria reuelabit̄ i no-
bis ꝑ desideriū oīs creature. Et ē rō tal. Na
turale desiderium omnis creature nō potest
frustrari. quia vt dictū ē ōnderet imꝑfectōnē
cōdētis creaturā qꝺ ē impossibile. Sꝫ oīs cre
atura hꝫ naturalē q̄ndā expectatōeꝫ ⁊ indiā

tionem ad futuram gloriam. eo q semp ē in mo do in quodam gemitu 7 dolore quasi parturi ens p labore fatigationis. quia semper p agit ministeria a deo sibi cōstituta. tūc aūt quiescet Omne aūt quod mouet quocunq motu na turaliter desiderat quiescere p quod patz q omnis motus 7 circularis 7 rectus 7 naturalis quodāmodo innaturalis ē tendens ad quie tem. In reuelatiōe aūt future glorie omis mo tus cessabit. 7 omnis creatura quiescet qr dū finis quiescit habet q etiā ea que sunt ad fi nem quiescunt. Sed hō est finis omis creatu re qui tunc quiescet. ergo 7 oīs creatura tūc si militer quiescet. Et sic omnis creatura natura li desiderio desiderat quiescere. H9 rationis maiorē tāq notissimaz silet. minorem aūt po nit 7 pbat. 7 hoc ē qd dicit. Scimus eni. 7c. .i. benedico q futura gloria reuelabitur in no bis. quia nos scimus p occultam fidem q oīs creatura ingemiscit. i. cōtinue renouat in ge ītu suo mō. eo q est in continua opatōe. et mu tatōe 7 parturit vsq adhuc. i. per totū tem pus durat. Omnis creatura ē quasi parturi ens. quia ē in cōtinua motione 7 continue ex plet 7 implet ministeria a deo sibi constituta. s; sup. qd continue mouet 7 laborat natura liter desiderat quiescere. s; in illa gloria omnia quiescent. ergo oīa desiderant illam gloriam. et sic patet tercium ¶ Quarto idem probat per desiderium qd habent sancti viri ex reue latiōe spūssancti. Et ē ratio sua talis. Impos sibile est esse falsum quod spūssanctus sctis vi ris reuelat. sed nos qui habem9 primitias spi ritussancti ex eius reuelatione expectantes su mus adoptionē filioz. s. redemptionē corpis nostri. i. gloriosam resurrectōem. in qua 7 per quam apparebit q nos sumus filij dei adopti ui 7 redempti a dño. nos inq sic expectantes ingemiscimus. i. quotidie renouamus gemit9. q hec gloria non cito venit. qr vt dicit. Pro uer. Spes que differtur affligit aīam. Psal. Heu mihi quia incolatus meus plongatus est. Huius rationis maiorem tanq notā nō ponit. minorem aūt ponit. Et hoc ē qd dicit. Non solum aūt illa. s. omis creatura expectat reuelationē filiorum dei s; 7 nos ipi qui habē9 primitias spūs. glo. et tpe 7 dignitate siue pfe ctione. Sed nōne patres ve. te. spm sanctum habuerunt. Ad quod dicendum q apli pri mo habuerunt spmsanctum in signo visibili. Act. ij. Apparuerunt illis disp. lin. tanq ignis

Ioh. vij. Nondū eni spūs erat datus. s. in si gno visibili. Uel dicendū q ap li habuerant primitias spūssancti. quia ipi fuerunt primi q per spiritū sanctum xpo adheserunt. Unde in nouo testam. 7 in fide xpi ipi fuerunt primitie spiritus. 7 ideo magis cari 7 accepti deo. sic p mitiue ficus canores sunt. Nos inq ingemi scim9. s. int9 p desideriū expectātes adoptiōez filiorum dei. i. quando in filios dei adoptabim quod erit quando similes ei erimus. scz glori osi in aīa 7 corpore. Unde talis adoptio erit redemptio corporis nostri. quia tunc virtus passionis christi per quam redempti sumus applicabitur corpori nostro propter quaz glo riosum efficietur. Et sic patet certitudo illius glorie quam p passiones presentes recepturi sumus. quam homo et omnis creatura expe ctat quia in illa gloria sol 7 luna et omnia ele menta induent nouā gloriā 7 quiescent. Isai. xxx. Et erit lux lune sicut lux solis. 7 lux solis erit septempliciter sicut lux septem dieꝝ. In gemiscamus ergo si nō facimus opera digna illa gloria et si faciamus opa digna ingemisca mus quia non cito imus ad gloriam. Et nota hic de axa filia caleph. que sedens sup asinaz et vadēs ad viꝝ suū ingemuit. cui pater dedit irriguum superius 7 inferius. Axa vt di. Gre gorius. est anima iusti deo desponsata que se det sup asinā quando sensualitati ratio domi natur. et anima dominat carni et tūc vadit ad sus virum suum scz deū cui deus pater dat ir riguum superius scilicet p dilatione future glorie. Ps. Quando veni. et appare. ante fa ce me. fuerunt mihi lacrime mee panes die ac nocte. Dat etiam irriguum inferius scz p in colatu presentis miserie. Tota eni vita nostra plena est miserijs 7 tamen in istis miserijs cu piunt multi diu stare. Et sic patet totū de epi stola.

¶ Dñica qnta d euā. s mo. lxxiiij.

Cum turbe mul te irruerent in hie. vt audi. verbuz dei et stabat ipe secus stagnum ge nazar. Luce. v. Ad tria principaliter filius dei i dutus carne hūana venit in mundum. Pmo ad veritatem docendā qr falsitate ceci eram9. Iohann. xviij. Ego ad hoc natus sum et ve ni in mundum vt testimonium perhibeb. ve. ¶ Secundo ad peccata et opera dyaboli dissoluendum et destruendum. Quia pec

catis ligati eram⁹.j.Jo.iij. In h apparuit fili⁹ dei vt dis.opera dyab. Tercio ad vitam gratie et glorie nobis dandam.qr oēs in morte d̓tinebant̓. Joh.x. Ego veni in mundum vt vitam habeant.et abundantius habeant. Ibidem. Sic deus dilexit mundū vt filiū suū daret vt oīs qui credit in ipsum nō pereat s habeat vitam eternam. Primū istorum videlicet veritatis doctrina perfecte in hoc euangelio continet̓. Nam et populus cū feruore audiebat.qd̓ patet quia irru.in hiesum et christus veraciter ⁊ graciose docebat eos.quia sedens d̓ nauicula docebat eos. In quo quidez euāgelio septem continent̓. Primū est freq̄ntia et deuotio ppli ad verbum dei audiendu3 ibi. Cū turbe irrue.in hiesum vt audi. ver.dei et ip.sta.se.stag.ge. Stagnum genazareth vt di. Beda.idem est quod mare galilee tyberiadis.sed mare galilee dicit̓ ab adiacente ꝓuincia.mare ṽo tyberiadis a ꝓpria ciuitate quam herodes in honore tyberij cesaris edificauerat. Stagnu3 ṽo genazareth dicit̓ a natura ip̄ius laci qua crispantib⁹ vndis ex se auram excitare ꝑhibetur. Mare ṽo dicit̓ consuetudine hebreoꝝ qui omnem cōgregatiōem aq̄rum appellant mare. Scd̄m est doctrina christi ad populum instruendum ibi.ascendēs aūt in vnam nauiculam que erat simonis rogauit eum a terra reducere pusillū et sedens de nauicula docebat turbas. Tercīu est p̄ceptū xp̄i ad hoīes per pisces signatos piscandum ibi. Duc in al.et laxa.re.ve.in ca. Quartum ē piscium captura copiosa et occursus alioru3 discipuloꝝ ad adiuuandū ibi. Et cū ho.fe.condu.pis.mlt̓.copio. Quintum ē hūilis petri ꝑlocutio ad christum reuerendu3 ibi. Quod cū vidis.simon pe.ꝓci.ad ge.hie.di.exi.a me dn̄e quia homo peccator sum. Sextum est apostolatus petri ꝑfiguratio ad hoīes capiēdu3 ibi. Noli timere ex hoc iam er.ho.ca. Septimum est pe.iacobi et ioh.cōuersio omnib⁹ relictis ad christum sequendum ibi. Et subductis ad ter.na.reli.o.se.sunt eu3. Primo ergo ponitur deuotio et frequentia populi ad verbum dei audiendum quia turbe irru.in hie.vt audirent verbum dei. Hec aūt deuotio ⁊ frequentia ex.viij.cābatur. D Primo ex raritate audientie.v̓.dei.j. Regum.iij. In diebus illis.sermo dn̄i erat p̄ciosus.i.rarus. Oē aūt rar cap. ꝓpter maliciā em̄ ppli de⁹ p̄dicatores subtraxerat.et iō erat magna fames audiendi verbum dei. Amos.viij. Ecce ego immittā famem in terrā nō famē panis nec sitim aque.s famē audiendi verbū dei. Et h eade3 fames erit in fine mundi qn̄ oēs iudei cōuertētur et auide querent q̄ eos doceat. Ps. Conuertent̓ ad vesꝑam sc3 mundi.et famē patiētur vt canes.s.audiendi verbum dei. et circūi. vt inueniāt doctorem. Si ṽo non fuerint saturati sc3 verbo dei.murmurabūt.i. dolebunt et conquerentur. Modo aūt tot sunt p̄dicatores ꝙ nō est auiditas in pplo ad audiēdum verbum dei.immo verbū dei conuersu3 est in nauseam. Nu.xxj. Nauseat aīa nr̄a suꝑ cibo isto leuissimo. Et tn̄ erat cib⁹ opti⁹ oīs saporis in se suauitatē habens vt dicit̓ in li. Sap. Sic ē verbū dei et mlt̓o meli⁹.et tn̄ hoīes nauseant suꝑ ip̄o qd̓ est pessimu3 signū infirmitatis anime. Sicut em̄ cū auiditate sumere cibū corꝑalē et bene masticare et digerere ē signū magne sanitatis.corꝑis.et nō sumere cibū vel sumptū non retinere ē signū magne infirmitatis.sic libenter audire verbū dei.et in corde retinere ē signū aīe sane.et non audire vel auditū non retinere.ē signū infirmitatꝭ aīe et nihil ꝓficientis. Hebre.iiij. Non em̄ ꝓfuit ill̓ sermo audit⁹ nō admixtus fidei.s. viue q̄ ꝑ op⁹ demonstratur. Scd̓o causabat̓ ex graciositate ꝑsone.erat em̄ xp̄s affabilis valde ⁊ graciosa persona. Ps. Specōsus forma p̄ filijs hominū. Diffusa ē grā in labijs tu s. Idē. Vnxit te deus de⁹ tu⁹ oleo leticie. ¶ Predicator autem affabilis et gratiosus aspectu multum attrahit et delectat ꝓuerbium̓ ē.cū ioculator displicet eius cantilena non placet.et econuerso cum ioculator placet eius cantilena placet Cri. Signū studiosi agricole ē messis fecūda signu3 boni negociatoris ē teca referta. signū graciosi p̄dicatoris ē ecclesia plena. ¶ Tercīo causabat̓ ex efficatia loquendi.erāt em̄ verba xp̄i efficacissima et tangentia cor. Hiere.xxiij. Nōne verba mea q̄i malle⁹ conterens petras Job.xij. Nunq̄ꝫ sic locut⁹ est hō. Nōne verbū salutatōnis marie ad elizabeth sanctificauit iohannē in vtero existente3 et exultare cū fecit.quia formatū fuit in ore christi ⁊ egressū ꝑ os marie.et intrauit per aures elizabeth.vt dic̄ Cris. Si ergo verbū christi adhuc in vtero existentis tantam virtutem habuit q̄nta3 habere debuit q̄ndo loquebatur ꝑ se. Et si loquente petro omnes compuncti sunt corde ⁊ baptizati vt dicit̓ Act.x. Cecidit spūssanctus

super omes qui au. verbum. Quid debuit fieri loquente christo magistro petri. Hieronimus d. q dum rodi eschineus exularet et legeretur illa demostenis oratio quam adversus eum habuerat et omes mirarentur. eschineus qui ip3 audierat loquentē suspirans ait Quid dixissetis si ipam bestiam audissetis. verba sua resonantem. Habet inquit hieronimus. nescio quid latentis energie .i. virtuose operationis. viue vocis actus z in aures discipuli de autoris ore transfusa fortius sonant. Et de tito liuio di. Ad titum liuiū lacteo eloquentie fonte emanantem de vltimis hispaniarum galliarumqz finib3 quosdam venisse nobiles legimus. et quos roma ad cōtemplationem sui nō traxit. vnius hominis fama perduxit. Et ideo xpō predicante tantam virtutem dederat voci sue. q multi relictis omib3 eum sequebāt z mares z femine. Math. xix. Ecce nos reli. om. et se. su. t. Unde efficatiā eius loquele quedam mulier admirans surrexit in populo dicens. Beatus venter qui te portauit et vbera que suxisti Luce. xi. ¶ Quarto causabatur ex sapientia verboꝝ. quia verba altissimi z magis pōderis ꝓferebat. Joh. vi. Uerba vite eterne habes. De salomone dicit q ꝓpter sapientiā eius omes desiderabant ipm videre et multi veniebāt ad eū. Et regina saba venit a finib3 terre audire sapientiam eius. vt patet. iij. Reg. x. Sed xpc in infinitū maiorē sapiam habuit salomōe. iuxta illud Mat. xij. Ecce plus q̄3 salomō hic. Und xpc dum loqret ꝓpter altitudiem verborum eius quidā dicebāt q insaniebat. quidam q demonū habebat. quidā q angelus ei loquebatur. quidam credebāt q doctrina eius esset ei infusa a deo. vt ipe dicebat Joh. vij. Mea doctrina non ē mea s3 eius q̄ me misit pris. Et tales ei⁹ doctrinā intelligebāt et nō alij. ysaie. vij. hm aliā translatōem. Nisi credideritis nō intelligetis. Mat. xiij. Uobis est datu3 nosse mysteriū regni dei. ¶ Quinto causabatur ex maliuolētia sacerdo. scrib. et pharizeoꝝ. Cristus nanqz pdicabat veritatē et nō reuerebatur psonam. Mat. xxij. Magister scim⁹ q2 verax es et viam dei in veritate doces. non enim respicis psonam hominū. Et ideo q2 sacerdotes et pharisei multū reꝑhensibiles erant. xpc mirabiliter et multū cōtra eos loquebat quasi in omi predicatōne. et q2 ipsi odiosi erāt populo. ideo xpc ex hoc magis placebat et plures ad eum veniebant. et hoc peccatis nostris exigentib3 vsqz hodie durat q2 si quis nō solum loqueret. sed psequeret cleru3 mirabilit placeret populo. et hoc ē ꝓpter maliciā cleri ¶ Sexto causabat ex beneficijs que conferebat. nam virtus dei de illo exibat et sa. om. Math. vij. Surdos fecit audire et mutos loqui. Faciebat etiā aliqñ populo mirabilia cōmunia vt patet Johā. vij. et. viij. ¶ Septimo causabat ex sanctitate vite. nam ad sanctum iohānem predicantē multi vadunt et si nihil facit cōtra suam pdicatōem. sed ea3 ꝟuat xpc aūt nullum malū faciebat. Joh. viij. Quis ex vobis arguet me de peccato. j. Pet. ij. Qui peccatū nō fecit nec inuentus ē dolus in ore eius. Itē omia que predicabat ipe prio oia faciebat. Actu. j. Cepit hiesus facere et docere. Item asperam penitentiā faciebat in artissima paupertate. Math. viij. Uulpes foueas habent et vo. ce. ni. filius aūt homis nō hab3 vbi caput suū reclinet. ¶ Octauo causabat ex vtilitate audiētie. verbi dei habet em̄ ꝟbū dei. vij. bona efficere in audiēte. ¶ Primū est q2 illumīat intellectū. Psal. Lucerna pedib3 meis ꝟ. t. Et ido verbū dei ē ostiū ad habendū fidē. Quia vt di. aplus Ro. x. Ergo fides est ex auditu. auditus aūt p verbum xpi. Secūdo q2 inflamat affectū ad amorem celestiū. Unde loquēte petro cecidit spūssanctus. q̄ ignis diuin⁹ ē sup omes qui audiebāt verbū. Actu. x. In cui⁹ figura ysaias du3 deberet mitti ad pdicandū volauit ad eū vnus de seraphin et calculo ignito quē forcipe tulerat de altari tetigit labia eius z sic inflamatus alios inflamaret. ysa. vj. Psal. Eloquium domini inflamauit eum. ¶ Tercio quia facit audientes filios dei. Johannis. x. Illos dixit deos ad quos sermo dei factus est. ¶ Quarto qnia pascit animam. Mathei. iiij. Non in solo pane viuit homo sed in omni verbo quod procedit de ore eius. ¶ Quinto q2 sanat. Sapientie. xvj. Neqz herba neqz malagma sa. eos. sed sermo tuus domine qui sanat vniuersa. Dum enim monet hominem ad penitentiam vt patet in niniuitis qui ad predicationem ione conuersi sunt. Jone. iij. Et sanctificat hominem. Johānis. xvij. Sanctifica eos in veritate sermo tuus veritas est. manifestu3 est q animā sanat. ¶ Sexto. quia liberat hominem et facit discipulum christi. Johannis xv. Si manseritis in sermone meo veri disci-

puli mei eritis. Et alibi. Et veritas liberabit vos. Septimo qr beatificat. Luce.xj. Beati qui audiunt verbũ dei et custodiunt illud Johan.xiij. Sic hoc scitis beati eritis.si feceritis ea. Sed quia verbum dei tot bona efficit dicit Aug.etiã de verbis dñi.q verbũ dei est cum tanta reuerentia et diligẽtia audiendum cum quãta corpus xpi videndum et tractandum. Et sic patet primũ. Secundo ponit doctrina xpi ad populũ instruendũ. qr ascen. in v.na. Ubi nota q nauis xpi est nauis innocentie in qua xpc venit in mundũ. Nauis petri est nauis penitentie.qr petrus pfectã penitentiã fecit. Est em̃ penitentia fm Greg.preterita mala deplangere et plangẽda iterũ nõ cõmittere. Qd beatus petrus perfecte fecit. Luc.xxij. Egressus fo.f.ama. Hec penitẽtia p crucem designatur. Mat.xvj. Si quis vult v.post me.ẑc.tol.cru.su.i.penitentiã et sequatur me. Hanc nauẽ scz crucem ascendit xpc vt pfecte posset docere. Tunc em̃ pdicator pfecte docet qñ in se ostẽdit facto quod pdicat verbo.et ideo xpc crucẽ ascendit.et de ipa mirabilia docuit. Quia vt dic Aug. In christo pendẽte in cruce.inuenit exemplũ om̃is perfectionis. Docuit ergo xpc pendẽs in cruce tredecim pfectissima exempla quib tota vita humana pfecte informat. F ¶ Primo ergo docuit exemplum caritatis qr iustus pro iniustis moritur.amicus p inimicis.deus p hominibus. Ro.v. Cõmendat deus caritatem suam in nobis.qm̃ cum inimici essemus recon.su.do p mortem filij eius. Uix em̃ p iusto qs moritur.sed pro impijs et peccatorib qs audeat mori. Bern̄. Sup om̃ia amabilẽ te mi.reddit bone hiesu calix quem sumpsisti opus redemptionis nostre. Secũdo docuit exemplum penalitatis.qr a planta pedis vsq ad verticẽ nõ fuit in eo sanitas.vt dicit ysa.j. Trenor.j. O vos om̃es qui trãsitis p viã attendite ꝛ videte si est dolor sicut dolor me⁹ ¶ Tercõ docuit exemplũ largitatis qr ad vnum verbũ dedit regnum suũ latroni. Lu.xxiij. Hodie mecum eris in paradiso. Nota hic de alexandro qui nihil dedit respectu xpi et tñ largior hõ de mundo fuisse dicit. Et sic dedit latroni.ita paratus est dare om̃i petenti. Ad hanc ergo largitatẽ signandam manib pforatis pependit in cruce.qr de homĩe largo dicit ipe habet manus foratas. Quarto docuit exemplum paupertatis qr ipsa abundantia boni et

fons aque viue nudus et sitibundus moritur Johan.xix. Sitio. Treno.iij. Recordare pauper.et trã.me.absinthij et fellis.memoria memor ero et tabescet in me aĩma mea ¶ Quito docuit exemplum humilitatis.quia mortẽ abiectissimã elegit et cum iniquis deputat⁹ est Phil.ij. Humiliauit semetipm factus obediens vsq ad mortem.mor.autez cru. Psal Ego sum vermis et nõ homo ¶ Sexto docuit exemplum pietatis et mansuetudinis. qr ad interfectores suos ostẽdit viscera pietatis di. Lu.xxiij. Pater dimitte illis quia nesciũt quid faciunt. Quod verbum ita fuit visum magne perfectionis audientibus. q audito hoc verbo multi sunt ad christum conuersi. vt dicit Hieronimus. Hieremie.xj. Ego qsi ag.mansue.qui por.ad vi. Longino etiam q perforauit sibi latus dedit visum. ¶ Septimo docuit exemplum constantie.quia non fugit sicut discipuli.sed processit eis obuiam dicens. Quem queritis. Quibus respondentibus hiesuz nazarenum: ait. Ego sum Johãnis.xviij ¶ Octauo docuit exemplum sapiẽtie. quia tam sapienter decepit luciferum. ꝛ fecit sicut piscator hamo quem abscondit sub verme.sic christus deitatem sub humanitate abscondit.et dyabolus qui credidit ipz capere captus est. Job.xl. An extrahere poteris leuiathan hamo aut fune ligabis linguã eius ¶ Nono docuit exemplũ obedientie. Mat. xxvj. Pater si possibile est transeat a me calix iste. verũtamen nõ sicut ego volo sed sic tu Decimo docuit exemplum patientie.quia depilatus cõsputus. collaphizatus.verberatus.et falso accusatus.morti condemnat⁹.affixus cruci et mortuus non aperuit os suuz.ita vt miraret preses di. Marc.xiiij. Non respõdes quicq. vides in qntis te accusant. Und propter eius nimiã patiẽtiã herodes spreuit cum tanq insanũ indutũ veste alba vt dicit. Luc.xxiij. ysa.liij. Sicut ouis ad oc.du. et qsi ag.co.ton.se obmu.et nõ ape.os suũ ¶ Undecimo docuit exemplum victorie qr moriẽs vicit oĩa. Johã.xvj. Cõfidite qr ego vici mũdum. Aug. Manu inermi et affixa cruci debellauit aereas potestates ¶ Duodecio docuit exemplũ cõpassiõis.qr in tãta pena constitutus.cpassus ẽ matri di. Johãni. ecce mater tua Johã.xix. Cõpassus est petro negãti se et respexit eum. Cõpassus ẽ toti generi humano. Et ideo cuz clamore valido ꝛ lacrimis

affecit seipm et exauditus est pro reuerentia sua. Hebre.v. ¶ Tredecio docuit exemplū completionis et pfectōnis. qr omia que cōstituit ei pater cōpleuit. pfecit et cōsummauit. ꝛ ideo ait. Consummatū est et inclinato capite emisit spiritū. Johā.xix. Bene ergo di. ꝙ sedens docebat turbas de naui. i. pendens ī cruce docuit sancta exempla omniū virtutū ꝛ omnis pfectōnis. Et sic patz secundū ¶ Tercio ponit preceptū xpi ad homīes p pisces sigtos piscandū ibi. Duc in altum ꝛc. Quia sic dicit aplus. j. Cor. ix. nunq̄d deo cura est de bobus. Similiter nec de piscibꝫ capiendis vt ꝓpter eos preceptum posuerit. Sed ad aliud significandū hoc dixit nam altum pelagꝰ ſm allegoriā est gentiuz multitudo ꝓfundata in abysso errorū ꝛ peccatoꝝ. Ut ergo christus cessauit loqui iudeis. i. post mortem et resurrectionem suam. dixit petro tanq̄ capitaneo et alijs aplis vt intrarent gentiū ꝓfunditatē et ibi laxarēt retia sua. Mat. xxviij. Docete om. gen. bap. eos in no. ꝛc. Unum rete est articuloꝝ fidei. aliud est virtutum. aliud est donoꝝ spūssancti. aliud est sacramētoꝝ ecclesie. Omnia illa retia expanderūt apli sup gentes et ceperunt innumerabilē multitudiem hominuz ij. Cor. xij. Cum essem astutus dolo vos cepi Hiere. xvj. Ecce ego mittā piscatores mltos et piscabunt eos. Et quare tot prendiderūt. certe qr xpc erat cū eis in naui. Math. xxviij. Ecce ego vobiscum sum oīu die vsq̄ ad cōsum. se. Quia nisi gratia xpi fuisset cuz aplis in faciendis miraculis et ī alijs opibꝫ paucos pisces cepissent. sicut et moderni temporis p̄dicatores paucos infideliū cōuertūt. Et ideo nō debēt vocari piscatores. ſ venatores ꝛ tota die venāt et nihil capiūt. Hiere. xvj. Mittā eis multos venatores et venabuntur eos. Sed apli p gratiā xpi et p spm̄sanctū. quem in maxima copia ceperūt cōcluserūt in dictis retibꝫ magnā hoīm multitudiem. Sequitur ꝛ annuerūt socijs qui erāt in alia naui vt venirent et eos adiuuarēt. Due naues sunt ecclesia gentiū et iudeoꝝ et de vtraq̄ fuerūt piscatores. Petrus ergo et alij apli de ecclesia iudeoꝝ annuerūt piscatoribꝫ qui erāt in alia naui. i. in ecclesia gentiū. sicut fuerūt martires et cōfessores quibꝫ ostēderūt voluntatē dei esse. vt ipi cum eis piscarent. Luce. x. Designauit dominus et alios. lxxij. et emisit illos binos ante faciem suā. Et sic predicatores de gentibꝫ insimul cum aplis impleuerūt duas naues de hominibus cōuersis scꝫ triumphantē et militātem ecclesiā. Et nota ꝙ di. Rumpebat autez rete qr nō omēs cōuersi steterūt in reti fidei et virtutuz et sacramentoꝝ. immo multi egressi sunt et fortissime fregerūt rete in multis locis ꝑuertentes et fidem et virtutes et sacramēta nam exuit et fregit Arrius Sabel Fotinus Manicheus et multi alij turpiter retia supradicta et p ꝯsequēs ecclesiā vastauerūt. Psal. Exterminauit eam aper de silua. et singularis ferus depastus est eam. j. Joh. ij. Ex nobis ꝓdierunt sed ex nobis nō erant. nam si fuissent ex nobis permansissent vtiq̄ nobiscū. j. Thi. iiij. Spiritus manifeste d. ꝙ in nouissimis tēporibꝫ discedent quidā a fide attēdentēs spiritibus erroris et doctrinis demonioꝝ. Sꝫ attende quid petrus anteq̄ retia laxarent respondit di. Preceptor p totam noc. la. ni. cepimus. Jn quo verbo duo significant. Primum inutilitas predicatoꝝ ve. test. et etiā noui qui p̄dicant verbū dei gratia christi eis nō opitulāte. Predicatores enī ve. te. piscabant in nocte. qr in ve. te. omia erant velata et obtenebrata caligine. Job. iij. Obtenebrent stelle .i. p̄dicatores caligine eiꝰ. Jn cuiꝰ figura moyses volens ꝑpl̄o p̄dicare velabat faciem suaz Exodi. xxxiiij. Jn huiꝰ etiā figura dum dominus daret legem moysi in monte synay. operuit nubes montem. Exo. xix. Similiter dn̄s apparuit in nebula in templo salomonis dū eū dedicaret. iij. Regū. viij. Piscabant etiaz solum iuxta terram. qr sola terrena repromittebant. ysaie. j. Si volueritis et audi. me bona ter. come. Et ideo nihil ceperūt. quia nec vnā animā in nauem celi miserūt. Hebre. vij. Nihil enī ad pfectum adduxit lex. Sed postq̄ christus fuit passus et glorificatus et spiritussanctus datus. omnia facta sunt clara. et celū est apertum et mirabiles gratie sunt date ꝛ p̄dicatoribus ꝛ populo. Et ideo predicatores noui testamenti non piscantur in nocte sed ī claro lumine. nec iuxta terram quia non promittunt terrena. sed vadunt in altum quia repromittunt celū et celestia. Mathei. iiij. Penitentiam agite appro. e. re. ce. Philipēses. iij. Nostra conuersatio in celis est. Et ideo multos pisces transmittunt ad nauem celi. Predicatores etiam noui testamenti quando gratia dei eis et populo nō suffragatur nihil p̄ēdunt. Et ideo petrus dixit. Jn verbo tuo la-

rabo rete .id est in gratia verbi tui. Et propterea predicatores semper in principio predicationis debent spiritussancti gratiam innocare quia sine ipsa nihil prendunt. ¶ Secundū est status peccatoris qui in predicto vbo tripliciter describitur. scȝ tenebrosus. laboriosus et infructuosus. B. Primo describit tenebrosus. q: per totaȝ noctem di. Et si ſm beatum Job. omnes quippe innoluimur tenebris. quia vt philosophus di. aīa nascit sic tabula rasa in qua nihil est depictum et ad pfectionem scientie vix aut nunꝗ homo p totam vitam puenire potest. tamē peccator maxime tenebris est innolutus. Johan. iij. Dilexerūt homies magis tenebras q̄ luceȝ. erant eni eoꝝ mala opera. Unde peccator compatur noctue et buboni que in claritate diei nihil possunt videre sed in obscuritate noctis. Peccator est sicut hely qui lucernam dei nō poterat videre anteq̄ extingueret. j. Reg. iij. Sic peccator nihil clarū potest videre ꝰ si qd est male fumigans. ¶ Secūdo describitur laboriosus quia laborantes d. Peccatores multum laborant et solicitantur in acquirēdo tēporalia bona et cōseruando. Sap. v. Ambulauimus vias difficiles lassati sumus ī via iniquitatis. Hiere. ix. Ut inique agerent laborauerūt. Et huius ratio est quia peccatores habent multos dominos quib oportet eos seruire scȝ omnia vicia a quib tenent. Hieremie. xvj. Seruietis dijs alienis qui nō dabūt vobis requiem. Eccl. v. Saturitas diuitis ñ sinit eum dormire. Job. xv. Sonitus terroris semper in aurib illius. Tercio describit infructuosus. quia nihil cepimus dicit. Quid capit diues de omnib diuitijs suis. certe nihil. Job. xxvij. Diues cum dormierit nihil secum auferet. aperiet oculos suos nihil ꝛ īueniet. Exemplum de illo diuite qui dicebat. Aīa mea habes multa bona reposita in an. plurimos. requiesc. come. bi. epu. Et dictū est ei. Stulte hac nocte repe. ani. t. a te. et que pa. cuiꝰ erunt Luc. xij. Similiter delitiosꝰ quid capit de oībus delitijs suis cum ipe fiat cibus vermium. Eccl. x. Homo cum mortuꝰ fuerit hereditabit vermes. Similiter supbus et vaniglorosus: quid capit de honore suo cum ipe recondatur sub terra et cōculcet ab homib et bestijs. et pijciat ad foueas sicut asinꝰ. Hiere. xxij. Sepultura asini sepelietur putrefactus et piectus extra portas hierusalē. Et ideo recte vita peccatorū compatur aranee que vniscerat se et tota die obseruat ad foramē. vt capiat vnam muscam. ysaie. lix. Telas aranearum texerunt. Et sic patet tercium. et quartū quia tercium non poterat bene exponi nisi cū quarto membro. Quinto ponitur humil petri prelocutio ad christum reuerendum quia petrus cū hoc vidisset procidit ad genua ihesu di. Exi a me domine quia homo peccator sum. Ex reuerētia etenim petrus locutus est reputans se indignū q tam sanctus homo secum maneret. ꝛ ideo pro reuerentia accessit ei bona gratia. vt habetur Eccl. xxxij. Pro reuerentia accedet tibi bona gratia. Quis ꝯtrarium debuisset bene dicere. scilȝ. Domine sta mecum quia ego peccator sum. et si sum peccator ergo cecus. infirmus seruus et morti cōdemnatus. Sta ergo mecum vt me illumies quia tu es lux. Johānis. j. Erat lux vera que illuminat omnē hoīem venientē in hūc mundum. Sta mecum vt me sanes q: medicus es Actu x. Qui pertransijt oīb benefaciēdo sanando infirmos et oppressos a dyabolo. Sta mecum vt extrahas me de dyaboli seruitute. quia tu es liber sicut vere filius dei. ad Gal. iiij. Qua libertate xp̄c nos libauit. Sta mecum vt liberes me a morte. quia tu es vita Johā. x. Ego vitam eternaȝ do eis. quia ego sum resurrectio et vita. Et sic patet quintuȝ. ¶ Sexto ponitur apostolatus petri prefiguratio ad homīes capiendū et hoc est. Noli timere ex hoc eni ex. ho. ca. i. ex his que ex parte tua habes scȝ ex tua fide. quia me dicēte duc in al. et lax. re. vestra. vere credidisti pisces capere tanꝗ pisces ad imperium meum conuenirent et intrarent retia. Quam fidem petrꝰ expressit. Mathei. xvj. di. Tu es christus filiꝰ dei viui. Et ideo petrus est vocatus. nam petrus interpretatur agnoscens. q: vere et sup oēs cognouit xp̄m. Ex tua obediētia q: statim voci mee obedisti ꝛ ī altū pelagꝰ pijceres retia. Ps. In auditu auris obed. mihi. Nec excusauit se petrꝰ ꝓpt laboēs q: tota nocte laborauerat in piscādo. nec ꝓpt inutilitatē q: nihil prendiderat. Ex his eni duob consueuit se homo excusare a mandato implendo. scilȝ propter laborem et ꝓpter inutilitatem. Sed btūs petrus nihil horum allegauit cū posset. ꝰ simpliciter obediuit. et benedictus ipse ꝛ omnes qui ipm sequuntur. Gen. xxij. In semine tuo benedicent oēs gentes terre. q: obedi-

fti voci mee. Et ideo simon vocatus est. nam simon interptatur obediens q: xpo obediuit in omnib9. Ex tua reuerētia q: te indignū mea p̄sentia indicasti. et ideo me sanctū reputasti. et te peccatorē agnouisti. Mat. viij. Dñe nō sum dign9 vt intres sub tectū meū. Et ex tue artis innocētia. naz nō exerces dolos. nō facis vsuras. nō rapis aliena. sed p piscatōem artē licitā. nul mali cōtinentē. victū necessariū q̄ris. Gene. iij. In labore vultus tui vesceris pan. t. Psal. Labores ma. tua. q: mandu. bea. es et bene tibi erit. Multi pp̄ter mala que opati sūt nō sunt digni fidei et penitētie gratiā obtinere. Ro. j. Qui cū iusticiā dei cognouissent nō intellexerūt q̄m qui talia agunt digni sūt morte. et nō solum qui ea faciūt sed etiā qui cōsentiūt facientib9. Ex his ergo q̄tuor que habes eris capiēs hoīes ad eadē quatuor. ¶ Primo ad tuā fidem. nam in fide tua fides ecclesie sūdabit'. et in ipa omīs homo saluabit'. Math. xvj. Tu es petrus ⁊ sup hanc petrā. i. supra fidem quā habes edificabo ecclesiam meā. Secundo ad tuā obedientiā. nam te faciā caput ⁊ patrē oīz fideliū. Joh. xxj. Pasce oues me. Et tibi omes obedire tenebunt' et nō solum tibi sed etiā tuis successorib9. Lu. x. Qui vos audit me audi. et qui vos spernit me spernit. Hebre. xiij. Obedite p̄positis vr̄is. et subiacete illis. ¶ Tercio ad tuā reuerentiā. q: omes fideles te tanq̄ patrē reuerebūt' et me in te et p te. Galla. j. In me glorificabūt deū. Quanta reuerētia beato petro fuerit exhibita et cōtinue exhibet'. nō oportet demonstrare. q: ad oculū patet. nam ora impatoruz cum magna reuerētia osculant' ossa piscatoris et nō soluz ossa sed et vestigia pedū. ¶ Quarto ad tuaz artem. Duplicem artē habuit beatus petrus scz artē inocētie an̄ ɔuersionē: vt dictū ē. ⁊ artem excellētie post cōuersionē que fuit absoluere hoīes a pc̄tis ⁊ sanctificare eos. verbum dei p̄dicare. corp9 xp̄i cōficē. ecclie sacramēta cōferre. demonia ab hominib9 expellere. mortuos suscitare. infirmos sanare ⁊ aīmas ad celum transmittere. Math. x. Infirmos curate. mortuos suscitate. leprosos mundate. demones eycite. Ibidē. xvj. Quodcūq̄ soluens super terrā erit solu. et in celis. Hec ē excellētior et nobilior ars in mundo. nam vt di. phus. Una ars' ē nobilior alia dupliciter. scz ratōe materie vt aurifactiua. calcifactiua. et ratōne finis. quia vna ars est finis alteri9 vt equestris frenefactiue. vel q: est ad vtiliorez vel ad vniuersaliorem finem. Unde iudices ⁊ milites q̄ habent defendere et regere bonū statum totius ciuitatis habent nobiliorē artē q̄z oēs alij. Sic ars petri et ministror xp̄i est circa nobiliorem materiam mundi. scz circa aīmas et corpus xp̄i et veritatem docendā. Item est finis oīm artiuz. Ecc. xij. Deum time et mandata eius obserua. hoc est omīs homo. Itē ē finis vniuersalis omniuz et super omīa vtilis. quia cum omnia odinent' ad hoīem. et hō ordinetur ad deū manifestum est q redire ad deum et beate viuere est finis vniuersalis omnium. Aug. Fecisti nos domine ad te et inquietum est cor nostrū donec requiescat in te. Apoc. j. Ego sum alpha et o principiū ⁊ finis. Unā ergo vel alteram istaruz artium omes fideles habere oportet. nam primā artem scz innocētie oportet habere omes fideles ī seculo remanētes. vt scz de iusto lucro viuāt. Unde militib9 querentib9 a iohāne baptista quid deberēt facere vt salui fierent: respondit iohānes. Neminem cōcutiatis. neq̄ calum. fa. et cōtenti estote stipēdijs vestris. Luce. iij. Secundā artem scz excellentie habent omnes ministri ecclesie et viri perfecti de mundo exeuntes et christum pfecte imitantes. Johā. xiiij. Qui credit in me scilicet perfecte opera que ego facio et ipse fa. In eodem. xiij. Exemplū em dedi vobis vt quemadmoduz ego fe. vo. ita ⁊ v. fa. Carissimi hēamus fidem petri. obedientiā reuerentiam. et artem eius vt possimus venire. ad gloriam in qua cum deo manet. Et sic patet textum. ¶ Septimo ponitur petri iacobi et iohānis conuersio omnib9 relictis ad christum sequendū. q: subductis ad terram nauib9 relictis omīb9 secuti sunt euz. Ubi nota q triplex fuit vocatio apostolor. Prima ad simplicem christi noticiā de qua agit' Johannis. j. Inuenimus messiam qui dicit' christus. Secunda fuit ad christi familiaritatem de qua agitur in hoc euangelio. Ubi Beda dicit super hoc verbo. et hoc iam ho. en. cap. Nondum in apostolatum eligitur sed predicitur q aliquando sit eligēdus. Et glo. hic super hoc verbo. et subductis ad terram nauibus zc. dicit quia adhuc habebant voluntatem redeundi ad propria. Tercia fuit in apostolatum quando christo relictis omnib9 inseperabiliter adheserunt. de qua agit. Mat. iiij. Uenite post me faciam vo. fi. pis. ho. At

ñu cōti.reli.oībus secuti sunt eū. &c. Et sic pz septimum.

¶ De epistola Sermo. .lxxv.

OMnes vnanimes ī orone estote. j. Pe. iij. Beatus petrus pater et magister xpianoꝝ in epistola hodierna magnā et vtilem doctrinā nos docet. In qua quidē epistola quinqꝫ facit. Primo sex virtutes vite gratie necessarias possidere vnanimiter nobis mandat. in principio epistole. Secūdo ad patientiam in malis habendam nos inducit et cōfortat. ibi. Non red. malum ꝑ ma. nec maledictū ꝑ ma. ſ ecōtrario bne. Tercio horū duas rōes assignat. ibi. Quia in hoc v. es. vt bene. he. pos. Quarto ne in prelio succūbamus timorē inimicoꝝ a nobis excludit et firmiter assecurat. ibi. Et qs est qui vo. no. si bo. emu. fueritis. ſ et si quid pa. ꝓpter iusti. beati eritis. Quinto ꝓcordialem xpo reuerentiam exhibere nobis imperat ibi. Dominū aūt xpm sancti. in cordibus vestris. ¶ Primo ergo beatus petrus sex virtutes vite gratie necessarias possidere vnanimiter nobis mandat. que sunt orōnum instantia. afflictoꝝ cōpassio amor fratrū. ī pauperes misericordia. operū modestia et cordis humilitas. ¶ Primo nobis mādat. siue nos exhortatur ad instantiam orationū. qꝛ omnes vnanimes in orōne estote. H Vbi nota qꝫ ad orationum instantiā quatuor nos debent inducere. ¶ Primo magna necessitas ex pte nostra qꝛ in infinitis miserijs sumus. et infinitis periculis subiacemus. Apoc. iij. Nescis qꝛ tu es miser et miserabilis et pau. et nu. et cecus. ij. Coꝛ. xj. Periculis flu. pi. cu. la. pi. in so. pi. in mar. pi. in ter. pi. ex ge. pi. ex gen. pi. in falsis fratribus. Secūdo magna libertas ex parte dei qui inuitat nos ad petendū et iurat qꝫ quicqd petierimus dabit nobis. Joh. xvj. Amen amen dico vobis si quid peti. pa. in nomie meo dabit vobis pe. et acci. ¶ Tercio magna fidelitas nunciꝫ scꝫ angeli orōnes nostras ante deū deferentis. Thob. xij. Quādo aūt orabas cum lacrimis. ego obtuli orationes tuas ante dominū. ¶ Quarto magna efficacia ex parte orationis. nam oratio efficacissima est ad obtinendū a deo quicquid bō petit. de cuius efficacia dictum est supra ī dominicali euangelio ante ascensionem. Psal. Intret oratio mea in cōspectu tuo. Mag virtus pfecte orationis que ante deum vadit et mādatū pagit. qꝫ caro ꝑuenire nequit. Actu. x. Orationes tue et elemosine ascenderūt ī cōspectu dei. ¶ Secūdo nos hortatur ad compassionem afflictoꝝ qꝛ compatientes. Debemus ergo afflictis compati propter quatuor I. Primo qꝛ vt dicit apostolus Ephe. iiij Omes vnum corpus sumus ī xpo. caput aūt cristus est. Si aūt patitur vnū membrū compatiuntur et omia membra. ita cū patitur vnus fidelis. omes debent ei compati. ij. Corin. xj. Quis infirma. et ego nō infir. quis scan. ꝛ ego nō vror. ¶ Secūdo qꝛ in hoc xpō maxie assimilamur qui compatiens miserijs nostris voluit fieri homo. et eas experiri. vt ab ipis nos liberaret. Ad hebre. iiij. Non habemus pontificem qui nō possit compati infirmitatibus nostris temptatū aūt ꝑ omia ꝑ similitudine absqꝫ peccato. Johā. vj. Misereor super turbam. Compassus est enī petro et respexit eū marie magdalene et apparuit ei. Compassus est etiam aplis et venit ad eos. ¶ Tercio. qꝛ ī hoc opere multū cōmendamur et meremur. Unde apostolus de hoc cōmendat quosdā hebreos dicens. Nā et vinctis compassi estis Hebre. x. Et iob in sui cōmendatōem dicēs. Compatiebatur quondam anima mea pauperi. Job. xxx. Cuius ratio est. quia in compassione homo dat melius quod habet in elemosinam proximo scꝫ cor. Prouer. xxiij. Prebe fi. mi. cor. tu. m. ¶ Quarto qꝛ quicqd in hoc opere facimus proximo christus sibi reputat fore factum. Math. xxv. Quod vni ex mi. m. fe. mi. fe. ¶ Tercio nos hortatur ad fraternitatis amorem. quia fraternitatis amatores. K ¶ Vbi nota qꝫ ꝓpter quatuor debemus societatem et fraternitatē diligere xpianam et in ipsa manere. Primo qꝛ in ea maxime et excellentissime psone sunt. quia omnes filij dei ꝛ regis magni. qꝛ xtuose viuūt. et deus ē in medio ipoꝝ. Mat. xviij. Vbi duo vel tres cōgre. fu. in no. me. ibi sum ego ī medio eoꝝ. ¶ Secundo qꝛ ī ea maximus thesaurus dispensatur. scꝫ meritū passiōis xpi et oīm scōꝝ. qd applicatur in remissione pctoꝝ ꝑ ecclīastica sacra. Mat. xvj. Tibi dabo claues reg. ce. ꝛ qdcūqꝫ sol. super ter. erit so. et ī ce. In ipa sistr qtidie magnū lucrū acqrit et ditatur cōsistēs ī ea sup modū ¶ Tercio qꝛ existētes ī ea maximis gratijs extolluntur. nam ipi liberantur ab omi seruitute et ī

filios dei adoptant et virtutibus et donis spiri tussancti replent. et celi cives efficiuntur. Eph. ij. Jam nō estis hospites et ad. sed estis cives sanctorum et do. dei. &c. Quarto quia existētes in ea a deo custodiūtur. nec aliquis potest eos ledere. Johan. x. Nec rapiet eos quisquam de ma nu mea. Sap. iij. Justorum anime in manu dei sunt. et nō tan. illos tor. ma. Luce. xxj. Capillus de ca. ve. nō pibit. Propter hec aūt quatuor cōsueuerūt homies libēter aliquā societatem intrare. Vel quia in ea sunt psone excellentes. Vel quia in ea sit maximum lucrum. Vel quia existētes ī ea priuilegijs magnis dotantur. Vel quia maxima pena punitur si quis eos tangeret vt patet ī societatibus populi. ¶ Quarto nos hortatur ad misericordiā proximo faciendā quia mi sericordes. Debemus aūt proximo misereri in quatuor. L ¶ Primo in bonorum tem poraliū largitione si indiget. ysa. lviij. Frange esu. pa. t. et ege. va. in. in do. tu. cū vi. nu. op. eū. ¶ Secūdo in doctrine et discipline eruditōe docere eīm nescientē. consulere dubitantem et corrigere delinquentē elemosina et misericor dia magna est. ij. Thi. iiij. Argue obse. incr. in omi pa. et doc. Propter quod dicit. j. Corinth. ix. Ve mihi si non euangelizauero. necessitas eīm incumbit m. Quia elemosinam hāc spūa lem tenemur facere proximo sicut et corpalez Tercio in iniuriarū dimissione. Dimittere eī iniurias elemosina est spūalis et magis neces saria ad salutem. Luce. vj. Dimit. et di. vo. Et si non remiseritis vnusquisque fratri suo de cordibus ve. nec pr̄ meus dimittet vobis. Mat. xviij. Quarto in pia orōne. Orare eīm pro pri mo est elemosina spūalis quā facere tenemur Jac. v. Orate pro inuicē vt sal. Johā. xvij. Nō rogo vt tol. e. de mū. s; vt ser. e. a ma. Debemus etiā pro inimicis orare. Mat. v. Orate pro perse quentibus et calū. vos. Sic orauit stephanus. et cōuersus ē saulus vt dic Aug. M ¶ Quī to ad modestiā operū nos hortatur quia modesti Et primo circa linguā vt modeste loquamur Eccl. xxviij. verbis tuis facito stateram et ori tuo frenos rectos. In lingua eīm magis īmo destia et intempantia apparet. Jaco. iij. Om nis natura bestiarū et volucrū et serpentium et ceterorum domatur et domita sunt a natura hu mana. linguā aūt nullus hoīm domare potest inquietū eīm malū est plena veneno mortife ro. propter quod petebat propheta di. Pone do mine custodiam ori meo. et os. circū. la. me.

¶ Secundo circa solicitudinem temporaliū vt ea modeste queramus. Eccl. iiij. Unus ē et secundū non habet. non filium non fratrez et tamen laborare non cessat nec satiantur ocu li eius diuitijs. nec recogitat di. Cui laboro et defraudo aīam meaz. Circa hoc eīm maxima immodestia reperitur. quia multi consumunt se vt temporalia acquirant. Contra quod Ma th. vj. dicitur. Nolite soliciti esse in cras. di. quid man. aut quid bi. aut quo opi. primum queri te regnum dei et iu. eius. et hec omnia addi. vo. j. Pe. v. Omnem solicitudīem vestrā proij. in eum. quoniam ip. cura est de vo. ¶ Tercō cir ca eorum vsum vt eis modeste et temporate vtamur. Phili. iiij. modestia vestra no. sit oī ho. Circa hoc eīm maxima immodestia et abu sus reperitur. quidam eīm de corpore suo fa ciunt deum et totaliter dant se corporalibus delectationibus sine freno aliquo. Ecclesia. ij Nec prohibuit cor meum quin omni volu ptate frueretur. Philip. iij. Quorum deus ve ster est. ¶ Quarto circa scientiam. vt ea que oportet scire velimus. Roma. xij. Non plus sa. quam oportit sa. sed sa. ad sobrie. Circa scibi lia eīm maxima immodestia inuenitur et mira biliter nociua. Quidam eīm totū tpus sunt ex pendūt in quibusdā scientijs nullius vtilitatis nunquam ad sciam veritatis puenietes vt dicit apls. ij. Thi. iij. Quidā īsistūt toto posse sciē tijs lucratiuis ac etiaz deceptiuis. Hiere. iiij. Sapiētes sūt vt faciāt mala. bn̄ aūt facere ne sciert. Quidā attendūt spiritibus erroris et do ctrinis demoniorum. vt di. apl'us. j. Thi. iiij. Qui dā conātur scire ea que facultatē suā excedunt vt trinitatē dei et pdestiatoz hoim. Cōtra quos di citur. Eccl. iij. Altiora te ne quesieris. Prouerb. xxv. Qui pscrutator ē maie. opprī. a glia. i. hō simplex. Hoc figuratū fuit. Exo. xix. Ubi dr̄ Et si bestia tetigerit mōtem. i. altitudinē di la pidabitur. Sexto ad humilitatē cordis et operis nos hortatur. quia humiles. quia supdicta obseruare magne pfectōis ē. et supbia bonis opibus insi diatur vt pereāt vt di. Aug. ideo post oia pdi cta humilitatē nos iducit. Lu. xvij. Cū oia be nefeceritis. dicite quia serui inuti. sumus. Ad humili tatē igitur seruādā quatuor nos īducūt. N ¶ Primū ē cōditio nr̄a. Si ei psideremus introi tū et exitū nr̄m ī quot miserijs iplicamur habemus materiā magne humilitatis. Eccl. x. Quid sup bis terra et cinis. Mich. vj. Humiliatio tua in medio tui. Uoluit deus ponere corpus ante

oculos. vt semp homo posset respicere et inde humiliari. Bern. Quid supbis sacc' porcorum et cibus vermiu. ¶ Secundu est exemplum tocius creature et in creatore. Nam creator seipm humiliauit et forma serui accepit et humile matrem. humiles discipulos accepit vel elegit. humile iumentu equitauit. humile obsequiu exhibuit dum pedes discipulor lauit. Math. xi. Discite a me qr mitis sum et humilis corde. Similiter tota creatura humilitatem obseruat. dum misteria sua humilit implet et suo creatori obedit. Baruch. iij. stelle quoqz celi vocate sunt et dixerut assumus et luxerunt cum iocunditate ei qui fecit illas. ¶ Tercium est magna punitio quam p supbia legimus facta. vt patet in lucifero et demonibus et in primis parentib qui voluerut ee dij. Idem patet in pharaone et nabuchodonosor in holoferne. et sennacherib. Jaco. iiij. Deus superbis resistit. Et ideo eius cotrarium scz humilitatez debemus amplecti. Col. iij. Induite vos sicut elec. di viscera misericordie benignitatem. humilitate mansuetudine. &c. ¶ Quartu est magnu meritum humilitati reddendu vt si no terret pena alliciat merces. Job. xxij. Qui humiliat' fuerit erit i gl'ia Humilitas em est mesura exaltatois. qr qntu qs se huiliat tantu exaltabit'. Exemplu i xpo in beata maria et in iohanne baptista. Lu. xiiij Qui se humiliat exaltabit'. j. Pe. v. Humiliamini sub po. ma. dei et vos. exal. &c. Et sic pz primu. ¶ Secundo ad patientia in aduersis habenda nos inducit di. Non redd. ma. pro ma. Debemus em pcere his qui nos offendunt. vt deus parcat nobis cui maiores offensas intulim'. et relinquere vindicta deo q est potens et iustus et nihil impunitu relinquit. Ro. xij. Mihi vin. et e. retri. Silr ptumelias verbor no debem' repellere cotumelijs. et si maledicimur no debemus maledicere s benedicere. Ro. xij. Benedicite pse. vo. ben. et no. ma. Prouer. xxvj. Non respodeas stulto iuxta stul. s. ne effi. ei si. Et sic in iniurijs tam dictoru q factor debem' patietiam hre. Heb. xij. Per patientia curram' ad ppositu nobis certame. Sed q p malo reddam' bonu vt dicit' hic no est precepti sed cosilij. Sicut illud Math. v. Si quis te pcus. ad. v maxi. p. ei al. Et q sic debea' hre patientia in dictis et factis ostedit p duas rones. ¶ Pria e qr nos sum' vocati ad fide xpianam p gratiam dei. vt benedictoem dei pris hereditem' tanq filij hiesu xpi. que est. Ue. be. pris m. perci. &c. Hanc at hereditate hre no possumus nisi maneam' in hiesu christo filio dei. quia per eum heredes sumus illius benedictiois. Qui aut no parcit nec habet patientiam i aduersis sed tenet odium et vult se vindicare no manet in caritate pximi et p cosequens no manet in deo. qr deus caritas est et qui manet in ca. in deo manet. et ecouerso qui n manet in caritate nec in deo manet et ideo expers est hereditatis eterne. j. Johan. iij. Qui odit fratre suum homicida e. Et scitis qm omis homicida non habet parte in regno xpi et dei. ¶ Secunda ratio talis est quia scriptura no potest mentiri vtpote a spu sancto dictata. Sed scriptu est p pphetã dauid in Psalmis. q qui vult diligere vita gratie hic in presenti. et vitam glorie in futuro possidere et vult dies bonos videre scz felicitatis eterne in qua vna dies dicit' esse inqntum nox no succedit diei. sed a continua dei claritate illumiatur. Apoc. xxj. Ciuitas illa non eget sole neqz luna sed lucerna eius est agnus. Plures ho dies dicunt' in ea ee. ppt longitudiem tempis et dieru. qr dies ibi nuq deficiet. sed erit vna dies eternitatis. Qui ergo diligit talem vita et vult ad illos dies puenire coerceat lingua suam ab omi malo vbo. ab omi dolo et habeat in se iusticia regni dei. cuius due sunt ptes vt di. Aug. scz declinare a malo et facere bonu. Math. vj. Querite primum reg. dei et iu. eius. Item oportet q qrat pacem cum pximo et ipam pfecte sequatur. Hebre. xij. Pacem et sanctimonia sequimini sine qua nemo videbit deum. Ro. xij. Si fieri potest quod ex vobis est cuz omib ho. pa. ha. Et qui hoc fecerit habebit vitam et videbit dies felicitatis eterne qr oculi domini sup iustos ad ipos illuminandu et remunerandu et beatificadu. Sap. iiij. Respectus ei' in electos illius. Et ecouerso vultus dni est super malos ad ipos perdendum et puniendu. Et sic patet secundu et terciu. ¶ Quarto timore inimicor a nobis excludit dicens. q si nos fuerim' emulatores et zelatores boni et bonitatis q i aduersor patietia et dilectoe fraterna cosistit nihil pt nobis nocere. imo fm apl'z Ro. viij. Diligetib deu oia coopant' i bonu. etia mala et adusa. Et si qd patimur p iusticia gaude dem'. qr p hoc vita eterna mere m Math. v. Beati qui psecutoez patiunt' pro-

pter iusticiam scilz fidei veritatis et vite. quod ip. est reg. ce. Debem⁹ etiã oĩa mala pati p fide defendenda. veritate pdicanda. et vite innocẽtia cõseruanda. Et propterea timorem eoꝝ scz psecutoꝝ et mũdanoꝝ nõ debemus curare. Duos ergo timores. debemus excludere a nobis scz timorem humanũ quo q̃s timet carni sue penas infligi. et timorem mũdanum quo quis timet bõa sua sibi auferri. Nõ ergo debemus timere eos q̃ occi. cor. et auferunt bona. qꝛ p mortem corpis homo vadit ad vitam ppetuã. et ideo nõ morit̃ sed trãsit de morte ad vitã. vt dicit̃ Joh. v. Jn eodem xij. Qui odit ani. su. in hoc mũ. in vi. eter. cus. eam. Et p amissionẽ bonoꝝ mũdi homo acq̃rit vitam eternã. Hebre. x. Rapinã bonorũ vroꝝ cum gaudio susc. cog. v. ha. me. ꝛ ma. sbstantiam. Sic ergo nihil debet nos terrere ne supradicta bona faciam⁹ et in amore dei maneamus. Ro. viij. Quis nos sepabit a caritate christi. tribulatio an ang. fa. an nu. pi. an gl. quasi diceret nihil. Et sic patet quartum.

¶ Quinto ad pcordialem reuerentiam xpo exhibendam nos inuitat d. Dominũ aũt xpz sanctificate in cor. ve. i. p opera ostendatis ꝙ sanctitas christi domini nostri habitat in cordib⁹ vestris. Cuius tria sunt signa. P

¶ Primum est nõ praue sed sancte cogitare ysa. j. Auferte ma. cogita. ve. ab. oc. m. Et dominus intuet̃ cor. j. Reg. xvj. Tũc aũt sancte cogitam⁹ qñ oĩa illa cogitam⁹ que phibẽt nos a malis scz cogitare mortẽ. et ꝙ mũdus trãsit et eius gaudia: cogitare penas inferni ꝛ gaudia padisi et silia. ysa. xxxviij. Ego dixi in di. die. me. va. ad por. infe. Et infra. Recogi. t. om. an. me. in ama. a. me. Similiter sãcte cogitamus quãdo oĩa illa cogitam⁹ que possunt nos inducere ad bonũ. vt est incarnatio mors. et resurrectio filij dei qui propter peccata nostra mortuus est et resurrexit propt̃ iustificationem nostraz. Roma. iiij. Hebre. xij. Recogitate eum qui talem sustinuit aduers⁹ semetipm a pec. contradic. vt non fatige. ani. vestris deficientes ¶ Secundũ signũ ẽ sancte loqui. quia ex abundantia cordis os loquitur. Mathei. xij. prima Petri. iiij. Si quis loquitur qua. ser. dei. Ephe. iiij. Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat. ¶ Terciũ signũ ẽ sancte et non peruerse operari. quia cum in corde sit principium motus. et principium est causa omnium que sunt post oĩus male et bone operationis cor est principium. Et ideo si sanctitas christi est in corde hõ sancte operatur. Mathei. vij. Arbor bona fructus bonos facit. mala autem arbor fructus malos facit. Et sic patet quintũ et consequẽt totum de epistola.

¶ Dominica sexta de euangelio.
¶ Sermo. ¶ lxxvj.

N Jsi abundauerit iusticia vestra plus q̃ scribarũ et phari. nõ intra. in reg. ce. Mat. v. Euãgelioꝝ xpi quoddã est totũ historiale aliquã historiã vel miraculũ continens vt est euangeliũ sequẽtis dñice. cõtinẽs miraculum septem panum. qddam est ptim historiale et ptim doctrinale. vt est euange. de ceco nato et de lazaro suscitato in q̃b⁹ historia vel miraculũ narrat̃ et doctrina magna inserit̃. qddã est totũ doctrĩale vt euãge. pñs qd nõ narrat miraculũ vl̃ historiã ꝟ vtilẽ et altã doctrinã cõtinet. Jpe qdẽ dei fili⁹ p pphas suos docuerat gen⁹ humanũ et dederat pcepta sua q̃ hoĩes pfecte nõ intelligebãt. Et iõ sic magister i vesperis intrat scolas ad audiẽdũ si scolares intellexerit ꝛ didicerũt ea q̃ dixit. ita fili⁹ dei i vespera mũdi indut⁹ carne hũana intrauit mundũ ad videndũ si hoĩes bene erant instructi et inuẽit eos plenos multis erroribꝰ et iõ doctrinã nouã edidit Jo. xiij. Mãdatũ nouũ do vo. et veterẽ correxit ei⁹ intellectuz ostẽdẽdo. et hoc ẽ qd hic dr̃. Nisi abun. iusti. vr̃a pl⁹ q̃ scribaꝝ ꝛ phari. nõ intra. ĩ reg. ce. Scribe eĩ ꝛ phari. male intelligebãt et exponebãt mãdata dei. Mat. xv. Jrritũ fecistis mãdatũ di propter traditões vr̃as. Jn hoc ergo euangelio arguit iusticiã scribarũ et pha. ostendẽs eam insufficientẽ esse. Jn quo quidẽ euãgelio tria cõtinentur. Primũ est edictũ generale p qd phariseorum iusticia insufficiens esse mõstratur. Jn principio euangelij. Secũdũ speciale supplementum est p qd intellect⁹ legis declarat̃ ibi. Audistis qm dictuz est ãtiquis. Non occi. ꝛc. Tercium ẽ cõsilium necessariũ et salutare per quod modus fiendi boni insinuatur. ibi. Si ergo offers munus tuũ ad al. et ibi rẽcordatus fu. ꝛc. ¶ Primo ergo ponit generale edictum di. Nisi abun. iusti. ve. ꝛc. Ubi nota ꝙ iustia duob⁹ mõ s accipit̃. Uno mõ put ẽ ꝟtus spũalis ab alijs ꝟtutib⁹ pdiuisa p

quā vnicuiqꝫ redditur quod suū est et sic non accipitur hic. Nam scribe ⁊ pharisei erāt sub potestate romanoꝝ cōstituti nec iudiciū nec iusticiam fecerunt. Iohā.xviij. Nobis nō licet interficere quenqꝫ. Alio modo accipitur iusticia prout est virtus generalis ad quam omēs virtutes reduci possunt quia oīa opera virtutum sunt iusta. Cuius ratio est.qꝛ in omni opere virtutū homo subijcit̄ deo quod est valde iustum.ij. Mach.ix. Iustū est subditū esse deo. Et ecōuerso in omi opere malo homo rebellat deo agens cōtra eius mādata.qđ est valde iniustum. Et ideo omne bonum ad iusticiam reducitur. Et omne malum ad iniusticiam. et sic accipit̄ iusticia ꝓut est virtus generalis.cui⁹ due sunt ꝑtes ſm aug. scꝫ declinare a malo et facere bonū. Quātum ad vtrāqꝫ ꝑtem iusticia scribarū et phariseoꝝ deficiebat. Nam quātum ad primā ꝑtem.scꝫ nō facere malū.multum deficiebat.vt ostēdit̄ in secūda ꝑte huius euāgelij.ibi. Audistis qꝛ dictū est an.nō occi.⁊c. Quātū vero ad secūdā partem iusticie.scꝫ facere bonū multū etiā deficiebat. Et hoc quātum ad sex. Naꝫ eorū iusticia erat extrinseca.et nō intrinseca.mercenaria et nō caritatiua.ventosa et nō virtuosa austera quātū ad alios et remissa quātum ad se. hūana et nō diuina.incipiēs et nō ad finē ꝑueniēs. ¶ Primo inquā eoꝝ iusticia erat extrīseca et nō intrīseca. Mat.xxiij. Ve vob scribe et pharisei.q̇ mundatis qđ de foris est calicis et parabsidis.intus aūt pleni estis rapina et immūdicia. Lex em̄ vetus nō ꝓhibebat aīmum..sed manum solū nō odium sed solū homicidium. Sed nōne dicit̄ Leuiti.xix. Non oderis fratrē tuū in corde tuo. Et iteruꝫ. Nō memor eris iniurie ciuiuꝫ tuoꝝ. Et exodi.xx. Nō desiderabis rem ꝓximi tui.nō.vx.nō ser. nō an.nō bo.nō asi.nec omia que illius sunt.⁊ Ysa.j. Auferte ma.co.vr̄aꝝ ab oc.me. Ad hoc dicendū ꝙ ꝓ tanto dicit̄ ꝙ lex vetus nō prohibebat aīmū sed solum manū.qꝛ non puniebat aīmū sicut manū.sed pene erāt taxate pro opib⁹ et nō ꝓ cogitatōnib⁹. Sed iusticia noue legis punit aīmum sicut manū. vt patet in hoc euāgelio.qꝛ omīs qui iras.fra.s.re.e.i. Et ideo scribe et pharisei nō curabant nisi de iusticia operum exterioꝝ.⁊ nō de iusticia cordis propter qđ a christo Math.xxiij.dicunt̄ esse similes sepulcris dealbatis que a foris apparent hominib⁹ pulcra.intrinsecus autē plena

ossib⁹ mortuoꝝ ⁊ omi spurcicia. Sed iusticia ducens ad regnum oportet ꝙ sit intus et extra. Oportet ꝙ iusticia xp̄ianorum regnū celorum intrare volentium abundet in hac iusticia vt scꝫ simus iusti intrinsecus bonis desiderijs.bona voluntate.recta fide.mundo corde.quia vt dicitur Math.xv. De corde exeunt homicidia.furta.adulteria et omia mala. Et ideo radicem oportet esse mūdam al's poma erunt vermiculosa. Ro.xj.ꝙ si radix sancta et rami. Math.vij. Bona arbor fru.bo. facit.mala aūt arbor fru.ma.facit. Exemplū de fōte sulphureo a quo omis aqua emanās sapit sulphur. Hoc patet in primo homīe.a quo omēs ꝓpagamur corrupti et nascimur filij ire.qꝛ ipē fuit corruptus. Oportet etiaꝫ ꝙ simus iusti exterius bona opera faciendo.qꝛ nō sufficit habere bonā voluntatē et rectam fidem. Iaco.ij. Ostēdas mihi fidē tuā ex opibus. Mat.vij. Non omis qui dicit mihi domine dn̄e.intrabit in regnū celoꝝ sed q̇ facit voluntateꝫ pr̄is mei qui in ce.est. De multis verificat̄ illud ysa.xxvij. Venerunt filij vsqꝫ ad partum et nō erat virtus pariēdi. Sꝫ iusti dicunt illud ysa.xxvj. A facie tua dn̄e cōcepimus et peperim⁹ et quasi ꝑturiuim⁹ spiritū salutis. Secūdo eoꝝ iusticia erat mercenaria et nō ex sola dei caritate facta.nam ꝓ iusticia legis obseruanda deus repromittebat eis bona terrena.ysa.j. Si volueri.et au.me bona ter.co. Vitam longā. Leuit̄.xx. Custodite leges meas et p̄cepta que faciens homo viuet in eis. Et pacē magnā. Baruch.iiij. Quid ē israhel ꝙ in terra inimicoꝝ es.porro si in via dei ambulasses habitasses vtiqꝫ in pace sup terram. Sed scribe et pharisei qui comedebant domos viduarum adhuc ꝓ iusticia sua querebāt spēalem mercedē terrenā. Mathei xxiij. Ve vobis scribe et pharisei ypo.qui comeditis domos viduarum orationes longas orantes. Sed pro iusticia noue legis non repromittuntur bona terrena.sed bona eterna. scꝫ regnum dei. Math.iij. Penitentiam agite appropin.em̄ reg.cel. Immo iusti m'ta patiuntur in hac vita aduersa.ij. Thi.iij. Omēs qui pie vo.v.in xp̄o ihesu ꝑse.pa. Eccl̄.viij. Sunt iusti quib⁹ mala ꝓueniunt quasi facta egerint impioꝝ. Et hoc xp̄c optime significauit qn̄ postqꝫ cōmisit petro vt pasceret oues suas subiunxit. Cum esses iunior cingebas te et am.vbi.vo. Cū autem senueris al.te cinge.

et du. quo tu non vis. Johānis. xxj. Et nō dixit. Si paueris oues meas ego dabo tibi multa bona. Quis si volumus subtiliter cōsiderare pro iusticia legis noue obseruanda deꝯ dat maiora bona etiā in hac vita. nam in bonis tēporalibꝫ dat sufficientiā et cōtentatōē. Mat. xix. Centuplū ac. Qđ exponēs Grego. di. ꝙ centenariꝯ est numerꝯ ꝑfectus et signat ꝙ iusti de bonis temporalibꝫ habent sufficientiaꝫ et ꝑfectōem. qꝛ contentant̄ de his que habēt ꝑfecte aūt, diues est nō q̇ multa habet ꝫ qui cōtentatur de his que habet. ij. Cor. vj. Tanq̄ꝫ nihil habentes et oīa possidētes. Iteꝫ ꝓ vita nature quā illis dabat dat modo vitam gratie. que longe melior est. Nam di. Johā. xj. Qui credit in me etiam si mortuus fuerit viuet. Item ꝓ pace tēporis quaꝫ illis dabat dat mō pacem pectoris. scꝫ aīe ad deū que longe melior est. Ps. Pax ml'ta diligē. legē tuā. et nō est illis scandalū. Et est tante virtutis ista pax ꝙ đ guerra tēꝑis nihil curat immo in ipā gaudet. Actu. v. Ibāt apostoli gaudentes a cōspectu concilij. Et tandē ꝓ iusticia ista deus dat vitam eternā. qđ pro illa nō dabat. Hebre. vij. Nihil ei ad ꝑfectū adduxit lex. Et iō nō est magnū si iusticiā noue legis abundare oporteat a iusticia veteris legis cum in infinitū habeat maiorē mercedē. Debemꝯ ḡ esse iusti nō vt aliquā hic mercedē accipiamꝯ sed solū ꝓ caritate dei et ad eiꝯ honorem. qꝛ filius nō oꝑatur in domo ꝓ mercede diurna qꝛ ipē est heres pr̄is in oībꝫ. nos aūt sumꝯ ꝑ grām xp̄i filij dei. Johā. j. Dedit eis po. f. d. Si aūt filij et heredes. vt di. apl'us Ro. viij. Et nō ꝓ mercede temꝑali debemꝯ in domo dei que ē ecclesia huire. Hic nota ꝙ hoc valde tangit clericos. quia oīno seruire vidētur ꝓ temporali mercede. qꝛ nō querunt nisi bonas et pingues ecclesias. Et si nō sunt bone nolunt eas. Et vtinā tales quererēt debito modo. ¶ Tercio eoꝝ iusticia ventosa erat et nō virtuosa. nam oīa opera eoꝝ faciebāt vt viderentur ab hoībꝫ et laudarentur ab eis. vt dicit̄ Mat. xxiij. Nam et ieiunabāt et orabant et elemosinā faciebant ad ostētationem. Math. vj. Non eritis sicut ypocrite tristes. extermināt eñ facies suas vt appareant hominibꝫ ieiunantes. Ibidem. Amant eñ in angulis plateaꝝ stantes orare. vt videantur ab hoībꝫ. In eodem. Cum facis elemosinā noli tuba canere ante te. sicut ypocrite faciūt.

Iusticia x̄o ducēs ad regnum oportet ꝙ sit virtuosa. qđ tunc est quādo a bona intentione procedit. vt scꝫ homo intendat in sua iusticia deo placere et proximū edificare et nō intendat inde acquirere ventum laudis humane. Et de hoc xp̄c posuit exemplū ī deceꝫ virginibus. quarum quinqꝫ erant fatue non habentes oleum in lampadibus. quīqꝫ x̄o prudentes habētes oleum in lampadibꝫ suis. Fm Aug. lampades in manibꝫ sunt opera bona ī euidenti facta. Prudentes x̄o et fatue exierunt obuiam sponso christo. quia vtreqꝫ opera de genere bonoꝝ fecerunt sed fatue nō habuerunt oleum in lampadibꝫ suis. i. bonā intētionem in operibꝫ qꝛ ꝑ opera earū quesierunt ventum vane glorie. Prudētes x̄o habuerunt oleū ī lampadibꝫ suis. qꝛ per oꝑa illa voluerunt soli placere deo. Et ideo ignis diuini amoris arsit in lampadibus earum propt' qđ lampades nō crepuerunt. quia erat in ill' oleū Lampades x̄o fatuarū extincte sunt. qꝛ non erat ibi oleum. i. bona intentio. scꝫ placendi soli deo. sed hoībus et propterea receperunt mercedem suam: et ideo remittuntur ad illos quibꝫ opera sua vendiderunt pro eis laudem humanam querendo. et sic in regnū nō potuerunt intrare. quia lampades erant extincte. que viam eis ostendebant. ¶ Quarto iusticia eorum erat austera q̄ꝫtum ad alios et remissa q̄ꝫtum ad se. Mat. xxij. Alligant eñ onera grauia et importabilia et imponunt super humeros hominū. digito aūt suo nolūt ea mouere. Unde vt ibidē insinuatur in factis proprijs deglutiebant camelum. in factis x̄o alienis colabant culicem. Mathei. xxiij. Ue vobis scribe et phariseī. qui decimā. mē. et ciminum. et relinquitis ea que grauiora sunt legis misericordiam et iudicium. Unde tales faciunt magnos bolos de carnibus alienis. Exemplum de lupo quando fuit abbas effectus quomodo verberauit asinum qui comedebat petrosilinum orto sacerdotis. et ipse comedebat q̇tidie alienos agnos et oues. Iusticia vero ducens ad regnum oportet ꝙ sit austera in se. et misericordia plena q̄ꝫtum ad alios. Oportet ergo ꝙ sit austera in se. vt scilicꝫ omnia mādata dei impleat. quia vt dicit̄ Jacobi. ij. Si quis totam legem seruauerit. offēdat autem in vno factus est oīm reus. Mat. v. Qui auteꝫ soluerit vnum de mādatis istis minimis et docuerit sic hoīes. minimus vo-

cabitur in regno celorum.i. in ecclesia iustorũ
qui celi dicuntur. Psal. Celi enarrant gloriã
dei. Quia in regno celoꝝ vbi deus ꝑ gloriam
regnat. nec vocabitur minimus nec magnus.
quia nõ intrabit. vt patet in hoc euãgelio. vn
de ꝙ̃tum ad regnum celi idem est vocari mi-
nimum et nõ intrare vt dicit Criso. Similiter
ꝙ̃tum ad alios oportꝫ ꝙ sit misericordia ple
na. Mathei.ix. Euntes discite quid est mise-
ricordiam volo et nõ sacr. Hieronimus. Audi
ant te homĩes magna facientem. et pua man
dantem. Unde iusticia est ceca sine misericor
dia. lumen tãtũ iusticie est misericordia. Jac.
iiij. Superexaltat aũt misericordia iudiciũ. Ibi
dem. Judiciũ sine misericordia fiet ei qui non
fecerit misericordiam. Hoc aũt ostẽdit xp̃c i
seipso. Nam in seipso puniuit peccata alioꝝ
iuxta illud Psal. Que nõ rapui tunc exolue
bam. Et adultere pepercit et peccatricẽ ma-
gdalenam iustificauit. et petrũ negantem nõ
abiecit. Unde et petro mandauit ꝙ non solũ
septies parceret sed vsqꝫ septuagies septies.
Mathei.xviij. Et scribis et phariseis. quia ꝑ
contrarium faciebãt minatus ẽ di. Ue vobis
scri. et pha. qui clau. reg. dei ante ho. Uos eñ
nõ intratis et introeuntes non sinitis intrare.
Math.xxiij. Huius aũt seuere iusticie triplex
potest esse causa. Prima est inexperientia
mali. quãdo eñ iudex nõ est expertus aduer-
sa non compatitur alijs. ⁊ ꝑ consequens seue
re iudicat. qui aũt expertus est misericors est.
Prouer.xx. Homo indigens misericors est.
Et ideo xp̃c vt nobis compateret᷑ et miseri-
corditer iudicaret voluit experiri miserias no
stras. Hebre.iiij. Non habemus pontificem
qui nõ possit compati infir. no. temp. aũt per
omnia. Et ꝓpterea xp̃c ꝑmisit cadere in tem-
ptatiõem petrum futurũ ep̃m et iudicem xp̃ia
noꝝ vt alijs compateret᷑ et misericordit᷑ pu-
niret. ¶ Secunda est inconsideratio ꝓprie fra
gilitatis. Gal.vj. Huiusmõi instruite ĩ sp̃u lenita
tis. cõsiderãs teip̃m ne et tu tempteris. Si qs
cõsideraret ꝙ forte ip̃e in simili casu erit mise-
reretur alioꝝ. Si quis etiam iudicaret ꝙ sic
iudicat alios ita iudicabit᷑ et ip̃e. certe miserere-
ret᷑. Apoc.xviij. Reddite illi sicut ip̃a reddi-
dit vobis et duplicate ei duplicia ẜm opa eius
Tercia est ventus hũane laudis. Quidã eñ
intantũ desiderant cõmendari esse iusti ꝙ nul
lam misericordiam faciũt. Unde de quodaꝫ
iusticiario regni legitur ꝙ proprium filiuꝫ iu-
dicauit ad suspendium vt bonus iusticiarius
diceretur. Et de quodam romano legitur ꝙ
dum filius suus committeret culpam ꝓpt᷑
quam debebant sibi erui oculi eruit sibi vnuꝫ
et filio alium. vt iustus diceretur. Flat eñ ve
tus vane glorie in talibꝫ et accendit in eis ma
gnum igneꝫ vindicte. Quinto eorum iusticia
erat humana et non diuina. nam sicut iusticia
humana. et sicut lex humana puniebat vt pꝫ
in lege pene talionis. Exodi.xxj. Oculum pro
oculo. dentem pro dente. liuorem pro liuore.
Justicia autem ducens ad regnuꝫ est iusticia
diuina. que parcit penitentibus dissimulans
peccata hominũ ꝓpter penitentiã. Sapiẽ.xj.
Uñ et pharisei adduxerũt adulterã scribe ad xp̃ꝫ
que ẜm legem moysi debebat lapidari vt eaꝫ
condemnaret. Et xp̃c videns doloreꝫ cordis
eius et contritiõem magnam. dixit ei. Mulier
vbi sunt qui te accusabãt. nemo te cõdemna-
uit. Que dixit. nemo dñe. At ille ait. Nec ego
te cõdemnabo. Uade et iam amplius noli pec
care. Johan.viij. Item iusticia eoꝝ erat hũa-
na. qꝛ vt dicit Criso. a pena que ꝑ legem moy
si debebatur transgressoribꝫ liberabat. sed in
regnum non introducebat sicut iusticia hũa-
na ꝑuata liberat solũ a pena. Itẽ iusticia eoꝝ
erat hũana qꝛ de iusticia sua ꝯfidebãt. Scri-
be eñ ꝯfidebãt in scia et pharisei ĩ vite austeritate
et gloriabant᷑ ꝙ erant filij abrahe et discipu-
li moysi. Ro.ij. Cõfidis teip̃m ducem esse ce-
coꝝ et lumen eoꝝ qui in tenebris sunt. Justi-
cia ꝟo ducens ad regnũ nõ confidit de se sed
de merito passionis christi et de eius gratia ꝑ
quaꝫ credit iustificari. j. Corin.xv. Gratia dei
sum id quod sum. Cuius ratio est quia nisi iu
sticia nostra inniteretur merito passiõis ⁊ gra
tie dei. non posset mereri vitam eternã que est
bonum supra naturã infinitũ. Naꝫ meriti ad
premium debet esse proportio. iusticia autem
nostra cum sit finita ⁊ non perfecta nullã pro
portionem habet ad illud premium nisi inq̃n
tum innititur merito passionis christi ⁊ gratie
dei. ¶ Sexto eorum iusticia erat incipiens
et ad finem non perueniens. semper eñ lege-
bant et nunq̃ꝫ intelligebant. ij. Thimoth.iij.
Semper discentes et nunq̃ꝫ ad scientiaꝫ ve-
ritatis peruenientes. Actu.xiij. Ignorantes
voces prophetarum que per omne sabbatũ
leguntur. Nam christuꝫ cui tota scriptura te
stimonium perhibebat nõ cognouerunt. Jo-
hannis.v. Scrutamini scripturas in quibus

vos putatis vitam habere eternam. Et ille sũt que testimonium perhibent de me. Et sic di. apl's. ij. Cor. iij. Usq; in hodiernum diẽ dũ legitur moyses velamen ẽ positum super cor eorum. Similiter ip operabantur opera legis 7 nunq̃ʒ ad pfectum finem legis puenerunt. Nam vt di. apl's. Finis legis xp̃c est ad iusticiam omni credenti. Ro. x. Similiter finis p̃cepti est caritas de corde puro 7 consciencia bona 7 fide non ficta. j. Thimo. j. Sʒ ipi nec ad xp̃m puenerunt nec caritatem habuerunt sed magnum odium intantum q̃ xp̃m occiderunt. Actu. v. Deus patrum nostrorum suscitauit iesum quem vos occidistis. suspendentes in ligno. Justicia xpo ducẽs ad regnũ puenit ad finem. nam et veritatem fidei habʒ 7 in p̃cepto caritatis pseuerat que est finis legis. quia vt di. Math. x. non qui incepit. sed qui pseuerauerit vsq; in finem hic saluus erit. Bern. Sola perseuerãtia est filia singularis summi regis. In cuius figura mandatum est in lege Leui. iij. q̃ sp cauda animalis deberet in sacrificio offerri 7 concremari. Multi sunt sicut statua quam vidit nabuchodonosor. q̃ habebat caput aureum. pectus 7 brachia de argento. ventrem femora de ere. crura de terra. 7 paruus lapis totam confregit. vt patet Dan. ij. Sic multi feruenter incipiunt 7 semper decrescunt 7 ad vltimum requiescunt sup terram. i. ad terrena bona redeunt 7 modica temptatio eos frangit. Si ergo volumus ad regnum celorum puenire. optʒ q̃ iusticia nostra sit intrinseca 7 extrinseca. sit caritatiua et 7 non mercenaria. sit virtuosa 7 non ventosa. sit austera q̃tum ad se. 7 misericordia plena. q̃tum ad alios. sit diuina 7 non humana. sit incipiens 7 ad finem pueniens. Et sic patʒ p̃mum. ¶ Secundo ponit supplementum speciale p quod intellectus legis declaratur: di. Audistis quia dictum est an. nõ occ. 7c. Ubi nota q̃ hoc preceptum vt di. Aug. non extẽditur nisi ad homines nam animalia omnia sine peccato occidere possumus. quod est cõtra hereticos. Similiter vt idem di. Aug. hoc preceptum non extendit' ad omnes homines sed solum ad pticulares qui non sunt in aliq̃ dignitate vel ptãte constituti. Ʒ potestates et rectores 7 dñi libere pñt in certis casibus occidere. mutilare. pscribere. 7 verberare. s'm q̃d culpa exigit. Circa quod notandum q̃ eccl'ia habet duplicem gladium. s. spũalem 7 materialem. Spũalis est excõmunicatio. depositõ. degradatio. 7 hmõi que ecc'ia p seipam exercet. Materialem autem gladium qui est occidere 7 mutilare cõmittit potestatibꝫ seculi. p pter reuerentiam sacramentorum. ne manus deo consecrate ad dispensandum 7 tractãdũ sacramenta sanguine polluant'. Uñ nathan ppheta dd. volentẽ edificare ecc'iam deo exparte dei. phibuit. d. Nõ edificabis mihi domu. glo. quia vir sanguinũ es. ij. Reg. vij. j. Paralip. xxij. di'. Multum sanguinem effudisti 7 plurima bella bellasti nõ poteris edificare domum nomini meo tanto effuso sanguine coram me. Q' autem ecc'ia hunc duplicem gladium habet patet Luce. xxij. q̃ñ discipuli dixerunt. Domine ecce duo gladij hic. Et xp̃s respondit. satis est. 7 non dixit non est necesse nec dixit sicut postea dixit petro. Joh. xviij. Mitte gla. tu. in va. o. enim qui gla. ac. gla. pi. Petrus. n. tunc erat psona pticularis. 7 quasi p̃reliando voluit illum occidere quod nõ lʒ. ¶ R' Q' aũt potestates pñt occidere 7 exterminare malos 7 pscribere 7 condemnare ptʒ p tria. ¶ Primo ptʒ p scripturam. Ro. xiij. Non. n. sine causa portat gladium. dei. n. minister est vindex in iram ei qui malefacit.

¶ Secundo idem p exempla in creaturis patet. ¶ Primũ exemplum est in furiosis. quia sunt recludendi 7 vinculandi ne sibi 7 alijs noceant. quare ergo non sunt recludendi 7 occidendi qui sibi 7 alijs nocent furando 7 alios conturbando 7 occidendo. nam pena augeri debet s'm quod culpa augetur. Deut. xxv. p mensura delicti erit 7 plagarũ modus. Si g̃ aliqui magis nocent q̃ʒ furiosi magis sunt puniendi. Secundum exemplum ẽ in animalibꝫ s. n. lupi 7 serpentes sunt occidendi ne homines ledant. quare non similiter homines q̃ viuunt vt lupi. 7 vt serpentes alios venenant q2 vt di. Sene. q̃d interest vt ex homine quis in beluam ꝯuertat' aut sub hominis figura immanitatem gerat belue. Similiter ouis morbida sequestrat' ne totum gregẽ inficiat. Similiter ergo homo malus debet banniri 7 ab alijs bonis excludi ne alios corrumpat.

¶ Tercium exemplum ẽ in membris corporis. nam salubriter vnum membrum abscinditur ne totum corpus putrefiat. similiter mali homines debẽt amputari ne statũ bonum cõmunitatis conturbẽt 7 alios corrũpant. Tercio idẽ ptʒ p factũ dei. Nam deꝰ primos parẽ

tes p trāsgressiōe pcepti expulit d paradiso. ⁊
adiudicauit eos morti cū tota posteritate sua
cū pri⁹ eēnt imortales. Ptās aūt minister dei ē.
vt di. apl's ad Rom. xiij. q tāto meli⁹ iudicat
quātomagl se pformat regl'e diuīe. Ergo pt̄
expellē ⁊ pscribē. ⁊ morti pdēnaē fm exigētiā
culparum. sicut deus inuenit fecisse. Naz de⁹
mandauit q ille q contra pceptum dei sabba
to ligna colligebat debebat lapidari Nume.
xv. Similiter ille qui blasphemauerat deum
israhel. vt ptz Leuit. xxiiij. Item si deus mor
tem eternam digne p culpa infligit. ergo mini
ster dei mortē corpalem p eadem culpa infli-
gere pōt. que quasi nl'la pena ē respectu pene
eterne. Hoc etiam p legem humanā robora-
tur q. d. priuilegium debet amittere qui grā si
bi concessa abutit. vitam aūt ⁊ quicqd habe-
mus deus nobis contulit gratis. j. Corin. iiij.
Quid habes qd nō accepisti. Ergo qui ma-
le vtit vita sibi data cōtra deum ⁊ proximum
viuendo debet priuari vita. Et sic patz nō so-
lum malos homies debere morte puniri. sed
debent omnino occidi. Exod. xxij. Maleficos
nō patieris viuere. Et peccat grauiter pote-
stas si dignos morte nō occidit. Exemplū h⁹
patet in achab rege israhel q pepercit bena-
dab regi sirie ⁊ vnus de filijs pphetarū venit
ad eum dicens. Quia dimisisti virum dignū
morte de manu tua erit anima tua p aīa eius
iij. Reg. xx. Idē ptz in agag rege amalechita
rum cui saul pepercerat vitam. ⁊ samuel ipm in
terfecit. j. Reg. xv. Item nota hic mirabile qr
deus mandauit nō solum occidi malos s etiā
vsqz in terciā ⁊ qrtā generatōez deleri. Exo.
xx. Ego sum deus zelotes vindicans iniqtatē
patrū in filios in terciā ⁊ quartā generatōnez
Hoc exemplum patz. ij. Reg. xxj. qn tpe da-
uid facta ē fames trib⁹ annis. ⁊ consuluit dd
dominū. qui respōdit ei ⁊ dixit. q hoc erat qr
saul contra iuramētū pdecessoꝝ populi intfe
cit multos gabaonitarū. nec de hoc facta fue
rat vīdicta. Et dedit dauid gabaonitis duos
filios saulis ⁊ quinqz nepotes filios filiorum
qui remanserant. qui suspenderant eos ⁊ sta
tim cessauit plaga a pplo Hoc etiam ptz in
iehu cui qr deleuit totā pgeniē achab ⁊. lxx.
filios eius decapitari fecit deus pmisit facere
eum regnare vsqz in secundā generatōnē. vt
patz. iiij. Reg. Et sic patet q hoc pceptū so-
lum refert ad psonas pticulares quib⁹ occi-
dere non lz pximū aliquo mō. S ¶ Ubi
nota q pximus occidit duob⁹ modis s. qntū
ad corpus ⁊ qntum ad animā. Qntū ad corp⁹
occidit trib⁹ modis ¶ Primo vite pemptōe
qd fieri pōt quatuoꝛ modis. s. auxilio. cōsilio.
manu ppria. ⁊ debiti auxilij subtractōne vt q
bus incubit ex officio iuuare ⁊ defendere si nō
iuuant occidunt. Secundo bonoꝝ suoꝝ
ablatōne. Eccl'. xxxiiij. Panis egētiū vita pau
perum ē. qui defraudat illum hō sanguinis ē.
¶ Tercio bonoꝝ pprioꝝ retentōne. Ambr.
pasce fame morientē q si non pauisti occidi-
sti. Qntum aūt ad animā similiter occiditur
pximus trib⁹ modis. s. ipm ad peccatū indu-
cendo dicto vl' facto ipm in peccato detinen-
do. ⁊ ipm ad peccatum pvocando siue p iniu
riam que fit ei. siue p malū exemplū qd ei pbe
tur. Ro. xiiij. Noli cibo tuo illū pdē p q xpus
mortu⁹ ē. Et sic ptz qūo dz intelligi hꝯ pceptū
Non occides. quod moyses antiqs iudeis
qui egressi sunt de egypto ex pte dei dedit. ad
hoc aūt pceptū xpc addidit p qd pceptū de-
clarat. d. q nō solū nō lz pximū occidere sed
nec irasci i corde. nec signa iracūdie ipi ondē.
¶ Trib⁹ aūt modis possum⁹ pxio irasci.
pter homicidiū d q dictū ē. Primo in corde
odiendo frēm ad mortē vl' ad pditōz rez sua
rū. ¶ Secūdo i voce iracūdiā exprimēte p ali-
quā intiectōez vt heu. sicut dolor exprimit a do
lēte. dū. d. heu. qd idē signat racha in irascēte
¶ Tercio i voce ptumeliā exprimēte p aliquā
vitupatōez. vt fatue. ⁊ i istis trib⁹ sic ē grad⁹ i
culpa. ita ē gradus i pena. qr mai⁹ ē irā aliquo
mō manifestare qz solo corde tenere. ⁊ mai⁹ ē
irā p manifestā cōtumeliā indicare qz in cord
tenere. vl' p aliquā vocē exprimere sine ptume-
lia. In pmo. n. vnū ē solū. s. ira. in secūdo duo.
scz ira ⁊ vox irā repsentās. In tercio tria scili
cet ira vox irām repsentās ⁊ vitupij verbū. ⁊
iō pciliū qd debet dicēti racha. maior pena ē
qz iudiciū qd debet solū irascenti ⁊ gehenna
ignis q debet dicēti fatue maior pena qz iudi
ciū vl' pciliū. qr vt. d. Aug. i iudicio pueniunt
iudices ad examinādū cām ⁊ adhuc loc⁹ sup-
ē ad euadēdū sniam p vias mltas. i pcilio aūt
pueniūt ad pferēdū d pena examiata iā cā q
scz re⁹ puniend⁹ sit ⁊ adhuc loc⁹ supest ad eua-
dēdū s magl difficult qz i iudicō. gehēna ho
noiat illatōz pene q re⁹ puit. a q n restat effu-
giū. s si p illatōe ptuelie. debet gehēna. qd p
hoicidio ifert. qd ē oib⁹ supdictis grau⁹. ad
qd dōm q vt. d. Aug. hoicidio sil'r dēt gehē

na. Sed in gehenna ē maior ⁊ minor pena sic in gloria est maior ⁊ minor gloria. q: vt dicit apls. j. Cor. xv. Stella differt a stella in claritate sic erit resurrectio mortuorum. In fine nota q̄ hec tria. s. irasci ⁊ dicere racha ⁊ fatue possunt eē sine peccato. imo cum merito ⁊ cum peccato mortali sicut accipiuntur hic. et cum peccato veniali. ¶ Sine peccato sunt qn̄ ex rōnabili causa fiunt. Quia vt di. Aug. Stoici dixerunt q̄ in sapientem nō cadit ira. nec alie passiones anime. Paripatetici dixerunt q̄ in sapientem cadit ira ⁊ alie anime passiones. sed moderate ⁊ rōni subiecte. Int̄ xpianos ꝟo non ē attendendum si quis irascitur sed ex qua causa ⁊ cui irascit̄ q: si quis ex rōnabili causa irascitur. puta ꝓpter malum quod videt fieri ⁊ non irascitur fratri sed vicio fratris. talis ira non est peccatum. imo ē meritoria ⁊ vocatur ira ꝑ zelum. Quia vt dicit Cris. Si ira non fuerit nec doctrina ꝓficit. nec iudicia stant nec crimina ꝓpescuntur. Qđ ptz ex formali diffinitōne ire. Est. n. ira appetit⁹ vindicte. Sed vt dictum est vindictam licet inferre malefactoribꝫ. ergo vindictam appetere de malis ex zelo iusticie similiter licz. Ps. Irascimini ⁊ nolite pec. Talis ergo est meritoria. Sic iratus fuit phinees contra sambri ⁊ ob hoc placauit deū ⁊ meruit sacerdotium sempiternum vt ptz Nume. xxv. Sic ergo plurimum irascunt̄ parentes filijs. Cum peccato ꝟo mortali sunt cum aliquis deliberata ratione appetit. q̄ fiat de aliquo vindicta qualitercunq̄ contra ordinem rōnis ꝓpter malum eius. puta q̄ appetat puniri eum qui non meruit. vel vltra q̄ meruit. vel non ſm legitimuz ordinem vel non ꝓpter debitum finem qui ē conseruatio iusticie ⁊ punitio culpe. talis irascitur fratri ⁊ non culpe eius ⁊ vocatur ira ꝑ odium. Et hoc est quod hic dicit̄. Omnis q̄ irascitur fratri suo reus erit iudicio. Talis ira ex suo genere ē peccatum mortale de qua xp̄c di. hic. Nisi aliquis appetet vindictam leuem de aliquo quam etiam si inferret non peccaēt mortaliter. vt trahere aliquem puerum paꝝ ꝑ capillos. Similiter si quis nimis ardent̄ irascitur interius ⁊ nimis exterius ostendit signa ire. ita q̄ ex vehementia ire. excidit a caritate dei ⁊ ꝓximi peccat mortaliter. Et sic ex duobus contingit peccatum mortale in ira. s. ex inordinato appetitu vindicte. ⁊ ex vehementia passionis ire que consurgit ex ascensione sanguinis circa cor. Cum peccato aūt veniali sunt qn̄ ira non ꝑficit a rōne regulat̄. vel q̄ntuz ad appetitum vindicte. vt cuz quis nimis aliquātum ꝑpetit magnam vindictā. q̄ iusticia exigat. vel q̄ntum ad modum irascendi vt cū motus ire aliquantulum interius vel exteri⁹ nimis feruescit. vel qn̄ motus ire antecedit ratōnē. Est. n. ira materialiter diffiniendo accensio sanguinis circa cor. ⁊ iō qn̄ subito homo accēditur absq̄ deliberatōne ratōnis sed statī a rōne regulatur. ita q̄ non impedit rectitudinem rōnis est peccatum veniale. glo. sup illud Psalmi. irascimini ⁊ no. pec. di. Venialis est ira que non ꝑducitur ad effectum. Et sic ptz secundum. ¶ Tercio ponit consilium salutare ꝑ quod modus fiendi boni declaratur: di. Si offers munus tuum ad altare. i. in conspectu dei ad xp̄m qui altare dei dicitur. iuxta illud. Hebre. xiij. Habemus altare d̄ quo edere non habent ptātem qui tabernaculo deseruiunt. s. corpori quoꝝ deus venter est. Quocunq̄ munus sit siue ab obsequio in seruiendo xp̄o. siue a lingua in predicando ⁊ laudando xp̄m. siue a manu in dando bona pauperibus ꝓpter xp̄m. Nam triplex est munus. s. ab obsequio. a lingua. ⁊ a manu. Et ibi recordatus fueris q̄ frater tuus habet aliquid aduersum te. q: iniuste offendisti eum. quocūq̄ mō siue verbo siue facto offenderis eum. Relinque ibi ante altare munus tuum. i. ante xp̄m. vt. s. habeas ꝓpositum firmum seruiendi deo. Tunc. n. relinquis ante altare munus tuum. cum ꝓpositum tuum est firmum ante deuz vt ei seruias. Sed vt gratiosius ⁊ fructuosius sit seruitium satisfacere debes primo fratri si ꝑsens est. si aūt est absens vadas ad eum in mēte tua. vt. s. habeas firmum ꝓpositum cum obtulerit se facultas ei plenarie satisfaciendi. q: vt di. Hilarius non opz q̄ vadas vltra mare. si ibi est quem offendisti ad reconciliandū sibi pedibus corpis sed motibꝫ animi. Et vt di. Cris. Debemus enim reconciliari sicut offendimus. vt si verbo offendimus. verbo reconciliemur. ⁊ si facto facto. Et tunc munus nr̄m erit acceptū valde coram deo. ⁊ merebit̄ vitā etnā. In c⁹ figura dn̄s mandauit q̄ sacerdotes ⁊ leuite sacrificaturi in tēplo pri⁹ deberēt lauare man⁹ ⁊ pedes. ⁊ hr̄e specula affixa ī libro eneo vbi lauabāt ī qbꝫ respicerēt et ⁊ abstergerēt oēs feditates vt ptz Exo. xxv. ⁊ xxxviij. Et sic patet tercium ⁊ conseqn̄t̄ totū.

Quicunq3 baptizati sumus in xpo hiesu in morte ipsius baptizati sumus. Ro. vj. Sicut d. apl's. j. Cor. xiiij. qui ignorat ignorabitur. et iõ doctor et pastor debet ee valde sollicitus in docendo ne ppl'i ignorantia sibi imputetur ad cõdemnatõez. Ezech. iij. Sãguinẽ eius de ma. t. req. Propterea. d. aplus. j. Cor. ix. Ue mihi si non euangelizauero. necessitas. n. mihi incumbit. Similiter ppl's debet ee valde sollicitus audire ne pter ignorãtiam damnetur et malum agat. Isai. v. Propterea captiuus duc. est ppl's m. eo q sci. non ha. Et iõ apl's doctor gentium in fide et veritate fuit valde sollicitus nos docere omnia necessaria ad salutem. Actu. xx. Non. n. subterfugi quominus annunciarem vobis omẽ cõsilium dei. Principium aũt et fons salutis aĩe sine quo nemo saluari põt est baptism⁹. Jo. iij. Nisi quis rena. fue. ex aqua et spi. n. põt int. regn. dei. Et iõ in epl'a hodierna de baptismo p̃dicat apl's vt ipm cognoscamus et cognoscẽdo in ipo ambulemus. et abluti eius virtutem illibatam conseruemus. In qua quidez epl'a apl's quatuor facit. Primo innuit formã baptismi et virtutem eius. quã tenere debemus. In principio epl'e. Secundo ostẽdit qũo in baptismo xpo mortuo configuramur et similes ei esse debemus. ibi. Conse enim sumus cum illo p ba. in mor. vt quomodo resurrexit xpc a mor. p glo. patris. ita et nos in no. vi. am Tercio oñdit triplicem fructum si hanc similitudinẽ ill. batã conseruem⁹. ibi. Si. n. cõplã. facti sumus similitudini mort. eius. Quarto istum triplicem fructum hortatur apl's romanos quib⁹ loquebatur habere et in illis omẽs nos q̃tenus nos hr̃e velim⁹. ibi. Itaq3 et vos exis. vo. mor. quidẽ es. pec. vi. aũt deo in xpo hiesu do. no. ¶ Primo ergo innuit apl's formã baptismi et virtutem eius dicens. Quicunq3 baptizati sumus in xpo hiesu. i. formam baptismi. quam tradidit xpc hiesus. Que ẽ petre vel martine. ego baptizo te ĩ no. pa. et fi. et s. vt ptz Math. xxviij. Docete inquit omẽs gẽtes bap. e. in no. pa. et f. et spi. Uel in baptismo quem instituit hiesus xpc. et q̃tum ad materiam et q̃tum ad formam. q: nisi fiat in aqua et supradicta forma verbor seruetur non est baptismus. Uel in baptismo in quo operat' hiesus xpc. q: virtus baptismi non ẽ ab aqua neq3 a verbis. neq3 a baptizante. neq3 a baptizato sed a hiesu xpo. q̃uis mediante aqua et verbis xps conferat virtutem in baptismo. Unde aqua et verbum nõ sunt medium per quod baptismus opat' sicut p causam efficiẽtem principalem. sed sunt medium in quo cõfertur salus. et sine quo baptismus non confertur. Quicũq3 ergo sic baptizati sumus ĩ morte ipi⁹ xpi baptizati sumus. i. in efficacia et virtute mortis xpi baptizati sumus. q: virt⁹ mortis xpi in baptismo opatur et p baptismũ nobis applicatur. qd ptz q: omĩa illa que mors xpi habet efficere in nobis. in baptismo et per baptismum nobis applicantur et effectum habent et non ante baptismum. Ergo baptism⁹ habet efficatiam et opatur in virtute mortis xpi. Et quia causa primaria magis ẽ influẽs sup causatum cause scd'e iõ potius debemus dici baptizati et mundati in morte xpi q̃ ĩ baptismo. Sunt aũt nouẽ que habet in nobis efficere mors xpi que in baptismo nobis conferunt'. ¶ Primum ẽ mundatio anime a culpa et macula peccati. Nam xpc pendens in cruce omnia peccata deleuit. Apo. j. Lauit enim nos a pec. no. in san. suo. Hec mundatõ confert' nobis in baptismo. Unde baptism⁹ sicut lauat exterius corpus sic mundat interi⁹ animam. Ezech. xxxvj. Effundam sup vos aquam mundã et mũ. ab om. iniq. ve. ¶ Secundum ẽ ablatõ pene. q: xpc pendens ĩ cruce sustinuit penã sufficientem p omnib⁹ peccatis que facta erant vel fieri poterant. imo sustinuit penam excedentem peccata centum milium mundor. Isa. liij. Uere lang. no. ipe tulit et do. no. ipe p. Et ĩfra. Et do. po. ĩ eo ini q̃. o. no. In huius figura vt. d. Aug. de latere xpi pendentis in cruce exiuit sanguis et aqua vt ptz Jo. xix. Sanguis solutõis et redẽptõnis aq ablutõis. Et in h⁹ signũ dicit apl's ad Coll. ij. q xps cyrographum delicti qd erat contrarium nobis tulit de medio et affixit illd cruci. Nã q̃n solutũ ẽ debitũ cyrographũ dilaniat'. h totũ in nobis bap. opat' ĩ virtute passiõis xpi. q: vt di. Aug. In puulis delet peccatũ originale. in adultis originale et actuale. Et iõ baptizato nll'a pnia ẽ iniũgẽda. Sz d. Petrũ ñ põt ordinari nisi p penã vt di. Aug. et sicut sic nullũ bonũ manet irremuneratũ. ita nullũ malũ remanet ĩpunitũ. vt dudẽ. Et dicendum q pct'a eor qui baptizantur punita

sunt in corpe xpi in cruce. cuius membrū efficitur homo in baptismo. Unum aūt mēbrū bene pōt pati penam p alio. Nam caput amputat p vulnere qd man9 influit. Tercium est refrenatio concupiscentie male. Nam xpc pendens in cruce enarrauit 7 confregit vires peccati vt vltra non dominent. vt di. Augu. Et h9 figura vt ipe Aug. di. mādauit dominus moysi vt suspenderet serpentem in ligno vt ptz Nūe. xxj. Serpens venenans homies est ipm peccatum occidens homines in aīa. quod suspensum est in ligno crucis. Suspensus aūt vel crucifixus. non habet vires nisi solnatur. sic homo nisi recedat a cruce. peccatum non potest ei nocere. Peccatum solum in cruce ē ligatum. alibi aūt vires habet magnas. h confertur nobis in baptismo. nam p dei gratiam que in baptismo cōfertur cōcupiscentia refrenatur. 7 peccatū pdit vires nec vlterius pōt nobis dominari nisi velimus. Et hoc ptz in alijs natōibus que baptisate non sunt. nā cōcupiscentia magis feruet in eis. 7 peccatum magis dñatur eis q̄ his qui in virtute baptismi se conseruant. Patet etiam hoc in peccatorib9 quib9 peccatū dominat. nā xpiani peccatores exciderunt ab hac virtute. ¶ Quartum est liberatio dyabolice ptātis. Nam xpc in cruce vicit dyabolum 7 totum exercitū ei9. Aug. Manu inermi 7 affixa cruci debelaere. po. Et religauit eum in inferno vt ptz Apoc. xx. Isa. xiiij. Uerūtamen in inferno detraheris in pfundum laci. Et p ɔsequens nos oēs a ptāte dyaboli eripuit. Coll. j. Qui eripuit nos de ptāte tenebrarum 7 trā. in regn. fi. di. s. Hoc aūt nobis in baptismo confertur. qꝛ cū dyabolus nobis non dominetur nisi p peccatum. Et peccatū in baptismo tollat vt dictū est. liquet q in baptismo a dyaboli ptāte eripimur. vnde cantam9. caput draconis saluator ɔtriuit in iordanis flumine ab eius ptāte nos omnes eripuit. Hoc fuit figuratū. Exo. xv. quando in mari rubro pharao cum toto exercitu suo submersus est. Mare rubrū est baptismus rubricat9 sanguine xpi. Ps. Cōtriuisti capita draconum in aquis. Quintum est vestitō honorabilis vestis virtutum. Nam xpc in cruce confecit mirabilem vestem virtutum. Quia vt di. Aug. omnes virtutes fuerunt in cruce nec exemplum alicuius virtutis ad informandam vitam nostram totā abest a cruce. Hec vestis fuit figurata p tunicā inconsutilem xpi quam xpc reliquid peccatoribus induendam que non potuit scindi. qꝛ nullus pōt eam habere p ptes nisi totā. Hāc tunicam induit nobis in baptismo deus. quia baptizato omnes virtutes infundunt. In baptismo homo nascitur ad vitā grē 7 exuit totam vestem veterē 7 iō remanet nudus. xpc quod deus parat ei dictam vestem mirabilem que nunq̄ putrescit que renouat de die i diē que tenet hominem calidum in amore dei. q custodit eum ab omni lesura. 7 facit dignum nuptijs sponsi eterni. quam quicunq̄ nō habuerit de illis nuptijs cum damno 7 vituperio expelletur. Math. xxij. Amice quomō huc intrasti non hñs vestem nuptialem. Et in signū huius inolenit consuetudo q cōpatres 7 cōmatres donant tunicam puero q̄ ad baptismum tenuerunt. ¶ Sextum est aptio celi. Nam xpc in cruce aperuit celum. in eo q obstaculum. s. peccatum quod nos phibebat intrare amouit 7 virtutem introeundi contulit. Totum hoc fit in nobis in baptismo. ad qd significandum xpo baptizato aptum est celū vt ptz Math. iij. quare enim tunc apertū fuit celum. cum nec ingredi nec egredi aliquis de celo debebat nisi qꝛ significauit q baptizato celum aperitur. ¶ Septimum est habitatio totius trinitatis. nam in cruce tota trinitas in xpi humanitate fuit. qꝛ vt di. Augu. indiuisa sunt opa trinitatis. q̄uis. n. passio soli filio appropriet 7 solus filius dicatur passus. tamen tota trinitas fuit passionem opata sicut 7 incarnationem. Joh. xiiij. Non credis qꝛ ego ī patre 7 pater in me est. ibidem. Pater in me manens ipe facit opa. Et similiter est de spū sancto. Hec autem habitatio trinitatis 7 diuinitatis in xpo non fuit cognita nisi p mortē xpi qꝛ in morte omnia elementa testata sunt xpm esse verum deum. Unde ille centurio dixit. Uere filius dei erat iste. Job. xix. Et ideo trinitas dei 7 deitas xpi non habitauit in cordib9 hoim p verā fidē nisi p mortē xpi. Et iō xpc ait Joh. xvj. Expedit vobis vt ego vadā Si. n. non abiero paclitus non veniet ad vos. Et nisi formam hūanitatis subtraxero. me vt verū deum non cognoscetis. vt di. Greg. hec aūt habitatō fit in nobis in baptismo qꝛ p baptismū 7 i baptismo fit hō tēplū dei. j. Cor. iij. Tēplū dei sanctū ē qd estis vos. Ibidē. Nescitis qꝛ tēplū dei estis 7 spūssanct9 i vobis habitat. nā i baptismo mūdat aīa ab oī pctō 7 vir-

tutib' adornatur. vt dictum est. ꝛ ꝑ consequēs fit dignum habitaculum dei. ꝛ iõ in collatiõe baptismi trinitas inuocatur. ꝛ hoc fuit figuratum in xp̄o baptizato. nam ibi trinitas apparuit. pater in voce. sp̄ussanctus in colūbe spē. ꝛ filius in humanitate. Octauū ē adoptio filiorum dei que facta fuit in cruce. nam xp̄c in cruce fecit pacem inter deū ꝛ hoīem ꝛ ad magnū amorem dei reduxit hominem. intantū ꝙ de' adoptauit eum sibi in filium. Et iõ statim xp̄o mortuo hereditas filij data ē homi. s. vita eterna. q2 vt di. ap̄ls ad Ro. viij. Si filij ꝛ heredes. he. quidem. dei coheredes aūt xp̄i. Luce. xxiij. Hodie mecum eris in paradiso. i. sicut fili' adoptiuus eris heres glorie patris mecū. hec autem adoptõ fit in baptismo. q2 ibi renascimur in filios dei. in vtero eccīe. ꝛ iõ extunc vocamur xp̄iāi. i. filij ꝛ frēs xp̄i. j. Jo. iij. Videte qualem ca. d. n. d. vt filij dei no. et sim'. Gal. iiij. Qm̄ autem es. fi. dei mi. dei. s. fi. in cor. ve. cl. ab. pater. Et in h' figura sup xp̄m baptizatū venit vox di. Hic ē filius meus dilectus.

¶ Nonum ē consignatõ electorum. Nam ī cruce consignati sunt electi a reprobis. nam latro pendens ad dextram xp̄i ꝛ credens vere ip̄m cē filium dei ꝛ innocēter patientē. deuote se ei recōmendans. signauit omnes electos qui ꝑ xp̄i passionem saluabunt'. latro vo pendens ad sinistram ꝛ blasphemans eum. nec in eū credens signauit omēs reprobos qui ex passione xp̄i nihil boni reportabunt. sed malum. Hec aūt consignatio fit in baptismo. nam in eo imprimit' caracter. qui est quoddam signum distinctiuū xp̄ianorum ab alijs in anima exñs. per quem homo fit habilis ad recipiendum sacramenta eccīe nam sine tali nullum sacramentū pōt quis accipe. Et hoc figurat' ꝑ hoc. ꝙ in baptismo inungitur baptizandus in modum crucis. quia in baptismo recipitur caracter vt quoddam signum crucis distinctiue vt aliq̄ cruce signant' ad aliquid sp̄ale. Ezech. ix. Signa thau sup frontes virorum dolentiū ꝛ gemētiū. Et sic patz primum ¶ Secundo ostendit qūo in baptismo xp̄o mortuo cōfiguramur et similes ei eē debemus q2 īmersio pueri ī aquā significat sepulturam xp̄i. ꝛ trina immersio signat triduum sepulture xp̄i. ꝛ erectõ pueri de aqua signat resurrectõnem xp̄i. Ergo ī eo ꝙ in aqua īmergimur ꝯsepelimur xp̄o mortuo vt deinceps mortui simus mūdo. ꝛ in eo ꝙ de aqua eripimur ꝯsurgimus cum xp̄o de morte. s. peccati. Qūo ergo xp̄c resurrexit a mortuis ꝑ gloriam patris. i. ad honorem ꝛ gloriaz patris ita ꝛ nos postq̄3 ī baptismo mortui fuerimus omnib' peccatis ꝛ mundo ꝛ vite veteri que ē ẜm carnem debemus resurgere de morte culpe ad vitam grē. ꝛ in nouitate vite sp̄us ad dei honorem ꝛ glām ambulare. Ephe. v. Surge qui dormis ꝛ exurge a mortuis ꝛ illuminabit te xp̄c. Dicitur aūt vita sp̄us nouitas vite q2 vt di. ap̄ls. j. Cor. xv. Prius qd̄ animale est deinde qd̄ sp̄uale. Et iõ vita spirit' dī nouissima vita. j. Cor. ibidem. Prim' homo de terra terrenus. secundus homo de celo celestis. Et iõ sicut portauimus imaginem p̄mi homis ita portemus imaginem secūdi hominis. i. xp̄i qui ẜm deum creatus ē in iusticia ꝛ sanctitate cuius filij facti sumus. ꝛ quem in baptismo p̄misimus imitari. Ephe. v. Imitatores dei estote sicut filij dei carissimi X

¶ Hec aūt nouitas vite in decem consistit. ¶ Primo in baptismi susceptõne. Johā. iij. Nisi quis renatus fue. ex aqua ꝛ sp̄usancto. n̄ pōt introire regnum dei. ¶ Secundo ī membrorum mortificatõne. ij. Cor. iiij. Semp mortificatõem xp̄i ihesu in corpe nostro circūferentes. vt ꝛ vita ip̄ius in corporib' nostris manifestetur. ¶ Tercio in honorum ꝛ diuitiarū mundi renunciatõe. Lu. xiiij. Nisi quis renū. omi. q̄ pos. non pōt meus eē discipulus.

Quarto in mandatorum dei obseruatione. Math. xix. Si vis vitam ingredi serua mandata. ¶ Quinto in iniuriarū dimissiõe. Lu. xvj. Dimittite ꝛ dimittemini. ¶ Sexto ī dei ꝛ p̄rimi pfecta dilectõne. Mat. xxij. Diliges dominum deum t. ex tc. Et p̄rimum sicut teip̄m. ¶ Septimo in vere penitentie assumptione. Lu. xiij. Ita dico vobis nisi penitentiam ege. oēs simul pibitis. ¶ Octauo ī mortis meditatõne. Eccl. vij. Memorare noui. tua ꝛ ineter. non peccabis. ¶ Nono in passionis xp̄i recordatõe. Treñ. iij. Memorare paupttatis ꝛ trāsm. absin. ꝛ fellis. Memoria memor ero ꝛ ta. in me ani. m. Berñ. Visa xp̄i passiõe q̄s est tam deliciosus qui non contineat. tam maliciosus qui non abstineat. quis tam iracund' q̄ non condonet. Decimo in vite eterne certa expectatõne. Thobi. ij. Filij sanctorum sumus ꝛ vitam illam expectamus quam deus daturus est his qui fidem suam nunq̄3 mutāt ab eo. Ps. Credo videre bona dom. in terra viuen. Et sic patet secundum. Y ¶ Ter-

tio ondit triplicē fructū si sic ī ba vite nouitate ābulauerim⁹ p quā xp̄o similam̄. Primus est resurrectō pⁱma.s.gratie. Apoca.xx. Beatus qui habet ptem in resurrectōe pⁱma Quia si cōplātati.i.simul plantati facti sum⁹ similitudini mortis hiesu christi 7 hoc in baptismo.simul erimus cōplantati facti similitudinis resurrectōnis eius.i.si in plantatōne q̄ p baptismum plantamur in eccia dei fuerim⁹ similes morti xp̄i. vt sicut xp̄c semel mortuus est 7 mors illi vltra non domiābitur.ita 7 nos postq̄z semel fuerimus mortui in peccatis et delictis nostris.7 ab ip̄is in baptismo fuerim⁹ mundati.non moriamur amplius in peccatis tunc erimus xp̄o similes resurgenti.qui resurgens a mortuis iam non morit᷑. Et sic habemus resurrectōnem gr̄e similem resurrectōni xp̄i in nouitate vite firmiter ambulantes.7 sic semp cum domino erimus.q̄r 7 in morte et in vita sumus ei similes. ¶ Secund⁹ fructus ē eneruatio concupiscentie 7 destructio peccatoꝝ.q̄r in tali complantatōe 7 similitudīe mortis 7 resurrectōis xp̄i que fit in baptismo.per quam in nouitate vite ambulamus.vetus hō noster.i.concupiscentia carnis.que vetus hō dicitur.q̄r a vetere homine adam tracta est. crucifigitur.i.p gr̄am dei auferuntur ei vires. vt nobis dn̄ari non possit.7 corpus peccati.i. cōgeries peccatoꝝ.similiter destruitur in baptismo vt dictum ē vt nobis dn̄ari nō possit. nisi velimus.q̄r qui mortuus est peccato scilz in baptismo.iustificatus 7 mūdatus ē ab ip̄o peccato.7 q̄ztum ad culpam 7 q̄ztum ad penam.vt dictum ē. Uel aliter 7 melius dicendum est.q̄ hic reddit rōnem istius pⁱmi fructus q̄r si concupiscentia carnis ē debilitata 7 refrenata.ita q̄ non pōt nos cogere ad peccādum.7 congeries peccatoꝝ est destructa.poterimus esse similes xp̄o resurgenti. vt.s. amplius non moriamur peccato a quo sum⁹ iustificati 7 mundati. ¶ Tercius fructus est resurrectio secunda.s.gloria.q̄r credimus veraciter q̄ si mortui fuerimus in hac vita mundo 7 peccatis sicut xp̄c mortuus fuit.7 in xp̄o 7 pter xp̄m mortificauerimus membra nostra viuemus simul cum xp̄o vita beata 7 ppetua qua xp̄c viuit.q̄r ip̄e resurgens a mortuis nō amplius pōt mori.neq̄z mors pōt ei dominari. Nam q̄ mortuus est peccato.i. pp̄ter peccatum tollendum 7 destruendum mortuus ē semel.i.vna eius mors suffecit ad peccatū tollendum 7 homines iustificandum. Hebre.x. Una.n.oblatōne consummauit in sempiternum iustificatos.sed q̄ modo viuit viuit deo. id ē in deo qui est vita ppetua. Joh.xi. Ego sum resurrectō 7 vita. Et sic q̄ mortuus fuit semel.hoc fuit inquantum homo vt p homine satisfaceret. Sed modo viuit inquantum deus qui est vita eterna. 7 mori non pōt. qua vita etiam nos viuemus. Jo.xvij. Uolo pat̄ quos mihi dedisti vt vbi ego sū 7 illic sint mecum.s.in eadem vita. Et sic patet tercium. ¶ Quarto istum triplicem fructum hortat̄ ap̄ls romanos quib⁹ loquebat̄ habere.et in illis omnes nos.q̄r omnes debemus nos estimare in vita ista mortuos ē peccato 7 mūdo 7 viuentes deo.i.ad honorem dei. Coll̄. Mortui.n.estis mundo 7 vita vr̄a abscondita ē cū xp̄o in deo. Et hoc ē q̄d ip̄e.d. in xp̄o hiesu.i. in forma 7 exemplo xp̄i hiesu.i.in virtute hiesu xp̄i.quia sine ip̄o viuere non possum⁹. Jo. xv. Sine me nihil po.fa. Et sic patet quartū.

¶ Dominica.vij.de euā. Sermo.lxxviij.

Cum turba multa esset cum hiesu nec ha.q̄d man. duo.disci.ait illis.misereor sup turbam ꝛc. Mar.viij. Sicut patet Joh.vj. Xp̄c vocat se viuū 7 verum panem. Ego sum inq̄t panis viuus qui de celo descendi. Et quia duplex est vita.s.anime 7 corpis.iō dupliciť nos pauit.s.q̄ztum ad aīam exemplo caritatis 7 v̄bo veritatis nos informando. Actu.j. Cepit hiesus facere 7 docere. Et q̄ztum ad corpus pane materiali reficiendo. vt in hoc euāgelio patet. In quo quidem euangelio quinq̄z summarie continent̄. Primum est xp̄i miseratio sup turbam indigentem. In pⁱncipio euangelij. Secundum ē discipuloꝝ dubitatō sup potentia dei omnia valentem.ibi. Et responderunt discipuli sui. Unde istos quis poterit hic saturare panib⁹ in solitudine. Terciū est xp̄i interrogatio vt refectōnem miraculosam faceret euidentem.ibi. Quot panes habetis. Quartum ē modus quem tenuit sup refectōnem quā mandauit apponi ante turbā famescentem.ibi. Et pre.tur.discū.sup terrā 7 accipiens septē panes gr̄as ag.fre.7 de.dis.su.vt ap. Quīto subiūgit euāgelista numerū sportarum de reliquijs sublatarum 7 numerū mādu cantiū ad dei gloriā 7 nr̄am instructōnem. ibi. Et sustu.q̄d sup.a.d frag.sept.spor.erāt aū

qui man.quasi quatuor milia 7 dimi. e.

¶ Primo ergo ponit dei miseratio sup turbam indigentem.q2 turbe non habentis vt comederet misertus e. Et hoc e. Misereor sup turbam. Et q2 omnis creatura debet creatorem suum sequi.io filius dei postq3 misertus est hominis.oms creatura miserta e ei. Olim enim erant quatuor incopassibilia homini.sc3 deus.angeli.celum 7 mors. Nam deus hominem sibi reconciliare nolebat.angeli aias nostras ad celum deportare recusabat.celu erat homini clausum.7 mors omes ad tartare demergebat. Sz postq3 deus homini e misert9 eum sibi reconciliauit.angeli aias nostras ad celum deportant.celu3 manet apertu.7 mors nisi voletes ad tartara demergit. Et tata fuit dei miseratio circa hominem. q hec quatuor placauit 7 sibi cpassibilia fecit. Et hoc est qd di. Misereor sup tur.7 volo q omnis creatura eius misereatur. Z. Notandum aute q quatuor mouerut xpm ad turbe misered u 7 pascendum.s.pprietas naturalis.numerositas popularis.penitentia salutaris. 7 indigentia rei familiaris. ¶ Primu fuit pprietas naturalis. Christus.n.fuit verus deus 7 verus homo.ex vtraq3 aut parte fuit misericors. na inquantum homo processit ex pgenie dauid cuius misericordia 7 clemetia in scriptura magnificatur 7 pdicatur. Isa.lv. Misas dauid fidelis. Et.j.Mach.ij. Dauid i sua misericordia consecutus est sedem regni in secula. Et hoc alligauit chananea petens miserere filie sue di. Miserere.m.fi.da. Math.xv.quasi.d. Ex patre tuo habes q sis misericordissimus. Hoc etiam allegarunt milites Benadab regis syrie dicentes. Audiuimus q reges israhel clementes sunt 7c. vt patet in libro regu3. Similiter inquantu deus omnino sibi e ppriu 7 naturale misereri. Greg.in collecta. Deus cui pprium e misereri semp 7 pcere. Ps. miseratones eius sup omnia.o.eius. Punire aut est extraneum 7 alienum deo. Isai.xxviij. Ut faciat opus suum.alienum e opus eius ab eo Opus dei e omnia ordinare. q2 sapientissim9 est cuius pprium e ordinare. Sap.ix. Omnia cstituisti in numero ponde 7 mensura. Peccatum aut no alit nisi p penam ordinari pot p quam reducitur ad ordinem iusticie. Et io deus vt hoc opus suu faciat.s.vt reducat peccatore p penam ad ordinem iusticie. alienum e hoc opus suum.s.puniri ab eo.i.sibi non competit sm naturam. Et io deus inuite punit.et cum dolore. Isa.j. Heu consolabor ego sup hostib9 meis 7 vindicabor de inimicis meis.7 ideo multum expectat peccatores.vt non puniat sed misereatur eo2. Isa.xxx. Propterea expectat deus vt misereat nostri. Exemplum de ape que naturaliter mellificat.7 concitata pungit.sic facit deus. Nam in principio omibus creaturis magnam gratiam 7 misericordiam fecit.sed postea concitatus peccatis expulit angelos de celo 7 homies de padiso. et misericordia ei9 videbat in celo reclusa. Ps. Domine in celo misericordia tua. In pcessu xo temporis iterum incepit misericordia sua extendere.in quandam ptem terre.7 ad quendam pplm.s.iudeorum.quem plantauit 7 multis gratijs 7 mirabilib9 beneficijs e psecutus 7 suam noticiam ei dedit. Ps. Notus in iudea deus. Et q2 non poterat amplius i ira misericordiam continere. eo q contra naturam suam erat.ideo misit filium suum vt omnium misereretur.7 omnibus magnas gras faceret. Jo.j. Gratia 7 veritas p iesum xpm facta e. Et iterum de plenitudine eius nos omnes accepimus gratiam.p gratia. Et hoc est qd hic dicitur. Misereor sup turbam oim populo2 quia ecce iam triduo sustinent me.i.p tria tpa expectant a me sibi misericordiam exhiberi. s. tempore legis nature.tempe legis scripte 7 tepore gratie reuelate.quia ecce post veniut mihi misericordiam postulantes nec habent qd manducent quia panis viuus melior manna omnis saporis suauitatem habens qui de celo descendit cib9 angelo2 7 pfectoru hominu nondum erat institutus. Et io homo vsq3 ad illud tempus non habuit cibum virtutis 7 vite ad comedendum. Sed xpc misertus e ei9. 7 dedit ei cibum anime 7 corporis in quo magna eius misericordia designatur. Et nota q xpi misericordia circa turbam hominum sm omnem modum magnitudinis magna ee apparet. Nam quadrupliciter dicitur aliquid esse magnum. A ¶ Primo aliquid dicitur ee magnum.i.altum vt turris magna id e alta Sic misericordia xpi est magna altitudine.q2 vsq3 ad celum.ad quod homines introducit. Ps. Magnificata e vsq3 ad celum misericordia tua. Secundo dicitur aliquid magnum. id e profundum vt puteus magnus.i.profundus.sic misericordia xpi est magna profunditate.q2 de inferno eduxit animas defuncto2.

Ps. Misericordia tua est magna sup me et eduxit ani.m. ex infer. infe. ¶ Tercio aliquid di magnum .i. amplum vt platea magna .i. ampla. Sic misericordia xpi est magna amplitudine. quia in toto orbe terrarum non e qui misericordiam xpi non sentiat. Ps. Misericordia dni plena est terra. ¶ Quarto di aliqd magnum .i. longum. vt magna via .i. longa. sic misericordia xpi est magna longitudine. quia a seculo vsqz in seculum 7 ab eterno vsqz in eternum. Ps. Misericordia domini ab eterno vsqz in eternum. Et sic fm omnem dimensione misericordia xpi est mag circa hoiem. Ephe. iij. Hoc ora vt possitis coprehendere cu omnibus sanctis. que est a lon. la. pfun. 7 subli. sup. in misericordia xpi. B Secundum qd xpm mouit ad turbe miserendum fuit numerositas popularis. quia turba multorum hominu3 i quibo credendum e qp multi erant magni meriti. qui dei beneficium 7 misericordia3 meruerunt. Si. n. deus olim ad preces moysi vnius hominis diuisit mare. 7 eduxit aquam de petra. 7 pluit coturnices populo israhel vt patet Exo. xvj. 7 ad preces helye abstulit pluuiam 7 reddidit 7 multiplicauit farina 7 oleu3 illi vidue de sarepta sidoniorz. vt pat3. iij. Re. xvij. multomagis nunc ad preces multorz qrum fames ad deum clamat multiplicabit panes. Math. xviij. Si duo ex vob. consen. sup ter. de omni re. quacu. pe. fi. il. a pa. me. ¶ Tercium quod mouit eum fuit penitentia salutaris. que p triduum quo turba cum xpo fuerat designatur. 7 hoc est quod di. Misereor sup turb. quia ecce iam tri. su. m. Mathe9 vo ait. qr triduo pseuerant mecum. Triduum ante3 penitentie est dolor contritonis. pudor 9fessionis. 7 labor satisfactionis. Hec ante est via trium dierum. qua filij israhel petebant ire in desertum ad sacrificandu3 deo. Exo. iij. Via trium dierum ibimus vt imolemus dno deo nostro. Quartum quod mouit eum fuit indigentia rei familiaris que ex tribo causabatur. ¶ Primo ex sumptone ciborum quia vt di. Cris. per duos dies precedentes omes cibos quos secum tulerant iam comederant. ¶ Secundo ex penuria 7 ariditate locorum quia in vasta solitudine erant vbi nec fruct9 terre nec cibi venales inueniebantur. ¶ Tercio ex distantia domorz quidam enim de longe venerunt 7 a domibo suis multu3 distabant. Et io anteqz ad eas puenissent nisi comedissent defecissent in via vt xpc hic dicit. Et sic pt3 primum. ¶ Secundo ponitur discipulorz dubitato super refectone turbe prouidenda. Aiunt enim. Unde istos quis poterit hic saturare panibo in solitudine. Non enim recordabantur alterius refectonis de quinqz panibus ordeaceis 7 duobus piscibus quam ante fecerat. vl si recordabant diffidebant an mo posset simile facere. 7 an secundo deus exaudiret eum. Per quod pt3 qp eum veru deu3 no credebant sed credebant eum magnum amicum dei. Jo. xiiij. Tanto tempore vobiscum sum 7 non cog. m. Et sic patet secundu. ¶ D Tercio ponitur xpi interrogatio vt refecto3 miraculosam faceret euidente. Ait. n. qt pa. ha. Qui dixerunt. Septem. Quia vt. d. Remigius. Non io interrogauit qi ignoraret. qt haberent. sed dum illi responderunt septe. q pauciores eent eo amplius 7 melius miraculu appareret. 7 notius fieret. In hoc ergo ipsum xpm imitari debemus vt opa nostra in luce virtutum sint facta. ad dei honorem 7 primi edificatoe3. Math. v. Sic luceat lux ves. co. ho. vt vi. o. ve. bo. 7 glo. de. pa. ves. qui in celis est. Et ad Phil. iiij. Modestia vra no. sit. o. ho. omnis qui male agit odit lucem 7 no vult venire ad lucem. vt non arguantur opa eius. vt di Jo. iij. Cauendum e tame ne du bono exemplo volumus pximum edificare vento vane glorie circuferamur. 7 p 9sequens meritu3 pdamus. 7 inter fatuas virgines deputemur De quibo di Math. xxv. qp vacuas lampades tenebat in manibo plenas vento. Math. v. Ame di. vo. r. mer. s. Quia ventu quesierut 7 vetu p munere habuerut. Vn si bono ope qd facimus teptatio vane glorie mete pulset 7 nos debiles ad consentiendu vl cadendum sentimus. qr ventus valde subtilis e. debemus attenter bona facere 7 plus nostram salutem qz pximi edificatoe3 diligere qr caritas ordiata incipit a seipa. Vn Math. vj. Cu ora. intr cu. t. 7 clau. ost. ora patrem tuu. Hic cadit exemplum de quo Greg. in dyalogo loquit de quoda pegrinum ad hospiciu3 recipiente. vt melior episcopo suo ab hominibo haberetur. cuius filium vnicum pegrinus in ignem piecit. 7 disparuit vt daret intelligi quo aio 7 merito fuisset receptus. Et sic pat3 terciu3. ¶ E Quarto ponitur modus quem xpc tenuit super refectone. quam mandauit apponi ante turbam famescentem qui cosistit in quatuor.

Nam primo mandauit turbe discumbere super terram. Secundo accepit septem panes et gratias agens fregit et multiplicauit et de. dis. suis vt darent turbe. Tercio recepit paucos pisciculos et ipsos benedixit et multiplicauit et iussit apponi. ¶ Quarto mandauit de fragmentis que superauerant septem sportas impleri. Et sic patet quod refectio hec differt ab illa de quinque panibus ordeaceis et duobus piscibus quam narrat io. quantum ad sex. Primo quia ibi fuerunt quinque panes hic vero septem ¶ Secundo quia illi fuerunt ordeacei. isti vero triticei quia quod simpliciter dicitur panis de tritico est. quod autem dicitur panis cum additamento est de alijs frugibus vt panis de ordeo vel milio. Hi autem sine additamento dicti sunt septem panes illi autem quinque panes ordeacei. ¶ Tercio quia ibi fuerunt duo pisces solum. hic vero plures licet pauci et parui.
¶ Quarto quia illi sederunt super fenum. isti vero super nudam terram. ¶ Quinto quia ibi fuerunt quinque milia hominum ad manducandum. hic vero quatuor milia ¶ Sexto quia de illis. xij. cophini fragmentis pleni fuerunt eleuati. hic autem septem sporte fuerunt eleuate plene. Litera plana est sed eius misteria sunt nobis sub breuiate requirenda. ¶ Notandum ergo quod dicit Jo. xxj. multa quidem et alia signa fecit iesus. que si scribantur per singula nec ipsum arbitror mundum capere posse eos qui scrip. sunt libros. Tot autem scripta de factis et dictis xpi que sufficiunt ad illuminandum fidem nostram. et informandum vitam nostram. vt di. Aug. super tres mortuos qui a xpo suscitati leguntur. Propterea di. apostolus ad Ro. x. quod finis legis xpc est ad iusticiam omni credenti. Greg. di. quod miracula xpi sunt sic accipienda. vt in veritate facta credantur et aliud significent. ¶ Duo ergo conuiuia que leguntur a xpo facta. significant spiritualem anime refectionem. que in verbo dei consistit. Deut. viij. Non in so. pane viuit homo. sed in omni verbo quod procedit ex or. dei. Cibus. n. anime est verbum dei. i. sacra scriptura. s. ve. et no. tes. quod predicator dat populo comedere. Math. xiij. Omnis scriba doctus in reg. celorum similis est homini prif. qui profert de thesauro suo noua et vetera. In cuius figura dictum est. Ezech. Fili ho. come. vo. istud. Et sequitur. Et comedi et factum est quasi mel dulce in ore meo. Ezechie. iij. Per duo ergo conuiuia que xpc fecit ad populum reficiendum significantur vetus et no. test. siue noua et vetus lex. Lex autem vetus continetur in quinque libris moysi. qui per quinque panes ordeaceos designantur. et psalmis et prophetis qui per duos pisces significantur. Nam sicut panis ordeaceus datur seruis. sic illa lex data fuit seruis quia fuit lex timoris. que est lex seruorum. et non continebat gratiam filiorum. non. n. conferebat gratiam. sed minabatur penam. Et ad hoc significandum quando lex vetus fuit data audierunt filij israhel voces et sonitus buccine et lampades et tonitrua et fulgura montemque fumigantem et perterriti ac pauore percussi steterunt procul dicentes moysi. Loquere tu nobis et audiemus. Non loquatur nobis dominus ne forte moriamur vt patet Exo. xx. Item ordeum est pungitiuum continens cortices aristarum quia lex vetus erat pungitiua di. Oculum pro oculo. dentem pro dente. vt patet Exo. xxj. Et continebat cortices figurarum multarum. j. Cor. x. Omnia in figura contingebant illis. Hos autem quinque panes portauit vnus puer clausos in pera. vt patet Joh. vj. Est puer vnus hic qui habet quinque panes ordeaceos. Iste puer est populus iudaicus qui fuit puer sensu sed senex tempore Isa. lxv. Puer cen. an. mo. Qui semper legit et nunquam ad perfectionem scientie peruenit. Hebre. vij. Nihil. n. ad perfectum ad. lex. Qui in cognitione veritatis semper habuit. et habet faciem cordis velatam. ij. Cor. iij. Usque in hodiernum diem dum legitur moyses velamen est positum super cor eorum. Sed xpc hos panes fregit. quia intellectum ve. tes. disseruit. Luc. xxiiij. Tunc aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas. Fuit ergo ille populus pastus quinque panibus ordeaceis. i. quinque libris moysi et duobus piscibus. i. psalmis et prophetis qui asperitatem legis temperabant. Et ideo illud conuiuium quinque panum fuit ante illud factum de quo. xij. cophini sumpti sunt ad. xij. tribus israhel pascendas. Quia vt di. apostolus. j. Cor. x. Omnes ean. escam spiritualem mand. Plures tamen reliquie superauerant de illo quam de isto quia lex vetus ob difficultatem non potuit obseruari. et ideo multa pretermittebantur Actu. xv. Quid temptatis imponere iugum super ceruicem discipulorum. quod neque patres nostri neque nos portare potuimus. De vtroque tamen conuiuio multa remanserunt. quia neque vetus. neque no. testa. perfecte seruatur. Hic cadit exemplum de mitra episcopali que habet duo cornua que significant vetus et no. te. que episcopus debet habere in capite et memoria. et habet duo pendicula post spatulas. Et significant quod vtrunque

testamentum ꝓijcitur post tergum ⁊ neutrū seruatur. ¶ Hoc autē conuiuium qd̄ h̄ recitat marcus sīr ⁊ matheus fuit factum pꝰ illud quod narrat Jo. de quo dictum est mō. Quod significat no. te. siue nouam legē qd̄ post ve. testa. institutum est. In quo fuerūt septem panes triticei qui dant̄ filijs. q: lex noua est amoris continens gratiam filioꝝ. Et ideo fuerunt hic septem panes. q: septem virtutibus ⁊ septem donis spūssancti pascuntur filij dei. Nā lex noua principaliter est ipa septiformis gr̄a spūssancti. Istos. vij. panes xp̄c benedixit fregit ⁊ multiplicauit. ⁊ dedit aplis vt apponerent turbis. q: no. tes. q̄ꝫtum ad illud qd̄ ē in eo pricipale. s. gr̄a spūssancti xp̄c fecit. Joban. j. Gratia ⁊ veritas ꝑ ihesum xp̄m facta ē Et q̄ꝫtum ad illud qd̄ ē ibi secundarium ⁊ disponens ad ipām grām spūssancti. s. mandatum amoris sīr xp̄c instituit ⁊ docuit. Johā. xiij. Mandatum no. do vo. vt dili. in. Math. x. Dictum ē antiquis. diliges amicum tuum. ⁊ odio habebis inimicum. Ego autē dico vobis diligite inimicos v̄ros. Mandauit etiam aplis vt ipām le. no. omnibꝰ p̄dicarent. Mar. xvj. Euntes in mundū vniuersum predicate euan. omni creature. Et vt ipām grām spūssancti omnibꝰ darent. Math. x. Gratis acce. gra. da. Et iō apl̄i imponebant manus super hoīes ⁊ accipiebāt spi. san. vt dī Actuū. viij. Nouū aūt te. est ille liber clausus ⁊ signatus septē signaculis. de q̄ di. Jo. Apoc. v. ꝙ nō ē inuentus in celo q̄ꝫtum ad angelos. neqꝫ in t̄ra q̄ꝫtum ad homines. neqꝫ subtus terrā q̄ꝫtū ad demones ⁊ mortuos qui posset apire librū ⁊ soluere septem signacula eius nisi agnus q̄ occisus est. qui septē signacula noui testamē ti. i. septem articulos fidei humanitatis xp̄i soluit. dum ipa impleuit vt di. Greg. ⁊ septiformē gratiam spūssancti. dum ipām hominibꝰ dedit. ⁊ septem sacramenta eccīe dum ipa instituit. que omnia ꝑtinent ad no. testamē.

¶ De hoc aūt cōuiuio sustulerūt apl̄i septem sportas. q: septem erant eccīe pascende de reliquijs prandij. xp̄i in no. te. quibꝰ Jo Apoc. j. scribit dicens. Johānes septē eccl̄ijs que sunt in asia. ꝑ quas vniuersitas eccīarum xp̄i totius mundi designat̄ In septem. n. sportis aploꝝ contentus ē cibꝰ anīe dandus omnibꝰ ꝑplis xp̄ianis in toto orbe t̄rarū. Sporte enī septem significant septenarios qui totam eccīam dei perficiunt ⁊ disponunt ⁊ reficiunt ⁊ pascunt. Primus ē septenarius sacramentoꝝ. nam septem sunt sacramēta eccīe quibꝰ mediantibꝰ virtus diuina ⁊ meritū passionis xp̄i hominibꝰ applicat̄ ad salutem consequendā. ¶ Secundus ⁊ tercius septenariꝰ ē de articulis fidei. nam septē sunt articuli diuinitatis. ⁊ septem hūanitatis. quibꝰ hō d̄ credendis illuminat̄. ¶ Quartus septenarius ē virtutū. nam septem sunt virtutes. s. tres theologice quibꝰ anima ordinatur ad deū. s. fides spes. caritas. ⁊ quatuor morales. s. prudentia. temperātia. fortitudo ⁊ iusticia. quibꝰ homo ī actibꝰ suis disponitur ⁊ ordinatur. ⁊ q̄ꝫtū ad se ⁊ q̄ꝫtum ad ꝓximum. ¶ Quintus septenarius ē donoꝝ spūssancti. nam septem sunt dona spūssancti. s. donum sapientie ⁊ intellectus donum consilij ⁊ fortitudinis. donum scientie ⁊ pietatis. ⁊ donum timoris domini quibꝰ omnes vires anīe tam supiores q̄ꝫ inferiores disponuntur ⁊ abilitantur ad obediendum motioni ⁊ instictui spūssancti. vt homo oīe opꝰ bonum faciliter ꝓsequat̄. ¶ Sextus septenarius est beatitudinum. Septem autem sunt beatitudines de quibꝰ dī Math. v. s. paupertas spūs. mititas vl̄ mansuetudo. luctus penitentie. sitis iusticie. affluentia misericordie. mūdicia cordis ⁊ pacificatō mentis. Au. n. beati paupes spū beati mites. beati qui lugent. beati qui esuriunt ⁊ siti. iusti. be. mi. beati mundo corde. ⁊ be. pacifi. He autem septem beatitudines. sunt tanq̄ꝫ opatōnes ⁊ actus ꝓcedentes a p̄dictis septem donis spūssancti. quibus ꝟtus ipoꝝ donorum manifestatur. quia qui dona spūssancti habet has opatiōes exercet ¶ Septimus septenarius ē ordinum. Nam septem sunt ordines quibꝰ potestas ministris eccīe confertur ad reliquum populum sanctificandum ⁊ dirigendum. Et sic patet ꝙ ꝑ h̄ duo conuiuia ve. ⁊ no. te. designatur. quibus homines spūaliter pascuntur. Et vnū fuit datum seruis aliud filijs. Unum generat seruitutem ⁊ timorem. aliud libertatem ⁊ amorem Et hoc ē ꝙ di. apl̄s Gal. iiij. Scriptū ē quō abraham du. f. ha. Et sequitur. Hec eī sunt duo testamenta. vnum quidem in monte syna in seruitutem gene. que est agar ⁊c. ¶ J

Pauci ꝟo pisciculi significant consolatōnes temporales quas deus seruis suis dat. q̄ bene dicuntur pisciculi ⁊ pauci q: in nouo testamen. bona temporalia non ꝓmittunt̄ sic ī veteri. Isa. j. Si vol. ⁊ au. me bona terre com.

Immo mandatur seruis dei in no.tes. vt bonis temp alib9 abrenuncient. quod in veteri nõ mandabatur. Lu.xiiij. Nisi quis renunciauerit omnib9 que pos. non põt meus eẽ discipu. In cuius figura xp̃c mandauit turbe pascente discũbere sup terram .i. vt om̃ia tp̃alia pedib9 9culcarent. Philip.iij. Omnia detrimẽtum feci 7 ar. vt sterc. vt xp̃m lucri. Alij dō q̃ fuerunt in alio cõuiuio p quod vetus tes. designatur comederunt sup fenuz p quod bona temporalia designant᷑. in quib9 nutriti fuerũt. Item in huius etiam figura dedit eis comedere sub diuo. q2 sic debem9 summẽ bona tẽporalia. vt semp oculos mentis ad celum leuemus. Philip.iij. Nostra cõuer. in celis est. j. Cor.vij. Tempus breue est. reliquuz est vt q̃ gau. tanq̃ non gau. sint. 7 q̃ emunt tãq̃ nõ possidentes 7 qui vtunt᷑ hoc mun. tã.n.v. Et nota q pulli coruoꝝ dum respiciunt celum 7 clamant ad deum pascuntur ab eo. statim aũt vt incipiunt caligines emittere p quod solicitudo terrenorum designatur derelinquuntur a deo 7 pascuntur a coruo. Sic homo qui inhiat terrenis pascitur a dyabolo 7 derelinquitur a deo. Auarus ergo qui non sedet sup t᷑ram sed inuoluit se sicut talpa in terra. i. in diuitij a terrenis 7 mũdanis. in mundi vanitatib9 7 in carnalibus desiderijs non pascitur ad mensam xp̃i. 7 sic p3 quartum. R ¶ Quinto subiungit euangelista numerum sportarũ de reliquijs sublatarum 7 numerum manducantium ad dei laudem 7 nostram instructiõ3 q2 in hoc miraculo vsq3 hodie deus laudat᷑. 7 fides de xp̃i diuinitate 7 humanitate roboratur nam in eo q cõpassus est turbe ei9 hũanitas attestat᷑. sed in eo q panes multiplicauit eius deitas demonstrat᷑. vt di. Beda. Litera plana est. 7 misterium patet. Requiram9 ergo solum salutaria exempla que de hoc cõuiuio accipe possumus. Sunt autẽ tam ex pte xp̃i q̃3 ex pte turbe multa salutaria exẽpla. Ex pte xp̃i quinq3 salutaria exempla accipe possumus. Pmum est exemplũ magne humilitatis. q2 cum ip̃e omnia sciret. 7 oĩm esset dñs. tamen non dedignatur cum quibusda3 vilib9 psonis discipulis suis habere misteriu3 9silij sui. 7 p eos voluit turbam pascere. vt ip̃i quodammõ pticipes viderentur eẽ miraculi. glo. Hiero. sup hocloco Math.xv. Dominus discipulos vocat. vt doceat mgr̃os consilia sũa minorib9 7 discipulis cõmũicare. Quidam a nullo 7 de nullo consilium habent. vel petunt suo sensui innitentes 7 dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. vt dr̃ ad Rom.j. Aug. Ubi dixisti sufficit ibi defecisti. 7 vbi tibi placuisti ibi peristi. Bern̄. Omnia illi desunt qui nihil deesse sibi putat. Contra quos dr̃ Prouer.iij. Ne innitaris sensui tuo 7 prudẽtie tue impone modũ. Om̃ia ergo sunt cu3 consilio facienda. Ecci.xxxij. Ubi multa consilia. ibi salus ¶ Secundum est exemplum pfecte caritatis. q2 turbe indigenti cõpassus est 7 pauit eam. Uade 7 tu fac ita. Lu.xiij. Cũ facis 9uiuiũ. vo. de. pau. 7 ce. 7 he. er. ¶ Tercium ẽ exemplũ salutifere benedictõis. quia cibum quem apposuit benedixit 7 gratias egit. In quo instruimur vt bona tẽporalia cũ gratiarumactõne recipiam9. Ephe.v. Pro om̄ibus agentes gratias deo 7 patri. Et du3 ip̃is vtimur ea benedicamus. q2 vt di. ap̄ls.j. Thimo.iiij. Om̄is creatura dei bona. 7 nihil reijciendum quod cum gratiarumactione recipit᷑ sanctificat᷑. n. p verbum dei 7 orõne3. Hic cadit exemplum de illa moniali de qua di. Gre. in dyalogo q comedens lac sine signo crucis inuasa est a dyabolo. Et ideo serui dei semp benedicunt sumenda. 7 postea gratias agunt Ps̄. Edent pauperes 7 saturabuntur 7 laudabunt dominum. ꝛc. Peccatores aũt comedunt sicut bruta animalia ¶ Quartum ẽ exemplum bone discretõis. q2 ordinauit comedentes 7 fecit eos sedere. 7 tande3 fragmenta fecit recoligi ne pedibus conculcata perirent. Quidam nullum ordinem in comedendo habent. 7 tota die comedunt 7 potant 7 fragmẽta canib9 7 non hominib9 largiuntur. quibus Isa.v. ei maledictõnem imp̃catur dicẽs. Ue qui potentes estis ad bibendum vinum 7 viri fortes ad sectandam ebrietatem. ¶ Quintum est exemplum abundantis multiplicatõnis. nam panes quos indigentib9 tradidit in immensum multiplicati sunt. nam ex septem panibus septem sportas leuauerũt. quatuor milib9 hominum saciatis absq3 mulierib9 7 puulis. vt dr̃ Math.x. In quo instruimur q qui pauperib9 dant comedere. eorum bõa mľtiplicantur. Greg. Terrene substantie p hoc q pauperib9 largiunt᷑ multiplicantur. Luce.vj. Date 7 dabit᷑ vobis men. bona et confert. 7 coagita. 7 supereffłu. da. in si. ve. Und̃ pauperes dum pascuntur pascunt. vt patet in illa vidua de sarepta sydoniorum. Que dum

pauit Helyam pasta fuit ab eo. ꝛ extunc nō defecit ei farina nec oleum .iij. Reg. xvij. Hic cadit exemplum beati bonifacij epī tudertini. qui vt di. Greg. in dyalogo. dum esset puer omne triticū matris dedit pauperibus. Qd mater ꝑpendens cepit eum pugnis cedere. s; a bonifacio oratione facta totum horreum inuentū est plenum tritico. ¶ Ex pte aūt turbe sitr quinqꝫ exempla salutaria accipe debem⁹

Primum ē exemplum sancte imitatōnis. Nam xp̄m in desertū relictis omnibus sunt secute. Desertum dr̄ .i. derelictum a vicijs ꝛ delicijs. qꝛ nec vicia nec delicie ibi regnant. Sequnur ergo ꝛ nos xp̄m cum derelictōne ꝛ destōne viciorum ꝛ deliciarum mundi. Hebreo. xiij. Exeamus igit̄ ad eum extra castra impropetiū eius portantes. Isa. ij. Venite ascendamus ad montem domini. Sic exuit moyses ꝛ negauit se esse filium filie pharaonis magis eligens se affligi cum ꝑplo dei qꝫ iocunditatis terrene habere peccatum. maiores diuitias extimās thesauro egyptiorū impropeiiū xp̄i. vt di. aplūs ad hebre. xj. ¶ Secundum est exemplum bone consumptōnis. qꝛ omēs cibos ꝯsumpserunt in sequendo ꝛ audiendo xp̄m. Math. xxv. Euge serue bone ꝛ fidelis. quia i pau. fu. fi. supra multa te ꝯstituam. Peccatores aūt cōsumūt se ꝛ sua in ludis ꝛ guerris et in vanitatibus ꝛ luxurijs. Exemplum de filio ꝓdigo qui ꝯsumpsit substantiā suam cum meretricibus viuendo luxuriose. vt dr̄ Luc. xv.

Terciū ē exemplum ꝯplete sanatōis. Nā triduo cum xp̄o ꝑseuerauerunt donec omnes infirmi fuerunt perfecte sanati. Vn̄ Math. xv. dr̄. ꝙ multi infirmi ꝛ claudi accesserunt ad eum ꝛ curauit eos. Et sic plenam sanitatem i anima ꝛ corpore receperunt. qꝛ vt dicunt multi sancti doctores nullū sanauit in corpe quē etiam non sanauerit in mente. qꝛ dei perfecta sunt opa. Jo. vij. Totum hominem sanum feci in sabbato. Perseuerem⁹ ꝛ nos triduo cuz ihesu vt ꝑfecte sanem̄ in mente. ¶ Primus dies ē boni ꝛ mali cognitō. vt cognoscamus vn̄ descendimus vbi sumus quo tendimus quid amisimus. ꝛ quid inueniemus. Jone. j. Qd est opus tuum q̄ terra tua. quo vadis ꝛ ex quo populo tu es. Bern. Memento vnde veneris ꝛ ingemisce vbi es ꝛ erubesce. q̄ tendis ꝛ cōtremisce. Secundus dies ē detestatio ꝛ fuga mali. Eccli. xxj. Quasi a facie colubri fuge peccata. ¶ Tercius dies ē opatio boni. Gal. vj. Dum tempus habem⁹ opbo. ad om. Ps. Spera in domino ꝛ fac bonitatē. Quartum ē exemplum digne ꝯtentatōnis. qꝛ turba contenta fuit solo pane ꝛ paucis pisciculis. Sic ꝛ nos contenti eē debemus hijs q̄ de⁹ dat nobis ꝛ nō murmurare. j. Cor. x. Neqꝫ murmurauerītis sicut quidā eorum ꝛ a serpentibus perierunt. Quidā nanqꝫ nūqꝫ attendūt ad bonū. qd habēt. qd ꝛ multi non habēt. s; solū ad bonū qd nō hn̄t. qd ꝛ multi hn̄t. Prouer. xvij. Oculi stultorū in finibus terre sapiētis aūt oculi in capite suo. ¶ Quintū ē exemplū ꝑfecte saturatōis. qꝛ de mēsa ꝛ ad mēsam xp̄i saturati sunt. Sic ꝛ nos accedentes ad mēsam xp̄i ꝯmedamus ꝛ saturemur. q̄dā de mensa xp̄i .i. v̄bo ꝟitatis ꝑ̄dicato nihil sumūt. q̄dam valde modicū sumūt. nec illi saturant̄. q̄dā reijciunt qd ibi sumūt. Nō sim⁹ carissimi de omnibus istis sed comedam⁹ ꝛ saturemur. ¶ Nam istas .vij. sportas xp̄us ꝓ nobis qui nō fuimus ibi leuare mādauit et sunt indeficiētes. qꝛ bōa sp̄ualia tāto magis multiplicāt̄. q̄nto plus distribuūt̄. sic sciētia distributa suscipit incremētū ꝛ auaros dedignatur possessores. ꝛ nisi cito publicet̄ cito labit̄ ꝛ decrescit. Et rō quare comedere debemus de bonis cōtentis in sportis aplōꝝ ē triplex.

¶ Prima qꝛ sunt bona repletiua ꝛ satiatiua eo ꝙ intrant intus in animā. nā grā dei ē i essentia aīe. virtutes aūt sunt in potētijs anie. vt fides in intellectu. spes in affectu. caritas in voluntate. ꝛ sic de alijs. Bona autem mundi iō non satiant. s; immittunt sitim. quia non intrāt in animam vbi ē appetitus habendi. sed stant foris. Exemplum de habenti sitim ꝛ tenenti ciatum vini prope os ꝛ non bibente. in quo sitis nunqꝫ extingueretur. sed augeretur. Joh. iiij. Omnis qui biberit ex hac aqua sitiet iterū. qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitam eternā. Nos autem per gratiam dei de magna infirmitate peccati surreximus in qua omēs honores gratie consumpsimus. nam i peccato homo cōsumit omnia bona sua. ꝛ iō multum indigemus comedere ꝛ repleri. Secunda qꝛ sūt bōa ꝯsuatiua. nā ꝯsuāt aīam i vita grē ab omni morte. Johan. viij. Si quis sermonem meum seruauerit mortem non gustabit ineternum. Bona ꝟo temporalia multotiens inducunt mortē. ꝛ multas īfirmitates. Eccli. xxxvij. Propter crapulā multi pierunt q̄ aūt absti-

nens est adijciet vitam. Et si in vita nature conseruent modicum tñ conseruant qr breues dies hominis sunt. Job.xiiij. Nos autez multum conseruari indigemus. qr inter multa corrumpentia sum⁹. Nam mundus caro ꝛ demonia corrumpere nos nituntur. Tercia qr sunt bona firma ꝛ stabilia vsqꝫ ad finē itineris hominē cōcomitantia. Apoc.xiiij. Opera.n.il.se.il. Ambrosi. Non sunt bona hominis que secum auferre non pōt. sola misericordia comes ē defunctoꝝ. Bona mundi non sunt stabilia sed derelinquunt homiem. ꝛ quando certe in maxima necessitate scꝫ in morte. Job. xxvij. Diues cum dormierit nihil secū auferet aperiet oculos suos ꝛ nihil inueniet. Nos autem de longa via venimus.s. de regiōe peccatorum que sua omnia distat ꝛ elongat a ciuitate supna p quam ire habemus. Et hoc ē quod hic dicitur. Quidam.n. de longe venerunt. Qui de magnis sceleribꝫ veniunt ad penitentiam de longe veniunt ad xp̄m. Quia quanto quis in prauo ope errauerit tanto lōgius a deo rcessit. vt d. Beda. Silr lōgā viā facere debemus.s. vsqꝫ ad celum iō multuz ē molestum ieiunare.iij. Reg. xix. Surge comede. grandis.n.tibi restat via. Beda. Perit q̄ sine celesti pane ad patriam tendit. Et hoc ē qđ h dicitur. Si dimisero eos ieiunos deficiēnt ī via. Et sic patet ꝙ bona ista que de hoc conuiuio apl'i leuauerunt optima sunt ꝛ sup oīa appetenda. Et hoc significat panis: quē xp̄s in hoc conuiuio discūbentibus dedit ad manducandū qui fuit melior panis qui vnqꝫ fuit factus habens suauissimum saporem ꝛ sicut manna delectans. Et sic patet quintum ꝛ cōsequenter totum.

¶ De ep'la. Sermo ¶ lxxix.

Humanum di

co ꝓpter infirmitatem carnis vr̄e. Ro.vj. Tria solent homines a dei seruitio retrahere ¶ Primum ē magnus labor in seruiendo. qr vt dr̄ Math.vij. Arta ē via que ducit ad vitam. Und' ille iuuenis cui xp̄c dixit. Uende omia que habes ꝛ da pauperibꝫ ꝛ ve.se.me.abijt tristis. ¶ Secundum est delectatio peccati. qr frui bonis mundi ad libitum delectabile est. Job.xxj. Exultant lusibus tenent timpanum ꝛ cytharā. ꝛ gaudent ad sonitum organi. du.in bo.di.s. ¶ Terciuz ē incertitudo premij p dei seruitio reddendi. Eccl'e.ix. Sunt iusti atqꝫ sapientes ꝛ opa illoꝝ in manu dei. ꝛ tñ nescit homo an odio vl' amore dignus sit. Et ꝓpterea dicunt impij. Uenite ergo ꝛ fruamur bonis que sunt ꝛ vtamur creatura tanqꝫ in iuuentute celeriter q̄niam hec est ps nostra ꝛ nō est ag. qui sit redi. ab inferis. Sap.ij. Beatus autem paulus in ep'la hodierna de his tribus determinat. ostēdens ꝙ nō est supra vires hominis seruire deo ꝛ stare in peccato non ē delectabile sed mortiferum. ꝛ iusticiam tenere ē magni p̄mij. In q̄ quidez ep'la quatuor facit. Primo reddit auditores beniuolos vt libentius audiatur. In principio ep'le. Secundo ōndit leuem et congruum modum ad seruiendum deo. si rite teneatur. ibi. Sicut.n.exhibu.mē.ve.ser.imū ꝛ iniq̄.ita exhi.mē.ve.ser.iu.in sancti'. Tercio. cām cuiusdam dicti sui.s. quare non seruiēdū est peccato assignat vt a nobis cognoscatur. ibi. Cum.n.ser.es.peccati liberi fu.ius. Quarto ōndit fructum peccati ꝛ fructum iusticie vt peccatum dimittatur ꝛ iusticia teneatur. ibi Quem.n.fru.ha.tunc in il.in quibꝫ nunc erube. ⁊c vsqꝫ ad finem ¶ Primo ergo reddit apl's auditores beniuolos. vt libentius audiatur.d. Humanum dico.i.leue ꝛ q̄d facile vobis dicere intendo ꝛ hoc ꝓpter infirmitatem ꝛ fragilitatem carnis vestre que retrahit a magnis operibꝫ faciendis. Math.xxvj. Spirit⁹ quidem ꝓmptus ē caro autem infirma. Sap. ix. Deprimit sensum terrena inhabitatō multa cogitantem.q.d.apl's. Non intendo vobis magna mandare ꝛ grauia psuadere: ꝛ difficilia vt ē ill'd Math.xvj. Si quis v.p⁹ me ve. abne.se.ꝛ tol.cru.su.ꝛ se.me. Et ill'd Luc.xiiij. Nisi quis renū.om.que pos.non pōt meus ē disci. Et illud Math.v. Si quis te percusse. in vnam maxillā p̄.ei al.ꝛ hmōi. Cū ergo apostolus non intendat grauia mādare. sed hūanum ꝛ leue ꝛ nobis valde possibile debem⁹ eū beniuole audire. Et sic patet ꝙ apl's non intēdit hic psuadere pfectam iusticiam que ē pfectorum sed iusticiam adeptam que est incipientium ꝛ sufficit ad salutem. Et sic patet primum ¶ Secundo ostendit leuem ꝛ cōgruuz modum seruiendi deo.d. Sicut exhibui.mēbra ve.ser.imun.s. peccatorum carnaliū. ꝛ iniqui.s.cogitatōnis peccatorum sp̄ualium ducenti ad iniquitatem operationis eorundem ita exhibete membra vestra serui. ius. supple boni operis ducenti in sanctificationem mē

tis 7 corpis. Iusticia aut hic accipit generaliter put cõtinet omne opus bonuz. Et nota q hec similitudo quinqз modis pôt attendi et exponi. B Primo festinãter vt sicut inclinamur pctõ. iuxta illud Prouer. vij. statiz sequit eã qi bos ductus ad victimã ita statiz inclinemur bono. Eccl. v. Ne tardes cõuerti ad dñm. 7 ne diffe. de die in dié. Vix. n. puer scit loq 7 deierat 7 blasphemat. vix pt se mouere 7 incipit rixari 7 furari. ¶ Secundo letãter. vt si letant peccauim. iuxta illd Prouer. ij. letant cum malefe. 7 exul. i re. pes. ita letanter seruiamus deo. Ps. Seruite dño i leticia. Quia vt. d. apls. ij. Cor. ix. Hilarẽ datorem diligit deus. Tercõ frequenter vt sic tota die exhibuimus mẽbra nostra peccato. ita exhibeamus iusticie. Ps. Tota die misc. 7 cõmo. Non debet sufficere homini solũ de mane orare. cum ipe als tota die fuerit i peccatis. Lu. xviij. Oportet sp orare 7 nunq deficere. Gal. vj. Bonum aut facientes nunq deficiamus ¶ Quarto pseueranter. vt sicut vsqз ad tps conuersionis pseuerauim i peccatis. ita in reliquũ vsqз in finem pseueremus in bono 7 seruiam iusticie. Quia vt. d. Bern inter virtutes sola pseuerantia singularis filia ẽ summi regis 7 ipa sola coronatur. Math. x. Qui pseue. vsqз in finem hic saluus erit. Nõ iaciamus omni die fundamentũ penitẽtie ab opibus mortuis. C Quinto vniuersaliter vt sicut oĩa membra exposuim pctõ. s. cor male cogitando. volũtatẽ mala, pximis desiderando. 7 transitoria bona appetendo. memoriam iniuriarum recordando. intellectũ inutiliũ sciẽtiã addiscendo. oculos illicita videndo aures vana audiendo. linguam detrahendo. blasphemando. 7 mentiendo. manus praua operando. pedes ad mala loca eundo. 7 totũ corpus luxuriando. ita econuerso exponam omnia mẽbra iusticie in sanctificatõnem. Et primo debemus exponere iusticie cor. dei maiestatẽ cogitãdo. 7 dei bonitatem a qua omĩa bona pcedunt qr omnia pter suam bonitatem opatus est deus. Aug. Quia deus bon ẽ iõ sumus. Secundo voluntatem vera bõa scz spũalia 7 celestia affectando. 7 pximos sicut nos amando. Mat. xix. Diliges pximum tuum sicut teipm ₰c. Tercio memoriam dei beneficiorum 7 misericordiarum recordando Isa. Miseratõnum dñi recordabor. Quarto intellectum diuinas scripturas addiscendo 7 diuina eloquia. qr vt. d. apls. j. Cor. xiiij. q igrat igno. Quĩto oclos hoẽsta vidẽdo. qr vt dĩ Treñ. iij. Oclus me dpdat ẽ aĩaз meã Et marĩe debem respicere xpm crucifixũ p nobis. Ps. Respice in faciem xpi tui. Luce. xxiiij. Videte man meas 7 pedes meos. Crucifixum 7 imagines sanctorum sunt libri secularium. in quib debent legere bonos mores tota die. ob hoc. n. inuenta sunt. Sexto aures sancta 7 non mala colloquia audiẽdo. Quia vt di. apls. j. Cor. xv. Corrumpũt. n. bonos mores colloquia praua. Debemus ergo audire pauperem misericordiam a nobis petentem. quia vt dicitur Prouer. xxj. Qui obturat aurem suam ad cla. pau. cla. ipe 7 non exau. Debemus etiam audire spm in scriptura sacra nobis loquentem. Ps. Audiam quid loquatur in me dominus deus. Septimo linguam moderate loquendo. qr vt dicit Prouer. xiij. Qui inconsideratus ẽ ad loquenduz sentiet mala. Debemus ergo bonum confiteri 7 malum detestari. Prouer. viij. Veritatẽ meditabitur guttur meum. 7 labia mea detestabuntur impium. Octauo manus virtuosa faciendo. Debemus enim laborare vt laborẽ nostrum manducemus. Ps. Labores man. tua. quia manduca. beatus es ₰c. j. Thessal. iij. Neqз gratis panẽ manducauimus ab aliquo. sed in labore 7 fatigatõe nocte 7 die operantes. Nono pedes recte ambulando 7 ad scẽa loca tribulatos 7 viduas visitando. De pmo Isa. ij. Venite ascendamus ad monteз dñi 7 ad domum dei iacob. Actu. iij. Petrus 7 ioban. ascẽ. in tẽp. ad ho. or. no. De secũdo Iac. j. Religio munda. 7 ima. ap. de. 7 pa. he. ẽ vis. pau. 7 vi. in tribulatõne eorum. Math. xxv. Infirmus 7 i carcere fui 7 venistis ad me Decimo totum corpus nostrum ipm multa disciplina 7 ieiunijs macerãdo. Colo. iij. Mortificate membra vrã que sunt supra terram. 7 hoc debemus facere pter quatuor. Primo vt corpus sub ptãte anime redigamus. j. Corinth. ix. Castigo corpus meum 7 in seruitutẽ red. s. anime. qr vt dĩ Gal. v. Caro concupiscit aduersus spm. 7 spũs aduer. car. Ro. vij. Video aliã legẽ in mẽ. m. re. le. m. mee. Secũdo vt dignũ spũssancti habitaculũ efficiat. q ñ habitat i corpe sbdito pctis. vt dĩ Sap. j. ij. Cor. vj. Vos estis tẽplũ dei vi. Tercõ vt vita xpi pris nostri in corpe nostro representet. qr fili debet bonã vitaз boni pris imita-

rij. Cor.iiij. Semper mortificationem xpi
iesu i cor. ve. circũf. vt 7 vita iesu in cor. no-
stris manifestetur. Gall. vj. Ego.n. stigmata
domini nostri iesu xpi in corpore meo porto.
Quarto vt corpus nostrum tandem glorio-
sum resuscitetur. quia vt dr. ij. Cor. j. Sicut so-
cij passionum estis. sic 7 consolationis eritis. et
ideo si corpus mortificamus resurget glorio-
sum. Et sic patet p omnia supradicta q sicut
seruiuimus peccato. ita debemus seruire iu-
sticie 7 deo. E Sed contra hoc videtur
esse q qui seruit deo sicut peccato 7 non plus
non est in statu salutis 7 non sufficit ad salutẽ
Aug. Plus debet amari iusticia q̃ ante ama
batur iniquitas. Et sup illud. Ps. Bonum
mihi lex oris tui sup mi.au. 7 argenti. d. idem.
Aug. Amplius diligit caritas deum q̃ cupi-
ditas aurum. Et dicendum q semp in iustis
7 a iustis plus amatur deus q̃ aliquod tpale
possit diligi a cupiditate. hoc est ex maiori ra
dice dilectõnis sed nõ sp ex feruẽtõri motu. s
aliquãdo ex ipa caritate. que excedit cupidita
tem surgit motus minoris feruoris q̃ sit mo-
tus cupiditatis. Hic ergo non attendit simi-
litudo q̃tum ad radicem. sed q̃tum ad mo-
tum. vt p hoc non notetur equalitas. sed tm̃
similitudo. vt si multum. i. si m'tis 7 varijs mo
tibus 7 operibus 7 valde ferventib9 seruiui-
mus peccato. ita multis motibus 7 operibus
7 valde feruentibus seruiamus iusticie 7 deo.
aliter autem nostra mensura non esset iusta.
nec accepta deo. cum plura impenderim9 pec
cato q̃ iusticie 7 plurib9 modis ipm fecerim9.
Prouer. xj. Statera dolosa abominatio est
apud deum 7 pondus equum voluntas eius
Et sic patet secundum. F Tercio cãm
cuiusdam dicti reddit. s. quare non seruiendũ
est peccato sed iusticie. Et est vnica causa vel
rõ quam hic ponit. s. seruitus 7 libertas. qr ho
mo peccando efficitur seruus peccati. Johã.
viij. Qui facit peccatum seruus est peccati.
Ad quam seruitutem infinita mala sequunt'.
Nam pdit homo hereditatem quia seru9 nõ
manet in domo ineternum. vt patet Jo. viij.
deputatur supplicijs sicut seruus neq̃. Eccl.
xxxiij. Seruo maliuolo tortura 7 compedes
Homo etiam peccando pdit libertatem iu-
sticie 7 virtutis. Et hoc est quod d. Cum ser-
ui essẽ pecca. li. fuis. iusticie. i. a domino iusticie.
cuius dominiũ est magna libertas. 7 ei seruire
regnare est. Ad quod dominium 7 libertatẽ
mirabilia bona sequuntur. quia si liberi. ergo fi
lij 7 heredes. Gall. iiij. Itaq3 non sumus an-
cille filij sed libere qua libertate xpc nos libe-
rauit. Ro. viij. q si filij. 7 heredes. heredes q̃-
dem dei. coheredes autem xpi. De seruitute
aũt viciorum 7 libertate virtutum. mirabilia
possent dici sed dimittant' ad pñs. Et sic pz
tercium. G Quarto ostendit fructum pecca-
ti 7 fructũ iusticie 7 probat. H Ubi no-
ta q stipendia 7 fructus peccati ẽ confu sio e
7 mors. Primum stipendium id est lucrũ sio
precium 7 fructus peccati ẽ ɔfusio. Nã pctõr
efficit' vir ɔfus9 turpit' valdẽ. Que ẽ.n. maior
ɔfusio q̃ q anĩa sponsa xpi inueniat' cũ dya-
bulo fornicari vilissimo ribaldorũ. Et q̃ ẽ ma-
ior ɔfusio. q̃ q quis de filio regis eterni effi-
ciatur seruus dyaboli 7 denudet' veste regali
7 nuptiali virtutũ 7 remaneat nudus sicut ri-
baldus. Et que est maior ɔfusio q̃ q quis fa
sciatus oculis. ligatus manib9 ducat' ad fur-
cas inferni. Math. xxij. Ligatis manib9 7 pe-
dibus. pi. eum in tenebras exteriores. Et que
est maior ɔfusio q̃ q quis tanq̃ leprosus a
ɔsortio hoĩm sequestret'. 7 tanq3 asinus deco
riandus, pijciatur ad foueas. Hiere. xxij. Se
pultura asini sepeliet' putrefact9 7 piectus ex̃
portas hierusalem. Sic ergo est vnus fruct9
7 stipendium peccati. s. confusio magna. Et h
est quod. d. Quem.n. fructũ ha. tunc in his i
quibus nunc erubescitis. Secundum ẽ mors
sc3 triplex. s. nature. pene. 7 culpe. Et hoc est
nam stipen. pec. mors. Propter peccatum.n.
animã separatur a corpe in qua mors nature
consistit. Geñ. ij. In quocunq3 die come. ex eo
mor. mo. Item deus separatur ab anima ĩ qua
mors culpe consistit. Isa. lix. Iniq. ve. diui. in
ter. vos 7 de ve. Item anima 7 corpus depu-
tantur supplicijs. in qua mors pene consistit.
Baruth. iij. Quid est israhel q in terra ini-
micorum es coinquinatus es cum mortuis de
putatus es cum descendentib9 in lacum. q. d.
Quia peccasti 7 idõ sic euenit tibi. Et idõ mors
peccatorum pessima. Ps. Mala mors natu-
re. peior mors culpe. pessima mors pene. Et
quia hec triplex mors est finis omnium malo-
rum 7 corporalium 7 spiritualium. 7 presenti-
um 7 futurorum. et finis continet virtute ea q̃
sunt ad finem. ideo possumus dicere q omĩa
mala sunt fructus 7 stipendia peccati. H
Fructus autem iusticie, put ibi innuitur q̃
druplex est. scilicet libertas a seruitute pctõrũ

seruitus dei sanctificatō aīe. ⁊ vita etn̄a. Et
hoc est quod dicit. Nunc xp̄o liberati a pec-
cato. Ecce primū. Serui autē deo facti. Ecce se
cundū. habetis fruc. ve. ī san. Ecce terciū. fi-
nem xp̄o vitam eternaȝ. Ecce quartū. Et no
ta hic ꝙ fructus peccati ex ꝯdigno reddit̉ ꝙ
oīa mala que possūt cogitari meretur pecca
tor. quia contra bonū eternū ⁊ infinitū pecca
uit. Unde citra ꝯdignū punit̉. qꝛ si pena in-
finita est extēsiue. tn̄ intensiue infinita nō est.
sed ipse penam vtroqȝ modo infinitam mere
tur. Sed fructus iusticie supat iusticiam val
de ⁊ non reddit̉ ex ꝯdigno. licet reddat̉ ex cō
gruo. Rōs. viij. Nō sunt ꝯdig. passi. hꝰ tem
poris ad futu. glīam. que reue. in no. Et ideo
sicut gratis deus concedit nobis iusticiam fa
cere. iuxta illud. j. Coꝛ. xv. gratia dei sum id
quod sum. ita gratis vitam eternam dat no-
bis. Jo. j. De plenitudine eius nos omnes ac
cepimus gratiam. s. mercedis ꝓ gratia. s. bo-
ni opis. qꝛ cū merces sit infinita ⁊ extensiue et
intensiue. meritū autem est finitū vtroqȝ mo-
do. inter meritum autē ⁊ pꝛemiū dȝ eē ꝓpoꝛ-
tio. finiti autē ad infinitū nulla est ꝓpoꝛtō. vt
d. phūs. idō de grā dei datur nob̄ vita etn̄a
Et hoc est qđ di. Grā dei vita eterna ī xp̄o
hiesu dn̄o nr̄o. i. per hiesum xp̄m dn̄ȝ nostrū
Joh. j. Grā ⁊ veritas ꝑ hiesum xp̄m facta est
Et ideo in fine omnium oꝛationuȝ dicimus
per dn̄m nostrum hiesum xp̄m ꝛc. quia oēm
gratiam ⁊ omne bonuȝ deus in eo ⁊ ꝑ eū no-
bis donat. Ro. viij. Quomō nō etiā cum il-
lo omnia nobis donauit. Et sic patet ꝙ serui
re deo est magnus fructꝰ. In fine nota ꝙ q̄ȝ-
uis seruire deo sit magni fructus. multi tn̄ ꝓ-
ter miserabiles causas a dei seruitō retrahūt̉
J . Primo eīn quidam retrahunt̉ ꝓpt̉ dei
benignitatem qua deus expectat peccatoꝛē
⁊ non statim infert vltionem. Rōs. ij. An di-
uitias bonitatis eius ⁊ patientie ⁊ longanimi
tatis contēnis. ignoꝛas quoniam benignitas
dei ad penitentiam te adducit. Ecclesia. viij.
Quia non ꝓfertur cito ꝯtra malos sentētia
filij hominū absqȝ vllo timoꝛe perpetrāt ma
la ¶ Secundo quidam retrahunt̉ ꝓpt̉ hu-
manum timoꝛem ⁊ pusillanimitatem qui cre
derent se moꝛi fame ⁊ in necessarijs vite defi-
cere si seruirent deo. Cōtra quos Aug. Pa-
scit ꝯtemnētes se ⁊ deserit timentes se. pascat
coꝛuos ⁊ deserit homines. Stulta cogitatio
⁊ de magna infidelitate procedit. Credūt ꝙ
deus daturus sit eis regnū ⁊ non cibū. Non
ne pauit filios israhel. xl. annis māna in deſ-
to. Nōne pauit helyam per coꝛuū in toꝛren-
te. vt iij. Reg. xvij. Nonne pauit danieleȝ ex
istentem in babilonia in lacu leonum ꝑ aba-
cuc ꝓphetam existentē ī iudea. vt patet Da-
niel. xiiij. Nō ergo est dubiū quin pascat ti-
mentes se ⁊ si aliqn̄ subtrahit ex cā facit. sicͭ
subtrahit medicus aliquando infirmo cibū.
Aug. Scit celestis medicus quid datur ꝰ sit
nobis ad consolationem. ⁊ quid subtractur ꝰ
ad exercitatōem. Tercio quidam retrahū
tur vt non perdant gaudiū ⁊ iocunditatem.
Credunt eīn ꝙ seruientes deo nunq̄ȝ gau-
dio potiantur sed in tristicia semꝑ viuāt qđ
falsum est. qꝛ maioꝛ est consolatio sp̄ūs ⁊ leti
cia mētis. quā habēt seruientes deo. oī gau-
dio ⁊ leticia mundanoꝝ. Jo. xvj. Iterum au
tem videbo vos ⁊ gaudebunt coꝛda vestra.
Eccl. xx. Non est oblectamentū supꝑ coꝛdis
gaudiū. In eodem. xxx. Qui adorat deum
in oblectatōe suscipiet̉. Aug. Gustato spiri-
tu desipit omnis caro ¶ Quarto quideȝ re
trahuntur ꝓpter premij tarditatem. nam de-
us suis seruitoꝛibus non statim pꝛemium cō-
fert sed differt conferre. vt tandem conferat
totum regnum. Exemplū paterfamilias sol-
uit omni sero mercenarijs filio autem nunq̄ȝ
nisi in moꝛte. ⁊ tunc instituit eum herēdē om
niū bonoꝝ suoꝝ. Sic facit deus peccatoꝛibꝫ
⁊ iustis. peccatoꝛes nanqȝ sunt mercenarij et
iusti filij. ⁊ ideo deus soluit peccatoꝛibus om̄i
die bona tꝑalia eis dando. iustis autē solū ī
moꝛte dando eis hereditatē celestē. Oīs eīn
seruiens expectans magnā mercedē nō acci-
pit statī ꝑmiū ꝫ diu differt accipe. vt patȝ d̄
seruitoꝛibꝫ regū ⁊ cardinaliū. Quinto qui
dem retrahūt̉ ne ꝑdant iuuentutē ⁊ speciosi
tatem. Reputāt eīn iuuentutē suā ⁊ pulcritu
dineȝ ꝑdere si eam ꝯsumant ī seruitō dei. Et
ideo nolunt deo seruire. nisi inueterati. ⁊ qn̄
mūdus eos abijcit. Sed timendū ē valde de
talibꝫ. qꝛ qn̄ hō opatōni alicui assuescit valđ
difficulter pt̄ ab ea ī posteꝝ abstinere. qꝛ cō-
uertit̉ ei ī hitū ⁊ naturā qui ꝫm ph̄m ē diffi-
cult̉ mobilis. Prouer. xxij. Adolescēs iuxta
viam suaȝ etiā cū senuerit nō recedet ab ea.
Et ideo in iuuentute ē incipiendū ꝫuire deo.
Tren. iij. Bonū ē viro cum poꝛ iug. ab ado
lescentia sua. Et sic patet quartum ⁊ totum.

Attendite a falsis ꝓphetis qui veniunt ad vos i vestimentis oui. intrin. autem sūt lupi rapaces. Math. vij. Inter malos christianos triplex differentia inuenitur. Quidam nanqȝ sunt pessimi per omnia dyabolū imitantes tāqȝ dyabolici viri. Sicut em̄ dyabolus malus in se. multos fecit malos ⁊ cauda sua multos filiorum dei proiecit de celo in terraȝ. vt dicitur Apoc. xij. ita tales homīes corrupti mente. reprobi circa fidem nituntur bonos subuertere. ⁊ ad errorem suum trahere. Tales sunt heretici. Quidam ꝟo sūt minus mali qui scilicet in peccatis suis marcescunt. nec curant proficere. similiter non curant alios corrumpere vel edificare. Tales sūt multi. qui solum bona temporalia attendentes mūdi gaudio perfruuntur. Sap. ij. Venite fruamur bonis ⁊c. q. hec est ps no. Quidam autem adhuc sunt minus mali qui licet mali sint in se tamen student alios recte docere ⁊ veram fidem. ⁊ rectam vitaȝ ⁊ abscōdite q̄ntum possunt male agunt nolentes publice peccare. Et de istis dicitur Mathei. xxiij. Super cathe. mo. se. scri. ⁊ pha. om. quecun. dix. vo. fac. sm ꝟo opera eorum no. fac. De istis tribus generibus peccatorum agitur in euangelio isto. Et primo de primis in principio euangelij. Secundo de secūdis. ibi. Omnis arbor que non facit fructum excidetur. Tercio de tercijs. ibi. Non omnis qui di. mihi domine domine intrabit in regnum celorū In hoc ergo euangelio quatuor ponuntur. Primum est christi ammonitio. vt a primo genere malorum scilicet ab hereticis caueamus ibi. Attendite a falsis prophetis. Secūdo ponuntur signa per q̄ tales hereticos cognoscamus. ibi. A fruct. eorum cognoscetis eos. Tercium est iudicium quod christus secundo generi malorum scilicet bene agere ū curantibus minatur. vt rectius nos agamus ibi. Omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur. Quartum est insufficientia tercij generis malorum qui bene docēt et male viuunt. vt ad perfectionem tendamus. ibi. Non omnis qui dicit mihi domine domine ⁊c. Primo ergo ponitur admonitio christi. vt ab hereticis caueamus. quia attendite in q̄t .i. diligēter considerate vt sciatis vobis cauere ab hereticis. qui sunt falsi ꝓphete. Crisosto. Magna virtus boni est cognoscē malum ⁊ firma cautela salutis scire que fugias. j Iohā. iiij. Nolite om. spi. cr. sed probate spiritus si ex deo sint. B Notandum autē est q̄ propheta proprie dicitur qui de christo aliquid prophetisauit. vel eꝰ conceptionem vel natiuitatem vel mortem. vel resurrectionem vel ascensionem. que omnia prophetauit Ysaias ⁊ multi alij multa alia d̄ christo dixerunt. Et q̄tuȝ ad hoc nullus propheta est ampliꝰ nec prophetia. Mathe. xj. Usqȝ ad Iohan. lex ⁊ ꝓphete. Cōmuniter aūt dicitur ꝓpheta omnis qui aliquid futurꝝ p̄dicit. et q̄tum ad hoc oīs predicator dr̄ ꝓpheta id ē annunciator futuroꝝ maloꝝ si homīes nō recte agant. ⁊ bonoꝝ futurorum si bene agant Math. xiij. Omīs scriba doctus in regno celorum silis est homini patrifamilias qui profert de thesauro suo noua ⁊ vetera. Noua sūt gaudia celi que de nouo .s. i morte xp̄i sūt data. Vetera sūt pene inferni q̄ a p̄ncipio mūdi fuerit. Sic annunciabat apl's. ij. Cor. v. d. Om̄es nos manifestari oportet an̄ tribunal xp̄i vt referat vnusquisqȝ ꝓpria corpis ꝓut gessit siue bonū siue malū. Sic ḡ heretici sūt ꝓphete falsi .i. falsi annunciatores ⁊ p̄dicatores. q2 ꝓmittunt ⁊ annūciāt falsa. Nā peccatoribꝰ ꝓmittunt impunitatē vt ipsos attrahant ad sectam suam. Hiere. vj. Curabant cōtritiōēz filie ꝑli mei dicētes pax pax. ⁊ nō erat pax. Itē sunt dolosi p̄dicatores. q2 dolose predicant vt decipiant. Predicator aūt assimilat' piscanti ad hamū ⁊ ꝟbū dī est hamꝰ qui dū rapit' capit. vt di. Aug. Sed verꝰ p̄dicator ponit hamū ex̄ ⁊ intus dulcedinē cibi. q2 annunciat asperā penitētiā sub q̄ di. eē dulcedinem vite eterne. Actu. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. Sapiens autē hō p̄eligit aliquaȝ asp̄itateȝ assumē vt sic dulcedine fruat'. sic infirmus vult amarā medicinā sumē vt sit sanꝰ Et talis sic capit' a ꝟbo dei ⁊ predicatore cū verbum dei cuȝ effectu capit. ij. Cor. xij. Cū essem astutus dolo vos cepi. Falsus autē p̄dicator vt hereticus ponit hamum intus et cooperit eum verme. vt materialis piscator dum leticiam gaudendi predicat. sub qua latet pena eterna. Apocal. xviij. Q̄tum se glorificauit et in deli. fu. tā. da. il. tor. ⁊ luct. Et ideo heretici assimilantur vulpibus Sam-

psonis que habebāt faces accensas ī caudis quibus ꝯbusserūt omnes segetes toti⁹ ꝯmunitatis. vt patꝫ Iud. xv. Ezechiel ꝟo ꝓpheta assimilat eos scorpionib⁹ di. Cū scorpionib⁹ habitas. Ezech. ij. Qui ore lingere videt̄ ꝟ cauda infundūt venenū. F. Notandū autem ꝙ heretici quatuor generib⁹ falsatorum compant̄. Primo falsatorib⁹ lraꝝ. Nā ipsi totā scripturam dei falsificant. Dicūt eī ꝑ illud Lu. xix. Quare nō dedisti pecuniam me. ad mē. ꝛ ego veniens cū vsuris vtiqꝫ exegissem illā. ꝙ licet homini feneraṙ. Et ꝑ illō Joh. xij. nunc princeps hui⁹ mūdi eiciet̄ foras. dicunt ꝙ totus mūdus visibil' factus est a dyabolo. Et breuiter totā scripturā deprauant. ij. Pet. ij. Fuerūt pseudo ꝓphe in populo sic ꝛ in vobis erūt mgr̄i mēdaces qui introducent sectas perditōnis. Job. xiij. Ostēdam vos esse fabricatores mēdacij ꝛ cultores puersorum dogmatum. ¶ Secundo falsatorib⁹ sigilloꝝ. qꝛ sacramenta eccl'ie q̄ fluxerunt de latere xp̄i pēdētis ī cruce. vt d. Aug. que fuerūt sigillata lancea pforante. ipi falsificant ꝛ ꝯdenmant. nam corpus xp̄i nō asserūt esse corpus dicentes ꝙ si esset mōs iaꝫ cēt comestū. Et similit' matrimoniū dānant. j. Thimo. iiij. Discedent quidam a fide attēdētes spiritib⁹ erroris ꝛ doctrinis demonioꝝ ī ypocrisi loquētiū ꝓhibentiū nubere ꝛ abstinere a cibis quos deus creauit ad ꝑcipiendū cum gratiarūactione. ¶ Tercio falsatorib⁹ clauium. qꝛ dicunt se claues regni celorum hr̄e et nō habent. qꝛ soli petro ꝛ ei⁹ successorib⁹ date fuerūt. Math. xvj. Tibi dabo claues rḡni celoꝝ. Apoc. iij. Qui ha. cla. da. i. xp̄i q̄ apit ꝛ nemo claudit. claudit ꝛ nemo apit. Nō ergo habēt claues sed ipsas tanq̄ fures falsāt. Jo. x. Quotqt venerūt fures sunt ꝛ latrōes. ¶ Quarto falsatoribus monetaꝝ. Moneta nāqꝫ xp̄i sunt opa bona quib⁹ emit' rḡnū dei. que sunt ieiuniū. elemosyna. orō. Hec dicuntur moneta regis nr̄i xp̄i. qꝛ in his ē imago ꝭm tres substantias que sūt in xp̄o. que sūt caro. aīa. ꝛ natura verbi. Nam ieiuniū ī q̄ est carnis maceratō cū xp̄i carne ꝯformitatē hꝫ que tota fuit macerata ꝛ morti tradita. ij. Corinth. iiij. Semp mortificatōem hiesu xp̄i in cor. no. circūfe. vt ꝛ vita hiesu ī cor. nr̄is ma. Hec moneta ꝑtinet in carnis afflictōne ꝛ gerit figuraꝫ xp̄i ī cruce patientis. Elemosyna ꝟo ad animā xp̄i ꝑtinet quā quasi elemosinā dedit in p̄ciū nostre redemptionis. Ysaie. liij. Tradidit in mortē animam suam. Hec gerit imaginem xp̄i ad īferos descendētis. vt de miseria educeret miseros ꝛ captiuos. Elemosyna em̄ dr̄ ab hely qd̄ est misereri. Prouer. xxiiij. Erue eos qui ad mortem ducunt'. Orō autem ꝑtinet ad ꝟbū dei. Est em̄ orō ꝟbuꝫ mentis ante deū. Et de ꝟbo dei dr̄. j. Joh. ij. Aduocatū habemus apud patrē hiesū xp̄ꝫ iustum ꝛ ipse est ꝓpi. pro pec. n. Orō em̄ ē aduocatus noster apud deū. Lu. j. Ne time. zacha. quo. exau. ē orō tua. Hec gerit imaginē xp̄i ad celum ascendētis. Quid est em̄ orare nisi celum mēte ascendere. Eccli. xxxv. Orō humili. se nu. pene. Hanc triplicem monetaꝫ heretici ꝛ ypocrite falsant. Nam de ieiunio dicit' Mat. vj. Cū ieiunatis nolite fieri sicut ypocri. tristes. extermi. em̄ fa. ꝛc. De elemosina ꝟo dicit' ī eodeꝫ. vj. Dū facis inq̄t elemosynā no. tu. ca. ā. te. sicut ypocrite faciūt. De orōne autē dr̄ in eodem. vj. Cū oratis nō eritis sicut ypocrite qui amant in synagogis et ī angulis platearū stantes orare. Oēs predicti falsatores cudūt ꝛ stant in obscuro. Silr̄ heretici dogmatizant ī nocte ꝛ ꝑ domos. ij. Thimo. iij. Ex his em̄ sunt qui penetrāt domos. ꝛ captiuas ducunt mulierculas oneratas peccatis. Et similiter oēs supradicti falsatores ꝭm legem debent ꝯburi: ꝛ silr̄ heretici qꝛ eoꝝ moneta videt' aurea ꝛ nō est. īmo sūt oēs falsi. qꝛ aliud ondūt exterius ꝛ aliud interius. nā exterius tegunt' vestimentis ouium. intrinsecus autē sunt lupi rapaces. quia animas volunt rape ad infernū. Scd̄m autē Aug. vestimenta ouiuꝫ sunt ieiunia ceteraqꝫ religionis signa innocentiam p̄cedentia.

H. Ouis ꝟo dum viuit. vt di. Crisos. pelle sua ꝓtegit'. mortua ꝟo oue alius tegit' pelle eius. Sic innocens sue innocentie pelle tegit'. hereticus autē ꝛ ypocrita dū simulate rl'igionis signis tegūt' quasi pellē innocentis induunt. ij. Thīo. iij. Habentes quideꝫ spēm pietatis virtutē aūt eius abnegantes. Et iō lupi dicuntur. qꝛ in libro de natura animaliū dr̄ ꝺ lupis ꝙ interdū emittūt voces hominū ꝛ canū ne credant' lupi. vt per h̄ possint decipere ꝛ deuorarē. Actu. xx. Scio ꝙ post discessum meū introibunt in vos lupi rapaces non ꝑcentes gregi. Dicunt' autē heretici lupi rapaces vel sp̄ualit' corrumpendo. vl' si possūt corꝑaliter persequēdo. Libenter ei si posset

catholicos ꝑsequerent᷑.sicut arrius fecit.cuius ꝯsilio oēs epi catholici sunt in exiliū missi. Unde vix quatuor epi sunt inuenti qui ei resisterent.vt in eccl'iastica historia ꝯtinet᷑. ¶ Moraliter autē nota ꝙ falsi ꝓphete a qbꝫ quotidie oportet nos cauē ꝛ qui quotidie nobis falsa prophetisant duo sꝫ ſm duplex genus prophetie.s.dyabolus ꝛ ꝯcupiscētia carnis. Est autē quedā ꝓphetia de preterito vt dicit Aug. vt moyses ꝓphetauit dicens. In principio creauit deus celū ꝛ terrā. Alia est de futuro.vt Ysai.dixit.ecce ꝟgo conci.ꝛ pari.fi.ꝛc. Falsus ꝓpheta de ꝑterito dyabolus est.qui suadet homini stare in peccato superbie.luxurie ꝛ auaricie.ꝛc.adducens in exemplum quosdam viros ꝑteritos q predictꝭ peccatis peccauerūt.ꝛ tamē apd̄ deū sunt facti valde magni. Nam paulus peccauit peccato superbie.ꝛ factus ē apl'us. Dauid peccauit peccato luxurie.ꝛ tamē fuit ꝓpheta eximius. Matheus peccauit peccato auaricie. ꝛ tamen factus est euangelista ꝑclarus. Ex his autem in corde peccatoris arguit. ꝙ ista peccata sint leuia ꝛ deꝰ ea leuit᷑ punit. Que ꝓphetia tripliciter apparet falsa. ¶ Primo quia predicti viri non sunt dati in exemplū peccandi sed in exemplum a peccatis resurgendi.ꝛ non desperandi. Ro.v. Ubi abū.delict.supa.ꝛ gra. Quid ergo dicemus permanebimus in peccato vt gratia abundet absit Qui enī mortui sumꝰ peccato qūo adhuc viuemus in illo. Et non sicut aiunt quidam nos dicere debemus.faciamus mala ꝛ veniūt bona q̄rū damnatō iusta ē. ¶ Secundo.qꝛ nō est verū ꝙ peccatū leue sit.q̄nīmo sup oīa est grauiꝰ.qd̄ patꝫ.qꝛ in momento fecit cadere de celo demones in terrā vbi si tota t̄ra esset in pluribus dieb' nō descēderet. ¶ Tercio.qꝛ non est verū ꝙ deus peccatū leuit᷑ puniat. Nam peccatū sup̄bie sūme puniuit. vt patet in demonib' ꝛ ꝑmis ꝑentib'. Peccatū ꝟo luxurie valde puniuit vt patet in diluuio ꝛ in ill' quīqꝫ ciuitatib'.s.zodoma.gomorra ꝛ ceteris.vt patꝫ Gene.xix. Peccatū aūt auaricie acriter puniuit.vt patꝫ in iuda q̄ xp̄ auaricia ꝑdidit xp̄m. Et ideo dyabolus introiuit in eū ꝛ suspensus crepuit medius.ꝛ diffusa sꝫ oīa viscera eius.vt patet Actu.j. Falsus ꝟo ꝓpheta ꝺ futuro.cōcupiscētia carnis est que suadet di. Gaude in bonis mundi et postea penitentiam agas. Que ꝓphetia dupliciter est falsa. ¶ Primo qꝛ bonis mundi scꝫ in delicijs.in diuitijs ꝛ honorib' nō ē gaudium sed afflictio. Omnia em̄ ista ꝛ sīmibil aliud mali haberent.tamen ducūt ad dolorosum finem.quia vel dimittunt per aduersam fortunam.vel dimittunt per mortem. Prouer.xiiij. Extrema gaudij luc.oc. Et tandem ad inferos demergunt. Job.xxj. Ducunt in bonis dies suos ꝛ in pūcto ad in.des. ¶ Secundo dn̄.hō dat se peccatis ꝛ dyaboli seruituti nō potest redire ad bonū ꝑse.nisi ꝑ di gr̄tiā spēalē.qꝛ vt dr̄ i Ps. Hō ē spūs vadēs scꝫ in peccatū ꝛ nō redi. Exemplū de reti.in qd̄ piscis ꝑt intrare ꝫ nō exire. Ro.viij. Nō est volentis neqꝫ currētis sed miserentis dei. In cuius figura di.apl's in eodem.vij. Non enim quod volo bonum hoc ago.sed qd̄ odi malū illud facio. De his duob' ꝓphetis dr̄ Treno.ij. Prophete dixerūt tibi falsa ꝛ stultā. Et sic patꝫ primū. ¶ Secūdo poīt signa ꝑ que possumus hereticos cognoscere ꝛ ab eis cauere.di. A fruc. e.cognoscetis eos. Quia cum heretici sint mali.ꝛ mala intēdāt i alijs generare.nō possunt facere bonos fructus. Possunt tamen habere bona vestimēta vt sīlata ieiunia ꝛ humiles ꝛ prolixas oꝛōnes.ceteraqꝫ alia vt dictū est. Et ideo attendendum est vt dicit Aug.ne vestimenta pro fructib' ponamus. Sunt enim duo genera operum hereticorum.s.occulta ꝛ manifesta. Omnia autem manifesta pertinent ad vestimenta. Occulta ꝟo pertinet ad fructꝰ. Fructus aūt bonos quos enūerat apl's ad Gal'. v.habere non possunt qui sunt.caritas.gaudium.pax.patientia.longanimitas. bonitas. benignitas.māsuetudo.fides.modestia.continentia.castitas. Istos.xij.fructus spūs non hn̄t heretici.ꝫ vt mali ꝛ carnales faciūt opa carnis q̄ apl's ad Gal'.vbi ē ānumerat dicēs Manifesta autem sunt opera carnis. q̄ sunt fornicatō.adul.īmūdicia.ipudicicia. luxuria. ydolorꝫ seruitus.veneficia.inimicicia.ꝯtentōnes.emulationes.ire.rixe.dissensiōes.secte.inuidie.homicidia.ebrietates.comesatōnes.et his similia.q̄ predico vobis sicut ꝑdixi. q̄nīā qui talia agunt regnū dei nō ꝯsequent᷑. Isti eī sunt fructus hereticorꝫ. Bonos aūt fructus nō intendūt.nec faciunt nec facere possunt. Quia vt dicitur Eccle.xiiij. Qui sibi nequā est cui bonus erit. Et de hoc ponit exemplū christus in natura di. Nunquid colligunt

de spinis vuas aut de tribulis ficus.q.d.non.
Sic arbor bona.i.bonus hõ fructus bonos
facit.qr bonus hõ hʒ ꝟtutẽ in aĩa. Virtꝰ au
tem est vt phũs d.que bonũ facit habentẽ.ꝛ
opus eius bonũ reddit. Mala aũt arbor.i.ma
lus hõ malos fructus facit. Quia sicut bona
arbor nõ potest fructus malos facere manẽs
bona.sic neqꝫ mala arbor potest fructus bo
nos facere manẽs mala.i.bonus hõ manens
bonus nõ potest fructꝰ facẽ nisi bonos ꝛ ma
lus hõ manẽs malus nõ pt̃ fructus facẽ nisi
malos. Potest autem bonus homo fieri ma
lus.ꝛ malus fieri bonꝰ.ꝛ ecõuerso. Quia vt
di. Aug.nix nõ potest calefieri.potest autem
liquefieri ꝛ fieri aqua calida. Silr̃ malus pt̃
fieri bonus ꝛ tunc potest facere bonos fructꝰ
vt paulus ꝛ magdalena. Et similr̃ bonꝰ hõ
potest fieri malus.ꝛ tunc facit malos fructus
vt petrus bonus factus ẽ malus.quia nega-
uit xp̃m. Sic ergo oĩa actõ infidelium mala.
vt d. Aug.que ab infidelitate ꝓcedit. sic oĩs
fructus hoĩs mali malus.qui scʒ a malicia eꝰ
ꝓcedit. Vñ hõ malus inq̃ntum malus non
pt̃ facẽ nisi malũ. Et silr̃ homo bonus inq̃n
tum bonus nõ pt̃ facere nisi bonũ. Bona eñ
arbor ẽ bonus hõ ꝛ bona eius volũtas. Un
de cum hec duo manent sil̃.s.bona voluntas
cuʒ bono hoĩe nõ pt̃ fieri nisi bonus fructus
Silr̃ mala arbor est malus hõ ꝛ mala eiꝰ
voluntas.qua in hoĩe manente nõ pt̃ agẽ ni
si malum etiaʒ si bonũ esset qđ agẽt.qr vt di.
Ambro. Intentio tua speciẽ impoĩt opi tuo
¶ Moraliter autẽ spine dicũt pctã. Pro-
uer.xxiiij. Per agrũ pigri hoĩs trãsiui et ecce
totũ repleuerũt eũ spine. Et hoc ꝓpter q̃tu
uor. H ¶ Pr̃io qr mentẽ pungũt. Aug.
Nullo temporis int̃uallo ista diuidũt.vt q̃si
alio tempe q̃s nõ faciat qđ dʒ ꝛ alio patiat̃.
ne vel tpis pũcto vniuersal' pulcritudo tur
bet̃.vt sit in ea peccati dedecꝰ sine decore vĩ
dicte. Prouer.xiiij. Miseros facit pp̃los pec
catũ.ad minus miseria remordẽtis ꝯsciẽtie ꝛ
seruitutis dyabolice.qr qui facit peccatũ ser
uus est peccati. Jo.viij. ¶ Secũdo qr se cõ-
plectũt per ꝯcomitantiam vt spine. qr pec-
catum qđ p pñiaʒ nõ delet̃ mox suo põdere
ad aliud trahit.vt d. Greg. ¶ Tercio qr fru
ctum bonoꝝ opeꝝ impediũt.ne fructificent
in vitam eternã sicut spine suffocant triticuʒ
Lu.viij. Simul exorte spine suffocauerũt il
lud. Propterea dr̃ Hiere.iiij. Nouate vo-
bis nouale ꝛ nolite serere int̃ spinas. ¶ Quar
to quia sunt materia ignis inferni sicut spine
st̃ materia ignis materialis. Ysai.xxxiij. Spi
ne ꝯgregate igni ꝯburent̃. Spine etiaʒ dicũ
tur diuicie vt ipa ꝟitas in luca.d. Et hoc ꝓpt̃
duo. Primo qr mentem pungũt cogitatio-
num suarũ aculeis.vt Greg.d. Multa eñ so
licitudine ꝛ timore hoĩem affligunt. Eccl's.v.
Saturitas diuitis nõ sinit eũ dormire. Job
xv. Sonitus terroris sp est in auribꝫ eius et
cũ pax sit ille insidias suspicat̃. Secundo qr
st̃ materia ignis auaricie ꝛ cupiditat'. Quia
sicut ex appositiõe lignoꝝ crescit ignis. ita ex
appositiõe diuiciaꝝ crescit auaricia. Poeta.
Crescit amor numi q̃ntũ pecũia crescit. Spi
ne etiam dicunt̃ tribulatiões. Ose.ij. Sepiã
vi.t.spi.sed de his spinis dulcis fructus colli
gitur si patiẽter tolerentur.qr patientia opꝰ
perfectum habet.vt d. Jaco. H ¶ No-
tandum autem in fine huius membri q̄ bo
ne arboris.i.boni hoĩs.xij.sunt fructus de q
bꝫ dicit̃ Apoc.xxij. Ex vtraqꝫ pte fluminis
lignũ vite afferens fructus.xij. ¶ Primꝰ est
bonoꝝ temporalium multiplicatio. Ysaie.j.
Si volueritis ꝛ audie. me bona terre come.
Prouer.xiij. Custoditur iusto substãtia pec
catoris. ¶ Secundus ẽ oĩm reꝝ bonꝰ euentꝰ
quia tam prospera q̃ʒ aduersa seruiunt ei ꝛ
ad salutem cooperant̃. Rõs.viij. Diligenti-
bꝫ deum oĩa coopant̃ in bonũ. ¶ Terciꝰ est
bonoꝝ spũaliũ continuũ incrementũ. Pro-
uer.iiij. Justoꝝ semita quasi lux splẽdẽs cre-
scit ꝛ ꝓficit vsqꝫ ad pfectum diem. ¶ Quar
tus est eorundeʒ radicatõ ꝛ habituatõ.qr cũ
habitus generet̃ ex actibꝫ.m'tiplicatio actu-
uʒ ꝯfirmat habitũ ꝛ radicat.ita q̄ hõ postea
defacili operat̃ bonũ. Mat.xj. Tollit.iu.m.
super vo.iu.me.su.est.ꝛ onus me.leue. Pro
pterea di.apl's ad Ephe.iij. In cari.radicati
ꝛ fundati. ¶ Quintus est spũalis cõsolatio.
Ysai.lxvj. Ego ꝯsolabor vos. Joh.xvj. Ite-
rũ autẽ videbo vos ꝛ gau.cor vestrũ ¶ Se-
xtus est secretoꝝ diuinoꝝ reuelatõ. Joh.xv.
Quecunqꝫ audiui a patre meo no.f.vo. A-
mos.iij. Nõ faciet dominus verbũ nisi reue-
lauerit secretum suũ ad seruos prophetas.
¶ Septimus est bonoꝝ operum iocũditas
ꝛ exultatio. Naturalis eñ iocunditas est in
bonis operibꝫ sicut natũaliter homo in filijs
iocundat̃.naʒ bona opa hoĩs sunt quasi filij
eius. Ps̃. In opibꝫ manuũ tuaꝝ exultabo.

¶ Octauus est de victoria inimici tripudiuz 7 exultatio. Ysaie.ix. Letabuntur coram te sicut exultant victores capta preda ¶ Non⁹ est fomitis 7 concupiscentie mali debilitatio. quia per bene operari concupiscētia mali debilitatur 7 incipit displicere ¶ Decimus est experientie boni eruditio. Eccle.xiiij. Qui nō est expertus pauca recognoscit. Propterea dicit. Ps̄. Gustate 7 videte quoniaz suauis est dominus ¶ Undecimus est cognitōnis diuine per contemplatōnem prelibatio. Gene.xxxij. Uidi dominum fa.ad fa.7 salua facta est anima mea ¶ Duodecim⁹ est spei roboratio. Greg. Tanto spes in deum solidior surgit.qn̄to quis pro eo grauiora sustinuerit Et sic patet secundum. L ¶ Tercio poīt iudicium quod bene agere non curantibꝫ fiet.quia omnis arbor que nō fa.fruct.bo.exci. 7 in ig.mit. Nimis est enī intolerabile ꝙ homo non fructificet 7 maxime xp̄ianus cuz sit positus in nobilissimo orto ecclesie dei qui q̄tidie aquis gratiarum irrigatur 7 beneficium solis iusticie scꝫ xp̄i semper ē ibi 7 omniū stellarum celi.id est omnium sanctorum 7 angelorum.7 lune. id est beate virginis. Creditur enim ꝙ vinee engaddi.vbi nascitur balsamū ꝓferant balsamum propter virtutez constellationis que ibi operatur cuz in nullo alio loco mundi nascat̄. ¶ Similiter terra ecclesie optima est vtpute super pinguedine bonitatis 7 meriti xp̄i fundata. Ezech.xxxvj. Terra illa quondam inculta facta est ortus voluptatis. Exemplum sicut in orto regio non dimittitur arbor sterilis sed amputatur.ita de⁹ qui est colonus totius ecclesie arborem sterilem eradicat. Et hoc est qđ xp̄s ponit exemplum Luce.xiij. de arbore fici quam quidam habebat in ortu suo plantataz. Qui ait. Ecce tres anni sunt exquo venio querēs fructū i ficulnea hac. 7 non inuenio succide ergo illā vt quid ter.etiam occu. Et ait colonus. Domine dimitte illam 7 hoc anno vsq̄ꝫdum veniam 7 fodiam circa illam 7 mittam stercora 7 siq̄d fecerit fruc.bene.sin autem in futurum succide il. Arbor ista est homo.tres autē anni sunt tria tempora.s.tempus legis nature. 7 legis scripte 7 gratie. In isto ꝯo tercio anno ē ficus 7 arbor tota letamīata.i.repleta oī ḡra 7 ꝟtute. Et iō si in p̄mis duobꝫ tp̄ibꝫ siue annis hō n̄ fecit fructū magis tolerandu3 fuit. Sed in isto tercio tp̄e siue anno.ꝙ hō n̄ fecit fructuz nullo mō est ferendū. Ois ḡ q̄ in isto tercio tempe siue anno fructum nō facit excidet̄ 7 in ig.mittet̄. Ubi duplicē penā ponit.s.excidi 7 in ig.mitti. Sꝫ prima scꝫ excidi sup.a deo 7 a sanctoꝝ ꝯsortio ē sine ꝯpatione maior pena scd̄a scꝫ mitti in ignem. Crisosto.due pene sunt scꝫ excidi 7 ꝯburi. multi autem gehennaz solum abhorrent. Ego autem causam illius glorie multo amariorē penam gehenna esse dico. Intolerabilis quidē pena est gehenna. Sed quis mille ponat gehennas nihil tale quale est a beata illa gloria excidē 7 odio haberi a xp̄o. Ois ḡ arbor debet fructum facere bonū tam laycus q̄ȝ clericus q̄ȝ etiam religiosus. Dꝫ em̄ esse layc⁹ oliua ferens.xij.fructus opeꝝ misericordie. Luce.vj. Estote misericordes.qꝛ iudi.sine mi.fiei qui nō fa.mi.vt dr̄ Jaco.ij. Clericus dꝫ eē vitis in puritate conscientie sacrificans vinū 7 in sanguinem xp̄i ꝯuertens. Quia vt dr.j. Coꝝ.xj. Qui aūt man.7 bi.indig.iu.sibi mā.7 bi. Religiosus dꝫ esse ficus ferēs dulcez 7 suauem fructū. Hiere.xxiiij. Quid tu vides hieremia. Fic⁹ bonas bonas valde.7 malas malas valde. Quia boni religiosi sunt boni valde.7 mali sunt mali valde. Aug. Sicut nō inueni meliores q̄ȝ qui in monasterijs ꝓfecerūt. sic non sum expertus peiores q̄ȝ qui in monasterijs defecerunt. Mathei.v. Uos estis sal terre. quod si euanuerit in quo saliet̄ ad nihilum valet vltra nisi vt mittat̄ foras 7 ꝯculcetur ab hominibꝫ. Sicut em̄ sal oīa cōdit sed putrefactum nihil penitus valet.sed ab hoībus ꝯculcat̄.sic boni religiosi totum mundū condiūt sed dissoluti ab omnibꝫ conculcant̄ ¶ Moraliter autez ad edificationem nostrā Notanda sunt decem circa arborez. ¶ Primum est profunditas in radicibus. Augustinus. Arborem attendite.radicem figit in humili 7 verticem tendit ad celum. Sic nos in radice hūilitat̄ ꝓfūdari debem⁹ si volū⁹ vsq̄ꝫ ad celum exaltari. Luce decīoq̄rto. Qui se humiliat exaltabitur Gregori⁹. Origo ꝟtutum humilitas est. Illa in nobis virtus veraciter pullulat que in radice humilitatis perdurat. Quantum arbor profundatur in radicibus tantum crescit in altum. sic quantuz hō se hūiliat tātū exaltabit̄ ¶ Secūdū ē rectitudo ī stipite.sic 7 nos rcti icedē dēm⁹.ē aūt rectū ꝫ ph̄m c⁹ mediū n̄ discrepat ab extremis. Extrema aūt hoīs sūt ort⁹ 7 mors.que lr̄t

magne paupertatis. Job. j. Nudus egressus sum de vtero ma. m. et nudus reuer. il. Magne vilitatis quia viliter nascitur et viliter moritur. Et magni planctus. Sap. vij. Similem vocem omnibus emisi plorans. Tunc ergo homo est arbor recta quando medium suum concordat cum extremis et vitam paupere genit. Thob. iiij. pau. vi. gerimus. Mat. v. Beati pau. spi. Diues autem est sicut camelus qui est depressus in cauda et capite. et habet gibbum in medio. et ideo non est rectus nec valet intrare regnum dei. Math. xix. Facilius camelum est per foramen acus transire. quam diuitem intrare in regnum dei. Similiter tunc homo est arbor recta quando vilis et abiectus vult esse in mundo. sicut viliter natus est et viliter morietur. Eccl. x. Quid superbis terra et cinis. q. d. De terra factus es et in cinerem debes reuerti. quare ergo in medio superbis. Similiter tunc homo est arbor recta quando tota vita eius est cum fletu sicut natiuitas eius et mors. Psal. Fuerunt mi. lacri. me. pa. die ac nocte. Peccatores autem sunt distorti. quia vitam suam volunt in magna leticia ducere. Job. xxj. Ducunt in bo. di. s. etc. Incedunt etiam incuruati. quia totum desiderium suum ad terrena deflectunt. Ps. Oculos su. sta. de. in t. ❡ Tercium est vniuersitas in ramis ad fructificandum. quia in vno solo ramo. sed in omnibus producit fructum. sic et nos in omnibus membris nostris debemus fructificare. vt dictum est in precedenti sermone. Ro. vj. Sic. exhi. me. ve. etc. ❡ Quartum est electio opportuni temporis ad fructificandum. quia arbor que propter intemperiem hiemis ab operatione cessauit redeunte vere incipit operari. sic et nos si aliquando propter aliquod impedimentum non possumus operari. tamen quando possumus operari debemus. Gallat. vj. Dum tempus ha. op. bo. ad oes. Eccs. ix. Quodcunque potest ma. t. fa. instan. opera. etc.

❡ Quintum est ordinatio operationis diuine. quia arbor non fert alios fructus quam deus ordinauerit. vt patet in hoc euange. quia spine nunquam faciunt vuas sed moros. Ps. Preceptum posuit et non pte. Similiter et nos debemus facere. Solus homo malus et dyabolus ordinationem dei transgrediuntur. Job. xv. Cucurrit aduersus deum erecto collo ❡ Sextum est vehementia adhesionis ad terram vnde habet alimentum Nam vehementer adheret terre et non vna radice sed pluribus. secundum philosophum enim radix plante est similis ori animalis. Sic et nos vehementer debemus deo adherere. a quo habemus vitam anime et corporis et non solum per fidem et spem. sed per caritatem iusticiam et per omnes virtutes. Math. xxij. Dilige dominum deum tuum ex t. corde t. et ex to. aia tu. et ex to. vi. t. ❡ Septimum est indigentia culture. Nam arbor cultura indiget. Unde philosophus d. quod omnes species plante que non fuerunt culte siluestres fuerunt. Unde noe non aliter plantauit vineam nisi quia vites siluestres ad culturam reduxit. Sic et nos ipsos excolere debemus ne quasi arbores siluestres efficiamur. Job. xv. Omnem palmitem in me non ferentem fructum tollet eum et omnem qui fert fructum purgabit eum. vt fructum plus afferat. Sic accidit de anima sicut de corpore. quia nisi lauaretur et mundaretur feteret.

Octauum est bonitas fructus. nam secundum philosophum arbores siluestres plus fructificant quam ortenses. sed ortenses faciunt meliorem fructum ita et nos debemus intendere bonitati operum et non pluralitati. quia illa vidua que misit duo era minuta in gazophilatium plus omnibus misit. vt christus dixit Lu. xxj. Ps. Secundum puritatem manuum me. retri. mi. et non di. secundum multi. ❡ Nonum est insertio melioris arboris. nam in trunco siluestri inseritur surculus bone arboris. et postea tota arbor est bona. Sic et nos in veteri et siluestri homine debemus inserere bonam doctrinam et bonam vitam. et tunc erimus bona arbor. Jaco. j. In mansuetudine suscipite insitum verbum quod potest saluare animas vestras. Ro. Tu autem cum oleaster esses insertus es in bonam oliuam. ❡ Decimum est inclinatio ramorum ad terram ex fructuum vbertate. quia quanto rami arboris magis fuerit fructibus onerati. tantomagis ad terram inclinantur. sic et nos quanto plura bona fecerimus humiliores esse debemus. Lu. xvij. Cum omnia feceritis que precepta sunt vobis di. quia ser. inuti. su. Quia omnia illa bona ex gratia dei procedunt. j. Cor. iiij. Quid habes quod non accepisti. si autem accepisti quid gloriaris quasi non acceperis etc. Et sic patet tercium. M ❡ Quarto ponitur insufficientia illorum qui bene docent et male viuunt. quia non omnis qui di. mihi domine domine intrabit in regnum celorum. qui predicant et confitentur christum esse dominum celi et terre et creatorem omnium et redemptorem hominum. et omnia illa predicant et confitentur que vera fides tenet. non tamen que predicant faciunt. Math. xxiij. dicunt enim et non faciunt. Tales sunt sicut candela que illuminat alios et seipsam consumit. Sed de Johan. baptista dicitur. Joh. v. quod erat lucerna ardens in se per caritatis feruorem. et lucens aliis per veram doctrinam et bonorum operum edificationem. et de christo dicitur quod cepit hic facere et docere. Act. j.

Tales figurati sunt p ficū habentem solum folia cui xp̄s maledixit q̄ statim aruit Mat. xxj. Nam verus predicator debz esse factor ꝯbi qd̄ predicat. Quia vt dicit Greg. Cuius vita despicit̄ restat vt eius doctrina ꝯtemnatur Rō.xv. Non em̄ audeo aliquid loqui eoꝝ q̄ per me nō effecit christus. Hu9 figura patz i Exo. de rōnali ꝯitatis ꝛ doctrine qd̄ stabat in pectore sacerdotis. Et nota qd̄ quidā dicunt tm̄ semel dn̄e qui.s.xp̄m solū habent in ore p̄dicando ꝛ ꝯfitendo. Ysai.xxix. Populus hic la.me.o.cor aū e.lō.ē a me. Alij dicūt bis dn̄e. q̄ scz credūt corde ꝛ confitent̄ ore. sed ope ꝯtradicūt. Thio.j. Confitent̄ se nosse deū factis autē negāt. Alij dicunt ter dn̄e. qd̄ non fit nisi in spū sancto. glosa. ter dicē dominus ihesus est in corde credē. ore ꝯfiteri. ꝛ opere attestari. Nam vnū sine altero essz negare. Et sic intelligitur illd̄ Johel.ij. Oīs q̄cunqz inuocauerit nomē dn̄i salu9 erit. Dicē ergo bis vel ser n̄ sufficit ad introitū regni celoꝝ. Et sic patz quartū ꝛ ꝯsequent̄ totum.

¶ De epistola Sermo.lxxxj.

DEbitores sum9 nō carni vt ꝓm carnem viuamus Rō.viij. De vita ꝛ mō viuendi magna ē ꝯtrouersia int̄ mūdanos ꝛ viros dei Nā mūdani dicūt ꝛ male ꝙ ꝓm carnē debemus viuē ꝛ desideria carnis ꝑficē. qꝛ ob h̄ facta sū bona mūdi vt ipsis ad nr̄m ꝯmoduz ꝛ vtilitatem vtamur. Et ideo saraceni qui tōliter sū mūdani dicūt ꝙ omi re ꝛ oī actu possumus vti in q̄ nō iniuriam ꝓximo nec directe ꝯtumeliaz inferim9. Viri aūt dei a rōe ꝛ spū sācto illuminati dicūt ꝛ bn̄. ꝙ ꝓm carnē non debemus viuē. nec eius desideria ꝑficē ꝫ ꝓm rōem ꝛ spm̄ sāctū. De hac aūt materia detmi nat apl's i ep̄la hodierna. In qua quidē epistola q̄tuor facit. Pr̄io di. ꝙ nō ꝓm carnē debemus viuē ꝛ āmbulare. In ꝑncipio ep̄le. Secundo vtriusqz vite finez ꝛ fructū nitit̄ assigr̄e. ibi. Si ꝓm car. vix. mo. si autez spū fac. car. mo. vi. Tercō ōn̄dit ꝙ viuē ꝓm spm̄ ꝛ n̄ ꝓm carnē possum9 ꝯgrue facē. ibi. Quicūqz eni spū dei agunt̄. hi filij sunt dei. nō eī accepistꝭ spm̄ seruitutis iterū i timore. Q̄rto ꝑ testimoniū spūsancti. apl's qddā qd̄ in tercio membro dicit̄. ꝫ ꝙ nos qui spū dei agimur sumus filij dei satagit confirmare ꝛ si filij ꝛ heredes ibi. Ipse em̄ spūs testimōniū reddit spūi nr̄o ꝙ sumus filij dei. Si autem filij ꝛ heredes.

H. Primo ergo di. ꝙ ꝓm spm̄ ꝛ non ꝓm carnem debemus viuere. Et hoc est ꝙ dicit Debitores sumus non carni. vt ꝓm carnem viuamus. i. ꝓm desideria carnis ꝛ voluptates que legi dei non sunt subiecta. imo sunt pessima desideria ꝛ pessima opera carnis. Galla. v. Manifesta autem sunt opera carnis. q̄ sūt fornicatio. adulterium. immundi. impu. luxu. ydolorum seruitus. auaricia. ꝛ sic de alijs. vtz in precedenti sermone. Et sic patet primum.

¶ Secundo vtriusqz vite finem ꝛ fructū assignat. qui est mors ꝛ vita. Mors enim est finis ꝛ fructus vite carnalis ꝛ vita est finis et fructus vite spūalis. quia si ꝓm desideria carnis vixerimus moriemur triplici morte. scilicet morte nature citius. Eccl.xxxvij. Propt̄ crapulaz multi obierunt. Morte culpe. quia gula ꝛ luxuria sunt duo capitalia vicia propter que aīma sepatur a deo ꝛ remanet mortua. j. Thimo. v. Vidua que in delicijs est viuens mortua est. Et morte pene eterne. Sic mortuus fuit diues epulo ꝛ sepultus in inferno. Luc.xvj. Si autem spū facta carnis mortificaueritis. id est si a spūsancto ducti. ꝛ propter vite eterne amorem. ꝛ non ꝓpter vanaz gloriam ꝛ auariciam ꝛ sanitatem ꝯsequendā vel propter quodcunqz aliud carnale ꝯmodum. vt multi faciunt. mortificauerimus mēbra nostra per opera nostra scz ꝑ opa pnie. ita ꝙ in opera carnis non prorumpant̄. viuemus triplici vita. s. vita nature diutius. Ecc. xxxvij. Qui absti. est ad vi. Vita gr̄e. Mat. xvj. Si quis vult p9 m. venire. i. in vita gratie mecum esse abne. se. i. vitā carnalē crucifigat. Galla. v. Qui aūt sunt xp̄i car. s. cru. cum vi. ꝛ ꝯcu. Et vita gl'ie. Math. v. Bt̄i paupes spū. ꝛ beati qui lugent. ꝛ beati qui ꝑse. pa. ꝛc. quoniam ipsoꝝ est regnuz celoꝝ. Ibi ponūtur septem beatitudines. id est septem opationes ꝓcedentes a septem donis spūssancti. quas habēt viri sancti qui membra sua mortificant super terraz. propter quas repromittitur eis regnum celorum. Sic ergo patet ꝙ si consideremus. ꝯsideremus ꝙ qui viuit ꝓm carnem incurrit omne malum. ꝛ priuatur oī bono. quia cum finis includat in se virtualit̄ ea que sunt ad finem. ꝛ triplex mors super9 dicta sit finis omnis mali. ꝛ triplex vita sit finis omnis boni. ꝛ viuens ꝓm carnem incur-

rat hanc triplicem mortez ꝛ priuet' sup̄dcta triplici vita .manifestum est ꝙ talis sic viuēs ſm carnem incurrat oē malum ꝛ priuet' oī bono. Eccl'.ix. Qui pec.in vno vitam bonā ꝑdit.ꝛ econuerso.qui viuit ſm spm̄ priuatur oī malo.ꝛ ꝯsequit' oē bonuz. Eccl'.viij. Qui custodit mandata ñ expiet' quicꝙ mali. H

¶ Notanduz autem ꝙ ꝓpter octo nō debemus ſm carnis impium ꝛ eius desideria viuē ſ; ſm spm̄. ¶ Primo propter diuinū ordinem ꝯseruandum.nam deus institutor nature ordinauit ꝙ caro tāꝙ ācilla obediret ꝛ aīa tanꝙ domina imparet. Geñ.iiij. Sub te erit appetitus eius:ꝛ tu dñaberis illius. Cū autē ſm carnem viuimus caro dñat' ꝛ aīma seruit Prouerbi.xxx. Per tria monet' terra ꝛ q̄rtum sustinere nō potest ꝑ seruū cū regnauerit ꝛc. ¶ Secundo ꝓpter hostem vitādū.nā caro est hostis noster occult⁹. ꝛ mortifera q̄i salutifera ꝯsulit. Gallat.v. Caro concupiscit aduersus spm̄. Sed vt di. Greg.nullus hostis efficatior est ad nocendū q̄ꝫ familiaris inimicus. Et ideo nullo modo est carni obediēdum ꝛ credendum. Eccl'.xij. Ne credas inimico tuo ineternuz. Tunc x̄o creditur carni quando eius desideria perficiuntur. Exemplum de sampsone qui confisus est in dalida que signat carnem ꝛ desideriuz eius ꝑfecit et dormiuit in sinu eius. Et ideo fuit captus ꝛ ligatus ꝛ exoculatus Judi.xvj. ¶ Tercio ꝓpter falsum iudicium euadendum. Caro eñi est corrupta ꝛ infecta concupiscentia mali anteꝙ nata ꝛ quia naturaliter est corrupta iudicat dulcia esse amara.ꝛ amara dulcia.sicut febricitans. Aug. Palato non sano pena est panis qui sano est suauis. Et ocul' egris odiosa est lux que puris est amabilis. Et non est ei credendum nec que appetit tribuenda .sic frenetico vl' febricitanti non sunt danda que petunt. Qui autem ſm carnem viuit in omnibus credit carni. ¶ Quarto propter debitum exoluendum. Nos enim habemus magna debita exoluere ꝛ multis multa tenemur Sumus eñi primo obligati deo ꝓpter innumera beneficia. Nam ad imaginem suam nos creauit ꝛ de manu dyaboli per mortem ꝓpriaz nos redemit. Joh. Uado parare vobis locum ¶ Secūdo beate marie .quia per eam sumus valde exaltati .sumus deo reconciliati ꝛ omni maledictione que per feminam nobis prouenerat exclusi sumus dei benedictionem consecuti.ꝛ omni gratie sumus restituti. Judith. Tu gloria hierusalez.tu leticia israhel.tu honorifica populi ꝛc. ¶ Tercio sanctis angelis . quia in prelio nobis quotidie assistunt totum orbem ad nostrum commoduz ordinant.ꝛ in morte animas nostras ad celum deferunt. Hebreorum primo. Omnes enim sunt administratorij spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis. ¶ Quarto beatis apostolis qui nos ab ydolatria ꝛ m'tis erroribus remouerunt.quia nos in baptismo in dei filios regenerauerunt et a peccatis omnibus absoluerunt. Math.xvj . Et quodcunꝙ solueris super terram erit solutum et in celis ¶ Quinto sanctis martiribus quia per fidem ꝑ quaz saluamur feruenter defenderūt quia nos ad belluz animauerunt. Mathei.xvj . Et porte inferi non preualebunt aduersus eaz. ¶ Sexto beatis confessoribus. quia nos ad pietatis opera suo exemplo induxerunt quia nob viam perfectionis ostenderunt . quia nos in moribus et doctrina erudierunt. Mathei Uos estis lux mundi et vos estis sal terre ¶ Septimo sanctis virginibus quia dei ecclesiam tanꝙ gemme et picture ornauerunt quia christo tanꝙ sponso nupserūt . ꝛ quia spiritualiter valde fecunde fuerunt.et m'tos filios et filias generauerunt. Ysaie. Multi filij deserte magis q̄ꝫ eius que habet virum.

¶ Octauo debitores sumus proximis nr̄is quibus tenemur dilectionem cordis. subuentionem in necessarijs.ꝛ cōpassionem in adūsis. Mathei. Estote misericordes sicut ꝛ pat' vester misericors est. ¶ Nono debitores sumus diuiñe iusticie.cui debita magna debem⁹ exoluere et pro peccatis que commisimus et pro bonis que omisimus.et pro gratijs quibus male vsi sumus. Mathei. Oblatus est ei vnus qui debebat ei .x. milia talenta . Et sic patet ꝙ multis et ex multis sumus obligati et magna debemus exoluere . nec valemus. et ideo quotidie in oratione dominica petimus. Et dimitte nobis debita nostra. Mathei sexto . Et vt didicimus ab expertis nō est onus super onus debitorum maxime vsurariorum. Hic cadit exemplum de illo sacerdote qui habebat optimum vinū et magna debita vsuraria et nulli volebat de vino dare q: dicebat ꝙ deficiēte vino. qd̄ soluebat sibi debita moreret' ꝑ eo.s. ꝙ omni mãe et sero

bibebat satis de vino illo et per consequens faciebat eum letum et debitorum obliuisci. non ergo carissimi subeamus debitum carnis ad quod non tenemur vt secundum carnem viuamus. Viuere enim secundum carnem non est soluere debitum. immo est addere debitum super debitum. qui autem addit debitum cito consumit substantiam suam et postea mendicat. Exemplum de filio prodigo qui postquam consumpsit substantiam suam custodiebat porcos et cupiebat implere ventrem de siliquis porcorum. Prouerbi. xxiij. Vacantes potibus et dantes simbola consumentur. Quinto propter impossibilitatem vitandam. quia impossibile est vt carni quis satisfaciat. quia quanto plura impendimus ei. tanto vult plura et numquam satiatur. Prouer. xxx. Tria sunt insatiabilia. et quartum numquam dicit sufficit. infernus et os vulue. et terra que numquam satiatur aqua ignis vero numquam dicit sufficit. Ignis iste est concupiscentia carnis que numquam dicit sufficit. Job xxxj. Ignis est vsque ad consumationem deuorans Et ideo carni faciendum est sicut nequam seruo. Eccl. xxxiij. Seruo maliuolo tortura et compedes. mitte eum in operationem si vacet. ¶ Sexto propter dignitatem obseruandam. Homo enim est dignissima creaturarum et est sic ordinatus vt dicit Boe. quod si secundum rationem et spiritum virtuose viuit transfertur ad deos id est angelos. Si autem secundum carnis desiderium viuit infra bestias redigitur. et diuersis bestijs comparatur. Sene. Quosdam ventri obedientes loco animalium numeremus non hominum Ps. Homo cum in bono. esset non intellexit. comparatus est iu. insip. et silis factus est illis. Bern. Puto si bestie loqui scirent dicerent. ecce adam factus est quasi vnus ex nobis. ¶ Septimo propter mala euadenda. Nam viuens secundum carnem infinita mala incurrit. Omnia etiam bona conuertuntur ei in malum. et baptismus et fides. et meritum passionis xpi. et gratie dei. et tempus et omnia bona nature et fortune. ita quod vere de eo potest dici. illud Mar. xiiij. quod dictum est de iuda. Bonum erat illi si natus non fuisset homo ille. Ei autem qui secundum spiritum viuit omnia conuertuntur in bonum etiam mala per occasionem vt di. Aug. Ro. viij. Diligentibus deum omnia cooperantur in bonum. ¶ Octauo non debemus secundum carnem viuere propter penam euadendam et gloriam consequendam. quia vt in secundo membro dictum est viuens secundum carnem consequitur omnem mortem in qua omnis pena continetur. Et viuens secundum spiritum viuet omni vita in qua omne bonum et omne gaudium continetur. Ysai. lxiiij. Ocu. non vi. de. absque te. que ppa. expe. te. Et sic patet secundum. Tercio ostendit quod viuere secundum spiritum et non secundum carnem possumus et debemus. quia qui spiritu dei aguntur. i. lege spirituali a deo data et infusa cordi aguntur interius. hi filij dei sunt. i. exterius exteriori caritate bona opera faciunt. Glo. hi filij dei sunt non tantum creatione sed imitatione que facit filium in bono. Ephe. v. Imitatores mei estote sicut filij carissimi. Et similiter in malo. Joh. viij. Vos ex patre dyabolo estis et desideria patris vestri vultis facere. Et nota hic quod agi secundum phm et damascenum proprie brutorum est que mouentur impetu ad opus nec refrenari possunt. in quo notatur dominium legis spiritus vel potius dominium spiritus sancti. per legem suam ad ducendum affectum vsque in opus exterius. Actu. iiij. non enim possumus que vidimus et audiuimus non loqui. Unde plus est agi quam regi. importat enim vehementiam impetus potentis. Sic agebatur ihesus a spiritu in deserto. Lu. iiij. Nec est ignominiosum agi sic. immo est honorabile. Multo enim magis bonum agimus si sic a spiritu agamur. quod autem hi qui spiritu dei aguntur. i. lege spirituali a deo infusa cordi. interius aguntur sint filij dei. i. exterius ex amore seruiunt. patet quia tales non acceperunt spiritum seruitutis exhibite in timore solo. Et hoc iterum sicut iudei fecerunt. quia spiritum receperunt in se. quia non plus effecit in illis nisi seruilem timorem quo legem adimplerent. Cuius signum fuit quia lex fuit data in igne et fulgoribus et tonitruis terribilibus. vt patet Exo. xix. Hebre. xij. Ita terribile erat quod videbatur quod moyses dixit. exterritus sum et tremebundus. Non enim accepistis spiritum seruitutis in timore iterum sicut iudei semel sed accepistis spiritum adoptionis filiorum. i. per quem adoptantur et efficiuntur filij electi et per consequens accepistis spiritum dilectionis. nullus enim adoptatur in filium nisi diligatur. Ephe. j. Qui predest. nos in adop. fi. Et talis spiritus expellit timorem de corde. j. Joh. iiij. Timor non est in caritate. Idem tamen est spiritus qui operatus est in illis timorem et legem timoris dedit eis. et in nobis amorem et legem amoris dedit nobis. Idem ergo spiritus est. sed propter diuersa opera dissimiliter appellatur. Nam spiritus timoris dicitur esse iudeis quia eodem spiritu quo in tabula scripta est lex timor incussus est eis. qui gratiam nondum intelligebant de sua infirmitate peccatis per legem conuincti. Spiritus autem libertatis dicitur esse his quibus impertitur eius opere gratia et regeneratio in vitam eternam et fides que per dilectionem operatur non per timorem. non formidando penam sed amando

iusticiam. vt dicit Aug. Ipsa em̄ fides ꝛ dilectio a spū sancto est. Duo em̄ timores hic insinuant̄. Unus est ī pfecta caritate .s. timor castus qui nos filios dei generat. Alter qui n̄ est in pfecta caritate seruilis. Hi autem duo timores faciunt duo genera seruoꝝ. Est em̄ seruus qui est ꝛ filius qui timet dn̄m ꝛ honorat patrem. ꝛ ē seru⁹ qui timet penā sed n̄ diligit iusticiam. vt dicit Aug. Et q2 tanto bn̄ficio nō debemus esse ingrati. ꝛ spūs gratos nos facit. ideo spūs est in quo clamamus abba pater. tanq̄ illi grās referentes. id est qui nos clamare facit impellens nos ad clamandum. Gallat. iiij. Misit deus spm̄ filij sui in corda vestra cla. ab. pa. Hic autem duo ponit que tamen vnū sunt. Sed abba di. ꝓpter hebreos. hebreum em̄ est. pater dic̄ propter latinos. his em̄ duob⁹ generib⁹ hominū loq̄batur scribendo romanis. Nec tamen greci excludunt̄. q2 patir grece idem est qđ pat̄ latine. ꝛ fere eadem est vox. Notandū ergo ꝙ ꝓpter sacramentū vtrunq3 posuit. sic̄ Mar. xiiij. vtrunq3 dominus in passiōe ꝯmemorat. Nam xp̄s factus est lapis angularis ecclesie collecte ꝑtim ex hebreis ad quos pertinet abba. ꝑtim ex gentibus ad quos pertinet pater quia ecclesia de vtroq3 ꝑplo in vno angulari lapide xp̄o est collecta: qui fecit vtraq3 vnū vt esset vnus grex ꝛ vnus pastor. vt d. Aug. Nota etiam ꝙ hic clamor nō est in labiorū motōe tm̄ ꝫ magis in corde per desiderium ꝛ feruorem. sicut tacenti moysi dictū est. quid clamas ad me. Exo. xiiij. Et sic patꝫ ꝙ ꝑ spiritum sanctum adoptati sumus in filios. filij autem ex amore seruiunt. amanti autē nihil est difficile. ꝛ ideo ſm spm̄ ꝛ non ſm carnem possumus ꝛ debemus viuere. q2 q̄uis opera spūs difficilia videantur. tamen amanti sunt facilia. Et sic patet terciū. Quarto ꝓbat ꝑ testimonium spūssancti. ꝙ filij dei sum⁹. q2 ipse spūssanctus testimonium reddit spiritui nostro. i. recognoscere facit mentem nostram dum per eum facta remissione bene agimus. ꝙ filij dī sumus. hoc facit recognoscere spūs sanctus dum in ecclesia fit remissio peccatoꝝ in spūsancto. quam remissionem licet tota trinitas faciat tamen ꝓprie ad spm̄ sanctum dr̄ pertinere q2 spūs ꝯmunis est patri ꝛ filio amborumq3 vnio. ꝑ quem fit societas ꝛ vnitas. qua efficimur vnū corpus vnici filij dī. Unitas enim compaginat quam facit caritas q̄ est a spiritusancto. Et sic illud ad spiritum sāctum intelligitur pertinere. q2 gratie ꝛ bonitatis est sic testificari. bonitas autem spiritui sancto attribuitur. Et nota ꝙ testimonium indubitanter per tria reuelatur. s. per fraternam caritatem duꝫ in corde sentitur. j. Joh. iij. In hoc scimus quoniam translati sumus de morte ad vitā q. dili. fratres. Per eterne dulcedinis pregustationem. Aug⁹. Quid ē ꝙ me in eius recordatione tam dulciter tamq3 vehementer afficit. Nunquid non ipse ē deus meus. quasi diceret. ita hic est fons in q̄ non communicat alienus. Et per vicioꝝ detestationem ꝛ penitentie voluntariaꝫ aggressionem. nemo enim sibi displicet. sibi irascatur se punit. nisi habeat aliquid in se fortius se. Ephe. v. Nemo vnq3 carnem suaꝫ odio habuit sed nutrit ꝛ fouet eam. Si autem filij sumus ꝛ heredes. heredes quidem dei. coheredes autem christi. Magnus autem fructus est esse filium dei per gratiam. quia efficit̄ heres vite eterne. in qua omnia bona continentur. Et intellige ꝙ nō est aliud hereditas dei cuius heredes sumus q̄ ipse deus. Ipse em̄ est tō merces Gene. xv. Ego merces tua magna nimis. Quia vt dicit Aug. Uisio dei ē tota merces. Huius autem hereditatis xp̄c inq̄tum homo ē nobiscum heres. Sed inq̄tum deus est. ipse est hereditas. Ps̄. Dominus pars hereditatis mee. Quia ſm diuinā naturam est hereditas nostra. ꝛ ſm humanā naturam est pars hereditatis nostre ꝛ nobiscum heres. Huius autem hereditatis christus nos instituit esse heredes in morte sua. dum dixit Luce. xxij. Ego dispono vobis. s. di. mi. pater meus reg. vt eda. ꝛ biba. sup m. me. in reg. me. Et Johan. xvij. Uolo vt vbi ego sum ꝛ il. sint mecuꝫ. i. eiusdem glorie possessores. Filij s autem concubinarum qui sūt filij carnis ꝛ ſm carnem viuunt. largit⁹ ē munera id est bona temporalia. In cuius figura christus ascendens crucem exuit se omnibus indumētis suis ꝛ crucifixoribus dedit. In cuius etiam figura scriptura refert ꝙ abraham dedit ysaac hereditatem. filijs autem concubinarum largit⁹ est munera Gen̄. xxv. Nos autem vt dicit apostolus ad Gallat̄. iiij. ſm ysaac repromissionis filij sumus ꝛ si filij ꝛ heredes. Et sic patet quartum.

H omo quidam

erat diues qui habebat villicū et
hic diffamatus est apud illū qua-
si dissipasset bona ipsius Lu. xvj. Tres erro
res pullulabant in mūdo i aduentu xp̄i ꝛ ad-
huc pullulant. ¶ Primus est ꝙ hō ē liber
dn̄s oīm bonoꝝ que possidet siue sint bona
nature siue bona fortune. ꝛ quidqd placet si-
bi potest inde facere sine peccato. Math. xx-
ij. An nō licet mi. qd volo facere. Sic tenent
saraceni. Qd si verā esset nequaqꝫ dn̄s req-
reret rōem a villico. ¶ Secūdus est ꝙ hō in
predicatōe vl' disputatōne nō debet allegaꝛ
dicta vel facta hoīm damnatoꝝ. Cōtra qd
dicit Aug. ꝙ si quid fidei nostre dixerunt ac-
cōmodum accipiendum est ab eis tāqꝫ ab in
dignis possessoribꝫ. sicut qui rapit rosam et
dimittit spinā. Quod si verū esset nequaqꝫ
xp̄s villicum iniquitatis adduceret i exēplū.
¶ Tercius est ꝙ deus amicis suis bn̄facit in
hoc mōdo ꝛ in alio. et qui sunt hic diuites erūt
diuites in celo. et qui sunt hic pauperes erūt
paupes in futuro. Qd si verū esset nequaqꝫ
xp̄s diceret diuitibꝫ vt facerēt sibi pauperes
amicos qꝛ ipsi sūt heredes regni. Cōtra hec
tria est presens euangeliū. In quo duo prin
cipaliter ꝯtinent'. Primo em̄ pabola quedā
ad ꝓpositū de diuite quodā ꝛ eiꝰ villco enar-
rat'. ibi. Hō quidaꝫ erat diues qui hēbat vil
licum. Secūdo pabola ad ꝓpositū adaptat'.
ibi. Et ego dico vo. fa. vo. a. d. mā. iniq. Cir-
ca pabolam quinqꝫ ponunt'. Primū ē apud
dn̄m villici diffamatō. ibi. hō quidā erat di.
h. vil. ꝛ hic diff. ē apd il. q̄si dissi. bo. ip̄iꝰ. Se-
cundū est a dn̄o villici citatō. ibi. Et vocauit
il. ꝛ ait il. quid hoc au. d' te redde rōem vil. tue
Tercuū est villici callida cogitatō. ibi. Quid
faciam. qꝛ do. au. a me vil. fo. nō valeo mēdi-
care eru. Quartū ē villici accelerata execu-
tio. ibi. Cōuocatis itaqꝫ sin. de. do. sui. dixit p̊
mo ꝛc. Quintū est a dn̄o suo villici ꝯmēda-
tio. ibi. Et lau. do. vil. iniq. eo ꝙ pru. egi. quia
fi. se. hꝰ pru. d. fi. lu. in ge. sua sunt. Prio g̊
ponit' villici diffamatō cuꝫ dr̄. Hō quidam
erat di. ꝛc. Hō iste filius dei est qui est diues
oībꝫ bonis. quia cū ipse sit ip̄a beatitudo. Jo
han. xvij. hec est vita eterna. ꝛ beatitudo ſm
Boe. sit status oīm bonoꝝ aggregatōe pfe-
ctus. liquet ipsum eē oībꝫ bonis plenū qui fa
ctus ē hō vt nobis oīa bona sua daret. Ro.
viij. Pro nobis omnibus tra. il. s. filiū. qm̄o n̄
etiā cum illo oi. nobis do. Profecto qui nob
seipsum dedit oīa nobis dedit. Quidqd er-
go habemus siue in bonis nature siue in bo-
nis fortune. siue in bonis gr̄e siue gl'ie. totum
ab eo tenemus tanqꝫ miles tenet feudū a re-
ge imo plus tanqꝫ villicus a dn̄o qui nō hꝫ i
bonis dn̄i sui. nisi solā dispensatōem. Villi-
cus sicut d. glo. ꝓprie ē ville custos. yconomꝰ
auteꝫ ē dispensator rerū ꝛ bonoꝝ dn̄i. Hic
autem villicus accipit' generaliter ꝓ dispen
satore. Villicus ergo iste est hō cui deus oīa
bona dedit tanqꝫ dispensatori suo. Mathei
xxv. Homo quidā pe. ꝓfi. vo. ser. su. ꝛ tra. il.
bo. s. ꝛ vniꝰ d. quin. ta. al. vo d. al. vo vnū. vni
cuiqꝫ ſm ꝓpriam ꝟtutē. qꝛ nō oīa oībꝫ dedit
ſ; alicui plus alicui minus. Hic autem villicꝰ
diffamat' tripliciter. Primo apud deū p an-
gelos qui nobiscū morant' ꝛ referūt facta no
stra corā deo. Thob. xij. Cū orares cū lacri-
mis ꝛ se. mor. obtuli orōem tuā coraꝫ deo. Et
similiter referūt mala nostra. Talis diffama-
tur p euidentiam facti. quia facta nostra ma
la ꝛ bona ascendūt coraꝫ deo. Gene. xv. Cla
mor zodomoꝝ ꝛ go. venit ad me. Ibideꝫ. iiij.
Vox sanguis fratris tui abel clamat ad me
de terra. Actu. x. Elemosyne ꝛ orōnes tue a-
scenderunt in memoriā i ꝯspectu dn̄i. Et ad
Hebre. iiij. Oīa nuda ꝛ aperta sunt ocul' eiꝰ
Et de quo ē diffamatꝰ. Certe quasi dissipas
set bona ip̄ius. Ex quo patet ꝙ bōa que ha-
bemus non sunt nostra sed dei. qꝛ a deo sunt
nobis tradita. quia di. bona ipsius ꝛ non bo-
na sua. j. Coꝝ. iiij. Quid habes qd nō acce-
pisti. q. d. nihil. Vere peccator oīa bona dei
dissipat. Et primo bona nature mal' vsibus
applicando. que nobis deus ꝯtulit. vt ad bo-
na ipsis vteremur. vt intellectū ad cognoscē-
dum vera. voluntatem ad amandū bona. me
moriam ad recolendū di beneficia. ꝛ oīa mē-
bra ꝛ totū corpus ad dei gloriam ꝛ honoreꝫ
scꝫ ad seruiendū iusticie i sc̄tificatōeꝫ vt ocu
los ad vidēdū di creatūas in qbꝫ magꝫ di bo
nitas apparet. aures ad audiendū dei ꝟba et
sic de alijs. vt supra dictū ē i ep'la. Humanū
dico. j. Coꝝ. vj. Glorificate ꝛ porta. de. i cor.
vestro. Rōs. xij. Obsecro vos p mise. dei. vt
exhi. cor. v. deo hos. vi. s. deo pla. Sed pecca-
tor puertit ordinē. ꝛ deuastat intellectū appli
cando ipsum ad cognoscendum falsa ꝛ dya-

bolica mundi. Jaco.iij. Non est ista sapiētia desursum descendens. sed terrena animalis et dyabolica. Deuastat voluntatem volendo nociua et apparentia bona. dissipat memoriā recolendo iniurias. et ad malum prouocantia. Math.xxvij. Domine recordati sumus. quia seductor ille dixit post tres dies resurgā. Dissipat etiam omnia membra et totum corpus seruiendo impudicicie et iniquitati vt oculos applicando ad concupiscibilia carnis et mundi. aures ad vana et inhonesta audiendum. et sic de alijs. Rō.vj. Sicut exhibuistis membra vestra seruire immundicie et iniquitati ad iniquitatem. ita exhibete nunc membra vestra seruire iusticie in sanctificatōnem. ¶ Secundo dissipat bona fortune. vel indebite acquirendo. sicut ficus dissiparentur si pertica sicut nuces executerentur de ficu vel nimis tenaciter tenendo et ipsis non vtendo vt auarus. Sic dissipatur scientia si ipsa non vtamur. Eccl.xx. Thesaurus inuisus et scientia abscō. quae vtilitas in vtrisque. Vel ipsa inutiliter et nociue expendendo vt prodigus. Lu.xv. Dissipauit substantiam suam viuendo lux. cum mere. ¶ Tercio dissipat bona gratie ipsa tanquam immundicias proiciendo. nec de ipsis curando. quia sacramenta ecclesie et virtutes et dona spiritussancti. et meritum passionis iesu christi voluntarie proijcit. Eccl.x. Hic enim animam suam venalē habet: quoniam in vita sua proiecit intima sua Tre.j. Dederunt pro cibo queque preciosa ad refocillandam animam. Nec de ipsis curat. quia predicatores et ministros ecclesie docētes quomō ipsa possit rehabere et paratos ea reddere sibi spernit. j. Cor.iiij. Tanquam purgamentum huius mundi facti sumus omnium peripsima. Job.xxj. Qui dix. deo rec. a no. sci. vi. t. no. Potius vult perdere oia bona gratie quam vnū aureum. et potius vult lucrari vnū aureum quam omnia rehabere. Secundo diffamatur hic villicus iniquitatis id est peccator apud homines qui ad infamandū sunt valde proni. Contra quos dicitur Eccl.xix. Audisti verbū aduersus proximū cōmoriatur in te. Fidēs quoniam non te dirumpet. Et alludit vulgare quo dicitur. Ipse creparet nisi diceret. Sicut enim fumus procedit ab igne et fetor a cadauere. sic infamia a peccato. nec potest fieri ignis quin fumus exeat. ita nec potest peccatū fieri quin infamiā diffundat. Et nota quod est valde stultū de fama nō curare. Qui enim famam accipit alterius. ad sue fame restitutionem multoplus tenetur quam ad restitutionem temporaliū. quia vt dicitur Prouer.xxij. Melius est nomē bonū quam diuitie multe. ¶ Tercio diffamatur apud omes creaturas que eum accusāt quasi eas incarcerans teneat videlicet denarios in cista. frumentū in horreo. et vinū in dolio etc. Item quatuor elemēta accusant peccatorē que triplici voce secundum hugonē de sancto victore nobis alloquuntur. Accipe. redde. fuge. Accipe beneficiū. redde debitū. fuge supplicium. Prima vox est famulantis. secūda admonentis. tercia comminantis. Vox famulātis. Nam dicit celum. Ministro tibi lucem in die vt vigiles. tenebras in nocte vt pauses. ad cōsolationem tuā temporum vicissitudines ministro calorē estate. et frigus hieme. Aer dicit. Ad vtilitatem tuam tibi flatum prebeo. et omne genus auium ad tuū mitto obsequiū. Aqua dicit. potum tibi prebeo. sordes purgo. arentia rigo. et omnia diuersorum genera pisciū ad tuū esū nutrio. Terra dicit. Ego te porto. pane cōfirmo et vino letifico. Ignis dicit. Ego te calefacio. omnia cruda ad tuum commodum coquo. Vox admonentis. Mundus dicit. seruio tibi. quia factus sum propter te. vt et tu seruias illi qui te et me fecit propter se si sentis beneficiū redde debitū. nec qui fecit te et me puniat te propter me Vox comminantis. Ignis dicit. a me combureris. Aqua a me demergeris. Aer in me ventilaberis. Terra dicit. a me absorberis. Infernus a me deglutieris. Jō dicitur Sap.v. Armabit cre. ad vlt. ini. Ibidem. pugnabit cū illo orbis terrarū contra insensatos. Et sic patet primū. ¶ Secundo ponitur villici a dño citatō. quia vocauit illum et ait illi. Quid hoc a. de te. de quo talia audire nō debebam cum omnia bona mea tibi tradiderim. Hec considerans retraxit ioseph nec pec. cū vx. dñi sui. Gene.xxxix. Ecce dñs m. om. mihi tra. ig. quid habeat i. do. s. Quō ergo possum hoc ma. fa. et pec. in d. m. Econtra de malis dicitur Job.xij. Abundant tabernacula predonum et audacter prouocant deū. cū ipse dederit oia in manus eorum. Et nota quod ex his verbis demonstratur quod non de facili debemus credere dicenti malum de aliquo. Gen. xviij. Descendam et videbo vtrum clamorem opere compleuerint. j. Joh.iiij. Nolite omni spūi credere. Quia vt dicitur Eccl.xix. Qui cito credit leuis est corde. Vocauit ergo illū vt sciret veritatem. Dicit hic glosa. Vocat dominus quādo incutit timorem eterne dam-

natõnis.7 ideo d.red.rõem villicatõis tue.i. dum viuis cogita qualiter debeas opari sciens t. p oib factis tuis redditurũ rõem. Ecde.xj. Scito q p his oib adducet te de⁹ in iudiciũ. Hiero. Siue comedã siue bi.siue aliud quid agam sp videt' il.tu.terri.meis auribus insonare.sur.mortui ve.ad iudi. Ut hec redditõ rõnis pt ee de presenti 7 tũc ad ↄfessionem refert'. Cõfessio em est quasi quedam ↄputatõ corã dei vicario. Ysaie.xxxviij. Reco.tibi omes annos meos i ama.aĩe mee.

¶ In summa nota q generaliter de septẽ q̃ret dñs rõem in die iudicij.iuxta septẽ bona que dedit 7 ↄmisit hoi. Primũ ẽ corpus cũ membris. Secũdũ est aĩa cũ suis potẽtijs. Terciũ est virtutes 7 dona spũssancti cum sacramentis. Quartum est artes cũ documentis. Quĩtũ est mũdus cũ elemẽtis. Sextũ ẽ tẽpus.cũ incrementis.i.cũ vicissitudinib temporũ. Septimũ ẽ q dedit seipm passum pro nobis in preciũ rdemptionis. Ephe.v. Tradidit seipm p nobis. De his omnib queret deus rõem in die iudicij. De pmo.ij. Cor.v Oẽs eĩ nos maĩfestari oportz ante tribu.xpi vt refe.vn.pp.cor.put gessit. De secundo 7 tercõ. Math.xxij. C⁹ ẽ imago hec 7 supscriptio.imago quo ad aĩmã cũ suis potẽtijs.superscriptõ quo ad virtutes 7 dona cũ sacramentis. De quarto Math.xxv. de talẽto cõmisso p qd intelligit' ars vel scientia. De qnto Ps. Aduocauit ce.desur.7 terrã discernẽ pplm suũ. De sexto Treno.j. Uocauit aduer.me tps. Hiero. Oẽ tps tibi impensum requiret' a te.q̃liter sit expensum. De septio Zacha.xj. Afferte mihi mercedem meã pro his.s.que feci 7 sustĩ.p vo. Carissimi si diligẽter attendimus de oib nobis collatis bonis strictã rõem nos reddere oportebit 7 de ipis bonis nihil possim⁹ nob iscũ ferre.j. Thio.vj Nihil int.in hũc mũ.nec auf.q̃d pos. Soluz ergo p expensis stamus in hoc mũdo. Et iõ stultũ est valde multa velle hr̃e cũ in mlt' bonis nõ sit nisi afflictõ spũs 7 cogitatõ noxia 7 ad vltimũ rdditõ rõnis ipoꝝ bonoꝝ. Eccs. v. Uidi aliud malũ sub sole diuitie ↄgregate in malũ dñi sui. Et de oib nihil nisi breuẽ vitã habemus. Eccs.v. Et qd hz hõ d vniuersis diuitijs suis.nisi q cernit eas oculis suis.nã vbi sunt multe opes.sunt 7 mlti qui comedunt eas. Optia ẽ g̃ sentẽtia apli 7 ↄsilium.j.ad Thimo.vj. Haben.ali.7 qui.te.his ↄten.simus. Quia cui multa dat' magna rõ ab eo requiret'. Dum em crescunt dona crescunt rõnes donoꝝ.vt inq̃t Greg. Item si diligenter attendimus magna cura nobis incũbit 7 oĩno necessaria. Nam de⁹ nosipsos nobisipsis cõmisit. Eccl.xv.ab initio deus ↄstituit hominem 7 reliquit eũ in manu ↄsilij sui Quilibet autem hõ ẽ qdam castrũ fortissimum quod 7 vndiq3 expugnat'. Nam expugnatur a dextris p ↄspera corrũpendo.a sinistris p aduersa frangendo.a sursum p pũptionem 7 per superbiam eleuando.a deorsũ p desperatõem depmendo.ab ante p laqueos temptatõnum male opando.a retro p memoriam maloꝝ ad malũ incitando. Et h' omnia demones qui non dormiunt operantur 7 in tamduro bello ↄditõ est in membris nr̃is que se tenent cum inimicis nostris. Rõs.vij. Uideo aliam legem in mem.m. Nõ ergo expedit nobis curã alioꝝ recipe. Et sic patet secundũ. ¶ Tercõ ponit' villici callida cogitatio.ibi. Quid faciam ĩquit.q: do.me.au.a m. vil.vo.nõ va.ẽc. Duob modis hõ ĩ inopia constitutus bonis suis ↄsumptis potest sibi de necessarijs ↄuidere.s.p opus manuũ suarũ.7 p acquisitõem ab alijs. Hec autez duo excludũt'.cũ dr̃. Fodẽ ñ valeo mẽ.eru. Cogitemus ergo 7 nos quid faciemus in morte cũ amoti fuerimus a dispensatõe oĩm bonorũ. 7 erimus oĩno mendici. quia nec poterimus operari. Mathei.xxij. Ligatis ma.7 pe.mit.eũ in tene.exter. Similiter mendicare erit inutile. Exemplũ de quinq3 virginib fatuis q̃ ab alijs virginib 7 a xpo repulsam passe sũt. Math.xxv. Ite po.ad vẽ. Amen dico vobis nescio vos. Similit' nos a xpo 7 ab oib sanctis repulsam patiemur nisi hic opemur duz temp⁹ habemus. Et ideo bonũ est consiliũ salomonis. Eccs.ix. Quodcũq3 potest manus tua facere instã.op.q: nec opus nec ratõ nec sapia nec scia erũt apd inferos quo tu ↄperas. Si em sic cogitasset diues epulo non fuisset in tanta penuria ↄstitutus.q: nec vnã guttã aque potuit habere. Hic cadit exemplum regis francie qui dũ esset ĩ extremis cõstitutus cũ magno fletu dicebat. Heu mihi quo vado vbi erit hac nocte hospitiũ meum quam rationem reddam deo meo de tot bonis que omnia relinquo 7 nihil possum mecũ portare.7 vertens se ad milites 7 barones aiebat. Carissimi mei relinquitis me solum ire 7

nullus vestrum associat se mihi. Et hoc dicens expirauit. Faciamus ergo nobis amicos vt iste fecit. vt si non operemur simus participes eorum operum. Unde ait scio quid faciam tempore huius villicationis. id est dum viuo vt cum amotus fuero a villicatione scilicet per mortem recipiant me supple illi quibus misericordiam impendam in domos suas. id est sim particeps merito eorum in celo. nam secundum merita mansiones celi distribuuntur. Psal. Jocundus homo qui miseretur et commodat. ¶ Et attende quod in hoc mirabiliter peccant homines. quia de futura vita non curant prouidere. imprudentiores bestijs. Prouerbio. vj. Uade ad formicam o piger et considera vitam eius. Hic cadit exemplum de illo qui fuit electus dominus in ciuitate quadam in qua erat consuetum quod in fine anni dominus ad insulam quandam exulando mitteretur. in qua neque cibum inueniens neque vestimentum in fame et nuditate male atterebatur. vt patet in historia barlaam et iosaphat. Idem facit apis. et homo miser non curat si moriatur fame in alia vita. et tamen si debet stare ad balnea solum octo diebus mirabiliter vadit munitus. Et sic patet tercium. ¶ Quarto ponitur villici accelerata executio quia conuocatis singulis debitoribus domini sui dixit primo. Quantum debes domino meo. qui. d. centum cados olei. Glo. Cados grece dicitur amphora latine vrnas tres continens. Dixitque illi. Accipe cautionem tuam. id est literas siue cartas vbi cauetur de debito tuo. quod solum debeas domino tuo quinquaginta cados olei. Dimidiam partem dimisit ei. Deinde alij dixit. Tu vero quantum debes. qui ait centum choros tritici. Glosa. Chorus. xxx. modijs impletur. Modius continet. xliiij. libras frumenti sicut sextarius florentinus. Dixitque illi. Accipe literas tuas et scribe. lxxx. id est in quibus scriptum est quod solum debes domino tuo octoginta choros. Quintam partem dimisit ei. Ubi nota quantum ad misticum sensum quod per illum qui debebat oleum per quem intelliguntur subditi plus dimittitur quam illi qui debebat triticum per quem intelliguntur prelati qui tenentur ad consecrationem corporis christi et ad pascendum pane verbi diuini corpus christi misticum. maior ergo debetur subditis quam prelatis remissio. facilior enim est venia apud deum subditorum quam prelatorum. quia leuiora sunt eorum peccata. Sap. vj. exiguo conceditur misericordia. potentes autem potenter tormenta patientur. Ista autem accelerata executio est contra multos valde qui concipiunt bonum propositum et numquam pariunt. Ysaie. xxxvij. Uenerunt filij vsque ad partum et non erat virtus pariendi. Soph. ij. vox cantantis in fenestra coruus in superliminari. quia sic coruus semper dicit cra. cra. Sic multi considerant mala sua et exeunt et reuertuntur se in eis. et dicunt se omnino velle exire et tamen non exeunt. Prouer. xxvj. Sicut ostium vertitur in cardine suo sic piger in lectulo suo. Contra quos dicitur Eccl. v. Ne tardes conuerti ad dominum. et ne differas de die in diem subito enim veniet ira illius. et in tempore vindicte disperdet te. Et ideo dicitur Ysaie. xxvj. A facie tua domine concepimus et parturiuimus. Mulier quando concipit. et non parit moritur. Et sic patet quartum. ¶ Quinto ponitur villici commendatio. quia laudauit dominus villicum iniquitatis quod prudenter egisset. Nota quod duo fuerunt in isto villico. vnum fraudulentia qua contrectauit bona domini sui ipso inuito. etc. Alterum fuit prudentia. qua sibi tam caute in posterum prouidit. Quantum ergo ad primum non laudatur: sed quantum ad secundum. Et ideo dicitur quod prudenter egisset. Deinde christus huius rationem assignat: dicens. quod filij huius seculi id est mundani qui dicuntur filij seculi. per imitationem qua seculum imitantur. prudentiores sunt filijs lucis. id est iustis et bonis qui christum veram lucem imitantur. Non autem simpliciter prudentiores sunt. sed in generatione sua sunt prudentiores. quia simpliciter prudens non est. nisi qui considerat vltimum et vniuersalem finem qui deus est. Omnes autem alij sunt prudentes secundum quid. Et ideo iusti filij lucis sunt simpliciter prudentiores filijs seculi. Et ideo sicut dicit Beda. Sicut bubo noctua et mus melius videt de nocte quam nos. tamen simpliciter nos melius videmus quam ipsi. ita filij seculi quasdam astutias et versutias mundi in lucrando et decipiendo melius vident quam filij lucis. Sic iste villicus subtiliter considerauit deceptionem domini sui vt per hoc posset euadere. Posset etiam comparatio istius excessus esse de genere ad genus vt scilicet filij seculi dicantur prudentiores in genere mali puta in deceptionibus et etiam versutijs mundi quam filij lucis in genere boni. puta scilicet in solicita cura anime et bonis operibus. quia magis solicite et magis prudenter mundani faciunt opera

seculi q̄ꝫ iusti opera lucis. Ysaie .lxiiij. Quasi pannus menstruate vniuerse iusticie nostre. Sed contra dicit Augustinus. ꝙ plus debꝫ amari iusticia q̄ꝫ ante amabatur iniquitas. Et glo. Augusti. dicit super illud psal. Bonum mihi lex oris tui super milia auri ꝛ argēti. Amplius caritas diligit deuꝫ q̄ꝫ cupiditas aurum. Dicendum est ꝙ semper in iustis pl⁹ amatur deus q̄ꝫ aliquod temporale possit diligi a cupiditate. hoc est ex maiori dilectōnis radice. n̄ tamen sp̄ ex feruentiori motu sed aliquando ex ipsa caritate que excedit cupiditateꝫ surgit motus minoris feruoris q̄ꝫ ipe motus cupiditatis. Hic ergo non attenditur excessus prudentie q̄ꝫtum ad ipsam radicem. sed quātum ad motum quia nihil prohibet filios lucis minus prudentes esse circa diuina ꝛ minus feruenter diuina operari qui tamen plus diligunt deum quam mundani filij seculi operentur terrena qui tamen minus ea diligunt. Huius solutionem etiaꝫ queras ī epistola septime dominice in fine secundi membri. ¶ In fine nota septem notabilia de hoc villico vt ex hoc euangelio patet

¶ Primum est. quia cognouit se habere dominum cui deberet reddere rationem. Secūdum est quia preuidit villicationem sibi esse auferendam. Unde dixit de vtroqꝫ quid faciam. quia dominus auferet a me villicationē Eccl. vij. Memorare no. t. ꝛ ineter. non pecca. Job. ix. Uerebar omnia opera mea sciēs ꝙ non parceres delinquenti. Tercium est qꝛ considerauit statum suuꝫ. Hiere. ij. Uide vias tuas in cōualle. Quartuꝫ est. quia cogitauit q̄uo sibi succurreret in futurū. Unde ait Scio quid faciam. Gal. vj. Dum temp⁹ ha. op. bo. ad omnes. Quintuꝫ est quia curauit sibi facere amicos. Eccl. xxv. Beatus qui inuenit amicum verum. Sextum quia discrete diuisit. Ps. Dispersit dedit pauperibꝫ. id ē discrete dispersit. Septimum est quia dedit alijs exemplum benefaciendi. Unde ꝛ laudauit dn̄s villicum iniquitatis Mat. v. Sic lu. lux vestra coram hominibus ꝛc. Et sic patet quintū ꝛ ꝓ ꝯsequens primum principale

¶ Secudo post parabolam sequit̄ ꝑabole adaptatio ad propositū. Et hoc ē. Ego dico vobis fa. vo. ami. de mā. iniq. q. d. Q̄m q̄dem sic laudatus est villicus de beneficio illicito ꝛ ego ꝓ ꝯtrarium vos hortans dico vobis fa. vo. ami. s. pauperes de mammona iniquitatis. id est de diuitijs que multis sunt occasio iniquitatis vt cū defecentis a vita p̄n̄ti vel a vestris meritis recipiant vos. id est sint causa quare vos recipiamini in eterna tabernacula. id est in celestibus mansionibus. Jo. xiiij. In domo patris mei m̄ā. mul. sunt. Hic d. glo. Nō quoslibet pauperes habemus facere amicos sed eos qui possint nos in et̄na tabernacula recipere. Non ergo peccatores Eccl. xij. Si benefeceris scito cui benefeceris. Ibidem. Benefac iusto ꝛ inuenies retributionem magnā. Ibideꝫ. Bn̄fac humili ꝛ ne dederis impio. Qd̄ intelligendū est in duobus casibus. Unus ē si credit̄ cū alicui dat̄ ꝙ ꝓpter donuꝫ iusticiam negligat. Alius ē cū datur ꝓ facinore impietatis. vt faciūt illi q̄ dāt histrionibus causa histrionatus. Indubitāter ergo pu⁹ subueniendum est filijs dī q̄ꝫ filijs dyaboli. Illi etiam sustentādi sunt ne pereant. non quia mali sed quia naturam bonā habent. ꝛ ad imaginem dei facti sunt. Et nota ꝙ hec mammona h⁹ mammone. sicut dic̄ glo. syra ligua diuitie dicunt̄. Punica x̄o ligua dr̄ lucrum. Dicitur etiaꝫ mammona nedemō qui diuitijs preest non ꝙ sue sunt ꝫ qꝛ de ipsis temptat. Dicuntur autē diuitie mā mona iniquitatis quatuor modis. ¶ Prio non quia diuitie inique sint ꝭm se cū sint creatura dei. sed quia occasio sunt iniq̄tatis male ipsis vtentibꝫ quemadmodum scientia dr̄ inflare. j. Cor. viij. Scientia inflat. Secūdo dicunt̄ iniquitatis. quia de iniquitate collecte sūt sicut dicit glosa. qꝛ ꝭm naturā institutā omnia erāt communia. Sed natura destituta ꝑ peccatū auaricia subintrauit ꝛ fecit meū ꝛ tuū. ꝛ inde ē collectio diuiciaꝝ. Scdꝫ quē sēsū d. Aug. Oīs diues aut iniqu⁹ ē aut heres iniq̄. ¶ Tercio dicunt̄ iniq̄tatis q̄i inequalitatis qꝛ inequaliter habēt̄ nec ꝭm merita. qꝛ vnus hꝫ mille aureos ꝛ ali⁹ nō habet tres denarios. Et frequēter q̄ dign⁹ ē multa hr̄e quasi nihil hꝫ. ꝛ q̄ n̄ ē dign⁹ mlta possidꝫ

Q̄rto dicunt̄ iniquitatis ꝭm Aug. qꝛ iniquitas id est mūdus q̄ totus ī maligno positus ē dicit eas diuitias sed in veritate n̄ st̄ diuitie sed fallaces diuitie. Diuitie eniꝫ simpliciter sunt dona sp̄ū s̄ancti. ꝛ v̄tutes ꝛ merita In hac ergo adaptatione ꝑabole tria ponūtur. Primo ei monem̄ vt nob aīcos faciam⁹ Secūdo ōn̄dit̄ d̄ quo amicos facē debē⁹ qꝛ de māmona iniquitat̄. Tercō ad q̄d amicos

facere debemus subiungitur. quia vt recipiāt nos in eterea tabernacula. ¶ Primo ergo monemur vt nobis amicos faciamus quia inter omnia bona que facere possumus hoc ē pcipuū. s. facere amicos Ecc. vj. Amico fideli nulla ē cōparatō 7 nō ē digna pōderatio argēti 7 auri. Boe. di. q̄ pciosissimū genus diuitiarū est amicos inuenisse. Tullius. Omib; rebus hūanis anteponēda ē amicicia. nil enī tam nature aptū tanq̄ cōueniēs ad res secundas vel aduersas. Ad cōuersationē quippe nature multum valet amiciacia. qr si psperitas assit habemus qui nobiscum gaudeat. si vero aduersitas habemus qui nobiscū eā sustineat. Amicicia enī ꝓualet cōsanguinitati. Tullius. In hoc pstat amicicia ꝓpinq̄tati. qr ex ꝓpinquitate beniuolētia tolli pt: ꝺ ex amicicia nō. Sublata eī beniuolētia nomē amicicie tollit. et ꝓpinq̄tas remanet. Cōsanguinitas nūq̄ facit vt aliquis sit tibi ꝓpinquus 7 amicicia facit vt quis sit q̄i alter tu. Tullius. Qui verū amicū intuet q̄si exemplar aliquod intuet sui quocirca 7 absentes assunt 7 egentes abūdant. 7 imbecilles valēt. 7 qd̄ dictū difficilius ē mortui viuūt. Verbi gratia. qui sanctos vel paupes bonos fecerūt sibi amicos. qui iā decesserūt. sunt in curia celesti ante deū cū illis. cū nondū ibi sint in propria psona. Itez qui paupes bonos vel alias bonas personas fecerunt sibi amicos. qui iaʒ decesserunt. sunt in eis coram deo in orōne. et cum sint ipi egentes meritoꝝ in eis abundāt. 7 cum p se sint debiles resistere dyabolo ī eis sunt potentes. quia bona et merita amicoruʒ applicantur eis. Item cum aliquis in ꝓpria psona sit mortuus in amicis viuit qui ei subueniunt et testamentum eius fideliter exequuntur. Exemplum de illo fratre qui deputat9 fuit penis purgatorij. xxx. annis 7 soci9 suus extraxit eū. p eo celebrando ¶ Et notādum q̄ ille qui vult facere sibi amicos homines duo debʒ cōsiderare. Primo vt faciat sibi amicos hoīes virtuosos et bonos. Tulli9. Hoc ipm primuʒ sentio amiciciam nisi in bonis eē nō posse. quō tibi erit amicus qui sibi ē inimicus. Ecc. xiiij. Qui sibi nequā ē cui bon9 erit Psal. Qui diligit iniquitatē odit aīam suaʒ Et ideo cum hominibus mūdi nō ē facienda amicicia quia mali sunt. 7 hoc apparet manifeste. quia amici mūdi non sunt veri amici ſʒ ficti. 7 nō pmanent in tpe necessitatis. Prouer. xx. Amici diuitum multi. a paupe autē et quos habuit recedunt ab eo. Et ideo de talibus nō ē curādum. Boetius. An precio sunt amici quos nō virtus sed fortuna pciliat. Sʒ quos fortuna tibi fecit amicos infortuniuʒ faciet inimicos. 7 iō si possides amicū in temptatōe posside illum. vt dr Ecc. vj. Soluʒ ergo amici dei sunt faciendi amici 7 nō hoīes mundi cuius rō ē. quia amici dei nō querunt principaliter nr̄a ſʒ nos. ij. Cor. xij. Nō quero vestra sed vos. Amici mundi econuerso faciunt quia nō querunt nos sed nostra. et iō deficientibus nostris et ipi ab amicicia deficiunt. Sʒ quia virtuosi homines non querunt nisi nos iō deficientib; nostris ipi nō propter hoc deficiunt. Et iō nec cum mundo vel mundanis amiciciā ptrahere debemus. Eccl. xxv. Tres species odiuit anima mea. paupem superbuʒ diuitem mēdacem. 7 senem fatuum 7 insensatum. Que tria cōueniunt mundo qui ē pauper meritis et diues rebus. Prouer. xiij. Est diues cum nihil habeat 7 ē pauper cum sit ī multis diuitijs. Similiter ē superbus 7 mendax. fatuus et insensatus. quia quotidie flagellatur 7 nūq̄ corrigitur. vn̄ Prouer. xxvij. Si cōtuderis stultum in pila quasi tipsanas desuper feriente pila nō auferetur ab eo stulticia eius. Secūdo debet psiderare vt amiciciaʒ beneficijs psequatur. Sapiens. Hoc tēpore obsequium amicos. veritas odium pit. Ignem amoris oportet nutri lignis beneficioꝝ alioquin deficit. Prouer. xvj. Cū defecerint ligna extinguetur ignis. Obsequia eī valde duros ad amorem ꝓuocant et de inimicis amicos faciunt. Ro. xij. Si esue. inimicus tuus ci. il. si si. po. da illi hoc em̄ fa. ca. ig. cog. su. ca. eius qui. s. cor eius ad amorē tuum accendent ¶ Secundo ostēditur de quo amicos facere debemus. quia de diuitijs iniquitatis. Sed quomodo hoc est verum cum dicatur Ecc. xxxiiij. Qui offert sacrificium de substāna paupis quasi qui victimat filium in pspectu patris. Et iō dicit Aug9. q̄ hec similitudo ē intelligenda p ptrarium. vt sicut villicus fecit sibi amicos de alieno. ita nos faciamus d ꝓprio. Exponit aūt Aug. ī de ver. do. Fa. vo. a. de mā. iniquitatis. i. de diuitijs quas iniquitas. i. mundus iniquus di. eē diuitias que ī veritate nō sunt diuitie sed fallaces diuitie cum vere diuitie sint virtutes 7 dona spūsctī. Sʒ accipiēdo silitudinē sicut factū ē tūc ē dicendū q̄ duob; modis possum9 exponere. Pri-

mo vt faciam⁹ nobis amicos de diuitijs iniquitatis. i. de diuitijs que quatuor modis dicuntur diuitie iniquitatis vt dictū ē supra et tunc planū ē. Alio mō vt faciamus nobis amicos de diuitijs iniquitatis que male acquiruntur et ꝯseruantur. Et de talibus quatuor modis possunt fieri amici. Primo cū integre restituunt' paupibus ea que per rapinam vel furtum ab eis male habita sunt. ꝛ humiliter petitur remissio de iniuria eis illata differendo restitutōez ¶ Secundo cum ignoratur cui sit restituēdum et de ꝯsilio eccl'ie paupibus erogatur. Tercio cum aliquis cōtra ꝓhibitōnem eccl'ie lucratur. vt laborando diebus festinis. vel aliter ita tñ ꝙ nō tenetur ad restitutionem vt ē lucrum de meretricio vel interdū de aliario. tunc eñ est facienda medicina. vñ facta sunt vulnera et dāda ē de hoc paupibus elemosina ¶ Quarto faciendi sunt amici de mām̄ona iniquitatis. i. de diuitijs. que inique seruantur cum tenacitate. s. nimia veniali vel mortali. Potest eñ quis damnari eo ꝙ non dat sua. Mat. xxv. Discedite a me male. esurieñ ꝛc. Unde diues epulo damnatus ē qꝛ ñ dedit sua. Luce. xvj. Tercio ostēditur ad quid amicos facere debeam⁹. quia nō ad ambitum dn̄andi vel vt magni videamur: ſʒ vt nos recipiant in eterna tabernacula. Et ideo vt dicit glos. Non quoslibet paupes amicos facere debemus: sed eos qui nos possunt ī et'. ta. re. Et sic patet secundum et consequenter totum.

¶ De epistola. ¶ Sermo. lxxxiij.

Non sumus concupiscentes maloꝝ sicut et il. ꝯcu. .j. Coꝛ. x. Ap'ls recitauit supra in hoc capitulo multa beneficia que de⁹ fecit populo iudeoꝝ. quia ꝑ manū moysi trāsierunt mare rubrum sicco pede. submersis pharaone ꝛ exercitu eius. Et postea venerunt per desertum sub colūna nubis ꝑ diem ꝛ ignis ꝑ noctem. in quo aliti sunt manna. xl. annis. que beneficia in ep'la septuagesime ꝯtinent'. In hac aūt ep'la recitat peccata ꝛ penas peccatorum quas filij isr'l passi sunt. dum inter tot dei beneficia peccarent ꝛ hoc facit apo. vt ꝑ beneficia memorata ducat nos ad amorē dei vt bene opemur. ꝛ ꝑ penas inflictas: ducat nos ad dei timorem quatenus a malis caueamus qꝛ hec omnia in figura nr̄a ꝯtingebant illis. ꝛ ꝓpter nos ꝛ nr̄am correctōem scripta sunt. In hac ğ ep'la quatuor facit ap'lus. Primo nos hortatur. vt a quinqꝫ vicijs caueamus. ī que filij isr'l ꝑ desertū eūdo inciderūt. in principio ep'le. Secūdo quare ab his cauere debemus assignat causam ꝛ rōem. ibi. Hec aūt omnia in figura ꝯtingebant illis. scrip. sunt aū ad correctōem nr̄aꝫ. Tercio ex premissis reddit nos cautos circa duo. s. circa casum in peccatuꝫ ꝛ circa temptatōem ad casum impellētem. ibi. Itaqꝫ qui se exi. sta. vi. ne ca. tēp. vos nō app. n. hu. Quarto postq̄ ꝑ magnas penas nos terruit subleuat ꝑ spem et roris diuini irrigatōem. ibi. Fide. de. ē qui nō pa. vo. temp. su. id qđ po. vsqꝫ ad finem. ¶ L Primo ğ nos hortatur vt a quinqꝫ vicijs caueamus ī que filij israhel ꝑ desertum eundo inciderūt. et ꝓ ip̄is valde puniti sunt. ¶ Primū ē ꝯcupiscētia maloꝛum desiderioꝝ qñ habentes mānā cibū optimū nō fuerunt ꝯtenti eo: ſʒ desiderauerūt carnes dicētes illud Nume. xj. Recordamur piscium quos ꝯmedebam⁹ in egypto gratis in mētem nobis venerūt cucumeres ꝛ pepones porriqꝫ ꝛ cepe ꝛ allia. Item vulgus quoqꝫ ꝓmiscuūʒ qđ ascēderat de egypto flagrauit desiderio carniū iunctis sibi filijs isr'l. ꝛ dn̄s misit in eos coturnices in maxima abundantia ita ꝙ suffecit omni multitudini ꝑ mensem. Et adhuc esce eoꝝ erant in ore ipoꝛuꝫ ꝛ ira dei ascendit super eos ꝛ occidit magnā mul'titudinem eoꝝ. ita ꝙ locus ille vocatus est sepulcra ꝯcupiscētie. Istud manna cibus optim⁹ ē coꝛpus xp̄i ꝛ verbuꝫ dei. que debent xp̄iani ꝯmedere. Joh. vj. Nisi mā. ca. fi. ho. ꝛ bi. eius san. non ha. vi. in vo. Mathei. iiij. Non ī so. pa. vi. homo ꝛc. Christiani ğ qui nō sūt cōtenti coꝛpe xp̄i. imo ip̄m comedere nolunt ſʒ desiderant cepas ꝛ allia. i. bona tp̄alia que faciunt hominē plorare multis modis sicut cepe faciunt lacrimari. ꝛ qui nolūt ꝯmedere verbum dei: sed nauseant sup ip̄o. ꝛ desiderāt coturnices cibum regium. i. verba mundana et historias romanoꝝ. ip̄i sunt ꝯcupiscentes maloꝛum desiderioꝝ ꝓpter qđ dn̄s irascit' valde ꝛ immittit diuersas pestilentias ī ṗp'lo. scilicet guerras. infirmitates ꝛ fames et in quib⁹ homines cū suis desiderijs ꝯsumēt'. Deut. xxxij. Cōsument' fame ꝛ deuoꝛabūt eos aues moꝛsu amarissimo. qđ fit ī guerris. Multuꝫ ergo

deberemus solicitari vt digne corpus xpi sumeremus. et verbū dei deuote audiremus. quia vtrūq; habet mirabilia bona in homine efficere. Secūdum est ydolatria qn̄ moyse morā faciente in monte. ipsi vitulos fecit aureos. et postq̄ comederunt surrexerunt ludere corā eis. i. ipsos adorare cū ludis et clamore. Quod cernens moyses ipsos cōfregit in puluerē quē sparsit in aquā. et bibere filijs israhel mādauit et statim apparuit in barba qui fuerunt autores criminis. Tūc moyses cū filijs leui vadēs de porta castrorum vsq; ad portas omnes illos qui habebant signum in barba interfecerunt gladijs et fuerunt vigintitria milia interfectorum. vt patet Exo. xxxij. Duo vituli aurei sunt cōcupiscentia carnis et concupiscentia oculorum. Illi adorant cōcupiscentiā carnis quorum deus venter est. Qui ita colunt psonā suam et ita sunt subiecti ventri sicut deo. imo in centuplo magis q̄ deo. Nā vt satisfaciāt ventri mandata dei cōtemnunt. Ista est peior ydolatria q̄ antiquorum. quia illa nobilia corpora ipsi adorabant. s. solem et lunam et stellas. Sed tales adorant saccum stercorum et cibum vermium. Illi vero adorant cōcupiscētiā oculorū id est diuitias quorum deus nūmus est. qui pro ipso acquirendo vendunt aīam dyabolo vt auarus Eccl. x. Auaro nihil est scelestius. hic enim aīam suam venalem habet. Et quia iuxta snīam veritatis nemo pōt duobus dominis seruire. ideo spreto deo seruiūt nūmo. Coll. iij. Auaricia que est ydolorum seruitus. et vere di. seruitus quia auarus vt seruus comedit oīa peiora domus et bona vendit vt pecuniam augeat. Et nota hic q multis accidit sicut filijs isrl qui adorauerunt ydola. quia moyses non redijt ita cito de monte. ¶ Sic multi qui non recipiunt ita statim a deo quod volunt vadunt ad diuinos et sortilegos et per artem demonum credunt se petita obtinere. sicut fecit saul qui ait. Coartor nimis quia dominus recessit a me et nō respondit mihi. neq; per somnia neq; per diuina. i. Regū. xxviij. ¶ Terciū est fornicatio. quando fornicati sunt cum madianitis et moabitis et dominus mandauit moysi vt suspēderet omnes principes exercitus et phinees filius eleazari filij aaron arrepto pugione ingressus est lupanar post sambri et pfodit eum cū scorto madianiti in locis genitalibus. et fuerunt illo die interfecti. xxiiij. milia. apls aūt dicit. xxiij. milia vt rpatius loquatur et potius dicat minus q̄ plus. Siquidem balaam docuerat balach regem madianitarum vt pulcriores mlieres poneret in vijs. vnde trāsibant filij vt cū eis peccarent: et sic dn̄s iratus traderet eos in manus eius. Istud peccatum est mirabilis potentie ad trahēdum et tenendum. Et ideo vt dicit Ambro. cum omni peccato potest homo pugnare. Fornicatōem aūt debet fugere. et non cum ipa pugnare. i. Cor. vj. Fugite fornicatōem. Quia fornicatio habet visum basilisci qui per visum interficit. Si enim volueris cum ipa pugnare. nec fortior es sampsone. nec sapientior salomone. nec sanctior dauid. In quo g̊ cōfidis. Omnes isti fuerunt victi a fornicatione et in anima interfecti. Prouer. vij. Fortissimi quiq; interfecti sūt ab ea. Unde helyas qui imperterritus steterat ante regem fugit a facie iesabel. iij. Regū. xix. Greg. Qui cōtinentiam suam deo dedicauit habitare cū feminis non psumat. Qui ergo vult ab hoc peccato cōseruari illesus oportet q per abstinentiam et disciplinam maceret corpus suum. sicut beatus benedictus qui per cutis vulnera eduxit vulnus mentis a corpore. quia voluptatem traxit in dolorem vt di. Greg. Oportet etiā q caueat se a cōsortio mulierū. et tercio q bene custodiat sensus suos. et quarto oportet q pro castitate cōseruanda deum et sanctos deprecetur. Sap. viij. Et sciui quoniā aliter nō possum eē cōtinens nisi deus dederit. Quartum est temptatio dei. i. diffidentia de deo. et ponitur hic effectus pro causa. quia nāq; homo nō cōfidit de deo ideo temptat deum. In hoc peccatum pluries inciderunt filij israhel. s. quando diffisi sunt q deus nō posset eis dare terram pmissionis. et quādo diffisi sunt de aqua in deserto et de cibo. Psal. Nūquid et pa. po. da. aut p. mē. in deserto. Et in multis alijs locis. vt patet Nume. xiij. Temptauerunt iam me per decem vices. Propter quod iratus dominus immisit in eos serpentes ignitos quorum morsibus omnes interficiebantur. Sap. xvj. Peruersorum morsibus colubrorum exterminati sunt. donec moyses de mandato domini fecit serpentem eneum suspendens eum in palo. et quicūq; mordebant' aspiciētes serpētē statim sanabant'. vt dr̄ Num. xxj. Hoc peccato mirabiliter peccāt hoīes. ¶ Quidā enim de dei bonitate diffidunt. ne sibi et familie sue in necessarijs prouideat qui dat iumentis escam ipsorum et pullis coruorum innocantibus

eum ꝛc. Ps. Qui pascit saracenos ꝛ iudeos
qui ipm crucifixerūt. Et solē suum facit oriri
super bonos et malos ꝛ super iustos et iniu-
stos. Math. v. Et iō dant se iniustis lucris et
multis peccatis. Et ꝯfidunt plus de se q̄ de
deo. Cōtra quos hiere. xvij. Maledictus ho
mo qui cōfidit i ho. ꝛ po. c. brac. s. ꝛ a do. rece.
cor eius. Benedictus vir qui ꝯfidit in deo. et
erit dominus fiducia eius. Quidam diffidūt
de dei misericordia. ꝛ non credunt ꝙ deus eis
pceat. et iō desperāt. Gene. iiij. Maior ē iniqui
tas mea q̄ vt veni. mere. Sic desperauit iu-
das et abiens laqueo se suspendit. Mathei.
xxvij. Quidā diffidunt de gratia et non cre-
dunt ꝙ deus ꝯferat eis gratiam ad peniten-
tiam agendam. Et ideo desperant penitētiā
facere posse. Contra quos Isa. iiij. Qui spe-
rant in domino mutant fortitudinem. current
et nō laborabunt. Philip. iiij. Omnia possuȝ
in eo qui me ꝯfortat. Quidam diffidunt de
dei largitate nō credentes ꝙ ꝓ paucis bonis
operibus dabit deus eis vitam eternam. Et
ideo nō curant bene agere. Cōtra quos dicit
Mathei. xix. centuplum ac. et vitam eternam
pos. Et breuiter omnia peccata quasi ex diffi
dentia ꝓcedunt a qua etiam ꝓcedit temptare
re deum. Quintum est murmur ꝯtra deū.
ꝛ ꝯtra eum qui est loco dei. In hoc peccatum
inciderunt filij isrl. Nume. xiiij. Utinā mor-
tui essemus in egypto quādo sedebamus su-
per ollas carnium. Sic loquitur hic aplus d̄
illo magno et pessimo murmure chore dathā
et abyron. de quo habetur Num. xvj. Quā
chore assumptis secum ducentis quīquagin-
ta leuitis de maioribus qui per nomina ꝯsue
uerant ad ꝯsilia vocari. et dathan et abyron
de tribu ruben murmurauerunt ꝯtra moysen
et aaron pro ducatu filiorum isrl. volētes do
minari ipi populo sicut moyses ꝛ aaron. ꝛ tūc
aperta ē terra. et deglutiuit chore dathan et
abyron cum omnibus suis. ꝛ ignis egressus a
domino ꝯbussit illos ducētos quinquagīta le
uitas. Et sequenti die omnis turba filiorum
isrl murmurauerunt ꝯtra moysen ꝛ aaron di-
centes. Uos interfecistis ppl'm domini. Tūc
egressus ignis a domīo cōbussit. xiiij. milia ho
minum et septingentos. ꝛ aaron arrepto thu
ribulo cucurrit ad incēdiuȝ. ꝛ stetit inter mor-
tuos et viuētes ꝛ cessauit plaga. Nume. xvij.
Percussi sunt. xiiij. milia hominū septingen-
ti absq̄ his qui perierunt in seditione chore.
Et vocatur ille ignis exterminator quia eos
occidit extra terminos terre ꝓmissionis. x'l an
gelus bonus qui ignem procurauit dicit ex-
terminator potuit etiam esse angelus malus.
quia mali per bonos et malos puniunt'. Bo-
ni autē nunq̄ puniunt nisi per malos. Isto
peccato mirabiliter mundus est inuolutus qui
murmurat de dei patientia qua patienter tol-
lerat peccatores ꝛ non statim punit eos. et iō
sine timore mala facit. Eccl'. viij. Quia nō ꝓ-
fertur cito contra ma. sen. fi. h. absq̄ vl. timo-
re perpet. ma. Murmurat econuerso de diui
sticia qua immittit pestilētias et fameȝ ꝛ guer
ras ad puniendum mala. ij. Regū. ij. Nū vs-
qȝ ad internetionem tuus mucro deseuiet.
Murmurat de dei prouidentia qua vni dat
multum et alteri parum. vni multos filios. et
alteri nullum. vni letam vitam. alteri amaram
vni sanitatem et alteri infirmitatem. vni mul-
tas bonitates. et alteri nullam. ꝛ sic de alijs di
uersitatibus quas in mundo videmus. Et si
pluat murmurat. Similiter si non pluat. ꝛ ta-
men deus omnia recte et ordinate disponit.
Boetius. Et tu q̄uis causam tante disposi-
tionis ignoras. tamen quātum bonus rector
munduȝ temꝑat recte fieri cuncta ne dubites
murmurat etiam mundus valde contra illos
qui loco dei sunt in mundo. s. contra papā car
dinales et alios ecclesiarum prelatos. Mur-
murat etiam contra religiosos seruos dei. Et
breuiter tantum murmurat mundus ꝙ septi
es deberet crepare in die. ¶ Contra qd̄ dici-
tur Sap. j. Custodite vos a murmuratōne q̄
nihil prodest. a detractione parcite lingue ꝛc.
Nota ꝙ ꝓprie dr̄ murmurare. qui bona sibi
collata nihil vel parum reputat. et bona alijs
collata reputat magna. et sic proprie isti sciȝ
chore dathan ꝛ ayron cū suis aduersus moy
sen et aaron murmurauerunt. vt patet intuē
ti. xvj. ca. Nume. Et sic patet primū. ¶ Se-
cundo enumeratis diuersis generibus pecca
torum ac etiam penis eorū. a quibus nos mo
nuit abstinere assignat et causam et rationem
quare ab his cauere debemus dicens. Hec
omnia in figura scilicet nostri contingebant il
lis. id ē ꝛ culpe eorum sunt figure culparum
nostrarum et pene illorum sunt figure nostra
rum penarum. vt dicit Augustinus. Sicut
ergo figura nihil est respectu rei quam figu-
rat. vt circulus respectu vini. sic etiam si in-
ciderimus nos similia peccata illis: tūc culpe

nostre et peccata nostra erūt maiora. Et hoc ꝓpter sex. M Primo quia magis sumꝰ illuminati. quia post aduentum xpi oīa sunt clara et aperta que in vete. testa. erant valde velata et obtenebrata. In cuius figura ī morte xpi velum templi scissum ē. Ignorās autē minus peccat q̄ȝ sciens. j. Thi. j. Ideo misericordiam dei ꝯsecutus sum. quia ignorans feci. ¶ Secundo quia magis sumus roborati ad resistendū peccato. naȝ ex passione xpi mira virtus affluxit nobis ad resistēdum peccatis et ad ꝯsistendum et opandum bonuȝ. que virtus nobis ī baptismo applicatur. magis aūt peccat fortis q̄ȝ debilis. Vn̄ q̄ȝtū ad hoc magis dr̄ peccasse adaȝ q̄ȝ eua. qꝛ fortioris nature erat ad resistēdum. ¶ Tercio quia magis sumus dei beneficiā ꝯsecuti. quia deus nobis dando filium suum omnia bona dedit nobis cum ipo. Ro. viij. Quomodo nō etiam cū illo omnia nobis donauit. Luce. x. Multi reges ⁊ ꝓphete vo. vi. que vos vi. ⁊ nō vi. et au. que vos au. et nō au. Magis aūt peccat ꝯtra deū qui a deo plura beneficia ē ꝯsecutꝰ. q̄ȝ q̄ paucíora. Quarto quia virtus peccati ⁊ dyaboli magis est diminuta. nam dyabolus ē in infernum ꝓiectus et ibi religatus. qui mirabilit̄ homines temptabat. ⁊ tormētabat. Joh. xij. Nunc princeps huius mundi eijcietur foras Similiter ꝯcupiscentia peccati eneruata ē ꝑ sacramēta noue legis. Ro. vj. Vetus homo noster simul crucifixus ē. id est cōcupiscentia mali. vt destru. cor. pec. Magis aūt peccat minus impulsus ad peccādum q̄ȝ qui multum. ⁊ q̄ȝtuȝ ad hoc minus peccat mulier peccato carnis q̄ȝ vir. ¶ Quinto qꝛ medicine ad omnem morbum peccati delendū in nouo testamēto efficacissime sunt parate. quia sacramēta noue legis ꝯtinent grām ⁊ efficiunt quod figurant. qd̄ nō faciebāt sacramēta ⁊ sacrificia veteris legis. Heb. ix. Que nūq̄ȝ possunt ꝯscientiā ꝑfectuȝ facere seruientē. Et iō si tales medicinas negligimus magis sumus culpabiles. ¶ Sexto quia maius allectiuuȝ habemus. s. p̄remiū eternum qd̄ statim nobis repromittitur. Illi aūt omnia mādata dei obs̄uantes ad infernū descēdebant. Unde ꝓpter omnes iusticias patrū veteris test. nunq̄ȝ fuit dictum alicui. Hodie mecū eris in paradiso sicut latroni solum ꝓpter vnam ꝯfessionem. ⁊ ideo magis sumus culpabiles si tātum p̄remium et ita ꝓpinquum negligamus. Videmus

eñ modo homines qui non curant benefacere. quia vsq̄ȝ ad mortem differunt accipe p̄remium. Quid ergo debebant illi facere qui in morte nō ꝯsequebātur. Heb. ij. Propterea nos abundantius obseruemus ea que audiuimus ne forte ꝑefluamus. Si eñ omnis p̄uaricatio et inobedientia accepit iustā retributōem mercedis quō nos effugiemus si tātam neglexerimus salutem. Et ideo sicut peccata nostra sunt maiora ita pene nobis maiores r̄seruantur. quia illi puniebantur t̄paliter ꝑ legis trāsgressiōe. nos aūt eternaliter. Hebre. x. Irritā quis faciens legem moysi sine vlla miseratōne sub duobꝫ vel tribus testibus morit̄ q̄ȝtomagis putat̄ duriora mereri supplicia qui filium dei cōculcauerit ⁊ sanguineȝ testamenti pollutuȝ duxerit. Et ideo hec omnia ad correctōem nr̄am scripta sunt in quos fines seculorum deuenerunt. Sicut eñ xp̄c ē finis omnis legis et omnis rei. vt dicit ap̄lus ad Ro. x. et Joh. apoc. j. ita etas nostra ī qua xp̄c natus ē. finis ē omnium aliarum etatū. qa omnes alie etates et que in ip̄is facta sunt ordinata fuerunt ad istam etatem. ⁊ ad ea que ī ip̄a fiunt et facta sunt. Et sic patet secunduȝ. ¶ Tercio ex his que dicta sunt de penis peccatorum reddit nos cautos cōtra duo. Primo ꝯtra casum in peccatuȝ. Et hoc ē. Itaq̄ȝ qui se exi. sta. vi. ne ca. i. q̄ se credit ī statu gratie eē. videat vt ꝯsideret ne de gratia cadat in peccatum. Secūdo cōtra temptatōis impulsum ad casum. ⁊ hoc est. Temptatio vos non app̄re. nisi humana. i. temptatio leuis sine qua p̄ns vita duci nō pōt. Jac. j. Unusquisq̄ȝ tēptatur a ꝯcupiscentia sua. j. Joh. j. Si dix. qꝛ pec. n. hab. nos ip. sedu. et veritas in nobis nō ē. Recipere ergo temptatōes dyabolicas carnales ⁊ mūdanas in corde et nutrire eas. ē magnus impulsus ad casum. qꝛ de facili cadit homo talia cogitando. Ps. Beatus qui te. ⁊ alli. puu. su. ad pe. Et sic p̄ȝ terciū. ¶ Quarto postq̄ȝ ꝑ magnas penas nos exterruit. subleuat per spem ne timor ad desperatōem inducat. Subleuat autem per spem ex duplici diuine bonitatis affectu. Primus protegendo ne irruat immoderata temptatio. Et hoc est Fidelis de. qui nō pa. vo. temp. temptationis cohibens impetum. super illud quod potest̄ ferre. Hiere. Bellabunt aduersus te et nō p̄ualebunt. quia ego tecum sum. vt liberē te. d. dominus. Secundus est promouēdo per

ip̄am temptatõem in melius. ⁊ prestando ro-
bur ad resistendum. Et hoc est. Sed fa. cum
temp. ꝓuen. s. bonum dando robur ⁊ cõstan-
tiam vt pos. sus. ⁊ sic vincere. Eccl. xxxiij. Ti-
menti deũ nõ occurrẽt mala: sed in temptatio
ne deus illum cõseruabit et liberabit a malis.
Isa. xl. Qui dat lasso virtutem et his qui nõ
sunt fortitudinem ⁊ robur mltiplicat. Sicut
em̄ deus dat temptandi licẽtiam sic dat tem-
ptato misericordiam. Dañ. iiij. Angelus dñi
descendit in for. ⁊ fe. me. for. . q̄si v. ro. flã. Ge-
ne. vij. Multiplicate sunt aque. s. tribulatio-
num ⁊ temptatõnum ⁊ arca ex opposito ē ele-
uata vt nõ mergeretur. Est aũt ꝓuent⁹ queꝫ
deus cum temptato facit in temptatõe quin-
tuplex. Primus ē suip̄ius cognitio. Eccl.
xxxiiij. Qui mttit disciplinã q̄si lucē In eodē
xxxiiij. ¶ Qui nõ ē temptat⁹ qualia scit. Isa.
xxviij. Et tm̄ vexatio dabit intellectũ. Se-
cũdus est maior sui humiliatio. Ps̄. Afflict⁹
sum et humiliatus sum nimis. ¶ Tercius est
ad alios cõpassio. Eccl. xxxj. Intellige que sũt
ꝓximi tui ex teip̄o. Hebre. iiij. Non habem⁹
pon. qui nõ pos. cõpati infir. no. tē. aũt ꝑ oĩa.
Propterea ꝑmisit deus cadere caput nostꝝ
vt alijs cõpateretur. Quartus ē deuotõis
excitatio. Ps̄. Ad dominũ cũ tribularer cla-
maui. Osee. vj. In die tribulatõis sue ma. cõ-
sur. ad me. ¶ Quintus est eterna coronatio.
Jaco. j. Beatus vir qui suffert temptatõneꝫ
quoniaꝫ cum ꝓbatus fue. ac. coro. vite. Et sic
patet quartum et cõsequenter totum de epi-
stola.

¶ Dominica decima de euã. Ser. lxxxiiij.

Cum appropin

quaret ih̄s hierosolimã videns ci-
uitatē fleuit sup̄ illã Luce. xix. Si
cut dicit Boe. in li. de cõso. phie prosa. j. li. ij.
Nõ sufficit q̄ ante oculos nr̄os situm ē intue
ri sed rerũ exitus prudentia metitur. Hõ em̄
dotatur multis virtutibus. vt ad multa respi
cere debeat. ⁊ inter illas maxime prudentia in
signit. vt p̄ñtia disponat ⁊ ordinet ⁊ a futuris
malis caueat. Deberet nãqꝫ hõ merito ꝯfun
di cum bestie modica naturali prudentia vel
astucia sibi ꝯcessa ita bene vtunt. Prouerb.
vj. Uade ad formicã o piger ⁊ ꝯsi. vi. e⁹. Ma
thei. x. Estote pru. sicut serpẽ. Homo aũt ꝑ-
fecta rõe ⁊ prudentia a deo sibi traditis in nul
lo vult vti. sed omnĩo vult viuere sicut bestia
qꝫ deus valde habet ꝓ malo. s. q̄ homo tem-
pus grẽ ⁊ virtute plenum nõ intelligit ꝫ qua-
litercũqꝫ põt p̄ñtem leticiam amplexatur. de
futuro malo penitus nihil curans. De hac ꝫ
materia p̄ñs euã. loquitur. in quo duo princi-
paliter cõtinentur. Primum ē fletus xp̄i sup̄
ciuitatem ⁊ ciuium futuram subuersionē. In
principio euãgelij. Secũdum ē predictio euē
tus malorum ꝓmentis obcecatõe. ibi. Et qui
dem in hac die que ad pacem ꝛc. Nunc autē
abscondita sunt ab oculis tuis. Terciũ ē reue
rentia et honor a xp̄o templo exhibitus in il-
licitoꝝ eiectione ⁊ doctrine effusione. ibi. Et i-
gressus ih̄s tē. ce. eijcere emē. ⁊ ven. ꝛc. et erat
quoti. do. in tem. Primo ꝫ ponitur fletus
xp̄i sup̄ ciuitatem ⁊ ciuium futuram subuersi-
onem. quia videns ih̄s ciuitatem. s. in magno
tripudio letantem. hoc eñ fuit in dominica oli-
uarum. fleuit super illam di. quia si cognouis-
ses et tu. supple fleres. i. si cognosceres tu ma-
la tibi ventura sicut ego cognosco. quia om̄ia
sunt mihi p̄ñtia. nã vt dicit Boe. que sunt q̄
fuerunt ventientqꝫ vno intuitu cernit. tu fle-
res compassa tibimetip̄i sicut ego fleo. Sed
quia nõ cõsideras nisi p̄ñtia bona que mõ in
pace possides. ideo nõ fles sed letaris. Et sic
in hac parte exemplo xp̄i monemur ad duo.
¶ Primo vt peccatori gaudenti et nõ ꝓspi-
cienti mala sibi futura nos ea ip̄i annũciemus
que sunt septem. Primuꝫ ē denuda
tio omnium bonorum p̄ñtium. Nam pecca-
tor in morte omnia perdit. aĩam em̄ asportat
dyabolus. corpus comedunt vermes. ⁊ bona
tp̄alia diuidunt ꝯsanguinei. Job. Cui⁹ mes-
sem. i. carnem famelicus comedet. s. vermes. ⁊
ip̄m rapiet armatus. i. dyabolus capiet e⁹ ani
mam. et bibent sitientes diuitias eius. i. ꝯsan-
guinei qui eas desiderant. Luce. xij. Stulte
hac nocte re. a te ⁊ que pas. cuius er. ¶ Secũ
dum ē priuatio omniũ bonoꝝ spiritualiuꝫ. s.
meriti passionis xp̄i ⁊ suffragioꝝ eccl'ie. ac eti-
am ꝓprioꝝ bonoꝝ. Mat. xxv. Omni habēti
dabitur ⁊ abun. ab eo aũt qui nõ habet ⁊ q̄d
videtur habere auf. ab eo. ¶ Terciũ ē occur-
sus demonũ. Treno. j. Omnes ꝑsecutores e⁹
apprehēderunt eaꝫ inter angu. Bern̄. O ani-
ma quis erit ille pauor. cum tibi occurrẽtia ca
teruatim illa teterrima mõstra videbis ad cu
ius ꝯfugies auxilium. Hic cadit exempluꝫ il-
lius romani de quo di. Grego. i dyalogo qui
in morte vertebat oculos. ⁊ clamabat petens

indutias vsq3 mane et statim mortuus est. ¶ Quartum ē inutilitas penarum quia per omnes penas quas patietur. nec purgabitur. nec misericordiam dei flectet. et si minimam de illis hic pateretur ab omnibus purgaretur et vitam eternam meretur. ¶ Quintū est inaudita confusio. nam omnia peccata eius denudabuntur. Danielis. vij. Iudicium sedit et libri apti sunt. i. cōscientie. Et qui nō fuit filius dei ad clamorem omniu3 ad furcas inferni suspēdetur. et sic suspensus semper apparebit. Hiere. xx. Cōfundantur vehementer. quia nō intellexerunt obprobrium sempiternū. ¶ Sextum ē sepatio a deo et ab omnibus electis que erit pncipal' pena i dānat'. Mat. xxv. Discedite a me. ¶ Septimum ē applicatio ad intolerabilia tormenta. Job. xxiiij. Ab aquis niuiu3 trāseunt ad calorē nimiū. Apoc. Missi sūt in stagnu3 ignis et sulphuris. ¶ Secūdo monemur vt vano gaudio mūdi fletum et tristiciam pferem⁹. Et hoc ppter quatuor. ¶ Primo q2 nihil vel modicu3 durat. Job. xx. Gaudiū ypocrite. i. mūdi adinstar puncti. quia totus mundus ē ypocrita. Exemplum hui⁹ patet in xpo. Nā qn xpc sic fleuit fuit susceptus cū magna glia. s. in die palmar. et nō nisi quatuor diebꝫ elapsis fuit summe ɔfusus et vituperatus. Nam cui prius vestimenta psternebantur in via. ecce suis exuitur et sors sup ea mittitur. et cui prius ab omnibus ē clamatum Benedictus qui venit in nomine domini. statim postea dictum ē. vach qui destruis tēplū dei. Et a quo salus et sanctificatio tāq3 a vero deo petebant' tāq3 reus cum latronibꝫ ad mortem fuit postmodum ɔdemnatus. De h habes in dnica ramis palmaru3 in principio ¶ Secundo quia gaudiū mūdi dementat hominem et infatuat. ē em̄ sicut forte vinu3. qd qui nescit tempare infatuatur. debet aūt tempari memoria aduersoru3. que in tali gaudio pluribus acciderunt. et que possunt accidere. Eccl'. xj. In die bonoru3 ne immemor sis malorum. Eccl'. vij. Cor sapientis vbi tristicia ē. Cor stultorum vbi leticia. Ideo salomonem deseruit sua sapia quia leticiam ad gaudium mundi nō tpauit. nec phibuit cor suum quin omi voluptate frueret'. Tristicia vo erudit. Eccl's. vij. Melius ē ire ad domum luctus q3 ad domum ɔuiuij. in illa em̄ finis cunctorum admo. homi. et viuēs co. quid futurum sit. Et recte ibi finis cunctorū hominū edocetur. nā diuersi sunt fines hominum. nā quorūdam fines sunt diuitie. quorūda3 honores. quorundam voluptates. quorūda3 potentia. quorūdam filij et ɔsanguinei. et quorūdam finis est deus et bona opa. Isti fines apte monstrant' in morte. nā de omnibꝫ diuitijs hō nihil secū portat nisi modicum cilicium. Job. xxvij. Diues cum dormi. nihil secū aufe. Honores hominem totaliter derelinquūt. nā recōditur sb terra. vbi ab omnibus suppeditatur. Hiere. xxij. Sepultura asini sepelietur putrefactus et piectus extra portas hierl'm. Corp⁹ vo qd ita delicate fuit nutritū fit cibus vermiū. Treno. iiij. Qui nutriebant' in croceis amplexati sunt stercora. Isa. xiiij. Subtus te sternetur tinea: opimentum tuū erunt vermes. Potentia vo vndiq3 subtrahit'. nā fasciatur vt puer. et inter duos lapides reponitur vel recluditur. ij. Macha. ix. Is qui sibi videbatur fluctibus maris impare et montiū altitudines i statera appendere supra modū. i gestatorio portabatur. Filij vo et ɔsanguinei derelinquūt. Treñ. j. Omnes ami. eius sprene. eam. Sola bona opa comitāt'. Ambro. Sola misericordia comes ē defunctor. Apoc. xiiij. Opa em̄ illor sequunt' illos. Deus etiā mittit angelos p aīa ad celū deferēda. Luce. xvj. Factu3 est vt moreretur mēdicus et portaretur ab angelis. Et sic patet q solus deus et bona opa sūt p fine habenda. cum in morte nō dereliquēt Eccl's. xij. Time deū et mādata eius obserua hoc ē em̄ omnis hō. ¶ Tercio q2 cū habentibus gaudia mundi fortuna perniciose ludit. Boe. Cū his quos eludē nitit'. s. fortuna. blādissimā familiaritatē h3. Idē. Hūc ɔtinue ludim⁹ ludū. rotā volubili orbe versam⁹ infima sūmis et sūma infimis mutare gaudem⁹. Cu3 his vo q tristant' fortuna nullū ɔtubernium h3. ¶ Quarto q2 gaudiū mūdi ad dolorosū finē adducit. Prouer. xiiij. Extrema gaudij luct⁹ occupat. Quia vel homo dimittit gaudia. s. p mortem. vel gaudiū dimittit hoiem' p aduersam fortunā. Et vtruq3 est dolorosum De primo Eccl. xlj. O mors q3 amara ē memoria hoi pacē habēti i diuitijs et adhuc valenti cape cibū. De secūdo Boeti. Infelicissimū gen⁹ diffortunij ē fuisse felice3. Flet⁹ vo et tristicia ducūt ad bonum finē. s. ad ɔsolatōnē eternā. Math. v. Beati qui lugēt quoniā ipi ɔsolabunt'. ¶ P Et nota q put ex scriptura sacra haberi potest. quintuplex est fle-

tus xpi qui signat quintuplicem fletum quez in hac vita habere debemus. ¶ Primus est fletus infantie. scz ex infantili necessitate. sicut cātat eccl'ia. Vagit infans iter arta posi. pre. Sap. vij. Et primā vocē similē omnibꝫ emi. plo. Qui signat fletū quez habere debemus ꝑ incolatu p̄ntis miserie. Aug. In valle miserie sumus in qua eo magis ē flendum quo minos flemus. Isid. Puer qui nascit a ploratu incipit nec ridere pōt. lacrime sunt testes miserie. statim natus plorat. nōdum loquitur. et iam ē ꝓpheta sue calamitatis. Ista miseria incipit in natiuitate. in vita ꝯtinuatur. ⁊ ꝓtenditur vsqꝫ ad mortem. Ideo vita humana fluuio ꝯpatur. Unde fluuius in principio et in fine amaritudinē habet quia a mari oritur et ⁊ in mare regreditur. ⁊ in medio habet ꝯtinuam labilitatem. Sic et natiuitas nr̄a ē amara quia caduca vita amarior quia labilis. mors amarissima quia ꝑiculosa. ¶ Secūdus est fletus quo fleuit super lazarum mortuum ex immenso amore ad vitam eum reuocando. qui signat fletum quem habere debem⁹ sup istos qui mortui sunt in peccatis. Hiere. ix. Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontē lacrimarū et plorabo die ac nocte interfectos populi mei. Aug. Multi male gemunt et ego cōpassionē habeo his qui male gemunt. amisit nūmum ⁊ gemit. amisit deum et non gemit Eccl'. xxij. Super mortuum plora defecit em̄ lux eius ⁊ super fatuum plora defecit em̄ sensus eius. Et sequit'. Luctus mortui septē dies. fatui aūt ⁊ impij oēs dies vite illoꝝ. Ex quibus verbis habetur ꝙ tres plorādi sunt. scz mortuus. fatuus et impius: sed differēter. Mortuus ē plorandus ꝑuo tempore. fatu⁹ toto tꝑe vite sue. impius ī tota vita et post vitam. ¶ Tercius est fletus. quo fleuit super ciuitatem ex nimia cōpassione. vt hic qui significat fletum quez habere debemus ꝑ calamitatibus miserorum. ij. Coꝛ. xj. Quis infirmatur et ego nō in. quis scā. ꝛc. Job. xxx. Flebā quōdam super eo qui afflictus erat ⁊ cōpatiebatur anima mea pauperi. Et ista passio fuit amarior in xp̄o q̄ȝ in aliquo alio. Et rō est q̄a aliquando cōpassio causatur ex amore naturali ꝟm qd̄ homo aliquem naturaliter diligit. ⁊ iō naturaliter hō cōpatitur hoī afflicto. immo videt' homo sed bestia crudelior qui homini nō cōdolet. sed quia amor iste paruus ē. iō ꝑuum mouet. Aliquādo causatur ex amore accidentali. ꝟm qd̄ homo diligit hominem quadā amicicia tꝑali. ⁊ ex tali amore cōpatit' amico dolenti nō tm̄ quia homo ꝟ etiaȝ quia amic⁹ est. Iste amor magis mouet q̄ȝ primus Aliquando xͦo causatur ab amore sp̄ūali. q̄ quis diligit hominē in deum ⁊ ꝟm deuȝ ⁊ iste amor est maior q̄ȝ primus ⁊ secundus. nō tm̄ ꝙ facit duo corda vnū eē. vn̄ multitudīs credentium erat coꝛ vnum et aīa vna. ꝟ etiam ꝙ sint ambo vnius corporis mistici mēbra. et iō si dolet mēbrum vnum cōpatiunt' et alia. Et quia iste amor magis fuit in xp̄o q̄ȝ in aliquo alio. iō in eo fuit maior cōpassio. ¶ Quartus est fletus quo fleuit in cruce ex nimio dolore. Hebre. v. Cum clamore valido et lacri. offerens exauditus ē pro sua reuerentia. Qui signat planctum ꝯpūctōis quem debent habere illi qui in cruce penitentie sunt. Ps. Lauabo ꝑ singulas noctes. i. per singula peccata lectum meum. i. coꝛ meum et faciem meaȝ. Sic fleuit et lauit magdalena et mundata ē. Sic fleuit et lauit petrus peccatum suum. Luce. xxij. Egressus foras fleuit amare. Quidā rident peccata sua ⁊ cū risu ꝯfitentur ea: ⁊ ideo nō delent ea. ¶ Quintus fletus ē ex viscerosa pietate quo christ⁹ fleuit super casuȝ iude. Unde augusti. in quodā sermone. Noster redemptor delictum iude plorauit vt euāgelista ait. Cuȝ vidisset eū turbatus est dixit vn⁹ ex vobis me tradet. quāta dī misericordia traditus ꝑ traditore dolꝫ. ꝑditus ꝑ ꝑditore turbatur. ꝑ qd̄ datur intelligi ꝙ debem⁹ flere p̄latos et clericos qn̄ cadunt. quia eoꝝ casus ē valde periculosus. Sicut eñ bonus sacerdos vocatur angelus. Malach. ij. sic malus vocatur dyabolus. Joh. vj. Nōne vos duodeciȝ elegi. ⁊ vnus ex vobis dyabolus ē. Unde criso. Nihil tātum destruit eccl'iaȝ dī sicut ꝙ clerici deteriores sunt laicis. Ad idē Hiero. di. xiij. q. j. Qualis. Et sic patet primū. ¶ Secūdo p̄dicitur euētus maloꝝ ꝑ mentis excecatione. Unde ait. Et quidē in hac die tua ī qua gaudes. ⁊ ꝟm carnē et nō ꝟm sp̄ūm viuis. que ad pacem tibi eueniunt. s. diuitie. delitie et honores. in quibus ꝯsistit pax mūdi. que ē pax īordinata. simulata et coinquinata siue iniqua Inordinata ē qr dn̄s obedit seruo ⁊ superior inferiori. s. anima corpori ⁊ ratio sensualitati. Prouer. xxx. Per tria mouetur terra per seruum cum regnauerit. per stultum cum saciat⁹ fuerit cibo ⁊ ꝑ odiosam mulierem cum in ma-

trimoniū assumpta fuerit. Iste seruus ⁊ stultus ē corpus ⁊ odiosa mulier. que duz regnat in homine assumitur in matrimoniū ⁊ anima fit ancilla. Simulata est quia mundus pacez videtur dare homini. ⁊ infert ei magnā guerram. s. cum deo. Job. ix. Quis restitit ei ⁊ pacem habuit. Sic iudas dedit pacem xp̄o ⁊ fecit eum capi. Talem pacem dedit ioab abner di. Salue mi frater et apprehendens mentū eius cum alia manu infixit gladium in viscera eius. ij. Regū. xx. Coinquinata ē siue iniqua. quia pax mūdi ē de malis ⁊ turpibus. Prou. ij. Letantur cum malefe. et ex. in re. pessimis. Propterea d. Ps. zelaui super iniquos pa. pec. vi. Sic pacificati sunt herodes et pylat⁹ sup mortem xp̄i. Hanc pacem venit xp̄c destruere. Luce. xij. Putatis q venerim pacez mittere in terram. Non dico vobis sed sepatōnem. Math. x. dī. Nō veni mittere pacem sed gladium. Hec pax claudit oculos mūdanoꝝ ne videant mala ventura super eos. Vn̄ sequitur. Nunc aūt abscondita sunt ab oculis tuis. s. mala super te ventura. Et que sunt ista mala: ostēdit di. quia venient dies in te romane obsidionis. ⁊ circūdabunt te inimici tui sup. romani principes vallo. s. p catbenatiōez factam de vallis. i. de palis ligneis. Nā vall⁹ ē palus. sed vallū ē ista catbenatio facta de palis. Tres em̄ aggeres siue fossata dicunt̄ fecisse Titus et vespesianus sup hierl'm in circuitu eius. et in primo fecerunt vallum. Similit̄ circūdabunt te p exercitum bellatorum circūquaq dispositum. ⁊ coangustabūt te vndiq scȝ p machinas ⁊ balistas vndiq erectas. et ad terram, psternēt te. s. capiendo. et filios tuos qui in te sunt capiendo. occidendo et dispgendo. et nō relinquent in te lapidem sup lapidem. penitus et funditus destruendo. vt dicit Joseph⁹. Et causam huius cladis ⁊ euersionis subdit di. Eo q nō cognoueris tp̄s visitatōis tue. Hiere. viij. Miluus ī celo ɔgnouit tp̄s suum. turtur et irundo ⁊ ciconia custodierunt tempus aduentus sui. pp̄lus aūt me⁹ nō cognouit iudicium dn̄i. Et nota q totum hoc qd̄ xp̄c p̄dicit de euersione hierl'm cōpletum ē ad literam. Post euersionem em̄ hierusalem redeuntibus romanis romaȝ. iudei qui in speluncis et siluis latuerunt. redierūt ad ciuitatem ⁊ ceperunt loca sancta venerari ⁊ reedificare. Quod audientes romani miserunt hierusalē helium adrianum qui funditus eā euertit ita q lapis super lapidē non ꝑmansit. Postea dictus helius edificauit modicam ciuitatunculam non in eodem loco: sed in loco vbi moderna hierl'm sita ē. ⁊ a nomine suo helyam nominauit. et longo tp̄e sic dicta est. Quod patet ex hoc quia locus in quo crucifixus ē dominus. ⁊ ortus in quo sepultus est ī medio ciuitatis sunt. ante erāt extra. Ex quo patet. q romani sicut nabuch. fuerūt flagella et virga dei cōtra iudeos. Sed sicut pater quādo verberauit filium vsq ad mortem, pcit virgam in ignez. sic deus, piecit romanos ppter peccata sua et ab aliis flagellati fuerūt. ⁊ quasi ɔsumpti. quia deus vnum peccatorez p aliuz punit. Et nota q hec euersio facta fuit in mense augusto, ppter qd̄ hoc euangeliuz legitur in mense augusto et recitatur. ¶ Moraliter aūt ad nostram edificatōem hec ɔtingunt in anima peccatoris. ⁊ primo ī vita. Secundo in morte. In vita quidem quia anima in peccato circūdatur in suggestione et interiori a propria ɔcupiscentia. ⁊ exteriori ab aliis creaturis. Psal. Circūdantes circūdederunt me. Coangustatur in delectatōne, psternitur in consensu et tunc capitur ciuitas anime et tunc etiā filii eius. scilicȝ boni motus vel mores si qui erant in ea repugnantes similiter, psternuntur. ⁊ nō relinquetur in ea lapis super lapidem in ɔsuetudine actōnis. per quā paulatiȝ anima misera tota dissoluitur. Iste ordo ponitur Job. xvi. Circūdederunt me lanceis suis. Ecce primū. Lancee dyaboli sunt suggestiones ei⁹. ɔuulnerauit lumbos meos. Ecce secūdum. In delectatōe em̄ peccati cōuulnerant̄ lumbi tā interiores anīe. q̄ȝ exteriores corpis. ⁊ effudit ī terra viscera mea. Ecce tercīū. Viscera em̄ anime. i. affectōes effundunt̄ in terra in ɔsensu. cōcidit vulnere me sup vulnus. Ecce quartū. In morte aūt peccator circūdatur a demonibus p horribiles visiones ⁊ interiores ⁊ exteriores. qui stāt parati rapere aīam eius. Job. xx. Vadēt et venīēt sup euȝ horribiles. Coangustatur vndiq p peccatorum suorum recordatōem que replicant ei demones vt inducāt eū in despatōem. Sap. iij. Venient in recordationem peccatorum suorum timidi. Et ideo in morte nō debent peccata sua reduci peccatori ad memoriam. s; solum misericordia dei ⁊ passio xp̄i. ⁊ quomodo ad vnuȝ verbū pepcit latroni. Prosternitur in corpis ⁊ anime dissolutōne quādo corpus

in terram proijcitur 7 anima in infernum simul
cum filijs suis.i.cum operibus suis. Gene.iij.
Puluis es 7 in puluerē reuerteris. Lu.xvj.
Mortuus ē diues 7 sepul.in infer. Nō relin-
quetur in eo lapis super lapidem.in pene so-
lutōne.in qua etiam ꝺ minimis reddet rōnē
Math.xviij. Nō exies inde.do.no.qua.red.
Et hec omīa ideo euenient ei.quia nō ꝯgno-
uit tempus visitationis sue.nec in vita nec in
morte. O carissimi timeamus et nos hāc euer
sionem qui pluries visitatōnem eius ꝯtempsi
mus nec eam cognouimus.cuz tñ visitatio e⁹
circa nos multum melior ē q̄z circa iudeos.
N ¶ Ubi nota ꝙ quatuor sunt valde peri-
culosa in peccatore. Primum ē insensibilitas
peccatoris. Si em̄ peccator cognosceret quot
mala ꝑ peccatum incurrit et quot bona per-
dit.et in p̄nti et ī futuro potius vellet mori q̄z
peccare. Et ideo iusti qui hoc cognoscūt po-
tius eligunt tormenta et mortem q̄z peccare.
Dañ.xiij. Melius ē mihi incidere ī man⁹ ho-
minum q̄z derelinquere legem dei mei. Se
cūdum ē ꝯtemptus medicine. Christus enim
parauit medicinas efficaces ad omnē morbū
anime expellēduz.s.sacramenta ecclesie quas
gratis mandauit dare.vt per impotentiā nul
lus excusaretur. Luce.x. Grat' accepistis gra
tis date. Peccator aūt has medicinas ꝯtem
nit. Psal. Omnē escā abomi.est aīa eorum.
¶ Tercium ē corruptio palati anime. Ha-
bet em̄ peccator ita corruptuz palatū anime
ꝙ mala sibi sapiunt bona.et bona sibi sapiūt
mala. Aug. palato nō sano pena ē panis q̄ sa
no ē suauis.7 oculis egris odiosa ē lux que pu
ris est amabilis. Nume.xxj. Nauseat anima
nostra sup cibo isto leuissimo. ¶ Quartū est
induratio mentis qđ ē peius omnibus qr nec
verba nec verbera nec beneficia ꝓsunt. Exē-
plum de pharaone.j. Regū.vj. Quare agg̃-
uat' corda vr̄a sicut aggrauauit egyptū pha
rao. Eccl.iij. Cor durum male habebit in ex-
tremis. R ¶ Ubi sciēdum ꝙ xp̄c in decē
magnis beneficijs nos visitauit 7 quotidie vi
sitat.que solū nobis xp̄ianis ꝯfert. Primū
ē quia de seruitute dyaboli nos eripuit.7 re-
generauit in filios dei omnibꝫ alijs i eadē ser-
uitute relictis. Joh.vj. Nemo pōt venire ad
me nisi pater qui misit me traxe.euz. Hoc to-
tum fit in baptismo qui opat' in virtute passi
onis xp̄i.in quo eripitur de seruitute dyabo-
li 7 fit fili⁹ dei. Coll'.j. Qui eripuit nos de po
testate tenebraꝝ 7 trāire.fi.d.s.j. Jo.iij. Ui-
dete qualē caritatem dedit nobis deus vt fi-
lij dei nominemur 7 simus. Quia a xp̄o dicū
tur xp̄iani. Secūdum ē quia vinculis pec-
catoꝝ nos absoluit omnibꝫ alijs ligatis rema
nētibus in peccatis. Est ei peccator magnis
cathenis ligatus.ita ꝙ nō possit ire quo vult.
sed ducatur quo nō vult. Prouer.v. Funibꝫ
peccatoꝝ suoꝝ quisq̄ ꝯstringit'. Uñ apl'us
in ꝑsona peccatoꝝ ait. Ro.vij. Nō qđ vo-
lo bonū hoc ago sed qđ odi maluz hoc facio.
Ab his vinculis nos absoluūt sacerdotes vi-
ce xp̄i. Solo em̄ petro 7 successoribus ei⁹ da-
te sunt claues absoluendi peccata. Mathei.
xvj. Tibi dabo claues regni celoꝝ et quodcū
q̄z sol.sup ter.erit solu.7 in celis. Nota etiam
de leone de quo dr̄ in Esopo.cui quidā extra
xit spinam de pede qui postea ꝯdemnatus et
leonibus traditus ad deuorādum: dictus leo
defendit eum. ¶ Terciū ē ꝙ veste omniū vir
tutū 7 donoꝝ spūs.nos induit omnibus alijs
remanētibꝫ nudis. Jsa.xlix. His omnibꝫ ve-
lut ornamento vestieris. Hec ē illa vest' po-
limita quā Jacob.i.xp̄c fecit ioseph.i.homi-
ni xp̄iano. Geñ.xxxvij. Hec ē illa vestis que
fecit nos dignos ꝯuiuio eterno quam ille nō
habēs expulsus ē de nuptijs. Math.xxij. Et
nota hic ꝙ quidā furantur hanc vestez.sicut
pylatus furatus est tunicā incōsutilem xp̄i il
li.s.qui vadunt in vestimentis ouium: intrin-
secus aūt sunt lupi rapaces.vt ypocrite 7 he-
retici. Multi sunt sicut vulpes que habz op-
timum corium: 7 malas carnes. Quartuz
ē quia in fide vera 7 doctrina nos instruxit q̄
in nullo alio populo requiescunt nisi in nobis
quod est magnum beneficium. Ps. Non fe-
cit taliter omni natōi.7 iudicia sua nō manife
stauit eis. Facile ē xp̄iano saluari sed omnibꝫ
alijs quasi impossibile vt dixit semel quedam
demoniaca. Et hoc quia nō sunt nutriti ī ve-
ra fide. ¶ Quintū ē.quia corpus 7 sanguinē
suum nobis ad māducāduz sub specie panis
7 vini instituit.omnibꝫ alijs in solo pane cor-
porali relictis.qui ē in infinitū maioris ꝟtutis
q̄z māna vt patet in Johā.vj. quia iste cibus
dat vitā ꝑpetuā: sed nō māna. Si q̄s mādu.
ex hoc pane viuet ineternum. Jste cibus cōti
net gratiam dei: sed nō manna. Jtem purgat
peccata sed nō manna. Jtem conuertit come
dentem in seipsum 7 nō conuertitur in come-
dentem sicut manna.vt dicit Aug. Sextū

ē quia efficacissima medicamenta. cōtra om̄s anime morbos nobis reliquit. s. sacramēta ecclesie omnibus alijs infirmantibus ꝛ morientibus sine aliqua medicina. Ps. Qui sanat omnes infirmitates tu. In nullo em̄ populo inuenitur aliqua medicina ꝯtra peccatum. nisi in populo xp̄iano. Aug. Nō ē locus veri sacrificij in toto mundo extra eccl'iaȝ catholicā ¶ Septimum ē quia totam autoritatem suā ꝛ vicarium suum in xp̄iano populo dereliq̄t. Mathei. xvj. Tu es petrus et sup hanc petram edificabo eccl'iam meam. Et tibi dabo claues regni celorum. Petrus aūt pater et pastor ē p̄pli xp̄iani. Omnes aūt alij sp̄iituales a patre et xp̄i vicario sunt penitus destinati. Luc. Qui vos audit me audit. ¶ Octauuȝ est quia nos exules a ciuitate nostra quotidie in eam reducit omnibus extra dimissis. Joh. xiiij. Iterum veniam et assu. vos ad meip̄m. vt vbi ego sum et vos sitis. Nota hic quandam reuerentiam faciebant guelli regi karolo qui per ip̄m reducti fuerāt ad terras suas. .j. Macha. j. Felix dies ī qua reuersus es ad terram tuam. ¶ Nonum est quia heredes regni celestis nos fecit omnibus alijs exheredatis. et extra hereditatem regni celestis proiectis Math. viij. Multi venient ab oriente et occidente ꝛ recūbent cum abraham. ysaac et iacob in regno celorum. Filij autem regni eijcientur in tenebras exteriores ¶ Decimum est quia thezaurum suuȝ scȝ meritum sue passionis nostris prelatis nobis dispensandū reliquit. vt patet in indulgētijs que tātum valent quātum sonant. que solum in nostro populo inueniuntur. Uirtus etiam sue oratōis que maxima ē solum applicatur nobis xp̄ianis. Joh. xvij. Ego p eis rogo nō pro mundo. Carissimi ista sunt maxima ꝛ ineffabilia beneficia in quibus nos xp̄c visitauit et visitare nō cessat. Et quia ista beneficia non recognoscimus. īmo ea contemnimus. iō sicut iudeos pluries dedit xp̄ianum populum in direptōnem et dispersionem. vt patet in magnis ꝑsecutōnibus quas passa ē ecclesia. vt tp̄e totyle qui totam ytaliā destruxit. Temporibꝫ etiā nostris omnes ciuitates vltramarine xp̄ianorum capte ꝛ destructe a barbaris nationibus eis sicut iudei seruiunt sub tributo et quasi totus xp̄ianissimus populus in partibus vltramarinis est extirpatus in quibus xp̄iana religio maxime florere solebat. nūc autem nostre ciuitates a nobis ip̄is delentur et ꝯsumuntur. per que apparet omnino ꝙ deus est valde iratus nobis. et hoc ideo quia visitatōem eius n̄ cognoscimus. Et sic patet secunduȝ. ¶ Tercio ponitur reuerentia ꝛ honor a xp̄o templo exhibitus. quia ingressus in templuȝ cepit eijcere emen. ꝛ ven. de illo. ad literam. In primo atrio templi fecerūt sacerdotes loca venalia. vbi venditores et campsores erāt. qđ ex auaricia fecerant. vt venientes ad templuȝ haberent paratum quod sacrificarent. Et quia alí qui nō habebant vnde emerent posuerūt ibi nūmularios a quibus mutuo acciperēt pecuniam. Et quia ꝯm legem ad vsuram accōmodare nō debebant. iō prestabant sub nomine palliate vsure. s. sub nomine collibioꝝ ꝛ dicitur collibia munuscula fructuū. Et ideo dic̄ Scriptum est Isa. lvj. Domus mea do. ora. vo. vos aūt fe. il. sp̄e latro. i. vsurarioꝝ. Est eī vsurarius occultus latro qui facit hominē mori in balneo. Hiere. vij. Nūquid spelunca latronum facta ē domus mea in qua innocatum ē nomen meum. Et nota ꝙ hanc electōnem oporteret ꝙ dominus omni die faceret ī ecclesia. quia quotidie patrimonium crucifixi et beneficia ecclesiastica emuntur et vendūtur. Quod ē maius peccatum q̄ȝ vsura vl' rapina. nam in tali venditōne emitur et vendit̄ xp̄c. sicut res venalis. sicut iudas eum vendidit et sacerdotes et scribe ip̄m emerunt. ꝛ idō parificatur peccatum symonie peccato iude: et sacerdotum qui occidi christū fecerunt. Et sic patet tercium et consequenter totum.

¶ De epistola. ¶ Sermo. lxxxv.

Scitis quoniam cū gentes essetis ad simulacra muta prout ducebamini eūtes. j. Corinth. xij. Ante aduentuȝ xp̄i mūdus diuersis ydolis seruiebat. sed p grāȝ xp̄i. destructa sūt ydola et tunc alij errores pullulare ceperunt quia em̄ xp̄c expressit tres esse in trinitate personas et vnam eēntiam triū p̄sonarum a qua omnia bona ꝑcedunt hoc multi male intellexerunt ponēdo inequalitatē ꝛ maioritatē ī ꝑsonis ꝛ ponēdo ꝙ q̄dā opa ꝑcedunt ab vna p̄sona ꝛ quedā ab alia ad qđ sequebat̄ diuersitas ī eēntia. Et iō ap̄ls ī p̄nti ep̄la hos errores eliminat. In qua quidē epistola quatuor

facit. Primo ostendit q ydolatrie et oīs ma-
li principium actor est dyabolus in eo q sug
gerit ꝛ liberum arbitrium in eo q ꝯsentit. In
principio ep̄le. Secundo ostēdit q spiritus-
sanctus nō ē actor alicuius mali sed ē actor ꝛ
principium omnis boni in eo q ad bonū mo-
net. et dirigit. ibi. Ideo notum vo. fa. q ne. in
spū dei lo. d. anath. ie. et ne. pōt di. dn̄s ie. nisi
in spū. Tercio ostēdit q gratie gratumfacien
tes sunt a spūsancto ꝛ a tota trinitate in eo q
ip̄as infundit. ibi. Diui. aūt grārum sunt. idē
aūt spūs et diui. ministra. ꝛc. Quarto osten-
dit q etiā grē gratisdate que dantur ad vtili
tatez ecclesie sunt a spiritusancto. ī eo q ip̄as
etiam peccatoribus largit' et tribuit. ibi. Uni
cuiqꝫ aūt datur ma. s. ad vtilita. alij quidem ꝑ
spiritum datur sermo sapientie ꝛc. Pri-
mo ergo ostēdit ap̄ls q ydolatrie ꝛ ꝑ ꝯseq̄ns
omnis mali principium actor est dyabolus ī
eo q suggerit et liberū arbitriū in eo q cō-
sentit. Et hoc ē quod di. Scitis quo. cū gen.
es. id est gentiliter viuētes. de nouo em̄ corin-
thij ꝯuersi erant de ritu gentiliū ad fidem xp̄i
ad simulacra ꝑut ducebamini. scꝫ a dyabolo
suggerente et instigante. euntes. s. eratis ꝑ li-
berum arbitriū tali suggestioni dyabolice cō-
sentiebatis ꝛ ope implebatis. Sed nonne si-
mulacra dabant responsa. quō ergo erāt mu
ta. Ad quod dicēdum ē q simulacra d' se ꝛ a
se muta erant. Psal. Os habent ꝛ nō loquē-
tur. Sed interduz demones in eis et per ea lo
quebantur et dabant responsa. deo permittē
te. quia peccata eorum hoc merebantur vt in
ydolis que colebant deciperentur et perirent
quia seruiebant creature potius q̄ȝ creatori.
Circa hoc ergo notādum q quicūqꝫ gentili-
ter viuunt adhuc adorant simulacra. Genti-
liter aūt viuunt ꝛ nō ꝫm legem xp̄ianam qui-
cūqꝫ ꝯtra legem dei querunt diuitias. deliti-
as et honores et hm̄oi mundana. Et omnes
tales simulacra adorant. Nam auari qui sup
omnia pecuniam querunt simulacrum ē nū-
mus in quo est crux quā mūdus adorat. Gu-
losi autem simulacrum ē bolus. Luxuriosi aūt
simulacrum ē venter. Philip. iij. Quorū de'
venter est. Uaniglorosi aūt simulacrum est
honor mundanus. nō verus honor qui exhi-
betur in virtutis testimonium. sed honor mū-
danus qui est honor pannoꝝ et equoꝝ. Jo.
xij. Dilexerunt gloriam hominū magis q̄ȝ di
Illud ēm qd' quisqꝫ pre omnibus diligit ē su'
deus. ꝛ suum simulacrum. vt dicit Aug. Om-
nis aūt peccator istud in quo et ꝑpter qd' pec
cat. pre omnibus diligit ꝛ plus diligit q̄ȝ deū
quia ꝯtra mādatum di illud querit ꝛ opatur
ꝛ perdit deum vt illud habeat in omnibꝫ. Et
ideo omnis peccator ē quodammō ydolatra
et simulacrum adorat. Qui ergo filios vl' pe-
cuniam vel quodcūqꝫ aliud pre omnibus di-
ligit id adorat. nam ex indiscreto amore ydo-
latria ortum habuit. Et iō ap̄lus dicendo si-
mulacrum. omne malum dedit intelligi cuius
actor et principium ē dyabolus. ꝛ liberum ar
bitrium hominis. Geñ. iiij. Subtus te erit ap
petitus tuus et tu dominaberis illius. Et sic
patet primum ¶ Secundo ostēdit q spiri-
tussanctus non est actor alicuius mali. sed est
actor et principium omnis boni. Unde ait.
Ideo notum vobis facio q nemo loquēs q̊-
cunqꝫ modo loquendi siue cordis siue oris si-
ue op̄is in spiritu dei. i. a spiritu dei motus di-
cit aliquo mō loquendi. anathema ih'u. i. diui
sionē ꝛ sep̄atōem a ih'u. hoc ē id ad quod se-
patur a ih'u. sicut ē blasphemia vel aliud tale
Uel anathema ih'u. i. diuisionem ih'u. vt ih'u
sit genitiui casus. id est nō. d. ih'm diuisum ali-
um. s. deum a patre vt fecit arrius. Cōtra quē
Aug. Meretrix non permisit diuidi filium su
um. iij. Reg. iij. Et tu diuidis deum tuū. Idē
introducit filium arrio loquentem et dicentē
Uerberibus asperis laceratus sum sanguinē
meum fudi. aīam meam posui vt te mihi ꝯiū-
gerem. ꝛ tu diuidis me. Nec dicit ih'm diuisū
a patre vt sit solum homo vt facit iudeus et
saracenus. nec dicit op̄a ih'u diuisa ab opibꝫ
dei. Jo. v. Quecūqꝫ pater fecerit hec ꝛ filius
similiter facit. In eodē. xiiij. Pater in me ma.
ip̄e facit opera. Nulla ergo falsitas ē a spiri-
tusancto circa ih'm: sed om̄is veritas et nemo
potest dicere ore. s. proferendo ꝛ animo tenē-
do quod est proprie dicere dominus ihesus.
id est q ihesus sit dominus suus et omniuz ni
si in spiritusanc. id est per spiritum sanctū hūc
interius docentem et cordi imprimentem. Jo
han. xvj. Cum autem venerit spiritus iste ve
ritatis docebit vos omnem veritatem. Sed
nonne aliquis posset dicere praua intentione
dominus ihesus. Ad hoc dicendum q dice-
re dupliciter sumitur. vno modo large scilicet
pro enunciare voce quod non creditur corde
nec tenetur vel ostenditur opere. et hoc mo-
do non accipitur hic. Alio modo accipit' stri-

cte: scilicet quando id quod pfertur ore credi
tur corde et ostendit ope. et sic accipitur hic.
Est ergo diligent attendendū q dū aliquid
in corde cōcipitur de deo 7 isti conceptui vlte-
rius psentitur. tūc illud interius dicit in corde
qū aūt tale dictum cordis exterius voce expri
mitur vel signo vel quocunq mō. tunc magis
dicit. Quando vo quis ope ostēdit sic se cre
dere tunc totus homo ē quasi in dicendo 7 d
se toto linguā facit. Duo ergo primi modi et
si sint a spū san. scz cōsentire 7 confiteri. tamē si
ne tercio non introducunt in regnum celorū
Math. vij. Non oīs qui dicit mihi dn̄e dn̄e
intrabit in regnum celorū. s qui fecerit volun
tatem patris mei qui in celis est ipe intra. in re
gnū celor. Jaco. ij. Fides sine opib mortua
est. Cum ergo oē bonū his tribus modis fiat
scz corde ore 7 ope. et hec tria sint a spiritu san
cto. patet q spūssanctus est actor et principiū
omnis boni. Et sic patz q nulla diuisio ē a spi
ritu sancto. nec diuisio creatoris in se vt quidā
diuidunt. nec diuisio creature a creatore qd
fit p peccatū. q2 cū spūssanctus sit amor. amor
aūt habeat vnire. manifestum ē q nulla diui-
sio a spūscto est 7 nullum peccatū: q2 omē pec
catum diuidit. nam diuidit hoīem a deo. Jsa.
lix. Jniquitates ve. diuin' vos 7 de. ve. Jtē di
uidit ab angelis 7 a sanctis. Jtem diuidit a cō
gregatōe fideliū. in qua nō est merito s solum
numero. Jtem diuidit a merito passionis xpi
et oīm sanctor: et a bonis que fiunt in ecclesia
ac etiā a ppriis bonis. Jtem diuidit aīam a
corpore. Ro. vj. Stipendia peccati mors. Et
tandē diuidit a regno celor. Math. xxv. Di
scedite a me maledi. in ignem eternuz. Et sic
patet q qui diuisionem faciunt interius 7 i oi-
bus. vel qui diuisionem sequūtur nō habent
spūm sanctū s spm̄ dyaboli qui primā diuisio
nem fecit in celo et in padiso. et primos rebel-
les ipe fecit. Et breuiter sicut propria opatio
filij dei venientis in mundū fuit vnire filios di
qui erant dispsi in vna fide 7 in vna ecclesia et
in vna opatione. ita dyaboli est dispergere et
diuidere. Job. x. Fur nō venit nisi vt mactet.
et pdat. Jmitant' aūt istū qui sunt ex parte isti
us. Sap. ij. Similiter patet q nemo taliū p̄t
dicere vere 7 pprie hiesus ē dn̄s me9 nisi spi-
ritum habeat sicut veri xpiani. mali aūt chri-
stiani false dicunt hiesus est deus meus. Est
eīn falsa discrepatio vocis a re que p vocē si-
gnificat'. vnde talis confessio est quasi negatō

Tibi. j. Confitent' se nosse deum factis aūt ne-
gant. Tales sunt similes militibus pilati. qui
genuflectebant corā hiesu dicentes. Aue rex
iudeorū. et pcu. e. Tales sunt significati p istū
ficum habentem solū folia. cui xpc maledixit.
que statim aruit. Math. xxj. S Tales
videntur eē peiores saracenis qūtū ad quatu-
or. Primo q2 saraceni negāt xpm verbo s
isti facto. Peius est eīm factum q̄ verbum
Secundo q2 saraceni ex ignorantia chri-
stum negant. Non eīm sciunt ipm esse ver de
um et dn̄m. et si scirent. multi eorū saluarent'
p bona opa. Christiani aūt sciunt 7 credent
hiesum esse dn̄m suum. et tamen ei negant de
bitum obsequiū. qd maius malū videt' eē. Ex
emplum si duo hoīes negarent regi debitum
obsequiū. ita qd vnus diceret. dn̄e. Nescō q̄
modo vobis debeam obsequiū hoc exhibere.
si eīm scirem libent' vobis exhiberem. Alter ve
ro diceret vere scio. q hoc obsequium vobis
debeo. sed nolo exhibere. manifestum est q se
cundus magis offenderet. Tercio q2 sara-
ceni legem suam obseruant. tales aūt nulli9 le-
gis eē vident'. q2 nec xpiani nec saraceni sunt.
Et ideo tales sine lege pibunt. Quarto q2
tales vident' eē apostote a fide qūtū ad rem fi
dei. Vident etiā piuri esse. eo q in baptismo
pmiserant renunciare dyabolo 7 pompis e9
et malo christiano fides erit ad cumulū dam-
nationis q2 magis peccat christianus fornicā
do et alia que phibentur in euangelio facien-
do. q̄ saracenus. Sicut magis peccat religio
sus q̄ secularis idem peccatum cōmittendo.
Sicut ergo status religionis si seruetur est ad
magnum meritum. et si non seruet' ad cumu-
lum damnationis. sic ē de fideli christiano. q2
si ipam fidez seruat infinita 7 inestimabilia bo
na inde consequet'. Si aūt christianus fidem
opere non impleat nihil boni consequet'. imo
omnia que sunt fidei cedent sibi ad cumulum
damnatiōis. ij. Petri. ij. Melius erat illis vi
am iusticie non cognoscere q̄ post agnitiōem
retrorsum conuerti ab eo quod illis traditū
est. Et sic patet secundum. Tercio ostēdit
q gratie gratum facientes hominē sunt a spi-
ritu sancto. et a dn̄o ihu xpi et a deo patre. q2
vt dicit Augustinus. Jndiuisa sunt opera tri
nitatis. Gratie aūt gratum facientes ordināt
Primo hoīem ad deum ipm gratifi
cādo et iustificando. Et hoc est. Diuisiones
gratum sunt. hoīes scz gratificantū. Jdē aūt

spiritus istarum gratiaꝝ.scꝫ dator et diuisor.
Quia quidaꝫ in maiori copia recipiūt vt apo
stoli qui in tanta copia receperūt gratiam spi
ritussancti vt nō possent amplius peccare. Si
militer beata virgo. Quidaꝫ in maiori copia
recipiunt. nam peccare possunt et defacili pec
cāt. Quidā recipiunt vt in vno actu iustificē
tur. vel in paucis vt latro de cruce. qui in vna
confessione fidei iustificatus est. Quidam re
cipiunt vt in multis bonis actibꝰ iustificentur
vt paulus ⁊ magdalena. et multis alijs. Talis
diuisio apparet Eph. iiij. Unicuiqꝫ vestrum
data est gratia ſm mensurā do. xpi. Rom. xij
Habentes donatiōes ſm gra. q̄ da. ē no. dif.
¶ Secundo gratie gratumfaciētes ordinant
hoiem ad proximū cui seruire faciūt ꝓpter deū.
Et hoc est. Diuisiones ministrationū sunt. s.
ꝓpter deum proximo ministrat᷑. Idem aūt dn̄s
scꝫ hiesus xp̄c omīa ministris suis abūdantis
sime administrans. j. Petri. iiij. Si quis autē
mīstrat tāqꝫ virtute quā admīstrat deꝰ. Nā
quidam ministrant populo in sacramento al
taris et diuino officio. quidam in p̄dicatione
verbi dei. quidam in p̄bendo necessaria vite.
quidam in deseruiendo de ꝑsona sua proximo.
quidam in confortando ⁊ visitando ⁊ dando
bonum exemplū alijs. j. Cor. iiij. Sic nos exi
stimet homo vt minis. xp̄i et dispen. mi. dei.
¶ Tercō gratie gratumfacientes ordināt ho
minē ad seip̄m. put opus eius meritoriū vite
eterne faciūt. Et hoc est. Et diuisi. opationū
sunt quibus diuersimode meremur. Nam
quidam plus meretur in vno et in eodē ope
re. quidam minus vt ptꝫ de illa vidua mitten
te duo era minuta in gazophilatium. de qua
christus dixit. q plus omnibus misit Lu. xxj.
Quidā meretur in vno opere. quidam in plu
ribus. Quidam in dicendo. quidam in tacen
do. quidam in sanitate. quidā in infirmitate. ⁊
sic de alijs. Ideꝫ vero deus. scꝫ pater qui ope
ratur omnia supradicta ⁊ omnia necessaria ad
salutem in omnibus. qꝛ quod nō dat vni dat
alteri. Isa. xxvj. Omnia opa nostra operatꝰ
es in nobis dn̄e. Philip. ij. Qui opaᷓ in vo.
velle ⁊ pficere ꝓ bonam voluntatem. Et sic ꝑ
ea que dixit. expressit trinitatem personarum
vnitatem xͦo essentie exp̄ssit in eo qd̄ dixit. q̄
opaᷓ omīa in oibꝰ. Sic isaias postqꝫ dixit ter
sctus adiunxit dn̄s deus. U. Notandū
ergo q in hoc tercio membro ad tria monem̄
¶ Primo vt gratiā nos iustificanteꝫ habere

nitamur ꝑ cōgruam dispositonem. qꝛ spiritꝰ
sanctus paratus est eam omnibus dare. Iac.
j. Qui dat omnibus affluenter et nō impro
perat. Apoc. iij. Ego sto ad ostium et pulso si
quis aperuerit mihi introibo ad illum. ꝓpte
rea em̄ filius dei incarnatus est et mortuus et
resurrexit vt nos ḡtificaret et iustificaret. Ro
ma. iiij. Traditus est ꝓpter delicta nostra. id
est ꝓpter peccata nostra scꝫ delenda ⁊ resurre
xit ꝓpter iustificationem nostram. Ad h̄ etiā
nati sumus vt in gratia dei viuamus. Eccl's.
xij. Time deum ⁊ mandata eius obserua. hoc
est omnis hō. Ad hoc etiā prestat nobis vi
tam. vt gratiam et misericordiam cōsequam̄.
Isa. xxx. Propterea expectat deus vt mise
reatur vestri. propterea cū angeli et omnis cre
atura obsequunt᷑ nobis vt ꝑ gratiam saluteꝫ
consequamur. Hebre. j. Omnes sunt admini
stratorij sp̄ūs in mi. mis. ꝓpter eos qui here. ca.
salutis. ¶ Secundo monemur vt de gratijs
et bonis nobis a deo datis proximo obseq̄mur
Ioh. xiij. Si ego laui pedes vestros dn̄s ma
gister. et vos debetis alter alterius pedes laua
re. Gall. vj. Alter alterius onera portate. ⁊ sic
adimplebitis legem xp̄i. j. Petri. iiij. Unus
q̄sqꝫ si. ac. g. in al. il. admi. si. bo. dispē. mł. gra.
dei. Agendo em̄ facta proximi nostra agimus
quia deus retribuet nobis. Lu. x. Curam illiꝰ
habe. et si quid supererogaueris ego cū rediero
reddā tibi. Ille xͦo seruꝰ q̄ talentū ⁊ pecuniā
dn̄i sui abscondit nec p̄stitit eā proximo ꝯdēna
tus est. vt ptꝫ Lu. xix. Prouerb. xj. Qui ab
scondit frumēta maledicet᷑ in populis. In eo
dem. v. Deriuentur. fontes tui foras ⁊ in pla
teis tuis aquas diuide. Ad hoc nos inducūt
omnes creature. qꝛ oīa bona recepta a deo cō
municant nobis. vt sol lucem. terra fructꝰ aq̄
pisces. Ad hoc etiam ip̄e creator nos inducit
qui seip̄m cōmunicat et in natura et in gratia
et in gloria. ¶ Tercio monemur vt in gratia
nobis data ꝑ bona opa fructificemus. Coll.
j. In omni ope bono fructificantes et crescen
tes in sciētia dei. Mł'ti crescunt solū in ꝑsona
s; in virtute et gr̄a decrescūt. Isaie. lxv. Pu
er cētū ānoꝝ morieť. Hiere. xxij. Scribe virꝫ
istū sterilē. q̄ i diebꝰ suis nō psꝑabiť. Eccli. x.
In pigritijs hūiliabiť ꝯtignatio. i. xͦtutes di
sposite in hoie regentes ⁊ ptegētes ip̄m dua
stanť et annihilanť ꝑ nō operari. Sicut ho
mo amittit visum. si diu stet in carcere. nihil vi
dens. et si homo comederet solaꝫ lac perdeꝫ

dentes. Nota de ficulnea de qua dixit dñs e⁹ colono vt succideret eam. q2 nõ ferebat fructũ iam p tres annos qui respondens ait. Dimitte eam etiaz hoc anno vsqz dũ fo. cir. il. 7 mit. ster. et si fe. fru. bene. si aũt nõ in fu. s. eam. Lu. xiij. Tres anni sunt tria tempora. s. ante legez sub lege et in gratia. Iste tercius annus ẽ tps gratie plenũ omni bono fimo. i. omĩ bona pinguedine spũaliũ bonoꝝ. q2 xp̃c ẽ passus ex cuius passione magna virtus ad bene agenduz nobis emanauit. celũ est apertũ. dimittũt pec cata. bulla gratie dei est apta. et oĩa breuit' sũt parata. Quicunqz ergo illo tercio anno. i. tempore gratie non fructificat. debet amputari et ĩ ignez mitti. Math. vij. Omis arbor q̃ nõ facit fructũ bonũ excidetur et in ignem mittet'. Et sic patet tercium. ¶ Quarto ostendit ꝙ etiaz gratie que gratis dant' ad vtilitatẽ ecclesie dãt' et a spũsancto sunt. Et circa hoc duo facit. ¶ Primo ostendit differentiaz istius gratie ad precedentem scz gratum facientem dicens. Unicuiqz scz membroꝝ ecclesie dat' manifestatio spũs id est gratia aliqua p quam videtur 7 apparet ĩ eo esse spũssanctus. etiam si ñ habeatur. et h̃ nõ ad ꝓprium meritũ. sed ad vtilitatem ecclesie 7 alioꝝ. et sic notat' duplex differentia gratie gratisdate ad gratiam gratumfacientem. Prima est ꝙ ista facit habere spiritumsanctum. et si non manifestat ꝙ habeatur. hec vero facit apparere. ꝙ insit. etiã si ñ habeatur. Secunda ẽ q2 ista est ad habentis meritũ ordinata. hec aũt aũt ad ecclesie vtilitatem. etiam si habens eã nihil mereat'. ¶ Secũdo distinguit multiplicẽ dĩam gratie gratisdate. di. Alij quidem dat' sermo sapi. p spiritumsanctũ. i. gratia predicandi 7 docendi ea q̃ ad sapiẽtiam ptinent scz eterna in premiũ iustis reposita. q̃ non inuenit' in terra suauit' viuentiũ. Job. xxviij. Alij sermo scientie ſm eũdem spiritũ id est gratia p̃dicandi ea q̃ ad scientiam p̃tinent. scz ad rectam cõuersationẽ in his tpalibus et in nocte hui⁹ mundi. Uñ primi p̃dicatores. s. qui p̃dicant ea q̃ ad sapientiam pertinent soli comparant'. Secundi vero lune. Isti eñ mẽtibus iam claris p gratiaz tãqz sol diei irradiant. Isti aũt tenebrosaz hui⁹ vite noctẽ illuminant. Gene. j. Fecit de⁹ duo luminaria lu. ma. vt p̃esset diei. et lu. min⁹ vt prees. noc. Alteri fides in eodem spiritu. i. sermo fidei. vel gratia docendi que pertinent ad fidem. Fides eñ ipa est de gratijs grãtũfaciẽtibus. dei eñ donum est vt dicit apost. Eph. ij. Hoc donum vel gratia monet prelatos petrus habere d. Parati semp oĩ poscenti vos reddere ratõez de ea q̃ in vobis est fide 7 spe. Alij gratia sanitatum. s. pferendarum in vno spiritu. q2 si a natura potuissent haberi tñ nõ habebantur. vel nõ eodem modo. vel vbi natura nõ poterat sed deficiebat. Math. x. Infirmos curate. mortuos suscitate. leprosos mũdate. demones eiicite. Alij opatio virtutuz. i. miraculorum q̃ fiunt oĩno contra et supra cõmunem cursum nature. Et he due vltime g̃tie dantur ad cõfirmandum sermonẽ predicationis sapientie 7 scientie 7 fidei de quibus dictum est. Marci. xvj. Signa aũt eos qui cre. h̃ se. in no. m. eij. demo. lin. lo. no. ser. tol. ⁊c. Alij dat' ꝓphetia. i. gratia predicandi futura qđ ẽ p̃rogatiua magna. Actu. xiij. Erant aũt in ecclesia antiochie ꝓphete 7 doctores. Alij dat' discretio spirituũ. i. gratia discernẽdi int' spũs cũ aliquid suggerunt. vtrum boni vl' mali sint et hoc est multum necessariũ q2 ipe sathanas trãsfigurat in angelum lucis. vt dicit apl's. ij. Cor. j. Joh. iiij. Nolite credere oĩ spiritui s3 pbate si spũs ex deo sint. hãc g̃ram eua nõ habuit que dyabolo ꝓmittente incredibilia statim credidit. Alij dantur genera linguaꝝ. i. g̃tia loquendi in diuersis ydeomatibus ꝓprie. Actu. ij. Ceperunt loqui varijs linguis. Alij datur interpretatio sermonũ. i. gratia interp̃tandi sermonẽ ignotum 7 obscurũ p planuz 7 notum. Hoc donũ habuit daniel qui interp̃tatus est scripturam regi. Hec aũt opat' oĩa vnus atqz idem spũs diuidens omnia supradicta dona. ꝓut sibi placet. Ro. ix. Non ẽ currẽtis neqz volentis sed dei miserentis. Et sic patet quartum et sequenter totum.

¶ Dñica. xj. de euan. sermo. lxxxvj.

Dixit hiesus ad quosdam qui in se confidebant tãqz iusti 7 aspnabant' ceteros. parabolam illam duo hoĩes ascenderunt ĩ templũ vt orarent. Lu. xviij. Sic dicit beatus Aug⁹. In malis operib9 iniquitas exercetur vt fiant. superbia vo et ã opib9 bonis insidiatur vt pereant. Uñ h̃ singulare habet supbia ꝙ bonis opib9 cõiuncta ipa perire facit. Exemplũ h⁹ ptz in lucifero qui fuit in oib9 pfectus. Ezech. xxviij. Tu signaculum similitudinis. scz dei plenus sapia 7 pfect⁹ decore in padiso fuisti. oĩs

lapis p̄ciosus operimentū tuum. Quia tamē de his et cum his superbiā possedit. omnia h̄ perierūt in eo et ip̄e damnatus ad infernum descēdit. Humilitas āo ecōuerso. quia quibuscunqꝫ ⁊ quantiscunqꝫ malis apposita penit⁹ ip̄a expellit et delet et ad gloriam pducit eternam. Job. xxij. Qui humiliatus fuerit erit in gloria. Et de hac materia xp̄c in h̄ euangelio quandam similitudinem narrat. Circa quam tria facit. P̄mo poīt hoīes cōtra quos hanc pabolaꝫ inducit. In principio euangelij. Secūdo ip̄am parabolam in qua oratio pharisei et publicani describit᷑. consequent᷑ subiungit. ibi. Duo homines ascen. in templum. Tercio vtriusqꝫ orationis finem infert et cōcludit ibi. Amen dico vobis descendit hic iust. ab il. q̄a omnis. et cetera. ¶ Primo ponit hoīes contra quos hec pabola inducit᷑ quia contra q̄sdam qui de se confidebant ⁊ reputabant se iustos et omnes alios tanq̄ peccatores despiciebant. x ¶ Tria ergo peccata in talib᷒ hominibus eē demōstrant᷑. ¶ Primum ē qꝛ de se confidebant. qđ est valde stultū qꝛ neqꝫ ī se neqꝫ in aliqua re mundi debet vel potest homo confidere nisi in solo deo ⁊ h̄ ptꝫ p singula discurrendo. Nam in bonis mūdi vt in diuitijs potentijs dignitatibus et sic de alijs nō est confidendū. qꝛ de necessitate oīa hec vel dimittūt nos p aduersam fortunaꝫ. vel nos dimittimus ea p mortem. Job. xxvij. Diues cū dormierit nihil secum au. j. Thi. vj. Nihil intulimus in hunc mūdū nec auferre quid possumus. Exemplū de illo diuite. Luc. xij. Qui de diuitijs cōfidebat dicens. Gaude aīa mea ha. mul. bo. repo. in an. plur. Prouer. xj. Qui confidit in diuitijs suis corruet. Similiter nō est confidendum in dignitatibus et statibus honoꝝ. vt dicit Boe. Dignitas nō hoīeꝫ dignum et bonum. s̄ potius oñdit et demōstrat indignum. Et ideo nō ex dignitate virtus s̄ ex virtute dignitati honor accedit. et ideo nō in dignitate sed virtute confidendū est. Vituperabile ergo est dignitatē habere sine virtute. qꝛ vt di. Boe. Dignitas nō fugare s̄ illustrare potius nequitiā solet. Et dato φ hō dignitatem cū virtute habeat. nō est tamē in dignitate cōfidendum. cum frequent᷑ homo ip̄aꝫ pdet et in vita pluries. vel saltē in morte et q̄ p deo ab homib᷒ colebat᷑ abscondit᷑ sub terra ab hoībus cōculcandus. Boet. Plena est exemploꝝ vetustas plena est p̄sens etas quāti reges felicitateꝫ calamitate mutauerūt. Nec in bonis nature est confidendū vt in sanitate vel robore corporis cū modica infirmitate hō subito cōteratur ⁊ necessario hēat ab alijs sustentari. Exemplū de antiocho. ij. Macha. ix. Is qui videbatur fluctib᷒ maris impare et mōtiū altitudines in statera appendere. nunc humiliatus ad terram in gestatorio portabat᷑. Similiter nec in gratijs gratisdatis. vt eloquentia. scientia. artibus. et similib᷒. quia p modicum impedimētuꝫ. vt p infirmitatē vel retentōem in carcere. vel p multoꝝ locoꝝ mutatōem nihil valent. Quid eñ valet eloquentia vel quecunqꝫ scientia vel leges. vel decretales inter tartaros. vel saracenos. Prouer. iij. Fallax gratia ⁊ va. ē pulcri. Similiter nec in amicis. nec in cōsanguineis est cōfidenduꝫ. qꝛ veri amici non inueniuntur in mundo. s̄ omēs sunt amici ficti. et tempore ꝓsperitatis. et non tempore aduersitatis. et ideo cōtemnēdi. Boetius. An p̄sidio sunt amici q̄s nō virtus sed fortuna conciliat. s̄ q̄s fortuna fecit amicos infortunium faciet inimicos. Propter qđ dicit᷑ Hiere. xvij. Maledictus vir qui cōfidit ī homine ⁊ po. car. brach. s. Ergo nec in mundo q̄ totus in maligno positus est. nec in rebus mūdi cōfidenduꝫ est. quia in supradictis quinqꝫ omnis spes mundanoꝝ fundat᷑. Isa. xxxvj. Ecce cōfidis in baculo arundineo sup egiptū cui cū innixus fuerit homo cōminutus intrabit manum ei⁹ ⁊ pforabit eam. Egiptus interpretat᷑ tenebra. i. cōfusio ⁊ angustia ⁊ significat mundum. In solo ergo deo est confidendum quia ip̄e est vera ⁊ firma spes. Hieremi. xvij. Benedictus vir qui cōfidit in dño ⁊ erit dominus fiducia eius. ¶ Secūdū est qꝛ se iustos reputabāt. qđ est valde presumptuosuꝫ. Prouer. xx. Quis pōt dicere munduꝫ ē cor meum purus sum a pctō. Jaco. iij. In mlt̄ q̄dem offendim⁹ oēs. j. Joh. j. Si dixe. qꝛ pctꝫ non habemus ip. no. se. et ve. in no. n. ē. Et dato φ hō nō haberet ꝯscientiā alicuius grauis peccati non propter hoc debet se iustuꝫ reputare. j. Corinthio. iiij. Nihil mihi conscius sū. sed in hoc non iusti. suꝫ. Ecclesiastes. ix. Sūt iusti atqꝫ sapientes ⁊ opera illoꝝ in manu dei et tamen nescit homo vtrum amore an odio dignus sit. Mathe. septimo capitulo dicitur Multi dicent mihi in illo die domine nonne in nomine tuo prophetauimus et signa multa fecimus. ⁊ demonia eiecim⁹ et virtutes

multas fecimus. et dicet illis. Amen dico vobis nunq̃ noui vos. ¶ Tercium est q2 cete͠os aspernabantur quod ē valde impium cum solum deus intueat̃ cor 7 in corde cõsistat bonitas et malicia hoīs. q2 cũ de corde exeant cogitatõ͠es male. furta. homicidia. et cetera mala vt dicit̃ Math. xv. Liqnet q̃ nemine͠ malum possumus iudicare. Item q̃ apparet malus 7 est malus in conspectu hominũ est bon⁹ et predestinatus in conspectu dei. Nã eo t͠pe quo magdalẽa erat peccatrix iudas erat apostolus et faciebat miracula. et tñ ista erat p̄destinata ad vitam 7 iudas prescitus ad mortem Et ideo frequenter aliter videt̃ deo q̃ nobis Boetius. Hoc q̃d tu iustissimum et equissimum putas omnia scienti prouidentie diuersum videtur. Item sicut hõ subito p vnum cogitatum malum malus fit. ita subito p vnam veram contritõ͠em fit bonus. et recipit gratiam spiritussancti. Und̃ sup illud Act. ij. Factus est re. de celo sonus di. glo. Nescit tarda molimina spiritussanti. Cũ ergo vt dicit̃ Job. xiiij. homo mutet̃ cõtinue 7 nunq̃ in eodē statu p manet. de nemine possumus iudicare vtrum bonus vel malus sit. Sicut de fluuio velocit̃ currente nõ possumus dicere hec aqua ē hic quia anteq̃ verbũ sit cõpletũ recessit. Ceterũ op͠a hoīm bene possumus iudicare bona vel mala esse. q2 de apertis peccatis licet nob iudicare q̃ mala sint. sed ip̃m facientem nos nõ possumus malũ iudicare nisi ꝓtunc quando mala facit. Et ideo ꝓhibet̃ nobis omino ꝓximũ iudicare 7 spernere. Luc. vj. Nolite iudicare 7 non iudicabimini. nolite condemnare 7 nõ cõdemnabimini. Isa. xxiij. Et qui spernis nõne 7 ip̃e sperneris. Et sic p3 primũ. ¶ Secundo ponit̃ ip̃a pabola in qua phariseí 7 publicani oratio describitur. Pharisei erant q̄dam secta inter iudeos ab alijs in quibusdam obseruantijs diuisi sic dicti a phares q̃d ē diuisio habebãt ei ī manu 7 ī frõte mẽbranas vl̃ cartas in quibus erat descriptus decalog⁹ in signum q̃ precepta habenda sunt ante oc͠los cordis p iugem memoriam et in manu p op͠m adimpletõ͠em. Itẽ spinas ferebãt in fimbrijs palliorum vt pungerent eos dũ incederent et recordarentur mandatorum dei 7 sic tota religio eorum erat in apparentia 7 sup͠stitione. Et erant pharisei maioris reputatõnis in vita inter iudeos sicut monachi inter christianos. Publicani aũt dicebant̃ quasi publice exercentes artes et mercationes quib⁹ peccatũ non deerat. Unñ publicani quasi publice peccãtes. Erãt aũt apparentis malicie sicut pharisei apparentis bonitatis. De his igitur duob⁹. sc3 pharisco et publicano est p͠ns pabola in qua oratõ vtriusq̃ describit̃. et primo oratio pharisei. q̃ habuit bonũ principiũ q2 ad templũ locũ sanctum ascendit. Christiani ergo qui ad ecclesiã non vadunt ad regratiandũ deo ꝓ beneficijs receptis vt phariseus fecit. nec ad petendum indulgentias ꝓ cõmissis vt publicanus. nullius legis esse vident̃. et peiores sunt omni nationi. et ideo sicut canes sine lege peribunt 7 extra ꝓijciẽtur. Apoc. xxij. Foris canes et venefici. Item habuit bonum principiũ. q2 bona ītentõ͠e ascendit. sc3 vt oraret. quod est contra multos qui vadũt ad ecclesiam ad cõfabulãdum et loquendũ. Quidã vadunt ad videndum mulieres. et mulieres vadunt vt videantur. et ideo vt aspiciant̃ attente vadunt purpurate 7 cooperte valde vt dyabolus q apparuit beato martino. Et sic ecclesia q̄ deberet esse locus orationũ fit spectaculum pctorum. Et qui debuerant ꝓ indulgentia pctorum ire peccata multa incurrunt. Et vnde de⁹ debuit honorari dyabolus exaltat̃. Et qñ maior deuotio vel religio debet haberi. sc3 in solennitatibus tunc huiusmodi vana perniciosius obseruantur. Propter q̃d dicitur. Isa. j. kalendas vestras et solẽnitates vestras odiuit aĩa mea In eodem. iij. Decaluabit domin⁹ filias syõ ꝓ eo q̃ ambulauerunt extento collo 7 nutib⁹ oculorum ibant. Sed habuit malum medium q2 fatue et superbe orauit. 7 malũ finem q2 cõdemnatus discessit. vnde debuit iustificat⁹ recedere ¶ Fuit aũt eius oratio primo presumptuosa. quia stans apud se orabat quasi d̃ suis meritis confidens. Unde status corporis in eo elatõ͠em significabat mentis. q. di. Non oportet me genuflectere ꝓ aliquo quia plen⁹ sum omnibus 7 abundo. Contra q̃d Apo. iij Dic͠is q2 diues sum 7 locupletat⁹ 7 nlli⁹ egeo 7 nescis q2 tu es miser 7 miserabilis 7 pauper 7 cecus et nudus. Sc͠do fuit effrontuosa. q̃a gratias ago tibi. q. d. Nõ habeo cõsc͠iam alicuius pcti. et iõ nõ peto veniam s͠ apta fronte sto coram te referens g͠ras. Contra q̃d Ro. iij. Oẽs pec. et egent gr͠a dei. ¶ Tercio fuit superba 7 vane gloriosa q2 non sum sic̃ ceteri hominũ rapt. iniu. s. adul. Due eñ sunt partes iusticie. vt ait Aug⁹. s. declinare a malo 7 facẽ bo

num. Primam ptem ostendit se habere cum di. Non sum sicut ceteri ho. ra. &c. Secundā partē ostendit se habere cū subdit. ieiuno bis in sabbatho. decimā do omniū que possideo. Ubi nota q omnis peccator ē raptor iniust⁹ et adulter 7 in omni peccato cōmittit furtum iniusticiam 7 adulterium. Raptor ē. qr aniaz que solius dei est aufert ei et dat dyabolo. Iniustus est qr cum ipē sit seruus empticius dei eius sanguine emptus ipe subtrahit se ab ei⁹ seruitio et seruit dyabolo eius inimico. Adulter est qr deserto deo qui est ,pprius sponsus anime cū dyabolo fornicat᷑. Et ideo excludēs a se hec tria omnem radicem pcti a se excludit Item nota q homo duo habet a deo. scʒ se 7 sua. et ideo tanq̄ʒ feudarius debet se et sua a deo recognoscere se tenere. In eo em̄ q bis in septimana ieiunabat. ostendit se deo facere sacrificium de corpe suo dum ad eius honorez corpus p ieiuniū macerabat. In eo āo q decimas omniū soluebat ostendit oīa bona q̄cunq̄ʒ habebat a deo recognoscere se tenere. In eo āo q ad templū venerat ad orandūz et gratias referebat ostendit ,p se 7 oībus suis deo omagium facere tanq̄ʒ dño. 7 p conseq̄ns ostendit se in omnibus pfectus eē 7 mandata dei seruare. Et hoc ē. Gratias tibi ago. qr nō sum sicut ceteri ho. q. d. ego sum solus bonus ceteri aūt in cōparatōne mei sunt mali potuit saltem dixisse sicut multi hoīm nō sum. &c.

¶ Quatuor q̄ppe sunt species supbie. vt di. Beda. Prima ē cum quis bonum qd habʒ a se habere 7 non a deo existimat. Contra qd apl's. j. Cor. iiij. Quid habes qd non accepi. si aūt accepisti quid gloriaris quasi nō acceperis. Hanc habuit nabuchodonosor qui ait. Nonne h ē babilon ciuitas ista magna quam ego edificaui ī robore fortitudīs mee. Danie. iiij. Et ideo cōuersus est in bestiam. quia sicut bestia deū non cognouit. Uñ statim subdit᷑ ibidem. Ab homībꝫ eijcient te 7 fenūz vt bos comedes donec scies q excelsus dominet᷑ super vniuersam terrā in regno hoīm. ¶ Secūda ē cū quis bonū q d hʒ putat ,p meritis suis a deo sibi datū qd extinguit materiaz gratie. qr sicut di. apl's. Ro. xj. Si aūt gr̄a dei iā non ex opibꝫ. alioquin gr̄a iā nō ē gr̄a. Hanc habuit lucifer. qui ex opibꝫ 7 meritis suis voluit sup oēs creaturas sibi pricipatū dari. 7 iō ,piectus ē in infernū. qr qui volebat in oībꝫ pesse. subt⁹ oīa fuit demersus. Isa. xiiij. Qui dicebas in corde tuo. in celum conscendam supra astra celi exaltabo solium meūʒ. verūtamē ad infernū detraheris in ,pfundū laci. ¶ Tercia est cum quis iactat se 7 vult videri habere qd non habet quibus maius preciū ē videri 7 nō esse q̄ʒ esse 7 nō videri vt dicit phus. Hāc habent ypocrite. Math. xxiij. Ue vobis scribe 7 pharisei ypocrite. qui similes estis sepul. deal. que a foris spe. appa. ho. intrin. autem ple. sunt os. mor. ¶ Quarta est cum quis despectis ceteris appetit singulariter videri habere qd nō habet. Hanc habuit iste phariseus q̄ reputauit se singulariter iustūʒ. et ideo hodie singulariter in toto mundo pdicat᷑ superbus et iniustus. vt qui voluit singulariter bon⁹ apparere singulariter pdicetur malus. qr de⁹ superbis resistit. Jac. iiij. ¶ Quarto orātō pharisei fuit contumeliosa qr non sum velut etiaʒ hic publicanus. q. d. Iste etiam publican⁹ est de numero supradictorūʒ. scʒ raptor iniustorum 7 adulterorū. 7 p cōsequens orando cōtumelias ei inferebat. Ps. Oratio ei⁹ fiat in peccatū. ¶ Quinto fuit mendosa. qr ea que dixit se non habere habebat. 7 q̄ dixit se habere non habebat. Nam dixit se non esse raptorem. 7 bonitatē 7 gloriam que ē solius dei rapiebat. Lu. xviij. Nemo bonus nisi sol⁹ deus. Isa. xlij. Gloriam meam alteri non dabo Item dixit se non esse iniustū. et publicanum temere iudicauit. et de numero malorūʒ dixit ipm eē. in quo magna iniusticia consistit. Iteʒ dixit se non esse adulterum 7 ipē cuʒ superbia que est vxor dyaboli adulterium cōmisit. dimissa humilitate que debet esse vxor cuiuslibʒ iusti. Sap. viij. Hanc quesiui mihi sponsam assumere. Item dixit se ieiunare 7 ipē sicut lupus vēto vane glorie pascebat᷑. Osee. xij. Effraim pascit ventū. Et iō ieiunio dyaboli ieiunabat. Ysid. Qui a cibꝫ abstinent 7 pua agūt demōes imitant᷑ quibꝫ cibꝫ sp abest 7 culpa sēper adest. Item dicebat se decīas offerre omnium. 7 ipam decimā bonorum operum deo non attribuebat. sed ipē sibi insticiam suā attribuebat tanq̄ʒ principio 7 de ipa vanā gloriam querebat tanq̄ʒ finem. Huius oppositū facimus dum initium 7 finem bonoꝝ operūʒ deo attribuimus qui ē alpha 7 o principiūʒ 7 finis omniū. Apocali. j. ¶ Sexto fuit fatuosa. qr sicut vbi humilitas ibi sapīa. vt dī. Prouer. xj. ita vbi superbia ibi stulticia. Et hoc apparet q̄ʒtūʒ ad sex.

Z

Primo qr orō-

nem suam inordinate incepit.s.a gratiarum actione. Missa enim que est valde ordinata oratio incipit a confiteor.et terminatur a deo gratias. Ro.xiij. Que a deo sunt ordinata sunt. Et ideo oratio istius non fuit a deo.quia non fuit ordinata. Incohoanda est enim oratio in consideratione et confessione peccatorum. Prouer.xviij. Iustus a principio est accusator sui. Ex hoc enim humiliatur et compungitur in lamentis.et per consequens oratio eius ascendit ad deum. Eccli.xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrat. Secundo quia bonitatem dei nimis artauit.nam cum deus vult omnes homines saluos fieri et non dat spiritum ad mensuram.et dat omnibus affluenter.credidit solum se fecisse bonum.et solum se spiritu ambulare et eius bonitatem sibi largitam fuisse.ac si quis crederet quod sol in domo sua tantum luceret. Bern. Nolo vt nusquam arbitreris solem iusticie apparere et lucere nisi in cella tua.
¶ Tercio quia de magna equitate gaudet dicens. Non sum sicut ceteri hominum.quod tale est ac si quis gauderet quod esset monstrum in natura ¶ Quarto quia ipse venerat ad orandum et non orat sed laudat se dicens. Gratias ago tibi domine quia non sum sicut ceteri hominum quod est stultum.scilicet se laudare coram deo qui omnia nouit. Secus esset coram hominibus qui ignorant facta aliorum. ¶ Quinto quia infirmitates suas abscondit ei.a quo sanari deberet dicens se se nullum morbum habere.quia dixit non sum raptor iniustus neque adulter. Boeti. Si operam medicantis expectas oportet vt vulnus detegas. Prouerb.xxviij. Qui abscondit scelera sua non dirigetur. Sexto quia elemosinam petiturus diuitias suas ostentat.quod tale est ac si quis iret petendo elemosinam manibus plenis aureis. In oratione enim homo petit a deo elemosinam spiritualium bonorum. Et ideo debet facere sicut pauperes qui ostendunt omnes miserias suas et magis ostendunt se miseros quam sunt. Et sic patet oratio pharisei que fuit presumptuosa effrontuosa superba contumeliosa mendosa et fatuosa. A ¶ Secundo describitur oratio publicani que fuit per contrarium bona. Nam fuit timorosa.pudorosa dolorosa accusatoria vera et sapientia plena ¶ Primo fuit timorosa quia propter multitudinem peccatorum timebat appropinquare sanctis.et ideo a longe stabat quod est contra multos qui cognoscunt se magnos peccatores et sedent iuxta altare et iuxta sacerdotes. Et nota hic de osa quem dominus interfecit quia tetigit arcam.ij. Regum.vj. Hic cadit exemplum quod recitat beatus Greg. in dyalogo.de illa domina:que cum de nocte polluta esset a viro.iuit de mane ad dedicationem oratorij sancti sebastiani et tetigit reliquias eius.et statim inuasa est a dyabolo. ¶ Secundo fuit pudorosa.quia non audebat oculos ad celum leuare.quia celi agmina per peccata offenderat.et celum amiserat ideo pre verecundia non audebat celum respicere. Unde ecclesia cantat.non sum dignus videre altitudinem celi pre multitudine iniquitatis mee ¶ Tercio fuit dolorosa.quia percutiebat pectus suum.sub quo est cor.quod magno dolore percutiebatur interius magisquam pectus exterius. Uere peccator debet summe dolere quia pro tam modico bono amittit tot bona et incurrit tot pessima mala. Sic doluit magdalena et percussa fuit in corde. ¶ Quarto fuit sui accusatoria.quia solum accusabat se et reum reputabat. Ps. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco.ij. Regum.xxiiij. Ego sum qui peccaui ego inique egi. ¶ Quinto fuit vera.quia sicut habebat in corde.ita loquebatur ore.et sicut erat interius.ita ostendebat se exterius. Eccli.xiiij. Non confundaris pro anima tua dicere verum:quod est contra multos qui stant in ecclesia ad orandum et aliud habent interius quam quod ostendunt exterius.quia recipiunt osculum pacis et nolunt pacem.et dicunt. Dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.et tamen non dimittunt suis offensoribus offensas. Et ideo non recedunt iustificati sicut hic publicanus quia eis nihil dimittitur. sed huic publicano omnia sunt dimissa.in quo pensare debemus magnam dei misericordiam in humilem publicanum. Non audet publicanus appropinquare et deus appropinquat.non audet ad celum respicere.et deus respectu misericordie eum respicit.penas a se exigit et deus ei parcit.culpam suam cognoscit et deus ei ignoscit. Sic humilis non audet appropinquare vt deus appropinquet.non aspiciat vt deus aspiciat.premit conscientiam sed spem subleuat.percutit pectus et penas a se exigit. vt deus parcat. confitetur vt deus ignoscat. Ignoscit deus vt ille agnoscit. ¶ Sexto fuit sapientia plena quod patet quantum ad sex opera sapientis. B ¶ Primo ad sapientem pertinet primo seipsum considerare. Prouer.xvij. Oculi stultorum in finibus terre.sapientis autem oculi in capite suo. Sic iste oculos continebat submissos ad considerandum pessimum quod nunc fuerat. Secundo facta sua ad debitum finem or-

dinando.quia sapientis est ordinare.j. Cor.
xiiij. Omnia s̄m ordinem fiant in vobis. Sic
iste orationem suā optime ordinauit ad iustifi
catōnē et veniā consequendam. qr descendit
iustificatus in domū suam.¶ Tercio ad sapi
entem ptinet a malo recedere ⁊ ad bonū ap-
propinquare. Job.xxviij. Timere deū ipsum
est sapientia et recedere a malo intelligentia.
Sic iste recessit a peccatis ⁊ venit ad oratiōꝫ
¶ Quarto ad sapientem ptinet res iusto p̄-
cio appreciari.nā ad sapientem ptinet vnam-
quāqꝫ rem tanti existimare quanti habenda
est. Sic iste existimauit dū melius oīm puta-
uit gratiam dei habere ⁊ ei reconciliari. Et iō
omnibus dimissis iuit ad templū ꝓ gratia dei
habendam quā secū r̄portauit. Mat.xiij. Si
mile ē regnū celoꝝ homī ne.querenti bo.mar.
inuenta aūt vna p̄ciosa mar.ven.om.q̄ ha.⁊ e.
eam.¶ Quinto ad sapientē ptinet vltimū
finem considerare.nam sapientia de altissima
causa ē.s.de deo q̄ ē vltim⁹ finis. Sap.vj. Co
gitare em̄ de ista sensus est cōsumatus. Hie-
re.ix. In hoc glorieť qui gloriatur scire ⁊ nos
se me. Sic ille vltimū finem in sua oratione cō
siderauit.s.deo cōiungi cui homo in oratione
coniungiť. Nam vt dicit damascenus. Ora-
tio est mētis ascensus in deum. Unde oranti
bus apl'is sp̄ūssanctus sup eos venit.¶ Se-
xto ad sapientem ptinet meliora eligere. Un̄
apostolus d.ꝙ sapientes sunt bene et multū
cōsiliatiui vt meliora eligant. Prou.xj. Ubi
multa cōsilia ibi multa salus. Sic ille meli⁹ ele-
git.s.seip̄m hic punire et iudicare. Unde p-
cutiebat pectus suum se reum dicens.j. Cor.
xj. Si nosmetip̄os diiudicaremus nō vtiqꝫ iu
dicaremur. Un̄ Aug⁹. Dn̄e hic vre hic seca.
vt ineternum mihi parcas. Et sic ptꝫ oīo pu
blicani.q̄ ita fuit fulta bonis.sicut oratio pha
risei malis. Eccli.xxxiij. Unū contra vnū ma-
lum contra bonum. Iuxta magnā vallē semp
magnus mons ē. Et sic pꝫ scdm̄.¶ Tercō in
fertur vtriusqꝫ orationis finis.qr publicanus
fuit iustificatus ꝓpter humilem oīonē.phari
seo ꝓpter supbiam suā remanente in fecibꝫ su
is. Ubi est argumentū ꝙ melior est peccator
hūilis qꝫ iustus supbus. Aug⁹. Audeo dice-
re superbis esse vtile in aliquod apertū mani
festam pcc̄m incidere.vt sibi displiceāt qui iā
sibi placēdo ceciderāt. Salubri⁹ ei petrus di
splicuit sibi qn̄ fleuit qꝫ placuerat qn̄ negauit
In fine aūt reddit ratonē huius diuersitatis
cum qua infert sentētiam generalē d.ꝙ oīs q̄
se exaltat humiliabiť.et econuerso.q̄ sn̄ia ē fir
mata coram deo ⁊ scripta ⁊ publicata in mun
do.qr omīs q̄ se hūiliat coraꝫ oculis ꝓxiīs.ex
altabitur coram oculis dei ⁊ in presenti et i fu
turo. Et qui modicū humiliat modicū exalta
tur.et qui multū multū.et qui nihil nihil. Qr
em̄ christus se sup omēs hūiliauit.iō sup om
nes est exaltatus.s. Phi.ij. Semetip̄m exinani
uit. Et sequiť. Propter qd deus exaltauit il.
&c. Et quia beata v̄go p⁹ xp̄m sup oēs hūili
auit se.ideo p⁹ xp̄ꝫ sup oēs exaltata fuit. Lu.j
Quia re.hu.an.sue. Et qr iohānes p⁹ christū
sup omnes se humiliauit.ideo a xp̄o sup oēs
est exaltatus ⁊ cōmendatus. Et qr achab mo
dicū se humiliauit.qr foris secus ambulans di
misso capite indut⁹ cilicio.iō de⁹ paꝝ ip̄ꝫ exal
tauit dn̄s vsqꝫ ad mortē sn̄iaꝫ deiectiōis.iij.
Regum.xviij. Nonne vidisti achab humilia
tū coram me ꝓpter quod nō inducam malum
in diebꝫ eius. Et econuerso de supbia. quia
qui multū supbit multū deprimiť.⁊ qui mo-
dicum modicū. Quia namqꝫ lucifer multum
supbiuit multū fuit depressus cū tota comiti-
ua sua. Et similiter primi parentes qui sentē-
tiam grauissimā in se ⁊ sua posteritate recepe
rūt. Et qr nabuchodonosor minus supbiuit
min⁹ fuit depressus.s.septē ānis quibꝫ stetit cū
bestijs.⁊ p⁹ ea r̄stitut⁹ ē.vt ptꝫ. Dan.iiij. Qui
aūt iacz imo n̄ p̄t cadē. Et sic ptꝫ totū d euan.

¶ De epistola.sermo.lxxxvij.

Notum facio vo
bis euangelium qd p̄dicaui vobis
j. Cor.xv. Hec est pars secunda
toti⁹ prime epistole coꝝ. In qua postqꝫ egit
de donis sp̄ūssancti.agit de resurrectione mor
tuoꝝ.⁊ qr resurrectio xp̄i ē causa nostre resur
rectionis.qr vt dicit infra.si xp̄c resurrexit et
nos resurgemus.iō ꝓbata xp̄i resurrectōe ꝓ-
bata erit et nostra. Et idcirco p̄io in hac epi
stola ꝓbat christi resurrectiōem.in qua qua-
tor facit.qr em̄ anteqꝫ xp̄c resurgeret.resurre-
ctio mortuoꝝ erat valdē difficil' ad credēdū.et
apud multos quasi impossibilis videbať.ꝓp̄
quod p quoddā dictū dei. Exo.iij. christ⁹ eaꝫ
ꝓbauit dicens. Ego sum deus abrahā deus
ysaac deus iacob. Nō ē deus mortuoꝝ s̄ vi-
uentiū. Ideo ap̄ls in hac pte primo ponit ꝓ-
logū in q̄ reddit auditores beniuolos ⁊ attē-
tos ad ꝓbationem resurrectionis audiendū.

In principio epistole. Secdo ipam xpi resurrectionem pbat p scripturas que sunt testionium ad credendū ibi. Tradidi eni vobis in primis. qd et accepi qm xpc mortu est. Tercio idem pbat p testimoniū multoꝝ qui viderūt xpm resuscitatum ⁊ p suū. q: etiam paulꝰ ipm vidit quoꝝ testimoniū nullatenus ē spernendum. ibi. Et q: visus ē cephe. et pꝰ hoc vndecim. Quarto ostendit q suum testimoniū est ydoneum ad credendum ibi. Gratia dei sum id quod sum et gratia eius in me vacua nō fuit. Primo ḡ ponit quendā plogum i quo reddit auditores beniuolos et attentos dic. Notum facio vobis fratres scʒ in fide ⁊ dilectione euangeliū. i. bonam ⁊ verā et salubrem annūciatōnem. Et nota q euangeliū aliquādo sumit stricte. p his tantū q̄ in quatuor euāgelistis continent. aliquando euangeliū nūciatio appellat p quam puenitur ad regnū eternum. et sic accipit hic. glo. sup illud. Marci. j. Initiū euangelij. euāgeliuʒ ē nunciatio p quā pprie ad regnū celoꝝ ⁊ ad remissionē pctōꝝ peruenit. dicit ḡ. Notum vobis facio euangelium qd predicaui vobis scʒ als. quod et accepistis. i. acceptastis. in q̄ et statis scʒ in ipo pseuerādo p gratiā fidei et dilectionis dei. p qd ⁊ saluamini. scʒ iam in spe ⁊ tandē saluandi i re. si tamen tenetis tanq̄ memores ⁊ attenti quarōe predicauerim vobis. i. q̄ fine. q: vt vos lucrarer xpo. ij. Cor. xij. Non q̄ro vestra ḡ vos nisi frustra credidistis. q. d. non tenuisse quomodo p̄dicaui ē frustra credidisse qd ē magnū damnū. Haymo. Frustra credit qui ab ipa fide pꝰmodū recedit. Nota ḡ q i hac pria pte ad duo monemur. scʒ ad audiendū verbū dei et ad obseruandū et tenendum opus. Primo monemur ad audiendū euāgelium. i. bonam annūciatōem. id est verbuʒ dei. Et hoc pter quinq̄ bona q̄ facit in audiente. ¶ Primo illuminat intellectum de credendis. de sperandis. de amandis. de agendis. ⁊ de omnibus necessarijs ad salutem. Act. xx. Non eni subterfugi quo minus annunciarem vobis omne consilium dei. Psalmista. Lucerna pedibus meis verbum tuum et lumen semitis meis. ¶ Secundo facit recipere fidem q̄ ē fundamētū oīm bonoꝝ. ⁊ nihil ē hoī sine ipa. Roma. x. Ergo. fides ē ex auditu. auditꝰ aūt p verbum dei. p quam aīa desponsat xpo. Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide ¶ Tercio inflamat affectum. In p̄dicatōe eni monstrat q deus ē sommū ⁊ pfectum bonū. oīa bona in se cōtinens. Oia alia bona sunt bona fallacia ⁊ impfecta. et ideo aīmus auditoꝝ accendit ad ipm sup omnia diligendū q: bonū non mouet voluntatem nisi cognitū. cognitū aūt mouet. q̄a vt dicit phūs. Bonū est quod omia appetūt Hoc optime ptʒ Act. x. vbi dicit. q loquente petro cecidit spūssanctus sup oēs qui audierunt verbū ¶ Quarto monet ad penitētiā predicator eni ostendit mala que peccator p peccatum incurrit. que sunt infinita. et bona que perdit que similiter sunt infinita. Ostendit etiam q̄ vile et bestiale ⁊ periculosum est in peccato manere quia si moreret statim ad inferna descenderet. que omnia considerās peccator nisi sit omnino bestia conteritur et redit ad penitentiam. Actu. ij. His auditis cōpuncti sunt corde et dixerunt ad petruʒ et reliq̄s apostolos. Quid faciemus fratres. Et ait petrus. Penitentiam agite. Hoc ē contra multos qui dicunt. quare vado ad predicationeʒ et quo non facio quod dicitur. Ego scio quid debeo facere. Talis errat q: frequenter hō conpungit in p̄dicatōne vt dictū est. ⁊ venit malus ad predicatōem ⁊ redit bonus cuʒ bono pposito. ¶ Quinto facit tpalia cōtemnere. In predicatōe eni oñdit q oīa bonā tēporalia scʒ diuitie delicie et honores ⁊c. ducunt ad dolorosum finē. q: vel hō dimittit ea p mortem. vel ipa dimittūt eū p aduersaʒ fortunā. ⁊ q quicūq̄ ipa dimittit habebit bona eterna. qd cōsiderās hō sapiens contemnit et relinquit ea. Sic apli audiētes xpm p̄dicare oīa dereliq̄rt. Mat. xix. Ecce nos rel. o. et sec. su. te. Secūdo monemi ad tenedū ⁊ standū p opꝰ in sermōe dei ⁊ ḡ ppt q̄tuor. ¶ Primo q: nisi in sermone dei n̄ri maneamꝰ oīa bona frustrant in nobis ⁊ gloria dei et passio xpi et merita sanctoꝝ ⁊ sacra eccl'ie et dona ⁊ virtutes ⁊ bona nature et fortune ⁊ ḡtie. ac etiaʒ bona q̄ feciꝰ ⁊ breuit oīa sunt frustra ⁊ n̄ inducūt debitū finē pmanēte in sermōe dei. Eccl's ix. Qui offen. in vno mul. bo. pdet. ¶ Secdo q: pmanētia i s'mōe dei fac discipulū xpi qd ē magꝰ q̄ eē cardialē pape. Joh. viij. Si man. in ser. m. ve. disci. mei erit. ¶ Tercō fac hoīeʒ liberꝝ. Joh. viij. Si manseritis in sermone me. ve dis. m. erit. et cognoscetis veritateʒ et veritas liberabit vos. Nā real' obseruantia eripit hoīē de seruitute dyaboli ⁊ vicioꝝ ⁊ trāsfert i libtatē ḡlie filioꝝ dei. Gal'. iiij. Itaq̄ nō su-

mus ancille filij s̄ li. q̄ li. christ⁹ nos li. Quod sic patet. Sicut dicit phus. Liber est qui est causa sui. Seruus aūt ē q̄ ē cā alterius q̄ non opat̄ sibi s̄ dño. Et s̄m hūc modum obseruans sermonem dei. ē liber. qz oīa bona que facit sunt sua. j. Cor. iij. Omia vestra sunt vos autem christi. xp̄c aūt dei. Peccator aūt oia perdet. qz animam aufert dyabolus. corpus comedunt vermes. et bona tempalia auferūt consanguinei. et sic est causa alterius. Qr̄to facit hoīem immortalem. Joh. viij. Si q̄s sermonem meū seruauerit mortem nō gustabit ineternum. sed transit de morte ad vitam. Quia mors nature cōuertit̄ in vitam glorie. Et ideo non debet dici q̄ moriat̄. s̄ q̄ tunc incipit viuere. qz vt dicit phus quādo introducitur pfectior et nobilior forma ⁊ abijcit̄ impfectior talis nō debet dici corruptio s̄ generatio. vt qñ corpi hūano infunditur anima ratōnal̄. q̄uis aīa sensitiua ⁊ vegetatiua corrūpantur. tñ dicit̄ q̄ tunc homo generat̄. Et sic pz primū. ¶ Scd̄o xp̄i resurrectōez pbat p scripturas dicens. Tradidi. n. vobis in primis. i. inter prima et maxia que vobis p̄dicaui. s̄ fuit vnū scz q̄ xp̄c mortuus ē p pctis nostris. et sepultus et tercia die resurrexit sicut scripture testant̄. Nam de ei⁹ morte Jsaias ⁊ Hieremias testant̄ aperte. et sil'r Daniel qui ait. Post lxx. ebdomadas occidet xp̄c Danie. ix. De sepultura dicit̄ Jsa. liij. Dabit impios p sepultura et diuites p morte sua. Jn eodē. xj. Erit sepulcz eius gloriosum. De resurrectiōe xp̄o dicit̄ Osee. vj. Uiuificabit nos post duos dies ⁊ in die tercia suscitabit nos. Et sic pz scd̄z ¶ Tercio postq̄z pbauit xp̄i resurrectōnem per scripturas. pbat eandem p testimonium. hoīm dicens. q̄ xp̄c post resurrectōem visus est cephe. i. petro. vt pz Lu. xxiiij. et post hoc vndecim. vt pz Joh. xx. Deinde visus ē pl⁹ q̄z quingentis fratribus sil'r ex quibus mlti manent vsqz adhuc. pmpti si opus est ad testificandum hoc. Quidam dormierunt. i. mortui sunt. hoc ex euangelio ostendi nō potest. Deinde visus est iacobo. nec pōt h̄ ostēdi ex euāgelio. Et dicit̄ hic iacobus fuisse iacobus alphei qui fuit epūs hierosolomitanus de quo di. Haymo. q̄ in pasceue vouit se nō comesturum donec videret xp̄m a mortuis resuscitatum. Deinde visus ē ap̄lis omnibus et hoc in die ascensionis vt pz Mar. xvj. et Actu. j. Et nota hic q̄ nō facit mentionē de apparitō

nibus que facte sunt mulieribus. qz olim mulieres nō recipiebant̄ in testimonium. Nouissime aūt omniū apostolorū visus est et mihi. vt pz Actu. ix. Dixit ananias. Salue frat̄ domnus noster hiesus xp̄c misit me qui apparuit tibi in via qua veniebas tanq̄z abortiuo. q. di. Bene dico nouissime quia abortiuus suz inter apostolos. Uocat se abortiuū quia q̄si extra tempus natus est. et qz violenter natus et quasi coact⁹ cōuersus ad dominum. vel qz minor alijs cōsideratōe status preteriti. Et h̄ est quod subdit. Ego sum minim⁹ apostolorum. s̄m temporis successionem qui non sum dignus vocari apostolus. qz psecutus suz ecclesiam dei. Act. ix. Saulus adhuc spi. mi. et ce. in dis. do. ¶ Moraliter ex hoc secūdo ⁊ tercio mēbro ad nostrā edificatōem tria recipere debemus. ¶ Primū est vt pcīm summe caueamus ⁊ detestemur. quia p ip̄o delēdo mortuus ē filius dei. Ro. iiij. Traditus ē ppter delicta nostra. et resur. ppter iu. Dicit̄ de adam q̄ videns abel filium suum mortuū ⁊ considerans q̄ nisi peccasset non fuisset mortuus fleuit pcīm suum centum annis. in quadā valle se tanq̄z in carcere recollocās. quāto g̊ magis debemus abhorrere peccatū. cuz filius dei sit p ip̄o mortu⁹. Nos eīt ex pcto q̄tuor mortes incurrimus. ¶ Prima ē vita amara q̄ in hac valle miserie viuim⁹. q̄ morti equipatur Eccli. xxx. Melior ē mors q̄z vita amara. De q̄ dicitur Genesis. ij. Quacunqz die comederis ex eo. morte morieris. i. amare viuere incipies. ¶ Secunda ē sepatio gratie dei ab aīa p culpā. ppter qd̄ oēs nascuntur filij ire. vt di. iob. ¶ Tercia ē sepatio aīe a corpe ppter qd̄ oēs moriuntur. Ro. vj. Stipendia pcti mors. ¶ Quarta ē sepatio aīe a deo ⁊ a vita beata omnes istas quatuor mortes incurrimus per peccatum factuz per primos parentes. ⁊ ido multum debemus timere peccare. quia si peccauerimus omnes istas quatuor mortes peiores sine comparatione sentiemus et maxime quartam scilicet separationem anime a deo ⁊ vita beata. quia cum hoc deputabimur supplicijs eternis q̄uis supplicium eternum principaliter consistat in separatione anime a deo vt dic. Crisostomus. Quod supplicium non incurrimus ex primorum parentum peccato. sed ex proprijs peccatis. quia qui solum cum peccato primorum parentum mortui sunt de tali separatione nullam penam habēt. ¶ Se

cundum est vt christo moriamur sepeliamur et resurgamus. ¶ Primo debemus mori cū christo in cruce penitētie. Math. xvj. Si quis vult venire post me abneget semetipm. i. vitam carnalem. 7 tollat crucem suā scz penitentie 7 sequatur me. Sicut faciebat apl'us qui dicebat. christo cōfixus sum cruci Galla. ij. Et iterum. Ego em̄ stigmata dn̄i nr̄i iesu xp̄i i corpe meo porto. Gal. vj. Et ad h' vt penitentia sit facilior debemus de omnib' amaris 7 duris q̄ xp̄c p nobis sustinuit facere vnū fascē et in corde nr̄o ponere. Can. j. Fasciculus mirre dilectus meus mihi inter vbera mea cōmorabit'. Et tunc omnia amara hui' vite dulcorant' 7 omnē passionem patienter feremus. Greg'. Si passio dn̄i ad memoriam reuocetur. nihil est adeo durū qd non equo anio toleret'. Quod figuratū fuit qn̄ filij israhel venientes in marath inuenerūt ibi aq̄s amaras quas nō potuerunt bibere. 7 dn̄s oñdit moysi signū quod mittens moyses in aquas statī dulcorate sunt Exo. xv. ¶ Secundo debemus sepeliri cū christo. vt sicut aīa christi ad inferos descendit corpore cum tumulo remanente. ita 7 nos debemus ad infernum p animi cogitationem ire. Isa. xxxviij. Ego dixi in dimidio dierū meorū vadam ad portas inferi Debemus em̄ quotidie cogitare penarum inferni acerbitatē. De qua dicit' Job. xxiiij. Ab aquis niuiū transeunt ad calorē nimiū. Ps̄ Ignis grando nix glacies spiritus pcellarū ps calicis eorū. Et penarum inferni eternitatē: Math. xxv. Ibunt hi in supplicium eternū. Et iudicij vltimi horribilitatē. Hiero. Siue comedā. siue bibā siue aliud quid facio semp illa vox horribilis sonat in auribus meis. surgite mortui venite ad iudiciū. Eccli. vij. Memorare nouissima tua et ineternum non pec. ¶ Tercio debemus resurgere cū christo. i. in nouitate vite gratie ambulare. Ro. vj. Quō xp̄s resurrexit a mortuis p gloriā patris ita et nos in nouitate vite ambulemus. Sunt multi qui postq̄ mortui fuerint in peccatis nūq̄ volunt resurgere. Prouer. xxvj. Sicut ostiū vertitur in card. suo sic piger in lectulo suo. i. in concupiscentia carnis sue. Contra q̄s apostolus ad Ephe. v. Surge qui dormis 7 exurge a mortuis 7 illu. te xp̄c. Surgamus ḡ i triduo cū xp̄o. i. in vera cōtritiōe. pura cōfessione. et pfecta satisfactione. Surgamus et immortales cum xp̄o. vt nō amplius peccatorū morte pessima moriamur. Ro. vj. Christus resurgens a mortuis iam nō morit'. ¶ Tercium qd debemus accipere vt resurrectionem nostram pbemus sicut et christus pbauit suam Probauit aūt christus resurrectionē suā tripliciter scz p ostensionem vulnerum. Job. xx. Ostendit eis latus 7 manus. Per palpatiōē carnis. Lu. xxiiij. Palpate 7 videte. Et p comestionem faui mellis. 7 partis piscis assi. Ibidem. Habetis hic aliquid qd manducet'. at illi obtulerunt ei partem piscis assi 7 fauū mellis. ¶ Tria em̄ sunt signa q̄ quis vere surrexit a morte culpe 7 peccati. ¶ Primum est ostensio vulnerum. i. peccatorū. Si em̄ peccata pure 7 clare ostenderimus sacerdoti signū est q̄ vere resurrexerim'. i. Job. j. Si confiteamur peccata nostra. fidelis et iustus ē. vt remittat nobis peccata nostra. Prouer. xxviij. Qui abscondit scelera sua nō diriget'. qui aūt cōfessus fuerit 7 reliquerit ea misericordiam consequetur. ¶ Scd̄m ē palpatio carnis qn̄ em̄ hō pmittit se palpare a penis in carne sua 7 ab aduersis i filijs 7 amicis suis. 7 ab aduersa fortuna sua in reb' suis 7 nō murmurat signū ē q̄ vere resurrexit. In oīb' istis trib' pmisit se palpari iob et in oīb' nō peccauit neq̄ stultum q̄d cōtra deū locut' ē. Job. j. Sed qn̄ murmurat in aduersis vt filij israhel. q̄ statim vt defec̄ eis aq̄ murmurauerūt cōtra moysen dicentes. vtinam mortui essem' i egipto signū ē q̄ n̄ resurrexit. ¶ Terciū ē comestio q̄ si comedit fauū mell'. i. verbū dei qd ē cib' anie Math. iiij. Non in so. pa. vi. ho. s; in oī verbo qd pcedit ex ore dei. Qd palato sano ē super mel dulce. Ps̄. Q dulcia fa. me. elo. tu. su. m. ori meo. Comedit etiā piscē assū. i. xp̄m assatū in lig̃ crucis scz in sacro altaris 7 h' digne. si signū ē q̄ vere resurrexit. Qui aūt neutrū digne comedit signū ē q̄ non resurrexit. quia nisi is qui de graui surgit infirmitate confortet' cibo moritur. Et nota hic de aīali n̄ ruminante. de quo non poterat fieri sacrificiū deo. nec erat cibus aptus populo dei. 7 significat q̄ iste qui verbum dei non masticat sed deglutit. et corpus christi nō diiudicat neq̄ discernit ab aliis cibis nō ē de p̄p̄lo dei. nec potest deo sacrificare. Et sic p3 terciū. ¶ Qrto ostendit sui testimonij ydoneitatē. quia licet ratione stat' p̄-

teriti suum testimoniū non esset efficax. tñ ratione stat⁹ in quo tūc p gratiā dei erat suū testimonium efficax erat ad credenduʒ. sicut et alioꝝ apostoloꝝ qꝛ p gratiam dei erat apostolus sicut et alij. et p eandem gratiaʒ multum p fecerat ecclesie. nec vacua in ipo manserat. Et sic patet totum de epistola.

¶ Dñica. xj. de euan. sermo. lxxxviij.

Exiens hiesus de finibus tyri venit p sydonē ad mare galilee inter medios fines decapoleos Mar. vij. Sicut dicit apl'us ad Ro. v. Sicut ex vno hoīe peccatuʒ et condēnatio pcessit in multos immo in oēs. ppter qđ omnes nascimur filij ire. multomagis ex vno homine hiesu xp̄o iustificatio ꝛ salus in oēs abundauit. Ex peccato aūt primoꝝ parentum gratiam dei pdidimus. et penas multas incurrimus. nam gratuitis fuimus expoliati et in naturalib⁹ vulnerati. Filius aūt dī veniens ī mūdum gratie dei nos restituit ꝛ naturalia nr̄a membra sanauit in parte. tandem totū corp⁹ et aīam plenarie sanaturus. De hac ḡ materia presens euangelium tractat. naʒ in ipo q̄ddam xp̄i miraculum recitat' quō scʒ linguam et aures cuiusdam sanauit surdi ꝛ muti. p que peccatoris sanatio designatur. que fit p gratie dei restitutōem. Circa quod miraculū euāgelista tria facit. Primo antecedentia miraculū describit et narrat. In principio euāgelij. Secundo ipm miraculum a xp̄o factum recitat ꝛ exarat ibi. Et apprehendens eū de turba seorsum misit digitos suos in auriculas eius et expuens tetigit linguam eius. Tercio subsequētia miraculum subnectit et notat ibi. Et p̄cepit eis ne cui dicerent. Quāto aūt magis eis p̄cipiebat: tanto magis plus predicabāt ꝛ eo amplius ammirabant' dicentes. bene oīa fecit

¶ Circa primū tria ponunt'. Primū ē aduētus saluatoris ad humanam miseriam. qꝛ exi. de fini. ty. ꝛc. Secundū ē adductio peccatorꝭ ad diuinā clementiam. qꝛ addu. ei sur. ꝛ mutū Tercium est deprecatio intercessorum p sanitate recipienda. qꝛ dep̄cabantur illum vt imponat il. ma. ¶ Primo ergo ponit' aduent⁹ saluatoris ad humanam miseriam. nā fili⁹ dei videns humanā miseriam ꝛ seruitutē durissimam q̄ sub dyaboli imperio omni famulatu vicioꝝ impie premebat. cōpassus ē ei et descēdit de celo vt eam liberaret. et vt ei pfecte cōpateretur voluit eius miserias experiri. Hebre. iiij. Non habem⁹ pon. qui non pos. cōpa. infir. no. temp. a. p omnia. Et ibidem. ij. Debuit em̄ p oīa fratrib⁹ assimilari. vt misericors fieret. Et quia in natura diuina nullā penam poterat experiri. ideo factus est homo ꝛ venit per sydonē. i. p tristiciā hūane nature. nā sydō venatio tristicie int'p̄tat'. vsqꝫ ad mare. i. vsqꝫ ad amaritudinē crucis. int' medios fines dcapoleos. i. subditus decalogo preceptoꝝ legis. qꝛ legem non venit soluere: sed adimplere. Et nota q̄ hec decapoleos h⁹ decapoleos vel decapolios idē est quod decapolis. et ē regio decem vrbium transiordanē ad oriētē posita. in cui⁹ regionis medio tyrus et sydō sunt. Sic ḡ angustias nr̄as assumpsit. amarā mortem gustauit ꝛ legem seruitutis seruauit. vt d his omnibus nos liberaret. Galla. iiij. Misit deus filium suum factum ex muliere factū sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret. Inter miserias autem humane nature est corporalis infirmitas et macula peccati. Et ideo filius dei vt ostenderet q̄ solum in mundū venerat vt humanaʒ naturam a miserijs liberaret cepit eam ab infirmitatis miseria et a peccati macula liberare. Lu. vj. Uirtus de illo exibat et sanabat omnes. Unde istum surduʒ ꝛ mutum et corporaliter et sp̄ualiter sanauit. eo q̄ quemcunqꝫ sanauit in corpe sanauit ꝛ in aīa quia vt dicit Augustinus. Dei perfecta sunt opera. ¶ Scđo ponitur adductio peccatoris ad diuinam clementiam. quia q̄uis filius dei venerit in mundum cum sacco gratiarum et virtutum et donorum spiritussancti. paratus omnibus dare gratis. tamen homo induratus et obstinatus in malo. nolebat ad ipsuʒ accedere. vt gratijs et virtutibus ditaretur. Job. xxj. Qui dixe. deo rece. a no. sci. vi. t. no. Et ideo deus de exuberanti diuersis modis. adduxit eum ad se. Carissimi parabola hec ē temporis instantis. Naʒ filius dei stat ad ostium anime et pulsat et vult intrare ad nos cū sacco pleno omnium bonorum. Apocali. iij. Ego sto ad ostium et pulso. si quis aperu. mihi introibo ad illum. Et nos miseri obcecati nolum⁹ ei aperire. in luto fecis ꝛ ī lacu miserie potius marcescere eligentes. Sed deus ī misericordia copiosus non attendit ad miserias nostras. sed diuersis vijs ad se ducē nos cōatur. ne tātū bonum quantuʒ nobis vult dare pdam⁹. ¶ Nā aliq̄s ducē ad se p v̄bū

predicationis. dñ vero pdicatoris dat virtutem cōpungendi cor. Ps. Ecce dabit voci sue vocem virtutis. ita q peccator in ipo verbo pdicatoris cōpungit̃ et ad deū redit. Act. ij. His auditis compuncti sunt corde et dixerūt ad petrū et ad reliquos apostolos. Quid faciemus viri fratres. Per subtractionē aūt talis virtutis dicit̃ deus cor peccatoris indurare. Exo. iiij. Ego indurabo cor pharaonis. et non dimittet populum. Quod ē signū magne ire dei quādo homo in pdicatione nullo modo cōtentur. Quosdam ducit ad se p graues infirmitates. Ps. Multi sunt infirmi postea accelerauerunt. Quosdam p aduersa et varia tribulationum genera. Osee. vj. In tribulatione sua mane cōsurgent ad me. Quosdam p pspera. Ps. Confit. ti. cū benefeceris ei. Quia vt dicit Boeti. Deus facit sicut bonus medicus qui vnicuiqz tribuit sicut sibi expedire cernit. Nam quidam franguntur in aduersis et quidam dissoluuntur in psperis. et qdam in dignitate pereunt. et quidam in dignitate saluant̃ et sic de alijs. et ideo p diuersa et multa ducit ad se saluandos. Naz omnes saluandos ducit et attrahit ad se ex gratia speciali. Joh. vj. Nēo potest venire ad me nisi pater qui misit me tra. eum. ¶ Tercō ponit̃ depcatio intercessor pro sanitate recipiēda. quia deprecabantur eum vt imponat illi manuz. i. cōferat virtutem et sanitatem. Ubi notandū q p istum surdum et mutum peccator intelligitur. qui per se ad deū accedere non potest. iō oportet vt adducatur. nec p se potest gratiaz impetrare. eo q inimicus dei est. gratie autem conceduntur amicis. et ideo oportet vt amici dei p ipso orent. Job. xlij. Seruus meus iob orabit pro vobis. faciem eius suscipiam vt nō vobis imputet̃ stulticia. Et ideo quotidie peccatores cōuertuntur et recipiunt gratiam dei qr quotidie ecclesia iustor rogat pro eis deuz Ideo conuersus est paulus qr stephanus p eo rogauit vt dicit Aug⁹. Et ideo aug. cōuersus est et recepit gratiam dei qr mater eius p ipso rogauit. Unde iusti non solum sanitatē aīe sed etiam dilationem sententie dei impetrant peccatorib⁹. vt ptz in exēplo quod christus posuit d colono. qui impetrauit a dño ne ficulneā isto anno abscinderet. Lu. xiij. Optimum ē ergo habere amiciciam seruor dei. et cum eis habitare quia angeli dei nō potuerūt submergere sodomaz et alias ciuitates donec loth habitauit in eis. et pmisit deus parcerē omnibus illis ciuitatib⁹ propter decē bonos si ibi fuissent inuente. vt patet. Gene. xviij. Significatur autem peccator per surdum et mutum vt dicit Theophilus. Sic facit dyabolus peccatorem. nam facit eum mutum ne cōsilium vel auxilium a deo et sanctis petat vel pctā cōfiteat̃. Facit eū surdū ne pdicatōez et vbū dei audiat in quo possit medelam anime sue inuenire. Ps. Os habent et non loquentur aures habent et non audient. ¶ Uere et totaliter dyabolus surdum facit peccatorem q̄tum ad sex. ¶ Primo qr vocē vniuersitatis creaturarum clamātium vt deus diligatur super omnia non audit Aug⁹. Dñe celum terra mare et omnia que in eis sunt dicunt mihi. vt amem te. nec cessant hoc dicere. omnibus vt sint inexcusabiles. hanc vocē peccator non audit. quia plus amat terrena q̄ deum. ¶ Secūdo qr vocem clamoris mīe sanguinis christi non audit quaz petre audierūt et scisse sunt vt patet Math. xxvij. sed vocem clamoris vindicte sanguinis abel bñ audit qr vlcisci vult et non misereri. Hebreo. xij. Accessistis ad med. test. no. hie. et sang. asper. melius lo. q̄ abel. Uidete ne recusetis loquentem. Sanguis enim abel clamat vindictam qr absorptus est a terra. Hic cadit exemplum isti⁹ domine que recollegit sanguinem in vita. duz interficeretur vir eius. quem postea ostenderet filio vt vlcisceretur ne faceret pacem cum homicida. id est dyabolo. sic fecit terra de sanguine abel que aperiens se suscepit eum in signum vindicte et clamans vindictam. Genesis quarto. Ecce vox sanguis fratris tui abel clamat ad me de terra. Sed sanguis christi ñ est absorptus a terra. sed statim redijt ad corpus clamans misericordiam in signum q parcebat omnibus. Luce. vicesimotercō. Pater dimitte illis quia nesciunt quid faciūt ¶ Tercio quia illam tubam horribilem quam mortui audient. et ideo resurgent ipse non audit. scilicet. Surgite mortui et venite ad iudicium quam iusti semper audiunt. Hiero. Siue comedam siue bibam siue aliud quid faci. semp vi. resona. in au. me. il. tu. ter. surgite mort. ve. ad iudicium. Sed sic agit quasi sit in eternum victurus. et claudit oculos atqz aures. ita q tonitruum diuine cōminatōnis non audit. Ps. Intonuit de celo dñs et altissi. de. vo. suaz. &c. Et idō peccator assimilatur aspidi surde que

vt non audiat vocem incantantis. vnam autem figit ad terram et in aliã figit caudã. Sic pctõr desiderio et occupatõe terrenoꝝ obturat vnam aurem longitudine vite et vnã spe finalis penitentie ¶ H Quarto facit cuz surdum ne audiat pauperem clamantẽ. et dũ ipse deũ in paupere nõ audit. clamabit ipe ad deuz ⁊ non exaudieẽ. Prouer. xxj. Qui obturat aures suas ad cla. pau. cla. ipe ad deũ ⁊ nõ exaudie. vt ptz in diuite epulone. Ps. Dormierunt somnũ suum ⁊ nihil inue. o. vi. diui. in manib⁹ su. Aug⁹. Transit somnus iste. trãsit vita ista. et nihil inueniunt in manib⁹ suis. qui nihil posuerunt in manus christi ¶ Quinto ad fratrem veniã petentem. et dum ipi fratri remittere noluerit. nullum sibi pctm a deo remittiẽ. Eccli. xxviij. Relinque pximo nocenti te. ⁊ tunc deprecanti tibi peccata soluentur. homo hoĩ seruat iram et a deo querit medelã in hominem sibi similẽ nõ habet misericordiã et de peccatis suis ꝺprecaẽ. Math. xviij. Nõne oportuit ⁊ te misereri conserui tui. sicẽ ⁊ ego tui misertus sum ¶ Sexto ad legem dei pcipientem ⁊ dũ ipe non audit legem dei mãdantem deus nõ audit eũ orantẽ. Prouer. xxviij. Qui declinat aurem suam ne audiat legẽ. oratio eius erit execrabilis. L ¶ Similiẽ ipse dyabolus facit peccatorem mutuz quantum ad tria. Primo ad dei laudem quia deũ p beneficijs nature fortune et gratie non laudat. Luce. xvij. Nõne decem mũdati sunt. nouez vbi sunt. et nõ est inuẽtus qui rediret et daret gloriam deo. nisi h alienigena. ¶ Secũdo ad ad peccatorũ confessionem. Job. xxxj. Si abscondi q̃si homo peccatũ meum ⁊ celaui in sinu meo iniquitatem meã ¶ Tercio ad necessariorum deprecatõz. Contra qꝺ Eccli. xxxix Aperiet os suũ in oratione. et p delictis suis ꝺprecabiẽ. Et sic patet pmũ. ¶ Scꝺo poniẽ ipm miraculum a xpo factuz. In quo miraculo fiendo christus septem seruauit. Nam primo sequestrauit eũ a turba. Secundo misit digitos in aures e⁹. Tercio sputo tetigit linguã eius. Quarto ad celuz aspexit. Quinto ingemuit. Sexto mandauit apertionem. Septio ipm miraculum ẽ secutũ pfecte et integre. In quibus omnibus ostendit modũ quõ peccator debet curari. nã qui solo verbo oĩa creauit hũc similiter verbo poterat curare. ¶ Pmo ergo sequestrauit eum a turba. Simile fecit ꝺ filia archisinagogi quã a mortuis suscitauit. Math. ix. In quo ostendit ꝙ peccator q̃ curari desiderat debet se a mundi tumultib⁹ separare. Hiere. xlviij. Relinquite ci. et habitate in petra. In eodẽ ii. Egredimini de me. babilonis pp̄le meus vt saluet vnusquisqꝫ aĩam suam. In tumultibus eñi lites et inaudita audiũtur et aures ad mala inclinãẽ. Sen. Quotiens inter homĩes fui mĩor homo redij. Unde Arsenius magnus miles romanus petens modum sue salutis sibi reuelari audiuit vocẽ dicentem sibi. Arseni fuge hoĩes si vis saluus fieri. ¶ Secundo misit digitos in aures suas In quo ostendit ꝫm Crĩs. ꝙ digiti ⁊ totũ corpus eius erant vniti diuinitati. et ideo de digitis eius exiuit virtus in aures muti eas audire faciens. Item p digitos dona spũssancti designantur. qꝛ in digitis manus opatio est. Unde opatio christi que fuit virtus et man⁹ dei in donis spũssancti fuit. Luc. xj. In digito dei eijcio demonia. Unũ aũt de donis spũssancti. vt dicit apl̄s. j. Cor. xij. Est discretio spirituum vt hõ sciat discernere inter bonum et malum. Per hoc ĝ ꝙ misit digitos in aures eius datur intelligi. ꝙ peccatori cõuerso magis necessaria est discretio spiritussancti. p quam eligat discretum modum viuendi. et per quam de verbis scripture eliciat sanũ intellectũ. Qꝛ vt dicit apostol⁹. ij. Cor. iij. lr̃a occidit. Propterea multi facti sunt heretici. quos lr̃a occidit. quibus malus spiritus falsum et literalez sensum de scripturis suggessit. j. Joh. iiij. Nolite omni spiritui credere sed pbate spiritus si ex deo sint. Itez datur intelligi ꝙ peccator maxime indiget donis spiritussancti q̃tuz ad auditum. quia fides ex auditu habetur. Ro. x. Fides autem est donum dei ꝫm apostolum ad Eph. ij. Nunq̃ fides sine dono dei haberi potest. et p consequẽs nec salus nec vita cũ fides sit fundamentum totius salutis. Per h ergo ꝙ misit digitos in aures eius dedit intelligi ꝙ tota salus peccatoris a spiritusancto est ¶ Tercio sputo tetigit linguam eius. vt. s. ostenderet ꝙ omnia mẽbra sacri corporis eius diuina existunt et sancta sunt. et sputuz qꝺ vincula lingue soluit. Est enim omne sputuz superfluitas. sed in domino oĩa diuina fuerunt. vt dicit Theophilus. Item saliua a capite descendit p quam dei sapientia designatur que ex ore dĩ procedit. Ecclesiastici. xxiiij. Ego ex ore altissimi prodij. Per sapientiam aũt dei omnes sanantẽ. Sap. ix. Per sapienti

am tu. omnes sanati sunt. Idõ ergo sputo te
tigit linguam eius vt ostenderet q omnis sa-
natio a sapientia dei est. que p sputum christi
intelligitur. Per saliuam ergo istam q̃ a capi
te xp̃i pcessit gratia spiritussancti designat q̃
a christo capite totius ecclesie pcedit in omia
mẽbra ecc̃ie. Job. j. De plenitudie eius o. ac.
nos gratiam. Inter oia aũt mẽbra lingua ma
gis indiget gratia spiritussan. ppter qd spũssan.
super ap̃los in specie lin. descendit vt ostende
ret q peccator indigerz gratia spiritussancti ĩ
lingua. Et ideo sputo tetigit linguam eius. vt
scz sanaret in lingua. et deinde sancta et sana
verba pferret. Jaco. iij. Lingua constituitur
in membris nostris que maculat totuz corp⁹
inquietum malũ est plena veneno mortifero.
Item saliua est medium gustus 7 est saporuz
discretiua. ideo si corrupta fuerit decipit gu-
stus in iudicio saporum sicut ptz in febricitan
tibus. quibus ppter amarum humorem q̊ pa
latum infectum est. cibus qui dulcis est amar⁹
videtur. Si aũt bene disposita sit saliua bene
iudicat gustus. In saliua eñ intelligitur gra-
tia quam dñs dat affectui q̃ affectus sanatur
vt sapiant ei res put sapere debent. sine qua
amarum videt dulce et econuerso. Palatuz
sic corruptum habent peccatores quibus spi
ritualia disipiunt 7 carnalia sapiunt. Isaie. v.
Ve qui dicitis malum bo. et bonum mal. po
nentes amar in dulce 7 dulce in ama ¶ Quar-
to suspexit ad celum. vt ostenderet q omẽ da
tum optimuz 7 oẽ donuz pfectũ desur. est de-
scendens. vt dicit Jaco. j. Ex nobis eñ pos-
sumus deficere sed non aliquid facere. Job.
xv. Sine me nihil potestis facere ¶ Quin-
to fleuit vt ostẽderet q̃ difficile sit sanare pec
catorem quem sanaturus fleuit. Aug⁹. Ma-
ius est facere de impio piũ q̃ creare celũ 7 ter
ram. Idẽ fec sup lazar mortuũ dũ eũ a mor-
tuis suscitauit. per quem intelligit peccator.
Item fleuit vt ostẽderet q pcto:i ppatiendũ ẽ
eo q ip̃e sit in magna miseria ↄstitut⁹. nã oia
mala et infirmitates ppt pcc̃m ei euenerũt. Itẽ
fleuit vt ostẽderet q sup oia de morte peccato
ris flendũ ẽ. 7 de morte aĩe magis q̃ corporis
Hiere. vj. Luctum vni. fac ti. plan. am. Qr
mors pctor pessima. Ps̃ ¶ Sexto manda
uit ap̃toz di. Effeta qd est adaperire vt cogno
scas deũ creatorẽ tuũ 7 r̃deptorẽ tuũ. pmiorẽ
tuũ et glorificatorẽ tuũ. Apire vt cog̊scas sta
tum pessimũ in q̊ eras. et optimũ in q̃ es. Api
re vt cognoscas penas 7 mala a quibus te ab
solui et gratiã 7 bona q̃ tibi feci. Apire vt cog̊
scas finem tuũ et exitũ tuũ. vt amplius nõ pec
ces. Eccli. vij. Memorare n. t. et inete:. n. pec.
¶ Septio ip̃m miraculũ pfecte secutũ est. qr
statim apte sunt aures ei⁹ 7 corpis et mẽtis et
solutũ ẽ vinculũ lingue ei⁹. Quemcũq3 ei xp̃c
sanauit in corpe. sanauit et in mente. Et ideo
postq̃ xp̃s p gratiaz soluit eũ a pct̃is. dyabo
lus in eũ potestatem amisit et p cõsequens vĩ
culũ q̊ linguã ei⁹ 7 aures ligauit ẽ solutũ et lo
quebatur recte. qr christ⁹ linguã ei⁹ saliua sua
tetigerat. i. sapiam 7 gr̃am recte loquendi ĩ lin
gua eius posuerat. N ¶ Ubi notandũ q
dyabolus peccatorẽ tenz ligatũ q̃tuor vincu
lis ¶ Primo vinculo pudoris ne peccata cõ
fiteat. Hũc pudorez excludere debet pudor
finalis iudicij. Nau3. iij. Reuelabo pudenda
tua in facie t. et ostẽdam gẽti. nuditatẽ tuã.
¶ Secũdo vinculo impũitat peccoz vt pec
care nõ timeat. Cõtra qd Eccli. v. Ne dicas
peccaui q̊d et accidit mihi triste. Altissim⁹ eñ
patiẽs redditor. Eccl̃s. viij. Quia ñ pfert ci-
to contra malos sen. filij ho. absq3 vl. ti. ppe.
ma. ¶ Tercio vinculo desperationis de venia
et diffidentia a pcc̃o cauendi vt peccare ñ de
sistat. Gene. iiij. Maior ẽ iniquitas mea q̃ vt
veniam merear ¶ Quarto viculo stulte spei
finaliter penitẽdi vt gaudeat bonis mũdi. Cõ
tra qd est illud Eccli. v. Ne tardes conuerti
ad dñm 7 ne dif. de d. in diẽ subi. e. ve. ir. il. et
in tẽ. vin. disper. te. Quia nescit hõ finem suũ
Eccli. ix. Oia vincula ista saliua dei. i. gr̃a dei
rumpit et facit hoĩem recte loqui. Naz cõtra
primũ vinculũ di. istud Eccci. iiij. Est confu-
sio adducens ad ignominiam. et ẽ cõfusio ad-
ducẽs ad gloriã et gr̃am. Contra secundũ d.
Aug⁹. nullũ malũ impunitũ nullũ bonũ irre-
muneratũ. 7 iõ si nõ puniar h. puniar alibi diu
nus. Cõtra terciũ dicit Ps̃. Miserat õẽs ei⁹
su. oia o. eiu⁹. Et iõ maior ẽ miscdia dei q̃ om
nes iniquitates mee. Et maius est resuscitare
mortuum q̃ cõseruare viuum. Qui ergo me
a morte peccati suscitauit in vita gratie cõser-
uabit. Contra quartum di. beatus Bernha.
Qui tibi promisit veniam de cõmissis diem
crastinum non spopon. Et sic patet secunduz.
¶ Tercio ponuntur subsequentia miraculum
quia precepit eis ne cui dicerent. Ipi aũt mul
toplus eum predicabant et ad amplius ãmi-
rabantur. scilicet tam de miraculosa operatõ-

ne 7 pfecta. et de humilitate tā profunda. Et ideo eius magnalia predicabant dicentes. bene omnia fecit. 7 surdos fecit audire. 7 mutos loqui. In quibus verbis salubria exempla habemus. et primo habemus vnū exemplum ex parte xpi scz opera nostra bona celandi. s. ne a vento vane glorie arescāt. Quelibet em̄ res habet stimulum suum. Stimulus bonorum operum ē vana gloria q̄ bonis opibꝫ insidiat' vt peant. Simile exemplū dedit nobis in trāsfiguratōne. qn̄ mandauit discipulis suis ne alicui dicerent visionem. Math. xvij. Attendite ne iusticiā vestram faciatis coram hoīb꞉ vt videamini ab eis. Mat. vj. Ideo lampades qn̄ꝫ virginū fatuarum fuerunt extincte. q2 erāt plene vēto vane glorie. nam in bonis opibus que fecerūt ventum humane laudis quesierūt. Contra quod Luc. xvij. Cū oīa feceritis que precepta sunt vobis di. ser. inu. su. Ex parte aūt istoꝝ qui adduxerunt mutū ad iheſuz habemus tria exempla ¶ Primū ē vt opa dei magna predicemus. q2 q̄uis christus mādauit eis ne alicui dicerēt hoc fecit ad nostrū exēplum. tū ipe volebat vt dei opera predicarent ad laudem dei et ꝓximi edificatōnem. vt Greg⁹. di. Tho. xij. Opera dei reuelare et cōfiteri honorificum est. Ps. Annunctite inter gentes opera eius et narrate mirabilia ei⁹ Scd̄m est vt facta dei nō scrutemur ſꝫ admiremur. Prouer. xxv. Qui scrutator est maiestatis oppri. a gloria. Eccli. iij. In plur. hoperibus dei ne fueris curiosus. Admiremur ergo dei potentiam qua omnia creauit. dei sapientiā qua omnia ordinauit. dei clementiam qua ꝓ nobis fieri hōo et mori voluit. dei caritatem. qua se nobis ad manducandum dari ordinauit. dei gratiā et dei iusticiam qua electos p̄destinauit. et qua reprobos presciuit. et nihil hoꝝ scrutemur. Nam q2 primū scz dei potentiam circa mundi creatiōem. Arestoteles et alij quidam voluerunt scrutari errauerūt dicentes mundū stetisse ab eterno. Quia vo scd̄m scz dei sapientiā circa reꝝ ordinationeꝫ quidam voluerūt scrutari errauerunt dicētes omnia a casu et fortuna euenire. Eccle. ix. Vidi sub sole nec fortium bellum. nec artificū gratiam. nec sapientum panem. nec velociū cursum. nec doctoꝝ diuitias. sed tempus casum꞉ ꝗ in omnibꝫ. Sed q2 terciū scz dei clementiā circa salutem humanam. quidam volunt scrutari infatuantur 7 incidunt in errores reputātes insaniam ꝙ deus sit factus homo et mortuus. vt iudei et saraceni. j. Cor. j. Nos autē predicamus christum crucifixū. iudeis quidē scandalum. gentilibus autem stulticiā. Quia autem quartum scz dei caritatem qua se nobꝭ voluit ad manducandū dare. quidam volūt ꝯquirere recedūt a fide dicentes. Durus ē h sermo qui potest eum audire. quomō pōt hic carnem su. no. da. ad man. Joh. vj. Quia vero quintum. scilicet gratiā et dei iusticiam circa predestinatōnem electorum. et prescientiā reproboꝝ quidam volunt ꝑscrutari errātes dicentes omnia de necessitate euenire 7 predestinata 7 pscita. et quicunꝗ sunt predestinati de necessitate saluabunt'. et similiter presciti necessario damnabuntur. Tercium est vt confiteamur ꝙ christus semper bene omīa fecit. et omnia benefacit. q̄uis mlt̄a distorta nobis videntur. Boetius. Et tu q̄uis causaz tāte dispositionis ignores recte fieri cuncta ne dubites. Et sic patet tercium.

¶ De epistola sermo. lxxxix.

Fiduciam talez habemus per christum ad deum non ꝙ sufficientes simus cogitare aliquid ex nobis. ij. Cor. iij. Apl's in hac epistola dirimit quandam cōtrouersiam q̄ maxime erat tpe suo 7 fuit etiam tempore christi scilicet ꝙ ministri et discipuli moysi et veteris legis erant maioris intelligentie q̄ ministri noue legis. scilicet discipuli christi. Johannis. ix. Tu discipulus eius sis. nos autem moysi discipuli sumus. nos scimus quia moysi locut⁹ est deus. hunc autem nescimus vnde sit. Hāc questionem apostolus in presenti epistola soluit ostendens ꝙ ministri noue legis et discipuli christi sunt maioris excellētie q̄ ministri veteris testamenti et discipuli moysi. In qua quidem epistola principaliter. tria facit. Primo quia intendebat se cōmendare cum ministris noui testamenti cuius ipe minister erat. ne credatur ꝙ ex superbia hoc dicēt. a se presumptionem excludit ostendens ꝙ talis excellentia et omne bonum quod habebat a gratia dei procedebat. In principio epistole Secundo excellentiā mīstroꝝ noui testamenti respectu mīstroꝝ ve. testamēti subiūgit ibi Qui ydoneos nos fecit mīstros no. te. Tercio talē excellētiā ꝑ duas rōes ꝓbat. pria ibi ꝙ si ministratō mortꝭ li. te. Secunda ibi. Nā

si ministratio dānationis. ¶ Primo ergo ex cludit a se presumptiōem attribuēs omne bonum gratie dei dī. Fiduciā talē.i.talia loquē di habem⁹ ad deū.s.intendētes.7 hoc p xpm i.p merita xpi 7 nō propter merita nostra.qz vt dicit' Hiere.xvij. Maledict⁹ vir q̄ cō.in ho.7 po.car.brā.suū. Benedict⁹ hō qui con. in do.7 e.do.fi.ei⁹. Loquimur ḡ in virtute xpi qz nō sumus sufficiētes cogitare aliquid a nobis.nedum loqui qd vere aliquid sit.s. bonū tāq̄ʒ a nobis agentib⁹ 7 mouentib⁹ principaliter. Job.xv. Sine me nihil potestis facere. Philip.ij. Qui operat' in nobis velle 7 perficere .p bona voluntate. Ergo 7 cogitare et velle 7 pficere quod cogitatū ē. deus in nobis opat'. Isai.xxvj. Oīa opa nostra operat⁹ es in nobis dn̄e. Mali aūt volunt 7 cogitant et operāt' mala absq̄ʒ deo. qz sine ipso factū est nihil.i.peccatū.sed sufficiētia nostra ex deo ē sup.in omni bono. Aduertendū tn̄ est hic qz p hec verba nō aufert apl'us potentiā cogitādi bonū ab homine 7 a libero arbitrio. sed sufficientiā solū.q.d. Ex sua conditiōe hō hʒ potentiā cogitandi bonū sed exire in actū bonū non pōt nisi p gratiā dei qd esset a se sufficientiā habere.j. Corin.xv. Non aūt ego sed gratia dei mecū. vnūquodq̄ʒ eoꝝ que sunt ordinata ad vitā eternā adipiscendā.s. principium 7 cōsummatio est a deo.j. Regū.iij. Ego īcipiā 7 ego cōplebo. Et sic patet q̄ propria virtus hominis non sufficit ad salutē. Augl. Sine te dn̄e nihil sunt omnes conatus mei. Nihilominus tamē hō debet firmiter credere q̄ diuinū auxiliū ei nō deerit nisi fuerit ī culpa. Et ideo debet facere posse suū 7 laborare q̄ diuinū auxilium ei assit. 7 debet ideo orare elemosinas facere.ieiunare 7 alia bona facere vt auxiliū dei mereat' etiaʒ si sit ī peccato mortali.qz nō vult dicere apl'us.q̄ sine gratia dei nihil boni possumus facere cū videamus homines gratia dei carētes multa bona facere. sed vult dicere q̄ nihil boni meritorij vite eterne possum⁹ facere sine gratia dei. Roma.vj. Gratia dei vita eterna. Sine ergo gratia gratuʒ fac ēte multa bona possumus facere. Sʒ sine gratia gratisdata nihil omnino boni possum⁹ facere nec esse nec subsistere nec viuere. Et iō notandū q̄ tripliciter hō deficit ex seipso. DC ¶ Primo deficit ad subsistenduʒ Secūdo ad bene viuendū. Tercio ad suum desideriū implendum. ¶ Primo ergo deficit ad subsistendū. Et hoc patet quo ad tria. ¶ Primū est.quia esse suū cōseruare nō pōt indiget enim deo cōseruante. Greg. Omnia enim que de nihilo sunt in nihilū tenderēt nisi ea omniū auctor manu regiminis teneret.ī diget cibo quē de⁹ ei per creaturas suas administrat. Psal. Aperis tu manū tuā 7 iples omne animal benedictiōe. Ex quo patet magna ingratitudo peccatoꝝ qui cū a deo pseruentur 7 sustententur ipsum impugnāt 7 seruos suos molestant propter qd digne merētur priuari vita 7 omnib⁹ bonis. Exemplum de filijs israel qui cū a deo nutrirēt' cibo optimo angeloꝝ murmurabāt 7 fuos eius.s. moysen 7 aaron molestabāt..ppterea ignis de celo cōsumpsit eos.j. Corin.x. Neq̄ʒ murmuraueritis sicut.qui.e.mur.7 pi.ab exterm. ¶ Secundū ē q̄ psonam suam ab hostibus defendere nō pōt.īmo a demonib⁹ cito perimeret' nisi auxiliū angeloꝝ ei adesset. Psal. Angelis su.mā.de te.vt custo.te ī oīb⁹ vi.tuis. Ex quo patet magna rusticitas peccatoꝝ q̄ angelos nō reuerent'. Unde phus.d.q̄ si quis ignorat an nix sit alba 7 an parētib⁹ 7 dijs.i.angelis reuerētia sit exhibēda.indiget sensu vel pena. Unde sicut ignorās an nix sit alba ē cec⁹ ita ignorans an angelis sit reuerentia exhibēda est verberand⁹ 7 multomagis qui hoc scit 7 eos non reueretur 7 maxime qui angeloruʒ dominum in magna reuerentia nō habet.

¶ Tercīū est quia bona sua tueri nō pōt. q̄n ab ipso recedant 7 ipse ab eis. quibus ablatꝭ eius subsistentia remouetur. Boe. Relinq̄t enim te.s.fortuna quā nō relicturam se nemo vnq̄ʒ poterit esse securus. Quid igitur referre putas siue illam scilicet fortunam moriēdo deseras aut illa fugiendo.j. Thimo.vj. Nihil intulimus in hunc mundum nec auferre quid possumus. Ex quo apparet magna stulticia peccatorum.qui in suis bonis confidunt Isai.xxxvj. Ecce cōfidis super hac. arun.cuius innix.fu. homo cōminutus.intra ma.ei⁹ 7 perfo. eam. Bona principia sunt baculus arundineus qui est frondosus extra et vacu⁹ intus.7 stabilitatem non habet.qui ergo innititur ei 7 confringitur. ¶ Secūdo est homo insufficiens 7 deficit ad bene viuēdum.quod patet q̄ntum ad tria. PC ¶ Primum est quia non potest bonam vitam inchoare. Initium enim bone vite est bona cogitatio 7 bonum .ppositum. Sed vt dictū est supra. hoc

ex nobis ⁊ p nos habere nō possum⁹. Ex q̊
apparet ꝓsumptio multoꝝ dicentiū quando
voluero mutabo vitā ⁊ corrigā me. Roma.
ix. Nō est volētis neqꝫ currētis. sed miserētis
dei. Hec est ꝓmissio nequissima que multos
ꝑdidit. vt dicit Eccle. xxix. ¶ Secūdum est
qꝛ postqꝫ vitā bonā inchoauerit nō pōt ī ea
ꝑseuerare Greg. Cito bonū amittit nisi a lar
gitore custodiatur. Augꝰ. loquens de negati-
one petri. Hic agnoscitur qꝫ verū sit sine me
nihil potestis facere. ecce ad vnius aure ī pul-
sum firmissima colūna tremuit. Ex quo patet
stoliditas quorūdā. qui cū sint in bono statu
vt eis videtur non timent de casu nō attēden
tes ad illud. j. Corin. x. Qui se existimat stare
vi. ne. ca. nō curant deū ⁊ sanctos rogare. vt ī
bono statu cōseruentur. Ubi attendendum
qꝫ indiscreta presumptio firmitatis multis fu
it occasio ruine. Ideo petrus vilius ceteris ce
cidit. quia pre ceteris ꝓsumpsit. Augꝰ. Mul
tos impedit a firmitate presumptio firmitatꝭ.
¶ Terciū est qꝛ nō pōt ex se fructū bone vite
apprehendere. qꝛ quātūcūqꝫ bene agat non
sunt condigna opera sua ad vitā eternā. Ro
ma. viij. Nō sunt condig. pas. huius tem. ad
futu. gloriā que reue. in no. Ex q̊ apparet au-
dacia multoꝝ qui credūt opera sua sufficien-
tia esse ad vitam. Contra quos apl'us ad Ti
tū. iij. Nō ex operib⁹ iusticie que fecim⁹ nos
sed ꝭm misericordiā suā saluos nos fecit. In
cuius figura dicitur. Gene. ij. qꝫ deus posuit
hominem in paradisum. ⁊ nō dicitur qꝫ hō ꝑ
se iuerit in paradisum. Attende tamen hic qꝫ
sicut vita eterna nō datur ex operib⁹ nostris
ita qꝫ nō datur sine operib⁹. est enim medium
quo fit in mediū sine quo nō fit. ij. Thimo. ij.
Nemo co. nisi q̊ leg cer. ¶ Tercio hō deficit
⁊ est insufficiens ad suū desideriū implendū
⁊ saciandū. quod patet qꝫtum ad tria. Q
¶ Primū est qꝛ desideriū hominis nō satia-
tur nisi in ꝑfecto bono. Perfectū aūt est vt
d. ꝓbus cui nihil deest. In mūdo autē isto ni
hil inuenitur ꝑfectū cui nihil desit. ⁊ qd oēm
perfectōem habeat. nec in tota natura nisi so
lus deus. ⁊ iō homo nō pōt saciari nisi in solo
deo ⁊ ei⁹ gloria. Psal. Saciabor cū apparue
rit gloria tua. ¶ Secundū est qꝫ desiderium
hominis nō pōt īplere quicquid est minoris
capacitatis qꝫ hō. qꝛ minus nō implet maius
hō aūt ad imaginem dei fact⁹ est capax ipsi⁹
dei. ḡ nihil min⁹ deo pōt ipsum īplere. Augꝰ.
Fecisti nos domine ad te ⁊ inquietum est cor
nostrū donec requiescat in te. ¶ Tercium est
qꝛ nihil pōt desideriū hominis īplere nisi qꝫ
intrat in animā vbi est desideriū. In aiaꝫ aūt
nō intrat nisi deus. Et ideo bona mundi im-
mittunt sitim ⁊ nō saciant qꝛ non intrāt vbi ē
desideriū. Exemplū de tenēte ciatū in manu.
⁊ nō bibente. In quo sitis augeret ⁊ nō extin
gueretur. Solus ergo deus replet desideriū
hominis. Psal. Qui replet in bonis desideri
um tuū. Ex quibus omnibus apparet stulti-
cia mundanoꝝ qui in bonis mundi credūt sa-
ciari sed econuerso euenit eis. qꝛ quāto plura
habent tanto plus siciunt. Et sic patet ꝑmū.
¶ Secundo exclusa presumptione ponit ex
cellentiam ministroꝝ noui testamenti dicens
Sufficientia nostra ex deo est. qui ⁊ ydone-
os nos fecit ministros. id est in scientia ⁊ vita
ꝑfectos. Hiere. iij. Dabo vobis pastores ꝭꝫ
cor meum. ⁊ pascent vos scientia ⁊ doctrina.
Sic ergo fecit nos ministros ydoneos nō cu
iusqꝫ operis. sed noui testa. De quo dicitur
Hier. xxxj. Feriā domui israel. ⁊ domui iuda
fedus nouū testa. scꝫ nouum non ꝭm pactum
quod pepegi cum patribus eorum. De quo
Luce. xxij. Hic ē calix noui te. i. confirmator
testamenti. Non litera sed literali intelligētia
sed spiritu. i. spirituali intelligentia. Et sic mi-
nistri veteris testamenti solam literam doce-
bant obseruare. ⁊ intelligentiaꝫ littere ⁊ signi
ficationē non curabant. Math. xij. Ecce ma
ter tua dicit xp̄o. i. sinagoga. ⁊ fratres tui. scꝫ
iudei foris stant. sup. intelligentia literali. non
valentes penetrare vsqꝫ ad spiritualem. que
rentes te. i. salutem quam in tali intelligentia
inuenire non possunt. Sed ministri noui tes.
docent literam ⁊ intelligentiam litere quod ē
melius ⁊ vtilius ⁊ honorabilius. quia litera ꝑ
se sine spirituali intelligentia occidit. de legali
bus ⁊ iudicialibus ⁊ ceremonialibus verū di
cit simpliciter. quia impossibile erat ea adim-
plere. Actu. xv. Hoc ē onus quod neqꝫ nos
neqꝫ patres nostri portare potuim⁹. In ipsis
autem mandatis decalogi litera in se ⁊ ꝑ se cō
siderata non occidit simpliciter sed occasiona
liter. nā ꝓhibitio occasionaliter inducit cul-
pam ⁊ irritat ⁊ prouocat concupiscentiā. Ro
ma. v. Lex subintrauit vt abundaret delictū.
j. Corin. xv. Uirtus vero peccati lex. Litera
etiā occidit. qꝛ occasionē superbiendi ꝑstat. j.
Corin. viij. Sciētia inflat. Eccle. j. Qui ad-

uit scientiam addit 7 laborē.eo ꝙ in multa sa
piētia multa sit indignatio. Spūs autē.i.spi
ritualis intelligētia que ministratur in nouo
testa. viuificat.s.aīaz. Si q̄s enī istō Math.
xvj.si q̄s vult p⁹ me ve.abneget semetipsum.
7 similiter illud.si quis amat aīam suam pdet
eam. solū literaliter intelligeret moreret' ī aīa
sed spiritualiter ītellectū dat vitā aīe.vt.s.hō
abneget vitā carnalem in cruce penitētie. Et
nota ꝙ tunc est pfecta 7 spūalis intelligentia
quādo ē ei adiūcta gratia spūssancti.7 tunc p
fecte viuificat. Joh.vj. Spūs ē qui viuificat
caro aūt nō pdest quicq̄. Mortificat.n.oēs
carnalitatē 7 p cōsequēs dat vitā spūs. Ro.
viij.Si aūt spū fac.ca.mor.vi. Spūs ḡ 7 gra
tia spūssancti viuificat. Et q2 p ministros no.
te.dat' gratia spūssancti.iuxta illud Actuum
viij. Tunc imponebant man⁹ sup istos 7 ac
cipiebāt spiritūsanctū. Ideo pfecta intelligē
tia spūalis docetur 7 traditur in nouo testa.a
ministris ecclesie. Queritur hic vtrū lex noua
quod idē est quod testamētū nouū sit lex scri
pta vel indita. Et dicendū ꝙ vnūquodq3 di
citur esse illud qđ est ī eo potissimū. Illud aūt
qđ est potissimū in lege noua 7 ī qua tota ei⁹
virtus cōsistit est gratia spūssancti que dat' fi
delibꝰ p quā iustificant'. Roma.viij. Lex spi
ritus vite liberauit me a lege peccati 7 mortis.
Unde Aug. Sicut lex factorū fuit ītabulis
lapideis.ita lex fidei scripta est in cordibus fi
delium. Habet tamē lex noua quedam sicut
disponētia ad gratiā spiritussancti 7 ad hūc
gratie vsum ptinentia.que sunt quasi secūda
ria in lege noua. De quibus oportet īstrui
fideles xpi 7 verbis 7 scriptis.tam circa credē
da q̄3 circa ipsa agenda. Et ideo dicendū3 ꝙ
principaliter ipsa lex noua est indita secunda
rio est lex scripta. Itē queritur an lex noua
iustificet. Et dicendū ꝙ sicut dictū ē ad legez
euangelij vel nouā duo ptinēt. Unū quidez
principaliter.s.gratia spūssancti inter⁹ data
7 quātū ad hoc lex noua iustificat. Secunda
rio ptinēt ad legē euāgelij documēta fidei et
pcepta ordinātia humanū affectū 7 huma
nos actus. Et quātū ad hoc lex nō iustificat
Unde hoc quod hic di.litera occidit. spirit⁹
aūt viuificat. Aug. exponit di. ꝙ p literā in
telligitur oīs scriptura extra homines existēs
etiā moraliū preceptorū q̄lia cōtinēt' in euāge
lio. Unde etiā litera euangelij occideret. nisi
esset interius gratia fidei sanās. Et sic p3 ex

cellētia ministrorū no.te.q2 docēt literā spū in
telligi.7 q2 donāt ministerialit' gratiā spūssan
cti p quā peccata dimittūt'.7 fides 7 alie vir
tutes infundunt'. Joh.xx. Accipite spiritum
sanctū.q̄rū re.pec.re.eis. Et sic patet secūdū.
Tercio ponit duas rōes ad hāc excellētiā
pbandā quarū pma est a minori.q2 si illud d̄
q̄ min⁹ videt' debere eē in gloria est in gloria.
ḡ id quod magis. Dicit ḡ ꝙ si ministratio mor
tis.i.lex mosayca que nō iplētibꝰ seipsaz mor
tem inferri p̄cipiebat.7 sic occidebat oēs vel
plures.q2 nullus ipsam implere poterat.vt3
Exo.xxj. de lege talionis 7 per totū leuiticū3
q̄ fecerit hoc vel istud morte moriat'. Si talis
ministratio lr̄is deformata.i.inhoneste forma
ta pp̄ter multa ad lr̄am in honestatē sonan
tia q̄ ibi formabāt'.vt3 Deute.xxiij.vbi p̄ci
piebat' paxillū portare ad fodiēdū 7 stercora
ad cōdēdū. deformata dico in lapidibꝰ vili.s.
materia. Si ḡ talis ministratio fuit ī glīa ī splē
dore.s.glorioso ī facie moysi relucēte ac si essēt
q̄dā cornua. Exo.xxxiiij. Uidētes aūt aaron
7 filij isrl' ꝙ cornuta esset moysi facies timue
rūt pp̄e accedē'. sic 7 nūc fit nr̄is ep̄is. postq̄3
facti sūt cornuti q̄bꝰ q̄ familiarissimi erāt vix
audēt accedere. Ita vt nō possent filij isrl' in
tendere.i.intente respicere in faciē moysi pp̄'
gloriā vultus ei⁹.s.moysi q̄ euacuat'. In ipso
enī inchoauit 7 in ipso cessauit. Non enī fuit
in iosue nec in alijs successoribus eius. nec cō
tinue fuit in moyse. sed cito transit. quia non
erat veritas glorie sed figura.j. Corin.x. Om
nia in fi.contin.illis. Argumentum est ꝙ om
nis gloria mundana que est gloria mosaica ci
to transit. Si ergo sic fuit in gloria ministra
tio ista.quomodo non magis ministratio spi
ritus 7 legis noue que spiritualis est.q2 spiri
tualia docet.erit in gloria.i.in maiori gloria.q
d.sic. Sed hanc gloriā non videm⁹. In qua
ḡ gloria erit. Certe in futura 7 eterna. De q̄
Psal. Exultabūt san.in glo. Et sic patet pri
ma rō que est sumpta penes hoc. ꝙ lex noua
docet lr̄am spiritualiter intelligi.lex aūt vetus
non. Secūda ratio sumitur penes hoc ꝙ
in lege noua datur etiaz gratia spiritussancti
p ministros ecclesie. que iustificat hominem.
Dicit ḡ Nam si ministratio damnationis.i.
lex mosayca.que damnabat ad mortem tem
poralē. Et ideo quod supra dixit ministratio
nē mortis.hic dicit ministratōem dānationis
In glīa est.s.tpali.multomagis ministerium

iusticie.i.nouū testamentū abūdat in gloria Nota q̃ istud quod dixit ante ministratōem spiritus. dicit hic ministerium iusticie. q2 ī nouo testamento datur spūssanctus per quem iusticia est in homine. Et q2 nouū testamētū abundat in iusticia. abūdare debet in gloria. Prouer.xv. In abundanti iusticia virt⁹ maxima est. Et sic pz q̧ ministri noui testamenti sunt magne dignitatis tam ex eo q̧ docēt literam intelligi spiritualiter. quā ex eo q̧ sunt ministri xp̄i. ꝛ eius instrumētū ꝛ dant spiritū sanctum p quē peccata dimittūtur. ꝛ virtutes infundunt. quod ministri veteris testamēti nō faciebant. Et sic patet q̧ ministri noui testamenti ī magna reuerētia sunt habendi ꝛ ipsi debent se in magna sanctitate ꝯseruare vt tāto ministerio digni sint q2 ve isti qui salutem alios docet ꝛ spiritūsanctū aliis cōfert ꝛ ipse salutē perdit ꝛ spiritusancto priuat. ꝛ p tale ministeriū fit dignus morte eterna. j. Corin. iiij. Sic nos existi. homo vt mini. xp̄i ꝛ dispē sa. ministerioꝝ dei. Et sic patet totum.

¶ Dominica tredecima de euangelio.

Sermo.xc.

BEati oculi qui vident que vos videtis. Luce. x. Euāgeliū p̄ns est valde pulcrum ꝛ magnū ꝛ multa in se cōtinēs nec paucis verbis expediri pōt. In quo quidē euangelio q̄stio apud antiquos philosophos multum ventilata determinat in quo. s. esset beatitudo. Quidā enī posuerūt beatitudinē in bonis corporis vt epicuri. Quidā in bonis mūdi. s. diuitiis. honore. potētia. ꝛ sic de aliis Quidā in virtutib⁹ moralib⁹. vt stoici. Quidam in virtutib⁹ naturalib⁹ ꝛ cognitiōe creaturarū ꝛ maxime s̄barū sepatarū vt paripotetici. i. aristotelici. Xp̄s aūt veniens in mundū q̄ ad hoc nat⁹ est. vt testimoniū phiberet veritati. ostendit q̧ in oīb⁹ supradictis vera beatitudo nō consistit. sed in visione ꝛ cognitiōe dei di. Beati ocu. qui vi. ꝛc. In q̄ quidē euangelio principaliter tria cōtinentur. Primo enī beatitudo ab ap̄lis ꝛ eoꝝ sequacibus in nouo testamento haberi perhibet. In pri. euan. Secūdo cuiusdā legisperiti alta interogatio. ꝛ xp̄i sapiens responsio subinfertur ibi. Et ecce q̄dā le. sur. tem. eū. Tercio eiusdē legisperiti alia interrogatio ꝛ ei⁹ a xp̄o p exemplum explanatio subiūgit ibi. Ille aūt volēs iust. seipsum dixit ad hiesum. Et q̄s est me⁹ p ximus. Suspiciens aūt hiesus dixit. Homo quidā descēdebat ab hierusalem in hiericho.

¶ Primo q̄ xp̄s ꝓnūciat beatitudinē ap̄loꝝ ꝛ eoꝝ sequaciū. que ab aduētu christi ī nouo testamēto habet. Que beatitudo siue beneficiū antiquis patrib⁹ quātūcūq3 magnus n̄ est cōcessum. Dicit ergo beati oculi iteriores ꝛ exteriores q̄ vidēt q̄ vos videtis. ꝛ nō solū vestri sed omnium qui vident per fidem que vos videtis per spem. i. recte cognoscunt ista sacramēta in me cōpleta que vobis reuelata sunt. Eandem enim beatitudinem christ⁹ repromittit credentibus ꝛ thome videti. Joh. xx. Beati qui nō viderunt ꝛ crediderūt. Unde Cirillus hic di. q̧ videre hic nō sumitur p actu oculoꝝ. alias herodes ꝛ pilatus fuissent beati qui christū viderunt sed sumitur hic p visu ꝛ recreatōe mentis. fm quod dicim⁹ iste vidit bona tempora. i. gauisus est bonis temporibus. Et sic patet q̧ hāc beatitudinē nos habem⁹ q̄ christi beneficiis gaudem⁹ ꝛ ipsū per fidē videmus. Patres autem ve. te. vsq3 ad illud tempus christi beneficiis nō sunt gauisi. Et ideo nos sumus magis beati q̄3 ipsi. Et hoc est quod sequitur. Multi ꝓphete p̄dicentes futura esse que vos videtis p̄sentia. ꝛ similiter multi reges voluerūt videre oculo carnali que vos videtis. s. me ꝛ que per me fiunt ꝛ nō viderunt. ꝛ audire que vos auditis. s. doctrinā ꝛ predicationem meā ꝛ nō audierunt. Sed cōtra Joh. viij. abrahā pater vester exultauit vt videret diē meū vidit ꝛ gauisus ē. Respōsio illud intelligitur de visu spirituali. sed istud de corporali ꝛ spirituali sil. Hec ergo gratia antiquis patrib⁹ non est cōcessa. licz multā eā3 desiderauerūt. Isai. lxiiij. Utinā disrūperes celos ꝛ descēderes. Hoc enim ecclesie noui testamenti in apostolis est concessum. Antiquis autem patribus in figuris ꝛ enigmatibus. Nam alius vidit tres et vnum adorauit. vt abraham. Alius vidit rubū ardentem non cōburi ꝛ posteriora domini vt moyses. ꝛ sic de singulis. Nos autem reuelata facie gloriam domini speculamur vt apostolus dicit. Ubi nota q̧ hec beatitudo apparet esse in nobis plusq̄3 in patrib⁹ ꝛ hominibus veteris testamenti quantū ad octo.

R ¶ Primo q̄tum ad veri cognitionē. quia aperte ꝛ non per figuras cognoscimus misterium trinitatis ꝛ incarnationis filii dei.

Joh.xvj. Venit hora cum iam nō in pverbijs loquar vobis. sed palaz de patre meo annūciabo vobis. Ep he.iij. Quod alijs generatōibꝫ nō est agnitū filijs hominū sicut nunc reuelatū ē sanctis apl'is eiꝰ. ¶ Secūdo cōstū ad dei placationē quia imolata est hostia per quā placati ꝛ recōciliati sumus deo. Roma.v. Cum inimici essemus recōciliati sumus per mortē filij eius. ¶ Tertio cōstum ad debiti solutionē, p quo omnes in carcere detinebātur j. Pet. j. Non auro vel ar.re.e. sed pcio. san. ag.incō. ¶ Quarto cōstum ad spūssancti donatōem. qꝛ per sacramenta ꝛ ministros ecclesie datur spūssanctꝰ ad robur. ꝛ ad vincēdū ex omni parte peccatuz. quod in veteri testamento non fiebat. Joh.xx. Accipite spiritum sanctū ¶ Quinto cōstum ad virtutis emanationē nam ex passione xpi magna regula ad bene agendū emanauit. Joh.xij. Ego si exaltatus fuero a terra oīa traham ad me. i. p virtutem passionis mee traham ad me hominē qui ē quodāmodo oīa. ¶ Sexto cōstū ad medicinarū preparationem. Nam ex latere xpi pendētis in cruce fluxerunt sacramenta ecclesie efficaces medicine cōtra omnem morbum aīe. vt per hoc euangelium omnino datur intelligi in homine sauciato. Fluxerūt etiam inde indulgentie ad peccatoꝝ remissionem.

¶ Septimo cōstum ad nobilissimi et virtuosissimi cibi institutionez Joh.vj. Panis quē ego da.vo.ca.m.est. ¶ Octauo cōstum ad regni celestis possessiōez. Luc.xxiij. Hodie mecum eris in paradiso. Hanc vocē oēs patres ve.testa. non audierunt. Vere ergo beati sūt oculi nostri. qꝛ talia vident ꝛ audiūt. S

¶ Moraliter autē ad edificationē nostrā nota q ad bene videndū tria sunt necessaria. s. instrumentū sanum. mediū aptuz. ꝛ obiectuz solidū. Similiter in visiōe spirituali hec tria necessaria sunt in qua instrumentū sanū ē cor mundū. Math.v. Beati mūdo corde quoniam ipsi deū videbūt. Ex tribꝫ aūt mundatur cor. Primo quando vis rationalis purgata est ab errore dyaboli quod facit fides. Actu. xv. Fide purificans corda eoꝝ. Secūdo quādo vis concupiscibilis purgata est ab amore carnis. quod facit caritas spūssancti. Aug. Gustato spiritu desi.om.ca. Tercio quando vis irascibilis purgata est ab amore mūdi. qd facit spes. qm̄ qui sperat meliora bona relinquit illa. Math.xix. Ecce nos relinquimꝰ oīa Qui ergo habēt fidem rectam ꝛ carnalia desideria nō sequuntur. sed abnegant se ꝛ mundanis vanitatibus abrenūciant habēt sanuz oculū mentis ad videndū xpm̄ ꝛ eius beneficia. ¶ Mediū autē aptū in visione spirituali est triplex. s. speculum fidei. j. Corin.xiij. Videmus nunc p speculum. s. fidei. Speculum creature. Roma.j. Inuisibilia dei p ea que facta sunt. intellecta conspiciuntur. Et speculū scripturē. Joh.v. Scrutamini scripturas iste sunt que testimoniū perhibent de me. Et sic patet q ī vita ista per tria possumus christū cognoscere verum deum ꝛ verum hominem scilicet per fidem ꝛ creaturas. id est per opera que xps exercuit ī creaturis. Joh.v. Opera que ego facio testimoniū perhibent de me Et p scripturas. Luce.xxiiij. Nōne sic oportuit christum pati. ¶ Obiectum autem solidum est christus in quo habitat oīs plenitudo diuinitatis corporaliter. Hebre.xij. Aspicientes in autorem fidei ꝛ consummatorē iesum. In hoc obiecto tria principaliter viderunt ꝛ considerauerunt apostoli que nos etiam considerare debemꝰ. scilicet exempla operum ad imitandum. Joh.xiij. Exemplū enim dedi vobis ꝛc. Mirabilia virtutum ad regratiandum. j. Pe. In omnibus gratias agen. deo. Et documenta verborum ad instruēdū Luce.xxiiij. Tūc aparuit illis sen. vt intel. script. Johan.vj. Verba que ego lo.vo. spiritus ꝛ vi. sunt. Et sic patet primum. ¶ Secūdo ponitur cuiusdam legisperiti alta interrogatio ꝛ christi responsio. Dicit ergo. Et ecce quidam legisperitus sur. vt ab om. vi. ꝛ sic sa. repu.tem.eum. Non ergo causa discēdi sed se ostentandi proponit questionē dicēs. Magister. Dolosa lingua magistrum vocat cuius non vult esse discipulus sed temptator. Quid faciendo vitam eternam possi. At ille dixit ad eum. In lege quid scriptum est. quo modo legis scilicet in ipsa lege. At illi respondens ait. Diliges dominum deum tuum ꝛc. Et attende q in Deutro. ꝛ in math. non ponuntur nisi tria. Lucas autem addit quartuz scilicet ex omnibus viribus tuis. Et hoc facit propter quatuor rationes propter quas diligendus est deus. Prima quia creator dans esse. Secunda quia conseruator in esse. Tercia qꝛ redēptor ꝛ creator in bene esse. Quarta quia glorificator in optimo esse. Ergo diligēs dominum deum tuū ex toto corde tuo.

qu̇ia te ad imaginē suam creauit excellentem
creaturam. ex tota aīa tua. quia te cōseruat et
tibi ꝓuidet per angelicam naturam. Hebre.
ij. Omnes sunt administratorij spiritus ī mi-
nis. missi. Ex omnibus viribus tuis. i. et omni
bus tuis potentijs tam interioribus ꝙ̄ exteri
oribus quia te redemit ⁊ exaltauit factus hō
in natura humana. Apoc. v. Redemisti nos
domine ī sanguine tuo ⁊ fecis. no. de no. regnū
i. reges. Et ex omni mente tua. quia te resusci
tabit in aīa ⁊ corpore glorioso ad diuinā glo
riā. Math. xxv. Uenite benedicti patris mei
percipite regnū. Aug. aūt sic exponit. Dilig.
dominū de. tu. ex to. cor. tuo. i. ītellectu sine er-
rore. ex tota aīa. i. voluntate sine cōtradictiōe
ex tota mēte. i. memoria sine obliuione. Et di
cit hoc nō posse impleri in via sed ostenditur
per hoc vbi implebitur. s. in patria. Greg. aūt
di. ex toto corde. i. super omnia. ⁊ dicit ꝙ ē in-
culcatio verborū. Addit aūt ⁊ ꝓximū sicut te
ipsuz. qđ exponit sex mōis. ¶ Prīo sic
teipsum. i. diligas in proximo quod debes di
ligere in te. s. naturam ⁊ imaginem dei ⁊ virtu
tem nō vicium. ¶ Secūdo sic. sicut teipsum
s. ex caritatis affectu ⁊ effectu nō ex ꝯcupiscē
tia carnis. ¶ Tercio sic. sicut teipsum. i. ī quo
teipsum. s. in deo ⁊ non in mundo. ¶ Quar-
to sic. sicut teipsum. i. propter quod teipsum
. s. propter deum ⁊ nō propter cōmodū tēpo-
rale. ¶ Quinto sic. sicut teipsuz. i. ad quod te
ipm̄. s. ad grām ī pn̄ti ⁊ gloriā ī futuro ¶ Se
xto sic. sic teipsū. i. qūo teipsuz. s. s̄ res tꝑales ⁊
corpus proprium ⁊ infra deū. Qui sic diligit
ꝓximū legez impleuit. Et ideo sequit. Dixit
illi recte respōdisti. hoc fac ⁊ viues. Et nō ꝙ
ꝑ nomē proximi intelligitur omnis hō. vt di-
cit Aug. Et attende ꝙ dilectio triplex est.
¶ Prima nature ⁊ hec proprie scḋm Dyoni.
dicitur amor quo naturaliter omnia corporl
existentia colligantur ad inuicem et cōmuni
cant sibi alterutruz bonū quod habent. Un
de Dyonisius. Est aūt amor quasi quidā di-
uinus circulus ¶ Secunda est amicitie. Et
hec vocatur proprie dilectio que est inter cre
aturas ratione vtētes eo ꝙ in dilectōe cadat
electio que est vtentium ratione. ¶ Tercia ē
gratie ⁊ hec ꝓprie dicitur caritas que inclu-
ditur in hoc mandato specialiter. Amor er-
go respicit naturam. dilectio rationem ⁊ ca-
ritas gratiam. Ponitur autem in mandato
vnū pro altero. eo ꝙ hec tria sint motiua ad
diligendum deū. s. natura. ratio ⁊ gratia. Na
tura ergo respicit creatorem. ratio redempto
rem. rationabile est enim vt qui tanta sustinu
it ꝓ nobis diligatur a nobis. Gratia iustifica
torem. gratis eniz nos iustificat. Excellentiaz
⁊ virtutez istius mandati hic videamus. in q̄
omnia mandata implētur. ⁊ de quo domin⁹
speciale mandatum dedit. Joh. xiij. Hoc est
p̄ce. m. vt diligatis inuicē. Hec est illa p̄ciosa
margarita pro qua homo omnia debet dare
ꝙ̄uis ergo omnes virtutes sint preciose mar
garite. tamē caritas siue dilectio est omnibus
preciosior. j. Corin. xiij. Maior horū est cari-
tas. Cuius excellentia ⁊ virtus ex tredeciz ap
paret. ¶ Primo ex similitudinis excel
lentia. nam caritas omnibus optimis in vno-
quoqꝫ genere similatur. In trinitate nāqꝫ dei
spiritussanct⁹ vna triū personarū verus deus
amorē patris ad filiū. vnde in diuinis amor ē
vna de tribus ꝑsonis per quē de⁹ est oīa ope
ratus. Inter angelos vero supremus ordo. s.
seraphin ab incendio amoris nominat eo ꝙ
pre ceteris dei amore ferueat. inter luminaria
celi sol q̇ oībꝫ p̄eminet amori cōpat. Nā sicut
sol oībus se cōicat. ita amor oībꝫ ē cōis q2 ho
mīes ī q̊cūqꝫ statu loco ⁊ ꝯditōe amar̄ possūt
Oīa etiā aīalia amant alia suo modo amādi.
Inter elementa ignis qui nobilior est amori
cōpat. Luc. xij. Ignē. i. amorē veni mit. ī ter.
Unde spiritussanct⁹ q̇ est verus amor ī spe-
cie ignis suꝑ apostolos descēdit. Inter metal
la aurū quod obtinet primū locū amori cōpa
ratur ratione valoris ⁊ p̄ciositatis. Inter vir
tutes vero ipsa caritas obtinet primū locum
vt dictū est. Inter oīa fortia mors est fortior
que amori ꝯpat. Can. viij. Fortis ē vt mors
dilectio. ¶ Secūda ex virtutis efficatia. naz
caritas plumbea facit aurea. trāsitoria ꝑpe-
tua. mortua viua. Opera enim de genere bo-
norum extra caritatē facta sunt plūbea ⁊ mo
dici valoris. Sunt etiā trāsitoria. q2 meritū
tꝑale ⁊ finitū habent. Sunt etiā mortua. q2
vita gratie carent. ⁊ ad eternam vitaz ducere
nō possunt. que oīa si fierent in caritate essent
aurea. i. infiniti valoris. Essent ꝑpetua q2 ꝑ-
petuū ⁊ eternū meritum haberent. Essent vi
ua. q2 caritas est vita operum. ⁊ ad vitaz eter
nam perducerēt. Similiter caritas homines
mortuos in peccatis quotidie viuificat. Un̄
de Augusti. legimus. Uulnerauerat caritas
christi cor eius ⁊ exempla seruorum dei quos

de mortuis viuos fecerat scilicet caritas.
¶ Tercio ex societatis valentia quia si omnes virtutes essent in vno nisi caritas eis sociaretur et cum eis inhereret non facerent eũ bonũ nec deo acceptum. Caritas autem sine alijs si possibile esset. faceret hominem bonũ et deo acceptum. Augu. Ubi caritas est quid ẽ qđ potest obesse. et vbi caritas nõ est quid est qđ potest prodesse. Idem. Caritas est gratia gratiarum. alie virtutes sine ea gratie nõ sunt quia gratis non operantur. Et quia non sufficiũt reddere deo animã gratam. vel etiam sua opera absqz caritate deo grata facere. Et nota q in templo dei omnia fuerunt deaurata vt patet. iij. Regũ. vj. Item in templo dei quod ẽ anima omnia debent fieri in caritate et ex caritate ¶ Quarto ex bonorum abundantia. Nam qui habet caritatem est diues in omnibus et abundat. et qui non habet est pauper penitus nihil habens. Cuius ratio triplex potest assignari ¶ Prima quia caritas thesaurus est in agro cordis absconditus. pro q̃ habendo omnia debẽt vẽdi. Math. xiij. Simile est regnum celorum thesauro abscõdito in agro. ¶ Secunda est quia qui habet caritatem. habet deum in anima. in quo sunt omnia bona. Augu. Aurum habẽs in arca diues est. deum habens in conscientia ditior est.
¶ Tercia est. quia caritas aliena bona facit sua. Augu. Pensent inuidi quãtum bonum ẽ caritas. que sine nostro labore aliena bona facit nostra. Cuius ratio ẽ quia vt dicit Math. xiij. vita iustorum quedam negociatio est et societas. qui autem est in societate particeps est omnium bonorum societatis. per caritatẽ autem homo intrat in societatem sanctorum et ideo fit particeps omnium bonorum que in ecclesia iustorum fiunt. Psal. Particeps sum ego omnium timentium te ¶ Quinto ex penarum irrogantia que non habenti caritatem infliguntur. quia excõmunicatur et ab omni bono separatur. Nam primo separatur a deo j. Corin. xvj. Si quis nõ amat dominũ iheſũ sit anathema glosa .i. separatus. Secũdo separatur ab angelis et a sanctis. Tercio separatur a merito passionis xpi et omniũ sanctorũ. Quarto separatur a participatione sacramentorum ecclesie. Quinto separatur ab omnibus virtutibus et donis et gratia dei. Sexto separatur ab indulgentijs et missis. et ab omni bono quod fit in ecclesia. cuius per caritatem particeps erat. Septimo separatur a bonis proprijs que vnq̃ fecit et remanet nudus sicut ribaldus qui omnia perlusit. ¶ Sexto ex personarum inherentia. nam cetere virtutes bonis et malis inesse possunt. caritas autem solum sanctis et filijs dei inest. Augustinus. Caritas dei et proximi propria et specialis virtus sanctorum est atqz piorum. cũ cetere virtutes bonis ac malis possint esse cõmunes hec enim sola diuidit et discernit inter filios regni et seculi ¶ Septimo ex perpetuitatis permanentia. quia cum cetere virtutes excidant. caritas nũq̃ excidit. j. Corin. xiij. Nã post mortem anima maxime diligit deum et seipsam et proximum. Poeta. Omnia pretereunt preter amare deum. Homo etiam habens caritatem nunq̃ potest excidere nisi prius caritatem amittat. Unde sicut anchora tenet firmam nauem. ita caritas animam. Octauo ex remuneratione premij. Nam ſm caritatem premium glorie mensuratur. et non ſm aliam virtutem. neqz ſm operum multitudinem. quod dominus ostendit cum dixit q illa vidua que duo era minuta misit in gazophilatium plus omnibus misit Luce vigesimoprimo. et hoc ideo quia cum maiori amore et deuotione misit. et ideo plus meruit. Nec mirum quia deus solam caritatem habet caram et sola caritas habet deum carum. Cuius signum est quia qui caritatem non habet pro nihilo dat deum. Aliquando pro vno denario aliquando pro vno obulo. Sed qui est perfectus in caritate potius vult mori. et omnia perdere q̃ a dei caritate separari. Roma. viij. Quis nos separabit a caritate christi. quasi di. nihil ¶ Nono ex virtutum informatione nam caritas omnes virtutes informat. et quia omnis actus seu operatio ẽ a forma. inde est q caritas omnes virtutes reducit in actum et facit operari. et actus omnium virtutum attribuuntur caritati. prima. Corin. xiij. Caritas pa. est be. ẽ om. cre. omni. spe. &c. Inde est etiam q nullum opus alicuius virtutis sine caritate valet ad vitam vel potest vitam conferre. prima Corin. xiij. Si lin. ho. lo. et an. ca. an. non ha. fa. sum velut es so. &c.
¶ Decimo ex fortis vinculi colligatione. nã caritas est vinculum fortissimum quo solus deus ligari potuit. Hugo de sancto victore. O caritas q̃ magnum est vinculum tuum quo etiam deus ligari potuit. et si contra deum

fortis fuisti. multomagis cõtra homines pre
ualebis. Hoc vinculum trarit deũ ad terraz
⁊ reduxit eum in vtero virginali nullũ vincu-
lum potuisset eum ad colũnaz ligare. nisi hoc
nullũ ferrũ in cruce euz tenuisset nisi caritas
affuisset. Caritas etiaz hominis tenet deum.
Unde angelus ex parte dei dixit loth carita
tem habẽti. Festina ⁊ saluare ibi quia nõ po-
tero facere quicq̃ donec ingrediaris illuc Ge
nes. xix. Et moysi dixit deus. Dimitte me vt
irascatur furor meus cõtra eos Exo. xxxij.
¶ Undecio ex hominis transformatõe. Nã
caritas transformat hominẽ in deum. Psal.
Ego dixi dij estis ⁊ filij excelsi oẽs. s. p carita
tem. Subleuat etiã homines a terrenis ⁊ ad
celum transfert. Est enĩ ignis subtilians cras-
sa ⁊ omnem terrestreitatẽ cõsumens. Ezech.
viij. Eleuauit me spũs inter celũ ⁊ terrã. Spi
ritus amor dei ẽ. Quod figuratũ est in helya
quẽ currus igneus subleuauit ⁊ in paradisuz
transuexit. iiij. Regũ. ij. Currus igneus hñs.
duas rotas. est amor dei ⁊ proximi ¶ Duo-
decimo ex nobili aĩe vestitione. Est enim cari
tas vestis nuptialis ⁊ regalis que facit homi
nem dignum nuptijs regis eterni. ⁊ quicũq̃
ea caret repellit̃ tãq̃ indignus. Math. xxij.
Amice quo. huc in. nõ ha. ve. nup. Hec vestis
est nobilissima. q: nõ de pilis aĩalium est facta
nec de visceribꝰ vermiũ. sed de visceribꝰ hiesu
xpi. Hec est tunica inconsutilis ꝓpter quam
xp̃s poti⁹ voluit scindi ⁊ pforari q̃ ipsa scin-
deretur. Hec ẽ tunica polimita quã iacob fe
cit ioseph filio suo. i. deus pater filio suo. quã
fratres sui tinxerunt in sanguine. q: propt̃ ca
ritatẽ corpus xp̃i sanguine aspersũ fuit. Isai.
lxiij. Quare rubrũ est vestimẽtũ tuũ. Hec est
vestis regalis quã xp̃s omni xp̃iano donat in
baptismo qua solum filij regis eterni vtũtur
s. soli veri xp̃iani. ¶ Tredecimo ex suaui eius
delinitiõe. Nam caritas grauia facit leuia et
aspera suauia. Aug. Omnia seua ⁊ immania
ꝓrsus suauia ⁊ ꝓpe nulla fac̃ amor. Math.
xj. Iugũ enim meũ suaue est ⁊ onus meuz le
ue. s. amanti. alijs autẽ est ita graue q̃ ipsum
nesciunt baiulare. quod bene norunt qui ca-
ritatẽ non habent. Exemplum huius patet
in iacob qui seruiuit pro rachel. xiiij. annis. ⁊
videbantur ei pauci dies pre amoris magni-
tudine. Genes. xxix. Hoc etiam in amatori-
bus mũdi apparet. qui pro amore carnali mi-
rabilia sustinent. ⁊ omnia eis leuia videntur.

Uere ergo possumus dicere illud Sap. vij.
Uenerunt mihi omnia bona pariter cuz illo
Et sic patet secundum. ¶ Tercio ponit̃ eius
dem legisperiti quedam alia questio ex priori
bus extorta ⁊ eiusdem explanatio. Et hoc ẽ.
Ille aũt volens iustificare seipsum. i. iustum
ostendere putans se ante hominez ⁊ nõ ante
deum stare dixit ad hiesum. Et quis est me⁹
proximus. Suspiciens autẽ hiesus ⁊c. Hic
ponitur christi responsio ⁊ per exemplum ex
planatio. Ubi per quandam similitudinem
ostendit omnem hominem esse proximuz ac
etiam inimicũ. presumi enim potest q̃ ille qui
descẽdebat ab hierusalẽ ĩ hiericho fuerit hie
rosolomita. ⁊ p consequens iudeus cuius ille
samaritanus q̃ erat inimicus gẽtis iudeorum
curã egit. ptranseuntibꝰ leuita ⁊ sacerdote gẽ
tis sue q̃ dictus ẽ fuisse ꝓximus illi qui ĩcidit
in latrones. Suspiciens ergo hiesus in celuz
vt alios attentos ad audiendum redderet. et
vt ostenderet q̃ oĩs sapientia ⁊ doctrina de
sursum a deo ẽ ait. Homo quidã de. eb. hie.
in hie. ⁊c. Lr̃a plana est ⁊ historia. Naz ĩter
hierusalem ⁊ hiericho est quoddã desertum
olim a latronibꝰ frequẽtatũ. Hierusalẽ autẽ
in monte sita est ⁊ hiericho in campestribus
ita q̃ vadens de hierusalez in hiericho descẽ
dit. In hoc desertum ductus est hiesus vt tẽ
ptaretur a dyabolo. ¶ Mistice autem in ista
similitudine tria describuntur. Primo descri
bitur lapsus primi parentis ⁊ totius generis
humani in illo. Et hoc est. Homo quidam.
Secundo ostenditur defectus legis ⁊ sacrifi
ciorum ve. te. ad liberationem ipsius ibi. Acci
dit aũt vt quidã sacerdos. Tercio reparatio
ipsius per filium dei facta insinuatur ibi. Sa
maritanus aũt ⁊c. Homo iste adam est ⁊ to
tum genus humanũ in eo. qui peccãdo descẽ
dit ab hierusalẽ. i. a paradiso terrestri ⁊ statu
pacis ⁊ visionis dei. q: anteq̃ peccatum face
ret omnia aderant ei in pace. ⁊ pace pectoris
⁊ temporis ⁊ omnium creaturarum potieba
tur. Hierusalem enim visio pacis interpreta
tur. Recedendo ergo ab hierusalez descẽdit
in hiericho. i. in defectus multiplices ⁊ mise-
serias humane nature ⁊ mundi quos quoti-
die experimur. Et ideo dicit descendebat q̃d
est verbum preteriti imperfecti temporis ⁊ si
gnat cõtinuationẽ preteriti ad presens. Hie
richo aũt luna interpretat̃. ⁊ significat muta-
bilitatẽ humane nature ⁊ mũdi. Qui incidit

in latrones.i.in demonum potestates quia ab
eis deuictus est.ij.Pe.ij. A quo eniz quis su
peratus e huius z seruus est. Qui etiam de-
spoliauerunt eum.s.gratuitis donis nam ho
peccando perdidit gratiaz dei. Ubi nota pri
mum hominem z nos in illo tripliciter spolia
tam scdm triplex vestimentum quod per pec
catum amisit.s.innocentie immortalitatis et
gratie vel virtutis. Job.xix. Spoliauit me glo
ria mea.quo ad primuz. Abstulit coronaz de
capite meo.quo ad secundum. Destruxit me
vndiqz z peo.quo ad tercium. Et plagis im
positis.quia vulnerauerunt eum in naturali
bus. Omnia enim naturalia z potentias
anime z mebra corporis vulnerata habem9
z ad malu naturaliter inclinamur. Gene.viij.
Sensus enim z cogitatio humani cordis pro
na sunt in malum ab adolescetia sua. Quod
ante peccatum non erat.immo naturaliter in
clinabatur ad bonum sicut modo ad malum
z plus. Ubi nota q homo in naturalib9 est
tripliciter vulnerat9 scdm tres vires anime na
turales. Uis eniz rationalis est per veri igno
rantiam vulnerata. cocupiscibilis per malici
am siue concupiscentiam mali. irascibilis per
impotentiam boni. z sic remansit ei nosse ob
tenebratum. velle maculatum. posse debilita
tu. He sunt ille tres lancee quas in corde ab-
solon ioab.i.dyabolus infixit. Et sic abieru t
semiuiuo relicto.i.vita nature tm relicta z illa
diminuta z penosa. Et ideo talis vita est qsi
mors z taliter viuere e quasi mori. Unde ca
tamus. Media vita in morte sumus. Uitam
autem gratie que est vera vita abstulerut. Et
attende q abire dicunt no cessando a tepta
tionibus sed insidias occultando. Naz pmu
hominem in forma assumpta.s.serpentis visibi
liter temptauerunt.nos aute inuisibiliter tem
ptat. z insidias inuisibiles parant. Accidit au
tem vt sacerdos zc. Hic notat defect9 sacri-
ficiorum in sacerdote. z legis in leuita ad cu
rationem casus humani quia neqz aaron sa
cerdos cuz omnibus sacrificijs. neqz moyses
leuita frater eius cum lege potuerunt hoiem
curare.sed solum ostenderat vulnus. Et hoc
est quod di. q viso illo preterijt.immo magis
p transgressionez excuperauerunt. Roma.v.
Lex subintrauit vt abundaret delictum. Di
cit aute pterijt qz lex venit z stetit vsqz ad te
pus christum. deinde no valens curare abijt.s.
in aduetu filij dei. Ro.viij. Nam qd ipossibi
le erat legi in q infirmabatur in carne. de9 filiu
suum mittes in similitudine carnis peccati. et
de peccato danauit peccatuz in carne. Unde
etia q lex no ad hoc data est pcogitatiue vt
hominem curaret. Et io dicit accidit.qd psue-
uimus dicere in his que no premeditatiue fi
unt.vt dic Theophi. Nec imerito sacerdos
z leuita no potuerunt sauciatum sanare cum
ipsi essent eode modo. z eode vulnere vulne-
rati. Et io necesse habebant sicut p populo
ita z p se hostias offerre. Hebre.ix. Et hoc
est quod hic dicit. descendit eade via. opor-
tebat eni carere vulnere qui possit humanuz
genus sauciatum curare. z ideo sequitur. Sa
maritanus autem quida zc. Hic ostedit re-
paratio humana facta p filium dei. qz samari
tanus quida.i.xps qui singularis z solus in-
uentus est ad genus humanuz liberandum.
Apoca.v. Et ego flebam multum. quia non
est inuentus.neqz in celo neqz i terra. neqz su
ptus terram.qui aperiret libru z solueret si-
gnacula eius. Et ideo dicit quidam samarita
nus. Samaritanus aute custos interpretat
qui christus est. de quo ppheta. Nisi domi.
custo.ciuitatem zc. Dicit autem iter faciens
quasi ex pposito venies vt nos curaret. Ue
nit autez in similitudine carnis peccati. z ideo
secus eum venit.quia in similitudine. Ueni-
ens aute factus est compassionis nostre susce
ptione finitimus z misericordie collatione vi-
cinus. Unde sequitur. Et videns eum mise-
ricordia motus est. Aug. Uidens quide eu
iacente no volente.non currente. z ideo mise
ricordia motus est.qz in eo nullu meritu inue
nit quo curari dignus esset. sed ipse de pecca
to danauit peccatu in carne. Unde sequitur
appropias alligauit vulnera ei9 infundes ole
um z vinum. Aug. Et quid est tam longin
quu.quid est tam remotum.qz de9 ab homi-
nib9. imortalis a mortalib9. iustus a peccato
ribus.no loco est longe sed dissimilitudine. z
ideo appropiauit. Cum eni haberet in se duo
bona scilicet iusticiam z immortalitate. z nos
duo mala scilicet iniquitatem z mortalitatem
si vtrunqz malum nostrum suscepisset paruz
nobis profuisset et liberatore nobiscuz opus
haberet vt ergo hoc non esset quod nos sed
ppe nos.no est factus ille peccator sicut nos
sed factus est ille mortalis sicut nos suscipi-
endo penam et non culpam. vt z culpam de-
leret z penam. Alligatio autem vulnerum

est cohibitio peccatorum que per vinū et oleum cōpescuit. nā in vino mordente vulnus auste ritas preceptorū significatur. sicut in oleo mise ricordia et remissio pctī. Greg. In vino mor sum discretionis adhibet. in oleo molliciē pie tatis. Per vinū mundentur putrida. per oleum sananda foueantur. Miscenda est ergo lenitas cū seueritate et faciēdū est quoddā ex vtroqꝫ temperamentum. vt neqꝫ multa austeritate exul cerentur subditi neqꝫ nimia benignitate soluātur Hoc figuratū est in eo qꝫ dn̄s mādauit simul reponi in arca māna et virgā. In manna dul cedo. in virga austeritas designatur. Cris. Uel vinū infundit. i. sanguinē passiōis et oleū chris matis. vt indulgētia daretur per sanguinē et scti ficatio cōferretur per chrismatis vnctionē. Infu so itaqꝫ vino et oleo imposuit eum sup iumē tum. Augu. Iumentum eius est caro. in q̄ ad nos venire dignatus est. Imponi iumento ē in ipsam incarnatōem xp̄i credere per cuius fi dem sanamur. Ambro. Uel iumento īponit dum peccata nostra portat et pro nobis dolet. .j. Pe. ij. Qui peccata nostra pertulit in cor. su. sup lignū. Theophilus. Uel imposuit in iumentū suū. i. in corpus suū. mēbra sua nāqꝫ nos fecit et participes corporis eius. Sequitur Et duxit eū in stabulum. i. in ecclesiā. Criso. Est enī stabulū ecclesia que in itinere huius mundi lassatos et sarcinis delictorum depressos suscipit venientes. vbi deposito onere pecca torum viator lassus reficitur et refectus salubri pas cue reparatur. Et hoc est quod dicitur. Et curā illius egit. Totū enī quidquid cōtrariū et nō cens et malū est foris est. qꝛ intra stabulū req̄ es oīs et salubritas inclusa est. Amb. Sz n̄ va cabat huic samaritano diu in terris degere. re deundū enī erat vnde descenderat. Unde se quitur. Et altera die protulit duos denarios et dedit stabulario et ait. Curā illius habe. Quis est iste alter dies nisi iste dominice resurrectio nis de quo dictū est. Hec est dies quā fe. do. Duo aūt denarij sunt duo testamenta. q̄ īma ginem in se habēt regis eterni expressam. q̄rū precio vulnera nostra curantur que data sunt stabulario. i. ecclesie p̄latis et doctoribus vt ip̄is populū pascant. Aug. Uel duo denarij sūt duo precepta caritatis. que per spiritū sanctū acceperunt apostoli ad euāgelizandū ceteris. vel promissio vite p̄sentis et future. Sed quia multi p̄lati obseruāt nō solū precepta sed etiam cōsilia ad que nō tenentur. ideo subdit. Et quod cūqꝫ supererogaueris ego cū rediero reddā ti bi. i. cum retribuam singulorū mercedes. His ergo premissis dominus legisperitum inter rogat subdens. Quis horum videtur tibi pro xi mus esse illi qui incidit ī latrones. At ille dixit Qui fecit misericordiam in illum. Neqꝫ enim sacerdos neqꝫ leuita factus fuit proximus pa tientis. sed ille qui eius misertus est. Inutilis enim est sacerdotij dignitas et legis sciētia ni si per bona opera cōfirmetur. Et ideo sequitur Et ait ihesus. Uade et tu fac similiter. Cris. Q. d. Si quē vides oppressū nō dicas vtiqꝫ neqꝫ est. sed siue sit gentilis. siue sit iudeus. et ope indigeat non cauilleris. ius habet auxilij q̄cūqꝫ mala fuerit passus. Aug. Ex hoc intelli gimus illum esse proximum cui vel exhiben dum est officium misericordie vel exhibendū esset si indigeret. Ex quo iam consequens est vt etiam ille a quo nobis vicissim hoc exhibē dum est. proximus noster est. proximi enim no men ad aliquid aliud est. nec quisqꝫ dicitur esse proximus nisi proximo. patet nullum exceptū esse cui misericordie denegetur officiū. Quis non videat dicente domino. Benefacite his qui oderunt vos. Ambro. Non cognatio fa cit proximum sed misericordia. Et sic patet mistica expositio. ✠ Moraliter autem ad edificationem nostram exponitur de pec catore. Nam iste sauciatus figuram peccato ris tenet propter septem mala que ei per pec catum mortale eueniunt que in hoc sauciato designantur. ¶ Primum est descensus vel potius deiectio scilicet nature. conditionis. et loci. Hanc triplicem deiectionē peccator pa titur et propter peccatum. Nam transfigura tur in bestiam. vt di. Boe. ij. de con. ph'a. v. sic inquiens. Humane quippe nature ista cōdi tio est vt tūc tm̄ ceteris rebus cū se cognoscit excellat. eadem tamen infra bestias redigatur si se nosse desient. nam ceteris animātibus se se ignorare natura est. hominibus vicio venit Cōditio eius pessima ē et regioni vmbre mor tis deputatur. Hec omnia patent in primis parentibus quibus peccantibus natura eo rum bona facta est mala. et senserūt se nudos id est rebellionem in carne. Et conditio eorū optima facta est mala. vt qui a nullo poterāt pati ab omnibus paterentur. et proiecti sunt de paradiso in hanc vallem miserie. Hiere. secundo. Uide qꝫ malum et amarum est de reliquisse te dominū deum tuum. Hoc deno

tat ibi. Descēdebat. ¶ Secūdm ē amissio pacis pector tēporis z eternitatis. Peccator enī in seipso hʒ bellū q: ɔsciā remordet. Job. ix. Quis resistit ei z pacē habuit. Cū ꝓrio quē nō diligit pacē hēre nō pōt. Prouerbio. xiij. Inter supbos semꝑ iurgia sunt. Pace eternitatis similiter priuatus est. Ysa. lvij. Nō ē pax impijs dicit dominus. Hoc notat ibi ab hierusalem que interpretatur visio pacis.

¶ Tercium est mutatio scʒ libertatis. dignitatis z pinguitatis. Nam qui erat liber fit seruus peccati. Joh. viij. Qui facit peccatū seruus est peccati. Qui erat filius regis eterni. fit filius dyaboli. Joh. viij. Uos ex patre dyabolo estis. Qui erat diues. i. pinguis vtpote particeps meriti xp̄i. z omniū bonoꝝ que fiūt in ecclesia. fit omnino pauꝑ penitus nihil habēs. Prouer. xiij. Est quasi diues cum nihil habeat. z est quasi pauper cū in multis diuitijs sit. Hoc notatur ibi. in hiericho. quod interpretatur luna que semꝑ mutat. ¶ Quartū est incursio maloꝝ. s. culpe. pene z nequicie demonū. Nā malū culpe incurrit ɔtemnēdo diuinā maiestatē malū pene icurrit cū mortē aīe z corporis q̄ est finis omniuʒ maloꝝ subeat cōdemnatus. Sap. ij. Morte turpissima cōdemnemus eū. Malum nequicie demonū incurrit cū ab eis nequiter tractatur. z eorum potestati subdit. Hoc notat ibi. Incidit i la.

¶ Quintū est expoliatio innocētie gratie et virtutū z oīum bonoꝝ suoꝝ. Nā hō ꝑ peccatū veste innocētie exuitur quā in baptismo induit. grā dei z oībꝫ virtutibꝫ priuat z oīa bona sua auferunt ab eo. Math. xxv. Ei aūt q̄ nō habet z qđ ha. aufe. ab eo. Hoc notat ibi Despoliauerūt eū. ¶ Sextū ē vulneratio. s. intellectus volūtatis z memorie ac omnium potentiaꝝ aīe. nā i fallacijs occupat trāsitoria bona diligit. z maloꝝ rcordat hoc notat ibi plagis im. ¶ Septimū est ꝓstratio. q: semiuiuus iacebat in terra. Jacet peccator quasi mortuus i terra. q: nō sentit mala q̄ incurrit et bona q̄ perdidit. nō sumit alimētū aīe z nō recipit medicīas sacramētoꝝ ecclesie. Hec enī tria sūt signa hominis quasi mortui. s. nō sentire. nō ɔfortari cibo. z nō recipere medicinas Et sic patet totum de euangelio.

De epistola. ¶ Sermo. xcij.

Abrahe dcē sūt promissiones z semini eius Gal.

iij. Superius apostolus ꝓbauit ꝑ scripturas q hēditas eterna n̄ dat ex lege sed ex libera ꝓmissione dei q̄ gratis eā repromisit abrahe fore dādam. in semine suo. Hoc idē supra immediate ꝓbauit ꝑ ɔsuetudinē humanā q̄ in testamētis seruat q̄ est. Post testamētū testibus z instrumēto z morte testatoris firmatū nemo spernit aut aliť ordinat q̄ testator ordinauit. sed ordinatio testatoris habet rata z firma. Hanc ḡ cōsuetudinē in epistola hodierna applicat ad ꝓpositū z ꝫm eam disputat. z per eam ꝓbat q hereditas eterna dat ex libera ꝓmissione dei z non ex lege. In qua epistola quatuor facit. Primo supradictam ɔsuetudinē humanā ad suū ꝓpositū aptat s. q ex ꝓmissione dei quā deus gratis fecit abrahe. z nō ex lege moysi dat eterna hereditas. In pricipio ep̄le. Secūdo ostēdit talem ꝓmissionē esse ɔfirmatā a deo. z ꝓbat q lex nō est aduersus talē ꝓmissionē. nec eam euacuat ibi. Hoc aūt dico testamentū confirmatū a deo. Tercio monet quādā questionē z soluendo ptractat ibi. Quid ergo lex ꝓpter transgressionem posita est. Quarto monet quandā aliam questionē z soluendo errorē inde eliminat ibi. Lex ergo aduersus ꝓmissa dei absit. ¶ Primo ergo adaptat predictaʒ consuetudinem humanā ad suū propositum di. Abrahe dicte sunt promissiones quasi di. Si humanū testamentū per testes roboratū manet z ē stabile. multomagis ꝓmissio dei q̄ mentiri non potest. Sed abrahe dicte sūt ꝓmissiones a deo z semini eius. id est ꝓmissum est abrahe q in illo z per illum qui de semine eius nasciturus erat. omnes gentes debebāt benedictionē gratie z glorie hereditare. Et hoc est quod sequitur. Non dicit in seminibus quasi in multis vt per multos debeat cē talis benedictio. sed quasi in vno. i. per vnū q̄ est xp̄s. talis benedictio debet gentibus ꝓuenire. Et fit hec relatio ad rem suppositam in termino seminis. z nō ad significatum. Et nota q dicit ꝓmissiones quia hoc pluries sibi deus repromisit. vtʒ Gene. xvj. xvij. z. xviij. Et sic patet ꝓmū. ¶ Secūdo ostēdit talē ꝓmissionē esse ɔfirmatā a deo. z ꝓbat q lex postea data moysi non est aduersus talem promissionem nec eaʒ euacuat. Dicit ergo. Hoc autem scilicet quod dictum est supra q solū in vno semine abrahe. i. christo benedictio erat futura. dico. i. veraciter affirmo testamen

tum cōfirmatū a deo esse eo modo quo deus
potuit cōfirmare. quia iurando ꝑ seipsum cū
ñ haberet maiorē ꝑ quē iuraret. Hebre. vj.
Abrae ꝓmittens deus quia neminē habuit
maiorē ꝑ quē iuraret. iurauit ꝑ semetipsum.
Gene. xxij. Per memetipsum iuraui dicit do
minus. quia fecisti rē hanc ⁊c̄. benedicentur
in semine tuo omnes trib⁹ terre quia obedisti
voci mee. Item cōfirmauit replicando ꝓmis
sionem. Facta ē enī abrae repromissio in ysa-
ac iterata ⁊ in iacob repetita. vt sic possent eē
testes ꝓmissionis diuine. quia in ore duorum
vel triū stat omne verbū ⁊c̄. Postq̄ȝ ꝓbauit
talem ꝓmissionem esse cōfirmatā a deo statiȝ
ꝓbat ꝙ lex nō est aduersus talem ꝓmissionē
nec eam euacuat. ⁊ ponit ad hoc duas ratio-
nes. quaꝝ prima sumit̄ ex tp̄e dationis legis
secunda ex rōe ⁊ cā ꝓmissionis ibi. Nam ⁊ si
ex lege hereditas. Dicit ergo. Si sic cōfirma
tum est a deo ⁊ ob hoc nō facit ipsum irrituȝ
lex ad euacuandā ꝓmissionē. i. ita ꝙ ꝓmissio
nem euacuet. que. i. q̄ꝛ illa facta est post q̄drin
gētos. ⁊ xxx. annos. supple a ꝓmissione facta
abrae. a natiuitate enī ysaac fluxerūt quadrī-
genti anni. Et est rō talis. Abrae facta est ꝓ-
missio quā credens iustificatus est vt dicitur
Romo. iiij. Ergo cū lex tot annis fuerit post
ꝓmissionem. nō potuit iustificare abraā vt fi-
eret ꝓmissio propter ipsam. lex ḡ postea da-
ta nō iustificauit abraā nec in ipsa nec ꝑ ipsaȝ
accepit ⁊ meruit repromissionē. Secūda rō
est talis ad idē ꝓbandū. Lex nō potuit irrita
re p̄dictū testamentū cū fuerit tāto tp̄e subse
cuta. qd̄ si dicat̄ imo ex lege est gratia in pre-
senti ⁊ eterna hereditas in futuro. hoc non ē
verū. Nā si ex lege hereditas eterna ⁊ gratia
in p̄senti habēda est. ḡ non ex repromissione.
cū enim abraā non fuerit sub lege sed an̄ legē
sequit̄ ꝙ sit frustratus ꝓmissione. q̄ꝛ ex ꝓmis
sione tm̄ habere debebat. Et hoc est qd̄ sub
dit. Abrae aūt ꝑ repromissionem donauit de
us. ⁊ non ꝑ legē. donauit inq̄ȝ ⁊ gratiā in pre-
senti ⁊ eternā hereditate ī futuro. Roma. iiij.
Non enī ex lege ꝓmissio abrae ⁊ semini ei⁹ vt
heres esset mūdi. In quo ostendit̄ ꝙ non da
tur eterna hereditas ex sufficiētia meritorum
sed magis ex liberalitate datoris eā ꝓmitten
tis. Et sic patet secunduȝ. ¶ Tercio mouet
quandā questionē q̄ talis ē. Si lex non iusti-
ficat non ꝯfert hereditatē eternā. qd̄ ergo est
lex. i. ad q̇d data ē lex ⁊ que ē ei⁹ vtilitas. Et
respondet statim dicēs propter transgressio-
nes posita ē. s. reprimēdas ⁊ coercēdas. Lex
enim dicitur a ligando. vt ligaret freneticam
naturam que ad omnia vicia prona erat. Ge-
ne. viij. Proni sunt sensus hominis in maluȝ
ab adolescentia sua. Vel propter transgressi
ones cōuertēdas. vt homo qui de suis merit[is]
confidebat acciperet precepta in quib⁹ ap̄te
deficeret ⁊ sic quereret saluatorem. Et etiam
propter transgressiones multiplicādas occa
sionaliter vt sic videntes manifeste ꝙ multi-
plicarentur peccata clamarent pro saluatore
habēdo propter hoc enim data est lex dura
tura nō semꝑ sed donec veniret. i. in carne ap
pareret semen. s. abrae. cui repromiserat do-
minus. ꝙ per ipsum esset benedictio. Dicitur
aūt xp̄s semē. q̄ꝛ ꝑ ipsum est radix ⁊ origo oīs
boni. Isai. vj. Semē sanctū erit id quod stete
rit in ea. s. in maria. Si ergo tātū debebat du-
rare lex que fuit per angelos ordinata tanq̄ȝ
per ministros ⁊ fuit data eoruȝ ministerio pa
tet ꝙ est temporalis. vel per angelos vt dicit
glo. i. per moysen ⁊ alios ministros dei qui an
geli dicuntur. Malac. ij. Labia sacerdo-
tis cus. scientiam ⁊ le. requi. de ore eius q̄ꝛ an-
gelus domini exercituum est. Ordinata dico
ī manu mediatoris. i. ī potestate xp̄i vt q̄ȝdiu
vellet staret lex. vnde non erat stabilita sim-
pliciter. Math. xij. Dominus est filius homi
nis etiam sabbati. De vtero. xxxiij. In dexte
ra eius ignea lex. Iste ergo mediator christ⁹
est. qui est deus ⁊ hō. iō vni⁹ non est nature. ꝫ
duas naturas habuit in se scilicet diuinam et
humanam. ⁊ hoc valde conuenienter q̄ꝛ ipse
debebat inter deum ⁊ hominē mediare. ideo
cum vtroq̄ȝ debuit conuenientiā habere. Au
gu. Mediatorem inter deum ⁊ hominē opor
tet aliquid habere simile deo. ⁊ aliq̇d sil̄e hōi
bus ne in vtroq̄ȝ sil̄e hominib⁹ longe fieret a
deo. aut ī vtroq̄ȝ simile deo lōge fieret ab ho
minibus. Deus aūt vnus est. i. q̄ȝuis media-
tor iste sit deus ⁊ homo ē tamen vnus deus
⁊ nō sunt plures dij. Iste ergo mediator fecit
pacē inter deū ⁊ hominē ⁊ inter diuersos po-
pulos simul. reducēs eos ad vnā fidem ⁊ ad
vnā ecclesiā ⁊ ad vnā legem euangelij q̇ ante
diuersas leges habebāt. nā gētiles habebāt
legē nature ⁊ iudei legē moysi. Lex aūt euan
gelij continet decalogum moysi ⁊ legem na-
ture et vtrisq̄ȝ multa superaddit ⁊ multa rese
cat nam a lege moysi resecat cerimonialia.

a lege autem gentiliū supstitōnes de cultu et latria deoꝝ et veneratōne creaturarū. Sic ergo mediator iste omīa reduxit ad concordiā Ephe.ij. Ipe em̄ est pax nostra q̄ fecit vtraq̄ vnū. Et nota hic quomō debemus eum reuereri et honorare cum ipe sit rex noster et legifer noster. et iudex noster omib; his cōsueuerūt homies magnā reuerentiā exhibere. Nota etiā hic de saracenis quantaꝫ reuerentiam faciunt machameto qui dedit eis legem ⁊ iudei moysi. et miseri xp̄iani nō diligunt regem eoꝝ. nō honorāt legiferū suum. nō timent iudicem suū. nō remunerāt aduocatū suum. et nō recognoscunt beneficium mediatoris sui. Et sic patet tercium. ¶ Quarto mouet quādam aliam questionē dicens. Lex ergo aduꝰ sus promissa dei. q̄si diceret. debebat dari benedictio et gratia que promissa erat in semīe abrahe p quam iustificatio peccatoris fieret et data est lex trāsgressionum multiplicatiua et maledictōem iram dei nō obseruantibus inducens cuius obseruatores nō inueniebantur ergo videt̄ q̄ lex sit data cōtra id qđ deꝰ pmisit abrahe. Sed ipe soluit dicens. Absit scꝫ q̄ hoc sit veꝝ. immo lex est ordinata ī promissionem. qđ pbat. q2 si lex data esset que iustificaret vel viuificaret. nunc lex esset cōtra pmissionem. quia ipam euacuaret cum ex lege nature esset iusticia. sic em̄ omēs quererent legem cū in ea iustificarent̄. et sic posset cōtingere q̄ nullus p semē abrahe iustificaret̄ vel saltum q̄ multi non iustificarent̄. Et tunc lex directe esset cōtra pmissionem. qua dictuꝫ ē. q̄ in semīe abrahe omēs debebant benedici. quia ergo lex nō iustificat sed conclusit scripturaꝫ. id est lex scripta omnia esse sub peccato. id est ostendit omnia esse sub peccato. et peccatorem ex hoc lex ordinat ad pmissionē vt promissio de iustificatōne et hereditate habenda daret̄ credentib; nō ex opibus legis s; ex fide hiesu xp̄i. an hiesu xp̄o habita. et sic nec pmissio legi. nec lex pmissioni aduersat̄. Et sic patet quartū. ¶ Moraliter aūt ad edificatōem nr̄am nota circa primā ptem epistole xt dicit apl'us q̄ qui sunt filij abrahe. scilicꝫ p sanctā imitatōꝫ benedicētur cū fideli abrahā. et iō si volumꝰ hanc benedictōꝫ possidere. imitemur opa abrahe. q2 non filij carnales abrahe benedicent̄ nisi fuerint eum in fide et opib; imitati. Mat. viij. Multi venīēt ab oriente et occidēte et recūbent cū abrahā ysaac et iacob in regno celoꝝ. Filij aūt regni ejicientur in tenebras exteriores. ¶ Imitemur ergo abrahā in octo maximis virtutib; quas habuit. Primo imitemur eum in pfecta fide quā de vnitate et trinitate dei habuit. q2 tres vidit et vnū adorauit. Gene. xviij. Et quā habuit de incarnatōne filij dei. Gene. xv. Credidit abraham deo et re. est ei ad iusti. Quā fidem ostēdit dum fecit eleazar iurare ponēdo manum sub femore suo. q̄ acciperet ysaac vxorem de cognatōne abrahe. In quo ostēdit q̄ de femore suo aliquis maior debebat nasci q̄ deus erat. per ipm sicut p deum fecit eum iurare. et quia omēs saluant̄ p fidem hiesu xp̄i que primo fuit in pectore abrahe. idō anime sanctoꝝ dicunt̄ requiescere in sinu abrahe. i. in luce et requie visionis quam abraham consecutus est p fideꝫ q2 visio succedit fidei. Lu. xvj. Factum est aūt vt mo. mē. ⁊ por. ab an. in si. abr. Habuit etiam fidem viuam q2 ipaꝫ p opera ostēdit. Nostra aūt fides est valde impfecta q2 si pfecte crederemus nō peccaremꝰ j. Johannis. iij. Qui credit in illum nō peccat Propterea apostoli petebāt dicentes. Domine adauge nobis fidem. Luce. xvij. Unde spiritus dicit̄ mundū arguere de peccato. q2 non crediderūt in xp̄m. vt patet Johan. xvj. Est etiam fides nostra mortua. q2 ipam per opa bona nō manifestamus. Jacob. ij. Fides sine opib; mortua est. Et sic p fidem quā habemus nec a malis declinamꝰ nec bona operamur. Hec em̄ duo facit fides pfecta scꝫ declinare a malo ⁊ facere bonū. Hāc fideꝫ habuit abrahā et iō reputatū ē ei ad iusticiā. ¶ Secūdo imitemur eū in vera spe. Nā cū esset centenariꝰ et sil'r sara. nō ē infirmatꝰ ī spe. s; veraciter sperauit hr̄e filiū quem deꝰ ei pmiserat. Ro. iiij. Qui cōtra spem ī spem credidit. vt fieret pr̄ multarū gētiū. Glo. Spes poī s'm naturā fuit dū de iuuēcula s'm naturā sperauit sobolē. nec tn̄ habuit. modo cōtrariā isti spei sperauit scꝫ vt vetulus de vetula ⁊ sterilis de sterili generaret. In vera aūt spe mirabiliter deficit mūdus. Nō em̄ cōfidit de dei puidentia. que dat iumētis escam ipoꝝ et pul. coruo. eū. Ps. Et iō nō abstinet ab iniustis lucris. Itē n̄ cōfidit d' dei misericordia q̄ oib; offert veniā et iō cōfiteri nō curat. Math. xviij. Quotiēs peccabit ī me frater meus et dimittam ei vsq; septies. Dicit illi hiesus. Nō dico tibi vsq; septies sed vsq; septuagies septi-

rs. Idem in eodem .ix. Euntes discite quid ē misericordiam volo et nō sacri. Item non cōfidit de dei potentia vt sustētet hoīem in penitentia facienda. et ideo penitentiā nō curat facere. Contra quod ysa. xl. Qui sperant ī dn̄o mutabūt fortitudinē. Tercio imitemur eū in abūdanti caritate que apparet in eo ꝙ primus cepit peregrinis hospiciū exhibere. Itē in eo ꝙ valde obnixe pro sodomitis orauit. Et dicas quomō orauit incipiens a quinquaginta vsqȝ ad decem. vt pȝ Gene. xviij. In caritate mirabiliter deficit mundus. quia omēs que sua sunt querunt. et nō inuenit hodie dilectio in patre ad filium. Hodie regnāt ī mūdo duo amores. scȝ amor inordinatus vsȝ ad cōtemptū dei. et amor ꝓprius vsqȝ ad cōsummatōem xp̄i. Et ratio huius est qꝛ quantum abūdauit iniquitas refriguit caritas. Osee. iiij. Maledictū et mendacium et homicidium et furtum et adulterium inundauerunt et sanguis sanguiem tetigit. ¶ Quarto imitemur eum in perfecta obedientia que patȝ in eo ꝙ ad vnam vocem dn̄i egressus ē de terra et de cognatōe sua et reliq̄t patriā et parētes. Idē patet in eo ꝙ ad mandatū dn̄i voluit vnicuȝ filiū immolare. Cogitem⁹ q̄nta obediētia fuit ista et apparebit imꝑfectio nostre obedientie ad deum qui tota die clamat vt mūdanis renūciemus. et mundum fugiamus. qꝛ tot⁹ mūdus in maligno positus est. et nihil prodest. Tota die clamat dn̄s. Agite pn̄iam Math. iiij. Tota die clamat vt vitem⁹ cōsanguineos ꝛ parentes. qꝛ inimici hoīs domestici ei⁹. Et si aliqui sunt q̄ mūdanis renūciant et relinq̄nt patriā et parētes. faciūt sic vxor loth que retrospexit. ita ꝙ corde semꝑ sunt circa mūdana ꝛ cōsanguineos et notos. Cōtra q̄s dictū est abrahe. Egredē de terra tua et de cognatōne tua. Cū tn̄ iam esset egressus ꝛ habitaret in charrā. In cui⁹ figura mandatū est in lege ꝙ ab animali immolando deberet amputari vesicula gutturis et ꝓici. qꝛ homo dedicans se deo debet ꝓijcere desideriū mundanorum ¶ Quinto imitemur eum in pacifica cōuersatione. Unde ad loth ait. Ne queso sit iurgium inter me et te. Ecce vniuersa terra corā te est. si tu ad sinistrā ieris ego dextrā tenebo ꝛc. Gene. xiij. Hac pacifica cōuersatōne omnino et totaliter caret mūdus immo cōtinuis guerris hoīes cōsumūt. et bona ipoꝝ deuastant et aīe ꝑdunt. Cui⁹ rō est qꝛ ꝑdita pace anime ad deum nulla pace potitur homo. Job. ix. Quis resistit ei et pacem habuit. Sȝ si homo haberet pacem cum deo et ambularet in via dei. deus daret sibi omnem pacem. Baruc. iij. Si in via dei ambulasses. habitasses vtiqȝ in pace super terram. ¶ Sexto imitemur eum in sp̄uali circūcisione que ꝑ carnalem eius circumcisionem figurata est. vt scilȝ actus et opera nostra circumcidam⁹. Hiere. iiij. Circumcidimini dn̄o viri iuda. Hac circūcisione mirabiliter indiget mūdus qꝛ tot⁹ est dissolut⁹ et in vestib⁹ et in domib⁹ et in ludis et in oīb⁹ opib⁹ suis. Et iō xp̄c voluit circūcidi vt in eo omēs xp̄iani sp̄ualiter circūcidātur. Septimo imitemur eū in humilitate ꝓfunda. qꝛ cū esset ita ꝑfect⁹ ꝛ singularis amic⁹ dei. ita vt de eius semie ꝓmitteret nasciturū filium suū. tn̄ in nullo suꝑbiuit. sed magis est coram deo humiliat⁹ dicēs. loquar ad dominū meū cū sim pul. et ci. Gene. xviij. Peccator aūt nihil penitus habēs suꝑbit. Qui eñ deum nō habet qui est oīa oīno nihil habȝ. Eccl. x. Quid suꝑbis ter. ꝛ ci. ¶ Octauo imitemur eū in plena liberalitate. qꝛ regis sodomoꝝ iniuste expoliato gratis succurrit cū vernaculis suis et excuẏauit hoīes et predā et de oīb⁹ nihil recipe voluit. vt patet Gene. xiiij. Sic et nos gratis iuuare debem⁹ violenter oppressos. et eripe eos de manu violentorum. Job. xxix. Cōterebaȝ molas iniqui et de dentib⁹ illius auferebam predā. Sed heu hodie totus mundus venalis ē. nec inuenit qui gratis vel amore dei velit miseris assistere. etiam sacramēta ecclesie ꝛ patrimoniū crucifixi vendunt pecunia qd̄ est maximum malum et ꝑducens ad detrimentum et ꝑditōem. Act. viij. Pecuīa tua tecū sit ī ꝑditōȝ qm̄ donum dei existiasti pecuīa possideri. Et sic pȝ totuȝ de epistola.

¶ Dominica decimaquarta de euāgelio. ¶ Sermo. .xcij.

Dum iret hies⁹ in hierusalem trāsibat ꝑ mediam samariam et galileam. Luce. xvij. Sicut dicit Augu. Magnus vtiqȝ venit medicus. quia magnus vbiqȝ iacebat egrotus. Totum quippe genus humanum egrotū valde iacebat in morte sp̄ualiter et corpalit. nec aliq̄s repiebatur qui posset ip̄m sanare nisi filius dei. Psal. Misit verbum suuȝ ꝛ sanauit

eos. Propterea ecclesia clamat dicens. Media vita in morte sumus quē querimus adiutorē nisi te dñe. Uenit ergo filiꝰ dei et sanauit oēs qui ad ipm accesserūt. Lu. vj. Uirtus de illo exibat et sanauit oēs. Et sicut tunc oēs sanauit. ita quotidie sanat oēs q̄ volūt in ipm credere. Denarius quippe numerus ē pfectus numerus vltra quē nō pceditur sed omnē cōtinet numerū et signat ꝙ oīs multitudo hominū p ipm xpm sanata est. q p trāsgressionē decalogi sunt infirmi. In hoc eī miraculo vniuersitas peccatoꝝ intelligit̄ p xpm fore sanata. et corporalit̄ et spūaliter sicut isti vtroqꝫ modo sunt sanati vt sancti dicūt. Sꝫ pauci hoc magnū beneficiū recognoscūt. naꝫ de decem mūdatis solum vnus rediit gratias referens hiesu. ¶ Circa hoc miraculū euāgelista quinqꝫ ponit p ordinē. Pmū est decēz leprosorū xpo in hierusalē pergenti occursus et obuiatio. In principio euāgelij. Secūduꝫ est clamor ipoꝝ atꝫ postulatio ibi. Qui ste. a lon. 7 le. vo. di. Tercium est ipoꝝ clamantiuꝫ exauditio 7 curatō ibi. Quos vt vi. dixit. Ite osten. vos sa. Quartuꝫ ē vnius mūdatoꝝ regratiatio ibi. Unus aūt ex illis vt vi. q2 mun. est. Quintū est reliquoꝝ nouē exprobratō 7 regratiātis et cōmendatio ibi. Respōdēs aūt hiesus dixit nōne decem mundati sunt et no. vbi sunt. vsqꝫ in finem ¶ Primo ergo ponitur occursus leprosoꝝ ad hiesum ī hierusalē pgentem. Et hoc est. Dum iret hiesus ī hierusalem ꝛc. Litera plana est. Nota ergo hic quatuor loca. scꝫ hierusalem p quā intelligit̄ celestis patria. interptatur eī visio dei siue pacis. Samaria que interptatur custodia. quia custodire nos debemꝰ a multis. Galilea que interpretat̄ rota siue trāsmigratio. q2 cauere nos debemꝰ a rota fortune et de vicijs ad virtutes. et de mūdo ad celum transmigrare. Et castellū p qd̄ ecclesia militans intelligit̄ munita ꝟtutib9 et custodia angeloꝝ. Debemꝰ ergo trāsire p samariā. i. p custodiā nr̄i et sensuum nr̄oꝝ. et p galileā. i. p cautelam fortune et trāsmigratōem de vicijs ad ꝟtutes. et intrare ecclīam p fidē et caritatē. Et tandē ire cuꝫ hiesu ad hierusalē. i. ad visionē dei. Et sic pꝫ primū. ¶ Secūdo ponit̄ clamor leprosoruꝫ atꝫ petitio. ꝛc ¶ Ubi nota ꝙ p leprosos istos signant̄ peccatores volētes a dño curari. qui debēt quiqꝫ facere q̄ isti fecerūt si volūt aīme cōsequi sanitatē. ¶ Primo nāqꝫ debēt deo occurrere et ei cordis ostiū apire. quia ipē stat ad os. et pul. volens ad nos intrare. vt dr̄ Apoc. iij. Et q̄ntū debemꝰ ei occurrere. Certe parū Berū. O homo non oportet te mare trāsnatare nō trāsalpinare terrā. sed vsqꝫ ad cordis ostium et oris occurrere dño tuo vsqꝫ ad cordis cōpunctōem et oris cōfessionē. Et hoc notat̄ ibi. Occurrerūt. ¶ Secūdo debēt firmū ppositum boni habere. qd̄ notat̄ ibi steterūt. Steterūt enim in proposito p boni cōceptōem. Hoc eīm necessario peccator cōuertendus debet habere scꝫ firmū ppositum abstinendi a malo et faciēdi bonum. Exodi. xv. Stetit vnda fluens. i. peccator q̄si vnda maris fluens et effluens. q2 tunc stat q̄n̄ habꝫ firmum propositum abstinendi a malo. et perseuerandi in bono et hoc fit quando congregati sunt abyssi peccatoris ī medio maris. id est amari cordis per consideratōem et compunctōem. ysa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine anime mee. ¶ Tercio debent habere de peccatis que fecerūt verecundiam et cōfusionē. Et hoc notatur ibi. Alonge. Luc. xviij. Publi. aūt alon. stās no. ocu. ad ce. le. Idem patet de magdalena que stans retro non audebat ante accedere. Ecc. iiij. Est cōfusio adducens peccatū et est cōfusio adducens gratiam et gloriā. Multi volūt cōuerti ad deum et nullam cōfusionē de peccatis assumūt immo veniunt ad cōfessionem ridendo. Hiere. iij. Frons mlieris meretricis facta ē tibi noluisti erubescere. ¶ Quarto debent habere deuotā et lacrimosaꝫ orōꝫ. Hoc notat̄ ibi. Leuauerūt vocē suā. Tre. iij. Leuemus corda nostra cū maīb9. Job. v. Uoca si est q̄ re. et ad aliquē scōꝝ cōuertere. Augꝰ. O si possemꝰ hoīes excitare et cū illis pariter excitari. vt tales essemꝰ amatores vite pmanentis q̄les sunt illi vite fugiētis. Si hoīes tātuꝫ desiderarēt mundari a lepra spūali sicut a corporali cito essent mūdati et grādia p illa facerent. iiij. Reg. v. Et si rem grandem dixisset tibi ppheta certe facere debueras. Peccator eīm valde indiget sanctos orare. cū ipē sit spiritus vadens scꝫ p seipm. sed nō rediens scꝫ p seipm. Unde nisi precibus sanctoꝝ iuuaret nunq̄ꝫ de peccato exiret. Et ideo peccatores quotidie cōuertuntur. quia ecclesia quotidie pro eis orat. In cuius figura mandatū est ī lege ꝙ leprosus per quem peccator intelligitur deberet clamare et se immundum dicere.

¶ Quinto debent veram cõfessionem habe re de xp̃o et discretam petitiõem ad ip̃m cõfitentes et dicẽtes. Hiesu p̃ceptor miserere nostri. Quia debent cõfiteri q hiesus est saluator hoĩm. et p̃ceptor cui omnis creatura obedit ad nutum a quo nihil aliud debent petere nisi misericordiam et gratiã suaʒ. Ps. Miserere mei deus ſm magnã misericordiã tuaʒ Cum eñ peccator sit totus plen⁹ malis. ⁊ vacuus bonis. nihil est magis miserum q̃ʒ peccator. ⁊ nihil est miserius: vt dicit Aug. Peccatore nõ miserante seip̃m. et ideo abyssus miserie peccatoris debet abyssum diuine misericordie inuocare. Ps. Abyssus abyssum inuocat. Quia misericordia dei respicit miseriam peccatoris. Et sic patet secũdũ. ¶ Tercõ ponitur ip̃oꝝ clamantium exauditio et curatio. Ubi nota q̃tuor verba domini. s. vidit. dixit. ite ⁊ ostẽdite. Uidit miserãdo. dixit p̃cipiendo et cõsulẽdo. ite obediendo. ostẽdite vos sacerdotib⁹ peccata cõfitẽdo. Istis q̃tuor modis sanat̃ peccator a lepra aĩme. ¶ Primo eñ oportet q deus respiciat peccatorem cui⁹ respectus penetrat cor. Sicut aspectus basilisci penetrat vsq ad cor et interficit hominẽ. sic respectus dei penetrat vsq ad cor ⁊ dat vitam aĩme. Sic respexit dñs petrum et ideo statim egressus foras fleuit amare ⁊ reuixit qui erat mortuus. Hoc est primũ et optimum in iustificatõne peccatoris. qd̃ si hoc deus nõ facit pctõri: indurat̃ ⁊ nũq̃ʒ cõuertit̃ ⁊ ꝑ hm̃õi subtractõem deus dicit̃ cor peccatoris indurare. Exo. iiij. Ego idurabo cor pharaõis. ¶ Secũdo optet q pctõr recipiat cõsilia et p̃cepta dei. vt sciat quõ et quid debeat agere. et a malis cauẽ. q2 vt dicit̃ Job. xxxvij. Oĩes quippe inuoluimur tenebris. Et ideo oportet vt a deo instruat̃ de salute sua. Et ob hoc fili⁹ dei descẽdit de celo vt nos veritatem doceret. Joh. xviij. Ego in hoc nat⁹ sum ⁊ ad hoc veni in mundũ vt testimoniũ ꝑhibeã veritati. Item cum sine fide impossibile sit placere deo. ad Hebre. xj. Fides aũt ex auditu ⁊ ꝑ verbum dei habeat̃. vt dicit̃ Ro. x. Necessario optet hoĩem instrui si vult salutẽ cõsequi Et iõ xp̃c dispersit ap̃los ꝑ mũdũ vt homies docerent. Mar. xvj. Euntes ĩ mundũ vniuersum predicate euangelium. Propterea dicebat apostolus Actu. xx. Non eñ subterfugi quo minus annunciarem vobis omne consilium dei. ¶ Tercio oportet q peccator postq̃ʒ est instructus obediat preceptis dei ea obseruando. Johan. xiij. Si hec scitis beati eritis si ea feceritis. Mathei. xviij. Si vis vitam ingredi serua mandata. Eccl. viij. Qui custodit preceptum nõ experietur quicq̃ʒ mali. Ergo per obseruationem preceptoꝝ homo consequitur vitam et gloriã. et vitat mala et penas inferni. ¶ Quarto oportet vt subijciat se peccator ministris ecclesie. ⁊ accipiat ab eis ecclesiastica sacramenta. q2 q̃uis homo eẽt instruct⁹ de fide et obseruaret precepta legis. nisi acciperet ecclesiastica sacramẽta nõ saluaretur. Johã. iij. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua et sp̃ũsancto nõ potest itrare regnũ dei. Hoc xp̃c ostẽdit in sautiato. queʒ nec sacerdos nec leuita. id est nec sacrificia nec lex sanare potuerũt sed samaritanus. i. xp̃c sanauit eum infũdendo vinum et oleum. i. exhibendo ecclesie sacramẽta. q2 q̃uis deus aliter posset et sine sacramẽtis homĩes saluare. tamẽ hoc sibi sic placuit. Ordinauit eñ vt nullus sine sacramẽtis saluetur que efficaciaʒ habent a passione xp̃i. cuius virtus nobis nõ alit̃ applicatur nisi mediantibus sacramentis. In cuius figura istis leprosis mundatis mandauit vt ostenderent se sacerdotibus. quia peccatores debent se per veram et puram confessionem ostendere sacerdotibus et recipere ab eis ecclesie sacramenta. Cant. ij. Ostende mihi faciem tuã id est conscientiam tuam so. vo. tu. in au. m. s. per veram confessionem. Ecclesi. iiij. Presbitero humilia animam tuaʒ. Et sic mundatur homo a lepra anime. Sed attende quia dicit q dum irent mundati sunt. Ubi notandũ q postq̃ʒ peccator recipit respectum dei ad cor. per quem dolet de peccatis ⁊ proponit imposterum abstinere et bene agere. proponit etiã recipere ecclesie sacramenta. statim anteq̃ʒ facit in ip̃o proposito deus absoluit eũ et mundat a culpa. et si statim moreret̃ nõ iret ad infernũ. Et tanta posset in eo esse cõtritõ q absolueret̃ a culpa et a pena sicut fuit in magdalena. nihilomin⁹ oportet q talis q̃tumcunq cõtritus cõfiteat̃ et recipiat ecclesie sacramenta si assit facultas. quia non fuit ei dimissa culpa. nisi cum proposito ea recipiendi cum posset. propterea patet q in virtute sacramẽtoꝝ fuit ei dimissũ pctĩ. q2 nĩq hũit̃ ꝑpositũ recipiẽdi sacr̃a. ideo fuit a pctõ absolut⁹. ſ vt

dicit Phus. ꝓpter vnūquodq; et ip̄z magis Si ergo ꝓpter ꝓpositum recipiendi ecclie sacramēta peccator absoluitur ergo ip̄m absoluunt ecclie sacramēta. et multomagis in sumptione sacramentoꝝ peccator absoluit̄ q̄ꝫ in ꝓposito ea sumendi. Et ideo nisi ea reciperet esset mendax. nō faciens qđ domino in corde promisit. et ꝓpterea si ip̄e postea nō facit qđ deo ꝓmisit. et deus reuocat qđ indulsit. quia frangenti fidem fides frangit̄ et eidē vt dicitur iura. Et nota q̄ in hac peccatoris iustificatōe quatuor cōcurrūt que sunt gratie infusio. motus liberi arbitrij ad bonū. cordis cōtritio de malo. et peccati dimissio quo ad culpaꝫ. Ps. Cōmouisti terrā scꝫ p gratie infusionē et conturbasti eam scꝫ p cordis cōtritōem. sana cōtritōnes eius scꝫ p peccati remissionem. q2 cōmota est. scꝫ p liberi arbitrij assensionē. Sꝫ si peccator in ip̄a cordis cōtritōne absoluit̄ anteq̄ꝫ ꝑueniat ad sacerdotē vt hic innuit̄ quia dum irent mundati sunt. quid facit postea sacerdos et a quo absoluit eū. Ad hoc dicendum q̄ solus deus absoluit peccatorem a culpa in ip̄a cordis ꝯtritōe. ysa. xliij. Ego sum q deleo iniqui. tu. ꝓpter me. Sacerdos aūt ostēdit eum absolutū. Absoluit etiā eum a parte pene virtute clauiū. Hoc sic cōmuniter soluitur. Sed hoc nullo mō videtur sufficiēter dictum q2 xp̄c nō dixit petro quecunq; ostēderis absolutū sed quecunq; solueris. vt dicit̄ Mat. xvj. similiter Johan. xx. nō dixit quorū remiseritis penas peccatorum sed quorum remiseritis peccata ꝛc. Item dictum est hic immediate supra q̄ in virtute sacramentoꝝ que conferuntur a sacerdote tanq̄ꝫ a dei ministro que etiam in verbis a sacerdote ꝓlatis consistunt. que peccator ꝓponit sumere remittitur ei peccatū. Et ideo dicendū q̄ sacerdos ministerialiter et instrumentaliter peccatorē a peccato absoluit et nō solum ostēdit absolutum Est eñ sacerdos minister dei ⁊ eius instrumētum animatū. Et hoc optie oñdit xp̄c i lazari resuscitatōe per queꝫ pc̄tor rediēs ad dei gratiā designat̄. quē xp̄c sol⁹ a mortuis reuocauit. & ap̄lis mādauit vt eū soluerēt. Et sic patet q̄ lazarus fuit a xp̄o resuscitat⁹. ⁊ ab apostolis absolut⁹. Silr̄ est in iustificatōe peccatoris. quē solus deus resuscitat a morte culpe reddēs ei gratiā suā. sed sacerdos absoluit eū a catenis peccatoꝝ quib⁹ ꝓ tali culpa ligat⁹ tenebat̄. Exemplum rex vel potestas in cōsilio absoluit malefactorē qui tenet̄ in carcere in catenis et ministri regis vadunt ad carcerē et ex parte regis absoluunt eum a carcere ⁊ catenis. et remittūt eum in domū eius et reddūt ei omnia bona sua. Sic facit sacerdos q̄ tanq̄ꝫ minister dei absoluit peccatorē a catenis peccatorū et reducit eum in ecclesiam dei et reddit sibi bona sua que ante peccatuꝫ fecerat et facit eū ꝑticipem omniū bonoꝝ que fiunt i ecclesia et dat ei cibū vite manducare. scꝫ corp⁹ christi et docet eum qm̄o debeat viuere ⁊ i via dei ambulare et stare. Et sic patet q̄ magna habet sacerdos facere in iustificatōne peccatoris. et non solum eum ostendere absolutuꝫ Et sic p ea que dicta sunt. duo errores elidūtur. Primus est hereticorum qui dicunt nullum mundari a peccato nisi per impositōem manus. cum tamē deus in ip̄sa contritōne cordis peccata dimittat. Secundus est pauperum de lugduno dicentium non esse necessarium sacerdoti cōfiteri q2 quilibet bonus christianus ē sacerdos. Et sic pꝫ terciū. Quarto ponitur vnius de mundatis regratiatio. q2 vnus ex illis vt vidit q̄ mundatus esset regressus est. Ubi quatuor notant̄ ¶ Primuꝫ est beneficij ꝑcepti recognitio quia vnus vt vidit q2 mūdatus est. i. cognouit se a xp̄o esse mundatum. Sic peccator debet cognoscere immensum beneficium indulgentie peccatorum a peccato. et super omnia carum tenere. quod nō faciunt q̄ pro nihilo ꝓijciūt beneficiū tale iterū peccādo. Secūdū est festina ad bn̄factorē regressio. q2 regressus est. Sic peccator postq̄ꝫ mundatus est debet redire ad deuꝫ p plenā satisfactōem. Sic redijt magdalena de qua Greg. dicit. q̄ tot habuit in se olocausta virtutū. quot ante habuerat oblectamēta peccati. Deut̄. xxv. Pro mensura peccati erit et pla. mo. ¶ Terciū est benefactoris diuulgatio et cōmendatio. quia cum voce magna magnificās deū. Ps. Uenite audite et nar. o. q̄ ti. de. q. fe. ani. m. Debet eñ hō beneficia narrare ad laudē et gl'iam dei. Luce. viij. Redi i domū tuā et narra quāta fecit tibi de⁹. Psal. Narrabo oīa mirabi. tua. Sic narrauerūt illi q̄tuor viri leprosi q̄ stabāt iuxta portā samarie quādo obsidebat̄ ciuitas dicētes. Hec dies boni nūcij est. Et sequit̄. Uenite ⁊ nūcie⁹ in aula regis. iiij. Reg. vij. Quartū ē humilis et deuota gratiarūactio. q2 cecidit in faciē ante pedes eius gratias agens. Psal. Bn̄dic

aīma mea dō. et noli ob. om. re. eius. Quia vt dicit Bern. Ingratitudo est ventus vrens siccans fontem pietatis. rorem misericordie. fluenta gratie. Debet ergo peccator regratiari deo q a tot malis eripuit eum et tot bona cōtulit ei. Et nota q boni cadunt in faciē sic iste. qr vident et cōsiderant viam p quam vadunt in qua per humilitatem cadunt. Itē ante pedes iesu cadit qui beneficiū mundationis sue ei attribuit. Sic faciunt boni. Mali aūt cadunt retro sicut heli. j. Reg. iiij. Et ideo frangunt sibi collum. qr non vidēt. Ad maiorem cōmendatōem aūt istius adiungitur. Et hic erat samaritanus. id est alienigena. Multi em̄ seculares magis recognoscunt beneficia dei q̄ domestici et clerici et religiosi qui ad gratiam maximam sunt vocati quam nō recognoscunt. Et multi saraceni magis recognoscunt beneficia dei q̄ plurimi christiani q̄ beneficijs plurimis sunt dotati. De quo dominus conqueritur dicens. Cognouit bos possessorem suū z asinus presepe dn̄i sui. id ē homines bestiales sine fide. Israhel aūt me nō cognouit. ysa. j. Et sic patz quartū. ¶ Quinto ponit̄ reliquoz nouem exprobratio et regratiantis recōmendatio. qr respondens iesus dixit nōne decem mundati sunt et nouez vbi sunt. Ubi prius cōmemorat beneficiū collatum cōmuniter di. Nōne decē mūdati sūt. Secūdo improperat culpā ingratoz di. Et nouem vbi sunt. Querit em̄ nō q̄si ignoret. s; vt ostendat se ingratos tanq̄ incognitos reprobare. Mat. xxv. Amen dico vobis nescio vos Tercio cōmendat gratitudinem redeūtis di. Non est inuentus qui rediret et daret gloriā deo nisi hic alienigena. Quarto cōmendatuz licentiat vt vadat pficiēdo in beneficio quod accepit di. Surge scz incipiendo vade pficiendo. Psal. Ibūt de virtute ī virtutē. Fides tua sal. te. fe. scz in gratia sanctificādo et tādē ad vitā eternā pducendo. Job. x. Ego vitaz eternā do eis. Et sic pz quintū. B ¶ Moraliter aūt ad edificatōem nr̄am nota q p lepram intelligit̄ peccatū et p leprosum pctor multiplici rōne. Primo rōe origis sicut em̄ lepra ortū habz ex corruptōe q̄tuor humoz sic peccatū ex corruptōne et mala dispositione q̄tuor affectionū que sunt gaudiū vanuz. timor seruilis z mūdanus. vana spes et dolor malus. Propterea di. Boe. Gaudium pelle pelle et timorem spemq̄ fugato. nec dolor assit. Quando em̄ affectiones corrumpūtur et deordinantur. aīma efficitur leprosa. ita vt ab habitatōne iustoz quo ad meritum pijciat̄. Math. xxij. Ligatis manibus et pedib; pijcite eum in tenebras exteriores. C ¶ Secūdo rōne proprietatis et male operatōnis. Lepra em̄ septez malas proprietas habet z operatōnes significātes septez peccata mortalia. ¶ Prima est qr tumorē generat et signat superbiā. j. Cor. iiij. Et vos inflati estis. ¶ Secūda est quia visum turbat et signat inuidiam que nō potest videre bonū alteri⁹. malū autē videt libēter. pter hoc nō rectis oculis aspiciebat saul dauid. j. Reg. xviij. ¶ Tercia est qr vocem aufert. et in hoc signat irā qr ad literā homo iratus nō potest pferre verba. et si loq̄tur talia dicit. q vidr̄ insanus. Propter hoc fratres ioseph nō potuerant ei quicq̄ pacifice loqui Gene. xxxvij. Et ideo verba irati nō sunt attēdēda. ¶ Quarta est qr membra inutilia reddit et detruncat. et in hoc signat accidiam. Accidiosus em̄ vt piger nihil vult operari. et ōmia spiritualia sunt ei in fastidiū. Prouerb. xix. Abscondit piger manum suam sub ascellā. In eodem. xx. Propter frigus piger arare noluit. mendicabit ergo in estate. et non dabitur ei. ¶ Quinta est. qr sit im generat z in hoc signat auariciā. Auarus em̄ semp sitit et nunq̄ satiat̄. Eccl̄. v. Auarus nō implebit̄ pecunia. Prouer. xxx. Tria sunt insatiabilia et quartum nunq̄ dicit sufficit. Infernus et os vulue z terra que nunq̄ satiat̄ aqua. ignis vo nunq̄ dicit sufficit. Per ignem auaricia designatur. quia sic ignis ex appositōe lignoz crescit. sic auaricia ex appositōne diuitiaz. Et nota q ōmib; istis trib; insaturabilior ē auaricia quia licet modo infern⁹ nō satietur. tamē in die iudicij quando ōmes mali et demones ibi recludentur satur erit. Similiter os vulue id est cōcupiscentia carnalis in senectute satiatur. ¶ Terra etiam quādo est magna inundatio aquarū satiatur in diluuio. Quia vt dicit Hiero. cum cetera vicia senescunt in homīe sola auaricia iuuenescit. Similīt per magnaz inundantiam diuitiarū nō satiatur auar⁹. dato q eius diuitie cooperiant terram et vadāt vsq̄ in franciā z vsq̄ vltra mare ad nūdinas Sil̄r ī iudicio qn̄ infern⁹ erit satur. tūc auar⁹ sitiet ōme bonū z nihil boni poterit hr̄e. Sic ille diues vnā guttā aq̄ nūq̄ potuit habere nec vnq̄ habebit. Sexta est quia anheli-

tum fetidum habet siue facit. et in hoc signat luxuriã que facit hoiem fetere corã deo et homibus. Jobe. j. Computruerũt iu. in ster. suo id est homies carnales. Sic fetuit thamar coram fratre suo postq̃ cõcubuit cuz ea. ij. Re. xiij. Ecõtra virginitas facit homies redolere cui⁹ odorem sentiẽs vnicornis capitur in gremio virginis. ¶ Septia est. q: omes bonos humores cõsumit. et malos generat. et in hoc signat gulam. Gulosus eñ oñia bona sua cõsumit et carnaliter ⁊ spũaliter. Sic cõsumpsit bona sua filius ꝓdigus viuendo luxuriose. et ꝑ cõsequens voluptuose. quia gula deseruit luxurie. nec luxuria insurgit nisi foueat᷑ a gula. Ob hoc etiã esau vendiderat primogenita sua. Generant᷑ etiam multa mala desideria ĩ aĩma gulosi. quia tota die cõcupiscit ⁊ desiderat. Tercio per lepram intelligit᷑ hic peccatuz rõne curatõnis. q: sicut leprosum solus deus potest curare. eo q̧ est corruptio sanguinis in principio et fonte vite vbi generat᷑ sanguis. scȝ in pulmone. sic peccatũ solus deus pt̃ delere. eo q̧ est corruptum principiuȝ vite aĩe. scȝ amor dei quẽ solus deus pt̃ in aĩa reparare. ¶ Et nota q̧ in scripturis inuenim⁹ tribus modis leprã fuisse mundatã. Qui signãt tres modos remissionis peccatorũ. Primus modus fuit in ablutione aque vt lepra naaman. iiij. Reg. v. Et signat baptismum in quo oĩa peccata mundant᷑. Sic fuit mundatus cõstãtinus corporaliter et spũaliter. Hec fuit illa piscina de qua temploꝝ pontifices habuerũt responsum q̧ in piscina sanguinis puerorum deberet constantinus lauari. q: in baptismo virtus sanguinis christi operat᷑ ⁊ in ei⁹ virtute mundat baptismus. ¶ Secũdus mod⁹ fuit in ostensione ad sacerdotes. vt patet hic et signat cõfessionem in qua et per quam peccata mundant᷑. Jaco. v. Confi. al. pec. ve. et ora. pro in. vt sal. ¶ Tercius modus fuit in tactu manus christi. Math. viij. Extendens hies⁹ ma. su. te. e. d. vo. mun. Et signat bonam operatõem. Nam si homo in peccato mortali existens non desperat. ꝫ facit bona opera vt oret et ieiunet et faciat elemosinas. dñs illuminat eũ. et nõ ꝑmittit eũ ꝑire. sed reducit eũ ad penitentiã. Hoc patet in cornelio cẽturione. de q̃ dr̃ Act. x. Elemosine tue ⁊ ora. tue ascende. in cõspe. dei. Et ideo ad eũ missus ẽ petrus vt baptizaret euȝ. Sȝ si hõ negligit bñ opari in pctõ exñs vt mlti stulti faciũt dicẽtes. ad q̃d mihi prodest bene opari. tunc deus derelinquit eum. Et sic patet terciũ et consequenter totum de euangelio.

De epistola. Sermo. .xciiij.

SPiritu ambulate et desi. car. non pfi. Gal᷑. v. Secundũ q̧ dicunt sancti et philo. et ad oculũ pȝ hõ cõstat ex aĩa et corpe. Et idõ hȝ ĩ se duas vitas et naturas. scȝ carnalẽ ⁊ spiritualẽ. Jn vita aũt spũali rõ ẽ dña q̃ ipaȝ dirigit et gubernat. Comitant᷑ etiã eam oẽs virtutes et dona spũssancti. habitat etiã de⁹ ĩ tali vita ꝑ grãm. Prouer. viij. Delicie m. e. cuȝ fi. ho. Et q: talis vita est vita dina rõnalis et ordiata ꝟtuosa ⁊ grãtiosa. optet necessario q̧ habeat optimos fruct⁹. Ecõtra vita carnalis est sine regimĩe rõnis et sine virtutib⁹ et donis et ideo est vita deordinata bestialis vicõsa et deo et sanctis odiosa. Et ideo optet q̧ hẽat pessimos fructus. Et iõ apl̃us in pñti epistola ad vitã spũalem nos hortat᷑ carnali repudiata vita cũ fructib⁹. Jn q̃ quidẽ epl̃a q̃tuor facit. Primo ad vitam spũalem nos hortat᷑ carnali repudiata et hui⁹ rõem assignat ĩ pri. epl̃e. Secũdo malos fruct⁹ siue opa vite carnalis ꝓpter q̃ hõ a regno dei separ᷑ enumerat ibi. Manifesta aũt sũt opa carnis q̃ sũt forni. ⁊c. Tercio vite spũalis fruct⁹ et eoꝝ vtilitatẽ recitat et assignat ibi. Fructus aũt spũs est cari. gau. par. Quarto ostẽdit᷑ q̧ oẽs veri xpiani vitã carnalẽ abnegant ibi. Qui aũt sunt xpi car. suã cru. Prĩo ergo apl̃us ad vitã spũalẽ nos hortat᷑ d. Spũ ãbulate. i. ĩ doctrĩa spũali q̃ ẽ apl̃ica. Et hui⁹ rõȝ assigñt duplicẽ. ¶ Prima ẽ q: talis ãbulatõ valȝ ꝯt̃ ꝯcupiaȝ carnis que inordiate appetit delectabilia sensus. ⁊ hͦ est. Desideria carnis nõ ꝑficietis vt ĩ peccatũ mortale nõ ruatis. et nõ dicit. nõ habebitis. q: hoc est impossibile optet eñ desideria carnis habere ⁊ in eis saltem venialiter peccare. Eccl᷑. xviij. Fili post cõcupiscẽtias tuas non eas. Et q: posset aliq̃s dicere. est ne aliq̃ rebellio in hoĩe inter carnẽ et spm̃. Rñdet q̧ sic immo magna. q: caro cõcupiscit aduersus spm̃ id est aduersus ea que rõ homĩs sc̃ꝯspũssc̃ti grã informata et illumiata dicit esse faciẽda. Dicit᷑ aũt caro cõcupiscere sic auris dicit᷑ audire et oculus videre. Aĩma ergo vel hõ ꝑ carneȝ cõcupiscit sic ꝑ oculũ videt. hȝ aũt ĩ aĩa talem

malam cōcupiſcentiā a carne et in carne.ꝓpte
rea caro cōcupiſcere dicit᷑. Spūs aūt cōcupi
ſcit aduerſus carnē.i.aduerſus ea que caro in
ordinate appetit.et hec duo in homīe repu-
gnant.et ſibinuicē aduerſant᷑ nec cōueniunt.
Et ideo homo nō poteſt libere agere qđ vult
quia ſi vult agere opa ſpūalia caro retardat ⁊
reſiſtit et offerēdo delectatōem abducit eum
et retardat eum. Si aūt vult opari opa carnis
ſpūs et ratio obſiſtit oſtēdens p rōem ꝙ talis
operatio ducet eum ad malum finem et tor-
mēta inferni. Et ſic patet ꝙ in natura homīs
cōtinua pugna cōſiſtit. Ro.vij. Uideo aliaꝫ
legem in mē.m.repug.le.men.mee. Uidet᷑ er-
go ex hoc ꝙ deus inſtitutor nature ordinaue
rit eam male. Ad hoc dicendū ꝙ deus nō ſic
ordinauit naturā immo in magna pace crea-
uit hoīem. Pſal. In pace factus eſt locꝰ eius
Sed ſtatim poſtꝗ fecit homo guerram cum
deo.cōtemnēdo mandatū eiꝰ et hō ſenſit hāc
guerrā in ſe inter aīam et carnē. Senſit etiam
guerram cū oīb᷒ creaturis. ¶ Secūda ē ra
tio quare ſm ſpiritum ē ambulandū.qꝛ ſi ſpū
ducemīnī nō eſtis ſub lege.ſcꝫ timoris que ē lex
ſeruorū.ſed eſtis ſub lege amoris et libertatis
q̄ eſt filioꝝ dei. Ro.viij. Qui ſpū dei agūtur
hi filij dei ſunt.ij. Cor.iij. Ubi ſpūs dnī ibi li
bertas.j. Thi.j. Iuſto lex nō ē impoſita. quia
vt dictū eſt in pcedenti epiſtola.lex ꝓpter trāſ
greſſores poſita eſt. Qui autē ducunt᷑ a ſpū-
ſancto nō tranſgrediūtur.et ideo nō ſunt ſub
lege. Optimū eſt ergo ſm ſpm̄ ambulare ex q̄
homo liberat᷑ a lege ſeruitutis et ponit᷑ ſub le
ge amoris.qꝛ ex hoc magnū cōmodū ꝓuenit
homī qđ eſt. Naꝫ ex quo ex amore operatur
oīa tempa ſunt ei leuia.qꝛ amor oīa grauia
facit leuia. Math.xj. Iugum em̄ meū ſuaue
eſt ſcꝫ amāti. ¶ Moraliter ergo videndū eſt
circa hoc pmū membrū in quib᷒ cōſiſtat vi-
ta ſpūalis cōtra quā caro pugnat et in quib᷒
conſiſtat carnalis cōtra quā ſpiritus pugnat
D ¶ Circa pmū nota ꝙ vita ſpūalis in du
obus cōſiſtit. ¶ Primo ī vere fidei receptōe
Fides em̄ eſt fundamentum in vita ſpūali.j.
Cor.iij. Fundamentum aūt aliud nemo po-
teſt po.pter id qđ poſitum eſt xp̄c heſus. id
eſt fides de chriſto heſu.quia ī chriſto heſu
tota ſtat fides. Oportet enim credere ꝙ chri-
ſtus heſus ſit verus deus ⁊ verus homo cre-
ator celi et terre.et ꝙ ſit remunerator bonoꝝ.
et punitor malorum. et omnia alia que fides
catholica tenet. Hebr.xj. Credere eniꝫ opor-
tet accedentem ad deum quia eſt ⁊ inquiren
tibus ſe remunerator ſit. Secūdo cōſiſtit
in vere fidei et aliarū virtutum actōne.qꝛ quā
do homini infunditur fides.infundunt᷑ omēs
alie virtutes. Et ideo oportet ꝙ agat ſm fidē
et alias virtutes quas recepit. al's in eo fides
et virtutes eſſent fruſtra et melius nō eſſet ha
bere. Iac.ij. Oſtende mihi fidē tuam ex ope-
rib᷒. Item oportet ꝙ ſpe recte vtatur. quod
tunc eſt quādo non in ſtatibus et dignitatib᷒
mundi vel diuitijs vel amicis ponit ſpem ſuā
ſed in ſolo deo. Hiere.xvij. Benedictus vir
qui confidit in domino et erit dominus fidu-
cia eius. Item oportet ꝙ caritateꝫ habeat or
dinataꝫ.qđ tūc ē quādo deū ſup omīa diligit
ſicut dantem ſibi eſſe cōſeruantem in eſſe.re-
dimētem a malo eſſe ⁊ donātē optimū eſſe ſcꝫ
vitam eternā. Luc.x. Dilige dominū deū tuū
ex toto corde tuo. Similit᷑ tunc eſt qñ animā
ſuam poſt deū ſup oīa diligit et eius miseret᷑
Eccl'.xxx. Miſerere aīme tu.pla.deo. Simili
ter debet diligere ꝓximū ſicut ſeipm̄ id eſt ad
quod ſeipm̄ ſcꝫ ad gratiam in preſenti et glo-
riam in futuro. Item oportet ꝙ prudētia vta
tur in factis ſuis.non prudētia carnis q̄ mors
eſt aīme et inimica eſt deo et legi dei non ē ſb-
iecta Ro.viij.ſed prudētia ſpūs que eſt vita
et pax.que conſiſtit in memoria preteritorum
ſcilicet malorum que deus intulit peccatori-
bus et preteritorum bonoruꝫ que deus cōtu
lit iuſtis.vt ex malis terreatur et caueat et ex
bonis alliciatur et diligat. Cōſiſtit ſecūdo in
diſpoſitōne preſentium vt homo facta ſua or
dinet ad bonum finem et viuat ſm rationem
et prudenter diſpenſat bona ſibi collata a đo
Math.xxv. Euge ſerue bone ⁊c. Cōſiſtit ter
cio in cautela futurorum malorum. vt ſcilicet
ſic agat ne mala future vite incurrat.quia om
nes nos manifeſtare oportet ante tribunal cri
ſti vt referat vnuſquiſꝙ propria opera pro-
ut geſſit.ſiue mala ſiue bona. ſecūda Corin-
thiorum.v. Et quid prodeſt homini ſi vni-
uerſum mundum lucretur anime vo ſue de-
trimentum patiatur. Mathei.xvj. Iteꝫ opor
tet ꝙ in proſperis que deus homini confert
temperantia vtatur.vt in parcitate viuat ne
caro laſciuiat et rebellet anime. Et ideo opor
tet eſſe temperatum in cibo et potu. Tempe-
rate etiaꝫ acquirat diuitias et temperate vta
tur acquiſitis ne ad inopiam vergent. Quia

vt dicit Eccl. xl. Melius est mori q̄ indigere Item prouerb. xxx. Diuitias et pau. ne de. m. sed tā. vic. m. tri. ne. Temperate etiam vtat honoribus et dignitatibus ne in ipsis supbiat et proximū offendat. Quia vt dicit Eccl. xxviij. Mihi heri tibi hodie. Sicut fecisti mihi fiat tibi. Itē oportet q̄ i aduersis que homo patitur fortitudinem assumat. ne p impatientiā frangat vt patienter sustineat dispendia rerum et psone. que deus pmittit homi euenire in bonum suū vt scȝ in ipis purget. i. Pet. i. Modicum nūc si cōtristari oportet in varijs temptatōnibus vt probatio fidei vestre multo pciosior sit auro quod p ignem probat. Gre. Quod fornax auro. qd flagellum grano. qd lima ferro hec tribulatio viro iusto. Hanc fortitudiem habuit iob in aduersis que deus ei euenire permisit. Ultimo oportet q̄ iuste viuat et quo ad deum. et quo ad seipm. et q̄ ad pximū. Quo ad deū vt mādata eius obseruet ei debitā reuerentiā exhibeat sicut dn̄o. et omnia ab eo recognoscat. Hec oīa seruare sūma iusticia est. Quo ad seipm vt aīa dominetur et caro seruiat. qd magna iusticia est. vt aīa sponsa dei lumie ratōnis insignita virtutibus illustrata. et donis spūssancti exaltata dominet carni ancille ne q̄ de luto formata. que est saccus stercoꝝ. et cibus vermiū. et tandem i cinerem reuersura. Magna etiā iusticia est vt homo puniat carnē suam que eū ad malum incitauit. et inimicicias in bello spūali cōtra eū exercuit sicut occultus hostis. Quo ad pximum uo vt eum nō decipiat et ei fidem seruet et breuiter quecūq̄ vellet sibi fieri debet pximo facere. et quecūq̄ nollet sibi fieri nō debȝ pximo inferre. Et hoc est valde iustū. Mat. vij. Quecunq̄ vul. vt fa. vo. ho. et vo. faci. il. Et sic pȝ q̄ vita spūalis cōsistit in receptione virtutum et bono vsu carū. ¶ Uita aūt carnis in operibus carnis cōsistit que statim patebūt. Et sic patet primū ¶ Secūdo enumerat malos fructus. siue mala opa vite carnis. Et ponit. xvj. differētias operū carnis. ad quas vult q̄ oēs alie reducant si plures inueniātur. Et attēde q2 vt dicit Aug. nō hec oīa que hic enumerat esse opera carnis. ad voluptatem carnis ptinent. sed vicia sunt aīmi vt inimicicie. ire. rixe et similia. Credere etiaȝ omnia mala accidere aīe ex carne error est. Nō eñ omnia vicia vite inique attribuēda sūt carni. ne ab his oībus mūdemus dyabolū qui carnem nō habet. sed carnis nomie totū hominē significauit. Sed pro tāto vicia carnis dicunt. q2 homo viuendo sm carnem in hec vicia incidit. Numerus autem ipoꝝ sic accipitur ¶ Primo eñ ponūtur quatuor opera ad que voluptas carnis instigat que sūt maioris infamie et minoris culpe scȝ fornicatio. immūdicia. impudicicia et luxuria. Fornicatio dicit ipm opus luxurie cū femia nō vxore. Immundicia dicit opus luxurie cuȝ masculo vel quocunq̄ alio preter mulierē. Impudicicia uo dicit impudicam vitam que potest eē inter virum et vxorem. vt qn̄ vir effrenate vtitur vxore. Luxuria aūt dicit ipm habitū malum quē homo p multas fornicatōes acqsiuit. vnde luxuriosus dicitur qui ex malo habitu inclinatur vehemēter ad opa carnis et vult ea pficere ¶ Secūdo poīt. xj. alia opera q̄ pcedunt a puersa volūtate a dyabolo instigata et mota. que sunt minoris infamie. sed maioris culpe. Quoꝝ primū scȝ ydolorum seruitus de directe cōtra deum qn̄ scilȝ honor soli deo debitus creaturis exhibetur. Alia uo decem sunt cōtra proximū que sunt veneficia vt quādo mors alicui per venenum procuratur vel simili modo. Inimicicie vt quando quis odit et persequitur alium. Contētiones. id est pugne verborum. emulationes. vt quando duo adinuicē contendūt ire. id est subita tempestas aīmi et furor mētis. Rixe vt qn̄ ad inuicē se pcutiūt. Dissēsiones vt qn̄ fiūt ptes in populo. vel scisma i ecclia vt fecerūt dathan et abyrō. Secte q̄ grece dicūt hereses q̄ fiūt in cōfessiōe erroꝝ. Inuidie de alienis bois. Homicidia qn̄ iniuste hō occidit ¶ Tercō poīt duo alia opa ad q̄ inclinat voluptas et necessitas. Et ideo sunt et mioris culpe et mioris infamie. que sunt ebrietates. i. cōtinue potationes et comesatōes. i. supflue et assidue comestiones. sic diues epulo faciebat. q2 epulabat q̄tidie splēdide. Et his siīa q̄ pdico vobis sicut pdixi. scȝ ad ro. qm̄ qui talia agūt regnum dei nō cōse. sed in infernū demergēt. Math. xxv. Discedite a me malig. in ignē eternū. Et sic patet secūdū ¶ Tercio enumerat fructus vite spūalis et eoꝝ vtilitatē assignat di. Fructus aūt spiritus. ¶ Ubi nota q̄ ponit xij. fructus vite spiritualis. quoꝝ prim⁹ ē caritas. que pūt est prim⁹ fruct⁹ ē ipa vita spūal. Est eñ caritas cōiunctio aīe cū deo q̄ ē vita aīme. sicut sepatio aīe a deo ē mors. Augu.

Vera mors est quã homĩes nõ timent.scʒ se-
ꝑatio aĩme a deo. Caritate amãtur que amã-
da sunt que si habeat̃ sequit̃ gaudium. Et iõ
secũdꝰ fructꝰ ẽ gaudiũ qđ ẽ coniunctio cõue-
nientis cũ ꝯueniente.scʒ aĩme cum deo ꝑ gra-
tiam et potẽtiarũ aĩme cum virtutibꝫ et donis
spũssancti.et tunc in homĩe est verũ gaudiuꝫ.
In peccatore ꝟo vbi talis cõiunctio non est
nõ potest esse verũ gaudiũ.sed vanum et ma-
lum. Aug. Quid est seculi gaudiũ nisi nequi-
cia impunita scʒ luxuriari. spectaculis vagari
ebriositate ingurgitari.et turpitudine fetere.
et nil pati malum. Sene. Fundamentũ bone
mentis est nõ gaudere vanis.ad summã ꝑue-
nit qui scit quo gaudeat. ¶ Terciꝰ fructus ẽ
pax.scʒ pax pectoris ad deũ et pax temporis
ad proximũ. Johã.xiiij. Paceʒ relin.vo. pa.
me.do vo. Ro.xij. Si fieri potest ꝙ ex vo.est
cum om.ho.pacem ha. Sʒ pax nõ adest pec
catoribꝫ.q̃ꝛ nec cum deo nec cum proximo pa
cem habẽt. ysa.xlviij. Non est pax impijs di-
cit dñs. Et nota ꝙ hi tres fructus ꝑfecte ha
bebunt̃ in patria. In via aũt imꝑfecte habẽ-
tur. Item nota ꝙ hi tres fructꝰ ꝑficiunt aĩam
q̃tum ad vera mala ⁊ vera bona.q̃ꝛ vera ma
la scʒ peccata excludũt ab aĩma.et vera bona
scʒ virtutes et dona ponunt in eam. Tres ꝟo
fructus sequẽtes ꝑficiũt hoĩem q̃tum ad ma
lum pene.tribꝫ eñ gradibꝫ ascendit̃ ad h̊ ꝙ
aliquis ꝑfecte se habeat ad malũ pene.primꝰ
gradus est patientia. Et ideo quartꝰ fructus
est patiẽtia que in hoc attendit̃ vt homo nõ
labatur in malũ culpe ꝓpter mala pene.q̃ deꝰ
ei euenire ꝑmittit. Patiẽtia aũt pt̃ haberi ꝑ-
fecte. iuxta illud Ps̃. Turbatus sum et non
sum ⁊c. Potest etiaꝫ haberi minus ꝑfecte vt
cũ quis aliquantulum turbatur ¶ Quintus
fructus est longanimitas que ẽ longa expecta
tio amotõnis maloꝝ que hõ patit̃.vel acce-
ptationis bonoꝝ q̃ sperat. Eccl̃.j. Vsqꝫ in
tẽpus sustinebit patiens et postea redditõ io
cũditatis. Nõ pt̃ ꝓficere patiens q̃ ad horã
sustinet malũ pene exq̃ in hoc nõ ꝑseuerat.
¶ Sextus est bonitas que ẽ quedã dulcedo
animi que facit vt homo nõ patiat̃ a malis pe
ne.nec deducat̃ ab eis ad cõsentiendũ alicui
malo.qđ fit qñ hõ hʒ dulcedinẽ spũssancti ĩ
corde ita ꝙ dulcedĩe illa q̃si quadã falsa dul-
corant̃ tribulatões. Eccl̃.xxxiiij. Spũs meus
suꝑ mel dulcis. Propter hanc dulcedinem
martires nõ senserunt tormenta.sed videbat̃
eis suꝑ flores ambulare cum incederẽt super
carbones vt tiburcius. Tres fructus sequen-
tes faciũt vt homo bene se habeat ad ꝓximũ
suum. Septimus ergo fructus est benigni
tas que cõsistit ĩ suoꝝ largitõne. Vñ.j. Cor.
xiij. Caritas pa.est be.est.i.larga.dicit gl. Et
super illud ad Ephe.iiij. Estote inuicẽ beni-
gni.i.de facultatibꝫ vr̃is largi.di.glo. ¶ Octa
uus est mansuetudo que attendit̃ in tractabi
litate ipsius ꝑsone vt homo sit tractabilis et
sciat alijs cõuenire. Quidam eñ sunt facti sic
vitrum qđ vix potest tangi habẽtes illđ apo
stema noli me tangere. Sed q̃ꝛ frequẽter tra-
ctabilitatẽ solet comitari ꝯuertibilitas ad ma
lum. Ideo nonus fructꝰ ponit̃ fides que hic
in hoc attendit̃ vt homo talem se exhibeat vt
in ip̃o merito cõfidat̃.vt cõfidentẽ in se nõ fal
lat.vel deserẽdo eũ in aduersis vel defraudan
do eum in cõmissis vel alio modo. Quis glo-
sa alio mõ videat̃ hic accipere fidem.vt scʒ fi
des dicat̃ certitudo de inuisibilibꝫ. Tres ꝟo
vltimi fructꝰ faciũt vt homo bene se habeat
circa bona trãsitoria quibꝫ vtitur. ¶ Decimꝰ
ergo fructus est modestia que in hoc attendi
tur.ne in vsu temꝑalium q̃tum ad quantita
tem curet̃.vt homo de tꝑalibꝫ nec nimia pos
sideat.nec nimia appetat.j. Thi.vj. Habẽtes
alimẽta et qui.te.h.cõtẽ.simus. ¶ Vndecĩꝰ
fructus est cõtinẽtia que in hoc loco attendi-
tur ne homo qualitate rerũ sensibiliũ seduca-
tur vt bibulus seducit̃ dulcedine vini.et gu-
losus dulcedine boli.vt vir dulcedine vxoris
Sic fuit seducta mater nostra eua que vidẽs
pomũ quod esset pulcrũ oculis et ad vescen-
dum suaue. accepit et comedit deditqꝫ viro
Gene.iij. Sene. Palatum tuũ fames excitet
nõ sapores. ¶ Duodecimus fructus est casti
tas que ĩ hoc loco attẽdit̃ vt ad sup̃mũ fineꝫ
vsus temꝑaliũ referat̃. Aĩma eñ est sponsa
dei.nũcꝗ ꝟo sibi missi a sponso suo sunt bona
ꝑ̃sentia ad nunciandũ aliquid ei de potentia
sapĩa.et bonitate spõsi sui vt ꝑ hoc in eiꝰ amo
re ardescat. Aug. Dñe celũ et terra.⁊ mare et
oĩa que ĩ eis sunt vndiqꝫ dicũt mihi vt amẽ
te. Aĩma eñ q̃ nũcios amplectitur ꝓ sponso
adulteriũ spũale ꝯmittit. Vñ cõtra castitatẽ
de qua hic agit̃ facere videt̃ ¶ Vltimo ꝟo
addit quãdã vtilitatẽ di. Aduersus hmõi nõ
est lex id ẽ qui talia agũt nõ sunt sub lege. er-
go sũt filij et si filij et heredes. Ro.viij. Et sic
pʒ terciũ. Quarto ostẽdit ꝙ oẽs veri cha

stiani vitam carnalem abnegāt vita spirituali electa d. Qui aūt sunt xpi rc. Ubi nota ꝙ oēs homīes sunt xpi triplici rōne. scȝ ratōe creatōnis ratōne cōseruatōis.et rōne redemptōnis. Sed ꝑ gratie inhabitatōem et mādatorum impletōem soluȝ xpiani veri sunt xpi. qꝛ xpc in eis sicut in tēplo suo ꝑ gratiaȝ habitat. ꝛ ipi xpi mādata obseruāt. Ueri eīm christiani carnem suam in cruce penitētie crucifigunt. In qua crucifixione oīa vicia eneruātur et ꝯcupiscētia debilitat᷑. Sic crucifixit carnem suam beatus benedict⁹ q̄ ꝑ cutis vulnera eduxit a corpore vulnus mentis vt di. Gregorius in dyalogo. In cruce eīm omnia vicia apparent crucifixa et oēs virtutes regnant. Nam ibi crucifixa est sup̄bia.ꝛ regnat humilitas.qꝛ ibi crucifixus est xpc humilis et abiectus. Ibi crucifixa est auaricia et regnat largitas.qꝛ ibi xpc ad vnum verbum dedit regnū eternum latroni. Ibi crucifixa est gula et per consequēs luxuria.et regnat tempantia et castitas.qꝛ in eo crucifixus est xpc famelicus ꝛ sitibundus. Ibi crucifixa est ira et regnat mansuetudo qꝛ in ea crucifixus est xpc totus mansuetus dicens. Pater ignō.il.qꝛ nesc.quid fa. Luc.xxiij. Et breuiter discurre ꝑ singula ꝛ inuenies oīa vicia crucifixa in cruce et oēs virtutes maxime regnare vt dicit Aug. Et quia veri xpiani christū sequūtur in cruce penitentie.ideo in ea oīa vicia crucifigūt. Galla.ij. Christo cōfixus sum cruci. Mat.x. Qui non accipit crucem suam et sequit᷑ me nō ē me dignus. Et sic patet quartū.

¶ Dominica decimaquinta de euāgelio. ¶ Sermo. ¶ xciiij.

Nemo potest duobus dominis seruire. Math.vj. Euangeliū hodiernum non ē historiale sed est totū doctrinale et cōtinet altaȝ et vtilē ꝛ necessariā doctrinā tam in principio q̄ȝ in medio et in fine. In quo quidē euāgelio xpc tria facit. Pr̄io oñdit ꝙ singulare seruitium qd̄ deo debem⁹ nō possumus deo et alijs creaturis insimul exhibere. In pr̄icipio euangelij. Secūdo a nobis sup̄fluā curā rerū tpalium nitit᷑ amouere ostēdens ꝑ rōes et exēpla ꝙ deus inecessarijs nobis nō desinet ꝓuidere ibi. Jō dico vobis ne soliciti sitis aīe vr̄e q̄d man. Tercio ostēdit q̄d in tota vita nostra querere debemus et ad quē finē opa nr̄a pricipaliter ordīare ibi. Querite primū regnum dei.et iu.ei⁹. Primo ergo ostēdit ꝙ singulare seruitiū quod deo debemus nō possum⁹ alicui alteri simul impēdere d. Nemo potest duob⁹ dominis seruire.scȝ inter se differentibus. Criso. Duos aūt dicit qui contraria iniungunt. Concordia eīm multos vnum facit. Aut eīm vnum scȝ dyabolum odio habebit. quia odibilis est.et alterū scȝ deū diliget ꝛ tūc rectum erit seruitium et dignum vita eterna. Aut vnum.scilicet dyabolū sustinebit. Aug. Nō quidē diliget.nemo eīm dyabolū diligit ꝫ sua cupiditate implicat⁹ patit᷑ eū.vt siquis aliene ancille cōiunct⁹ ꝓpt᷑ suā cupiditatē durā patiat᷑ ꝯuitutē etiā si nō amat illū c⁹ ancillā diligit.ꝛ alteꝝ.s. deū cōtēnit. Aug. Nūq̄d deū odio hēbit.nulli⁹ eīm ꝯscia deū odisse potest. Idē in retractatōe eiusdē dicti scȝ ꝙ nulli⁹ cōscia deū odiat. Nō video fuisse dicēdū. ꝙ nulli⁹ cōscia deū odiat. Multi eīm sunt de qb⁹ scriptū est. Sup̄bia eoꝝ q̄ te oderūt ascēdit sp. Ad hoc dicēdū ꝙ nulla creatura odit deū affectu et si effectu.nec etiā dyabol⁹ odit deū inq̄ntū de⁹.sed inq̄ntū puniēs ē. sic latro nō odit iudicē inq̄ntū hō sed inq̄ntū iudex et vindex. Sic ergo sustinēdo dyabolū.i.e⁹ suggestiones ꝛ tēptamēta recipiēdo et faciendo. et cōtēnēdo deū in p̄ceptis suis.tale seruitiuȝ erit ꝑuersum et iniquū et dignū morte eterna Et ꝙ ꝫ dictū generale de duob⁹ dn̄is de deo et dyabolo sicut expositū est intelligat᷑ s̄bdit specificās hoc ꝛ dic̄. Nō potestis deo ꝯuire ꝛ mā. Māmona vt dic̄ glosa ē nomē demōis q̄ p̄est diuitijs.nō quidē ꝙ ī ei⁹ ditōe sint.sed qꝛ laqueis diuitiaꝝ vtit᷑ ad decipiēdū. Cris. Nō solū in hoc nocēt diuitie qꝛ latrones ꝯtra nos armāt ꝛ intellectuȝ obtenebrāt.sed qꝛ a seruitute dei nos expellūt in suā captiuitatē. Jdō qui vult deū amare necessariū ē vt odiat diuitias. Et q̄ vult auaricie mādata facere. necce est vt cōtēnat mādata dei. Māmona etiaȝ vt dic̄ Hiero.syra lingua diuitie nūcupāt᷑. Audiat ꝗ hoc auar⁹ q̄ cēset᷑ vocabl'o xpiano.nō posse simul diuitijs xpoq; seruire. Et tamen nō dixit q̄ hȝ diuitias sed q̄ seruit diuitijs. q̄ eīm diuitiaꝝ seruus ē.diuitias custodit vt seruus. q̄ aūt ꝯuitutis excutit iugū distribuit eas vt dn̄s. Augu. Qui ꝗ seruit māmone.i.diuitijs.illi vtiq; seruit q̄ reb⁹ istis terrenis merito sue p̄uitatis p̄positus princeps hui⁹ secl'i a do-

mino dicit᷑. Nata aũt circa hoc membrũ ꝑrimum ꝙ ꝗuis hoc dictũ nemo pt̄ duobꝫ dñis seruire principaliter videat᷑ intelligi de deo et diuitijs. tamē potest optime exponi de quatuor scꝫ de deo et dyabolo. de diuitiarum cupiditate et caritate. de aĩa et corpore. ⁊ de mundo et de xp̄iana religione. ¶ Prio inqꝫ exponit᷑ de deo et dyabolo. nemo em̄ potest deo ⁊ dyabolo s̄uire. ꝓpt᷑ qnqꝫ. ¶ Prio ꝓpter vestiũ ministrorum xp̄i p̄ciositatē. Oēs em̄ ministri dei habent p̄ciosissimas vestes aĩme. Prouer. xlī. Stragulatā vestem fe. si. bis. et pur. m. eius. Vestis stragulata. id est varia est vestis virtutũ et donorum spũssancti q̄ xp̄ianus induit᷑ in baptismo. p quā fit innocens et mũdus et virtus sanguinis xp̄i tunc ei applicatur. Et hoc est qđ sequitur. Bis. et pur. indu. eius. Bissus est alba et munda. et purpura rubea sanguine. conche tincta. Can. v. Dilect⁹ meus candi. et rubi. Hoc figuratũ est. Exodi xxviij. vbi dominus mandauit moysi et aarō quando ministrarent deo deberēt induere vestes preciosas in quibꝫ lapides erant preciosi sculpti et similiter oēs leuite deo mīstraturi in tabernaculo debebāt vestibꝫ p̄ciosis indui. Dyabolo aũt nullus potest seruire in veste preciosa anime. qꝛ statim ꝙ incipit aliquis dyabolo seruire exuit eum p̄dicta veste et induit vestem pānosam et vituperabilem. ⁊ efficitur vir cōfusus valde. Delectat᷑ em̄ dyabolus in luto. sicut porcus. et non vult vt apis in floribꝫ cōmorari. Unde etiam in porcos rogauit mitti expulsus ab hoīe. vt patet Mat. viij. Hoc fuit figuratum in ambasiatoribꝫ et nuncijs dauid qui iuerunt ad cōsolandum regem amon super mortem patris. quibꝫ fecit medias barbas radi et prescidi vestes vsqꝫ ad nates et fuerũt viri confusi turpiter valde ij. Reg. x. Similiter fratres ioseph statim vt peruenit ad eos exuerunt eum tunica polimita et talari. Sic faciunt demones seruitoribꝫ suis. ¶ Secundo propter mundicie mīstrorum diuersitatem. Deus enim requirit in ministris suis solam mundiciam cordis et mētis Psal. Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat et de mundicia corporis nō curat. Hic cadit exemplum de galla filia cōsularis. que nisi acciperet virum haberet barbam in dyalogo est. Dyabolus aũt in ministris suis vult immundiciam cordis ⁊ mētis. De corporis xo mundicia multum curat. quia p pulcritudinem multos peccare facit. Sap. xiiij. Creature dei in odium facte sunt. ⁊ in temptatōem aĩme hominum et in muscipulam pedibus insipientiũ. ¶ Tercō propter ministrorum dei generositatem. Nam oēs ministri dei sūt filij dei regis eterni. j. Joh. iij. Carissimi filij dei sumus. sed nondum apparuit quid erimus. et ideo omnes sunt reges. Propter quod dicit Gregorius ꝙ seruire deo regnare est. Ministri autem dyaboli omnes sunt spurij et serui vilissimi peccatorum. In omni enim peccato mortali anima cum dyabolo mechatur propter quod homo efficitur spurius dyaboli et seruus peccati. Johannis. viij. Uos ex patre dyabolo estis. Ibidem. Qui facit peccatum seruus est peccati. ¶ Quarto propter materie in qua ministrant diuersitatem. nam oēs ministri dei ministrant ei in luce ⁊ in operibus lucis scꝫ in opibus virtuosis. et in iusticia ⁊ sācitate. Luce. j. Seruiamus illi in sanctitate ⁊ iusticia. Ministri aũt dyaboli ministrant ei in tenebris. et in operibꝫ tenebrosis scꝫ in operibus peccatorũ que in tenebris fiunt. et ad tenebras ducunt. quia oīs qui male agit odit lucem Johannis. iij. ¶ Quinto ꝓpter ministrorum xp̄i cōcordiam et pacem. nam oēs ministri dei sunt vniti caritate. et p cōsequēs humiles et pacifici. Job. xxv. Qui facit concordiā in sublimibꝫ suis. Psalmi. Non habitat in medio domus mee qui facit superbiā. Ministri autem dyaboli non sunt in caritate vniti. sed sunt diuisi et discordes. Unde proprij et speciales ministri dyaboli sunt hoīes ptiales scilicꝫ guelli et gebellini. albi et nigri. Lu. xj. Qui non colligit mecum dispergit. Nullū opus est ita dyabolicum sicut scisma in ecclesia et diuisio in populo. ¶ Secũdo expoī potest de diuitiarũ cupiditate et caritate nemo potest enim diuitijs et caritati seruire propt᷑ quinqꝫ. ¶ Nam propter quinqꝫ dicit᷑ cupidus vel auarus seruire diuitijs que ad seruum pertinent propter quod dicitur seruus diuitiarum que omnia aduersantur caritati. Primum est quia cupidus custodit diuitias vt seruus. et non distribuit eas vt dominus non enim habet super eas potestatem nisi sicut seruus. Ecclesia. vj. Est aliud malum quod vidi sub sole et quidem frequens apđ homines. vir cui deus dedit diuitias et substantiam et honorem et nihil deest anime sue ex omnibus que desiderat. nec tribuit ei de⁹.

potestatem vt comedat ex eo sed homo extraneus vorabit illud. Quia vt dicit Bern. Si interrogetur auarus. Nonne bonum est dare diuitias pituras. et recipe ineternum mansuras. dare substātiam tpalem et recipe regnū eternum. Respōdebit q sic. Et si iterū petat ab eo. quare hoc nō facis. dicit quia nō possū quia nō habeo gratiam largiendi. Auarus ei nō pōt ppria largiri. Caritas aūt benigna est id ē larga egenis et ppria facit cōmunia. vt dicit Aug. ¶ Secūdum ē q auarus totū tempus suum et totam vitā suam ↄsumit in ↄgregatōe diuitiaꝝ sicut seruus ī obsequio domini sui. Seruus em̄ non laborat sibi sed domino. qꝛ vt dicit phs. seruus nō ē causa sui ꝫ domini. Sic auarus nō laborat sibi. quia homo extraneus vorabit illud. nec ē causa sui: ꝫ diuitiarum. Unde auarus aranee ↄpatur que se euiscerat vt capiat vnam muscaꝫ. Ps. Anni nostri sicut aranea me. Caritas aūt p om̄e tempus dispergit et dat pauperibus. Ps. Dispesit dedit pauperibus. Prouer. xj. Alij diuidunt ppria et ditiores fiunt. alij rapiūt nō sua et semper in egestate sunt. In qua dispersiōe caritas nō ↄsumitur sed augetur ¶ Tercium ē quia auarus habet diuitiaꝫ seipō cariores. sicut seruus dominū suum seipō reputat cariorem. vnde sicut seruus omnia bona domus et pciosiora que habet dat comedere domio et ipē comedit viliora. et bonas vestes emit domino. et ipē induit viles. sic auarus omnia bona vendit vt augeat pecuniam. et ipē ↄmedit peiora. et qd peius ē animam suam p pecunia vendit. Eccl. x. Auaro nihil ē scelestius. Hic em̄ animā suam venalem habet. Caritas aūt nihil pciosius reputat se. Sap. vij. Nec compa. il. la pcio. quoniā omne au. in cōp. il. ar. est exi. Imo omnia alia dicit nihil eē et nihil valere sine se. j. Cor. xiij. Si linguis ho. lo. et an. cari. aūt nō ha. nihil sum. Quartum est quia auarus obedit p omnia diuitijs sicut seruus domino vt. Mathei. viij. Dico huic vade. et vadit. et seruo meo fac hoc: et facit. Et magis obedit auarus diuitijs q̄ꝫ do. Nam deus mādat nō fenerari. nec iniuste lucrari nec pro pecunia lucranda vel acquirenda falsum dicere vel derogare. Totum aūt ↄtrarium dicit: pecunia cōgreganda. Unde super hoc loco dicit glo. seruire pecunie deum negare ē. Et ab aplo auaricia dicitur ydoloꝝ seruitus. q̄ꝛ auarus derelicto deo. totā spem suam et amorem ponit in pecunia di. illud Eccl. x. Pecunie obediunt omnia. Caritas aūt super omnia diligit deum. et eius mandatis obedit. nec p aliqua re a deo separ. Ro. viij. Quis nos separabit a caritate xpi. q. d. nihil. ¶ Quin. uꝫ ē quia auarus nō ē heres diuitiaꝝ sicut seruꝰ nō hereditat bona domini sui. Job. xxvij. Diues cum dormierit nihil. se auf. Caritas autē manet cum homine ineternū. j. Cor. xiij. Caritas nūq̄ꝫ excidit. Propter hec quinq̄ꝫ nullus pōt caritati et diuitijs seruire. Et attende q licet homo nō posset diuitijs seruire caritatem habendo. pōt tamē eas cum caritate possidere. vt abrahaꝫ dauid. Quod pōt fieri tripliciter. Primo quādo homo tenet diuitias ad honorē dei. vt pontifices et prelati qui magnas diuitias habent. et augent patrimonia ecclesiaꝝ. Ps. Gloria et diuitie in domo eiꝰ. Secundo quādo homo tenet et ↄgregat diuitias sibi et posteritati sue. ne furetur et mendicet: sed viuat ad honorem dei ꝫm statū suum et deinde ipis pauperibus benefacit ꝫm qd pōt sicut abraham et alij patriarche suis filijs thezaurizauerunt. Tercio quando homo omnes diuitias suas distribuit pauperibus. et ad pias causas. Et iste modus est perfectorum. Math. xix. Si vis pfectus eē vade et vende omnia que habes et da pauperibus ¶ Tercio pōt exponi de anima et carne. nemo em̄ potest anime et carni insimul seruire. quia vt dicit apls ad Gal. v. Caro ↄcupiscit aduersus spiritū et spiritus aduersus carnem: Hec em̄ sibiinuicē aduersantur. et iō cum sint ↄtraria sicut opa vtriusq̄ꝫ vt in pcedenti epistola patuit nullus pōt vtriq̄ꝫ huire. Caro em̄ ē ancilla nequā que statim q ei aliquātulū seruitur, ↄteruit in dominam suam. s. in animam. Hoc fuit figuratum in agar ancilla sare que statim q sara seruiuit ei dans eam viro suo vxorem et cōcepisse se videns despexit dominam suā. vt patet Gene. xvj ¶ Quarto pōt exponi de mundo et xpiana religione. multi eī credunt se posse seruire mundo et vt veri xpiani viuere. qd falsum ē. iij. Regū. xviij. Usq̄ꝫ q̄ claudicatis in duas ptes. Eccl. ij. Ve peccatori terram ingredienti duabꝫ vijs. Mundus em̄ sibi requirit seruiri in gaudio et leticia et honoribus et diuitijs et pspeitate multa. et qui hec nō habet spernitur et abijcitur. Christiana vo religio vult sibi seruiri in lamēto pnie ī ↄtemptu honorū. in dispersione diuitiarum.

in infirmitate ⁊ aduersitate. Quia vt di. Hiero. Nō ē xp̄iane dignitatis ī tp̄alibus ꝓspera ri. Et que hec tp̄alia spernunt xp̄iana religio recipit leta facie dicēs eos beatos eē. Math. v. Beati paupes spiritu. Et sic patet primū.

¶ Secundo remouet a nobis sup̄fluam curam rerū tp̄alium. ostēdens ꝑ rōnes et exēpla ꝙ de⁹ ī necessarijs nob̄ ꝓuidebit di. Ideo dico vobis ne solliciti sitis ani. ve. quid mā. Cris. Nō hoc dicit ꝙ anima indigeat cibo. incorporea em̄ ē. sed ſm cōmunem ꝯsuetudinē locutus ē. Anima em̄ nō potest morari ī corpore nisi eo cibato. Uel anima ꝓ aīali vita posita ē vt dicit Aug ſm illud. Anima eius in sanguine ē. i. vita animalis. Neq̄ solliciti sitis corpori vestro quid induamini. Principium ei temptatōnis auaricie ē eē sollicitum de necessarijs corporis. quia vt dicit Greg. primo dyabolus sollicitat querere necessaria. postea superflua. Hiero. Precipitur ḡ nobis ne solliciti simus quid comedamus. vt. s. ne cura tp̄alium retrahamur ab eternis: sed quia in sudore vultus preparamus nobis panem. ḡ labor exercendus est. sollicitudo tollenda que mentem perturbat dum timet ne aut possessa depereant aut elaborata nō contingant. Nōne anima plus ē q̄ȝ esca ⁊c. Hic ꝓbat intētum suum ꝙ deus necessaria nobis ꝓuidebit. ¶ Et ponit ad hoc quatuor rōes. Prima est a maiori ad minus ascēdens. quia si deus quod magis est nobis tribuit. s. aīam et corpus. mltomagis qd̄ minus est tribuet. s. escam et vestimētum. sicut qui donat equū donat et frenū Hieroni. Qui maiora prestitit vtiq̄ȝ minora ꝓstabit. et in ꝓmissis veritatis nemo dubitet. quia si non sumus digni talia accipe tn̄ decȝ deum talia dare. Hic cadit exemplum alexādri qui petēti sibi dari vnam domum dedit ciuitatē di. ⁊ si nō decet te talia accipe: tamē decet me talia dare. ¶ Respicite volatilia celi. Hec ē secunda rō de minori ad maius ascendens. quia si pater pascit animalia et aues de domo sua. multomagis credēdum ē ꝙ pascat et nos. Sic deus et pater nr̄ cū pascat volatilia celi que nō laborāt neq̄ȝ metent. neq̄ȝ congregant in horrea que deus etiā in seruitium hominum ꝓduxit. multomagis pascet nos q̄ sumus valde cari ei vtpote care empti. Sumus etiā sine ꝯparatōe maioris ⁊ pluris p̄cij et reputatōis q̄ȝ illa apud deū. Criso. Om̄ia animalia deus ꝓpter hominē fecit: hoīem aūt ꝓpter se. Quāto aūt p̄ciosior ē hominis creatio. tāto maior ē domini sollicitudo de ip̄o. Si ḡ aues nō laborātes inueniūt escas. homo n̄ inueniet cui deus dedit ⁊ operādi sciam et fructificādi spem. Est etiā hec rō exemplū. quia in exemplo volatiliū generat nobis spem de necessarijs vite. Quis aūt vestrū cogitās adijcere pōt ad staturā suam cubitum vnum Hec ē tercia rō que talis ē. Qui dat alicui rē aliquā dat ei illa sine quibus res illa nec haberi. nec in vsu eē potest. sicut deus qui dat oculum homini dat ei lucem solis sine qua ocul⁹ nō videt. Omnis aūt esca ordinat᷑ ad incremētum corporis acquirēdum vel ꝯseruādū. Si ergo ꝓuidentia diuina ꝑ singulos dies incrementa corporis nr̄i nobis nō intelligentibus op̄atur. ⁊ ad tale incrementum ꝑ omnē nr̄am sollicitudinem nihil possumus addere vel minuere. credēdum est omnino ⁊ firmiter sperādum. ꝙ eadem ꝓuidentia nobis necessaria p̄parabuntur sine quibus ad tale incrementum corporis nō possumus ꝑuenire. Glo. Illi curā regendi corp̄is relinquite. qui id ad hanc mensuram fecit peruenire. Uel potest dici ꝙ hic probat ꝙ talis sollicitudo superflua est. quia sicut ad tale corporis incrementum ad quod vite necessaria ordinantur per nostrum cogitatum ⁊ sollicitudinem nihil possum⁹ addere vel diminuē ita ꝑ nostrū cogitatū vl' sollicitudinē nō possumus necessaria ꝓcurare q̄a nisi deus daret operibus nostris effectum et benedictōnem suam infundendo aquam. solem et ventos. et alia hm̄oi faciendo. terra penitus nihil fructificaret ergo ip̄e facit abūdātiam et caristiam. ¶ Et de vestimēto quid solliciti estis. Hec est quarta ratio siue exemplū ꝙ non debemus esse solliciti de vestimentis. sicut nec de cibis. quia in vtroq̄ȝ nobis de⁹ ꝓuidebit. Que talis est. Si in vilibus rebus q̄ modico tp̄e durant diuina ꝓuidentia mirabiliter operatur conferendo eis pulcerrimum vestimentum. et producendo ad debitum incrementum que tamen non laborāt vt homines neq̄ȝ nent neq̄ȝ filant vt femine. quanto magis eadem prouidentia nobis nobilib⁹ creaturis vtpote ad imaginem dei factis et inet'num victuris vestes necessario conferentur. Crisostomus. Hoc autem dicens non opus prohibuit sed sollicitudinem sicut et supra cū de seminatore loqueretur. Est ergo hec quarta ratio etiam exemplū q̄r docet nos ꝓ spe ha

benda vestimētorum lilia agri ꝯsiderare que deus mirabili candore vestit sine sui solicitudine et labore. ita ꝙ salomon qui fuit sup omnes reges gloriosus. tñ in omni glia sua tā potentie ⁊ sapiētie ⁊ diuitiarū nūqꝫ fuit sic gloriose et pulcre vestitus. Glosa. Que purpura regum. que pictura textricum pōt floribus ꝯpari. Item ipe candor dicitur opimentū florum sicut dicimus opuit illū robur. Si ḡ fenū qd̄ hodie ē et cras. i. in futurū in clibanū mittitur. i. in aceruum qui habet similitudinē clibani ꝯgregatur deus sic vestit. quātomagis vos modice fidei. Glo. Permodica fides est que nec ͦ minimis certa est. Carissimi hoc vestimentū nōdum apparet in nobis sed apparebit in gloria resurrectōis quando corpa nostra induent candorem sicut sol. Mathei. xiij Fulgebunt iusti sicut sol. ¶ Ultimo ꝯcludit dicēs. Noli. ḡ soli. cē ꝛc. N ¶ Et ad h̄ ostēdendū duas rōes adducit. ¶ Prima ē ex pte nostra que ē. quia nos nō sumus vt gentes que dei ꝓuidentiam in rebus humanis nō credunt. sed omnia credunt a casu ⁊ fortuna euenire. Et iō sunt soliciti necessaria inquirere et recipe plus debito. Criso. Quia in rebus humanis fortunā credunt eē nō ꝓuidentiam. neqꝫ iudicio dei vitas suas gubernari estimāt. ꝫ incerto duci euentu. iō merito timent ⁊ desperant quasi qui neminē habeāt gubernatorē. Nos aūt credimus diuina ꝓuidentia omnia gubernari. Boe. O qui ꝑpetua mūdū rōne gubernas immobilis stabilisqꝫ manēs dans cuncta moueri. Et iō in manu dei nos et nr̄a cōmittere debemus. Criso. Qui aūt dei iudicio credit se gubernari escā suam in manu dei cōmittat. ¶ Secūda ratio ē ex pte dei. quia cum ipe sit pater noster ⁊ sciat nos omnibus his indigere nō poterit nos deserere. Crisost. Non aūt dixit scit deus: sed scit pater vester. vt eos in maiorem spē ducat. Si em̄ pater ē nō poterit despicere filios. cū nec homines patres hoc sustineant. qualis em̄ ē pater qui sustinet etiā necessaria vite filijs nō dare. Si aūt eēnt supflua nō ita oporteret cōfidere. Et iō dixit quia his omnib9 indigetis vt magis solicitudinē abijciamus. Notādum aūt ꝙ ꝑ omnia ista verba xp̄c ad duo nos inducit. scꝫ vt curā supfluam tpalem abijciamus. ⁊ vt de dei ꝓuidentia ꝯfidamus. I ¶ Et iō sciendum ꝙ duplex ē solicitudo tpalium vna necessaria ad vitam humanā que ꝑmittit. imo ꝑcipitur. quia nisi hō esset solicitus serere tpe suo mēdicaret ⁊ moreret. Prouer. xx. Propter frigus piger arare noluit. mēdicabitur ḡ estate et nō dabitur ei. Eccl. iij. Temp9 spargendi ⁊ tempus colligēdi. Quedam em̄ deus disposuit ⁊ ordinauit ꝑ nostrā solicitudinem fieri. Gene. iij. In sudore vultus tui ve. pa. tu. Ps. Labo. manu. tu. q2 mā. bea. es ꝛc. Omnia ḡ que certa ⁊ determinata tpa requirunt debemus solicite suis tpibus facere ⁊ gubernare. Eccl's. iij. Omnia tp̄s habent ⁊ suis spacijs trāseunt vniuersa. Alia ē solicitudo supflua ⁊ que ad nos nō ptinet: sed ad deū. Un̄ glo. di. hic. Est alia solicitudo superflua ex vicio hominū quādo fructus ⁊ pecuniam plus ꝙ̄ necessariū ē reseruant ⁊ dimissis sp̄ualibus illis intenti sunt. quasi de bonitate dei desperantes. ⁊ hec ꝓhibetur. Si aūt aliquis eēt certus sicut Joseph ꝙ terra in sequenti anno vl' vsqꝫ ad certū tp̄s nō fructificaret tūc hō posset eē solicitus ꝑ illo tpe et vsqꝫ ad illud tempus fructum seruare sicut Joseph fecit. Sic licet de oleo in sequentem annū reseruare. q̄a oliue vt in plurimum vno anno ferunt fructū ⁊ alio anno nō. Sed cū terrā deus omni anno faciat fructificare. supfluum ē de sequenti anno cogitare. Vt ḡ homo dimittat spiritualia vt ire ad ecclīam. audire missam ⁊ p̄dicationem ⁊ hm̄oi ꝓpter opa manualia. quia timet media ꝯsumi nisi sic faceret. ista ē supflua cura de dei bonitate diffidens. Debet em̄ homo sperare ꝙ sicut deus dat sibi pacem hoc anno ⁊ sanitatem. sic ī sequentib9 dabit. ¶ Tercio oñdit quid in tota vita nostra principalit' querere debemus. ⁊ ad quē finē omnia opa nostra principaliter ordinare debem9 dicēs. Querite primū regnū dei. s. principaliter omnibus terrenis id ꝑponendo. et omnia ꝓpter illud faciēdo. ⁊ iusticiā eius. s. regni que. s. ducit ad regnū q2 nō omnis iusticia ducit ad regnū. Math. v. Nisi abundauerit iusticia vestra plus ꝙ̄ scribarū ⁊ phariseorū nō intra. in re. ce. Justicia ꝟo regni ē oīa que xp̄c docuit obseruare. Et hec om. adij. vo. Glo. Aliud ē qd̄ principaliter datur. Aliud ē qd̄ supadditur. quia eternitas debet eē in intentōe. tēporalitas ꝟo in vsu. Alia glo. Omnia sunt filiorum. Et iō hec omnia adijcientur vobis non querentibus. Quibus si subtrahunt' ē ad ꝓbatōēs. vt. s. ꝑ patiā coronent'. Si ꝟo dant' ē ad ḡ'ar̄ umactōēs ⁊ vt ꝑ bonā dispēsatōēs

mereant᷑. Math.xxv. Euge serue bone ⁊ fidelis. quia su. pau. fu. fi. super multa te cõstituã. ¶ Nota ergo ꝙ dominus in verbis istis vitã nostram ordinare intendit. vt ordinate viuamus. j. Cor. xiiij. Omnia honeste et ſm ordinem fiant in vobis. Hic aũt ē rectus ordo vite nostre vt primũ et super omnia deum queramus qui ē regnum dei. Lu. xvij. Regnũ dei intra vos est. Secũdo queramus facere opera iusta et esse virtuosi ꝓpter quod ꝑuenim⁹ ad regnum dei. Math. xj. Regnum celorum vim patitur ⁊ violenti. i. iusti et virtuosi rapiunt illud. Bona aũt tꝑalia nõ debemus querere ꝓpter se: sed ꝓpter bona gratie vt in gratia dei viuamus. et tandem ad bona glie per ducamur. Nõ eñ possumus sine vita mereri. Vita eñ sine bonis tꝑalibus ꝯseruari nõ potest. Et sic patet ꝙ bona tꝑalia ordinant᷑ ad bona gratie ⁊ ad bona glorie. Et ꝑ ꝯsequẽs patet quod hic dicitur. s. ꝙ querentibus primum regnum dei ⁊ iusticiam eius omnia temporalia adijciunt᷑. quod tripliciter ostenditur. ¶ Primo quia qui habet principale. habet accessorium. sicut qui habet agrum habꝫ fructum eius. et qui habet vxorem habet dotes eius. Cum ergo vt dictum est bona tẽporalia ad bona gratie ordinẽtur et bona gratie ad bona glorie. sequitur ꝙ q̇ habet bona glorie habꝫ bona gratie. Est eñ gloria gratia cõsummata. et qui habet bona gratie habet bona tꝑalia. Math. xix. Centuplum acci. ⁊ vitã eter. possidebit. ¶ Secundo quia qui querit regnum dei et iusticiam eius ē filius dei filius aũt est heres patris in omnibus bonis suis. oĩa ergo bona dei habent filij dei. cum igitur omnia bona sint dei et a deo. sequitur ꝙ oĩa bona sint filioꝝ dei. Sed in datõne bonorum tẽporalium deus facit sicut bonus medicus qui subtrahit infirmo multa que ipe vellet. q: sũt ei nociua. solum aũt ei ꝯcedit illa q̄ sunt ei ꝓficua. sic similiter deus facit. Aug. Scit celestis medicus quid nobis daturus ē ad ꝯsolatõeꝫ ⁊ q̄d subtracturus ē ad exercitatõeꝫ. Nõ eñ hõ sine cã iumento suo cibaria subtrahit. multomagis deus filijs suis non sine causa tꝑalia subtrahit. Idem. Cũ petitis tꝑalia. cũ mõ petite ⁊ cũ timore illi cõmittite vt si ꝓsint det. si aũt scit obesse nõ det. Quid autẽ ꝓsit ⁊ obsit medicus nouit et nõ egrotus. ¶ Tercio quia q̇ querit primũ regnũ dei ⁊ iusticiaꝫ e⁹. militat deo et fit miles eius: sed nemo militat suis stipendijs vnq̃. j. Cor. ix. Cum eñ deo militare sine bonis tꝑalibus nõ possum⁹ manifestuꝫ ē ꝙ nobis ea ꝓbebit. Ambro. Indecorum est homini curare de cibo vel veste qui militat regno. nouit rex quomodo militiam suã pascat alat et vestiat. Sic pauit populum suum ĩ deserto. xl. annis. sic pauit helyam ꝑ cornũ multo tꝑe. vt patet. iij. Regũ. xvij. Sic etiã modo inuisibiliter pascit omnes seruos suos. Et q̇s pascit ꝓdicatores et minores et alios multos. nihil habẽtes nisi ipe qui mouet homines ad benefaciẽduꝫ eis. ¶ In fine nota ꝙ circa hãc vitam ordinatam mundus tripliciter errat. ¶ Primo quia principaliter ⁊ sũmoꝑe bona temporalia querit. s. sanitateꝫ. diuitias. honores et delitias. et secundario et quasi per accidens querit bona gratie scilicet iusticiam regni. Totus enim mundus et clerici et laici videntur ad predicta bona defluxisse ⁊ in eis bonum suum ꝯstituunt. Ps. Beatum dixerũt populum cui hec sunt. ¶ Secundo quia regnũ dei vltimo querit. s. in morte. Quãdo eñ peccator non potest plus viuere. vel quando credit mortem imminere tunc querit regnum dei et accipit exemplum a latrone in cruce sed nõ a iohanne baptista qui a cunabulis fuit sãctus. Contra quod nota exemplum de quinq̃ virginibus fatuis que petierunt oleum media nocte. i. imminente morte ⁊ non habuerũt ⁊ sic lampades earuꝫ sunt extincte ⁊ ipe exclu se sunt a regno. ¶ Tercio quia querit regnuꝫ dei sed non iusticiam eius. Omnis eñ homo vult esse beatus. Quia vt dicit Boe. Mentibus hominũ naturaliter cupido summi boni inserta ē. Sed opera beatitudinis nõ curat facere. tota die fabricat domum in inferno et vult habitare in ꝑadiso. Cõtra quod nota exemplum de filijs zebedei qui petierunt ꝯsedere xp̄o in gloria: sed nõ laborare cum eo in pena. Et iõ dictũ est eis. Nescitis quid petatis. Math. xx. Et iõ nullus confidat se habere regnum sine iusticiaꝫ regni cum isti ꝯsobrini xp̄i nõ potuerunt regnũ aliter habere seu obtinere. Luce. xxij. Vos estis qui ꝑmansistis mecum in temp. m. ⁊ ego dispo. vo. sicut dispos. mihi pater meus regnum. Et sic patet terciũ et ꝯsequenter totum.

¶ De epistola ¶ Sermo. xcv.

Si spiritu viuimus spū et ambulemus. Gal. v. Duplex ē vita. s. spūalis et corpalis. Vita corpalis ꝯsistit in vnione anīe ⁊ corporis. Vita spūalis ꝯsistit ī vnione anime cū deo. Vnitur em̄ deus anime p gratiā suam ī pn̄ti ⁊ in futuro vnietur p gl'iam. que vnio vitam causabit. Omnis em̄ xp̄ianus regeneratus p baptismū in filium dei. debet ac vita viuere. ad quā vitā in pn̄ti ep̄la ap̄ls nos hortatur. In qua quidem epistola quatuor facit. Primo hortatur omnes q̄ p viam spūssancti que est via virtutum. via viciorum dimissa debeant ambulare. In prin. epistole. Secundo ostēdit qualiter supiores respectu inferiorum ī hac vita teneant' incedere ⁊ manere. ibi Fratres et si ꝑoc. fuerit hō in ali. deli. ⁊c. Tercio ostēdit quō inferiores ī hac vita respectu supiorum debeant se habere. ibi. Cōmunicet autē is qui cathezizatur ⁊c. Quarto hortat' omnes supiores et inferiores in hac vita ꝑseuerare. ibi. Bonū aūt facientes nō deficiam'. ¶ Primo ḡ hortatur omnes non distinguēdo maiores a minorib' vel aliquem gradu; in hominib' ponendo vt ambulent p viam virtutum ⁊ viam vicioꝝ dimittāt. ibi. Si spiritu viuimus spiritu ⁊ ambulemus. i. si spūssanct' intus nos viuificat p grām manifestamus talem vitam p opa extenus faciendo opa spiritussancti. Ro. viij. Qui v'o ꝭm spiritū sunt. q̄ spūs sunt sentiūt. Et nota q̄ ap̄ls enumerat se cū eis ne sit de quibus dr̄ Math. xxiij. Alligant onera grauia et inportabilia ⁊ imponūt in humeros hominū. digito aūt suo nolūt ea mouere. Ecōtra Joh. baptista qui penitētiā p̄dicabat vitam penitētis agebat. Et quia ex bene agere ꝯsueuit frequēter vana gl'ia oriri. que p̄cedens bonum euacuat. iō subdit. Nō efficiamur inanis glorie cu. i. nō appetam' ī bonis opibus vanam gl'iam hoīm: ꝫ solidā gloriā dei. ij. Coꝝ. x. Qui gl'iatur in dn̄o gl'ietur. Inuicē ꝓuocātes sup. ad ꝯtentōes ⁊ lites malū. s. improperādo vel ꝯuiciando. inuicem inuidentes bonu;. s. alterius odiēdo. Philip. ij. Nihil p ꝯtentōem neq; p inanē gl'iam ꝫ ī humilitate supiores sibinuicē arbitrantes. Hec ḡt mala facit inanis gl'ia quā si homo nō appeteret. nulli inuideret. ¶ Moraliter aūt ad edificatōem nr̄am nota q̄ ap̄ls in hac prima ꝑte ad quatuor nos hortatur. s. ad ambulandum ꝭm spiritū. ad vitādam vanā gl'iaz. ⁊ cauēdum ꝓuocatōem p̄ximi ⁊ ad inuidiam fugiēdam. ¶ Primo nos hortat' vt ꝭm spūm ambulemus qd ꝓpter quatuor facē debemus. ¶ Primo vt ꝓmissiones quas in baptismo ꝓmisimus obseruemus. Ibi em̄ ꝓmisimus abrenūciare dyabolo ⁊ pompis eius ⁊ in deum credere qd ē ꝭm spiritum ambulare. Hec est via triū dieꝝ quā filij israhel egrediētes de egypto ⁊ de seruitute pharaonis petebant facere. Exo. xiij. Viam trium dierū ibimus in solitudinem vt imolemus dn̄o deo nostro. Filij isr'l sunt xp̄iani qui ī baptismo egrediuntur de egypto. i. de mūdo et seruitute dyaboli. Egyptus em̄ interp̄tatur tenebra ⁊ cōfusio que ꝯpetit mūdo. quia excecat et ꝯfundit amatores suos. Egrediunt' ḡ xp̄iani ī baptismo de tenebris peccatoꝝ de ꝯfusione mūdi et seruitute dyaboli. ¶ Secūdo vt p imitatōem filij dei efficiamur. quia qui nō ex sanguinibus neq; ex voluntate carnis viuunt. ꝫ ꝭm spiritum vt xp̄c vixit efficiūtur filij di. Jo. j. Dedit eis potestatē filios dei fieri. qui non ex san. ⁊c. sed ex deo nati sunt. Si aūt filij ⁊ heredes. Ro. viij. Magnus honor et reuerētia est eē filiū dei. ⁊ magnus fructus et affluentia eē heredem. Propter ista aūt duo omnis bō opatur: sed ꝓpter veritatem istoꝝ veri xp̄iani opantur. quia volunt et verū honorē ⁊ veru; fructum ⁊ affluentiam. Mūdani aūt vmbrā istoꝝ querūt. Nā omnia bona mūdi sunt vmbra futuroꝝ bonoꝝ. ¶ Tercio vt rōnabiliter et nō bestialiter viuamus nobilitatem nature nostre in suo honore obseruantes. qui em̄ ꝭm carnē ambulāt bestialiter viuūt ⁊ ordinē nature ꝑuertūt ⁊ nobilitatē humane nature ꝑdūt. Ps̄. Homo cum in ho. es. nō intel. ꝯpa. ē ⁊c. Qui aūt ꝭm spūm ambulāt rōnabiliter viuūt ⁊ ordine; nature seruant. que sic instituta ē vt spūs carni dominet'. ⁊ nobilitatē hūane nature tenēt que ē quia angelis assimilat'. ⁊ in omnibus creaturis dn̄atur. Homo em̄ ꝭm spiritum viuendo trāsfertur ad angelos. ⁊ nō ipsis creaturis: sed omnes creature seruiēt ei. Ps̄. Ego dixi dij estis. i. angeli. ¶ Quarto vt vilissimā ꝓuitutē peccatorē ⁊ mortē eternā euadam'. Qui ḡ ꝭm carnē ⁊ nō ꝭm spiritum ambulant efficiunt' serui omniū vicioꝝ que ī ipsis regnāt ⁊ mortē culpe nature ⁊ gehenne incurrūt. Ro. viij. Si em̄ ꝭm carnē vixe. mor. s. p̄dicta triplici mor. qui aūt ꝭm spiritū ambulant

fiunt liberi. Gal.iiij. Itaq3 fr̄es nō sumus an.
fi.carnis: sed libere.i.aie. Qui aūt ſm spiritū
ambulant fiunt liberi ⁊ effugiūt omnē mortē.
Joh.xj. Omnis qui viuit et credit in me: non
morieť ineternū.q2 mors nature mutať ī glo-
riam. Et ideo nō debet dici mors sed vita.cū
nobilior forma inducať. ⁊ ignobilior abijciať
sc3 vita mortalis. Johā.v. Transiet de morte
ad vitam ¶ Secundo nos inducit vt in bo-
nis que facimus vanam gl'iam nō queramus
Luce.xvij. Cum fe.om.que p̄.s.vo.di.se.inu-
tiles sumus. Et h̄ ꝓpter tria. N ¶ Primo
ne bona nostra que cum tanto labore facim⁹
⁊ que digna sunt vita eterna ꝑdamus. Mať.
vj. Amen dico vobis rec.mer.suā ¶ Secun-
do quia si ꝯtemnimus vanā gloriam habebi-
mus veram gloriā a deo et a sanctis. Et quis
querit gloriā a bestijs: sed apud magnos ho-
mines vult gloriari ⁊ in quo loco. certe nō ī ca
mera: sed vbi est multitudo. Multitudo autē
ꝑmaxima est in celo. vbi ē gloria nostra. Ps̄.
Gloria et honore coro.eum domi. ¶ Tercio
quia si querimus vanam gloriam erim⁹ imꝑ-
petuum ꝯfusi manētes suspensi ad furcas in-
ferni. Et que pōt eē maior ꝯfusio q̄3 stare su-
spensus ad furcas. Hiere.xx. Confundentur
vehementer quia nō intellexerunt obprobri-
um sempiternum. Et attende q͡ hoc vltimu3
valde difficulter cauetur. Greg. Quātas vi
res h3 inanis glorie amor nescit nisi q̇ ei bellū
indixerit. quia ⁊ si facile ē eam nō appetere dū
negatur. difficile tamē ē eam respuere dū of-
fertur ¶ Tercio nos inducit ne ꝓximum pro
uocemus ad iram. ꝯuiciando vel mala impre
cādo vel culpas quas cōmisit vel penas ⁊ in-
iurias quas recepit ei ad memoriam reducen
do. Hec eñ omnia valde ꝓuocant ad irā. A
qua ꝓpter tria cauere debemus. O ¶ Pri-
mo propter peccati grauitatem. Tales eñ ex
ꝓpria malicia peccant quod grauius peccatū
ē q̄3 quod ex ignorantia vel ex impotentia ꝓ-
cedit. vñ tales assimilantur prauis pueris qui
ponunt obicem in viā. vt eūtes offendanť. ⁊ q̇
si sciunt aliquē habere vlcus in aliqua ꝑte ap
podiāt se super illud. Sic tales sunt adeo ꝑ-
uersi q͡ ea libentius dicunt hominibus vnde
sciūt eos amplius scādalizari. Prouer.x. La-
bia iusti ꝯsiderant placita ⁊ os impiorū ꝑuer
sa ¶ Secundo ꝓpter templi dei vastitatem.
Nā tales templū dei vastant ⁊ cōburūt igne
iracūdie. Et iō sunt incēdiarij templa dei spū

alia incēdentes. j. Cor.iij. Templū dei sactu3
ē qḋ estis vos. Vñ tales officium dyaboli si-
bi vsurpant ignem infernalē incendētes. Ta-
les filiam dyaboli mortuā suscitant. s. iram. q̄
filia dyaboli ē. Vñ ꝑ omnia tales demonib⁹
assimilātur. Quia vt dicit Aug. Nihil simili
us actibus demonum q̄3 litigare ¶ Tercio ꝓ
pter pene acerbitatem. tales eñ gehenna in-
fernali damnabuntur. Math.v. Qui dixerit
fratri suo fatue reus erit gehenne ignis. Hic
cadit exemplum de illa sanctimoniali de qua
dicit Grego. in dyalogo. que habebat carnis
ꝯtinētiam sed lingue ꝓcacitatem nō declina-
uit. et dum post mortem in eccl'ia sepeliretur.
de nocte custos eccl'ie vidit eam exhumari. et
ante altare afferri. ⁊ ꝑ medium secari. ⁊ media
ꝑs igne cremata ē alia ꝑte intacta remanente.
¶ Quarto nos inducit vt inuidiā fugiamus
Et hoc ꝓpter tria. P ¶ Primo quia inui
dia ē peccatum inexcusabile. Criso. Dum ce-
tera peccata aliquem colorem excusatōis ha-
beant inuidia nullum habet. cū nō habeat ta-
lem delectatōem qualem alia peccata s̄ poti⁹
cruciatū. Oratius. Inuidia seculi nō inuene-
re tyranni maius tormētum. ¶ Secundo ꝓ-
pter nocumētū ꝑsonale. Inuidia eī nō nocet
vt plurimum nisi inuido. Magna est stulticia
seipm̄ ꝯsumere. et inimico cui inuidet nil mali
facere. Oratius. Inuidus alteri⁹ marcescit re
bus opimis. Prouerbi.xvij. Spiritus tristis
exiccat ossa. Inuidus eñ tristať de bonis ꝓxi
mi. Ex quo patet q͡ inuidia suꝑ omnia pecca
ta turpiorē materiā habet. Inuidia nāq3 mi-
seros homines amat. Miserorum eñ ē felici-
bus inuidere. Vñ suꝑ illud Job.v. ꝑuulū oc-
cidit inuidia. dicit Greg. Paruulus inuidia
occiditur. quia nisi infelicior eēt de bono alte-
rius nō doleret ¶ Tercio quia inuidia ē pec-
catū nimis durabile. Ciprianus. Scelus istḋ
modū nō habens ꝑmanet iugiter sine fine cū
scelera alia finianť. Quātum eñ ille cui inui-
detur successu meliore ꝓfecerit tanto inuidus
in maius incēdium liuoris ignitus exardescit.
huic vultus minax. toruus aspectus. pallor in
facie. in labijs tremor. stridor in dentib⁹. verba
rabida. ⁊ effrenata ꝯuicia. manus ad violētiā
ꝓmpta. ⁊ si gladio interim vacua. odio tamē
furia mentis ē armata. Inuidia est fera pessi-
ma que occidit abel. vēdidit ioseph. ⁊ tande3
ip̄m filiu3 dei sanctū sanctorꝫ cruci affigi fecit.
Math.xxvij. Sciebat eñ q͡ ꝑ inuidiam tra-

vidissent eum. Et sic patet primum. ¶ Secū do ostēdit quō supiores respectu inferiorum. id est prelati respectu subditorum debēt ī via spiritus ambulare. Vñ glo. di. Hacten⁹ vni uerse ecclie ē locutus. mō ad p̄latos loquitur specialiter docens quō tractēt subditos. Dicit ḡ. Fratres si poc. fu. hō. i. imprudenter lapsus p errorem vel impotentiā in aliquo delicto nō in multis: sed in aliquo quasi nō vsu q̄tidiano peccans. vos qui spūales estis. i. eē debetis. Aliter em̄ nō cōpeteret vobis iudicare et corrigere. j. Cor. ij. Spūalis iudicat omnia ⁊ ip̄e a nemine iudicatur. Grego. sup illud. ij. Regū. vij. nō edificabis mihi domū. s. p̄dicādo ⁊ corrigendo. quia vir sanguinum es dicit. Sordes tergere nō valet manus que lutū tenet. Vos igit̄ spūales hmōi sic peccātem instruite ⁊ corripite nō in spiritu iracūdie: sed in spiritu lenitatis. Ps̄. Corripiet me iustus in mi. ⁊ increpa. me. Idem. Quoniā supue. mā. ⁊ corripiemur. Isa. xj. Egrediet̄ virga. i. correctio de radice iesse. id ē de incendio amoris. Quia si aliter fieret peccans nō pateretur se argui: sed excusaret ⁊ defenderet culpam suā. Sene. Vicia animi sicut ⁊ vicia corporis leniter sunt tractanda. maxime quando homo ex ignorantia vel infirmitate peccat. Ex malicia em̄ peccātes durius sunt puniendi vt hic dicit glo. Cōsiderans teip̄m ne et tu tempteris. id est talem correptōem debet prelatus facere humiliter ⁊ cum timore dei. quia potest et ip̄e similiter cadere. Eccl̄. xxxj. Intellige que sunt p̄rimi tui ex teip̄o. j. Cor. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Aug. Nihil ad misericordiam sic inclinat q̄z p̄prij periculi cogitatio. Sic ergo patet ꝙ prelatus spiritualis debet esse humilis et timoratus. Debet etiam esse cōpassiuus et pius vt supportet alioꝝ infirmitates: et hoc est quod addit. Alter alterius onera portate. et sic adim. legem christi Lex xp̄i ē lex pietatis et misericordie. Math. xij. Euntes discite quid ē misericordiam volo et nō sacri. Ro. xv. Debemus nos firmiores imbecillitates infirmorum sustinere ⁊ non nobis placere. Et quia prelatus in dignitate status existens frequenter surgit in elatōnem mentis se magnū reputando: ⁊ ideo onus p̄rimi nō vult portare: ⁊ ideo hoc remouet dicēs Nam si quis existimat se aliquid esse cum tamen nihil sit. s. ex se sed ex gr̄a dei. ip̄e se seducit. i. a veritate cadit. vt phariseus se seduxit Et quia p̄latus nō solum surgit in elatōnem mentis ꝯsiderando et putando se aliquid magnū sed etiam p ꝯsideratōēz alterius quando scz putat fratrem peccātem impfectum in cōpatōne suipius. iō hoc remouet di. Opus aūt suum p̄bet vnusquisq̄z. Consideratio enim p̄pria multū valet ad humiliatōem. Mich. vj. Humiliatio tua in medio tui est. Nihil eī homo inuenit in se quod sit ex se nisi malū ⁊ culpam sed quicq̄d boni habet aliunde est. j. Corinth. iiij. Quid habes quod nō ac. Et ideo sic homo considerans defectus suos habebit gl̄iam tm̄ in seip̄o. i. intus in ꝯsciētia vbi se humiliauit. Gaudet em̄ quia cognoscit morbuz suum quem sanari desiderat. Ps̄. Omis gloria eius filie regis ab intus et nō in altero. i. nō in alterius eloquio vel opinione. id ē per hoc ꝙ aliquis ꝯsiderat se defectuosum ⁊ p consequens se humiliat habet gloriam a deo que ē gloria p̄pria intus in anima manens. ⁊ nō habet gloriam in altero. i. in opiniōe et gloria alterius. quia se non credit aliquid magni reputari ab altero. ij. Cor. j. Gloria no. hec ē testi. cō. no. Et iustū ē ꝙ vnusq̄sq̄z seip̄m p̄bet: q̄a vnusq̄sq̄z on⁹ suū portabit. on⁹. s. p delictis suis debitū. Et iō nō effert̄ de cōmendatōe aliorū. Psal. Tu reddes vni. s. o. s. ¶ Moraliter aūt nota ꝙ hic in tota hac secunda pte monet nos apostolus vt alter alterius onera portemus. Ad quod faciendūz quatuor nos inducunt ¶ Primum est excellentia saluatoris qui cū sit infinite potentie et excellentie inclinauit se vsq̄z ad terram. vt nobiscum onera nostra portaret ⁊ factus est infirmus ⁊ egenus vt per experientiam facti nobis cōpateretur. et ab omni miseria nos liberaret. Hebre. iiij. Non habemus pon. qui nos pos. compa. infir. no. temp. autem per omnia. Erubescat ḡ homo non cōpati fratri suo. et eius onus non portare. cum diuina maiestas voluit infirmari vt nobis cōpateretur ⁊ ab onere subleuaret Nonne etiam diuina maiestas quotidie nos supportat a malis que meremur p̄tegendo et necessaria vite conferendo et mores nostros graues sustinendo et ad penitentiam nos expectando. Certe sic Isa. xlvj. Audite me domus iacob qui portamini a meo vtero. ¶ Secundum est angelorum beniuolentia qui nobiscū onera nostra portāt. s. in pugna spiritua

li assistendo. orōes nostras coram deo ferēdo. et ad nutritōem et vitam nostram corpa celestia mouēdo. et aīas nostras ad celum portando. Hebre. j. Oēs sunt administratoꝝ spiritus in ministerium missi. Si ergo angeli qui in curia celesti coram deo assistunt. descendūt vsq ad nos vt onera nostra portent. quanta ɔfusione digni sumus qui onera fratrum nostroꝝ portare recusamus. Nonne ɔfunderemur. si fratres minores venirent ad seruiēduz fratribꝰ nostris quibus nos seruire nollemus Certe sic. Tercium ē ministerium oīs creature. nā omnis creatura supportat et iuuat infirmitatē nostram. quia cecitatem nostram sol fugat aerem illuminando. famem nostram reficit terra fructus ꝓducendo. immūdicias nostras aqua abstergit nos lauando. frigus nr̄m ignis depellit nos calefaciēdo. Et breuiꝰ oīs creatura onera nostra supportat. In quo datꝰ nobis exemplū vt alter alterius onera portemus. ¶ Quartū ē maxima indigentia nostra et cōmunis vicissitudo. quia quotcūq onera quis sustinet hodie. et quātacūq infirmitate detinetur. quicūq alius quātacūq dignitate fulgeat potest cras eadē onera sustinere. et eādem infirmitatem pati. Eccl'. xxxviij. Memor esto iudicij mei sic erit et tuum. mihi heri tibi hodie. Rota fortune quotidie et velocissime vertitur. et mūdus quotidie mutatꝰ. Et hoc ē qd hic dicitur. Cōsiderās teipm ne et tu tempteris. Multū eñ homo mouetꝰ ad onus ꝓximi suscipiēdum. si ipe cito se crederet in simili casu eē. R ¶ Et nota q onus ꝓximi quod portare debemus. in quatuor species diuiditꝰ scz in onus iniurie qd debemus patiēter portare et ei pcere. In onus infirmitatis. nam infirmitates et defectus naturales ꝓximi patienter tolerare debemus. Ambro. Cū magna pietate portandi sunt qui increpari ꝓ sua infirmitate non possunt. In onus necessitatis. qr necessitates ꝓximi nr̄is beneficijs et elemosinis subleuare debemus ac etiā obsequio corporali. exemplo xp̄i qui pedes discipulorum lauit. Et in onus penitētie ꝓ peccatis debite. ī quo fratres nostros iuuare debemus. exemplo xp̄i qui penam peccatorum nr̄oꝝ pertulit super lignum in corpore suo. Et precipue illos qui sunt in purgatorio qui inciderūt ī manus domini et cōplent ibi penitētiam. Job. xx. Miseremini mei. miseremini mei saltem vos amici mei qr manus dn̄i tetigit me. Quos ꝓpꝰ qn̄q iuuare debemus. S ¶ Primū ē grauitas penaruz. Aug. Miro mō est grauis ignis iste. Supat eñ omnem penam quam aliquis in mundo isto ꝑpessus est. Nō possunt numerari pene alterius vite. Libentiusq datur et dari debz elemosyna in multis penalitatibus cōstitutis. Quia differt subuenire amico suo quē videt in ignem cecidisse. Et ideo valde sūt culpandi qui habent testamenta dispensare et alia suffragia facere et differūt. cum ꝓpter illa citius ab illis penis liberentꝰ. Hic cadit exēplum de illo qui misit equum cognato suo vēdendum et in elemosynas erogāduz ꝓ anima sua qui nō fecit. cui ipse post aliquot tempus apparens dixit. Expectabam elemosynas equi mei ꝓpter quas citius fuissem liberatus a penis. Nunc aūt ad deū vado et cito te coraz eo parere oportebit. Qui statim cecidit mortuꝰ ¶ Secūdum est artissima paupertas in qua sunt cui nulla paupertas mundi ɔpari potest quia paupertati sue nullo modo ɔsulere possunt. nec laborando nec mendicando nec mutuo acquirendo. Eccl's. ix. Quecūq pōt manus tu. fa. instan. opa. quia nec opus nec ratio nec sapiētia nec scientia erunt apud inferos q̄ tu ꝑperas. Magis aūt indigētibꝰ libentius debet elemosyna dari. ¶ Terciū ē quia nō possunt nobis sua necessaria indicare. et a nobis sua suffragia postulare. Libentius aūt fit elemosyna paruulis expositis. quia nō possunt querere nec habent seruitorem qui ꝓ eis petat. Quartum ē. quia nos et nostra ab eis habemus. ipi eniz nos genuerunt. et diuitias parauerunt. Ualde ingratus ē ille parentibꝰ qui semel in anno nō facit ꝓ eis vnam missam cātari. cum ipi nos. xx. seu. xxx. annos nutriuerant. Multum poterūt ɔqueri de nobis apd deum cū liberati fuerint a carcere et penis purgatorij ¶ Quintum ē magnum emolumentum nostrū. quia cum ipi ꝓpter nr̄a suffragia fuerint liberati in ɔspectu dī ꝓ nobis orabūt et veniā peccatoꝝ nobis impetrabunt. Justo etiam dei iudicio fiet vt cū nos fuerimus mortui alij nobis sua suffragia largientꝰ. si nos dū viuimus alijs benefacimus. et si nos alijs non benefacimus. nec nobis ab alijs bene fiet. Et sic patet secūduz. Tercio ostendit quomodo inferiores respectu suorum prelatorum in via spiritus debent ambulare di. Communicet autem is qui cathezizatur verbo id est instruitur. ei qui se cathezizat. id ē instruit ī om-

nibus bonis. Quod pōt duobꝫ modis intelligi. Uno mō sic. In omnibus bonis cōmunicet.i.doctrinam eruditōis prelatorum in omnibus que docent impleat.ꝛ cōmunem se doctori faciat recipiendo que ille dicit. vt sic predicator ꝛ doctor fructum quē querit ꝛ desiderat ꝯsequatur. Alio mō intelligitur ad literaꝫ de cōmunione bonoꝝ tpalium.j.Coꝛ.ix. Si vobis bona spiritualia seminamus.nō est magnum si carnalia vestra metamus. Sed quia subditi possent dicere quomodo facimꝰ ꝙ dicit nobis prelatus cum ipe sit malus: nolo facere. Ideo hoc remouet di. Nolite errare dicendo.s.quomodo faciam qꝺ dicꝫ mihi ꝑlatꝰ cū ipe sit malus.quia nō ē dictum vobis vt faciatis que faciūt:sed que dicunt. Math.xxiij. Que di.fa.que aūt faci.no.fa. Lu. Qui vos audit me audit.et qui vos spernit me spernit. Et hoc q̄ntum ad primam expositōem. Q̄tuꝫ aūt ad secūdam sic dixi.vt cōmunicetis bona tpalia ministrantibus spūalia. Nolite tamen errare vt ab hoc excusetis vos dicendo. Nō habemus qꝺ magr̄is debemus. Hay. Quicūqꝫ es nō te excuses vt dicas te sumptus nō posse ministrare magr̄o. Noli te decipere q̄si deum possis fallere. Unde tu viuis inde magistrum tuum sustenta. Q̄tum aūt ad vtrūqꝫ subiūgit rōem cōmunē dicēs. Deus non irridetur. Glo. Scit ei corda et ideo nō irridetur tāq̄ȝ ignorans.quia que seminauerit homo ħ in presenti opando.hec et metet in futuro p̄mium recipiendo.j.Coꝝ.iij. Unusquisqꝫ ꝓpria mer.re.se.s.la. Et hoc exemplificat in malis.ꝛ in bonis di. Quoniā qui seminat in carne.i.opa carnalia in carne existens facit.ꝺ carne.i.de suo carnali semine metet coꝛruptōem. id est coꝛruptōis et passionis penam. Job.iiij Qui seminant dolores metent eos. Qui aūt econtra seminat in spiritu.s.manens in spiritu sancto seminanti ꝯsentiens de spiritu.i.ꝺ ope spirituali metet vitam eternā.i.ꝯsequeꝛ eternam beatitudinem. Prouer.xj. Seminānti iusticias merces fidelis. ¶ Quarto indistincte monet omnes superiores ꝛ inferiores ad ꝑseuerādum in via spūs et bonitatis di. Bonuꝫ aūt facientes nō deficiamus:sed finaliter ꝑseueremus.quia tpe suo metemus non deficiētes. Glo. S. homo nō imponit finem opi nec deus imponit fineꝫ remuneratōi. Jaco.v. Ecce agricola ꝑciosum fructum terre patienter expectat donec accipiat temparaneū ꝛ serotinū id ē grām in p̄nti ꝛ gl̄iam in futuro.vel coꝛporis stolam ꝛ aīe gl̄iam. ¶ Ultimo ꝯcludit dicēs. Ergo dū tps habemus opemur bonum ad omnes.quicūq̄ȝ et qualescūqꝫ sint.j.Coꝛ.ix. Omnibꝫ omnia factus sum vt omnes saluos facerē. Maxime aūt ad domesticos fidei id ē ad fideles eccl̄ie.j.Thimo.v. Si quis aūt suorum ꝛ maxime domesticoꝝ curam nō habet.fidem negauit ꝛ ē infideli deterioꝛ. Canꝫ.ij. Ordinauit in me caritatem. Ut primo mihi.post domesticis ꝛ tādem extraneis. Et sic patet totum de epistola.

¶ Dominica.xvj.de euangelio. Ser.xcvj.

IBat hiesus i ciuitatē que vocaꝫ na. Lu.vij. Sicꝫ dicit iohā. Christus ad hoc venit vt vitam haberemus. Ego inquit veni vt vitā habeāt. Eramꝰ ei mortui ī delictis et pc̄tis nr̄is. Ephe.ij. Propꝫ ni.ca.s.q̄ di.n.de.cū es.moꝛ.pec.ꝯui.nos xp̄o cꝰ gr̄a estis saluati ꝛ cōresuscitauit ꝛ ꝯsedē fecit ī celestibꝫ ī xp̄o ie. vbi apl̄s ostēdit ꝙ triplicē vitā cōsecuti sumꝰ per xp̄m.s.vitā gr̄e.q̄ in xp̄o nos viuificauit.vitaꝫ nature ī q̄ cū xp̄o nos resuscitauit.ꝛ poniꝫ ꝑteritū ꝓ futuro.qꝛ cā resurrectōis nr̄e.s.resurrectō xp̄i iā erat facta.ꝛ vitaꝫ gl̄ie ī q̄ nos cum xp̄o ꝯsedere in celestibꝫ fecit.i.faciet. Habꝫ ei xp̄c q ē vita triplicē moꝛtē fugare ꝑ triplicem vitā quā ꝯfert. Nā ꝑ vitā gr̄e expellit moꝛteꝫ culpe.ꝑ vitā nature expellit moꝛtē nature ꝛ ꝑ vitā gl̄ie expellit moꝛtē pene etn̄e. In ħ autē euā.agiꝫ ꝺ moꝛte ꝛ vita nature.s.quō xp̄c q̄n dā moꝛtuū ad sepulcrū dū poꝛtareꝫ reuocauit ad vitā. In q̄ q̄dē euā.quinq̄ȝ ordinate describunꝫ. Primū ē xp̄i cū discipulis suis in ciuitatē naym deambulatio. In ꝑncipio euan. Secūdū ē defuncti cū matre vidua xp̄i obuiatio.ibi. Cū appꝛopi.poꝛ.ci. Tercuū ē sup mr̄e defūcti xp̄i ꝯpassio.ibi. Quā cū vi.do.mi.mo. ꝛc. Quartū ē defuncti resuscitatio.ibi. Et acces.ꝛ te.lo. Quintū ē ex visione miraculi ꝑpl̄i edificatio ꝛ diuine maiestatꝫ laudatio.ibi. Accepit aūt oēs timoꝛ ꝛc. vsq̄ȝ ad finē. ¶ Primo ḡ poniꝫ xp̄i cū discipulis suis ī ciuitatē naym ambulatio. Lr̄a plana ē. Naym ciuitas ē galilee secūdo miliario mōtis thaboꝛ vt d. Beda ad quā xp̄c iuit cū dis.s.ꝛ dū appꝛopin.poꝛ.ci. ecce def.effe. Moꝛaliꝫ aūt ad edificatōꝫ nostrā nō ꝙ ꝑ istū moꝛtuū pctoꝛ significaꝫ qui

mortuo ꝯpatur. quia ea que mors infert homini peccatũ infert peccatori. Peccator aũt
homini mortuo ꝯpatur ⁊ assimilatur. a pecca
tũ morti ꝯꝑatur ad decẽ. ¶ Primo quia
mors priuat homĩes vita nature. sic peccatũ
priuat aĩam vita grẽ que deus est. Nam sicut
anima est vita corpis q̃ recedit ꝑ mortem. ita
deus ẽ vita anime qui recedit ꝑ peccatũ. Jsa.
lix. Iniq̃tates vel. diui. inter vos et deũ vr̃m.
Et ideo quãto deus ẽ melior aĩa. tãtomagis
dolendum ẽ de recessu dei ab anima q̃z d' reces
su anime a corpore. Et quãto anima ẽ melior
corpore. tãtomagis est dolendũ de morte ani
me q̃z de morte corporis. Sed vt dicit Aug.
Miserabilis miseria ĩ hominibus apparet ꝙ
cum moritur homo ẜm corpus omnes amici
ꝯueniunt ⁊ plorant. sed cum moritur ẜm ani
mam nullus dolet nullus plorat. a corpe mor
tuo nõ recedunt donec sepulture tradat'. ani
me xᵒ mortue nullus assistit. nullus ꝓcurat
eam ad vitam reducere. Utinam tot facerẽt
amici ꝓ aĩa resuscitanda quot facerent si pos
sent mortuum ad vitam reuocare. Aug. O si
possemus homines de morte excitare et cum
ipis pariter excitari vt tales eẽmus amatores
vite ꝑmanentis. quales sunt illi vite fugient'.
¶ Secundo sepat eũ ab amicis. sic peccatuz
sepat aĩam a sanctis et ab angelis veris ami
cis nostris. Treñ. j. Omnes amici eius spreue
runt eam. Tercio priuat euz oĩbꝫ bonis su
is sic peccatũ priuat aĩaz oĩbꝫ bonis spũalibꝫ
Ezech. xviij. Si auer. se ius. a iu. s. ⁊ fe. iniqui.
om. ius. eiꝰ quas op. ẽ nõ recordabũt'. Math.
xxv. Ei qui nõ habet id qd' videtur habẽ au
feret' ab eo ¶ Quarto priuent eũ lucro socie
tatis. q2 mortuo homine lucrũ societatis statĩ
auferet' ab eo. Sic peccatũ priuat hoĩem lu
cro meriti qd' fit in ecclesia. quia peccator nul
lius boni ecclesie ẽ ꝑticeps nec in merito passi
onis xp̃i. In cuius figura dicit' Leui. xxj. Nõ
de semine aaron qui maculatus fuerit lepra ñ
vescetur his que sanctificata sunt mihi. i. non
habebit ꝑtem bonoꝝ que fiũt in eccl'ia. Ecõ
tra dr̃ in Ps̃. de iusto. Particeps e. s. o. ti. te.
¶ Quinto priuat eũ hereditate pr̃is haben
da. Sic peccatuz priuat hereditate pr̃is cele
stis habẽda. s. regno dei. Math. xxj. Auferet'
a vobis regnũ dei ¶ Sexto priuat eum sen
su. sic peccatũ facit hoĩem insensibilẽ quia nõ
sentit dyabolũ se trahẽtem. nõ sentit lutuz in
quo iacet. nõ sentit vulnera peccatoꝝ. ñ vidit
penas sibi paratas. nõ audit tubas dei clamã
tes. Transit mũdus ⁊ ꝯcupiscẽtia eius. Et pe
nitẽtiam agi. appro. eñ re. ce. Prouerbi. xxiij.
Traxerũt me et nõ sensi verberauerũt et non
dolui ¶ Septimo priuat eũ motu. sic pecca
tum ponit hominẽ in talem foueam de qua ñ
poterit exire. nisi ꝑ misericordiam dei inde re
trahatur. Exo. xv. Fiant immobiles quasi la
pis. Est eñ hõ spũs vadens. s. in peccatum et
nõ rediens. s. a peccato Ps̃. ¶ Octauo facit
corpus fetere. sic peccatũ facit hominẽ fetere
corã deo et sanctis. Johel. j. Cõputruerũt iu
menta in ster. suo. Johel. ij. Ascẽdit fetor ⁊ pu
tredo eius quia supbe egit. Hic cadit exẽplũ
de angelo qui obturauit sibi nares qñ obuia
uit cuidã ornate mulieri di. ꝙ feteret corã dõ.
¶ Nono aufert pulcritudinẽ et armoniam ⁊
facit hoĩem nõ eẽ hominẽ. Sic peccatum au
fert totã pulcritudinẽ et armoniã virtutũ ⁊ fa
cit hoĩem bestiã. Eccl's. iij. Dixi in corde meo
de filijs hominũ vt ꝓbarem eos similes eẽ be
stijs Decimo facit corpus sub terra sepeli
ri. sic peccatum facit aĩam in inferno sepeliri.
Luce. xvj. Mortu. ẽ di. ⁊ se. est in infer. Et sic
patet primum et secũdũ ¶ Tercio ponit' su
per matre defuncti xp̃i cõpassio. q2 videns eã
ih̃s ꝯpassus ẽ ei ⁊ mih. mo. super eius affli. Et
attende ꝙ multis feminis xp̃c ꝯpassus ẽ. Nã
ꝯpassus ẽ adultere turpiter accusate ⁊ libera
uit eam. Joh. viij. Mulier vbi sunt qui te ac
cusa. Cõpassus ẽ chananee anxie afflicte ⁊ ex
audiuit eã. Math. xv. O mlier magna ẽ fides
tua fiat ti. si. vis. Cõpassus est mulieri emorro
isse ꝑ sanguinis fluxum multum debilitate et
sanauit eã. Mathei. ix. Ecce mulier que san
guinis fluxum pa. xij. an. Cui xp̃c dixit. Con
fide fi. fi. t. sal. te. fe. Cõpassus ẽ socrui Petri
magnis febribus estuanti et xᵒbo curauit eã.
Lu. iiij. Socrus aũt Simonis tene. ma. febri.
⁊ stãs sup illã. s. ih̃s imꝑauit febri. ⁊ di. eã. Cõ
passus ẽ marie magdalene a pluribus et plu
ries molestate et defendit eam. Mathei. xxvj.
Quid mo. estꝭ huic mu. Cõpassꝰ ẽ simul ma
rie et marthe sup morte fratris multũ ploran
tibus ⁊ resuscitauit eũ. Jo. xj. Lazare veni fo
ras. Cõpassꝰ ẽ matri derelicte ⁊ angustiate et
eam Johãni recõmendauit. Jo. xix. Ecce ma
ter tua. Cõpassus ẽ tribus marijs ad monumẽ
tum eum querentibus et mente ꝯsternatis et
apparuit eis. Mat. xxviij. Auete. Multis eñ
feis ⁊ multotiẽs etiã ẽ ꝯpassus. Quia ci mu

lieres multipliciter affliguntur. ideo multis indigent consolationibus. Compassus est ergo huic vidue super morte vnici filij sui multum afflicte et eius filium resuscitauit. X Ubi nota quod mesticia illius femine ex tribus causabatur. s. ex natura feminea. ex viduitate viri. et ex morte vnici filij. ¶ Primo causabatur ex natura feminea. Naturaliter enim magis femine patiuntur et compatiuntur quam viri. eo quod habent animum magis mollem. Unde mulier quasi mollis aer dicta est. Unde phs dicit in li. de aialibus. quod in omni genere aialium femie sunt molliores quam masculi. preter vrsam et leopardam. Et ideo mulier seuera et non compassibilis non pot dici femina sed vrsa et leoparda. Mulier quidem naturaliter est frigida et humida. et ideo defacili compassibilis et passibilis. Uir autem naturaliter est calidus et siccus. et ideo non sic defacili patitur et compatitur Ideo in filij morte et aduersitate naturaliter plus dolet mater quam pater eo quod est magis mollis et compassibilis. In filij autem honore et sublimitate est econuerso. quia naturaliter plus gaudet pater quam mater. quia est magis magnanimus. Hoc apte innuitur Prouer. x. vbi dicitur. Filius sapiens letificat patrem: filius vero stultus est mesticia matris sue. De filio igitur sapiente et bono. pater habet leticiam. et mater vanam gloriam. De filio vero stulto et malo. mater habet tristiciam et pater iram. Prouer. xvij. Ira patris. filius stultus. et dolor matris que genuit eum. ¶ Secundo causabatur eius dolor ex eo quod vidua erat. Uidue enim sunt sine consolatione et adiutorio destitute. Et ideo frequenter molestantur et decipiuntur. et per consequens sepe sunt in tristicia. Et ideo magnum peccatum est eas molestare et contristare. Hiere. xxij. Uiduam nolite contristari. Et magnum meritum est eas consolari et adiuuare. Jaco. j. Religio mun. et imma. apud deum et pa. hec est visio pu. et vi. in tri. eorum. Et ideo quando vidue filios amittunt multum dolent. remanserant enim eis loco viri consolantis et defendentis. Multis tamen expediret viro et filijs carere. quia liberius possent deo seruire. Mulier enim nupta cogitat quomodo pla. vi. et vtinam tantum cogitaret placere deo. Et etiam multum solicita est thezaurizare filijs. et vtinam sic esset solicita pro anima sua. Et ideo pluribus expediret viro et filijs carere. Unde Hiero. di. in epla ad paulinum. Sancta melantia calescente adhuc viri corpusculo necdum humato duos filios suos p vidit. que ad pedes xpi aduoluta ait. expeditius tibi seruitura sum domine. qua a tanto onere liberasti. ¶ Tercio causabatur eius dolor. eo quod vnicum filium amiserat. Non enim remanserat ei alius qui eam consolaretur et defenderet. nec alium generare expectabat quia vidua erat. Naturaliter enim plus diligit mater filium quam pater. et ideo plus de eius morte tristatur. De amissione enim rei quam maxime diligimus maxime tristamur Quare autem mulier plus diligit filium quam pater quinque possunt cause assignari. Y ¶ Prima est quia mulier habet plures defectus quam vir qui quidem releuantur et tolluntur quando filios generat. Unde multe propter filios a viris diliguntur que alias odirentur. Propterea lya quam despiciebat Jacob statim quod pepit ait. Nunc amabit me vir meus Gene. xxix. Et ideo mulier sciens se propter generationem filiorum in suis defectibus tolerari. et a viro plus diligi vehementer eos amat. ¶ Secunda est. Id in quo plus laboramus et cum maiori labore acquirimus plus diligimus. vt dicit phs. Mater autem plus laborat circa filium quam pater. tam in portando quam in pariendo et etiam in nutriendo. ¶ Tercia est quia illam rem plus diligimus quam magis pro certo esse nostram scimus. mater autem de certo scit quod filius natus est de se. Uir autem si credat: certus tamen non est. ¶ Quarta est quia illam rem plus diligimus in qua maius ius habere nos scimus. sed secundum phm. maior portio est de substantia matris in corpore filij quam de substantia patris. ¶ Quinta est quia amicicia contrahitur ex consuetudine cohabitandi colloquendi et conuersandi. Matres autem magis cum filijs habitant colloquuntur et conuersantur. Quis autem mater plus diligat filium quam pater. tamen filius plus diligit patrem quam matrem et consanguineos ex parte patris quam ex parte matris. Et ad hoc tres cause possunt assignari. Z ¶ Prima est quia principium effectiuum et formale in filij generatione est pater. vt di. phs. Secunda est quia filius debet patrem in omnibus bonis succedere. ¶ Tercia quia partus sequitur matrem quo ad libertatem et seruitutem. ita quod natus de ancilla matre et libero patre erit seruus. in honoribus autem et dignitatibus potius sequitur patrem. quia si rex contrahat cum aliqua populari filius qui nascitur erit rex. ¶ Pater autem et mater naturaliter plus diligunt filios quam a filijs diligantur. Cuius ratio est quia parentes de natura sua propria dederunt fi. corpus proprium. filij autem in genera-

tione sua parentibus nihil dederunt. Et ideo parentes diligunt filios vt opa sua vt carnē suam et vt mēbra sua. Videmus etiā q̄ humor arboris fluit a radice in ramos ⁊ nō econuerso. Similiter amor parentuꝫ fluit in filios tāq̄ȝ a radice in ramos ⁊ nō econuerso. Et sic patet terciuꝫ. ¶ Quarto ponitur defuncti resuscitatio. Et quia p̄ hunc defunctum peccator designatur vt dictum ē. et p̄ hmōi defuncti resuscitatōeꝫ. peccatoris resuscitatio a peccato significatur moraliter exponendo idō ad edificatōem nostram circa huius defuncti resuscitatōem tria videamus que in suscitatōe peccatoris ꝯtingunt. Que sunt locus vbi suscitatus est. quia in porta ciuitatis. Modus resuscitatōnis. quia accessit ⁊ tetigit loculum. Et signa resuscitacōnis. quia resedit qui erat mortuus. Primum ḡ quod ꝯsiderare debemus ē locus vbi suscitatus ē quia in porta ciuitatis. Circa qd̄ nota q̄ ciuitas ista ē homo cuius porte sunt sensus corporis. Unde ſm glo. porta qua peccator effertur mortuus est aliquis de sensibus corporis quo peccato in peccatū ruit. vt qui videt mulierem ad ꝯcupiscēdum eā. et qui aurē turpibꝫ ⁊ nephādis v̄bis accomodat. ⁊ qui linguā blasphemijs mēdacijs. ⁊ detractōnibꝫ exercet. p̄ p̄dictos sensus sicut p̄ portam extrahitur mortuus. Sic tractus fuit dauid p̄ oculorꝫ portā mortuus. qn̄ vidit bersabee. ij. Regū. xj. Hiere. ix. Ascēdit mors p̄ fenestrā nrā. Appropiquat aūt dominus porte ciuitatis qn̄ gra xp̄i ꝓhibet ne p̄ aliquē sensū tēptatio ad effectū pueniat. Suscitat' aūt iste corā multitudine cū tn̄ in suscitatōe puelle filie archisynagogi turbā eiecerit. q2 mortuus h' signat pctorē publicuꝫ cui⁹ peccatū publicū fuit. q2 pnīa sua pp̄lm edificare debet sicut ip̄m malo exemplo corrupit. .j. Thimo. v. Peccātes aūt. s. publice coram omnibꝫ argue. Filia v̄o archisinagogi signat peccatorem occultū. q2 in domo fuit mortua. et idō occulte debet puniri ꝑpterea nō coram turba sed in domo resuscitata fuit. Insinuat' etiam in hoc. q̄ in pnīa turba quedā ē eijcienda. s. salutē impediēs. Et hec ē turba tumultuans. Math. ix. Cū vidisset turbā tumultuātem dicebat recedite. Alia ē turba nō reijcienda. s. coadiuuās ⁊ cōpatiēs. ⁊ ad pnīam inducēs de qua habet' hic. Talis turba ē ꝯgregatio scōrum ad quā hō libēter debet accedere ⁊ ei affabilē se p̄bere. Eccl'. iiij. Cōgregatōi pauperum affabilē te facito. Secūdum qd̄ ꝯsiderare debemus ē modus suscitatōis. Nā p̄mo accessit. secūdo loculum tetigit p̄ qd̄ portatores stare fecit. et mortuo imparit vt surgeret. Primo ḡ accessit qd̄ facit deus peccatori p̄ grām p̄uenientē nō tn̄ gratūfaciētē vt qn̄ dat ei desideriū ꝓprie salutis. ⁊ facit ei displicere malū. cogitare d' penis inferni ⁊ d' morte sua. ⁊ cetera alia dispositiua dat ei p̄ q̄ cor eius pulsat. Apoc. iij. Ego sto ad ostiū et pulso. Secūdo loculū tetigit. Lectus iste in q̄ iacet iste defunct⁹. i. aīa existens in peccato mortali ē duplex. ¶ Primus ē corp⁹ ꝓpriū. cui⁹ pedes sunt quatuor elemēta ex quibꝫ ꝓcedūt quatuor portatores aīam ad sepulcrū inferni portātes. Naꝫ ex terra ꝓcedit auaricia. ex aq̄ luxuria. ex aere supbia. ex igne ira. He sunt ille quatuor bestie quas vidit daniel. q̄ portāt peccatorē p̄ abrupta mūdi. et tādem ad infernum demergūt. Hūc lectū. s. corp⁹ tāgit xp̄c p̄ infirmitates ⁊ alias tribulatōes p̄ q̄s portatores stant. quia nec auaricia nec luxuria nec supbia nec ira impediūt quin peccator querat deū p̄ cōtritōem et ꝯfessionē et satisfactionē. ⁊ sic a peccato suscitatur. Ps. Imple. fa. eo. ig. ⁊ que no. tu. dom. ¶ Secūdus lectus ē mēs hoīs ⁊ ꝯcupīa eius. cui⁹ portatores sunt quatuor. s. pudor ꝯfitēdi. timor satisfaciendi. dulcedo peccādi. ⁊ spes finalis penitēdi. Omnes istos portatores dn̄s facit stare cū tangit mētē hoīs diuersis ꝯsideratōnibꝫ ⁊ cogitatōnibꝫ. Nā primū portatorē qui ē pudor ꝯfitendi dn̄s facit stare cū tāgit mētē hoīs tribꝫ ꝯsideratōnibus ſm tres nodos vnius digitorꝫ

¶ Prima ꝯsideratio ē. q2 q̄ȝdiu hō ē ī peccato aspicit' ab oībꝫ sicut suspēsus hō in furcis dyaboli: sed p̄ ꝯfessionē deponitur. Eccl'. iiij. Nō ꝯfundaris p̄ anima tua dicere ver. Est enī ꝯfusio adducēs ignominiā. ⁊ ē ꝯfusio adducēs gratiā ⁊ gl'iam. Vn̄ in peccādo debuit eē pudor et rubor ⁊ nō in ꝯfitēdo. Hiccadit exemplū de quodā heremita q̄ simulauit se velle peccare cuꝫ vna peccatrice in platea. Cui meretrix. Nō ī platea q2 videmur ab hominibꝫ s̄ ī camera. Ad quā heremita. Ita et videmur ī camera a tota curia celi sicut ī platea. ¶ Secūda ē q2 vulnus qd̄ nō apitur. totū corp⁹ putrefacit. Sic pcīm putrefacit animā nisi q̄s ꝯfiteat'. Et si apitur tot⁹ hō sanat'

¶ Tercia ē q2 ista ꝯfessio n̄ infert mortē sicut ꝯfessio latronū. s̄ idulgētiā ⁊ iustificatōꝫ. Isa.

xliij. Dic tu iniquitates tuas vt iustificeris.
¶ Secundum nodo portatorem qui est timor satisfaciendi facit stare. cum tangit mentē tribus alijs ꝯsideratōnibꝫ ꝺm tres alios nodos alterius digiti. Prima est qꝛ in penitētia xp̄s nos adiuuat. quod figuratū ē in eo ꝙ xp̄c portauit vnum latus crucis ꝑ quā penitētia designatur. ⁊ symon cyreneus portauit aliud. Ps. Cum ipo sum in tribulatōne. Et iō sperādū ē in domino ⁊ oīa poterimus. Phil.iiij. Omnia possum in eo q me confor. Isaie.xl. Qui sperant in domino mutabunt fortitudinem. Hic cadit exemplū de tragea quā beata virgo dando ibat ꝑ refectorium fratū ⁊ cū venisset ad quendam qui erat medicus non dedit ei. qꝛ confidebat in medicinis suis. ¶ Secunda ē quia est valde breue tempus penitentie ⁊ adducit ad magnam requiē. Eccl.vlt. Modicum laboraui ⁊ inueni mihi magnā requiē Nam tempus penitentie aliqñ ē quinqꝫ annorum ⁊ finem habet. tp̄us aūt quietis ⁊ suppliciorum ē sine fine. Math.xxv. Ibunt hi i supplicium eternum. iusti aūt in vitam eternā.
¶ Tercia ē qꝛ pena hic voluntarie assumpta in centuplum plus valet ꝙ̄ pena ī alio mūdo inflicta. ⁊ tamen illa ē sine compatione maior. Propterea petebat Augu. di. Domine hic vre hic seca ⁊c. ¶ Tercium portatorem qui ē dulcedo peccandi facit stare cum tangit mētem tribus alijs consideratōibꝫ ꝺm tres alios nodos alterius digiti. ¶ Prima ē quia hic nō ē locus gaudij ſ meroris. Aug. In valle miserie sumus in qua eo magis est flendum quominus flemus. Similiter non ē tempus congruum qꝛ nullus facit festum nisi prius in vigilia ieiunet. sed omnia requirūt debitum locum ⁊ tempus. Eccl.iii. Omnia tempus habent. ¶ Secūda ē qꝛ delectatio carnis ⁊ gaudium mundi multis amaritudinibꝫ sunt respsa. Boe. Anxia res est humanorum condicio bonorum q̄ nunq̄ tota ꝑueniunt. huic cēsus exuberat sed ē pudori degener sanguis. hunc nobilitas notum facit ſ angustia rei familiaris inclusus mallet eē ignotus. Ille vtroqꝫ circūfluens vitam celibem deflet. Ille felix nuptijs orbatus liberis alieno censu nutrit heredem. Alius ꝓle letatus filie ve delictis mestus a lacrimis. Idcirco nemo facile cū fortune sue cōdicione concordat. Est etiam gaudium mundi valde breue. Job.xx. Gaudium ypocrite id est mundi qui ꝑ omnia est ypocrita. ad instar puncti. ¶ Tercia est qꝛ gaudium mundi ad finem dolorosum adducit. Prouerb.xiiij. Extrema gaudij luctus occupat. Quia vel homo dimittit bona mundi quod fit ꝑ mortē vel bona mundi dimittunt hominem qd fit ꝑ aduersam fortunam. Et vtrunqꝫ dolorosum est. De primo Eccl.xli. O mors q̄ amara est memoria tua homini pacem habenti in substantijs suis. Hic cadit exemplum regis frācie qui ita flebat in morte ꝙ tot bona derelinquebat. ⁊ nihil poterat secum portare. De secundo boetius. Infelicissimum genus infortunij ē fuisse felicem. ¶ Quartum nodo portatorem qui est spes finaliter penitendi facit stare cum tangit mentem hominis tribꝫ consideratōnibꝫ ꝺm alios tres nodos vltimi digitoꝝ
¶ Prima est qꝛ vt di. Berñ. qui ꝓmittit homini dare veniam de cōmissis diem crastinū non spopōdit. Math.xxiiij. Et vos esto. pa. qꝛ qua ho. non pu. filius ho. ven. ē. Exemplū de illis quinqꝫ virginibꝫ fatuis. q̄ ī media nocte. i. in hora mortis iuerunt emere oleū. ⁊ sic excluse sunt a nuptijs. ¶ Secunda ē qꝛ semper peioratur ꝯditō peccatoris ⁊ plus semꝑ induratur in peccatis. ⁊ hoc ē qd hic innuit. cum dī. Adolescens tibi dico surge. q. d. Non dico seni ⁊ indurato in peccatis qꝛ illi non de facili surgunt. ⁊ ad hoc significandum quādo xp̄c suscitauit lazarum ꝑ quem peccator putrefactus ꝑ consuetudinem peccatoꝝ desigñtur fortissime clamauit di. Lazare veni foras ⁊ ipm soluere apostolis mandauit. Uñ xp̄s ⁊ oēs apl̄i ⁊ martha ⁊ maria ⁊ fere totus mūdus laborauerunt in suscitatōe lazari. ¶ Tercia est q̄ diu homo stat in peccato stat in carcere ⁊ ꝑtāte dyaboli qd ē pessimum. ⁊ inde ē ꝙ quādo peccator vult se pare in morte ⁊ disponere facta sua. dyabolus non ꝑmittit. sed facit eum omnia obliuisci. Habet etiā ī morte multa impedimenta propter que obliuiscitur sui ipius. Greg. Hac aīaduersione ꝑcutitur peccator vt q̄ dum viueret oblitus ē dei in fine obliuiscatur sui. A ¶ Et nota hic quinqꝫ tactus quibꝫ deus tangit hominē ī vita sua. ¶ Primus est tactus temptatōnis q̄ deus tangit hominem ꝑ flagella corpis ⁊ dāna rerum. Geñ.xxvij. Accede huc vt tangam te ⁊ ꝓb. vtrū tu sis fili⁹ meus esau. Sic tetigit iob. ¶ Secundus est tactus instructōnis q̄ deus instruit hominē ꝑ reuelatōes ⁊ locutōes Hiere.j. Misit dñs m. s. ⁊ te. os me. Et post.

Ecce dedi verba mea in ore tuo. Tercius est tactus compunctionis quo tangit hominem per memoriam mortis et supplicij eterni. Can. v. Venter meus intremuit ad tactum eius. Venter sponse est affectus anime eius. ¶ Quartus est tactus curationis et purgationis. quo deus purgat animam ab amore mundi et ab errore dyaboli. Math. viij. Tetigit eum dicens volo mundare.
¶ Quintus est tactus vivificationis de quo habetur hic quo deus vivificat animam hic per gratiam et in futuro per gloriam. Ps. Gratiam et gloriam da. do.
¶ Tercium quod considerare debemus sunt signa vere resuscitationis que sunt tria. s. Contritio cordis. confessio oris. et satisfactio operis. Et hoc est quod dicitur et resedit. s. per infirmum propositum a malo quiescendi quod fit per contritionem. et cepit loqui. scilicet per confessionem. et dedit illum matri sue. s. ecclesie. s. per satisfactionem. Tunc. n. peccator restituitur matri ecclesie et fit membrum eius. quando satisfacit. Unde de zacheo dicente. Ecce di. bo. m. do pau. et si quem defrau. red. qua. Christus dixit. Hodie hu. do. sa. a de. fa. est. Et sic patet quartum.
¶ Quinto ponitur ex viso miraculo populi edificatio. et divine maiestatis laudatio. Sunt. n. ex viso miraculo quatuor subsecuta in populo. scilicet timor reverentie quia accepit omnes timor. Laus divine excellentie. quia magnificabant deum. Confessio adventus promissi prophete quia magnus propheta surrexit in nobis. ille. s. de quo dixit moyses. prophetam suscitabit tibi deus de gente tua Deut. xviij. Et gaudium visitationis plebis israhelite. quia deus visitavit plebem suam. Et nota quod xpc fuit magnus propheta. quia habuit verba magne sapientie. Jo. vij. Nunquam sic locutus est ho. Habuit miracula magne potentie. Luc. vj. Virtus de il. ex. et sa. om. Habuit exempla magne sanctitatis et vite. Mathei. xj. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. Fuit etiam noster visitator. Lu. vj. Visitavit nos oriens ex alto. In cuius figura dixit ei deus pater. Fratres tuos visitabis si recte agant et cum quibus ordinati sunt disce. j. Reg. xvij. Officium namque visitationis est inquirere de vita. et ideo dicit. si recte agant. Inquirere de fama. et ideo subdit cum quibus ordinati sunt disce. Christus igitur ad nos visitandos veniens et inquirens de vita invenit in nobis opera mala. Jo. iij. Erant. n. eorum mala opera. Inquirens vero de fama invenit quod eramus demonibus sociati. Job. xxx. Frater fui draconum et socius strucionum. Ideoque iste visitator opera mala dissolvit. j. Jo. iij. In hoc apparet filius dei ut dissoluat opera dyaboli. Ipsum vero dyabolum nobis sociatum de mundo eiecit. Joha. xij. Nunc princeps huius mundi eijcietur foras &c. Et sic patet totum de evangelio.

¶ De epistola. ¶ Sermo. xcvij.

Obsecro vos ne deficiatis in tribulationibus meis pro vobis. Ephe. iij. Beatus paulus gentium apostolus in fide et caritate. et in carcere positus victus et cathenatus. non cessat fideles xpi docere epistolas ei scribendo et mittendo. quia verbum dei non est alligatum ut ipse di. ij. Thimo. ij. Erat autem paulus positus in carcere rome. quando hanc epistolam scripsit ephesijs. i. asianis. quos apostolus licet non convertit ad fidem. tamen eos in fide confirmavit. et ideo in fide ij xpi eruditione filij sui erant. Sicut. n. pater est solicitus ne filij sui pereant. sic apostolus erat solicitus de istis et in carcere manens. eos docere non cessat et deum pro eis rogat ut in hac epistola patet. In qua quidem epistola apostolus tria facit. Primo orat ipsorum ephesiorum in fide accepta confirmationem ut propter nihil ab ipsa deficiant. In prin. epistole. Secundo orat ipsorum in bono profectum vel proficientiam ibi. In caritate radicati et fundati. Tercio subiungit pro collatis beneficijs gratiarum actiones ibi. Ei autem qui potens est omnia facere abundanter. Primo ergo apostolus orat ipsorum ephesiorum in fide accepta confirmationem. di. Obsecro vos super. propter deum ne deficiatis. s. a caritate fidei in tribulationibus meis. i. quia victus sum et alligatus. Solent. n. homines cito deficere et turbari in tribulatione pastoris. Zach. xiij. Percute pastorem et dispergentur oves gregis. Pro vobis. i. quas pro vobis sustineo. ij. Cor. j. Sive tribulamur pro vestra exhortatione et salute sive consolamur pro vestra consolatione. sive exhortamur pro vestra exhortatione et salute. Que est gloria nostra vel vestra. i. quod vos non deficiatis sed perseveretis in bono est gloria vestra. est etiam gloria nostra. Gloria. n. pastoris est confirmatio et status gregis. ij. Cor. j. Gloria vestra sumus sicut et vos nostra. Sequitur. Huius rei gratia. i. pro hac vestra perseverantia et confirmatione flecto genua mea ad patrem domini nostri ihesu xpi. Est enim deus pater domini nostri ihesu xpi per naturam et nostri per gratiam. quia nos per gratiam in filios adoptavit. Ex quo omnis paternitas in celo et in terra nominatur. sive per modum beneficij sive sit naturalis sive spiritualis. In terra quantum ad patres et prelatos. in celo quantum ad angelos nos custodientes et conservantes. Et nota quod dicit nominatur. quia

nec homo nec angelus ꝓprie dicitur pater ꝗ
solus deus. Math. xxiij. Et patrem nolite vo
bis vocare sup terram. vnus. n. est pat' vester
qui in celis est. Damas. Principaliꝰ dicitur
deus pater noster. qz de non eē ad eē nos du
xit. ꝗ̄ qui nos genuerunt. Ut det vobis ſm
diuitias gl'e sue. i. sicut diues ē in glorioſe ope
rando. ⁊ glorioſa munera largiendo. det vo
bis inquā virtutem corroborari. i. ad corrobo
randum. vt in eius virtute sitis corroborati. ⁊
hoc p spm̄ sanctū eius ⁊ vbi. in interiori hoīe.
id ē in aīa ⁊ spū mentis. De quo. ij. Cor. iiij.
Scimus qm̄ si is qui foris ē noster hō corrū
patur. tamen is qui intus renouatur de die in
diem. Sed ad quid sitis roborati in interiori
homine. Certe ad habitandum xp̄m in cordi
bus vr̄is. Unde habitare. i. ad habitandum.
⁊ hoc p fidem. vt. s. fides hiesu xp̄i habitet in
cordibꝰ vr̄is. j. Joh. iiij. Qui manet in carita
te in deo manet. Abac. ij. Justꝰ ex sua fide vi
uet. Christus. n. dupliciter in nobis habitat.
scʒ p fidem ꝗ̄tum ad intellectum ⁊ p caritatē
ꝗ̄tum ad affectum. Et sic ptʒ primū. Se
cundo apl's orat ephesioꝝ in caritate pfectuʒ
dicēs. Huius rei gratia flecto genua mea vt
vos radicati ⁊ fundati in caritate possitis cō
ꝓhendere cum omnibꝰ sanctis. Compat' aūt
caritas radici ⁊ fundamento. Radix. n. arbo
rū est fundamentū edificioꝝ. ex radice fructꝰ
ꝓcedit ex fundamento vo resurgit edificium
qđ protegit. ⁊ hec duo caritas in nobis facit.
Nam fructificare nos facit ac etiam protegit
Coll'. ij. In xp̄o ambulate radicati ⁊ supedifi
cati in ip̄o. Sic ergo radicati possitis comp
hendere cum oībꝰ sanctis. i. sicut omnes san
cti que sit latitudo. i. quanta debeat eē latitu
do caritatis. que det et vsqʒ ad inimicos extē
di. ⁊ cum hilaritate bene opari quia qui tristis
dat pdit quod dat. Opus ē ergo latitudine
caritatis ne pdamus qđ facimus bonuʒ. Sʒ
qz abundante iniq̄tate refrigescit caritas mul
toꝝ. iō opus ē longitudine caritatis. ⁊ iō sub
dit. que sit longitudo caritatis hoc est pseue
randi longanimitas. In caritate. n. stando p
seueratur. Et que sit sublimitas. s. caritatis q
sursum cor dirigitur ad celeste premiū. Aug.
Hec ē sublimitas caritatis qua sursuʒ cor di
rigitur vt deus in premium expectetur. Nam
si bene opans etiam ad inimicos etiam hilari
ter tribuis habes latitudinem. ⁊ si in his vsqʒ
ad finem pseueraueris habes longitudinem.
sed si omnia hec non ꝓpter mercedem supnā
facis altitudinem non habes. ⁊ ille amor nec
lōgitudo erit nec latitudo. Si ergo amas ip̄e
sit merces quem amas. Si amas gratis ama.
Et qđ sit pfundū. s. caritatis. i. vt possitis in
telligere occultuʒ dei iudiciū eē. quare isti dat
⁊ illi non dat. Nec hoc dicit vt possimus dei
iudicia comphendere que efficiūt oīa hec.
Sed vt comphendamus ip̄a eē in ꝯphēsibi
lia. Aug. De occulto. n. iudicio incōprehensi
bilia video. Quare autem illi det. ⁊ illi nō det.
nihil ad me. abyssus ē ⁊ pfundum. idē. Nunc
ergo ipsa caritas exercetur in bonis opibus.
ad subueniendū aliqs ⁊ vsqʒ ad inimicos por
rigitur. ⁊ hoc latitudo ē. Nunc longanimita
te aduersa tolerat in eo ꝙ veraciter pseuerat
hoc longitudo est. Hoc aūt totum ꝓpter adi
piscendam vitam facit q̄ illi pmittit' in excel
so. ⁊ hoc est altitudo. Existit vo in alto ip̄a ca
ritas. ⁊ hoc est pfundum. pfunda. n. est volū
tas dei. cuius cause non inuestigant'. cuiꝰ grā
sumus saluati. Et qz duplex ē scientia. s. spe
culatiua ⁊ practica. Speculatiua aūt p pra
cticam pficit'. ideo apl'us non solum rogat vt
habeant scientiam speculatiuam de carita
te. sed etiam practicam vt. s. p opa caritatem
sciant sicut xp̄s sciuit. Et hoc ē quod subdit.
Scire etiam ⁊c. i. rogo etiam ꝙ deus det vo
bis scire expimentali scientia caritatē xp̄i sup
eminentem scientie vestre expimentali. Nul
lus enim in se tantam pōt sentire caritatē quā
ta fuit caritas xp̄i. Tanta. n. fuit vt seip̄m da
ret etiā p inimicis. Multa. n. est caritas cuʒ se
aliqs dat p amicis. Jo. xv. Maiorē hāc dile
ctionem nemo habet. Sed supeminet ⁊ ma
xima tunc est caritas qn̄ quis etiam dat se p
inimicis. sicut xp̄s fecit. Ro. v. Cōmendat aūt
caritatem suam deus in nobis. quoniā cū ini
mici essemus reconciliati sumus deo p mortē
filij eiꝰ. Excedit etiaʒ caritas xp̄i sciētiā nr̄am
speculatiuam. qz nullus posset simplici cogni
tōe apprehendere tantā abūdantiā caritatis
Abac. j. Aspicite in gentibꝰ ⁊ videte ⁊ admi
ramini ⁊ obstupescite. qz opus factum ē i die
bus nr̄is qđ nemo credit cuʒ narrabit'. Et ad
quē finem debemus scire p expientiā caritatē
xp̄i supeminentem. certe vt pficiamꝰ in illa et
ad beatitudinem pueniamus qua deus plenꝰ
est. in q̄ oē bonū ꝯtinet'. Exo. xxxiij. Ostendā
tibi oē bonū. Et hoc ē. Ut impleamini. s. ca
ritate. ⁊ bonis alijs tēdentes p hoc in oēm ple

nitudinē dei.i.ī illā pleītudinē dei q̄ de⁹nos re plebit ī pr̄ia.i.seip̄o inq̄ oīs boni pleītudo ptinet. Pleītudo e⁹ vie q̄ hō caritate ē plen⁹ q̄ ē plenitudo grē ducit ad plenitudinem patrie. que ē pleītudo glē. Jo. Petite vt gaudiū vr̄m sit plenū. Et sic ptz secundū. ¶ Tercio apl̄us subiungit p collatis beneficijs gratiarꝫ actōem di. Ei aūt sit glā qui potens ē omnia facere. que petij. ꝛ p quib⁹ petij ꝛ ad hoc genua flecto ꝛ supabundanter q̄ꝫ petimus aut intelligimus.i.magis abūdant̄ tribuit nobis deus q̄ꝫ petamus aut intelligam⁹. Sic ptz in salomone qui petijt scientiaꝫ tm̄ ꝛ dedit illi cū scientia diuitias ꝛ glām q̄s nō cogitabat nec petebat.iij. Reg.iij. Ecce feci tibi ꝑm ꝑmōes tuos ꝛ dedi tibi cor sapiens ꝯ ꝛ que nō postulasti dedi tibi.j. Cor.ij. Oculus nō vi. nec au. au.nec in cor ho.ascen.q̄ p̄pa.de.h.q̄ di.illuꝫ. Et hoc facere nobis potens ē deus ꝑm virtutem q̄ opatur in nobis. i. ita pōt deus hoc in nobis facere sicut iam fecit in nobis apl̄s q̄ a eius virtute sumus in fide roborati ꝛ in caritate fundati ꝛ omia in ip̄o possumus. Phil.iiij. Omnia possum in eo qui me ꝯfortat. Ip̄i ergo sit glīa. ꝛ vbi. certe in ecc̄ia iustoꝝ. Alibi.n. non valet grāꝫactio. Aug. Non ē locus veri sacrificij in toto mundo extra catholicā ecclesiam. ꝛ hoc totū in xp̄o hiesu i. p hiesuꝫ xp̄m Ip̄e.n.ē altare aureū. qđ ē ante oculos dei super qđ offerendum ē. vt di Apoc. viij. Et iō omnes orōnes p hiesum xp̄m terminant̄. Et quanto tp̄e fiet hoc. certe in oēs generatiōes seculi oīm seculoꝝ contētini amen. Moralitas. Sic ē ex dictl ptz apl̄s ī hac ep̄la ad tria nos hortat̄. Primo vt ꝑpter nullas tribulatōes vel ꝑpter quecūq̄ꝫ mala euenientia a vera fide deficiamus. sed simus corroborati intus in anima fide xp̄i. Secundo vt simus radicati ꝛ fundati in caritate ꝑm quatuor dimē siones caritatis. ꝛ habeamus experimentaleꝫ scientiā xp̄i que p opa caritatis manifestatur. ꝛ hoc vt impleamur omni plenitudine xp̄i.s. grē ꝛ glē. Tercio vt in ecc̄ia deo p beneficijs grās referamus A¶ Circa primū nota q̄ tria sunt que debent nos in fide xp̄i firmiter stabilire.s. fidei veritas ꝛ bonitas. fidei virtus ꝛ fidei meritū siue vtilitas. ¶ Primum ergo ē fidei veritas ꝛ bonitas. Nulla.n. alia fides ē bona ꝛ vera nisi fides xp̄iana. quod patet ex trib⁹. B¶ Primo ex miraculoꝝ factōe In nulla.n. alia fide fiunt miracula nisi in nostra. que ab initio mundi fuit miraculis confirmata. ꝛ maxime tempore prophetarum quādo eam ꝑphetabant ꝛ tempore apl̄oꝝ qui cā p̄dicabant ꝛ in cordib⁹ hominuꝫ plantabant Marci. xvj. Signa aūt eos qui cre. hec se.in no.me.de.ei. Deus autem non coopatur malis. Cum igitur mirabilia per solam potentiā dei fiant. liquet fidem ad quam confirmandum mirabilia fiunt esse bonā. Ip̄si etiam saraceni confitentur q̄ machomet nullum miraculum fecit. ¶ Secundo ex tyrannorum persecutione. omnem nanq̄ꝫ regnum apparet esse consumptum ab inimicis propter eorum potentiam. Exemplum de regno assiriorum ꝛ grecorum ꝛ romanorum. Fideles autem ꝑpter fidem christi quam tenebant maximas ꝛ generales persecutiones ꝛ multo tempore ab imperatoribus romanis ꝛ principibus mundi passi sunt. vt dicit Augustinus. ꝛ non potuerunt eam extirpare. imo ipsa semper crescebat. ꝛ ydolatria ꝛ imperium deficiebat. et quando vnus interficiebatur decē credebāt. Hec autem nullo modo potuissent fieri. nisi deus sustentasset eam. qui mittebat angelos qui interficiebant inimicos. vel conuertebant eos. vt patet in constantino conuerso. ꝛ in tarquino ab osse piscis suffocato. Cum ergo de⁹ sustentauerit eam liquet eam esse bonam. ¶ Tercio ex malorum factione que in fide christiana fiunt que tot sunt q̄ propt̄ ea omnino xp̄ianismus ꝛ christiani extirpari deberent. ꝛ tamen fides semp stat. ꝛ defendit christianos. Nulla natio tantum offendit contra fidem ꝛ legeꝫ suam sicut christiani ꝛ maxime vbi deberet esse fons sanctitatis. scilicet in clero ꝛ in ecclesia romana. ibi est viciorum sentina. per quod maxime patet q̄ in fide christiana operatur virtus diuina. al's deficeret si eēt mala. cum malum se sustentare non possit. bonum autem seipsum sustentat. Hic cadit exemplum cuiusdam iudei de hispania qui anteqūꝫ baptizaretur voluit venire ad curiam pape. Qui videns ibi tot mala fieri: dixit. Vere fides ista sustentatur a deo. Hoc etiam patet in iudeis qui tamdiu sustentati sunt q̄ꝫdiu bonam fidem sustinuerunt. Et statum postq̄ꝫ fidem christi bonam non receperunt exterminati sunt. ¶ Secundum qđ in fide Christi debet nos stabilire: est fidei virtus. que q̄ꝫtum ad tria mirabilis apparet. C ¶ Primum est quia fides facit homines

filios dei. Jo. j. Dedit eis ptātem filios dei fie ri. Et eripit de seruitute dyaboli. Omnes. n. nascimur filij ire ꝛ serui dyaboli. ß p fidem q̄ i baptismo recipit᷑ ab eᵉ ptāte eripimur. Coll. j. Qui eripuit nos de ptāte tene. i. demonum. Hoc figuratum fuit in occisione agni p cuiᵉ fidem. i. p fidem illius quem ille agnus figurabat filij israhel liberati sunt de seruitute pharaonis. Hebreo. xj. Fide moyses celebrauit pasca. ꝛ sanguinis effusionem. i. habuit fidem ꝙ illius agni mors figurabat mortem incōtaminati filij dei. p quam fidē erepti sunt d̄ manu pharaonis. Math. xvj. Porte infer. non pre. aduer. eam. ¶ Secundum ē. qꝛ fides nostra liberat nos a triplici morte. s. nature. culpe. ꝛ pene. Jo. xj. Qui credit in me etiā si mortu. fu. vi. ꝛc. Nam mortem nature mutat in resurrectōnem glīe. Et iō qui fideliter morit᷑ nō debet dici ꝙ moriatur. ß ꝙ gloriosam vitā inchoet. j. Thes. iiij. Si. n. cre. ꝙ ihesus mor. ē ꝛ resur. ita ꝛ deᵉ eos q̄ dor. p ie. ad. cū eo. Aug. Tantā grām deus fidei ↄstituit vt mors quam constat vite eē ꝯtranā. instrumentū fieret per qd̄ transiretur ad vitam eternā. Hebre. xj. Fide enoch translatus ē ne videret mortem.

¶ Tercium ē qꝛ fides facit nos ꝯtēnere mūduꝫ ꝛ bonū eius. que sunt tria. s. honores. delitie. ꝛ diuitie. Hebre. xj. Fide moyses grādis effectus negauit se eē filium filie pharaonis. Ecce honores. Magis eligens affligi cū populo dei q̄ꝫ terrene iocunditatis peccatū habē. Ecce delitie. Maiores diuitias existimās thesaurꝫ egyptioꝝ īpropeṙū xp̄i. Ecce diuitie. Omis. n. hō sanctus ista tria cōtēnit ꝓpt᷑ fidem quā habet de futura glīa. Quia vt di. apl̄s. j. Cor. xv. Si in hac vita tm̄ in xp̄o sperātes sumus miserabiliores sumus in omnibꝫ hominibꝫ. Hoc fuit figuratū in captōne iericho. Jericho luna interp̄tat᷑ ꝛ significat mundum. q̄ vt luna mutat᷑. que mandata fuit capi p tredecim circuitus. vt ptꝫ Josue. vj. Qui signant tredecim articulos fidei quibꝫ muri iericho funditus corruerunt qꝛ qui ꝑfectam fidem habent totus mūdus añ eos cadit. Hebreo. xj. Fide muri iericho corruerūt. ¶ Tercium quod nos in fide xp̄i debet stabilire ē fidei meritum siue vtilitas. Fides. n. nr̄a est valde ardua ꝛ ad credendum ꝛ ad exequendum. ꝛ iō habet magnum meritum. Quod patet q̄ꝫtum ad tria. D. Primo q̄ꝫtū ad peccatoꝝ remissionem. qꝛ p fidei meritum peccata dimittuntur. Lu. v. Quoꝝ fidem vt vidit hiesᵉ dixit. Homo remi. t. pec. t. ¶ Secūdo q̄ꝫtum ad salutis ꝛ grē consecutōēꝫ. qꝛ p fidē homo meret᷑ salutem aīe ꝛ grām dei. Luce. vij. Fides. t. s. te fe. Per fidem saluata ē raab meretrix. Hebre. xj. Fide raab meretrix non perijt cum incredulis. ¶ Tercio q̄ꝫtum ad vite eterne possessionem. Per fidem. n. hō meretur vitam eternam. Joh. vj. Qui cre. in me ha. vitam eternā. Ro. iiij. Ei aūt qui nō opatur. credenti aūt in eum qui iustificat impium reputat᷑ fides eius ad iusticiā ꝟm ꝓpositū grē eius. Exemplū de latrone crucis. q̄ ꝓpter fidē quā habuit in xp̄m. cum tn̄ nihil boni fecerit. hec tria ē consecutus. s. remissionē peccatoruꝫ salutē aīe que p grām hic habet᷑. ꝛ vitam et᷑nam. vt᷑ padisum. Lu. xxiij. Hodie mecū eris in paradiso ꝛc. ¶ Secundo nos hortat᷑ vt simᵉ radicati ꝛ fundati i caritate. E. ¶ Ubi nota ꝙ septem ponit cōditōēs quas circa caritatem habere debemus. ¶ Primo. n. in caritate esse debemus radicati. vt sicut a radicis virtute ꝑcedunt omēs fructus. ita omīa opa nostra ꝑcedunt a caritate. Aliter. n. facta pdūtur. j. Cor. xiij. Si distri. in ci. pau. om. fa. ꝛ si tra. cor. me. ig. it. vt ar. car. aūt non ha. nihil m̄ ꝓdest. ¶ Secundo in caritate debemus esse fundati. Unde sicut edificium stabilit᷑ super fundamentum. ita nos ꝛ opa nostra sint stabilita in caritate vt nullis temptatōnibꝫ ab eius integritate euellamur. s. nec ꝓpter pluuiā carnalis delectatōnis. nec ꝓpter flumina tribulatōnū. nec ꝓpter ventos honorum. Math. vj. Assimilabit᷑ viro sapienti qui edi. do. su. su. pe. ꝛ descendit pluuia ꝛ venerunt flumina ꝛ flauerunt venti ꝛ irruerunt in domum illam ꝛ nō cecidit. fundata. n. erat sup̄ petram. Sic erat fundatus apl̄s qui dixit. Ro. viij. Quis nos sepabit a caritate xp̄i. q. d. nihil. ¶ Tercio in caritate debemus eē lati vt caritas nostra nō recludatur solum ad nos. ꝛ ad nostros. ß extē datur ad extraneos ac etiā ad inimicos. Mat. v. Diligite ini. ve. benefa. his qui vos oderūt. Si. n. diligitis eos qui vos diligunt quā mercedem habebitis. ¶ Quarto debemus eē lōgi in caritate vt de caritate vie ꝑueniamus ad caritatem patrie. quia caritas nunq̄ꝫ excidit. Sicut enim anima nostra in infinitum est longa quia in infinitum debꝫ durare ita ꝛ caritas debet esse in infinitum longa vt semper cum anima nostra viuat. j. Johan. iiij. Qui manet

in caritate in deo manet. sed deus ē ꝑpetu⁹ ergo caritas nostra erit ꝑpetua. ¶ Quinto debemus eē sublimes in caritate. qd̄ tunc est qñ ꝓ op̄a caritatis nō querim⁹ nisi celeste premiū ⁊ temporalia dedignamur. Sublimes ꝑsone vilia dedignant̄ ſ magna cogitant ⁊ magna sperant. Phil.iij. Nostra ꝯuersatio in celis ē Unde ⁊ saluatorem expectamus qui refor. cor.hu.no.confi.cor.cla.sue. ¶ Sexto debemus esse ꝓfundi ī caritate. vt profunda mysteria dei credamus ex magna caritate ꝓcedere. ⁊ ex magna caritate esse ꝙ ea nobis occultat. vt.s. magis mereamur. Uel simus ꝓfundi in caritate vt illis qui sunt in ꝓfundo terre scʒ mortuis cōpatiamur ⁊ benefaciamus vt liberentur ita ꝙ caritas nostra sit sublimis vsqʒ ad celum. ⁊ ꝓfunda vsqʒ ad infernum.

¶ Septimo supercellentem caritatē xp̄i debemus habere qua cū eēt diues in omnibus. voluit fieri pauper. vt nos ditaret cum eēt dominus omnium voluit esse seruus vt nos a ſuitute liberaret. cum esset vita ꝑpetua voluit mori vt nos a morte ꝑpetua liberaret. ¶ Debemus etiam ꝑ experientiam scire vt ꝑ eius amore fiamus paupes nostra paupib⁹ largiēdo. Math.xix. Si vis ꝑfectus esse vende oīa que habes ⁊ da paupib⁹. Fiamus serui iugū religionis salubriter subeundo ⁊ prelatis ecclesie humiliter obediendo. j. Cor.ix. Cū eēm liber ex omnib⁹ omniū me seruū feci. Et moriamur ꝓ salute ꝓximorū si est necesse. Hic cadit exemplum paulini ep̄i nolani qui pro filio vidue se tradidit in ꝑpetuaʒ seruitutē. vadēs in africam vt filium vidue a seruitute liberaret. vt di. Greg. in dya. ¶ Tercio nos hortatur ad grāṙactōes. Debemus.n. deo intime regratiari q̄ȝ mirabilia nobis fecit. Debemus eni deo regratiari ꝓ bonis nature. ꝓ boīs fortune. ꝓ bonis grē. Nam naturā excellentem nobis dedit vtpote ad imaginem suam factā. Gen̄.j. Faciamus ho. ad imag. ⁊ simi. nostrā. Sup omnia bona fortune nos constituit ac etiam sup omnes creaturas inferiores. Ps. Omnia subiecisti sub pedib⁹ eius. Bona ꝓ gratie sunt innumerabilia. que fecit nobis et quotidie facit. que omnia enumerare esset nimis longum. ⁊ iō dimittantur ad p̄ns. Et sic patet de moralitate ⁊ consequenter totum.

Dominica.xvij. de euangelio.

¶ Sermo ¶ .xcvij.

Cum intrasset hiesus in do. cui. prin. pha. sab. ⁊c. Luc.xiiij. Hodiernum euangeliū hystoriale ⁊ doctrinale ē. Nam in eo narratur qūo xp̄s fuit inuitatus ad quoddā cōuiuium a quodam phariseo ⁊ ibi quendā ydropicuʒ sanauit. ponitur etiā in eo alta doctrina ⁊ vtil̄ ⁊ necessaria. intrauit.n. hiesus ad comedēduʒ vt amicus. sanauit vt medicus. docuit vt magister. Et ſm hoc p̄ns euangelium principaliter diuidit̄ in tres ptes. Nam pmo quoddā cōuiuium a quodā phariseo xp̄o exhibitū ꝓmittit̄. Jn prin. euang. Secundo miraculū circa quēdam ydropicum a xp̄o sanatum insert̄ ibi. Et ecce quidam homo ydropicus. Tercio documentum habende hūilitatis salubriter subinfertur ibi. Dicebat aūt ad inuitatos pabo. intē. qūo pmos accubitus eligerent dicens ad illos. Cum inui. fu. ¶ Primo ergo cōuiuiū a quodam phariseo xp̄o exhibitum ꝓmittit̄. Et hoc ē quod di. Cum intrasset hiesus in do. cui. princ. pha. Et nota ꝙ ibi pharisei ⁊ legisꝑiti obseruabant eum. s. si sabbato curaret ⁊ hoc faciebant vt accusarent eū apud pontificem ⁊ apud ꝑplm diffamarent. ꝙ legem moysi violaret. Sed nūquid fuit inuitatus solum ad manducandū panem. Ad hoc dicendum ꝙ mos ē scripture sic loq̄. Uł forte hoc di. eo ꝙ iudei die sabbati nihil coq̄bant ſ in ꝓcedenti sero comedēda coquebāt.

¶ Moraliter autem nota ꝙ in hoc euāgelio sex cōmendabilia de xp̄o dicūt̄ ꝯtra sex vituperabilia que de phariseis notantur. Naʒ pharisei in hoc ꝯuiuio de sex reprehendi p̄nt ⁊ merito vituꝑari. ¶ Primum est eorum falsa amicicia. quia ostendebant se amicos xp̄i ⁊ inuitabant eum ad conuiuia sua sicut amicuʒ ⁊ insidiebantur ei ⁊ obseruabant eum vt possent eum accusare ⁊ vituperare. Luc.xxij. Ecce ma. tra. me mecum est in mensa. Talis est amicicia multorum qui alios pascunt cibis et carnib⁹ eorum vescuntur. Prouer.xxiij. Noli esse in cōuiuijs potatorꝫ nec in comesationibus eorum qui carnes ad vescendū conferūt. Glo. Carnes ad vescendum conferre ē in collocutōne vicissim vicia proximorum dicere. Talis est amicicia proditorum. Sic fecit absolon amon fratri suo quem inuitauit ad conuiuium ⁊ ibi fecit eum occidi. ij. Reg.xiij. Tal̄ est amicicia mundi. que cū pocula dat. ducit

hominem ad furcas inferni. Contra hoc vitu pabile ē cōmendabile ex pte xpi. s. vera amicicia. q2 ipos infirmos infirmitate pessima scilz peccati 7 paupes virtutib9 que ē summa paupertas non deserit. Prouer. xvij. Omni tēpe diligit qui amicus ē. Propter hec duo amici mundi qui sunt amici ficti cōsueuerunt recedere ab amico mundi. s. ppter mala que patit̄ 7 ppter paupertatem quam incurrit. Prouer. xiiij. Amici diuitū multi a paupe aūt 7 si quos habet recedunt ab eo. Sed xpc vt ver9 amicus nullo tpe recedit. Luc. xj. Quis ve. hab. am. 7 ib. ad il. me. no. i. in pfundo tribulatōnis q2 tunc ē patus iuuare. Poe. Amicus in necessitate pbatur. ❡ Secundum ē eo2 iniquitas. q2 ipi pleni iniquitate 7 peccato querunt transgressionem 7 peccatum in eo qui peccatum non fe. nec inuē. ē do. in ore eius. j. Petri ij. Contra qd dicit̄ Mathei. vij. Ypocrita ei. p. tra. de. oc. t. Prouer. xxiiij. Ne insidieris et queras iniquitatē in domo iusti. Et hoc ē qd hic dī. Et il. obser. eum. Nota q iudei obseruabant psonam xpi cum dicebant in beelzebub principe demonio2 ejicit demonia. Lu. xj. Item xpi sapientiam cum miserunt discipulos vt caperent eum in sermōe. Mat. xxij. Item eius bonitatē vt hic quia ipi obseruabant eum si sabbato conferat bona sanitatis. Jo. ix. Non ē hic homo a deo qui sabbatum non custodit. Cōtra hoc ex pte xpi ē summa beniuolentia. quia suis obseruatorib9 benigne loquitur. 7 rōnabiliter oñdit se irreprehensibilē eē. Jo. viij. Quis ex vo. ar. me de pec. In eodem. xviij. Si male locutus sum te. phi. d ma. Si autem bene cur me cedis. ❡ Tercium est eo2 incōpassibilitas. quia palitico 7 alijs infirmis quos xpc curabat non compatiebantur. sed curatis insidiebantur curatōnem calūniātes. Greg. Uera iusticia cōpassionem habet falsa x̄o indignatōem. Cont̄ hoc ex pte xpi est vera pietas. q2 compassus est ydropico et in anima 7 in corpe sanauit eum. Pietas aūt mundi est solum circa corpa sed d animabus non curat. Quia vt di. Aug. Infirmatur hō 7 moritur 7 omnes amici conueniūt 7 plorāt 7 adducunt medicos. morit̄ x̄o fm animam nullus compatit̄ nullus plorat. nullus pcurat medicum. ❡ Quartum est eo2 insipiētia q2 interrogati cum debebant loqui tacuerūt. Et merito vt di. Beda. interrogati tacent qui 9 se dictum quicquid dixissent vident nā si dixissent l3 sabbato curare. cur ergo obseruabāt eum. si aūt dixissent non licet. cur sabbato adaquabant 7 curabant pecora sua cum sit magis seruile opus q̄ sanare infirmū. 7 iō tacuerunt nescientes quid dicerent. Eccl. v. Si est tibi intellectus responde, pximo sin aūt man9 tua sit sup os tuū3. Contra hoc est ex pte xpi summa sapientia. q2 vidit cogitatōes eorum 7 eis rñdit 7 ostendit q in ope caritatis sabbatum non soluebatur. 7 ad hoc sabbatū fuit ordinatum. vt in eo homo intenderet opibus caritatis 7 p hoc demonstrauit q ipi legē nō intelligebant. 7 p consequens non seruabant. ❡ Quintum ē eo2 supsticio 7 indiscreta religio q2 minima summope obseruabant. s. baptismata calicū 7 viceo2 7 non mādu care nisi lotis manib9 7 cetera talia. De magnis autē nihil curabant colantes culicem. camelum aūt deglutientes. Math. xxiij. Ue vobis scribe 7 pharisei qui mundatis qd de foris ē calicis et pabsidis. intus aūt estis pleni rapina 7 immūdicia. qui decimatis mentā 7 anetū 7 ciminū. 7 relinquitis que grauiora sunt legis misericordiam 7 iudicium 7 fidem. Hoc viciū valdē tāgit religiosos sicut tunc tāgebat phariseos q̄ habent conscientiam ad modū camuti extendentes eam 7 restringentes sicut placet eis. 9 hoc ē xpi discreta religio q2 de magnis multū curabat. nam in caritate. obediētia. misericordia 7 iusticia 7 ceteris virtutib9 vsq3 ad mortē firmus stetit. Baptismata aūt calicū 7 viceorum 7 non lotis manib9 manducare 7 ceteras cerimonias que ad rem nihil faciunt mandauit dimitti. Jo. iiij. Ueniet hora quando nec ī mōte hoc neq3 hierosolimis adorabitis patrem sed eos qui adorant eum in spū 7 veritate adorare opz 7 non in vmbra cerimoniarū. ❡ Sextum ē vana gloria eo2 qui eligebant primos accubitus in cenis 7 pmas cathedras in sinagogis 7 vocari ab hominib9 rabbi. Cōtra hoc ē pfunda humilitas xpi q2 cum esset dñs omnium 7 verus filius dei. intantū se humiliauit q tanq3 mendicus inuitatus ad prādium iuit 7 humiliter panem comedit. Phil. ij. Humiliauit semetipm 7c. ❡ Secundo miraculum circa quendam ydropicum a xpo sanatum inseritur. Et hoc est. Et ecce quidam ydropic9 erat ante illum. Cyrillus. Ydropic9 metu phariseo2 non postulabat ppter sabbatū curari. s3 solū astabat vt ex aspectu misert9 eius sanaret eum. qd dñs agnoscens non po-

stulabat ab eo si vellet sanus fieri. qꝫ ptinus sa-
nauit eum. Glo. ydor aqua nominatur. Unde
ydropisis morbus aquosus ē subtercutane⁹
de vicio vesice natus cū inflatōe turgenti ⁊ an
helitu fetido. Et ē ꝓpriū ydropici qꝫ quanto
plus bibent tanto plus sitit. Et rn̄dens ihe-
sus. s. insidiosis obseruatoribꝫ ⁊ cogitatōnibꝫ
eoꝝ quas tanq̄ deus videbat. dixit ad legis-
peritos ⁊ doctores. Si licet sabbato curare. i. ē
licitum sabbato intendere opibꝫ caritatis sine
sabbati violatōe. Theoph. In sua aūt interro
gatiōe deridet eos sicut amentes. deo. n. bene
dicente sabbatum ipsi ꝓhibent bona opari in
eo. Dies. n. que bona opa non admittit male
dicta ē. At illi tacuerunt. s. tanq̄ ꝯuicti. Ipse
ꝟo apphensum sanauit ac dimisit. Et respō-
dens ad illos. s. cogitatōnibꝫ obseruatorum ⁊
insidiatoꝝ di. Cri⁹ ve. a. Tc. Exemplo soluit
questionē vt ondat eos sabbatum violare in
opibꝫ cupiditatis qui eū arguunt in opibꝫ ca-
ritatis violare. q. d. Si vos non creditis sab-
batum violare i opibus cupiditatis qd tn̄ ve
re soluitis cū sit opus huile. quātomagis ego
non soluo in ope caritatis cum sit opus dei et
spūale. ¶ Moraliter aūt p istū ydropicū in-
telligitur auarus ⁊ luxuriosus. Ista. n. genera
peccatoꝝ magnam habēt cū ydropico cōue-
nientiā. Ydropicus. n. vt dictū ē habet infla-
tōnem ventris ⁊ anhelitū fetidū ⁊ quanto pl⁹
bibit tantoplus sitit. B ¶ Hec aūt tria cō
ueniunt multū luxurioso ⁊ auaro. Nam luxu
riosus habet ventrē inflatū. i. concupiscentiā
accensam ita qꝫ ab ipa totus vrit' ⁊ ita fortur
vritur qꝫ nō discernit inter marē ⁊ feminā. qd
discernunt bestie nec aliqñ iter ꝯsanguineos.
vt ptꝫ d amon qui ꝯcubuit cū thamar sorore
sua ⁊ absolon cum cōcubinis pr̄is sui. vt patꝫ
Re. xvj. ¶ Item habet anhelitū fetidū corā
deo. q2 tota die carnalia cogitat carnalia loq̄-
tur. ⁊ carnalia opatur que fetent coram deo ⁊
hominibꝫ. Omnis. n. mulier fornicaria abomi
nabilis est vt stercus. Johel. j. Cōputruerūt
iumen. in ster. suo. Et Eccl. ix. Omnis mulier
q̄ ē fornicaria q̄si stercus in via cōculcabit'. vn̄
pena fornicatoꝝ erit q2 mittent' in stagnum
ignis ⁊ sulphuris fetidi. vt sicut in carnalibus
fetuerunt ita in fetore cruciènt'. Apo. xix. Mis
si sunt in stagnum ignis ⁊ sulphuris. Un̄ sup
sodomitas dn̄s pluit ignem ⁊ sulphur. vt sic
in voluptatibꝫ fetebant ita ⁊ in fetore ⁊ p feto
rē punirent'. Apoc. xviij. Sicut fecit vobis fa

cite illi. Hic cadit exemplum de illo angelo q̄
obuiauit vni mulieri lubrice ⁊ ornate ⁊ obtu-
rauit sibi nares dicens qꝫ fetebat coram deo.
⁊ angelis. Et qꝫ luxuria sic feteat patet p suū
contrariū. s. virginitatem que valde redolet.
ꝯtraria. n. ꝯtrarijs opatōes habent. Unde qꝫ
dr̄ vnicornis animal ferocissimū capit' in gre-
mio virginis. ꝓpter odorem. n. venit ad virgi-
nem puellam a venatoribꝫ in desertum ductā
⁊ dormit in gremio eius. ⁊ tunc a venatoribus
capitur ⁊ ligatur. Similiter filius dei sentiens
odorem virginis gloriose descendit ⁊ dormi-
uit in vtero eius. ¶ Tercio luxuriosus ē om-
nino insatiabilis. Prouer. xxx. Tria sunt insa
tiabilia. infern⁹ ⁊ os vulue ⁊ terra q̄ nūq̄ satia
tur aq̄. Pōt. n. hō in actu carnali deficere sed
nūq̄ satiari. Istū ydropicū. i. luxuriosuꝫ dn̄s
sanat dū apphēdit eū p aliquā magnā infir-
mitatē. vl' p artā penitētiā dū ei grā penitētiā
faciendi a deo ꝯcedit'. Sic apphēdit magda
lenā. ⁊ restrixit ꝯcupiscētiā ei⁹. Istis duobus
modis hoc viciū sanat'. s. p infirmitatē ⁊ p ar-
tā penitētiā. De primo Eccl. xxj. Malicia. i. in
firmitas hore vni⁹ obliuionē facit luxurie ma
xime. De secūdo. ij. Cor. iiij. Mortificatōem
ihesu xp̄i in corpibꝫ nr̄is circūferētes vt. s. cō-
cupiscentia extiguat' sup. ad libidinē. Pro-
pterea vt di. Aug. Carnē vr̄am domate ieiu-
nijs. Silr̄ hec tria ꝯueniūt auaro. Primo eniꝫ
auar⁹ habet vētrē inflatū. Uent' auari sūt cel-
laria ⁊ horrea q̄ sp sunt plena. q2 expectat ma
iorē caristiā ⁊ iō nō vēdit vetera. donec supue
niāt noua. Ps. Promptuaria eoꝝ plēa. Pro
uer. x. Qui abscōdit frumēta maledicet'. Itē
vent' auari ē inflat⁹. q2 diuitias comitat' sup-
bia. Un̄ sup illud. j. Thi. vj. Diuitibꝫ huius
seculi pcipe nō sublime sape. di. Augu. Uer-
mis diuitū supbia. Sap. iiij. Disrūpet illos i-
flatos. s. diuites ⁊ auaros. nā diuia sentētia sic
malle⁹ ꝯterēs petras ꝯteret eos. Et tūc verifi-
cabit' illud Job. Diuitias q̄s deuorauit euo-
met. de vētre ei⁹ extrahet eas de⁹. ¶ Secun-
do auar⁹ fetet. q2 ad lr̄am auar⁹ vt augeat pe
cuniā. comedit panē alea. cepas ⁊ malas car-
nes emit. ⁊ oīa putrida comedit. ⁊ bibit vinuꝫ
corruptū ⁊ acetosuꝫ ꝓpt' qd os e⁹ fetet. Ps.
Sepu. pa. ē. g. e. Portat etiā vestes mucidas
⁊ victuosas ⁊ totā familiā facit viuere in mi-
seria. Prouer. xv. Cōturbat domū suā qui se
ctat' auariciā. Fetet etiā spūalit' auar⁹ coram
deo ⁊ hoibꝫ. Quia vt di. Boe. Largitas sp

caros facit auaricia deo odiosos. Un̄ auarum omnes maledicunt et abominant̄ tanq̄ rē feti dam. Multum fetet auar⁹ q̄ deū negat et crucem numi adorat et aīam suā vendit dyabolo et corp⁹ ɔsumit. et familiā cōturbat et proximo n̄ cōpatit̄. Eccl. x. Auaro nihil ē scelestius. et nihil ē iniquius q̄ amare pecuniā. Hic. n. et animā suā venalē hȝ. i. Thi. vi. Radix oīm malorū ē cupiditas. ¶ Tercio auarus sp sitit et nunq̄ satiat̄. Eccl's. v. Auarus nō iplebit̄ pecunia. Prouer. xx. Sanguisuge due sunt filie dicentes affer affer. Sanguisuga ē dyabol⁹. qui sitit sanguinē hū anū. cui⁹ due sunt filie. s. ɔcupiscentia et auaricia. q̄ dicūt sp affer affer. et nunq̄ satiant̄. ¶ Quatuor aūt sunt rōnes quare auarus bonis mundi satiari non pōt. ¶ Prima ē bona mūdi nō intrāt ad animā vbi ē desiderium habendi. Et iō hō quādo incipit ditari magis sitit. q2 bōa sibi appropinquāt non tñ intrant vbi ē desiderium habendi. Poeta. Crescit amor numi quātū ipa pecunia crescit. Exemplū si quis haberet magnam sitim et teneret ciatū vini in manib⁹ quāto magis appropiquaret ad os tāto magis sitiret si nō biberet. ¶ Secunda ē. q2 diuitie sūt materia in q̄ auaricia nutrit̄. Un̄ non habēt auariciā expellere ſ3 nutrire. Exemplū si quis multa ligna, pijcit in fornacem nō extinguunt fornacem. sed accēdūt. Sic qui plura cōgregat. plus accendit̄ ad habendū. Seneca. Dicis pecuniā pdidi o te felicē si cum illa auariciā pdidisses. adhuc es felicior q2 tante rei malicia ē subtracta. ¶ Tercia ē. q2 diuitie nullā conuenientiā hūt cū aīa. q2 aīa ē spūs. et diuitie sunt res materiales. Un̄ nec implere nec euacuare eam pñt. Exemplū si quis vellet implere vnā vegetē sapiētia vl' virtutib⁹ nō posset. q2 in nullo ɔueniunt. ¶ Quarta ē q2 aīa facta ad imaginē dei ē capax ipius dei et p cōsequēs pfecti boni. Omnia aūt bona mundi nec pfecta sunt. nec aliquid sunt respectu capacitatis aīe et iō ipam implere nō possunt. Exemplum si quis vnā domū implere vellet vno grano tritici fantasticus eēt. Sic anima si totum mundū haberet non posset iplere. Solus aūt deus q̄ ē pfectum bonum. et oīa bona cōtinens replet capacitatē aīe. Aug. Fecisti nos dn̄e ad te. et iquietū ē cor nostrū donec requiescat in te. Ps. Qui replet in bonis desideriū tuū. Istū ydropicū. i. auarū dn̄s sanat. dū appħēdit eū. i. cohibet et tenet appetitū e⁹ ne temporalia appetat sed supna. Ubi nota q̄ circa diuitias triplex defectus in hominib⁹ cōtingit. ¶ Primus ē in male acquirendo. et talis vocatur cupido. Cupidus ē qui semp inhiat habendis. et nunq̄ saciatur habitis. talis hȝ manum porrectā ad accipiēdū et p oēm modum nitit̄ pecuniā extorquere nichilominus tñ talis expendit. Tales sunt omnes romani et florentini qui mirabiliter sunt cupidi ī acquirendo p pbas et nepbas sed multa expēdunt. Iste sanatur vt dictū ē cum domin⁹ p grām suam cohibet appetitū eius ne terrena cōcupiscat. ¶ Secūdus defectus ē ī nimis tenaciter retinendo. quē quis habet l3 non ī debito et malo mō lucret̄ talis vocatur auarus. In quo genere sunt oēs mulieres q2 oēs sunt tenaces et auare. De hmōi sunt etiā quidam homīes pui cordis qui nō querūt magna lucra. sed qd̄ habent tenaciter tenent. In h̄ etiā genere sunt quidā homines senes quib⁹ deficit calor naturalis et iō sunt sicut miluus dicētes myo myo. Talis curatur p manus aptoꝝ dando elēynas. q2 ɔtraria contrarijs curātur. Exēplū de zacheo q̄ sic fuit curat⁹ q̄ ait. Ecc. di. h. m. Lu. xix. Et talis significat̄ p illū q̄ habebat manū aridā cui xp̄c di. Extē. ma. t. Lu. vi. Sup q̄ di. glo. Nil plus valet tali curatōi q̄ elēynarū largitio. Tercius defectus ē ī male expendēdo. cū quis cōsumit substātiā suā in symbolis et tabernis et cum meretricib⁹. Prouer. xxiij. Uacantib⁹ potib⁹ et dantes symbola cōsument̄. Et talis vocat̄ pdigus sic ɔsumpsit substātiā suā fili⁹ pdig⁹. vt patȝ Luc. xv. Tales raro curāt̄. nisi postq̄ oīa cōsumpserit Un̄ ille fili⁹ pdig⁹ postq̄ oīa ɔsumpserat. reuersus ad se dixit. quti. mercēnarij ī do. pa. m. a. pa. Et seq̄t̄. Surgā et ibo ad prēm meū. vade et tu fac silr. pōt et ɔtingē q̄ aliq̄s sit cupid⁹ et auar⁹ et pdigus silr. n̄ q2 pdigalitas et auaricia sūt cōtraria q̄ eidē sil' inesse nō pñt. Et sic ptȝ secundū. ¶ Tercio documentum humilitatis habende a xp̄o salubriter subīfert̄ Circa qd̄ quatuor facit. Primo pponit parabolā de nuptijs ibi. Dicebat aūt ad inuitatos parabolā istā. Secundo docet quid fugiendum sit in nuptijs. quia primus locus ibi. Non discum. in pmo lo. Tercio quid eligendū. q2 locus nouissimus. Quarto subditur cōmunis sententia et rō vtriusq̄. ibi q2 omnis qui se humiliat. ¶ Primo ergo pponit parabolam de nuptijs. Et hoc est. Dicebat aūt ad inui-

tatos pabolam istam. Glo. aliquid mistice significantem. intendēs quō ꝛc. i. intelligens et videns quomō ad primos accubitus laborarent. Vel intendens psuadere i doctrina sua quō debent accubit⁹ in eccīa eligi. Litera plana ē. Mistice aūt nota q nuptie iste notāt vł significant nuptias spūales quas deus i pñti celebrat cum aīa fideli. p fidem. n. ⁊ dilectōem anīa cuz deo desponsatur. quod in baptismo fit. Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide. In his ergo nuptijs ꝯiungitur deus anīe p fidem et dilectōez. Ex qua coniunctōne triplex bonuz puenire debet qd in matrimonio carnali esse similiter debet. s. bonum fidei. bonū plis. ⁊ bonū sacramēti. Bonum fidei ibi debet esse. ne dyabolum adulterū iterum suscipit vlterius. Sic. n. pmisit in baptismo dum fuit xpo desponsata. s. abrenuncio dyabolo ⁊ omnibus pōpis eius. Sz anīa peccatrix frangit fidez ⁊ omī die dyabolū adulterū admittit. ⁊ xp̄c spōsus pulsat ad ostiū ⁊ intrare nō pōt. Apoc. iij. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso. Quidā aūt faciunt sicut mala vxor que recipit virū ⁊ adulterum Ita tales volunt recipe xp̄m ⁊ dyabolum qd esse non pōt quia lectus conscientie nr̄e ē valde angustus. ita q ibi deus ⁊ dyabolus requescere non possunt. Et sił̄r pallium amoris est breue ⁊ vtrunq̄z coopire non pōt. Isa. xxviij. Coangustatum ē stratū ita vt alter decidat. ⁊ pallium breue vtrunq̄z opire non pōt. Bonū plis debet ibi eē vt anīa sponsa xp̄i bona opa pariat. quia maledicta sterilis que non parit. j. Thi. ij. Saluabitur autem p filiorū generatōez. i. bonoꝝ operū pductōez. Bonum sacramenti debet ibi eē. vt inter sponsum xp̄m ⁊ sponsam aīam diuisio nūq̄z fiat. Nam i matrionio carnali ē triplex vnio. Una ƀm ꝯsensum animoꝝ q̄ fit p amorē. Alia ƀm pmixtōz corpoꝝ. Tercia p indiuiduā cohabitatōnem amboꝝ. Sic ⁊ in isto matrimonio spūali xp̄s nobis tripliciter copulat̃. s. p amorez. Hiere. xxxj. In caritate ppe. dilexi te. iō attrax. te miserans. Secundo p nature cōformitatē. Hebre. ij. Nusq̄z. n. ange. app. ß se. abra. Tercio p ppetuam nobiscum habitatōez. Mathei. xxviij. Ecce ego vo. s. om. die. vsq̄z ad cōsum. se. Et nota q ab his nuptijs tripliciter homines expelluntur. ❡ Primo ppter defectum pietatis sicut ille quinq̄z virgines q̄ non sumpserunt oleum secum p qd pietas desigtur. Math. xxv. Esuriui ⁊ non dedistis mihi manducare. Et sequitur. Discedite a me maledicti in ignem eternum. ❡ Secundo ppter defectum caritatis. Math. xxij. Amice quomō huc intrasti nō hn̄s vestē nuptialē. p quā caritas designat̃. Et subdit̃. Ligans manib⁹ ⁊ pedib⁹ mittite eum in tenebras exteriores.

❡ Tercio ppter defectum humilitatis. vt patet in hoc euangelio. qr ille qui vult primū locum tenere p supbiam alijs se pponendo dr̄ q teneat nouissimū locū ⁊ infimū. Infim⁹ locus ē infernus. ❡ Secūdo docet quid fugiēdum sit in nuptijs qr primus locus. Et hoc ē Non discūbas in primo. M❡ Ubi nota q aliquis discūbit in primo loco tripliciter.

❡ Primo in corde suo alijs se pponēdo. Et hoc ē qd hic dicit̃. Non discūbes i primo loco. i. nō extollaris in corde tuo de meritis ⁊ sciencijs alijs te pponēdo. Sic discūbebat phariseus in pmo loco di. Nō suz sicut ceteri hominum. Lu. xviij. Non sic faciebat abraham di. Loquar ad dominū meum sim pulu. ⁊ ci. Ubi di. Greg. Apte cernimus i quo loco se posuerat qui se puluerē ⁊ cinerē etiam cū deo loqueretur existimabat. Qua ergo pena feriendi sunt illi qui ad summa non pficiūt sz ꝯ miri nis se extollunt. ❡ Secundo primatū ambiendo sicut lucifer. Isa. xiiij. Similis ero altissimo. Quod ē valde fatuū pmatum ambire. qr vt di. Aug. Quanto aliquis ē in loco supiori tanto in piculo maiori versatur. ❡ Tercio primatum vsurpādo. Sicut chore ac hot dathā ⁊ abyrō. vt patz Nume. xvj. Istud ē magnum pctm̄ ⁊ multuz displicet deo. vt patet ibidem p penam subsecutam. nam chore cū ꝯplicib⁹ suis igne diuino consumpti sunt. Dathan vo ⁊ abyron cuz tabernaculis suis ⁊ omni familia sua absorbuit terra ⁊ descēderunt in infernum viuentes. ❡ Tercio docet quid eligendum ē quia locus nouissimus. Et hoc est. Recūbe in nouissimo loco. N

❡ Ubi nota q locus infimus vł nouissimus ppter tria ē eligendus. ❡ Primo ppter securitatem. Aug. Humilitas in imo ē. ⁊ iō nō hz quo cadat ❡ Secundo ppter pacem. pflant enim venti in alto locus vo inferior nō est ita expositus ventis. Isa. xxxij. Erit quasi vir q̄ abscondit se a vento ⁊ celat se a tempestate.

❡ Tercio ppter exaltatōem sequentē. qr de⁹ exaltat eum ⁊ facit ipm ad locum supiorē ascēdere. Et hoc ē qd dicit. Amice ascende supi⁹ Facit autem deus humilem quintupliciter ascē-

tere. ¶ Primo mundum contẽnendo ⁊ obliuiscẽdo. Phil.iij. Que retro sunt obliuiscẽs ad ea que priora sunt extẽ. Ibidem. Omnia ar.sum.vt ster. ¶ Scdo carnẽ spũi subijciendo. j. Cor.ix. Castigo cor.m. ⁊ in s.re. ¶ Tercio animum ad sui consideratõnem colligẽdo humilis enĩ solum se considerat. Hiere.xxxj. Statue tibi speculam. Discipuli receperunt spm̃ sanctum dum eẽnt in supiori pte cenaculi. vt ptz Actu.ij. vbi solum se considerabant. ¶ Quarto habitum perfectõis assumendo. Math.v. Estote pfecti sicut ⁊ pa.ve.ce.pfe.est. ¶ Quinto supna contẽplando ⁊ apphẽdendo. Isa.lviij. Sustollam te sup altitudinẽ terre ⁊ cibabo te hereditate iacob pris tui. Quarto subdit rõem vtriusqz.s.supbie ⁊ humilitatis vel depressionis ⁊ exaltatõnis.que ẽ qr omnis qui se exaltat aliquo supradictorũ modorũ se alijs pponendo vel primatum ambiendo vel vsurpando hũiliabitur a deo.i.in oculis dei erit abiectus ⁊ vilis in hac vita. ⁊ tãdem humiliabitur valde ĩ penis inferni. Qui aũt se humiliat nihil se reputando ⁊ pompas mundi contẽnendo. ⁊ dignitates renuẽdo. exaltabitur corã deo ⁊ hic p grãm ⁊ in futuro p glam. Est ergo hũilitas mensura ⁊ regula exaltatõnis vt qui multũ se humiliat multũ exaltet. ⁊ qui minus minus. Exempla hoȝ patent in xpo ⁊ in beata virgine. ⁊ iohan. bapti. qui sm gradus hũilitatis sic sunt exaltati. vt xpc sup omẽs ⁊ post ipm beata virgo. ⁊ iñ iohan.bap. qui ait non sum dignus vt soluam corrigiam calciamenti eius. Et intelligim᷒ totum q̃tum ad deum. qr q̃tum ad mundũ nõ sic sp euenit imo aliquando qui se nitit exaltare exaltatur ⁊ qui se deprimit non ingerens se mundanis non exaltat᷑ s vilipenditur. Et sic ptz tercium. ¶ Si vis breuius pcedere nota q tria dñs in hoc euangelio fecit.s.itrauit.curauit. ⁊ pdicauit. intrauit domũ principis pharisеoȝ. curauit ydropicum. predicauit conuiuantib᷒. Spũaliter intrat ad nos dñs vt amicus. curat vt medicus. docet ⁊ predicat vt magister. In primo nota tria. Primo cuius domũ intrauit. qr pricipis pharisеoȝ. i. illoȝ qui principant᷑ ⁊ dominãt᷑ carni ⁊ vicijs q̃ p amorẽ ⁊ desideriũ diuisi sunt a mũdo. Sap.j. In maliuolã aĩam nõ intrabit sapientia. nec ha. in co.sub.pec. ¶ Secundo qñ intrauit. quia sabbato qũ.s.aĩa quiescit a mundi tumultib᷒ ⁊ vacat sanctis cogitatõnib᷒ ⁊ opib᷒. Job.iiij. Quando solet sopor occupare homies spũs me pñte transiuit. Jo.xx. Cũ eẽt sero vna sabbatoȝ venit hiesus. ¶ Tercio ad quid intrauit. qr ad manducandũ panẽ. de quo Jo.iiij. Meus cibus ẽ vt faciã vo.e.q̃ mi.m. ¶ In secundo similiter nota tria q̃ fecit in curatõe illius ydropici. qr apprehendit eum. apprehensum sanauit. ⁊ sanatum dimisit. In quib᷒ intelligit᷑ triplex grã. p quã peccator curat᷑. Apphẽdit.n.de᷒ peccatorẽ p grãm pueniẽtẽ monẽdo liberũ arbitriũ eius ad ↄuersiõeȝ. sanat p grãm subsequẽtẽ ĩfundẽdo ↄtritõȝ. sanatũ dimittit p grãm pficientẽ vt pficiat in bonis opib᷒ q̃ vsqȝ pueniat ad pfectõeȝ. Et hec triplex grã petit᷑ in orõne pñtis dominice. Tua ĩqt nos dñe q̃sumus grã sp ⁊ pueniat. Ecce prima. Et sequat᷑. Ecce secũda. Ac bõis opibus iugiter pstet eẽ intẽtos. Ecce tercia. Vel apprehẽdit per grẽ infusiõem. Sanat p pcti remissiõeȝ. Dimittit p plenã satisfactõem. ¶ In tercio similiter nota tria sm tria q̃ docuit de hũilitate. ¶ Primũ ẽ grã pfectõnis ipius hũilitatis q̃ ẽ ĩ oĩb᷒ nouissimũ locũ tenere. ⁊ se mĩorẽ oĩb᷒ reputare. qd docet ibi. Cuȝ inuit.fu.ad nup.nõ discũbas ĩ pmo lo. Eccl. iij. Quãto maior es hũilia te in oĩb᷒. ¶ Secũdũ ẽ defectus hũilitatis puatõis q̃ ẽ rubor ⁊ deiectõ sequẽs supbiã qd notat᷑ ibi. Ne forte. ho.te sit inui. Ad qd refert᷑ qd di. qr oĩs q̃ se exaltat hũiliabitur. ¶ Terciũ ẽ fruct᷒ ⁊ vtilitas hũilitatis positõnis q̃ ẽ ascẽsio ⁊ exaltatõ qd notat᷑ ibi. Sed cũ vocat᷒ fueris vade ⁊ recũbe in nouissimo loco. Ad qd refert᷑ qd di. Quia qui se humi.exal. Et sic patet totum.

¶ De eplã. ¶ Sermo.xcix.

O Bsecro vos ego vi.in dño. vt di.am. voca.q̃ vo.es. Ephe.iiij. Hẽ ẽ scda ps ton᷒ eple ad eph. In q̃ pmissa grãꝝ actõe p bõis accept̃ sbiũgit exhortatõ vt ĩ bõis accept̃ pficiãt. diuidit᷑ aũt pñs eplã ĩ q̃tuor ptes. Primo hortat᷑ aplus ephesios ⁊ nos ĩ ill̃ vt d̃ bono ĩ meli᷒ pcedendo digne debeãt ãbulaẽ. In pncipio eple. Secũdo oñdit modũ digne ãbulãdi ĩ mltiplici virtute ↄsistẽ ibi. Cũ oĩ hũilitate ⁊ mãsuetudĩe. Tercio hortat᷑ vt sint soliciti vnitatẽ spũs et caritat̃ seruare ibi. Soliciti suare vni.spi. in vin.pacis. Quarto rõem q̃re debẽt in vnitate spũs ambulare assignat ibi. Unus domin᷒ vna fides. vnum baptisma. ¶ Primo ergo

hortat' vt pficiant de bono in melius dicēs. Obsecro vos ego vinct. in do. vel ma. in do. n̄ obstantibꝫ vinculis. vel ego vinctus obsecro vos in dn̄o .i. ꝓpter dominum vt ambuletis ꝛ non stetis qꝛ in via non pficere deficere est. vt di. Greg. Ambuletis digne vocatōne euangelica qua vocati estis. sicut dignum est ambulare vocatos ad grām ꝛ fidem xp̄i. Phil'. j. Digne euangelio xp̄i conuersamini. Uel ambuletis digne vocatōne qua vocati estis .i. sicut cōpetit vocatōni vniuscuiusqꝫ. j. Coꝛ. vij. Unusquisqꝫ in ea vocatōne qua vocatus est pma. Non. n. oēs ad eandē ministerij grām vocati sunt. Et hoc ē qđ inferius dicit. Unicuiqꝫ vr̄m data ē gratia ſm mē. do. xp̄i. Et sic patet primum. ¶ Secundo determinat modum qūo ambulādū sit qui ꝯsistit in quatuoꝛ scꝫ in humilitate. mansuetudine. patientia. et caritate. Dicit ergo. Ambuletis cum omī humilitate vos inuicē subijciēdo. Eccl'. iij. Quātó maioꝛ es humilia te in omnibꝫ. Quia deꝰ supbis resistit. humilibꝫ aūt dat grām. Jaco. iiij. Et mansuetudine .i. cum hūilitate interiꝰ. ꝛ mansuetudine exterius. Mat. xj. Discite a me qꝛ mi. sum. ꝛ hu. coꝛde. Cū patientia. Lu. xxj. Jn patientia vr̄a pos. aīas vr̄as. Suppoꝛtantes inuicem in caritate. Ro. xv. Debemꝰ aūt nos firmioꝛes imbecillitates infirmoꝝ sustinere. Gal'. vj. Alter alterius onera poꝛtate Et sic patet secundum. ¶ Tercio monet vt sint soliciti vnitatem spūs ꝛ caritatis seruare: di. Sic ambulate vt sitis soliciti seruare vnitatem spūs. Actu. iiij. Multitudinis credentiū erat coꝛ vnum ꝛ aīa vna. Unitatem dico existentem in vinculo pacis .i. que existit et conseruatur in vinculo pacis. Par. n. vnitatē tenet ꝛ conseruat sicut vinculum rem quā tenet ꝛ vinculat. Propter hoc dicebatur sup. ij. ca. Jp̄a ē pax nostra qui fecit vtraqꝫ vnum scꝫ coꝛpus. Et sic sitis soliciti seruare vnitatē spūs vt sitis vnum coꝛpus q̄tum ad opus exterius. Ro. xij. Multi vnum coꝛpus sumus ī xp̄o. j. Coꝛ. xij. Sicut aūt multa mēbꝛa vnuꝫ coꝛpus cum sint. non pōt dicere oculus manui ope tuo non indigeo. Et sitis vnus spūs interius idem sentiendo q̄tum ad effectuꝫ. j. Coꝛ. j. Jdipm̄ dicatis omēs ꝛ non sint in vobis scismata. Sicut vocati estis .i. sic sitis vnū coꝛpus ꝛ vnus spūs sicut vocati estis non ad diuersa. ſ in vnam spē vocatōnis vr̄e .i. ī vnā spem spatam .s. ad vitam eternā. q̄ vna est qꝛ numus qui ē merces vnꝰ est oīm. Ps. Una petij a dn̄o hanc ꝛ requi. vt inha. in do. dn̄i. ꝛ sic patet tercium. ¶ Quarto reddit rōnem quare debent vnitatē seruare di. Unus dn̄s vna fides ꝛc. q. d. Sic debetis ꝛ potestis vnitatem seruare. qꝛ vnꝰ ē dn̄s vester cui seruitis ꝛ non estis diuisi p multos, qđ eēt causa vnitatis scindende. Math. vj. Nemo pōt duobus dn̄is seruire. j. Coꝛ. viij. Unus dn̄s hiesus xp̄c p quem omia ꝛ nos p illum. Simili' vna ē fides vobis inspirata ab illo in qua ei ſuire debetis. fides in quā foꝛmata. ꝛ vnū ē baptisma qđ suscipe debetis ad deletōem peccati ꝛ infusionem virtutū. qꝛ non iterat' ꝓpter caracterem quē impmit. ꝛ qꝛ in virtute passionis xp̄i dat' que nō iterat'. Sed potioꝛ ratio ē qꝛ ē ꝯtra moꝛbum oꝛigenalis culpe. que nō redijt. j. Coꝛ. xij. Omnes nos in vno spū ī vnū coꝛpus baptizati sumus siue iudei siue gentiles siue liberi siue serui. Unus deus ꝛ pr̄ oīm Hic ondit q̄ ille dn̄s cui seruire debemus ē vnus in eēntia ꝛ trinus in psonis. Et hoc ē. Unus deus. q. d. Jste dn̄s cui seruire debetis est vnus deus. qui ē pater oīm omīa creando ꝛ gubernando ꝛ ꝯseruando. qui ē sup oēs qđ appropꝛiatur patri q̄ a nullo ē. ꝛ p oīa. qđ appropꝛiatur filio qui ē sapientia p omnia discurrens ꝛ attingens. Sap̄. viij. Attingit ergo a fine vsqꝫ ad fi. foꝛ. ꝛ dis. omnia sua. Et in omnibꝫ nobis. qđ appropꝛiat' spūisancto qui opatur omnia in nobis. Jsa. xxvj. Omīa opa nr̄a opatus ē in nobis. Est ergo iste dominus cui seruire debemus deus pater qui ē sup omnes p potentiam p̄sidendo. ꝛ ē deus filius q̄ ē p omnia p sapientiam oīa cognoscendo. ꝛ est deus spūsanctus qui ē in omībꝫ nobis p bonitatem nobis grām infundēdo. Et sic ē vnꝰ deus in tribus psonis. Ro. xj. Ex quo omnia ꝛ p quem omnia ꝛ in quo omnia ipi gloꝛia in secula ¶ Moꝛalitas ep̄le. Sicut patꝫ ex dictis. ad duo nos in hac ep̄la hoꝛtat' apostolꝰ vt .s. digne ambulemus vocatōne qua vocati sumus. ꝛ vt ꝯseruemus vnitatē spūs in vinculo pacis. ¶ Prīo ergo nos hoꝛtat' vt digne ambulemus vocatōne qua vocati sumus et dirigentem viam ad id ad qđ vocati sumus. diuidit in quatuoꝛ ptes. s. in humilitatem. mansuetudinem. patientiam ꝛ caritatem. Cuiꝰ rō est quia nos sumus ad quatuoꝛ vocati.
¶ Primo ꝛ principaliter ad regnum dei qđ est ipe deus. Quia vt dicit Augusti. Ad hoc

creata ē humana natura vt cognosceret deū cognoscendo amaret. amando possideret. et possidendo frueretur. Lu. xiiij. Homo qdā fecit cenam magnā ⁊ vocauit mltos. Hebre. iij. Fratres sancti vocatōnis celestis pticipes. Propter hoc etiā descendit filius dei vt scilꝫ ad illam vitā beatā nos duceret. Joh. x. Ego veni vt vitam habeant. Et breuiter omnia q̄ fecit filius dei ⁊ in vita ⁊ in morte ꝓpter hoc fecit. vt. s. ad regnum dei iremus ⁊ vitā eternam haberemus. Joh. iij. Sic deus dilexit mūdū. vt filiū suū vnigenitum daret. vt om. q̄ cre. in ip. nō pe. sed ha. vi. eter. Sola aūt humilitas est via ꝑueniendi ad vitā seu ad regnū dei. et qui aliter vadit potius cadit q̄ ascēdit. Aug. Ambula p xp̄i hūilitatē. si vis ꝑuenire ad eiꝰ eternitatem. Job. xxij. Qui hūiliatꝰ fuerit erit in glā. Prouer. xxix. Humilem spm̄ suscipit glā. Sic ergo qui ambulat in humilitate digne ambulat vocatōne qua vocatus ē ad regnum dei. ¶ Secundo sumus vocati ad iusticiam regni. Math. vi. Querite primum regnum dei ⁊ iusticiā eius. i. querite primum regnum dei tanq̄ finē. secundario iusticiā eius. tanq̄ id quod ducit ad illum finē. Quia ad regnū ꝑuenire nō possumꝰ sine iusticia regni. Math. xvi. Si quis vult post me venire. i. ad regnum. abneget semetipsuꝫ. i. vitam carnalem. ⁊ tollat crucem suam. i. penitentiā in qua homo crucifigit᷑ mundo ⁊ mūdus ei. Gal. vi. Per quē mi. mū. cru. est ⁊ ego mūdo. ⁊ sequatur me. s. opibus virtuosis. Et hec est iusticia regni. vnde filijs zebedei petentibꝫ ꝓsedere in regno dei int᷑rogati sunt an possent facē hāc iusticiam. s. calicem passionis ⁊ penitētie bibere. vt ptꝫ Mat. xx. q. d. xp̄c. Si vultis i regno sedere optꝫ mō primo iusticiā regni hr̄e. qd̄ ē calicem passionis xp̄i bibere. Ergo ad hoc sumus vocati vt carnem cū vicijs ⁊ ꝯcupiscentijs crucifigamus. Gal. v. Qui aūt xp̄i sunt carnem suam crucifixerunt cum vicijs ⁊ cōcupiscentijs. Et vt opera virtuosa exerceamus. Perfectio aūt hoꝝ duoꝝ opeꝝ ē mansuetudo. qꝛ si quis in furore ⁊ supbia domaret carnem ⁊ faceret opa de genere bonoꝝ sicut multi faciunt non ꝓpter hoc ꝑueniret ad regnum celoꝝ. Hic cadit exemplū de illo qui ieiunabat omni sabbato ad honorē virginis ⁊ ex h̄ efficiebat᷑ melancolicus ⁊ impatiēs ꝓpter qd̄ totam familiam ꝯturbabat. Cui apparēs beata virgo dixit. Facias die sabbati aliquā elemosynam ⁊ non ieiunes. qꝛ hoc ieiunium non placet mihi. Similiter cadit exemplum quod narrat Greg. in dyalo. de illis duabꝫ monialibus q̄ seruitorem suam nimis molestabant ⁊ post mortē sepulte sunt in eccl̄ia. ⁊ dum dyconus clamaret qui ē excōmunicatus exeat ecclesiam. videbant᷑ ꝑdicte de sepulcris exire. q̄i eēnt excōmunicate. Optet. n. q̄ opa ducētia ad regnum sint opera in mansuetudine facta. Eccl. iij. In mā̄suetudīe opa tua ꝑfice. Mathei. xi. Discite a me qꝛ mitis sum. i. mansuetꝰ in opibꝫ exterius. ⁊ humilis cordē interius. In eodē. v. c. Beati mites. qm̄ ip̄i possidebūt terram. s. viuentiū. Cuius rō est. qꝛ opa ducentia ad regnū spūssanctus opatur in nobis. q̄ ē totus benignus ⁊ mansuetus. Sap. j. Benignus ē. n. spūs sapientie. In eodē. xij. O bonꝰ ⁊ suauis ē spūs tu. do. in no. Homo. n. q̄ opatur bona habet spm̄ sanctum qui facit eū benignum ⁊ mansuetum. Sic ergo qui ambulat in mansuetudine digne ambulat vocatōe qua vocatus est ad iusticiam regni. ¶ Tercō sumus vocati ad tolerandū aduersa p̄ntis vite. Luc. x. Ecce ego mitto vos sicut ag. inter lu. Ut per patientiam aduersoꝝ ꝓbemur et purgemur ⁊ ꝑficiamur ⁊ coronemur. Jaco. j. Beatus vir qui suf. tē. qꝛ cum ꝓbatus fuerit ac. co. vi. Lu. xxj. In patiētia vr̄a possidebitis aīas vr̄as. Sic ergo q̄ ambulat in patientia digne ambulat vocatōne qua vocatus ē ad tolerādū mala p̄ntis vite. Quarto cū s̄m apostolum oēs sumus adinuicem membra corporis mistici quod ē eccl̄ia. sumus vocati vt supportemus vnus alterum ⁊ seruiamus vnꝰ alteri in officio ⁊ statu suo in quo deus eū vocauit. Sicᷓ mēbra corpis naturali dilectiōe mutuo sibi seruiūt ⁊ supportāt. Nam oculus seruit pedi ondēdo ei viā ⁊ pes oculo portando eū. ⁊ stomachus ceteris mēbris sumēdo cibuꝫ p oībꝫ. ⁊ sic de alijs. Deus aūt posuit nos in eccl̄ia eius tanq̄ mēbra vt di. ap̄ls vt vnꝰ doceat p doctrinā. aliꝰ sustētet p el'ynam. aliꝰ regat p disciplinam. Unusq̄sq̄ ergo in grā ministerij qua vocatus ē debet ministrare alijs. Ro. xij. Sicut. n. in vno corpore multa membra habemus. omnia autem mēbra nō habēt eundē actū. Et sequit᷑. Habentes autem donatōes s̄m grām que data ē nobis differētes siue ꝓphetiā s̄m rōem fidei. siue ministerium in ministrando. siue qui docet i doctrina. Sic ergo qui ambulat in hac mutua caritate et

supportatõne vt in gratia quam accepit seruiat alqs. digne ambulat vocatõne qua vocatus est ad vnitatem corpis mistici. qd ē eccia cuius caput ē xpc. Ephe. j. Ipm dedit caput sup oēm ecciam que ē corpus ipius. Magna est gratia eē membrum vnū talis corpis cu⁹ caput ē xpc. Et sic patet ꝙ hec digna ambulatio in quatuor consistit. ¶ Et nota ꝙ hec similitudo dilectionis mēbroꝝ corpis naturalis. ad membra eccie qua seinuicem debent diligere. supportare ꝛ seruire sicut membra corpis naturalis. attendiť q̃tum ad octo. ¶ P

Primo attendiť in hoc ꝙ vnum membrū non inuidet alteri. lꝫ excellat vnum alterum ꝛ opatione ꝛ situ. Sic non debemus primo inuidere in quocunqꝫ statu quis sit. Aug. auertat deus pestem inuidie ab animis omniū hominum. vicium dyaboli ē inuidentia. ꝫ habet matrem suam. s. supbiam. suffoca matrē ꝛ nō erit filia. ¶ Secundo in hoc ꝙ vnum membrū officium sibi non appropriat ꝫ omnibus cõmunicat. Sic homo debet cõmūicare gratiam quā hꝫ primo suo. Ro. v. Necessitatibꝫ sanctoꝝ cõmunicantes. ¶ Tercio in hoc ꝙ vnum membrū ab alio lesum nō se vindicat. Sic debemus pcere ꝛ non reddere malum p malo. Quarto ī hoc ꝙ infirmiora mēbra amplius honoramus. j. Coꝛ. xij. Que putamus ignobiliora membra eē corpis his honorem abundantiorem circūdamus. Sic ꝛ nos non debemus infirmiores despicere sed honorare Ro. xij. Honore inuicē puenientes. ¶ Quinto in hoc ꝙ vnum membꝛ alteri cõpatitur et gaudet. j. Coꝛ. xij. Siquidem vnū patiť mēbrum ꝯpatiuntur omnia membra. Sic ꝛ nos facere debemus. Ro. xij. Gaudere cum gaudentibꝫ ꝛ fle. cum flē. ¶ Sexto in hoc ꝙ vnū membꝛ reputat sibi fieri qd fit alteri siue malum siue bonum. quia si lediť pes lingua cõqueritur si sanatur manus os regratiať. Sic vnus fidelium debet sibi reputare fieri quod fit alteri. exēplo illius qui ait quod vni ex mi. me. fe. Math. xxv. ¶ Septimo in hoc ꝙ vnū membrum p alio lesioni se exponit vt manus p capite vel oculo. Sic ꝛ nos facere debemus exemplo xpi capitis nostri qui ictum quē humanum genus merebatur accipe in cruce sustinuit. Isa. liij. Propter zelus populi mei pcussi eum. ¶ Quarto in hoc ꝙ cibum quem vnum membꝛ recipit omnibꝫ cõmunicat. sic ꝛ nos bona nostra tpalia cõmūicare debem⁹.

Actu. iiij. Erant illis omnia cõmunia. ꝛ di. sīput cu. op. e. Et sic patet primum. ¶ Secundo nos hortatur vt omni studio vnitatē spūs ꝛ corpis mistici quod est eccia in vinculo pacis conseruemus. ¶ Ubi nota ꝙ ī hāc vnitatem conseruandam sex nos inducere debent. ¶ Primum ē xpi imitatõ. Boni. n. filij debēt prēm in boīs opibꝫ imitari. Et oēs boni xpiani debēt xpm prēm suū imitari Sap. ij. Imitanť autē illum qui sunt ex pte illius. Christus aūt ad hoc venit in mundum vt filios dei qui erant dispsi congregaret in vnuꝫ. Jo. xj. s. in vnam fidem. in vnam ecciam. ꝛ in vnā gloriam. Propriū. n. ē xpo vnire. sicut ppriuum ē dyabolo diuidere. Qui ergo diuisionibꝫ intendunt dyabolum imitanť ꝛ nō xpm Ipe. n. dyabolus primā diuisionē inter creatorem ꝛ creaturam p peccatū fecit. Isaie. xiiij. Ponam sedem meam in aquilonem. Ipse diuisit aīam a corpe ꝛ homines abinuicē p diuersa litigia p diuersos errores ꝛ cultus. Sic ergo qui xpm imitantur in vnitate consistūt. ¶ Secundum ē spūssancti influxio qꝛ vt dictum ē nos sumus membra corpis mistici qd est eccia cuius caput ē xpc. Hec aūt membra vniuntur capiti in caritate spūssancti que est vinculum pfectõnis. vt dr ad Coll. iij. Sicut aūt se habet membꝝ in corpe naturali qꝛ mēbrum diuisum a corpe non põt recipe influxum virtutis a capite. ita se habet membrum in corpore mistico. qꝛ homo diuisus ab vnitate eccie p peccatum non põt recipe influxum spūssancti qui a filio dei. pcedit. qꝛ est sicut mēbrum abscissum. Et iõ priuatur ī fluxu omīs boni qd fit in eccia. ac etiam merito passionis xpi. ꝛ omnes virtutes ꝛ sacramenta eccie in eo frustranť. Et ad hoc significandum spūssanctus descendit sup apostolus dum ipi erant corpe ꝛ corde congregati. vt patꝫ Actu. ij. ¶ Tercium ē boni conseruatio. Quia vt di. Boe. Omnis res. omne bonum. ꝛ omīs virt⁹ in vnitate conseruať ꝛ tamdiu sustulit q̃diu ē vna. deficit autē cum diuidiť. Exemplum ī ciuitatibꝫ ꝛ domibꝫ ꝛ animalibꝫ. que omnia tā diu subsistunt q̃diu in vnitate conseruantur Quia vt di. Boe. Omne qd est iõ ē qꝛ vnuꝫ numero ē. Nam di. phs. ꝙ vnum ꝛ ens conuertunť. Si ergo volumus bona grē. ꝛ dona spūssancti. q̄ nobis de⁹ ē largit⁹ ꝯseruaē. optꝫ ꝙ in vnitate aīoꝝ viuam⁹ ꝛ vnū sim⁹ omēs in in xpo. Act. iiij. Multitudinis aūt cre. erat c.

vnū 7.a.v.ſ.in dn̄o. ¶ Quartū ē hoſtilis im-
pugnatō.7 de hoſtib9 triūphatio. Nobis enī
grande bellum inſtat cum dyabolo mundo 7
cum carne. Job.vij. Militia ē vita hoīs ſup
terram. Ephe. Non eſt nobis colluctatō ad-
car.7 ſanguinē ſup.tm̄ ſed aduerſus p̄ncipes
tenebrar̄ 7c. Omnis aūt victoria ī vnitate cō
ſiſtit. Et iō milites in acie fortitudine vniunt̄
7 cōſtringunt̄. Et ꝓpterea antiq̄ dixerunt q̄
palma ē ſignum victorie q2 h3 folia vnita ſunt̄
Et vincēs etiā ꝓpter victoriā cū palma p̄mia
tur. Si ergo volum9 de hoſtib9 triūphare op
tet nos ī vnitate manere. al's ſuccūbem9 oīno
Cuius rō ē. q2 qui manet in vnitate ecc̄ie. ma-
net in caritate. q2 vt dictū ē. caritas ē vinculū
omnes fideles vniens. qui aūt manet in carita
te in deo manet. j. Jo. iiij. Et iō tales pugnāt.
non in virtute ſua ſed dei in quo oīa poſſunt.
Phil. iiij. Omnia poſſum in eo q̄ me confor-
tat. Sic pugnauit dauid 7 iō vicit goliam. j.
Reg. xvij. Dic hiſtoriā. ¶ Quintū ē merito
rum 7 gr̄e augmentatō. oīa .n. opa nr̄a bōa n̄
merent̄ eternā gl'am. niſi iquātū innitūtur me
rito xp̄i 7 gr̄e ſp̄ūſſancti cui p caritatem vnim̄
Et iō ſi volumus gloriā eternā mereri. optet
nos p caritatem 7 grām ſp̄ūſſancti manere in
xp̄o. al's nihil glorie et'ne poſſum9 mereri. nec
aliquē fructū in vita eterna ꝯgregare. Johā.
xv. Manete in me. q2 ſine me nihil poteſtis fa
cere qui manet in me 7 ego ī eo hic fert fructū
multū. Vn̄ opa illor̄ qui ſunt ab hac vnita-
te diuiſi. nihil merent̄ gl'e eterne. Jo. xv. Sic
palmes nō pōt afferre fructū niſi manſerit in
vite. ſic nec vos niſi ī me māſeritis. ¶ Sextū
ē malor̄ incurſio. Nam q̄ extra hanc vnitatē
morant̄. oīa mala incurrūt. Incurrūt.n. mor-
tale odiū dei. Ps. Iniquos odio ha. Incur-
rūt pditōem bonor̄ que fecerūt. Incurrunt
ptātem demonū 7 viliſſimā ſeruitutē vicior̄
7 tandē incurrunt penas inferni. Et hoc ē qđ
ait caym. Ecce eijcis me hodie a facie tua et
ero vagus 7 pfugus ſup terram. omnis q̄ in-
ue. me oc. me Gen̄. iiij. Propter hoc ergo in
vnitate ſp̄ūſſancti vt ſim9 membra xp̄i in vno
corpe qđ ē eccl'ia manere debemus. qđ fit qn̄
pacē habemus ad deū 7 ꝓximū. Et iō in vin-
culo pacis hec vnitas conſeruat̄. Hebre. xij.
Pacem 7 ſanctimoniā ſequimini cū omnib9
ſine qua nemo videbit deum. Et ſic patet ſe-
cundum 7 conſequēter totū.

¶ Dominica. xvij. de euangelio.

Sermo .C.

AVdientes pha
riſei q̄ ihesus ſilentiū impoſuiſſet
ſaduceis ꝯue. 7c. Math. xxij. De hac inſidia
tōne phariſeor̄ ꝯtra xp̄m loquit̄ ꝓpheta ī ꝑ-
ſona xp̄i di. In laqueo iſto quē abſconderūt
ꝯphenſus ē pes eor̄. 7 ita factū ē. q2 phariſei
volētes xp̄m illaq̄are v̄bis 7 arguere ignorā-
tiā e9. ip̄i ſīt illaq̄ati 7 ignorātia redarguti. 7 re
cto iudicio dei ī furcis q̄s amon parauerat mar
docheo ſuſpēſus ē ip̄e Heſter. vij. Tria x̄o ī
h euāgelio deſcribunt̄. Primū ē ꝯuent9 pha
riſeor̄ malignātiū ꝯtra xp̄m īſidiatō. In p̄n.
euan. Secūdū ē eorūdē de p̄mo mādato int'-
rogatō. 7 xp̄i de eodē r̄nſio ibi. Et int'rogauit
eū vn9 ex eis. Terciū ē xp̄i int'rogatō ad eoſdē
c9 fili9 xp̄c eēt. 7 reſpōſiōis eor̄ ĩprobratō ibi.
Cōgregatis aūt phariſeis dixit eis ihesus q̄d
videt̄ vobis de xp̄o c9 filius ē. ¶ Primo er-
go ponit̄ ꝯuent9 phariſeor̄ malignātiū ꝯtra
xp̄m īſidiatō. Et hoc ē. Audiētes phariſei cō
uenerūt in vnū. Criſ. Cōuenerūt ī vnū vt in
multitudīe vincerēt quē rōne ſupare nō pote-
rāt. a v̄itate ſe nudos eē ꝓfeſſi ſunt. qui ſe mlt'
titudīe armauerūt ¶ Nota aūt q̄ vt habet̄
ī hiſtorijs ſcolaſticis inter iudeos tres erāt ſe-
cte a cōmuni vita alior̄ diſtātes. ſ. phariſei. ſa
ducei. 7 eſſei. De primis duab9 fit mētō ī euā
gelio hoc. 7 in plurib9 locis ſcripture. Phari-
ſei cultu auſtero 7 cibo pco vtebāt̄ 7 habebāt
q̄ſdā ſupſtitōſas obſ'uātias. nā deferebāt car
tas ī frōte 7 ī ſiniſtro brachio. ī q̄b9 decalog9
ſcpt9 erat q̄ vocabāt̄ philateria. in fimbrijs et̄
7 ī āgul' pallior̄ habebāt ſpīas inſtas vt ipis
pūcti dū īcederēt fierēt memores mādator̄
dei. ꝓpoſit' ſuis 7 natu maiorib9 nūq̄3 ꝯtraria
r̄ndebāt. Oīa x̄o opa ſua faciebāt vt viderēt̄
ab hoīb9 7 boni reputarēt̄. 7 q2 a ꝯmūi habi-
tu alior̄ diuiſi erāt. iō dicebāt̄ phariſei a pha
res qđ ē diuiſio. de q̄rū ſecta paul9 fuit. Actu.
xxiij. Ego phariſe9 ſu3 fili9 phariſeor̄. Cōtra
iſtos multotiēs p̄dicauit xp̄c 7 ip̄os rep̄hēſi-
biles mlt'iplicit̄ oñdit. Saducei aūt negabant
r̄ſurrectō3 corpm futurā. aīas cū corpib9 mo-
ri aſſerētes. nec āgelos eē dicebāt. ſolū q̄nq3 li
bros moyſi r̄cipiebāt. Hi ſeueri nimis erant
nec int' ſe ſociales. ob quā cām ſaduceos. id ē
iuſtos ſe noīabant. His dominus ſilētiū im-

posuit conuenienti rñsione. vt supra in h euã gelio ptz in eodē ca. Ubi dicitur q ipi quesie runt a xpo dicentes. Magister moyses dixit Deutro. xxv. Si quis mortuus fuerit non ha bens filium ducat frater eius vxorem illius et suscitet semen fratri suo. Erant autem apud nos septem fratres. Et primus vxore ducta defunctus est sine filijs. 7 non habens semen reliquit vxorem fratri suo. Similiter secund⁹ tercius 7 quartus vsqz ad septimum. Nouis sime aūt oim 7 mulier defuncta ē. In resurre ctione ergo cuius erit de septem vxor. omnes enim eam habuerunt. Rñdens autez hiesus ait illis. Erratis nescientes scripturas neqz v̄ tutē dei. In resurrectōne. n. neqz nubent. s. vi ri. i. non accipient vxores. neqz nubent. s. mu lieres. i. non tradent nuptui. h sunt sicut ange li dei. De resurrectōne aūt mortuoꝝ non legi stis qd dictum ē a deo dicente vobis. Exod. iij. Ego sum deus abraham deus isaac deus iacob. Non ē deus mortuoꝝ sed viuentium. Sic ergo ptz q xp̄c ex duoꝝ ignorantia cō futauit saduceos in hoc errore q anima mo riatur cum corpe. 7 q mortui non resurgant. ¶ Primo ex ignorantia scripture. Et hoc ē. De resurrectōne aūt mortuoꝝ nō legistis. qd dictum ē a deo dicente vobis. Ego sum de⁹ abraham 7 deus ysaac 7 deus iacob. Exod. iij. Non est deus mortuoꝝ sed viuentiū. quia si dixit deus moysi. Ego sum deus. i. domin⁹ abraham isaac 7 iacob. ergo ipi erant serui e⁹ qr seru⁹ 7 domin⁹ sunt relatiua. 7 vno posito ponit reliquū. Illius aūt qd non est nullus pt̄ esse dñs. Et hoc ē quod di. Non ē deus mor tuoꝝ. i. illoꝝ qui nullo mō sunt sed viuentiū. ergo abraham isaac 7 iacob in animab⁹ suis viuebant. Similiter moyses videt innuere q resurrectō corpoꝝ sit futura. dicit. n. q homo ante peccatum erat imortalis 7 p peccatū est morti adiudicatus 7 postea dicit q abrahe fa cta ē pmissio q in semine eius omnes gentes benedicende erant. Si ergo resurrectio mor tuoꝝ nō erit. quomō oēs gentes ī semīe abra he benedicentur. qd. n. bonum homines de functi ante aduentū xpi consequent per xp̄m certe non pōt assignari aliquod bonum quod p aduentum semis abrahe. s. xpi omēs conse quentur. nisi resurrectio mortuoꝝ que bonis ac mal pueris 7 adultis cōmunis erit. j. Cor. xv. Omnes quidem resurgemus h non omēs imutabimur. Similiter quare Joseph mori

ens fide de ossib⁹ suis mandauit vt asporta rent ea in terram pmissionis. Hebreo. xj. Et moyses ea cum magna diligentia asportauit nisi qr credebat. qr resurgente xpo ipe etiā re surgeret cū eodē. si deo placeret. Mat. xxvij. Multa corpa sanctoꝝ qui dormierant surre xerunt ¶ Secundo confutauit eos ex igno rantia virtutis dei. Crist⁹. n. ē virtus dei. Ro. j. Uirtus. n. dei ē in salutem omni credenti. j. Corinthioꝝ. j. Nos autem predicamus chri stum crucifixum dei virtutem 7 dei sapientiaz Xp̄c autem ē resurrectō corpm 7 vita anima rum. Jo. xj. Ego sum resurrectō 7 vita. Huic scz xpo omnes scripture testimoniuz phibēt scz q ipe ē natural fili⁹ dei 7 tota v̄t⁹ dei. Jo. v. Scrutamini scpturas ille sūt q̄ testioniū p hibēt de me. Et iō p ipm aīe viuūt sp 7 p ipm corpa resurgēt. j. Cor. xv. p hoiem mors 7 p hoiem resurrectō mortuoꝝ. Ergo saducei er rabāt qr nesciebāt v̄tutē dei. i. xpm ¶ Essei v̄o fere in omnib⁹ monasticā ducebāt vitam. nuptias fastidientes. 7 oīa comūia habentes. vnguentū 7 oleum opprobriū reputabāt. In veste candida eē volebāt. Et sic ptz primum. ¶ Secundo ponit phariseoꝝ de pmo mãda to dei interrogatō. 7 de eodē xpi rñsio. Et h ē Et interrogauit eū vnus ex eis legis doctor. Crisō. Dicebāt. n. apud se. vnus loquat p oi bus 7 oēs loquāt p vnū vt siqdē vicerit. oēs uideant victores. Si aūt victus fuerit solus videat ɔfusus. Tēptās eū. i. volēs expiri an doctus mgr̄ eēt. Mar. aūt. xij. dī q dñs cōmē dauit eū di. nō lōge es a regno dei. qr ipe xpo rñdenti dixit. Bene magister in veritate dixi sti. qr ē vnus deus. 7 nō ē alius pter eū. 7 vt di ligatur ex toto corde 7 ex toto intellectu. 7 ex tota aīa. 7 ex tota fortitudine 7 diligere pxi mū tanqz seipm. maius ē oīb⁹ olocaustomati b⁹ 7 sacrificijs. Aug. Nō moueat aliquez q math. hic dicit temptantem fuisse a quo dñs interrogatus ē. Marcus aūt hoc tacet 7 in fi ne ɔcludit q dñs ei sapienter rñdendo dixit. nō longe es a regno dei. Fieri. n. potuit vt qz uis tēptans accessent. dñi tamē rñsione corre ctus sit. aut certe ipam tēptatoꝝ nō accipim⁹ malum sicut decipe volentis inimicū. h poti⁹ tāqz expiri ampli⁹ volentis ignotū. Magister qd ē magnum mandatum in lege. Ait illi hie sus. Diliges deū tuū ꝛc. Dilige inquit non ti me. qr diligere magis est qz timere. timere enī seruoꝝ. diligere v̄o filioꝝ. timere sub necessi

tate diligere in libertate est. qui enim in timore seruit deo. penam quidem euadit mercedem vero iusticie nō hꝫ. quia inuitus fecit bonū ꝓpter timorem. Nō vult ergo deus vt timeat̄ seruiliter ab hominibꝫ. quasi dominus sed vt diligat̄ quasi pr̄ qui adoptiōis spm̄ donauit hoibꝫ. Criso. Diligere deū ex toto corde. est vt cor tuū nō sit inclinatū ad alicuius rei dilectionem magis q̄ȝ ad deū. Diligere aūt deuȝ ex tota aīa ē certissimuȝ aīnū habere in veritate ⁊ firmuȝ esse in fide. Diliges dn̄m omia potentem cui timor. oīa ꝯsiderantem cui honor est. totū se tibi dantem cui amor. deū q̄ ꝓ te est homo factus. tuū: qꝛ ꝓ te totus ē expēsus. toto corde. vt omēs cogitatōes in deum reflectas. tota aīa vt oēs affectōes in deuȝ cōuertas. tota mente vt omēs sensus deo vacēt Alius est enim amor cordis. ⁊ alius amor aīme Amor cordis q̄dammō carnalis est vt etiam carnaliter deuȝ amemus. q̄d facere nō possumus nisi recesserimus ab amore mūdialiū rerū. cordis enim amor sentit̄ in corde. amor vero aīe nō sentit̄ sed intelligit̄. qꝛ in iudicio aīe cōsistit. Qui enim credit apud deū eē bonū ōme ⁊ nihil boni esse extra ipsum. hic diligit deuȝ ex tota anima. Tota vero mente diligere deū est vt omnes sensus tui deo vacent. cuius enim intellectus deo ministrat. cui⁹ sapīa circa deū ē. cuius cogitatō ea que dei sunt tractat. cui⁹ memoria ea que bona sūt recordat̄. tota mēte diligit deū. Glo. Vel ex toto corde. i. intellectu. aīa. i. volūtate. mēte. i. memoria vt nihil ei ꝯtrariuȝ velis. sentias. aut r̄corderis. Hoc est maximum. s. dignitate. qꝛ de re excellentissima ⁊ primū mandatū nō ꝓlatōe scripture. sed dignitate virtutis. vt dicit Orige. Secōm autez sile est huic. nō di. par sed sile. Et dr̄ simile qꝛ de re sili. s. de dilectōe ꝓximi. Et hoc ē. Diliges ꝓximuȝ sicut teipsū. In his duobꝫ mandatis tota lex pendet ⁊ ꝓphete. qꝛ ad hec duo refert̄ totus decalogus. ⁊ monita ꝓphetaꝝ ibi habent finē. nā tria mandata prime tabule ad dilectōeȝ dei ꝑtinēt. Alia vero septem secunde tabule ad dilectōeȝ ꝓxi. Vn̄ quadrupliciter dr̄ ꝓximus natura. qꝛ eandē naturaȝ hꝫ cū alio. ꝓxim⁹ origine. qꝛ ab vno cū alio natus est. ꝓxim⁹ hereditate cui eadeȝ hereditas cū alio ꝓmittit̄. ꝓxim⁹ lege. quia eadem intentō ligat omēs. lex ⁊ ꝓphete ī his duobꝫ mandatis pendent. qꝛ ea que lex ⁊ ꝓphete p̄cipiūt quasi in radice fundant̄ in caritate ⁊ dilectōe. Videt̄ tn̄ q̄ in altero solū boniȝ mandatoꝝ tota lex pendeat. ſm illud ad Gal. v. Oīs enim lex in sermone vno ipleṫ. diliges ꝓximū tuū sicut teipsuȝ. Ro. xiij. Qui diligit ꝓximū legeȝ impleuit. Ad hoc dicendū q̄ in dilectōe ꝓximi intelligit̄ dilectō dei Qui enim diligit ꝓximū debito mō diligit eū ꝓpter deū ⁊ in deo. Sed vt dicit phūs. ꝓpter quod vnūq̄d q̄ȝ tale ⁊ illud magis. Ergo qui diligit ꝓximum ꝓpter deū multomagis diligit deū. Et sic patet q̄ debem⁹ diligē deū super oīa ⁊ ꝓximū sicut nos. Debemus etiam diligē ꝓximū sicut xp̄s dilexit nos. Joh. xv. Hoc est p̄ceptū meū vt diligatis inui. si. dile. vos ¶ Quatuor hic vidēda occurrūt. Primo quare deū sic ꝑfecte ⁊ super oīa diligere debemus. Secunda quare sic specialiter de⁹ dedit mandatū de amore. Tercō qūo ꝓxim diligere debemus sicꝰ ⁊ xp̄s dilexit nos. Q̄rto quomō ꝓximū sicut ⁊ nosipos diligē debemus. ¶ Circa p̄mū nota q̄ ꝓpṫ decem maxīa bñficia que deus nobis ꝯtulit debemus ipsum sup oīa diligere ex toto corde ⁊ aīa. ¶ Primuȝ est bñficiū creatōnis. qꝛ ad imaginem suā nos creauit. Bern̄. Cogita q̄lem te fecit. Nempe scd̄m corpus egregiam creaturā ſm animā magis imagine creatoris insignem. rōnis participem. beatitudinis eterne capacem. Porro ambo coherere sibi fecē incomprehensibili sacrificio sapiētia inuestigabili. nec ante promeruit qui nec ante fuit. nec spes retributōnis affuit. qꝛ bonoꝝ nr̄oꝝ nō eget. Carissimi si quis nobis recuperasset oculos perditos q̄ntū ipsum diligerem⁹. q̄re ergo nō diligimus deū q̄ aīam ⁊ corpus nob dedit. Prouerbiū est. Quia oē maximū seruitiū ꝑdit̄. Cuius rō est. qꝛ hō desiderat libtatem. qui aūt maximū seruitiū recipit estiat se seruū eius a quo recipit. ⁊ ideo fugit euȝ. et sic accidit de nobis circa deū. ¶ Secūdū est bñficiū eruditōis. qꝛ nos docuit ⁊ docere non cessat. Nam posuit intus in anima lumen rōnis. ꝑ q̄d oīa possumus cognoscere creatorē ⁊ creaturas ⁊ bona ⁊ mala. Job. xxxv. Qui docet nos sup iumēta t̄re. Ps. Mlti dicūt q̄s ondit no. bona. Et sequit̄. Sigr̄ū ē super nos lu. vul. tui dn̄e. Docuit etiam nos exterius per prophetas suos in sacra scriptura. et ad vltimū venit ip̄e vt nos omēȝ veritatē doceret. Jo. xvj. Docebit vos oēȝ v̄itatē. Jo. xviij. Ego ad h̄ natus sū ⁊ veni ī mūdū vt te-

ſtimoniū ꝓhibeā ꝯitati. Terciū ē bn̄ficiū
adminiſtratōnis ⁊ gubernatōnis. qꝛ nob om
nē creaturā ſubiecit ad miſteriū noſtrū ⁊ vi-
tam. Pš. Oīa ſubie. ſ. pedib⁹ eius boues et
oues. Et iō ſicut feudatarij faciūt omagium
dn̄o. ita ⁊ nos oī die ⁊ oī hora facē debemus
j. Theſ. v. Sine intermiſſiōe orate. ī oī. gra-
tias agite. Ipſe em̄ oīa bona ſua tradidit no
bis cū filio ſuo ac etiā ſeipſuꝫ. Ro. viij. Quo
mō nō etiā cū illo oīa nobis donauit. Itē cuꝫ
magna diligentia nos ꝑ ſuos angelos gub-
nari mādauit. Nā ſtatim a natiuitate vnicui
ꝙ ꝓpriuꝫ angelū deputauit vt euꝫ illuminet
adiuuet. dirigat. defendat. ⁊ cuſtodiat. Pš.
Angelis ſuis mādā. de te. vt cuſto. te ⁊c. He
bre. j. Oēs ſunt admi. ſpi. Celū etiā mouet et
totā creaturā diſponit ad ſuiciū noſtrꝝ. Sa-
pien. xij. Cū magna reuerētia diſpoīs nos.

¶ Quartū ē bn̄ficiuꝫ natu̇e nr̄e aſſūptōnis.
Nr̄am em̄ naturā aſſumpſit ⁊ nō angelicaꝫ.
Heb. ij. Nuſꝙ̄ eī ange. app̄. ſ; ſemē abrahe
In qua app̄henſiōe ī immēſū exaltati ſum⁹.
nā deus factus ē hō ⁊ hō ē deus. ꝑ quā exal-
tātōeꝫ angeli qui primū erāt nobis ſuꝑiores
facti ſt̄ nobis eq̄les: ⁊ deinceps recuſauerunt
adorari a nobis. vt patꝫ Apoc. xix. vbi volē
te iohanne angeluꝫ adorare ait angel⁹. Vi-
de ne feceris ꝯſeruus em̄ tuus ſuꝫ ⁊ fratrum
tuoꝝ. Xp̄s ergo ⁊ beata ꝟgo ſuꝑ om̄es āge
los exaltati ſunt in gl̄ia. Quintū ē bn̄ficiū
redemptionis. qꝛ nos vēditos kariſſime rede
mit. Et iō valde caros nos hꝫ. j. Pe. j. Nō
auro vł argē. redē. eſtis. ſ; p̄cio. ſang. ag. incō-
ta. Hoc ſuꝑ oīa ad amorē dei allicē nos dꝫ.
Bern̄. Suꝑ oīa te mihi reddit amabilem. o
bone hieſu calix quem bibiſti opus redēptio
nis noſtre. Hoc oīno amoreꝫ noſtrꝝ facile vē
dicat ſibi. Multū q̇ppe ī me laborauit ſalua-
tor ⁊ nec in oī mūdi fabrica tantū fatigatōis
autor aſſumpſit. In dictis ſuis ſuſtinuit ꝯdi
ctiones. in factis obſeruatōes. in tormētis illu
ſiōes ⁊ in morte exprobratōes. ¶ Sextū eſt
beneficiū lotōnis ⁊ veſtitōnis. nā nob macu-
lis peccatoꝝ oīno turpiſſime fedatis q̄s ma-
culas nullus vnꝙ̄ abſtergē potuit. balneum
ip̄e delectabile ⁊ efficax. i. baptiſmuꝫ p̄ꝑauit.
Ezech. xxxvj. Effundam ſuꝑ vos aquā mū
daꝫ ⁊ mun. ab oī. inq̇na. veſtris. Apoc. j. La
uit nos a pc̄o no. ī ſ. ſuo. Ioh. xix. Cōtinuo
ex. ſang. ⁊ aq̄. Sāguis redēptōis ⁊ aq̄ lotiōis
Nō em̄ aqua tīles maculas poſſet abſtergē
niſi in ꝟtute ſanguis xp̄i. Et poſtꝙ̄ nos ſic
lauit veſtem polimitā ⁊ ſtragulatā. i. variarū
ꝟtutū ⁊ donoꝝ ſpūſſcti per quā nuptias re-
gis eterni digni efficiamur nos induit. ¶ Se-
ptimuꝫ eſt beneficiū ſanatōnis qui nobis ad
mortem infirmis contra omnē morbū medi-
cinas efficaciſſimas p̄ꝑauit. q̄s ī ſanguīe ſuo
confecit. Pš. Qui ſanat oēs infir. t. Et vid
magnā clementiā qꝛ vt nobis in nr̄is infirmi-
tatib⁹ ꝯpateret̄ voluit infirmari. Hebre. iiij.
Nō habemus pōti. q̇ non poſ. ꝯpa. infir. no.
temp. autem ꝑ oīa. Vn̄ recte ip̄e aſſimilat ſe
galline que ex amore pulloꝝ infirmat̄. vt pa
tet Math. xxiij. Clamemus ergo ſi aliq̇d pa-
timur. qꝛ ip̄e oīa ē exꝑtus. Cariſſimi nō ē de-
ſperabilis plaga noſtra. imo eſt ſuſceptibilis
medicine. ideo deus locū ⁊ tempus pnīe nob
dedit in quib⁹ hec ſuſcipiunt̄ medicine. Iob
xxiiij. Dedit eis deus locū pnīe. Totū hoc n̄
dedit nec fecit angelis. quia nec locū nec tēp⁹
deus ad has medicinas ſumendas p̄ꝑauit. ſ;
ſtatim peccātes in infernuꝫ dimerſit. Pro-
pter que oīa dicit dauid. Quid retri. do. pro
oī. que re. m. q d. Nihil dignū. Exēplū. Mł
ti miſeri faciūt ſicut fecit ſerpens hoī q̇ extra
xit eū de ſub lapide ſub quo crepabat ⁊ p⁹ea
ſerpēs voluit eū toxicare dicens. ꝙ oē ſeruiti
um erat ꝑditū. q̇ ſunt ſiles vipis. que matreꝫ
interficiūt. Math. iij. Genimina viparuꝫ ⁊c.

¶ Octauū eſt beneficiū adoptōnis. qꝛ ꝑ ſpi-
ritūſanctū nos in dei filios ⁊ fratres xp̄i ado-
ptauit. j. Io. iij. Videte q̄leꝫ dilectōeꝫ dedit
nobis deus vt filij dei nominemur ⁊ ſimus.

¶ Nonū eſt bn̄ficiū gl̄ie p̄ꝑatōis. qꝛ nobis
gl̄aꝫ ineffabilem p̄ꝑauit. j. Coꝛ. ij. Q̄d ocu.
non vi. n. au. a. ⁊c. Yſa. lxiiij. Oculus non vi-
dit deus abſꝙ te. q̇ p̄ꝑa. expe. te. Et nota ꝙ
maiorem gl̄iam p̄ꝑauit hoīb⁹ ꝙ̄ angel̄. qꝛ in
aīa ⁊ corꝑe. Ioh. xij. Ego veni vt vitā habe
ant ⁊ abundantius habeant ſuꝑ. ꝙ̄ angeli.
Yſaie. lxj. In terra ſua duplicia poſſidebunt.

¶ Decimuꝫ eſt beneficiū corpoꝝ reſurrecti-
nis qꝛ corpora noſtra ꝓpter peccatū putrefa
cta victura ſemper reſuſcitabit. Philipē. iij.
Reformabit corp⁹ humi. no. ꝯfi. cor. cla. ſue
Iōo hn̄ dicit ꝑ Yſai. v. Quid vltra debui fa
cere tibi ⁊ non feci. ¶ Secundo videam⁹ q̄-
re ſic ſpēaliter dedit mandatū de amore. Et
dicendū ꝙ q̄druplex ē cā hui⁹ mandati ſm̄
q̄tuor que in amore ꝯſiderant̄. Prima eſt
ꝓpter facilitatem. qꝛ nihil eſt tam facile ſicut

amare. et nihil ita liberu3 7 in hoĩs potestate sicut amor. Uñ nẽo potest se excusare a mã-dato amoris. Deut'. xxx. Mandatũ qđ ego tibi p̃cipio hodie non supra te est neq3 ꝓcul positũ nec in celo situ ut diligas dñm deũ tuu3. ¶ Secũda est ꝓpter suauitate3. q2 amor omnia suauia reddit. Bern̄. Amanti nihil ē difficile. Math. xi. Iugũ em̄ meũ suaue ē et onus meũ leue. s. amanti. Figura hu9 pat3 Gene. xxix. de Jacob 7 Rachel. Si ei amor mũdi tantũ alleuiat vt oĩa grauia hõ sustineat. q̃ntomagis amor dei. ¶ Tercia est ꝓpter g̃tiositatẽ. q2 amor oĩa opa r̃ddit g̃tuita 7 g̃tiosa. deus aũt nõ vult s̃uitia coacta. q2 nõ sũt meritoria. sed gratuita 7 voluntaria. qđ facit amor. j. Cor. xiij. Si distri. in ci. p. om. fa. me. cari. aũt ñ ha.. nihil mihi ꝓdest. ¶ Quarta est ꝓpter v̄tuositate3. Est em̄ amor sursũ erigens animã. q2 est põdus aĩe inclinans eã et ducẽs ad locũ ꝓp̃ũ q ē d's. Aug. Amor me9 pondus meũ eo feror quocunq3 feror. Und' q' anima inferius inclinatur ad mutabilia. ħ est ꝓpter violentiã vitij 7 ꝯtra naturam. Est em̄ amor sp̃ualis ignis aĩe. cuius est naturaliter sursum agẽ. ¶ Tercio videam9 q̃uo ꝓximu3 diligere debemus. ¶ Debem9 ei ꝓximũ diligere sicut xp̃s dilexit nos. que similitudo attendit' q̃tu3 ad sex. ¶ Primo quia xp̃s nos amauit amore gratuito. nõ ex meritis nostris vel ex amore ei a nobis impenso. j. Joh. iiij. In hoc apparuit caritas dei nõ quasi nos dilex. deũ. ħ q̃m ip̃e p̃or dile. n. Sic amare debemus ꝓximũ. Qđ ē ꝯtra m̃ltos q̃ nũq3 amant nisi eos quos se credũt amare. ꝑdentem mercedem amoris. Math. v. Si diligitis eos qui vos diligũt quã mer. ha. Nõne etiam publicãi 7 ethnici hoc faciũt. ¶ Secundo amauit nos amore recto siue v̄to non ꝓpter vtilitatẽ suã ħ nostrã qui vocat' amor amicicie siue honestus. n̄r aũt amor vt plurimũ ē amor ꝯcupi'e siue vtil'. q2 solũ illũ amamus qui est nobis vtilis a quo bõa speram9. Uera autem amicicia nõ ē pensanda tẽpalib9 ꝯmodis. ħ gratuito amore portãda. vt di. Sene. Et q2 vera3 amiciciã nõ habem9 desacili efficimur amici 7 inimici. Boe. Quem felicitas facit amicũ infortuniũ faciet inimicũ q2 talis non amat ꝑsonã sed res persone. Et ideo remota causa remouetur 7 effectus. Tercio nos amauit amore discreto. qui est q̃ñ personam amamus 7 vicia ꝑsequimur et odimus. nec personis ꝯdescendim9 vt vicijs implicemur. Ro. xiij. Dilectõ ꝓximi malũ nõ opat'. Tullius. Nulla est excusatio si cã amicie peccaueris. sancit' lex amicicie vt nec rogemus res turpes. nec faciam9 rogati. ¶ Q̃rto nos amauit amore vehementi. Johã. xv. Maiorẽ hãc dilectõem nemo h3. Sic 7 nos facere debemus ꝓxio si necesse fuerit. j. Jo. iij. In hoc ꝯgnouim9 caritatẽ dei. quoniã ille ꝓ nobis aĩa3 suã posuit 7 nos dẽbem9 ꝓ fratrib9 aĩas ponẽ. Sic fecerũt martyres. ij. Cor. xij. Ego autẽ libentissime impẽda3 7 superimpẽdar ip̃. ꝓ a. v. ¶ Quito nos amauit amore fructuoso 7 reali 7 non vocali tm̃. Jo. iij. Sic deus di. m. vt fil. s. vni. da. vt oĩs qui cre. in e. nõ pe. ħ ha. vi. e. Sic 7 nos facere debem9. Jo. iij. Filioli ñ di. ver. ne lin. ħ ope 7 v̄i. In quibusdã autẽ caritas h3 liguã magna3 7 manu3 nulla3. Greg. Probatõ dilectiõis exhibitõ est opis. Quidã em̄ s̄t sic vitru3 qui de oĩb9 volunt eleuare. 7 si q̃s aliq̃d vult eleuare ab eis statim frangũtur. Cõtra q̃s dr̄ Prouer. xij. Qui negligit damnũ ꝓpter amicũ iustus est. ¶ Sexto nos amauit amore ꝑseuerãti. Jo. xiij. Cũ dilexis. suos i finem di. eos. i. vsq3 ad mortem. Quidã aute3 solum amant t'pe ꝓsperitatis. Eccl'. vj. Est amicus 7 socius mense 7 nõ ꝑmanebit in die necessitatis. Contra qđ Prouer. xvij. Oi tẽpore dil. qui ami. ē. ¶ Secundo debem9 ꝓximu3 amare sicut nosipsos. Et ideo q̃ nescit diligere se. nec ꝓximũ diligit recto mõ. Aug. Uide si nosti diligere te 7 ꝯmitto tibi ꝓximquẽ diligas sicut te. Si aũt ñ nosti timeo ne decipias ꝓximũ sicut te. Ide3. Si te diligis ergo non diligis iniquitatẽ q̃ te odit. nã si diligis iniquitatẽ odis te. Ps̄. Qui diligit iniquitate3 odit aĩam suã. Qui ergo diligis iniquitatem q̃uo volebas tibi ꝯmitti ꝓximũ tuum quẽ diligeres tanq3 te hõ q̃ ꝑdis te. sicut em̄ turp̃e diligis te vt ꝑdas te sic ꝑfecto ꝑditurus es eũ quem diligis sicut te. Debemus ergo ꝓximũ diligere sicut nos. qđ sex modis exponit'. Quere supra dominica. xiij. ibi hoc mandatu3 ponit' sicut hic i euangelio. beati oculi. in secũdo membro. Et sic pat3 scđum.

¶ Tercio poit' interrogatio xp̄i ad phariseos cuius filius esset xp̃s 7 m̃siõis eo2 improbatõ. Et sic patet q' in hac p̃te tria facit.

¶ Primo interrogat eos. Et hoc est. Congregatis autem phariseis q̃. s. ad temptãdu3

pueuerant occasionez dantes sue cõfusionis vel si voluissent credere sue instructiõis. Manifeste eñ ꝓbauit eis ꝙ ipse erat fili⁹ dei. Interrogat ergo eos iesus dicens. Quid vobis videt' d' xpo siue credatis eũ venisse. siue venturũ esse quem vos purũ hominẽ asseritis. vt di. glo. i. quid videt' vobis de illo ꝓpheta magno. s. messia vobis ꝓmisso p moysen. Deutro. xviij. q̃ debz vos saluare 7 liberare. qui debet esse xps. i. totus vnctus gr̃a 7 v̄tute dei. vt rex vester. 7 sacerdos. c⁹ filius ẽ. s. ſm carnem. i. cuius filius debet esse ſm legẽ vestraz.

Secundo ipi r̃ndent. Et hoc est. Dicunt ei dauid. i. debet esse filius dauid solũ. q' messiam puꝝ hoĩem expectabant nasituꝝ de ꝓgenie dauid. Tercio xp̃s improbat opinionem eoꝝ quam de messia habebant ostẽdẽs ꝙ debet esse deus 7 hõ 7 non solum homo filius dauid. Et ideo vt dicit glosa. Non reprehendit eos de eo ꝙ dicunt euz filium dauid sed ꝙ filium dei non credunt. Et hoc est ait illis. Quomõ ergo si purus hõ sit dauid in spiritu. s. sancto qui mentiri nõ pt̃ vocat euz dominuz qui ſm vos añ eũ nõ fuit. vt glosa dicit. Dixit dñs dño meo. Istud dicere est equalem filium sibi generare. Ps. Dñs dixit ad me. Dixit ergo dñs. s. deus pater dño meo. s. deo filio qui erat dominus dauid. non ſm ꝙ de eo carnem sumẽ debebat. ꝫ ſm ꝙ d' dõ patre semper fuit. Dixit ergo dñs pater dño filio sede a dextris meis. i. in eq̃litate deitatis ſm ꝙ deus 7 in potioribus bonis p̃ris ſm ꝙ hõ. donec ponam inimicos ꝛc. Et attẽde ꝙ istud donec non tenet' hic exclusiue sed inclusiue. Unde non ponit continuationem actus sessionis. vsqꝫ ad subiectionez inimicorum tm̃. sed ponit eternam ꝯtinuationẽ. Simile est istud qđ dĩ Math. j. Non cognouit eam donec pepit filium suũ primogenitum. Aduertendum ergo hic ꝙ xp̃s inq̃ntum hõ fuit in magnis laboribus in mũdo isto donec dictuz est ei a patre. Sede a dextris meis donec ponam ini. tu. ꝛc. i. donec tibi rebelles ſbijciam. vel subiectõe voluntaria vt credãt volentes. Ysa. xj. Et adorabunt scabellũ pedũ tuoꝝ qui detra. tibi. Uel subiectõne coacta vt in iudicio puniantur 7 subsint ei. Oportet autem illum regnare donec ponat inimicos sub pedibus eius. Si ergo dauid in hac autoritate vocat eum dominum qđ est ſm diuinitatem. qđ non posset esse si esset purus hõ. quomodo filius ei⁹ est. q. d. Istud est impossibile ꝙ ſm eandem naturam sit filius 7 dominus. Scđm ergo vestrũ intellectũ ista sũt oĩno repugnantia. Relinquitur ergo ꝙ sit filius dauid ſm humanã naturaz. 7 sit dñs dauid ſm diuinam naturam. 7 p ꝯsequẽs patz ꝙ sit deus 7 hõ. Et ideo nemo poterat r̃ndẽ ei v̄bũ. neqꝫ ausus fuit quisqꝫ ex illo die eum amplius interrogare. Et sic patet tercium.

De epistola sermo. cj.

Gr̃as ago deo meo semper p vo. j. Coꝝ. j. Hic incipit p̃ma ep̃la ad Coꝝ. In q̃ p̃missa salutatõe ponit exordiũ. in quo vt captet beniuolentiam audito. ꝯmendat bonos qui erãt inter corĩthios 7 regrat' deo de multis bonis que eis ꝯtulerat. Et ſm hoc ꝫ ep̃la diuidit' in tres p̃tes. P̃io eñ agit gratias deo ꝓ gr̃a data eis gratũ faciente. q̃ de⁹ eos gratificauit. In p̃n. ep̃le. Scđo agit gratias ꝓ gratijs g̃tis eis datis. ꝓpt' q̃s corã hominib⁹ gratiosi sunt facti. ibi. Quia in oĩbus di. fa. es in il. Tercio agit gr̃as pro certitudine gl̃e. quã in futuro recepturi erãt dĩ gr̃am possidẽtes. ibi. Expectãtib⁹ reuelatõem dñi dñi nr̃i iesu xp̃i. Dicit ergo p̃mo. Gr̃as ago scꝫ ore. corde. 7 ope deo meo. De⁹ ẽ oĩm per creatõez 7 gubernatõez ꝫ e⁹ spẽal'r p spẽalẽ cultũ 7 dilectõem. Sp ꝓ vobis. i. bonis debitis 7 tpibus ꝯstitutis. Sic intelligendũ est illud. j. Thes. v. Sine intermissiõe orate ĩ omibus gratias agite. In gr̃a dei. i. ꝓpter gr̃az dĩ que data est vobis p quam. s. grati facti estis dõ 7 in filios eius adoptati. 7 hoc in xp̃o iesu. Et sic patet p̃muz. Secũdo agit gr̃as ꝓ diuersis gratijs gratis eis datis dĩ. Et gratias ago sup. quia in omnib⁹ diuites facti estis in illo. id est in xp̃o 7 per xp̃m in omni verbo. id est in omni genere linguarum vel in omni mõ predicandi. s. mediocrib⁹ minorib⁹ 7 ꝑfectis 7 in oĩ scia. i. in intellectu oĩm scripturaꝝ. 7 hijs ita estis ditati ꝙ ita tenetis sicut testionium christi. hoc est de christo datum a prophetis confirmatum est in vobis. s. p meã p̃dicatõez. i. ita ista v̄ba 7 sciẽtiã tenetis d' eo qđ de christo p̃dicaui sicut testimonijs prophetaꝝ confirmaui. hoc est sicut illa que de Christo vobis predicaui illum testificantia testificata a prophetis sunt firma in vobis. Sic ille gratie fortissime confirmate sunt in

vobis. Ubi notandū q̄ pdicatores confir-
mant suā predicatōem testimonio scriptura-
rū de xp̄o a ꝓphetis dictaꝝ. Confirmāt etiā
eā per bonam ꝛ perseuerantem viā. Ecclesi.
xxix. Confirma ꝟbum tuum et fideliter age.
Deus aūt cōfirmat ꝑ miracula. Marci. xvj.
Dño coopante ꝛ ser. cōfir. sequenti. si. Et ita
diuites facti estis in illis gratijs confirmati
ita vt nihil vobis desit in vlla gratia q̄n totū
habeatis qđ ad salutē spectat. Quia vt dic.
aug. Multū est diues religio xp̄iana q̄ i xp̄o
omniū possessore oīa possidet. Hanc autem
abundantiā meretur abundans humilitas.
Jac. iiij. Deus sup̄bis resistit humilib⁹ autē
dat gratiam. Et sic patz scđm ¶ Tercio agit
grās ꝓ certitudine glorie quā habebant di.
Et gratias ago sup. pro vobis expectantib⁹
reuelationē dñi nr̄i hiesu xp̄i .i. quia firmiter
expectatis eius aptam visionem q̄ post mor-
tem fidelibus p̄statur. Ul' reuelationē dicit
que erit in die iudicij quā impij timent sed iu
sti expectant. Job. xiiij. Cūctis dieb⁹ quibus
eīm mi. expe. do. ve. immu. mea. Hanc reuela-
tionem omnis creatura expectat. Qui ꝯfir-
mabit. Hic oñdit q̄ secure possunt reuelatō
nem filioꝝ dī expectare. Ois eīm imp̄seuerā-
tia ꝯfirmatus secure expectat. s; ipsos dic. ꝑ
culdubio ꝯfirmandos. ergo secure expectare
possunt. Ue autem illis qui ex p̄sumptione
vel ex ꝯtemptu talem reuelatōem expectant
Amos. vj. Ue desiderantib⁹ diē dñi. Dic
ergo. Qui ꝯfirmabit vos .s. sup hoc qđ dat
spare in bono faciendo ꝛ certa spe sine crimi
ne mortali faciens vos esse in cauendo a ma-
lo ꝛ non sine peccato veniali ꝛ hoc vsq3 in fi-
nem. Et exponit se .s. in diē aduētus dñi nr̄i
hiesu xp̄i .i. q̄n xp̄s veniet in morte vniuscu⁹
q3. Nota ergo q̄ electi ꝯfirmant' a deo in bo
no faciendo ꝛ in cauendo malū. Confirmat
autem eos vsq3 in finē. qꝛ mali. ꝛ si ad tem-
pus vident' ꝯfirmati cito ruunt. Prouerb.
xxiiij. Septies in die ca. iu. ꝛ resur. Impij aūt
corruent in malū. Et sic patet terciū ¶ Mo
ralitas. Sicut patz ex dictis i tota ep̄la apo
stolus insistit grārūactōni agēs grās deo ꝑ
grā gratumfaciente. ꝛ ꝑ diuersis alijs grōijs
corinthijs a deo datis. Duo ergo videam⁹
in hac ep̄la. Primo quid nos inducit ad ex-
hibendū do grās. Secūdo de quo ꝛ ꝑ q̄b⁹
maxime regrāri debemus. Circa primū nota
q̄ sex nos inducunt ad regratiandum deo.

¶ Primū est admonitō ꝛ exempla sanctoꝝ.
Nā sicut di. ph's. Unicuiq3 experto creden-
dum est in sua arte sicut medicis. iudici in cō
tractib⁹. Ars autē sanctoꝝ fuit ꝛ est in ꝯgno
scere vera bona ꝛ cognita amare. Math. xiij
Sīle e regnū celoꝝ bo. ne. que. bo. mar. Sā-
cti autē multū institerūt grārūactōni. ꝛ nos
monuerunt vt siliter insisteremus qꝛ hoc est
vnum magnum bonū. ꝓpt' qđ nos insistere
debemus. ꝛ eis credere sicut exptis in grārū
actione. Bern. Disce in grās referendo non
esse tardus ꝛ segnis. disce ad singula bona g-
tias agere diligenter ꝯsidera que tibi appo-
nuntur vt nulla dei dona grārūactōe frustrē-
tur. Tho. iiij. Oī tp̄e bn̄dic deū. In duo di-
uidit' vita ꝯtemplatiua sanctoꝝ .s. in oīone ꝛ
grārūactōnem. qꝛ sancti ꝯsiderant ꝛ p̄uidēt
bona ꝛ mala. pro bonis ꝯsonat grārūactō et
vox laudis. ꝑ malis sequit' oro vt amouean
tur si melius est. Coll'. iiij. Orōni instate vigi
lantes in ea in grārūactōe ¶ Secūdū ē ma-
xima dei bn̄ficia que nobis cōtulit. Decē eīm
maxima bn̄ficia ꝯtulit nobis deus. đ quibus
supra dictum est in euangelio hodierno. q̄re
sermone .c. Pro quoꝝ q̄libet nedū ꝑ oībus
debemus sp̄ grēs exhibere nec vnq̄3 a grāꝝ
actōe cessare. Et attende q̄nta nobis de⁹ fec.
Nā factus est hūus vt nos liberaret. Fact⁹ ē
pauꝑ vt nos ditaret. Factus ē hūilis vt nos
exaltaret. Factus est hō vt nos deos faceret
Mortuus ē vt nos viuificaret. Descēdit ad
inferos vt nos extraheret. Resurrexit a mor
tuis vt nos resuscitaret. Ascēdit ad celos vt
nos secū ducēt. O aīa misera cogita hec dī
bn̄ficia. ꝛ ꝯsurge tota in deuotas dei laudes.
Ps. Lauda aīa m. d. Idē. Quid retri. d. ꝑ
om. q̄ re. ꝛc. Si de his vis p̄dicare. q̄re i p̄mo
sermōe de natiuitate do. xxij. d ¶ Terciū est
tempus in quo deus nos nasci ꝛ venire fecit
qđ est tp̄s grārū ꝛ misericordie ꝛ ꝟtute ple-
nū. ij. Coꝝ. vj. Ecce nūc tp̄s acceptabile. ec.
n. di. s. Nam scriptura ē apta. ꝛ clare videm⁹
opa xp̄i. Xp̄s ē incarnatus ꝛ passus ex cuius
passiōe mirabilis ꝟtus nob emanauit. celū ē
aptū. dyabolus religatus ē in inferno ꝓpter
qđ diminuta est ei⁹ p̄tas ꝯtra nos. medicine
efficacissime ꝯtra oēm morbū sunt pate idul
gentie magne dant' ꝛ grē mirabiles largiunt'
Apta est ergo bulla summi pōtificis. Carissi
mi hec oīa an aduētū xp̄i nō fuerūt. Et ideo
mirabilit' xp̄iani moderni tp̄is ad grārūactōes

tenentur q omnia hec possident. nec tyrãnorum psecutiones patiunt. Ps. Nõ fecit taliter oĩ nat. ¶ Quartũ est obsequiũ oĩm creaturaꝝ. Naz angelos. celũ. sydera. q̃tuor elementa. terrenascentia ꝛ oĩa alia deus ordinauit in seruitiũ nostꝝ. ac etiã filius dei ad lauãduz nobis pedes venit. Ps. Dñe q̃d est hõ q memor es eius. Et sequit. Oĩa subie. sub pe. ei. Que oĩa psiderans dauid ait. Adhereat lingua mea fau cibꝫ meis ꝛc. Habem⁹ etiam exemplum ab aĩalibus regrãdi dõ. Nã canis est mirabilit fidel dño suo ꝛ lingit eum ꝛ stat ad pedes eius. pter cibuz solum quez ab eo recipit. Hic cadit exemplum de leone beati Hieronymi ꝛ de leone. de q̃ hr̃ in esopo cui quidam extraxit spinam de pede qui postea adductus romã positus est cũ alijs leonibꝫ ad pdemnatos hoĩes deuorandum. et dictus hõ piectus leonibꝫ ad deuorandum defensus est ab eo. ¶ Quintum est fructus magnus. Nam recognitio beneficioꝝ dei et grãrum actio pro eisdem puocant deũ vt accepta pseruet ꝛ largiat maiora. Prouer. xi. Anima que benedicit impinguabit. Bern. Ad locũ vnde exeunt flu. grãrum reuertunt id est reuerti debẽt vt iterũ fluãt. X ¶ Sextum est triplex damnũ qđ ex ingratitudine puenit. Primũ est q: bona recepta auferri facit. Ro. i. Qui cũ deũ pgnouissent non sic deũ glorificauerũt aut grãs egerũt ꝛ iõ euanuerũt ꝛ obscuratũ ẽ insipiens cor eoꝝ. Vñ dic Aug. Qđ deus dederat gratis tulit ingratis. ¶ Secũdũ ẽ. q: impedit ne bona grẽ vlterius recipiant. Greg. Nõ ẽ dignus dãdis q̃ ñ agit grãs de datis. Bern. Ingratitudo ẽ ventus vrens siccãs fontez pietatis. rorez misericordie ꝛ lumen grẽ. ¶ Terciũ ẽ q: ingrati ñ solũ puant bonis. sed etiã pena mltiplici feriunt. vtz ĩ filijs israhel. qui mag̃ bñficia dei nõ recognoscẽtes in penas varias inciderũt. Sic et videm⁹ mõ in hoĩbꝫ accidẽ. qui diũsas pestilentias patiũt frequẽt pter ingratitudinez beneficioꝝ dĩ. Et sic patet primum. ¶ Secũdo videamus p quibꝫ bñficijs maxime deo regrãri debemus. ¶ Circa qđ nõ. q ꝛ si p pl'ibꝫ deo regratiari debeam⁹. maxime aũt p bonis grẽ. s. p collatõe ꝟtutũ dõ debemus assurgere cũ mltiplici grãrũ actõe. q: illa sunt vera ꝛ optima bona. Et hoc est qđ apl's h dĩ. Grãs ago deo meo p grã dei que data est vobis. Z ¶ Vbi attẽde q ꝟtutes excellunt omnia alia bona q̃tũ ad sex.

¶ Primo q̃tũ ad sitũ. Nã ꝟtutes oẽs locant intus in aĩa. Sũt em̃ oẽs ꝟtutes ĩ potentia aĩe. Nam fides est in intellectu. spes ꝛ caritas in volũtate. iusticia ꝛ prudẽtia in rõnabili. fortitudo in irascibili. tpantia in pcupiscibili. Alia vera bona mũdi sunt extra animam. Et ideo qui non habent ꝟtutes st oĩno vacui nihil habẽtes. quia nõ habẽt bona ĩ se s custodiũt bõa vt caĩs bõa dñi sui. Nõ habent bona sua sed aliena ꝛ ideo nihil hñt. Exemplũ dõ rectoribꝫ ꝛ villicis qui nihil habent. q̃uis habeant pre manibꝫ mlta bona. Apoc. iij. Dicis q: diues sum ꝛ nulli⁹ egeo. ꝛ nescis q: tu es miser ꝛ miserabilis. pauper ꝛ nudus. ¶ Secũdo q̃tũ ad pprietatez bonorũ. Quedã em̃ sunt bona nr̃a vt ꝟtutes. q̃dam creaturaꝝ vt diuitie. Sole eĩ ꝟtutes st ppriũ bonũ hoĩs. Et iõ ab eo auferri nõ pñt sic nec calor ab igne. nec splendor a sole. Vñ omnes pricipes mđi non potuerũt a sanctis auferre ꝟtutes cum oĩbꝫ tormẽtis suis. Ro. viij. Quis nos sepabit a caritate xpi. Et sequitur. Certus sum em̃ q neq: mors neq: vita. neq: instã. neq: fu. ne. cre. aliq̃ po. nos se. a cari. dei. Et ideo naturat ph's. qui euaserat dĩ icendio ciuitatis sue in qua oĩa eius bona fuerant pbusta. ꝛ vxor ꝛ filij interrogat⁹ a rge q̃nta pdidisset. rñdit nihil. oĩa em̃ mea bona mecum habeo ꝛ intra me sunt. Nullo g̃ mõ ꝟt⁹ pt̃ separi ab hoĩe. sic ppriũ bonũ ei⁹. Statim em̃ qđ separat ab eo efficit bestia. Psal. Hõ cũ ĩ honore esset. s. ꝟtutis nõ intellexit. quia honor est reuerentia exhibita in testioniũ ꝟtutis. pparatus est iumentis insipientibus. Boe. li. iij. psa. q. Ita fit vt quẽ viders vicijs transformatũ. hoĩem non iure vocare possis. Et idcirco diuites in ꝟtute sp ꝛ vbiq: sunt diuites. q: sp ꝛ vbiq: habẽt bõa sua secũ. Diuites ꝟo mũdi nõ sp ꝛ vbiq: st diuites. quia diuitias suas p⁹ mortẽ auferre non pñt. Job. xxvij. Diues cũ dormierit nihil secum auferet. Tercio q̃tũ ad efficaciã ꝟtutũ Sola em̃ ꝟtus est q̃ facit bonum hoĩem ꝛ opus eius bonuz reddit. vt inq̃t ph's in ethicis. Et vt dĩ. Aug. Virtus est qua recte viuitur. qua nullus male vtit. Alia ꝟo bona. vt diuitie ꝛ dignitates ꝛ hmõi nõ solũ bonũ nõ efficiũt possessorem s potius eius maliciam manifestãt. Boe. li. iij. psa. iij. Dignitas collata improbis nõ solũ nõ efficit dignos sed

potius prodit 7 ostentat indignos. Non ita patuisset nequicia neronis nisi imperator fuisset. Et nota hic detestabile malum. Quia vt di. Aug. Oīs hō oīa vult hr̄e bona 7 bonā domū 7 bonas vestes. 7 sic de alijs. Aīaʒ v̄o solam nō curat hr̄e bonaʒ. Propter qđ deberet ↄspui. Hic cadit exemplū socratis q̄ cū a rege fuisset inuitatus ad prādiū 7 vidēt oīa circūstātia picta 7 deaurata spuit in faciem regis di. ꝙ eius facies turpior locus esset in domo sua. ❡ Quarto q̄tum ad societatē q꞉ v̄tutes sine alijs bonis mūdi sunt ꝑ se sufficientes 7 ꝑfectum bonū. Sed omnia alia bona sine virtutibus penitus nihil valent. Boecius vbi supra. Quid in omnibꝫ illis scilicet in bonis mundi. nisi probitas vtentum laudatur. id est bonus vsus qui a virtute procedit. itaqꝫ non ex dignitate virtuti sed ex virtute dignitati honor accedit. Immo omnia alia bona sine v̄tute cedunt habentibus in malum. 7 melius esset eis non habere. Mathei. xxvj. Melius ei esset si natus non fuisset homo iste. ❡ Quinto q̄tum ad permanentiam. quia sole virtutes permanent cum homine. nec in vita. nec in morte. nec in prosperꝭ nec in aduersis ip̄m derelinquunt. Sapiē. x. Hec. s. v̄tus v̄editum iust. non dereli. descen. ꝙ cū il. in foueā. Apoc. xiiij. Opa eīn illorū sequuntur illos. Oīa v̄o alia bona derelinquunt hominem in morte. 7 frequenter in vita 7 diuitie 7 delitie 7 honores 7 amici 7 ↄsāguinei. ❡ Sexto q̄tū ad meritū. sola eīi v̄tꝰ dei que a gratia dei ꝓcedit facit nos mereri vitam eternam. Omnia eīn opera nr̄a de genere bonoꝝ nisi sint facta in v̄tute non merētur vitam eternam Math. vij. Multi dicēt mihi in illa die domine nonne in nomine tuo prophetauimus. 7 in nomine tuo demonia eiecimus 7 virtutes multas fecimus. i. multa opera de genere bonoꝝ. Et dicet illis. Amē dico vobis. Nescio vos. Et sic patet totum de ep̄la.

❡ Dominica. xix. de euangelio. Sermo. cij.

ASCENDENS HIEsus in nauiculaʒ trāsfretauit et venit in ciuitatem suam Mathei. ix. Sicut di. Iohan. Crisost. Creator reruʒ orbis terre dominꝰ. Postq̄ꝫ se propter nos nostra angustauit carne. cepit habere humanā patriam. cepit ciuitatis iudaice esse ciuis parentes habere cepit parentum omnium ipse parens. vt attraheret caritas quos dispersérat metus. Et ideo vt verus homo naueʒ intrans mare mūdi transiuit. 7 vt verus deus paraliticum in anima 7 corpore sanauit. Et sic in hoc euangelio quoddam magnum miraculum xp̄i recitatur. Circa quod euangelista sex narrat. Primum est xp̄i a ciuitatē suā transfretatio. In p̄n. euā. Secūdū ē cuiusdā palitici ad xp̄m adductō. ibi. Et ecce offere. ei pali. iacē. in lec. Terciū est pctoꝝ palitici relaxatō. ibi. Uidit aūt ie. fi. il. di. pa. cōfi. fi. re. tibi pecca. tua. Q̄rtū ē scribaꝝ 7 pharisēoꝝ ↄtra hiesuʒ mala cogitatō. ibi. Et ecce q̄daʒ de scri. di. intra se. hic blas. Quintū est male cogitatōnis eoꝝ reprobatō. 7 palitici ī corꝑe sanatio. ibi. Et cum vidisset ie. co. e. di. vt qđ cogi. mala ī cor. ve qđ est fa. dic. di. ti. pec. ꝛc. Sextū ē ex miracl'o facto dei glorificatō. ibi. Uidentes autem tur. ti. 7 glo. eum. ❡ Prīo ergo ponit' xp̄i ad ciuitatem suam transfretatio. ibi. Ascendens hie. in naui. trāsfretauit. s. de terra geresenorum 7 venit in ciuitatem suam. s. capharnaum. vt habetur in Mar. Crisos. Ciuitatem suam hic caphernaum dicit. Alia eīn eum suscepit nascentem. s. bethleem. Alia autem nutriuit. s. nazareth. Alia v̄o habuit continue habitantem. scꝫ caphernaum. Caphernaum ergo hiesus predicatione. inhabitatione 7 miraculis q̄ꝫplurimis illustrauit. ꝓpt' que oīa ciuitas hiesu dicta est. Luce iiij. Quāta audiuimꝰ facta ī caphernaū ꝛc. ❡ Mistice aūt ꝑ nauiculā istā q̄ꝫ xp̄s ascēdit 7 in qua trāsfretauit mare. i. amaritudīes hꝰ mūdi. ad redeundum in ciuitatem suaʒ. s. caphernaum celesteʒ crux xp̄i designat'. ꝑ quā 7 in q̄ xp̄s transiuit de h̄ mūdo ad celū ꝑ quaʒ crucē p̄nia desigt'. Math. xvj. Si quis vult venire post me abnegꝫ semetip̄m 7 tollat crucem suā id est p̄niam. Et ideo si volumꝰ ad ciuitatem nr̄am redire. s. caphernaū celesteʒ q̄ nr̄a dr̄. q꞉ iure p̄ris nostri xp̄i nob̄ debetur. oportet ꝙ intremꝰ nauiculam istā. s. penitentiam. 7 in ipsa transeamus mare mūdi. ❡ A ❡ Significat' aūt ꝑ nauē crux xp̄i 7 p̄nia multiplici rōne. ❡ Primo rōne indigentie. q꞉ sicut necessario exn̄s in mari. si vult ad portum venire īdiget naui. ita nos exn̄tes ī hoc mundo qui est mare tempestuosum indigemus cruce penitentie si volumus ad portum quietis puenire. als in mari perimus. Lu. xiij. Nisi pe

nitentiã habueritis oēs simul pibitis. Et iō ioh an.bapti.qui vocabat ad regnū dicebat Penitentiā agite appropin.ei re.ce. Math. iij. Secūdo rōne figure. Est ei nauis apta ⁊ lata supius ⁊ stricta ⁊ clausa inferius. Sic crux pnie dʒ eē stricta ⁊ clausa ꝟsus terrā.qꝛ ex terra resoluunt vapores.i.mala desideria que corrūpūt affectū.⁊ nebule q̄ obnubilant intellectū.⁊ frigus qđ ꝯstrigit effectū. Soluʒ in pūcto dʒ crux pnie tāgē terrā sicut crux cri sti infixa est terre in modico foramine.qꝛ penitens solum vite necessaria debet recipe.j. Thi.v. Habentes ali.⁊ quibus te. his cōtē. simus. Debet aūt esse apta ⁊ lata supius ꝟsus celū.vt bō celestibꝫ inhiet.⁊ de celo adiutoriuʒ expectet.quia cū pnia sit plū valđ durū nisi hō iuuet a dō succūbit. Et iō vna xtꝰ pncipal pnie ponit spes p quā hō penitens spat in deo oia vincere. Philip.iiij. Oia possum in eo q̄ me ꝯfortat. Jo.xvj. Confidite.s. in me. Sic cōfidit dauid ⁊ iō vicit golyam.j. Reg.xvij. Tercō rōe existētie qꝛ sicut nauis stat sup aq̄s ⁊ fert ab aquis.ita crux pnie debet stāe sup aquas baptismi ⁊ ferri ab aquis lacrimaꝝ. Naʒ extere natōes faciūt pniaʒ suaʒ.⁊ quia nō faciūt eam sup aquas baptismi ñ pueniūt ad portū regni salutis. Jo.iij. Nisi quis renatus fue.ex aq̄ ⁊ spūsctō nō pt̄ intrare in reg.dei. Dʒ etiā ferri ab aqs lacrimaruʒ Ps. Lauabo p singlas noctes.id ē p singula peccata lectū meū.i.ꝯscientiam meā. Jn penitentia enim mūdant pctā.lacrime aūt melius abstergunt pctā q̄ꝫ aliquid aliud. sic lacrime petri ⁊ magdalene absterserūt peccata eoꝝ. Lu.xxij. Egressus foras fleuit amare.

¶ Quarto rōe obedientie. Jn nullo eñ loco ita obedientia obseruat sicut i naui. Ps. Quia ipē dixit ⁊ facta sc̄. Qđ necessariū est in cruce pnie.qꝛ cū in pnia vita grē q̄ ꝯsistit i obseruantia mandatoꝝ dei acquirat.iux illđ Math.xix.si vis ad vitā ingredi fua mādata.oportet ꝙ penitens obediat deo ⁊ mīstris eiꝰ. Lu.x. Qui vos audit me audit. ⁊ q̄ vos spernit me spernit. B ¶ Quinto rōne iacture. Ubi nota ꝙ nauis in mari ex mltis pa tit iacturā.⁊ maxime ex q̄tuor.s.ex malo regimine.ex subintratōe aq̄.ex nimia oneratōne. ⁊ ex vētoꝝ tēpestate ¶ Primo ex malo regimine naucleri.qꝛ si nō est bene doctus sbmergitur nauis. Sic est in pnia. Oportet ei ꝙ clericus ⁊ penitēs multa discretōe ⁊ mlta

pudentia vtant. Math.x. Estote ergo prudentes si.ser. Unde illa sancta aīalia de qbꝫ dr̄ in Ezech.j.⁊ Apoc.iiij.ca.p que penitēs designat dicuntur esse oculis vndiqꝫ plena. Aug. Uitasti grandia caue ne obruaris harena. Multa impediūt penitentem nisi sciat sibi caue. Secūdo ex subintratōne aq̄.qꝛ si aq̄ nimis subintrat nauis submergit. Sic penitens si in pnia recipit carnalia desideria ⁊ facit opera carnis que p aquam designant statim submergit ¶ Tercio ex nimia rerum oneratione. Sic est in penitentia. Et iō oportet ꝙ penitens omnia onera deponat.s.onus peccati. Hebre.xij. Deponentes oē pondꝰ ⁊ circūstans nos peccatū p patiam curramꝰ ad ꝓpositū nobis certamen. Et onus tpaliū rerū. Math.xix. Ecce nos reli.om.⁊ se.su.te. Ubi di. Berñ. Bene petre.⁊ nō ad insipiētiam tibi. Sciebas eñ ꝙ xpm sequi nō poteras oneratꝰ. Et ideo ī pmitiua ecclesia q̄tquot habebant agros ⁊ domos vendebant ⁊ ponebant pcia eoꝝ añ pedes aplo͛ꝝ. Ut patet Actu.iiij. Et ad h̄ significādū qñ ascēdit crucē expoliauit se ⁊ nudus in cruce pepēdit. Quarto ex ventoꝝ tempestate a q̄bꝫ submergit. Silit ⁊ penitēs. Nā q̄tuor venti.i.quatuor affectiones pugnant i aīma hominis vt submergant eaʒ. Quia fm Berñ. Timent que nō oportet.sperāt que nō decēt gaudent vane.dolent qꝫ vanius. Propterea di. Boe. Gaudia pelle.pelle timorē.spem qꝫ fugato. Nec dolor assit nubila mens ē vinctaqꝫ frenis hec vbi regnāt. Jsti sc̄ illi quatuor venti de q̄bꝫ dr̄ Daniel.vij. Ecce inquit quatuor vēti pugnabant in mari id est in corde peccatoris. Et sic patet pmū ¶ Secūdo ponit cuiusdā paralitici ad xpm adductō. Et h̄ est. Et ec.of.ei pa.ia.in lecto. Mar.ij.dicit ꝙ a quatuor portabat. Lu.v.dr̄ ꝙ nō inuenientes q̄ pte illum inferrent añ iesū p turba ascenderūt sup tectū ⁊ p tegulas submiserūt eū añ iesum.in q̄ exp̄mit magna fides ⁊ deuotio eoꝝ. Et iō tercio sequit palitici in aīa curatō. Uidens ei iesus fidē illoꝝ dixit paralitico. Confide fi.re.t.p.tua. Glo. Nō fidē palitici quia sensu carebat. Hiero. Nō fidē illius q offerebat.s fidem illoꝝ q̄ offerebant eū. Ubi manifeste patet ꝙ in fide ⁊ p fidē alterius remittit pctm. Beda. Quantū valet apđ deū fides ꝓpria.apud quē sic valuit aliena.vt intus ⁊ extra sanaret hominem. Qđ ē

ↄtra hereticos qui dicunt puulis non remit-
ti peccatū. quia non habent motum liberi ar
bitrij. nō ↄfidentes ipos mundari i fide pen-
tum vl' ecclesie. Qd' est manifeste falsum. qz
magis est deus ꝓnus ad misericordiā ꝛ veni
am q̄ȝ ad vindictā. Si ergo pueri ꝓ peccato
pentū dānant'. q̄re n̄ multomagis in fide pa-
rentū saluant'. ¶ Sed querit' hic. cū peteret'
curatō corporis q̄re dn̄s p̄us adhibuit curatio
nem mentis. Responsio dicendū ē q hoc fe
cit ꝓpter tria. ¶ Primo ꝓpter benignitateȝ
liberalitatis sue. que plus dat in munē q̄ȝ pe
tat in prece. ¶ Secūdo vt daret intelligi q
peccatū in aīa erat cā morbi in corpe. Unde
Beda. Pro culpa aīe etiam in corpe infir-
mabat'. Et ideo tanq̄ȝ bonus medicus p̄us
causaȝ ꝛ radicem morbi remouet. ꝛ postea il-
lum morbuȝ expellit. ¶ Tercio vt ex h' daȝ
occasionē scribis ꝛ phariseis sic cogitare d' se
vt ipi cogitauerūt de ipō. ac p h' onderet ma
nifeste q erat filius dei. ꝛ sic crederēt q ip̄e n̄
erat solū hō sed et deus ꝛ p ↄn̄s nō blasphe-
maret dimittendo peccatū. Et hoc ē qd' q̄r-
to sequit'. Et ecce quidaȝ de scribis dix. in. se.
ha. blas. Ubi nota q tribus modis blasphe
matur deus. Prīo dū quis attribuit dō vel
imprecat' ei qd' sibi nō ↄuenit vt sit malus et
maledictus. Secundo dū q̄s remouet a deo
qd' sibi ↄuenit. vt dicendo q nō est omipo-
potens vel misericors ꝛ cetera talia. Tercio
duȝ quis sibipi̅ attribuit qd' est propriuȝ dei
scȝ peccata dimittere ꝛ creare. Et isto tercio
modo dicebant isti q xp̄s blasphemabat. qz
qd' erat ꝓpriuȝ dei. s. peccata dimittē sibi at-
tribuebat. Isti erant zelatores ficti dei. Re-
ducit autē eos deus ad ↄgnitōem ꝟitatis p
simile dū cogitatōes eoruȝ se noscere ondit.
qd' similiter solius dei est. Et hoc est qd' q̄n-
to sequit'. s. cogitatōnū eoꝝ reprobatō. Un̄
ait. Et cū vidisset ihesus cogitatōes eoꝝ di-
xit. vt quid cogitatis mala in cordib9 vestris.
q. d. ex hoc q cogitatōnes vr̄as video ꝓpē-
dite qz deus sum. Unde ꝛ peccata dimitto.
Sed quia nec istud suffecit ad remotionem
cecitatis cordis eoꝝ venit ad magnū mira-
culū. vt vel sic obstruat' os loquentiū iniqua.
Unde sequit'. Quid est facilius dicē remit-
tunt' tibi peccata tua. i. dicto facere vt dimit
tant' tibi peccata. glo. q sol9 qui dimitto no-
ui. an dicē. surge ꝛ ābula. glo. qd' et vos vide
re poteritis. q. d. Apud me vtrunq̄ȝ equalit'
facile ē h' qz ego solus illud noui. istud aūt etiā
hoīes vidēt. ꝛ iō ꝓ maiori reputāt. ꝓbet' ini
sibile p visibile. Et h' ē qd' sequit'. Ut aūt sci
atis. qz filius hoīs hȝ p̄tateȝ dimit. pec. i̅ ter.
Sed nō videt' bn̄ argumentari. qz p min9 vi
det' ꝓbare maius. Minus em̄ est sanare pa-
raliticū in corpe. q̄ȝ pct̄a dimittē i aīa. Aug.
Plus est iustificare impiū q̄ȝ creare celum et
terrā. Et ideo nota q op9 dei p̄t hrē triplicē
ↄsideratōem. Cōsiderari em̄ p̄t in opifice. ꝛ
ideo oīe op9 est equaliter facile. qz opifex ē
equaliter in omnibus potēs. Secūdo p̄t cō-
siderari in seipō. ꝛ sic vnuȝ opus potest in se
habere maioreȝ difficultateȝ q̄ȝ aliud. Et sic
iustificare impiuȝ plus ꝛ maius ē q̄ȝ creaē ce-
lum et terrā. eo q in hoc est resistētia pcī. in
illo ꝟo nulla ē r̄sistētia. ꝛ hȝ h' itelligi dictū au
gus. Tercō q̄ntū ad illos q̄b9 op9 ap pet. ꝛ sic
cū hoīes q̄ magi' vidēt estiant maiora p̄t ali
q̄d existiari eē maioris vl' minoris difficulta
tis qd' maius ꝛ minus videt'. Si ergo ↄside-
remus opus fm p̄mam ↄsideratōem. s. put
ↄsiderat' in opifice sic erit argumentū a simi-
li. qz si potest facere vnuȝ potest facere aliud
cū vtrunq̄ȝ potentiam soli9 dei requirat. Si
mile ergo ꝓbat' p simile ꝛ inuisibile ꝓbat' p
visibile. Hiero. Utrum sint palitico pecca-
ta dimissa. solus nouerat qui dimittebat. sur
gere aūt ꝛ ambulare oīb9 manifestum erat q̄
videbant. fit ergo visibile signū vt ꝓbet' ini-
sibile. Si autem ↄsiderat' fm vltimam ↄside
rationem. s. put consideratur in iudicio ho-
minum. sic erit hoc argumentuȝ a maiori. qz
maius videbatur eis sanare dicto paroliticū
q̄ȝ dicere remittuntur tibi peccata tua. Et iō
si poterat quod maius erat etiam quod mi-
nus erat. Et hoc est quod sequitur. Ut au-
tem sciatis quia filius hominis habet pote-
stateȝ dimittendi peccata in terra. tūc ait pa
ralitico tibi dico surge vt manifestū fiat q sa
nus es. tolle lectuȝ tuū ꝛ ambula. Et statim
tu. lectum ꝛ ambulauit corā illis vt ↄuerterē
tur ꝛ confunderentur. Et sic patet secūdum.
tciū q̄rtū ꝛ q̄ntū. ¶ Moralitas. Circa h' mi-
raculū q̄nq̄ȝ ↄsiderāda occurrūt. Prīo q̄d p
hūc paliticū designet'. Secūdo que sint por
tatores ipsius paralitici ad xp̄m. Tercio que
est turba impediens ne paraliticus ponatur
ante ihesuȝ. vt habetur Lu. v. Quarto que
faciunt ad dimissionem peccati quia iste in fi
de illoꝝ dimissus ē a pctō. Et q̄t modis infir

mitates pstingunt. qr iste ex peccato videtur infirmus fuisse. Quinto quo peccator sanatus dz tollere lectu suu r ire in domu suam.

¶ Circa primu nota q p huc paliticu peccator designat r p palisim peccatu. Et h dupliciter. s. rone origis r rone effectus. Prio rone originis. Trib9 ei modis causat palisis. s. ex frigiditate neruos pstringente. vel ex humore neruos opilante. vl ex vulnere neruos incidente. Ex his em impedit transit9 spus ad instrumenta sensuu. r fit priuatio sensus et motus fm plus r minus. aliqn in toto. r aliqn solu in vno membro. Aia igit auari palisim incurrit ex nimia frigiditate. Est em pgelata. quia ignem diuinum scz caritatem dei r pximi non habet. r hoc est quia plena iniqtate. nihil enim iniquius q amare pecunias. Math. xxiiij. Quoniam abudabit ini. re. cari. multoz. Calor aut facit hoiem largu. ppterea iuuenes naturaliter sut largi r senes auari. Et qr auarus no hz calorem dei in se. ideo hz cor pgelatu r nihil largit. Et io xps venit ignem mitte in terram vt hoc frigus depelleret. Nam du se r sua nobis gratis dedit igne magnu. i. amorem in cordib9 nostris accedit. Ro. viij. Quo no etiam cu illo oia nobis donauit. Que cogitans pphta dicit. Conculcauit cor meu intra me r in me. mea erat. ig. Ideo etiam spussanctus in specie ignis apparuit vt auaricie frigus depelleret. Luxurios9 autem palisim incurrit ex nimia humiditate. que causat ex nimia comestione. r maxie ex potatone vini. Propterea dr Ephe. v. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Si eniz luxuriosus abstineret r maceraret abstinentia cibi r potus carnem sua no efficeret paraliticus. Ad hanc palisim depellenda xps ordinauit r predicauit pniam r abstinentiam. Lu. xxj. Uidete ne grauent corda vra crapula r ebrietate. Et ob hoc etiaz scti pres ordinauerut religiones r heremitoria. r sancta ecclesia ordinauit qdragesimaz r alia ieiunia Supbus xo incurrit palisim ex incisioe r separatoe. Supbia em sepat anima a do. r io influxus spussancti ad cor eius transire n pt. Eccl. x. Initiu supbie hois est a deo apostatare quoz ab eo qui fecit ill n recessit cor eius Ad hanc paralisim expellenda xps vsqz ad terram se humiliauit formam serui accipies. Ista est pessima paralisis. qr oez influxu grarum impedit. Jaco. iiij. Deus superbis resis. hu. autem d. gra. Cu at ad ista tria pcta auaricia. luxuriam r superbiam oia pcta reducatur. vt dr. j. Jo. ij. r hec tria palisim designat fm diuersas causas vt dictu e. manifestu est q p paliticu ois pctor pt intelligi roe origis vnde causat ¶ Scdo significat pctor p paliticu roe effectus. Quatuor em mala sequutur in corpe ex palisi. s. tremor. insensibilitas. immobilitas r mollicies. Hec eade qtuor consequit peccator ex pcto. ppt qd merito p palisim pctm r p paliticu pctor designatur.

¶ Primuz malu e tremor. Tremet em peccator r timet q timenda no st. s. ista mudana q sunt falsa bona. r mlta mala cotinent r ad dolorosum fine adducut. Ps. Illic trepi. ti. vbi non erat ti. Et no timet q multuz timenda sunt. s. pditoem xtutu r gre dei. r abscisionem ab ecclesia. r priuatoez glie celi. Et io q timore no hz dni. no timet mala face. qr tior dni expellit peccatu. Eccl. j. Nec curat bona agere. na qui timet deu faciet bona. Eccl. xv Secundu malum est insensibilitas. nam i paralitico fit priuatio r diminutio sensus ex supradictis tribus causis. Sic est in peccatore non enim sentit peccator gradia vulnera anime. Morsum autem vnius canis vel vnius pulicis bene sentit. Prouer. xxiij. Uerberauerunt me r non dolui. traxerunt me r non sensi. ¶ Ubi nota q triplex est insensibilitas peccatoris. Prima est quia no sentit proprios defectus quam facit superbia. Sic phariseus ille cognoscebat defectus suos sed se meliorem omnibus reputabat. non sum inquit sicut ceteri homines. Luce. xviij. Econtra facit humilitas. que bona facit animam. Gregorius. Bonaru mentium est ibi cognoscere culpam vbi culpa non est ¶ Secunda est quia non sentit miserias proximorum. Amos. vj. Bibentes in phialis vinum r optimo vnguento delibuti r nihil patiebatur super ptrioe ioseph. Hac facit auaricia r immisericordia. Lu. xvj. Erat quida medicus noie lazarus cupiens saturari rc. Econtra facit pietas. qr alienas miserias facit suas ij. Cor. xj. Quis infirmat r ego no ifir. quis scadalizat r ego n vror. Tercia e. qr n sentit dulcediez spuss. hn sentit dulcediez phiale r catlene. h dulcediez xbi di sup mel dulcoris n sent. Hac facit undicia carnis q fac hoiez qi porcu vt ei sapiat stercora. Un treno. Qui nutriebantur in croceis amplexati

sunt stercora. Ecōtra facit mūdicia. que facit dei suauitatem sentire. 7 oculis mētis sentire. Math. v. Beati mūdo cor. qm̄ ipi deū vi. ¶ Terciū malū est immobilitas. sicut em̄ in ɔtracto ꝓpter frig⁹. vl' opilato ex humiditate. vl' ceso neruo. ꝑuat' ps paralitica motu. vl' in toto. vl' in pte. sic̄ ē in peccatore. fit em̄ immobil' 7 piger ad oē bonū. Prouer. xxi. Desideria occidūt pigrū. noluerūt em̄ q̄cq̄ operari manus ei⁹. ¶ Quartū est mollities q̄dam dissoluit' em̄ peccator in aquis delitiaꝝ sicut glaties ad ignem. Hiere. xxxi. Usq̄ quo delitys dissolueris filia vaga. Et attendit' hec mollities in peccatore ī hoc ꝙ cedit oī duro. nihil em̄ graue nec vnā temptatōem pt̄ sustinē 7 vicē. imo oī temptatōni 7 oī duro cedit. Prouerbi. xxviij. Qui mollis est 7 dissolutus in ope suo frat' est sua opera dissipantis. Dissoluitur enim peccator in igne tribulationis. sicut et in aquis deliciarum. D

¶ Circa secundum. s. qui sunt portatores q̄ portant peccatorē an̄ hiesū. nō ꝙ sīt q̄tuor. quia marcus d. ꝙ a q̄tuor portabat'. Prim⁹ ē ɔsideratō vilitatis 7 noxietatis peccati. q̄ vile 7 q̄ noxiū sit. Infinita em̄ bona aufert. s. deū cū oībꝫ bonis gr̄e. 7 īfinita mala infert. s. dyabolū cū oībꝫ vicijs. Hec aū cogitare multū facit ad ɔuersiōꝫ. Ps. Cogitaui vias meas 7 ɔuerti pedes meos. Secūdus est mēoria mortis. qm̄ em̄ q̄s cogitat ꝙ de oībꝫ bōis suis tpalibꝫ nihil secū portabit. 7 ꝙ ip̄e a v̄mibꝫ ɔmedet' 7 sub terra recondet'. ab oībus derelinquēdus. de facili ɔtēnit oīa. 7 ad deuꝫ redit. Hiero. Facile ɔtemnit oīa q̄ sp. se. co. e. mo. Eccl'. vij. Memo. no. t. ₮c. Terci⁹ ē recogitatō bn̄ficioꝝ dei. Si q̄s em̄ cogitat q̄modo deus fecit cū pulcerrimā creaturaꝫ. vtpote ad imaginem suā. 7 q̄mo oīa subiecit ei. 7 quomō vt eū redimēt uoluit mori 7 alia excellentia beneficia. que ei de⁹ ɔtulit multum allicit' ad amorē dei. atq̄ ad eū r̄dire ꝓcurat Ps. Quid retribuā dn̄o ꝓ oī. que re. mi. calicē salutaris acci. q̄ ꝑ pn̄iam ad deū redit in q̄ salus aīe ɔsistit ¶ Quartus est tiōr supplicij et'ni 7 spes p̄mij. horrendū est em̄ incidere in manus dei viuētis. Hebreo. x. Si q̄s em̄ ɔsiderat ꝙ ip̄e ē obligatus supplicijs et'nis. 7 ꝑuatus gl'ie padisi. 7 si redeat ad deum absoluet' a penis 7 gl'ie restituet'. certe nisi sit oīno fatu⁹ festīabit ad deū redire. Ysa. xxviij Ego dixi in dimid. die. me. vadā ad por. īfe. Dixi nō vide. do. in ter. vi. Et sequit'. Recogitabo tibi oēs ā. me. ī amaritudie aīme mee. Quod fit in pn̄ia dū hō ad deū redit. E

¶ Circa terciū. s. que ē turba ipediēs ne peccator porteť ante hiesum. Nō ꝙ q̄druplex est turba impediens ¶ Prima ē turba viciorum. Qui em̄ est inuolut⁹ mltis mal' 7 peccatis impedit' ne ad deū redeat. Rō. j. Qui cū iusticiā dei cognouissent nō intellexerunt q̄ qui talia agūt sunt digni morte. Sicut ei qui multas et ɔtrarias īfirmitates habent n̄ de facile curant'. sic qui multa peccata. Peccata em̄ clamant contra eū in curia celi. Gen. iiij. Ecce vox san. fra. tui clamat ad me de terra ¶ Secunda est turba solicitudinū mūdanoꝝ que suffocant verbū dei 7 oē bonū cogitatū. Luce. viij. Aliud cecidit inter spinas et simul exorte spine suffocauerūt illud. Solicitudines mūdi recte sunt sicut spine. vt si q̄s in eis fuerit inuolutus non poterit exire illesus. Propter qd̄ dicit' Eccl'. xi. Fili ne in multis sint actus tui. ¶ Tercia est turba ɔsanguineoꝝ qui oīno salutem aīe impedire conātur. Propter qd̄ dictū ē abrahe. Egredere d̄ t'ra tua 7 de cogitatōne tua 7 de domo patris tui. Gene. xij. Quia inimici hoīs domestici eius. Luce. xiiij. Si quis venit ad me 7 non odit pa. s. 7 ma. ₮c. nō potest meus eē discipulus. ¶ Quarta est turba demonū. qui nō dormiūt sed semper ɔsumunt animā pctōris ipsis peccatis. ita ꝙ nō habet vires redeūdi ad deū ꝑ oē em̄ peccatū qd̄ faciunt perpetrari indurať aīa. 7 aptitudo ad deum redeūdi paulatim consumitur. Job. xiij. Qui me comedunt non dormiunt a multitudine eorum ɔsumitur vestimētū meū. Uestimentū aīme sunt bona naturalia. que ꝑ peccatum deuastant'. Lu. x. Qui etiaꝫ dispoliauerunt eum 7 plagis impositis abierunt. Demones auferunt gratuita. 7 vulnerant naturalia. F

¶ Circa quartū scꝫ que faciunt ad dimissionem peccati 7 quot de causis infirmitates et pene ɔtingūt. Nota ꝙ quatuor faciūt ad dimissionē peccati. ¶ Primū est opatō bōa q̄ habilitat 7 disponit ad gratiam sicut medicus disponit vt medicīa bene operetur. Greg. Interī facq̄uid q̄d boni potes vt deus illustret cor tuū ad penitentiaꝫ. Un̄ stulti sunt illi qui postq̄ sunt in peccato mortali nihil boni facere volunt. ex quo nō ꝓdest eis ad vitā eternam. prodest tamen eis vt de peccato ex-

tant ⁊ ad deū reuertant ¶ Secūdū est elemosina. Daniel. iiij. Peccata tua elemosinis redime. Exemplū hꝰ habemus in cornelio centurione. de quo dī Act. x. Elemosyne tue ascenderūt in memoriā in ꝯspectu dei. Et iō ad eū missus est petrus vt a peccatis absolueret eū. ¶ Terciū est venia ꝯcessa alteri ꝑ iniuria facta sibi Math. vj. Si em̄ dimiseritis homīb peccata eoꝝ di. vo. pr̄ vester celestis peccata vestra. ¶ Quartū est meritū ⁊ oroō sanctoꝝ vt hic patet. q ꝓpter fidem portantiū dimissa sunt ei peccata. j. Reg. xv. Porta queso peccatū meū. Exemplū de b. Aug. q ꝓpter merita ⁊ oroēs matris ꝯuersus est. ⁊ paulus propter oroēm stephani ꝯuersus est vt di. Aug. Propterea dr̄ Job. v. Uoca si est qui te audiat ⁊ ad aliquē sanctoꝝ ꝯuerte. B Circa aliud scꝫ quot d̄ causis infirmitates ꝯtingunt. nota ꝙ vt dicit Beda quinqꝫ de causis ꝯtingunt ¶ Primo vt meritū iustis ꝑ patientiam augeat. vt Job ⁊ Thobie ¶ Secūdo ad custodiam ꝟtutis ⁊ hūilitat nā ꝟtus ī infirmitate pficit. q. ad Corith. xij. Ne magnitudo reue. extol. me datus ē mihi stimulꝰ carnis mee. an. sa. vt me colla ¶ Tercio ad purgādū peccata. vt lepra marie ⁊ hu ic paralitico. ¶ Quarto ad gloriaꝫ dei vt lazaro ¶ Quinto ad initium pene vt herodi q tenus hic ꝑpendat qd in futuro seq ¶ H ¶ Circa quintū. s. qō peccator sanatus debet resurgere ⁊ tollere suū lectū ⁊ ire in domū suā. Nō tria q dꝫ surgere ꝑ culpe fugā ⁊ detestatoēm. dꝫ tollere lectū suū ꝑ pnīe assumptioneꝫ. ⁊ dꝫ ire in domū suam ꝑ ꝑfectū bonoꝝ ⁊ exercitationē ¶ Circa primū nota ꝙ pctor sanatus q̄tuor debet detestari. s. peccatum qd fecit. dyabolū qui peccatū suggessit. mūdū qui delectabilia sua ad peccatū perpetrandū obtulit. ⁊ carnem que ad peccatū allexit. qn̄ hō passus est vnū magnū malū oēs qui fuerūt in culpa. ꝑsequit. Dyabolus aūt ⁊ mūdus ⁊ caro sunt in culpa peccati iō merito ꝑsequēdi. Ps. Confundant ⁊ reuer. q vo. mi. ma. ¶ Circa secūdū nota ꝙ peccator debet tollere lectū suū. i. corpus suū in q prius ꝑ peccatū suū iacebat. ipm ꝑ disciplinaꝫ pnīe macerando ꝫ per abstinentiam cibi ⁊ potus. ꝑ disciplinas ⁊ vigilias. ꝑ peregrinatōes ⁊ infirmoꝝ obsequia. Hebre. xj. Circūierūt ī melotis in pel. cap. egē. an affl. ī soli. er. in mō. ⁊ ī spe. ⁊ in cauer. J ¶ Circa terciū nō ꝙ peccator sanatus debet ire in quadruplicē domū ꝑficiendo. ¶ Prima est ecclesia ad quā debet ire ꝑ sacramētoꝝ pceptionē. Ps. In domuꝫ dn̄i ibimus. Dꝫ em̄ se munire sacramentis in quib operatur ꝟtꝰ passiōis xp̄i. vt ꝯseruet a malo ⁊ ꝑficiat in bono ¶ Secunda est ꝯscientia ꝓpria in quā debet ire ꝑ suā frequētem discussionem. Sap. viij. Intrās in domuꝫ meā ꝯquiescam cū illa. Qn̄ extractus est ignis in aliqua domo. diligent queritur an remanserit ignis in aliqua fauilla ⁊ deīceps maior cautela adhibet. Sic debet peccator facere in cuius ꝯsciā extinctus est ignis peccati. ¶ Tercia ē sepulcrū. Job. xxx. Scio q morti trades me vbi ꝯstituta est domꝰ oī viuenti. Ad hanc debet ire homo ꝑ iugē memoriam et expectationē. Job. xiiij. Cūctis diebus qbus nūnc milito expe. do. v. īmu. mea. Qn̄ homo stat ad pensiōeꝫ in aliqua domo in qua modicū debet stare. non curat de ea. ꝫ multum curat de ea in qua semper debet habitare. In hoc autem mūdo oēs stamus ad pensionem ⁊ modico tempe. In alia aūt vita imperpetuū stabimus. Hebre. xiij. Non habemus hic manentem ciuitatem sed futuram inq. Et ideo modicū ē curādū de ista ⁊ multū de alia. ¶ Quarta est celū ad qd debet ire ꝑ desideriū ⁊ affectionem. Philip. iij. Nostra ꝯuersatio in cel ē. Ibi em eē pat nr̄ ibi sunt pdecessores nostri. ibi est oē bonū nostrū. ⁊ ideo ibi debet eē cor nostrū. Math. vj. Ubi est thesaurus tuus ibi ē ⁊ cor tuū. Sexto ⁊ vltimo ponit ex miraclo facto dei glorificatio. q videntes turbe miraculū factū timuerūt. s. timore reuerētie ⁊ filiali ⁊ glorificauerūt deū qui dedit ptātē talē hoīb. i. q dedit ꝓphetā magnū habentē ptātē talia faciēdi. s. sanandi hoīes in aīa ⁊ in corpe. Et sic patet sextū ⁊ ꝯsequent totū.

¶ De epl'a sermo. ciij.

Renouamini spiritu mētis vr̄e Ephe. iiij. Apl's in hac epl'a ad q̄tuor nos hortatur. Primo vt mente renouemur nouū hoīeꝫ induentes. In pn̄. epl'e. Secūdo vt mendaciū deponamus ꝟitatē loqntes. ibi. ꝓpter qd deponen. mē. loq ꝟi. Tercio nos hortat ad irā ꝯzelū in ira simplr n̄ peccātes. ibi. Irascimi. ⁊ no. pec. Qr̄to vt furtū declinemꝰ labores manuū exercentes. ibi. Qui furabat iaꝫ non

fures. Primo ergo nos hortatur. vt mente renouemur. d. Renoua. spi. mē. v. i. renoua. nō extra tm̄ vt multi faciūt in pannis et huiusmodi sed intus. s. spū mētis vre. intransitiua ē cōstructio. i. spū qui est mēs vr̄a. vel spūsancto mētis vr̄e habitatore. Et attēde q. d. renouamini. qr quantūcūq3 hō pfect9 sit semp debet reputare de nouo incboare. Eccle. xviij. Cū cōsummauerit hō tūc incipiet. Psal. Et dixi nūc cepi. Et ad cuius imitatōem debet eē hec renouatio. ostendit cū subdit. Et induite q̄tum ad cōuersatōem exteriorē p imitatōem. nouū hoiē. i. xp̄m nouo mō cōceptū et natū. Roma. xiij. Induimini do. hie. xp̄m. Hūc induit quicūq3 virtutes induit. Gallat. iij. Quicūq3 in xp̄o baptizati estis xp̄m iduistis. Sic mulier illa quā iohānes in apoc. vidit induta erat sole. Induite dico nouū hominē qui sm deū creat9 est. nō sm carnē. j. Corin. xv. Primus adā de terra terren9. Secundus de celo celestis. qr virtus formatiua corporis xp̄i fuit celestis et diuina et nō terrestris et humana. Et in quo debet esse hec renouatio facta ad imaginē xp̄i. ostendit cū subdit. In iusticia. s. opis et sanctitate veritatis. i. in vera sanctitate mentis. vt sitis iusti in opere et sancti ī mente. Vel in iusticia q̄tum ad alios. et in sanctitate veritatis q̄tum ad vos. vt. s. sitis sine simulatōe ypocrisis. Leuit. xix. Sancti estote qm̄ ego sanctus sum. Et nota q duplex est renouatō s. mentis que fit in presenti p virtutum opa. et corporis que fit in futuro in corpoꝝ resurrectōe. De prima loquit hic apl̄us. Itē nota q nouus hō est xp̄s et vetus hō dicit adaz. Itē nouus hō dicit aīa qr de nouo creata. et vet9 hō dicit caro qr a veteri adam traducta. II

¶ Ubi nota q aīa dicit senescere p peccatū p similitudinē. et hoc patet q̄tū ad quatuor. ¶ Primo qr sicut seniū incuruat corpus. ita peccatū incuruat aīam ad terrena. ita q celestia nō pōt respicere. Nā terrena cogitat. desiderat. loquit et operat. Psal. Miser factus sum et cur. s. v. in fi. Idem. Oculos su. sta. decli. ī ter. ¶ Secūdo qr sicut seniū debilitat visuz. et qnq3 excecat. vt patet in ysaac. Sic peccatū aīam. Nō eni videt peccator gladiū dei sup se euaginatū nec videt dyabolū se trahētem ad furcas inferni. nec videt se nudū ī omnibus bonis spoliatum et vere p oīa et totalit ē cecus. Psal. Oculos ha. et nō vi. Et nō hic de hely de quo dicitur q nō poterat videre lucernā dei anteq̄ extingueretur. j. Regum. iij. Sic peccator nihil clarū pōt videre sed si qd est male fumigās illud videt. Peccator est sicut noctua q̄ nihil videt nisi ī tenebris. Job. iij. Dilex. ma. te. q̄ lu. ¶ Tercio sicut senium debilitat auditū et oēs potentias aīe organis alligatas. sic peccatū aīam et oēs potētias ei9 ad omne opus bonū ligat q nec audire v̄ba dei nec amare vera bona. nec recordari beneficiorum dei. nec ire ad sancta loca. nec operari virtuosa pōt. imo oīa hec fastidit sicut hō satur cibū. Numeri. xxj. Aīa nostra nauseat sup cibo isto leuissi. ¶ Quarto qr sicut sola auaricia iuuenescit in sene sic solū peccatū iuuenescit in peccatore. Psal. lxx. Puer cen. an. m. Peccator habet multa tp̄a in hac etate sed in sensu est valde puer. Cōtra quod dicitur j. Corin. xiiij. Nolite pueri effici sensib9. sed malicia paruuli estote. Ab hac ḡ vetustate hortat nos apl̄us vt renouemur dicens. Renouamini spiritu mentis vestre. III. Moraliter aūt exponēdo nota q renouari debem9 sm sex species renouatōis que in creaturis inueniuntur. Prima renouatio fit p ignē sicut ferrū renouat ab erugine et aurū et argentū p ignē pbat et renouat. sic renouat hō in igne tribulatōis. Sap. iij. Tanq3 aurū ī for. &c. Tribulatō vocat ignis. qr siles auro et ar. purgat siles vero palee incinerat et denigrat. qdā aūt videt argētū et nō sūt. et iō ignē tribulatōis nō sustinēt. Hiere. vj. Frustra cōflau. cōfla. malicie eoꝝ nō sunt cōsumpte argentū reprobū vocate eos. qr dn̄s pie cit illas. Melior pbaq̄ posset fieri de argēto fit p ignē. Sic ē ī hoibus q̄ optime pbant in tribulatōe. Eccle. ij. In igne pbat aurū et argentū. hoies v̄o ī camino humiliatōis. Job. ij. Mitte manū tuaz et tange os eius et carnē. et tūc videbis q in faciem benedicat tibi. Nota hic q deus facit sicut aurifex et campsor qui aliqn̄ fortiter pbat aurū. s. per ignē. aliqn̄ leuiter. s. ad pagonē. sic facit deus qr quosdā acuter pbat p multas tribulatōes vt perfectos. quosdā leuiter. id ē p paucas tribulatōes vt imperfectos. ¶ Secunda renouatio fit in serpēte. qui cum senuerit et propter duriciē pellis nō pōt se bn̄ vertere abstinet. xl. dieb9. deinde ingrediens p artū foramē pellē veterē ibi relinquit. Ad hanc prudētiā xp̄s nos hortat. Math. x. Estote inqt pru. si. ser. Debemus aūt in hoc serpentis prudentiam imitari. vt carnē nr̄am per ab

ſtinẽtiã eſce ⁊ potꝰ macerãtes. ĩ artũ foramen pn̄ie ingrediamur. qꝛ arta ẽ via q̄ ducit ad vitam Math. vij. Ubi totã pellẽ veterẽ peccatoꝝ deponẽtes. in nouã creaturã trãſeamus. qꝛ niſi qs rena.ꝰ fuerit denuo non põt videre regnũ dei. Job. iij. Et ſicut mõ geniti infãtes lac puritatis bibamus ſapidũ pluſq̄ȝ manna. Dañ. v. Bibite cariſſimi ⁊ iebriamini. j. Petri. ij. Sicut mõ geniti infantes ſine do. lac. cõcu. ¶ Tercia renouatio fit ĩ aq̄la. Pſal. Renouabit ut aquile iuuẽtus tua. Ubi dic glo. Aq̄la dũ ſenio grauatur vnco roſtri ĩmoderate creſcẽte nõ põt os aperire ⁊ cibũ capere. Unde langueſcit. Sed quodã naturali mõ collidit roſtrũ ad petrã. ⁊ eximit onus roſtri q̄ cibũ capere iꝑediebatur. ⁊ tũc redit ad cibũ. ⁊ oĩa repantur ei vt fiat iuuenis. In q̄ dat nobis exemplũ vt roſtrũ noſtrũ. i. aſpectũ mẽtis nr̃e q̄ eſt totus incuruatꝰ ⁊ reflexus ad terraȝ ita ꝙ celeſtia ei nõ ſapiãt. ꝑcutiamꝰ ad petrã xp̄m. i. cõſideremꝰ ipſum quãta ⁊ q̄lia nobis dedit. ⁊ tũc ex tali ꝑcuſſiõe cõſideratõis ad petraȝ xp̄m accẽdit ignis diuini amoris ĩ nobis Pſal. In meditatõe mea exar. ignis. Et talis ignis ſpũm mẽtis nr̃e renouabit. Pſal. Emitte ſpi. tuũ ⁊ crea. qꝛ ignis diuinꝰ eſt. ⁊ renouabis faciẽ terre. i. aĩe ⁊ tũc aĩa cibũ ſuũ ſpũalem ſumet ⁊ oĩa carnalia renuet. Augꝰ. Guſtato ſpũ deſipit oĩs caro. ¶ Quarto renouatõ fit in ceruo. Pſal. Sicut cerũꝰ deſi. ad fon. aq̄ꝝ. Ubi dicit glo. Ceruus dũ grauat ſenio creſcentibꝫ pilis ⁊ cornibꝫ. ſerpẽtẽ haurit naribꝫ q̄ hauſto veneno eſtuat. vñ fontẽ ad bibẽdũ ardẽtiſſime deſiderat. ⁊ cũ multum biberit pilos ⁊ cornua deponit. In q̄ datur nobis exẽplũ. ꝙ dũ grauamur pilis. i. paſſionibꝫ carnis q̄ ex carne veteri oriũtur. ⁊ cornibꝫ. i. dignitatibꝫ mũdi. q̄ valde grauant aĩam. ⁊ ad terram deprimũt ⁊ ſuis punctõibꝫ vulnerãt debemꝰ reſpicẽ. ſerpẽtẽ ĩ palo crucis ſuſpẽſum ⁊ eius venenum. i. venenoſa obprobria ⁊ tormenta haurire ⁊ bibẽ. ꝑ iugẽ mẽoriã ex cꝰ hauſtu in nob virtꝰ calefactiua generabit. ⁊ q̄dã virtꝰ q̄ deſiccabit ĩ nobis oẽ deſideriũ carnaliũ ⁊ mundanoꝝ. ⁊ ſic deſiccatis carnalibꝫ ſitiemꝰ ⁊ bibemꝰ aquã diuine gr̃e ſalutaris. Joh. vij. Si q̄s ſitit ve. ad me ⁊ bi. Et tũc abrenũciabimꝰ cornibꝫ ⁊ dignitatibꝫ mũdi. qꝛ ſi q̄s bñ cõſiderat crucifixũ. ꝑpẽdet quõȝ dignitas mũdi eſt cõtẽnẽda. Nã cui priꝰ acclamatũ ẽ vt deo oſanna ĩ excelſis. nũc maledicitur vt ſeductor Math. xxvij. Uach q̄ de. t. d. ⁊c. ⁊ cui priꝰ ꝓſternebãt veſtimẽta ĩ via. ecce ſuis exuit ⁊ ſors ſup ea mittit. ⁊ multa alia cõſ. derantur ĩ cruce. ꝓpter que honor ⁊ dignitas mũdi ſũt penitꝰ cõtẽnẽda. ꝑ talẽ etiã aſpectũ pili. i. vicia carnalia ⁊ cornua. i. ſupbia. ⁊ vicia ſpũalia deponũt. qꝛ de cruce manat virtꝰ oẽȝ morbũ peccati ſanãs. dũ tiriacã ĩ cruce factã ſumimꝰ q̄ omne venenũ peccati expellit. Et tũc ſic renouati ⁊ ĩ crucifixũ trãſlati ĩcipiemꝰ hr̃e vera cornua. i. verũ honorẽ. q̄ cõſiſtit ĩ poſſeſſione virtutũ. Quia vt di. Philo. Honor ẽ reuerentia exhibita ĩ teſtimoniũ virtutis. Honor vero mũdi ẽ in pãno ⁊ in equis. Hoc figuratũ ẽ Nume. xxj. vbi dñs mãdauit ꝙ q̄cũq̄ȝ grauaret punctõe alicuꝰ veneni deberet reſpicere ſerpẽtẽ eneũ ĩ palo ſuſpẽſum. q̄ figurabat xp̄m. ¶ Quinta renouatio fit ĩ accipitre. que fit ſingulis annis. De q̄ dicitur Job xxxix. Nũq̄d ꝑ ſapiẽtiã tuã plumeſcit accipiter expandẽs alas ſuas ad auſtrũ. In quo datur nobis exẽplũ. ꝙ freq̄ẽter debemꝰ expãdere alas noſtras ad auſtruȝ. i. gratias ⁊ beneficia data nobis a deo debemꝰ ad bonitatẽ dei referre. a qua oĩa bona ꝓcedunt. qꝛ auſter ẽ vẽtus ꝓductiuus ⁊ generatiuus bonorũ. Jac. j. Omne datũ optimum ⁊ omne do. perfectuȝ deſur. eſt. Et in tali renouatõe flat in nos auſter. i. ſpiritusſanctus. qui omnes pẽnas. i. gratias renouabit eas meliorando ⁊ nouos effectꝰ ꝓducere faciẽdo. Math. xxv. Omni habenti dabit ⁊ abũdabit. Quãdo aũt hõ gratias quas hꝫ ad dei bonitatẽ nõ refert. nec de eis deo regratiatur ꝑdit pẽnas veteres ⁊ non recipiet nouas. ⁊ nõ renouabitur vt accipiter. Sic ꝑdidit eas lucifer qui ad deũ non retulit bona ſua ⁊c. ¶ Sexta renouatio fit in fenice que in nido ſuo ligna arida ⁊ aromatica congregat. ⁊ alis ſuis ignẽ cõcutiens ſeipſũ cõburit ⁊ ex eius cineribꝫ auis ſue ſpeciei ꝓcreat. In quo ſignificatur rnouatio q̄ in reſurrectione fiet. quia ſi in nido noſtre carnis in q̄ habitamus cõgregauerimus ligna aromatica. i. opera ſancta que redolẽt corã deo. in quibus eſt accẽſus ſpiritusſancti ignis. tũc ex cineribꝫ illis. i. per virtutẽ illoꝝ operũ reſurgẽt glorioſa corpora noſtra. j. Corin. xv. c. Seminat in ignobilitate ſurget in gloria. Ad idez vadit renouatio q̄ fit in ſeminibꝫ que in terra mortificantur ⁊ virentia reſurgunt. qꝛ ſi in cruce penitentie mortificauerimus membra noſtra et

mortui fuerimus mũdo. resurgem⁹ in magna gloria p oĩa felicit̃ renouati. Philip. iij. Saluatorẽ expectamus dñ. no. ihe. xp̃m qui reformabit cor. hum. no. cõfigu. cor. cla. sue. Et sic patet pͥmũ. ¶ Secũdo nos hortatur vt mẽdaciũ deponam⁹ veritatẽ loquẽtes di. Sicut dixi q nouus hõ assumẽdus est ⁊ p cõsequẽs vet⁹ deponẽdus. ppter qđ deponẽtes mendaciũ. quod ad veterẽ hominẽ ptinet loquimini veritatẽ vnusquisq proximo suo. i. oẽs. ⁊ huius rõ est. qm̃ sum⁹ inuicẽ mẽbra. i. oẽs sumus fratres ⁊ filij vni⁹ dei ⁊ marie xp̃iani sũt mẽbra vnius capitis. iħesu xp̃i. ⁊ iõ eis maxime phibetur ne seipsos p mendaciũ fallãt ad inuicẽ. Debem⁹ aũt cauere a mẽdacio ⁊ loq̃ veritatẽ maxime ppter tria. ¶ Pͥo q mẽdaciũ totã societatẽ humanã deuastat ⁊ mercatiões ⁊ iuditia ⁊ punitiões ⁊ premia. Quia p mẽdaciũ emptores decipiũtur. iudices veritatẽ nõ possunt inquirẽ. ⁊ p cõsequẽs insontes plectũtur. ⁊ rei euadũt. Per veritatem aũt fidelitas societatis humane cõseruat̃ nullus decipitur veritas indagat̃ ⁊ vnicuiq sm opera sua retribuit̃. Propter qđ dicitur Prouerb. viij. c. Veritatẽ meditabitur guttur meũ ⁊ labia mea detestabũt̃ impiũ. Philos. Duob⁹ existentib⁹ amicis sanctũ est prehonorare veritatẽ. Dicit̃ de saracenis q super oĩa detestantur mẽdaciũ. Saraceni etiã multũ sunt reales in verbo. ¶ Secũdo quia mendaciũ reddit hoĩez odiosum deo ⁊ hoĩb⁹ Eccl. xxv. Tres spẽs odiuit aĩa mea. ⁊ aggrauor valđ aĩe illoꝝ. pauperẽ supbũ. diuitẽ mẽdacẽ. ⁊ senẽ fatuũ ⁊ isensatũ. In eodẽ. ix. Terribil' ẽ i ciuitate sua hõ liguosus. hõ liguosus m̃lta mẽdacia loq̃t̃. ¶ Tercio q mẽdaciũ occidit aĩam ⁊ sepat a deo. Sap. j. Os qđ mẽtitur occidit aĩaz. Ecõtra veritas a morte liberat. Joħ. viij. Cognoscetis veritatẽ ⁊ veritas liberabit vos. Cõsequẽter hortatur nos ad irã p zeluz. ⁊ ne per irã offẽdam⁹ dicẽs. Irascimini sup. peccatis. Glo. In hac enĩ ira ẽ pfectio. Vñ de moyse dicitur Exo. xxxij. q cũ appropinquasset ad castra ⁊ vidisset vituluz ⁊ choros iratusq valde, piecit de manu tabulas ⁊ cõfregit eas. j. Machab. ij. dicitur de mathathia q cũ vidisset iudeũ imolãtẽ. accensus ẽ furor ei⁹ sm legis zelũ ⁊ trucidauit eũ. Silr̃ phinees vidẽs scortãtẽ cũ madianitide igressus est lupanar ⁊ pfodit ambos silr̃ virũ ⁊ mulierẽ i locis genitalib⁹. Nume. xxv. c. Hac ira iratus fuit xp̃s qñ facto flagello de funiculis eiecit emẽtes ⁊ vẽdẽtes de tẽplo. vt pz Joħ. ij. Hec vocatur ira p zelũ. In tali aũt ira excedit hõ freq̃ter in nimis aspere reprehendẽdo ⁊ corrigẽdo. Et ideo subdit. Et nolite peccare modũ. s. in iracũdia excedẽdo. quia in teipso peccas quẽ cõturbas. ⁊ in alio quẽ immoderate exaspas. Eccle. viij. Nõ incendas carbones peccatoꝝ arguens eos. Et si cotingat irasci aliqñ imoderate tñ sol non occidat sup iracũdiã vestrã. i. cito deponat̃. Gen̄. xlix Maledict⁹ furor eoꝝ q ptinax. ⁊ indignatõ eoꝝ q dura. Vel aliter vt dicam⁹ q hic phibet ap̃ls ne in ira offendam⁹ di. Irascimini ⁊ nolite peccare. q. d. Int⁹ toleres qđ vitare nõ põt. Sed de ira nõ veniatis in actũ peccãdi. Si ergo surgit mot⁹ animi quiã propter penã peccati nõ est i potestate nostra saltẽ ei nõ cõsentiat rõ. permittit quidem ap̃ls irasci quod est humana tẽptatio sed phibet iram ad effectũ ducere in quo est peccatũ ⁊ maius est peccatũ si sol sup iracũdiã occidat. i. si diu teneatur. Et hoc ẽ qđ dicitur. j. Corin. j. Tẽptatio vos nõ apprehẽdat nisi humana. Et qui sic tenet irã cor dyabolo apit ⁊ dat ei locum intrãdi ad se ⁊ secuz habitãdi. Nolite g̊ locũ dare diabulo in ira manẽdo. Et sic patz q ad irã p zelũ nos hortat̃. ⁊ ne i ira peccem⁹ dehortatur. Et sic ptz secundũ ⁊ terciũ ꝛc. ¶ Quarto nos hortatur vt furtuz nõ faciamus sed laborẽ manuũ exerceamus di. Qui furabat̃ iã nõ furetur q̃licũq genere rapine. Exodi. xx. Nõ furtũ facies. Magis aũt laboret opando manib⁹ suis. Et q̃ opa faciet. mala lucra. certe non. sed quod bonum ⁊ iustum ẽ operet̃. Sicut ipse paul⁹ faciebat. ij. Tessa. iij. Nõ inquieti fuimus apud vos nec gratis panẽ manducauimus ab aliquo sed in labore ⁊ fatigatione die ac nocte opantes ne quẽq vestrũ grauaremus. Act. xx. Scitis quõz ad ea que opus mihi erant ⁊ his qui mecuz sunt ministrauerunt manus iste. Et ad quẽ finem debemus laborare. certe vt habeamus vnde tribuam⁹. s. sustentationem necessitatem patienti. Et ideo si patimur necessitatez. pͥmo nosipsos sustentare debemus. deinde pauperes. Luce. xiiij. Noli vocare vicinos diuites ⁊ cognatos tuos ne ⁊ ipsi te reinuitent. Sed voca pauperes. debiles cecos ⁊ claudos. Tria ex supradictis patent. Primo de quo facienda est elymosina. quia de iusto acquisito.

Thob.iiij. Ex tua substātia fac elymosinaz.
Scd̓o cui faciēda ē q2 idigēti. Tercio q̇d sit
dādū. q2 qd̓ subleuet necessitatē nō qd̓ ꝓuo
cet ad libidinē. Genes.xviij. Ponam buccel
lam panis ⁊ cōfortetur cor vestrū. Hic cadit
exemplū de illo calcifice de quo di. Grego. in
dyalogo ꝙ oī die sabbati totū lucrū septima
ne dabat pauperibꝰ apud sanctū petrū rome
excepto victu quotidiano. ⁊ quoddā magnū
palatiū mire pulcritudinis cōstruebat̃ ei om
ni die sabbati vt reuelabat quidā qui raptus
fuit ad aliū mundū. ¶ In fine nota ꝙ a furto
cauere debemꝰ ꝓpter duo. N ¶ Primo
ꝓpter periculū ꝑsone ⁊ vituperiū. Qui eniz
furtꝭ assuescit vix vnq̄ȝ euadit quin capiatur
⁊ suspendatur. ⁊ sic vituperat totā ꝓgeniem
suam. ¶ Secūdo ꝓpter periculū anime. q̇a
furtū ⁊ rapina ē pessimū peccatū. de quo hō
vix vnq̄ȝ erit nisi in morte. q2 nimis est duruz
reddere aliena. De alijs peccatis pōt hō ab-
solui p solā cōtritōem. sed de illo nō nisi resti-
tuat. Restitutio aūt ⁊ marie furtoꝝ vel nūq̄ȝ
fit. vel pessime fit. Secus est de vsuris q2 ho
mines sunt curiales in reaccipiēdo. Si aūt to
tum reacciperēt. nūq̄ȝ vsure redderent̃. Hic
cadit exemplū illiꝰ demoniace que fuit inter-
rogata a q̇bꝰ peccatis hoīes magis difficult̃
recedūt. que rn̄dit duo esse. s. infidelitas ⁊ alie
nū nō reddere. Et sic patet quartū ⁊ cōsequē
ter totū de epistola.

¶ Dn̄ica.xx. de euāgelio. ¶ Sermo.ciiij.

Simile ē regnū
celorū homini regi qui fecit nu. fi.
f. Math.xxij. Propter duo xp̄s
in predicatōibꝰ suis parabolis frequēter ⁊ li
benter vtebat̃. Primo ꝓpter populi facilez
instructōem. Quia vt di. phil. nihil possumꝰ
intelligere sine fantasmate. i. sine imaginatiōe
sensibiliū rerū. vt. s. in aliquo sensibili specule-
mur qd̓ dicitur. ⁊ ꝓpterea vt ipse di. ij. phisi.
qui caret vno sensu caret vna scia. sicut cecꝰ
nō hȝ sciaȝ de coloribꝰ. Et iō ꝑplus audiens
xp̄m predicātē. ⁊ exempla ⁊ parabolas ꝓpo-
nentē faciliꝰ intelligebat. Secūdo q2 ī talibꝰ
parabolis xp̄s occulte tangebat iudeos ⁊ ōn
debat ꝙ ꝓpter maliciā eoꝝ perditio eorum
appropinquabat. ⁊ ipsi expectabāt salutem.
hec aūt si dixisset eis palā exarsissent magis ī
eum ⁊ accelerassent occidere. Et hoc patet ī
multis locis. q2 qn̄ ipsi intelligebāt parabolā
cōtra se dictā. volebāt eum apprehēdere. vtȝ
ī ꝑabola de locatōe vinee agricolis. Math.
xxj. in hoc ergo euāgelio xp̄s quādā parabo
lam loquitur qua ostendit q̄uo iudei erāt ej-
ciendi ⁊ gētes introducende. In quo quidez
euangelio quatuor cōtinent̃. Primū est cle-
mētia diuine caritatis in nuptiaꝝ celebratōe
⁊ nūcioꝝ multiplici missione. In prin. euange
lij. Secundū est negligentia humane salutis
que pretēditur in negociorū mundi multifa-
ria actōe ibi. Illi aūt ne. ⁊ abi. ali. in vill. suaz.
Tercium ē iusticia diuine equitatis. in iude-
orū reprobatōe ⁊ gentium vocatōe ibi. Rex
aūt cū au. ira. ē. Quartū est sn̄ia rōnabilis se-
ueritatis in malorum xp̄ianorū. per nō habē-
tem vestem nuptialem significatorum. finali
cōdemnatōe ibi. Intrauit aūt rex vt. v. dis.
¶ Primo ergo ponit̃ clementia diuine cari
tatis in nuptiarū celebratione. Ubi nota ꝙ
totū hoc euangeliū mistice est exponendum.
quia totuȝ est in parabolis. Et attende quia
vt dicit glo. de inuitatis ad nuptias solū ma-
theus narrat. Aliud simile aperte dicit lucas
sed de cena. i. de eterno cōuiuio. de qua nemo
ingressus repellitur sicut de presenti ecclesia.
Unde ſm glo. lucas agit de statu ecclesie tri
umphantis. ⁊ ideo vocat eaȝ cenā. Matheꝰ
vero de statu ecclesie militantis. Per has er
go nuptias intelligunt̃ ad literā nuptie sacra
mentales. in quibus deus cū humana natura
matrimoniū cōiunxit duȝ factus est homo ⁊
eam sibi in sponsam accepit. Possunt etiā in
telligi nuptie spirituales. in quibꝰ anima deo
per fidem copulatur. Osee. ij. Sponsabo te
mihi ī fide. Dicit ergo. Simile factum est re
regnuȝ celorū. i. ecclesia presens ⁊ militans q̄
dicitur regnū celorū propter quatuor. O
¶ Primo q2 sicut deꝰ habitat in celo ꝑ glo-
riā ita habitat in ecclesia ꝑ gratiam. Math.
xxviij. Ecce ego vobiscū. s. om. di. v. a. c. se.
¶ Secūdo q2 sicut celū est eleuatum a terra
ita ecclesia iustoꝝ ꝑ cōtēptū mūdanoꝝ. Phi
lip. iij. Nostra ꝯuersatio in celis ē. ¶ Tercio
q2 sicut in celo sunt quedā corpora magis et
minꝰ clara ⁊ vnū illuminat aliud. ita in eccle-
sia iustorum vnus [illegible] maioris meriti q̄ȝ alius
⁊ vnꝰ illuminat ali[illegible] quidā sunt illuminātes
⁊ quidā illuminati ⁊ quidā magis lucēt ⁊ q̇dā
minus. Dan. xij. Qui docti fuerūt ful. qua. s.
fir. Ecce minꝰ lucētes. Et qui ad iustici. eru.
mul. q̄. stel. in ꝑpe. eterni. Ecce magis lucentes

Quarto qr sicut oīs virtus corporalis pcedit a deo in hec inferiora p celū & corpora celestia ita omnis virt⁹ diuina pcedit a deo per ecclesiā iustoꝝ in oēs homines. Ideo xp̄s dicēs. Math. v. Vos estis lux mūdi. Et Joh. xx. Accipite spūm sanctū quoꝝ re.p.re.eis. Hec ergo ecclesia iustoꝝ silis est hom.regi.i.negocium ecclesie sile est tali negocio qđ fuit vel esse potuit. Silis est ergo hōi regi.i.patri. q̄ hic nominatur hō ab humanitate & caritate sicut aliquādo dicitur leo a ferocitate punitōis aliquādo ouis & agnus a mansuetudine & patiētia. Ex magna eni caritate pcessit q deus pater fecit tales nuptias filio suo.i.ipsuz hoīem fieri cōstituit & ei ecclesiā sicut sponsam copulauit. Per icarnatōis ergo misteriū ei sanctā ecclesiā copulauit in vtero virginali. Grego. Tūc aūt de⁹ pater deo filio nuptias fecit qū hūc in vtero virginis humane nature cōiunxit. Sed qr ex duab⁹ psonis fieri solet nuptiarū cōiūctio.absit hoc ab intellectib⁹ nr̄is vt psonā redēptoris nostri ex duab⁹ psonis credam⁹ esse vnitā. Ex duab⁹ quippe atq3 ī duabus hūc naturis existere dicim⁹. sed ex duabus psonis credere cōpositū vt nephas vitamus. Secun⁹ ergo dici pōt. q in hoc rex pater filio suo nuptias fecit. quoz ei p incarnationis misteriū sanctā ecclesiā sociauit. Vter⁹ aūt genitricis virginis huius spōsi thalam⁹ fuit. P. Ubi nota q incarnatio filij dei assimilat matrimonio q̄tū ad septē. ¶ Primo propter cōsensum q̄ requiritur in matrimonio qui silr fuit ibi. Vn̄ nisi beata virgo q̄ gerebat psonā totius humani generis cōsensisset di. Ec.an.do.&c.filius dei nō fuisset icarnatus. ¶ Secūdo pter maximū amorē. q̄ est in matrimonio. qr sicut hō relinquit prēm & matrē. patriā & parētes. & adheret vxori vl marito. sic fili⁹ dei descēdit de celo in terrā. & ī laborib⁹ plurimis cū spōsa sua diu vixit & tādem p ea redimēda mortu⁹ est in cruce. Hiere.xij. Reliqui domū meā & dimisi hereditatē meā dedi dilectā aīam meā in man⁹ inimicoꝝ eius. Vn̄ amor filij dei ad humanā naturam oēs aliū amorē excellit. ¶ Tercio qr sic vxor maximū & vltimū honorē cōseqt ī matrimonio. sic humana natura in vnione & incarnatione filij dei. qr tūc summe exaltata fuit. Que enim maior pōt esse exaltatio q̄z q hō sit de⁹. Et pp̄terea extūc angeli recusauerūt ab hominib⁹ adorari. vt patet Apoc.xxij. qr angelus iohāni volēti se adorari ait. Vide ne feceris. ¶ Quarto qr sic duo cōueniunt ad vnū hominē generandum. qui erunt duo ī carne vna.s.generanda. sic ad generationem spiritualem filioꝝ dei cōueniunt xp̄s & ecclesia. & per baptismū in vtero ecclesie fit talis generatio. & iō baptizatus ex tunc dicitur xpian⁹ .i.filius xp̄i & ecclesie. qr baptizati xp̄s ē pater & ecclesia est mater. ¶ Quinto sicut sponsus donat sponse multa donaria. sic de⁹ postq̄z assumpsit humanam naturam maxima donaria sibi donauit. ij. Pe.j. Per quē maxima & preciosa nobis promissa donauit. ¶ Sexto quia sicut nullus pōt ad vitā nature venire nisi per marem & feminam generetur & nascatur. sic nullus potest venire ad vitaz gratie nisi per baptismū in christo & ecclesia renascat. Joh.iij. Nisi quis re.f.de &c. ¶ Septimo qr sicut vxor insepabilit̄ adheret viro. nec vnq̄z ab eo separari debet sic filius dei ab humana natura nūq̄z fuit sepat⁹. nec in vita nec ī morte. Ad has nuptias.i.ad fidem incarnationis filij. iudei fuerunt principaliter inuitati quia de hoc eius promissio facta est. Gene.xxij. In semine tuo benedicentur omnes gentes. Et ad ipsos prophete missi sunt. vt per fidez venirent credendo. Et hoc est. Misit seruos suos scilicet prophetas & nuncios incarnationis vocare inuitatos scilicz iudeos. quib⁹ hoc in patriarchis promiserat vt dictum est. Criso. Inuitati sunt homines a tempore abrahe cui incarnatio christi est promissa & nolebant venire scilicet credendo. quia non crediderūt q christus esset filius dei. Iterum misit alios seruos scilicet apostolos & discipulos quos misit vt dicit Criso. cum eis dixit Math.x. In viam gentium ne abieritis. sed ite potius ad oues que perierunt do.is.d. Ecce prandium meum paraui id est introitum regni in fide incarnationis vt dicit glo. Thauri m. & a. occi.sunt. Greg. Per thauros autem patres ve.te. figurantur q ex pmissione legis inimicos suos cornu virtutis corporee feriebant. Altilia vero saginata dicim⁹ ab eo quod est alere. vnde altilia quasi alita vocamus. per altilia ergo patres noui te. figurantur qui dum gratiam pinguedinis interne dulcedinis pcipiunt a terrenis desiderijs ad sublimina contemplationis sue pēna subleuantur. Tha.ergo m. & al.oc.sunt. q.d. Patres ve.te. testa. protestati sunt hanc fidem & in ea mortui sunt.

Similiter altilia .i. apostoli 7 pa.no.tes. quos ego ad mēsam meā alui 7 inpinguaui pinguedine gratiarū spūssancti. banc fidē ꝓtestātur 7 in ea 7 ꝑ ea mortui 7 occisi sunt. Et oīa parata sunt que ad hanc fidē faciunt. venite ad nuptias .i. hanc incarnatōem 7 mortē filij dei credite 7 operibꝫ dignis ad ipsam accedite. qꝛ parata sunt oīa que ad hoc faciūt. Nā parate sunt medicine cōtra omnem morbum vt nullus per impotentiam nō accedat. He nuptie publice predicantur vt nullus per ignorantiā se excuset. Unde spūssanctus in magna copia in linguis igneis ē donatus. vt nullus frigiditate pigrescat. Caritas dei in cordibus nostris feruētissime est diffusa que oīa facit leuia vt nullus ꝓpter difficultatē lentescat. Dyabolus est in inferno religat⁹ 7 virtus peccati est diminuta. vt nullus ꝓpter impugnatōez tremescat. Celū est aptū 7 loc⁹ ē paratus vt nullus propter impossibilitatem diffidat. Indulgētie dant᷑ 7 peccata relaxantur vt nullus ꝓpter onus debitoꝝ subsistat Recte oīa sunt parata vt ad has nuptias venire debeam⁹. Et sic patet primū. ¶ Secundo ponitur neglīgētia humane salutis q̄ pretenditur in negocioꝝ mūdi multifaria actiōe qꝛ ad istas nuptias venire neglexerūt. ħ abierūt. alius in villā suā. ali⁹ vero ad negociationem suā ꝛc. ¶ Ubi nota q͛ ꝑut ħ apparet q̄druplici de cā inuitati. ad istas nuptias venire cōtēnūt. ¶ Prima est defect⁹ cognitōis. ad qđ ꝑtinet id qđ dicit. Nolebant venire. s. ꝑ fidē has nuptias cognoscere. quia enī intellect⁹ ꝑ bonū cognitū mouet volūtatē 7 volūtas mota a bono cognito mouet cetera mēbra ad operādū. inde est qđ quidā non cognoscūt bonū. iō ñ ꝑgūt ad illud. Et ideo isti nolebāt venire. qꝛ nō cognoscebant. Cognoscere aūt nolebāt qꝛ nolebāt intellectum suū humiliare ad credēdū ea q̄ ꝑ rōes naturales ꝓbari nō possunt. Cōtra qđ di. ap̄ls. ij. Corin. x. In captiuitatē redigētes omnē humanū intellectū i obsequiū xp̄i. ¶ Secūda est defect⁹ amoris veri boni. ad qđ ꝑtinet illđ Isti āt neglexerūt. Causat᷑ aūt ħ negligētia ex pauco amor̄ veri boni. Nō enī amant ha bona. s. virtutes que sunt ꝓpria 7 vera bona hoīs q̄ solū faciunt hominē bonū 7 cū ipso ꝑpetuo ꝑseuerāt 7 ad vitā eternā ꝑducūt. contemnūt etiā celū 7 celestia. Psal. ꝓ nihilo habuerūt terrā desiderabilem. Hec aūt negligētia appet multū reꝓhēsibil᷑ ex tribꝫ. ¶ Primo qꝛ ꝓ salute hūana mirabilia sūt fcā Nā de⁹ fact⁹ ē hō 7 mortu⁹ 7 tbauri 7 altilia .i. patres ve. t. 7 no. te. occisi sūt vt hō ꝑueniat ad salutē 7 hō nihil curat 7 vult operari vt hāc salutē cōseq̄t᷑. ¶ Secundo qꝛ in hoc tpe gratie oīa sunt parata vt dictū est. nō sic autē fuit i ve. te. Et iō nihil aliud restat nisi vt manus lauemus ab operibꝫ mortuis. ab oī inquinamēto nos mūdantes. ꝓpterea isti q̄ vndecima hora .i. vltima mūdi etate. s. tpe gratie in quo nos sum⁹ negligentes 7 ociosi fuerunt inuenti a patrefamilias multū sunt reprehensi Quid inq̄t hic stat᷑ tota die ociosi ite et vos i vineā meā Math. xx. Exēplū de ficulnea q̄ tribꝫ ānis ñ fec᷑ fructū. s. tpe leg᷑ nāe. tpe leg᷑ scripte. 7 tpe legis gr̄e. Et iō dn̄s mādauit eā abscidi. Luce. xiij ¶ Tercio ex bonitate et ꝑpetuitate bonaꝝ nuptiarū istarū de quibus dicit᷑. j. Corin. ij. Oculus nō vi. nec au. audi. nec in c. h. as. que prepara. de. his qui di. il.

¶ Tercia cā est nimius amor boni trāsitorij nimis enī amāt bona trāsitoria. s. honores dominia 7 diuitias. Et hoc est. Et abierūt. ali⁹ in villā suā ꝑ quā dominatio 7 honor intelligit᷑. ali⁹ vero ad negociationē suā. ꝑ quā diuitie acquirūt᷑. Plus enī amāt nūmū q̄ deum. plus mūdū q̄ celum. plus corp⁹ q̄ aīam. pl⁹ amicos q̄ sanctos. plus possessiones q̄ virtutes. pl⁹ laudē hominū q̄ gloriā dei. Joh. xij. Dilexerūt gloriā hominum magis q̄ dei. ¶ Quarta cā ē appetitus alieni mali. 7 ħ est Reliqui vero tenuerūt ser. eius. 7 cōtu. aff. occi. Tales homines sunt dyabolici peiores oībus supradictis. qui detrahūt 7 ꝑsequūt᷑ seruos dei predicantes veritatem 7 corrigentes vicia 7 ad regnū dei vocantes nec se patiūtur argui de malis suis. Exo. ij. Qui te cōstituit iudicez super nos. Amos. v. Odio habuerūt corripientem in porta. loquentem ꝑfecte abominati sunt. Ad litterā tales fuerūt iudei qui ex magna prauitate xp̄m occiderunt. 7 eius apostolos 7 nūcios qui veritatē predicabant 7 eorum vicia arguebant ꝑsecuti sunt. Nam stephanū lapidauerunt. iacobū decollauerūt petrū incarcerauerunt. paulū lapidauerunt 7 virgis ceciderūt. 7 ceteros ap̄los ꝯtumelijs affectos de suis finib⁹ eiecerūt. Math. xxiij. Hierusalem hierusalez que occidis prophetas 7 lapidas eos qui ad te missi sunt. Actuū vij. Quez ꝓphetarum nō persecuti sunt pa

tres vestri ꝛ occiderunt eos qui de aduētu iu
sti p̄renūciabant. Et sic patet secūdū. ¶ Ter
cio ponitur iusticia diuine equitatis in iudeo
rum reprobatōe ꝛ punitōe ꝛ gentium vocati
one. ꝛ hoc est. Rex aūt cum audisset. s. vocem
sanguinis seruoꝝ suoꝝ. Gene. iiij. Ecce vox
san. frat. tui abel clamat ad me de ter. Apoc.
.vj. Uidi subtꝰ altare dei animas interfecto
ruꝫ. ꝛ cla. vo. ma. di. vsqꝫ quo domine nō vin.
san. no. Iratus est. Irasci dicitur deus p effe
ctuꝫ qn̄ ad modū irati se habet. Hiero. Qn̄
inuitabat ad nuptias ꝛ adebat opera pietatꝭ
ꝛ caritatis hominis nomē apponitur. nūc aūt
quādo ad vltionem venit homo siletur ꝛ rex
tm̄ dicitur. Sequitur. Et missis exercitibus
suis pdidit homicidas istos ꝛ ciuitateꝫ istoꝝ
succendit. Hiero. Per hos exercitus roma-
nos intelligimus sub duce. tyto ꝛ vespasiano
qui occisis iudee populis preuaricatricē incē
derunt ciuitatem. Chris. Romanus autē ex
ercitus dicitur exercitus dei. quia domini est
ter. ꝛ ple. eius. Nec etiā venissent romani hie
rusaleꝫ nisi dn̄s eos excitasset. Greg. Uel an
gelorum agmina sunt exercitus regis nostri.
Missis ergo exercitibꝫ extinxisse homicidas
dicitur. quia in hominibꝫ omne iudicium per
angelos exercetur. Homicidas ergo pdit qꝛ
persequentes interimit. ciuitates eorum igni
succendit. quia istorū nō soluꝫ anime. sed ꝛ ca
ro in qua habitauerunt eterne gehēne flāma
cruciatur. Reprobatꝭ ergo iudeis. deinceps
gentium vocatio innuitur. Unde subditur.
Tunc ait rex ser. su. Orig. s. aplīs aut angelis
qui prepositi erant in vocationem gentium
Nuptie quidem parate sunt. Remigius. i.
omne sacramentū humane dispensationis iā
peractū atqꝫ cōpletum est. Sed qui inuitati
erant. s. mūdi qui pricipaliter ad hoc inuitati
fuerūt. nō digni fuerūt qꝛ iusticiam dei igno-
rantes ꝛ suam statuere volentes indignos se
iudicauerūt eterne vite. Reprobato ergo iu-
dayco populo ad has nuptias gentilis pplˢ
est susceptus. Unde sequitꝰ. Ite ergo ad exi
tus viarū ꝛ quoscūqꝫ inueneritis vocate ad
nuptias. Hiero. Gentiū populus nō erat in
vijs. sed in exitibꝫ viarum quia diuersos erro
res habebāt in quibꝫ ꝛ per quos a via fidei ꝛ
virtutū exitur. Chris. Uel vie sunt oēs pfes
siones huius mūdi. vtpute phie militie ꝛ hu
iusmodi. Iubet ergo ire ad exitꝰ viarum. i. ad
ipsas vias. vt cuiuscūqꝫ pditōis homies vo-
cent ad fidem. qꝛ nō est deus psonarum acce-
ptor. Addit. Sicut castitas est via que ducit
ad deū. ita fornicatio ē via que ducit ad dya
bolum. ꝛ sic de alijs virtutibꝫ ꝛ vicijs. Iubet
ergo vt cuiuscūqꝫ cōuersationis homines in-
uitent ad fidē. Et hoc est quod sequitur. Et
egressi serui eiꝰ in vias cōgregauerūt oēs q̄s
inuenerūt bonos ꝛ malos. Orig. Egredien-
tes serui siue de iudea ꝛ hierusalem apl'i xp̄i si
ue ab interioribꝫ angeli sancti ꝛ venientes ad
vias diuersas diuersoꝝ moꝝ. cōgregauerūt
q̄scūqꝫ iuenerūt ꝛ cōgregabūt vsqꝫ ad finem
mūdi ꝛ nō curāt vtrū aliqn̄ añ vocatōeꝫ mali
fuerunt an boni. Bonos autem hic intellige-
re simpliciter conuenit humiliores ꝛ rectōres
ex eis qui veniebāt ad cultum dei. Quibꝫ cō-
ueniebat qđ apl'is ait ad Roma. ij. Cum gē-
tes que legē nō habent naturaliter ea q̄ legꝭ
sunt faciūt ipsi sibi sunt lex. Hiero. Intˀ ipos
gētiles est diuersitas infinita cū alios sciamꝰ
pcliuiores esse ad vicia. alios ad honestates
morum virtutūqꝫ deditos. Sequitur. Et im
plete sunt nuptie discūbentium ꝛ crediderūt
quotquot erant preordinati ad fidem. S
¶ Nota peccatores qui ad has nuptias vo-
cati venire contēnunt a tribus exercitibus cō
demnantur. Primus est exercitus vicioꝝ qꝛ
erḡ hō nō vult virtutes induere ꝛ venire ad
nuptias sed in peccato manet de necessitate
exercituꝫ magnum viciorum incurrit a q̄bus
perditꝰ. Cuiꝰ rō est duplex. Prima ē magnū
pondus peccati qđ trahit animā ad pfundū
peccatorum. Greg. Peccatū quod p pn̄iam
nō deletur mox suo pondere ad aliud trahit.
Secūda est indefensio peccatoris. sumꝰ eniꝫ
in durissimo prelio spūali. cuius prelij arma n̄
sunt carnalia sed spiritualia. s. virtutes ꝛ do-
na. ij. Corin. x. Peccator autem p peccatū li-
gaꝭ a dyabolo. Prouer. v. Funibꝰ pec. suo
rū quisqꝫ cōstringitur. Et exuitꝰ oibꝰ armis
spūalibꝫ. Luce. x. Qui etiam despoliauerunt
eum. Si quis auteꝫ nudus ꝛ ligatus staret in
durissimo prelio necessario continuo vulne-
raretur vsqꝫ ad mortem. sic accidit peccatori
¶ Secūdus est exercitus demonum qui pecca
torem ingrediuntꝰ. ꝛ in anima ꝛ in corpore eū
perdunt. Unde ille demō quem xp̄s expulit
interrogatus ab eo quod esset ei nomē r̄ndit
legio. quoniam multi sumus vtꝫ. Luce. viij.
In eodē xj. Tunc vadit ꝛ assumꝭ septē alios
spiritus nequi. se. ꝛ ingres. hi. ibi. Un̄ de ma-

gdalena dicitur q xp̄s expulit ab ea septē de mones. vtз in eod. viij. Ille exercit⁹ fortis ē vi rib⁹ 7 expertus ī bello. Job .xlj. Nō ē ptās sub terra q̄ ei valeat cōpari. Qui nūq̄ʒ dormit. ꝫ semp pugnat donec aīam ad carcerē inferni ducat. Luc. xix. Veniēt ūmit. 7 circū. te val. 7 coangustabūt te vndiq̄ʒ 7 ad t̄rā ꝓsternēt te. ¶ Tercius est exercitus cōsanguineorum 7 negotioꝝ mūdi. Peccator enī īmergitur in negotijs mūdi 7 consanguineoꝝ 7 amicoꝝ q̄ oīa pugnant valde cōtra salutē aīe ꝓpterea dicitur. Eccle. xj. Fili ne in multis sint act⁹ tui Apoc. xviij. Exite de illa popule me⁹. 7 parti cipes ne sitis deliciarū eius. Quia vt dicitur j. Job. v. Totus mū. in ma. po. est. Et iō q̄ te tigerit picē. i. mundus coinquinabitur ab ea. Eccle. xiij. Isti sunt tres illi quinquagenarij cū quinquaginta suis q̄ venerūt ad capiēdū helyā sup q̄ꝝ duos rogauit helyas ignem d̄ celo descēdere. 7 eos cōsumere nā exercitū vi cioꝝ 7 demonū debem⁹ rogare vt de⁹ destru at 7 repellat a nobis. Et sic patet tercium.

¶ Quarto ponitur sñia rōnabilis seueritatꝭ in maloꝝ xp̄ianoꝝ cō demnatione p nō habē tem vestē nuptialē designatoꝝ. Et hoc ē. In trauit āt rex vt vi. dis. i. vt videri facēt. Dan. vij. Iudi. s. 7 li. ꝛc. i. cōsciē singuloꝝ. Crisost. n̄ q: alicubi ipse nō est. sed vbi vult p iudicium aspicē ibi dicitur p̄ns. vbi aūt nō vult absens videtur. Dies aūt aspectōis dicitur dies iudi cij quando visitaturus est christianos. qui su per mensam scripturarum accumbant. Vel vt videret. i. approbaret dignos. 7 iudicaret indignos. Orig. Quoniam autez bonos et malos oportuit vocari. nō aūt vt mali pmane rent mali. sed vt deponerēt vestimēta contra ria nuptijs. 7 induerēt nuptialia vestimēta. i. viscera benignitātis 7 misericordie. iō rex in greditur vt videat discūbētes postq̄ʒ eis ap ponitur prandiū vt retineat habētes nuptia lia vestimēta atq̄ʒ delectet. cōdēnat aūt cōtra rios. Unde Orige. Ingrediens aūt inuenit quēdā qui nō mutauerat ꝓprios mores. Et hoc ē. Et vi. ibi ho. n. ve. ves. nup. Singula riter aūt di. q: vnius generis sunt oēs qui ser uant maliciā post fidē. quā habuerūt ante fi dem. Greg. Quid aūt debem⁹ intelligere p vestē nuptialē nisi caritatē. q: hanc in se dn̄s habuit dū ad sociāde sibi ecclesie nuptias ve niret. Dicit̄ aūt caritas vestis nuptialis. quia nuptie xp̄i 7 ecclesie specialiter caritatē requi

rūt. sicut. n. m̄rimonia fieri solent ad amicitias acquirēdas. vel augēdas. sic matrimoniū filij dei in incarnatōe cōtractū factū est ad dilecti onē dei 7 hoīs augēdā. Fili⁹. n. dei factus ē in incarnatōe amabilis nimis. Bern. loquens d̄ filio dei incarnato. Nō hoc loco inq̄t p̄dicat̄ magn⁹ dn̄s sed puulus dn̄s amabilis nimis. Paruulus vtiq̄ʒ q: nat⁹ ē nobis. q̄ pri⁹ erat pater fact⁹ ē frater. 7 q̄ pri⁹ erat de⁹ fact⁹ est soci⁹. ipse ē iā in nobis oē amabile. Intrat er go ad nuptias. sed sine veste nuptiali qui ī ec clesia fidē hʒ sed nō caritatē qui a dn̄o corri pitur. Et hoc est. Et ait illi. Amice q̄. huc in. nō ha. ve. nup. Hiero. Amicū vocat q: inui tat⁹ ē ad nuptias. q̄si sit amicus p fidē. arguit aūt impudētie q veste sordida mūdicia pol luerit nuptiales. Orig. Et qm̄ q̄ peccat 7 nō induit dn̄m ihesū xp̄m nō hʒ excusatōem ali quā. Et iō sequit̄. At iste obmutuit. Hiero. In tpe enī illo nō erit negādi facultas. cū oēs angeli 7 mūd⁹ ipse testes sint peccatoꝝ. Gre. Omne negociū excusatōis cessat q̄ ꝓpe. q: il le foris icrepat q̄ testꝭ cōsciē int⁹ aiaʒ accusat Hiere. xix. Ego sū iudex 7 testis. d. dn̄s. No tādū aūt q āmiratiue dn̄s loq̄t̄ cū. d. Amice q̄. huc intrasti. Hui⁹ aūt āmiratōis tres pos sunt esse cause ¶ T Prima ē q: xp̄s ita care hāc vestē emit. 7 tot 7 tāta p ea sustinuit 7 eā gratꝭ hōi baptizato cōtulit. 7 ipse ꝓ nihi lo eā dedit q̄nq̄ʒ ꝓ vno denario. Alie vestes fiūt de pilis aīaliū vel de corticibꝫ herbaꝝ pu ta de lino. de viscenbꝫ vermiū puta de serico. Huic aūt vesti xp̄s materiā ministrauit de vi scenbꝫ suis. q̄n cū lateris sui apertione amorem suū nobis ondit. Bern. Clauis penetrās cla uis reserās. factus ē mihi vt videā volūtatem dn̄i pʒ archanū cordis p foramē corporis.

¶ Secūda ē q: hec vestis sūme sup oīa pla cet deo. Vn̄ xp̄s elegit mori ꝫ vestē incōsutí lez q̄ erat figura h⁹ vestis nullo mō diuidi p misit. 7 poti⁹ voluit mori q̄ʒ diuidēt̄ 7 pecca tor ꝓ nihilo hʒ eā 7 frequēter diuidē 7 ꝓijcē nō curat. Augꝰ. Tunicā hōis iā iudicati ī cru ce pendētis. carnifices pilati nō sunt ausi con scindere. 7 tu niteris caritatē dei sine caritatez que de⁹ ē separare. ¶ Tercia q: hec vestꝭ su p oīa valet 7 sup oīa ē vtilꝰ hñti. hec enī operit multitudinē peccatorū. Prouerb. x. Vniuer sa delicta operit caritas. Et facit hominē filiuz dei. 7 in deo manere. j. Joh. iiij. Qui manet ī caritate in deo ma. ꝛc. Facit etiam hominem

dignũ nuptijs regis eterni ꝛ sine ea nullꝰ pōt intrare. Si enī non licebat intrare aulā alĩue tiindutos sacco. multomagꝰ aulā celestē regꝰ. ¶ Moraliter autem ad edificationem nostram nota ꝙ per istũ hominē nō habentem vestē nuptialem intelligitur omnis malus xp̄ianus qui hꝫ fidē sed nō opera caritatis. de quo tria dicunt. Primo eius ficta amicitia demōstratur ibi. Amice. Secūdo eius presumptio reprehendit ibi. Quō huc intra. Tercio eiꝰ pena subiungit ibi. Ligatis ma. ꝛ pe. Dicit ergo. Amice quō huc intrasti. ꝓ quo tanta feci. tāta dixi. tāta sustinui. feci creaturas. dixi scripturas. sustinui penas. feci mirabilia. docui vtilia. sustinui crudelia. ergo verus amicus fui tibi. sed tu fuisti mihi amicus fictꝰ ꝛ verbalis Quod patet q̄tū ad tria q̄ ad verā amicitiā requirunt. ¶ Primũ est q: amicorū est idē velle ꝛ nolle vt. d. Tulliꝰ. Sed tu in nullo voluntatē tuā mee ꝯformasti. imo mihi in omnibꝫ rebellasti Job. xv. Cucurrit aduersus deū erecto collo. ¶ Secundū ē q: amici habēt oīa cōia. ego aūt oīa bona mea tibi cōmunicaui. ꝛ bona nature. ꝛ bona gratie ꝛ glorie. Roma. viij. Quō nō c. il. o. no. dona. Tu aūt bona tua mihi nō cōicasti q: nudus fui ꝛ nō operuisti me. hospes fui ꝛ nō collegisti me. ꝛ sic de alijs. Jta dicet impijs xp̄s in die iudicij vt patet Math. xxv. ¶ Terciū est q: inter amicos est ita feruēs dilectio ꝙ adinuicem trāsformant. Nā amor habet trāsformare amātem in amatū vt dicit Hugo de sancto victore. Et iō Augꝰ. d. d̄ q̄dā amico suo ꝙ intātū erat in ipsum trāsformatus ꝙ credebat vnā animā in duobꝫ esse. Ego aūt te intātū dilexi ꝙ sum trāsformatus in te ꝛ factus sūꝫ homo tu aūt non es transformatꝰ in me. neq̧ factꝰ es deus neq̧ filius dei sicut illi qui me diligūt perfecte. Psal. Ego dixi dij estis ꝛ fi. exc. o. Et sic patet ꝙ tu es amicus fictus. ¶ Secūdo presumptio eius redarguit. Quō inquit huc intrasti non habēs vestem nuptialem. i. quomodo nomen christianitatis vsurpasti. ꝛ rem nō habuisti. q: caritatē in qua religio xp̄iana vnitur ad inuicem ꝛ cū deo nō habuisti. qđ Exo. xx. ꝓhibetur. Nō ass. inquit no. dei i. inna. Talis ē sicut ficulnea que habebat solum folia cui xp̄s maledixit. que statim aruit. Math. xxj. Et nota hic ꝙ sup tunicā xp̄i incōsutilem que hāc vestē significabat milites pilati miserunt sortē. sic multi ꝓpter hanc vestem p̄ciosam mittūt sortes. dū exponūt eam fortune dicentes. Si debeo saluari saluabor statutū est enī q̄d debeat esse de me. Quidā aūt hāc vestē furāt. sicut dicit ꝙ pilatꝰ furatus ē tunicā incōsutilē xp̄i. ꝛ hi sunt ypocrite ꝛ heretici q̄ veniūt in vestimētis ouiū intrinsecus aūt sunt lupi rapaces. vt dicit Math. vij. Qui habēt vocē iacob. & manꝰ esau. Hi sunt vulpes sampsonis qui incendūt totam messem ecclesie. Vulpes aūt habēt optimā pellē ꝛ pessimas carnes. ꝛ iō decoriari debent Itē nō ꝙ xp̄s hāc q̄ōem p̄cise facit p̄latis ecclesiarū ī morte. Querit enī ab eis tria. Primo quō huc itrasti. vtrū introduxit te munꝰ p̄pale vel cōmodū. an deꝰ ꝛ bonum aīe. Secūdo quō vixisti an sicut hō vel pecus. Tercio quō rexisti te vt. s. habuerꝭ te vt pastor vel sicut ydolū depictū. At ille obmutuit. q: de his oībus male r̄ndere potuit. nō enī prouidit sibi quō respondere deberet. ¶ Tercio pena eiꝰ subiungit. q: legatis ma. ꝛ pedibꝫ mit. eū ī te. ext. Ligant enī manus peccatoris in inferno q: nihil pōt operari. Eccle. ix. Quodcunq̧ pōt manus tua facere instāter operare. quia nec. o. nec rō. nec sapientia. nec scia. er. ap. īfe. quo tu ꝓpe. Ligāt ꝛ pedes. q: nihil boni desiderat. imo habet voluntatē obstinatā ī malo ꝛ vellet oēs dānari. nec dolet de malis que fecit nisi inquātū sentit penā. sed nō dolet de malo. q: malū. Pes nāq̧ aīe est affectus aīe vt di. Augꝰ. Quia enim peccator habuit dū viueret manus ligatas ad bona opa. ꝛ pedes ad desideria verorū bonorum. dignū est vt in alia vita sibi manus ꝛ pedes ligent. vt sicut ligatus hic exiuit. ita ligatus ꝑpetuo maneat. Sic ergo ligatus peccator mittit ī tenebras exteriores inferni vt qui habuit dum viueret tenebras mētis interiores habeat post mortē tenebras corporis exteriores. Et sic de tenebris trāseat ad tenebras q: lux venit in mūdū ꝛ dilexerūt homines magis tenebras q̄ lucē Joh. iij. Et in tenebris illis erit fletus propt vehementiam ignis ꝛ stridor dentium propter vehemētiā frigoris. Job. xxiiij. Ab aq̄s niuiū transeunt ad calorem nimiū. Greg. Jlic dētes strideant q̄ hic de edacitate gaudebant. illic oculi defleant qui per illicitas concupiscentias versabantur. quatenus singula membra supplicio subiaceant q̄ hic singulis quibusq̧ vicijs subiecta seruiebant. Sed si ibi est ignis quō sunt tenebre. Et dicendum

q ab igne illo abscindit lux 7 splendor. vt di. glo. sup illud Psal. Uox dñi itercedēti fla. ignis. ¶ Ultimo respondet tacite cuidā qōi q: ex q:o solū vn⁹ ,piect⁹ est de nuptijs ergo multi sūt electi. pauci vero dānati. Hoc xps soluit dicēs. Multi sūt vo. pau. vero electi. i. multi sunt vocati. s. ad fidē 7 multi veniūt. sed pauci sunt electi. s. ad regnū glorie. q. d. Et si de vno dicit qui est ,piect⁹ de nuptijs. de multis tñ est intelligendū q: per illū vnum omnis multitudo maloꝝ itelligit. q: oēs vna cathena dyaboli cathenāt. 7 iō oēs sunt quasi vn⁹ hō. Sap. xvij. Una. n. cathēa tenebraꝝ oēs erāt colligati. Hic cadit exēplū illi⁹ cācellarij parisiensis. qui post mortē apparuit 7 interrogatus si dānati scirēt diē iudicij. Rñdit oi die videtur nobis q finiatur mūd⁹. q: tot descēdūt ad infernū. Pauci ḡ sunt electi. Aug. Timendū est xpianis ne eo numero intrēt in regnū celoꝝ quo filij israel intrauerūt i terraꝫ pmissionis. Et sic patet totū de euāgelio.

¶ De epistola. ¶ Sermo. cv.

Uidete quomodo caute ambuletis Ephes. v. Tota vita pñs ē q̄dā via p quā itur ad vitā 7 ad mortē. Quia si hō ambulet p viā xpi 7 ꝟtutū pgit ad salutē. 7 vitā. Job. x. Per me si quis itroierit saluabit. Si autē ambulet p viā dyaboli 7 vicioꝝ pgit ad pditōem 7 mortē. Math. vij. Lata 7 spaciosa est via q̄ ducit ad pditōeꝫ. Uia dyaboli dicitur spaciosa q: pmittit hominē facere quecunqꝫ vult. 7 iō multi ābulāt i ea q: oēs stulti. Stultoꝝ aūt infinitus ē numerus. Eccle. j. In hac āt ep̄la beat⁹ pau. hortat oēs fideles vt i via vite pñtis caute ambulēt q̄ten⁹ pueniāt ad salutē vt sapiētes 7 nō pgāt ad dānatōeꝫ vt insipiētes 7 stulti. In qua q̄dē ep̄la q̄tuor fac. Primo nos hortat vt i via pñtis vite caute ambulem⁹ vt sapiētes. q̄m impedimēta multa sunt in princi. ep̄le. Secūdo hortat nos vt dei volūtatē cognoscam⁹. q̄m tenebre multe sunt. ibi. Propterea nolite fieri imprudētes. Tercio hortat vt ab ebrietate caueam⁹ 7 donis spūssanc. impleamur. q̄m vana multa sūt ibi. Et nolite inebriari vi. in quo est luxur. sed implea. spūsan. Quarto nos hortat q ,p donis 7 i donis spūssā. deo sp grās referam⁹ q̄m supbia 7 vana gloria multa ē. ibi. Grās agentes semp ,p omnib⁹ 7c. ¶ Primo ḡ nos hortatur vt i via presentis vite caute ambulem⁹ dicēs. Uidete. i. oculo rōis diligēter psiderate q̄uō caute ambuletis. i. quo moderamine 7 qua cautela. Prouerb. iiij. Palpebre tue pcedāt gressus tuos. Aīalia ista scā. de quibus dicitur. Ezechi. j. plena erāt oculis ante 7 retro p que viri sancti designant. Ambulādū est ḡ summa cautela 7 moderamine ,ppter q̄tuor.

¶ Primo ,ppter vie obscuritatē. Psal. Posuerūt me i tene. 7 in vmbra mor. ¶ Secūdo propter vie lubricitatē. Psal. Fiat via istoꝝ tene. 7 lu. valde enī faciliter hō cadit in via pnte q: multa sūt lubrica. ¶ Tercio propter laqueoꝝ multiplicitatē. Eccle. ix. In medio laqueoꝝ ingredieris. Tota enī vita pñs est plena laqueis. Psal. In via hac q̄ ambu. abscō. la. m. ¶ Quarto ,ppter latronū insidiationē. Job. xix. Simul venerūt latrōes 7 fecerūt sibi viā p me. Greg. In pñti vita quasi in via sum⁹. demones aūt quasi quidā latrūculi iter nostrū obsidēt. Luce. x. Hō quidam descē. ab hierusalē in hiericho. qui incidit i latrones qui etiā despo. e. 7 plagis impo. ab. semiui. reli. Sic ḡ caute est ambulandū 7 nō vt insipiētes qui nihil cogitāt de futuris. nec pñtia ordināt. sed quasi sapiētes qui cōsiderant finē 7 ordināt ad bonū finē. sapiētis est enī cōsiderare finē. 7 oīa ad finē ordinare. Sic ergo vt sapiētes ambuletis redimētes tēpus sup. quod perditū est. i. in quo debuistis seruire deo 7 non seruiuistis. quoniaꝫ dies mali sunt. i. homines istius tēporis 7 dierū istorū mali sunt. 7 iō supplete 7 recuperate illud tps q̄d ,ppter maliciā hominū 7 ,ppter multa impedimēta que occurrerūt pdidistis. Uel redimētes tēpus. i. date 7 obmittite de vrō vt habeatl tēpus liberū 7 quietū ad vacandum deo 7 spiritualibus. q̄m dies mali sunt. i. homines istoꝝ dierum qui molestant vos litigijs 7 alijs occupationibus. propter quod vacare deo non potestis. Aug. Dies mali dicūtur pro duabus rebus scilicet malicia 7 miseria hominuꝫ ceterū dies isti q̄ntum ptinent ad spacia horarum ordinati sunt. ducūt enī vices. agūt tempora. oritur sol 7 occidit. transeunt tp̄a. Cur molesta sunt tempora si homines sibi nō sūt molesti. Dicuntur ergo dies mali vt dixi ,pter maliciā hominū 7 miseriā. Sed miseria hominis cōmunis est. nō aūt malicia debet eē cōmunis. Ex quo enī lapsus ē adā. 7 de paradiso depulsus. nūqꝫ fuerunt dies nisi mali. q̄

ostendit puer qui nascitur. qui a ploratu incipit. nec ridere pōt. statum natus plorat ꝓp beta sue calamitatis. Lacrime enī testes sunt miserie nōdum loquitur. ꝛ iā ꝓpbetat ꝛ q̇d i labore se futuꝝ vel timore. etiaꝫ si iustus fuerit certe in medijs tēptatōibꝫ positus semꝑ timebit. Redimamꝰ ḡ tp̄s. Quid est tp̄s redimē Redimit ille tp̄s qui ꝑdit. i. dat de suo vt vacet deo. ꝛ nō litibꝫ. numū ḡ das vt emas tibi aliq̇d. sic ꝑdas de tuo vt emas tibi quietē hoc est tp̄s redimere. vt dn̄s ait. Math. v. Si q̇s vult tecū in iudicio cōtēdere ꝛ tunicaꝫ tollere dimitte ei ꝛ palliū. vt habeas quietū cor ne ꝑdas tp̄s vacādi deo tuo a q̇ mali hoīes volūt te reuocare dāno ꝛ litigijs. Vel redimētes tēpus. i. qd̄ minus fecistis in vno tp̄e restituite ī alio dimidiantes dies quos impij nō dimidiant. alij enī dimidiāt. alij cōplent dies. alij ꝯo incipiunt. i. alij moriūtur in egipto. alij ī deserto. alij in terra sancta. Hec oīa Augl.

Moraliter aūt ad edificatōeꝫ nostrā nota ꝙ prudēs viator octo dꝫ attendere. ¶ Primū est vt sit sanꝰ ꝛ fortis robore quatenꝰ iter inceptū ꝑficē possit. sic vadēs ꝑ viā dei debet esse sanus in mēte ꝑ gratiā dei ꝛ dꝫ hr̄e virtutes q̇ faciūt aīaꝫ fortē ꝛ oīa potentē. Philip. iiij. Oīa pos. in eo q̇ me cōfor. Qui aūt hanc fortitudinē ñ hn̄t lassanť ꝛ deficiūt ī via. Et ꝓpterea filij israel lassati ꝓstrati sunt in deserto ꝛ nō ꝑuenerūt ad terrā ꝓmissionis. ¶ Secundū ē. vt cōpetētē sibi societatē eligat cū q̇ cōmode possit ad locū destinatū ire sic vadēs ꝑ viā dei dꝫ eligere socios q̇ velint ad paradisum ire ꝛ nō associet se euntibꝫ ad infernū. ꝛ q̇ vadūt ꝫm modū suū. qꝛ vnꝰ vtorqꝰ nō debet se sociare vni religioso vel heremite q̄uis vterqꝫ ꝑgat ꝑ viā dei. ꝛ ad eundū locū. tamē modus eundi nō est equalis in vtroqꝫ. Tunc ergo cōpetens societas eligiť q̄n ad eundē locuꝫ vadit ꝛ eodē mō. Eccle. xiij. Ditiori te ne sociꝰ fueris. Vñ de augus. diciť ꝙ iuerat ad simplicianū. seruū xp̄i vt ꝓferret q̇s essꝫ aptꝰ modꝰ viuēdi sic affecto vt ipse erat ad ambulandū in via dei in q̄ alius sic aliꝰ sic ibat. In cuius figura mādatū est in lege ne q̇s araret in boue ꝛ asino vtꝫ Deutro. xxij. ¶ Terciuꝫ est vt periculū viaꝝ declinet. sic vadēs ꝑ viaꝫ dei dꝫ ꝑicula q̇ sunt q̄si infinita declinare. via enī p̄ntis vite est plena ꝑiculis ꝛ insidijs ꝓpť q̇ oportet caute ambulare. vt dictū est. ij. Corin. xj. Peri. flu. ꝑic. la. ꝑi. i ma. ꝑi. in ter. ꝑic. in ci. ꝑic. ī soli. ꝑi. ex ge. ꝑic. ex gen. peri. ex fal. fra. Oīa hec oportet vitari. Prouer. xv. Qui cauet laqueos securus erit. ¶ Quartū est vt rebus grauibꝫ ꝛ sup̄fluis se nō oneret sed soluꝫ necessaria portet. Sic vadēs ꝑ viā dei nō dꝫ nimia possidē. qꝛ grauāt ꝛ destruāt mētē eiꝰ. Animꝰ. n. q̇ diuidiť ad mlt̄a minor fit ad singula vt d. Greg. Solū ḡ necessaria sunt portanda. j. Thimo. vj. habē. ali. ꝛ qui. te his ꝯt. si. ¶ Quintum est vt a scientibꝫ viā petat. sic vadēs ꝑ viā dei dꝫ libenter ꝛ frequenter audire ꝑdicatōeꝫ ꝛ exempla sanctoꝝ in quibus via vite doceť. Psal. Luce pe. me ꝛc.

¶ Sextū ē vt cū indigenis nō litiget sed ab eis libēter iniurias sustineat. sic vadēs ꝑ viaꝫ dei nō dꝫ cū hoībꝫ huius mūdi litigare q̇ colunt mūdū ꝛ inhabitāt sicut ꝓpriā ciuitatem qꝛ sicut canes ꝯtra canē alienū cōsurgunt. ita oēs cōsurgēt ꝯtra eū. Job. xv. Si me ꝑse. sūt ꝛ vo. ꝑ. Et hoc ē qd̄ hic dr̄. Redimētes tp̄s q̇. di. mal. sunt. Roma. xij. Cū oī hom. pa. ha. ¶ Septimū ē vt ludis ꝛ choreis terrigenarū non īmisceat se. qꝛ de facili illaqueareť amore. sic vadēs ꝑ viā dei vana gaudia mundi ꝛ carnalia desideria debet penitꝰ declinare. j. Peť ij. Obsecro vos tāq̄ aduenas ꝛ peregrinos absti. a car. desi. q̇ mi. ad. aī. Sic xp̄s vadens hierusalē vidēs gaudiū ꝛ tripudiū ciuitatꝭ ñ se īmiscuit. sed fleuit sup illā. vt pꝫ Luc. xix. Qꝛ extre. gaudi. luc. oc. Prouerb. xiiij. Propterea dicebat sara filia raguel. Nūq̄ cū ludētibꝫ miscui me. Thob. iij. Octauū est vt ita modereť gressus suos ꝙ ꝑueniat ad ciuitatē de die anteq̄ porta claudať. sic seruꝰ dei donec dies gratie lucet dꝫ fortiter ambulare anteq̄ porta celi claudať. que claudiť homini dū nox culpe occupat mētē eius. Joh. xij. Ambulate dū luc. ha. vt nō vos tene. cōprehendāt. Seneca. Faciamus quod in itinere fieri solet. vt q̇ tardiꝰ exierūt celeritate moras cōpēsant. Et ideo si tarde incepimꝰ fortiter ambulemus. Quidam ita lente ambulant in via dei. ꝙ nūq̄ perueniūt ad ciuitatem. Contra q̇s dr̄ Apoc. iij. Utinam frigidꝰ esses aut calidꝰ ḡ qꝛ tepidꝰ es ꝛ nec frigidus nec calidꝰ incipiam te euomere de ore meo. Et sic patet primū. ¶ Secundo nos hortatur vt dei voluntatem cognoscamus. d. Propterea nolite fieri iprudētes. i. qꝛ dies sunt mali propterea oportet vt nō sitis imprudētes nō attēdētes quid placeat deo. alias peribitis ī diebꝰ ma-

lis q: dies mali suggerũt mala. Et iõ nisi bõ
sit prudens. 7 sciat quid sit bonũ 7 malum et
quid placeat deo. 7 displiceat. non cauebit a
malis. 7 per ɔ̃ñs peribit in ipsis. Sitis ğ intel
ligẽtes que sit volũtas dei. Roma. xij. Ut ꝓ
betis que sit volũtas dei bo. benepla. 7 pfect.
Est ğ volũtas dei bona q: bonũ nostrũ vult
7 salutẽ. j. Thim. ij. Qui vult oẽs bo. s. f. Et
bñplacẽs. q: oẽs boni 7 oĩa bõa sibi placẽt 7
ipse placet oĩbꝫ bonis. Est 7 pfecta q: sibi ni
hil deest. Psal. Oĩa quecũqꝫ vo. dñs fe. i ce.
7 in ter. Unde etiã in reprobis volũtas dei i-
pletur. q: sicut iustũ vult p̄miari. ita vult pec-
catorẽ cõburi. Et sic patet secũdum. ¶ Ter-
tio hortatur nos vt ab ebrietate caueamus 7
donis eius spiritussan. repleamur. Principa
lis aũt intentio apli est hic hortari vt implea-
mur spiritusan. 7 donis eius. Sed hec duo vi
cia carnalia. s. gula 7 luxuria maxime impedi-
unt spiritussancti gratiam 7 dona. 7 ideo solũ
de ipsis hortat̃ nos hic. Leuit. x. Uinum et
omne qđ inebriare põt non bibetis. tu 7 filij
tui qñ intrabitis tabernaculum testimonij. et
Augl. d. q in actu venereo spũssanctus nõ tã
gebat corda ꝓphetarũ. Nolite ğ inebriari
vino in quo est luxuria sicut effectus in causa
Exemplũ de loth qui inebriatus iacuit cũ fili
abus. vt patet Gen. xix. Sed impleamini ait
spũsan. qui mẽtes sanctificat. in quo 7 ꝑ quẽ
dona eius ꝑcipietis. que sunt loqui lĩguis et
psallere 7 interpretari 7 docere. Actu. ij. Re-
pleti sunt oẽs spiritusan. 7 ceperũt loqui. Et
hoc est. Loquẽtes vobismetipsis. i. vosmet-
ipsos interius instruẽtes vel vobismetipsis. i.
sic impleamini. 7 post ĩpletõez erit' loquẽtes
vobismetipsis. i. vn⁹ aliũ instruet ĩ psalmis q̇
ad bonã oꝑatõnem cõmouent 7 ymnis q̇ de
laudibꝫ dei agũt 7 canticis spũalibꝫ q̇ de eter
no gaudio sunt in q̇bꝫ cantetis 7 psalletis in
cordibꝫ vestris. i. ex interiori volũtate totũ ꝓ-
cedat dño. i. ad laudẽ dñi 7 honorem. Et sic
patet terciũ. ¶ Quarto nos hortat̃ vt ꝓ his
donis spũssancti deo patri semꝑ grãs refera-
m⁹. d. Grãs agẽtes ꝓ bonis 7 donis accepti'
a deo nõ credẽtes illa hr̃e a vobis. Agatis ğ
grãs deo q̇ vos creauit. patri qui vos regene-
rauit. Et hoc in noĩe dñi nr̃i hiesu xp̄i. ĩ quo
7 ꝑ quẽ oĩa donãt̃. i. vt ĩ tali gratiarũ actõe no
men dñi nr̃i hiesu xp̄i exaltet̃ 7 dilatet̃. Ad h̃
enĩ debet tẽdẽ nr̃a actio vt ille exaltet̃ ꝑ quẽ
tot 7 tanta dona recepim⁹. q: vt di. glo. ꝑ eũ

cognouim⁹ deũ datorẽ omniũ bonoꝝ. Joh.
xvij. Pater ma. no. t. ꝛc. Subiecti inquit in-
uicem. q. d. Nõ vos solũ habeat' hũiliter ad
deũ imo subiecti sitis inuicẽ. Et hoc nõ ĩ hũa
no timore ſ; in timore xp̄i vos ad hoc impellẽ
te. Philip. ij. In hũilitate superiores sibi in-
uicem arbitrãtes. Et de hoc ipse ap̄lus dedit
nobis exẽplũ di. Cũ essem liber ex oĩbꝫ omniũ
me seruũ feci. j. Corin. ix. Et sic patet quartũ
7 cõsequenter totum.

¶ Dnica. xxj. de euange. Sermo. cvj.

Rat quidaz re
gul⁹ cui⁹ fili⁹ infirmabat̃ caphar
naũ. Jo. iiij. Sic̃ d. Greg. Hoc
hꝫ ꝓpriũ diuina scriptura. q: dũ narrat gestũ
ꝓdit misteriũ. Qđ optime ĩ hoc euãgelio pꝫ
Nã dũ in eo quoddã nr̃i saluatoris miraculũ
enarrat̃ ondit̃. vñ infirmitas aĩe orit̃ 7 vñ et
q̃ño sit ei⁹ sanitas reqrẽda. In q̇ quidẽ euan
gelio q̇nqꝫ cõtinet̃. Primũ est cuiusdã reguli
ꝓ filio ad mortẽ ĩfirmato deꝑcatio. In pnc.
euã. Scdm ẽ xp̄i ad regulũ increpatio 7 ꝓ sa
nando filio exauditio ibi. Nisi signa 7 ꝓdigia
videritis nõ credetis ꝛc. vade filius tu⁹ viuit.
Terciũ est reguli credulitas 7 iussionis sibi fa
cte executio. ibi. Credidit hõ sermoni quẽ di-
xit illi hiesus. Quartũ ẽ sanati filij nũciatio 7
facti miraculi examinatio. ibi. Jam eo descen-
dẽte hui occurrerũt ei ꝛc. Interrogabat autẽ
horã ab eis ĩ q̃ meli⁹ hũerit. Quintũ ẽ ex facto
miraculo fructus fidei cõsecutio ibi. Et credi
dit ipse 7 do. ei⁹ to. Primo ğ ponit̃ cuiusdã
reguli ꝓ filio ad mortem infirmato depreca-
tio. 7 hoc est. Erat quidaz regulus Crisostõ.
Regulus aũt dicebat̃. aut q: de genere rega
li existens aut q: aliquẽ dignitatẽ principat⁹
obtinebat. aut q: sic vocabit̃. Hui⁹ filius fe-
bribꝫ decũbes capharnaũ que est ciuitas me-
tropolis in galilea in extremis laborabat. Li
tera plana est. ¶ Mistice loquẽdo ille regul⁹
significat primũ hominẽ q̇ fuit regulus respe
ctu magni regis dei. Huius filius. i. tota pro
genies posterorum infirmata est caphara-
um. i. in paradiso terrestri. Capharnaũ inter-
pretatur ager pinguedinis vel villa consolati
onis que duo optime cõpetunt paradiso illi.
Erat enim locus amabilis valde. 7 locus vo-
luptatis 7 diuitiarum 7 deliciarũ. 7 omnis cõ
solatõis. Primo enĩ hoĩe peccãte infirmatũ
est totũ gen⁹ hũanũ ĩ eo in quo oẽs peccaue-

runt. vt dicit Ro.iij. Nā deus fecerat tres ordines scz int aīam et deū. inter aīam et corpus .i. int rōz et vires īferiores et int hoīes 7 alias creat'as. Stati at q aīa rebellauit dō corpus rebellauit aīe. vl vires īferiores rōi. et oīs creatura rebellauit homi. ita q hō ppter peccatum est valde infirmus et debilis virib. Sed in aduentu filij dei erat ita grauiter infirmus q incipiebat mori. q2 nullū opus ad regē vel ad rectorē ptinēs faciebat. nō eīm seipm regebat nec vicijs impabat. sed vicia ipm regebāt et imperabāt ei. Et intantū in aduentu filij di homo erat infirmatus q creaturas adorabat quib ppositus erat. dn̄m aūt deum creatorē et cōseruatorē suū nō cognoscebat. passioib etiā carnis fortiter erat subiectus ac etiā demonum potestati. Et breuiter p oīa in extremis iacebat. ita q nō erat in eo alitus alicuius boni. et ideo deus misericordia motus sup isto egroto. misit filium suū in mundū sicut medicuz vt plenarie hunc infirmū .i. totum hūanū genus saluaret Aug. Magnus vtiqz venit medicus q2 magnus vbiqz iacebat egrotus. Ps. Misit ver. su. et sa. om. Regulus g iste ī psona adā cum audiret q hiesus veniret a iudea .i. natus esset de populo iudaico in galileā .i. in trāsmigratōem mortalitatis nr̄e. galilea eīm interpretatur trāsmigratio. rogauit eum vt sanaret filium suū .i. genus humanū. et xpc misericordia motus sanauit eum septima hora que est int sextam et nonā. q2 illa hora xpc in cruce pendebat. p cuius mortem sanatū est genus humanum ¶ Moraliter ad edificatōem nostrā nota q p istum febricitantem significat' peccator. et per febrem peccatum. Z Significatur aūt p febrē peccatū ppter quiqz. Pmo rōne originis siue materie. Origo eīm febris siue materia ē abūdātia qtuor humor. nam ex abundātia sanguinis generat' continua. ex abundātia colere terciana. Ex abūdantia flegmatis quotidiana. Ex abūdantia melācolie quartana. Similiter et abūdantia sanguinis peccant luxuriosi. gulosi. dissoluti. et vani. Ex abundantia colere iracundi. supbi et furiosi. Ex abundantia flegmatis desidiosi et pigri 7 negligētes. Ex abundantia melācolie. inuidi. timidi 7 tristes. Secūdo rōe exn̄tie siue sbstātie. Est eīm febris calor innaturalis supgrediens naturā. suoqz ledens effectu. Silr peccatū est amor innaturalis. Amor eīm in spūalib idem est q calor in naturalib. Est ergo peccatum amor innaturalis q2 oīne peccatū ē cōtra naturam bene institutā. Nam q hō diligit creaturas plus q̄ creatorē et corpus et tēporalia plus q̄ aīaz. et q creatura nō obediat creatori. est cōtra naturā. In his aūt oīne peccatū cōsistit. q2 vt dicit Augu. Duo amores duas ciuitates cōstituūt nam amor dei vsqz ad contemptū homis cōstituit ciuitatem celi. Amor sui pprius vsqz ad contemptum dei cōstituit ciuitatē babilonis. Est eīm amor habendi qui est cupiditas. Amor luxuriādi qui est carnalis cōcupiscētia. Amor dn̄andi qui ē supbia. et sic de singulis. Et sicut febricitans nūc habet frigoris tremorē. nūc calorē. Sic peccator habet inordinatū timorem boni trāsitorij. Plus eīm timet pdere terram q̄ celuz et que minus sunt amāda amat plus. Unde aug. d. q due res. scz cupiditas 7 timor oīnia peccata pducunt in homie. Et ppterea peccator duas penas hēbit. scz ignē et frigus his duob radicib pctoz .s. inordiato amori et iordiato tiori corn̄tes. Job. xxiiij. Ad calorē nimiū trā. ab a. ni. A Sunt etiaz septem genera febriū. septē genera peccatorū significantia. Prima ē quotidiana. et signat peccatum gule ppter cōtinuā exactōez. ysa. lvj. Uenite sumamus vinū et impleamur ebrietate et erit sicut hodie sic et cras. et mlto amplius. Secūda febris ē effimera. q dicit' ab effimero pisce marino. qui eodē die quo nascit' morit'. et signat subitū ire motū qui cito finit' qui si duret transit in odiū. Ephe. iiij. Sol nō occidat sup iracūdiā vr̄am. Tercia ē teuratica que nō accidit certis horis. 7 signat peccatuz inuidie q qn̄ qs laudat' vel psperat' accedit. qn̄ autē vitupat' vel infortuniū patit' recedit. et n̄ hz horas determiatas. Quarta ē terciana. 7 sigt illos q satisfacere nolūt. Cōtra qs Exo. viij. Uiam triū dierū pgemus in solitudiem. Quinta ē cōtinua et signat auariciā. q2 auarus qtidie sitit et maxie vsurarius. Sexta ē quartana 7 significat supbiā. q in quatuor spēb cōsistit Quatuor spēs tumoris sūt vt vel cū aliquis bonū qd hēat a se hr̄e existimat. vl. p suis meritis datū sibi putat vel cū iactat se hr̄e quod nō hz. vel cū despectis ceteris appetit singulariter hr̄e qd hz. Supbia sic q̄rtana difficult' sanat'. Ps. Supbia eo. q od. te. as. sp. Potest et q̄rtana significare luxuriā. q ī corpe regnat qd et ex q̄tuor hūorib cpoit' ī qb luxuria radicat'. Hec et sic q̄rtana difficult' sana-

tur. Septima est febris ethica que ē invenis
et membris radicata.in quibꝫ naturalis humi
ditas cōsumit᷑.et signat accidiā et tristiciā mē
tis que exiccat ossa. Prouer.xxvij. Spūs tri-
stis exiccat ossa. Tercio febris signat pec-
catū rōne ꝓcessus. Processus em̄ febris talis
est. Primo em̄ fit collectio humorū.secundo
distemꝑantia.tercō actualis febris.quarto ex
tensio eius ad membra. Silr in peccato p̄io
colligūtur male cogitatōes in corde. secundo
superuenit male cogitatōis distemꝑantia in q̄
incipit esse peccatū cui maxime resistēduꝫ est.
Tercio sequit᷑ ꝑ cōsensum peccatuꝫ actuale.
Quarto peccatū diffunditur ꝑ opus extrin-
secum et euidentiā facti. ysa.iij. Peccatū suū
quasi sodoma p̄dicauerūt nec absconderunt
De illis q̄tuor dicit᷑ Jac.j. Unusquisqꝫ tem
ptatur a cōcupiscentia sua q̊ ad primuꝫ. De-
inde cōcupiscētia cum cōceperit parit pecca-
tum q̊ ad secūdū. Peccatū vero cum cōsūma-
tum fuerit quo ad terciū.generat mortē quo
ad quartū. ¶ Quarto rōne effectus.nam fe-
bris habet effectū oīm peccatoꝝ. qđ pꝫ q̄tū
ad octo effectus febris.naꝫ febris eleuat ꝛ de-
primit pulsum.sic facit peccatū suꝑbie. ysaie.
xiiij. In celum cōscendam supra astra celi ex-
altabo solium meū. Et sequitur. Uerūtamē
ad infernū detraheris in ꝓfundū laci. Luceꝫ
odit.sic facit peccatū inuidie que de luce alie-
ne prosperitatis tristat᷑. Oratius. Inuidꝰ al-
terius marcescit rebus opimis. Quietem tol
lit.sic facit peccatū ire.q: hō iratus nō inuenit
requiem.sed semꝑ satagit ad vindictā. Appe-
titū turbat.sic facit peccatū accidie.q̄ oīa spi-
ritualia facit desipere ꝛ in nauseā venire. Nu.
xxj. Anima nr̄a nauseat suꝑ ci isto. Calefacit
corpꝰ sic facit pctm̄ luxurie. Job.xiij. Ignis
est vsqꝫ ad cōsummatōꝫ deuorās. Un̄ spūa-
liter ꝑ febrē significat᷑ peccatū luxurie. Aug.
Melius ē estuare febribꝫ q̄ꝫ ardere libidinibꝫ
Ardor luxuriosoꝝ maifestus ē. Anhelitū feti
dum et corruptū reddit.sic facit peccatū gu-
le. Oꝫ em̄ gulosi ex nimia potatōe et cibo val
de fetet et corꝑaliter et spūaliter. Ps̄. Sep.
pa.ē gut.e. Facit hoīeꝫ valde sitire.nec satiat᷑
potu.sic facit pctm̄ auaricie ꝛ cupiditatis. q:
auarꝰ q̄nto plus bibit de pecunia.tāto plꝰ si-
tit. Eccl᷑.v. Auarus nō imple.pec. Un̄ spūa-
liter ꝑ febrē peccatū auaricie designat᷑.q: aua
rus semꝑ sitit.vsurarius aūt hꝫ febrē cōtinu-
am q: ꝯtinue male acq̇rit.nec defert alicui si-
cto. Constipat ventrē.sic facit peccatū obsti-
nationis et impenitētie quod indurat animaꝫ
vt non emittat peccatū possessum ꝑ cōfessio-
nem. Gene.iiij. Maior ē iniq.me.q̄ꝫ. ꝛc. Exo.
vij. Induratū est cor pharaonis. Et sic patet
q̄ ꝑ octo effectus febris assimilat᷑ pctm̄ febri
Quinto assimilatur peccatū febri ratione
curationis. Quatuor enim modis sanatur fe
bris et similiter peccatū. Sanat᷑ em̄ febris ali
quando sudore.similiter peccatum per cōtri-
tionem et lacrimarū effusionē. Sic fuit sana-
ta magdalena. Aliq̄n vomitu.et significat cō
fessionē ꝑ quā homo mala que hꝫ in aīme sto
macho reijcit ꝑ os dum cōfitetur. Ps̄. Dixi
cōfi.aduer.me iniu.me.do. Sic fuit sanatꝰ da
uid q̇ ait. Ego sum q̇ peccaui ego iniq̄ egi ꝛc.
ij. Reg.xxiiij. Aliq̄n minutōne et significat ele
mosinarū largitōem ꝛ alienoꝝ restitutōem ꝑ
quā hō minuit de substātia tꝑali. Sic fuit sa-
natꝰ zacheꝰ q̇ ait. Dn̄e ec.di. bo.me. do pau
peribꝫ et si quē defrau.red.q̄. Luc.xix. Aliq̄n
somno et significat cōtemplatōꝫ ꝑ deuotam
oꝛōem. Sic fuit sanatꝰ publicanꝰ. Luc.xviij.
Descendit hic iustificatꝰ in domū suā. In fi-
ne aūt istiꝰ primi mēbri. Nota q̄ duo de isto
febricitāte dicūtur.scꝫ q̄ erat filꝰ reguli:et q̄
infirmabat᷑ caphar nauꝫ qđ interpretat᷑ ager
pinguedinis. Hec aūt duo scꝫ nobilitas ge-
neris ꝛ pinguedo rerū sunt frequētissime cau
sa et occasio febris peccati. Filij em̄ magnoꝝ
vt nobiliter et magnifice viuāt multa iniuste
et ꝑ violentiā extorquēt. Et sic ē in eis pecca-
tū suꝑbie et rapine. Iteꝫ deliciose nutriuntur
ꝓpter qđ magis ad luxuriā incitāt᷑.ꝛ sic ē in eis
peccatū luxurie ꝛ gule. Silr pinguedo rerū ē
mltis occasio spūaliter infirmādi. Ps̄. Pro
dijt q̄.ex adi.iniq̇.eo. Ezechie.xvj. Hec fuit
iniquitas sodome suꝑbia abūdantia ociuꝫ ꝛc
Plures infirmāt᷑ in ꝓsperis q̄ꝫ in aduersis.
Ps̄. Cadent a lat.t.mil.et de.m.a de.t.ꝛ plu-
res ꝑficiūtur in aduersis q̄ꝫ in ꝓsperis. Et iō
temꝑe ꝑsecutionis ecclesie q̄si oēs pontifices
erant sancti.sed temꝑe pacis et pinguedīs ec-
clesie pauci reꝑiunt᷑ sancti. Propterea abun
dantia rerū nō est petēda. Greg. Cum om̄is
fortuna timēda sit magis ē timēda ꝓspera q̄ꝫ
aduersa. Hec em̄ seruiēdo erudit.illa blādiē-
do seducit.et sic pꝫ primū. ¶ Secūdo ponit᷑
xp̄i ad regulū increpatio.q: nisi signa ꝛ ꝓdigia
videritis.i. maiora et minora miracula. non
creditis.vel signa terrena et prodigia celestia

Sed qñ nõ credidit.q̃ ꝓ impetrãda filij sa-
lute venit. Et ideo dicẽdũ vt di. Beda. fides
eius triplicẽ habuit gradũ sicut ꝛ q̃libet alia vir
tus scꝫ initiũ incremẽtũ et ꝑfectõꝫ. habuit eñ
initiũ qñ ipm̃ rogauit vt descẽderet et sanaret
filiũ e⁹. tũc ei et credidit ꝛ dubitauit. Credidit
ꝙ filiũ sanare posset. sed nõ credidit ꝙ ipꝫ sa-
nare posset nisi pñs esset et corpe. Deinde fi-
des eius accepit incremẽtũ qñ credidit sermo
ni quẽ dixit filius tuus viuit. tandẽ accepit ꝑ-
fectõem. qñ seruis nũciantib⁹ filij sanitatẽ. cre
didit ipse et tota domus eius. B ¶ Circa
hoc aũt notandũ ꝙ fides nr̃a debuit oĩo ꝑ
miracula cõfirmari. al's hoĩes nullo mõ cre
didissent. sicut hic dicit̃ nisi signa et ꝓdigia vi
deritis nõ creditis. Et hoc pꝫ multiplici rõne
¶ Primo rõne eius qđ de xp̃o credere debe
bãt scꝫ ꝙ ipse esset naturalis fili⁹ dei. verus de⁹
et verus hõ qꝛ hoĩes nõ tenebant̃ credẽ xp̃o
ꝙ esset filius dei nisi miracula excedẽtia omnẽ
naturã et oẽm rõem fecisset. Mediũ eñ et cõ
clusio debẽt esse eiusdẽ generis et valoris. cuꝫ
cõclusio sit virtute in premissis. vt dicit ph̃us
Et ideo sicut hoc scꝫ ꝙ xp̃c esset filius dei omnẽ
rõem et omnẽ ingeniũ ꝛ naturã excedit. sic ad
hoc ꝓbandũ debebãt fieri miracula totã na-
turã suꝑantia ꝛ oẽm penitus rõem. Et hoc ẽ
qđ xp̃c dicit Joh. xv. Si opera nõ fecissem q̃
nemo alius fecit peccatũ nõ haberent. Nunc
aũt excusatõeꝫ nõ habẽt de peccato suo. Cũ
aũt opatio demõstret rem vt di. ph̃us et ipse
potestatiue vt deus. et nõ in virtute orõis vt
alij sancti fecerint opa. que isto modo sol⁹ deus
facere potest. liquet ꝙ ipse erat deus. Johã. v
Opera que ego facio sunt que te. phi. d. me.
Secundo rõne fidei antiquitate. Romaĩ eñ
et sapiẽtes mũdi videntes ꝑ viam nature pro
cedere a corporib⁹ celestib⁹ oẽm virtutem et
vitã et bonã dispositõꝫ ĩ hoĩes. ꝛ in omnia
inferiora. colebant corpa celestia tanq̃ꝫ deos
scꝫ solẽ et lunã et stellas. Judei etiã ab antiq̃
receperũt legẽ ꝑ moysen cui locut⁹ fuerat de-
us ore ad os. qui dicebãt deũ esse vnũ. et esse
spiritũ ꝛ nõ carnẽ. Unde in datõne legis mo
sayce nõ fuerũt facta miracula. qꝛ moyses ni-
hil supra naturã et incõꝑhẽsibile p̃cepit eis
credere. ꝫ solũ ea que philosophi naturalit̃
ꝓbant scꝫ ꝙ ẽ vn⁹ deus et similia. a cõsuetis aũt
recedere. et a fide in qua quis natus est et nu-
tritus. nõ pt̃ fieri sine diuio miracl'o ad min⁹
q̃tum ad hoĩes vel maiorẽ ꝑtem existentiũ

in illa fide. et maxime si fides natiua ẽ facilis ꝛ
alia difficilis sicut ẽ nr̃a fides. Hic cadit exẽ-
plum de quadam demoniaca que interroga-
ta q̃ essent peccata que hõ magis difficulr re-
linqueret. Respõdit ꝙ duo scꝫ accipere alie-
num. et ꝙ maxime difficile erat ꝙ hõ relinq̃-
ret. fidem in qua natus ẽ et nutritus. Huius
exemplũ videmus in oĩb⁹. nam ꝙ aliq̃s a iu
uentute nutritus in delitijs et in diuitijs in se-
nectute relinquat eas et subeat penitẽtie iu-
gum nõ est possibile sine diuio miraculo. pro
pterea xp̃c ait. Facilius ẽ ca. ꝑ fo. ac. trã. q̃ꝫ di.
intra. in re. ce. Math. xix. Propter qđ dicit̃.
Treno. iij. Bonũ ẽ vi. cum pta. iu. ab ado. scꝫ
Sed quando videbant hoĩes xp̃m ꝛ apo-
stolos talia facere dicebãt ꝓ certo. isti ver̃ di
cunt. et ideo credendũ est eis. Tercio rõe ꝑse-
cutionis tyrannoꝝ et vilitatis et indefensiõis
apostoloꝝ et alioꝝ predicantiũ hanc fidẽ. or-
thodoxoꝝ eñ fides et catholica ecclesia maxi
mas ꝑsecutões passa ẽ a principib⁹ mundi vt
dicit Au. Et conati sunt plures romani pñ
cipes ꝑ potentiam et omnẽ modum hanc fi-
dem exterminare. Apostoli aũt et coꝝ sequa-
ces erãt viles ꝑsone ꝛ vilis cõditõis. Et ex mã
dato dñi erant sicut oues ĩ medio lupoꝝ nul
lam defensionẽ facientes. Math. x. Ecce ego
mit. v. sicut o. in me. lu. Exemplũ de legione
thebea. Similiter xp̃c fuit coraꝫ iudeis. quia
nulla defensione vsus ẽ. sed tãq̃ꝫ o. ad oc. du.
Si ergo miracula nõ fuissent facta. statim fi-
des defecisset. Sed qñ hoĩes videbant alia
miracula fieri qñ vnus interficiebat̃ decẽ cre-
debant. et qñ decem interficiebãtur centũ cre
debãt. Et iõ ĩ ꝑsecutõib⁹ tyrannoꝝ fides m̃l
tum creuit. Uñ sicut piscis crescit in aqua sic
ecclesia in ꝑsecutõnib⁹ crescit vt appareat ma
nifeste ꝙ hec fides ẽ a deo. ad cuius cõfirmati
onem tot miracula ostẽdit. Et sic patꝫ quare
mõ nõ fiunt miracula. qꝛ scꝫ fides ẽ cõfirma-
ta. Et si obijcias de lege machameti. que tan
tũ durauit. Dicendũ est ꝙ secus est đ ista. qꝛ
lex ista leuis est valde et facilis ad tenendum.
immo in multis delectabilis. vnde nõ subsistit
in virtute bonitatis. sed in virtute facilitatis
sicut vsure semꝑ durant. nõ qꝛ bone sed quia
vtiles. Durat etiaꝫ ista lex. qꝛ mandat̃ in ista.
ꝙ sub pena capitis nullus dubitet de illa. vñ
quasi ꝑ potentiã armoꝝ sustẽtat̃. Et propte-
rea sacerdos saracenoꝝ qñ p̃dicat semꝑ tenꝫ
ensem euaginatũ. vt null⁹ cõtradicat legi. Si

q̄s em̄ posset dubitare de ea. maīfeste falsa de
m ōstraret. Ponit etiā ī hac scḋa parte regu
li p filio exauditō. q2 ra de fili9 tu9 viuit. Uiuit
vi. r nat'e. z vita gr̄e. q2 di pfcā sūt e pa. z ideo
quē cāttus sanauit in aīa sanauit et ī corpore.
Ubi p̄ēsandū ē q̄ntū valeat virt9 fidei. q2 si fi-
des i3 fecta z ī formis ī fgulo. potuit filio salu-
tem mēt(z corp̄is īpetrare. q̄d potest pfecta z
formata. certe mirabilia potest. Mat. xix. Si
potes credere om̄ia possibilia sūt credenti. vn̄
etiā alexāder p fidē filioꝝ israhel. inclusionē3
obtinuit. vt in histo. scol. habet'. Ubi dicit io
sephus. q̄d facturus ē deus p fidelib9 si tātū3
p infideli fecit. Math. xvij. Si habueritis fi-
dem vt granū sinapis dice. mō. h. trā. h. et trā.
Et attēde. q2 exaudit9 ē regul9 ad vtilitatē. z
sī nō ad voluntatē. Nam petebat xp̄m perso
naliter descēdere ad filiū. q̄d xp̄c nō fecit sed
quod magis erat ei vtile. q2 in̄ hoc q2 absens
curauit fidē eius que diminuta erat pfecit. et
sic eū ad vtilitatē exaudiuit. Aug. Non ē ma-
gnum a deo exaudiri ad voluntatē. sed ad vti
litatem. nā dyabol9 exaudit' petēs iob ad tem-
ptādū. et nō exaudit' paul9 petens stimulum
amouendū. Exaudiuit q̄ppe eum ad vtilitatē.
Nā eger petit multa a medico q̄ ei medic9 nō
cōcedit. Nō exaudit ad voluntatē vt exaudi
at ad sanitatē. Habem9 etiā hic exēplū a xp̄o
magne humilitatis. q2 ad filiū reguli noluit ire
etiā rogatus. Ad seruū xo centurioīs se iturū
p̄misit nō rogatus. vt patet Math. viij. In q̄
supbia nr̄a cōfundit'. q viles z paupes visita-
re dedignemur. nobiles aūt et diuites impor-
tune etiā nō rogati visitam9. Et sic p3 secūdū
¶ Tercō ponit' reguli credulitas siue fides z
iussionis execucio. Iā ei9 fides sumpserat īcre
mētū. q2 quē p̄mo n̄ putabat nisi p̄ns eēt pos-
se sanare mō credit q2 absens sanauerit. Et iō
credēs ibat sic xp̄c p̄cepat. In quo duo exem
pla ab isto regulo hē9. Primū ē fides nr̄a p
int'ualla tēpoꝝ suscip iat icremētū. Quidā aūt
solū ī corpe crescūt h ī x̄tutib9 nūq̄ crescūt. et
sp̄ūt pueri. ysa. lxv. Puer cē. ā. mo. ē q̄d. j. co
rint h. xiiij. Nolite pueri effici sensib9. sed mali
cia p. es. Hoīes xo mundi sunt totū cōtrariū
q2 in malicia sunt valde experti et senes. sed ī
sensu sp̄ūalium sunt ita stolidi et pueri q2 ne-
sciunt se signare. nesciūt cōfiteri. nesciūt orare
et breuiter de sp̄ūalib9 nihil sciūt. sed q̄d pei9
est. quidam nō solum nō proficiūt in fide et in
bonis operib9 sed deficiūt et in fide quā acce-
perant non stant vt heretici. vtinā3 media ps
xp̄ianoꝝ in fide et gratia quas in bap. accepe
runt starent cū nis idem sit in fide z via dei nō
pficere et deficere. Grego. In via dei nō pro
ficere deficere est. Amor em̄ dei nunq̄ est oci
osus. operatur enim magna si est. Si aūt ope
rari renuit amor non est. et ideo comparatur
igni qui semper est in motu. Secundū3 est
vt credamus xp̄m absentem om̄ia opari tāq̄
p̄sentem. Sm enim hūanitatē assumptam xp̄c
nō est vbiq̄3. sed sm diuinitatē xp̄c est vbiq̄3
vt verus deus p potētiā. p̄ntiā. et essentiā. vt
di. Aug. Et ideo multū debemus erubescere
peccare. et multū niti bene agere cum de9 vbi
q3 sit p̄sens. Boetius in fi. li. quinti. Magna
vobis si dissimulare nō vultis necessitas indi-
ta pbitatis cum ante oculos agitis iudicis cū
cta cernentis. Hic cadit exemplū cuiusdā he
remite qui simulauit se velle peccare in platea
cum vna meretrice. q̄d illa p̄ verecundia dixit
se nullo mō facturā. sed ī camera erat parata
facere in qua a nullo videbat'. Cui heremita.
O stulta deus videbit te. et beata virgo z san
cti angeli. Cur ergo nō verecūdaris. Q̄d ista
audiens cōuersa est. Et q2 p fide3 homo libe
ratur a duplici morte sc3 nature et culpe. Sm
illud Ioh. xj. Qui credit in me etiā si mor. fu.
vi. Ideo quarto sequit' q2 postq̄ crediderat
sermoni hiesu dicētis. filius tuus viuit z ibat
serui occurrebāt ei dicentes. q2 filius eius ess3
viuus. et facta examīatōne inuenit q2 tunc re
uixit. quando xp̄c dixit. Filius tu9 viuit. In q̄
habemus exemplum ab istis seruis bona cele
riter nūciandi. quia nuncij bona nunciantes
indui debent. iiij. Reg. vij. Hec dies boni nū
cij est. si tacuerimus et noluerim9 nunciare v-
q3 mane. sceleris arguemur. Malum aūt sile-
re et occultare debemus. Ecc. xix. Audisti ver
bum aduersum proximū tuū cōmoriatur ī te.
fides quoniā nō te disrūpet et alludit dicto q̄
dicitur. Ipse creparet nisi diceret. Et sic pat3
tercium et quartū. ¶ Quinto ponit' fructus
ex facto miraculo consecutus. quia credidit
ipse et domus eius tota. Circa q̄d moralit' ex-
ponēdo. nota q2 hō domus ē et templum dei
viui. Tota ergo domus dei est hō cum oībus
potentijs anime. Tunc ergo tota domus dei
credidit. q̄n hō cum oīb9 potētijs, aīe fidē xp̄i
p opa manifestat. et ptestat'. et p̄mo quādo in
intellectu est vera fides de deo de creaturis. de
inferno et paradiso. et de om̄ibus credendis

Sed qñ in intellectu nõ sunt nisi leges. ⁊ sciẽ seculares.et modi et vie lucrãdi ⁊ dñandi.tũc hõ cum tota domo sua nõ credit deo. qr non cũ intellectu. Secũdo qñ in volũtate ẽ verus amor dei et ꝓximi.et ordĩatus vt deũ diligat sup oĩa et ꝓximũ sicͧ seipm. Sz qñ in volũtate est solũ amor carnalis et mũdan⁹ vt qñ hõ afficitͬ solũ ad bona transitoria.et illa sup oĩa diligit tũc homo nõ credit cũ tota domo sua. qr nõ cum volũtate. Tercio qñ in memoria sũt dei beneficia.sunt etiã ibi ꝓprij defectus ⁊ mala q̃ fecit.et vilitas cõditõis hũane.et mẽoria mortis. Sed qñ in memoria sunt solũ iniurie recepte.et nõ recordatͬ beneficioꝝ dei nec maloꝝ.que fecit et suipi⁹ obliuiscitͬ tũc nõ credit cum tota domo.qr nõ cum memoria. Quarto qñ in corde et potẽtia cogitatiua est bona cogitatio.vt qñ cogitat vilitatẽ peccati et nobilitatẽ virtutũ.vanitatem mũdi.et penas et gaudia eterna. Sed qñ in cogitatõe ẽ quidã discursus malorũ.vt qñ cogitat hõ carnalia opa.mala lucra.strages inimicoꝝ ⁊ talia.tunc nõ credit cũ tota domo.qr nõ cũ cogitatõne cordis.i.cum toto corde qd deus pncipalitͬ requirit. Prouer.xxiij. Prebe.f.c.t.m. Quinto qñ in potẽtia auditiua sunt dei verba et audit libẽter.q̃ spectãt ad dei laudẽ et moꝝ instructõem. Sz qñ homo tota die audit vana et mala et mũdi rumores tũc nõ credit cũ tota domo sua.qr nõ cum aurib⁹. Sexto quando in visiua potẽtia ẽ quedã clausura.vt hõ nõ videat lasciuias et vanitatẽ. Ps. Auerte oc.t.ne videãt vanitatẽ. Sed qñ homo vidz turpia et inhonesta.vt mulieres comptas.et choreas que vt basibiliscus inficiũt solo visu. tunc nõ credit cum tota domo sua.quia nõ cũ visu. Sic infect⁹ fuit dauid vidẽdo bersabee vxorem vrie.ij. Reg.xj. Septimo qñ in potẽtia gustatiua ẽ magnũ tempamentũ cibi ⁊ potus.sed qñ homo tota die vacat comesatõnibus et ebrietatib⁹ sicͧ aĩal brutũ. nec obseruat diẽ ⁊ horas tũc non credit cũ tota domo sua. qr nõ cũ gustu. Octauo qñ ĩ potẽtia tactiua q̃ diffũditͬ p totũ corp⁹ ẽ q̃dã asperitas penitẽtie vt mẽbra mortificent:ne caro rebellet aĩme et vicia regnẽt sicͧ fecit ioh.baptista.cuius totũ corp⁹ ĩ asperitate pnĩe fuit.j. Cor.ix. Castigo cor.m.et in ser.r. Sz qñ in toto corpe est mollicies et delectatio.et qñ hõ de corpe facit deũ et seruit ei ad nutũ et caro est dñã ⁊ aĩma ancilla.et vicia regnãt tũc nõ credit cum tota domo.immo cũ tota domo se credẽ nõ oñdit qr ita delectatͬ trãsitorijs bonis ac si nõ esset eterna et ꝑ cõsequẽs omia puertunt. Prouẽ. xxx.per tria monetͬ terra.et quartũ qd nõ pt̃ sustinere.ꝑ seruũ cum regnauerit. ꝑ stultũ cũ saturatus fuerit cibo.ꝑ odiosam mulierẽ. cuz in mrĩmonio assumpta fuerit.et ꝑ ancillã cuz fuerit heres dñe sue. Iste stultus.et iste seru⁹ est corpus.et odiosa mulier ⁊ ancilla ẽ caro.q̃ si saturatͬ infatuatͬ.si regnat oĩa puertit si assumatur in matrimoniũ cõturbat totã domũ si fuerit heres bonoꝝ hoĩs cõsumit oĩa bona.et ad inopiã cõuersa comeditͬ a vermibus et eius dñã ineternũ mendicat. Et sic patz totum.

¶ De epistola Sermo.cvij.

Onfortamini in dño et in potẽtia virtutis eius Ephe.vj. Intͬ alia q̃ ad capitaneum exercit⁹ ptinẽt tria sunt. Debet em̃ milites cõfortare.milites facere.seipos armare ⁊ milites bona arma docere. Hec tria apl̃s sicͧ capitane⁹ militie xpiane ĩ hac epl̃a docet omnes milites xpi. Pmo ergo cõfortat eos in potẽtia saluatoris. In prin.epl̃e. Secũdo monz eos vt dei armaturã induãt et hui⁹ cãz subiũgit.que est neq̃cia luctatoris ibi. Acci.ar.ꝛc. qm̃ non est no.col. Tercio oñdit q̃ sunt arma q̃b⁹ in spũali bello debent esse accincti milites creatoris.ibi. State er.suc.lũ.ve. Pmo ergo apl̃us cõfortat milites xpi.d. Cõfortamini in dño q̃ est dator omĩs roboris ⁊ in potẽtia virtutis ei⁹ vt scz nõ credatis ĩ bello spũali ꝓprijs virib⁹ pugnare ⁊ vincere.ƀ in potẽtia ṽtutis dei. Preliũ em̃ spũale ẽ ita durũ ⁊ forte vt infra patebit q̃ nullus in eo ꝓprijs virib⁹ nisi ꝑ virtutẽ dei pt̃ resistere. Et hoc patuit ĩ apl̃is q̃ tpe passiõis xpi qñ fuerũt dimissi ꝓprijs virib⁹ oẽs succubuerũt. Lu.xxij. Simõ ecce sath. expe.v.vt cribra.sicͧ triticũ. Ego aũt rogaui ꝛc. Qñ aũt postea fuerũt adiuti ⁊ confortati virtute dei oĩa vicerũt. Et iõ nullo mõ est pugnandũ nisi pri⁹ ṽtus dei habeatͬ. Lu.xxiiij. Sedete in ciui.donec indua.virtute ex alto. ƀ fuit figuratũ ĩ golia et dauid j. Reg.xvij Nã golias magnus gigas aggressus ẽ dauid ĩ fortitudine corpis sui. Dauid aũt pugnauit cõtra goliã virtute dei. Et ideo puer inermis vicit gigantẽ magnũ armatũ. Gigas iste armatus dyabolus ẽ. Luc.xj. Cum for.ar.cus.a.s.

Omis ergo puer quicunq3 pugnat in virtute dei vincit ipm . qr in deo omnia potest quisq3 Phil.iiij. Oma pos.i eo q me cofortat. Job xvij. Pone me iuxta te et cu.v.ma.pug.cotra me. Debet ergo pugnas i hoc plio primo cofidere in dno. Secudo debet respicere ad premiu habendu si bene dimicet. et ad suppliciu3 sustinendu si succubat. qr si ho vincat coronabit et regnum ppetuu possidebit.ij. Thio.ij. Nemo co.ni.q le. Omis at q legitime certat vincit. Vn de alexadro dicit q du semel deberet comittere bellu cu quoda rege pdiuite cui9 milites erat omes auro et argeto ornati cofortas milites suos ait. Si bn pugnaueri9 hac vice ditissimi erimus. Qd attedetes milites fuerut omes aimati et cofortati et fortit dimicauerut et vicerut. Si aut homo succubat ligabit in carcere inferni ibide in ppetuu3 cruciad9. sicut xpc fecit dyabolo cum quo pugnauit. Joha.xij. Nunc prin.hui9m.e.f. Vn et de alexandro dicit q dum quada vice paratus esset ad bellu et fortissimi milites ex aduerso astaret cofortas milites suos ait. Carissimi fratres. hoc sero omes cenabim9 in inferno. nisi valent pugnem9. Propter qd omes milites aimati fuerut et valeter pugnates vicerut. Terco debet esse bene armat9. Et h est qd sequit in secudo mebro. Et sic p3 primu ¶ Secundo monet apls xpi milites vt dei armatura assumat di. Indu.v.ar.d.q.cosistit in virtutib9 aime que dicut armatura di qr a solo deo militib9 suis dant. Aug. Virt9 est bona qlitas mens qua deus summe nobis infundit.ij. Cor.x. Arma militie nre non sunt carnalia s spualia. poteta dei ad destructoe3 inimicor. Et sic p3 pciositas et boitas istoru armor cu a solo deo dant. Oia alia bona deus comisit danda vt soli lucere.igni calefacere. et sic de alijs. Sola do ista arma sc3 virtutes et dona tanq3 optima reseruauit danda ad manu sua. Jac.j. Ome datu3 op.et o.d.p.desur.e. Sunt etia arma lucida et bn tersa. Ro. xiij. Abi.op.te.et indu.ar.luc. Et distiguit inter milites xpi et satellites dyaboli. qr isti sunt induti arma tenebraru et mortis. Sut etia arma nobilia qr solis filijs regis eterni dant et ab ipo solo rege vt dictu est. Si ergo honor est accipere ensem a rege mudi qntomagis a rege celi. Sunt etia arma virtuosa valde quia defendut hoiem ab omi morte et mortali vulnere. Boe. Talia tibi contuleramus arma que nisi prior abiecisses inuicta firmitate tuerentte. conferut etiam virtutem maxima ipi homi ad pugnandu. vt in virtute ipoz omia vicat et ad regnum celoru pueniat. Sunt ergo lucida preciosa nobilia et virtuosa. Conseqnter ostedit cam et ratoem quare hec arma sut induenda d. Vt possitis stare sc3 securi adusus insidias dyaboli.i.aduersus dyaboli machinatones occultas. occulte em nobis insidiatur. Jac.iiij. Resistite dyabolo et fugiet a vobis. et qr posset quis dubitare an aduers9 dyabolum instaret nobis bellu dei. dicit q sic. Et ideo hic reddit causam cause. sc3 hui9 qre debem9 stare aduersus insidias dyaboli. et causa huius e necessitas assistedi. Quonia no est no.col.i. preliu spuale aduersus carnem et sanguine sup.tatu. Non em p hoc excludere intendit bellu carnis. sed ei bellu dyaboli associare. Caro aut et sanguis no sonat hic in natura. sed magis in corruptela nature cotractam ex primis paretib9 et ex praua cosuetudie. vn p scupiscetia carnis accipit.j. Corin.xv. Caro et sanguis regnu dei no possidebut. Eccli. xvij. Quid nequius q3 qd excogitauit caro et sanguis. Sed e luctadu aduersus principes et demones qui sibi subiectas cotinet multitudines. nec tantu demonu cotinet multitudies sed etia hoim maloru. p qs pugnat. Propt qd lucifer dicit priceps hui9 mudi. Jo.xiiij. Venit em princeps huius mudi. Et potestates pter fortitudine qua hab3 vnusqsq3 ex natura. Job.xlj. Non e potestas sup terram que ei valeat compari. q factus e vt nullum timeret. Et ideo no solu ad uersus carne et sanguine et aduersus demoes e nobis bellandu. sed etia aduersus mudi rectores.i. hoies mundanis delectatoib9 corruptos et mudi amatores. Aug. Quoties mudi nome in mala significatone sumit no ostedit nisi mudi amatoes j. Joha.v. Totus mudus in ma.po.e. Rectores dico tenebraru haru.i. hoim excecatoru3 tenebris ignoratie et culpe. Ephe.v. Eratis aliqn te. Tales aut demones cu quib9 bellare habem9 sunt spuales.i.inuisibiles et sut neqssimi. Et hoc est qd dicit cotra spualia neqcie .i.cotra demoes qui sunt spus nequa. qui habitant in celestib9.i.in isto aere caliginoso. ppe nos qui relicti sut ibi. vt nos i pugna exercitet vel in celestib9.i. pro celestib9 que nitutur auferre no em p modica re nobiscum pugnant sed p ipa hereditate paterna et eterna. Vlti-

mo cōcludit di. q: ergo ɔtra tales ꝛ tātos ho
stes habetis pugnare. ꝓpterea accipite arma
turam dei vt possitis resistere in die malo. i. in
tota vita presenti. Quia vt dicit Aug. Et ꝗ
adam lapsus ē et de ꝑadiso expulsus. oēs di
es fuerūt mali. et hoc ꝑ miseria naturali. et ꝑ
malicia hoīm vt dictū est supra in ꝑcedēti epi
stola. Et nō solū ꝑ hanc armaturā dei hō po
test resistere homībꝫ. sed etiā potest eē ꝑfectꝰ
in seipō et ꝑficere de bono ī meliꝰ. ꝛ hoc ē. Et
in oībꝫ ꝑfecti stare. tam in ꝓsperis q̄z ī aduer
sis. Mat. v. Estote ꝑ. sicut pat. ve. ce. ꝑf. est. ij.
Corin. vj. Per arma iusticie a de. ꝛ a sini. So
la eñ ꝑdicta arma faciūt hoīem ꝑfectū. et ho
num et ideo sup oīa sūt querēda. et habita
retinēda. Apoc. iij. Tene qđ habes. Et at
tende q̄ vt ex supradictis pꝫ hoc bellū spūale
qđ nobis instat est valde durū. et forte ꝓpter
octo. ¶ Primo q: ꝑ insidias pugnatur
in eo. ꝓpterea dicit. aduersus insidias dyabo
li. ¶ Secūdo q: ibi est ꝓditio. nā caro q̄ debe
ret esse ꝓ homīe sicut ps eius ꝓdit eum. ꝛ sic
intus in homīe est proditio. ꝓpter qđ dicit ad
uersus carnē et sanguinē. ¶ Tercio q: ē bel
lum valde ordinatū. nam ī hoc bello sūt prin
cipes ordinātes demones ad bellū diuidētes
eos ꝑ singulas potētias aīme. Nā quidā po
nūtur ad cor vt mala cogitet quidā ad volun
tatē vt mala velit. quidā ad memoriā vt ma
lorū recordetur ꝛc. Luc. xj. Tunc va. ꝛ as. se.
s. ne. se. et ingres. ha. ibi. Ponūt etiā nequioēs
ad magis ꝑfectos et ex ꝑte debiliori pugnant
ꝓpter quod dicit pricipes. ¶ Quarto q: pu
gnatores sunt potentissimi et robustiꝰ vt dictū
est. ꝓpter qđ dicit potestates. ¶ Quīto q: ñ
solū cōtra demōes et carnē pugnare debemꝰ
sed etiā ɔtra malos hoīes mūdi q̄ bonos ꝑse
quūtur. Johā. xv. Si me ꝑse. sunt ꝛc. Qui sī
obtenebrati in mente. et lucē veritatis ñ agno
scūt sed tñ sic obtenebrati regūt mūdum ꝛ ad
ipōꝝ imperiū disponit̄ et iō et rectores et re
cti in ꝑcipiciū vadūt. Mat. xv. Si cecꝰ ce. du.
ꝛc. Propter qđ dicit cōtra mūdi rectores te.
ha. ¶ Sexto q: hostes nři sunt inuisibiles et
ab ipis ledi possumꝰ & ipōs ledere nequimus
q: spūs sunt sed solū possumꝰ nos defendere
sub armatura dei q: talē armaturā habentes
tangere nequeūt. Qđ figuratū ē Ezechie. ix.
Ubi viro debēti ꝑcutere hoīes ciuitatis di
ctū est ne signatos thau tāgeret. Septimo
q: hostes nostri sunt nequissimi et in aīa ꝛ cor
pore volunt nos ꝑdere et nulli ꝑcūt ꝛ nullius
miserent̄ et nullo tempe dormiūt vel quiescūt
Job. Qui me comedūt nō dormiūt. Grego.
Nihil se fecisse estimat cum aīmas nō sauciat
Propter ista duo dicit. cōtra spūalia neq̄cie
¶ Octauo. q: hoc bellū nō agit̄ ꝓ modica re
sed ꝓ regno eterno qđ demōes ꝑdiderūt. Et
ideo totis viribꝫ nituntur laborare ne ipꝫ pos
sideamus. Propter qđ dicit ī celestibꝫ. i. pro
celestibꝫ. et sic pꝫ secūdū. ¶ Tercio que sunt
ista arma quibꝫ milites xpi debēt esse accīcti.
et facit tria. Primo dicit ꝓditorē prelij eē re
ligandū. Secūdo ponit arma ad defendēdū.
Tercio ponit arma ad offendendū. Dicit er
go. State. Postq̄z eñ bellum est ita durum
nō est sedendū sed viriliter standū ad pugnā.
Et q: vt dictū est pugna hec ē in carne et per
carnem. et ideo lumbi carnis in quibꝫ cōcupi
scētia viget. iuxta illud Job. xl. Fortitudo eiꝰ
in lumbis eius. sunt succingēdi ꝑ carnis mace
ratōem ne defluant ad carnalia. sicut cingulū
cōseruat vestem ne defluat in lutū. Prouerb.
xxxj. Accīxit for. lū. su. i. ɔtinētia forti. Lu. xij.
Sint lum. ve. ꝑc. Non eñ ɔtra carnē alit̄ pu
gnare debemꝰ q̄z ꝑ cōtinentiā et maceratōez
ipius Aug. Carnē vestrā domate ab escis et
potibꝫ. Prīo eñ debet proditor castri religa
ri anteq̄z ꝓcedat̄ ad bellū ꝛ ideo prīo omniū
in bello spūali caro est religāda ꝑ disciplinaꝫ
cum sit ꝓditor. Eccl. xxxiij. Seruo maliuolo
tortura et compedes caro aūt est seruꝰ mali
uolus et nequā q: ꝓdit aīam dñam suaꝫ. Et
di. in veritate. vt scꝫ sit vera cōtinētia nō sīla
ta. glo. vt vere ꝓpt̄ xpꝫ ɔtinētiā huictis. Mat.
xix. Sūt eunuchi q̄ facti sūt ab hoībꝫ. vt sunt
ypocrite. q̄ ꝓpt̄ hoīes cōtinēt et sūt eunuchi
q̄ seipōs castrauerūt ꝓpt̄ regnū celoꝝ. Cōse
quēter secūdo secluso inimico. ꝛ ꝑ disciplinaꝫ
debilitato. aīe armaturā poīt d. Induti lori
cā iusticie intrāsitiua ē cōstructō. i. induti iusti
cia: que ē lorica aīe. Cōpatur aūt iusticia lori
ce ꝓpt̄ duo ¶ Prīo q: sic lorica ex mltis mu
renulis vel malgis vel rotulis cōtexit̄. ita iusti
cia multas ꝟtutes cōplectit̄ que sūt insil̄ cate
nate. Sap. v. Induet ꝓthorace iusticiā. Se
cundo q: sic lorica int̄ hostes nūq̄z ē deponē
da sic nec iusticia. Ps. Beati q̄ custodiūt iu
diciū ꝛ faciūt iu. ī oī tpe. Aliā armaturā poīt d.
Et calciati pedes. i. affectōes ꝛ desideria hñ
tes multas ꝟtutibꝫ ꝛ sctōꝝ exēplis q̄ fm aug.
sūt pedes aīe ne a spinis vicioꝝ ꝛ luto mūda-

norū pungant ꝛ maculent. Cant. vij. Q pul cri sunt gressus tui ī calciamētis filia pricipis Et hoc est in pparatōne euāgelij pacis sup. adimplenda .i. vt sitis pati ad pdicandū euāgelium qd nunciat pacem inter deū et hoīes factā. vl' ad cōplēda pcepta euāgelij. Hmōi calciamēta debēt hre pdicatores ne terrenis suis desiderijs terrena tangāt vel ꝑpter terrena predicēt. Hac significatōne mar. d. aplos sandalijs vel soleis calciari vt patz eiusdē. vj. Debemus ergo parati esse ad pdicandū euāgelium pacis. Aliam armaturam ponit d. In oīb .s. prelijs spūalib sumētes scutum fidei. intrāsitiua cōstructio est .i. fidem que ē scutū qꝛ sicut scutū est vnū et habz tres angulos sic fides ē de vna essentia diuina in qua sunt tres psone .j. Johā. v. Tres sunt q test. dant in ce. pa. ꝟ. ss. et hi tres vnum sunt. Item sicut substātia scuti est coopta corio aīmalis mortui. ita fides est de substātia diuīa vestita carne mortalitatis nr̄e. Joh. j. Ver. ca. f. ē. Item sic scutum suspendit' ad guttur et stat supra cor ita fides debet esse in corde et ꝓferri p os. Ro. x. Corde cre. ad iu. ore aūt cōfes. fit ad sa. In q̄ scuto fidei. d. q possumus oīa tela ignea nequissimi hostis nr̄i extinguere. Ipa em̄ fides debet primo oīm temptatōib et telis dyaboli opponi. ne pueniāt ad loricaz iusticie. Prudentius. Prima petit campū dubia sub sorte duelli pugnatura fides. Ignea aūt d. tela dyaboli. qꝛ suggestiōe dyaboli ignea. carnales cōcupiscentie igniūtur vt plus possint nocere sicut tela materialia de igne. Ecclesi. ix. Quasi ignis cōcupia exardescit. Nequissima aūt di. qꝛ eius nequicia oīb supfert'. Sicut eīn scutum defendit hoīem et oīa arma eius. quia doctus miles oēs ictus recipit in scutuz. ita fides defendit hoīem et oēs virtutes. quia oēs ictus dyaboli in scuto fidei recipiēdi sunt Oēs em̄ temptatōes p verā fidē repellim Quia si habem verā fidē de gaudijs paradisi et penis inferni nec ꝓspera mūdi desideram. nec formidam aduersa. de quib oīs temptatio infertur habenti veram fidē. nisi sit tēptatio de ipa fide. q̄ p fidem nr̄am repellit' sicut lumē expellit tenebras. Aliam armaturā ponit di. Et galeā .i. spem salutis eterne assumite ad caput mētis ꝓtegēdū. Dicit' aūt spes galea salutis. Quia dicit' Ro. viij. Spe salui facti sum. ysa. lix. Galea salutis in capite ei Si aūt querat': q̄re nō fecit mentōem de caritate cum sit melior et virtuosior armatura spiritus q̄ omnes alie. Dicendum est q ipse fecit mentionē de fide formata que p dilectōez operat' in qua oīa tela dyaboli extinguunt' et p quā oēs temptatōnes siue a carne siue a mundo. siue a dyabolo superam. non enim per fidē mortuā et informē vincimus temptatōnes. Et ideo in ipsa fide intellexit caritatez oīa tela dyaboli extinguentē. et oēs temptationes vicentem. qꝛ fides in virtute caritatis operat' cum sit forma fidei et oīs operatio sit a forma. ¶ Cōsequenter tercio postq̄ posuit arma ad defensionē. poīt arma ad impugnandū d. Et assumite gladium spūs qd est verbum dei. nō em̄ debem solū nos defendere a dyabolo sed debemus ipz impugnare Instrumentū aūt ad dyabolū impugnādum est solū verbum dei qd debemus hre in ore et in maīb. in ore pdicando. et in manib adimplendo. Apoc. j. De ore eius gladius ex vtraq̄ pte acutus exibat. Gladius ex vtraq̄ parte acutus egredit' de ore pdicatoris. qñ id qd pdicat. opere implet et tūc ex vtraq̄ pte dyabolū impugnat. Debem ergo dyabolū impugnare facto et verbo. Quidam ꝟo impugnant ipz solum verbo. verbū aūt taliū ē mortuum. et ideo nō est gladius spūs. qꝛ gladius spūs ē verbū dei viuū. Hebre. iiij. Viu est sermo dei et efficax ꝛ penetrabilior oī gladio ācipiti et ptingēs vsq̄ ad diuisionē aīe et spirit compagū q̄z et medullaꝝ. Hūc gladium xp̄c venit mittere ī terrā. Math. x. Nō veni pa. mit. s gla. Veni em̄ separe hoīem adu's patrez suū. et filiā aduersus m̄rem suā ꝛc. sic em̄ gladi separat et diuidit. sic ꝟbū dei separat et diuidit hoīez a carnalib et t'renis. Et q sol gladi ꝟbi dei sit armatura ad dyabolū ipugnādū sic pz. Dyabol em̄ pugnat aduers peccatorē. ¶ Prīo ipz oculis mētis excecando. Sz ꝟbū dei fugat tenebras mētis et illumīat eā qꝛ lucerna ē. Ps. Lucer. pe. m. ꝟ. t. Secūdo ipz vincul' pctoꝝ ligādo et in ꝯuitutē pcti redigēdo. Joh. viij. Qui fa. pec. ser. ē. p. Sz ꝟbū dei liberat hoīez ab oī vicio ꝛ ab oī ꝯuitute. Jo. viij. Si māfitis ī ꝯmōe meo cog scetis ꝛ veritas liberabit vos. Tercio ipz mūdi ꝓspera ꝛ vana gaudia sup oīa q̄rere faciēdo Job. xxj. Dilexert glo. ho. ma. q̄ gliaz di. Sz ꝟbū dei oīa ꝓspa mūdi facit ꝯtēnē. Et apli ad ꝟbū xp̄i oīa reliq̄rūt. Mat. xix. Ecce nos reliqm oīa ad Phi. iij. Oīa arbit' sū ꝛ ster. vt

xp̄m lu. Quarto ip̄m ꝑ mundi aduersa frangendo. Sed verbū dei facit hoīem fortē. et nihil aduersi formidantē. Vñ ap̄li postq̄ꝫ perfecte audierūt verbū xp̄i dicebant. j. Corin. iiij. Maledicimur et benedicimus ꝑsecutōem patimur et sustinem⁹. blasphemamur ⁊ obsecramus. Quinto ꝑ voluptates corp̄is ip̄ꝫ dissoluendo. Sap. ij. Nō sit p̄ratū qd̄ nō ꝑtranseat lu. no. Sed verbū dei cōstringit ad lamentuꝫ p̄nīe. d. Mat. iij. Penitētiā a. ap. e. re. ce. Sexto ip̄m in infirmitatib᷒ peccatoꝝ detinendo et eius appetitū cōturbando ita q̄ dulcia videnť ei amara et amara dulcia. Aug. Palato nō sano pena est panis q̄ sano est suauis. ꝟ verbū dei sanat hoīem. Ps̄. Misit verb. su. ⁊ sa. e. Et reddit ei appetitum rectū vt ei dulcia sapiāt ⁊ amara desipiāt. Et iō sic sanatus dauid dicebat. Q dulcia faucib᷒ meis eloq̄a tua sup mel ori meo. Septīo ip̄m ad mortē et'nā ducēdo. Sed verbū dei ab oī morte liberat. Johā. viij. Si q̄s ser. m. ser. ꝛc. Et breuiter in om̄i tēptatōne ꝑ quā dyabol⁹ ꝑcutit hominē verbū dei obstat et repcutit eū. Vñ verbum dei dicit̄ inimicus et aduersari⁹ peccatoris q̄ꝛ in om̄ib᷒ cōtradicit ei que peccator instigat⁹ a dyabolo cupit facere. Math. v. Esto cōsentiens aduersario tuo cito dum es in via cū eo. Qd̄ exponēs beatus Aug. d. q̄ iste aduersarius cui cōsentire debem⁹ ē sermo dei q̄ꝛ ī om̄ibus q̄ male cupim⁹ aduersat̄ nobis et ꝓhibet Vis em̄ rape alienum. sermo dei di. nō furtū facies. Vis cōcumbere cū vxore aliena. ꝟmo dei di. nō mechaberis. Et sic d̄ oib᷒ aliqs. Sic ergo pꝫ q̄ ī pugna sp̄ūs p̄mo debem⁹ prodi torē scꝫ carnē ꝑ cōtinentiā et abstinentiam restringere et religare que quidē religatio q̄daꝫ dei armatura est. Secūdo debem⁹ aīam virtutib᷒ armaē. scꝫ lorica iusticie. scuto fidei. mūdicia desideriōꝝ. vt pure p̄dicem⁹ et impleā⁹ euāgeliū pacis. ꝑ quā mundiciā sūt pedes aīe muniti et p̄parati. ⁊ galea et'ne salutis. Tercō debem⁹ accipe verbū dei tanq̄ꝫ gladiū ad dyabolū impugnādū. Et sic pꝫ terciū et cōseq̄nter totum.

¶ Dominica. xxij. de euāge. Sermo. cviij

Simile ē regnuꝫ ce. hoī. regi q volűit ra. po. cū s̄uis suis. Mat. xviij. Sup̄ h̄ euāgeliū dn̄s immediate dixerat b̄to pet. q̄ ex p̄te dei fratri peccāti et veniā petēti nō soluꝫ deberet dimittē vsq̄ꝫ septies ꝟ vſꝫ septuagiesseptíes .i. q̄liacūq̄ꝫ et quātacūq̄ꝫ pc̄ta cōmittēt. In q̄ ondit̄ maxia largitas ⁊ clemētia di. Et q̄ꝛ de⁹ ē ita clemēs ⁊ misericors circa nos vult q̄ nos adinuicē misericordes sim⁹. al's ip̄e a nobis suam misericordiā reuocabit. Et hoc ē qd̄ ī hoc euāgelio sub quadam similitudine demōstratur. In quo euangelio tria principalit̄ cōtinētur. Primo em̄ sub quadā similitudine inducitur exemplum diuīe pietatis in debitoꝝ ⁊ debiti dimissione. In principio euāgelij. Secundo ponitur reatus hūane malignitatis in conserui suffocatōne ibi. Egressus aūt seruus ille inuenit vnum de cōser. su. ꝛc. Tercio cōcludit̄ intentum proposite similitudinis in gestorum adaptione. ibi. Sic et pater m. ce. fa. vo. In prima ergo parte inducimur sub quadā similitudine in exemplū. ibi. Qui voluit ra. po. cuꝫ seruis suis. In qua quideꝫ parte q̄tuor facit. Primo sub quadam similitudine ostēdit diuinam potentiam ibi. Simile est regnū celoꝝ homī regi. Secundo diuinam sapientiaꝫ. ibi. Qui voluit rōem pe. cum ser. suis. Tercio diuinam iusticiā ibi. Et cum cepisset rō. po. ob. ē ei vnus ꝛc. Quarto diuinam clementiam ibi. Procidēs aūt seruus ille ro. e. ꝛc. In his em̄ q̄tuor ostēditur regia dignitas atꝫ honestas que in hoc cōsistit. scilicet in potentia ad coercendum. sapiētia ad gubernandū iusticia ad puniendum. clementia ad miserandum. Debet em̄ rex ꝑ potētiā aduersarios coercere. ꝑ sapientiā sibi subditos gubernare. ꝑ iusticiaꝫ delinquētes punire. et vnicuiq̄ꝫ qd̄ suum est reddere. et ꝑ clementiā paupeꝝ ꝑsonarum et miserabiliū misereri. Dicit ergo. Sil'e est reg. ce. i. ecclesia militās homī regi. i. filio dei qui factus est hō et est rex om̄is creature. i. simile ē negociū ecclesie ad xp̄m regem ⁊ xp̄i regis ad ecclesiā huic negocio. qd̄ fuit vl' esse potuit inter quendā regē et eius seruos. Dicit̄ aūt ecclesia militās regnū celoꝝ ꝓpt̄ q̄tuor. vt pꝫ supra in euāg. dn̄ice. xx. Litera plana est ꝟm literalē intelligētiā et iō ꝟm sensū mysticū exponatur. Nam p̄ns euāgeliū cōtinet quādā similitudiem q̄ negocio dei ⁊ ecclesie adaptari debet. Rex ergo de⁹ ꝯtinue cū suis s̄uis poit rōnem et ī vita et in morte. In vita poit rōeꝫ ꝑ cōscīe illuminatōnem q̄ñ scꝫ hō cogitat multa bona que a deo recepit. et multa mala que cōmisit. et tempus qd̄ amisit. et multa bona que

omisit. Ponit etiam talem rōez p scripturas
et p̄dicatores et confessores. qn̄ p̄dicator vel
confessor ostēdit homi supradicta. et per scri-
pturas pbat. ysa. xxxviij. Recogitabo ti. o. ā.
m. in am. a. m. Remigius. Christus examina-
tor meritoꝝ iam p scripturas cum seruis suis
rōem ponit. In morte aūt rōem talem p cun-
ctoꝝ ante oculos reductōem. Dan̄. vij. Iudi
cium se et li. ap. sunt. i. cōsciētie singuloꝝ. Sūt
em̄ demones tūc cōstanter accusantes eum. ꝛ
om̄ia facta dicta cogitata. et omissa replicant
sup eum. ꝛ hoc est qd̄ hic dicit᷑. Et cum cepis
set rōem ponere. i. facta singuloꝝ examinare.
oblatus est ei vnus qui debebat decemmilia
talenta. Talentū ƀm ysid̄. est qd̄dam pōdus
apud pysanos. Est aūt triplex talentū. scꝫ mi
nus. qd̄ est quinquaginta librarū. mediuꝫ qd̄
est septuaginta librarū. et maximū qd̄ est. cxx.
librarū. Per istū vnū qui tale debitū debebat
et tantū tenebatur. intelligit᷑ quilibet pecca-
tor in peccato mortali existens sicut p istuꝫ q̇
nō habebat vestem nuptialem. intelligit᷑ qui-
libet non habens caritatem. qui est obligat⁹
deo in decem milib᷒ talentis p decē maris be-
neficijs que deus homi fecit que sunt. Bene-
ficiū creatōis. beneficiū eruditōis. beneficiuꝫ
mīstratōnis et gubernatōnis. beneficiū natu-
re nr̄e assumptōnis. beneficiū redemptōis. be
neficiū lotōnis et vestitōnis. beneficiū sanati-
onis. beneficiū adoptōnis. beneficiū glīe pre-
parationis. et beneficiū corporū resurrectōis
Si vis de his beneficijs p̄dicare q̄ras ea sup
dn̄ica. xviij. sermone. c. sub. R. Et ideo ista ta
lenta debent intelligi de auro cū nō determīe-
tur de q̊ fuerint. qꝛ p talib᷒ et tātis beneficijs
hō tenet᷑ deo in melioꝛib᷒ ꝛ p̄ciosioꝛib᷒ q̄ ha-
bet et hr̄e possit ꝛ in psona et in reb᷒. Bern̄.
O si cognouisses aīa mea q̄ꝫ multa et q̄ꝫ mul-
tis debeas. videbis qd̄ nihil ē qd̄ facis. Pr̄io
em̄ debes xp̄o totā vitā tuā. qꝛ ip̄e p tua po-
suit suā. Secūdo exigūt p̄terita peccata mea
totā vitā meā. vt faciā dignos fruct⁹ pnīe. et
recogi. ti. o. ā. m. in am. a. m. Quid si terciū de-
bitorē ostēdam qui eā vēdicat sibi totā. puto
q̄ desideres gloꝛiā quā ocul⁹ nō vidit. nec au-
ris audiuit nec in cor ho. asc. Nōne ad hanc
emendā totū te ꝛ q̄cūq꞉ poteris dare oportebit
et cū oīa cōpleueris nō sunt cōdig. pas. huius
tē. ad f. g ꝛc. Quarto debitori debes qd̄ es a
quo totū habes. q̇ te fecit et reficit et cuncta
mīstrat cui boꝛū qd̄ debes reddere proponis

Est etiam hō obligatus deo in x. milib᷒ talen
tis p transgressionez decem p̄ceptoꝝ. qꝛ q̇ re-
gis p̄ceptū trāsgredit᷑ regi tenet᷑ ad penā sol-
uendam. Et rex potest exigere et reus tenet᷑
soluere si sit ei iuste inflicta. Vel decē milia ta-
lenta debebat q̇ de innumerabilib᷒ pctīs erat
rōem redditur⁹ vt di. Remigi⁹. Innumera-
bilia ei pctā et q̄si infinita cōmittit hō ī pec-
cato manēdo. Si aūt querat᷑ q̄re in trāsgres-
sione precepti tam magna pena debet᷑. qꝛ de
cem milia talēta est aurū innumerabile. Dicē
dum q̄ in maleficio magis pensat᷑ psona que
offendit᷑ q̄ꝫ ip̄m maleficiū. et qꝛ in trāsgressio-
ne p̄cepti offendit᷑ de⁹. qui ē bonū infinitū iō
sic punit᷑. Aggrauat᷑ etiaꝫ pena ex pte psone
offēdēt; ppt᷑ ml̄tas circūstātias qꝛ offēdit suū
creatorē. suū eruditorē. suū redēptorē. Et cē-
tummilia sunt circūstātie pp̄ter q̄s aggrauat᷑
pena offendentis deū. et trāsgrediētis ei⁹ mā
datū et iō pena insolubilis ei debet᷑. Et hoc ē
qd̄ sequit᷑. Cuꝫ aūt nō haberꝫ vnde redderet
glo. i. pp̄rijs virib᷒ penā exoluere. Est em̄ pec
cator sp̄us vadēs ꝛ nō rediēs. Ps̄. qꝛ potest
incidere in penā. ƀ nō potest pp̄rijs maib᷒ ex-
oluere penā. Si aūt aliqn̄ gratie dei restitut⁹
exoluat penā hoc facit ī virtute passionis xp̄i.
cui⁹ pena fuit et est sufficiēs ad oēm penā ex-
oluendā. Ioh. xv. Sine me ni. po. f. Pecca-
tor em̄ p pena exoluēda in oīb᷒ et cū om̄ibus
suis obligat᷑ deo ꝛ hoc ē qd̄ sequit᷑. Quia ius
sit eum venūdari et vxorē et filios et oīa que
habebat et reddi. Punit᷑ ergo in se et in pso-
na sibi cōiuncta scꝫ in vxore ꝛ in psona a se ge
nita scꝫ filijs. ꝛ in substātia exteriori. Vel pu-
nit᷑ q̊ ad se et suos scꝫ vxoreꝫ et filios. et q̊ ad
sua. Vxor em̄ spālia obsequia debet viro suo
et silr̄ filij pr̄i. Priuat᷑ em̄ pp̄terea oī obseq̄o
qd̄ ei vndecūq꞉ debet᷑. ꝛ iō vxor et filij iubent᷑
vēdi. i. oē ꝯmodū ꝛ om̄e obsequiū sibi auferri
vn̄cūq꞉ ei debeat᷑. Vl̄ puit᷑ ip̄e q̄ꝫtū ad aiaꝫ
et hoc ī se. et q̄ꝫtū ad corp⁹. et ƀ in vxore q̄ est
vnū corp⁹ cū viro. et q̄ꝫtū ad potētias aie. ꝛ ƀ
in filijs q̄ origināt᷑ ab aīa sic filij a pr̄e. ex ꝯiun
ctōe aie ad corp⁹ potētie origināt᷑ ab aīa. Et
q̄ꝫtū ad bona exterioꝛa. Et sic cū oīb᷒ ꝛ ī oīb᷒
suis pctōr puit᷑ et obligat᷑ ad penā. Et meri-
to ī his pctōr punit᷑. Punit᷑ em̄ ī aīa qꝛ aīam
spōsam dei fecit cū dyabolo adulterari. Aiaꝫ
filiā regis et᷑ni fecit seruā dyaboli. aiaꝫ imagi-
ne dei insignitā maculis pctōꝝ fedauit. Aiaꝫ
ꝯitatis luce coruscātē erroꝝ tenebris exceca-

nit. Punitur in corpore q: corpus deū suū constituit iuxta illud Phili.iij. Quorū deus venter est. Corpus qd debuit famulari fecit dn̄m anime. Corpus qd nō manet ī domo in eternū ꝟ ꝓijcit ad foueas a vermibꝫ comedē dum. fecit beredē oīm bonoꝝ berede legitīo reprobato scʒ aīma. Eccl. vj. Oīs labor boīs in ore eius. Job. xxiiij. Pauit ei sterilem. scʒ carnē que nō ꝑturit et vidue scʒ aīme nō bene fecit. Punit in oībus potētijs aīme. q: cum omnibꝫ inique peccauit. vt cū voluntate falsa bona desiderādo. ⁊ cū intellectu errores ⁊ falsitates addiscēdo. ⁊ cū mēoria maloꝝ ⁊ iniuriarū recordādo. ⁊ cū corde falsa ⁊ lascinia cogitando. ⁊ cū ocul' inbonesta vidēdo ⁊ cū aurībꝫ mala ꝟba audiēdo. et cū maībꝫ ꝑua opando. Et breuit' cū oībꝫ potētijs aīe ⁊ cū omībꝫ mēbris corpis incessant' peccauit. ⁊ iō ī oībꝫ ⁊ cū omnibꝫ debet puniri. Punit' etiā in vxore q: ipā sic equus abusus ē. nō seruato ordine rōnis ⁊ peius q̄ʒ equus nō seruato ordine nature. Et ipām a vanitatibꝫ nō refrenauit. imo vt ipām in vanitatibꝫ cōseruaret multa lucra iniusta fecit. Ipām iniuste ⁊ sine cā pluries molestauit ⁊ amarā vitam ei fecit. quod ꝓbibet apl'us ad Colloc. iij. di. Viri di. vx. ve. et nolite amari esse ad illas. Notandū q quiqʒ modis cognoscit vir vxorē suā. aut causa ꝓlis ꝓcreande. ⁊ tunc nullū est peccatū. xiij. q. ne tui. Aut causa reddendi debitū tunc nō solū non peccat sed ⁊ meret'. xxxiij. q. v. si dicat. Aut cā incōtinētie vitande. scʒ causa ꝓueniente a voluptate. ⁊ tunc ē veniale peccatū ꝟm quosdā. ego aūt nullū credo esse peccatū ꝓpter autoritatē apli. j. ad Cor. vij. Vnusquisqʒ babeat suā vxorem ꝓpter fornicationē scʒ vitandā. et vnaquequʒ suū babeat virū. Aut causa explēde libidinis. vt cū vtit' calidis cibis aut incentiuis vt potētior sit in actu. vel cū conat' facere licet nō multū appetat. ⁊ tunc credo ipm mortaliter peccaē. xxxij. q. iiij. origo. Aug. Cognoscit vxorē suā cōtra naturā. et tunc mortalissime peccat. xxxij. q. vij. adulterij malū. Punit' et ī filijs. q: ipos n̄ ad dī cultū sed ad mūdū ⁊ ad īfernū nutriuit. ipis mala ablata r̄liqt. ⁊ ipos pl' q̄ʒ deū ⁊ aīaʒ suā dilexit. Punit' ⁊ ī boīs tēꝑalibꝫ q: ipā iiuste acqsiuit male expēdit ⁊ iprudēt' r̄liquit. q: ꝟ sic peccator dʒ oībꝫ boīs expoliari ⁊ sic ī oībꝫ puniri nibil r̄stat ei nisi vt ꝓcidat ī terrā di. Patiētiā babe in me. i. ꝯcede mihi spaciū penitendi ⁊ gratie tue me restitue

et oīa reddā tibi. s. aīaʒ ⁊ corpus. ⁊ potentias anime vxorē ⁊ filios ⁊ bona tꝑalia. q: oīa bec tuo deinceps obsequio mācipabo. Et sic peccator dicat ⁊ sic facere ꝓponat statim deus ad eū magna clemētia inclinat' ⁊ plus vult illi misereri ⁊ facere q̄ʒ petat' q: ipē petit dilationeʒ et deus dat plenā remissionē. q: eū dimittit liberū. q̄ erat in catbenis dyaboli ⁊ ꝑcit ei totū debitū peccatoꝝ. Aug. Erubescat būana miseria. plus vult illi deus misereri q̄ʒ nos a miseria liberari. Cris. loquens de dn̄o iubente seruū vendi. terrere vult vt ꝓmptius in supplicatiōeʒ ducat. Ex magna em̄ libertate ꝓcedit q deus nos sic vult punire. vt nos miscdiā petamus. Sic terruit dauid qui fecit adulteriū et bomicidiū. et venit ad euʒ ex parte dei natbā propbeta et cōminatus est ei multa mala. et dauid ait. peccaui ⁊ statim deus trāstulit peccatum eius vt patʒ. ij. Reg. xij. Plene ergo deus remittit peccatori quicquit deliquit si dicat. peccaui. Et boc est qd subditur. Misertus aūt dominus serui illius. Vbi tria ostenduntur. Primo ex parte dei affectus misericordie. quia misertus. Secundo remissio culpe quia dimisit eum. Tercio relaxatō pene q: debituʒ dimisit ei. Remigius. Peccator rogans accipit donū decēmilium talentorū. i. veniam suorum cōmissorū. De boc aūt babem' in multis exemplū. Nam petrus cū iuramēto negauit xp̄m. ⁊ fleuit postea. et deus pepcit ei et restituit eū in gradum pristinum. Joh. xxij. Pasce o. m. Magdalena cū multis fornicata est ⁊ accessit verecunda ⁊ cum magna fide ad xp̄ʒ ⁊ saluata ē. Luc. vij. Fides tua te saluā fe. Paulus ꝑsecutus ē eccl'iam dei ⁊ stepbanuʒ lapidauit. ⁊ postea dixit. dn̄e quid me vis facere Actu. ix. et magnus sanctus effectus est. Latro de cruce multa latrocinia ⁊ scelera ꝯmisit. ⁊ postea dixit. Memēto m. dn̄e. ⁊ xp̄c plus q̄ʒ petierat vel sꝑauerat fecit. Hodie inquit mecū eris in ꝑadiso Luc. xxiij. Carissimi imitemur istos sanctos ⁊ nō simus sic iudas q̄ desꝑauit ⁊ laqueo se suspendit qd dn̄s ꝓ peiori būit q̄ʒ ꝓditionē quā ei fecit. Nō etiā simus sicut cayn qui ait. Maior est iniquitas me. ⁊c. Gene. iiij. Dicam' ergo cū filio ꝓdigo q̄ dixit Pater peccaui in celū ⁊ corā te ⁊ nō sum dignus voca. fi. ⁊c. Luce. xv. Nūc ei curia misericordie sedet et causas audit et curia iusticie facit ferias. In alia vero vita erit econuerso. Adeamus ergo cum fiducia ad tbronum

gratie eius accedere vt misericordiam cōseq-
mur et gratiā inueniam⁹ in auxilio oportuno
Hebre.iiij. Et sic patet primū scꝫ dei poten-
tia. dei sapientia. dei iusticia et dei clementia.
¶ Secūdo poīt reatus hūane malignitatis
in conserui suffocatōne. et hoc sub similitudi-
ne serui suo cōseruo nolētis misereri. ¶ Circa
qḋ quatuor notant. Primū est serui absolu-
ti crudelitas ibi. Egressus aūt seru⁹ il. ꝛc. Se
cundū est serui nequā a cōseruis apud dn̄m
accusatio. ibi. Uidētes aūt cōserui ei⁹ que fie.
Terciū est cōtra seruum nequam a dn̄o ob-
iurgatio ibi. Tūc vocauit illū dn̄s su⁹. Quar
tum est ipius serui nequā cōdemnatio. ibi. Et
iratus dn̄s eius t. e. tor. Iste ꝓcessus ꝑ omnia
fit in peccatore nō penitēte neqꝫ ꝑcente. Pri
mo em̄ perpetrat nequiciā coram deo et ꝓxi-
mo. Secūdo accusat coraꝫ deo ab angelis q
nobiscum morātur. Tercio obiurgatur in ex-
tremo examīe. Mat. xxv. Discedite a me ma.
in ig. et. q̇ pa. ē dya. ꝛc. Quarto condemnat
in eternū. Dicite ergo egressus aūt seruus ille
scꝫ de carcere dyaboli et seruitute peccatorū
in libertatē filioꝝ dei inuenit vnū de cōseruis
suis qui debebat ei centū denarios. Talis aūt
inuentō nō est intelligēda semꝑ realis ſ aliqn̄
imaginaria. Inuenit ergo hō debitorē suum
quādo in aīma ꝑ memoriā et imaginationem
recordat iniurie ciuium suoꝝ aliqn̄ sibi illate.
Cōtra qḋ dicit Leuit. Ne memor sis iniu-
rie ciuiū tuoꝝ. Nec tale debitū dꝫ intelligi pe-
cūiale. qꝛ tale debitū potest repeti si adest de-
bitoris facultas cum moderamīe. tn̄ nec credi
tor tenetur ꝑcere. Sed debitū de offēsis Re
mi. Centū denarioꝝ debitor erat. quē de aliq̇
bus cōmissis satisfacere oportebat. Hieroni.
Qḋ vt manifestius fiat dicamus sub exem-
plo. Si q̇s nr̄m cōmiserit adulteriū. homicidi
um. sacrilegiū. cetera maiora crimia. decēmi-
lia talenta rogāti dimittūtur. si et ipe dimittit
miora peccātibꝫ. Crisṫ. Tanta ē dr̄a peccato-
rū q̄ cōmittūt in deū. et q̄ cōmittūt in hoīem
q̄nta ē dr̄a decē miliū talētoꝝ et centū dena-
rioꝝ. magis aūt et multoplus. Sequit. et te-
nēs suffocabat eū. Hic ista tētio nō semꝑ itel
ligēda ē ꝑsonalis sed aīmalis vel aīmositatis.
Qn̄ em̄ q̇s exardescit in ꝓximū et vellet eum
destruere vel occidere. vel destrui vel occidi.
tūc tenēs suffocat eū. Remigi⁹. Cōseruū suf-
focare ē in fratrē ꝑ vindictā exardere. Cōtra
qḋ dicit Ro. xiij. Noli vi. a ma. ſ vin. in b. m.

Et frequēter peccator palliat odiū suū et irā
d. Ipe iniuste offendit me. et idō iuste irascor
cōtra eū et vindictā expeto. Et hoc est qḋ se-
quitur. Redde qḋ debes. i. tu teneris ad emē-
dam. et ideo volo eam a te expetere. j. Reg. ij.
Nūc dabis alioquin tollam vi in quo ostēdi
tur sicata iusticia peccatoris. Iusticia esse vi-
detur sua repetere sed hoc est verꝫ in pecunia
vt frequēter. nō aūt in vindicanda iniuria. qꝛ
mihi vindictā et ego retribuā dicit dn̄s. Ro.
xij. Sequit. Et procidēs cōseru⁹ ille ro. e. di.
Patiam ha. i me et o. re. t. At ille noluit. Ec-
ce crudelitas istius. qꝛ a seruo supplicit rogat
nō vt dimittat sed solū vt differat et noluit. ꝛ
misit eū in carcerē donec redderet debitū vni-
uersū. Multi sunt hodie sic crudeles q̇ ꝓ mo
dico incarcerāt hoīes. Et sic pꝫ crudelitas
serui. ¶ Secūdo ponit serui nequā apud do
minū a cōseruis accusatio. et hoc est. Uiden-
tes aūt cōserui eius que fiebāt scꝫ angeli qui
deo referūt gesta hoīm. qui hoīm cōserui sūt.
iuxta illud Apoc. xix. Cōseruus tuus ego suꝫ
et fratrū tuoꝝ. dixit angelus iohāni. Uel isti
cōserui sunt viri spūales. Remigius. Spūa-
les qui oīa iudicāt talia vidētes cōtristātur
et nunciāt dn̄o ad corrigendū implorātes au
xilium. ¶ Tercio ponit serui nequā dn̄o ob-
iurgatio. et hoc est. Tūc vocauit eum dn̄s e⁹
et ait illi serui nequā. i. inequalis. nō equus qꝛ
misericordiā a me accepisti et tuo cōseruo nō
fecisti. et sic fuit ingratus q̄tum ad deū q̇ con
donauerat mag. et immisericors q̊ ad ꝓximū
cui nō dedit spaciū ad reddēdū mīma. Et h̄ ē
Oīe debitū dimisi tibi. i. oēs p̄uaricatōes. q̊-
niā rogasti me. Nonne g̊ oportuit ꝛ te misereri
ꝯserui tui sic̄ ꝛ ego tui miser⁹ sū. q. d. sic debu
isti ꝑcere ꝛ ei⁹ misereri. ¶ Et nota ꝙ propt
tres neq̇cias seru⁹ nequā vocat. ¶ Pria fu-
it odiū cordis. magna ē neq̇cia ꝛ mala odiū te
nere i corde suo. Au. Tenere odiū i corde suo
est sicut tenere gladiū in vētre et ignē i pecto
re. Un̄ q̄tū ad ꝑmā ait scꝫ aug. Qui alij no
cere desiderat similis ē illi q̇ gladio se trāsuerbe-
rat. et tunicā alteri scindat. Q̄tū ad secūdū ait
Sic puta maliciā eē q̄uo igneꝫ. si incendē vis
aliq̇d. illḋ qḋ apponis pri⁹ igne ardet. nisi eniꝫ
ardeat nō incēdit. Uerbi grā. Cū faculā ap-
ponis alicui igni. pri⁹ facla ardet vt illḋ possit
incēdē. Ita g̊ malicia tua ꝓcedit ex te. ꝛ quid
vastat āteqꝫ te. malicia tua vt alteri nō noceat
fieri pt̄ ꝙ aūt tibi n̄ noceat fieri n̄ pt̄. Isic igit

qui odium tenet seipm occidit 7 incendit 7 iõ nequam appellat. Secũda fuit crudelitas opis. qr tenẽs suffocabat eũ non rogauit eu3 nec monuit. nec citauit. sed statim cucurrit ad gurgulam eius. Tales sunt multi furiosi. q fe- runtur impetu ire sue. sicut canes. Prouerb. xxvij. Ira nõ habet misericordiã. nec erũpens furor. et impetũ cõcitati spũs quis poterit fer re. In eodẽ. xv. Os fatuor ebullit stulticiam. Et attende q̃ pulcra comparatio. sicut eñ ol- la bulliens nimis quatuor mala facit. sic os fa tui et irati. Primũ ẽ quia olla nimis bulli- ens aquã frequenter emittit. et circumstantia adurit. sic os iracundi ignita 7 cõtũeliosa ver- ba pijcit et audientes inflamat. et ad scãdalũ puocat. Sic puocabat vxor iob ip3 di. Be- nedic deo et morere. Secũdũ ẽ quia ignez extinguit. sic os irati ignem zeli istorum: qui ex charitate corrigerent eum extinguit. Nullus eñ eum audet reprehendere exquo vident eum ita ad cõtumelias paratum Sic iudei irati dic. cõtumelias aplis extinxerunt in eis ignem cor rectõnis q̃tum ad se. Et ideo dixerunt. Uo bis oportebat primũ loqui verbũ dei. s quo- niam repellitis illud ecce cõuertimur ad gen- tes Act. xiij. Tercium ẽ quia pinguedinez emittit. sic os irati pinguedinem gr̃e 7 deuotõ nis emittit 7 cum ira sit peccatum mortale. tã- ta potest esse ira q emittit oĩa interiora aĩe. s. dona et virtutes. Sic emisit saul spm sanctu3. et arripuit eum spũs nequã pter iram 7 odi- um qd habebat ad dauid vt p3. j. Reg. xvj. Quartum ẽ qr nisi in olla sit multum d aq frequenter ad magnũ ignem frangit. sic iratus nisi sit valde plenus aqua gr̃e ad motũ ire ita frangitur vt vix ad tranquillitatẽ reintegret. sic fractus est absolon cõtra amon fratrẽ suu3 quem occidi fecit. vt p3. ij. Re. xiij. Tercia nequicia fuit ingratitudo bñficij recepti. quia tantũ bñficiũ nõ cognouit. dũ eñ ei oĩa libere sunt remissa. tñ coseruo noluit misereri qd eu3 facere oportebat. 7 hoc ẽ. Nonne oportuit et te misereri conserui tui. F. Ubi nota q ingratitudo valde magnũ peccatũ ẽ. et q̃nq3 mala facit. Primũ est qr pc̃ta prius remis sa reuocat. Augus. Dicit tibi deus. dimitte 7 di mittet tibi. Sed si ego prius dimisi. dimitte tu postea. nã si non dimiseris reuocabo te 7 qc quid tibi dimiserã replicabo tibi. Secũdũ est quia oĩa merita dissipat. Bern. Ingratitu do inimica est anime. exinanitio meritor. uirtu

tum dispsio. et beneficior pditio. Terciũ est qr fontem diuine gratie exiccat. Bernhar dus. Ingratitudo est ventus vrens siccans si- bi pietatis fontem. rorem mĩe 7 fluenta gratie Quartum ẽ quia via3 gratie claudit ne ad aĩam intrare possit. Bern. Ingratitudo via3 obstruit gr̃e. et vbi illa fuerit grã accessum nõ inuenit. Accipiendis igit indignus ẽ qui fue- rit acceptis ingratus. Quintũ ẽ q pontez misericordie frangit. Aug. Ne festines aliu3 punire si ipẽ te lesit. sicut pururre velles ab alio rogante illum quẽ lesisti noli subuertere pon- tẽ miscdie quez transisti. Quarto ponitur ipius verbi nequã condemnatio. 7 h ẽ. Et irã tus dñs eius tradi. e. tor. i. demonijs. Ecci. xxx- iij. Seruo maliuolo tortura et cõpedes. Deus aũt dicitur irasci cu3 vindicat mala ad modũ irati. q̃adusq3 redderet vniuersu3 debitũ glo. i. imppetuum. Non eñ reddet aliqñ. cuius rõ ẽ. qr homo damnatus cũ sit intermino vie nõ est i statu merendi sed p meritis recipiendi. 7 sic a nulla culpa põt absolui et nihil lucrari. vt sa- tisfaciat debito. Sed nũquid peccatã dimis sa redeunt. Sup h diuersimode loquũt mul ti. Nam ppositus. et quidã alij dicunt q pec cata dimissa redeunt in quatuor casibus. s. pp odium fraternũ pter apostasiam a fide pp contemptum pfessionis. et pter dolorẽ de pẽ nitentia habita. Uñ versus. Frem odit apo- stata fit. spernit q3 fateri. Penituisse piget. p- stina culpa redit. Sed tene p veritate q du- plicit dicũt pc̃ta redire. Primo nõ q re deant q̃tum ad maculam vel reatum. s q̃tũ ad ingratitudinem. Qui eñ post acceptã remis- sionẽ ad pc̃m redit magis satis delinquit qr ingratus tãto bñficiõ existit. 7 ista ingr̃titudo pec catũ recidiuantis aggrauat ita q penã p̃teri- tor pc̃or videt secũ reducẽ. Scdo dicũt redire q̃tũ ad penã sbalẽ sic eñ in celo vnus est denarius. i. vna btitudo sbalis. licet vnus magis altero pcipiat. sicut stella differt a stella in cla- ritate. vt dic aplus. sic et in inferno ẽ vna pena substantialis p modũ dãni sc3 carẽtia visiõis diuine. alia p modũ sensus. s. ignis et vermis. 7 vtraq3 pena debet p q̃libet pc̃o mortali lic3 sm plus 7 minus. Dicunt g pc̃ta redire. qr reci diuanti eadẽ pena debet in genere que prius licet sit maior. sic dicit bt̃s Jaco. Qui offen. inqt in v. fac. ẽ o. re. Sz nũqd iustũ ẽ vt hõ p vno pc̃o mortali qd i modico tpe egit tot et tãtas penas ipp etuũ patiat. Et di

cendum q iustum est ppter tria. ¶ Primo propter psonam offensam que deus est. qui ē bonum infinitum. vt dictū ē. Pena aūt pensanda ē ex pte psone offense. Aliter ei punit occidens papam q̄ epm. et regem q̄ comitē. Et quia pctor offendit infinitū bonū. ideo infinita pena debet puniri extensiue ⁊ nō intensiue q: h sustinere nō posset. Scdo ppter ppetuitatē male volūtatis. Volūtas em apud deuz p facto reputat. Et q: peccator cū volūtate semp peccādi decedit. et in eadē semp manet dignū ē vt nūq̄ careat supplicio qui nūq̄ voluit carere pcto vt dicit Gregorius. Tercio propter statum in q pctor ē. q: nō ē in statu merēdi vt dictū ē. et ideo nil pōt de debito soluere. manente aūt debito ipe in carcere manere debet. Debitū aūt semp manet. et iō ipe sp manebit ibi. Et sic ptz scdm. Tercio cōcludit intētū pposite silitudinis. in gestoꝝ adaptatione. et hoc est. Sic et pater meus cele. fac. vo. si n. remi. Ubi nota q q̄tum ad tria q h tanguntur silr faciet nobis. Primo q̄tum ad subtile examen iusticie in debitoꝝ repetitiōe. ex q multum timere debemus. Scdo q̄tū ad largam indulgentiā si rogauerim⁹ in pctoꝝ remissione. ex q nō despare debemus. h multuz confidere possumus. Tercio q̄tū ad dimissorum repetitōem. si nos pximo nō remiserim⁹. et q omnibꝫ indulgere debem⁹. Sic g similit pximo faciet nobis q ad subtile examen iusticie in debitoꝝ repetitōe. multa bona nobis deus cōmisit. et bona nature ⁊ fortune ⁊ gr̄e. et posuit nos in nundinis mundi ad negociādū Math. xxv. Homo quidē peg. pfici. vo. ser. su. et tra. il. ⁊c. vsq̄ hm ppriam virtutem. Et cui plus dat plus requirit ab eo. Quidā em sꝫo cū talentis dei bene lucrantur. et duplicāt Quidā abscondūt ⁊ nihil opant in eis. Quidam cū ipis impugnāt deum. dum bonis ⁊ g tijs que receperunt a deo in vituꝑiuz dei ⁊ ad dānū pximi vtunt. Secūdo similit faciet nobis q̄tum ad largā indulgentiā in peccatorū remissione si suppliciter rogauerimus. q̄tcūq̄ em mala fecerim⁹ ⁊ q̄tcūq̄ debita cōtraxerimus si eū humiliter cū lacrimis rogauerimus totū parcet ⁊ bona tribuet. vt dictū est supra Basili⁹. Per orōnes purissimas vtilia tribuunt ⁊ noxia amouent. Nō simus g pigri remissionem petere. q: ipe ē semp patus remittere. Tercio similiter faciet nobis q̄tū ad dimissoꝝ repetitōnem si alijs nō remiserim⁹. q: sicut deus non sanat hñtē ferꝝ iracūdie in aīa donec pxiciat ferꝝ. sic redeūte ferro redit infirmitas. Posita em cā ponit effectus. et remota remouet. Eccli. xxviij. Homo hoi seruat iram et a deo querit medelam. quasi d. Nihil pdest. Tota em causa quare pcta nō dimittuntur est odiū qd homo habet vel ad deum vel ad pximū vel ad animam suā. qd hō faciendum iniquitatē opat et diligit. Ps. Qui diligit iniquitatem odit animā suā. Sic tota cā remissionis peccatoꝝ ē dilectio dei et pximi. Prouerbi. x. Uniuersa delicta opit caritas. Lu. vij. Dimissa sunt ei pcta multa qm dilexit multum. Extrahamus g ferꝝ odij ab aīa als recidiuabimus in peiores infirmitates q̄ prius. Luce. xj. Et fiunt no. h. il. pe. pri. Et sic ptz terciū et consequenter totum.

¶ De epistola sermo. cix.

Confidimus in domino hiesu q: qui cepit in vobis opus bonum pficiet. vsq̄ ī diem hiesu christi Phil. j. In psona apli loqt ecclesia oibꝫ fidelibꝫ vt confidant ī dño hiesu quia ipe qui incepit opus bonū in eis pducet ad bonum finem. Et iō di. cōfidim⁹. Cum in textu originali dicat confidens hoc ipm. quia qui incepit in vobis op. bonū. ⁊c. In hac eniz epla ondit apls suā charitatē ⁊ affectōem ad phil. siue macedones. et in psona apli eccīa oibus fidelibus. Gal. iiij. Filioli mei quos iteruz parturio donec formetur christus in vobis. Sicut em mater desiderat filios suos honeste ambulare. ita ecclesia fideles christi. In c⁹ psona dicit Joh. in canonica sua tercia. Maiorem hoꝝ non habeo gratiam. q̄ vt audiaz filios meos in veritate ambulare. j. Thessa. ij. Tanq̄ si nutrix foueat filios suos ita desiderantes nos cupide volebamus tradere vobis non solum exempluz christi. h et aīas nostras q̄niam kmi facti estis nobis. Quatuor ergo facit apostol⁹ in hac epla hm quatuor p q exprimit suam charitatē ad illos. Primo ei exprimit confidentiam quā habet in xp̄o de pfectu coꝝ bone opatōis. In prin. eple. Scdo ostendit rōnē sue confidentie ⁊ sue dilectōis. ibi. Sicut est mihi iustū hoc sentire p omnibus vobis. Tercio innuit modū sue dilectōis ibi. Testis em mihi est deus quō cupiam vos omnes. Quarto demonstrat effectum sue caritatis et affectionis ibi. Et hoc oro vt charitas vestra m. ac. m. a. ¶ Primo ergo po-

nitur confidentia quam apl's in eccl'ia habz in domino de pfectu fidelium. Et hoc e. Confidimus in dno .i. cōfidenter speramus. q2 q̄ incepit in vobis opus bonū p grām opantē do nando scz voluntatē bene opandi. pficiet cooperando. dando effectum opi. Aug⁹. Cooperando .n. deus in nobis pficit qđ opando i cipit. q2 ipe vt volumus opat' incipiēs q̄ volētib9 coopat' pficiens. Ut ḡ velimus opatur. Cum aūt volum⁹ et sic volumus vt faciamus nobis coopat'. Infra .ij. c. Qui opat' in nobis et velle 7 pficere p bona voluntate. Apoca .j. Ego sum alpha et o principiū et finis. Principium p gratiam opantem. et finis p gratiaz pficientē. Perficiet ergo vsq3 in diē hiesu xpi .i. vsq3 in diem vite nostre qñ videbit' xpc hiesus. Qui dies dicit' dies glorie quē facit hiesus xpc. Jo .xvij. Hec ē vita eter. vt co. te. so. ve. ꝛc. Uel vsq3 in diē hiesu xpi .i. vsq3 in diē iudicij. qui dicit' dies hiesu. q2 pater oē iudiciū dedit filio. Joh. v. Et sic exponēdo respiciē non singulas psonas eoꝝ. sed totam vniuersitatē. sic illō Mat. xxviij. Ecce ego vo. sum. o. d. vsq3 ad con. se. Et nota q d. op⁹ bonuz .i. opus fidei et virtutis. ¶ Dicit' autem op⁹ virtutis op⁹ bonū pter septē. Primo q2 est a bono scz a deo. Et h' ptz q2 ē optimū et summū bonū. Jsa. xxvj. Oia opa .n. operaes in no. dñe. Opera mala sunt a dyabolo instigante. 7 a mala voluntate opante. Jo. viij. Mendax ē 7 pr̄ ei⁹. ¶ Secūdo q2 pcedit de loco bono scz de celo. Jaco. j. Oē datum optimum et omē donū pfectum desursum est. Itē pcedit de corde bono. Math. xij. Bonus hō d bono thesauro cordis sui pfert bonū. Malum aūt opus de malo loco pcedit scz de regione demonū. de cōcupiscentia carnis. de malicia mūdi. j. Joh. v. Totus mundus in ma. po. est. ¶ Tercio q2 facit hoīez bonū nihil em̄ est qđ facit hoīem bonum nisi op⁹ virtutis. neq3 dignitas. neq3 diuitie. neq3 scientia. neq3 aliquid aliud p hus. Uirtus ē q̄ bo. fa. habentē et opus eius bo. re. Malum aūt op⁹ malū fac' hoīem q̄ naturalit' bon⁹ ē. Osee .ix. Facti sunt abhoīabiles sicut ea q̄ dilexerūt. ¶ Quarto q2 est circa cōgruā et bonam materiam scz circa contemplatōem diuinoꝝ circa amorez dei et pximi 7 circa opa pietatis. Jaco. j. Religio mun. et ima. ap. de pa. ꝛc. et immaculatū se custodire ab hoc seculo. Mala aūt opa sunt circa malam et incongruaz materiā scz circa furta et adulteria homicidia et similia. ¶ Quinto q2 bonū opus oībus sapit habentib9 rectū et non infectū gustū. Naz bonū ē q oīa appetunt. vt d. p hus. Etiam ipis malis bonū op⁹ videt' bonū. q̄uis interdū pter corruptōem gustus eis nō sapiat. Deo ḡ 7 hoib9 placet Eccli. xlv. Dilectus deo et hoīb9 moyses. q2 scz bonus erat. malū aūt opus omnib9 displicet ac etiam malis. qñ rōe vtuntur et redeunt ad seipos. Boeti. Quoꝝ scz maloꝝ appetentia plena est anxietatis. satietas xo pnie. Sapientie .v. Nos insensati vitā illoꝝ estimabamus insaniā et finem illoꝝ sine honore ecce q̄modo nunc computati sunt inter filios dei. ¶ Sexto q2 ad bonum locum ducit .s. ad celum locum beatoꝝ. Apoc. xiiij. Ammodo iaz di. spiritus vt requiescā a laborib9 suis. Mat. xxv. Uenite bene. pa. m. pos. ꝛc. Mala autez opera ad malum locum ducunt .s. ad infernū locum tormentoꝝ. Lu. xvj. Mortuus ē autē diues 7 sepultus ē in inferno. ¶ Septimo q2 habet pprietatem boni q̄ est seipm̄ effundere Nam cum bonum sit sui ipius diffusiuū3. bonum opus gratie facit diffundere bonuz glorie in anima operantis bonū q2 quantum fuit bonū opus gratie tantū erit diffusiuū glorie i anima et multo plus. Lu. vj. Mensurā bonā et con. 7 coa. ꝛc. Malum aūt opus culpe facit diffundere malū pene in animam opantis. Apoc. xviij. Quātū glo. se. et in de. fu. tā. di. ꝛc. Tale ḡ opus sap oia diligere debemus q tot modis dicit' bonū 7 deoem⁹ ipm̄ summe a deo flagitare 7 sperare q ipe icipiet 7 pficiet. Et sic patet primū. Secūdo ponit' rō sue cōfidentie et dilectionis. et h' ē. Sicut est mihi iustū h' sentire .i. sic sentio 7 cōfido de vobis sic ē iustū qđ ego sentiā q2 de oīb9 vobis dēo bene sentire 7 bene opiare: nisi videā ɔtrariū. Et ē argumētū q de oīb9 bn̄ sentire dēm⁹ nisi ɔtrariū videamus. Et reddit cāz h⁹. q̄re iustū ē vt sic sentiat de eis d. Eo q habeā vos nō in labijs tm̄ sed in corde 7 in intimo affectu caritatis 7 habeā vos socios 7 ɔformes in opibus meis scz in patiā 7 doctrina 7 in gaudio eterne vite qđ spero. Habeo ḡ vos socios in vinculis meis q̄ mecū vinctos q2 mihi ɔpatimini Hebre. x. Nā 7 vinctis ɔpassi estis. Et hēo vos socios in defensiōe 7 ɔfirmatōe euāgelij .i. i defendēda 7 cofirmāda fide 7 veritate euāgelij. q2 me vr̄is orōnib9 in tali defensiōe et cōfirmatōe adiuuatis. Et ē sensus. Memor vr̄i

sum et vos desidero et socios habeo sine sim vinctus. sciens q3 vos vinctos mecū esse per cōpassionē sine sim cōfirmās et defendēs euāgelium quod et vos facitis mecum p vestras orationes. Vel ad lr̄am sic erat. Isti enī phylippēses multa sustinuerūt et sustinebāt et mlt̄i eo℞ vinculati erāt ꝓpter euangeliu3. Et qr socij mei inquit estis in tribulatōe. sic̄ et consolatiōis eritis. ⁊ ideo socios gaudij mei vos habeo et desidero. s. in remuneratōe vite eterne. Consequenter ponit̄ modus sue dilectionis. qr nō diligit neq3 desiderat eos carnaliter: vel mundane vel supficialiter ꝫ in visceribus hiesu xp̄i. Et h̄ est ¶ Testis ē mihi de⁹ qui corda nouit quō. i. q3 intenso modo et affectu cupiam oēs vos sup. eē in visceribꝰ hiesu xp̄i. i. ad est in intimo et perfecto amore hiesu christi vt ip̄m intime diligatis ⁊ ab eo intime diligamini Prouer. viij. Ego diligen. me dili. Consequent̄ quarto ponit̄ effectus sue dilectionis. qr q̄ ita eos diligat pt3 p effectum. nā q̄tidie p eis orat et impcat̄ eis bona. Et h̄ ē. Hoc oro vt cari. v. m. ac. m. a. i. crescat ⁊ pficiat ī scientia. q3tum ad intellectū. vt sc3 sciatis q̄ sunt diligenda ⁊ que nō. Et sciatis q̄ q̄dā sunt parum diligenda. s. bona fortune ⁊ quedā magl̄ sc3 bona nature ⁊ quedā maxie vt bona gratie. et sciatis quō sit diligendus de⁹ et quō p̄ximⁿ. et quō oīa alia. Crescat etiā charitas vestra in oī sensu q3tū ad affectum ⁊ op⁹ vt charitas vestra nō solū sit in affectu. sed extēdat̄ ad oēs sens⁹. i. ad oīa opa p sens⁹ corpis fcā vt habeatis scientiā expimentalem de charitate et non solū speculatiuam vt sc3 probetis potiora opa charitatl̄. i. altiora puta cōsilia. Et sitis sinceres. i. sine corruptōne mentis et corpis q3tu ad vosip̄os. Haymo. Sincerus materia ē integra solida ⁊ firma q̄ nullius varietate maculat̄. j. Thessa. v. Ip̄e deus scti ficet vos p oīa vt inte. s. vestra ⁊ ani. cor. ⁊c. Sitis etiā sine offensa. q̄ ad primu3. ij. Cor. vij. Capi. nos ne. le. ⁊c. j. Cor. x. sine off. e sin. ⁊c. Et hec oīa sitis vsq3 in diē xp̄i. i. vsq3 ad diē mortis vestre. Et qr nō sufficit abstiere a malo. nisi quis faciat qd̄ bonum ē. vt dic̄. Aug⁹. ideo addit di. Repleti fructu iusticie. i. non solū sitis sinceres q̄ ad vos et sine offensa q̄ ad primum sed sitis repleti fructu iusticie. i. bonis opibꝰ q̄ a iusticia pcedūt. et dicunt̄ fruct⁹ iusticie. s̄m q̄ iusticia ē virtus generalis. omīa opa bona in se cōtinēs et oēs virtutes circuit

Et talibꝰ opeibus sitis repleti p hiesum xp̄3 sicut p cām efficientem. qr ip̄e oīa opat̄ i vobis. et hec oīa habeatis ad hunc finē. sc3 i gloriam et laudē dei et nō hoim vel vt in vob̄ laudet̄ et glorificet̄ deus ab alijs. et dicat̄ mirabilis deus in sanctis suis. Et sic pt3 scd̄m et tercium et quartū. Moralit̄ aūt ad edificationē nostrā nota q̄ in hac vltima pte ep̄le tria bona apostolus p phllippēsibꝰ orat. et eccīa sic̄ q̄tidie p fidelibꝰ orat sc3 vt sint sinceres et sine offensa et repleti fructu iusticie. ⁊ p eisde3 nos p nobisip̄is orare debemus. vt h̄ tria possideamus. Primo ḡ debemus orare et niti vt simus sinceres. i. puri et mundi a corruptionē mentis ⁊ ab opibus mortis. i. a peccatis q̄ sepant aīa3 a deo ꝓpter qd̄ aīa morit̄ et p cōs. quēs fetet corā deo et sctis. sic̄ res mortua et putrefacta. Math. v. Beati mun. c. quon. ⁊c. Et attende qd̄ hoc ē summū et maximum bonum qd̄ possumⁿ habere in vita ista sc3 esse mūdos a peccato. et hoc patet ex septem. que circa pcm̄ ꝯsiderare debē⁹ ¶ R [illegible] Primū ē pcti pena. Nā stati dyabolo peccāte piect⁹ ē in infernū cū tota ꝯmitiua sua. Quis ḡ pōt dicē q̄ntū et q̄le malū sit pcm̄. qd̄ ita punit̄: sc3 pena eterna. Idē eē pt3 si respiciamⁿ penā tpalē. nā ꝓpter pcm̄ pentes nr̄i fuerūt de padiso expl̄si. ⁊ adiudicati morti ⁊ in īfinitl̄ mis̄ijs cōstituti cu3 tota posteritate sua. ⁊ ꝓpt̄ pcm̄ factū ē diluuiū. ⁊ pt̄ octo aīas oēs hoīes sunt suffocati. ꝓpt̄ pcm̄ eē submerse sunt ille quinq3 ciuitates. s. sodoma. gomorra ⁊c. Propter eē pcta translata sunt regna et cīitates destructe. vbi ē niniue et babilō: vbi ē troya ⁊ roma Certe destructe sunt. Eccl. x. Regnū a gē. in gē. trāsfer. ꝓpt̄ iniusticias iniarias. cōtūelias et diuersos dolos. Apoc. xviij. Cecidit cecidit babilon illa mag. et facta ē hītatio demoiorū ⁊ h̄pētū et oīs volucris immūde. Et breuiter oē malū qd̄ ē in mōdo ꝓpt̄ pcta euēit. Prouer. xiiij. miseros fac̄ p̄plos pcm̄. Scd̄3 ē peccati corruptō. q̄ tāta ē. vt in vnū hoiē3 intrās et ip̄m corrūpēs. p illū oēs alios corrūpit. iob Oēs nasci. filij ire. Ro. v. In q̄ oēs peccauerūt Nlla res ī mōdo nec aliq̄ īfirmitas ē ita ifectia sic̄ pcm̄ ⁊ maior ē ifectō pcti q3 ignis īfernal̄. qr nobilissiās creat̄as. s. āglos ⁊ hoīes ad nil̄ redigit. Aug⁹. nihil fiūt hoīes cū peccāt. Tercium est peccati tenacitas. Nam peccatum ita fortissime adheret aīe. vt ab ea nunq̄3 separari possit nisi per solū deū. Isa. xliij. e. s. q̄ d.

iniqui.tu.ppter me. Nulla lotura. nulla herba
nulla re potest pctm ab aia remoueri nisi per
sanguinem xpi. Apoc.j. Lauit nos a pec.no.
in sang.suo. Et ideo deus factus ē hō vt mo-
reret' in carne p c' sanguinē pctz abstergeret'
¶ Quartū ē pctī incomprehensibilitas tā
tū em malum ē pctm q nullus hō. immo om-
nes hoies sil' nō poterunt ,p ipo recōpensari
deo. Apoc.v. Ego flebam multū q2 nemo di-
gnus inuentus ē neq3 in ce. neq3 in terra. neq3
subtus terrā q posset apire libzū et soluē septē
signacula eius. Liber clausus septē signaculis
est hō ligatus.vij.pctīs mortalib3. Prouer.
v. Funib3 pctoz quisq3 cōstrigitur. Fuit er-
go necesse q filius dei sumeret carnem et ī ea
penitentiam ageret vt deo p pctō satisfacerz
et de seipo in cruce hostiā pacificam faceret p
quam pacificaret 7 reconciliaret nos deo. Col
lo.j. Pacificans p san.cru.e. si que in. &c.
¶ Quintum ē peccati odiū. nam de' rectissi-
mus nihil odit nisi pctm. Sap.xiiij. Similit'
o.s.t.im.et impietas ei' 7 intātū odit pctm q
vt ipm deleret transuerberauit cum ipo filiuz
s. et si ipm inueniret in angelis vel apl'is vel inq
cunq3 sancto ac etiā in matre e' eijceret eos de
paradiso ad infernū sicut lucifez 7 angelos e'
Similit' omnes angeli 7 sancti nihil odiūt nisi
pctm. ¶ Sextū est pctī nocumentū. Nā pec
catum priuat hoiem infinitis bonis. Priuat
em eū gratia dei vt deus p gratiā in ipo nō ha-
bitet. Et p consequens qui erat tabernaculū
dei fit habitaculū dyaboli. Exuit eū veste nu-
ptiali scz virtutū q facit hoiem dignum cōui-
uio eterno. Priuat eū merito passiōis xpi 7 oim
scoz. Sepat eū a societate electoz et facit eū
expertem oim bonoz q fiūt in ecclesia ac etiam
ppria bona ei aufert et tandem priuat eum re
gno dei. 7 gloriosa resurrectio. Et sicut priuat
eum infinitis bonis. sic adijcit eū infinitis mal'.
Incurrit.n. cecitatem mētis. insipiditatē pala
ti spūalis. impotentiā resistendi malis. seruitu
tem dyaboli. et vincula peccatoz. et tandē pa
tibulum infernale. ¶ Septimū ē peccati psē-
cutio. Oia em psequunt' pctm. et de' et sancti
et celū et terra. et omnia elemēta 7 oēs creatu-
ra. Nam si hō non peccasset. nulla eum crea
tura lesisset. et adhuc hoi sine pctō mortali ex
istēti nihil pōt nocere. immo oia cedūt ei bo-
num. Ro.viij. Diligentib3 deū o.coo.in bonū
glo. etiam mala p occasionē. Et sicut oia sunt
cōtra pctm ita pctm ē cōtra oia et contra deū
et sanctos et oēm creaturā. Hoc figuratum
ē Gene.h.xvj. vbi angelus dixit de ysmahele.
Hic erit ferus hō manus ei' contra oēs. 7 ma
nus oim contra eū. ysmahel nat' de agar pec
catum natum de cōcupia qd ē contra omnia.
et oia sunt cōtra ipm. Prouer.xxvij. Ferrum
ferro acuit'. Sed durū ē contra stimulū calci-
trare. Stultissimus ē em q a tanto malo nō sa
tagit liberari. et postq̄ liberat' fuerit reincide
re non formidat. Sic g3 ptz q sup oia debem'
petere et rogare: vt sim' sinceres a corruptiōe
peccati. Secūdo debem' orare 7 niti vt sine
offensa ,pximi viuam'. Debemus em ,pximū
edificare. iuuare. et cōfortare. et nō offendere.
Math.vij. Quecūq3 vul. vt fa. vo. h. &c.
L ¶ Et attende q ad nō offendendū fra-
trem septē nos inducūt. ¶ Pmū ē lumē ra
tionis. qd deus vnicuiq3 indidit in quo cerni
mus qod illd ,pximo facere nō dbem' quod
nobis ab eo fieri nollem'. Et tale lumē de' oī-
bus voluit cōicare vt nullus se excuset a ,pxi-
mi offensione. vnde semp h hz ,phibitiuuz se-
cum ne ,pximū offendat. Eccl.xvij. Vnicui-
q3 manda.d.,pxi.s. ¶ Secundū est conformi
tas in natura. Omnes em filij vnius patris su
mus incarnalis et spūalis. Math.xxiij. Vn'
est em pater vester qui in celis est. Et maxime
xpiani sunt omnes adinuicem mēbra vni' ca-
pitis hiesu xpi. vt d. apl's. Insani aūt hoīs est
vt manu eruat sibi oculum. immo si quid pa-
titur vnū membrū compatiuntur omnia mē-
bra vt apostolus dicit. Freneticus ergo 7 in-
sanus ē ille christianus qui fratrem suū offen
dit cui vinculo nature 7 gratie 7 fidei ē colliga
tus. ¶ Tertiū ē computatio iniurie. q2 qcqd
pxio facim' siue bonū siue maluz de' reputat
sibi fieri. Math.xxv. Amen dico vobis quod
vni ex mi.m.fe.m.fe. Actu.ix. Ego sum ie.na.
q.t.pse. Insan' aūt reputaret' ille qui offende-
ret illum in quo psona imperatoris offenderet'.
vel regis. ¶ Quartū ē mānsio in gloria oēs em
debem' manē in vna domo glorie. Ad h ei fa
cti sumus. Molestū aūt valde ē litigiū hre cuz
his cū quib3 qtidie habitam'. Prouer.xxvij.
Tecta p stillātia in die frigoris 7 litigiosa mu
lier cōpant'. ¶ Quintū ē ppriū nocumētū. nll'
ei pōt ,pximū offendē nisi prius seipz offendat
stultus aūt est qui vt alterum occidat seipm oc
cidit. Aug'. Et nemo nō prius in se q̄ in alte-
rum peccat. ¶ Sextū ē illatio pene eterne. q2
p offensa fratris hō ad infernū dānat'. Mat.

xviij. Ve hoī illi p quem scan. ṽc. Qui autē scandalisauerit vnuʒ de pusillis istis. ṽc. Hic cadit exemplum qd̄ Greg⁹. di. in dyal. de illo heremita de lyppare qui vidit theodoricum imp atorē discinctū et discalciatū ferri in morte inter iohem ꝓphetam et symachū patriciū quos ipe iniuste occidi fecerat: et ꝓiecerūt in feruentem ollā. ¶ Septimū ē priuatio glorie qꝛ ꝓ offensa fratris hō priuat᷑ vita eterna. j. Joh. iij. Qui odit fratrē suum ho. ē. Et scitis qm̄ oīs homicida non hꝫ ꝑtem in regno christi et dei. ¶ Tercio debemus orare et niti vt simus pleni fructu iusticie q̄ ē fructus optim⁹ ꝛ sup oīa dulcis. Cant. ij. Fructus eius dulcis gutturi meo. Qui ē saciēs sine fastidio persistēs et nunꝗ̄ deficiens. Joh. iiij. Qui bi. ex aqua quā ego dabo e. nō siti. in eternū. Qui ē melior manna et cōuertit᷑ ad quodcūqꝫ volueris. q̄ ē christus filius dei q̄ ē tota merces. ṽc.

¶ Dn̄ica. xxiij. de euan. sermo. cx.

Abeūtes pharisei cōsiliū inierūt. vt caperēt hiesuʒ in sermone. Math. xxij. Pharisei in mag o odio habentes xp̄m qꝛ erat cōtrarius malis opib⁹ eoꝝ. et frequent᷑ ꝯtra eoꝝ mala opa p̄dicabat. vt mali qui correctōem n̄ sustinent ꝫ in correctoreʒ insurgūt. insidiabant᷑ xp̄o vt eū in vita et doctrina obseruabāt. Tēpore aūt xp̄i erat quedam questio valde perplexa et periculosa in ꝑplo iudeoꝝ ꝓpt᷑ quam mlti mortui fuerāt vt di. Criso. Eo em̄ tēpore q̄ cesar augustus vniuersum orbē describi fecit ꝛ censum capitis ab omib⁹ solui iussit. vt ꝑꝫ Lu. ij. Judea qꝫ tributaria facta est mag̃ de ꝫ ꝑplo iudeo questio erat. vt dicit Hiero. Quidā em̄ dicebāt ꝙ ꝓ securitate ꝛ quiete ꝓ q̄ romani ꝓ oīb⁹ militabant tributa poterāt ꝛ debebant ab oīb⁹ solui. Pharisei aūt cōtrarium asserebant. scꝫ ꝙ populus dei q̄ decimas et primitias ꝛ alias oblationes soluebat. nō tenebat᷑ alia tributa soluere. ꝛ ꝓpter hanc questionē plures sūt interfecti a militib⁹ romanorum vt dictū ē. illi scꝫ qui asserebant tributa solui non debere. Et qꝛ herodes tetrarcha illo tpe scꝫ ꝓximis dieb⁹ ante pascha venerat hierusalem vt festiuitati interesset q̄ erat constitut⁹ dn̄s ꝑ romanos ꝛ in ꝑtib⁹ illis iura romani impij tuebat᷑. inierunt pharisei ad ei⁹ milites vt eos secū adducerent ad hiesum. vt de hac cōtrouersia quererēt. Et ꝫ ē qd̄ pn̄s euāgelium cōtinet. In quo q̄tuor cōtinent᷑. Primū est phariseoꝝ iniquū cōsiliū qd̄ habuerūt In prin. euāge. Scd̄m ē dolosa questio quaꝫ a xp̄o q̄sierunt ibi. Magister scimus qꝛ verax es. Terciū ē redargutio quā meruerūt ibi. Cognita aūt hie. ne. eo. dixit. quid me tē. ypocri. Quartū ē sententiosa r̄nsio quā a xp̄o audierunt ibi. Reddite ꝰ. ṽc. Primo ponit᷑ phariseoꝝ iniquū consiliū qd̄ fecerūt. et hoc ē. Abeun. pha. i. a xp̄o corꝑaliter recedentes et accedentes ad herodianos milites. s. herodis qui illis diebus hierosolimis erat vt dictū ē. consilium inierunt ꝑiter cū eisdē vt capent hiesum in sermone. Ecce iniquū cōsiliū. qꝛ illum volebant cape qui a cathenis peccatoꝝ opm dyaboli nos venerat soluere. j. Johan. iij. In hoc appuit filius dei vt opa dyaboli dissoluat. Illum volebant cape ꝛ occidere qui venerat nobis vitam dare. Joh. x. Ego veni vt vitā ha. et abun. h. Illū volebant cape qui nos in filios dei venerat adoptare. j. Johā. iij. Videte q̄l. cari. de. no. deus vt filij de. no. ꝛ si. Illū volebant cape qui de tenebris pn̄tis miserie ad celeste regnū venerat nos trāsferre. Col. j. Qui eripuit nos de potestate te. ꝛ tran. in r. ṽc. Et quia iniquū cōsiliū volebant facere. ideo ad iniquos cōsiliarios se contulerunt. Non em̄ ierunt ad sapientes ꝛ timentes deū. Criꝭ. Abierunt ad herodianos. q̄le cōsiliū tales ꝛ cōsiliatores. Inito aūt consilio sic vident᷑ in cōsilio dixisse. vt di. Criꝭ. Nam vnus eoꝝ surgēs ait Iste hō ꝑfect⁹ ē in oī vita sua solū em̄ in ꝟbo poterimus eū cape. Et iō ꝓponam⁹ ei quādā questionē q̄ vertit᷑ int᷑ nos ꝑplexā valde ꝛ piculosam scꝫ an liceat iudeis censum soluere cesari an non. Quicquid em̄ dixerit erit contra se. Nā si dixerit ꝙ liceat accusabim⁹ euꝫ plebi ꝙ ꝯtra libertateꝫ ꝑpli dei locut⁹ ē. q̄ ministris dei decimas et primitias soluit. et iō nulli ē regno dn̄o ē in aliq̄ obnoxius. Joh. viij. Semen abrahe sumus ꝛ nemī vnqꝫ seruiuim⁹. Si aūt dicet ꝙ nō licet. ꝫ magis desideram⁹. qꝛ herodiani capient et occidēt eū. Et ꝫ ē vt ca. hie. in ser. Scd̄s surgens ait. Benedictū ē ꝑ istū q̄ntū ē de q̄stiōe ꝓponēda. ꝫ non eam⁹ nos. ꝛ hoc ꝓpter tria. Primo qꝛ ille hō ē valde sapiēs ꝛ si ꝯtingit eū bn̄ soluē q̄stionē erim⁹ cōfusi. Mittam⁹ ꝰ discip̄los nr̄os. vt siq̄dē vicerit nob̄ victoria imputabit᷑. Si aūt victi fuerit verecūdia erit solū eoꝝ. et hēant sibi. Scd̄o qꝛ nos reputam̄ docti et mg̃ri legꝭ verecūdia ꝰ eēt nobis

ꝙ peterem⁹ ab eo. Tercio q̄r a nobis sibi cane
ret ⁊ crederet nos velle eũ tēptare. a discipul̄
aũt nr̄is sicut a minus notis nō sibi cauebit ꝫ
credit eos simplici aīo misse. vt discāt ⁊ ñ vt d̄
cipiant. Et hoc ē. Mittũt ei disci. su. Tercius
surgens dixit. Bn̄dictũ ē p̄ istos ⁊ de q̄stione
et de nobis nō itanis. Sꝫ si ip̄e loq̄t̄ ꝯtra cesa
rem de tributo q̄s capiet eũ. et si loq̄tur cōtra
nos de tributo soluēdo qui erũt testes. Nob̄
eñ nō credet̄ q̄r ip̄e ē inimic⁹ nr̄. oēs ei sciũt ꝙ
inuidem⁹ ei. Mar. xv. Sciebat ei pi. ꝙ p̄ inui.
tra. eũ sum. pon. Et ideo mittam⁹ herodiāos
cũ discipulis nr̄is. vt si dixerit cōtra cesarē ca-
pient eũ. Si cōtra nos sint testes ad plebē. et
ꝫ ē. Cum herodianis. Quart⁹ surgens dixit.
Bn̄dictũ est p̄ istos ꝫ ituri sic bñt facere. scꝫ
placare ip̄m v̄bis. ⁊ ꝯmēdare eũ valde ⁊ d̄ vi
ta et de doctrīa ⁊ ostēdere ꝙ solũ cā discēdi ve-
nerũt ⁊ ñ cā tēptādi vt p̄ ꝫ oīa nō caueat sibi
ab eis Et ꝫ ē. Mgr̄ scim⁹ q̄r verax es. Q̄r ea
q̄ discipuli dixerũt a magistris habuerāt. Oīa
supradicta verba d. Criso. eos dixisse. Et sic
p̄ꝫ ꝙ prudētia carnis ⁊ mũdi q̄ ē inimica deo
voluit dei sapiam ꝯp̄hendere ⁊ deuorare sed
mentita ē iniq̄. sibi. q̄r sapiā dei prudētiā car-
nis ⁊ mũdi detexit ⁊ ꝯfudit sic̄ v̄ga moysi in
serpentē ꝯuersa deuorauit v̄gas magoꝝ egi
pti simil̄r in serpētes ꝯuersas. vt p̄ꝫ Exo. vij
Job. v. Qui dissipat cogitatōes malignoꝝ
ne possint implere man⁹ eoꝝ q̄d ceperāt q̄ cō-
prehendit sapientes in astutia ⁊ cōsiliũ prauo
rum dissipat. sic dissipauit ꝯsiliũ achitophel
ꝯtra dauid. ij. Regũ. xvij. ⁊ sic p̄ꝫ primũ. Se
cundo ponit̄ dolosa questio quā a xp̄o q̄sierūt
di. Magister scim⁹ q̄r verax es. Qui vult aũt
cap̄e laqueũ tegit. sic isti volentes xp̄m decip̄e
blanda loquũt̄. Ps. Molliti sunt sermoēs ei
us sup̄ oleũ et ip̄i sūt iacula. Cris. Hec ē ypo
critaꝝ p̄ria potētia simulata laudatio. sic̄ q̄ ñ
p̄t thauꝝ viribꝫ subiugare. manibꝫ fricat eius
ceruicē. Magistrũ ḡ eũ vocāt vt ei⁹ beniuolē
tiā captēt et vt ab eis laudat⁹ misteriũ sui cor-
dis eis aperiat. Dicũt ḡ. Mgr̄ scim⁹ q̄r verax
es. scꝫ veritate vite q̄ ad teip̄m et veritate do-
ctrīe q̄ ad deũ. q̄r viā dei ī veritate doces. ⁊ ve
ritate iusticie q̄ ad p̄ximũ q̄r nō respicis p̄so-
nā hoīs. Et attende ꝙ attribuũt ei quatuor.
q̄ excessiue et sup̄ oēs hoīes ei ꝯueniũt. M
¶ Primũ ē mgr̄. Ip̄e eñ singulariter ē magi
ster q̄ docet ī celo ⁊ ī terra. q̄ illũiat oēm hoīem
venientē in hũc mōm. q̄ oēm disciplinā a diu-

uenit. et āteq̄ꝫ nasceret̄ hũit. c⁹ p̄p̄riũ ē docere
Job. xviij. Ego ad ꝫ natus suꝫ et ve. in mũ.
vt. t. p. Scōm ē q̄r verax es. Ip̄e ei singula
rit̄ ē verax sic̄ singularit̄ ē bon⁹. q̄r bonũ et ve
rũ ꝯuertũt̄. vt d. p̄hus. Lu. xviij. Nemo bo
nus nisi sol⁹ de⁹. Oīs ei res ⁊ oīs creatura hꝫ
aliquē defectũ in se. et iō nulla res p̄fecte ē bo-
na. et p̄ ꝯn̄s nec vera. Ps. Ego dixi in exc. m.
oīs hō men. Itē sicut oīs res p̄ficit̄ a bonita-
te quā habet vt oīs hō a virtutibꝫ q̄ faciunt
ip̄m bonũ sic oīs res ē vera a veritate quā ha-
bet. et iō nihil bonũ ⁊ veꝝ p̄ essentiā. ꝫ p̄ p̄tici-
patōeꝫ nisi solus deus. q̄ ē p̄ essentiā ⁊ nō p̄ti-
cipatōe bon⁹ ⁊ ver⁹. et ē ip̄a bonitas et v̄itas.
Job. xiiij. Ego sum via ve. et vi. Est ḡ primo
verax. q̄r p̄fectus et sine aliq̄ defectu. Scd̄o ē
verax q̄r ē ip̄a veritas. et nō p̄ aliq̄d q̄d faciat
ip̄m veꝝ. Tercio ē verax q̄r nō fict⁹ ꝫ talis in-
tus q̄lis foris q̄d de hoīe ī ꝯ raro verificat̄. Hie
re. ix. Omis frater supplantans supplantabit ⁊
omīs amicus fraudulenter incedit. Terciũ est
quia viam dei in veritate doces. ¶ Ubi
nota ꝙ tripliciter via dei in veritate docet̄.
¶ Primo quando vera et nō falsa via docet̄
Et iō ex̄ veram fideꝫ via dei non in veritate ꝫ
in falsitate docet̄ sicut docēt iudei et saraceni ⁊
omnes qui verā fidem non habent que ē fun-
damentũ et primus gradus vie dei sicut habe
tur ad Hebreos. xj. Credere oportet accedē
tem ad deum. Et ideo qui in vera fide nō do-
cent nunq̄ꝫ possunt viam in veritate docere.
Xp̄c aũt ē tota fides in qua doceri op̄tet. quā
credere ē necessariuꝫ. Et iō xp̄c vere docuit vi
am dei. dũ seip̄m docuit esse ostium ⁊ viā per
quam ad deũ itur. Joh. x. Ego sum ostium p̄
m. si q. int. sal. ¶ Secũdo qñ id q̄d docet̄ op̄e
implet̄ vt si p̄dicator p̄dicat mundana cōtem
ni debet ip̄e hoc facere. si predicat penitētiam
debet penitentiā agere. si p̄dicat virtutes ha-
beri dꝫ ip̄e virtuosus eē. et sic de oībꝫ. ⁊ erit do
ctor v̄bo et op̄e ⁊ lucerna lucēs et ardens. vt
iohēs bap. Sic docuit xp̄c Actu. j. Cepit hie
sus facere et docere. Sic docuit apostolus d:
ad Ro. xv. Nō eñ audeo aliud loqui eorum
q̄ nō p̄ me effecit xp̄c. Tercio quando do-
ctrine que docet̄ deus p̄hibet testimonium.
Mar. xvj. Illi aũt p̄fecti p̄di. vbi domino coo
peran. et ser. confir. sequen. si. Sic doctrīe xp̄i
deus testimonium reddidit et verbo et signo:
De primo Math. xvij. Hic ē fi. m. d. ip. au-
di. De scd̄o Jo. x. Op̄a q̄ ego. fa. i. n. p. m. hec

testi.pbi.de me. ¶ Quartū qđ ei atribuunt.
est quia nō ē tibi cura de aliquo. īmmo ipe est
cui ē cura de oībus q̄tū ad pductiōem ꝛ gu
bernatōem vt dicit' Sap. vj. qꝛ oīa p ipm fa-
cta sunt. Joh. j. Sed nō est ei cura de aliquo
vt ppter potentiam diuitias vel dignitatem
vel qđcūq̄ aliud non dicat veꝝ et faciat qđ
bonū et iustū ē. q. Regū. xiiij. Est eñ dñs sic
angelus dei q̄ nec benedictōe nec maledictiōe
mouet'. Malachie. iij. Ego dñs et nō mutor.
et h̄ ē quod subdūt. Nō eñ respicis psonam
hoīs. i. indistincte dicis veritatē maiorib' ꝛ mi
norib' sine acceptōe psonaꝝ. Verissime ergo
dicunt. Nō eñ psonā hoīs respicis. Non eñ
respexit dignitatē angelice nature. q̄n eos de
celo ppter supbiam ad infernū pijceret nec re
spexit paucitatem hūane nature. q̄n duos scꝫ
virūet vxorē de padiso ejiceret ꝛ morti ꝯdē-
naret ppter inobedientiā atq̄ gulaꝫ. nec r̄spe
xit multitudinē hoīm. q̄n oēs pter octo aīas
ppter luxuriaꝫ in diluuio deleret. nec respexit
primitatē generis sui q̄n gētem suam ppter ī
credulitatē reprobaret et in locum eaꝝ genti-
um pplm substitueret. Et iō recte dicūt. Nō
eñ respicis psonam hoīs. q̄i dicant. Tu nō ti
mes psonā cesaris neq̄ diuitias vel dignita-
tes eius attēdis. Sed hēs oculū solū ad deuꝫ
et ad id qđ veꝝ et iustū ē. Et ideo de hac q̄sti
one veritatē dices. Licet censum cesari dare
an nō. Glo. Tripliciť cōtingit aliquē verita-
tem nō dicere. ¶ Primo ex pte ipi' do-
centis. qꝛ scꝫ veritateꝫ nō nouit vel non amat
Et contra h̄ dicūt. scimus qꝛ verax es. Secū
do ex pte dei c' timore postposito q̄dā verita-
tē de deo q̄ nouerūt nō pure annūciāt. Et cō
tra h̄ dicūt. Et viā dei in veritate doces. Ter
cio ex pte primi ex cui' timore vel amore aliq̄s
veritatē tacet. Et cōtra h̄ dicūt. Nō ē tibi cu-
ra de aliq̄ scꝫ hoīe. nō ei respicis psonam hoīs
Cū ḡ sis verax veritate vite q̄ ad teipm ꝛ ve-
ritate doctrine q̄ ad deuꝫ et veritate iusticie q̄
ad primum. dices nobis de hac questione
veritatem scꝫ si licet censum dare an non. ꝛ sic
patet scđm. ¶ Tercio ponit' dig̃ redargutio
quam meruerūt. et h̄ ē. Cognita aūt hiesus ne
quicia eoꝝ ait. Quid me tem. ypo. Crisost. Nō
scđm sermones eoꝝ pacificos blande r̄ndit sed
scđm conscientiā eoꝝ crudelem aspa dixit quia
volūtatib' r̄ndit nō v̄bis. Prouer. xxvj. Rñ
de stulto iuxta stulticiā suā ne sibi sapiens esse
videat'. Hiero. Prima virtus r̄ndētis ē inter

rogantium mētes cognoscere. et nō discipulos
s; temptatores vocare. qui nō discendi causa
s; tēptandi querūt. Crisost. Dicat ḡ eis ypocrite
vt cōsiderātes eū hūanoꝝ cordiū inspectoreꝫ
qđ facere cogitabāt pficere nō auderent. Vi
de ergo q̄ pharisei blandiebāt vt pderent. s;
hiesus cōfundebat vt saluaret. qꝛ vtilior ē ho
mini deus iratus q̄ hō ppici'. Prouer. xxvij
Meliora sunt vulnera diligentis q̄ fraudulē
ta odiētis oscula. Jn eodē. xxix. Hō q̄ blan
dis fictisq̄ s'moīb' loq̄t' aīco suo rete expādit gre
sib' suis. Et iō hiesus aspe eis r̄ndit ypocritas
eos vocans. ypocrita dicit' qui aliud ē ꝛ aliud
simlat'. q. d. hie. Ex quo ego n̄ respicō psonā ho
mis. s; dico de oīb' veritatē ꝛ iō iustum ē vt p̄
mo de vobis annūciem veritatē. Et h̄ ē veri-
tas de vobis. quia vos estis ypocrite ꝛ tota vi
ta v̄ra ypocrisis est et ventosa. naꝫ mundatis
qđ deforis ē calicis ꝛ paropsidis. intus aūt pleni
estis rapina ꝛ immūdicia. q̄ dilatatis phylacteria
vestra et magnificatis fimbrias. qui cum ieiu-
natis exterminatis facies vestras vt appare-
tis hominibus ieiunantes. qui amatis in an-
gulis platearum stantes orare. vt videamini
ab hominibus. qui cum facitis elemosinam tu
ba canitis ante vos. vt boni reputemini. et iō
similes estis sepulcris dealbatis. que aforis
apparent hominibus speciosa intus aūt sunt
ple. os. mor. et omni spur. Jtem estis crudeles
et ostenditis vos misericordes quia alligatis
onera grauia et importabilia et imponitis su-
per humeros hominum. digito autem vestro
nō vultis ea tangere. deglutientes camelū in
factis proprijs. et in alienis culiceꝫ colantes Jtē
estis auari quia comeditis domos viduarum
simulantes longas orationes et deci. mē. et ci.
et anetum. et relin. q̄ ḡ. sunt legis misericordi-
am et iudicium. et iru. fe. man. dei ppter tradi-
tiones vestras. Quia ergo ypocrite estis vo-
catis me veracem magistrum sicut velletis di-
scipuli mei fieri cum aliter sit. Quia vero estis
crudeles adduxistis herodianos. vt si dixero
cōtra cesarem occidant me. Quia estis auari
et vultis decīas et primitias integre vob' solui
mouistis questionem de censu cesari soluen-
do timentes ne vtrumq̄ possint homines fa-
cere scilicet decimas et censum soluere. et hec
est veritas de vobis et hec vobis habeatis.
Ad questionem aūt vestram similiter respon
debo. Ostēdite mihi numisma cēsus hoc ē ge-
n' numi q̄ p censu soluebat'. Erat aūt num'

qui pro decem nūmis cōputabat͛ et habebāt imaginē cesaris. et in lr̄is nomen ei⁹ scriptum. Hiero. Oēs reges romani a prīo gayo cesare q̄ impiū arripuit cesares appellabant͛. Nūmisma ꝓprie est ipa exaratio imaginis regie et supscriptio noīs regis. et ideo improprie poit͛ h̄ nūmisma. magis aūt ꝓprie ponit͛ denarius. Et hoc ē qđ sequit͛. At illi obtulerūt ei denariuꝫ. .s. q̄ ꝑ censu soluebat͛. Non autē xp̄c fecit sibi ostendi denariū. Et de imagine et de superscriptōe ipos interrogauit. q̄si ip̄m non cognosceret q̄ corda eoꝝ cognouerat. Sed vt ex cōcessis ab eis ꝓferret sententiā veritatis vt dic͛ glo. Et hoc ē qđ sequit͛. Cui⁹ ē imago h̄ ⁊ supscriptio. Dicūt ei cesaris. .s. tyberij cesaris ꝓuigni octauiani augusti sub q̄ passus est dn̄s. Nā natus ē sub octauiano ⁊ passus sub tyberio. Et sic p꞉z terciū. Quarto aūt sequit͛ sētentiosa responsio quam a xp̄o audierūt. Et hoc ē. Reddite ḡ q̄ sunt cesaris cesari. .s. cēsuꝫ et tributa. ⁊ q̄ sunt dei deo. .s. decimas ꝓmicias et oblationes. Ro. xiij. Reddite oīb⁹ debitū. cui tributū tribu. cui vectigal vectigal. cui honorem honorē. Vn̄ nulli dēmus aliquid nisi ex charitate et ad honorē dei. Unde dn̄is tēporalib⁹ debemus tributū et vectigal. q꞉ ministri dei sunt ad ꝯseruandū iusticiam. Ro. xiij. Minister eñ dei ē vindex in iram ei qui male agit. Et ideo in autoritate ꝓdicta subdit apostolus. Nemi quicq̄ꝫ debeatis nisi vt inuicem di. i. census ⁊ tributa ex charitate dn̄t solui vt iusticia seruet͛. q꞉ si dn̄s iusticiam non seruaret nec id faceret ꝑ quo tributū est impositū tūc hoīes ꝓdicta soluere nō tenerent͛. Sic ḡ bōa tpalia vt boni dispensatores dei trib⁹ ꝓtōnis dispensare debem⁹ primo nobis et familie nostre necessaria tribuēdo. scđo dn̄is tpalib⁹ tributa soluendo vt pax et iusticia cōseruet͛. tercio sacerdotib⁹ et religiosis et miserabilib⁹ psonis decimas ⁊ elemosinas dando. vt orēt ꝑ nobis et bono statu nr̄o: et in tabernacula eterna nos recipiant. Ipi eñ sunt per quos status bon⁹ et pacificus terraꝝ ꝯseruat͛. Hic cadit exēplum illius sancti ludouici regis francie. q̄ dū rep̄henderet a baronib⁹ francie. quare omīa daret religiosis ⁊ paupib⁹ dixit. Ipi sunt milites regni mei p q̄s bon⁹ stat⁹ ⁊ pacificus regni mei habet͛ et conseruat͛ q꞉ pugnāt oꝛonib⁹ fortissimo armoꝝ genere. Et iō null⁹ rex tanta pace potit͛ vt ego. Propterea ꝓpt͛ tributa et collectas nō sunt elemosine subtrahende. qđ q̄dam faciunt qui de elemosinis eleuant q̄ unde collectas et alios sumptus soluāt deberent eñ potius malas expensas quas faciūt moderare. Hic cadit exēplū cuiusdā aurige qui cū haberet currū nimis onustum. ꝓpt͛ qđ boues nō poterant bn̄ currū trahere. incepit eū securi eleuare de rotis currus et nō de onere. ꝓpt͛ qđ currus fractus ē. et remansit in sceno. Religiosi eñ et alij boni paupes sunt rote currus totū mūdū trahentes. Et iō ñ de rotis. sed de pondere debēt eleuari al's dictuꝫ verificabit͛ Aug. quo ait. qđ non dat͛ christo dat͛ fisco. Unde de tali subtractiōe nunq̄ꝫ aliquis ditatus et gauisus fuit. Iō patres nostri antiqui bonis tpalib⁹ abundabant q꞉ decias et elemosinas dabant. Sic ḡ faciendo sententiā xp̄i implebimus. vt dō sua et cesari sua solnam⁹. ¶ Moralit͛ ad edificat ōeꝫ nostrā h̄ q̄stio cui⁹ ē imago h̄ ⁊ sup scriptio triplicit͛ pōt intelligi. Primo vt sit de imagie naturali aīe ẜm quā ad dei imaginem ē creata. Gen. j. Creauit deus ho. ad imaginē et silitudinē suam. Nā sicut vnus ē deus ⁊ tres psone ita est vna eēntia aīe in q̄ sunt tres potēcie. .s. memoria intelligentia et voluntas. tres psonas diuinas representantes. Nam psona patris ē p modū memorie omnia ꝯtinētis et cōseruantis. Persona filij ē p modum intelligentie omniā dirigentis. ipa eñ ē sapientia patris. Persona spūssancti ē p modum voluntatis omīa bona amātis. q꞉ ipa ē amor patris ad filiū et ecōuerso. Pater ergo debꝫ quiescere in cella memorie per ingem recordatōnem beneficioꝝ dei filius in cella intelligentie per veram fideꝫ diuinitatis et humanitatis sue. spūtussanct⁹ in cella voluntatis per amorem perfectorum bonorum. Hec ergo imago indubitanter est dei. Et iō indubitāt͛ aīa dꝫ r̄ddi dō. Supscriptio autem dei apparet in corpore. Nam in facie habet homo scriptum. Homo dei. Nā duo oculi sunt vt duo o. Supercilia vero vt vnum. m. auris vero vt vnum. d. nares autem sunt vt vnum e. os vero vt vnum i. Et sic habes homo dei. Est aūt imago dei ī aīa et supscriptio in corpe. et p ꝯsequēs hō ē denarius dei. et sic hō est dei in anima ⁊ corpe et p ꝯsequēs animā et corpus dēm⁹ reddē deo. Res aūt tpales debemus tripliciter diuidere vt dictum est supra. Bern. Deo debem⁹ totū et aīam et corpus. q꞉ totū fecit et refecit.
¶ Scđo vt sit questio đ interiori imagine vl

cōꝝ acquisita. Nā ſm diuersa vicia homo in diuersa aīalia trāſfigurat᷑. Boe.li.iiij.pſa.iij. Euenit igit᷑ vt quē trāſformatū vicijs videas hoīem eſtiare nō poſſis. Auaricia feruet alienarum opū violentus ereptor.lupis ſilem dixeris. Feroxatqꝫ inquietus linguā litigijs exercet.canibꝫ cōpabis. Inſidiator occultus fraudibꝫ ſubripuiſſe gaudet. vulpeclis exequetur. Ira intēpans fremit.leonis aīmū geſtare credat᷑. Pauidus et fugax nō metuenda formidat.ceruo ſimilis habeat᷑. Segnis ac ſtupid⁹ torpet aſinine viuit. Leuis atqꝫ incōſtās ſtudia pmutat nihil ab auibꝫ differt. Qui fedis immūdiſqꝫ libidinibꝫ immergit᷑ ſordida ſuis voluptate detinet᷑. Ita fit vt q̄ pbitate deſerta hō ce̅ deſierit cū in diuinā cōditōnem tranſire nō poſſit. vertat᷑ in beluā. Pſ. Hō cū in hono.eſſ.nō ꝛc. Pctor em̄ ē illa beſtia quam vidit ioh. Apoc.xiij.d. Vidi de mari beſtiam aſcendentē.ha.ca.ſep.ꝛ cor.decē. Septē capita habꝫ pctor.qū ei ſeptē pcc̄a mortalia dn̄ātur. Decē xᵒ cornua hꝫ qꝛ p elatōem decem p̄cepta pcuttit et frangit. Admirās ḡ deus de imagīe dyaboli ꝛ vicioꝝ poſita in tēplo ſuo ꝛ de ſua imagīe ſic turpit᷑ fedata ꝛ trāſformata ait. Cui⁹ ē imago hꝰ. Tren.iiij. Denigrata ē ſup carbones facies eoꝝ. Naū.ij. Facies oīū ſicut nigredo olle.q.d. In pctore nihil apparet d̄ imagīe mea.ſꝫ ē ibi imago dyaboli tenebroſa. Et ideo in tenebras ad dyabolū pijciat᷑. Math. xxij. Ligatis manibꝫ et pedibꝫ mit.eū in te.ex. ¶ Tercio vt ſit q̄ſtio de exteriori imagine ſupinducta. Mulieres ei ſupinducūt ſibi diuerſas imagines in facie in capillis ꝛ in veſtimento et i toto corpe.q.d.dn̄s. O mulier vana cu⁹ ē imago hꝰ quā iā tibi feciſti. Certe nō mea. q̄a feci te brunā et tu feciſti te albā feci te pallidā et tu feciſti te rubeā.feci te capillis nigris ꝛ tu portas glaucos.feci te nudā.et tu habes veſtē ſtragulatā ꝛ gēmis et auro ornatā. In quibus oībꝫ magnū pcc̄m ē. Criſ. Mulier ſi ſe ornauerit ꝛ aſpectū hoīs in ſe prouocauerit.et ſi nullū d̄ānū intulerit vel plagā.vindictā tn̄ exoluet extremā.et ſi null⁹ inuētus fuerit q̄ biberit venenū tn̄ infundit. Ibidē. Quid dicem⁹ de femīs q̄ colorib꜄ ꝛ ſupſcriptōibꝫ corrūpūt facies ſuas in pniciē incōtinētiū iuuenū. Ciprianus. Serico et purpura indute xp̄ꝫ induere nō poſſunt.auro et margaritis ornate ornam̄ta cordis ꝛ pectoris pdiderūt. ¶ Primam autem imaginem qua ad dei ſimilitudinem facti ſumus diligenter debemus attēdere ꝓpter quinqꝫ. Primo vt cognoſcentes nos ad imaginē dei factos vehementer eum diligamus ꝓpter quam imaginē facti ſumus filij dei.qđ aliqs creaturis p̄ter angelos nō cōpetit. Ioh.j. Dedit eis po.fi.dei fieri. Et vide immenſam graciam et dei caritatē.qꝛ primo fecit nos ad imaginē ſuam. Et qꝛ p hanc imaginē nō eramus ei ſiles niſi in aīa voluit ipſe totam naturā noſtrā aſſumere ꝛ animā et corpus.vt p oīa ſimiles ei eſſemus. Phi.ij. In ſimilitudinē hoīm factus ꝛ ha.inuē.vt homo Ioh.j. Verbū caro fa.ē. ¶ Secūdo.vt ī ipſa imagine diuina opa ſpeculemur.qꝛ in ipſa eſt lumen diuinū ꝛ lumē rationis. Pſ. Signat. eſt ſup nos lumē vul.t.d. In quo diuina opa ſpeculari et cōtemplari debem⁹. Ex q̄ contēplatione inducimur ad gratiaꝝ innumerabiles actiones.qꝛ innumerabiles gratias videbimus nobis factas ꝛ futuras. Tercio vt cognoſcentes ipām eē imaginem dei.in qua tota nobilitas noſtra cōſiſtit. ꝛ ſummum bonū noſtrum.ipām mundā ꝛ immaculatam ſeruem⁹ et ei debitam reuerentiā faciamus. Exemplū ſicut pulcra mulier vxor magni domini ſummope ſtudet ſuam pulcritudinem ſeruare.ne contemptui habeat᷑. Sic anima ſponſa chriſti debꝫ facere. Si em̄ nephas eſt imaginē virginis et crucifixi mortuam in lutum proijcere. quātomagis imaginem dei viuam. Eccleſiaſtici.x. Fili in manſuetudine ſerua animam tuam.et da illi honorem ſm meritū ſuum id eſt ſm dignitatem ſuam. ¶ Quarto vt in ipſa omnes defectus noſtros ſpeculemur et amoueamus. Ipſa em̄ eſt ſpeculum omnia repreſentans.quia in ipſa eſt regula rationis p quā omnia moderare debem⁹. Hiere.xxxiij. Statue tibi ſpeculam. Exodi.xxv. Omnia fac ſm exemplar quod ti.in mon.mō.eſt. Quinto vt in ipſa cognoſcentes deo nos eſſe ſimiles in natura.ſtudeam⁹ ei ſimiles eſſe in gloria.j. Iohannis.iij. Cariſſimi nunc filij dei ſumus.ſꝫ nōdum apparuit quid erimus.cum autem apparuerit ſimiles ei erimus. Hoc autem deſiderium eſt ſup omnia naturaliter nobis inſitum. Naturaliter em̄ deſideramus ſummū et pfectum bonum qđ tunc erit.nec vnq̄ꝫ niſi illo habito quieſcere poſſumus. Auguſtin⁹. Feciſti nos dn̄e ad te.ꝛ inquie.ē cor.no.do.re.in te
¶ Secundam imaginē ſcꝫ et dyaboli dēm⁹ diligenter attēdere. vt ipām de anima noſtra

scꝫ camera trinitatis omnino ꝓijciamus ⁊ as-
erimus cōfusi imppetuū. et eternis supplicijs
deputati. Exemplū sicut sapiens mulier hn̄s
amasium in cella nitit̄ eū emittere ne dep̄hen-
dat̄ et confundat̄ et cōburat̄. Sic aīa sponsa
xp̄i dyabolum amasiū sue aīe debet foras mit
tere cum ydolis vicioꝝ. Benignus ē eīm deꝰ
vt recipiat aīam sponsam suā postq̄ᵹ mecha-
ta fuerit. Hiere.iij. Tu fornicata es cū amato
ribus mul.tn̄ reuer.et ego suscipi.te. ❡ Terci
am imaginem.scꝫ exterioꝛē supinductā debe-
mus diligenter attendere q̄ᵹ sit ꝯtemptibilis
et abiecta. Nōne ꝯtēptibilis est illa pulcritu-
do q̄ ex pellibus muriū et stercoribꝫ vermium
ꝯsurgit et ex q̄busdaꝫ loturis similat̄. In quo
facto hō ostendit pauptatem ⁊ cōfusionē su-
am.qꝛ querit a creaturis iuuari in pulcritudie
tanq̄ᵹ ip̄am a se nō habeat. Vestes eīm date
sunt hoī pꝰ peccatū ad confusionē suā .q̄ pri-
mo erat nudus.et vestiebat̄ candoꝛe: vt liliū.
Bernhardus. Qui gloriat̄ de veste similis ē
furi qui de cauterio gloriat̄. Reddit etiā muli
er se suspectam in supfluo vestiū oꝛnatu. qꝛ n̄
videt̄ hoc facere vt a viro amet̄.sed ab alijs.
quia ꝑ totam septimanā in qua ab alijs nō vi
detur sed solū a viro.nō curat se oꝛnare. Hic
cadit exemplū de galla filia consularis de quā
Gregꝰ di.in dyalogo.q̄ dū molestaret̄ a gen
tibus vt accipet viꝝ dicentibꝫ medicis q̄ nisi
hoc faceret barbā esset habitura rn̄ dit. Pro-
pter barbam nec placeo nec displiceo sponso
meo xp̄o.et ideo de ip̄a nō curo. Et ꝑpterea
que intendit solo viro placere nō curat se oꝛ-
nare. ❡ In fine aūt nota.q̄ cū hō sit denarius
dei.vt dictū ē.ea q̄ ad bonū denariū requirū-
tur.ad bonū hoīem requirunt̄. Sunt aūt sex
que ad bonū denarium requirūtur. ❡ Q

Primum est signū siue imago.qꝛ denarius
non curat̄ nisi sit signatus. sic hō nō hn̄s dei
imaginem memoꝛiā scꝫ beneficioꝝ dei.intelli-
gentiam viroꝝ et amoꝛem dei et ꝑximi ī volū
tate. non curat̄ in eccl̄ia dei nec aliquid valet.
❡ Scd̄m ē supscriptio. Debet eīm aīa hoīs
esse scripta lex nature vt quod tibi vis ne fiat.
alijs fecisse caueto.et quecunq̄ᵹ vultis vt fac.
vo.h.et v.fa.illis. Math.vij. Itē p̄cepta de-
calogi ⁊ articuli fidei.qꝛ vt dꝛ.j. Co.xiiij. Qui
ignoꝛat ignoꝛabit̄. ❡ Terciū est pōdus. Nā
ille denarꝰ bonꝰ ē.q̄ in statera descēdit. Hoc
pondꝰ facit hūilitas in aīa. Lu.j. Respex.hu.
an.su. Ps̄. Respexit in oꝛa.hu. Quartuꝫ

ē inflexibilitas. Nō eīm bonus ē denariꝰ q̄ de-
facili plicat̄ ⁊ frangitur.sic nec hō instabil̄ qui
vertit̄ ad omnē vētū.⁊ ꝑ oēm tribulatōeꝫ frā
gitur. Cōtra qd̄ dicit̄ Eccl.xv. Firmabit̄ in
illo et nō flec. Math.vij. Descēdit pluuia ve-
nerunt flumina.flauerunt venti et irruerunt ī
domum illā ⁊ nō cecidit. Quia nec pluuia car
nalis cōcupiscentie.nec flumina tribulationū.
nec venti bonoꝝ possunt hoīeꝫ cōstantē euel
lere. ❡ Quintuꝫ est dulcis sonus.sic ⁊ hō q̄n
loquit̄ verba dei.j. Petri.iiij. Si quis loquit̄
q̄si ser.dei. Quia vt dicit̄.j. Coꝛ.xv. Coꝛrū-
pūt bonos moꝛes colloquia praua. ❡ Sextū
est integritas denarij.qꝛ non placet deo q̄ di-
uisus ē ⁊ ꝑtem de se dat dyabolo et mundo ⁊
ꝑtem deo.iij. Regum.xviij. Vsq̄ᵹ q̄ claudica-
tis in di.ꝑ.opꝫ ergo q̄ homo sit integer totꝰ
dei et in fide ⁊ opibus. Jaco.ij. Si quis totaꝫ
legem ser.of.aūt in vno fac.est o.reus. ❡ Iteꝫ
ī hoc euangelio quinq̄ᵹ exempla salutaria ha-
bemus. ❡ Primū est vt omnes et maxime f̄-
ui dei vndiq̄ᵹ sibi caueant et ab omnibꝫ.qꝛ fili
us dei qui peccatū non fecit fuit multiplit̄ ob-
seruatus ⁊ infamatus. Vnde illa sancta aīa-
lia ꝑ que viri scti designant̄.de q̄bꝫ dicit̄ Eze
chie.j. Habebāt oculos ante et retro.et vn.
e.ple. Eph̄.v. Vide q̄.cau.am. ❡ Secundū
est vt verba nostra potissime moderemur. qꝛ
verbū dī q̄d errare nō p̄t.in verbo conati sūt
cape. Ps̄. Posui oꝛi meo cu.cum cō.pecca.
⁊c. Seneca. Taciturnitas hoī stulto ꝑ sapiā
est. ❡ Terciū vt adulatoꝛibꝫ dure te aspe
rn̄deāꝰ. Ip̄i ei sūt syrene: q̄ faciūt submergi na
uē. Ip̄i sunt apes q̄ ꝑtāt mel in oꝛe ⁊ retro pū
gūt.q̄ vt scoꝛpiones nos venenare volūt. Au
gꝰ. Duo sunt genera ꝑsecutoꝝ.vitupātū. et
adulātū. Plus ꝑsequit̄ lingua adulatoꝛ q̄ᵹ
gladius interfectoꝛis. ❡ Qr̄tū ē vt nec tiore.
nec amoꝛ.p̄ce vel muneribꝫ a veritate decliē-
mꝰ.qꝛ xp̄c dī de oībꝫ ⁊ ꝑ oībꝫ v̄itatē. Galla.j.
Si adhuc hoī pla.h̄ xp̄i n̄ es. Exo.xxiij. Nō
seq̄r̄ turbā ad faciēdū malū. ❡ Quintū ē vt
imaginē r̄gis et supscriptōꝫ diligēt attēdamꝰ
āteq̄ᵹ ꝺ ip̄a sentētieꝰ.qꝛ deꝰ solꝰ iudicet coꝛ.nos
at̄ iudicare hēmꝰ f̄m ea q̄ foꝛ patēt. Et iō in
dices f̄m allegata iudicare dn̄t.vt d. Augꝰ.et
sic pꝫ totū ꝺ euā. ❡ Decepla.sermo.cxj.

IMitatores mei
estote fr̄es et obſuate eos q̄ ita am
bu.⁊c.phi.iij. Hec ē scd̄a ps toci-

us narratonis istius epistole ad philip. In q̄ postq̄ inuitauit phil'. ad cōstantiā cōtra per uersitatem doctrine pseudo aploꝝ subiungit instructiōm ad cōstantiaꝫ cōtra puersitatē vite. n.· scꝫ exemplo illorum corrūpant'. De his eñ duobus debet doceri ppl's. s. de doctrina fidei et bonitate opis. In hac igit̄ epl'a apostolus q̄tuor facit. Primo eñ inuitat phil'. et nos cum illis ad sui et sibi similiū imitationem. In principio epistole. Scd'o reuocat eos ab imitatione vite pseudo aploꝝ ostendendo eoruꝫ malam cōuersatiōem. ibi. Multi eñ ambulāt quos sepe dicebā vobis. Tercio vt ipm seq̄ntur ostendit sui' et suoꝝ celestē cōuersatonem ibi. Nostra aūt cōuersatio in celis est. Quarto quasi cōcludendo exhortat' eos in dño ad bonoꝝ opeꝝ pseuerantiam ibi. Itaq̄ fratres mei kmi et desi. ꝛc. ❡ In prima ergo parte inuitat apl's philip. et nos cum illis ad sui ꝛ sibi similium imitatōem di. O fratres estote imitato. mei. s. in pfecta fide et bonis opeꝛibꝫ. j. Co. iiij. Imitatores mei estote sicut et ego xpi. Et obseruate. i. diligenter inspicite. vt imitemini eos qui ita ambulāt sicut ꝛ nos. s. in fide et dilectiōne. i. non solum me imitemini. ß et eos qui ita ambulant sicut et ego. Sicut habetis formam nostram. i. sicut habetis formam vite nostre impressam in vobis tanq̄ imaginē et exēplar. Prelati eñ debent eē forma et exemplar subditoꝝ. j. Thimo. iiij. Esto exemplum fidelium in verbo et conuersatione. in caritate. in fide. i castitate. R❡ Ubi nota q̄ apostolum et sui similes imitari debemus in septem. ❡ Priō in fidei veritate ꝛ viuacitate. vt scꝫ verā fidē et viuā habeam⁹ qd' tunc ē q̄ñ fideꝫ quam credim⁹ p opa ostendim⁹. Est eñ verū vt dicit phus. adequatio rei ad intellectū. Jacob. ij. Ostendas mihi fi. t. ex opibꝫ. Joh. xiiij. Qui credit in me opa q̄ ego facio et ipe faciet Quādo eñ fides sine opibꝫ ē. tunc ē mortua ꝛ falsa. Jaco. ij. Fides sine opibꝫ mortua ē. Fidem verā et viuam habuit apostolus qui di. ad Gallat. ij. Qz aūt tunc viuo in carne in fide viuo filij dei. Ille viuit in fide q̄ opa viua in fide facit. qui aūt opa mortua facit in fide. id est pctā non viuit in fide❡ Secūdo in vere spei firmitate vt scꝫ firmiter cōfidamus in deū et ñ in bonis mundi nec in pprijs viribus. nec in cōsanguineis ꝛ amicis. qz oim istoꝝ spes vana ē Isa. xxxvj. Ecce cōfidis sup baculū arundineum sup egiptū cui cum innixus fuerit hō cōminutus intrabit in manū eius ꝛ pforabit eā. Egiptus que interpretat' tenebra ꝛ confusio signat mundū et ea q̄ sunt in mundo. Spē veram habebat aplus qui di. ad Phil. iiij. Oia possuꝫ i eo q̄ me cō. Et ad Hebre. vj. Quā sicut anchoram habemus firmam. Sicut eñ anchora tenꝫ nauē ne a procellis submergat' ita spes tenet nauē penitentie ne a tribulationibꝫ submergat'. Quia vt dicit Greg⁹. Spe illius boni ad quod intendim⁹ quicquid in via cōtigit gaudere debemus❡ Tercō in pfecta dei et pximi caritate. vt scꝫ deū sup omnia diligam⁹ et pximuꝫ sicut nos. Lu. x. Diliges do. deum tu. ꝛc. et pximum tu. sicut teipm. Hanc pfectam caritatem habebat apl'us qui ait. ad Ro. viij. Quis me sepabit a caritate xpi. tri. an an. ꝛc. Certe nihil. Certus eñ sum. qz neq̄ mors neq̄ vita. ꝛc. Item. ij. Coꝝ. xj. Quis infirmatur et ego nō infirmor. quis scanda. ꝛc ❡ Quarto in magne prudentie pspicuitate. Mat. x. Estote pru. si. serpe. Sicut eñ serpens in vno arto foramine se ponit vt vetereꝫ pellem deponat. sic et nos debemus in arto foramine penitentie ponere ꝛ pellē veteris cōuersationis deponere. Hebr. Deponite vos pristinam cōuersatōem veterem hoiem. Iteꝫ sicut serpens vnam aurem cauda obturat ꝛ aliam in terrā figit ne audiat vocem incantantis ita nos ne psuasionem dyaboli audiam⁹. debemus vnam aurem cauda. i. memoria mort' obstruere et aliaꝫ terre. i. memorie et cōsideratōni pprie fragilitatis infigere. considerando ex quot et quantis pōt hō pire. qui eñ castrū suum luteum sentit non psumit guerrā mouere. Hanc prudentiam pfecte habuit apostol⁹. Nā in arto foramiē pnie se cōstrinxit. Gal'. ij. Xpo cōfixus sū cruci. Et sp se mortalem et fragilē psideravit. ij Ti. i. iiij. Ego eñ iā d'l. hor et tps resolutionis mee instat. Ro. vij. Uidi al. le. in mē. m. re. le. mē. mee❡ Quīto in fortitudinis firmitate. vt scꝫ null' frangam' aduerß nec tēptatiōe aliquā a xpi integritate vellam' ß oī aduersitate. siue contra nos. siue cōtra nostra. siue cōtra nr̄os erūpat. fortit' obsistam⁹. sic iob q̄ hāc triplicē aduersitatem sustinuit. ꝛ in oibꝫ n peccauit. Jac. j. Beatus vir q̄ su. tē. q. cū. pba. f. acci. coro. vi. ꝛc. j. Pe. j. Modicuꝫ nūc nūc si oportꝫ ꝯtristari i varijs tēptatōnibꝫ vt. pba. f. v̄re m'. pcō. sit au. qd' p i. pba. inueniat' i lau. di. Hāc fortitudinē et patiaꝫ habuit apl's q̄ d. j. Coꝝ. iiij. Male. ꝛ bn̄. pse. pa. ꝛ sus. blas. ꝛ obsec. Et iteꝝ. j. Co. xj. Ter vir. ce. sum sel'la. sum. ❡ Sexto in tēperantie pcitate ne

scȝ. psperis mundi dissoluamur. scȝ diuitijs. delitijs et bonoribus si aduenia͞t pce et tempa te vtamur vt succede͞tibus psperis nu͞q͞ȝ dei et fideiussoris nostri ih͞u xp̄i obliuiscamur et sic tra͞ p bona tpa. vt no͞ amit. eterna. j. Cor. vij. Qui babet vxore͞ ta͞ non ba. sint et qui ga. ta͞. ꝛc. et qui vtunt᷑ boc mundo ta͞q͞ȝ no͞ vtantur. Hanc parcitatem et tpantiam babuit apl's qui dicit. j. Thimo. vj. Nibil tulimus in bu͞c mu͞dum sed nec auf. quid pos. babe͞. ali. et quibus te bis ꝯte͞. simus. ¶ Septimo in iusticie equitate. vt. s. iusticia͞ ad deuȝ et ꝓximum et ad nosip̄os seruemus. Ro. xiij. Reddite omnib̄ debitum cui tributum tributu͞. cui vectigal vectigal. cui bonore͞ bono. Math. xxij. Reddite que sunt cesa. cesa. Deo em͞ debemus obedie͞tiam et bonore͞. Actuu͞. v. Obedire oportȝ deo. Proximo co͞passione͞ animi et subuentione͞ opis vt patet in pabola de sauciato. Luce x. Samaritanus a͞t iter fa. et vi. e. misericordia motus e͞ et appro. all. vul. eius infun. oleu͞ et vi. Uade et tu similiter fac. Nobis au͞t punito͞eȝ sceleris ne a domino iudicemur. j. Cor. xj. Si nosmetip̄os dij. no͞ vti. iu. Ezech. xviij. Justicia iusti super ip̄m erit. j. Pet᷑. iiij. Tempus e͞ vt incipiat iudicium a domo dei. Dom᷒ dei e͞ quilibet fidelis. Ha͞c iusticiam pfecte babuit apl's et quo ad deum. et quo ad ꝓximu͞ et quo ad seip̄m ¶ Primo quo ad deu͞. j. Thimo. j. Regi au͞t seculoꝝ immortali. inuisibili soli deo bonor et gloria. De secu͞do. ij. Thimo. ij. Omnia su. ꝓpter ele. vt et ip. sal. conse. De tercio. j. Cor. ix. Castigo corpus meuȝ et in ser. re. De imitatione au͞t ꝯsiliorum que ip̄e impleuit no͞ p̄cepit ip̄e apl's. quia no͞ e͞ de necessitate salutis et io͞ no͞ ꝓsequamur d᷒ ea. Jmitatio au͞t de omnibus supradictis e͞ de necessitate salutis. Et sic patet primu͞. ¶ Jn secunda pte reuocat apl's pbi. ab imitato͞e vite pseudo apl'orum oste͞dendo malam vitam eoru͞ di. Multi em͞ ambulant. s. aliter q͞ȝ nos a quibus cauete quos sepe dicebaȝ vobis. s. q͞n eraȝ apud vos et nunc flens dico. s. p̄ co͞passione miserie eoꝝ et decepto͞e pusilloꝝ quos ip̄i seducunt. quos dico e͞e inimicos crucis xp̄i. Primo quia crucem reputant stulticiam vt sapientes mundi. Secundo quia nituntur p̄dicationem crucis xp̄i extinguere sicut iudei. j. Cor. j. Nos aute͞ p̄dicamus xp̄m cruci. iudeis quide͞ sca͞. gen. a͞t stul. Jlli au͞t pseudo gentiles et iudei era͞t. Tercio quia eoꝝ ꝯuersatio e͞ ꝯtraria cruci. quia in delitijs viuunt. quales sunt gulosi et luxuriosi. Sap. ij. Dissimilis e͞ alijs vi. il. Quarto quia carnales obseruantias inducu͞t. Qui em͞ carnales obseruantias inducunt quales erant in lege veteri supfluam asserunt crucem xp̄i cuȝ aliunde salutem expectant. Omnis au͞t salus i͞ cruce existit. Et vide ꝙ omnia bec co͞petunt mu͞danis et malis xp̄ianis qui crucifixuȝ et crucem sequentes deridentur. predicato͞em no͞ curant sed extirpare nituntur dum crucis persequu͞tur predicatores. Eorum ꝯuersatio et vita e͞ totaliter ꝯtraria cruci. quia est in delitijs i͞ luxurijs et multis iniusticijs que omnia ꝯtrariantur cruci. Et aliunde salutem qua͞ a cruce sperant et querunt. s. a ꝯstellato͞ibus et a demonibus p maleficia et facturas. Omnes isti su͞t inimici crucis xp̄i. quorum finis e͞ vel erit interitus. s. eternus. quonia͞ qui talia agunt digni sunt morte. Ro. j. Nam finis illorum mors e͞. Stipendia em͞ peccati mors. s. triplex nature culpe et pene eterne. Job. xxj. Ducunt in bo. d. et in puncto ad infer. des. Sequitur. Quorum deus ven. e͞. Hic ꝯsequenter determinat in quo et quo͞ vita istorum ꝯtrariat᷑ cruci xp̄i Naȝ in cruce xp̄i sunt tria. s. asperitas magna vilitas nimia: et paupertas summa. Eco͞tra i͞ vita istorum tria ꝯtraria tangit. Quorum primum e͞ voluntas ꝯtra asperitatem quia colu͞t ve͞trem sicut deum. Eccl'. vj. Omnis labor bominis in ore eius. Ro. xvj. Hmo͞i no͞ do͞o seruiunt sed ventri. Secu͞dum e͞ gloria ꝯtra vilitatem que gl'ia e͞ ip̄is. s. in ꝯfusioneȝ ip̄oꝝ. q͞r in quo debuerant ꝯfundi: et e͞ causa ꝯfusionis ip̄i gl'iantur. Gloria ei͞ peccatoꝝ ex malo causatur quod deberet e͞e ca͞ ꝯfusionis. quia leta͞tur cum malefecerint. et ex. in re. pes. Prouer. ij. j. Mach. ij. Gloria peccatoris stercus et vermis e͞. Jtem gloria peccatorum e͞ in ꝯfusione͞ eoꝝ quia eos ad eternam confusionem ducit. Osee. iiij. Gloria eoꝝ in ignominia͞ co͞mutabo Tercium e͞ sapor terrenorum contra paupertatem. Tales em͞ dicunt᷑ terrena sape quia nibil nisi terrenum et carnale sapiunt. Ps. Jnimici eius terram lingent. Jdem. Substa͞tia mea in inf. t. q. d. apl's. Deus peccatoꝝ e͞ venter. id e͞ ꝯcupisce͞tia carnis aut gloria mu͞dana. i. supbia vite. aut substa͞tia terrena. i. ꝯcupia͞ oculorum. Jsti sunt tres dij quos mu͞dus adorat. j. Jo. j. Omne quod e͞ in mu͞d. ꝛc. Exodi. xxxij. Jsti sunt dij tui isr'. qui edux. te de ter. egi. Et p ꝯseque͞s tales sunt inimici crucis xp̄i. q͞r re-

uerentiã que deberet fieri crucifixo et nulli al-
teri.exhibēt dijs alienis. Jsa.xlij. Gloriam meã
alteri nõ dabo. ¶ Notandum ꝙ gloria
eoꝝ qui terrena sapiūt ⁊ ventri seruiūt recte ē
i ꝯfusionē eoꝝ. Et h̄ pꝫ q̄tū ad septē. ¶ Pri
mū ē ordinis diuini ꝑuersio. Nã deus nature
institutor ⁊ rector ordinauit ꝙ caro tãq̄ ancil
la huiēt ⁊ aīa sic dñā ipareet. Tales aūt hūc or-
dinē ꝑuertūt. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝯfūdūt. qd̓ nllo mō ē fe
rēdū. ꝓu.xxx. Per tria mo.ter. ⁊ q̄r.susti.ñ pt̄
ꝑ seruū cū regnauerit. ꝑ stultū cū saturat⁹ fue-
rit cibo. ꝑ odiosam mulierē cū in matrimonio
fuerit assumpta. ⁊ ꝑ ancillã cū fuerit heres do-
mine sue. Corpus ⁊ caro ē ista quatuor. q꞉ est
seruus ⁊ stultus ⁊ odiosa mulier ⁊ ancilla ne-
quã. Quia ḡ tales diuinū ordinem ꝑuertūt et
cõfundūt merito ꝯfundent̄ ⁊ ipi. Prouer.xiij
Jmpius cõfundit et confundet̄. ¶ Secūdū
ē hostis intranei nutritio. Caro eñ est hostis
noster intraneus ⁊ mortifera quasi salutifera
ꝯsulit. Galla.v. Caro ꝯcu.aduer.spin. Sꝫ cū
vt di. Grego. nullus hostis ē efficacior ad no-
cēdum q̄ familiaris inimicus. et iō qui ventri
seruiunt. nutriunt efficacissimū hostē suū. ⁊ iō
ꝯfundunt̄ ⁊ ꝑdunt̄ in ꝑlio spūali. Hoc fuit fi
guratū in sampsone qui nutriuit dalidã. que
significat carnē. ⁊ dormiuit i gremio eius q̄ tra
didit eū inimicis suis. qui exoculauerunt eū et
stetit imꝑpetuum ꝯfusus. ¶ Terciū ē iudicio
rū deceptio. Caro eñ ē infecta ꝯcupīa anteq̄
nata. ⁊ naturalit̄ ē corrupta iudicat dulcia a-
mara et amara dulcia. sicut febricitans. Aug.
Palato nõ sano pe.ē pa.q.s.ē su.et ocu.e.o.ē
lux q̄ pu.ē am. Et iō nõ ē ei credēdū. neq̄ que
appetit tribuēda. Sicut frenetico ⁊ febricitã-
ti nõ sunt danda que petūt. Qui ḡ ventri ser
uiūt decipiunt̄ i iudicijs. q꞉ carnaliter iudicãt
⁊ ꝑ ꝯñs ꝯfundunt̄. Et iō dicūt dulce amarū.
⁊ ecõuerso. Jsa.v. Ve qui di.ma.bonum.zc.
Quartum ē accumulatio debitoꝝ. nos eñ
multis ⁊ in multis sumus obligati ⁊ magna de
bita habemus exoluere. ꝓpter qd̓ quotidie pe
tim⁹. Dimit.no.d.n.zc. Qui aūt seruiūt ven
tri nihil de debitis soluūt: sed quotidie augēt
debitū sup̄ debitū. Qui aūt auget debitū sup̄
debitū ꝯfundit̄. q꞉ cito ꝯsumit substãtiã suã.
⁊ postea miserrime viuit. vt pꝫ de filio ꝓdigo.
q̄ postq̄ cõ.su.s.cus.por.et cu.imple.vē.su.de
sil. Prouer.xiij. Vocã po.⁊ dã.sym.ꝯsu. Cõ
fundit̄ etiã talis q꞉ frequēter expellit̄ de terra
sua ⁊ aliq̄ñ vinculat̄ ⁊ carcerat̄ q꞉ nõ pōt de-
bitū soluere. Sic accidit his qui vētri seruiūt.
¶ Quintū ē impossibilitas fiēdoꝝ. qui ei vē-
tri seruiūt quãdã impossibilitatē incurrūt ꝓ-
pter qd̓ ꝯfundunt̄ q꞉ impossibile est ꝙ ventri
satisfaciãt. quãto eñ ei plura impendunt̄ tan
to plura requirit ⁊ nūq̄ satiat̄. Prouerb.xxx.
Tria sunt insaciabilia ⁊ quartū nūq̄ dicit suf
ficit. Jnfernus et os vulue et terra que nunq̄
satiat̄. aqua ⁊ ignis qui nūq̄ d.sufficit. Jgnis
iste ē ꝯcupīa carnis. imo qd̓ peius est dū caro
delicate nutrit̄ ꝓteruit i dñã suã aīam. Pro
uerb.xxix. Qui delicate a pu.s.nu.ser.s.p⁹ sen.
eū ꝯtu. Hoc fuit figuratū in sara ⁊ agar. q̄ cõ
cepisse se vidēs despectui habuit dñã suã ⁊
tñ dñā sua dederat eã in vxorē viro suo. vt pꝫ
Geñ.xvj. Qui ḡ vētri seruiūt quãdã rebellio
nē ⁊ inordinatõꝫ in seipis vidēt. ꝓpter qd̓ me
rito ꝯfundi debēt. Occurrit etiã quedã alia im
possibilitas eis qui ventri seruiūt ꝓpter quod
eternaliter ꝯfundent̄. q꞉ eis impossibilia vidē-
tur oꝑa pnīe ⁊ desperãt eã posse facere. ¶ Se
xtum ē assimilatio iumētorum. Homo eñ di-
gnissima creaturarū sic ē ordinat⁹ ꝙ si s̄m spi-
ritū ⁊ v̓tuose viuit trãsfertur ad deos. id ē ad
angelos. si aūt ventri seruiat in bestias redigi-
tur. ꝓpter qd̓ merito ꝯfundit̄. Sen. Quosdã
vētri seruientes: loco animaliū nõ hominū nu
meremus. Septimū ē incursio multoꝝ ma
loꝝ. quoniã qui ventri seruiunt infinita mala
incurrunt. ꝓpter qd̓ merito ꝯfundunt̄. Nam
omnia bona ꝯuertuntur eis in malū. ⁊ baptis-
mus ⁊ fides ⁊ passio xp̄i. ⁊ bona nature et for-
tune et gratie. ita ꝙ vere de eis potest dici qd̓
dictum est de iuda. Melius erat illi si natus ñ
fu.homo il. Mar.xiiij. Jncurrunt etiam mor-
tem eternã ⁊ priuabūtur gloria dei. Propter
que omnia tales cõfundunt̄ et cõfundentur.
Hiere.xx. Cõ.ve. quia nõ intellexerūt obpro-
brium sempiternū quod nunq̄ delebitur. Et
sic patet secūdum. ¶ Tercio ap̄lus qui dixit.
Jmitatores mei estote. Ostēdit suã ⁊ suorum
bonam ⁊ altã vitã di. Nr̄a ꝯuer. in celis ē.q.d.
Sicut illi viuūt nõ imitemini eos: sed nos. q̄a
nr̄a ꝯuer. in celis ē. s. ꝑ spem ⁊ amorē. q꞉ ibi est
thesaurus noster. s. xp̄c. ⁊ ibi sunt omnia bona
nostra. Math.vj. Vbi ē thezaurus tuus ibi
est ⁊ cor tuum. Vnde ⁊ sal.expec.i. merito h⁹
cõuersationis saluatorem expectamus. Vel
vnde localiter. i. de quo loco saluatorem expe-
ctamus dominū no.ih̄m xp̄m qui s̄m nomē su
um nos saluabit q̄tum ad aīas. Mat.j. Jpse

eñ saluum faciet ppl'm suum a peccatis eorũ.
Et similiter q̃tuȝ ad corpora.quia corp⁹ hu-
militatis nr̃e.i.corpus humiliatum et incinera
tum reformabit ⁊ reintegrabit ad meliorẽ sta
tum quia ꝯfiguratũ corpi claritatis sue.i.simi
le corpi suo in claritate glorie licet suũ sit ma-
gis clarũ vt dicit apl's.j.Cor.xv.stella differt
a stel.in cla. Et hoc veraciter põt facere.quia
sua potẽtia est infinita ⁊ omnia põt sibi subij-
cere. Et iõ ꝫm potẽtiam suã q̃ põt sibi omnia
subijcere ꝯgregabit cineres corpis nr̃i ⁊ ex eis
reformabit corpus nr̃m in similitudine clarita
tis corpis sui. Et tũc.s.in resurrectõe erunt si-
bi oĩa subiecta ⁊ aĩe ⁊ corpa et boni ⁊ mali.et
oĩs p̃latio cessabit.j.Cor.xv. Deinde finis cũ
tradiderit regnũ deo ⁊ prĩ cũ euacuauerit om
nẽ principatũ ⁊ potestatẽ ⁊ virtutẽ. Nũc aũt
vt di.aplus nõ videmus oĩa subiecta ei. Vñ
ꝫm illã eandẽ opatõem qua in resurrectõe re
formabit corpus humilitatis nr̃e subijcit sibi
oĩa. Si g̃ volumus saluari in aĩa et gloriosi in
corpe resuscitari ꝯuersemur cum apl'o in cele
stibus eleuemur a terrenis p desideriũ ⁊ amo-
reȝ quia illa ẽ ciuitas nr̃a. Hebre.xiij. Nõ ha
bemus hic m.⁊c. Tria eñ sunt signa p que ali
quis ꝯgnoscit' eẽ de aliq̃ patria.s.loquela. ha-
bitus et mores. Loquela celestis patrie ẽ lau-
dare.benedicere ⁊ p̃dicare. Habitus autẽ est
totus honestus. Mores aũt sunt sancti ⁊ cõ-
positi. Vnusquisq̧ g̃ videat si hmõi figuraȝ
gerat in se et tunc cognoscet vñ sit. Quar-
to apl's quasi ꝯcludendo hortat' eos vt in do
mino pseuerent di. Itaq̧ fratres mei karissi-
mi.i.d' quo eos amabat et desiderabat in xp̃o
Gaudiũ meũ.i.causa gaudij mei in pñti ꝓpter
bona opa que facitis.et corona mea.s. in futu
ro expectata: sic state in dño.s.sicut docui vos
stare.⁊ addit karissimi ad maiorẽ expressioneȝ
amor'. Deinde exhortat' aliquas psonas spe
cialiter di. Euchodiam rogo ⁊ sinthicen dep̃
cor idip̃m sape in dño. Due femine erãt que
p̃dicatores recipiebant. Etiam rogo ⁊ te ger-
mane.ꝓpriũ nomẽ ẽ qui es.s.compar mihi in
euãgelio p̃dicãdo.adiuua illas.s.feminas p̃di
ctas ꝯfortando.et supportando cũ clemẽte.id
ẽ vt clemẽs ⁊ ceteri adiutores mei adiuuent il
las.quarũ noĩa scripta sunt in libro vite.id est
in predestinatõe diuina. Et sic patet quartũ
et ꝯsequenter totum de epistola.

¶ Dominica xxiiij de euan. Ser.Lxij.

Loquente hiesu

ad turbas.ecce prĩceps vn⁹ ador.
eũ di. Dñe filia mea mõ defun.est
Math.ix. Mar.v. Luce.viij. Sicut dr̃ Joh.
xj.xp̃c ẽ resurrectio et vita.q: ⁊ corpa mortua
facit resurgere ad vitã nature et animas mor-
tuas ad vitã grẽ.⁊ homines infirmos pristine
r̃stituit sanitati. Quia vt dicit Aug.xp̃c ĩ hũc
mundum vt magnus medicus venit.qui solo
verbo oĩa sanauit. Ps. Misit v̄.s.⁊ sa.oĩs
Cuius mirabilis virtus in pñti euãgelio decla
rat'. In quo quidẽ euãgelio quatuor summa-
ne ꝯtinent'. Primũ ẽ principis sinagoge pro
filia mortua deprecatõ ad quã xp̃c prexit. In
princi.euã. Secũdũ ẽ cuiusdã mulieris emor-
roisse ad xp̃m accessus.⁊ fimbrie vestimẽti ei⁹
tactus cui⁹ v̄tus eã sanauit ⁊ erexit.ibi. Et ec-
ce mul.que san.flu.pa.xij.annis acces.re.⁊ tet.
fim.vest.ei⁹ ¶ Terciũ ẽ aduẽtus xp̃i ad domũ
principis ⁊ manu⁹ puelle a xp̃o tẽto ad quam
puella mortua surrexit.ibi. Et cũ venisset ih̃s
in domũ princi.⁊ vi.tyb.⁊ turbã tumul.d.rece
dite ¶ Quartũ ẽ facti miraculi noticia. cui⁹ fa
ma in vniuersaȝ terrã exijt.ibi. Et ex.fa.hec in
vni.ter ¶ Primo g̃ ponit' principis sinago-
ge.p filia mortua deprecatio.ad quã xp̃c pre-
xit. Et hoc ẽ. Loquẽ.ie.ad tur.i.dũ xp̃c p̃dica
ret turbis.ecce princeps vnus archisinagog⁹
noĩe iairus.vt dr̃ in lu.accessit corde et fide ac
mẽtis deuotõe ⁊ adorauit eum ⁊ cecidit ad pe
des e⁹.vt dr̃ in Math.d.fi.m.mo.def.ẽ. Scd'
ꝫ Mar.v.dr̃. Fi.m.mo.ĩ extremis ẽ. Et Luc.
viij.dr̃. Et hec moriebat'.g̃ non erat mortua.
Respõdeo qñ iairus recessit de domo nõ dũ
erat mortua: sed erat in extremis.vt di. Mar.
Quãdo aũt puenit ad xp̃m iam erat mortua
ꝫm iairi estimatõeȝ.taliter eñ dimisit eã ꝙ pu-
tabat eã mortuã. Vñ Mar.et. Lu.posuerũt
v̄ba iairi. Math.v̄o posuit cordis credulita-
tẽ ⁊ estimatõem.vt dicunt Rab.⁊ Aug. Vñ
di.glo. Vtrũq̧ ẽ a dño petitũ.vt vel moriẽtẽ
sanaret vel mortuam suscitaret. Reuera mor
tua erat tũc.q: dũ pr̃ venit ad ih̃m illa deces-
sit: vt ip̃e estimabat. Vñ nũcius obuiãs cum
ih̃u retulit ip̃am mortuã.vt dr̃ in Luca. Vñ
g̃ d. Fi.m.mõ.d.ẽ.sed veni impone manũ tuã
sup ip̃am ⁊ viuet.s.sanata ⁊ resuscitata. Et q:
ih̃s ad h̃ venerat in mũdũ vt vitaȝ daret cor-
porib⁹ ⁊ aĩab⁹.iõ statim surgẽs sequebat' euȝ
⁊ discipli e⁹ cũ eo.vt eẽnt testes ⁊ pticipes mi-

racali. Et nota q Luc. di. q erat vnica illi. et
erat fere annoꝝ .xij. Et sic patet primū. Se-
cundo ponit cuiusdā mulieris emorroisse ad
xp̄m accessus et fimbrie vestimēti eius tactus
cuius virtus eā sanauit et erexit. Et hoc ē. Et
ecce mulier. s. qn̄ ih̄s ibat in itinere cum princi
pe. hec mulier venit que flu. san. pa. i. infirmi-
tatē emorroidoꝝ .xij. annis. In mar. et lu. ad-
ditur. q i medicos erogauerat ꝛ ↄsumpserat
oēm substātiā su. et a nullo poterat curari. Et
nota hic q mūdus ↄsumit substātiā suā i qua
tuor. s. in guerras ꝛ brigas. aduocatos et cau-
sas. in ludos et vanitates. in meretrices et ta-
bernas. Aliter di. quidā sapiēs. qui ait. quatu-
or sunt que destruūt totū mūdū. s. reuma me-
dicoꝝ. opinio iudicū. legalitas mercatoꝝ. ꝛ cō
sciētia religiosoꝝ. medici omnē infirmitatē at-
tribuūt reumati. iudices de omni questione di
cūt eē opinionē. mercatores volūt oīa sibi cre-
di sub legalitate. religiosi di. d omnibꝫ ego ha
beo ↄsciam. hec ḡ mulier accessit retro propt
humilitatē ꝛ verecūdiā. indignā se iudicās p̄n
tare coraꝫ facie eiꝰ. sicut magdalena stetit retro.
Et te. fi. v. e. nō reputās se dignā tangē pedes
vel vestimētū: ꝫ tm̄ fimbriā quā xp̄c more iu-
deoꝝ habebat fm̄ p̄ceptū legis. vt pꝫ Num.
xv. Fimbrie ponebant in angulis palliorū q
erāt quedā vitte iacinctine. q̄s pharisei mag̃s
faciebāt. Dicebat eī int̄ se i secreto cordis. Si
tetigero tm̄ fimbriā vestimēti salua ero. Glo.
Credidit. dixit. tetigit. qꝛ his tribꝫ. s. fide. ꝟbo
et ope oīs salꝰ acquirit. Et qꝛ pfecte credidit
p caritatē tetigit. fides ei pfectōꝫ opat. iō ih̄s
ↄuersus ē ad eā ꝛ vidēs eā oculo cordis ꝛ pie
tatis ꝛ ↄpassionis d. Cō. fi. fi. t. te. sa. f. Quia vt
di in mar. mulier h̄ timebat ꝛ tremebat. ꝛ ideo
dixit. Cōfide filia. Et cā huius timoris tāgit i
mar. ꝛ lu. vbi di q postq̄ꝫ tetigit statim stetit
fluxꝰ sanguis eꝰ. ꝛ tūc dicēte ih̄u. Quis me te
tigit ꝛ negātibꝫ oībꝫ dixit petrꝰ ꝛ q̇ cū illo erāt
Turbe te ↄprimūt ꝛ tu dicis q̇s me tetigit. Et
dixit ih̄s. tetigit me aliq̇s. nā ego ↄg̊sco ꝟtutē
de me exisse. Vidēs aūt mulier q n̄ latuit tre-
mēs veīt ꝛ cecidit an̄ pedes dn̄i ꝛ indicauit ob
quā cāꝫ tetigerat cū ꝛ quō ↄfestī sanata ē. Sꝫ
q̄rit q̄re dn̄s istā mlierē ppalauit ꝛ fecit eā cō-
fiteri infirmitatē suā corā oībꝫ. Criso. Cur nō
pmisit eā latē. nūq̇d gl'iam suā q̄rebat quā q̄-
rē phibebat. R̄nsio dōm q h̄ fecit ppt̄ q̄tu-
or. Primo vt timorē ab aliis accedendi ad cū
excludēt. Secūdo vt fidē illꝰ patefacēt. q̄ nō
fuisset commēdata nisi mulier fuisset ppalata.
Terciō vt se omnia scire mōstraret. Quarto
vt archisinagogū p cuius filia suscitādā ibat
ↄfortaret ne de ꝟtute eius diffideret dū corā
se miraculū fieri videret. ¶ Et vide qꝛ q̄ꝫtum
ex dictis colligere possumus in hac mlīere sex
magne ꝟtutes fuerūt. ꝛ iō nō immerito i ani-
ma et corpe sanata fuit. quas peccator debet
habere si vult ab infirmitate peccati liberari.
¶ Primo fuit in ea verecūdia. ꝛ iō nō ante
faciē ꝫ retro accessit. sic peccator debet ↄfun-
di et verecūdari de vilissimo statu in q̊ ē. qꝛ de
filio regis factꝰ ē seruus dyaboli. de statu vir-
tutū positus ē in carcere ꝛ cathenis peccatoꝝ
Eccl. iiij. Est ↄfusio adducēs peccatū. ꝛ ē cō-
fusio adducēs gl'iam ꝛ g̃ram. Ps. Dixit dn̄s
ex basan ↄuertā. Basan interp̄tatur cōfusio.
¶ Secūdo fuit i ea fides. nā dicebat intra se
si tetigero tm̄. Sic pctor debet credere filiuꝫ
dei p salute hominū passuꝫ. ꝛ iō libēter recipit
peccatorē. ꝛ ppterea dꝫ secure accedere ad de
um. Hebre. x. Accedamꝰ cū vero corde i pleni
tudine fidei. ¶ Tercio fuit in ea timor. Mar.
Mulier aūt timēs ac tremēs venit. Sic pec-
cator debꝫ timorē filialē recipe p quē declinet
a malo. Prouer. xv. Per timorē dn̄i decli. o.
a malo. Nā qui sine timore ē nō poterit iustifi
cari. vt Eccl. j. dr̄. ¶ Quarto fuit i ea dilectō
qꝛ sicut credidit in corde sic gessit in ope. Fides
em̄ p dilectōem opat. vt dr̄ ad Gal. v. Et iō
tetigit fimbriā vestimēti eiꝰ. Sic peccator de-
bet amorē dei ꝛ primi implere vt opa virtutū
circa deū ꝛ primū faciliter opet. ꝛ tā i psperis
q̄ꝫ in aduersis firmiter maneat in deo. Nā ca-
ritas facit magna ꝛ fortia faciliter opari. vt di.
Greg. ꝛ omnia aduersa tolerat patiēter. j. Co
rinth. xiij. Caritas patiēs ē be. ē nō ir. nō cogi.
m. Ideo omnia credit. omnia sperat. oīa susti-
net. ¶ Quīto fuit in ea humilitas qꝛ nō repu
tauit se dignā pedes tangere vl' vestimētū. sꝫ
solū fimbriā. Sꝫ peccator dꝫ habē humilita-
tē. q̄ habet oēs ꝟtutes custodire. Greg. q̇ ce-
teras ꝟtutes sine hūilitate ↄgregat quasi qui
puluerē in ventū portat. Idē. Illa veraciter i
nobis virtus manet q̄ in radice hūilitatis pse-
uerat. ¶ Sexto fuit in ea ↄfessio ꝟitatis. quia
venit. ꝛ corā omnibꝫ ↄfessa ē infirmitatē suā et
sanitatē quā recepit. vt dr̄ in Mar. Sic pec-
cator debet habere ↄfessionē veritatis vt pec
cata sua veraciter confiteatur. Iohan. ix. Da
gloriam deo et cōfitere peccata tua. Isa. lxiij.

Dic tu iniqui.t.vt iustifeceris. In fine notã q
Ambro. videt' velle q ista mulier fuerit Mar
tha. Unde in sermone de saluatore inter be-
neficia xpi que enumerat subdit. Dñ langui-
dũ sanguinis fluxum sanat in martha. dñ de-
mones expulit de maria. dñ corpus rediuiuũ
spũs calore restrinxit in lazaro. Eusebius aũt
in eccl'iastica histo.li.vij.d. q postq̃ hec muli
er sanata ẽ. fecit statuam ad imaginẽ xpi in cu
ria sua q̃ vestes z fimbrias habebat sculptas
vt vidit xpm habere z hãc habebat in magna
reuerẽtia. Herbe aũt crescentes subtus q̃ pri
us nullius virtutis erãt. cũ ad fimbrias attigis
sent tante ꝟtutis erãt vt inde multi infirmi sa
narent'. Hiero. etiã dicit in hist. tripti'ta.li. vj.
q cũ iulianus apostata cognouisset in cesarea
philippi eẽ simulacrũ qd sanguis liberata pro
fluuio femina ꝯstruxerat eo deposito suaz ibi
imaginẽ collocauit. que fulminis ictu fracta ẽ
Ex his igit' patet q ista mulier non fuit mar-
tha z forte potuit eẽ q due fuerũt liberate ab
ista infirmitate. s. ista mulier et martha. Et sic
pz secundum. ¶ Tercio ponit' aduentus xpi
ad domũ principis z manus puelle a xpo ten-
tio. ad quã puella mortua r'surrexit. Et hoc ẽ.
Cũ ve.ie.in do.prin.et vi.tibi.i.carmẽ lugubre
cũ tibia cantantes. Antiq̃tus em̃ tales ad exe
quias mortuoꝝ vocabant' vt suo carmine ali
os ad luctum ꝓuocarẽt. Hiere.ix. Uocate la
mẽtatrices vt veniãt. Quod nõ cõpetit xpia
nis licet cõtrariũ in multis ꝑtibus obseruetur.
.j. Thes.iiij. Nõ cõtristemini vt ceteri q̃ spez
nõ habent. Cũ ḡ vidisset ihs hos tibicines et
turbaz que ꝯuenerat ad exequias tumultuã-
tem. i. cũ tumultu plangẽtẽ. Luce. viij. Flebãt
aũt oẽs z plãgebãt illaz. Dicebat. Recedite ñ
ẽ em̃ mortua puella sz dormit. reuera mortua
erat vt dr' in Lu. Scis ḡ mortua erat. deo aũt
qui suscitare põt dormiebat. vt dicit glos. In
cui' dispositõe z aĩa recepta viuebat z caro
resuscitãda quiescebat. vt dicit Beda. Et de
ridebãt eũ q2 nõ credebãt scientes q mortua
erat. Et iõ nõ merent' ad resuscitatõez admit
ti sed eiici. Math. vij. Nolite san. d a. ca. neq3
mit. marg. ve. ante por. Et hoc ẽ qd sequitur.
Et cũ eiecta eẽt turba. s. de domo intrauit ihs
cũ petro et iacobo z iohãne z p̃re z m̃re puel-
le vt dr' in luca et tenuit manũ e' z exclamauit
di. Puella surge vt dr' in luca. Ad cui' vocez
z tactuz statim surrexit puella et iussit illi dare
mãducare. vt dr' in Luca. Et sic patz exposi-
tio l'ralis euãgelij. ¶ Nota. mulier illa emor-
roissa de qua h agit' dr' fuisse gẽtilis et ciuis in
vrbe cesarea philippi que ẽ ciuitas i terra gen
tiliũ z signat ppl'm gẽtilem. ¶ Moraliter autẽ
ad edificatõem ẽ hic requirẽda expositio alle-
gorica z moralis. Nota ḡ q ſm allegoriam p
istã mulierẽ emorroissam gẽtilis ppl's qui nũc
ẽ sancta eccl'ia designat'. Per filiã xo archisi
nagogi iudaicus ppl's qui dr' sinagoga. Et vi
de q eo tpe quo hec ml'ier dr' infirmata. h pu
ella nata fuit. cum. xij. annis passa fuerit z filia
principis. xij. annos dicat' habere etatis. Qñ
ei gẽtil' ppl's circa deoꝝ cult'as infirmari cepit
tũc deus elegit sibi ppl'm acceptabilem z dixit
abraham. Egredere de terra tua z de cogna-
tõe tua. z faciã te crescere in gẽtem magnã. Et
d. q patiebat' fluxũ sanguĩs. q2 ad l'ram san-
guinẽ suũ ad honorẽ ydolorum fundebat. vt
patet in sacerdotib' Baal tpe helye qui cum
lanceolis se ꝑcuciebãt. z ꝑfundebant' sangui-
ne. iij. Reg. xviij. z qd peius erat filios z filias
suas demonijs imolabant. Ps. Immo fi. su.
z fi. su. de. z d. q erogauerat oẽm substãtiã scz
in medicos. q2 ad l'ram sacrificabant res suas
tpales ydolis. p liberatõe infirmitatũ z ꝑicu-
loꝝ suoꝝ vt patet de becl. Dañ. xiiij. cui mul-
ta omni die impẽdebantur. Uel ꝯsumpserat
omnez substãtiã suã in medicos q2 in addiscẽ
do scias liberales z mũdanas. ingeniũ z tp's z
omnia naturalia ꝯsumebãt gẽtiles in quibus
nõ inueniebãt virtutẽ vel salutẽ. q2 ibi nõ erat
He sunt ille muse. i. sciẽtie z sirenes dulces q̃
nõ solum infirmũ nõ sanãt: sed insuꝑ dulci ve
neno alunt et infructuosis spinis vberẽ segetẽ
rõis et intellectus necãt. vt dicit Boe. li. j. p-
sa. j. Quãdo ḡ h mulier fuit infirmata. h puel
la fuit nata z qñ hec ml'ier fuit sanata hec pu-
ella fuit mortua. Grande misteriũ. Nã in pas
sione xpi gẽtilis populus ẽ electus. z ꝓpter in-
credulitatẽ iudaicus reprobatus. Et vide q i
xij. anno ista puella infirmata ẽ z ẽ mortua in
qua etate mulieres debẽt fructũ afferre z fili-
os ꝓcreare. q2 tp's quo xp̃c venit erat etas le-
gitima. i qua ip̃m debebat recipe. p messia ſm
ꝓphetiã iacob dicẽtis. Nõ auferet' sceptrum
de iuda z dux de femore eius zc. Tũc em̃ rege
bat herodes alienigena. Et similit' ſm ꝓphe-
tiã dañ. dicẽtis. Post septuaginta dues heb
domadas occidet' xp̃c. Et in illo tpe mortui sũt
mẽtaliter. Christus aũt venit principalit' po-
pulo iudaico salutez dare. ꝓpter qd hic dicit'

ꝙ ibat ad puellā istā suscitādā. Et sequebā-
tur eū discipuli eius. q2 eodē mō discipuli pri-
mo pdicabāt iudeis. Et q2 ipsi noluerūt reci-
pere verbū dei incarnatū ꝛ pdicatū ꝯuerterūt
se ad gentes: vt paulus ꝛ barnabas Actu. xiij
dixerunt. Uobis inquit ꝑ. oꝫ loq̄ ver. de. sed
quoniā repellitis illud ꝛ indignos vos iudica
tis vite eterne. ecce ꝯuer. ad gen. Salutē em̄
quā xp̄c afferebat iudeis gentilis ꝑplus subin
trās a tergo ꝑ tactū fimbrie ꝛ vestimēti xp̄i ac
cepit. i. ꝑ fidem incarnatōnis et passionis eius
Naꝫ deitas ē induta humanitate quasi quo-
dā vestimento. Et nota ꝙ venit a tergo. quia
xp̄m nō vidit: sed post mortē credidit. Et ideo
xp̄c vertit faciē suā ad eū. ip̄m erigēdo et ꝯfor
tādo ꝛ virtutem sue passionis ei ꝯferēdo. per
quā ē ab omni infirmitate sanatꝰ. ꝛ vertit ter-
gū ad iudeos ipos reprobando ꝛ relinquēdo.
ꝛ virtutē sue passionis ab eis auferendo. ꝛ tūc
mortua ē puella. Math. xxi. Auferetur a vo-
bis regnū dei ꝛ dabit genti facienti fructus eꝰ
Ultimo tn̄ xp̄c iuit ad suscitādū puellā. q2 in
fine mundi synagoga iudeoꝝ saluabit. Hie-
re. xxiij. In diebus illis saluabit iuda. Et tūc
ejciet tybicines. i. sapiētes iudeoꝝ carmē can
tantes lugubre. qđ ē expecta expecta. quia di-
cūt xp̄m venturꝫ. spes aūt que differtur af. ani
mā Prouer. xiij. Et iposꝝ carmē ē lugubre et
mortale qđ tūc ejciet. q2 ꝯgnoscēt ip̄m venis
se. ꝛ tunc saluus erit omnis homo et puella et
emorroissa. Itē alia allegoria. Nā ꝑ mulierē
istā antiquā significat caro inueterata. que vs
qꝫ ab adā descēdit. Per puellā aūt illā virgi-
nē aīa munda significat de nouo a deo creata
Quādo g̃ puella fuit nata mlier fuit infirma-
ta. q2 qn̄ aīa creat ꝛ infundit corpi tunc caro
infirmat ꝛ subijcitur penalitatib9 humane na
ture. Et qn̄ mulier fuit sanata tūc puella fuit
mortua. q2 nō prius caro liberatur a penalita-
tib9 sensitiuis humane nature nisi qn̄ aīa per
mortem recedit a carne. Et nota ꝙ di. puella
habebat. xij. annos etatis. quib9 in hac vita vi
xerat. q2 aīa habꝫ. xij. potētias quib9 ꝛ ꝑ quas
omnia opa vite agit dū ē coniuncta corpori.
Tres habet nō affixas organis. que sunt in-
tellectus. voluntas ꝛ memoria. Quīqꝫ habet
exteriores affixas organis. que sunt visus. au
ditus. gustus. odoratus et tactus. Quatuor
habet interiores affixas circa cerebrū. que sūt
sensus cōmunis. imaginatio siue fantasia. exi-
stimatio siue estimatio. ꝛ memoria sensibilium

Et vide q2 in illa etate in qua puella debebat
nubere ꝛ filios procreare mortua ē. q2 anima in
illa etate in qua debet incipe mereri tūc mori-
tur ꝑ peccatū. qđ ē mors anime. q2 cōmuniter
homines peccare incipiunt a. xij. anno et sup.
Et dicit ꝙ patiebat fluxum sanguinis. xij. an
nis q2 hō in peccatis ꝯsumit. Et dr̄ ꝙ eroga-
uerat in medicos omnē substātiaꝫ suā et nihil
ꝑficiebat. q2 hō existēs in fluxu sanguinis. id
ē in peccato mortali: omnia opa sua nihil ꝑfi-
ciūt sibi ad vitā glorie. j. Cor. xiij. Si distri. in
ci. pau. oēm fa. me. &c. Neqꝫ oīa bona sua tā
nature q̄ꝫ fortune sibi ad salutem ꝑsunt. Xp̄c
aūt principaliter ibat ad puellā suscitādam. et
dū iret in via sanauit emorroissam. q2 xp̄c prī-
cipaliter venit in mūdū ad saluādū aīam ꝛ be
atificādum. q2 beatitudo in anima ꝯsistit. san
cognitōe dei. ꝛ ꝯsequēter veīt ad corpus glo-
rificādum. Jo. x. Ego veni vt vitā habeāt scꝫ
in anima et abūdantius habeāt. sup. q̄ꝫ ange-
li quia in aīa ꝛ corpe. Sed qđ ꝯtingit q2 muli
er. i. corpꝰ primo accepit salutē. q2 anq̄ꝫ xp̄c be
atificaret aīas. ꝛ de limbo traheret multa cor-
pora in vita ista sanitatē receperunt ꝛ a mor-
tuis surrexerūt. ꝛ hoc ꝑ tactū vestimēti xp̄i. id
ē ꝑ fidem incarnatōnis eius. In fine autem et
mulier et puella salutem receperunt. quia ī fi-
ne mundi ꝛ anima et corpus ꝑ xp̄m saluabun
tur. ꝛ sic patet allegoria. Moraliter autem
exponendo nota ꝙ ꝑ filiā archisinagogi mor-
tuam in domo significatur peccator occultus
vel peccator qui moritur intus ī ꝯscientia ani
me ꝑ malam cogitatōem. nā per tres mortu-
os a domino suscitatos significant tria gene-
ra peccatoꝝ vt dicit Aug. quia ꝑ hāc filiā in
domo mortuā significat peccatū cordis. ꝑ fili
um vidue qui extra ciuitatē mortuus ferebat
peccatū oris vel opis significat. Sensus em̄
corpis ꝛ mēbra sūt fenestre ꝛ ptes anime. Cū
g̃ aliquis ꝑ aliquē sensum vel mēbrum corpo
ris peccat ꝑ portā illā aīa extrahitur mortua.
Per Lazarum vō quadriduanum in monu
mento significat peccatū opis ꝑ ꝯsuetudinē
inueterati ꝛ putrefacti. qui em̄ cogitat malum
ꝛ ꝯsentit et opat. ꝛ ꝑ ꝯsuetudinē in ipo pdu-
rat ꝛ senescit in sepulcro ꝯsciē. vt lazarus qua
driduanus fetet. Quia ergo ꝑ hāc puellam
peccator occultus designatur. Ideo secrete ī
domo eam suscitauit. ꝛ precepit matri ꝛ patri
ne cui diceret. quia peccator occultus secrete
corrigi debet. Mathei. xviij. Si pecca. in te fra.

tuus.i.te solum sciente.corripe eum inter te et
ipm solū. Quia xpo p filiū vidue et lazarum
peccatores publici designantur.ideo eos co-
ram multitudine suscitauit.qr peccator publi
cus publice debet argui et publice deb3 satis-
facere. Unde s.ē corrupit peccato.ita edificet
pnia.j.Thi.v. Peccantē sc3 publice corā oi-
bus argue vt et ceteri timorem habeāt. ¶

Nota ergo q in suscitatōne illi⁹ puelle xpc
septē obseruauit. q̄ nos hr̄e debemus si nos
volumus ab ipo a morte peccati suscitari.

¶ Primū est.qr xpc pro ea a Jayro pr̄e suo
rogatur. Jayrus aūt interptat illuminās vel
illuminatus qui signat cetū sanctoꝝ.q̄ illumia-
ti a deo alios illumināt. Peccator nāq3 ē spiri
tus vadēs et nō rediēs. Uadēs p seips3 i pec-
catū.sed cū peccatū sit ꝓfundissima fouea vs3
ad infernū nō potest inde exire nisi iuuet.7 iō
indiget orone scōꝝ adiuuari. Job.v. Uoca
ergo si ē q̄ tibi respōdeat et ad ali quē sancto-
rum cōuertere. Ad orōe3 stephani de⁹ cōuer
tit paulū vt d.aug.et ad orōem matris augu-
stini deus cōuertit ipm. Propterea peccato
res q̄tidie conuertunt.qr ecclesia q̄tidie ꝓ eis
rogat. Ipsi eīm nec possūt nec merent cōuer-
ti.qm qui talia agūt digni sunt morte. Ro.j.
Quidā aūt sic sunt ꝓfūdati et obdurati i pec
catis.q nec preces nec verba nec pdicatores
nec scōꝝ oratio aliquid eis valet. Hiere.xv.
Si steterit moyses et samuel corā me.non est
aīa mea ad ppl'm istum.eijce illos a facie mea.

Secūdū est qr tibicines.i.carmē lugubre cā
tātes remouēt. Tibicines sūt adulatoēs mūdi
aures audiētiū delectātes.carmē lugubre ē va
nū gaudiū mūdi.qr d rebꝰ lugētibꝰ ē. Prou.ij.
Letāt cū malefe.7 exu.7c. Prouer.xiiij. Ex-
trema gau.lu.occ. Amos.viij. Cōuertā ciuita
tes vr̄as i luc.7 oīa cātica vr̄a in plāc. Sic er-
go q vult cōuerti et suscitari a pc̄o d3 fugere
adulatōes cōsanguineoꝝ 7 amicoꝝ q̄ nō sapi
unt q̄ dei sūt ꝟ carnalia et ꝓpria hō. ad Phil.
ij. Oēs q̄ sua sūt q̄rūt n̄ q̄ ihesu xpi. Propte-
rea ihus dixit abrahā. Egredē de ter.t.et de
cog.t.7 de do.pa.t. Gene.xij. D3 etiā vanum
gaudiū mūdi expellē.qr verū gaudiū dei n̄ pt̄
eē vbi ē falsū gaudiū mūdi. Boe.li.j.met.vlt.
Gaudiū pelle.pelle timorē.spēq3 fugato.nec
dolor assit.nubila mēs est.vinctaq3 frenis hec
vbi regnāt. Terciū ē qr turbā tumultuāte3 de
domo eijcit.et tn̄ emorroissam corā multitudi
ne sanauit et filiū vidue in porta corā multitu
dine resuscitauit. Ex quo dat intelligi q est
quedā turba coadiuuās ad salutē.s.turba bo
noꝝ in q̄ debꝫ libēter stare. Ps. Ecce q̄3 bo.
et q̄3 7c. Est 7 alia turba impediēs salutē. 7 h
est duplex sc3 interior malaꝝ cogitatōnū 7 so
licitudinū mūdanoꝝ q̄ a xpo assilat spinis.q̄
suffocāt fructū. Luc.viij. Qd aūt i spinis ce-
cidit hi sūt. Et exterior sc3 turba multipliciū.
sc3 negotioꝝ et hoīm mūdanoꝝ a q̄bꝰ cauen
dū ē. Eccl'.xj. Fili ne i multis sint act⁹ tui. Jn
eodē.xviij. Ne oblecteris i turbis. Quidam
phūs interrogat⁹ q̄d esset inimicissimū homi
r̄ndit.alt' hō. Sen. q̄tiēs int' hoīes habitaui
mior hō redq. Greg. Jmpossibile ē q lingua
secularū mētē nō inq̄nat quā tāgit. ¶ Quar
tū est qr secū ad suscitatōe3 puelle admisit pe
trū iacobū et iohānē.hos etiā admisit sue glo
riose trāsfigurationi. Jn quo significat q qui
vult a morte peccati suscitari 7 glorie dei int'-
esse.debet hr̄e pfectā fidē et fidei cōfessionem
sic petrus hūit. Math.xvj. Tu es xpc fili⁹ dei
viui. Quia sic dr̄ ad Hebre.xj. Sine fide im
possibile ē placere deo. Deb3 etiā fortiter cō-
tra oīa impedimēta sue salutis luctari. Nā ia
cobꝰ luctator interptat. Hoc figuratū ē in lu
cta iacob.qui luctat⁹ ē cū āgelo p totā nocte3
vsq3 mane.7 stati ortus ē ei sol.fuerūtq3 ei ob
uiā angeli. Hō eīm d3 luctari p totā noctē p̄-
sentis vite cū ꝓsperis 7 aduersis vs3 i mane al
teri⁹ vite.in q̄ pn̄s vita finit.et tūc oriet ei sol
glie et angeli dei veniēt ei obuiā aīa3 ei⁹ ad ce
lū portātes. Luc.xvj. Factū ē vt moreret mē
dic⁹ 7 porta.ab an.i sin. abra. D3 et grā3 dei
recipe q̄ p iohānē3 q̄ interptat in q̄ ē grā dei
designat.qr sine grā dei nec i fide pt̄ manere.
nec cōtra impugnātes pugnare.nec aliq̄d bo
ni facere.j.Coꝝ.xv. Grā dei sum id qd̄ sum.
Johā.xv. Sine me nihil p.f. ¶ Quītū est qr
prēm et mrē3 puelle a suscitatōe nō exclusit i-
mo admisit. Jn q̄ dat intelligi q q̄ vult a pec
cato suscitari.multū d3 cogitare ortū suū tāq3
prēm.7 mortē tāq3 mrēm. De vili eīm sperma
te nati sum⁹ et tādem a vermibꝰ comedemur.
Job.xvij. Putredini dixi pa.m.es ma.m.et
so.m.v. Hec eīm cogitādo hēm⁹ materiā ma
gne humilitatis et nō supbiēdi. Eccl'.x. Quid
su.t.et ci. Bern. Quid sum⁹ sacc⁹ stercoꝝ et
cibꝰ vermiū memēto vn̄ veīsti et erubesc.7 vbi
sis et ingemisce.q̄ vadis et cōtremisce. Jte3 h
cogitādo desacili oīa ptēnim⁹ Hiero. Facile
ptēnit oīa q̄ sp se cogitat moriturū. Ad q̄d ei

de diuitijs et honoribus et amicis curare debē⁹ cū de eis nihil nobiscū deportare possu⁹ et in tempe maxime necessitatis scȝ in morte omīa nos derelinquāt. ¶ Sextū est q2 tenuit manū eius et excl. d. Puella surge. In quo dat̄ itel ligi q qui vult suscitari a morte peccati debet se pmitti tangi a disciplina dei. que p manum dei designat̄ que vocat hoīem ad multa bona. q2 quē deus d ligit corrigit et castigat. fla. aūt o. fi. quē recipit. Habet em̄ disciplina sex bona in nobis efficere. ¶ Prīo em̄ exci tat iacentem et dormientē in peccatis. Act. xij Percussoqȝ latere petri excitauit illum: dicēs surge velociter. Petrus in cathenis pec catoꝛ in vinculis ¶ Secundo lente ambu lantem facit currere sic̄ calcaria equū. Grego. Mala q̄ nos hic p. ad de. ire cō. Osee. vj. In tri. sua m. cō. ad me. ve. et re. ad dn̄m q2 ipe ce. et sa. nos. pcu. et cu. nos. Tercō erudit d agē dis. Hiere. p oīe flagellū et dolorē audiens hierusalē. Prouer. xxij. Stul. col. ē in coꝛ. pu eri et virga discipline fugabit eā ¶ Quarto purgat a peccatis. Greg. Qd lima ferro. qd flagellū grano. qd fornax auro hoc tribulatō viro iusto. ¶ Quīto demōstrat nos filios dei esse. Heb. xij. q si ex̄ disciplinā estis cui⁹ ptici pes facti sunt oēs. ergo adulteri et non filij estis. Quem diligit dn̄s corripit et castigat. fla. aūt oēm fi. quē recipit. Et iō oīs fili⁹ acce ptus deo. disciplina dei tangit̄ q̄ p manuȝ dei designat̄. Tho. xij. Qm̄ acceptus eras dō ne cesse fuit vt tēptatio pbaret te ¶ Sexto fa cit nos dignos corona glie. Iaco. j. Beatus vir q̄ suffer. tē. qm̄ cū. pba. fu. ac. co. vi. Sic fu it tactus iob in reb9 et psona. Quidā aūt ha bent illud apostema noli me tāgere. qui ad ta ctū discipline dei statim franguntur. ¶ Septi mū est q2 iussit ei dare mādūcare. In quo da tur intelligi q postq̄ hō surrexit a morte pec cati debet panē vite mādūcare scȝ corp⁹ xpi et verbū dei in quib9 aīma viuit. Mat. iiij. Non in so. pa. vi. hō. sed in oīi verbo qd pcedit ex oꝛe eius. scȝ dei. Sic̄ em̄ corpus indiget cōti nuo alimētō. sic aīa indiget suo cibo. ppterea quotidie petim⁹ d. Panē no. q̄. da no. hodie Mat. vj. Et sic pȝ terciū ¶ Quarto poīt̄ pa trati miraculi noticia cui⁹ fama i vniuersā ter ram exijt. Et hoc ē qd dicit̄. Et exijt fama scȝ de iesu q emoꝛroissam sanauerat et puellaȝ suscitauerat p vniuersam regionē illā. Et sic pȝ quartū. In fine nota q cū p hanc puel lā pctoꝛ occult⁹ designat̄ marie p̄ trā religio sus designat̄ qui secrete moꝛit̄ intra claustrū quasi in domo. Mali aūt religiosi secrete in q̄ tuoꝛ moriunt̄. ¶ Primo i impatientia et murmure. Non em̄ paupttatē castitateȝ et obediētiā patiēter sustinēt sed murmurāt in eisdem dicētes cum iudeis vtinā mortui esse mus i egipto cū sede. su. ol. car. Exo. xvj. Sūt em̄ mente in egipto .i. in mūdo tenebraꝝ. Cō tra q̄s dic̄ xpc. Memores estote vxoꝛis loth. Luc. xvij. Et nemo mit. ma. ad arat. et res. re tro. ap. est reg. dei. In eodē. ix. Tales significā tur p symonē cireneū qui nisi cum angaria tu lit crucem post iesum. Oīa em̄ onera reli gionis mali non libenter faciūt. et ideo crepāt sub ipsis. q2 amoꝛ qui grauia facit leuia tollit̄ a coꝛde eoꝝ ¶ Secundū est odium: quia odiunt et persequuntur prelatum qui cogit ipsos religiose viuere. et alios bonos q̄ ipsos obseruant et accusant. pma Iohānis tercō. ¶ Qui odit fratrem suum homicida ē. Sic discipuli sancti benedicti odiebant eum et vo lebant eum venenare. vt dicit beatus Grego rius in dyalogo. ¶ Tercium est inuidia. quia inuident gratijs aliorum et ipsas āmbilant. Iob quinto. Paruuluȝ occidit inuidia. Sic inuidebant pharisei. qui vt religiosi haberen tur gratias christi deprauabant dicētes. In beelzebub principe demonioꝝ eij. demo. Lu ce. xj. ¶ Quartum est negligentia quia om nia preter comedere et bibere et cetera corpo ris cōmoda negligenter agunt presertim ta men horas suas et diuinum officium. Con tra quos Hieremie. xlviij. Maledict⁹ qui fa cit opus dei fraudulenter.

¶ De epistola Sermo. cxiij.

Non cessamus pro vobis orantes et postulātes. vt impleamini agnitione volunta tis eius Collosen j. Sicut pater et mater er ga carnales filios sunt solliciti sic et apostolus multoplus d filijs suis spūalibus in christo re generatis solicitat̄ et quotidie indefessis pre cibus deum pro eis et ipsos per epistolas mo nebat. Istos autem colosenses q̄ sunt asiani apostolus nō cōuerterat. nec eis pdicauerat. sed quidam eius discipul⁹ nomine arcippus illis ergo colosēsib9 apl̄us ab ephesō scribit et

ostendit maximã caritatẽ suã ad eos. q2 q̃tidie cum socijs suis ꝓ eis rogauit. In hac ĝ epl'a oñdit ꝙ rogat deũ vt eis tria maxia bona largiat'. Primo eñ rogat vt sapĩa dei et intellectu spũali repleant' ad dei voluntatem cognoscẽdã. In pn. epl'e. Scd'o rogat vt digne in via ambulent ad fructũ boni opis ac dei sciam augmentandã. ibi. Ut ambuletis dig. deo ꝑ oĩa placentes. Tercio rogat vt in oĩ ꝟtute aĩe ꝯfortent' ꝑ dei potentiã. ad aduersa patienter ꝛ lõganimiter tolerandũ. ibi. In omni virtute ꝯfortati ſm potẽ. clari. eius ĩ oĩ pa. Primo ergo apl's rogat vt colosẽses ꝛ nos in illis sapĩa dei ꝛ intellectu spũali ĩple amur ad dei voluntatẽ cognoscendam. Et h̃ est. Non cessamus sup. ĩ oĩ oꝛõne quã facimus ego ꝛ qui mecũ sunt fr̃es ꝓ vobis instare apd' deũ orantes ꝛ postulantes. Actu. xij. Oꝛo autem fiebat sine intmissione ab eccl'ia ad deũ ꝓ eo. Ut impleamini ñ ventosa ꝛ vana doctrina. ſ agnitõe voluntatis dei. h̃ ẽ vt impleamĩ spũscto q̃ docet volũtatẽ dei. quia vt dĩ. j. Coꝛ. ij. sicut nemo scit q̃ sũt hoĩs nisi spũs hoĩs q̃ in ipo ẽ. ita nemo scit q̃ sunt dei nisi spũs dei. ꝛ cui voluẽit spũs ṙuelare. Uñ idem apl's spũscto plenus. di. j. Thessa. iiij. Hec est vo. dĩ sci. vr̃a. Et specificat hãc cognitionem ꝑ duo quoꝝ pmũ ptinet ad vitã actiuã. scdm ad vitã ꝯtemplatiuã. Et hoc ẽ. Impleamĩ agnitõe sup. ex̃nte in oĩ sapia q̃ꝫtuꝫ ad ista que respiciũt vitaꝫ actiuam. ꝛ ĩtellectu spirituali q̃ꝫtum ad illa que respiciunt vitam contemplatiuam. Magnum est valde ꝙ apl's h̃ petit. s. scire q̃ de⁹ hic velut ĩ actiua ꝛ ꝯtemplatiua vita. Sed nunq̃d pt̃ h̃ sciri. Quis eñ scit q̃ntũ opoꝛtet eũ carnẽ suam macẽare. ꝛ an expediat ei heremũ infre. quia qd' vni est valde salubꝛe. alteri ẽ moꝛtiferum. Uñ de beato berñ. dĩ ꝙ ꝓpe moꝛtẽ ꝯstitutus cepit se accusare eo ꝙ se indiscrete afflixisset. ꝓpter qd' nimis debilitatus erat ꝛ m̃lta bona facere non poterat q̃ al's fecisset. Rñsio. Nõ petit apl's ꝙ in oĩbꝫ plene sciant voluntatẽ dei. sed in necessarijs ad salutẽ. Sic ĝ patꝫ ꝙ apl's orat ꝛ petit ꝙ sciam⁹ q̃ ptinẽt ad vitã actiuã. ꝛ que ad vitaꝫ ꝯtemplatiuaꝫ. Et ideo sciendũ ꝙ ad vitã actiuã ptinẽt. xij. opa pietatis. quoꝝ sex sũt coꝛpalia. s. vestire nudos. potare ꝛ cibare paupes. ṙcipe hospicio pegrinos. redimẽ captiuos. visitare viduas ꝛ oꝛphanos. ꝛ tribulatas psonas. moꝛtuos sepelire. Alia sex opa sũt spũalia ad animã ptinẽtia. que sunt potioꝛa. vt ꝯsulẽ ꝛ docere ignoꝛãtes. castigare ꝛ corrigere delinquẽtes. consolare merentes. remittere iniurias. ferre infirmitates ꝛ defectus alioꝝ. ꝛ ꝓ iniustis et peccatoꝛibꝫ oꝛare. Ad vitam autẽ ꝯtemplatiuam ptinet in caritate dei ꝛ ꝓximi feruere. ab omnibꝫ negocijs mũdi se suspendere ꝛ soli desiderio creatoꝛi inherere. ꝛ cum magdalena ad pedes crucifixi inclinata mente manẽ. eius maiestatem bonitatẽ ꝛ caritatẽ exoꝛãdo ꝛ ꝯtemplando ac eius voluntatẽ ꝛ verba audire. qd' fit sacr̃a scripturaꝫ legendo. Nã cũ legimus deus nobis loquit'. Sed cũ oram⁹ loquimur nos deo. Tal' aũt vita ẽ potioꝛ simpliciter ꝛ maioꝛis meriti q̃ꝫ vita actiua. Lu. x. Maria optimã p. ele. q̃ nõ auferet' ab ea. Actiua vita significat' ꝑ marthã ꝛ ꝯtemplatiua ꝑ magdalenaꝫ. Licet in casu actiua possꝫ esse maioꝛis meriti q̃ꝫ ꝯtemplatiua. vt cũ q̃s videret aliquẽ seduci ab hereticis vel fame moꝛi. melius esset isti subuenire q̃ꝫ oꝛare ꝛ deũ contemplari. Et est tercia vita mixta ex actiua ꝛ ꝯtemplatiua. actiua ꝛ ꝯtẽplatiua melioꝛ. vt cum quis ex vehementia diuini amoꝛis ꝛ p⁹ ꝯtemplatõeꝫ diuine claritatis flectit se ad ꝓximũ docendo. ꝯsulendo ꝛ seruiendo. Sicut lucere ꝛ illuminare melius ẽ q̃ꝫ solũ lucẽ. Talis fuit vita xp̃i ꝛ apl'oꝝ q̃ de nocte in oꝛõe ꝑnoctabãt ꝛ meditabãt ꝛ d' die homies docebãt eoꝝ ꝯmodis spũalibꝫ intendẽtes. Ro. ix. Optabã ego ipe anathema eẽ a xp̃o ꝓ fr̃ibꝫ meis. i. vitã actiuaꝫ a xp̃o diuisus ꝓxĩ ꝯmodo intendendo. In ꝯtemplatõe eñ hõ ꝯiũgitur mẽte d'o. In actõe ꝟo ad exterioꝛa se ꝑgit. Tal' fuit vita bt̃i dñici ꝛ beati petri martyris q̃ tota nocte legebant ꝛ oꝛabãt. ꝛ d' die intendebant ꝯmodis aĩaꝝ. Tal' vita dꝫ esse oĩm religiosoꝝ ꝛ doctoꝝ. ꝛ ſſ'r epoꝝ. Et ideo vita eoꝝ si recte agat' oẽꝫ aliã vitã trãscẽdit. ꝛ heremitaꝝ ꝛ laboꝛantiũ. Secũdo apl's rogat vt digne in via dei ambulemus ꝛ fructificemus ꝛ crescamus ĩ scia dei. Et h̃ ẽ. vt ãbuletis digne deo. i. sicut diuini honoꝛis e⁹ hui estis. dignitas requirit. Cũ eñ simus filij dei vt filij dei ambulare debem⁹. Ephe. v. Imitatoꝛes dei estote sic̃ filij carissimi. Señ. Cõpositus miles ꝯpositã dꝫ h̃re familiã. Et specificat in spẽali digne ambulaẽ. Tũc eñ digne ambulamus qñ deo in oĩbꝫ intendimus placere. ꝛ in omni ope bono fructificamus ꝛ cre

scimus in scientia dei. Et hoc est per omnia pla. deo Ambuletis ergo digne per omnia placentes deo. id est intendentes placere deo et non hominibus. Gal. j. An quero ho. pla. Si adhuc ho. pla. xpi ser. non es. Et nota quod d. per omnia non per partes. Quidam enim in uno deo placere volunt et in altero hominibus. Contra quod dicitur. iij. Reg. xviij. Usquequo clau. in du. p. Et non solum sit rectitudo in voluntate sed et perfectus in bono ope. Et hoc est. In omni opere bono fructificantes. i. in omni genere bonorum operum. s. spiritualium et corporalium et in omni ope omnium virtutum. Et crescentes in scientia dei. Moraliter ad edificationem nostram vide quod tria in hac parte rogat apostolus pro nobis. ¶ Primo ut in omni ope nostro rectam intentionem habeamus. s. placendi deo. Secundo ut in omni ope bono fructificemus. Opus bonum est opus virtutis. Quia virtus est que ho. fa. b. et opus e. bo. red. ut d. phus Fructificare ergo debemus in ope omnium virtutum. Tunc ergo in ope bono fructificamus quando in ope septem virtutum fructum ferimus. ¶ Primo in ope fidei et veraciter omnia que sunt fidei credamus. et ea per digna opa protestemur. Jacobi. ij. Ostendas in fi. ex op. Peccatores autem moriuntur in fide et non fructificant in ea. In fide enim existentes non faciunt opa fidei sed opa infidelium saracenorum. Secundo in ope spei in solo deo et mentis sanctorum confidendo. Hiere. xvij. Beatus vir qui confi. in do. etc. In deo enim confidendo mirabilia faciemus. Ysai. xl. Qui sperant in domino mutabunt fortitudinem. assument pennas sicut aquile. Philip. iiij. Omnia pos. in eo qui me con. Peccatores vero confi. in amicis et bonis mundi. et ideo confunduntur et nihil possunt. Ysai. xxxvj. Ecce con. s. ba. arundinis confractum sup egiptum .i. mundum. cui si. in. fu. h. in m. e. ¶ Tercio in ope caritatis deum sup omnia diligendo et proximum sicut nos. Lu. x. Dili. d. t. etc. Tunc enim multum fructificabimus. Quia ut d. Greg. Amor dei nunquam est ociosus operatur enim magna si est. Ro. xiij. Qui diligit proximum le. adim. Thimot. j. Finis precepti est ca. de cor. pu. Peccatores autem diligunt seipsos et mundana et ideo nihil fructificant sed dissipant bona dei. Math. xvj. Homo quidam erat dives. qui ha. vil. et hic dif. est ap. il. quasi dis. bo. il. Ex quo enim deum non diligunt nihil boni possunt operari. cum caritas dei sit forma et perfectio omnis boni opis. ¶ Quarto in ope prudentie. ut preteritorum recordemur. s. preteritorum beneficiorum servis dei collatorum. vel preteritarum penarum inimicis dei inflictarum. ut per beneficia incitemur ad bonum. et per penas retrahamur a malo presentia disponamus et ordinemus ad nostre salutis finem. et futura mala caveamus. Quod tunc faciemus quando sp finis noster erit in memoria nostra Eccl. vij. Me. no. tu. etc. Senec. Si sapiens fuerit animus tuus tribus temporibus dispensetur. Preterita memorare. presentia dispone. et futura precave. Peccatores vero comparantur bestijs que nec preteritorum memorantur nec presentia disponunt nec futura precavent. Eccl. iij. Dixi in cor. m. de fi. h. ut p. e. de. et o. si. esse bestijs. ¶ Quinto in ope temperantie ut nec divitijs. nec delicijs nec honoribus dissoluamur. sed abstrahamus a delicijs carnem nostram ne spiritui noceat. Quia ut di. Prover. xxix. Qui deli. nu. ser. su. in. etc. Peccatores autem bonis temporalibus non temperate utuntur. sed delectamentis carnis et mundi dissoluuntur et sine freno utuntur. Sap. ij. Non sit p. quod non p. lux. n. Sic dissolutus est il. di. epl. qui indu. pur. et bis. et ep. quo. spl. Lu. xv. In delicijs et divitijs et honoribus constituunt finem suum. Sap. ij. Hec est pars nostra et non est refrigerium in fine hominis. Sexto in ope fortitudinis ut nullis adversis frangamur nec propter rerum vel honorum dispendia. vel propter propinquorum subtracta solatia. nec propter corporum tormenta a dei caritate per impatientiam separemur. Ro. viij. Quis nos separabit a ca. xpi. q. d. nihil. Sic iob non fuit per omnia supradicta fractus. nec a deo per impatientiam separatus. Peccatores autem statim franguntur nec dispendia rerum vel honorum nec subtractiones propinquorum. nec penas corporum possunt aliqualiter sustinere. sed murmurant et blasphemant et ad figmenta dyaboli se convertunt. Et sic per adversa et prospera a deo recedunt. Ps. Ca. a la. t. mil. et de mi. a d. t. ¶ Septimo in ope iusticie. ut que sunt dei reddamus deo. et que sunt ce. ce. Ro. xiij. Reddite omnibus debitum. cui honorem ho. cui tri. tri. etc. Peccatores autem non reddunt deo honorem debitum et proximo subtrahunt bona sua. Job. xij. Abundant tabernacula predonum et audacter provocant deum. ¶ Tercio rogat apostolus. ut crescamus in scientia dei. Ubi sciendum quod duplex est scientia dei. s. speculativa et practica. Speculativa scientia dei est qua ab eterno omnia scit que non crescit. nec decrescit in deo. In hac scientia non multum curat apostolus quod crescamus quia ut ipse. j. Cor. viij. d. scientia inflat. et qui vult in ea proficere frequenter deficit. In hac scientia voluit crescere adam et eva et ideo turpiter defecerunt. In hac scientia voluerunt multi phariseis proficere et in stulticiam sunt

ꝯuersi. dicentes em̄ se esse sapientes stulti facti sunt. vt dr̄ ad Rō. j. In hac scia tātū debemus ꝓficē q̄ntū sufficit ad salutē ꝛ n̄ plus Rō. xij. Nō plus sapere q̄ꝫ oportet. Est et alia scientia dr̄ practica siue expimentalis. quā filius dei indut⁹ carne hūana didicit ꝑ expiētiam ꝛ in ea ꝓfecit. Hebre. v. Didicit ex his que passus est obedientiam. Luc. ij. Iesus autē ꝓficiebat sapīa ꝛ etate a. d. ꝛ h. Hec autem tota ꝯsistit in vsu virtutū. Et q2 xp̄s in cruce fortissime ꝛ excellenter est ꝟtutibus vsus. ideo hec scīa potissime in cruce xp̄i cōsistit. siue in xp̄o crucifixo. In quo sūt oēs thesauri sapīe ꝛ scie absconditi. vt dr̄ Collo. ij. ꝓpter qd̄ apl's dr̄. j. Cor. ij. Non em̄ iudicaui me scire aliquid inter vos nisi xp̄m ꝛ hūc crucifixum. Orat ergo apl's vt in scīa crucis crescamus. In qua xp̄s pēdēs m'ltū ꝓfecit. ¶ Primo q̄ ibi ꝓfecit in pfecta caritate. Nā iustus ꝓ iniustis morit' amicus pro inimicis Ro. v. vix em̄ ꝓ iusto quis morit'. sed ꝓ impijs ꝛ peccatorib; quis audeat mori. ibidem Commendat autē deus suam caritatē i nobis. quoniam cū inimici essemus recōci. sum⁹ deo ꝑ mortē filij e⁹. ¶ Secūdo in mag. penalitate. q2 a planta pedis vsq3 ad ꝟti. non fuit in eo sa. Ysai. j. Tren. j. O vos q̄ tras. ꝑ viam at. ¶ Tercio in inestimabili largitate. q2 ad vnū ꝟbum totū regnū suū latroni dedit Lu. xxiij. Ho. m. e. pa. ¶ Quarto in artissima paupertate. q2 ipsa abūdantia oīs boni ꝛ fons aque viue nudus ꝛ sitibundus moritur Joh. xix. Sitio. Tren. iij. Recor. pau. ꝛ trās. in absi. ꝛ fel. ¶ Quinto in infima hūilitate q2 abiectissimam mortē sustinuit. nam cū iniq̄s impijs deputat⁹ est. Philip. ij. Hu. semetp. fac. ob. vs. ad m. ¶ Sexto in misericordia et benignitate. q2 pro iterfectoribus suis rogauit: dr̄. Pr̄ di. il. Luc. xxiij. Longino etiā ꝑforante sibi latus reddidit lumen vt in ecclīa siaco narrat' hist. ¶ Septimo in mirabili sapientia. quia in cruce tam sapienter luciferū decepit ꝛ fecit sicut piscator qui hamū sub verme abscondit. sic xp̄s diuinitatem sub humanitate. Et dyabolus dū credidit ip̄m capere captus est Job. An extrahere po. leuiat han ha. ꝛ fune ligabis linguam eius. ¶ Octauo i perfecta obedientia. Math. xxvj. Nō quod ego volo. s3 qd̄ tu. Philip. ij. Fac. obe. vs. ad mor. Nono summa patientia. q2 debilitatus ꝯsputus. colaphisatus. ligatus. ꝟberatus. falsē accusatus. morte iniuste ꝯdemnat⁹ cruci affixus. ꝛ mortuus. ꝛ non apuit os suū. ita vt miraret' preses di. nō r̄ndes quicq̄ꝫ. vides in quantis te accusant. Mar. xv. Unde propter nimiam eius patientiā herodes spreuit eum sicut insanum indutū veste alba. vt3 Luc. xxiij. Ysa. liij. Sicut ouis ad oc. du. ꝛ q̄i agnus e. o. tōse obmutuit. ꝛ non aperiet os suum. ¶ Decimo in precordiali cōpassione q2 in tanta pena ꝯstitutus ꝯpassus est matri et recommendauit eam iohanni. Joh. xix. Ecce mater tua. Compassus est petro se neganti ꝛ respexit eū. vt patet Luc. xxij. Compassus est ꝛ toti generi humano. ꝛ ideo clamore valido ꝛ lacrimis offerens seipsum exaudit⁹ est pro sua reuerentia. Hebre. v. ¶ Undecimo in totali victoria. quia in cruce omnia vicit ꝛ dyabolum ꝛ mundū. Joh. xvj. Cōfidite q2 ego vici mundum. Aug. Manu inermi ꝛ affixa cruci debellauit a. po. ¶ Duodecio in omniū bonoꝝ ꝯsummatione ꝛ completōe quia in cruce omnia ꝯsummauit ꝛ cōpleuit. ideo in cruce pendens ait. ꝯsummatū ē Joh. xix. Consummata est scriptura. consummata est natura. ꝯsummata est pena. ꝯsummata est gr̄a. ꝯsummata ē gl'ia. Oīa hec in cruce sunt ꝯsummata. i. ꝯpleta ꝛ perfecta. Orat ḡ apl's vt crescam⁹ in sciētia expimentali harū virtutū. quarum scientia practica in cruce fuit in quā xp̄us profecit in cruce pendens. et ideo dr̄ scientia dei. Et sic patet secundum. ¶ Tercio rogat apl's vt in oī ꝟtute aīe ꝯfortemur ad aduersa ꝑ dei potentiam patiēt' et longanimiter tolerandum. ꝛ h̄ ē. In oī ꝟtute ꝯfortati. Orat em̄ apl's in hac tercia parte. vt in bono ꝯfortemur contra malum. Et q2 duplex ē malū. s. culpe ꝛ pene. iō ꝯfortatio ē duplex. Pr̄a ꝯ malū culpe. scd̄a ꝯ malum pene. ibi. in oī patiētia. Ul' pma ꝯfortatō est in agendo bonū. scd̄a in sustinendo malum. Di. ḡ oram⁹. vt sitis placētes cōfortati in oī ꝟtute contra malū culpe. vl' ad agendū bonū. q2 vtrūq3 in ꝟtute dei possum⁹. s. malum vitare. ꝛ bonū opari. ꝛ h̄ est s̄m potentiam. s. dei ꝛ nō n̄ram. ꝟtutē em̄ h̄re ꝛ in ea confortari vt per eum malo resistamus ꝛ agamus. nō est nostrum sed claritatis ei⁹. id est eius qui sua claritate nobis eam infundit. Augustin⁹ Uirtus est bona qualitas mentis quam deus dedit nobis siue infudit. Uel s̄m potentiam claritatis eius. id est s̄m potētiā filij q̄ ē

claritas patris p quem cōfortamur in bono. ad Hebre.j. Qui cū sit splēdor glie 7 figura substantie eius. Et nota q quidam solū confortant i vna xtute scz in fide credētes p solam fidem saluari. Cōtra qd Ja.ij. Fides sin o.m.ē. Sequit. In oi patia. Hic ponit confortatio ad sustinendū malum pene. Ad cuius pfectionem tria pcurrūt. Primo patientia vt malū pene.s.aduersa sine murmure sustineant. 7 hoc est. In oi patientia sup. sitis pfortati. Secūdo longanimitas. vt diu aduersa tolerēt. Et hoc est. Longanimitate. Tercio gaudiū qd totū psūmat 7 pficit. Et hoc ē Cum gaudio.s. sustineatis aduersa. Jaco.j. Oē gau.exis.fres cū intē.vari.inc. Ro.v. Sz 7 gloria in tri. Actu.v. Ibant apli gau.a cō. consi.q.d.h.7c.

Dnica.xxv. de euangelio. Sermo.cxiiij.

Cum subleuas.

oc.hiesus 7 vi.q multi.maxi.veit ad eū Jo.vj. Nō q qter legim hiesum oclos subleuasse. Primo turbaz pasturus. vt hic. Secundo responsuz legispito daturus. Lu.x. Suspiciens hiesus dixit hō quidā 7c. Tercio surdum 7 mutū sanaturus Mar.vij. Suspiciens hiesus in celū ait. Effeta qd est adapire. Quarto lazarum suscitaturus. vt patet Joh.xj. Attende ḡ q hec quatuor hēt xbū di efficē i aīa. Prio eī animam pascit.q cibo est ei. Deut.viij. Nō in so.pa.vi.h. Secūdo eā docet et rñdet ei cogitationib 7 questionib. Prouer.j. Parabole salomonis 7c. Sequit. Ad sciendū sapientiam 7 disciplinam 7 ad intelligenda xba prudentie. Tercō aīam surdā ad audiendū cū effectu xbū dei. 7 mutā loquēdū xba vite facit audire 7 loqui. Unde predicāte hiesu apli cū effectu audierūt xbū dei 7 relictis oib secuti sunt eum. Math.iiij. Et matrōa cepit loqui dicens. Btūs ven.q te por. Lu.xj. Quarto animā mortuā 7 fetentez i pctis resuscitat 7 reducit ad vitā gre. Un loqnte petro 7 pdicante puncti sunt corde. 7 ce.s.s. su.oēs qui au.v. Actu.x. Ut ergo xbuz dei ista quatuor in nobis efficiat.s. cibet doceat. faciat xbum dei audire 7 loqui. 7 etiam resuscitet ad vitam gre oclos ad ce.leuātes rogemus 7c. Cū suble.oc.hie.7c. Hoc euāgeliuz bis in anno legit. Prio qrta do qdrage. q isto tpe illud miraculū legit fore factū.s. prope pascha iudeoz. Secundo vltima do.āte aduentuz. Et hoc pter vltimuz verbū euāgelij.s. Hic est vere pphta q venturus ē in mundū. Nō em instat tps istius prophete qui venturus erat in mundū. Duo autē pncipaliter in hoc euāgelio ptinent. Primuz ē ipius xpi virtuosum puiuiū. Secundū ē fructus psecutus ex conuiuio copiosus. ibi. Illi hoīes cū vi.q fe.si.di.q h est vere propheta qui ven.ē i mū. Prio ergo poit xpi cōuiuiū magnū 7 virtuosum. Ad c virtutē demonstrādā xpus oculos subleuauit qi aliqd valde magnū esset facturus. Et q fm phm iij.ethicoz. ptraria iuxta se posita magis elucescunt. ideo vt virtus 7 magnificentia illius puiuij magis elucescat. reducamus ad mēoriam qddam aliud puiuium magnū. huic tn dissimile valde.s. puiuiū balthasar filij nabuchodonosor. de quo hr Daniel.v. vbi dicit. Balthasar rex fecit puiuiū grande optimatibus suis mille. 7 vnusqsq fm suaz bibebat etatem. Precepit ergo rex temulētus vt afferent vasa aurea 7 argentea que asportauēat nabuchodonosor pr eius de templo qd fuit in hierusalē. vt in eis biberent rex 7 optimates eius 7 vxores 7 concubine eius 7 bibētes laudabāt deos suos aureos 7 argenteos. In eadem autem hora apparuerūt digiti qi manus hoīs scribētis ptra cādelabz in supficie parietis aule regie. 7 rex aspiciebat articulos quasi manus homīs scribentis. Tunc facies regis pmutata est. 7 cogitatōnes ei pturbabant eū 7 ppages renū eius soluebant 7 genua eius ad seinnicez collidebant. Exclamauit itaq rex fortiter vt introducerēt magos caldeos 7 aruspices. Introductus est etiam daniel qui scripturā. que dicebat mane thetel phares. legit 7 exposuit. Et sicut dixit eadem nocte euenit ei. q eadem nocte interfect. est 7 darius rex medoz in regnuz eius susceptus. Uterq ergo 7 xps 7 balthasar fec cōuiuiū 7 oclos subleuauit. h tā puiuiū qz oclorū leuatō in mltis differt. B Nō q puiuiū xpi i qnq differt a puiuio balthasar. Prio q illud fuit puiuiū pcupie. q i vasis aureis 7 optimo vino 7 multis ferculis factum fuit. que oia puocāt pcupias. Exo.xxij. Sedit po.mā.7c. Tlia sunt puiuia mōi q ad malū puocant. ppterea dr Eccl.vij. Melius ē i.ad do.lu.q 7c. Sed illd fuit magne sobrietatis 7 tempantie. quia solū fuit ibi pa-

nis ordeaceus et pisces et aqua. Talia debēt
esse cōuiuia seruoꝝ dei. q2 vt di. Bern̄. cibi ser
uorū dei debēt esse olera et legumia et piscicu
los paucos inserātur debent ꝓ sūmis delitijs
cōputare. Nūc aūt nō sic ē. Idem. Initiū vi-
te hoi panis et aqua et domus ꝓtegēs turpi
tudiné. Nunc aūt nō sufficiūt fructus arboꝝ
nō genera leguminū. nō radices herbaꝝ non
pisces maris. nō bestie terre. nō aues celi hinc
est ꝙ querūtur pinguia. emūtur aromata. nu-
triunt altilia. vn̄ grauat stomachus. turbat
sensus. ꝯprimit intellect⁹. Inde nec salus nec
sanitas sed morbus ⁊ mors. ¶ Secūdo quia
illud fuit supabundantie. nō em̄ illud indigē-
tib9 fecit. sed mille baronib9 suis. Talia sūt cō
uiuia mūdi que solis magnis et abūdantibus
fiunt et nihil cōtinent pietatis. et ꝑ cōsequēs
nec aliqđ meritū. sed illud fuit magne necessi-
tatis et indigētie. q2 fecit ip̄z pauperib9 ⁊ alijs
qui nō poterāt hr̄e aliunde. Talia debēt esse
cōuiuia seruoꝝ dei. Luc. xiiij. Cum feceris con
uiuiū noli vocare amicos ⁊c. nec. cog. tu. ne. vi.
di. sed voca paupes cecos. claudos et beatus
eris. ¶ Tercio q2 istud cōuiuiū fuit ꝓuocan-
tie. nā ꝓuocauit deum cōtra balthasar. vt de
ponerz eū ꝓpter m̄lta indecētia que ibi fiebāt
vn̄ vidit in piete scribi sn̄iam contra se. Talia
sūt vt plurimū cōuiuia mūdi q2 frequēter de⁹
iudicat cōuiuātes ꝓpter multa peccata. q̄ cō-
mittūtur. Sic fuit iudicat⁹ iste tarquin⁹. q̄ dū
esset in cōuiuio os piscis versatū est in guttu-
re suo et suffocat⁹ interijt. vt in legēda bt̄a sil
uestri hētur. Sed illud ꝓuocauit homies ad
faciendū xp̄m regē. Vn̄ voluerūt xp̄m rape-
re et facere regē. vt post hoc euāgeliū p3. Ta
lia sunt cōuiuia seruoꝝ dei q2 inducūt deum.
vt ip̄os in terra et in celo magnificet. Exem-
pluz de beato greg. q̄ quottidie inuitabat pau
peres et peregrinos ad mensaz. ⁊ vno die. vi
dit iter eos qui modo apparebat iuuenis mo-
do senex q̄ erat angelus dei. Qui interrogat⁹
ab eo q̄s esset. respōdit. Ego sum iste naufra
gus cui cuppā argenteā dare fecisti et extunc
deus sententiauit ꝙ tu es papa. et ꝙ omnia
que petieris fient tibi. q2 nunq̄ aliquem pau
perē vacuū abire ꝑmittis. ¶ Quarto q2 istđ
fuit cōuiuiū ip̄fectōis et deficiētie. naz cibaria
istius cōuiuij nō fuerūt ꝑfecta. et generarunt
m̄ltos malos hūores. Talia sūt cibaria cōui-
uioꝝ mūdi q̄ sunt valde impfecta et cū nause
at saciāt solū corpus. generāt etiā malos hūo
res in corpore et mala desideria in aīma et fre
quēter faciūt corpus et aīam obire. Ecclesia.
xxxvij. ꝓpter crapulā multi perierūt. Non em̄
ꝑ benedictōem et orōem sanctificāt nec cum
gratiarū actōne sumūtur. Sed cibaria illi⁹ cō
uiuij fuerūt ꝑfecta. q2 corpus et aīam refece-
rūt. nam cū benedictōe dei sumpserūt cibum
et in timore comederūt et ordiate. Vn̄ iussit
eos sup fenū sedere. Per fenū intelligit caro
ysa. xl. Omis caro fenū. Tūc ergo sup fenum
sedemus quādo aīma carni dn̄at et tūc om-
nia ordinate procedūt. et ideo generant̄ bo-
nos hūores .i. bona desideria. q2 aīma dū car
ni dn̄at multa bona cogitat et desiderat. Ta
lia em̄ debēt esse cōuiuia seruoꝝ dei. que salt3
cū benedictōne sumātur et ī timore dei et or-
dinate. ita ꝙ aīa dn̄et carni. ⁊ aures esurient
verbū dei. Hic cadit exemplū3 isti⁹ monialis
de qua d. Greg. in dyalo. ꝙ absq3 signo cru-
cis lactucā comedit et stati a dyabolo est iua-
sa. Vn̄ in hoc cōuiuio multe reliq̄e māserunt
.i. multa bona exēpla q̄ imitari debem⁹ ꝓpter
qđ iussū ē aplis vt reliqas colligerēt vt d ip̄is
possent posteri saturari. ¶ Quito q2 illđ cō-
uiuiū fuit vane apparētie nā fuit factū ī pala-
cio regali sup tapeta deaurata et tobaleas et
vasa aurea et argētea sed illud fuit factū sub
diuo sup terrā in monte ad significādū ꝙ ex-
pectabāt aliđ ꝯuiuiū ī celo s3 isti nihil vlt̄i⁹ ex-
pectabāt. s3 tōꝯ eoꝝ spes ifra tectū palacij clau
debat. Ps. Oculos suos sta. d. ⁊c. Hec ē er-
go differentia cōuiuioꝝ mundi et seruoꝝ dei.
q2 serui dei trāseunt de cōuiuio ad cōuiuium.
serui v° mūdi trāseūt de cōuiuio ad esuriem
sempiternā. ysa. lxv. serui mei comedēt et vos
esurietis. sic trāsijt iste diues epulo q̄ de cōui-
uijs trāsiuit ad tantā miseriā ꝙ vnā guttā aq̄
hr̄e nō potuit. vt dicit Lu. xvj. Propterea cō
uiuia mūdi cōuertūtur in luctū ⁊ penaz. Iob.
xxj. Ducūt in bo. di. s. ⁊c. Sic fuit terminatū3
cōuiuiū absalon. in quo interfici fecit fratrē suū
ij. Re. xiij. Prouer. xiiij. Extrema gau. lu. oc.
Sed cōuiuia seruoꝝ dei ad magnaz leticiam
terminantur. sicut hoc cōuiuiū terminatū fu-
it. Et ad hoc significandū xp̄c postq̄ come-
dit cum apostolis ascendit in celum. Actuū. j.

Sil'r eleuatō oc̄loꝝ balthasar differt ab ele
uatōe oc̄lo xp̄i ī quinq3. ¶ Primo q2 iste
eleuauit oc̄los ad vidēdū vana. s. pōpas p̄rici
puū vasa aurea. ⁊ facies m̄lieꝝ. ꝓpt̄ ista eleuāt
oc̄los ꝯmedētes ī ꝯuiuijs mūdi ⁊ stāt ad fenest̄s

et frequēter ꝓpter talem oculorū leuationē peccātes grauiter a dyabolo capiūtur. sic eleuauit dauid oc᷑os et sic peccauit et fuit capt⁹ vt pz. ij. Reg. ij. Sed xp̄c eleuauit oculos ad videndū pauperes et miserias eorū et grauamen turbe. Et ꝓpter hoc debent serui dei oculos in suis cōuiuijs leuare scʒ vt videant pauperes aduenientes ⁊ elemosinas petētes. Quidam aūt claudūt ostia et pauperes expellunt Cōtra qd̄ di. Job. Si comedi bucellā meam solus et nō comedit ex ea pupillus. Idē. Ostium meū viatori patuit Job. xxxj. ¶ Secūdo q: balthasar leuauit oculos ob supbiā ꝓpter quā ac etiā irreuerētiā quā habuit ad vasa tēpli dn̄i depositus est de regno. Sic ꝯmune mūdi eleuāt oculos ad superbiā ad videndū bona et diuitias suas q̄s ipi vel parentes ipoꝝ iniuste acquisierūt et nō reuerētur. neqꝫ curāt de filijs dei quib; ea abstulerīt. Et ideo filij eorum post eos mendicant. Psalm̄. Nutantes trans. fi. e. et mēdi. Eccl̄. Generauit filiū qui in summa egestate erit. Christus aūt ex humilitate oculos leuauit nō dedignās psonas miserabiles intueri ꝓpter quod exaltatus ē valde. Phili. ij. Humiliauit semetipʒ ⁊c. ꝓpter qd̄ et deus exalta. il. Sic serui dei debent in cōuiuijs oc᷑os leuare vt cōsiderēt se indignos tot beneficijs quot cōtulit illis de⁹ et ꝙ multi meliores se nō sic abundāt. immo multā penuriā patiūt᷑. Hebre. xj. Circūierunt in me. ī pe. ca. egē. an. oc. Quidā xo habēt oculos ad illos qui abūdant et reputāt eos indignos. Lu. xv Quāti mer. ī do. pa. m. abū. p. e. a. hic fa. peo. ¶ Tercio q: balthasar leuās oculos vidit numerari ⁊ pōderari regnū suū. q: mane. i. numerus. thetel. i. appen sio. nam regnū ei⁹ numerauit deus et appēdit ī statera. ⁊ inuētū ē minus habēs. q: pc̄ta ꝑpōderauerūt. sic accidit gaudentib; et cōuiuātib; ī hoc mūdo. q: facta eorū corā deo examiant᷑ et pōderāt᷑. et inueniūt᷑ valde grauia. ⁊ intātū pōderāt ꝙ eos ad infernū trahūt. ysa. xiiij. ad infer. de. ī prof. la. Sed xp̄c eleuās oculos vidit pōderari regnū suū scʒ ecc̄liam militātē et inuēta ē satis bn̄s. ⁊ meritū xp̄i ꝑpōderauit oib; pc̄tis ei⁹ ⁊ intātū ꝑponderauit. ꝙ oēs qui erāt in limbo trāsmisit ⁊ ꝓiecit ad celū et pōdus illi⁹ meriti quotidie ad celū trāsmittit aīas defūctoꝝ quibuscūqꝫ applicat᷑. Quicūqꝫ ergo ad celum vadunt. Job. xiij. Ego si exal. f. o. t. ⁊c. ¶ Quarto q: balthasar eleuans oculos vidit regnum suū diuidi a se et inimico suo dari. scilʒ dario regi medoꝝ et persarū. sic accidit gaudētib; et cōgaudētib; in mūdo. quia subito regnū et bona eorum et gloria ab eis auferūtur. et pdunt regnum. et vitam et om̄ia simul. diuitias ⁊ honores. Job. xxvij. Diues cū dor. ⁊c. Sʒ christus vidit regnum suū dispersum et a se diuisum vniri sibi et a dyabolo inimico suo auferri. Johā. xij. Nunc prin. huius m. e. fo. Et sic factum ē vnum ouile et vnus pa. ¶ Sic serui dei dum oculos p fidem et dilectōem leuāt eripiunt᷑ de potestate dyaboli et vniūtur deo et regnum dei qd̄ est ipe xp̄c eis datur. Luc. xvij. Regnū dei intra vos ē. ¶ Quinto q: balthasar eleuās oculos cōtristat⁹ et consternat⁹ est valde et cepit tremere et collidebātur genua eius. et cōpages renum dissoluebant᷑. Sic eī gaudētib; et cōuiuātib; in hoc mundo. q: eleuant oculos scʒ in flagellis. al's eīn nūqꝫ leuāt Luc. xvj. Eleuās aūt oculos dū es. in tor. Et tremūt etiā valde et totalit᷑ dissoluūt᷑ et collidūtur ī penis. Sap. v. Uidētes turbabūtur timore horribili. Apoc. vj. Tūc di. mō. et pe. ca. sup no. et col. op. n. Sed xp̄c eleuās oc᷑os gauisus ē et cōfortat⁹ est. q: vidit q̄si infinitos in virtute sua saluari. Si eīn gaudiū ē in celo sup vno pctōre pn̄iaʒ agente q̄ntū guadiuʒ fuit xp̄o sup hūana natura ad viam veritatis reducta. et suo sanguine redēpta. Sic serui dei dum eleuāt oculos mētis valde gaudēt et cōfortant᷑. q: vident se in manu dei. et in virtute sua se sperāt saluari. Sapien. iij. Iustoꝝ aīe in manu dei sunt. Johan. x. Oues me. v. me. au. et ego vitam eternam do eis. et non ra. eas q̄sq̄ d̄ manu mea. In fine isti⁹ p̄mi membri nota ꝙ multis in locis euangelium loquitur de subleuatione oculorum hiesu et multotiēs recitat ipm̄ oculos ad celum eleuasse. In quo instruimur ꝙ oculis mentis ad celum respicere debemus. et ad ipsum anhelare. Et h̄ propter quatuor. ¶ Pri̇o quia ciuitas nostra est vbi perpetue manere debemus. Heb. xiij. Non habemus hic ma. ci. Augu. in hosti li terra dulcis est recordatio p̄rie. Psal. heu mi. quia incolatus me. p. ē. Exemplū de illis q̄ in aliena demorant᷑ q̄no habent cor ad terram suā si illuc redire intendāt. al's nō habent ibi cor suum. sed in terra in q̄ habitāt edificāt Qui ergo ad celum nō habent oculos sed in hoc mundo edificāt signū est ꝙ illuc rediē nō curant nec vnqꝫ redibūt. ¶ Secūdo quia ibi

est pater noster ₇ mater nostra ₇ fratres nr̄i. s. xp̄c. beata virgo ₇ alij sancti. qui amplius nos diligunt q̄₃ parentes carnis. Ibi etiā sperare debemus q̄ sint anime omniū p̄decessorum nostroꝝ qui in fide xp̄i mortui sunt. Omnia ista trahunt desideriū hominis ad se. Exemplum de iacob qui audiens q̄ ioseph filius suus in egypto eēt sublimatus totum desiderium suum habuit ad ip̄m. ₇ festinauit illuc descendere. vt patet Gene. xlv. Omnes aūt supradicti valde sūt sublimati ₇ ideo festinemus ad eos ascendere. Ps̄. Fuerūt mihi la. m. pa. d. ac. n. dū dr̄ mihi quotidie vbi ē de. t. ami. t. vbi sunt p̄decess. tu. ❡ Tercio quia ibi ē thezaurus noster. s. merces operum nr̄oꝝ ₇ meritū xp̄i ₇ omniū sanctoꝝ qui ē thezaurus indeficiēs omnē sufficientiā habens quia nec auferri nec corrūpi potest. Magnus aūt thezaurus multū trahit cor hominis. Math. vj. Ubi ē thesaurus tuus ibi ē cor tu. ❡ Quarto q̄ ibi ē curia magni regis. ₇ ibi examinant᷑ et ventilant᷑ omnia facta nostra. et aduocatus noster xp̄c fortiter interpellat ꝓ nobis. Et vide quia in hac curia res currūt ₇ ꝑsone. Et iō multū deberem⁹ oculos mētis illuc dirigē. ₇ aduocato nostro exenia orōnum mittere. quia causa facile deperit quādo aduocatus nō exeniatus ē. ₇ maxime si causa nō sit iusta. Causa aūt nr̄a multum iniusticie habet ₇ parū de iusticia. Jaco. iij. In mł tis quidem offendimus omnes. Et sic pat₃ p̄mum. ❡ Secūdo ponitur fructus ex ꝯuiuio secutus copiosus. s. vera cōfessio fidei de ih̄u. quia hic ē vere ꝓpheta qui ventu. ē in m. Hic ē ille ꝓpheta cuius aduētum in sequenti dominica recolimus. ꝓpter qd̄ hoc euāgelium recitatur hodie quia indutus carne humana venturus erat in mundū: sed modo ia₃ venit. Uere ḡ hic ē ille ꝓpheta magnus de quo moyses ₇ oēs ꝓphete ꝓphetauerūt quē iudei expectāt venire. qui tn̄ ia⁹ venit qui est verus de⁹ ₇ verus hō. Deutro. xviij. Prophetā d̄ gente tua et de patrib⁹ tuis suscitabit tibi deus ip̄m sicut me audies. et quis alius post moysen surrexit ei similis. qui facie ad faciē cū deo loqueretur ₇ legē ferret ꝑplo. ₇ ꝑplm̄ di de manu pharaonis. i. dyaboli eripet. ₇ māna cibū angelorum daret ꝑplo ꝯmedere ₇ mirabilia faceret ₇ iram dei ꝯtra ꝑplm̄ placaret. Certe nullus nisi xp̄c. nec vnq̄₃ surrecturus ē et ideo hec ē vera ꝯfessio fidei. Hic ē vere ꝓpheta qui vēturus ē in mūdum. Et sic patet secūdum. Cetera alia ad hoc euangelium spectantia require supra dominica quarta quadragesime ꝑ totum euāgelium. ❡ Est puer vnus hic qui habet quinq̄ panes ₇c. Nota q̄ iste puer a quo quinq₃ panes efflagitare debemus ē xp̄c. ❡ Primus panis ē intelligentie vt diuinā scripturā recte intelligamus. Eccl'. xv. Ciba. il. pa. v. et intel. ❡ Secūdus panis ē penitētie vt pniam faciamus. Ps̄. Fuerunt mi. la. m. pa. die ac nocte ❡ Tercius panis est eukaristie vt corpus xp̄i digne sumam⁹. Jo. vj. Panis q. e. da. vo. ca. m. ē. ❡ Quartus panis ē gr̄e vt dei gr̄am habeamus. Sapiē. xvj. Panem de celo p̄stitit. il. ha. i se. o. del. ₇ om. sa. sua. ❡ Quintus ē panis glorie vt regni gloria gaudeamus. Luce. xiiij. Beatus qui māducabit panem in regno dei.

❡ De epistola. ❡ Sermo. cxv.

Ecce dies veni.

di. dominus et suscita. da. ger. iust. Hiere. xxiij. Quia in sequenti do. aduētū filij dei in mūdū recolere debemus. iō in hac dn̄ica loco ep̄le ꝓphetiā Hieremie legim⁹ qui ip̄m venturū eē p̄dixit. vt in ꝓphetia p̄cedente. ₇ facto postmodū subsecuto ipsum iā venisse firmiter credamus. ₇ ei deuota ₇ pura mente fideliter occurramus. Un̄ eccl'ia cātat. Ecce venit rex occurramus saluatori nostro. In hac aūt ꝓphetia Hieremias spiritusancto inspirat᷑. quatuor de xp̄o p̄dicit. Primū ē natiuitas tp̄alis. ibi. Suscitabo da. ger. ius. Secūdū ē xp̄i excellētia ₇ opatio ꝯtualis. ibi. Et reg. rex ₇ sa. erit ₇ fa. iu. ₇ ius. Tercius ē fructus aduentus xp̄i ₇ effectus specialis. ibi. In di. il. sal. iu. Quartū ē xp̄i aduētus. fruct⁹ ₇ effect⁹ generalis ibi. Propter hoc ec. d. ve. di. do. Et nō d. vl. vi. d. ₇c. ❡ Primo ergo p̄nunciat Hieremias xp̄i natiuitatem temporalem di. Ecce dies ve. Ecce nota ē admirationis et magni facti. Incarnatio enim filij dei omnia opera mundi excessit. Quid eñ maius q̄₃ q̄ deus fieret homo. ₇ recluderet se in vtero virginali. diues pauper. dominus seruus. i mortalis mortalis. et beat⁹ miser. Hiere. xxxj. Nouum fa. do. super ter. f. cir. vi. ₇c. Isaie. vij. Ecce virgo ꝯcipiet ₇ pa. fi. Et vere tp̄s i quo xp̄c ē et stetit in mundo fuit dies et nō nox. q̄a totū fuit plenū gratie et misericordie. ₇ innūerabilib⁹ beneficijs. Luce. vj. Uirt⁹ de il. exi. et

sanabat om. Actuū. x. Qui ptrāsijt benefaciē do 7 sa. ifir. 7 op. esl. a dya. In tempe ǧ pleno pacis misericordie gratie 7 totaliter luminoso deus pr̄ suscitauit iustū germē dauid. Sicē ei suscitare mortuū solus deus pōt facere. sic incarnatio filij dei solus dei opus fuit. Luce. j. Spūssan. supue. in te. Germē aūt dr̄ illud qd pullulat ex radice 7 qz xp̄c sumpsit carnem ex radice dauid. i. de virgine maria que fuit d̕ radice dauid. iō dr̄ germē dauid. Isa. xj. Egre. vir. de radice ꝛc. Et qz corpus xp̄i fuit de purissimo sanguine ꝟginis generatū. 7 nō d̕ sanguine ī quo ꝯcupia carnis viget. et ꝑ cōseqn̄s nō fuit in peccato cōceptū: iō addidit iustum. Suscitabo inquit germē iustū dauid. i. de radice dauid. 7 sic dauid ē genitiui casus. Pōt etiā eē accusatiui casus. qz ꝭm interp̄tatōnem xp̄c fuit suscitatus. vt alt̕ dauid. qui interp̄tatur manu fortis. qui occidit goliā. Christ⁹ aūt vt dicit Aug. Manu inermi 7 affixa cruci debellauit aereas potestates. pōt etiam esse casus datiui. qz deus pr̄ su. iu. ger. ipi dauid. i. domui 7 regno dauid. i. ad vtilitatē 7 ꝓfectū ei⁹. Isa. ix. Sup soliū dauid sedebit et sup reg. e. Principaliter em̄ xp̄c venit ad gentē 7 regnū dauid saluādū. Math. xv. Nō sum missus nisi ad o. que pie. d. is. Sic ǧ ex his ꝟbis debemus verā 7 purā fidē recipe de xp̄o. s. ꝙ ip̄e fuit verus deus 7 verus hō 7 ꝭm diuinitatē fuit equalis deo. ꝭm ꝟo humanitatem fuit a spū sancto suscitatus 7 generatus d̕ purissimis sāguinibus virginis. que fuit d̕ ꝓgenie 7 semine dauid. sine virili semine et sine corruptōe virginis. Non ǧ attulit de celo corpus. nec virgo maria fuit angelus. vt heretici dicūt. Et ꝙ h̕ sit vera fides ostēdūt miracula 7 op̄a que in e⁹ ꝟtute fiunt. deus aūt nō coop̄at̕ malis. vnde si hec fides eēt mala deus ad eam ꝯfirmādam mirabilia nō fecisset. Quia ꝟo a dn̄o ꝯfirmata ē. iō sic patenter 7 frequēter mō miracula n̄ fiūt. Et sic patz primū. Secūdo Hieremias xp̄i excellētiā et ꝑfectōem 7 ꝟtualē op̄atōz predi. di. Et regnabit rex 7 sapiēs erit. ¶ E

Ubi q̄tuor de xp̄o p̄dicat. s. ꝙ regnabit rex 7 regnū sapiēter gubernabit. et iudiciū gētibꝫ ꝓferet et iusticiā in omnibꝫ exequet̕. Primo di. ꝙ regnabit rex. Ip̄e em̄ natus ē rex. et fuit ꝑfectus rex in oībꝫ. 7 excessit omnes reges qz regnauit 7 regnabit in celo 7 in terra 7 in inferno. Phili. ij. Donauit i. no. qd̕ ē su. o. no. vt in no. ie. o. ge. ꝛc. In celo em̄ regnat ꝑ totalē et vniuersalē beatoꝝ subiectōem qz ei om̄s ad nutū obediūt. 7 ī omnibꝫ subijciunt̕. quod quotidie petim⁹ in nobis fieri d. Fiat vo. t. si. in c. ꝛc. Math. vj. Regnabit etiā ī celo ꝑ sue glorie ostēsionem 7 beatā visionē. quia ibi ei⁹ maiestas 7 gl̕ia demōstrat̕ que beatos facit vidētes. In mundo aūt isto xp̄c ostēditur vestitus sacco 7 affixus ligno. 7 iō nec timet̕ nec honorat̕ nec d̕ ip̄o curat̕. In terra aūt regnat ꝑ patiētie 7 misericordie assumptōem. Nā in magna patiētia 7 misericordia regnat sup omnes peccatores. patiēter em̄ expectat eos vt ꝯuertant̕. 7 misericorditer recipit si ꝯuertant̕. Isa. iij. Tu for. es cū ama. ml̕. ꝛc Un̄ xp̄c posuit exemplū de patre filij ꝓdigi in cuius receptione pater occidi fecit vitulum saginatū 7 chorū et simphoniā cantari 7 in eius amplexuz ruit. vt patet Luce. xv. Sic deus facit peccatori. Sz multi miseri patiam 7 misc̕diaz eius ꝯtemnūt: 7 eoip̄o amplius peccāt. Ro. ij. Ignoras quoniā benignitas dei ad patiētiaz te adducit. ꝭm duriciā aūt tuā 7 cor impenitens thezaurizas tibi irā in die ire. Eccl̕. viij. Quia nō cito ꝓ ꝯma. sen. fi. h. ꝛc. Sup iustos aūt regnat. in magnificis gratijs specialit̕ habitās in eis 7 ip̄os dirigens 7 ꝓtegens et gubernās. Ip̄i sunt téplū dei spūale 7 spiritussanctus habitat ī eis vt dr̄. j. Cor. iij. Ip̄i etiā sunt regnū dei qui ꝓ honore dei quotidie certāt. de hostibus triūphāt et ad dn̄m redeūt coronādi. Un̄ eccl̕a militās vocant̕. Math. xj. Regnū ce. vim pa. 7 vio. ra. illud. i. cū violētia p̄liantes rapiunt illud. In inferno aūt regnat ꝑ iusticie executōz qz effectū iusticie. s. punitōem 7 vindictā in dānatos exercere iubet. Deut̕. xxxij. Reddā vltionē hostibus meis. Quod opus deus inuite 7 cū dolore facit. qz punire alienū ē a deo et cōtra naturā dei: sed misereri ꝭm naturam. Isa. j. Heu heu vindicabor ego de inimicis meis Et quia inuite facit. iō semper punit eos citra condignum. id ē punitōi misericordiam admisceт. In inferno etiā ꝯgnoscent impij xp̄m esse regem omnipotētem qui hic noluerūt eum cognoscere regem clemētem ¶ Secundo dicit ꝙ regnum suū sapientia gubernabit quia sapiens erit. Sapiētis em̄ opus est ordinare vt dicit ph̄s. Et quia xp̄c omnia ad debitū finez ordinat et nihil inordinatū reliquit. ideo sapiens eē p̄nūciatur. Ip̄e em̄ ordinauit 7 ordinat omnes creaturas ad obsequium hominis vt ad salutem perueniat. Ordinat hominem ad

deū vt ipm ꝯgnoſcat.ꝯgnoſcendo amet amā
do poſſideat.⁊ poſſidēdo fruat᷑.vt dicit Aug.
Ordinat bona oꝑa ad premium ⁊ peccata ad
tormētum.nō em̄ poſſunt peccata ad aliū or-
dinē reduci.dū ordinē rōis ⁊ rectitudīs egre-
diunt᷑ niſi ad ordinē iuſticie ⁊ vindicte.vt dic̄
Aug.Ordinat etiā mala ad bonū inq̄ꝫtum d̄
malis elegit multa bona ſicut de ꝑſecutōe ty-
rannoꝝ eligit patiētiā ⁊ meritū martirū exal-
tatōem.fidei ꝯuerſionē infideliū ⁊ deſtructōꝫ
ydoloꝝ.Quia vt dicit Aug.Deꝰ ē adeo po-
tens ꝙ nūq̄ꝫ ꝑmittit fieri malū.niſi inde eliciat
bonū.Nā occiſio pecoris eſt vita leonis.Ipē
igit᷑ ē verbū patris.cuius ſapīa ꝯditi ſumus ⁊
ꝓuidentia gubernamur.qui ꝯſtituit omnia ī
numero.pōdere ⁊ menſura.Sap̄.viij.Attin-
git ḡ a fi.vſq ꝫ ad fi.for.⁊ di.o.ſua.Et iō q̄ꝫuis
nos in tenebris ſedētes hūc ordinē et diſpoſi-
tōem rectā videre nō valeamus.ſicut nec no-
ctua ſolem.tn̄ omnia ordinate ꝓcedere ambi-
gere nō debemus.Boe.li.iiij.ꝓſa.v.Et tu q̄ꝫ
uis cauſam tāte diſpoſitōis ignores.tn̄ quo-
niā bonus rector mūdū tꝑat recte fieri cuncta
ne dubites.¶ Tercio dicit.ꝙ iudiciuꝫ gētibꝫ
ꝓferet.qr faciet iudiciū.Jo.ix.In iudiciū ego ī
hūc mūdū veni vt qui nō vident videāt.⁊ qui
vidēt ceci fiant.Sed timēdum ē nobis valde
ne hmōi iudiciū nobis inferat᷑.Sicut em̄ iudi
ꝓpter incredulitatē ⁊ mala oꝑa fuerūt repro-
bati.et nos ex dei miſericordia electi.ita time-
re debemus ne ꝓpter peccata que quotidie ne
quiter oꝑamur reprobemur a deo ⁊ eius gra-
tia in gētem aliā trāſferat᷑.Math.xxj.Aufere
tur a vobis regnū dei ⁊ dabit᷑ genti faciēti fru
ctus eius.Iſa.vj.Exceca cor populi huius.et
aures eius aggraua.⁊ oculos eiꝰ claude ne for
te oculis ſuis videat.Lu.viij.Ut vidētes id
ē videre ſe putātes nō videāt.Dicētes eīn ſe
eſſe ſapiētes ſtulti facti ſunt.vt dicitur Ro.j.
Tales ſunt mali xp̄iani.qui ꝯfitent᷑ ſe noſſe d̄
um.factis aūt negant.habētes ſpēm pietatis
xp̄iani et virtutes eius abnegātes.vt dicit᷑ ad
Thimo.j.Ultimo aūt illud generale iudiciū
ꝓferet qn̄ dicet.Ueīte ben.pa.m.ꝛc.Diſce.
ma.in ig.eter.ꝛc.Math.xxv.Et ſic in p̄nti et
in futuro iudiciuꝫ ꝓferet.Joh.v.Pater om.
iud.de.f.Sed ꝯtra.Nō miſit deus filiū ſuum
in mūdū vt iudicet mūdū:ſed vt ſaluet᷑ mūdꝰ
ꝑ ipm.Rn̄ſio.deus venit principaliter ad re-
laxādum peccata.ad dādum ſalutē mūdo.et
nō venit ad ipm ꝯdemnādum ſicut in futuro

veniet.Sed qui nolūt hāc ſalutē recipe deus
relinquet eos in pccīs ſuis.et grām ſuam alijs
ꝯferet.Et ſic dr̄ eos iudicare.i.a bonis diſcer-
nere.ſic iudicauit iudeos.Jo.iij.Hoc ē aūt iu
diciū qr lux venit in mūdū et dile.ho.m.te.q̄ꝫ
lucē.Luciferū aūt ſerpētē antiquū ⁊ humani
generis inimicū iudicauit et cōdemnauit et de
mundo expulit ⁊ in inferno recluſit.Johā.xij.
Nūc iudiciū ē mūdi.i.principis mūdi.nūc p̄n.
hꝰ mū.e.fo.qui in ydolis ꝑ totū mūdū coleba-
tur q̄ oīa ꝑ xp̄i aduētū ſunt deſtructa.Quar-
to d.ꝙ iuſticiā in omnibꝫ exequet᷑.quia faciet
iuſticiā in terra.Magnā quippe iuſticiā redē-
ptor noſter in reꝑatōe humana ē executꝰ.ad
quā ipē venerat faciēdaꝫ.quia ſicut homo ſu-
perbiendo deliquerat.ita xp̄c ſe humiliando
ſatiſfecit.⁊ ſicut homo voluit eſſe deus.ita de-
us factus ē homo.et ſicut homo peccando in
oēs poſteros mortē trāſmiſit.ita xp̄c morien-
do omnibꝫ immortalitatē ꝯtulit ⁊ mortem de
ſtruxit.Et ſicut peccatū hominis fuit infinitū
ita meritū xp̄i fuit infinitū.Et ſicut dyabolus
ſeduxit euā in pomo vetito mortē abſcondē-
do.ita xp̄c decepit dyaboluꝫ ſub humanitate
deitatē et vitā eternā abſcōdendo.⁊ fecit ſicut
piſcator ad hamū qui ſub verme hamum ab-
ſcondit quem dū piſcis credit capere:capitur
ipē.Job.Nūquid extrahere poteris leuiathā
hamo.Et ſicut ꝑ lignum et in ligno dyabolꝰ
vicit hominem:ita ī ligno victus eſt a chriſto.
Et ſicut dyabolus per ſuperbiam expulit ho
minem de paradiſo.ita xp̄c per humilitatē re-
duxit.quia ꝯtraria cōtrarijs curant᷑.Et ideo
cantamus.Hoc opus noſtre ſalutis ordo de-
popoſcerat ꝛc.Docuit etiam iuſticiam facere
dum dixit.Reddite que ſunt ce.ce.et que ſūt
dei deo.Math.xxij.Actuū.j.Cepit ihs facere
et docere.Et ſic patet ſecundum.¶ Tercio
Hieremias.aduentus xp̄i effectū ⁊ fructū ꝓ-
nūciat ſpecialē di.In diebus illis.i.in aduen-
tu xp̄i ſaluabitur iuda.i.pp̄ls iudaicꝰ ⁊ iſrl̄ ha-
bitabit ꝯfidenter.i.ideꝫ populus ſaluabitur ⁊
confidenter habitabit.Ubi ſciendum ē.ꝙ vt
xp̄c di.Math.xv.ipē principaliter venit ad ſal
uādas oues que perierūt domus iſrl̄.tn̄ n̄ om-
nes de populo iſrahel ſaluati ſunt per chriſti
aduentum immo vt dictum eſt multi ſunt re-
probati ſcilicet illi qui in illum credere nolue-
runt.nec ipī verum deum confeſſi ſunt.Solū
ergo illi per chriſti aduentum ſaluati ſunt de
populo iudaico.qui ipm verum deū ⁊ homi-

nē ꝯfessi sunt. et ipm̄ vt messiam in lege eis ꝓmissum receperūt. Et hoc ē qd̄ hic dr̄. In diebus illis salu. iu. Judas interp̄tatur cōfitens. Israhel interp̄tatur videns deū. Illi ergo solū d̄ populo iudaico in xp̄i aduentu sunt saluati qui ipm̄ cōfessi sunt vt verū deū. qui viderūt eum humanitate vestitū ꝛ tales vocauerūt eū dn̄s iustus nr̄. i. ꝓ messia sancto ꝛ iusto qui de gente eoꝝ erat nasciturus eū receperūt. Deutro. xviij. Prophetā de gēte tua ꝛ de fratribꝫ tuis susci. t. do. Sic ergo p̄tz ꝙ sp̄ualis fructus ꝛ effect⁹ aduētus xp̄i ē salus iudeoꝝ in ipm̄ credētiū ꝛ ipm̄ ꝯfitentiū. Quia vt dicit̄ ad Ro. ix. ñ oēs qui sunt ex isrl̄ israhelite sunt. neqꝫ q̄ semen sunt abrahe: oēs sunt filij abrahe. sed in ysaac vocabit̄ tibi semē. Pōt etiā hoc intelligi d̄ vltimo aduētu xp̄i. ꝓpe em̄ finē mūdi omnes iudei ꝯuertent̄. Ps. Cōuertētur ad vesper. s. mūdi. In dieb̄ꝫ ergo illis. s. in fine mūdi salnabit̄ iuda. i. pp̄ls iudaycus. ꝛ isrl̄. i. idem pp̄ls habitabit ꝯfidenter. i. cōfidet in xp̄o et in ipso sperabit sicut in saluatore eis ꝓ moysen ꝓmisso. Et iō xp̄m vocabūt dn̄m iustū suū. s. q̄ debet eos regere ꝛ iustificare ꝛ ad terrā ꝓmissionis. s. hierl̄m celestē introducere. Ro. ix. Si fuerit numerus filioꝝ isrl̄ quasi arena maris reliquie salue fient. Simile ē mō de xp̄ianis. quia nō oēs ꝑ xp̄i aduētū saluant̄: sed solū isti qui xp̄m vidēt ꝑ verā fidē i corde. ꝛ ꝑ ipm̄ sperāt saluari. tāqꝫ filij isrl̄. ꝛ qui cōfitentur ore ꝛ opē tāqꝫ filij iuda. Et sic patet terciū. ¶ Quarto Hieremias effectū ꝛ fructū generalē aduentus xp̄i p̄nūciat d. Propter hoc ecce dies veniunt ꝛc. Circa qd̄ sciēdū ꝙ deus ante aduentū suū in carne pp̄lm isrl̄ sibi p̄elegit p̄ omnibꝫ alijs. vn̄ pp̄ls dei dicebat̄ quē magnificis beneficijs ꝛ miraculis multis ē ꝓsecutus. Nā ꝑ manū validam eduxit eos de egipto de seruitute dura pharaonis ꝛ aperuit eis mare ꝛ cibuꝫ de celo dedit eis ꝑ quadraginta annos ī quibus nō defuit colūna ignis ꝑ noctem. ꝛ colūna nubis ꝑ diem. ꝛ vestimēta eoꝝ nō sunt inueterata. nec calciamēta attrita. Et ꝓpterea iurabāt iudei an̄ aduētum xp̄i. Uiuit dn̄s qui eduxit nos de egypto quasi magnū beneficiū dei recolētes. Christus aūt in suo aduētu maiora sine ꝯpatōe fecit ꝛ plura sine numero beneficia attulit nō solū pp̄lo isrl̄. sed omnibꝫ populis d̄ toto mūdo. quia de aquilone ꝛ de omnibꝫ p̄tibus mūdi adunauit ꝛ adduxit ad vnam ecclesiam. ꝛ vnā fidē. ꝛ vnū baptismū. et ad cultum vnius veri ꝛ summi dei qui erāt dispersi in toto mūdo ꝛ loco ꝛ fide ꝛ moribus et cultura. q̄ diuersis vicijs et demonibꝫ seruiebāt quos xp̄c in suo aduentu de suis erroribus et vicijs eduxit et adduxit ad eccl̄iam dei militantē. et fecit eos in ea habitare ꝑ fidem ꝛ meritū. vt nomine et re de ecclesia censerent̄. Et iō modo non iuramus. Uiuit dn̄s qui eduxit isrl̄ d̄ egypto quia maius ꝛ cōmunius beneficium superuenit qd̄ de⁹ cōtulit toti mūdo. qr̄ se ꝛ sua dedit mūdo dū filiū suū dedit. dādo em̄ nobis filiū suū oīa bona nobꝫ cū illo donauit. Ro. viij. Quō ñ ēt cū illo omnia no. do. Joh. iij. Sic deus dilexit mūdum vt filiū suum vni. daret. Omnia autē hec bona in euangelio cōtinent̄ et narrantur. Et ideo nos iuramus ꝑ euāgelium xp̄i. id est ꝓ illa magnifica bona que in euāgelio cōtinētur. quia singillatim vix explicari possent. Et quia vt dicit̄ ad Hebre. vj. homines ꝑ maiorem sui iurant. ꝛ hec beneficia sine compatiōe sunt illis maiora. ideo per hec ꝛ nō ꝑ illa ē modo iurādum. ꝛ hoc est. Ecce dies veniunt scilicꝫ in aduētu xp̄i. ꝛ nō dicent. id est non iurabunt. Uiuit dn̄s qui eduxit filios isrl̄ de terra egipti. Sed viuit dn̄s qui eduxit nos d̄ vicijs et erroribꝫ ꝛ dyaboli seruitute. et adduxit filios isrl̄. i. qui deuꝫ ꝑ fidem vident ab aquilone ꝛ de omnibus p̄tibus mūdi ad vnitatem fidei ꝛ discipline. vt sit omniū vnum ouile. vnū pabulū et vnus pastor. et tandē faciet eos habitare in terra sua. s. in hierl̄m celesti. In qua sedebunt in multitudine pacis ꝛ in requie opulenta. ꝛ vita beata. ad quā vitaꝫ ip̄e nos ꝑducat ih̄s xp̄c dominus noster. qui cū patre ꝛ spiritusancto vnus deus viuus ꝛ verus regnat ꝛ imperat in secula seculorum.

¶ Sermones dominicales euangelioꝝ ꝛ epistolarū totius anni curriculo editi a fratre hugone de prato. ordinis sancti dominici sectatorem. ꝙꝫ prospere finiunt. Impēsis anthonij koburgers Nurenberge impressi. Anno xp̄iane salutis. M.cccclxxxiij. ip̄o die Johānis ante portam latinam.

ato. Secun. J Dominic